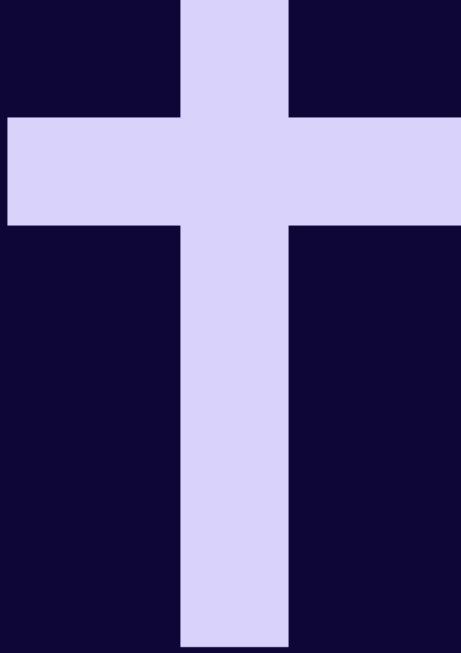

Biblica® Budaddfen Littafi Mai Tsarki, Sabon Rai

Don Kowa™

Hausa: Biblica® Budaddfen Littafi Mai Tsarki, Sabon Rai Don
Kowa™ (Bible) of Nigeria

Biblica® Buɗaɗɗen Littafi Mai Tsarki, Sabon Rai Don Kowa™

Hausa: Biblica® Buɗaɗɗen Littafi Mai Tsarki, Sabon Rai Don Kowa™ (Bible) of Nigeria

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Hausa

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc.

Used with permission. All rights reserved worldwide.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

Contents

Farawa	1
Fitowa	57
Firistoci	99
Kidaya	128
Maimaitawar Shari'a	174
Yoshuwa	211
Mahukunta	235
Rut	260
1 Sama'ila	264
2 Sama'ila	296
1 Sarakuna	327
2 Sarakuna	359
1 Tarihi	390
2 Tarihi	430
Ezra	466
Nehemiya	478
Esta	495
Ayuba	503
Zabura	551
Karin Magana	688
Mai Hadishi	738
Wakar Wakoki	751
Ishaya	761
Irimiya	862
Makoki	945
Ezekiyel	958
Daniyel	1013
Hosiya	1029
Yowel	1045
Amos	1052
Obadiya	1064
Yunana	1066
Mika	1069
Nahum	1079
Habakkuk	1084
Zefaniya	1089
Haggai	1095
Zakariya	1097
Malaki	1108

Mattiyu	1111
Markus	1150
Luka	1175
Yohanna	1216
Ayyukan Manzanni	1245
Romawa	1280
1 Korintiyawa	1296
2 Korintiyawa	1311
Galatiyawa	1321
Afisawa	1327
Filibbiyawa	1332
Kolossiyawa	1336
1 Tessalonikawa	1340
2 Tessalonikawa	1343
1 Timoti	1345
2 Timoti	1349
Titus	1352
Filemon	1354
Ibraniyawa	1355
Yaƙub	1368
1 Bitrus	1372
2 Bitrus	1377
1 Yohanna	1380
2 Yohanna	1384
3 Yohanna	1385
Yahuda	1386
Ru'uya ta Yohanna	1388

Farawa

Masomi

¹ A farko-farko, Allah ya halicci sama da ƙasa. ² To, ƙasa dai ba ta da siffa, babu kuma kome a cikinta, duhu ne kawai ya rufe ko'ina, Ruhun Allah kuwa yana yawo a kan ruwan.

³ Sai Allah ya ce, “Bari haske yā kasance,” sai kuwa ga haske. ⁴ Allah ya ga hasken yana da kyau, sai ya raba tsakanin hasken da duhu. ⁵ Allah ya kira hasken “yini,” ya kuma kira duhun “dare.” Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta fari ke nan.

⁶ Allah ya ce, “Bari sarari yā kasance tsakanin ruwaye domin yā raba ruwa da ruwa.” ⁷ Saboda haka Allah ya yi sarari ya raba ruwan da yake ƙarfashin sararin da ruwan da yake bisansa. Haka kuwa ya kasance. ⁸ Allah ya kira sararin “sama.” Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta biyu ke nan.

⁹ Allah ya ce, “Bari ruwan da yake ƙarfashin sama yā tattaru wuri dƙaya, bari kuma busasshiyar ƙasa tā bayyana.” Haka kuwa ya kasance. ¹⁰ Allah ya kira busasshiyar ƙasar “doron ƙasa,” ruwan da ya taru kuma, ya kira “tekuna.” Allah ya ga yana da kyau.

¹¹ Sa'an nan Allah ya ce, “Bari ƙasa tā fid da tsire-tsire, da shuke-shuke, da itatuwa a bisa ƙasa masu ba da amfani da 'ya'ya a cikinsu, bisa ga irinsu.” Haka kuwa ya kasance. ¹² Kasar ta fid da tsire-tsire, da shuke-shuke masu ba da 'ya'ya bisa ga irinsu, ta fid kuma da itatuwa masu ba da 'ya'ya da iri a cikinsu bisa ga irinsu. Allah ya ga yana da kyau. ¹³ Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta uku ke nan.

¹⁴ Allah kuma ya ce, “Bari haskoki su kasance a sararin sama domin su raba yini da dare, bari su zama alamu domin su nuna yanayi, da ranaku, da kuma shekaru, ¹⁵ bari kuma haskokin su kasance a sararin sama domin su ba da haske a duniya.” Haka kuwa ya kasance. ¹⁶ Allah ya yi manyan haskoki biyu, babban hasken yā mallaki yini, ƙaramin kuma yā mallaki dare. Ya kuma yi taurari. ¹⁷ Allah ya sa su a sararin sama domin su ba da haske a duniya, ¹⁸ su mallaki yini da kuma dare, su kuma raba haske da duhu. Allah kuwa ya ga yana da kyau. ¹⁹ Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta huɗu ke nan.

²⁰ Allah ya ce, “Bari ruwa yā cika da halittu masu rai, bari tsuntsaye kuma su tashi sama a bisa duniya a sararin sama.” ²¹ Allah ya halicci manyan halittun teku, da kowane mai rai da abin da yake motsi a ruwa, bisa ga irinsu, da kuma kowane tsuntsu mai fiffike bisa ga irinsa. Allah kuwa ya ga yana da kyau. ²² Allah ya albarkace su ya ce, “Ku yi ta haihuwa ku kuma ƙaru da yawa, ku cika ruwan tekuna, bari kuma tsuntsaye su yi yawa a bisa duniya.” ²³ Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta biyar ke nan.

²⁴ Allah kuwa ya ce, “Bari ƙasa tā ba da halittu masu rai bisa ga irinsu; dabbobi da halittu masu rarrafe, da kuma namun jeji, kowane bisa ga irinsa.” Haka kuwa ya kasance. ²⁵ Allah ya halicci namun jeji bisa ga irinsu, dabbobi bisa ga irinsu, da kuma dukan halittu masu rarrafe a ƙasa bisa ga irinsu. Allah kuwa ya ga yana da kyau.

²⁶ Sa'an nan Allah ya ce, “Bari mu yi mutum cikin siffarmu, cikin kamanninmu, bari kuma su yi mulki a bisa kifin teku, tsuntsayen sama, da kuma dabbobi, su yi mulki a bisa dukan duniya, da kuma a bisa dukan halittu, da masu rarrafe a ƙasa.”

²⁷ Saboda haka Allah ya halicci mutum cikin siffarsa.

Cikin kamannin Allah, Allah ya halicci mutum.

Miji da mace ya haliƙce su.

²⁸ Allah ya albarkace su, ya kuma ce musu, “Ku yi ta haihuwa ku faru da yawa, ku mamaye duniya, ku mallake ta. Ku yi mulki a bisa kifin teku, da tsuntsayen sararin sama, da kuma bisa kowace halitta mai rai wadda take rarrafe a fasa.”

²⁹ Sa’an nan Allah ya ce, “Ga shi, na ba ku kowane tsiro mai ba da ’ya’ya masu kwaya da suke a fadin duniya, da dukan itatuwa masu ba da ’ya’ya, don su zama abinci a gare ku. ³⁰ Na kuma ba da dukan dabbobin fasa, da dukan tsuntsayen sama, da dukan abin da yake rarrafe a fasa, da dai iyakar abin da yake numfashi; haka kuma na ba da ganyaye su zama abinci.” Haka kuwa ya kasance.

³¹ Allah ya ga dukan abin da ya yi, yana da kyau kwarai. Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta shida ke nan.

2

¹ Ta haka aka gama yin sammai da duniya da dukan abubuwan da suke cikinsu.

² Kafin kwana ta bakwai, Allah ya gama aikin da yake yi, saboda haka a kwana ta bakwai, ya huta daga dukan aikinsa. ³ Allah kuwa ya albarkaci kwana ta bakwai, ya kuma mai da ita mai tsarki, saboda a kanta ne ya huta daga dukan aikin halittar da ya yi.

Adamu da Hawwa’u

⁴ Wannan shi ne asalin tarihin sammai da duniya sa’ad da aka halicce su.

Sa’ad da UBANGIJI Allah ya yi duniya da sammai, ⁵ babu tsiro a duniya kuma ganyaye ba su tsira a busasshiyar fasa ko ba, gama UBANGIJI Allah bai aiko da ruwan sama a kan duniya ba tukuna, babu kuma wani mutumin da zai nome kasar, ⁶ amma dai rafuffuka suna bullo da ruwa daga fasa suna jike ko’ina a fadin fasa. ⁷ Sa’an nan UBANGIJI Allah ya yi mutum daga turɓayar fasa, ya kuma hura numfashin rai cikin hancinsa, mutumin kuwa ya zama rayayyen taliki.

⁸ To, fa, UBANGIJI Allah ya yi lambu a gabas, a Eden, a can kuwa ya sa mutumin da ya yi. ⁹ UBANGIJI Allah ya kuma sa kowane irin itace ya tsira daga fasa, itace mai kyan gani, mai amfani kuma don abinci. A tsakiyar lambun kuwa akwai itacen rai da kuma itacen sanin abin da yake da kyau da abin da yake mugu.

¹⁰ Akwai wani kogi mai ba da ruwa ga lambun wanda ya gangaro daga Eden, daga nan ya rarrabu, ya zama koguna huɗu. ¹¹ Sunan kogi na fari, Fishon. Shi ne yake malala kewaye da dukan kasar Hawila, inda akwai zinariya. ¹² (Zinariyar wannan fasa kuwa tana da kyau, akwai kuma kayan kanshi da duwatsun da ake kira onis a can ma.) ¹³ Sunan kogi na biyu, Gihon. Shi ne ya malala kewaye da kasar Kush.* ¹⁴ Sunan kogi na uku Tigris. Wannan ne ya malala ya bi ta gefen gabashin Asshur. Kogi na huɗu kuwa shi ne Yuferites.

¹⁵ UBANGIJI Allah ya fauko mutumin ya sa shi cikin Lambun Eden domin ya nome shi, ya kuma lura da shi. ¹⁶ UBANGIJI Allah ya umarci mutumin ya ce, “Kana da ’yanci ka ci daga kowane itace a cikin lambun, ¹⁷ amma kada ka ci daga itacen sanin abin da yake mai kyau da abin da yake mugu, gama a ranar da ka ci shi, lalle za ka mutu.”

¹⁸ UBANGIJI Allah ya ce, “Bai yi kyau mutumin ya kasance shi kaɗai ba. Zan yi masa mataimakin da ya dace da shi.”

¹⁹ To, UBANGIJI Allah ya yi dukan namun jeji da dukan tsuntsayen sama daga fasa. Ya kawo su wurin mutumin don ya ga wanda suna zai kira su; kuma duk sunan da mutumin ya kira kowane mai rai, sunansa ke nan. ²⁰ Saboda haka mutumin ya sa wa dukan dabbobi, da tsuntsayen sama da dukan namun jeji sunaye.

Amma ba a sami mataimakin da ya dace da Adamu ba. ²¹ Saboda haka UBANGIJI Allah ya sa mutumin ya yi barci mai nauyi; yayinda yake barci sai ya fauko fauya daga cikin haɗaɗaɗin mutumin, ya kuma rufe wurin da nama. ²² Sa’an nan UBANGIJI Allah ya yi mace daga haɗaɗaɗin da ya fauko daga mutumin, ya kuwa kawo ta wurin mutumin.

²³ Sai mutumin ya ce,

* 2:13 Mai yiwuwa kudu maso gabas na Mesofotamiya ne

“Yanzu kam wannan kashi ne na kasusuwana
 nama kuma na namana.
 Za a ce da ita ‘mace,’
 gama an ciro ta daga namiji.”

²⁴ Wannan ne ya sa mutum yakan bar mahaifinsa da mahaifiyarsa, yã manne wa matarsa, su kuma zama jiki ɗaya.

²⁵ Mutumin da matarsa, dukansu biyu tsirara suke, ba su kuwa ji kunya ba.

3

Fāɗuwar mutum

¹ To, maciji dai ya fi kowane a cikin namun jejin da UBANGIJI Allah ya yi wayo. Ya ce wa macen, “Tabbatacce ne Allah ya ce, ‘Kada ku ci daga kowane itace a lambu?’”

² Macen ta ce wa macijin, “Za mu iya ci daga ‘ya’ya itatuwa a lambun, ³ amma Allah ya ce, ‘Kada ku ci daga ‘ya’yan itacen da yake tsakiyar lambu, kada kuma ku taɓa shi, in ba haka ba kuwa za ku mutu.’”

⁴ Maciji ya ce wa macen, “Tabbatacce ba za ku mutu ba. ⁵ Gama Allah ya san cewa sa’ad da kuka ci daga itacen idanunku za su buɗe, za ku kuma zama kamar Allah, ku san abin da yake mai kyau da abin da yake mugu.”

⁶ Sa’ad da macen ta ga ‘ya’yan itacen suna da kyau don abinci, abin sha’awa ga ido, abin marmari kuma don samun hikima, sai ta tsinka ta ci, ta kuma ba da waɗansu wa mijinta wanda yake tare da ita, shi ma ya ci. ⁷ Sa’an nan idanun dukansu biyu suka buɗe, suka kuma gane tsirara suke; saboda haka suka ɗinɗinka ganyayen ɓaure suka yi wa kansu sutura.

⁸ Da mutumin da matarsa suka ji motsin UBANGIJI Allah yana takawa a lambun a sanyin yini, sai suka ɓuya daga UBANGIJI Allah a cikin itatuwan lambu. ⁹ Amma UBANGIJI Allah ya kira mutumin ya ce, “Ina kake?”

¹⁰ Ya ce, “Na ji ka a cikin lambu, na kuwa ji tsoro gama ina tsirara, saboda haka na ɓuya.”

¹¹ Sai ya ce, “Wa ya faɗa maka cewa kana tsirara? Ko dai ka ci daga itacen da na umarce ka kada ka ci ne?”

¹² Mutumin ya ce, “Macen da ka sa a nan tare da ni, ita ta ba ni waɗansu ‘ya’ya daga itacen, na kuwa ci.”

¹³ Sai UBANGIJI Allah ya ce wa matar, “Me ke nan kika yi?”

Matar ta ce, “Macijin ne ya ruɗe ni, na kuwa ci.”

¹⁴ Saboda haka UBANGIJI Allah ya ce wa macijin, “Saboda ka yi haka, “Na la’anta ka cikin dukan dabbobi da kuma cikin dukan namun jeji!

Daga yanzu rubda ciki za ka yi tafiya

turbaya kuma za ka ci

dukan kwanakin rayuwarka.

¹⁵ Zan kuma sa kiyayya

tsakaninka da macen,

tsakanin zuriyarka da zuriyarta.

Zai ragargaje kanka,

kai kuma za ka sari ɗinɗigensa.”

¹⁶ Sa’an nan ya ce wa macen,

“Zan tsananta nakudarki ainun,

da azaba kuma za ki haifi ‘ya’ya.

Za ki riƙa yin marmarin mijinki

zai kuwa yi mulki a kanki.”

¹⁷ Ga Adamu kuwa ya ce, “Saboda ka saurari matarka, ka kuma ci daga itacen da na ce, ‘Kada ka ci,’ “Za a la’anta ƙasa saboda kai.

Da wahala za ka ci daga cikinta dukan kwanakin rayuwarka.

¹⁸ Za tã ba ka ƙayayyuwa da sarƙaƙƙiya

za ka kuwa ci ganyayen gona.

¹⁹ Da zuffan goshinka za ka ci abincinka har ka koma ga ƙasa,
da yake daga cikinta aka yi ka.

Gama kai turɓaya ne,
kuma ga turɓaya za ka koma.”

²⁰ Mutumin ya sa wa matarsa suna, Hawwa’u, gama za tã zama mahaifiyar masu rai duka.

²¹ UBANGIJI Allah ya yi tufafin fata domin Adamu da Hawwa’u, ya kuma yi musu sutura. ²² UBANGIJI Allah ya kuma ce, “To, fa, mutum ya zama kamar ɗaya daga cikinmu, ya san abin da yake mai kyau da abin da yake mugu. Kada a yarda yã miƙa hannunsa yã ɗiba daga itacen rai yã ci, yã kuma rayu har abada.” ²³ Saboda haka UBANGIJI Allah ya kore shi daga Lambun Eden domin yã nome ƙasa wadda aka yi shi. ²⁴ Bayan da ya kori mutumin, sai ya sa kerubobi da takobi mai harshen wuta yana jujjuyawa baya da gaba a gabashin Lambun Eden don yã tsare hanya zuwa itacen rai.

4

Kayinu da Habila

¹ Adamu ya kwana da matarsa Hawwa’u, ta kuwa yi ciki ta haifi Kayinu. Sai ta ce, “Da taimakon UBANGIJI na sami ɗa namiji.” ² Daga baya ta haifi ɗan’uwansa, ta kuma ba shi suna Habila.

Sa’ad da suka yi girma sai Habila ya zama makiyayin tumaki, Kayinu kuwa ya zama manomi. ³ Ana nan sai Kayinu ya kawo waɗansu amfanin gona a matsayin hadaya ga UBANGIJI. ⁴ Amma Habila ya kawo mafi kyau daga ’ya’yan fari na garkensa. UBANGIJI ya yi farin ciki da sadakar da Habila ya kawo, ⁵ amma bai yi farin ciki da sadakar da Kayinu ya kawo ba. Saboda haka Kayinu ya ji fushi sosai, fuskarsa kuma ta ɓace.

⁶ Sai UBANGIJI ya ce wa Kayinu, “Don me kake fushi? Don me fuskarka ta ɓace? ⁷ Da ka yi abin da yake daidai, ai, da ka sami karɗuwa. Amma tun da ba ka yi abin da ba daidai ba, zunubi zai yi fakonka don yã rinjaye ka kamar naman jeji. Yana so yã mallake ka, amma tilas ka rinjaye shi.”

⁸ To, Kayinu ya ce wa ɗan’uwansa Habila, “Mu tafi gona.”* Yayinda suke a gona, sai Kayinu ya tasar wa Habila ya buge shi ya kashe.

⁹ Sai UBANGIJI ya ce wa Kayinu, “Ina ɗan’uwanka Habila?”

Sai Kayinu ya ce, “Ban sani ba, ni mai gadin ɗan’uwana ne?”

¹⁰ UBANGIJI ya ce, “Me ke nan ka yi? Saurara! Ga jinin ɗan’uwanka yana mini kuka daga ƙasa. ¹¹ Yanzu, kai la’ananne ne, an kuma kore ka daga ƙasa wadda ta buɗe bakinta ta shanye jinin ɗan’uwanka daga hannunka. ¹² In ka nome ƙasa, ba za tã ƙara ba ka hatsinta ba. Za ka kuma zama mai yawo barkatai a duniya.”

¹³ Kayinu ya ce wa UBANGIJI, “Horon nan ya sha ƙarfina. ¹⁴ Ga shi, yau kana kori na daga ƙasar, zan zama a ɓoye daga fuskarka, zan kuma zama mai yawo barkatai, duk wanda ya same ni kuwa zai kashe ni.”

¹⁵ Amma UBANGIJI ya ce masa, “Ba haka ba ne! Duk wanda ya kashe Kayinu, za a ninƙa hukuncinsa har sau bakwai.” Sa’an nan UBANGIJI ya sa wa Kayinu alama don duk wanda ya same shi kada yã kashe shi. ¹⁶ Saboda haka Kayinu ya yi tafiyarsa ya rabu da UBANGIJI, ya je ya zauna ƙasar Nod† a gabashin Eden.

¹⁷ Kayinu ya kwana da matarsa, ta kuwa yi ciki, ta haifi Enok. A lokacin Kayinu yana gina birni, sai ya sa wa birnin sunan ɗansa Enok. ¹⁸ Aka haifa wa Enok Irad, Irad kuma ya haifi Mehujayel, Mehujayel kuma ya haifi Metushayel, Metushayel kuma ya haifin Lamek.

¹⁹ Lamek ya auri mata biyu, ana ce da ɗaya Ada, ɗayan kuma Zilla. ²⁰ Ada ta haifi Yabal, shi ne mahaifi waɗanda suke zama a tentuna, suna kuma kiwon dabbobi. ²¹ Sunan ɗan’uwansa Yubal, shi ne mahaifin dukan makaɗan garaya da masu hura sarewa. ²² Zilla ma ta haifi ɗa, Tubal-Kayinu, shi ne wanda ya ƙera kowane iri kayan aiki daga tagulla da kuma ƙarfe. ’Yar’uwar Tubal-Kayinu ita ce Na’ama.

²³ Wata rana, Lamek ya ce wa matansa, Ada da Zilla,
“Ku saurara, matan Lamek, ku ji maganata.

* 4:8 Rubuce-rubucen hannu na Fentatut na Samariyawa, Seftuwajin, Bulget da Siriyak; Rubuce-rubucen hannu na Masoretik ba su da “Mu tafi gona.” † 4:16 Nod yana nufin yawo (dubi ayoyi 12 da 14).

Na kashe[‡] wani saboda ya yi mini rauni,
na kashe wani saurayi saboda ya ji mini ciwo.

²⁴ Idan za a rama wa Kayinu har sau bakwai,

lalle za a rama wa Lamek sau saba'in da bakwai ke nan.”

²⁵ Sai Adamu ya sãke kwana da matarsa, ta haifi d̄a, aka kuma ba shi suna Set, gama ta ce, “Allah ya ba ni wani yaro a madadin Habila, tun da yake Kayinu ya kashe shi.” ²⁶ Set ma ya haifi d̄a, ya kuma kira shi Enosh.

A lokaci ne, mutane suka fara kira ga sunan UBANGIJI.

5

Daga Adamu zuwa Nuhu

¹ Wannan shi ne rubutaccen tarihin zuriyar Adamu.

Sa'ad da Allah ya halicci mutum, ya yi shi cikin kamannin Allah. ² Ya halicce su namiji da ta mace, ya kuma albarkace su. Sa'ad da kuma aka halicce su, ya kira su “Mutum.”*

³ Sa'ad da Adamu ya yi shekaru 130, sai ya haifi d̄a wanda ya yi kama da shi, ya kuma kira shi Set. ⁴ Bayan an haifi Set, Adamu ya yi shekaru 800, ya kuma haifi waɗansu 'ya'ya maza da mata.

⁵ Gaba d̄aya dai, Adamu ya yi shekaru 930, sa'an nan ya mutu.

⁶ Sa'ad da Set ya yi shekara 105, sai ya haifi Enosh. ⁷ Bayan ya haifi Enosh, Set ya yi shekara 807, ya kuma haifi waɗansu 'ya'ya maza da mata. ⁸ Gaba d̄aya dai, Set ya yi shekaru 912, sa'an nan ya mutu.

⁹ Sa'ad da Enosh ya yi shekara 90, sai ya haifi Kenan. ¹⁰ Bayan ya haifi Kenan, Enosh ya yi shekara 815, ya kuma haifi waɗansu 'ya'ya maza da mata. ¹¹ Gaba d̄aya dai, Enosh ya yi shekaru 905, sa'an nan ya mutu.

¹² Sa'ad da Kenan ya yi shekara 70, sai ya haifi Mahalalel. ¹³ Bayan ya haifi Mahalalel, Kenan ya yi shekara 840, ya kuma haifi waɗansu 'ya'ya maza da mata ¹⁴ Gaba d̄aya dai, Kenan ya yi shekara 910, sa'an nan ya mutu.

¹⁵ Sa'ad da Mahalalel ya yi shekara 65, sai ya haifi Yared. ¹⁶ Bayan ya haifi Yared, Mahalalel ya yi shekara 830, ya kuma haifi waɗansu 'ya'ya maza da mata ¹⁷ Gaba d̄aya dai, Mahalalel ya yi shekara 895, sa'an nan ya mutu.

¹⁸ Sa'ad da Yared ya yi shekara 162, sai ya haifi Enok. ¹⁹ Bayan ya haifi Enok, Yared ya yi shekaru 800, ya kuma haifi waɗansu 'ya'ya maza da mata. ²⁰ Gaba d̄aya dai, Yared ya yi shekara 962, sa'an nan ya mutu.

²¹ Sa'ad da Enok ya yi shekara 65, sai ya haifi Metusela. ²² Bayan ya haifi Metusela, Enok ya kasance cikin zumunci da Allah shekaru 300, ya kuma haifi waɗansu 'ya'ya maza da mata. ²³ Gaba d̄aya dai, Enok ya yi shekaru 365. ²⁴ Enok ya kasance cikin zumunci da Allah, sa'an nan ba a kara ganinsa ba. Saboda Allah ya d̄auke shi.

²⁵ Sa'ad da Metusela ya yi shekara 187, sai ya haifi Lamek. ²⁶ Bayan ya haifi Lamek, Metusela ya yi shekaru 782, ya kuma haifi waɗansu 'ya'ya maza da mata. ²⁷ Gaba d̄aya dai, Metusela ya yi shekaru 969, sa'an nan ya mutu.

²⁸ Sa'ad da Lamek ya yi shekara 182, sai ya haifi d̄a. ²⁹ Ya ba shi suna Nuhu[†] ya kuma ce, “Zai yi mana ta'aziyya a cikin aikinmu da wahalar hannuwanmu a kasar da UBANGIJI ya la'anta.” ³⁰ Bayan an haifi Nuhu, Lamek ya yi shekara 595, yana kuma da 'ya'ya maza da mata. ³¹ Gaba d̄aya dai, Lamek ya yi shekaru 777, sa'an nan ya mutu.

³² Bayan Nuhu ya yi shekara 500, sai ya haifi Shem, Ham da Yafet.

6

Mugunta a duniya

[‡] 4:23 Ko kuwa zan kashe ^{*} 5:2 Da Ibraniyanci adam [†] 5:29 Nuhu ya yi kama da kalmar Ibraniyancin nan na ta'aziyya.

¹ Sa'ad da mutane suka fara karuwa a duniya, aka kuma hahhaifi musu 'ya'ya mata, ² sai 'ya'yan Allah maza suka ga cewa 'ya'yan mutane mata suna da bansha'awa, sai suka zaɓi waɗanda suke so, suka aura. ³ Sa'an nan UBANGIJI ya ce, "Ruhuna ba zai zauna a cikin mutum har abada ba, saboda shi mai mutuwa ne, kwanakinsa za su zama shekaru ɗari da arba'in ne."

⁴ Nefilimawa suna nan a duniya a waɗancan kwanaki, da kuma kwanakin da suka bi baya, a sa'ad da 'ya'yan Allah suka kwana da 'ya'yan mutane mata, suka kuma hahhaifi musu 'ya'ya. Ai, su ne jarumawan dā, mutanen da suka shahara.

⁵ UBANGIJI kuwa ya lura cewa muguntar mutum ta yi yawa a duniya, kuma kowane abin da yake tunani a zuciyarsa mugu ne kawai a kowane lokaci. ⁶ UBANGIJI ya damu da ya yi mutum a duniya, abin ya zafe shi kwarai. ⁷ Saboda haka UBANGIJI ya ce, "Zan kawar da mutum, da dabbobi, da halittu masu rarrafe a kasa da kuma tsuntsayen sama waɗanda na halitta, daga doron kasa, saboda na damu da na yi su." ⁸ Amma Nuhu ya sami tagomashi a gaban UBANGIJI.

⁹ Ga tarihin Nuhu.

Nuhu mutum ne mai adalci, marar abin zargi a cikin mutanen zamaninsa, ya kuma yi tafiya tare da Allah. ¹⁰ Nuhu yana da 'ya'ya maza uku, Shem, Ham da Yafet.

¹¹ Duniya dai ta lalace sosai a gaban Allah, ta kuma cika da tashin hankali. ¹² Allah ya ga yadda duniya ta lalace, gama dukan mutane a duniya sun lalatar da rayuwarsu. ¹³ Saboda haka, Allah ya ce wa Nuhu, "Zan kawo karshen dukan mutane, gama saboda su duniya ta cika da tashin hankali. Lalle zan hallaka su da kuma duniya. ¹⁴ Saboda haka ka yi wa kanka jirgi da katakon Saifires*, ka yi ɗakuna a cikinsa, ka shafe shi da karo ciki da waje. ¹⁵ Ga yadda za ka gina shi; jirgin zai kasance mai tsawon kafa 45, fāɗinsa kafa 75, tsayinsa kuma kafa 45. ¹⁶ Ka yi masa rufi, ka kuma ba da fili inci 18 tsakanin rufin a kowane gefen jirgin.† Ka sa kofa a gefen jirgin. Ka yi shi hawa uku, ka yi kofa a gefe. ¹⁷ Ga shi zan aiko da ambaliya ruwa a duniya, in hallaka dukan mai rai da yake a karkashin sama, kowace halittar da take numfashi a cikinta. Dukan abin da yake a duniya zai hallaka. ¹⁸ Amma zan kafa alkawarina da kai, kai kuma za ka shiga jirgin, kai da 'ya'yanka maza da matarka da matan 'ya'yanka tare da kai. ¹⁹ Za ka shigar da biyu na dukan halittu masu rai, namiji da ta mace a cikin jirgin, domin su rayu tare da kai. ²⁰ Biyu na kowane irin tsuntsu, kowace irin dabba da kuma kowace irin halitta mai rarrafe a kasa, za su zo wurinka domin a bar su da rai. ²¹ Za ka ɗauki kowane irin abinci wanda za a ci, ka adana don yā zama abincinka da nasu."

²² Nuhu ya yi kome kamar yadda Allah ya umarce shi.

7

¹ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Nuhu. "Shiga jirgin, kai da dukan iyalinka, gama na ga kai mai adalci ne a wannan zamani. ² Ka ɗauki bakwai na kowace iri tsabtaccen dabba tare da kai, namiji da ta mace, da kuma biyu na kowace dabba marar tsabta, namiji da ta mace, ³ da kuma bakwai na kowane iri tsuntsu, namiji da ta mace, domin a bar kowane irinsu da rai a dukan duniya. ⁴ Kwana bakwai daga yanzu zan aiko da ruwa a duniya yini arba'in da dare arba'in, zan kuma kawar da kowace halitta mai rai da na yi daga doron kasa."

⁵ Nuhu ya aikata duk abin da UBANGIJI ya umarce shi.

⁶ Nuhu yana da shekaru 106 ne sa'ad da aka yi ambaliya ruwa a duniya. ⁷ Nuhu da matarsa da 'ya'yansa da matansu, suka shiga jirgi domin su tsira daga ruwa ambaliya. ⁸ Biyu-biyu daga dabbobi masu tsabta da marasa tsabta, da tsuntsaye da kuma dukan halittu masu rarrafe a kasa, ⁹ namiji da ta mace, suka zo wurin Nuhu, suka shiga jirgi, kamar yadda Allah ya umarce Nuhu. ¹⁰ Bayan kwana bakwai kuwa ambaliya ruwa ta sauko a bisa duniya.

¹¹ A ranar sha bakwai ga wata na biyu, na shekara ta ɗari shida na rayuwar Nuhu, a ran nan sai dukan maɓuɓɓugai na manyan zurfafa suka fashe, tagogin sammai suka buɗe. ¹² Ruwa yana ta kwararowa bisa duniya, yini arba'in da dare arba'in.

* 6:14 Babu tabbas game da ma'anar kalman nan a Ibraniyanci. † 6:16 Ko kuwa Ka bar inda haske zai shiga ta wurin gamawa

¹³ A wannan rana Nuhu tare da matarsa da 'ya'yansa maza, Shem, Ham da Yafet da matansu uku suka shiga jirgi. ¹⁴ Tare da su kuwa, akwai kowane naman jeji bisa ga irinsa, da dukan dabbobin gida bisa ga irinsu, da kowace halitta mai rarrafe a kasa bisa ga irinta, da kowane tsuntsun gida da na jeji bisa ga irinsa, da dukan abu mai fiffike. ¹⁵ Biyu-biyu na dukan halittu masu numfashi suka zo wurin Nuhu, suka shiga jirgi. ¹⁶ Dabbobi da kowane abu mai rai da suka shiga ciki, namiji ne da ta mace, yadda Allah ya umarci Nuhu. Sa'an nan UBANGIJI ya kulle jirgin daga baya.

¹⁷ Kwana arba'in ambaliya ta yi ta saukowa a duniya, sa'ad da ruwa ya yi ta karuwa sai ya yi ta daga jirgin sama, ya kuwa tashi can bisa duniya. ¹⁸ Ruwa ya taso, ya karu kwarai a duniya, jirgin kuma ya yi ta yawo a bisa ruwa. ¹⁹ Ruwa ya karu kwarai a duniya, ya kuma rufe dukan duwatsu masu tsawo a karkashin sammai. ²⁰ Ruwan ya taso ya rufe duwatsu, zurfin ruwa daga duwatsun zuwa inda jirgin yake ya fi kafa ashirin. ²¹ Kowane abu mai rai da yake tafiya a duniya ya hallaka, tsuntsaye, dabbobin gida, namun jeji, da dukan masu rarrafe waƙanda suke rarrafe a duniya, da kuma dukan mutane. ²² Kome a busasshiyar kasa da yake numfashi a hancinsa ya mutu. ²³ Aka kawar da kowane abu mai rai, mutane da dabbobi da halittu masu rarrafe a kasa, da tsuntsayen sama a doron kasa, duka aka kawar da su daga duniya. Nuhu kaƙai aka bari da waƙanda suke tare da shi a cikin jirgi.

²⁴ Ruwa ya mamaye duniya har kwana ƙari da hamsin.

8

¹ Amma Allah ya tuna da Nuhu da dukan namun jeji da dabbobin da suke tare da shi a cikin jirgi, ya kuma aika da wata iska ta hura dukan duniya, ruwan kuwa ya janye. ² Aka toshe mabuɓɓugan zurfafa da kofofin ambaliyar sammai, ruwan sama kuma ya daina saukowa daga sarari. ³ Ruwan ya janye a hankali daga kasa. A karshen kwanaki ƙari da hamsin ƙin, ruwan ya ragu. ⁴ A rana ta goma sha bakwai ga watan bakwai, jirgin ya sauka a duwatsun Ararat. ⁵ Ruwan ya ci gaba da janyewa har watan goma. A rana ta fari ga watan goma kuwa ƙwankolin duwatsun suka bayyana.

⁶ Bayan kwana arba'in, sai Nuhu ya buƙe tagar jirgin da ya yi, ⁷ ya saki hankaka. Hankaka ya yi ta kai da kawowa har sai da ruwa ya shanye a duniya. ⁸ Sai ya saki kurciya don yā ga in ruwan ya janye daga doron kasa. ⁹ Amma kurciyar ba tā sami inda za tā sa kafafunta ba gama akwai ruwa a dukan doron kasa, saboda haka ta komo wurin Nuhu a jirgi. Ya miƙa hannunsa ya ƙauko kurciyar ya shigar da ita wurinsa a cikin jirgi. ¹⁰ Ya ƙara jira kwana bakwai, sai ya sāke aiken kurciyar daga jirgi. ¹¹ Sa'ad da kurciya ta komo wurinsa da yamma, sai ga ƙanyen ganyen zaitun da ta tsinko a bakinta! Sa'an nan Nuhu ya san cewa ruwa ya janye daga duniya. ¹² Ya ƙara jira kwana bakwai, sai ya sāke aiken kurciyar, amma a wannan ƙaro ba tā komo wurinsa ba.

¹³ A rana ta fari ga wata na fari wanda Nuhu ya cika shekaru 601, ruwa ya shanye a kasa. Sai Nuhu ya buƙe murfin jirgin, ya ga cewa doron kasa ya bushe. ¹⁴ A ran ashirin da bakwai ga wata na biyu, kasa ta bushe kaƙaf.

¹⁵ Sa'an nan Allah ya ce wa Nuhu, ¹⁶ "Fito daga jirgin, kai da matarka da 'ya'yanka maza da matansu. ¹⁷ Ka fitar da kowane iri halitta mai rai da take tare da kai waje, tsuntsaye, dabbobi, da dukan halittu masu rarrafe a kasa, don su yi ta haihuwa, su yi yawa, su karu a duniya."

¹⁸ Sai Nuhu ya fito tare da matarsa da 'ya'yansa maza da matan 'ya'yansa, ¹⁹ da kowace irin dabba, da kowane mai rarrafe, da kowane irin tsuntsu, da kowane irin abu da yake tafiya a bisa duniya, suka fito daga jirgi daki-daki bisa ga irinsu.

²⁰ Sai Nuhu ya gina bagaden hadaya ga UBANGIJI, ya ƙiba waƙansu dabbobi da tsuntsaye masu tsabta, ya yi hadaya ta ƙonawa da su a kan bagaden. ²¹ Da UBANGIJI ya ji ƙanshi mai daƙi, sai ya ce a zuciarsa, "Ba zan ƙara la'anta kasa saboda mutum ba, ko da yake dukan tunanin zuciyar mutum mugu ne tun yana ƙarami. Ba kuwa zan ƙara hallaka dukan halittu masu rai, kamar yadda na yi ba.

²² "Muddin duniya tana nan,
lokacin shuki da na girbi,
lokacin sanyi da na zafi,
lokacin damina da na rani,
dare da rana
ba za su daina ba."

9

Alkawarin Allah da Nuhu

¹ Sa'an nan Allah ya sa wa Nuhu da 'ya'yansa maza albarka, yana ce musu, "Ku haifi 'ya'ya, ku karu, ku kuma cika duniya. ² Dukan namun jeji da dukan tsuntsayen sama da kowace halitta mai rarrafe a kasa, da dukan kifayen teku, za su riƙa jin tsoronku, suna fargaba. An sa su a cikin hannuwanku. ³ Kome da yake da rai wanda yake tafiya, zai zama abincinku. Kamar yadda na ba ku kowane irin ganye, haka na ba ku kome da kome.

⁴ "Akwai abu ɗaya da ba za ku ci ba, wato, nama wanda jininsa yake cikinsa tukuna. ⁵ Game da jinin ranka kuwa lalle zan bukaci lissafi. Zan bukaci lissafi daga kowane dabba. kuma daga kowane mutum, shi ma zan bukaci lissafi game da ran ɗan'uwansa.

⁶ "Duk wanda ya zub da jinin mutum,
ta hannun mutum za a zub da jininsa;
gama a cikin siffar Allah ne,
Allah ya yi mutum.

⁷ Amma ku, ku yi ta haihuwa, ku karu; ku yaɗu a duniya, ku yi yawa a bisanta."

⁸ Sai Allah ya ce wa Nuhu da 'ya'yansa, ⁹ "Yanzu na kafa alƙawarina da ku da zuriyarku a bayanku, ¹⁰ da kowace halitta mai rai wadda ta kasance tare da kai; wato, tsuntsaye da dabbobin gida da kuma dukan namun jeji, duk dai iyakar abin da ya fita daga jirgin; wato, kowane mai rai na duniya. ¹¹ Na kafa alƙawarina da ku, ba za a kara hallaka dukan rayuka da ambaliyar ruwa ba; ba za a kara yin ambaliya don a hallaka duniya ba."

¹² Allah ya kuma ce, "Wannan ita ce alamar alƙawarin da na yi tsakanina da ku, da kowace halitta tare da ku; alƙawari na dukan zamanai masu zuwa. ¹³ Na sa bakan gizona cikin gizagizai, shi ne kuwa zai zama alamar alƙawari tsakanina da duniya. ¹⁴ Duk sa'ad da na kawo gizagizai a bisa duniya, bakan gizo kuma ya bayyana a ciki gizagizan, ¹⁵ zan tuna da alƙawari tsakanina da ku da kuma dukan halittu masu rai na kowane iri. Ruwa ba zai saƙe yin ambaliyar da za ta hallaka dukan masu rai ba. ¹⁶ Duk sa'ad da bakan gizo ya bayyana cikin gizagizan, zan gan shi in kuma tuna da madawwamin alƙawari tsakanin Allah da dukan halittu masu rai, na kowane iri a duniya."

¹⁷ Saboda haka Allah ya ce wa Nuhu, "Wannan ita ce alamar alƙawarin da na kafa tsakanina da dukan masu rai a duniya."

'Ya'yan Nuhu maza

¹⁸ 'Ya'yan Nuhu maza, waɗanda suka fito daga cikin jirgi, su ne, Shem, Ham da Yafet. (Ham shi ne mahaifin Kan'ana.) ¹⁹ Waɗannan su ne 'ya'yan Nuhu maza uku, daga gare su ne kuma duniya za ta cika da mutane.

²⁰ Nuhu, mutumin kasa, shi ne farko da ya fara yin gonar inabi. ²¹ Sa'ad da ya sha ruwan inabin ya kuwa bugu, sai ya kwanta tsirara cikin tentinsa. ²² Ham, mahaifin Kan'ana ya ga tsiraici mahaifinsa, ya kuma faɗa wa 'yan'uwansa biyu a waje. ²³ Amma Shem da Yafet suka ɗauki mayafi, suka shimfiɗa a kafafarsu, sa'an nan suka shiga suna tafiya da baya har zuwa inda mahaifinsu yake kwance, suka rufe tsiraicinsa. Suka kau da fuskokinsu domin kada su ga tsiraicin mahaifinsu.

²⁴ Sa'ad da Nuhu ya farka daga buguwarsa ya kuma gane abin da karami ɗansa ya yi, ²⁵ sai ya ce, "Kan'ana la'ananne ne,
zai zama bawa mafi kankanta
ga 'yan'uwansa."

²⁶ Ya kuma ce,
"Albarka ta tabbata ga UBANGIJI Allah na Shem!
Bari Kan'ana ya zama bawan Shem.

²⁷ Allah ya kara faɗin kasar Yafet;
bari Yafet ya zauna a tentunan Shem,
bari kuma Kan'ana ya zama bawansa."

²⁸ Bayan ambaliyar, Nuhu ya yi shekaru 350. ²⁹ Gaba ɗaya dai, Nuhu ya yi shekara 950, sa'an nan ya mutu.

10

Tsarin Al'ummai

¹ Wannan shi ne labarin Shem, Ham da Yafet, 'ya'yan Nuhu maza, waƙanda su ma sun haifi 'ya'ya maza bayan ambaliyar.

Mutanen Yafet

- ² 'Ya'yan* Yafet maza su ne,
Gomer, Magog, Madai da Yaban, Tubal, Meshek, da kuma Tiras.
³ 'Ya'yan Gomer maza su ne,
Ashkenaz, Rifat, da Togarma.
⁴ 'Ya'yan maza Yaban su ne,
Elisha, Tarshish, Kittim da Rodanim. ⁵ (Daga waƙannan mutane ne masu zama a bakin teku suka bazu zuwa cikin ƙasashensu da kuma cikin al'ummansu, kowanne da yarensa.)

Mutanen Ham

- ⁶ 'Ya'yan Ham maza su ne,
Kush, Masar, Fut, da Kan'ana.
⁷ 'Ya'yan Kush maza su ne,
Seba, Hawila, Sabta, Ra'ama da Sabteka.
'Ya'yan Ra'ama maza kuwa su ne,
Sheba da Dedan.
⁸ Kush shi ne mahaifin Nimrod wanda ya yi girma ya zama jarumin yaƙi a duniya. ⁹ Shi babban maharbi ne a gaban UBANGIJI. Shi ya sa akan ce, kamar Nimrod babban maharbi a gaban UBANGIJI. ¹⁰ Cibiyoyin mulkinsa na farko su ne Babilon, Erek, Akkad, da Kalne a cikin Shinar. ¹¹ Daga wannan ƙasa, sai ya tafi Assuriya, inda ya gina Ninebe, Rehobot Ir, Kala ¹² da Resen, wadda take tsakanin Ninebe da Kala; wanda yake babban birni.
¹³ Mizrayim shi ne mahaifin
Ludiyawa, Anamawa, Lehabiyawa, Naftuhiyawa, ¹⁴ Fetrusiyawa, da Kasluhiyawa (inda Filistiyawa suka fito) da kuma Kaftorawa.
¹⁵ Kan'ana shi ne mahaifin,
Sidon ɗan farinsa, da na Hittiyawa, ¹⁶ Yebusiyawa, Amoriyawa, Girgashiyawa, ¹⁷ Hiwiyawa, Arkiyawa, Siniyawa, ¹⁸ Arbadiyawa, Zemarawa, da Hamawa.
Daga baya zuriyar Kan'aniyawa suka yaƙu ¹⁹ har iyakar Kan'ana ta kai Sidon ta wajen Gerar har zuwa Gaza, sa'an nan ta milla zuwa Sodom, Gomorra, Adma da Zeboyim, har zuwa Lasha.
²⁰ Waƙannan su ne 'ya'yan Ham maza bisa ga zuriyarsu da yarurrukansu, cikin ƙasashensu da kuma al'ummominsu.

Mutanen Shem

- ²¹ Aka kuma haifa wa Shem, wan Yafet, 'ya'ya maza. Shem shi ne kakan 'ya'yan Eber duka.
²² 'Ya'yan Shem maza su ne,
Elam, Asshur, Arfakshad, Lud da Aram.
²³ 'Ya'yan Aram maza su ne,
Uz, Hul, Geter da Mash.
²⁴ Arfakshad ne mahaifin† Shela.
Shela kuma shi ne mahaifin Eber.
²⁵ Aka haifa wa Eber 'ya'ya maza biyu.
Aka ba wa ɗaya suna Feleg,‡ gama a zamaninsa ne aka raba duniya; aka kuma sa wa ɗan'uwansa suna Yoktan.
²⁶ Yoktan shi ne mahaifin,
Almodad, Shelef, Hazarmawet, Yera, ²⁷ Hadoram, Uzal, Dikla, ²⁸ Obal, Abimayel, Sheba, ²⁹ Ofir, Hawila da Yobab. Dukan waƙannan 'ya'yan Yoktan maza ne.

* 10:2 'Ya'ya maza na iya nufin zuriyoyi Ko kuwa magāda ko al'ummai; haka ma a ayoyi 3, 4, 6, 7, 20-23, 29 da 31. † 10:24 Da Ibraniyanci; Seftuwajin, mahaifin shi ne Kainan, Kainan kuwa shi ne mahaifin ‡ 10:25 Feleg yana nufin rarrabuwa.

³⁰ Yankin da suka zauna ya miƙe daga Meshu zuwa wajen Sefar a gabashin ƙasar tudu.

³¹ Waƙƙannan su ne 'ya'yan Shem maza bisa ga zuriyarsu da yarurrukansu, cikin ƙasashensu da kuma al'ummominsu.

³² Waƙƙannan su ne zuriyar 'ya'yan Nuhu maza bisa ga jerin zuriyarsu cikin al'ummominsu. Daga waƙƙannan ne al'ummomi suka bazu ko'ina a duniya bayan ambaliya.

11

Hasumiyar Babilon

¹ To, a lokacin, yaren mutanen duniya ƙaya ne, maganarsu kuma ƙaya ce. ² Yayinda mutane suke ta yin ƙaura zuwa gabas, sai suka sami fili a Shinar, suka zauna a can.

³ Suka ce wa juna, "Ku zo, mu yi tubula, mu gasa su sosai." Suka yi amfani da tubula a maimakon duwatsu, kwalta kuma a maimakon laka. ⁴ Sa'an nan suka ce, "Ku zo, mu gina wa kanmu birni da hasumiyar da za ta kai har sammai, domin mu yi wa kanmu suna, don kada mu warwatsu ko'ina a doron ƙasa."

⁵ Sai UBANGIJI ya sauko don ya ga birni da kuma hasumiyar da mutanen suke gini. ⁶ UBANGIJI ya ce, "Ga su, su jama'a ƙaya ce, su duka kuwa harshensu guda ne. Wannan kuwa masomi ne kawai na abin da za su iya yi, babu kuma abin da suka yi shirya yi da ba za su iya yi ba. ⁷ Zo, mu sauka, mu rikitar da harshensu don kada su fahimci juna."

⁸ Saboda haka UBANGIJI ya watsar da su daga wurin zuwa ko'ina a doron ƙasa, suka kuwa daina gina birnin. ⁹ Shi ya sa aka kira birnin Babel,* domin a can ne UBANGIJI ya rikitar da harshen dukan duniya. Daga can UBANGIJI ya watsar da su ko'ina a doron ƙasa.

Daga Shem zuwa Abram

¹⁰ Wannan shi ne labarin Shem.

Shekara biyu bayan ambaliya, sa'ad da Shem ya yi shekara 100, sai ya haifi Arfakshad. ¹¹ Bayan ya haifi Arfakshad, Shem ya yi shekara 500, ya haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata.

¹² Sa'ad da Arfakshad ya yi shekara 35, sai ya haifi Shela. ¹³ Bayan ya haifi Shela kuwa, Arfakshad ya yi shekara 403, ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata.†

¹⁴ Sa'ad da Shela ya yi shekaru 30, sai ya haifi Eber. ¹⁵ Bayan ya haifi Eber, Shela ya yi shekara 403, ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata.

¹⁶ Sa'ad da Eber ya yi shekaru 34, sai ya haifi Feleg. ¹⁷ Bayan ya haifi Feleg, Eber ya yi shekara 430, ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata.

¹⁸ Sa'ad da Feleg ya yi shekaru 30, sai ya haifi Reyu. ¹⁹ Bayan ya haifi Reyu, Feleg ya yi shekara 209, ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata.

²⁰ Sa'ad da Reyu ya yi shekaru 32, sai ya haifi Serug. ²¹ Bayan ya haifi Serug, Reyu ya yi shekara 207, ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata.

²² Sa'ad da Serug ya yi shekaru 30, sai ya haifi Nahor. ²³ Bayan ya haifi Nahor, Serug ya yi shekara 200, ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata.

²⁴ Sa'ad da Nahor ya yi shekaru 29, sai ya haifi Tera. ²⁵ Bayan ya haifi Tera, Nahor ya yi shekara 119, ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata.

²⁶ Bayan Tera ya yi shekaru 70, sai ya haifi Abram, Nahor da Haran.

²⁷ Wannan ita ce zuriyar Tera.

* 11:9 Wato, Babilon; Babel ya yi kamar Ibraniyanci na rikitar. † 11:13 Da Ibraniyanci; Seftuwajin (dubi kuma Luk 3.35,36 da kuma sharhi a Far 10.24) shekaru 35, ya haifi Kainan. ¹³ bayan kuma ya haifi Kaina, Arfakshad ya yi shekaru 430 ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata, sa'an nan ya mutu. Sa'ad da Kaina ya yi shekaru ƙari da talatin, ya haifi Shela. Bayan ya haifi Shela, Kaina ya yi shekaru 330 ya kuma haifi waƙƙansu 'ya'ya maza da mata

Tera ya haifi Abram, Nahor da Haran. Haran kuma ya haifi Lot. ²⁸ Yayinda mahaifinsa Tera yana da rai, Haran ya rasu a Ur ta Kaldiyawa, a kasar haihuwarsa. ²⁹ Abram da Nahor suka yi aure. Sunan matar Abram, Saira ne, sunan matar Nahor kuwa Milka; ita 'yar Haran ce, mahaifin Milka da Iska. ³⁰ Saira kuwa bakarriya ce, ba ta da yara.

³¹ Tera ya dauki dansa Abraham, jikansa Lot dan Haran, da surukarsa Saira, matar Abram, tare kuwa suka bar Ur ta Kaldiyawa, don su tafi Kan'ana. Amma sa'ad da suka zo Haran sai suka zauna a can.

³² Tera yi shekaru 205, ya kuma mutu a Haran.

12

Kiran Abram

¹ UBANGIJI ya ce wa Abram, "Tashi ka bar kasar, da mutanenka, da iyalin mahaifinka, ka tafi kasar da zan nuna maka.

² "Zan mai da kai al'umma mai girma,

zan kuma albarkace ka;

zan sa sunanka ya zama mai girma,

ka kuma zama sanadin albarka.

³ Zan albarkaci duk wanda ya albarkace ka,

in kuma la'anci duk wanda ya la'anta ka,

dukan mutanen duniya

za su sami albarka ta wurinka."

⁴ Saboda haka Abram ya tashi yadda UBANGIJI ya faɗa masa; Lot ma ya tafi tare da shi. Abram yana da shekaru 75, sa'ad da ya tashi daga Haran. ⁵ Abram ya dauki matarsa Saira da Lot dan dan'uwansa, da dukan mallakar da suka tattara, da kuma mutanen da suka samu a Haran, suka kama hanya zuwa kasar Kan'ana.

⁶ Abram ya ratsa kasar har zuwa wurin babban itace na More a Shekem. A lokacin Kan'aniyawa suna a kasar. ⁷ UBANGIJI ya bayyana ga Abram ya ce, "Ga zuriyarka ne zan ba da wannan kasa." Saboda haka Abram ya gina bagade a can ga UBANGIJI, wanda ya bayyana gare shi.

⁸ Daga can, ya ci gaba zuwa wajen tuddai a gabashin Betel ya kafa tentinsa, Betel yana yamma, Ai, kuma a gabas. A can ya gina bagade ga UBANGIJI ya kuma kira bisa sunan UBANGIJI.

⁹ Sa'an nan Abram ya tashi ya ci gaba da tafiya zuwa wajen Negeb.

Abram a Masar

¹⁰ To, a lokacin, an yi yunwa a kasar, sai Abram ya gangara zuwa Masar don ya zauna a can na dan lokaci, domin yunwa ta yi tsanani. ¹¹ Yayinda yana gab da shiga Masar, sai ya ce wa matarsa Saira, "Na sani ke kyakkyawar mace ce. ¹² Sa'ad da Masarawa suka ganki, za su ce, 'Wannan matarsa ce.' Za su kuwa kashe ni, su bar ki da rai. ¹³ Saboda haka ki ce ke 'yar'uwa ce, domin ta dalilinki a mutunta ni, a kuma bar ni da rai."

¹⁴ Sa'ad da Abram ya isa Masar, Masarawa suka ga cewa Saira kyakkyawa mace ce kwarai. ¹⁵ Sa'ad da fadawan Fir'auna suka gan ta kuwa, sai suka yabe ta wajen Fir'auna, aka kuwa kawo ta cikin fadarsa.

¹⁶ Ya mutunta Abram sosai saboda ita, Abram kuwa ya mallaki tumaki da shanu, da jakuna maza da mata, da bayi maza da mata, da kuma rakuma.

¹⁷ Amma UBANGIJI ya wahalar da Fir'auna da gidansa da cututtuka masu zafi saboda Saira, matar Abram. ¹⁸ Saboda haka Fir'auna ya kira Abram ya ce, "Me ke nan ka yi mini? Me ya sa ba ka faɗa mini cewa ita matarka ce ba? ¹⁹ Don me ka ruɗe ni cewa, 'Ita 'yar'uwa ce,' har na dauke ta ta zama matata? To, ga matarka. 'Dauke ta ka tafi.'" ²⁰ Sa'an nan Fir'auna ya yi wa mutanensa umarni a kan Abram, suka kuwa sallame shi tare da matarsa da kuma dukan abin da yake da shi.

13

Abram da Lot sun rabu

¹ Saboda haka Abram ya haura daga Masar zuwa Negeb tare da matarsa, da dukan abin da yake da shi tare da Lot. ² Abram ya azurta kwarai da dabbobi, da azurfa, da kuma zinariya.

³ Daga Negeb, ya ci gaba da tafiyarsa a wurare dabam-dabam har ya kai tsakanin Betel da Ai, a inda dā ya kafa tentinsa na fari ⁴ da kuma inda dā ya gina bagade. A can Abram ya kira bisa sunan UBANGIJI.

⁵ Lot wanda yake tafiya tare da Abram, shi ma yana da garken shanu da tumaki da kuma tentuna.

⁶ Wannan ya sa har kasar ba tā ishe su yayinda suke zama tare ba, saboda mallakarsu ta yi yawa har ba za su iya zama tare ba. ⁷ Rikici kuma ya tashi tsakanin masu kiwon dabbobin Abram da na Lot. Mazaunan kasar, a lokacin kuwa Kan'aniyawa da Ferizziyawa ne.

⁸ Saboda haka Abram ya ce wa Lot, “Kada mu bar rikici yā shiga tsakaninmu, ko kuma tsakanin masu kiwon dabbobinka da nawa, gama mu 'yan'uwa ne. ⁹ Ba ga dukan kasar tana gabanka ba? Bari mu rabu. In ka yi hagu sai ni in yi dama. In ka yi dama, sai ni in yi hagu.”

¹⁰ Lot ya daga idanunsa sama ya dubi kwarin Urdun, sai ya ga kwarin yana da ciyawa mai kyau kwarai sai ka ce lambun UBANGIJI, kamar kasar Masar, wajajen Zowar. (Wannan fa kafin UBANGIJI yā hallaka Sodom da Gomorra.) ¹¹ Saboda haka sai Lot ya zaɓar wa kansa dukan kwarin Urdun, ya tashi ya nufi wajen gabas. Haka fa suka rabu da juna. ¹² Abram ya zauna a kasar Kan'ana, yayinda Lot ya zauna cikin biranen kwari, ya kafa tentunansa kusa da Sodom. ¹³ Mutanen Sodom kuwa mugaye ne, sun aikata zunubi kwarai ga UBANGIJI.

¹⁴ Bayan Lot ya rabu da Abram, sai UBANGIJI ya ce wa Abram, “Daga idanunka daga inda kake, ka dubi arewa da kudu, gabas da yamma. ¹⁵ Dukan kasar da kake gani zan ba ka, kai da zuriyarka har abada. ¹⁶ Zan sa zuriyarka tā yi yawa kamar kurar kasa, har in wani yana iya kidaya kurar, to, za a iya kidaya zuriyarka. ¹⁷ Tafi, ka ratsa tsawo da fāɗin kasar, gama zan ba ka ita.”

¹⁸ Saboda haka Abram ya cire tentunansa, ya zo ya zauna kusa da manyan itatuwan Mamre a Hebron, inda ya gina bagade ga UBANGIJI.

14

Abram ya kuɗutar da Lot

¹ A zamanin Amrafel sarkin Shinar,* shi da Ariyok sarkin Ellasar, Kedorlayomer sarkin Elam, da kuma Tidal sarkin Goyim ² suka tafi don su yaƙi Bera sarkin Sodom, Birsha sarkin Gomorra, Shinab sarkin Adma, Shemeber sarkin Zeboyim, da kuma sarkin Bela (wato, Zowar). ³ Dukan waɗannan sarakuna na bayan nan suka haɗa kai a Kwarin Siddim (Teku Gishiri). ⁴ Shekara goma sha biyu suna bauta wa Kedorlayomer, amma a shekara ta sha uku sai suka yi tawaye.

⁵ A shekara ta goma sha huɗu, Kedorlayomer da sarakunan da suka haɗa kai da shi suka tafi suka cinye Refahiyawa a Ashterot Karnayim, Zuziyawa a Ham, Emawa a Shabe Kiriyaatayim, ⁶ da Horiyawa a kasar tudun Seyir har zuwa El Faran kusa da hamada. ⁷ Sa'an nan suka juya suka tafi En Mishfat (wato, Kadesh), suka cinye dukan kasar Amalekawa, da kuma Amoriyawa waɗanda suke zaune a Hazazon Tamar.

⁸ Sai sarkin Sodom, sarkin Gomorra, sarkin Adma, sarkin Zeboyim da sarkin Bela (wato, Zowar), suka fita suka ja dāgā a Kwarin Siddim ⁹ gāba da Kedorlayomer sarkin Elam, Tidal sarkin Goyim, Amrafel sarkin Shinar da Ariyok sarkin Ellasar; sarakuna huɗu gāba da biyar. ¹⁰ Kwarin Siddim kuwa ya cika da ramummukan kwalta, sa'ad da sarakunan Sodom da Gomorra suka gudu kuwa, waɗansu mutane suka fāɗa cikin ramummukan kwaltan, sauran kuwa suka gudu zuwa tuddai. ¹¹ Sarakunan nan huɗu suka washe dukan kayayyakin Sodom da Gomorra, da kuma dukan abincinsu, sa'an nan suka tafi. ¹² Suka kuma kama Lot ɗan ɗan'uwan Abram, wanda yake zaune a Sodom, da kayayyakinsa, suka yi tafiyarsu.

¹³ Sai wani wanda ya tsira, ya zo ya faɗa wa Abram mutumin Ibraniyawa. Abram kuwa yana zama kusa da manyan itatuwan Mamre, Mamre mutumin Amoriyawa ne ɗan'uwan Eshkol da Aner, su kuwa abokan Abram ne. ¹⁴ Da Abram ya ji cewa an kama danginsa, sai ya tara horarrun mutane 318, da aka haifa a gidansa, ya bi sawun sarakunan da suka tafi da Lot, har Dan. ¹⁵ Da dad dare, Abram ya rarraba mutanensa don su fāɗa wa sarakunan nan, ya ɗiɓge su, ya kore su har zuwa Hoba, arewa da Damaskus. ¹⁶ Ya washe su da kuma dukan kayayyakinsu, ya kuma dawo da Lot danginsa da mallakarsa, tare da mata da sauran mutane.

* 14:1 Wato, Babilon; haka ma a aya 9

¹⁷ Bayan Abram ya dawo daga cin Kedorlayomer da sarakunan da suka haɗa kai da shi a yaƙi, sai sarkin Sodom ya fito don yā tarye Abram a Kwarin Shabe (wato, Kwarin Sarki).

¹⁸ Sai Melkizedek sarkin Salem[†] ya kawo burodi da ruwan inabi. Shi firist ne na Allah Mafi Ɗaukaka,

¹⁹ ya albarkaci Abram yana cewa,

“Allah Mafi Ɗaukaka Mahaliccin sama da ƙasa
yā albarkace Abram.

²⁰ Kuma albarka ta tabbata ga Allah Mafi Ɗaukaka
wanda ya ba da maƙiyanka a hannunka.”

Sa’an nan Abram ya ba shi kashi ɗaya bisa goma na kome.

²¹ Sarkin Sodom ya ce wa Abram, “Ka ba ni mutanena da ka ƙwace daga hannun sarakunan nan kawai, ka riƙe kayayyakin don kanka.”

²² Amma Abram ya ce, wa sarkin Sodom, “Na ɗaga hannu ga UBANGIJI Allah Mafi Ɗaukaka, Mahaliccin sama da ƙasa, na riga na rantse ²³ cewa ba zan karɓi kome da yake naka ba, ko zare ko maɗaurin takalma, don kada ka ce, ‘Na azurta Abram.’ ²⁴ Ba zan karɓi kome ba, sai dai abin da mutanena suka ci da kuma rabon mutanen da suka tafi tare da ni, ga Aner, Eshkol, da Mamre. Bari su ɗauki rabonsu.”

15

Alkawarin Allah da Abram

¹ Bayan wannan, maganar UBANGIJI ta zo wa Abram cikin mafarki cewa,
“Kada ka ji tsoro, Abram.

Ni ne garkuwarka,
kuma ladanka zai zama mai girma.”

² Amma Abram ya ce, “Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, mene ne za ka ba ni, ganin cewa ba na haihuwa, wanda kuma zai gāji gādon gidana shi ne Eliyezer mutumin Damaskus?” ³ Abram ya kuma ce, “Ga shi ba ka ba ni ɗa ba, don haka bawan da aka haifa a gidana ne zai zama magājina.”

⁴ Sa’an nan maganar UBANGIJI ta zo gare shi cewa, “Wannan mutum ba zai zama magājinka ba, ɗa da yake zuwa daga jikinka ne zai zama magājinka.” ⁵ Sai UBANGIJI ya fito da kai shi waje ya ce, “Ka dubi sammai ka kuma kirga taurari, in har za ka iya kirga su.” Sa’an nan ya ce masa, “Haka zuriyarka za tā zama.”

⁶ Abram ya gaskata, UBANGIJI kuma ya lasafta shi adalci ga Abram.

⁷ UBANGIJI ya kuma ce wa Abram, “Ni ne UBANGIJI wanda ya fitar da kai daga Ur na Kaldiyawa, domin in ba ka wannan ƙasa ka mallake ta.”

⁸ Amma Abram ya ce, “Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, yaya zan san cewa zan mallake ta?”

⁹ Saboda haka Allah ya ce masa, “Kawo mini karsana, akuya, da kuma rago kowanne yā kasance shi shekara uku ne, da kurciya da kuma ɗan tattabara.”

¹⁰ Abram ya kawo waɗannan duka a gaban Allah, ya raba kowannensu a tsakiya, ya ajiye su gab da juna, amma bai tsaga tsuntsayen a tsaka ba. ¹¹ Sai tsuntsaye masu cin nama suka sauko a kan gawawwakin, amma Abram ya kore su.

¹² Yayinda rana tana fāɗuwa, sai Abram ya yi barci mai zurfi, sai wani duhu mai kauri mai kuma bantsoro ya rufe shi.

¹³ Sa’an nan UBANGIJI ya ce wa Abram, “Ka sani tabbatacce cewa shekaru ɗari huɗu, zuriyarka za tā zama baki a ƙasar da ba tasu ba, za a mai da su bayi, a kuma wulafanta su. ¹⁴ Amma zan hukunta al’ummar da suka yi bauta kamar bayi, daga baya kuma za su fita da mallaka mai yawa. ¹⁵ Amma kai za ka koma wurin kakanninka cikin salama a kuma binne ka da kyakkyawan tsufa. ¹⁶ A tsara ta huɗu zuriyarka za tā komo nan, saboda zunubin Amoriyawa bai riga ya cika ba.”

¹⁷ Sa’ad da rana ta fāɗi, aka kuwa yi duhu, sai wata tukunya mai hayaki, mai harshen wuta mai ci, ta bayyana, ta kuma wuce tsakanin abubuwan nan da aka tsaga. ¹⁸ A wannan rana, UBANGIJI ya yi alkawari da Abram ya ce, “Ga zuriyarka na ba da wannan ƙasa, daga kogin Masar zuwa babban

[†] 14:18 Wato, Urushalima

kogi, Yuferites ke nan, ¹⁹ kasar Keniyawa, Kenizziyawa, Kadmoniyawa, ²⁰ Hittiyawa, Ferizziyawa, Refahiyawa, ²¹ Amoriyawa, Kan'aniyawa, Girgashiyawa da kuma Yebusiyawa.”

16

Hagar da Ishmayel

¹ To, Saira, matar Abram, ba tã haifa masa 'ya'ya ba. Amma tana da wata baiwa mutuniyar Masar mai suna Hagar, ² saboda haka sai ta ce wa Abram, “UBANGIJI ya hana mini haihuwar 'ya'ya. Tafi ka kwana da baiwata; wataƙila in sami iyali ta wurinta.”

Abram kuwa ya yarda da abin da Saira ta faɗa. ³ Saboda haka bayan Abram ya yi zama a Kan'ana shekaru goma, Saira matarsa ta ɗauki Hagar baiwarta ta ba wa mijinta tã zama matarsa. ⁴ Abram kuwa ya kwana da Hagar, ta kuma yi ciki.

Sa'ad da Hagar ta gane tana da ciki, sai ta fara rena uwargijiyarta. ⁵ Sai Saira ta ce wa Abram, “Kai ne da alhakin wahalan nan da nake sha. Na sa baiwata a hannunka, yanzu da ta sani tana da ciki, sai ta fara rena ni. Bari UBANGIJI yã shari'anta tsakanina da kai.”

⁶ Abram ya ce, “Baiwarki tana a hannunki? Ki yi da ita yadda kika ga ya fi kyau.” Sai Saira ta wulakanta Hagar; saboda haka ta gudu daga gare ta.

⁷ Mala'ikan UBANGIJI ya sami Hagar kusa da maɓulɓula a jeji, ita ce maɓulɓular da take gefen hanya zuwa Shur. ⁸ Ya kuma ce mata, “Hagar, baiwar Saira, daga ina kika fito, kuma ina za ki?”

Ta amsa ta ce, “Ina gudu ne daga wurin uwargijiyata Saira.”

⁹ Sai mala'ikan UBANGIJI ya ce mata, “Koma wurin uwargijiyarki Saira, ki yi mata biyayya.” ¹⁰ Mala'ikan ya ƙara da cewa, “Zan ƙara zuriyarki har su yi yawan da ba wanda zai iya lasafta su.”

¹¹ Mala'ikan UBANGIJI ya kuma ce mata,

“Ga shi kina da ciki
za ki kuwa haifi ɗa.

Za ki ba shi suna Ishmayel,*
gama UBANGIJI ya ga wahalarki.

¹² Zai zama mutum mai halin jakin jeji.
Hannunsa zai yi gāba da kowa,
hannun kowa kuma zai yi gāba da shi.

Zai yi zama gāba
ga dukan 'yan'uwansa.”

¹³ Sai ta ba wa UBANGIJI wanda ya yi magana da ita, wannan suna. “Kai Allah ne wanda yake ganina,” gama ta ce, “Yanzu na ga wanda yake ganina.” ¹⁴ Shi ya sa ake kira rijiyar Beyer-Lahai-Royi† tana nan har yanzu, tsakanin Kadash da Bered.

¹⁵ Haka fa Hagar ta haifa wa Abram ɗa, Abram kuwa ya ba da suna Ishmayel ga ɗan da ta haifa.

¹⁶ Abram yana da shekaru 86 sa'ad da Hagar ta haifa masa Ishmayel.

17

Alkawarin kaciya

¹ Sa'ad da Abram ya yi shekaru 99, sai UBANGIJI ya bayyana a gare shi ya ce, ni “Ni ne Allah Maɗaukaki,* ka yi tafiya a gabana ka kuma zama marar abin zargi. ² Zan tabbatar da alƙawarina tsakanina da kai, zan kuma ƙara zuriyarka ta yi yawa.”

³ Abram ya rusuna da fuskarsa har ƙasa, Allah kuma ya ce masa, ⁴ “Gare ni kam, wannan shi ne alƙawarina da kai, za ka zama mahaifin al'ummai masu yawa. ⁵ Ba za a ƙara kiranka Abram† ba; sunanka zai zama Ibrahim,‡ gama na mai da kai uban al'ummai masu yawa. ⁶ Zan sa ka azurta sosai, zan yi al'ummai daga cikinka, sarakuna kuma za su fito daga cikinka, ⁷ zan kafa alƙawarina kamar madawwamin alƙawari tsakanina da kai da kuma zuriyarka bayanka har tsararraki masu zuwa, in

* 16:11 Ishmayel yana nufin Allah yana ji. † 16:14 Beyer-Lahai-Royi yana nufin rijiyar Mai Rai wanda yake ganina. * 17:1 Da Ibraniyanci El-Shaddai † 17:5 Abram yana nufin uban da aka ɗaukaka. ‡ 17:5 Ibrahim yana nufin uban mutane da yawa.

zama Allahnka da kuma Allahn zuriyarka a bayanka. ⁸ Dukan kasar Kan'ana inda kake baƙo a yanzu, zan ba da ita a matsayin madawwamiyar mallaka gare ka da kuma zuriyarka a bayanka, zan kuma zama Allahnsu.”

⁹ Sa'an nan Allah ya ce wa Ibrahim. “Kai fa, sai ka kiyaye alkawarina, kai da zuriyarka bayanka, har tsararraki masu zuwa. ¹⁰ Wannan shi ne alkawarina da kai da kuma zuriyarka a bayanka, alkawarin da za ka kiyaye ke nan. Kowane namiji a cikinku kuwa za a yi masa kaciya. ¹¹ Za ku yi kaciya, za ta kuma zama alamar alkawari tsakanina da kai. ¹² Daga yanzu duk namijin da aka haifa a cikinku za a yi masa kaciya a rana ta takwas har dukan zamananku, ko haifaffen gida ne, ko sayayye da kuɗi daga kowane baƙo wanda ba na zuriyarku ba. ¹³ Ko haifaffe a gidanka ko an sayo da kuɗi, dole a yi musu kaciya. Alkawarina cikin jikinku zai kasance madawwamin alkawari. ¹⁴ Kowane namijin da ba a yi masa kaciya a jiki ba, za a fid da shi daga cikin mutanensa; domin ya karya alkawarina.”

¹⁵ Allah ya kuma ce wa Ibrahim, “Game da Saira matarka kuwa, ba za ka kara kiranta Saira ba, sunanta zai zama Saratu. ¹⁶ Zan sa mata albarka, ban da haka ma, zan ba ka ɗa ta wurinta, zan sa mata albarka, za ta kuwa zama mahaifiyar al'ummai; sarakunan mutane za su fito daga gare ta.”

¹⁷ Ibrahim ya rusuna da fuskarsa har kasa, ya yi dariya, ya ce wa kansa, “Za a haifi ɗa wa mutum mai shekaru ɗari? Saratu za ta haifi ɗa tana da shekaru tasa'in?” ¹⁸ Ibrahim ya kuma ce wa Allah, “Me zai hana a dai bar Ishmayel kawai ya gaɗi alkawarin nan da ka yi mini.”

¹⁹ Sai Allah ya ce, “Duk da haka dai, matarka Saratu za ta haifi maka ɗa; za ka kuma kira shi Ishaku. [§] A kansa zan tabbatar da madawwamin alkawarina, da kuma ga zuriyarsa da za su zo bayansa. ²⁰ Game da Ishmayel kuwa, na ji ka. Tabbatacce zan albarkace shi, zan sa ya azurta, zai kuma karu ƙwarai. Zai zama mahaifin masu mulki goma sha biyu, zan kuma maishe shi babban al'umma! ²¹ Amma dai zan kafa alkawarina da Ishaku wanda Saratu za ta haifa maka war haka shekara mai zuwa.” ²² Da ya gama magana da Ibrahim, sai Allah ya tashi daga gare shi.

²³ A wannan rana, Ibrahim ya ɗauki ɗansa Ishmayel da dukan waɗanda aka haifa cikin gidansa, da waɗanda aka sayo da kuɗinsa, ya kuwa yi wa kowane namiji a cikin gidansa kaciya kamar yadda Allah ya faɗa masa. ²⁴ Ibrahim yana da shekara tasa'in da tara sa'ad da aka yi masa kaciya, ²⁵ Ishmayel ɗansa kuma yana da shekara goma sha uku. ²⁶ Aka yi wa Ibrahim da ɗansa Ishmayel kaciya a rana ɗaya. ²⁷ Aka yi wa kowane namiji a gidan Ibrahim kaciya, da waɗanda aka haifa a gidansa, da waɗanda aka sayo da kuɗi daga baƙo.

18

Baki guda uku

¹ UBANGIJI ya bayyana ga Ibrahim kusa da manyan itatuwan Mamre yayinda yake zaune a mashigin tentinsa da tsakar rana. ² Da Ibrahim ya ɗaga ido, sai ya ga mutum uku suna tsaye kusa da shi. Sa'ad da ya gan su, sai ya tashi nan da nan daga mashigin tentinsa, ya tarye su, ya rusuna har kasa.

³ Ya ce, “Ranka ya ɗaɗe, in na sami tagomashi daga gare ku kada ku wuce bawanku. ⁴ Bari a kawo ruwa ku wanke kafafunku, ku huta a farkashin wannan itace. ⁵ Bari in samo muku wani abu ku ci don ku wartsake, sa'an nan ku ci gaba da tafiyarku; da yake kun biyo wurin bawanku.”

Suka ce, “To, sai ka yi abin da ka ce.”

⁶ Saboda haka Ibrahim ya ruga zuwa wurin Saratu a cikin tenti ya ce, “Yi sauri, ki shirya mudu uku na gari mai laushi, ki cuɗa shi, ki yi burodi.”

⁷ Sa'an nan Ibrahim ya yi gudu zuwa garkensa, ya zaɓi ɗan maraki ya ba wa bawansa, bawansa kuma ya yi sauri ya gyara shi. ⁸ Sa'an nan Ibrahim ya ɗauko dambu da madara da naman ɗan marakin da aka gyara, ya kawo a gabansu. Yayinda suke ci, ya tsaya a gindin itace kusa da su.

⁹ Sai suka ce masa, “Ina Saratu matarka?”

Ibrahim ya ce, “Tana can cikin tenti.”

¹⁰ Sa'an nan ɗayansu ya ce, “Lalle zan komo wurinka war haka shekara mai zuwa. Saratu matarka kuwa za ta haifi ɗa.”

[§] 17:19 Ishaku yana nufin ya yi dariya.

Saratu kuwa tana a bayansu tana ji daga mashigin tenti. ¹¹ Ibrahim da Saratu dai sun riga sun tsufa sosai. Saratu kuma ta wuce shekarun haihuwa. ¹² Saboda haka Saratu ta yi dariya da ta yi tunani a zuci tana cewa, “Bayan kafina ya kare, maigidana* kuma ya tsufa, yanzu zan sami wannan jin daƙi?”

¹³ Sai UBANGIJI ya ce wa Ibrahim, “Me ya ba Saratu dariya har da ta ce, ‘Har zan iya haifi ɗa duk ta tsufata yanzu?’ ¹⁴ Akwai abin zai gagari UBANGIJI? Zan komo wurinka a kayyadadden lokacin nan shekara mai zuwa kuma Saratu za ta haifi ɗa.”

¹⁵ Saratu ta ji tsoro, don haka sai ta yi karya ta ce, “Ban yi dariya ba.”

Ya ce, “A’a, kin yi dariya.”

Ibrahim ya yi roko don Sodom

¹⁶ Sai mutanen suka tashi suka nufi Sodom, Ibrahim kuwa ya yi musu rakiya, ya yi bankwana da su. ¹⁷ Sai UBANGIJI ya ce, “Zan boye wa Ibrahim abin da nake shirin yi? ¹⁸ Lalle Ibrahim zai zama al’umma mai girma da kuma mai iko, kuma ta wurinsa dukan al’umman duniya za su sami albarka. ¹⁹ Saboda na zaɓe shi don ya umarci ‘ya’yansa da iyalinsa a bayansa su kiyaye hanyoyin UBANGIJI, ta wurin yin abin da yake daidai da kuma yin adalci, domin UBANGIJI ya aikata abin da ya yi wa Ibrahim alkawari.”

²⁰ Sa’an nan UBANGIJI ya ce, “Kuka a kan Sodom da Gomorra ta yi yawa, zunubinsu kuma ya yi muni sosai, ²¹ zan gangara in ga ko abin da suka yi ya yi muni kamar yadda kukan ya zo gare ni, zan bincike.”

²² Sai mutanen suka juya suka nufi wajen Sodom amma Ibrahim ya ci gaba da kasance a gaban UBANGIJI.† ²³ Sai Ibrahim ya matso wurinsa ya ce, “Za ka hallaka masu adalci tare da masu mugunta? ²⁴ Me zai faru in akwai mutum hamshin masu adalci a cikin birnin? Ashe, za ka hallaka shi, ba za ka cece wurin saboda mutane hamsin nan masu adalcin da suke a cikinsa ba? ²⁵ Tabbatacce ba za ka taɓa aikata irin wannan abu ba, ka kashe masu adalci tare da masu mugunta, ka ɗauka masu adalci da masu mugunta daidai? Tabbatacce ba za ka taɓa aikata irin wannan abu ba! Mai hukuncin dukan duniya ba zai aikata gaskiya ba?”

²⁶ UBANGIJI ce, “In na sami mutum hamshin masu adalci a cikin birnin Sodom, zan bar dukan birnin saboda su.”

²⁷ Sai Ibrahim ya kara cewa, “Yanzu da na yi karambani har na yi magana da Ubangiji, ko da yake ni ba kome ba ne illa turɓaya da toka, ²⁸ in yawan masu adalci sun kasa hamshin da mutum biyar fa? Za ka hallaka dukan birnin saboda rashin mutum biyar ɗin?”

Ya ce, “In na sami mutum arba’in da biyar a wurin, ba zan hallaka shi ba.”

²⁹ Ya sake cewa, “In mutum arba’in kaɗai aka samu a can fa?”

Ya ce, “Saboda mutum arba’in ɗin, ba zan aikata ba.”

³⁰ Sai ya ce, “Kada Ubangiji ya yi fushi, amma bari in kara magana. A ce mutum talatin kaɗai aka samu a can fa?”

Ya ce, “Ba zan aikata ba, in na sami mutum talatin a can.”

³¹ Ibrahim ya ce, “Yanzu fa da na yi karambani har na yi magana da Ubangiji, in ashirin kaɗai aka samu a can fa?”

Ya ce, “Saboda ashirin ɗin, ba zan hallaka shi ba.”

³² Sa’an nan Ibrahim ya ce, “Kada Ubangiji ya yi fushi, amma bari in kara magana sau ɗaya tak. In aka sami mutum goma kaɗai a can fa?”

Ubangiji ya ce, “Saboda goma nan, ba zan hallaka shi ba.”

³³ Sa’ad da UBANGIJI ya gama magana da Ibrahim, ya tafi, Ibrahim kuma ya koma gida.

19

An hallaka Sodom da Gomorra

¹ Mala’ikun nan biyu suka iso Sodom da yamma. Lot kuwa yana zama a hanyar shiga birnin. Da ya gan su, sai ya tashi don ya tarye su, ya kuma rusuna da fuskarsa har kasa. ² Ya ce, “Ranku ya daɗe, ina rokonku ku ratsa zuwa gidan bawanku. Ku wanke kafafunku, ku kwana, sa’an nan ku kama hanyarku da sassafe.”

* 18:12 Ko kuwa miji † 18:22 Rubuce-rubucen Masoretik; rubutacciyar al’ada ta tsohon Ibraniyanci suna da amma UBANGIJI ya ci gaba da kasance a gaban Ibrahim ne a nan.

Suka ce, “A’a, za mu kwana a dandali.”

³ Amma ya nace musu kwarai, sai suka tafi tare da shi, suka kuma shiga gidansa. Ya shirya musu abinci, ya gasa burodi marasa yisti, suka ci. ⁴ Kafin suka shiga barci, sai ga dukan mutane, kanana da manya daga kowane dangare na birnin Sodom, suka kewaye gidan. ⁵ Suka kira Lot, suka ce, “Ina mutanen da suka zo wurinka a daren nan? Fito mana da su waje domin mu kwana da su.”

⁶ Lot ya fita daga cikin gida, ya rufe kofar a bayansa. Ya je wurin mutanen ⁷ ya ce musu, “A’a, abokaina kada ku yi wannan mummunan abu. ⁸ Duba, ina da ‘ya’ya mata biyu waƙanda ba su taƙa sanin namiji ba, bari in kawo muku su ku yi kome da kuke so da su. Amma kada ku taƙa waƙannan mutane, gama su bakina ne kuma dole in tsare su.”

⁹ Sai mutanen birnin suka amsa, “Ba mu wuri! Wannan mutum ya zo nan kamar baƙo, ga shi yanzu yana so yā zama alkali! Za mu wulaƙanta ka fiye da su.” Suka ci gaba da matsa wa Lot lamba, suka matsa kusa domin su fasa kofar.

¹⁰ Amma mutanen da suke ciki suka miƙa hannunsu, suka ja Lot zuwa cikin gida, suka rufe kofar. ¹¹ Sai suka bugi mutanen da suke a bakin kofar gidan da makanta, kanana da manya duka, har suka gajiyar da kansu, suna lalluba inda kofar take.

¹² Mutanen nan biyun suka ce wa Lot, “Kana da wani a nan, ko surukai, ko ‘ya’ya maza ko mata, ko kuwa wani dai a cikin birni wanda yake naka? Ka fitar da su daga nan, ¹³ gama za mu hallaka wannan wuri. Kukan da aka yi ga UBANGIJI game da mutanen birnin nan ya yi yawa sosai, ya sa har ya aiko mu domin mu hallaka birnin.”

¹⁴ Saboda haka Lot ya tafi ya yi magana da surukansa waƙanda suka yi alkawari za su aure ‘ya’yansa mata. Ya ce, “Ku yi sauri ku fita daga wannan wuri, gama UBANGIJI yana gab da hallaka birnin.” Amma surukansa suka ƙauka wasa yake yi.

¹⁵ Gari na wayewa, sai mala’ikun nan suka ƙarfafa Lot suna cewa, “Yi sauri! Ka ƙauki matarka da ‘ya’yanka biyu mata waƙanda suke a nan, don kada a shafe ku sa’ad da ake hukunta birnin.”

¹⁶ Da yana jan jiki, sai mutanen suka kama hannunsa da hannuwan matarsa da na ‘ya’yansa biyu mata, suka kai su bayan birni, gama UBANGIJI ya nuna musu jinƙai. ¹⁷ Da suka fitar da su, sai ƙaya daga cikin mala’ikun ya ce, “Ku gudu domin ranku; kada ku duba baya, kada kuma ku tsaya ko’ina cikin kwarin! Ku gudu zuwa cikin duwatsu, don kada a hallaka ku!”

¹⁸ Amma Lot ya ce musu, “A’a, ranka yā daƙe, ka yi haƙuri! ¹⁹ Bawanku ya riga ya sami tagomashi daga gare ku, kun kuma nuna mini alheri mai yawa. Ba zan iya in gudu zuwa duwatsu ba, wannan masifa za tã same ni, zan kuma mutu. ²⁰ Ga ƙan gari can ya fi kusa inda zan gudu in fake. Bari in gudu zuwa can, in tsirar da raina.”

²¹ Sai ya ce masa, “Na yarda da abin da ka ce, ba zan hallakar da garin da ka ambata ba. ²² Gaggauta, ka gudu zuwa can, ba zan yi kome ba sai ka isa can.” (Domin haka ne ake kira garin Zowar.)*

²³ A lokacin da Lot ya isa Zowar, rana ta hau. ²⁴ Sai UBANGIJI ya yi ta zuba kibiritu a bisa Sodom da Gomorra daga sama. ²⁵ Haka ya hallakar da waƙannan birane da kuma kwarinsu gaba ƙaya, haƙe da dukan waƙanda suke zama a biranen, da kuma dukan shuke-shuke da suke cikin ƙasar. ²⁶ Amma matar Lot ta waiwaya baya, ta kuma zama ginshikin gishiri.

²⁷ Da sassafe kashegari, Ibrahim ya tashi ya koma wurin da dā ya tsaya a gaban UBANGIJI. ²⁸ Ya duba ta wajen Sodom da Gomorra, da wajen dukan filayen ƙasar, sai ya ga hayaƙi baƙin ƙirin yana tashi daga ƙasar kamar hayaƙi daga matoya.

²⁹ Saboda haka sa’ad da Allah ya hallaka waƙannan biranen kwarin, ya tuna da Ibrahim, ya kuma fitar da Lot daga masifar da ta hallaka biranen da Lot ya zauna.

Asalin Mowabawa da Ammonawa

³⁰ Lot da ‘ya’yansa biyu mata suka bar Zowar suka kuma zauna a cikin duwatsu, gama ya ji tsoro yā zauna a Zowar. Shi da ‘ya’yansa biyu mata suka zauna a ciki wani kogo. ³¹ Wata rana ‘yarsa babba ta ce wa kanuwarta, “Mahaifinmu ya tsufa, kuma babu wani mutum kusa a nan da zai yi mana ciki mu haifi ‘ya’ya; yadda al’ada take a ko’ina a duniya. ³² Bari mu sa mahaifinmu yā sha ruwan inabi, sa’an nan sai mu kwana da shi, don kada zuriyar mahaifinmu ta ƙare.”

* 19:22 Zowar yana nufin ƙarami.

³³ A wannan dare, suka sa mahaifinsu ya sha ruwan inabi, 'yar farin ta shiga ta kwana da shi. Shi kuwa bai san sa'ad da ta kwanta ko sa'ad da ta tashi ba.

³⁴ Kashegari, 'yar farin ta ce wa kanuwar, "Jiya da dare na kwana da mahaifina. Bari mu sa yā sha ruwan inabi kuma yau da dare, ke ma ki shiga ki kwana da shi, domin kada zuriyar mahaifinmu ta fare." ³⁵ Sai suka sa mahaifinsu ya sha ruwan inabi, a wannan dare ma, kanuwar ta shiga ta kwana da shi. Bai kuwa san sa'ad da ta kwanta ko sa'ad da ta tashi ba.

³⁶ Ta haka 'ya'yan Lot biyu mata duk suka yi ciki daga mahaifinsu. ³⁷ 'Yar farin ta haifi dfa, ta kuma ba shi suna Mowab, shi ne mahaifin Mowabawa a yau. ³⁸ 'Yar karamar ma ta haifi dfa, ta kuwa ba shi suna Ben-Ammi,† shi ne mahaifin Ammonawa a yau.

20

Ibrahim da Abimelek

¹ Daga Mamre, Ibrahim ya kama hanya ya nufi wajajen Negeb, ya zauna a tsakanin Kadesh da Shur. Ya zauna a Gerar na dfa lokaci, ² a can ne Ibrahim ya ce game da matarsa Saratu, "Ita 'yar'uwata ce." Sai Abimelek sarkin Gerar ya aiko a kawo masa Saratu.

³ Amma wata rana da dad dare Allah ya zo wa Abimelek a cikin mafarki ya ce masa, "Kai da matacce dfa kuke, saboda matar da ka dfauka. Ita matar aure ce."

⁴ Abimelek dai bai riga ya kusace ta ba tukuna, saboda haka ya ce, "Ya Ubangiji za ka hallaka al'umma marar laifi? ⁵ Ba shi ne ya ce mini, 'Ita 'yar'uwata ba ce,' ita ma ba ta ce, 'Shi dfa'uwana ba ne'? Na yi haka da kyakkyawan nufi da hannuwa masu tsabta."

⁶ Sai Allah ya ce masa a cikin mafarki "I, na san ka yi wannan da kyakkyawan nufi, saboda haka ne na kiyaye ka daga yin mini zunubi. Shi ya sa ban bar ka ka ta ba ta ba. ⁷ Yanzu ka komar da matar mutumin, gama shi annabi ne, zai kuma yi maka addu'a, za ka kuwa rayu. In ba ka komar da ita ba fa, ka sani tabbatacce kai da dukan abin da yake naka za ku mutu."

⁸ Kashegari da sassafe, sai Abimelek ya tara dukan fadawansa, ya fafa musu duk abin da ya faru, suka ji tsoro kwarai da gaske. ⁹ Sa'an nan Abimelek ya kira Ibrahim ciki ya ce, "Me ke nan ka yi mana? Ta wace hanya ce na yi maka laifi har da ka kawo irin wannan babban laifi a kaina da kuma masarautata? Ka yi mini abubuwan da bai kamata a yi ba." ¹⁰ Abimelek ya kuma ce wa Ibrahim, "Me ya sa ka yi wannan?"

¹¹ Ibrahim ya ce, "Na ce a raina, 'Tabbatacce babu tsoron Allah a wannan wuri, za su kuwa kashe ni saboda matata.' ¹² Ban da haka, tabbatacce ita 'yar'uwata ce, 'yar mahaifina, ko da yake ba daga uwata ba, ta kuma zama matata. ¹³ Sa'ad da Allah ya sa na tashi daga gidan mahaifina na ce mata, 'Wannan shi ne yadda za ki nuna mini kaunarki. Duk inda muka tafi, ki ce game da ni, "Shi dfa'uwana ne."'"

¹⁴ Sai Abimelek ya kawo awaki da shanu da bayi maza da mata, ya ba wa Ibrahim, ya kuma komar da Saratu matarsa gare shi. ¹⁵ Abimelek ya kuma ce, "Kasata tana gabanka, ka zauna a duk inda kake so."

¹⁶ Ga Saratu kuwa ya ce, "Ina ba wa dfa'uwanki shekel dubu na azurfa, shaida ce ta tabbatarwa a idanun dukan wa danda suke tare da ke, da kuma a gaban kowa cewa ba ki da laifi."

¹⁷ Sai Ibrahim ya yi addu'a ga Allah, Allah kuma ya warkar da Abimelek, da matarsa da bayinsa mata domin su haihu, ¹⁸ gama UBANGIJI ya rufe kowace mahaifa a gidan Abimelek saboda Saratu, matar Ibrahim.

21

Haihuwar Ishaku

¹ Ana nan sai UBANGIJI ya nuna wa Saratu alheri kamar yadda ya ce, UBANGIJI kuma ya yi wa Saratu abin da ya yi alkawari. ² Saratu ta yi ciki, ta kuma haifa wa Ibrahim dfa a tsufansa; a daidai lokacin da Allah ya yi masa alkawari. ³ Ibrahim ya sa wa dfa da Saratu ta haifa masa suna Ishaku. ⁴ Sa'ad da dfa sa Ishaku ya kai kwana takwas da haihuwa, sai Ibrahim ya yi masa kaciya, kamar yadda Allah ya umarce shi. ⁵ Ibrahim yana da shekara dfa, sa'ad da aka haifa masa dfa sa Ishaku.

† 19:38 Ben-Ammi yana nufin dfa mutanena.

⁶ Saratu ta ce, “Allah ya sa na yi dariya, kuma duk wanda ya ji game da wannan, zai yi dariya tare da ni.” ⁷ Ta kuma kara da cewa, “Dā, wa zai iya ce wa Ibrahim, Saratu za tā yi renon yara? Duk da haka na haifar masa dā cikin tsufansa.”

An kori Hagar da Ishmayel

⁸ Yaron ya yi girma, aka kuma yaye shi, a ranar da aka yaye shi kuwa, Ibrahim ya yi babban biki. ⁹ Amma Saratu ta ga cewa yaron da Hagar, mutuniyar Masar ta haifa wa Ibrahim yana wa danta Ishaku gori, ¹⁰ sai ta ce wa Ibrahim, “Ka kori baiwan nan tare da danta, saboda dān baiwan nan ba zai taɓa raba gādo da dāna Ishaku ba.”

¹¹ Al’amarin ya ɓata wa Ibrahim rai sosai domin zancen ya shafi dānsa. ¹² Amma Allah ya ce wa Ibrahim, “Kada hankalinka yā tashi game da yaron nan da kuma baiwarka. Ka saurari duk abin da Saratu ta faɗa maka, saboda ta wurin Ishaku ne za a lissafita zuriyarka. ¹³ Zan ba dān baiwan nan al’umma shi ma, domin shi zuriyarka ne.”

¹⁴ Kashegari da sassafe sai Ibrahim ya dāuki abinci da salkar ruwa, ya ba wa Hagar. Ya dora su a kafaɗunta, sa’an nan ya sallame ta da yaron. Ta kama hanyarta ta kuma yi ta yawo a cikin jejin Beyersheba.

¹⁵ Sa’ad da ruwan da yake cikin salkan ya kare, sai ta ajiye yaron a karkashin wani karamin itace. ¹⁶ Sai ta tafi, ta zauna dān nesa da yaron, misalin nisan harbin baka, gama ta yi tunani ta ce, “Ba zan iya kallon yaron yana mutuwa ba.” Da ta zauna nesa da yaron, sai ta* fara kuka.

¹⁷ Allah kuwa ya ji yaron yana kuka, sai mala’ikan Allah ya kira Hagar daga sama ya ce mata, “Mene ne damuwarki, Hagar? Kada ki ji tsoro, Allah ya ji yaron yana kuka yayinda yake kwance a can. ¹⁸ Ki daga yaron ki riƙe shi a hannu, gama zan mai da shi al’umma mai girma.”

¹⁹ Sa’an nan Allah ya buɗe idanunta ta ga wata rijiyar ruwa. Don haka sai ta tafi ta cika salkan da ruwa, ta kuma ba wa yaron ruwa ya sha.

²⁰ Allah ya kasance da yaron, yayinda yake girma. Ya yi zama a jeji, ya kuma zama maharbi. ²¹ Yayinda yake zama a Jejin Faran, sai mahafiyarsa ta samo masa mata daga Masar.

Yarjejeniya a Beyersheba

²² A lokacin nan Abimelek da Fikol, komandan rundunoninsa suka zo suka ce wa Ibrahim, “Allah yana tare da kai a ko mene ne kake yi. ²³ Yanzu ka rantse mini a nan a gaban Allah cewa, ba za ka yaudare ni ko ’ya’yana ko kuma zuriyata ba. Ka nuna mini alheri, kai da kasar da kake zama bakunci kamar yadda na nuna maka.”

²⁴ Ibrahim ya ce, “Na rantse.”

²⁵ Sa’an nan Ibrahim ya kawo kuka ga Abimelek game da rijiyar ruwan da bayin Abimelek suka kwanace. ²⁶ Sai Abimelek ya ce, “Ban san wanda ya yi wannan ba. Ba ka faɗa mini ba, ban kuwa taɓa ji ba, sai yau.”

²⁷ Sai Ibrahim ya kawo tumaki da shanu ya ba wa Abimelek, sai su biyun suka yi yarjejeniya. ²⁸ Ibrahim ya ware ’yan raguna bakwai daga cikin garke, ²⁹ sai Abimelek ya ce wa Ibrahim, “Mene ne ma’anar ’yan raguna bakwai da ka keɓe?”

³⁰ Ibrahim ya amsa ya ce, “Ka karɓi waɗannan ’yan tumaki bakwai daga hannuna a matsayin shaida cewa ni ne na haka wannan rijiya.”

³¹ Saboda haka aka kira wurin Beyersheba, domin a nan ne su biyun suka yi rantsuwa.

³² Bayan da aka yi yarjejeniya a Beyersheba, sai Abimelek da Fikol, komandan rundunoninsa suka koma kasar Filistiyawa. ³³ Sai Ibrahim ya shuka itacen tsamiya a Beyersheba, a can kuma ya kira bisa sunan UBANGIJI, Allah Madawwami. ³⁴ Ibrahim kuwa ya zauna a kasar Filistiyawa na dogon lokaci.

22

An gwada Ibrahim

¹ Bayan abubuwan nan suka faru, sai Allah ya gwada Ibrahim. Ya ce masa, “Ibrahim!” Ibrahim ya amsa ya ce, “Ga ni.”

* 21:16 Da Ibraniyanci; Seftuwajin yaron.

² Sai Allah ya ce, “Ka ɗauki ɗanka, makaɗaicin ɗanka Ishaku, wanda kake ƙauna, ka tafi yankin Moriya, ka miƙa shi hadaya ta ƙonawa a can a kan ɗaya daga cikin duwatsun da zan nuna maka.”

³ Kashegari da sassafe, Ibrahim ya tashi ya ɗaura wa jakinsa sirdi. Ya ɗauki bayinsa biyu, da ɗansa Ishaku. Bayan ya faskare isashen itace saboda hadaya ta ƙonawa sai ya kama hanya zuwa wurin da Allah ya faɗa masa. ⁴ A rana ta uku Ibrahim ya ɗaga ido sai ya ga wurin daga nesa. ⁵ Ibrahim ya ce wa bayinsa, “Ku tsaya a nan da jakin, ni da yaron kuwa mu haura can. Za mu yi sujada sa’an nan mu komo wurinku.”

⁶ Ibrahim ya ɗauki itace saboda hadaya ta ƙonawa ya ɗora wa ɗansa Ishaku, shi kuwa ya riƙe wuƙa da wutar. Yayinda su biyun suke tafiya, ⁷ sai Ishaku ya yi tambaya, ya ce wa mahaifinsa Ibrahim, “Baba?”

Ibrahim ya ce masa, “Na’am ɗana!”

Ishaku ya ce, “Ga dai wuta, ga kuma itace, amma ina ɗan ragon hadaya ta ƙonawa?”

⁸ Ibrahim ya amsa ya ce, “Dana, Allah kansa zai tanada ɗan ragon hadayar ƙonawa.” Sai su biyu suka ci gaba da tafiya.

⁹ Sa’ad da suka isa wurin da Allah ya faɗa masa, sai Ibrahim ya gina bagade a can, ya kuma shishshirya itacen a kai. Ya ɗaura ɗansa Ishaku, ya kwantar da shi a kan itacen, a bisa bagaden. ¹⁰ Sa’an nan Ibrahim ya miƙa hannunsa ya ɗauki wuƙar don yā yanka ɗansa. ¹¹ Amma mala’ikan UBANGIJI ya kira shi daga sama ya ce, “Ibrahim, Ibrahim!”

Sai Ibrahim ya amsa ya ce, “Ga ni.”

¹² Mala’ikan ya ce, “Kada ka yi wa yaron nan rauni. Kada kuma ka ji masa ciwo. Yanzu na san cewa kana tsoron Allah, gama ba ka hana ni ɗanka, makaɗaicin ɗanka ba.”

¹³ Ibrahim ya ɗaga ido, ya duba, sai ya ga rago da ƙahoninsa a kafe a wani ɗan kurmi. Sai Ibrahim ya tafi ya kamo ragon ya miƙa shi hadaya ta ƙonawa a maimakon ɗansa. ¹⁴ Ibrahim kuwa ya ba wa wurin suna, UBANGIJI Zai Tanada. Gama kamar yadda ake ce har yā zuwa yau, “A bisan dutsen UBANGIJI, za a tanada.”

¹⁵ Mala’ikan UBANGIJI ya kira Ibrahim daga sama sau na biyu ¹⁶ ya ce, “Na rantse da kaina, in ji UBANGIJI, domin ka yi wannan, ba ka kuwa hana ni ɗanka, makaɗaicin ɗanka ba, ¹⁷ tabbatacce zan albarkace ka, zan kuma sa zuriyarka su yi yawa kamar taurari a sararin sama, kamar kuma yashi a bakin teku. Zuriyarka za su mallaki biranen abokan gābansu, ¹⁸ ta wurin zuriyarka kuma dukan al’umman duniya za su sami albarka, domin ka yi mini biyayya.”

¹⁹ Sa’an nan Ibrahim ya koma wurin bayinsa, suka kuma kama hanya tare zuwa Beyersheba. Ibrahim kuwa ya yi zamansa a Beyersheba.

’Ya’yan Nahor maza

²⁰ Bayan wani ɗan lokaci, sai aka faɗa wa Ibrahim cewa, “Ga shi, Milka ita ma ta haifa wa Nahor ɗan’uwanka, ’ya’ya maza;

²¹ ɗan fari shi ne Uz, ɗan’uwansa kuma Buz, Kemuwel (shi ne mahaifin Aram),

²² Kesed, Hazo, Fildash; Yidlaf, da kuma Betuwel.”

²³ Betuwel ya haifi Rebeka.

Milka ta haifa wa Nahor ɗan’uwan Ibrahim waɗannan ’ya’ya maza takwas.

²⁴ Ban da haka ma, ƙwarƙwararsa, mai suna Reyuma, ta haifa masa ’ya’ya maza, Teba, Gaham, Tahash da kuma Ma’aka.

Mutuwar Saratu

¹ Saratu ta yi shekara ɗari da ashirin da bakwai a duniya. ² Ta rasu a Kiriyat Arba (wato, Hebron) a kasar Kan’ana, Ibrahim kuwa ya tafi ya yi makokin Saratu, yana kuka saboda ita.

³ Sai Ibrahim ya tashi daga gefen matarsa da ta mutu, ya yi magana da Hittiyawa.* Ya ce, ⁴“Ni baƙo ne, kuma baƙo a cikinku. Ku sayar mini da wani wuri yā zama wurin binnewa a nan, domin in binne mataccena.”

⁵ Hittiyawa suka ce wa Ibrahim, ⁶“Ranka yā daƙe, ka saurare mu. Kai babban yerima ne a cikinmu. Ka binne mataccenka a kabari mafi kyau na kaburburanmu. Babu waninmu da zai hana ka kabarinna don binne mataccenka.”

⁷ Sai Ibrahim ya tashi ya rusuna a gaban mutanen kasar, wato, Hittiyawan. ⁸ Ya ce musu, “In kuna so in binne mataccena, sai ku ji ni, ku roki Efron ɗan Zohar a madadina ⁹ domin yā sayar mini da kogon Makfela, wanda yake nasa, wannan da yake a ƙarshen filinsa. Ku ce masa yā sayar mini a cikakken farashi, yā zama mallakata domin makabarta tsakaninku.”

¹⁰ Efron mutumin Hitti yana zaune a cikin mutanensa, sai ya amsa wa Ibrahim a kunnuwan dukan Hittiyawa waƙanda suka zo ƙofar birni. ¹¹ Ya ce, “A’a, ranka yā daƙe, ka ji ni, na ba ka filin, na kuma ba ka kogon da yake cikinsa. Na ba ka shi a gaban mutanena. Ka binne mataccenka.”

¹² Ibrahim ya sāke rusuna a gaban mutanen ƙasar ¹³ ya ce wa Efron a kunnuwansu, “Ka ji, in ka yarda. Zan biya farashin filin. Ka karɓa daga gare ni don in iya binne mataccena a can.”

¹⁴ Efron ya ce wa Ibrahim, ¹⁵ “Ka saurare ni, ranka yā daƙe; darajan filin ya kai shekel ɗari huɗu na azurfa, amma mene ne wannan a tsakanina da kai? Ka binne mataccenka.”

¹⁶ Ibrahim ya yarda da sharuɗan Efron, sai ya auna masa farashin da ya faɗa a kunnuwan Hittiyawa, shekel ɗari huɗu na azurfa, bisa ga ma’aunin da ’yan kasuwa suke amfani da shi a lokacin.

¹⁷ Ta haka filin Efron a Makfela kusa da Mamre, wato, filin da kogon a cikinsa, da kuma dukan itatuwan da suke cikin iyakoki filin, aka ¹⁸ ba wa Ibrahim a matsayin mallakarsa a gaban dukan Hittiyawa waƙanda suka zo ƙofar birnin. ¹⁹ Bayan wannan Ibrahim ya binne matarsa Saratu a kogon a filin Makfela kusa da Mamre (wanda yake a Hebron) a ƙasar Kan’ana. ²⁰ Da filin da kuma kogon da yake cikinsa, Hittiyawa suka tabbatar wa Ibrahim a matsayin makabarta.

24

Ishaku da Rebeka

¹ Yanzu fa Ibrahim ya tsufa, yana da shekaru masu yawa, UBANGIJI kuma ya albarkace shi a kowace hanya. ² Sai Ibrahim ya ce wa babban bawan gidansa, wanda yake lura da duk abin da yake da shi, “Sa hannunka a ƙarƙashin cinyata. ³ Ina so ka rantse da sunan UBANGIJI Allah na sama da ƙasa, cewa ba za ka samo wa ɗana mata daga ’yan matan Kan’aniyawa, waƙanda nake zama cikinsu ba. ⁴ Amma za ka tafi ƙasata da kuma cikin ’yan’uwana, ka samo mata saboda ɗana Ishaku.”

⁵ Bawan ya ce masa, “Me zai faru in matar ba tā yarda tā zo tare da ni zuwa wannan ƙasa ba? In komar da ɗanka a ƙasar da ka fito ne ke nan?”

⁶ Ibrahim ya ce, “Ka tabbata ba ka komar da ɗana can ba.” ⁷ UBANGIJI Allah na sama, wanda ya fitar da ni daga gidan mahaifina, da kuma ƙasar asalina wanda kuma ya yi magana da ni, ya yi mini alkawari da rantsuwa cewa, “Ga zuriyarka zan ba da wannan ƙasa, zai aika mala’ikansa yā sha gabanka domin ka samo wa ɗana mata daga can. ⁸ In matar ba tā yarda tā zo tare da kai ba, za a kuɓutar da kai daga wannan rantsuwa. Sai dai kada ka kai ɗana a can.” ⁹ Saboda haka bawan ya sa hannunsa a ƙarƙashin cinyar maigidansa Ibrahim, ya kuma rantse masa game da wannan al’amari.

¹⁰ Sai bawan ya ɗibi rakuma goma na maigidansa ya tafi, ɗauke da kowane irin abubuwa masu kyau daga wurin maigidansa. Ya fita don yā tafi Aram-Naharayim, ya kama hanyarsa zuwa garin Nahor. ¹¹ Ya sa rakuman suka durƙusa kusa da rijiyar a bayan gari; wajen yamma ne, lokacin da mata sukan fita ɗiban ruwa.

¹² Sai ya yi addu’a ya ce, “Ya UBANGIJI Allah na maigidana Ibrahim, ka ba ni nasara yau, ka kuma nuna alheri ga maigidana Ibrahim. ¹³ Duba, ina tsaye a bakin rijiyar ruwa, ’ya’ya matan mutanen gari kuma suna fitowa domin ɗiban ruwa. ¹⁴ Bari yā zama sa’ad da na ce wa wata yarinya, ‘Ina roƙonki ki saukar da tulunki domin in sha,’ in ta ce, ‘Ka sha, zan kuma ba wa rakumanka ma’; bari tā zama ita ce ka zaɓa wa bawanka Ishaku. Ta haka zan san cewa ka nuna wa maigidana alheri.”

* 23:3 Ko kuwa ’ya’yan Het maza; haka ma a ayoyi 5, 7, 10, 16, 18 da 20

¹⁵ Kafin ya gama addu'a, sai Rebeka ta fito da tulu a kafafarta. Ita 'yar Betuwel dan Milka, matar Nahor, dan'uwan Ibrahim. ¹⁶ Yarinyar kuwa kyakkyawa ce, budurwa, ba namijin da ya taɓa kwana da ita. Ta gangara zuwa rijiyar, ta cika tulunta ta kuma hauro.

¹⁷ Bawan ya yi sauri ya same ta ya ce, "Ina rokonki ki ba ni dan ruwa daga tulunki."

¹⁸ Ta ce, "Ka sha, ranka ya daɗe," ta yi sauri ta saukar da tulun a hannuwanta, ta kuma ba shi, ya sha.

¹⁹ Bayan ta ba shi ya sha, sai ta ce, "Zan ɗebo wa rakumanka ruwa su ma, har sai sun gama sha."

²⁰ Sai ta yi sauri ta juye ruwan da yake tulunta cikin kwami, ta koma zuwa rijiyar da gudu don ta kara ɗebo ruwa, ta kuma ɗebo isashe saboda dukan rakumansa. ²¹ Mutumin bai ce uffam ba, ya dai kalle ta sosai don ya san ko UBANGIJI ya ba shi nasara a tafiyarsa ko babu.

²² Sa'ad da rakuman suka gama shan ruwa, mutumin ya fitar da zoben hanci na zinariya mai nauyin giram biyar da woroworo biyu na zinariya masu nauyin shekel goma, ya ba ta. ²³ Sa'an nan ya tambaye ta ya ce, "Ke 'yar wace ce? Ina rokonki ki faɗa mini, akwai wuri a gidan mahaifinki da za mu kwana?"

²⁴ Sai ta ce masa, "Ni 'yar Betuwel ce dan da Milka ta haifa wa Nahor." ²⁵ Ta kara da cewa, "Muna da isashen ciyawa da abincin dabbobi, da kuma wuri domin ku kwana."

²⁶ Sa'an nan mutumin ya rusuna ya yi wa UBANGIJI sujada, ²⁷ yana cewa, "Yabo ya tabbata ga UBANGIJI Allah na maigidana Ibrahim, wanda bai daina nuna alheri da amincinsa ga maigidana ba. Ni kam, UBANGIJI ya bishe ni a tafiyata zuwa gidan 'yan'uwan maigidana."

²⁸ Yariyan ta gudu ta faɗa wa mutanen gidan mahaifiyarta game da abubuwan nan. ²⁹ Rebeka fa tana da wani dan'uwa mai suna Laban, sai ya yi hanzari ya fita zuwa wurin mutumin a rijiyar. ³⁰ Nan da nan da ya ga zoben hancin da woroworo a hannuwan 'yar'uwan, ya kuma ji Rebeka ta faɗa abin da mutumin ya ce mata, sai ya fita zuwa wurin mutumin, ya same shi yana tsaye wajen rakuma kusa da rijiyar. ³¹ Sai ya ce, "Zo, ya kai mai albarka na UBANGIJI, don me kake tsaye a waje? Gama na shirya gida da wuri domin rakuma."

³² Don haka mutumin ya tafi gidan, aka kuma saukar da kaya kan rakuman. Aka kawo wa rakuman ciyawa da abincin dabbobi, aka kuma kawo ruwa domin sa da mutanensa su wanke kafafunsu. ³³ Sa'an nan aka ajiye abinci a gabansa, amma ya ce, "Ba zan ci ba, sai na faɗi abin da yake tafe da ni."

Sai Laban ya ce, "Faɗa mana."

³⁴ Saboda haka ya ce, "Ni bawan Ibrahim ne. ³⁵ UBANGIJI ya albarkaci maigidana sosai, ya kuma zama mai arziki. Ya ba shi tumaki, shanu, azurfa, zinariya, bayi maza da mata, rakuma, da kuma jakuna. ³⁶ Saratu matar maigidana ta haifa masa ɗa a tsufanta, ya kuma ba shi duk mallakarsa. ³⁷ Maigidana ya sa na yi rantsuwa, ya kuma ce, 'Kada ka ɗauko wa ɗana mata daga 'ya'ya matan Kan'aniyawa, waɗanda nake zama a kasarsu, ³⁸ amma ka tafi wajen gidan mahaifina da kuma dangina, ka ɗauko wa ɗana mata.'

³⁹ "Sai na ce wa maigidana, 'A ce matar ba ta yarda ta zo tare da ni ba fa?"

⁴⁰ "Maigidana ya ce, 'UBANGIJI wanda yake tare da ni zai aiki mala'ikansa tare da kai, ya kuma sa tafiyarka ta yi nasara, don ka samo wa ɗana mata daga dangina, daga kuma gidan mahaifina. ⁴¹ Ta haka za ka kuɓuta daga rantsuwata sa'ad da ka tafi wurin dangina, ko ma sun ki su ba ka ita, za ka kuɓuta daga rantsuwata.'

⁴² "Sa'ad da na zo rijiya a yau, na ce, 'Ya UBANGIJI Allah na maigidana Ibrahim, ina rokonka ka ba ni nasara a tafiyar da na yi. ⁴³ Duba, ina tsaye kusa da wannan rijiya; in wata yarinya ta fito domin ta ɗiba ruwa, wadda in na ce mata, "Ina rokonki bari in dan sha ruwa daga tulunki," ⁴⁴ in ta ce, "Ka sha, zan kuma ba wa rakumanka ma," bari ta zama wadda UBANGIJI ya zaɓar wa dan maigidana.'

⁴⁵ "Kafin in gama addu'ar, a zuciyata, sai ga Rebeka ta fito da tulunta a kafafarta. Ta gangara zuwa rijiyar ta ɗebo ruwa, na kuma ce mata, 'Ina rokonki ki ba ni dan ruwa daga tulunki.'

⁴⁶ "Ta yi sauri ta saukar da tulun daga kafafarta ta ce, 'Sha, zan kuma ba wa rakumanka su ma.' Sai na sha, ta kuma shayar da rakumana su ma.

⁴⁷ "Na tambaye ta, 'Ke 'yar wane ne?"

"Ta ce, 'Yar Betuwel dan Nahor, wanda Milka ta haifa masa.'

"Sai na sa mata zobe a hancinta, woroworo kuma a hannuwata, ⁴⁸ na kuma sunkuya na yi wa UBANGIJI sujada. Na yabi UBANGIJI Allah na maigidana Ibrahim wanda ya bi da ni a hanyar da take

daidai, don in samo wa ɗan maigidana jikanyar ɗan'uwansa. ⁴⁹ Yanzu fa in za ku nuna wa maigidana alheri da aminci, ku faɗa mini, in kuma ba haka ba, ku faɗa mini, don in san hanyar da zan juya.”

⁵⁰ Laban da Betuwel suka ce, “Wannan daga wurin UBANGIJI ne, ba abin da za mu ce I, ko a'a ba.

⁵¹ Ga Rebeka, ɗauke ta ku tafi, bari tã zama matar ɗan maigidanka, yadda UBANGIJI ya umarta.”

⁵² Sa'ad da bawan Ibrahim ya ji abin da suka ce, sai ya rusuna har ƙasa a gaban UBANGIJI. ⁵³ Sa'an nan bawan ya fito da kayan ado na zinariya da azurfa da kayayyaki na tufafi ya ba wa Rebeka; ya kuma ba wa ɗan'uwanta da mahaifiyarta kyautai masu tsada. ⁵⁴ Sa'an nan shi da mutanen da suke tare da shi suka ci, suka sha, suka kuma kwana a can.

Kashegari da safe da suka tashi sai ya ce, “A sallame ni in koma wurin maigidana.”

⁵⁵ Amma ɗan'uwanta da mahaifiyarta suka ce, “Bari yarinyar ta ɗan zauna tare da mu kwana goma ko fiye, sa'an nan ka* ta fi.”

⁵⁶ Amma ya ce musu, “Kada ku tsai da ni, tun da UBANGIJI ya ba ni nasara a tafiyata. Ku sallame ni domin in tafi wurin maigidana.”

⁵⁷ Sa'an nan suka ce, “Bari mu kira yarinyar mu tambaye ta game da zancen.” ⁵⁸ Saboda haka suka kira Rebeka suka ce mata, “Za ki tafi tare da mutumin nan?”

Sai ta ce, “Zan tafi.”

⁵⁹ Saboda haka suka sallame Rebeka, 'yar'uwar su, duk da uwar goyonta da bawan Ibrahim da mutanensa. ⁶⁰ Suka kuma albarkaci Rebeka suka ce mata, “Yar'uwar mu, bari ki zama mahaifiyar

dubu dubbai,

bari zuriyarki su mallaki

ƙofofin abokan gābansu.”

⁶¹ Sa'an nan Rebeka da bayinta mata suka shirya suka hau rakumansu suka koma tare da mutumin. Da haka bawan ya ɗauki Rebeka ya tafi.

⁶² Ishaku kuwa ya zo daga Beyer-Lahai-Royi, gama yana zama a Negeb. ⁶³ Wata rana da yamma ya fita zuwa fili domin yã yi tunani†, sa'ad da ya ɗaga ido, sai ya ga rakuma suna zuwa. ⁶⁴ Rebeka ma ta ɗaga ido sai ta ga Ishaku. Ta sauka daga rakuminta da sauri, ⁶⁵ ta ce wa bawan, “Wane ne mutumin can a fili, da yake zuwa yã tarye mu?”

Bawan ya ce, “Maigidana ne.” Saboda haka ta ɗauki mayafinta to rufe kanta.

⁶⁶ Sai bawan ya faɗa wa Ishaku duk abin da ya yi. ⁶⁷ Ishaku ya kawo ta cikin tentin mahaifiyarsa Saratu, ya kuma auri Rebeka. Ta haka ta zama matarsa, ya kuwa ƙaunace ta; Ishaku kuma ya ta'azantu bayan rasuwar mahaifiyarsa.

25

Mutuwar Ibrahim

¹ Ibrahim ya auro wata mace, mai suna Ketura. ² Ta haifa masa Zimran, Yokshan, Medan, Midiyan, Ishbak da Shuwa. ³ Yokshan shi ne mahaifin Sheba da Dedan. Zuriyar Dedan su ne mutanen Ashur, da mutanen Letush, da kuma mutanen Lewummin. ⁴ 'Ya'yan Midiyan maza su ne, Efa, Efer, Hanok, Abida, da kuma Elda'a. Dukan waɗannan zuriyar Ketura ce.

⁵ Ibrahim ya bar wa Ishaku kome da ya mallaka. ⁶ Amma yayinda Ibrahim yake da rai, ya ba wa 'ya'yan ƙwarƙwaransa maza kyautai, ya kuma sallame su daga ɗansa Ishaku zuwa ƙasashen gabas.

⁷ Duka-duka, Ibrahim ya yi shekara ɗari da saba'in da biyar. ⁸ Sa'an nan Ibrahim ya ja numfashinsa na ƙarshe, ya kuma mutu da kyakkyawar tsufa, tsoho da kuma shekaru masu yawa; aka kuma tara shi ga mutanensa. ⁹ 'Ya'yansa maza kuwa Ishaku da Ishmayel suka binne shi cikin kogon Makfela, kusa da Mamre, a cikin filin Efron ɗan Zohar mutumin Hitti, ¹⁰ filin da Ibrahim ya saya daga Hittiyawa. A nan aka binne Ibrahim tare da matarsa Saratu. ¹¹ Bayan rasuwar Ibrahim, Allah ya albarkaci ɗansa Ishaku wanda a lokacin yana zama kusa da Beyer-Lahai-Royi.

'Ya'yan Ishmayel maza (1 Tarihi 1.28-31)

* 24:55 Ko kuwa ta † 24:63 Ma'anar Ibraniyanci na wannan kalma ba a tabbatar ba.

¹² Waƙannan su ne zuriyar Ishmayel ɗan Ibrahim, wanda Hagar mutuniyar Masar, baranyar Saratu, ta haifa wa Ibrahim.

¹³ Ga jerin sunayen 'ya'yan Ishmayel maza bisa ga haihuwarsu,

Nebayiwot ɗan farin Ishmayel,

Kedar, Adbeyel, Mibsam,

¹⁴ Mishma, Duma, Massa,

¹⁵ Hadad, Tema, Yetur,

Nafish da Kedema.

¹⁶ Waƙannan su ne 'ya'yan Ishmayel maza, waƙanda kuma suke sunayen kabilu goma sha biyu masu mulki bisa ga wuraren zamansu da sansaninsu.

¹⁷ Duka-duka Ishmayel ya yi shekara ɗari da talatin da bakwai; sai ya ja numfashinsa na ƙarshe, ya kuma mutu, aka kuma tara shi ga mutanensa. ¹⁸ Zuriyarsa sun zauna tsakanin Hawila ne da Shur, wanda yake kusa da gabashin iyakar Masar wajen Asshur. Sun yi zaman rikici da dukan sauran 'yan'uwansu.

Haihuwar Yakub da Isuwa

¹⁹ Waƙannan su ne zuriyar Ishaku ɗan Ibrahim.

Ibrahim ya haifi Ishaku, ²⁰ Ishaku yana da shekara arba'in sa'ad da ya auri Rebeka 'yar Betuwel, mutumin Aram, daga Faddan Aram, 'yar'uhar Laban mutumin Aram.

²¹ Ishaku ya yi addu'a ga UBANGIJI a madadin matarsa, saboda ba ta haihuwa. UBANGIJI ya amsa addu'arsa, matarsa Rebeka kuwa ta yi ciki. ²² Jariran suka kama kokawa da juna a cikinta, sai ta ce, "Me ya sa wannan yake faruwa da ni?" Saboda haka ta tafi don ta nemi nufin UBANGIJI.

²³ UBANGIJI ya ce mata,

"Al'ummai biyu suna a cikin mahaifarki
mutum biyu da za ki haifa, za su rabu da juna,

ɗayan zai fi ɗayan ƙarfi,

babban kuma zai bauta wa ƙaramin."

²⁴ Da lokaci ya yi da za ta haihu, sai ga 'yan biyu maza a mahaifarta. ²⁵ Wanda ya fara fita ja ne, dukan jikinsa kuwa kamar riga mai gashi. Don haka aka sa masa suna Isuwa. ²⁶ Bayan wannan, ɗan'uwansa ya fito, da hannunsa yana riƙe da ɗiɗɗigen Isuwa; don haka aka sa masa suna Yakub. Ishaku yana da shekara sittin, lokacin da Rebeka ta haife su.

²⁷ Yaran suka yi girma, Isuwa kuwa ya zama rikakken maharbi, mutumin jeji, yayinda Yakub, shiru-shiru ne mai son zama a tentuna. ²⁸ Ishaku, mai son ci naman jeji, ya ƙaunaci Isuwa, amma Rebeka ta ƙaunaci Yakub.

²⁹ Wata rana sa'ad da Yakub yana dafa fate. Isuwa ya shigo daga jeji, da yunwa sosai. ³⁰ Ya ce wa Yakub, "Ina roƙonka, ka ɗan ɗiba mini faten nan! Ina fama da yunwa!" (Shi ya sa aka kira shi Edom.)*

³¹ Yakub ya amsa ya ce, "Ka fara sayar mini da matsayinka na ɗan fari tukuna."

³² Isuwa ya ce, "Duba, ina gab da mutuwa, me matsayina na ɗan fari zai yi mini?"

³³ Amma Yakub ya ce, "Ka rantse mini tukuna." Don haka ya rantse masa, ya sayar da matsayinsa na ɗan fari ga Yakub.

³⁴ Sa'an nan Yakub ya ba wa Isuwa burodi da ɗan miyan lansir. Ya ci, ya sha, sa'an nan ya tashi ya tafi.

Ta haka Isuwa ya yi banza da matsayinsa na ɗan fari.

* 25:30 Edom yana nufin ja.

¹ Aka yi yunwa a kasar; ban da yunwar da aka yi da fari a zamanin Ibrahim, sai Ishaku ya tafi wurin Abimelek sarkin Filistiyawa a Gerar. ² UBANGIJI kuwa ya bayyana ga Ishaku ya ce, “Kada ka gangara zuwa Masar; ka yi zauna a kasar da zan faɗa maka. ³ Ka zauna a wannan kasa na ɗan lokaci, zan kuwa kasance tare da kai, zan kuma albarkace ka. Gama zan ba da waɗannan kashashe gare ka da kuma zuriyarka. Zan kuma cika rantsuwar da na yi wa mahaifinka Ibrahim. ⁴ Zan sa zuriyarka ta yi yawa kamar taurari a sararin sama zan kuwa ba su dukan waɗannan kashashe, ta wurin 'ya'yanka kuma za a albarkaci dukan al'umman duniya, ⁵ domin Ibrahim ya yi mini biyayya ya kuma kiyaye umarnaina, ka'idodina da kuma dokokina.” ⁶ Sai Ishaku ya zauna a Gerar.

⁷ Sa'ad da mutanen wurin suka tambaye shi game da matarsa, sai ya ce, “Yar'uwata ce,” gama yana tsoro ya ce, “Ita matata ce.” Ya yi tunani, “Mutane wannan wuri za su kashe ni ta dalili Rebeka, domin kyakkyawa ce.”

⁸ Sa'ad da Ishaku ya daɗe a can, sai Abimelek sarkin Filistiyawa ya duba daga taga ya ga Ishaku yana rungumar matarsa Rebeka. ⁹ Saboda haka Abimelek ya aika Ishaku ya je, sa'an nan ya ce, “Tabbatacce ita matarka ce! Me ya sa ka ce, ‘Ita 'yar'uwata ce?’”

Ishaku ya amsa masa ya ce, “Don na yi tsammani zan rasa raina saboda ita.”

¹⁰ Sa'an nan Abimelek ya ce, “Me ke nan ka yi mana? Da a ce wani daga mazanmu ya kwana da matarka, ai, da ka jawo laifi a kanmu.”

¹¹ Saboda haka Abimelek ya yi umarni ga dukan mutane. “Duk wanda ya fitine wannan mutum ko matarsa, tabbatacce za a kashe shi.”

¹² Ishaku ya shuka hatsi a wannan kasa, a shekaran nan ya yi girbi ninki ɗari, domin UBANGIJI ya albarkace shi. ¹³ Mutumin ya arzuta, arzikinsa ya yi ta haɓaka har ya zama attajiri. ¹⁴ Ya kasance da garkunan tumaki da na shanu da bayi masu yawa, har Filistiyawa suka yi kyashinsa. ¹⁵ Saboda haka dukan rijiyoyin da bayin mahaifinsa suka haka a kwanakin da mahaifinsa Ibrahim yake da rai, Filistiyawa sun toshe su, suka kuma ciccike su da kasa.

¹⁶ Sai Abimelek ya ce wa Ishaku, “Fita daga cikinmu; ka fi karfinmu.”

¹⁷ Saboda haka Ishaku ya fita daga can, ya yi sansani a Kwarin Gerar, ya kuma zauna a can. ¹⁸ Ishaku ya sake tona rijiyoyi waɗanda da aka haka a zamanin Ibrahim mahaifinsa, gama Filistiyawa suka tattsoshe bayan mutuwar Ibrahim, ya kuma sa musu sunayen da mahaifinsa ya ba su.

¹⁹ Barorin Ishaku suka haka cikin kwarin suka kuwa sami rijiya mai ruwa mai kyau a can. ²⁰ Amma makiyayan Gerar suka yi faɗa da na Ishaku suka ce, “Ruwan namu ne!” Saboda haka Ishaku ya ba wa rijiyar suna Esek,* domin sun yi faɗa da shi. ²¹ Sai suka haka wata rijiya, amma suka yi faɗa a kanta ita ma, saboda haka ya ce da ita Sitna.† ²² Sai Ishaku ya matsa daga can ya sake haka wata rijiyar, babu wani kuma da yi faɗa a kanta. Sai ya ba ta suna Rehobot,‡ yana cewa, “Yanzu UBANGIJI ya ba mu wuri, za mu kuwa yi ta haihuwa a kasar.”

²³ Daga can ya haura zuwa Beyersheba. ²⁴ A wannan dare UBANGIJI ya bayyana gare shi ya ce, “Ni ne Allah na mahaifinka Ibrahim. Kada ka ji tsoro, gama ina tare da kai, zan albarkace ka, zan kuma kara yawan zuriyarka saboda bawana Ibrahim.”

²⁵ Sai Ishaku ya gina bagade a can, ya kuma kira bisa sunan UBANGIJI. A can ya kafa tentinsa, a can kuma bayinsa suka haka wata rijiya.

²⁶ Ana cikin haka, sai Abimelek ya zo wurinsa daga Gerar, tare da Ahuzzat mai ba shi shawara da Fikol shugaban mayakansa. ²⁷ Ishaku ya tambaye su, “Me ya kawo ku gare ni, da yake kun yi gaɓa da ni, kuka kuma kore ni?”

²⁸ Suka amsa, “Mun ga a zahiri cewa UBANGIJI yana tare da kai; saboda haka muka ce, ‘Dole rantsuwa ta kasance tsakaninmu da kai.’ Bari mu yi yarjejeniya da kai ²⁹ cewa ba za ka cuce mu ba, kamar yadda ba mu fitine ka ba, amma muka yi maka kirki, muka kuma sallame ka cikin salama. Yanzu kuwa kai albarkatacce ne na UBANGIJI.”

³⁰ Sai Ishaku ya shirya musu liyafa, suka ci suka kuma sha. ³¹ Kashegari da sassafe sai mutanen suka yi wa juna rantsuwa. Sa'an nan Ishaku ya sallame su, suka kuwa tafi cikin salama.

* 26:20 Esek yana nufin rikici. † 26:21 Sitna yana nufin adawa. ‡ 26:22 Rehobot yana nufin ɗaki.

³² A wannan rana bayin Ishaku suka zo suka faɗa masa game da rijiyar da suka haka. Suka ce, “Mun sami ruwa!” ³³ Sai ya kira ta Shiba,[§] don haka har wa yau ana kira garin Beyersheba.*

³⁴ Sa’ad da Yakub ya kai shekaru arba’in da haihuwa, sai ya auri Yudit ’yar Beyerer mutumin Hitti, da kuma Basemat ’yar Elon mutumin Hitti. ³⁵ Su ne suka zama sanadin bakin ciki ga Ishaku da Rebeka.

27

Yakub ya sami albarkar Ishaku

¹ Sa’ad da Ishaku ya tsufa idanunsa suka raunana har ba ya iya gani, sai ya kira Isuwa babban ɗansa ya ce masa, “Dana.”

Isuwa kuwa ya amsa, ya ce “Ga ni.”

² Ishaku ya ce, “Yanzu na tsufa kuma ban san ranar mutuwata ba. ³ Saboda haka yanzu, ka ɗauki makamanka, kwari da bakanka, ka tafi jeji ka farauto mini nama. ⁴ Ka shirya mini irin abinci mai daɗin da nake so, ka kawo mini in ci, domin in sa maka albarka kafin in mutu.”

⁵ Ashe, Rebeka tana ji sa’ad da Ishaku ya yi wa ɗansa Isuwa magana. Da Isuwa ya tafi jeji don yā farauto nama yā kawo, ⁶ sai Rebeka ta ce wa ɗanta Yakub, “Ka ji nan, na ji mahaifinka ya ce wa ɗan’uwanka Isuwa, ⁷ Kawo mini nama ka shirya mini abinci mai daɗi don in ci, in sa maka albarka a gaban UBANGIJI kafin in mutu.” ⁸ Saboda haka ɗana, ka saurara da kyau ka kuma yi abin da na faɗa maka. ⁹ Je garke ka kawo mini awaki biyu kyawawa, domin in shirya abinci mai daɗi wa mahaifinka, kamar yadda dai yake so. ¹⁰ Sa’an nan ka kai wa mahaifinka yā ci, domin yā sa maka albarka kafin yā mutu.”

¹¹ Yakub ya ce wa mahaifiyarsa Rebeka, “Amma ɗan’uwana Isuwa mutum ne mai gashi a jiki, ni kuma jikina sumul yake. ¹² A ce baba ya tattaɓa ni fa? Zai zama kamar ina ruɗunsa ne, wannan fa zai jawo mini la’ana a maimakon albarka.”

¹³ Mahaifiyarsa ta ce masa, “Dana, bari la’anar tā fāɗo a kaina. Kai dai yi abin da na faɗa, jeka ka kawo mini su.”

¹⁴ Sai ya tafi ya kamo su, ya kawo wa mahaifiyarsa, ta kuwa shirya abinci mai daɗi, yadda mahaifinsa yake so. ¹⁵ Sa’an nan Rebeka ta ɗauki riguna mafi kyau na Isuwa babban ɗanta, waɗanda take da su a gida ta sa wa karamin ɗanta Yakub. ¹⁶ Sai ta mamanne gashin awakin nan biyu a hannuwansa da bayan wuyarsa wanda ba gashi. ¹⁷ Sa’an nan ta ba wa ɗanta Yakub abinci mai daɗi da kuma burodin da ta yi.

¹⁸ Shi kuwa ya tafi wurin mahaifinsa ya ce, “Babana.”

Shi kuma ya amsa “I, ɗana, wane ne?”

¹⁹ Yakub ya ce wa mahaifinsa, “Ni ne Isuwa ɗan farinka. Na yi yadda ka faɗa mini. Ina roƙonka tashi ka zauna ka ci naman, domin ka sa mini albarkarka.”

²⁰ Ishaku ya tambayi ɗansa, “Yaya aka yi ka samo shi da sauri haka, ɗana?”

Yakub ya amsa ya ce, “UBANGIJI Allahnka ne ya ba ni nasara.”

²¹ Sai Ishaku ya ce wa Yakub, “Zo kusa don in taɓa ka, ɗana, domin in sani ko tabbatacce kai ne ɗana Isuwa ko babu.”

²² Yakub kuwa ya matsa kusa da mahaifinsa Ishaku, wanda ya tattaɓa shi, sa’an nan ya ce, “Muryan nan dai, muryar Yakub ce, amma hannuwan, hannuwan Isuwa ne.” ²³ Bai gane shi ba, gama hannuwansa suna da gashi kamar na ɗan’uwansa Isuwa, saboda haka ya albarkace shi. ²⁴ Ya tambaya, “Tabbatacce kai ne ɗana Isuwa?”

Ya amsa ya ce “Ni ne.”

²⁵ Sa’an nan ya ce, “Dana, kawo mini naman da ka farauto in ci, domin in sa maka albarka.”

Yakub ya kawo masa ya kuwa ci; ya kuma kawo masa ruwan inabi ya kuma sha. ²⁶ Sa’an nan mahaifinsa Ishaku ya ce masa, “Zo nan, ɗana ka sumbace ni.”

²⁷ Saboda haka ya je gunsa ya sumbace shi. Sa’ad da Ishaku ya ji kanshin rigunansa, sai ya sa masa albarka ya ce, “Aha, kanshin ɗana

§ 26:33 Shiba yana iya nufin rantsuwa ko kuma bakwai. * 26:33 Beyersheba yana iya nufin rijiyar rantsuwa ko kuwa rijiyar bakwai.

yana kama da fanshin jejin
da UBANGIJI ya sa wa albarka ne.

²⁸ Allah yā ba ka daga raɓar sama da kuma yalwar ƙasa,
yalwar hatsi da sabon ruwan inabi.

²⁹ Bari al'ummai su bauta maka mutane kuma su rusuna maka.
Ka zama shugaba a kan 'yan'uwanka
bari kuma 'ya'yan mahaifiyarka su rusuna maka.

Bari waɗanda suka la'anta ka, su la'antu;
waɗanda kuma suka sa maka albarka, su sami albarka.”

³⁰ Bayan Ishaku ya gama sa masa albarka, Yakub yana fita daga mahaifinsa ke nan, sai ga ɗan'uwansa Isuwa ya dawo daga farauta. ³¹ Shi ma ya shirya abinci mai daɗi ya kawo wa mahaifinsa. Sa'an nan ya ce masa, “Babana, tashi ka zauna ka ci daga abin da na farauto, domin ka sa mini albarka.”

³² Mahaifinsa Ishaku ya tambaye shi, “Wane ne kai?”

Ya amsa, “Ni ne ɗanka, ɗan farinka, Isuwa.”

³³ Ishaku ya yi makyarkyata ƙwarai ya ce, “To, wane ne wannan da ya farauto nama ya kawo mini kafin ka zo, har na ci na kuma sa masa albarka? Tabbatacce zai zama mai albarka!”

³⁴ Sa'ad da Isuwa ya ji kalmomin mahaifinsa, sai ya fashe da kuka mai zafi kuma da ƙarfi, ya ce wa mahaifinsa, “Ka albarkace ni, ni ma, baba!”

³⁵ Amma ya ce, “Dan'uwanka ya zo da makirci ya karɓi albarkarka.”

³⁶ Isuwa ya ce, “Ba saboda haka ne aka raɗa masa suna Yakub* ba? Ya yi mini ƙwace sau biyu ke nan; ya ƙwace mini matsayina na ɗan fari, ga shi yanzu kuma ya karɓi albarkata.” Sa'an nan ya yi tambaya, “Ba sauran albarkar da ka rage mini?”

³⁷ Ishaku ya amsa wa Isuwa, “Na mai da shi shugaba a kanka, na sa dukan dangoginsa su zama bayinsa, na kuma ba shi hatsi da sabon ruwan inabi. Saboda haka me kuma zan yi maka ɗana?”

³⁸ Isuwa ya ce wa mahaifinsa, “Iyakar albarkar da kake da ita ke nan, baba? Ka albarkace ni ni ma, baba!” Sai Isuwa ya ɗaga murya ya yi kuka.

³⁹ Mahaifinsa Ishaku ya amsa masa ya ce,
“Ga shi, ni'imar ƙasar za tā
nisanci mazauninka.
Raɓar samaniya can ƙwankoli za
tā nisanke ka.

⁴⁰ Za ka rayu ta wurin takobi
za ka kuwa bauta wa ɗan'uwanka.

Amma sa'ad da ka ɓalle,
za ka kakkarye karkiyarsa
daga wuyanka.”

Yakub ya gudu zuwa wurin Laban

⁴¹ Isuwa ya riƙe Yakub a zuciya saboda albarkar da mahaifinsa ya sa masa. Ya ce wa kansa, “Kwanakin mutuwar mahaifina sun yi kusa; sa'an nan zan kashe ɗan'uwana Yakub.”

⁴² Sa'ad da aka faɗa wa Rebeka abin da babban ɗanta Isuwa ya faɗa, sai ta kira ɗanta Yakub ta ce masa, “Dan'uwanka Isuwa yana ta'azantar da kansa da tunanin kashe ka. ⁴³ To, fa, ɗana, yi abin da na ce; gudu nan take zuwa wurin ɗan'uwana Laban a Haran. ⁴⁴ Zauna tare da shi na ɗan lokaci sai ɗan'uwanka ya huce. ⁴⁵ Sa'ad da ɗan'uwanka ya daina fushi da kai, ya kuma manta da abin da ka yi masa, zan aika don ka dawo daga can. Don me zan rasa ku biyu a rana guda?”

⁴⁶ Sa'an nan Rebeka ta ce wa Ishaku, “Ni fa na gaji da matan Hittiyawan nan. In Yakub ya auri mata daga cikin matan kasan nan, wato, daga matan Hittiyawa irin waɗannan, rayuwata ba za tā daɗa mini kome ba.”

* 27:36 Yakub yana nufin ya kama ɗiɗɗigi, a habaici ya yi ruɗu.

28

¹ Saboda haka Ishaku ya kira Yakub, ya kuma albarkace* shi, sa'an nan ya umarce shi ya ce, "Kada ka auri mace daga Kan'ana. ² Tashi nan da nan ka tafi Faddan Aram,† zuwa gidan mahaifin mahaifiyarka Betuwel. Ka ɗauko wa kanka mata a can daga cikin 'ya'ya matan Laban ɗan'uwan mahaifiyarka. ³ Bari Allah Maɗaukaki‡ yā albarkace ka, yā kuma sa ka yi ta haihuwa ka riɓaɓɓanya har ka zama ƙungiyar jama'o'i. ⁴ Bari Allah yā ba ka da kuma zuriyarka albarkar da ya ba wa Ibrahim, don ka amshi kasar da kake baƙunci, ƙasar da Allah ya ba wa Ibrahim." ⁵ Sa'an nan Ishaku ya sallami Yakub, ya kuwa tafi Faddan Aram, zuwa wurin Laban ɗan Betuwel mutumin Aram. Laban ne ɗan'uwan Rebeka, wadda take mahaifiyar Yakub da Isuwa.

⁶ Yanzu Isuwa ya san cewa Ishaku ya albarkaci Yakub ya kuma aike shi zuwa Faddan Aram don yā auri mata daga can, ya kuma san cewa sa'ad da ya albarkace shi, ya umarce shi cewa, "Kada ka auro wata mace daga cikin Kan'aniyawa," ⁷ ya kuma san cewa Yakub ya yi biyayya da mahaifinsa da kuma mahaifiyarsa, ya kuwa tafi Faddan Aram. ⁸ Sai Isuwa ya gane cewa matan Kan'aniyawa ba su gamshi mahaifinsa Ishaku ba; ⁹ saboda haka sai ya tafi wurin Ishmayel ya auri Mahalat, 'yar'ubar Nebayiwot da kuma 'yar Ishmayel ɗan Ibrahim, ban da matan da yake da su.

Mafarkin Yakub a Betel

¹⁰ Yakub ya bar Beyersheba ya kama hanyar Haran. ¹¹ Sa'ad da ya kai wani wuri, sai ya dakata domin yā kwana, gama rana ta riga ta fāɗi. Ya ɗauki dutse daga cikin duwatsun wurin, ya sa shi ya zama matashin kansa, sa'an nan ya kwanta don yā yi barci. ¹² Ya yi mafarki inda ya ga wata matakalar hawa,§ tsaye a ƙasa, kanta ta kai sama, mala'ikun Allah kuwa suna hawa, suna sauka a kanta. ¹³ A can bisanta*UBANGIJI ya tsaya, ya kuma ce, "Ni ne UBANGIJI Allah na mahaifinka Ibrahim da kuma Allah na Ishaku. Zan ba ka, kai da kuma zuriyarka, ƙasar da kake kwance a kai. ¹⁴ Zuriyarka za tã zama kamar ƙurar ƙasa, za ka kuma bazu zuwa yamma da kuma gabas, zuwa arewa da kuma kudu. Dukan mutanen duniya za su sami albarka ta wurinka da kuma ta wurin 'ya'yanka. ¹⁵ Ina tare da kai, zan lura da kai duk inda ka tafi, zan kuma dawo da kai zuwa wannan ƙasa. Ba zan rabu da kai ba sai na cika abin da na yi maka alkawari."

¹⁶ Sa'ad da Yakub ya farka daga barci, sai ya yi tunani ya ce, "Tabbatacce UBANGIJI yana a wannan wuri, ban kuwa sani ba." ¹⁷ Ya ji tsoro, ya kuma ce, "Wane irin wuri ne mai banrazana haka! Lalle wannan gidan Allah ne, kuma nan ne ƙofar sama."

¹⁸ Kashegari da sassafe, sai Yakub ya ɗauki dutsen da ya yi matashin kai da shi, ya kafa shi al'amudi, ya kuma zuba mai a kansa. ¹⁹ Ya kira wannan wuri Betel† ko da yake dā ana kiran birnin Luz ne.

²⁰ Sa'an nan Yakub ya yi alkawari cewa, "In Allah zai kasance tare da ni yā kuma lura da ni a wannan tafiya, yā kuma ba ni abinci in ci da tufafi in sa, ²¹ har in dawo lafiya zuwa gidan mahaifina, to, UBANGIJI‡ zai zama Allahna ²² kuma§ wannan dutsen da na kafa al'amudi, zai zama gidan Allah, kuma dukan abin da ka ba ni zan ba ka kashi ɗaya bisa goma."

29

Yakub ya isa Faddan Aram

¹ Sa'an nan Yakub ya ci gaba da tafiyarsa har ya kai kasar mutanen gabashi. ² A can ya ga rijiya a jeji da garkuna uku na tumaki kwance kusa da ita, gama a wannan rijiya ce ake shayar da garkuna. Dutsen da ake rufe bakin rijiyar mai girma ne. ³ Sa'ad da dukan garkuna suka taru a can, sai makiyayan su gungurar da dutsen daga bakin rijiyar su shayar da tumaki. Sa'an nan su mai da dutsen a wurinsa a bakin rijiya.

⁴ Yakub ya tambayi makiyayan ya ce, "Yan'uwa, ina kuka fito?"
Suka amsa, "Mu daga Haran ne."

⁵ Sai ya ce musu, "Kun san Laban, jikan Nahor?"

* 28:1 Ko kuwa gaishe † 28:2 Wato, arewa maso gabashin Mesofotamiya, haka ma a ayoyi 5, 6 da 7 ‡ 28:3 Da Ibraniyanci El-Shaddai. § 28:12 Ko tsani. * 28:13 Ko kuwa can kusa da shi † 28:19 Betel yana nufin gidan Allah. ‡ 28:21 Ko kuwa Da yake Allah... gidan mahaifina, UBANGIJI § 28:22 Ko kuwa gida, UBANGIJI, kuwa zai zama Allahna, sa'an nan. 22 Kuma

Suka amsa, “I, mun san shi.”

⁶ Sa’an nan Yakub ya tambaye su, “Yana nan lafiya?”

Suka ce, “I, yana lafiya, ga ma ’yarsa Rahila tafe da tumaki.”

⁷ Ya ce, “Duba har yanzu da sauran rana da yawa, lokaci bai kai na tara garkuna ba. Ku shayar da tumaki ku mai da su wurin kiwo.”

⁸ Suka amsa suka ce, “Ba za mu iya ba, sai dukan garkunan sun taru, aka kuma gungurar da dutsen daga bakin rijiyar. Sa’an nan za mu shayar da tumakin.”

⁹ Tun yana cikin magana da su, sai ga Rahila ta zo da tumakin mahaifinta, gama ita makiyayyiya ce. ¹⁰ Sa’ad da Yakub ya ga Rahila ’yar Laban, ɗan’uwan mahaifiyarsa, da tumakin Laban, sai ya tafi ya gungurar da dutsen daga bakin rijiyar, ya kuma shayar da tumakin kawunsa. ¹¹ Sa’an nan Yakub ya sumbaci Rahila, ya kuma ɗaga murya ya yi kuka. ¹² Ya riga ya faɗa wa Rahila cewa shi dangin mahaifinta ne kuma ɗan Rebeka. Saboda haka ta ruga da gudu ta faɗa wa mahaifinta.

¹³ Nan da nan, da Laban ya sami labari game da Yakub, ɗan ’yar’uwarsa, ya gaggauta yā sadu da shi. Sai ya rungume shi ya sumbace shi, ya kuma kawo shi gidansa, a can kuwa Yakub ya faɗa masa dukan waɗannan abubuwa. ¹⁴ Sa’an nan Laban ya ce masa, “Kai nama da jinina ne.”

Yakub ya auri Liyatu da Rahila

Bayan Yakub ya zauna da shi na wata guda cif, ¹⁵ sai Laban ya ce masa, “Don kawai kai dangina ne na kusa, sai kawai ka yi mini aiki a banza? Faɗa mini abin da albashinka zai zama.”

¹⁶ Laban dai yana da ’ya’ya mata biyu; sunan babbar Liyatu, sunan ƙaramar kuwa Rahila. ¹⁷ Liyatu tana da raunannun* idanu, amma Rahila dai tsarinta yana da kyau kuma kyakkyawa ce. ¹⁸ Yakub ya ƙaunaci Rahila, sai ya ce, “Zan yi maka aiki na shekaru bakwai domin ƙaramar ’yarka Rahila.”

¹⁹ Laban ya ce, “Ya fi kyau in ba ka ita, da in ba wani mutum dabam. Zauna tare da ni.” ²⁰ Saboda haka Yakub ya yi bauta shekaru bakwai domin a ba shi Rahila, amma shekarun suka zama kamar ’yan kwanaki ne kawai gare shi saboda ƙaunar da yake mata.

²¹ Sa’an nan Yakub ya ce wa Laban, “Ba ni matata. Lokacina ya cika, ina kuma so in kwana da ita.”

²² Saboda haka Laban ya tara dukan mutanen wurin, ya yi biki. ²³ Amma da yamma ta yi, sai ya ɗauki ’yarsa Liyatu ya ba da ita ga Yakub, sai Yakub ya kwana da ita. ²⁴ Laban kuma ya ba da baranyarsa Zilfa wa ’yarsa tā zama mai hidimarta.

²⁵ Sa’ad da safiya ta yi, sai ga Liyatu! Saboda haka Yakub ya ce wa Laban, “Mene ne ke nan ka yi mini? Na yi maka bauta domin Rahila, ba haka na yi ba? Don me ka ruɗe ni?”

²⁶ Laban ya amsa, “Ba al’adarmu ba ce a nan a ba da ’ya ƙarama aure kafin ’yar fari. ²⁷ Ka gama makon amaryanci na ’yar nan; sa’an nan za mu ba ka ƙaramar ita ma, don ƙarin waɗansu shekaru bakwai na aiki.”

²⁸ Haka kuwa Yakub ya yi. Ya gama mako guda da Liyatu, sa’an nan Laban ya ba shi ’yarsa Rahila tā zama matarsa. ²⁹ Laban ya ba da baranyarsa Bilha wa ’yarsa Rahila ta zama mai hidimarta. ³⁰ Yakub ya kwana da Rahila ita ma, ya kuwa ƙaunaci Rahila fiye da Liyatu. Ya kuma yi wa Laban aiki na ƙarin waɗansu shekaru bakwai.

’Ya’yan Yakub

³¹ Sa’ad da UBANGIJI ya ga ba a ƙaunar Liyatu, sai ya buɗe mahaifarta, amma Rahila ta zama bakararriya. ³² Sai Liyatu ta yi ciki ta haifi ɗa. Ta sa masa suna Ruben,† gama ta ce, “Domin UBANGIJI ya ga wahalata. Tabbatacce mijina zai ƙaunace ni yanzu.”

³³ Ta sāke yin ciki, sa’ad da kuma ta haifi ɗa sai ta ce, “Gama UBANGIJI ya ji cewa ba a ƙaunata, ya ba ni wannan shi ma.” Saboda haka ta ba shi suna Simeyon.‡

³⁴ Har yanzu ta yi ciki, sa’ad da kuma ta haifi ɗa sai ta ce, “Yanzu, a ƙarshe mijina zai manne mini, gama na haifa masa ’ya’ya maza uku.” Saboda haka ta ba shi suna Lawi.§

* 29:17 Ko kuwa mai laulayi † 29:32 Ruben ya yi kamar Ibraniyanci na, ya ga wahalata; sunan yana nufin duba, ɗa. ‡ 29:33 Simeyon mai yiwuwa yana nufin wanda yake ji. § 29:34 Lawi ya yi kamar, kuma za a iya ɗauka daga Ibraniyanci a matsayin manne.

³⁵ Ta sāke yin ciki, sa'ad da ta haifi ɗa sai ta ce, "A wannan lokaci zan yabi UBANGIJI." Saboda haka ta ba shi suna Yahuda.* Sa'an nan ta daina haihuwa.

30

¹ Sa'ad da Rahila ta ga cewa ba tā haifa wa Yakub 'ya'ya ba, sai ta fara kishin 'yar'uwarta. Saboda haka ta ce wa Yakub, "Ka ba ni 'ya'ya, ko kuwa in mutu!"

² Yakub ya fusata da ita ya ce, "Ina a matsayin Allah ne wanda ya hana ke samun 'ya'ya?"

³ Sa'an nan ta ce, "Ga Bilha, mai baiwata, ka kwana da ita don tā haifa mini 'ya'ya, ta gare ta kuwa ni ma in gina iyali."

⁴ Saboda haka ta ba shi baranyarta Bilha tā zama matarsa. Yakub kuwa ya kwana da ita, ⁵ ta kuwa yi ciki, ta kuma haifi ɗa. ⁶ Sa'an nan Rahila ta ce, "Allah ya baratar da ni; ya saurari roƙona ya kuma ba ni ɗa." Saboda wannan ta ba shi suna Dan.*

⁷ Baranyar Rahila ta sāke yin ciki ta kuma haifi wa Yakub ɗa na biyu. ⁸ Sai Rahila ta ce, "Na yi kokawa sosai da 'yar'uwata, na kuwa yi nasara." Saboda haka ta kira shi Naftali.†

⁹ Sa'ad da Liyatu ta ga cewa ta daina haihuwa, sai ta ɗauki mai hidimarta Zilfa ta ba da ita ga Yakub tā zama matarsa. ¹⁰ Baranyar Liyatu, Zilfa ta haifa wa Yakub ɗa. ¹¹ Sai Liyatu ta ce, "Na yi sa'a!" Saboda haka ta ba shi suna Gad.‡

¹² Zilfa baranyar Liyatu ta haifa wa Yakub ɗa na biyu. ¹³ Sai Liyatu ta ce, "Ni mai farin ciki ce! Mata za su ce da ni mai farin ciki." Saboda haka ta sa masa suna Asher.§

¹⁴ A lokacin girbin alkama, sai Ruben ya je jeji ya ɗebo manta-uwa ya kawo wa mahaifiyarsa Liyatu. Sai Rahila ta ce wa Liyatu, "Ina roƙonki ki ɗan sam mini manta-uwa ɗanki."

¹⁵ Amma ta ce mata, "Bai ishe ki ba ne da kika ƙwace mijina? Yanzu kuma kina so ki ƙwace manta-uwa na yarona?"

Sai Rahila ta ce "Shi ke nan, mijina zai iya kwana da ke yau saboda manta-uwa na ɗanki."

¹⁶ Saboda haka sa'ad da Yakub ya dawo daga jeji a wannan yamma sai Liyatu ta fito ta tarye shi. Ta ce, "Dole ka kwana da ni, na yi hayarka da manta-uwa na ɗana." Saboda haka ya kwana da ita a wannan dare.

¹⁷ Allah ya saurari Liyatu, ta kuwa yi ciki ta kuma haifa wa Yakub ɗa na biyar. ¹⁸ Sai Liyatu ta ce, "Allah ya sāka mini saboda na ba da mai hidimata ga mijina." Saboda haka ta ba shi suna Issakar.*

¹⁹ Liyatu ta sāke yin ciki ta kuma haifa wa Yakub ɗa na shida. ²⁰ Sai Liyatu ta ce, "Allah ya ba ni kyauta mai daraja. A wannan lokaci mijina zai darajarta ni, domin na haifa masa 'ya'ya maza shida." Saboda haka ta ba shi suna Zebulun.†

²¹ Daga baya ta haifi 'ya ta kuwa ba ta suna Dina.

²² Sai Allah ya tuna da Rahila; ya saurare ta ya kuma buɗe mahaifarta. ²³ Sai ta yi ciki ta kuma haifi ɗa ta ce, "Allah ya ɗauke mini kunyata." ²⁴ Ta ba shi suna Yusuf,‡ ta kuma ce, "Bari UBANGIJI yā ƙara mini wani ɗa."

Garkunan Yakub sun ƙaru

²⁵ Bayan Rahila ta haifi Yusuf, sai Yakub ya ce wa Laban, "Ka sallame ni don in koma ƙasata. ²⁶ Ba ni matana da 'ya'yana, waɗanda na bauta maka dominsu, zan kuwa tafi. Ka dai san yadda na bauta maka."

²⁷ Amma Laban ya ce masa, "In na sami tagomashi daga gare ka, ina roƙonka ka zauna. Na gane ta wurin duba cewa§UBANGIJI ya albarkace ni saboda kai." ²⁸ Ya ƙara da cewa, "Faɗa albashinka, zan kuwa biya shi."

²⁹ Yakub ya ce masa, "Ka dai san yadda na yi maka aiki da kuma yadda dabbobinka suka yi yawa a hannuna. ³⁰ Kaɗan da kake da shi kafin zuwata ya ƙaru sosai, kuma UBANGIJI ya albarkace ka a duk inda na tafi. Amma yanzu, yaushe zan yi wani abu domin gidana ni ma?"

³¹ Sai Laban ya yi tambaya, "Me zan ba ka?"

* 29:35 Yahuda ya yi kamar, kuma za a iya ɗauka daga Ibraniyanci a matsayin Yabo. † 30:8 Naftali yana nufin an baratar. ‡ 30:11 Gad zai iya nufin, sa'a ko kuwa ƙungiya. § 30:13 Asher yana nufin farin ciki. * 30:18 Issakar ya yi kamar Ibraniyanci na lada. † 30:20 Zebulun mai yiwuwa yana nufin daraja. ‡ 30:24 Yusuf mai yiwuwa yana nufin ya ƙara. § 30:27 Ko kuwa mai yiwuwa ya arzuta da kuma

Yaƙub ya amsa ya ce, “Kada ka ba ni wani abu. Amma in za ka yi mini abu guda ɗaya, zan ci gaba da kiwon garkunanka, ina kuma lura da su. ³² Bari in ratsa cikin dukan garkunanka yau in fid da masu dabbare-dabbare da tumaki babare-babare, da kowane ɗan rago baƙi, da dabbare-dabbare da babare-babare na awaki daga ciki, waɗannan ne za su zama ladana. ³³ Gaskiyata kuwa za tã zama mini shaida nan gaba, duk sa’ad da ka bincika a kan albashin da ka biya ni. Duk akuyar da take tawa da ba dabbare-dabbare ko babare-babare, ko ɗan ragon da ba baƙi ba, zai kasance sata na yi.”

³⁴ Sai Laban ya ce, “Na yarda. Bari yã zama yadda ka faɗa.” ³⁵ A wannan rana ya ware dukan bunsurai da suke dabbare-dabbare da masu zãne-zãne, da dukan awakin da suke dabbare-dabbare (duka da suke da fari-fari a jikinsu), da dukan baƙaƙen tumaki, ya sa su a hannun ’ya’yansa maza. ³⁶ Sa’an nan ya sa nisan tafiya kwana uku tsakaninsa da Yaƙub, yayinda Yaƙub ya ci gaba da lura da sauran garkunan Laban Yaƙub.

³⁷ Yaƙub ya samo ɗanyen reshen itatuwan aduruku, da na katambiri, da na durumi, ya ɓare ya bar fararen cikin katakon rassan. ³⁸ Sa’an nan ya zuba ɓararre rassan cikin dukan kwamame na banruwa saboda su kasance a gaban garkunan sa’ad da suka zo shan ruwa. A sa’ad da garkunan suke barbara suka kuma zo shan ruwa, ³⁹ sai su yi barbara a gaban rassan. Sai kuwa su haifi ƙananan masu zãne dabbare-dabbare, ko babare-babare ko masu zãne-zãne. ⁴⁰ Sai Yaƙub yã ware ƙananan garken dabam, amma sai yã sa sauran su fuskanci dabbobin da suke dabbare-dabbare da kuma baƙaƙe da suke na Laban. Ta haka ya ware garkuna dabam domin kansa bai kuwa haɗa su da dabbobin Laban ba. ⁴¹ A duk sa’ad da ƙarfafa dabbobi mata suke barbara, Yaƙub yakan zuba rassan a kwamame a gaban dabbobin saboda su yi barbara kusa da rassan, ⁴² amma in dabbobin raunana ne, ba ya sa su a can. Saboda haka raunanan dabbobi suka zama na Laban, ƙarfafan kuma suka zama na Yaƙub. ⁴³ Ta haka mutumin ya zama riƙaƙƙe mai arziki, ya kasance mai manya-manyan garkuna, da bayi mata da maza, da raƙuma da kuma jakuna.

31

Yaƙub ya gudu daga wurin Laban

¹ Yaƙub ya ji cewa ’ya’ya Laban mazan suna cewa, “Yaƙub ya kwashe dukan abin da mahaifinmu yake da shi, ya kuma sami dukan wannan arziki daga abin da yake na mahaifinmu.” ² Yaƙub kuma ya lura cewa halin Laban gare shi ya canja ba kamar yadda yake a dã ba.

³ Sai UBANGIJI ya ce wa Yaƙub, “Koma ƙasar kakanninka da kuma danginka, zan kuwa kasance tare da kai.”

⁴ Saboda haka Yaƙub ya aika a ce wa Rahila da Liyatu su zo jeji inda garkunan suke. ⁵ Sai ya ce musu, “Na ga cewa halin mahaifinku gare ni ba kamar yadda dã yake ba, amma Allah na mahaifina yana tare da ni. ⁶ Kun san cewa na yi aiki wa mahaifinku da dukan ƙarfina, ⁷ duk da haka mahaifinku ya cuce ni ta wurin sauya albashina sau goma. Amma dai, Allah bai yardar masa yã yi mini lahani ba. ⁸ In ya ce, ‘Dabbare-dabbare ne za su zama ladanka,’ sai dukan garkunan su haifi dabbare-dabbare, in kuma ya ce, ‘Masu zãne-zãne ne za su zama ladanka,’ sai dukan garkunan su haifi ƙananan masu zãne-zãne. ⁹ Ta haka Allah ya kwashe dabbobin mahaifinku ya ba ni.

¹⁰ “A lokacin ɗaukar cikin garken, na taɓa yin mafarki inda na ga bunsuran da suke barbara da garken, masu dabbare-dabbare, ko babare-babare, ko masu zãne-zãne ne. ¹¹ Sai mala’ikan Allah ya ce mini a mafarkin, ‘Yaƙub.’ Sai na amsa na ce, ‘Ga ni.’ ¹² Ya ce, ‘Daga idanunka ka gani, dukan bunsuran da suke hawan garken, masu dabbare-dabbare, ko babare-babare, ko masu zãne-zãne ne, gama na ga dukan abin da Laban yake yin maka. ¹³ Ni ne Allah na Betel, inda ka zuba wa al’amudi mai, da kuma inda ka yi mini alkawari. Yanzu ka bar wannan ƙasa nan take, ka koma ƙasarka ta ainihi.’”

¹⁴ Sai Rahila da Liyatu suka amsa suka ce, “Muna da wani rabo a gãdon kayan mahaifinmu ne? ¹⁵ Ba kamar baƙi ne yake ɗaukarmu ba? Ba sayar da mu kaɗai ya yi ba, har ma ya yi amfani da abin da aka biya saboda mu. ¹⁶ Tabbatacce dukan dukiyar da Allah ya kwashe daga mahaifinmu ya zama namu da ’ya’yanmu. Saboda haka ka yi duk abin da Allah ya faɗa maka.”

¹⁷ Sa'an nan Yakub ya sa 'ya'yansa da matansa a kan rakuma, ¹⁸ ya kuma kora dukan dabbobinsa, suka ja gabansa, tare da dukan abubuwan da ya samu a Faddan Aram,* don su tafi wurin mahaifinsa Ishaku a Kasar Kan'ana.

¹⁹ Sa'ad da Laban ya tafi don askin tumakinsa, sai Rahila ta sace gumakan gidan mahaifinta. ²⁰ Yakub kuwa ya ruɗe Laban mutumin Aram da bai sanar da shi zai gudu ba. ²¹ Saboda haka ya gudu da dukan abin da ya mallaka, ya ketare Kogi,† ya nufi yankin tuddan Gileyad.

Laban ya bi bayan Yakub

²² A rana ta uku, sai aka faɗa wa Laban cewa Yakub ya gudu. ²³ Sai Laban ya ɗauki danginsa tare da shi, ya bi bayan Yakub har kwana bakwai, ya kuma same shi a yankin tuddan Gileyad. ²⁴ Sai Allah ya bayyana ga Laban mutumin Aram a mafarki da dare, ya ce masa, “Ka yi hankali kada ka faɗa wa Yakub wani abu, ko mai kyau ko marar kyau.”

²⁵ Yakub ya riga ya kafa tentinsa a yankin tuddan Gileyad sa'ad da Laban ya same shi. Laban da danginsa suka kafa sansani a can su ma. ²⁶ Sai Laban ya ce wa Yakub, “Me ke nan ka yi? Ka ruɗe ni, ka kuma ɗauki 'ya'yana mata kamar kamammun yaƙi. ²⁷ Me ya sa ka gudu a boye ka kuma ruɗe ni? Me ya sa ba ka faɗa mini don in sallame ka da farin ciki da waƙoƙi haɗe da kiɗin ganguna da garayu ba? ²⁸ Ba ka ma bari in sumbaci jikokina da 'ya'yana mata in yi musu bankwana ba. Ka yi wauta. ²⁹ Ina da iko in cuce ka; amma jiya da dare Allahn mahaifinka ya faɗa mini, ‘Ka yi hankali kada ka faɗa wa Yakub wani abu ko mai kyau ko marar kyau.’ ³⁰ Yanzu ka gudu domin kana marmari komawa gidan mahaifinka. Amma don me ka sace mini gumakana?”

³¹ Yakub ya amsa wa Laban, “Na ji tsoro ne, domin na yi tsammani za ka ƙwace 'ya'yanka mata daga gare ni ƙarfi da yaji. ³² Amma in ka sami wani wanda yake da gumakanka, ba zai rayu ba. Kai da kanka ka duba a gaban danginmu, ko akwai wani abin da yake naka a nan tare da ni; in ka gani, ka ɗauka.” Yakub dai bai san cewa Rahila ta sace gumakan ba.

³³ Saboda haka Laban ya shiga tentin Yakub, ya shiga tentin Liyatu da kuma tentuna matan nan biyu bayi, amma bai sami kome ba. Bayan ya fita daga tentin Liyatu, sai ya shiga tentin Rahila. ³⁴ Rahila fa ta kwashe gumakan gidan ta sa su cikin sirdin rakumi, ta kuma zauna a kansu. Laban ya bincika cikin kowane abu a tentin amma bai sami kome ba.

³⁵ Sai Rahila ta ce wa mahaifinta, “Kada ka yi fushi, ranka ya ɗaɗe da ban tashi tsaye a gabanka ba; gama ina al'adar mata ne.” Saboda haka ya bincika amma bai sami gumakan gidan ba.

³⁶ Yakub ya fusata, ya kuma yi wa Laban faɗa. Ya tambayi Laban, “Mene ne laifina? Wanda zunubi na yi da kake farautata? ³⁷ Yanzu da ka bincika dukan kayayyakina, me ka samu da yake na gidanka? Kawo shi nan a gaban danginka da kuma dangina, bari su zama alkali tsakaninmu biyu.

³⁸ “Na kasance tare da kai shekaru ashirin. Tumakinka da awakinka ba su yi ɗarin ciki ba, ban kuwa ci raguna daga garkunanka ba. ³⁹ Ban kawo dabbobinka da namun jeji suka yayyaga; na kuma ɗauki hasarar ba? Ka nemi in biya dukan abin da aka sace da rana ko da dare. ⁴⁰ Yanayin da na kasance ke nan, da rana na sha zafin rana da dare kuma na sha sanyi, ga rashin barci. ⁴¹ Haka ya kasance shekaru ashirin da na yi a gidanka. Na yi maka aiki shekaru goma sha huɗu domin 'ya'yanka mata biyu, na kuma yi shekaru shida domin garkunanka, ka kuma canja albashina sau goma. ⁴² Da ba don Allah na mahaifina, Allah na Ibrahim da kuma Tsoron Ishaku ya kasance tare da ni ba, tabbatacce da ka sallame ni hannu wofi. Amma Allah ya ga wahalata da famar hannuwana, ya kuwa tsawata maka da dare jiya.”

⁴³ Laban ya amsa wa Yakub, “Matan, 'ya'yana ne, 'ya'yansu, 'ya'yana ne, garkunan kuma garkunana ne. Dukan abin da kake gani, nawa ne. Duk da haka me zan yi a rana ta yau ga waɗannan 'ya'yana mata, ko kuma ga 'ya'yan da suka haifa? ⁴⁴ Zo, bari mu kulla yarjejeniya, da kai da ni, bari kuma ta kasance shaida a tsakaninmu.”

⁴⁵ Saboda haka Yakub ya ɗauki dutse ya kafa ya zama al'amudi. ⁴⁶ Ya ce wa danginsa. “Ku tattara waɗansu duwatsu.” Sai suka kwashe duwatsu suka tsiba, suka kuwa ci abinci a can kusa da tsibin.

⁴⁷ Laban ya sa masa suna Yegar Sahaduta,‡ Yakub kuwa ya kira shi Galeyed.§

* 31:18 Wato, arewa maso gabashin Mesofotamiya † 31:21 Wato, Yuferites ‡ 31:47 Kalman nan ta Yegar Sahaduta a Arameyanci yana nufin tsibi. § 31:47 Kalman nan da Ibraniyanci tana nufin tsibi.

⁴⁸ Laban ya ce, “Wannan tsibi, shi ne shaida tsakaninka da ni a yau.” Shi ya sa aka kira shi Galeyed. ⁴⁹ Aka kuma kira shi Mizfa,* domin ya ce, “UBANGIJI yã sa ido tsakanin ni da kai sa’ad da muka rabu da juna. ⁵⁰ Laban ya ce in ka wulakanta ’ya’yana mata, ko ka auri waƙansu mata ban da ’ya’yana mata, ko da yake babu wani da yake tare da mu, ka tuna cewa Allah shi ne shaida tsakaninka da ni.”

⁵¹ Laban ya kuma ce wa Yakub, “Ga wannan tsibi, ga kuma wannan al’amudin da na kafa tsakaninka da ni. ⁵² Wannan tsibin shi ne shaida, wannan al’amudi kuma shaida ne, cewa ba zan tsallake wannan tsibi zuwa gefenka don in cuce ka ba, kai kuma ba za ka tsallake wannan tsibi da al’amudi zuwa gefena don ka cuce ni ba. ⁵³ Bari Allah na Ibrahim da Allah na Nahor, Allah na iyayensu, yã zama alkali tsakaninmu.”

Saboda haka Yakub ya yi rantsuwa da sunan Tsoron mahaifinsa Ishaku. ⁵⁴ Ya mika hadaya a can a kasar tudu, ya kuma gayyaci danginsa zuwa wurin cin abinci. Bayan suka ci, sai suka kwana a can.

⁵⁵ Da sassafe kashegari sai Laban ya sumbaci jikokinsa da ’ya’yansa mata, ya sa musu albarka. Sa’an nan ya yi bankwana da su, ya koma gida.

32

Yakub ya shirya yã sadu da Isuwa

¹ Yakub shi ma ya kama hanyarsa, sai mala’ikun Allah suka sadu da shi. ² Sa’ad da Yakub ya gan su sai ya ce, “Wannan sansanin Allah ne!” Saboda haka ya kira wannan wuri Mahanayim.*

³ Sai Yakub ya aiki manzanni su sha gabansa zuwa wurin ƙan’uwansa Isuwa a kasar Seyir, a ƙauyen EDOM. ⁴ Ya umarce su, “Ga abin da za ku faɗa wa maigidana Isuwa, ‘Bawanka Yakub ya ce, na yi zama tare da Laban na kuwa kasance a can sai yanzu. ⁵ Ina da shanu da jakuna, tumaki da awaki, bayi maza da mata. Yanzu ina aika da wannan saƙo zuwa ga ranka yã daɗe, don in sami tagomashi a idanunka.’”

⁶ Sa’ad da manzannin suka komo wurin Yakub, suka ce, “Mun tafi wurin ƙan’uwanka Isuwa, yanzu kuwa yana zuwa ya sadu da kai, da kuma mutum ƙari huɗu tare da shi.”

⁷ Da tsoro mai yawa da kuma damuwa, Yakub ya rarraba mutanen da suke tare da shi ƙungiyoyi† biyu, haka ma garkunan tumaki da awaki, da garkunan shanu da rakuma. ⁸ Ya yi tunani, “In Isuwa ya zo ya faɗa wa ƙungiya ƙaya,‡ sai ƙungiya ƙayan da ta ragu ta tsira.”

⁹ Sa’an nan Yakub ya yi addu’a, “Ya Allah na mahaifina Ibrahim, Allah na mahaifina Ishaku. Ya UBANGIJI kai da ka ce mini, ‘Koma kasar ka zuwa wurin danginka, zan kuma sa ka yi albarka.’ ¹⁰ Ban cancanci dukan alheri da amincin da ka nuna wa bawanka ba. Da sanda kaɗai nake sa’ad da na ketare wannan Urdun, amma ga shi yanzu na zama ƙungiyoyi biyu. ¹¹ Ka cece ni, ina roƙonka daga hannun ƙan’uwana Isuwa, gama ina tsoro zai zo yã faɗa mini, yã karkashe mu duka, ’ya’ya da iyaye. ¹² Amma ka riga ka faɗa, ‘Tabbatacce zan sa ka yi albarka. Zan kuma sa zuriyarka su zama kamar yashin teku da ba a iya kirgawa.’”

¹³ Ya kwana a can, daga cikin abin da yake tare da shi kuwa, ya zaɓi kyauta domin ƙan’uwansa Isuwa, ¹⁴ awaki ƙari biyu da bunsurai ashirin, tumaki ƙari biyu da raguna ashirin, ¹⁵ rakuma mata talatin tare da ƙananansu, shanu arba’in da bijimai goma, jakuna mata ashirin da kuma jakuna maza goma. ¹⁶ Ya sa su a ƙarƙashin kulawar bayinsa, kowane kashin garke ya kasance a ware. Ya ce wa bayinsa, “Ku sha gabana, ku kuma ba da rata tsakanin garke da garke.”

¹⁷ Ya umarci wanda yake jagorar ya ce, “Sa’ad da ƙan’uwana Isuwa ya sadu da ku ya kuma yi tambaya, ‘Ku na wane ne, ina za ku, kuma wane ne mai dukan dabbobin nan da suke gabanku?’ ¹⁸ Sai ku ce, ‘Na bawanka Yakub ne. Kyauta ce wa maigidana Isuwa, yana kuma tafe a bayanmu.’”

¹⁹ Yakub ya kuma umarci na biyu da na uku da kuma dukan waƙansu da suka bi garkunan, “Sai ku faɗa irin abu guda ga Isuwa sa’ad da kuka sadu da shi. ²⁰ Ku kuma tabbata kun ce, ‘Bawanka Yakub yana tafe a bayanmu.’” Gama Yakub ya yi tunani cewa, “Zan kwantar da ran Isuwa da waƙannan kyautai, kafin mu sadu fuska da fuska, wataƙila yã karɓe shi.” ²¹ Saboda haka kyautai Yakub suka sha gabansa, amma shi kansa ya kwana a sansani.

Yakub ya yi kokawa da Allah

* 31:49 Mizfa yana nufin hasumiyar tsaro. * 32:2 Mahanayim yana nufin sansanoni biyu. † 32:7 Ko kuwa sansanoni; haka ma a aya 10 ‡ 32:8 Ko kuwa sansani

²² A wannan dare Yakub ya tashi ya d'auki matansa biyu, da matan nan biyu masu hidima da 'ya'yansa goma sha d'aya ya haye rafin Yabbok. ²³ Bayan ya sa suka haye rafin, haka ma ya tura dukan mallakarsa zuwa hayen. ²⁴ Saboda haka sai aka bar Yakub shi kaɗai. Sai ga wani mutum ya zo ya yi kokawa da shi har wayewar gari. ²⁵ Da mutumin ya ga cewa bai fi k'arfin Yakub ba, sai ya bugi kwarin kashin cinyar Yakub, sai gaɓar kashin cinyarsa ya goce, a sa'ad da yake kokawa da mutumin. ²⁶ Sa'an nan mutumin ya ce, "Bar ni in tafi, gama gari ya waye."

Amma Yakub ya amsa ya ce, "Ba zan bar ka ka tafi ba, sai ka sa mini albarka."

²⁷ Mutumin ya tambaye shi ya ce, "Mene ne sunanka?"

Yakub ya amsa ya ce, "Yakub."

²⁸ Sai mutumin ya ce, "Sunanka ba zai kara zama Yakub ba, amma Isra'ila,[§] gama ka yi kokawa da Allah da mutane, ka kuwa yi rinjaye."

²⁹ Yakub ya ce, "Ina rokonka, faɗa mini sunanka."

Amma mutumin ya amsa ya ce, "Me ya sa kake tambayata sunana?" Sa'an nan ya albarkace shi.

³⁰ Saboda haka Yakub ya kira wurin Feniye^{*}l, yana cewa, "Domin na ga Allah fuska da fuska, duk da haka aka bar ni da rai."

³¹ Rana ta yi sama a sa'ad da ya wuce Fenuwel yana kuma d'ingishi saboda kashin cinyarsa.

³² Wannan ya sa har wa yau Isra'ilawa ba sa cin jijiyyar kashin cinya wadda take a kwarin kashin cinya, domin an taɓa kwarin kashin cinyar Yakub kusa da jijiyyar.

33

Yakub ya sadu da Isuwa

¹ Yakub ya d'aga ido ke nan, sai ga Isuwa yana zuwa tare da mutanensa d'ari huɗu; saboda haka sai ya rarraba 'ya'yan wa Liyatu, Rahila da kuma matan nan biyu masu hidima. ² Ya sa matan nan biyu masu hidima da 'ya'yansu a gaba, Liyatu da 'ya'yanta biye, sa'an nan Rahila da Yusuf a baya. ³ Shi kansa ya sha gabansu, ya rusuna har kasa sau bakwai, kafin ya kai kusa da inda d'an'uwansa Isuwa yake.

⁴ Amma Isuwa ya ruga a guje ya sadu da Yakub ya rungume shi; ya faɗa a wuyansa ya sumbace shi. Suka kuma yi kuka. ⁵ Sa'an nan Isuwa ya d'aga ido ya ga mata da 'ya'ya. Ya yi tambaya, "Su wane ne waɗannan tare da kai?"

Yakub ya amsa, "Su ne 'ya'yan da Allah cikin alheri ya ba bawanka."

⁶ Sai matan nan biyu masu hidima da 'ya'yansu suka matso kusa suka durkusa. ⁷ Biye da su, Liyatu da 'ya'yanta suka zo suka rusuna. A karshe duka, sai Yusuf da Rahila suka zo, su ma suka rusuna.

⁸ Isuwa ya yi tambaya, "Me kake nufi da dukan abubuwan nan da na sadu da su ana korarsu?"

Sai Yakub ya ce, "Don in sami tagomashi a idanunka ne, ranka yã daɗe."

⁹ Amma Isuwa ya ce, "Na riga na sami abin da ya ishe ni, d'an'uwana. Riƙe abin da kake da shi don kanka."

¹⁰ Sai Yakub ya ce, "A'a, ina rokonka, in na sami tagomashi a idanunka, sai ka karɓi wannan kyautai daga gare ni. Gama ganin fuskarka kamar ganin fuskar Allah ne, yanzu da ka karɓe ni da farin ciki.

¹¹ Ina rokonka ka karɓi kyautar da aka kawo maka, gama Allah ya yi mini alheri kuma ina da kome da nake bukata." Ganin yadda Yakub ya nace, sai Isuwa ya karɓa.

¹² Sa'an nan Isuwa ya ce, "Bari mu tafi, zan yi maka rakiya."

¹³ Amma Yakub ya ce masa, "Ranka yã daɗe, ka san cewa 'ya'yan kanana ne, dole in lura da tumaki da shanun da suke shayar da jariransu. In aka kore su da gaggawa a rana guda kaɗai, dukan dabbobin za su mutu. ¹⁴ Saboda haka bari ranka yã daɗe yã sha gaban bawansa, ni kuma in tafi a hankali bisa ga saurin abin da ake kora a gabana da kuma saurin 'ya'yan, sai na iso wurinka ranka yã daɗe, a Seyir."

¹⁵ Sai Isuwa ya ce, "To, bari in bar waɗansu mutanena tare da kai."

Yakub ya ce, "Amma me ya sa za ka yi haka? Bari dai in sami tagomashi a idanunka ranka yã daɗe."

[§] 32:28 Isra'ila yana nufin ya yi kokawa da Allah. ^{*} 32:30 Feniye^{*}l yana nufin fuskar Allah.

¹⁶ Saboda haka a wannan rana Isuwa ya kama hanyar komawa zuwa Seyir. ¹⁷ Yakub kuwa, ya tafi Sukkot, inda ya gina wuri domin kansa, ya kuma yi bukkoki domin dabbobinsa. Shi ya sa aka kira wurin Sukkot.*

¹⁸ Bayan Yakub ya zo daga Faddan Aram,† ya iso lafiya a birnin‡ Shekem a Kan'ana, ya kuma kafa sansani a kofar birni. ¹⁹ Ya sayi fili daga 'ya'yan Hamor maza, mahaifin Shekem inda ya kafa tentinsa, a bakin azurfa§ dari. ²⁰ A can ya kafa bagade ya kuma kira shi El Elohe Isra'ila.*

34

Dina da mutanen Shekem

¹ To, Dina, 'yar da Liyatu ta haifa wa Yakub, ta je ta ziyarci matan kasar. ² Sa'ad da Shekem dan Hamor Bahiwiye mai mulkin wurin ya gan ta, sai ya kama ta, ya kwana da ita, ya bata ta. ³ Zuciyarsa kuwa ta damu da son Dina 'yar Yakub, ya kuwa kaunaci yarinyar, ya yi mata magana a hankali. ⁴ Sai Shekem ya ce wa mahaifinsa Hamor, "Ka auro mini wannan yarinya ta zama matata."

⁵ Sa'ad da Yakub ya ji cewa an bata 'yarsa Dina, sai ya yi shiru game da batun sai 'ya'yansa maza sun dawo gida, gama 'ya'yansa suna a jeji tare da dabbobinsa suna kiwo.

⁶ Sai Hamor mahaifin Shekem ya je don ya yi magana da Yakub. ⁷ Da 'ya'yan Yakub maza suka dawo daga jeji sai suka ji labarin. Abin kuwa ya zafe su kwarai, don Shekem ya jawo abin kunya wa jama'ar Isra'ila ta wurin kwana da 'yar Yakub, don bai kamata wannan abu ya faru ba.

⁸ Amma Hamor ya ce musu, "Dana Shekem ya sa zuciyarsa a kan 'yarku. Ina rokonku ku ba shi ita ya aura. ⁹ Ku yi auratayya da mu; ku aurar mana da 'ya'yanku mata, ku kuma ku auro 'ya'yanmu mata wa kanku. ¹⁰ Za ku iya zauna a cikinmu, kasar tana nan a buɗe dominku. Ku yi zama a cikinta, ku yi sana'a,* ku kuma sami dukiya."

¹¹ Sai Shekem ya ce wa mahaifin Dina da kuma 'yan'uwanta. "Bari in sami tagomashi a idanunku, zan kuwa ba ku duk abin da kuka tambaya. ¹² Ku fada mini nawa ne dukiyar aure da kuma sadakin da zan kawo bisa ga yadda kuke so, zan kuwa biya duk abin da kuka ce. Ku dai bar ni in aure yarinyar ta zama matata."

¹³ Domin an bata 'yar'uwansu Dina, sai 'ya'yan Yakub maza suka amsa a ha'ince yayinda suke wa Shekem da mahaifinsa Hamor magana. ¹⁴ Suka ce musu, "Ba za mu iya yin wannan abu ba, ba za mu iya ba da 'yar'uwar mu ga mutumin da ba shi da kaciya ba. Wannan zai zama abin kunya ne a gare mu. ¹⁵ Za mu yarda da wannan kadai ta wannan sharaɗi, cewa za ku zama kamar mu ta wurin yin wa dukan 'ya'yanku maza kaciya. ¹⁶ Sa'an nan za mu ba da 'ya'yanmu mata aure gare ku, mu kuma mu aure 'ya'yanku mata wa kanmu. Za mu zauna a cikinku mu kuma zama mutane daya da ku. ¹⁷ Amma in ba za ku yarda a yi muku kaciya ba, za mu dauki 'yar'uwanmu† mu tafi."

¹⁸ Sharuɗansu sun gamshi Hamor da kansa, Shekem. ¹⁹ Saurayin wanda aka fi girmamawa a cikin dukan gidan mahaifinsa, bai bata lokaci a yin abin da suka ce ba, domin ya ji daɗin 'yar Yakub. ²⁰ Saboda haka Hamor da kansa Shekem suka tafi kofar birninsu don su yi magana da mutanen garinsu. ²¹ Suka ce, "Waɗannan mutane ba su da damuwa, bari su zauna a cikin kasar mu, su kuma yi sana'a a ciki; kasar tana da isashen fili dominsu. Za mu iya auro 'ya'yansu mata, su kuma su auri namu. ²² Amma mutanen za su yarda su zauna tare da mu kamar mutane daya kawai bisa wannan sharaɗi, cewa a yi wa mazanmu kaciya, kamar yadda su kansu suke. ²³ Ashe, shanunsu, dukiyarsu da dukan sauran dabbobinsu, ba za su zama namu ba? Saboda haka mu yarda, za su kuwa zauna a cikinmu."

²⁴ Dukan mazan da suka fito kofar birnin suka yarda da Hamor da kuma kansa Shekem, aka kuwa yi wa kowane namiji a birnin kaciya.

²⁵ Bayan kwana uku, yayinda dukansu suna cikin zafi mikin kaciya, sai biyu daga cikin 'ya'yan Yakub maza, Simeyon da Lawi, 'yan'uwansa Dina, suka dauki takubansu suka fada wa birnin ba labari,

* 33:17 Sukkot yana nufin bukkoki. † 33:18 Wato, arewa maso yammancin Mesopotamiya ‡ 33:18 Ko kuwa isa a Salem, wani § 33:19 Da Ibraniyanci Kesita dari; Kesita shi ne ma'aunin kuɗi na nauyi da kuma darajar abin da ba a sani ba. * 33:20 El Elohe Isra'ila yana nufin Allah, Allahn Isra'ila ko kuwa Maɗaukaki ne Allah na Isra'ila. * 34:10 Ko kuwa ku yi ma'amala a saukaƙe; haka ma a aya 21 † 34:17 Da Ibraniyanci 'ya.

suka kashe kowane namiji. ²⁶ Suka kashe Hamor da ɗansa Shekem da takobi, suka ɗauko Dina daga gidan Shekem suka tafi. ²⁷ Sa'an nan 'ya'yan Yaƙub maza suka bi kan gawawwakin, suka washe arzikin birni[‡] saboda an ɓata 'yar'uwar su. ²⁸ Suka kwashe garkunansu na shanu da jakuna, da kuma kome na mutanen a birnin da kuma cikin gonaki. ²⁹ Suka kwashe dukan dukiyarsu da dukan matansu da 'ya'yansu, suka kwashe kome da yake cikin gidaje.

³⁰ Sai Yaƙub ya ce wa Simeyon da Lawi, "Kun jawo mini wahala ta wurin sa in zama abin ki ga Kan'aniyawa da Ferizziyawa, mazaunan wannan ƙasa. Mu kima ne, in kuwa suka haɗa kai gāba da ni, suka fāɗa mini, za su hallaka ni da gidana."

³¹ Amma 'ya'yansa suka amsa, "To[§], ya dace ke nan da ya yi da 'yar'uwarmu kamar karuwa?"

35

Yaƙub ya koma zuwa Betel

¹ Sa'an nan Allah ya ce wa Yaƙub, "Haura zuwa Betel ka yi zama a can, ka kuma gina bagade a can wa Allah wanda ya bayyana gare ka sa'ad da kake gudu daga ɗan'uwan ka Isuwa."

² Saboda haka Yaƙub ya ce wa gidansa da kuma dukan waɗanda suke tare da shi, "Ku zubar da baƙin allolin da kuke da su, ku tsarkake kanku, ku kuma canja tufafinku. ³ Sa'an nan ku zo, mu haura zuwa Betel, inda zan gina bagade wa Allah wanda ya amsa mini a ranar wahalata, wanda kuma ya kasance tare da ni a dukan inda na tafi." ⁴ Saboda haka suka ba Yaƙub dukan baƙin allolin da suke da su, da zaban da suke kunnuwansu, sai Yaƙub ya binne su a ƙarƙashin itacen oak a Shekem. ⁵ Sa'an nan suka kama hanya, tsoron Allah kuwa ya kama dukan garuruwan da suke kewayensu har babu wanda ya iya bin su.

⁶ Yaƙub da dukan mutanen da suke tare da shi suka zo Luz (wato, Betel) a ƙasar Kan'ana. ⁷ A can ya gina bagade, ya kuma kira wurin El Betel,* gama a can ne Allah ya bayyana kansa gare shi sa'ad da yake gudu daga ɗan'uwan sa.

⁸ To, Debora, ungozomar Rebeka ta rasu aka kuma binne ta a ƙarƙashin itacen oak, ƙasa da Betel. Saboda haka aka kira wurin Allon Bakut.†

⁹ Bayan Yaƙub ya komo daga Faddan Aram,[‡] sai Allah ya bayyana gare shi, ya kuma albarkace shi. ¹⁰ Allah ya ce masa, "Sunanka Yaƙub[§] ne, amma ba za a ƙara kira ka Yaƙub ba; sunanka zai zama Isra'ila."* Saboda haka ya ba shi suna Isra'ila.

¹¹ Sai Allah ya ce masa, "Ni ne Allah Maɗaukaki†, ka yi ta haihuwa, ka kuma riɓaɓɓanya. Al'umma da tarin al'ummai za su fito daga gare ka, sarakuna kuma za su fito daga jikinka. ¹² Ƙasar da na ba wa Ibrahim da Ishaku, zan kuma ba ka, zan kuma ba da wannan ƙasa ga zuriyarka a bayanka." ¹³ Sa'an nan Allah ya tashi sama daga gare shi a wurin da ya yi magana da shi.

¹⁴ Yaƙub kuwa ya kafa al'amudin dutse a inda Allah ya yi magana da shi, ya zuba hadaya ta sha a kansa; ya kuma zuba mai a kansa. ¹⁵ Yaƙub ya kira inda Allah ya yi magana da shi, Betel.‡

Mutuwar Rahila da Ishaku

¹⁶ Sa'an nan suka tashi daga Betel. Yayinda suna da ɗan nisa da Efrat, sai Rahila ta fara naƙuda ta kuwa sha wahala sosai. ¹⁷ Sa'ad da take cikin zafin haihuwa, sai macen da ta karɓi haihuwar ta ce mata, "Kada ki ji tsoro, gama yanzu kin sami wani ɗa." ¹⁸ Yayinda take jan numfashinta na ƙarshe, sai ta ba wa ɗanta suna Ben-Oni.[§] Amma mahaifinsa ya kira shi Benyamin.*

¹⁹ Ta haka Rahila ta rasu, aka kuma binne ta a hanya zuwa Efrata (wato, Betlehem). ²⁰ Yaƙub ya kafa al'amudi bisa kabarinta, al'amudin kabarin Rahila ke nan, wanda yake can har wa yau.

²¹ Isra'ila ya yi gaba, ya kafa tentinsa gaba da Migdal Eder. ²² Yayinda Isra'ila yana zama a wancan yanki, Ruben ya shiga ya kwana da Bilha ƙwarƙwarar mahaifinsa, Isra'ila kuwa ya ji labari.

‡ 34:27 Ko kuwa domin § 34:31 Ko kuwa wato * 35:7 El Betel yana nufin Allah na Betel. † 35:8 Allon yana nufin itacen oak na kuka. ‡ 35:9 Wato, arewa maso yammancin Mesofotamiya, haka ma a aya 26 § 35:10 Yaƙub yana nufin ya kama ɗiɗɗige, a habaici dai, ya ruɗi. * 35:10 Isra'ila yana nufin kokawa da Allah. † 35:11 Da Ibraniyanci El-Shaddai ‡ 35:15 Betel yana nufin gidan Allah. § 35:18 Ben-Oni yana nufin ɗa na wahalata. * 35:18 Benyamin yana nufin ɗa na hannun damana.

Yaƙub ya haifi 'ya'ya maza goma sha biyu.

- ²³ 'Ya'yan Liyatu maza,
Ruben shi ne ɗan fari na Yaƙub.
Sauran su ne, Simeyon, Lawi, Yahuda, Issakar da Zebulun.
- ²⁴ 'Ya'yan Rahila maza su ne,
Yusuf da Benyamin.
- ²⁵ 'Ya'yan Bilha maza, mai hidimar Rahila su ne,
Dan da Naftali.
- ²⁶ 'Ya'yan Zilfa maza, mai hidimar Liyatu su ne,
Gad da Asher.

Waɗannan su ne 'ya'yan Yaƙub maza, waɗanda aka haifa masa a Faddan Aram.

²⁷ Yaƙub ya dawo gida wurin mahaifinsa Ishaku a Mamre, kusa da Kiriyat Arba (wato, Hebron), inda Ibrahim da Ishaku suka zauna. ²⁸ Ishaku ya rayu shekaru ɗari da tamanin, ²⁹ sa'an nan ya ja numfashinsa na ƙarshe, ya kuwa mutu, aka kuma tara shi ga mutanensa da kyakkyawan tsufa da kuma cikakken shekaru. 'Ya'yansa maza, Isuwa da Yaƙub suka binne shi.

36

Zuriyar Isuwa

¹ Waɗannan su ne zuriyar Isuwa (wato, Edom).

² Isuwa ya ɗauko matansa daga cikin matan Kan'ana, ya ɗauko Ada 'yar Elon mutumin Hitti, da Oholibama 'yar Ana wadda take jikanyar Zibeyon Bahiwiye ³ ya kuma auri Basemat 'yar Ishmayel wadda take 'yar'umar Nebayiwot.

⁴ Ada ta haifi wa Isuwa, Elifaz. Basemat kuma ta haifa masa Reyuwel. ⁵ Oholibama kuwa ta haifa masa Yewush, Yalam da Kora. Waɗannan su ne 'ya'yan Isuwa maza, waɗanda aka haifa masa a Kan'ana.

⁶ Isuwa ya ɗauki matansa da 'ya'yansa maza da mata da kuma dukan membobin gidansa, ya kuma ɗauki shanunsa da dukan sauran dabbobinsa, da dukan dukiyarsa da ya samu a ƙasar Kan'ana zuwa wata ƙasa nesa da ɗan'uwansa Yaƙub. ⁷ Mallakarsu ta yi yawa ƙwarai da ba za su iya zauna tare ba; gama ƙasar da suke zaune a ciki ba za ta ishe su su biyu ba saboda dabbobinsu. ⁸ Saboda haka Isuwa (wato, Edom) ya zauna a ƙasar tuddai na Seyir.

⁹ Wannan shi ne zuriyar Isuwa, kakan mutanen Edom, a ƙasar tuddai na Seyir.

- ¹⁰ Waɗannan su ne sunayen 'ya'yan Isuwa maza,
Elifaz, ɗan Ada matar Isuwa, da Reyuwel ɗan Basemat matar Isuwa.
- ¹¹ 'Ya'yan Elifaz maza su ne,
Teman, Omar, Zefo, Gatam da Kenaz. ¹² Elifaz ɗan Isuwa kuma yana da ƙwarƙwara mai suna Timna, wadda ta haifa masa Amalek. Waɗannan su ne jikokin Ada matar Isuwa.
- ¹³ 'Ya'yan Reyuwel maza su ne,
Nahat, Zera, Shamma da Mizza. Waɗannan su ne jikokin Basemat matar Isuwa.
- ¹⁴ 'Ya'yan Oholibama maza 'yar Ana wadda take jikanyar Zibeyon, matar Isuwa, waɗanda ta haifa wa Isuwa su ne,
Yewush, Yalam da Kora.

¹⁵ Waɗannan su ne manya a cikin zuriyar Isuwa,
'Ya'ya Elifaz maza ɗan farin Isuwa,

Shugabannin su ne; Teman, Omar, Zefo, Kenaz, ¹⁶ Kora, * Gatam da kuma Amalek. Waƙannan ne manya da suka fito daga dangin Elifaz a Edom; su ne jikokin Ada.

¹⁷ 'Ya'yan Reyuwel maza,

Shugabannin su ne; Nahat, Zera, Shamma da Mizza. Waƙannan su ne manya da suka fito daga dangin Reyuwel a Edom; su ne jikokin Basemat matar Isuwa.

¹⁸ 'Ya'yan Oholibama maza matar Isuwa,

Shugabannin su ne; Yewush, Yalam da Kora. Waƙannan su ne manya da suka fito daga dangin Oholibama 'yar Ana matar Isuwa.

¹⁹ Waƙannan su ne 'ya'yan Isuwa maza (wato, Edom), waƙannan ne manyansu.

²⁰ Waƙannan su ne 'ya'yan Seyir Bahore maza, waƙanda suke zaune a yankin,

Lotan, Shobal, Zibeyon, Ana, ²¹ Dishon, Ezer da Dishan. Waƙannan su ne manyan Horiyawa, 'ya'yan Seyir, maza, a kasar Edom.

²² 'Ya'yan Lotan maza su ne,

Hori da Homam.† Timna 'yar'uwar Lotan ce.

²³ 'Ya'yan Shobal maza su ne,

Alwan, Manahat, Ebal, Shefo da Onam.

²⁴ 'Ya'yan Zibeyon maza su ne,

Aiya da Ana. Wannan shi ne Ana wanda ya sami maƙulƙulan‡ ruwan zafi a hamada yayinda yake kiwon jakuna na mahaifinsa Zibeyon.

²⁵ 'Ya'yan Ana su ne,

Dishon da Oholibama 'yar Ana.

²⁶ 'Ya'yan Dishon maza§ su ne,

Hemdan, Eshban, Itran da Keran.

²⁷ 'Ya'yan Ezer maza su ne,

Bilhan, Za'aban da Akan.

²⁸ 'Ya'yan Dishan maza su ne,

Uz da Aran.

²⁹ Waƙannan su ne manyan Horiyawa,

Lotan, Shobal, Zibeyon, Ana, ³⁰ Dishon, Ezer da Dishan.

Waƙannan su ne manyan Horiyawa, bisa ga ƙangarorinsu, a kasar Seyir.

Masu mulkin Edom

³¹ Waƙannan su ne sarakunan da suka yi mulki a Edom kafin wani sarki mutumin Isra'ila yā yi mulki,*

³² Bela ƙan Beyor ya zama sarkin Edom. Sunan birninsa shi ne Dinhaba.

³³ Sa'ad da Bela ya rasu, Yobab ƙan Zera daga Bozra ya gāje shi.

³⁴ Sa'ad da Yobab ya rasu, Husham daga kasar Temaniyawa ya gāje shi.

³⁵ Sa'ad da Husham ya rasu, Hadad ƙan Bedad, wanda ya ci Midiyan da yaƙi a kasar Mowab, ya gāje shi. Sunan birninsa shi ne Awit.

³⁶ Sa'ad da Hadad ya rasu, Samla daga Masreka ya gāje shi.

³⁷ Sa'ad da Samla ya rasu, Sha'ul daga Rehobot na ta kogi† ya gāje shi.

³⁸ Sa'ad da Sha'ul ya rasu, Ba'al-Hanan ƙan Akbor ya gāje shi.

³⁹ Sa'ad da Ba'al-Hanan ƙan Akbor ya rasu, Hadad‡ ya gāje shi. Sunan birninsa shi ne Fau, kuma sunan matarsa Mehetabel ce 'yar Matired, jikanyar Me-Zahab.

* 36:16 Masoretik, Fentatut na Samariya (dubi kuma Far 36.11 da 2Tar 1.3-6) ba su da Kora. † 36:22 Da Ibraniyanci Hemam, wani suna na Homam (dubi 1Tar 1.39) ‡ 36:24 Bulget, Siriyak sami ruwa; ma'anar Ibraniyanci don wannan kalma ba tabbatacce ba ne.

§ 36:26 Da Ibraniyanci Dishan, wani suna na Dishon * 36:31 Ko kuwa kafin wani sarkin Isra'ilawa ya yi mulki a kansu † 36:37 Mai yiwuwa Yuferites ‡ 36:39 Yawancin rubuce-rubucen hannu na Masoretik, Fentatut na Samariya da Siriyak (dubi kuma 1Tar 1.50); yawancin rubuce-rubucen hannu na Masoretik suna da Hadar ne.

⁴⁰ Waɗannan su ne manya da suka fito daga zuriyar Isuwa, bisa ga danginsu, bisa kuma ga kabilansu da yankunansu. Sunayensu su ne,

Timna, Alwa, Yetet.

⁴¹ Oholibama, Ela, Finon.

⁴² Kenaz, Teman, Mibzar.

⁴³ Magdiyel da Iram.

Waɗannan su ne manyan Edom bisa ga mazauninsu cikin kasar da suka zauna.

Wannan shi ne zuriyar Isuwa, kakan mutanen Edom.

37

Mafarkan Yusuf

¹ Yakub ya zauna a kasar da mahaifinsa ya zauna, wato, kasar Kan'ana.

² Wannan shi ne labarin zuriyar Yakub.

Yusuf, saurayi ne mai shekara goma sha bakwai. Shi da 'yan'uwanasa, wato, 'ya'yan Bilha maza da kuma 'ya'yan Zilfa maza, matan mahaifinsa suna kiwon garkuna tare. Sai Yusuf ya kawo wa mahaifinsu rahoto marar kyau game da 'yan'uwanasa.

³ Isra'ila dai ya fi kaunar Yusuf fiye da kowanne a cikin sauran 'ya'yansa maza, gama an haifa masa shi a cikin tsufansa. Sai ya yi masa riga mai gwanin kyau.* ⁴ Sa'ad da 'yan'uwanasa suka ga cewa mahaifinsu ya fi kaunarsa fiye da kowanne daga cikinsu, sai suka ki jininsa, ba sa kuma maganar alheri da shi.

⁵ Sai Yusuf ya yi mafarki, sa'ad da ya faɗa wa 'yan'uwanasa, suka kara kin jininsa. ⁶ Ya ce musu, "Ku saurari wannan mafarkin da na yi. ⁷ Muna daurin dammunan hatsi a gona, sai nan da nan damina ya tashi ya tsaya, yayinda dammunanku suka taru kewaye da nawa suka rusuna masa."

⁸ Sai 'yan'uwanasa suka ce masa, "Kana nufin za ka yi mulki a kanmu ke nan? Ko kuwa za ka zama sarki, a bisanmu?" Suka kara kin jininsa saboda mafarkinsa da kuma abin da ya faɗa.

⁹ Sai Yusuf ya saƙe yin wani mafarki, ya faɗa wa 'yan'uwanasa. Ya ce, "Ku saurara, na saƙe yin wani mafarki, a wannan lokaci, na ga rana da wata da taurari goma sha ɗaya suna rusuna mini."

¹⁰ Sa'ad da ya faɗa wa mahaifinsa da kuma 'yan'uwanasa, sai mahaifinsa ya kwaɓe shi ya ce, "Wanne irin mafarki ne haka da ka yi? Kana nufin ni da mahaifiyarka da 'yan'uwanaka za mu zo gabanka mu rusuna maka?" ¹¹ 'Yan'uwanasa suka yi kishinsa, amma mahaifinsa ya riƙe batun nan a zuciya.

'Yan'uwan Yusuf maza sun sayar da shi

¹² To, 'yan'uwanasa suka tafi kiwon garkunan mahaifinsu kusa da Shekem. ¹³ Sai Isra'ila ya ce wa Yusuf, "Kamar yadda ka sani, 'yan'uwanaka suna kiwon garkuna kusa da Shekem. Zo, in aike ka gare su."

Ya ce, "To."

¹⁴ Saboda haka Isra'ila ya ce wa Yusuf, "Jeka ka ga ko kome lafiya yake da 'yan'uwanaka da kuma garkunan, ka kawo mini labari." Sa'an nan ya sallame shi daga Kwarin Hebron.

Sa'ad da Yusuf ya kai Shekem, ¹⁵ sai wani mutum ya same shi yana yawo a cikin jeji, sai mutumin ya tambaye shi ya ce, "Me kake nema?"

¹⁶ Yusuf ya amsa ya ce, "Ina neman 'yan'uwana ne. Za ka iya faɗa mini inda suke kiwon garkunansu?"

¹⁷ Mutumin ya amsa, "Sun yi gaba daga nan. Na ji su suna cewa, 'Bari mu je Dotan.'"

Saboda haka Yusuf ya bi bayan 'yan'uwanasa, ya kuwa same su kusa da Dotan. ¹⁸ Amma da suka gan shi daga nesa, kafin ya kai wurinsu, sai suka kulla su kashe shi.

¹⁹ Suka ce wa juna, "Ga mai mafarkin nan can zuwa! ²⁰ Ku zo mu kashe shi mu kuma jefa shi a ɗaya daga cikin rijiyoyin nan, mu ce mugun naman jeji ya cinye shi. Mu ga yadda mafarkinsa zai cika."

* 37:3 Ma'anar Ibraniyanci na mai ado ba tabbatacce ba ne; haka ma a ayoyi 23 da 32.

²¹ Sa'ad da Ruben ya ji wannan, sai ya yi kofari yã cece shi daga hannuwansu. Ya ce, “Kada mu ɗauki ransa. ²² Kada mu zub da wani jini. Mu dai jefa shi cikin wannan rijjiya a nan cikin hamada, amma kada mu sa hannu a kansa.” Ruben ya faɗa wannan ne don yã cece shi daga gare su, yã kuma mai da shi ga mahaifinsa.

²³ Saboda haka sa'ad da Yusuf ya zo wurin 'yan'uwansa, sai suka tuɓe masa rigarsa, rigan nan mai gwanin kyau da ya sa, ²⁴ suka kuma ɗauke shi suka jefa a cikin rijjiya. To, rijjiyar wofi ce, babu ruwa a ciki.

²⁵ Da suka zauna don cin abinci, sai suka tã da idanu, suka ga ayarin mutanen Ishmayel suna zuwa daga Gileyad. An yi wa rakumansu labtu da kayan yaji da na kanshi, suna kan hanyarsu za su Masar.

²⁶ Yahuda ya ce wa 'yan'uwansa, “Me zai amfane mu in muka kashe ɗan'uanmu muka ɓoye jininsa? ²⁷ Ku zo, mu sayar da shi wa mutanen Ishmayelawan nan, kada mu sa hannuwanmu a kansa; ban da haka ma, shi ɗan'uanmu ne, jiki da jininmu.” Sai 'yan'uwansa suka yarda.

²⁸ Saboda haka sa'ad da Fataken Midiyawa suka iso, sai 'yan'uwansa suka ja Yusuf daga rijjiyar, suka sayar da shi a bakin shekel† ashirin na azurfa wa mutanen Ishmayel, waɗanda suka ɗauke shi zuwa Masar.

²⁹ Sa'ad da Ruben ya dawo wurin rijjiyar, sai ya tarar cewa Yusuf ba ya can, sai ya kyakkece tufafinsa.

³⁰ Ya koma wurin 'yan'uwansa ya ce, “Yaron ba ya can! Ina zan bi yanzu?”

³¹ Sai suka ɗauki rigar Yusuf, suka yanka akuya suka tsoma rigar a cikin jinin. ³² Suka ɗauki rigan nan mai gwanin kyau, suka kawo wa mahaifinsu suka ce, “Mun sami wannan. Ka bincika shi ka gani ko rigar ɗanka ne.”

³³ Ya gane shi, sai ya ce, “Rigar ɗana ne! Waɗansu mugayen namun jeji sun cinye shi. Tabbatacce an yayyaga Yusuf.”

³⁴ Sa'an nan Yakub ya kyakkece tufafinsa, ya sa tufafin makoki, ya kuma yi makoki domin ɗansa kwanaki masu yawa. ³⁵ Dukan 'ya'yansa maza da mata, suka zo don su ta'azantar da shi, amma ya ki yã ta'azantu. Ya ce, “A'a, cikin makoki zan gangara zuwa kabari‡ wurin ɗana.” Saboda haka, mahaifin Yusuf ya yi kuka saboda shi.

³⁶ Ana cikin haka, Midiyawa suka sayar da Yusuf a Masar wa Fotifar, ɗaya daga cikin shugabannin 'yan gadin fadar Fir'auna.

38

Yahuda da Tamar

¹ A wannan lokaci, Yahuda ya bar 'yan'uwansa ya gangara don yã zauna da mutumin Adullam, mai suna Hira. ² A can Yahuda ya sadu da 'yar wani Bakan'ane, mai suna Shuwa. Ya aure ta, ya kuma kwana da ita; ³ ta yi ciki, ta kuma haifi ɗa, wanda aka kira Er. ⁴ Ta sãke yin ciki, ta haifi wani ɗa, ta kira shi Onan. ⁵ Ta kuma haifi wani ɗa har yanzu, aka kuwa ba shi suna Shela. A Kezib ne ta haife shi.

⁶ Sai Yahuda ya auro wa Er mata, ɗansa na fari, sunanta Tamar. ⁷ Amma Er, ɗan farin Yahuda mugu ne a fuskar UBANGIJI, saboda haka UBANGIJI ya kashe shi.

⁸ Sa'an nan Yahuda ya ce wa Onan, “Ka kwana da matar ɗan'uwanka ka cika wajibinka gare ta a matsayin ɗan'uan miji, don ka samar wa ɗan'uwanka 'ya'ya.” ⁹ Amma Onan ya san cewa 'ya'yan ba za su zama nasa ba; saboda haka a duk sa'ad da ya kwana da matar ɗan'uwansa, sai yã zub da maniyyinsa a kasa don kada yã samar wa ɗan'uwansa 'ya'ya. ¹⁰ Abin nan da ya yi mugunta ce a gaban UBANGIJI, saboda haka UBANGIJI ya kashe shi, shi ma.

¹¹ Sai Yahuda ya ce wa surukarsa Tamar, “Ki yi zama kamar gwauruwa a gidan mahaifinki sai ɗana Shela ya yi girma.” Gama ya yi tunani, “Shi ma zai mutu, kamar 'yan'uwansa.” Saboda haka Tamar ta je ta zauna a gidan mahaifinta.

¹² Bayan an daɗe sai matar Yahuda, 'yar Shuwa ta rasu. Sa'ad da Yahuda ya gama makoki, sai ya haura zuwa Timna, zuwa wurin mutanen da suke askin tumakinsa, abokinsa Hira mutumin Adullam kuwa ya tafi tare da shi.

† 37:28 Wato, kamar ons 8 (kamar kilo 0.2) ‡ 37:35 Da Ibraniyanci Sheol.

¹³ Sa'ad da aka faɗa wa Tamar cewa, "Surukinki yana kan hanyarsa zuwa Timna don askin tumakinsa," ¹⁴ sai ta tuɓe rigunan gwaurancinta ta rufe kanta da lulluɓi don ta ɓad da kamanninta, sa'an nan ta je ta zauna a kofar shigar Enayim, wadda take a hanyar zuwa Timna. Gama ta lura cewa ko da yake Shela yanzu ya yi girma, ba a ba da ita gare shi ta zama matarsa ba.

¹⁵ Sa'ad da Yahuda ya gan ta, ya yi tsammani karuwa ce, gama ta lulluɓe fuskarta. ¹⁶ Bai san cewa ita surukarsa ce ba, sai ya ratse zuwa wurinta a gefen hanya ya ce, "Zo mana, in kwana da ke."

Sai ta ce, "Me za ka ba ni in na kwana da kai?"

¹⁷ Ya ce, "Zan aika miki da ɗan akuya daga garkena."

Sai ta ce, "Za ka ba ni wani abu jingina, kafin ka aika da shi?"

¹⁸ Ya ce, "Wace jingina zan ba ki?"

Sai ta amsa, "Hatiminka da ka rataye a wuya da kuma sandan da yake a hannunka." Ya ba da su gare ta, ya kuma kwana da ita, sai ta yi ciki. ¹⁹ Bayan ta tafi, sai ta tuɓe lulluɓin, ta saƙe sa tufafin gwaurancinta.

²⁰ Ana cikin haka sai Yahuda ya aika da ɗan akuya ta hannun abokinsa mutumin Adullam don ya karɓo masa jinginar daga wurin macen, amma bai same ta a can ba. ²¹ Ya tambayi mutanen da suke zama a can ya ce, "Ina karuwar haikalin da take a bakin hanya a Enayim?"

Sai suka ce, "Ba a taɓa kasance da karuwar haikali a nan ba."

²² Saboda haka sai ya koma zuwa wurin Yahuda ya ce, "Ban same ta ba. Ban da haka ma, mutanen da suke zama a can, sun ce, 'Ba a taɓa kasance da wata karuwar haikali a nan ba.'"

²³ Sa'an nan Yahuda ya ce, "Bari ta riƙe kayan kiɗa garin nema mu zama abin dariya. Ni kam, na aika da tunkiyar amma ba a same ta ba."

²⁴ Bayan misalin wata uku sai aka faɗa wa Yahuda cewa, "Tamar, surukarka ta yi laifin karuwanci, a sakamakon haka yanzu ta yi ciki."

Yahuda ya ce, "A fid da ita, a kone!"

²⁵ Yayinda ake fitar da ita, sai ta aika saƙo zuwa wurin surukinta, ta ce, "Mutumin da yake da waɗannan kayan ne ya yi mini ciki." Ta kuma ƙara da cewa, "Duba ko za ka gane da hatimin nan, da abin ɗamaran nan, da kuma sandan nan, ko na wane ne?"

²⁶ Yahuda ya gane su, sai ya ce, "Ai, ta fi ni gaskiya, da yake ban ba da ita ga ɗana Shela ba." Bai kuwa ƙara kwana da ita ba.

²⁷ Sa'ad da lokaci ya yi da za ta haihu, ashe, tagwaye 'yan maza ne suke cikinta. ²⁸ Yayinda take haihuwa, ɗaya daga cikinsu ya fid da hannunsa; sai ungonzomar ta ɗauki jan zare ta ɗaura a hannun, ta ce, "Wannan ne ya fito da farko." ²⁹ Amma sa'ad da ya janye hannunsa, sai ɗan'uwansa ya fito, sai ta ce, "Wato, haka ne ka keta ka fito!" Sai aka ba shi suna Ferez.* ³⁰ Sa'an nan ɗan'uwansa wanda yake da jan zare a hannunsa ya fito, aka kuma ba shi suna Zera.†

39

Yusuf da matar Fotifar

¹ To, aka kai Yusuf Masar, Fotifar wani mutumin Masar wanda yake ɗaya daga cikin hafsohin Fir'auna, shugaban masu tsaro, ya saye shi daga mutanen Ishmayel waɗanda suka kai shi can.

² UBANGIJI kuwa yana tare da Yusuf, Yusuf kuwa yi nasara, ya zauna a gidan mutumin Masar maigidansa. ³ Sa'ad da maigidansa ya ga cewa UBANGIJI yana tare da Yusuf, kuma cewa UBANGIJI ya ba shi nasara a kome da ya yi, ⁴ sai Yusuf ya sami tagomashi a idanunsa, ya kuma zama mai hidimarsa. Fotifar ya sa shi ya zama shugaba a gidansa, ya kuma danka masa kome da yake da shi. ⁵ Daga lokacin da ya sa shi shugaban gidansa da kuma a kan dukan abin da yake da shi, sai UBANGIJI ya albarkaci gidan mutumin Masar saboda Yusuf. Albarkar UBANGIJI tana a kan kome da Fotifar yake da shi a gida da kuma a jeji. ⁶ Saboda haka sai ya bar kome a ƙarƙashin kulawar Yusuf, bai dame kansa a wani abu ba sai dai abincin da yake ci.

To, fa, Yusuf ƙaƙƙarfa ne, kyakkyawa kuma, ⁷ bayan an ɗan jima sai matar maigidansa ta fara sha'awar Yusuf, sai ta ce, "Zo ka kwana da ni!"

* 38:29 Ferez yana nufin ketawa waje. † 38:30 Zera na iya nufin ja ko mai haske.

⁸ Amma ya ƙi. Ya ce mata, “Ga shi kome yana a ƙarƙashina, don haka ne ma maigidana bai dami kansa da wani abu a cikin gidan nan ba; kome da ya mallaka, ya danƙa ga kulawata. ⁹ Babu wani da ya fi ni a wannan gida. Maigidana bai hana ni kome ba sai ke, saboda ke matarsa ce. Yaya fa, zan yi irin wannan mugun abu, in yi zunubi wa Allah?” ¹⁰ Ko da yake ta yi ta yin wa Yusuf maganar kowace rana, amma ya ƙi yā kwana da ita, ko ma yā zauna da ita.

¹¹ Wata rana, ya shiga cikin gida don yā yi ayyukansa, ba wani daga cikin bayin gidan da yake ciki. ¹² Sai ta caƙe shi a riga, ta ce, “Zo ka kwana da ni!” Amma ya bar rigarsa a hannunta, ya gudu ya fita daga gidan.

¹³ Sa’ad da ta ga ya bar rigarsa a hannunta ya gudu ya fita daga gidan, ¹⁴ sai ta kira bayin gidan ta ce musu, “Duba, an kawo mana wannan mutumin Ibraniyawa don yā ci mutuncinmu! Ya zo nan don yā kwana da ni, amma na yi ihu. ¹⁵ Sa’ad da ya ji na yi ihu neman taimako, sai ya bar rigarsa kusa da ni, ya gudu ya fita daga gida.”

¹⁶ Ta ajiye rigar kusa da ita sai da maigidansa ya dawo gida. ¹⁷ Sa’an nan ta faɗa masa wannan labari, “Mutumin Ibraniyawan, bawan da ka kawo mana, ya zo wurina don yā ci mutuncina. ¹⁸ Amma da zarar na yi ihu neman taimako, sai ya bar rigarsa kusa da ni, ya gudu ya fita daga gida.”

¹⁹ Sa’ad da maigidansa ya ji labarin da matarsa ta faɗa masa cewa, “Ga yadda bawanka ya yi da ni,” sai ya husata. ²⁰ Maigidan Yusuf ya ɗauke shi ya sa a kurkuku, wurin da ake tsare ’yan kurkukun sarki.

Amma yayinda Yusuf yake can a cikin kurkuku, ²¹ UBANGIJI ya kasance tare da shi; ya nuna masa alheri, ya kuma sa ya sami tagomashi a idanun mai gadin kurkukun. ²² Saboda haka mai gadin ya sa Yusuf ya zama shugaban dukan waɗanda aka tsare a kurkukun, Yusuf ne kuma yake lura da dukan abin da ake yi a can. ²³ Mai gadin ba ya sa kansa game da kome da yake ƙarƙashin kulawar Yusuf, gama UBANGIJI yana tare da Yusuf, ya kuma ba shi nasara a cikin dukan abin da ya yi.

40

Mai rikon kwaf da mai tuya

¹ Bayan ɗan lokaci, sai mai rikon kwaf da mai tuyan sarkin Masar suka yi wa maigidansu, sarkin Masar laifi. ² Fir’auna ya yi fushi da hafsohin nan nasa guda biyu, shugaban masu shayarwa da shugaban masu tuya, ³ ya kuma sa su a kurkuku a cikin gidan shugaban masu tsaro, a wannan kurkukun da aka sa Yusuf. ⁴ Sai shugaban masu tsaro ya danƙa su a hannun Yusuf, ya kuwa yi musu hidima.

Bayan sun jima cikin kurkuku, ⁵ sai kowanne a cikin mutum biyun nan, mai rikon kwaf da mai tuya na sarkin Masar, waɗanda aka sa a kurkuku, suka yi mafarki a dare ɗaya, kuma kowane mafarki ya kasance da fassara irin tasa.

⁶ Sa’ad da Yusuf ya zo wurinsu kashegari, sai ya ga duk sun damu. ⁷ Saboda haka ya tambayi hafsohin Fir’auna, waɗanda suke a kurkuku tare da shi, a gidan maigidansa ya ce, “Me ya sa fuskokinku suke a ɓace haka?”

⁸ Sai suka amsa, “Mu biyu, mun yi mafarki, amma babu wani da zai fassara mana su.”

Sa’an nan Yusuf ya ce musu, “Fassara ba daga Allah take zuwa ba? Ku faɗa mini mafarkanku.”

⁹ Sai shugaban masu shayarwa ya faɗa wa Yusuf mafarkinsa. Ya ce masa, “A cikin mafarkina, na ga kuringa a gabana, ¹⁰ kuma a kuringar, akwai rassa uku. Nan da nan kuringar ta yi toho, ta huda, ta kuma yi nonna har suka nuna, suka zama inabi. ¹¹ Kwaf Fir’auna kuwa yana a hannuna, na kuma ɗiba inabin na matse su cikin kwaf Fir’auna, na kuma sa kwaf ɗin a hannunsa.”

¹² Yusuf ya ce masa, “Ga abin da mafarkin yake nufi, ‘Rassan nan uku, kwana uku ne. ¹³ Cikin kwana uku, Fir’auna zai fitar da kai, yā maido da kai a matsayinka, za ka kuwa sa kwaf Fir’auna cikin hannunsa, kamar yadda ka saba yi sa’ad da kake mai rikon kwaf nasa. ¹⁴ Amma fa, sa’ad da kome ya zama maka da kyau, ka tuna da ni, ka kuma yi mini alheri, ka ambace ni wa Fir’auna, ka fid da ni daga wannan kurkuku. ¹⁵ Gama da ƙarfi ne aka ɗauke ni daga ƙasar Ibraniyawa, ko a nan ma ban yi wani abin da ya cancanci a sa ni cikin kurkuku ba.’”

¹⁶ Sa'ad da shugaban masu tuya ya ga cewa Yusuf ya ba da fassara mai gamsarwa, sai ya ce, wa Yusuf, "Ni ma na yi mafarki. A kaina, akwai kwanduna uku na burodi*." ¹⁷ A kwandon na bisa, akwai kayan iri-iri da aka toya, masu kyau domin Fir'auna, amma tsuntsaye suka ci su a kwandon da yake kaina."

¹⁸ Yusuf ya ce, "Ga abin da mafarkin yake nufi, 'Kwanduna uku, kwanaki uku ne. ¹⁹ Cikin kwana uku, Fir'auna zai fid da kai, yā rataye ka a kan itace.† Tsuntsaye kuwa za su ci naman jikinka.'"

²⁰ To, a rana ta uku ne, ranar tunawa da haihuwar Fir'auna, ya kuwa yi biki wa dukan hafsohinsa. Ya fid da shugaban masu shayarwa da kuma shugaban masu tuya a gaban hafsohinsa. ²¹ Ya mai da shugaban masu shayarwa a matsayinsa, saboda haka shugaban masu shayarwa ya sāke sa kwaf a hannun Fir'auna, ²² amma ya rataye‡ shugaban masu tuya, kamar dai yadda Yusuf ya faɗa musu a fassarar mafarkan da suka yi.

²³ Shugaban masu shayarwa fa, bai tuna da Yusuf ba; ya mance da shi.

41

Mafarkan Fir'auna

¹ Bayan shekaru biyu cif, Fir'auna ya yi mafarki. A mafarkin, ya ga yana tsaye kusa da Nilu, ² sai ga shanu bakwai masu kiba mulmul, suka fito daga kogin, suna kiwo a cikin kyau. ³ Bayansu, sai ga waɗansu shanu bakwai, munana, ramammu, suka fito daga Nilu, suka tsaya kusa da waɗancan masu kiban, a bakin kogin. ⁴ Shanun nan da suke munana ramammu, suka cinye shanu bakwai nan masu kiba mulmul. Sai Fir'auna ya farka.

⁵ Ya sāke yin barci, sai ya yi mafarki na biyu; ya ga kawuna bakwai na dawa, kosassu masu kyau, suka yi girma a kara guda. ⁶ Bayansu, sai ga waɗansu kawuna bakwai na dawa, suka fito sirara waɗanda iskar gabas ta sa suka yanƙwane. ⁷ Siraran dawan suka haɗiye kawuna bakwai nan kosassu masu kyau. Sai Fir'auna ya farka, ashe, mafarki ne.

⁸ Da safe sai hankalinsa ya tashi, saboda haka sai ya aika a kawo dukan masu duba da masu hikima na Masar. Fir'auna ya faɗa musu mafarkansa, amma babu wanda ya iya ba shi fassararsu.

⁹ Sai shugaban masu shayarwa ya ce wa Fir'auna, "Yau an tuna mini da kāsawata. ¹⁰ Sai ya ci gaba ya ce, Fir'auna ya taɓa husata da bayinsa, ya kuma jefa ni da shugaban masu tuya a cikin kurkuku a gidan shugaban masu tsaro. ¹¹ Kowannenmu ya yi mafarki a wani dare, kowane mafarki kuma ya kasance da ma'anarsa. ¹² To, wani saurayi, mutumin Ibraniyawa ya kasance a can tare da mu, bawan shugaban masu tsaro. Sai muka faɗa masa mafarkanmu, ya kuwa fassara mana su, yana ba wa kowane mutum fassarar mafarkinsa. ¹³ Abubuwan kuwa suka kasance daidai yadda ya fassara su gare mu; aka mai da ni a matsayina, ɗaya mutumin kuwa aka rataye shi."

¹⁴ Sai Fir'auna ya aika a kawo Yusuf, aka kuwa kawo shi da sauri daga kurkuku. Sa'ad da ya yi aski, ya kuma canja tufafinsa, sai ya zo gaban Fir'auna.

¹⁵ Fir'auna ya ce wa Yusuf, "Na yi mafarki, kuma babu wanda ya iya fassara shi. Amma na ji an ce sa'ad da ka ji mafarki, kana iya fassara shi."

¹⁶ Yusuf ya amsa wa Fir'auna ya ce, "Ba ni ne da iyawar ba, Allah zai iya ba wa Fir'auna amsar da yake nema."

¹⁷ Sa'an nan Fir'auna ya ce wa Yusuf, "A cikin mafarkina, na ga ina tsaye a bakin Nilu, ¹⁸ sai ga shanu bakwai masu kiba mulmul, suka fito daga kogin, suna kiwo a cikin kyau. ¹⁹ Bayansu kuma, sai ga waɗansu shanu bakwai suka fito kanjamammu, munana, ramammu. Ban taɓa ganin irin munanan shanu haka a cikin dukan kasar Masar ba. ²⁰ Ramammun shanun nan munana, suka cinye shanun nan bakwai masu kiba da suka fito da fari. ²¹ Amma ko bayan da suka cinye su, babu wanda zai iya faɗa cewa sun yi haka; suna nan dai munana kamar yadda suke a dā. Sai na farka.

²² "Har yanzu kuma, a cikin mafarkina na ga kawuna bakwai na dawa kosassu masu kyau, suna girma a kara guda. ²³ Bayansu, sai ga waɗansu kawuna bakwai suka fito, yanƙwananne sirara

* 40:16 Ko kuwa kwanduna uku marasa karfi † 40:19 Ko kuwa ya cira ka a itace ‡ 40:22 Ko kuwa cira

waɗanda iskar gabas ta yanƙwane. ²⁴ Siraran kawunan dawan nan suka haɗfiye kawuna bakwai nan masu kyau. Na faɗa wannan wa masu duba, amma ba wanda ya iya fassara mini shi.”

²⁵ Sai Yusuf ya ce wa Fir'auna, “Mafarkan Fir'auna, ɗaya ne. Allah ya bayyana wa Fir'auna abin da yake shirin yi. ²⁶ Shanu masu kyau nan, shekaru bakwai ne, kawunan dawa bakwai kosassun nan kuwa shekaru bakwai ne; mafarkan iri ɗaya ne. ²⁷ Shanun nan ramammu, munana, da suka zo daga baya, shekaru bakwai ne, haka ma kawuna dawan nan shanyayyu da iskar gabas ta yanƙwane. Shekaru ne bakwai na yunwa.

²⁸ “Haka yake kamar yadda na faɗa wa Fir'auna cewa Allah ya nuna wa Fir'auna abin da yake shirin yi. ²⁹ Shekaru bakwai na yalwar abinci suna zuwa a dukan ƙasar Masar, ³⁰ amma shekaru bakwai na yunwa za su biyo bayansu. Tسانانin yunwar za ta sa a manta da dukan isashen abincin da aka samu a ƙasar Masar, yunwa kuwa za ta rufe dukan ƙasar. ³¹ Ba za a tuna da isashen abincin da aka samu a ƙasar ba, domin yunwar da za ta biyo baya za ta zama da tsanani ƙwarai. ³² Dalilin da aka ba wa Fir'auna mafarkan nan kashi biyu kuwa shi ne cewa Allah ya riga ya ƙaddara al'amarin. Allah zai aikata shi, ba da daɗewa ba.

³³ “Yanzu fa, bari Fir'auna ya nemi mutum mai basira da kuma hikima, ya sa shi ya shugabanci ƙasar Masar. ³⁴ Bari Fir'auna ya naɗa komishinoni a kan ƙasar don su karɓi kashi ɗaya bisa biyar na girbin Masar a lokacin shekaru bakwai na yalwar abinci. ³⁵ Ya kamata su tara dukan abincin waɗannan shekaru masu kyau da suke zuwa, su yi ajiyar hatsin a ƙarƙashin ikon Fir'auna, don a ajiye a birane don abinci. ³⁶ Ya kamata a adana abincin nan don ƙasar, ƙariya shekaru bakwai na yunwa, domin a yi amfani da shi a lokacin shekarun yunwan da za su zo wa Masar, saboda kada ƙasar ta lalace da yunwa.”

³⁷ Shirin ya yi wa Fir'auna da kuma dukan hafsoshinsa kyau. ³⁸ Saboda haka Fir'auna ya tambaye su, “Za mu iya samun wani kamar wannan mutum, wannan wanda Ruhun Allah yake cikinsa?”*

³⁹ Sai Fir'auna ya ce wa Yusuf, “Da yake Allah ya ba ka sanin dukan waɗannan, babu wani mai basira da kuma hikima kamar ka. ⁴⁰ Za ka shugabanci faɗata, kuma dukan mutanena za su zama a ƙarƙashinka. Da sarauta kaɗai zan fi ka girma.”

Yusuf shugaban Masar

⁴¹ Saboda haka Fir'auna ya ce wa Yusuf, “Ga shi na sa ka zama shugaban dukan ƙasar Masar.” ⁴² Sa'an nan Fir'auna ya zare zoben sarauta daga yatsarsa, ya sa shi a yatsan Yusuf. Ya sanya masa rigar lallausan lilin, ya kuma sa masa sarƙar zinariya a wuyansa. ⁴³ Ya sa shi ya hau keken yaƙi a matsayi mai binsa na biyu,† mutane kuwa suka yi shela a gabansa suna cewa, “A ba da hanya!”‡ Ta haka ya sa shi shugaba a kan dukan ƙasar Masar.

⁴⁴ Sa'an nan Fir'auna ya ce wa Yusuf, “Ni ne Fir'auna, amma in ba tare da umarninka ba, ba wanda zai ɗaga hannu ko ƙafa a cikin dukan Masar.” ⁴⁵ Fir'auna ya ba wa Yusuf suna Zafenat-Faneya, ya kuma ba shi Asenat 'yar Fotifera firist na On,§ ta zama matarsa. Yusuf kuwa ya zaga dukan ƙasar Masar.

⁴⁶ Yusuf yana zuwa shekara talatin sa'ad da ya shiga hidimar Fir'auna sarkin Masar. Yusuf kuwa ya fita daga gaban Fir'auna, ya zaga ko'ina a Masar. ⁴⁷ A shekaru bakwai na yalwa, ƙasar ta ba da amfani mai yawa. ⁴⁸ Yusuf ya tattara dukan abincin da aka samu a waɗannan shekaru bakwai na yalwa a Masar, ya kuma yi ajiyarsu a cikin birane. A kowane birni, ya sa abincin da aka nome a kewayensa. ⁴⁹ Sai Yusuf ya tara hatsi da yawan gaske, kamar yashi a bakin teku, har sai da ya ƙasa iya auna shi, gama ba a iya aunawa.

⁵⁰ Kafin shekarun yunwa su zo, Asenat 'yar Fotifera, firist na On, ta haifa wa Yusuf 'ya'ya maza biyu. ⁵¹ Yusuf ya ba wa ɗansa na fari suna Manasse* ya ce, “Gama Allah ya sa na mance dukan wahalata da dukan gidan mahaifina.” ⁵² Ya ba wa ɗansa na biyu suna Efraim† ya ce, “Gama Allah ya wadata ni cikin wahalata.”

* 41:38 Ko kuwa na alloli † 41:43 Ko kuwa a cikin keken yaƙi ta muƙaddashinsa; ko kuwa cikin keken yaƙinsa ta biyu ‡ 41:43 Ko kuwa Rusuna § 41:45 Wato, Heliyofolis; haka ma a aya 50 * 41:51 Manasse ya yi kamar, kuma za a iya ɗauko daga kalmar Ibraniyanci mai ma'ana manta. † 41:52 Efraim ya yi kamar kalmar Ibraniyanci na wadata sau biyu.

⁵³ Shekaru bakwai na yalwa a Masar suka zo ga ƙarshe, ⁵⁴ sai shekaru bakwai na yunwa suka soma shigowa, kamar yadda Yusuf ya faɗa. Aka yi yunwa ko'ina amma ban da ƙasar Masar. Don akwai abinci. ⁵⁵ Sa'ad da dukan Masar ta fara jin yunwa, sai mutane suka yi wa Fir'auna kuka don abinci. Sai Fir'auna ya ce wa dukan Masarawa, "Ku tafi wurin Yusuf, ku kuma yi abin da ya faɗa muku."

⁵⁶ Sa'ad da yunwa ta bazu a dukan ƙasar, sai Yusuf ya buɗe gidajen ajiya, ya kuma sayar da hatsi ga Masarawa, gama yunwa ta yi tsanani a dukan Masar. ⁵⁷ Dukan ƙasashe kuwa suka zo Masar don saya hatsi daga Yusuf, gama yunwa ta yi tsanani a dukan duniya.

42

'Yan'uwan Yusuf maza sun tafi Masar

¹ Sa'ad da Yaƙub ya sami labari cewa akwai hatsi a Masar, sai ya ce wa 'ya'yansa maza, "Don me kuke duban juna kawai?" ² Ya ci gaba, "Na ji cewa akwai hatsi a Masar. Ku gangara can ku sayo mana, domin mu rayu kada mu mutu."

³ Sai goma daga cikin 'yan'uwan Yusuf suka gangara don su saya hatsi daga Masar. ⁴ Amma Yaƙub bai aiki Benyamin, ɗan'uwan Yusuf tare da sauran ba, gama yana tsoro kada wani abu yã faru da shi. ⁵ Sai 'ya'yan Yaƙub suka isa Masar tare da sauran mutanen don sayen abinci, gama yunwar ta kai yankin Kan'ana ma.

⁶ To, Yusuf ne gwamnar ƙasar wanda yake sayar da hatsi ga dukan mutanenta. Saboda haka sa'ad da 'yan'uwan Yusuf suka isa, sai suka rusuna masa har ƙasa da fuskokinsu. ⁷ Nan da nan da Yusuf ya ga 'yan'uwansa, sai ya gane su, amma ya yi kamar baƙo, ya kuma yi musu magana da tsawa. Ya tambaya, "Daga ina kuka fito?"

Suka amsa, "Daga ƙasar Kan'ana, don mu saya abinci."

⁸ Ko da yake Yusuf ya gane 'yan'uwansa, su ba su gane shi ba. ⁹ Sa'an nan ya tuna da mafarkansa game da su, ya kuma ce musu, "Ku 'yan leƙen asiri ne! Kun zo don ku leƙi asirin ƙasar ku ga inda ba ta da tsaro."

¹⁰ Suka amsa suka ce, "A'a, ranka yã daɗe, bayinka sun zo don saya abinci ne. ¹¹ Mu duka 'ya'yan mutum ɗaya maza ne. Bayinka mutane ne masu gaskiya, ba 'yan leƙen asiri ba ne."

¹² Ya ce musu "Sam! Kun zo ne ku ga inda ƙasarmu babu tsaro."

¹³ Amma suka amsa suka ce, "Bayinka dā su goma sha biyu ne, 'yan'uwa, 'ya'yan mutum guda maza, wanda yake zama a ƙasar Kan'ana. Ƙaraminmu yanzu yana tare da mahaifinmu, ɗayan kuma ya rasu."

¹⁴ Yusuf ya ce musu, "Daidai ne yadda na faɗa muku. Ku 'yan leƙen asiri ne! ¹⁵ Ga kuwa yadda za a gwada ku. Muddin Fir'auna yana a raye, ba za ku bar wannan wuri ba sai ƙaramin ɗan'uwanku ya zo nan. ¹⁶ Ku aiki ɗaya daga cikinku yã kawo ɗan'uwanku; za a sa sauranku a kurkuku, saboda a gwada maganarku a ga ko gaskiya ce kuke faɗi. In ba haka ba, to, da ran Fir'auna, ku 'yan leƙen asiri ne!" ¹⁷ Ya kuwa sa su duka a kurkuku na kwana uku.

¹⁸ A rana ta uku, Yusuf ya ce musu, "Ku yi wannan za ku kuwa rayu, gama ina tsoron Allah. ¹⁹ In ku mutane masu gaskiya ne, ku bar ɗaya daga cikin 'yan'uwanku yã zauna a kurkuku, yayinda sauranku su tafi, su kai hatsi don gidajenku da suke yunwa. ²⁰ Amma dole ku kawo ƙaramin ɗan'uwanku gare ni, saboda a tabbatar da maganarku har ba za ku mutu ba." Suka kuwa yi haka.

²¹ Sai suka ce wa juna, "Tabbatacce ana hukunta mu ne saboda ɗan'uwanmu. Mun ga yadda ya yi wahala sa'ad da ya roƙe mu saboda ransa, amma ba mu saurare shi ba, shi ya sa wannan wahala ta zo mana."

²² Ruben ya amsa, "Ban faɗa muku cewa kada ku ɗauki alhakin yaron nan ba, sai kuka fi ji, to, yau ga alhakin jininsa muke biya." ²³ Ba su san cewa Yusuf yana jin su ba, da yake yana amfani da mai fassara ne.

²⁴ Sai ya juya daga gare su ya yi kuka, sa'an nan ya dawo ya yi musu magana kuma. Ya sa aka ɗauke Simeyon daga gare su, aka daure shi a idanunsu.

²⁵ Yusuf ya yi umarni a cika buhunansu da hatsi, a kuma sa azurfan kowane mutum a cikin buhunsa, a kuma ba su kalaci don tafiyarsu. Bayan aka yi musu wannan, ²⁶ suka jibga hatsinsu a kan jakuna, sai suka kama hanya.

²⁷ A wurin da suka tsaya don su kwana, ɗaya daga cikinsu ya buɗe buhunsa don yā ciyar da jakinsa, sai ya ga azurfansa a bakin buhunsa. ²⁸ Sai ya ce wa 'yan'uwansa, "An mayar mini da azurfata. Ga shi a cikin buhuna."

Zuciyarsu ta karai, suka dubi juna suna rawan jiki, suka ce, "Mene ne wannan da Allah ya yi mana?"

²⁹ Sa'ad da suka zo wurin mahaifinsu Yakub a ƙasar Kan'ana, suka faɗa masa dukan abin da ya faru da su. Suka ce, ³⁰ "Mutumin da yake shugaba a ƙasar ya yi mana matsananciyar magana, ya kuma ɗauke mu tamƙar 'yan leken asirin ƙasa. ³¹ Amma muka ce masa, 'Mu masu gaskiya ne; mu ba 'yan leken asiri ba ne. ³² Dā mu 'yan'uwa ne goma sha biyu, 'ya'yan mahaifi guda maza. Dayanmu ya rasu, kuma ƙaramin yanzu yana tare da mahaifinmu a Kan'ana.'

³³ "Sai mutumin wanda yake shugaba a kan ƙasar ya ce mana, 'Ga yadda zan san ko ku mutane masu gaskiya ne. Ku bar ɗaya daga cikin 'yan'uwanku a nan tare da ni, ku ɗauki abinci domin gidajenku masu yunwa, ku tafi. ³⁴ Amma ku kawo mini ƙaramin ɗan'uwanku domin in san cewa ku ba 'yan leken asiri ba ne, amma mutane ne masu gaskiya. Sa'an nan zan mayar muku da ɗan'uwanku, ku kuma iya yin sana'a* a ƙasar.'"

³⁵ Yayinda suke juyewa hatsi daga buhunansu, sai ga ƙunshin azurfan kowane mutum a buhunsa! Sa'ad da su da mahaifinsu suka ga ƙunshe-ƙunshen kuɗi, suka firgita. ³⁶ Yakub mahaifinsu, ya ce musu, "Kun sa ni rashin 'ya'yana. Yusuf ya rasu, Simeyon kuma ba ya nan, yanzu kuma kuna so ku ɗauki Benyamin. Kome yana gāba da ni!"

³⁷ Sai Ruben ya ce wa mahaifinsa, "Ka kashe dukan 'ya'yana maza, in ban dawo da shi gare ka ba. Ka sa shi ga kulawata, zan kuwa dawo da shi."

³⁸ Amma Yakub ya ce, "Dana ba zai gangara zuwa can tare da ku ba, ɗan'uwansa ya rasu, shi ne kaɗai ya rage. In wani abu ya faru da shi a tafiyar da za ku yi, za ku sa furfurata ta gangara zuwa kabari† cikin bakin ciki."

43

Tafiya ta biyu zuwa Masar

¹ A yanzu, yunwa ta yi tsanani a ƙasar. ² Saboda haka sa'ad da suka cinye dukan hatsin da suka kawo daga Masar, mahaifinsu ya ce musu, "Ku koma, ku sayo mana ƙarin abinci."

³ Amma Yahuda ya ce masa, "Mutumin ya gargaɗe mu sosai cewa, 'Ba za ku sāke ganin fuskata ba sai in ɗan'uwanku yana tare da ku.' ⁴ In za ka aika da ɗan'uwanmu tare da mu, za mu gangara mu sayo maka abinci. ⁵ Amma in ba za ka aika da shi ba, ba za mu gangara ba, gama mutumin ya ce mana, 'Ba za ku sāke ganin fuskata ba sai ko in ɗan'uwanku yana tare da ku.'"

⁶ Isra'ila ya yi tambaya, "Me ya sa kuka kawo wannan damuwa a kaina ta wurin faɗa wa mutumin cewa kuna da wani ɗan'uwa?"

⁷ Suka amsa, "Mutumin ya yi mana tambaya sosai game da kanmu da iyalinmu. Ya tambaye mu, 'Mahaifinku yana da rai har yanzu? Kuna da wani ɗan'uwa?' Mu dai mun amsa tambayoyinsa ne. Ta yaya za mu sani zai ce, 'Ku kawo ɗan'uwanku a nan?'"

⁸ Sa'an nan Yahuda ya ce wa Isra'ila mahaifinsa, "Ka aika saurayin tare da ni za mu kuwa tafi nan da nan, saboda mu da 'ya'yanmu mu rayu, kada mu mutu. ⁹ Ni kaina zan tabbatar da lafiyarsa; na ɗauki lamuninsa, a hannuna za ka neme shi. In ban dawo da shi gare ka, in sa shi nan a gabanka ba, zan ɗauki lafin a gabanka dukan kwanakina. ¹⁰ Ai, da ba mun jinkirta ba, da mun komo har sau biyu."

¹¹ Sa'an nan mahaifinsu Isra'ila ya ce musu, "In dole ne a yi haka, to, sai ku yi. Ku sa waɗansu amfani mafi kyau na ƙasar a buhunanku, ku ɗauka zuwa wurin mutumin a matsayin kyauta, da ɗan man ƙanshi na shafawa, da kuma 'yar zuma, da kayan yaji, da ƙaro, da tsabar citta da kuma almon.

¹² Ku ɗauki ninki biyu na yawan azurfa tare da ku, gama dole ku mayar da azurfan da aka sa a cikin bakunan buhunanku. Mai yiwuwa an yi haka a kuskure ne. ¹³ Ku ɗauki ɗan'uwanku kuma ku koma wurin mutumin nan da nan. ¹⁴ Bari Allah Maɗaukaki* yā nuna muku alheri a gaban mutumin saboda yā bar ɗan'uwanku da Benyamin su dawo tare da ku. Ni kuwa, in na yi rashi, na yi rashi."

* 42:34 Ko kuwa ma'amala a sake † 42:38 Da Ibraniyanci Sheol. * 43:14 Da Ibraniyanci an rubuta El-Shaddai ne.

¹⁵ Saboda haka mutanen suka ɗauki kyautar, da kuma kuɗin da ya ninka na farko. Suka kuma ɗauki Benyamin, suka gaggauta suka gangara zuwa Masar suka kuma gabatar da kansu ga Yusuf. ¹⁶ Sa'ad da Yusuf ya ga Benyamin tare da su, sai ya ce wa mai hidimar gidansa, "Ka shigar da mutanen cikin gida, ka yanka dabba ka shirya, gama mutanen za su ci abincin rana tare da ni."

¹⁷ Mutumin ya yi kamar yadda Yusuf ya faɗa masa, ya kuwa ɗauki mutanen zuwa gidan Yusuf. ¹⁸ Mutanen dai suka firgita sa'ad da aka ɗauke su zuwa gidansa. Suka yi tunani, "An kawo mu nan ne saboda azurfan da aka sa a cikin buhunanmu da farko. Yana so yā fāɗa mana, yā kuma sha ƙarfinmu, yā ƙwace mu kamar bayi, yā kuma kwashe jakunanmu."

¹⁹ Saboda haka suka je wurin mai yin wa Yusuf hidima, suka yi masa magana a bakin ƙofar gida. ²⁰ Suka ce, "Ranka yā daɗe, mun zo nan ƙaro na farko don mu saya abinci, ²¹ amma a inda muka tsaya don mu kwana, da muka buɗe buhunanmu sai kowannenmu ya sami azurfansa daidai a bakin buhunsu. Saboda haka ga kuɗin a hannunmu, mun sāke komowa da su. ²² Mun kuma kawo ƙarin azurfa tare da mu don mu saya abinci. Ba mu san wa ya sa azurfanmu a cikin buhunanmu ba."

²³ Sai mai hidimar ya ce, "Ba kome, kada ku ji tsoro. Allahnku, Allahn mahaifinku ne ya ba ku dukiyar a cikin buhunanku; ni dai, na karɗi azurfanku." Sa'an nan ya fitar musu da Simeyon.

²⁴ Mai yin hidimar ya ɗauki mutane zuwa gidan Yusuf ya ba su ruwa su wanke ƙafafunsu, ya kuma tanada wa jakunansu abinci. ²⁵ Suka shirya kyautansu domin isowar Yusuf da rana, gama sun ji cewa zai ci abinci a nan.

²⁶ Sa'ad da Yusuf ya zo gida, sai suka ba shi kyautai da suka kawo, suka rusuna a gabansa har ƙasa. ²⁷ Ya tambaye su, yaya suke, sa'an nan ya ce, "Yaya tshon nan mahaifinku da kuka faɗa mini? Yana da rai har yanzu?"

²⁸ Suka amsa, "Bawanka mahaifinmu yana da rai har yanzu da kuma ƙoshin lafiya." Suka kuma rusuna suka yi mubaya'a.

²⁹ Da ya ɗaga idanu, sai ya ga ɗan'uwansa Benyamin, ɗan mahaifiyarsa, sai ya yi tambaya, "Wannan ne ƙaramin ɗan'uwanku, wanda kuka faɗa mini a kai?" Ya kuma ce, "Allah yā yi maka albarka, ɗana." ³⁰ Saboda motsi mai zurfi da zuciyarsa ta yi da ganin ɗan'uwansa, sai Yusuf ya gaggauta ya fita, ya nemi wuri yā yi kuka. Ya shiga ɗakinsa ya yi kuka a can.

³¹ Bayan ya wanke fuskarsa, sai ya fito ya daure, ya umarta, "A kawo abinci."

³² Sai aka raba musu abinci, nasa shi kaɗai su kuma su kaɗai, domin Masarawa ba sa cin abinci tare da Ibraniyawa, gama wannan abin ƙyama ne ga Masarawa. ³³ Aka zaunar da 'yan'uan Yusuf a gabansa bisa ga shekarunsu, daga ɗan fari zuwa auta. 'Yan'uan kuwa suka duddubi juna suna mamaki. ³⁴ Daga teburin da yake a gaban Yusuf aka riƙa ɗibar rabonsu ana kai musu, amma rabon Benyamin ya yi biyar ɗin na kowannensu. Suka kuwa sha, suka yi murna tare da shi.

44

Kwaf Azurfa a cikin buhu

¹ Yusuf kuwa ya ba wa mai yin masa hidima a gida, waɗannan umarnai cewa, "Cika buhunan mutanen nan da abinci iyakar yadda za su iya ɗauka, ka kuma sa kuɗin kowanne a bakin buhunsu.

² Sa'an nan ka sa kwaf nawa, wannan na azurfa a bakin buhun autan, tare da kuɗinsa na hatsi." Sai mai hidimar ya yi kamar yadda Yusuf ya umarta.

³ Da gari ya waye, sai aka sallami mutanen tare da jakunansu. ⁴ Ba su yi nisa da birnin ba sa'ad da Yusuf ya ce wa mai yin masa hidima, "Tashi, ka bi waɗannan mutane nan da nan, in ka same su, ka ce musu, 'Me ya sa kuka sāka alheri da mugunta?' ⁵ Ba da wannan kwaf ne maigidana yake sha daga ciki yana kuma yin amfani da shi don duba? Wannan mugun abu ne da kuka yi.'"

⁶ Sa'ad da ya same su, sai ya maimaita waɗannan kalmomi gare su. ⁷ Amma suka ce masa, "Me ya sa ranka yā daɗe yake faɗin irin waɗannan abubuwa? Allah yā sawwake bayinka su yi irin wannan abu! ⁸ Mun ma dawo maka da kuɗin da muka samu a cikin bakunan buhunanmu daga ƙasar Kan'ana. Saboda haka me zai sa mu saci azurfa ko zinariya daga gidan maigidanka? ⁹ In aka sami wani daga cikin bayinka da shi, zai mutu; sai sauran su zama bayin mai girma."

¹⁰ Sai ya ce, "To, shi ke nan, bari yā zama yadda kuka faɗa. Duk wanda aka same shi da kwaf na azurfan zai zama bawana, sauran kuwa za su 'yantu daga zargin."

¹¹ Da sauri kowannensu ya sauko da buhunsu ƙasa, ya buƙe. ¹² Sa'an nan mai hidimar ya fara bincike, farawa daga babba, ya ƙare a ƙaramin. Aka kuwa sami kwaf ɗin a buhun Benyamin. ¹³ Ganin wannan sai suka kyakkece rigunansu. Sa'an nan suka jibga wa jakunansu kaya, suka koma birni.

¹⁴ Yusuf yana nan har yanzu a gida sa'ad da Yahuda da 'yan'uwansa suka shiga, suka fāɗi rub da ciki a ƙasa a gabansa. ¹⁵ Yusuf ya ce musu, "Mene ne wannan da kuka yi? Ba ku san cewa mutum kamar ni yana iya gane abubuwa ta wurin duba ba?"

¹⁶ Yahuda ya amsa ya ce, "Me za mu ce wa ranka yā daɗe? Yaya kuma za mu wanke kanmu daga wannan zargi? Allah ya tona laifin bayinka. Ga mu, za mu zama bayinka, da mu da wanda aka sami kwaf ɗin a hannunsa."

¹⁷ Amma Yusuf ya ce, "Allah yā sawwaƙe in yi haka! Mutumin da aka sami kwaf ɗin a hannunsa ne kaɗai zai zama bawana. Sauranku, ku koma ga mahaifinku da salama."

¹⁸ Sai Yahuda ya haura zuwa wurinsa ya ce, "Ranka yā daɗe, roko nake, bari bawanka yā yi magana da ranka yā daɗe. Kada ka yi fushi da bawanka, ko da yake daidai kake da Fir'auna kansa. ¹⁹ Ranka yā daɗe ya tambayi bayinka ya ce, 'Kuna da mahaifi ko ɗan'uwa?' ²⁰ Muka kuwa amsa, 'Muna da mahaifi tsoho, akwai kuma ɗa matashi, wanda aka haifa masa cikin tsufarsa. Ɗan'uwansa ya rasu, shi ne kuwa ɗa kaɗai na mahaifiyarsa da ya rage, mahaifinsa kuwa yana ƙaunarsa.'

²¹ "Sai ka ce wa bayinka, 'Ku kawo mini shi don in gan shi da kaina.' ²² Muka kuwa ce wa ranka yā daɗe, 'Saurayin ba zai iya barin mahaifinsa ba, gama in ya bar shi, mahaifinsa zai mutu.' ²³ Amma ka faɗa wa bayinka, 'Sai kun kawo ƙaramin ɗan'uwanku tare da ku, in ba haka ba, ba za ku sāke ganin fuskata ba.' ²⁴ Sa'ad da muka koma wurin bawanka mahaifinmu, sai muka faɗa masa abin da ranka yā daɗe ya ce.

²⁵ "Sai mahaifinmu ya ce, 'Ku koma ku sayo ƙarin abinci.' ²⁶ Amma muka ce, 'Ba za mu iya gangarawa ba, sai in ƙaramin ɗan'uwanku yana tare da mu. Ba za mu iya ganin fuskar mutumin ba, sai ƙaramin ɗan'uwanku yana tare mu.'

²⁷ "Bawanka mahaifinmu ya ce mana, 'Kun san cewa matata ta haifa mini 'ya'ya biyu maza. ²⁸ Dayansu ya tafi daga gare ni, na kuwa ce, "Tabbatacce an yayyage shi kaca-kaca." Ban kuwa gan shi ba tuntuni. ²⁹ In kun ɗauki wannan daga wurina shi ma wani abu ya same shi, za ku kawo furfura kaina zuwa kabari* cikin bakin ciki.'

³⁰ "Saboda haka yanzu, in saurayin ba ya nan tare da mu sa'ad da na koma ga bawanka mahaifina, in kuma mahaifina, wanda ransa yana daure kurkusa da ran saurayin, ³¹ ya ga cewa saurayin ba ya nan, zai mutu. Bayinka za su sa bawanka, mahaifinmu, yā mutu cikin bakin ciki, da tsufansa. ³² Gama ni baranka na ɗauki lamunin saurayin a wurin mahaifinsa da cewa, 'In ban komo maka da shi ba, sai alhakin sa yā zauna a kaina a gaban mahaifina, dukan raina!'

³³ "To, yanzu, ina rokonka bari bawanka yā zauna a nan a matsayin bawanka, ranka yā daɗe a maimakon saurayin, a kuma bar saurayin yā koma da 'yan'uwansa. ³⁴ Yaya zan koma ga mahaifina, in saurayin ba ya tare da ni? A'a! Kada ka bari in ga bakin cikin da zai auko wa mahaifina."

45

Yusuf ya sanar da kansa

¹ Yusuf bai ƙara iya daurewa a gaban dukan masu yi masa hidima ba, sai ya yi kuka da ƙarfi ya ce, "Kowa yā tashi daga gabana!" Saboda haka ba kowa a wurin sa'ad da Yusuf ya sanar da kansa ga 'yan'uwansa. ² Sai ya yi kuka da ƙarfi har Masarawa suka ji, har labarin ya kai gidan Fir'auna.

³ Yusuf kuwa ya ce wa 'yan'uwansa, "Ni ne Yusuf! Mahaifina yana nan da rai har yanzu?" Amma 'yan'uwansa ba su iya amsa masa ba, gama sun firgita ƙwarai a gabansa.

⁴ Sa'an nan Yusuf ya ce wa 'yan'uwansa, "Ku zo kusa da ni." Da suka yi haka, sai ya ce, "Ni ne ɗan'uwanku Yusuf, wannan da kuka sayar zuwa Masar! ⁵ Yanzu dai, kada ku damu, kada kuma ku yi fushi da kanku saboda kun sayar da ni a nan, gama Allah ya aiko ni gabanku ne don in ceci rayuka.

⁶ Ga shi shekaru biyu ke nan ake yunwa a ƙasar, kuma da sauran shekara biyar masu zuwa da ba za

* 44:29 Da Ibraniyanci Sheol; haka kuma a aya 31.

a yi noma ko girbi ba. ⁷ Amma Allah ya aiko ni gabanku ne don in adana muku raguwa a duniya, in kuma ceci rayukanku ta wurin ceto* mai girma.

⁸ “Saboda haka fa, ba ku ba ne kuka aiko ni nan, Allah ne. Ya mai da ni mahaifi ga Fir’auna, shugaban dukan gidansa da kuma mai mulkin dukan Masar. ⁹ Yanzu sai ku gaggauta zuwa wurin mahaifina ku faɗa masa, ‘Abin da ɗanka Yusuf ya ce; Allah ya mai da ni shugaban dukan Masar. Gangaro wurina; kada ka jinkirta. ¹⁰ Za ka yi zama a yankin Goshen, ka kasance kusa da ni. Kai, ‘ya’yanka da kuma jikokinka, garkunanka da shanunka, da kuma dukan abin da kake da shi. ¹¹ Zan tanada maka a nan, domin akwai saura shekaru biyar na yunwa masu zuwa. In ba haka ba, kai da gidanka da dukan mallakarka za ku zama gajiyayyu.’

¹² “Ku kanku kun gani, haka ma ɗan’uwana Benyamin, cewa tabbatacce ni ne nake magana da ku. ¹³ Faɗa wa mahaifina game da dukan girman da aka ba ni a Masar, da kuma game da kome da kuka gani. Ku kuma kawo mahaifina a nan da sauri.”

¹⁴ Sa’an nan ya rungume ɗan’uwansa Benyamin ya yi kuka, sai Benyamin ya rungume shi yana kuka. ¹⁵ Ya sumbaci dukan ‘yan’uwansa, ya kuma yi kuka a kansu. Bayan haka sai ‘yan’uwansa suka yi masa magana.

¹⁶ Sa’ad da labarin ya kai fadan Fir’auna cewa ‘yan’uwan Yusuf sun zo, sai Fir’auna da dukan hafsohin suka ji daɗi. ¹⁷ Fir’auna ya ce wa Yusuf, “Faɗa wa ‘yan’uwanka, ‘Yi wannan; ku jibge dabbobinku ku koma zuwa ƙasar Kan’ana, ¹⁸ Ku kawo mahaifinku da iyalanku zuwa wurina. Zan ba ku mafi kyau na ƙasar Masar, za ku kuwa ci moriyar ƙasar.’

¹⁹ “An kuma umarce ka, ka faɗa musu, ‘Ku yi wannan, ku ɗauki wagonu daga Masar domin ‘ya’yanku da matanku, ku ɗauki mahaifinku ku zo. ²⁰ Kada ku damu da mallakarku, gama mafi kyau na Masar za su zama naku.’”

²¹ Sai ‘ya’yan Isra’ila maza suka yi haka. Yusuf ya ba su wagonu kamar yadda Fir’auna ya umarta, ya kuma ba su guzuri don tafiyarsu. ²² Ya ba da sababbin riguna ga kowannensu amma ga Benyamin ya ba shi shekel† ɗari uku na azurfa da riguna kashi biyar. ²³ Ga kuma abin da ya aika wa mahaifinsa, jakuna goma da aka jibge da abubuwa mafi kyau na Masar, da jakuna mata guda goma ɗauke da hatsi da burodi da waɗansu tanade-tanade don tafiyarsa. ²⁴ Sa’an nan ya sallami ‘yan’uwansa, yayinda suke barin wurin ya ce musu, “Kada ku yi faɗa a hanya!”

²⁵ Saboda haka suka haura, suka fita daga Masar, suka zo wurin maihaifinsu Yakub a ƙasar Kan’ana. ²⁶ Suka faɗa masa, “Yusuf yana da rai! Gaskiya, shi ne mai mulkin dukan Masar.” Gaban Yakub ya fāɗi, domin bai gaskata su ba. ²⁷ Amma sa’ad da suka faɗa masa kome da Yusuf ya faɗa musu, da kuma sa’ad da ya ga wagonun da Yusuf ya aika don a ɗauke shi a kai da shi can, sai ya farfaɗo, ya dawo cikin hankalinsa. ²⁸ Sai Yakub ya ce, “Na yarda! Dana Yusuf yana da rai har yanzu. Zan tafi in gan shi kafin in mutu.”

46

Yakub ya tafi Masar

¹ Saboda haka Isra’ila ya kama hanya da dukan abin da yake nasa, sa’ad da ya kai Beyersheba, sai ya miƙa hadayu ga Allah na Ishaku, mahaifinsa.

² Allah kuwa ya yi magana ga Isra’ila a wahayi da dare ya ce, “Yakub! Yakub!”

Yakub kuwa ya amsa ya ce, “Ga ni.”

³ Sai Allah ya ce, “Ni ne Allah, Allah na mahaifinka. Kada ka ji tsonon zuwa Masar, gama zan mai da kai al’umma mai girma a can. ⁴ Zan gangara zuwa Masar tare da kai, tabbatacce zan sāke dawo da kai. Kuma hannun Yusuf zai rufe idanunka.”

⁵ Sa’an nan Yakub ya bar Beyersheba, ‘ya’yan Isra’ila maza, suka ɗauki mahaifinsu Yakub da ‘ya’yansu da matansu a cikin wagonun da Fir’auna ya aika don a kawo shi. ⁶ Suka kuma ɗauki dabbobinsu da mallakarsu, da suka samu a Kan’ana, Yakub kuwa da dukan zuriyarsa suka tafi Masar. ⁷ Ya ɗauki ‘ya’yansa maza da jikokinsa da ‘ya’yansa mata da jikokinsa mata, dukan zuriyarsa zuwa Masar.

* 45:7 Ko kuwa cece ka kamar fungiya mai girma da suka tsira † 45:22 Wato, kamar fam bakwai da rabi (kamar kilo 3.5)

⁸ Waƙannan su ne sunayen 'ya'yan Isra'ila maza (Yaƙub da zuriyarsa) waƙanda suka tafi Masar,

Ruben ƙan farin Yaƙub.

⁹ 'Ya'yan Ruben maza su ne,
Hanok, Fallu, Hezron da Karmi.

¹⁰ 'Ya'yan Simeyon maza su ne,
Yemuwel, Yamin, Ohad, Yakin, Zohar da Sha'ul ƙan mutuniyar Kan'ana.

¹¹ 'Ya'yan Lawi maza su ne,
Gershon, Kohat da Merari.

¹² 'Ya'yan Yahuda maza su ne,
Er, Onan, Shela, Ferez da Zera (amma Er da Onan sun mutu a ƙasar Kan'ana).

'Ya'yan Ferez maza su ne,
Hezron da Hamul.

¹³ 'Ya'yan Issakar maza su ne,
Tola, Fuwa,* Yoshub† da Shimron.

¹⁴ 'Ya'yan Zebulun maza su ne,
Sered, Elon da Yaleyel.

¹⁵ Waƙannan su ne 'ya'yan Liyatu maza da ta haifa wa Yaƙub a Faddan Aram,‡ ban da 'yarsa Dina. 'Ya'yansa maza da mata duka, mutum talatin da uku ne.

¹⁶ 'Ya'yan Gad maza su ne,
Zafon,§ Haggi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi da Areli.

¹⁷ 'Ya'yan Asher maza su ne,
Imna, Ishba, Ishbi da Beriya. 'Yar'uwersu ita ce Sera.
'Ya'yan Beriya maza su ne,
Heber da Malkiyel.

¹⁸ Waƙannan su ne 'ya'yan da Zilfa ta haifa wa Yaƙub, ita ce Laban ya ba wa 'yarsa Liyatu.
'Ya'yan duka, su sha shida ne.

¹⁹ 'Ya'yan Yaƙub maza waƙanda Rahila ta haifa su ne,
Yusuf da Benyamin.

²⁰ A Masar, Asenat 'yar Fotifera, firist na On* ta haifi Manasse da Efraim wa Yusuf.

²¹ 'Ya'yan Benyamin maza su ne,
Bela, Beker, Ashbel, Gera, Na'aman, Ehi, Rosh, Muffim, Huffim da Ard.

²² Waƙannan su ne 'ya'yan Rahila maza waƙanda ta haifa wa Yaƙub, dukansu mutum goma sha huɗu ne.

²³ Yaron Dan shi ne,
Hushim.

²⁴ 'Ya'yan Naftali maza su ne,
Yazeyel, Guni, Yezer da Shillem.

²⁵ Waƙannan su ne 'ya'ya mazan da Bilha ta haifa wa Yaƙub, ita ce Laban ya ba wa 'yarsa Rahila. 'Ya'yan suka su bakwai ne.

²⁶ Dukan waƙanda suka tafi Masar tare da Yaƙub, waƙanda suke zuriyarsa kai tsaye ban da matan 'ya'yansa maza, su mutum sittin da shida ne. ²⁷ In aka haɗa da 'ya'yan nan maza†

* 46:13 Fentatut na Samariya da na Assuriya (dubi kuma 1Tar 7.1); Rubuce-rubucen Masoretik na da Fuwa ne. † 46:13 Fentatut na Samariya da waƙansu Seftuwajin (dubi Kid 26.24 da 1Tar 7.1); rubuce-rubucen Masoretik. ‡ 46:15 Wato, arewa maso yamma Mesofotamiya § 46:16 Fentatut Samariya da Seftuwajin (dubi kuma Kid 26.15); rubuce-rubucen Masoretik Zifiyon. * 46:20 Wato, Heliyofolis † 46:27 Da Ibraniyanci; Seftuwajin, yara tara

guda biyu waƙanda aka haifa wa Yusuf a Masar, membobin iyalin Yakub, waƙanda suka tafi Masar, duka su saba'in[‡] ne.

²⁸ To, Yakub ya aiki Yahuda yā yi gaba yā sadu da Yusuf, don yā nuna musu hanyar da za su bi zuwa yankin Goshen. Da suka isa yankin Goshen, ²⁹ sai Yusuf ya kintsa keken yaƙinsa ya haura zuwa Goshen don yā taryi mahaifinsa, Isra'ila. Nan da nan da isowar Yusuf a wurin mahaifinsa, sai ya rungumi mahaifinsa[§], ya yi kuka na dogon lokaci.

³⁰ Isra'ila ya ce wa Yusuf, “Yanzu ina a shirye in mutu, da yake na gani da kaina cewa har yanzu kana da rai.”

³¹ Sa'an nan Yusuf ya ce wa 'yan'uwansa da gidan mahaifinsa, “Zan haura in yi magana da Fir'auna, zan kuwa ce masa, “Yan'uwana da gidan mahaifina, waƙanda suke zaune a kasar Kan'ana, sun zo wurina. ³² Mutanen fa, makiyaya ne; suna kiwon dabbobi, sun kuma zo tare da garkunansu da shanunsa da kuma kome da suka mallaka.” ³³ Sa'ad da Fir'auna ya kira ku ciki, ya yi tambaya, ‘Mece ce sana'arku?’ ³⁴ Ku amsa, ‘Bayinka suna kiwon dabbobi ne, tun muna samari har zuwa yanzu, kamar yadda kakanninmu suka yi.’ Ta haka za a bar ku ku zauna a yankin Goshen, gama Masarawa suna kyamar makiyaya.”

47

¹ Yusuf ya tafi yā faƙa wa Fir'auna, “Mahaifina da 'yan'uwana, tare da garkunansu da shanunsu da kome da suke da shi, sun zo daga kasar Kan'ana, suna kuwa a Goshen yanzu.”

² Sai ya zaɓi mutum biyar daga cikin 'yan'uwansa, ya gabatar da su a gaban Fir'auna.

³ Fir'auna ya tambayi 'yan'uwan, “Mece ce sana'arku?”

Suka amsa wa Fir'auna suka ce, “Bayinka makiyaya ne, kamar yadda kakanninmu suke.” ⁴ Suka kuma ce masa, “Mun zo, mu zauna a nan na ƙan lokaci, gama yunwa ta yi tsanani a Kan'ana, dabbobin bayinka kuma ba su da wurin kiwo. Saboda haka yanzu, muna roƙonka, bari bayinka su zauna a Goshen.”

⁵ Fir'auna ya ce wa Yusuf, “Mahaifinka da 'yan'uwanƙa sun zo maka, ⁶ kasar Masar kuma tana gabanka, ka zaunar da mahaifinka da 'yan'uwanƙa a sashe mafi kyau na kasar, bari su zauna a Goshen. Idan kuma ka ga waƙansu a cikinsu da suka fi dacewa, sai ka sa su lura mini da shanuna.”

⁷ Sa'an nan Yusuf ya shigar da Yakub mahaifinsa, ya gabatar da shi a gaban Fir'auna. Bayan Yakub ya albarkaci* Fir'auna, ⁸ sai Fir'auna ya tambaye shi, “Shekarunka nawa da haihuwa?”

⁹ Yakub kuwa ya ce wa Fir'auna, “Shekarun hijirata, shekaru ƙari da talatin ne. Shekaruna kaƙan ne cike da wahala, ba za a kuwa daidaita su da shekarun hijirar kakannina ba.” ¹⁰ Sai Yakub ya albarkaci† Fir'auna, ya yi masa bankwana, sa'an nan ya fita.

¹¹ Ta haka Yusuf ya zaunar da mahaifinsa da 'yan'uwansa a Masar, ya ba su mallaka a sashe mafi kyau na kasar, a yankin nan na Rameses, kamar yadda Fir'auna ya umarta. ¹² Yusuf ya kuma tanada wa mahaifinsa da kuma 'yan'uwansa da dukan gidan mahaifinsa, abinci bisa ga yawan 'ya'yansu.

Hidimar Yusuf a lokacin yunwa

¹³ A yanzu, a cikin kasar duka, ba abinci, gama yunwa ta yi tsanani ƙwarai, har kasar Masar da kasar Kan'ana suka shiga matsananciyar wahala! ¹⁴ Yusuf ya tattara dukan kuƙaƙen da suke a Masar da Kan'ana don biyan hatsin da suke saya, ya kuwa kawo su a fadan Fir'auna. ¹⁵ Sa'ad da kuƙin mutanen Masar da Kan'ana suka ƙare, dukan Masar ta zo wurin Yusuf ta ce, “Ka ba mu abinci. Me zai sa mu mutu a idanunka? Kuƙinmu duk sun ƙare.”

¹⁶ Yusuf ya ce, “To, ku kawo dabbobinku, zan sayar muku da abinci a madadin dabbobinku, tun da kuƙinku ya ƙare.” ¹⁷ Saboda haka suka kawo dabbobinsu wa Yusuf, ya kuma ba su abinci a madadin dawakai, tumaki da awaki, shanu da jakunansu. Ya kuwa ba su abinci a madadin dabbobinsu, a wannan shekara.

[‡] 46:27 Da Ibraniyanci (dubi kuma Fit 1.5 da kuma fassara kasar shafi); Seftuwajin (dubi kuma Ayy M 7.14) saba'in da biyar. [§] 46:29 Da Ibraniyanci kewaye da shi. * 47:7 Ko kuwa gai da † 47:10 Ko kuwa ya yi bankwana da

¹⁸ Sa'ad da wannan shekara ta kare, sai suka zo wurinsa a shekara ta biye suka ce, "Ba za mu boye maka ba ranka yã daɗe, kuɗinmu sun kare, dabbobinmu kuma sun zama naka. Ranka yã daɗe, in ban da jikunanmu da gonakinmu, ba abin da ya rage mana. ¹⁹ Kada ka bar mu mu mutu, ka yi wata dabara! Kada ka bari mu rasa gonakinmu. Ka musaye mu da abinci, mu da gonakinmu. Mu kuwa za mu zama bayin Fir'auna. Ka ba mu iri don mu rayu, kada mu mutu, don kuma kada gonakin kasar mu su zama kango."

²⁰ Ta haka Yusuf ya saya wa Fir'auna kasar Masar duka, gama Masarawa duka sun sayar da gonakinsu, saboda yunwa ta tsananta musu. Kasar ta zama mallakar Fir'auna. ²¹ Yusuf kuwa ya mai da mutanen bayi[‡], daga wannan iyakar Masar zuwa wancan. ²² Amma bai sayi gonakin firistoci ba, gama suna karɓa rabo daga Fir'auna ne, suna kuma da isashen abinci daga rabon da Fir'auna yake ba su. Dalilin ke nan da ba su sayar da gonakinsu ba.

²³ Yusuf ya ce wa mutane, "Yanzu da na saye ku da kuma gonakinku a yau wa Fir'auna, ga iri don ku shuka a gonaki. ²⁴ Amma sa'ad da hatsi suka nuna, za ku ba da kashi ɗaya bisa biyar ga Fir'auna. Sauran kashi huɗu bisa biyar kuma ku riƙe a matsayin iri don gonaki da kuma abinci wa kanku da gidajenku da kuma 'ya'yanku."

²⁵ Suka ce, "Ka ceci rayukanmu, in ya gamshe ka, ranka yã daɗe, za mu zama bayin Fir'auna."

²⁶ Ta haka Yusuf ya kafa wannan ya zama doka game da kasa a Masar, har yã zuwa yau cewa kashi ɗaya bisa biyar na amfani gona ya zama na Fir'auna. Gonakin firistoci ne kaɗai ba su zama na Fir'auna ba.

²⁷ To, Isra'ilawa suka zauna a Masar a yankin Goshen. Suka mallaki filaye a can, suka riɓaɓɓanya suka karu kwarai.

²⁸ Yakub ya yi zama a Masar shekaru goma sha bakwai, yawan shekarunsa duka sun zama ɗari da arba'in da bakwai. ²⁹ Sa'ad da lokaci ya gabato da Isra'ila zai mutu, sai ya kira ɗansa Yusuf, ya ce masa, "Ka yi mini wannan alheri, ka sa hannunka karƙashin cinyar kafata, ka yi mini alkawari saboda ina roƙonka kaɗa ka bizne ni a Masar, ³⁰ amma sa'ad da na huta da kakannina, ka ɗauke ni, ka fid da ni daga Masar, ka binne ni a inda aka binne su."

Yusuf ya ce, "Zan yi yadda ka faɗa."

³¹ Yakub ya ce, "Ka rantse mini." Sai Yusuf ya rantse masa, Isra'ila kuwa ya yi godiya ga Allah yayinda ya jingina a kan sandansa. §

48

Manasse da Efraim

¹ Bayan wani lokaci aka faɗa wa Yusuf, "Mahaifinka yana ciwo." Sai ya ɗauki 'ya'yansa maza biyu, Manasse da Efraim suka tafi tare da shi. ² Sa'ad da aka faɗa wa Yakub, "Danka Yusuf ya zo gare ka," sai Isra'ila ya ƙoƙarta ya tashi ya zauna a kan gado.

³ Yakub ya ce wa Yusuf, "Allah Maɗaukaki* ya bayyana gare ni a Luz a kasar Kan'ana, a can ya albarkace ni ⁴ ya kuma ce mini, 'Zan sa ka yi ta haihuwa ka kuma riɓaɓɓanya, za ka karu a yawa. Zan mai da kai al'ummar mutane, zan kuma ba ka wannan kasa ta zama madawwamiyar mallaka ga zuriyarka a bayanka.'

⁵ "To, yanzu, 'ya'ya mazanka biyu da aka haifa maka a Masar kafin in zo a nan za su zama nawa; Efraim da Manasse za su zama nawa, kamar yadda Ruben da Simeyon suke nawa. ⁶ Duk waɗansu 'ya'yan da aka haifa maka bayansu za su zama naka; a yankin da suka gaɗa za a lissafa a karƙashin sunayen 'yan'uwan su. ⁷ Yayinda nake dawowa daga Faddan Aram,† cikin baƙin cikina Rahila ta rasu a kasar Kan'ana yayinda muke kan hanya, 'yar rata daga Efrata. Saboda haka na binne ta a can kusa da hanya zuwa Efrata" (wato, Betlehem).

⁸ Sa'ad da Isra'ila ya ga 'ya'yan Yusuf maza, sai ya yi tambaya, "Su wane ne waɗannan?"

⁹ Yusuf ya ce wa mahaifinsa, "Su ne 'ya'yan da Allah ya ba ni a nan."

Sa'an nan Isra'ila ya ce, "Kawo mini su saboda in albarkace su."

‡ 47:21 Fentatut da Seftuwajin (dubi kuma Bulget); Masoretik ya kai mutane zuwa birane. § 47:31 Ko kuwa Isra'ila ya rusuna a kan gadonsa * 48:3 Da Ibraniyanci El-Shaddai † 48:7 Wato, arewa maso yamma Mesopotamiya

¹⁰ Yanzu fa idanun Isra'ila sun fara rasa karfi saboda tsufa, har ba ya iya gani sosai. Saboda haka Yusuf ya kawo 'ya'yansa maza kusa da shi, sai mahaifinsa ya sumbace su ya rungume su.

¹¹ Isra'ila ya ce wa Yusuf, "Ban yi tsammani zan ga fuskarka kuma ba, yanzu kuwa Allah ya bar ni in ga 'ya'yanka su ma."

¹² Sa'an nan Yusuf ya dauke su daga gwiwoyin Isra'ila ya rusuna da fuskarsa har kasa. ¹³ Yusuf ya dauke su biyu, Efraim a damansa zuwa hagin Isra'ila, Manasse kuma a hagin zuwa hannun daman Isra'ila, ya kuma kawo su kusa da shi. ¹⁴ Amma Isra'ila ya miƙa hannun damansa ya sa shi a kan Efraim, ko da yake shi ne karamin, ta wurin harƙewa hannuwansa, ya sa hannun hagin a kan Manasse, ko da yake Manasse ne ƙan farinsa.

¹⁵ Sa'an nan ya albarkaci Yusuf ya ce,
"Bari Allah a gaban wanda kakannina
Ibrahim da Ishaku suka yi tafiya,
Allahn da ya zama makiyayina

dukan raina zuwa wannan rana,
¹⁶ Mala'ikan da ya cece ni daga dukan cuta
bari yã albarkaci samarin nan.

Bari a kira su da sunana
da sunayen kakannina Ibrahim da Ishaku
bari kuma su ƙaru ƙwarai
a bisa duniya."

¹⁷ Sa'ad da Yusuf ya ga mahaifinsa yana sa hannun damansa a kan Efraim bai ji daƙi ba; saboda haka ya dauke hannun mahaifinsa ya cire shi daga kan Efraim zuwa kan Manasse. ¹⁸ Yusuf ya ce masa, "A'a, mahaifina, wannan shi ne ƙan farin; ka sa hannunka na dama a kansa."

¹⁹ Amma mahaifinsa ya ƙi ya ce, "Na sani, ƙana, na sani. Shi ma zai zama mutane, zai kuma zama mai girma. Duk da haka ƙan'uwansa zai zama mai girma fiye da shi, kuma zuriyarsa za tã zama ƙungiyar al'ummai." ²⁰ Ya albarkace su a wannan rana ya ce,
"A cikin sunanku Isra'ila zai sa wannan albarka
'Bari Allah yã sa ku zama kamar Efraim da Manasse.'" Saboda haka ya sa Efraim gaban Manasse.

²¹ Sa'an nan Isra'ila ya ce wa Yusuf, "Ina gab da mutuwa, amma Allah zai kasance tare da ku ²² Kuma gare ka, a matsayi wanda yake kan 'yan'uwanka, na ba da gonar da na karƙe daga Amoriyawa da takobi da kuma bakana."

49

Yakub ya albarkaci 'ya'yansa maza

¹ Sai Yakub ya kira 'ya'yansa maza ya ce, "Ku tattaru don in faƙa muku abin da zai faru gare ku, a kwanaki masu zuwa.

² "Ku tattaru, ku saurara, 'ya'yan Yakub maza;
ku saurari mahaifinku, Isra'ila.

³ "Ruben, kai ne ƙan farina,
ƙarfina, alamar farko ta ƙarfina,
mafi matsayi, kuma mafi iko.

⁴ Mai tumbatsa kamar ruwa, amma ba za ka ƙara zama mai daraja ba,
gama ka hau gadon mahaifinka
ka hau kujerata, ka kuma ƙazantar da shi.

⁵ "Simeyon da Lawi 'yan'uwa ne,
takubansu makamai ne na tã da hankali.

⁶ Ba zan shiga shawararsu ba,
ba zan shiga taronsu ba,
gama sun kashe maza cikin fushinsu

cikin ganin dama suka kashe bijimai.

⁷ La'ananne ne fushinsu, mai tsanani ne kwarai,
hasalarsu kuwa, muguwa ce kwarai!

Zan warwatsa su cikin Yakub
in kuma daidaita su cikin Isra'ila.

⁸ “Yahuda,* ’yan’uwanka za su yabe ka;
hannuwanka za su kasance a wuyan abokan gābanka,
’ya’yan mahaifinka maza za su rusuna maka.

⁹ Kai d’an zaki ne, ya Yahuda,
ka dawo daga farauta, d’ana.
Kamar zaki, yakan kwanta a miƙe,
kamar zakanya, wa yake da ƙarfin halin tashe shi?

¹⁰ Kursiyi ba zai tashi daga Yahuda ba,
ba kuwa sandan mulki daga tsakani kafafunsa ba,
sai ya zo ga wanda yake mai shi†.

Biyayyar al’umma kuwa tasa ce.

¹¹ Zai daure jakinsa a kuringa,
aholakinsa a rassa mafi kyau;
zai wanke tufafinsa cikin ruwan inabi
rigunansa cikin inabi ja wur kamar jini.

¹² Idanunsa za su duhunce fiye da ruwan inabi,
haƙorarsa farare kamar madara.‡

¹³ “Zebulun zai zauna a bakin teku,
yā zama tasar jiragen ruwa;
iyakarsa za tā nausa zuwa Sidon.

¹⁴ “Issakar doki§ mai ƙarfi,
kwance tsakanin buhanan sirdi.*

¹⁵ Sa’ad da ya ga yadda wurin hutunsa yana da kyau
da kuma daɗɗin da ƙasarsa take,
zan tanƙware kafadarsa ga nauyi
yā miƙa kai ga aikin dole.

¹⁶ “Dan† zai tanada adalci wa mutanensa
kamar d’aya cikin kabilan Isra’ila.

¹⁷ Dan zai zama maciji a gefen hanya,
kububuwa a bakin hanya,
da take saran d’id’id’igen doki
domin mahayinsa yā fāɗi da baya.

¹⁸ “Ina zuba ido ga cetonka, ya UBANGIJI.

¹⁹ “Masu fashi za su fāɗa wa Gad,‡
amma zai runtume su.

²⁰ “Abincin Asher zai zama a wadace,

* 49:8 Yahuda ya yi kamar ya fito daga Ibraniyanci na yabo ne. † 49:10 Ko kuwa sai Shilo ya zo; ko kuwa sai ya zo ga girma ya dace. ‡ 49:12 Ko kuwa zai zama marar walkiya daga ruwan inabi, haƙorarsa farare daga madara § 49:14 Ko kuwa mai ƙarfi

* 49:14 Ko kuwa sansanin wuta † 49:16 Dan a nan yana nufin yakan tanada adalci. ‡ 49:19 Gad na iya nufin fāɗawa da kuma ƙungiyar mahara.

zai yi tanadin abinci iri-iri da suka dace don sarki.

21 “Naftali sakakkiyar barewa ce
da take haihuwar kyawawan 'ya'ya. §

22 “Yusuf kuringa ce mai ba da amfani.
Kuringa mai ba da amfani kusa da rafi
wadda rassanta na hawan bango.*

23 Da ɗaci rai mahara suka fāɗa masa;
suka harbe shi babu tausayi.

24 Amma bakansa yana nan daram
hannuwansa masu ƙarfi ba sa jijjiguwa †
saboda hannun Maɗaukaki na Yaƙub,
saboda Makiyayi, Dutsen Isra'ila,

25 saboda Allah na mahaifinka, wanda ya taimake ka,
saboda Maɗaukaki, ‡ wanda yake albarkace ka
da albarkar sama da take bisa
albarkun zurfafa da suke ƙarƙashin ƙasa
albarkun mama da kuma mahaifa.

26 Albarkun mahaifi suna da girma fiye
da albarkun daɗaɗaɗun duwatsu
fiye § da yalwar madawwaman tuddai.
Bari dukan waɗannan su zauna a kan Yusuf,
a goshin ɗan sarki a cikin* 'yan'uwansa.

27 “Benyamin kyarkeci ne mai kisa;
da safe yakan cinye abin da ya farauto
da yamma yakan raba ganima.”

28 Dukan waɗannan su ne kabilu goma sha biyu na Isra'ila, kuma abin da mahaifinsu ya faɗa musu
ke nan sa'ad da ya albarkace su, yana ba kowane albarkar da ta dace da shi.

Mutuwar Yaƙub

29 Sa'an nan ya ba su waɗannan umarnai ya ce, “Ina gab da a tara ni ga mutanena. Ku binne
ni tare da kakannina a kogon da yake cikin filin Efron mutumin Hitti, 30 kogon da yake cikin filin
Makfela, kusa da Mamre a Kan'ana, wanda Ibrahim ya saya tare da filin, yā zama makabarta daga
Efron mutumin Hitti. 31 A can aka binne Ibrahim da matarsa Saratu, a can aka binne Ishaku da matarsa
Rebeka, a can kuma na binne Liyatu. 32 Filin tare da kogon da yake ciki, an saya daga Hittiyawa.” †

33 Sa'ad da Yaƙub ya gama ba da umarnan ga 'ya'yansa maza, sai ya ɗaga ƙafafunsa zuwa gado, ya
ja numfashinsa na ƙarshe, aka kuwa tara shi ga mutanensa.

50

1 Yusuf kuwa ya fāɗa a kan mahaifinsa, ya yi kuka a kansa, ya kuma sumbace shi. 2 Sa'an nan
Yusuf ya umarci masu maganin da suke yin masa hidima, su shafe mahaifinsa Isra'ila da maganin
hana ruɓa. Saboda haka masu maganin suka shafe shi da maganin hana ruɓa. 3 Suka ɗauki kwana
arba'in cif suna yin wannan, gama kwanakin da ake bukata ke nan don shafewa da maganin hana
ruɓa. Masarawa kuwa suka yi makoki dominsa kwana saba'in.

4 Sa'ad da kwanakin makoki suka wuce, sai Yusuf ya ce wa iyalin gidan Fir'auna, “In na sami
tagomashi a idanunku, ku yi magana da Fir'auna domina. Ku faɗa masa, 5 ‘Mahaifina ya sa na yi

§ 49:21 Ko kuwa yakan faɗa kyawawan kalmomi * 49:22 Ko kuwa Yusuf aholakin jeji ne, aholakin jeji kusa da rafi, jakin
jeji a tudun mai kunyoyi † 49:24 Ko kuwa mahara za su fāɗa, za su harba, za su rage, za su tsaya ‡ 49:25 Da
Ibraniyanci Shaddai § 49:26 Ko kuwa kakana, mai girma kamar * 49:26 Ko kuwa wanda aka raba da † 49:32 Ko kuwa 'ya'ya
mazan Het

rantsuwa, ya kuma ce, “Ina gab da mutuwa, ka binne ni a kabarin da na haka wa kaina a kasar Kan’ana.” Yanzu fa bari in haura in binne mahaifina, sa’an nan in dawo.’”

⁶ Fir’auna ya ce, “Haura ka binne mahaifinka, kamar yadda ya sa ka rantse za ka yi.”

⁷ Saboda haka Yusuf ya haura don yā binne mahaifinsa. Dukan hafsohin Fir’auna suka yi masa rakiya tare da manyan mutanen gidan Fir’auna, da kuma dukan manyan mutanen Masar ⁸ da kuma dukan membobin gidan Yusuf, da ’yan’uwansa da kuma waƙanda suke na gidan mahaifinsa. Yara kaƙai da garkunansu da kuma shanunsu ne aka bari a Goshen. ⁹ Kekunan yaƙi da mahayan dawakai* su ma suka haura tare da shi. Babbar kungiya jama’a ce kwarai.

¹⁰ Sa’ad da suka kai masussukar Atad, kusa da Urdun, sai suka yi kuka da karfi da kuma mai zafi, a can Yusuf ya yi makoki kwana bakwai saboda mahaifinsa. ¹¹ Sa’ad da Kan’aniyawa waƙanda suke zama a can suka ga makokin a masussukan Atad, sai suka ce, “Masarawa suna bikin makoki na musamman.” Shi ya sa ake kira wannan wurin da yake kusa da Urdun, Abel-Mizrayim.†

¹² Haka fa ’ya’yan Yakub maza suka yi yadda ya umarce su. ¹³ Suka ƙauke shi zuwa kasar Kan’ana suka kuma binne shi a kogon da yake cikin filin Makfela, kusa da Mamre, wanda Ibrahim ya saya tare da filin, ya zama makabarta daga Efron mutumin Hitti. ¹⁴ Bayan ya binne mahaifinsa, sai Yusuf ya koma Masar, tare da ’yan’uwansa da kuma dukan waƙanda suka tafi tare da shi don binne mahaifinsa.

Yusuf ya sāke ba wa ’yan’uwansa tabbaci

¹⁵ Sa’ad da ’yan’uwan Yusuf suka ga cewa mahaifinsu ya mutu, sai suka ce, “Mai yiwuwa Yusuf yana riƙe da mu a zuciya, wataƙila zai rama dukan abubuwa marasa kyau da muka yi masa?” ¹⁶ Saboda haka suka aika wa Yusuf suna cewa, “Mahaifinka ya bar waƙannan umarnai kafin yā rasu. ¹⁷ Ga abin da za ku ce wa Yusuf, ‘Na roƙe ka, ka gafarta wa ’yan’uwanka zunubai da laifofin da suka aikata na abubuwa marasa kyau da suka yi maka.’ Yanzu muna roƙonka ka gafarta zunuban bayin Allah na mahaifinka.” Sa’ad da sakonsu ya zo masa, sai Yusuf ya yi kuka.

¹⁸ ’Yan’uwansa kuwa suka zo suka fāƙi a gabansa suka ce, “Mu bayinka ne.”

¹⁹ Amma Yusuf ya ce musu, “Kada ku ji tsoro. Ni Allah ne? ²⁰ Kun yi niyya ku yi mini lahani, amma Allah ya nufe wannan ya zama alheri don yā cika abin da yanzu yake faruwa, ceton rayuka masu yawa. ²¹ Saboda haka, kada ku ji tsoro. Zan tanada muku da kuma ’ya’yanku.” Ya sāke tabbatar musu, ya kuma yi musu magana ta alheri.

Mutuwar Yusuf

²² Yusuf ya zauna a Masar tare da dukan iyalin mahaifinsa. Ya rayu shekara ƙari da goma. ²³ Ya kuma ga tsara ta uku ta ’ya’yan Efraim. Haka ma ’ya’yan Makir ƙan Manasse, an haife su aka sa a gwiwoyin Yusuf.‡

²⁴ Sai Yusuf ya ce wa ’yan’uwansa, “Ina gab da mutuwa. Amma tabbatacce Allah zai taimake ku, yā fid da ku daga wannan ƙasa zuwa kasar da ya alkawarta da rantsuwa wa Ibrahim, Ishaku da kuma Yakub.” ²⁵ Yusuf kuwa ya sa ’ya’yan Isra’ila maza suka yi rantsuwa, ya kuma ce, “Tabbatacce Allah zai taimake ku, ku kuma dole ku ƙauki ƙasusuwana, ku haura da su daga wannan wuri.”

²⁶ Yusuf kuwa ya rasu yana da shekara ƙari da goma. Bayan an shafe shi da maganin hana ruƙa, sai aka sa shi a akwatin gawa a Masar.

* 50:9 Ko kuwa mahayan kekunan yaƙi † 50:11 Abel-Mizrayim yana nufin makokin Masarawa. ‡ 50:23 Wato aka ƙauka su kamar nasa.

Fitowa

Wahalar Isra'ilawa a Masar

¹ Waɗannan su ne sunayen 'ya'yan Isra'ila maza, waɗanda suka tafi Masar tare da Yakub; kowanne da iyalinsa.

² Ruben, Simeyon, Lawi da Yahuda;

³ Issakar, Zebulun da Benyamin;

⁴ Dan da Naftali;
Gad da Asher.

⁵ Zuriyar Yakub duka sun kai mutum saba'in. Yusuf ya riga ya kasance a Masar.

⁶ Yanzu Yusuf da dukan 'yan'uwansa da kuma dukan tsaran nan da suka tafi Masar, sun mutu, ⁷ amma Isra'ilawa sun riɓaɓɓanya, suka kuma yi ta haihuwa sosai, suka yi yawan sosai, har kasar ta cika da su.

⁸ Sai wani sabon sarki wanda bai san Yusuf ba, ya hau sarautar Masar. ⁹ Ya ce wa mutanensa, "Duba Isra'ilawa sun yi yawa, sun fi karfinmu. ¹⁰ Ku zo, mu yi dabara a kansu, in ba haka ba za su karu fiye da haka, in kuwa yaƙi ya tashi tsakaninmu da abokan gāba, za su iya haɗa kai da abokan gāba, su yaƙe mu, su bar kasar."

¹¹ Saboda haka sai suka naɗa shugabannin gandu a kansu don su wahalshe su, su kuma bauta musu, suka sa su suka gina biranen Fitom da Rameses su zama biranen ajiya, domin Fir'auna. ¹² Amma duk da wannan karin wulafancin da ake yi musu, su kuwa sai daɗa riɓaɓɓanya suke ta yi. Sai tsoron Isra'ilawa ya karu a zuciyar Masarawa, ¹³ ganin haka sai Masarawa suka kara musu wahala. ¹⁴ Suka baƙanta wa Isra'ilawa rai da bauta mai wuya, ta wurin sa su yin tubali da yumbu, da kuma kowace irin bauta a gonaki. A cikin dukan ayyukansu, Masarawa ba su ji tausayinsu ba ko kaɗan.

¹⁵ Sai Sarkin Masar ya gaya wa ungozomomin matan Ibraniyawa, wato, su Shofra da Fuwa ya ce, ¹⁶ "Sa'ad da kuke taimakon matan Ibraniyawa lokacin haihuwa, in jaririn namiji ne ku kashe shi, amma in ta mace ce, ku bar ta da rai." ¹⁷ Amma ungozomomin nan masu tsoron Allah ne, ba su kuwa aikata abin da sarkin Masar ya gaya musu ba; suka bar jarirai maza su rayu. ¹⁸ Sai sarkin Masar ya kira ungozomomin, ya tambaye su ya ce, "Don me kuka yi haka? Don me kuka bar jarirai maza su rayu?"

¹⁹ Ungozoman suka amsa wa Fir'auna suka ce, "Ai, matan Ibraniyawa ba kamar matan Masarawa ba ne, gwarzaye ne, sukan haihu kafin ungozomomin su kai wurinsu."

²⁰ Saboda haka Allah ya nuna alheri wa ungozomomin, Isra'ilawa kuwa suka yi yawa fiye da dā. ²¹ Saboda ungozomomin suna tsoron Allah, sai Allah ya ba su iyalan kansu.

²² Sai Fir'auna ya ba da umarni wa mutanensa ya ce, "Duk yaron da yake namijin da haka haifa, dole ku jefa shi cikin kogi, amma ku bar yara mata su rayu."

2

Haihuwar Musa

¹ Ana nan, sai wani Balawe ya auri wata Balawiya, ² ta kuwa yi ciki, ta haifi ɗa. Sa'ad da ta ga jaririn kyakkyawa ne, sai ta ɓoye shi har watanni uku. ³ Amma da ba tā iya ɓoye shi kuma ba, sai ta yi kwandon kyauro ta shafa masa kwalta. Bayan haka sai ta sa jaririn a cikin kwandon, ta je ta ajiye kwandon tare da jaririn a cikin kyauro, a bakin kogin. ⁴ Yar'uwar sa ta tsaya da ɗan rata tana lura da abin da zai faru da shi.

⁵ Sai 'yar Fir'auna ta gangara zuwa kogi domin tā yi wanka, bayinta kuwa suna tafiya a bakin kogi. Sai ta ga kwandon a ciyawa, ta aiki ɗaya daga cikin masu hidimarta tā ɗauko mata. ⁶ Da ta buɗe kwandon, sai ta ga yaro yana kuka, ta kuwa ji tausayinsa. Ta ce, "Wannan ɗaya daga cikin jariran Ibraniyawa ne."

⁷ Sai 'yar'uwarsa ta tambayi 'yar Fir'auna, ta ce, "In tafi in samo ɗaya daga cikin matan Ibraniyawa ta yi miki renon yaron?"

⁸ Sai ta amsa ta ce, "I, tafi." Sai yarinyar ta tafi ta kawo mahaifiyar yaron. ⁹ Diyar Fir'auna ta ce mata, "Dauki jaririn, ki yi mini renonsa, zan kuwa biya ki." Saboda haka ta ɗauki yaron, ta yi renonsa. ¹⁰ Sa'ad da ya yi girma, sai ta kawo shi wajen 'yar Fir'auna, ya kuwa zama ɗanta, ta kuma ba shi suna Musa, tana cewa, "Na tsamo shi daga ruwa."

Musa ya gudu zuwa Midiyan

¹¹ Wata rana, bayan Musa ya yi girma, sai ya haura, ya tafi inda mutanensa suke, ya kuma ga yadda suke shan wahala da aiki. Ya ga wani mutumin Masar yana ɗukan mutumin Ibraniyawa, ɗaya daga cikin mutanensa. ¹² Da ya leka nan da can bai kuwa ga kowa ba, sai ya kashe mutumin Masar, ya ɓoye shi a yashi. ¹³ Kashegari ya fita, sai ya ga Ibraniyawa biyu suna faɗa. Ya tambayi mai laifin ya ce, "Don me kake bugun ɗan'uwanka, mutumin Ibraniyawa?"

¹⁴ Mutumin ya ce masa, "Wa ya mai da kai mai mulki da mai hukunci a kanmu? Kana so ne ka kashe ni kamar yadda ka kashe mutumin Masar nan?" Sai Musa ya tsorata, ya yi tunani ya ce, "To, fa, abin nan da na yi, ya zama sananne."

¹⁵ Da Fir'auna ya ji wannan, sai ya yi kofari ya kashe Musa, amma Musa ya gudu daga wajen Fir'auna, ya tafi kasar Midiyan inda ya zauna kusa da wata rijiya. ¹⁶ To, fa, akwai wani firist na Midiyan, yana da 'ya'ya mata bakwai, suka zo su shayar da dabbobin mahaifinsu. ¹⁷ Sai waɗansu makiyaya suka zo suka kore su, amma Musa ya tashi ya taimake su ya shayar da dabbobinsu.

¹⁸ Da 'yan matan suka komo wurin Reyuwel mahaifinsu, sai ya tambaye su ya ce, "Yaya kuka dawo da wuri yau?"

¹⁹ Suka amsa suka ce, "Wani mutumin Masar ne ya taimake mu daga hannun waɗansu makiyaya. Har ma ya ɗebo ruwa ya shayar da dabbobin."

²⁰ Ya tambayi 'yan matansa, "To ina yake? Don me kuka bar shi a can? A gayyace shi, ya zo, ya ci wani abu."

²¹ Musa ya yarda ya zauna da mutumin wanda ya ba da 'yarsa Ziffora aure da Musa. ²² Ziffora ta haifi wa Musa ɗa, ya kuma raɗa masa suna Gershom cewa, "Na zama baƙo a baƙuwar ƙasa."

²³ Ana nan dai, a kwana a tashi, sai sarkin Masar ya mutu. Isra'ilawa suka yi kuka mai zafi saboda bautarsu mai wuya, sai kukar neman taimakonsu saboda bauta, ya kai wurin Allah. ²⁴ Allah kuwa ya ji kukansu sai ya tuna da alkawarinsa da Ibrahim da Ishaku da Yakub. ²⁵ Sai Allah ya dubi Isra'ilawa, ya kuma damu da su.

3

Musa da ƙaramin itace mai cin wuta

¹ Ana nan wata rana Musa yana kiwon tumakin Yetro surukinsa, firist na Midiyan, sai ya bi da tumaki zuwa gefe mai nisa a cikin hamada, har ya zo Horeb, dutsen Allah. ² A can mala'ikan UBANGIJI ya bayyana a gare shi cikin harshen wuta, a ƙaramin itace. Musa ya lura cewa ko da yake wuta na ci ƙaramin itacen, amma bai ƙone ba. ³ Sai Musa ya ce, "Wannan abin mamaki ne, don me wannan itace bai ƙone ba? Bari in matso kusa in gani."

⁴ Da UBANGIJI ya ga Musa ya matso don ya duba, sai Allah ya yi kira daga cikin ƙaramin itacen ya ce, "Musa! Musa!"

Sai Musa ya amsa ya ce, "Ga ni."

⁵ Allah ya ce, "Kada ka zo kusa, tuɓe takalmanka, gama inda kake tsaye, wuri ne mai tsarki." ⁶ Sai Allah ya ce, "Ni ne Allah na kakanninka, Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yakub." Da jin wannan, sai Musa ya ɓoye fuskarsa, domin ya ji tsoro ya dubi Allah.

⁷ UBANGIJI ya ce, "Tabbatacce na ga azabar mutanena a Masar. Na ji su suna kuka saboda matsin da shugabannin gandunsu suke musu, na kuma damu da wahalarsu. ⁸ Saboda haka na sauko domin in cece su daga hannun Masarawa, in kuma fitar da su daga ƙasar Masar, in kai su ƙasa mai kyau mai faɗi, ƙasa mai zub da madara da zuma, inda Kan'aniyawa, Hittiyawa, Amoriyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa suke. ⁹ Yanzu kukan Isra'ilawa ya kai gare ni, na kuma ga yadda Masarawa

suke wulaƙanta su ¹⁰To, fa, sai ka tafi. Ina aikan ka wurin Fir'auna don ka fitar da mutanena Isra'ilawa daga Masar."

¹¹ Amma Musa ya ce wa Allah, "Wane ni in tafi wurin Fir'auna, in kuma fitar da Isra'ilawa daga Masar?"

¹² Sai Allah ya ce, "Zan kasance da tare kai. Wannan kuwa za ta zama alama a gare ka cewa Ni na aike ka. Bayan ka fitar da mutanen daga Masar, za ku yi sujada ga Allah a kan dutsen nan."

¹³ Musa ya ce wa Allah, "A ce ma na tafi wurin Isra'ilawa na ce musu, 'Allah na kakanninku ya aiko ni wurinku,' in suka tambaye ni, 'Mene ne sunansa?' Me zan ce?"

¹⁴ Allah ya ce wa Musa, "NI NE wanda NINE. Abin da za ka faɗa wa Isra'ilawa ke nan cewa, 'NI NE, ya aiko ni wurinku.'"

¹⁵ Allah ya kuma ce wa Musa, "Ka faɗa wa Isra'ilawa, 'UBANGIJI, Allah na kakanninka, Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yakub, ya aiko ni wurinku.' Wannan shi ne sunana har abada, sunan da za a tuna da ni daga tsara zuwa tsara ke nan.

¹⁶ "Tafi ka tattara dattawan Isra'ila, ka ce musu, 'UBANGIJI, Allah na kakanninku, Allah na Ibrahim, Ishaku da Yakub, ya bayyana a gare ni ya ce, Na lura da ku, na kuma ga abubuwan da ake yi muku a Masar. ¹⁷ Na kuma yi alkawari, zan fitar da ku daga azabarku a Masar zuwa kasar Kan'aniyawa, Hittiyawa, Amoriyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa, kasa mai zub da madara da zuma.'

¹⁸ "Dattawan Isra'ila za su saurare ka. Sa'an nan da kai da dattawan Isra'ila, za ku tafi wurin sarkin Masar, ku ce masa, 'UBANGIJI, Allah na Ibraniyawa, ya sadu da mu. Bari mu yi tafiyar kwana uku zuwa cikin hamada domin mu yi hadaya wa UBANGIJI Allahnmu.' ¹⁹ Amma na san cewa sarkin Masar ba zai yarda ku tafi ba, sai hannu mai karfi ya tilasta shi. ²⁰ Saboda haka zan miƙa hannuna in bugi Masarawa da duk al'ajaban da zan aikata a cikinsu. Bayan haka zai bar ku, ku tafi.

²¹ "Zan kuma sa mutanen su sami tagomashi daga wurin Masarawa, saboda sa'ad da za ku fita, ba za ku fita hannu wofi ba. ²² Kowace mace ta tambayi maƙwabciyarta, da kuma duk wata macen da take cikin gidanta, kayayyakin azurfa da na zinariya da kuma na riguna, waƙanda za ku sa wa 'ya'yanku maza da mata. Ta haka nan za ku washe Masarawa."

4

Mu'ujizai domin Musa

¹ Musa ya amsa ya ce, "In ba su gaskata ni ba, suka kuma ce, 'UBANGIJI bai bayyana gare ka ba fa?'"

² Sai UBANGIJI ya ce, "Mene ne wannan a hannunka?"

Musa ya amsa ya ce, "Sanda."

³ Sai UBANGIJI ya ce, "Jefa shi kasa."

Musa ya jefa shi kasa, sai sandan ya zama maciji, Musa kuwa ya gudu daga gare shi. ⁴ Sai UBANGIJI ya ce masa, "Sa hannunka ka ɗauke shi ta wutsiya." Sai Musa ya miƙa hannu, ya kama macijin, macijin kuwa ya dawo sanda a hannunsa. ⁵ UBANGIJI ya ce, "Wannan zai sa su ba da gaskiya cewa UBANGIJI, Allah na kakanninsu, Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku, da kuma Allah da Yakub, ya bayyana gare ka."

⁶ Sa'an nan UBANGIJI ya ce, "Sa hannunka cikin rigarka." Sai Musa ya sa hannunsa cikin rigarsa, sa'ad da ya fitar da shi, sai hannun ya a kuturce fari fat, kamar kanƙara.

⁷ Sai UBANGIJI ya ce, "Yanzu, mayar da hannunka a rigarka." Sai Musa ya sa hannunsa cikin rigarsa, da ya fitar da shi, sai hannun ya koma kamar sauran jikinsa.

⁸ Sa'an nan UBANGIJI ya ce, "In ba su gaskata ba, ko kuma ba su kula da mu'ujiza ta fari ba, wataƙila su gaskata da ta biyun. ⁹ Amma in ba su gaskata mu'ujizan nan biyu ba, ko kuwa ba su saurare ka ba, sai ka ɗebo ruwa daga Nilu, ka zuba a busasshiyar kasa. Ruwan da ka ɗebo daga kogin zai zama jini a kasar."

¹⁰ Musa ya ce wa UBANGIJI, "Ya UBANGIJI, ni ban mai iya magana ba ne, ban taɗa iya ba, ko a yanzu ma, bayan ka yi magana da ni, gama ni mai nauyin baki ne, mai nauyin harshe kuma."

¹¹ UBANGIJI ya ce masa, "Wa ya ba mutum bakinsa? Wa yake maishe shi kurma ko bebe? Wa yake ba shi gani ko ya makanta shi? Ashe ba Ni UBANGIJI ba ne? ¹² Yanzu tafi, zan taimake ka ka yi magana, zan kuma koya maka abin da za ka faɗa."

¹³ Amma Musa ya ce, “Ya Ubangiji, ina roƙonka, ka nemi wani ka aika.”

¹⁴ Sai UBANGIJI ya yi fushi da Musa ya ce, “Dan’uwanka Haruna Balawe, ba ya nan ne? Na san ya iya magana. Ya riga ya kama hanya don yā sadu da kai, zai kuma yi farin ciki sa’ad da ya gan ka. ¹⁵ Za ka yi masa magana. Ka kuma sa masa maganata a baki; zan kuma taimake ku magana, in koya muku abin da za ku yi. ¹⁶ Zai yi magana da mutane a madadinka, zai zama kamar bakinka, kai kuwa kamar Allah a gare shi. ¹⁷ Amma ka ɗauki wannan sanda a hannunka domin yā aikata mu’ujizan.”

Musa ya koma Masar

¹⁸ Sai Musa ya koma wurin Yetro surukinsa, ya ce masa, “Bari in koma wurin mutanena a Masar, in ga ko da mai rai a cikinsu.”

Yetro ya ce, “Tafi, ka kuma sauka lafiya.”

¹⁹ UBANGIJI ya riga ya gaya wa Musa a Midiyan, “Koma Masar, domin dukan mutanen da suke neman su kashe ka sun mutu.” ²⁰ Sai Musa ya ɗauki matarsa da ’ya’yansa maza, ya sa su a kan jaki, suka kama hanya zuwa Masar. Ya kuma ɗauki sandan Allah a hannunsa.

²¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Bayan ka koma Masar, ka tabbata ka aikata dukan mu’ujizan da na sa cikin ikonka a gaban Fir’auna. Amma zan taurare zuciyarsa domin kada yā bar mutanen su tafi. ²² Sa’an nan ka gaya wa Fir’auna, ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce; Isra’ila shi ne ɗan farina, ²³ na gaya maka, “Ka bar ɗana yā tafi domin yā yi mini sujada.” Amma ka ki ka bari yā tafi, saboda haka zan kashe ɗan farinka.’”

²⁴ Ya zama kuwa sa’ad da Musa yake masauki a kan hanya sai UBANGIJI ya gamu da shi, ya nema ya kashe shi. ²⁵ Amma Ziffora ta ɗauki dutsen kankara mai ci, ta yanke loɓar ɗanta ta taɓa kafafun Musa da shi. Ta ce, “Tabbatacce kai angon jini ne a gare ni.” ²⁶ Sai UBANGIJI ya kyale shi. (A lokacin ta ce “angon jini,” tana nufin kaciya.)

²⁷ UBANGIJI ya ce wa Haruna, “Tafi cikin hamada ka sadu da Musa.” Sai ya sadu da Musa a dutsen Allah, ya sumbace shi. ²⁸ Sai Musa ya gaya wa Haruna dukan abin da UBANGIJI ya aike yā faɗa, da kuma dukan mu’ujizan da ya umarce shi yā aikata.

²⁹ Musa da Haruna suka tattara dukan dattawan Isra’ilawa, ³⁰ sai Haruna ya gaya musu dukan abin da UBANGIJI ya ce wa Musa. Ya kuma aikata mu’ujizan a gaban mutanen, ³¹ sai suka gaskata. Sa’ad da suka ji cewa UBANGIJI ya damu da su, ya kuma ga azabarsu, sai suka durkusa suka yi sujada.

5

Yin tubalai ba tare da an ba da bunnu ba

¹ Daga bisani sai Musa da Haruna suka tafi wurin Fir’auna suka ce, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ce, ‘Bari mutanena su tafi domin su yi mini biki a hamada.’”

² Fir’auna ya ce, “Wane ne UBANGIJI da zan yi biyayya da shi, har in bar Isra’ila su tafi? Ban san UBANGIJI ba, kuma ba zan bar Isra’ila su tafi ba.”

³ Sai suka ce, “Allah na Ibraniyawa ya sadu da mu. Yanzu bari mu ɗauki tafiyar kwana uku cikin hamada domin mu miƙa hadaya ga UBANGIJI Allahnmu, don kada yā buga mu da annoba ko takobi.”

⁴ Amma sarkin Masar ya ce wa, “Musa da Haruna, don me kuke hana mutane yin aikinsu? Ku koma wurin aikinku!” ⁵ Sa’an nan Fir’auna ya ce, “Ga shi mutane sun yi yawa a kasar Masar, ku kuma yanzu kuna so ku hana su yin aiki.”

⁶ A wannan rana Fir’auna ya ba da wannan umarni wa shugabannin masu gandu, ⁷ “Kada ku kara ba wa mutanen ciyawa tattaka domin su yi tubula, bari su tafi su tattara tattaka da kansu. ⁸ Ku kuma bukace su su yi tubula daidai yawan tubalin da suka saba yi, kada ku rage. Ragwaye ne, shi ya sa suke kuka cewa, ‘Bari mu tafi mu yi hadaya ga Allahnmu.’” ⁹ Ku sa waɗannan mutane su yi aiki mai tsanani sosai, don kada su sami zarafin kasa kunne ga maganganun karya.”

¹⁰ Sai shugabannin masu aikin gandu suka fita suka gaya wa mutanen Isra’ila, “Ga abin da Fir’auna ya ce, ‘Ba zan kara ba ku tattaka ba. ¹¹ Ku tafi ku nemo wa kanku tattaka duk inda za ku samu, amma ba za a rage aikinku ba ko kaɗan.’” ¹² Saboda haka mutane suka warwatsu ko’ina a Masar domin tattara bunnun da za su yi amfani da su, maimakon tattaka. ¹³ Shugabannin gandu suka dinga matsa musu suna cewa, “Ku cika aikin da aka bukace ku na kowace rana kamar yadda kuke yi sa’ad da kuke

da tattaka.”¹⁴ Manyan Isra'ilawa waƙanda shugabannin gandun Fir'auna suka naƙa, suka sha dūka, aka kuma yi musu tambayoyi ana cewa, “Don me ba ku cika yawan tubula na jiya da na yau kamar yadda kuka saba ba?”

¹⁵ Sai manyan Isra'ila masu bi da aikin gandu suka tafi wurin Fir'auna suka yi roko suna cewa, “Don me kake yi wa bayinka haka? ¹⁶ Ba a ba wa bayinka tattaka, duk da haka ana ce mana, ‘Ku yi tubula!’ Ana wa bayinka dūka, amma fa laifin na mutanenka ne.”

¹⁷ Fir'auna ya ce, “Ku ragwaye ne! Shi ya sa kuke cewa, ‘Bari mu tafi mu yi hadaya wa UBANGIJI.’
¹⁸ Ku ɓace yanzu daga nan, ku koma wurin aikinku. Ba za a ba ku tattaka ba, kuma dole ku fid da tubula kamar yadda kuka saba.”

¹⁹ Manyan Isra'ilawa da suke bi da aikin gandu suka gane cewa sun shiga uku, sa'ad da aka gaya musu, “Ba za ku rage yawan tubulan da aka bukace ku ku yi na kowace rana ba.” ²⁰ Da suka bar Fir'auna, sai suka sadu da Musa da Haruna suna jira su sadu da su, ²¹ sai suka ce, “Bari UBANGIJI yā duba, yā kuma hukunta ku! Kun maishe mu abin kyama ga Fir'auna da bayinsa, kuka kuma sa musu takobi a hannunsu don su kashe mu.”

Allah ya yi alkawarin ceto

²² Musa ya koma wurin UBANGIJI ya ce, “Ya Ubangiji, don me ka kawo wahala a kan mutanen nan? Abin da ya sa ka aiko ni ke nan? ²³ Gama tun da na tafi wurin Fir'auna, na yi masa magana da sunanka, sai ya fara gasa wa mutanen nan azaba, ba ka kuma ceci mutanenka.”

6

¹ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Yanzu za ka gan abin da zan yi da Fir'auna. Zan sa shi dole yā bar su su tafi, har ma yā iza kyeyarsu don su bar ƙasarsa!”

² Allah ya kuma ce wa Musa, “Ni ne UBANGIJI. ³ Na bayyana ga Ibrahim, ga Ishaku da kuma ga Yaƙub a matsayin Allah Maƙaukaki, amma sunan nan nawa UBANGIJI, ban bayyana kaina a gare su ba. ⁴ Na kuma kafa alkawari da su don in ba su ƙasar Kan'ana, inda suka yi zaman bakunci. ⁵ Ban da haka ma, na ji nische-nishen Isra'ilawa, waƙanda Masarawa suka bautar, na kuma tuna da alkawarina.

⁶ “Saboda haka, ka ce wa Isra'ilawa, ‘Ni ne UBANGIJI, zan kuma fitar da ku daga bauta ta Masarawa. Zan ’yantar da ku daga zama bayinsu, da ƙarfina zan fanshe ku, in kawo hukunci mai zafi a kansu, don in cece ku. ⁷ Zan ɗauke ku tamƙar mutanena, in kuma zama Allahnku. Sa'an nan za ku sani Ni ne UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga wahalar Masarawa. ⁸ Zan kuwa kawo ku a ƙasar da na rantse da hannun da na ɗaga sama, cewa zan ba wa Ibrahim, wa Ishaku, da kuma wa Yaƙub. Zan ba da ita gare ku gādo. Ni ne UBANGIJI.’”

⁹ Musa ya faɗa wa Isra'ilawa wannan magana, amma ba su kasa kunne a gare shi ba, don ɓacin rai saboda tsananin aikin bauta.

¹⁰ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹¹ “Koma ka ce wa Fir'auna sarkin Masar, yā bar Isra'ilawa su fita daga ƙasarsa.”

¹² Amma Musa ya ce wa UBANGIJI, “In Isra'ilawa ba su ji ni ba, yaya Fir'auna zai ji ni, da yake ina magana da ƙyar?”

Asalin iyalin Musa da Haruna

¹³ UBANGIJI ya yi magana da Musa da Haruna game da Isra'ilawa da Fir'auna sarkin Masar, ya umarce su su fitar da Isra'ilawa daga Masar.

¹⁴ Waƙannan su ne shugabannin iyalansu.*

'Ya'yan Ruben maza ɗan farin Isra'ila su ne,
Hanok da Fallu, Hezron da Karmi.
Waƙannan su ne dangin Ruben.

¹⁵ 'Ya'yan Simeyon maza su ne,

* 6:14 Ibraniyanci yana da iyalai ne a nan, aya 25 kuma yana kwatanta babbar ƙungiya fiye da dangi ne.

Yemuwel, Yamin, Ohad, Yakin, Zohar da Sha'ul ɗan mutuniyar Kan'ana.
Waɗannan su ne dangin Simeyon.

¹⁶ Waɗannan su ne sunayen 'ya'yan Lawi maza bisa ga abin da aka rubuta,
Gershon, Kohat da Merari.

Lawi ya yi shekara 137.

¹⁷ 'Ya'yan Gershon maza, bisa ga dangi su ne,
Libni da Shimeyi.

¹⁸ 'Ya'yan Kohat maza, su ne,
Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel.

Kohat ya yi shekara 133.

¹⁹ 'Ya'yan Merari maza, su ne,
Mali da Mushi.

Waɗannan su ne dangin Lawi bisa ga abin da aka rubuta.

²⁰ Amram ya auri 'yar'umar mahaifinsa Yokebed, wadda ta haifa masa Haruna da Musa.
Amram ya yi shekara 137.

²¹ 'Ya'yan Izhar maza, su ne,
Kora, Nefeg da Zikri.

²² 'Ya'yan Uzziyel maza, su ne,
Mishayel, Elzafan da Sitri.

²³ Haruna ya auri Elisheba, 'yar Amminadab, 'yar'umar Nashon, sai ta haifa masa Nadab da Abihu,
Eleyazar da Itamar.

²⁴ 'Ya'yan Kora maza, su ne,
Assir, Elkana da Abiyasaf.
Waɗannan su ne dangin Kora.

²⁵ Eleyazar ɗan Haruna, ya auri ɗaya daga cikin 'yan matan Futiyel, sai ta haifa masa Finehas.

Waɗannan su ne shugabannin iyalan Lawi, dangi, dangi.

²⁶ Wannan Haruna da Musa ne, waɗanda UBANGIJI ya yi musu magana ya ce, “Ku fitar da Isra'ilawa daga Masar ɗangare-ɗangare.” ²⁷ Su ne suka yi magana da Fir'auna sarkin Masar game da fitar da Isra'ilawa daga Masar, wannan Musa da Haruna.

Haruna zai yi magana a madadin Musa

²⁸ Ana nan, sa'ad da UBANGIJI ya yi magana da Musa a Masar, ²⁹ ya ce masa, “Ni ne UBANGIJI. Sai ka faɗa wa Fir'auna sarkin Masar kome da na faɗa maka.”

³⁰ Amma Musa ya ce wa UBANGIJI, “Ni mai nauyin baki ne, ina magana da kyar, kaƙa Fir'auna zai kasa kunne gare ni?”

7

¹ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Dubu, na maishe ka kamar Allah ga Fir'auna, ɗan'uwanka Haruna kuma zai zama annabinka. ² Za ka faɗi kome da na umarce ka, ɗan'uwanka Haruna kuwa zai faɗa wa Fir'auna, yā bar Isra'ilawa su fita daga ƙasarsa. ³ Amma zan taurare zuciyar Fir'auna, kuma ko da na ninka mu'ujizai da kuma alamu a Masar, ⁴ ba zai saurare ku ba. Don haka zan miƙa hannuna a kan Masar, in murkushe ta da bala'i iri-iri, bayan haka zan fitar da taron mutanen Isra'ila daga ƙasar Masar ta wurin hukuntaina masu girma. ⁵ Masarawa kuwa za su san cewa ni ne UBANGIJI sa'ad da na miƙa hannuna a kan Masar, na kuma fitar da Isra'ilawa daga gare ta.”

⁶ Musa da Haruna suka aikata yadda UBANGIJI ya umarce su. ⁷ Musa yana da shekara tamanin da haihuwa, Haruna kuma yana da shekara tamanin da uku, sa'ad da suka yi magana da Fir'auna.

Sandan Haruna ya zama Maciji

⁸ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ⁹ “Sa’ad da Fir’auna ya ce muku, ‘Aikata wani al’ajabi,’ sai ka ce wa Haruna, ‘Dauki sandanka ka jefa shi a ƙasa, a gaban Fir’auna,’ zai kuwa zama maciji.”

¹⁰ Sai Musa da Haruna suka tafi wurin Fir’auna, suka yi yadda UBANGIJI ya umarce su. Haruna ya jefa sandansa ƙasa, a gaban Fir’auna da bayinsa, sai sandan ya zama maciji. ¹¹ Fir’auna kuwa ya kira masu hikima da masu sihiri, sai bokayen Masarawa ma suka yi irin abubuwan nan da bokancinsu. ¹² Kowannensu ya jefa sandansa ƙasa, ya kuwa zama maciji. Amma sandan Haruna ya haɗiye sandunansu. ¹³ Duk da haka zuciyar Fir’auna ta taurare, bai kuwa saurare su ba, kamar dai yadda UBANGIJI ya riga ya faɗa.

Annobar jini

¹⁴ Sa’an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Zuciyar Fir’auna taurariya ce, ya ƙi yā bar mutanen su tafi. ¹⁵ Ka je wurin Fir’auna da safe, yayinda za shi kogi. Ka jira a bakin Nilu don ka sadu da shi, ka ɗauki sandan nan da ya canja zuwa maciji a hannunka. ¹⁶ Sa’an nan ka ce masa, ‘UBANGIJI, Allah na Ibraniyawa, ya aiko ni in faɗa maka, Ka bar mutanena su tafi domin su yi mini sujada a hamada. Amma har yanzu ba ka yi biyayya ba. ¹⁷ Ga abin da UBANGIJI ya ce, da wannan za ka san cewa ni ne UBANGIJI. Da sandan da yake hannuna zan bugi ruwan Nilu, zai kuma zama jini. ¹⁸ Kifi a ciki Nilu za su mutu, ruwan kuma zai yi ɗoyi; Masarawa ba za su iya shan ruwansa ba.’”

¹⁹ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka ce wa Haruna, ‘Ka ɗauki sandanka, ka miƙa hannunka kan ruwan Masar, kan kogunansu da rafuffukansu da kududdufansu da kuma dukan tafkunansu, za su zama jini.’ Jini zai kasance ko’ina a Masar, har ma a cikin abubuwan ajiyar ruwansu* da aka yi da itace da kuma dutse.”

²⁰ Musa da Haruna suka yi yadda UBANGIJI ya umarta. Ya ɗaga sandansa a gaban Fir’auna da bayinsa, ya bugi ruwan Nilu, dukan ruwan kuwa ya zama jini. ²¹ Kifin da suke cikin Nilu suka mutu, kogin kuwa ya yi wari sosai yadda Masarawa ba su iya shan ruwan ba. Jini ya bazu ko’ina a Masar.

²² Amma bokayen Masar ma suka yi abubuwan nan da sihirinsu, sai zuciyar Fir’auna ta taurare; bai saurari Musa da Haruna ba, kamar dai yadda UBANGIJI ya riga ya faɗa. ²³ A maimakon yā saurara, sai ya juya ya koma fadarsa, bai ma damu da abin da aka yi ba. ²⁴ Sai dukan Masarawa suka yi ta tonon gefen Nilu don su sami ruwan sha, domin ba su iya shan ruwan kogin ba.

Annobar kwaɗi

²⁵ Kwana bakwai suka wuce bayan da UBANGIJI ya bugi kogin.

8

¹ Sa’an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka je wurin Fir’auna, ka ce masa, ‘Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ka bar mutanena su tafi domin su yi mini sujada. ² In ka ƙi barinsu, zan hore ka da annoban kwaɗi a dukan ƙasarka. ³ Nilu zai cika da kwaɗi. Za su haura zuwa cikin fadanka da kan gadonka, cikin gidajen bayinka da kan mutanenka, cikin kwanonin toye-toyenka da na cin abincinka. ⁴ Kwaɗin nan za su yi ta tsalle a kanka, da kan mutanenka, da kuma kan dukan bayinka.’”

⁵ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka ce wa Haruna, ‘Ka miƙa hannunka da sandanka bisa koguna da rafuffuka da kuma kududdufai, ka sa kwaɗi su fito su mamaye ƙasar Masar.’”

⁶ Sai Haruna ya miƙa hannunsa bisa ruwan Masar, kwaɗi kuwa suka fito, suka mamaye ƙasar Masar. ⁷ Amma bokaye ma suka yi abubuwan nan ta wurin sihirinsu; suka sa kwaɗi suka fito suka mamaye ƙasar Masar.

⁸ Fir’auna ya kira Musa da Haruna ya ce, “Yi addu’a ga UBANGIJI yā ɗauke kwaɗi daga gare ni da mutanena, zan kuwa bar mutanenku su tafi su yi hadaya ga UBANGIJI.”

⁹ Musa ya ce wa Fir’auna, “Na ba ka dama ka ba da lokacin da zan yi addu’a dominka da kuma bayinka da mutanenka, gidajenku kuwa za su rabu da kwaɗi, amma ban da waɗanda suke cikin Nilu.”

¹⁰ Fir’auna ya ce, “Gobe.”

Musa ya amsa, “Za a yi kamar yadda ka faɗa, domin ka sani babu wani kamar UBANGIJI, Allahnmu. ¹¹ Kwaɗin za su bar ka da gidajenka, bayinka da mutanenka; za su kasance a Nilu ne kaɗai.”

* 7:19 Ko kuwa har ma a kan gumakansu

¹² Bayan Musa da Haruna sun bar Fir'auna, Sai Musa ya yi kuka ga UBANGIJI saboda kwaɗɗin da ya kawo a bisa Fir'auna. ¹³ Sai UBANGIJI ya yi abin da Musa ya nema. Kwaɗɗin suka mutu a gidaje, da filaye, da kuma gonaki. ¹⁴ Aka jibga su tsibi-tsibi, kasar ta yi ɗoyi saboda su. ¹⁵ Amma da Fir'auna ya ga an sami sauki, sai ya taurare, ya ki ya saurari Musa da Haruna kamar dai yadda UBANGIJI ya riga ya faɗa.

Annobar kwari masu cizo

¹⁶ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, "Ka ce wa Haruna, 'Miƙa hannunka ka bugi kurar ƙasa,' dukan kurar ƙasar Masar kuwa za ta zama ƙwari masu cizo." ¹⁷ Suka yi haka, da Haruna ya miƙa hannunsa da sandan, ya bugi kurar ƙasa, sai ƙwari masu cizo suka fito a kan mutane da dabbobi. Dukan kurar, ko'ina a ƙasar Masar ta zama cinnaku. ¹⁸ Sa'ad da bokayen Fir'auna suka yi ƙoƙari yin sihiri iri na rufe ido domin su fito da kwari, sai suka ƙasa.

Kwari masu cizo kuwa suka rufe mutane da dabbobi. ¹⁹ Sai bokaye suka ce wa Fir'auna, "Wannan fa da hannun Allah a ciki." Amma zuciyar Fir'auna ta taurare, bai kuwa saurara ba, kamar dai yadda UBANGIJI ya riga ya faɗa.

Annobar kudaje

²⁰ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Ka tashi da sassafe ka sadu da Fir'auna a lokacin da za shi kogi, ka ce masa, 'Ga abin da UBANGIJI yana cewa, bari mutanena su tafi, don su yi mini sujada. ²¹ In ba ka bar mutanena suka tafi ba, zan turo da tarin ƙuda a kanka da bayinka, a kan mutanenka da cikin gidajenka. Gidajen Masarawa za su cika da kudaje, har ma da ƙasa inda za su taka.

²² "Amma zan keɓe yankin Goshen, inda mutanena suke don kada kudaje su taɓa wurin, domin ka sani cewa Ni, UBANGIJI, ina cikin wannan ƙasa. ²³ Zan sa iyaka tsakanin jama'ata da jama'arka. Gobe ne wannan mu'ujiza za ta auku."

²⁴ UBANGIJI kuwa ya yi haka. Tarin ƙuda suka zubo a fadar Fir'auna da cikin gidajen bayinsa, da ko'ina a Masar, kasar kuwa ta lalace saboda kudaje.

²⁵ Sai Fir'auna ya kira Musa da Haruna ya ce, "Ku tafi, ku miƙa hadaya ga Allahnku, a nan a cikin kasar."

²⁶ Amma Musa ya ce, "Wannan ba zai yiwu ba. Hadayun da mukan miƙa wa UBANGIJI, Allahnmu haram ne ga Masarawa. In kuwa muka miƙa hadayun da suke haram a idanunsu, ba za su jajjefe mu ba? ²⁷ Dole mu yi tafiya kwana uku cikin hamada domin miƙa hadayu ga UBANGIJI Allahnmu, yadda ya umarce mu."

²⁸ Fir'auna ya ce, "Zan bar ku ku tafi, don ku miƙa hadayu ga UBANGIJI Allahnku, a cikin hamada, amma ba za ku tafi da nisa ba. Yanzu ku yi mini addu'a."

²⁹ Musa ya amsa, "Da zarar na bar ka, zan yi addu'a ga UBANGIJI, gobe kuwa kudaje za su bar Fir'auna da fadawansa da kuma mutanensa. Sai dai a tabbata Fir'auna bai saƙe yin ruɗi ta wurin ƙin barin mutane su tafi su miƙa hadayu ga UBANGIJI ba."

³⁰ Sa'an nan Musa ya rabu da Fir'auna, ya kuma yi addu'a ga UBANGIJI, ³¹ UBANGIJI kuwa ya yi abin da Musa ya roka. Kudaje suka rabu da Fir'auna da fadawansa da kuma mutanensa; ba ƙudan da ya rage. ³² Amma a wannan lokaci ma, Fir'auna ya taurare zuciyarsa, bai kuma bar mutanen suka tafi ba.

9

Annoba a kan dabbobi

¹ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Ka je wurin Fir'auna ka ce masa, 'Ga abin da UBANGIJI Allah na Ibraniyawa ya ce, "Ka bar mutanena su tafi, domin su yi mini sujada." ² In ka ki ka bar su su tafi, kana ta rikonsu, ³ hannun UBANGIJI zai kawo muguwar annoba a kan dabbobinka a gona, a kan dawakanka, da jakuna da rakuma, da kuma a kan shanunka da tumaki da awaki. ⁴ Amma UBANGIJI zai raba tsakanin dabbobin Isra'ila da na Masar, saboda kada wata dabbar Isra'ilawa ta mutu."

⁵ Sai UBANGIJI ya sa lokaci ya ce, "Gobe UBANGIJI zai yi wannan a ƙasar." ⁶ Kashegari UBANGIJI ya yi haka. Dukan dabbobin Masarawa suka mutu, amma babu dabba guda ta Isra'ilawan da ta mutu.

⁷ Fir'auna ya aiki mutane su bincika, sai suka tarar babu dabba guda ta Isra'ilawan da ta mutu. Duk da haka zuciyar Fir'auna ta taurare, bai kuwa bar mutanen su tafi ba.

Annobar marurai

⁸ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, "Dibi tokar matoya cike da tafin hannuwanku, Musa kuwa zai watsa tokar sama a gaban Fir'auna. ⁹ Za ta zama kura bisa dukan kasar Masar, sai marurai masu zafi su fiffito bisa mutane da dabbobi a dukan kasar."

¹⁰ Sai suka dibi tokar matoya, suka tsaya a gaban Fir'auna, Musa ya watsa ta a iska, sai marurai masu zafi suka fiffito bisa mutane da dabbobi. ¹¹ Bokaye suka kasa tsayawa a gaban Musa saboda maruran da suke bisansu da a kan dukan Masarawa. ¹² Amma UBANGIJI ya taurare zuciyar Fir'auna, bai kuwa saurare Musa da Haruna ba kamar yadda UBANGIJI ya riga ya ce wa Musa.

Annobar kankara

¹³ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, "Tashi da sassafe, ka sadu da Fir'auna, ka ce masa, 'Ga abin da UBANGIJI, Allah na Ibraniyawa ya ce, Ka bar mutanena su tafi don su yi mini sujada, ¹⁴ ko kuwa a wannan lokaci zan aika da cikakkiyar annoba mai karki a kanka da a kan fadawanka da mutanenka, domin ka san cewa ba kama da ni a dukan duniya. ¹⁵ Gama da ni kaina na miƙa hannuna na buge ka da jama'arka da annoba, ai, da an hallaka ku a duniya kafaf. ¹⁶ Amma na bar ka ka rayu domin in nuna maka ikona, domin kuma sunana ya zama abin darajantawa a dukan duniya. ¹⁷ Har yanzu kana gaba da mutanena, ba ka kuma bar su su tafi ba. ¹⁸ Saboda haka, gobe war haka, zan sa a yi kankara mai tsananin gaske, irin wadda Masar ba ta ba gani ba tun kahuwarta, har ya zuwa yanzu. ¹⁹ Yanzu, ka ba da umarni a dawo da shanunku da kuma kome da kuke da shi wanda yake a gona zuwa gida, gama kankarar za ta kashe kowane mutum ko dabba wadda take a gona wadda ba a kawo cikin gida ba, sa'ad da ta faɗo.'"

²⁰ Waɗansu daga cikin dattawan Fir'auna suka cika da tsoro saboda abin da UBANGIJI ya faɗa, nan da nan suka shigo da dabbobinsu da bayinsu da sauri daga gona zuwa cikin gida. ²¹ Amma waɗanda ba su kula da maganar UBANGIJI ba, suka bar bayinsu da dabbobi a gona.

²² Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, "Miƙa hannunka sama don a yi kankara a bisa dukan Masar, a bisa mutane da dabbobi, da bisa dukan abubuwan da suke girma a gonakin Masar." ²³ Da Musa ya miƙa sandansa sama, sai UBANGIJI ya aiko da tsawa da kankara, da walƙiya har kasa. Ta haka UBANGIJI ya yi ruwan kankara a bisa kasar Masar; ²⁴ kankara ta faɗo, walƙiya kuma tana ta wulkawa. Wannan ce kankara mafi munin da aka taɓa yi, a dukan kasar Masar, tun tarihin kahuwarta na zaman al'umma. ²⁵ Ko'ina a Masar kankara ta bugi duk abin da yake a gonaki, mutane da dabbobi, ta bugi duk ganyaye da suke a gonaki, ta kuma ragargaza kowane itace. ²⁶ Wuri guda kaɗai da ba a yi ruwan kankara ba, shi ne yankin Goshen, inda Isra'ilawa suke.

²⁷ Sai Fir'auna ya aika a kira Musa da Haruna. Ya ce musu, "A wannan karo na yi zunubi. UBANGIJI, shi ne da gaskiya, ni da mutane mu ke da kuskure. ²⁸ Ku roki UBANGIJI, ya tsai da tsawar da kankarar. Ni kuwa na yi alkawari zan bar ku ku tafi, ba za ku kara tsayawa a nan ba."

²⁹ Musa ya amsa, "To, da kyau, da zarar na fita daga birnin, zan yi addu'a ga UBANGIJI, tsawar za ta tsaya, kankarar kuma za ta daina, don ku sani cewa duniya ta UBANGIJI ce. ³⁰ Amma na san cewa kai da fadawanka, har wa yau ba ku ji tsoron UBANGIJI Allah ba tukuna."

³¹ (Rama da sha'ir suka lalace, gama sha'ir ya riga ya nuna, rama kuwa tana fid da kai. ³² Alkama da gero kam, ba a hallaka su ba, gama lokacin nunansu bai yi ba tukuna.)

³³ Sai Musa ya tashi daga gaban Fir'auna, ya fita daga birni. Da ya miƙa hannuwansa ta wajen UBANGIJI, sai tsawa da kankara suka tsaya, kwararowar ruwa kuma ta dauke. ³⁴ Da Fir'auna ya ga cewa ruwa da kankara da tsawa sun daina, sai ya saƙe yin zunubi. Shi da fadawansa, suka taurare zukatansu. ³⁵ Ta haka zuciyar Fir'auna ta taurare, bai kuwa bar Isra'ilawa suka tafi ba, kamar yadda UBANGIJI ya riga ya faɗa ta wurin Musa.

¹ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Je wurin Fir’auna, gama na riga na taurare zuciyarsa da kuma zukatan fadawansa domin in aikata waƙannan mu’ujizai nawa a tsakiyarsu, ² don kuma ku gaya wa ’ya’yanku da jikokinku yadda na tsananta wa Masarawa, da kuma yadda na aikata mu’ujizai a cikinsu, don ku sani ni ne UBANGIJI.”

³ Sai Musa da Haruna suka tafi wurin Fir’auna suka ce masa, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Ibraniyawa ya ce, ‘Har yausha za ka ki kasƙantar da kanka a gabana? Ka bar mutanena su tafi domin su yi mini sujada. ⁴ In ka ki ka bari su tafi, gobe zan aiko da fāra a kasarka. ⁵ Za su rufe fuskar kasar, har da ba za a iya ganin kasa ba. Za su cinye ƙan sauran abin da ya rage muku daga barnar kankara, za su cinye dukan itatuwan da suke girma a gonakinku. ⁶ Za su cika gidajenka, da na fadawanka, da na dukan Masarawa, abin da iyayenka da kakanninka ba su taɓa gani ba, tun daga ranar da suka sami kansu a duniya, har yā zuwa yau.’” Sa’an nan Musa ya juya, ya rabu da Fir’auna.

⁷ Fadawan Fir’auna suka ce masa, “Har yausha mutumin nan zai zama mana tarko? Ka bar mutanen su tafi domin su yi wa UBANGIJI Allahnsu sujada. Har yanzu ba ka san cewa Masar ta lalace ba?”

⁸ Sa’an nan aka dawo da Musa da Haruna wurin Fir’auna. Sai ya ce, “Ku tafi, ku yi wa UBANGIJI Allahnku sujada. Amma wa da wa za su tafi?”

⁹ Musa ya amsa, “Za mu tafi tare da ƙanananmu, da tsafaffinmu, da ’ya’yanmu maza da mata, da kuma garkunanmu na shanu da tumaki, gama dole ne mu yi bikin ga UBANGIJI.”

¹⁰ Fir’auna ya ce, “UBANGIJI ya taimaka bisa ga niyyarku, amma matanku da ƙanananku ba za su tafi ba! A fili yake kuna da niyyar mugunta. ¹¹ Sam! Wannan ba zai taɓa yiwu ba, sai ko maza kaɗai su tafi su yi wa UBANGIJI sujada, gama abin da kuke so ke nan.” Sa’an nan aka kori Musa da Haruna daga gaban Fir’auna.

¹² Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Miƙa hannunka a bisa Masar domin fāra su sauko bisa kasar, su ci duk abin da yake girma a gonaki, duk abin da kankara ta rage.”

¹³ Saboda haka Musa ya miƙa sandansa bisa Masar, UBANGIJI kuwa ya sa iskar gabas ta hura a kan kasar dukan dare da kuma dukan yini. Da safe kuwa iskar ta kawo fāra; ¹⁴ suka mamaye kasar duka, suka sauka a ko’ina a kasar. Ba a taɓa ganin annobar fāra haka ba, ba kuwa za a ƙara ganin fāra kamar haka ba. ¹⁵ Suka rufe kasar har ta zama baki. Suka cinye abin da kankara ta rage, kowane tsiron da yake girma a gonaki, da dukan ’ya’yan itatuwa. Babu ƙanyen abin da ya ragu a kan itatuwa ko tsire-tsire a dukan kasar Masar.

¹⁶ Fir’auna ya kira Musa da Haruna da gaggawa ya ce, “Na yi wa UBANGIJI Allahnku zunubi, na kuma yi muku. ¹⁷ Yanzu ku gafarta mini zunubina a wannan karo, ku kuma yi addu’a ga UBANGIJI Allahnku yā ƙauke wannan muguwar annoba daga gare ni.”

¹⁸ Sai Musa ya bar Fir’auna ya kuma yi addu’a ga UBANGIJI. ¹⁹ Sai UBANGIJI ya canja iska zuwa iska mai ƙarfi ta yamma wadda ta ƙibi fārar zuwa Jan Teku. Babu fāran da suka rage a wani wuri a Masar.

²⁰ Amma UBANGIJI ya taurare zuciyar Fir’auna, bai kuwa bar Isra’ilawa suka tafi ba.

Annobar duhu

²¹ Sa’an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Miƙa hannunka sama domin a yi duhu a bisa Masar, duhun da za a iya taɓawa.” ²² Sai Musa ya miƙa hannunsa sama, aka kuma yi duhu baki ƙirin bisa dukan kasar Masar na kwana uku. ²³ Ba wanda ya iya gani wani ko yā bar wurinsa na kwana uku. Amma dukan Isra’ilawa sun kasance da haske a inda suke zama.

²⁴ Sai Fir’auna ya aika aka kira Musa, ya kuma ce, “Ku tafi, ku yi wa UBANGIJI sujada. Matanku da yaranku ma za su iya tafiya tare da ku; sai dai ku bar garkunanku na shanu da tumaki.”

²⁵ Amma Musa ya ce, “Dole ka bari mu kasance da hadayu, da kuma hadayu na ƙonawa waƙanda za mu miƙa wa UBANGIJI Allahnmu. ²⁶ Dole dabbobinmu ma su tafi tare da mu; ko kofato ma, ba za a bari a baya ba. A cikinsu ne za mu ƙibi abin da za mu yi wa UBANGIJI Allahnmu sujada. Ba mu kuma san irin abin da za mu miƙa wa UBANGIJI ba, sai mun kai can.”

²⁷ Amma UBANGIJI ya taurare zuciyar Fir’auna, har bai yarda yā sake su ba. ²⁸ Fir’auna ya ce wa Musa, “Fita, ka ba ni wuri! Ka mai da hankali, kada ka ƙara bayyana a gabana, gama ran da ka sāke ganin fuskata, a ran nan za ka mutu.”

²⁹ Musa ya amsa, “Madalla, kamar yadda ka faɗa, ba zan ƙara bayyana a gabanka ba.”

11

Annoba a kan ɗan fari

¹ To, fa, sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Zan ƙara kawo annoba guda a kan Fir’auna da kan Masar. Bayan haka, zai bar ku, ku fita daga nan. Sa’ad da ya yi haka kuwa, zai kore ku gaba ɗaya.” ² Ka faɗa wa mutane cewa dukan maza da mata, su roki maƙwabtansu kayan azurfa da na zinariya.” ³ (UBANGIJI ya sa mutane suka sami tagomashi a idon Masarawa, Musa kuwa ya sami girma sosai a cikin kasar Masar a gaban fadawan Fir’auna da kuma a gaban jama’ar.)

⁴ Saboda haka Musa ya ce, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Wajen tsakar dare, zan ratsa dukan Masar. ⁵ Kowane ɗan fari, namiji, a Masar zai mutu, daga kan ɗan fari na Fir’auna wanda zai ci gadon sarauta, har zuwa kan ɗan fari na baiwa, wadda take nika, da kuma dukan ’yan farin shanu. ⁶ Za a yi kuka mai zafi ko’ina a Masar, irin wadda ba a taɓa yi ba, ba kuwa za a ƙara yi ba. ⁷ Amma a cikin Isra’ilawa, ba karen da zai yi haushi wa mutum ko dabba.’ Ta haka za ku sani UBANGIJI zai bambanta tsakanin Masar da Isra’ila. ⁸ Dukan fadawan nan naka za su zo wurina, suna fāɗi a gabana suna cewa, ‘Ka fita, kai da dukan jama’arka!’ Sa’an nan zan fita.” Daga nan sai Musa ya fita daga gaban Fir’auna a husace.

⁹ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Fir’auna zai ƙi kasa kunne gare ka, sai na ƙara aikata waɗansu mu’ujizai cikin Masar.” ¹⁰ Musa da Haruna suka aikata dukan waɗannan mu’ujizai a gaban Fir’auna, amma UBANGIJI ya taurare zuciyar Fir’auna, bai kuwa bar Isra’ilawa su fita daga ƙasarsa ba.

12

Bikin Ketarewa

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna a Masar, ² “Wannan wata za ta zama a gare ku wata na farko, wata na fari na shekararku. ³ Ka faɗa wa dukan jama’ar Isra’ila cewa a rana ta goma ga wannan wata, kowane mutum zai ɗauki ɗan rago domin iyalinsa, ɗaya domin kowane gida. ⁴ In akwai wani gidan da ba za su iya cinye rago guda ɗungum ba, saboda iyalin kima ne, to, sai su haɗa kai da maƙwabtansu, su ɗauki rago guda gwargwadon yawansu, bisa ga abin da mutum guda zai ci. ⁵ Dabbobin da za ku zaɓa, dole su zama bana ɗaya, namiji marar tabo, za ku kuma kamo su daga cikin tumaki ko awaki. ⁶ Za ku turke dabbar har rana ta goma sha huɗu ga wata, wato, sa’ad da dukan taron jama’ar Isra’ila za su yanka ragunansu da yamma. ⁷ Sa’an nan za su ɗauki jinin, su shafa a gefen da yake saman dogaran ƙofa na gidajen da suke cin naman dabbobin. ⁸ A wannan dare, za su gasa naman, su ci da ganyaye masu ɗaci, da kuma burodi marar yisti. ⁹ Kada ku ci nama ɗanye, ko kuma dafaffe, amma a gasa shi, da kan, da ƙafafun, da kuma kayan cikin. ¹⁰ Kada ku bar kome yā kai gobe, abin da ya kai gobe kuwa, sai ku ƙone shi. ¹¹ Ga yadda za ku ci shi, ku yi ɗamara, takalma kuwa a ƙafafunku, kuna riƙe da sandunan tafiya a hannunku. Ku ci shi da gaggawa; Bikin Ketarewa ne na UBANGIJI.

¹² “A wannan dare, zan ratsa Masar, in bugi kowane ɗan fari, na mutum da na dabba, zan kuma hukunta dukan gumakan Masar. Ni ne UBANGIJI. ¹³ Jinin zai zama alama a gare ku, a gidajen da kuke; sa’ad da kuwa na ga jinin, zan ketare ku. Ba wata annoba mai hallakarwa da za ta taɓa ku yayinda na bugi Masar.

¹⁴ “Wannan rana za ta zama muku abin tunawa dukan zamananku masu zuwa, za ku kiyaye ta kamar biki ga UBANGIJI, dawwammamiyar farilla ce har abada. ¹⁵ Kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti. A rana ta fari, za ku fid da yisti daga gidajenku gama duk wanda ya ci abu mai yisti daga rana ta fari har zuwa rana ta bakwai, za a fid da shi daga Isra’ila. ¹⁶ A rana ta fari, za ku yi taro mai tsarki, haka kuma za ku sāke yi a rana ta bakwai. Kada ku yi aiki a waɗannan ranaku, sai dai ku shirya abinci domin kowa, abin da za ku yi ke nan kawai.

¹⁷ “Ku yi Bikin Burodi Marar Yisti domin a wannan rana ce na fitar da ku ɓangare-ɓangare daga Masar. Ku kiyaye wannan rana ta zama muku dawwammamiyar farilla wa tsara masu zuwa. ¹⁸ A wata na fari, za ku ci burodi marar yisti daga yammancin ranar goma sha huɗu har zuwa yammancin ranar ashirin da ɗaya. ¹⁹ Kada a sami yisti a gidajenku har kwana bakwai. Kuma duk wanda ya ci wani abu mai yisti, za a fid da shi daga taron jama’ar Isra’ila, ko baƙo ne, ko haifaffen ɗan ƙasa. ²⁰ Kada ku ci wani abincin da aka yi da yisti. Ko’ina kuka zauna, dole ku ci burodi marar yisti.”

²¹ Sa'an nan Musa ya kira dukkan dattawan Isra'ila ya ce musu, "Ku je da sauri ku zaɓi dabbobin iyalanku, ku yanka ragon Bikin Ketarewa. ²² Ku ɗauki kunshin itacen hizzob, ku tsoma cikin jinin da yake a kwano, ku yayyafa wa dogaran kofa duka biyu, da bisa kan kofar. Kada wani daga cikinku yā fita daga kofar gidansa sai da safe. ²³ Sa'ad da UBANGIJI yake ratsa kasar don yā bugi Masarawa, zai ga jinin a bisa da kuma gefen madogaran kofa, zai ketare kofar, ba zai bar mai hallakawa yā shiga gidajenku, yā buge ku ba.

²⁴ "Ku kiyaye waɗannan dokokin a matsayin dawwammamiyar farilla, da ku da 'ya'yanku har abada. ²⁵ Sa'ad da kuka shiga kasar da UBANGIJI zai ba ku yadda ya alkawarta, ku kiyaye wannan biki. ²⁶ Sa'ad da kuma 'ya'yanku suka tambaye ku, 'Mece ce manufar wannan biki?' ²⁷ Sai ku faɗa musu, 'Hadaya ce ta Bikin Ketarewa ga UBANGIJI, domin ya tsallake gidajen Isra'ilawa a Masar, lokacin da ya kashe Masarawa, amma bai taɓa gidajenmu ba.' " Sai mutane suka rusuna, suka yi sujada. ²⁸ Isra'ilawa suka tafi suka yi yadda UBANGIJI ya umarci Musa da Haruna.

²⁹ Da tsakar dare, sai UBANGIJI ya karkashe dukkan 'ya'yan fari a kasar Masar, tun daga ɗan farin Fir'auna, wato, magājinsa, har zuwa ɗan fari na ɗan sarka da yake kurkuku, har da 'ya'yan fari na dabbobi. ³⁰ Fir'auna da dukkan fadawansa da kuma dukkan Masarawa, suka tashi a cikin daren da kuka mai zafi, aka kuma ji kukan a ko'ina a cikin kasar Masar, gama ba gidan da ba a yi mutuwa ba.

Fitowa

³¹ A cikin daren, Fir'auna ya aika a kira Musa da Haruna ya ce, "Ku tashi, ku da jama'ar ku, ku fita daga cikin jama'ata. Ku tafi, ku bauta wa UBANGIJI yadda kuka ce. ³² Ku kwashi garkunanku na tumaki da na awaki, da na shanu, ku yi tafiyarku kamar yadda kuka ce, amma ku sa mini albarka."

³³ Masarawa suka matsa wa Isra'ilawa su fita daga kasarsu da sauri. Gama mutanen Masar sun ce, "Ai, za mu mutu duka, in ba su tafi ba!" ³⁴ Sai mutanen suka ɗauki garin da sun kwaɓa ba yisti a ciki, tare da kwaryansu na aikin kwaɓan, suka nannaɗe su a mayafansu, suka rataye a kafadunsu. ³⁵ Isra'ilawa kuwa suka yi yadda Musa ya umarce su, suka roki Masarawa kayan adonsu na azurfa da na zinariya, da kuma tufafi. ³⁶ UBANGIJI kuwa ya sa Isra'ilawa suka yi farin jini a wurin Masarawa, Masarawa kuma suka saki hannu wa mutanen, suka ba su duk abin da suka roka; ta haka Isra'ilawa suka washe Masarawa.

³⁷ Isra'ilawa suka kama tafiya daga Rameses zuwa Sukkot. Akwai maza dubu ɗari shida da suke tafiya da kafa, ban da mata da yara. ³⁸ Waɗansu mutane da yawa da ba Isra'ilawa ba, suka haura tare da su, da garkunan shanu, da na tumaki da awaki. ³⁹ Suka toya burodi marar yisti da garin da aka kwaɓa wanda suka kawo daga Masar. Garin da aka kwaɓan ba shi da yisti, domin an kore su daga Masar, ba su kuwa sami damar shirya wa kansu abinci ba.

⁴⁰ Zaman da Isra'ilawa suka yi a Masar, ya kai shekara 430. ⁴¹ A ranar da shekara 430 ɗin nan suka cika, a ran nan ne dukkan ɓangare-ɓangare na mutanen UBANGIJI suka bar Masar. ⁴² Gama UBANGIJI ya yi tsaro a wannan dare, domin yā fitar da su daga Masar, a wannan dare, dole dukkan Isra'ilawa su yi tsaro, don su girmama UBANGIJI, cikin dukkan tsarraki masu zuwa.

Abubuwan da Bikin Ketarewa ya hana

⁴³ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, "Waɗannan ne ka'idodin Bikin Ketarewa.

"Ba baƙon da zai ci shi. ⁴⁴ Duk bawan da kuka sayo, yana iya ci, in dai an yi masa kaciya, ⁴⁵ amma wanda ba ya zama tare da ku na ɗinɗinɗin, da kuma wanda aka ɗauki hayansa, ba zai ci ba.

⁴⁶ "Dole a ci shi a cikin gida ɗaya; kada a kai naman waje. Kada a karya wani daga kasusuwansa. ⁴⁷ Dole dukkan taron jama'ar Isra'ila su yi bikin.

⁴⁸ "Baƙon da yake zama tare da ku da yake so yā yi Bikin Ketarewar UBANGIJI, dole yā yi wa dukkan mazan da suke cikin gidansa kaciya; sa'an nan ne zai iya yin abubuwa kamar haifaffen ɗan kasa. ⁴⁹ Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla ta shafi ɗan kasa da kuma baƙon da yake zama a tsakaninku."

⁵⁰ Dukkan Isra'ilawa suka yi na'am da shi, suka yi yadda UBANGIJI ya umarci Musa da Haruna. ⁵¹ A wannan rana, UBANGIJI ya fito da Isra'ilawa ɓangare-ɓangare daga Masar.

13

Keɓewar ɗan fari

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Keɓe mini kowane ɗan fari. Ɗan fari wanda ya fara buɗe mahaifa a cikin Isra’ilawa nawa ne, ko na mutum ko na dabba.”

³ Sai Musa ya ce wa mutane, “Ku tuna da wannan rana, ranar da kuka fito daga Masar, daga kasar bauta, gama UBANGIJI ya fito da ku da hannu mai iko. Kada ku ci wani abin da yake da yisti. ⁴ A wannan rana kuka fita, wato, a watan Abib. ⁵ Sa’ad da UBANGIJI ya kawo ku cikin kasar Kan’aniyawa, Hittiyawa, Amoriyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa, kasar da ya rantse wa kakanninku cewa zai ba ku, kasar da take zub da madara da zuma, za ku kiyaye wannan biki a wannan wata. ⁶ Kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti, a kan rana ta bakwai kuma za ku yi biki ga UBANGIJI. ⁷ Ku ci burodi marar yisti cikin kwana bakwai; kada a sami wani abu mai yisti a cikinku, ko a sami yisti a ko’ina a wurinku. ⁸ A ranan nan kowa zai faɗa wa ɗanka, ‘Ina yin haka saboda abin da UBANGIJI ya yi mini, sa’ad da na fita daga Masar.’ ⁹ Wannan abin tunawa zai zama muku alama a hannunku, da kuma a goshinku cewa dokar UBANGIJI tana a bakinku. Gama UBANGIJI ya fitar da ku daga Masar da hannu mai iko. ¹⁰ Dole ku kiyaye wannan farilla kowace shekara a lokacinta.

¹¹ “Bayan UBANGIJI ya kawo ku cikin kasar Kan’aniyawa, ya kuma ba da ita yadda ya alkawarta muku da rantsuwa, ku da kakanninku, ¹² sai ku miƙa kowane ɗan fari ga UBANGIJI. Duk ɗan farin dabbobinku na UBANGIJI ne. ¹³ Amma a fanshi kowane ɗan farin jakinku da ɗan rago. In kuwa ba za ku fanshe shi ba, sai ku karye wuyansa. Sai ku fanshe kowane ɗan farin daga cikin ‘ya’yanku.

¹⁴ “A kwanaki masu zuwa, in ɗanka ya tambaye ka, ‘Mene ne manufar wannan?’ Ka faɗa masa cewa, ‘Da hannu mai iko UBANGIJI ya fito da mu daga Masar, daga kasar bauta. ¹⁵ Sa’ad da Fir’auna ya taurare zuciyarsa, bai yarda ya sallame mu ba, sai UBANGIJI ya kashe dukan ‘ya’yan farin kasar Masar, na mutum da na dabba, gaba ɗaya. Domin haka nake yin hadaya ga UBANGIJI da ‘ya’yan fari, maza, da suka fara buɗe mahaifa, amma nakan fanshi dukan ‘ya’yan farina maza.’ ¹⁶ Za ta kuma zama alama a hannunku da kuma shaida a goshinku cewa UBANGIJI ya fito da mu daga Masar da hannunsa mai iko.”

Ketarewar teku

¹⁷ Sa’ad da Fir’auna ya bar mutane su tafi, Allah bai bi da su a hanyar da ta bi ta iyakar Filistiyawa ba, ko da yake wannan hanya ce ta fi kusa. Gama Allah ya ce, “In suka fuskanci yaƙi, wataƙila su canja ra’ayinsu su koma Masar.” ¹⁸ Saboda haka Allah ya kewaye da mutanen ta hamada zuwa Jan Teku. Isra’ilawa kuwa suka fita daga Masar da shirin yaƙi.

¹⁹ Musa ya ɗauki kasusuwan Yusuf tare da shi, gama Yusuf ya sa Isra’ilawa su rantse masa. Ya ce, “Tabbatacce Allah zai taimake ku, sai ku ɗibi kasusuwana tare da ku daga wannan wuri.”*

²⁰ Bayan sun bar Sukkot sai suka kafa sansani a Etam a bakin hamada. ²¹ Da rana UBANGIJI yakan ja gabansu a cikin al’amudin girgije domin ya bishe su a kan hanyarsu, da dare kuma a cikin al’amudin wuta domin ya ba su haske, domin su iya tafiya dare da rana. ²² Al’amudan nan biyu, na girgije da na wuta, ba su daina yi wa jama’a jagora ba.

14

¹ Sa’an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka faɗa wa Isra’ilawa, su juya su kafa sansani a Fi Hahiro, a tsakanin Migdol da teku. Za su kafa sansanin kai tsaye kusa da teku, wanda ya fuskanci Ba’al-Zafon. ³ Fir’auna zai yi tsammani, ‘Aha, Isra’ilawa sun rikice cikin kasar, hamada kuwa ta yimƙe su.’ ⁴ Zan kuma taurare zuciyar Fir’auna, zai kuwa bi su. Na shirya wannan domin in nuna ɗaukakata a bisa Fir’auna da kungiyar sojansa. Bayan wannan, mutanen Masar za su sani ni ne UBANGIJI.” Sai Isra’ilawa suka yi haka.

⁵ Sa’ad da aka faɗa wa Fir’auna cewa Isra’ilawa sun gudu, sai Fir’auna da bayinsa suka canja ra’ayinsu game da su, suka ce, “Me muka yi? Mun bar Isra’ilawa suka tafi, mun kuwa rasa hidimarsu!” ⁶ Sai shi da keken yaƙinsa suka shirya, ya kuma ɗauki sojojinsa tare da shi. ⁷ Ya ɗauki kekunan yaƙi ɗari shida mafi kyau duka, tare da duk sauran keken yaƙin Masar, da shugabanni kuma a kan dukansu.

* 13:19 Dabi Far 50.25.

⁸ UBANGIJI ya taurare zuciyar Fir'auna sarkin Masar, domin yā bi Isra'ilawa waɗanda suke tafiya ba tsoro. ⁹ Masarawa, dukan dawakan Fir'auna da kekunan yaƙi da mahaya da sojoji, suka bi Isra'ilawa suka cin musu yayinda suke a sansani kusa da teku kurkusa da Fi Hahiro, wanda ya fuskanci Ba'al-Zafon.

¹⁰ Da Fir'auna ya yi kusa, Isra'ilawa suka ɗaga idanu sai suka hange Masarawa daga nesa suna tā da kura suna zuwa. Sai suka tsorata kwarai, suka kuwa yi kuka ga UBANGIJI. ¹¹ Suka ce wa Musa, “Don babu makabarta a Masar ne, ka kawo mu a hamada mu mutu? Me ka yi mana ke nan da ka fitar da mu daga Masar? ¹² Ba mu faɗa maka a Masar ba, cewa ‘Ka bar mu mu bauta wa Masarawa?’ Ai, da ya fi mana mu bauta wa Masarawa, da a ce mu mutu a hamada!”

¹³ Musa ya amsa wa mutane ya ce, “Kada ku ji tsoro. Ku tsaya dai ku ga ceton da UBANGIJI zai kawo muku yau. Masarawan da kuke gani yau, ba za ku kara ganinsu ba. ¹⁴ UBANGIJI zai yi yaƙi dominku, ku dai tsaya kurum.”

¹⁵ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Don me kake mini kuka? Ka faɗa wa Isra'ilawa su ci gaba da tafiya. ¹⁶ Ka ɗaga sandanka, ka miƙa shi bisa teku don ruwa yā rabu domin Isra'ilawa su wuce cikin teku a kan busasshiyar ƙasa. ¹⁷ Zan taurare zukatan Masarawa su shiga don su bi su. Ta haka zan ci nasara bisa Fir'auna da rundunansa, da keken yaƙinsa, da mahayan dawakansa. ¹⁸ Masarawa za su sani ni ne UBANGIJI sa'ad da na sami nasara bisa kan Fir'auna, da keken yaƙinsa, da mahayan dawakansa.”

¹⁹ Sai mala'ikan Allah wanda yake tafiya a gaban sojojin Isra'ila, ya janye, ya koma bayansu. Al'amudin girgije shi ma ya koma, ya tsaya a bayansu, ²⁰ ya dawo tsakanin sojojin Masar da na Isra'ila. Duk dare, girgijen ya jawo duhu ga gefe ɗaya, haske kuma ga ɗaya gefen; saboda haka ba wanda ya kusaci wani duk dare.

²¹ Da Musa ya miƙa hannunsa a bisa teku, sai UBANGIJI ya tura teku baya da iskar gabas mai ƙarfi duk dare, ya maishe shi busasshiyar ƙasa. Ruwa ya rabu, ²² sai Isra'ilawa suka wuce cikin teku a kan busasshiyar ƙasa, ruwan ya zama musu katanga dama da hagu.

²³ Masarawa suka bi su da dukan dawakan Fir'auna, da kekunan yaƙi, da mahayan, suka bi su cikin teku. ²⁴ Da asubahin fāri, sai UBANGIJI ya dubi ƙasa a kan sojojin Masarawa daga al'amudin wuta da kuma girgije, sai ya sa suka ruɗe. ²⁵ Ya sa ƙafafun keken yaƙinsu suka fita don su kasa tuki. Sai Masarawa suka ce, “Bari mu gudu daga Isra'ilawa gama UBANGIJI yana yaƙi dominsu gāba da Masar.”

²⁶ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Miƙa hannunka bisa teku don ruwa yā koma kan Masarawa, da keken yaƙinsu, da kuma mahayansu.” ²⁷ Musa ya miƙa hannunsa a bisa tekun, da wayewar gari kuwa teku ya koma wurinsa na dā. Masarawa suka yi ƙoƙari su gudu, sai UBANGIJI ya tura su cikin teku. ²⁸ Ruwan ya komo ya rufe keken yaƙin da mahayan, dukan sojojin Fir'aunan da suka bi bayan Isra'ilawa cikin teku, ba ko ɗaya da ya tsira.

²⁹ Amma Isra'ilawa suka wuce cikin teku a busasshiyar ƙasa, ruwa kuwa ya yi musu katanga dama da hagu. ³⁰ A rana nan UBANGIJI ya cece Isra'ila daga hannuwan Masarawa, Isra'ilawa kuwa suka ga gawawwakin Masarawa a bakin teku. ³¹ Sa'ad da Isra'ilawa suka ga iko mai girma da UBANGIJI ya yi gāba da Masarawa, sai mutanen suka ji tsoron UBANGIJI, suka amince da shi, da kuma bawansa Musa.

15

Waƙar Musa da Miriyam

¹ Sa'an nan Musa da Isra'ilawa suka rera wannan waƙa ga UBANGIJI suka ce,
 “Zan rera waƙa ga UBANGIJI
 gama an ɗaukaka shi kwarai.
 Doki da mahayinsa
 ya jefa su cikin teku.

² “UBANGIJI ne ƙarfina da mafakata,
 ya zama cetona.
 Shi Allahna ne, zan yabe shi.
 Allah na kakana, zan ɗaukaka shi.

³ UBANGIJI mai yaki ne

UBANGIJI ne sunansa.

⁴ Karusan Fir'auna da sojojinsa
ya jefa cikin teku.

Zababɓun jarumawansa ya nutsar da su cikin Bahar Maliya.

⁵ Zurfafan ruwaye sun rufe su;
suka nutse cikin zurfi kamar dutse.

⁶ Hannun damanka, ya UBANGIJI,
Mai kwarjini ne da iko,
hannun damanka, ya UBANGIJI,
ya farfashe magabci.

⁷ “A cikin girman kwarjininka
ka kā da waɗanda sun yi gāba da kai.

Ka aiki fushinka mai zafi
ya cinye su kamar tattaka.

⁸ Da hucin numfashin hancinka
ruwaye suka tattaru.

Ruwaye masu kwararowa, suka tsaya kamar bango;
ruwaye na zurfafa suka daskare a tsakiyar teku.

⁹ Magabci ya yi fahariya, cewa
‘Zan fafare su, in ci musu.

Zan raba ganima;
abin da na so ya samu.

Zan ja takobina
hannuna kuwa zai hallaka su.’

¹⁰ Amma ka hura numfashinka
sai teku ya rufe su.

Suka nutse kamar darma
cikin manyan ruwaye.

¹¹ Wane ne cikin alloli,
ya yi kamar ka, ya UBANGIJI?

Wane ne kamar ka,
mai ɗaukaka cikin tsarki,
mai banrazana cikin ɗaukaka,
mai aikata al'ajabai?

¹² “Ka miƙa hannunka na dama,
ƙasa ta haɗiye abokan gābanka.

¹³ A cikin ƙaunarka marar iyaka, za ka bishe
mutanen da ka fansa.

A cikin ƙarfinka, za ka bishe su
zuwa mazauninka mai tsarki.

¹⁴ Al'ummai za su ji, su yi rawar jiki
tsoro zai kama mutanen Filistiya.

¹⁵ Sarakunan Edom za su tsorata,
shugabannin Mowab za su yi rawar jiki,
mutanen Kan'ana za su narke.

¹⁶ Razana da tsoro za su faɗo a kansu.

Da ikon hannunka
za su tsaya cik kamar dutse,
har sai mutanen da ka kawo sun wuce, ya UBANGIJI.

¹⁷ Za ka kawo su, ka dasa su
a kan dutsen nan naka

inda, ya UBANGIJI, ka shirya domin mazauninka,
wuri mai tsarkin da hannuwanka suka kafa, ya UBANGIJI.

¹⁸ “UBANGIJI zai yi mulki
har abada abadin.”

¹⁹ Sa’ad da dawakai, kekunan yaƙi da mahayan dawakan Fir’auna suka shiga cikin teku, UBANGIJI ya mayar da ruwan teku a kansu, amma Isra’ilawa suka wuce a cikin teku a busasshiyar ƙasa. ²⁰ Sa’an nan Miriyam annabiya, ‘yar’uwar Haruna ta ɗauki ganga a hannunta, dukan mata kuwa suka bi ta, da ganguna suna rawa. ²¹ Miriyam ta yi musu waƙa.

“Ku rera ga UBANGIJI
gama ya ci gawurtacciyar nasara.
Doki da mahayi,
ya jefa cikin teku.”

Ruwayen Mara da Elim

²² Sai Musa ya jagoranci Isra’ila daga jan teku zuwa hamadar Shur. Kwana uku suka yi tafiya cikin hamada ba su sami ruwa ba. ²³ Da suka zo Mara, ba su iya shan ruwan ba saboda yana da ɗaci (shi ya sa ake kira wurin Mara). ²⁴ Sai mutanen suka yi gunaguni a kan Musa, suna cewa, “Me za mu sha?”

²⁵ Sai Musa ya yi kuka ga UBANGIJI, UBANGIJI kuwa ya nuna masa wani itace. Sai ya jefa shi cikin ruwan, sai ruwan ya zama mai daɗi.

A can UBANGIJI ya yi musu doka da farilla, a can kuma ya gwada su. ²⁶ Ya ce, “In kun kasa kunne ga muryar UBANGIJI Allahnku kuka yi abin da yake daidai a idanunsa, in kun mai da hankali ga umarnansa, kuka kiyaye dukan farillansa, ba zan kawo muku wani ciwon da na kawo a kan Masarawa ba, gama ni ne UBANGIJI da nake warkar da ku.”

²⁷ Sai suka zo Elim inda akwai maɓulɓulan ruwa goma sha biyu da itatuwan dabino saba’in, suka sauka a can, kusa da ruwa.

16

Manna da makware

¹ Dukan taron Isra’ila suka tashi daga Elim suka zo hamadar Sin, wadda take tsakanin Elim da Sinai, a rana ta goma sha biyar ga wata biyu, bayan sun fito daga Masar. ² A hamadan, dukan taro suka yi gunaguni a kan Musa da Haruna. ³ Isra’ilawa suka ce musu, “Da ma a hannun UBANGIJI ne muka mutu a Masar, inda muka zauna kewaye da tukwanen nama, muna cin duk abincin da muke so, amma kun kawo mu cikin wannan hamada don ku kashe dukan wannan taro da yunwa.”

⁴ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Zan zubo muku burodi kamar ruwa daga sama. Mutanen za su fita kowace rana su tattara abin da zai ishe su na ranan. Ta haka zan gwada su in ga ko za su bi umarnaina.

⁵ A rana ta shida za su shirya abin da suka kwaso, wannan kuwa zai zama ninki biyu na abin da sukan tattara na sauran ranaku.”

⁶ Saboda haka Musa da Haruna suka ce wa dukan Isra’ila, “Da yamma za ku sani UBANGIJI ne ya fitar da ku daga Masar. ⁷ Da safe za ku ga ɗaukar UBANGIJI, saboda ya ji gunaguninku a kansa. Wane mu, da za ku yi gunaguni a kanmu?” ⁸ Musa ya kuma ce, “Za ku san cewa shi ne UBANGIJI, sa’ad da ya ba ku nama ku ci da yamma, da kuma duk burodin da kuke so da safe, saboda ya ji gunagunin da kuka yi a kansa. Namu a wane? Ai, gunaguninku ba a kanmu ba, amma a kan UBANGIJI ne.”

⁹ Sai Musa ya ce wa Haruna, “Ka faɗa wa dukan taron Isra’ila, ‘Ku zo gaban UBANGIJI, gama ya ji gunaguninku.’”

¹⁰ Yayinda Haruna yake magana da dukan taron Isra’ila, sai suka duba wajen hamada, sai ga ɗaukar UBANGIJI tana bayyana a girgije.

¹¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹² “Na ji gunagunin Isra’ilawa. Ka faɗa musu, ‘A tsakanin fāɗuwar rana da almuru, za ku ci nama, da safe kuma za ku ƙoshi da burodi. Sa’an nan za ku sani ni ne UBANGIJI Allahnku.’”

¹³ Da yamman wannan rana, sai makware suka rufe dukan sansani, da safe kuma sai ga raɓa ta kewaye sansani. ¹⁴ Lokacin da raɓar ta watse, sai ga wani abu kamar tsaki, falle-falle kuma da laushi,

fari, kamar hazo, a ƙasa. ¹⁵ Sa'ad da Isra'ilawa suka ga wannan, sai suka ce wa junansu, "Mene ne wannan?" Gama ba su san ko mene ne ba.

Musa ya ce musu, "Wannan shi ne burocin da UBANGIJI ya ba ku ku ci. ¹⁶ Wannan shi ne abin da UBANGIJI ya umarta, 'Kowane mutum zai tattara bisa ga bukatarsa. Ku tara rabin gallon don mutum guda da yake cikin tentinku.'"

¹⁷ Isra'ilawa suka yi kamar yadda aka faɗa musu, waɗansu suka tattara da yawa, waɗansu kuma kaɗan. ¹⁸ Da suka gwada a mudu, wanda ya tattara da yawa bai sami mafi yawa ba, wanda kuma ya tattara kaɗan bai sami ƙanƙani ba. Kowane mutum ya tattara daidai bukatarsa.

¹⁹ Sa'an nan Musa ya ce musu, "Kada wani yā bar saura har safe."

²⁰ Duk da haka waɗansu ba su kula da umarnin Musa ba, suka bar saura har safe, kashegari kuwa ta yi tsutsotsi, ta ruɓe, sai Musa ya yi fushi da su.

²¹ Kowace safiya, kowanne mutum yakan tattara daidai bukatarsa, lokacin da rana ta yi zafi, sai ta narke. ²² A rana ta shida, suka tattara ninki biyu, mudu biyu ga mutum guda, sai shugabannin taron suka zo suka kawo ƙara wurin Musa. ²³ Shi kuma ya ce musu, "Wannan shi ne umarnin UBANGIJI, 'Gobe za tã zama ranar hutu, Asabbaci mai tsarki ga UBANGIJI. Domin haka sai ku toya abin da kuke so ku toya, ku kuma dafa abin da kuke so ku dafa. Abin da ya rage ku ajiye har safe.'"

²⁴ Sai suka bar saura har safe, kamar yadda Musa ya umarta, bai kuwa yi wari ko yā yi tsutsa ba.

²⁵ Musa ya ce, "Ku ci shi yau, saboda yau Asabbaci ne na UBANGIJI. Ba za ku same shi a ƙasa a yau ba.

²⁶ Kwana shida za ku tattara shi, amma a rana ta bakwai, Asabbaci, ba za a same shi ba."

²⁷ Duk da haka waɗansu mutane suka fita a ranar Asabbaci don su tattara, amma ba su sami kome ba. ²⁸ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Har yaushe za ku ƙi bin dokokina da umarnaina? ²⁹ Ku lura fa, ai, UBANGIJI ne ya ba ku Asabbaci; shi ya sa a kan ba ku burocin na kwana biyu, a rana ta shida. Kowa ya kamata yā kasance inda yake a rana ta bakwai; kada kowa yā fita." ³⁰ Sai mutanen suka huta a rana ta bakwai.

³¹ Mutanen Isra'ila suka kira burocin Manna. Manna yana nan fari kamar farin riɗi, ɗanɗanonsa kuma yana kama da masa da aka yi da zuma. ³² Musa ya ce, "Wannan shi ne abin da UBANGIJI ya umarta, 'Ku auna mudu guda na Manna, a adana ta dukan zamananku, domin kowane zamani yā ga irin abincin da na ba ku ku ci a hamada, yayinda na fitar da ku daga Masar.'"

³³ Saboda haka Musa ya ce wa Haruna, "Ka ɗauki tulu, ka sa mudu guda na Manna a ciki. Sa'an nan ka sa shi a gaban UBANGIJI, don a adana don tsararraki masu zuwa."

³⁴ Sai Haruna ya ajiye Mannar a gaban Akwatin Alkawari, don a adana ta kamar yadda UBANGIJI ya umarci Musa. ³⁵ Isra'ilawa suka yi shekaru arba'in suna cin Manna, har sai da suka shiga cikin ƙasar da take da mutane, suka ci Manna har zuwa kan iyakar ƙasar Kan'ana.

³⁶ (Omer guda, daidai ne da kashi ɗaya bisa goma na Efa.)

17

Ruwa daga dutse

¹ Dukan taron Isra'ilawa suka kama tafiya daga Hamadar Sin, suka yi ta tafiya suna sauka a wurare dabam-dabam bisa ga umarnin UBANGIJI. A ƙarshe suka sauka a Refidim, suka zauna a can, amma ba ruwan da jama'a za su sha. ² Saboda haka suka yi wa Musa maganganun banza suka ce, "Ba mu ruwa mu sha."

Musa ya amsa ya ce, "Don me kuke mini maganganun banza? Don me kuke gwada UBANGIJI?"

³ Amma mutanen suka yi fama da ƙishirwa a can, suka yi gunaguni a kan Musa. Suka ce, "Don me ka fitar da mu daga Masar, ka sa mu da 'ya'yanmu da dabbobinmu, mu mutu da ƙishirwa?"

⁴ Sai Musa ya yi kuka ga UBANGIJI ya ce, "Me zan yi da wannan jama'a? Suna shiri su jajjefe ni da duwatsu."

⁵ UBANGIJI amsa wa Musa, "Ka ɗauki sandan da ka bugi ruwan Nilu da shi. Ka kira waɗansu shugabannin Isra'ila, ku wuce a gaban jama'ar. ⁶ Zan tsaya a can a gabanka, kusa da dutsen Horeb. Ka bugi dutsen, ruwa kuwa zai fito daga gare shi domin mutane su sha." Sai Musa ya yi haka a idon dattawan Isra'ila. ⁷ Sai suka ba wa wurin suna, Massa da Meriba, saboda Isra'ilawa sun yi jayayya, suka kuma gwada UBANGIJI cewa, "UBANGIJI yana tsakaninmu ko babu?"

An ci Amalekawa da yaƙi

⁸ Amalekawa suka zo, suka yaƙi Isra'ilawa a Refidim. ⁹ Musa ya ce wa Yoshuwa, “Zaƙi waƙansu mazanmu, ka je ka yaƙi Amalekawa. Gobe zan tsaya a bisa tudu, da sandan Allah a hannuwana.”

¹⁰ Sai Yoshuwa ya yaƙi Amalekawa kamar yadda Musa ya umarta, Musa, Haruna da Hur kuwa suka tafi bisa tudu. ¹¹ Muddin hannun Musa yana a miƙe, sai Isra'ilawa su yi ta cin nasara, amma da zarar hannunsa ya sauka, sai Amalekawa su yi ta cin nasara. ¹² Sa'ad da hannuwan Musa suka gaji, sai Haruna da Hur suka ɗauki dutse suka sa ya zauna a kai. Sa'an nan su kuma suka tsaya gefe da gefe, suna riƙe da hannuwansa har faɗuwar rana. ¹³ Sai Yoshuwa kuwa ya ci nasara a kan Amalekawa da takobi.

¹⁴ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka rubuta wannan a cikin littafi, yã zama abin tuni, ka kuma faɗa wa Yoshuwa zan hallaka Amalekawa kaƙaf daga duniya.”

¹⁵ Musa ya gina bagade, sai ya kira shi UBANGIJI shi ne Tutata. ¹⁶ Ya ce, “Gama an ɗaga hannuwa sama zuwa kursiyin UBANGIJI, UBANGIJI zai yaƙi Amalekawa daga tsara zuwa tsara.”

18

Yetro ya ziyarci Musa

¹ Ana nan sai Yetro firist na Midiyan, kuma surukin Musa, ya ji duk abin da Allah ya yi wa Musa da mutanensa Isra'ila, da kuma yadda UBANGIJI ya fitar da Isra'ila daga Masar.

² Bayan da Musa ya tura matarsa Ziffora gida, sai surukinsa Yetro ya karɓe ta ³ da 'ya'yanta biyu maza. Ana kira ɗaya Gershom, domin Musa ya ce, “Na zama baƙo a baƙuwar kasa”; ⁴ ɗayan kuma Eliyezer, domin ya ce, “Allah mahaifina ya taimake ni ya cece ni daga takobin Fir'auna.”

⁵ Yetro surukin Musa tare da 'ya'yan Musa da matarsa suka zo wurin Musa a hamada, inda suka kafa sansani kusa da dutsen Allah ⁶ Yetro ya riga ya aika wa Musa cewa, “Ni surukinka Yetro, ina zuwa wurinka tare da matarka da 'ya'yanka maza biyu.”

⁷ Sai Musa ya tafi yã taryi surukinsa, ya sunkuya ya yi masa sumba. Suka gai da juna, sa'an nan suka shiga tenti. ⁸ Musa kuwa ya faɗa wa surukinsa duk abubuwan da UBANGIJI ya yi wa Fir'auna da Masarawa domin Isra'ila, da batun wahalolin da suka sha a hanya, da yadda UBANGIJI ya cece su.

⁹ Yetro ya yi murna da jin duk abubuwa masu kyau da UBANGIJI ya yi wa Isra'ila, wajen cetonsu daga hannun Masarawa. ¹⁰ “Yabo ga UBANGIJI wanda ya cece ku daga hannun Masarawa da na Fir'auna, wanda kuma ya cece mutanensa daga hannun Masarawa. ¹¹ Yanzu na san cewa UBANGIJI ya fi kowane allah, gama ya yi wannan ga masu girman kai da kuma waƙanda suka wulaƙanta Isra'ila.” ¹² Sa'an nan Yetro surukin Musa, ya kawo hadaya ta ƙonawa da waƙansu hadayu wa Allah, Haruna ya zo tare da dukan dattawan Isra'ila, suka ci abinci tare da surukin Musa a gaban Allah.

(Maimaitawar Shari'a 1.9-18)

¹³ Kashegari, Musa ya zauna domin yã yi wa mutane shari'a, sai suka tsaya kewaye da shi daga safe har yamma. ¹⁴ Sa'ad da surukinsa ya lura da duk abin da Musa yake yi saboda mutane, sai ya ce, “Mene ne wannan da kake yi wa mutane? Don me kai kaɗai kake zama kana yin shari'a wa mutane, yayinda mutanen nan suke tsaya kewaye da kai daga safe har yamma?”

¹⁵ Musa ya amsa ya ce, “Saboda mutanen suna zuwa wurina, don su nemi nufin Allah. ¹⁶ Duk lokacin da suke da gardama, akan kawo su a wurina, ni kuma sai in raba tsakaninsu, in kuma koya musu dokokin Allah da farillansa.”

¹⁷ Surukin Musa ya amsa ya ce, “Abin da kake yi ba daidai ba ne. ¹⁸ Kai da dukan mutanen da suke zuwa wurinka za ku gajiyar da kanku. Aikin ya fi ƙarfinka; ba za ka iya yinsa kai kaɗai ba. ¹⁹ Ka kasa kunne gare ni yanzu, zan ba ka shawara, Allah kuma yã kasance tare da kai. Kai za ka zama wakilin mutane a gaban Allah, ka kuma kawo gardamansu gare shi. ²⁰ Ka koya musu dokokinsa da farillarsa, ka kuma nuna musu hanyar rayuwa da ayyukan da za su yi. ²¹ Amma ka zaƙi mutane masu iyawa daga dukan mutane, maza masu tsoron Allah, amintattu, masu ƙin rashawa, ka sanya su shugabanni na dubbai, ɗari-ɗari, hamsin-hamsin da goma-goma. ²² Bari waƙannan mutane su sassanta mutane a kan ƙananan matsaloli, amma kowace babban matsala, ko bukata ta musamman, sai su kawo wurinka, ƙananan matsaloli kuma sai su yanke hukuncin da kansu. Ta haka ne za su taimaka wajen ɗaukan

nauyin jama'a, don su sa aikin ya zama maka da sauƙi. ²³ In ka yi haka, Allah ya umarta za ka iya jimre gajiyar, kuma dukan mutanen nan za su koma gida da murna."

²⁴ Musa ya kasa kunne ga surukinsa, ya kuma aikata duk abin da ya faɗa. ²⁵ Ya zaɓi mutane masu iyawa daga cikin dukan Isra'ila, ya naɗa su shugabannin mutane, shugabanni a kan dubbai, ɗari-ɗari, hamsin-hamsin da goma-goma. ²⁶ Suka yi hidimar alƙalanci na mutane a dukan lokaci. Gardandamin da suke da wuya, suka kawo wurin Musa, amma ƙananan batuttuwa, suka shari'anta a tsakaninsu.

²⁷ Sa'an nan Musa ya sallame surukinsa Yetro, ya kuwa koma ƙasarsa.

19

A Dutsen Sinai

¹ A rana ta farko a cikin watan uku bayan da Isra'ilawa suka bar Masar, a wannan rana, suka iso Hamadar Sinai. ² Bayan da suka tashi daga Refidim, suka shiga Hamadar Sinai, sai Isra'ilawa suka yi sansani a gaban dutsen.

³ Sai Musa ya hau kan dutsen don ya sadu da Allah, UBANGIJI kuwa ya kira shi daga dutsen ya ce, "Wannan shi ne abin da za ka faɗa wa gidan Yakub, da kuma abin da za ka faɗa wa mutanen Isra'ila. ⁴ 'Ku da kanku kun ga abin da na yi wa Masar, da yadda na ɗauko ku a kan fikafikan gaggafa na kawo ku wurina. ⁵ Yanzu, in kuka yi mini cikakken biyayya, kuka kuma kiyaye yarjejeniyata, to, za ku zama keɓeɓɓiyar taska a gare ni a cikin dukan al'ummai. Ko da yake duk duniya tawa ce, ⁶ za ku zama firistoci masu tsarki da kuma al'umma keɓaɓɓiya a gare ni.' Waɗannan su ne kalmomin da za ka faɗa wa Isra'ilawa."

⁷ Sai Musa ya koma ya aika a kira dukan dattawan mutane, ya bayyana dukan kalmomin da UBANGIJI ya umarta, ya faɗa. ⁸ Dukan mutane suka amsa gaba ɗaya suka ce, "Za mu yi duk abin da UBANGIJI ya faɗa." Sai Musa ya mayar wa UBANGIJI amsar da mutane suka bayar.

⁹ UBANGIJI kuwa ya ce wa Musa, "Ina zuwa wurinka a cikin baƙin hadari, domin mutane su ji ni ina maganar da kai, domin su amince da kai koyaushe." Sa'an nan Musa ya faɗa wa UBANGIJI abin da mutane suka ce.

¹⁰ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Tafi wurin mutanen, ka tsarkake su yau da gobe, ka sa su wanke tufafinsu. ¹¹ Su zama da shiri a rana ta uku, gama a ranar ce UBANGIJI zai sauko a kan Dutsen Sinai a idon dukan mutane. ¹² Sai ka yi wa jama'a iyaka kewaye da dutsen, ka kuma faɗa musu cewa, 'Ku mai da hankali, kada ku hau dutsen ko ku taɓa gefensa. Duk wanda ya taɓa dutsen, lalle za a kashe shi. ¹³ Za a jajjefe shi da duwatsu, ko a harbe shi da kibiyoyi, ba hannun da zai taɓa shi. Mutum ko dabbar da ya taɓa, ba za a bar shi da rai ba.' Lokacin da aka ji muryar ƙaho ne kawai za su iya taru a gindin dutsen."

¹⁴ Bayan da Musa ya gangara wurin mutane, ya tsarkake su, sai suka wanke tufafinsu. ¹⁵ Sa'an nan ya ce wa mutane, "Ku shirya kanku domin rana ta uku. Ku ƙame kanku daga yin jima'i."

¹⁶ A safiyar rana ta uku, aka yi tsawa, da walkiyoyi, sai ga girgije mai duhu a bisa dutsen, aka tsananta busar ƙaho, sai dukan jama'ar da suke cikin sansani suka yi rawar jiki. ¹⁷ Sa'an nan Musa ya jagoranci mutane daga sansani domin su sadu da Allah, sai suka tsaya a gefen dutsen. ¹⁸ Dutsen Sinai kuwa ya tunnuke duka da hayaki, gama UBANGIJI ya sauko a bisan dutsen cikin wuta. Hayakin ya hau kamar hayakin da yake fitowa daga matoya, duk dutsen ya yi rawa da ƙarfi, ¹⁹ sai karar ƙaho ya yi ta ƙaruwa. Sa'an nan Musa ya yi magana, murya Allah kuwa ta amsa masa.

²⁰ UBANGIJI ya sauko a kan ƙwanƙolin Dutsen Sinai, ya kira Musa zuwa ƙwanƙolin dutsen. Musa kuwa ya haura ²¹ sai UBANGIJI ya ce masa, "Ka sauka ka faɗa wa jama'a, kada su kuskura su ƙetare layin iyakan nan, garin son zuwa don ganin UBANGIJI, gama duk waɗanda suka yi haka za su mutu. ²² Ko firistocin da za su kusato UBANGIJI sai su tsarkake kansu, don kada in hallaka su."

²³ Musa ya ce wa UBANGIJI, "Mutanen ba za su hau Dutsen Sinai ba, gama kai da kanka ka gargace mu, 'Ku sa iyaka kewaye da dutsen ku kuma tsarkake shi.'"

²⁴ UBANGIJI ya amsa, "Sauka ka kawo Haruna tare da kai. Amma kada firistoci da mutane su zarce iyakan nan, a kan za su zo wurin UBANGIJI, don kada in hallaka su."

²⁵ Saboda haka Musa ya sauka wurin mutane ya kuma faɗa musu.

20

*Dokoki goma**(Maimaitawar Shari'a 5.1-21)*

¹ Sai Allah ya faɗi waɗannan kalmomi ya ce,

² “Ni ne UBANGIJI Allahnka, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta.

³ “Ba za ka yi wa kanka waɗansu alloli ba sai ni.

⁴ Ba za ka yi wa kanka waɗansu alloli a siffar wani abu a sama a bisa, ko a farkashin kasa, ko a farkashin ruwa ba. ⁵ Ba za ka durkusa gare su, ko ka yi musu sujada ba. Gama ni, UBANGIJI Allahnka mai kishi ne, nakan hukunta 'ya'ya har tsara ta uku da ta huɗu na waɗanda suke kina, ⁶ amma ina nuna kauna ga tsara dubbai na waɗanda suke kaunata, suke kuma kiyaye umarnaina.

⁷ Ba za ka yi amfani da sunan UBANGIJI Allahnka a banza ba, gama UBANGIJI zai hukunta duk wanda ya mai da sunansa banza.

⁸ Ka tuna da ranar Asabbaci domin ka kiyaye ta da tsarki. ⁹ Kwana shida za ka yi dukan aikinka, ¹⁰ amma rana ta bakwai Asabbaci ne ga UBANGIJI, Allahnka. A ranar ba za ka yi wani aiki ba, ko kai, ko ɗanka, ko 'yarka, ko bawa, ko baiwa, ko dabbarka, ko baƙon da yake zama tare da kai. ¹¹ Gama kwana shida UBANGIJI ya halicci sama da kasa, da teku, da duk abin da yake cikinsu, amma ya huta a rana ta bakwai. Saboda haka UBANGIJI ya albarkaci ranar Asabbaci, ya kuma mai da ita mai tsarki.

¹² Ka girmama mahaifinka da mahaifyarka, domin ka yi tsawon rai a kasar da UBANGIJI Allahnka yake ba ka.

¹³ Ba za ka yi kisankai ba.

¹⁴ Ba za ka yi zina ba.

¹⁵ Ba za ka yi sata ba.

¹⁶ Ba za ka ba da shaidar karya a kan maƙwabcinka ba.

¹⁷ Ba za ka yi kyashin gidan maƙwabcinka ba. Ba za ka yi kyashin matar maƙwabcinka ba, ko bawansa, ko baiwarsa, ko sansa, ko jakinsa, ko duk abin da yake na maƙwabcinka ba.”

(Maimaitawar Shari'a 5.23-33)

¹⁸ Da mutane suka ga tsawa da walƙiya, suka ji karar kaho, suka kuma ga dutsen yana hayaki, sai suka yi rawar jiki don tsoro. Suka tsaya da nisa ¹⁹ suka ce wa Musa, “Ka yi magana da mu da kanka, za mu kasa kunne. Amma kada Allah ya yi mana magana, don kada mu mutu.”

²⁰ Musa ya ce wa mutane, “Kada ku ji tsoro, gama Allah ya zo don ya gwada ku, don ku riƙa girmama shi, don kuma kada ku yi zunubi.”

²¹ Sa'ad da mutane suka tsattsaya da nesa, sai Musa ya matsa kusa da girgije mai duhu, inda Allah yake.

Gumaka da bagadai

²² Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka faɗa wa Isra'ilawa wannan. ‘Kun gani da kanku cewa na yi magana da ku daga sama. ²³ Kada ku yi waɗansu alloli in ban da ni, kada ku yi wa kanku allolin azurfa ko na zinariya.

²⁴ “Ku yi mini bagaden kasa, ku kuma miƙa mini hadaya ta konawa da hadaya ta salama, za ku hadayar da tumakinku da awakinku da shanu. Duk inda na sa a girmama sunana, zan zo wurinku, in sa muku albarka. ²⁵ In kuka yi mini bagade dutse, kada ku gina shi da sassafakƙun duwatsu, gama inda guduma ta taɓa duwatsun, sun haramtu ke nan. ²⁶ Kada ku gina wa bagadena matakala, domin kada yayinda wani yana hawa, mutane su ga tsiraicinsa.’

21

(Maimaitawar Shari'a 15.12-18)

¹ “Waɗannan su ne dokokin da za ka sa a gabansu.

Bayin Ibraniyawa

² “In ka sayi mutumin Ibraniyawa a matsayin bawa, zai bauta maka shekara shida. Amma a shekara ta bakwai, za ka ’yantar da shi, yā tafi ’yantacce, ba tare da ya biya kome ba. ³ In ya zo shi kaƙai, zai tafi ’yantacce shi kaƙai; amma in yana da mata a lokacin da ya zo, za tã tafi tare da shi. ⁴ In maigidansa ya yi masa aure, ta kuwa haifa masa ’ya’ya maza ko mata, matan da ’ya’yan, za su zama na maigidan, sai mutumin kaƙai zai tafi ’yantacce.

⁵ “Amma in bawan ya furta ya ce, ‘Ina kaunar maigidana, da matata, da ’ya’yana, ba na so kuma in ’yantu,’ ⁶ dole maigidansa yã kai shi gaban alkalai. Zai kai shi kofa ko madogarar kofa, yã huda kunnensa da basilla, sa’an nan zai zama bawansa duk tsawon kwanakinsa a duniya.

⁷ “In mutum ya sayar da ’yarsa a matsayin baiwa, ba za a ’yantar da ita kamar bawa ba. ⁸ In ba tã gamshi maigida wanda ya zaƙe ta domin kansa ba, dole yã bari a fanshe ta. Ba shi da dama yã sayar da ita ga baƙi, tun da yake bai kyauta mata ba. ⁹ In ya zaƙe ta domin ƙansa, dole yã ba ta duk damar da ’ya ta mace take da shi. ¹⁰ In ya auri wata mace, ba zai hana wa baiwar abinci da sutura ba, ba kuma zai ƙi kwana da ita ba. ¹¹ In bai tanada mata waƙannan abubuwa uku ba, sai tã tafi ’yantacciya, babu biyan kome.

Jin rauni

¹² “Duk wanda ya bugi mutum har ya kashe shi, lalle a kashe shi. ¹³ Amma in ba da nufin yã kashe shi ba, sai dai in Allah ne ya nufa haka, to, sai mutumin yã tsere zuwa inda zan nuna muku. ¹⁴ Amma in mutumin ya yi dabara har ya kashe wani mutum da gangan, sai a ƙauke shi daga bagadena a kashe shi.

¹⁵ “Duk wanda ya bugi mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi.

¹⁶ “Duk wanda ya saci mutum ya sayar da shi, ko kuwa aka iske shi a hannunsa, lalle kashe shi za a yi.

¹⁷ “Duk wanda ya la’anta mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi.

¹⁸ “Idan mutane suka yi faƙa, ƙayan ya jefa ƙayan da dutse, ko ya naushe shi amma bai mutu ba, sai dai ya yi ta jiyya, ¹⁹ idan mutumin ya sãke tashi ya yi tafiya ko da yana dogarawa da sanda ne, wanda ya buge shi zai kuɓuta, sai dai zai biya diyyar lokacin da ya ɓata masa, yã kuma lura da shi, har yã warke sarai.

²⁰ “In mutum ya dũke bawansa ko baiwarsa da sanda, sai bawan ko baiwar ta mutu saboda dũkan, dole a hukunta shi, ²¹ amma ba za a hukunta shi ba, in bawan ko baiwar ta tashi, bayan kwana ƙaya ko biyu, tun da bawan ko baiwar mallakarsa ne.

²² “Idan mutum biyu suna faƙa, har suka yi wa mace mai ciki rauni, har ya sa ta yi ɓari, amma wani lahani bai same ta ba, za a ci wa wanda ya yi mata raunin tara bisa ga yadda mijinta ya yanka za a biya, in dai abin da ya yanka ya yi daidai da abin da alkalai suka tsara. ²³ Amma in akwai rauni mai tsanani, sai a ƙauki rai a maimakon rai, ²⁴ ido don ido, haƙori don haƙori, hannu don hannu, ƙafa don ƙafa, ²⁵ kuna don kuna, rauni don rauni, kujewa don kujewa.

²⁶ “In mutum ya bugi bawa ko baiwa a ido, har idon ya lalace, dole yã ’yantar da shi ko ita, maimakon ido. ²⁷ In kuma ya fangare haƙorin bawa ko baiwa, dole yã ’yantar da bawan ko baiwar, a maimakon haƙorin.

²⁸ “In bijimi ya kashe namiji ko ta mace, dole a jajjefe bijimin har yã mutu, ba za a kuma ci namansa ba. Amma mai bijimin ba shi da laifi. ²⁹ In, har an san bijimin da wannan hali, an kuma yi wa mai shi gargadi, amma bai ƙaura shi ba, har ya kashe namiji ko ta mace, za a jajjefe bijimin tare da mai shi, har su mutu. ³⁰ Amma fa, in an bukace shi yã biya, zai biya don yã fanshi ransa ta wurin biyan abin da aka aza masa. ³¹ Wannan doka ta shafi batun bijimin da ya kashe ƙa ko ’ya. ³² In bijimin ya kashe bawa ko baiwa, mai shi zai biya shekel talatin na azurfa wa maigidan bawan, a kuma a jajjefe bijimin.

³³ “In mutum ya bar rami a buɗe, ko ya haƙa rami bai kuma rufe ba, sai saniya ko jaki ya faɗi a ciki, ³⁴ Mai ramin zai biya rashin da aka yi wa mai shi, matacciyar saniyan ko jakin, zai zama na mai ramin.

³⁵ “In bijimin mutum ya raunana bijimin wani, har ya mutu, sai mutanen biyu su sayar da mai ran, su raba kuɗin daidai, haka ma su yi da mai ran. ³⁶ Amma fa, in tun can, an san bijimin yana da wannan halin faƙa, duk da haka mai shi bai ƙaura shi ba, dole mai shi yã biya, dabba domin dabba, matacciyar dabbar kuwa tã zama nasa.

22

Tsarewar mallaka

¹ “In mutum ya saci saniya ko tunkiya ya yanka, ko ya sayar, zai biya shanu biyar, a maimakon saniyar da ya sata, ko kuma tumaki huɗu, maimakon tunkiyar da ya sata.

² “In aka iske ɓarawo yana cikin kofarin shiga yā yi sata, aka buge shi har ya mutu, to, ba za a nemi alhakin jininsa daga wurin kowa ba; ³ amma in ya faru bayan wayewar gari, to, za a nemi alhakin jinin ɓarawon a hannun wanda ya bugi ɓarawon.

“Barawon da aka kama da abin da ya sata, dole yā yi cikakkiyar ramuwa, amma in ba shi da kome, dole a sayar da shi a biya abin da ya sata. ⁴ In an sami dabbar, ko saniya, ko jaki, ko tunkiya da ya sata da rai a hannunsa, dole ɓarawon yā biya taran da za a ci shi, sau biyu na kowane ɗaya.

⁵ “In mutum ya sa dabbobinsa su yi kiwo a fili ko a gonar inabi, ya kuma bar dabbobinsa suka yi ɓarna a cikin gonar wani, sai a sa mai dabbar yā biya tara daga amfanin gonarsa mafi kyau duka.

⁶ “In gobara ta tashi, ta kuma bazu cikin kayayyuwa, har ta cinye tarin hatsi, ko hatsin da ke tsaye, ko dukan gonar, dole wanda ya sa wutar, yā biya taran da aka yanka masa saboda ɓarnan da wutar ta yi.

⁷ “In mutum ya ba maƙwabcinsa azurfa, ko kaya ajiya, aka kuma sace su daga gidan maƙwabcin, in an kama ɓarawon, sai ɓarawon yā biya abin da ya sata har sau biyu. ⁸ Amma in ba a sami ɓarawon ba, sai wanda aka yi ajiyar a gidansa, yā bayyana a gaban alkalai a bincika ko yana da hannu a kan kayan maƙwabcinsa. ⁹ A kowane rikicin cin amana da zai shiga tsakanin mutum biyu, ko a kan bijimi, ko jaki, ko tunkiya, ko riga, kai, ko a kan kowane irin abin da ya ɓata, da ma abin da aka samu a hannun wani, in akwai jayayya, za a kawo mutumin a gaban alkalai. Wanda alkali ya ce shi ne mai laifi, sai yā biya ɗayan taran da za a yanka, har sau biyu.

¹⁰ “In mutum ya ba da jaki, ko saniya, ko tunkiya, ko kowace dabba wa maƙwabcinsa ajiya, sai abin ya mutu, ko ya ji rauni, ko an ɗauke shi, in ba shaida, ¹¹ rantsuwa ce za tā raba tsakaninsu a gaban UBANGIJI cewa babu hannunsa a dukiyar maƙwabcinsa. Mai dukiyar kuwa zai yarda da rantsuwar, ba za a bukaci wanda aka bai wa amanar yā biya ba. ¹² Amma idan satan dabbar ce aka yi, dole wanda aka bai wa ajiyar yā biya mai dabbar taran da aka ci masa. ¹³ In naman jeji ne ya kashe ta, zai nuna gawar don shaida, ba za a kuwa sa maƙwabcin yā biya abin da naman jeji ya kashe ba.

¹⁴ “In mutum ya yi aron dabba daga wurin maƙwabcinsa, sai dabbar ta ji rauni ko ta mutu, yayinda mai shi ba ya nan, dole wanda ya yi aron dabbar yā biya. ¹⁵ Amma idan mai dabbar yana a wurin, wanda ya karɓa aron, ba zai biya kome ba. In an yi hayar dabbar ce, to, kuɗin da aka biya na hayar zai zama a madadin rashin.

Hakkin zamantakewa

¹⁶ “Idan mutum ya ruɗe budurwa, wadda ba wanda yake nemanta, ya kuma kwanta da ita, dole yā biya kuɗin aurenta, za tā kuma zama matarsa. ¹⁷ In mahaifinta ya ƙi yā ba da ita ga mutumin, dole mutumin yā biya dukiya daidai da abin da akan biya domin budurwai.

¹⁸ “Kada ku bar maiya da rai.

¹⁹ “Duk mutumin da ya yi jima’i da dabba dole a kashe shi.

²⁰ “Duk wanda ya yi hadaya ga wani allah ban da UBANGIJI, dole a hallaka shi.

²¹ “Kada a wulakanta, ko a zalunci baƙo, domin dā ku baƙi ne a ƙasar Masar.

²² “Kada ku ci zalin gwauruwa, ko maraya. ²³ In kuka yi haka, idan kuma suka yi kuka gare ni, zan ji kukansu. ²⁴ Zan husata, in kuma kashe ku da takobi; matanku kuma, su ma su zama gwauraye, ’ya’yanku kuwa su zama marayu.

²⁵ “In kun ba wa jama’ata matalauta da suke tsakaninku bashin kuɗi, kada ku zama kamar masu ba da rance; kada ku sa yā biya da ruwa. ²⁶ In kun ɗauki mayafi maƙwabcinku a matsayin jingina, ku mayar masa kafin fāɗuwar rana, ²⁷ domin mayafin ne abin da yake da shi na rufe jikinsa. To, da me zai rufu yā yi barci? Sa’ad da ya yi mini kuka, zan ji, gama ni mai tausayi ne.

²⁸ “Kada ku yi maganar saɓo ga Allah, ko ku la’anta mai mulkin mutanenku.

²⁹ “Kada ku jinkirta fitar da zakarku daga rumbunanku, ko harajin kayan da kuka saya.

“Dole ku ba ni ’ya’yan farinku maza. ³⁰ Ku yi haka da shanunku da tumakinku. Bari su kasance da iyayensu mata, har kwana bakwai, amma ku ba ni su a rana ta takwas.

³¹ “Za ku kasance mutanena masu tsarki. Saboda kada ku ci naman da namun jeji suka kashe; ku jefa wa karnuka.

23

Dokokin adalci da jinkai

¹ “Kada ku baza rahoton karya. Kada kuma ku haɗa baki da mugayen mutane har da ku zama munafukai ta wurin ba da shaidar karya.

² “Kada ku yi abin da ba daidai ba, don galibin mutane suna yin haka. Sa’ad da kuke ba da shaida a gaban shari’a, kada ku ba da shaidar karya a kauce wa gaskiya don ku faranta wa taron jama’a rai.

³ Kada ku yi wa matalauci sonkai a gaban shari’a.

⁴ “In ka ga saniyar abokin gābanka, ko jakinsa ya bace, ka yi koƙari ka mai da shi wurinsa. ⁵ In ka ga jakin wani maƙiyinka ya fāɗi a ƙarƙashin kayan da ya ɗauka, kada ka bar shi can, ka yi koƙari ka taimake shi.

⁶ “Kada ku kāsā yin adalci ga matalauci a wurin shari’a. ⁷ Ku yi nesa da ƙage. Kada ku kashe marar laifi tare da mai adalci, gama ba zan bar mugun yā tafi haka kawai ba.

⁸ “Kada ka karɓi cin hanci, gama cin hanci yakan makanta waɗanda suke gani, yakan kuma karkatar da maganar masu adalci.

⁹ “Kada ka zalunci baƙo, ku kanku kun san halin baƙunci, gama dā ku baƙi ne a Masar.

Dokokin Asabbaci

¹⁰ “Shekara shida za ku nome gonakinku ku girbe amfanin gonar, ¹¹ amma a shekara ta bakwai za ku bar ƙasa tā huta. Sa’an nan matalautan da suke cikinku za su sami abinci daga cikinta, namun jeji kuma za su ci abin da aka bari. Ku yi haka da gonakinku na inabi, da na itatuwan zaitun.

¹² “Kwana shida za ku yi aikinku, amma a rana ta bakwai, kada ku yi aiki, saboda saniyarku da jakinku su huta, haka kuma bawan da aka haifa a gidanku, da kuma baƙon da yake a cikinku yā wartsake.

¹³ “Ku mai da hankali, ku yi biyayya da duk abin da na faɗa muku. Kada ku kira sunaye waɗansu alloli; kada a ji su a bakinku.

Bukukkuwa uku na shekara

(Fitowa 34.18-26; Maimaitawar Shari’a 16.1-17)

¹⁴ “Sau uku a shekara za ku yi mini biki.

¹⁵ “Ku yi Bikin Burodi Marar Yisti, kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti, kamar yadda na umarce ku. Ku yi wannan a lokacin da aka ayana a watan Abib, gama a watan ne kuka fito daga Masar.

“Kada wani yā zo a gabana hannu wofi.

¹⁶ “Ku yi Bikin Girbi da nunan fari na amfanin shuke-shuken gonarku.

“Ku yi Bikin Tattarawa a ƙarshen shekara, sa’ad da kuka tattara amfani daga gonarku.

¹⁷ “Sau uku a shekara, maza duka za su bayyana a gaban UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹⁸ “Kada ku miƙa mini hadayar jini tare da wani abu mai yisti.

“Ba za a bar kitsen bikin hadayata yā kwana ba.

¹⁹ “Dole ne ku kawo mafi kyau daga nunan fari na gonakinku a gidan UBANGIJI Allahnku.

“Kada ku dafa ɗan akuya a cikin madarar mahaifiyarsa.

Mala’ikan Allah zai shirya hanya

²⁰ “Ga shi, zan aika mala’ika a gabanku, yā tsare ku a tafiyarku, yā kuma kawo ku wurin da na shirya. ²¹ Ku saurare shi, ku kuma kasa kunne ga abin da yake faɗa. Kada ku yi masa tawaye; ba zai gafarta tawayenku ba, gama shi wakilina ne. ²² In kun kasa kunne sosai ga abin da yake faɗi, kuka kuma yi abin da na faɗa, zan zama magabci ga abokan gābanku, zan kuma yi hamayya da abokan hamayyanku. ²³ Mala’ikana zai sha gabanku, yā kawo ku cikin ƙasar Amoriyawa, da Hittiyawa, da Ferizziyawa, da Kan’aniyawa, da Hiwiyawa, da kuma Yebusiyawa, zan kuma kawar da su. ²⁴ Kada ku durƙusa wa allolinsu, ko ku yi musu sujada, ko kuma ku bi al’adunsu. Za ku hallaka dukan allolinsu,

ku kuma farfasa keɓaɓɓun duwatsunsu. ²⁵ Ku bauta wa UBANGIJI Allahnku, albarkansa kuwa za ta kasance a kan abincinku da ruwan shanku. Zan dauke cuta daga cikinku. ²⁶ A kasaraku, mace ba za ta yi bari ba, ba kuma za a sami marar haihuwa ba. Zan ba ku tsawon rai.

²⁷ “Zan aiki razanata a gabanku, in kuma sa ruɗami a cikin kowace al’ummar da za ku sadu da ita. Zan sa duk abokan gaɓanku su juye da baya, su gudu. ²⁸ Zan aiki rina a gabanku, su kori Hiwiyawa, Kan’aniyawa da kuma Hittiyawa. ²⁹ Amma ba a shekara guda zan kore muku su ba, don kada kasar ta zama kufai har namun jeji su fi karfinku. ³⁰ Da kaɗan da kaɗan zan kore muku su, har yawanku ya kai yadda za ku mallaki kasar.

³¹ “Zan kafa iyakokinku daga Jan Teku* zuwa Bahar Rum,† daga hamada kuma zuwa Kogi.‡ Zan ba da mazaunan kasar a hannunku, za ku kuwa kore su daga gabanku. ³² Kada ku kulla yarjejeniya da su, ko da allolinsu. ³³ Kada ku bari su zauna a cikin kasaraku, in har kuka bar su, za su bata ku da zunubinsu na bautar allolinsu, har zai ya zama muku tarko.”

24

An Tabbatar da alkawari

¹ Ana nan sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ku hauro zuwa wurina, kai da Haruna, Nadab da Abihu, da kuma dattawa saba’in a cikin Isra’ila. Za ku yi sujada da dan nisa, ² sai Musa kaɗai zai kusaci UBANGIJI. Amma sauran kada su zo kusa, kada kuma jama’a su hau tare da shi.”

³ Sa’ad da Musa ya tafi ya faɗa wa mutanen duk kalmomin UBANGIJI da dokokinsa, sai suka amsa da murya da ya suna cewa, “Duk abin da UBANGIJI ya faɗa, za mu yi.” ⁴ Sai Musa ya rubuta duk abin da UBANGIJI ya faɗa.

Ya tashi kashegari da sassafe ya gina bagade kusa da dutsen, ya aza al’amudai goma sha biyu bisa ga kabilu goma sha biyu na Isra’ila. ⁵ Sai ya aiki samarin Isra’ilawa, suka miƙa hadaya ta konawa, suka kuma miƙa kananan bijimai don hadaya ta salama ga UBANGIJI. ⁶ Musa ya dauki rabin jinin ya zuba a cikin kwanoni, rabin kuma ya yayyafa a kan bagaden. ⁷ Sa’an nan ya dauki Littafin Alkawari ya karanta wa mutane. Suka amsa suka ce, “Za mu yi duk abin da UBANGIJI ya faɗa; za mu yi biyayya.”

⁸ Musa ya kuma dauki jinin, ya yayyafa a kan mutanen ya ce, “Wannan shi ne jinin alkawarin da UBANGIJI ya yi da ku, bisa ga dukan waɗannan kalmomi.”

⁹ Musa da Haruna, Nadab da Abihu, da dattawa saba’in, Allah na Isra’ila suka haura ¹⁰ suka kuma ga Allah na Isra’ila. A karƙashin kafafunsa akwai wani abu wanda aka yi da saffaya, mai haske kuma kamar sararin sama kansa. ¹¹ Amma Allah bai yi wa shugabannin Isra’ila wani abu ba; suka ga Allah, suka ci suka kuma sha.

¹² UBANGIJI ya ce wa Musa, “Hauro wurina a kan dutse, ka tsaya a nan, zan ba ka allunan dutsen, da doka da umarnan da na rubuta don koyonsu.”

¹³ Sa’an nan Musa ya fita tare da Yoshuwa mataimakinsa, ya kuwa hau kan dutsen Allah. ¹⁴ Ya ce wa dattawan, “Ku jira mu a nan, sai mun dawo wurinku. Haruna da Hur suna tare da ku, in wani yana da wata damuwa, sai ya je wurinsu.”

¹⁵ Da Musa ya hau dutsen, sai girgije ya rufe dutsen, ¹⁶ sai daukakar UBANGIJI ta sauka a kan Dutsen Sinai, kwana shida girgije ya rufe dutsen, a rana ta bakwai, sai UBANGIJI ya kira Musa daga cikin girgijen. ¹⁷ Ga Isra’ilawa dai, daukakar UBANGIJI ta yi kamar wuta mai ci a kan dutse. ¹⁸ Sa’an nan Musa ya shiga girgijen ya hau kan dutsen. Ya zauna a kan dutsen yini arba’in da dare arba’in.

25

Hadayu don tabanakul

(Fitowa 35.4-9)

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka faɗa wa Isra’ilawa su kawo mini hadaya. Za ka karɓi hadaya daga hannun kowane mutum wanda zuciyarsa ta yarda ya bayar.

³ “Ga iri jerin kayan da za ka karɓo daga hannunsu,

* 23:31 Da Ibraniyanci Yam Suf; wato, Tekun Iwa. † 23:31 Wato, Mediterraniyan ‡ 23:31 Wato, Yuferites

“zinariya, da azurfa, tagulla,
⁴ shuɗi, shunayya da jan zare, lallausan lilin,
 da gashin akuya,
⁵ fatun ragunan da aka wanke, fatun awaki masu kyau,
 itacen akashiya,
⁶ mai domin fitila,
 kayan yaji domin man keɓewa da kuma turare mai kanshi,
⁷ da duwatsun Onis, da duwatsun da za a mammanne a efod da kyallen maƙalawa a kirji.

⁸ “Sa’an nan ka sa su yi mini wuri mai tsarki, domin in zauna a cikinsu. ⁹ Ka ƙera wannan tabanakul da duk kayan da suke ciki da waje, daidai yadda zan nuna maka.

Akwatin alkawari
 (Fitowa 37.1-9)

¹⁰ “Ka sa a yi akwatin alkawarin da itacen ƙirya, tsawonsa kamu biyu da rabi, fāɗinsa kamu ɗaya da rabi, tsayinsa kuma kamu ɗaya da rabi. ¹¹ Ka dalaye shi da zinariya zalla ciki da waje, za ka yi wa gefe-geƙensa ado da gurun zinariya. ¹² Ka kewaye akwatin da zaban zinariya huɗu ka kuma haɗa su da ƙafafunsa huɗu, zobaɪ biyu a kowane gefe. ¹³ Sa’an nan ka yi sanduna da itacen ƙirya, ka dalaye su da zinariya. ¹⁴ Ka sa sandunan a cikin zaban, a gefen akwatin domin ɗaukansa. ¹⁵ Sanduna za su kasance a cikin waɗannan zaban akwatin alkawarin; ba za a cire su ba. ¹⁶ Sa’an nan ka sa Shaidar da zan ba ka, a cikin akwatin.

¹⁷ “Ka yi murfin kafara da zinariya zalla, tsawonsa kamu biyu da rabi, fāɗinsa kuma kamu ɗaya da rabi. ¹⁸ Ka kuma yi kerubobi biyu da zinariyar da aka ƙera, ka sa a gefen nan biyu na murfin. ¹⁹ Ka yi kerubobi biyu, ɗaya a wannan gefe, ɗaya kuma a ɗayan gefen; za ka manne su a kan murfin, su zama abu ɗaya. ²⁰ Kerubobin su kasance da fikafikansu a buɗe, domin su inuwantar da murfin, za su fuskanci juna, suna duba murfin. ²¹ Ka sa murfin a bisa akwatin ka kuma sa allunan dokokin alkawarin da zan ba ka a ciki. ²² Can, a bisa murfin da yake tsakanin kerubobi biyu da suke bisa akwatin alkawari na Shaida, zan sadu da kai, in kuma ba ka dukan umarnai domin Isra’ilawa.

Tebur
 (Fitowa 37.10-16)

²³ “Ka yi tebur da itacen ƙirya, tsawonsa kamu biyu, fāɗinsa kamu ɗaya, tsayinsa kuma kamu ɗaya da rabi. ²⁴ Ka dalaye shi da zinariya zalla ka kuma yi masa ado kewaye da gurun zinariya. ²⁵ Ka yi dajiya mai fāɗin tafin hannu, ka kuma yi wa dajiyar ado da gurun zinariya. ²⁶ Ka yi zaban zinariya huɗu domin teburin, ka daure su a kusurwoyi huɗu, inda ƙafafu huɗun suke. ²⁷ Zaban za su kasance kusa da dajiyar don riƙe sandunan da za a yi amfani don ɗaukar teburin. ²⁸ Ka yi sandunan da itacen ƙirya, ka dalaye su da zinariya, da sandunan ne za ku riƙa ɗaukan teburin. ²⁹ Da zinariya zalla kuma za ka yi farantansa, da kwanoninsa na tuya, da butocinsa, da kwanoninsa domin zaban hadayu. ³⁰ Ka sa burocin Kasancewa a kan wannan tebur, yā kasance a gabana kullum.

Wurin ajiye fitila
 (Fitowa 37.17-24)

³¹ “Ka yi wurin ajiye fitilar da zinariya zalla, ka kuma yi gindinsa tare da gorar jikinsa da ƙerariyar zinariya; kwafunansa da suka yi kamar furanni, tohonsa da furanninsa su yi yadda za su zama ɗaya da shi. ³² Wurin ajiye fitilar yā kasance da rassa shida, rassan nan za su miƙe daga kowane gefe na wurin ajiye fitilan, uku a gefe guda, uku kuma a ɗaya gefen. ³³ Kwafuna uku masu siffar furanni almon, da toho, da kuma furannin za su kasance a rashe guda, uku a kan rashe na biye, haka kuma a kan saura rassan shida da suka miƙe daga wurin ajiye fitilan. ³⁴ A bisa wurin ajiye fitilan kuwa za a kasance da kwafuna huɗu masu siffar furannin almon, da toho, da furanni. ³⁵ Toho ɗaya zai kasance a ƙarƙashin rassa biyu na farkon da suka miƙe daga wurin ajiye fitilan, toho na biyu a ƙarƙashin rassa biyu na biye, toho na uku a ƙarƙashin rassa na uku, rassa shida ke nan duka. ³⁶ Tohon da kuma rassan za su kasance ɗaya da wurin ajiye fitilan da aka yi da ƙerariyar zinariya.

³⁷ “Sa’an nan ka yi fitilu bakwai, ka sa su a bisa wurin ajiye fitilan ta yadda za su haskaka wajen da suka fuskanta. ³⁸ Za a yi lagwaninsa da manyan farantansa da kerarriyar zinariya. ³⁹ Da zinariya zalla na talenti ɗaya za ka yi wurin ajiye fitilan da waɗannan abubuwa duka. ⁴⁰ Sai ka lura ka yi su daidai bisa ga fasalin da aka nuna maka a kan dutse.

26

Tabanakul
(Fitowa 36.8-19)

¹ “Ka yi tabanakul da labule goma na lilin mai laushi a naɗe shi biyu, a saƙa labulen da ulu mai ruwan shuɗi, da ulu mai ruwan shunayya, da kuma ulu mai ruwan ja. Waɗannan labule za a yi musu zānen siffofin kerubobi, aikin gwani. ² Dukan labulen, girmansu zai zama kamu ashirin da takwas, fāɗinsu kuwa kamu huɗu. Labulen su zama daidai wa daida. ³ Ka haɗa labule biyar tare, ka yi haka kuma da suran biyar ɗin. ⁴ Ka sa wa labulen rammuka da ulu mai ruwan shuɗin a gefen ƙarshe na labule ɗaya, a kuma yi haka a ƙarshen gefe na ɗaya kuma. ⁵ Ka yi wa labulen rammuka hamsin a ɗayan labule, ka kuma yi haka a ƙarshe ɗayan labulen, rammukan su fuskanci juna. ⁶ Sa’an nan ka yi maɗauri hamsin na zinariya don amfanin ɗaura labulen a haɗe, domin tabanakul yā zama ɗaya.

⁷ “Ka yi labule goma sha ɗaya na gashin akuya da za ka rufe tabanakul. ⁸ Tsawon kowanne yā zama kamu talatin, fāɗinsa kuma yā zama kamu huɗu. Labulen za su zama daidai wa daida. ⁹ Ka haɗa labule biyar ka ɗinka. Haka kuma za ka yi da sauran shidan. Ka naɗe shida ɗin biyu, ka yi labulen ƙofar tentin da shi. ¹⁰ Ka yi rammuka hamsin a ƙarshen gefen kashi ɗaya na labulen, haka kuma a ƙarshen kashi ɗayan. ¹¹ Sai ka kuma yi maɗauri hamsin da tagulla, ka ɗaura su a haɗe da tentin su zama ɗaya. ¹² Ragowar rabin labulen da yake a bisa tenti kuma sai a bar shi yana lilo a bayan tabanakul. ¹³ Tsawon labulen tenti zai zama kamu ɗaya a kowane gefe, abin da ya rage kuma sai a bar shi ya yi ta lilo a kowane gefe don yā rufe tabanakul. ¹⁴ Ka yi abin rufe tentin da fatun raguna da aka rina ja, a kansa kuma ka rufe shi da fatun shanun teku.

(Fitowa 36.20-34)

¹⁵ “Ka yi tabanakul da katakon itacen ƙiryar da aka kakkafa a tsaye. ¹⁶ Tsawon kowane katako zai zama kamu goma, fāɗinsa kuma kamu ɗaya da rabi, ¹⁷ ka kafa katakan suna duban juna. Ka yi da dukan katakan tabanakul haka. ¹⁸ Ka shirya katakai ashirin a gefen kudu na tabanakul, ¹⁹ ka kuma yi rammuka arba’in da azurfar da za a sa wa katakan nan ashirin. Za a sa kawunan katakan da aka fiƙe a cikin rammukan. ²⁰ Game da ɗayan gefen, gefen arewa na tabanakul, za ka kafa katakai ashirin, ²¹ da rammukan azurfa arba’in, biyu a ƙarƙashin kowane katako. ²² Ka kafa katakai shida don can ƙarshen katakan, wato, a wajen yamma na ƙarshen tabanakul, ²³ ka kuma kafa katakai biyu a kusurwoyi can ƙarshe. ²⁴ Za a haɗa katakan nan a kusurwa daga ƙasa zuwa sama a daure su. Haka za a yi da katakan kusurwa na biyu. ²⁵ Ta haka za a sami katakai takwas da rammukansu na azurfa guda goma sha shida, kowane katako yana da rammuka biyu.

²⁶ “Ka kuma yi sanduna da itacen ƙirya. Sanduna biyar domin katakai na gefe ɗaya na tabanakul, ²⁷ biyar domin katakai wancan gefe, biyar kuma domin na gefe wajen yamma, can ƙarshen tabanakul. ²⁸ Sandan da yake tsakiyar katakan, zai bi daga wannan gefe zuwa ƙarshen wancan gefe. ²⁹ Ka dalaye dukan katakan da zinariya, ka kuma yi zoban zinariya don su riƙe sandunan. Ka kuma dalaye sandunan da zinariya.

³⁰ “Ka yi tabanakul bisa ga fasalin da aka nuna maka a bisa dutsen.

(Fitowa 36.35-38)

³¹ “Ka yi labule mai ruwan shuɗi, shunayya da jan zare da kuma lallausan lilin da aka tuƙa, da zānen kerubobin da mai fasaha ya yi. ³² Ka rataye shi a bisa dogayen sanduna huɗun nan na itacen ƙirya, waɗanda aka dalaye da zinariya, waɗanda suke tsaya a rammuka huɗu na azurfa. ³³ Ka rataye labule daga maɗauri, ka sa akwatin alkawari a bayan labulen. Labulen zai raba Wurin Mai Tsarki da Wurin Mafi Tsarki. ³⁴ Ka sa murfin kafara a bisa akwatin alkawari a Wuri Mafi Tsarki. ³⁵ Ka sa tebur a gaba labulen, a gefen arewa na tabanakul, ka kuma sa wurin ajiye fitilan ɗaura da shi, a wajen kudu.

³⁶ “Game da kofar shigar tenti kuwa, ka yi labule mai ruwan shuɗi, shunayya da jan zare na lallausan lili da aka tuƙa, aikin gwani. ³⁷ Ka yi kugiyoyin zinariya domin wannan labule da katakai itacen kirya biyar, waɗanda aka dalaye da zinariya. Ka kuma yi zubi na tagulla biyar domin su.

27

Bagaden hadaya ta konawa (Fitowa 38.1-7)

¹ “Ka gina bagade da itacen kirya, mai tsawo kamu uku, zai zama murabba’i, mai tsawo kamu biyar, fāɗi kuma kamu biyar. ² Ka yi masa kaho a kowace kusurwan nan huɗu, domin bagade da kahoni duk su zama ɗaya, ka dalaye bagade da tagulla. ³ Ka yi duk kayan aikinsa da tagulla, tukwanensa na ɗiban toka, da manyan cokula, da kwanonin yayyafawa, da cokula masu yatsotsi don nama da kuma farantai domin wuta. ⁴ Ka yi raga na tagulla domin sa, ka kuma yi zoben tagulla a kowace kusurwan nan huɗu na bagaden. ⁵ Ka sa ragar a karkashin bagade domin tā kai tsakiyar bagade. ⁶ Ka yi wa bagaden sanduna da itacen kirya, ka dalaye su da tagulla. ⁷ Za a zura sandunan a cikin zoben saboda su kasance a gefe biyu na bagade a lokacin da ake ɗaukarsa. ⁸ Ka yi bagaden da katakai, sa’an nan ka robe cikinsa. Ka yi shi bisa ga fasalin da aka nuna maka a bisa dutsen.

Filin tabanakul (Fitowa 38.9-20)

⁹ “Ka yi fili domin tabanakul. Tsawon gefen kudu zai zama kamu ɗari da labulen da aka yi da zaren lili mai kyau, ¹⁰ da katakai ashirin da rammukan tagulla ashirin da kugiyoyin azurfa da kuma rammuka a kan katakai. ¹¹ A wajen arewa shi ma, tsawon yā zama kafa ɗari. Ka kama labulen da kugiyoyin da aka yi da azurfa waɗanda aka manna a kan karkashin da aka dalaye da azurfa.

¹² “Faɗin karkashin filin a yamma zai zama kamu hamsin. A kuma sa labule tare da rammuka goma da kuma katakai goma. ¹³ A wajen gabas can karkashin, wajen fitowar rana, fāɗin filin zai zama kamu hamsin. ¹⁴ Tsayin labulen kofa na gefe ɗaya zai zama kamu goma sha biyar, da katakai uku tare da rammukansu uku, ¹⁵ haka kuma tsayin labule na wancan gefen, zai zama kamu goma sha biyar, da katakai uku tare da rammukansu uku.

¹⁶ “Domin kofar tentin, a saka labule mai tsayin kamu ashirin da lallausan zaren lili mai ruwan shuɗi, da shunayya, da jan zare, mai aikin gwani, da katakai huɗu tare da rammukansu huɗu. ¹⁷ Duk kataran da suke kewaye da filin, za a yi musu maɗaurai na azurfa da kuma kugiyoyi, da rammukan tagulla. ¹⁸ Tsayin filin zai zama kamu ɗari, fāɗinsa kuma kamu hamsin, tsayin labulensa na lallausan zaren lili zai zama kamu biyar, a kuma yi rammukansa da tagulla. ¹⁹ Dukan sauran kayan da aka yi amfani da su a aikin wannan tabanakul, ko da wanda irin aiki ne za a yi da su, har da dukan dogayen turakunsa da na filin, za a yi su da tagulla ne.

Mai don wurin ajiye fitila (Fristoci 24.1-4)

²⁰ “Ka umarci Isra’ilawa su kawo tsabtataccen mai, tatacce daga zaitun domin fitilu, saboda fitilun su yi ta ci a koyaushe. ²¹ A cikin Tentin Sujada, a waje da labulen da yake a gaban Akwatin Alkawari, Haruna da ’ya’yansa za su sa fitilu su yi ta ci a gaban UBANGIJI, daga yamma har safiya. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla a cikin Isra’ila har tsararraki masu zuwa.

28

Rigunan firistoci (Fitowa 39.1-7)

¹ “Ka sa a kawo maka Haruna ɗan’uwanka, tare da ’ya’yansa Nadab da Abihu, Eleyazar da Itamar daga cikin Isra’ilawa, domin su yi mini hidima a matsayin firistoci. ² Ka yi tufafi masu tsarki domin ɗan’uwanka Haruna, domin a girmama, a kuma ɗaukaka shi. ³ Ka faɗa wa dukan gwanayen da na ba su hikima a irin abubuwan nan, cewa su yi tufafi saboda Haruna, don a tsarkakewarsa, domin yā yi mini hidima a matsayin firist. ⁴ Waɗannan su ne tufafin da za su ɗinka, kyallen maƙalawa a kirji, da efod, da taguwa, da doguwar riga, da rawani, da abin ɗamara. Za su yi wa ɗan’uwanka, Haruna da

'ya'yansa, waɗannan tsarkaka tufafi, don su zama firistoci masu yi mini hidima. ⁵ Ka sa su yi amfani da zinariya, da zare mai ruwan shuɗi da shunayya da ja, da kuma lallausan lili.

Efod

(Fitowa 39.2-7)

⁶ “Ka yi efod da zinariya, da shuɗi, da shunayya, da jan zare, da kuma lallausan lili, aikin gwani mai sana'a. ⁷ Za a yi fele biyu, gaba da baya, sa'an nan a haɗa, a ɗinka a mahaɗinsu a kafaɗa. ⁸ Za a yi mata abin ɗamara da irin kayan da aka yi efod da shi, wato, da zinariya, da shuɗi, da shunayya, da mulufi, da lallausan zaren lili.

⁹ “Ka ɗauki duwatsu biyu masu daraja, ka rubuta sunayen 'ya'yan Isra'ila a kai ¹⁰ bisa ga haihuwarsu, sunaye shida a kan dutse ɗaya, saura shida kuma a kan ɗaya dutsen. ¹¹ A rubuta sunayen 'ya'yan Isra'ila a kan duwatsu biyun, yadda mai yin aiki da dutse mai daraja yakan zāna hatimi. Sa'an nan a sa kowane dutse a cikin tsaiko na zinariya ¹² a ɗaura su a kan kyallen kafaɗa efod a matsayin duwatsun tuni ga 'ya'yan Isra'ila. Haruna ne zai ɗauki sunayen a kafaɗarsa don tuni a gaban UBANGIJI. ¹³ Ka yi tsaiko na zinariya ¹⁴ da tuƙaƙƙun sarƙoƙi biyu kamar igiya, na zinariya zalla, ka kuma ɗaura wa tsaikunan nan biyu tuƙaƙƙun sarƙoƙi.

Kyallen makalawa a kirji

(Fitowa 39.8-21)

¹⁵ “Ka shirya kyallen da za a manna a kirji don neman nufin Allah. Sai a saƙa shi da gwaninta kamar yadda aka saƙa efod ɗin. A saƙa shi da zinariya, da shuɗi, da shunayya, da mulufi, da lallausan zaren lili. ¹⁶ Zai zama murabba'i, tsawonsa kamu ɗaya, fāɗinsa kuma kamu ɗaya, a naɗe shi biyu. ¹⁷ Sa'an nan ka yi jeri huɗu na duwatsu masu daraja a kansa. A jeri na fari, a sa yakutu, da tofaz, da zumurrudu. ¹⁸ A jeri na biyu, a sa turkuwoyis, da saffaya, da emeral. ¹⁹ A jeri na uku, a sa yakin, da idon mage da ametis. ²⁰ A jeri na huɗu, a sa kirisolit, da onis, da yasfa. Ka sa su a tsaiko na zinariya. ²¹ A bisa duwatsun nan goma sha biyu, sai a zāna sunayen 'ya'yan Isra'ila bisa ga kabilansu goma sha biyu. Za a zāna sunayen kamar hatimi.

²² “Ka yi wa kyallen makalawa a kirjin tuƙaƙƙun sarƙoƙin zinariya zalla. ²³ Ka yi zobe biyu na zinariya saboda kyallen makalawa a kirjin, ka kuma ɗaura su a kusurwoyin kyallen makalawa a kirji. ²⁴ Ka ɗaura sarƙoƙin zinariyan nan biyu a zaban a kusurwan kyallen makalawa a kirji. ²⁵ Ka kuma sa sauran bakunan sarƙoƙin nan biyu a kan tsaikon nan biyu, kana haɗa su da kyallen kafaɗa na efod a gaba. ²⁶ Ka yi zobai biyu na zinariya ka ɗaura su ga sauran kusurwoyi kyallen makalawa a kirji, a gefen ciki kusa da efod. ²⁷ Ka ƙara zobai biyu, ka kuma ɗaura su a bakin kyallen da ya sauka daga kafaɗa ta gaban efod, kusa da mahaɗin kyallaye biyu a bisa ɗamara na efod. ²⁸ Za a ɗaura zaban kyallen makalawa a kirji a zaban efod da shuɗiyar igiya, domin kyallen makalawa a kirji yā zauna a bisa abin ɗamarar efod, don kada yā kunce.

²⁹ “Duk sa'ad da Haruna zai shiga Wuri Mai Tsarki, zai shiga riƙe da sunayen 'ya'yan Isra'ila a zuciyarsa a kan kyallen makalawa a kirji na neman nufin Allah, domin yā zama abin tunawa a gaban UBANGIJI. ³⁰ Ka kuma sa Urim da Tummim a kyallen makalawa a kirji, don su kasance a zuciyar Haruna, a duk sa'ad da zai shiga gaban UBANGIJI. Haka kuwa kullum Haruna zai riƙa kai koke-koken Isra'ilawa a gaban UBANGIJI.

Sauran rigunan firistoci

(Fitowa 39.22-26,30,31)

³¹ “Ka yi taguwar efod da shuɗi duka, ³² ka yanke wuya a tsakiyarta don sawa. A kuma naɗe wuyan rigar yā yi kauri domin kada yā yage. ³³ Za a yi wa bakin rigar ado da fasalin 'ya'yan rumman masu launin shuɗi, da shunayya, da mulufi. A sa ƙararrawa ta zinariya a tsakananinsu. ³⁴ Za ka jera su bi da bi, wato, 'ya'yan rumman na biye da ƙararrawar zinariya kewaye da bakin rigar. ³⁵ Dole Haruna yā sa shi sa'ad da yake hidima. Za a ji ƙarar ƙararrawar sa'ad da zai shiga Wuri Mai Tsarki a gaban UBANGIJI, da sa'ad da ya fita, don kada yā mutu.

³⁶ “Ka yi allo na zinariya zalla, ka kuma yi rubutu a kansa kamar na hatimi, haka, Mai tsarki ga UBANGIJI.

³⁷ Ka ɗaura shi da igiyar ruwa bula domin a haɗa shi da rawani; zai kasance a gaban rawanin. ³⁸ Zai kasance a goshin Haruna, ta haka zai ɗauki kurakuran da ya yiwa Isra'ilawa sun yi cikin miƙa baye-bayensu masu tsarki. Zai kasance a goshin Haruna kullayaumin, domin su zama abin karɓa ga UBANGIJI.

³⁹ “Ka saƙa doguwar riga da lallausan lilin ka kuma yi hula da lallausan zaren lilin, ka kuma saƙa abin ɗamara mai ado.

(Fitowa 39.27-29)

⁴⁰ “Ka saƙa doguwar riga, abin ɗamara da kuma huluna domin 'ya'yan Haruna, don yā ba su girma da ɗaukaka. ⁴¹ Bayan ka sa waɗannan riguna wa ɗan'uwanka Haruna da 'ya'yansa, ka shafe su da mai, ka kuma naɗa su. Ka keɓe su domin su yi mini hidima a matsayin firistoci.

⁴² “Ka yi 'yan wandunan ciki na lilin don su rufe tsiraicinsu, tsayinsu zai kama daga kwankwaso zuwa cinya. ⁴³ Dole Haruna da 'ya'yansa su sa su sa'ad da za su shiga Tentin Sujada, ko sa'ad da suka kusace bagade domin hidima a Wuri Mai Tsarki, don kada su yi laifi, su kuma mutu.

“Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla wa Haruna da zuriyarsa har abada.

29

Keɓewar firistoci

(Firistoci 8.1-36)

¹ “Ga abin da za ka yi don ka keɓe su, don su yi mini hidima a matsayin firistoci. Ka ɗauki ɗan bijimi da raguna biyu marasa lahani. ² Daga garin alkama mai laushi marar yisti kuwa, ka yi burodi, da wainan da aka kwaɓa da mai, da ƙosai waɗanda an barbaɗa mai a kai. ³ Ka sa waɗannan a cikin kwando. Sa'an nan ka miƙa su tare da ɗan bijimin da ragunan nan biyu. ⁴ Bayan haka sai ka kawo Haruna da 'ya'yansa a ƙofar Tentin Sujada ka yi musu wanka. ⁵ Ka ɗauki rigar ka sa wa Haruna, ka sa masa doguwar rigar, da rigar efod, da efod kanta, da ƙyallen makalawa a kirji. Ka ɗaura masa efod da ɗamarar da aka yi mata ado. ⁶ Ka naɗa masa rawani a kai, ka kuma sa kambi mai tsarki a bisa rawanin. ⁷ Ka ɗauki man shafewa ka shafe shi, ta wurin zuba man a kansa. ⁸ Ka kawo 'ya'yansa, ka sa musu taguwoyi, ⁹ ka kuma sa musu huluna a kansu. Sa'an nan ka ɗaura wa Haruna da 'ya'yansa abin ɗamara. Su kuwa da zuriyarsu, aikin firist kuwa zai zama nasu ta wurin dawwammamiyar farilla.

“Ta haka za ka keɓe Haruna da 'ya'yansa maza.

¹⁰ “Ka kuma kawo bijimin a gaban Tentin Sujada, sai Haruna da 'ya'yansa su ɗora hannuwansu a kansa. ¹¹ Ka yanka shi a gaban UBANGIJI a ƙofar Tentin Sujada. ¹² Ka ɗibi jinin bijimin ka zuba a kan ƙahoni na bagade da yatsanka, sauran jinin kuwa ka zuba a gindin bagaden. ¹³ Sa'an nan ka ɗauki dukan kitsen da ya rufe kayan ciki, da kitsen da yake manne da hanta, da ƙoda biyu da kuma kintsen da yake a kansu, ka ƙone su a kan bagade. ¹⁴ Amma ka ƙone naman bijimin, da fatarsa, da kayan cikin, a bayan sansani. Hadaya ce ta zunubi.

¹⁵ “Ka ɗauki ɗaya daga cikin ragunan, Haruna kuwa da 'ya'yan maza za su ɗora hannuwansa a kansa. ¹⁶ Ka yanka ragon, ka ɗibi jinin, ka yayyafa shi kewaye da gefen bagaden. ¹⁷ Ka yayyanka rago gunduwa-gunduwa, ka wanke kayan cikin, da ƙafafun, da kan, ka haɗa su da gunduwoyin. ¹⁸ Sa'an nan ka ƙone ragon ɗungum a kan bagade. Hadaya ta ƙonawa ce ga UBANGIJI, mai daɗin ƙanshi, wato, hadaya ce da aka ƙone da wuta ga UBANGIJI.

¹⁹ “Ka ɗauki ɗayan ragon, sai Haruna da 'ya'yansa maza su ɗora hannuwansu a kansa. ²⁰ Ka yanka ragon, ka ɗibi jinin, ka shafa a bisa leɓen kunnen Haruna na dama, da bisa leɓen kunnuwan 'ya'yansa maza na dama, da kan manyan yatsotsin hannuwansu na dama, da kuma a kan manyan yatsotsin ƙafafunsu na dama. Sauran jinin kuwa, sai ka yayyafa shi kewaye da gefen bagaden. ²¹ Ka ɗibi jinin da yake a kan bagade, da man shafewa, ka yafa a kan Haruna da rigunansa, da kuma a kan 'ya'yansa maza da rigunansu. Sa'an nan shi da 'ya'yansa maza da rigunansu za su tsarkake.

²² “Ka ɗebi kitse daga wannan rago, ka yanke wutsiyarsa mai kitse, ka kuma ɗebi kitsen da ya rufe kayan ciki, da kitsen da yake bisa hanta, da ƙoda biyu da kitsen da yake kansu, da cinyar dama. (Gama rago ne don naɗi.) ²³ Daga kwandon burodi marar yisti, wanda yake gaban UBANGIJI, ka ɗauki dunkule ɗaya, da waina da aka yi da mai, da kuma ƙosai. ²⁴ Ka sa dukan waɗannan a hannun Haruna da 'ya'yansa maza, su kaɗa su a gaban UBANGIJI a matsayin hadaya ta kaɗawa. ²⁵ Sa'an nan ka karɓe

su daga hannuwansu, ka kone su a kan bagade tare da hadaya ta konawa, domin kanshi mai daɗi ga UBANGIJI, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga UBANGIJI. ²⁶ Bayan haka, ka ɗauki kirjin ragon domin naɗin Haruna, ka kaɗa shi a gaban UBANGIJI kamar hadaya ta kaɗawa. Wannan kirji zai zama rabonka.

²⁷ “Ka tsarkake kirji na hadaya ta kaɗawa, da cinya ta hadaya ta ɗagawa, waɗanda za a kaɗa a kuma ɗaga na ragon naɗin, wanda yake na Haruna da kuma na 'ya'yansa maza. ²⁸ Wannan zai zama rabon Haruna da 'ya'yansa maza daga Isra'ilawa. Gama wannan hadaya ta ɗagawa ce daga cikin hadayu na salama da Isra'ilawa za su miƙa wa UBANGIJI.

²⁹ “Kebabɓun tufafin nan na Haruna za su zama na zuriyarsa bayan mutuwarsa. Da tufafin nan ne za a zuba musu mai, a keɓe su. ³⁰ Ɗan da ya gāje shi a matsayin firist, shi ne zai sa su har kwana bakwai, lokacin da ya shiga Tentin Sujada, don yā yi aiki a Wuri Mai Tsarki.

³¹ “Ka ɗauki ragon naɗi, ka dafa naman a tsattsarkan wuri. ³² A ƙofar Tentin Sujada, Haruna da 'ya'yansa maza za su ci wannan rago da burocin da yake cikin kwandon. ³³ Za su ci abubuwan nan da aka yi kafara da su a lokacin tsarkakewarsu da keɓewarsu. Ba wanda zai ci, sai su kaɗai, gama abubuwan nan tsarkaka ne. ³⁴ In naman ragon naɗi ko wani burocin ya ragu har safiya, a kone shi, kada a ci gama tsarkake ne.

³⁵ “Ka yi wa Haruna da 'ya'yansa maza duk abin da na umarce ka, ka ɗauki kwana bakwai don naɗinsu. ³⁶ Ka miƙa bijimi ɗaya kowace rana domin hadaya don zunubi ta yin kafara. Ka tsarkake bagade ta wuri yin kafara dominsa, ka shafe shi da mai don ka tsarkake shi. ³⁷ Kwana bakwai za ka yi kafara saboda bagaden, ka kuma tsarkake shi. Sa'an nan bagaden zai zama mafi tsarki, kuma duk abin da ya taɓa bagaden zai tsarkaka.

(Firistoci 6.8-13; Kidaya 28.1-8)

³⁸ “Ga abin da za ka miƙa a bisa bagaden kowace rana. 'Yan raguna biyu masu shekara ɗaya-ɗaya. ³⁹ Ka miƙa ɗaya da safe, ɗaya kuma da yamma. ⁴⁰ Haɗe da ɗan rago na farkon, ka miƙa mudun gari mai laushi wanda an gauraye da kwalaba ɗaya na tataccen mai zaitun, da kwalaba ɗaya na ruwan inabi don hadaya ta sha. ⁴¹ Ka miƙa ɗaya ragon da yamma, tare da hadaya ta gari da hadaya ta sha kamar aka yi ta safe, mai daɗin kanshi, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga UBANGIJI.

⁴² “Wannan za tā zama hadaya ta konawar da za a dinga yi kowace rana, daga tsara zuwa tsara. Za a yi ta miƙa hadayar a ƙofar Tentin Sujada a gaban UBANGIJI. A can zan sadu da kai, in yi magana da kai; ⁴³ a can kuma zan sadu da Isra'ilawa, in kuma tsarkake wurin da ɗaukakata.

⁴⁴ “Ta haka zan tsarkake Tentin Sujada da bagaden, in kuma tsarkake Haruna da 'ya'yansa maza su yi mini hidima a matsayin firistoci. ⁴⁵ Sa'an nan zan zauna a cikin Isra'ilawa, in kuma zama Allahnsu. ⁴⁶ Za su san cewa ni ne UBANGIJI Allahnsu, wanda ya fitar da su daga Masar saboda in zauna a cikinsu. Ni ne UBANGIJI Allahnsu.

30

Bagaden turare

(Fitowa 37.25-28)

¹ “Ka yi bagade da itacen kirya don kona turare. ² Zai zama murabba'i, tsawon zai zama kamu ɗaya, faɗi kuma kamu ɗaya, amma tsayin yā zama kamu biyu, kahoninsa kuma su zama ɗaya da shi. ³ Ka dalaye bisansa da kuma dukan gefe-gefensa da kuma kahoninsa da zinariya zalla, ka kuma yi zubi na zinariya kewaye da shi. ⁴ Ka yi zobai biyu na zinariya domin bagade a ƙarƙashin zubin, biyu a gefe da gefe su fuskanci juna, don su riƙe sandunan da ake amfani da su don ɗaukarsa. ⁵ Ka yi sandunan nan da itacen kirya, ka dalaye su da zinariya. ⁶ Ka sa bagaden a gaban labulen da yake gaban akwatin alkawari, a gaba murfin kafara wanda yake bisa akwatin alkawari, inda zan sadu da kai.

⁷ “Haruna zai kone turare a bisa bagaden kowace safiya, sa'ad da yake shirya fitilu. ⁸ Dole Haruna yā kone turare sa'ad da ya kuna fitilu da yamma, ta haka za a riƙa kona turare a gaban UBANGIJI, daga tsara zuwa tsara. ⁹ Ba za a kona wani irin turare dabam a bisa wannan bagade ba, ba kuma za a miƙa hadaya ta konawa, ko ta hatsi, ko ta sha a bisansa ba. ¹⁰ Sau ɗaya a shekara, Haruna zai yi kafara a bisa kahoninsa. Dole a yi wannan kafara ta shekara-shekara da jinin kafara ta hadaya don zunubi daga tsara zuwa tsara. Gama bagaden mafi tsarki ne ga UBANGIJI.”

Kuɗin kafara

¹¹ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹² "Sa'ad da za ku ƙidaya Isra'ilawa, dole kowanne yā biya domin yā fanshe kansa ga UBANGIJI a lokacin da aka ƙidaya shi. Ta haka babu wata annobar da za tā buge su sa'ad da kuke ƙidaya su. ¹³ Kowannen da ya ƙetare zuwa wurin waɗanda aka riga aka ƙidaya, dole yā ba da rabin shekel, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, wanda nauyinsa garwa ashirin ne. Wannan rabin shekel hadaya ce ga UBANGIJI. ¹⁴ Duk waɗanda suka ƙetare, waɗanda shekarunsu ya kai ashirin ko fiye, za su ba da hadaya ga UBANGIJI. ¹⁵ Masu arziki ba za su bayar fiye da rabin shekel ba, talakawa kuma ba za su bayar ƙasa da haka ba, sa'ad da za ku yi hadaya ga UBANGIJI don kafara rayukanku. ¹⁶ Ku karɓi kuɗin kafara daga hannun Isra'ilawa, ku yi amfani da shi domin hidimar Tentin Sujada. Zai zama abin tunawa ga Isra'ilawa a gaban UBANGIJI, don su yi kafarar rayukansu."

*Kwano don wanki**(Fitowa 38.8)*

¹⁷ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁸ "Ka yi daro na tagulla, ka yi masa kafafun da za a ajiye shi da tagulla don wanki. Ka ajiye shi tsakanin Tentin Sujada da bagade, ka zuba ruwa a ciki. ¹⁹ Haruna da 'ya'yansa maza za su wanke hannuwansu da kafafunsu da ruwan da yake cikinsa. ²⁰ Duk lokacin da suka shiga Tentin Sujada, za su yi wanka, don kada su mutu. Duk lokacin da suka yi kusa da bagade don hidima ta miƙa hadayar da aka yi wa UBANGIJI da wuta, ²¹ za su wanke hannuwansu da kafafunsu, don kada su mutu. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla domin Haruna da zuriyarsa daga tsara zuwa tsara."

*Man shafewa**(Fitowa 37.29)*

²² Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, ²³ "Ka ɗauki waɗannan kayan yaji masu kyau, shekel 500 na ruwan mur, rabin turaren sinnamon mai daɗin ƙanshi shekel 250, shekel 250 na turaren wuta mai ƙanshi, ²⁴ shekel 500 na kashiya, duk bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, da moɗa na man zaitun. ²⁵ Da waɗannan za ka yi man shafewa mai tsarki, yadda mai yin turare yake yi. Zai zama man shafewa mai tsarki. ²⁶ Sa'an nan ka yi amfani da shi don shafa wa Tentin Sujada, da akwatin alkawari, ²⁷ da tebur da kuma dukan kayansa, da wurin ajiye fitila da dukan kayansa, da bagaden ƙona turare, ²⁸ bagaden hadaya ta ƙonawa da dukan kayansa, da daro da mazauninsa. ²⁹ Za ka tsarkake su don su zama mafi tsarki, kuma duk abin da ya taɓa su, zai zama mai tsarki.

³⁰ "Ka shafe Haruna da 'ya'yansa maza, ka kuma tsarkake su don su yi mini hidima a matsayin firistoci. ³¹ Ka faɗa wa Isra'ilawa, 'Wannan mai, zai zama mai tsarki ne a gare ni don shafewa, daga tsara zuwa tsara. ³² Kada a zuba a jikunan mutane, kada kuma a yi wani mai irinsa. Wannan mai, mai tsarki ne, za ku kuma ɗauke shi a matsayi mai tsarki. ³³ Duk wanda ya yi irin wannan mai, duk wanda kuma ya shafa shi a kan wani wanda yake ba firist ba, za a ware shi daga mutanensa."

Turare

³⁴ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, "Ka ɗauki kayan yaji mai ƙanshi, resin na gum, da onika, da galbanum, da kuma zallan lubban, duk nauyinsu yā zama daidai. ³⁵ Ka yi turare mai ƙanshi yadda mai yin turare yake yi. A sa masa gishiri, yā zama tsabtatacce, tsarkakakke. ³⁶ Ka ɗiba kaɗan daga ciki, ka niƙa, ka ajiye a gaban akwatin alkawari a cikin Tentin Sujada, inda zan sadu da kai. Zai zama mafi tsarki a gare ku. ³⁷ Kada ku yi wani turare irinsa wa kanku; ku ɗauke shi a matsayi mai tsarki ga UBANGIJI. ³⁸ Duk wanda ya yi irinsa don jin daɗin ƙanshinsa, dole a ware shi daga mutanensa."

31

*Bezalel da Oholiyab**(Fitowa 35.30-36.1)*

¹ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, ² "Duba, na zaɓi Bezalel ɗan Uri, ɗan Hur, na kabilar Yahuda, ³ na kuma cika shi da Ruhun Allah, fasaha, azanci, da kuma sani cikin kowace irin sana'a, ⁴ don yin zāne-zāne na aikin zinariya, azurfa da tagulla, ⁵ don yanka da shirya duwatsu, yin aikin katako, da kuma yin kowane irin aikin sana'ar hannu. ⁶ Ban da haka, na zaɓi Oholiyab ɗan Ahisamak, na kabilar Dan, don yā taimake shi. Na kuma ba da fasaha ga dukan masu aikin sana'ar hannu, don yin duk abin da

na umarce ka. ⁷ Tentin Sujada, akwatin Alkawari tare da murfin kafara a bisansa, da dukan kayan aiki na tentin, ⁸ tebur da kayansa, wurin ajiye fitila na zinariya zalla, da dukan kayansa, bagaden fona turare, ⁹ bagaden hadaya ta konawa da dukan kayansa, daro tare da mazauninsa, ¹⁰ da kuma sakaƙƙun riguna, tsarkakan riguna don Haruna firist da rigunan 'ya'yansa maza, sa'ad da suke hidima a matsayin firistoci, ¹¹ da man shafewa, da turare mai kanshi don Wuri Mai Tsarki. Za a yi su kamar yadda na umarce ka.”

Asabbaci

¹² Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹³ “Ka faɗa wa Isra'ilawa, 'Dole ku kiyaye Asabbataina. Wannan zai zama alama tsakanina da ku daga tsara zuwa tsara, saboda ku sani ni ne UBANGIJI, wanda ya mai da ku masu tsarki.

¹⁴ “'Ku kiyaye Asabbaci, domin yã zama mai tsarki a gare ku. Duk wanda ya ƙazantar da shi, za a kashe shi; duk wanda ya yi wani aiki a ranar, za a ware shi daga mutane. ¹⁵ Kwana shida, za a yi aiki, amma a rana ta bakwai, Asabbaci ne na hutu, mai tsarki ga UBANGIJI. Duk wanda ya yi wani aiki a Asabbaci, za a kashe shi. ¹⁶ Isra'ilawa za su kiyaye Asabbaci, suna bikinsa daga tsara zuwa tsara a matsayin madawwamin alkawari. ¹⁷ Zai zama alama tsakanina da Isra'ilawa har abada, gama cikin kwana shida UBANGIJI ya yi sama da ƙasa, a rana ta bakwai kuma ya daina aiki, ya kuma huta.’”

¹⁸ Sa'ad da UBANGIJI ya gama yin wa Musa magana a kan Dutsen Sinai, sai ya ba shi alluna biyu na Alkawari, allunan duwatsu rubutattu da yatsan Allah.

32

Dan marakin zinariya

(Maimaitawar Shari'a 9.6-29)

¹ Sa'ad da mutane suka ga Musa ya daɗe bai sauko daga dutse ba, sai suka taru kewaye da Haruna suka ce, “Zo, ka yi mana alloli waɗanda za su yi mana jagora. Game da wannan Musa wanda ya fitar da mu daga Masar dai, ba mu san abin da ya faru da shi ba.”

² Haruna ya amsa musu ya ce, “Ku tuttuɓe zoban zinariya waɗanda suke kunnuwan matanku, da na 'ya'yanku maza da mata, ku kawo mini.” ³ Saboda haka dukan mutane suka tuttuɓe 'yan kunnensu suka kawo wa Haruna. ⁴ Sai ya karɓi abubuwan da suka ba shi, ya yi gunki na siffar ɗan maraki, ya sassaƙa shi da kayan aiki. Sa'ad da mutane suka gani, sai suka tã da murya suka ce, “Waɗannan su ne allolinku, ya Isra'ila, waɗanda suka fitar da ku daga Masar.”

⁵ Da Haruna ya ga haka, sai ya gina bagade a gaban ɗan maraki, ya yi shela ya ce, “Gobe akwai biki ga UBANGIJI.” ⁶ Saboda haka kashegari, mutane suka tashi da sassafe suka miƙa hadaya ta konawa, da hadaya ta salama. Bayan haka suka zauna suka ci, suka sha, suka kuma tashi suka yi rawa.

⁷ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Sauka, gama mutanenka, waɗanda ka fitar da su daga Masar sun ƙazantu. ⁸ Sun yi saurin juyawa daga abin da na umarce su, sun kuma yi wa kansu gunki na siffar ɗan maraki. Sun yi sujada ga ɗan maraki, suka yi hadaya gare shi, suka kuma ce, waɗannan su ne allolinka ya Isra'ila, waɗanda suka fito da kai daga Masar.”

⁹ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Na ga waɗannan mutane, mutane ne masu taurinkai.” ¹⁰ Yanzu ka bar ni kurum fushina yã yi ƙuna a kansu, in hallaka su. Sa'an nan in maishe ka al'umma mai girma.

¹¹ Amma Musa ya nemi tagomashin UBANGIJI, Allahnsa ya ce, “Ya UBANGIJI don me fushinka zai yi ƙuna a kan mutanenka, waɗanda ka fisshe su daga Masar da ikon hannunka mai girma? ¹² Don me za ka sa Masarawa su ce, 'Ai, da mugun nufi ne ya fito da su don yã shafe su daga fuskar duniya'? Ka juya daga fushinka mai zafi, ka ji tausayi, kada ka kawo masifa a kan mutanenka. ¹³ Ka tuna da bayinka Ibrahim, Ishaku da Isra'ila, waɗanda ka rantse da kanka cewa, 'Zan mai da zuriyarka kamar taurarin sama kuma zan ba wa zuriyarka wannan ƙasa wadda na yi musu alkawari, za tã kuma zama abin gãdonsu har abada.’” ¹⁴ Sai UBANGIJI ya yi juyayi, bai kuwa kawo wa mutanensa bala'in da ya yi niyya ba.

¹⁵ Musa ya juya, ya sauka daga kan dutsen da alluna biyu na Alkawari a hannuwansa. An yi rubutun a kowane gefe, gaba da baya. ¹⁶ Allunan aikin Allah ne; rubutun kuma rubutun Allah ne, da ya zãna a kan alluna.

¹⁷ Sa'ad da Yoshuwa ya ji surutun mutane suna ihu, sai ya ce wa Musa, "Kamar akwai karar yaƙi a sansani."

¹⁸ Musa ya amsa ya ce,
"Ba karar nasara ba ce,
ba karar wanda yaƙi ya ci ba ne;
karar waƙa ce nake ji."

¹⁹ Da Musa ya kusato sansanin, sai ya ga ɗan maraƙin da kuma mutane suna rawa. Sai fushinsa ya yi ƙuna, ya kuwa jefar da allunan da suke hannuwansa, allunan kuwa suka farfashe a gindin dutsen.

²⁰ Sai ya ɗauki ɗan maraƙin da suka yi, ya ƙone a wuta; sa'an nan ya nika shi ya zama gari, ya barbaɗa garin a ruwa, ya sa Isra'ilawa suka sha.

²¹ Ya ce wa Haruna, "Mene ne waɗannan mutane suka yi maka da ka kai su ga wannan zunubi mai girma?"

²² Haruna ya amsa ya ce, "Kada ka yi fushi da ni ranka yã daɗe, ka san yadda mutanen nan suke da saurin yin mugunta. ²³ Sun ce mini, 'Ka yi mana alloli waɗanda za su yi mana jagora, game da wannan Musa dai, wanda ya fito da mu daga Masar, ba mu san abin da ya faru da shi ba.' ²⁴ Sai na gaya musu, 'Duk wanda yana da kayan ado na zinariya, ya cire?' Sa'an nan suka ba ni zinariya, sai na jefa cikin wuta, wannan ɗan maraƙi ya fito."

²⁵ Musa ya duba ya ga mutane sun kauce gaba ɗaya domin Haruna ya sa suka kauce, har suka zama abin dariya ga abokan gābansu. ²⁶ Saboda haka sai ya tsaya a ƙofar sansani ya ce, "Duk wanda yake na UBANGIJI yã zo wurina." Sai dukan Lawiyawa suka taru wurinsa.

²⁷ Sa'an nan ya ce musu, "Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya ce, 'Kowane mutum yã rataya takobinsa, yã kai yã kawo daga wannan gefe zuwa wancan cikin sansani, kowa yã kashe ɗan'uwansa, da abokinsa, da kuma makwabcinsa.'" ²⁸ Lawiyawa suka yi yadda Musa ya umarta, a ranar, mutane wajen dubu uku suka mutu. ²⁹ Sa'an nan Musa ya ce, "An keɓe ku ga UBANGIJI a yau, gama kun yi gāba da 'ya'yanku da 'yan'uwanku, ya kuma albarkace ku a wannan rana."

³⁰ Kashegari Musa ya ce wa mutane, "Kun yi zunubi mai girma. Amma yanzu zan hau wurin UBANGIJI; wataƙila zan iya yin kafara domin zunubinku."

³¹ Don haka Musa ya koma wurin UBANGIJI ya ce, "Kaito, mutanen nan sun yi zunubi mai girma! Sun yi wa kansu allolin zinariya. ³² Amma yanzu, ina roƙonka ka gafarta zunubinsu, in ba haka ba, to, ka shafe ni daga littafin da ka rubuta."

³³ UBANGIJI ya amsa wa Musa, "Duk wanda ya yi mini zunubi, shi zan shafe daga littafina. ³⁴ Yanzu tafi, ka jagoranci mutanen zuwa inda na yi zance, mala'ikana kuma zai sha gabanku. Duk da haka sa'ad da lokaci ya yi da zan yi horo, zan hore su domin zunubinsu."

³⁵ UBANGIJI kuwa ya bugi mutanen da annoba, saboda abin da suka yi da ɗan maraƙin da Haruna ya yi.

33

¹ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, "Ka bar wannan wuri, kai da mutanen da ka fito da su daga Masar, ka haura zuwa ƙasar da na alkawarta da rantsuwa wa Ibrahim, Ishaku da Yaƙub cewa, 'Zan ba zuriyarka.' ² Zan aika da mala'ika a gabanka in kuma kori Kan'aniyawa, Amoriyawa, Hittiyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa. ³ Ka haura zuwa ƙasar da take zub da madara da zuma. Amma ba zan tafi tare da ku ba, saboda ku mutane ne masu taurinkai domin mai yiwuwa in hallaka ku a hanya."

⁴ Da mutane suka ji wannan mugun magana, sai suka fara makoki. Ba kuma wanda ya sa kayan ado. ⁵ Gama UBANGIJI ya riga ya ce wa Musa, "Ka faɗa wa Isra'ilawa, 'Ku mutane ne masu taurinkai. In na yi tafiya da ku ko na ɗan lokaci, mai yiwuwa in hallaka ku. Yanzu sai ku tuɓe kayan adonku, zan kuwa yanke shawara a kan abin da zan yi da ku.'" ⁶ Saboda haka Isra'ilawa suka tuttuɓe kayan adonsu a Dutsen Horeb.

Tentin sujada

⁷ Musa fa ya saba ɗaukan tenti yã kafa shi a bayan sansani da ɗan nisa, yana kiransa "Tentin Sujada." Duk wanda yake neman wani abu daga wurin UBANGIJI sai yã tafi Tentin Sujada a bayan

sansani. ⁸ A sa'ad da kuma Musa ya fita zuwa Tentin, dukan mutanen sukan tashi su tsaya a kofofin tentinsu, suna kallon Musa, sai ya shiga tentin. ⁹ Yayinda Musa ya shiga cikin tentin, sai al'amudin girgije yã sauko, yã tsaya a kofar yayinda UBANGIJI yana magana da Musa. ¹⁰ Lokacin da mutane suka ga al'amudin girgije a tsaye a kofar tentin, sai duk su miƙe tsaye su yi sujada, kowa a kofar tentinsa. ¹¹ UBANGIJI yakan yi magana da Musa fuska da fuska, kamar yadda mutum yake magana da abokinsa. Sa'an nan Musa yã koma sansani, amma saurayin nan Yoshuwa ɗan Nun mai taimakonsa ba ya barin tentin.

Musa da ɗaukakar UBANGIJI

¹² Musa ya ce wa UBANGIJI, "Kana ta faɗa mini cewa, 'Ka jagoranci mutane nan,' amma ba ka faɗa mini wanda zai tafi tare da ni ba. Ga shi ka fara ce mini, 'Na san ka, na san sunanka, ka kuma sami tagomashi a wurina.' ¹³ In ka ji daɗina, ka koya mini hanyarka don in san ka, in kuma ci gaba da samun tagomashi daga gare ka. Ka tuna cewa wannan al'umma mutanenka ne."

¹⁴ UBANGIJI ya amsa ya ce, "Zan tafi tare da kai, zan kuma rage maka nauyin kaya."

¹⁵ Musa kuwa ya ce masa, "In ba za tã tafi tare da mu ba, to, kada ka ɗaga mu daga nan. ¹⁶ Yaya wani zai sani ko ka ji daɗina da kuma mutanenka, in ba ka tafi tare da mu ba? Mene ne kuma zai bambanta ni da mutanenka daga sauran jama'ar da suke a duniya?"

¹⁷ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Zan yi yadda ka faɗa, gama ka sami tagomashi a wurina, na san ka, na kuma san sunanka."

¹⁸ Musa kuwa ya ce, "To, ka nuna mini ɗaukarka."

¹⁹ Sai UBANGIJI ya ce, "Zan wuce a gabanka, Ni UBANGIJI zan yi shelar sunana a gabanka. Zan yi alheri ga duk wanda na so in yi masa alheri, zan nuna jinkai ga duk wanda na so in yi masa jinkai.

²⁰ Amma ya ce, ba za ka ga fuskata ba, don ba mutumin da zai gan ni yã rayu."

²¹ Sa'an nan UBANGIJI ya ce, "Ga wani wuri kusa da ni inda za ka tsaya bisa dutsen. ²² A sa'ad da ɗaukakata tana wucewa, zan sa ka a cikin tsaguwar dutsen, in rufe ka da hannuna har sai na wuce.

²³ Sa'an nan zan ɗauke hannuna, ka kuwa ga bayana; amma fuskata, ba za ka gani ba."

34

Sababbin allunan dutse

(Maimaitawar Shari'a 10.1-5)

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa "Sassaƙa alluna biyu kamar na farko, ni kuwa in rubuta kalmomin da suke cikin alluna na farko da ka farfasa. ² Ka shirya da safe, ka hauru kan Dutsen Sinai. Ka gabatar da kanka a gare ni a can kan dutse. ³ Ba wani da zai zo tare da kai, ko a gan shi ko'ina a kan dutsen, kada garkunan tumaki ko na shanu su yi kiwo kusa da dutsen."

⁴ Saboda haka Musa ya sassaƙa alluna biyu na dutse kamar na fari, sai ya hau Dutsen Sinai da sassafe, kamar yadda UBANGIJI ya umarce shi, yana kuma ɗauke da alluna biyu na dutse a hannuwansa.

⁵ Sa'an nan UBANGIJI ya sauko a cikin girgije ya tsaya can tare da shi, ya kuma yi shelar sunansa. ⁶ Sai UBANGIJI ya wuce a gaban Musa, ya yi shela ya ce, "Ni ne UBANGIJI Allah mai tausayi, mai alheri, mai jinkirin fushi, cike da ƙauna da aminci, ⁷ nakan nuna ƙauna wa dubbai, nakan kuma gafarta mugunta, tawaye da zunubi. Amma ba na barin mai laifi, ba tare da na hore shi ba; nakan hukunta 'ya'ya da jikoki har tsara ta uku da ta huɗu saboda laifin iyaye."

⁸ Musa ya yi sauri ya rusuna har ƙasa, ya yi sujada. ⁹ Ya ce, "Ya Ubangiji, in na sami tagomashi a idanunka, bari Ubangiji yã tafi tare da mu. Ko da yake wannan mutane masu taurinkai ne, ka gafarta muguntanmu da zunubanmu, ka kuma sãke sa mu zama abin gãdonka."

(Fitowa 23.14-19; Maimaitawar Shari'a 7.1-5; 16.1-17)

¹⁰ Sai UBANGIJI ya ce, "Ga shi na yi alkawari da kai. A gaban dukan mutanenka zan yi abubuwan banmamakin da ba a taɓa yinsa a cikin wata al'umma a duniya ba. Mutanen da kuke zaune cikinsu za su ga aikin bantsoro, da Ni UBANGIJI zan yi muku. ¹¹ Ku yi biyayya da umarnin da na ba ka yau. Zan kora muku Amoriyawa, Kan'aniyawa, Hittiyawa, Ferizziyawa, Hiwiyyawa da Yebusiyyawa. ¹² Ku kula, kada ku yi yarjejeniya da waɗanda suke zaune a ƙasar da za ku tafi, in ba haka ba, za su zama muku tarko. ¹³ Ku rurushe bagadansu, ku farfashe keɓaɓɓun duwatsunsu, ku sassare ginshikan

Asheransu.* ¹⁴ Kada ku bauta wa wani allah, gama UBANGIJI, wanda sunansa Kishi, Allah ne mai kishi.

¹⁵ “Ku kula, kada ku yi yarjejeniya da mazaunan wannan ƙasa, don kada sa’ad da suke yi wa allolinsu sujada, suna miƙa musu hadaya, su gayyace ku, ku ci hadayar da suka miƙa wa allolinsu.

¹⁶ Kada ku auro wa ’ya’yanku maza ’yan matansu, waƙanda suke yi wa alloli sujada, har su sa ’ya’yanku su bi allolinsu.

¹⁷ “Kada ku yi alloli na zubi.

¹⁸ “Sai ku yi Bikin Burodi Marar Yisti. Ku kuma ci burodi marar yisti har kwana bakwai, kamar yadda na umarce ku. Ku yi wannan a ƙayyadadden lokacinsa a watan Abib, gama a cikin watan ne kuka fita daga Masar.

¹⁹ “Dan fari na kowane mutum zai zama nawa, har da ƙan farin na dabbobi, ko na garken shanu ko na tumaki. ²⁰ Ku fanshi ƙan farin jaki da na tunkiya, amma in ba ku fanshe shi ba, ku karya wuyansa. Ku fanshi duk ’ya’yan farinku maza.

“Kada wani yā zo gabana hannu wofi.

²¹ “Kwana shida za ku yi aiki, amma a rana ta bakwai za ku huta; ko da lokacin noma ne, ko lokacin girbi, sai ku huta.

²² “Ku kiyaye Bikin Makoni wato, bikin girbin nunan fari na alkama, da Bikin Gama Tattara amfanin gonaki, a ƙarshen shekara. ²³ Sau uku a shekara, dukan mazanku za su bayyana a gaban UBANGIJI Mai Iko Duka, Allah na Isra’ila. ²⁴ Zan kore al’umma daga gabanku, in fadada kan iyakarku, babu wanda zai yi kyashin ƙasarku a lokutan nan uku na shekara da kuka haura don ku bayyana a gaban UBANGIJI, Allahnku.

²⁵ “Kada ku miƙa mini jinin hadaya tare da wani abin da yana da yisti, kada kuma ku bar kowace hadaya ta Bikin Ketarewa ta kwana.

²⁶ “Ku kawo nunan farin amfanin gonarku mafi kyau a gidan UBANGIJI, Allahnku.

“Kada ku dafa ƙan akuya a cikin madarar mahaiƙiyarsa.”

²⁷ Sa’an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka rubuta waƙannan kalmomi, gama bisa ga kalmomin nan, na yi alkawari da kai da kuma Isra’ila.” ²⁸ Musa ya kasance tare da UBANGIJI kwana arba’in da dare arba’in, bai ci ba, bai sha ba. Ya kuma rubuta kalmomin alkawari a kan alluna, wato, dokoki goma.

Fuskar Musa mai haske

²⁹ Sa’ad da Musa ya sauko daga kan Dutsen Sinai tare da alluna biyu na Alkawari a hannuwansa, bai san cewa fuskarsa tana ƙyalli ba saboda zaman da ya yi a gaban UBANGIJI. ³⁰ Da Haruna da dukan Isra’ila suka ga Musa, fuskarsa kuma tana ƙyalli, sai suka ji tsoron zuwa kusa da shi. ³¹ Amma Musa ya kira su, sai Haruna da dukan shugabannin jama’ar suka zo wurinsa, ya kuwa yi musu magana. ³² Daga baya sai dukan Isra’ilawa suka zo kusa da shi, ya kuma ba su dukan dokokin da UBANGIJI ya ba shi a Dutsen Sinai.

³³ Da Musa ya gama magana da su, sai ya lulluƙe fuskarsa. ³⁴ Amma duk sa’ad da ya je gaban UBANGIJI don yā yi magana da shi, sai yā tuƙe lulluƙin har sai ya fito. Kuma duk sa’ad da ya fito yā faɗa wa Isra’ilawa abin da aka umarce shi, ³⁵ sai su ga fuskarsa tana ƙyalli. Sa’an nan Musa yā sāke lulluƙe fuskarsa, har sai ya shiga don yā yi magana da UBANGIJI.

35

Ka’idodin Asabbaci

¹ Musa ya tara dukan jama’ar Isra’ilawa ya ce musu, “Waƙannan su ne abubuwan da UBANGIJI ya umarce ku, ku yi. ² Kwana shida za ku yi aiki, amma rana ta bakwai za tā zama rana mai tsarki, Asabbaci ne na hutu ga UBANGIJI. Duk wanda ya yi aiki a wannan rana dole a kashe shi. ³ Kada ku hura wuta a cikin duk mazauninku a ranar Asabbaci.”

Kayayyaki don tabanakul

(Fitowa 25.1-9; 35.10-19)

⁴ Musa ya ce wa dukan jama’ar Isra’ilawa, “Ga abin da UBANGIJI ya umarta. ⁵ Daga cikin abin da kuke da shi, ku ƙauki kyauta domin UBANGIJI, duk wanda yana niyya, sai yā kawo wa UBANGIJI kyauta ta,

* 34:13 Wato, alamun alliya Ashera

“zinariya, azurfa da tagulla;

⁶ shuɗi, shunayya da jan zare, lallausan lilin,
da gashin akuya;

⁷ fatun rago da aka rina ja, da fatun shanun teku; da itacen kirya

⁸ da man zaitun don fitila; da kayan yaji don man shafewa, da kuma turare mai kanshi;

⁹ duwatsun onis, da sauran duwatsu masu daraja waɗanda za a mammanne a efod da kyallen maƙalawa a kirji.

¹⁰ “Duk waɗanda suke da fasaha a cikinku, su zo su yi dukan abin da UBANGIJI ya umarta,

¹¹ “wato, aikin tabanakul da tentinsa tare da murfinsa, maɗauransa, katakansa, sandunansa da tussansa;

¹² akwatin alkawari da sandunansa, murfin kafara da labulen da ya rufe shi;

¹³ tebur da sandunansa, da dukan kayansa da kuma burodin kasancewa;

¹⁴ wurin ajiye fitila da yake don fitilu da kayayykinsa, fitilu da mai don fitila;

¹⁵ bagaden turare da sandunansa, man shafewa da turare mai kanshi; da labulen kofar shiga tabanakul;

¹⁶ bagaden hadaya ta konawa da rigarsa ta tagulla da sandunansa da duk kayayykinsa, daron tagulla da wurin ajiye shi.

¹⁷ Labulen filin tenti da sandunansa da tussansa, da kuma labulen kofar shiga fili;

¹⁸ turakun tenti don tabanakul da kuma don filin, da igiyoyinsu;

¹⁹ saƙaƙun riguna na sawa don hidima cikin wuri mai tsarki da tsarkakakkun riguna na Haruna firist, da riguna don 'ya'yansa maza lokacin da suke aiki a matsayin firistoci.”

²⁰ Sai dukan jama'ar Isra'ilawa suka janye daga fuskar Musa, ²¹ duk waɗanda suke da niyya, waɗanda kuma zukatansu suka motsa su, suka kawo kyautai wa UBANGIJI, don aikin Tentin Sujada, don duk aikinsa, da don tsarkakakkun riguna. ²² Duk waɗanda suke da niyya, maza da mata, gaba ɗaya, suka kawo kayan ado na zinariya na kowane iri. 'Yan kunne, da kawane, da mundaye, da kayayyakin zinariya iri-iri. Dukansu suka miƙa zinariyarsu a matsayin hadaya ga UBANGIJI. ²³ Kowane mutumin da yake da shuɗi, shunayya ko jan zare, ko lallausan lilin, ko gashin akuya, ko fatun rago da aka rina ja, ko fatun shanun teku, suka kawo. ²⁴ Masu miƙa kyautar azurfa, ko tagulla suka kawo su a matsayin kyautai ga UBANGIJI, kuma kowane mutumin da yake da itacen kirya don kowane sashin aikin, ya kawo. ²⁵ Kowace mace mai fasaha ta kaɗa zare da hannuwanta, ta kuma kawo abin da ta kaɗa na shuɗi, shunayya, ko jan zare, ko lallausan lilin. ²⁶ Kuma dukan matan da suke da niyya, suke kuma da fasaha, suka kaɗa gashin akuya. ²⁷ Shugabannin suka kawo duwatsun Onis. Da duwatsu masu daraja don a jera a kan efod da kyallen maƙalawa a kirji. ²⁸ Suka kawo kayan yaji da man zaitun don fitila da don man shafewa da kuma don turare mai kanshi. ²⁹ Dukan mazan Isra'ilawa da matan da suke da niyya suka kawo wa UBANGIJI kyautai na yardar rai, domin dukan aikin da UBANGIJI ya umarce su ta bakin Musa.

Bezalel da Oholiyab

(Fitowa 31.1-11)

³⁰ Sa'an nan ya ce wa Isra'ilawa, “Duba UBANGIJI ya zaɓi Bezalel ɗan Uri, ɗan Hur, daga kabilar Yahuda, ³¹ ya kuma cika shi da Ruhun Allah, da fasaha, azanci da kuma sani cikin dukan sana'ar hannu, ³² don yā kirkiro zāne-zāne na gwaninta waɗanda za yi da zinariya, da azurfa da kuma tagulla. ³³ Haka kuma wajen sassakar duwatsu na jerawa, da sassakar itace, da kowane irin aiki na gwaninta. ³⁴ Ya kuma ba Bezalel da Oholiyab ɗan Ahisamak, daga kabilar Dan, iyawa don koya wa waɗansu. ³⁵ Ya cika su da fasaha don yin kowane irin aikin sana'a, zāne-zāne, ɗinke-ɗinke shuɗi, shunayya da jan zare, da lallausan lilin, da kuma masu yin saƙa, sun gwaninta ƙwarai cikin kowane irin aikin hannu da kuma zāne-zāne.

36

¹ Saboda haka Bezalel, Oholiyab da kowane mutumin da UBANGIJI ya ba shi basira da iyawa, na sanin yadda za a yi duk aikin shirya wuri mai tsarki, za su yi aiki yadda UBANGIJI ya umarta.”

² Sa’an nan Musa ya kira Bezalel da Oholiyab da kowane mutumin da UBANGIJI ya ba shi iyawa da kuma wanda ya yi niyya yā yi aiki. ³ Suka karɓa daga wurin Musa dukan kyautai da Isra’ilawa suka kawo don su yi aikin shirya wuri mai tsarki. Mutane suka ci gaba da kawo kyautai yardar rai kowace safiya. ⁴ Sai dukan masu fasaha waɗanda suke aikin wuri mai tsarki suka ɗan dakata ⁵ suka ce wa Musa, “Mutane suna kawo fiye da abin da ake bukata domin aikin da UBANGIJI ya umarta a yi.”

⁶ Sai Musa ya ba da umarni, suka aika ko’ina a cikin sansani cewa, “Kada namiji ko ta mace yā sāke kawo kyauta don wuri mai tsarki.” Ta haka mutane suka daina kawowa. ⁷ Saboda abin da suke da shi ya fi abin da ake bukata domin aikin.

Tabanakul
(Fitowa 26.1-14)

⁸ Dukan maza masu fasaha a cikin sauran masu aikin suka yi tabanakul da labule goma na tuƙaƙƙun lallausan lilin na shuɗi, da shunayya, da jan zare, aka yi wa labulen zānen kerubobi na gwaninta. ⁹ Tsawon kowane labule, kamu ashirin da takwas ne, fāɗinsa kuma kamu huɗu. Dukan labulen, girmansu ɗaya ne. ¹⁰ Suka ɗinɗinke labule biyar a harhaɗe, suka kuma yi haka da sauran labule biyar ɗin. ¹¹ Suka yi rami a gefe-gefen labulen da zaren ruwan bula, haka kuma suka yi da ɗayan gefen na biyu ɗin. ¹² Suka kakkafa rammuka hamsin a daidai bakin labulen, haka kuma suka yi a kan labule na biyun. Haka aka ɗaɗɗaura rammukan nan da junansu yā zama kamar abu guda. ¹³ Sa’an nan suka yi maɗaurai hamsin na zinariya, suka yi amfani da su don daurin kashi biyu na labulen saboda tabanakul yā zama ɗaya.

¹⁴ Suka yi labule da gashi akuya goma sha ɗaya don tenti a bisa tabanakul. ¹⁵ Dukan labule goma sha ɗayan girmansu ɗaya ne, tsawonsa kamu talatin, fāɗinsa kuma kamu huɗu ne. ¹⁶ Suka harhaɗa labule biyar wuri ɗaya, suka kuma harhaɗa shida wuri ɗaya. ¹⁷ Sa’an nan suka yi rammuka hamsin a gefen labule na kashe na farko, haka kuma a gefen labule na ƙarshen na kashi biyar. ¹⁸ Suka yi maɗaurin tagulla hamsin don su ɗaura tenti yā zama ɗaya. ¹⁹ Sai suka yi wa tentin murfi da fatun rago da aka rina ja, a bisa wannan kuwa akwai murfin fatun shanun teku.

(Fitowa 26.15-30)

²⁰ Suka yi katakan tabanakul da itacen ƙirya. ²¹ Tsawon kowane katako kamu goma ne, kaurinsa kuma kamu ɗaya da rabi, ²² tare da katakai a fiƙe ɗaura da juna. Haka suka yi da dukan katakan tabanakul. ²³ Suka yi katakai ashirin don gefen kudu na tabanakul ²⁴ suka kuma yi rammukan azurfa arba’in don katakan su shiga ƙarƙashinsu, rammuka biyu domin kowane katako, ɗaya ƙarƙashin kowanne da aka fiƙe. ²⁵ A ɗaya gefen, gefen arewa na tabanakul, suka yi katakai ashirin ²⁶ da rammuka arba’in na azurfa, biyu-biyu don kowane katako. ²⁷ Suka yi katako shida don iyaka ta ƙarshe, wato, gefen yamma na tabanakul, ²⁸ aka kuma yi katakai biyu domin kusurwoyi tabanakul a iyaka ta ƙarshe. ²⁹ A waɗannan kusurwoyi biyu, an ninka katakan sau biyu daga ƙasa har sama, aka kuma sa su cikin zobe guda; dukansu biyu an yi su daidai. ³⁰ Ta haka aka sami katakai takwas da rammukan azurfa goma sha shida, biyu-biyu a ƙarƙashin kowane katako.

³¹ Suka kuma yi sanduna na itace ƙirya, biyar domin katakan da suke a gefe guda na tabanakul, ³² biyar domin waɗanda suke ɗayan gefen da kuma biyar domin katakan da suke gefen yamma na iyaka ta ƙarshen tabanakul. ³³ Suka sa sandan da yake a tsakiya yā wuce daga wannan gefe zuwa wancan. ³⁴ Sai suka dalaye katakan da zinariya, suka yi zoban zinariya don su riƙe sandunan. Suka kuma dalaye sandunan da zinariya.

(Fitowa 26.31-37)

³⁵ Suka kuma yi labule da shuɗi, shunayya, jan zare, da kuma lallausan lilin, suka kuma yi wa labulen zānen kerubobi na gwaninta. ³⁶ Suka yi dogayen sanduna huɗu na itacen ƙirya dominsa, suka dalaye su da zinariya. Suka yi ƙugiya na zinariya dominsa, suka yi rammuka huɗu da azurfa. ³⁷ Suka yi wa ƙofar tenti labulen shuɗi, shunayya, jan zare, da kuma lallausan lilin, aikin gwaninta; ³⁸ suka kuma yi dogayen sanduna biyar da ƙugiya dominsu. Suka dalaye saman dogayen sandunan da abin daurinsu da zinariya, suka kuma yi rammukansu guda biyar da tagulla.

37

Akwatin alkawari
(Fitowa 25.10-22)

¹ Bezalel ya yi akwatin alkawari da itacen kirya, tsawonsa kamu biyu da rabi, fāḍinsa kamu ḍaya da rabi, tsayinsa kamu ḍaya da rabi. ² Ya dalaye shi da zinariya zalla, ciki da waje, ya kuma yi zubin zinariya kewaye da shi. ³ Ya yi masa zubi huḍu na zaban zinariya, ya kuma ḍaura su a kafafunsa huḍu, zobai biyu a wannan gefe da kuma biyu a wancan. ⁴ Sa'an nan ya yi sanduna na itacen kirya, ya dalaye shi da zinariya. ⁵ Sai ya sa sandunan a cikin rammukan da suke gefen Akwatin don ḍaukarsa.

⁶ Ya yi murfin jinkai da zinariya zalla, wato, tsawonsa kafa biyu, fāḍinsa kuma kafa ḍaya da rabi. ⁷ Sa'an nan ya yi kerubobi biyu da keraren zinariya a karshen murfin jinkan. ⁸ Ya yi kerub a iyakar gefe ḍaya, ya yi ḍayan kuma a wancan gefe; a iyakan nan biyu, ya yi su a haḍe da murfin. ⁹ Kerubobin suka buḍe fikafikansu sama, suka inuwatar da murfin da fikafikansu. Kerubobin suna fuskantar juna, suna kuma kallon murfin.

Tebur
(Fitowa 25.23-30)

¹⁰ Suka yi tebur da itacen kirya, tsawonsa kafa biyu, fāḍinsa kafa ḍaya, tsayinsa kuma kafa ḍaya da rabi. ¹¹ Sa'an nan suka dalaye shi da zinariya zalla, suka kuma yi zubi na zinariya kewaye da shi. ¹² Suka kuma yi masa baki mai fāḍin tafi hannu, suka yi zubin zinariya a bisa bakin. ¹³ Suka yi zubin zobai huḍu na zinariya don tebur ḍin, sai suka ḍaura su a kusurwoyi huḍu inda kafafu huḍun suke. ¹⁴ Sa'an nan aka sa zaban kurkusa da bakin don riḱe sandunan da ake amfani da su wurin ḍaukan teburin. ¹⁵ An yi sandunan da ake ḍaukan tebur da itacen kirya, aka kuma dalaye su da zinariya. ¹⁶ Suka kuma yi duk kayayyakin teburin da zinariya zalla, farantansa, kwanonin tuya, kwanoninsa, da kuma butoci domin hadaya ta sha.

Wurin ajiye fitila
(Fitowa 25.31-40)

¹⁷ Suka yi wurin ajiye fitila da zinariya zalla, suka yi gindinsa da kuma gorar jikinsa, da kerarriyar zinariya. Kwaf wurin ajiye fitila da mahaḍansa, da furanninsa, a haḍe aka yi su da wurin ajiye fitilan. ¹⁸ Akwai rassa guda shida da suka miḱe daga gefe wurin ajiyar fitilar, uku a wannan gefe, uku kuma a wancan. ¹⁹ A reshe guda na wurin ajiye fitilan, akwai kwaf uku masu kama da tohon almon, akwai kuma uku a reshe na biye, haka kuma suke a dukan rassa shida da suke daga wurin ajiye fitilan. ²⁰ A bisa wurin ajiye fitilan kuma akwai kwaf huḍu da aka yi su kamar furannin almon da toho da kuma mahaḍai. ²¹ Toho ḍaya yana a karḱashin rassa biyu waḍanda suke daga wurin ajiye fitilan, toho na biyu yana a karḱashin rassa biyu na biye, toho na uku kuma yana a karḱashin rassa biyu na uku, duka-duka rassa shida ne. ²² An kera mahaḍai da rassa wurin ajiye fitila a haḍe. Da kerarriyar zinariya aka yi wurin ajiye fitilar da dukan komensa a haḍe.

²³ Da zinariya zalla suka yi fitilu bakwai, da hantsuka da farantansa. ²⁴ Daga talenti ḍaya na zinariya zalla suka yi wurin ajiye fitila da dukan kayayyakinsa.

Bagaden kona turare
(Fitowa 30.1-5)

²⁵ Suka yi bagaden kona turare da itacen kirya. Shi bagaden, murabba'i ne, tsawonsa kamu ḍaya, fāḍinsa kamu ḍaya, tsayinsa kuma kamu biyu, kahoninsa kuwa a haḍe suke da shi. ²⁶ Suka dalaye saman da dukan gefe-gefen da kuma kahonin da zinariya zalla, suka kuma yi zubin zinariya kewaye da shi. ²⁷ Suka yi zobai biyu na zinariya a karḱashin zubin, biyu-biyu ḍaura da juna, don su riḱe sandunan da za a ḍauka shi. ²⁸ Suka yi sandunan da itacen kirya, suka kuma dalaye su da zinariya.

(Fitowa 30.22-38)

²⁹ Suka kuma yi tsattsarkan mai na shafewa da kuma zalla turare mai kanshi, yadda mai yin turare yakan yi.

Bagaden hadaya ta konawa
(Fitowa 27.1-8)

¹ Suka gina bagaden kona hadaya da itacen kirya, tsawonsa kamu biyar, fāḍinsa kamu biyar, murabba'i ke nan, tsayinsa kuwa kamu uku. ² Suka yi k̄ahoni a kusurwansa huḍu, k̄ahonin da bagade a haḍe suke, suka kuma dalaye bagaden da tagulla. ³ Da tagulla kuma ya yi duk kayayyakin bagaden, da kwanoni, da babban cokali, da daruna, da cokula masu yatsotsi, da farantan wuta. ⁴ Suka yi wa bagaden raga, tagulla kuma don yā sa shi a tsakiya. ⁵ Suka yi zubin zaban tagulla don rife sanduna a kusurwoyi huḍu na ragar tagullar. ⁶ Suka yi sanduna da itacen kirya, suka kuma dalaye su da tagulla. ⁷ Suka sa sandunan a cikin zaban saboda su kasance a gefen bagade don ḍaukarsa, suka yi rami cikinsa.

Kwano don wanki
(Fitowa 30.18-21)

⁸ Suka yi daro da gammons a da tagulla daga madubai na mata masu yin aiki a kofar Tentin Sujada.

Filin tabanakul
(Fitowa 27.9-19)

⁹ Suka kuma yi filin Tentin Sujada. Suka yi labulanta na gefen kudu da lallausan lilin, tsawonsu kamu ḍari, ¹⁰ da sanduna ashirin da rammukan sandunan tagulla ashirin, da kuma kugiyoyin azurfa da maḍauri a kan sandunan. ¹¹ Tsawon labule na wajen gefen arewa kamu ḍari ne, yana kuma da sanduna guda ashirin da rammuka ashirin na tagulla, da kugiyoyin azurfa da maḍaurai a kan sandunan.

¹² Labule na gefen yamma kamu hamsin, da sanduna guda goma, da rammuka guda goma, da kugiyoyin azurfa da maḍaurai a kan sandunan. ¹³ A k̄arshen gefen gabas, wajen fitowar rana, shi ma fāḍinsa kamu hamsin ne. ¹⁴ Labule na gefe ḍaya na kofar, kamu goma sha biyar ne, da sanduna guda uku da rammukansu, ¹⁵ akwai labule mai kamu goma sha biyar a ḍayan gefen kofar shiga zuwa filin Tentin Sujada, da sanduna uku da rammuka uku. ¹⁶ An yi dukan labulan da suke kewaye da filin Tentin Sujada da lallausan zaren lilin. ¹⁷ An yi rammukan sandunan da tagulla. An dalaye kugiyoyi da maḍauran da suke kan sandunan da azurfa; saboda haka dukan sandunan filin Tentin Sujada suna da maḍaurai na azurfa.

¹⁸ Aka yi wa labulen kofar filin Tentin Sujada ado na ḍinki da na shuḍi, da na shunayya, da na jan zare, da na lallausan lilin, aikin gwaninta. Tsawonsa kamu ashirin, kuma kamar yadda labulen filin Tentin Sujada suke, tsayinsa kamu biyar ne, ¹⁹ da sanduna guda huḍu da rammuka guda huḍu na tagulla. Kugiyoyinsu da maḍauransu na azurfa ne, aka kuma dalaye bisansu da azurfa. ²⁰ Aka yi dukan k̄arafan kafa tabanakul da kuma na kewayen filin Tentin Sujada da tagulla ne.

Kayayyakin da aka yi amfani da su

²¹ Waḍannan su ne kayayyakin da aka yi amfani da su domin aikin tabanakul, da tabanakul na Shaida, waḍanda aka rubuta bisa ga umarnin Musa ta wurin Lawiyawa, a k̄arkashin jagorancin Itamar ḍan Haruna, firist. ²² (Bezalel ḍan Uri, ḍan Hur, na kabilar Yahuda, ya yi dukan abin da UBANGIJI ya umarci Musa; ²³ tare da shi akwai Oholiyab ḍan Ahisamak, na kabilar Dan, shi gwani ne cikin aikin zāne-zāne, da ḍinki na shuḍi, da na shunayya, da na jan zare, da na lallausan lilin.) ²⁴ Jimillar zinariya daga hadaya ta kaḍawar da aka yi amfani da su domin aikin wuri mai tsarki ta kai talenti 29 da shekel 730, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri.

²⁵ Azurfar da aka samu daga kidayar taron jama'a, talenti 100 ne, da shekel 1,775, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri. ²⁶ Duk mutumin da ya shiga kirge daga mai shekaru ashirin zuwa gaba, ya ba da rabin shekel. Mazan da suka shiga kirge sun kai mutum 603,550. ²⁷ An yi amfani da azurfa talenti 100 don yin rammuka na wuri mai tsarki, da kuma rammukan labule, rammuka 100 daga talenti 100, talenti ḍaya don rami ḍaya. ²⁸ Suka yi amfani da shekel 1,775 don yin kugiyoyi saboda sanduna, suka dalaye bisan sandunan da maḍauransu.

²⁹ Tagullar da aka bayar daga hadaya ta kaḍawa ya kai talenti 70 da shekel 2,400. ³⁰ Suka yi amfani da shi don yin rammukan kofar Tentin Sujada, da bagaden tagulla tare da ragar tagulla da dukan

kayayyakinsa, ³¹ da rammukan sanduna don kewaye filin, da waƙanda suke kofarsa, da dukan karafan kafa tenti don tabanakul, da kuma don kewaye filin.

39

Rigunan firistoci

(Fitowa 28.1-14)

¹ Daga zare mai ruwan shuƙi, da shuƙayya da kuma jan zare suka yi tsarkaken rigunan domin hidima a wuri mai tsarki. Suka kuma yi tsarkaken riguna don Haruna, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

Efod

² Suka yi efod na zinariya, da shuƙi, da shunayya, da jan zare, da kuma lallausan lilin. ³ Suka bubbuga zinariya ta zama falle, suka yayyanka ta zare-zare don su yi saƙa da ita, tare da zane na shuƙi, da na shunayya, da na jan zare, da na lallausan lilin, aikin gwani mai fasaha. ⁴ Suka yi wa efod kafaƙu, sa'an nan suka haƙa su a gefenta biyu na sama, don a iya ƙaurawa. ⁵ Gwanin mai saƙa ya saƙa abin ƙamarar efod. Da irin kayan da aka saƙa efod ne aka saƙa abin ƙamarar, wato, da zinariya, da shuƙi, da shunayya, da jan zare, da zaren lallausan lilin, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

⁶ Suka shimfiƙa duwatsun onis, suka jera su cikin tsaiko na zinariya, suka kuma zāna sunayen 'ya'yan Isra'ila a kan duwatsun kamar yadda akan yi hatimi. ⁷ Sa'an nan suka ƙaura su a kyallen kafaƙun efod a matsayin duwatsun tuni wa 'ya'yan Isra'ila, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

Kyallen maƙalawa a kirji

(Fitowa 28.15-30)

⁸ Suka yi kyallen maƙalawa a kirji, aikin gwani. Suka yi shi kamar efod, na zinariya, da na shuƙi, da na shunayya, da na jan zare, da kuma na lallausan lilin. ⁹ Kyallen maƙalawa a kirjin murabba'i ne, aka ninka shi biyu, tsawonsa da fāƙinsa kamu ƙaya-ƙaya ne. ¹⁰ Sa'an nan suka sa jeri huƙu na duwatsu masu daraja a bisansa. A jeri na farko akwai yakutu, da tofaz, da zumurrudu; ¹¹ a jeri na biyu akwai turkuwoyis, da saffaya, da daimon; ¹² a jeri na uku akwai yakinta, da idon mage, da ametis; ¹³ a jeri na huƙu akwai beril, da onis, da yasfa. Aka sa su cikin tsaiko na zinariya. ¹⁴ Aka zāna duwatsu goma sha biyu, ƙaya don kowane sunan 'ya'yan Isra'ila goma sha biyu, kamar yadda akan yi hatimi.

¹⁵ Sai suka yi tuƙaƙkun sarƙoƙi na zinariya zalla a kan kyallen maƙalawa a kirji. ¹⁶ Suka yi tsaiko biyu na zinariya da zaban zinariya biyu, suka kuma ƙaura zaban a kusurwoyi biyu na kyallen maƙalawa a kirji. ¹⁷ Suka ƙaura sarƙoƙi biyu na zinariya da kusurwoyi na kyallen maƙalawa a kirji. ¹⁸ Suka maƙala waƙancan bakin sarƙoƙin zinariya a tsaikon nan biyu, sa'an nan suka rataya su a kafaƙun efod daga gaba. ¹⁹ Suka yi zobai biyu na zinariya suka haƙa, suka sa su a gefe biyu na kyallen maƙalawa a kirji daga ciki kusa da efod. ²⁰ Sa'an nan suka yi waƙansu ƙarin zobai biyu na zinariya, suka maƙale su daga ƙasa a gaban kafaƙu biyu na efod kusa da ma haƙin a bisa abin ƙamarar efod. ²¹ Suka ƙaura zaban kyallen maƙalawa a kirjin a zaban efod da shuƙiyar igiya don kyallen maƙalawa a kirji, ya kwanta lif a bisa kan abin ƙamarar efod don kada yā kunce daga efod, sun yi yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

Sauran rigunan firistoci

(Fitowa 28.31-43)

²² Suka kuma saƙa taguwa ta efod da shuƙi duka, aikin gwani mai saƙa, ²³ an yi wa taguwar wuyan wundi a tsakiya kamar sulke, aka daje wuyan don kada yā kece. ²⁴ Suka yi fasalin 'ya'yan rumman da shuƙi, da shunayya, da jan zare, da lallausan lilin kewaye da gefe-gefen taguwar. ²⁵ Suka yi ƙararawa da zinariya zalla, suka sa su a tsakanin fasalin 'ya'yan rumman kewaye da gefe-gefen taguwa. ²⁶ Aka jera ƙararawan da 'ya'yan rumman bi da bi. Haka aka jera su kewaye da gefe-gefen taguwar aiki, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

²⁷ Suka saƙa doguwar riga da lallausan lilin don Haruna da 'ya'yansa, aikin gwani mai saƙa, ²⁸ suka yi rawanin da lallausan lilin, da hulan lilin da rigunan ciki na lallausan lilin. ²⁹ Suka yi abin ƙamara da lallausan lilin da shuƙi, shunayya da jan zare, aikin gwanin mai ƙinki, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

³⁰ Suka yi allo tsattsarka da zinariya tsantsa, suka zāna rubutu irin na hatimi a kansa haka,

Mai tsarki ga UBANGIJI.

³¹ Sa'an nan suka d'aura shi da shuɗiyar igiya a gaban rawanin, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

Musa ya duba tabanakul
(Fitowa 35.10-19)

³² Ta haka aka gama dukan aikin tabanakul da Tentin Sujada. Isra'ilawa suka yi kome yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

³³ Sa'an nan suka kawo wa Musa tabanakul, tentin da dukan kayayykinsa, kugiyoyinsa, katakansa, da sandunansa, da dogayen sandunansa da rammukansa;

³⁴ murfi na fatun rago wanda aka rina ja, da murfi na fatun shanun teku; da kuma labulen

³⁵ akwatin Alkawari da sandunansa da murfin kafara;

³⁶ tebur da dukan kayayykinsa, da burocin Kasancewa;

³⁷ wurin ajiye fitilu na zinariya zalla, da jerin fitilunsa da dukan kayayykinsa, da man fitila,

³⁸ bagade na zinariya, da man shafewa, da turare mai kanshi, da labulen kofar shiga tenti,

³⁹ bagade na tagulla na raga, da sandunansa da kayan aikinsa; da daro da wurin ajiyarsa,

⁴⁰ labulen filin, sandunansa da rammukansa, labulen kofar shiga filin; igiyoyi da karafan kafa filin; dukan kayan aikin tabanakul da Tentin Sujada;

⁴¹ da kuma sakafkan rigunan da ake sawa don hidima a wuri mai tsarki, duk da tsarkakan riguna na Haruna firist da rigunan 'ya'yansa maza, sa'ad da suke hidima a matsayin firistoci.

⁴² Isra'ilawa suka yi dukan aikin nan yadda UBANGIJI ya umarci Musa. ⁴³ Musa ya duba aikin, sai ya ga cewa sun yi shi daidai yadda UBANGIJI ya umarta. Sai Musa ya sa musu albarka.

40

Kafawa tabanakul

¹ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, ² "Ka kafa tabanakul, da Tentin Sujada, a kan rana ta fari ga watan fari. ³ Ka sa akwatin Alkawari a cikinsa, sa'an nan ka rufe shi da labule. ⁴ Ka shigar da teburin ka shirya kayayyakin a kansa. Sa'an nan ka shigar da wurin ajiye fitilan ka kuma sa fitilunsa. ⁵ Ka sa bagaden zinariya na kona turare a gaban akwatin Alkawari, ka kuma sa labule a kofar shiga tabanakul.

⁶ "Ka ajiye bagade na yin hadaya ta konawa a gaban kofar tabanakul, da Tentin Sujada; ⁷ ka ajiye daron tsakanin Tentin Sujada da bagaden, ka kuma zuba ruwa a cikinsa. ⁸ Ka yi fili kewaye da shi, ka kuma sa labule a kofar shiga filin.

⁹ "Ka dauki man shafewa ka shafe tabanakul da duka abin da yake cikinsa; ka keɓe shi da dukan kayayykinsa, zai zama tsarkake. ¹⁰ Sa'an nan ka shafe bagaden hadaya ta konawa da kayansa; ka keɓe bagaden, zai zama mai tsarki. ¹¹ Ka shafe daron da wurin ajiyarsa, ka kuma keɓe su.

¹² "Ka kawo Haruna da 'ya'yansa a kofar Tentin Sujada ka wanke su da ruwa. ¹³ Sa'an nan ka sa wa Haruna tsarkakan riguna, ka shafe shi, ka kuma keɓe shi don ya yi mini hidima a matsayin firist. ¹⁴ Ka kawo 'ya'yansa maza ka sa musu taguwoyi. ¹⁵ Ka shafe su yadda ka shafe mahaifinsu, don su yi mini hidima a matsayin firistoci. Shafe musu man, zai sa su zama firistoci na dindindin, dukan zamanansu." ¹⁶ Musa ya aikata dukan kome yadda UBANGIJI ya umarce shi.

¹⁷ Da haka aka kafa tabanakul, a rana ta fari ga wata na fari a shekara ta biyu. ¹⁸ Sa'ad da Musa ya kafa tabanakul, ya sa rammuka a wurinsu, ya sa katakan, ya kuma sa sandunan, ya kakkafa dogayen sandunan. ¹⁹ Sa'an nan ya shimfiɗa tentin a bisa tabanakul, ya kuma sa murfi a bisa tentin, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

²⁰ Ya dauki dokokin Alkawari ya sa a cikin akwatin, ya kuma zura sandunan a zoban akwatin, sa'an nan ya sa murfin kafara a bisansa. ²¹ Sai ya kawo akwatin a cikin tabanakul, ya kuma rataye labulen rufewa ya tsare akwatin Alkawarin, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

²² Musa ya sa teburin a Tentin Sujada, a gefen arewa na tabanakul waje da labulen. ²³ Ya shirya burocin a kai a gaban UBANGIJI, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

²⁴ Ya sa wurin ajiye fitilan a Tentin Sujada ɗaura da teburin a gefen kudu na tabanakul ²⁵ ya kuma shirya fitilun a gaban UBANGIJI, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

²⁶ Musa ya sa bagaden zinariya a cikin Tentin Sujada a gaban labulen ²⁷ ya kone turare mai kanshi a kai, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

²⁸ Sa'an nan ya sa labule a kofar shiga na tabanakul. ²⁹ Ya sa bagaden hadaya ta konawa kusa da kofar tabanakul, Tentin Sujada, sa'an nan ya miƙa hadaya ta konawa da hadaya ta gari a kansa, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

³⁰ Ya sa daro tsakanin Tentin Sujada da bagade, ya kuma zuba ruwa a cikinsa don wanki, ³¹ a cikin kuwa Musa da Haruna da 'ya'yansa maza sukan wanke hannunsa da kafafunsu. ³² Sukan yi wanka a duk sa'ad da suka shiga Tentin Sujada, ko in suka kusaci bagade, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

³³ Sa'an nan Musa ya yi fili kewaye da tabanakul da kuma bagaden, ya rataye labule a kofar shiga filin. Da haka Musa ya gama aikin.

Daukakar UBANGIJI

³⁴ Sa'an nan girgije ya rufe Tentin Sujada sai ɗaukakar UBANGIJI ta cika tabanakul. ³⁵ Musa bai iya shiga Tentin Sujada ba domin girgije ya riga ya sauka a kansa, ɗaukakar UBANGIJI kuwa ta cika tabanakul.

³⁶ Cikin tafiyar Isra'ilawa duka, sukan kama tafiyarsu ne a duk sa'ad da girgijen ya tashi daga kan tabanakul. ³⁷ Idan girgijen bai tashi ba, ba za su tashi ba, sai a ranar da ya tashi. ³⁸ Gama a cikin tafiyarsu duka, girgijen Ubangiiji yana kan tabanakul da rana, da dare kuwa wuta yake cikinsa domin dukan Isra'ilawa su gani.

Firistoci

Hadaya ta konawa

¹ UBANGIJI ya kira Musa ya yi masa magana daga cikin Tentin Sujada ya ce, ² “Yi magana da Isra’ilawa ka ce musu, ‘Duk sa’ad da waninku ya kawo hadaya ga UBANGIJI, ku kawo hadayarku ta dabba daga garkenku ta shanu ko kuwa daga tumakinku.

³ “‘In hadaya ta konawar daga shanu ne, sai yā miƙa namiji marar lahani. Dole yā kawo shi a ƙofar Tentin Sujada don yā zama yardajje ga UBANGIJI. ⁴ Zai d̄ibiya hannunsa a kan hadaya ta konawar, za a kuwa karɓa a madadinsa don a yi kafara dominsa. ⁵ Zai yanka d̄an bijimin a gaban UBANGIJI, Haruna kuwa da ’ya’yansa maza firist, za su kawo jinin su kuma yafa shi a kan bagaden a kowane gefe a mashigin Tentin Sujada. ⁶ Zai feɗe hadaya ta konawar, yā yayyanka shi gunduwa-gunduwa. ⁷ Ya’yan Haruna maza waɗanda suke firistoci za su hura wuta a bagade, su kuma shirya itace a kan wutar. ⁸ Sa’an nan ’ya’yan Haruna maza waɗanda suke firistoci za su shirya gunduwa-gunduwar haɗe da kan da kuma kitsen a kan itace mai cin wuta wanda yake a kan bagaden. ⁹ Zai wanke kayan cikin da kuma kafafun da ruwa, firist d̄in kuwa zai ƙone dukan waɗannan a kan bagade. Hadaya ce ta konawa, hadaya ce kuma wadda aka yi da wuta, mai daɗin ƙanshi ga UBANGIJI.

¹⁰ “‘In hadaya ta konawar daga garke ne, ko na tumaki, ko na awaki, zai miƙa namiji ne marar lahani. ¹¹ Zai yanka shi a gefen arewa na bagaden a gaban UBANGIJI, ’ya’yan Haruna firistoci kuwa za su yayyafa jinin dabbar a bagaden a kowane gefe. ¹² Zai yanka shi gunduwa-gunduwa, firist kuwa zai shirya su haɗe da kan, da kuma kitsen a kan itace mai cin wutar da yake a kan bagade. ¹³ Zai wanke kayan cikin da kuma kafafun da ruwa, firist d̄in kuwa zai ƙone dukan waɗannan a kan bagade. Hadaya ce ta konawa, hadaya ce kuma wadda aka yi da wuta, mai daɗin ƙanshi ga UBANGIJI.

¹⁴ “‘In hadaya ga UBANGIJI d̄in, hadaya ta konawa ta tsuntsaye ce, zai miƙa kurciya ko ’yar tattabara. ¹⁵ Firist zai kawo ta bagade, yā murɗe wuyan tsuntsun yā ƙone shi a kan bagade; zai tsiyaye jininsa tsuntsun a gefen bagaden. ¹⁶ Amma zai d̄auki kayan cikin tsuntsun da gashin yā zubar da su a gefen bagaden a wajen gabas a wurin zuba toka. ¹⁷ Zai tsaga shi biyu a tsaka, amma ba zai raba shi ba. Firist d̄in zai d̄ibiya shi a bisa itacen da yake bisa bagaden, yā ƙone shi. Hadaya ce ta konawa, hadaya ce kuma wadda aka yi da wuta, mai daɗin ƙanshi ga UBANGIJI.

2

Hadaya ta hatsi

¹ “‘Sa’ad da wani ya kawo hadaya ta gari ga UBANGIJI, hadayarsa za tã zama gari mai laushi ne. Zai zuba mai a kai, yā sa turare a kansa ² yā kai wa ’ya’yan Haruna maza waɗanda suke firistoci. Firist zai d̄iba gari mai laushin a tafin hannu da kuma man, tare da dukan turaren, yā ƙone wannan a sashen tunawa a kan bagade, hadaya ce da aka yi da wuta, mai daɗin ƙanshi ga UBANGIJI. ³ Sauran hadaya ta garin zai zama na Haruna da ’ya’yansa; sashe mafi tsarki ne na hadayar da aka yi ga UBANGIJI ta wuta.

⁴ “‘In kuka kawo toyayyen hadayar gari da aka yi daga matoya, zai ƙunshi gari mai laushi, toyayye ba tare da yisti ba, gauraye kuma da mai, ko kuwa ƙosai da aka yi ba tare da yisti ba, aka kuma kwaɓa da mai. ⁵ In an toya hadaya ta garinku a kasko, sai a yi shi da gari mai laushi haɗe da mai, ba kuwa da yisti ba. ⁶ A gutsuttsura shi, a zuba mai a kansa, hadaya ce ta hatsi. ⁷ In hadayarku ta hatsin da aka dafa ne a tukunya, sai a yi shi da gari mai laushi da kuma mai. ⁸ A kawo hatsin da aka yi da waɗannan abubuwa ga UBANGIJI; a ba wa firist wanda zai d̄auka yā kai bagade. ⁹ Zai fid da sashen tunawa daga hadaya ta gari, yā ƙone shi a kan bagade kamar hadayar da ka yi da wuta, mai daɗin ƙanshi ga UBANGIJI. ¹⁰ Sauran hadaya ta garin za tã zama ta Haruna da ’ya’yansa; sashe mafi tsarki ne na hadayun da aka yi ga UBANGIJI ta wuta.

¹¹ “‘Kowace hadaya ta garin da kuka kawo ga UBANGIJI, dole a yi shi ba tare da yisti ba, gama ba za ku ƙone wani yisti, ko zuma a cikin hadayar da aka yi ga UBANGIJI ta wuta ba. ¹² Za ku iya kawo su ga

UBANGIJI kamar hadaya ta 'ya'yan fari, amma ba za a miƙa su a bagade kamar turare mai ƙanshi ba. ¹³ A sa gishiri a dukan hadayunku na hatsi. Kada a rasa sa gishirin alkawari na Allahnku a hadayunku na hatsi, a sa gishiri a dukan hadayunku.

¹⁴ “In kuka kawo hadaya ta gari na 'ya'yan fari ga UBANGIJI, sai ku miƙa ƙarƙajjen kawunan sabon hatsin da aka gasa a wuta. ¹⁵ A sa mai da turare a kansa, hadaya ce ta hatsi. ¹⁶ Firist zai ƙone sashe na ƙarƙajjen hatsin da kuma mai, tare da turare don tunawa, gama hadaya ce da aka ƙone da wuta ga UBANGIJI.

3

Hadaya ta salama

¹ “In hadayar wani mutum, hadaya ta salama ce,* ya kuma miƙa 'yar dabba daga garke, ko namiji ko ta mace ce, sai yā miƙa dabbar da ba ta da lahani a gaban UBANGIJI. ² Yā kuma ɗibiya hannunsa bisa kan hadayarsa, yā yanka ta a mashigin Tentin Sujada. Sa'an nan 'ya'yan Haruna waɗanda suke firistoci za su yayyafa jinin a kan bagade a kowane gefe. ³ Daga hadaya ta zumuncin da zai kawo, sai a miƙa waɗannan hadayu na ƙonawa ga UBANGIJI a wuta; wato, dukan kitsen da ya rufe kayan ciki ko kuwa da sun shafe su, ⁴ da ƙodoji biyu tare da kitsen da yake kansu kusa da kwiɓi, da kuma murfin hanta waɗanda zai cire tare da ƙodoji. ⁵ 'Ya'yan Haruna za su ƙone shi a kan bagade a bisa hadaya ta ƙonawa wadda take a kan itacen da yake cin wuta, kamar hadayar da ka yi da wuta, mai daɗin ƙanshi ga UBANGIJI.

⁶ “In ya miƙa dabba ce daga garke a matsayin hadaya ta salama ga UBANGIJI, zai miƙa namiji ko ta mace marar lahani. ⁷ In ya miƙa ɗan rago ne, zai kawo shi a gaban UBANGIJI. ⁸ Zai ɗibiya hannu a kan hadayarsa, yā yanka shi a gaban Tentin Sujada. Sa'an nan 'ya'yan Haruna maza za su yayyafa jinin dabbar a kowane gefe na bagade. ⁹ Daga hadaya ta zumuncin zai kawo, sai a miƙa waɗannan hadayu na ƙonawa ga UBANGIJI a wuta, wato, kitsen, ƙibabiya wutsiyar gaba ɗaya da ya yanka gab da ƙashin gadon baya, dukan kitsen da ya rufe kayan ciki, ko kuwa da suka shafe su, ¹⁰ da ƙodoji biyu tare da kitsen da yake kansu kusa da kwiɓi, da kuma murfin hanta waɗanda zai cire tare da ƙodoji. ¹¹ Firist zai ƙone su a kan bagade kamar hadayar abinci, wato, hadaya ce da aka ƙone da wuta ga UBANGIJI.

¹² “In yana miƙa akuya ce, zai kawo ta a gaban UBANGIJI. ¹³ Zai ɗibiya hannunsa a kanta yā kuma yanka ta a gaban Tentin Sujada. Sa'an nan 'ya'yan Haruna maza za su yayyafa jininta a kowane gefe na bagade. ¹⁴ Daga abin da zai miƙa sai a miƙa waɗannan hadayu na ƙonawa ga UBANGIJI a wuta, wato, dukan kitsen da ya rufe kayan cikin, ko kuwa da suka shafe su, ¹⁵ da ƙodoji biyu tare da kitsen da yake kansu kusa da kwiɓi, da kuma murfin hanta waɗanda zai cire tare da ƙodoji. ¹⁶ Firist zai ƙone su a kan bagade kamar abinci, hadaya ce da aka yi da wuta, mai daɗin ƙanshi. Dukan kitsen na UBANGIJI ne.

¹⁷ “Wannan dawwammamiyar farilla ce ga tsararraki masu zuwa, a inda za ku zauna. Ba za ku ci wani kitse ko wani jini ba.”

4

Hadaya ta zunubi

(Firistoci 6.24-30)

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Faɗa wa Isra'ilawa cewa, ‘Sa'ad da wani ya yi zunubi ba da gangan ba, har ya karya ɗaya daga cikin dokokin UBANGIJI,

³ “In shafaffen firist ya yi zunubi, ya jawo wa jama'a laifi, dole yā kawo wa UBANGIJI ɗan bijimi marar lahani a matsayin hadaya don zunubi saboda zunubin da ya yi. ⁴ Zai kawo bijimin a ƙofar Tentin Sujada a gaban UBANGIJI. Zai ɗibiya hannunsa a kan bijimin, yā kuma yanka shi a gaban UBANGIJI. ⁵ Sa'an nan shafaffen firist zai ɗiba jinin bijimin yā kai cikin Tentin Sujada. ⁶ Yā tsoma yatsarsa a cikin jinin, yā kuma yafa sau bakwai a gaban UBANGIJI, a gaban labulen wuri mai tsarki. ⁷ Sa'an nan firist ɗin zai zuba jinin a ƙahonin bagaden turare masu ƙanshi da suke a gaban UBANGIJI a Tentin Sujada. Sauran jinin bijimin zai zuba a gindin bagaden hadaya ta ƙonawa a ƙofar zuwa Tentin Sujada.

* 3:1 Al'adance; hadaya ta zumunci; haka ma a ayoyi 3, 6 da 9.

⁸ Zai cire dukan kitsen daga bijimin hadaya don zunubi, kitsen da ya rufe kayan cikin, ko kuwa da suka shafe su, ⁹ da kodoji biyu tare da kitsen da yake kansu kusa da kwiɓi, da kuma murfin hanta, waɗanda zai cire tare da kodoji. ¹⁰ Zai cire su daidai kamar yadda akan cire na bijimin hadaya ta salama. Sai firist ɗin yā kone su a kan bagaden kona hadaya. ¹¹ Amma fatar ɗan bijimin, da namansa, da kansa, da kafafunsa, da kayan cikinsa, da hanjinsa, ¹² wato, dukan sauran bijimi, dole yā ɗauke su zuwa waje da sansani zuwa wani wuri mai tsabta inda ake zub da toka, yā kone shi a itacen da yake cin wuta a tarin toka.

¹³ “In dukan jama’ar Isra’ilawa suka yi zunubi ba da gangan ba, har suka aikata ɗaya daga cikin abubuwan da UBANGIJI ya umarta kada a yi, ko da yake jama’ar ba su san batun ba, duk da haka sun yi laifi. ¹⁴ Sa’ad da suka gane da zunubin da suka aikata, dole taron su kawo ɗan bijimi a matsayin hadaya don zunubi, su kawo shi a gaban Tentin Sujada. ¹⁵ Dattawan jama’a za su ɗibiya hannuwansu a kan bijimin a gaban UBANGIJI, sai a yanka bijimin a gaban UBANGIJI. ¹⁶ Sa’an nan shafaffen firist zai ɗibi jinin bijimi zuwa cikin Tentin Sujada. ¹⁷ Zai tsoma yatsarsa cikin jini yā kuma yayyafa shi a gaban UBANGIJI sau bakwai a gaban labule. ¹⁸ Zai zuba jinin a karonin bagaden da suke gaban UBANGIJI a cikin Tentin Sujada. Zai zuba sauran jinin a gindin bagaden hadaya ta konawa a kofar zuwa Tentin Sujada. ¹⁹ Zai cire dukan kitsen daga gare shi yā kone a kan bagade, ²⁰ yā kuma yi da wannan bijimi kamar yadda ya yi da bijimi na hadaya don zunubi. Ta haka firist zai yi kafara dominsu, za a kuwa gafarta musu. ²¹ Sa’an nan zai ɗauki bijimin waje da sansani yā kone shi kamar yadda ya kone bijimi na fari. Wannan ita ce hadaya don zunubi domin jama’a.

²² “Sa’ad da shugaba ya yi zunubi ba da gangan ba, har ya aikata ɗaya daga cikin abubuwan da UBANGIJI Allahnsa ya umarta, to, ya yi laifi. ²³ Sa’ad da aka sanar da shi game da zunubin da ya yi, dole yā kawo bunsuru marar lahani a matsayin hadayarsa. ²⁴ Zai ɗibiya hannunsa a kan bunsurun yā kuma yanka shi a inda ake yankan hadayar konawa a gaban UBANGIJI. Hadaya ce ta zunubi. ²⁵ Sa’an nan firist zai ɗibi jinin hadaya don zunubi da yatsarsa yā sa a karonin bagaden hadayar konawa, yā kuma zuba sauran jinin a gindin bagade. ²⁶ Zai kone dukan kitse a kan bagade kamar yadda ya kone kitsen hadaya ta salama. Ta haka firist zai yi kafara saboda zunubin mutumin, za a kuwa gafarta masa.

²⁷ “In wani memba a cikin jama’a ya yi zunubi ba da gangan ba, ya aikata ɗaya daga cikin abubuwan da UBANGIJI ya umarta kada a yi, to, ya yi laifi. ²⁸ Sa’ad da aka sanar da shi game da zunubin da ya yi, dole yā kawo akuya marar lahani a matsayin hadayarsa domin zunubin da ya yi. ²⁹ Zai ɗibiya hannunsa a kan hadaya don zunubin yā kuma yanka ta a inda ake hadaya ta konawa. ³⁰ Sa’an nan firist zai ɗibi jinin da yatsarsa yā zuba a karonin bagaden hadaya ta konawa, yā kuma zuba sauran jinin a kasan bagade. ³¹ Za a ɗebe kitsenta duka kamar yadda akan ɗebe kitsen hadaya ta salama. Firist zai kona shi a kan bagaden don kanshi mai daɗi ga UBANGIJI. Ta haka firist zai yi kafara dominsa, za a kuwa gafarta masa.

³² “Idan kuwa daga cikin ’yan tumaki zai ba da hadayarsa, sai ya kawo ’yar tunkiya marar lahani. ³³ Zai ɗibiya hannunsa a kanta yā kuma yanka ta hadaya don zunubi a inda ake yankan hadayar konawa. ³⁴ Sa’an nan firist zai ɗibi jinin hadaya don zunubin da yatsarsa yā zuba a karonin bagaden hadayar konawa, yā kuma zuba sauran jinin a gindin bagade. ³⁵ Zai kuma ɗebe kitsenta duka kamar yadda a kan ɗebe na ragon hadaya ta salama. Firist zai kone shi a bisa bagaden a bisa hadaya ta konawa ga UBANGIJI. Ta haka firist ɗin zai yi kafara dominsa saboda zunubin da ya yi, za a kuwa gafarta masa.

5

¹ “Mutum zai yi zunubi in bai yi magana ba sa’ad da ya ji ana shelar neman shaida game da wani abin da ya gani ko kuwa ya ji, alhakin zai zauna a wuyansa.

² “Ko kuwa in mutum ya taɓa wani abin da yake mai kazanta, ko gawar naman jeji marar tsabta, ko na shanu marar tsabta, ko na halittu marasa tsabtan da suke motsi a kasa; ko da yake bai sani ba, ya kazantu ke nan, kuma ya yi laifi. ³ Ko kuwa in ya taɓa rashin tsabta na mutane, wani abin da zai sa shi rashin tsabta; ko da yake bai sani ba, sa’ad da ya gane, zai zama mai laifi. ⁴ Ko kuwa in mutum bai yi tunani ba, ya yi rantsuwar yin wani abu, ko mai kyau ko marar kyau; ko da yake bai sani ba, duk da haka sa’ad da ya gane zai zama mai laifi. ⁵ Sa’ad da wani yana da laifi a kowanne cikin

wadannan hanyoyi, dole yā furta a hanyar da ya yi zunubin ⁶ kuma don zunubin da ya yi, dole yā kawo wa UBANGIJI tunkiya ko akuya daga garke kamar hadaya don zunubi; firist kuwa zai yi kafara dominsa da kuma domin zunubinsa.

⁷ “In ba zai iya kawo tunkiyyar ba, sai yā kawo kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu ga UBANGIJI a matsayin hakki don zunubinsa, ɗaya domin hadaya don zunubi ɗayan kuma domin hadaya ta konawa. ⁸ Zai kawo su wa firist, wanda da fari zai miƙa ɗaya domin hadaya don zunubi. Zai murɗe kan daga wuyanta, ba tare da tsinke kan gaba ɗaya ba, ⁹ zai kuma yayyafa jinin hadaya don zunubin a gefen bagade; a tsiyaye sauran jinin kuma a gindin bagade. Hadaya ce ta zunubi. ¹⁰ Firist zai miƙa ɗayan matsayin hadaya ta konawa bisa ga yadda aka tsara, yā kuma yi kafara dominsa saboda zunubin da ya yi, za a kuwa gafarta masa.

¹¹ “In ba zai iya kawo kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu ba, sai yā kawo humushin garwan* gari mai laushi domin hadaya don zunubi. Ba lalle ba ne yā sa mai ko turare a kansa, saboda wannan hadaya ce ta zunubi. ¹² Zai kawo wa firist, firist kuwa zai ɗiba da hannu don yā kasance abin tunawa, sai yā kone a bisan bagaden kamar hadayar da ake kona da wuta ga UBANGIJI. Hadaya ce ta zunubi. ¹³ Ta haka firist zai yi kafara dominsa saboda dukan wadannan zunuban da ya yi, za a kuwa gafarta masa. Sauran hadayar za tā zama ta firist, kamar yadda yake bisa ga hadaya ta gari.’”

Hadaya ta laifi
(Firistoci 7.1-10)

¹⁴ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁵ “Sa’ad da mutum ya ci amana, ya kuma yi zunubi ba da gangan ba dangane da wani cikin abubuwa masu tsarki na UBANGIJI, zai kawo ga UBANGIJI rago daga garke wanda ba shi da lahani saboda yin hadaya don laifinsa. Za a kimata kuɗinsa bisa ga ma’aunin shekel na tsattsarkan wuri. Hadaya ce ta laifi. ¹⁶ Dole yā biya abin da ya kasa yi dangane da abubuwa masu tsarki, yā kara kashi ɗaya bisa biyar na darajar abin a kan wannan sa’an nan yā ba wa firist. Firist kuwa zai yi kafara dominsa da ragon hadaya don laifi. Za a kuwa gafarta masa.

¹⁷ “In mutum ya yi zunubi, ya aikata ɗaya daga cikin abubuwan da UBANGIJI ya umarta kada a yi, ko da yake bai sani ba, shi mai laifi ne. Za a kuwa nemi hakki daga gare shi. ¹⁸ Zai kawo wa firist rago daga garke, marar lahani. Za a kimanta tamanin rago daidai da tamanin hadaya don laifi. Firist kuwa zai yi kafara don kuskuren da mutumin ya yi ba da saninsa ba, za a gafarta masa. ¹⁹ Hadaya ce ta laifi, ya yi laifi na† abin da ya yi marar kyau ga UBANGIJI.”

6

(Kidaya 5.5-10)

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “In wani ya yi zunubi bai kuma yi aminci ga UBANGIJI ba, wato, ta wurin yin wa abokin zamansa karya game da ajiyar da abokin ya ba shi amana, ko a kan wani alkawarin da suka yi wa juna, ko kuwa a kan yā cuci abokin, ³ ko kuma idan ya sami abin da ya face amma ya yi karya cewa bai samu ba. Ko ya yi rantsuwar karya a kan duk irin abubuwan da akan aikata na laifi, ⁴ sa’ad da mutum ya yi irin laifin nan, ya kuwa tabbata mai laifi ne, to, sai yā komar da abin da ya kwace, ko abin da ya samu ta hanyar zalunci, ko abin da aka ba shi ajiya, ko abin da ya tsinta. ⁵ Zai mai da abin da ya yi rantsuwar karya a kai. Zai mayar wa mai abin da abinsa a yadda yake, har yā kara kashi ashirin bisa ɗari na abin. A ranar da zai yi hadaya don laifinsa, a ranar ce zai mayar wa mai abin da abinsa. ⁶ A matsayin hakki kuwa, dole yā kawo wa firist, wato, ga UBANGIJI, hadaya rago marar lahani kuma wanda aka kimanta tamaninsa daga garke don laifinsa. ⁷ Ta haka firist zai yi kafara dominsa a gaban UBANGIJI, za a kuwa gafarta masa irin laifin da ya yi.”

Hadaya ta konawa
(Fitowa 29.38-43; Kidaya 28.1-8)

⁸ UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁹ “Ka ba Haruna da ‘ya’yansa maza wannan umarni, ‘Wadannan su ne ka’idodi don hadaya ta konawa. Hadaya ta konawa za tā kasance a bagade dukan dare, sai da safe, kuma dole a bar wutar tā yi ta ci a bisa bagaden. ¹⁰ Sa’an nan firist zai sa rigunarsa ta lilin da kuma

* 5:11 Wato, mai yiwuwa kamar kwata 2 (kamar lita 2) † 5:19 Ko kuwa ya yi cikakkiyar kafara saboda nasa

rigar lilin da ake sa a ciki, sa'an nan yã kwashe tokan hadaya ta konawa da wuta da ta ci a kan bagaden, yã sa kusa da bagaden. ¹¹ Sa'an nan yã tuɓe waɗannan rigunan yã sa waɗansu, sa'an nan yã ɗauki tokar yã kai waje da sansani zuwa inda yake da tsabta. ¹² Dole a bar wutar da take bisa bagaden tã yi ta ci; kada tã mutu. Kowace safiya firist zai kara itacen wuta, yã shirya hadaya ta konawa a bisa wutar yã kuma kone kitsen hadaya ta salama a kansa. ¹³ Dole a bar wutar tã ci gaba da ci a bisa bagade; kada tã mutu.

Hadaya ta gari

¹⁴ “Waɗannan su ne ka'idodi domin hadaya ta gari. 'Ya'yan Haruna za su kawo ta a gaban UBANGIJI, a gaban bagaden. ¹⁵ Firist zai ɗiba garin hadayar mai laushin wanda aka zuba masa mai da kuma turare cike da tafi hannu. Zai kona wannan a bisa bagaden, hadaya ce mai daɗin kanshi ga UBANGIJI don tunawa. ¹⁶ Haruna da 'ya'yansa maza za su ci sauran, amma za a ci shi ba tare da yisti ba a tsattsarkan wuri; za su ci shi a harabar Tentin Sujada. ¹⁷ Ba za a toya shi da yisti ba; na ba su yã zama rabonsu daga cikin hadayun da ake konawa da wuta, abu ne mafi tsarki, kamar hadaya don zunubi da laifi. ¹⁸ Kowane ɗa namiji cikin zuriyar Haruna zai iya cinsa. Wannan rabonsa ne na kullum na hadayar da aka yi ga UBANGIJI da wuta. Wannan madawwamiyar doka ce cikin zamananku duka. Duk abin da ya taɓa hadayun zai tsarkaka.’”*

¹⁹ UBANGIJI ya kuma ce wa Musa, ²⁰ “Wannan ne hadayar da Haruna da 'ya'yansa maza za su kawo ga UBANGIJI a ranar da za a naɗa su firistoci,† humushin garwan gari mai laushi a matsayin hadaya ta gari na kullum, rabinsa da safe, rabinsa kuma da yamma. ²¹ A shirya shi da mai a kwanon tuya, a kawo shi kwaɓaɓɓe sosai, a miƙa shi hadaya ta gari dunkule-dunkule‡ don kanshi mai daɗi ga UBANGIJI. ²² Duk wanda aka naɗa daga 'ya'yan Haruna yã zama firist a madadinsa, shi ne zai miƙa wannan hadayar ga UBANGIJI. Zai kone hadayar kurmus. Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla ce har abada. ²³ Kowace hadaya ta gari ta firist, za a kone ta kurmus, ba za a ci ba.”

Hadaya ta zunubi

(Firistoci 4.1,2)

²⁴ UBANGIJI ya ce wa Musa, ²⁵ “Faɗa wa Haruna da 'ya'yansa maza, ‘Waɗannan su ne ka'idodi domin hadaya don zunubi. Za a yanka hadaya don zunubi a gaban UBANGIJI a inda ake yankan hadaya ta konawa; dole tã kasance mai tsarki. ²⁶ Firist da ya miƙa ta zai ci, za a ci ta a tsattsarkan wuri, a harabar Tentin Sujada. ²⁷ Duk abin da ya taɓa wani sashe na naman, zai zama da tsarki, kuma in wani jini ya ɗiga a riga, dole ka wanke shi a tsattsarkan wuri. ²⁸ Dole a farfashe tukunyar lakar da aka dafa naman a ciki; amma in an dafa a tukunyar tagulla, sai a kankare tukunyar, a kuma ɗauraye da ruwa. ²⁹ Kowane namiji a iyalin firistoci zai iya ci; gama abu ne mafi tsarki. ³⁰ Amma duk wata hadaya don zunubi wadda aka kawo jininta cikin Tentin Sujada don a yi kafara a Wuri Mai Tsarki, ba za a ci ba. A maimako haka za a kone ta ɗungum.

7

Hadaya don laifi

(Firistoci 5.14-19)

¹ “Waɗannan su ne ka'idodi na hadaya don laifi, hadaya ce tsattsarka. ² Za a yanka hadaya don laifi a inda ake yanka hadaya ta konawa, za a kuma yayyafa jinin a kowane gefe na bagade. ³ Za a miƙa kitsen abin hadaya duka, da wutsiya mai kitse, da kitsen da yake rufe da kayan ciki, ⁴ da kodoji biyu da kitsen da yake a bisansu kusa da kwifi, da kuma rufin hanta, wanda za a cire tare da kodoji. ⁵ Firist zai kone su a kan bagade, hadaya ce da aka kone da wuta ga UBANGIJI. Hadaya ce don laifi. ⁶ Kowane da namiji cikin iyalin firistoci zai iya ci. Sai a tsattsarkan wuri ne za a ci; gama abu mafi tsarki ne.

⁷ “Hadaya don laifi kamar hadaya don zunubi take, saboda haka ka'ida hanyar yinsu iri ɗaya ce. Su ɗin na firist da ya yi kafara da su ne. ⁸ Firist da ya miƙa hadaya ta konawa domin wani, zai iya ajiye fatar wa kansa. ⁹ Kowace hadaya ta garin da aka toya a tanda, ko aka dafa a tukunya ko a kan kaskon

* 6:18 Ko kuwa Duka wanda ya taɓa su dole yã kasance mai tsarki haka ma a aya 27. † 6:20 Ko kuwa kowane

‡ 6:21 Ba a tabbatar da ma'anar Ibraniyanci na wannan kalma ba.

tuya, na firist da ya miƙa ta ne,¹⁰ kuma kowace hadaya ta gari wadda aka kwaƙa da mai, ko wadda ba a kwaƙa ba, ita ma, ta dukan 'ya'ya Haruna ne maza.

Hadaya don salama

¹¹ “Waƙannan su ne ka'idodin hadaya don zumuncin da mutum zai iya miƙa ga UBANGIJI.

¹² “In ya miƙa hadayar a matsayin hadaya ta godiya ce, to, zai miƙa ta tare da burodi mai kauri marar yisti, wanda aka kwaƙa da mai, da burodi marar kauri, wanda aka shafa wa mai, da kuma burodi mai kauri da aka yi da gari mai laushi wanda aka kwaƙa sosai da mai. ¹³ Tare da hadayarsa don zumunci ta godiya, zai miƙa dunksulen burodin da aka yi da yisti. ¹⁴ Zai kuma kawo ƙaya daga kowace a matsayin hadaya, baiko ne ga UBANGIJI. Wannan zai zama na firist da ya yafa jinin hadaya ta salama ne. ¹⁵ Za a ci wannan nama na hadaya don zumunci ta godiya a ranar da aka miƙa ta, kada yā bar wani abu daga naman yā kwana.

¹⁶ “In hadayarsa cika wa'adin rantsuwa ce ko kuwa ta yardar rai ce, sai a ci hadayar a ranar da ya miƙa ta, amma za a iya cin duk abin da ya rage kashegari. ¹⁷ Duk naman hadayar da ya rage har kwana uku, dole a ƙone shi. ¹⁸ Idan aka ci naman hadayarsa ta salama a rana ta uku, ba za a karɓi wanda ya ba da hadayar har ya sami albarkar hadayar ba, naman zai zama abin ƙyama, duk wanda ya ci kuwa ya yi laifi.

¹⁹ “Ba za a ci naman da ya taƙa wani abu marar tsarki ba; dole a ƙone shi. Game da sauran nama, kowa da yake mai tsarki zai iya ci. ²⁰ Amma in wani wanda ba shi da tsarki ya ci naman hadaya ta salama ga UBANGIJI, za a fid da mutumin daga cikin mutanensa. ²¹ Idan wani mutum ya taƙa abu marar tsarki, ko mutum ne, ko dabba ce, ko wani abu na bankyama, ya kuma ci naman hadaya ta salama ga UBANGIJI, za a fid da mutumin daga cikin mutanensa.’”

An hana cin kitse da kuma jini

²² UBANGIJI ya ce wa Musa, ²³ “Ka faɗa wa Isra'ilawa, ‘Kada ku ci wani kitsen shanu, ko na tumaki, ko kuwa na awaki. ²⁴ Za a iya yin wani amfani da kitsen dabbar da ta mutu mushe, ko kitsen dabbar da namun jeji su yayyaga, amma kada a kuskura a ci. ²⁵ Duk wanda ya ci kitsen dabbar da aka miƙa ta wuta ga UBANGIJI, za a fid da shi daga mutanensa. ²⁶ Kuma duk inda kuke zama, ba za ku ci jinin wani tsuntsu ko na dabba ba. ²⁷ Duk wanda ya ci jini, za a fid da mutumin daga mutanensa.’”

Rabo don firist

²⁸ UBANGIJI ya ce wa Musa, ²⁹ “Faɗa wa Isra'ilawa, ‘Duk wanda ya kawo hadaya ta salama ga UBANGIJI, sai ya kawo hadayarsa ga UBANGIJI daga cikin hadayu na salama. ³⁰ Da hannuwansa zai kawo hadayar da za a ƙona ga UBANGIJI; zai kawo kitsen tare da kirjin, yā kuma kaɗa kirjin a gaban UBANGIJI a matsayin hadaya ta kaɗawa. ³¹ Firist zai ƙone kitsen a bisa bagade, amma kirjin zai zama na Haruna da 'ya'yansa maza. ³² Za ku ba da cinya ta dama ta hadaya don zumuncinku ga firist a matsayin baiko. ³³ Dan Haruna da ya miƙa jini da kitsen hadaya ta salama, zai ƙauki cinyar tā zama rabonsa. ³⁴ Daga hadaya ta salama ta Isra'ilawa, na ƙauki kirjin da aka kaɗa da kuma cinyar da aka miƙa, na ba da su ga Haruna firist da kuma 'ya'yansa maza a matsayin rabonsu na kullum daga Isra'ilawa.’”

³⁵ Wannan shi ne sashen hadayar da aka ba wa Haruna da 'ya'yansa maza, hadayar da aka yi ga UBANGIJI da wuta, tun ranar da aka gabatar da su don su yi wa UBANGIJI hidima a matsayin firist. ³⁶ A ranar da aka keɓe su, UBANGIJI ya umarta cewa Isra'ilawa su ba da wannan a gare su a matsayin rabonsu na kullum, a dukan tsararraki masu zuwa.

³⁷ Waƙannan su ne ka'idodi don hadaya ta ƙonawa, hadaya ta gari, hadaya don zunubi, hadaya don laifi, hadaya ta naɗi da kuma hadaya ta salama, ³⁸ waƙanda UBANGIJI ya ba wa Musa a Dutsen Sinai, a Hamadar Sinai, a ranar da ya umarci Isra'ilawa su kawo hadayunsu ga UBANGIJI.

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Kawo Haruna da 'ya'yansa maza, ka ɗauki rigunansu, man keɓewa, bijimi domin hadaya don zunubi, 'yan raguna biyu da kuma kwandon da yake da burodi marar yisti, ³ ka kuma tara dukan jama'a a kofar Tentin Sujada.” ⁴ Sai Musa ya yi yadda UBANGIJI ya umarce shi, jama'a kuwa suka taru a kofar Tentin Sujada.

⁵ Sai Musa ya ce wa jama'ar, “Ga abin da UBANGIJI ya umarta a yi.” ⁶ Sa'an nan Musa ya kawo Haruna da 'ya'yansa maza gaba, ya kuma wanke su da ruwa. ⁷ Ya sa wa Haruna taguwa, ya ɗaura igiya kewaye da shi, ya sa masa riga, ya sa masa efod. Ya kuma ɗaura masa efod wanda aka yi masa sakar gwaninta. ⁸ Ya sa masa kyallen makalawa a kirji, ya kuma sa Urim da Tummim a kyallen makalawa a kirjin. ⁹ Sai ya naɗa masa rawani, daga gaban rawanin ya sa allon zinariya, wato, kambi tsattsarka, kamar yadda UBANGIJI ya umarce shi.

¹⁰ Sa'an nan Musa ya ɗauki man keɓewa ya keɓe tabanakul da kuma kowane abin da yake cikinsa, ta haka ya tsarkake su. ¹¹ Ya yayyafa mai a kan bagade sau bakwai, yana keɓe bagade da dukan kayayyaki, da daro, da abin da yake tsaya a kai, don yā tsarkake su. ¹² Ya zuba man keɓewa a kan Haruna, ya kuma keɓe shi don yā tsarkake shi. ¹³ Sa'an nan ya kawo 'ya'yan Haruna maza, ya sa musu taguwoyi, ya ɗaɗɗaura igiyoyi kewaye da su, ya kuma sa musu huluna yadda UBANGIJI ya umarce shi.

¹⁴ Sa'an nan ya miƙa bijimi domin hadaya don zunubi, sai Haruna da 'ya'yansa suka ɗibiya hannuwansu a bijimin. ¹⁵ Musa ya yanka bijimin ya ɗauki jinin, ya sa yatsarsa ya zuba a dukan ƙahonin bagade don yā tsarkake bagaden. Ya zuba sauran jinin a gindin bagade. Ta haka ya tsarkake shi don yā yi kafara dominsa. ¹⁶ Musa ya ɗebo dukan kitsen da yake kewaye da kayan ciki, da kuma wanda ya rufe hanta, da kodojin, da kuma kitsensu, ya kuma kone su a kan bagade. ¹⁷ Amma bijimin da fatarsa da namansa da kuma ƙashinsa ya kone su a bayan sansani, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

¹⁸ Sa'an nan ya miƙa ɗan rago domin hadaya ta ƙonawa, sai Haruna da 'ya'yansa maza suka ɗibiya hannuwansu a kan ɗan rago. ¹⁹ Sa'an nan Musa ya yanka ɗan ragon, ya kuma yayyafa jinin a kowane gefe na bagaden. ²⁰ Ya yanka ragon gunduwa-gunduwa ya kone kan, ya kuma kone gunduwa-gunduan da kitsen. ²¹ Ya wanke kayan cikin da ƙafafun a ruwa, ya kuma kone dukan ragon a bisa bagade kamar hadaya ta ƙonawa, mai daɗin ƙanshi, hadaya ce da aka kone da wuta ga UBANGIJI, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

²² Sai ya miƙa ɗayan ɗan ragon, ɗan ragon naɗin, sai Haruna da 'ya'yansa maza suka ɗibiya hannuwansu a kan ɗan ragon. ²³ Musa kuwa ya yanka ɗan ragon ya ɗibi jinin ya sa leɓatun kunnen dama na Haruna, ya kuma sa a babbar yatsarsa ta hannun dama da kuma a babbar yatsar ƙafarsa ta dama. ²⁴ Musa ya kuma kawo 'ya'yan Haruna gaba, ya sa jini a leɓatun kunnuwansu na dama, ya kuma sa a manyan yatsotsinsu na hannun dama da kuma a manyan yatsotsinsu na kafafunsu na dama. Sa'an nan ya yayyafa jinin a kowane gefen bagade. ²⁵ Ya ɗibi kitsen, da wutsiya mai kitse, da kuma dukan kitsen da ke kewaye da kayan ciki, da wanda ya rufe hanta, kodoji biyu da kitsensu da kuma cinya ta dama. ²⁶ Sa'an nan daga cikin kwandon burodi marar yisti wanda yake a gaban UBANGIJI, ya ɗauko dunkulen burodi, da kuma guda da aka yi da mai, da kuma ƙosai; ya sa waɗannan a sassan kitsen, da kuma a cinya ta dama. ²⁷ Ya sa waɗannan a hannuwan Haruna da 'ya'yansa, suka kuma kaɗa su a gaban UBANGIJI a matsayin hadaya ta kaɗawa. ²⁸ Sa'an nan Musa ya karɓe su daga hannuwansu ya kone a bagade a bisa hadaya ta ƙonawa a matsayin hadaya ta naɗi, mai daɗin ƙanshi, hadaya ce da aka kone da wuta ga UBANGIJI. ²⁹ Ya kuma ɗauki kirjin; rabon Musa na ɗan ragon naɗi, ya kaɗa shi a gaban UBANGIJI, a matsayin hadaya ta kaɗawa, yadda UBANGIJI ya umarce shi.

³⁰ Sai Musa ya ɗibi man keɓewa da jini daga bagade, ya yayyafa su a kan Haruna da rigunansa, da kuma a kan 'ya'yansa da rigunansu, don yā tsarkake Haruna da rigunansa da kuma 'ya'yansa da rigunansu.

³¹ Sai Musa ya ce wa Haruna da 'ya'yansa maza, “Ku dafa naman a kofar Tentin Sujada, ku kuma ci shi a can tare da burodi daga kwandon naɗi, yadda na umarta, cewa,* ‘Haruna da 'ya'yansa maza za su ci shi.’” ³² Sa'an nan ku kone sauran naman da kuma burodin. ³³ Kada ku bar kofar Tentin Sujada har kwana bakwai, sai ranakun naɗi suka cika, gama naɗinku zai ɗauki kwana bakwai. ³⁴ Abin da aka yi a yau umarni ne daga UBANGIJI don yin kafara saboda ku. ³⁵ Dole ku kasance a kofar Tentin Sujada

* 8:31 Ko kuwa aka umarce ni

dare da rana har kwana bakwai, ku kuma yi abin da UBANGIJI yake bukata, don kada ku mutu; gama abin da aka umarce ni ke nan.”

³⁶ Saboda haka Haruna da 'ya'yansa maza suka yi kome da UBANGIJI ya umarta ta wurin Musa.

9

Firistoci sun kama aikinsu

¹ A rana ta takwas, Musa ya kira Haruna da 'ya'yansa maza da kuma dattawan Isra'ila. ² Ya ce wa Haruna, “Ka ɗauki ɗan maraki domin hadayarka don zunubi da kuma ɗan rago domin hadaya ta ƙonawa, dukan biyu su kasance marar lahani, ka miƙa su a gaban UBANGIJI. ³ Sa'an nan ka ce wa Isra'ilawa, ‘Ku ɗauki bunsuru na yin hadaya don zunubi, da ɗan maraki bana ɗaya, da ɗan rago bana ɗaya marasa lahani, don hadaya ta ƙonawa, ⁴ da bijimi da rago don hadayun salama, a yi hadaya da su ga UBANGIJI, da hadaya ta gari da aka kwaɓa da mai, gama yau UBANGIJI zai bayyana a gare ku.’”*

⁵ Suka ɗauki abubuwan da Musa ya umarta zuwa gaban Tentin Sujada, sai dukan jama'a suka zo kusa suka tsaya a gaban UBANGIJI. ⁶ Sa'an nan Musa ya ce, “Ga abin da UBANGIJI ya umarce ku ku yi, domin ɗaukakar UBANGIJI za ta bayyana gare ku.”

⁷ Musa ya ce wa Haruna, “Matsa kusa da bagaden, ka miƙa hadayarka don zunubi, da hadayarka ta ƙonawa, ka yi kafara don kanka da kuma don jama'a. Ka kuma kawo hadayar jama'a, ka yi kafara dominsu kamar yadda UBANGIJI ya umarta.”

⁸ Sai Haruna ya matsa kusa da bagaden, ya yanka ɗan maraki na yin hadaya don zunubi saboda kansa. ⁹ 'Ya'yan Haruna maza suka kawo masa jinin, ya kuma tsoma yatsarsa a cikin jinin ya zuba cikin ƙahonin bagade; sauran jinin kuwa ya zuba a gindin bagaden. ¹⁰ A kan bagaden, ya ƙone kitsen, ƙodojin, da abin da ya rufe hanta, daga hadaya don zunubi, yadda UBANGIJI ya umarci Musa. ¹¹ Naman da fatar kuwa ya ƙone waje da sansanin.

¹² Sa'an nan ya yanka hadaya ta ƙonawa. 'Ya'yan Haruna maza suka miƙa masa jinin, ya kuwa yayyafa shi a kowane gefe na bagaden. ¹³ Suka miƙa masa hadaya ta ƙonawa gunduwa-gunduwa, haɗe da kan, ya kuwa ƙone su a bisa bagaden. ¹⁴ Sai ya wanke kayan ciki da kafafun, ya kuwa ƙone su tare da hadaya ta ƙonawa a kan bagade.

¹⁵ Sa'an nan Haruna ya kawo hadayar da take domin mutane. Ya ɗauki akuya ta hadaya don zunubin mutane, ya yanka shi, ya miƙa shi domin hadaya don zunubi kamar yadda ya yi da na farko.

¹⁶ Ya kawo hadaya ta ƙonawa ya kuma miƙa ta yadda aka tsara. ¹⁷ Ya kuma kawo hadaya ta gari, ya ɗiba a tafi hannu ya ƙone a kan bagade tare da hadaya ta ƙonawa ta safe.

¹⁸ Haruna ya yanka marakin da ragon a matsayin hadaya ta salama domin mutane. 'Ya'yansa maza suka miƙa masa jinin, ya kuwa yayyafa shi a kowane gefe na bagade. ¹⁹ Amma sashen kitsen marakin da na ragon, da wutsiya mai kitse, da kitsen da yake rufe da kayan ciki, da ƙodoji da kuma kitsen da ya rufe hanta, ²⁰ suka shimfiɗa waɗannan a kan kirjin, sa'an nan Haruna ya ƙone kitsen a kan bagade. ²¹ Sai Haruna ya kaɗa kirjin da kuma cinyar dama a gaban UBANGIJI a matsayin hadaya ta kaɗawa, kamar yadda Musa ya umarta.

²² Sa'an nan Haruna ya ɗaga hannuwansa wajen mutane ya sa musu albarka. Da yake ya miƙa hadaya don zunubi, hadaya ta ƙonawa da kuma hadaya ta salama, sai ya sauka.

²³ Sai Musa da Haruna suka shiga cikin Tentin Sujada. Da suka fita, sai suka sa wa mutane albarka; sai ɗaukakar UBANGIJI ta bayyana ga dukan mutane. ²⁴ Sai wuta ta fito daga gaban UBANGIJI ta cinye hadaya ta ƙonawa da sassan kitsen a kan bagaden. Sa'ad da dukan mutane suka ga haka, sai suka yi ihu suna farin ciki, suka faɗfi rubda ciki, suka yi sujada.

10

Mutuwar Nadab da Abihu

¹ 'Ya'yan Haruna maza, Nadab da Abihu suka ɗauki farantansu, suka sa wuta a ciki, suka zuba turare a kai; suka kuma miƙa haramtacciyar wuta a gaban UBANGIJI, ba irin wadda UBANGIJI ya umarta ba.

* 9:4 Kalmar Ibraniyanci za ta iya haɗa namiji da ta mace; haka ma a ayoyi 18 da 19.

² Sai wuta ta fito daga UBANGIJI ta cinye su, suka kuma mutu a gaban UBANGIJI. ³ Sai Musa ya ce Haruna, “Ga abin da UBANGIJI yake nufi sa’ad da ya ce,
 “A cikin waƙanda suka kusace ni
 za a tabbata ni mai tsarki ne;
 a fuskar dukan mutane
 za a kuwa girmama ni.”

Haruna ya yi shiru.

⁴ Sai Musa ya kira Mishayel da Elzafan, ‘ya’yan Uzziyel kawun Haruna, ya ce musu, “Ku zo nan; ku ƙauki ‘yan’uwanku waje da sansani, daga gaban wuri mai tsarki.” ⁵ Sai suka zo suka ƙauke su, suna nan cikin taguwoyinsu, zuwa waje da sansani yadda Musa ya umarta.

⁶ Sa’an nan Musa ya ce wa Haruna da Eleyazar da Itamar ‘ya’yansa maza, “Kada ku bar gashin kanku barkatai,* kada kuma ku yage tufafinku, don kada ku mutu. Yin haka zai jawo fushin UBANGIJI a kan dukan jama’a. Amma dangoginku, wato, dukan Isra’ilawa, suna iya kuka saboda waƙanda UBANGIJI ya hallaka da wuta. ⁷ Kada ku bar ƙofar Tentin Sujada ko kuwa ku mutu, domin man Shafan UBANGIJI yana kanku.” Saboda haka suka yi kamar yadda Musa ya faɗa.

⁸ Sa’an nan UBANGIJI ya yi magana da Haruna ya ce, ⁹ “Kai da ‘ya’yanka maza, ba za ku sha ruwan inabi ko wani abu mai sa jiri ba a duk sa’ad da za ku shiga cikin Tentin Sujada, in ba haka ba za ku mutu. Wannan dawwammamiyar farilla ce wa tsararraki masu zuwa. ¹⁰ Dole ku bambanta tsakanin mai tsarki da marar tsarki, tsakanin marar tsabta da mai tsabta, ¹¹ za ku kuma koyar da Isra’ilawa dukan farillan da UBANGIJI ya ba su ta wurin Musa.”

¹² Musa ya ce wa Haruna da Eleyazar da Itamar ‘ya’yansa maza da suka ragu, “Ku ƙauki ragowar hadaya ta gari wadda aka yi hadaya ta ƙonawa da ita ga UBANGIJI ku ci ba tare da yisti ba, a gefen bagaden, gama tsattsarka ne. ¹³ Ku ci shi a tsattsarkan wuri, gama rabonka ne da na ‘ya’yanka daga cikin hadayun da akan ƙone da wuta ga UBANGIJI; gama haka aka umarce ni. ¹⁴ Amma kai da ‘ya’yanka maza da mata za su iya ci ƙirjin da aka kaɗa, da kuma cinyar da aka miƙa. Ku ci su a wuri mai tsabta; an ba da su gare ku da kuma ‘ya’yanku a matsayin rabo daga hadaya ta salama ta Isra’ilawa. ¹⁵ Cinyar da aka miƙa da kuma ƙirjin da aka kaɗa, dole a kawo su tare da ɓangarori kitsen hadayun da aka yi ta wuri wuta, don a kaɗa a gaban UBANGIJI a matsayin hadaya ta kaɗawa. Wannan zai zama na kullayaumi gare ka da ‘ya’yanka, yadda UBANGIJI ya umarta.”

¹⁶ Sa’ad da Musa ya nemi sani game da akuyar hadaya don zunubi, ya kuwa gane cewa an ƙone shi, sai ya yi fushi da Eleyazar da kuma Itamar, ‘ya’yan Haruna maza da suka ragu, ya kuma yi tambaya, ¹⁷ “Me ya sa ba ku ci hadaya don zunubi a cikin wuri mai tsarki ba? Mafi tsaki ne; an ba ku ne don a ƙauke laifin jama’a ta wurin yin kafara saboda su a gaban UBANGIJI. ¹⁸ Da yake ba a kai jininsa cikin wuri mai tsarki ba, ya kamata ku ci akuyar a wuri mai tsarki, kamar yadda na umarta.”

¹⁹ Sai Haruna ya amsa wa Musa, “Yau sun miƙa hadayarsu don zunubi da kuma hadayarsu ta ƙonawa a gaban UBANGIJI, ga kuma irin waƙannan abubuwa da suka same ni, da a ce na ci hadaya don zunubi yau, da zai yi kyau ke nan a gaban UBANGIJI?” ²⁰ Da Musa ya ji haka, sai ya gamsu.

11

Abinci mai tsabta da marar tsabta (Maimaitawar Shari’a 14.3-21)

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ² “Ku ce wa Isra’ilawa, ‘Cikin dabbobin da suke a doron ƙasa, waƙannan ne za ku ci. ³ Za ku iya cin dabbobin da suke da rababben kofato, waƙanda suke kuma tuƙa.

⁴ “Akwai waƙanda suke tuƙa ko kuwa suna da rababben kofato kawai, duk da haka ba za ku ci su ba. Waƙannan kuwa su ne, rakumi, ko da yake yana tuƙa, amma ba shi da rababben kofato; saboda haka cin namansa haram ne gare ku. ⁵ Rema, ko da yake tana tuƙa, duk da haka ba ta da rababben kofato; saboda haka namanta haram ne gare ku. ⁶ Zomo, ko da yake yana tuƙa, duk da haka ba shi da rababben kofato; saboda haka namansa haram ne gare ku. ⁷ Alade, ko da yake yana da rababben

* 10:6 Ko kuwa Kada ku buɗe kawunanku

kofato, amma ba ya tuka, saboda haka namansa haram ne gare ku. ⁸ Ba za ku ci namansu ba, ko ku taɓa gawawwaminsu, gama haram ne gare ku.

⁹ “Cikin dukan halittu masu rai da suke a cikin ruwan tekuna da rafuffuka, za ku iya cin kowane da yake da kege da kambori. ¹⁰ Amma kowace halittar da take cikin tekuna da koguna da ba ta da kege da kambori, ko cikin dukan abubuwa masu rai a ruwa ko kuma sauran halittu a cikin ruwa za ku ɗauka su marasa tsaki ne gare ku. ¹¹ Da yake abubuwan kyama ne a gare ku, ba za ku ci namansu ba, kuma dole ku yi kyamar gawawwaminsu. ¹² Duk abin da yake a ruwa amma ba shi da kege ko kambori, za ku yi kyamarsa.

¹³ “Waɗannan su ne tsuntsayen da za ku yi kyamarsu, ba za ku ci su ba domin sun zama abin kyama. Tsuntsayen kuwa su ne, gaggafa, ungulu, baƙin ungulu, ¹⁴ shirwa, da duk wani irin baƙin shirwa, ¹⁵ kowane irin hankaka, ¹⁶ mujiya mai kaho, jimina, shaho, da kowane irin shaho, ¹⁷ karamin kururu, babba da jaka, zalɓe, ¹⁸ kazar ruwa, kwasakwa, da ungulu, ¹⁹ shamuwa, kowane irin jinjimi, katutu da kuma jamage.*

²⁰ “Dukan kwarin da suke da fikafikai masu tafiya da kafafu huɗu abin kyama ne gare ku. ²¹ Sai dai akwai kwarin da suke da fikafikai masu tafiya da kafafu huɗu da za ku ci; waɗanda suke da cinyoyin da suke sa su iya tsalle. ²² Za ku iya cin kowane irin fāra, gyare, kwanso da danginsu. ²³ Amma sauran kananan kwari duka masu fikafikai, suna kuma jan ciki, abin kyama ne a gare ku.

²⁴ “Duk wanda ya taɓa mushen waɗannan dabbobi, zai kazantu har fāɗuwar rana. ²⁵ Duk wanda ya ɗauki ɗaya daga cikin gawawwaminsu dole yā wanke rigunansa, zai kuma kazantu har zuwa yamma.

²⁶ “Kowace dabbar da ba ta da rababben kofato ko ba ta tuka, haram ce gare ku; duk wanda ya taɓa gawarsu zai kazantu. ²⁷ Duk abin da yake tafiya a kan dāginsa cikin dabbobin da suke da kafa huɗu, haram ne a gare ku. Duk wanda ya taɓa mushensu zai kazantu har zuwa yamma. ²⁸ Duk wanda ya ɗauki gawawwaminsu dole yā wanke rigunansa, zai kuma kazantu har yamma. Waɗannan dabbobi za su zama marasa tsabta a gare ku.

²⁹ “Waɗannan kananan dabbobi da suke rarrafe a kasa, haram ne a gare ku, wato, murɗiya, da ɓera, da gafiya da irinsa, ³⁰ da tsaka, da hawainiya, da kaɗangare, da guza, da damo. ³¹ Dukan waɗanda suke rarrafe, za su zama marasa tsarki gare ku. Duk wanda ya taɓa su sa’ad da suka mutu, zai zama kazantacce har zuwa yamma. ³² Duk abin da mushensu ya fāɗa a kai, zai kazantu. Ko a kan itace ne, ko a bisa tufafi, ko a fata, ko a buhu, ko cikin kowane irin abu da ake amfani da shi, to, tilas a sa shi cikin ruwa, zai zama kazantacce har zuwa yamma, sa’an nan zai tsarkaka. ³³ In waninsu ya fāɗi a cikin tukunyar laka, kome da yake a tukunyar zai kazantu, kuma dole a fashe tukunyar. ³⁴ Duk abincin da aka yarda a ci, wanda ya taɓa ruwa daga irin tukunyan nan zai zama marar tsabta, kuma duk ruwan da za a sha daga irin tukunyan nan kazantacce ne. ³⁵ Kowane irin abu da mushensu ya fāɗa a kai ya kazantu ke nan; ko a kan murhu, ko a tukunyar dahuwa, dole a farfashe su. Su haramtattu ne kuma dole ku ɗauke su haramtattu. ³⁶ Maɓuɓɓuga ko tafki na tarin ruwa zai ci gaba da zauna mai tsabta, amma duk wanda ya taɓa ɗaya daga cikin waɗannan gawawwakin ya haramtu. ³⁷ In gawa ta fāɗi a irin da za a shuka, irin zai ci gaba da zama mai tsabta. ³⁸ Amma in an sa ruwa a irin sai kuma gawar ta fāɗi a kai, to, irin ya zama haram gare ku.

³⁹ “In dabbar aka yarda a ci ta mutu, duk wanda ya taɓa gawarta zai kazantu har yamma. ⁴⁰ Duk wanda ya ci wani sashe na gawar dole yā wanke rigunansa, kuma zai kazantu har yamma. Duk wanda ya ɗauki gawar dole yā wanke rigunansa, zai kuwa kazantu har yamma.

⁴¹ “Duk dabba mai rarrafe a kasa abin kyama ne; ba kuwa za a ci shi ba. ⁴² Ba za ku ci wani halittar da take rarrafe a kasa, ko tana jan ciki, ko tana tafiya a kan kafafu huɗu, ko a kan kafafu da yawa ba; abin kyama ne. ⁴³ Kada ku kazantar da kanku ta wurin wani daga waɗannan halittu. Kada ku kazantar da kanku ta dalilinsu, ko a mai da ku haramtattu ta wurinsu. ⁴⁴ Ni ne UBANGIJI Allahnku; ku tsarkake kanku ku kuma zama da tsarki, domin Ni mai tsarki ne. Kada ku kazantar da kanku ta wurin wani halittar da take rarrafe a kasa. ⁴⁵ Ni ne UBANGIJI wanda ya fitar da ku daga Masar don in zama Allahnku; saboda haka ku zama da tsarki, domin Ni mai tsarki ne.

* 11:19 Cikakkun sunayen waɗansu tsuntsaye, kwari da dabbobi a wannan sura ba tabbatattu ba ne.

⁴⁶ “Waƙannan ne ƙa’idodi game da dabbobi, tsuntsaye, da kowane abu mai rai da yake motsi a cikin ruwa, da kowace halitta mai rarrafe a ƙasa. ⁴⁷ Dole ku bambanta tsakanin haramtacce da halaltacce, tsakanin halittu masu ran da za a iya ci da waƙanda ba za a iya ci ba.”

12

Tsabtaccewa bayan haihuwa

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Faɗa wa Isra’ilawa, ‘Macen da ta yi ciki ta kuma haihu ɗa namiji za ta ƙazantu kwana bakwai, kamar yadda takan ƙazantu a lokacin al’adarta. ³ A rana ta takwas, za a yi wa yaron kaciya. ⁴ Sa’an nan dole macen ta jira kwana talatin don a tsabtacce ta daga zub da jini. Ba za ta taɓa wani abu mai tsarki, ko ta je wuri mai tsarki ba sai kwanakin tsabtaccewartar sun cika. ⁵ In ta haifi ’ya ta mace ce, makoni biyu macen za ta ƙazantu kamar yadda takan kasance a lokacin al’adarta. Sa’an nan dole ta jira kwana sittin don a tsabtacce ta daga zub da jininta.

⁶ “Sa’ad da kwanakin tsabtaccewartar don ɗa namiji ko ’ya ta mace suka cika, sai ta kawo ɗan rago bana ɗaya wa firist a bakin ƙofar Tentin Sujada don hadaya ta ƙonawa da tattabara ko kurciya na hadaya don zunubi. ⁷ Firist zai miƙa su a gaban UBANGIJI don ya yi kafara dominta, sa’an nan ta tsabtacce daga zub da jininta.

“Waƙannan su ne ƙa’idodi domin macen da ta haifi ɗa namiji ko ’ya ta mace. ⁸ In ba za ta iya kawo ɗan rago ba, sai ta kawo kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu, ɗaya domin hadaya ta ƙonawa ɗayan kuma domin hadaya don zunubi. Ta haka firist zai yi kafara dominta, za ta kuwa zama tsabtacciya.”

13

Ka’idodi game cututtukan fatar jiki

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ² “Sa’ad da wani yana da kumburi, ko ɗamɗaroki, ko tabo a fatar jikinsa da zai iya zama cutar fatar jiki,* dole a kawo shi ga Haruna firist, ko kuwa ga ɗaya a cikin ’ya’yansa maza† wanda yake firist. ³ Firist zai bincika mikin da yake a fatar mai cutar, in gashin a mikin ya juya ya zama fari, mikin kuma ya zama kamar ya fi zurfin fatar jiki, wannan cutar kuturta ce. Sa’ad da firist ya bincike shi, zai furta shi marar tsarki. ⁴ In tabon a fata jikinsa fari ne amma bai zama ya fi zurfin fatar jikin ba, gashin a cikinsa kuma bai juya ya zama fari ba, firist ɗin zai kaɗaice mai cutar na kwana bakwai. ⁵ A rana ta bakwai firist zai bincike shi, in kuwa ya ga cewa mikin bai canja ba, bai kuwa yaɗu a fatar jikin ba, zai kaɗaice shi na waɗansu ƙarin kwana bakwai. ⁶ A rana ta bakwai ɗin firist zai saƙe bincike shi, in kuwa mikin ya bushe bai kuwa yaɗu a fatar jikin ba, firist ɗin zai furta shi mai tsarki; ƙurji ne kawai. Dole mutumin ya wanke rigunansa, zai kuma tsarkaka. ⁷ Amma in ƙurjin ya yaɗu a fatar jikinsa bayan ya nuna kansa ga firist don a furta shi tsarkake, dole ya saƙe bayyana a gaban firist. ⁸ Firist ɗin zai bincike shi, in ƙurjin ya yaɗu a fatar jikinsa, zai furta shi marar tsarki; cuta ce mai yaɗuwa.

⁹ “Sa’ad da wani yana da cutar fatar jiki, dole a kawo shi ga firist. ¹⁰ Firist zai bincike shi, in kuwa farin kumburi a fatar jikin ya juyar da gashin fari in kuma akwai sabon miki a kumburi, ¹¹ to, cutar fatar jikin ne mai ƙarfi kuma firist zai furta shi marar tsarki. Ba zai kaɗaice shi ba, domin ya riga ya zama marar tsarki.

¹² “In cutar ta fashe ko’ina a fatar jiki, har iyakar ganin firist, ta rufe dukan fatar jikin mai fama da cutar, daga kai har zuwa ƙafa, ¹³ firist zai bincike shi, in cutar ta riga ta rufe dukan jikinsa, zai furta wannan mutum tsarkakakke ne. Da yake ya juya fari fat, tsarkakakke ne. ¹⁴ Amma sa’ad da sabon miki ya bayyana a jikinsa, zai furta shi marar tsarki. ¹⁵ Sa’ad da firist ɗin ya ga sabon miki, zai furta shi marar tsarki. Sabon mikin marar tsarki, yana da cuta mai yaɗuwa. ¹⁶ A ce sabon mikin ya canja ya juya fari, dole ya je wurin firist. ¹⁷ Firist zai bincike shi, in kuma mikin ya juya ya zama fari, firist zai furta mai cutar tsarkakakke; to, zai zama tsarkakakke.

¹⁸ “Sa’ad da wani yana da kumburi a fatar jikinsa ya kuma warke, ¹⁹ kuma a inda ƙurjin yake, wani farin kumburi ko tabo ja-ja, fari-fari ya bayyana, dole ya gabatar da kansa ga firist. ²⁰ Firist zai bincike

* 13:2 A al’adance kuturta; an yi amfani da ma’anar kalmar Ibraniyancin nan don cututtuka dabam-dabam da yake shafan fatar jiki, ba lalle kuturta ba; haka ma a ko’ina a cikin wannan sura. † 13:2 Ko kuwa zuriya

shi, in kuma ya zama ya fi fatar jiki zurfi kuma gashinsa ya juya ya zama fari, firist ɗin zai furta shi marar tsarki. Cuta ce mai yaɗuwa da ta fasu a inda kurjin yake. ²¹ Amma in sa'ad da firist ya bincike shi, ya tarar babu farin gashi a ciki, kuma bai yi zurfi fiye da fatar jikin ba, ya kuma bushe, sai firist ɗin ya kaɗaice shi har kwana bakwai. ²² In yana yaɗuwa a cikin fatar jikin, firist zai furta shi marar tsarki; cuta mai yaɗuwa ce. ²³ Amma in tabon bai canja ba, bai kuma yaɗu ba, tabo ne kawai daga kurji, kuma firist zai furta shi tsarkakakke.

²⁴ “Sa'ad da wani yana da kuna a fatar jikinsa, wurin kuwa ya yi ja-ja, ko fari-fari, ko kuwa farin tabo ya bayyana a sabon miki na kunan, ²⁵ firist zai bincike tabon, idan kuma gashin a cikinsa ya juya ya zama fari, kuma ya yi zurfi fiye da fatar jikin, cuta ce mai yaɗuwa da ta fasu daga kunan. Firist zai furta shi marar tsarki; cuta ce mai yaɗuwa. ²⁶ Amma in firist ɗin ya bincike shi bai kuwa ga wani farin gashi a wurin ba, in kuma bai yi zurfi fiye da fatar jikin ba, ya kuma bushe, to, firist ɗin zai kaɗaice shi na kwana bakwai. ²⁷ A rana ta bakwai ɗin firist zai bincike shi, in kuma cutar tana yaɗuwa a cikin fatar jikin, firist ɗin zai furta shi marar tsarki, cutar fatar jiki ce mai yaɗuwa. ²⁸ In kuma wurin bai canja ba, bai kuma yaɗu cikin fatar jikin ba amma ya bushe, kumburi ne daga kuna, firist ɗin kuwa zai furta shi tsarkakakke; tabo ne kawai daga kuna.

²⁹ “In namiji ko ta mace tana da miki a kai ko kuwa a gemu, ³⁰ firist zai bincike mikin, in ya yi zurfi fiye da fatar jiki, gashin ya zama rawaya, ya kuma zama siriri, firist zai furta wannan mutum marar tsarki; kaiƙayi ne, cuta mai yaɗuwa ce na kai ko na gemu. ³¹ Amma in, sa'ad da firist ya bincika wannan irin mikin, bai yi zurfi fiye da fatar jiki ba kuma babu baƙin gashi a cikinsa, firist ɗin zai kaɗaice mutum mai fama da cutar, kwana bakwai. ³² A rana ta bakwai ɗin firist zai bincika mikin in kuwa kaiƙayin bai bazu ba, ba rawayan gashi kuma a ciki, babu zurfin da yake fiye da fatar jiki, ³³ dole a yi masa aski, sai dai ba zai aske wurin cutar ba, kuma firist zai kaɗaice shi kwana bakwai. ³⁴ A rana ta bakwai firist zai bincike kaiƙayin, idan bai bazu a fatar jikin ba, bai kuma yi zurfin fiye da fatar jikin ba, firist ɗin zai furta shi tsarkakakke. Dole kuma ya wanke rigunansa, zai kuwa zama tsarkakakke. ³⁵ Amma in kaiƙayin ya yaɗu a cikin fatar jikin bayan aka furta shi tsarkakakke, ³⁶ firist ɗin zai bincike shi, in kuma kaiƙayin ya yaɗu a fatar jikin, firist ɗin ba ya bukatar neman ganin rawayan gashi; mutumin marar tsarki ne. ³⁷ In fa a ganinsa bai canja ba kuma baƙin gashi ya fito a cikinsa, kaiƙayin ya warke ke nan. Mutumin tsarkakakke ne, firist ɗin kuwa zai furta shi tsarkakakke.

³⁸ “Sa'ad da namiji ko ta mace tana da farare wurare a fatar jiki, ³⁹ firist ya bincika su, in kuma wuraren toka-toka ne, to, kurji marar lahani ne ya faso a fatar jikin; wannan mutum tsarkakakke.

⁴⁰ “Mutumin da ya rasa gashi kansa ya zama mai sanƙo ke nan, duk da haka mutumin tsattsarka ne. ⁴¹ In ya rasa gashin goshinsa yana kuma da sanƙo a goshinsa, shi tsarkakakke ne. ⁴² Amma in yana da miki ja-ja da ya yi fari a sanƙonsa ko a goshinsa, cuta mai yaɗuwa ce take fasuwa a kai ko a goshin. ⁴³ Sai firist ya bincike shi, in kuma kumburarren miki a kansa ko goshinsa ja-ja da fari-fari kamar cutar fatar jiki mai yaɗuwa ne, ⁴⁴ mutumin ya kamu da cutar kuma marar tsarki ne. Firist ɗin zai furta mutumin marar tsarki saboda mikin da yake a kansa.

⁴⁵ “Mutum mai wannan cuta mai yaɗuwa dole ya sa yagaggun riguna, ya kuma bar gashin kansa ba gyara, ya rufe sashe ƙasa na fuskarsa, sa'an nan ya riga cewa, ‘Marar tsarki! Marar tsarki!’ ⁴⁶ Muddin yana da cutar zai ci gaba da kasance marar tsarki. Dole ya yi zama shi kaɗai; dole ya yi zama waje da sansani.

Ka'idodi game da cutar fatar jiki a riguna

⁴⁷ “In akwai cutar fatar jiki a riguna, duk wani rigar ulu ko na lilin, ⁴⁸ duk wani kayan zare, ko saƙa na lilin, ko ulu, duk wani kayan fata, ko wanda aka yi da fata, ⁴⁹ in kuma cutar a cikin rigar, ko fatar, ko kayan saƙan kore-kore ne, ko ja-ja, to, cutar fatar jiki da ake samu a riguna ce mai yaɗuwa, kuma dole a nuna wa firist. ⁵⁰ Firist ɗin zai bincike cutar fatar jikin da take a rigar, ya kuma kaɗaice kayan da abin ya shafe shi kwana bakwai. ⁵¹ A rana ta bakwai ɗin zai bincike shi, in cutar rigar ta yaɗu, ko a tariyar zaren, ko a wadarin, ko a fatar, ko kuwa a duk abin da ake amfani da shi, to wannan muguwar cutar riga ce; kayan marar tsarki ne. ⁵² Dole ya ƙone rigar, ko tariyar zaren, ko kayan da aka saƙa na ulu ko lilin, ko kuwa na kaya da aka yi da fatar, wanda cutar ta fāɗa wa, domin cutar rigar muguwa ce, dole a ƙone kayan.

⁵³ “Amma in sa’ad da firist ya bincike shi, cutar rigar ba ta yaƙu a rigar, ko a tariyar zare, ko a kayan da aka saƙa, ko a kayan da aka yi da fata ba, ⁵⁴ zai umarta cewa a wanke kayan da cutar ta shafa. Sa’an nan zai kaƙaice shi na waƙansu kwana bakwai. ⁵⁵ Bayan an wanke kayan da cutar ta shafa, firist zai bincike shi, in kuwa cutar rigar ba ta canja yadda take ba, ko da yake ba ta yaƙu ba, marar tsarki ce. ⁵⁶ In sa’ad da firist ya bincike shi, cutar rigar ta bushe bayan da aka wanke kayan, sai ya yage sashen da cutar ta shafa na rigar, ko fatar, ko tariyar zaren, ko kuwa na kayan da aka saƙa. ⁵⁷ Amma in ya saƙe bayyana a rigar, ko a tariyar zaren, ko a kayan da aka saƙa, ko a kayan da aka yi da fatar, to, yana yaƙuwa ke nan, kuma dole a kone duk abin da yake da cutar rigar da wuta. ⁵⁸ Rigar, ko tariyar zare, ko kayan da aka saƙa, ko kuwa duk kayan da aka yi da fatar da aka wanke, aka kuma fid da cutar rigar, dole a saƙe wanke shi, zai kuwa zama tsarkakakke.”

⁵⁹ Waƙannan su ne ka’idodi game da cutar fatar jiki na rigar ulu, ko rigar lilin, tariyar zare, ko kayan da aka saƙa, ko kuwa duk wani abin da aka yi da fata, don furta su tsarkakakke, ko kuwa marar tsarki.

14

Tsabtacewa daga cutar fatar jiki mai yaƙuwa

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Waƙannan su ne ka’idodi domin mutumin da yake da cuta a lokacin tsabtacewarsa, sa’ad da aka kawo shi ga firist. ³ Firist zai fita waje da sansani ya bincike shi. In mutumin ya warke daga cutar fatar jiki mai yaƙuwa, ⁴ firist zai umarta a kawo tsuntsaye biyu masu rai, masu tsabta da itacen al’ul, jan kyalle da kuma hizzob saboda mutumin da za a tsabtacce. ⁵ Sa’an nan firist zai umarta a kashe ƙaya daga cikin tsuntsayen a bisa ruwa mai kyau a tukunyar laka. ⁶ Zai ƙauki tsuntsu mai rai ya tsoma shi tare da itacen al’ul, jan kyalle da kuma hizzob cikin jinin tsuntsun da aka yanka a bisa ruwa mai kyau. ⁷ Sau bakwai zai yayyafa wa mutumin da za a tsabtacce daga cutar mai yaƙuwa ya kuma furta shi tsarkakakke. Sa’an nan ya saki tsuntsu mai rai ƙin ya tafi.

⁸ “Dole mutumin da aka tsabtaccen ya wanke rigunansa, ya aske dukan gashinsa ya kuma yi wanka; sa’an nan zai tsabtacce. Bayan wannan zai iya zo cikin sansani, amma dole ya tsaya waje da tentinsa kwana bakwai. ⁹ A rana ta bakwai ƙin dole ya aske dukan gashinsa; dole ya aske kansa, gemunsa, gashin girarsa da sauran gashinsa. Dole ya wanke rigunansa ya kuma yi wanka, zai kuwa tsabtacce.

¹⁰ “A rana ta takwas dole ya kawo ƙan rago da ’yar tunkiya bana ƙaya, kowane marar lahani, tare da rabin garwan gari mai laushi haƙe da mai domin hadaya ta gari, da kuma moƙa ƙaya na mai. ¹¹ Firist da ya furta shi tsarkakakke zai miƙa da wanda za a tsabtaccen da kuma hadayunsa a gaban UBANGIJI a ƙofar Tentin Sujada.

¹² “Sa’ad da firist zai ƙauki ƙaya daga cikin ragunan ya kuma miƙa shi kamar hadaya don laifi, tare da moƙan mai; zai kaƙa su a gaban UBANGIJI kamar hadaya kaƙawa. ¹³ Zai yanka ƙan ragon a tsattsarkan wuri inda ake yanka hadaya don zunubi da hadaya ta ƙonawa. Gama yadda hadaya ta zunubi ta firist ne, haka hadaya domin laifi ma, hadaya ce mafi tsarki. ¹⁴ Firist ƙin zai ƙiba jinin hadaya don laifin ya zuba a leƙatun kunnen dama na wanda za a tsabtacce, a babbar yatsar hannunsa na dama a kuma a babbar yatsar ƙafa damansa. ¹⁵ Firist ƙin zai ƙiba daga moƙan mai ƙin ya zuba a tafin hannunsa na hagu, ¹⁶ ya tsoma yatsarsa ta dama cikin man da yake a tafin hannunsa, kuma da yatsar zai yayyafa man a gaban UBANGIJI sau bakwai. ¹⁷ Firist zai sa sauran mai da yake cikin tafinsa a leƙatun kunnen dama na wanda za a tsabtacce, a babbar yatsarsa na dama da kuma a babbar yatsar ƙafarsa ta dama, a bisa jinin hadaya don laifin. ¹⁸ Sauran man a tafin hannunsa firist zai sa a kan wanda za a tsabtaccen ya kuma yi kafara domininsa a gaban UBANGIJI.

¹⁹ “Sa’an nan firist ƙin zai miƙa hadaya don zunubi ya kuma yi kafara saboda wannan da za a tsabtacce daga rashin tsarkinsa. Bayan haka, firist zai yanka hadaya ta ƙonawa ²⁰ ya miƙa ta a bagade, tare da hadaya ta gari, ya kuma yi kafara domininsa, zai kuwa tsabtacce.

²¹ “In kuwa mutumin matalauci ne ba zai iya samu waƙannan ba, to, dole ya ƙauki ƙan rago guda kamar hadaya don laifi a kaƙa don a yi kafara domininsa, tare da humushin garwa gari mai laushi haƙe da mai don hadaya ta gari, da moƙa na mai, ²² da kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu, wanda zai iya samu, ƙaya domin hadaya don zunubi ƙayan kuma domin hadaya ta ƙonawa.

²³ “A rana ta takwas dole yā kawo su domin tsabtaccewarsa ga firist a kofar Tentin Sujada, a gaban UBANGIJI. ²⁴ Firist zai ɗauki ɗan rago na hadaya don laifi tare da moɗa na mai, ya kaɗa su a gaban UBANGIJI kamar hadaya ta kaɗawa. ²⁵ Zai yanka ɗan rago domin hadaya don laifi ya kuma ɗibi jinin ya sa a lebatun kunnen dama na wanda za a tsabtaccen, a babban yatsar hannun damansa da kuma a babban yatsar kafarsa na dama. ²⁶ Firist zai zuba man a tafin hannunsa na hagu, ²⁷ da yatsarsa na dama zai yayyafa man daga tafinsa sau bakwai a gaban UBANGIJI. ²⁸ Daga cikin man da yake a tafinsa zai zuba a wuri da ya zuba jinin hadaya don laifi, a lebatun kunnen dama na wanda za a tsabtaccen, a babban yatsar hannun damansa da kuma a babban yatsar kafa damansa. ²⁹ Sauran man da yake cikin tafinsa firist ɗin zai zuba a kan wannan da za a tsabtaccen don a yi kafara dominsa a gaban UBANGIJI. ³⁰ Sa’an nan zai miƙa kurciyoyi ko tattabarai, waɗanda mutumin zai iya, ³¹ ɗaya* kamar hadaya don zunubi ɗayan kuma kamar hadaya ta konawa, tare da hadaya ta gari. Ta haka firist zai yi kafara a gaban UBANGIJI a madadin wanda za a tsabtacce.”

³² Waɗannan su ne ka’idodi domin mutumin da yake da cutar fatar jiki wanda kuma ba zai iya samun abubuwan hadaya ta kullum domin tsabtaccewarsa ba.

Tsabtaccewa daga riga mai cutar fatar jiki

³³ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ³⁴ “Sa’ad da kuka shiga kasar Kan’ana, wadda nake ba ku kamar gādonku, na kuma sa yaɗuwa cutar fatar jiki a riga a cikin gida a wannan kasa, ³⁵ dole maigidan ya tafi ya faɗa wa firist ya ce, ‘Na ga wani abu da ya yi kamar cutar fatar jikin da take a riga a cikin gidana.’ ³⁶ Firist zai umarci a fitar da kome a gidan kafin ya shiga ya bincike cutar fatar jiki da take a rigar, saboda babu abin da yake gidan da za a furta marar tsarki ne. Bayan haka firist zai shiga ya dudduba gidan. ³⁷ Zai bincike cutar fatar jiki da take a riga a bangaye, in kuma yana da tabon kore-kore ko ja-ja da suka bayyana da suka yi zurfi fiye da saman bangon, ³⁸ firist ɗin zai fita a bakin kofar gidan ya rufe ta na kwana bakwai. ³⁹ A rana ta bakwai ɗin firist zai dawo don yā dudduba gidan. In cutar fatar jiki da take a riga ta yaɗu a bangayen, ⁴⁰ zai umarta a ciccire duwatsun da suke da cutar a zubar a wuri marar tsarki waje da birnin. ⁴¹ Dole yā sa a kankare duka shafen bangon cikin gidan a kuma zuba kayan da aka kankare a wurin marar tsarki waje da birnin. ⁴² Sai su ɗebi waɗansu duwatsu su sa a wuraren da suka ciccire waɗancan, su kuma ɗiba sabon laka su yi shafen gidan.

⁴³ “In cutar fatar jiki da take ta rigar ta sāke bayyana a gidan bayan an ciccire duwatsu aka kankare gidan aka kuma yi shafe, ⁴⁴ firist zai je ya bincika shi, in kuwa cutar ta bazu a gidan, to, muguwar cuta ce; gidan marar tsarki ne. ⁴⁵ Dole a rushe gidan, a fid da duwatsun, katakai da kuma dukan shafen daga birnin zuwa wuri marar tsarki.

⁴⁶ “Duk wanda ya shiga gidan yayinda aka rufe shi zai kaƙantu har yamma. ⁴⁷ Duk wanda ya kwana ko ya ci abinci a gidan dole yā wanke rigunansa.

⁴⁸ “Amma in firist ya zo ya bincika gidan kuma cutar fatar jiki da take ta rigar ba tā bazu ba bayan an yi wa gidan shafe, zai furta gidan tsarkakakke, domin cutar ta tafi. ⁴⁹ Don a tsabtacce gidan, zai ɗauki tsuntsaye biyu da itacen al’ul, jan kyalle da hizzob. ⁵⁰ Zai yanka ɗaya daga cikin tsuntsayen a bisa ruwa mai kyau a cikin tukunyar laka. ⁵¹ Sa’an nan zai ɗauki itacen al’ul, hizzob, jan kyalle da kuma tsuntsu mai ran ya tsoma su cikin jinin tsuntsun da aka yanka da kuma cikin ruwa mai kyau, ya yayyafa wa gida sau bakwai. ⁵² Zai tsabtacce gidan da jinin tsuntsun, ruwa mai kyau, tsuntsu mai ran, itacen al’ul, hizzob da kuma jan kyalle. ⁵³ Sa’an nan zai saki tsuntsu mai rai ɗin a fili waje da birnin ya tafi. Ta haka zai yi kafara saboda gidan, gidan kuwa zai zama tsarkakakke.”

⁵⁴ Waɗannan su ne ka’idodi saboda duk wani cuta mai yaɗuwa, don kaiƙayi, ⁵⁵ don cutar fatar jiki da take a riga ko a cikin gida, ⁵⁶ da kuma don kumburi, bambarko ko tabo, ⁵⁷ don a tabbatar sa’ad da wani abu mai tsarki da marar tsarki.

Waɗannan su ne ka’idodi domin cutar fatar jiki mai yaɗuwa da cutar fatar jikin da take a riga.

* 14:31 Seftuwajin da Siriyak; Da Ibraniyanci kamar yadda mutumin zai iya, ɗaya

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ² “Yi wa Isra’ilawa magana, ku ce musu, ‘Duk sa’ad da wani namiji yake ɗiga daga azzakarinsa, wannan ɗiga marar tsarki ne. ³ Ko ɗigar ta ci gaba da fitowa daga azzakarinsa ko an tsere ta, za tã sa mutumin yã zama marar tsarki. Ga yadda ɗigarsa za tã kawo ƙazantuwa,

⁴ “‘Duk gadon da mutumin mai ɗigar ya kwanta a kai, zai zama marar tsarki, kuma duk abin da ya zauna a kai, zai zama marar tsarki. ⁵ Duk wanda ya taɓa gadonsa dole yã wanke rigunansa, yã kuma yi wanka, zai kuwa ƙazantu har yamma. ⁶ Duk wanda ya zauna a inda wannan mai ɗiga ya zauna a kai, dole yã wanke rigunansa yã kuma yi wanka, zai kuwa ƙazantu har yamma.

⁷ “‘Duk wanda ya taɓa jikin mai ɗiga, dole yã wanke rigunansa, yã kuma yi wanka, zai kuma ƙazantu har yamma.

⁸ “‘In mai ɗiga ya tofa miyau a kan wani wanda yake tsarkakakke, dole tsarkakakken nan yã wanke rigunansa, yã kuma yi wanka, zai kuma ƙazantu har yamma.

⁹ “‘Kowane sirdi da mai ɗigar ya zauna a kai zai ƙazantu, ¹⁰ kuma duk wanda ya taɓa wani abu cikin abubuwan da suke a ƙarƙashin sirdin zai ƙazantu har yamma; duk wanda ya ɗauki abubuwan nan dole yã wanke rigunansa, yã kuma yi wanka, zai kuwa ƙazantu har yamma.

¹¹ “‘Duk wanda mai ɗiga ya taɓa ba tare da ya wanke hannuwansa da ruwa ba, dole yã wanke rigunansa yã kuma yi wanka, zai kuma ƙazantu har yamma.

¹² “‘Dole a farfashe tukunya lakar da mutumin ya taɓa, kuma dole a ɗauraye duk wani abin da aka yi da katako wanda ya taɓa da ruwa.

¹³ “‘Sa’ad da aka tsabtacce mai ɗigar, zai ɗauki kwana bakwai don tsabtaccewarsa; dole yã wanke rigunansa, yã kuma yi wanka mai tsabta, zai kuwa zama tsarkakakke. ¹⁴ A rana ta takwas dole yã ɗauki kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu, yã zo gaban UBANGIJI a ƙofar Tentin Sujada, yã ba da su ga firist. ¹⁵ Firist ɗin zai miƙa su, ɗaya domin hadaya don zunubi, ɗayan kuma domin hadaya ta ƙonawa. Ta haka zai yi kafara a gaban UBANGIJI saboda mai ɗigar.

¹⁶ “‘Sa’ad da namiji ya ɗigar maniyyi, dole yã wanke jikinsa gaba ɗaya da ruwa, zai kuma ƙazantu har yamma. ¹⁷ Dole a wanke duk riga ko fatar da yake da maniyyin a kansa da ruwa, zai kuma ƙazantu har yamma. ¹⁸ Sa’ad da namiji ya kwana da mace ya kuwa zub da maniyyi, dole dukansu biyu su yi wanka, za su kuma ƙazantu har yamma.

¹⁹ “‘Sa’ad mace take al’adarta ta ƙa’ida, rashin tsabtarta ta al’adar zai ɗauki kwana bakwai, kuma duk wanda ya taɓa ta, zai ƙazantu har yamma.

²⁰ “‘Duk abin da ta kwanta a kai a lokacin al’adarta zai ƙazantu, kuma duk abin da ta zauna a kai zai ƙazantu. ²¹ Duk wanda ya taɓa gadonta dole yã wanke rigunansa yã kuma yi wanka, zai kuma ƙazantu har yamma. ²² Duk wanda ya taɓa wani abin da ta zauna a kai, dole yã wanke rigunansa yã kuma yi wanka, zai kuma ƙazantu har yamma. ²³ Ko gado ne, ko kuwa wani abin da ta zauna a kai, sa’ad da wani ya taɓa shi, zai ƙazantu har yamma.

²⁴ “‘In namiji ya kwana da ita, al’adarta kuwa ta taɓa shi, zai ƙazantu na kwana bakwai; duk kuma gadon da ya kwanta a kai, zai ƙazantu.

²⁵ “‘Idan mace tana ɗigar jini na tsawon kwanaki, ban da kwanakin ganin al’adarta, ko kuwa idan al’adarta ya wuce yawan kwanakin da ya kamata, to, za tã ƙazantu daidai kamar na kwanakin al’adar da ta saba yi. Wato, muddin tana cikin ɗiga, ta zama mai ƙazanta. ²⁶ Duk gadon da ta kwanta yayinda ta ci gaba da ɗiga zai zama marar tsarki, kamar yadda gadonta yake a lokacin al’adarta, kuma duk abin da ta zauna a kai zai zama marar tsarki, kamar yadda yake a lokacin al’adarta. ²⁷ Duk wanda ta taɓa su zai zama marar tsarki; dole yã wanke rigunansa yã kuma yi wanka, zai kuma ƙazantu har yamma.

²⁸ “‘Sa’ad da aka tsabtacce ta daga ɗigarta, dole tã ɗauki kwana bakwai, bayan haka za tã zama mai tsarki. ²⁹ A rana ta takwas, dole tã ɗauki kurciyoyi biyu ko tattabari biyu ta kawo su ga firist a bakin ƙofar Tentin Sujada. ³⁰ Firist zai miƙa ɗaya saboda hadaya don zunubi, ɗayan kuma don hadaya ta ƙonawa. Ta haka zai yi kafara dominta a gaban UBANGIJI saboda ƙazantar ɗigarta.

³¹ “‘Ta haka za ka tsarkake Isra’ilawa daga rashin tsarkinsu, domin kada su mutu saboda rashin tsarkinsu ta wurin ƙazantar da wurin zamana wanda yake tsakiyarsu.’”

³² Waɗannan su ne ka'idodi a kan wanda yake ɗiga, da wanda yake zubar da maniyyi, ³³ ka'idodi ne kuma ga mace wadda take al'ada, ga namiji ko macen da take ɗiga, ga kuma namijin da ya kwana da mace marar tsarki.

16

Ranar kafara

¹ UBANGIJI ya yi magana da Musa bayan mutuwar 'ya'yan Haruna biyu maza waɗanda suka mutu sa'ad da suka kusaci UBANGIJI. ² UBANGIJI ya ce wa Musa, "Faɗa wa ɗan'uwanka Haruna, kada yā riƙa shiga Wuri Mafi Tsarki bayan labule koyausha, wato, a gaban murfi wanda yake bisa akwatin alkawari, domin kada yā mutu, gama zan bayyana a cikin girgije a kan murfin.

³ "Ga yadda Haruna zai shiga wuri mai tsarki, zai zo da ɗan bijimi domin hadaya don zunubi da kuma rago domin hadaya ta ƙonawa. ⁴ Zai sa toguwar lilin mai tsarki, tare da ɗan ciki na lilin; zai yi ɗamara da igiya kewaye da shi, yā kuma sa hular lilin. Waɗannan su ne riguna masu tsarki; saboda haka dole yā yi wanka kafin yā sa su. ⁵ Zai ɗauki bunsurai biyu daga jama'ar Isra'ilawa na hadaya don zunubi da ɗan rago don hadaya ta ƙonawa.

⁶ "Haruna zai miƙa bijimi hadaya don zunubinsa yā kuma yi kafara don kansa da gidansa. ⁷ Sa'an nan zai ɗauki bunsurai biyu yā miƙa su a gaban UBANGIJI a ƙofar Tentin Sujada. ⁸ Haruna zai jefa ƙuri'a don awaki biyun ɗin, ƙuri'a ɗaya domin UBANGIJI, ɗayan kuma don azazel* ⁹ Haruna zai kawo akuyar da ƙuri'a ta fāɗi a kai wa UBANGIJI yā miƙa ta na hadaya don zunubi. ¹⁰ Amma za a miƙa akuyar da aka zaɓa ta wurin ƙuri'a a matsayi ta azazel da rai a gaban UBANGIJI don a yi amfani da ita don kafara ta wurin korinta zuwa cikin jeji kamar azazel.

¹¹ "Haruna zai kawo bijimi domin hadayarsa ta zunubi don yā yi kafara wa kansa da kuma domin gidansa, zai kuma yanka bijimin domin nasa hadaya don zunubi. ¹² Zai ɗauki faranti cike da garwashin wuta daga bagade a gaban UBANGIJI, yā kuma cika hannunsa biyu da turare mai ƙanshin da aka niƙa yā kai su bayan labule. ¹³ Zai sa turaren a wuta a gaban UBANGIJI, hayaƙin turaren kuwa zai rufe murfin kafarar a bisa Akwatin Alkawari, don kada yā mutu. ¹⁴ Zai ɗibi jinin bijimin da yatsarsa yā yayyafa a gaban murfin kafarar; sa'an nan yā yayyafa jinin da yatsarsa sau bakwai a gaban murfin kafarar.

¹⁵ "Sa'an nan zai yanka akuya na hadaya don zunubi saboda mutane, yā kai jinin bayan labule, yā yi da shi yadda ya yi da jinin bijimin. Zai yayyafa shi a kan murfin kafarar da kuma a gabansa. ¹⁶ Ta haka zai yi kafara domin Wuri Mafi Tsarki saboda ƙazantar tawayen Isra'ilawa, da laifofinsu, da dukan zunubansu. Haka zai yi saboda Tentin Sujada wanda yake a cikinsu a tsakiyar ƙazantarsu. ¹⁷ Kada kowa yā kasance a Tentin Sujada daga lokacin da Haruna ya shiga don yā yi kafara a Wuri Mafi Tsarki har sai ya fita, bayan ya yi kafara domin kansa, gidansa da kuma dukan jama'ar Isra'ila.

¹⁸ "Sa'an nan zai fita zuwa bagade da yake a gaban UBANGIJI, yā yi kafara domin kansa. Zai ɗibi jinin bijimi da na akuya yā zuba a ƙahonin bagade. ¹⁹ Zai yayyafa jinin a kan bagade da yatsarsa sau bakwai, yā tsabtacce shi yā kuma tsarkake shi daga ƙazantar Isra'ilawa.

²⁰ "Sa'ad da Haruna ya gama yin kafara domin Wuri Mafi Tsarki, Tentin Sujada da kuma bagade, sai yā kawo akuya mai rai. ²¹ Haruna zai ɗibiya hannuwansa a kan akuya mai ran, yā furta a kansa dukan mugunta da tawayen Isra'ilawa, dukan zunubansu, yā kuma sa su a kan akuyan. Zai kori akuyan zuwa cikin jeji a hannun mutumin da aka ba shi aikin yin haka. ²² Akuyan zai ɗauka a kansa dukan zunubansu zuwa kaɗaitaccen wuri, a can mutumin zai sake shi a jeji.

²³ "Sa'an nan Haruna zai shiga Tentin Sujada yā tuɓe rigunansa na lilin da ya sa, kafin yā shiga Wuri Mafi Tsarki, zai kuma bar su a can. ²⁴ Zai yi wanka a tsattsarkan wuri yā sa rigunansa na kullum. Sa'an nan zai fita yā miƙa hadaya ta ƙonawa domin kansa da hadaya ta ƙonawa domin mutane, don yā yi kafara domin kansa da kuma domin mutane. ²⁵ Zai kuma ƙone kitsen hadaya don zunubi a kan bagade.

²⁶ "Dole mutumin da ya saki akuya na azazel yā wanke rigunansa yā kuma yi wanka; bayan haka zai iya shiga sansani. ²⁷ Dole a ɗauki jini, fata, nama da kuma ƙashin bijimi da akuyan hadaya don zunubi,

* 16:8 Wato, akuya don cirewa; Ibraniyanci azazel, haka ma a ayoyi 10 da 26.

waɗanda aka kawo jininsu cikin Wuri Mafi Tsarki don kafara, a kai waje da sansani a kone. ²⁸ Dole mutumin da ya kone su yā wanke rigunansa yā kuma yi wanka, bayan haka zai iya shiga sansani.

²⁹ “Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla a gare ku. A rana ta goma ga wata na bakwai, dole ku yi mūsukanku,† ba kuwa za ku yi wani aiki ba, ko da mutum baƙo ne a cikinku ko kuwa ɗan ƙasa, ³⁰ gama a wannan rana za a yi kafara dominku, don a tsarkake ku. Sa’an nan a gaban UBANGIJI, za a tsarkake ku daga dukan zunubanku. ³¹ Asabbaci ne don hutawa, kuma dole ku yi mūsunkanku; wannan dawwammamiyar farilla ce. ³² Firist da aka keɓe aka kuma naɗa don yā gāji mahaifinsa a matsayin babban firist ne zai yi kafara. Zai sa rigunan lilin masu tsarki ³³ yā yi kafara domin Wuri Mafi Tsarki, Tentin Sujada da bagade, da kuma saboda firistoci da kuma dukan jama’ar Isra’ila.

³⁴ “Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla ce gare ku. Za a riƙa yin kafara sau ɗaya a shekara saboda dukan zunuban Isra’ilawa.”

Aka kuma yi haka, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

17

An hana cin jini

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Yi magana da Haruna da ’ya’yansa maza da kuma dukan Isra’ilawa, ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI ya umarta. ³ Duk mutumin Isra’ilan da ya yanka sa,* ɗan rago ko akuya a sansani ko waje da shi ⁴ a maimakon kawo shi a matsayin hadaya ga UBANGIJI a gaban tabanakul na UBANGIJI, za a ɗauki wannan mutum a matsayi mai laifin zub da jini, ya zub da jini, kuma dole a raba shi da mutanensa. ⁵ Wannan ya zama haka saboda Isra’ilawa su kawo wa UBANGIJI hadayun da suke yi a filaye. Dole su kawo su ga firist, wato, ga UBANGIJI, a ƙofar Tentin Sujada, su miƙa su a matsayin hadayun salama. ⁶ Firist zai yayyafa jinin a bagaden UBANGIJI, a ƙofar Tentin Sujada, yā kuma kone kitsen kamar ƙanshi mai daɗi ga UBANGIJI. ⁷ Kada kuma su ƙara yin hadayunsu ga gumaka masu siffar bunsurai waɗanda suka bauta wa. Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla a gare su wa tsararraki masu zuwa.’

⁸ “Faɗa musu, ‘Duk wani mutumin Isra’ila ko wani baƙo da yake zama a cikinsu wanda ya miƙa hadaya ta ƙonawa ko sadaka ⁹ kuma bai kawo shi a ƙofar Tentin Sujada don yā miƙa shi ga UBANGIJI ba, dole a raba wannan mutum da mutanensa.

¹⁰ “‘Duk mutumin Isra’ila ko baƙo da yake zama a cikinsu wanda ya ci wani jini, zan yi gāba da wannan mutum wanda ya ci jinin, za a kuma raba shi da mutanensa. ¹¹ Gama ran halitta yana a cikin jinin, kuma na ba da shi gare ku don kafara a kan bagade, jini ne yake kafara saboda ran mutum. ¹² Saboda haka na ce wa Isra’ilawa, ‘Babu waninku da zai ci jini, babu wani baƙo da yake zama a cikinku da zai ci jini.’

¹³ “‘Duk wani mutumin Isra’ila ko baƙo da yake zama a cikinku wanda ya ji wa wani dabba ko tsuntsu wanda ake ci ciwo, dole yā tsiyaye jinin yā rufe shi da ƙasa, ¹⁴ domin ran kowace halitta yana cikin jini. Shi ya sa na ce wa Isra’ilawa, ‘Kada ku ci jinin wani halitta, domin ran kowace halitta yana cikin jinin; duk wanda ya ci shi dole a fid da shi.’

¹⁵ “‘Kowa, ko haifaffe ɗan ƙasa ko baƙo, da ya ci wani abin da aka sami a mace, ko naman jeji ya yayyage, dole yā wanke rigunansa, yā kuma yi wanka, zai kuma ƙazantu har yamma; sa’an nan zai tsarkake. ¹⁶ Amma in bai wanke rigunansa ya kuma yi wanka ba, alhaki zai kasance a kansa.’”

18

Jima’in da aka hana

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Yi wa Isra’ilawa magana ka kuma faɗa musu cewa, ‘Ni ne UBANGIJI Allahnku. ³ Kada ku yi yadda suke yi a Masar inda da kuke zama, kuma ba a ku yi kamar yadda suke yi a ƙasar Kan’ana inda nake kawo ku ba. Kada ku yi yadda suke yin abubuwa. ⁴ Dole ku kiyaye dokokina kuma ku lura ku bi farillaina. Ni ne UBANGIJI Allahnku. ⁵ Ku kiyaye farillaina da dokokina, gama mutumin da ya aikata waɗannan abubuwa zai rayu ta wurinsu. Ni ne UBANGIJI.

⁶ “‘Kada wani ya kusaci wani dangi na kusa don yā yi jima’i. Ni ne UBANGIJI.

† 16:29 Ko kuwa dole ku yi azumi; haka ma a aya 31. * 17:3 Kalmar Ibraniyanci ta ƙunshi namiji da ta macen sa ne.

7 “Kada ka kasƙantar da mahaifinka ta wurin kwana da mahaifiyarka. Ita mahaifiyarka ce; kada ka yi jima’i da ita.

8 “Kada ka yi jima’i da matar mahaifinka, wannan zai kasƙantar da mahaifinka.

9 “Kada ka yi jima’i da ’yar’uwarka, ko ’yar mahaifinka ko ’yar mahaifiyarka, ko an haife ta a gida ɗaya da kai ko kuwa a wani wuri dabam.

10 “Kada ka yi jima’i da ’yar ɗanka ko ’yar ’yarka, wannan zai kasƙantar da kai.

11 “Kada ka yi jima’i da ’yar matar mahaifinka wadda aka haifa wa mahaifinka; ita ’yar’uwarka ce.

12 “Kada ka yi jima’i da ’yar’uwar mahaifinka, ita dangin mahaifinka ne na kusa.

13 “Kada ka yi jima’i da ’yar’uwar mahaifiyarka, domin ita dangin mahaifiyarka ce na kusa.

14 “Kada ka kasƙantar da ɗan’uwan mahaifinka ta wurin kusaci matarsa don ka yi jima’i da ita, ita bābarka ce.

15 “Kada ka yi jima’i da matar ɗanka. Ita matar ɗanka ne; kada ka yi jima’i da ita.

16 “Kada ka yi jima’i da matar ɗan’uwanka; wannan zai kasƙanta ɗan’uwanka.

17 “Kada ka yi jima’i da mace da kuma ’yarta. Kada ka yi jima’i da ’yar ɗanta ko ’yar ’yarta; su danginta ne na kusa. Wannan mugun abu ne.

18 “Kada ka auri ’yar’uwar matarka ta zama kishiyar matarka ka kuma yi jima’i da ita yayinda matarka tana da rai.

19 “Kada ka kusaci mace don ka yi jima’i da ita a lokacin ƙazantar al’adarta.

20 “Kada ka yi jima’i da matar maƙwabcinka ka ƙazantar da kanka tare da ita.

21 “Kada ku ba da wani daga cikin ’ya’yanku don a yi hadaya wa* Molek, gama ba za ku kasƙantar da sunan Allahnku ba. Ni ne UBANGIJI.

22 “Kada ka kwana da namiji kamar yadda namiji yakan kwana da ta mace, wannan abin kyama ne.

23 “Kada ka yi jima’i da dabba ka ƙazantar da kanka. Mace ba za tā ba da kanta ga dabba don yā yi jima’i da ita ba; wannan abin kyama ne.

24 “Kada ku ƙazantar da kanku da wani daga cikin waɗannan, domin haka al’umman da zan kora a gabanku suka ƙazantu. ²⁵ Har ƙasar ma ta ƙazantu, saboda haka na hukunta ta saboda zunubinta, ƙasar kuwa ta amayar da mazaunanta. ²⁶ Amma dole ku kiyaye farillaina da kuma dokokina. Kada haifaffe ɗan ƙasa da bakin da suke zama a cikinku yā yi wani daga cikin waɗannan abubuwa bankyama, ²⁷ gama mutanen da suka zauna a wannan ƙasa kafin ku sun aikata dukan waɗannan abubuwa, suka kuma ƙazantu. ²⁸ Kuma in kuka ƙazantar da ƙasar, za tā amayar da ku kamar yadda ta amayar da al’umman da suka riga ku.

29 “Duk wanda ya yi wani daga cikin waɗannan abubuwa bankyama, dole a fid da mutumin daga cikin mutanensa. ³⁰ Ku kiyaye umarnaina kuma kada yi ku wata al’ada mai bankyamar da aka yi kafin ku zo kuma kada ku ƙazantar da kanku da su. Ni ne UBANGIJI Allahnku.’”

19

Dokoki iri-iri

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Yi wa taron jama’ar Isra’ila gaba ɗaya magana, ka ce musu, ‘Ku zama masu tsarki, domin Ni, UBANGIJI Allahnku, mai tsarki ne.

³ “Dole kowannenu yā girmama mahaifiyarsa da mahaifinsa, dole kuma ku kiyaye Asabbacina. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

⁴ “Kada ku juyo ga gumaka, ko ku yi wa kanku allolin da aka yi zubi da ƙarfe. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

⁵ “Sa’ad da kuka miƙa hadaya ta salama ga UBANGIJI, ku miƙa ta yadda za tā karɓu a madadinku.

⁶ Za a ci ta a ranar da kuka miƙa ta, ko kuwa a kashegarin; duk abin da ya rage har kwana ta uku dole a ƙone shi. ⁷ In aka ci ta a rana ta uku, marar tsabta ce, ba kuma za a karɓe ta ba. ⁸ Duk wanda ya ci ta zai zama da laifi domin ya ƙazantar da abin da yake da tsarki ga UBANGIJI, dole a raba mutumin nan da mutanensa.

* 18:21 Ko kuwa don a tura cikin wuta

⁹ “Sa’ad da kuka yi girbin amfanin gonarku, kada ku girbe har zuwa gefen gonar, ko ku yi kalan girbinku. ¹⁰ Kada ku koma gonar inabinku kuna kala, ko ku tattara ’ya’yan inabin da suka fāfāḍi. Ku bar su domin matalauta da kuma baḳi. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

¹¹ “Kada ku yi sata.

“Kada ku yi ƙarya.

“Kada ku ruḍe juna.

¹² “Kada ku rantse bisa ƙarya da sunana, ta haka har ku ƙasƙantar da sunan Allahnku. Ni ne UBANGIJI.

¹³ “Kada ku zalunci maƙwabcinku, ko ku yi masa ƙwace.

“Kada ku riƙe albashin ma’aikaci yā kwana.

¹⁴ “Kada ku zagi kurma, ko ku sa abin tuntube a gaban makaho, amma ku ji tsoron Allahnku. Ni ne UBANGIJI.

¹⁵ “Kada ku yi rashin adalci cikin shari’a; kada ku nuna sonkai ga matalauci, ko ku goyi bayan mai arziki, amma ku shari’anta maƙwabci cikin gaskiya.

¹⁶ “Kada ku yi ta yawo kuna yaḍa ƙarya a cikin mutanenku.

“Kada ku yi wani abin da zai sa ran maƙwabcinku cikin hatsari. Ni ne UBANGIJI.

¹⁷ “Kada ka yi ƙiyayyar ḍan’uwanka a zuciya. Ka tsawata wa maƙwabcinka da gaske don kada ka sami rabo cikin laifinsa.

¹⁸ “Kada ka nemi yin ramuwa, ko ka riƙe wani cikin mutanenka a zuciya, amma ka ƙaunaci maƙwabcinka kamar kanka. Ni ne UBANGIJI.

¹⁹ “Ku kiyaye farillaina.

“Kada ku sa dabbobin da ba iri ḍaya ba su yi barbara.

“Kada ku yi shuki iri biyu a gonarku.

“Kada ku sa rigar da aka saƙa da yadi iri biyu.

²⁰ “In wani ya kwana da mace wadda take baiwa, wadda aka yi wa wani alkawari amma bai fanshe ta ba, ko kuwa ba a ’yantar da ita ba, dole a yi hukuncin da ya dace. Duk da haka ba za a kashe su ba, domin ba a ’yantar da ita ba. ²¹ Dole mutumin da ya kwana da ita yā kawo rago a ƙofar Tentin Sujada domin hadaya don laifi ga UBANGIJI. ²² Da ragon hadaya don laifin ne firist zai yi kafara saboda mutumin a gaban UBANGIJI saboda zunubin da ya yi, za a kuwa gafarta zunubinsa.

²³ “Sa’ad da kuka shiga ƙasar kuka kuma shuka kowane irin itace mai ’ya’ya na ci, ku ḍauki ’ya’yan itatuwan nan a matsayi an hana ku ci.* Shekara uku za ku ḍauka a matsayi an hana ku, ba za ku ci su ba. ²⁴ A shekara ta huḍu, dukan ’ya’yansu za su zama tsarkakakku, hadaya ta yabo ga UBANGIJI.

²⁵ Amma a shekara ta biyar, za ku iya cin ’ya’yan itatuwan. Ta haka girbinku zai ƙaru. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

²⁶ “Kada ku ci wani abinci tare da jini a cikinsa.

“Kada ku yi duba ko sihiri.

²⁷ “Ba za ka aske gefe-gefe na gashin kanka ba, ko ku aske gemunku.

²⁸ “Kada ku tsattsaga jikunanku saboda matattu, ba kuwa za ku yi wa kanku zāne-zāne a jiki ba. Ni ne UBANGIJI.

²⁹ “Kada ka ƙasƙantar da ’yarka ta wurin mai da ita karuwa, in ba haka ba ƙasar za tā juya ga karuwanci tā kuma cika da mugunta.

³⁰ “Ku kiyaye Asabbacina, ku kuma girmama wuri mai tsarkina. Ni ne UBANGIJI.

³¹ “Kada ku juya ga masu duba, ko ku nemi shawarar bokaye, gama za ku ƙazantu ta wurinsu. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

³² “Ku miƙe tsaye a gaban tsofaffi, ku nuna bangirma ga waḍanda suka tsufa, ku kuma girmama Allahnku. Ni ne UBANGIJI.

³³ “Sa’ad da baƙo yana zama tare da ku a ƙasarku, kada ku wulaƙanta shi. ³⁴ Dole ku ḍauki baƙon da yake zama tare da ku kamar haifaffe ḍan ƙasa. Ku ƙaunace shi kamar kanku, gama dā ku ma baḳi ne a Masar. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

* 19:23 Da Ibraniyanci marasa kaciya

³⁵ “Kada ku yi amfani da mudun karya sa’ad da kuke awon tsawo, nauyi, ko yawan abu. ³⁶ Ku yi amfani da ma’auni na gaskiya da mudu na gaskiya, da kuma magwaji na gaskiya. Ni ne UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar.

³⁷ “Ku kiyaye dukan farillaina da kuma dukan dokokina, ku kuma bi su. Ni ne UBANGIJI.”

20

Hukuntai don zunubi

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Faɗa wa Isra’ilawa cewa, ‘Duk wani mutumin Isra’ila ko baƙon da yake zama a cikin Isra’ila da ya miƙa* wani daga cikin ’ya’yansa wa Molek, dole sa kashe shi. Mutanen ƙasar za su jajjefe shi. ³ Zan yi gāba da wannan mutum, zan kuma raba shi da mutanensa; gama ta wurin miƙa ’ya’yansa ga Molek, ya ƙazantar da wuri mai tsarkina, ya kuma ƙazantar da sunana mai tsarki. ⁴ In mutanen ƙasar suka kau da idanunsu sa’ad da wannan mutum ya miƙa ’ya’yansa ga Molek, suka kasa kashe shi, ⁵ zan yi gāba da wannan mutum da iyalinsa, zan raba shi da kuma duk waɗanda suka bi shi cikin karuwanci ga Molek daga mutanensu.

⁶ “Zan yi gāba da mutumin da ya juyo ga masu duba da bokaye, don yā yi karuwanci ta wurin bin su, zan kuma raba shi daga mutanensa.

⁷ “Ku tsarkake kanku, ku kuma zama da tsarki, gama Ni ne UBANGIJI Allahnku. ⁸ Ku kiyaye farillaina, ku kuma bi su. Ni ne UBANGIJI, wanda ya mai da ku masu tsarki.†

⁹ “In wani ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi. Domin ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa, alhakin jininsa zai zauna a kansa.

¹⁰ “In mutum ya yi zina da matar wani, da matar maƙwabcinsa, dole a kashe su biyu da suka yi zinan.

¹¹ “In mutum ya kwana da matar mahaifinsa, ya ƙaskantar da mahaifinsa. Dole a kashe shi da macen, alhakin jininsu zai zauna a kansu.

¹² “In mutum ya kwana da matar ɗansa, dole a kashe su biyun. Abin da suka yi haram ne; alhakin jininsu zai zauna a kansu.

¹³ “In mutum ya kwana da mutum kamar yadda ake kwana da mace, su biyun sun yi abin ƙyama. Dole a kashe su, alhakin jininsu zai zauna a kansu.

¹⁴ “In mutum ya auri ’ya da mahaifiyarta, mugun abu ne. Da shi da su, dole a ƙone su da wuta, saboda kada mugun abu yā kasance a cikinku.

¹⁵ “In mutum ya yi jima’i da dabba, dole a kashe shi, dole kuma ku kashe dabbar.

¹⁶ “In mace ta kusaci dabba don tā yi jima’i da ita, ku kashe macen da dabbar. Dole a kashe su; alhakin jininsu zai zauna a kansu.

¹⁷ “In mutum ya auri ’yar’uwarsa, ko ’yar mahaifinsa, ko kuwa ta mahaifiyarsa, suka kuma yi jima’i, abin kunya ne. Dole a raba su a idanun mutanensu. Ya ƙaskantar da ’yar’uwarsa kuma za a nemi hakki daga gare shi.

¹⁸ “In mutum ya kwana da mace a lokacin al’adarta, duka biyunsu za a kore su daga cikin jama’arsu, gama sun karya ƙa’idodi a kan rashin tsarki.

¹⁹ “Kada ka yi jima’i da ’yar’uwar mahaifiyarka, ko ta mahaifinka, gama wannan zai ƙaskantar da dangi na kurkusa, dukanku za ku ɗauki laifin.

²⁰ “In mutum ya kwana da bābarsa, ya ƙaskantar da kawunsa ke nan. Hakkin zai kasance a kansu, za su mutu babu ’ya’ya.

²¹ “In mutum ya auri matar ɗan’uwansa, aikin rashin tsabta ne, ya ƙaskantar da ɗan’uwansa ke nan. Za su mutu babu ’ya’ya.

²² “Ku kiyaye dukan farillaina da dokokina duka, don kada ƙasar da nake kai ku ta amayar da ku. ²³ Kada ku yi zama bisa ga al’adun al’umman da zan kora a gabanku. Domin sun aikata dukan waɗannan abubuwa, na yi ƙyamarsu. ²⁴ Amma na faɗa muku, “Za ku mallaki ƙasarsu, zan ba ku ita gādo, ƙasa mai zub da madara da zuma.” Ni ne UBANGIJI Allahnku, wanda ya keɓe ku daga al’ummai.

* 20:2 Ko kuwa miƙa hadaya; haka ma a ayoyi 3 da 4. † 20:8 Ko kuwa wanda ya tsarkake ku; Ko kuwa wanda ya keɓe masu tsarki

²⁵ “Saboda haka sai ku bambanta tsakanin dabbobi masu tsarki da marasa tsarki, da kuma tsakanin tsuntsaye masu tsarki da marasa tsarki. Kada ku kazantar da kanku ta wurin wata dabba, ko tsuntsu, ko wani abin da yake rarrafe a kasa, waƙanda na keƙe a matsayi marasa tsarki a gare ku. ²⁶ Ku zama tsarkakakke gare ni, gama Ni UBANGIJI, mai tsarki ne, na kuma keƙe ku daga al’ummai don ku zama nawa.

²⁷ “‘Namiji, ko ta macen da yake mai duba, ko maita a cikinku dole a kashe. Za ku jajjefe su da duwatsu; alhakin jininsu zai zauna a kansu.’”

21

Dokoki domin firistoci

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Yi magana da firistoci, ‘ya’yan Haruna maza, ka ce musu, ‘Kada firist yaƙantar da kansa saboda wani cikin mutanensa da suka mutu, ² sai dai na danginsa na kusa, kamar mahaifiyarsa ko mahaifinsa, ƙansa ko ‘yarsa, ƙan’uwansa, ³ ko ‘yar’uwarsa da ba ta riga ta yi aure ba, wadda take dogara gare shi, da yake ba ta da miji, saboda ita zai iya ƙazantar da kansa. ⁴ Kada yaƙantar da kansa saboda mutanen da suke da dangantakar da shi ta wurin aure, ta yin haka zai ƙazantar da kansa.

⁵ “‘Kada firistoci su aske kansu ƙwal ko su kwakkwafe gemunsu, ko su tsattsage jikunansu. ⁶ Dole su kasance masu tsarki ga Allahnsu, kada kuma su ƙata sunan Allahnsu. Domin sukan miƙa hadayun da aka kawo wa UBANGIJI da wuta, abincin Allahnsu, saboda haka sai su kasance da tsarki.

⁷ “‘Ba za su auri matan da karuwanci ya ƙata su, ko waƙanda mazansu suka sake su ba, gama firistoci masu tsarki ne ga Allahnsu. ⁸ An ƙauke su da tsarki, domin suna miƙa abincin Allahnku. An ƙauka su masu tsarki gama Ni UBANGIJI, mai tsarki ne, Ni wanda ya mai da ku masu tsarki.

⁹ “‘In ‘yar firist ta ƙata kanta ta wurin zama karuwa, ta kunyatar da mahaifinta ke nan; dole a ƙone ta da wuta.

¹⁰ “‘Babban firist, wanda yake ƙaya cikin ‘yan’uwansa wanda aka shafe da mai a kansa, wanda kuma aka naƙa don ya sa rigunan firistoci, kada ya bar gashin kansa buzu-buzu, ko ya kyakketa rigunansa. ¹¹ Ba zai shiga inda akwai gawa ba. Kada yaƙantar da kansa, ko ma ta mahaifinsa ce ko ta mahaifiyarsa. ¹² An keƙe shi domina, kada yaƙantar da kansa, kada kuwa ya ƙata Tentin Sujada ta wurin shiga gidan da gawa take, ko ta mahaifinsa, ko ta mahaifiyarsa ce. Ni ne UBANGIJI.

¹³ “‘Dole macen da zai aura ta kasance budurwa. ¹⁴ Ba zai auri matan da mijinta ya mutu, ko macen da mijinta ya rabu da ita, ko macen da ta ƙata kanta ta wurin karuwanci ba, sai dai ya auri budurwa daga cikin mutanensa, ¹⁵ don kada yaƙantar da ‘ya’yansa a cikin mutanensa. Ni ne UBANGIJI, wanda ya mai da shi mai tsarki.’”

¹⁶ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁷ “Faƙa wa Haruna cewa, ‘Don tsararraki masu zuwa, kada ko ƙaya daga cikin zuriyarka, da yake da lahani ya zo kusa domin ya miƙa hadaya ta ci gare ni. ¹⁸ Duk mai lahani, ko makaho, ko gurgu, ko mai naƙasa, ko mai wani lahani a jiki; ¹⁹ ko mai karyayyen ƙafa, ko mai karyayyen hannu, ²⁰ ko mai kusumbi, ko wada, ko wanda yake da lahani a ido, ko mai cuta mai sa ƙaƙayi, ko mai kirci, ko wanda aka daƙe, ba zai yi kusa domin ya miƙa hadaya ba. ²¹ Ba zuriyar Haruna firist, mai lahanin da zai zo kusa don ya miƙa hadayun da aka yi ga UBANGIJI da wuta. Da yake yana da lahani, ba zai zo kusa don ya miƙa abincin Allahnsa ba. ²² Zai iya cin abinci mafi tsarki na Allahnsa, haka ma abinci mai tsarki; ²³ duk da haka saboda lahaninsa, ba zai yi kusa da labule, ko ya yi kusa da bagade don kada yaƙantar da wuri mai tsarkina. Ni ne UBANGIJI wanda yake mai da su masu tsarki.’”

²⁴ Sai Musa ya faƙa wannan wa Haruna da ‘ya’yansa maza da kuma dukan Isra’ilawa.

22

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Faƙa wa Haruna da ‘ya’yansa maza, su lura da tsarkakakkun abubuwan da Isra’ilawa suka keƙe gare ni da bangirma, saboda ba za su ƙazantar da sunana mai tsarki ba. Ni ne UBANGIJI.

³ “Faƙa musu cewa, ‘Don tsararraki masu zuwa, in wani zuriyarku ya ƙazantu, duk da haka ya kusaci tsarkakakku hadayun da Isra’ilawa suka keƙe ga UBANGIJI, dole a raba wannan mutum daga gabana. Ni ne UBANGIJI.

⁴ “In zuriyar Haruna yana da kuturu, ko mai d̄iga, ba zai ci daga cikin tsarkakakkun abubuwa ba, sai lokacin da ya tsarkaka. Duk wanda ya taɓa wani abu marar tsarki na mamaci, ko wanda maniyyinsa yake d̄iga, ⁵ da duk kuma wanda ya taɓa wani abu mai rarrafe wanda yake ƙazantarwa, ko kuwa wani mutum mai ƙazanta, ⁶ duk mutumin da ya taɓa kowane irin abu haka, zai ƙazantu har yamma, ba kuwa zai ci daga cikin tsarkakakkun abubuwan nan ba, sai ya yi wanka tukuna. ⁷ Sa’ad da rana ta fāɗi, zai zama tsarkakakke, bayan wannan kuwa zai iya cin tsarkakakkun hadayu, gama abincinsa ne. ⁸ Kada yā ci wani abin da ya mutu mushe, ko wanda namun jeji suka yayyaga, don kada yā ƙazantar da kansa. Ni ne UBANGIJI.

⁹ “Firistoci za su kiyaye umarnaina don kada su yi laifi su mutu saboda sun rena su. Ni ne UBANGIJI, wanda ya mai da su masu tsarki.

¹⁰ “Duk wanda ba daga cikin iyalin firistoci ba, ko da yake yana zama tare da su, ko kuwa an d̄auke shi yana yin musu aiki, ba zai ci daga cikin tsarkakakkun hadayun ba. ¹¹ Amma in firist ya sayi bawa da kuɗi, ko kuwa in an haifi bawan a gidansa, wannan bawan zai iya cin tsattsarkan abincin. ¹² In ’yar firist ta auri wani da ba firist ba, ba za tā ci wani tsarkakakkun sadaka ba. ¹³ Amma idan ’yar firist ta zama gwauruwa ko sakakkiya, ba ta da ’ya’ya, ta kuwa dawo don tā zauna a gidan mahaiƙinta kamar matashiya, za tā iya cin abincin.

¹⁴ “In wani ya ci tsarkakakken abinci cikin kuskure, dole yā maido wa firist hadayar, yā kuma ƙara kashi d̄aya bisa biyar na tamanin abin. ¹⁵ Firist d̄in ba zai ƙasƙantar da tsarkakakkun hadayun da Isra’ilawa suka kawo ga UBANGIJI ¹⁶ ta wurin barinsu su ci tsarkakakkun hadayu, ta yin haka su jawo wa kansu laifin da zai bukaci biya ba. Ni ne UBANGIJI, wanda ya mai da ku masu tsarki.”

Hadayun da ba a yarda da su ba

¹⁷ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁸ “Yi wa Haruna da ’ya’yansa maza da kuma dukan Isra’ilawa magana ka ce musu, ‘In waninku, ko mutumin Isra’ila, ko baƙon da yake zama a Isra’ila, ya kawo kyauta don hadaya ta ƙonawa ga UBANGIJI, ko don yā cika alkawari, ko kuwa a matsayin hadaya ta yardar rai, ¹⁹ dole ku miƙa dabba namiji marar lahani, daga shanu, tumaki, ko awaki, domin yā zama yardajje a madadinku. ²⁰ Kada ku kawo wani abu mai lahani, domin ba zai zama yardajje ba a madadinku. ²¹ Sa’ad da wani ya kawo hadaya ta salama daga garken shanu, ko na tumaki, ga UBANGIJI don yā cika wani alkawari na musamman, ko hadaya ta yardar rai, dole yā zama marar lahani, ko tabo, don yā zama yardajje. ²² Kada ku miƙa wa UBANGIJI dabbobi makafi, ko naƙasassu, ko masu gundumi, ko masu d̄iga, ko masu susa, ko masu kirci. Kada ku sa wani daga cikin waɗannan a bisa bagade a matsayin hadaya, gama hadaya ce da aka ƙone da wuta ga UBANGIJI. ²³ Za ku iya miƙa hadaya ta yardar rai da maraƙi, ko tunkiya mai naƙasa, ko marar cikakken lafiya, amma ba za tā zama yardajje don cika alkawarin da aka yi ba. ²⁴ Ba za ku miƙa wa UBANGIJI dabbar da lunsayinta yake da ƙujewa, ko dandaƙewa, ko yagewa, ko yankewa ba. ²⁵ Ba za ku kuma karɓi irin waɗannan dabbobi daga hannun baki ku miƙa su a matsayin abinci ga Allahnku ba. Ba za su zama yardajje a madadinku ba, domin sun naƙasa, suna kuma da lahani.’”

²⁶ UBANGIJI ya ce wa Musa, ²⁷ “Sa’ad da aka haifi d̄an maraƙi, tunkiya, ko akuya, sai yā kasance da mahaiƙiyarsa kwana bakwai. Daga rana ta takwas zuwa gaba, zai zama yardajje hadaya, hadaya ce da aka ƙone da wuta ga UBANGIJI. ²⁸ Kada a yanka saniya, ko tunkiya da d̄anta rana d̄aya.

²⁹ “Sa’ad da kuka miƙa hadaya ta godiya ga UBANGIJI, ku miƙa ta a yadda za tā zama yardajje a madadinku. ³⁰ Dole a ci hadayar a ranar; kada a bar saura sai da safe. Ni ne UBANGIJI.

³¹ “Ku kiyaye dokokina, ku kuma bi su. Ni ne UBANGIJI. ³² Kada ku ƙasƙantar da sunana mai tsarki. Dole Isra’ilawa su gane Ni mai tsarki ne. Ni ne UBANGIJI, wanda ya keɓe ku a matsayin tsarkaka ³³ da kuma wanda ya fitar da ku daga Masar don in zama Allahnku. Ni ne UBANGIJI.”

23

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Yi magana da Isra’ilawa, ka ce musu, ‘Ga ƙayyadaddun bukukkuwa, ƙayyadaddun bukukkuwan UBANGIJI, da za ku sanar wa mutane su riƙa kiyayewa, su zama lokutan tarurruka masu tsarki.

Asabbaci

³ “Akwai kwanaki shida da za ku iya yin aiki, amma rana ta bakwai, Asabbaci ne na hutu, rana mai tsarki ga jama'a. Kada ku yi wani aiki a ko'ina kuke da zama, Asabbaci ne ga UBANGIJI.

Bikin Ketarewa da Burodi Marar Yisti
(Kidaya 28.16-25)

⁴ “Waɗannan su ne bukukkuwan da UBANGIJI ya kafa da tsarkakakkun taron jama'a za su yi a kayyadaddun lokuta. ⁵ Bikin Ketarewar UBANGIJI, zai fara da yamma a ranar goma sha huɗu na wata na fari. ⁶ A rana ta goma sha biyar na wannan wata, za a fara Bikin Burodi Marar Yisti na UBANGIJI. Za ku yi kwana bakwai kuna cin burodi marar yisti. ⁷ A rana ta fari, ku yi taro mai tsarki, ba kuwa za ku yi aiki na kullum ba. ⁸ Kwana bakwai za ku miƙa hadaya ga UBANGIJI da wuta. A rana ta bakwai ɗin ku yi taro mai tsarki, ba za ku kuwa yi aiki na kullum ba.”

'Ya'yan fari na itatuwa

⁹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁰ “Yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, 'Sa'ad da kuka shiga kasar da zan ba ku, kuka kuma girbe amfanin gonarta, sai ku kawo wa firist damin hatsi na farko da kuka girbe. ¹¹ Zai kaɗa damin a gaban UBANGIJI domin yã zama yardajje a madadinku; firist ɗin zai kaɗa shi a kashegarin Asabbaci. ¹² A ranar da kuka kaɗa damin, dole ku miƙa hadaya ta konawa na ɗan rago bana ɗaya, marar lahani ga UBANGIJI, ¹³ tare da hadaya ta gari mai laushi, humushi biyu haɗe da mai, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga UBANGIJI, mai daɗin kanshi, da kuma abin sha kwalaba ɗaya na ruwan inabi. ¹⁴ Ba za ku ci wani burodi, ko gasashen hatsi, ko sabon hatsi ba, sai ran nan da kuka kawo wannan hadaya ga Allahnku. Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla wa tsararraki masu zuwa, a duk inda kuke zama.

Bikin Makoni
(Kidaya 28.26-31)

¹⁵ “Daga kashegarin Asabbaci, ranar da kuka kawo dami don hadaya ta kaɗawa, ku kirga cikakku makoni bakwai. ¹⁶ Ku kirga kwana hamsin har zuwa kashegarin Asabbaci na bakwai, sa'an nan ku miƙa hadaya ta sabon hatsi ga UBANGIJI. ¹⁷ Daga ko'ina kuke da zama, ku kawo dunkule biyu na humushin gari mai laushi da aka tuya da yisti, a matsayin hadaya ta kaɗawa ta 'ya'yan fari na itatuwa ga UBANGIJI. ¹⁸ Tare da wannan, ku miƙa 'yan raguna bakwai, kowanne bana ɗaya-ɗaya marar lahani, bijimi da kuma raguna biyu. Za su zama hadaya ta konawa ga UBANGIJI, tare da hadayunsu na hatsi, da hadayunsu na sha, hadaya da aka yi da wuta, mai daɗin kanshi ga UBANGIJI. ¹⁹ Sa'an nan ku miƙa bunsuru ɗaya na hadaya don zunubi, da 'yan raguna biyu, kowanne bana ɗaya-ɗaya, don hadaya ta salama. ²⁰ Firist zai kaɗa 'yan raguna biyun a gaban UBANGIJI, a matsayin hadaya ta kaɗawa, tare da burocin sababbin 'ya'yan fari na itatuwan. Tsarkaken hadaya ce ga UBANGIJI ga firist. ²¹ A wannan rana za ku yi taro mai tsarki, ba kuwa za ku yi aiki na kullum ba. Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla wa tsararraki masu zuwa, a ko'ina kuke da zama.

²² “Sa'ad da kuka yi girbin gonarku, kada ku girbe har karshen gefen gonar, ko ku yi kalar girbinku. Ku bar su wa matalauta da baƙi. Ni ne UBANGIJI Allahnku.”

Bikin busar kahoni
(Kidaya 29.1-6)

²³ UBANGIJI ya ce wa Musa, ²⁴ “Faɗa wa Isra'ilawa cewa, 'A ranar farko ga wata na bakwai, za tã zama ranar hutu, rana ce ta tuni da yin taro mai tsarki na sujada da za a fara busar kaho. ²⁵ Kada ku yi aiki na kullum, amma ku miƙa hadaya ta konawa ga UBANGIJI.’”

Ranar kafara
(Kidaya 29.7-11)

²⁶ UBANGIJI ya ce wa Musa, ²⁷ “Rana ta goma ta wata bakwai, za tã zama Ranar Kafara. Sai ku yi taro mai tsarki don ku yi m̄sun kanku ku kuma miƙa hadayar da aka yi da wuta ga UBANGIJI. ²⁸ Kada ku yi aiki a ranar, gama Ranar Kafara ce, sa'ad da za a yi kafara saboda ku a gaban UBANGIJI Allahnku. ²⁹ Duk wanda bai yi m̄sun kansa a wannan rana ba, dole a raba shi daga mutanensa. ³⁰ Zan hallaka duk wani da ya yi aiki a wannan rana daga mutanensa. ³¹ Sam ba za ku yi wani aiki ba. Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla ce, wa tsararraki masu zuwa, a ko'ina kuke da zama. ³² Asabbaci ne na

hutu dominku, kuma dole ku yi mūsun kanku. Daga yamman rana ta tara ga wata, har zuwa yamma na biye, za ku kiyaye Asabbacinku.”

Bikin tabanakul
(*Kidaya 29.12-40*)

³³ UBANGIJI ya ce wa Musa, ³⁴ “Faɗa wa Isra’ilawa cewa, ‘A ranar goma sha biyar ga wata na bakwai, za a fara Bikin Tabanakul na UBANGIJI, zai kuma ɗauki kwana bakwai. ³⁵ A ranar farko za tā zama ta taro mai tsarki, kada ku yi aiki na kullum. ³⁶ Kwana bakwai za ku miƙa hadayun da aka yi da wuta ga UBANGIJI, a rana ta takwas, ku yi taro mai tsarki, ku kuma miƙa hadayar da aka yi da wuta ga UBANGIJI. Wannan ranar rufewar taro ce; kada ku yi aiki na kullum.

³⁷ (“Waɗannan su ne bukukkuwan da UBANGIJI ya kafa, waɗanda za ku yi a matsayin tsarkakakkun taro, don kawo hadayun da aka yi da wuta ga UBANGIJI, hadayu na ƙonawa da hadayu na hatsi, sadaka da kuma hadayu na sha, da ake bukata kowace rana. ³⁸ Waɗannan hadayu, ƙari ne a kan waɗannan na Asabbatan UBANGIJI, haɗe kuma da kyautanku, da kome da kuka yi alkawari, da kuma hadayu yardar ran da za ku ba wa UBANGIJI.)

³⁹ “Saboda haka, farawa daga ranar goma sha biyar ga watan bakwai, bayan kun tara hatsin gona, ku yi bikin UBANGIJI kwana bakwai; rana ta fari, rana hutu ce, rana ta takwas kuma rana hutu ce. ⁴⁰ A rana ta fari, za ku ɗebi zaɓaɓɓun ‘ya‘yan itatuwa daga itatuwa, da rassan dabino, rassa masu ganye, da kuma ganyayen itacen wardi na rafi, ku yi farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku, kwana bakwai. ⁴¹ Za ku kiyaye bikin nan har kwana bakwai a kowace shekara ga UBANGIJI. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla wa tsarraraki masu zuwa, ku kiyaye ta a wata na bakwai. ⁴² Ku zauna a bukkoki kwana bakwai. Dukan ‘yan ƙasa haifaffun Isra’ilawa, za su zauna a bukkoki ⁴³ don zuriyarku tā san cewa na sa Isra’ilawa suka zauna a bukkoki sa’ad da na fitar da su daga Masar. Ni ne UBANGIJI Allahnku.”

⁴⁴ Saboda haka Musa ya sanar wa Isra’ilawa ƙayyadaddun bukukkuwan UBANGIJI.

24

Mai da burodi, shiryayye a gaban UBANGIJI
(*Fitowa 27.20,21*)

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka umarci Isra’ilawa su kawo tsabtataccen mai na zaitun da aka matse, don ƙuna fitilun yadda harshen wutar ba zai taɓa mutuwa ba. ³ Za a ajiye su waje da labulen Wuri Mafi Tsarki a Tentin Sujada, Haruna zai riƙa kula da fitilun a gaban UBANGIJI, daga yamma zuwa safiya. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla wa tsarraraki masu zuwa. ⁴ Dole a ci gaba da shirya fitilu a kan wurin ajiye fitila na zinariya, a gaban UBANGIJI.

⁵ “Ɗauki gari mai laushi a gasa dunkulen burodi goma sha biyu, a yi amfani da humushi biyu na garwan gari don kowace burodi. ⁶ A shirya su jeri biyu, guda shida a kowane jeri a kan teburin da aka yi da zinariya zalla, a gaban UBANGIJI. ⁷ Za a zuba turare a kowane layin dunkulen burodin don yā kasance abin tunawa a bisa burodin. Turaren zai ƙone a madadin burodin don yā zama kamar hadayar da aka miƙa da wuta ga UBANGIJI. ⁸ Za a shirya wannan gurasa a gaban UBANGIJI kowane Asabbaci, a madadin Isra’ilawa a matsayin madawwamin alkawari. ⁹ Wannan burodin zai zama na Haruna da ‘ya‘yansa maza, waɗanda za su ci a tsattsarkan wuri, gama sashe ne mafi tsarki na rabonsu na kullum na hadayar da aka yi da wuta ga UBANGIJI.”

A Jajjefi mai saɓo da duwatsu

¹⁰ To, ɗan wata mutuniyar Isra’ila wanda mahaifinsa mutumin Masar ne, ya je cikin Isra’ilawa, sai faɗa ta tashi tsakaninsa da wani mutumin Isra’ila a cikin sansani. ¹¹ Ɗan mutuniyar Isra’ila ya saɓi Sunan UBANGIJI, ya kuma la’ana shi, saboda haka aka kawo shi wa Musa. (Sunan mahaifiyarsa Shelomit ne, ‘yar Dibri na kabilar Dan.) ¹² Suka sa shi a gidan tsaro sai lokacin da nufin UBANGIJI ya nuna musu abin da za su yi da shi.

¹³ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁴ “Ka kai mai saɓon nan waje da sansani. Duk waɗanda suka ji maganar da mai saɓon nan ya yi su ɗibiya hannuwansu a kansa, taron jama’a kuwa gaba ɗaya su jajjefe shi da duwatsu. ¹⁵ Faɗa wa Isra’ilawa cewa, ‘Duk wanda ya zagi Allahnsa, alhakin zai rataya a

wuyansa, ¹⁶ duk wanda ya saɓi sunan UBANGIJI, dole a kashe shi. Dole jama'a gaba ɗaya su jajjefe shi da duwatsu. Ko baƙo, ko haifaffen ɗan ƙasa, sa'ad da ya saɓi Sunan UBANGIJI, dole a kashe shi.

¹⁷ “Duk wanda ya kashe mutum, dole a kashe shi. ¹⁸ Duk wanda ya kashe dabbar wani, dole yã biya, rai domin rai. ¹⁹ Duk wanda ya yi wa maƙwabcinsa rauni, sai a yi masa abin da ya yi; ²⁰ karaya don karaya, ido don ido, haƙori don haƙori. Kamar yadda ya yi wa wani rauni, shi ma a yi masa. ²¹ Duk wanda ya kashe dabba, dole yã biya, amma duk wanda ya kashe mutum, dole a kashe shi. ²² Za ku kasance da doka iri ɗaya wa baƙo da kuma wa haifaffen ɗan ƙasa. Ni ne UBANGIJI Allahnku.”

²³ Sai Musa ya yi wa Isra'ilawa magana, suka kuwa kai mai saɓon waje da sansani, suka jajjefi shi da duwatsu. Isra'ilawa suka yi yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

25

Shekara ta Asabbaci (Maimaitawar Shari'a 15.1-11)

¹ UBANGIJI ya yi magana da Musa a kan Dutsen Sinai ya ce, ² “Yi wa Isra'ilawa magana, ka ce musu, ‘Sa'ad da kuka shiga ƙasar da zan ba ku, dole ƙasar kanta ta kiyaye Asabbaci ga UBANGIJI. ³ Shekara shida, za ku yi shuki, shekara shida kuma za ku aske gonakin inabinku, ku kuma tattara hatsinsu. ⁴ Amma a shekara ta bakwai, ƙasar za tã sami hutun Asabbaci, Asabbaci ga UBANGIJI. Kada ku yi shuki a gonakinku, ko kuwa ku aske gonakinku na inabi. ⁵ Kada ku girbe abin da ya yi girma ba tare da ku kuka shuka ba, ko ku girbe inabin da ba ku aske ba. Ƙasar za tã kasance da shekarar hutu. ⁶ Duk abin da gonar ta ba da amfani a shekara ta Asabbaci, zai zama abinci gare ku, wa kanku, bayinku maza da mata, da ma'aikatan da kuka ɗauka aiki, da kuma waɗanda ba zama ɗinɗinɗin suke yi tare da ku ba, ⁷ haka ma zai zama abinci domin dabbobinku, da kuma namun jeji a ƙasarku. Duk abin da ƙasar ta bayar za a ci.

Murnar cika shekarar hamsin

⁸ “Ku ƙirga asabbatai bakwai na shekaru bakwai, sau bakwai. Gama asabbatai bakwai na shekaru bakwai za su yi daidai da shekaru arba'in da tara. ⁹ Sa'an nan a busa ƙaho a ko'ina, a rana ta goma ga wata na bakwai; a Ranar Kafara, a busa ƙaho a dukan ƙasarku. ¹⁰ Ku keɓe shekara ta hamsin ku kuma yi shelar 'yanci a dukan ƙasar ga mazaunanta. Za tã zama shekarar murna gare ku; kowannenku zai koma ga mallakar iyalinsa, kuma kowa ga danginsa. ¹¹ Shekara ta hamsin za tã zama ta murna a gare ku; kada ku yi shuki, kada kuma ku yi girbi abin da ya yi girma da kansa, ko ku girbe inabin da ba ku lura da shi ba. ¹² Gama shekara ce ta murna, za tã kuma zama mai tsarki a gare ku, ku dai ci abin da aka ɗauka kai tsaye daga gonaki.

¹³ “A wannan Shekara ta Murna, kowa zai koma ga mallakarsa.

¹⁴ “In ka sayar da gona wa wani daga mutanen ƙasarka, ko ka saya wata gona daga gare shi, kada ku cuci juna. ¹⁵ Sa'ad da mutum ya sayi fili daga abokin zamansa, kuɗin zai kasance bisa ga yawan shekara hamsin ta murna da suka wuce, da kuma bisa ga yawan shekarun noma da suka rage kafin wata shekara hamsin ta murna. ¹⁶ Idan shekarun suna da yawa, sai ku kara kuɗin filin, idan kuma shekarun ba su da yawa, sai ku rage kuɗin filin, gama ainihin abin da ake sayar maka shi ne yawan hatsin. ¹⁷ Kada ku cuci juna, amma ku ji tsoron Allahnku. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

¹⁸ “Ku bi farillaina, ku kuma yi hankali ga kiyaye dokokina, za ku kuwa zauna lafiya a ƙasar. ¹⁹ Sa'an nan ƙasar za tã ba da amfaninta, za ku kuwa ci ku ƙoshi, ku kuma zauna lafiya. ²⁰ Mai yiwuwa ku ce, “Me za mu ci a shekara ta bakwai in ba mu yi shuki ko girbin hatsinmu ba?” ²¹ Zan aika muku da irin albarka a shekara ta shida har da ƙasar za tã ba da amfani isashe na shekara uku. ²² Yayinda kuke shuki a shekara ta takwas, za ku kasance da raguwa hatsi na shekarar da ta wuce, za ku kuma ci gaba da ci daga gare shi har girbin shekara ta tara yã shigo.

²³ “Kada a sayar da gona ɗinɗinɗin, gama ƙasar tawa ce, ku kuwa baƙi ne kawai, kuma 'yan haya nawa. ²⁴ Ko'ina a ƙasar da kuke da mallaka, dole ku tanadar da dama fansar ƙasar.

²⁵ “In ɗaya daga cikin mutanen ƙasarku ya talauta, ya kuma sayar da mallakarsa, sai danginsa na kusa yã je yã fanshi abin da mutumin ƙasarsa ya sayar. ²⁶ In mutumin ba shi da wanda zai fansa masa ita, shi kansa kuwa ya wadace, ya kuma sami isashen halin fansarta, ²⁷ sai yã lasafta yawan shekarun

da aka yi tun da an sayar da filin. Kuɗin filin zai dangana ga yawan shekarun da suka rage kafin shekara hamsin ta murna da za tã zo; sa'an nan zai iya koma ga mallakarsa. ²⁸ Amma in bai sami halin sãke biyansa ba, abin nan da ya sayar zai ci gaba da zama mallakar mai sayan, sai Shekara ta Murna. Za a maido masa da ita a Shekara ta Murna, sa'an nan zai iya koma ga mallakarsa.

²⁹ “In mutum ya sayar da gida a birni mai katanga, yana da izini yã fanshe shi a ƙarshen shekara guda, bayan ya sayar da shi. ³⁰ In ba a fanshe shi a ƙarshen shekara ba, gidan da yake a birni mai katanga, zai zama mallakar na ɗinɗin na mai sayan da kuma zuriyarsa. Ba za a mai da shi a Shekara ta Murna ba. ³¹ Amma za a ɗauki gidaje a ƙauyuka marasa katanga kewaye da su daidai da gonaki. Za a iya fanshe su, a kuma mayar da su a Shekara ta Murna.

³² “Kullum, Lawiyawa suna da izini su fanshi gidajensu a biranen Lawiyawa waɗanda suka mallaka. ³³ Saboda haka ana iya fansa mallakar Lawiyawa, wato, gidan da aka sayar a duk birnin da yake nasu, za a kuma mayar a Shekara ta Murna, gama gidaje a biranen Lawiyawa, mallakar Isra'ilawa ne. ³⁴ Amma kada a sayar da filayen kiwo na waɗannan birane; mallakarsu ce, ta ɗinɗin.

³⁵ “In ɗaya daga ciki mutanen ƙasarku ya talauta, ba ya kuma iya tallafa wa kansa a cikinku, sai ku taimake shi kamar yadda za ku yi da baƙo a cikinku. ³⁶ Kada ku karɓi riba ta kowace iri daga gare shi, amma ku ji tsoron Allahnku, saboda mutumin ƙasarku yã ci gaba da zama a cikinku. ³⁷ Kada ku ba shi rancen kuɗi da ruwa, ko ku sayar masa abinci don samun riba. ³⁸ Ni ne UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, don in ba ku ƙasar Kan'ana in kuma zama Allahnku.

³⁹ “In ɗaya daga cikin mutanen ƙasarku ya talauta a cikinku, ya kuma sayar da kansa gare ku, kada ku sa yã yi kamar bawa. ⁴⁰ Amma a ɗauke shi a matsayin ma'aikacin da aka ɗauka aiki, ko mazaunan da ba na ɗinɗin ba a cikinku, sai yã yi muku aiki sai Shekara ta Murna. ⁴¹ Sa'an nan a sake shi da 'ya'yansa, yã kuma koma ga danginsa da mallakar kakanninsa. ⁴² Gama Isra'ilawa bayina ne, waɗanda na saya daga Masar, kada a sayar da su a matsayin bayi. ⁴³ Kada ku gwada musu azaba, amma ku ji tsoron Allahnku.

⁴⁴ “Bayinku maza da mata, za su zo daga al'ummai da suke kewaye da ku, daga gare su za ku iya saya bayi. ⁴⁵ Za ku iya saya waɗansu mutanen da ba sa zama ɗinɗin a cikinku, da kuma membobin danginsu da aka haifa a ƙasarku. ⁴⁶ Za ku iya ba da su ga 'ya'yanku a matsayin kayan gãdo, za ku kuma iya mai da su bayi dukan rayuwarsu, amma kada ku yi mulki a bisa 'yan'uwanku Isra'ilawa da tsanani.

⁴⁷ “In baƙo, ko wani da yake zama ba na ɗinɗin ba a cikinku, ya wadace, ɗaya daga cikin mutanen ƙasarku kuwa ya talauta, ya kuma sayar da kansa ga baƙon da yake zama a cikinku, ko memba na dangin baƙon, ⁴⁸ yana da izini samun fansa, bayan ya sayar da kansa. ɗaya daga cikin danginsa zai iya fansarsa. ⁴⁹ Kawu ko yaron ɗan'uan mahaifin wannan mutum, ko kuwa wani dangi a cikin zuriyarsa, zai iya fanshe shi. Ko kuma in ya azurta, zai iya fansar kansa. ⁵⁰ Da shi da mai sayansa, za su kirga lokaci daga shekarar da ya sayar da kansa har zuwa Shekara ta Murna. Farashin sakinsa zai dangana a kuɗin da ake biyan ma'aikacin da aka ɗauka aiki, na yawan shekarun ne. ⁵¹ In shekaru sun ragu, dole yã biya don fansarsa da kuɗi mai yawa fiye da wanda aka saye shi. ⁵² In shekarun sun rage kaɗan ne kafin Shekara ta Murna, sai yã yi lissafin wannan, yã kuma biya fansarsa daidai wa daida. ⁵³ Sai a yi da shi kamar ma'aikacin da aka ɗauka aiki, daga shekara zuwa shekara; dole ku tabbata mai shi bai mallake shi da tsanani ba.

⁵⁴ “Ko ma ba a fanshe shi a ɗaya daga cikin waɗannan hanyoyi ba, sai a sake shi da 'ya'yansa a Shekara ta Murna, ⁵⁵ gama Isra'ilawa nawa ne a matsayin bayi. Su bayina ne waɗanda na saya daga Masar. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

26

Lada don biyayya

¹ “Kada ku yi gumaka, ko ku kafa siffa, ko al'amudi wa kanku, kada kuma ku sa sassakakƙun duwatsu a ƙasarku don ku rusuna musu. Ni ne UBANGIJI Allahnku.

² “Ku kiyaye Asabbatana, ku kuma ba wa wuri mai tsarkina girma. Ni ne UBANGIJI.

³ “In kuka kiyaye farillaina, kuka yi biyayya da umarnaina, ⁴ zan aika da ruwan sama a lokacinsa, ƙasa kuma za tã ba da hatsi, itatuwa kuma za su haihu 'ya'yansu. ⁵ Masussukanku za su ci gaba har

lokacin girbin inabi, girbin inabi kuma zai ci gaba har lokacin shuki, za ku kuma ci duk abincin da kuke so cikin salama a kasar ku.

⁶ “Zan ba ku salama a kasar, za ku kuwa kwanta, kuma babu wani da zai tsorata ku. Zan kori mugayen namun jeji daga kasar, takobi kuma ba zai ratsa cikin kasar ku ba. ⁷ Za ku kori abokan gabanku, za su kuwa fadi a kaifin takobi a gabanku. ⁸ Mutanenku biyar za su kori mutum dari, mutanenku dari kuma za su kori mutane dubu goma, abokan gabanku kuma za su fadi a kaifin takobi a gabanku.

⁹ “Zan dube ku da idon rahama, in kuma sa ku ribaɓɓanya ku kuma karu, zan kiyaye alkawarina da ku. ¹⁰ Za ku ci gaba da cin girbin bara, har ku fitar da shi don ku sami wurin saboda sabo. ¹¹ Zan kafa wurin zamana a cikinku, ba zan kuma yi kyamarku ba. ¹² Zan yi tafiya a cikinki in kuma zama Allahnku, za ku kuwa zama mutanena. ¹³ Ni ne UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar don kada ku fara zama bayi ga Masarawa; na karya sandunan wahalarku, na kuma bar ku ku yi tafiya a sake.

Hukunci don rashin biyayya

¹⁴ “Amma in za ku kasa kunne gare ni, ku kuma aikata dukan waɗannan umarnai, ¹⁵ in kuka kuma fi farillaina, kuka yi kyamar dokokina, kuka kuma kasa kiyaye umarnaina, har kuka karya alkawarina, ¹⁶ to, zan yi muku wannan. Zan kawo muku abin bantsoro, cututtuka da zazzaɓin da zai lalatar da idonku, ya kuma sa ranku a wahala. Za ku shuka iri a banza, domin abokan gabanku ne za su ci. ¹⁷ Zan yi gaba da ku har abokan gabanku su ci ku a yaki, su waɗanda suke kinku za su yi mulki a kanku, za ku gudu ba tare da wani yana korinku ba.

¹⁸ “In bayan dukan wannan, ba ku saurare ni ba, zan hukunta ku saboda zunubanku har sau bakwai. ¹⁹ Zan karya ikonku wanda kuke fariya da shi, in hana ruwan sama, kasa kuma ta zama kamar tagulla. ²⁰ Karfinku zai fare a banza domin kasar ku ba za ta ba da hatsi ba, balle itatuwan kasar su ba da ya'ya.

²¹ “In kuka ci gaba da tayar mini, kuka fi ku saurare ni, zan ninka wahalolinku sau bakwai, yadda ya dace da zunubanku. ²² Zan aika da mugayen namun jeji a kanku, za su kuwa kashe ya'yanku, su hallaka shanunku, su rage yawanku, ku zama kaɗan. Wannan zai sa a rasa mutane a kan hanyoyinku.

²³ “In duk da waɗannan abubuwa, ba ku yarda da gyaran da nake yi muku ba, kuka ci gaba da yin adawa da ni, ²⁴ zan yi adawa da ku, zan kuma aukar muku saboda zunubanku har sau bakwai. ²⁵ Zan kawo takobi a kanku don in yi ramuwa saboda karya alkawarin da kuka yi. Sa'ad da kuka janye zuwa cikin biranenku, zan aika da annoba a cikinku, za a kuwa ba da ku ga hannun abokan gaba. ²⁶ Sa'ad da na yanke abincinku, mata goma za su dafa abinci a murhu dari, za su kuma rarraba abincin a ma'auni. Za ku ci amma ba za ku koshi ba.

²⁷ “In duk da haka kuka ci gaba da kin saurare ni, kuka ci gaba da yin adawa da ni, ²⁸ cikin fushina, sai in yi adawa da ku, in kuma hukunta ku saboda zunubanku har sau bakwai. ²⁹ Za ku ci naman ya'yanku maza da na ya'yanku mata. ³⁰ Zan rurushe dukan masujadanku, in yanke bagadanku na turare, in yi tarin gawawwakinu a kan gumakanku, zan kuma yi kyamarku. ³¹ Zan mai da biranenku kango, in lalace wuraren tsarkinku, ba zan kuma shaki kanshi hadayunku ba. ³² Zan mai da kasar ku kango har abokan gabanku da suke zama a wurin su yi mamaki. ³³ Zan watsar da ku cikin al'ummai, in kuma ja takobina in kore ku. Kasarku za ta zama kufai, biranenku kuma su zama kango. ³⁴ Sa'an nan kasar za ta ji daɗin hutun shekarun Asabbacinta, a dukan lokutan da take kango, ku kuwa kuna a kasar abokan gabanku, sa'an nan kasar za ta huta ta ji daɗin asabbatanta. ³⁵ A dukan lokutan da take kango, kasar za ta sami hutun da ba ta samu a lokutan asabbatan da kuke zama a cikinta ba.

³⁶ “Ga waɗanda za su ragu kuwa, zan cika zukatansu da tsoro a kasashen abokan gabansu har motsin ganyen da iska ta hura zai sa su ruga da gudu. Za su yi gudu kamar suna gudu daga takobi ne, za su kuma fadi, ko da yake babu wanda yake korinsu. ³⁷ Za su yi karo da juna kamar waɗanda suke tere wa takobi, ko da yake babu wanda yake korinsu. Ta haka ba za ku iya tsaya a gaban abokan gabanku ba. ³⁸ Za ku mutu a cikin al'ummai, kasar abokan gabanku za ta cinye ku. ³⁹ Sauranku da suka ragu za su lalace a kasashen abokan gabansu saboda zunubansu; da kuma saboda zunuban kakanninsu.

⁴⁰ “Amma in suka tuba daga zunubansu da zunuban kakanninsu, da cin amanar da suka yi mini, da kuma adawar da suka yi da ni, ⁴¹ waɗanda suka sa na yi adawa da su har da na aika da su kasar abokan gabansu, sa'ad da suka kasfantar da zukatansu marasa kaciya, suka kuma biya hukuncin zunubansu,

⁴² zan tuna da alkawarina da Yakub, da alkawarina da Ishaku, da kuma alkawarina da Ibrahim, zan tuna da kasar. ⁴³ Gama za su gudu su bar kasar, kasar kuwa ta ji daɗin asabbatanta yayinda take kango muddin ba su ciki. Za su biya hukuncin zunubansu domin sun fi dokokina, suka kuma yi kyamar farillaina. ⁴⁴ Duk da haka, sa'ad da suke a kasar abokan gabansu, ba zan ki su, ko in yi kyamarsu, in hallaka su kafaf, har in karya alkawarina da su ba. Ni ne UBANGIJI Allahnsu. ⁴⁵ Amma saboda su, zan tuna da alkawarin da na yi da kakanninsu, waɗanda na fitar da su daga Masar a idon al'ummai, don in zama Allahnsu. Ni ne UBANGIJI.'”

⁴⁶ Waɗannan su ne farillai, da dokoki, da kuma ka'idodin da UBANGIJI ya kafa a Dutsen Sinai, tsakaninsa da Isra'ilawa ta wurin Musa.

27

Fansar abin da yake na UBANGIJI

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘Duk sa'ad da mutum ya yi rantsuwa ta musamman zai keɓe wani ga UBANGIJI, ta wurin biyan kuɗaɗen fansa, ³ ga yadda ma'aunin biyan zai kasance, mutum mai shekara tsakanin ashirin da sittin, za a biya azurfa hamsin. ⁴ Mace kuma za a biya azurfa talatin. ⁵ Saurayi mai shekara tsakanin biyar da ashirin, za a biya azurfa ashirin, yarinya kuma azurfa goma. ⁶ Yaro mai shekara tsakanin wata ɗaya da shekara biyar, za a biya azurfa biyar, 'yar yarinya kuma azurfa uku. ⁷ Namijin da ya fi shekara sittin, za a biya azurfa goma sha biyar, mace kuma azurfa goma. ⁸ In mai alkawarin matalauci ne da ba zai iya biyan kayyadadden abin da aka tsara ba, sai ya tafi wurin firist, shi firist kuma ya duba yadda mutumin da ya yi alkawarin zai iya biya. Sa'an nan mutumin zai biya abin da firist ya faɗa.

⁹ “In abin da ya yi alkawarin yardajje ne a matsayin hadaya ga UBANGIJI, wannan dabbar da aka bayar ga UBANGIJI, za ta zama mai tsarki. ¹⁰ Kada ya yi musayarta ko ya yi musaya mai kyau da marar kyau, ko marar kyau da mai kyau; in lalle ne ya yi musayar dabbar da wata, to, duk wannan da kuma wanda zai yi musayar da ita za su zama masu tsarki. ¹¹ In abin da ya yi alkawari dabba ce marar tsarki, wadda ba yardajje ba ce, a matsayin hadaya ga UBANGIJI, dole a kai dabbar wa firist, ¹² wanda zai yanke hukunci dacewarta, ko mai kyau ce, ko marar kyau. Duk darajar da firist ya kimanta, haka za ta zama. ¹³ In mai shi yana so ya fanshi dabbar, dole ya kara kashi ɗaya bisa biyar na darajarta.

¹⁴ “In mutum ya miƙa gidansa a matsayin wani abu mai tsarki ga UBANGIJI, firist zai daidaita dacewar ko mai kyau ne, ko marar kyau. Duk darajar da firist ya kimanta, haka za ta zama. ¹⁵ In mutumin da ya keɓe gidansa ya fanshe shi, dole ya kara kashi ɗaya bisa biyar na darajar, gidan kuma zai zama nasa.

¹⁶ “In wani ya keɓe wa UBANGIJI wani sashe daga cikin gonarsa ta gaɗo, sai ya kimanta kuɗin gonar daidai da yawan irin da za a iya shuka a gonar. Za a kimanta kuɗin a kan shekel hamsin na irin sha'ir. ¹⁷ In ya keɓe gonarsa a Shekara ta Murna, darajar da aka kimanta za ta zauna. ¹⁸ Amma in ya keɓe gonar bayan Shekara ta Murnan, firist zai kimanta darajar bisa ga yawan shekarun da suka rage har zuwa Shekara ta Murna mai zuwa, sai a rage darajar da aka kimanta a kanta. ¹⁹ In mutumin da ya keɓe gonar, yana so ya fanshe ta, to, dole ya kara kashi ɗaya bisa biyar na darajarta, gonar kuwa ta zama nasa. ²⁰ In kuma bai fanshe gonar ba, ko kuwa in ya sayar wa wani dabam, ba za a taɓa fanshe ta ba. ²¹ Sa'ad da aka saki gonar a Shekara ta Murna, za ta zama mai tsarki, a matsayin gonar da aka miƙa ga UBANGIJI, za ta zama mallakar firistoci.

²² “In mutum ya keɓe gonar da ya saya, wadda take ba sashe na gonar iyali ba, ga UBANGIJI, ²³ firist zai kimanta darajarta har Shekara ta Murna, dole kuma mutumin ya biya darajarta a ranar, a matsayin wani abu mai tsarki ga UBANGIJI. ²⁴ A Shekara ta Murna ɗin, gonar za ta dawo ga mutumin da aka saye ta daga wurinsa, wanda yake mai gonar. ²⁵ A kimanta kowace daraja bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, gera ashirin ga shekel.

²⁶ “Ba wani da zai iya keɓe ɗan farin dabba, da yake ɗan fari ya riga ya zama na UBANGIJI, ko na saniya, ko na tunkiya, na UBANGIJI ne. ²⁷ In tana cikin dabbobin da suke marasa tsarki, zai iya saye ta a darajar da aka kimanta, ya kara da kashi ɗaya bisa biyar na darajarta. In bai fanshe ta ba, sai a sayar da ita a darajar da aka kimanta.

²⁸ “Amma babu abin da mutum ya mallaka, ya kuma keɓe ga UBANGIJI, ko mutum ne, ko dabba, ko ganar iyali da za a sayar, ko a fansa; kome da aka keɓe a wannan hanya, mafi tsarki ne ga UBANGIJI.

²⁹ “Babu wani da aka keɓe don hallaka da za a fansa; dole a kashe shi.

³⁰ “Ushirin kome daga gona, ko hatsi daga kasa, ko 'ya'yan itatuwa daga itatuwa, na UBANGIJI ne, mai tsarki ne ga UBANGIJI. ³¹ In mutum ya fanshi wani zakansa, dole yã kara kashi ɗaya bisa biyar na darajar. ³² Ushirin gaba ɗaya na garken shanu, da na tumaki, kowane kashi ɗaya bisa goma na dabbar da ta wuce farkashin sandan mai kiwo, za tã zama mai tsarki ga UBANGIJI. ³³ Kada kuwa ya zaɓa mai kyau daga marar kyau, ko yã yi musaya. In ya yi musaya kuwa, dabbar da wadda ya musayar, za su zama masu tsarki, ba kuma za a fanshe su ba.’”

³⁴ Waɗannan su ne dokokin da UBANGIJI ya ba wa Musa a Dutsen Sinai saboda Isra'ilawa.

Kidaya

Kidayar yawan mutane

¹ UBANGIJI ya yi magana da Musa a Tentin Sujada a cikin Hamadar Sinai, a rana ta fari na watan biyu a shekara ta biyu, bayan Isra'ilawa suka fito Masar ya ce, ² "Ka yi kidayan dukan al'umman Isra'ilawa bisa ga iyalansu da kabilarsu, ka rubuta kowa da sunansa bi da bi. ³ Da kai da Haruna za ku lissafta dukan mazan Isra'ila bisa ga sashensu, waƙanda suka kai shekaru ashirin ko fiye, da za su iya shiga soja. ⁴ Mutum ƙaya daga daga kowace kabila wanda yake shugaban danginsa, zai taimake ku.

⁵ "Ga sunayen da za su taimake ku.

"Daga kabilar Ruben, Elizur ƙan Shedayur;

⁶ daga kabilar Simeyon, Shelumiyel ƙan Zurishaddai;

⁷ daga kabilar Yahuda, Nashon ƙan Amminadab;

⁸ daga kabilar Issakar, Netanel ƙan Zuwar;

⁹ daga kabilar Zebulun, Eliyab ƙan Helon;

¹⁰ daga kabilar 'ya'yan Yusuf,

daga Efraim, Elishama ƙan Ammihud;

daga Manasse, Gamaliyel ƙan Fedazur;

¹¹ daga kabilar Benyamin, Abidan ƙan Gideyoni;

¹² daga kabilar Dan, Ahiyezer ƙan Ammishaddai;

¹³ daga kabilar Asher, Fagiyel ƙan Okran;

¹⁴ daga kabilar Gad, Eliyasaf ƙan Deyuwel;

¹⁵ daga kabilar Naftali, Ahira ƙan Enan."

¹⁶ Waƙannan su ne mutanen da aka naƙa daga cikin jama'a, shugabannin asalin kabilu. Su ne kuma shugabannin dangogin Isra'ila.

¹⁷ Sai Musa da Haruna suka ƙauki sunayen mutanen nan da aka ba su, ¹⁸ suka kira dukan al'umma wuri ƙaya a rana ta fari ga wata na biyu. Aka kuwa rubuta mutanen bisa ga asalin kabilansu da iyalansu. Aka kuma rubuta sunayen maza ƙaya-ƙaya da suka kai shekaru ashirin ko fiye, ¹⁹ yadda UBANGIJI ya umarci Musa. Da haka ya kidaya su a Hamadar Sinai.

²⁰ Daga zuriyar Ruben ƙan fari na Isra'ila. Aka rubuta sunayen dukan maza ƙaya-ƙaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce.

²¹ Jimillar maza daga mutanen Ruben 46,500 ne.

²² Daga zuriyar Simeyon. Aka rubuta sunayen dukan maza ƙaya-ƙaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ²³ Jimillar maza daga mutanen Simeyon 59,300 ne.

²⁴ Daga zuriyar Gad. Aka rubuta sunayen dukan maza ƙaya-ƙaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ²⁵ Jimillar maza daga mutanen Gad 45,650 ne.

²⁶ Daga zuriyar Yahuda. Aka rubuta sunayen dukan maza ƙaya-ƙaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ²⁷ Jimillar maza daga mutanen Yahuda 74,600 ne.

²⁸ Daga zuriyar Issakar. Aka rubuta sunayen dukan maza ɗaya-ɗaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ²⁹ Jimillar maza daga mutanen Issakar 54,400 ne.

³⁰ Daga zuriyar Zebulun. Aka rubuta sunayen dukan maza ɗaya-ɗaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ³¹ Jimillar maza daga mutanen Zebulun 57,400 ne.

³² Daga 'ya'yan Yusuf.

Daga zuriyar Efraim. Aka rubuta sunayen dukan maza ɗaya-ɗaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ³³ Jimillar maza daga mutanen Efraim 40,500 ne.

³⁴ Daga zuriyar Manasse. Aka rubuta sunayen dukan maza ɗaya-ɗaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ³⁵ Jimillar maza daga mutanen Manasse 32,200 ne.

³⁶ Daga zuriyar Benyamin. Aka rubuta sunayen dukan maza ɗaya-ɗaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ³⁷ Jimillar maza daga mutanen Benyamin 35,400 ne.

³⁸ Daga zuriyar Dan. Aka rubuta sunayen dukan maza ɗaya-ɗaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ³⁹ Jimillar maza daga mutanen Dan 62,700 ne.

⁴⁰ Daga zuriyar Asher. Aka rubuta sunayen dukan maza ɗaya-ɗaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ⁴¹ Jimillar maza daga mutanen Asher 41,500 ne.

⁴² Daga zuriyar Naftali. Aka rubuta sunayen dukan maza ɗaya-ɗaya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. ⁴³ Jimillar maza daga mutanen Naftali kuwa 53,400 ne.

⁴⁴ Waɗannan su ne mazan da Musa da Haruna, tare da shugabanni goma sha biyun nan na Isra'ila suka ƙidaya, kowa a madadin iyalinsa. ⁴⁵ Dukan Isra'ilawan da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, an ƙidaya su bisa ga iyalansu. ⁴⁶ Jimillar kuwa ita ce mutum 603,550.

⁴⁷ Ba a dai ƙidaya zuriyar Lawi tare da saura kabilan ba. ⁴⁸ UBANGIJI ya riga ya gaya wa Musa cewa, ⁴⁹ “Ka tabbatar ba ka ƙidaya mutanen Lawi ko kuma ka haɗe su tare a ƙidayan sauran Isra'ilawa ba. ⁵⁰ A maimakon haka sai ka naɗa Lawiyawa su lura da tabanakul Shaida, wato, kan dukan kayayyaki da kuma kome da yake na wuri mai tsarki. Za su ɗauko tabanakul da dukan kayayyakinsa; za su lura da shi, su kasance kewaye da shi. ⁵¹ Duk sa'ad da za a gusar da tabanakul, Lawiyawa ne za su saukar da shi; kuma duk sa'ad da za a kafa shi, Lawiyawa ne za su yi haka. Duk wani dabam da ya je kusa da shi za a kashe shi. ⁵² Sauran Isra'ilawa za su zauna ƙungiya-ƙungiya, kowane mutum a ƙungiyarsa daidai bisa ga ƙa'idarsa. ⁵³ Amma Lawiyawa za su kafa sansaninsu kewaye da tabanakul na Shaida. Don kada fushi yā fāɗo a kan al'ummar Isra'ilawa. Hakkin Lawiyawa ne su kula da tabanakul na Shaida.”

⁵⁴ Isra'ilawa suka yi duk waɗannan kamar dai yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

2

Tsari yadda kabilu za su zauna a sansani

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ² “Duk sa'ad da Isra'ilawa suka yi sansani, kowane mutum zai sauka a inda tutar ƙungiyar kabilarsa take. Sansanin zai kasance a kewaye da Tentin Sujada.”

- ³ Kabilar Yahuda za su yi sansani bisa ga ka'idarsu a gabas, wajen fitowar rana. Shugaban mutanen Yahuda kuwa shi ne Nashon dan Amminadab. ⁴ Yawan mutanen sashensa 74,600 ne.
- ⁵ Kabilar Issakar za su yi sansani biye da su. Shugabansu shi ne Netanel dan Zuwar. ⁶ Yawan mutanen sashensa 54,400 ne.
- ⁷ Kabilar Zebulun za su yi sansani biye da su. Shugabansu shi ne Eliyab dan Helon. ⁸ Yawan mutanen sashensa 57,400 ne.
- ⁹ Dukan mazan da aka ba su aiki a sansanin Yahuda bisa ga sashensu sun kai 186,400. Su ne za su ja gaba.
- ¹⁰ A kudu, a nan ne sashe sansanin mutanen Ruben a karkashin ka'idarsu, za su yi sansani. Shugaban mutanen Ruben shi ne Elizur dan Shedeyur. ¹¹ Yawan mutanen sashensa 46,500 ne.
- ¹² Kabilar Simeyon za su yi sansani biye da su. Shugaban mutanensa shi ne Shelumiyel dan Zurishaddai. ¹³ Yawan mutanen sashensa 59,300 ne.
- ¹⁴ Kabilar Gad za su zama na biye. Shugaban mutanensa shi ne Eliyasaf dan Reyuwel. ¹⁵ Yawan mutanen sashensa 45,650 ne.
- ¹⁶ Dukan mazan da aka ba su aiki a sansanin Ruben, bisa ga sashensu sun kai 151,450. Su ne za su zama na biyu in za a tashi.
- ¹⁷ Sa'an nan Lawiyawa dauke da Tentin Sujada za su kasance a tsakiyar sansani sa'ad da aka tashi tafiya. Za su kama hanya kamar yadda aka dokace su su zauna a sansani, kowa a wurinsa a karkashin ka'idarsu.
- ¹⁸ Ta wajen yamma kuma sashen Efraim za su yi sansani a karkashin ka'idarsu. Shugaban mutanensa, shi ne Elishama dan Ammihud. ¹⁹ Yawan mutanen sashensa 40,500 ne.
- ²⁰ Kabilar Manasse ce za ta zama ta biye. Shugabansu shi ne Gamaliyel dan Fedazur. ²¹ Yawan mutanen sashensa 32,200 ne.
- ²² Na biye da su su ne mutanen Benyamin. Shugaban mutanensu kuwa Abidan dan Gideyoni. ²³ Yawan mutanen sashensa 35,400 ne.
- ²⁴ Dukan mazan da aka ba su aiki a sansanin Efraim, bisa ga sashensu su kai 108,100 ne. Su ne za su zama na uku sa'ad da za a tashi.
- ²⁵ A arewa za a sami sashen sansanin Dan, a karkashin ka'idarsu. Shugabansu shi ne Ahizezer dan Ammishaddai. ²⁶ Yawan mutanen sashensa 62,700 ne.
- ²⁷ Kabilar Asher ce za ta zama ta biye. Shugabansu shi ne Fagiyel dan Okran. ²⁸ Yawan mutanen sashensa 41,500 ne.
- ²⁹ Kabilar Naftali za su zama na biye da su. Shugaban mutanen kuwa shi ne Ahira dan Enan. ³⁰ Yawan mutanen sashensa 53,400 ne.
- ³¹ Dukan mazan da aka ba su aiki a sansanin Efraim, bisa ga sashensu su kai 157,600. Su ne za su zama na karshe, karkashin ka'idarsu.
- ³² Waƙannan su ne Isra'ilawan da aka a kidaya bisa ga iyalansu. Dukansu da suke a sansani, mutane 603,550 ne. ³³ Ba a dai kidaya Lawiyawa tare da sauran Isra'ilawa ba yadda UBANGIJI ya umarci Musa.
- ³⁴ Saboda haka Isra'ilawa suka yi duk ko mene ne da UBANGIJI ya umarci Musa. Ta haka ne suka yi sansani a karkashin ka'idarsu kowanne tare da kabilarsa da danginsa.

3

Lawiyawa

¹ Waƙannan su ne zuriyar Haruna da Musa a lokacin da UBANGIJI ya yi magana da Musa a kan Dutsen Sinai.

² Sunayen 'ya'yan Haruna su ne, Nadab ḏan fari, da Abihu, da Eleyazar da Itamar. ³ Waḏannan su ne sunayen 'ya'yan Haruna, shafaffun firistocin da aka naḏa domin su yi aiki firist. ⁴ Amma Nadab da Abihu suka fāḏi suka mutu a gaban UBANGIJI a Hamadar Sinai a sa'ad da suka kona turare da haramtacciyar wuta a gabansa. Ba su kuwa da 'ya'ya; saboda haka Eleyazar da Itamar kaḏai suka yi aiki firist a zamanin mahaifinsu Haruna.

⁵ UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁶ “Ka kawo mutanen Lawi, ka kuma gabatar da su ga Haruna firist, don su taya shi aiki. ⁷ Za su yi wa Haruna da dukan al'umma aikace-aikace a Tentin Sujada, ta wurin yin aikin tabanakul. ⁸ Za su lura da dukan kayayyakin Tentin Sujada, suna cika hakkin Isra'ilawa ta wurin yin aiki a tabanakul. ⁹ Ka ba da Lawiyawa ga Haruna da 'ya'yansa; su ne za su zama Isra'ilawan da za a ba da su ḏungum gare shi. ¹⁰ Ka naḏa Haruna da 'ya'yansa su yi aiki firistoci; duk wanda ya yi shishshigi a wuri mai tsarki kuwa dole a kashe shi.”

¹¹ UBANGIJI ya kuma ce wa Musa, ¹² “Ga shi na ḏauki Lawiyawa daga cikin Isra'ilawa a maimakon ḏan fari na kowace mace a Isra'ila. Lawiyawa nawa ne, ¹³ gama duk 'ya'yan fari nawa ne. Lokacin da karkashe duk 'ya'yan fari a Masar, na keḓe wa kaina kowane ḏan fari a Isra'ila, ko mutum, ko dabba. Za su zama nawa. Ni ne UBANGIJI.”

¹⁴ UBANGIJI ya yi magana da Musa a Hamadar Sinai ya ce, ¹⁵ “Ka ḓidaya Lawiyawa bisa ga iyalansu da kabilarsu. Ka ḓidaya kowane ḏan jinjiri mai wata ḏaya ko fiye.” ¹⁶ Saboda haka Musa ya ḓidaya su duka, kamar yadda maganar UBANGIJI ta umarta.

¹⁷ Ga sunayen 'ya'yan Lawi,
Gershon, Kohat da Merari.

¹⁸ Ga sunayen mutanen Gershon,
Libni, da Shimeyi

¹⁹ Sunayen mutanen Kohat kuwa su ne,
Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel.

²⁰ Dangin Merari su ne.
Mali da Mushi.

Ga kabilan Lawiyawa bisa ga iyalansu.

²¹ A wajen Gershonawa, kabilarsa su ne Libniyawa, da Shimeyiyawa; waḏannan su ne mutanen Gershom.

²² Jimillar dukan jarirai maza daga wata ḏaya zuwa gaba da haihuwa su kai 7,500.

²³ Kabilar Gershonawa za su yi sansani ta fuskar yamma, a bayan tabanakul.

²⁴ Eliyasaf ḏan Layel shi ne shugaban iyalan Gershonawa.

²⁵ A Tentin Sujada, Gershonawa su ne za su lura da mazauni da tabanakul da kuma tentin, abubuwan rufensa, labule a kofar Tentin Sujada, ²⁶ da labulen filin da yake kewaye da tabanakul da kuma bagade, da igiyoyi, da kuma kowane abin da ya danganci aikinsu.

²⁷ Kabilar Kohat su ne, Amramawa da Izharawa da Hebronawa da Uzziyelawa; waḏannan su ne kabilar Kohatawa.

²⁸ Jimillar dukan jarirai maza daga wata ḏaya ko fiye, 8,600 ne.

Kohatawa ne suke lura da wuri mai tsarki.

²⁹ Kohatawa za su yi sansani a kudu da tabanakul.

³⁰ Shugaban kabilar Kohatawa shi ne Elizafan ḏan Uzziyel.

³¹ Su ne da hakkin kula da akwatin alkawari, tebur, wurin ajiye fitila, bagade, kayayyakin wuri mai tsarki da ake amfani da su a sujada, labule, da kuma kome da ya danganci aikinsu.

³² Babban shugaban Lawiyawa shi ne Eleyazar ḏan Haruna, firist. An naḏa shi a kan waḏanda suke kula da wuri mai tsarki.

³³ Kabilar Merari su ne Maliyawa da Mushiyawa; waḏannan su ne kabilar Merari.

³⁴ Jimillar dukan jarirai maza daga wata ḏaya ko fiye, 6,200 ne.

³⁵ Shugaban iyalan Merari shi ne Zuriyel ɗan Abihayil.

Za su yi sansani arewa da tabanakul.

³⁶ Kabilar Merari ne aka sa su lura da katakan tabanakul, sandunanta, dogayen sandunanta, tarukanta, dukan kayan aiki da kowane abin da ya danganci aikinsu, ³⁷ da ginshikai kewaye da filin tare da rammuka da turaku da igiyoyinsu.

³⁸ Musa da Haruna da 'ya'yansu za su yi sansani gabas da tabanakul, wajen fitowar rana; a gaban Tentin Sujada.

Su ne da hakkin lura da wuri mai tsarki a madadin Isra'ilawa.

Duk wani wanda ba ya wannan aiki, ya kuma kusaci wuri mai tsarki, za a kashe shi.

³⁹ Jimillar Lawiyawan da Musa da Haruna suka ƙidaya bisa ga umarnin UBANGIJI bisa ga danginsu, haɗe da kowane jariri daga wata ɗaya ko fiye, 22,000 ne.

⁴⁰ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ƙidaya dukan 'ya'yan fari na Isra'ilawa maza daga wata ɗaya da kuma fiye ka kuma rubuta sunayensu. ⁴¹ Ka ɗauko mini Lawiyawa a maimakon dukan 'ya'yan fari na Isra'ilawa, haka ma na dabbobi na Lawiyawa, a maimakon 'ya'yan fari na dabbobin Isra'ilawa. Ni ne UBANGIJI.”

⁴² Haka Musa ya ƙidaya 'ya'yan fari na Isra'ilawa, yadda UBANGIJI ya umarce shi. ⁴³ Jimillar 'ya'yan fari maza daga wata ɗaya da kuma fiye, da aka rubuta bisa ga sunayensu, 22,273 ne.

⁴⁴ Sai UBANGIJI ya kuma yi magana da Musa ya ce, ⁴⁵ “Ka ɗauki Lawiyawa a maimakon dukan 'ya'yan fari na Isra'ila, dabbobin Lawiyawa kuma a maimakon dabbobinsu. Lawiyawa za su zama nawa. Ni ne UBANGIJI. ⁴⁶ Don a fanshi 'ya'yan fari 273 na Isra'ilawa da suka fi Lawiyawa yawa, ⁴⁷ ka karɓi shekel biyar domin kowannensu, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, wanda yake da nauyin gera ashirin. ⁴⁸ Ka ba wa Haruna da 'ya'yansa kuɗin fansar da ya haura kai na 'ya'yan farin Isra'ilawa.”

⁴⁹ Haka, Musa ya karɓi kuɗin fansar waɗanda suka haura yawan Lawiyawa. ⁵⁰ Daga 'ya'yan fari na Isra'ilawa, ya karɓi azurfa masu nauyin shekel 1,365, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri.

⁵¹ Sa'an nan Musa ya ba da kuɗin fansar ga Haruna da 'ya'yansa, yadda maganar UBANGIJI ta umarce shi.

4

Kohatawa

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ² “Ku yi ƙidaya Kohatawa daga Lawiyawa, bisa ga kabilarsu da iyalansu. ³ Ku ƙidaya dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin da suka zo domin aiki a Tentin Sujada.

⁴ “Ga aikin Kohatawa a Tentin Sujada, kulawa da kayayyaki mafi tsarki. ⁵ Lokacin da za a tashi daga sansani, Haruna da 'ya'yansa za su shiga ciki su kunce labulen ƙariya, su rufe Akwatin Alkawari da shi. ⁶ Sa'an nan su rufe shi da fatun shanun teku, su shimfiɗa zane mai ruwan shuɗi a bisansa, su sa masa sandunansa.

⁷ “A bisa teburin Burodin Ajiyewa, za su shimfiɗa zane mai ruwan shuɗi, a kansa kuma su sa farantai, kwanoni da manyan kwanoni, da tuluna don hadayun sha; da burocin da zai ci gaba da kasancewa a kansa. ⁸ A bisa waɗannan za su shimfiɗa jan zane, su rufe su da fatun shanun teku, su kuma zura masa sandunansa.

⁹ “Za su ɗauki zane mai ruwan shuɗi su rufe wurin ajiye fitilan da yake don fitilu, tare da fitilunsa, lagwaninsa da farantansa, da dukan tulunansa don man amfaninsu. ¹⁰ Sa'an nan su naɗe shi da kuma dukan kayayykinsa a cikin fatar shanun teku, su sa shi a kan sandan ɗaukarsa.

¹¹ “A kan bagaden zinariya, za su shimfiɗa zane mai ruwan shuɗi, su kuma rufe shi da fatar shanun teku, sai a zura masa sandunansa.

¹² “Za su ɗauki dukan kayayyakin da ake amfani da su a wuri mai tsarki, su nannaɗe su da zane mai ruwan shuɗi, su rufe shi da fatar shanun teku, sa'an nan a sa su a kan sandan ɗaukarsa.

¹³ “Za su kwashe tokar da take a bagaden tagulla, su shimfiɗa zane mai ruwan shuɗi a bisansa.

¹⁴ Sa'an nan su sa a kansa dukan kayayyakin da aka yi amfani da su a bagaden, haɗe da farantai don

wuta, cokula masu yatsu don nama, manyan cokula, da darunan yayyafawa. A kansa za su shimfiɗa murfi na fatun shanun teku, su zura sandunan ɗaukarsa.

¹⁵ “Bayan Haruna da ’ya’yansa suka gama rufe kayayyaki masu tsarki da dukan abubuwa masu tsarki, sa’ad da kuma aka shirya tashi daga sansani, sai Kohatawa su zo gaba, su ɗauka. Amma kada su taɓa abubuwa masu tsarki, don kada su mutu. Kohatawa za su ɗauki abubuwan da suke cikin Tentin Sujada.

¹⁶ “Eleyazar ɗan Haruna firist zai lura da man fitila da turare da hadaya ta gari na kullum da kuma keɓaɓɓen mai. Shi ne zai lura da dukan tabanakul da duk abin da yake cikinsa da kuma kayayyaki da abubuwan masu tsarki.”

¹⁷ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ¹⁸ “Ku tabbata cewa ba a kawar da zuriyar Kohatawa daga Lawiyawa ba. ¹⁹ Saboda su rayu, kada su mutu sa’ad da suka zo kusa da abubuwa mafi tsarki, a yi musu wannan, wato, Haruna da ’ya’yansa za su shiga wuri mai tsarki su ba wa kowane mutum aikinsa da kuma abin da zai ɗauka. ²⁰ Amma kada Kohatawa su shiga don su dubi abubuwa masu tsarki, ko na ɗan kanƙanin lokaci, in ba haka ba za su mutu.”

Gershonawa

²¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ²² “Ka ƙidaya mutanen Gershon bisa ga iyalansu da kabilarsu. ²³ Ka ƙidaya maza masu shekara talatin zuwa hamsin waɗanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada.

²⁴ “Ga aikin kabilar Gershonawa yayinda suke aiki, suke kuma ɗaukar kaya. ²⁵ Za su ɗauki labulen tabanakul, Tentin Sujada, kayan da za a rufe shi, da kuma kayan da za a rufe shi daga waje na fatun rufuwa na shanun teku, labulen ƙofar Tentin Sujada, ²⁶ labulen filin da yake kewaye da tabanakul da bagade, labulen ƙofa, igiyoyi da kuma dukan abubuwan da ake amfani da su wajen hidima. Geshonawa za su yi dukan abin da ya kamata a yi da waɗannan abubuwa. ²⁷ Dukan hidimominsu, ko na ɗauko, ko kuma na yin wani aiki, za a yi su ne bisa ga umarnin Haruna da ’ya’yansa. Za ka ba su dukan kayan da za su ɗauka a matsayin hakkinsu. ²⁸ Wannan shi ne hidimar da kabilar Gershonawa za su yi a Tentin Sujada. Ayyukansu za su kasance bisa ga umarnin Itamar ɗan Haruna firist.

Merariyawa

²⁹ “Ka ƙidaya kabilar Merari bisa ga kabilarsu da iyalansu. ³⁰ Ka ƙidaya maza daga masu shekara talatin zuwa hamsin waɗanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada. ³¹ Ga aikinsu sa’ad da suke hidima a Tentin Sujada, za su ɗauki katakan tabanakul, sandunansa da dogayen sandunansa, da rammukansa, ³² har ma da dogayen sandunan kewayen filin da rammukansu, turakun tenti, igiyoyi, da dukan kayayyaki, da kuma dukan abubuwan da suke dangane da amfaninsu. Ka ba wa kowane mutum ayyuka na musamman da zai yi. ³³ Wannan ce hidimar da mutanen Merari za su yi a aikin Tentin Sujada, a ƙarƙashin jagorancin Itamar ɗan Haruna, firist.”

Kidayar kabilar Lawiyawa

³⁴ Musa, Haruna da kuma shugabannin jama’a, suka ƙidaya Kohatawa ta kabilarsu da kuma iyalansu. ³⁵ Dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin waɗanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada, ³⁶ da aka ƙidaya, kabila-kabila, su 2,750 ne. ³⁷ Jimillar dukan waɗanda suke na kabilan Kohatawa, waɗanda suka yi hidimar aiki a Tentin Sujada ke nan. Musa da Haruna sun ƙidaya su bisa ga umarnin UBANGIJI.

³⁸ Aka ƙidaya mazan Gershonawa ta kabilansu da kuma iyalansu. ³⁹ Dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin waɗanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada, ⁴⁰ da aka ƙidaya kabila-kabila da kuma iyali-iyali, su 2,630 ne. ⁴¹ Jimillar waɗanda suke na kabilar Gershonawa ke nan, waɗanda suka yi hidimar aiki a Tentin Sujada. Musa da Haruna sun ƙidaya su bisa ga umarnin UBANGIJI.

⁴² Aka ƙidaya mazan Merari ta kabilarsu da kuma iyalansu. ⁴³ Dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin waɗanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada, ⁴⁴ da aka ƙidaya kabila-kabila, su 3,200 ne. ⁴⁵ Jimillar waɗanda suke na kabilar Merari ke nan. Musa da Haruna suka ƙidaya su bisa ga umarnin UBANGIJI.

⁴⁶ Saboda haka, Musa, Haruna da shugabannin Isra'ila, suka kidaya dukan Lawiyawa kabila-kabila da kuma iyali-iyali. ⁴⁷ Dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin waƙanda sukan zo hidimar aiki da kuma ƙaukar Tentin Sujada ⁴⁸ jimillarsu ta kai 8,580. ⁴⁹ Bisa ga umarnin UBANGIJI ta wurin Musa, aka ba kowa aikinsa, aka kuma faɗa musu abin da za su ƙauka.

Ta haka aka kidaya su, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

5

Tsabtaccewar sansani

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka umarci Isra'ilawa su kori duk wanda yake da ciwon fatan jiki, ko mai ƙiga na kowane iri, ko wanda ya ƙazantu ta wurin taɓa gawa, daga cikin sansani. ³ Ka kori maza da mata ma; ka kai su bayan sansani domin kada su ƙazantar da sansani inda nake zama a cikinsu.” ⁴ Isra'ilawa suka yi haka; suka kore su daga sansanin. Suka aikata yadda dai UBANGIJI ya umarci Musa.

Biyar diyya saboda abin da aka yi ba daidai ba (Firistoci 6.1-7)

⁵ UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁶ “Gaya wa Isra'ilawa, ‘Sa’ad da namiji ko mace ya yi wa ƙan’uwansa laifi ta kowace hanya, ta yin haka, ya yi rashin aminci ga UBANGIJI, mutumin kuwa ya yi laifi ke nan ⁷ kuma dole yā furta zunubin da ya yi. Dole yā yi biya cikakkiyar diyya saboda laifinsa, yā ƙara kashi ƙaya bisa biyar a kai, yā kuma bayar da shi duka ga wanda ya yi wa laifin. ⁸ Amma in mutumin da aka yi wa laifin ba shi da ƙan’uwa na kusa da za a biya diyya saboda laifin, sai diyyar tā zama ta UBANGIJI, dole kuma a ba wa firist, haɗe da ragon da za a yi kafara da shi. ⁹ Dukan tsarkakakkun abubuwan da Isra'ilawa suka kawo wa firist za su zama nasa. ¹⁰ Kowace tsarkakakkiyar kyauta da mutum ya kawo nasa ne, sai dai abin da ya ba wa firist, zai zama na firist.’”

Gwaji don mace marar aminci

¹¹ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹² “Yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘In matar wani ta kauce, ta kuma yi rashin aminci gare shi ¹³ ta wurin kwana da wani dabam, wannan kuwa ya kasance a ɓoye ga mijinta, rashin tsarkinta kuwa bai tonu ba (da yake babu shaida, ba a kuma kama ta tana yi ba), ¹⁴ in kuma kishi ya sha kan mijinta kuma tana da ƙazanta, ko kuwa idan yana kishi yana kuma zatonta ko ma ba ta da ƙazanta ¹⁵ mijin zai kai matansa a gaban firist, yā kuma kawo hadayar abubuwan da ake bukata; abubuwa kamar, garin sha'ir garwa ƙaya, amma kada yā zuba mai a kan garin sha'ir, kada kuma yā sa turaren wuta a kansa, domin hadaya ce ta miji mai tuhumar matarsa da aka kawo domin gaskiya tā fito fili.

¹⁶ “‘Firist zai kawo ta, yā sa tā tsaya a gaban UBANGIJI. ¹⁷ Sa’an nan zai ƙeɓi ruwa mai tsarki a tulun laka, yā zuba ƙurar da ya ƙeɓo daga daɓen tabanakul a cikin ruwan. ¹⁸ Bayan da firist ya sa matan ta tsaya a gaban UBANGIJI, sai yā kunce gashin kanta, yā kuma sa hadaya ta gari don tunawa a hannuwanta, hadayar gari ce ta kishi, yayinda shi kansa zai riƙe ruwa mai ƙaci, mai jawo la’ana. ¹⁹ Sa’an nan firist zai sa tā yi rantsuwa, yā kuma ce mata, “In ba wani mutumin da ya kwana da ke kuma ba ki kauce kin ƙazantar da kanki yayinda kike auren mijinki ba, kada wannan ruwa mai ƙaci, mai jawo la’ana, yā cuce ki. ²⁰ Amma in kin kauce yayinda kike auren mijinki, kika kuma ƙazantar da kanki ta wurin kwana da wani dabam da ba mijinki ba,” ²¹ (a nan firist zai sa macen a ƙarƙashin la’anar rantsuwa cewa) “bari UBANGIJI yā sa mutanenki su la’ance ki, su kuma yi Allah wadai da ke, sa’ad da UBANGIJI ya sa cinyarki ta shanye, cikinki kuma ya kumbura. ²² Bari wannan ruwa mai jawo la’ana, yā shiga jikinki saboda cikinki yā kumbura, cinyarki kuma yā shanye.”

“Sai macen tā ce, “Amin. Bari yā zama haka.”

²³ “‘Firist zai rubuta waƙannan la’anoni a littafi, sa’an nan yā wanke su cikin ruwa mai ƙaci. ²⁴ Sai yā sa macen tā sha ruwa mai ƙaci, mai jawo la’ana, wannan ruwa kuwa zai shiga cikinta yā kawo mata wahala mai zafi. ²⁵ Firist zai karɓi hadaya ta gari don kishi daga hannuwanta, yā kaɗa shi a gaban UBANGIJI sa’an nan yā kawo a bagade. ²⁶ Sa’an nan firist zai ƙiba hatsi na hadaya cike da hannunsa don hadayar tunawa, yā kuma kone a bagade; bayan haka sai yā sa macen tā sha ruwan. ²⁷ In ta ƙazantar da kanta ta kuma ci amanar mijinta, to, yayinda aka sa tā sha ruwa mai jawo la’ana, ruwan

zai shiga cikinta, yā jawo mata wahala mai zafi; cikinta zai kumbura, cinyarta kuma yā shanye, tā kuwa zama la'ananniya a cikin mutanenta. ²⁸ Amma fa, in macen ba tā kazantar da kanta ba, ba tā kuma da kazanta, za a kuɓutar da ita daga laifin, za tā kuma iya haihuwa.

²⁹ “Wannan dai, ita ce dokar kishi sa'ad da mace ta kauce, ta kuma kazantar da kanta yayinda take aure da mijinta, ³⁰ ko kuma sa'ad da mijin yana kishi domin yana shakkar matarsa. Firist zai sa tā tsaya a gaban UBANGIJI, yā kuma yi amfani da wannan doka gaba ɗaya a kanta. ³¹ Mijin zai zama marar laifi daga kowane laifi, amma matar za tā ɗauki muguntarta, idan ta yi laifin.”

6

Banazare

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘In mace, ko namiji yana so yā yi alkawari na musamman, alkawarin zaman keɓaɓɓe ga UBANGIJI, a matsayin Banazare, ³ dole yā keɓe kansa daga ruwan inabi, ko daga waɗansu abubuwa sha masu sa maye, kada kuma yā sha ruwan tsamin da aka yi daga ruwan inabi, ko daga waɗansu abubuwa sha masu sa maye. Ba zai sha ruwan 'ya'yan inabi, ko yā ci 'ya'yan inabi ɗanye ko busasshe ba. ⁴ Muddin yana Banazare, ba zai ci wani abin da ya fito daga 'ya'yan inabi ba, ko ƙwayar inabi, ko ɓawonsa ma.

⁵ “A dukan lokacin da yake a kan alkawarin keɓewarsa, reza ba zai taɓa kansa. Dole yā kasance da tsarki har ƙarshen keɓewarsa ga UBANGIJI; tilas yā bar gashin kansa yā yi tsawo. ⁶ A dukan kwanakin keɓewarsa ga UBANGIJI, Banazarin ba zai yi kusa da gawa ba. ⁷ Ko da ma gawar ta mahaifinsa ce, ko ta mahaifiyarsa, ko ta ɗan mahaifiyarsa, ko kuma ta 'yar'uwarsa ce, ba zai kazantar da kansa saboda su ba, domin alamar keɓewarsa ga Allah tana kansa. ⁸ A dukan kwanakin keɓewarsa, an tsarkake shi ga UBANGIJI.

⁹ “In farat ɗaya wani ya mutu kusa da shi, to, keɓewarsa ta kazantu, dole yā aske kansa a ranar tsarkakewarsa, a rana ta bakwai. ¹⁰ Sa'an nan a rana ta takwas, tilas yā kawo wa firist 'yan kurciyoyi biyu, ko kuma 'yan tattabarai biyu a bakin ƙofar Tentin Sujada. ¹¹ Firist kuwa zai miƙa ɗaya don hadaya ta zunubi, ɗayan kuma don hadaya ta ƙonawa, yā yi kafara dominsa, gama ya yi zunubi ta dalilin gawar. A wannan rana zai sāke keɓe kansa. ¹² Dole yā keɓe kansa ga UBANGIJI, har kwanakin keɓewarsa, kuma dole yā kawo ɗan rago bana ɗaya a matsayin hadayar laifi. Kwanakin baya ba sa cikin lissafi, domin ya kazantu a lokacin keɓewarsa.

¹³ “To, ga doka saboda Banazare sa'ad da kwanakin keɓewarsa suka gama. Za a kawo shi a bakin ƙofar Tentin Sujada. ¹⁴ A can zai miƙa hadayunsa ga UBANGIJI. Hadayun kuwa su ne, ɗan rago, bana ɗaya marar lahani don hadaya ta ƙonawa, 'yar tunkiya, bana ɗaya marar lahani na hadaya don zunubi, rago marar lahani don hadaya ta salama, ¹⁵ tare da hadayu na hatsi da hadayu na sha, da kuma kwando burodi marar yisti, ƙosai da aka yi da lallausan gari kwabaɓɓe da mai, da kuma wainan da aka barbaɗa da mai.

¹⁶ “Firist zai kawo su a gaban UBANGIJI, yā miƙa hadaya don zunubi da hadaya ta ƙonawa. ¹⁷ Zai miƙa kwandon burodi marar yisti, yā kuma miƙa ɗan ragon hadaya ta salama tare da hadaya ta gari, da hadaya ta sha ga UBANGIJI.

¹⁸ “Sa'an nan a ƙofar Tentin Sujada, dole Banazaren yā aske gashin da ya alamta keɓewarsa, yā kwashe gashin, yā zuba a cikin wutar da take ƙarƙashin hadaya ta salama.

¹⁹ “Bayan Banazaren ya aske gashinsa da ya alamta keɓewa, firist zai ɗauki dafaffiyar kafadar rago, da ƙosai da kuma waina daga cikin kwando waɗanda duka biyu marar yisti ne, yā sa su a tafin hannun keɓaɓɓen. ²⁰ Firist zai kaɗa su a gaban UBANGIJI, hadaya ce ta kaɗawa; mai tsarki ne kuma, zai zama na firist, tare da ƙirjin da aka kaɗa da kuma cinyar da aka kawo. Bayan haka, Banazaren zai iya shan ruwan inabi.

²¹ “Wannan ita ce dokar Banazare wanda ya yi alkawari ga UBANGIJI bisa ga keɓewarsa, tare da duk abin da zai iya bayarwa. Tilas yā cika alkawarin da ya yi bisa ga dokar zaman Banazare.”

Albarkar da firist zai sa wa jama'a

²² UBANGIJI ya ce wa Musa, ²³ “Gaya wa Haruna da 'ya'yansa, ‘Ga yadda za ku albarkaci Isra'ilawa. Za ku ce musu,

- 24 ““UBANGIJI yã albarkace ku,
yã kuma kiyaye ku;
25 UBANGIJI yã sa fuskarsa ta haskaka a kanku,
yã kuma yi muku alheri;
26 UBANGIJI yã dube ku da idon rahama,
yã kuma ba ku salama.””
27 “Da haka za su sa sunana a kan Isra’ilawa, ni kuma zan albarkace su.”

7

Hadayu a keɓewar tabanakul

¹ Sa’ad da Musa ya gama kafa tabanakul, sai ya shafe shi da mai, ya tsarkake shi tare da dukan kayayyaki, ya kuma shafe bagaden da mai, ya tsarkake shi da dukan kayayyaki. ² Sa’an nan shugabannin Isra’ila, wato, shugabannin iyalai waɗanda suke shugabancin kabilan da aka kiɗaya, suka miƙa hadayu. ³ Suka kawo kyautansu a gaban UBANGIJI. Kyautayin kuwa su ne, kekunan yaƙi shida da aka rufe, da shanu goma sha biyu, saniya guda daga kowane shugaba, da kuma keken yaƙi guda daga shugabanni biyu. Suka miƙa waɗannan a gaban tabanakul.

⁴ UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁵ “Ka karɓi abubuwan nan daga gare su, domin a yi amfani da su a aikin Tentin Sujada. Ka ba da su ga Lawiyawa, a ba kowane mutum bisa ga aikinsa.”

⁶ Haka fa Musa ya ɗauki kekunan yaƙi da shanun ya ba wa Lawiyawa. ⁷ Ya ba wa Gershonawa, kekunan yaƙi biyu da shanu huɗu bisa ga aikinsu, ⁸ ya kuma ya ba wa kabilar Merari kekunan yaƙi huɗu da shanu takwas bisa ga aikinsu. Aka ba da su duka a farkashin ikon Itamar ɗan Haruna, firist. ⁹ Amma Musa bai ba wa Kohatawa kome ba, gama aikinsu shi ne lura da kayayyaki masu tsarki waɗanda ake ɗauka a kafaɗa.

¹⁰ Sa’ad da aka shafe bagaden da mai, sai shugabannin suka kawo hadayunsu saboda keɓewarsa, suka miƙa su a bagaden. ¹¹ Gama UBANGIJI ya riga ya gaya wa Musa cewa, “Kowace rana, shugaba guda zai kawo hadayarsa saboda keɓewar bagade.”

¹² Wanda ya kawo hadayarsa a rana ta farko shi ne Nashon ɗan Amminadab, shugaban mutanen Yahuda.

¹³ Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba’in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma’aunin shekel na tsattsarkan wuri ne, kowannensu cike da lallausan gari, haɗe da mai kamar hadaya ta gari;

¹⁴ ya kawo kwanon zinariya ɗaya, mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaƙi;

¹⁵ da farkamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

¹⁶ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

¹⁷ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma ’yan raguna biyar dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.

Wannan ita ce hadayar Nashon ɗan Amminadab.

¹⁸ A rana ta biyu, Netanel ɗan Zuwar, shugaban mutanen Issakar, ya kawo hadayarsa.

¹⁹ Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba’in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma’aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗe da mai kamar hadaya ta gari;

²⁰ ya kuma kawo kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel, goma cike da turaren hayaƙi;

²¹ da farkamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

²² ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

²³ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.
Wannan ita ce hadayar Netanel ɗan Zuwar.

²⁴ A rana ta uku, Eliyab ɗan Helon, shugaban mutanen Zebulun, ya kawo hadayarsa.
²⁵ Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗfe da mai kamar hadaya ta gari;
²⁶ ya kuma kawo kwanon zinariya ɗaya, mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;
²⁷ da ƙaramin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta ƙonawa;
²⁸ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;
²⁹ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.
Wannan ita ce hadayar Eliyab ɗan Helon.

³⁰ A ranan ta huɗu, Elizur ɗan Shedeyur, shugaban mutanen Ruben, ya kawo hadayarsa.
³¹ Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗfe da mai kamar hadaya ta gari;
³² ya kuma kawo kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;
³³ da ƙaramin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta ƙonawa;
³⁴ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;
³⁵ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.
Wannan ita ce hadayar Elizur ɗan Shedeyur.

³⁶ A rana ta biyar, Shelumiyel ɗan Zurishaddai, shugaban mutanen Simeyon, ya kawo hadayarsa.
³⁷ Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗfe da mai kamar hadaya ta gari;
³⁸ ya kuma kawo kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;
³⁹ da ƙaramin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta ƙonawa;
⁴⁰ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;
⁴¹ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.
Wannan ita ce hadayar Shelumiyel ɗan Zurishaddai.

⁴² A rana ta shida, Eliyasaf ɗan Deyuwel, shugaban mutanen Gad, ya kawo hadayarsa.
⁴³ Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗfe da mai kamar hadaya ta gari;
⁴⁴ ya kuma kawo kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;

⁴⁵ da karamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

⁴⁶ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

⁴⁷ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.

Wannan ita ce hadayar Eliyasaf ɗan Deyuwel.

⁴⁸ A rana ta bakwai, Elishama ɗan Ammihud, shugaban mutanen Efraim, ya kawo hadayarsa.

⁴⁹ Hadayar da ya kawo ita ce,

faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗe da mai kamar hadaya ta gari;

⁵⁰ kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;

⁵¹ da karamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

⁵² ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

⁵³ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.

Wannan ita ce hadayar Elishama ɗan Ammihud.

⁵⁴ A rana ta takwas, Gamaliyel ɗan Fedazur, shugaban mutanen Manasse, ya kawo hadayarsa.

⁵⁵ Hadayar da ya kawo ita ce,

faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗe da mai kamar hadaya ta gari;

⁵⁶ kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;

⁵⁷ da karamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

⁵⁸ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

⁵⁹ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.

Wannan ita ce hadayar Gamaliyel ɗan Fedazur.

⁶⁰ A rana ta tara, Abidan ɗan Gideyoni, shugaban mutanen Benyamin, ya kawo hadayarsa.

⁶¹ Hadayar da ya kawo ita ce,

faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗe da mai kamar hadaya ta gari;

⁶² kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;

⁶³ da karamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

⁶⁴ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

⁶⁵ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.

Wannan ita ce hadayar Abidan ɗan Gideyoni.

⁶⁶ A rana ta goma, Ahiyezer ɗan Ammishaddai, shugaban mutanen Dan, ya kawo hadayarsa.

⁶⁷ Hadayar da ya kawo ita ce,

faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗe da mai kamar hadaya ta gari;

⁶⁸ kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;

⁶⁹ da karamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

⁷⁰ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

⁷¹ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.

Wannan ita ce hadayar Ahiyezer ɗan Ammishaddai.

⁷² A rana ta goma sha ɗaya, Fagiyel ɗan Okran, shugaban mutanen Asher, ya kawo hadayarsa.

⁷³ Hadayar da ya kawo ita ce,

faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗe da mai kamar hadaya ta gari;

⁷⁴ kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;

⁷⁵ da karamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

⁷⁶ ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

⁷⁷ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.

Wannan ita ce hadayar Fagiyel ɗan Okran.

⁷⁸ A rana ta goma sha biyu, Ahira ɗan Enan, shugaban mutanen Naftali, ya kawo hadayarsa.

⁷⁹ Hadayar da ya kawo ita ce,

faranti guda ɗaya na azurfa, nauyinsa shekel ɗari ɗaya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, haɗe da mai kamar hadaya ta gari;

⁸⁰ kwanon zinariya ɗaya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki;

⁸¹ da karamin bijimi guda ɗaya, tunkiya ɗaya, da rago, dukansu bana ɗaya-ɗaya domin hadaya ta konawa;

⁸² ya kuma kawo bunsuru ɗaya domin hadaya don zunubi;

⁸³ da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma 'yan raguna biyar, dukansu bana ɗaya-ɗaya, a miƙa su hadaya ta salama.

Wannan ita ce hadayar Ahira ɗan Enan.

⁸⁴ Waɗannan su ne hadayun shugabannin Isra'ilawa saboda keɓewar bagade sa'ad da aka shafe shi,

an kawo faranta goma sha biyu na azurfa, darunan goma sha biyu na azurfa don yayyafawa, da kuma kwanonin zinariya goma sha biyu. ⁸⁵ Kowane faranti na azurfa yana da nauyin shekel ɗari da talatin, kuma kowane daro na azurfa don yayyafawa yana da nauyin shekel saba'in. Duka-duka dai, nauyin kwanonin azurfa, shekel dubu biyu ne da ɗari huɗu, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri. ⁸⁶ Kwanonin zinariya goma sha biyu da aka cika da turaren hayaki kuwa, nauyinsu shekel goma ne kowane, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri. Duka-duka dai, nauyin kwanonin zinariya, shekel ɗari ɗaya ne da ashirin.

⁸⁷ Jimillar dabbobi don hadaya ta konawa, ta kai kanana bijimai goma sha biyu, raguna goma sha biyu da 'yan raguna goma sha biyu, dukansu bana ɗaya-ɗaya, tare da hadayarsu ta hatsi. Aka yi amfani da bunsurai goma sha biyu domin hadaya don zunubi.

⁸⁸ Jimillar dabbobi don hadaya ta salama, ta kai shanu ashirin huɗu, raguna sittin, bunsurai sittin da kuma 'yan raguna sittin, dukansu bana ɗaya-ɗaya.

Waɗannan su ne hadayu saboda keɓewar bagade, bayan an shafe shi.

⁸⁹ Sa'ad da Musa ya shiga Tentin Sujada don yā yi magana da UBANGIJI, sai ya ji murya tana magana da shi daga tsakanin kerubobi biyu a bisa murfin akwatin Alkawari. A ta haka UBANGIJI ya yi masa magana.

8

Shiryawa fitilu

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Yi magana da Haruna, ka ce masa, ‘Sa’ad da za ka shisshirya fitilun nan bakwai, ka shirya su yadda za su fuskanci gaba domin haskensu yā haskaka ta gaba.’”

³ Haka kuwa Haruna ya yi; ya shisshirya fitilun yadda za su fuskanci gaba a kan wurin ajiye fitilan, kamar dai yadda UBANGIJI ya umarci Musa. ⁴ Ga yadda aka yi wurin ajiye fitilan. An kera shi da zinariya daga gindinsa har zuwa sama inda ya buɗu. Aka kera wurin ajiye fitilan yadda UBANGIJI ya nuna wa Musa.

Keɓewar Lawiyawa

⁵ UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁶ “Keɓe Lawiyawa daga sauran Isra'ilawa, ka tsarkake su. ⁷ Ga yadda za ka tsarkake su, ka yayyafa musu ruwan tsarkakewa; ka sa su aske jikunansu duka su kuma wanke tufafinsu, ta haka za su tsarkake kansu. ⁸ Ka sa su ɗauki ɗan bijimi tare da lallausan garin hadaya, kwaɓaɓɓe da mai; sa'an nan, kai kuma ka ɗauki ɗan bijimi na biyu na hadaya don zunubi. ⁹ Ka kawo Lawiyawa a gaban Tentin Sujada, ka kuma kira taron Isra'ilawa duka. ¹⁰ Za ka kawo Lawiyawa a gaban UBANGIJI, Isra'ilawa kuma za su ɗibiya musu hannuwansu. ¹¹ Haruna zai miƙa Lawiyawa a gaban UBANGIJI a matsayin hadaya ta kaɗawa daga Isra'ilawa, saboda a shirya su domin aikin UBANGIJI.

¹² “Bayan Lawiyawa sun ɗibiya hannuwansu a kan bijiman, sai ka yi amfani da ɗaya a matsayin hadaya don zunubi ga UBANGIJI, ɗayan kuma domin hadaya ta konawa, don yin kafara saboda Lawiyawa. ¹³ Ka kuma sa Lawiyawa su tsaya a gaban Haruna da 'ya'yansa, sai ka miƙa su kamar hadaya ta kaɗawa ga UBANGIJI. ¹⁴ Da haka za ka keɓe Lawiyawa daga sauran Isra'ilawa, Lawiyawa za su zama nawa.

¹⁵ “Bayan ka tsarkake Lawiyawa, ka kuma miƙa su kamar hadaya ta kaɗawa, sai su zo su yi aikinsu a Tentin Sujada. ¹⁶ Gama dukansu an ba ni su daga cikin Isra'ilawa a maimakon dukan waɗanda suka fara buɗe mahaifa, wato, dukan 'ya'yan farin Isra'ilawa. Na karɓi Lawiyawa su zama nawa. ¹⁷ Kowane ɗan farin haihuwa, ko mutum, ko dabba a Isra'ila, nawa ne. Sa'ad da na kashe 'ya'yan fari a Masar, na keɓe 'ya'yan fari na Isra'ilawa wa kaina. ¹⁸ Na kuma ɗauki Lawiyawa a maimakon dukan 'ya'yan fari maza a Isra'ila. ¹⁹ Cikin dukan Isra'ilawa, na ba da Lawiyawa kyauta ga Haruna da 'ya'yansa, su yi hidima a Tentin Sujada a madadin Isra'ilawa, su kuma yi kafara dominsu saboda kada annoba ta bugi Isra'ilawa sa'ad da suka je kusa da wuri mai tsarki.”

²⁰ Musa, Haruna da kuma dukan taron Isra'ilawa, suka yi da Lawiyawa yadda UBANGIJI ya umarci Musa. ²¹ Lawiyawa suka tsarkake kansu, suka kuma wanke tufafinsu. Sai Haruna ya miƙa su kamar hadaya ta kaɗawa a gaban UBANGIJI, ya kuma yi kafara saboda su don yā tsarkake su. ²² Bayan haka, sai Lawiyawa suka zo don su yi aikinsu a Tentin Sujada, a farkashin Haruna da 'ya'yansa. Suka yi da Lawiyawa kamar dai yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

²³ UBANGIJI ya ce wa Musa, ²⁴ “Wannan ya shafi Lawiyawa ne, wato, mazan da suka kai shekara ashirin da biyar, ko fiye, za su zo su yi aiki a Tentin Sujada, ²⁵ amma in suka kai shekaru hamsin da haihuwa, dole su huta daga wannan aiki na yau da kullum, su kuma daina aiki. ²⁶ Za su iya taimakon 'yan'uwansu cikin tafiyar da ayyuka a Tentin Sujada, amma su kansu ba za su yi aikin ba. Haka fa za ka ba wa Lawiyawa aikinsu.”

9

Bikin Ketarewa

¹ UBANGIJI ya yi magana da Musa a Hamadar Sinai, a watan farko na shekara ta biyu bayan fitarsu daga kasar Masar. Ya ce, ² “Ka sa Isra’ilawa su yi Bikin Ketarewa a kayyadadden lokaci. ³ A yi wannan bikin kayyadadden lokaci da yamma, a rana ta goma sha huɗu ga wannan wata, a yi shi bisa ga dokokinsa da ka’idodinsa.”

⁴ Saboda haka sai Musa ya gaya wa Isra’ilawa su yi Bikin Ketarewa, ⁵ suka kuwa yi haka a Hamadar Sinai da yamma, a rana ta sha huɗu ga watan farko. Isra’ilawa suka yi dukan abubuwa yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

⁶ Amma waɗansunsu ba su iya yin Bikin Ketarewa a ranar ba gama sun kanzantu ta wurin taɓa gawa. Saboda haka suka zo wurin Musa da Haruna a wannan rana ⁷ suka ce wa Musa, “Mun kanzantu saboda mun taɓa gawa, don me aka hana mu mu ba da hadaya ga UBANGIJI tare da sauran Isra’ilawa a kayyadadden lokaci?”

⁸ Musa ya amsa musu ya ce, “Ku dakata sai na sami umarni daga wurin UBANGIJI game da ku.”

⁹ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁰ “Gaya wa Isra’ilawa cewa, ‘Sa’ad da waninku ko zuriyarku ya kanzantu ta wurin taɓa gawa, ko kuwa ya yi tafiya mai nisa, duk da haka zai kiyaye Bikin Ketarewa ta UBANGIJI. ¹¹ Za su yi bikin da yamma, a rana ta sha huɗu ga wata na biyu. Za su ci naman tunkiya, tare da burodi marar yisti, da ganyaye masu ɗaci. ¹² Kada su bar kome daga cikinsa yā kai safe, ko a karye kashinsa. Sa’ad da suke Bikin Ketarewa, dole su kiyaye dukan ka’idodinsa. ¹³ Amma in mutumin da yake da tsarki bai kuma yi tafiya ba, ya kuwa ki yā yi Bikin Ketarewar, dole a ware wannan mutum daga mutanensa, domin bai miƙa hadaya ga UBANGIJI a kayyadadden lokaci ba. Wannan mutum zai ɗauki alhakin zunubinsa.

¹⁴ “Baƙon da yake zaune a cikinku wanda yake so yā yi Bikin Ketarewar UBANGIJI, dole yā yi shi bisa ga dokokinsa da ka’idodinsa. Dole ku kasance da ka’ida ɗaya ga baƙo da kuma ɗan ƙasa.”

Girgije a bisa tabanakul

(Fitowa 40.34-38)

¹⁵ A ranar da aka kafa Tenti na Alkawari, sai girgije ya rufe shi. Daga yamma har safe, girgijen da yake bisa tabanakul ya yi kama da wuta. ¹⁶ Haka ya ci gaba da kasancewa; girgijen ya rufe shi, da dare kuma sai ya yi kamar wuta. ¹⁷ Duk sa’ad da aka ɗaga girgijen daga Tentin, sai Isra’ilawa su kama hanya; duk inda girgijen ya tsaya, a nan Isra’ilawa za su yi sansani. ¹⁸ Da umarnin UBANGIJI, Isra’ilawa suke tashi. Da umarninsa kuma suke sauka. Muddin girgijen yana tsaye a bisa tabanakul, sukan yi ta zamansu a sansanoni. ¹⁹ Sa’ad da girgijen ya ci gaba da kasancewa a bisan tabanakul na dogon lokaci, Isra’ilawa sukan bi umarnin UBANGIJI, ba kuwa za su tashi ba. ²⁰ Wani lokaci girgijen yakan yi ’yan kwanaki ne kawai a bisa tabanakul; da umarnin UBANGIJI sukan kafa sansani da umarninsa kuma su tashi. ²¹ Wani lokaci girgijen yakan zauna daga yamma har safiya ne kawai, sa’ad da kuma aka ɗaga shi da safe, sai su kama hanya. Ko da rana, ko da dare, duk sa’ad da aka ɗaga girgijen, sai su ma su tashi. ²² Ko girgijen ya yi kwana biyu a bisa tabanakul, ko wata guda, ko shekara, Isra’ilawa za su zauna a sansani ba kuwa za su tashi ba; amma sa’ad da aka ɗaga shi, sai su kuma su tashi. ²³ Da umarnin UBANGIJI sukan kafa sansani, da umarninsa kuma sukan tashi. Sukan bi umarnin UBANGIJI, bisa ga umarninsa ta wurin Musa.

10

Kakakin azurfa

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka ƙera kakaki guda biyu na azurfa, ka kuma yi amfani da su don kira taron jama’a wuri ɗaya, don kuma ka riƙa sanar da su lokacin tashi daga sansani. ³ Sa’ad da aka busa su biyu, dukan jama’a za su taru a gabanka a ƙofar Tentin Sujada. ⁴ In ɗaya ne kaɗai aka busa, sai shugabannin kabilan Isra’ila, su taru a gabanka. ⁵ Sa’ad da aka ji karar busar kakaki, sai sansanin da yake a gabashi, su kama hanya. ⁶ A kara ta biyu, sansanin da yake a kudanci, su kama hanya. Busan kakaki zai zama alama ta kama hanya. ⁷ In don a tara jama’a ne, sai a busa kakaki, amma ba da irin alama ɗaya ba.

⁸ “Ya’yan Haruna, firistoci ne, za su busa kakaki. Wannan za tã zama dawwammamiyar farilla gare ku da kuma tsararraki masu zuwa. ⁹ Duk lokacin da za ku tafi yaki a ƙasarku, in akwai waɗansu da

suke matsa muku, za ku yi amfani da waƙannan kakaki ta wurin hura su, alama ce, cewa za a je yaƙi. Sa'an nan UBANGIJI Allahnku zai tuna da ku, yā cece ku daga maƙiyanku. ¹⁰ Haka ma in kuna cikin jin daƙinƙu, musamman lokacin da kuke bukukkuwanku, kamar Bikin Sabon Wata da dai kowane Bikinƙu, za ku hura waƙannan kakaki lokacin da kuke miƙa hadayunku na ƙonawa, da hadayunku na salama, za su kuma zama muku abin tunawa a gaban Allahnku. Ni ne UBANGIJI Allahnku.”

Isra'ilawa sun bar Sinai

¹¹ A rana ta ashirin ga wata na biyu, a shekara ta biyu, sai girgijen ya tashi daga tabanakul na Shaida. ¹² Sai Isra'ilawa suka tashi daki-daki daga Hamadar Sinai, suna tafiya daga wuri zuwa wuri, har sai da girgijen ya tsaya a Hamadar Faran. ¹³ Suka kama hanya, a wannan lokaci, bisa umarnin UBANGIJI, ta wurin Musa.

¹⁴ Bangarorin sansanin Yahuda suka fara tashi, bisa ga ƙa'idar da aka yi, aka kuma umarta. Nashon ƙan Amminadab ne shugaba. ¹⁵ Netanel ƙan Zuwar ne shugaban ƙangaren kabilar Issakar, ¹⁶ Eliyab ƙan Helon kuma shi ne shugaban ƙangaren kabilar Zebulun. ¹⁷ Sa'an nan aka saukar da tabanakul ƙasa, Gershonawa da mutanen Merari da suke ƙauke da shi suka kama hanya.

¹⁸ Sai ƙangarori sansanin Ruben suka biyo, bisa ga ƙa'idar da aka yi, aka kuma umarta. Elizur ƙan Shedeyur ne shugaba. ¹⁹ Shelumiyel ƙan Zurishaddai ne shugaban ƙangaren kabilar Simeyon, ²⁰ Eliyasaf ƙan Deyuwel kuma shi ne shugaban ƙangaren kabilar Gad. ²¹ Sai Kohatawa suka kama hanya, ƙauke da kayayyaki masu tsarki, domin kafin su kai wurin da za a kafa sansani, a riga an kafa tabanakul.

²² Biye da waƙannan kuma sai ƙangaren sansanin kabilar Efraim suka biyo bisa ga ƙa'ida da aka yi, aka kuma umarta. Elishama ƙan Ammihud ne shugaba. ²³ Gamaliyel ƙan Fedazur ne shugaban ƙangaren kabilar Manasse, ²⁴ Abidan ƙan Gideyoni kuma shi ne shugaban ƙangaren kabilar Benyamin.

²⁵ A ƙarshe, a matsayi masu gadin bayan dukan ƙangarori, sai ƙangaren sansanin Dan suka tashi bisa ga ƙa'idar da aka yi, aka kuma umarta. Ahiyezer ƙan Ammishaddai ne shugaba. ²⁶ Fagiyel ƙan Okran ne shugaban ƙangaren kabilan Asher, ²⁷ Ahira ƙan Enan kuma shi ne shugaban kabilar Naftali. ²⁸ Wannan shi ne tsarin tafiyar ƙangarorin Isra'ilawa, sa'ad da sukan kama hanya.

²⁹ Sai Musa ya ce wa Hobab ƙan Reyuwel Bamidiyane surukinsa, “Yanzu fa, muna shirin tashi ne daga nan, domin mu tafi inda UBANGIJI ya ce, ‘Zan ba ku.’ Ka zo tare da mu, za mu kuwa yi maka alheri, gama UBANGIJI ya yi wa Isra'ilawa alkawari abubuwa masu kyau.”

³⁰ Ya amsa, ya ce “A'a, ba zan tafi ba; zan koma ƙasata da kuma wurin mutanena.”

³¹ Amma Musa ya ce, “Ina roƙonka kada ka rabu da mu. Ka san inda ya kamata mu kafa sansani a hamada, za ka kuma zama idanunmu. ³² In ka zo tare da mu, za mu raba duk abin alherin UBANGIJI ya ba mu tare da kai.”

³³ Saboda haka suka kama hanya daga dutsen UBANGIJI, suka yi tafiya kwana uku. Akwatin alkawarin UBANGIJI ya ja gabansu a waƙannan kwanaki uku, don yā samo musu masauƙi. ³⁴ A duk lokacin da suka tashi daga sansani, girgijen UBANGIJI ya inuwantar da su da rana.

³⁵ Duk kuma sa'ad da akwatin ya kama hanya, sai Musa ya ce,
“Ka tashi, ya UBANGIJI!

Ka sa maƙiyanka su warwatse;
masu ƙinka kuma su gudu a gabanka.”

³⁶ Duk sa'ad da akwatin ya sauka kuma, sai Musa ya ce,

“Ka komo, ya UBANGIJI,
a wurin dubban da ba a iya ƙidayawa na iyalan Isra'ila.”

11

Wuta daga wurin UBANGIJI

¹ Da UBANGIJI ya ji gunagunin da mutanen suke yi saboda wahalarsu, sai ya husata ƙwarai. Sai wuta daga UBANGIJI ta yi ta ci a cikinsu har ta ƙone waƙansu wurare na sansanin. ² Da jama'ar suka yi wa Musa kuka, sai ya yi addu'a ga UBANGIJI, wutar kuwa ta mutu. ³ Saboda haka aka kira wannan wuri Tabera, gama a wurin ne wuta daga UBANGIJI ta ƙuna a cikinsu.

Makware daga UBANGIJI

⁴ Wata rana, baƙin da suke cikinsu, suka fara kwaɗayin waɗansu abinci, har suka sa Isra'ilawa suka fara kuka, suna cewa, "Da mun sami nama mun ci mana! ⁵ Mun tuna da kifin da muka ci kyauta a Masar, haka ma kayan lambu irin su kukumba, guna, safa, albasa da kuma tafarnuwa. ⁶ Amma ga shi yanzu ba mu da wani abin marmari; in ba wannan Manna ba!"

⁷ Manna kuwa kamar tsabar riɗi take, kamanninta kuma kamar ƙaro ne. ⁸ Mutane sukan fita su tattara ta, su niƙa a dutsen niƙa, ko kuwa su daka a turmi. Su dafa, ko su yi waina da ita. Dandɗanonta yakan yi kamar abin da aka yi da man zaitun. ⁹ Sa'ad da raɓa tana saukowa da dad dare a kan sansani, Manna ma takan sauko.

¹⁰ Musa ya ji mutanen suna ta gunaguni ko'ina a cikin iyalansu, kowane mutum a ƙofar tentinsa. UBANGIJI kuwa ya husata ƙwarai, sai Musa ya damu. ¹¹ Sai ya ce wa UBANGIJI, "Me ya sa ka kawo wannan damuwar a kan bawanka? Me na yi da ya ɓata maka rai har ka ɗora dukan nauyin mutanen nan a kaina? ¹² Ni ne na yi cikin dukan mutanen nan? Ni ne na haife su? To, me ya sa ka ce in ɗauke su a ƙirjina kamar yadda mai reno yake rungume jariri, zuwa ƙasa wadda ka yi alkawari da rantsuwa za ka ba wa kakanninsu? ¹³ Ina ne zan sami nama in waɗannan mutane? Sun dinga yin mini kuka suna cewa 'Ka ba mu nama mu ci!' ¹⁴ Ba zan iya ɗaukan dukan mutanen nan ni kaɗai ba, nauyin ya yi mini yawa. ¹⁵ In haka za ka yi da ni, ka kashe ni yanzu, in na sami tagomashi daga gare ka, kada ka bar ni in rayu in ga wannan baƙin ciki."

¹⁶ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Ka tattaro mini dattawa saba'in daga cikin mutanen Isra'ila, waɗanda aka sani su ne dattawa da kuma shugabanni a cikin jama'a. Ka sa su zo Tentin Sujada, su tsaya a can tare da kai. ¹⁷ Zan sauko in yi magana da kai a can, zan kuma ɗauki Ruhun da yake kanka in mai da shi wajensu. Za su taimake ka ɗaukan nauyin mutane, don yã zama ba kai kaɗai ba ne mai ɗaukan kaya.

¹⁸ "Ka gaya wa mutane, 'Ku tsarkake kanku don gobe, za ku ci nama. UBANGIJI ya ji ku sa'ad da kuka yi kuka cewa, "Da mun sami nama mun ci mana! Ai, da ba mu da damuwa, gama lokacin da muke zama cikin Masar ba mu da damuwa!" Yanzu UBANGIJI zai ba ku nama, za ku kuma ci. ¹⁹ Ba za ku ci shi na kwana ɗaya, ko biyu, ko biyar, ko goma, ko kuma kwana ashirin kaɗai ba, ²⁰ amma za ku ci har na wata guda cur, sai ya gundure ku a hanci har ku yi ƙyamarsa, domin kun ƙi UBANGIJI wanda yake cikinku, kuka yi kuka a gabansa, kuna cewa, "Don me ma muka bar ƙasar Masar?"'"

²¹ Amma Musa ya ce, "Ga ni a cikin mutane dubu ɗari shida tafe tare da ni, kana kuma cewa, 'Zan ba su nama su ci har wata guda cur!' ²² Za su ma sami isashe in har aka yanka musu garkuna tumaki da na shanu? Za su sami isashe in aka kama musu dukan kifin teku?"

²³ UBANGIJI ya ce wa Musa, "Akwai abin da ya fi ƙarfina ne? Bari ka gani ko abin da na ce zan yi, zai faru ko babu."

²⁴ Saboda haka Musa ya fita ya gaya wa jama'a abin da UBANGIJI ya faɗa. Ya tattaro dattawansu saba'in, ya sa suka tsaya kewaye da Tentin Sujada.

²⁵ Sa'an nan UBANGIJI ya sauko daga girgije, ya yi magana da shi, ya kuma ɗauke Ruhun da yake kan Musa ya ɗora shi a kan dattawa saba'in nan. Sa'ad da Ruhun ya zauna a kansu, sai suka yi annabci, amma daga wannan ba su ƙara yin haka kuma ba.

²⁶ To, fa, akwai dattawa biyu da suka kasance a sansani, wato, Eldad da Medad. Su ma an lasafta su cikin dattawan, amma ba su fita zuwa Tentin Sujada ba. Duk da haka Ruhun ya sauka a kansu, suka kuma yi annabci a cikin sansanin. ²⁷ Wani saurayi ya sheka a guje zuwa wajen Musa ya ce, "Eldad da Medad suna can suna annabci a sansani."

²⁸ Sai Yoshuwa ɗan Nun, wanda yake mataimakin Musa tun yana saurayi, ya amsa ya ce, "Ranka yã daɗe, Musa, ka hana su!"

²⁹ Amma Musa ya amsa ya ce, "Kana kishi domina ne? Da ma a ce dukan mutanen UBANGIJI annabawa ne, da ma a kuma ce UBANGIJI ya sa Ruhunsa a kansu mana!" ³⁰ Sai Musa da dattawan Isra'ila suka koma sansani.

³¹ Ana nan, sai UBANGIJI ya kawo wata iska mai tsanani ta koro makware daga teku. Ta bar su birjiki kewaye da sansani, tsayinsu daga ƙasa ya kai kamu biyu, misalin tafiyar nisan yini guda ta kowace fusha. ³² Dukan yini da dukan dare da kuma kashegari, mutane suka fito suka tattara makware. Ba

wanda ya k̄asa tara k̄asa da garwa goma. Sai suka shanya abinsu kewaye da sansanin. ³³ Amma da suna cikin cin naman, tun ba su ma haɗiye ba, sai UBANGIJI ya husata sosai a kan jama'ar, ya buge su da annoba mai zafi. ³⁴ Saboda haka aka kira wannan wuri Kibrot Hatta'awa,* gama a can ne aka binne mutanen nan makwaɗaita.

³⁵ Daga Kibrot Hatta'awa, mutane suka yi tafiya zuwa Hazerot, a can suka sauka.

12

Miriyam da Haruna sun tayar wa Musa

¹ Miriyam da Haruna suka fara zargin Musa saboda matarsa 'yar kasar Kush da ya aura. ² Suka ce, "UBANGIJI ya yi magana ta wurin Musa ne kaɗai? Ashe, bai yi magana ta wurinmu mu ma ba?" UBANGIJI kuwa ya ji wannan.

³ (Musa kuwa mutum ne mai tawali'u kwarai, mafi tawali'u fiye da kowane mutum a duniya.)

⁴ Nan da nan UBANGIJI ya ce wa Musa, da Haruna da kuma Miriyam, "Ku fita ku tafi Tentin Sujada, dukanku uku." Sai dukansu uku suka tafi. ⁵ Sai UBANGIJI ya sauko a cikin ginshikin girgije; ya tsaya a bakin kofar Tenti, ya kira Haruna da Miriyam. Sa'ad da su biyu suka gusa gaba, ⁶ sai ya ce, "Ku ji abin da zan faɗa,

"Duk lokacin da akwai annabin UBANGIJI a cikinku,
nakan bayyana kaina gare shi cikin wahayi,
in yi magana da shi cikin mafarkai.

⁷ Amma ba haka nake magana da Musa bawana ba;
na sa shi yã lura da dukan jama'ata Isra'ila.

⁸ Da shi nake magana fuska da fuska,
a fili kuma, ba a kacici-kacici ba;
yakan ga siffar UBANGIJI.

To, me ya sa ba ku ji tsoro

ku yi magana a kan bawana Musa ba?"

⁹ Sai fushin UBANGIJI ya yi kuna a kansu, ya kuma rabu da su.

¹⁰ Da girgijen ya tashi daga bisa Tentin, sai ga Miriyam tsaye, kuturwa, fari fat. Haruna kuwa ya juya wajenta ya ga ta kuturce; ¹¹ sai Haruna ya ce wa Musa, "Ranka yã daɗe, ina rokonka kada ka hukunta mu, gama zunubin da muka yi, mun yi ne cikin wauta. ¹² Kada ka sa ta zama kamar haifaffen mataccen jariri daga cikin mahaifiya wanda rabin jikin ruɓaɓɓe ne."

¹³ Saboda haka sai Musa ya yi kuka ga UBANGIJI ya ce, "Ya Allah, ina rokonka ka warkar da ita!"

¹⁴ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Da a ce mahaifinta ne ya tofa mata miyau a fuskarta, ashe, ba za ta ji kunya har kwana bakwai ba? A fitar da ita bayan sansani kwana bakwai; bayan haka za a iya dawo da ita." ¹⁵ Haka aka fitar da Miriyam bayan sansani kwana bakwai, mutane kuwa ba su ci gaba da tafiya ba sai da aka dawo da ita.

¹⁶ Bayan haka sai mutane suka bar Hazerot suka sauka a Hamadan Faran.

13

Leken asirin kasar Kan'ana (Maimaitawar Shari'a 1.19-33)

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² "Ka aiki waɗansu mutane zuwa kasar Kan'ana, wadda nake ba Isra'ilawa. Daga kowace kabila, ka aiki ɗaya daga cikin shugabanninta."

³ Saboda haka bisa ga umarnin UBANGIJI, Musa ya aike su daga Hamadan Faran. Dukansu kuwa shugabanni ne na Isra'ilawa.

⁴ Shugabannin kuwa su ne,

Shammuwa ɗan Zakkur, daga kabilar Ruben;

⁵ Shafat ɗan Hori, daga kabilar Simeyon;

* 11:34 Kibrot Hatta'awa yana nufin makabartan kwaɗayi.

- ⁶ Kaleb ɗan Yefunne, daga kabilar Yahuda;
⁷ Igal ɗan Yusuf, daga kabilar Issakar;
⁸ Hosheya ɗan Nun, daga kabilar Efraim;
⁹ daga kabilar Benyamin, Falti ɗan Rafu;
¹⁰ Gaddiyel ɗan Sodi, daga kabilar Zebulun;
¹¹ Gaddi ɗan Susi, daga kabilar Manasse (wata kabilar Yusuf);
¹² Ammiyel ɗan Gemalli, daga kabilar Dan;
¹³ Setur ɗan Mika'ilu, daga kabilar Asher;
¹⁴ Nabi ɗan Bofsi, daga kabilar Naftali;
¹⁵ Geyuwel ɗan Maki, daga kabilar Gad.

¹⁶ Waɗannan su ne sunayen mutanen da Musa ya aika su binciki ƙasar. (Sai Musa ya ba Hosheya ɗan Nun, suna Yoshuwa.)

¹⁷ Sa'ad da Musa ya aike su domin su binciki Kan'ana ya ce, "Ku haura, ku ratsa ta Negeb har zuwa ƙasar tudu. ¹⁸ Ku ga yadda ƙasar take, ku ga ko mutanen da suke zama a can ƙarfafa ne, ko raunannu, ko su kima ne, ko kuma suna da yawa. ¹⁹ Wace irin ƙasa ce suke zama a ciki, Mai kyau ce, ko mummuna? Waɗanne irin birane ne suke zama a ciki? Suna da katanga, ko babu? ²⁰ Yaya ƙasar take? Tana da wadata, ko babu? Akwai itatuwa, ko babu? Ku yi iya ƙoƙarinku ku ɗebo daga cikin albarkar ƙasar ku kawo." (Lokacin farkon nunan inabi ne.)

²¹ Saboda haka suka haura, suka binciki ƙasar daga Hamadan Zin har zuwa Rehob, wajen Lebo* Hamat. ²² Suka kuma haura ta Negeb, suka iso Hebron, inda Ahiman, da Sheshai, da Talmi, zuriyar Anak, suke zama. (An gina Hebron da shekara bakwai kafin a gina Zowan a Masar.) ²³ Da suka iso Kwarin Eshkol,† sai suka yanko reshe guda na nonon inabi tare da 'ya'yansa cunkus. Mutum biyu suka ɗauka shi rataye a sanda a kafaɗarsu, suka haɗa tare da rumman da kuma ɓaure. ²⁴ Sai aka kira wurin Kwarin Eshkol saboda nonon inabin da suka yi cunkus, wanda Isra'ilawa suka yanko a wurin. ²⁵ A ƙarshen kwana arba'in sai suka komo daga bincikensu.

Rahoto a kan binciken

²⁶ Suka dawo wurin Musa, da Haruna, da dukan jama'ar Isra'ilawa, a Kadesh, a Hamadan Faran. A can suka ba da rahoton ga dukan taron da yake wurin, suka kuma nuna musu amfanin ƙasar. ²⁷ Suka ce wa Musa, "Mun je ƙasar da ka aike mu, ƙasar tana zub da madara da zuma! Ga kuma amfaninta. ²⁸ Amma fa mazaunan can ɗin ƙarfafa ne, an kuma kewaye biranen da manya-manyan katanga. Mun kuma ga zuriyar Anak a can. ²⁹ Amalekawa suna zama a Negeb; Hittiyawa, Yebusiyawa da kuma Amoriyawa, suna zama ne a ƙasar tudu. Kan'aniyawa kuma suna zama kusa da teku da kuma a bakin Urdun."

³⁰ Sai Kaleb ya sa mutane suka yi shiru a gaban Musa, sai ya ce, "Ya kamata mu tafi mu mallaki ƙasar, gama lalle za mu iya cinta."

³¹ Amma sauran mutanen da suka je tare da shi, suka ce, "Ba za mu iya kara da mutanen nan ba; sun fi mu ƙarfi." ³² Sai suka yaɗa labari marar kyau ga Isra'ilawa game da ƙasar da suka binciko. Suka ce, "Ƙasar da muka ratsa cikinta domin mu leƙi asirinta, tana cinye waɗanda suke zama a cikinta. Dukan mutanen da muka gani a wurin, ƙatti ne. ³³ Mun ga Nefilimawa a can (zuriyar Anak sun fito ne daga Nefilim). Sai muka ga kanmu kamar fāra ne kawai, haka kuwa muke a gare su."

14

Mutane sun yi tawaye

¹ A daren nan, sai dukan jama'ar suka tā da murya, suka yi kuka da ƙarfi. ² Dukan Isra'ilawa suka yi gunaguni a kan Musa da Haruna, dukan taron kuwa suka ce musu, "Da ma mun mutu a Masar! Ko kuma a wannan hamada ma! ³ Don me UBANGIJI yana kawo mu wannan ƙasa yā bar mu kawai mu

* 13:21 Ko kuwa wajen ƙofar zuwa † 13:23 Eshkol yana nufin cunkus; haka ma a aya 24.

mutu da takobi? A kuma kwashe matanmu da 'ya'yanmu ganima. Ashe, bai fi mana mu koma Masar ba?" ⁴ Sai suka ce wa junansu, "Mu naɗa wa kanmu shugaba, mu koma Masar."

⁵ Sai Musa da Haruna suka fāɗi rubda ciki a gaban jama'ar Isra'ilawa da suka taru a can. ⁶ Yoshuwa ɗan Nun da Kaleb ɗan Yefunne waɗanda suke tare da masu leko asirin kasar, suka yayyage tufafinsu ⁷ suka ce wa dukan taron Isra'ilawa, "Kasar da muka ratsa, muka kuma leki asirinta, tana da kyau sosai. ⁸ In UBANGIJI ya ji daɗinmu, zai kai mu kasan nan, kasar da take zub da madara da zuma, yā kuwa ba mu ita. ⁹ Sai dai kada ku tayar wa UBANGIJI. Kada kuma ku ji tsoron mutane kasar, domin za mu gama da su. Kāriyarsu ta gama, amma UBANGIJI yana nan tare da mu. Kada ku ji tsoronsu."

¹⁰ Amma taron jama'a suka ce za su jajjefe su da duwatsu. Sai ɗaukakar UBANGIJI ta bayyana a Tentin Sujada ga dukan Isra'ilawa. ¹¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, "Har yaushe mutanen nan za su rena ni? Har yaushe za su ki gaskata da ni, duk da yawan mu'ujizan da nake yi a cikinsu? ¹² Zan buge su duka da annoba, in hallaka su, amma zan mai da kai al'umma mai girma, da kuma karfi fiye da su."

¹³ Sai Musa ya ce wa UBANGIJI, "Ai, Masarawa za su ji game da wannan! Da ikonka ka fitar da mutanen nan daga cikinsu. ¹⁴ Za su kuwa gaya wa mutanen wannan kasa. Sun riga sun ji cewa kai, ya UBANGIJI, kana tare da waɗannan mutane, kuma cewa kai, ya UBANGIJI, an gan ka fuska da fuska, cewa girgijenka ya tsaya bisansu, cewa kana tafiya a gabansu cikin ginshiƙin girgije da rana, da ginshiƙin wuta kuma da dare. ¹⁵ In ka kashe dukan mutanen nan gaba ɗaya, al'ummai da suka ji wannan labari game da kai za su ce, ¹⁶ 'UBANGIJI ya kasa kai waɗannan mutane a kasar da ya yi alkawari da rantsuwa ne, shi ya sa ya kashe su a hamada.'

¹⁷ "Yanzu bari UBANGIJI yā nuna ikonsa, kamar dai yadda ka furta. ¹⁸ 'UBANGIJI mai jinkiri fushi ne, mai yawan kauna, mai gafarta zunubi da tawaye. Duk da haka ba ya kyale mai laifi, babu horo. Yana horin 'ya'ya saboda zunubin iyayensu har tsara ta uku, da ta huɗu.' ¹⁹ Bisa ga kaunarka mai girma, ka gafarta zunubin mutanen nan, kamar dai yadda ka gafarta musu daga lokacin da suka bar Masar har zuwa yanzu."

²⁰ UBANGIJI ya amsa ya ce, "Na gafarta musu, yadda ka roka. ²¹ Duk da haka, muddin ina raye, kuma muddin ɗaukakar UBANGIJI ta cika dukan duniya, ²² ko ɗaya daga cikinsu da suka ga ɗaukakata da mu'ujizai da na yi a Masar, da kuma a cikin hamada, da suka ki yin mini biyayya, suka kuma gwada ni har sau goma, ²³ ba ko ɗayansu da zai gan kasar da na yi alkawari da rantsuwa zan ba wa kakanninsu. Ba ko ɗaya da ya rena ni, da zai taɓa ganinta. ²⁴ Amma domin Kaleb bawana ya kasance da ruhu dabam, ya kuma bi ni da zuciya ɗaya, zan kai shi cikin kasar da ya je, zuriyarsa kuwa za su gāje ta. ²⁵ Da yake Amalekawa da Kan'aniyawa suna zama a kwarin, gobe sai ka koma baya, ka nufi wajen hamada ta hanyar Jan Teku."*

²⁶ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ²⁷ "Har yaushe wannan muguwar al'umma za tā yi gunaguni a kaina? Na ji koke-koken waɗannan Isra'ilawa masu gunaguni. ²⁸ Saboda haka ka gaya musu cewa, 'Muddin ina raye, in ji UBANGIJI, zan yi muku daidai da abin da na ji kuke faɗa. ²⁹ A cikin wannan hamadan, jikunanku za su fāɗi, kowanne a cikinku mai shekara ashirin ko fiye, wanda aka kirga shi cikin kidaya, wanda kuma ya yi gunaguni a kaina, da zai shiga wannan kasa. ³⁰ Ba ko ɗaya daga cikinku da zai shiga kasar da na ɗaga hannu na rantse, za tā zama gidanku, sai dai Kaleb ɗan Yefunne da Yoshuwa ɗan Nun. ³¹ Amma game da 'ya'yanku da kuka ce za a kwashe ganima, zan kawo su cikin kasar, su ji daɗin kasar wadda kuka ki. ³² Amma ku, jikunanku za su fāɗi a wannan hamada. ³³ 'Ya'yanku za su zama makiyaya a nan, shekaru arba'in suna shan wahala domin rashin amincinku, har sai mutum na karshe a cikinku ya kwanta a hamada. ³⁴ Shekaru arba'in, shekara ɗaya a madadi kwana ɗaya cikin kwanakin arba'in da kuka ɗauka kuka leki asirin kasa, za ku sha wahala saboda zunubanku, ku kuma san abin da ake nufi da sa ni in yi gāba da ku.' ³⁵ Ni, UBANGIJI na faɗa, zan kuwa aikata waɗannan abubuwa a kan dukan muguwar jama'an nan da suka haɗa kai, suka tayar mini. Za su sadu da karshensu a wannan hamada; a nan za su mutu."

³⁶ Saboda haka mutanen da Musa ya aika, su leko asirin kasar, waɗanda suka komo, suka sa taron jama'a su yi gunaguni a kansa saboda sun kawo rahoto mai banrazana a kan kasar, ³⁷ waɗannan mutanen da suka kawo rahoto mai banrazana a kan kasar, annoba ta buge su, suka kuwa mutu a

* 14:25 Da Ibraniyanci Yam Suf; wato, Tekun Iwa.

gaban UBANGIJI. ³⁸ Daga cikin mutanen da suka leko asirin kasar, Yoshuwa dan Nun, da Kaleb dan Yefunne ne, kadai suka rayu.

(Maimaitawar Shari'a 1.41-45)

³⁹ Da Musa ya gaya wa dukan Isra'ilawa wannan labari, sai suka yi bakin ciki kwarai. ⁴⁰ Kashegari da sassafe suka haura ta wajen kasa mai tudu suka ce, "Mun yi zunubi, za mu tafi inda UBANGIJI ya yi alkawari."

⁴¹ Amma Musa ya ce, "Don me kuke rashin biyayya da umarnin UBANGIJI? Wannan ba zai yiwu ba! ⁴² Kada ku haura, domin UBANGIJI, ba ya tare da ku. Magabtanku za su ci nasara a kanku, ⁴³ gama Amalekawa da Kan'aniyawa za su kara da ku a can. Domin kun juya daga UBANGIJI, ba zai kasance da ku ba, za a kuma karkashe ku da takobi."

⁴⁴ Duk da haka, suka yi tsammani ba zai zama haka ba, sai suka haura ta wajen kasa mai tudu, Musa da akwatin alkawarin UBANGIJI dai ba su gusa daga sansanin ba. ⁴⁵ Sai Amalekawa da Kan'aniyawa mazaunan kasar tudu, suka gangaro suka auka musu, suka bubble su suka kokkore su har Horma.

15

Karin hadayu

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² "Ka yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, 'Bayan kun shiga kasar da nake ba ku a matsayin gida, ³ kuka yi hadayar da akan yi da wuta ga UBANGIJI, daga cikin shanu, ko tumaki, abin kanshi mai daɗi ga UBANGIJI, ko hadaya ta konawa, ko hadayu don alkawura na musamman, ko hadayar yardar rai, ko kuma hadaya ta biki, ⁴ sai shi wanda ya kawo hadayar ya miƙa wa UBANGIJI hadaya ta gari mai laushi mai kyau, kashi ɗaya bisa goma na efa wanda aka kwaɓa da kwalaba ɗaya na mai. ⁵ Da kowane ɗan rago don hadaya ta konawa, a shirya kwalaba ɗaya na ruwan inabi, a matsayin hadaya ta sha.

⁶ "In da rago ne za a miƙa, to, sai a shirya hadaya ta gari mai laushi, garin ya zama kashi biyu bisa goma na efa. A kwaɓa shi da kashi ɗaya bisa uku na garwan mai, ⁷ da kashi ɗaya bisa uku na garwan ruwan inabi, a matsayin hadaya ta sha. A miƙa ta abin kanshi mai daɗi ga UBANGIJI.

⁸ "Sa'ad da kuka shirya rago don hadaya ta konawa saboda alkawari na musamman, ko hadaya ta salama ga UBANGIJI, ⁹ sai ku kawo hadaya ta gari tare da bijimi, kashi ɗaya bisa uku na gari mai laushi kwaɓaɓɓe da rabin garwan mai. ¹⁰ A kuma kawo rabin garwan ruwan inabi na hadaya ta sha. Za ta zama hadayar da aka yi da wuta mai daɗin kanshi ga UBANGIJI. ¹¹ Haka za a yi da kowane bijimi, ko rago, ko ɗan rago, ko bunsuru. ¹² Haka za a yi da kowannensu bisa ga abin da aka shirya.

¹³ "Duk wanda yake ɗan kasa, ta haka ne dole zai aikata waɗannan abubuwa sa'ad da ya kawo hadaya da akan yi da wuta mai daɗin kanshi ga UBANGIJI. ¹⁴ Idan baƙon da yake baƙunci a cikinku, ko kowane ne da yake tare da ku a dukan zamananku, yana so ya ba da hadayar da akan yi da wuta don a yi kanshi mai daɗi ga UBANGIJI, dole ya yi kamar yadda kuke yi. ¹⁵ Ka'ida ɗaya ce ga jama'a da kuma bakin da suke zama a cikinku, wannan za ta zama dawwammamiyar farilla a dukan tsararraki masu zuwa. Da ku, da baƙi, za ku zama ɗaya a gaban UBANGIJI. ¹⁶ Doka ɗaya da ka'ida ɗaya za a yi aiki da ita a kan ku da kuma bakin da suke zama a cikinku."

¹⁷ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁸ "Ka yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, 'Sa'ad da kuka shiga kasar da ina kai ku, ¹⁹ kuka ci abincin kasar, ku miƙa wani sashe na amfanin kasar a matsayin hadaya ga UBANGIJI. ²⁰ Ku kawo waina daga nunan fari na ɓarzajjen hatsinku, ku kuma miƙa shi a matsayin hadaya daga masussuka. ²¹ A duk tsararraki masu zuwa, za ku miƙa wannan hadaya daga nunan fari na ɓarzajjen hatsinku ga UBANGIJI.

Hadayu domin zunubai da ba na ganganci ba

²² "To, in ku a matsayin jama'a, da gangan kuka ki kiyaye waɗannan ka'idodi da UBANGIJI ya ba wa Musa ba, ²³ ko wani daga cikin umarnan da UBANGIJI ya ba ku ta wurinsa, daga ranar da UBANGIJI ya ba da su, har zuwa tsararraki masu zuwa, ²⁴ in kuwa aka yi haka ba da gangan ba, kuma da rashin sani, sai duk jama'a su miƙa ɗan bijimi don hadaya ta konawa mai daɗin kanshi ga UBANGIJI, tare da kayyadadden hadaya ta gari, da hadaya ta sha, da kuma bunsuru na hadaya don zunubi. ²⁵ Firist kuwa zai yi kafara domin dukan jama'ar Isra'ilawa, za a kuma gafarta musu, gama ba da gangan ba

ne suka aikata, kuma sun kawo wa UBANGIJI hadayar da akan yi da wuta da kuma hadaya don zunubi saboda laifinsu. ²⁶ Za a gafarta wa dukan jama'ar Isra'ilawa, da bakin da suke zama a cikinsu, gama duk laifin da aka yi da rashin sani, yakan shafi dukan mutane.

²⁷ “Amma in mutum ɗaya ne kaɗai ya yi laifi ba da gangan ba, dole yā kawo akuya domin hadaya don zunubi. ²⁸ Firist zai yi kafara a gaban UBANGIJI saboda mutumin nan da ya aikata laifi ba da gangan ba, in kuwa an yi kafara saboda shi, za a gafarta masa. ²⁹ Ka'ida dai za tã zama ɗaya ga duk wanda ya yi laifi ba da gangan ba, ko shi ɗan ƙasa ne, ko kuma baƙon da yake zama a cikinku.

³⁰ “Amma duk wanda ya yi zunubi da gangan, ko shi ɗan ƙasa ne, ko baƙo, ya saɓi UBANGIJI, dole a ware wannan mutum daga mutanensa, ³¹ gama ya rena maganar UBANGIJI, ya kuma karya umarninsa. Tabbatacce za a kashe wannan mutum, alhakin sa laifinsa kuwa yana wuyansa.”

An kashe mai karya ranar Asabbaci

³² Yayinda Isra'ilawa suke ciki hamada, sai aka sami wani mutum yana tattara itace a ranar Asabbaci. ³³ Waɗanda suka gan shi, suka kawo shi wurin Musa da Haruna da dukan taro, ³⁴ sai suka sa shi a gidan waƙafi don ba su riga sun san abin da za a yi da shi ba tukuna. ³⁵ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Dole mutumin yā mutu. Dole dukan taron su jajjefe shi a bayan sansani.” ³⁶ Saboda haka taron suka ɗauke shi zuwa bayan sansani, suka kuma jajjefe shi har ya mutu, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

Tuntaye a riguna

³⁷ UBANGIJI ya ce wa Musa, ³⁸ “Ka yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘A dukan tsararraki masu zuwa, za ku sa tuntaye a gefen rigunarku, su sa zare mai ruwan shuɗi a bisan kowane tuntu. ³⁹ Tuntayen za su zama muku abin dubawa don ku riƙa tunawa da dukan umarnan UBANGIJI, don kada ku bi son zuciyarku, da sha'awar idanunku yadda kuka taɓa yi. ⁴⁰ Sa'an nan za ku riƙa tuna, ku kuma aikata dukan umarnaina ku zama tsarkaka ga Allahnku. ⁴¹ Ni ne UBANGIJI Allahnku, da ya fitar da ku daga Masar, don in zama Allahnku. Ni ne UBANGIJI Allahnku.”

16

Kora, Datan da Abiram

¹ Kora ɗan Izhar, wanda yake Balawe ne daga dangin Kohatawa, wata rana ya nemi Datan da Abiram 'ya'yan Eliyab, da On ɗan Felet dukansu daga kabilar Ruben, suka haɗa kai* ² suka tayar wa Musa. Sai suka nemi goyon bayan sanannun shugabannin Isra'ilawa da aka naɗa a majalisa su guda 250, ³ tare kuwa suka zo wurin Musa da Haruna, suka ce musu, “Kun wuce gona da iri! Dukan jama'an nan masu tsarki ne, kowannensu, UBANGIJI kuma yana tare da su. Me ya sa kuke ɗaukan kanku fiye da taron jama'ar UBANGIJI?”

⁴ Da Musa ya ji haka, sai ya fāɗi rubda ciki ya yi addu'a ⁵ Sai ya ce wa Kora da dukan waɗannan da suke tare shi, “Da safe, UBANGIJI zai nuna wane ne yake nasa, da kuma wane ne yake da tsarki. Zai kuma sa mutumin yā zo kusa da shi. Mutumin da ya zaɓa kuwa zai sa yā zo kusa da shi. ⁶ Kai Kora da ƙungiyarka, gobe, za ku ɗauki farantai, ⁷ ku zuba wuta a ciki, ku kuma zuba musu turaren wuta a gaban UBANGIJI. Sa'an nan wanda UBANGIJI ya zaɓa a tsakaninmu sh ne mai tsarki. Ku Lawiyawa ku ne kuka wuce gona da iri!”

⁸ Musa ya kuma ce wa Kora, “Yanzu ku saurara, ku Lawiyawa! ⁹ Ashe, bai ishe ku ba, cewa Allah na Isra'ila, ya keɓe ku daga sauran jama'ar Isra'ilawa, ya kuma kawo ku kusa da shi don ku yi aiki a tabanakul na UBANGIJI, ku kuma tsaya a gaba jama'a don ku yi musu aiki? ¹⁰ Ya kawo ku da kuma dukan 'yan'uwanku Lawiyawa kusa da shi, amma yanzu kuna ƙoƙari ku karɓi aikin firist. ¹¹ Kai da ƙungiyarka kun haɗa kai kuna yi wa Haruna gunaguni, amma wane ne Haruna? A zahiri tawaye ne kuke wa UBANGIJI.”

¹² Sai Musa ya aika a kira Datan da Abiram, 'ya'yan Eliyab maza, amma suka ce, “Ba za mu zo ba! ¹³ Bai isa ba ne da ka fitar da mu daga ƙasar mai zub da madara da zuma, ka kawo mu nan hamada don ka kashe mu? Yanzu kuma so kake ka mai da kanka sarki a bisanmu? ¹⁴ Ban da haka ma, ai, ba ka

* 16:1 Ko kuwa Felet, ɗauki mutane

riga ka kai mu kasar mai zub da madara da zuma ba, ba ka ba mu gādon filaye da gonakin annabi ba, yanzu kuma kana so ka ruƙe mu. Mun ki, ba za mun zo ba!”

¹⁵ Sai Musa ya husata kwarai, ya ce wa UBANGIJI, “Kada ka karɓi hadayarsu. Ban kwace wani jakinsu ba, ban kuwa cuce waninsu ba.”

¹⁶ Musa ya ce wa Kora, “Da kai da kuma dukan kungiyarka za ku bayyana a gaban UBANGIJI gobe, kai da su. Haruna ma zai kasance a can. ¹⁷ Kowannenku zai ɗauki faranti yā zuba turare a ciki. Wato, farantai 250 ke nan, a kuma miƙa su a gaban UBANGIJI. Kai da Haruna za ku miƙa farantanku, ku ma.” ¹⁸ Sai kowane mutum ya ɗauki farantinsa, ya sa wuta da kuma turare a ciki, suka tsaya da Musa da Haruna a kofar Tentin Sujada. ¹⁹ Sa’ad da Kora ya tara mabiyansa don su yi hamayya da Musa da Haruna a kofar Tentin Sujada, sai ɗaukakar UBANGIJI ta bayyana ga dukan taron. ²⁰ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ²¹ “Ku ware kanku daga taron nan don in gama da su nan take.”

²² Amma Musa da Haruna suka fāɗi rubda ciki suka tā da murya suka ce, “Ya Allah, Allahn ruhohin dukan ’yan adam, za ka husata da dukan taron ne, bayan mutum ɗaya ne ya yi zunubi?”

²³ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, ²⁴ “Faɗa wa taron cewa, ‘Ku nisanci tentin Kora, da na Datan, da na Abiram.’”

²⁵ Musa ya tashi ya tafi wurin Datan da Abiram, dattawan Isra’ilawa kuwa suka bi shi. ²⁶ Ya gargaɗe taron ya ce, “Ku kaurace wa tentin waɗannan mugayen mutane! Kada ku taɓa kome da yake nasu, domin kada a shafe ku saboda zunubansu.” ²⁷ Sai suka tashi daga inda tentin Kora, da Datan, da Abiram suke. Datan da Abiram kuwa suka fita suna tsaye tare da matansu da ’ya’yansu da ’yan kananansu a kofar tentinsu.

²⁸ Sai Musa ya ce musu, “Da haka za ku san cewa UBANGIJI ne ya aiko ni, in yi dukan waɗannan abubuwa, ba da nufin kaina na yi su ba. ²⁹ In waɗannan mutane sun mutu kamar yadda mutane suke mutuwa, in abin da yakan sami kowa shi ne ya same su, to, ba UBANGIJI ne ya aiko ni ba. ³⁰ Amma in UBANGIJI ya kawo wani abu sabo, ya sa kasa ta buɗe bakinta, ta haɗiye su da dukan abin da suke da shi, suka gangara cikin kabari a raye, ta haka za ku sani mutanen nan sun rena UBANGIJI.”

³¹ Nan da nan da ya gama faɗi wannan, sai kasa ta tsage inda Datan da Abiram suke tsaye, ³² ta kuma buɗe bakinta, ta haɗiye su tare da mutanen gidansu da dukan mutanen Kora da dukan abin da yake mallakarsu. ³³ Suka gangara cikin kabari da rai, tare dukan mallakarsu; kasa ta rufe su, suka hallaka, suka rabu da jama’ar. ³⁴ Da jin kukansu, dukan Isra’ilawa da suke kewaye da su suka gudu, suna ihu, “Kasa za tā haɗiye mu, mu ma!”

³⁵ Sai wuta ta fito daga wurin UBANGIJI ta cinye mutane 250 da suke miƙa hadaya da turare.

³⁶ UBANGIJI ya ce wa Musa, ³⁷ “Ka gaya wa Eleyazar ɗan Haruna, firist, yā kawar da farantan kona turare daga wurin da wutar ta cinye, yā watsar da gawayin a wani wuri, gama farantan tsarkakakku ne, ³⁸ gama an yi amfani da farantan don miƙa mini turare. Sai ka ɗauki farantan mutanen da suka yi zunubin da ya jawo musu mutuwa ka kera farantan, ka yi murfin bagade da su, gama an miƙa su a gaban UBANGIJI, suka zama tsarkakakku. Bari su zama alama ga Isra’ilawa.”

³⁹ Haka Eleyazar, firist, ya tattara farantan tagulla waɗanda mutanen da aka hallaka suka kawo, ya kera murfin bagade da su, ⁴⁰ yadda UBANGIJI ya umarce shi, ta wurin Musa. Wannan ya zama abin tuni ga Isra’ilawa domin kada wani da ba firist ba, bai kuwa fito a cikin zuriyar Haruna ba, yā zo don yā kona turare a gaban UBANGIJI, domin kada yā zama kamar Kora da mabiyansa.

⁴¹ Kashegari dukan taron Isra’ilawa suka yi gunaguni a kan Musa da Haruna suka ce, “Kun kashe mutanen UBANGIJI.”

⁴² Bayan haka, sai dukan jama’a suka taru domin su nuna rashin yardansu da abin da suke zato Musa da Haruna ne suka aikata. Da suka fuskanci Tentin Sujada, nan take sai girgije ya rufe shi, ɗaukaka UBANGIJI kuwa ta bayyana. ⁴³ Sai Musa da Haruna suka je gaban Tentin Sujada, ⁴⁴ UBANGIJI kuma ya ce wa Musa, ⁴⁵ “Ku nisanci wannan taro, gama yanzu nan zan hallaka su.” Sai Musa da Haruna suka fāɗi rubda ciki.

⁴⁶ Sai Musa ya ce wa Haruna, “Ka ɗauki farantinka ka sa turare a ciki, da wuta daga bagade, ka yi maza ka tafi wajen taron, ka yi kafara dominsu. Gama fushin UBANGIJI ya riga ya sauko; an kuma fara annoba.” ⁴⁷ Saboda haka Haruna ya yi kamar yadda Musa ya faɗa, ya ruga a guje zuwa tsakiyar taron. An riga an fara annobar a cikin mutane, amma Haruna ya miƙa turaren ya kuma yi kafara dominsu.

⁴⁸ Ya tsaya tsakanin matattu da masu rai, annobar kuwa ta tsaya. ⁴⁹ Amma mutane 14,700 ne suka mutu a annobar, ban da waƙanda suka mutu a sanadin Kora. ⁵⁰ Sai Haruna ya komo wurin Musa a kofar Tentin Sujada, gama annobar ta kare.

17

Tohuwar sandar Haruna

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka yi magana da Isra’ilawa, ka kuma karɓi sanduna goma sha biyu daga wurinsu, sanda guda daga kowane shugaban gidan kakanninsu. Ka rubuta sunan kowa a sandansa. ³ A kan sandan Lawi kuwa ka rubuta sunan Haruna, gama dole a sami sanda ɗaya saboda shugaban gidan kakanninsu. ⁴ Ka ajiye su a Tentin Sujada, a gaba akwatin Alkawari, inda zan sadu da kai. ⁵ Sandan mutumin da na zaɓa zai yi toho, da haka zan raba kaina da gunagunin da Isra’ilawa suke yi.”

⁶ Saboda haka Musa ya yi magana da Isra’ilawa, sai shugabanninsu suka ba shi sanduna goma sha biyu, sanda ɗaya don shugaba, bisa ga gidajen kakanninsu, sandan Haruna kuma yana a cikinsu. ⁷ Sai Musa ya ajiye sandunan a gaban UBANGIJI a cikin Tentin Sujada.

⁸ Kashegari da Musa ya shiga cikin Tentin Sujada sai ga sandan Haruna na gidan Lawiyawa ya yi toho, ya yi furanni, ya kuma yi ’ya’yan almon. ⁹ Sai Musa ya fitar wa dukan Isra’ilawa dukan sandunan da suke daga gaban UBANGIJI. Suka duba, kowa kuma ya ɗauki sandansa.

¹⁰ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka mayar da sandan Haruna a akwatin Alkawari, don a ajiye shi alama ga masu tawaye. Wannan zai kawo ƙarshen gunaguninsu a kaina, domin kada su mutu.” ¹¹ Musa kuwa ya aikata kamar dai yadda UBANGIJI ya umarce shi.

¹² Sai Isra’ilawa suka ce wa Musa, “To, ai in haka ne, mun ƙare ke nan! ¹³ Idan an ce duk wanda ya zo kusa da tabanakul na UBANGIJI zai mutu, ai rayuwarmu kamar mun mutu ke nan.”

18

Ayyukan da suka shafi firistoci da Lawiyawa

¹ UBANGIJI ya ce wa Haruna, “Kai da ’ya’yanka, da kuma iyalin mahaifinka za ku ɗauki hakkin abin da ya shafi Tentin Sujada, kai da ’ya’yanka kaɗai za ku ɗauki hakkin aikinku wanda ya shafi firistoci. ² Ka kawo ’yan’uwanka Lawiyawa daga kabilar kakanka tare da kai, don su taimake ka sa’ad da kai da ’ya’yanka kuke hidima a gaban Tentin Sujada. ³ Za su kasance a ƙarƙashinka, su ne kuma za su yi dukan hidima ta Tenti, amma kada su je kusa da kayayyakin wuri mai tsarki, ko bagade, in ba haka ba, da kai da su, za ku mutu. ⁴ Za su haɗa hannu tare da kai su ɗauki nauyin lura da Tentin Sujada, dukan ayyuka a Tenti, ba kuma wanda zai zo kusa da inda kake.

⁵ “Kai ne za ka ɗauki nauyin lura da wuri mai tsarki da bagade, domin kada fushi yã sãke fãɗa a kan Isra’ilawa. ⁶ Ni da kaina na zaɓo ’yan’uwanka Lawiyawa daga cikin Isra’ilawa a matsayin kyauta a gare ku, keɓaɓɓu don UBANGIJI, domin su yi hidima a Tentin Sujada. ⁷ Amma kai ne kaɗai da ’ya’yanka za ku yi aiki a matsayin firistoci game da kowane abu a Tentin Sujada da kuma bayan labule. Ina ba ka aikin firist, yã zama naka. Duk wani kuma da ya zo kusa da wuri mai tsarki, dole a kashe shi.”

Hadayu domin firistoci da Lawiyawa

(Maimaitawar Shari’a 18.1-8)

⁸ Sai UBANGIJI ya ce wa Haruna, “Na ba ka aikin lura da hadayun da za a miƙa mini, dukan tsarkakan hadayun da Isra’ilawa suka ba ni, na ba ka su zama rabonka da na ’ya’yanka har abada. ⁹ Kai za ka riƙe sashe mafi tsarki na hadayun da suka ragu daga wuta. Daga dukan kyautai mafi tsarki na hadayun da suka miƙa mini, ko ta gari, ko don zunubi, ko kuma don laifi, wannan kashi naka ne da ’ya’yanka. ¹⁰ Ku ci shi a matsayin abu mafi tsarki; kowane namiji zai ci. Dole ku ɗauke shi da tsarki.

¹¹ “Har yanzu kuma duk abin da aka keɓe daga kyautai na dukan hadayun kaɗawa na Isra’ilawa naka ne. Na ba da wannan gare ka da ’ya’yanka maza da mata, a kowane lokaci. Kowa da yake da tsarki a gidanka zai iya ci.

¹² “Na ba ka duk man zaitun mafi kyau, da ruwan inabi mafi kyau duka, da hatsi mafi kyau duka na nunan farinsu da suke bayarwa ga UBANGIJI. ¹³ Dukan nunan fari na ƙasar da suke kawo wa UBANGIJI, zai zama naka. Kowa da yake da tsarki a gidanka zai iya ci.

¹⁴ “Kome a Isra’ila da aka keɓe wa UBANGIJI, zai zama naka. ¹⁵ Kowane haihuwar fari, ta mutum, ko ta dabba da suka miƙa wa UBANGIJI, naka ne. Amma ka fanshi kowace haihuwar fari ta mutum, ko ta dabbar da take haram. ¹⁶ Sa’ad da suke wata ɗaya da haihuwa, dole a fanshe su a bakin shekel biyar-biyar, bisa ga ma’aunin shekel na tsattsarkan wuri da ake amfani da shi, wanda nauyinsa ya kai gera ashirin.

¹⁷ “Amma kada ka fanshe ɗan fari na saniya, tunkiya, ko akuya; gama suna da tsarki. Ka yayyafa jininsu a bisan bagade, ka kuma ƙone kitsensu kamar hadayar da ka yi da wuta, mai daɗin ƙanshi ga UBANGIJI. ¹⁸ Namansu zai zama naka, haka ma kirji na kaɗawa da cinyar dama za su zama naka. ¹⁹ Kome da aka keɓe daga tsarkakakku hadayun da Isra’ilawa suka miƙa wa UBANGIJI, na ba ka, da kai da ’ya’yanka maza da mata a matsayin zaunannen rabo. Wannan madawwamin alkawarin gishiri ne a gaban UBANGIJI dominka da zuriyarka.”

²⁰ UBANGIJI ya ce wa Haruna, “Ba ka da gādo a ƙasarsu, ba kuwa za ka sami rabo daga cikinsu ba; ni ne rabonka da gādonka a cikin Isra’ilawa.

²¹ “Na ba wa Lawiyawa dukan zakka na Isra’ilawa a matsayin gādon su, saboda aikin da suke yi yayinda suke hidima a Tentin Sujada. ²² Daga yanzu zuwa gaba, kada Isra’ilawa su yi kusa da Tentin Sujada, in ba haka ba kuwa su sha hukuncin zunubinsu, su kuma mutu. ²³ Lawiyawa ne za su yi aikin Tentin Sujada, su kuma ɗauki nauyin kowane laifin da aka aikata a wurin. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla ce daga yanzu har tsararraki masu zuwa. Ba za su sami gādo a cikin Isra’ilawa ba. ²⁴ A maimako haka, na ba wa Lawiyawa zakka da Isra’ilawa suka kawo domin hadaya ga UBANGIJI, a matsayin gādon su. Shi ya sa na ce game da su, ‘Ba su da gādo a cikin Isra’ilawa.’”

²⁵ UBANGIJI ya ce wa Musa, ²⁶ “Ka yi wa Lawiyawa magana, ka ce musu, ‘Sa’ad da kuka karɓi zakka daga Isra’ila da na ba ku gādo, dole ku miƙa kashi ɗaya bisa goma na wannan zakka a matsayin hadaya ga UBANGIJI. ²⁷ Za a lissafta hadayarku kamar hatsin da aka sussuka daga masussuka, ko ruwan inabi daga wurin matsewar inabi. ²⁸ Ta haka za ku miƙa hadaya ga UBANGIJI daga cikin dukan zakkar da kuka karɓa daga wurin Isra’ilawa. Daga waɗannan zakka kuwa dole ku ba Haruna firist rabon UBANGIJI. ²⁹ Dole ku miƙa wa UBANGIJI rabo mafi kyau da kuma sashi mafi tsarki na kowane abin da aka ba ku.’

³⁰ “Ka faɗa wa Lawiyawa cewa, ‘Sa’ad da kuka miƙa sashi mafi kyau, za a lissafta shi a matsayin abin da ya fito daga masussuka, ko wurin matsewar ruwan inabi ne. ³¹ Da kai da gidanka, za ku iya cin abin da ya rage a ko’ina, gama ladan aikinku ne a Tentin Sujada. ³² Ta wurin miƙa masa sashi mafi kyau, ba za ku zama masu laifi a wannan batu ba; ta haka ba za ku ƙazantar da tsarkakakkun hadayu na Isra’ilawa ba, ba kuwa za ku mutu ba.’”

19

Ruwan tsarkakewa

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ² “Wannan ita ce ƙa’ida wadda UBANGIJI ya umarta. Faɗa wa Isra’ilawa su kawo maka jan karsana marar lahani, ko marar aibi wadda ba a taɓa sa ta tā yi noma ba. ³ Ka ba wa Eleyazar firist; a kuma kai ta bayan sansani, a yanka a gaban Eleyazar. ⁴ Sa’an nan Eleyazar firist zai ɗiba jininta a yatsarsa, yā yayyafa sau bakwai wajen gaban Tentin Sujada. ⁵ Sa’an nan a ƙone dukan karsanar, haɗe da fatarta, naman, jinin da kayan cikin, yayinda Eleyazar yake kallo. ⁶ Firist zai ɗauki itacen al’ul, da hizzob, da jan ulu, yā jefa su a kan karsanar da ake ƙonewa. ⁷ Bayan haka, dole firist yā wanke rigunarsa, yā kuma yi wanka. Sa’an nan zai iya shiga cikin sansani, amma zai kasance da ƙazanta har yamma. ⁸ Dole mutumin da ya ƙone ta yā wanke rigunarsa, yā kuma yi wanka, shi ma zai kasance da ƙazanta har yamma.

⁹ “Mutumin da yake da tsarki, zai tara tokar karsanar, yā sa ta a wurin da yake da tsabta a bayan sansani. Jama’ar Isra’ilawa ne za su adana shi don amfani a ruwan tsabtaccewa; wannan domin tsarkakewa ne daga zunubi. ¹⁰ Dole mutumin da ya tara tokar karsanar yā wanke rigunarsa, zai kuwa kasance da ƙazanta har yamma. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla ta har abada ga Isra’ilawa, da kuma bakin da suke zama a cikinsu.

¹¹ “Duk wanda ya taɓa gawa, zai kasance da ƙazanta har kwana bakwai. ¹² Dole yā tsarkake kansa da ruwa a rana ta uku, da kuma a rana ta bakwai; sa’an nan zai zama da tsarki. Amma in bai tsarkake

kansa a rana ta uku da kuma a rana ta bakwai ba, ba zai kasance da tsarki ba. ¹³ Duk wanda ya taɓa gawar wani, bai kuma tsarkake kansa ba, ya ƙazantar da tabanakul na UBANGIJI ke nan. Dole a ware wannan mutum daga cikin Isra'ilawa. Gama ba a yayyafa ruwan tsabtaccewa a kansa ba; ya ƙazantu, ya kasance da ƙazanta ke nan.

¹⁴ “Ga ƙa’idar da za a bi in mutum ya mutu a cikin tenti. Duk wanda ya shiga tentin, kuma duk wanda yake cikinsa, za su zama da ƙazanta har kwana bakwai, ¹⁵ kuma kowane abin da ake zuba kaya, wanda ba shi da murfi a kansa, zai zama da ƙazanta.

¹⁶ “Wanda duk yake a fili, ya kuma taɓa gawa wanda aka kashe da takobi, ko wanda ya mutu mutuwar Allah, ko ƙashin mutum, ko kabari, zai ƙazantu har bakwai.

¹⁷ “Ga wanda ya ƙazantu kuwa, a ɗiɓa toka daga hadaya ta ƙonawa ta tsarkakewa, a zuba a cikin tulu, sa’an nan a zuba ruwa mai gudu a kansu. ¹⁸ Sa’an nan wanda yake tsarkakakke, zai ɗauki hizzob yā tsoma a ruwa, yā yayyafa a tentin da dukan kayayyakin, da kuma a kan mutanen da suke wurin. Dole kuma yā yayyafa ruwan a kan duk wanda ya taɓa ƙashin mutu, ko kabari, ko kuma wanda aka kashe, ko wanda ya yi mutuwa ta Allah. ¹⁹ A rana ta uku, da ta bakwai kuma mai tsarkakewa zai yayyafa wa marar tsarkin ruwa, a rana ta bakwai kuma yā tsarkake shi. Wanda aka tsarkaken kuwa, dole yā wanke rigunarsa, yā kuma yi wanka da yamma, zai kuma tsarkaka. ²⁰ Amma in wanda yake da ƙazanta bai tsarkake kansa ba, dole a ware shi daga cikin jama’a, domin ya ƙazantar da wuri mai tsarki na UBANGIJI. Ba a yayyafa masa ruwa na tsarkakewa ba, ya zama da ƙazanta. ²¹ Wannan za tā zama musu dawwammamiyar farilla.

“Mutumin da ya yayyafa ruwa na tsarkakewa, shi ma dole yā wanke rigarsa. Duk wanda kuma ya taɓa ruwan tsarkakewa, zai kasance da ƙazanta har yamma. ²² Duk abin da mai ƙazanta ya taɓa, ya ƙazantu, kowa kuma ya taɓa wannan abu, ya ƙazantu ke nan, har yamma.”

20

Ruwa daga dutse

¹ A watan fari, dukan jama’ar Isra’ilawa suka iso Hamadan Zin. Suka sauka a Kadesh. A nan ne Miriyam ta mutu, aka kuma bizne ta.

² Sai aka rasa ruwa da jama’a za su sha, mutane suka taru, suka tayar wa Musa da Haruna. ³ Suka yi gunaguni wa Musa suka ce, “Da ma mun mutu sa’ad da ’yan’uwanmu suka mutu a gaban UBANGIJI! ⁴ Don me ka kawo jama’ar UBANGIJI a wannan hamada, don mu da dabbobinmu mu mutu a nan ke nan? ⁵ Don me ka fitar da mu daga Masar zuwa wannan banzan wuri, inda babu hatsi ko ɓaure, inabi ko rumman. Kuma babu ruwan da za a sha?”

⁶ Sai Musa da Haruna suka tashi daga taron, suka tafi ƙofar Tentin Sujada, suka fāɗi rubda ciki, sai ɗaukakar UBANGIJI ta bayyana musu. ⁷ UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁸ “Ka ɗauki sandanka, kai da Haruna, ɗan’uwanka, ku tara jama’a, ku yi magana da dutsen a gabansu ya ba da ruwan da yake cikinsa. Za ka sa ruwa ya buɓɓugo musu daga dutsen. Ta haka za ka ba taron jama’a da garkunansu ruwan sha.”

⁹ Sai Musa ya je ya ɗauki sandan kamar yadda UBANGIJI ya umarce shi. ¹⁰ Shi da Haruna, suka tara jama’a a gaban dutsen, Musa ya ce musu, “Ku saurara, ku ’yan tawaye, dole mu kawo muku ruwa daga wannan dutse?” ¹¹ Sai Musa ya ɗaga hannu, ya bugi dutsen sau biyu da sandansa. Ruwa kuwa ya yi ta kwararowa, jama’a da dabbobinsu suka sha.

¹² Amma UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna. “Tun da yake ba ku gaskata ni ba, ba ku kuwa ɗaukaka ni a idon Isra’ilawa ba, to, ba za ku kai taron jama’an nan a ƙasar da na ba su ba.”

¹³ Waɗannan su ne ruwan Meriba,* inda Isra’ilawa suka yi wa UBANGIJI gunaguni, inda kuma ya nuna kansa mai tsarki a cikinsu.

Edom ya hana Isra’ila wucewa

¹⁴ Musa ya aiki manzanni daga Kadesh zuwa wurin sarkin Edom cewa,

“Ga abin da ɗan’uwanka Isra’ila ya ce ka san duk irin wahalolin da ya same mu. ¹⁵ Kakanninmu sun gangaro zuwa Masar, muka zauna can shekaru da yawa. Masarawa suka wulakanta mu, da

* 20:13 Meriba yana nufin faɗa.

kuma kakanninmu, ¹⁶ amma da muka yi kuka a gaban UBANGIJI, ya kuwa ji mu, sai ya aiko mala'ika, ya fitar da mu daga Masar.

“Yanzu ga mu a Kadesh, garin da yake kan iyakar yankinka. ¹⁷ Muna roƙonka, ka yarda mana mu bi ta ƙasarka. Ba za mu bi ta wani fili, ko gonar inabi ba, ko mu sha ruwa daga wata rijiya ba. Za mu bi ta babban hanyar sarki, ba kuwa za mu kauce dama, ko hagu ba, har mu wuce yankinka.”

¹⁸ Amma Edom ya amsa ya ce,

“Ba za ku bi ta nan ba; in kuka kuskura, za mu fito, mu yaƙe ku da takobi.”

¹⁹ Sai Isra'ilawa suka amsa, suka ce,

“Za mu bi ta babbar hanya, in mu, ko dabbobinmu suka sha ruwanku, za mu biya. Mu dai muna so mu wuce ne kawai.”

²⁰ Sai mutanen Edom suka sāƙe amsa suka ce,

“Ba za ku bi nan ba dai.”

Sai Edom ya fito da runduna mai ƙarfi da yawa gaske a kan Isra'ila. ²¹ Da yake Edom suka ƙi su bar su su ratsa yankinsu, sai Isra'ila suka juya suka janye daga gare su.

Mutuwar Haruna

²² Dukan Jama'ar Isra'ilawa suka tashi daga Kadesh, suka zo Dutsen Hor. ²³ A Dutsen Hor, kusa da iyakar Edom, UBANGIJI ya ce wa Musa da Haruna, ²⁴ “Haruna zai rasu. Ba zai shiga ƙasar da na ba Isra'ilawa ba, domin ku biyu, kun ƙi ku bi umarnina a ruwan Meriba. ²⁵ Ka kawo Haruna da ƙansa Eleyazar, ka kai su a bisan Dutsen Hor. ²⁶ Ka tuƙe taguwar Haruna ka sa wa ƙansa Eleyazar, gama Haruna zai rasu a can.”

²⁷ Musa ya yi yadda UBANGIJI ya umarta. Suka hau Dutsen Hor a idon dukan jama'a. ²⁸ Musa ya tuƙe taguwar Haruna, ya kuma sa wa Eleyazar ƙan Haruna. Nan kuwa Haruna ya mutu a bisa dutsen. Sa'an nan Musa da Eleyazar suka sauka daga dutsen, ²⁹ sa'ad da dukan jama'a kuwa suka ji cewa Haruna ya mutu, sai dukan gidan Isra'ila suka yi makoki dominsa har kwana talatin.

21

An hallaka Arad

¹ Sa'ad da sarkin Arad, mutumin Kan'ana, wanda yake zaune a Negeb, da ya ji cewa Isra'ila yana zuwa ta hanyar Atarim, sai ya fito, yā yaƙi Isra'ilawa, yā kuma kama waƙansunsu. ² Sai Isra'ila suka yi alkawari wa UBANGIJI suka ce, “In ka ba da waƙannan mutane a hannunmu, za mu hallaka dukan garuruwansu ƙaf.” ³ UBANGIJI kuwa ya saurari kukan Isra'ila, ya kuma ba da Kan'aniyawa a gare su. Suka hallaka su da biranensu ƙaf; saboda haka aka sa wa wurin suna Horma.*

Macijin tagulla

⁴ Suka kama hanya daga Dutsen Hor ta hanya zuwa Jan Teku, don su kauce wa Edom. Amma mutane suka rasa haƙuri a hanya; ⁵ suka yi wa Allah da Musa gunaguni, suka ce, “Me ya sa kuka fitar da mu daga Masar, kuka kawo mu mu mutu a wannan hamada? Babu abinci! Babu ruwa! Mu dai mun gaji da wannan abinci marar amfani!”

⁶ Sai UBANGIJI ya aiko da macizai masu dafin a cikinsu, suka sassari mutane, Isra'ilawa masu yawa kuwa suka mutu. ⁷ Mutanen suka zo wurin Musa, suka ce, “Mun yi zunubi, da muka yi wa UBANGIJI da kai gunaguni. Ka yi addu'a don UBANGIJI yā ƙauke mana macizan nan.” Saboda haka Musa ya yi addu'a domin mutane.

⁸ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka ƙera siffar maciji ka rataye shi a bisa doguwar sanda; kowa da maciji ya sare shi, idan ya dubi macijin nan da ka rataye, zai rayu.” ⁹ Saboda haka Musa ya ƙera macijin tagulla, ya kuma rataye shi bisa doguwar sanda. Sa'an nan duk wanda maciji ya sare shi, ya kuma dubi macijin tagullar, zai warke.

Tafiya zuwa Mowab

¹⁰ Isra'ilawa suka kama hanya, suka yi sansani a Obot. ¹¹ Sai suka tashi daga Obot, suka yi sansani a Iye Abarim a hamadar da take fuskantar Mowab, wajen fitowar rana. ¹² Daga nan kuma suka ci gaba, suka yi sansani a Kwarin Zered. ¹³ Suka tashi daga nan, suka sauka kusa da Arnon wanda yake

* 21:3 Horma yana nufin hallaka.

a hamadar da ta miƙe zuwa iyakar Amoriyawa. Arnon shi ne iyakar Mowab, wanda yake tsakanin Mowab da Amoriyawa. ¹⁴ Shi ya sa Littafin Yaƙoƙin UBANGIJI ya ce,

“Waheb ta cikin yankin Sufa, da kwaruruka
na tuddan Arnon, ¹⁵ da gangaren kwaruruka,
wanda ya nausa zuwa garin Ar,
ya kuma dangana da kan iyakar Mowab.”

¹⁶ Daga can, suka gangara zuwa Beyer, wato, rijiyar da UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka tattara mutane duka, zan kuwa ba su ruwa.”

¹⁷ Sai Isra’ilawa suka rera wannan waƙa,
“Ki buɓɓugo da ruwa, Ke rijiya!
Rera waƙa game da ita,

¹⁸ game da rijiyar da ’ya’yan sarki suka haƙa,
rijiyar da manyan mutane masu sandunan sarauta suka nuna da sandunansu.”

Sa’an nan suka tashi daga hamadar, suka tafi Mattana, ¹⁹ daga Mattana, suka tafi Nahaliyel, daga Nahaliyel, suka tafi Bamot, ²⁰ daga Bamot kuma suka tafi kwarin da yake cikin Mowab inda ƙwanƙolin Fisga yake fuskantar hamada.

An ci Sihon da Og

(Maimaitawar Shari’a 2.26-37)

²¹ Isra’ila suka aiki manzanni wurin Sihon sarkin Amoriyawa su ce,

²² “Ka bari mu ratsa ta ƙasarka. Ba za mu shiga wata gona ba, ba za mu kuma shiga gonar inabi, ko mu sha ruwa daga wata rijiya ba. Za mu bi ta babbar hanyar sarki, har mu fita ƙasarka.”

²³ Amma Sihon bai bar Isra’ila su ratsa ta yankinsa ba. Sai ya tara dukan sojojinsa, suka fita zuwa cikin hamada, su yaƙi Isra’ila. Da ya kai Yahaz, sai ya yaƙi Isra’ila. ²⁴ Isra’ila fa suka kashe shi da takobi, suka ƙwace ƙasarsa, tun daga kogin Arnon har zuwa kogin Yabbok, zuwa kan iyakar Ammonawa kawai, gama sun yi wa iyakansu katanga. ²⁵ Isra’ila suka ci dukan biranen Amoriyawa, suka kuma zauna a cikinsu, haɗe da babban birnin Heshbon da dukan ƙauyukanta. ²⁶ Sihon sarkin Amoriyawa ya yi mulkin Heshbon, bayan ya ci sarkin Mowab na dā da yaƙi, ya kuma ƙwace dukan ƙasarsa har zuwa arewancin kogin Arnon.

²⁷ Shi ya sa Amoriyawa suka rubuta wannan waƙa game da Heshbon suka ce,
“Ku zo mu sāke gina Heshbon,
birnin Sihon.

²⁸ “Mayaƙansa sun fito kamar
harshen wuta
suka ƙone birnin Ar na Mowab
suna hallaka ’yan ƙasar
tuddan Arnon.

²⁹ Kaitonki, Mowab!
Gunkinki Kemosh
ya yashe mutanenki;
aka kuma kama su, aka kai su bauta
wajen Sihon sarkin Amoriyawa.

³⁰ “Amma mun tumɓuke su,
mun hallaka garuruwan Heshbon har zuwa Dibon.
Mun ragargaza su har zuwa Nofa
wanda ya miƙe zuwa Medeba.”

³¹ Ta haka Isra’ila suka zauna a ƙasar Amoriyawa.

³² Sai Musa ya aika ’yan leƙen asiri zuwa Yazer. Daga baya, sai Isra’ilawa suka ci ƙauyukan da suke kewaye, suka kuma kori Amoriyawa da suke zaune a can.

(Maimaitawar Shari’a 3.1-11)

³³ Sai suka juya suka haura kan hanya ta zuwa Bashan, inda Og yake sarauta, ya kuwa fito tare da dukan sojojinsa suka yi yaƙi da Isra'ila a Edireyi.

³⁴ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Kada ka ji tsoronsa, gama na ba da shi a gare ka, da dukan sojojinsa da kuma ƙasarsa. Ka yi da shi yadda ka yi da Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon.”

³⁵ Ta haka suka kashe shi, tare da 'ya'yansa maza da kuma dukan sojojinsa, ba wanda ya ragu. Suka kuma mamaye ƙasarsa.

22

Balak ya kira Bala'am

¹ Sai Isra'ilawa suka kama hanya, suka tafi filayen Mowab, a wajen Urdun, a ketare Yeriko,* suka yi sansani a can.

² To, fa, Balak ɗan Ziffor ya ga duk abin da Isra'ila suka yi da Amoriyawa. ³ Sai Mowab ya firgita ƙwarai saboda yawan mutanen. Tsoron Isra'ilawa ya kama su.

⁴ Sai Mowabawa suka ce wa dattawan Midiyawa, “Wannan taron zai lashe duk abin da ya kewaye mu kamar yadda saniya takan lashe ciyawa a fili.”

Saboda haka Balak ɗan Ziffor, wanda yake sarkin Mowab a lokacin, ⁵ ya aika manzanni su zo da Bala'am ɗan Beyor, wanda yake a Fetor, kusa da Kogi,† a ƙasar haihuwarsa. Balak ya ce,

“Ga mutane sun fito daga Masar; sun mamaye ƙasar, suka kuma yi sansani kusa da ni. ⁶ Ka zo yanzu ka la'anta waɗannan mutane, domin sun fi ƙarfina. Wataƙila zan iya cin nasara a kansu, in kuma kore su daga ƙasar. Gama na sani duk waɗanda ka sa musu albarka, sun zama masu albarka ke nan, waɗanda kuma ka la'anta, sun la'antu ke nan.”

⁷ Sai dattawan Mowab da na Midiyawa suka tashi, suka ɗauki kuɗi don duba. Da suka zo wurin Bala'am sai suka faɗa masa abin da Balak ya ce.

⁸ Bala'am ya ce musu, “Ku kwana a nan, ni kuwa zan faɗa muku abin da UBANGIJI ya faɗa mini.” Saboda haka dattawan sarkin Mowab suka zauna da shi.

⁹ Sai Allah ya zo wurin Bala'am ya ce, “Su wane ne waɗannan tare da kai?”

¹⁰ Bala'am ya ce wa Allah, “Balak ɗan Ziffor, sarkin Mowab ne, ya aiko mini wannan saƙo cewa, ¹¹ ‘Ga mutane sun fito daga Masar sun mamaye ƙasar. Ka zo yanzu ka la'anta mini su. Wataƙila ta haka zan yi nasara a kansu, in kuma kore su.’”

¹² Amma Allah ya ce wa Bala'am, “Kada ka tafi tare da su. Kada ka la'anta mutanen nan, gama su masu albarka ne.”

¹³ Kashegari Bala'am ya tashi ya ce wa dattawan Balak, “Ku koma ƙasarku, domin UBANGIJI ya hana ni in tafi tare da ku.”

¹⁴ Saboda haka dattawan Mowab suka koma wurin Balak suka ce, “Bala'am ya ƙi yā zo tare da mu.”

¹⁵ Sai Balak ya aika waɗansu dattawa masu yawa, masu daraja kuma fiye da na dā. ¹⁶ Suka zo wurin Bala'am suka ce,

“Ga abin da Balak ɗan Ziffor ya ce, Kada ka bar wani abu yā hana ka zuwa wurina, ¹⁷ gama zan ba ka lada mai yawa in kuma yi duk abin da ka ce. Ka zo ka la'anta mini waɗannan mutane.”

¹⁸ Amma Bala'am ya amsa musu ya ce, “Ko da a ce Balak zai ba ni gidansa cike da azurfa da zinariya, ba zan yi wani abu ko kaɗan saɓanin umarnin UBANGIJI Allahna ba. ¹⁹ To, fa, sai ku kwana a nan kamar yadda waɗancan suka yi, ni kuma in roki UBANGIJI, in ji, wace magana zai ce mini.”

²⁰ A wannan dare, Allah ya zo wurin Bala'am ya ce, “Da yake waɗannan mutane sun zo su tafi da kai, to, ka tafi tare da su, sai dai ka yi abin da na ce ka yi ne kaɗai.”

Jakin Bala'am

²¹ Bala'am ya tashi da safe, ya ɗaura wa jakarsa sirdi, ya tafi tare da dattawan Mowab. ²² Amma Allah ya husata sa'ad da ya tafi, mala'ikan UBANGIJI kuwa ya tsaya a hanya don yā hana shi. Bala'am kuwa yana kan jakarsa tare da bayinsa biyu. ²³ Da jakar ta hangi mala'ikan UBANGIJI tsaye a hanya da takobi a hannunsa, sai ta kauce daga hanya, ta shiga jeji. Bala'am kuwa ya buge ta don tā koma hanya.

* 22:1 Da Ibraniyanci Urdun na Yeriko; mai yiwuwa suna na tun dā na Kogin Urdun. † 22:5 Wato, Yufertes.

²⁴ Sai mala'ikan UBANGIJI ya tsaya a wata matsattsiyar hanya tsakanin gonaki inabi biyu, da bango a kowane gefe. ²⁵ Sa'ad da jakar ta ga mala'ikan UBANGIJI, sai ta matse a jikin bango, ta goge kafar Bala'am da bangon. Saboda haka sai Bala'am ya sāke bugunta.

²⁶ Sai mala'ikan UBANGIJI ya sha gabansa, ya tsaya a kunkuntaccen wuri inda ba wurin juyawa dama ko hagu. ²⁷ Da jakar ta ga mala'ikan UBANGIJI, sai ta kwanta a kasa, Bala'am kuwa ya husata, sai ya buge ta da sandansa. ²⁸ UBANGIJI ya buɗe bakin jakar, sai jakar ta ce wa Bala'am, "Me na yi maka da ka buge ni har sau uku?"

²⁹ Bala'am ya ce wa jakar "Domin kin wulaƙanta ni! Da a ce ina da takobi a hannuna da zan kashe ki nan take."

³⁰ Jakar ta ce wa Bala'am, "Ni ba jakarka ba ce wadda kake hawa kullum, har yā zuwa yau? Na taɓa yin maka haka?"

Bala'am ya ce, "A'a."

³¹ Sa'an nan UBANGIJI ya buɗe idanun Bala'am, ya kuwa ga mala'ikan UBANGIJI tsaye a hanya da takobi a zāre. Sai ya sunkuyar da kansa, ya fāɗi rubda ciki.

³² Sa'an nan mala'ikan UBANGIJI ya tambaye shi, "Don me ka buge jakarka har sau uku? Na fito ne don in hana ka, gama hanyarka ba daidai ba ce a gabana. ³³ Jakar ta gan ni, ta kauce mini har sau uku. Da a ce ba tā kauce ba, lalle da na kashe ka, in kuwa bar ta da rai."

³⁴ Bala'am ya ce wa mala'ikan UBANGIJI, "Na yi zunubi. Ban san ka tsaya a hanya don ka hana ni ba. Yanzu in ba ka ji daɗin tafiyata, sai in koma."

³⁵ Mala'ikan UBANGIJI ya ce wa Bala'am, "Ka tafi tare da mutanen, amma abin da na faɗa maka ne kaɗai za ka faɗa." Saboda haka Bala'am ya tafi tare da dattawan Balak.

³⁶ Da Balak ya ji cewa Bala'am yana zuwa, sai ya fito, ya tarye shi a garin Mowabawa da suke a iyakar Arnon, a ƙarshen yankinsa. ³⁷ Balak ya ce wa Bala'am, "Ban aika maka saƙo cikin gagawa ba? Me ya sa ba ka zo ba? Ko ban isa in sāka maka ba ne?"

³⁸ Bala'am ya amsa ya ce, "To, ai, ga shi, na zo yanzu. Ina da wani ikon yin wata magana ne? Dole in faɗa abin da Allah ya ce in faɗa ne kawai."

³⁹ Sa'an nan Bala'am ya tafi tare da Balak zuwa Kiriyat-Huzot, ⁴⁰ a can ya yi hadaya da shanu da tumaki, ya kuwa aika wa Bala'am da dattawan da suke tare da shi. ⁴¹ Kashigari, Balak ya ɗauki Bala'am ya kai shi kan Bamot Ba'al, daga can ya iya ganin sassan sansanin Isra'ilawa.

23

Maganar Bala'am ta farko na abin da Allah ya faɗa

¹ Bala'am ya ce, "Ka gina mini bagadai bakwai a nan, ka shirya mini bijimai bakwai da raguna bakwai." ² Balak ya yi yadda Bala'am ya faɗa, sai su biyu suka miƙa bijimi da rago a kan kowane bagade.

³ Sa'an nan Bala'am ya ce wa Balak, "Tsaya nan kusa da hadayarka, ni kuwa in koma wani wurin da yake a kaɗaice. Wataƙila UBANGIJI zai sadu da ni. Duk abin da ya bayyana mini, zan faɗa maka." Sai ya haura kan wani wurin da yake a kaɗaice a tudun.

⁴ Allah kuwa ya sadu da Bala'am. Bala'am ya ce, "Na shirya bagadai bakwai, na kuma miƙa bijimi guda da rago guda, a kan kowane bagade."

⁵ UBANGIJI ya ba wa Bala'am saƙo ya ce, "Ka koma wurin Balak, ka faɗa masa wannan saƙo."

⁶ Saboda haka, sai Bala'am ya koma wurin Balak ya same shi tsaye a kusa da hadayarsa, tare da dukkan dattawan Mowab. ⁷ Sai Bala'am ya furta abin da Allah ya faɗa masa ya ce, "Balak ya kawo ni daga Aram,

sarkin Mowab ya kawo ni daga gabashin duwatsu.

Ya ce, 'Zo, ka la'anta mini Yakub;
zo, ka tsine Isra'ila.'

⁸ Yaya zan iya la'anta
waɗanda Allah bai la'anta ba?

Yaya zan tsine
waɗanda UBANGIJI bai tsine ba?

⁹ Daga kan duwatsu na gan su,
 daga bisa kan tuddai na hange su.
 Na ga mutane da suke zaune su kaɗai
 ba sa ɗauki kansu ɗaya da al'ummai ba.

¹⁰ Wa zai iya kidaya kurar Yakub
 ko yā kidaya kashi ɗaya bisa huɗu na Isra'ila?
 Bari in mutu, mutuwar adali
 karshena kuma yā zama kamar nasu!”

¹¹ Balak ya ce wa Bala'am, “Me ke nan ka yi mini? Na kawo ka, ka la'anta abokan gābana, sai ga shi albarka kake sa musu!”

¹² Bala'am ya ce, “Ba dole in faɗa abin da UBANGIJI ya sa a bakina ba?”

Maganar Bala'am ta biyu na abin da UBANGIJI ya faɗa

¹³ Sa'an nan Balak ya ce masa, “Zo, mu tafi wani wuri inda za ka gan su; a nan kana ganin sashe ne kawai, ba dukansu ba. Daga can kuwa, ka la'anta mini su.” ¹⁴ Saboda haka ya ɗauke shi zuwa filin Zofim a kwankolin Fisga, a can ya gina bagadai bakwai, ya kuma miƙa bijimi da rago a kan kowane bagade.

¹⁵ Bala'am ya ce wa Balak, “Tsaya nan kusa da hadayarka, ni kuwa in je in sadu da UBANGIJI a can.”

¹⁶ UBANGIJI ya sadu da Bala'am, ya kuma ba shi saƙo ya ce, “Koma wurin Balak ka ba shi wannan saƙo.”

¹⁷ Saboda haka ya tafi ya same Balak tsaye a kusa da hadayarsa, tare da dattawan Mowab. Balak ya tambaye Bala'am ya ce, “Mene ne UBANGIJI ya ce?”

¹⁸ Sai Bala'am ya furta saƙon da aka ba shi ya ce,
 “Tashi, Balak, ka saurara;
 ka kasa kunne gare ni, ɗan Ziffor.

¹⁹ Allah ba mutum ba ne, da zai yi karya,
 shi ba ɗan mutum ba ne, da zai canja tunaninsa.
 Yana maganar abin da ba zai iya aikata ba ne?
 Yakan kuma yi alkawarin da ba zai iya cikawa ba?

²⁰ Na karɓi umarni in sa albarka;
 na kuwa sa albarka, ba zan iya janye ta ba.

²¹ “Bai ga mugunta a cikin Yakub ba,
 bai kuma ga wahala a Isra'ila ba.*

UBANGIJI Allahnsu yana tare da su;
 sowar Sarki yana cikinsu.

²² Allah ya fitar da su daga Masar;
 suna da karfi iri na kutunkun ɓauna.

²³ Ba wata maitar da za tā ci Yakub,
 ba sihiri da zai cuci Isra'ila.

Yanzu za a ce game da Yakub
 da Isra'ila, ‘Duba abin da Allah ya yi!’

²⁴ Mutane sun tashi kamar kaƙƙarfar zakanya;
 sun tā da kansu kamar zaki
 wanda ba ya hutawa

sai ya cinye naman abin da ya kama
 ya kuma sha jinin abin da ya kama.”

²⁵ Sai Balak ya ce wa Bala'am, “Kada ka la'anta su, kada kuma ka sa musu albarka!”

²⁶ Bala'am amsa ya ce, “Ban faɗa maka zan yi kaɗai abin da UBANGIJI ya ce ba?”

Maganar Bala'am ta uku na abin da UBANGIJI ya faɗa

* 23:21 Ko kuwa Bai dubi laifofin Yakub ba, ka a sami wani abin da ba daidai ba a cikin Isra'ila

²⁷ Sai Balak ya ce wa Bala'am, "Zo in kai ka wani wuri. Watafila zai gamshi Allah, yā bari ka la'anta mini su daga can." ²⁸ Balak kuwa ya ɗauki Bala'am zuwa ƙwankolin Feyor, wanda yake fuskantar hamada.

²⁹ Bala'am ya ce, "Ka gina mini bagadai bakwai a nan, ka kuma shirya mini bijimai bakwai da raguna bakwai." ³⁰ Balak ya yi yadda Bala'am ya ce, ya kuwa miƙa bijimi da rago a kan kowane bagade.

24

¹ To, da Bala'am ya ga cewa UBANGIJI yana jin daɗɗin sa wa Isra'ila albarka, bai koma wajen sihiri kamar dā ba, amma ya juya fuskarsa wajen hamada. ² Da Bala'am ya duba sai ya ga Isra'ila sun yi sansani kabila, kabila, Ruhun Allah kuwa ya sauko masa, ³ sai ya yi annabcinsa ya ce,

"Maganar Bala'am ɗan Beyor,

sakon mutumin da idanunsa ke gani sarai,

⁴ maganar mutumin da ya saurari maganar Allah,

maganar wanda yake ganin wahayi daga Maɗaukaki,*

mutumin da ya fāɗi rubda ciki, wanda kuma idanunsa suna a buɗe.

⁵ "Ina misalin kyan tentunanka, ya Yakub,
wuraren zamanka, ya Isra'ila!

⁶ "Kamar kwaruruka suke a shimfiɗe,
kamar lambu kusa da rafi,
kamar itatuwan aloyes da UBANGIJI ya dasa,
kamar itatuwa al'ul kusa da ruwaye.

⁷ Ruwa zai kwararo daga bokitinsu;
irinsu za su sami ruwa a yalwace.

"Sarkinsu zai fi sarkin Agag;
mulkinsu zai ɗaukaka.

⁸ "Allah ya fitar da su daga Masar;
suna da ƙarfin kutunkun ɓauna.
Sun cinye abokan gāban,
suka kakkarya ƙasusuwansu;
da kibiyoyinsu suka sossoke su.

⁹ Kamar zaki sun laɓe sun kwanta,
kamar zakanya, wa zai yi ƙarfin hali yā tashe su?

"Bari waɗanda suka albarkace ka, su sami albarka
waɗanda kuma suka la'anta ka, su la'antu!"

¹⁰ Fushin Balak ya ƙuna a kan Bala'am. Ya tafa hannunsa, ya ce masa, "Na kira ka don ka la'anta abokan gābana, amma sai ga shi ka sa musu albarka har sau uku. ¹¹ Yanzu ka bar nan ka tafi gida! Na ce zan sāka maka da lada mai kyau, amma UBANGIJI ya hana ka samun ladan."

¹² Bala'am ya ce wa Balak, "Ban faɗa wa 'yan aikan da ka aiko wurina ba cewa, ¹³ 'Ko da a ce Balak zai ba ni gidansa cike da azurfa da zinariya, ba zan yi wani abu ko kaɗan saɓanin umarnin UBANGIJI Allahna ba, kuma dole in faɗa abin da UBANGIJI ya ce ne kawai?' ¹⁴ Yanzu zan koma wajen mutanena, amma bari in gargaɗe ka game da abin da mutanen nan za su yi wa mutanenka cikin kwanaki masu zuwa."

Maganar Bala'am ta huɗu na abin da Allah ya faɗa

¹⁵ Sa'an nan ya furta sakonsa.

"Maganar Bala'am ɗan Beyor,

sakon mutumin da idanunsa ke gani sarai,

* 24:4 Da Ibraniyanci Shaddai; haka ma a aya 16.

¹⁶ maganar mutumin da ya saurari maganar Allah,
wanda yake da sani daga Mafi Daukaka,
wanda yake ganin wahayi daga Maɗaukaki,
wanda ya fāɗi rubda ciki, wanda kuma idanunsa suna a buɗe.

¹⁷ “Na gan shi, amma ba yanzu ba;
na hange shi, amma ba kusa ba.
Tauraro zai fito daga Yaƙub;
sandan mulki zai fito daga Isra’ila.
Zai ragargaje goshin Mowab,
kawunan dukan ’ya’yan Set.

¹⁸ Za a ci Edom da yaƙi;
za a ci Seyir, abokiyar gābanta,
amma Isra’ila zai ƙara ƙarfi.

¹⁹ Mai mulki zai fito daga Yaƙub
yā hallaka waɗanda suka ragu a birnin.”

Maganar Bala’am ta ƙarshe na abin da Allah ya faɗa

²⁰ Sai Bala’am ya ga Amalek, ya kuma furta maganarsa.
“Amalek yana cikin al’ummai na fari,
amma zai zama na ƙarshen da za a hallaka.”

²¹ Sai ya ga Keniyawa, ya kuma furta maganarsa.
“Wurin zamanku lafiya yake,
an kuma sa sheƙarku a cikin duwatsu;
²² duk da haka, za a hallaka ku Keniyawa
sa’ad da Asshur ya kame ku.”

²³ Sai ya furta maganarsa ya ce,
“Wayyo, wa zai rayu sa’ad da Allah ya yi haka?

²⁴ Jiragen ruwa za su zo daga Kittim;
za su murkushe Asshur da Eber,
amma su ma za a hallaka su.”

²⁵ Sa’an nan Bala’am ya tashi ya koma gidan, Balak kuma ya yi tafiyarsa.

25

Mowab sun rinjaye Isra’ila

¹ Lokacin da Isra’ila suke a sansani a Shittim, sai maza suka fara yin lalata da matan Mowabawa,
² waɗanda suka gayyace su zuwa wajen hadayu na allolinsu. Mutane suka ci suka kuma yi wa
waɗannan alloli sujada. ³ Ta haka Isra’ila suka sa kai a bautar gumaka Ba’al-Feyor. UBANGIJI kuwa ya
husata da su.

⁴ UBANGIJI ya ce wa Musa, “Ka kama dukan shugabannin mutanen nan, ka kashe su, ka kuma bar
su a tsakar rana a gaban UBANGIJI, don UBANGIJI yā huce daga fushin da nake yi da Isra’ila.”

⁵ Saboda haka Musa ya ce wa alƙalan Isra’ila, “Dole kowannenku yā kashe mutanen nan da suka
haɗa kai cikin bautar Ba’al-Feyor.”

⁶ Sa’an nan wani mutumin Isra’ila ya kawo wata Bamidiyana a iyalsinsa a idon Musa da dukan taron
jama’ar Isra’ila, yayinda suke kuka a ƙofar Tentin Sujada. ⁷ Da Finehas ɗan Eleyazar, ɗan Haruna,
firist, ya ga haka, sai ya bar taron, ya ɗauki māshi ⁸ ya bi mutumin Isra’ilan nan cikin tenti, ya soke
dukansu biyu, māshin ya ratsa jikin mutumin Isra’ilan har zuwa jikin macen. Sa’an nan aka tsai da
annoban nan a kan Isra’ilawa. ⁹ Waɗanda suka mutu a wannan annoba, sun kai mutum 24,000.

¹⁰ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹¹ “Finehas ɗan Eleyazar, ɗan Haruna, firist, ya kawar da fushina daga
Isra’ilawa; saboda ya yi kishi irin nawa a gabansu, don haka saboda ɗaukakata ban kawo ƙarshensu
ba. ¹² Saboda haka ka faɗa masa cewa zan yi alƙawarin salama da shi. ¹³ Shi da zuriyarsa za su kasance

da alkawari na zama firist har abada, saboda kishinsa domin ɗaukakar Allahnsa, ya kuma yi kafara domin Isra'ilawa."

¹⁴ Sunan mutumin Isra'ilan da aka kashe tare da macen nan Bamidiyana kuwa Zimri ne, ɗan Salu, shugaban mutanen Simeyon. ¹⁵ Sunan macen nan Bamidiyana da aka kashe kuwa Kozbi ne, 'yar Zur, wani basaraken iyalin Midiyawa.

¹⁶ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁷ "Ka ɗauki Midiyawa a matsayin abokan gāba, ka kuma kashe su, ¹⁸ gama sun ɗauke ku a matsayin abokan gāba, sa'ad da suka ruɗe ku a kan al'amuran Feyor da 'yar'uwersu Kozbi 'yar shugaban Midiyawa, macen da aka kashe a annoba ta dalili Feyor."

26

Kidaya ta biyu

¹ Bayan annobar, sai UBANGIJI ya yi magana da Musa da Eleyazar ɗan Haruna, firist ya ce, ² "Ku kidaya dukan jama'ar Isra'ila daga mai shekaru ashirin zuwa gaba da za su iya aikin sojan Isra'ila."

³ Musa da Eleyazar firist suka yi musu magana a filayen Mowab kusa da Urdun daga ketaren Yeriko, suka ce, ⁴ "Ku kidaya maza daga mai shekara ashirin zuwa gaba yadda UBANGIJI ya umarci Musa."

Waɗannan su ne Isra'ilawan da suka fito daga Masar.

⁵ Zuriyar Ruben ɗan fari na Isra'ila,

daga Hanok; kabilar Hanokawa;

daga Fallu; kabilar Falluyawa;

⁶ daga Hezron, kabilar Hezronawa;

daga Karmi, kabilar Karmiyawa.

⁷ Waɗannan su ne kabilan Ruben; jimillarsu ta kai 43,730.

⁸ Dan Fallu kuwa shi ne Eliyab, ⁹ 'ya'yan Eliyab maza kuwa su ne, Nemuwel, Datan da Abiram.

Datan da Abiram nan, su ne shugabannin mutanen da suka tayar wa Musa da Haruna, suna kuma cikin waɗanda suka bi Kora sa'ad da ya tayar wa UBANGIJI. ¹⁰ Kasa kuwa ta buɗe ta haɗiye su tare da Kora, wanda ƙungiyarsa ta mutu sa'ad da wuta ta cinye mutum 250. Wannan kuwa ya zama alamar faɗakarwa. ¹¹ Amma fa, zuriyar Kora ba tā mutu ba.

¹² Zuriyar Simeyon bisa ga kabilansu,

daga Nemuwel, kabilar Nemuwelawa;

daga Yamin, kabilar Yaminawa;

daga Yakin, kabilar Yakinawa;

¹³ daga Zera, kabilar Zerawa;

daga Sha'ul, kabilar Sha'ul.

¹⁴ Waɗannan su ne kabilan Simeyon; jimillarsu ta kai 22,200.

¹⁵ Zuriyar Gad bisa ga kabilansu,

daga Zafon, kabilar Zafonawa;

daga Haggi, kabilar Haggiwa;

daga Shuni, kabilar Shunawa;

¹⁶ daga Ozni, kabilar Ozniyawa

daga Eri, kabilar Eriyawa;

¹⁷ daga Arod, kabilar Arodiyawa;

daga Areli, kabilar Areliyawa.

¹⁸ Waɗannan su ne kabilan Gad, jimillarsu ta kai 40,500.

¹⁹ Er da Onan, 'ya'yan Yahuda ne, amma sun mutu a Kan'ana.

²⁰ Zuriyar Yahuda bisa ga kabilansu,

daga Shela, kabilar Shelayawa

daga Ferez, kabilar Ferezawa;
daga Zera, kabilar Zerawa;

²¹ Zuriyar Ferez kuwa,
daga Hezron, kabilar Hezronawa;
daga Hamul; kabilar Hamulawa.

²² Waƙannan su ne kabilan Yahuda; jimillarsu ta kai 76,500.

²³ Zuriyar Issakar bisa ga kabilansu,
daga Tola, kabilar Tolatawa;
daga Fuwa, kabilar Fuwayawa;
²⁴ daga Yashub, kabilar Yashubawa;
daga Shimron, kabilar Shimronawa.

²⁵ Waƙannan su ne kabilan Issakar; jimillarsu ta kai 64,300.

²⁶ Zuriyar Zebulun bisa ga kabilansu,
daga Sered, kabilar Seredawa;
daga Elon kabilar Elonawa;
daga Yaleyel; kabilar Yaleyewa.

²⁷ Waƙannan su ne kabilan Zebulun, jimillarsu ta kai 60,500.

²⁸ Zuriyar Yusuf bisa ga kabilansu ta wurin Manasse da Efraim.

²⁹ Zuriyar Manasse,
daga Makir, kabilar Makiriyawa (Makir shi ne mahaifin Gileyad);
daga Gileyad, kabilar Gileyadawa.

³⁰ Waƙannan su ne zuriya Gileyad,
daga Iyezer, kabilar Iyezerawa;
daga Helek, kabilar Helekawa;
³¹ daga Asriyel, kabilar Asriyelawa;
daga Shekem, kabilar Shekem;

³² daga Shemida, kabilar Shemadawa;
daga Hefer, kabilar Heferawa.

³³ (Zelofehad ɗan Hefer, ba shi da 'ya'ya maza; 'yan mata ne kaɗai ya haifa, sunayensu kuwa su ne Mala, Nowa, Hogla, Milka da Tirza.)

³⁴ Waƙannan su ne kabilan Manasse, jimillarsu ta kai 52,700.

³⁵ Waƙannan su ne kabilan Efraim bisa ga kabilansu,
daga Shutela, kabilar Shutelawa;
daga Beker, kabilar Bekerawa;
daga Tahan, kabilar Tahanawa.

³⁶ Waƙannan su ne kabilan Shutelawa,
daga Eran, kabilar Eranawa.

³⁷ Waƙannan su ne kabilan Efraim; jimillarsu ta kai 32,500.

Waƙannan su ne kabilan Yusuf ta wurin kabilansu.

³⁸ Zuriyar Benyamin bisa ga kabilansu,
daga Bela, kabilar Belawa;
daga Ashbel, kabilar Ashbelawa;
daga Ahiram, kabilar Ahiramawa;
³⁹ daga Shufam, kabilar Shufamawa;
daga Hufam, kabilar Hufamawa.
⁴⁰ Zuriyar Bela daga Ard da Na'aman,
daga Ard, kabilar Ardawa;

daga Na'aman, kabilan Na'amawa;

⁴¹ Waƙannan su ne kabilan Benyamin, jimillarsu ta kai 45,600.

⁴² Waƙannan su ne kabilan Dan bisa ga kabilarsu,
daga Shuham, kabilan Shuhamawa.

Waƙannan su ne kabilan Dan. ⁴³ Dukansu kabilan Shuhamawa ne, jimillarsu ta kai 64,400.

⁴⁴ Zuriyar Asher bisa ga kabilansu,
daga Imna, kabilan Imnawa
daga Ishbi, kabilan Ishbiyawa;
daga Beriya, kabilan Beriyyawa;

⁴⁵ daga zuriyar Beriyya kuwa,
daga Heber, kabilan Heberawa;
daga Malkiyel, kabilan Malkiyelawa.

⁴⁶ (Asher yana da 'ya mace da ake kira Sera.)

⁴⁷ Waƙannan su ne kabilan Asher; jimillarsu ta kai 53,400.

⁴⁸ Zuriyar Naftali bisa ga kabilansu,
daga Yazeyel, kabilan Yazeyelawa;
daga Guni, kabilan Guniyawa;

⁴⁹ daga Yezer, kabilan Yezerawa;
daga Shillem, kabilan Shillemawa.

⁵⁰ Waƙannan su ne kabilan Naftali, jimillarsu ta kai 45,400.

⁵¹ Dukan jimillar mazan Isra'ila ta kai 601,730.

⁵² UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁵³ “Ka rarraba musu kasar a matsayin gādo, bisa ga yawan kabila. ⁵⁴ Ga kungiya mafi girma, ka ba ta rabo mafi girma; ga kamar kungiya kuwa, ka ba ta kamar rabo; kowane zai karɓa rabonsa ga yawan mutanen da aka rubuta. ⁵⁵ Ka tabbatar an rarraba kasar ta wurin rabo. Abin da kowace kungiya ta gāda zai zama bisa ga sunayen kabilan kakanninta. ⁵⁶ Za a raba kowane gādo bisa ga rabo tsakanin manyan da kanana kungiyoyi.”

⁵⁷ Waƙannan su ne Lawiyawa da a kidaya bisa ga kabilansu,
daga Gershom, kabilan Gershonawa;
daga Kohat, kabilan Kohatawa;
daga Merari, kabilan Merari.

⁵⁸ Waƙannan kuma su ne kabilan Lawiyawa,
kabilan Libniyawa,
kabilan Hebronawa,
kabilan Maliyawa,
kabilan Mushiyawa,
kabilan Korayawa

(Kohat shi ne kakan Amram; ⁵⁹ sunan matan Amram shi ne Yokebed, ita zuriyar Lawi ce, wadda aka haifa wa Lawiyawa* a Masar. A wajen Amram kuwa ta haifi Haruna, Musa da kuma 'yar'uwersu Miriyam. ⁶⁰ Haruna shi ne mahaifin Nadab, Abihu, Eleyazar da kuma Itamar. ⁶¹ Amma Nadab da Abihu sun mutu sa'ad da suka miƙa hadaya da haramtacciyar wuta a gaban UBANGIJI.)

⁶² Dukan 'ya'yan Lawiyawa maza daga wata ɗaya zuwa gaba, jimillarsu ta kai 23,000. Ba a kidaya su tare da sauran Isra'ilawa ba, domin ba a ba su gādo tare da su ba.

* 26:59 Ko kuwa Yokebed, 'yar Lawi, wadda aka haifa wa Lawi

⁶³ Waɗannan su ne waɗanda Musa da Eleyazar firist, suka kidaya sa'ad da suka kidaya Isra'ilawa a filaye Mowab kusa da Urdun a hayen Yeriko. ⁶⁴ Ba ko ɗayansu da yake cikin waɗanda Musa da Haruna firist, suka kidaya sa'ad da suka kidaya Isra'ilawa a Hamadar Sinai. ⁶⁵ Gama UBANGIJI ya riga ya gaya wa waɗancan Isra'ilawa cewa lalle za su mutu a hamada, kuma ba ko ɗayansu da ya rage, sai Kaleb ɗan Yefunne da Yoshuwa ɗan Nun.

27

'Ya'yan Zelofehad mata

¹ 'Ya'yan nan mata na Zelofehad, ɗan Hefer, ɗan Gileyad, ɗan Makir, ɗan Manasse, suna cikin kabilan Manasse ɗan Yusuf, suka tafi ƙofar shiga Tentin Sujada. Sunayensu kuwa su ne Mala, Nowa, Hogla, Milka da kuma Tirza. ² Da suka tafi ƙofar shiga Tentin Sujada, sai suka tsaya a gaban Musa, Eleyazar firist, shugabannin da sauran taro, suka ce, ³ "Mahaifinmu ya mutu a hamada. Ba ya cikin mabiyar Kora waɗanda suka taru suka tayar wa UBANGIJI, amma ya mutu ne saboda zunubinsa, bai kuma bar 'ya'ya maza ba. ⁴ Me ya sa sunan mahaifinmu zai bace a kabilarsa don kawai ba shi da ɗa? Ka ba mu gādo cikin 'yan'uwan mahaifinmu."

⁵ Saboda haka Musa ya kawo maganarsu a gaban UBANGIJI. ⁶ UBANGIJI kuwa ya ce wa masa, ⁷ "Abin da 'ya'yan nan mata na Zelofehad suke faɗi gaskiya ne. Dole ka ba su mallaka a matsayin gādo cikin 'yan'uwan mahaifinsu, ka kuma mayar musu da gādon mahaifinsu.

⁸ "Ka faɗa wa Isra'ilawa cewa, 'In wani ya mutu ba shi da ɗa, a ba da gādon ga 'yarsa. ⁹ In ba shi da diya, sai a ba wa 'yan'uwansa gādon. ¹⁰ In ba shi da 'yan'uwa, a ba da gādon ga 'yan'uwan mahaifinsa. ¹¹ In mahaifinsa ba shi da 'yan'uwa, a ba da gādon ga danginsa na kusa, a kabilarsa don yā mallaka. Wannan ya zama ka'ida wa Isra'ilawa, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.'"

*Yoshuwa zai gāji Musa**(Maimaitawar Shari'a 31.1-8)*

¹² Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, "Hau bisa wannan dutse a Abarim. Ka ga kasar da na ba wa Isra'ilawa. ¹³ Bayan ka gani, kai ma za ka bi ƙafafun mutanenka, kamar yadda ɗan'uwan Haruna ya yi, ¹⁴ gama sa'ad da jama'a suka yi tayarwa saboda rashin ruwa a Hamadan Zin, ku biyu, ba ku kiyaye umarnina don ku ɗaukaka ni matsayin mai tsarki, a gabansu ba." (Waɗannan su ne ruwaye na Meriba da Kadesh, a Hamadan Zin.)

¹⁵ Musa ya ce wa UBANGIJI, ¹⁶ "Bari UBANGIJI, Allah na ruhohin 'yan adam, yā naɗa wani a kan wannan jama'a ¹⁷ yā shiga, yā kuma fita a gabansu, wanda zai bishe su zuwa waje, yā kuma dawo da su ciki, don kada mutanen UBANGIJI su zama kamar tumakin da ba su da makiyayi."

¹⁸ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, "Ka ɗauki Yoshuwa ɗan Nun, mutumin da ruhun shugabanci yake a cikinsa, ka ɗibiya masa hannunka. ¹⁹ Ka sa yā tsaya a gaban Eleyazar firist, da gaban dukan jama'a, sa'an nan ka keɓe shi a gabansu. ²⁰ Ka danƙa masa ikonka don dukan jama'a Isra'ilawa su yi masa biyayya. ²¹ Zai tsaya a gaban Eleyazar firist, wanda zai nemi masa shawara ta wurin Urim a gaban UBANGIJI. Da umarninsa, da shi da dukan jama'ar Isra'ilawa za su fita, da umarninsa kuma za su shiga."

²² Musa ya yi yadda UBANGIJI ya umarce shi. Ya ɗauki Yoshuwa, ya sa ya tsaya a gaban Eleyazar firist, da kuma gaban dukan jama'a. ²³ Sai ya ɗibiya masa hannuwansa, ya keɓe shi, yadda UBANGIJI ya umarta ta wurin Musa.

28

*Hadaya na kullayaumi**(Fitowa 29.38-43; Firistoci 6.8-13)*

¹ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, ² "Ka umarci Isra'ilawa cewa, 'Ku tabbatar kun miƙa mini hadaya ta abinci ta wuta mai daɗin kanshi a gare ni, a daidai lokaci.' ³ Ka gaya musu, 'Ga hadaya ta ƙonawa ta kowace rana, da za ku miƙa wa UBANGIJI, raguna biyu, bana ɗaya-ɗaya, marasa lahani. ⁴ A miƙa rago ɗaya da safe, ɗaya kuma da yamma, ⁵ tare da hadaya ta lallausan gari kashi ɗaya bisa goma na efan, kwaɓaɓɓe da kwalaba ɗaya na man zaitun mafi kyau. ⁶ Wannan ita ce hadaya ta ƙonawa ta kullum

wadda aka kafa a Dutsen Sinai, don daɗin kanshi, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga UBANGIJI. ⁷ Hadaya ta sha, za ta zama kwalaba ɗaya na ruwan inabi, da ɗan rago guda. Za a kwarara hadaya ta sha ga UBANGIJI a wuri mai tsarki. ⁸ Dayan ɗan ragon kuma za a miƙa shi da yamma, tare irin hadaya ta lallausan gari, da hadaya ta sha da ka yi da safe. Wannan hadaya ce ta konawa mai daɗin kanshi ga UBANGIJI.

Hadayun Asabbaci

⁹ “A ranar Asabbaci, za a miƙa ’yan raguna biyu, bana ɗaya-ɗaya marasa lahani, tare da hadaya ta sha, da hadaya ta lallausan gari kashi biyu bisa goma na efa, kwaɓaɓɓe da mai. ¹⁰ Wannan ita ce hadaya ta konawa ta kowace Asabbaci, ban da hadaya ta konawa ta kullum, tare da ta hadaya ta sha.

Hadayu na Kowane Wata

¹¹ “A rana ta fari ga kowane wata, za a miƙa wa UBANGIJI hadayun ’yan bijimai biyu, rago ɗaya, da ’yan tumaki bakwai, bana ɗaya-ɗaya, dukansu kuma marasa lahani. ¹² Da kowane bijimi, a kasance da hadaya ta lallausan garin da aka kwaɓa da mai na kashi uku bisa goma na efa; da ɗan rago kuwa, a kasance da hadaya ta lallausan garin da aka kwaɓa da mai na kashi biyu bisa goma na efa; ¹³ da kowane tunkiya kuma, a kasance da hadaya ta lallausan garin da aka kwaɓa da mai, na kashi ɗaya bisa goma na efa. Wannan hadaya ce da aka kone da wuta ga UBANGIJI. ¹⁴ Da kowane bijimi, za a kasance da hadaya ta sha, na rabin kwalabar ruwan inabi; da rago kuwa, a kasance da kashi ɗaya bisa uku; da kowace tunkiya kuma, a kasance da kashi ɗaya bisa huɗu. Wannan ita ce hadaya ta konawa don tsayawar kowane sabon wata na shekara. ¹⁵ Ban da hadaya ta konawa ta kullum tare da hadaya ta sha, za a miƙa bunsuru ɗaya ga UBANGIJI, hadaya ce don zunubi.

Bikin Ketarewa (Fristoci 23.4-8)

¹⁶ “Za a yi Bikin Ketarewa ga UBANGIJI a rana ta goma sha huɗu ga wata na fari. ¹⁷ A rana ta goma sha biyar ga wannan wata, za a yi biki; kwana bakwai za a ci burodi marar yisti. ¹⁸ A rana ta farko, za ku yi tsattsarkan taro, ba kuwa za a yi aikin da aka saba yi na kullum ba. ¹⁹ Za a miƙa hadaya ta konawa da bijimai biyu, rago ɗaya, da ’yan raguna bakwai, bana ɗaya-ɗaya; dukansu kuma marasa lahani ga UBANGIJI. ²⁰ Da kowane bijimi, a shirya kashi ɗaya bisa uku na efan lallausan gari, kwaɓaɓɓe da mai; da rago guda kuwa, a shirya kashi biyu bisa goma na efan lallausan gari, kwaɓaɓɓe da mai; ²¹ da kowane ’yan raguna bakwai, kashi ɗaya bisa goma. ²² A haɗa da bunsuru guda, a matsayin hadaya don zunubi, don yin muku kafara. ²³ Ku shirya wannan tare da hadaya ta konawa ta kowace safiya. ²⁴ Ta haka za a shirya abinci don hadayar da aka yi da wuta, kowace rana, har kwana bakwai don daɗin kanshi ga UBANGIJI; a shirya shi haɗe da hadaya ta konawa ta kullum, da kuma hadaya ta sha. ²⁵ A rana ta bakwai, za ku yi tsattsarkan taro, amma ba za a yi aikin da aka saba yi kullum ba.

Bikin Makoni (Fristoci 23.15-22)

²⁶ “A ranar nunan fari, sa’ad da za ku miƙa wa UBANGIJI hadayar sabon hatsi, a lokacin Bikin Makoni, za a yi tsattsarkan taro, ba kuwa za a yi aikin da aka saba yi ba. ²⁷ A miƙa hadaya ta konawa da ’yan bijimai biyu, rago ɗaya da ’yan raguna bakwai, bana ɗaya-ɗaya don daɗin kanshi ga UBANGIJI. ²⁸ Da kowane bijimi a kasance da hadaya ta lallausan gari kashi uku bisa goma na efa, kwaɓaɓɓe da mai; da rago kuwa, a kasance da hadaya ta lallausan gari kashi biyu bisa goma na efa, kwaɓaɓɓe da mai; ²⁹ da kowane ’yan raguna bakwai, kashi ɗaya bisa goma. ³⁰ A haɗa da bunsuru guda don yin muku kafara. ³¹ A miƙa waɗannan tare da hadayarsu ta sha, haɗe da hadaya ta konawa ta kullum, da kuma hadayarta ta sha. A tabbata dabbobin nan marasa lahani ne.

Bikin Kahoni (Fristoci 23.23-25)

¹ “A rana ta farko ga wata na bakwai, a yi tsattsarkan taro, kada kuma a yi aikin da aka saba na kullum. Rana ce don busa kahoni. ² Za a miƙa hadaya ta konawa da bijimi guda, rago guda, ’yan raguna

bakwai, bana ɗaya-ɗaya don daɗin kanshi ga UBANGIJI, duka su kasance marasa lahani. ³ Tare da bijimin za a kuma miƙa hadaya ta gari na kashi ɗaya bisa goma na efa na lallausan gari, kwaɓaɓɓe da mai; da rago guda, kashi biyu bisa goma na efa na lallausan gari, kwaɓaɓɓe da mai; ⁴ kowane 'yan raguna bakwai, kashi ɗaya bisa goma. ⁵ A haɗa da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, don yin muku kafara. ⁶ Waɗannan ƙari ne ga hadayun ƙonawa na wata-wata da na kullayami, tare da hadayun garinsu da hadayun sha yadda aka tsara. Hadayu ne da aka miƙa wa UBANGIJI ta wuta don daɗin kanshi.

Ranar Kafara

(Firistoci 23.26-32)

⁷ “A rana ta goma ga wannan watan bakwai, za a yi tsattsarkan taro. Ba za ku ci abinci ba, ba kuma za ku yi aiki ba. ⁸ Za a miƙa hadaya ta ƙonawa da bijimi guda, rago guda, da kuma 'yan raguna bakwai, 'yan bana ɗaya-ɗaya, dukansu marasa lahani don daɗin kanshi ga UBANGIJI. ⁹ Tare da bijimin a miƙa hadaya ta gari na kashi ɗaya bisa goma na efa, na lallausan gari kwaɓaɓɓe, da mai; da rago guda, kashi biyu bisa goma na efa, na lallausan gari kwaɓaɓɓe, da mai; ¹⁰ kowane 'yan raguna bakwai, kashi ɗaya bisa goma. ¹¹ A haɗa da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, don yin muku kafara da kuma hadaya ta ƙonawa ta kullum; tare da hadaya ta garinta, da kuma hadayu na shansu.

Bikin tabanakul

(Firistoci 23.33-44)

¹² “A rana ta goma sha biyar ga wata na bakwai, za a yi tsattsarkan taro, ba kuwa za a yi aikin da aka saba yi ba. Ku yi biki ga UBANGIJI har kwana bakwai. ¹³ A miƙa hadayar da aka yi da wuta, mai daɗin kanshi ga UBANGIJI, hadaya ta ƙonawa ta bijimai guda sha uku, raguna biyu, da 'yan raguna goma sha huɗu, bana ɗaya-ɗaya, dukansu marasa lahani. ¹⁴ Da kowane bijimai goma sha uku nan, a miƙa hadaya ta gari, kashi uku bisa goma na efa, kwaɓaɓɓe da mai; da ragunan biyu ɗin, a miƙa hadaya ta gari kashi biyu bisa goma na efa, kwaɓaɓɓe da mai; ¹⁵ tare kuma da kowane 'yan raguna goma sha huɗu, kashi ɗaya bisa goma. ¹⁶ A haɗa da bunsuru guda, a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta ƙonawa na kullum tare da hadayarta, ta gari da kuma hadaya ta sha.

¹⁷ “A rana ta biyu, a miƙa bijimai goma sha biyu, raguna biyu, da 'yan raguna goma sha huɗu, bana ɗaya-ɗaya, dukansu marasa lahani. ¹⁸ Tare da bijiman, ragunan da 'yan ragunan a miƙa hadayarsu da gari da hadaya ta sha, bisa ga adadin da aka ƙayyade. ¹⁹ A haɗa da bunsuru guda a matsayin hadaya, don zunubi, ban da hadaya ta ƙonawa ta kullum, tare da hadayarta ta gari da hadayunsu ta sha.

²⁰ “A rana ta uku za a miƙa bijimai goma sha ɗaya, raguna biyu, da kuma 'yan raguna goma sha huɗu, bana ɗaya-ɗaya, dukansu marasa lahani. ²¹ Tare da bijiman, ragunan da 'yan raguna, a miƙa hadayun gari da hadayun sha, bisa ga adadin da aka ƙayyade. ²² A haɗa da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta ƙonawa ta kullum, tare da hadayarta ta gari da hadaya ta sha.

²³ “A rana ta huɗu a miƙa bijimai goma, raguna biyu, da 'yan raguna goma sha huɗu, bana ɗaya-ɗaya, dukansu marasa lahani. ²⁴ Tare da bijiman, ragunan da kuma 'yan raguna, a miƙa hadayunsu na gari da hadayu na sha bisa ga adadin da aka ƙayyade. ²⁵ A haɗa da bunsuru guda, a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta ƙonawa ta kullum, tare da hadayarta ta gari da hadaya ta sha.

²⁶ “A rana ta biyar a miƙa bijimai tara, raguna biyu, da 'yan raguna goma sha huɗu, bana ɗaya-ɗaya, dukansu marasa lahani. ²⁷ Tare da bijiman, ragunan da kuma 'yan ragunan, a miƙa hadayu na gari, da hadayu na sha bisa ga adadin da aka ƙayyade. ²⁸ A haɗa da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta ƙonawa ta kullum, tare da hadayarta ta gari da hadaya ta sha.

²⁹ “A rana ta shida a miƙa bijimai takwas, raguna biyu, da 'yan raguna goma sha huɗu, bana ɗaya-ɗaya, dukansu marasa lahani. ³⁰ Tare da bijiman, ragunan da kuma 'yan raguna, a miƙa hadayunsu ta gari da hadayu na sha bisa adadin da a ƙayyade. ³¹ A haɗa da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta ƙonawa ta kullum tare da hadayarta ta hatsi da hadaya ta sha.

³² “A rana ta bakwai a miƙa bijimai bakwai, raguna biyu da 'yan raguna goma sha huɗu, bana ɗaya-ɗaya, dukansu marasa lahani. ³³ Tare da bijiman, ragunan da kuma 'yan raguna, a miƙa hadayunsu na gari, da hadayun sha bisa ga adadin da a ƙayyade. ³⁴ A haɗa da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta ƙonawa ta kullum tare da hadayarta ta hatsi da hadayarta ta sha.

³⁵ “A rana ta takwas kuwa za a yi tsattsarkan taro, ban da aikin da aka saba. ³⁶ A miƙa hadayar da aka yi da wuta mai daƙin fānshi ga UBANGIJI, a yi hadaya ta ƙonawa da bijimi guda, rago guda, da ’yan raguna bakwai, bana ƙaya-ƙaya, dukansu marasa lahani. ³⁷ Tare da bijimin, ragon da kuma ’yan ragunan, a miƙa hadayunsu na gari da hadayu na sha bisa ga adadin da aka ƙayyade. ³⁸ A haƙa da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta ƙonawa ta kullum, tare da hadayarta ta hatsi da hadayarta ta sha.

³⁹ “Ban da abin da kuka yi alkawari, da kuma sadakokinku na yardar rai, a miƙa waƙannan ga UBANGIJI a lokacin bukukkuwanku, hadayunku na ƙonawa, hadayu na gari, hadayu na sha da hadayu na salama.”

⁴⁰ Musa ya faƙa wa Isra’ilawa dukan abin da UBANGIJI ya umarce shi.

30

Alkawura

¹ Musa ya ce wa shugabannin kabilan Isra’ila, “Ga abin da UBANGIJI ya umarta. ² Sa’ad da mutum ya yi wa UBANGIJI alkawari, ko kuwa ya rantse zai yi wani abu, kada yā ƙi cika maganarsa, amma yā cika kome da ya faƙa.

³ “Sa’ad da yarinya, wadda har yanzu tana a gidan mahaifinta ta yi wa UBANGIJI alkawari, ko ta rantse za tā yi wani abu, ⁴ mahaifinta kuwa ya ji alkawarin da ta yi, bai kuma ce mata kome ba, to, sai alkawarin da ta yi da wa’adinta su tabbata. ⁵ Amma in mahaifinta ya hana ta, sa’ad da ya ji game da shi, to, ba wani daga cikin alkawari ko rantsuwar da ta yi zai tabbata; UBANGIJI kuwa zai gafarta mata domin maihaifinta ya hana ta.

⁶ “In ta yi aure, sai daga baya ta yi alkawari ko kuwa leƙunanta sun furta alkawari da garaje, cewa za tā yi wani abu, ⁷ mijinta kuwa ya ji game da wannan, amma bai ce mata kome ba, to, alkawarin da ta yi da kuma rantsuwar da ta yi, su tabbata. ⁸ Amma in mijin ya hana ta sa’ad da ya ji, zai warware alkawari da kuma rantsuwar da ta yi da garaje, UBANGIJI kuwa zai gafarce ta.

⁹ “Duk wani alkawari ko rantsuwar da gwauruwa, ko macen da aurenta ya mutu, ta yi, zai tabbata a kanta.

¹⁰ “In macen aure ta yi alkawari, ko ta rantse za tā yi wani abu, ¹¹ mijinta kuwa ya ji game da wannan, amma bai ce mata kome ba, bai kuma hana ta ba, to, dukan alkawari da kuma rantsuwar da ta yi su tabbata a kanta. ¹² Amma in mijin ya warware su sa’ad da ya ji, to, ba wani alkawari ko rantsuwar da ya fito daga leƙunanta da zai tabbata. Mijinta ya warware su, UBANGIJI kuma zai gafarce ta. ¹³ Mijinta yana iya tabbatar, ko yā rushe duk wani alkawari ko rantsuwar da ta ƙauka. ¹⁴ Amma in mijinta bai ce mata kome ba, to, ya tabbatar da dukan alkawarinta da kuma rantsuwarta ke nan. Ya tabbatar da su ta wurin yin shiru sa’ad da ya ji ta. ¹⁵ Amma in ya ji, sa’an nan daga baya ya hana ta, to, zai sha hukuncin laifinta.”

¹⁶ Waƙannan su ne ƙa’idodin da UBANGIJI ya ba wa Musa game da dangantakar miji da matarsa, da kuma tsakanin mahaifi da ’yarsa wadda har yanzu tana a gidansa.

31

Daukar Fansa a kan Midiyawa

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka ƙaukar wa Isra’ilawa fansa, a kan Midiyawa. Bayan wannan za ka mutu, a kuwa tara ka ga mutanenka.”

³ Saboda haka Musa ya ce wa mutane, “Ku shirya waƙansu daga cikin mazanku, su tafi su yi yaƙi da Midiyawa don su ƙaukar wa UBANGIJI fansa a kansu.” ⁴ Ku aiki maza dubu ƙaya daga kowace kabilar Isra’ila. ⁵ Saboda haka aka samo mayaka dubu goma sha biyu shiryayyu don yaƙi, maza dubu ƙaya daga kowace kabilar Isra’ila. ⁶ Musa ya aike su zuwa yaƙi, dubu ƙaya daga kowace kabila, tare da Finehas ƙan Eleyazar, firist, wanda ya ƙauki kayayyaki daga wuri mai tsarki da ƙahoni don kiran yaƙi.

⁷ Suka yi yaƙi da Midiyawa, suka kashe kowane mutum yadda UBANGIJI ya umarci Musa. ⁸ A cikin waƙanda aka kashe kuwa akwai Ewi, Rekem, Zur, Hur da Reba; sarakuna biyar na Midiyawa. Suka kuma kashe Bala’am ƙan Beyor da takobi. ⁹ Isra’ilawa suka kwashe mata da yaran Midiyawa, a

matsayin bayi. Suka kwashe shanunsu da tumakinsu da kuma dukan dukiyarsu, a matsayin ganima. ¹⁰ Suka kone dukan garuruwan da Midiyawa suke zama, da dukan sansaninsu. ¹¹ Suka kwashe dukan ganima haɗe da mutane da dabbobi, ¹² suka kawo bayi da ganiman nan, wurin Musa da Eleyazar firist, da kuma jama'ar Isra'ilawa, a sansaninsu a filayen Mowab kusa da Urdun daga ketaren Yeriko.

¹³ Musa, da Eleyazar firist da dukan shugabannin jama'a, suka fito suka tarye su a bayan sansani. ¹⁴ Musa kuwa ya husata da shugabannin sojojin da suke shugabannin dubbai da shugabannin ɗari-ɗarin da suka dawo daga yaƙi.

¹⁵ Ya tambaye su ya ce, "Kun bar dukan mata da rai? ¹⁶ Su ne waɗanda suka bi shawarar Bala'am suka kuma zama sanadin sa Isra'ilawa suka juya wa UBANGIJI baya, har ya kawo abin da ya faru da Feyor, har annoba ya kashe dukan mutanen UBANGIJI. ¹⁷ Yanzu ku kashe dukan yara maza, ku kuma kashe kowace macen da ta yi lalata da namiji, ¹⁸ amma ku bar kowace yarinyar da ba ta taɓa yin lalata da namiji ba.

¹⁹ "Dukanku da kuka kashe mutum, ko kuka taɓa wani da aka kashe, dole ku kasance a bayan sansani har kwana bakwai. A rana ta uku da rana ta bakwai dole ku tsabtacce kanku da kuma bayinku. ²⁰ Ku tsarkake kowace taguwa da kuma kome da aka yi da fata, da gashin akuya, ko kuwa itace."

²¹ Sa'an nan Eleyazar firist, ya ce wa sojojin da suka je yaƙi, "Wannan ita ce ka'idar da UBANGIJI ya ba wa Musa. ²² Zinariya, azurfa, tagulla, bakin karfe, kuza, darma ²³ da dukan abin da wuta ba ta iya ci, dole ya shiga wuta sa'an nan zai zama da tsabta. Amma dole a kuma tsarkake ta da ruwan tsarkakewa. Duk abin da wuta za ta iya ci, dole a shigar da ita a ruwan tsarkakewa. ²⁴ A rana ta bakwai za ku wanke tufafinku, sa'an nan za ku tsarkaka, bayan haka ku shigo sansani."

Rabawa ganima

²⁵ UBANGIJI ya yi magana da Musa ya ce, ²⁶ "Da kai da Eleyazar firist, da shugabannin jama'a, ku kidaya dukan mutane da dabbobin da aka ci da yaƙi. ²⁷ Ku kasa ganimar kashi biyu, ku ba sojojin da suka tafi yaƙi kashi ɗaya, kashi ɗaya kuma ku ba wa jama'a. ²⁸ Daga sojojin da suka je yaƙin kuwa, ka ware ganima wa UBANGIJI, ka ɗauki ɗaya daga cikin mutum ɗari biyar, da shanu ɗari biyar, da jakuna ɗari biyar, da tumaki ɗari biyar. ²⁹ Ka ɗauki wannan sashe daga rabin rabonsu ka ba wa Eleyazar firist, a matsayin sashe na UBANGIJI. ³⁰ Daga cikin rabin rabon Isra'ilawa, ka zaɓi ɗaya daga kowane hamsin na mutane, shanu, jakuna, tumaki, awaki ko kuma sauran dabbobi. Ka ba wa Lawiyawan da suke lura da tabanakul na UBANGIJI." ³¹ Saboda haka Musa da Eleyazar suka aikata yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

³² Yawan ganimar da sojoji suka kawo ita ce tumaki 675,000 ³³ shanu 72,000 ³⁴ da jakuna 61,000. ³⁵ Akwai kuma mata 32,000 da ba su yi lalata ba da namiji ba.

³⁶ Kashin da aka ba sojoji waɗanda suka tafi yaƙi shi ne,

tumaki 337,500, ³⁷ tumakin da aka ware wa UBANGIJI kuwa 657 ne;

³⁸ shanu 36,000, shanun da aka ware wa UBANGIJI kuwa 72 ne;

³⁹ jakuna 30,500, jakunan da aka ware wa UBANGIJI kuwa 61 ne;

⁴⁰ mutane 16,000, mutanen da aka ware wa UBANGIJI kuwa 32 ne.

⁴¹ Musa ya ba wa Eleyazar abin da aka ware wa UBANGIJI, kamar yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

⁴² Kashin da aka ba wa Isra'ilawa, wanda Musa ya ware daga cikin na waɗanda suka tafi yaƙi, ⁴³ kashin da aka ba wa jama'a kuwa tumaki 337,500 ne, ⁴⁴ shanu 36,000, ⁴⁵ jakuna 30,500 ⁴⁶ da mutane 16,000. ⁴⁷ Daga rabin kashi na Isra'ilawa, Musa ya ɗauki ɗaya daga cikin hamsin na mutane da na dabbobi, yadda UBANGIJI ya umarce shi, ya ba wa Lawiyawan da suke lura da tabanakul na UBANGIJI.

⁴⁸ Sai shugabannin da suka shugabancin rundunar yaƙin, shugabanni na dubu-dubu da shugabanni na ɗari-ɗari, suka zo wurin Musa ⁴⁹ suka ce masa, "Barorinka sun kidaya mayaƙan da suke karƙashinmu, babu ko ɗayan ya ɓace. ⁵⁰ Saboda haka mun kawo wa UBANGIJI hadaya na kayan zinariya da kowannenmu ya samu, mundaye, kawane, 'yan kunne da duwatsun wuya, don yin wa kanmu kafara a gaban UBANGIJI."

⁵¹ Musa da Eleyazar firist, suka karɓi zinariya da kayan adon duka daga gare su. ⁵² Dukan zinariya da shugabannin dubu-dubu da shugabannin ɗari-ɗari, waɗanda Musa da Eleyazar suka karɓa, suka kuma miƙa hadaya ga UBANGIJI, nauyinta ta kai shekel 16,750. ⁵³ Kowane soja, ya kwashi ganima wa kansa. ⁵⁴ Musa da Eleyazar firist, suka karɓi zinariya daga shugabannin dubu-dubu da shugabannin ɗari-ɗari, suka kawo cikin Tentin Sujada, don su zama abin tuni ga Isra'ilawa a gaban UBANGIJI.

32

Kabilan hayen Urdun

(Maimaitawar Shari'a 3.12-22)

¹ Mutanen Ruben da mutanen Gad, da suke da garken shanu da kuma garke tumaki masu yawa, suka ga cewa ƙasashen Yazer da Gileyad wurare ne masu kyau don kiwon shanu da tumaki. ² Saboda haka suka zo wurin Musa da Eleyazar da kuma shugabannin jama'a, suka ce, ³ "Atarot, Dibon, Yazer, Nimra, Heshbon, Eleyale, Sebam, Nebo da Beyon, ⁴ ƙasar da UBANGIJI ya ci da yaƙi a gaban mutane Isra'ila, suna da kyau don dabbobi, bayinku kuma suna da dabbobi." ⁵ Suka ce, "In mun sami tagomashi daga gare ka bari a ba da wannan ƙasa ga bayinka, tã zama mallakanmu. Kada ka sa mu haye Urdun."

⁶ Musa ya ce wa mutanen Gad da mutanen Ruben, "Wato, sai 'yan'uwanku su yi ta yaƙi ku kuwa ku zauna nan? ⁷ Don me za ku karya zuciya Isra'ilawa daga hayewa zuwa ƙasar da UBANGIJI ya ba su? ⁸ Haka iyayenku suka yi sa'ad da na aike su daga Kadesh Barneya don su dubo ƙasar. ⁹ Gama bayan suka haura Kwarin Eshkol suka hangi ƙasar, sai suka karya zuciyar Isra'ilawa daga shigar ƙasar da UBANGIJI ya ba su. ¹⁰ A ranar kuwa UBANGIJI ya husata har ya yi wannan rantsuwa cewa, ¹¹ "Tabbatacce ba wani daga cikin mutanen da suka fito daga Masar, tun daga mai shekara ashirin zuwa gaba, da zai ga ƙasar da na rantse zan ba Ibrahim, da Ishaku, da Yaƙub, domin ba su bi ni sosai ba, ¹² ba ko ɗaya sai dai Kaleb ɗan Yefunne Bakenizze da Yoshuwa ɗan Nun, don su ne kaɗai suka bi UBANGIJI da zuciya ɗaya." ¹³ UBANGIJI ya husata da Isra'ila har ya sa suka yi ta yawo a hamada shekara arba'in, sai da dukan tsaran da suka aikata wannan mugunta a gabansa, suka mutu.

¹⁴ "Ga shi ku kuma, tarin masu zunubi, kuna tsaya a matsayin kakanninku, kuna sa UBANGIJI yã sãke husata da Isra'ila. ¹⁵ In kun juye daga binsa, zai sãke barin dukan wannan mutane a hamada, ku ne kuwa za ku zama sanadin hallakarsu."

¹⁶ Sai suka zo wurin Musa, suka ce, "Muna so mu gina katangar dutse don dabbobinmu, da kuma birane don matanmu da 'ya'yanmu a nan. ¹⁷ Matanmu da 'ya'yanmu za su zauna a biranen da suke da katanga, don ƙariya daga mazaunan ƙasar, amma mu, za mu ɗauki makamai mu tafi tare da sauran Isra'ilawa, har mu kai su wuraren zamansu. ¹⁸ Ba za mu koma gidajenmu ba sai kowane mutumin Isra'ila ya sami gãdonsa. ¹⁹ Ba za mu ci gãdo tare da su a wancan hayin Urdun ba, domin mun sami gãdonmu a wannan hayin gabashin Urdun."

²⁰ Sai Musa ya ce musu, "In za ku yi haka, in za ku sha ɗamara da makamai a gaban UBANGIJI, ku tafi yaƙi, ²¹ in kuma dukanku za ku yi ɗamara, ku ɗauki makaman yaƙi a hayin Urdun a gaban UBANGIJI har lokacin da ya kori abokan gãbansa daga gabansa, ²² to, sa'ad da aka ci ƙasar a gaban UBANGIJI, kwa kuɓuta daga alhakinku ga UBANGIJI da kuma Isra'ila. Ƙasan nan kuwa za tã zama mallakarku a gaban UBANGIJI.

²³ "Amma in ba ku yi haka ba, kun yi zunubi ke nan ga UBANGIJI; kuma ku san cewa zunubinku zai tone ku. ²⁴ Ku gina birane domin matanku da 'ya'yanku, ku gina katanga kuma domin dabbobinku, amma fa ku cika abin da kuka yi alƙawari."

²⁵ Mutanen Gad da mutanen Ruben, suka ce wa Musa, "Mu bayinka za mu yi yadda ranka yã daɗe ya umarta. ²⁶ 'Ya'yanmu da matanmu, garkunan shanunmu da na tumakinmu, za su kasance a nan biranen Gileyad. ²⁷ Amma bayinka, kowane mutum a cikinmu zai haye a gaban UBANGIJI, zuwa yaƙi kamar yadda ranka yã daɗe ya faɗa."

²⁸ Sai Musa ya yi wa Eleyazar firist, da Yoshuwa ɗan Nun, da shugabannin gidajen kakannin kabilan mutanen Isra'ila kashedi a kansu, ²⁹ ya ce, "In kowane sojan mutanen Gad da na mutanen Ruben, ya ɗauki makaman yaƙi, ya haye Urdun tare da ku a gaban UBANGIJI, to, sa'ad da a ci ƙasar a gabanku, ku ba da ƙasar Gileyad tã zama mallakarsu. ³⁰ Amma in ba su haye tare da ku da shirin yaƙi ba, to, sai ku ba su gãdo a wancan haye kamar sauran kabilun a Kan'ana."

³¹ Mutanen Gad da mutanen Ruben suka amsa, suka ce, “Barorinka za su yi abin da UBANGIJI ya faɗa. ³² Za mu haye a gaban UBANGIJI zuwa Kan’ana, amma mallakarmu ta gādo, za tā kasance a wannan hayi na Urdun.”

³³ Sai Musa ya ba wa mutanen Gad, mutanen Ruben, da rabin mutanen Manasse ɗan Yusuf, masarautar Sihon, sarkin Amoriyawa, da masarautar Og na Bashan, dukan ƙasar, tare da biranenta da kuma yankunan da suke kewaye.

³⁴ Mutanen Gad suka gina Dibon, Atarot, Arower, ³⁵ Atrot Shofan, Yazer, Yogbeha, ³⁶ Bet-Nimra, da Bet-Haran a matsayin birane masu katanga, suka kuma gina katanga don dabbobinsu. ³⁷ Mutanen Ruben suka sāke gina Heshbon, Eleyale, da Kiriyatayim, ³⁸ haka kuma suka gina Nebo da Ba’al-Meyon (an canja waɗannan sunaye) suka kuma gina Sibma. Suka ba wa biranen da suka sāke ginawa sunaye. ³⁹ Zuriyar Makir ɗan Manasse suka tafi Gileyad, suka ci ta da yaƙi, suka kori mutanen Amoriyawa da suke can.

⁴⁰ Saboda haka Musa ya ba da Gileyad ga mutanen Makir, zuriyar Manasse, suka kuma zauna a can. ⁴¹ Yayir, wani ɗan Manasse, ya ci ƙauyukansu da yaƙi, ya kuma ba su sunan Hawwot Yayir. ⁴² Noba kuma ya ci Kenat da ƙauyukanta da yaƙi, ya kuma ba ta suna Noba, bisa ga sunansa.

33

Wurare a tafiye-tafiyen Isra’ila

¹ Ga wuraren da Isra’ilawa suka yi sansani sa’ad da suka fito runduna-runduna a ƙarƙashin Musa da Haruna daga Masar. ² Bisa ga umarnin UBANGIJI, Musa ya rubuta wuraren tafiye-tafiyensu da sansaninsu. Ga yadda tafiye-tafiyen suka kasance.

³ Isra’ilawa sun tashi daga Rameses a rana ta goma sha biyar, ga watan fari, kashegarin Bikin Ketarewa. Suka fita gabagadi a gaban dukan Masarawa, ⁴ waɗanda suke binne gawawwakin ’ya’yan farinsu da UBANGIJI ya karkashe; gama UBANGIJI ya hukunta allolinsu.

⁵ Isra’ilawa suka tashi daga Rameses, suka yi sansani a Sukkot.

⁶ Suka tashi daga Sukkot, suka yi sansani a Etam, a gefen hamada.

⁷ Suka tashi daga Etam, suka koma baya zuwa Fi Hahiro, wajen gabashin Ba’al-Zafon, suka yi sansani kusa da Migdol.

⁸ Suka tashi daga Fi Hahiro, suka ratsa cikin teku zuwa hamada, bayan sun yi tafiya kwana uku a cikin Hamadan Etam, sai suka yi sansani a Mara.

⁹ Suka tashi daga Mara, suka tafi Elim, inda akwai maɓulɓulan ruwa goma sha biyu, da itatuwan dabino guda saba’in, suka yi sansani a can.

¹⁰ Suka tashi daga Elim, suka yi sansani kusa da Jan Teku.

¹¹ Suka tashi daga Jan Teku, suka yi sansani a Hamadan Sin.

¹² Suka tashi daga Hamadan Sin, suka yi sansani a Dofka.

¹³ Suka tashi daga Dofka, suka yi sansani a Alush.

¹⁴ Suka tashi daga Alush, suka yi sansani a Refidim, inda babu ruwan da mutane za su sha.

¹⁵ Suka tashi daga Refidim, suka yi sansani a Hamadan Sinai.

¹⁶ Suka tashi daga Hamadan Sinai, suka yi sansani a Kibrot Hatta’awa.

¹⁷ Suka tashi daga Kibrot Hatta’awa, suka yi sansani a Hazerot.

¹⁸ Suka tashi daga Hazerot, suka yi sansani a Ritma.

¹⁹ Suka tashi daga Ritma, suka yi sansani a Rimmon Ferez.

²⁰ Suka tashi daga Rimmon Ferez, suka yi sansani a Libna.

²¹ Suka tashi daga Libna, suka yi sansani a Rissa.

²² Suka tashi daga Rissa, suka yi sansani a Kehelata.

²³ Suka tashi daga Kehelata, suka yi sansani a Dutsen Shefer.

²⁴ Suka tashi daga Dutsen Shefer, suka yi sansani a Harada.

²⁵ Suka tashi daga Harada, suka yi sansani a Makhelot.

²⁶ Suka tashi daga Makhelot, suka yi sansani a Tahat.

²⁷ Suka tashi daga Tahat, suka yi sansani a Tera.

²⁸ Suka tashi daga Tera, suka yi sansani a Mitka.

²⁹ Suka tashi daga Mitka, suka yi sansani a Hashmona.

³⁰ Suka tashi daga Hashmona, suka yi sansani a Moserot.

³¹ Suka tashi daga Moserot, suka yi sansani a Bene Ya'akan.

³² Suka tashi daga Bene Ya'akan, suka yi sansani a Hor Haggidgad.

³³ Suka tashi daga Hor Haggidgad, suka yi sansani a Yotbata.

³⁴ Suka tashi daga Yotbata, suka yi sansani a Abrona.

³⁵ Suka tashi daga Abrona, suka yi sansani a Eziyon Geber.

³⁶ Suka tashi daga Eziyon Geber, suka yi sansani a Kadesh, cikin Hamadan Zin.

³⁷ Suka tashi daga Kadesh, suka yi sansani a Dutsen Hor, a iyakar Edom. ³⁸ Bisa ga umarni UBANGIJI, Haruna firist, ya hau Dutsen Hor, inda ya mutu a rana ta fari ga watan biyar, a shekara ta arba'in, bayan Isra'ilawa suka fito daga Masar. ³⁹ Haruna yana da shekara ɗari da ashirin da uku, sa'ad da ya mutu a Dutsen Hor.

⁴⁰ Sarki Arad Bakan'ane, wanda yake zaune a Negeb na Kan'ana, ya ji labari cewa Isra'ilawa suna zuwa.

⁴¹ Suka tashi daga Dutsen Hor, suka yi sansani a Zalmona.

⁴² Suka tashi daga Zalmona, suka yi sansani a Funon.

⁴³ Suka tashi daga Funon, suka yi sansani a Obot.

⁴⁴ Suka tashi daga Obot, suka yi sansani a Iye Abarim, a iyakar Mowab.

⁴⁵ Suka tashi daga Iyim*, suka yi sansani a Dibon Gad.

⁴⁶ Suka tashi daga Dibon Gad, suka yi sansani a Almon Dibilatayim.

⁴⁷ Suka tashi daga Almon Dibilatayim, suka yi sansani a duwatsun Abarim, kusa da Nebo.

⁴⁸ Suka tashi daga duwatsun Abarim, suka yi sansani a filayen Mowab kusa da Urdun, ɗaura da Yeriko. ⁴⁹ A can filayen Mowab, suka yi sansani kusa da Urdun ɗaura da Bet-Yeshimot har zuwa Abel-Shittim.

⁵⁰ A filayen Mowab kusa da Urdun ɗaura da Yeriko ne UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁵¹ “Ka gaya wa Isra'ilawa cewa, ‘Sa'ad da kuka haye Urdun zuwa Kan'ana, ⁵² ku kori dukan mazaunan ƙasar a gabanku. Ku rurrushe sassakakƙun duwatsu, da siffofinsu na zubi, ku kuma rurrushe dukan masujadansu na kan tudu. ⁵³ Ku mallaki ƙasar, ku kuma zauna a ciki, gama na ba ku ƙasar, ku mallake ta. ⁵⁴ Ku rarraba ƙasar ta wurin jefan ƙuri'a, bisa ga kabilanku. Kabilar da take babba, a ba ta babban gādo, ƙarami kabila kuwa, a ba ta ƙaramin gādo. Duk abin da ƙuri'a ta ba su, shi zai zama nasu. Ku rarraba wannan bisa zuriyar kakanninku.

⁵⁵ “‘Amma in ba ku kori mazaunan ƙasar ba, waɗanda kuka bari su ci gaba da zama, za su zama muku hakki a idanunku, da kuma ƙayayyuwa a bayanku. Za su ba ku wahala a ƙasar da kuke zama.

⁵⁶ Sa'an nan kuwa zan yi muku abin da na shirya yin musu.’”

34

Iyakokin Kan'ana

¹ UBANGIJI ya ce wa Musa, ² “Ka umarci Isra'ilawa, ka ce musu, ‘Sa'ad da kuka shiga Kan'ana, ƙasar da aka ba ku gādo za tā kasance da waɗannan iyakoki.

³ “‘Gefenku na kudu zai haɗa da wani sashin Hamadan Zin ta iyakar Edom. A gabas, iyakarku ta kudu za tā fara daga ƙarshen Tekun Gishiri,* ⁴ tā ketare Mashigin Kunama† a kudu, tā ci gaba zuwa Zin, sa'an nan tā nufi kudu da Kadesh Barneya. Sa'an nan za tā zarce zuwa Hazar Addar, tā nausa zuwa Azmon, ⁵ inda za tā juya tā haɗu da Rafin Masar, tā kuma ƙarasa a Bahar Rum.‡

⁶ “‘Iyakarku a yammanci, za tā kasance bakin Bahar Rum. Wannan ce za tā zama iyakarku a yamma.

* 33:45 Wato, Iye Abarim. * 34:3 Wato, Mataccen Teku; haka ma a aya 12. † 34:4 Da Ibraniyanci Akribbim ‡ 34:5 Wato, Mediterraniyan; haka kuma a ayoyi 6 da 7.

⁷ “Iyakarku a arewanci kuwa za tã tashi daga Bahar Rum zuwa Dutsen Hor, ⁸ za tã kuma tashi daga Dutsen Hor, zuwa Lebo[§] Hamat. Sa’an nan tã miƙe zuwa Zedad, ⁹ tã ci gaba zuwa Zifron, sa’an nan tã ƙarasa a Hazar-Enan. Wannan ce za tã zama iyakarku a arewa.

¹⁰ “Iyakarku a gabashi, za tã tashi daga Hazar-Enan zuwa Shefam. ¹¹ Iyakar za tã gangara daga Shefam zuwa Ribla a gefen gabashin Ayin, sa’an nan tã ci gaba a gangaren gabashin Tekun Kinneret.*
¹² Sa’an nan tã gangara ta Urdun, tã ƙarasa a Tekun Gishiri.

“Wannan za tã zama ƙasarku, tare da iyakokinta a kowane gefe.’”

¹³ Sai Musa ya umarci Isra’ilawa ya ce, “Ku raba wannan ƙasa da za ku gãda ta hanyar jefa kuri’a. UBANGIJI ya umarta cewa a ba da ita ga kabilu tara da rabi, ¹⁴ saboda iyalan kabilar Ruben, kabilar Gad da rabin kabilar Manasse sun riga sun sami gãdonsu. ¹⁵ Waƙannan kabilu biyu da rabi, sun sami gãdonsu a wancan hayin Urdun a gabashin Yeriko[†] wajen fitowar rana.”

¹⁶ UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁷ “Waƙannan su ne sunayen mutanen da za su raba muku ƙasar gãdo. Eleyazar firist, da Yoshuwa ƙan Nun. ¹⁸ Ka kuma naƙa shugaba guda ƙaya daga kowace kabila domin yã taimaka a rabon ƙasar.

¹⁹ “Ga sunayensu.

“Kaleb ƙan Yefunne, daga kabilar Yahuda;

²⁰ Shemuyel ƙan Ammihud, daga kabilar Simeyon

²¹ Elidad ƙan Kision, daga kabilar Benyamin;

²² Bukki ƙan Yogli, shugaba daga kabilar Dan;

²³ Hanniyel ƙan Efod, shugaba daga kabilar Manasse ƙan Yusuf;

²⁴ Kemuwel ƙan Shiftan, shugaba daga kabilar Efraim ƙan Yusuf;

²⁵ Elizafan ƙan Farnak, shugaba daga kabilar Zebulun;

²⁶ Faltiyel ƙan Azzan, shugaba daga kabilar Issakar;

²⁷ Ahihud ƙan Shelomi, shugaba daga kabilar Asher;

²⁸ Fedahel ƙan Ammihud, shugaba daga kabilar Naftali.”

²⁹ Waƙannan su ne mutanen da UBANGIJI ya umarta su raba gãdo ga Isra’ilawa a ƙasar Kan’ana.

35

Garuruwan Lawiyawa

¹ A filayen Mowab, wajen Urdun, ƙaura da Yeriko, UBANGIJI ya yi magana da Musa ya ce, ² “Ka umarci Isra’ilawa su ba wa Lawiyawa garuruwan da za su zauna a ciki daga cikin gãdon da Isra’ilawa za su mallaka. A kuma ba su wurin kiwo kewaye da garuruwan. ³ Sa’an nan za su kasance da garuruwan da za su zauna, su sami fili, da kuma za su yi kiwon garkensu na shanu da tumaki da kuma sauran dabbobinsu.

⁴ “Wuraren kiwo a kewayen garuruwan da za a ba wa Lawiyawa, girmansu zai zama mai fãƙin kamu dubu ƙaya daga katangar garin. ⁵ A bayan garin, ka auna kamu dubu biyu a wajen gabas, kamu dubu biyu a wajen yamma, kamu dubu biyu wajen kudu, da kuma kamu dubu uku wajen arewa, a bar garin a tsakiya. Za su kasance da wannan a matsayin wurin kiwo na garuruwan.

Biranan mafaka

⁶ “A cikin biranen da za a ba Lawiyawa, shida daga cikin garuruwan za su zama biranen mafaka, inda wanda ya kashe mutum zai gudu yã je. Ban da wannan, a ba su waƙansu garuruwa arba’in da biyu. ⁷ Duka-duka dai a ba Lawiyawa garuruwa arba’in da takwas, tare da wuraren kiwonsu. ⁸ Garuruwan da za ku ba wa Lawiyawa daga ƙasar da Isra’ilawa suka mallaka, za a ba da su bisa girman gãdon kowace

§ 34:8 Ko Kuwa zuwa mashigin * 34:11 Wato, Galili † 34:15 Urdun na Yeriko mai yiwuwa tsohuwar suna ce ta Kogin Urdun.

kabila. Ka karɓi garuruwa masu yawa daga kabilar da take da garuruwa masu yawa, amma kaɗan daga kabilar da ba ta da garuruwa masu yawa.”

(*Maimaitawar Shari'a 19.1-13; Yoshuwa 20.1-9*)

⁹ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Musa, ¹⁰ “Ka yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘Sa'ad da kuka haye Urdun zuwa Kan'ana, ¹¹ ku zaɓi waɗansu garuruwan da za su zama biranen mafakarku, inda wanda ya kashe mutum cikin kuskure zai iya gudu zuwa. ¹² Za su zama wuraren mafaka daga hannun mai bin hakki, don kada a kashe mai kisankai, tun ba a kai shi gaban shari'a, a gaban taron jama'a ba. ¹³ Waɗannan garuruwa shida da aka bayar za su zama biranen mafakarku. ¹⁴ A ba da uku a wannan gefe na Urdun, a kuma ba da uku a Kan'ana, su zama biranen mafaka. ¹⁵ Waɗannan garuruwa shida za su zama wurin mafaka wa Isra'ilawa, baƙi da duk sauran mutanen da suke zama a cikinsu, saboda duk wanda ya kashe mutum cikin kuskure yā iya gudu zuwa.

¹⁶ “In wani ya bugi wani da makami na ƙarfe har ya mutu, to, shi mai kisankai ne; sai a kashe mai kisankan nan. ¹⁷ Ko kuwa in wani yana rife da dutsen da ya isa yā kashe mutum a hannunsa, ya kuma harbi wani da dutsen har ya mutu, to, shi mai kisankai ne, sai a kashe mai kisankan nan. ¹⁸ Ko kuwa wani yana da makami na itace a hannunsa da ya isa yā kashe mutum, ya kuma bugi wani da shi har ya mutu, shi ma mai kisankai ne, sai a kashe mai kisankan nan. ¹⁹ Sai mai bin hakkin jinin yā kashe mai kisankan, sa'ad da ya sadu da mai kisankan, sai yā kashe shi. ²⁰ In saboda ƙiyayya, mutum ya laɓe, ya soke wani, ko ya jefe shi da wani abu da gangan har ya mutu, ²¹ ko kuwa saboda ƙiyayya ya naushe shi har ya mutu, sai a kashe wannan mutumin da ya yi haka; shi mai kisankai ne. Sai mai bin hakkin jini yā kashe mai kisankan in ya same shi.

²² “Amma in cikin tsautsayi ne ya soke shi, ba don ƙiyayya ba, ko kuma ya jefe shi, ba da gangan ba, ²³ ko kuwa bai gan shi ba, ya jefa dutsen da zai kashe shi a kansa, ya kuwa mutu, to, da yake shi ba abokin gābansa ba ne, bai kuma yi nufi yā ji masa ba, ²⁴ dole taro su yi hukunci tsakanin mai laifin, da mai bin hakkin jini bisa waɗannan ƙa'idodi. ²⁵ Dole taro su kāre wanda ake zargi da kisa, daga mai bin hakkin jini. Su mai da shi birnin mafaka inda ya gudu ya tafi. Dole yā kasance a can sai mutuwar babban firist, wanda aka shafe da mai mai tsarki.

²⁶ “Amma in wanda ake zargin ya kuskura ya fita, ya kai iyakar birnin mafaka wadda ya gudu ya je, ²⁷ idan mai bin hakkin jinin ya same shi a bayan gari, mai bin hakkin jinin zai iya kashe mai kisankai ɗin ba tare da wani laifi ba. ²⁸ Dole wanda ake zargin, yā kasance a birninsa na mafaka sai bayan mutuwa babban firist; sai bayan mutuwar babban firist ne kawai zai iya komo ga mallakarsa.

²⁹ “Waɗannan su ne za su zama ƙa'idodin da za ku kasance da su, a dukan tsararraki masu zuwa.

³⁰ “Kowa da ya kashe wani, za a kashe shi a matsayin mai kisankai, bisa ga shaidar shaidu. Amma kada a kashe wani bisa ga shaidar mutum ɗaya.

³¹ “Kada a karɓi fansa don ran wanda ya yi kisankai, wanda ya cancanci mutuwa. Lalle ne a kashe shi.

³² “Kada a karɓi fansa saboda wanda ya tsere zuwa birnin mafaka don yā koma yā zauna gidansa tun babban firist bai rasu ba.

³³ “Kada ku ƙazantar da ƙasar da kuke zama a ciki. Zub da jini yakan ƙazantar da ƙasa, ba a kuma iya yin kafara saboda wannan ƙasa da aka zub da jini, sai dai ta wurin jinin mutumin da ya zub da jinin. ³⁴ Kada ku ƙazantar da ƙasar da kuke zama, wadda ni kuma nake zama a ciki, gama Ni UBANGIJI, ina zama a cikin Isra'ilawa.’”

36

Gādon 'ya'yan Zelofehad mata

¹ Sai shugabannin gidajen iyalan Gileyad ɗan Makir, ɗan Manasse, waɗanda suka fito daga kabilar zuriyar Yusuf, suka zo, suka yi magana a gaban Musa da shugabanni, shugabannin iyalan Isra'ilawa.

² Suka ce, “Sa'ad da UBANGIJI ya umarce ranka yā daɗe, yā raba ƙasar gādo ga Isra'ilawa ta wurin ƙuri'a, ya umarce ka, ka ba wa 'ya'ya matan nan na Zelofehad ɗan'uwannu gādonsa. ³ To, a ce sun auri mutane daga waɗansu kabilan Isra'ilawa fa; ka ga, za a ɗebe gādonsu daga gādon kakanninmu a ƙara wa gādon kabilan mutanen da suka aura ke nan. Ta haka za a ɗebe sashe daga gādon da aka

ba mu ke nan. ⁴ Sa'ad da Shekara ta Murnar Isra'ilawa ta kewayo, za a haɗa gādon su da na kabilan mutanen da suka aura, a kuma ba su mallakar gādon da aka ɗebe daga kabilar kakanninmu.”

⁵ Ta wurin umarnin UBANGIJI, Musa ya ba Isra'ilawa wannan umarni, “Abin da kabilar zuriyar Yusuf suke faɗi, daidai ne. ⁶ Ga abin da UBANGIJI ya umarta saboda 'ya'ya matan nan na Zelofehad. Za su iya auri duk wanda suka ga dama, muddin sun yi aure a cikin kabilar kakanninsu. ⁷ Ba gādon Isra'ilan da za a ba wa wata kabila daga wata kabila, gama kowane mutumin Isra'ila zai riƙe gādon sa na kabilar da ya gāda daga kakanninsa. ⁸ Kowace 'ya wadda ta ci gādon ƙasa, a kowace kabilar Isra'ilawa, dole tã auri wani cikin kabilar kakanninta, saboda kowane mutumin Isra'ila yã mallaki gādon kakanninsa. ⁹ Ba gādon da za a ba wa wata kabila daga wata kabila, gama kowace kabilar Isra'ilawa za tã riƙe mallaka da ta gāda.”

¹⁰ Saboda haka 'ya'yan Zelofehad mata suka yi yadda UBANGIJI ya umarci Musa. ¹¹ 'Ya'yan Zelofehad mata, Mala, Tirza, Hogla, Milka da Nowa, suka auri 'ya'yan 'yan'uwa na gefen mahaifinsu. ¹² Suka yi aure cikin kabilar zuriyar Manasse ɗan Yusuf, gādon su kuwa ya kasance a cikin iyali da kuma kabilar mahaifinsu.

¹³ Waɗannan su ne umarnai da ƙa'idodin da UBANGIJI ya ba wa Isra'ilawa ta wurin Musa, a filayen Mowab kusa da Urdun, ɗaura da Yeriko.

Maimaitawar Shari'a

Umarni a bar Horeb

¹ Waƙannan su ne kalmomin da Musa ya yi wa dukan Isra'ila, a hamada gabas da Urdun, wato, Araba, ƙaura da Suf, tsakanin Faran da Tofel, Laban, Hazerot da Dizahab. ² (Yakan ƙauki kwana goma sha ƙaya daga Horeb zuwa Kadesh Barneya ta hanyar Dutsen Seyir.)

³ A shekara ta arba'in, a rana ta fari ga wata na goma sha ƙaya, Musa ya yi shela ga Isra'ilawa game da dukan abin da UBANGIJI ya umarta shi game da su. ⁴ Wannan ya faru bayan ya ci Sihon sarkin Amoriyawa wanda ya yi mulki a Heshbon da yaƙi. A Edireyi kuma ya ci Og sarkin Bashan wanda ya yi mulki a Ashtarot da yaƙi.

⁵ Gabas da iyakar Mowab, Musa ya fara bayyana wannan doka, yana cewa,

⁶ UBANGIJI Allahnmu ya faɗa mana a Horeb cewa, “Daƙewarku a wannan dutse ya isa haka. ⁷ Ku tashi, ku ci gaba zuwa ƙasar tudun Amoriyawa; ku tafi wurin dukan maƙwabta a cikin Araba, a cikin duwatsu, a gindin yammancin tuddai, a Negeb da kuma a ta kwaruruka, da ƙasar Kan'aniyawa da kuma zuwa Lebanon, har zuwa babban kogi, wato, Yuferites. ⁸ Duba na riga na ba ku wannan ƙasa. Ku shiga ku mallaki ƙasar da UBANGIJI ya rantse zai ba wa kakanninku, ga Ibrahim, Ishaku da kuma Yaƙub, da kuma ga zuriyarsu bayansu.”

Naɗin shugabanni

(Fitowa 18.13-27)

⁹ A wancan lokaci na faɗa muku cewa, “Ku kaya ne masu nauyi da ni kaɗai ba zan iya ƙauka ba. ¹⁰ UBANGIJI Allahnku ya ƙara yawanku har yau kuka zama da yawa kamar taurari a sarari. ¹¹ Bari UBANGIJI, Allahn kakanninku yã ƙara yawanku sau dubu, yã kuma albarkace ku yadda ya yi alkawari! ¹² Amma yaya zan ƙauka dukan damuwoyinku da nawayarku da kuma faɗace-faɗacenkun duka ni kaɗai? ¹³ Ku zaɓi waɗansu masu hikima, masu ganewa, da kuma mutanen da ake girmama daga kowace kabilarku, zan kuma sa su a kanku.”

¹⁴ Kuka amsa mini, kuka ce, “Abin da ka ce za ka yi, yana da kyau.”

¹⁵ Saboda haka na ƙauko shugabannin kabilanku masu hikima, waɗanda suka saba da ma'amala da jama'a, na sa su shugabanni a gabanku, waɗansu suka zama shugabanni a kan dubu-dubu, waɗansu a kan ƙari-ƙari, waɗansu a kan hamsin-hamsin, waɗansu kuma a kan goma-goma. Na sa su zama shugabanni a kabilanku. ¹⁶ Na kuma umarci alƙalanku a wancan lokaci, na ce, “Ku yi adalci cikin shari'a tsakanin 'yan'uwanƙu, ko damuwar tana tsakanin 'yan'uwa Isra'ilawa ne, ko kuwa tsakanin Isra'ilawa da baƙin da suke zaune a cikinku. ¹⁷ Kada ku nuna sonkai a cikin hukuncinku, ku saurari kowane ɓangare, babba da ƙarami, kada ku ji tsoron wani, gama hukunci na Allah ne. Ku kawo kowane batun da ya sha ƙarfinku, zan kuwa saurare shi.” ¹⁸ A wancan lokacin kuwa na faɗa muku dukan abin da ya kamata ku yi.

An aiki 'yan leken asiri

(Kidaya 13.1-33)

¹⁹ Sa'an nan, muka kama hanya daga Horeb muka ratsa wajen ƙasar tudun Amoriyawa ta dukan hamadarta mai faɗi, da kuma mai bantsoron da kuka gani, muka kuma kai Kadesh Barneya yadda UBANGIJI, Allahnmu ya umarce mu. ²⁰ Sai na ce muku, “Kun iso ƙasar tudun Amoriyawa, wadda UBANGIJI, Allahnmu yake ba mu. ²¹ Duba, UBANGIJI Allahnku ya ba ku ƙasar. Ku haura ku mallake ta yadda UBANGIJI Allahn kakanninku ya faɗa muku. Kada ku ji tsoro, kada ku fid da zuciyi.”

²² Sai dukanku kuka zo wurina kuka ce, “Bari mu aiki mutane su yi gaba su leƙi mana asirin ƙasar, su kuma kawo mana labari game da hanyar da za mu bi, da kuma biranen da za mu shiga.”

²³ Ra'ayin nan naku ya yi mini kyau, saboda haka na zaɓe ku goma sha biyu, mutum guda daga kowace kabila. ²⁴ Suka tafi, suka haura zuwa ƙasar tudu, suka kai Kwarin Eshkol, suka leƙo asirin

ƙasar. ²⁵ Suka ɗebi 'ya'yan itatuwan ƙasar, suka sauko mana da su, suka kuma ba da labari cewa, "Ƙasar da UBANGIJI Allahnmu yake ba mu, kyakkyawa ce."

(Ƙidaya 14.1-45)

²⁶ Amma ba ku yi niyya ku haura ba, kuka yi tawaye gāba da umarnin UBANGIJI Allahnku. ²⁷ Kuka yi gunaguni a cikin tentunanku, kuna cewa, "UBANGIJI ya ƙi mu; shi ya sa ya fitar da mu daga Masar don yā ba da mu ga hannuwan Amoriyawa su hallaka mu. ²⁸ Ina za mu? 'Yan'uwannmu suka sa muka fid da zuciya. Suka ce, 'Mutanen sun fi mu ƙarfi, sun kuma fi mu tsayi; biranen manya ne, da katanga har sama. Mun ma ga Anakawa a can.'"

²⁹ Sai na ce muku, "Kada ku firgita; kada ku ji tsoronsu. ³⁰ UBANGIJI Allahnku yana a gabanku, zai yi yaƙi saboda ku, kamar yadda ya yi a kan idanunku a Masar, ³¹ da kuma a cikin hamada. A can ma kun ga yadda UBANGIJI Allahnku ya riƙe ku ko'ina da kuka tafi, kamar yadda mahaifi yakan riƙe ɗansa, sai da kuka kai wannan wuri."

³² Duk da haka, ba ku amince da UBANGIJI Allahnku ba, ³³ shi da ya sha gabanku a tafiyarku, cikin wuta da dad dare da kuma girgije da rana, don yā nemi wurare domin ku kafa sansani, don kuma yā nuna muku hanyar da za ku bi.

³⁴ Da UBANGIJI ya ji abin da kuka faɗa, sai ya husata, ya kuma yi rantsuwa ya ce, ³⁵ "Babu wani a cikin wannan muguwar tsara da zai ga ƙasa mai kyau da na rantse zan ba wa kakanninku, ³⁶ sai dai Kaleb ɗan Yefunne. Zai gan ta, zan ba shi duk ƙasar da tafin ƙafarsa ta taka, shi da zuriyarsa, gama ya bi UBANGIJI da zuciya ɗaya."

³⁷ Saboda ku UBANGIJI ya husata da ni, ya kuma ce, "Kai ma, ba za ka shiga ƙasar ba. ³⁸ Amma mataimakinka, Yoshuwa ɗan Nun, zai shiga. Ka ƙarfafa shi gama shi ne zai jagoranci Isra'ila su gāje ta. ³⁹ Amma 'ya'yanku ƙanana waɗanda ba su san mugunta ko nagarta ba, waɗanda kuke tsammani za a kwashe su ganima, su za su shiga ƙasar. Zan ba da ita gare su, za su kuwa mallake ta. ⁴⁰ Amma ku kam, sai ku juya, ku koma cikin hamada ta hanyar Jan Teku."

⁴¹ Sai kuka amsa, kuka ce, "Mun yi zunubi ga UBANGIJI. Za mu haura mu yi yaƙi yadda UBANGIJI Allahnmu ya umarce mu." Saboda haka kowannenkun ya yi ɗamara da kayan yaƙinsa, kuka yi tsammani zai zama muku da sauƙi ku ci ƙasar tuddai da yaƙi.

⁴² Amma UBANGIJI ya ce mini, "In faɗa muku, 'Kada ku fāɗa musu da yaƙi, gama ba zai kasance tare da ku ba. Idan kuka kuskura, abokan gābanku za su murƙushe ku.'"

⁴³ Sai na faɗa muku, amma ba ku saurara ba. Kuka yi tawaye ga umarnin UBANGIJI, a cikin jahilcinku kuwa kuka taka, kuka haura cikin ƙasar tudu. ⁴⁴ Amoriyawan da suke zama a waɗannan tuddai, suka fito kamar tarin ƙudan zuma gāba da ku, suka kore ku, suka fatattake ku daga Seyir har zuwa Horma. ⁴⁵ Kuka dawo, kuka yi kuka a gaban UBANGIJI, amma bai kula da ku ba, balle yā saurare ku. ⁴⁶ Haka kuwa kuka zauna a Kadash kwanaki masu yawa, kuka ci lokaci a can.

2

Yawo a cikin hamada

¹ Sai muka juya muka kama hanya, muka nufi hamada, ta hanyar Jan Teku* yadda UBANGIJI ya umarce ni. Da daɗewa muka yi ta yawo kewaye da ƙasar tudun Seyir.

² Sai UBANGIJI ya ce mini, ³ "Kun yi ta yawo kewaye da ƙasar tudun nan da daɗewa; yanzu ku juya, ku nufi arewa. ⁴ Ka ba wa mutane waɗannan umarnai, ka ce, 'Kuna gab da wucewa cikin yankin 'yan'uwanƙu, zuriyar Isuwa, wanda yake zama a Seyir. Za su ji tsoronku, amma ku yi hankali ⁵ kada ku tsokane su da yaƙi, gama ba zan ba ku wata ƙasa daga cikinsu ba, ba ma wadda za tā iya isa ku sa ƙafarku a kai. Na ba wa Isuwa ƙasar tudu ta Seyir, ta zama tasa. ⁶ Duk abincin za ku ci, da ruwan da za ku sha, za ku biya su.'"

⁷ UBANGIJI Allahnku ya albarkace ku cikin dukan aikin hannuwanku. Ya kiyaye ku cikin tafiyarku a duk fāɗin hamada. Waɗannan shekaru arba'in UBANGIJI Allahnku ya kasance tare da ku, ba kuwa kun rasa wani abu ba.

* 2:1 Da Ibraniyanci Yam Suf; wato, Tekun Iwa.

⁸ Saboda haka muka ci gaba, muka wuce 'yan'uwannu, zuriyar Isuwa, wanda yake zama a Seyir. Muka bar hanyar Araba, wadda ta haura daga Elat da Eziyon Geber, muka nufi wajen hamadar Mowab.

⁹ Sai UBANGIJI ya ce mini, "Kada ku dami Mowabawa, ko ku tsokane su da yaƙi, gama ba zan ba ku wani sashe na ƙasarsu ba. Na ba da Ar ga zuriyar Lot, ta zama mallakarsu."

¹⁰ (Emawa, mutane ne masu ƙarfi da kuma yawa, suna kuma da tsayi kamar Anakawa, dā sun zauna a can. ¹¹ Kamar Anakawa, su ma an ɗauka su Refahiyawa ne, amma Mowab suna kiransu Emawa. ¹² Haka ma Horiyawa, a dā sun zauna a Seyir, amma zuriya Isuwa suka kore su. Suka hallaka Horiyawa da suke kafinsu, suka kuma zauna a wurinsu, kamar dai yadda Isra'ila ta yi a ƙasar da UBANGIJI ya ba su a matsayin mallaka.)

¹³ UBANGIJI kuwa ya ce, "Yanzu ku tashi ku ƙetare Kwarin Zered." Sai muka ƙetare kwarin.

¹⁴ Dukan shekarun da muka yi a tafiyarmu daga Kadesh Barneya zuwa lokacin da muka ƙetare Kwarin Zered, sun kai shekaru talatin da takwas. A lokacin, wannan tsara gaba ɗaya ta mutanen da suka isa yaƙi sun mutu daga sansani, yadda UBANGIJI ya rantse musu. ¹⁵ Hannun UBANGIJI ya yi gāba da su sai da ya hallaka su ƙaƙaf daga sansani.

¹⁶ To, sa'ad da na ƙarshe cikin waɗannan mayaƙa a cikin mutanen ya rasu, ¹⁷ sai UBANGIJI ya ce mini, ¹⁸ "Yau za ku wuce ta yankin Mowab a Ar. ¹⁹ Sa'ad da kuka iso kusa da Ammonawa, kada ku dame su, ko ku tsokane su da yaƙi, gama ba zan ba ku mallakar wata ƙasar da take ta Ammonawa ba. Na riga na ba da ita mallaka ga zuriyar Lot."

²⁰ (Wannan ita ma a ɗauka ta a matsayin ƙasar Refahiyawa waɗanda dā sun zauna a can ne; amma Ammonawa suna ce da su Zamzumawa. ²¹ Mutane ne masu ƙarfi da kuma yawa, suna kuma da tsayi kamar Anakawa. UBANGIJI ya hallaka su daga gaban Ammonawa, waɗanda suka kore su, suka kuma zauna a wurinsu. ²² UBANGIJI ya yi daidai yadda ya yi wa zuriyar Isuwa waɗanda suka zauna a ƙasar Seyir, sa'ad da ya hallaka Horiyawa a gabansu. Su kuma suka kore su, suka zauna a wurinsu. Har wa yau, zuriyar Isuwa ne suke zama a can. ²³ Kusan abu ɗaya ya faru, sa'ad da Kaftorawa daga ƙasar Kaftor suka hallaka Awwiyawa, waɗanda dā suke zaune a yankin ƙauyukan da suke kewaye da Gaza. Suka zauna a wurinsu.)

Cin Sihon sarkin Heshbon da yaƙi

²⁴ "Ku fito yanzu ku ƙetare Kwarin Arnon. Duba, na ba da Sihon mutumin Amoriyawa a hannunku, na kuma ba da sarkin Heshbon da ƙasarsa. Ku fara mallake ta, ku kuma yi yaƙi da shi. ²⁵ A wannan rana zan fara sa tsoro da fargabanku a kan dukan al'ummai, a ƙarƙashin sama. Za su ji labarinku, za su yi rawan jiki, su kuma damu saboda ku."

(Kidaya 21.21-30)

²⁶ Daga hamadar Kedemot, na aiki 'yan saƙo zuwa wurin Sihon sarkin Heshbon, a kan ina neman zaman lafiya, ina cewa, ²⁷ "Bari mu wuce cikin ƙasarka. Za mu bi ta kan hanya ne kaɗai; ba za mu ratse dama ko hagu ba. ²⁸ Ka sayar mana da abincin da za mu ci, da kuma ruwan da za mu sha a farashinsu na azurfa. Ka dai bar mu mu wuce ta ƙasarka kawai, ²⁹ kamar yadda zuriyar Isuwa, waɗanda suke zaune a Seyir, da Mowabawa, waɗanda suke zaune a Ar, suka yardar mana, gama muna so mu ƙetare Urdun zuwa ƙasa wadda UBANGIJI, Allahnmu yake ba mu." ³⁰ Amma Sihon sarkin Heshbon ya ƙi yā bar mu mu wuce a ciki. Gama UBANGIJI Allahnku ya sa ruhunsa ya taurare don yā ba da shi a hannuwanku kamar yadda ya yi yanzu.

³¹ UBANGIJI ya ce mini, "Duba, na fara ba da Sihon da ƙasarsa gare ku. Yanzu ku fara cinta, ku kuma mallake ƙasarsa."

³² Sa'ad da Sihon da dukan sojojinsa suka fito don su sadu da mu, a yaƙi, a Yahaz, ³³ sai UBANGIJI Allahnmu ya ba da shi gare mu, muka kuwa buga shi tare da 'ya'yansa maza da kuma dukan sojojinsa. ³⁴ A wannan lokaci mun ci dukan biranensa, muka kuma hallaka su, maza, mata da kuma yara. Ba mu bar wani da rai ba. ³⁵ Amma muka washe, muka kuma kwasu shanu da kuma ganima daga biranen wa kanmu. ³⁶ UBANGIJI Allahnmu ya taimake mu muka ci Arower wadda take a gefen Kwarin Arnon, da garin da yake a cikin kwarin, har zuwa Gileyad. Babu garin da ya gaggare mu. ³⁷ Amma bisa ga umarnin UBANGIJI Allahnmu, ba ku yi kusa da wata ƙasar Ammonawa, ko ƙasar da take gefen kwarin kogin Yabbok, ko kuwa wadda take kewaye da birane cikin tuddai ba.

3

Cin Og sarkin Bashan da yaƙi
(*Kidaya 21.31-35*)

¹ Biye da wannan muka juya muka haura ta hanyar wajen Bashan, inda Og, sarkin Bashan tare da dukan mayaƙansa suka fito don su sadu da mu a yaƙi, a Edireyi. ² UBANGIJI ya ce mini, "Kada ka ji tsoronsa, gama na riga na miƙa shi da dukan mayaƙansa da kuma ƙasarsa gare ka. Yi masa abin da ka yi wa Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulkin Heshbon."

³ Saboda haka UBANGIJI Allahnmu ya ba da Og, sarkin Bashan da dukan mayaƙansa a hannuwanmu. Muka karkashe su, ba mu bar wani da rai ba. ⁴ A wannan lokaci muka kwashe dukan biranensa. Babu ɗaya daga birane sittin da ba mu ɗauke daga gare su ba, dukan yankin Argob, masarautar Og a Bashan. ⁵ Dukan biranen nan masu katanga da suke da tsayi masu kofofi da ƙyamare, akwai kuma manya ƙauyukan da ba su da katanga. ⁶ Muka hallaka su ƙaƙaf, kamar yadda muka yi wa Sihon sarkin Heshbon, muka hallaka kowace birni, maza, mata da yara. ⁷ Amma dukan dabbobin da kuma ganimar daga biranensu muka kwaso wa kanmu.

⁸ A lokacin ne muka ƙwace wannan ƙasa daga hannun sarakunan nan biyu na Amoriyawa, wato, ƙasa wadda take a hayin Urdun, daga Kwarin Arnon zuwa Dutsen Hermon. ⁹ (Hermon ne Sidoniyawa suke kira Siriyon, Amoriyawa kuwa suna kira shi Senir.) ¹⁰ Muka kama dukan biranen da suke kan tudu, da dukan Gileyad, da dukan Bashan, har zuwa Saleka da Edireyi, biranen masarautar Og a Bashan. ¹¹ (Og sarkin Bashan, ne kaɗai ya ragu cikin Refahiyawa. An yi gadonsa da ƙarfe, tsawon gadon ya fi ƙafa goma sha uku, fāɗinsa kuwa ƙafa shida ne. Yana nan a Rabba ta Ammonawa har yanzu.)

Rabawa ƙasar
(*Kidaya 32.1-42*)

¹² Cikin ƙasar da muka kwaso a lokacin, na ba wa mutanen Ruben da mutanen Gad yankin arewa na Arower ta Kwarin Arnon, haɗe da rabin ƙasar tudu ta Gileyad, tare da biranenta. ¹³ Sai kuma na ba wa rabin kabilar Manasse sauran rabin ƙasar tudu ta Gileyad da kuma dukan Bashan, masarautar Og (Wato, dukan yankin ƙasan nan na Argob a Bashan da dā ake kira ƙasar Refahiyawa. ¹⁴ Yayir na zuriyar Manasse ya karɓi dukan yankin ƙasar Argob a Bashan har zuwa iyakar Geshurawa da Ma'akatiyawa. Sai ya kira ƙauyukan wurin da sunansa, Hawwot Yayir.)* ¹⁵ Na kuma ba da Gileyad ga Makir. ¹⁶ Amma ga mutanen Ruben da mutanen Gad, na ba da yankin da ya tashi daga Gileyad, ya gangara zuwa Kwarin Arnon (tsakiyar kwarin kuwa shi ne iyaka) ya fita zuwa Kogin Yabbok, wanda yake shi ne iyakar Ammonawa. ¹⁷ Iyakarsa daga yamma kuwa shi ne Urdun a Araba, daga Kinneret zuwa Tekun Araba (wato, Tekun Gishiri) a gangaren gindin Dutsen Fisga wajen gabas.

¹⁸ Na umarce ku a lokacin na ce, "UBANGIJI Allahnku ya ba ku wannan ƙasa ku mallake ta. Dukan mayaƙanku za su haye da shirin yaƙi a gaban 'yan'uwanku, Isra'ilawa. ¹⁹ Amma matanku, yaranku da dabbobinku (na sani kuna da dabbobi masu yawa), su ne za ku bari a garuruwan da na ba ku, ²⁰ sai UBANGIJI ya ba da hutu ga sauran 'yan'uwanku, yadda ya yi da ku, su ma suka sami ƙasar da UBANGIJI Allahnku yake ba su, a ƙetaren Urdun, sa'an nan kowannenku zai komo ga mallakar da na ba ku."

An hana Musa ƙetare Urdun

²¹ A lokacin nan na umarci Yoshuwa na ce, "Da idanunka ka ga dukan abin da UBANGIJI Allahnku ya yi da waɗannan sarakuna biyu. Haka UBANGIJI zai yi da dukan masarautai a can, inda za ku. ²² Kada ku ji tsoronsu, gama UBANGIJI Allahnku zai yi yaƙi dominku."

²³ A lokacin, na roƙi UBANGIJI na ce, ²⁴ "Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, ka fara nuna wa bawanka ɗaukakarƙa da ikonka. Akwai wani allah a sama ko a duniya, wanda zai aikata waɗannan manyan ayyukan kamar ka? ²⁵ Ina roƙonka, bari in ƙetare in ga ƙasa mai kyau ɗin nan a ƙetaren Urdun, wannan ƙasar mai kyau ta tuddai, da kuma Lebanon."

²⁶ Amma saboda ku, UBANGIJI ya yi fushi da ni, bai kuwa saurare ni ba. Sai UBANGIJI ya ce, "Ya isa haka, kada ka ƙara yin magana da ni game da wannan batu. ²⁷ Haura zuwa ƙwanƙolin Fisga, ka

* 3:14 Ko kuwa kira mazaunin Yayir

dubi kasar da idanunka daga kowane gefe, yamma, da arewa, da kudu, da kuma gabas, gama ba za ka ketare wannan Urdun ba. ²⁸ Amma ka umarci Yoshuwa, ka karfafa shi, ka kuma ba shi karfin gwiwa, gama shi ne zai jagoranci wannan mutane su haye, ya kuma ba su gadon kasar da za ka gani.” ²⁹ Sai muka zauna a kwari kusa da Bet-Feyor.

4

An umarta a yi biyayya

¹ To, ku ji, ya Isra'ila, ku kasa kunne ga fa'idodi da dokokin da nake shirin koya muku. Ku bi su domin ku yi tsawon rai, ku kuma shiga ku mallaki kasar da UBANGIJI, Allahn kakanninku yake ba ku.

² Kada ku fara, kada ku rage daga cikin abin da nake umarce ku. Amma ku kiyaye umarnan nan na UBANGIJI Allahnku, da na ba ku.

³ Da idanunku, kun ga abin da UBANGIJI ya yi a Ba'al-Feyor. Yadda UBANGIJI Allahnku ya hallaka waƙansu daga cikinku waƙanda suka yi wa Ba'al-Feyor sujada, ⁴ Amma ku da kuka manne ga UBANGIJI Allahnku, kuna da rai har wa yau.

⁵ Ga shi, na koya muku fa'idodi da dokoki, yadda UBANGIJI Allahna ya umarce ni, don ku bi su a kasar da za ku shiga ku mallaki. ⁶ Ku kiyaye su, ku aikata su, gama yin haka zai tabbatar wa sauran al'ummai, kuna da hikima da ganewa. Sa'ad da al'ummai za su ji waƙannan dokoki, za su ce, “Ba shakka, wannan babbar al'umma tana da hikima da ganewa.” ⁷ Wace al'umma ce mai girma haka wadda allolinta take kusa da su yadda UBANGIJI Allahnmu yake kusa da mu a duk sa'ad da muka yi addu'a gare shi? ⁸ Wace al'umma ce mai girma haka wadda take da fa'idodi da dokoki masu adalci kamar waƙannan funshin dokokin da nake sa a gabanku a yau?

⁹ Ku kula, ku kuma lura da kanku sosai, don kada ku manta da abubuwan da idanunku suka gani, ko kuwa ku bari su fita daga zuciyarku muddin ranku. Ku koyar da su ga 'ya'yanku, da 'ya'yan 'ya'yanku.

¹⁰ Ku tuna da ranar da kuka tsaya a gaban UBANGIJI Allahnku a Horeb, sa'ad da ya ce mini, “Ka tara mutane a gabana, don su ji maganata, su koya yin mini bangirma muddin ransu a kasar, su kuma iya koyar da su ga 'ya'yansu.” ¹¹ Sai kuka matso kusa, kuka tsaya a gindin dutse yayinda yana cin wuta har zuwa sararin sama, ga kuma bakin gizagizai da kuma bakin duhu. ¹² Sai UBANGIJI ya yi magana daga wutar. Kuka ji furcin kalmomin, amma ba ku ga siffar kome ba, sai dai murya kaƙai kuka ji. ¹³ Ya furta alkawarinsa gare ku, Dokoki Goma, waƙanda ya umarce ku ku bi, ya kuma rubuta su a alluna biyu. ¹⁴ Sa'an nan UBANGIJI ya umarce ni a wannan lokaci, in koya muku fa'idodi da dokokin da za ku bi a kasar da kuke hayewa Urdun don mallake.

An hana bautar gumaka

¹⁵ Ba ku ga wata siffa a ranar da UBANGIJI ya yi magana da ku a Horeb daga wuta ba. Saboda haka ku lura da kanku sosai, ¹⁶ don kada ku lalace, ku kuma yi wa kanku gunki, siffa ta wani kama, ko a kamannin namiji, ko kuwa ta mace, ¹⁷ ko a kamannin wata dabba a duniya, ko na wani tsuntsun da yake tashi a sama, ¹⁸ ko kuwa a kamannin wata halittar da take rarrafe a fasa, ko na wani kifi a cikin ruwaye a karƙashi. ¹⁹ Sa'ad da kuka ƙaga ido kuka kali sama, kuka ga rana da wata, da taurari, da dukan halittun sama, sai ku kula fa, kada ku jarrabtu, ku ce za ku yi musu sujada, ko ku bauta musu; abubuwan nan UBANGIJI Allahnku ne ya rarraba wa dukan al'umman da suke ko'ina a karƙashin sararin sama. ²⁰ Amma ku, UBANGIJI ya ƙauke ku, ya fid da ku daga matuya mai narken karfe, wato, daga Masar, domin ku zama jama'arsa ta musamman kamar yadda kuke a yau.

²¹ UBANGIJI ya yi fushi da ni saboda ku, ya kuma yi rantsuwa cewa ba zan haye Urdun, in shiga kasan nan mai kyau da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gado ba. ²² Zan mutu a wannan fasa; ba zan haye Urdun ba; amma kuna gab da ketarewa, ku mallaki wannan fasa mai kyau. ²³ Ku yi hankali kada ku manta da alkawarin da UBANGIJI Allahnku ya yi da ku; kada fa ku yi wa kanku gunki a kamannin wani abin da UBANGIJI Allahnku ya hana. ²⁴ Gama UBANGIJI Allahnku wuta ne mai kuna, Allah ne mai kishi.

²⁵ Bayan kun haifi 'ya'ya da jikoki, kuka kuma zauna na dogon lokaci a kasar, in har kuka lalace, kuka kuma yi wani irin gunki, kuna aikata mugunta a gaban UBANGIJI Allahnku, kuna kuma sa shi fushi. ²⁶ Yau, na kira sama da duniya, su zama shaidata a kanku. Idan kuka yi rashin biyayya, lalle za

ku hallaka nan da nan daga kasar da kuke ketare Urdun ku gāda. Ba za ku daɗe a cikinta ba, amma za a kawar da ku kafaf. ²⁷ UBANGIJI zai watsar da ku a cikin mutane, ɗan kaɗan ne kaɗai za su ragu a cikin al'umman da UBANGIJI zai kai ku. ²⁸ A can za ku bauta wa allolin da mutum ya yi, na itace da dutse da ba sa gani, ba sa ji, ba sa ci, ba kuma iya sansanawa. ²⁹ Amma daga can in kuka nemi UBANGIJI Allahnku, da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, za ku same shi. ³⁰ Sa'ad da kuke cikin wahala saboda waɗannan abubuwan da suka same ku nan gaba, to, sai ku juyo ga UBANGIJI Allahnku, ku kuma yi masa biyayya. ³¹ Gama UBANGIJI Allahnku, Allah ne mai jinkai; ba zai yashe ku ko yā hallaka, ko kuma yā manta da alkawarin da ya yi da kakanninku, wanda ya tabbatar da su da rantsuwa ba.

UBANGIJI Allah ne

³² Ku bincika dukan tarihi mana, tun daga lokacin da Allah ya halicci mutane a cikin duniya har yā zuwa yanzu; ku tantambaya daga wannan kusurwa ta samaniya zuwa waccan, ko wani babban abu irin wannan ya taɓa faruwa, ko kuma an taɓa jin labarin irinsa? ³³ Akwai waɗansu mutanen da suka taɓa jin muryar Allah yana magana daga wuta, kamar yadda kuka ji har suka rayu? ³⁴ Akwai wani allahn da ya taɓa yin kofari yā ɗauko wa kansa wata al'umma daga wata al'umma, ta wurin gwaje-gwaje, ta wurin alamu masu banmamaki da al'ajabai, ta wurin yaƙi, ta wurin hannu mai iko, da kuma hannu mai ƙarfi, ko kuwa ta wurin ayyuka masu bangirma da na banmamaki, kamar dukan abubuwan da UBANGIJI Allahnku ya yi saboda ku a Masar, a kan idanunku?

³⁵ An nuna muku dukan waɗannan abubuwa saboda ku san cewa UBANGIJI, shi ne Allah; ban da shi, babu wani. ³⁶ Daga sama ya sa kuka ji muryarsa, don yā hore ku. A duniya ya nuna muku wutarsa mai girma, kuka kuma ji kalmominsa daga wuta. ³⁷ Domin ya ƙaunaci kakanninku, ya kuma zaɓi zuriyarsu a bayansu, ya fitar da ku daga Masar ta wurin kasancewarsa da kuma ƙarfinsa mai girma, ³⁸ don yā fitar da ku a gaban al'ummai da suka fi ku girma da kuma ƙarfi, ya kawo ku cikin ƙasarsu, don yā ba ku ita ta zama gādonku, kamar yadda yake a yau.

³⁹ Ku sani, ku kuma riƙe a zuciyar a wannan rana, cewa UBANGIJI shi ne Allah a sama da kuma a ƙasa. Babu wani kuma. ⁴⁰ Ku kiyaye ƙa'idodi da umarnai, waɗanda nake ba ku a yau, domin zaman lafiyarku da kuma na zuriyarku bayan ba ku, domin kuma ku yi tsawon rai a ƙasa wadda UBANGIJI Allahnku yake ba ku har abada.

Biranan mafaka

⁴¹ Sa'an nan Musa ya keɓe birane uku gabas da Urdun, ⁴² waɗanda duk wanda ya yi kisankai, in ba da gangan ba ne ya kashe maƙwabcinsa, wanda babu kiyayya tsakaninsu a dā, zai iya gudu zuwa. Zai iya gudu zuwa cikin ɗaya daga waɗannan birane, yā tsira da ransa. ⁴³ Biranen kuwa su ne, Bezer a dutsen hamada, don mutanen Ruben; Ramot Gilejad, don mutanen Gad; da kuma Golan a Bashan, don mutanen Manasse.

Gabatarwa ga doka

⁴⁴ Wannan ita ce dokar da Musa ya sa a gaban Isra'ilawa. ⁴⁵ Waɗannan su ne farillai, ƙa'idodi da kuma dokokin da Musa ya ba su, sa'ad da suka fito daga Masar. ⁴⁶ Sa'ad da suke a kwari kusa da Bet-Feyor, gabas da Urdun, a kasar Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon, da Musa da Isra'ilawa suka ci da yaƙi sa'ad da suka fito daga Masar. ⁴⁷ Suka mallaki ƙasarsa da kuma ƙasar Og sarkin Bashan, sarakuna biyu na Amoriyawa, gabas da Urdun. ⁴⁸ Wannan ƙasa ta tashi daga Arower a kewayen Kwarin Arnon zuwa Dutsen Siyon* (wato, Hermon), ⁴⁹ ya kuma haɗa da dukan Araba† gabas da Urdun, har zuwa tekun Araba a gindin gangaren Fisga.

5

Dokoki goma

(Fitowa 20.1-17)

¹ Musa ya tattara dukan Isra'ila ya ce, Ku ji, ya Isra'ila, ƙa'idodi da dokokin da na furta a kunnuwanku a yau. Ku koye su, ku kuma tabbata kun bi su. ² UBANGIJI Allahnmu ya yi alkawari da mu a Horeb. ³ Ba da kakanninmu ba ne UBANGIJI

* 4:48 Da Ibraniyanci; Siriyak (dubi kuma M Sh 3.9) Siriyon † 4:49 Wato, Bahar Maliya

ya yi wannan alƙawari, amma da mu ne, da dukanmu waƙanda muke da rai a yau. ⁴ UBANGIJI ya yi magana fuska da fuska da ku daga wuta a kan dutse. ⁵ (A wannan lokaci na tsaya tsakanin UBANGIJI da ku, don in furta muku maganar UBANGIJI, domin kun ji tsoron wutar, ba ku kuwa hau dutsen ba.)
Ya ce,

⁶ “Ni ne UBANGIJI Allahnka, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga ƙasar bauta.

⁷ “Ba za ka kasance da waƙansu alloli a gabana* ba.

⁸ Ba za ka yi wa kanka gunki, ko wata siffar abin da take a sama a bisa, ko siffar abin da yake a duniya a ƙasa, ko siffar abin da yake a cikin ruwa a ƙarƙashin ƙasa ba. ⁹ Ba za ka rusuna musu, ko ka yi musu sujada ba. Gama Ni, UBANGIJI Allahnka, Allah ne mai kishi, nakan hukunta 'ya'ya saboda zunuban iyaye har tsara ta uku da ta huƙu na waƙanda suka ƙi ni. ¹⁰ Amma nakan nuna ƙauna ga dubban tsararraki na waƙanda suke ƙaunata, suke kuma kiyaye dokokina.

¹¹ Ba za ka yi amfani da sunan UBANGIJI Allahnka a banza ba, gama UBANGIJI zai ba wa duk mai yin amfani da sunansa a banza laifi.

¹² Ka kiyaye ranar Asabbaci ta wurin kiyaye ta da tsarki, yadda UBANGIJI Allahnka ya umarce ka. ¹³ Kwanaki shida za ka yi aiki, ka kuma yi dukan aikinka, ¹⁴ amma rana ta bakwai, Asabbaci ne ga UBANGIJI Allahnka. A kanta ba za ka yi wani aiki ba, ko kai, ko ƙanka, ko 'yarka, ko bawanka, ko baiwarka, ko saniyarka, ko jakinka, ko wani daga dabbobinka, ko baƙo a kofofinka, don bayinka maza da mata su ma su huta, kamar ka. ¹⁵ Ka tuna fa, dā kai bawa ne a ƙasar Masar amma UBANGIJI Allahnka ya fitar da kai daga can da iko da kuma ƙarfi. Saboda haka UBANGIJI Allahnka ya umarce ka ka kiyaye ranar Asabbaci.

¹⁶ Ka ba da girma ga mahaifinka da mahaifiyarka, yadda UBANGIJI Allahnka ya umarce ka, don ka yi tsawon rai, ka kuma sami zaman lafiya a ƙasar da UBANGIJI Allahnka yake ba ka.

¹⁷ Kada ka yi kisankai.

¹⁸ Kada ka yi zina.

¹⁹ Kada ka yi sata.

²⁰ Kada ka ba da shaidar ƙarya a kan maƙwabcinka.

²¹ Kada ka yi ƙyashin matar maƙwabcinka. Kada kuma ka yi sha'awar gidan maƙwabcinka, ko gonarsa, ko bayinsa maza da mata, ko saniyarka, ko jakinsa, ko dai wani abin da yake na maƙwabtanka.”

²² Waƙannan su ne dokokin da UBANGIJI ya furta da babbar murya ga taronku gaba ƙaya, a can dutse ta tsakiyar wuta, girgije da kuma baƙin duhu; bai kuma ƙara kome ba. Sa'an nan ya rubuta su a kan alluna biyu na dutse, ya kuma ba ni su.

(Fitowa 20.18-21)

²³ Sa'ad da kuka ji muryar daga duhu, yayinda dutsen yana cin wuta, dukan manyan kabilanku da dattawanku suka zo wurina. ²⁴ Kuka kuma ce, “UBANGIJI Allahnmu ya nuna mana ƙaukarsa da zatinsa, mun kuma ji muryarsa a tsakiyar wutar. A yau mun ga cewa mutum zai iya rayu idan ma Allah ya yi magana da shi. ²⁵ Amma yanzu, don me za mu mutu? Wannan wuta mai girma za ta cinye mu, za mu kuwa mutu in muka ci gaba da jin muryar UBANGIJI Allahnmu. ²⁶ Gama wanda ƙan adam ne ya taɓa jin muryar Allah mai rai yana magana daga wuta, kamar yadda muka ji, ya kuma tsira? ²⁷ Kai, ka matsa kusa, ka saurara ga dukan abin da UBANGIJI Allahnmu ya faɗa. Sa'an nan ka faɗa mana dukan abin da UBANGIJI Allahnmu ya faɗa maka. Za mu saurara, mu kuma yi biyayya.”

²⁸ UBANGIJI ya ji ku, sa'ad da kuka yi magana da ni, sai UBANGIJI ya ce mini, “Na ji abin da wannan mutane suka faɗa maka. Abin da suka faɗa daidai ne. ²⁹ Kash, da a ce zukatansu za su zama masu tsorona, su kuma kiyaye dukan dokokina kullum mana, saboda kome ya zama da lafiya gare su, da kuma 'ya'yansu har abada!

³⁰ “Je, ka faɗa musu su koma tentunansu. ³¹ Kai kuwa ka tsaya a nan tare da ni saboda in ba ka umarnai, ƙa'idodi da kuma dokoki duka, da za ka koya musu don su bi a ƙasar da nake ba su, su mallaka.”

* 5:7 Ko kuwa in ban da ni

³² Sai ku yi hankali don ku yi abin da UBANGIJI Allahnku ya umarce ku; kada ku juya dama ko hagu. ³³ Ku yi tafiya cikin dukan hanyar da UBANGIJI Allahnku ya umarce ku, saboda ku zauna, ku yi nasara, ku kuma yi tsawon rai a kasar da za ku mallaka.

6

Kaunaci UBANGIJI Allahnka

¹ Waɗannan su ne umarnai, ka'idodi da kuma dokokin da UBANGIJI Allahnku ya umarce ni in koya muku don ku kiyaye a kasar da kuke haye Urdun don mallaka, ² saboda ku, 'ya'yanku, da kuma 'ya'yansu bayansu za su ji tsoron UBANGIJI Allahnku muddin kuna rayuwa ta wurin kiyaye dukan ka'idodinsa da umarnan da na ba ku, da kuma don ku yi tsawon rai. ³ Ku ji, ya Isra'ila, ku kuma kula, ku kiyaye su don ya zama muku da lafiya, ku kuma karu sosai a kasa mai zub da madara da zuma, kamar dai yadda UBANGIJI, Allahn kakanninku ya yi muku alkawari.

⁴ Ku ji, ya Isra'ila, UBANGIJI Allahnmu, UBANGIJI d'aya ne. ⁵ Ku kaunaci UBANGIJI Allahnku da dukan zuciyarku, da dukan ranku, da kuma dukan karfinku. ⁶ Waɗannan umarnai da nake ba ku a yau, za su kasance a zukatanku. ⁷ Ku koya wa 'ya'yanku su da himma. Yi musu magana game da su sa'ad da kuke zaune a gida, da sa'ad da kuke tafiya a hanya, sa'ad da kuke kwance, da sa'ad da kuka tashi. ⁸ Ku d'aura su su zama alamu a hannuwanku, ku kuma d'aura su a goshinku. ⁹ Ku rubuta su a dogaran kofofin gidajenku, da kofofinku.

¹⁰ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya kawo ku cikin kasar da ya rantse ga kakanninku, ga Ibrahim, Ishaku da Yakub, ya ba ku, kasa mai girma, mai manyan biranen da ba ku kuka gina ba, ¹¹ gidaje cike da kowane irin abubuwa masu kyau, da ba ku kuka tanadar ba, rijiyoyin da ba ku kuka haka ba, da gonakin inabi da itatuwan zaitun da ba ku kuka shuka ba, sa'ad da kuwa kuka ci, kuka kuma koshi, ¹² ku yi hankali cewa ba ku manta da UBANGIJI wanda ya fitar da ku daga Masar, da gidan bauta ba.

¹³ Ku ji tsoron UBANGIJI Allahnku, ku bauta masa shi kaɗai, ku kuma yi alkawaranku da sunansa. ¹⁴ Kada ku bi waɗansu alloli, allolin mutanen da suke kewaye da ku; ¹⁵ gama UBANGIJI Allahnku, wanda yake cikinku, Allah ne mai kishi, fushinsa kuma zai yi kuna gaba da ku, zai kuma hallaka ku daga fuskar kasar. ¹⁶ Kada ku gwada UBANGIJI Allahnku kamar yadda kuka yi a Massa. ¹⁷ Ku tabbata kun kiyaye umarnan UBANGIJI Allahnku, da farillansa da kuma ka'idodinsa da ya ba ku. ¹⁸ Ku aikata abin da yake daidai da kuma mai kyau a idon UBANGIJI, don ya zama muka da lafiya, ku kuwa shiga ku mallaki kasa mai kyau da UBANGIJI ya yi alkawari da rantsuwa ga kakanninku. ¹⁹ Zai kuwa korin dukan abokan gabanku da suke gabanku, yadda UBANGIJI ya faɗa.

²⁰ Nan gaba, sa'ad da 'ya'yanku suka tambaye ku, "Mene ne ma'anar farillai, ka'idodi da kuma dokokin da UBANGIJI Allahnmu ya umarce ku?" ²¹ Sai ku gaya musu, "Da mu bayin Fir'auna ne a Masar, amma UBANGIJI ya fitar da mu daga Masar da hannu masu karfi. ²² A idanunmu UBANGIJI ya aikata manyan alamu masu banmamaki, da al'ajabai gaba da Masarawa, da Fir'auna, da kuma dukan gidansa. ²³ Amma ya fitar da mu daga can domin ya kawo mu cikin kasar da ya yi wa kakanninmu alkawari tare da rantsuwa zai ba mu. ²⁴ UBANGIJI ya umarce mu mu yi biyayya da dukan waɗannan ka'idodi, mu kuma ji tsoron UBANGIJI Allahnmu, saboda kullum mu ci gaba, a kuma bar mu da rai, kamar yadda yake a yau. ²⁵ In kuma muka kula, muka kiyaye dukan dokokin nan a gaban UBANGIJI Allahnmu, kamar yadda ya umarce mu, wannan zai zama adalci a gare mu."

7

Korin al'ummai (Fitowa 34.11-16)

¹ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya kawo ku kasar da kuke shiga don ku mallaka, ya kuma kori al'ummai masu yawa a gabanku; wato, Hittiyawa, Girgashiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa, al'ummai bakwai masu girma da karfi fiye da ku. ² Sa'ad da kuma UBANGIJI Allahnku ya ba da su gare ku, kuka kuma ci su da yaki, sai ku hallaka su kaƙaf. Kada ku yi yarjejeniya da su, kada kuma ku nuna musu jinkai. ³ Kada ku yi auratayya da su. Kada ku ba da 'ya'yanku mata wa 'ya'yansu maza, ko ku d'auko 'ya'yansu mata wa 'ya'yanku maza. ⁴ Gama za

su juye 'ya'yanku maza daga bina, su bauta waƙansu alloli, fushin UBANGIJI kuma zai kɓana a kanku da sauri, zai kuma hallaka ku. ⁵ Ga abin da za ku yi da su, za ku rurrushe bagadansu, ku ragargaza keɓaɓɓun duwatsunsu, ku farfashe ginshikan Asheransu, ku kuma kɓana gumakansu da wuta. ⁶ Gama ku mutane masu tsarki ne ga UBANGIJI Allahnku. UBANGIJI Allahnku ya zaɓe ku daga dukan mutane a fuskar duniya, don ku zama mutanensa, kayan gāɗonsa.

⁷ Ba don kun fi sauran al'ummai yawa ne ya sa UBANGIJI ya kaunace ku, ya kuma zaɓe ku ba, gama ku ne mafi kanƙanta cikin dukan al'ummai. ⁸ Amma ya zama haka domin UBANGIJI ya kaunace ku, ya kuma kiyaye rantsuwar da ya yi wa kakanninku da ya fitar da ku da hannu mai ƙarfi, ya kuma cece ku daga ƙasar bauta, daga ikon Fir'auna sarkin Masar. ⁹ Saboda haka, ku sani cewa UBANGIJI Allahnku, shi ne Allah; shi Allah ne mai aminci, yana kiyaye alkawarinsa na kauna ga tsararraki dubu na waƙanda suke kaunarsa suke kuma kiyaye umarnansa. ¹⁰ Amma

waƙanda suke kɓana, a fili yakan saka musu da hallaka;

ba zai yi jinkiri yin ramuwa a kan maƙiyinsa ba, zai yi ramuwar a fili.

¹¹ Saboda haka, sai ku lura, ku bi umarnai, ka'idodi, da dokokin nan da nake ba ku a yau.

(Maimaitawar Shari'a 28.1-14; Firistoci 26.3-13)

¹² In kuka mai da hankali ga waƙannan dokoki, kuka kuma yi hankali ga bin su, to, UBANGIJI Allahnku zai kiyaye alkawarinsa na kauna gare ku, kamar yadda ya rantse wa kakanninku. ¹³ Zai kaunace ku, ya albarkace ku, ya kuma ƙara yawanku. Zai albarkaci 'ya'yanku, amfanin gonarku; hatsinku, sabon ruwan inabinku da kuma mai, kanana shanunku, da 'yan tumaki na tumakinku, a ƙasar da ya rantse wa kakanninku cewa zai ba ku. ¹⁴ Za a albarkace ku fiye da waƙansu mutane; babu wani cikin maza ko matanku da zai kasance babu haihuwa, ba kuwa wata dabbarku da za ta kasance babu haihuwa. ¹⁵ UBANGIJI zai kiyaye ku daga kowace cuta. Ba zai wahalshe ku da mugayen cututtukan da kuka sani a Masar ba, amma zai aukar wa dukan maƙiyanku. ¹⁶ Dole ku hallaka dukan mutanen da UBANGIJI Allahnku ya bashe su gare ku. Kada ku ji tausayinsu, kada kuma ku bauta wa allolinsu, gama wannan zai zama tarko gare ku.

¹⁷ Wataƙila ku ce wa kanku, "Waƙannan al'ummai sun fi mu ƙarfi. Yaya za mu kore su?" ¹⁸ Amma kada ku ji tsoronsu; ku tuna da kyau abin da UBANGIJI Allahnku ya yi wa Fir'auna da kuma dukan Masar. ¹⁹ Kun ga da idanunku, manyan gwaje-gwaje, alamu masu banmamaki da al'ajabai, hannu mai ƙarfi da kuma mai ikon da UBANGIJI Allahnku ya fitar da ku. UBANGIJI Allahnku zai yi haka ga dukan mutanen da yanzu kuke tsoro. ²⁰ Ban da haka ma, UBANGIJI Allahnku zai aika da rina a cikinsu, har sai sun hallaka sauran mutanen da suka ragu, waƙanda suka buya daga gare ku. ²¹ Kada ku tsorata saboda su, gama UBANGIJI Allahnku, wanda yake a cikinku, Allah ne mai girma da kuma mai banrazana. ²² Da kaƙan da kaƙan UBANGIJI Allahnku zai kore waƙannan al'ummai a gabanku. Ba a bari ku hallaka su duka gaba ɗaya ba, in ba haka namun jeji za su yaƙu kewaye da ku. ²³ Amma UBANGIJI Allahnku zai ba da su gare ku, yana jefa su cikin rikicewa mai girma, har sai an hallaka su. ²⁴ Zai ba da sarakunsu a hannunku, za ku kuwa shafe sunayensu daga duniya. Babu wani da zai yi tsayayya da ku, za ku hallaka su. ²⁵ Ku kɓana siffar allolinsu da wuta. Kada ku yi kyashin azurfa ko zinariyar da aka rufe allolin da ita, Kada ku kwashe su, don kada su zamar muku tarko, gama abin kyama ne ga UBANGIJI Allahnku. ²⁶ Kada ku kawo abin kyama cikin gidajenku, domin kada ku zama kamar su. Gaba ɗaya ku yi kyamarsu, ku ki su, gama an ware su, sun zama domin a hallaka.

8

Kada ku manta da UBANGIJI

¹ Ku hankali, ku bi kowane umarnin da nake ba ku a yau, saboda ku rayu, ku ƙaru, ku kuma shiga, ku mallaki ƙasar da UBANGIJI ya alkawarta da rantsuwa ga kakanninku. ² Ku tuna yadda UBANGIJI Allahnku ya bishe ku a dukan hanya, a cikin hamada waƙannan shekaru arba'in, don ya kasƙantar da ku, ya kuma gwada ku don ya san abin da yake a zuciyarku, ko za ku kiyaye umarnansa, ko babu. ³ Ya kasƙantar da ku, ya bar ku da yunwa, sa'an nan ya ciyar da ku da Manna, wadda ku, ko kakanninku, ba su sani ba, ta haka ne ya sa kuka sani cewa, ba da abinci kaƙai mutum zai rayu ba, amma ta wurin kowace kalmar da ta fito daga bakin UBANGIJI. ⁴ Tufafinku ba su yayyage ba, kaƙafunku kuma ba su

kumbura ba a waƙannan shekaru arba'in. ⁵ Sai ku sani fa a cikin zuciyarku cewa kamar yadda mutum kan horar da ƙansa, haka UBANGIJI Allahnku ke horar da ku.

⁶ Ku kiyaye umarnan UBANGIJI Allahnku, kuna tafiya cikin hanyoyinsa, kuna kuma girmama shi. ⁷ Gama UBANGIJI Allahnku yana fitar da ku zuwa cikin ƙasa mai kyau, ƙasa mai rafuffuka da tafkunan ruwa, tare da maɓulɓulai masu gudu a kwari da tuddai; ⁸ ƙasa mai alkama da sha'ir, inabi da ɓaure, rumman, man zaitun da zuma; ⁹ ƙasa inda abinci ba zai yi ƙaranci ba, ba kuma za ku rasa kome ba; ƙasa ce inda ƙarfe ne duwatsunta, ana kuma haƙar tagulla a tuddanta.

¹⁰ Sa'ad da kuka ci, kuka ƙoshi, sai ku yabi UBANGIJI Allahnku saboda ƙasa mai kyau da ya ba ku. ¹¹ Ku yi hankali cewa ba ku manta da UBANGIJI Allahnku, har ku kasa kiyaye umarnansa, dokokinsa da ƙa'idodinsa da nake ba ku a wannan rana ba. ¹² To, sa'ad da kuka ci, kuka ƙoshi, sa'ad da kuka gina gidaje masu kyau, kuka zauna, ¹³ sa'ad da kuma garkunanku na shanu da na tumaki suka ƙaru, azurfanku da zinariyarku kuma suka ƙaru, sa'an nan dukan abin da kuke da shi ya haɓaka, ¹⁴ to, sai ku lura, kada ku ɗaukaka kanku, har ku manta da UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga ƙasar bauta kuma. ¹⁵ Ya bishe ku cikin hamada mai fāɗi, mai bantsoro, wannan busasshiyar ƙasa wadda ba ta da ruwa, ga macizai masu dafi da kuma kunamai. Ya ba ku ruwa daga dutsen ƙanƙara. ¹⁶ Ya ba ku Manna don ku ci a cikin hamada, wani abin da kakanninku ba su taɓa sani ba, don yā ƙaskantar yā kuma gwada ku, saboda yā yi muku alheri daga baya. ¹⁷ Wataƙila ku ce wa kanku, "Ikona da ƙarfin hannuwana ne suka ba ni da wannan arziki." ¹⁸ Amma ku tuna da UBANGIJI Allahnku, gama shi ne wanda yake ba ku azanci na yin arziki, ta haka kuwa ya tabbatar da alkawarinsa, wanda ya rantse wa kakanninku, kamar yadda yake a yau.

¹⁹ In kuka manta da UBANGIJI Allahnku, kuka kuma bi waƙansu alloli, kuka yi musu sujada, kuka kuma rusuna musu, to, a yau ina gargade ku cewa tabbatacce za a hallaka ku. ²⁰ Kamar al'ummai da UBANGIJI ya hallakar kafin ku, haka zai hallaka ku, domin ba ku yi biyayya da muryar UBANGIJI Allahnku ba.

9

Ba don adalcin Isra'ila ba ne

¹ Ku ji, ya Isra'ila. Kuna gab da haye Urdun, ku shiga, ku kuma kori al'ummai da suka fi ku yawa, suka kuma fi ku ƙarfi, masu manyan biranen da suke da katangar da suka yi tsaye zuwa sama. ² Mutane ne masu ƙarfi, kuma dogaye, zuriyar Anakawa! Ai, kun ji akan ce, "Wa zai iya tsayayya da Anakawa?" ³ Amma ku zauna da sani a yau, cewa UBANGIJI Allahnku, shi ne wanda ya ketare ya sha gabanku kamar wuta mai cinyewa. Zai hallaka su, zai rinjaye su a gabanku. Za ku kore su, ku kuma hallaka su nan da nan, yadda UBANGIJI ya yi muku alkawari.

⁴ Bayan UBANGIJI Allahnku ya kore su a gabanku, kada ku faɗa a zuciyarku, "UBANGIJI ya kawo mu a nan, mu mallaki wannan ƙasa saboda adalcinmu ne." A'a, saboda muguntar waƙannan al'umma ne ya sa UBANGIJI ya kore su a gabanku. ⁵ Ba domin adalci ko mutuncinku ba ne ya sa za ku mallaki ƙasarsu; sai dai saboda muguntar al'umman nan ne ya sa UBANGIJI Allahnku yana korinsu a gabanku don yā cika abin da ya rantse wa kakanninku, wato, Ibrahim, Ishaku da Yakub. ⁶ Ku gane wannan, cewa ba domin adalcinku ba ne ya sa UBANGIJI Allahnku yana ba ku wannan ƙasa mai kyau, ku mallaki, gama ku mutane masu taurinkai ne.

Dan marakin zinariya (Fitowa 32)

⁷ Ku tuna da wannan, kada kuma ku manta yadda kuka tsokane UBANGIJI Allahnku, har ya yi fushi a hamada. Daga ranar da kuka bar Masar har sai da kuka isa nan, kuna ta tawaye wa UBANGIJI. ⁸ A Horeb, kun tayar wa UBANGIJI har ya yi fushin da ya isa yā hallaka ku. ⁹ Sa'ad da na hau kan dutse don in karɓi allunan dutse, allunan alkawarin da UBANGIJI ya yi da ku, na zauna a kan dutse yini arba'in da dare arba'in; ban ci abinci ba, ban sha ruwa ba. ¹⁰ UBANGIJI ya ba ni alluna biyu wanda shi kansa ya yi rubutu da yatsarsa. A kansu akwai dukan umarnan UBANGIJI da an furta muku a kan dutse a tsakiyar wuta, a ranar taron jama'a.

¹¹ A ƙarshen yini arba'in da dare arba'in ɗin, UBANGIJI ya ba ni alluna biyu na dutse, allunan alkawari. ¹² Sa'an nan UBANGIJI ya faɗa mini, "Sauka daga nan da sauri, domin mutanenka waƙanda

ka fitar da su daga Masar sun lalace. Sun juye da sauri daga abin da na umarce su, suka kuma yi zubin gunki wa kansu.”

¹³ Sai UBANGIJI ya ce mini, “Na ga mutanen nan, su masu taurinkai ne sosai! ¹⁴ Bar ni kawai, in hallaka su, in kuma shafe sunansu daga farfashin sama. Zan kuwa yi maka wata al’umma mafi farfi da kuma masu yawa fiye da su.”

¹⁵ Saboda haka na juya, na sauko daga dutsen yayinda yake cin wuta. Allunan biyu na alkawarin kuma suna a hannuwana.* ¹⁶ Sa’ad da na duba, sai na ga cewa kun yi zunubi wa UBANGIJI Allahnku; kun yi wa kanku gunkin da kuka yi zubi a siffar ɗan maraƙi. Kun kauce da sauri daga hanyar da UBANGIJI ya umarce ku. ¹⁷ Saboda haka na ɗauko alluna biyun na jefar da su daga hannuwana, na farfashe su a idanunku.

¹⁸ Sai nan da nan kuma na fāɗi rubda ciki a gaban UBANGIJI, yini arba’in da dare arba’in; ban ci ba, ban sha ba, kamar yadda dā na yi, duka saboda zunubin da kuka aikata a gaban UBANGIJI. Ta haka kuka tsokane shi don yā yi fushi. ¹⁹ Na ji tsoron fushi da hasalar UBANGIJI, gama ya yi fushin da ku da ya isa yā hallaka ku. Amma na yi roko a lokacin, UBANGIJI kuwa ya saurare ni. ²⁰ UBANGIJI ya yi fushi sosai da Haruna, har ya yi niyya yā hallaka shi, amma a wannan lokaci, na yi addu’a saboda Haruna shi ma. ²¹ Sa’an nan na ɗauki kayan zunubin da kuka yi, wato, gunkin ɗan bijimi, na kone shi da wuta, na farfashe shi, na nika shi libis, sai da ya zama kamar kura mai laushi, na zubar da kurar a cikin ruwan rafin da yake gangarowa daga dutse.

²² Kun kuma sa UBANGIJI ya yi fushi a Tabera, a Massa da kuma a Kibrot Hatta’awa.

²³ Sa’ad da UBANGIJI ya aike ku daga Kadesh Barneya ya ce, “Ku haura ku mallaki kasar da na ba ku.” Amma kuka yi tawaye ga umarnin UBANGIJI Allahnku. Ba ku amince da shi, ko ku yi masa biyayya ba.

²⁴ Kun yi ta tawaye wa UBANGIJI tun ran da na san ku.

²⁵ Na kwanta rubda ciki a gaban UBANGIJI waɗannan yini arba’in da dare arba’in domin UBANGIJI ya ce zai hallaka ku. ²⁶ Na yi addu’a ga UBANGIJI na ce, “Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, kada ka hallaka mutanenka, gādon kanka, da ka fansa ta wurin ikonka mai girma, ka kuma fitar da su daga Masar da hannu mai farfi. ²⁷ Ka tuna da bayinka Ibrahim, Ishaku da Yakub. Kada ka kula da taurinkan, mugunta da kuma zunubin wannan mutane. ²⁸ In ba haka ba, kasar da ka fitar da mu, za tā ce, ‘Domin UBANGIJI bai iya kai su cikin kasar da ya yi musu alkawari ba ne, kuma domin ya fi su, shi ya sa ya fitar da su ya kashe su a hamada.’ ²⁹ Amma su mutanenka ne, gādonka da ka fitar ta wurin ikonka mai girma, da kuma hannunka mai farfi.”

10

Alluna kamar na farko (Fitowa 34.1-10)

¹ A lokacin UBANGIJI ya ce mini, “Ka sassaƙa alluna biyu na dutse kamar na farko, ka haura wurina a kan dutse. Ka kuma yi akwatin katako.* ² Ni kuwa zan yi rubutu a kan allunan nan biyu, kalmomin da suke a alluna na farko, waɗanda ka farfashe. Za a ajiye su a cikin akwatin.”

³ Sai na yi akwatin da itacen kirya, na kuma sassaƙa alluna biyu na dutse kamar na farko, sai na haura dutse da alluna biyun a hannuwana. ⁴ UBANGIJI kuwa ya sāke yin rubutu a waɗannan alluna abin da ya rubuta a allunan farko, wato, Dokoki Goma da ya furta a kan dutse a tsakiyar wuta, a ranar da mutane suka taru. Sai UBANGIJI ya ba ni su. ⁵ Sa’an nan na sauko daga dutsen, na kuma ajiye allunan a cikin akwatin da na yi, yadda UBANGIJI ya umarce ni, kuma suna can a yanzu.

(Kidaya 20.22-29)

⁶ (Isra’ilawa suka kama hanya daga rijiyoyin Beyerot Bene Ya’akan zuwa Mosera. A can Haruna ya rasu, aka kuma binne shi. Sai Eleyazar ɗansa ya gāje shi a matsayin firist. ⁷ Daga can suka tashi zuwa Gudgoda, daga Gudgoda kuma suka tafi Yotbata, ƙasa mai rafuffukan ruwa. ⁸ A lokacin UBANGIJI ya keɓe kabilar Lawi don su riƙa ɗaukar akwatin alkawarin UBANGIJI, su tsaya a gaban UBANGIJI, su riƙa yin masa hidima, su kuma sa albarka a cikin sunansa, yadda suke yi har wa yau. ⁹ Shi ya sa Lawiyawa

* 9:15 Ko kuwa Kuma ina da alluna biyu na alkawarin tare da ni, ɗaya a kowane hannu * 10:1 Wato, akwatin alkawari

ba su da rabo, ko gādo a cikin 'yan'uwansu; UBANGIJI ne gādon su yadda UBANGIJI Allahnku ya faɗa musu.)

(Fitowa 34.9,10,27-29)

¹⁰ To, na kasance a kan dutse yini arba'in da dare arba'in kamar yadda dā na yi da farko. UBANGIJI kuwa ya saurare ni a wannan lokaci kuma. Ba nufinsa ba ne yā hallaka ku. ¹¹ UBANGIJI ya ce mini, "Ka sauka, ka jagoranci mutanen a hanyarsu, domin su shiga, su kuma mallaki kasar da na rantse wa kakanninsu, zan ba su."

Ku ji tsoron UBANGIJI

¹² Yanzu fa, ya Isra'ila, mene ne UBANGIJI Allahnku yake so a gare ku, in ba ku ji tsoron UBANGIJI Allahnku, ku yi tafiya cikin hanyoyinsa, ku kaunace shi, ku bauta wa UBANGIJI Allahnku da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, ¹³ ku kuma kiyaye umarnan UBANGIJI da kuma ka'idodinsa da nake ba ku a yau don amfaninku ba?

¹⁴ Sammai, har da sama sammai, da duniya, da kome da yake cikinta na UBANGIJI Allahnku ne. ¹⁵ Duk da haka UBANGIJI ya kaunaci kakanninku, ya kuma zaɓe ku, ku zuriyarsu, a bisa dukan al'ummai, yadda yake a yau. ¹⁶ Saboda haka sai ku kame zukatanku, kada ku kara yin taurinkai. ¹⁷ Gama UBANGIJI Allahnku ne Allahn alloli da Ubangijin iyayengiji, Allah mai girma, mai karfi da kuma mai banrazana, wanda ba ya sonkai, ba ya cin hanci. ¹⁸ Yakan tsare marayu da gwauraye, yana kaunar baƙon da yake zama a cikinku, yana ba su abinci da tufafi. ¹⁹ Sai ku kaunaci baƙi, gama dā ku ma baƙi ne a kasar Masar. ²⁰ Ku ji tsoron UBANGIJI Allahnku, ku kuma bauta masa. Ku manne masa, ku kuma yi rantsuwarku da sunansa. ²¹ Shi ne abin yabonku; shi ne Allahnku, wanda ya aikata muku waɗancan manya abubuwa banmamaki masu banrazanar da kuka gani da idanunku. ²² Kakanninku da suka gangara zuwa Masar, su saba'in ne, yanzu kuwa UBANGIJI Allahnku ya sa kuka karu, kuka zama kamar taurari a sama.

11

Ku kaunaci ku kuma yi biyayya ga UBANGIJI

¹ To, sai ku kaunaci UBANGIJI Allahnku, kullum ku kuma kiyaye abubuwan da yake bukata, ku kiyaye ka'idodinsa, dokokinsa da kuma umarnansu. ² Ku tuna a yau, cewa 'ya'yanku ba su ne suka gani suka kuma dancana horon UBANGIJI Allahnku ba; ba su suka gani girmansa, hannunsa mai karfi, hannunsa mai iko; ³ alamun da ya aikata da abubuwan da ya yi a cikin Masar, ga Fir'auna sarkin Masar da kuma ga dukan kasarsa ba; ⁴ ba su suka gani abin da ya yi wa mayaƙan Masar, da dawakansu da keken yakinsu, yadda ya sha kansu da ruwan Jan Teku yayinda suke bin ku, da yadda UBANGIJI ya hallaka su kaƙaf ba. ⁵ Ba 'ya'yanku ba ne suka gani abin da ya yi dominku a hamada har sai da kuka kai wannan wuri ba, ⁶ ba su ba ne suka gani abin da ya yi ga Datan da Abiram, 'ya'yan Eliyab mutumin Ruben, sa'ad da fasa ta buɗe bakinta a tsakiyar dukan Isra'ila ta haɗiye su tare da gidajensu, tentunansu da kowane abu mai rai da yake nasu ba. ⁷ Amma idanunku ne suka ga dukan waɗannan manyan abubuwan da UBANGIJI ya yi.

⁸ Saboda haka sai ku kiyaye dukan umarnan da nake ba ku a yau, don ku sami karfin da za ku shiga, ku kuma karɓi kasar da kuke haye Urdun ku mallaka, ⁹ domin kuma ku yi tsawon rai a kasar da UBANGIJI ya rantse wa kakanninku zai ba su da zuriyarsu, fasa mai zub da madara da zuma. ¹⁰ Kasar da kuke shiga, ku karɓa, ba kamar kasar Masar ba ce, inda kuka fito, inda kuka shuka iri, ku yi ta zuwa kuna banruwa kamar lambu. ¹¹ Amma kasar da kuke haye Urdun ku mallaki, fasa ce ta duwatsu da kwaruruka wadda ruwan sama ne yake jike ta. ¹² Kasa ce da UBANGIJI Allahnku yake lura da ita; idanun UBANGIJI Allahnku yana a kai daga farkon shekara har zuwa karshenta.

¹³ Saboda haka in kun yi biyayya ga umarnan da nake ba ku a yau cikin aminci, kuna kaunaci UBANGIJI Allahnku, kuna kuma bauta masa da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, ¹⁴ sai in aika da ruwan sama a kasar ku a lokacinsa, ruwan saman bazara da kuma na kaka, don ku tattara hatsinku, sabon inabinku da kuma manku. ¹⁵ Zan tanadar da ciyawa a filaye don shanunku, za ku ci, ku kuma koshi.

¹⁶ Ku yi hankali, kada a ruɗe ku har ku bauta wa alloli, ku kuma yi musu sujada, ¹⁷ don kada fushin UBANGIJI yā funa a kanku, yā rufe sammai, ku rasa ruwa, fasa kuma ta kasa ba da amfaninta, da

haka za ku murmutu nan da nan a kyakkyawar kasar da UBANGIJI yake ba ku. ¹⁸ Saboda haka, sai ku riƙe waƙannan kalmomina gam a zukaƙanku da ranku; ku ƙaura su kamar alama a hannuwanku, da goshinku. ¹⁹ Ku koyar da su ga 'ya'yanku, ku yi ta haddace su, sa'ad da kuke zaune a gida, da sa'ad da kuke tafiya, sa'ad da kuke kwance, da sa'ad da kuka tashi. ²⁰ Ku rubuta su a kan madogaran kofofin gidajenku, da a kan kofofinku, ²¹ saboda kwanakinku da kwanakin 'ya'yanku su yi tsawo a kasar da UBANGIJI ya rantse zai ba wa kakanninku, muddin sama tana bisa duniya.

²² In kuka lura, kuka kuma kiyaye dukan umarnai da nake ba ku, ku kaunaci UBANGIJI Allahnku, ku yi tafiya a hanyoyinsa, ku kuma riƙe shi gam, ²³ UBANGIJI zai kori dukan waƙannan al'ummai a gabanku, za ku kuma kore al'umman da suka fi ku yawa da ƙarfi. ²⁴ Duk inda tafiƙan ƙafanku ya taka, zai zama naku; iyakarku zai kama daga hamadan Lebanon da kuma daga Kogin Yuferites zuwa Bahar Rum.* ²⁵ Babu mutumin da zai iya tsayayya da ku. UBANGIJI Allahnku, zai sa razana da tsoronku a dukan kasar, a duk inda kuka tafi, kamar yadda ya alkawarta muku.

²⁶ Ga shi, a yau, ina sa a gabanku albarka da kuma la'ana, ²⁷ albarka in kun yi biyayya da umarnan UBANGIJI Allahnku, da nake ba ku; ²⁸ la'ana in ba ku yi biyayya da umarnan UBANGIJI Allahnku, kuka kuma juya daga hanyar da na umarce ku, ta wurin bin waƙansu alloli, waƙanda ba ku sani ba. ²⁹ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya kawo ku cikin kasar da za ku shiga ku ci gaƙonta, sai ku yi shelar albarkun nan a dutsen Gerizim, ku kuma yi na la'ana a dutsen Ebal. ³⁰ Waƙannan duwatsu biyu suna a hayin Urdun, yamma da hanya a kasar Kan'aniyawa mazaunan Araba, kusa da Gilgal wajajen manyan itatuwan More. ³¹ Kuna gab da ketare Urdun fa, ku shiga, ku kuma mallaki kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku. Sa'ad da kuka karɓe ta, kuka kuma zauna a can, ³² ku tabbata kun yi biyayya da dukan ka'idodi, da kuma dokokin da nake sawa a gabanku a yau.

12

Wuri ɗaya kaɗai don yin sujada

¹ Waƙannan su ne ka'idodi da kuma dokokin da za ku lura, ku kuma kiyaye a kasar da UBANGIJI, Allahn kakanninku, yake ba ku don ku ci gaƙonta, muddin kuna zama a kasar. ² Ku hallaka dukan wuraren da al'umman da kuke kora suke yi wa allolinsu sujada, a kan duwatsu masu tsawo, da a kan tuddai, da kuma ƙarƙashin kowane itace gaba ɗaya. ³ Ku rurrushe bagadansu, ku farfashe keɓaɓɓun duwatsunsu, ku kuma kone ginshikan Asheransu da wuta; ku yayyanka gumakan allolinsu, ku kuma shafe sunayensu daga waƙannan wurare.

⁴ Ba za ku yi wa UBANGIJI Allahnku sujada a hanyar da suke yi ba. ⁵ Amma sai ku nemi wurin da UBANGIJI Allahnku zai zaɓa daga cikin dukan kabilanku, inda zai sa Sunansa, ya mai wurin mazauninsa. A wannan wuri ne za ku tafi; ⁶ a can ne kuma za ku kawo hadayun ƙonawa da sadakoki, zakkarku da kyautai na musamman, da abin da kuka yi alkawari za ku bayar, da hadayunku na yardar rai, da kuma 'ya'yan farin garkunanku na shanu da na tumaki. ⁷ A can, a gaban UBANGIJI Allahnku, ku da iyalanku za su ci, su kuma yi farin ciki a kome da kuka sa hannunku a kai, domin UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku.

⁸ Kada ku yi kamar yadda muke yi a nan yau, yadda kowa yake yin abin da ya ga dama. ⁹ Gama ba ku kai wurin hutawa wanda UBANGIJI Allahnku zai ba ku gaƙo ba tukuna. ¹⁰ Amma sa'ad da kuka haye Urdun, kuka zauna a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ita gaƙo, zai kuwa ba ku hutu daga dukan abokan gaɓanku da suke kewaye da ku, kuka sami zaman lafiya, ¹¹ sai ku kai dukan abin da na umarce ku ku kai, wato, hadayu na ƙonawa, da sadakokinku, da zakkarku, da hadayunku na ɗagawa, da hadayunku na alkawarin da kuka yi wa UBANGIJI a wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa ya sa sunansa. ¹² A can kuma za ku yi farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku, ku da 'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da kuma Lawiyawa daga biranenku, waƙanda ba a ba su rabo ba, ba su kuma da gaƙo na kansu. ¹³ Ku kula fa kada ku miƙa hadayun ƙonawa a wani wurin da kuka ga dama. ¹⁴ Ku miƙa su kawai a wurin da UBANGIJI zai zaɓa a cikin ɗaya daga kabilanku, a can za ku yi kowane abin da na umarce ku.

* 11:24 Wato, Mediterraniyan.

¹⁵ Amma kwa iya yanka nama ku ci a garuruwanku, a duk lokacin da ranku yake so, kamar yadda ake yi da gada ko barewa, bisa ga albarkar da UBANGIJI Allahnku yake sa muku. Marar tsarki da mai tsarki, duka za ku iya ci. ¹⁶ Amma kada ku ci jini, ku zubar da shi a fasa kamar ruwa. ¹⁷ Kada ku ci zakkar hatsi, da na sabon inabi, da kuma na mai a biranenku, ko kuwa na 'ya'yan fari na garkunanku na shanu da na tumaki, ko kuwa duk wani abin da kuka yi alkawari za ku bayar, ko hadayunku na yardar rai, ko kyautai na musamman. ¹⁸ A maimakon haka, sai ku ci su a gaban UBANGIJI Allahnku a wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa, da ku da 'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da kuma Lawiyawa daga biranenku, ku kuwa yi farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku a kowane abin da kuka sa hannunku. ¹⁹ Ku yi hankali, kada ku manta da Lawiyawa, muddin kuna zaune a fasarku.

²⁰ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya fadada iyakarku kamar yadda ya yi muku alkawari, kuka kuma ji marmarin nama, kuka kuma ce, "Muna so mu ci nama," to, za ku iya cin yadda kuke so. ²¹ In wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa don yã sa Sunansa yana da nisa sosai daga inda kuke, za ku iya yankan dabbobi daga garkunanku na shanu da na tumakin da UBANGIJI ya ba ku, kamar yadda na umarce ku, a cikin biranenku kuma za ku iya ci, yadda kuke so. ²² Ku ci su yadda akan ci barewa ko mariri. Marar tsarki da mai tsarki, za ku iya ci. ²³ Amma ku tabbata ba ku ci jinin ba, domin jini ne rai, ba kuwa za ku ci rai cikin naman ba. ²⁴ Ba za ku ci jini ba, ku zubar da shi a fasa kamar ruwa. ²⁵ Kada ku ci shi, don ku zauna lafiya, da ku da 'ya'yanku bayanku, gama za ku riƙa aikata abin da yake daidai a gaban UBANGIJI.

²⁶ Amma ku ɗauki abubuwa masu tsarki, da kuma duk abin da kuka yi alkawari za ku bayar, ku tafi inda UBANGIJI ya zaɓa. ²⁷ Ku miƙa hadayunku na konawa a bagaden UBANGIJI Allahnku, da naman da kuma jinin. Dole a zub da jinin hadayunku a gindin bagaden UBANGIJI Allahnku, amma za ku iya cin naman. ²⁸ Ku yi hankali, ku yi biyayya da dukan waɗannan umarnan da nake ba ku, da kuma 'ya'yanku, don ku zauna lafiya, da ku da 'ya'yanku a bayanku, gama za ku riƙa aikata abin da yake daidai da kuma yake mai kyau a gaban UBANGIJI Allahnku.

²⁹ UBANGIJI Allahnku zai kawar muku da al'umman nan da kuke niyyar shiga cikin fasarsu don ku kore su, bayan kuka kore su, kuka kuma zauna a fasarsu, ³⁰ to, sai ku lura, kada ku jarrabtu ku kwaikwaye su bayan da an riga an shafe su daga gabanku, kada ku tambayi kome game da allolinsu, kuna cewa, "Yaya waɗannan al'ummai suke bauta wa allolinsu? Mu ma za mu yi kamar yadda suka yi." ³¹ Ba za ku yi wa UBANGIJI Allahnku sujada a hanyar da suke yi ba, gama a cikin yin sujada wa allolinsu, sun yi dukan abubuwan bankyaman da UBANGIJI yake ƙi. Har ma sukan ƙone 'ya'yansu maza da mata a wuta a matsayin hadayu.

³² Ku lura, ku aikata dukan abin da na umarce ku; kada ku ƙara, kada ku rage daga cikin.

13

Bautar waɗansu alloli

¹ In wani annabi ko mai mafarkai, ya bayyana a cikinku, ya kuma yi muku shelar wata alama mai banmamaki ko al'ajabi, ² in kuwa alamar, ko al'ajabin da annabin ya yi faɗin ya faru, ya kuma ce, "Bari mu bi waɗansu alloli (allolin da ba ku sani ba) mu kuma yi musu sujada," ³ kada ku saurari kalmomin wannan annabi ko mai mafarki. UBANGIJI Allahnku yana gwada ku ne don yã sani ko kuna ƙaunarsa da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku. ⁴ UBANGIJI Allahnku ne za ku bi, shi ne kuma za ku girmama. Ku kiyaye umarnansa, ku kuma yi masa biyayya; ku bauta masa, ku kuma manne masa. ⁵ Dole a kashe wannan annabi ko mai mafarki, domin ya yi wa'azin tawaye ga UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, ya fanshe ku daga ƙasar bauta; gama annabin nan ya yi ƙoƙari yã juye daga hanyar da UBANGIJI Allahnku ya umarce ku, ku bi. Dole ku fid da mugu daga cikinku.

⁶ In ɗan'uwanka, ko ɗanka, ko 'yarka, ko matar da kake ƙauna, ko abokinka na kusa, a ɓoye ya ruɗe ka, yana cewa, "Mu je mu yi wa waɗansu alloli sujada" (allolin da ko kai, ko kakanninka ba su sani ba, ⁷ allolin mutanen kewayenku, ko na kusa, ko na nisa, daga wannan ƙarshen ƙasar zuwa wancan), ⁸ kada ka yarda da shi, kada ma ka saurare shi. Kada ka ji tausayinsa. Kada ka haƙura da shi, ko ka tsare shi. ⁹ Dole ka kashe shi. Dole hannunka yã zama na farko a kisansa, sa'an nan hannuwan sauran dukan mutane. ¹⁰ Ku jajjefe shi da duwatsu har sai ya mutu, domin ya yi ƙoƙari yã juye ku daga UBANGIJI

Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta kuma. ¹¹ Sa'an nan dukan Isra'ila za su ji su kuma tsorata, babu kuma wani a cikinku da zai kara yin irin wannan mugun abu.

¹² In kuka ji an yi magana a kan wani daga cikin biranen da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ku zauna a ciki ¹³ cewa mugaye sun taso a cikinku, suna rikitar da mutane a birni, suna cewa, "Mu je mu yi wa waɗansu alloli sujada" (allolin da ba ku sani ba), ¹⁴ to, sai ku bincike labarin sosai a hankali. In kuwa gaskiya ne, an kuma tabbatar wannan abin kyama ya faru a cikinku, ¹⁵ dole a karkashe dukan waɗanda suke zama a wannan birni da takobi. Ku hallaka su kafaf, ku karkashe mutanen birnin da kuma dabbobinsa. ¹⁶ Ku tattara dukan ganimar birnin a tsakiyar gari, ku kone birnin da kuma ganimar kurmus a matsayin hadaya ta konawa ga UBANGIJI Allahnku. Birnin zai kasance kufai har abada, kada a sake gina shi. ¹⁷ Ba za a iske wani daga cikin abubuwan nan da aka haramta a hannuwanku ba, saboda UBANGIJI ya juya daga fushinsa mai kuna, ya nuna jinkai, ya ji tausayinku, ya kuma kara yawanku, kamar yadda ya alkawarta da rantsuwa ga kakanninku, ¹⁸ domin kun yi biyayya da UBANGIJI Allahnku, kuna kiyaye dukan umarnan da nake ba ku a yau, kuna kuma aikata abin da yake daidai a idanunsa.

14

Abinci mai tsabta da marar tsabta

¹ Ku 'ya'yan UBANGIJI Allahnku ne. Kada ku yi wa kanku zane, ko ku yi wa kanku aski irin da akan bar sanko, saboda wanda ya mutu, ² gama ku jama'a ce mai tsarki ga UBANGIJI Allahnku. Daga dukan mutane a fuskar duniya, UBANGIJI ya zaɓe ku, ku zama abin mallakarsa.

(Firistoci 11.1-47)

³ Kada ku ci wani haramtaccen abu. ⁴ Waɗannan su ne dabbobin da za ku iya ci, saniya, tunkiya, akuya, ⁵ mariri, barewa, mariya, makwarna, mazo, gada da kuma tunkiyar dutse.* ⁶ Za ku iya cin duk dabbar da take da rababben kofato, wadda kuma take sake tona abin da suka riga suka haɗiye. ⁷ Amma, cikin waɗanda suke sake tona abin da suka riga suka haɗiye ɗin, ko suke da rababben kofato, ba za ku ci rakumi, zomo ko rema ba. Ko da yake suna sake tona abin da suka riga suka haɗiye, suna kuma da rababben kofato, su ɗin marar tsarki ne gare ku. ⁸ Alade ma marar tsarki ne; ko da yake yana da rababben kofato, shi ba ya sake tona abin da ya riga ya haɗiye. Ba za ku ci namansu ko ku taɓa gawarsu ba.

⁹ Cikin dukan halittun da suke cikin ruwa, za ku iya cin duk wani da yake da kege da bambaro. ¹⁰ Amma duk wani abin da ba shi da kege da bambaro, ba za ku ci ba; gama marar tsarki ne gare ku.

¹¹ Za ku iya cin kowane tsuntsu mai tsabta. ¹² Amma waɗannan ba za ku ci ba, gaggafa, ungulu, ungulun kwakwa, ¹³ duki, buga zaɓi, kowace irin shirwa, ¹⁴ kowane irin hankaka, ¹⁵ jimina, kururu, bubukuwa, kowane irin shaho, ¹⁶ da mujiya, da babbar mujiya, ɗuskwi, ¹⁷ kwasakwa, ungulu, da babba da jaka, ¹⁸ zalɓe, kowane irin jinjimi, katutu, da kuma jamage.

¹⁹ Dukan 'yan kwari masu fikafikai masu rarrafe, haram ne a gare ku, kada ku ci su. ²⁰ Amma duk wata halitta mai fikafikai mai tsabta ce, za ku iya ci.

²¹ Kada ku ci abin da kun samu ya riga ya mutu. Za ku iya ba wa baren da yake zama a cikin wani daga biranunku, zai kuwa iya cinsa, ko kuwa za ku iya sayar da shi wa baƙo. Amma ku jama'a ce mai tsarki ga UBANGIJI Allahnku.

Kada ku dafa ɗan akuya a cikin madara mamansa.

Zakka

²² Ku tabbata kun keɓe kashi ɗaya bisa goma na amfanin gonakinku kowace shekara. ²³ Ku ci zakkar hatsinku, da na sabon ruwan inabinku, da na manku, da kuma na 'ya'yan fari na garkunanku na shanu da na tumaki a gaban UBANGIJI Allahnku, a wurin da ya zaɓa a matsayin mazauni don Sunansa, don ku koyi girmama UBANGIJI Allahnku kullum. ²⁴ Amma in wurin nan yana da nisa sosai, UBANGIJI Allahnku kuma ya albarkace ku, ba za ku kuwa iya riƙe zakkarku ba (Saboda wurin da UBANGIJI ya zaɓa ya sa Sunansa ya yi nisa sosai), ²⁵ to, sai ku sayar da zakkar, ku tafi da kuɗin wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa. ²⁶ Yi amfani da kuɗin ku saya duk abin da kuke so, ko shanu, ko tumaki, ko ruwan inabi, ko dai wani abin shan da ya yi tsami, ko kuwa duk abin da kuke so. Sai ku da gidanku, ku ci a

* ^{14:5} Ainihin irin waɗansu tsuntsaye da dabbobi a wannan surar ba tabbatattu ba ne.

can, a gaban UBANGIJI Allahnku, ku kuma yi farin ciki. ²⁷ Kada dai ku manta da Lawiyawan da suke zama a biranenku, gama ba su da rabo, ko gādo na kansu.

²⁸ A farshen kowace shekara uku, ku kawo dukan zakkarku na amfanin gona na wannan shekara, ku ajiye su a cikin birane, ²⁹ saboda Lawiyawa (waɗanda ba su da rabo ko gādo na kansu) da baƙo, da marayu, da kuma gwauraye, waɗanda suke zama a biranenku, su zo su ci su koshi, ta haka UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku cikin dukan ayyukan hannuwanku.

15

Shekara ta yafe bashi (Firistoci 25.1-7)

¹ A farshen kowace shekara ta bakwai, dole ku yafe basusuwan da kuke bi. ² Ga yadda za ku yafe basusuwan, kowane mai bin bashi, yā yafe bashin da yake bin ɗan'uwansa mutumin Isra'ila. Ba zai bukaci mutumin Isra'ila wanda yake ɗan'uwa yā biya shi bashi ba, gama an yi shelar lokacin da UBANGIJI ya ajiye na yafe bashi. ³ Za ku iya nemi baƙo yā biya ku bashin da kuke binsa, amma dole ku yafe duk wani bashin da kuke bin ɗan'uwana. ⁴ Amma bai kamata a sami matalauci a cikinku ba, gama UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku a ƙasar da yake ba ku, ku mallaka a matsayin gādo, ⁵ in dai kun yi cikakken biyayya ga UBANGIJI Allahnku, kuka kuma lura, kuna kiyaye dukan waɗannan umarnan da nake ba ku yau. ⁶ Gama UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku kamar yadda ya yi alkawari, za ku kuma ba al'ummai masu yawa bashi, amma ba za ku karɓa bashi daga wurin wani ba. Za ku yi mulkin al'ummai masu yawa, babu wata kuwa da za tā yi mulkinku.

⁷ In akwai matalauci a cikin 'yan'uwanku, a duk wani daga cikin biranen da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, kada ku taurara zuciya, ko ku ƙi saki hannu ga ɗan'uwanku matalauci. ⁸ A maimakon haka ku bayar hannu sake, ku kuma ba shi bashi gwargwadon abin da yake bukata a sauƙaƙe. ⁹ Ku yi hankali kada ku rife wannan mugun tunani cewa, "Shekara ta bakwai, shekarar yafewar basusuwa, ta yi kusa," har ku nuna mugun nufi ga ɗan'uwa mabukaci, ku ƙi ba shi wani abu. Zai yi kuka ga UBANGIJI a kanku, abin kuwa zai zama laifi a kanku. ¹⁰ Ku bayar hannu sake gare shi, ku kuma yi haka ba tare da gunaguni ba; saboda wannan fa UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku a cikin dukan aikinku, da kuma kome da kuka sa hannunku a kai. ¹¹ Kullum za ku kasance da matalauta a ƙasar. Saboda haka na umarce ku ku bayar hannu sake ga 'yan'uwa da kuma matalauta, da masu bukata a ƙasarku.

Ba da 'yanci ga bayi (Fitowa 21.1-11)

¹² In ɗan'uwa mutumin Ibraniyawa, namiji ko ta mace, ya sayar da kansa gare ka, ya kuma bauta maka shekaru shida, a shekara ta bakwai dole ka 'yantar da shi. ¹³ Sa'ad da kuka sake shi, kada ku bar shi yā tafi hannu wofi. ¹⁴ Ku ba shi kyautai hannu sake daga tumakinku, daga masussukarku, da kuma daga wurin matsewar inabinku. Ku ba shi yadda UBANGIJI Allahnku ya albarkace ku. ¹⁵ Ku tuna, dā ku bayi ne a Masar, UBANGIJI Allahnku kuma ya fissa ku. Shi ya sa nake ba ku wannan umarni a yau.

¹⁶ Amma in bawanka ya ce maka, "Ba na so in bar ka," saboda yana ƙaunarka da iyalinka, ya kuma fiye masa yā zauna da kai, ¹⁷ sai ka ɗauki basilla ka huda kunnensa a bakin ƙofa, zai kuwa zama bawanka dukan rayuwarsa. Ka yi haka ma wa baiwarka.

¹⁸ Sa'ad da kuka 'yantar da shi kada ku damu, gama shekara shida ya yi muku bauta wadda ta ninka ta ɗan ƙodago. UBANGIJI Allahnku kuwa zai albarkace ku a kome da kuke yi.

'Ya'yan fari na dabbobi (Firistoci 27.26,27; Kidaya 18.15-18)

¹⁹ Ku keɓe wa UBANGIJI Allahnku kowane ɗan fari na garkenku na shanu, da na tumaki. Kada ku sa ɗan fari na shanunku aiki, kada kuma ku aske gashin ɗan fari na tumakinku. ²⁰ Kowace shekara, kai da iyalinka za ku ci su a gaban UBANGIJI Allahnku, a wurin da ya zaɓa. ²¹ In dabbar tana da lahani, gurguntaka ko makantaka, ko kuwa tana da wani mugun lahani, kada ku miƙa ta ga UBANGIJI Allahnku. ²² Sai ku ci a cikin biranenku. Mutum marar tsabta da mai tsabta zai iya ci kamar yadda ake yi da barewa ko mariri. ²³ Amma kada fa ku ci jinin, ku zubar da shi a ƙasa kamar ruwa.

16

*Bikin Ketarewa**(Fitowa 12.1-20; Firistoci 23.4-8)*

¹ Ku kiyaye watan Abib, ku kuma yi shagalin Bikin Ketarewar UBANGIJI Allahnku, domin a watan Abib ne ya fitar da ku daga Masar da dad dare. ² Ku miƙa 'yar dabba daga cikin garkenku na tumaki, ko na shanu a matsayin Bikin Ketarewa ga UBANGIJI Allahnku a wurin da UBANGIJI zai zaɓa a matsayin mazauni don Sunansa. ³ Kada ku ci shi da burodi da aka yi da yisti, kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti, burodi ne na wahala, gama kun bar Masar da gaggawa, saboda haka dukan kwanakin rayuwarku za ku tuna da lokacin da kuka fita daga Masar. ⁴ Kada a iske yisti a cikin mallakarku a dukan ƙasarku har kwana bakwai. Kada ku bar wani nama na hadayar da kuka yi a yammancin ranar farko, yā kwana har safe.

⁵ Kada ku miƙa hadayar Bikin Ketarewa a wani garin da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, ⁶ sai dai a wurin da ya zaɓa yā zama mazauni don Sunansa. A can za ku miƙa hadayar Bikin Ketarewa da yamma, sa'ad da rana tana fāɗuwa, a ranar tunawa da fitowarku daga Masar. ⁷ Ku gasa shi, ku kuma ci a wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa. Sa'an nan da safe, ku dawo cikin tentunanku. ⁸ Kwana shida za ku ci burodi marar yisti, a rana ta bakwai kuma sai ku yi taro ga UBANGIJI Allahnku, a cikin wannan rana ba za ku yi kowane irin aiki ba.

*Bikin Makoni**(Fitowa 34.22; Firistoci 23.15-21)*

⁹ Ku kirga makoni bakwai, wato, ku fara kirga mako bakwai ɗin daga lokacin da kuka sa lauje don ku yanke hatsinku da suke tsaye. ¹⁰ Sa'an nan ku yi shagalin Bikin Makoni ga UBANGIJI Allahnku, ta wurin ba da hadaya ta yardar rai daidai da albarkun da UBANGIJI Allahnku ya yi muku. ¹¹ Ku kuma yi farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku a wurin da ya zaɓa a matsayin mazauni don Sunansa, da ku da 'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da Lawiyawan cikin biranenku, har ma da baƙi, da marayu, da kuma gwaurayen da suke zama a cikinku. ¹² Ku tuna fa, dā ku bayi ne a Masar, sai ku lura, ku bi waɗannan ƙa'idodi.

*Bikin tabanakul**(Firistoci 23.33-43; Kidaya 29.12-38)*

¹³ Ku yi shagalin Bikin Tabanakul har kwana bakwai, bayan kuka gama tattara amfanin gona daga masussukarku da kuma daga wuraren matsin inabinku. ¹⁴ Ku yi farin ciki a Bikinku, da ku da 'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da Lawiyawa, da baƙi, da marayu, da kuma gwaurayen da suke zama a cikin biranenku. ¹⁵ Kwana bakwai za ku yi shagalin Bikin ga UBANGIJI Allahnku a wurin da ya zaɓa. Gama UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku a cikin dukan girbinku da kuma cikin dukan aikin hannuwanku, farin cikinku kuwa zai cika.

(Fitowa 23.14-17)

¹⁶ Sau uku a shekara dukan maza su bayyana a gaban UBANGIJI Allahnku a wurin da ya zaɓa; a Bikin Burodi Marar Yisti, da a Bikin Makoni, da kuma a Bikin Tabanakul. Babu wani da zai bayyana a gaban UBANGIJI hannu wofi. ¹⁷ Dole kowannenku yā kawo kyauta daidai yadda UBANGIJI Allahnku ya albarkace shi.

Alkalai

¹⁸ Ku naɗa alkalai da shugabanni don kowace kabila, a kowane birnin da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, za su kuma shari'anta mutane ba nuna bambanci. ¹⁹ Kada ku ɓata shari'a, ko ku nuna bambanci. Kada ku karɓi cin hanci, gama cin hanci yakan makanta idanu mai hikima, yā murɗe maganar mai gaskiya. ²⁰ Gaskiya ce kaɗai za ku bi don ku rayu, ku kuma mallaki ƙasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku.

Yin sujada wa waɗansu alloli

²¹ Kada ku kafa wani ginshikin itacen Ashera* kusa da bagaden da kuka gina wa UBANGIJI Allahnku, ²² kada kuma ku tayar da dutse mai tsarki, gama waɗannan ne UBANGIJI Allahnku yana ƙi.

* 16:21 Ko Kada ku shuka wani itacen da aka miƙa wa Ashera

17

¹ Kada ku miƙa wa UBANGIJI Allahnku, saniya ko tunkiyar da take da wani lahani, ko naƙasa a cikinta, gama wannan zai zama abar kyama gare shi.

² In an sami wani namiji ko ta mace mai zama a cikinku, a ɗaya daga biranen da UBANGIJI ya ba ku yana aikata abin da yake mugu a gaban UBANGIJI Allahnku ta wurin karya alkawarinsa, ³ wanda ya saba wa umarnina, har ya yi sujada ga waɗansu alloli, yana rusuna musu, ko ga rana, ko ga wata, ko kuwa ga taurarin sama, ⁴ in kuwa aka faɗa muku wannan, to, dole a bincika sosai. In kuwa gaskiya ne, aka kuma tabbatar cewa wannan abin kyama ya faru a cikin Isra'ila, ⁵ sai a ɗauki namijin, ko ta mace wanda ya aikata wannan mugun abu zuwa ƙofar birni, a jajjefe wannan mutum sai ya mutu. ⁶ Bisa ga shaidar mutum biyu ko uku, za a iya kashe mutum, amma ba za a iya kashe mutum bisa ga shaida mutum guda ba. ⁷ Hannuwan shaidun ne za su zama na farko a kisan wanda ake zargin, sa'an nan hannuwan dukan mutane. Dole ku fid da mugu daga cikinku.

Kotunan Shari'a

⁸ In aka kawo ƙarar da yake da wuya sosai ga alkali a kotunanku, ko wadda aka zub da jini ne, ko ta faɗa ce, ko kuwa ta wadda aka ci mutunci ce, ku kai su wurin da UBANGIJI Allahnku zai zaɓa. ⁹ Ku je wurin firistoci, waɗanda suke Lawiyawa, ga kuma alkalin wanda yake mulki a lokacin. Ku bincika daga gare su, za su kuwa ba da hukunci. ¹⁰ Dole ku aikata hukuncin da suka yi a wurin da UBANGIJI zai zaɓa. Ku lura fa, ku aikata kome da suka faɗa muku. ¹¹ Ku yi bisa ga dokar da suka koyar muku da kuma hukuncin da suka yi muku. Kada ku juya daga abin da suka faɗa muku, ko zuwa dama, ko zuwa hagu. ¹² Duk mutumin da ya yi rashin hankali wa alkali, ko ga firist wanda yake aiki a nan wa UBANGIJI Allahnku, dole a kashe shi. Dole ku fid da mugu daga Isra'ila. ¹³ Dukan mutane kuwa za su ji, su kuma ji tsoro, ba kuwa za su ƙara yin rashin hankali kuma ba.

Sarki

¹⁴ Sa'ad da kuka shiga ƙasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, kuka mallake ta, kuka kuma zauna a cikinta, sai kuka ce, "Bari mu naɗa sarki a kanmu kamar sauran al'umman da suke kewaye da mu," ¹⁵ ku tabbata kun naɗa sarki a kanku wanda UBANGIJI Allahnku ya zaɓa ne. Dole ya zama daga cikin 'yan'uwanku. Kada ku sa baƙo a kanku, wanda ba mutumin Isra'ila ɗan'uwanku ba. ¹⁶ Sarkin, ba zai nemi dawakai da yawa wa kansa ba, ko ya sa mutane su koma Masar don su sami ƙarin dawakai ba, gama UBANGIJI ya faɗa muku, "Ba za ku ƙara koma wancan hanya kuma ba." ¹⁷ Sarkin ba zai auri mata masu yawa ba, in ba haka ba zuciyarsa za ta ƙarkata. Ba zai tara azurfa da zinariya da yawa ba.

¹⁸ Sa'ad da ya hau kursiyin mulkinsa, sai ya rubuta wa kansa a littafin kofin wannan doka da aka ɗauka daga na firistoci, waɗanda suke Lawiyawa. ¹⁹ Zai kasance tare da shi, zai kuma karanta shi dukan kwanakin ransa, saboda ya koyi girmama UBANGIJI Allahnsa, ya kuma bi dukan kalmomin wannan doka da kuma waɗannan ƙa'idodi a hankali ²⁰ don kada ya ɗauki kansa ya fi 'yan'uwanansa, ya kuma juya daga dokar zuwa dama, ko zuwa hagu. Sa'an nan shi da kuma zuriyarsa za su daɗe suna mulki a Isra'ila.

18

*Hadayu saboda Firistoci da Lawiyawa
(Kidaya 18.8-32)*

¹ Firistocin da suke Lawiyawa, tabbatacce dukan kabilar Lawi, ba za su sami rabo ko gaɗo tare da Isra'ila ba. Za su yi rayuwa a kan hadayun da aka kawo wa UBANGIJI da wuta ne, gama wannan ne gaɗonsu. ² Ba za su sami gaɗo a cikin 'yan'uwanansu ba; UBANGIJI ne gaɗonsu, kamar yadda ya yi musu alkawari.

³ To, ga rabon da jama'a za su ba firistoci daga hadayun da suka miƙa ta bijimi ne, ko ta tunkiya ce; sai su ba firistoci kafaɗar, kumatun, da kuma kayan cikin. ⁴ Za ku ba su nunan fari na hatsinku, da sabon ruwan inabinku, da manku, da kuma gashi na fari daga askin da kuka yi na tumakinku. ⁵ Gama UBANGIJI Allahnku ya zaɓe su da zuriyarsu daga cikin dukan kabilanku don su tsaya su yi hidima a cikin sunan UBANGIJI har abada.

⁶ Idan Balawe ya tashi daga wani garinku, wurin da yake da zama a Isra'ila, ya tafi a wurin da UBANGIJI ya zaɓa, zai iya dawo a duk lokacin da ya ga dama. ⁷ Zai iya yin hidima a cikin sunan UBANGIJI Allahnsa kamar dukan sauran 'yan'uwan Lawiyawa waɗanda suke hidima a can, a gaban UBANGIJI. ⁸ Zai sami rabo daidai da sauran, ko da yake ya karɓi kuɗin mallaka na iyali da ya sayar.

Ayyukan Bankyama

⁹ Sa'ad da kuka shiga kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, kada ku kwaikwayi hanyoyin bankyama na al'ummai da suke can. ¹⁰ Kada a sami wani a cikinku da ya mika ɗansa, ko 'yarsa a wuta, ko a sami mai duba, ko mai maita, ko mai fassara gaibi, ko mai sihiri, ¹¹ ko boka, ko mabiya, ko maye, ko mai sha'ani da matattu. ¹² Duk wanda yake yin waɗannan abubuwa, shi abin kyama ne ga UBANGIJI, saboda waɗannan abubuwa bankyama ne kuwa UBANGIJI Allahnku ya kori waɗancan al'ummai kafin ku. ¹³ Dole ku zama marasa zargi a gaban UBANGIJI Allahnku.

Annabi

¹⁴ Al'ummai da za ku kora sukan saurari waɗannan masu maita, ko masu duba. Amma ku, UBANGIJI Allahnku bai yarda muku ku yi haka ba. ¹⁵ UBANGIJI Allahnku zai tayar muku da wani annabi kamar ni daga cikin 'yan'uwan ku. Dole ku saurare shi. ¹⁶ Gama abin da kuka nema daga UBANGIJI Allahnku ke nan a Horeb, a ranar taro, sa'ad da kuka ce, "Kada ka bari mu ji muryar UBANGIJI Allahnmu, ko mu fara ganin wuta mai girma, in ba haka ba, za mu mutu."

¹⁷ Sai UBANGIJI ya ce mini, "Abin da suka faɗa yana da kyau. ¹⁸ Zan tayar musu da wani annabi kamar ka daga cikin 'yan'uwan su; zan sa kalmomina a cikin bakinsa, zai kuma faɗa musu kome da na umarce shi. ¹⁹ Duk wanda bai saurari kalmomina da annabin nan yake magana da sunana ba, ni kaina zan nemi hakki a kan mutumin. ²⁰ Amma duk annabin da ya ɗauka cewa yana magana da sunana a kan wani abin da ban umarce shi ya faɗa ba, ko kuwa wani annabin da ya yi magana da sunan waɗansu alloli, dole a kashe shi."

²¹ Mai yiwuwa ku ce wa kanku, "Yaya za mu san cewa wannan saƙo ba UBANGIJI ne ya faɗa ba?"

²² In abin da annabin ya furta da sunan UBANGIJI bai faru ba, ko bai zama gaskiya ba, saƙo ne da UBANGIJI bai faɗa ba ke nan. Wannan annabi ya yi rashin hankali ne kawai. Kada ku ji tsoronsa.

19

Biranan Mafaka

(Kidaya 35.9-28; Yoshuwa 20.1-9)

¹ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya hallakar da al'ummai waɗanda yake ba ku kasar su, sa'ad da kuka kore su, kuka kuma zauna a birane da gidajensu, ² sai ku keɓe wa kanku birane uku waɗanda suke a tsakiyar kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ku mallaka. ³ Ku gina hanyoyi zuwa cikinsu, ku kuma raba kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gaɗo kashi uku, saboda duk wani da ya yi kisankai yā iya gudu zuwa can.

⁴ Ga doka game da mutumin da ya kashe wani, ya kuma gudu don yā cece ransa, wani wanda ya kashe maƙwabcinsa ba da gangan ba, ba kuwa da wata kiyayya a tsakaninsu a dā ba. ⁵ Misali, in mutum ya je jeji da maƙwabcinsa domin yankan itace, sai ruwan gatarinsa ya kwaɓe daga kotar yayinda yake saran itacen, ya sari maƙwabcin har ya mutu. Mutumin nan zai iya gudu zuwa ɗaya daga cikin waɗannan birane don yā ceci ransa. ⁶ In ba haka ba mai neman ɗaukan fansa jini, zai iya binsa cikin fushi, yā cim masa, saboda nisan hanyar, har ya kashe shi, ko da yake bai cancanci mutuwa ba, tun da yake ba kiyayya tsakaninsa da abokinsa a dā. ⁷ Wannan ne ya sa na umarce ku ku keɓe wa kanku birane uku.

⁸ In UBANGIJI Allahnku ya fadada yankinku, kamar yadda ya alkawarta da rantsuwa wa kakanninku, ya kuma ba ku kasar gaba ɗaya kamar yadda ya yi musu alkawari, ⁹ idan dai kun lura, kuka kiyaye umarnin da nake ba ku a yau, wato, ta wurin kaunar UBANGIJI Allahnku, kuka kuma yi tafiya kullum cikin hanyoyinsa, to, sai ku keɓe farin birane uku. ¹⁰ Ku yi haka don kada a zub da jinin marar laifi a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gaɗo, don kada ku kuma zama masu laifin zub da jini.

¹¹ Amma idan wani mutum yana kin maƙwabcinsa, ya kuma yi kwanto yana fakonsa, ya yi masa rauni, har ya kashe shi, sa'an nan ya gudu zuwa ɗaya daga cikin waɗannan birane, ¹² dattawan garinsa

za su aika a kawo shi, a dawo da shi daga birnin, a miƙa shi ga mai neman fansar jini don yā kashe shi. ¹³ Kada ku ji tausayinsa. Dole ku fid da laifin zub da jinin marar laifi daga Isra'ila, don ku sami zaman lafiya.

¹⁴ Kada ka gusar da dutsen nuna shaidar iyakar maƙwabcinka wanda kakanni suka sa, a gādon da ka samu a ƙasar da UBANGIJI Allahnka yake ba ka mallaka.

Shaidu

¹⁵ Shaidar mutum guda ba tā isa a tabbatar cewa mutum yana da laifi game da laifin da ake tuhumsa ba, ko kuwa a kan wani laifin da ake zaginsa da aikata ba. Dole a tabbata da batun ta bakin shaidu biyu, ko uku.

¹⁶ In wani ɗan sharri ya tashi ya yi wa wani sharri, don a sami wani da laifi, ¹⁷ dole mutanen nan biyu da suke rikici su tsaya a gaban UBANGIJI, a gaban firistoci da alƙalai waɗanda suke aiki a lokacin. ¹⁸ Dole alƙalan su yi bincike sosai, in kuma aka tabbatar mai ba da shaida maƙaryaci ne, yana ba da shaidar zur a kan ɗan'uwansa ne, ¹⁹ to, sai a yi da shi yadda ya yi niyya yā yi da ɗan'uwansa. Dole ku fid da mugu daga cikinku. ²⁰ Sauran mutane za su ji wannan su kuma ji tsoro, ba kuwa za a ƙara yin irin wannan mugun abu a cikinku ba. ²¹ Kada ku ji tausayi, rai yā zama a maimakon rai, ido a maimakon ido, haƙori a maimakon haƙori, hannu a maimakon hannu, ƙafa a maimakon ƙafa.

20

Tafiya yaƙi

¹ Sa'ad da kuka tafi yaƙi da abokan gābanku, kuka ga dawakai da kekunan yaƙi da kuma mayaƙan da suka fi ku yawa, kada ku ji tsoronsu, domin UBANGIJI Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar zai kasance tare da ku. ² Sa'ad da kuke gab da kama yaƙi, sai firist yā zo gaba yā yi wa mayaƙan jawabi. ³ Zai ce, "Ku ji, ya Isra'ila, yau kuna gab da kama da abokan gābanku. Kada ku karai, ko ku ji tsoro; kada ku firgita, ko ku yi rawar jiki a gabansu. ⁴ Gama UBANGIJI Allahnku, yana tafe tare da ku, zai yaƙi abokan gābanku dominku, yā ba ku nasara."

⁵ Hafsoshi za su ce wa mayaƙa, "Ko akwai wanda ya gina sabon gida bai kuma buɗe shi ba? Bari yā tafi gida, kada yā mutu a yaƙi, wani dabam yā buɗe shi. ⁶ Ko akwai wani da ya shuka inabi, bai kuwa fara jin daɗinsa ba? Bari yā tafi gida, kada yā mutu a yaƙi, wani dabam yā ji daɗinsa. ⁷ Ko akwai wani da aka yi masa alƙawarin mata, bai kuwa aure ta ko ba? Bari yā tafi gida, kada yā mutu a yaƙi, wani dabam yā aure ta." ⁸ Sa'an nan hafsoshin za su ƙara da cewa, "Ko akwai wani da yake tsoro, ko ya karai? Bari yā tafi gida don kada 'yan'uwansa su karai su ma." ⁹ Sa'ad da hafsoshin suka gama magana da mayaƙan, sai su naɗa komandodi a kansu.

¹⁰ Sa'ad da kuka haura don ku fāɗa wa birni, sai ku fara neman garin da salama. ¹¹ In sun yarda da salamar, suka buɗe ƙofofin garinsu, to, sai dukan mutanen da suke cikinsa su yi muku aikin gandu, su kuma yi muku aiki. ¹² In kuwa suka ƙi salamar, suka fāɗa muku da yaƙi, sai ku yi wa wannan birni ƙawanya. ¹³ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya ba da shi cikin hannunku, sai ku kashe dukan mazan da suke cikinsa da takobi. ¹⁴ Game da mata, yara, dabbobi da kuma sauran abubuwan da suke cikin birnin, za ku iya kwsa waɗannan a matsayin ganima wa kanku. Za ku kuma yi amfani da ganimar da UBANGIJI Allahnku ya ba ku daga abokan gābanku. ¹⁵ Haka za ku yi da dukan biranen da suke nesa da ku, waɗanda kuma ba na al'ummai da suke kusa ba.

¹⁶ Amma fa, a cikin biranen al'ummai da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gādo, kada ku bar wani abu mai numfashi da rai. ¹⁷ Ku hallaka su ƙaƙaf, wato, Hittiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da kuma Yebusiyawa, yadda UBANGIJI Allahnku ya umarce ku. ¹⁸ In ba haka ba, za su koya muku ku bi dukan abubuwan bankyaman da suke yi, ta yin sujada wa allolinsu, ta haka kuwa ku yi wa UBANGIJI Allahnku zunubi.

¹⁹ Sa'ad da kuka yi wa birni ƙawanya kuka daɗe, kuka yi ta yaƙi don ku ci shi, kada ku sassare itatuwansa da gatari, domin za ku ci 'ya'yansu. Kada ku sassare su. Gama itatuwan da suke cikin gonaki, ba mutane ne da za ku yi musu ƙawanya? ²⁰ Amma fa, za ku iya sassare itatuwan da kuka sani ba sa ba da 'ya'ya, ku kuma yi amfani da su don ayyukan gina ƙawanyar, sai an ci birnin da yaƙi.

21

Kafara don kisankan da ba a warware ba

¹ In aka sami an kashe mutum kwance a fili, a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ku mallaka, ba a kuma san wanda ya kashe shi ba, ² sai dattawanku da alƙalanku su je su gwada nisan wurin da gawar take zuwa garuruwan da suke maƙwabtaka. ³ Sai dattawan garin da suke kurkusa da gawar su ɗauki karsanar da ba a taɓa yin aiki da ita ba, ba a kuma taɓa sa mata karkiya ba, ⁴ a gangara da ita kwarin da ba a taɓa nome, ko shuki a ciki ba, inda kuma akwai rafi mai gudu, a can cikin kwarin za su karye wuyanta. ⁵ Firistoci, 'ya'yan Lawi maza, za su fito, gama UBANGIJI Allahnku ya zaɓe su su yi masa hidima, su kuma furta albarku a cikin sunan UBANGIJI, za su kuma daidaita duk rigimar cin mutunci. ⁶ Sa'an nan dukkan dattawan garin da yake kurkusa da gawar za su wanke hannuwansu a bisa karsanan da aka karye wuyar a kwarin, ⁷ za su kuma furta, "Hannuwanmu ba su zub da wannan jini ba, idanunmu kuma ba su ga an yi haka ba. ⁸ Karɓi wannan kafara saboda mutanenka Isra'ila, wanda ka fansar, ya UBANGIJI, kada kuma ka ɗaura wa mutanenka alhakin jinin mutumin nan marar laifi." Za a kuwa yi kafarar zub da jinin da aka yi. ⁹ Ta haka za ku fid da laifin zub da jinin marar laifi daga cikinku, da yake kun yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI.

Auren matan da aka kama daga yaki

¹⁰ Sa'ad da kuka tafi yaƙi da abokan gābanku, sai UBANGIJI Allahnku ya bashe su a hannuwanku kuka kuma kama su a matsayin bayi, ¹¹ in ka ga wata kyakkyawar mace wadda ta ɗauki hankalinka a cikin bayin, za ka iya aure ta tā zama matarka. ¹² Ka kawo ta gidanka ka sa tā aske kanta, tā yanka kumbanta ¹³ tā kuma tuɓe tufafin da ta sa sa'ad da aka kama ta. Bayan ta zauna a gidanka ta kuma yi makokin mahaifinta da mahaifiyarta wata ɗaya cif, sai ka shiga wurinta ka zama mijinta, za tā kuwa zama matarka. ¹⁴ In ba ka jin daɗinta, ka bar tā tafi inda take so. Ba za ka sayar da ita ko ka yi da ita kamar baiwa ba, da yake ka kasƙantar da ita.

'Yancin ɗan fari

¹⁵ In mutum yana da mata biyu, yana kuwa ƙaunar ɗaya, ba ya kuma ƙaunar ɗayan, su biyun kuwa suka haifi masa 'ya'ya maza, sai ya zamana cewa ɗan farin ya kasance na wadda ba ya ƙauna, ¹⁶ to, a ranar da zai yi faɗa wane ne a cikin 'ya'yansa zai riƙe gādon da zai bar musu, kada yā sa ɗan matar da yake ƙauna yā zama kamar shi ne ɗan fari, a maimakon ɗan matar da ba ya ƙauna, wanda shi ne ɗan farin. ¹⁷ Dole yā yarda cewa ɗan matar da ba ya ƙaunar ne ɗan fari, ta wurin ba shi rabo kashi biyu na dukkan abin da yake da shi, gama shi ne mafarin ƙarfinsa, yana da hakkin ɗan fari.

Gagararren ɗa

¹⁸ In mutum yana da gagararren ɗa mai tawaye, wanda ba ya biyayya ga mahaifinsa da mahaifiyarsa, ba ya kuma jin su sa'ad da suke horonsa, ¹⁹ mahaifinsa da mahaifiyarsa za su kama shi su kawo shi ga dattawa a ƙofar garinsu. ²⁰ Za su ce wa dattawan, "Wannan ɗanmu gagararre ne, mai tawaye. Ba ya mana biyayya. Mai zari ne, kuma mashayi." ²¹ Sa'an nan dukkan mazan garinsa za su jajjefe shi har yā mutu. Dole ku fid da mugu daga cikinku. Dukkan Isra'ila kuwa za su ji wannan su kuma ji tsoro.

Waɗansu dokoki

²² In mutum ya yi laifin da ya isa kisa, aka kuwa rataye shi a itace, ²³ kada ku bar jikinsa a kan itacen yā kwana. Ku tabbata kun binne shi a ranar, domin duk wanda aka rataye a kan itace la'ananne ne ga Allah. Kada ku kasantar da kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gādo.

22

¹ In kun ga saniya ko tunkiyar ɗan'uwanku wadda ta ɓace, kada ku ƙyale ta, amma ku tabbata kun komar da ita gare shi. ² In ɗan'uwan ba ya zama kusa da ku, ko kuwa ba ku san shi ba, sai ku kai ta gida ku ajiye ta sai ya zo nemanta. Sa'an nan ku ba shi ita. ³ Ku yi haka in kun sami jakin ɗan'uwanku, ko rigarsa, ko kowane abin da ya ɓace. Kada ku ƙyale shi.

⁴ In kuka ga jakin ɗan'uwanku, ko saniyarsa ya fāɗi a kan hanya, kada ku ƙyale shi. Ku taimaka, ku tā da shi.

⁵ Kada mace ta sa suturar maza, kada kuma namiji ya sa suturar mata, gama UBANGIJI Allahnku yana kyamar duk mai yin haka.

⁶ In kuka ga gidan tsuntsu kusa da hanya, ko a kan itace, ko kuma a kasa, mahaifiyar tsuntsun kuwa tana kwance a kan 'ya'yanta, ko kuwa a kan kwanta, kada ku kama mahaifiyar duk da 'ya'yan. ⁷ Za ku iya kwashe 'ya'yan, amma ku tabbata kun bar mahaifiyar ta tafi. Yin haka zai sa ku sami zaman lafiya da tsawon rai.

⁸ Sa'ad da kuka gina sabon gida, ku ja masa dakali kewaye da rufinku don kada ku jawo lafin zub da jini a kan gidanku in wani ya fadi daga kan rufin.

⁹ Kada ku shuka iri biyu a gonar inabinku; in kuka yi haka, ba abin da kuka shuka ne kaƙai zai kazantu ba, amma har da inabinku ma.

¹⁰ Kada ku haƙa bijimi da jaki su yi noma tare.

¹¹ Kada ku sa rigar ulu da aka gauraye da lilin aka saƙa.

¹² Ku yi tuntu a kusurwan huƙu na rigar da kuke sa.

Dokoki game da hana lalata

¹³ In mutum ya auri mace, bayan ya kwana da ita, sa'an nan ya ki ta ¹⁴ ya kuma zarge ta, ya ba ta mummunan suna, yana cewa, "Na auri wannan mata, amma sa'ad da na kusace ta, ban sami tabbaci cewa ita budurwa ba ce," ¹⁵ sai mahaifin yarinyar da mahaifiyarta su kawo shaida cewa ita budurwa ce wa dattawan gari a kofar garin. ¹⁶ Mahaifin yarinyar zai ce wa dattawa, "Na ba da 'yata aure ga wannan mutum, amma ya ki ta. ¹⁷ Yanzu ya zage ta cewa, 'Ban sami 'yarku budurwa ba.' Amma ga shaidar budurcin 'yata." Sa'an nan iyayenta za su shimfiƙa zanen a gaban dattawan garin, ¹⁸ dattawan kuwa za su ƙauki mutumin su hukunta shi. ¹⁹ Za su ci masa tara shekel azurfa ƙari, su ba mahaifin yarinyar, domin wannan mutum ya ba wa budurwa mutuniyar Isra'ila mummunan suna. Za ta ci gaba da zama matarsa; ba kuwa zai sake ta ba muddin ransa.

²⁰ Amma fa in zarge gaskiya ne, ba a kuwa sami shaidar budurcin yarinyar ba, ²¹ sai a kawo ta a kofar gidan mahaifinta, a can mazan gari za su jajjefe ta da dutse har ta mutu. Ta yi abin kunya a Isra'ila ta wurin lalaci a yayinda take a gidan mahaifinta. Dole ku fid da mugu daga cikinku.

²² In aka kama wani yana kwance da matar wani, dole a kashe dukansu biyu, wato, mutumin da ya kwana da matar da kuma matar. Dole a fid da mugu daga Isra'ila.

²³ In mutum ya sadu da budurwa a gari wadda aka yi alkawarin aure, ya kuma kwana da ita ²⁴ sai ku ƙauki su biyu zuwa kofar wannan gari, ku jajjefe su da dutse har su mutum, za a kashe yarinyar domin tana a cikin gari ba ta kuwa yi ihu neman taimako ba, za a kashe mutumin domin ya yi lalata da matar wani. Dole ku fi da mugu daga cikinku.

²⁵ Amma in a bayan gari ne mutumin ya sadu da yarinyar da aka yi alkawari aure, ya kuma yi mata fyaƙe, mutumin da ya yi wannan ne kaƙai zai mutu. ²⁶ Kada ku yi wa yarinyar kome, ba ta yi zunubin da ya cancanci mutuwa ba. Wannan batu ya yi kamar da na mutumin da ya faƙa wa maƙwabcinsa ya kuma kashe shi. ²⁷ Tun da ya same ta a jeji ne, wataƙila yarinyar ta yi kukan neman taimako, amma babu wani da zai cece ta.

²⁸ In mutum ya sadu da yarinyar da ba a yi alkawarin aurenta ba, ya kuma yi mata fyaƙe, aka kuma kama su, ²⁹ sai ya biya mahaifin yarinyar shekel hamsin na azurfa. Dole ya auri yarinyar, gama ya yi lalata da ita. Ba zai taƙa sake ta ba muddin ransa.

³⁰ Kada mutum ya auri matar mahaifinsa, kada ya kasƙantar gaƙon mahaifinsa.

23

Warewa daga taro

¹ Duk wanda aka daƙe, ko yanke gabansa, ba zai shiga taron jama'ar UBANGIJI ba.

² Duk wanda aka haifa ta wurin cikin shege, har tsara ta goma, zuriyarsa ba za su shiga taron jama'ar UBANGIJI ba, har zuwa tsara ta goma.

³ Ba mutumin Ammon, ko mutumin Mowab, ko kuwa wani zuriyarsu da zai shiga taron jama'ar UBANGIJI, har tsara ta goma. ⁴ Gama ba su zo sun tarye ku da burodi da ruwa a hanyarku, sa'ad da kuka fito daga Masar ba, sai ma suka yi haya Bala'am ƙan Beyor daga Fetor a Aram-Naharayim* ya

* 23:4 Wato, Arewa maso yamma na Mesofotamiya

furta la'ana a kanku. ⁵ Amma UBANGIJI Allahnku bai saurari Bala'am ba, sai ya mai da la'anar ta koma albarka gare ku, domin UBANGIJI Allahnku yana kaunarku. ⁶ Kada ku yi yarjejeniyar abuta da su, muddin kuna da rai.

⁷ Kada ku yi kyamar mutumin Edom, gama mutumin Edom dan'uwanku ne. Kada ku yi kyamar mutumin Masar, domin kun yi zama bakunta a kasarsa. ⁸ 'Ya'yan da aka haifa musu na tsara ta uku za su iya shiga taron jama'ar UBANGIJI.

Kiyaye sansanin yaƙi da tsabta

⁹ Sa'ad da kuka yi sansani don ku yi yaƙi da abokan gaɓanku, ku kiyaye kanku daga duk wani abu marar tsabta. ¹⁰ In ɗaya daga cikin mazanku ya kasantu saboda zubar da maniyyi, sai ya fita daga sansani ya zauna waje da sansani. ¹¹ Amma yayinda yamma ke gabatowa sai ya wanke kansa, da faɗuwar rana kuwa sai ya koma cikin sansani.

¹² Ku keɓe wuri waje da sansani inda za ku iya zuwa don yin bayan gari. ¹³ Sai ku ɗauki wani abin tona ƙasa, sa'ad da kuka yi bayan gari, sai ku tona rami, ku rufe bayan garinku. ¹⁴ Gama UBANGIJI Allahnku yana zagawa a cikin sansaninku don ya tsare ku, ya kuma bashe abokan gaɓanku gare ku. Dole sansaninku ya kasance da tsarki, saboda kada ya ga wani abu marar kyau a cikinku, har ya juya daga gare ku.

Waɗansu dokoki

¹⁵ In bawa ya tsere zuwa wurinku don mafaka, kada ku miƙa shi ga ubangidansa. ¹⁶ Ku bar shi ya zauna a cikinku a duk inda yake so, da kuma a kowane garin da ya zaɓa. Kada ku tsananta masa.

¹⁷ Kada mutumin Isra'ila ko mutuniyar Isra'ila ya zama karuwar haikali. ¹⁸ Kada ku kawo kuɗin a cikin gida UBANGIJI Allahnku da aka samu ta wurin karuwanci wanda mace ko namiji ya yi don biyan wani alkawari, domin UBANGIJI Allahnku yana kyamar su duka.

¹⁹ Kada ku nemi dan'uwanku ya biya bashin da kuka ba shi da ruwa, ko kuɗi, ko abinci, ko kowane irin abin da yana iya ba da ruwa. ²⁰ Za ku iya nemi ruwa a bashin da kuka ba baƙo, amma ba dan'uwanku mutumin Isra'ila ba, domin UBANGIJI Allahnku ya sa muku albarka a kowane abin da kuka sa hannunku a kai, a kasar da kuke shiga ku ci gaɗonta.

²¹ In fa kuka yi alkawari ga UBANGIJI Allahnku, to, kada ku yi jinkirin cikawa, gama tabbatacce UBANGIJI Allahnku zai neme shi daga gare ku, za ku kuma zama masu laifin zunubi. ²² Amma in ba ku yi alkawari ba, ba kuwa zai zama muku zunubi ba. ²³ Duk abin da ya fita daga bakinku, sai ku lura ku cika shi, kamar yadda kuka yarda da kanku, kuka yi alkawarin ga UBANGIJI Allahnku da bakinku.

²⁴ In kun shiga gonar inabin maƙwabcinku, za ku iya cin inabin da kuke so, amma kada ku sa wani a kwandonku. ²⁵ In kun shiga gonar hatsin maƙwabcinku, za ku iya murmure tsabar da hannuwanku, amma kada ku sa lauje ku yanka hatsinsa da yake tsaye.

24

¹ Idan mutum ya auri mata, daga baya ba ta gamshe shi ba domin ya gano wani abu marar kyau game da ita, ya ba ta takardar saki, ya kuma kore ta daga gidansa, ² in bayan ta bar gidansa ta zama matar wani dabam, ³ sai mijinta na biyu ya ƙi ta, ya ba ta takardan saki, ya kore ta daga gidansa, ko kuwa ya mutu, ⁴ to, kada mijinta na farko, wanda ya sake ta ya saƙe aurenta, tun da yake ta kasantu. Wannan zai zama abin kyama a gaban UBANGIJI. Kada ku kawo zunubi a kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gaɗo.

⁵ In mutum bai daɗe da aure ba, kada a sa ya je yaƙi, ko ya yi wani aiki. Gama zai huta shekara guda a gida, ya faranta wa matar da ya aura rai.

⁶ Kada ku karɓi jinginar dutsen niƙa tare da ɗan dutsen niƙan, domin yin haka zai zama karɓar jinginar rai ne.

⁷ Idan aka kama wani yana satar dan'uwansa mutumin Isra'ila domin ya sa ya zama bawansa, ko ya sayar da shi, sai a kashe ɓarawon nan. Haka za ku kawar da mugunta daga cikinku.

⁸ Game da cututtukan kuturta, sai ku lura, ku yi yadda firistocin da suke Lawiyawa suka umarce ku. Dole ku lura ku bi abin da na umarce su. ⁹ Ku tuna da abin da UBANGIJI Allahnku ya yi wa Miriyam a hanya, bayan kun fito Masar.

¹⁰ Sa'ad da kuka ba da rance na kowane iri ga maƙwabcinku, kada ku shiga gidansa don karɓar wani abu a matsayin jingina. ¹¹ Ku tsaya a waje ku bar mutumin da yake karɓan rancen yā kawo muku abin da zai bayar a matsayin jingina. ¹² In matalauci ne, kada ku kwana da abin da zai bayar a matsayin jingina a wurinku. ¹³ Ku mayar da rigarsa a fāɗuwar rana saboda yā sami abin rufuwa. Yin haka zai sa yā gode muku, za a kuma ɗauka wannan a matsayin aikin adalci da kuka yi a gaban UBANGIJI Allahnku.

¹⁴ Kada ku zalunci ɗan ƙodago matalauci da mabukaci, ko da shi ɗan'uwanku ne mutumin Isra'ila, ko baƙon da yake zama a cikin garuruwanku. ¹⁵ Ku biya kuɗin aikinsa kowace rana kafin fāɗuwar rana, domin shi matalauci ne, yana kuma sa rai a kan wannan hakkin ne, don kada ya yi wa UBANGIJI kuka a kanku, har yā zama laifi a gare ku.

¹⁶ Ba za a kashe iyaye a maimakon 'ya'yansu ba, ba kuwa za a kashe 'ya'ya a maimakon iyayensu ba; kowa ya yi zunubi, shi za a kashe.

¹⁷ Ba za ku danne hakkin baƙon da yake zama a cikinku ko na marayu ba, ba za ku ɗauki rigar matar da mijinta ya mutu a matsayin jingina ba. ¹⁸ Ku tuna dā ku bayi ne a Masar, UBANGIJI Allahnku kuwa ya fissahe daga can. Shi ya sa na umarce ku ku yi wannan.

¹⁹ Sa'ad da kuke girbi a gonarku, sai kuka manta da dami, kada ku koma don ku ɗauka. Ku bar shi don baƙo, maraya da kuma gwauruwa, saboda UBANGIJI Allahnku yā albarkace ku a cikin dukan aikin hannuwanku. ²⁰ Sa'ad da kuka kakkabe 'ya'yan zaitun daga itatuwanku, kada ku yi kalan abin da ya rage. Ku bar shi don baƙo, maraya da kuma gwauruwa. ²¹ Sa'ad da kuka yi girbin inabi a gonar inabinku, kada ku yi kalan abin da ya rage. Ku bar shi don baƙo, maraya da kuma gwauruwa. ²² Ku tuna dā ku bayi ne Masar. Shi ya sa na umarce ku ku yi wannan.

25

¹ Idan mūsu ya tashi tsakanin mutum biyu har abin ya kai su kotu, alƙalai kuwa suka yanke hukunci a kan batun, suka kuɓutar da marar laifi sa'an nan suka hukunta mai laifi, ² in mai laifin ya cancanci bulala, alƙali zai sa yā kwanta a yi masa bulala a gabansa da yawan bulalan da ya dace da laifin, ³ amma kada yā yi masa bulala fiye da arba'in. In ya yi masa fiye da haka, za a ƙasƙantar da ɗan'uwanku, zai kuma zama rainanne a idonku.

⁴ Kada ku yi wa saniya takunkumi sa'ad da take tattaka hatsi.

⁵ In 'yan'uwa suna zama tare, in ɗayansu ya mutu babu ɗa, kada gwauruwar tā yi aure waje da iyalin. ɗan'uwan mijinta zai ɗauke ta, yā aure ta, yā kuma cika abin da yā kamaci ɗan'uwan miji yā yi. ⁶ ɗan farin da ta haifa zai ɗauki sunan ɗan'uwan da ya rasu saboda kada sunansa yā ɓace daga Isra'ila.

⁷ Amma fa, in mutum ba ya so yā auri matar ɗan'uwansa, sai tā tafi wurin dattawa a ƙofar gari tā ce, "ɗan'uwan mijina ya ƙi yā wanzar da sunan ɗan'uwansa a Isra'ila. Ya ƙi yā cika abin da ya kamaci ɗan'uwan miji yā yi gare ni." ⁸ Sai dattawan garinsa su kira shi, su kuma yi masa magana. In ya nace yana cewa, "Ba na so in aure ta," ⁹ sai gwauruwan nan, matar ɗan'uwansa tā haura wurinsa a gaban dattawa, tā tuɓe takalminsa guda, ta tofa masa miyau a fuska, tā ce, "Haka za a yi ga mutumin da zai ƙi kafa gidan ɗan'uwansa." ¹⁰ Za a kira zuriyarsa a Isra'ila Iyalin da aka tuɓe masa takalmi.

¹¹ In mutane biyu suna faɗa, sai matar mutum ɗaya daga cikinsu ta zo don tā kuɓutar da mijinta daga abokin faɗarsa, ta kuma miƙa hannu ta kama marainan wancan, ¹² sai ku yanke hannunta. Kada ku ji tausayinta.

¹³ Kada ku kasance da ma'auni iri biyu a jakarku, ɗaya babba, ɗaya ƙarami. ¹⁴ Kada ku kasance da mudu iri biyu a jakarku, ɗaya babba, ɗaya ƙarami. ¹⁵ Dole ku kasance da ma'aunin da kuma mudun da yake daidai, kuma na gaskiya, saboda ku yi tsawon rai a ƙasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku. ¹⁶ Gama UBANGIJI Allahnku yana ƙyamar duk mai yi waɗannan abubuwa, da kuma mai rashin gaskiya.

¹⁷ Ku tuna da abin da Amalekawa suka yi muku a hanya, sa'ad da kuka fito Masar. ¹⁸ Yadda suka yi muku kwanto a hanya, suka fāɗa muku ta baya, suka karkashe waɗanda suka gaji tiɓis. Ba su ko ji tsoron Allah ba. ¹⁹ Sa'ad da UBANGIJI Allahnku ya ba ku hutu daga dukan abokan gābanku kewaye da ku, a ƙasar da yake ba ku ku mallaka a matsayin gādo, sai ku shafe Amalekawa daga duniya, don kada a ƙara tunawa da su. Kada fa ku manta!

26

'Ya'yan fari da kuma zakka

¹ Sa'ad da kuka shiga kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku gado, kuka mallake ta, kuka kuma zauna a cikinta, ² sai ku dauki 'ya'yan fari na dukan amfanin gonar kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, ku zuba a kwando. Sa'an nan ku je wurin da UBANGIJI Allahnku ya zaɓa ya zama mazauni don Sunansa, ³ ku faɗa wa firist da yake aiki a lokacin, "Na sakankance yau ga UBANGIJI Allahnka, cewa na zo kasar da UBANGIJI ya rantse zai ba wa kakanninmu." ⁴ Firist din zai karɓi kwandon daga hannuwanku ya sa shi a kasa a gaban bagaden UBANGIJI Allahnku. ⁵ Sa'an nan za ku furta a gaban UBANGIJI Allahnku cewa, "Mahaifina mutumin Aram ne mai yawo, ya gangara zuwa Masar da mutane kaɗan, ya zauna a can, ya kuma zama babban al'umma, mai iko da kuma mai yawa. ⁶ Amma Masarawa suka wulakanta mu suka sa muka sha wahala, suna sa mu aikin dole. ⁷ Sai muka yi kuka ga UBANGIJI Allahn kakanninmu, UBANGIJI kuwa ya ji kukanmu, ya kuma azabar da muke sha, da wahalar da muke sha, da danniyar da suke yin mana. ⁸ Sai UBANGIJI ya fitar da mu daga Masar da hannu mai karfi da kuma iko, da razana mai girma da kuma alamu banmamaki da al'ajabai. ⁹ Ya kawo mu wannan wuri, ya kuma ba mu wannan kasa, kasa mai zub da madara da kuma zuma; ¹⁰ yanzu kuwa na kawo 'ya'yan fari na gonar da kai, ya UBANGIJI ka ba ni." Sai ku sa kwandon a gaban UBANGIJI Allahnku, sa'an nan ku rusuna a gabansa. ¹¹ Ku da Lawiyawa da bakin da suke a cikinku, za ku yi murna cikin dukan abubuwa masu kyau da UBANGIJI Allahnku ya ba ku tare da gidanku.

¹² Sa'ad da kuka gama fitar da kashi daya bisa goma na dukan amfanin gona a shekara ta uku, shekarar zakka, za ku ba da su ga Balawe, baƙo, maraya da kuma gwauruwa, don su ci a cikin garuruwanku su koshi. ¹³ Sa'an nan ku faɗa wa UBANGIJI Allahnku, "Na cire tsattsarkan rabo daga gidana na kuma ba wa Balawe, baƙo, maraya da gwauruwa, bisa ga dukan abin da ka umarta. Ban ja gefe daga umarnanka ko in manta da wani a cikinsu ba. ¹⁴ Ban ci wani daga cikin tsattsarkan rabo yayinda nake makoki, ko in cire wani rabo mai tsarki yayinda nake marar tsarki, ko in miƙa wani sashensa ga matattu ba. Na yi biyayya ga UBANGIJI Allahna, na aikata kome da ka umarce ni. ¹⁵ Ka duba kasa daga sama, mazauninka mai tsarki, ka albarkace mutanenka Isra'ila da kuma kasar da ka ba mu kamar yadda ka yi wa kakanninmu alkawari da rantsuwa, kasa mai zub da madara da zuma."

Ku bi umarnan UBANGIJI

¹⁶ Yau UBANGIJI Allahnku ya umarce ku ku bi waɗannan ka'idodi da kuma dokoki, cikin natsuwa ku kiyaye su da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku. ¹⁷ Kun furta a wannan rana cewa UBANGIJI shi ne Allahnku, cewa za ku kuma yi tafiya a hanyoyinsa, cewa za ku kiyaye ka'idodinsa, umarnansa da kuma dokokinsa, kuka kuma ce za ku yi masa biyayya. ¹⁸ UBANGIJI kuwa ya furta a wannan rana cewa ku mutanensa ne, mallakarsa kamar yadda ya yi alkawari, da kuma cewa za ku kiyaye dukan umarnansa. ¹⁹ Ya furta cewa zai sa ku zama masu yabo, masu suna, masu daraja, fiye da dukan al'umman da ya yi. Za ku zama jama'a tsattsarka ta UBANGIJI Allahnku, kamar yadda ya yi alkawari.

27

Bagade a kan Dutsen Ebal

¹ Musa tare da dattawan Isra'ila suka umarci mutane suka ce, "Ku kiyaye dukan umarnai da na ba ku a yau. ² Sa'ad da kuka haye Urdun zuwa cikin kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, ku kakkafa waɗansu manyan duwatsu, ku yi musu shafe da farar kasa. ³ Ku rubuta dukan waɗannan kalmomin doka a kansu, sa'ad da kuka haye kuka shiga kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku, kasa mai zub da madara da zuma, kamar dai yadda UBANGIJI Allah na kakanninku, ya yi muku alkawari. ⁴ Sa'ad da kuma kuka haye Urdun, ku kakkafa waɗannan duwatsu a bisa Dutsen Ebal, kamar yadda na umarce a yau, ku yi musu shafe da farar kasa. ⁵ Ku gina bagade wa UBANGIJI Allahnku, bagaden dutse. Kada ku yi amfani da wani kayan aiki na karfe a kansu. ⁶ Ku gina bagaden UBANGIJI Allahnku da duwatsun fili, ku kuma miƙa hadaya ta konawa a kansa ga UBANGIJI Allahnku. ⁷ Ku miƙa hadayun salama a can, kuna ci, kuna farin ciki a gaban UBANGIJI Allahnku. ⁸ Za ku kuma rubuta a fayyace dukan kalmomin wannan doka a kan waɗannan duwatsun da kuka kakkafa."

La'anun daga Dutsen Ebal

⁹ Sai Musa da firistoci waƙanda suke Lawiyawa suka ce wa dukan Isra'ila, "Ku yi shiru, ya Isra'ila, ku saurara! Yanzu kun zama mutanen UBANGIJI Allahnku. ¹⁰ Ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku, ku bi umarnansa da ka'idodin da nake ba ku a yau."

¹¹ A wannan rana Musa ya umarce mutane,

¹² Sa'ad da kuka haye Urdun, sai waƙannan kabilai su tsaya a bisa Dutsen Gerizim su sa wa jama'a albarka, wato, kabilar Simeyon, Lawi, Yahuda, Issakar, Yusuf da Benyamin. ¹³ Waƙannan kabilai kuma za su tsaya a bisa Dutsen Ebal su furta la'ana, wato, kabilar Ruben, Gad, Asher, Zebulun, Dan da Naftali.

¹⁴ Lawiyawa za su karanta wa dukan mutanen Isra'ila da babbar murya su ce,

¹⁵ "La'ananne ne mutumin da ya sassaƙa siffa, ko ya yi zubin gunki, abar kyama ce ga UBANGIJI, aikin hannu mai sana'a da aka kafa a boye."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

¹⁶ "La'ananne ne mutumin da ya kasƙantar da mahaifinsa ko mahaifiyarsa."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

¹⁷ "La'ananne ne mutumin da ya gusar da dutsen da aka kafa don nuna shaidar iyaka."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

¹⁸ "La'ananne ne mutumin da ya karkatar da makaho daga hanya."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

¹⁹ "La'ananne ne mutumin da ya yi rashin adalci ga baƙo, maraya ko gwauruwa."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

²⁰ "La'ananne ne mutumin da ya kwana da matar mahaifinsa, gama ya kasƙantar da gadon mahaifinsa ke nan."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

²¹ "La'ananne ne mutumin da ya yi jima'i da dabba."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

²² "La'ananne ne mutumin da ya kwana da 'yar'uwersa, 'yar mahaifinsa ko 'yar mahaifiyarsa."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

²³ "La'ananne ne mutumin da ya kwana da mahaifiyar matarsa."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

²⁴ "La'ananne ne mutumin da ya kashe maƙwabcinsa a boye."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

²⁵ "La'ananne ne mutumin da ya karɓi cin hanci don ya kashe marar laifi."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

²⁶ "La'ananne ne mutumin da bai yi na'am da kalmomin wannan doka ta wurin aikata su ba."

Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

28

Albarku don biyayya

¹ In kun yi biyayya da maganar UBANGIJI Allahnku, kuka kuma lura, kuka bi dukan umarnan da na ba ku a yau, UBANGIJI Allahnku zai sa ku bisa dukan al'ummai a duniya. ² Dukan waƙannan albarku za su sauko muku, su zama naku, in kuka yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku.

³ Za ku zama masu albarka a cikin birni, za ku kuma zama masu albarka har a ƙauye.

⁴ 'Ya'yanku za su zama masu albarka, haka ma hatsin gonakinku da kuma 'ya'yan dabbobinku, wato, 'ya'yan shanu da 'yan tumakinku.

⁵ Za a albarkaci kwandonku da kwanon kwaƙan kullunku.

⁶ Za ku zama masu albarka sa'ad da kuka shiga, za ku kuma zama masu albarka sa'ad da kuka fita.

⁷ A gabanku, UBANGIJI zai sa ku fatattaki abokan gāban da za su taso suna gāba da ku. Ta hanya guda za su auka muku, amma ta hanyoyi bakwai za su gudu daga gabanku.

⁸ UBANGIJI zai aika da albarka a rumbunanku da kuma a bisa kome da kuka sa hannunku a kai. UBANGIJI Allahnku zai albarkace ku a ƙasar da yake ba ku.

⁹ UBANGIJI zai kafa ku kamar mutanensa masu tsarki, kamar yadda ya yi alkawari da rantsuwa, in kun kiyaye umarnan UBANGIJI Allahnku, kuka kuma yi tafiya a hanyoyinsa. ¹⁰ Sa'an nan dukan mutane a duniya za su ga cewa ana kiranku da sunan UBANGIJI, za su kuwa ji tsoronku. ¹¹ UBANGIJI zai azurta ku sosai, a 'ya'yan cikinku, a 'ya'yan dabbobinku da kuma a hatsin gonarku, a cikin kasar da ya rantse wa kakanninku zai ba ku.

¹² UBANGIJI zai buɗe sammai, wurin ajiyarsa mai yalwa, don yā aika da ruwan sama a gonarku a lokacinsa, yā kuma albarkaci dukan aikin hannuwanku. Za ku ba wa al'ummai masu yawa rance, amma ba za ku karɗa bashi daga wurin wani ba. ¹³ UBANGIJI zai sa ku zama kai, ba wutsiya ba. In kun mai da hankali ga umarnan UBANGIJI Allahnku da nake ba ku a wannan rana, kuka kuma lura, kuka bi su, kullum za ku kasance a bisa, ba a ƙasa ba. ¹⁴ Kada ku kauce zuwa dama ko zuwa hagu daga umarnan da na ba ku a yau, har ku bi waɗansu alloli kuna yin musu sujada.

La'ana don rashi biyayya
(Fristoci 26.14-46)

¹⁵ Amma fa, in ba ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku ba, ba ku kuma lura kun bi dukan umarnansa da ƙa'idodin da nake ba ku a yau ba, dukan la'anannan za su zo a bisanku, su kuma same ku.

¹⁶ Za ku zama la'anannu a birni da kuma a ƙauye.

¹⁷ Za a la'anta kwandonku da kwanon kwaɓan kullunku.

¹⁸ Za a la'anta 'ya'yan cikinku, haka ma hatsin gonarku, da 'ya'yan shanunku da 'yan tumakinku.

¹⁹ Za a la'anta ku sa'ad da kuka shiga da sa'ad da kuka fita.

²⁰ UBANGIJI zai aiko muku da la'ana, da ruɗewa, da damuwa cikin dukan abin da za ku yi, har ya hallaka ku, ku lalace da sauri saboda mugayen ayyukanku, domin kuma kuka rabu da ni.* ²¹ UBANGIJI zai aiko muku da annoba wadda za tā manne muku, tā cinye ku cikin ƙasar da za ku shiga, ku mallake ta. ²² UBANGIJI zai buga ku da cuta mai lalacewa, da zazaɓi, da ƙuna, da zafin rana, da fāri, da burtuntuna, da fumfuna, waɗanda za su azabtar da ku sai kun hallaka. ²³ Girgijen da yake bisanku zai zama tagulla, ƙasar da take ƙarƙashinku za tā zama ƙarfe. ²⁴ UBANGIJI zai juye ruwan saman ƙasarku yā zama ƙura da gari; zai sauko daga gizagizai har sai kun hallaka.

²⁵ UBANGIJI zai sa a rinjaye ku a gaban abokan gābanku. Ta hanya guda za ku auka musu, amma ta hanyoyi bakwai za ku gudu daga gabansu. Za ku zama abin ƙi ga dukan mulkokin duniya.

²⁶ Gawawwanku za su zama abincin dukan tsuntsayen sarari da namun duniya, ba kuwa wanda zai kore su. ²⁷ UBANGIJI zai buge ku da maruran Masar, da ƙazuwa, da kuma ƙaiƙayi waɗanda ba za su warke ba. ²⁸ UBANGIJI zai buge ku da hauka, makanta, da rikicewar hankali. ²⁹ Da tsakar rana za ku riƙa lallubawa kamar makaho. Za ku zama marasa nasara a cikin kome da kuka yi; kowace rana za a zalunce ku, a kuma yi muku ƙwace, ba tare da wani ya cece ku ba.

³⁰ Za ku yi tashin yarinya, amma wani ne zai ɗauke ta yā kwana da ita. Za ku gina gida amma wani ne zai zauna a ciki. Za ku shuka inabi, amma ba za ku ma fara jin daɗin 'ya'yansa ba. ³¹ Za a yanka sanku a idanunku, amma ba za ko ci wani abu a cikinsa ba. Za a ƙwace jakinku ƙiri-ƙiri, amma ba za a mayar muku da shi ba. Za a ba da tumakinku ga abokan gābanku, kuma ba kowa da zai cece su. ³² Za a ba da 'ya'yanku maza da mata ga wata al'umma, za ku kuma yi ta zuba idanunku kuna neman su kullayaumi, amma a banza, domin ba ku da ikon yin kome. ³³ Mutanen da ba ku sani ba za su ci kayan gonarku da amfanin wahalarku, za a yi ta cucinku, ana kuma danne ku kullum. ³⁴ Abubuwan da za ku gani za su sa ku yi hauka. ³⁵ UBANGIJI zai buge gwiwoyinku da ƙafafunku da marurai masu zafi da ba za a iya warkar da su ba, za su yaɗu daga tafin ƙafafu zuwa bisa kanku.

³⁶ UBANGIJI zai kore ku, ku da sarkin da kuka naɗa a bisanku zuwa al'ummar da ku, ko kakanninku ba su sani ba. A can za ku yi wa waɗansu alloli sujada, allolin itace da na dutse. ³⁷ Za ku zama abin ƙi, abin dariya, da kuma abin habaici ga dukan al'ummai inda UBANGIJI zai kore ku zuwa.

³⁸ Za ku shuka iri da yawa a gona, amma za ku girbe kaɗan, domin fāra za su cinye su. ³⁹ Za ku shuka inabi ku kuma yi musu bankasa, amma ba za ku sha ruwan inabin ba, domin tsutsotsi za su cinye su. ⁴⁰ Za ku kasance da itatuwan zaitun ko'ina a ƙasarku, amma ba za ku yi amfani da mansu

* 28:20 Da Ibraniyanci ni.

ba, domin 'ya'yan zaitun za su kakkabe. ⁴¹ Za ku haifi 'ya'ya maza da mata, amma za su zama naku ba, domin za a kai su bauta. ⁴² Tarin fāra za su mamaye dukan itatuwanku da kuma hatsin gonarku.

⁴³ Bakin da suke tare da ku, za su yi ta fāruwa, ku kuwa za ku yi ta komawa baya-baya. ⁴⁴ Za su ba ku bashi, amma ba za ku ba su bashi ba. Za su zama kai, ku kuwa za ku zama wutsiya.

⁴⁵ Dukan waƙannan la'anoni za su sauko a kanku. Za su bi ku, su same ku, sai an hallaka ku, domin ba ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku, kuka kuma kiyaye umarnai da ka'idodin da ya ba ku ba. ⁴⁶ Za su zama alamu da al'ajabi gare ku da kuma zuriyarku har abada. ⁴⁷ Gama ba ku bauta wa UBANGIJI Allahnku da farin ciki da kuma murna a lokacin wadata ba, ⁴⁸ saboda haka a cikin yunwa da kishirwa, cikin tsiraici da mugun talauci, za ku bauta wa abokan gāban da UBANGIJI ya aiko muku. Zai sa karkiyar fārfā a wuyanku har sai ya hallaka ku kaf.

⁴⁹ UBANGIJI zai kawo al'umma daga nesa, daga iyakar duniya, ta sauko a kanku kamar gaggafa, al'ummar da ba ku san yarenta ba, ⁵⁰ al'umma mai zafin hali wadda ba ta ba wa tsofaffi girma, kuma ba ta tausayin yara. ⁵¹ Za su cinye 'ya'yan dabbobinku da hatsin gonarku sai an hallaka ku. Ba za su rage ko fwayar hatsi, ko sabon ruwan inabi, ko mai ba, ba kuwa za a bar 'yan tumakinku ba, sai an lalatar da ku. ⁵² Za su kuwa kewaye ku a dukan garuruwanku, har sai katangarku masu tsayi wadda kuke dogara gare su, sun fādi ko'ina a fāsar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku.

⁵³ Saboda wahalar da abokan gābanku za su gasa muku a lokacin kwanto, za ku ci 'ya'yan cikinku, naman 'ya'yanku maza da mata waƙanda UBANGIJI Allahnku ya ba ku. ⁵⁴ Kai, har da mutumin da ya fi hankali da kuma kirki a cikinku, ba zai ji tausayi fān'uwansa, ko matar da yake fāuna, ko 'ya'yansa da suka ragu ba, ⁵⁵ ba kuwa zai ba waninsu wani naman 'ya'yansa da yake ci ba. Gama dukan abin da ya rage masa ke nan saboda wahalar da abokan gābanku za su gasa muku a lokacin da ake kwanton wa dukan biranenku. ⁵⁶ Mace mafi hankali da kuma kirki a cikinku, kai, mafi hankali da kirki da ba ta ma karambanin taƙa fāsa da tafin fāfarta, za tā hana wa mijinta da take fāuna, da kuma fānta, ko 'yarta abinci. ⁵⁷ A foye za tā ci mahaifar da take biyo bayan ta haihu, da 'ya'yan da za tā haifa, saboda ba ta da wani abinci lokacin da abokan gābanku za su kewaye garuruwanku da yaki mai tsanani.

⁵⁸ In ba ku lura kuka bi dukan kalmomi wannan doka, waƙanda an rubuta a wannan littafi ba, ba ku kuma girmama wannan suna mai fāukaka da kuma mai banrazana na UBANGIJI Allahnku ba, ⁵⁹ UBANGIJI zai aika da annoba masu zafi a kanku da zuriyarku, masifu masu zafi waƙanda za su daƙe, da mugayen cututtuka waƙanda ba sa kawuwa. ⁶⁰ Zai kawo muku dukan cututtukan Masar da kuke tsoro, za su kuwa manne muku. ⁶¹ UBANGIJI kuma zai kawo muku kowane irin ciwo da masifar da ba a rubuta a cikin wannan Littafin Doka ba, har sai an hallaka ku. ⁶² Ku da kuke da yawa kamar taurari a sarari za ku ragu ku zama kaƙan, domin ba ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku ba. ⁶³ Kamar yadda ya gamshi UBANGIJI ya sa kuka yi arziki kuka kuma fāru, haka zai gamshe shi yā lalatar yā kuma hallaka ku. Za a tumbuke ku daga fāsar da kuke shiga ku mallaka.

⁶⁴ Sa'an nan UBANGIJI zai watsar da ku cikin dukan al'ummai, daga wannan bangon duniya zuwa wancan. A can za ku bauta waƙansu alloli, allolin itace da na dutse, waƙanda ko ku, ko kakanninku, ba ku sani ba. ⁶⁵ A cikin waƙannan al'ummai ba za ku sami hutu ba, ba wurin hutu wa tafin fāfanku. A can UBANGIJI zai sa fargaba a zuciyyarku, yā sa idanunku su lalace, ranku zai yi suwu. ⁶⁶ Za ku yi zama cikin damuwa kullum, cike da tsoro, dare da rana, ba tabbacin abin da zai faru da ranku. ⁶⁷ Da safe za ku ce, "Da ma yamma ne!" Da yamma kuma ku ce, "Da ma safiya ce!" Saboda tsoron da ya cika zukatanku da kuma abubuwan da idanunku za su gani. ⁶⁸ UBANGIJI zai komar da ku cikin jiragen ruwa zuwa Masar, tafiyar da na ce kada ku fāra yi. A can za ku ba da kanku don sayarwa ga abokan gābanku a matsayin bayi maza da mata, amma ba wanda zai saye ku.

29

Sabuntawar alkawari

¹ Waƙannan su ne sharuƙan alkawarin da UBANGIJI ya umarci Musa yā yi da Isra'ilawa a Mowab, wato, ban da alkawarin da ya yi da su a Dutsen Horeb.

² Sai Musa ya tara dukan Isra'ila, ya ce musu,

Idanunku sun ga dukan abin da UBANGIJI ya yi a Masar ga Fir'auna, ga kuma dukan shugabanninsa da kuma ga dukan kasarsa. ³ Da idanunku kun ga waƙannan gwaje-gwaje, waƙannan alamu masu banmamaki, da al'ajabai masu girma. ⁴ Duk da haka har wa yau UBANGIJI bai ba ku hankalin ganewa, ko idanun da za su gani, ko kunnuwan da za su ji ba. ⁵ Shekaru arba'in da na jagorance ku cikin hamada, tufafinku ba su yage ba, haka kuwa takalman da suke a kafafunku. ⁶ Ba ku ci burodi ba, ba ku kuwa sha ruwan inabi, ko wani abu mai sa jiri ba. Ya yi haka don ku san cewa shi ne UBANGIJI Allahnku.

⁷ Sa'ad da kuka kai wannan wuri, Sihon sarkin Heshbon, da Og sarkin Bashan, suka fito don su yi yaƙi da mu, amma muka ci su da yaƙi. ⁸ Muka kwace kasarsu, muka ba da ita gādo ga mutanen Ruben, mutanen Gad, da kuma rabin mutanen Manasse.

⁹ Saboda haka sai ku kiyaye, ku bi sharuƙan wannan alkawari, don ku yi nasara a cikin kome da kuke yi. ¹⁰ Yau, ga ku nan tsaye, dukanku a gaban UBANGIJI Allahnku, shugabanninku da manyan mutanenku, dattawanku da hafsohinku, da kuma dukan sauran mutanen Isra'ila, ¹¹ tare da 'ya'yanku da matanku, da bakin da suke zama sansanoninku, har ma da waƙanda suke muku faskare, da waƙanda suke ƙiƙiƙi muku ruwa. ¹² Kuna tsaye a nan don ku yi alkawari da UBANGIJI Allahnku, alkawarin da UBANGIJI yake yi ta wurin rantsuwa da ku a wannan rana, ¹³ don yā mai da ku jama'arsa yau, shi kuwa yā zama Allahnku kamar yadda ya yi muku alkawari, da yadda kuma ya rantse wa kakanninku, Ibrahim, Ishaku da kuma Yakub. ¹⁴ Ina yin wannan alkawari da rantsuwar, ba da ku kaƙai da ¹⁵ kuke tsattsaye a nan tare da mu a yau a gaban UBANGIJI Allahnmu ba, amma har da waƙanda ba sa nan yau.

¹⁶ Ku kanku kun san yadda muka yi zama a Masar, da yadda muka yi ta ratsawa ta tsakiyar al'ummai muka wuce. ¹⁷ A cikinsu, kun ga siffofi masu bankyama da gumaka na itace da dutse, na azurfa da zinariya. ¹⁸ Kada zuciyar wani mutum, ko ta wata mata ko na wani iyali, ko wata kabila cikinku yau, ta bar bin UBANGIJI Allahnku, tā koma ga bauta wa gumakan waƙannan al'ummai. Kada a sami wani tushe mai ba da 'ya'ya masu dafi, masu ƙafi a cikinku.

¹⁹ Idan kuma wani mutum ya ji kalmomi na wannan rantsuwa, ya kuma sa wa kansa albarka yana tunani cewa, "Ba abin da zai same ni, ko da na nace a taurinkaina." Wannan zai jawo lalacewar dukan Isra'ila tare da kai. ²⁰ UBANGIJI ba zai gafarce shi ba, fushinsa da kishinsa za su ƙuna a kan wannan mutum. Dukan la'anonin da aka rubuta a wannan littafi za su fāƙo a kansa, UBANGIJI kuwa zai shafe sunansa daga ƙarƙashin sama. ²¹ UBANGIJI zai ware shi daga dukan kabilan Isra'ila don yā hukunta shi bisa ga dukan la'anonin alkawarin da aka rubuta a wannan Littafin Doka.

²² Tsararraki masu zuwa nan gaba, wato, 'ya'yan da za su gāje ku, da baƙon da ya zo daga ƙasa mai nisa, za su ga annobar ƙasar, da cuce-cucen da UBANGIJI ya buge ta da su. ²³ Kasar gaba ƙaya za tā zama gishiri mai ƙuna marar amfani da kuma kibiritu, babu shuki, babu abin da yake tsirowa, babu itatuwan da suke girma a cikinta. Za tā zama kamar yadda aka hallaka Sodom da Gomorra, Adma da Zeboyim, waƙanda UBANGIJI ya hallaka cikin zafin fushinsa. ²⁴ Dukan al'ummai za su yi tambaya su ce, "Me ya sa UBANGIJI ya yi haka da wannan ƙasa? Me ya jawo wannan fushi mai tsanani haka?"

²⁵ Amsar kuwa za tā zama, "Wannan ya zama haka domin wannan mutane, sun yi watsi da alkawarin UBANGIJI Allah na kakanninsu, alkawarin da ya yi da su sa'ad da ya fitar da su daga Masar. ²⁶ Sun juya, suka bauta wa waƙansu alloli, suka rusuna musu, allolin da ba su sani ba, allolin da UBANGIJI bai ba su ba. ²⁷ Saboda haka fushin UBANGIJI ya yi ƙuna a kan wannan ƙasa, har ya kawo dukan la'anoni da aka rubuta a wannan littafi a kanta. ²⁸ Cikin zafin fushi da babbar hasala UBANGIJI ya tumbuke su daga ƙasarsu, ya watsar da su cikin wata ƙasa dabam, kamar yadda suke a yau."

²⁹ UBANGIJI Allahnmu bai bayyana abubuwa na yanzu da na nan gaba ba, amma ya umarce mu mu kiyaye kalmomin dokar da ya ba mu, mu da kuma 'ya'yanmu har abada.

30

Arziki bayan an juyo ga UBANGIJI

¹ Sa'ad da dukan albarku da la'anonin nan da na sa a gabanku suka zo muku, kuka kuma sa su a zuciyar, a duk inda UBANGIJI Allahnku ya watsar da ku a cikin al'ummai, ² sa'ad da kuma ku da 'ya'yanku kuka komo ga UBANGIJI Allahnku, kuka kuma yi biyayya da dukan zuciyarku da kuma dukan

ranku, bisa ga kome da na umarce ku a yau,³ a sa'an nan ne UBANGIJI Allahnku zai yi muku jinkai, yā ji tausayinku, yā kuma sāke tattara ku daga dukan al'ummai inda ya warwatsa ku.⁴ Ko da ma an kore ku zuwa fasa mafi nisa a farfashin sammai, daga can UBANGIJI Allahnku zai tattara ku, yā dawo da ku.⁵ Zai dawo da ku zuwa fasar da take ta kakanninku, za ku kuwa mallake ta. Zai sa ku yi arziki, ku kuma yi yawa fiye da kakanninku.⁶ UBANGIJI Allahnku zai yi wa zukatanku kaciya da kuma zukatan zuriyarku, saboda ku faunace shi da dukan zuciya da kuma dukan ranku, ku kuma rayu.⁷ UBANGIJI Allahnku zai sa dukan waƙfannan la'anoni a kan abokan gābanku waƙfanda suke kinku, suke kuma tsananta muku.⁸ Za ku sāke yi wa UBANGIJI biyayya, ku kuma bi dukan umarnan da nake ba ku a yau.⁹ Sa'an nan UBANGIJI Allahnku zai mayar da ku masu arziki kwarai a cikin dukan aiki hannuwanku, da kuma cikin 'ya'yanku, da 'ya'yan shanunku, da kuma hatsin gonarku. UBANGIJI zai sāke jin daƙinku yā sa ku yi arziki, kamar dai yadda ya ji daƙin kakanninku.¹⁰ In dai kuka yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku, kuka kuma kiyaye umarnansa da ka'idodin da aka rubuta a wannan Littafin Doka, kuka juyo ga UBANGIJI Allahnku da dukan zuciya da kuma dukan ranku.

Zaɓi rai ko mutuwa

¹¹ To, abin da nake umartanku a yau, ba mai wuya ba ne gare ku, ba kuma abin da ya fi farfinku ba ne.¹² Ba ya can sama, balle ku ce, "Wa zai hau sama yā kawo mana, yā kuma furta mana, don mu yi biyayya?"¹³ Ba kuwa yana gaba da teku ba, da za ku ce, "Wa zai haye tekun don yā kawo mana, yā kuma furta mana, don mu yi biyayya?"¹⁴ A'a, kalmar tana nan dab da ku, tana cikin bakinku da cikin zuciya da ku, don ku yi biyayya.

¹⁵ Ku duba, na sa a gabanku a yau, rai da wadata, mutuwa da kuma hallaka.¹⁶ Gama na umarce ku a yau, ku faunaci UBANGIJI Allahnku, don ku yi tafiya a hanyoyinsa, ku kuma kiyaye umarnansa, ka'idodinsa da kuma dokokinsa, sa'an nan za ku rayu, ku kuma karu, UBANGIJI Allahnku kuwa zai albarkace ku a fasar da kuke shiga don ci gādonga.

¹⁷ Amma in zukatanku suka kangare, ba su kuwa yi biyayya ba, in kuma aka rinjaye ku don ku rusuna ga waƙansu alloli ku yi musu bauta,¹⁸ na furta muku yau cewa tabbatacce za a hallaka ku. Ba za ku zauna a fasar da kuke hayewa Urdun don ku shiga ku ci gādonga ba.

¹⁹ A wannan rana na kira bisa sama da fasa a matsayin shaidu a kanku, cewa na sa a gabanku rai da mutuwa, albarku da la'anoni. Yanzu sai ku zaɓi rai, saboda ku da 'ya'yanku ku rayu²⁰ don kuma ku faunaci UBANGIJI Allahnku, ku saurari muryarsa, ku kuma manne masa. Gama UBANGIJI shi ranku, zai kuwa ba ku shekaru masu yawa a fasar da ya rantse zai ba wa kakanninku, Ibrahim, Ishaku da Yakub.

31

Yoshuwa ya gāji Musa

¹ Sai Musa ya fita ya kuma faƙa waƙannan kalmomi ga dukan Isra'ila cewa,² "Yanzu shekaruna ƙari da ashirin ne, ba na iya kaiwa da komowa. UBANGIJI ya ce mini, 'Ba za ka haye Urdun ba.'³ UBANGIJI Allahnku kansa zai haye a gabanku. Zai hallaka waƙannan al'ummai da suke gabanku, za ku kuwa mallaki fasarsu. Yoshuwa shi ma zai haye a gabanku, yadda UBANGIJI ya faƙa.⁴ UBANGIJI zai yi da su, yadda ya yi da Sihon da Og, sarakunan Amoriyawa, waƙanda ya hallaka tare da fasarsu.⁵ UBANGIJI zai bashe su gare ku, dole kuma ku yi musu dukan abin da na umarce ku.⁶ Ku farfafa, ku yi farfin hali. Kada ku ji tsoro, ko ku firgita saboda su, gama UBANGIJI Allahnku yana tafe tare da ku, ba zai taɓa barinku ko yā yashe ku ba."

⁷ Sai Musa ya kira Yoshuwa, ya ce masa a gaban dukan Isra'ila, "Ka farfafa, ka kuma yi farfin hali, gama dole ka tafi tare da mutanen nan zuwa cikin fasar da UBANGIJI ya rantse cewa za ba wa kakanninku, dole kuma ka raba ta gare su ta zama gādongu.⁸ UBANGIJI kansa yana tafe a gabanka, zai kuma kasance tare da kai, ba zai taɓa barinka ko yā yashe ka ba. Kada ka ji tsoro; kada kuma ka karai."

Karantawar doka a gaban jama'a

⁹ Sai Musa ya rubuta wannan doka ya kuma ba da ita ga firistoci, 'ya'yan Lawi maza, waƙanda sukan ƙauka akwatin alkawarin UBANGIJI, da kuma dukan dattawan Isra'ila.¹⁰ Sa'an nan Musa ya umarce

su ya ce, “A ƙarshen kowace shekara bakwai, a shekara ta yafe basusuwa, a lokacin Bikin Tabanakul, ¹¹ sa'ad da dukan Isra'ila suka zo, don su bayyana a gaban UBANGIJI Allahnku, a wurin da zai zaɓa, za ku karanta wannan doka a gabansu, a kunnuwansu. ¹² Ku tattara mutane, maza, mata da kuma yara, da bakin da suke zama a cikin garuruwanku, saboda su saurara, su kuma koyi tsoron UBANGIJI Allahnku, su lura, su bi dukan kalmomin wannan doka. ¹³ 'Ya'yansu, waɗanda ba su san wannan doka ba, dole su ji ta, su kuma koyi tsoron UBANGIJI Allahnku muddin ranku a ƙasar da kuke haye Urdun ku ci gādonga.”

An yi faɗin tawayen Isra'ila

¹⁴ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Yanzu ranar mutuwar ta yi kusa. Ka kira Yoshuwa, ku shigo Tentin Sujada, inda zan ba shi ragamar aiki.” Saboda haka Musa da Yoshuwa suka zo, suka kuma shiga Tentin Sujada.

¹⁵ UBANGIJI kuwa ya bayyana a Tentin Sujada a cikin ginshikin girgije, sai girgijen ya tsaya a ƙofar Tentin Sujada. ¹⁶ Sai UBANGIJI ya ce wa Musa, “Za ka huta tare da kakanninka, waɗannan mutane kuwa ba da daɗewa ba za su yi karuwanci ga bakin alloli na ƙasar da za su shiga. Za su yashe ni su kuma karya alkawarin da na yi da su. ¹⁷ A wannan rana zan yi fushi da su, in kuma yashe su; zan ɓoye fuskata daga gare su, za a kuwa hallaka su. Masifu masu yawa da wahaloli masu yawa za su auka musu, a wannan rana kuwa za su ce, ‘Masifun nan sun same mu domin Allahnmu ba ya tare da mu’ ¹⁸ Tabbatacce kuwa, zan ɓoye musu fuskata saboda muguntar da suka aikata, suka kuma bi gumaka.

¹⁹ “To, sai ka rubuta wannan waƙa domin kanka, ka koya wa Isra'ilawa, ka kuma sa su rera ta, don tā zama shaida a kansu. ²⁰ Sa'ad da na kawo su cikin ƙasa mai zub da madara da zuma, ƙasar da na yi alkawari da rantsuwa ga kakanninsu, sa'ad da kuma suka ci suka ƙoshi, suka kuma yi ƙiba, za su juya ga waɗansu alloli su bauta musu, su ƙi ni, su kuma karya alkawarina. ²¹ Sa'ad da kuma masifu masu yawa da wahaloli masu yawa suka auko musu, wannan waƙa za tā zama shaida a kansu, domin zuriyarsu ba za tā manta da ita ba. Na san abin da za su iya yi, kafin ma in kawo su cikin ƙasar da na yi musu alkawari da rantsuwa.” ²² Sai Musa ya rubuta wannan waƙa a wannan rana, ya kuma koya wa Isra'ilawa.

²³ UBANGIJI ya ba wa Yoshuwa ɗan Nun wannan umarni, “Ka ƙarfafa, ka kuma yi ƙarfin hali, gama za ka kawo Isra'ilawa cikin ƙasar da na yi musu alkawari da rantsuwa, ni kaina kuwa zan kasance tare da kai.”

²⁴ Bayan Musa ya gama rubuta kalmomin dokan nan a littafi daga farko zuwa ƙarshe, ²⁵ sai ya ba wa Lawiyawa, waɗanda suke ɗaukar akwatin alkawarin UBANGIJI wannan umarni, ²⁶ “Ku ɗauki wannan Littafin Doka ku sa shi kusa da akwatin alkawarin UBANGIJI Allahnku. A can zai kasance a matsayin shaida a kanku. ²⁷ Gama na sani yadda kuke 'yan tawaye da masu taurinkai. In kuna yin tawaye ga UBANGIJI tun ina da rai tare da ku, yaya tawayen da za ku yi masa bayan na rasu! ²⁸ Ku tattara dukan dattawan kabilanku, da kuma dukan hafsohinku a gabana, saboda in faɗa waɗannan kalmomi a kunnuwansu, in kuma kira ga sama da ƙasa su zama shaida a kansu. ²⁹ Gama na san cewa bayan rasuwata, tabbatacce za ku lalace gaba ɗaya, ku juye daga hanyar da na umarce ku. A kwanaki masu zuwa, masifa za tā auka muku saboda za ku aikata mugunta a gaban UBANGIJI, ku tsokane shi har yā yi fushi ta wurin abin da hannuwanku suka yi.”

Waƙar Musa

³⁰ Sai Musa ya karanta kalmomin waƙar daga farko zuwa ƙarshe a kunnuwan dukan taron jama'ar Isra'ila.

32

¹ Ku saurara, ya ku sammai, zan yi magana;
bari duniya ta ji maganar bakina.

² Bari koyarwata tā zubo kamar ruwan sama
kalmomina kuma su sauko kamar raɓa,
kamar yayyafi a kan sabuwar ciyawa,
kamar ruwan sama mai yawa a kan tsirai marasa ƙarfi.

³ Zan yi shelar sunan UBANGIJI.

Ku yabi girman Allahmu!

⁴ Shi Dutse ne, ayyukansa cikakku ne,
dukan hanyoyinsa kuwa masu adalci ne.

Allah mai aminci, wanda ba ya yin rashi gaskiya,
shi mai adalci ne, nagari ne kuma.

⁵ Sun aikata mugunta a gabansa;

saboda abin kunyarsu, su ba 'ya'yansa ba ne,
amma wata muguwar tsara ce, karkatacciya.

⁶ Haka za ku biya UBANGIJI,

Ya ku wawaye da kuma mutane marasa hikima?

Shi ba Ubanku ba ne, Mahaliccinku,
wanda ya yi ku, ya kuma siffanta ku?

⁷ Ku tuna da kwanakin dā,

ku tuna da tsararrakin da suka wuce tun tuni,

Ku tambayi iyayenku, za su faɗa muku,
dattawanku, za su kuma bayyana muku.

⁸ Sa'ad da Mafi Daukaka ya ba da al'ummai gādonsu,
sa'ad da ya raba dukan 'yan adam,

ya kafa iyakoki wa mutane
bisa ga yawan 'ya'yan Isra'ila maza.

⁹ Gama rabon UBANGIJI shi ne mutanensa,

Yakub shi ne rabon gādonsa.

¹⁰ A cikin hamada ya same shi,

a jeji marar amfani, inda namomi suke kuka.

Ya tsare shi, ya kuma lura da shi;

ya bi da shi kamar kwayar idonsa,

¹¹ kamar gaggafar da take yawo a kan shekarta
tana rufe 'ya'yanta,

ta buɗe fikafikanta don tā kwashe su
tā dauke su a kafadunta.

¹² UBANGIJI kaɗai ya jagorance shi;

babu wani baƙon gunkin da yake tare da shi.

¹³ Ya sa shi ya hau kwanƙolin dutse

ya ciyar da shi da amfanin gona.

Ya shayar da shi da zuma daga dutse,

da kuma mai daga dutsen kankara,

¹⁴ da kindirmo da madara daga shanu da tumaki

da kibabbun tumaki da awaki,

da zaɓaɓɓun ragunan Bashan

da kuma kwayoyin alkama mafi kyau.

Ka sha ruwan inabi ja wur mai kumfa.

¹⁵ Yeshurun* ya yi kiba, ya yi kauri;

cike da abinci, ya zama da nauyi, ya kuma zama sumul.

Ya yashe Allahn da ya yi shi,

* 32:15 Yeshurun yana nufin mai adalci, wato, Isra'ila.

ya ki Dutse Cetonsa.

16 Suka sa shi kishi saboda bakin allolinsu,
suka husata shi da gumakan bankyamarsu.

17 Suka yi hadaya ga aljanu, waƙanda ba Allah ba,
ga allolin da ba su sani ba,
ga allolin da aka shigo da su daga baya,
allolin da kakanninku ba su ji tsoronsu ba.

18 Kuka rabu da Dutsen da ya zama mahaifi gare ku;
kuka manta da Allahn da ya haife ku.

19 UBANGIJI ya ga wannan ya kuma ki su,
domin 'ya'yansa maza da mata sun husata shi.

20 Ya ce, "Zan ɓoye fuskata daga gare su,
in ga ƙarshensu;
gama su muguwar tsara ce,
'ya'ya ne marasa aminci.

21 Sun sa ni kishi ta wurin abin da ba allah ba,
suka kuma husata ni da gumakansu na wofi.
Zan sa su yi kishi ta wurin waƙanda ba mutane ba;
zan sa su yi fushi ta wurin al'ummar da ba ta da sani.

22 Gama fushina ya kama wuta,
tana ci har ƙurewar zurfin lahira.
Za tã cinye duniya da girbinta,
tã kuma sa wuta a tussan duwatsu.

23 "Zan tula masifu a kansu
in kuma gama kibiyoyina a kansu.

24 Zan aika da yunwa mai tsanani a kansu,
zazzafi mai zafi da muguwar annoba;
zan aika da haƙoran namun jeji a kansu,
da dafin mesa masu ja da ciki.

25 Waƙanda suke a waje, takobi zai kashe su,
a cikin gidajensu kuma tsoro zai mamaye su.
'Yan maza da 'yan mata za su hallaka,
haka ma jarirai da maza masu furfura.

26 Na ce zan watsar da su
in sa a manta da su a tunanin 'yan adam.

27 Amma ina tsoron tsokanar abokin gāba,
don kada abokan gāba su kāsā ganewa
har su ce, 'Hannunmu ne ya yi nasara;
ba UBANGIJI ne ya aikata dukan wannan ba.'"

28 Al'ummai ne marasa azanci,
babu ganewa a cikinsu.

29 A ce su masu hikima ne har su gane wannan
su gane abin da ƙarshensu zai zama!

30 Yaya mutum guda zai kore dubu,
mutum biyu su sa dubu goma su gudu,
sai ko Dutsensu ya sayar da su,
sai ko UBANGIJI ya bashe su.

31 Gama dutsensu ba kamar Dutsenmu ba ne,
abokan gābanmu sun san da haka.

³² Kuringarsu ta fito daga kuringar Sodom ne,
daga gonakin Gomorra kuma.

'Ya'yan inabinsu dafi ne,
nonnansu masu d'aci ne.

³³ Ruwan inabinsu dafin macizai ne,
mugun dafin gamshaka ne.

³⁴ "Ban jibge wannan a ma'ajiya
na kuma yimke shi a taskokina ba?

³⁵ Sakayya nawa ne, zan kuwa d'au fansa.
A cikin lokaci, kafarsu za ta yi santsi;

ranar masifarsu ta yi kusa
hallakarsu kuma tana gaggautawa a kansu."

³⁶ UBANGIJI zai shari'anta mutanensa
ya kuma ji tausayin bayinsa
sa'ad da ya ga kafarsu ya kare
babu kowa kuma da ya rage, bawa ko 'yantacce.

³⁷ Zai ce, "To, ina allolinsu,
dutsen da suka yi mafaka a ciki,

³⁸ allolin da suka ci kitsen hadayunsu
suka kuma sha ruwan inabin hadayunsu?

Ku sa su tashi su taimake ku mana!
Bari su ba ku mafaka!

³⁹ "Ku duba yanzu cewa ni ne Shi!

Ba wani allah in ban da ni.
Nakan kashe in kuma rayar,
nakan sa rauni in kuma warkar,
ba wanda yake da iko ya cece wani daga hannuna.

⁴⁰ Na d'aga hannu sama na kuma furta.
Muddin ina raye har abada,

⁴¹ sa'ad da na wasa takobi mai walkiya
hannuna kuwa ya cafke shi don yin hukunci,
zan d'au fansa a kan abokan gabana
in saka wa wa'danda suke kina.

⁴² Zan sa kibiyoyina su bugu da jini,
yayinda takobina yana cin nama,
jinin kisassu da na kamammu,
kawunan shugabannin abokan gaba."

⁴³ Ku yi farin ciki, ya ku al'ummai, tare da mutanensa,[†]
gama zai rama d'au fansar jinin bayinsa;
zai d'au fansa a kan abokan gabansa
ya kuma yi kafara domin kasarsa da mutanensa.

⁴⁴ Sai Musa ya zo da Yoshuwa[‡] dan Nun suka fafa dukan wa'dannan kalmomi wannan waka a kunnen mutane. ⁴⁵ Sa'ad da Musa ya gama karanta wa'dannan kalmomi ga dukan Isra'ila, ⁴⁶ ya ce musu, "Ku riƙe dukan kalmomin da na furta muku a yau, don ku umarce 'ya'yanku su lura, su yi biyayya da dukan kalmomin wannan doka. ⁴⁷ Ba kalmomi kurum ba ne dominku, amma har ranku ma. Ta wurinsu za ku yi tsawon rai a kasar da kuke haye Urdun ku ci gadonta."

[†] 32:43 Ko kuwa Ku sa mutanensa su yi farin ciki, ya al'ummai [‡] 32:44 Da Ibraniyanci Hosheya, wani sunan Yoshuwa.

Musa ya mutu a kan Dutsen Nebo

⁴⁸ A wannan rana UBANGIJI ya ce wa Musa, ⁴⁹ “Ka hau Duwatsun Abarim zuwa Dutsen Nebo a Mowab, tsallake daga Yeriko, ka hangi Kan’ana, kasar da nake ba wa Isra’ilawa gādo. ⁵⁰ A can kan dutsen da ka hau za ka mutu a kuma tara ka ga mutanenka, kamar yadda Ɗan’uwanka Haruna ya mutu a Dutsen Hor aka kuma tara shi ga mutanensa. ⁵¹ Wannan kuwa domin ku biyu kun fid da aminci gare ni a gaban Isra’ilawa a ruwan Meriba ta Kadesh, a Hamadar Zin kuma saboda ba ku riƙe tsarkina a cikin Isra’ilawa ba. ⁵² Saboda haka, za ka ga kasar daga nesa kawai; ba za ka shiga kasar da nake ba wa mutanen Isra’ila ba.”

33

Musa ya albarkaci kabilu

¹ Wannan ita ce albarkar da Musa mutumin Allah ya furta a kan Isra’ilawa, kafin yā rasu. ² Ya ce, “UBANGIJI ya zo daga Sinai

ya haskaka a bisansu daga Seyir;
ya haskaka daga Dutsen Faran.

Ya zo tare da dubban tsarkakansa
daga kudu, daga gangara dutsensa.

³ Tabbatacce kai ne wanda yake ƙaunar mutane;
dukan tsarkaka suna a hannunka.

A ƙafafunka, duk suka rusuna,
daga wurinka kuma suka karɓi umarni,

⁴ dokar Musa ta ba mu dokoki,
mallakar taron Yakub.

⁵ Shi ne sarki a bisa Yeshurun
sa’ad da shugabannin mutane suka taru,
tare da kabilan Isra’ila.

⁶ “Bari Ruben yā rayu, kada yā mutu,
kada* mutanensa su zama kaɗan.”

⁷ Ya kuma faɗa wannan game da Yahuda,
“Ka ji, ya UBANGIJI, kukan Yahuda;
ka kawo shi wurin mutanensa.
Da hannuwansa ya ƙare kansa.

Ka taimake shi a kan maƙiyansa!”

⁸ Game da Lawi ya ce,
“Tummim da Urim na
mutumin da ka nuna masa tagomashi ne.

Ka gwada shi a Massa;
ka yi faɗa da shi a ruwan Meriba.

⁹ Ya yi zancen mahaifinsa da mahaifiyarsa ya ce,
‘Ban kula da su ba.’

Bai gane da ’yan’uwansa ba,
ko yā yarda da ’ya’yansa,
amma ya kiyaye maganarka
ya tsare alkawarinka.

¹⁰ Ya koyar da farillanka ga Yakub,
dokarka kuma ga Isra’ila.

Ya miƙa turare a gabanka
da kuma hadaya ta ƙonawa ɗfungum a kan bagadenka.

¹¹ Ka albarkaci ɗaukan dabarunsa, ya UBANGIJI,
ka kuma ji daɗin aikin hannuwansa.

* 33:6 Ko kuwa amma bari

Ka murkushe kwankwaso waƙanda suka tayar masa;
ka bugi abokan gābansa har sai ba su k̄ara tashi ba.”

¹² Game da Benyamin ya ce,

“Bari kaunataccen UBANGIJI yā zauna lafiya kusa da shi,
gama yana tsare shi dukan yini,
wanda kuma UBANGIJI yake kauna yana zama a tsakanin kafaƙunsa.”

¹³ Game da Yusuf ya ce,

“Bari UBANGIJI yā albarkaci kasarsa
da raƙa mai daraja daga sama a bisa
da kuma zurfin ruwan da suke kwance a karkashi;
¹⁴ da abubuwa masu kyau da rana take kawo,
da kuma abubuwa mafi kyau da wata zai iya haifar;
¹⁵ da zaƙaƙun kyautai na daƙaƙun duwatsu,
da kyawawan amfani na madawwaman tuddai.
¹⁶ Tare da kyautai mafi kyau na duniya da cikarta,
da tagomashi na wanda yake zama a karamin itace mai konewa.

Bari duk waƙannan su zauna a kan Yusuf,
a goshin sarki a cikin 'yan'uwansa.

¹⁷ Cikin daraja yana yi kamar ƙan fari na bijimi;
kaƙoninsa kaƙonin bauna ne.

Tare da su zai tukwiyi al'ummai,
har ma da waƙanda suke karkashen duniya.

Haka dubu dubban Efraim suke;
haka dubban Manasse suke.”

¹⁸ Game da Zebulun ya ce,

“Ka yi farin ciki, Zebulun, a fitowarka,
kai kuma Issakar, a cikin tentunanka.

¹⁹ Za su kira mutane zuwa dutse,
a can za su miƙa hadayun adalci;
za su yi biki a yalwan tekuna,
a dukiyoyin da aka boye a cikin yashi.”

²⁰ Game da Gad ya ce,

“Mai albarka ne wanda ya fadada mazaunin Gad!
Gad yana zama a can kamar zaki,
yana yayyage a hannu da kai.

²¹ Ya zaɓi kasa mafi kyau wa kansa;
aka ajiye masa rabon shugaba.

Sa'ad da shugabannin mutane suka taru,
ya aikata adalcin UBANGIJI
da kuma hukuncinsa game da Isra'ila.”

²² Game da Dan ya ce,

“Dan ƙan zaki ne,
yana tsalle daga Bashan.”

²³ Game da Naftali ya ce,

“Naftali kosasshe ne da tagomashin UBANGIJI,
ya kuma cika albarkarsa;
zai gāji gefen kudu zuwa tafki.”

²⁴ Game da Asher ya ce,

“Mafi albarka na 'ya'yan, shi ne Asher;
bari yā sami tagomashi daga 'yan'uwansa,
bari kuma yā wanke kafaƙunsa a cikin mai.

²⁵ Madogaran kofofinka za su zama karkfe da tagulla,

ƙarfinka kuma zai zama daidai da kwanakinka.

- ²⁶ “Babu wani kamar Allah na Yeshurun,
wanda yake hawa a bisa sammai don yã taimake ka
a kan gizagizai kuma a cikin darajarsa.
- ²⁷ Allah madawwami shi ne mafakarka,
a ƙarƙashina kuma madawwamin hannuwa ne.
Zai kore abokin gābanka a gabanka,
yana cewa, ‘Ka hallaka shi!’
- ²⁸ Haka Isra’ila zai zauna lafiya shi kaɗai;
zuriyar Yakub a tsare
a ƙasar hatsi da sabon ruwan inabi,
inda sammai za su zuba raɓa.
- ²⁹ Kai mai albarka ne, ya Isra’ila!
Wane ne yake kamar ka,
mutanen da UBANGIJI ya ceta?
Shi ne mafakarka da mai taimakonka
da kuma takobinka mai ɗaukaka.
Abokan gābanka za su zo neman jinkai a gabanka,
za ka kuwa tattake masujadansu.”†

34

Mutuwar Musa

¹ Sai Musa ya hau Dutsen Nebo daga filayen Mowab, zuwa ƙwanƙolin Fisga, wanda yake ketare Yeriko. A can UBANGIJI ya nuna masa dukan ƙasar, daga Gileyad zuwa Dan, ² da ta dukan Naftali, da yankin Efraim da na Manasse, dukan ƙasar Yahuda har zuwa Bahar Rum,* ³ da Negeb da dukan yankin Kwarin Yeriko, Birnin Dabino, har zuwa Zowar. ⁴ Sa’an nan UBANGIJI ya ce masa, “Wannan ce ƙasar da na yi alkawari da rantsuwa wa Ibrahim, Ishaku da Yakub, sa’ad da na ce, ‘Zan ba da ita ga zuriyarku.’ Na bar ka ka gani da idanunka, amma ba za ka haye zuwa cikinta ba.”

⁵ Nan fa, a ƙasar Mowab Musa bawan UBANGIJI ya mutu, yadda UBANGIJI ya faɗa. ⁶ Aka binne shi† a Mowab, a kwarin kusa da Bet-Feyor, amma har wa yau babu wanda ya san inda kabarinsa yake. ⁷ Musa yana da shekara ɗari da ashirin sa’ad da ya mutu, duk da haka idanunsa ba su dushe ba, ƙarfinsa kuwa bai ragu ba. ⁸ Isra’ilawa suka yi makoki domin Musa a filayen Mowab kwana talatin, sai da lokacin kuka, da na makoki suka ƙare.

⁹ To, Yoshuwa ɗan Nun ya cika da ruhun hikima, gama Musa ya ɗibiya hannuwansa a kansa. Saboda haka Isra’ilawa suka saurare shi, suka kuma aikata abin da UBANGIJI ya umarci Musa.

¹⁰ Tun daga nan ba a sãke yin wani annabi a Isra’ila kamar Musa ba, wanda UBANGIJI ya san shi fuska da fuska, ¹¹ wanda kuma ya yi dukan waɗannan alamu banmamaki da al’ajaban da UBANGIJI ya aike shi yã yi a Masar, da a kan Fir’auna, da a kan dukan shugabanninsa, da kuma a kan dukan ƙasarsa. ¹² Gama babu wani wanda ya taɓa nuna iko mai ƙarfi, ko yã aikata ayyukan banrazana waɗanda Musa ya yi a gaban dukan Isra’ila.

† 33:29 Ko kuwa za ka yi tafiya a kan jikunansu * 34:2 Wato, Mediterraniyan. † 34:6 Ko kuwa Aka binne shi

Yoshuwa

UBANGIJI ya umarci Yoshuwa

¹ Bayan mutuwar Musa bawan UBANGIJI, sai UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa ɗan Nun, mataimakin Musa, ² “Bawana Musa ya mutu. Yanzu sai ka tashi tare da mutanen nan duka, ku yi shirin ketare kogin Urdun zuwa cikin kasar da zan ba su Isra'ilawa. ³ Zan ba ku duk kasar da za ku taka, kamar yadda na yi wa Musa alkawari. ⁴ Kasar da ta kama daga hamada zuwa Lebanon, zuwa babban Kogin, wato, Kogin Yuferites, da dukan kasar Hittiyawa zuwa Bahar Rum, wajen yamma. ⁵ Ba wanda zai yi tsayayya da kai dukan kwanakin ranka. Yadda na kasance tare da Musa, haka zan kasance tare da kai; ba zan taɓa rabuwa da kai ba; ba zan yashe ka ba.

⁶ “Ka yi ƙarfin hali ka kuma kasance da rashin tsoro, gama kai za ka bi da mutanen nan har su karɓi kasar da na yi wa kakanninsu alkawari zan ba su. ⁷ Ka yi ƙarfin hali ka kuma kasance da rashin tsoro, ka yi lura fa, ka yi biyayya da dokokin da bawana Musa ya ba ka; kada ka kauce ga bin dokokin ko hagu ko dama, domin ka yi nasara a duk, inda za ka je. ⁸ Kada ka bar Littafin Dokokin nan yã rabu da bakinka, sai dai ka yi ta tunani game da shi dare da rana, don ka lura, ka yi duk abin da aka rubuta a ciki, ta haka ne za ka yi nasara cikin duk abin da za ka yi. ⁹ Ba ni na umarce ka ba? Ka yi ƙarfin hali ka kuma kasance da rashin tsoro. Kada ka ji tsoro; kada ka karaya, gama UBANGIJI Allahnka zai kasance tare da kai duk inda za ka je.”

¹⁰ Saboda haka sai Yoshuwa ya umarci shugabannin mutane, ¹¹ “Ku ratsa cikin sansani, ku gaya wa mutane, ‘Ku shirya guzurinku. Nan da kwana uku za ku ketare Urdun a nan, don ku je ka mallaki kasar da UBANGIJI Allahnku yake ba ku ta zama taku.’”

¹² Amma Yoshuwa ya ce wa mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse, ¹³ “Ku tuna da umarnin da Musa bawan UBANGIJI ya yi muku. ‘UBANGIJI Allahnku ya ba ku hutawa, ya kuma ba ku wannan ƙasa.’ ¹⁴ Matanku, da yaranku, da kuma dabbobinku za su kasance a kasar da Musa ya ba ku a gabashin Urdun, amma dole mayaƙanku, su yi shirin yaƙi su haye, su yi gaba tare da ‘yan’uwanku, za ku taimaki ‘yan’uwanku ¹⁵ har sai lokacin da UBANGIJI ya ba su hutawa, kamar yadda ya yi muku, kuma har sai su ma sun ƙwace kasar da UBANGIJI Allahnku ya yi alkawari zai ba su. Bayan haka ne za ku koma ku mallaki ƙasarku, wadda Musa bawan UBANGIJI ya ba ku a gabashin Urdun.”

¹⁶ Sai suka amsa wa Yoshuwa suka ce, “Duk abin da ka ce mu yi, za mu yi. Duk inda kuma ka aike mu, za mu je. ¹⁷ Kamar yadda muka yi wa Musa biyayya, haka za mu yi maka biyayya. UBANGIJI Allahnka ya kasance tare da Musa. ¹⁸ Duk wanda ya yi wa maganarka tawaye, ya ƙi yã yi biyayya da maganarka, ko da umarnin da ka ba shi, za a kashe shi. Ka dai ƙarfafa ka kuma yi ƙarfi hali!”

2

Rahab da 'yan leken asiri

¹ Sai Yoshuwa ɗan Nun ya aika 'yan leken asiri guda biyu a boye daga Shittim ya ce, “Ku je ku duba, ku ga yadda wurin yake, musamman Yeriko.” Sai suka je suka shiga gidan wata karuwa mai suna Rahab, suka sauka a can.

² Aka gaya wa sarkin Yeriko cewa, “Ji fa, waɗansu Isra'ilawa sun shigo nan da dare don su leƙi asirin kasar.” ³ Saboda haka sai sarki ya aika wannan saƙo zuwa ga Rahab, “Ki fito da mutanen da suka zo suka sauka a gidanki, gama sun zo su leƙi asirin kasar ne gaba ɗaya.”

⁴ Amma matar ta boye mutanen nan biyu. Ta ce, “I, mutanen sun zo wurina, amma ban san daga ina suka zo ba, ⁵ da yamma kuwa, kafin a rufe ƙofar gari sai mutanen suka tafi. Ban san hanyar da suka bi ba, ku yi sauri ku bi su. Mai yiwuwa ku same su.” ⁶ (Amma ta kai su saman rufin ɗaki ta boye su a ƙarƙashin karan rama da ta baza a rufin ɗaki.) ⁷ Sai mutanen garin suka kama hanyar Urdun don su nemi 'yan leken asirin, daga fitar su sai aka rufe ƙofar garin.

⁸ Kafin 'yan leken asirin su kwanta, sai ta tafi wurinsu a bisa rufin d'akin ⁹ ta ce musu, "Na sani UBANGIJI ya riga ya ba ku kasan nan, tsoronku kuma ya kama mu har zukatan mazaunan kasar duka sun narke saboda ku. ¹⁰ Mun ji yadda UBANGIJI ya busar da ruwan Jan Teku domin ku lokacin da kuka fito daga kasar Masar, da kuma abin da kuka yi wa Sihon da Og, sarakunan nan biyu na Amoriyawa gabas da Urdun, waƙanda kuka hallaka su sarai. ¹¹ Da muka ji labarin, duk sai zuciyar kowa ta narke, kowa ya karaya saboda ku, gama UBANGIJI Allahnku shi ne Allah na sama da kasa. ¹² Yanzu ina rokonku ku rantse mini da UBANGIJI cewa za ku yi wa iyalina alheri kamar yadda na yi muku alheri. Ku ba ni kwakƙwarar shaida cewa ¹³ za ku ceci rayukan mahaifina da mahaifiyata, da 'yan'uwana maza da mata, da duk waƙanda suke nasu, za ku cece mu daga mutuwa."

¹⁴ Mutanen suka tabbatar mata suka ce, "Ranmu a bakin ranki! In ba ki faƙa wa kowa abin da ya kawo mu ba, za mu yi miki alheri da aminci lokacin da UBANGIJI ya ba mu kasar."

¹⁵ Sai ta zura igiya ta taga suka bi, domin gidan da take yana haƙe da katangar birnin. ¹⁶ Ta ce musu, "Ku tafi cikin tuddan kasar don kada mutanen sarki su same ku. Ku buya a can na kwana uku, har sai masu nemanku su komo, sa'an nan ku kama hanyarku."

¹⁷ Mutanen suka ce mata, "Rantsuwar da kika sa muka yi, ba za ta yi amfani ba ¹⁸ sai in kin d'aura jan kyalle a tagar da kika zura mu, kuma sai in kin kawo mahaifinki da mahaifiyarki, da 'yan'uwanki, da dukan iyalinki cikin gidanki. ¹⁹ In wani ya fita kan hanya, alhakin jininsa ya kasance a kansa; ba ruwanmu. Amma in aka taƙa wani da yake cikin gidanki tare da ke, alhakin jininsa yana kanmu. ²⁰ In kika tone mana asiri, za mu karya alkawarin da kika sa muka yi."

²¹ Ta ce, "Na yarda! Bari ya zama yadda kuka ce."

Sai ta sallame su suka tafi. Ta kuwa d'aura jan kyalle a tagar.

²² Sai suka tafi, suka shiga cikin tuddai, suka yi zamansu a can kwana uku har masu nemansu suka koma, gama masu nemansu suka yi ta nema ko'ina a hanyar, amma ba su sami kowa ba. ²³ Sa'an nan mutanen nan biyu, 'yan leken asiri suka sauka daga tuddai suka haye kogi zuwa wurin Yoshuwa d'an Nun, suka gaya masa duk abin da ya faru da su. ²⁴ Suka ce wa Yoshuwa, "Ba shakka UBANGIJI ya ba mu kasan nan duka, tana hannunmu, mutane can duk sun narke da tsoro saboda mu."

3

Ketare kogin Urdun

¹ Kashegari Yoshuwa da dukan Isra'ilawa suka tashi daga Shittim suka nufi Urdun inda suka sauka kafin su haye. ² Bayan kwana uku sai shugabannin suka zazzaga sansani, suna ³ ba da umarni ga mutane, suna cewa, "Lokacin da kuka ga akwatin alkawari na UBANGIJI Allahnku, da firistoci waƙanda su ne Lawiyawa, suna d'auke da shi, sai ku tashi daga inda kuke, ku bi shi. ⁴ A ta haka za ku san inda za ku bi, gama ba ku taƙa bin hanyar ba. Sai dai ku d'an ba da rata wajen yadi d'ari tara tsakaninku da akwatin alkawari, kada ku kusace shi."

⁵ Yoshuwa ya ce wa mutane, "Ku tsarkake kanku, gama gobe UBANGIJI zai yi abubuwan al'ajabi a cikinku."

⁶ Yoshuwa ya ce wa firistoci, "Ku d'auki akwatin alkawari ku sha gaba." Sai suka d'auki akwatin alkawari suka wuce gaban sauran jama'a.

⁷ UBANGIJI kuwa ya ce wa Yoshuwa, "Yau, zan fara d'aukaka ka a gaban Isra'ilawa duka don su sani cewa ina tare da kai kamar yadda na kasance tare da Musa. ⁸ Ka ce wa firistoci waƙanda suke d'auke da akwatin alkawari, 'Sa'ad da kuka kai bakin Urdun, ku shiga cikin ruwan ku tsaya.'"

⁹ Yoshuwa ya ce wa Isra'ilawa, "Ku zo nan ku ji maganar UBANGIJI Allahnku. ¹⁰ Ta haka ne za ku san cewa Allah mai rai yana tare da ku, kuma ba shakka a gabanku za ku gani zai kore Kan'aniyawa, Hittiyawa, Hiwiyawa, Ferizziyawa, Girgashiyawa, Amoriyawa da Yebusiyawa. ¹¹ Ku duba, akwatin alkawarin UBANGIJI na dukan duniya zai yi gaba cikin Urdun kafin ku. ¹² Yanzu sai ku za bi mutum goma sha biyu daga kabilan Isra'ila, d'aya daga kowace kabila. ¹³ Kuma da firistoci waƙanda suke d'auke da akwatin alkawarin UBANGIJI, Ubangiji dukan duniya, sun sa kafa cikin ruwan kogin Urdun, ruwan da yake gudu a rafin zai tsaya cik ya taru a wuri d'aya."

¹⁴ Saboda haka sa'ad da mutanen suka tashi don su ketare Urdun, firistocin da suke d'auke da akwatin alkawarin suka sha gaba. ¹⁵ Da kaka Urdun yakan cika makil da ruwa. Duk da haka da zarar

firistoci masu ɗauke da akwatin alkawari suka tsoma kafafunsu a gefen ruwa,¹⁶ sai ruwan da yake gangarowa ya tsaya, ya tattaru a wuri ɗaya ya yi tudu daga nan har zuwa wani garin da ake kira Adam kusa da Zaretan, ruwan da yake gangarowa zuwa Tekun Araba (Tekun Gishiri) kuma ya yanke gaba ɗaya. Sai mutane suka ketare kusa da Yeriko.¹⁷ Firistocin kuwa da suke ɗauke da akwatin alkawarin UBANGIJI suka tsaya daram a kan busasshiyar ƙasa a tsakiyar Urdun a lokacin da Isra'ilawa suka ketarewa, har sai da dukan mutane suka gama ketarewa.

4

¹ Da al'umma gaba ɗaya suka ketare Urdun, UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa,² “Ka zaɓi mutum goma sha biyu daga cikin mutane, ɗaya daga kowace kabila,³ ka ce musu kowa yā ɗauki dutse ɗaya daga tsakiyar Urdun daidai inda firistoci suka tsaya, ku kai su, ku ajiye a inda za ku sauka yau.”

⁴ Sai Yoshuwa ya kira mutum goma sha biyu da ya zaɓa daga cikin Isra'ilawa, ɗaya daga kowace kabila⁵ ya ce musu, “Ku je tsakiyar Urdun inda akwatin alkawari na UBANGIJI Allahnku yake. Kowannenku yā ɗauki dutse ɗaya a kafaɗarsa, bisa ga yawan kabilan Isra'ila,⁶ yā zama muku alama. Nan gaba in yaranku suka tambaye ku suka ce, ‘Mece ce ma'anar kasancewar duwatsun nan a nan?’⁷ Sai ku ce musu, ruwan Urdun ya yanke a gaban akwatin alkawari na UBANGIJI, a lokacin da akwatin alkawarin ya ketare Urdun. Waɗannan duwatsu za su zama abin tuni ga Isra'ilawa har abada.”

⁸ Isra'ilawa kuwa suka yi yadda Yoshuwa ya umarce su. Suka ɗauki duwatsu guda goma sha biyu bisa ga yawan kabilan Isra'ila, yadda UBANGIJI ya gaya wa Yoshuwa; suka tafi da su masaukinsu, a can suka ajiye su.⁹ Yoshuwa ya ɗora duwatsu goma sha biyun a tsakiyar Urdun daidai inda firistoci waɗanda suke ɗauke da akwatin alkawarin UBANGIJI suka tsaya. Suna nan a can har wa yau.

¹⁰ Firistocin da suke ɗauke da akwatin alkawari suka tsaya a tsakiyar Urdun, har aka gama dukan abin da UBANGIJI ya umarci Yoshuwa yā gaya wa mutane, kamar yadda Musa ya ce Yoshuwa yā yi. Mutanen suka wuce da sauri.¹¹ Sai da dukan mutanen suka wuce sa'an nan akwatin alkawari da firistoci suka sha gaba.¹² Mutanen Ruben, Gad da rabin kabilan Manasse suka ketare da shirin yaƙi, suka wuce gaban Isra'ila kamar yadda Musa ya ce su yi.¹³ Wajen mutum dubu arba'in shirye domin yaƙi, suka wuce a gaban UBANGIJI zuwa filayen Yeriko.

¹⁴ A ranan nan UBANGIJI ya ɗaukaka Yoshuwa a gaban Isra'ilawa; suka kuma ba shi girma dukan kwanakin ransa, kamar yadda suka girmama Musa.

¹⁵ Sa'an nan UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa,¹⁶ “Ka umarci firistocin da suke ɗauke da akwatin Shaida su fito daga cikin Urdun.”

¹⁷ Sai Yoshuwa ya umarci firistoci ya ce, “Ku fito daga cikin Urdun.”

¹⁸ Firistocin kuwa suka fito daga kogin ɗauke da akwatin alkawarin UBANGIJI. Nan da nan da kafafunsu suka taɓa busasshiyar ƙasa, sai ruwan Urdun ya gangaro ya cika kogin kamar yadda yake a dā.

¹⁹ A rana ta goma ga wata na farko, mutane suka haura daga Urdun suka sauka a Gilgal a gabashin iyakar Yeriko.²⁰ Sai Yoshuwa ya kafa duwatsu goma sha biyun nan da suka ɗauko daga Urdun.²¹ Ya ce wa Isra'ilawa, “Nan gaba in yaranku suka tambayi iyayensu suka ce, ‘Mece ce ma'anar waɗannan duwatsun?’²² Ku ce musu, ‘Isra'ilawa sun ketare kogin Urdun a kan busasshiyar ƙasa.’²³ Gama UBANGIJI Allahnku ya sa ruwan Urdun ya yanke a gabanku, har sai da kuka gama wucewa, kamar yadda ya yi a Jan Teku, a lokacin da ya busar da shi a gabanmu har sai da muka gama wucewa.²⁴ Ya yi wannan ne domin dukan mutanen duniya su san cewa UBANGIJI mai iko ne, domin kuma ku zama masu tsoron UBANGIJI Allahnku.”

5

Kaciya a Gilgal

¹ To, da dukan sarakunan Amoriyawa na yammancin Urdun, da dukan sarakunan Kan'aniyawan da suke bakin teku suka ji yadda UBANGIJI ya busar da kogin Urdun a gaban Isra'ilawa, har sai da dukansu suka ketare, zuciyarsu ta narke, suka karaya sosai har ma suka rasa samun ƙarfin hali su fuskanci Isra'ilawa.

² A lokacin nan UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, “Ka yi wuƙaƙe na duwatsu ka yi wa Isra’ilawa kaciya.”

³ Sai Yoshuwa ya yi wuƙaƙe na duwatsu, ya yi wa Isra’ilawa kaciya a Gibeyat-Ha’aralot.

⁴ Dalilin da ya sa ya yi haka shi ne, dukan waƙanda suka fito daga Masar, dukan mazan da suka kai shekarun shiga soja, sun mutu a cikin jeji a hanya bayan sun bar Masar. ⁵ Dukan mutanen da suka fito daga Masar an yi musu kaciya, amma duk waƙanda aka haifa a jeji a tafiya daga Masar, ba a yi musu ba. ⁶ Isra’ilawa sun yi tafiya a jeji shekaru arba’in, har sai da dukan mazan da suka kai shekarun shiga soja da suka bar Masar suka mutu, domin ba su yi wa UBANGIJI biyayya ba. Gama UBANGIJI ya rantse cewa ba zai bar su su ga ƙasar da ya yi wa iyayensu alkawari da rantsuwa cewa zai ba su ba, ƙasar da zuma da madara suke kwarara, ƙasar da take cike da albarka. ⁷ Sai ya sa yaransu ne suka taso a maimakonsu, su ne waƙanda Yoshuwa ya yi wa kaciya. Sun kasance ba kaciya gama ba a yi musu ba a hanya. ⁸ Kuma bayan da aka yi wa al’ummar kaciya dukansu, sai suka dakata a nan, sai da suka warke.

⁹ Sai UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, “Yau na kawar muku da zargin Masar.” Saboda haka ake kiran sunan wurin Gilgal har wa yau.

¹⁰ Da yamman rana ta goma sha huɗu ga wata, lokacin da suke a Gilgal a filin Yeriko, Isra’ilawa suka yi Bikin Ketarewa. ¹¹ A kashegarin Bikin, a wannan rana, sai suka ci daga cikin amfanin ƙasar, burodi marar yisti da hatsin da aka gasa. ¹² Kashegari bayan da suka ci amfanin ƙasar kuwa, Manna ta yanke, mutanen Isra’ila kuma ba su ƙara samunta ba. A wannan shekara suka fara cin amfanin ƙasar Kan’ana.

Fāɗuwar Yeriko

¹³ To, da Yoshuwa ya yi kusa da Yeriko, ya tā da idanunsa ya duba, sai ya ga wani mutum tsaye a gabansa riƙe da takobi, sai Yoshuwa ya je wurinsa ya ce masa, “Kai namu ne ko na abokan gābanmu?”

¹⁴ Mutumin ya ce, “Babu ko ɗaya, na dai zo ne a matsayin shugaban rundunar sojojin UBANGIJI.” Sai Yoshuwa ya kwanta da fuskarsa har ƙasa, ya girmama shi, ya ce masa, “Ranka yā daɗe, wane saƙo kake da shi domin bawanka?”

¹⁵ Shugaban rundunar sojojin UBANGIJI ya amsa ya ce, “Ka cire takalmanka, gama wurin da kake tsaye, mai tsarki ne.” Sai Yoshuwa ya cire takalmansa.

6

¹ Kofofin Yeriko kuwa a kulle suke ciki da waje saboda Isra’ilawa, ba mai fita babu kuma mai shiga.

² Sai UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, “Duba, na ba ka nasara a kan Yeriko, duk da sarkinta da mayaƙanta. ³ Da kai da dukan sojoji, ku zaga birnin sau ɗaya kullum. Ku yi haka har kwana shida.

⁴ Ka sa firistoci guda bakwai su riƙe ƙahoni raguna su kasance a gaban akwatin alkawari. A rana ta bakwai sai ku zaga birnin sau bakwai, firistocin suna busa ƙahoni. ⁵ Sa’ad da kuka ji sun ɗauki dogon lokaci suna busa kaho, sai mutane gaba ɗaya su tā da murya su yi ihu da ƙarfi; katangar birnin kuwa za tā rushe, sai sojoji su haura, ko wanne yā nufi inda ya fuskanta kai tsaye.”

⁶ Yoshuwa ɗan Nun kuwa ya kira firistoci ya ce musu, “Ku ɗauki akwatin alkawari, ku sa firistoci guda bakwai su riƙe ƙahoni su kasance a gabansa.” ⁷ Sai ya umarci jama’a ya ce, “Mu je zuwa! Ku zaga birnin, masu tsaro da makamai su shiga gaban akwatin alkawarin UBANGIJI.”

⁸ Da Yoshuwa ya gama yin wa mutane magana, sai firistoci guda bakwai waƙanda suke riƙe da ƙahoni guda bakwai a gaban UBANGIJI suka sha gaba suna busa ƙahoninsu, akwatin alkawari kuwa yana biye da su. ⁹ Masu tsaro da makamai kuma suna gaban firistoci waƙanda suke busa ƙahoni, masu tsaro daga baya kuma suna bin akwatin alkawari, ana ta busa ƙahoni. ¹⁰ Amma Yoshuwa ya umarci mutane ya ce, “Kada ku yi kururuwar yaƙi, kada ku tā da murya, kada ku ce kome, sai ranar da na ce ku yi ihu, a sa’an nan ne sai ku yi ihu!” ¹¹ Sai ya sa aka ɗauki akwatin alkawarin UBANGIJI aka kewaye birnin da shi sau ɗaya, sa’an nan mutane suka dawo masaukinsu suka kwana a can.

¹² Kashegari, Yoshuwa ya tashi da sassafe, firistoci kuma suka ɗauki akwatin alkawarin UBANGIJI.

¹³ Firistoci guda bakwai waƙanda suke riƙe da ƙahoni guda bakwai suka shiga gaba, suna takawa a gaban akwatin alkawarin UBANGIJI suna kuma busa ƙahoni, masu tsaro ɗauke da makamai suna gabansu, sai masu tsaro da suke baya suna biye da akwatin alkawarin UBANGIJI. ¹⁴ A rana ta biyu suka sāke zaga birnin sau ɗaya, suka kuma koma masaukinsu. Haka suka yi har kwana shida.

¹⁵ A rana ta bakwai, suka tashi da sassafe suka zaga birnin sau bakwai yadda suka saba. A wannan rana kaƙai ne suka zaga birnin sau bakwai. ¹⁶ A zagawa ta bakwai, da firistoci suka busa ƙahoni, sai Yoshuwa ya ba sojojin umarni ya ce, “Ku yi ihu, gama UBANGIJI ya ba ku birnin! ¹⁷ Birnin da dukan abin da yake cikinta za a miƙa su ga UBANGIJI. Rahab karuwan nan kaƙai ce, da dukan waƙanda suke tare da ita a gidanta za a bari da rai domin ta ɓoye ’yan leƙen asirin ƙasa da muka aika. ¹⁸ Amma, ba za ku ɗauki wani abin da za a hallaka ba, idan kuka yi haka, za ku jawo masifa da hallaka a kan mutanen Isra’ila a inda kuka sauka. ¹⁹ Dukan azurfa da zinariya, da kwanonin tagulla da na ƙarfe, keɓaɓɓu ne ga UBANGIJI, dole a sa su cikin ma’ajin UBANGIJI.”

²⁰ Da aka busa ƙahoni, sojoji suka yi ihu, da jin ƙarar ƙahoni, mutane suka kuma yi ihu, sai katangar ta rushe; dukan mutanen kuwa suka shiga birnin kai tsaye, suka yi nasara a kanta. ²¹ Suka miƙa wa UBANGIJI birnin, suka hallaka kowane abu mai ran da yake cikin birnin da takobi, maza da mata, yara da tsofaffi, shanu, tumaki da jakuna.

²² Yoshuwa ya ce wa mutanen nan biyu waƙanda suka je leƙen asirin ƙasar, “Ku shiga gidan karuwan nan ku fitar da ita da duk waƙanda suke nata bisa ga alkawarin da kuka yi mata.” ²³ Sai samarin waƙanda suka je leƙen asirin suka shiga suka fitar da Rahab, mahaifinta da mahaifiyarta, da ’yan’uwanta da duk abin da yake nata. Suka fitar da iyalinta gaba ɗaya suka sa su a wani wuri, ba a cikin masaukin Isra’ilawa ba.

²⁴ Sa’an nan suka ƙona birnin tare da dukan abin da yake ciki tatas, amma suka sa azurfa da zinariya da kayan tagulla da na ƙarfe a cikin ma’aji na haikalin UBANGIJI. ²⁵ Amma Yoshuwa ya bar Rahab karuwan nan bai kashe ta ba, ita da iyalinta da duk abin da yake nata, domin ita ta ɓoye mutanen da Yoshuwa ya aika Yeriko don su leƙo asirin ƙasar kuma ta zauna tare da Isra’ilawa har wa yau.

²⁶ A lokacin nan Yoshuwa ya yi wannan alkawari cewa, “UBANGIJI zai tsine wa mutumin da zai yi ƙoƙarin sãke gina birnin nan, Yeriko.

“A bakin ran ɗan farinsa
zai kafa harsashin birnin;
a bakin ran ɗan autansa kuma
zai sa ƙofofin birnin.”

²⁷ UBANGIJI ya kasance tare da Yoshuwa, aka kuma san da shi a duk fãɗin ƙasar.

7

Zunubin Akan

¹ Amma Isra’ilawa ba su yi aminci game da kayan da aka hallaka ba; Akan ɗan Karmi, ɗan Zabdi, ɗan Zera, na kabilan Yahuda ya kwashi waƙansu abubuwa, saboda haka fushin UBANGIJI ya sauka a kan Isra’ilawa.

² Sai Yoshuwa ya aika mutane daga Yeriko zuwa Ai kusa da Bet-Awen gabas da Betel, ya ce musu, “Ku je ku leƙo ku ga yadda yankin yake.” Sai mutanen suka je suka leƙo asirin ƙasar Ai.

³ Da suka dawo wurin Yoshuwa suka ce, “Ba lalle dukan jama’a su je yaƙi da Ai ba, ka aika mutum dubu biyu ko dubu uku su je su ciwo ƙasar da yaƙi, ba sai ka dami mutane duka ba, gama mutanen wurin kaƙan ne.” ⁴ Saboda haka sai kimanin mutum duba uku suka haura; amma mutanen Ai suka fatattake su, ⁵ suka kashe Isra’ilawa wajen mutum talatin da shida, suka fafari Isra’ilawa tun daga bakin ƙofar birnin har zuwa wurin da ake fasa duwatsu. Suka karkashe su a gangare. Wannan ya sa zuciyar Isra’ilawa ta narke suka zama kamar ruwa.

⁶ Sai Yoshuwa ya yaga tufafinsa ya fãɗi rubda ciki a gaban akwatin alkawarin UBANGIJI, yana can har yamma. Dattawan Isra’ila ma suka yi haka, suka zuba toka a kawunansu. ⁷ Yoshuwa kuma ya ce, “Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, me ya sa ka sa mutanen nan suka ƙetare Urdun don ka bari mu shiga hannun Amoriyawa su hallaka mu? Kila da mun haƙura mun zauna a ɗaya gefen Urdun da ya fi mana! ⁸ Ya UBANGIJI me zan ce, yanzu da abokan gāban Isra’ilawa suka ci ƙarfinsu? ⁹ Yanzu Kan’aniyawa da sauran jama’a za su ji, za su zo su kewaye mu su share sunanmu daga duniya. To, yanzu me za ka yi don girman sunanka?”

¹⁰ UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, “Ka tashi! Me kake yi kwance rubda ciki? ¹¹ Isra’ilawa sun yi zunubi, sun karya sharaɗin da na yi musu. Sun ɗauki waƙansu abubuwan da aka keɓe; sun yi sata, sun yi karya, sun ɓoye su cikin kayansu. ¹² Shi ne ya sa Isra’ilawa suka kãsa yin tsayayya da abokan gābansu;

suka juya suka gudu domin za a hallaka su. Ba zan sāke kasancewa tare da ku ba sai in kun hallaka duk abin da aka keɓe don hallaka.

¹³ “Tashi, ka je ka tsarkake mutane. Ka ce musu su tsarkake kansu, su yi shiri domin gobe; gama ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ce, a cikinku akwai abubuwan da aka keɓe, ya Isra’ilawa. Ba za ku iya yin tsayayya da abokan gābanku ba sai in kun rabu da abubuwan nan da aka haramta.

¹⁴ “Da safe ku zo kabila-kabila. Kabilar da UBANGIJI ya ware, za tā zo gaba gida-gida; gidan da UBANGIJI ya ware, za su zo gaba iyali-iyali. Iyalin kuma da UBANGIJI ya ware, za su zo gaba mutum bayan mutum. ¹⁵ Mutumin da aka same shi da haramtattun abubuwan kuwa za a kōne shi, duk da mallakarsa domin ya karya sharaɗin da UBANGIJI ya yi muku, ya yi abin kunya a Isra’ila!”

¹⁶ Kashegari da sassafe Yoshuwa ya sa Isra’ilawa suka fito kabila-kabila, aka ware kabilar Yahuda. ¹⁷ Gidan Yahuda suka zo gaba, sai aka ware gidan Zera, aka sa suka fito iyali-iyali, sai aka ware Zabdi. ¹⁸ Yoshuwa kuwa ya sa iyalin Zabdi suka fito mutum-mutum, sai kuwa aka ware Akan ɗan Karmi, ɗan Zimri, ɗan Zera na kabilar Yahuda.

¹⁹ Sai Yoshuwa ya ce wa Akan, “Dana, sai ka ba UBANGIJI, Allah na Isra’ila ɗaukaka, ka yi masa yabo. Ka gaya mini abin da ka yi; kada ka ɓoye mini.”

²⁰ Akan kuwa ya amsa ya ce, “Gaskiya ne! Na yi wa UBANGIJI, Allah na Isra’ila zunubi. Ga abin da na yi. ²¹ A cikin ganimar, na ga doguwar riga mai kyau irin ta Babilon, da shekel ɗari biyu na azurfa, da kuma sandan zinariya mai nauyin shekel hamsin, sai raina ya so su, na kuwa kwashe su. Na tona rami a cikin kasa a tentina; na ɓoye.”

²² Sai Yoshuwa ya aiki ’yan aika suka tafi da gudu zuwa tenti ɗin, haka kuwa suka same su a ɓoye a tentinsa, da azurfa a karkashi. ²³ Suka kwashe kayan daga tenti ɗin suka kawo wa Yoshuwa da sauran Isra’ilawa, suka baza su a gaban UBANGIJI.

²⁴ Sai Yoshuwa da dukan Isra’ilawa suka ɗauki Akan ɗan Zera, da azurfar, doguwar rigar, sandan zinariya, ’ya’yansa maza da mata, shanunsa, jakuna da tumaki, tentinsa da duk abin da yake da shi, suka kai su Kwarin Akor. ²⁵ Yoshuwa ya ce, “Me ya sa ka jawo mana wahala haka? UBANGIJI zai kawo maka wahala kai ma a yau.”

Sai dukan Isra’ilawa suka jajjefe shi, bayan da suka gama jifarsa sai suka kōne sauran. ²⁶ Suka tara manyan duwatsu a kan Akan, tarin duwatsun na nan a can har wa yau. Sa’an nan UBANGIJI ya huce daga fushinsa mai zafi. Saboda haka ake kiran wurin Kwarin Akor.

8

An hallaka Ai

¹ Sai UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, “Kada ka ji tsoro; kada ka karaya. Ka ɗauki dukan sojojin ku kai wa Ai hari, gama na ba ka nasara a kan sarkin Ai, mutanensa, birninsa da kuma kasarsa. ² Za ku yi wa Ai yadda kuka yi wa Yeriko da sarkinta, sai dai za ku kwashe ganima da dabbobinta su zama naku. Ku yi kwanto a bayan birnin.”

³ Yoshuwa da dukan sojojin suka fita su kai wa Ai hari. Sai ya zaɓi sojojinsa waɗanda suka fi saura duka iya yaƙi guda dubu talatin, ya tura su da dad dare ⁴ ya ba su umarni ya ce, “Ku ji da kyau, za ku yi kwanto a bayan birnin, kada ku yi nisa da birnin. Kowannenku yā kasance a faɗake. ⁵ Ni da waɗanda suke tare da ni za mu nufi birnin, a lokacin da mutanen suka taso mana yadda suka yi dā, sai mu guje musu. ⁶ Za su bi mu har su yi nisa da birnin, gama za su ce, ‘Suna gudu kamar yadda suka yi dā.’ Saboda haka lokacin da muka guje musu, ⁷ sai ku tashi daga inda kuka yi kwanto, ku ci birnin da yaƙi, UBANGIJI Allahnku zai ba da shi a hannunku. ⁸ Lokacin da kuka kwace birnin, sai ku sa masa wuta. Ku yi abin da UBANGIJI ya umarta. Ku tabbata kun yi abubuwan da na ce.”

⁹ Sai Yoshuwa ya sallame su, suka kuma tafi wurin da za su yi kwanto, suka kwanta suna fako tsakanin Betel da Ai, yamma da Ai, amma Yoshuwa ya kwana tare da mutanen.

¹⁰ Kashegari da sassafe Yoshuwa ya tattara mutanensa, sai shi da shugabannin Isra’ilawa suka sha gaba suka taka zuwa Ai. ¹¹ Dukan sojojin da suke tare da shi suka nufi birnin, da suka kai kuwa sai suka kafa sansaninsu a arewancin Ai. Tsakaninsu da Ai akwai kwari. ¹² Yoshuwa ya sa mutum dubu biyar suka yi kwanto tsakanin Betel da Ai, a yammancin birnin. ¹³ Mutanen suka kafa sansaninsu arewa da birnin, sansani na ’yan kwanto kuwa yana yamma da birnin, amma Yoshuwa ya kwana a kwarin.

¹⁴ Sa'ad da sarkin Ai ya ga haka, shi da duk mutanen birnin suka hanzarta da sassafe don su gamu da Isra'ilawa, su yi yaƙi da su a wani wurin da yake fuskantar Araba. Amma bai san cewa an yi masa kwanto a bayan birnin ba. ¹⁵ Yoshuwa da duk Isra'ilawa suka bari aka fafare su, sai suka gudu zuwa cikin jeji. ¹⁶ Aka kira duk mazan Ai su fafare su, suka kuwa fafari Yoshuwa, aka yaudare su suka yi nisa da birnin. ¹⁷ Ba namijin da ya rage a Ai ko Betel da bai fita don yā fafari Isra'ilawa ba. Suka bar birnin a buƙe, suka tafi fafarar Isra'ilawa.

¹⁸ Sai UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, “Ka riƙe māshin da yake hannunka ka nuna wajen Ai, gama zan ba da birnin a hannunka.” Yoshuwa kuwa ya miƙa māshin ta wajen Ai. ¹⁹ Da yin haka kuwa sai mutanen da suka yi kwanto suka tashi nan da nan daga inda suke, suka nufi birnin a guje, suka shiga suka ci birnin da yaƙi, suka kuma cinna mata wuta da sauri.

²⁰ Mutanen Ai suka juya suka ga hayaƙin birninsu yana tashi sama, amma ba yadda za su iya tsira ta ko'ina, gama Isra'ilawan da suke gudu zuwa cikin jeji suka juya suka fara fafarar waƙanda suke fafararsu. ²¹ Lokacin da Yoshuwa da dukan Isra'ilawa suka ga waƙanda suka yi kwanto sun ci birnin da yaƙi, hayaƙi kuwa ya cika birnin, sai suka juya suka kai wa mutanen Ai hari. ²² Mutanen da suka yi kwanto su ma suka fito daga birnin suka tasar musu, ya zama an kama su a tsakiya, ga Isra'ilawa daga kowane gefe. Isra'ilawa kuwa suka karkashe su duka ba su bar wani da rai ba, ba kuma wanda ya tsere. ²³ Amma suka tafi da sarkin Ai da rai suka kawo shi wurin Yoshuwa.

²⁴ Da Isra'ilawa suka gama kashe duk mutanen Ai a filaye da kuma a cikin jeji inda suka fafare su, kuma da aka karkashe kowane mutumin Ai da takobi sai dukan Isra'ilawa suka koma Ai suka karkashe duk waƙanda suke cikinsa. ²⁵ A ranan nan, dukan mutanen Ai da aka kashe, mutum dubu goma sha biyu ne maza da mata. ²⁶ Gama Yoshuwa bai janye hannunsa da yake riƙe da māshinsa ba har sai da ya hallaka dukan mazaunan Ai. ²⁷ Amma Isra'ilawa suka kwashe ganima da dabbobin birnin nan yadda UBANGIJI ya umarci Yoshuwa.

²⁸ Yoshuwa kuwa ya ƙone Ai, ya mai da ita tarin ƙasa, ta zama kufai har wa yau. ²⁹ Ya rataye sarkin Ai a kan itace, ya bar shi a can har yamma. Da rana ta fāƙi, Yoshuwa ya umarta a ƙauke gawar sarkin a jefa a gaban ƙofar birnin. Suka kuma tara manyan duwatsu a kan gawar, tsibin na nan har wa yau.

*An sabunta yarjejeniya a Dutsen Ebal
(Maimaitawar Shari'a 27.1-26)*

³⁰ Yoshuwa kuwa ya yi wa UBANGIJI, Allah na Isra'ila bagade a Dutsen Ebal, ³¹ kamar yadda Musa bawan UBANGIJI ya umarci Isra'ilawa. Ya gina bisa ga abin da yake a rubuce a cikin Littafin Dokoki na Musa, bagade na duwatsun da ba a sassaƙa su ba, waƙanda ba wani ƙarfen da ya taɓa su. Suka miƙa wa UBANGIJI hadayu na ƙonawa da hadayu na salama a kai. ³² A can, a gaban Isra'ilawa, Yoshuwa ya rubuta dokokin Musa a kan duwatsun. ³³ Sai Isra'ilawa duka, da baƙi, da haifaffun gida, da dattawansu, da shugabanninsu, da alƙalansu, suka tsaya a gefe-gefen akwatin alƙawarin UBANGIJI, suna fuskantar waƙanda suke ƙauke da shi, wato, firistoci waƙanda su ne Lawiyawa. Rabin mutanen suka tsaya a gaban Dutsen Gerizim, rabinsu kuma suka tsaya a gaban Dutsen Ebal, kamar yadda Musa bawan UBANGIJI ya riga ya umarta, cewa su sa wa mutanen Isra'ilawa albarka.

³⁴ Bayan haka, Yoshuwa ya karanta duk abin da yake a cikin Dokoki, albarku da la'anoni, kamar yadda suke a rubuce a cikin Littafin Dokoki. ³⁵ Babu wata kalmar da Musa ya umarta da Yoshuwa bai karanta wa dukan taron Isra'ilawa ba, haƙe da mata, da yara, da baƙin da suke zama tare da su.

9

Ruɗun da mutanen Gibeyon suka yi

¹ To, sa'ad da dukan sarakunan yammancin Urdun suka ji waƙannan abubuwa, sai waƙanda suke kan tudu, da na cikin kwari a yammanci, da dukan waƙanda suke gefen Bahar Rum har zuwa Lebanon (sarakunan Hittiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa) ² suka haɗa kansu don su yaƙi Yoshuwa da Isra'ila.

³ Amma da mutanen Gibeyon suka ji abin da Yoshuwa ya yi wa Yeriko da Ai, ⁴ sai suka shirya wata dabara ta ruɗu, suka shirya ƙan abinci don tafiya, suka ƙauki tsofaffin buhuna a kan jakunansu da tsofaffin salkuna na ruwan inabi, yaɓaggu da suka sha ƙinki. ⁵ Suka sa tsofaffin takalman da suka sha

gyara, suka sa tsofaffin tufafi. Dukan abincinsu na tafiya ya bushe ya yi fumfuna. ⁶ Sai suka je wurin Yoshuwa a sansanin Gilgal suka ce masa da mutanen Isra'ila, "Daga kasa mai nisa muka fito, yanzu fa, sai ku yi alkawari da mu."

⁷ Mutanen Isra'ila kuwa suka ce wa Hiwiya, "Watafila kuna kusa da mu, ta yaya za mu yi alkawari da ku?"

⁸ Suka ce wa Yoshuwa, "Mu bayinku ne."

Amma Yoshuwa ya tambaye su ya ce, "Ku wane ne, kuma daga ina kuka zo?"

⁹ Suka amsa suka ce, "Bayinka sun zo ne daga kasa mai nisa gama UBANGIJI Allahnka ya yi suna sosai. Gama mun ji labarin abubuwan da ya yi. Dukan abubuwan da ya yi a Masar ¹⁰ da kuma duk abubuwan da ya yi wa sarakuna biyu na Amoriyawa gabas da Urdun, Sihon sarkin Heshbon, da Og sarkin Bashan wanda ya yi mulki a Ashtarot. ¹¹ Dattawanmu da duk mazaunan kasar, suka ce mana, 'Ku dauki abincin tafiyar da za ku riƙe; ku je ku same su ku ce musu, "Mu bayinku ne, ku yi alkawari da mu."'" ¹² Abincin tafiyar nan namu yana da ɗumi lokacin da muka kintsa tashi daga gida a ranar da za mu kama hanya zuwa wurinku. Amma yanzu duba yadda ya bushe, ya yi fumfuna. ¹³ Waɗannan salkuna kuma da muka cika ruwan inabi, sababbi ne amma duba yadda suka yayyage. Tufafinmu da takalmanmu duk sun yayyage don doguwar tafiya."

¹⁴ Mutanen Isra'ila suka ɗiba daga cikin abincin tafiyar amma ba su nemi nufin UBANGIJI ba. ¹⁵ Sa'an nan Yoshuwa ya yi alkawari zaman salama da su, cewa ba zai kashe su ba, sai shugabannin mutanen Isra'ila kuwa suka tabbatar musu da haka ta wurin yin rantsuwa.

¹⁶ Kwana uku bayan sun yi alkawari da Gibeyonawa, sai Isra'ilawa suka ji cewa Gibeyonawa maƙwabtansu ne, waɗanda suke zaune kurkusa da su. ¹⁷ Saboda haka Isra'ilawa suka tashi a rana ta uku suke je biranen mutanen, wato, Gibeyon, Kefira, Beyerot da Kiriyat Yeyarim. ¹⁸ Amma Isra'ilawa ba su kai musu hari ba domin shugabanninsu sun rantse musu da sunan UBANGIJI, Allah na Isra'ila.

Mutane Isra'ila duka kuwa suka yi gunaguni a kan shugabannin. ¹⁹ Amma shugabanni suka amsa musu suka ce, "Mun rantse musu da sunan UBANGIJI, Allah na Isra'ila, saboda haka ba za mu taɓa su ba yanzu. ²⁰ Ga abin da za mu yi musu, za mu bar su da rai don kada fushin Allah yā sauka a kanmu gama mun riga mun rantse musu." ²¹ Suka kara da cewa, "Mu bar su da rai, amma bari su zama masu yankan itace da masu ɗibo mana ruwa." Haka shugabannin suka cika alkawarinsu.

²² Yoshuwa kuwa ya aika aka kira Gibeyonawa ya ce musu, "Don me kuka ruɗe mu kuka ce, 'Mun zo ne daga wuri mai nisa,' bayan kuwa kuna nan kurkusa da mu? ²³ Yanzu ku la'anannu ne. Ba za ku daina zama mana masu yankan itace da kuma masu ɗebo ruwa domin haikalin Allahnmu ba."

²⁴ Suka amsa wa Yoshuwa suka ce, "An gaya wa bayinka dalla-dalla yadda UBANGIJI Allahnka ya umarci bawansa Musa yā ba ka kasar duka, ka kuma kashe duk masu zama a cikinta, muka ji tsoro cewa za ka kashe mu shi ya sa muka yi haka. ²⁵ Yanzu, a hannunka muke, ka yi duk abin da ka ga ya yi maka kyau."

²⁶ Yoshuwa kuwa ya cece su daga hannun Isra'ilawa, har ba su kashe su ba. ²⁷ A ranar Yoshuwa ya sa Gibeyonawa suka zama masu yankan itace da ɗebo ruwa wa jama'ar Isra'ila da kuma domin haikalin UBANGIJI a inda UBANGIJI zai zaɓa. Abin da suke ke nan har wa yau.

10

Rana ta tsaya cik

¹ Adoni-Zedek sarkin Urushalima ya ji cewa Yoshuwa ya ci Ai da yaƙi ya kuma hallaka ta sarai, ya yi wa Ai da sarkinta abin da ya yi wa Yeriko da sarkinta, mutanen Gibeyon kuwa sun yi yarjejeniya ta salama da Isra'ilawa, suna kuma zama kusa da su. ² Shi da mutanensa suka ji tsoron wannan sosai, gama Gibeyon muhimmiyar birni ce, har ma kamar ɗaya daga cikin biranen sarauta, ya ma fi Ai girma, mazanta duka kuwa mayaƙa ne na ƙwarai. ³ Saboda haka sai Adoni-Zedek sarkin Urushalima ya roki Hoham sarkin Hebron, Firam sarkin Yarmut, Yafiya sarkin Lakish da Debir sarki Eglon ya ce, ⁴ "Ku zo ku taimake ni in kai wa Gibeyon hari. Domin sun yi yarjejeniya ta salama da Yoshuwa da Isra'ilawa."

⁵ Sai sarakunan nan biyar na Amoriyawa, sarakunan Urushalima, Hebron, Yarmut, Lakish da Eglon suka haɗa sojojinsu. Suka je dukansu suka yi shirin kai wa Gibeyon hari.

⁶ Sai mutanen Gibeyon suka aika zuwa wurin Yoshuwa a sansani a Gilgal, “Kada ka juya wa bayinka baya, ka zo da sauri ka cece mu! Ka taimake mu domin sarakunan Amoriyawa duka daga kan tudu sun haɗa farfinsu tare za su tasar mana.”

⁷ Saboda haka Yoshuwa ya tashi da rundunarsa duka, tare da dukan jarumawansa. ⁸ UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, “Kada ka ji tsoronsu; na ba ka su a hannunka. Ba waninsu da zai iya tsayayya da kai.”

⁹ Bayan sun yi tafiya dukan dare daga Gilgal, Yoshuwa ya auko musu ba labari. ¹⁰ UBANGIJI ya sa suka ruɗe a gaban Isra’ilawa, Isra’ilawa kuwa suka yi babbar nasara a kansu a Gibeyon. Isra’ilawa suka fafare su a kan hanyar zuwa Bet-Horon suka karkashe su duka har zuwa Azeka da Makkeda. ¹¹ Suna guje wa Isra’ilawa suna gangarawa a kan hanyar Bet-Horon har zuwa Azeka, sai UBANGIJI ya turo manyan duwatsu daga sararin sama suka karkashe su, waɗanda manyan duwatsun suka kashe sun fi waɗanda Isra’ilawa suka kashe da takobi.

¹² A ranar da UBANGIJI ya ba da Amoriyawa a hannun Isra’ilawa, Yoshuwa ya ce wa UBANGIJI a gaban Isra’ilawa,

“Ke rana, ki tsaya cik a Gibeyon

Kai wata, ka je Kwarin Aiyalon.”

¹³ Sai rana ta tsaya cik,

wata kuma ya tsaya,

har sai da al’ummar ta ɗauki fansa

a kan abokan gābanta,

kamar yadda aka rubuta a cikin littafin Yashar.

Rana ta tsaya a sararin sama, ba tā fāɗi ba har kusan yini guda. ¹⁴ Ba a taɓa ganin abu haka ba ko dā can, ranar da UBANGIJI ya saurari mutum. Ba shakka UBANGIJI yana yaƙi domin Isra’ilawa.

¹⁵ Sai Yoshuwa ya koma sansanin Gilgal tare da dukan Isra’ilawa.

An kashe sarakunan Amoriyawa guda biyar

¹⁶ Sarakunan guda biyar suka gudu, suka ɓuya a cikin kogo a Makkeda. ¹⁷ Lokacin da aka gaya wa Yoshuwa cewa an sami sarakunan nan biyar a ɓoye a cikin kogo a Makkeda. ¹⁸ Sai ya ce, “Ku mirgina manyan duwatsu ku rufe bakin kogon, sai ku sa waɗannan mutane su yi tsaron kogon. ¹⁹ Amma kada ku tsaya a can! Ku fafari abokan gābanku, ku kai musu hari ta baya, kada ku bari su kai biranensu, gama UBANGIJI Allahnku ya ba da su a hannunku.”

²⁰ Saboda haka Yoshuwa da Isra’ilawa suka hallaka su da yawa kwarai, amma ’yan kaɗan ɗin da suka rage suka tsere zuwa cikin biranensu masu kāriya. ²¹ Dukan rundunar kuma suka dawo sansanin Makkeda tare da Yoshuwa, ba abin da ya same su. Ba wanda ya sāke tsokanar Isra’ilawa.

²² Yoshuwa ya ce, “Ku buɗe bakin kogon ku kawo mini sarakunan nan guda biyar.” ²³ Sai suka kawo sarakunan biyar daga cikin kogo; sarakunan Urushalima, Hebron, Yarmut, Lakish da Eglon. ²⁴ Sa’ad da aka kawo sarakunan nan wurin Yoshuwa, ya kira dukan Isra’ilawa ya ce wa shugabannin rundunoni waɗanda suke tare da shi, “Ku zo nan ku taka wuyan sarakunan nan.” Sai suka zo suka taka wuyansu.

²⁵ Yoshuwa ya ce musu, “Kada ku ji tsoro, ko kuwa ku razana, amma ku farfafa, ku yi farfin hali. Haka UBANGIJI zai yi da duk abokan gāban da za ku yi yaƙi da su.” ²⁶ Sai Yoshuwa ya karkashe waɗannan sarakuna guda biyar, ya kuma rataye kowannensu a bisa itace inda jikunansu suka kasance har yamma.

²⁷ Da yamma Yoshuwa ya ba da umarni a sauko da su daga itatuwan a jefa su cikin kogon da suka ɓuya. Aka sa manyan duwatsu aka rufe bakin kogon, suna a can har wa yau.

²⁸ A ranan nan Yoshuwa ya ci Makkeda da yaƙi. Ya karkashe mutanen tare da sarkinta. Bai bar wani da rai ba. Ya yi wa sarkin Makkeda yadda ya yi wa sarkin Yeriko.

An ci biranen kudu da yaƙi

²⁹ Sai Yoshuwa da dukan Isra’ilawa suka tashi daga Makkeda zuwa Libna, suka kai mata hari. ³⁰ UBANGIJI kuma ya ba da kasar da sarkinta a hannun Yoshuwa. Yoshuwa ya karkashe kowa ya hallaka birnin, bai bar wani da rai ba. Ya kuma yi wa sarkin yadda ya yi wa sarkin Yeriko.

³¹ Sai Yoshuwa da dukan Isra’ilawa suka tashi daga Libna zuwa Lakish; suka yi shiri suka kai mata hari. ³² UBANGIJI ya ba da Lakish a hannun Isra’ilawa, a rana ta biyu kuwa Yoshuwa ya ci nasara a

kansu. Ya karkashe duk mutanen birnin ya kuma hallaka birnin, kamar yadda ya yi a Libna. ³³ Horam sarkin Gezer kuwa ya zo don yā taimaki Lakish, amma Yoshuwa ya haɗa duk da shi da rundunarsa ya ci su da yaƙi, har bai bar waninsu da rai ba.

³⁴ Yoshuwa kuwa da dukan Isra'ilawa suka tashi daga Lakish zuwa Eglon; suka yi shiri suka kai mata hari. ³⁵ A ranan nan suka ci ƙasar da yaƙi, suka buge ta, suka karkashe kowa da takobi kamar dai yadda suka yi a Lakish.

³⁶ Sai Yoshuwa da dukan Isra'ilawa suka tashi daga Eglon zuwa Hebron suka kai hari a can. ³⁷ Suka ci birnin da yaƙi, suka karkashe mazaunanta, da sarkin, har da ƙauyukan, ba wanda ya tsira kamar yadda ya yi wa Eglon. Ya hallakar da ita sarai duk da kowane mutum da yake cikinta.

³⁸ Yoshuwa da Isra'ilawa duka suka juya suka kai wa Debir hari, ³⁹ suka hallaka birnin, da sarkinta da ƙauyukanta, suka karkashe dukan mazaunan wurin, ba su bar wani da rai ba. Suka yi wa Debir da sarkinta yadda suka yi wa Libna da sarkinta da kuma Hebron.

⁴⁰ Yoshuwa ya cinye yankin duka da yaƙi, haɗe da na kan tudu, da Negeb, da kwarin yamma, da filayen cikin duwatsu tare da sarakunansu duka. Bai bar wani da rai ba, ya kashe duk wani mai numfashi, yadda UBANGIJI, Allah na Isra'ilawa ya umarta. ⁴¹ Yoshuwa ya ci su da yaƙi daga Kadesh Barneya zuwa Gaza, da kuma daga dukan yankin Goshen zuwa Gibeyon. ⁴² Yoshuwa kuwa ya cinye sarakunan nan duka da ƙasashensu gaba ɗaya gama UBANGIJI, Allah na Isra'ila ne ya yi yaƙi domin Isra'ilawa.

⁴³ Yoshuwa kuwa ya dawo da dukan Isra'ilawa zuwa sansani a Gilgal.

11

An ci sarakunan arewa da yaƙi

¹ Sa'ad da Yabin sarkin Hazor ya ji wannan, sai ya aika saƙo zuwa wurin Yobab sarkin Madon, da sarkin Shimron, da Akshaf, ² ya kuma aika zuwa ga sarakunan arewa waɗanda suke kan tuddai da kuma waɗanda suke cikin Araba a kudancin Kinneret da cikin filayen kwari, da cikin Nafot Dor a yamma; ³ ya kuma aika zuwa ga Kan'aniyawa a gabas da yamma; da kuma zuwa ga Amoriyawa, Hittiyawa da Ferizziyawa, da Yebusiyawa da suke kan tuddai; da kuma Hiwiyyawa masu zama a gindin dutsen Hermon a yankin Mizfa. ⁴ Suka fito da dukan rundunansu da keken yaƙi masu yawan gaske, babbar runduna, yawansu ya yi kamar yashin bakin teku. ⁵ Duk sarakunan nan suka haɗa mayaƙansu tare, suka kafa sansani a bakin Ruwayen Meron don su yi yaƙi da Isra'ilawa.

⁶ UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, “Kada ka ji tsoronsu, domin war haka gobe zan ba da dukansu a hannun Isra'ilawa, za su kuwa karkashe su. Za ku gurgunta dawakansu, ku kuma ƙone keken yaƙinsu.”

⁷ Sai Yoshuwa da dukan mayaƙan suka auka musu a bakin Ruwayen Meron. ⁸ UBANGIJI kuwa ya ba Isra'ilawa nasara a kan su, suka ci su da yaƙi, suka fafare su har zuwa Sidon Babba, zuwa Misrefot Mayim, har zuwa Kwarin Mizfa a gabas, ba wanda suka bari da rai. ⁹ Yoshuwa ya yi musu yadda UBANGIJI ya umarta, ya gurgunta dawakansu, ya kuma ƙone keken yaƙinsu.

¹⁰ A lokacin nan Yoshuwa ya koma da baya ya ci Hazor da yaƙi, ya kuma kashe sarkinta da takobi. (Hazor ce babbar masarautan ƙasashen nan.) ¹¹ Suka karkashe duk mazaunan ƙasar da takobi, ba su bar wani mai numfashi ba, suka kuma ƙona Hazor.

¹² Yoshuwa ya ƙwace masarautun nan duka ya kuma kashe sarakunansu da takobi, ya hallakar da su ƙaƙaf kamar yadda Musa bawan UBANGIJI ya umarta. ¹³ Duk da haka Isra'ilawa ba su ƙone biranen da suke kan tuddai ba, sai Hazor kaɗai Yoshuwa ya ƙone. ¹⁴ Isra'ilawa suka kwashi ganima da dabbobi na waɗannan birane, amma suka karkashe mutanen duka da takobi, ba su bar wani mai numfashi ba. ¹⁵ Yadda UBANGIJI ya umarci bawansa Musa, haka Musa ya umarci Yoshuwa, shi kuwa ya yi duk abin da UBANGIJI ya umarci Musa.

¹⁶ Saboda haka Yoshuwa ya cinye ƙasar duka da yaƙi, dukan Negeb, duka yankin Goshen, filayen kwari na yamma, Araba da tuddai na Isra'ila da kwarinta. ¹⁷ Daga Dutsen Halak wanda ya miƙe zuwa wajajen Seyir, zuwa Ba'al-Gad a Kwarin Lebanon ƙasa da Dutsen Hermon. Ya kama sarakunansu ya karkashe su. ¹⁸ Yoshuwa ya daɗe yana yaƙi da dukan waɗannan sarakuna. ¹⁹ Sai Hiwiyyawa kaɗai waɗanda suke zama a Gibeyon, sauran ba ko birni ɗaya da ta yi yarjejeniya ta salama da Isra'ilawa, Isra'ilawa kuwa suka ci dukansu da yaƙi. ²⁰ Gama UBANGIJI ne ya taurare zukatansu waɗannan

sarakuna suka yi yaƙi da Isra'ilawa don yã hallaka su gaba ɗaya, yã gamar da su ba jinkai, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

²¹ A lokacin nan Yoshuwa ya je ya hallaka Anakawa daga ƙasar tudu. Daga Hebron, Debir da Anab. Daga dukan ƙasar tuddai na Yahuda, da kuma dukan ƙasar tudu ta Isra'ila, Yoshuwa ya hallaka su duka da garuruwansu. ²² Ba a bar waɗansu Anakawa a harabar Isra'ila ba; sai dai a Gaza, Gat da Ashdod ne aka samu waɗanda suka ragu da rai. ²³ Yoshuwa kuwa ya ƙwace dukan ƙasar yadda UBANGIJI ya umarci Musa, ya ba da ita ta zama ƙasar gādo ga Isra'ilawa, kabila-kabila.

Ta haka ƙasar ta huta daga yaƙi.

12

Jerin sarakunan da aka ci da yaƙi

- ¹ Waɗannan su ne sarakunan ƙasashen da Isra'ilawa suka ci da yaƙi, suka kuma mallaki ƙasarsu a gabashin Urdun, daga kwarin Arnon zuwa Dutsen Hermon haɗe da dukan gefen gabas na Araba.
- ² Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon.
Ya yi mulki daga Arower wadda take iyakar kwarin Arnon, daga tsakiyar kwarin har zuwa, Kogin Yabbok, wanda yake iyakar Ammonawa. Wannan ya haɗa da rabin Gileyad.
- ³ Ya kuma yi mulki a kan gabashin Araba daga tekun Kinneret zuwa Tekun Araba (wato, Tekun Gishiri), zuwa Bet-Yeshimot da kuma kudu zuwa gangaren dutsen Fisga.
- ⁴ Haka ma suka ci sashen Og sarkin Bashan, ɗaya daga cikin Refahiyawa na ƙarshe da ya yi mulki a Ashtarot da Edireyi.
- ⁵ Mulkinsa ya taso daga Dutsen Hermon, da Saleka, da dukan Bashan har zuwa iyakar Geshurawa da Ma'akatiyawa haɗe da rabin Gileyad, zuwa kan iyakar Heshbon ta sarki Sihon.
- ⁶ Sai Musa, bawan UBANGIJI da Isra'ilawa suka ci Sihon da Og da yaƙi. Musa bawan UBANGIJI kuwa ya ba da ƙasarsu ga mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse.
- ⁷ Waɗannan su ne sarakuna da kuma ƙasashen da Yoshuwa da Isra'ilawa suka ci da yaƙi a yammancin Urdun, daga Ba'al-Gad a Kwarin Lebanon zuwa Dutsen Halak wanda ya miƙe zuwa Seyir. Yoshuwa ya raba ƙasarsu ta zama gādo ga Isra'ilawa bisa ga yadda aka raba su kabila-kabila. ⁸ Ƙasar ta haɗa da ƙasar kan tudu, filayen arewanci, Araba, gangaren Dutse, da jejin, da kuma Negeb, wato, ƙasashen Hittiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa, da Yebusiyawa.

⁹ Sarkin Yeriko, ɗaya
sarkin Ai (kusa da Betel), ɗaya

¹⁰ sarkin Urushalima, ɗaya
sarkin Hebron, ɗaya

¹¹ sarkin Yarmut, ɗaya
sarkin Lakish, ɗaya

¹² sarkin Eglon, ɗaya
sarkin Gezer, ɗaya

¹³ sarkin Debir, ɗaya
sarkin Bet-Gader, ɗaya

¹⁴ sarkin Horma, ɗaya
sarkin Arad, ɗaya

¹⁵ sarkin Libna, ɗaya
sarkin Adullam, ɗaya

¹⁶ sarkin Makkeda, ɗaya
sarkin Betel, ɗaya

- ¹⁷ sarkin Taffuwa, ɗaya
sarkin Hefer, ɗaya
¹⁸ sarkin Afek, ɗaya
sarkin Sharon, ɗaya
¹⁹ sarkin Madon, ɗaya
sarkin Hazor, ɗaya
²⁰ sarkin Shimron Meron, ɗaya
sarkin Akshaf, ɗaya
²¹ sarkin Ta'anak, ɗaya
sarkin Megiddo, ɗaya
²² sarkin Kedesh, ɗaya
sarkin Yokneyam a Karmel, ɗaya
²³ sarkin Dor (A Nafot Dor), ɗaya
sarkin Goyim a Gilgal, ɗaya
²⁴ sarki Tirza, ɗaya.

Duka-duka dai sarakuna talatin da ɗaya ne.

13

Kasar da ba a riga an kwace ba tukuna

¹ Sa'ad da Yoshuwa ya tsufa, UBANGIJI ya ce masa, "Ka tsufa kwarai, ga shi kuma akwai sauran ƙasa mai fāɗi da ba ku riga kun mallaka ba.

² "Ga kasar da ta rage,

"dukan yankunan Filistiyawa da na Geshurawa. ³ Daga Kogin Shihor a gabashin Masar zuwa sashen Ekron a arewa, dukan wannan ƙasa ana lissafta ta a cikin ƙasar Kan'aniyawa, ko da yake tana a sashen da sarakuna biyar na Filistiyawa na Gaza, Ashdod, Ashkeloniyawa, Gat da Ekron; na Awwiyawa. ⁴ Daga wajen kudu kuma, dukan ƙasar Kan'aniyawa ce. Iyakarta a arewa ta fara daga Ara ta Sidoniyawa har zuwa Afek, ta zarce har zuwa iyakar Amoriyawa; ⁵ da ƙasar Gebaliyawa; da dukan Lebanon wajen gabas daga Ba'al-Gad a gindin Dutsen Hermon zuwa Lebo Hamat.

⁶ "Dukan mazauna kan yankunan tuddai daga Lebanon zuwa Misrefot Mayim, wato, dukan Sidoniyawa, ni da kaina zan kore su a gaban Isra'ilawa. Ka tabbata ka raba wa Isra'ilawa ƙasar ta zama gāɗonsu kamar yadda na umarce ka, ⁷ ka raba ta tā zama gādo wa kabilu tara da kuma rabin kabilar Manasse."

Raba kasar da take gabashin Urdun

⁸ Rabin kabilar Manasse, mutanen Ruben da mutanen Gad suka karɓi rabonsu na gādo wanda Musa ya ba su a gabashin Urdun. Abin da Musa bawan UBANGIJI ya ba su ke nan.

⁹ Wannan ya tashi daga Arower a gefen kwarin Arnon, da kuma daga garin da yake tsakiyar kwarin, ya kuma haɗa da ƙasar da take tudun Medeba har zuwa Dibon, ¹⁰ da dukan garuruwan Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulkin Heshbon, har zuwa iyakar Ammonawa.

¹¹ Haɗe da Gileyad, inda mutanen Geshur da Ma'aka suke. Dukan Dutsen Hermon, da dukan Bashan har zuwa Saleka, ¹² wato, dukan masarautar Og a Bashan, wanda ya yi mulkin Ashtarot da Edireyi, yana cikin waɗanda suke na ƙarshe da ba a kashe ba a cikin Refahiyawa. Musa ya ci su da yaki, ya kwace ƙasarsu. ¹³ Amma Isra'ilawa ba su kori mutanen Geshur da Ma'aka ba, saboda haka suka ci gaba da zama cikin Isra'ilawa har wa yau.

¹⁴ Kabilar Lawiyawa ne kaƙai Musa bai ba ta gādo ba, gama hadayun konawa da ake miƙa wa UBANGIJI, Allah na Isra'ila ne gādon su, kamar yadda ya yi musu alkawari.

¹⁵ Ga abin da Musa ya ba kabilar Ruben bisa ga iyalansu.

¹⁶ Abin da ya kama daga Arower a gefen kwarin Arnon, da kuma daga garin da yake tsakiyar kwarin, da dukan kasar tudu kusa da Medeba ¹⁷ zuwa Heshbon, da dukan garuruwan kan tudu, haƙe da Dibon, Bamot Ba'al, Bet-Ba'al-Meyon, ¹⁸ Yahza, Kedemot, Mefa'at, ¹⁹ Kiriyatayim, Sibma, Zeret Shahar kan tudu cikin kwari, ²⁰ Bet-Feyor, gangaren Fisga da Bet-Yeshimot, ²¹ dukan garuruwan da suke kan tudu da dukan masarautar Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon. Musa ya yi nasara da shi, da shugabannin Midiyawa, wato, Ewi, Rekem, Zur, Hur, da Reba, sarakunan Sihon, waƙanda suka zauna a kasar. ²² Kari a kan waƙanda aka kashe a yaƙi, Isra'ilawa suka kashe Bala'am ƙan Beyor da takobi don yana duba.

²³ Gefen Urdun shi ne iyakar mutanen Ruben. Waƙannan garuruwa da ƙauyukansu su ne gādon mutanen Ruben, bisa ga iyalansu.

²⁴ Ga abin da Musa ya ba kabilar Gad, bisa ga iyalansu.

²⁵ Yankin ƙasarsu ya ƙunshi Yazer, da dukan garuruwan Gileyad, da rabin kasar Ammonawa har zuwa Arower kusa da Rabba, ²⁶ da kuma daga Heshbon zuwa Ramat Mizfa da Betonim, da kuma daga Mahanayim zuwa sashen Debir, ²⁷ kuma a cikin kwari, Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukkot da Zafon da kuma sauran masarautar Sihon sarkin Heshbon (gabashin Urdun, abin da ya kama har zuwa ƙarshen Tekun Kinneret).

²⁸ Waƙannan garuruwan da ƙauyukansu duka, gādon mutanen Gad ne, bisa ga iyalansu.

²⁹ Ga abin da Musa ya ba rabin kabilar Manasse, wato, wa rabin zuriyar Manasse, bisa ga iyalansu.

³⁰ Abin da ya miƙe daga Mahanayim haƙe da dukan Bashan, da gefen masarautar Og sarkin Bashan, da dukan garuruwan Yayir guda sittin da suke a Bashan, ³¹ da rabin Gileyad, da Ashtarot, Edireyi (biranan sarki Og a Bashan).

Wannan shi ne rabon da zuriyar Makir ƙan Manasse suka samu, domin rabin 'ya'yan Makir maza, bisa ga iyalansu.

³² Waƙannan su ne rabon gādon da Musa ya yi lokacin da suke cikin filayen Mowab a hayin gabashin Urdun kusa da Yeriko. ³³ Amma Musa bai ba kabilar Lawiyawa gādo ba; UBANGIJI, Allah na Isra'ila, shi ne gādon su kamar yadda ya yi musu alkawari.

14

Raba ƙasar yammancin Urdun

¹ Ga wuraren da Isra'ilawa suka sami gādo a kasar Kan'ana waƙanda Eleyazar firist, Yoshuwa ƙan Nun da kuma shugabannin iyalai kabila-kabila na Isra'ila suka raba musu. ² Ta wurin yin ƙuri'a aka raba wa kabilan nan tara da rabi, yadda UBANGIJI ya umarta ta wurin Musa. ³ Musa ya ba wa kabilan biyu da rabin nan gādon su gabashin Urdun, amma bai ba wa Lawiyawa gādo a cikin sauran ba, ⁴ gama 'ya'yan Yusuf sun zama kabilu biyu, Manasse da Efraim. Ba a ba Lawiyawa gādon ba sai dai garuruwan da aka ba su su zauna a ciki, da wurin kiwo mai kyau domin dabbobinsu. ⁵ Haka Isra'ilawa suka raba kasar, yadda UBANGIJI ya umarci Musa.

An ba Kaleb Hebron

⁶ Mutanen Yahuda kuma suka je wurin Yoshuwa a Gilgal, sai Kaleb ƙan Yefunne Bakenizze ya ce wa Yoshuwa, "Ka san abin da UBANGIJI ya gaya wa Musa, mutumin Allah a Kadesh Barneya game da kai da ni. ⁷ Ina da shekara arba'in lokacin da Musa bawan UBANGIJI ya aike ni zuwa Kadesh Barneya in leƙi asirin kasar. Na kuwa kawo masa rahoto daidai yadda na ga kasar, ⁸ amma 'yan'uwana waƙanda muka je tare su suka ba da rahoton da ya sa zukan mutane suka narke don tsoro. Ni kam na bi

UBANGIJI Allah da dukan zuciyata. ⁹ Saboda haka a ranan nan Musa ya rantse mini cewa, ‘Kasar da ka taka za tã zama kasar ka ta gado kai da ‘ya’yanka har abada, domin ka bi UBANGIJI Allahna da dukan zuciyarka.’

¹⁰ “Ga shi, kamar yadda UBANGIJI ya yi alkawari, ya bar ni da rai har na kara shekaru arba’in da biyar tun daga lokacin da ya gaya wa Musa wannan, a lokacin da Isra’ilawa suke yawo a cikin jeji. Ga ni nan yau shekaruna tamanin da biyar! ¹¹ Ina nan da kafina kamar yadda nake da karfi a lokacin da Musa ya aike ni; zan iya fita zuwa yaƙi da kwazo yanzu kamar yadda nake zuwa a dā. ¹² Yanzu sai ka ba ni wannan kasar da take kan tudu wadda UBANGIJI ya yi alkawari zai ba ni a ranan nan. Kai ma ka ji a lokacin, yadda Anakawa suke a can, biranensu manya ne kuma sun kewaye su sosai, amma na sani UBANGIJI zai taimake ni, zan kore su kamar yadda ya faɗa.”

¹³ Sai Yoshuwa ya sa wa Kaleb ɗan Yefunne albarka, ya ba shi Hebron. ¹⁴ Saboda haka Hebron ta zama kasar Kaleb ɗan Yefunne Bakenizze tun daga lokacin nan, domin ya bi UBANGIJI, Allah na Isra’ila da dukan zuciyarsa. ¹⁵ (Dā a kan kira wannan Hebron, Kiriyat Arba. Wannan Arba kuwa shi ne wani katon mutum a cikin Anakawa.)

Sa’an nan kasar ta huta daga yaƙi.

15

Rabo don kabilar Yahuda

¹ An raba wa kabilar Yahuda gābonsu ta wurin yin furi’a, bisa ga iyalansu, rabon ya kai har zuwa sashen Edom, zuwa Jejin Zin can kurewar kudu.

² Iyakarsu a kudanci ta tashi tun daga kurewar kudu na Tekun Gishiri, ³ zuwa kudancin Hanyar Kunama,* ta ci gaba har zuwa Zin, zuwa kudancin Kadesh Barneya. Sa’an nan ta kurɗa zuwa Hezron har zuwa Addar, ta kuma karkata zuwa Karka. ⁴ Sai ta wuce zuwa Azmon ta haɗu da Rafin Masar, ta karasa a Bahar Rum. Wannan shi ne iyakarsu ta kudu.

⁵ Iyakarsu ta gabas kuwa ita ce Tekun Gishiri wadda ta zarce har zuwa gaɓar Urdun.

Iyakarsu ta arewa ta fara ne daga Tekun Gishiri a bakin Urdun, ⁶ wajen Bet-Hogla ta wuce har zuwa arewancin Bet-Araba, zuwa Dutsen Bohan ɗan Ruben. ⁷ Sai iyakar ta haura zuwa Debir daga Kwarin Akor ta juya arewa da Gilgal, wadda take fuskantar hawan Adummim a kudancin kwari, ta ci gaba zuwa ruwan En Shemesh, ta bullo ta En Rogel. ⁸ Sai kuma ta gangara zuwa Kwarin Ben Hinnom a gangaren kudancin birnin Yebusiyawa (wato, Urushalima). Daga can ta haura zuwa kan tudun a yammancin Kwarin Hinnom, a arewancin karshen Kwarin Refayim. ⁹ Daga kan tudun, iyakar ta nufi maɓulɓular ruwa na Neftowa, ta bullo a garuruwan da suke a Dutsen Efron, ta gangara zuwa Ba’ala (wato, Kiriyat Yeyarim). ¹⁰ Sa’an nan ta karkata yamma daga Ba’ala zuwa Dutsen Seyir, ta wuce ta gangaren Dutsen Yeyarim (wato, Kesalon), ta ci gaba zuwa Bet-Shemesh, ta bi zuwa Timna. ¹¹ Ta wuce zuwa gangaren arewancin Ekron, ta juya zuwa Shikkeron, ta wuce zuwa Dutsen Ba’ala, ta kai Yabneyel, iyakarta ta fare a teku.

¹² Bakin Bahar Rum nan ne iyakar yammanci.

Wannan ita ce iyakar da ta kewaye jama’ar Yahuda bisa ga iyalansu.

(Mahukunta 1.12-15)

¹³ Yoshuwa ya ba Kaleb ɗan Yefunne wuri a Yahuda, Kiriyat Arba, wato, Hebron, bisa ga umarnin UBANGIJI. (Arba shi ne mahaifin Anak.) ¹⁴ Daga can sai Kaleb ya kori ‘ya’yan Anak, maza su uku daga Hebron, wato, Sheshai, Ahiman da Talmi. ¹⁵ Daga can ya nufi Debir ya yi yaƙi da mutanen da suke zama a can (Dā sunan Debir, Kiriyat Sefer ne). ¹⁶ Kaleb ya ce, “Zan ba da ‘yata Aksa aure ga wanda zai ci Kiriyat Sefer da yaƙi.” ¹⁷ Otniyel ɗan Kenaz, ɗan’uwan Kaleb, ya ci Kiriyat Sefer da yaƙi; saboda haka Kaleb ya ba wa Aksa ‘yarsa, ya kuwa aure ta.

¹⁸ Wata rana da ta zo wurin Otniyel, sai ya zuga ta ta roki mahaifinta fili. Da ta sauka daga kan jakinta sai Kaleb ya tambaye ta ya ce, “Me kike so in yi miki?”

* 15:3 Da Ibraniyanci Akrabbim

¹⁹ Ta amsa ta ce, “Ka yi mini alheri na musamman, tun da ka ba ni wuri a Negeb, ina roƙonka, ka ba ni maƙuƙuƙan ruwa.” Kaleb kuwa ya ba ta maƙuƙuƙan ruwa na tuddai da na kwari.

²⁰ Wannan shi ne gādon kabilar Yahuda bisa ga iyalansu.

- ²¹ Garuruwan kabilar Yahuda da suke kudu cikin Negeb zuwa iyakar Edom su ne, Kabzeyel, Eder, Yagur, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kedesh, Hazor, Itnan, ²⁴ Zif, Telem, Beyalot, ²⁵ Hazor-Hadatta, Keriyot Hezron (wato, Hazor), ²⁶ Amam, Shema, Molada, ²⁷ Hazar Gadda, Heshmon, Bet-Felet, ²⁸ Hazar Shuwal, Beyersheba, Biziyotiya, ²⁹ Ba’ala, Iyim, Ezem, ³⁰ Eltolad, Kesil, Horma, ³¹ Ziklag, Madmanna, Sansanna, ³² Lebayot, Shilhim, Ayin, Rimmon, jimillarsu, garuruwa da ƙauyukansu duka ashirin da tara ne.
- ³³ Biranen da suke a filayen kwari su ne, Eshtawol, Zora; Ashna, ³⁴ Zanowa, En Gannim, Taffuwa, Enam, ³⁵ Yarmut, Adullam, Soko, Azeka, ³⁶ Sha’arayim, Aditayim, Gedera (Gederotayim ke nan). Garuruwa goma sha huɗu ke nan da ƙauyukansu.
- ³⁷ Zenan, Hadasha, Migdal Gad, ³⁸ Dileyan, Mizfa, Yokteyel, ³⁹ Lakish, Bozkat, Eglon, ⁴⁰ Kabbon, Lahman, Kitlish, ⁴¹ Gederot, Bet-Dagon, Na’ama, Makkeda, garuruwa goma sha shida ke nan da ƙauyukansu.
- ⁴² Libna, Eter, Ashan, ⁴³ Yefta, Ashna, Nezib, ⁴⁴ Keyila, Akzib, Maresha, garuruwa tara ke nan da ƙauyukansu.
- ⁴⁵ Ekron da ƙauyukan da suke kewaye da ita; ⁴⁶ yammancin Ekron da dukan garuruwa da ƙauyukan da suke kusa da Ashdod. ⁴⁷ Ashdod da garuruwa da kuma ƙauyukan da suke kewaye da ita, Gaza da garuruwanta da ƙauyukanta har zuwa Rafin Masar da kuma Bahar Rum.
- ⁴⁸ Birane na cikin ƙasar tuddai kuwa, su ne, Shamir, Yattir, Soko, ⁴⁹ Danna, Kiriyat Sanna (wato, Debir), ⁵⁰ Anab, Eshtemo, Anim, ⁵¹ Goshen, Holon, Gilo, garuruwa goma sha ɗaya ke nan da ƙauyukansu.
- ⁵² Arab, Duma, Eshan, ⁵³ Yanum, Bet-Taffuwa, Afeka, ⁵⁴ Humta, Kiriyat Arba (wato, Hebron) da Ziyor, garuruwa tara ke nan da ƙauyukansu.
- ⁵⁵ Mawon, Karmel, Zif, Yutta ⁵⁶ Yezireyel, Yokdeyam, Zanowa, ⁵⁷ Kayin, Gibeya, Timna, garuruwa goma ke nan da ƙauyukansu.
- ⁵⁸ Halhul, Bet-Zur, Gedor, ⁵⁹ Ma’arat, Bet-Anot, Eltekon, garuruwa shida ke nan da ƙauyukansu.
- ⁶⁰ Kiriyat Ba’al (wato, Kiriyat Yeyarim) da Rabba, garuruwa biyu ke nan da ƙauyukansu.
- ⁶¹ Biranen da suke a jeji kuwa su ne, Bet-Araba, Middin, Sekaka, ⁶² Nibshan, Birnin gishiri da En Gedi, garuruwa shida ke nan da ƙauyukansu.

⁶³ Kabilar Yahuda kuwa ba su iya korar Yebusiyawa waɗanda suke zama cikin Urushalima ba; har wa yau Yebusiyawa suna nan zaune tare da mutanen Yahuda.

16

An raba wa Efraim da Manasse ƙasa ta wurin ƙuri’a

- ¹ Rabon da aka ba wa Yusuf ya fara tun daga Urdun kusa da Yeriko, gabas da ruwan Yeriko, sai ya miƙe zuwa jeji, ya haura har zuwa cikin ƙasar tudu na Betel. ² Ya ci gaba daga Betel (wato, Luz), ya zarce zuwa sashen Arkitawa na Atarot, ³ ya sauka zuwa yammancin bakin iyakar Yalfetiyawa har zuwa yankin Bet-Horon wanda yake cikin kwari. Ya zarce kuma zuwa Gezer, ya gangara ya yi ƙarshe a Bahar Rum.

⁴ Wannan ne yankin da aka ba wa Manasse da Efraim zuriyar Yusuf gāgonsu.

⁵ Yankin Efraim ke nan bisa ga iyalansu.

Iyakar ƙasarsu ta gādo ta kama daga Atarot Addar a gabas zuwa Bet-Horon, ⁶ ta wuce zuwa Bahar Rum. Daga Mikmetat a arewa kuwa iyakar ta karkata gabas zuwa Ta'anat Shilo, ta wuce zuwa Yanowa a gabas. ⁷ Sai ta gangara daga Yanowa zuwa Atarot da Na'ara, ta bi ta Yeriko, ta kuma fito ta Urdun. ⁸ Daga Taffuwa kuma iyakar ta bi yamma zuwa kwazazzaban Kana, ta ƙarasa a Bahar Rum. Wannan shi ne gādon mutanen Efraim bisa ga iyalansu.

⁹ Gādon ya kuma haɗa da dukan garuruwa da ƙauyuka waɗanda aka keɓe wa mutanen Efraim daga cikin gādon mutanen Manasse.

¹⁰ Ba su kori Kan'aniyawan da suke zama a Gezer ba, don haka Kan'aniyawa suna zama tare da mutanen Efraim har wa yau; amma Kan'aniyawa suka zama masu yin aikin dole.

17

¹ Wannan shi ne gādon da aka ba wa kabilar Manasse, a matsayin ɗan farin Yusuf. Manasse yana da ɗan farin mai suna Makir. Makir shi ne mahaifin mutanen Gileyad, aka ba shi Gileyad da Bashan gama Makiriyawa jarumai ne ƙwarai. ² Aka kuma raba wa sauran mutanen kabilar Manasse rabon gādon su bisa ga iyalansu, wato, Abiyezer, Helek, Asriyel, Shekem, Hefer da Shemida. Waɗannan su ne 'ya'yan Manasse, maza, ɗan Yusuf bisa ga iyalansu.

³ Zelofehad kuwa ɗan Hefer, ɗan Gileyad, ɗan Makir, ɗan Manasse ba shi da 'ya'ya maza, sai dai mata. Ga sunayensu, Mala, Nowa, Hogla, Milka da Tirza. ⁴ Suka je wurin Eleyazar firist, da Yoshuwa ɗan Nun, da kuma shugabannin, suka ce musu, “UBANGIJI ya umarci Musa cewa yā ba mu gādonmu tare da 'yan'uwanmu maza.” Saboda haka Yoshuwa ya ba su gādo tare da 'yan'uwan mahaifinsu maza bisa ga umarnin UBANGIJI. ⁵ Dalilin ke nan Manasse ya sami kashi goma ban da ƙasar Gileyad da Bashan a gabashin Urdun, ⁶ domin 'ya'ya mata na kabilar Manasse sun sami gādo tare da 'ya'ya maza. Aka ba wa sauran mutanen kabilar Manasse ƙasar Gileyad.

⁷ Iyakar ƙasar Manasse ta tashi daga Asher zuwa Mikmetat a gabashin Shekem. Iyakar kuma ta miƙe har zuwa kudu wadda ta ƙunshi mutanen da suke zaune a En Taffuwa. ⁸ (Manasse ne yake da ƙasar Taffuwa, amma garin Taffuwa kansa, a kan iyakar Manasse ta mutanen Efraim ce.) ⁹ Sa'an nan iyakar ta ci gaba ta yi kudu zuwa Rafin Kana. Akwai garuruwan da suke kudancin rafin, waɗanda suke Efraim, ko da yake suna cikin yankin Manasse. Iyakar Manasse ta miƙe zuwa arewa ta bi gefen rafin ta kuma ƙarasa a Bahar Rum. ¹⁰ Ƙasar a wajen kudu ta Efraim ce, ta wajen arewa kuma ta Manasse ce. Bahar Rum ita ce iyakarsu. Asher yana wajen arewa, Issakar kuma a wajen gabas.

¹¹ A yanki tsakanin Issakar da Asher, Manasse yana da waɗannan wurare, Bet-Sheyan, Ibileyam da ƙauyukanta, da mazaunan Dor da ƙauyukanta, da mazaunan En Dor da ƙauyukanta, da mazaunan Ta'anak da ƙauyukanta, da mazaunan Megiddo da ƙauyukanta (Na uku cikin jerin shi ne Nafot).

¹² Duk da haka mutanen Manasse ba su iya mallakar garuruwan nan ba, domin Kan'aniyawa sun nace da zama a wannan yanki. ¹³ Da Isra'ilawa suka yi ƙarfi, sai suka sa Kan'aniyawa suka zama masu yin musu aiki, amma ba su iya korarsu duka ba.

¹⁴ Mutanen Yusuf kuwa suka ce wa Yoshuwa, “Me ya sa ka ba mu rabon gādo ɗaya kawai? Ga shi muna da yawa kuma UBANGIJI ya albarkace mu sosai.”

¹⁵ Yoshuwa ya ce musu, “In kuna da yawa sosai, in kuma ƙasar kan tudu ta Efraim ba ta ishe ku ba, sai ku je cikin jeji, ku nema wa kanku ƙasa a ƙasar Ferizziyawa da Refahiyawa.”

¹⁶ Mutanen Yusuf suka amsa suka ce, “Ƙasar kan tudu ba ta ishe mu ba, ga kuma Kan'aniyawan da suke zama a filin, da waɗanda suke Bet-Sheyan da ƙauyukanta, da waɗanda suke Kwarin Yezireyel, duk suna da keken yaƙin ƙarfe.”

¹⁷ Amma Yoshuwa ya ce wa mutanen Yusuf, wa Efraim da Manasse, “Kuna da yawa, kuna kuma da ƙarfi sosai. Ba wuri ɗaya kaɗai za ku samu gādo ba, ¹⁸ amma har da ƙasar kan tudu ma, ko da yake

jeji ne, ku je ku gyara shi, duk ya zama naku. Ko da yake Kan'aniyawa suna da kekunan yaƙi na ƙarfe, suna kuma da ƙarfi, duk da haka za ku kore su.”

18

An raba sauran ƙasar

¹ Isra'ilawa duka suka taru a Shilo suka kafa tenti inda za su dinga taruwa. Yanzu ƙasar tana ƙarƙashin mulkinsu, ² amma akwai sauran kabilu bakwai na Isra'ila waƙanda ba su samu rabon gāonsu ba tukuna.

³ Saboda haka Yoshuwa ya ce wa Isra'ilawa, “Har yausha za ku yi jinkirin shiga, ku mallaki ƙasar da UBANGIJI Allah na iyayenku ya ba ku? ⁴ Ku ba da mutum uku daga kowace kabila, ni kuwa in aike su, su zagaya dukan ƙasar su rubuta bayani game da ita, bisa ga yadda za a raba ta gādo ga kowace kabila, sa'an nan su dawo wurina. ⁵ Za ku raba ƙasar kashi bakwai. Mutanen Yahuda za su ci gaba da kasancewa a wurin da suke a kudu, sai kuma mutanen Yusuf a wurin da suke a arewa. ⁶ Bayan kun auna ƙasar, ku raba ta kashi bakwai, sai ku kawo mini taswirar ƙasar. Ni kuma in yi muku ƙuri'a a gaban UBANGIJI Allahnmu. ⁷ Lawiyawa ba su da rabo a cikinku, domin aikin firistocin da suke yi wa UBANGIJI shi ne gāonsu. Gad, Ruben da rabin kabilar Manasse kuwa sun riga sun samu gāonsu a gabashin gefen Urdun, Musa bawan UBANGIJI ya ba su.”

⁸ Da mutanen za su kama hanya su je su zāna yadda ƙasar take, Yoshuwa ya umarce su cewa, “Ku je ku ga yadda ƙasar take. Sa'an nan ku dawo wurina, zan yi muku ƙuri'a a nan Shilo a gaban UBANGIJI.”

⁹ Mutanen kuwa suka tafi suka bi ta cikin ƙasar, suka bayyana yadda take a rubuce, gari-gari, kashi bakwai, suka koma wurin Yoshuwa a Shilo.

¹⁰ Sai Yoshuwa ya yi musu ƙuri'a a gaban UBANGIJI, a nan ne ya raba wa Isra'ilawa ƙasar bisa ga yadda aka raba su kabila-kabila.

Rabon da kabilar Benyamin ta samu

¹¹ Ƙuri'ar kabilar Benyamin bisa ga iyalansu. Rabonsu ya kama daga ƙasar da take tsakanin kabilar Yahuda da ta Yusuf.

¹² Daga gefen arewa, iyakarsu ta kama ne daga Urdun, ta wuce arewa a gangaren Yeriko, ta nufi yamma cikin ƙasar kan tudu, ta fito a jejin Bet-Awen. ¹³ Daga can ta ƙetare zuwa gangaren Luz a kudu (wato, Betel), ta wuce zuwa Atarot Adda a tudun arewa na kwarin Bet-Horon.

¹⁴ Daga tudun da yake fuskantar Bet-Horon a kudu, iyakar ta juya kudu ta gefen yamma ta ɓullo a Kiriyat Ba'al (wato, Kiriyat Yeyarim), birnin Yahuda. Wannan ita ce iyakar a wajen yamma.

¹⁵ A gefen kudu kuwa, iyakar ta fara daga ƙauyukan Kiriyat Yeyarim wajen yamma sai ta miƙe zuwa maɓuɓɓugar ruwan Neftowa. ¹⁶ Iyakar ta gangara zuwa gefen dutsen da yake fuskantar Kwarin Ben Hinnom, wanda yake arewa da Kwarin Refayim. Ta ci gaba ta gangara ta Kwarin Hinnom ta yi kudu kusa da birnin Yebusiyawa har zuwa En Rogel. ¹⁷ Sai ta nausa ta yi wajen arewa, zuwa En Shemesh, ta ci gaba zuwa Gelilot, wanda yake fuskantar hawan Adummim. Daga can ta gangara zuwa Dutsen Bohan, ɗan Ruben. ¹⁸ Sai ta wuce ta yi arewancin gangaren Bet-Araba, ta wuce har zuwa cikin Araba. ¹⁹ Sa'an nan ta wuce zuwa arewancin gangaren Bet-Hogla ta kuma ɓulla a arewancin gaɓar Tekun Gishiri, a bakin Urdun a kudu. Wannan ita ce iyakar a wajen kudu.

²⁰ Urdun shi ne iyaka a wajen gabas.

Waƙannan su ne iyakokin yankin ƙasar da iyalan kabilar Benyamin suka gāda.

²¹ Waƙannan su ne garuruwan da kabilar Benyamin suke da su na gādo.

Yeriko, Bet-Hogla, Emek Keziz, ²² Bet-Araba, Zemarayim, Betel, ²³ Awvim, Fara, Ofra, ²⁴ Kefar Ammoni, Ofni da Geba, garuruwa goma sha biyu ke nan da ƙauyukansu.

²⁵ Akwai kuma Gibeyon, Rama, Beyerot, ²⁶ Mizfa Kefira, Moza, ²⁷ Rekem, Irfeyel, Tarala, ²⁸ Zela, Hayelef, birnin Yebusiyawa (wato, Urushalima), Gibeya da Kiriyat, garuruwa goma sha huɗu ke nan da ƙauyukansu.

Wannan shi ne rabon gādon kabilar Benyamin bisa ga iyalansu.

19

Rabon don kabilar Simeyon

¹ Kuri'a ta biyu ta fāḍa a kan kabilar Simeyon, bisa ga iyalansu. Kasarsu ta gādo tana cikin yankin Yahuda. ² Waḍannan su ne wuraren da suka gāda. Beyersheba (ko Sheba), Molada, ³ Hazar Shuwal, Bilha, Ezem, ⁴ Eltolad, Betul, Horma, ⁵ Ziklag, Bet-Markabot, Hazar-Susa, ⁶ Bet-Lebayot da Sharuhen, garuruwa goma sha uku ke nan da kauyukansu. ⁷ Akwai kuma Ayin, Rimmon, Eter da Ashan, garuruwa huɗu ke nan da kauyukansu, ⁸ da kuma dukan kauyukan da suke kewaye da garuruwan nan har zuwa Rama na Negeb (wato, Ba'alat-Beyer).

Wannan shi ne gādon kabilar Simeyon bisa ga iyalansu. ⁹ Daga cikin gādon mutanen Yahuda ne aka fitar da gādon kabilar Simeyon, bisa ga iyalansu, domin rabon da kabilar Yahuda suka samu ya fi ka'fin abin da suke bukata. Saboda haka kabilar gādon Simeyon yana cikin harabar Yahuda.

Rabon da kabilar Zebulun ta samu

¹⁰ Kuri'a ta uku ta fāḍa a kan Zebulun bisa ga iyalansu. Iyakar kasarsu ta gādo ta kai har Sarid. ¹¹ Ta nufi yamma zuwa Marala, ta taɓa Dabbeshet, ta wuce zuwa rafin da yake kusa da Yokneyam. ¹² Daga Sarid, ta juya gabas zuwa harabar Kislot Tabor, ta kuma wuce zuwa Daberat har zuwa Yafiya. ¹³ Sa'an nan ta ci gaba, ta yi gabas zuwa Gat-Hefer da Et Kazin; ta ɓulla a Rimmon, ta juya zuwa Neya. ¹⁴ A can ne iyakar ta kewaye zuwa Hannaton, sa'an nan ta ka'asa a Kwarin Ifta El. ¹⁵ Zebulun ta kunshi garuruwa goma sha biyu da kauyukansu. Garuruwan sun haɗa da Kattat, Nahalal, Shimron, Idala da Betlehem. ¹⁶ Garuruwan nan da kauyukansu su ne gādon da kabilar Zebulun ta samu, bisa ga iyalansu.

Rabon da kabilar Issakar ta samu

¹⁷ Kuri'a ta huɗu ta fāḍa a kan kabilar Issakar, bisa ga iyalansu. ¹⁸ Kasarsu gādon su ta haɗa da, Yezireyel, Kessulot, Shunem, ¹⁹ Hafarayim, Anaharat, ²⁰ Rabbat, Kishiyon, Ebez, ²¹ Remet, En Gannim, En Hadda da Bet-Fazez. ²² Iyakar ta taɓa Tabor Shahazuma da Bet-Shemesh ta kuma ka'asa a Urdun. Duka-duka garuruwa goma sha shida ke nan da kauyukansu. ²³ Waḍannan garuruwa da kauyukansu su ne rabon da kabilar Issakar ta samu, bisa ga iyalansu.

Rabon da kabilar Asher ta samu

²⁴ Kuri'a ta biyar ta fāḍa a kan kabilar Asher, bisa ga iyalansu. ²⁵ Kasarsu gādon su ta haɗa da, Helkat, Hali, Beten, Akshaf, ²⁶ Allammelek, Amad da Mishal. A arewanci kuma iyakar ta taɓa Karmel da Shihor Libnat. ²⁷ Sai ta yi gabas zuwa Bet-Dagon, ta taɓa Zebulun da kuma Kwarin Ifta El, ta wuce arewa zuwa Bet-Emek da Neyiyel, ta wuce Kabul a hagu, ²⁸ ta kai Abdon, Rehob, Hammon da Kana, har zuwa Sidon Babba. ²⁹ Daga nan iyakar ta juya baya zuwa Rama, ta bi ta birnin nan mai katanga na Taya, ta juya ta nufi Hosa, sa'an nan ta ɓulla ta Bahar Rum cikin yankin Akzib, ³⁰ Umma, Afek da Rehob. Garuruwa ashirin da biyu ke nan da kauyukansu. ³¹ Garuruwan nan da kauyukansu su ne gādon da kabilar Asher ta samu bisa ga iyalansu.

Rabon da kabilar Naftali ta samu

³² Kuri'a ta shida ta fāḍa a kan kabilar Naftali, bisa ga iyalansu. ³³ Iyakarsu ta kama daga Helef, daga babban itacen Mamre nan da yake a Za'ananim, ta wuce Adami Nekeb da Yabneyel zuwa Lakkum, ta kuma ka'asa a Urdun. ³⁴ Iyakar kuma ta juya yamma ta cikin Aznot-Tabo ta ɓulla a Hukkok. Ta taɓa Zebulun a kudu, Asher a yamma, da kuma Urdun a gabas.

³⁵ Biranen da suke da katanga su ne Ziddim, Zer, Hammat, Rakkat, Kinneret, ³⁶ Adama, Rama, Hazor, ³⁷ Kedesh, Edireyi, En Hazor, ³⁸ Yiron, Migdal El, Horem, Bet-Anat da Bet-Shemesh. Garuruwa goma sha tara ke nan da kauyukansu.

³⁹ Waƙannan garuruwa da kauyukansu su ne rabon da kabilar Naftali ta samu, bisa ga iyalansu.

Rabon da kabilar Dan ta samu

⁴⁰ Kuri'a ta bakwai ta fāƙa a kan kabilar Dan, bisa ga iyalansu. ⁴¹ Kasarsu ta gādo ta haƙa da, Zora, Eshtawol, Ir Shemesh, ⁴² Shalim, Aiyalon, Ila, ⁴³ Elon, Timna, Ekron, ⁴⁴ Elteke, Gibbeton, Ba'alat, ⁴⁵ Yehud, Bene-Berak, Gat-Rimmon, ⁴⁶ Me Yarkon da Rakkon tare da sashen da yake fuskantar Yaffa.

⁴⁷ (Amma ya zama wa mutanen kabilar Dan da wahala su mallaki kasar da aka ba su gādo, saboda haka sai suka nufi Leshem suka ci su da yaƙi, suka karkashe mutanen wurin, suka mallake ta, suka zauna a ciki. Suka kuma sa wa Leshem, sunan kakansu, wato, Dan.)

⁴⁸ Waƙannan garuruwa da kauyukansu su ne gādon kabilar Dan, bisa ga iyalansu.

Rabon da Yoshuwa ya samu

⁴⁹ Sa'ad da aka gama raba gādon kasar bisa ga kuri'a. Sai Isra'ilawa suka ba Yoshuwa ƙan Nun nasa rabo a cikinsu, ⁵⁰ yadda UBANGIJI ya umarta, suka ba shi garin da ya ce a ba shi, Timnat Serad a kasar tudu ta Efraim. Ya kuma gina garin ya zauna a can.

⁵¹ Waƙannan su ne rabe-raben gādon da Eleyazar firist, Yoshuwa ƙan Nun, da kuma shugabannin kabilan iyalan Isra'ila suka rarraba ta hanyar jefa kuri'a a Shilo a gaban UBANGIJI a ƙofar Tentin Sujada. Da haka suka yi suka gama rarraba kasar.

20

Biranan mafaka

(Kidaya 35.9-15; Maimaitawar Shari'a 19.1-13)

¹ Sai UBANGIJI ya ce wa Yoshuwa, ² "Ka gaya wa Isra'ilawa su keɓe waƙansu birane su zama biranen mafaka kamar yadda na umarce ku ta wurin Musa, ³ domin idan wani ya kashe wani bisa kuskure ba da niyyar yin kisanƙai ba, mutumin zai iya gudu zuwa can yā fake don kada a kashe shi. ⁴ Lokacin da ya gudu zuwa ƙaya daga cikin biranen nan, sai yā tsaya a ƙofar birnin yā gaya wa dattawan wannan birni damuwarsa. Sa'an nan su karɓe shi su ba shi wurin zama a cikin birninsu. ⁵ In mai neman yā kashe shi don ramako ya bi shi zuwa can, ba za su miƙa shi ba domin ba da niyya ya kashe wani ba, kuma ba fushi ne ya sa ya yi kisan ba. ⁶ Zai zauna a wannan birni har sai taron jama'a sun yi masa shari'a, kuma har sai lokacin da babban firist wanda yake aiki a lokacin ya mutu, sa'an nan zai iya koma garinsa na dā."

⁷ Saboda haka suka keɓe Kedesh a Galili a kasar kan tudu ta Naftali, Shekem a kasar kan tudu ta Efraim, da Kiriyat Arba (wato, Hebron) a kasar kan tudu ta Yahuda. ⁸ A hayin Urdun, gabas da Yeriko, suka keɓe Bezer ta jeji a kan tudu a cikin yankin kabilar Ruben, Ramot cikin Gilead a kabilar Gad, da Golan cikin Bashan a kabilar Manasse. ⁹ In wani mutumin Isra'ila ko kuma wani baƙon da yake zama a cikinsu, ya yi kisanƙai cikin kuskure, zai iya gudu zuwa biranen da aka keɓe, ba za a bari mai neman ramako yā kashe shi kafin jama'a su yi masa shari'a ba.

21

Garuruwa domin Lawiyawa

¹ To, a lokacin, sai shugabannin iyalan Lawiyawa suka je wurin Eleyazar firist, Yoshuwa ƙan Nun da kuma shugabannin sauran iyalan kabilu na Isra'ila a ² Shilo cikin Kan'ana, suka ce musu, "UBANGIJI ya yi umarni ta wurin Musa cewa a ba mu garuruwan da za mu zauna a ciki, da wurin kiwo mai kyau don dabbobinmu."

- ³ Saboda haka kamar yadda UBANGIJI ya umarta, sai Isra'ilawa suka ba wa Lawiyawa waƙannan garuruwa da wuraren kiwo daga cikin gādotsu.
- ⁴ Kuri'a ta farko ta fāƙa a kan Kohatawa bisa ga iyalansu. Sai aka ba wa Lawiyawa waƙanda suke 'yan zuriyar Haruna, firist, garuruwa goma sha uku daga kabilan Yahuda, Simeyon da Benyamin.
- ⁵ Sauran Kohatawan kuma aka ba su garuruwa goma daga iyalan kabilar Efraim, Dan da kuma rabi kabilar Manasse.
- ⁶ Aka kuma ba wa zuriyar Gershon garuruwa goma sha uku daga iyalan kabilan Issakar, Asher, Naftali, da kuma rabin kabilar Manasse a Bashan.
- ⁷ Aka ba wa zuriyar Merari bisa ga iyalansu, garuruwa goma sha biyu daga kabilan Ruben, Gad da Zebulun.
- ⁸ Haka Isra'ilawa suka ba wa Lawiyawa waƙannan garuruwa da wuraren kiwo masu kyau, yadda UBANGIJI ya umarta ta wurin Musa.
- ⁹ Daga kabilan Yahuda da Simeyon ne aka ba su waƙannan garuruwan da aka ambata, ¹⁰ (ga garuruwan da aka ba wa zuriyar Haruna waƙanda suke daga iyalan Kohatawa na Lawiyawa, domin kuri'a ta farko ta fāƙa a kansu),
- ¹¹ an ba su, Kiriyat Arba (wato, Hebron), da wurin kiwon da yake kewaye da kasar kan tudu ta Yahuda. (Arba shi ne kakan Anak.) ¹² Amma sai aka ba Kaleb ƙan Yefunne filayen da kuma ƙauyukan da suke kewaye da birnin, su zama nasa. ¹³ Sai aka ba zuriyar Haruna firist, ƙasar Hebron (garin masu neman mafaka don sun yi kisa), da Libna, ¹⁴ da Yattir, da Eshtemowa, ¹⁵ da Holon, da Debir, ¹⁶ da Ayin, da Yutta, da kuma Bet-Shemesh, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa tara ke nan daga kabilun nan biyu, Yahuda da Simeyon.
- ¹⁷ Daga kabilan Benyamin kuwa aka ba su, Gibeyon, Geba, ¹⁸ Anatot da Almon, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa huƙu ke nan.
- ¹⁹ Duka-duka garuruwan firistoci, zuriyar Haruna, su goma sha uku ne tare da wuraren kiwonsu.
- ²⁰ Aka kuma ba wa sauran Kohatawa, iyalan Lawiyawa, garuruwa daga kabilan Efraim.
- ²¹ A kasar kan tudu ta Efraim, aka ba su, Shekem (garin masu neman mafaka don sun yi kisa) da Gezer, ²² Kibzayim da Bet-Horon, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa huƙu ke nan.
- ²³ Haka kuma daga kabilan Dan, aka ba su, Elteke, Gibbeton, ²⁴ Aiyalon da Gat-Rimmon, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa huƙu ke nan.
- ²⁵ Daga rabin kabilan Manasse kuwa aka ba su, Ta'anak da Gat-Rimmon, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa biyu ke nan.
- ²⁶ Dukan garuruwan nan goma tare da wuraren kiwonsu ne aka ba sauran iyalan Kohatawa.
- ²⁷ Aka ba wa zuriyar Gershon, waƙanda suke Lawiyawa, rabo.
- Daga rabin kabilan Manasse, Golan a cikin Bashan (garin masu neman mafaka don sun yi kisa), da Be'eshtera, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa biyu ke nan;
- ²⁸ daga kabilan Issakar kuma aka ba su Kishiyon, Dabrat, ²⁹ Yarmut da En Gannim, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa huƙu ke nan;
- ³⁰ daga kabilan Asher kuwa aka ba su, Mishal, Abdon, ³¹ Helkat da Rehob, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa huƙu ke nan;
- ³² daga kabilan Naftali kuma aka ba su, Kedesh a cikin Galili (garin masu neman mafaka don sun yi kisa), Hammon-Dor da kuma Kartan, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa uku ke nan.

³³ Duka-duka, garuruwan iyalan Gershonawa goma sha uku ne, tare da wuraren kiwonsu.

³⁴ Aka ba wa iyalan Merari (sauran Lawiyawa) garuruwa, daga kabilar Zebulun, wato, Yokneyam, Karta, ³⁵ Dimna da kuma Nahalal, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa huɗu ke nan;

³⁶ daga kabilar Ruben kuma aka ba su, Bezer, Yahza, ³⁷ Kedemot da kuma Mefa'at, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa huɗu ke nan;

³⁸ daga kabilar Gad kuwa aka ba su, Ramot Gilejad (garin masu neman mafaka don sun yi kisa), Mahanayim, ³⁹ Heshbon da kuma Yazer, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa huɗu ke nan.

⁴⁰ Duka-duka garuruwan da aka ba iyalan mutanen Merari, waɗanda su ne sauran Lawiyawa, garuruwa goma sha biyu ne.

⁴¹ Jimillar birane da wurarensu na kiwon da aka ba Lawiyawa daga cikin mallakar jama'ar Isra'ila guda arba'in da takwas ne. ⁴² Dukan garuruwan nan kowannensu yana kewaye da wurin kiwo.

⁴³ UBANGIJI kuwa ya ba Isra'ilawa dukan kasar da ya yi wa kakanninsu alkawari, suka kuwa mallake ta, suka zauna a cikinta. ⁴⁴ UBANGIJI ya ba su hutawa a kowane gefe kamar yadda ya yi wa kakanninsu alkawari, ba ko ɗaya daga cikin abokan gābansu da ya iya cinsu da yaƙi. ⁴⁵ UBANGIJI kuwa ya cika kowane alkawarin alherin da ya yi wa mutanen Isra'ila.

22

Kabilun gabas sun dawo gida

¹ Yoshuwa ya kira mutanen Ruben, mutanen Gad, da rabin kabilar Manasse ² ya ce musu, “Kun yi duk abin da Musa bawan UBANGIJI ya umarta, kun kuma yi mini biyayya cikin dukan umarnan da na ba ku. ³ Dukan waɗannan yawan kwanaki, har zuwa yau, ba ku yashe 'yan'uwanku Isra'ilawa ba, amma kuka kiyaye umarnin da UBANGIJI Allahnku ya ba ku. ⁴ Yanzu da UBANGIJI Allahnku ya ba 'yan'uwanku hutu kamar yadda ya yi alkawari, sai ku koma gidajenku a kasar da Musa bawan UBANGIJI ya ba ku a Urdun. ⁵ Amma ku yi hankali, ku kiyaye umarnai da kuma dokokin da Musa bawan UBANGIJI ya ba ku. Ku ƙaunaci UBANGIJI Allahnku, ku yi tafiya kan hanyarsa, ku yi biyayya da umarnansa, ku riƙe shi sosai, ku bauta masa da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku.”

⁶ Sai Yoshuwa ya sa musu albarka, ya sallame su, suka kuwa tafi gidajensu. ⁷ (Musa ya riga ya ba rabin kabilar Manasse gādo a Bashan; sauran rabin kabilar kuma Yoshuwa ya ba su gādo tare 'yan'uwan su a yammacin hayin Urdun.) Sa'ad da Yoshuwa ya sallame su su tafi gida, ya sa musu albarka, ⁸ ya ce, “Ku koma gidajenku tare da dukiya mai yawa, babban garken dabbobi, azurfa da zinariya, tagulla da ƙarfe, da tufafi masu yawa sosai, sai ku raba ganimar da kuka samu daga abokan gābanku, da 'yan'uwanku.”

⁹ Saboda haka sai mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse, suka bar Isra'ilawa a Shilo cikin Kan'ana don su koma Gilejad, ƙasarsu, wadda suka samu bisa ga umarnin UBANGIJI ta wurin Musa.

¹⁰ Da suka kai Gelilot kusa da Urdun cikin ƙasar Kan'ana, sai mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse suka gina bagade a can, a Urdun. ¹¹ Sa'ad da Isra'ilawa suka ji cewa sun gina bagade a iyakar Kan'ana, a Gelilot kusa da Urdun wajen gefensu na Isra'ilawa, ¹² sai dukan Isra'ilawa suka taru a Shilo don su je su yaƙe su.

¹³ Saboda haka sai Isra'ilawa suka aiki Finehas ɗan Eleyazar, firist, zuwa kasar Gilejad, wurin mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse. ¹⁴ Suka aiki shugabanni guda goma su tafi tare da shi, ɗaya daga kowace kabilar Isra'ila, kowannensu shugaba ne a iyalansa.

¹⁵ Sa'ad da suka je Gilejad, wurin mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse, sai suka ce musu, ¹⁶ “Dukan jama'ar UBANGIJI sun ce yaya za ku juya wa Allah na Isra'ila baya

haka? Yaya za ku daina bin UBANGIJI ku gina wa kanku bagade, ku yi masa tawaye yanzu? ¹⁷ Zunubin da Feyor ya yi bai ishe mu ba ne? Ga shi, har yanzu ba mu gama tsarkakewa daga wannan zunubi ba, ko da yake annoba ta auko wa mutanen UBANGIJI! ¹⁸ Yanzu za ku daina bin UBANGIJI ne?

“In kuka yi wa UBANGIJI tawaye yau, gobe zai yi fushi da dukan mutanen Isra’ila. ¹⁹ Idan kasar mallakarku kazantacciya ce, sai ku haye zuwa kasar UBANGIJI, inda tabanakul yake, mu zauna tare. Amma kada ku yi wa UBANGIJI, ko kuma ku yi mana tawaye ta wurin gina wa kanku bagade wanda ba na UBANGIJI Allahnmu ba. ²⁰ Lokacin da Akan dan Zera ya yi rashin aminci game da kayan da aka keɓe, fushinsa UBANGIJI bai auko a kan mutanen Isra’ila duka ba? Ai, ba shi kaɗai ya mutu don zunubinsa ba.”

²¹ Sai mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse suka amsa wa shugabannin iyalan Isra’ila suka ce, ²² “Maɗaukaki, Allah, UBANGIJI! Maɗaukaki, Allah, UBANGIJI ya sani! In mun yi wannan cikin tawaye ko rashin biyayya ga UBANGIJI ne, kada ku bar mu da rai yau. ²³ Idan mun bar bin UBANGIJI, muka gina wa kanmu bagade don mu miƙa hadayun konawa, ko kuwa hadayun gari, ko kuwa hadayun salama, to, bari UBANGIJI kansa ya sāka mana.

²⁴ “A’a! Mun yi haka ne don tsoro, kada nan gaba ’ya’yanku su ce wa ’ya’yanmu, ‘Me ya haɗa ku da UBANGIJI, Allah na Isra’ila? ²⁵ UBANGIJI ya sa Urdun ya zama iyaka tsakaninmu da ku, ku mutanen Ruben da mutanen Gad! Ba ku da rabo cikin UBANGIJI.’ ’Ya’yanku za su iya sa ’ya’yanmu su daina tsoron UBANGIJI.

²⁶ “Shi ya sa muka ce, ‘Bari mu yi shiri mu gina bagade, amma ba na kona hadayu ko na sadaka ba.’ ²⁷ Sai dai yā zama shaida tsakaninmu da ku, da kuma waɗanda za su zo a baya, cewa za mu yi wa UBANGIJI sujada a wurinsa mai tsarki, za mu miƙa hadayunmu na konawa, hadayu na zumunta. Sa’an nan, nan gaba ’ya’yanku ba za su ce wa ’ya’yanmu, ‘Ba ku da rabo a cikin UBANGIJI ba.’

²⁸ “Muka kuma ce, ‘In har suka ce mana, ko ’ya’yanmu haka, sai mu amsa mu ce ku dubi bagaden da yake daidai da na UBANGIJI wanda iyayenmu suka gina, ba don kona hadayu da kuma yin sadaka ba, sai dai don yā zama shaida tsakaninmu da ku.’

²⁹ “Allah ya sawwaka mana mu tayar wa UBANGIJI mu bar binsa, har mu gina bagade don miƙa hadayu na konawa, da na gari, da na sadaka, ban da bagaden UBANGIJI Allahnmu wanda yake tsaye a gaban tabanakul.”

³⁰ Da Finehas firist, da shugabannin mutanen, shugabannin iyalan Isra’ila, suka ji abin da mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse suka ce, sai suka ji daɗi. ³¹ Sai Finehas dan Eleyazar, firist, ya ce wa mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse, “Yau mun san UBANGIJI yana tare da mu, domin ba ku yi wa UBANGIJI rashin aminci cikin wannan abu ba. Yanzu kun kuɗutar da Isra’ilawa daga hannun UBANGIJI.”

³² Sai Finehas dan Eleyazar, firist, da shugabannin suka koma Kan’ana daga saduwa da mutanen Ruben da mutanen Gad a Gileyad, suka kai wa Isra’ilawa rahoto. ³³ Isra’ilawa suka ji daɗin rahoton da suka ji, suka kuma yi wa Allah yabo. Ba su sāke yin maganar zuwa yaƙi don su rushe kasar da mutanen Ruben da mutanen Gad suke ciki ba.

³⁴ Sai mutanen Ruben da mutanen Gad suka ba wa wannan bagaden sunan, Shaida Tsakaninmu, cewa UBANGIJI Allah ne.

23

Yoshuwa ya yi wa shugabanni bankwana

¹ An daɗe bayan da UBANGIJI ya ba Isra’ilawa hutu daga dukan abokan gāban da suke kewaye da su. Yoshuwa kuwa ya tsufa, shekarunsa sun yi yawa, ² sai ya aika a kira Isra’ilawa duka, dattawansu, shugabanninsu, alkalansu, da manyan ma’aikatansu, ya ce musu, “Na tsufa, shekaruna kuwa sun yi yawa, ³ ku kanku kun ga dukan abubuwan da UBANGIJI Allahnku ya yi da idanunku wa dukan kasashen nan, UBANGIJI Allahnku shi ne wanda ya yi yaƙi dominku. ⁴ Ku tuna yadda na rarraba wa kabilanku kasashen nan su zama naku na gādo, dukan kasashen da suka rage, kasashen da na ci da yaƙi, tsakanin Urdun da Bahar Rum a yamma. ⁵ UBANGIJI Allahnku kansa zai kore su a madadinku. Zai fafare su a gabanku, za ku kuwa mallaki kasarsu, yadda UBANGIJI Allah ya yi muku alkawari.

⁶ “Ku yi farfin hali, ku yi hankali, ku yi biyayya da dukan abin da aka rubuta a cikin Littafin Dokoki na Musa, ba tare da kun juya hagu ko dama ba. ⁷ Kada ku haɗa kai da mutanen nan da suke zama cikinku; ba ruwanku da sunayen allolinsu, kada ku rantse da su. Kada kuwa ku bauta musu ko kuwa ku rusuna musu. ⁸ Sai dai ku riƙe UBANGIJI Allahnku da kyau, yadda kuka yi har zuwa yanzu.

⁹ “UBANGIJI ya kori manyan ƙasashe masu ƙarfi; har wa yau ba wanda ya iya cin ku da yaƙi. ¹⁰ Mutum ɗaya a cikinku ya isa yā sa mutane dubu nasu su gudu, domin UBANGIJI Allahnku yana yaƙi dominku, kamar yadda ya yi alkawari. ¹¹ Saboda haka sai ku kula da kanku sosai, ku ƙaunaci UBANGIJI Allahnku.

¹² “Amma in kuka juya baya kuka zama abokai ga waɗanda suka ragu suke zama a cikinku a ƙasashen nan, har kuka yi auratayya da su, kuka haɗa kai da su, ¹³ ku tabbata cewa UBANGIJI Allahnku ba zai kore muku mutanen ƙasashen nan ba, sai ma su zama muku dutsen tuntube da tarko, za su zama bulala a bayanku, ƙayayyuwa a idanunku, har sai kun hallaka daga wannan ƙasa mai kyau wadda UBANGIJI Allahnku ya ba ku.

¹⁴ “Yanzu na kusa barin fuskar duniyan nan. Kun sani da dukan zuciyarku, da dukan ranku cewa, Ba ko ɗaya daga cikin alkawuran da UBANGIJI Allahnku ya yi, da bai cika ba. Kowane alkawari ya cika; ba ko ɗaya da bai cika ba. ¹⁵ Kamar yadda UBANGIJI Allahnku kuwa ya cika kowane alkawari mai kyau, haka ma ba zai fasa kawo muku bala’in da ya faɗi ba, sai ya hallaka ku daga wannan ƙasa mai kyau da ya ba ku. ¹⁶ In kuka karya alkawarin UBANGIJI Allahnku wanda ya umarce ku, in kuka je kuka bauta wa waɗansu alloli, kuka rusuna musu, fushin UBANGIJI zai sauko a kanku, za ku kuwa hallaka da sauri daga ƙasan nan mai kyau da ya ba ku.”

24

Sabunta alkawari a Shekem

¹ Yoshuwa ya tattara dukan kabilan Isra’ila a Shekem. Ya aika a kira dattawa, shugabanni, alƙalai da manyan ma’aikatan Isra’ila, suka kai kansu gaban Allah.

² Yoshuwa ya ce wa dukan mutanen, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ce, ‘Dā can, kakanninku, Tera mahaifin Ibrahim, da Nahor sun zauna a hayin Kogin Yuferites suka yi wa waɗansu alloli sujada. ³ Amma na ɗauki mahaifinku Ibrahim, daga ƙasar da take can a hayin Kogin Yuferites, na kawo shi ƙasar Kan’ana, na kuma ba shi ‘ya’ya masu yawa. Na ba shi Ishaku, ⁴ ga Ishaku kuwa na ba shi Yaƙub da Isuwa. Na ba Isuwa ƙasar kan tudu ta Seyir, amma Yaƙub da ‘ya’yansa maza suka gangara zuwa Masar.

⁵ “Sai na aiki Musa da Haruna, na aukar wa Masarawa annobai, ta wurin abin da na yi ne na fitar da ku. ⁶ Lokacin da na fitar da iyayenku daga Masar, suka zo teku, sai Masarawa suka fafare su da kekunan yaƙi da dawakai har zuwa Jan Teku. ⁷ Amma suka yi kuka ga UBANGIJI don taimako, ya kuwa sa duhu ya raba tsakaninsu da Masarawa; ya sa teku ya rufe Masarawa. Kun gani da idanunku abin da na yi wa Masarawa, sa’an nan kuka zauna a jeji na tsawon lokaci.

⁸ “Na kawo ku ƙasar Amoriyawa waɗanda suke gabas da Urdun. Suka yi yaƙi da ku, amma na ba da su a hannunku, na hallaka su a gabanku, kuka kuma mallaki ƙasarsu. ⁹ Lokacin da Balak ɗan Ziffor, sarkin Mowab, ya yi shiri yā yaƙi Isra’ila, ya aiki Bala’am ɗan Beyor don yā la’anta ku. ¹⁰ Amma ban saurari Bala’am ba, saboda haka sai ya ma sa muku albarka, na kuɓutar da ku daga hannunsa.

¹¹ “Sai kuka ƙetare Urdun kuka isa Yeriko. Mutanen Yeriko suka yi faɗa da ku, kamar yadda Amoriyawa, Ferizziyawa, Kan’aniyawa, Hittiyawa, Girgashiyawa, Hiwiyawa, da Yebusiyawa suka yi, amma na ba da su a hannunku. ¹² Na aika rina ta kore su a idonku, haka kuma sarakunan Amoriyawan nan. Ba da takobinku ko bakanku ne kuka yi haka ba. ¹³ Na ba ku ƙasar da ba ku yi wata wahala kafin ku samu ba, na ba ku kuma biranen da ba ku gina ba; kuka kuma zauna a cikinsu, kuka ci daga ‘ya’yan itacensu da ‘ya’yan zaitun da ba ku ne kuka shuka ba.’

¹⁴ “Yanzu, sai ku ji tsoron UBANGIJI, ku bauta masa da dukan aminci. Ku zubar da allolin da kakanninku suka yi musu sujada a hayin Kogin Yuferites da kuma a Masar, ku bauta wa UBANGIJI. ¹⁵ Amma in kuka ga ba za ku iya bauta wa UBANGIJI ba, sai ku zaɓa yau wanda za ku bauta masa, ko allolin da kakanninku suka bauta musu a hayin Kogin Yuferites, ko kuma allolin Amoriyawa, waɗanda kuke zama a cikin ƙasarsu. Amma da ni da gidana, UBANGIJI ne za mu bauta wa.”

¹⁶ Sai mutanen suka amsa suka ce, “Allah ya kiyashe mu da rabuwa da UBANGIJI Allahnmu, har a ce mu bauta wa waƙansu alloli! ¹⁷ UBANGIJI Allahnmu ne da kansa ya fitar da iyayenmu daga Masar, daga ƙasar bauta, ya yi manyan abubuwan al’ajabi, a idanunmu. Ya kiyaye mu cikin dukan hanyar da muka bi, da cikin ƙasashen da muka ratsa; ¹⁸ UBANGIJI kuwa ya kore mana dukan Amoriyawa, waƙanda suke zaune a ƙasar. Don haka mu ma za mu bauta wa UBANGIJI, gama shi ne Allahnmu.”

¹⁹ Yoshuwa ya ce wa mutanen, “Ba za ku iya bauta wa UBANGIJI ba gama shi Allah mai tsarki ne; mai kishi kuma. Ba zai gafarta muku zunubin tawaye ba. ²⁰ In kuka juya wa UBANGIJI baya, kuka bauta wa waƙansu alloli, zai juya yā kawo muku bala’i, yā hallaka ku, yā kawo ƙarshenku.”

²¹ Amma mutanen suka ce wa Yoshuwa, “Mu dai! Za mu bauta wa UBANGIJI.”

²² Yoshuwa kuwa ya ce musu, “Ku ne shaidun kanku cewa kun zaɓi ku bauta wa UBANGIJI.”

Suka amsa suka ce, “I, mu ne shaidun kanmu.”

²³ Yoshuwa ya ce musu, “Yanzu sai ku zubar da allolin da suke cikinku, ku miƙa wa UBANGIJI, Allah na Isra’ila zuciyarku.”

²⁴ Mutanen kuma suka ce, “Za mu bauta wa UBANGIJI Allahnmu, mu kuma yi masa biyayya.”

²⁵ A wannan rana Yoshuwa ya yi alkawari saboda mutanen, kuma a can Shekem ya tsara musu ƙa’idodi da dokoki. ²⁶ Yoshuwa kuwa ya rubuta abubuwan nan a cikin Littafin Dokoki na Allah. Sa’an nan ya ɗauki babban dutse ya ajiye a ƙarƙashin itacen oak kusa da tsattsarkan wuri na UBANGIJI.

²⁷ Ya ce wa duka mutanen, “Ku gani! Wannan dutse zai zama mana shaida, ya ji duk maganar da UBANGIJI ya yi mana, zai zama muku shaida in ba ku yi wa Allahnku gaskiya ba.”

An binne Yoshuwa a ƙasar alkawari

²⁸ Sai Yoshuwa ya sallami mutane, kowa ya tafi ƙasar da aka ba shi gādo.

²⁹ Bayan waƙannan abubuwa, Yoshuwa ɗan Nun, bawan UBANGIJI, ya mutu yana da shekaru ɗari da goma. ³⁰ Suka kuma binne shi a ƙasarsa ta gādo, a Timnat Sera a ƙasar kan tudu ta Efraim, arewa da Dutsen Ga’ash.

³¹ Isra’ilawa kuwa sun bauta wa UBANGIJI dukan kwanakin Yoshuwa, da kuma kwanakin dattawan da ya bari, da waƙanda suka ga duk abin da UBANGIJI ya yi wa Isra’ila.

³² Aka kuma binne ƙasusuwan Yusuf da aka kawo daga Masar, a Shekem a wurin da Yaƙub ya saya da azurfa ɗari daga ’ya’yan Hamor, babban Shekem. Wurin ya zama gādon zuriyar Yusuf.

³³ Eleyazar ɗan Haruna, ya mutu aka binne shi a Gibeya, wurin da aka ba ɗansa Finehas a ƙasar kan tudu ta Efraim.

Mahukunta

Isra'ila sun yaƙi sauran Kan'aniyawa

¹ Bayan da Yoshuwa ya rasu, Isra'ilawa suka tambayi UBANGIJI suka ce, “Wane ne zai fara tafiya don yā yaƙi Kan'aniyawa dominmu?”

² Sai UBANGIJI ya ce, “Yahuda zai tafi. Na riga na ba da ƙasar a hannunsu.”

³ Sa'an nan mutane Yahuda suka ce wa mutanen Simeyon “Ku zo tare da mu a yankin da aka ba mu rabon mu don mu yaƙi Kan'aniyawa. Mu ma mu bi ku wurin naku.” Saboda haka mutanen Simeyon suka tafi tare da su.

⁴ Sa'ad da Yahuda ya fāƙa musu, UBANGIJI kuwa ya ba da Kan'aniyawa da Ferizziyawa a hannunsu, suka kuwa kashe mutum dubu goma a Bezek. ⁵ A can suka iske Adoni-Bezek, suka yaƙe shi, suka fatattaki Kan'aniyawa da Ferizziyawa. ⁶ Sai Adoni-Bezek ya gudu, amma suka bi shi suka kama shi, suka yayyanka manyan yatsotsinsa na hannu da na ƙafa.

⁷ Sa'an nan Adoni-Bezek ya ce, “Sarakuna saba'in waƙanda aka yayyanka manyan yatsotsinsu na hannu da na ƙafa, sun yi kalan abinci a ƙarƙashin teburina. Ga shi yanzu Allah ya rama abin da na yi musu.” Suka zo da shi Urushalima, a can kuwa ya mutu.

⁸ Mutanen Yahuda suka yaƙi Urushalima ita ma suka ci ta. Suka karkashe mutanen birnin suka cinna mata wuta.

⁹ Bayan wannan, mutanen Yahuda suka gangara suka yaƙi Kan'aniyawan da suke zaune a ƙasar tudu, Negeb, da gindin tuddai a yammanci. ¹⁰ Suka ci gaba suka yaƙi Kan'aniyawan da suke zaune a Hebron (wadda dā ake kira Kiriyat Arba) suka kuma ci Sheshai, Ahiman da Talmi da yaƙi.

¹¹ Daga nan kuma suka ci gaba suka yaƙi mutanen da suke zaune a Debir (da ake kira a dā Kiriyat Sefer).

¹² Sai Kaleb ya ce, “Duk wanda ya fāƙa wa Kiriyat Sefer ya kuma ci ta da yaƙi, zan ba shi 'yata Aksa yā aura.” ¹³ Sai Otniyel ƙan Kenaz, ƙanen Kaleb ya ci birnin, saboda haka Kaleb ya ba shi 'yarsa Aksa ya aura.

¹⁴ Wata rana da ta zo wurin Otniyel, sai ta zuga shi* yā roƙi mahaifinta fili. Sa'ad da ta sauko daga jakinta, sai Kaleb ya ce mata, “Me zan yi miki?”

¹⁵ Sai ta ce, “Ka yi mini alheri na musamman. Da yake ka ba ni ƙasa a Negeb, to, sai ka ba ni maƙulƙulan ruwa kuma.” Sai Kaleb ya ba ta maƙulƙulan bisa da kuma na ƙasa.

¹⁶ Zuriyar surukin Musa, Keniyawa, suka haura daga Birnin dabino† tare da mutanen Yahuda don su zauna cikin mutanen Hamadan Yahuda a cikin Negeb kusa da Arad.

¹⁷ Sa'an nan mutanen Yahuda suka tafi tare da 'yan'uwansu mutanen Simeyon suka fāƙa wa Kan'aniyawan da suke zaune cikin Zefat, suka kuwa hallaka birnin gaba ƙaya. Saboda haka aka kira wurin Horma.‡ ¹⁸ Mutanen Yahuda kuma suka ci§ Gaza, Ashkelon, da Ekron, kowace birni tare da yankinsa.

¹⁹ UBANGIJI kuwa yana tare da mutane Yahuda. Suka mallaki ƙasar tudu, amma ba su iya suka kori mutanen daga filaye ba, domin suna da keken yaƙin ƙarfe. ²⁰ Yadda Musa ya yi alkawari, sai aka ba Kaleb Hebron, wanda ya kori daga cikinta 'ya'ya maza uku na Anak. ²¹ Ko da yake mutanen Benyamin sun ƙasa su kori Yebusiyawa, waƙanda suke zaune a Urushalima; har yā zuwa yau, Yebusiyawa suna zaune a can tare da mutanen Benyamin.

²² To, gidan Yusuf suka auka wa Betel, UBANGIJI kuwa yana tare da su. ²³ Sa'ad da suka aike mutane don su leƙi asirin Betel (da dā ake kira Luz), ²⁴ 'yan leƙen asirin suka ga wani ya fito daga birnin sai suka ce masa, “Ka nuna mana yadda za mu shiga birnin, mu kuwa za mu yi maka alheri.” ²⁵ Saboda haka ya nuna musu, suka kuwa hallaka birnin, suka bar mutumin da dukan iyalinsa da rai. ²⁶ Sa'an nan ya tafi ƙasar Hittiyawa, inda ya gina birni ya kuma kira shi Luz, haka ake kira birnin har wa yau.

* 1:14 Da Ibraniyanci; Seftuwajin da Bulget Otniyel, ya zuga ta † 1:16 Wato, Yeriko ‡ 1:17 Horma yana nufin hallaka. § 1:18 Da Ibraniyanci; Seftuwajin Yahuda bai ci

²⁷ Amma Manasse ba su kori mutane Bet-Sheyan ko Ta'anak ko Dor ko Ibileyam ko Megiddo tare da kauyukansu ba, gama Kan'aniyawa sun dāge su zauna a wannan ƙasa. ²⁸ Sa'ad da Isra'ila ta yi ƙarfi, sai suka tilasta Kan'aniyawa yin aikin gandu amma ba su kore su gaba ɗaya ba. ²⁹ Haka Efraim ma bai kori Kan'aniyawa da suke zaune a Gezer ba, amma Kan'aniyawa suka ci gaba da zama tare da su. ³⁰ Haka kuma Zebulun bai kori Kan'aniyawa da suke zaune a Kitron da Nahalol, waɗanda suka rage a cikinsu ba; sai dai sun sa su aikin gandu. ³¹ Haka Asher ma bai kori waɗanda suke zama a Akko ko Sidon ko Ahlab ko Akzib ko Helba ko Afik ko kuma Rehob ba, ³² kuma saboda wannan ne mutanen Asher suke zaune cikin mazaunan ƙasar Kan'aniyawa. ³³ Haka kuma Naftali bai kori waɗanda suke zaune a Bet-Shemesh ko Bet-Anat; amma mutanen Naftali su ma suna zama a ciki Kan'aniyawa mazaunan ƙasar, waɗanda suke zaune a Bet-Shemesh da Bet-Anat kuwa suka zama masu yi musu aikin gandu. ³⁴ Amoriyawa suka matsa wa mutanen Dan a ƙasar tudu, ba su yarda musu su gangaro zuwa filaye ba. ³⁵ Su Amoriyawa kuma suka dāge su zauna a Dutsen-Heres, Aiyalon, da Sha'albim. Amma yayinda mutanen Yusuf suka ƙara ƙarfi, sai suka su yin musu aikin gandu. ³⁶ Iyakar Amoriyawa kuwa daga Mashigin Kunama* zuwa Sela da kuma zuwa gaba.

2

Mala'ikan UBANGIJI a Bokim

¹ Mala'ikan UBANGIJI ya haura daga Gilgal zuwa Bokim ya ce, "Na hauru da ku daga Masar zuwa ƙasar da na rantse zan ba wa kakanninku. Na ce, 'Ba zan taɓa tã da yarjejeniyata da ku ba, ² ku kuma kada ku shiga wata yarjejeniya da mazaunan ƙasan nan, sai dai za ku rurrushe bagadansu.' Duk da haka ba ku yi biyayya mini ba. Me ya sa kuka yi haka? ³ Saboda haka ina gaya muku cewa ba zan kore su a gabanku ba; za su zama muku ƙaya, gumakansu kuma za su zama muku tarko."

⁴ Da mala'ikan UBANGIJI ya faɗa wa dukan Isra'ilawa waɗannan abubuwa, sai mutane suka yi kuka mai zafi, ⁵ sai suka sa wa wannan wuri suna, Bokim.* A nan suka miƙa hadaya a gaban UBANGIJI.

Rashin biyayya da shan kayi

⁶ Bayan Yoshuwa ya sallami Isra'ilawa, sai suka tafi don su mallaki ƙasar, kowa da nasa gādon. ⁷ Mutane suka bauta wa UBANGIJI duk tsawon kwanakin Yoshuwa da na dattawan da suka rayu bayansa waɗanda suka ga manyan abubuwan da UBANGIJI ya yi wa Isra'ila.

⁸ Yoshuwa ɗan Nun, bawan UBANGIJI, ya mutu yana da shekara ɗari da goma. ⁹ Aka binne shi a ƙasar gādon, a Timnat Heres† a ƙasar tudu ta Efraim, arewa da Dutsen Ga'ash.

¹⁰ Bayan tsaran nan duka suka rasu, sai wata tsara ta taso wadda ba tã san UBANGIJI ko abin da ya yi wa Isra'ila ba. ¹¹ Sai Isra'ilawa suka yi mugaye abubuwa a gaban UBANGIJI suka kuma bauta Ba'al. ¹² Suka yashe UBANGIJI Allah na kakanninsu, wanda ya fitar da su daga Masar. Suka bi suka kuma bauta alloli dabam-dabam na mutanen da suke kewaye da su. Suka tsokani UBANGIJI ya yi fushi ¹³ domin sun bar shi suka bauta wa Ba'al da Ashtarot. ¹⁴ Cikin fushinsa a kan Isra'ila UBANGIJI ya ba da su ga hannun waɗanda suka kawo musu hari suka washe su. Ya sayar da su ga abokan gābansu da suke kewaye da su, waɗanda ba za su iya yin tsayayya da su ba. ¹⁵ Duk sa'ad da Isra'ila suka fita yaƙi, UBANGIJI yakan yi gāba da su don a ci su a yaƙi, kamar dai yadda ya rantse musu. Suka kuwa shiga wahala ƙwarai.

¹⁶ Sa'an nan UBANGIJI ya naɗa mahukunta,‡ waɗanda suka cece su daga hannun waɗannan musu hari. ¹⁷ Duk da haka ba su saurari mahukuntansu ba amma sai suka shiga ha'inci da waɗansu alloli suka kuma bauta musu. Ba kamar kakanninsu ba, nan da nan suka kauce daga hanyar da kakanninsu suka bi, hanyar biyayya ga umarnan UBANGIJI. ¹⁸ Duk sa'ad da UBANGIJI ya naɗa musu mahukunci, yakan kasance tare da mahukuncin, yã kuma cece su daga hannun abokan gāba, muddin mahukuncin yana a raye; gama UBANGIJI yakan ji tausayinsu yayinda suke gunaguni ƙarƙashin waɗanda suka danne su suke kuma gasa musu azaba. ¹⁹ Amma sa'ad da mahukuncin ya mutu, mutanen suka koma

* 1:36 Da Ibraniyanci Akrabbim * 2:5 Bokim yana nufin masu kuka. † 2:9 An kuma santa kamar Timnat Sera (dubi Yosh 19.50 da Yosh 24.30). ‡ 2:16 Ko kuwa shugabanni; daidai kamar a ayoyi 17-19.

hanyar da ta fi ta kakanninsu muni, sukan bi waɗansu alloli suna bauta musu. Suka ki barin mugun ayyukansu da taurin zuciyarsu.

²⁰ Saboda haka sai UBANGIJI ya fusata da Isra'ila ya ce, “Domin wannan al'umma ta tā da yarjejeniyar da na yi da kakanninsu ba su kuwa saurare ni ba, ²¹ ba zan kara kori wata al'ummar da Yoshuwa ya bari sa'ad da ya rasu ba. ²² Zan yi amfani da su in gwada Isra'ila in ga ko za su bi hanyar UBANGIJI su kuma yi tafiya a cikinta kamar yadda kakanninsu suka yi.” ²³ UBANGIJI ya bar waɗannan al'ummai su kasance; bai kore su nan take ta wurin ba da su a hannun Yoshuwa ba.

3

¹ Waɗannan su ne al'umman da UBANGIJI ya bari don yā gwada duk waɗannan Isra'ilawan da ba su san yaƙi a Kan'ana ba ² (ya yi haka ne domin yā koya wa zuriyar Isra'ilawa waɗanda ba su taɓa yin yaƙi a dā ba), ³ sarakuna biyar na Filistiyawa, dukan Kan'aniyawa, Sidoniyawa, da kuma Hiwiyanan da suke zaune a duwatsun Lebanon daga Dutsen Ba'al-Hermon zuwa Lebo* Hamat. ⁴ An bar su domin su gwada Isra'ilawa a ga ko za su yi biyayya da umarnin UBANGIJI, wanda ya ba wa kakanninsu ta wurin Musa.

⁵ Isra'ilawa suka zauna tare da Kan'aniyawa da Hittiyawa, Amoriyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da kuma Yebusiyawa. ⁶ Suka auri 'ya'yansu mata, su ma suka bar 'ya'yansu maza suka auri 'ya'yansu mata, suka kuma yi wa gumakansu sujada.

Otniyel

⁷ Isra'ilawa suka aikata mugunta a gaban UBANGIJI; suka manta da UBANGIJI Allahnsu suka kuma bauta wa Ba'al da Ashera. ⁸ Fushin UBANGIJI kuwa ya yi kuna a kan Isra'ila har ya sayar da su ga Kushan-Rishatayim sarkin Aram-Naharayim,† a wurinsa ne Isra'ilawa suka zama bayi shekara takwas. ⁹ Amma da suka yi kuka ga UBANGIJI, sai ya tad musu da mai ceto, Otniyel ɗan Kenaz, kanen Kaleb wanda ya cece su. ¹⁰ Ruhun UBANGIJI ya sauko masa, domin yā zama mahukuncin‡ Isra'ila yā kuma je yaƙi. UBANGIJI ya bayar da Kushan-Rishatayim sarkin Aram a hannun Otniyel, ya kuwa sha karfinsa. ¹¹ Saboda haka kasar ta zauna da lafiya shekara arba'in har sai da Otniyel ɗan Kenaz ya rasu.

Ehud

¹² Isra'ilawa suka sāke aikata mugayen ayyuka a gaban UBANGIJI, saboda sun aikata wannan mugunta sai UBANGIJI ya ba wa Eglon sarkin Mowab karfi a kan Isra'ila. ¹³ Da ya sami Ammonawa da Amalekawa suka haɗa hannu tare, sai Eglon ya tafi ya auka wa Isra'ila, suka kwace Birnin Dabino.§ ¹⁴ Isra'ilawa suka zama bayin Eglon sarkin Mowab shekara goma sha takwas.

¹⁵ Isra'ilawa suka sāke yin kuka ga UBANGIJI, ya kuwa ba su mai ceto, Ehud, wani bahago, ɗan Gera daga kabilar Benyamin. Isra'ilawa suka aike shi da haraji wurin Eglon sarkin Mowab. ¹⁶ To, Ehud ya riga ya kera takobi mai kaifi biyu mai tsawo wajen kamu ɗaya da rabi, wanda ya yi ɗamara da shi a cinyarsa ta dama karƙashin rigarsa. ¹⁷ Ya kai wa Eglon sarkin Mowab harajin, wanda yake mai kiba ne. ¹⁸ Bayan Ehud ya ba da harajin, sai ya sallame mutanen da suka ɗauko harajin. ¹⁹ A wajen gumaka* kusa da Gilgal, shi kansa ya juya ya koma ya ce, “Ranka yā daɗe, ina da saƙo na asiri dominka.”

Sarkin ya ce, “Ku ba mu wuri!” Sai dukan fadawansa suka fita.

²⁰ Sai Ehud ya matso yayinda shi kuwa yake zaune shi kaɗai a ɗakin sama mai sanyi a fadansa† ya ce, “Ina da saƙo daga wurin Allah dominka.” Sarki ya tashi daga kujerarsa, ²¹ Ehud ya kai hannun hagnusa, ya zaro takobi daga cinyar kafar damansa ya soki sarki a ciki. ²² Har kotar ma ta shige ciki, takobin kuma ya fito ta bayansa. Ehud bai zare takobin ba, kitse kuwa ya rufe shi. ²³ Sa'an nan Ehud ya fita daga shirayin;‡ ya rufe ƙofar ɗakin saman, ya kuma kulle su.

²⁴ Bayan da ya tafi, bayin sarki suka zo suka tarar duk ƙofofin ɗakin sama suna kulle, suka ce, “Wataƙila yana bayan gari ne a ɗakin ciki.” ²⁵ Suka yi ta jira har suka gaji. Da suka ga dai bai buɗe ƙofar ba, sai suka ɗauki mabuɗi, suka buɗe. Sai ga shugabansu a kasa matacce.

* 3:3 Ko kuwa zuwa mashigi zuwa † 3:8 Wato, Arewancin Mesofotamiya ‡ 3:10 Ko kuwa shugaba § 3:13 Wato, Yeriko

* 3:19 Ko kuwa wurin fashe duwatsu; haka ma a aya 26. † 3:20 Ma'anar wannan magana a Ibraniyanci babu tabbas. ‡ 3:23 Ma'anar kalman nan a Ibraniyanci ba a tabbatar ba.

²⁶ Yayinda suke fama jira, Ehud ya riga ya yi gaba. Ya bi ta wajen gumaka zuwa Seyira. ²⁷ Da ya iso can, sai ya busa kaho a kasar tudu ta Efraim, Isra'ilawa kuma suka gangaro tare da shi daga tuddai, shi kuwa yana jagorarsu.

²⁸ Ya umarce su ya ce, "Ku bi ni, gama UBANGIJI ya ba Mowab abokin gābanku a hannunku." Haka suka gangaro tare da shi suna mallaki mashigin Urdun da ta shiga zuwa Mowab, ba su yarda wani ya haye ba. ²⁹ A lokacin sun kashe mutanen Mowab dubu goma, dukansu jarumawa da masu ji da karki; ba ko daya da ya tsira. ³⁰ A wannan rana aka mai da Mowab bayin Isra'ila, kasar kuwa ta sami zaman lafiya shekara takwas.

Shamgar

³¹ Bayan Ehud, sai Shamgar dan Anat, wanda ya karkashe Filistiyawa dari shida da sandar korar shanun noma, shi ma ya ceci Isra'ila.

4

Debora

¹ Bayan rasuwar Ehud, Isra'ilawa suka sāke aikata mugayen ayyuka a gaban UBANGIJI. ² Saboda haka UBANGIJI ya sayar da su ga Yabin sarkin Kan'ana wanda yake mulki a Hazor. Shugaban mayaƙansa shi ne Sisera, wanda yake zaune a Haroshet Haggoyim. ³ Domin Yabin sarkin Kan'ana yana da kekunan yaƙin karfe dari tara, ya ji wa Isra'ilawa kwarai har shekara ashirin, sai suka yi kuka ga UBANGIJI, don taimako.

⁴ A lokacin Debora annabiya, matar Laffidot ce take bi* da Isra'ila. ⁵ Takan yi zaman shari'a a karkashin Dabinon Debora tsakanin Rama da Betel, a kasar tudu ta Efraim, Isra'ilawa kuwa sukan zo wurinta don tā yi musu shari'a. ⁶ Sai ta aika a kira mata Barak dan Abinowam daga Kedesh a Naftali, ta ce masa, "UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya umarce ka, 'Je ka, ka dauki mutane Naftali da na Zebulun dubu goma tare da kai, ka yi jagoransu zuwa Dutse Tabor. ⁷ Zan jawo Sisera, shugaban mayaƙan Yabin, da keken yaƙinsa da mayaƙansa zuwa Kogin Kishon in ba da su a hannunku.'"

⁸ Barak ya ce, "In kika tafi tare da ni, zan tafi; amma in ba ki zo tare da ni ba, ba zan tafi ba."

⁹ Debora ta ce, "To, shi ke nan, zan tafi tare da kai. Amma saboda yadda ka dauki wannan batun, darajar ba za tā zama taka ba, gama UBANGIJI zai ba da Sisera a hannun mace." Saboda haka Debora ta tafi tare da Barak zuwa Kedesh, ¹⁰ a can Barak ya kira Zebulun da Naftali. Mutum dubu goma suka kuma bi shi, Debora kuma tana tare da shi.

¹¹ To, Heber Bakene ya riga ya bar Keniyawa, zuriyar Hobab, dan'uwan† matar Musa, ya kafa tentinsa wajen babban itace a Za'anannim kusa da Kedesh.

¹² Sa'ad da aka gaya wa Sisera cewa Barak dan Abinowam ya haura zuwa dutsen Tabor, ¹³ sai Sisera ya tattara keken yaƙinsa na karfe dari tara wuri daya da dukan mutanen da suke tare da shi daga Haroshet Haggoyim zuwa Kogin Kishon.

¹⁴ Sa'an nan Debora ta ce wa Barak, "Je ka! Wannan ita ce ranar da UBANGIJI ya ba da Sisera a hannunka. Ba UBANGIJI ya riga ya sha gabanka?" Saboda haka Barak ya gangara zuwa Dutsen Tabor, da mutum dubu goma biye da shi. ¹⁵ Da matsowar Barak, UBANGIJI ya murkushe Sisera da dukan sarakunansa da mayaƙansa da takobi, Sisera kuwa ya gudu da kafa ya bar keken yaƙinsa. ¹⁶ Amma Barak ya bi keken yaƙin da mayaƙan har Haroshet Haggoyim. Aka karkashe dukan mayaƙan Sisera ba ko dayan da ya tsira.

¹⁷ Amma Sisera, ya tsere da kafa zuwa tentin Yayel, matar Heber Bakene, domin suna da abokantaka da Yabin sarkin Hazor da kuma kabilar Heber Bakene.

¹⁸ Yayel ta fito ta taryi Sisera ta ce masa, "Ranka yā daƙe, ka shigo, ka shigo ciki. Kada ka ji tsoro." Saboda haka ya shiga cikin tentinta, sai ta rufe shi da bargo.

¹⁹ Sai ya ce, "Ina rokonki, ki ba ni ruwa in sha, ina jin kishirwa." Sai ta buƙe salkar madara, ta ba shi ya sha, sai ta kuma rufe shi.

²⁰ Ya ce mata, "Ki tsaya a kofar tenti, in wani ya zo ya tambaye ki, 'Akwai wani a nan?' Ki ce masa 'a'a.'"

* 4:4 A al'adance mahukunta † 4:11 Ko kuwa baban

²¹ Amma Yayel, matar Heber, ta ɗauki turken tenti da guduma ta tafi wurinsa da sauri sa'ad da yake barci saboda gajiya. Ta kafa masa turken a gindin kunnensa ta haɗa shi da kasa, har ya mutu.

²² Sai ga Barak mai bin sawun Sisera, Yayel kuwa ta fito don marabtarsa, ta ce, "Shigo, zan nuna maka mutumin da kake nema." Saboda haka ya shiga ciki tare da ita, sai ga Sisera kwance da turken a gindin kunnensa, matacce.

²³ A ranar Allah ya yi kaca-kaca da Yabin, sarkin Kan'ana a gaban Isra'ila. ²⁴ Isra'ilawa kuwa suka kara karfi gāba da Yabin, sarkin Kan'aniyawa, har suka hallaka shi.

5

Wakar Debora

¹ A wannan rana ce Debora da Barak ɗan Abinowam suka rera wannan waka.

² "Sa'ad da 'ya'yan sarki a Isra'ila suka yi jagora,
sa'ad da mutane suka niyya su ba da kansu,
suna yabon UBANGIJI!

³ "Ya sarakuna, ku ji! Ku saurara, ku masu mulki!
Zan yi waka ga UBANGIJI, zan yi waka;
zan yi kaɗe-kaɗe ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila.

⁴ "Ya UBANGIJI, sa'ad da ka bar Seyir,
sa'ad da ka yi tafiya daga kasar Edom,
kasa ta girgiza, sammai suka zubo,
gizagizai sun zubo da ruwa.

⁵ Duwatsu suka girgizu a gaban UBANGIJI, Wannan na Sinai,
a gaban UBANGIJI, Allah na Isra'ila.

⁶ "A zamanin Shamgar ɗan Anat,
a zamanin Yayel, an yashe dukan hanyoyi;
matafiye suka bi hanyoyin da suka yi kona-kona.

⁷ Rayuwar kauye* a Isra'ila ta daina,
ta daina sai da ni, Debora, na taso,
na taso mahaifiya a Isra'ila.

⁸ Sa'ad da suka zaɓi sababbin alloli,
sai ga yaki a kofofin birnin,
ba a kuwa ga garkuwa ko māshi
a cikin mutum dubu arba'in a Isra'ila ba.

⁹ Zuciyata tana tare da 'ya'yan sarakunan Isra'ila,
tare da masu niyyar ba da kansu da yardan rai cikin mutane.
Yabo ya tabbata ga UBANGIJI!

¹⁰ "Ku da kuke hawan fararen jakuna,
kuna zama a sirdin barguna,
da ku da kuke tafiya a kan hanya,
ku kula ¹¹ da muryoyin mawaƙa a wuraren ruwaye.
Suna faɗi ayyukan adalcin UBANGIJI,
ayyukan adalcin mayakansa a Isra'ila.

"Sa'an nan mutanen UBANGIJI
suka gangara zuwa kofofin birni.

* 5:7 Ko kuwa Jarumawa

12 ‘Ki farka, ki farka, Debora!
Ki farka, ki farka, ki tā da waƙa!
Ka farka, ya Barak!

Ka ta sa kamammunka gaba, ya ɗan Abinowam.’

13 “Sa’an nan waƙanda aka bari
suka sauko zuwa wajen shugabanni;
mutane na UBANGIJI
suka zo wurina tare da masu ƙarfi.

14 Waƙansu suka zo daga Efraim, waƙanda ainihinsu daga Amalek ne;
Benyamin yana tare da mutanen da suka bi ka.

Daga Makir, shugabannin sojoji suka gangaro,
daga Zebulun waƙanda suke riƙe da sandan komanda suka fito.

15 ‘Ya’yan sarautar Issakar suna tare da Debora;
I, Issakar yana tare da Barak,
yana binsa a guje zuwa kwari.

A yankunan Ruben
aka kuma bincike zuciya sosai.

16 Don me kuka tsaya a wutar sansani
don ku ji makiyaya suna kiran garkuna?

A yankunan Ruben
aka yi bincike zuciya sosai.

17 Gileyad ya tsaya gaban Urdun.

Kai kuma Dan, don me ka ka yi ta zama a wajen jiragen ruwa?

Asher ya ci gaba da kasance a bakin teku
ya kasance a wuraren zamansa.

18 Mutanen Zebulun sun kasai da rayukansu;
haka ma Naftali a bakin dāgā.

19 “Sarakuna suka zo, suka yi yaƙi;
sarakunan Kan’ana sun yi yaƙi
a Ta’anak a gefen ruwan Megiddo,
amma ba su ɗauki azurfa, ko ganima ba.

20 Daga sama taurari suka yi faɗa,
daga bakin tekuna suka yi yaƙi da Sisera.

21 Kogin Kishon ya kwashe su,
tsohon kogi, kogin Kishon.
Ci gaba raina; ka ƙarfafa!

22 Sa’an nan kofatan dawakai suka ƙwaƙula,
suna sukuwa, haka dawakansa masu ƙarfi suke tafiya.

23 Mala’ikan UBANGIJI ya ce, ‘Ka la’anci Meroz.’

‘Ka la’anci mutanensa sosai,
domin ba su kawo wa UBANGIJI taimako ba,
su kawo wa UBANGIJI taimako a kan masu ƙarfi ba.’

24 “Mafi albarka a ciki mata ta zama Yayel
matar Heber Bakene,
mafi albarka na mata masu zama a alfarma.

25 Ya nemi ruwa, ta kuwa ta ba shi madara;
a ƙwaryar da ta dace da sarakuna ta kawo masa kindirmo.

26 Hannunta ya ɗauki turken tenti,
da hannunta na dama ta ɗauko guduma.

Ta bugi Sisera, ta ragargaza kansa,
ta ragargaza ta huda kunnensa.

²⁷ A kafafunta ya fāḍi,
ya fāḍi; a can ya kwanta.

A kafafunta ya fāḍi, ya fāḍi;
a can ya fāḍi, matacce.

²⁸ “Ta taga mahaifiyar Sisera ta leka;
a bayan madogarar kofa ta yi ta ihu,

‘Me ya sa keken yakinsa ta daɗe ba tā dawo ba?’

Me ya sa dawakan keken yakinsa ba su dawo da wuri ba?’

²⁹ Mafi hikima cikin ’yan matanta suka amsa mata,
tabbatacce, ta ci gaba ta ce wa kanta,

³⁰ ‘Ba nema suke su raba ganima ba,
yarinya guda ko biyu wa kowane mutum,
riguna masu launi a matsayin ganima don Sisera,
riguna masu ado,
riguna masu ado sosai don wuyata,

dukan wannan a matsayin ganima?’

³¹ “Ta haka bari dukan abokan gābanka su hallaka, ya UBANGIJI!

Amma bari waɗanda suke kaunarka su zama kamar rana
sa’ad da ta fito da karfinta.”

Sa’an nan kasar ta sami zaman lafiya shekara arba’in.

6

Gideyon

¹ Isra’ilawa suka sāke yin mugayen ayyuka a gaban UBANGIJI, sai ya ba da su ga Midiyawa shekara bakwai. ² Da Midiyawa suka matsa musu sosai, sai Isra’ilawa suka yi wa kansu mafakai a rammukan duwatsu, kogona da kuma mafaka. ³ Duk lokacin da Isra’ilawa suka yi shuka sai Midiyawa da Amalekawa da waɗansu mutane daga gabashi sukan kai musu hari. ⁴ Sukan yi sansani a kasar sun lalatar da hatsi har zuwa Gaza kuma ba sa barin wani abu mai rai wa Isra’ila, ko tumaki ko shanu ko jakuna. ⁵ Sukan zo da dabbobinsu da tentinsu kamar tarin fāri. Yana da wuya a kidaya yawan mutanen da kuma rakumansu; sukan mamaye kasar don su lalatar da ita. ⁶ Midiyawa suka talauce Isra’ilawa kwarai, har ya sa suka yi kuka ga UBANGIJI don taimako.

⁷ Sa’ad da Isra’ilawa suka yi kuka ga UBANGIJI saboda Midiyawa, ⁸ sai ya aika musu da annabi, wanda ya ce, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ce na fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta. ⁹ Na kwace ku daga ikon Masarawa da kuma daga dukan hannuwan masu danniya. Na kore su a gabanku na kuma ba ku kasarsu. ¹⁰ Na ce muku, ‘Ni ne UBANGIJI Allahnku; kada ku bauta allolin Amoriyawa, waɗanda kuke zama a kasarsu.’ Amma ba ku saurare ni ba.”

¹¹ Sai mala’ikan UBANGIJI ya zo ya zauna a karfashin itacen oak a Ofra na Yowash mutumin Abiyezer, inda ɗansa Gideyon yake sussukar alkama a wurin matsin inabi don yā boye daga Midiyawa.

¹² Sa’ad da mala’ikan UBANGIJI ya bayyana wa Gideyon, sai ya ce masa, “UBANGIJI yana tare da kai, jarumi.”

¹³ Gideyon ya ce, “Ranka yā daɗe, in UBANGIJI yana tare da mu, me ya sa waɗannan abubuwa suka faru da mu? Ina dukan abubuwan al’ajabinsa waɗanda kakanninmu suka gaya mana game su sa’ad da suka ce, ‘Ashe, ba UBANGIJI ne ya fitar da mu daga Masar ba?’ Amma yanzu UBANGIJI ya rabu da mu ya kuma sa mu hannun Midiyawa.”

¹⁴ Sai UBANGIJI ya juya wajensa ya ce, “Ka je da karfin da kake da shi ka ceci Isra’ila daga hannun Midiyawa. Ba Ni ne nake aikan ka ba?”

¹⁵ Gideyon ya ce, “Amma UBANGIJI,* yaya zan iya ceci Isra’ila? Kabilata ce marar karfi duka a Manasse, kuma ni ne karami a iyalina.”

¹⁶ UBANGIJI ya ce, “Zan kasance tare da kai, za ka kuwa fatattake dukan Midiyawa gaba dƙaya.”

¹⁷ Gideyon ya ce, “In lalle na sami tagomashi a gabanka, to, ka ba ni wata alamar da ta nuna lalle kai kake magana da ni. ¹⁸ Ina roƙonka ka dakata har in komo in kawo maka hadayata in ajiye a gabanka.”

Sai UBANGIJI ya ce, “Zan jira har ka dawo.”

¹⁹ Sai Gideyon ya shiga ciki, ya gyara ’yar akuya ya dafa, da garin efa ya yi burodi marar yisti. Da ya sa naman a kwando, romon kuma a tukunya, sai ya fito da su waje ya miƙa masa su a karkashin itacen oak.

²⁰ Mala’ikan Allah ya ce masa, “Ka dƙauko naman da burodi marar yisti ka sa su a kan wannan dutse, ka zuba romon a kai.” Gideyon kuwa ya yi haka. ²¹ Da kan sandan da yake a hannunsa, mala’ikan UBANGIJI ya taƙa naman da burodi marar yistin. Sai wuta ta fito daga dutsen ta cinye naman da burocin. Mala’ikan kuwa ya ɓace. ²² Sa’ad da Gideyon ya gane mala’ikan UBANGIJI ne, sai ya ce, “Ya UBANGIJI Mai Iko Duka! Na ga mala’ikan UBANGIJI ido da ido.”

²³ Amma UBANGIJI ya ce masa, “Salama! Kada ka ji tsoro, ba za ka mutu ba.”

²⁴ Saboda haka Gideyon ya gina wa UBANGIJI bagade a can, ya kuma kira shi, UBANGIJI Salama ne. Har wa yau bagaden yana a Ofra ta mutanen Abiyezer.

²⁵ A wannan dare UBANGIJI ya ce masa, “Ka dƙauki bijimi na biyu daga garken mahaifinka, wannan mai shekara bakwai.† Ka rushe bagaden mahaifinka na Ba’al ka sare ginshikin Ashera‡ kusa da ita. ²⁶ Sa’an nan ka gina bagade irin§ da ya dace wa UBANGIJI Allahnka a kan wannan tudu. Ka yi amfani da itacen katakon ginshikin Ashera da ka sare, ka miƙa bijiman nan biyu hadaya ta ƙonawa.”

²⁷ Saboda haka Gideyon ya dƙebi bayinsa bakwai ya yi yadda UBANGIJI ya ce masa. Amma saboda yana tsoron iyalinsa da mutanen gari, ya yi haka da dare a maimako da rana.

²⁸ Da safe sa’ad da mutanen garin suka tashi, sai suka tarar an rushe bagaden Ba’al, tare da ginshikin Ashera da yake kusa da shi, duk an sare, bijimi na biyu kuma aka miƙa hadaya a kan sabon bagaden!

²⁹ Sai suka tambayi junansu, “Wa ya yi wannan?”

Sa’ad da suka bincika a hankali, sai aka faɗa musu, “Gideyon dƙan Yowash ne ya yi haka.”

³⁰ Mutanen garin suka ce wa Yowash, “Ka kawo mana dƙanka. Dole yã mutu, domin ya rushe bagaden Ba’al, ya sare ginshikin Asheran da yake tsaye kusa da shi.”

³¹ Amma Yowash ya ce wa taron da suka tayar masa, “Za ku yi hamayya domin Ba’al ne? Kuna ƙoƙari ku cece shi ne? Duk wanda ya yi faɗa saboda shi za a kashe shi kafin safe. In lalle Ba’al allah ne, zai ƙare kansa sa’ad da wani ya rushe bagadensa.” ³² Saboda haka a ranar suka kira Gideyon, “Yerub-Ba’al,”* suna cewa, “Bari Ba’al ya yi hamayya da shi,” domin ya rushe bagaden Ba’al.

³³ To, dukan Midiyawa, Amalekawa da sauran mutanen gabashi suka haɗa karfi suka ketare Urdun suka kafa sansani a Kwarin Yezireyel. ³⁴ Sa’an nan Ruhun UBANGIJI ya sauko wa Gideyon, ya kuma busa ƙaho, ya kira mutanen Abiyezer su bi shi. ³⁵ Ya aika manzanni ko’ina a Manasse, yana kiransu su kintsa, haka ma Asher, Zebulun da Naftali, ta haka su ma suka haura su sadu da su.

³⁶ Gideyon ya cewa Allah, “In za ka ceci Isra’ila ta hannuna yadda ka yi alƙawari, ³⁷ to, zan shimfiɗa ulu a masussuka, inda safe akwai raɓa a kan ulun kaɗai, ƙasa kuwa a bushe, to, zan san cewa za ka ceci Isra’ila ta hannuna, yadda ka ce.” ³⁸ Abin da faru ke nan. Gideyon ya tashi da sassafe kashegari, ya matse ulun ya kakkabe raɓar, ruwan ya cika ƙwarya.

³⁹ Sa’an nan Gideyon ya ce wa Allah, “Kada ka yi fushi da ni. Bari in ƙara yin wani gwaji kuma da ulun. A wannan lokaci ka sa ulun yã bushe, ƙasar kuma ta rufu da raɓa.” ⁴⁰ A wannan dare Allah ya yi haka. Ulun ne kaɗai yake a bushe, amma dukan ƙasar ta jiƙe da raɓa.

7

Gideyon ya ci Midiyawa da yaki

* 6:15 Ko kuwa Ranka yã daɗe † 6:25 Ko kuwa Ka dƙauki balagaggen bijimi wanda ya yi girma daga garken mahaifinka ‡ 6:25 Wato, alamar alliya Ashera; a nan da kuma ko’ina a Mahukunta § 6:26 Ko kuwa ka gina da jerin duwatsu

* 6:32 Yerub-Baal yana nufin bari Ba’al ya yi hamayya.

¹ Kashegari da sassafe, Yerub-Ba'al (wato, Gideyon) da dukan mutanensa suka kafa sansani a maɓulɓulan Harod. Sansanin Midiyawa kuma yana arewa da su a kwari kusa da tudu na More.

² Sai UBANGIJI ya ce wa Gideyon, "Mutanen da kake da su sun yi mini yawa da zan ba da Midiyawa a hannunsu. Don kada Isra'ila tā yi mini fahariya cewa karfinta ne ya cece su, ³ ka yi shela ga mutane yanzu cewa, 'Duk wanda ya yi rawan jiki don tsoro, sai yā juya yā bar Dutsen Gileyad.'" Saboda haka mutum dubu ashirin da biyu suka koma, sai mutum dubu goma suka rage.

⁴ Amma UBANGIJI ya ce wa Gideyon, "Har yanzu mutanen sun yi yawa. Ka kai cikin ruwa, in kuma tankaɗe maka su a can. In na ce, 'Wannan zai tafi da kai,' to, zai tafi; amma in na ce, 'Wannan ba zai tafi da kai ba,' to, ba zai tafi ba."

⁵ Saboda haka Gideyon ya kai mutanen cikin ruwa. A can UBANGIJI ya ce masa, "Ka ware waɗanda suka tanɗi ruwa kamar kare daga waɗanda suka durkusa suka sha ruwan." ⁶ Mutum ɗari uku sun tanɗi ruwa, dukan sauran kuwa suka durkusa suka sha ruwan.

⁷ Sai UBANGIJI ya ce wa Gideyon, "Da mutum ɗari uku ɗin nan da suka tanɗi ruwa, zan cece ka in kuma ba da Midiyawa a hannuwanku. Ka bar sauran mutane su tafi kowa zuwa wurinsa." ⁸ Saboda haka Gideyon ya mai da sauran Isra'ilawa zuwa tentinsu amma ya riƙe mutum ɗari uku waɗanda suka karɓi guzuri da ƙahonin sauran.

To, sansanin Midiyawa yana ƙasa da su a kwarin. ⁹ A daren nan UBANGIJI ya ce wa Gideyon, "Tashi ka tafi sansaninsu domin zan ba da su a hannuwanka. ¹⁰ In kana tsoron faɗa musu, sai ka tafi da bawanka Fura ¹¹ ka kuma saurari abin da suke faɗi. Bayan haka za ka sami ƙarfin hali ka auka musu." Saboda haka sai ya tafi tare da Fura bawansa zuwa sansanin. ¹² Midiyawa, Amalekawa da dukan sauran mutane gabashi suka yi sansani a kwari, kamar fāra. Raƙumansu kuma kamar yashi a bakin teku don sun wuce kirge.

¹³ Gideyon ya iso daidai wani yana faɗa wa wani aboki mafarkinsa, yana cewa, "Na yi mafarki, na ga dunkule burocin sha'ir ya faɗo a tsakiyar sansanin Midiyawa. Ya bugi tentin da ƙarfin da ya sa tenti ta kife a ƙasa."

¹⁴ Abokinsa ya ce, "Ai wannan ba wani abu ba ne fiye da takobin Gideyon ɗan Yowash, mutumin Isra'ila. Allah ya ba da Midiyawa da dukan sansani a hannuwansa."

¹⁵ Da Gideyon ya ji mafarkin da fassararsa, sai ya yi wa Allah sujada. Ya koma sansanin Isra'ila ya yi kira da ƙarfi ya ce, "Ku tashi! UBANGIJI ya ba da sansanin Midiyawa a hannuwanku." ¹⁶ Ya raba mutum ɗari uku ɗin kashi uku, ya ba kowannensu ƙaho da tulu da acibalbal a ciki.

¹⁷ Ya ce musu, "Ku dube ni, ku bi abin da na yi. Sa'ad da na kai sansanin, ku yi daidai abin da na yi. ¹⁸ Sa'ad da ni da dukan waɗanda suke tare da ni muka busa ƙahoninmu, to, ko'ina a kewayen sansanin sai ku busa naku ku kuma yi ihu, ku ce, 'Don UBANGIJI da kuma domin Gideyon.'"

¹⁹ Gideyon da mutum ɗari da suke tare da shi suka kai sansanin da tsakar dare bayan an sauya matsara. Suka busa ƙahoninsu, suka farfashe tulunansu da suke hannuwansu. ²⁰ Kungiyoyi uku ɗin nan suka busa ƙahonin, suka fasa tuluna. Suka ɗauki acibalbal a hannuwansu na hagu da ƙahonin busawa a hannuwansu na dama, sai suka yi ihu, "Takobi don UBANGIJI da kuma don Gideyon!" ²¹ Yayinda kowannensu ya tsaya a inda yake kewaye da sansanin, dukan Midiyawa suka fito da gudu, suna kuka yayinda suke gudu.

²² Sa'ad da aka busa ƙahonin nan ɗari uku sai UBANGIJI ya sa Midiyawa suka yi ta saran juna. Mayaƙan suka gudu zuwa Bet-Shitta wajen Zerera har zuwa yankin Abel-Mehola kusa da Tabbat.

²³ Aka kira dukan Isra'ilawa daga Naftali, Asher da dukan Manasse, suka kuwa fatattaki Midiyawa.

²⁴ Gideyon ya aiki manzanni zuwa dukan ƙasar tudu ta Efraim cewa, "Ku gangaro ku yaƙi Midiyawa ku ƙwace ruwan Urdun gaba da su har zuwa Bet-Bara."

Saboda haka aka kira dukan mutanen Efraim suka ƙwace ruwan Urdun har zuwa Bet-Bara. ²⁵ Suka kuma kama shugabannin biyu na Midiyawa, Oreb da Zeyib suka kashe Oreb a dutsen Oreb, Zeyib kuma a wurin matsin ruwa inabin Zeyib. Suka fatattaki Midiyawa suka kawo kawunan Oreb da Zeba wurin Gideyon, wanda yake kusa da Urdun.

¹ To, mutanen Efraim suka ce wa Gideyon, “Me ya sa ka yi mana haka? Me ya sa ba ka kira mu lokacin da ka tafi yaƙi da Midiyawa ba?” Suka zarge shi sosai.

² Amma ya ce musu, “Me na yi da za a iya kwatanta da abin da kuka yi? Ashe, kalar inabin da Efraim ta yi bai fi dukan girbin inabin da Abiyezer suka yi ba? ³ Allah ya ba da Oreb da Zeyib, shugabannin Midiyawa a hannuwanku. Me na yi da ya fi naku? Da ya faɗi haka sai hankalinsu ya kwanta.”

⁴ Gideyon da mutanensa ɗari uku, sun gaji, duk da haka suka yi ta fafarar, suka zo Urdun suka haye shi. ⁵ Ya ce wa mutanen Sukkot, “Ku ba wa mutanena burodi; sun gaji, har yanzu ina fafarar Zeba da Zalmunna, sarakunan Midiyawa.”

⁶ Amma shugabannin Sukkot suka ce, “Ka kama Zeba da Zalmunna ko ne? Don me za mu ba wa mayaƙanka burodi?”

⁷ Sai Gideyon ya ce, “Haka ko? To, sa’ad da UBANGIJI ya ba da Zeba da Zalmunna a hannuna, zan tsattsaga jikinku da kayayyuwan jeji.”

⁸ Daga nan ya wuce zuwa Fenuwel ya yi irin roƙon nan, amma suka amsa yadda mutanen Sukkot suka yi. ⁹ Saboda haka sai ya ce wa mutanen Fenuwel, “Sa’ad da na dawo da nasara zan rushe wannan hasumiya.”

¹⁰ To, Zeba da Zalmunna suna a Karkor da mayaƙa wajen dubu goma sha biyar, abin da ya rage ke nan na mayaƙan gabashi; mayaƙa masu takobi dubu ɗari da ashirin ne suka mutu. ¹¹ Gideyon ya haura ta hanyar makiyaya, gabas da Noba, da kuma Yogbeha, ya faɗa wa mayaƙan ta yadda ba su zata ba. ¹² Zeba da Zalmunna, sarakunan biyu na Midiyawa suka tsere, amma ya bi su ya kama, ya fatattaki dukan mayaƙansu.

¹³ Sa’an nan Gideyon ɗan Yowash ya komo daga yaƙi ta Hanyar Heres. ¹⁴ Ya kama wani saurayin Sukkot ya tambaye shi, saurayin kuwa ya rubuta masa dukan sunayen shugabanni saba’in da bakwai na Sukkot, da dattawan garin. ¹⁵ Sa’an nan Gideyon ya zo ya ce wa mutanen Sukkot, “To, ga Zeba da Zalmunna, waɗanda kuka yi mini ba’a kuna cewa, ‘Ka kama Zeba da Zalmunna ko ne? Me zai sa mu ba mutanenka da suka gaji burodi?’” ¹⁶ Ya kwashe dattawan garin ya koya wa mutanen Sukkot hankali ta wurin hukunta su da kayayyuwan hamada. ¹⁷ Ya rushe hasumiyar Fenuwel ya kuma karkashe mutanen garin.

¹⁸ Sa’an nan ya ce wa Zeba da Zalmunna, “Waɗanne irin mutane ne kuka karkashe a Tabor.”

Suka ce, “Mutane kamar ka ne kowane kamar ɗan sarki.”

¹⁹ Gideyon ya ce, “Waɗannan ’yan’uwana ne, ’ya’yan mahaifiyata. Muddin UBANGIJI yana a raye, da a ce kun bar su da rai, da ba zan kashe ku ba.” ²⁰ Da ya juya wajen Yeter, ɗan farinsa, sai ya ce, “Ka kashe su!” Amma Yeter bai zāre takobinsa ba, domin shi yaro ne kawai kuma yana tsoro.

²¹ Zeba da Zalmunna suka ce masa, “Zo, ka yi da kanka. ‘Yadda mutum yake haka ƙarfinsa.’” Ta haka Gideyon ya matso gaba ya kashe su, ya ɗauki kayan ado daga wuyar rakumansu.

Efod na Gideyon

²² Isra’ilawa suka ce wa Gideyon, “Ka yi mulkinmu, kai, ɗanka da jikanka, domin ka cece mu daga hannun Midiyawa.”

²³ Amma Gideyon ya ce musu, “Ni, ko ɗana, ba za mu yi mulkinku ba. UBANGIJI ne zai yi mulkinku.”

²⁴ Kuma ya ce, “Ina da roƙo guda ɗaya, cewa kowannenkun ya ba ni ’yan kunne daga rabon ganima.” (Al’adar mutanen Ishmayel ce su sa ’yan kunnen zinariya.)

²⁵ Suka ce, “Za mu yi farin cikin ba ka su.” Saboda haka suka shimfiɗa mayafi, kowanne ya sa ɗan kunne ɗaya daga ganimar. ²⁶ Nauyin ’yan kunnen zinariyar ya kai shekel ɗari goma sha bakwai, ban da kayan ado, abin wuya da tufafin shunayya waɗanda sarakuna Midiyawa suke sawa ko sarƙoƙin da suke wuyar rakumansu. ²⁷ Gideyon ya efod da zinariyar, wanda ya ajiye a Ofra, garinsa. Dukan Isra’ila suka shiga yin karuwanci ta wurin yin sujada a can, ya kuwa zama wa Gideyon da dukan iyalinsa tarko.

Rasuwar Gideyon

²⁸ Da haka Isra’ilawa suka mallaki Midiyawa ba su kuma sāke tā da kai ba. A zamanin Gideyon ƙasar ta sami zaman lafiya har shekara arba’in.

²⁹ Yerub-Ba'al dan Yowash ya koma gida don ya zauna. ³⁰ Yana da 'ya'ya saba'in maza da ya haifa, gama yana da mata da yawa. ³¹ Yana kuma da kwarkwara wadda take Shekem, ita ma ta haifa masa da wanda ya ba shi suna Abimelek. ³² Gideyon dan Yowash ya rasu da kyakkyawan tsufa aka kuma binne shi a kabarin Yowash mahaifinsa a Ofra na mutanen Abiyezer.

³³ Ba a daƙe da rasuwar Gideyon ba, sai Isra'ila ta saƙe shiga karuwanci suna bauta wa Ba'al. Suka kafa Ba'al-Berit ya zama musu allahnsu ba kuma ³⁴ tuna da UBANGIJI Allahnsu, wanda ya cece su daga hannuwan abokan gaƙansu a kowane gefe ba. ³⁵ Suka kaƙsa nuna alheri ga gidan Yerub-Ba'al (wato, Gideyon) saboda abubuwa masu alherin da ya yi musu.

9

Abimelek

¹ Abimelek dan Yerub-Ba'al ya tafi Shekem wurin 'yan'uwan mahaifiyarsa, ya ce musu da kuma dukan dangin mahaifiyarsa, ² "Ku tambayi 'yan kasar Shekem, 'Wanne ya fi muku, a sa dukan 'ya'yan Yerub-Ba'al saba'in maza su yi mulkinku, ko dai mutum guda kawai ya yi mulkinku?' Ku tuna, ni jininku ne."

³ Sa'ad da 'yan'uwan suka mayar wa 'yan kasar Shekem wannan, sai suka goyi bayan Abimelek, gama sun ce, "Shi dan'uwanmu ne." ⁴ Suka ba shi shekel saba'in na azurfa daga haikalin Ba'al-Berit, Abimelek kuwa ya yi amfani da shi ya yi hayar 'yan tauri waƙanda suka zama masu binsa. ⁵ Sai ya tafi gidan mahaifinsa a Ofra kuma a dutse guda ya kashe 'yan'uwansa, 'ya'yan Yerub-Ba'al. Amma Yotam, autan dan Yerub-Ba'al ya tsira ta wurin buya. ⁶ Sa'an nan duka 'yan kasar Shekem da Bet Millo suka taru kusa da babban itacen wajen ginshiki a Shekem don a naƙa Abimelek sarki.

⁷ Sa'ad da aka gaya wa Yotam wannan, sai ya hau Dutsen Gerizim ya yi kira da ƙarfi ya ce, "Ku saurare ni, 'yan kasar Shekem, don Allah ya saurare ku. ⁸ Wata rana itatuwa suka fita don su naƙa wa kansu sarki. Suka ce wa itacen zaitun, 'Ka zama sarkinmu.'

⁹ "Amma itacen zaitun ya ce, 'In bar mai nawa, wanda da shi ake girmama alloli da mutane, don in zo in yi ta fama da itatuwa?'

¹⁰ "Biye da wannan, sai itatuwan suka ce wa itacen baure, 'Zo ka zama sarkinmu.'

¹¹ "Amma itacen bauren ya ce, 'In bar kyawawan 'ya'yana da zaƙinsu, in zo in yi ta fama da itatuwa?'

¹² "Sa'an nan itatuwan suka ce wa kuringar inabi, 'Ki zo ki zama sarkinmu.'

¹³ "Amma kuringar ta ce, 'In bar ruwan inabina, wanda yake faranta zuciyar alloli da mutane, in zo in yi fama da itatuwa?'

¹⁴ "A ƙarshe sai dukan itatuwa suka ce wa itacen ƙaya, 'Ka zo ka zama sarkinmu.'

¹⁵ "Itacen ƙaya ya ce wa itatuwan, 'In da gaske ne kuke so ku naƙa ni sarkinku, ku zo ku sha inuwana; in ba haka ba, bari wuta ta fito daga itacen ƙaya ta cinye itacen al'ul na Lebanon!'

¹⁶ "To, da a ce kun yi abin bangirma da aniya mai kyau sa'ad da kuka naƙa Abimelek sarki, da kun nuna wa Yerub-Ba'al da iyalinsa ladabi, da kuma kun yi masa abin da ya cancanci shi, ¹⁷ a yi tunani cewa mahaifina ya yi yaƙi saboda ku, ya yi kasai da ransa don ya cece ku daga hannun Midiyawa ¹⁸ (amma ga shi yau kun tayar wa iyalin mahaifina, kuka kashe 'ya'yansa saba'in a dutse guda, kuka kuma naƙa Abimelek, dan baiwa, sarki a kan 'yan kasar Shekem domin shi dan'uwanku ne) ¹⁹ in har kun aikata wannan cikin bangirma da kuma aminci wajen Yerub-Ba'al da iyalinsa a yau, bari Abimelek ya zama farin cikinku, ku kuma nasa! ²⁰ Amma in ba haka ba, bari wuta ta fito daga Abimelek ya cinye ku, 'yan kasar Shekem da Bet Millo, bari wuta kuma daga wurinku 'yan kasar Shekem da Bet Millo ta cinye Abimelek!"

²¹ Sa'an nan Yotam ya gudu, ya tsere zuwa Beyer ya zauna a can gama yana tsoron dan'uwansa Abimelek.

²² Bayan Abimelek ya yi shekara uku yana mulki a Isra'ila, ²³ sai Allah ya aiko da mugun ruhu tsakanin Abimelek da 'yan kasar Shekem, waƙanda suka ci amanar Abimelek. ²⁴ Allah ya yi haka saboda kisan 'ya'ya saba'in na Yerub-Ba'al, don a ƙauki fansar jininsu a kan Abimelek dan'uwansu da kuma 'yan kasar Shekem, waƙanda suka taimake shi kisan 'yan'uwansa. ²⁵ Cikin hamayya da shi waƙannan 'yan kasar Shekem suka sa mutane a kan tuddai don su yi kwanton bauna a kan su yi fashi ga duk wanda ya wuce a can, wannan fa ya kai kunnen Abimelek.

²⁶ To, Ga'al dƙan Ebed ya tafi tare da 'yan'uwansa zuwa Shekem, 'yan kasarta kuwa suka dogara da shi. ²⁷ Bayan sun tafi gonaki suka tattara inabi suka matse su, sai suka yi biki a haikalin allahnsu. Yayinda suke ci da sha, sai suka la'anci Abimelek. ²⁸ Sa'an nan Ga'al dƙan Ebed ya ce, "Wane ne Abimelek, kuma wane ne Shekem, da za mu bauta masa? Shi ba dƙan Yerub-Ba'al ba ne, kuma ba Zebul ne mataimakinsa ba? Ku bauta wa mutanen Hamor, mahaifin Shekem! Me ya sa za mu bauta wa Abimelek? ²⁹ Da a ce waƙannan mutane suna a karkashina mana! Da zan hambarar da shi. In ce wa Abimelek, 'Ka tara dukan mayakanka!'"

³⁰ Sa'ad da Zebul gwamnar birnin ya ji abin da Ga'al dƙan Ebed ya ce, sai ya fusata. ³¹ Asirce sai ya aiki manzanni wajen Abimelek, yana cewa, "Ga'al dƙan Ebed da 'yan'uwansa sun zo Shekem suna kuma zuga birnin sun tayar maka. ³² To, in dare ya yi, sai ka zo da mutanenka ku yi kwanto a filaye. ³³ Kashegari da safe, sai ku tashi ku fadfa wa birnin. Sa'ad da Ga'al da mutanensa suka fadfa maka, sai ka yi abin da ka iya yi da su."

³⁴ Saboda haka Abimelek da dukan mutanensa suka tashi da dare suka buya kusa da Shekem a kungiyoyi huɗu. ³⁵ To, Ga'al dƙan Ebed ya riga ya fita waje yana tsaye a kofar birni daidai Abimelek da mayakansa suka fito daga inda suka buya.

³⁶ Sa'ad da Ga'al ya gan su, sai ya ce wa Zebul, "Duba, ga mutane suna gangarowa daga kan duwatsu!"

Zebul ya ce, "Kana dƙaukan inuwan duwatsu kana ce mutane."

³⁷ Amma Ga'al ya saƙe magana ya ce, "Duba, mutane suna gangarowa daga tsakiyar filaye, kuma wata kungiya tana zuwa daga wajen itacen masu duba."

³⁸ Sa'an nan Zebul ya ce masa, "Ina bakin da ka yi dƙin, kai da ka ce, 'Wane ne Abimelek da za mu bauta masa.' Ba mutanen ne ka yi musu ba'a ba? Fita, ka yaƙe su mana!"

³⁹ Saboda haka Ga'al ya fito da 'yan kasar Shekem suka yaƙi Abimelek. ⁴⁰ Abimelek ya kore shi, mutane da yawa suka ji ciwo a yaƙin, har zuwa kofar birnin. ⁴¹ Abimelek ya zauna a Aruma, Zebul kuwa ya kori Ga'al da 'yan'uwansa daga Shekem.

⁴² Kashegari mutanen Shekem suka tafi gonaki, aka kuwa gaya wa Abimelek. ⁴³ Saboda haka ya dƙauki mutanensa, ya raba su kungiya uku, sa'an nan ya yi kwanto a gonakin. Sa'ad da ya ga mutanen suna fitowa daga birni, sai ya yi wuf ya fadfa musu. ⁴⁴ Abimelek da kungiyoyin da suke tare da shi suka yi maza suka yi tsaya a kofar birnin. Sa'an nan kungiyoyi biyu suka ruga suka fadfa wa waƙanda suke a gonaki suka karkashe su. ⁴⁵ Dukan yinin, Abimelek ya matsa yaƙi da birnin sai da ya cinye ta ya kuma kashe mutanenta. Sa'an nan ya hallaka birnin ya barbaza gishiri a kanta.

⁴⁶ Da jin haka, sai 'yan kasa a hasumiyar Shekem suka shiga wurin mafaka a hankalin El-Berit. ⁴⁷ Da Abimelek ya ji dukan mutanen hasumiyar Shekem sun taru a can, ⁴⁸ sai Abimelek da dukan mutanensa suka haura zuwa Dutsen Zalmon. Sai ya dƙauki gatari ya sassare waƙansu rassa, waƙanda ya sa a kafaƙunsa. Ya umarci mutanen da suke tare da shi ya ce, "Sauri, ku yi abin da kuka ga na yi!" ⁴⁹ Saboda haka mutanen suka sassare rasan itatuwa suka bi Abimelek. Suka tattara su a jikin mafakar suka kuma cinna mata wuta a kan mutanen da suke a ciki. Ta haka dukan mutanen da suke cikin hasumiyar Shekem, wajen maza da mata dubu dƙaya suka mutu.

⁵⁰ Biye da wannan Abimelek ya tafi Tebez, ya kewaye ta ya kuma cinye ta da yaƙi. ⁵¹ A cikin birnin, akwai wata hasumiya mai karki, inda dukan maza da mata, dukan mutanen birnin, suka buya. Suka kulle kansu, suka kuma hau rufin hasumiyar. ⁵² Abimelek ya je wajen hasumiya ya kuma auka mata. Amma da ya yi kusa da kofar hasumiyar don ya cinna mata wuta, ⁵³ sai wata mata ta saki dƙan dutsen niƙa a kan Abimelek ta fasa kofon kansa.

⁵⁴ Da sauri ya kira mai rikon masa makami ya ce, "Zaro takobinka ka kashe ni, don kada a ce 'Mace ce ta kashe shi.'" Saboda haka bawansa ya soke shi, ya mutu. ⁵⁵ Sa'ad da Isra'ilawa suka ga Abimelek ya mutu, sai suka tafi gida.

⁵⁶ Ta haka Allah ya saƙa muguntar da Abimelek da ya yi wa mahaifinsa ta wurin kisan 'yan'uwansa saba'in. ⁵⁷ Allah kuma ya sa muguntar mutanen Shekem suka koma kansu. La'anar Yotam dƙan Yerub-Ba'al kuma ta kama su.

10

Tola

¹ Bayan zamanin Abimelek, sai Tola ɗan Fuwa ɗan Dodo daga Issakar ya tashi don yã ceci Isra'ila. Yana zama a Shamir a kasar tudu ta Efraim. ² Ya shugabanci Isra'ila shekara ashirin da uku sa'an nan ya mutu, aka kuma binne shi a Shamir.

Yayir

³ Bayansa kuma sai Yayir daga Gileyad, wanda ya shugabanci Isra'ila shekara ashirin da biyu. ⁴ Yana 'ya'ya talatin, waɗanda suke hawan jakuna talatin. Sun shugabanci birane talatin a Gileyad, har wa yau ana ce da biranen Hawwot Yayir.* ⁵ Sa'ad da Yayir ya mutu, sai aka binne shi a Kamon.

Yefta

⁶ Isra'ilawa suka sãke yin mugayen ayyuka a gaban UBANGIJI. Suka shiga bautar Ba'al da Ashtarot, da kuma allolin Aram, allolin Sidon, allolin Mowab, Ammonawa da kuma allolin Filistiyawa. Kuma domin Isra'ilawa sun bar UBANGIJI ba su kara bauta masa ba, ⁷ sai ya fusata da su. Ya sayar da su ga hannun Filistiyawa da Ammonawa, ⁸ waɗanda suka fatattake su a shekarar suka kuma ragargaza su. Shekara goma sha takwas suka yi ta danne dukan Isra'ilawan da suke gabashin Urdun a Gileyad, kasar Amoriyawa. ⁹ Ammonawa su ma suka haye Urdun domin su yi yaƙi da Yahuda, Benyamin da kuma gidan Efraim; Isra'ila kuwa suka kasance cikin wahala ƙwarai da gaske. ¹⁰ Sa'an nan Isra'ilawa suka yi kuka ga UBANGIJI, suka ce, "Mun yi maka zunubi, mun bar Allahnmu muka shiga bautar Ba'al."

¹¹ UBANGIJI ya ce, "Sa'ad da Masarawa, Amoriyawa, Ammonawa, Filistiyawa, ¹² Sidoniyawa, Amalekawa da kuma mutanen Mawon suka wulakanta ku kuka kuwa yi mini kuka, ban cece ku daga hannunsu ba? ¹³ Amma kuka bar ni kuka bauta wa waɗansu alloli, saboda haka ni ma ba zan kara cece ku ba. ¹⁴ Ku tafi ku yi wa allolin da kuka zaɓa. Bari su cece ku sa'ad da kuke cikin wahala!"

¹⁵ Amma Isra'ilawa suka ce wa UBANGIJI, "Mu dai mun yi zunubi. Ka yi da mu abin da ka ga dama, amma muna roƙonka ka cece mu a yanzu." ¹⁶ Sa'an nan suka zubar da allolin nan daga cikinsu suka bauta wa UBANGIJI. UBANGIJI kuwa bai kara daure da azabar da Isra'ila suke sha ba.

¹⁷ Sa'ad da aka kira Ammonawa su yi ɗamarar yaƙi, sai su kuma kafa sansani a Gileyad, Isra'ilawa kuwa suka tattaru suka kafa sansani Mizfa. ¹⁸ Shugabannin mutanen Gileyad suka cewa juna, "Duk wanda zai fara fãɗa wa Ammonawa shi zai zama shugaban duk waɗanda suke zama a Gileyad."

11

¹ Yefta mutumin Gileyad, jarumi ne ƙwarai. Mahaifinsa ne Gileyad; mahaifiyar kuwa karuwa ce. ² Matar Gileyad ta haifa masa 'ya'ya maza, kuma sa'ad da suka yi girma, sai suka kore Yefta, suka ce "Ba ka da gãdo a cikin iyalinmu, domin kai ɗan wata mace ce." ³ Saboda haka Yefta ya tsere daga 'yan'uwansa ya zauna a kasar Tob, inda waɗansu 'yan iska suka kewaye shi suka bi shi.

⁴ Ana nan, sa'ad da Ammonawa suka kai wa Isra'ilawa hari, ⁵ dattawan Gileyad suka je suka nemo Yefta daga kasar Tob. ⁶ Suka ce masa, "Ka zo ka zama mana shugaba, don mu yaƙi Ammonawa."

⁷ Yefta ya ce musu, "Ba kun ƙi ni kuka kuma kore ni daga gidan mahaifina ba? Me ya sa kuke zuwa wurina yanzu sa'ad da kuke cikin wahala?"

⁸ Mutanen Gileyad suka ce masa, "Duk da haka, muna juyo wajenka yanzu, ka zo tare da mu mu yaƙi Ammonawa, za ka kuma zama shugaban duk wanda yake zama a Gileyad."

⁹ Yefta ya ce, "A ce kun dawo da ni in yaƙi Ammonawa, UBANGIJI kuwa ya ba da su a hannuna, zan zama shugabanku?"

¹⁰ Dattawan Gileyad suka ce, "UBANGIJI ne shaidanmu; za mu yi duk abin da ka ce." ¹¹ Saboda haka Yefta ya tafi tare da dattawan Gileyad, mutanen kuwa suka naɗa shi shugabansu da kuma sarkinsu. Ya kuwa maimaita dukan maganarsa a gaban UBANGIJI a Mizfa.

¹² Sa'an nan Yefta ya aiki jakadu zuwa wurin sarkin Ammonawa su tambaya, "Me ya haɗa ka da ni, da ka kawo wa kasar yaƙi?"

¹³ Sarkin Ammonawa ya ce wa jakadu, "Sa'ad da Isra'ilawa suka fito daga Masar, sun ƙwace mini kasa tun daga Arnon zuwa Yabbok, har zuwa Urdun. Yanzu ka mayar mini ita cikin salama."

* 10:4 Ko kuwa ana ce da su mazaunan Yayir

¹⁴ Yefta ya sāke aikan jakadu wurin sarki, ¹⁵ yana cewa,

“Ga abin da Yefta yake faɗi, Isra’ila ba tā kwace kasar Mowab ko ta Ammonawa ba. ¹⁶ Amma sa’ad da suka bar Masar, Isra’ila ta bi ta hamada zuwa Jan Teku* har suka zo Kadesh. ¹⁷ Sa’an nan Isra’ila ta aiki jakadu zuwa ga sarkin Edom cewa, ‘Ka ba mu izini mu ratsa kasar,’ amma sarkin Edom bai saurara ba. Suka kuma aika wa sarkin Mowab, shi ma ya ki. Saboda haka Isra’ila ta zauna a Kadesh.

¹⁸ “Daga can suka ci gaba ta hamada, suka zaga kasashen Edom da Mowab, suka wuce ta gabashin kasar Mowab, sa’an nan suka yi sansani a ɗaya gefen Arnon. Ba su shiga yankin Mowab ba, gama Arnon ce iyakarta.

¹⁹ “Sa’an nan Isra’ila ta aiki jakadu zuwa ga Sihon sarkin Amoriyawa, wanda yake mulki a Heshbon, ta ce masa, ‘Ka bar mu mu ratsa kasar mu wuce zuwa wurinmu.’ ²⁰ Sihon dai, bai amince da Isra’ila su ratsa kasarsa ba. Ya tattara dukan mutanensa suka yi sansani a Yahza suka kuwa yaƙi Isra’ila.

²¹ “Sa’an nan UBANGIJI, Allah na Isra’ila, ya ba da Sihon da dukan mutanensa a hannun Isra’ila, suka kuwa ci nasara a kansu. Isra’ila ta kwace dukan kasar Amoriyawa da suke zaune a kasar, ²² suka kwace dukan yankin Amoriyawa tun daga kasar Arnon zuwa Yabbok, daga hamada har zuwa Urdun.

²³ “To, da yake UBANGIJI, Allah na Isra’ila, ya kori Amoriyawa a gaban mutanensa Isra’ila, wane ‘yanci kake da shi da za ka karɓe ta? ²⁴ Ba za ka karɓi abin da allahnka Kemosh ya ba ka ba? Haka mu ma, duk abin da UBANGIJI Allahnmu ya riga ya ba mu, za mu mallake shi. ²⁵ Ka fi Balak ɗan Ziffor, sarkin Mowab ne? Ka taɓa ji ya yi hamayya da Isra’ila ko yā yi yaƙi da su? ²⁶ Shekara ɗari uku Isra’ilawa suka yi zamansu a Heshbon, Arower da ƙauyukan kewayenta da dukan biranen da suke gefen Arnon. Me ya sa ba ka karɓe su a lokacin ba? ²⁷ Ban yi maka laifi ba, amma kana musguna mini ta wurin kawo mini hari. Bari UBANGIJI yā zama Alkali, yā yanke hukunci tsakani Isra’ilawa da Ammonawa.”

²⁸ Duk da haka sarkin Ammonawa bai kula da sakon da Yefta ya aika ba.

²⁹ Sa’an nan Ruhun UBANGIJI ya sauko wa Yefta. Sai ya haye Gileyad da Manasse, ya ratsa ta Mizfa zuwa Gileyad, daga can kuma ya kai wa Ammonawa hari. ³⁰ Yefta kuwa ya yi wa’adi da UBANGIJI ya ce, “In ka ba da Ammonawa a hannuwana, ³¹ duk abin da ya fara fitowa daga ƙofar gidana don yā tarye ni, sa’ad da na komo daga yaƙi da Ammonawa, zai zama na UBANGIJI, zan miƙa shi hadaya ta ƙonawa.”

³² Sa’an nan Yefta ya haye zuwa wajen Ammonawa don yaƙi da su. UBANGIJI kuwa ya ba da su a hannuwansa. ³³ Ya hallaka birane ashirin tun daga Arower zuwa yankin Minnit, har zuwa Abel-Keramim. Haka Isra’ila ta cinya Ammonawa kaf.

³⁴ Sa’ad da Yefta ya komo gida a Mizfa, wa ya fito yā tarye shi, ‘yarsa tilo, tana rawa kiɗin ganguna! Ita ce kaɗai ‘yarsa. Ban da ita ba shi da ɗa ko ‘ya. ³⁵ Da ya gan ta, sai ya yayyage tufafinsa ya yi kuka ya ce, “Kaito! ‘Yata! Kin karya mini gwiwa, kuma na lalace, domin na yi wa’adi ga UBANGIJI da ba zan iya in karya ba.”

³⁶ Ta ce, “Mahaifina, idan ka riga ka yi wa UBANGIJI magana, sai ka yi da ni yadda ka yi alkawari, da yake UBANGIJI ya ɗau maka fansa a kan Ammonawa.” ³⁷ Sai ta kuma ce, “Sai dai, ka biya mini wannan bukata guda. Ka ba ni wata biyu in yi ta yawo da ni da ƙawayena a kan duwatsu mu yi makoki, domin ba zan yi aure ba.”

³⁸ Ya ce mata, “Ki tafi,” Ya bar ta tā tafi har wata biyu. Ita da ‘yan matan suka tafi a kan duwatsu suka yi ta makoki domin ba za tā taɓa aure ba. ³⁹ Bayan watanni biyu ɗin sai ta komo wurin mahaifinta ya kuwa yi da ita yadda ya yi wa’adi. Ita kuwa ba tā taɓa san namiji ba.

Wannan ya zama al’ada a Isra’ila, ⁴⁰ cewa kowace shekara ‘yan mata sukan fita kwana huɗu don yin bikin tunawa da ‘yar Yefta mutumin Gileyad.

* 11:16 Da Ibraniyanci Yam Suf; wato, Tekun Iwa.

¹ Mutanen Efraim suka tattaro mayakansu, suka haye zuwa Zafon suka cewa Yefta, “Don me ka tafi ka yaƙi Ammonawa ba ka gayyace mu ba? Za mu kone gidanka a kanka.”

² Yefta ya ce, “Ni da mutanena mun yi ta jayayya sosai da Ammonawa, ko da yake na kira ku, amma ba ku cece ni daga hannuwansu ba. ³ Da na ga ba za ku taimake ni ba, sai na yi kasai da raina na kuwa haye don in yaƙi Ammonawa, UBANGIJI kuwa ya ba ni nasara a kansu. To, don me kuka zo yau don ku yaƙe ni?”

⁴ Sa’an nan Yefta ya tara mutanen Gileyad wuri guda ya kuma yaƙi Efraim. Mutanen Gileyad suka fatattake su domin mutanen Efraim sun ce, “Ku Mutanen Gileyad masu neman mafaka ne cikin Efraim da Manasse.” ⁵ Mutanen Gileyad suka kwace mashigan Urdun masu zuwa Efraim, duk sa’ad da wani daga Efraim da ya tsira ya ce, “Bari in haye,” sai mutane Gileyad su ce “Kai mutumin Efraim ne?” In ya ce, “A’a,” ⁶ sai su ce, “To, ka ce, ‘Shibbolet.’” In ya ce, “Sibbolet,” saboda ba sa iya faɗin kalmar daidai, sai su kama shi su kashe a mashigan Urdun. Aka kashe mutanen Efraim dubu arba’in da biyu a ta haka.

⁷ Yefta ya shugabanci Isra’ila shekara shida. Sa’an nan Yefta mutumin Gileyad ya mutu, aka kuwa binne shi wani gari a Gileyad.

Ibzan, Elon da Abdon

⁸ Bayansa, Ibzan mutumin Betlehem, ya shugabanci Isra’ila. ⁹ Yana ’ya’ya maza talatin da ’ya’ya mata talatin. Ya ba da auren ’ya’yansa mata ga waɗanda ba daga dangi ba, ga ’ya’yansa maza kuwa ya kawo ’yan mata talatin su zama matansu waje da danginsa. Ibzan ya shugabanci Isra’ila shekara bakwai. ¹⁰ Sa’an nan Ibzan ya mutu, aka kuwa binne shi Betlehem.

¹¹ Bayansa, Elon mutumin Zebulun, ya shugabanci Isra’ila shekara goma. ¹² Sa’an nan Elon ya mutu, aka kuwa binne shi a Aiyalon a kasar Zebulun.

¹³ Bayansa, Abdon ɗan Hillel, daga Firaton, ya shugabanci Isra’ila. ¹⁴ Yana da ’ya’ya maza arba’in da ’yan taɓa kunne talatin, waɗanda suka hau jakuna saba’in. Ya shugabanci Isra’ila shekara takwas. ¹⁵ Sa’an nan Abdon ɗan Hillel ya mutu, aka kuwa binne shi a Firaton a Efraim, a kasar tudu ta Amalekawa.

13

Haihuwar Samson

¹ Isra’ilawa suka sāke yin mugayen ayyuka a gaban UBANGIJI, saboda haka ya ba da su a hannun Filistiyawa shekara arba’in.

² Akwai wani mutumin Zora, mai suna Manowa, daga kabilar Dan, matarsa kuwa bakararriya ce, ba ta haihuwa. ³ Mala’ikan UBANGIJI ya bayyana gare ta ya ce, “Ga shi ke bakararriya ce ba kya haihuwa, amma za ki yi ciki ki kuma haifi ɗa. ⁴ To, sai ki lura kada ki sha ruwan inabi ko wani abu mai sa maye, kada kuma ki ci wani abu marar tsarki, ⁵ gama za ki yi ciki, ki haifi ɗa. Aska ba za taɓa kansa ba, domin yaron zai zama Banazare, keɓaɓɓe ga Allah tun daga haihuwa, shi ne kuwa zai soma ceton Isra’ilawa daga hannuwan Filistiyawa.”

⁶ Sa’an nan matar ta tafi wajen mijinta ta faɗa masa cewa, “Wani mutumin Allah ya zo wurina. Ya yi kama da mala’ikan Allah, yana da bantsoro kwarai. Ban tambaye shi inda ya fito ba, kuma bai gaya mini sunansa ba. ⁷ Sai dai ya ce mini, ‘Za ki yi ciki, ki kuma haifi ɗa. To, fa, kada ki sha ruwan inabi ko abu mai sa maye kada kuma ki ci abin da yake marar tsarki, gama ɗan zai zama Banazare na Allah tun daga haihuwa har ranar mutuwarsa.’”

⁸ Sai Manowa ya yi addu’a ga UBANGIJI ya ce, “Ya UBANGIJI, ina roƙonka, bari mutumin Allahn da ka aiko mana yā sāke zuwa don yā koya mana yadda za mu goyi yaron da za a haifa.”

⁹ Allah ya ji Manowa, sai mala’ikan Allah ya sāke zuwa wurin matar yayinda take gona; amma Manowa mijinta ba ya tare da ita. ¹⁰ Sai matar ta ruga don ta faɗa wa mijinta, ta ce, “Ga shi ya zo! Mutumin da ya bayyana mini ran nan!”

¹¹ Manowa ya tashi ya bi matarsa. Da ya zo wurin mutumin, sai ya ce, “Kai ne wanda ka yi magana da matata?”

Ya ce, “Ni ne.”

¹² Saboda haka Manowa ya tambaye shi ya ce, “Sa’ad da maganarka ta cika, me za tã zama dokar rayuwar yaron da kuma aikinsa?”

¹³ Mala’ikan UBANGIJI ya ce, “Dole matarka ta kiyaye duk abin da na riga na gaya mata. ¹⁴ Kada tã ci kowane iri abin da ya fito daga inabi, ba kuwa za tã sha ruwan inabi, ko abu mai sa maye ko ta ci abu marar tsarki ba. Dole tã kiyaye duk abin da na umarce mata.”

¹⁵ Manowa ya ce wa mala’ikan UBANGIJI, “Muna rokonka ka jira mu yanka maka ñan akuya.”

¹⁶ Mala’ikan UBANGIJI ya ce, “Ko kun sa na tsaya, ba zan ci abincinku ba. Amma in kun shirya hadaya ta konawa, ku miƙa wa UBANGIJI.” (Manowa bai gane cewa mala’ikan UBANGIJI ne ba.)

¹⁷ Sa’an nan Manowa ya sãke tambayi mala’ikan UBANGIJI ya ce, “Mene ne sunanka, don mu girmama ka sa’ad da maganarka ta tabbata.”

¹⁸ Ya ce, “Me ya sa kake tambaya sunana? Ai, ya wuce fahimta.” ¹⁹ Sa’an nan Manowa ya ñauki ñan akuya, tare da hadaya ta hatsi ya miƙa wa UBANGIJI a kan dutse. UBANGIJI kuwa ya yi abin mamaki yayinda Manowa da matarsa suke kallo. ²⁰ Yayinda harshen wuta ya yi sama daga bagaden, sai mala’ikan UBANGIJI ya haura cikin harshen wutar. Da ganin wannan Manowa da matarsa suka fãɗi da fuskokinsu har ƙasa. ²¹ Da mala’ikan UBANGIJI bai ƙara bayyana kansa ga Manowa da matarsa ba, sai Manowa ya gane cewa mala’ikan UBANGIJI ne.

²² Ya ce wa matar, “Ba shakka za mu mutu, gama mun ga Allah!”

²³ Amma matar ta ce, “Da UBANGIJI yana nufin kashe mu ne, da ba zai karɓi hadaya ta konawa da hadaya ta hatsi daga hannunmu, ko yã nuna mana dukan waɗannan abubuwa ko abin da ya gaya mana ba.”

²⁴ Matar kuwa ta haifi ña, aka sa masa suna Samson. Ya yi girma UBANGIJI kuma ya albarkace shi,

²⁵ Ruhun UBANGIJI kuwa ya fara iza shi yayinda yake a Mahane Dan, tsakanin Zora da Eshtawol.

14

Auren Samson

¹ Samson ya gangara zuwa Timna a can ya ga wata daga cikin ’yan mata Filistiyawa. ² Da ya komo, sai ya gaya wa mahaifinsa da mahaifiyarsa ya ce, “Na ga wata mace a Timna; ku auro mini ita ta zama matata.”

³ Mahaifinsa da mahaifiyarsa suka ce, “Babu wata karɓaɓɓiyar yarinya a cikin zuriyarku ko cikin dukan mutanenmu ne? Dole ne ka tafi wajen Filistiyawa marasa kaciya ka nemi aure?”

Amma Samson ya ce wa mahaifinsa, “A auro mini ita dai. Ita ta dace da ni.” ⁴ (Iyayensa ba su san cewa wannan daga wurin UBANGIJI ne ba, wanda yake neman hanyar da za a kai wa Filistiyawa hari; gama a lokacin suna mulkin Isra’ila.)

⁵ Sai Samson ya gangara zuwa Timna tare da mahaifinsa da kuma mahaifiyarsa. Da suka yi kusa da gonar inabin Timna, nan da nan sai ga ñan zaki ya taso ya nufe shi yana ruri. ⁶ Ruhun UBANGIJI kuwa ya sauko masa da ƙarfi, ya sa ya yaga zakin kashi biyu da hannu kamar yadda akan yayyage ñan akuya. Sai dai bai gaya wa iyayensa abin da ya yi ba. ⁷ Sa’an nan ya gangara ya yi magana da yarinyar, yana kuwa sonsa.

⁸ Daga baya, da ya koma don yã aure ta, sai ya ratse don yã ga gawar zakin. Sai ga taron kudan zuma da zuma a ciki, ⁹ wanda ya sa hannu ya ñebo yana tafiya yana sha. Sa’ad da ya iso wurin iyayensa, ya ba su zuman, su ma suka sha. Sai dai bai gaya musu cewa ya ñebo zuman daga gawar zaki ba.

¹⁰ To, mahaifinsa ya gangara don yã ga yarinyar. Samson kuwa ya shirya wata liyafa a can, yadda yake bisa ga al’adar angwaye. ¹¹ Sa’ad da ya bayyana, sai aka haɗa shi abokai talatin.

¹² Sai Samson ya ce, “Bari in yi muku kacici-kacici, in kun ba ni amsa cikin kwana bakwai na wannan biki, zan ba ku riguna lilin talatin da kuma tufafi talatin. ¹³ In kuma ba ku iya ba ni amsar ba, dole ku ba ni rigunan lilin talatin da tufafi talatin.”

Suka ce, “Ka gaya mana kacici-kacicin.”

¹⁴ Sai ya ce,

“Daga mai ci, abinci ya fito;

daga mai ƙarfi, abu mai zaki ya fito.”

Har kwana uku ba su iya ba da amsa ba.

¹⁵ A rana ta huɗu* suka ce wa matar Samson “Ki rarrashi mijinki yā bayyana mana kacici-kacicin, ko kuwa mu kōne ki da gidan mahaifinki duka da wuta. Kun kira mu domin ku yi mana fashi ne?”

¹⁶ Sa’an nan matar Samson ta kwanta masa a jiki tana kuka tana cewa, “Kai maƙiyina ne, lalle ba ka ƙaunata, ka yi wa mutanena kacici-kacici, amma ba ka gaya mini amsar ba.”

Ya amsa ya ce, “Ban ma bayyana wa mahaifina ko mahaifiyata ba, to, don me zan bayyana miki?”

¹⁷ Ta yi ta kuka har kwana bakwai na bikin. Saboda haka a rana ta bakwai sai ya gaya mata, don ta dame shi. Ita kuwa ta bayyana kacici-kacicin wa mutanenta.

¹⁸ Kafin rana ta fāɗi a rana ta bakwai mutane garin suka ce masa,
“Me ya fi zuma zaki?

Me ya fi zaki ƙarfi?”

Samson ya ce musu,

“Da ba don kun haɗa baki da matata ba,
da ba za ku san amsar kacici-kacici ba.”

¹⁹ Sa’an nan Ruhun UBANGIJI ya sauko masa da iko. Sai ya fita ya gangara zuwa Ashkelon, ya kashe mutanensu talatin, ya kwashe kayansu ya kuma ba da rigunarsu ga waɗanda suka bayyana kacici-kacicin. Cike da fushi, ya haura zuwa gidan mahaifinsa. ²⁰ Aka kuma ɗauki matar Samson aka ba wa ɗaya daga cikin waɗanda suka yi masa hidima a bikin.

15

Sakayyar Samson a kan Filistiyawa

¹ Daga baya, a lokacin girbin alkama, Samson ya ɗauki ɗan akuya ya tafi yā ziyarci matarsa. Sai ya ce, “Zan in shiga ɗakin matata.” Amma mahaifinta ya hana shi shiga.

² Ya ce wa, “Na tabbata ba ka sonta sam-sam, don haka na ba da ita ga abokinka. Ba ƙanuwarta ta fi kyau ba? Ka ɗauke ta a maimako.”

³ Samson kuwa ya ce musu, “A wannan lokaci ina da iko in rama a kan Filistiyawa; tabbatacce zan ji musu.” ⁴ Saboda haka ya tafi ya kama yanyawa ɗari uku ya ɗaura wutsiyoyinsu wutsiya da wutsiya. Sa’an nan ya daure acibalbal a tsakanin ko waɗanne wutsiya biyu, ⁵ sai ya sa wa acibalbal wuta, ya saki yanyawan suka shiga gonakin Filistiyawa. Suka kōne dammunan hatsi da hatsin da yake tsaye, tare da gonakin inabi da na zaitun.

⁶ Filistiyawa suka yi tambaya suka ce, “Wane ne ya yi wannan abu?” Sai aka ce musu, “Ai, Samson ne surukin mutumin Timna, domin an ba wa abokinsa matarsa.”

Saboda haka Filistiyawa suka haura suka je suka kōne ta da mahaifinta ƙurmus da wuta. ⁷ Samson ya ce musu, “Tun da kun aikata wannan, ba zan bari ba har sai na ɗau fansa a kanku.” ⁸ Ya kuwa fāɗa musu ya kuma karkashe su da yawa. Sa’an nan ya gangara ya zauna a kogo a dutsen Etam.

⁹ Filistiyawa suka haura suka yi sansani a Yahuda, suka bazu kusa da Lehi. ¹⁰ Mutanen Yahuda suka ce, “Me ya sa kuka zo mana da yaƙi?”

Sai suka ce, “Mun zo ne mu kama Samson, a matsayin fursunan yaƙi, mu yi masa kamar yadda ya yi mana.”

¹¹ Sa’an nan mutane dubu uku daga Yahuda suka gangara wajen Samson a kogo a dutsen Etam. Suka ce masa, “Ba ka san cewa Filistiyawa ne suke mulkinmu ba? Me ke nan ka yi mana?”

Ya ce musu, “Na ɗan yi musu abin da suka yi mini ne.”

¹² Suka ce masa, “To, mun zo ne mu daure ka mu kai wa Filistiyawa.”

Samson ya ce, “Ku rantse mini ba za ku kashe ni da kanku ba.”

¹³ Suka ce, “Mun yarda, za mu dai daure ka mu ba da kai gare su. Ba za mu kashe ka ba.” Saboda haka suka daure shi da sababbin igiyoyi biyu, suka sauka da shi daga dutsen. ¹⁴ Yayinda ya zo gab da Lehi, sai Filistiyawa suka sheko a guje da ihu suka nufo shi. Ruhun UBANGIJI kuwa ya sauko da iko a kansa. Igiyoyin da suke daure a hannuwansa kuwa suka zama kamar abin da wuta ta babbaka, suka tsintsinke suka zuba daga hannuwansa. ¹⁵ Da ya samo muƙamuƙin jaƙi, ya ɗauka, sai ya karkashe mutane dubu ɗaya.

* 14:15 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin da na Siriyak; da na Ibraniyanci suna da bakwai

¹⁶ Sa'an nan Samson ya ce,
 "Da mukamukin jaki
 na mai da su jakuna.*
 Da mukamukin jaki
 na kashe mutum dubu."

¹⁷ Da ya gama magana, sai ya jefar da mukamukin; aka ba wa wannan wuri suna Ramat Lehi.†

¹⁸ Saboda kishirwa ta kama shi kwarai, sai ya ce wa UBANGIJI, "Ka ba bawanka wannan babbar nasara. To, sai in mutu da kishirwa, har in shiga a hannun marasa kaciyan nan su kashe ni?" ¹⁹ Sa'an nan Allah ya buƙe wani rami a Lehi, ruwa kuwa ya fito daga ciki. Da Samson ya sha, sai karfinsa ya dawo, ya kuma wartsake. Aka sa wa wannan maƙulbula suna En Hakkore,‡ yana nan a Lehi har wa yau.

²⁰ Samson kuwa ya shugabanci Isra'ila shekara ashirin a zamanin Filistiyawa.

16

Samson da Delila

¹ Wata rana Samson ya tafi Gaza, inda ya ga wata karuwa. Ya shiga wurinta ya kwana. ² Aka gaya wa mutanen Gaza, "Ai, Samson yana a nan!" Saboda haka suka zo suka kewaye wurin suka yi kwanto dukan dare a bakin kofar birni. A daren nan ba su motsa nan da can ba, suna cewa, "Gari yana wayewa za mu kashe shi."

³ Amma Samson ya yi kwanciyarsa har tsakiyar dare. Sa'an nan ya tashi ya kama kofofin birnin, tare da madogarai biyunsu, ya tumbuke, ya aza su a kafaƙarsa, ya kai su kan dutsen da yake a fuskantar Hebron.

⁴ Bayan ɗan lokaci, sai ya shiga kaunar wata mace, mai suna Delila a Kwarin Sorek. ⁵ Sai shugabannin Filistiyawa suka tafi wurinta suka ce, "Ki yi kofari ki ga ko za ki rarrashe shi ya nuna miki asirin karfinsa da yadda za mu iya shan karfinsa don mu ɗaura shi mu yi nasara a kansa. Kowannenmu zai ba ki shekel dubu ɗari ɗaya na azurfa."

⁶ Saboda haka Delila ta ce wa Samson, "Ka faɗa miki asirin karfinka da yadda za a ɗaura ka a yi nasara a kanka."

⁷ Samson ya ce mata, "In wani ya ɗaura ni da sababbin igiyoyin* da ba su bushe ba, zan zama marar karfi kamar kowa."

⁸ Sa'an nan shugabannin Filistiyawa suka kawo mata sababbin igiyoyi guda bakwai da ba su bushe ba, sai ta daure shi da su. ⁹ Da mutane a boye a cikin ɗaki tare da ita, sai ta yi ihu ta ce, "Samson ga Filistiyawa sun zo su kama ka!" Da jin haka sai ya tsintsinke igiyoyin kamar zaren da ya yi kusa da harshen wuta. Saboda haka asirin karfinsa bai tonu ba.

¹⁰ Sa'an nan Delila ta ce wa Samson, "Ka mai da ni wawiya; ka ruɗe ni. Yanzu, ka gaya mini yadda za a daure ka."

¹¹ Ya ce, "In wani ya ɗaura ni sosai da sababbin igiyoyin da ba a taɓa amfani da su ba, zan zama marar karfi kamar kowa."

¹² Saboda haka Delila ta ɗauki sababbin igiyoyi ta ɗaura shi da su. Sa'an nan, tare da mutane a boye a ɗakin, ta yi ihu ta ce, "Samson ga Filistiyawa sun zo su kama ka!" Amma sai ya tsintsinke su kamar zare.

¹³ Sa'an nan Delila ta ce, "Har yanzu, ka mai da shashasha, kana mai da ni wawiya kana kuma yin mini karya. Ka gaya mini yadda za a daure ka mana."

Ya ce mata, "In kin yi kitson gashin kaina guda bakwai kika ɗaura su da zare kika buga su da akwasha, zan rasa karfi in zama kamar kowa." Saboda haka yayinda yake barci, sai Delila ta yi kitson gashin kansa guda bakwai ta ɗinka su da zare, ¹⁴ ta kuma† ɗaura su da akwasha.

* 15:16 Ko kuwa mai da su tsibi guda ko biyu; Ibraniyanci na kalman nan jaki ya yi kamar ta Ibraniyanci na tsibi. † 15:17 Ramat Lehi yana nufin tudun mukamuƙi. ‡ 15:19 En Hakkore yana nufin maƙulbular mai kira. * 16:7 Ko kuwa igiyar baka; haka ma a ayoyi 8 da 9. † 16:14 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin; Ibraniyanci "Zan iya idan kin yi kitson gashin kaina guda bakwai su zama zare a daure." 14 Saboda haka ta

Ta sāke yin ihu ta ce, “Samson ga Filistiyawa sun zo su kama ka.” Ya tashi daga barcinsa ya tumbuke akwashan tare da zaren da aka dāura gashin kansa da su.

¹⁵ Sa’an nan ta ce masa, “Yaya kake cewa kana sona alhali ba ka yarda da ni ba? Wannan shi ne sau na uku kana mai da ni wawiya kuma ba ka nuna mini asirin karfinka ba.” ¹⁶ Da irin wannan fitina ta tsokane shi kwana da kwanaki har sai da ya gaji kamar zai mutu.

¹⁷ Saboda haka sai ya faɗa mata kome ya ce, “Ba a taɓa sa reza a kaina ba, domin ni Naziri ne keɓaɓɓe ga Allah tun haihuwa. In kuwa an aske kaina, karfina zai rabu da ni, sai in zama kamar kowa.”

¹⁸ Da Delila ta gane ya gaya mata kome yanzu, sai ta aika saƙo zuwa ga shugabannin Filistiyawa ta ce, “Ku kara zuwa sau dāyan nan, ai, ya gaya mini kome.” Saboda haka shugabannin Filistiyawa suka dawo tare da azurfa a hannuwansu. ¹⁹ Bayan ta sa shi ya yi barci a cinyarta, sai ta kira wani ya zo ya aske kitso guda bakwai nan a kansa, aka fara rinjayensa. Karfinsa kuwa ya rabu da shi.

²⁰ Sa’an nan ta yi ihu ta ce, “Samson ga Filistiyawa sun zo su kama ka!”

Sai ya farka daga barci yana tsammani cewa, “Zan fita kamar dā in miƙe jikina.” Amma bai san cewa UBANGIJI ya rabu da shi ba.

²¹ Sa’an nan Filistiyawa suka fizge shi, suka kwaƙule idanunsa suka gangara da shi zuwa Gaza. Da suka daure shi da sarƙoƙin tagulla, sai aka sa shi yana niƙa a kurkuku. ²² Amma gashi kansa ya fara tohuwa kuma bayan an aske shi.

²³ To, sai Filistiyawa suka taru don su miƙa hadaya ga Dagon allahnsu su kuma yi biki cewa, “Allahnmu ya bashe abokin gābanmu Samson a hannuwanmu.”

²⁴ Sa’ad da mutane suka gan shi, sai suka yabi allahnsu, suna cewa, “Allahnmu ya bashe abokin gābanmu

a hannunmu,
wanda ya lalace ƙasarmu
ya kuma raɓanya kisan mutanenmu.”

²⁵ Yayinda suke cikin farin ciki, sai suka yi ihu, suka ce, “Fito mana da Samson yā yi mana wasa.” Saboda haka aka zo da Samson daga kurkuku, shi kuwa ya yi wasa a gabansu.

Sa’ad da suka tsai da shi a tsakanin ginshikāi, ²⁶ sai Samson ya ce wa bawan da ya riƙe hannunsa, “Ka kai ni inda zan taɓa ginshikan da suke dāuke da wannan haikali, don in jingina a kai.” ²⁷ To, haikalin ya cika da mutane maza da mata; dukan shugabannin Filistiyawa kuwa suna a can, a bisan rufin kuwa akwai mutum wajen dubu uku maza da mata suna kallon Samson yana wasa. ²⁸ Sa’an nan Samson ya yi addu’a ga UBANGIJI ya ce, “Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, ya Allah ka tuna da ni, ka ƙarfafa ni sau dāya nan kaɗai, ka bar ni da bugu dāya kawai in dāuki fansa a kan Filistiyawa domin idanuna.”

²⁹ Sa’an nan Samson ya kai hannuwansa ga ginshikan waɗanda haikalin yake a kai, ya jingina jikinsa, hannunsa dama yana a dāya, hannun hagu kuma na dāyan, ³⁰ Samson ya ce, “Bari in mutu tare da Filistiyawa!” Sa’an nan da dukan karfinsa ya tura haikali ya fāɗa a kan shugabanni da dukan mutanen da suke ciki. Ta haka ya kashe mutane da yawa fiye da yayinda yake da rai.

³¹ Sa’an nan ’yan’uwansa da dukan dangin mahaifinsa suka gangaro don su dāuke shi. Suka kawo shi suka binne tsakanin Zora da Eshtawol a kabarin Manowa mahaifinsa. Ya yi mulkin Isra’ila shekara ashirin.

17

Gumakan Mika

¹ To, wani mutum mai suna Mika daga ƙasar tudu ta Efraim ² ya ce wa mahaifiyarsa, “Shekel dubu dāya da dāri dāya na azurfa da aka dāuka daga gare ki wanda kuma ji kin furta la’ana a kai, azurfan yana wurina; ni ne na dāuka.”

Sa’an nan mahaifiyarsa ta ce, “UBANGIJI yā albarkace ka dāna!”

³ Sa’ad da ya mayar da azurfa dubu dāya da dāri dāya na shekel wa mahaifiyarsa, sai ta ce, “Na ba da azurfata ga UBANGIJI don dāna yā sassaƙa sura yā kuma yi zubin gunki. Zan mayar maka.”

⁴ Saboda haka ya mayar da azurfan wa mahaifiyarsa, ita kuwa ta dāuki azurfa dāri biyu na shekel ta ba wa makeri, wanda ya mai da su sura da kuma gunki. Aka kuwa sa su a gidan Mika.

⁵ To, wannan mutum Mika yana da ɗakin gumaka, ya yi efod da waɗansu gumaka, ya kuma naɗa ɗaya daga cikin 'ya'yansa firist nasa. ⁶ A kwanakin Isra'ila ba ta da sarki; kowa yana yin abin da ya ga dama.

⁷ Wani saurayi Balawe daga Betlehem a Yahuda, wanda yake zama cikin zuriyar Yahuda, ⁸ ya bar garin ya tafi neman inda zai zauna. A hanyarsa* ya zo gidan Mika a ƙasar tudu ta Efraim.

⁹ Mika ya ce masa, “Daga ina kake?”

Ya ce, “Ni Balawe ne daga Betlehem a Yahuda, ina kuwa neman wurin zauna ne.”

¹⁰ Sa'an nan Mika ya ce masa, “Ka zauna tare da ni ka zama mini mahaifi da firist, zan kuwa ba ka azurfa goma na shekel a shekara, tufafinka da kuma abincinka.” Sai Balawen ya tafi. ¹¹ Saboda haka Balawen ya yarda ya zauna tare da shi, ɗan saurayin kuwa ya zama kamar ɗaya daga cikin 'ya'yansa. ¹² Sa'an nan Mika ya naɗa Balawen, saurayin kuwa ya zama masa firist ya kuma zauna a gidansa. ¹³ Mika ya ce, “Yanzu na san cewa UBANGIJI zai yi mini alheri, da yake Balawen nan ya zama firist nawa.”

18

Mutanen Dan sun zauna a Layish

¹ To, a kwanakin nan Isra'ila ba ta da sarki.

A kwanakin kuwa zuriyar Dan tana neman wurinsu na zama, gama ba su riga sun sami gādo tare da kabilan Isra'ila ba. ² Saboda haka mutanen Dan suka aika jarumawa guda biyar daga Zora da Eshtawol don su leki asirin ƙasar su kuma bincike ta. Waɗannan mutanen sun wakilci dukan kabilan. Suka ce musu, “Ku je, ku bincike ƙasar.”

Mutanen suka shiga ƙasar tudu ta Efraim suka zo gidan Mika, inda suka kwana. ³ Sa'ad da suka yi kusa da gidan Mika, sai suka gane muryar saurayin nan Balawe; saboda haka suka shiga wurin suka tambaye shi, “Wa ya kawo ka nan? Me kake yi a nan? Me ya sa kake a nan?”

⁴ Ya gaya musu abin da Mika ya faɗa masa ya ce, “Ya ɗauke ni aiki ya kuma sa in zama masa firist.”

⁵ Sa'an nan suka ce masa, “Muna roƙonka ka nemi mana nufin Allah don mu sani ko tafiyarmu tana da nasara.”

⁶ Firist ya amsa ya ce, “Ku sauka lafiya, gama tafiyarku tana da yardan UBANGIJI.”

⁷ Saboda haka mutum biyar ɗin suka tashi suka iso Layish, inda suka ga mutane suna zamansu a huɗe, kamar Sidoniyawa, ba sa zato ga tsaro. Kuma da yake ƙasarsu ba ta bukata kome, suna da wadata. Suna kuma nesa da Sidoniyawa, ba sa kuma hulɗa da kowa.

⁸ Da suka komo Zora da Eshtawol, 'yan'uwansu suka tambaye su, “Me kuka gano?”

⁹ Suka ce, “Ku zo mu yaƙe su! Mun ga ƙasar tana da kyau sosai. Ba za ku yi wani abu ba? Kada ku yi wata-wata, ku je kun mallaki ƙasar. ¹⁰ Sa'ad da kun kai can, za ku iske mutanen suna zama a sake, ƙasar kuwa mai faɗi ce wadda Allah ya sa a hannuwanku, ƙasar da ba ta rasa kome ba.”

¹¹ Sai mutane ɗari shida daga kabilan Dan suka yi ɗamarar yaƙi, suka tashi daga Zora da Eshtawol.

¹² A kan hanyarsu suka kafa sansani kusa da Kiriyat Yeyarim a Yahuda. Shi ya sa a ana kira wurin nan yamma da Kiriyat Yeyarim Mahane Dan* har wa yau. ¹³ Daga can suka tafi ƙasar tudu ta Efraim suka zo gidan Mika.

¹⁴ Sa'an nan mutum biyar ɗin nan da suka leki asirin ƙasar Layish suka ce wa 'yan'uwansu, “Kun san cewa ɗaya daga cikin gidajen nan yana da efod, waɗansu allolin iyali, siffar da aka sassaƙa da kuma gunki na zubi? To, kun san abin da za ku yi.” ¹⁵ Saboda haka suka juya a wurin suka shiga gidan saurayin nan Balawe a wajen Mika suka gaishe shi. ¹⁶ Mutanen Dan ɗari shida da suka sha ɗamarar yaƙi suka tsaya a bakin kofa. ¹⁷ Sai mutum biyar da suka leki asirin ƙasar suka shiga ciki suka ɗauke gunkin da aka sassaƙa, efod, sauran allolin gida da kuma gunki na zubi yayinda firist ɗin tare da mutane ɗari shida da suka yi ɗamarar yaƙi suna tsaye a bakin kofa.

¹⁸ Sa'ad da waɗannan mutane suka shiga gidan Mika suka ɗauke gunkin da aka sassaƙa, efod, sauran allolin gida da kuma gunki na zubi, sai firist ya ce musu, “Me kuke yi?”

* 17:8 Ko kuwa Don yin sana'arsa * 18:12 Mahane Dan yana nufin Sansanin Dan.

¹⁹ Suka ce, “Ka yi shiru! Kada ka ce wani abu. Zo tare da mu, ka zama mahaifinmu da kuma firist. Bai fi maka ka yi wa kabila da kuma zuriya a Isra’ila aikin firist ba, da ka bauta wa iyali guda kawai?”

²⁰ Sai firist ya yi farin ciki. Ya ɗauki efod, sauran allolin gida da siffar da aka sassaƙa ya tafi tare da mutanen. ²¹ Suka sa ‘ya’yansu ƙanana a gaba, dabbobinsu da mallakansu a gabansu, suka juya suka tafi.

²² Sa’ad da suka yi ɗan nisa daga gidan Mika, sai aka kira mutanen da suke maƙwabtakar da Mika suka taru suka bi mutanen Dan suka cim musu. ²³ Da suna ihu suna binsu, sai mutanen Dan suka waiga suka cewa Mika, “Mece ce damuwarka da ka kira mutanenka su zo su fāɗa mana?”

²⁴ Ya amsa ya ce, “Kun kwashe allolin da na yi, da kuma firist nawa, kuka tafi. Me kuma nake da shi? Yaya za ku ce, ‘Mece ce damuwata?’”

²⁵ Mutanen Dan suka ce, “Kada ka kuskura ka ce kome, in ba haka ba mutanen nan za su harzuka, da kai da iyalinka duka ku rasa rayukanku.” ²⁶ Saboda haka mutanen Dan suka kama hanyarsu, Mika kuwa da ya ga an fi ƙarfinsa, sai ya juya ya koma gida.

²⁷ Sa’an nan suka ɗauko abin da Mika ya yi, da firist nasa, suka tafi Layish, suka fāɗa wa mutanen da suke zaman lafiya, ransu kuma a kwance. Suka fāɗa musu suka kuma ƙone birninsu. ²⁸ Ba wanda zai cece su domin suna nesa da Bet-Sidon kuma ba sa hulɗa da kowa. Birnin yana a kwari kusa da Bet-Rekob.

Mutanen Dan suka sāke gina birnin suka zauna a can. ²⁹ Suka sa wa birnin suna Dan, wato, sunan kakansu Dan, wanda aka haifa wa Isra’ila, ko da yake a dā ana kira birnin Layish. ³⁰ A can mutanen Dan suka kafa wa kansu gumaka, Yonatan ɗan Gershom, ɗan Musa,[†] da ‘ya’yansa maza firistoci ne na kabilar Dan har lokacin da aka kwashe mutane zuwa bauta. ³¹ Suka ci gaba da amfani da gumakan da Mika ya yi, a duk wannan lokacin gidan Allah yana a Shilo.

19

Balawe da ƙwarkwararsa

¹ A kwanakin nan Isra’ila ba su da sarki.

To, wani Balawe wanda yake zama a wani lungu na ƙasar tudu ta Efraim ya ɗauko wa kansa ƙwarkwara daga Betlehem cikin Yahuda. ² Amma ba tā yi aminci ba. Ta bar shi ta komo gidan mahaifiyarta a Betlehem, a Yahuda. Bayan ta zauna a can wajen wata huɗu, ³ sai mijinta ya je wajenta biko don yā rarashe ta komo. Ya tafi tare bawansa da kuma jakuna biyu. Sai ta shigar da shi gidan mahaifinta, sa’ad da mahaifinta ya gan shi, ya marabce shi da murna. ⁴ Surukinsa, mahaifin yarinyar, ya sha kansa, yā dakata; saboda haka ya dakata tare da shi har kwana uku, yana ci yana sha, yana kuma kwanciya a can.

⁵ A rana ta huɗu suka tashi da sassafe ya kuma yi shiri yā tafi, amma mahaifinta yarinyar ya ce wa surukinsa, “Ka ɗan ci wani abu don ka sami ƙarfi; sa’an nan ka tafi.” ⁶ Saboda haka suka zauna su biyu suka ci suka sha tare. Bayan haka sai mahaifin yarinyar ya ce, “Don Allah ka kwana ka ji wa kanka daɗi.” ⁷ Sa’ad da mutumin ya tashi zai tafi, sai surukinsa ya roƙe shi, saboda haka ya kwana a wannan dare. ⁸ Da sassafen kashegari rana ta biyar, ya tashi zai tafi, sai mahaifin yarinyar ya ce, “Ka ɗan zauna ka shaƙata sai rana ta yi sanyi mana!” Saboda haka su biyu suka zauna suka ci abinci tare.

⁹ Sa’ad da mutumin da ƙwarkwaransa da bawansa, suka tashi don su tafi, surukinsa, mahaifin yarinyar ya ce, “Dubu, rana ta kusan fāɗuwa, yamma ta riga ta yi, ka kwana a nan. Ka sāke kwana ka ji wa ranka daɗi. Kashegari da sassafe za ka iya tashi ka kama hanyarka zuwa gida.” ¹⁰ Amma bai so ya sāke kwana a can ba, mutumin ya tashi ya tafi ya bi ta Yebus (wato, Urushalima), tare da jakunansa biyu da aka yi musu shimfiɗa da kuma ƙwarkwaransa.

¹¹ Sa’ad da suka yi kusa da Yebus dare kuma ya riga ya yi, bawan ya ce wa maigidansa, “Mu dakata a birnin nan na Yebusiyawa mu kwana.”

¹² Maigidansa ya ce, “A’a. Ba za mu shiga birnin baki waɗanda mutanensu ba Isra’ilawa ba. Za mu ci gaba zuwa Gibeya.” ¹³ Ya kuma ce, “Zo, mu yi ƙoƙari mu kai Gibeya ko Rama mu kwana a ɗaya cikinsu.” ¹⁴ Saboda haka suka ci gaba, rana tana fāɗuwa sa’ad da suka yi kusa da Gibeya a Benyamin.

[†] 18:30 Rubitun al’adu na dā na Ibraniyanci, da waɗansu rubuce-rubucen hannun Seftuwajin da na Bulget; da Nassin Masoretik Manasse

¹⁵ A can suka dakata don su kwana, suka tafi suka zauna a dandali birnin, amma wani ya shigar da su gidansa da daren.

¹⁶ A wannan yamma sai ga wani tsoho daga kasar tudu ta Efraim, wanda yake zama a Gibeya (mutane wurin kuwa mutanen Benyamin ne), ya shigo daga wurin aiki a gonaki. ¹⁷ Sa'ad da ya duba ya ga matafiyin a dandalin birnin, sai tsohon ya yi tambaya ya ce, "Ina za ku? Ina kuka fito?"

¹⁸ Balawen ya ce, "Muna fito daga Betlehem a Yahuda za mu wani lungu a kasar tudu ta Efraim inda nake da zama. Na tafi Betlehem a Yahuda, ga shi kuwa yanzu za ni gidan UBANGIJI. Ba wanda ya shigar da ni gidansa. ¹⁹ Muna da fara da abinci don jakunanmu, muna kuma da burodi da ruwan inabi dominmu da bayinka, ni, baiwarka da kuma saurayin nan tare da mu. Ba ma bukatar kome."

²⁰ Tsohon ya ce, "Na marabce ku a gidana. Bari ni ba ku duk abin da kuke bukata. Kada ku dai kwana a dandali." ²¹ Saboda haka sai kai shi zuwa gidansa ya ciyar da jakunansa. Bayan sun wanke kafafunsu, sai aka ba su abinci da abin sha.

²² Yayinda suke jin wa kansu daƙi, sai waƙansu 'yan iska daga birnin suka kewaye gidan. Suna bubbuga kofar, suna kira tsohon da yake da gidan suna cewa, "Ka fito mana da mutumin nan a gidanka domin mu yi jima'i da shi."

²³ Maigidan ya fita waje ya ce musu, "A'a, abokaina, kada ku yi abin kunyan nan. Da yake mutumin nan baƙona ne, kada ku yi rashin kunyan nan. ²⁴ Duba, ga 'yata da ba ta taƙa sanin namiji ba da kuma kwarƙwaransa. Zan fito muku da su a waje yanzu, za ku kuwa iya yin ko mene ne da kuke so da su. Amma wannan mutum, kada ku yi abin kunya."

²⁵ Amma mutanen ba su saurare shi ba. Saboda haka mutumin ya ba da kwarƙwaransa, suka yi mata fyafɛ suka yi lalata da ita dukan dare, gari yana wayewa sai suka bar ta. ²⁶ Da safe matar ta koma gidan da maigidanta yake, ta fāƙi a kofa ta kwanta a can har rana ta yi.

²⁷ Sa'ad da maigidanta ya tashi da safe ya buɗe kofar gidan don yā fita ya ci gaba da tafiyarsa, sai ga kwarƙwararsa, ta fāƙi a bakin kofar gidan da hannuwanta a madogarar kofar. ²⁸ Ya ce mata, "Tashi; mu tafi." Amma ba amsa. Sai ya sa ta a kan jakinsa ya kama hanyar gida.

²⁹ Da ya kai gida, sai ya ɗauki wuƙa ya yayyanka kwarƙwaransa gunduwa-gunduwa, kashi goma sha biyu ya aika da su a ko'ina a Isra'ila. ³⁰ Duk wanda ya gani, sai ya ce, "Ba a taƙa gani ko yin irin wannan abu ba, tun lokacin da Isra'ilawa suka fito daga Masar. Ku yi tunani wannan! Ku kuma yi la'akari! Ku gaya mana abin da za mu yi!"

20

Isra'ila sun yaƙi mutanen Benyamin

¹ Sa'an nan dukan Isra'ilawa daga Dan zuwa Beyersheba kuma daga kasar Gileyad mutane kamar mutum guda suka fito suka taru a gaban UBANGIJI a Mizfa. ² Shugabanni dukan kabilan mutane na kabilan Isra'ila suka zazzauna a wurarensu a taron jama'ar Allah, mayaƙa dubu ɗari huɗu masu ɗamara da takuba. ³ (Mutanen Benyamin suka ji cewa Isra'ilawa sun haura zuwa Mizfa.) Sa'an nan Isra'ilawa suka ce, "Gaya mana yadda wannan mugun abu ya faru."

⁴ Sai Balawen, mijin matar da aka kashe ya ce, "Ni da kwarƙwarata mun zo Gibeya a Benyamin don mu kwana. ⁵ Da dad dare mutanen Gibeya suka bi ni suka kewaye gidan da niyya su kashe ni. Suka yi wa kwarƙwarata fyafɛ, har ta mutu. ⁶ Na ɗauki kwarƙwarata na yayyanka gunduwa-gunduwa na aika da shi ga kowane yankin gādon Isra'ila, domin sun aikata mugu abu da abin kunya a Isra'ila. ⁷ To, dukanku Isra'ilawa, sai ku yi magana ku kuma yanke hukuncinku."

⁸ Dukan mutane suka tashi kamar mutum ɗaya, suna cewa "Ba waninmu da zai tafi gida. Sam, babu ko ɗayanmu da zai koma gidansa. ⁹ Amma yanzu ga abin da za mu yi wa Gibeya. Za mu haura mu fāɗa yadda ƙuri'a ta nunar. ¹⁰ Za mu ɗauko mutum goma a kowane mutum ɗari daga dukan kabilan Isra'ila, da ɗari a dubu, da kuma dubu a dubu goma, domin a tanada wa mayaƙan. Sa'an nan, sa'ad da mayaƙan suka iso Geba a Benyamin, za su yi da su daidai bisa ga muguntar da suka yi a Isra'ila." ¹¹ Saboda haka dukan mutane Isra'ilawa suka taru suka kuma haɗu kamar mutum guda don su fāɗa wa birnin da yaƙi.

¹² Kabilan Isra'ila suka aika jakadu a ko'ina a cikin kabilar Benyamin cewa, "Wace irin mugunta ce wannan da kuka aikata?" ¹³ Yanzu fa sai ku fitar da waƙannan 'yan iskan da suka aikata wannan abu na Gibeya don mu kashe su mu kawar da mugunta daga Isra'ila!"

Amma mutanen Benyamin ba su saurari 'yan'uwansu Isra'ilawa ba. ¹⁴ Daga biranensu suka tattaru a Gibeya don su yaƙi Isra'ilawa. ¹⁵ Nan da nan mutanen Benyamin suka tattara mayaƙa dubu ashirin da shida masu takuba daga biranensu, ban da mayaƙa ɗari bakwai da aka zaɓa daga mazauna a Gibeya. ¹⁶ Cikin dukan mayaƙan nan akwai zaɓaɓɓu mutane ɗari bakwai waɗanda su bahagwai ne, kowanne yana iya harbin gashin guda na kai da majajjawa ba kuskure.

¹⁷ Isra'ila kuwa, ban da Benyamin, sun tara mayaƙa masu takobi dubu ɗari huɗu, dukansu gwanayen yaƙi ne.

¹⁸ Sai Isra'ilawa suka haura zuwa Betel* suka nemi nufin Allah, suka ce, "Wane ne a cikinmu zai fara faɗa wa mutanen Benyamin?"

UBANGIJI ya ce, "Yahuda ce za ta fara."

¹⁹ Kashegari sai Isra'ilawa suka tashi suka kafa sansani kusa da Gibeya. ²⁰ Mutanen Isra'ila suka fita yaƙi da mutane Benyamin suka kuma ja daɗa yaƙi a Gibeya. ²¹ Mutanen Benyamin suka fito daga Gibeya suka kashe mutum dubu ashirin da biyu na Isra'ilawa a daɗa yaƙi a ranar. ²² Amma mutanen Isra'ila suka karfafa juna, suka saƙe koma inda suka ja daɗa a rana ta farko. ²³ Isra'ilawa suka haura suka yi kuka a gaban UBANGIJI, har yamma, suka nemi nufin UBANGIJI. Suka ce, "Mu saƙe koma yaƙi da mutanen Benyamin, 'yan'uanmu?"

UBANGIJI ya ce, "Ku haura ku faɗa musu."

²⁴ Sai Isra'ilawa suka matsa kusa da Benyamin a rana ta biyu. ²⁵ A wannan lokaci, da mutanen Benyamin suka fito daga Gibeya don su yaƙe su, sai suka saƙe kashe Isra'ilawa dubu goma sha takwas, dukansu ɗauke da takuba.

²⁶ Sa'an nan Isra'ilawa, dukan mutane, suka haura zuwa Betel, a can suka zauna suna kuka a gaban UBANGIJI. Suka yi azumi a wannan rana har yamma suka miƙa hadayun konawa da hadayun salama ga UBANGIJI. ²⁷ Isra'ilawa suka nemi nufin UBANGIJI (A kwanakin nan akwatin alkawarin Allah yana can, ²⁸ Finehas ɗan Eleyazar, ɗan Haruna, kuwa yana hidima a gabansa.) Suka ce, "Mu saƙe haura mu yi yaƙi da mutanen Benyamin 'yan'uanmu, ko a'a?"

UBANGIJI ya ce, "Ku je, gama gobe zan ba da su a hannuwanku."

²⁹ Sa'an nan Isra'ila ta yi kwanto kewaye da Gibeya. ³⁰ Suka haura su kara da mutanen Benyamin a rana ta uku suka ja daɗa a Gibeya kamar da. ³¹ Mutanen Benyamin suka fito su same su aka kuma jawo su nesa da birnin. Suka fara karkashe Isra'ilawa kamar da, har aka kashe wajen mutum talatin a filaye da kuma a hanyoyi, wadda take zuwa Betel da kuma wadda take zuwa Gibeya. ³² Yayinda mutanen Benyamin suna cewa, "Muna cin nasara a kansu kamar da," Isra'ilawa kuwa suna cewa, "Mu yi ta jan da baya mu janye su daga birni zuwa kan hanyoyi."

³³ Dukan mutanen Isra'ila suka taso daga wurarensu suka ja daɗa a Ba'al-Tamar, Isra'ilawan da suka yi kwanto a yammancin Geba kuwa suka fito. ³⁴ Sa'an nan jarumai Isra'ila dubu goma suka yi gaba suka kai wa Gibeya hari. Yaƙi kuwa ya yi zafi har mutane Benyamin ba su san masifa tana dab da su ba. ³⁵ UBANGIJI kuwa ya fatattake mutanen Benyamin a gaban Isra'ila; a ranar kuwa Isra'ilawa sun kashe mutum 25,100 na mutanen Benyamin, dukansu ɗauke da takuba. ³⁶ Sa'an nan Benyamin suka ga an ci su.

To, mutanen Isra'ila sun yi ta ja da baya daga mutanen Benyamin domin suna dogara ga waɗanda sa su yi kwanto kusa da Gibeya ne. ³⁷ Mutanen da suke kwanto suka yi wuf suka ruga cikin Gibeya, suka bazu suka kuma karkashe dukan waɗanda suke a birnin. ³⁸ Mutanen Isra'ila sun riga sun shirya da 'yan kwanton cewa su murtuke hayaki daga birnin, ³⁹ a sa'an nan ne mutanen Isra'ila za su juya su faɗa wa mutane Benyamin da yaƙi.

Mutanen Benyamin sun fara karkashe mutum talatin na Isra'ila, sai suka ce, "Muna cin nasara a kansu kamar da." ⁴⁰ Amma da alamar hayaƙi ya fara murtukewa daga birnin, sai mutanen Benyamin suka juya suka ga hayaƙi yana murtukewa ko'ina a cikin birnin zuwa sararin sama. ⁴¹ Sa'an nan

* 20:18 Ko kuwa zuwa gidan Allah; haka ma a aya 26.

mutanen Isra'ila suka juyo musu, mutanen Benyamin kuwa suka tsorata domin sun gane masifa ta zo musu. ⁴² Saboda haka suka tsere a gaban Isra'ila zuwa wajen hamada, amma ba su iya tsere wa yaƙin ba. Mutanen Isra'ila da suka fito daga cikin birnin suka karkashe su a can. ⁴³ Suka kewaye mutanen Benyamin, suka kore su, suka fatattake su a wajajen Gibeya a gabashi. ⁴⁴ Mutum dubu goma sha takwas na mutanen Benyamin suka mutu dukansu kuwa jarumai ne. ⁴⁵ Da suka juya suka juya suka tsere zuwa wajajen hamada zuwa dutsen Rimmon, Isra'ilawa suka kashe mutum dubu biyar a kan hanyoyi. Suka yi ta matsa wa mutanen Benyamin har zuwa Gidom suka kashe mutum dubu biyu kuma.

⁴⁶ A ranar kuwa mutanen Benyamin dubu ashirin da biyar ne aka kashe, dukansu jarumai. ⁴⁷ Amma mutane ɗari shida suka juya suka tsere wajajen hamada zuwa dutsen Rimmon, inda suka zauna wata huɗu. ⁴⁸ Mutanen Isra'ila suka koma wurin mutanen Benyamin suka kashe dukan waɗanda suke a birnin, tare da dabbobi da kome da suka samu. Dukan garuruwan da suka samu sun kɔne su kaf.

21

Mata don mutanen Benyamin

¹ Mutanen Isra'ila sun riga sun yi rantsuwa a Mizfa cewa, “Ba ɗayanmu da zai ba da 'yarsa aure ga mutumin Benyamin.”

² Sai mutanen suka tafi Betel,* inda suka zauna a gaban Allah har yamma, suna tã da muryoyinsu suna kuka mai zafi. ³ Suka ce, ya UBANGIJI, Allah na Isra'ila, “Me ya sa wannan abu ya faru da Isra'ila? Don me kabila ɗaya daga Isra'ila za tã ɓace a yau?”

⁴ Kashegari da sassafe mutane suka gina bagade suka miƙa hadaya ta ƙonawa da hadaya ta salama.

⁵ Sa'an nan Isra'ilawa suka ce, “Wace kabila ce cikin kabilan Isra'ila ba tã zo taro a gaban UBANGIJI ba?” Gama an yi rantsuwa cewa duk wanda ya kãsa zuwa taro a gaban UBANGIJI a Mizfa lalle a kashe shi.

⁶ To, Isra'ilawa suka yi juyayin 'yan'uwansu, mutanen Benyamin. “Yau an hallaka kabila daga cikin Isra'ila. ⁷ Yaya za mu ba wa waɗanda suka rage mata, da yake mun riga mun yi rantsuwa a gaban UBANGIJI, ba za mu ba su ɗaya daga 'ya'yanmu su aure ba?” ⁸ Sa'an nan suka ce, “Wace kabila ce cikin kabilan Isra'ila ba tã zo taro a gaban UBANGIJI a Mizfa ba?” Sai su gane cewa babu wani daga Yabesh Gileyad da ya zo sansani don taron. ⁹ Gama da aka yi ƙidaya mutane, sai aka gane cewa babu wani daga mutanen Yabesh Gileyad da yake a can.

¹⁰ Saboda haka sai taron ya umarci jarumai dubu goma sha biyu su je Yabesh Gileyad su karkashe waɗanda suke zaune a can, duk da mata da yara. ¹¹ Suka ce musu, “Ga abin da za ku yi. Ku karkashe duk namiji da kowace macen da ta riga ta san namiji.” ¹² Suka samu a cikin mutanen da suke zaune a Yabesh Gileyad mata ɗari huɗu da ba su taɓa kwana da namiji ba, suka kwashe su zuwa sansani a Shilo a Kan'ana.

¹³ Sa'an nan dukan taro suka aika wa mutanen Benyamin da suke a Dutsen Rimmon cewa yaƙi ya ƙare, yanzu sai salama. ¹⁴ Saboda haka mutanen Benyamin suka komo a lokacin aka kuma ba su matan Yabesh Gileyad nan da aka bari da rai. Amma matan ba su ishe su duka ba.

¹⁵ Mutanen kuwa suka yi juyayi saboda mutanen Benyamin, domin UBANGIJI ya yi gibi a cikin kabilan Isra'ila. ¹⁶ Shugabannin taron suka ce, “Da matan Benyamin da aka hallaka, yaya za mu yi da mazan da suka ragu da ba su sami mata ba?” ¹⁷ Suka ce, “Dole mutanen Benyamin da suka ragu su sami gãdo, domin kada wata kabila a Isra'ila ta ɓace. ¹⁸ Ba za mu iya ba su 'yan matanmu su zama matansu ba, da yake mu Isra'ilawa mun riga mun yi wannan rantsuwa cewa, ‘La'ananne ne wanda ya ba da 'yarsa aure ga mutum Benyamin.’” ¹⁹ Sai suka tuna, akwai bikin UBANGIJI da sukan yi shekara-shekara a Shilo ya yi kusa. Shilo yana arewancin Betel, kudu da Lebona, gabas da hanyar da take tsakanin Betel da Shekem.”

²⁰ Saboda haka suka cewa mutanen Benyamin, “Ku je ku ɓuya a gonakin inabi ²¹ ku lura. Sa'ad da 'yan matan Shilo suka fito waje don su yi rawa, ku fito a guje daga gonakin inabi, kowannenku yã kama wa kansa mata daga cikin 'yan matan Shilo, ku tafi ƙasar Benyamin. ²² Sa'ad da iyayensu maza ko 'yan'uwansu suka kawo mana ƙara, za mu ce musu, ‘Ku yi mana alheri ku bar su, domin ba mu

* 21:2 Ko kuwa zuwa gidan Allah

samo musu mata ba lokacin yaƙi, ku kuma marasa laifi ne, tun da yake ba ku ba da 'ya'yan matanku gare su ba.'”

²³ Haka mutanen Benyamin suka yi. Yayinda 'yan matan suke rawa, kowane mutum ya kama ɗaya ya yi gaba da ita ta zama matarsa. Sa'an nan suka komo ƙasar gādon su suka sāke giggins garuruwan suka kuwa zauna a cikinsu.

²⁴ A lokacin, Isra'ila sun bar wurin suka tafi gida zuwa ga kabilansu da zuriyoyinsu, kowane zuwa gādon sa.

²⁵ A kwanakin Isra'ila ba ta da sarki; kowa ya yi abin da ya ga dama.

Rut

Na'omi ta rasa mijinta da 'ya'yanta maza

¹ A kwanakin da mahukunta suke mulki* an yi yunwa a kasar, sai wani mutum daga Betlehem a Yahuda tare da matarsa da 'ya'yansu maza biyu, suka tafi su yi zama na dan lokaci a kasar Mowab.

² Sunan mutumin, Elimelek ne, sunan matarsa Na'omi; sunayen 'ya'yan nan nasu biyu, su ne Malon da Kiliyon. Su Efratawa ne daga Betlehem ta Yahuda. Suka kuwa tafi Mowab suka zauna a can.

³ To, Elimelek mijin Na'omi ya rasu, aka bar ta da 'ya'yanta maza biyu. ⁴ Suka auri mata Mowabawa, sunan d'aya Orfa d'ayan kuma Rut. Bayan sun zauna a can kamar shekara goma, ⁵ sai Malon da Kiliyon suka mutu su ma, aka kuma bar Na'omi babu 'ya'yanta maza biyu da kuma mijinta.

Na'omi da Rut sun dawo Betlehem

⁶ Sa'ad da ta ji a Mowab cewa UBANGIJI ya zo don ya taimaki mutanensa ta wurin tanada musu da abinci, sai Na'omi tare da surukanta suka shirya su koma gida daga can. ⁷ Tare da surukanta biyu suka bar inda suka zauna suka kuma kama hanya da za ta komar da su zuwa kasar Yahuda.

⁸ Sai Na'omi ta ce wa surukanta biyu, "Ku koma, kowannenku, zuwa gidan mahaifiyarta. Bari UBANGIJI ya nuna muku alheri yadda kuka nuna wa matattun nan da kuma gare ni. ⁹ Bari UBANGIJI ya sa kowannenku ta sami hutu a gidan wani miji."

Sa'an nan ta sumbace su suka kuma yi kuka da karfi ¹⁰ suka ce mata, "Za mu tafi tare da ke zuwa ga mutanenki."

¹¹ Amma Na'omi ta ce, "Ku koma gida, 'ya'yana mata. Don me za ku tafi tare da ni? Zan kara samun wadansu 'ya'ya maza da za su zama mazanku ne? ¹² Ku koma gida 'ya'yana mata; na tsufa ainun da zan sake samun wani miji. Ko ma na yi tsammani har yanzu ina da bege, ko ma na sami miji a wannan dare na kuma haifi 'ya'ya maza, ¹³ za ku jira sai sun yi girma? Za ku ci gaba da kasance babu aure saboda su? A'a, 'ya'yana mata. Ina da bakin ciki kwarai fiye da ku, domin hannun UBANGIJI ya yi gaba da ni!"

¹⁴ A kan wannan suka sake farke da kuka. Sa'an nan Orfa ta sumbaci surukarta ta yi bankwana, amma Rut ta manne mata.

¹⁵ Sai Na'omi ta ce, "Duba, 'yar'uwanki ta koma zuwa ga mutanenta da kuma allolinta. Ki koma tare da ita."

¹⁶ Rut Amma Rut ta amsa, "Kada ki roke ni in bar ki ko in koma daga gare ki. Inda za ki, zan tafi, kuma inda za ki zauna, zan zauna. Mutanenki, za su zama mutanena kuma Allahnki, zai zama Allahna. ¹⁷ Inda za ki mutu zan mutu, zan mutu a can kuma za a binne ni. Bari UBANGIJI ya hukunta ni da tsanani sosai, in wani abu in ba mutuwa ce ta raba ke da ni ba." ¹⁸ Sa'ad da Na'omi ta gane cewa Rut ta kudura ta tafi tare da ita, sai ta daina nema ta koma.

¹⁹ Saboda haka matan biyu suka ci gaba da tafiya sai da suka isa Betlehem. Da suka isa Betlehem, sai dukan garin ya ruɗe saboda su, matan kuwa suka ce, "Na'omi ce wannan kuwa?"

²⁰ Ta ce musu, "Kada ku kira ni Na'omi.† Ku kira ni Mara‡ gama Maɗaukaki§ ya sa raina ya yi daci sosai. ²¹ In tafi cikakke, amma UBANGIJI ya dawo da ni ba kome. Don me kuke kirana Na'omi? UBANGIJI ya wahalshe* ni, Maɗaukaki ya kawo mini masifa."

²² Na'omi fa ta koma daga Mowab tare da Rut mutuniyar Mowab, surukarta, suka kai Betlehem a lokacin da ake fara girbin sha'ir.

2

Rut ta sadu da Bowaz

¹ To, fa, Na'omi tana da dangi a gefen mijinta da iyalin Elimelek, mutum mai martaba, mai suna Bowaz.

* 1:1 A gargajiyance alƙalai † 1:20 Na'omi yana nufin mai daɗi; haka ma a aya 21. ‡ 1:20 Mara yana nufin daci.

§ 1:20 Da Ibraniyanci an rubuta Shaddai ne a nan. * 1:21 Ko kuwa ba da shaida gaba da ni.

² Sai Rut mutuniyar Mowab ta ce wa Na'omi, "Bari in tafi gonaki in yi kala raguwar hatsi a bayan duk wanda na sami tagomashi daga gare shi."

Na'omi ta ce mata, "Ki je, 'yata." ³ Saboda haka ta tafi ta fara kala a gonaki a bayan masu girbi. Sai ya zamana, ta sami kanta tana aiki a gonar da take ta Bowaz, wanda yake daga dangin Elimelek.

⁴ Sai ga Bowaz ya iso daga Betlehem ya gai da masu girbi, "UBANGIJI yā kasance tare da ku!"

Sai suka amsa, "UBANGIJI yā albarkace ka!"

⁵ Sai Bowaz ya tambayi shugaban masu girbinsa, "Wace yarinya ce wannan?"

⁶ Shugaban ya amsa, "Ita ce mutuniyar Mowab da ta zo daga Mowab tare da Na'omi. ⁷ Ta ce, 'Ina roko a bar ni in bi bayan masu girbin in yi kala.' Haka ta shiga cikin gonar ta kuwa yi aiki tun da safe har zuwa yanzu, sai ɗan hutun da ta yi kaɗan."

⁸ Saboda haka Bowaz ya ce wa Rut, "'Yata, ki saurare ni. Kada ki tafi ki yi kala a wani gona, kada kuma ki tafi daga nan. Ki tsaya nan tare da 'yan matana bayi. ⁹ Ki lura da gonar da mutanena suke girbi, ki bi su tare da 'yan matana. Na riga na faɗa wa mazan kada su taɓa ke. Kuma duk sa'ad da kika ji kishirwa, ki tafi ki ɗebo ruwa daga tulunan da mazan suka cika."

¹⁰ Jin haka, sai ta rusuna da fuskata har kasa ta ce, "Me ya sa na sami irin wannan tagomashi a idanunka da har ka lura da ni, ni da nake baƙuwa?"

¹¹ Bowaz ya amsa, "An faɗa mini duka game da abin kika yi domin surukarki tun mutuwar mijinki, yadda kika bar mahaifinki da mahaifiyarki da kuma kasarki kika zo ki yi zama da mutanen da ba ki taɓa sani ba. ¹² Bari UBANGIJI yā sāka maka saboda abin da ka yi. Bari UBANGIJI, Allah na Isra'ila yā sāka maka a yalwace, a karkashin fikafikan da ka sami mafaka."

¹³ Ta ce, "Bari in ci gaba da samun tagomashi a idanunka ranka yā daɗe. Ka ta'azantar da ni ka kuma yi wa baranyarka magana mai alheri ko da yake ban kai matsayi ɗaya daga cikin bayinka 'yan mata ba."

¹⁴ A lokacin cin abinci Bowaz ya ce mata, "Zo nan. Ki ɗebo burodi ki tsoma cikin ruwan inabi."

Da ta zauna tare da masu girbin, sai ya ba ta gasasshe hatsi. Ta ci duk abin da take so har ta bar ragowa. ¹⁵ Da ta tashi don tā yi kala, sai Bowaz ya yi umarni wa samarinsa cewa, "Ko ta tara daga cikin dammuna, kada ku wulaƙanta ta. ¹⁶ Ku kuma riƙa zarar mata waɗansu daga dammunan don ta ɗauka, kada ku kwaɓe ta."

¹⁷ Saboda haka Rut ta yi kala a gonar har yamma. Sa'an nan ta sussuka hatsin sha'ir da ta kalata ta sami kamar efa.* ¹⁸ Ta ɗauka ta koma gari sai surukarta ta ga yawan abin da ta kalato. Rut kuma ta fitar da ragowar abin da ta ci bayan ta koshi ta ba ta.

¹⁹ Surukarta ta tambaye ta, "Ina kika yi kala a yau? Ina kika yi aiki? Albarka ta tabbata ga mutumin nan ta ya lura da kel!"

Sai Rut ta faɗa wa surukarta game da wurin wanda ta yi ta aiki. Ta ce, "Sunan mutumin da na yi aiki da shi a yau Bowaz ne."

²⁰ Sai Na'omi ta ce wa surukarta, "UBANGIJI yā yi masa albarka! Bai daina nuna alheri ga masu rai da matattu ba." Ta kara da cewa, "Wannan mutum danginmu ne na kusa; shi ɗaya daga cikin danginmu mai fansa."

²¹ Sa'an nan Rut mutuniyar Mowab ta ce, "Ya ma ce mini, 'Ki riƙa bin ma'aikatana sai sun ƙare yin girbin dukan hatsina.'"

²² Na'omi ta ce wa Rut surukarta, "Zai fi miki kyau, 'yata ki riƙa tafiya da 'yan matansa, domin a gonar wani dabam mai yiwuwa a yi miki lahani."

²³ Saboda haka Rut ta tsaya kusa da bayi mata na Bowaz don tā yi kala sai da girbin sha'ir da na alkama suka ƙare. Ta kuwa zauna tare da surukarta.

3

Rut da Bowaz a masussuka

¹ Wata rana Na'omi surukar Rut ta ce mata, "'Yata, bai kamata in nema miki gida,* inda za a tanada miki da kyau? ² Bowaz wanda kike aiki da bayinsa 'yan mata ba danginmu ne na kusa ba? Da daren

* 2:17 Wato, kusan bushel uku bisa biyar (Kamar lita 22)

* 3:1 Da Ibraniyanci an rubuta in sami miki hutu ne a nan.

yau zai sussuka sha'ir nasa a masussuka. ³ Ki yi wanka ki fesa turare, ki kuma sa tufafinki mafi kyau. Sa'an nan ki gangara zuwa masussuka, amma kada ki bari yā san cewa kina a can sai ya gama ci da sha. ⁴ Sa'ad da ya kwanta, ki lura da inda yake kwance. Sa'an nan ki tafi ki buɗe kafafunsa ki kwanta. Zai faɗa miki abin da za ki yi.”

⁵ Rut ta amsa ta ce “Zan yi abin da kika faɗa.” ⁶ Saboda haka ta gangara zuwa masussuka ta kuma yi dukan abin da surukarta ta ce ta yi.

⁷ Sa'ad da Bowaz ya gama ci da sha yana kuma cikin farin ciki, sai ya tafi ya kwanta a farshen tarin hatsi. Rut kuwa ta sulalle ta je ta buɗe kafafunsa ta kwanta. ⁸ Da tsakar dare sai wani abu ya firgitar da mutumin, ya kuwa juya sai ya tarar da mace kwance a kafafunsa.

⁹ Sai ya yi tambaya ya ce, “Ke wace ce?”

Ta amsa ta ce, “Ni ce baranyarka Rut, ka rufe ni ta mayafinka da yake kai dangi, mai fansa ne na kusa.”

¹⁰ Sai ya amsa ya ce, “UBANGIJI yā albarkace ki 'yata. Wannan alheri ya fi wannan da kika nuna da farko. Ba ki gudu kin bi saurayi, mai arziki ko matalauci ba. ¹¹ Yanzu kuwa 'yata kada ki ji tsoro. Zan yi miki dukan abin da kika roka. Dukan 'yan'uwana na gari sun san cewa ke mace ce mai halin kirki. ¹² Ko da yake gaskiya ne ni dangi ne na kusa, amma akwai dangi mai fansa mafi kusa fiye da ni. ¹³ Ki kwana a nan, da safe kuwa in yana so yā fansa, to, da kyau, sai yā fansa. Amma in ba ya niyya, tabbatacce, na rantse da UBANGIJI mai rai zan yi. Ki kwanta a nan sai da safe.”

¹⁴ Saboda haka ta kwanta a kafafunsa sai da safe, amma ta tashi kafin a gane wani, sai ya ce, “Kada ki bar wani yā san cewa mace ta zo masussuka.”

¹⁵ Ya kuma ce, “Ki kawo gyalenki da kika yafa ki shimfiɗa shi a nan.” Sa'ad da ta yi haka, sai ya zuba mudu shida na sha'ir ya sa mata a kai. Sa'an nan ya† koma gari.

¹⁶ Sa'ad da Rut ta koma wurin surukarta Na'omi ta tambaye ta “Yaya aka yi 'yata?”

Sai ta faɗa mata dukan abin da Bowaz ya yi mata ¹⁷ ta kuma kara da cewa, “Ya ba ni waɗannan mudu shida na sha'ir, yana cewa, ‘Kada ki koma wurin surukarki hannu wofi.’”

¹⁸ Sai Na'omi ta ce, “Ki jira, 'yata, sai kin ga abin da zai faru. Gama mutumin ba zai huta ba sai an warware batun a yau.”

4

Bowaz ya auri Rut

¹ Ana cikin haka Bowaz ya haura zuwa kofar gari ya tafi ya zauna a can. Sa'ad da dangi mai fansan da ya yi zance ya iso, Bowaz ya ce, “Zo nan abokina ka zauna.” Saboda haka ya ratso ya zauna.

² Bowaz kuwa ya kira dattawa guda goma na garin ya ce, “Ku zauna a nan,” suka kuwa zauna. ³ Sa'an nan ya ce wa dangin nan mai fansa, “Na'omi, wadda ta dawo daga Mowab, tana so ta sayar da filin da yake na ɗan'awanmu Elimelek. ⁴ Na ga ya kamata in jawo hankalinka ga batun in kuma ba da shawara ka saye shi a gaban waɗannan da suke zazzaune a nan da kuma a gaban dattawan jama'a. In kana so ka fanshe shi, to, sai ka yi. Amma in ba za ka* yi ba, sai ka faɗa mini, don in sani. Gama babu wani mai izinin yin haka sai kai, ni ne kuwa na biye.”

Sai ya ce, “Zan fansa.”

⁵ Sa'an nan Bowaz ya ce, “A ranar da ka saya filin daga Na'omi da kuma daga Rut mutuniyar Mowab, ka sayi† gwauruwar marigayin nan, domin ka riƙe sunan marigayin da kuma kayansa.”

⁶ Da jin haka, sai dangin nan mai fansa ya ce, “To, ba zan iya fanshe shi ba don kada in yi wa nawa mallakar rauni. Za ka iya fanshe shi wa kanka. Ni dai ba zan iya ba.”

⁷ (To, a kwanakin can a Isra'ila, domin a tabbatar da fansa da kuma musayar da mallaka, mutum zai cire takalminsa ya ba wa ɗayan. Wannan ita ce hanyar tabbatar da al'amarin a hukumance a cikin Isra'ila.)

⁸ Saboda haka dangin nan mai fansa ya ce wa Bowaz, “Saye shi wa kanka.” Sai ya cire takalminsa.

† 3:15 Da yawa cikin rubuce-rubucen hannun Ibraniyanci, yawancin rubuce-rubucen Ibraniyanci, Bulget da na Siriyak suna da ita ce a nan. *

4:4 Da yawa cikin rubuce-rubucen hannun Ibraniyanci, Seftuwajin, Bulget da na Siriyak, yawancin rubuce-rubucen Ibraniyanci, suna da shi ne a nan. † 4:5 Da Ibraniyanci, Bulget da na Siriyak, Na'omi, ka saya Rut mutuniyar Mowab

⁹ Sa'an nan Bowaz ya yi shela wa dattawa da kuma dukan mutane, "A yau ku ne shaidu cewa na saya daga Na'omi dukan mallakar Elimelek, Kiliyon da kuma Malon. ¹⁰ Na kuma ɗauki Rut mutuniyar Mowab, gwauruwar Malon a matsayin matata domin sunan mamaci da kuma mallakarsa yã ci gaba, domin kada sunansa yã ɓace daga cikin iyali ko daga tarihin gari. A yau ku ne shaidu!"

¹¹ Sai dattawan da kuma dukan waɗanda suke a ƙofar suka ce, "Mu shaidu ne. Bari UBANGIJI yã sa macen da take zuwa cikin gidanka ta zama kamar Rahila da Liyatu, waɗanda tare suka gina gidan Isra'ila. Bari ka sami martaba a cikin Efrata ka kuma zama sananne cikin Betlehem. ¹² Ta wurin 'ya'yan da UBANGIJI zai ba ka ta wurin wannan mace, bari iyalinka yã zama kamar na Ferez, wanda Tamar ta haifa wa Yahuda."

Na'omi ta sami yaro

¹³ Sai Bowaz ya ɗauki Rut ta kuwa zama matarsa. Sa'an nan ya kwana da ita, UBANGIJI kuma ya sa ta yi ciki, ta haifi ɗa. ¹⁴ Mata suka ce wa Na'omi, "Yabo ya tabbata ga UBANGIJI, wanda a wannan rana bai bar ki ba tare da dangi mai fansa ba. Allah yã sa yã zama sananne a dukan Isra'ila! ¹⁵ Zai sabunta rayuwarki yã adana ki a tsufanki. Gama surukarki wadda take ƙaunarki wadda kuma take mafi kyau gare ki fiye da 'ya'ya maza bakwai, ta haife shi."

¹⁶ Sai Na'omi ta ɗauki yaron, ta kwantar da shi a cinyarta ta kuma kula da shi. ¹⁷ Matan da suke zama a wurin suka ce, "Na'omi ta sami yaro." Suka kuwa ba shi suna Obed. Shi ne ya haifi Yesse, mahaifin Dawuda.

¹⁸ Ga asalin zuriyar Ferez.

Ferez shi ne mahaifin Hezron,

¹⁹ Hezron ya haifi Ram,

Ram ya haifi Amminadab,

²⁰ Amminadab ya haifi Nashon,

Nashon ya haifi Salmon,‡

²¹ Salmon ya haifi Bowaz,

Bowaz ya haifi Obed,

²² Obed ya haifi Yesse,

Yesse kuwa ya haifi Dawuda.

‡ 4:20 Kaɗan daga cikin rubuce-rubucen Ibraniyanci waɗansu rubuce-rubucen Seftuwajin da Bulget (dubi kuma aya 21 da kuma Seftuwajin na 1Tar 2.11); yawancin rubuce-rubucen Ibraniyanci suna da Salma ne.

1 Sama'ila

Haihuwar Sama'ila

¹ Akwai wani mutum daga Ramatayim, mutumin Zuf* daga kasar tuddan Efraim, sunansa Elkana, dan Yeroham, shi jikan Elihu dan Tohu, tattaɓa kunnen Zuf, mutumin Efraim. ² Yana da mata biyu, ɗaya sunanta Hannatu, ɗayan kuwa ana kiranta Feninna. Ita Feninna tana da 'ya'ya, amma Hannatu ba ta da 'ya'ya.

³ Shekara-shekara wannan mutum yakan haura daga garinsa zuwa Shilo domin yin sujada da miƙa hadayu ga UBANGIJI Maɗaukaki. A can kuwa 'ya'yan Eli maza biyu, Hofni da Finehas su ne firistoci na UBANGIJI. ⁴ Duk sa'ad da rana ta kewayo don Elkana yā miƙa hadaya, yakan ba da kashin nama ga matarsa Feninna da dukan 'ya'yanta maza da mata. ⁵ Amma Hannatu kuwa sai yā ba ta babban rabo gama yana kaunarta ko da yake UBANGIJI ya kulle mahaifarta. ⁶ Saboda UBANGIJI ya kulle mahaifarta, sai kishiyarta ta dinga tsokanarta don tā ba ta haushi. ⁷ Wannan ya ci gaba shekara da shekaru. Duk lokacin da Hannatu ta haura zuwa haikalin UBANGIJI, sai kishiyarta tā tsokane ta har tā yi ta kuka tā kuma ƙi cin abinci. ⁸ Elkana mijinta kuwa yakan ce mata, "Hannatu don me kike kuka? Me ya sa ba za ki ci abinci ba? Don me kika karaya? Ashe, ban fi 'ya'ya goma a gare ki ba?"

⁹ Wata rana sa'ad da suka gama ci da sha a Shilo, Hannatu ta miƙe tsaye. Eli firist kuwa yana zaune a kujera a bakin ƙofar haikalin UBANGIJI. ¹⁰ A cikin bakin ciki, Hannatu ta yi kuka mai zafi ta yi addu'a ga UBANGIJI. ¹¹ Ta yi ta cewa, "Ya UBANGIJI Maɗaukaki. In har ka dubi bakin cikin baiwarka, ka tuna da ni, ba ka kuma manta da baiwarka ba, amma ka ba ta ɗa, ni ma zan miƙa shi ga UBANGIJI dukan rayuwarsa, aska kuwa ba za tā taɓa kansa ba."

¹² Yayinda take addu'a ga UBANGIJI, Eli ya lura da bakinta. ¹³ Hannatu tana addu'a a zuci, ba a jin muryarda, sai leɓunanta ne kawai suna motsi. Eli kuwa ya yi tsammani ta bugu ne. ¹⁴ Sai ya ce mata, "Har yausha za ki ci gaba da maye? Ki daina shan ruwan inabi."

¹⁵ Hannatu ta ce, "Ba haka ba ne, ranka yā daɗe, ni mace ce da take cikin matsala ƙwarai da gaske. Ban sha ruwan inabi ba, ko wani abu mai sa maye, ina dai faɗa wa UBANGIJI abin da yake damuna ne. ¹⁶ Kada ka yi zato baiwarka 'yar iska ce. Ina addu'a a nan saboda yawan azaba da bakin cikin da nake ciki."

¹⁷ Eli ya ce, "In haka ne, to, ki sauka lafiya, Allah na Isra'ila kuma yā ba ki abin da kika roka daga gare shi."

¹⁸ Ta ce, bari baiwarka tā sami tagomashi a idonka. Sai ta yi tafiyarta ta je ta ci wani abu, fuskarta kuwa ba tā ƙara kasance da bakin ciki ba.

¹⁹ Kashegari da sassafe suka tashi suka yi sujada a gaban UBANGIJI, sai suka koma garinsu a Rama. Elkana kuwa ya kwana da matarsa Hannatu, UBANGIJI kuma ya tuna da ita. ²⁰ Ana nan sai Hannatu ta yi ciki, ta kuma haifi ɗa. Ta ba shi suna Sama'ila; tana cewa, "Domin na roke shi daga wurin UBANGIJI."

²¹ Da shekara ta kewayo, sai Elkana da iyalinsa suka sāke tafi Shilo domin su yi hadaya ga UBANGIJI, yā kuma cika alkawarin da ya yi. ²² Hannatu kuwa ba tā bi su ba. Ta gaya wa mijinta cewa, "Sai bayan na yaye yaron, zan kai shi in miƙa shi a gaban UBANGIJI, yā kuma kasance a wurin koyaushe."

²³ Elkana mijinta ya ce mata, "Ki yi abin da kika ga ya fi miki kyau. Ki jira har sai bayan kin yaye shi. UBANGIJI dai ya cika maganarsa." Saboda haka matar ta tsaya a gida, ta yi ta renon ɗanta har ta yaye shi.

²⁴ Bayan ta yaye shi, sai ta ɗauki yaron tare da bijimi bana uku, da mudun gari, da salkan ruwan inabi, ta kawo su a gidan UBANGIJI a Shilo. ²⁵ Bayan an yanka bijimin, sai suka kawo yaron wurin Eli.

²⁶ Sai ta ce masa, "Ranka yā daɗe, ba ka gane ni ba? Ai, ni ce matar da ta taɓa tsayawa a gabanka, tana addu'a ga UBANGIJI. ²⁷ Wannan yaron ne na roka daga wurin UBANGIJI, ya kuwa ba ni abin da na roka daga gare shi. ²⁸ Saboda haka, na ba da shi ga UBANGIJI muddin ransa, zai zama na UBANGIJI." A can kuwa ya yi wa UBANGIJI sujada.

* 1:1 Ko kuwa daga Ramatayim Zufim

2

Addu'ar Hannatu

¹ Sai Hannatu ta yi addu'a ta ce,
 “Zuciyata tana farin ciki a cikin UBANGIJI;
 a cikin UBANGIJI an sa ina jin daɗi kwarai.
 Na buɗe bakina na yi wa abokan gābana dariya.
 Kai! Ina murna domin ka cece ni!

² “Babu wani mai tsarki kamar UBANGIJI
 babu wani, in ban da kai;
 babu wani dutse kamar Allahmu.

³ “Ka daina maganganu na girman kai
 ka kuma daina faɗin kalmomin ɗaga kai;
 gama UBANGIJI Allah ne masani
 daga gare shi kuma ana auna ayyuka.

⁴ “An kakkarya bakkuna masu yaƙi,
 amma su da ka raunana an ba su makaman ƙarfi.
⁵ Waɗanda a dā suna da abinci sosai; yanzu suna kodago saboda abinci,
 masu fama da yunwa kuwa sun daina jin yunwa.
 Ita da take bakararriya, ta haifi 'ya'ya bakwai
 amma ita da tana da 'ya'ya da yawa, ta zama mai baƙin ciki.

⁶ “UBANGIJI ne ke kawo mutuwa, yā kuma rayar
 yana kai ga kabari, yā kuma tā da.
⁷ UBANGIJI ne yakan aika da talauci da kuma dukiya;
 yakan ƙaskantar yā kuma ɗaukaka.
⁸ Yakan tā da matalauci daga ƙura,
 yā kuma ɗaga mai bukata daga tarin toka;
 yā zaunar da su tare da 'ya'yan sarki;
 yā kuma sa su gāji mulki na ɗaukaka.

“Harsashin duniya na UBANGIJI ne;
 a bisansu ne ya kafa duniya.
⁹ Zai kiyaye kafafun masu tsarki,
 amma mugaye za su lalace cikin duhu.

“Ba bisa ga ƙarfi mutum ba ne mutum ke nasara;
¹⁰ waɗanda suke gāba da UBANGIJI za su hallaka.
 Zai yi musu tsawa daga sama,
 UBANGIJI zai hukunta dukan duniya.

“Zai ba wa sarkinsa ƙarfi,
 yā kuma ɗaukaka shafaffensa.”

¹¹ Sa'an nan, Elkana ya koma gida a Rama amma yaron ya yi hidima a gaban UBANGIJI a ƙarƙashin Eli firist.

Muguntar 'ya'yan Eli

¹² 'Ya'yan Eli firist, mutane ne masu mugunta. Ba su ɗauki UBANGIJI a bakin kome ba. ¹³ Al'ada ce ga firistoci da mutane cewa in wani ya miƙa hadaya, yayinda nama yake kan wuta, bawan firist zai zo da babban cokali mai yatsu, ¹⁴ zai soka cokali mai yatsun a tukunyar, ko butar da ake dafan

naman. Duk abin da cokali mai yatsun ya cako daga tukunyar, ya zama na firist. Haka aka yi ta yi wa Isra'ilawan da suka zo miƙa hadaya a Shilo. ¹⁵ Tun ma kafin a kona kitse, bawan firist yakan zo yā ce wa mutumin da yake miƙa hadaya, “Ka ba wa firist nama domin yā gasa, ba zai karɓi dafaffen nama daga wurinka ba, sai ɗanye.”

¹⁶ In kuwa mutumin ya ce masa, “Bari kitse yā kone tukuna, sa'an nan ka ɗiba duk abin da kake so.” Sai bawan yā ce masa, “A'a, ka ba ni yanzu, in ka ƙi kuwa zan ɗiba ƙarfi da yaji.”

¹⁷ Wannan zunubin samarin ya yi muni ƙwarai a gaban UBANGIJI, domin sun wulafanta hadayar UBANGIJI, ƙwarai da gaske.

¹⁸ Amma yaron nan Sama'ila, yana hidima a gaban UBANGIJI yana sanye da efod na lili. ¹⁹ Kowace shekara mahaifiyarsa takan ɗinka 'yar taguwa ta kai masa sa'ad da ita da mijinta suka je miƙa hadaya ta shekara. ²⁰ Eli yakan sa wa Elkana da matarsa albarka, yā ce, UBANGIJI yā ba ka waɗansu 'ya'ya ta wurin matan nan, maimakon wanda ta roka daga UBANGIJI, ta kuma ba da shi ga UBANGIJI. Bayan haka sai su koma gida. ²¹ Hannatu kuwa ta sami alfarma daga UBANGIJI. Ta yi ciki. Ana cikin haka Sama'ila kuwa sai girma yake ta yi a gaban UBANGIJI.

²² To, Eli kuwa ya tsufa ƙwarai, yana kuma jin labari duk abin da 'ya'yansa suke yi wa dukan Isra'ila, da yadda suke lalata da matan da suke hidima a bakin ƙofar Tentin Sujada. ²³ Saboda haka ya ce musu, “Don me kuke yin waɗannan abubuwa? Na sami labari daga wurin mutane a kan duk ayyukan muguntanku. ²⁴ A'a, 'ya'yana ba labari mai kyau nake ji cikin mutanen UBANGIJI ba. ²⁵ In mutum ya yi wa wani laifi Allah yakan ƙāre shi; amma in mutum ya yi wa UBANGIJI zunubi wa zai ƙāre shi?” Duk da haka, 'ya'yansa ba su kula da gargadin mahaifinsu ba, domin nufin UBANGIJI ne yā hallaka su.

²⁶ Yaron nan Sama'ila ya dinga girma cikin ƙwarjini da cikin tagomashi a gaba UBANGIJI da mutane.

Annabcin a kan gidan Eli

²⁷ Wani mutum ya zo wurin Eli ya ce masa, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Ashe ban bayana kaina sosai ga mahaifinka lokacin da yake a Masar a ƙarƙashin Fir'auna ba? ²⁸ Na zaɓi mahaifinka daga cikin dukan kabilar Isra'ila yā zama firist nawa don yā yi hidima a bagade, don yā kona turare mai ƙanshi, don kuma yā sanya doguwar riga a gabana. Na kuma ba wa iyalin mahaifinka dukan hadaya ta ƙonawa da Isra'ila suka miƙa. ²⁹ Don me kuke rena hadayata da sadakokina da na ƙayyade domin mazaunina? Don me kake girmama 'ya'yanka fiye da ni ta wurin cinye sashe mafi kyau na kowane hadayar da mutanena Isra'ila suka miƙa?”

³⁰ “Saboda haka UBANGIJI Allah na Isra'ila ya ce, ‘Na yi alkawari cewa gidanka da gidan mahaifinka za su yi mini hidima a gabana har abada.’ Amma, yanzu Allah ya ce, ba zai yiwu ba; waɗanda suke girmama ni; Ni ma zan girmama su. Amma waɗanda suke ƙaskantar da ni, haka za a ƙaskantar da su. ³¹ Lokaci yana zuwa sa'ad da zan rage ƙarfinka da ƙarfin iyalin gidan mahaifinka. Domin kada a sāke samun tsohon mutum a zuriyarka. ³² Za ka zama da ɓacin rai a mazaunina ko da yake za a yi wa Isra'ila alheri. A zuriyarka ba za a taɓa samun tsohon mutum ba. ³³ Kowannenku da ban kashe daga hidima a bagadana ba, za a bar shi don yā cika idanunka da hawaye da kuma bakin ciki, dukan sauran zuriyarka kuwa za su mutu a ƙuruciarsu.

³⁴ “‘Abin da kuma ya faru da 'ya'yanka biyu Hofni da Finehas zai zama alama a gare ka; saboda mutuwersu za tā zama a rana ɗaya. ³⁵ Zan tayar wa kaina amintaccen firist wanda zai aikata abin da nake so yā yi, zan kuwa ba shi zuriya da koyaushe za su yi aiki a gaban zaɓaɓɓen sarkina. ³⁶ Sa'an nan duk wanda ya rage a zuriyarka zai zo yā durkusa a gabansa yā roki kuɗi da abinci, zai kuma roka a yardar masa yā taimaki firistoci da aiki domin yā sami abin da zai ci.’”

3

UBANGIJI ya kira Sama'ila

¹ Yaron nan Sama'ila ya yi hidima a gaban UBANGIJI a ƙarƙashin Eli. A waɗannan kwanaki kuwa jin magana daga wurin UBANGIJI ba safai ba, babu kuma wahayi da yawa.

² Wata rana da dare Eli da idanunsa sun kusa makancewa har ba ya iya gani sosai yana kwance a inda ya saba. ³ Fitilar Allah kuwa tana ci, ba tā mutu ba tukuna, Sama'ila kuma na kwance a haikali na UBANGIJI inda akwai akwatin Allah. ⁴ Sai UBANGIJI ya kira Sama'ila.

Sama'ila ya amsa ya ce, “Ga ni.” ⁵ Sai ya ruga wajen Eli ya ce, “Ga ni, gama ka kira ni.” Eli ya ce, “Dana ban kira ba, je ka kwanta”. Saboda haka ya tafi ya kwanta.

⁶ UBANGIJI ya sāke kiransa ya ce, “Sama'ila!” Sama'ila ya tashi kuma ya je wurin Eli ya ce, “Ga ni, gama ka kira ni.”

Amma Eli ya ce, “Ban kira ka ba, dāna koma ka kwanta.”

⁷ Sama'ila dai bai riga ya san UBANGIJI ba tukuna. Ba a kuma taɓa bayyana maganar UBANGIJI a gare shi ba tukuna ba.

⁸ UBANGIJI ya kira Sama'ila sau na uku, Sama'ila kuma ya tashi ya tafi wurin Eli, “Ga ni, gama ka kira ni.”

Sai Eli ya gane cewa UBANGIJI ne ke kira yaron. ⁹ Saboda haka, Eli ya gaya wa Sama'ila cewa, “Je ka kwanta, in kuma ya kira ka, ka ce masa, ‘Ya UBANGIJI ka yi magana gama bawanka yana saurara.’” Sama'ila ya koma ya kwanta a wurin kwanciyarsa.

¹⁰ UBANGIJI kuma ya zo ya tsaya a wurin, yana kira ya ce, “Sama'ila, Sama'ila!” Kamar yadda ya kira a lokutan baya.

Sai Sama'ila ya ce, “Yi magana gama bawanka yana saurara.”

¹¹ UBANGIJI ya ce wa Sama'ila, “Duba ina dab da yin wani abu a Isra'ila da zai sa kunne kowa da yake ji, yā ji tsoro. ¹² A ranar zan cika dukan maganar da na yi game da Eli da iyalinsa, daga farko har karshe. ¹³ Gama na gaya masa zan hukunta gidansa har abada saboda zunubin da yake sane da shi; 'ya'yansa sun wulakantar da kansu, shi kuma bai tsawata musu ba. ¹⁴ Saboda haka na rantse a kan gidan Eli, ‘Ba za a taɓa shafe laifin gidan Eli da hadaya ko baiko ba.’”

¹⁵ Sama'ila kuwa ya kwanta har safe, sa'an nan ya buɗe kofofin gidan UBANGIJI. Ya ji tsoro yā gaya wa Eli wahayin, ¹⁶ amma Eli ya kira shi ya ce, “Sama'ila, dāna.”

Sama'ila ya ce, “Ga ni.”

¹⁷ Eli ya ce, mene ne ya ce maka? Kada ka ɓoye mini. Allah ya yi da kai har ma fiye in ka ɓoye mini kome da ya ce maka. ¹⁸ Don haka sai Sama'ila ya gaya masa kome bai ɓoye masa kome ba. Sa'an nan Eli ya ce, “Shi ne UBANGIJI bari yā yi abin da ya yi kyau a gare shi.”

¹⁹ UBANGIJI kuwa yana tare da Sama'ila har girmansa bai kuma bar ko dāya daga maganarsa ta kāsā cika ba. ²⁰ Dukan Isra'ila daga Dan har Beyersheba suka shaida amincin Sama'ila annabi ne na UBANGIJI. ²¹ UBANGIJI kuwa ya dinga bayyana a Shilo, a nan ya bayyana kansa ga Sama'ila ta wurin maganarsa.

4

¹ Duk sa'ad da Sama'ila ya yi magana dukan Isra'ila sukan saurare shi.

Filistiyawa sun kama akwatin alkawari

Isra'ilawa suka fita yaƙi da Filistiyawa. Isra'ilawa suka kafa sansani a Ebenezer*, Filistiyawa kuma a Afek. ² Filistiyawa suka tunkuro mayaƙansu domin su sadu da Isra'ilawa, yaƙi kuwa ya yi tsanani har Isra'ilawa suka sha kashi a hannun Filistiyawa. Filistiyawa suka kashe Isra'ilawa kusan mutum dubu huɗu a bakin dāgā. ³ Lokacin da mayaƙan suka komo sansani, dattawan Isra'ilawa suka yi tambaya suka ce, “Me ya sa UBANGIJI ya sa muka sha dābga a hannun Filistiyawa? Bari mu kawo akwatin alkawarin UBANGIJI daga Shilo. Domin yā tafi tare da mu yā ba mu nasara kan abokan gābanmu.”

⁴ Saboda haka mutanen suka aika waɗansu maza zuwa Shilo, suka kuwa tafi suka kawo akwatin alkawarin UBANGIJI Maɗaukaki wanda yake zaune tsakanin Kerubobi. 'Ya'yan Eli biyun nan Hofni da Finehas suna wurin tare da akwatin alkawarin UBANGIJI.

⁵ Da aka shigo da akwatin alkawarin UBANGIJI a cikin sansani, sai Isra'ilawa suka tā da babbar murya har kasa ta jijjiga. ⁶ Da jin wannan, Filistiyawa suka yi tambaya suka ce, “Me ke kawo wannan ihu mai karfi haka a sansanin Isra'ilawa?”

Da suka gane cewa akwatin alkawarin UBANGIJI ne ya shiga sansanin, ⁷ sai Filistiyawa suka ji tsoro, suka ce, “Wani allah ya shiga cikin sansanin. Mun shiga uku! Ba a taɓa yin wani abu haka ba.

⁸ Kaiton mu! Wa zai kuɓutar da mu daga hannun waɗannan manyan alloli? Su ne allolin da suka

* 4:1 Ebenezer wato, dutsen taimako

buga Masarawa da irin annoba masu yawa a jeji. ⁹ Ku yi karfin hali, ku yi mazantaka, ku Filistiyawa, domin kada ku zama bayin Ibraniyawa kamar yadda suke a gare ku. Ku yi mazantaka, ku yi yaƙi.”

¹⁰ Saboda haka Filistiyawa suka yi yaƙi, Isra'ilawa kuwa suka sha ɗibga, kowane mutum kuwa ya gudu zuwa tentinsa. Kisan kuwa ya yi muni ƙwarai. Isra'ilawa sun rasa mayaƙa dubu talatin. ¹¹ Aka ƙwace akwatin alkawarin UBANGIJI. Aka kuma kashe 'ya'yan Eli biyu, Hofni da Finehas.

Mutuwar Eli

¹² A wannan rana wani mutumin Benyamin ya ruga da bakin dāgā ya shigo Shilo, taguwarsa a yage, kansa kuma a rufe da ƙasa. ¹³ Da ya iso sai ga Eli zaune a kujera kusa da hanya yana kallo, domin tsoron da yake da shi saboda akwatin alkawarin Allah. Da mutumin ya shigo a garin ya ba da labarin abin da ya faru sai dukan gari ya ruɗe da ihu.

¹⁴ Eli ya ji ihun ya yi tambaya ya ce, mene ne dalilin wannan ihu?

Mutumun ya rugo wurin Eli, ¹⁵ wanda yake da shekaru tasa'in da takwas da haihuwa, idanunsa kuma karfi ya ƙare, baya iya gani.

¹⁶ Mutumin ya gaya wa Eli cewa, “Shigowata ke nan daga bakin dāgā. Na kuɓuce daga can yau ɗin nan.”

Eli ya ce, “Me ya faru da 'ya'yana?”

¹⁷ Mutumin da ya kawo labarin ya ce, “Isra'ilawa sun gudu a gaban Filistiyawa, mayaƙan kuma sun sha mummunar ɗibga. 'Ya'yanka Hofni da Finehas su ma sun mutu. Aka kuma ƙwace akwatin alkawarin Allah.”

¹⁸ Da ya ambaci akwatin alkawarin Allah, sai Eli ya fāɗi da baya daga kujeransa kusa da ƙofa, wuyarsa ta karye, ya kuma mutu domin ya tsufa ƙwarai. Ya yi shugabancin Isra'ila shekaru arba'in.

¹⁹ Matar Finehas, ɗansa tana da ciki a lokacin ta kuma kusa haihuwa. Sa'ad da ta ji labari cewa an ƙwace akwatin alkawarin Allah, ta kuma labarin surukinta da mijinta sun mutu, sai ta shiga naƙuda, ta kuma haihu. Amma naƙuda ta sha ƙarfinta. ²⁰ Da tana mutuwa, matan da suke lura da ita suka ce, “Kada ki karaya kin haifi ɗa namiji.” Amma ba tā ba da amsa ko tā kula ba.

²¹ Ta ba wa yaron suna ikabod, ma'ana “Daukaka ta rabu da Isra'ila”, domin an ƙwace akwatin alkawarin Allah, domin kuma mutuwar surukinta da na mijinta. ²² Ta ce, “Daukaka ta rabu da Isra'ila, gama an ƙwace akwatin alkawarin Allah.”

5

Akwatin alkawari a Ashdod da Ekron

¹ Bayan Filistiyawa sun ƙwace akwatin alkawarin Allah, sai suka ɗauke shi daga Ebenezer suka kai shi Ashdod. ² Sa'an nan suka ɗauki akwatin alkawarin suka kai shi cikin haikalin gunkinsu Dagon, suka ajiye kusa da Dagon. ³ Kashegari da safe da mutanen Ashdod suka farka sai ga Dagon ya fāɗi a gaban akwatin alkawarin UBANGIJI. Sai suka ɗauki Dagon suka ajiye a wurin zamansa. ⁴ Amma kashegari kuma da safe suka farka sai ga Dagon ya fāɗi a ƙasa a gaban akwatin alkawarin UBANGIJI! Kansa ya fashe, hannuwansa kuma sun kakkarye sun zube a madogarar ƙofa; jikinsa ne kaɗai ya rage. ⁵ Saboda haka firistocin Dagon da waɗanda suke sujada a haikalin Dagon ba sa taka bakin ƙofar Dagon a Ashdod har wa yau.

⁶ Hannun UBANGIJI kuwa ya yi nauyi a bisa Ashdod da kewayenta. Ya kawo hallaka ga dukansu, ya kuma buga su da marurai. ⁷ Da mutanen Ashdod suka ga abin da yake faruwa, sai suka ce, “Lalle Akwatin Alkawarin Allah na Isra'ila ba zai kasance da mu ba, domin hannunsa yana da nauyi a kanmu da bisan Dagon allahnmu.” ⁸ Saboda haka suka kira duka shugabannin Filistiyawa suka tambaye su, suka ce, “Me za mu da akwatin alkawarin Allah na Isra'ila?”

Sai suka amsa suka ce, “A ɗauki akwatin alkawarin Allah na Isra'ila a kai shi Gat.” Sai suka ɗauki akwatin alkawarin Allah na Isra'ila.

⁹ Amma bayan sun kai shi can, sai hannun UBANGIJI ya yi gāba da birnin, aka jefa shi cikin wani mawuyacin hali. Ya buga mutanen birnin da marurai, babba da yaro. ¹⁰ Sai suka aika da akwatin alkawarin Allah zuwa Ekron.

Yayinda akwatin alkawarin Allah yana shiga cikin Ekron, mutanen Ekron suka yi ihu, suka ce, “An kawo mana akwatin alkawarin Allah na Isra'ila domin yā kashe mu da mutanenmu.” ¹¹ Saboda haka

suka kira ga dukan shugabannin Filistiyawa suka ce, “Ku komar da akwatin alkawarin Allah na Isra'ila inda ya fito; in ba haka ba zai kashe mu da mutanenmu.” Gama mutuwa ta cika garin da tsoro. Hannun Allah ya yi nauyi a kansa. ¹² Waƙanda ba su mutu ba kuwa, sun kamu da marurai. Kukan birnin kuwa ta hau har zuwa sama.

6

An komar da akwatin alkawari a Isra'ila

¹ Lokacin da akwatin alkawarin UBANGIJI ya kai wata bakwai a kasar Filistiyawa. ² Filistiyawa suka kira firistoci da bokaye suka ce, “Me za mu yi da akwatin alkawarin UBANGIJI? Ku gaya mana yadda za mu komar da shi inda ya fito.”

³ Suka ce, in za ku komar da akwatin alkawarin Allah na Isra'ila kada ku komar da shi hannu wofi; amma ku tabbata kun aika da hadaya don laifi zuwa wurinsa. Sa'an nan za ku warke ku kuma san dalilin da ya sa bai cire hannunsa a kanku ba.

⁴ Filistiyawa suka ce, “Wace irin hadaya don laifi za mu aika masa?”

Suka ce, “Marurai biyar na zinariya da ɓeraye biyar na zinariya bisa ga yawan sarakunan Filistiyawa. Saboda annoba iri ɗaya ce ta buga ku da shugabanninku. ⁵ Ku yi siffofin marurai da na ɓeraye da suke hallaka gari, ku ba da girma ga Allah na Isra'ila. Wataƙila zai ɗauke hukuncinsa daga gare ku da allolinku da kuma kasar ku. ⁶ Me ya sa kun taurare kanku kamar yadda Masarawa da Fir'auna suka yi? Da ya ba su matsanancin wahala, ba su bar Isra'ilawa suka tafi hanyarsu ba?”

⁷ “Yanzu fa ku shirya sabon keken shanu da shanu biyu masu ba wa 'ya'yansu nono, waƙanda ba a taɓa sa musu karkiya ba. Ku daure keken shanu wa shanun, amma ku tsare 'yan maruƙansu a gida.

⁸ Ku ɗauki wani akwati ku sa siffofin zinariyan nan a ciki, waƙanda za su zama kyautai na shafen laifi, ku ajiye kusa da Akwati na UBANGIJI. Bayan haka sai ku sa keken shanun da akwatin a hanya, ku bar shi ya tafi. ⁹ Amma ku zuba ido ku ga in ya haura zuwa yankinsa, zuwa Bet-Shemesh, to, UBANGIJI ne ya kawo mana babban masifar a kanmu. Amma in bai bi ta nan ba, za mu san cewa ba shi ne ya buge mu ba, tsautsayi ne kawai.”

¹⁰ Suka yi haka. Suka ɗauki shanun tatsa guda biyu suka ɗaura musu keken shanu, suka tsare 'yan maruƙansu a gida. ¹¹ Suka aza akwatin alkawarin UBANGIJI a bisa keken shanun tare da akwatin siffofin ɓerayen zinariya da siffofin maruran. ¹² Sai shanun suka miƙe zuwa Bet-Shemesh. Suka bi hanya daidai, ba su juya dama ko hagu ba. Shugabannin Filistiyawa suka bi har zuwa iyakar kasar Bet-Shemesh.

¹³ A lokacin kuwa mutanen Bet-Shemesh suna girbin alkamansu a kwari da suka ɗaga ido suka hangi akwatin alkawarin UBANGIJI, sai suka yi farin ciki ganinsa. ¹⁴ Keken shanun ya zo filin Yoshuwa a Bet-Shemesh ya tsaya a gefen wani babban dutse. Mutanen suka faskare keken shanun suka miƙa shanun hadaya ta ƙonawa ga UBANGIJI. ¹⁵ Lawiyawa suka saukar da akwatin alkawarin UBANGIJI tare da babban akwati mai siffofin zinariya na ɓeraye da marurai suka ajiye su a kan katon dutse. A wannan rana mutanen Bet-Shemesh suka miƙa hadaya ta ƙonawa da waƙansu hadayu ga UBANGIJI. ¹⁶ Shugabanni biyar na Filistiyawan nan suka ga duk abin da ya faru, suka koma zuwa Ekron a ranar.

¹⁷ Waƙannan su ne siffofi marurai na zinariya waƙanda Filistiyawa suka aika domin miƙa hadaya don laifi ga UBANGIJI, ɗaya domin Ashdod, ɗaya domin Gaza, ɗaya domin Ashkelon, ɗaya domin Gat, ɗaya kuma domin Ekron. ¹⁸ Filistiyawa kuma suka aika da siffofin ɓeraye biyar na zinariya. Yawan ɓerayen sun yi daidai da yawan garuruwan sarakunan nan biyar na Filistiyawa. Garuruwan sun ƙunshi waƙanda aka gina katangar birni kewaye da su, da kuma ƙauyukansu. Babban dutsen da suka ajiye akwatin alkawarin UBANGIJI, ya zama shaida har wa yau a filin Yoshuwa a Bet-Shemesh.

¹⁹ Amma Allah ya kashe waƙansu mutum saba'in na mutanen Bet-Shemesh domin sun lefa cikin akwatin alkawarin UBANGIJI. Mutane kuwa suka yi makoki domin UBANGIJI ya hallaka mutane da yawa. ²⁰ Mutanen Bet-Shemesh suka yi tambaya suka ce, wa zai iya tsaya a gaban UBANGIJI Allah Mai Tsarki? Wurin wa akwatin alkawari zai je daga nan?

²¹ Sai suka aiki manzanni zuwa Kiriyat Yeyarim suka ce, “Filistiyawa sun komo da akwatin alkawarin UBANGIJI, ku zo ku ɗauka ku kai wajenku.”

7

¹ Mutanen Kiriyat Yeyarim suka d'auki akwatin alkawarin UBANGIJI. Suka kai a gidan Abinadab da ke kan tudu, suka keBe Eleyazar d'ansa yā lura da akwatin alkawarin UBANGIJI. ² Akwatin Alkawarin ya daCe a Kiriyat Yeyarim ya kai shekara ashirin cif.

Sama'ila ya ci Filistiyawa da yaƙi a Mizfa

Sai dukan mutanen Isra'ila suka yi makoki suka nemi UBANGIJI. ³ Saboda haka Sama'ila ya yi magana da dukan gidan Isra'ila ya ce, in har da zuciya d'aya kuke juyowa ga UBANGIJI sai ku raba kanku da bakin alloli da gunkin nan Ashtarot, ku ba da kanku ga UBANGIJI. Ku yi masa bauta shi kaƙai, zai kuButar da ku daga hannun Filistiyawa. ⁴ Sai Isra'ilawa suka rabu da gumakan Ba'al da Ashtarot suka bauta wa UBANGIJI kaƙai.

⁵ Sama'ila ya ce, "Ku tattara dukan Isra'ila a Mizfa, ni kuwa zan yi addu'a ga UBANGIJI dominku."

⁶ Sa'ad da suka taru a Mizfa, suka kawo ruwa suka zuba a gaban UBANGIJI. A wannan rana suka yi azumi suka tuba, suka ce, "Mun yi wa UBANGIJI zunubi!" Sama'ila kuwa ya zauna a Mizfa ya yi mulkin Isra'ilawa.

⁷ Da Filistiyawa suka ji cewa Isra'ila sun taru a Mizfa, sai shugabanninsu suka zo don su yaƙe Isra'ila. Da Isra'ilawa suka ji labarin, sai suka tsorata saboda Filistiyawa. ⁸ Suka ce wa Sama'ila, "Kada ka fasa kai kukanmu ga UBANGIJI Allahnmu saboda mu, don yā cece mu daga hannun Filistiyawa." ⁹ Sama'ila ya kama d'an rago ya miƙa shi d'ungum hadaya ta konawa ga UBANGIJI. Ya yi roko ga UBANGIJI a madadin Isra'ila, UBANGIJI kuwa ya amsa addu'arsa.

¹⁰ Lokacin da Sama'ila yana miƙa hadaya ta konawa, Filistiyawa suka matso kusa don su yi yaƙi da Isra'ila. A ranar UBANGIJI ya sa babban tsawa ya ruƙar da Filistiyawa har suka gudu a gaban Isra'ilawa.

¹¹ Isra'ilawa suka fito a guje daga Mizfa suka fafari Filistiyawa suka yi ta karkashe su a hanya har kwarin Bet-Kar.

¹² Sa'an nan Sama'ila ya d'auki dutse ya kafa tsakanin Mizfa da Shen, ya sa masa suna, Ebenezer ma'ana, "Har zuwa wannan lokaci UBANGIJI ya taimake mu." ¹³ Ta haka Isra'ilawa suka ci Filistiyawa. Daga ranan Filistiyawa ba su kara yin nasara a kan Isra'ila ba. UBANGIJI ya yi gāba da Filistiyawa har farshen zamanin Sama'ila. ¹⁴ Filistiyawa suka mayar wa Isra'ila da garuruwan da suka ƙwato, wato, daga Ekron zuwa Gat, dukan yankin ƙasarsu da yake ƙarƙashin ikon Filistiyawa. Aka kuma sami zaman lafiya tsakanin Isra'ilawa da Amoriyawa.

¹⁵ Sama'ila kuwa ya ci gaba da mulkin Isra'ila dukan rayuwarsa. ¹⁶ Shekara-shekara Sama'ila yakan fita rangadi zuwa Betel, da Gilgal da Mizfa inda yakan yi musu shari'a. ¹⁷ Amma yakan komo Rama inda gidansa yake, a nan yakan yi wa Isra'ila shari'a. A nan ne kuma ya gina wa UBANGIJI bagade.

8

¹ Da Sama'ila ya tsufa, sai ya naƙa 'ya'yansa maza su zama alkalansu Isra'ila. ² Sunan d'ansa na fari Yowel, na biyu kuwa Abiya. Suka yi alkalanci a Beyersheba. ³ Amma 'ya'yansa ba su bi hanyar mahaifinsu ba. Suka mai da hankalinsu ga neman kuƙi da cin hanci, suna kuma danne gaskiya.

⁴ Sai dukan shugabannin Isra'ila suka taru suka zo wurin Sama'ila a Rama. ⁵ Suka ce masa, "Ka tsufa, 'ya'yanka kuma ba sa bin hanyarka, saboda haka sai ka naƙa sarkin da zai bi da mu kamar yadda sauran ƙasashe suke da su."

⁶ Amma Sama'ila bai ji daƙi sa'ad da suka ce, "Ka ba mu sarki da zai bi da mu." Sai ya yi addu'a ga UBANGIJI. ⁷ UBANGIJI kuwa ya ce masa, "Ka saurari dukan maganganun da mutanen suke gaya maka. Ai, ba kai ba ne suka ƙi, ni ne suka ƙi in zama sarkinsu. ⁸ Haka suka yi daga tun daga ranar da na fitar da su daga Masar har zuwa yau, suka ƙi ni, suka bauta wa waƙansu alloli, haka ma suke yi maka. ⁹ Yanzu ka saurare su amma ka yi musu kashedi sosai, ka sa su san abin da sarkin da zai bi da su zai yi."

¹⁰ Sama'ila kuwa ya ce wa mutanen da suke roko yā naƙa musu sarki dukan abin da UBANGIJI ya faƙa. ¹¹ Ya ce musu, "Ga abin da sarkin da zai yi mulkinku zai yi. Zai kwashe 'ya'yanku yā sa su yi aiki da kekunan yaƙi da dawakansa, waƙansu za su riƙa gudu a gaban keken yaƙinsa. ¹² Zai sa waƙansu su zama shugabannin mutum dubu-dubu da kuma na hamsin-hamsin. Waƙansu za su yi masa noma da girbi. Waƙansu za su ƙera masa makaman yaƙi da kayayyaki don keken yaƙinsa. ¹³ Zai

sa 'ya'yanku mata yin aikin turare da dafe-dafe da kuma toye-toye. ¹⁴ Zai karɓi gonakinku mafi kyau da gonakin inabinku da gonakin zaitunku yā ba wa ma'aikatansa. ¹⁵ Zai kuma karɓi zakan hatsinku da na inabinku yā ba shugabannin fadarsa da sauran masu hidimarsa. ¹⁶ Zai kwace bayinku maza da mata, da shanunku, da jakunanku mafi kyau domin su yi masa aiki. ¹⁷ Zai karɓi zakan dabbobinku, ku kanku za ku zama bayinsa. ¹⁸ Sa'ad da ranar ta zo, za ku yi kuka ku nemi a fishe ku daga sarkin da kuka zaɓa, UBANGIJI kuwa ba zai ji ku ba.”

¹⁹ Amma mutanen suka ƙi jin Sama'ila, sai suka ce, “A'a, mu dai, muna son sarki yā bi da mu.” ²⁰ Ta haka za mu zama kamar sauran ƙasashe, mu kasance da sarkin da zai bi da mu, yā tafi tare da mu zuwa yake-yake.

²¹ Da Sama'ila ya ji duk maganganun da mutanen suka faɗa, sai ya mayar wa UBANGIJI. ²² UBANGIJI kuwa ya ce, “Ka saurare su, ka naɗa masu sarki.”

Sa'an nan Sama'ila ya ce wa mutanen Isra'ila, “Kowa yā koma garinsa.”

9

Sama'ila ya shafe Shawulu da mai

¹ An yi wani mutum, attajiri daga kabilar Benyamin, sunansa Kish, ɗan Abiyel, jikan Zeror na iyalin Bekorat daga dangin Afiya. ² Yana da ɗa mai suna Shawulu, wani kyakkyawan saurayi. A cikin mutanen Isra'ila ba wanda ya fi shi kyau, ya kuma fi kowa tsaye.

³ To, ana nan sai jakunan Kish mahaifin Shawulu suka ɓace. Kish ya ce wa ɗansa, “Tashi ka tafi tare da wani daga cikin bayi, ku nemo jakunan.” ⁴ Suka bi ta ƙasar tudu ta Efraim, suka ratsa ta ƙasar Shalisha amma ba su same su ba. Suka bi ta ƙasar Shalim, a can ma ba su same su ba sai suka bi ta ƙasar Benyamin, a can ma ba su same su ba.

⁵ Da suka iso gunduman Zuf, sai Shawulu ya ce wa bawan da yake tare da shi, “Zo mu koma kada mahaifina yā bar damuwa a kan jakuna, yā shiga damuwa game da mu.”

⁶ Amma bawan ya amsa ya ce, “Duba, a wannan gari akwai wani mutumin Allah, ana ganin girmansa ƙwarai kuma duk abin da ya faɗa yakan zama gaskiya. Mu tafi can wurinsa wataƙila zai gaya mana hanyar da za mu bi.”

⁷ Shawulu ya ce wa bawan, “Idan muka isa can, me za mu ba wa mutumin? Ga shi abinci guzurinmu duk ya ƙare, ba mu da wani abin da za mu kai wa mutumin Allah nan. Me muke da shi?”

⁸ Bawan ya sāke ce masa, “Duba ina da kwatar azurfar da zan ba wa mutumin Allah don yā gaya mana wace hanya ce za mu bi.” ⁹ (A dā a Isra'ila, in wani yana so yā nemi nufin Allah, mutumin yakan ce, “Zo mu tafi wajen mai duba.” Gama wanda ake ce da shi annabi a yanzu, a dā ana kiransa mai duba ne.)

¹⁰ Shawulu ya ce wa bawansa, “Madalla, zo mu tafi.” Sai suka kama hanya suka nufi birnin da mutumin Allah yake.

¹¹ Sa'ad da suke haura tudun zuwa birnin, sai suka sadu da waɗansu 'yan mata sun fito za su ɗiban ruwa. Sai suka tambaye su, suka ce, “Mai duba yana nan?”

¹² 'Yan matan suka ce, “I, yana nan, ai, ga shi ma a gabanku, ku hanzarta. Shigowarsa ke nan a garin, domin yau mutane za su ba da sadaka a bagade a kan tudu. ¹³ Da zarar kun shiga garin, za ku same shi kafin yā tafi cin abinci a wurin yin sadakar, can kan tudu. Gama jama'a ba za su ci ba, sai ya kai can ya sa albarka a sadakar, sa'an nan waɗanda aka gayyata su ci. Ku haura da sauri, za ku same.”

¹⁴ Suka haura zuwa birnin, da shigarsu sai ga Sama'ila ya nufu su a hanyarsa ta zuwa kan tudu.

¹⁵ Kafin zuwa Shawulu, UBANGIJI ya riga ya bayyana wa Sama'ila ya ce, ¹⁶ “Gobe war haka zan aiko maka da wani mutum daga ƙasar Benyamin. Ka keɓe shi shugaban mutanena Isra'ila. Shi zai cece mutanena daga hannun Filistiyawa. Na ga azabar mutanena gama kukansu ya hauru wurina.”

¹⁷ Da Sama'ila ya hangi Shawulu, UBANGIJI ya ce masa, “Ga mutumin da na yi maka magana, shi ne zai bi da mutanena.”

¹⁸ Shawulu ya sami Sama'ila a hanyar shiga gari, sai ya tambaye shi ya ce, “Ina roƙonka ka nuna mini gidan mai duba?”

¹⁹ Sama'ila ya ce, “Ni ne mai duban, ka yi gaba zuwa ka tudu, gama yau za ka ci tare da ni, da safe kuma in sallame ka, in gaya muku duk abin da yake a zuciyarku. ²⁰ Game da jakunan da suka ɓace

kwana uku kuwa, kada ka damu, an same su. Ga wane ne Isra'ila ta sa dukan zuciya, in ba ga kai da kuma dukan iyalin mahaifinka ba?"

²¹ Shawulu ya ce, "Ashe, ni ba mutumin Benyamin ba ne daga karamar kabila ta Isra'ila? Dangina kuma ba shi ba ne mafi kakanni a cikin kabilar Benyamin ba? Yaya za ka faɗa mini irin wannan magana."

²² Sa'an nan Sama'ila ya shiga da Shawulu da baransa ya zaunar da su a gaban waɗanda aka gayyata, mutanen sun kai wajen mutum talatin. ²³ Sama'ila ya ce wa mai dahuwa, "Kawo naman da na ba ka, wannan da na ce ka ajiye dabam."

²⁴ Sai mai dahuwan ya ɗauko cinya da abin da yake bisanta ya kawo ya ajiye a gaban Shawulu. Sama'ila ya ce, "Ga abin da aka ajiye dominka. Ka ci, gama an keɓe shi dominka saboda wannan hidima daga lokacin da na ce, 'Na gayyaci baki.'" Shawulu kuwa ya ci tare da Sama'ila a ranan nan.

²⁵ Bayan suka gangaro daga tudu zuwa cikin gari, Sai Sama'ila ya yi magana da Shawulu a ɗakin samansa. ²⁶ Da asuba sai suka tashi, Sama'ila ya kira Shawulu daga ɗakin sama ya ce, "Ka shirya, zan sallame ka." Da Shawulu ya shirya, sai Sama'ila da Shawulu suka fita waje tare. ²⁷ Suna dab da ƙarshen gari, sai Sama'ila ya ce wa Shawulu, "Ka ce wa bawanka yā yi gaba, kai ka ɗan dakata a nan tukuna, domin in ba ka saƙo daga Allah."

10

¹ Sai Sama'ila ya ɗauki 'yar kwalabar mai, ya zuba man ɗin wa Shawulu a kansa, ya yi masa sumba yana cewa, "UBANGIJI ya keɓe ka shugaba bisa gāonsa. ² Sa'ad da ka rabu da ni yau, za ka sadu da mutum biyu kusa da kabarin Rahila a Zelza, a yankin Benyamin. Za su ce maka, 'An sami jakunan da ka fita nema, yanzu haka mahaifinka ya bar damuwa kan jakunan ya koma damuwa a kanka, yana cewa, yaya zan gan ɗana?"

³ "Sa'an nan za ka ci gaba daga nan sai ka kai wajen babban itace na Tabor. Waɗansu mutum uku za su sadu da kai a hanyarsu zuwa wurin yin wa Allah sujada a Betel. Daya yana ɗauke da 'yan awaki uku, ɗaya yana ɗauke da burodi uku, ɗayan kuma yana ɗauke da salkar ruwan inabi. ⁴ Za su gaishe ka, su ba ka burodi biyu, kai kuwa sai ka karɓa.

⁵ "Bayan wannan, za ka tafi Gebiya ta Allah, inda sansanin Filistiyawa yake. Kana shiga garin, za ka sadu da jerin gwanon annabawa suna gangarowa daga tudu, ana kaɗa garaya, ana bugan ganguna, ana hura sarewa, ana kuma bugan molo, a gabansu, su kuma za su yi ta annabci. ⁶ Ruhun UBANGIJI zai sauko a kanka da iko, za ka kuma yi annabci tare da su. Za a canja ka ka zama dabam. ⁷ Da zarar waɗannan alamu sun cika, sai ka aikata duk abin da kana iya yi gama Allah yana tare da kai.

⁸ "Ka sha gabana zuwa Gilgal. Lalle zan gangara wurinka domin in miƙa hadaya ta ƙonawa da hadayu na salama. Sai ka jira ni kwana bakwai sai na zo wurinka na kuma gaya maka abin da za ka yi."

A naɗa Shawulu ya zama sarki

⁹ Da Shawulu ya juya zai bar Sama'ila, sai Allah ya canja wa Shawulu zuciya, alamun nan kuwa suka cika a ranar. ¹⁰ Da suka iso Gibeya, jerin gwanon annabawa suka sadu da shi Ruhun Allah kuma ya sauko a kansa da iko, sai ya shiga yin annabci tare da su. ¹¹ Sa'ad da dukan waɗanda suka san shi a dā suka gan shi yana annabci tare da annabawa, sai suka tambayi juna, suka ce, "Me ya faru da ɗan Kish? Shawulu ma yana cikin annabawa ne?"

¹² Wani mutumin da yake zama a can ya ce, "Wane ne kuma mahaifinsu?" Ta haka sai wannan ya zama karin magana cewa, "Shawulu ma yana cikin annabawa?" ¹³ Bayan da Shawulu ya gama annabci sai ya haura ya tafi tudu.

¹⁴ Sai ɗan'uwun mahaifin Shawulu ya tambaye shi da baransa ya ce, "Ina kuka je?"

Shawulu ya ce, "Mun tafi neman jakuna, amma da ba mu same su ba sai muka tafi wurin Sama'ila."

¹⁵ Dan'uwun mahaifin Shawulu ya ce, "Faɗa mini abin da Sama'ila ya ce maka."

¹⁶ Shawulu ya ce, "Ya tabbatar mana cewa an riga an sami jakuna." Amma bai gaya wa ɗan'uwun mahaifinsa abin da Sama'ila ya ce game da sarauta ba.

¹⁷ Sama'ila ta tattara mutanen Isra'ila a gaban UBANGIJI a Mizfa ¹⁸ ya ce musu, "Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya ce, 'Na fito da Isra'ila daga Masar, na kuma cece ku daga hannun Masarawa da dukan mulkokin da suka wahalshe ku.' ¹⁹ Amma yanzu kun fi Allahnku wanda ya cece ku daga dukan masifu da wahaloli. Kuka ce, 'Sam, a naɗa mana sarki.' Saboda haka yanzu sai ku zo gaban UBANGIJI kabila-kabila da iyali-iyali."

²⁰ Sa'ad da Sama'ila ya kawo dukan Isra'ila gaba, kabila-kabila, sai aka zaɓi kabilar Benyamin ta wurin jefa kuri'a. ²¹ Sai ya kawo kabilar Benyamin gaba, iyali-iyali, aka zaɓi iyalin Matri. A ƙarshe aka zaɓi Shawulu ɗan Kish. Amma da aka neme shi sai ba a same shi ba. ²² Suka ƙara nemi bayani daga UBANGIJI suka ce, "Mutumin ya zo nan kuwa?"

UBANGIJI ya ce, "I, ga shi can, ya ɓuya cikin kayayyaki."

²³ Suka ruga suka kawo shi. Da ya tsaya cikin mutane, sai ya fi kowa tsayi. ²⁴ Sama'ila ya ce wa dukan mutane, "Kun ga wanda UBANGIJI ya zaɓa ko? Ba wani kamar sa a cikin dukan mutane."

Sai mutane suka tā da murya suka ce, "Ran sarki yā daɗe."

²⁵ Sama'ila kuwa ya bayyana wa mutane ƙa'idodin sarauta. Ya rubuta su cikin littafi ya ajiye a gaban UBANGIJI. Sa'an nan ya sallame mutane, kowa ya koma gidansa.

²⁶ Shawulu ma ya tafi gidansa a Gibeya tare da waɗansu jarumawan da Allah ya taɓa zuciyarsu. ²⁷ Amma waɗansu 'yan iska suka ce, "Yaya wannan mutum zai iya cetonmu?" Suka rena shi suka ƙi su kawo masa kyautai. Amma Shawulu bai ce uffam ba.

11

Shawulu ya ceci birnin Yabesh

¹ Nahash mutumin Ammon ya haura ya kewaye Yabesh Gileyad da yaƙi. Dukan mutanen Yabesh suka ce masa, "Ka kulla amana da mu, mu kuwa za mu bauta maka."

² Amma Nahash ya ce, "Zan kulla amana da ku kawai a kan sharaɗin cewa zan ƙwaƙulo idon dama na kowannenku, ta haka za a kunyata Isra'ila."

³ Dattawan Yabesh suka ce masa, "Ka ba mu kwana bakwai don mu aika manzanni a dukan ƙasar Isra'ila idan ba mu sami wanda zai cece mu ba, za mu ba da kanmu gare ka."

⁴ Da manzannin suka zo Gibeya garin Shawulu, suka gaya wa mutane wannan sharaɗin, suka yi kuka mai zafi. ⁵ A daidai wannan lokacin kuwa Shawulu yana dawowa daga gona tare da shanunsa na noma, sai ya ce, "Me ya faru, mutane suna kuka haka?" Sai suka faɗa masa abin da mutanen Yabesh suka faɗa musu.

⁶ Da Shawulu ya ji, sa Ruhun Allah ya sauko a kansa da iko, ya husata ƙwarai. ⁷ Ya ɗauki shanu biyu, ya yayyanka su gunduwa-gunduwa, ya aika da su ko'ina a ƙasar Isra'ila ta wurin manzanni cewa, "Duk wanda bai fita ya bi Shawulu da Sama'ila ba, haka za a yi da shanunsa." Mutanen suka ji tsoron UBANGIJI suka fita gaba ɗaya kamar mutum guda. ⁸ Mutanen Isra'ila sun kai dubu ɗari uku. Mutanen Yahuda kuma dubu talatin, sa'ad da Shawulu ya tara su a Bezek.

⁹ Suka ce wa 'yan aikan da suka zo, "Ku faɗa wa mutanen Yabesh Gileyad, 'Gobe, kafin rana tā yi zafi, za ku sami ceto.'" Sa'ad da 'yan aikan suka tafi, suka ba da saƙon nan ga mutanen Yabesh, sai suka farin ciki. ¹⁰ Suka ce wa Ammonawa, "Gobe za mu miƙa wuya gare ku, ku kuma yi duk abin da kuka ga dama."

¹¹ Gari yana wayewa, sai Shawulu ya raba mutane kashi uku, a sa'a ta ƙarshe na daren sai suka faɗa wa sansanin Ammonawa, suka kuma karkashe su har lokacin da rana ta yi zafi. Waɗanda suka kuɓuce kuwa suka warwatsu, har babu biyunsu da aka bari tare.

An tabbatar da Shawulu sarki

¹² Sai mutane suka ce wa Sama'ila, "Su wa suka ce, 'Shawulu zai yi mulkinmu?' A kawo mana su mu kashe."

¹³ Shawulu ya ce, "Ba wanda zai mutu yau, gama UBANGIJI ya kuɓutar da Isra'ila a wannan rana."

¹⁴ Sai Sama'ila ya ce wa mutane, "Ku zo mu tafi Gilgal, a can za a yi wankan sarauta." ¹⁵ Don haka dukan mutane suka tafi Gilgal, suka tabbatar da Shawulu sarki a gaban UBANGIJI. A can suka miƙa hadaya ta salama a gaban UBANGIJI, Shawulu kuwa da dukan Isra'ila suka yi babban liyafa.

12

Jawabin bankwanan Sama'ila

¹ Sama'ila ya ce wa Isra'ilawa duka, "Na saurari abubuwan da kuka faɗa mini, na kuma naɗa muku sarki. ² Yanzu kuna da sarki a matsayin shugaba, ni kuwa na tsufa har da furfura, yarana maza kuma suna tare da ku. Na yi shugabancinku tun ina yaro. ³ Ga ni a gabanku. Idan na yi wani abin da ba daidai ba sai ku faɗa a gaban UBANGIJI, da gaban sarkin da ya keɓe. Ko na taɓa ƙwace saniya ko jakin wani? Ko na taɓa cuce wani, ko in danne hakkinsa? Ko na taɓa cin hanci daga hannun ɗayanku? Idan na taɓa yi ɗaya daga cikin waɗannan, sai ku faɗa mini, zan kuwa mayar masa."

⁴ Suka ce, "Ba ka cuci ko danne hakkin kowa ba, ba ka ƙwace kome daga hannun kowa ba."

⁵ Sama'ila ya ce musu, "UBANGIJI yā zama shaida a kanku, shafaffensa kuma yā zama shaida a wannan rana cewa ba ku same ni da wani laifin kome ba."

Suka ce, "I, shi ne shaida."

⁶ Sa'an nan Sama'ila ya ce wa mutane, UBANGIJI ne ya naɗa Musa da Haruna suka fitar da kakanninku daga Masar. ⁷ Yanzu ku tsaya nan zan yi fito-na-fito da ku da shaida a gaban UBANGIJI kan dukan ayyuka masu alherin da UBANGIJI ya aikata saboda ku da kakanninku.

⁸ Bayan da Yaƙub da 'ya'yansa suka shiga Masar suka yi kukan neman taimako daga UBANGIJI, UBANGIJI kuwa ya aika musu da Musa da Haruna. Su ne suka kawo kakanni-kakanninku daga Masar suka zauna a nan.

⁹ Amma suka manta da UBANGIJI Allahnsu, shi kuma ya bashe su a hannun Sisera shugaban rundunar Hazor da kuma hannun Filistiyawa da sarkin Mowab wanda suka yi yaƙi da su. ¹⁰ Suka yi kuka a gaban UBANGIJI suka ce, "Mun yi zunubi mun bar UBANGIJI, muka bauta wa Ba'al da Ashtarot. Amma ka cece mu yanzu daga hannun abokan gābanmu, mu kuwa za mu bauta maka." ¹¹ Sai UBANGIJI ya aiki Yerub-Ba'al da Bedan da Yefta da Sama'ila, ya cece ku daga hannun abokan gābanku a kowane gefe domin ku sami cikakken zaman lafiya.

¹² Amma da kuka ga Nahash sarkin Ammonawa yana matsowa yā yaƙe, sai kuka ce mini, "Sam, muna so sarki yā shugabance mu." Ko da yaƙe UBANGIJI Allahnku ne yaƙe mulkinku. ¹³ Yanzu ga sarkinku da kuka zaɓa wanda kuka nema, ga shi UBANGIJI ya naɗa muku sarki. ¹⁴ In kuka ji tsoron UBANGIJI, kuka bauta masa, kuka yi masa biyayya, ba ku kuwa ƙi bin umarninsa ba, in kuma ku da sarkin da yaƙe mulkinku kun bi UBANGIJI Allahnku, to, za ku zauna lafiya. ¹⁵ Amma in ba ku yi biyayya ga UBANGIJI ba, in kuma kuka ƙi bin umarnansa, fushinsa zai zauna a kanku.

¹⁶ Yanzu ku tsaya tsit ku ga abin da UBANGIJI ke dab da yi a gabanku. ¹⁷ Ba lokacin yankan alkama ke nan ba? Zan roƙi UBANGIJI yā aiko da tsawa da ruwan sama, za ku kuwa gane wace irin mugunta kuka yi a gaban UBANGIJI sa'ad da kuka roƙa a ba ku sarki.

¹⁸ Sai Sama'ila ya roƙi UBANGIJI, a ranar kuwa UBANGIJI ya aiko da tsawa da ruwan sama. Dukan mutane suka ji tsoron UBANGIJI da kuma Sama'ila.

¹⁹ Dukan mutane suka ce wa Sama'ila, "Ka yi addu'a ga UBANGIJI Allahnka saboda bayinka, domin kada mu mutu, gama mun ƙara wa kanmu zunubi da muka roƙa a yi mana sarki."

²⁰ Sama'ila ya ce, "Kada ku ji tsoro." Kun yi waɗannan mugunta duk da haka kada ku bar bin UBANGIJI, amma ku bauta wa UBANGIJI da dukan zuciyarku. ²¹ Kada ku bi alloli marasa amfani. Ba za su iya yi muku kome nagari ba, ba kuwa za su iya cece ku ba, gama ba su da amfani. ²² Saboda suna mai girma da UBANGIJI yaƙe da shi, ba zai taɓa ƙin mutanensa ba. Gama UBANGIJI ya ji daɗi da ya yi ku mutanensa. ²³ Ni kam ba zai taɓa yiwu in yi wa UBANGIJI zunubi ta wurin ƙin yin addu'a dominku ba. Zan koya muku hanyar da tana da kyau da ta kuma cancanta. ²⁴ Amma ku amince za ku ji tsoron UBANGIJI, ku bauta masa da aniya da dukan zuciyarku, kuna da manyan abubuwan da ya yi muku. ²⁵ Amma in kuka dukufa cikin aikin mugunta da ku da sarkinku za a hallaka ku.

13

Sama'ila ya kwaɓi Shawulu

¹ Shawulu yana da shekara talatin sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi sarautar Isra'ila shekara arba'in da biyu.

² Sai ya zaɓi sojoji dubu uku daga jama'ar Isra'ila. Ya keɓe dubu biyu su kasance tare da shi a Mikdash da kuma a tuddan yankin Betel. Ya kuma bar dubu ɗaya tare da ɗansa Yonatan a Gibeya a yankin zuriyar Benyamin. Sauran sojojin kuwa Shawulu ya sallame su su koma gidajensu.

³ Yonatan ya kai wa Filistiyawa hari a Geba, sai Filistiyawa suka sami labarin. Sai Shawulu ya sa aka busa ƙaho ko'ina a ƙasar ya ce, "Bari Ibraniyawa su ji!" ⁴ Haka kuwa dukan Isra'ila suka ji labari cewa, "Shawulu ya kai hari a ƙasar Filistiyawa, yanzu Isra'ila ta zama abin ƙi ga Filistiyawa." Aka kira mutane su haɗu da Shawulu a Gilgal.

⁵ Sai Filistiyawa suka taru don su yi yaƙi da Isra'ilawa. Suka fito da kekunan-dawakan yaƙi dubu talatin, da masu hawan dawakai dubu shida, da sojoji masu yawa kamar yashi a bakin teku. Suka tafi Mikdash a gabashin Bet-Awen, suka kafa sansani a can. ⁶ Sa'ad da Filistiyawa suka fãɗa wa Isra'ilawa da yaƙi mai tsanani, suka sa su cikin wani hali mai wuya, sai Isra'ilawa suka ɓuya a kogwanni, da ciyayi, da duwatsu, da ramummuka, da rijiyoyi. ⁷ Waɗansunsu ma suka haye Urdun zuwa ƙasar Gad da Gilejad.

Shawulu ya zauna Gilgal, dukan ƙungiyoyi sojojin da suke tare da shi suka yi rawan jiki don tsoro. ⁸ Ya jira har kwana bakwai bisa ga lokacin da Sama'ila ya bayar. Amma Sama'ila bai zo Gilgal ba, mutanen Shawulu suka fara watsewa. ⁹ Sai ya ce, "Ku kawo mini hadaya ta ƙonawa da hadaya ta salama." Sai Shawulu ya miƙa hadaya ta ƙonawa. ¹⁰ Daidai yana gama miƙa hadaya ke nan sai Sama'ila ya iso. Shawulu kuma ya fito domin yã yi masa maraba.

¹¹ Sama'ila ya ce, "Me ke nan ka yi?"

Shawulu ya ce, "Sa'ad da na ga mutane suna watsewa, kai kuwa ba ka zo cikin lokaci ba, ga Filistiyawa kuma suna taruwa a Mikdash, ¹² sai na yi tunani cewa, 'Yanzu Filistiyawa za su gangaro su fãɗa mini a Gilgal, ga ni kuma ban riga na nemi nufin UBANGIJI ba.' Shi ya sa ya zama mini tilas in miƙa hadaya ta ƙonawa."

¹³ Sama'ila ya ce, "Ka yi wauta da ba ka bi umarnin da UBANGIJI Allahnka ya ba ka ba. Da ka yi haka da UBANGIJI ya tabbatar maka da sarautar Isra'ila har abada. ¹⁴ Amma yanzu, masarautarka ba za tã dawwama ba, UBANGIJI ya riga ya sami wani wanda zuciarsa ke ƙauna, ya naɗa shi shugaban mutanensa gama ba ka bi umarnin UBANGIJI ba."

¹⁵ Sama'ila ya tashi daga Gilgal ya tafi Gibeya a ƙasar Benyamin. Shawulu kuma ya ƙidaya mutanen da suke tare da shi, yawansu ya kai wajen mutum ɗari shida.

Isra'ila ba ta da makamai

¹⁶ Shawulu da ɗansa Yonatan da mutanen da suke tare da shi suka zauna a Geba ta Benyamin. Sa'an nan Filistiyawa suka yi sansani a Mikdash. ¹⁷ Rundunar mayaƙa uku suka fito daga sansani Filistiyawa. Daya ta nufi Ofra, zuwa ƙasar Shuwal. ¹⁸ Runduna guda kuma ta nufi Bet-Horon, ɗayan kuwa ta nufi iyakar da take fuskantar Kwarin Ziboyim wajen jeji.

¹⁹ Ba a sami makeri ɗaya a dukan ƙasar Isra'ila ba domin Filistiyawa sun ce, "In ba haka ba Ibraniyawa za su ƙera wa kansu takuba ko māsū." ²⁰ Saboda haka dukan Isra'ila sukan gangara zuwa wajen Filistiyawa domin su gyara bakin garemaninsu, da fartanansu, da gaturansu, da kuma lajunansu. ²¹ Duk lokacin da za su gyara bakin garmansu da fartanyarsu sai sun biya tsabar azurfa* biyu. Haka ma idan za su gyara gatari ko bakunan abin korar shanun noma sai sun biya tsabar azurfa ɗaya.

²² A ranar da yaƙi ya tashi, ba a sami wanda yake da takobi ko mās̄hi ba a cikin mutanen da suke tare da Shawulu da Yonatan. Sai dai Shawulu da ɗansa Yonatan kaɗai.

Yonatan ya kai wa Filistiyawa hari

²³ Ana nan sai sojojin Filistiyawa suka fita zuwa mashigin Mikdash.

14

¹ Wata rana Yonatan ɗan Shawulu ya ce wa saurayin da yake ɗaukar masa makamai, "Zo mu tafi wajen sansanin Filistiyawa a wancan hayi." Amma bai gaya wa mahaifinsa ba.

* 13:21 tsabar azurfa. Da Ibraniyanci an rubuta biyu bisa uku na Shekel ne a nan. A zamaninsu wannan kuɗi ne mai yawa.

² Shawulu kuwa na zaune a gindin itacen rumman a bayan garin Gibeya a Migron. Tare da shi akwai mutum wajen dƙari shida. ³ A cikinsu akwai Ahiya sanye da efod. Shi yaron Ikabod dƙan'uan Ahitub ne, dƙan Finehas, dƙan Eli, firist na UBANGIJI a Shilo. Ba wanda ya san cewa Yonatan ya tafi wani wuri.

⁴ A kowane gefe na mashigin da Yonatan ya so yā bi zuwa wurin Filistiyawa, akwai hawa mai tsawo, ana kira dƙaya Bozez, dƙayan kuma ana kira Senet. ⁵ Hawan da yake arewa yana fuskantar Mikmash, wanda yake kudu kuma yana fuskantar Geba.

⁶ Yonatan ya ce wa saurayin mai dƙaukan makamai, “Zo mu haye zuwa mashigin mutane marasa kaciyan nan, wataƙila UBANGIJI zai yi aiki a madadinmu. Ba abin da zai iya hana UBANGIJI yin aikin ceto ta wurin mutane masu yawa, ko ta wurin mutane ka dƙan.”

⁷ Mai dƙaukan makaman ya ce, “Ka yi duk abin da yake zuciyarka. Ci gaba, ina tare da kai gaba da baya.”

⁸ Yonatan ya ce, “To, zo mu haye zuwa wajen mutanen, mu sa su gan mu. ⁹ In suka ce mana, ‘Ku tsaya nan har mu zo wurinku,’ za mu dakata inda muke, ba za mu haura wajensu ba. ¹⁰ Amma in suka ce mana, ‘Ku haura wurinmu,’ to, sai mu haura, wannan zai zama mana alama cewa UBANGIJI ya bashe su a hannunmu.”

¹¹ Sai suka nuna kansu a sansanin Filistiyawa. Sai Filistiyawa suka ce, “Ku duba ga Ibraniyawa suna fitowa daga cikin ramummuka inda suka dƙuya.” ¹² Mutanen da suke sansanin suka kira Yonatan da mai dƙaukan makamansa da babbar murya suka ce, “Ku hauro wajenmu, mu kuwa za mu koya muku hankali.”

Sai Yonatan ya ce wa mai dƙaukan makamansa, “Biyo ni, gama UBANGIJI ya bashe su a hannun Isra'ila.”

¹³ Sai Yonatan ya hau dutsen da rarrafe, mai dƙaukan makamansa kuwa yana biye. Yonatan ya yi ta fya dƙa Filistiyawa da kasa, mai dƙaukan makamansa kuma ya yi ta karkashe su. ¹⁴ A wannan karo na farko Yonatan da mai dƙaukan makamansa suka kashe mutum wajen ashirin a wani fili mai fā dƙi rabin kadada.

Isra'ila ta watsar da Filistiyawa

¹⁵ Sai tsoro ya kama dukan sojojin Filistiyawa, wa dƙanda suke cikin sansanin da wa dƙanda suke fili, har da wa dƙanda suke waje, da kuma wa dƙanda suke kai hari, kasa ta girgiza. Allah ne ya kawo wannan rikicewa.

¹⁶ Masu gadin Shawulu a Gebiya da take a Benyamin suka duba sai ga rundunar Filistiyawa a warwatsewa ko'ina. ¹⁷ Sai Shawulu ya ce wa mutanen da suke tare da shi, “Ku kida mayaƙa ku ga wane ne ba ya nan.” Da suka kirga sai suka tarar Yonatan da mai dƙaukan makamansa ba sa nan.

¹⁸ Shawulu ya ce wa Ahiya, “Kawo akwatin alkawarin Allah.” (A lokacin akwatin alkawarin yana tare da Isra'ilawa.) ¹⁹ Yayinda Shawulu yake magana da firist kuwa, harguwa ya yi ta karuwa a sansanin Filistiyawa. Sai Shawulu ya ce wa firist, “Janye hannunka.”

²⁰ Sa'an nan Shawulu da dukan mutanensa suka taru suka tafi yaƙi. Suka tarar Filistiyawa sun ru dƙe suna yaƙi da juna da takubansu. ²¹ Ibraniyawan da suke tare da Filistiyawa a dā, wa dƙanda suka bi Filistiyawan zuwa sansanin yaƙinsu, suka juya, suka goyi bayan Shawulu da Yonatan sa'ad da yaƙin ya taso. ²² Sa'ad da dukan Isra'ilawan da suka dƙuya a duwatsu a kasar Efraim suka ji labari cewa Filistiyawa suna gudu, sai suka fito suka fafare su. ²³ Haka UBANGIJI ya ku butar da Isra'ila a wannan rana. Yaƙin kuwa ya ci gaba har gaba da Bet-Awen.

Yonatan ya sha zuma

²⁴ A wannan rana, Isra'ilawa suka sha wahala kwarai domin Shawulu ya sa mutane suka yi rantsuwa cewa, “La'ananne ne mutumin da ya ci abinci kafin fā dƙuwar rana, kafin in dƙauki fansa a kan abokan gābana.” Don haka ba mutumin da ya dƙan dƙana abinci.

²⁵ Dukan rundunar ta shiga kurmi, sai ga zuma a kasa. ²⁶ Da suka shiga ciki kurmin, suka ga zuma tana zubowa, duk da haka ba wanda ya sa yatsansa ya lasa saboda tsoron rantsuwar da suka yi. ²⁷ Yonatan bai san cewa mahaifinsa ya sa mutane suka yi rantsuwa ba. Sai ya sa gindin sandan da yake hannunsa a saƙar zuma, ya kai bakinsa. Nan da nan sai ya ji karfin jiki ya zo masa. ²⁸ Sai wani

soja ya gaya masa cewa, “Mahaifinka ya sa kowa ya yi rantsuwa cewa, ‘La’ananne ne mutumin da ya ci abinci kafin fāḍuwar rana!’ Shi ya sa duk sojojin ba su da karfi.”

²⁹ Yonatan ya ce, “Mahaifina ya jefa kasar cikin matsala. Duba yadda na ji karfin jiki sa’ad da na ḍanḍana wannan ’yar zuma mana. ³⁰ Da yaya zai kasance ke nan da a ce an bar sojoji suka ci abincin da suka kwace daga abokan gābansu? Ai, da gawawwakin Filistiyawan da aka kashe sun fi haka.”

³¹ A ranan nan Isra’ilawa suka yi ta kashe Filistiyawa daga Mikmash har zuwa Aiyalon. Bayan haka gajiya ta kama su sosai saboda yunwa. ³² Sai suka yi warwason ganima, suka kwashe tumaki, da shanu, da maruƙa, suka yayyanka su, suka ci naman ḍanye. ³³ Sai wani mutum ya ce wa Shawulu, “Duba, ga mutane suna zunubi ga UBANGIJI, suna cin nama da jini.”

Shawulu ya ce, “Kun ci amana. Ku mirgino babban dutse zuwa wurina nan da nan.” ³⁴ Sa’an nan ya ce, “Ku tafi ku faḍa wa jama’a duka, su kawo shanu da tumaki a nan, su yayyanka, su ci a nan, don kada su yi wa UBANGIJI zunubi da cin nama ḍanye.”

Haka nan kowa ya kawo saniyarsa a daren, ya yanka a can. ³⁵ Sa’an nan Shawulu ya gina wa UBANGIJI bagade. Wannan ne bagade na farkon da ya gina.

³⁶ Shawulu ya ce, “Mu bi gangara mu fafare Filistiyawa da dare mu washe su har gari yā waye, mu kuma karkashe kowannensu, kada mu bar wani da rai.”

Suka ce, “Ka yi duk abin da ka ga ya fi maka kyau.”

Amma firist ya ce, “Bari mu nemi nufin Allah tukuna.”

³⁷ Saboda haka Shawulu ya tambayi Allah ya ce, “Mu bi bayan Filistiyawa? Za ka bashe su a hannun Isra’ila?” Amma Allah bai ba shi amsa a ranar ba.

³⁸ Saboda haka Shawulu ya ce, “Ku zo nan dukanku shugabannin rundunoni, mu bincika mu san zunubin da ya kawo rashin amsan nan yau. ³⁹ Muddin UBANGIJI wanda ya ceci Isra’ila yana raye, ko da ḍana Yonatan ne ya yi zunubin, dole yā mutu.” Amma ba ko ḍaya daga cikinsu da ya ce uffam.

⁴⁰ Sai Shawulu ya ce wa dukan Isra’ilawa, “Ku tsaya a can, ni kuma da Yonatan ḍana mu tsaya a nan.”

Mutanen suka ce, “Ka yi abin da ya fi maka kyau.”

⁴¹ Sa’an nan Shawulu ya yi addu’a ga UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ce, “Me ya sa ba ka amsa mini addu’ata a yau ba? Idan wannan laifina ne, ko kuwa na ḍana, Yonatan, ka nuna mana ta wurin Urim, amma idan laifin mutanen ne ka amsa ta wurin Tummim.” Ba a sami mutane da laifi ba, amma kuri’a ta fāḍa a kan Yonatan da Shawulu. ⁴² Shawulu ya ce, “Ku jefa kuri’a tsakanina da ḍana Yonatan.” Sai kuri’ar ta fāḍa a kan Yonatan.

⁴³ Sai Shawulu ya ce wa Yonatan, “Gaya mini mene ne ka yi.”

Yonatan ya ce masa, “Na ḍanḍana zuma kaḍan daga gindin sandanta. Yanzu kuwa dole in mutu!”

⁴⁴ Shawulu ya ce, “Bari hukunci mai tsanani na Allah yā kasance a kaina, in ba ka mutu ba, Yonatan.”

⁴⁵ Amma mutane suka ce wa Shawulu, “A ce Yonatan yā mutu bayan shi ya kawo babban nasara a Isra’ila? Faufau, muddin UBANGIJI yana raye, ko gashin kansa ḍaya ba zai fāḍi a kasa ba, gama abin da ya yi yau, Allah ne yana tare da shi.” Ta haka mutane suka ceci Yonatan daga mutuwa.

⁴⁶ Sai Shawulu ya daina bin Filistiyawa, suka koma kasarsu.

⁴⁷ Bayan Shawulu ya hau karagar mulkin Isra’ila, ya yi yaƙi da abokan gābansu ta kowane gefe. Mowabawa, Ammonawa, mutanen Edom, sarakunan Zoba, da kuma Filistiyawa. Duk wurin da ya juya, ya hore su. ⁴⁸ Ya yi jaruntaka sosai, ya ci Amalekawa da yaƙi, ya kuma ceci Isra’ila daga hannuwan waḍanda suka kwace musu kaya.

Iyalin Shawulu

⁴⁹ ‘Ya’yan Shawulu maza su ne, Yonatan, Ishbi, da Malki-Shuwa. Sunan babban ’yarsa ita ce Merab, karamar kuma Mikal. ⁵⁰ Sunan matarsa kuwa Ahinowam, ’yar Ahimawaz. Sunan shugaban fungiyar sojan Shawulu kuwa Abner ne ḍan Ner, shi Ner kuwa ḍan’uwan mahaifin Shawulu ne. ⁵¹ Mahaifin Shawulu, Kish da kuma Ner mahaifin Abner, ’ya’yan Abiyel ne.

⁵² Dukan kwanakin Shawulu sun kasance na yaƙe-yaƙe da Filistiyawa ne. Duk lokacin da Shawulu ya ga kaƙkarfan mutum ko jarumi, sai yā ḍauke shi aikin sojansa.

15

UBANGIJI ya ki Shawulu a matsayin sarki

¹ Sama'ila ya ce wa Shawulu, “Ni ne wanda UBANGIJI ya aika in shafe ka ka zama sarki bisa mutanensa Isra'ila. Saurara yanzu ka ji saƙo daga wurin UBANGIJI. ² Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki ya ce, ‘Zan hori Amalekawa saboda abin da suka yi wa Isra'ila sa'ad da suka ba su wahala yayinda suka fito daga Masar. ³ Yanzu ka tafi ka yaƙi Amalekawa, ka hallaka kome da yake nasu, kada ka bar su da rai, ka kashe maza, da mata, da yara, da jarirai, da dabbobi, da tumaki, da rakuma, da kuma jakuna.’”

⁴ Sai Shawulu ya tattara sojoji, ya ƙidaya su a Telayim, ya sami su dubu ƙari biyu da dubu goma daga Yahuda. ⁵ Shawulu ya tafi birnin Amalek ya yi kwanto a kwari. ⁶ Sai Shawulu ya ce wa Keniyawa, “Ku tashi ku bar Amalekawa don kada in hallaka ku tare da su, saboda kun yi wa dukan Isra'ilawa kirki, lokacin da suka fito daga Masar.” Saboda haka Keniyawa suka tashi suka bar Amalekawa.

⁷ Sa'an nan Shawulu ya ci Amalekawa da yaƙi tun daga Hawila har zuwa Shur, a gabashin iyakar Masar. ⁸ Ya kama Agag sarkin Amalekawa da rai. Ya kuma hallaka dukan mutanensa da takobi. ⁹ Amma Shawulu da sojojinsa suka bar Agag, da tumaki, da shanu, da 'yan maruƙa masu ƙiba da kuma duk abin da yake mai kyau da rai. Waƙannan ba su so su hallaka su gaba ƙaya ba, amma duk abin da ba a so da kuma marar amfani suka hallaka.

¹⁰ Sai UBANGIJI ya yi magana da Sama'ila ya ce, ¹¹ “Na damu da na naƙa Shawulu sarki, domin ya juya mini baya, bai kuma bi umarnina ba.” Sama'ila ya damu ƙwarai, ya yi kuka ga UBANGIJI dukan dare.

¹² Kashegari da sassafe sai Sama'ila ya tashi ya tafi domin yã sadu da Shawulu, amma aka gaya masa cewa Shawulu ya tafi Karmel. A can ya yi wa kansa abin tunawa don yã girmama kansa, daga can kuma ya juya ya gangara zuwa Gilgal.

¹³ Da Sama'ila ya kai wurinsa, sai Shawulu ya ce, “UBANGIJI yã albarkace ka, na aikata umarnin UBANGIJI.”

¹⁴ Amma Sama'ila ya ce, “Ashe, waƙannan ba kukan tumaki ke nan nake ji a kunnena ba? Wane kuka shanu ke nan nake ji?”

¹⁵ Shawulu ya amsa ya ce, “Sojoji ne suka kawo su daga Amalekawa. Sun bar tumaki da shanu masu kyau da rai don su yi wa UBANGIJI Allahnka hadaya, amma sauran mun hallaka duka.”

¹⁶ Sama'ila ya ce, “Dakata, bari in faƙa maka abin da UBANGIJI ya ce mini jiya da dare.”

Shawulu ya ce, “Gaya mini.”

¹⁷ Sama'ila ya ce, “Ko da yake kana ganin kanka kai ba wani abu ne ba, ashe, ba kai ne yanzu shugaban kabilan Isra'ila ba? UBANGIJI ya shafe ka ka zama sarkin Isra'ila. ¹⁸ Shi kuma ya aika, ya umarce ka cewa, ‘Tafi ka hallaka Amalekawa mugayen mutanen nan duka, ka yaƙe su sai ka share su ƙaf.’ ¹⁹ Me ya sa ba ka bi umarnin UBANGIJI ba? Me ya sa ka sa hannu a ganima, ka kuma yi mugun abu a gaban UBANGIJI?”

²⁰ Shawulu ya ce, “Amma na bi umarnin UBANGIJI. Na bi saƙon da UBANGIJI ya ba ni. Na hallaka Amalekawa, na kuma kamo Agag sarkinsu. ²¹ Sojoji suka kawo tumaki da shanu mafi kyau daga cikin ganimar domin a miƙa hadaya ga UBANGIJI Allahnka a Gilgal.”

²² Amma Sama'ila ya ce,

“UBANGIJI yana murna da sadaka da hadaya

fiye da biyayya ga maganar UBANGIJI?

Yin biyayya ta fi hadaya

a kula kuma ta fi ƙibabbun raguna.

²³ Gama tawaye yana kama da zunubi na duba,

girman kai kuma yana kama da bautar gumaka.

Saboda ka ƙi maganar UBANGIJI,

shi ma ya ƙi ka da zaman sarki.”

²⁴ Sai Shawulu ya ce wa Sama'ila, “Na yi zunubi, na ƙi bin umarnin UBANGIJI, na kuma ƙi bin maganarka. Na ji tsoron mutane ne shi ya sa na bi maganarsu. ²⁵ Yanzu fa, ina roƙonka ka yafe mini zunubina, ka koma tare da ni, domin in yi wa UBANGIJI sujada.”

²⁶ Amma Sama'ila ya ce, “Ba zan koma tare da kai ba. Ka ki maganar UBANGIJI, UBANGIJI kuma ya ki ka da zama sarki a bisa Isra'ila.”

²⁷ Da Sama'ila ya juya zai tafi, sai Shawulu ya kama bakin rigarsa, sai rigar ta yage. ²⁸ Sama'ila ya ce masa, “UBANGIJI ya yage masarautar Isra'ila daga gare ka yau, ya ba wa wani daga cikin makwabtanka wanda ya fi ka. ²⁹ Shi wanda yake Daukakar Isra'ila ba ya karya ko ya canja zuciyarsa, gama shi ba mutum ba ne da zai canja zuciyarsa.”

³⁰ Shawulu ya ce, “Na yi zunubi. Amma ina rokonka ka ba ni girma a gaban dattawan mutanena da kuma a gaban Isra'ila, ka koma tare da ni domin in yi wa UBANGIJI Allahnka sujada.” ³¹ Saboda haka sai Sama'ila ya koma tare da Shawulu, Shawulu kuwa ya yi wa UBANGIJI sujada.

³² Sa'an nan Sama'ila ya ce, “Kawo mini Agag sarkin Amalekawa.”

Agag kuwa ya zo wurinsa daure da sarƙa,* yana tunani cewa, “Tabbatacce zancen mutuwa dai ya wuce.”

³³ Amma Sama'ila ya ce,
“Yadda takobinka ya sa mata suka rasa 'ya'ya,
haka mahaifiyarka za ta zama marar 'ya'ya a cikin mata.”

Sama'ila kuwa ya kashe Agag a Gilgal a gaban UBANGIJI.

³⁴ Sai Sama'ila ya tafi Rama, amma Shawulu ya haura zuwa gidansa a Gibeya na Shawulu. ³⁵ Daga wannan rana Sama'ila bai kara saduwa da sarki Shawulu ba, har rasuwar Sama'ila, amma ya yi bakin ciki sosai a kan Shawulu. UBANGIJI kuwa ya damu da ya sa Shawulu ya zama Sarkin Isra'ila ba.

16

Sama'ila ya shafe Dawuda da mai

¹ UBANGIJI ya ce wa Sama'ila, “Har yaushe za ka yi ta makoki saboda Shawulu? Na riga na ki shi da zaman sarkin Isra'ila. Ka cika kahonka da mai, zan aike ka zuwa wurin Yesse na Betlehem. Na zaɓi daya daga cikin 'ya'yansa maza ya zama sarki.”

² Amma Sama'ila ya ce, “Yaya zan yi haka? Ai, in Shawulu ya ji labari, zai kashe ni.”

UBANGIJI ya ce, “To, sai ka tafi tare da 'yar karsana ka ce, 'Na zo don in yi wa UBANGIJI hadaya.’

³ Ka gayyato Yesse a wurin hadayar, ni kuma zan gaya maka abin da za ka yi. Za ka shafe mini wanda na nuna maka.”

⁴ Sama'ila kuwa ya yi abin da UBANGIJI ya umarce shi. Da ya isa Betlehem, sai dattawan garin suka tarye shi da rawar jiki, suka ce masa, “Mai duba, wannan ziyara lafiya dai ko?”

⁵ Sama'ila ya ce, “I, lafiya kalau. Na zo ne domin in yi wa UBANGIJI hadaya. Ku tsarkake kanku sa'an nan ku zo mu tafi wurin yin hadaya tare.” Ya kuma sa Yesse da 'ya'yansa maza su tsarkake kansu, su je wurin hadayar.

⁶ Da isarsu, Sama'ila ya ga Eliyab sai ya yi tsammani shi ne, sai ya ce, “Lalle ga shafaffe na UBANGIJI tsaye a gaban UBANGIJI.”

⁷ Amma UBANGIJI ya ce wa Sama'ila, “Kada ka dubi kyan tsarin sa ko tsayinsa, domin ba shi nake so ba, gama yadda UBANGIJI yake gani, ba haka mutum yake gani ba. Mutum yakan dubi kyan tsari ne kawai daga waje, amma UBANGIJI yakan dubi zuciya.”

⁸ Sai Yesse ya kira Abinadab ya zo gaban Sama'ila. Amma Sama'ila ya ce, “Ko wannan ma UBANGIJI bai zaɓe shi ba.” ⁹ Sai Yesse ya sa Shamma ya zo gaban Sama'ila, amma Sama'ila ya ce, “UBANGIJI bai zaɓi wannan ma ba.” ¹⁰ Yesse ya sa 'ya'yansa maza bakwai suka wuce gaban Sama'ila, amma Sama'ila ya ce masa, “UBANGIJI bai zaɓi waɗannan ba.” ¹¹ Don haka ya tambayi Yesse ya ce, “Su ke nan 'ya'yan maza da kake da su?”

Yesse ya ce, “Har yanzu akwai dan autan, amma yana kiwon tumaki.”

Sama'ila ya ce, “Ka aika ya zo, ba za mu zauna ba sai ya iso.”

¹² Sai ya aika aka kawo shi. Ga shi kuwa kyakkyawan saurayi ne mai kyan gani.

UBANGIJI ya ce, “Tashi ka shafe shi, shi ne wannan.”

¹³ Saboda haka Sama'ila ya dawko kahon nan da yake da mai ya shafe Dawuda a gaban 'yan'uwansa. Daga wannan rana kuwa ruhun UBANGIJI ya sauko wa Dawuda da iko. Sai Sama'ila ya koma Rama.

* 15:32 Ko kuwa yana rawar jiki, duk da haka

Dawuda ya shiga yin wa Shawulu hidima

¹⁴ To, fa, Ruhun UBANGIJI ya riga ya rabu da Shawulu, sai mugun ruhu daga UBANGIJI ya soma ba shi wahala.

¹⁵ Ma'aikatan Shawulu suka ce masa, "Duba, ga mugun ruhu daga Allah yana ba ka wahala. ¹⁶ Ranka yā daƙe, muna so ka ba mu izini mu tafi, mu nemo wanda ya iya kiƙan molo, domin duk sa'ad da mugun ruhun nan daga Allah ya tashi, sai yā kaƙa molon don hankalinka yā kwanta."

¹⁷ Saboda haka Shawulu ya ce wa ma'aikatansa, "Ku nemo wanda ya iya kiƙan molo sosai ku kawo mini."

¹⁸ Daya daga cikin bayin ya ce, "Na san wani yaro, ƙan Yesse na Betlehem, ya iya kiƙan molo, yana da hikima, shi kuma ya iya yaƙi. Ya iya magana, ga shi kuma kyakkyawa, UBANGIJI kuwa yana tare da shi."

¹⁹ Sai Shawulu ya aiki manzanni zuwa wurin Yesse ya ce, "Ka aiko mini da ƙanka Dawuda wanda yake kiwon tumaki." ²⁰ Saboda haka Yesse ya ƙauki jiki tare da burodi da ruwan inabi da ƙan ƙarami bunsuru ya ba wa ƙansa Dawuda yā kai wa Shawulu.

²¹ Dawuda ya isa wurin Shawulu ya shiga hidimarsa. Shawulu kuwa ya so shi ƙwarai da gaske. Dawuda ya zama ƙaya daga cikin masu sanya sulke. ²² Sa'an nan Shawulu ya aika saƙo wurin Yesse cewa, "Ka bar Dawuda yā yi mini hidima domin ina jin daƙinsa ƙwarai."

²³ Duk lokacin da ruhun nan daga Allah ya sauko a kan Shawulu, sai Dawuda yā ƙauki molonsa yā kaƙa. Sa'an nan sauki yā zo wa Shawulu, mugun ruhu kuma yā rabu da shi.

17

Dawuda da Goliyat

¹ To, fa, Filistiyawa suka tattara mayakansu suka haƙu a Soko cikin Yahuda domin yaƙi. Suka yi sansani a Efes-Dammim, tsakanin Soko da Azeka. ² Shawulu da Isra'ilawa suka taru suka yi sansani a Kwarin Ela suka ja dāgā don su yi yaƙi da Filistiyawa. ³ Filistiyawa suka zauna a tudu guda, Isra'ilawa kuma suka zauna a ƙaya tudun. Kwari yana a tsakaninsu.

⁴ Wani jarumin da ake kira Goliyat wanda ya fito daga Gat, ya fita daga sansanin Filistiyawa. Tsawonsa ya fi ƙafa tara. ⁵ Ya sa hular kwanon da aka yi da tagulla, da rigar ƙarfe mai sulke, nauyin rigar ya kai shekel dubu biyar. ⁶ A ƙafafunsa kuwa ya sa ƙarafar tagulla, rataye a bayansa kuma māshi ne na tagulla. ⁷ Kotar kibiyarsa kuwa kamar sandar saƙar igiya take, ƙarfen kibiyar kuma nauyinsa ya kai shekel ƙari shida. Mai riƙe masa garkuwa yana tafe a gabansa.

⁸ Goliyat ya tsaya ya tā da murya wa hafshoshin Isra'ila ya ce, "Me ya sa kuka fito kuna layi don yaƙi? Ni ba Bafilistin ba ne? Ku kuma ba bayin Shawulu ba ne? Ku zaɓi waninku yā zo nan. ⁹ In zai iya yin faƙa har yā kashe ni, to, za mu zama bayinku. Amma in na fi ƙarfinsa na kashe shi, to, sai ku zama bayinmu, ku kuma yi mana bauta." ¹⁰ Sai Bafilistin ya ce, "A wannan rana, na kalubalanci sojojin Isra'ila, ku ba ni mutum ƙaya mu yi faƙa." ¹¹ Da jin maganganun Bafilistin, sai Shawulu da dukan Isra'ila suka damu suka kuma ji tsoro.

¹² To, Dawuda dai ƙan wani mutumin Efratawa ne mai suna Yesse, shi mutumin Betlehem ne a cikin Yahudiya. Yesse yana da yara maza takwas, a zamanin Shawulu kuwa, Yesse ya riga ya tsufa. ¹³ Manyan 'ya'yansa maza uku, sun bi Shawulu wajen yaƙi. Dansa na fari shi ne Eliyab, na biyu shi ne Abinadab, na uku kuwa shi ne Shamma.

¹⁴ Dawuda shi ne ƙan autansu. Manyan 'yan mazan nan uku suka bi Shawulu. ¹⁵ Amma Dawuda yakan tafi sansanin Shawulu lokaci-lokaci yā kuma koma Betlehem don yā yi kiwon tumakin mahaifinsa.

¹⁶ Kwana arba'in cif, Bafilistin nan ya yi ta fitowa kowane safe da kuma kowace yamma.

¹⁷ Yesse ya ce wa ƙansa Dawuda, "Ka ƙauki wannan gasashen hatsi da waƙannan curin burodi goma, ka kai wa 'yan'uwanka a sansani da sauri. ¹⁸ Ka haƙa da waƙannan cuku guda goma, ka kai wa komandan rundunarsu. Ka ga lafiyar 'yan'uwanka, ka kawo mini labari daga wurinsu. ¹⁹ Suna tare da Shawulu da kuma dukan mutanen Isra'ila a Kwarin Ela, suna can suna yaƙi da Filistiyawa."

²⁰ Kashegari da sassafe, Dawuda ya tashi ya bar tumakinsa wa wani yā lura da su, sai ya ƙauki kayansa, ya kama hanya kamar yadda Yesse ya umarce shi. Ya isa sansanin daidai sa'ad da rundunar

tana fitowa zuwa bakin dāgā, suna kirarin yaƙi. ²¹ Isra'ila da Filistiyawa suka ja dāgā suna fuskantar junansu. ²² Dawuda ya bar kayansa a wajen wani mai lura da kaya, sai ya ruga zuwa bakin dāgā yā gai da 'yan'uwansa. ²³ Da yana magana da su sai Goliyat, jarumin nan Bafilistin daga Gat ya fito daga rundunar Filistiyawa, ya tā da murya kamar yadda ya saba. Dawuda kuwa ya ji shi. ²⁴ Da Isra'ilawa suka ga mutumin, sai dukansu suka gudu saboda tsananin tsoro.

²⁵ Isra'ilawa suka yi ta cewa, “Kun ga yadda wannan mutum yana ta fitowa? Yana fitowa ne don yā kalubalanci Isra'ila. Sarki zai sāka wa mutumin da ya kashe wannan da dukiya mai yawa. Zai kuma ba shi 'yarsa yā aura, yā cire suna mahaifinsa daga biyan kuɗin haraji cikin Isra'ila.”

²⁶ Dawuda ya tambayi mutanen da suke tsaye kusa da shi ya ce, “Me za a yi wa wanda ya kashe Bafilistin nan, ya kuma cire wannan kunya daga Isra'ila? Wane ne wannan bafilistin marar kaciya da yake kalubalantar rundunar yaƙi na Allah mai rai?”

²⁷ Sai suka sāke gaya masa abin da suka faɗa cewa, “Ga abin da zai faru da wanda ya kashe shi.”

²⁸ Da wansa Eliyab, ya ji yana magana da mutanen, sai ransa ya bace kwarai saboda fushi, sai ya ce wa Dawuda, “Me ka zo yi a nan? Wa kuma ka bar wa 'yan tumakin a jeji? Na san ka da taurinkai, da kuma mugun hali. Ka zo nan ne don ka yi kallon yaƙi kawai.”

²⁹ Dawuda ya ce, “To, yanzu me na yi? Ba zan ma yi magana ba?” ³⁰ Sai ya juya wajen wani kuma ya sāke kawo zancen, mutanen kuwa suka amsa masa kamar dā. ³¹ Aka ji abin da Dawuda ya ce, aka kuwa gaya wa Shawulu, Shawulu kuma ya aika a kawo shi.

³² Da Shawulu ya tambayi Dawuda, sai Dawuda ya ce masa, “Kada kowa yā damu saboda wannan Bafilistin. Bawanka zai je yā yi faɗa da shi.”

³³ Shawulu ya ce, “Ba za ka iya yin faɗa da wannan Bafilistin ba, ya daɗe yana yaƙi, ya yi yaƙi tun yana saurayi. Ga shi kuwa kai ɗan yaro ne kawai.”

³⁴ Amma Dawuda ya ce wa Shawulu, “Bawanka yana kiwon tumakin mahaifinsa. Sa'ad da zaki ko beyar ta zo ta kama tunkiya, ta tafi da ita. ³⁵ Nakan bi ta a baya in buga ta in kuma kwato tunkiyar daga bakinta. In kuma ta taso mini, nakan caƙe ta a gashinta in buga ta in kashe. ³⁶ Bawanka ya kashe zaki da beyar, wannan Bafilistin marar kaciya zai zama kamar ɗaya daga cikinsu, domin ya rena rundunar Allah mai rai. ³⁷ UBANGIJI wanda ya cece ni daga kumbar zaki da kuma kumbar beyar, zai cece ni daga hannun wannan Bafilistin.”

Shawulu ya ce wa Dawuda, “Je ka, UBANGIJI yā kasance tare da kai.”

³⁸ Sai Shawulu ya kawo kayan yaƙinsa ya sa wa Dawuda. Ya sa masa hular kwanon da aka yi da tagulla a kansa, ya kuma sa masa rigar ƙarfensa. ³⁹ Dawuda ya ɗaura māshin Shawulu a sulken, ya yi ƙoƙari yā zaga, sai ya ji ba zai iya ba saboda bai saba ba.

Ya cewa Shawulu, “Ba zan iya tafiya da waɗannan ba, domin ban saba ba.” Don haka ya tuɓe su. ⁴⁰ Sai ya ɗauki sandansa, ya zaɓi duwatsu guda biyar masu sulɓi daga cikin rafi, ya sa su a 'yar jakarsa ta makiyaya; ya kuma ɗauki majajjawarsa, ya tafi, yā fuskanci Bafilistin.

⁴¹ Ana ciki haka, sai Bafilistin nan shi ma ya fita yana gusowa zuwa wurin Dawuda. Mai riƙe masa garkuwar yaƙi kuwa yana tafe a gabansa. ⁴² Bafilistin ya dubi Dawuda daga sama har ƙasa, ya gan dai ɗan yaro ne kawai, kyakkyawa kuma mai ƙoshin lafiya, sai ya rena shi. ⁴³ Ya ce masa, “Kana tsammani ni kare ne da za ka zo mini da sanda?” Sai ya la'anci Dawuda da sunayen allolin Filistiyawa. ⁴⁴ Ya ce, “Zo nan, ni kuwa zan ba da naman jikinka ga tsuntsayen sama da namun jeji su ci.”

⁴⁵ Dawuda ya ce wa Bafilistin, “Kana zuwa ka yaƙe ni da māshi da takobi da kere, amma ni ina zuwa in yaƙe ka a cikin sunan UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na rundunar Isra'ila, wanda ka rena. ⁴⁶ Yau nan, UBANGIJI zai bashe ka a hannuna, zan kuwa kashe ka, in datse kanka. Yau, zan ba da gawawwakin rundunar Filistiyawa ga tsuntsayen sama da namun jeji, da haka duniya za tā sani lalle akwai Allah a cikin Isra'ila. ⁴⁷ Duk waɗanda suka taru a nan za su san cewa ba da māshi ko takobi ne UBANGIJI yake ceto ba, gama yaƙin nan na UBANGIJI ne, shi kuwa zai bashe ku duka a hannuwanmu.”

⁴⁸ Yayinda Bafilistin yana matsowa kusa domin yā faɗa wa Dawuda, sai Dawuda ya ruga a guje zuwa bakin dāgā don yā same shi. ⁴⁹ Ya sa hannu a jakarsa ya ɗauki dutse, ya sa cikin majajjawa ya wurga, dutsen kuwa ya bugi Bafilistin a goshi, dutsen ya shiga cikin goshinsa, sai Bafilistin ya faɗi rubda ciki.

⁵⁰ Da majajjawa da dutse kawai Dawuda ya ci nasara a kan Bafilistin. Ya buge shi, ya kashe shi ba tare da takobi a hannunsa ba.

⁵¹ Dawuda ya ruga ya tsaya a bisan Bafilistin, ya zare takobin Bafilistin daga kubensa, ya datse masa kai da shi.

Da Filistiyawa suka ga jaruminsu ya mutu, sai suka juya suka gudu. ⁵² Mutanen Isra'ila da na Yahuda suka rugo gaba da babbar murya, suka fafari Filistiyawa har zuwa mashigin Gat da kuma kofofin Ekron. Gawawwakin Filistiyawa suka bazu a hanyar Sha'arayim zuwa Gat da kuma Ekron.

⁵³ Da Isra'ilawa suka komo daga bin Filistiyawa sai suka washe sansanin Filistiyawa.

⁵⁴ Dawuda ya d'auki kan Bafilistin zuwa Urushalima. Sai Dawuda ya ajiye kayan yakin Bafilistin a tentinsa.

⁵⁵ Yayinda Shawulu yake kallon Dawuda sa'ad da za shi yã yaƙi Bafilistin, sai ya tambayi Abner, komandan rundunarsa ya ce, "Abner, d'an wane ne wannan saurayi?"

Abner ya ce ran sarki yã daƙe, "Ban sani ba."

⁵⁶ Sarki ya ce, "Ka tambaya mini ko yaron wane ne wannan saurayi."

⁵⁷ Dawuda yana dawowa daga karkashe Filistiyawa ke nan, sai Abner ya kai shi gaban Shawulu, riƙe da kan Bafilistin.

⁵⁸ Sai Shawulu ya ce, "Kai d'an wane ne, saurayi?"

Dawuda ya ce, "Ni d'an bawanka Yesse ne, na Betlehem."

18

Shawulu ya fara kishin Dawuda

¹ Bayan da Dawuda ya gama magana da Shawulu, sai Yonatan d'an Shawulu ya ji zuciyarsa tana son Dawuda sosai. Yonatan kuwa yana kaunar Dawuda kamar ransa. ² Tun daga wannan rana Shawulu ya zaunar da Dawuda tare da shi, bai bar shi ya koma gidan mahaifinsa ba. ³ Yonatan kuma ya yi yarjejeniya da Dawuda saboda yana kaunarsa kamar ransa. ⁴ Yonatan ya tuƙe doguwar taguwarsa da ya sa, ya ba wa Dawuda, tare da sulkensa, har ma da maƙshi da kibiyarsa, da kuma bel nasa.

⁵ Duk abin da Shawulu ya aiki Dawuda yã yi yakan yi shi cikin aminci, har Shawulu ya ba shi babban makami a rundunarsa. Wannan ya faranta wa dukan mutane zuciya har ma da ma'aikatan Shawulu.

⁶ Yayinda mutane suke dawowa gida bayan da Dawuda ya kashe Bafilistin, mata suka fito daga dukan biranen Isra'ila don su sadu da Sarki Shawulu, suna wakoki da raye-raye masu farin ciki, da ganguna da sarewa. ⁷ Suna rawa suna cewa, "Shawulu ya kashe dubbansa,

Dawuda kuwa ya kashe dubun dubbai."

⁸ Shawulu kuwa ya ji fushi, wannan magana ba tã yi masa daƙi ba, ya yi tunani ya ce, "Suna yabon Dawuda cewa ya kashe dubun dubbai amma ni dubbai kawai. Me ya rage masa yanzu, in ba mulki ba?" ⁹ Tun daga wannan lokaci zuwa gaba, Shawulu ya dinga kishin Dawuda.

¹⁰ Kashegari, mugun ruhu daga Allah ya faƙo wa Shawulu da tsanani. Yana annabci a gidansa, Dawuda kuwa yana bugan molo kamar yadda ya saba. Shawulu yana riƙe da maƙshi a hannunsa. ¹¹ Da karfi yana magana da kansa yana cewa, "Zan kafe Dawuda da bango." Amma Dawuda ya bauƙe masa sau biyu.

¹² Shawulu ya ji tsoron Dawuda don UBANGIJI yana tare da shi, amma UBANGIJI ya riga ya bar Shawulu. ¹³ Saboda haka Shawulu bai yarda Dawuda yã zauna tare da shi ba, amma ya maishe shi shugaban sojoji dubu. Dawuda kuwa ya riƙa bi da su yana kaiwa yana kuma da tare da su.

Dawuda ya bi da runduna a yake-yakensu

¹⁴ A kome da Dawuda ya yi yakan yi nasara gama UBANGIJI yana tare da shi. ¹⁵ Da Shawulu ya ga yadda yake cin nasara, sai ya ji tsoronsa. ¹⁶ Amma dukan Isra'ila da Yahuda suka kaunaci Dawuda gama yana bin da su a yake-yakensu.

¹⁷ Shawulu ya ce wa Dawuda, "Ga diyata Merab zan ba ka ka aura, kai dai ka yi mini aiki da himma, ka kuma yi yake-yaken UBANGIJI." Saboda Shawulu ya ce wa kansa, "Ba zan d'aga hannuna a kansa ba, Filistiyawa ne za su yi wannan."

¹⁸ Amma Dawuda ya ce wa Shawulu, “Wane ni, wa ya san iyayena ko kabilar iyayena a Isra'ila da zan zama surukin sarki?” ¹⁹ Da lokaci ya kai da Merab 'yar Shawulu za tã yi aure da Dawuda, sai aka aurar da ita wa Adriyel na Mehola.

²⁰ Mikal 'yar Shawulu kuwa tana kaunar Dawuda sosai. Da aka gaya wa Shawulu labarin, sai ya yi farin ciki, ya yi tunani ya ce, ²¹ “Zan ba shi ita tã zama masa tarko, da haka Filistiyawa za su same shi.” Shawulu ya ce wa Dawuda, “Yanzu kana da dama sau na biyu ka zama surukina.”

²² Sai Shawulu ya umarci ma'aikatansa cewa, “Ku yi magana da Dawuda asirce ku ce, ‘Duba, sarki yana farin ciki da kai, dukan ma'aikatansa kuma suna sonka, ka yarda ka zama surukinsa.’”

²³ Suka sãke yi wa Dawuda wannan magana amma Dawuda ya ce, “Kuna tsammani abu mai sauƙi ne mutum yã zama surukin sarki? Ni talaka ne, kuma ba sananne ba.”

²⁴ Da ma'aikatan Shawulu suka gaya masa abin da Dawuda ya faɗa. ²⁵ Sai Shawulu ya ce, “Ku gaya wa Dawuda, ‘Sarki ba ya bukatan kuɗin auren 'yarsa, sai dai loɓar Filistiyawa domin ramako a kan abokan gãbansa.’” Shawulu yana shiri ne domin Dawuda yã faɗa a hannun Filistiyawa.

²⁶ Da ma'aikatan suka gaya wa Dawuda waɗannan abubuwa, sai ya yi murna don zai zama surukin sarki. Amma kafin lokacin yã cika, ²⁷ Dawuda da mutanensa suka fita suka kashe Filistiyawa ɗari biyu, suka kawo loɓar suka miƙa wa sarki, domin yã zama surukin sarki. Sai Shawulu ya ba da 'yarsa Mikal aure ga Dawuda.

²⁸ Da Shawulu ya gane UBANGIJI yana tare da Dawuda, 'yarsa Mikal kuma tana kaunarsa, ²⁹ sai Shawulu ya kara jin tsoron Dawuda har ya zama makiyinsa a dukan sauran rayuwarsa.

³⁰ Manyan sojojin Filistiyawa suka yi ta fita suna yaƙi da Isra'ilawa, amma kullum Dawuda yakan sami nasara fiye da sauran manyan sojojin Shawulu. Ta haka ya yi suna ƙwarai.

19

Shawulu ya yi ƙoƙari yã kashe Dawuda

¹ Shawulu ya gaya wa ɗansa Yonatan da ma'aikatansa su kashe Dawuda. Amma Yonatan yana son Dawuda sosai. ² Sai ya gargaɗe shi ya ce, “Mahaifina Shawulu yana neman hanyar da zai kashe ka. Ka kula da kanka gobe da safe, ka tafi wani wuri ka buya. ³ Zan je in tsaya da mahaifina a fili inda kake, zan yi masa magana game da kai. Zan kuma gaya maka abin da na ji.”

⁴ Yonatan ya yi magana mai kyau a kan Dawuda a wajen mahaifinsa ya ce, “Kada sarki yã yi wani mummunan abu wa bawansa Dawuda, gama bai yi maka wani abu marar kyau ba. Abin da ya yi ya amfane ka ƙwarai da gaske. ⁵ Ya yi kasai da ransa sa'ad da ya kashe Bafilistin nan. UBANGIJI ya ba wa dukan Isra'ila babban nasara, ka gani, ka kuma yi farin ciki. Don me za ka ci mutuncin amintaccen mutum kamar Dawuda ta wurin kashe shi ba tare da wani dalili ba?”

⁶ Shawulu ya saurari Yonatan sai ya rantse ya ce, “Muddin UBANGIJI yana a raye, ba za a kashe Dawuda ba.”

⁷ Ta haka Yonatan ya kira Dawuda ya gaya masa dukan maganarsu. Ya kawo shi wurin Shawulu, Dawuda kuwa ya zauna tare da Shawulu kamar dã.

⁸ Wani yaƙi ya sãke tashi, Dawuda kuwa ya fita ya yaƙi Filistiyawa, ya kai musu hari mai tsanani, sai da suka gudu a gabansa.

⁹ Amma mugun ruhu daga UBANGIJI ya sauko wa Shawulu yayinda yana zaune a cikin gidansa da mãshi a hannunsa. Yayinda Dawuda yake bugan molo, ¹⁰ Shawulu ya yi ƙoƙari yã kafe shi da bango da mãshinsa, amma Dawuda ya goce sa'ad da Shawulu jefa mãshin a bango. A daren nan Dawuda ya nemi hanya ya gudu.

¹¹ Shawulu ya aiki mutane zuwa gidan Dawuda su yi gadin gidan, su kuma kashe Dawuda. Amma Mikal matar Dawuda ta gargaɗe Dawuda, ta ce, “In ba ka gudu a daren nan ba, kashegari za a kashe ka.” ¹² Haka kuwa Mikal ta sauko da Dawuda ta taga ya gudu, ya tsere. ¹³ Sai Mikal ta ɗauki gunki ta kwantar da shi a gãdo, ta sa masa gashin akuya a kansa, sai ta rufe da mayafi.

¹⁴ Da Shawulu ya aiki mutane su kama Dawuda. Mikal ta ce, “Ba shi da lafiya.”

¹⁵ Sai Shawulu ya sãke aiki mutanen su ga Dawuda, ya ce musu, “Ku kawo shi a gãdonsa domin in kashe shi.” ¹⁶ Amma da mutanen suka shiga sai suka ga gunkin a gadon, a wajen kan kuwa akwai gashin akuya.

¹⁷ Shawulu ya ce wa Mikal, “Don me kika ruƙe ni har kika bar maƙiyina ya gudu ya tsere?”

Mikal ta ce masa, “Ya ce mini, ‘Idan ban bar shi ya tafi ba, zai kashe ni?’”

¹⁸ Da Dawuda ya gudu ya tsere, sai ya tafi wurin Sama'ila a Rama ya gaya masa dukan abin da Shawulu ya yi masa. Da shi da Sama'ila suka tafi Nayiwot suka zauna a can. ¹⁹ Shawulu ya sami labari cewa, “Dawuda yana Nayiwot a Rama.” ²⁰ Sai ya aiki mutane su je su kamo Dawuda, amma da suka ga kungiyar annabawa suna annabci tare da Sama'ila shugabansu a tsaye, sai Ruhun Allah ya sauko wa mutanen Shawulu, su ma suka fara yin annabci. ²¹ Shawulu ya sami labari game da wannan, sai ya sāke aiken waƙansu da yawa. Su ma suka shiga yin annabci. Shawulu ya sāke aiken mutane sau na uku, su kuma suka shiga yin annabci. ²² A ƙarshe, shi da kansa ya tashi ya tafi Rama. Ya bi ta babban rijiyar ruwan Seku. A can ya yi tambaya ya ce, “Ina Sama'ila da Dawuda suke?”

Suka ce, “Suna cikin Nayiwot a Rama.”

²³ Saboda haka Shawulu ya tafi Nayiwot a Rama, amma Ruhun Allah ya sauko masa, shi ma ya yi tafiya yana annabci har sai da ya isa Nayiwot. ²⁴ Ya tuttuƙe rigunarsa, ya kuma yi annabci a gaban Sama'ila. Ya kwanta tsirara dukan yini da dukan dare. Abin da ya sa ke nan mutane suke cewa, “Shawulu ma yana cikin annabawa ne?”

20

Dawuda da Yonatan

¹ Sai Dawuda ya gudu daga Nayiwot a Rama ya je wurin Yonatan ya ce, “Me na yi? Wane laifi ne na yi? Ta wace hanya ce na yi wa mahaifinka laifi har da yake neman yā kashe ni?”

² Yonatan ya ce, “Faufau, ba za ka mutu ba! Ka ji nan, mahaifina ba ya yin kome ba tare da ya shawarce da ni ba. Me ya sa ya boye mini wannan? Ba zai yiwu ba.”

³ Sai Dawuda ya rantse ya ce, “Mahaifinka ya san cewa, na sami tagomashi a gare ka, domin haka ba zai sanar maka da wannan ba, don kada yā bakanta maka rai. Na rantse da UBANGIJI, da kai kuma, taki ɗaya kaɗai ya rage tsakanina da mutuwa.”

⁴ Sai Yonatan ya ce, “Duk abin da kake so in yi maka zan yi.”

⁵ Dawuda ya ce, “Gobe fa shi ne Bikin Sabon Wata, ya kamata in ci tare da sarki amma bari in tafi fili in buya har jibi da yamma. ⁶ In mahaifinka bai gan ni ba, ka gaya masa cewa, ‘Dawuda ya nemi izinina domin yā hanzarta yā tafi garinsa a Betlehem saboda ana hadaya ta shekara-shekara don dukan zuriyarsa.’ ⁷ In ya yi na’am, to, bawanka ya tsira. Amma in ka ga ya damu, to, ka tabbata ya yi niyya yā kashe ni. ⁸ Kai kuma, ka nuna alheri ga bawanka, gama ka riga ka yi yarjejeniya da ni a gaban UBANGIJI, in kuwa na yi laifi ne sai ka kashe ni da kanka. Don me za ka bashe ni ga mahaifinka?”

⁹ Yonatan ya ce, “Labudda! In na ji kishin-kishin, cewa mahaifina yana neman yā kashe ka ashe, ba zan gaya maka ba?”

¹⁰ Dawuda ya ce, “Wa zai gaya mini idan mahaifinka ya amsa maka da amsa marar daɗi?”

¹¹ Yonatan ya ce, “Zo mu fita zuwa fili.” Sai suka tafi tare.

¹² Sai Yonatan ya ce wa Dawuda, “Na yi rantse da UBANGIJI, Allah na Isra'ila cewa war haka jibi, zan yi kofari in ji daga mahaifina, idan ya yi magana mai kyau game da kai, zan gaya maka. ¹³ Amma in mahaifina ya sa zuciya yā cuce ka, UBANGIJI yā hukunta ni da hukunci mai tsanani in ban gaya maka ba, in kuma sa ka ka tafi lafiya. UBANGIJI yā kasance tare da kai kamar yadda ya kasance da mahaifina. ¹⁴ Amma ka nuna mini alheri marar ƙarewa iri ta UBANGIJI dukan rayuwata don kada a kashe ni. ¹⁵ Kada kuma ka yanke alherinka ga iyalina ko da UBANGIJI ya hallaka dukan maƙiyin Dawuda a duniya.”

¹⁶ Saboda haka Yonatan ya yi yarjejeniya da gidan Dawuda cewa UBANGIJI yā kawo dukan maƙiyin Dawuda ga mutuwa. ¹⁷ Yonatan kuwa ya sa Dawuda ya sāke tabbatar masa rantsuwansa game da abokantakarsa da shi, gama yana ƙaunar Dawuda kamar ransa.

¹⁸ Sai Yonatan ya gaya wa Dawuda cewa, “Gobe ne Bikin Sabon Wata, za a rasa ka, da yake kujerarka za tā kasance ba kowa a kai. ¹⁹ Jibi wajajen yamma, ka tafi wurin da ka buya lokacin da wannan matsala ta fara, ka tsaya kusa da dutsen Etsel. ²⁰ Zan harbi kibiya uku ta wajen, sai ka ce dai ina harbin baka.

²¹ Sa’an nan zan aiki yaro in ce masa, ‘Je ka nemo kibiyoyin.’ In na ce masa, ‘Duba, kibiyoyin suna

wannan gefen da kake, kawo su,' sai ka fito, wato, tabbatacce muddin UBANGIJI yana raye, ka tsira, ba wani hatsari. ²² Amma in na ce wa yaron, 'Dubu, kibiyoyin suna gaba da kai,' sai ka tafi, gama UBANGIJI ya sallame ka. ²³ Game da al'amarin da muka tattauna da ni da kai kuwa, ka tuna fa UBANGIJI ne shaida tsakanina da kai har abada."

²⁴ Dawuda ya tafi ya buya a fili. Sa'ad da ranar Bikin Sabon Wata ta zo, sarki ya zauna don ya ci. ²⁵ Ya zauna a kujeransa inda ya saba zama kusa da bango yana fuskantar Yonatan, Abner kuma ya zauna kusa da sarki. Amma kujeran Dawuda ba kowa. ²⁶ Shawulu bai ce kome ba a ranar domin ya yi tsammani watakila wani abu ya faru da Dawuda ya mai da shi marar tsarki, tabbatacce ba shi da tsarki. ²⁷ Amma kashegari, rana ta biyu ga wata, kujeran Dawuda kuma ba kowa, sai Shawulu ya ce wa d'ansa Yonatan, "Me ya sa d'an Yesse bai zo cin abinci, jiya da yau ba?"

²⁸ Yonatan ya ce, "Dawuda ya nemi izinin don ya tafi Betlehem. ²⁹ Ya ce, 'Bari in tafi gama iyalinmu suna miƙa hadaya a gari, 'yan'uwana kuwa sun gayyace ni in kasance a can. In na sami yardarka, bari in tafi in ga 'yan'uwana.' Dalilin ke nan da bai zo ci da sarki ba."

³⁰ Fushin Shawulu ya kuna a kan Yonatan, sai ya ce masa, "Kai shege ne, haihuwar banzan mace; ai, na san kana goyon bayan d'an Yesse don ka wulaƙantar da kanka da mahaifinka. ³¹ Muddin d'an Yesse yana da rai a duniya, ba za ka kahu ba. Sarautarka kuma ba za ta kahu ba. Yanzu sai ka je ka kawo mini shi. Dole ya mutu."

³² Yonatan ya ce wa mahaifinsa, "Me ya sa zai mutu? Me ya yi?" ³³ Amma Shawulu ya jefe shi da ma'shi don ya kashe shi. A nan ne Yonatan ya san lalle mahaifinsa ya yi niyya ya kashe Dawuda.

³⁴ Yonatan ya tashi daga tebur cin abincin da fushi. A rana ta biyun kuwa bai ci abinci ba, gama yana baƙin ciki game da rashin kunyar mahaifinsa game da Dawuda.

³⁵ Da safe Yonatan ya tafi domin ya sadu da Dawuda a fili. Ya tafi tare da wani karamin yaro. ³⁶ Ya ce wa yaron, "Yi ruga da gudu ka nemo kibiyoyin da na harba." Da yaron ya ruga sai ya harba kibiya a gaba da shi. ³⁷ Da yaron ya isa wurin da kibiyar Yonatan ya faɗi, Yonatan ya kira shi ya ce, "Kibiyar na gabanka fa." ³⁸ Sai ya ta da murya ya ce, "Maza, yi sauri kada ka tsaya." Yaron ya d'auko kibiya ya kawo wa maigidansa. ³⁹ (Yaron kuwa bai san kome game da wannan abu ba, sai Yonatan da Dawuda kawai.) ⁴⁰ Yonatan ya ba wa yaron makaman ya ce, "Ka d'auka ka koma gari."

⁴¹ Da yaron ya tafi, sai Dawuda ya tashi daga inda ya buya kusa da tarin duwatsu, ya rusuna har sau uku. Sa'an nan suka sumbaci juna, suka yi kuka, Dawuda kuwa ya yi kuka sosai.

⁴² Yonatan ya ce wa Dawuda, "Sauka lafiya, mun riga mun yi rantsuwar abokantaka da juna a cikin sunan UBANGIJI cewa, 'UBANGIJI ne shaida tsakanina da kai, tsakanin zuriyarka da zuriyata har abada.'" Sai Dawuda ya tafi, Yonatan kuwa ya koma gari.

21

Dawuda a Nob

¹ Dawuda ya tafi Nob a wurin Ahimelek firist. Da Ahimelek ya gan shi sai ya firgita ya ce, "Me ya sa kai kaƙai ne? Me ya sa ba wani tare da kai?"

² Dawuda ya ce wa Ahimelek firist, "Na zo aikin sarki ne, ya kuwa ce kada in sanar wa kowa abin da ya sa in yi. Na faɗa wa mutanena inda za su same ni. ³ Yanzu, me kake da shi a hannu? Ka ba ni burodi guda biyar, ko wani abu da kake da shi a nan."

⁴ Amma firist ya ce wa Dawuda, "Ba ni da burodi iri na kowa da kowa, sai dai akwai burodin da aka tsarkake. Za ka iya d'auka ku ci idan mutanenka ba su kwana da mata ba."

⁵ Dawuda ya ce, "Lalle ne a keɓe muke daga mata. Mutanena sukan keɓe kansu a koyaushe suka tashi 'yar tafiya, balle fa a yau!" ⁶ Don haka firist ya ba shi keɓaɓɓen burodi, tun da yake babu wani burodi a can sai dai burodin Kasancewa da aka cire daga gaban UBANGIJI, aka sa burodi mai zafi a maimakon wanda aka cire a ranar.

⁷ A ranar kuwa, d'aya daga cikin bayin Shawulu yana can, a tsare a gaban UBANGIJI, sunansa Doyeg, mutumin Edom, shugaban makiyayan Shawulu.

⁸ Dawuda ya ce wa Ahimelek, "Ba ka da ma'shi ko takobi a nan? Ban kawo ma'shina ko wani makami ba gama saƙon sarki ya zo mini da gaggawa."

⁹ Sai firist ya ce, “Takobin Goliyat Bafilistin nan wanda ka kashe a Kwarin Ela yana nan. An naƙe shi da kyallen aka ajiye a bayan Efod, in kana so, sai ka ɗauka. Ba wani takobi kuma sai wancan.”

Dawuda ya ce, “Ba ni shi, ai, ba wani kamar sa.”

Dawuda a Gat

¹⁰ A ranar, Dawuda ya gudu daga wajen Shawulu ya tafi wuri Akish sarkin Gat. ¹¹ Amma bayin Akish suka ce masa, “Wannan ba shi ne Dawuda sarkin ƙasar ba? Ashe, ba shi ne aka yi ta yin waƙoƙi a kansa, ana raye-raye, ana cewa,

“Shawulu ya kashe dubbai,

Dawuda kuwa ya kashe dubun dubbai?”

¹² Dawuda ya riƙe waƙannan kalmomi a zuciya, ya kuma ji tsoron Akish sarkin Gat sosai. ¹³ Don haka sai ya yi kamar ya taɓu a gabansu. A duk lokacin da yake tare da su, sai yā yi kamar ya haukace. Ya yi ta zāne-zāne a ƙofofi, ya bar miyau yana ta bin gemunsa.

¹⁴ Akish ya ce wa bayinsa, “Duba, wannan mutum yana hauka. Me ya sa kuka kawo shi a wurina?

¹⁵ Na rasa masu hauka ne da za ku kawo mini wannan mutum yā yi ta hauka a gabana? Dole ne wannan mutum yā shiga gidana?”

22

Dawuda a Adullam da Mizfa

¹ Dawuda ya bar Gat, ya tsere zuwa kogon Adullam. Da 'yan'uwansa da kuma iyalan mahaifinsa suka ji labari, sai suka tafi can wurinsa. ² Dukan mutanen da suke cikin wahala, da waƙanda ake binsu bashi, da masu damuwoyi, suka tattaru a wurin Dawuda. Shi kuwa ya zama shugabansu. Yawansu ya kai ɗari huɗu.

³ Daga can Dawuda ya tafi Mizfa a Mowab. Ya ce wa sarkin Mowab, “Za ka yarda mahaifina da mahaifiyata su zo su zauna a wurinka kafin in san abin da Allah zai yi da ni?” ⁴ Saboda haka ya bar su a wurin sarkin Mowab, suka zauna da shi duk tsawon lokacin da Dawuda yake ta ɓuya a kogwannin duwatsu.

⁵ Amma annabin nan Gad ya ce wa Dawuda, “Kada ka zauna a nan, maza ka tashi ka shiga ƙasar Yahuda”. Sai Dawuda ya tashi ya tafi jejin Heret.

Shawulu ya kashe firistocin Nob

⁶ Sai Shawulu ya sami labari cewa an ga Dawuda da mutanensa. Shawulu kuwa yana zaune da māshinsa kusa a ƙarƙashin itacen tsamiya a tudun Gibeya, tare da dukan ma'aikatansa kewaye da shi. ⁷ Ya ce musu, “Mutanen Benyamin, ku saurara; ɗan Yesse zai iya ba dukanku filaye da gonakin inabi ne? Zai ba dukanku shugabanci na dubbai ko shugabanci na ɗari-ɗari? ⁸ Abin da ya sa dukanku kuka gama baki a kaina? Ba wanda ya gaya mini lokacin da ɗana ya yi yarjejeniya da ɗan Yesse, ba wanda ya kulla da ni, ko ya gaya mini cewa ɗana ya sa bawana yā tayar mini, yana fakona kamar yadda yake a yau.”

⁹ Amma Doyeg mutumin Edom da yake tsaye tare da fadawan Shawulu ya ce, “Na ga ɗan Yesse ya zo wurin Ahimelek ɗan Ahitub a Nob. ¹⁰ Ahimelek ya roki UBANGIJI saboda shi, ya kuma ba shi guzuri da takobin Goliyat Bafilistin.”

¹¹ Sai sarki ya aika aka kira masa Ahimelek firist ɗan Ahitub da dukan iyalin mahaifinsa. Dukansu suka zo wurin sarki. ¹² Shawulu ya ce, “Ka saurara yanzu, ɗan Ahitub.”

Ya amsa ya ce, “Ina saurara, ranka yā daɗe.”

¹³ Shawulu ya ce masa, “Don me ka gama baki da ɗan Yesse a kaina har ka ba shi burodi da takobin (Goliyat), ka kuma roki Allah don yā tayar mini, yā kuma yi fakona kamar yadda yake yi yau?”

¹⁴ Ahimelek ya ce wa sarki, “A cikin bayinka duka, wa ke da aminci iri na Dawuda, surukin sarki, shugaban jarumanka wanda ake girmamawa da gaske a gidanka? ¹⁵ A wannan rana ce da na fara rokon Allah saboda shi? Kada sarki yā zargi bawansa ko wani daga iyalin mahaifinsa, gama bawanka bai san kome a kan dukan waƙannan al'amura ba.”

¹⁶ Amma sarki ya ce, “Lalle Ahimelek za ka mutu, da kai da dukan iyalin mahaifinka.”

¹⁷ Sai sarki ya umarci matsaran da suke tsaye kusa da shi ya ce, “Ku kakkashe firistocin UBANGIJI, gama su ma sun goyi bayan Dawuda. Sun san yana gudu, duk da haka ba su gaya mini ba.”

Amma ma'aikatan sarki ba su yarda su sa hannu su kashe firistocin UBANGIJI ba.

¹⁸ Sai sarki ya umarce Doyeg ya ce, “Ka juya ka kakkashe firistocin.” Doyeg mutumin Edom ya juya ya kakkashe firistocin. A ranar kuwa ya kashe mutum tamanin da biyar waɗanda suke sanye da efod na lilin. ¹⁹ Ya kuma hallaka Nob birnin firistoci, ya kashe dukan mata, da maza, da yara, da jarirai, da shanu, da jakuna, da kuma tumaki.

²⁰ Amma Abiyatar ɗan Ahimelek jikan Ahitub ya tsere, ya gudu zuwa wurin Dawuda. ²¹ Abiyatar gaya wa Dawuda cewa, “Shawulu ya hallaka firistocin UBANGIJI.” ²² Dawuda ya ce wa Abiyatar, “Lalle a wancan ranar, sa'ad da na ga Doyeg mutumin Edom a can, na san tabbatacce zai gaya wa sarki. Ni ne sanadin mutuwar dukan iyalin mahaifinka. ²³ Ka zauna tare da ni, kada ka ji tsoro mutumin da yake neman ranka, yana nema raina ma. Ka zauna lafiya tare da ni.”

23

Dawuda ya ceci Keyila

¹ Sa'ad da aka ce wa Dawuda, “Duba ga Filistiyawa suna yaƙi da mutanen Keyila, suna kwashe musu hatsi a masussukai.” ² Sai Dawuda ya nemi nufin UBANGIJI, ya ce, “In tafi in faɗa wa Filistiyawa da yaƙi?”

UBANGIJI kuwa ya ce masa, “Jeka ka yi yaƙi da Filistiyawa, ka ceci Keyila.”

³ Amma mutanen Dawuda suka ce masa, “Ga shi, a nan ma a Yahuda muna jin tsoro, balle mu tafi Keyila mu yi yaƙi da sojojin Filistiyawa!”

⁴ Dawuda ya sāke nemi nufin UBANGIJI, sai UBANGIJI ya ce masa, “Tashi ka gangara zuwa Keyila, gama zan ba da Filistiyawa a hannunka.” ⁵ Sa'an nan Dawuda da mutanensa suka tafi Keyila, suka yi yaƙi da Filistiyawa, suka kwashe musu shanunsu, suka jijji wa Filistiyawa ƙwarai, suka cece mutanen Keyila daga hannunsu. ⁶ (Abiyatar ɗan Ahimelek ya zo da efod sa'ad da ya gudo zuwa wurin Dawuda a Keyila.)

Shawulu ya fafari Dawuda

⁷ Shawulu ya sami labari cewa Dawuda ya tafi Keyila, sai ya ce, “Allah ya bashe shi a hannuna, domin Dawuda ya kulle kansa ke nan da ya shiga birnin da yake da kofofin da ake kulle da ƙarafa.” ⁸ Shawulu ya kira dukan sojojinsa don yaƙi, su gangaro zuwa Keyila su mamaye Dawuda da mutanensa.

⁹ Da Dawuda ya ji labari Shawulu yana shirya hanyar da zai kashe shi, sai ya ce wa Abiyatar firist, “Kawo mini efod a nan.” ¹⁰ Dawuda ya ce, “Ya UBANGIJI, Allah na Isra'ila, bawanka ya sami labari cewa tabbatacce Shawulu yana shirin zuwa Keyila yā hallaka garin saboda ni. ¹¹ Mutanen Keyila za su bashe ni a gare shi? Shawulu zai gangaro nan kamar yadda bawanka ya sami labari? Ya UBANGIJI, Allah na Isra'ila, ka gaya wa bawanka.”

UBANGIJI ya ce, “Zai zo.”

¹² Dawuda ya sāke cewa, “Mutanen Keyila za su bashe ni da mutanena ga Shawulu?”

UBANGIJI ya ce, “Za su yi.”

¹³ Saboda haka Dawuda da mutanensa wajen mutum ɗari shida suka bar Keyila, suka yi ta tafiya daga wannan wuri zuwa wancan. Sa'ad da aka gaya wa Shawulu cewa Dawuda ya tsere daga Keyila, sai ya fasa tafiya can.

¹⁴ Dawuda ya zauna a jeji cikin kogunan duwatsu da kuma tuddan jejin Zif. Kowace rana Shawulu ya yi ta neman Dawuda amma Allah bai bashe Dawuda a hannunsa ba.

¹⁵ A lokacin da Dawuda yana zaune a Horesh cikin jejin Zif, ya sami labari cewa Shawulu ya fito don yā kashe shi. ¹⁶ Yonatan ɗan Shawulu kuwa ya tafi wurin Dawuda a Horesh, ya ƙarfafa shi yā dogara ga Allah. ¹⁷ Ya ce, “Kada ka ji tsoro, mahaifina Shawulu ba zai taɓa sa hannu a kanka ba. Za ka zama sarki a Isra'ila, ni kuma in zama na biyu gare ka. Kai, ko mahaifina Shawulu ma ya san da haka.” ¹⁸ Su biyunsu kuwa suka ɗaura yarjejeniya a gaban UBANGIJI. Sai Yonatan ya koma gida amma Dawuda ya zauna Horesh.

¹⁹ Zifawa suka tafi wurin Shawulu a Gibeya suka ce masa, “Ashe, ba Dawuda ne yake buya a cikinmu a kogwannin duwatsu a Horesh a bisan tudun Hakila, kudu da Yeshimon ba? ²⁰ Yanzu, ya sarki, ka gangaro, ka zo a duk lokacin da ka ga ya yi maka, ka zo mu kuma hakkinmu ne mu bashe shi a hannun sarki.”

²¹ Shawulu ya ce, “UBANGIJI ya yi muku albarka, gama kun damu da ni. ²² Ku tafi ku kara shiri. Ku san inda yakan tafi, wane ne kuma ya gan shi a can. An gaya mini cewa shi mai wayo ne sosai. ²³ Ku binciko duk wuraren da yakan buya, sai ku dawo ku gaya mini tabbataccen labari. Sa'an nan zan tafi tare da ku in yana can. Zan nemi shi ko'ina cikin dukan kabilar Yahuda.”

²⁴ Sai suka tashi suka koma Zif, suka sha gaban Shawulu. Dawuda da mutanensa kuwa suna jejin Mawon cikin Araba, kudu da Yeshimon. ²⁵ Shawulu da mutanensa suka tafi neman Dawuda. Da Dawuda ya ji labari, sai ya gangara cikin duwatsu ya zauna a cikin jejin Mawon. Sa'ad da Shawulu ya ji haka, sai ya tafi jejin Mawon yana fafaran Dawuda.

²⁶ Shawulu yana tafiya a gefe d'aya na dutsen, Dawuda da mutanensa kuma suna a wancan gefe, suna hanzari su bace wa Shawulu. Sa'ad da Shawulu da sojojinsa suka kusa cimma Dawuda da mutanensa don su kama su, ²⁷ sai wani manzo ya zo wurin Shawulu yana cewa, “Ka koma da sauri, Filistiyawa sun kawo wa kasar hari.” ²⁸ Shawulu kuwa ya janye daga fafaran Dawuda, ya tafi ya kara da Filistiyawa. Dalilin ke nan da ake kiran wannan wuri Sela Hammalekot, wato, dutsen tserewa. ²⁹ Dawuda kuwa ya haura daga can ya zauna a kogwannin duwatsun En Gedi.

24

Dawuda ya bar Shawulu da rai

¹ Bayan da Shawulu ya komo daga fafaran Filistiyawa, sai aka gaya masa cewa, “Dawuda yana can a Jejin En Gedi.” ² Saboda haka Shawulu ya zaɓi mutum dubu uku daga cikin dukan Isra'ila, suka fita neman Dawuda da mutanensa kusa da Duwatsun Awakin Jeji.

³ Da Shawulu ya isa inda ake ajiye garken tumaki a bakin hanya inda akwai kogo, sai ya shiga ciki kogon don ya yi bayan gari. Dawuda da mutanensa kuwa suna can zaune a kurewar kogon. ⁴ Mutanen Dawuda suka ce, wannan rana ce UBANGIJI ya yi magana ya ce maka, “Zan ba da makiyinka a hannunka domin ka yi abin da ka ga dama da shi.” Sai Dawuda ya tashi a hankali ya je ya yanke shafin rigar Shawulu.

⁵ Daga baya Dawuda ya damu domin ya yanke shafin rigar Shawulu. ⁶ Ya ce wa mutanensa, “UBANGIJI ya sawwake in yi abu haka ga shugabana da UBANGIJI ya shafe, ko in daga hannuna in kashe shi, gama shi shafaffe ne na UBANGIJI.” ⁷ Da wannan magana Dawuda ya kwaɓi mutanensa, bai yarda su fada wa Shawulu ba. Shawulu kuwa ya bar kogon ya yi tafiyarsa.

⁸ Daga baya Dawuda ya fita daga kogon sai ya kira Shawulu ya ce, “Ranka ya daɗe, sarki!” Da Shawulu ya waiwaya, sai Dawuda ya rusuna da fuskarsa har kasa. ⁹ Ya ce wa Shawulu, “Me ya sa kake saurari mutanen da suke cewa, ‘Dawuda ya dāge ya cuce ka?’ ¹⁰ Yau ka ga da idonka yadda UBANGIJI ya bashe ka a hannuna a cikin kogon nan. Waɗansu sun ce mini in kashe ka, amma na bar ka, na ce, ‘Ba zan sa hannuna a kan shugabana ba, gama shi shafaffe ne na UBANGIJI.’ ¹¹ Babana, duba, ga shafin rigarka a hannuna, na yanke shafin rigarka amma ban kashe ka ba. Yanzu ka gane ka kuma sani cewa ba ni da laifin aikata kome ko tayarwa, ban yi maka laifi ba, amma kana farautar raina. ¹² UBANGIJI zai shari'anta tsakanina da kai. UBANGIJI zai sāka mini laifin da ka yi mini, amma ni kam ba zan taɓa ka ba. ¹³ Kamar yadda karin maganan nan na dā ya ce, ‘Daga cikin masu mugunta, mugunta ke fitowa,’ hannuna dai ba zai taɓa ka ba.”

¹⁴ “Wane ne sarkin Isra'ila, ka fito kake bi? Wa kake kora? Kana bin mataccen kare ko kuɗin cizo? ¹⁵ UBANGIJI ya zama alkali, ya yi shari'a tsakanina da kai, bari UBANGIJI ya duba, ya tsaya mini, ya nuna ba ni da laifi.”

¹⁶ Da Dawuda ya gama wannan magana, sai Shawulu ya ce, “Muryarka ke nan d'ana Dawuda?” Sai ya fasa da kuka. ¹⁷ Ya ce, “Ka fi ni gaskiya, ka yi mini alheri, ni kuwa na yi maka mugunta. ¹⁸ Ga shi yanzu ka fada mini alherin da ka yi mini. UBANGIJI ya bashe ni a hannunka amma ba ka kashe ni ba. ¹⁹ In mutum ya sami makiyinsa, zai bar shi ya tafi lafiya ba tare da yin masa rauni ba? UBANGIJI ya sāka maka, gama ka nuna mini alheri a yau. ²⁰ Na sani tabbatacce za ka zama sarki. Masarautar

Isra'ila za tã kahu a hannunka. ²¹ Yanzu ka rantse mini da UBANGIJI cewa ba za ka hallaka zuriyarta ko ka share sunana daga iyalin mahaifina ba.”

²² Sai Dawuda ya rantse wa Shawulu. Sa'an nan Shawulu ya koma gida, amma Dawuda da mutanensa suka haura zuwa wurin ßuya.

25

Dawuda da Nabal da Abigiyel

¹ Sama'ila ya rasu, sai dukan Isra'ila suka taru suka yi makoki saboda shi. Suka binne shi a gidansa a Rama. Sai Dawuda ya gangara zuwa cikin Jejin Faran.

² A Mawon, akwai wani mutum wanda yake da dukiya a Karmel, mutumin mai arziki ne kwarai. Yana da awaki dubu ðaya, da tumaki dubu uku waðanda yake wa aski a Karmel. ³ Ana ce da shi Nabal, sunan matarsa kuwa Abigiyel. Tana da hikima ga ta kuma kyakkyawa, amma mijinta mai rowa ne marar mutunci. Shi daga kabilar Kaleb ne.

⁴ Lokacin da Dawuda yake a jeji, ya ji labari cewa Nabal yana askin tumaki. ⁵ Sai ya zaɓi samari goma ya aike su wurin Nabal a Karmel su gaishe shi a madadinsa, ⁶ su ce masa, “Ranka yã daðe, ina maka fatan alheri, kai da gidanka da dukan abin da kake da shi!

⁷ “Na ji cewa, yanzu lokacin askin tumaki ne. Sa'ad da makiyayanka suke tare da mu, ba mu cuce su ba, kuma duk zamansu a Karmel ba abin da yake nasu da ya ßata. ⁸ Ka tambayi bayinka za su kuwa gaya maka. Saboda haka ka yi wa mutanena kirki, gama yau ranar biki ce. Ina rokonka ka ba wa samarina, wato, bayinka, da ni ðanka Dawuda, duk abin da kake iya ba su.”

⁹ Da mutanen Dawuda suka isa wurin Nabal, suka ba wa Nabal wannan saƙo a sunan Dawuda, sai suka jira.

¹⁰ Nabal ya ce wa mutanen Dawuda, “Wane ne wannan Dawuda? Wane ne wannan ðan Yesse? Yawancin bayi suna tayar wa iyayengijinsu a kwanakin nan. ¹¹ Don me zan ðauki burodina da ruwana, da kuma naman da na yanka saboda masu yin wa tumakina aski in ba mutanen da ban ma san inda suka fito ba?”

¹² Mutanen Dawuda suka juya suka koma. Da suka iso sai suka faðfa wa Dawuda abin da Nabal ya ce.

¹³ Dawuda ya ce wa mutanensa, “Kowa yã rataya takobinsa.” Sai duk suka yi haka. Dawuda kuma ya rataya nasa. Mutum wajen ðari huðu suka tafi tare da Dawuda, mutum ðari biyu kuwa suka zauna suna gadin kayansu.

¹⁴ Daya daga cikin bayin Nabal ya gaya wa Abigiyel matar Nabal cewa, “Dawuda ya aiko da bayinsa daga jeji su gai da maigida, amma maigida ya zazzage su. ¹⁵ Waðannan mutane kuwa sun yi mana kirki kwarai, ba su ba mu wata wahala ba. Babu abu guda da ya ßace mana dukan lokacin da muke tare da su. ¹⁶ Dare da rana sun zama mana katanga kewayaya da mu, a duk tsawon lokacin da muke kiwon tumakinmu kusa da su. ¹⁷ Ki yi nazari a kai, ki ga ko za ki iya yin wani abu, domin masifa yana nan rataye a wuyan maigidanmu da dukan iyalin gidansa. Shi mugun mutum ne wanda ba wani da zai iya yin masa magana.”

¹⁸ Abigiyel ba tã ßata lokaci ba. Ta ðauki burodi guda ðari biyu, da salkar ruwan inabi biyu da tumaki biyar da aka gyara, da soyayyen hatsi mudu biyar, da waina guda ðari na 'ya'yan inabi, da masa ðari biyu na kauðar ßaure ta labta wa jakuna. ¹⁹ Sai ta ce wa bawanta, “Yi gaba, zan bi ka”. Amma ba tã gaya wa Nabal, mijinta ba.

²⁰ Da tana tafiya a kan jaki, ta kai gindin wani dutse ke nan, sai ga Dawuda da mutanensa suna gangarowa zuwa wajen da take. Sai ta tafi, ta sadu da su. ²¹ Bai daðe ba da Dawuda ya ce a ransa, “Ashe, a banza ne na yi ta lura da dukan abin da yake na mutumin nan a jeji, har ba abinsa da ya ßace. Ga shi, ya rama mini alheri da mugunta. ²² Bari Allah yã yi duk abin da ya ga dama da ni in na bar ko ðaya daga mazan da suke da tare shi, gobe da safe.”

²³ Da Abigiyel ta ga Dawuda, sai ta gaggauta ta sauka daga kan jaki, ta rusuna a gaban Dawuda da fuskarta har kasa. ²⁴ Ta fãði a kafafunsa ta ce, “Bari laifin yã zama nawa, ranka yã daðe. Ina rokonka ka bar baiwarka ta yi magana, ka ji abin da baiwarka za tã ce. ²⁵ Kada ranka yã daðe, yã kula da Nabal, mugun mutumin nan. Shi dai kamar sunansa ne, sunansa Wawa ne, kuma wawanci yana cikinsa. Amma ni baiwarka, ban ga mutanen da ranka yã daðe ya aika ba. ²⁶ Da yake yanzu,

ya mai girma, UBANGIJI ya hana ka zubar da jini da kuma ɗaukan wa kanka fansa, muddin UBANGIJI yana raye, kai kuma kana a raye, bari makiyinka da dukan waɗanda suke niyya su cuci shugabana su zama kamar Nabal. ²⁷ Bari kuma ka karɓi wannan kyautar da baiwarka ta kawo don samarin da suke binka. ²⁸ Ina rokonka ka gafarta wa baiwarka laifinta gama tabbatacce UBANGIJI zai ba shugabana dawwammamiyar sarauta, gama kana yin yaƙin UBANGIJI ne. Kuma ba wani mugun abin da zai same ka muddin kana a raye. ²⁹ Ko da yake wani mutum yana fafaranka domin yã kashe ka, UBANGIJI Allahnka zai kiyaye ranka. Amma za a wurgar da rayukan makiyanka kamar yadda ake wurga dutsen majajjawa. ³⁰ Sa'ad da UBANGIJI ya cika kowane alherinsa da ya yi wa shugabana alƙawari, ya kuma keɓe shi sarki a bisa Isra'ila, ³¹ kada yã zama cewa zuciyarka ta ba ka laifi ko ka damu cewa kana da alhakin jini, kada ka yi ramuwa da kanka. Sa'ad da UBANGIJI ya nuna maka alheri, ka tuna da ni, baiwarka.”

³² Dawuda ya ce wa Abigiyel, “Yabo ya tabbata ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila, wanda ya aiko ki don ki same ni yau. ³³ Bari Allah yã albarkace ki saboda hikima yanke hukuncinki da kuma hana ni zubar da jini da ɗauka wa kaina fansa da hannuna a wannan rana. ³⁴ UBANGIJI, ya hana ni in yi miki ɓarna. Da ba don kin zo kin sadu da ni ba, na rantse da UBANGIJI, Allah na Isra'ila Mai Rai, babu ko ɗaya daga cikin mazan gidan Nabal da zai rage gobe da safe.”

³⁵ Sa'an nan Dawuda ya karɓi abin da ta kawo masa daga hannunta, ya kuma ce mata, “Ki koma gida kada ki damu, na ji koke-kokenki, zan kuma biya miki bukatarki.”

³⁶ Da Abigiyel ta kai gida sai ta sami Nabal cikin gida yana ta fama biki iri na sarakuna. Yana ji wa ransa daɗi, ya kuma bugu tilis, saboda haka ba tã ce masa kome ba sai da gari ya waye. ³⁷ Da safe sa'ad da Nabal ya natsu, sai matarsa ta gaya masa dukan abin da ya faru. Sai zuciyarsa ta tsinke, ya zama kamar dutse. ³⁸ Bayan kusan kwana goma, UBANGIJI ya bugi Nabal, sai ya mutu.

³⁹ Da Dawuda ya sami labarin mutuwar Nabal, sai ya ce, “Yabo ya tabbata ga UBANGIJI, wanda ya sãka mini a kan irin renin da Nabal ya yi mini. Ya hana bawansa yin mugunta, ga shi ya ɗora wa Nabal muguntar da ya yi.”

Sai Dawuda ya aika wa Abigiyel cewa tã zama matarsa. ⁴⁰ Bayin Dawuda suka tafi Karmel suka ce wa Abigiyel, “Dawuda ya aike mu gare ki, mu zo mu ɗauke ki ki zama matarsa.”

⁴¹ Sai ta rusuna da fuskarta har ƙasa ta ce, “Ni baranyarka ce, na shirya in bauta maka in kuma wanke ƙafafun bayin shugabana.” ⁴² Abigiyel ta tashi da sauri ta hau jaki, ta kuma sa 'yan mata biyar da suke mata hidima su bi ta, suka tafi tare da 'yan sakon Dawuda. Ta kuwa zama matarsa. ⁴³ Dawuda a lokacin ya riga ya auri Ahinowam daga Yezireyel, dukansu suka zama matansa. ⁴⁴ Amma Shawulu ya aurar da Mikal, 'yarsa, matar Dawuda, ga Falti ɗan Layish wanda yake daga Gallim.

26

Dawuda ya sãke barin Shawulu da rai

¹ Zifawa suka je wurin Shawulu a Gibeya suka ce, “Ashe, ba Dawuda ne ya ɓuya a tudun Hakila da yake fuskantar Yeshimon ba?”

² Sai Shawulu ya tashi ya gangara zuwa Jejin Zif, tare da zaɓaɓɓun mutane dubu uku na Isra'ila. Suka fita neman Dawuda a can. ³ Shawulu ya yi sansani a bakin hanyar zuwa tudun Hakila mai fuskantar Yeshimon. Amma Dawuda yana zaune a jeji. Sa'ad da ya ga Shawulu ya biyo shi har zuwa can, ⁴ sai ya aiki 'yan leken asiri su tabbata lalle Shawulu ya iso can.

⁵ Sai Dawuda ya kintsa ya tafi inda Shawulu ya yi sansani. Ya ga inda Shawulu da Abner ɗan Ner shugaban ƙungiyar soja suka kwanta. Shawulu yana kwance a cikin sansani tare da sojoji kewaye da shi.

⁶ Sai Dawuda ya ce wa Ahimelek mutumin Hitti da Abishai ɗan Zeruhiya ɗan'uan Yowab, “Wa zai gangara tare da ni zuwa sansanin Shawulu?”

Sai Abishai ya ce, “Zan tafi tare da kai.”

⁷ Saboda haka Dawuda da Abishai suka gangara zuwa wurin rundunar da dare, sai ga Shawulu kwance yana barci a cikin sansani da mãshinsa a kafe a ƙasa kusa da kansa. Abner kuwa tare da sojoji suna kwance kewaye da shi.

⁸ Abishai ya ce wa Dawuda, “Yau Allah ya ba da maƙiyinka a hannunka. Bari in kafe shi da ƙasa da māshina, zan soke shi da māshi sau ɗaya tak, ba na bukata in soke shi sau biyu.”

⁹ Amma Dawuda ya ce wa Abishai, “Kada ka hallaka shi. Wa zai sa hannu a kan shafaffe na UBANGIJI, har yā tsira? ¹⁰ Muddin UBANGIJI yana a raye, UBANGIJI da kansa zai buge shi, ko yā mutu a lokacinsa, ko kuma yā mutu a wurin yaƙi. ¹¹ Amma Allah yā sawwaka in sa hannu a shafaffen UBANGIJI, ka ɗauki māshin da butar ruwan da take kusa da kansa mu tafi.”

¹² Saboda haka Dawuda ya ɗauki māshin da butar ruwan da take kusa da Shawulu suka tafi. Ba wanda ya gan su, ba wanda ya san abin da ya faru, ba kuwa wanda ya farka, dukansu suna barci gama UBANGIJI ya sa barci mai nauyi ya ɗauke su.

¹³ Sa'an nan Dawuda ya haye zuwa wancan gefen kwarin, ya hau kan wani tudu mai ɗan nisa inda Shawulu tare da mutanensa suke. Akwai babban fili tsakaninsu. ¹⁴ Sai Dawuda ya kira sojojin Shawulu da kuma Abner ɗan Ner ya ce, “Abner ba za ka amsa mini ba?”

Abner ya ce, “Wane ne yake kira yana damun sarki haka?”

¹⁵ Dawuda ya ce wa Abner, “Wane irin mutum ne kai? Ba kai ne soja mafi iya yaƙi a Isra'ila ba? Don me ba ka yi gadin ranka yā daɗe, sarki da kyau ba? Dazū wani ya shiga tsakiyarku don yā kashe ranka yā daɗe, sarki. ¹⁶ Abin da ka yi bai yi kyau ba. Muddin UBANGIJI yana a raye kai da mutanenka kun cancanci mutuwa, domin ba ku lura da maigidanku shafaffe na UBANGIJI ba. Ka duba kewaye da kai, ina māshi da kuma butar ruwan da suke kusa da kansa?”

¹⁷ Shawulu ya gane muryar Dawuda, sai ya ce, “Muryarka ke nan ɗana Dawuda?”

Dawuda ya ce, “I, muryata ce ya ranka yā daɗe, sarki.” ¹⁸ Ya ƙara da cewa, “Don me ranka yā daɗe, yake fafarata? Mene ne na yi? Wane abu ne aka same ni da laifi a kai? ¹⁹ To, bari ranka yā daɗe, sarkina yā kasa kunne yā ji abin da zan faɗa. Idan UBANGIJI ne ya sa ka yi fushi da ni, bari yā karɓi hadaya ta hatsi. Amma idan mutane ne suka sa ka, bari a la'anta su, UBANGIJI ne shaidata. Gama sun kore ni don kada in sami rabo cikin gādon UBANGIJI, suna cewa, ‘Ka je ka bauta wa waɗansu alloli.’ ²⁰ Kada ka yarda jinina yā zuba a ƙasa nesa da gaban UBANGIJI. Sarkin Isra'ila ya fito yā nemi kuɗin cizo kamar mai farautar kasan duwatsu.”

²¹ Sai Shawulu ya ce, “Na yi zunubi ka dawo Dawuda ɗana. Ba zan yi maka kome ba, domin ka darajarta raina yau. Lalle na yi wawanci! Na yi babban kuskure.”

²² Dawuda ya ce, “Ga māshin sarki, ka aiko wani saurayi yā zo yā karɓa. ²³ UBANGIJI yakan sāka wa kowa bisa ga adalcinsa da amincinsa. UBANGIJI ya bashe ka a hannuna yau, amma ba zan sa hannuna a kan shafaffe na UBANGIJI ba. ²⁴ Kamar yadda na ga darajar ranka yau. Haka ma bari UBANGIJI yā ga darajar raina, yā cece ni daga dukan wahala.”

²⁵ Sai Shawulu ya ce wa Dawuda, “Allah yā albarkace ka ɗana, Dawuda, za ka yi manyan abubuwa, tabbatacce kuma ka yi nasara.”

Sai Dawuda ya yi tafiyarsa, Shawulu kuwa ya koma gida.

27

Dawuda a cikin Filistiyawa

¹ Dawuda ya yi tunani a ransa ya ce, “Wata rana Shawulu zai kashe ni, abu mafi kyau da zan yi shi ne in tsere zuwa ƙasar Filistiyawa. Da haka Shawulu zai fid da zuciya ga nemana a ƙasar Isra'ila, a can kuwa zan tsira daga hannunsa.”

² Sai Dawuda tare da mutanensa, mutum ɗari shida suka tashi suka haye zuwa wurin Akish ɗan Mawok, sarkin Gat. ³ Dawuda da mutanensa suka zauna a Gat tare da Akish. Kowa ya kasance tare da iyalinsa. Dawuda kuwa yana tare da matansa biyu. Ahinowam daga Yezireyel da Abigiyel matar Nabal da ya mutu daga Karmel. ⁴ Da Shawulu ya sami labari cewa Dawuda ya gudu zuwa Gat, bai ƙara fita nemansa ba.

⁵ Sai Dawuda ya ce wa Akish, “In na sami tagomashi a gabanka ka ba ni wani wuri a cikin biranenka in zauna a can. Don me bawanka zai kasance tare da kai a gidan sarauta?”

⁶ A ranar Akish ya ba shi Ziklag wanda tun dā take ta sarkin Yahuda. ⁷ Dawuda ya zauna a yankin Filistiyawa shekara ɗaya da wata huɗu.

⁸ Dawuda da mutanensa suka haura suka yaƙi Geshurawa, da Girziyawa, da Amalekawa. (Waƙannan su ne mazaunan ƙasar a dā, tun daga Shur har zuwa ƙasar Masar.) ⁹ Duk lokacin da ya yaƙi wani wuri, ba ya barin namiji ko mace da rai, amma sai ya kwashe tumaki, da shanu, da jakuna, da rafuma, da riguna, sa'an nan yā koma wurin Akish.

¹⁰ Idan Akish ya ce, "Ina ka kai hari yau?" Sai Dawuda yā ce, "Na kai hari a Negeb ta Yahuda, ko Negeb ta Yerameyel, ko Negeb na Keniyawa." ¹¹ Bai bar a kawo namiji ko mace da rai a Gat ba, gama yana tunani, "Za su ba da sanarwa a kanmu su ce, 'Ga abin da Dawuda ya yi.'" Haka ya yi ta yi dukan rayuwarsa a ƙasar Filistiyawa. ¹² Akish ya amince da Dawuda sosai, har ya ce wa kansa, "Ga shi ya mai da kansa abin ƙi ga mutanensa Isra'ilawa, zai zama bawana har abada."

28

¹ Filistiyawa suka tattara sojojinsu domin su yaƙi Isra'ila. Akish ya ce wa Dawuda, "Sai ka sani fa, kai da mutanenka za ku tafi tare da ni da sojojina."

² Dawuda ya ce, "Kai da kanka za ka ga abin da bawanka zai yi." Akish ya ce, "Da kyau, zan sa ka zama mai ƙāre ni."

Shawulu da Maiyar En Dor

³ Sama'ila dai ya riga ya rasu, dukan Isra'ila suka yi makokinsa suka binne shi a garinsa a Rama. Shawulu kuma ya kori duk masu duba da masu maitanci daga ƙasar.

⁴ Filistiyawa suka tattaru suka yi sansani a Shunem. Shawulu ya tattara dukan Isra'ila suka yi sansani a Gilbowa. ⁵ Da Shawulu ya ga sojojin Filistiyawa sai ya ji tsoro, ya firgita ƙwarai. ⁶ Ya nemi nufin UBANGIJI amma bai sami amsa daga wurin UBANGIJI ko ta wurin mafarki, ko ta wurin Urim, ko ta wurin annabawa ba. ⁷ Shawulu ya ce wa fadawansa, "Ku nemo mini wata mace mai duba domin in tafi wurinta in yi tambaya."

Suka ce, "Akwai guda a En Dor."

⁸ Sai Shawulu ya sa waƙansu tufafi ya ɓad da kama, shi da waƙansu mutum biyu suka tafi wurin matar da dare, ya ce mata, "Ki yi mini duba ta hanyar sihiri, ki hawar mini duk wanda zan faɗa miki."

⁹ Amma matar ta ce masa, "Tabbatacce ka dai san abin da Shawulu ya yi, ya karkashe masu duba da masu maitanci a ƙasar. Me ya sa kake sa mini tarko, don ka sa a kashe ni?"

¹⁰ Shawulu ya rantse mata da UBANGIJI. Ya ce, "Muddin UBANGIJI yana a raye, ba za a hukunta ki a kan wannan ba."

¹¹ Sai matar ta ce, "Wa kake so in hauro maka?"

Sai ya ce, "Ki hauro mini da Sama'ila."

¹² Da matar ta ga Sama'ila sai ta yi ihu da ƙarfi ta ce wa Shawulu, "Me ya sa ka ruɗe ni? Kai ne Shawulu!"

¹³ Sai sarki ya ce mata, "Kada ki ji tsoro. Me kika gani?"

Matar ta ce, "Na ga wani kurwa tana fitowa daga ƙasa."

¹⁴ Ya ce, "Yaya kamanninsa yake?"

Ta ce, "Wani tsoho sanye da taguwa ne yake haurawa."

Shawulu ya gane cewa Sama'ila ne, sai ya rusuna da fuskarsa har ƙasa.

¹⁵ Sama'ila ya ce wa Shawulu, "Don me ka dame ni, ta wurin hauro da ni?"

Shawulu ya ce, "Ina cikin babban damuwa ce, Filistiyawa sun faɗa mini, Allah kuma ya juya mini baya. Bai amsa mini, ko ta mafarki, ko kuma ta annabawa ba, saboda haka na kira ka don ka gaya mini abin yi."

¹⁶ Sama'ila ya ce, "Don me kake tambayata bayan UBANGIJI ya rabu da kai? Ya zama maƙiyinka?"

¹⁷ UBANGIJI ya cika abin da ya yi magana ta wurina. UBANGIJI ya fizge mulki daga hannunka, ya ba maƙwabcinka Dawuda. ¹⁸ Gama ba ka yi biyayya ga UBANGIJI ba, ba ka zartar da hukuncinsa mai zafi a kan Amalekawa ba. Saboda haka UBANGIJI ya yi maka haka yau. ¹⁹ UBANGIJI zai ba da Isra'ila da kuma kai ga Filistiyawa, gobe kuwa da kai da 'ya'yanka za ku kasance tare da ni. UBANGIJI kuma zai ba da sojojin Isra'ila a hannun Filistiyawa."

²⁰ Da jin maganar Sama'ila sai Shawulu ya faɗi ƙasa warwas. Tsoro ya kama shi ƙwarai. Ba shi kuma da ƙarfi domin bai ci kome ba dukan yini da kuma dukan dare.

²¹ Da matar ta zo wurin Shawulu, ta ga shi a firgice, sai ta ce masa, “Duba baranyarka ta yi maka biyayya ta yi kasai da ranta, ta yi abin da ka ce ta yi. ²² To, kai ma ka kasa kunne ga baranyarka, zan ba ka abinci ka ci don ka sami karfin tafiya.”

²³ Sai ya fi. Ya ce, “Ba zan ci abinci ba.”

Sai da bayinsa da matar suka roke shi, sa'an nan ya ji maganarsu, ya tashi daga kasa, ya zauna a bakin gado.

²⁴ Matar kuwa tana da marakin da take kiwo a gida, sai ta dauke shi nan da nan ta yanka. Ta dauki garin fulawa ta kwaɓa, ta yi waina marar yisti. ²⁵ Sai ta kawo wa Shawulu da bayinsa suka kuwa ci. A daren nan suka tashi suka tafi.

29

Akish ya mai da Dawuda Ziklag

¹ Filistiyawa suka tattara dukan rundunoninsu a Afek. Isra'ila kuwa suka yi sansani kusa da maɓulɓular da take Yezireyel. ² Sa'ad da sarakuna Filistiyawa suke wucewa da rundunarsu na mutum ɗari-ɗari da na dubu-dubu. Dawuda da mutanensa suna biye a baya tare da Akish. ³ Komandodin Filistiyawa suka ce, “Wadannan Ibraniyawa kuma fa?”

Akish ya ce, “Wannan shi ne Dawuda hafsan Shawulu, sarkin Isra'ila. Yana nan tare da ni shekara guda ke nan. Ban kuwa taɓa samunsa da wani lahani ba tun daga ranar da ya bar Shawulu.”

⁴ Amma komandodin Filistiyawa suka yi fushi, suka ce, “Ka sa mutumin nan ya koma zuwa wurin da ka ba shi ya zauna. Ba zai bi mu zuwa wurin yaƙi ba. Yana iya juya a kanmu lokacin yaƙin. Zai iya yin amfani da wannan zarafi ya ciccire kawunanmu don ya faranta wa maigidansa rai? ⁵ Tuna fa, ba shi ne Dawuda ɗin da ake girmama da rawa da waƙoƙi ana cewa, “Shawulu ya kashe dubbai,

Dawuda kuwa dubbun dubbai ba?”

⁶ Saboda haka Akish ya kira Dawuda ya ce masa, “Muddin UBANGIJI yana a raye, na amince da kai tun daga ranar da ka zo wurina har ya zuwa yau, ban same ka da wani laifi ba, na kuma yi farin ciki in sa ka a cikin sojojina don ka yi mini aiki. Amma masu mulki nawa ba su yarda da kai ba. ⁷ Sai ka juya ka koma ka isa lafiya ba tare da ɓata wa masu mulkin Filistiyawa rai ba.”

⁸ Dawuda ya ce wa Akish, “Me na yi? Ka taɓa samun bawanka da laifi tun daga ranar da na zo har zuwa yanzu? Ina dalilin da ba zan tafi tare da kai in yaƙi maƙiyin ranka ya daɗe, sarki ba?”

⁹ Akish ya ce, “A ganina kai marar laifi ne kamar mala'ikan Allah, duk da haka shugabannin sojojin Filistiyawa sun ce, ‘Ba zai tafi yaƙi tare da mu ba.’ ¹⁰ Ka tashi da sassafe, kai da bayin shugabanka da suka zo tare da kai. Da gari ya waye sai ku kama hanya.”

¹¹ Gari na wayewa tun da sassafe Dawuda da mutanensa suka tashi suka kama hanyar komawa kasar Filistiyawa. Filistiyawa kuwa suka haura zuwa Yezireyel.

30

Dawuda ya hallaka Amalekawa

¹ A rana ta uku, Dawuda da mutanensa suka isa Ziklag, sai suka tarar Amalekawa sun riga sun kawo wa Negeb da Ziklag hari. Suka cinye Ziklag, suka kone ta, ² suka kwashe mata, yara da tsofaffi da dukan abubuwan da suke cikin garin. Ba su kashe kowa ba, amma suka kwashe su, suka tafi.

³ Da Dawuda da mutanensa suka isa Ziklag suka tarar an kone garin, an kuma kwashe matansu, da 'ya'yansu mata, da kuma 'ya'yansu maza ganima, ⁴ sai Dawuda da mutanensa suka yi kuka, suka yi ta kuka har sai da karfinsu ya kare. ⁵ An kama matan Dawuda, wato, Ahinowam daga Yezireyel da Abigiyel matar Nabal mutumin Karmel wanda ya rasu. ⁶ Dawuda kuwa ya damu fwarai domin mutanensa suna niyyar su jajjefe shi da duwatsu, kowannensu ransa ya ɓace saboda 'ya'yansa maza da mata, amma Dawuda ya sami karfafawa a cikin UBANGIJI Allahnsa.

⁷ Sai Dawuda ya ce wa Abiyatar firist, ɗan Ahimelek, “Kawo mini efod.” Sai Abiyatar ya kawo masa.

⁸ Dawuda kuwa ya nemi nufin UBANGIJI ya ce, “In bi bayan 'yan harin nan? Zan ci musu?”

UBANGIJI ya ce, “Bi su, gama za ka ci musu, ka fwato abin da suka kwashe.”

⁹ Dawuda da mutanensa ɗari shida suka kama hanya, da suka kai Kwarin Besor, waɗansunsu suka tsaya a can. ¹⁰ Dawuda ya ci gaba da mutane ɗari huɗu, don mutane ɗari biyu sun gaji sosai har sun kasa ketare rafin Besor.

¹¹ Suka sami wani mutumin Masar a fili suka kawo shi wurin Dawuda. Suka ba shi abinci ya ci, suka kuma ba shi ruwa ya sha. ¹² Suka ba shi saura wainan 'ya'yan ɓaure da kuma wainan 'ya'yan inabi, ya ci ya sami karfi. Gama bai ci ba, bai sha ba, har yini uku da dare uku.

¹³ Dawuda ya tambaye shi ya ce, “Wane ne ubangidanka, kuma daga ina ka fito?”

Ya ce, “Ni mutumin Masar ne, bawan wani mutumin Amalek. Maigidana ya kyale ni sa'ad da na yi rashin lafiya kwanaki ukun da suka wuce. ¹⁴ Mun kai hari a Negeb ta Keretawa ta Yahuda, da Negeb ta Kaleb, muka kuma kone Ziklag.”

¹⁵ Dawuda ya ce masa, “Za ka iya kai ni wurin maharan nan?”

Ya ce, “Idan ka rantse mini da Allah, ba za ka kashe ni ba, ba kuwa za ka mai da ni wurin ubangidana ba, sai in kai ka inda maharan suke.”

¹⁶ Ya bi da Dawuda har zuwa can, sai ga su a baje ko'ina a kasa, suna ci, suna sha, suna annashuwa saboda yawan ganimar da suka kwashe daga kasar Filistiyawa da kasar Yahuda. ¹⁷ Dawuda ya yake su tun daga faɗuwar rana har yammakar kashegari. Ba ko ɗaya da ya tsira sai samari ɗari huɗu waɗanda suka tsere a kan rakuma. ¹⁸ Dawuda ya kwato kome da Amalekawa suka kwashe tare da matarsa biyu. ¹⁹ Babu abin da ya ɓace, Dawuda ya dawo da kowa, manya da kanana, 'yan maza da 'yan mata duka, da dukan abubuwan da Amalekawa suka kwashe. ²⁰ Ya kuma kwato garkunan tumaki, da na awaki, da na shanu. Mutanensa suka koro shanun, suka yi gaba, suka ce, “Wannan shi ne ganimar Dawuda.”

²¹ Da Dawuda ya zo wurin mutum ɗari biyu ɗin nan waɗanda suka tafke, suka kasa binsa, waɗanda aka bari a bakin Kwarin Besor, sai suka taryi Dawuda da mutanensa da suka tafi tare da shi. Sa'ad da Dawuda ya zo kusa da su, sai ya gaishe su. ²² Sai dukan mugaye da marasa kirki daga cikin mutanen da suka tafi tare da Dawuda suka ce, “Tun da yake ba su tafi tare da mu ba, ba za mu ba su kome daga cikin ganimar da muka kwato ba, sai dai kowane mutum ya ɗauki matarsa da 'ya'yansa ya tafi.”

²³ Dawuda ya ce, “A'a, 'yan'uwana ba za ku yi haka da abin da UBANGIJI ya ba mu ba. Ya tsare mu, ya kuma bashe sojojin da suka yi gaba da mu a hannuwanmu. ²⁴ Wa zai goyi bayanku a kan wannan al'amari? Wanda ya tafi wurin yaƙi da wanda ya zauna wurin kaya, rabonsu zai zama daidai.”

²⁵ Dawuda ya sa wannan ta zama dawwammamiyar farilla ga Isra'ila tun daga wannan rana har ya zuwa yau.

²⁶ Da Dawuda ya iso Ziklag, sai ya aika wa abokansa, dattawan Yahuda da rabo daga cikin ganimar ya ce, “Ga kyauta dominku, daga cikin ganimar maƙiyar UBANGIJI.”

²⁷ Kyautar domin waɗanda suke a Betel, da Ramot ta Negeb, da Yattir, ²⁸ da Arower, da Sifmot, da Eshtemowa, ²⁹ da Rakal, da garuruwan Yerameyelawa, da garuruwan Keniyawa, ³⁰ da Horma, da Bor-Ashan, da Atak, ³¹ da Hebron, da dukan wuraren da Dawuda da mutanensa suka taɓa zagawa.

31

Shawulu ya kashe kansa

¹ Filistiyawa suka yi yaƙi da Isra'ilawa, sai Isra'ilawa suka gudu a gaban Filistiyawa, aka kuma karkashe da yawa a dutsen Gilbowa. ² Filistiyawa suka abka wa Shawulu da 'ya'yansa maza, suka kashe 'ya'yan Shawulu. Yonatan da Abinadab da Malki-Shuwa. ³ Yaƙin ya yi zafi ƙwarai kewaye da Shawulu, har maharba suka ji masa ciwo sosai bayan sun sha ƙarfinsa.

⁴ Sai Shawulu ya ce wa mai ɗauka masa makami, “Ka zare takobinka ka soke ni, kada waɗannan marasa kaciya su zo su ci mini mutunci, su kashe ni.”

Amma mai ɗaukan makamanta bai yarda ba don ya ji tsoro sosai. Sai Shawulu ya zare takobinsa ya soki kansa. ⁵ Da mai ɗaukar makamanta ya ga Shawulu ya mutu, sai shi ma ya zare takobinsa ya soki kansa ya mutu. ⁶ Shawulu da yaransa uku da mai ɗaukar makamanta da dukan mutanensa suka mutu a rana ɗaya.

⁷ Sa'ad da Isra'ilawa na bakin kwari da waɗanda suke hayin Urdun suka ga sojojin Isra'ila suna gudu, Shawulu da yaransa uku kuma duk sun mutu, sai suka bar mallakansu suka sheka da gudu. Filistiyawa kuwa suka zo suka mamaye wuraren.

⁸ Kashegari, da Filistiyawa suka zo domin su washe kayan matattun, sai suka tarar Shawulu da 'ya'yansa uku duk sun mutu, a dutsen Gilbowa. ⁹ Suka sare kansa suka tuɓe makamansa, suka aika manzanni a dukan ƙasar Filistiyawa, su ba da labarin a haikalin allolinsu da cikin mutanensu. ¹⁰ Suka ajiye makaman Shawulu a cikin haikalin gumakan Ashtarot. Suka kafa gawarsa a kan katanga Bet-Shan.

¹¹ Sa'ad da mutanen Yabesh Gileyad suka sami labarin abin da Filistiyawa suka yi wa Shawulu. ¹² Sai dukan jarumawansu suka tashi cikin dare suka tafi Bet-Shan suka saukar da gawar Shawulu da na 'ya'yansa daga kan katangan Bet-Shan suka tafi Yabesh inda suka ƙone su. ¹³ Sai suka kwashi ƙasusuwansu suka binne a gindin itace tsamiya a Yabesh, suka kuma yi azumi kwana bakwai.

2 Sama'ila

Dawuda ya ji labarin mutuwar Shawulu

¹ Bayan mutuwar Shawulu, Dawuda ya dawo daga karkashe Amalekawa. Sai ya zauna a Ziklag kwana biyu. ² A rana ta uku sai ga wani mutum ya zo daga sansanin Shawulu da yagaggen riga da kura a kansa. Da ya zo wurin Dawuda sai ya fāḍi a kasa don yā nuna bangirma.

³ Dawuda ya tambaye shi ya ce, “Daga ina ka fito?”

Ya amsa ya ce, “Na tsere ne daga sansanin Isra'ila.”

⁴ Dawuda ya ce, “Gaya mini, me ya faru?”

Sai ya ce, “Mutane sun gudu daga yaki, aka kuma karkashe yawancin mutane. Shawulu da ɗansa Yonatan ma sun mutu.”

⁵ Sai Dawuda ya ce wa saurayin da ya kawo labarin, “Yaya ka san cewa Shawulu da ɗansa Yonatan sun mutu?”

⁶ Saurayin ya ce, “Ina kan dutsen Gilbowa a lokacin sai na ga Shawulu jingine a māshinsa. Kekunan yaki da mahayansu suna matsowa kusa da shi. ⁷ Da ya juya ya gan ni sai ya kira ni, na kuwa ce masa, ‘Ga ni?’

⁸ “Ya tambaye ni ya ce, ‘Wane ne kai?’

“Na ce, ‘Ni mutumin Amalek ne.’

⁹ “Sai ya ce mini, ‘Matso kusa ka kashe ni! Ina cikin azabar mutuwa, sai dai har yanzu ina da rai.’

¹⁰ “Saboda haka na matso kusa da shi na kashe shi, domin na san cewa ba zai yi rai ba, da yake ya riga ya fāḍi. Sai na cire rawanin da yake kansa, na kuma cire warwaron hannunsa, na kuwa kawo maka su duka, ranka yā daɗe!”

¹¹ Sai Dawuda da dukan mutanen da suke tare da shi suka yayyage rigunarsu. ¹² Suka yi makoki, da kuka, da azumi har yamma saboda Shawulu da ɗansa Yonatan, da saboda sojojin UBANGIJI, da kuma gidan Isra'ila, gama an karkashe su a yaki.

¹³ Dawuda ya ce wa saurayin da ya kawo labarin, “Daga ina ka fito?”

Ya ce, “Ni ɗan wani baƙo ne, mutumin Amalek.”

¹⁴ Dawuda ya ce masa, “Yaya ba ka ji tsoro ɗaga hannu ka hallaka shafaffe na UBANGIJI ba?”

¹⁵ Sai Dawuda ya kira ɗaya daga cikin mutanensa ya ce, “Je ka kashe shi!” Haka kuwa ya buge shi, ya kuwa mutu. ¹⁶ Gama Dawuda ya riga ya ce masa, “Alhakin jininka yana bisa kanka tun da yake da bakinka ka ce, ‘Ni ne na kashe shafaffe na UBANGIJI.’”

Dawuda ya yi makokin Shawulu da Yonatan

¹⁷ Dawuda ya rera wannan makoki saboda Shawulu da ɗansa Yonatan. ¹⁸ Ya umarta a koya wa mutanen Yahuda wannan waƙa mai suna Makokin Baka (tana a rubuce a Littafin Yashar),

¹⁹ “Ya Isra'ila, an kashe darajarki a kan tuddanki.

Ga shi, jarumawa sun fāḍi!

²⁰ “Kada a faɗe shi a Gat,
kada a yi shelarsa a titunan Ashkelon,
don kada 'yan matan Filistiyawa su yi murna
don kada 'yan matan marasa kaciya su yi farin ciki.

²¹ “Ya duwatsun Gilbowa,
kada a sāke yin ruwa ko raɓa a kanku,
balle gonakin da suke ba da hatsin hadaya su kara bayarwa.
Gama a can ne garkuwoyin manyan sojoji suka kwanta,
suka kwanta a wulakance.
Garkuwar Shawulu kuwa,
ba za a kara shafa mata mai ba.

22 “Daga jinin waƙanda aka kashe,
daga tsokar naman jarumi,
bakan Yonatan bai juye baya ba,
takobin Shawulu bai komo ba tare da gamsuwa ba.

23 Shawulu da Yonatan,
a raye kaunatattu ne da kuma bansha'awa,
a mace kuma ba su rabu ba.
Sun fi gaggafa sauri,
sun fi zaki karfi.

24 “Ya ku 'yan matan Isra'ila,
ku yi kuka saboda Shawulu,
wanda ya suturta ku da jajjajen kayan ado,
wanda ya yi wa rigunarku ado da zinariya.

25 “Jarumawa sun fāƙi a yaƙi!
Ga Yonatan matacce a tuddanku.

26 Na yi baƙin ciki saboda kai, Yonatan ƙan'uwana;
kaunatacce kake a gare ni.
Kaunarka a gare ni abar al'ajabi ce,
abar al'ajabi fiye da ta mace.

27 “Jarumawa sun fāƙi!
Makaman yaƙi sun hallaka!”

2

An naƙa Dawuda sarki a kan Yahuda

¹ Bayan 'yan kwanaki, sai Dawuda ya nemi nufin UBANGIJI ya ce, “In haura zuwa ƙaya daga cikin biranen Yahuda?”

UBANGIJI ya ce, “Haura.”

Dawuda ya ce, “Wanne zan tafi?”

UBANGIJI ya ce, “Je Hebron.”

² Saboda haka sai Dawuda ya tafi can tare da matansa biyu, Ahinowam daga Yezireyel da Abigiyel gwauruwar Nabal mutumin Karmel. ³ Dawuda kuma ya tafi tare da dukan mutanen da suke tare da shi, kowa da iyalinsa, suka zauna a Hebron da garuruwansa. ⁴ Sa'an nan mutanen Yahuda suka zo Hebron, a can kuwa suka naƙa Dawuda sarkin Yahuda.

Sa'ad da aka gaya wa Dawuda cewa mutanen Yabesh Gileyad ne suka binne Shawulu, ⁵ sai ya aiki manzanni zuwa Yabesh Gileyad a ce musu, “UBANGIJI yā albarkace ku saboda alherin da kuka nuna wa Shawulu ta wurin binne shi. ⁶ Bari UBANGIJI yā nuna muku kaunarsa da amincinsa, ni kuma zan nuna muku irin wannan alherin saboda kun yi haka. ⁷ Yanzu fa, sai ku ƙarfafa, ku yi jaruntaka, gama Shawulu sarkinku ya mutu, gidan Yahuda kuwa sun naƙa ni sarki a kansu.”

Yaƙi tsakanin gidan Dawuda da na Shawulu

⁸ Ana cikin haka, Abner ƙan Ner, komandan sojojin Shawulu, ya ƙauki Ish-Boshet ƙan Shawulu ya kawo shi Mahanayim. ⁹ Ya naƙa shi sarkin Gileyad, da na Ashuri*, da na Yezireyel, da a kan Efraim, da Benyamin, da kuma na dukan Isra'ila.

¹⁰ Ish-Boshet ƙan Shawulu yana da shekaru arba'in sa'ad da ya zama sarkin Isra'ila, ya kuma yi sarauta shekara biyu. Amma fa, gidan Yahuda, suka bi Dawuda. ¹¹ Tsawon lokacin da Dawuda ya yi mulki a Hebron a kan gidan Yahuda, shekara bakwai ne da wata shida.

* 2:9 Ko kuwa Asher

¹² Abner ɗan Ner, tare da mutanen Ish-Boshet ɗan Shawulu, suka bar Mahanayim suka tafi Gibeyon. ¹³ Yowab wanda ake ce mamarsa Zeruhiya tare da waɗansu mutanen Dawuda suka fito suka haɗu da su tafkin Gibeyon, Suka zauna, waɗannan a wannan gefe, waɗancan a wancan gefe.

¹⁴ Sa'an nan Abner ya ce wa Yowab, "Bari mu bar waɗansu samari su tashi su yi faɗa hannu da hannu a gabanmu."

Yowab ya ce, "To, su tashi."

¹⁵ Saboda haka samarin suka tashi aka ƙidaya su, mutum sha biyu wajen Benyamin da Ish-Boshet ɗan Shawulu, sha biyu kuma wajen Dawuda. ¹⁶ Sa'an nan kowannensu ya kama abokin gābansa a kā ya soki da wuƙa a jiki, sai duka suka fāɗi a ƙasa. Saboda haka ne ake kiran wannan wuri Helkat Hazzurim[†] a Gibeyon.

¹⁷ Faɗan ya yi zafi a ranar ƙwarai, mutanen Dawuda suka ci mutanen Abner da na Isra'ila.

¹⁸ 'Ya'yan Zeruhiya, maza uku sun kasance a can. Su ne, Yowab, Abishai da Asahel. To, Asahel mai gudu ne kamar barewa. ¹⁹ Ya fafari Abner, bai juya dama ko hagu ba, yayinda yake fafararsa. ²⁰ Abner ya waiga, sai ya ce, "Kai ne, Asahel?"

Ya ce, "Ni ne."

²¹ Sai Abner ya ce masa, "Yi dama ko hagu ka runtumi ɗaya daga cikin samarin, ka ƙwace makamansa." Amma Asahel bai bar fafararsa ba.

²² Abner ya sāke gargaɗe shi ya ce, "Ka bar fafarata! Yaya zan kashe ka? Yaya zan yin ido biyu da ɗan'uwanka Yowab?"

²³ Amma Asahel ya ƙi yā bar fafararsa; saboda haka Abner ya soki Asahel da māshinsa a ciki; har māshin ya fita ta bayansa. Nan take ya fāɗi, ya mutu. Kowa da ya zo wurin da Asahel ya fāɗi, ya mutu, sai yā tsaya.

²⁴ Amma Yowab da Abishai suka fafari Abner, kuma da rana tana fāɗuwa sai suka iso tudun Amma, kusa da Giya, a hanyar zuwa jejin Gibeyon. ²⁵ Sa'an nan mutanen Benyamin suka haɗa kansu suka koyi bayan Abner. Suka zama ƙungiya guda, suka tsaya daram a kan tudu.

²⁶ Sai Abner ya kira Yowab ya ce, har abada ne māshi zai yi ta hallakarwa? Ba ka sani cewa ƙarshen zai zama da ɗaci ba. Sai yausha za ka umarci mutanenka su daina fafaran 'yan'uwansu?

²⁷ Yowab ya ce, "Muddin Allah yana a raye, da ba a ce ka yi magana ba, da mutanen za su ci gaba da fafaran 'yan'uwansu har gari yā waye."

²⁸ Sai Yowab ya busa ƙaho, dukan mutane kuwa suka tsaya; suka daina fafaran Isra'ila. Nan take faɗan ya tsaya.

²⁹ Abner da mutanensa suka ratsa kwarin Urdun dukan dare. Sa'an nan suka haye kogin, suka kuwa ci gaba dukan safe[‡] har suka zo Mahanayim.

³⁰ Da Yowab ya dawo daga fafaran Abner, sai ya tattara dukan mutanensa. Ban da Asahel, sai ya gane an rasa mutum goma sha tara na Dawuda. ³¹ Amma mutanen Dawuda sun kashe mutum ɗari uku da sittin daga kabilar Benyamin da suke tare da Abner. ³² Suka ɗauki gawar Asahel suka binne a kabarin mahaifinsa a Betlehem. Sa'an nan Yowab da mutanensa suka bi dare har suka iso Hebron da safe.

3

(1 Tarihi 3.1-4)

¹ Aka daɗe ana yaƙi tsakanin gidan Shawulu da gidan Dawuda. Dawuda kuwa ya yi ta ƙara ƙarfi, yayinda gidan Shawulu ya yi ta raguwa a ƙarfi.

² An haifa wa Dawuda 'ya'ya maza a Hebron.

Dansa na fari shi ne Amnon, ɗan Ahinowam mutuniyar Yezireyel;

³ na biyu shi ne Kileyab, ɗan Abigiyel gwauruwar Nabal mutumin Karmel; na uku shi ne Absalom, ɗan Ma'aka 'yar Talmi sarkin Geshur;

⁴ na huɗu shi ne Adoniya, ɗan Haggit;

[†] 2:16 Helkat Hazzurim yana nufin filin wuƙaƙe ko filin rikici. [‡] 2:29 Ko kuwa safe; Ko kuwa rafi; ba a tabbatar da kalman nan ta Ibraniyawa ba.

na biyar shi ne Shefatiya, ɗan Abital;

⁵ na shida kuma shi ne Itireyam, ɗan Egla matar Dawuda.

An haifi waɗannan wa Dawuda a Hebron.

Abner ya koma ɓangaren Dawuda

⁶ Sa'ad da ake yaƙi tsakanin gidan Shawulu da gidan Dawuda, sai Abner ya yi ta karfafa matsayinsa a gidan Shawulu. ⁷ To, Shawulu yana da ƙwarƙwarar da ake kira Rizfa, 'yar Aiya. Sai Ish-Boshet ya ce wa Abner, "Don me kake kwana da ƙwarƙwarar mahaifina?"

⁸ Abner ya husata saboda abin da Ish-Boshet ya ce, sai ya ce, "Kana tsammani ni mai cin amana ne? Kana zato ni mai goyon bayan Yahuda ne? Tun farko na nuna aminci ga gidan babanka Shawulu, da 'yan'uwansa, da abokansa! Ban kuwa ba da kai a hannun Dawuda ba. Ga shi yanzu a kan mace za ka ga laifina? ⁹ Allah yā yi wa Abner hukunci mai tsanani, in ban goyi bayan Dawuda ya sami abin da UBANGIJI ya yi masa alkawari da rantsuwa ba. ¹⁰ Zan kuma mayar wa Dawuda sarautar gidan Shawulu, in kafa kursiyin Dawuda a kan Isra'ila, da kan Yahuda tun daga Dan har zuwa Beyersheba."

¹¹ Ish-Boshet bai ƙara yin karambanin ce wa Abner kome ba, gama yana tsoronsa.

¹² Sai Abner ya aiki manzanni a madadinsa wurin Dawuda su ce masa, "Kasar ta wane ne? Ka yi yarjejeniya da ni, zan kuwa taimake ka, in juye dukan Isra'ila zuwa ɓangarenka."

¹³ Dawuda ya ce, "Da kyau, zan yi yarjejeniya da kai, amma fa ina bukata abu guda daga gare ka, kada ka zo gabana in ba tare da matata Mikal, 'yar Shawulu ba." ¹⁴ Sai Dawuda ya aiki manzanni zuwa wurin Ish-Boshet ɗan Shawulu cewa, "Ka ba ni matata Mikal wadda na biya sadakinta da loba ɗari na Filistiyawa."

¹⁵ Sai Ish-Boshet ya ba da umarni, aka kuwa ɗauke ta daga gidan mijinta Faltiyel ɗan Layish. ¹⁶ Amma mijin ya raka ta, yana tafe yana kuka, ya bi ta har Bahurim. Sai Abner ya ce masa, "Koma gida!" Sai ya koma.

¹⁷ Abner ya tattauna da dattawan Isra'ila ya ce, "An daɗe kuna nema ku naɗa Dawuda sarkinku. ¹⁸ To, yanzu sai ku yi haka! Gama UBANGIJI ya yi wa Dawuda alkawari ya ce, 'Ta wurin bawana Dawuda zan ceci mutanena Isra'ila daga hannun Filistiyawa, da kuma hannun dukan abokan gābansu.'"

¹⁹ Abner kuma ya yi magana da mutane Benyamin da kansa. Sa'an nan ya tafi Hebron yā gaya wa Dawuda ko mene ne Isra'ila da kuma dukan gidan Benyamin suke so su yi. ²⁰ Sa'ad da Abner wanda yake tare da mutane ashirin suka zo wurin Dawuda a Hebron, Dawuda ya shirya masa liyafa tare da mutanensa. ²¹ Sai Abner ya ce wa Dawuda, "Bari in tafi nan da nan in tattara dukan Isra'ila wa ranka yā daɗe, sarki, saboda su yi alkawari da kai, ka kuma ka yi mulki bisa dukansu yadda ranka yake so." Saboda haka Dawuda ya sallami Abner, ya kuwa tafi lafiya.

Yowab ya kashe Abner

²² Ba a jima ba sai mutanen Dawuda da Yowab suka dawo daga hari. Suka kawo ganima da yawa tare da su. Abner kuwa ya riga ya bar Dawuda a Hebron, domin Dawuda ya sallame shi, shi kuma ya tafi lafiya. ²³ Sa'ad da Yowab da dukan sojoji suka dawo, aka gaya masa cewa Abner ɗan Ner ya zo wurin sarki, sarki kuwa ya sallame shi, ya kuma tafi lafiya.

²⁴ Sai Yowab ya je wurin sarki ya ce, "Me ke nan ka yi? Abner ya zo wurinka. Don me ka kyale shi yā tafi? Ga shi kuwa ya tafi! ²⁵ Ka san Abner ɗan Ner ya zo ne yā ruɗe ka, yā ga fitarka da shigarka, yā kuma binciki kome da kake yi."

²⁶ Yowab ya tashi daga gaban Dawuda ya tafi ya aika manzanni su bi Abner. Suka same shi a rijiyar Sira suka komo da shi, Dawuda kuwa bai sani ba. ²⁷ To, da Abner ya komo Hebron, Yowab ya ratse da shi zuwa hanyar shigar gari kamar zai gana da shi a kaɗaice. Amma a can ya soki Abner a ciki, ya kashe shi don yā rama mutuwar ɗan'uwansa Asahel.

²⁸ Daga baya, Dawuda ya ji labarin sai ya ce, "Ni da masarautata har abada ba mu da laifi a gaban UBANGIJI game da jinin Abner ɗan Ner. ²⁹ Alhakin jininsa yā kasance a kan Yowab da kuma a kan dukan iyalin mahaifinsa! Kada gidan Yowab yā rasa mai ɗiga, ko kuturu, ko mai jingina ga sanda, ko wanda aka kashe da takobi, ko kuma wanda ba shi da abinci."

³⁰ (Yowab da ɗan'uwansa Abishai suka kashe Abner don yā kashe ɗan'uwansu Asahel a yaƙin Gibeyon.)

³¹ Sa'an nan Dawuda ya ce wa Yowab da dukan mutanen da suke tare da shi, "Ku yayyage rigunarku, ku sa tsummoki, ku yi tafiya kuna kuka a gaban Abner." Sarki Dawuda kansa ya bi masu ɗauke da gawar daga baya. ³² Suka binne Abner a Hebron, sarki kuwa ya ɗaga murya ya yi kuka a kabarin Abner.

³³ Sarki ya kuma yi wannan waƙar makoki domin Abner ya ce, "Daidai ne Abner yā mutu, kamar yadda marasa bin doka suke mutuwa?"

³⁴ Hannuwanka ba a daure suke ba,
ƙafafunka ba a tabaibaye suke ba.

Ka mutu kamar waɗanda suke mutuwa a hannun mugaye."

Sai dukan mutane suka sāke fashe da kuka saboda shi.

³⁵ Sa'an nan duk suka zo suka roki Dawuda yā ci wani abu tun rana ba tā fāɗi ba; amma Dawuda ya rantse ya ce, "Bari Allah yā hukunta ni, in na ɗanɗana abinci ko wani abu kafin rana ta fāɗi!"

³⁶ Dukan mutane suka lura suka kuma ji daɗi ƙwarai, tabbatacce kome da sarki ya yi, ya gamshe su. ³⁷ Saboda haka a ranar dukan mutane da dukan Isra'ila suka gane sarki ba shi da hannu a kisan Abner ɗan Ner.

³⁸ Sa'an nan sarki ya ce wa mutanensa, "Ba ku gane cewa ɗan sarki kuma babban mutum ya mutu a ƙasar Isra'ila a yau ba? ³⁹ A yau, ko da yake ni naɗaɗɗen sarki ne, duk da haka na raunana, kuma waɗannan 'ya'yan Zeruhiya sun fi ƙarfina. UBANGIJI yā sāka wa mai aikata mugunta da muguntar da ya aikata!"

4

An kashe Ish-Boshet

¹ Sa'ad da Ish-Boshet ya ji labari cewa Abner ya mutu a Hebron, sai ya karaya, sai dukan hankalin Isra'ila ya tashi. ² To, ɗan Shawulu yana da 'ya'ya maza biyu da suke shugabannin 'yan hari. Ana kiran ɗaya Ba'ana, ɗayan kuma Rekab. Su 'ya'yan Rimmon mutumin Benyamin ne daga Beyerot, an lissafta Beyerot a ɓangaren Benyamin, ³ domin mutanen Beyerot sun gudu zuwa Gittayim inda suke zaman baƙunci har wa yau.

⁴ (Yonatan ɗan Shawulu yana da ɗa mai suna Mefiboshet wanda yake gurgu a duka ƙafafu. Yana da shekara biyar ne sa'ad da labarin mutuwar Shawulu da Yonatan ya zo daga Yezireyel. Sai mai renonsa ta ɗauke shi ta gudu, amma yayinda take hanzari tā gudu, sai ya fāɗo, ya gurgunce.)

⁵ To, Rekab da Ba'ana, 'ya'yan Rimmon mutumin Beyerot, suka tafi gidan Ish-Boshet, suka isa can da tsakar rana yayinda yake hutun tsakar rana. ⁶ Suka shiga sashe na cikin gida sai ka ce suna so su ɗibo alkama ne, suka soke shi a ciki. Sa'an nan Rekab da Ba'ana ɗan'uwansa suka zame suka ɓace.

⁷ Sun shiga gidan yayinda yake kwance a gado a ɗakin barcinsa. Bayan sun soke shi sai suka kashe shi, suka kuma datse kansa. Suka ɗauke shi, suka yi tafiya dukan dare suka bi ta Araba. ⁸ Suka kawo kan Ish-Boshet wa Dawuda a Hebron, suka ce wa sarki, "Ga kan Ish-Boshet ɗan Shawulu, maƙiyinka, wanda ya nemi yā kashe ka. A yau UBANGIJI ya rama wa ranka yā daɗe sarki, a kan Shawulu da zuriyarsa."

⁹ Dawuda ya ce wa Rekab da ɗan'uwansa Ba'ana, 'ya'yan Rimmon mutumin Beyerot, "Muddin UBANGIJI yana a raye, wanda ya kuɓutar da ni daga wahala, ¹⁰ sa'ad da wani mutum ya ce mini, 'Shawulu ya mutu,' yana tsammani ya kawo labari mai daɗi ne, na kama shi na kashe a Ziklag. Ladar da na ba shi ke nan saboda labarinsa! ¹¹ Balle fa, sa'ad da mugayen mutane suka kashe marar laifi a gidansa, a bisa gadonsa, ashe, ba zan nemi jininsa daga hannunku in kawar da ku a duniya ba!"

¹² Saboda haka Dawuda ya umarci mutanensa, suka kuwa kashe su. Suka yayyanka hannuwansu da ƙafafunsu, suka kuma rataye jikunansu kusa da tafki a Hebron. Amma suka ɗauki kan Ish-Boshet suka binne a kabarin Abner a Hebron.

5

Dawuda ya zama sarki a bisa Isra'ila
(1 Tarihi 11.1-3)

¹ Dukan kabilar Isra'ila suka zo wurin Dawuda a Hebron suka ce, “Mu nama da jininka ne. ² A dā da Shawulu yake sarauta a bisanmu, kai ne kake bi Isra'ilawa zuwa yaƙe-yaƙensu. UBANGIJI kuwa ya ce maka, ‘Za ka zama makiyayi mutanena Isra'ila, za ka kuma zama sarkinsu.’”

³ Sa'ad da dukan dattawan Isra'ila suka zo wurin Sarki Dawuda a Hebron, sarki ya yi yarjejeniya da su a gaban UBANGIJI, suka kuwa naƙa Dawuda sarki bisa Isra'ila.

⁴ Dawuda yana da shekara talatin ƙaya sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara arba'in. ⁵ A Hebron ya yi mulki a bisa Yahuda shekara bakwai da wata shida, a Urushalima kuma ya yi mulki a bisa Isra'ila da Yahuda shekara talatin da uku.

Dawuda ya kame Urushalima
(1 Tarihi 11.4-9; 14.1,2)

⁶ Sarki da mutanensa suka tafi Urushalima don su kai wa Yebusiyawan da suke zaune a can hari, Yebusiyawa suka ce wa Dawuda, “Ba za ka shiga nan ba; ko makafi da guragu kaƙai ma za su kore ka.” Suka yi tsammani suna cewa, “Dawuda ba zai iya shiga can ba.” ⁷ Duk da haka, Dawuda ya kame kagarar Sihiyona, wadda ta zama Birnin Dawuda.

⁸ A ranar, Dawuda ya ce, “Duk wanda zai kame Yebusiyawa, dole yā yi amfani da wuriyar ruwa don yā kai ga waƙannan ‘guragu da makafi’ waƙanda suke abokan gāban Dawuda.” Shi ya sa suka ce, “‘Makafi da guragu’ ba za su shiga fadan sarki ba.”

⁹ Sai Dawuda ya zauna a kagarar, ya kuma kira ta Birnin Dawuda. Ya gina wuraren da suke kewaye da ita, tun daga madogaran gini* zuwa ciki. ¹⁰ Ya yi ta ƙara ƙarfi, gama UBANGIJI Allah Maƙaukaki yana tare da shi.

¹¹ To, Hiram sarkin Taya ya aiki manzanni wurin Dawuda tare da gumaguman itacen al'ul, da kafintoci, da kuma maginan duwatsu, suka kuwa gina wa Dawuda fada. ¹² Dawuda kuwa ya gane UBANGIJI ya naƙa shi sarki bisa Isra'ila, ya kuma ƙaukaka masarautarsa saboda mutanensa Isra'ila.

(1 Tarihi 14.3-7)

¹³ Bayan ya bar Hebron, Dawuda ya ƙara ƙauko wa kansa waƙansu ƙwarkwarai da mata a Urushalima. Aka haifa masa 'ya'ya maza da mata. ¹⁴ Waƙannan su ne sunayen 'ya'yan da aka haifa masa a can. Shammuwa, Shobab, Natan, Solomon, ¹⁵ Ibhaz, Elishuwa, Nefeg, Yafiya, ¹⁶ Elishama, Eliyada da Elifelet.

Dawuda ya ci Filistiyawa da yaƙi
(1 Tarihi 14.8-17)

¹⁷ Da Filistiyawa suka ji labari an shafe Dawuda sarki a bisa Isra'ila, sai suka haura da ƙarfi sosai don su nema shi, amma Dawuda ya ji labarin sai ya gangara zuwa mafaka. ¹⁸ To, fa, Filistiyawa suka zo suka baje ko'ina a cikin Kwarin Refayim; ¹⁹ saboda haka Dawuda ya nemi nufin UBANGIJI ya ce, “In tafi in kai wa Filistiya hari? Za ka bashe su a hannuna?”

UBANGIJI ya amsa masa ya ce, “Je ka, gama tabbatacce zan bashe Filistiyawa a hannunka.”

²⁰ Saboda haka Dawuda ya tafi Ba'al-Ferazim, a can ya ci su da yaƙi. Sai ya ce, “Kamar yadda ruwa yakan fasu, haka UBANGIJI ya kakkarya abokan gābana a gabana.” Saboda haka aka kira wurin Ba'al-Ferazim.† ²¹ Filistiyawa suka bar gumakansu a can, Dawuda da mutanensa kuwa suka kwashe su.

²² Har yanzu Filistiyawa suka sāke haurawa suka bazu a Kwarin Refayim; ²³ saboda haka Dawuda ya nemi nufin UBANGIJI, ya kuwa ce, “Kada ka haura kai tsaye, amma ka kewaye ta bayansu ka fāƙa musu a gaban itatuwan balsam. ²⁴ Da zarar ka ji tafiya kamar na takawar sojoji tana a bisan itatuwan balsam, sai ka yi maza, gama wannan alama ce cewa UBANGIJI ya sha gabanka don yā karkashe sojojin Filistiyawa.” ²⁵ Saboda haka Dawuda ya aikata yadda UBANGIJI ya umarce shi, ya kuma karkashe Filistiyawa tun daga Geba har zuwa Gezer.

* 5:9 Ko kuwa Millo † 5:20 Ba'al-Ferazim yana nufin mai girma wanda ya kakkarya.

*An kawo akwatin alkawari a Urushalima
(1 Tarihi 13.1-14; 15.1-16.3,43)*

¹ Dawuda ya sāke tattara zaɓaɓɓun mutanen Isra'ila, dubu talatin. ² Shi, da dukan mutanensa suka tashi daga Ba'ala-Yahuda* don su hauro da akwatin alkawarin Allah, wanda ake kira da Sunan†UBANGIJI Maɗaukaki, wanda yake zama a tsakanin kerubobin da suke a kan akwatin alkawarin. ³ Suka ɗauko akwatin alkawarin Allah a sabuwar keken yaƙi, suka kawo shi daga gidan Abinadab, wanda yake bisa tudu. Uzza da Ahiyo, 'ya'yan Abinadab maza, suka bi da keken yaƙin da akwatin alkawarin Allah yake ciki suka bi da keken yaƙin ⁴ da akwatin alkawarin Allah yake ciki‡. Ahiyo kuwa yana tafiya a gaban Abinadab. ⁵ Dawuda da dukan gidan Isra'ila suka yi biki sosai da dukan ƙarfinsu a gaban UBANGIJI, da waƙoƙi,§ da molaye, da garayu, da ganguna, da kacau-kacau da kuma kuge.

⁶ Da suka kai masussukar Nakon, sai Uzza ya miƙa hannu don yā riƙe akwatin alkawarin Allah, gama shanun sun yi tuntuɓe. ⁷ Fushin UBANGIJI kuwa ya ƙuna a kan Uzza domin aikin rashin bangirma, saboda haka Allah ya buge shi ya kuma mutu a can kusa da akwatin alkawarin Allah.

⁸ Ran Dawuda ya ɓace gama fushin UBANGIJI ya ɓarke a kan Uzza. Shi ya sa har wa yau ana kira wurin Ferez Uzza.*

⁹ Dawuda ya ji tsoron UBANGIJI a ranar, sai ya ce, “Yaya akwatin alkawarin UBANGIJI zai iya zuwa wurina?” ¹⁰ Bai so yā ɗauki akwatin alkawarin UBANGIJI yā kasance tare da shi a Birnin Dawuda ba. A maimakon haka sai ya kai shi gidan Obed-Edom mutumin Gat. ¹¹ Akwatin Alkawarin UBANGIJI ya kasance a gidan Obed-Edom mutumin Gat har tsawon wata uku, UBANGIJI kuwa ya albarkace shi da dukan iyalinsa.

¹² To, sai aka faɗa wa Sarki Dawuda cewa, “UBANGIJI ya sa wa gidan Obed-Edom albarka da dukan abin da yake da shi, saboda akwatin alkawarin Allah.” Saboda haka sai Dawuda ya gangara ya hauro da akwatin alkawarin Allah daga gidan Obed-Edom zuwa Birnin Dawuda da farin ciki. ¹³ Sa'ad da waɗanda suke ɗaukan akwatin alkawarin UBANGIJI suka yi tafiya taki shida, sai yā yi hadayar bijimi da saniya mai ƙiba. ¹⁴ Dawuda, sanye da efod lilin, ya yi ta rawa a gaban UBANGIJI da dukan ƙarfinsa, ¹⁵ yayinda shi da dukan gidan Isra'ila suka hauro da akwatin alkawarin UBANGIJI da sowa da kuma busar ƙahoni.

¹⁶ Sa'ad da akwatin alkawarin UBANGIJI ya shiga Birnin Dawuda, sai Mikal 'yar Shawulu ta leƙa ta taga ta ga Dawuda sarki yana tsalle, yana rawa a gaban UBANGIJI, sai ta rena shi a zuciyarta.

¹⁷ Suka kawo akwatin alkawarin UBANGIJI, aka ajiye shi a inda aka shirya masa a cikin tentin da Dawuda ya shirya domininsa. Dawuda kuma ya miƙa hadaya ta ƙonawa da hadaya ta salama a gaban UBANGIJI. ¹⁸ Bayan ya gama yin hadaya ta ƙonawa da hadaya ta salama, sai ya albarkaci mutane a cikin sunan UBANGIJI Maɗaukaki. ¹⁹ Sa'an nan ya rarraba abinci, da ƙosai, dabino, da waina ga kowane mutum a cikin dukan jama'ar Isra'ila, maza da mata. Dukan mutane kuwa suka watse zuwa gidajensu.

²⁰ Da Dawuda ya koma gida don yā sa wa gidansa albarka, sai Mikal 'yar Shawulu ta fito don tā tarye shi, sai ta ce, “Tabbas sarkin Isra'ila ya fiffita kansa yau, ya tuɓe a gaban bayinsa 'yan mata, kamar yadda duk marar kunya yakan yi!”

²¹ Dawuda ya ce wa Mikal, “Na yi rawana domin in girmama UBANGIJI ne, wanda ya zaɓe ni a maimakon mahaifinki ko wani daga cikin dukan gidansa, shi ne kuma ya sa ni sarki a kan Isra'ila, mutanen UBANGIJI, zan yi biki a gaban UBANGIJI. ²² Zan ma mai da kaina abin reni fiye da haka, za a kuma zama abin reni a gare ki. Amma waɗannan bayi 'yan matan da kika yi magana a kai, za su gan ni da martaba.”

* 6:2 Wato, Kiriyat Yeyarim; da Ibraniyanci Ba'ale Yahuda, wani sunan Ba'ala-Yahuda. † 6:2 Ibraniyanci; Seftuwajin da kuma Bulget ba su da Suna. ‡ 6:4 Naɗaɗɗun littattafan Mataccen Teku da waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin; Nassin Masoretik amalanke 4 suka kuma kawo shi tare da akwatin alkawarin Allah daga gidan Abinadab, wanda yake a kan tudu § 6:5 Dubi Littattafan Mataccen Teku, Seftuwajin da 1Tar 13.8; Nassin Masoretik biki a gaban UBANGIJI da kowane irin kayan kiɗin da aka yi da fir. * 6:8 Ferez Uzza yana nufin ɓarke a kan Uzza.

²³ Mikal 'yar Shawulu kuwa ba tã haifi dfa ba har mutuwarta.

7

Alkawarin Allah ga Dawuda (1 Tarihi 17.1-15)

¹ Bayan sarki ya kama zama a fadansa UBANGIJI kuma ya hutashe shi daga dukan abokan gābansa da suke kewaye da shi, ² sai ya ce wa annabi Natan, “Ga ni, ina zama a fadar katakon al’ul, amma akwatin alkawarin Allah yana zaune a tenti.”

³ Natan ya amsa wa sarki ya ce, “Duk abin da yake a zuciyarka, sai ka yi, gama UBANGIJI yana tare da kai.”

⁴ A daren nan maganar UBANGIJI ta zo wa Natan cewa,

⁵ “Je ka faɗa wa bawana Dawuda, ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce, kai ne za ka gina mini gida in zauna? ⁶ Ban taɓa zama a gida ba tun daga ranar da na fito da Isra’ilawa daga Masar har yã zuwa yau. Ina dai kai da kawowa a tenti, a matsayin mazaunina. ⁷ A cikin kaiwa da kawowar da nake yi cikin dukan Isra’ilawa, na taɓa ce wa wani shugabanninsu wanda na umarta su lura da mutanena Isra’ila, “Don me ba ku gina mini mazauni da katakon al’ul ba?””

⁸ “Yanzu, ka gaya wa bawana Dawuda ‘Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, na dfauko ka daga makiyaya, daga kuma garken tumaki ka zama sarki bisan mutane Isra’ila. ⁹ Na kasance tare da kai duk inda ka tafi, na kuma kawar da dukan abokan gābanka a gabanka. Yanzu zan sa sunanka yã shahara kamar sunayen shahararrun mutanen duniya. ¹⁰ Zan kuma tanada wa mutanena Isra’ila wuri, in kuma dasa su yadda za su kasance da gida kansu ba tare da an fara damunsu ba. Mugayen mutane ba za su fara wahalshe su kamar dā ba, ¹¹ yadda suka yi tun lokacin da na naɗa shugabanni bisan mutanena Isra’ila, zan kuma hutashe ka daga hannun abokan gābanka.

“UBANGIJI ya furta maka cewa UBANGIJI kansa zai kafa maka gida. ¹² Sa’ad da kwanakinka suka fare, za ka huta tare da kakanninka, zan tã da zuriyarka, na cikinka, zan kuma sa mulkinsa ya kahu. ¹³ Shi zai gina gida domin Sunana, zan kuwa kafa gadon sarautarsa har abada. ¹⁴ Zan zama Ubansa, shi kuma yã zama dfa. Idan ya yi laifi, zan yi amfani da mutane in hukunta shi. Mutane ne za su zama bulalata. ¹⁵ Amma ba za a taɓa dfauke kaunata daga gare shi yadda na dfauke ta daga wurin Shawulu ba, shi wannan wanda na kawar daga gabanka. ¹⁶ Gidanka da kuma masarautarka za su dawwama har abada a gabana; gadon sarautarka kuma zai kahu har abada.’”

¹⁷ Natan ya gaya wa Dawuda dukan abin da Allah ya bayyana masa.

Addu’ar Dawuda (1 Tarihi 17.16-27)

¹⁸ Sa’an nan Sarki Dawuda ya je ya zauna a gaban UBANGIJI ya ce,

“Wane ne ni, ya UBANGIJI Mai Iko Duka, ko gidana, har da ka dfa mu zuwa wannan matsayi?

¹⁹ Har ya zama kamar wannan bai isa ba a gabanka, ya UBANGIJI Mai Iko Duka, ka kuma yi magana game da nan gaba na gidan bawanka. Haka ka saba yi da mutane, ya UBANGIJI Mai Iko Duka?

²⁰ “Me kuma Dawuda zai ce maka? Gama ka san bawanka, ya UBANGIJI Mai Iko Duka. ²¹ Gama saboda maganarka da kuma bisa ga nufinka, ka aikata wannan babban abu, ka kuma sanar da bawanka.

²² “Kai mai girma ne, ya UBANGIJI Mai Iko Duka! Babu wani kamar ka, babu kuma wani Allah sai kai; kamar yadda muka ji da kunnuwanmu. ²³ Wane ne kuma yake kamar da mutanenka Isra’ila, al’umma guda a duniya wadda Allah ya fita don yã kuɓutar wa kansa, ya kuma yi suna wa kansa, ya kuma aikata manyan abubuwa da kuma al’amuran banmamaki ta wurin korin al’ummai da allolinsu daga gaban mutanenka, waɗanda ka kuɓutar daga Masar?*” ²⁴ Ka kafa mutanenka Isra’ila kamar naka na kanka har abada, kai kuma, ya UBANGIJI, ka zama Allahnsu.

²⁵ “Yanzu kuwa, ya UBANGIJI Allah, ka cika alkawarin da ka yi game da bawanka da gidansa. Ka yi kamar yadda ka alkwarta, ²⁶ domin sunanka yã kasance da girma har abada. Sa’an nan mutane

* 7:23 Dubi Seftuwajin da kuma 1Tar 17.21; Ibraniyanci abubuwan banmamaki domin kasarka da kuma a gaban mutanenka, waɗanda ka kuɓutar daga Masar, daga al’ummai da allolinsu.

za su ce, 'UBANGIJI Maɗaukaki, Allah ne a bisa Isra'ila!' Kuma gidan bawanka Dawuda zai kahu a gabanka.

²⁷ "Ya UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra'ila, ka bayyana wa bawanka cewa, 'Zan gina maka gida.' Saboda haka bawanka ya sami ƙarfin hali yā miƙa maka wannan addu'a. ²⁸ Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, kai Allah ne! Maganarka da aminci take, ka kuma yi wa bawanka waɗannan abubuwa masu kyau. ²⁹ In ya gamshe ka, bari ka albarkaci gidan bawanka don yā dawwama a gabanka har abada; gama kai, ya UBANGIJI Mai Iko Duka, ka riga ka yi magana, kuma saboda kai ka sa albarka ga gidan bawanka, lalle zai kasance da albarka har abada."

8

Nasarorin Dawuda (1 Tarihi 18.1-13)

¹ Ana nan, sai Dawuda ya ci Filistiyawa da yaƙi, ya kawo ƙarshen mulkinsu a ƙasar, ya kuma ƙwace ƙasar Meteg Amma daga hannun Filistiyawa.

² Haka kuma Dawuda ya ci Mowabawa. Ya sa suka kwanta a ƙasa, ya kuma auna su da igiya. Kowane awo biyu ya sa a kashe su, amma awo na uku sai yā sa a bar su da rai. Saboda haka Mowabawa suka zama bayin Dawuda, suka kuma kawo masa haraji.

³ Ban da haka, Dawuda ya yaƙi Hadadezer ɗan Rehob, sarkin Zoba. Wannan ya faru a lokacin da Hadadezer yake kan hanyarsa zuwa Kogin Yuferites don yā sāke mai da wurin a ƙarƙashin ikonsa.

⁴ Dawuda ya kame keken yaƙinsa guda dubu, mahayan keken yaƙinsa dubu bakwai*, da sojojin ƙasa dubu ashirin. Ya yayyanke agaran dawakan duka amma ya bar dawakai kekunan yaƙi ɗari.

⁵ Sa'ad da Arameyawan Damaskus suka zo don su taimaki Hadadezer sarkin Zoba, sai Dawuda ya karkashe dubu ashirin da biyunsu. ⁶ Ya ajiye ƙungiyoyi sojoji a masarautar Arameyawan Damaskus, Arameyawa kuwa suka zama bayinsa, suka biya shi haraji. UBANGIJI ya ba Dawuda nasara a duk inda ya tafi.

⁷ Dawuda ya kwashe garkuwoyin zinariya na shugabannin sojojin Hadadezer ya kawo Urushalima.

⁸ Daga Teba† da Berotai, garuruwan da suke ƙarƙashin Hadadezer, Sarki Dawuda ya kwashe tagulla masu yawan gaske.

⁹ Da Towu‡ sarkin Hamat ya ji cewa Dawuda ya ci dukan rundunar Hadadezer, ¹⁰ sai ya aiki ɗansa Yoram§ wurin Sarki Dawuda yā gaishe, yā kuma yi masa barka saboda nasarar da ya yi a kan Hadadezer, gama Hadadezer nan ya hana Towu sakewa. Yoram ya tafi ɗauke da kayan azurfa, da na zinariya, da na tagulla.

¹¹ Sarki Dawuda kuwa ya keɓe waɗannan kayayyaki wa UBANGIJI, yadda ya yi da zinariya, da kuma azurfa daga dukan al'umman da ya mallaka, ¹² wato, azurfa da zinariyan mutanen Edom, da na Mowabawa, da na Ammonawa, da na Filistiyawa, da na Amalekawa, da ganimar Hadadezer ɗan Rehob, sarkin Zoba.

¹³ Dawuda kuwa ya ƙara zama shahararre bayan ya dawo daga kai wa ƙasar Aram hari, daga nan sai ya je ya karkashe mutanen Edom* dubu goma sha takwas a Kwarin Gishiri.

¹⁴ Ya ajiye rundunar sojoji ko'ina a Edom, dukan mutanen Edom kuwa suka zama bayin Dawuda. UBANGIJI ya ba wa Dawuda nasara a duk inda ya tafi.

Hafsoshin Dawuda (1 Tarihi 18.14-17)

¹⁵ Dawuda ya yi mulkin dukan ƙasar Isra'ila, yana yin wa dukan jama'arsa shari'ar gaskiya da adalci.

¹⁶ Yowab ɗan Zeruhiya ya zama shugaban sojoji; Yehoshafat ɗan Ahilud kuwa shi ne marubucin

* 8:4 Seftuwajin (duba kuma Naɗaɗɗun Littattafan Matacce Teku da kuma 1Tar 18.4); Nassin Masoretik kame mahayan keken yaƙinsa ɗari goma sha bakwai † 8:8 Dubi waɗansu rubuce-rubucen hannun Seftuwajin (dubi kuma 1Tar 18.8); Ibraniyanci Beta. ‡ 8:9 Da Ibraniyanci Toi, wani suna na Towu; haka ma a aya 10. § 8:10 Wani suna na Hadoram * 8:13 Kaɗan a cikin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci, Seftuwajin da kuma Siriyak (dubi kuma 1Tar 18.12); yawancin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci suna da Aram (wato, Arameyawa).

tarihi; ¹⁷ Zadok dan Ahitub da Ahimelek dan Abiyatar, su ne firistoci; Serahiya kuma sakatare; ¹⁸ Benahiya dan Yehohiyada ne shugaban Keretawa da Feletiyawa, wato, sojoji masu gadin Dawuda, sa'an nan 'ya'yan Dawuda maza su ne mashawartan sarki.†

9

Dawuda da Mefiboshet

¹ Wata rana Dawuda ya yi tambaya ya ce, "Akwai wani har yanzu da ya rage a gidan Shawulu wanda zan nuna masa alheri saboda Yonatan?"

² To, akwai wani bawa na gidan Shawulu mai suna Ziba. Sai aka kira shi ya bayyana a gaban Dawuda, sarki ya ce masa, "Kai ne Ziba?"

Sai ya ce, "I, ni ne, ranka ya daƙe."

³ Sa'an nan sarki ya yi tambaya ya ce, "Babu wani har yanzu da ya rage a gidan Shawulu don in nuna masa alherin Allah?"

Ziba ya ce wa sarki, "Har yanzu akwai dan Yonatan da ya rage, sai dai shi gurgu ne a dukan kafafu."

⁴ Sarki ya ce, "Ina yake?"

Ziba ya ce, "Yana a gidan Makir dan Ammiyel a Lo Debar."

⁵ Saboda haka Sarki Dawuda ya umarta aka kawo shi daga gidan Makir dan Ammiyel, daga Lo Debar.

⁶ Sa'ad da Mefiboshet dan Yonatan, dan Shawulu, ya zo wurin Dawuda, sai ya rusuna har kasa ya yi gaisuwar bangirma.

Dawuda ya ce, "Mefiboshet!"

Shi kuwa ya amsa ya ce, "Ranka ya daƙe, ga ni, bawanka."

⁷ Dawuda ya ce, "Kada ka ji tsoro, gama tabbatacce zan nuna maka alheri saboda mahaifinka Yonatan. Zan mayar maka da dukan kasar da take ta kakanka Shawulu, kullum kuma za ka ci a teburina."

⁸ Mefiboshet ya rusuna ya ce, "Ni ne wa har da za ka kula da ni? Ai! Ni bawanka ne da bai ma fi mataccen kare daraja ba."

⁹ Sai sarki ya kira Ziba bawan Shawulu, ya ce masa, "Na ba wa jikan maigidanka kome da yake na Shawulu da iyalsinsa ¹⁰ Kai da 'ya'yanka maza da bayinka za ku riƙa yin masa noma, ku kuma kawo hatsin, don jikan maigidanka ya sami abinci. Mefiboshet kuma, jikan maigidanka, zai riƙa ci a teburina." (Ziba kuwa yana da 'ya'ya maza goma sha biyar da kuma bayi ashirin.)

¹¹ Sai Ziba ya ce wa sarki, "Bawanka zai aikata dukan abin da ranka ya daƙe sarki, ya umarce shi." Saboda haka Mefiboshet ya riƙa ci a teburin Dawuda kamar sauran 'ya'yan sarki.

¹² Mefiboshet yana da wani karamin da sunansa Mika, dukan iyalin gidan Ziba kuwa bayin Mefiboshet ne. ¹³ Mefiboshet ya zauna a Urushalima, gama kullum yana ci a teburin sarki, shi kuwa gurgu ne a dukan kafafu.

10

Dawuda ya ci Ammonawa da yaki

(1 Tarihi 19.1-19)

¹ Ana nan sai sarkin Ammonawa ya rasu, dan sa Hanun kuwa ya gaƙe shi a matsayin sarki. ² Dawuda ya yi tunani a ransa ya ce, "Zan yi wa Hanun dan Nahash alheri kamar yadda mahaifinsa ya yi mini." Saboda haka sai Dawuda ya aiki jakadu su yi masa ta'aziyar mutuwar mahaifinsa.

Sa'ad da mutanen Dawuda suka isa kasar Ammonawa, ³ sai manyan mutanen Ammonawa suka ce wa Hanun shugabansu, "Kana tsammani Dawuda yana girmama mahaifinka ne da ya aiko da jakadu su kawo maka ta'aziyya? Ai, wayo ya yi don ya ga asirin birninmu, ya san karfinmu, ya kuma ci mu da yaki." ⁴ Saboda haka Hanun ya kama mutanen Dawuda ya aske rabin gemun kowannensu, ya yayyage rigunarsu daidai duwawu, sa'an nan ya sallame su.

† 8:18 Ko kuwa su ne firistoci

⁵ Sa'ad da aka gaya wa Dawuda game da wannan, sai ya aiki manzanni su taryi waƙannan mutanen da aka ci mutuncinsu, gama an wulaƙanta su ƙwarai. Sai sarki ya ce musu, "Ku dakata a Yeriko har sai gemunku ya sãke girma, sa'an nan ku dawo."

⁶ Da Ammonawa suka gane cewa Dawuda ya ji fushi da su sosai saboda abin da suka yi, sai suka yi hayar sojojin ƙasar Arameyawa dubu ashirin daga Bet Rehob da Aram-Zoba, suka kuma yi hayar sarkin Ma'aka tare da mutum dubu ƙaya, suka kuma yi hayar maza dubu goma sha biyu daga Tob.

⁷ Da jin haka, Dawuda ya tura Yowab da dukan sojojin yaƙi. ⁸ Ammonawa suka fita suka ja dāgār yaƙi a ƙofar shiga birninsu, yayinda Aram-Zoba, da na Rehob, da mutane Tob, da kuma na Ma'aka, suka ja tasu dāgār a karkara.

⁹ Yowab ya ga cewa an ja masa dāgār yaƙi gaba da baya; saboda haka sai ya zaɓi waƙansu shahararrun sojoji cikin Isra'ila, ya sa su gabza da Arameyawa. ¹⁰ Ya sa sauran mutanen a ƙarƙashin Abishai ƙan'uwansa, ya sa su gabza da Ammonawa. ¹¹ Yowab ya ce, "In Arameyawa suka fi ƙarfina, sai ku kawo mini gudummawa; amma in Ammonawa suka fi ƙarfinku, sai mu kawo muku gudummawa. ¹² Ku yi ƙarfin hali, mu kuma yi yaƙi da ƙarfin zuciya saboda mutanenmu da kuma birane Allahnmu. UBANGIJI zai yi abin da yake da kyau a idanunsa."

¹³ Sa'an nan Yowab da rundunar da take tare da shi suka ci gaba don su gabza da Arameyawa, Arameyawa kuwa suka gudu a gabansa. ¹⁴ Da Ammonawa suka ga Arameyawa suna gudu, sai su ma suka ruga da gudu a gaban Abishai, suka shiga cikin birni. Sa'an nan Yowab ya komo Urushalima daga wurin yaƙin da ya yi da Ammonawa.

¹⁵ Bayan Arameyawa suka ga Isra'ila ta ci su da yaƙi, sai suka sãke tattara kansu. ¹⁶ Hadadezer sarkin Zoba ya aika a kawo Arameyawan da suke ƙetaren Kogin Yuferites. Suka iso Helam a ƙarƙashin shugabancin Shobak, shugaban dukan sojojin Hadadezer.

¹⁷ Da aka gaya wa Dawuda wannan, sai ya tattara dukan Isra'ila, ya ƙetare Urdun, ya je Helam. Arameyawa suka ja dāgār yaƙinsu, suka kara da Dawuda. ¹⁸ Amma Arameyawa suka gudu a gaban Isra'ila, Dawuda kuwa ya kashe mahayan keken yaƙinsu ƙari bakwai, da sojojin ƙasa dubu arba'in. Ya bugi Shobak, shugaban ƙungiyar sojansu ya kuwa mutu a can. ¹⁹ Sa'ad da dukan sarakuna waƙanda suke abokan tarayya na Hadadezer suka ga Isra'ila sun ci su da yaƙi, sai suka yi sulhu da Isra'ilawa, suka kuma zama bayinsu.

Wannan ya sa Arameyawa suka ji tsoron ƙara kai wa Ammonawa gudummawa.

11

Dawuda da Batsheba (1 Tarihi 20.1)

¹ Da bazara, a lokacin da sarakuna sukan fita zuwa yaƙi, sai Dawuda ya aiki Yowab tare da mutanen sarki, da dukan Isra'ila. Suka je suka hallaka Ammonawa, suka kuma yi wa Rabba kwanton ɓauna. Amma Dawuda ya yi zamansa a Urushalima.

² Wata rana da yamma, Dawuda ya tashi daga gadonsa, ya zaga kewaye a rufin fadansa. Daga rufin ya ga wata mace tana wanka. Matar kyakkyawa ce ƙwarai. ³ Sai Dawuda ya aiki wani yã bincika ko wace ce ita, sai mutumin ya dawo ya ce, "Wannan ba Batsheba ba ce, 'yar Eliyam matar Uriya, mutumin Hitti?" ⁴ Sa'an nan Dawuda ya aiki manzanni su kawo masa ita. Ta zo wurinsa shi kuma ya kwana da ita (A lokacin kuwa ta gama tsarkake kanta ke nan daga jinin hails.) Sa'an nan* ta tafi gida. ⁵ Matar ta yi ciki, ta kuwa aika wa Dawuda, tana cewa, "Ina da ciki."

⁶ Saboda haka Dawuda ya aika saƙo wa Yowab ya ce, "Ka aiko mini da Uriya mutumin Hitti." Yowab kuwa ya aika da shi wajen Dawuda. ⁷ Da Uriya ya zo wurinsa, sai Dawuda ya tambaye shi lafiyar Yowab da sojojin, da kuma yaya yaƙin yake tafiya. ⁸ Sa'an nan Dawuda ya ce wa Uriya, "Gangara gidanka ka wanke ƙafafunka." Saboda haka Uriya ya bar fadar, sarki kuma ya aika masa da kyauta. ⁹ Amma Uriya ya kwanta a ƙofar fada tare da dukan bayin maigidansa, bai kuwa tafi gidansa ba.

¹⁰ Da aka gaya wa Dawuda, "Uriya bai tafi gida ba," sai Dawuda ya tambaye shi ya ce, "Ba ka zo daga wuri mai nisa ba? Me ya sa ba ka je gida ba?"

* 11:4 Ko kuwa da ita. Sa'ad da ta tsarkake kanta daga al'adarta

¹¹ Sai Uriya ya ce wa Dawuda, “Akwatin Alkawari, da Isra'ila, da Yahuda suna zama cikin tentuna, kuma maigidana Yowab da mutanen ranka yã daƙe suna a sansani a fili. Yaya zan je gidana in ci in sha in kuma kwana da matata? Muddin kana a raye, ba zan yi irin wannan abu ba!”

¹² Sai Dawuda ya ce masa, “Ka ƙara dakata a nan kwana ɗaya, gobe kuwa in sallame ka.” Saboda haka Uriya ya dakata a Urushalima a ranar, da kuma ta biye. ¹³ Dawuda ya gayyace shi, ya kuwa ci ya sha tare da shi, Dawuda ya sa ya bugu tilis. Amma da yamma Uriya ya koma ya kwanta a tabarmarsa cikin bayin maigidan sarki; bai je gida ba.

¹⁴ Da safe Dawuda ya rubuta wa Yowab wasiƙa ya ba wa Uriya. ¹⁵ A ciki wasiƙar ya rubuta, “Tura Uriya a gaba inda yaƙi ya fi zafi. Sa'an nan ka janye daga gare shi don a buge shi yã mutu.”

¹⁶ Saboda haka yayinda Yowab ya kai yaƙi kusa da birnin, sai tura Uriya a inda ya sani akwai jarumawan Ammon na gaske. ¹⁷ Sa'ad da mutanen garin suka fito suka yaƙi Yowab, sai waɗansu mutane daga sojojin Dawuda suka mutu; Uriya mutumin Hitti ma ya mutu.

¹⁸ Yowab ya aika wa Dawuda cikakken labari batun yaƙin. ¹⁹ Ya umarci manzon ya ce, “Da ka gama yin wa sarki wannan batun yaƙin, ²⁰ wataƙila sarki yã husata, yã tambaye ka, ‘Me ya sa kuka je kusa da birnin don ku yi yaƙi? Ba ku san cewa za su yi harbi daga katanga ba? ²¹ Wane ne ya kashe Abimelek ɗan Yerub-Beshet?† Ba mace ce ta jefa dutsen niƙa a kansa daga katanga, ta haka ya mutu a Tebez ba? Me ya sa kuka je kurkusa da katangar?’ In ya tambaye ka wannan, sai ka ce masa, ‘Har bawanka Uriya mutumin Hitti ma ya mutu.’”

²² Manzon ya tashi ya tafi, da ya iso kuwa sai ya gaya wa Dawuda dukan abin da Yowab ya aike shi yã faɗa. ²³ Manzon ya ce wa Dawuda, “Mutanen sun sha kanmu suka fito suka yaƙe mu a fili, amma muka kore su har ƙofar birni. ²⁴ Sa'an nan maharba suka yi ta harbi daga katanga har waɗansu mutanen sarki suka mutu. Ban da haka ma, Uriya mutumin Hitti bawan sarki ya mutu.”

²⁵ Dawuda ya ce wa manzon, “Ka gaya wa Yowab, ‘Kada ka bar wannan yã dame ka; yadda takobi ya lamushe wannan, haka zai lamushe wancan ma. Ku ƙara matsa wa garin lamba, ku hallaka shi.’ Ka faɗa haka don ka ƙarfafa Yowab.”

²⁶ Da matar Uriya ta ji cewa mijinta ya mutu, sai ta yi makoki saboda shi. ²⁷ Bayan kwanakin makoki suka ƙare, Dawuda ya sa aka kawo ta gidansa, ta kuwa zama matarsa, ta kuma haifa masa ɗa. Sai dai abin da Dawuda ya yi bai gamshi UBANGIJI ba.

12

Natan ya tsawata wa Dawuda

¹ UBANGIJI ya aiki Natan wurin Dawuda. Da ya tafi wajensa, sai ya ce, “An yi waɗansu mutum biyu a wani gari, ɗaya mai arziki, ɗayan kuma matalauci. ² Mai arzikin yana da babban garken tumaki, da kuma shanu, ³ amma matalauci ba shi da kome sai 'yar tunkiyar da ya sayo. Ya yi kiwonta, ta kuwa yi girma tare shi da yaransa. Takan ci tare da shi ta sha ruwa a kwaf nasa, har ma ta kwanta a ƙirjinsa. Ta ma zama kamar 'ya a gare shi.

⁴ “To, sai ga wani baƙo ya zo wurin mai arzikin nan, amma mai arzikin ya ƙi yã kama tunkiyarsa, ko saniyarsa yã yanka don yã shirya wa baƙon da ya zo abinci. A maimako, sai ya je ya kama 'yar tunkiyar nan ta matalaucin ya yanka ya shirya wa mutumin da ya zo masa.”

⁵ Dawuda ya husata ƙwarai da mutumin, ya ce wa Natan, “Muddin UBANGIJI yana a raye, mutumin da ya yi wannan ya cancanci yã mutu! ⁶ Dole yã biya diyyar tunkiyar nan sau huɗu, domin ya aikata haka ba tausayi.”

⁷ Sai Natan ya ce wa Dawuda, “Kai ne mutumin! Ga abin da UBANGIJI, Allah ya ce, ‘Na naɗa ka sarki bisa Isra'ila, na kuma cece ka daga hannun Shawulu. ⁸ Na ba ka gidan maigidanka, da matan maigidanka duka. Na ba ka gidan Isra'ila da Yahuda. Da a ce dukan waɗannan sun ƙasa maka, ai, da na ƙara maka. ⁹ Me ya sa ka rena maganar UBANGIJI ta wurin yin mugunta haka a idonsa? Ka kashe Uriya mutumin Hitti da takobi, ka kuma ɗauki matarsa tã zama matarka. Ka kashe shi da takobin Ammonawa. ¹⁰ To, fa, takobi ba zai taɓa rabu da gidanka ba, domin ka rena ni, ka kuma ƙwace matar Uriya mutumin Hitti ta zama matarka.’

† 11:21 An kuma san shi kamar Yerub-Ba'al (wato, Gideyon).

¹¹ “Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ‘Daga cikin iyalinka zan kawo masifa a kanka. A idanunka zan d’auki matanka in ba wa wani da yake kusa da kai, zai kuwa kwana da su da rana tsaka. ¹² Ka aikata wannan a boye, amma zan aikata wannan da rana tsaka, a gaban dukan Isra’ila.’”

¹³ Sai Dawuda ya ce wa Natan, “Na yi wa UBANGIJI zunubi.”

Natan ya ce, “UBANGIJI ya yafe maka zunubin. Ba za ka mutu ba. ¹⁴ Amma saboda ka yi haka ka sa abokan gāba suka rena UBANGIJI,* yaron da aka haifa maka zai mutu.”

¹⁵ Bayan Natan ya tafi gida, sai UBANGIJI ya bugi yaron da matar Uriya ta haifa wa Dawuda, ya kuwa kamu da ciwo. ¹⁶ Dawuda ya roki Allah saboda yaron. Ya yi azumi, ya kuma shiga gidansa ya kwana kwance a fasa. ¹⁷ Dattawan iyalinsa suka tsaya kusa da shi don su d’aga shi daga fasa, amma ya ki, bai kuwa ci wani abu tare da su ba.

¹⁸ A rana ta bakwai sai yaron ya rasu. Barorin Dawuda suka ji tsoro su gaya masa cewa yaron ya mutu, gama sun yi tunani cewa, “Yayinda yaron yake da rai, mun yi magana da Dawuda bai ji mu ba. Yaya za mu gaya masa yaron ya mutu? Ai, zai yi wa kansa barna.”

¹⁹ Dawuda ya gane bayinsa suna wa juna radfan wani abu, sai ya gane yaron ya mutu. Sai ya ce, “Yaron ya rasu ko?”

Suka ce, “I, ya rasu.”

²⁰ Sa’an nan Dawuda ya tashi daga fasa. Bayan ya yi wanka, ya shafa mai, ya kuma canja rigunarsa, sa’an nan ya shiga gidan UBANGIJI ya yi sujada. Sai ya tafi gidansa, ya nemi a ba shi abinci, aka ba shi, ya kuwa ci.

²¹ Barorinsa suka ce masa, “Me ya sa kake yin haka? Yayinda yaron yake da rai, ka yi azumi, ka kuma yi kuka, amma yanzu da yaron ya mutu, ka tashi, ka kuma ci abinci!”

²² Ya ce musu, “Yayinda yaron yake da rai, na yi azumi, na kuma yi kuka. Na yi tunani na ce, ‘Wa ya sani? Ko UBANGIJI zai yi mini alheri yā bar yaron yā rayu.’ ²³ Amma yanzu da ya mutu, me zai sa in yi azumi? Zan iya dawo da shi ne? Ni zan je wajensa, ba shi zai dawo wurina ba.”

²⁴ Sai Dawuda ya yi wa matarsa Batsheba ta’aziyya, ya kuma tafi wurinta ya kwana da ita. Ta kuma haifi d’ā, suka ba shi suna Solomon. UBANGIJI ya kaunace shi; ²⁵ kuma saboda UBANGIJI ya kaunace shi, sai ya aika da sa’ko ta wurin annabi Natan yā ba shi suna Yedidiya.†

(1 Tarihi 20.1-3)

²⁶ Ana cikin haka, sai Yowab ya yi ya’ki da Rabba na Ammonawa, ya kuma kwace babban birnin.

²⁷ Sa’an nan Yowab ya aika manzanni wurin Dawuda yana cewa, “Na ya’ki Rabba na kuma kwace hanyar samun ruwanta. ²⁸ Yanzu fa ka tattara saura rundunoni ka fā’da wa birnin ka ci shi. In ba haka ba zan kar’be birnin, a kuma kira shi da sunana.”

²⁹ Saboda haka Dawuda ya tattara sauran rundunar sojojin suka tafi Rabba suka fā’da masa suka kuma ci shi. ³⁰ Ya d’auke rawanin daga kan sarkinsu,‡ nauyinsa ya kai talenti§, na zinariya, an kuma yi masa ado da duwatsu masu daraja, aka aza shi a kan Dawuda. Ya kuma kwashe ganima mai yawa daga garin. ³¹ Ya fito da mutanen da suke a can, ya sa su su yi aiki da zarto, da diga, da kuma gatari, ya kuma sa su bugan bulok. Haka ya yi wa dukan garuruwan Ammonawa. Sa’an nan Dawuda da dukan sojoji suka koma Urushalima.

13

Amnon da Tamar

¹ Ana nan sai Amnon d’an Dawuda ya fara son Tamar, kyakkyawar ‘yar’uwar Absalom d’an Dawuda.

² Amnon ya matsu kwarai har abin ya sa shi ciwo saboda kanuwarsa Tamar. Ya gane zai zama da wuya yā sadu da Tamar ita ka’fai, gama ba ta ta’ba kwana da namiji ba.

³ To, Amnon yana da wani aboki mai suna Yonadab, d’an Shimeya, d’an’uwan Dawuda. Yonadab dai mai wayo ne kwarai. ⁴ Ya tambayi Amnon ya ce, “Don me kowace safiya fuskarka a bace take? Kai ba yaron sarki ba ne? Fa’da mini, me ke faruwa?”

* 12:14 Nassin Masoretik; wani da d’ad’den na d’ad’den littafin al’adar Ibraniyanci yana da wannan ka nuna cikakken reni wa UBANGIJI. † 12:25 Yedidiya yana nufin kaunace na UBANGIJI. ‡ 12:30 Ko kuwa na Milkom (wato, Molek). § 12:30 Wato, wajen fam 75 (wajen kilo 34)

Amnon ya ce masa, “Ina son Tamar kanuwar wan nawa Absalom ne.”

⁵ Yonadab ya ce, “Je gado ka kwanta kamar ba ka da lafiya. Sa’ad da mahaifinka ya zo ganinka, sai ka ce masa, ‘Ina so kanuwata Tamar ta kawo mini wani abu in ci. Bari ta shirya abincin a gabana don in ganta, in kuma ci daga hannunta.’”

⁶ Sai Amnon ya kwanta sai ka ce yana ciwo. Da sarki ya zo don ganinsa, sai Amnon ya ce, “Zan so kanuwata Tamar ta zo ta shirya mini abinci a gabana, don in ci daga hannunta.”

⁷ Dawuda kuwa ya aika wa Tamar a fada, ya ce, “Ki je gidan Amnon dan’uwanki, ki yi masa abinci.”

⁸ Saboda haka Tamar ta tafi gidan dan’uwanta Amnon, wanda yake kwance. Ta dauki fulawa, ta kwaɓa, ta yi burodi a gabansa ta toya shi. ⁹ Sa’an nan ta juye a kasko ta ba shi burodin, amma ya ki ci.

Amnon ya ce, “A sa kowa ya fita daga nan.” Saboda haka kowa ya fita ya bar shi. ¹⁰ Sa’an nan Amnon ya ce wa Tamar, “Kawo abincin a nan a cikin dakin kwanciyata, don in ci daga hannunki.” Tamar kuwa ta dauki burodin da ta toya, ta kawo wa dan’uwanta Amnon a ciki dakin kwanciyarsa.

¹¹ Amma da ta kai masa don ya ci, sai ya cafke ta ya ce, “Zo in kwana da ke, ‘yar’uwata.”

¹² Ta ce, “Kada ka yi wannan dan’uwana! Kada ka tilasta ni. Bai kamata a yi irin wannan abu a Isra’ila ba! Kada ka yi wannan mugun abu. ¹³ Ni fa, ina zan sa kaina saboda kunya? Kai kuma za ka zama kamar wani mugun wawa a Isra’ila. Ina rokonka ka yi wa sarki magana; ba zai hana ni aurenka ba.” ¹⁴ Amma Amnon ya ki ya saurare ta, da yake ya fi ta karfi, sai ya yi mata fyade.

¹⁵ Bayan ya yi lalata da ita sai Amnon ya ki ta da mummunan kiyayya. Zahiri ya ki ta fiye da ya kaunace ta. Sai Amnon ya ce mata, “Tashi, ki fita!”

¹⁶ Ta ce, “A’a! Korina zai fi muni da abin da ka riga ka yi mini.”

Amma ya ki ya saurare ta. ¹⁷ Sai ya kira bawansa ya ce, “Fitar da matan nan daga nan, ka rufe kofa.” ¹⁸ Saboda haka bawansa ya fitar da ita, ya kuma sa aka rufe kofa. Tana sanye da doguwar riga mai kayan ado masu tsada,* gama wannan ne irin kayan da budurwai ‘ya’yan sarki mata suke sawa. ¹⁹ Sai Tamar ta zuba toka a kanta, ta kuma yayyage doguwar riga mai kayan adon† da take sanye da shi. Ta sa hannunta a kai, ta tafi tana kuka da karfi.

²⁰ Absalom dan’uwanta ya ce mata, “Amnon, dan’uwanki ya bata ki ko? To, ki yi shiru ‘yar’uwata; ai, dan’uwanki ne. Kada wannan abu ya dame ki.” Tamar kuwa ta zauna a gidan dan’uwanta Absalom, zaman kaƙai.

²¹ Da Sarki Dawuda ya ji dukan abin da ya faru, sai ya husata kwarai. ²² Absalom kuwa bai yi wa Amnon wata magana ta alheri ko ta mugunta ba; ya ki jinin Amnon domin ya ci mutuncin kanuwarsa Tamar.

Absalom ya kashe Amnon

²³ Bayan shekaru biyu, sa’ad da masu askin tumakin Absalom suna Ba’al-Hazor, kusa da iyakar Efraim, sai ya gayyaci dukan ‘ya’yan sarki maza a can. ²⁴ Sai Absalom ya je wurin sarki ya ce, “Bawanka ya sa masu askin tumaki sun zo. Ko sarki da fadawansa za su zo tare da ni?”

²⁵ Sarki ya ce, “A’a dana, bai kamata dukanmu mu tafi ba; don kada nauyi ya yi maka yawa.” Absalom dai ya dage, duk da haka sarki ya ki ya je, sai dai ya albarkace shi.

²⁶ Sa’an nan Absalom ya ce, to, “In ba za ka ba, ina rokonka bari Amnon dan’uwana ya zo tare da mu.”

Sarki ya ce masa, “Don me zai tafi tare da kai?” ²⁷ Amma Absalom ya nace don sarki ya yarda, saboda haka sarki ya bar Amnon da sauran ‘ya’yan sarki maza su tafi tare da shi.

²⁸ Absalom ya umarci mutanensa ya ce, “Ku saurara! Sa’ad da Amnon ya bugu sosai da giya na kuma ce muku, ‘Ku bugi Amnon,’ sai ku kashe shi. Kada ku ji tsoro. Ashe, ba ni ne na ba ku wannan umarni ba? Ku yi karfin hali, ku kuma yi jaruntaka.” ²⁹ Saboda haka mutanen Absalom suka yi wa Amnon abin da Absalom ya umarta. Sai dukan sauran ‘ya’yan sarki maza suka hau dawakansu suka gudu.

³⁰ Yayinda suke kan hanyarsu, sai labari ya kai kunnen Dawuda cewa, “Absalom ya kashe dukan ‘ya’yan sarki maza; ko dayansu Absalom bai rage ba.” ³¹ Sai sarki ya tashi, ya yage tufafinsa, ya kuma kwanta a kasa; dukan bayinsa kuwa suka tsaya da rigunansu yagaggu.

* 13:18 Ba a tabbatar da ma’anar kalman nan a Ibraniyanci ba. † 13:19 Ba a tabbatar da kalmar Ibraniyancin nan ba.

³² Amma Yonadab, ɗan Shimeya ɗan'uan Dawuda ya ce, “Kada ranka yā daɗe yā yi tunani cewa an kashe dukan 'ya'yan sarki maza; Amnon ne kaɗai ya mutu. Wannan ce niyyar Absalom tun lokacin da Amnon ya yi wa Tamar 'yar'uwan fyaɗe. ³³ Kada mai girma sarki yā damu da jita-jitan nan cewa an kashe dukan 'ya'yan sarki maza. Amnon ne kaɗai ya mutu.”

³⁴ Ana cikin haka, sai Absalom ya gudu.

To, mutumin da yake tsaro a wannan lokaci ya ɗaga kai sai ya ga mutane da yawa a hanya, yamma da shi, suna gangarowa daga gefen tudu. Sai mai tsaron ya je ya gaya wa sarki cewa, “Na ga mutane ta wajen Horonayim, a gefen tudu.” †

³⁵ Yonadab ya ce wa Sarki, “Duba, ga 'ya'yan sarki maza sun zo; ya faru kamar dai yadda bawanka ya faɗa.”

³⁶ Yana gama magana, sai ga 'ya'yan sarki maza suka shigo suna kuka da ƙarfi. Sarki ma da dukan bayinsa suka yi kuka mai zafi.

³⁷ Absalom ya gudu ya tafi wurin Talmai ɗan Ammihud, sarkin Geshur. Amma Sarki Dawuda ya yi ta makokin ɗansa kowace rana.

³⁸ Bayan Absalom ya gudu sai ya je wurin Geshur, ya zauna a can shekara uku. ³⁹ Sai zuciyar sarki Dawuda ya komo kan Absalom, gama an yi masa ta'aziyya game da mutuwar Amnon.

14

Absalom ya koma Urushalima

¹ Yowab, ɗan Zeruhiya ya gane cewa zuriyar sarki ta koma ga Absalom. ² Saboda haka Yowab ya aiki wani zuwa Tekowa, ya sa a zo da wata mace mai hikima. Ya ce mata, “Ki yi kamar kina makoki. Ki sa rigar makoki, kada kuwa ki shafa mai. Ki yi kamar macen da ta yi kwanaki da yawa, tana makokin matattu. ³ Sa'an nan ki je wurin sarki, ki ce masa haka.” Sai Yowab ya faɗa mata duk abin da za ta faɗa.

⁴ Da macen da ta fito daga Tekowa ta je wajen sarki, sai ta rusuna har ƙasa don bangirma, sai ta ce, “Ka taimake ni, ya sarki!”

⁵ Sarki ya ce mata, “Mece ce matsalarki?”

Sai ta ce, “Tabbatacce, ni gwauruwa ce; mijina ya mutu. ⁶ Baiwarka tana da 'ya'ya maza biyu. Suka yi faɗa da juna a fili, kuma ba wanda yake can don yā raba su. Dayan ya bugi ɗayan, ya kashe shi. ⁷ To, ga duk iyali sun hau kan baiwarka, suna cewa, ‘Ki ba mu ɗayan da ya kashe ɗan'uwansa mu kashe don ran ɗan'uwansa da ya kashe; sa'an nan za mu hallaka magājin shi ma.’ Za su kashe garwashin wuta mai ci da nake da shi kaɗai, su bar mijina ba suna, ba jika, a duniya.”

⁸ Sarki ya ce wa macen, “Koma gida, zan ba da umarni a madadinki.”

⁹ Amma macen da ta fito daga Tekowa ta ce, “Ranka yā daɗe, sarki! Bari alhakin shari'arka yā kasance a kaina da gidan mahaifina, kai sarki da gidan mulkinka, ba ku da laifi a ciki.”

¹⁰ Sai sarki ya ce, “In wani ya yi miki magana, ki kawo shi wurina, ba zai kuwa ƙara damunki ba.”

¹¹ Sai ta ce, “To, bari sarki yā rantse da UBANGIJI Allahnsa don yā hana mai ramako yin ƙarin hallakawar da aka yi, domin kada a hallaka ɗana.”

Sai ya ce, “Muddin UBANGIJI yana a raye, babu gashi guda na ɗanki da zai fāɗi ƙasa.”

¹² Sai matar ta ce, “Bari baiwarka ta ƙara yin magana sau ɗayan nan wa ranka yā daɗe.”

Ya ce, “Ki faɗa.”

¹³ Matar ta ce, “To, don me ka yi wa mutanen Allah irin wannan abu? Sa'ad da sarki ya ce haka, ashe, ba ka hukunta kanka ke nan ba, tun da yake sarki bai yarda ɗansa yā komo gida ba? ¹⁴ Kamar ruwan da ya zuba a ƙasa, wanda ba a iya kwasa, haka dole mu mutu. Amma Allah ba ya ɗaukan rai; a maimako, yakan ƙirƙiro hanyoyi domin mutumin da aka kora kada yā kasance yasasshe daga gare shi.

¹⁵ “Yanzu ga shi na zo don in faɗa wannan wa ranka yā daɗe sarki, don mutane sun tsorata ni. Baiwarka ta yi tunani ta ce, ‘Zan yi magana wa sarki; watakila yā yi abin da baiwarsa ta roka.

¹⁶ Watakila sarki zai yarda yā ceci baiwarsa daga hannun mutumin nan da yake ƙofari yā hallaka ni da ɗana daga gādon da Allah ya ba mu.’

† 13:34 Seftuwajin; Ibraniyanci ba su da wannan jumli.

¹⁷ “Yanzu kuwa baiwarka tana cewa, ‘Bari magana ranka yā daɗe sarki yā ba ni hutu, gama ranka yā daɗe sarki yana kama da mala’ikan Allah cikin rarrabe nagarta da mugunta. Bari UBANGIJI Allahnka yā kasance tare da kai.’”

¹⁸ Sai sarki ya ce wa matar, “Kada ki ɓoye mini kome daga abin da zan tambaye ki.”

Matar ta ce, “Bari ranka yā daɗe sarki yā yi tambaya.”

¹⁹ Sarki ya ce, “Anyā, babu hannun Yowab a cikin dukan wannan?”

Matar ta ce, “Muddin kana a raye, ranka yā daɗe sarki, ba wanda zai juya dama ko hagu daga wani abin da ranka yā daɗe sarki ya faɗa. I, bawanka Yowab ne ya umarce ni in yi wannan, shi ne kuma ya sa kalmomin nan a bakin baiwarka. ²⁰ Bawanka Yowab ne ya yi haka don yā daidaita al’amura. Ranka yā daɗe yana da hikima iri ta mala’ikan Allah, ya san dukan kome da yake faruwa a kasar.”

²¹ Sarki ya ce wa Yowab, “To, da kyau, zan yi haka. Je ka, ka dawo da saurayin nan Absalom.”

²² Yowab ya rusuna har kasa don bangirma, ya kuma yi wa sarki kyakkyawar fata. Yowab ya ce, “Yau, bawanka ya sani ya sami tagomashi a gare ka, ranka yā daɗe sarki, gama sarki ya ji rokon bawansa.”

²³ Sa’an nan Yowab ya tafi Geshur ya dawo da Absalom Urushalima. ²⁴ Amma sarki ya ce, “Yā tafi gidansa; kada yā zo yā gan ni.” Saboda haka Absalom ya tafi gidansa, bai kuwa je ganin sarki ba.

²⁵ A cikin dukan Isra’ila babu wanda ake yabon kyansa kamar Absalom. Tun daga kansa har zuwa tafiƙan kafansa babu tabo a jikinsa. ²⁶ A duk sa’ad da ya aske gashin kansa (yakan aske kansa lokaci-lokaci sa’ad da ya yi masa nauyi) yakan auna shi, nauyin gashin kuwa yakan kai wajen shekel ɗari biyu a ma’aunin da ake awo.

²⁷ Aka haifa wa Absalom ‘ya’ya uku maza da ‘ya mace guda. Sunanta Tamar, ta kuwa zama kyakkyawan mace kwarai.

²⁸ Absalom ya zauna a Urushalima shekara biyu amma ba tare da ganin fuskar sarki ba. ²⁹ Sai Absalom ya aika a kira masa Yowab don yā aike shi wurin sarki, amma Yowab ya ki zuwa. Saboda haka ya sāke aika sau na biyu, amma ya ki yā zo. ³⁰ Sai ya ce wa bayinsa, “Duba, gonar Yowab tana gab da tawa, kuma yana da sha’ir a can. Ku je ku sa mata wuta.” Sai bayin Absalom suka sa wa gonar wuta.

³¹ Sa’an nan Yowab ya tafi gidan Absalom ya ce masa, “Me ya sa bayinka suka sa wa gonata wuta?”

³² Absalom ya ce wa Yowab, “Kai, na aika, ‘Ka zo nan don in aike ka wurin sarki ka tambaya, ‘Me ya sa na dawo daga Geshur? Ai, ya fi mini a ce ina can har yanzu!’” Yanzu kuwa, ina so in ga sarki, kuma idan na yi wani laifi, to, yā kashe ni.”

³³ Saboda haka Yowab ya tafi wurin sarki ya gaya masa wannan. Sai sarki ya aika aka zo da Absalom, ya kuma rusuna da fuskarsa har kasa a gaban sarki. Sarki kuwa ya sumbaci Absalom.

15

Absalom ya shirya makarkashiya

¹ Ana nan sai Absalom ya samo wa kansa wata keken yaƙi da dawakai tare da mutum hamsin da za su sha gabansa. ² Absalom yakan tashi da sassafe yā tsaya a gefen hanyar shigar kofar birni. Duk sa’ad da wani ya zo da kara don a kai gaban sarki yā yi shari’a, Absalom yakan kira shi yā ce, “Daga wane gari ka fito?” Sai mutumin yā amsa yā ce, “Bawanka ya fito a ɗaya daga cikin kabilan Isra’ila.” ³ Sai Absalom yā ce masa, “Ga shi, kararka daidai ne, tana kuma da gaskiya, sai dai ba wakilin sarkin da zai ji ka.” ⁴ Absalom kuwa yakan kara da cewa, “Da a ce an naɗa ni alkali a kasar mana! Da duk mai kara, ko kuka wanda zai zo wurina, zan in tabbatar an yi masa adalci.”

⁵ Kuma duk sa’ad da wani ya zo wurin Absalom ya rusuna don yā gaishe shi, sai Absalom yā sa hannunsa yā ta da shi, yā kuma rungume shi. ⁶ Absalom ya yi ta yin haka ga dukan Isra’ilawan da suka zo wurin sarki don neman adalci, ta haka kuwa ya saci zukatan mutanen Isra’ila.

⁷ A karshen shekara huɗu,* Absalom ya ce wa sarki, “Bari in tafi Hebron in cika alkawarin da na yi wa UBANGIJI. ⁸ Yayinda bawanka yake zama a Geshur, a Aram, na yi wannan alkawari, na ce, ‘In UBANGIJI ya komo da ni Urushalima, zan yi wa UBANGIJI sujada a Hebron.’”†

⁹ Sarki ya ce, “Ka sauka lafiya.” Sai ya tafi Hebron.

¹⁰ Sai Absalom ya aiki manzanni a asirce cikin dukan kabilan Isra'ila, ya ce musu su ce, “Da zarar kuka ji an busa kaho, sai ku ce, ‘Absalom sarki ne a Hebron.’” ¹¹ Mutum ɗari biyu daga Urushalima suka raka Absalom. An gayyace su a matsayin baki, suka kuwa tafi cikin rashin sani, ba su san wani abu game da al'amarin ba. ¹² Yayinda Absalom yake miƙa hadaya, ya aika a kira Ahitofel mutumin Gilo, mai ba wa Dawuda shawara, yã zo daga Gilo garinsa. Ta haka makircin ya ƙara ƙarfi, masu bin Absalom kuma suka yi ta ƙaruwa.

Dawuda ya gudu

¹³ Wani manzo ya zo wurin Dawuda ya ce masa, “Zukatan mutanen Isra'ila sun koma wajen Absalom.”

¹⁴ Sai Dawuda ya ce wa dukan fadawansa da suke tare da shi a Urushalima, “Ku zo! Mu gudu, in ba haka ba, babu wanda zai tsira daga hannun Absalom. Dole mu bar nan, nan da nan, in ba haka ba zai tashi da sauri yã faɗa mana, yã kuma hallaka garin da takobi.”

¹⁵ Sai fadawan sarki suka ce masa, “Barorinka suna a shirye su yi duk abin da ranka yã daɗe, ya zaɓa.”

¹⁶ Sarki ya kama hanya, dukan gidansa kuwa suna biye da shi; amma ya bar ƙwarƙwarai goma su lura da fada. ¹⁷ Ta haka sarki ya kama hanya da dukan mutane suna biye da shi, suka yi sansani a wani wuri mai ɗan nisa da Urushalima. ¹⁸ Dukan mutanensa suka wuce gabansa, tare da dukan Keretawa da Feletiyawa; da dukan mutane ɗari shida na Gittiyawan da suka raka shi daga Gat, suka wuce gaban sarki.

¹⁹ Sarki ya ce wa Ittai mutumin Gat, “Don me za ka zo tare da mu? Ka koma ka zauna tare da Sarki Absalom. Kai baƙo ne, ɗan gudun hijira daga garinka. ²⁰ Jiya-jiya ka zo. Yau kuma in sa ka yi ta yawo tare da mu, ga shi ban ma san inda za ni ba? Koma, ka tafi da 'yan'uwanka. Bari alheri da amincin UBANGIJI su kasance tare da kai.”

²¹ Amma Ittai ya ce wa sarki, “Muddin UBANGIJI yana a raye kuma muddin ranka yã daɗe yana a raye, duk inda ranka yã daɗe sarki zai kasance, ko a yi rai ko a mutu, a can bawanka zai kasance.”

²² Dawuda ya ce wa Ittai, “Wuce gaba, taka mu je.” Sai Ittai mutumin Gat ya shiga layi tare da dukan mutanensa da iyalan da suke tare da shi.

²³ Dukan ƙauyuka suka yi ta kururuwa yayinda mutanen suke wucewa. Sarki shi ma ya haye ta Kwarin Kidron, mutane kuma suka ci gaba da tafiya zuwa wajen hamada.

²⁴ Zadok yana nan tare da su, kuma dukan Lawiyawan da suke tare da shi kuwa suna ɗauke da akwatin alkawarin Allah. Suka sauke akwatin alkawarin Allah, Abiyatar ya miƙa hadaya‡ sai da mutane suka gama fita daga birnin.

²⁵ Sa'an nan sarki ya ce wa Zadok, “Ka komar da akwatin alkawarin Allah cikin birnin. Idan na sami tagomashi a idon UBANGIJI, zai dawo da ni, yã kuma sa in saƙe gan shi a mazauninsa. ²⁶ Amma in ya ce, ‘Ina baƙin ciki da kai,’ to, ina a shirye; bari yã yi abin da ya fi masa.”

²⁷ Sarki ya kuma ce wa Zadok firist, “Ashe, kai ba mai duba ba ne? Ka koma cikin birnin lafiya, tare da ɗanka Ahimawaz, da kuma Yonatan ɗan Abiyatar. Kai da Abiyatar ku tafi da 'ya'yanku biyu. ²⁸ Zan kuwa jira a mashigai a hamada, sai na ji daga gare ku.” ²⁹ Saboda haka Zadok da Abiyatar suka ɗauki akwatin alkawarin Allah suka komar da shi Urushalima, suka zauna a can.

³⁰ Amma Dawuda ya ci gaba yana hawan Dutsen Zaitun, yana kuka yayinda yake tafiya; kansa a rufe, kuma babu takalma a kafafunsa. Dukan mutanen da suke tare da shi suka rufe kawunansu suna ta kuka yayinda suke haurawa. ³¹ To, an gaya wa Dawuda cewa, “Ahitofel yana cikin waɗanda suka hadasa maƙarƙashiya tare da Absalom.” Saboda haka Dawuda ya yi addu'a ya ce, “Ya UBANGIJI ka mai da shawarar Ahitofel ta zama shiririta.”

* 15:7 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin, Siriyak da Yosefus; Ibraniyanci arba'in † 15:8 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin; Ibraniyanci ba shi da a Hebron. ‡ 15:24 Ko kuwa Abiyatar ya haura

³² Da Dawuda ya isa kwankoli, inda mutane sun saba yi wa Allah sujada, Hushai, mutumin Arkitawa kuwa yana can don yā tarye shi, taguwarsa a yage, ga kuma kura a kansa. ³³ Sai Dawuda ya ce masa, “In ka tafi tare da ni, za ka zama mini kaya. ³⁴ Amma in ka koma birni, ka gaya wa Absalom, ‘Zan zama bawanka, ya sarki; dā ni bawan mahaifinka ne, amma yanzu zan zama bawanka,’ ta haka za ka watsar da shawarar Ahitofel. ³⁵ Ba Zadok da Abiyatar firistocin nan suna nan tare da kai ba? Ka gaya musu duk abin da ka ji a fadan sarki. ³⁶ ‘Ya’yansu biyu maza, Ahimawaz ɗan Zadok, da kuma Yonatan ɗan Abiyatar, suna can tare da su. Ka aike su wurina da duk abin da ka ji.”

³⁷ Saboda haka Hushai abokin Dawuda ya isa Urushalima yayinda Absalom yake shigowa birnin.

16

Dawuda da Ziba

¹ Sa’ad da Dawuda ya yi ɗan nesa da kwankolin, sai ga Ziba mai hidimar Mefiboshet, yana jira yā tarye shi. Yana da jerin jakuna da sirdi suna ɗauke da dunkulen burodi ɗari biyu, da kosai busashen inabi ɗari ɗaya, da kosan ‘ya’yan itace ɗaure guda ɗari, da salka ruwan inabi.

² Sarki ya ce wa Ziba, “Me ya sa ka kawo waɗannan?”

Ziba ya ce, “Jakuna domin iyalin gidan sarki su hau ne, burodi da ‘ya’yan itace domin mutane su ci, ruwan inabi kuma domin waɗanda suka gaji a hamada.”

³ Sai sarki ya ce, “Ina jikar maigidanka?”

Ziba ya ce, “Yana zaune a Urushalima gama yana tsammani cewa, ‘Yau gidan Isra’ila za su mayar mini da sarautar kakana.’”

⁴ Sai sarki ya ce wa Ziba, “Duk abin da yake na Mefiboshet, ya zama naka.”

Ziba ya rusuna ya ce, “Bari in dinga samun tagomashi a gabanka ranka yā daɗe.”

Shimeyi ya la’anci Dawuda

⁵ Yayinda Sarki Dawuda ya kusato Bahurim, sai ga wani mutumin dangin Shawulu ya fito daga can, sunansa Shimeyi ɗan Gera. Ya fito yana ta la’anta yayinda yake fitowa. ⁶ Ya jajjefi Dawuda da dukan fadawan sarki da duwatsu, ko da yake sojoji da masu gadin sarki na musamman suna kewaye da sarki dama da hagu. ⁷ Yayinda yake la’antar, Shimeyi ya ce, “Tafi daga nan, tafi daga nan, mai kisankai, mutumin banza kawai! ⁸ UBANGIJI ya kama ka saboda alhakin jinin gidan Shawulu, wanda kake sarauta a maimakonsa. UBANGIJI ya ba da masarautar ga ɗanka Absalom. Hallaka ta zo maka domin kai mai kisankai ne!”

⁹ Sai Abishai ɗan Zeruhiya ya ce wa sarki, “Ranka yā daɗe, don me wannan mataccen kare yake la’antarka? Bari in je in datse kansa.”

¹⁰ Amma sarki ya ce, “Ba ruwana da ku, ku ‘ya’yan Zeruhiya. Idan yana la’ana ne domin UBANGIJI ya ce masa, ‘La’anci Dawuda,’ wa zai ce, ‘Don me kake haka?’”

¹¹ Sa’an nan Dawuda ya ce wa Abishai da dukan fadawansa, “Dana, na cikina, yana ƙoƙari yā kashe ni. Balle wannan mutumin Benyamin! Ku kyale shi, yā yi ta zargi, UBANGIJI ne ya ce masa yā yi haka.

¹² Mai yiwuwa UBANGIJI yā ga azabata, yā sāka mini da alheri saboda la’anar da nake sha a yau.”

¹³ Saboda haka Dawuda da mutanensa suka ci gaba da tafiyarsu yayinda Shimeyi yana tafiya ɗaura da shi a gefen tudu, yana zagi, yana jifansa da duwatsu, yana tayar masa da kura. ¹⁴ Sarki da dukan mutanen da suke tare da shi suka isa masaukinsu a gajiyen. A can fa ya huta.

Shawarar Hushai da Ahitofel

¹⁵ Ana cikin haka, Absalom da dukan Isra’ila suka iso Urushalima, Ahitofel kuwa yana tare da shi.

¹⁶ Sai Hushai mutumin Arkitawa, abokin Dawuda ya je wurin Absalom ya ce masa, “Ran sarki yā daɗe! Ran sarki yā daɗe!”

¹⁷ Absalom ya ce wa Hushai, “Kaunar da kake nuna wa abokinka ke nan? Me ya sa ba ka tafi tare da abokinka ba?”

¹⁸ Hushai ya ce wa Absalom, “A’a, ai, wanda UBANGIJI ya zaɓa ta wurin waɗannan mutane, da kuma ta wurin dukan mutane Isra’ila, shi zan zama nasa, zan kuma kasance tare da shi. ¹⁹ Ban da haka ma, wane ne zan bauta wa? Ashe, ba ɗan ne zan bauta wa ba? Kamar dai yadda na bauta wa mahaifinka, haka zan bauta maka.”

²⁰ Absalom ya ce wa Ahitofel, “Ba mu shawararka. Me za mu yi?”

²¹ Ahitofel ya ce wa Absalom, “Je ka kwana da kwarƙwaran mahaifinka waƙanda ya bari su lura da fada. Ta haka dukan Isra'ila za su ji cewa ka mai da kanka abin wari a hancin mahaifinka, dukan hannuwan waƙanda suke tare da kai kuwa za su sami ƙarfi.” ²² Saboda haka suka kafa wa Absalom tenti a bisa rufin ƙaƙi, a can ya kwana da kwarƙwaran mahaifinsa a gaban dukan Isra'ila.

²³ To, a kwanakin nan shawarar da Ahitofel yakan bayar takan zama kamar wadda aka nemi daga Allah ne. Haka Dawuda da Absalom duk suke ƙaukan dukan shawarar Ahitofel.

17

¹ Ahitofel ya ce wa Absalom, “Zan* zaɓi mutum dubu goma sha biyu su fita a daren nan in fafari Dawuda. ² Zan fāƙa masa sa'ad da yake cikin gajiya da karayar zuciya. Zan firgita shi, mutanen da suke tare da shi kuwa za su gudu. Sarki ne kaƙai zan kashe ³ in dawo da dukan mutanen a gare ka. Mutuwar wanda kake nema zai zama dawowar duka; dukan mutanen ba za su cutu ba.”

⁴ Wannan shawara ta gamshi Absalom da dukan dattawan Isra'ila.

⁵ Amma Absalom ya ce, “A kira mini Hushai mutumin Arkitawan nan shi ma, mu ji abin da zai ce.”

⁶ Da Hushai ya zo wurinsa, sai Absalom ya ce, “Ahitofel ya ba da wannan shawara. Mu yi abin da ya ce? In ba haka ba, sai ka ba mu ra'ayinka.”

⁷ Hushai ya ce wa Absalom, “Shawarar da Ahitofel ya bayar a wannan lokaci kam, ba ta da kyau.

⁸ Ka san mahaifinka da mutanensa mayaƙa ne, suna cikin fushi kamar mugun beyar da aka ƙwace mata 'ya'ya. Ban da haka ma, mahaifinka gogagge ne a yaƙi; ba zai kwana da rundunar ba. ⁹ Kai, ko yanzu ma, ya riga ya ɓuya cikin kogo ko kuma a wani wuri. In har ya fara kai wa rundunarka hari† duk wanda ya ji, zai ce, ‘An yi kaca-kaca da rundunar da suka bi Absalom.’ ¹⁰ Kai, ko jarumi mai zuciya kamar na zaki ma, zai narke don tsoro, gama dukan Isra'ila sun sani mahaifinka mayaƙi ne, sun kuma san cewa waƙanda suke tare da shi jarumawa ne.

¹¹ “Saboda haka ina ba ka shawara, bari a tara maka dukan Isra'ila, daga Dan zuwa Beyersheba da yawansu ya yi kamar yashin bakin teku, kai kanka ka jagorance su zuwa fagen fama. ¹² Sa'an nan za mu fāƙa masa duk inda yake, za mu fāƙa masa kamar yadda raɓa takan fāƙo a bisa ƙasa. Da shi da mutanensa babu ko ƙaya da za a bari da rai. ¹³ In ma ya janye zuwa cikin birni, sai dukan Isra'ila su kawo igiyoyi wa wannan birni, su ja shi zuwa kwari yā wargaje, yadda ba za a bar wani dutse a kan wani ba.”

¹⁴ Absalom da dukan mutanen Isra'ila suka ce, “Shawarar Hushai mutumin Arkitawa ta fi ta Ahitofel kyau.” Gama UBANGIJI ya kudura yā wofinta kyakkyawar shawarar Ahitofel, don yā jawo wa Absalom masifa.

¹⁵ Hushai ya ce wa Zadok da Abiyatar, firistoci, “Ahitofel ya ba wa Absalom da dattawan Isra'ila shawara su yi kaza da kaza, amma na ba su shawara su yi haka, su yi haka. ¹⁶ Yanzu sai ku aika wa Dawuda saƙo nan da nan ku ce masa, ‘Kada ka kwana a mashigai cikin hamada; ka tabbata ka haye ba faci, in ba haka ba sarki da dukan mutanensa za su hallaka.’”

¹⁷ Yonatan da Ahimawaz suna zaune a En Rogel. Wata baranya ce za tā je ta faƙa musu, su kuma su tafi su gaya wa Sarki Dawuda don suna tsoro kada a ga suna shiga birnin. ¹⁸ Amma wani saurayi ya gan su, ya gaya wa Absalom. Sai dukansu biyu suka tashi da sauri suka shiga gidan wani mutum a Bahurim. Yana da rijiyi a cikin gida, sai suka shiga cikinta. ¹⁹ Matarsa mutumin kuwa ta kawo tabarma ta shimfiɗa a bakin rijiyar, sai ta kawo hatsi ta baza a kanta. Ba kuwa wanda ya san abin da ta yi.

²⁰ Da mutanen Absalom suka zo wurin matan a gidan, suka ce, “Ina Yonatan da Ahimawaz?”

Matar ta ce, “Tuni, sun haye rafi.”‡ Sai mutanen suka yi ta nemansu amma ba su ga kowa, sai suka koma Urushalima.

²¹ Bayan mutanen suka tafi, sai su biyun suka fito daga rijiyar suka je suka gaya wa Sarki Dawuda. Suka ce masa, “Maza ka ƙetare kogi; Ahitofel ya ba wa Absalom shawara a yi maka kaza da kaza.”

²² Saboda haka Dawuda da dukan mutanen da suke tare da shi suka tashi suka ƙetare Urdun. Kafin wayewar gari, babu wanda ya rage da bai haye ba.

* 17:1 Ko kuwa Bari in † 17:9 Ko kuwa Idan waƙansu cikin mutanen suka mutu a harin farko ‡ 17:20 Ko kuwa “Sun wuce ta akulkin tumaki sun nufi wajen ruwa.”

²³ Da Ahitofel ya ga ba a bi shawararsa ba, sai ya hau jakinsa ya koma gidansa a garinsu. Ya kintsa gidansa sa'an nan ya rataye kansa. Ta haka ya mutu, aka kuma binne shi a kabarin mahaifinsa.

²⁴ Dawuda kuwa ya tafi Mahanayim. Absalom kuma ya ketare Urdun tare da dukan mutanen Isra'ila. ²⁵ Absalom ya riga ya naɗa Amasa a kan sojoji a maimakon Yowab. Amasa kuwa ɗan wani mutum mai suna Itra ne,[§] mutumin Ishmayel* wanda ya auri Abigiyel,[†] 'yar Nahash, 'yar'uwat Zeruhiya mahaifiyar Yowab. ²⁶ Isra'ilawa da Absalom suka kafa sansani a kasar Gileyad.

²⁷ Sa'ad da Dawuda ya zo Mahanayim, sai Shobi ɗan Nahash daga Rabba ta Ammonawa, da Makir ɗan Ammiyel daga Lo Debar, da Barzillai mutumin Gileyad daga Rogelim ²⁸ suka kawo wa Dawuda da mutanensa tabarmai, da kwanoni, da kayayyakin da aka yi da yumbu. Suka kuma kawo alkama da sha'ir, da gari, da soyayyen hatsi, da wake, da waken barewa,[‡] ²⁹ da zuma, da kindirmo, da tumaki, da cukun madarar shanu wa Dawuda da mutanensa su ci. Gama sun ce, "Mutanen suna jin yunwa, sun kuma gaji, ga kishirwa a hamada."

18

Mutuwar Absalom

¹ Dawuda ya tattara mutanen da suke tare da shi, ya naɗa musu komandodi na dubu-dubu, da na ɗari-ɗari. ² Dawuda ya sa rundunoni kashi ɗaya bisa uku a farkashin Yowab, kashi ɗaya bisa uku a farkashin Abishai, ɗan'uan Yowab ɗan Zeruhiya, kashi ɗaya bisa uku a farkashin Ittai mutumin Gat. Sai sarki ya ce wa rundunonin, "Tabbatacce zan tafi tare da ku."

³ Amma mutanen suka ce, "Ba za ka fita ba; gama in ya kasance tilas mu gudu, ba za su kula da mu ba. Ko da rabinmu sun mutu, ba za su damu ba; amma kai kanka ka fi mutum dubu goma namu. Zai fi maka ka zauna a cikin gari, ka dinga aika mana da taimako."

⁴ Sarki ya ce, "Zan yi duk abin da ya fi muku kyau."

Saboda haka sarki ya tsaya kusa da bakin kofa yayinda dukan mutane suke fitowa a kungiyar ɗari-ɗari da ta dubu-dubu. ⁵ Sarki ya umarci Yowab, Abishai, da Ittai, ya ce musu, "Ku yi mini hankali da saurayin nan Absalom." Dukan mutane kuwa suka ji yadda sarki yake ba wa kowane komanda umarni.

⁶ Rundunonin suka tafi zuwa fili don su yi yaƙi da Isra'ila. Aka kuwa yi yaƙi a kurmin Efraim. ⁷ A nan ne mutanen Isra'ila suka sha kashi a hannun mutanen Dawuda. Waɗanda suka yi rauni da kuma waɗanda suka mutu a ranar sun yi yawa, mutum dubu ashirin. ⁸ Yaƙin ya bazu a duk faɗin kauyukan, abin da kurmin ya ci kawai a ranar ya fi yawan abin da aka kashe da takobi.

⁹ To, Absalom ya haɗu da mutanen Dawuda. Yana hawan dokinsa, kuma yayinda dokin ya kusa kai cikin rassan babban itacen oak, sai kan Absalom ya sarkafe a kan itacen oak ɗin. Dokin ya wuce da gudu, shi kuwa ya rataye a can yana lilo.

¹⁰ Sa'ad da wani daga cikin mutanen ya gan haka, sai ya gaya wa Yowab, "Na ga Absalom yana rataye a itacen oak."

¹¹ Yowab ya ce wa mutumin da ya ba shi labarin, "Mene! Ka ga shi? Don me ba ka buge shi har kasa nan da nan ba? Ai, da na ba ka shekel goma na azurfa da abin ɗamarar jarumi."

¹² Amma mutumin ya ce wa Yowab, "Ko da za a auna mini azurfa dubu a hannuna, ba zan miƙa hannuna in taɓa ɗan sarki ba. A kunnuwanmu fa sarki ya umarce ka, da Abishai, da Ittai cewa, 'Ku tsare saurayin nan Absalom a madadina.'* ¹³ Da na yi haka da na sa kaina a halin kaka-ni-ka-yi,[†] kuma babu abin da zai boyu ga sarki, kai kuwa za ka janye abinka daga gare ni."

§ 17:25 Da Ibraniyanci Yeter, wani sunan Yeter * 17:25 Ibraniyanci da waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin; sauran rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin (dubi kuma 1Tar 2.17) mutumin Ishmayel Ko kuwa mutumin Yezireyel † 17:25 Da Ibraniyanci Abigiyel, wani sunan Abigiyel. ‡ 17:28 Yawancin rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin da Siriyak; Ibraniyanci suna da waken barewa, da soyayyen hatsi ne a nan * 18:12 Kaɗan daga cikin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci, Seftuwajin, Bulget da Siriyak; za a iya fassara da yawa daga cikin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci Absalom, ko wane ne kai. † 18:13 Ko kuwa A ce, da na ci amanarsa

¹⁴ Yowab ya ce, “Ba zan ɓata lokaci da kai ba.” Saboda haka sai ya ɗauki māsu uku a hannunsa ya zura su a ƙahon zuciyar Absalom, tun Absalom yana da sauran rai a maƙale a itacen oak. ¹⁵ Masu ɗaukan kayan yaƙin Yowab goma kuwa sun kewaye Absalom, suka bubbuge shi suka kashe.

¹⁶ Sa'an nan Yowab ya busa ƙaho, sai sojoji suka bar fafaran Isra'ila, gama Yowab ya tsai da su.

¹⁷ Suka ɗauki Absalom, suka jefa shi cikin wani babban rami a kurmin, suka kuwa tula tsibin duwatsu a kansa. Ana cikin haka, sai dukan Isra'ilawa suka tsere zuwa gidajensu.

¹⁸ A lokacin da Absalom yake da rai, Absalom ya gina wa kansa al'amudin tunawa, a Kwarin Sarki, gama ya yi tunani ya ce, “Ba ni da ɗa namiji wanda zai sa a rifa tunawa da ni.” Sai ya kira ginshikin da sunansa, ana kuwa kira shi Al'amudin Absalom har wa yau.

Dawuda ya yi makoki

¹⁹ Ahimawaz ɗan Zadok ya ce, “Bari in ruga in kai wa sarki labari cewa UBANGIJI ya cece shi daga hannun abokan gābansa.”

²⁰ Yowab ya ce, “Ba kai ba ne za ka kai wannan labari a yau ba. Kana iya kai labarin wani lokaci, amma yau kam ba zai yiwu ba, saboda ɗan sarki ya mutu.”

²¹ Sai Yowab ya ce wa wani mutumin Kush, “Je ka faɗa wa sarki abin da ka gani.” Mutumin Kush ɗin kuwa ya rusuna wa Yowab, sai ya ruga a guje.

²² Ahimawaz ɗan Zadok ya sāke ce wa Yowab, “Ko mene ne zai faru, ina roƙonka bari in bi bayan mutumin Kush nan.”

Amma Yowab ya ce, “Dana me ya sa kake so ka je? Ba ka da labarin da zai jawo maka lada.”

²³ Ya ce, “Ko mene ne zai faru, ina so in ruga da gudu.”

Sai Yowab ya ce, “Ruga!” Sai Ahimawaz ya sheƙa a guje ya bi ta hanyar fili[‡] ya riga mutumin Kush nan.

²⁴ Yayinda Dawuda yake zaune tsakanin ƙofofin ciki da na waje, sai mai tsaro ya hau rufin ginin da yake kan hanyar shiga ta wajen katanga. Da ya duba sai ya ga wani mutum shi kaɗai yana gudu.

²⁵ Mai tsaro ya tā da murya ya faɗa wa sarki.

Sarki ya ce, “In shi kaɗai ne, ya kawo labari mai kyau ke nan.” Mutumin ya matso kusa-kusa.

²⁶ Sai mai tsaron ya ga wani mutum yana zuwa a guje. Sai ya tā da murya ya kira mai tsaron ƙofa ya ce, “Duba, ga wani mutum kuma yana gudu shi kaɗai!”

Sarki ya ce, “Shi ma yana kawo labari mai daɗi ne.”

²⁷ Sai mai tsaron ya ce, “A ganina gudu na farin, ya yi kama da gudun Ahimawaz, ɗan Zadok.”

Sarki ya ce, “Shi mutumin kirki ne, yana zuwa da saƙo mai kyau.”

²⁸ Sai Ahimawaz ya tā da murya ya ce wa sarki, “Kome lafiya yake!” Sai ya rusuna har ƙasa a gaban sarki ya ce, “Yabo ya tabbata ga UBANGIJI Allahnka! Ya ba da mutanen da suka tayar wa ranka yā daɗe a hannunsa.”

²⁹ Sai sarki ya ce, “Saurayin nan Absalom yana nan da rai?”

Ahimawaz ya ce, “Na ga wani babban rikicewar a daidai lokacin da Yowab yake gab da aikan bawan sarki da kuma ni, sai dai ban san ko mene ne ba.”

³⁰ Sai sarki ya ce, “Koma gefe ka jira a can.” Sai ya ja gefe ya tsaya.

³¹ Sai ga mutumin Kush ya iso ya ce, “Ranka yā daɗe sarki, ka ji labari mai kyau! UBANGIJI ya cece ka yau daga dukan waɗanda suka tayar maka.”

³² Sarki ya ce wa mutumin Kush, “Saurayin nan Absalom, yana nan lafiya?”

Mutumin Kush ya ce, “Allah yā sa abokan gāban ranka yā daɗe, da duk waɗanda suka tayar maka da mugunta, su zama kamar saurayin nan.”

³³ Sai gaban sarki ya faɗi. Ya haura zuwa ɗakin da yake kan katangar hanyar shiga ya yi kuka. Yayinda yake tafiya ya ce, “Ya ɗana Absalom! Dana, ɗana Absalom! Da ma a ce ni ne na mutu maimakonka. Ya Absalom, ɗana, ɗana!”

19

¹ Aka faɗa wa Yowab cewa, “Sarki yana kuka, yana kuma makoki saboda Absalom.” ² Saboda haka sai nasarar da aka yi a ranar ta zama makoki ga dukan sojoji, gama a ranar, rundunoni sun ji an ce,

[‡] 18:23 Wato, filin Urdu

“Sarki yana bakin ciki domin d'ansa.” ³ Mutane fa suka shiga birni shiru, sai ka ce waƙanda sukan sace jiki don kunya sa'ad da suka gudo daga yaƙi. ⁴ Sarki ya rufe fuskarsa ya yi kuka da ƙarfi yana cewa, “Ya d'ana Absalom! Ya Absalom d'ana, d'ana!”

⁵ Sai Yowab ya shiga gidan sarki ya ce, “Yau ka kunyatar da dukan mutanenka, waƙanda ba da daƙewa ba sun ceci ranka, da rayukan 'ya'yanka maza, da na 'ya'yanka mata, da na matanka da kuma na ƙwarƙwaranka. ⁶ Kana ƙaunar maƙiyinka, kana ƙin waƙanda suke ƙaunarka. Ka bayyana a fili cewa komandodi da sojojinsu ba kome ba ne a gare ka. Na ga cewa da za ka yi farin ciki, da a ce Absalom yana da rai a yau, dukanmu kuma mun mutu. ⁷ Yanzu ka fita ka ƙarfafa mutanenka. Na rantse da UBANGIJI, in ba ka fita ba, babu mutum guda da za a bari tare da kai a daren nan. Wannan zai fi maka muni fiye da kowace irin masifar da ta auko maka tun ƙuruciyarka har zuwa yanzu.”

⁸ Saboda haka sarki ya tashi, ya zauna a bakin hanyar shiga. Da aka faɗa wa mutane cewa, “Sarki yana zaune a bakin hanyar shiga,” sai duk suka zo gabansa.

Ana cikin haka, Isra'ilawa dai sun riga sun tsere zuwa gidajensu.

Dawuda ya Koma Urushalima

⁹ Mutane ko'ina a kabilan Isra'ila, suka yi ta gardama da juna, suna cewa, “Sarki ne ya cece mu daga hannun abokan gābanmu, shi ne kuma ya kuɓutar da mu daga hannun Filistiyawa. Amma ga shi ya tsere daga ƙasar saboda Absalom; ¹⁰ kuma shi Absalom, da muka naɗa yā yi mulkinmu, ya mutu a yaƙi. Saboda haka don me ba kwa ce wani abu game da dawo da sarki?”

¹¹ Sai Sarki Dawuda ya aika da saƙo zuwa wurin Zadok da Abiyatar, firistoci, ya ce, “Ku tambayi dattawan Yahuda, ‘Me ya sa ku ne za ku zama na ƙarshe a yin tunanin komar da sarki zuwa fada, da yake abin da ake faɗi ko'ina a Isra'ila ya kai kunnen sarki a mazauninsa? ¹² Ku 'yan'uwana ne, jikina, jinina kuma. To, don me za ku zama na ƙarshe na yarda a dawo da sarki zuwa fada?’ ¹³ Ku kuma ce wa Amasa, ‘Ashe, kai ba jikina ba ne da jinina? Allah yā hukunta ni, da hukunci mai tsanani, idan daga yanzu ba ka zama komandan sojojina a maimakon Yowab ba.’”

¹⁴ Ta haka ya rinjayi zukatan dukan mutane Yahuda, kamar mutum d'aya. Suka aika da saƙo wurin sarki suka ce, “Ka dawo, kai da dukan mutanenka.” ¹⁵ Sa'an nan sarki ya dawo, ya kuma tafi har zuwa Urdun.

To, mutanen Yahuda suka zo Gilgal don su fita su taryi sarki, su kuma kawo shi ƙetaren Urdun. ¹⁶ Shimeyi d'an Gera, mutumin Benyamin daga Bahurim ya gaggauta, ya gangara tare da mutanen Yahuda don su taryi Sarki Dawuda. ¹⁷ Tare da shi akwai kabilar Benyamin mutum dubu, tare da Ziba, mai hidimar gidan Shawulu, da 'ya'yansa maza goma sha biyar, da bayi ashirin. Suka ruga zuwa Urdun, inda sarki yake. ¹⁸ Suka haye a mashigin don su ƙetaro da iyalin sarki, su kuma yi duk abin da yake so.

Sa'ad da Shimeyi d'an Gera ya haye Urdun, sai ya fāɗi rubda ciki a gaban sarki ¹⁹ ya ce masa, “Ranka yā daɗe, ina roƙonka kada ka riƙe laifina a zuciya. Kada ka tuna da laifin da na yi maka ranka yā daɗe, ranan nan da kake gudu daga Urushalima. Kada ka tuna da shi ko kaɗan. ²⁰ Na sani ni bawanka na yi maka laifi. Shi ya sa na zama na farko daga dukan Gidan Yusuf, da mutanen Isra'ila wanda ya fito don yā tarye ka yau, ranka yā daɗe, sarki.”

²¹ Sai Abishai d'an Zeruhiya ya ce, “Bai kamata a kashe Shimeyi saboda wannan ba? Ya la'anci shafaffe na UBANGIJI.”

²² Dawuda ya ce, “Me ya haɗa ni da ku, ku 'ya'yan Zeruhiya? Yau d'in nan kun zama maƙiyana! Ya kamata a kashe wani a Isra'ila a yau? Ban san cewa yau ni sarki ne a bisa Isra'ila ba?” ²³ Saboda haka sarki ya ce wa Shimeyi, “Ba za ka mutu ba.” Sarki kuwa ya yi alkawari har da rantsuwa.

²⁴ Mefiboshet, jikan Shawulu, shi ma ya gangara don yā taryi sarki. Tun daga ranar da sarki ya gudu har ran da ya komo lafiya, Mefiboshet bai lura da ƙafafunsa, ko yā aske gemunsa, ko yā wanke tufafinsa ba. ²⁵ Sa'ad da ya zo daga Urushalima don yā taryi sarki, sai sarki ya ce masa, “Me ya sa ba ka tafi tare da ni ba Mefiboshet?”

²⁶ Sai ya ce, “Ranka yā daɗe sarki, da yake bawanka gurgu ne, na ce, ‘A sa mini sirdi a kan jakina don in hau in tafi tare da sarki.’ Amma Ziba bawana ya bashe ni. ²⁷ Ya kuwa βata suna bawanka a gaban ranka yā daɗe, sarki. Ranka yā daɗe, sarki yana kama da mala'ikan Allah, ka yi abin da ka ga ya

fi maka kyau. ²⁸ Duk zuriyar kakana ba su cancanci kome ba sai mutuwa daga ranka yā daɗe, amma ka ba wa bawanka wuri cikin mutanen da suke ci a teburinka. Saboda haka, wanda 'yanci nake da shi da zan yi wani farin roko a wurin sarki?"

²⁹ Sarki ya ce masa, "Me ya sa kake zancen nan? Ai, na riga na umarta, da kai, da Ziba ku raba filayen."

³⁰ Mefiboshet ya ce wa sarki, "Bari yā ɗauki kome, yanzu da ranka yā daɗe, sarki ya dawo gida lafiya."

³¹ Barzillai mutumin Gileyad shi ma ya zo daga Rogelim don yā ketare Urdun tare da sarki, yā kuma sallame shi daga can. ³² To, Barzillai fa tsoho ne, mai shekara tamanin. Ya tanada wa sarki a lokaci da yake Mahanayim, gama shi attajiri ne. ³³ Sarki ya ce wa Barzillai, "Ka ketaro tare da ni ka zauna tare da ni a Urushalima, zan kuwa tanada maka."

³⁴ Amma Barzillai ya ce wa sarki, "Shekara nawa ya rage mini har da zan tafi Urushalima da sarki? ³⁵ Yanzu ina da shekara tamanin. Zan iya bambanta abu mai daɗi da marar daɗi kuma ne? Bawanka zai iya jin ɗanɗano abin da yake ci, ko yake sha ne? Har yanzu zan iya jin muryoyin mawaƙan maza da mata? Don me bawanka zai zama kari kaya ga ranka yā daɗe? ³⁶ Bawanka zai ketare Urdun tare da sarki, yā ɗan yi maka rakiya kaɗan. Me ya sa ranka yā daɗe zai ba ni irin wannan lada. ³⁷ Ka bar bawanka yā koma, don in mutu a garina, kusa da kabarin mahaifina da mahaifiyata. Amma ga bawanka Kimham. Bari yā ketare tare da ranka yā daɗe, sarki. Ka yi abin da ka ga dama da shi."

³⁸ Sarki ya ce, "Kimham zai ketare tare da ni, zan kuwa yi masa abin da ya gamshe ka. Kuma duk abin da kake bukata a wurina, zan yi maka."

³⁹ Saboda haka dukan mutane suka ketare Urdun, sa'an nan kuma sarki ma ya ketare. Sarki ya yi wa Barzillai sumba ya albarkace shi, sa'an nan Barzillai ya koma gidansa.

⁴⁰ Sa'ad da sarki ya ketare zuwa Gilgal, Kimham ma ya ketare tare da shi. Dukan sojojin Yahuda da rabin sojojin Isra'ila suka ketare da sarki.

⁴¹ Nan take sai ga mutane Isra'ila suna zuwa wurin sarki, suna cewa, "Don me 'yan'uwanmu, mutanen Yahuda, suka saci sarki, suka kawo shi da iyalinsa a ketaren Urdun, tare da dukan mutanensa?"

⁴² Dukan mutanen Yahuda suka ce wa mutanen Isra'ila, "Mun yi haka domin sarki danginmu na kurkusa ne. Don me kuke fushi game da wannan? Mun ci wani abu daga cikin kayan sarki ne? Mun ɗauki wani abu wa kanmu ne?"

⁴³ Sa'an nan mutanen Isra'ila suka ce wa mutanen Yahuda, "Muna da rabo goma a wurin sarki; ban da haka ma, muna da hakki mafi yawa a wurin Dawuda fiye da ku. Don me kuke mana reni? Ba mu ne ma muka fara magana dawowa da sarki ba?"

Amma mutanen Yahuda suka ɗauka maganar da zafi fiye da mutanen Isra'ila.

20

Sheba ya yi wa Dawuda tawaye

¹ Akwai wani mai tā-da-na-zaune-tsaye, sunansa Sheba, ɗan Bikri, daga kabilar Benjamin, a wurin. Sai ya busa kaho, ya yi ihu ya ce,

"Ba mu da rabo a wurin Dawuda,
ba mu da sashe a wurin ɗan Yessel!
Kowa yā nufi tentinsa, ya Isra'ila!"

² Saboda haka dukan mutane Isra'ila suka bar Dawuda don su bi Sheba ɗan Bikri. Amma mutanen Yahuda suka kasance a wurin sarki tun daga Urdun har zuwa Urushalima.

³ Da Dawuda ya komo fadarsa a Urushalima, sai ya ɗauko ƙwarkwaran goma nan da ya bari su lura da fada, ya keɓe su a wani gida inda za a yi tsaronsu. Ya tanada musu, amma bai kwana da su ba. Aka sa su a keɓe har iyakar rayuwarsu, suka yi zama kamar gwauraye.

⁴ Sa'an nan sarki ya ce wa Amasa, "Ka tattaro mutanen Yahuda su zo wurina cikin kwana uku, kai kuwa ka kasance a can kai kanka." ⁵ Amma da Amasa ya tafi kiran mutanen Yahuda, ya ɗauki lokaci fiye da lokacin da sarki ya ba shi.

⁶ Dawuda ya ce wa Abishai, “Ina gani Sheba ɗan Bikri zai ba mu wuya fiye da Absalom. Ka ɗauki mutanen maigidanka ka fafare shi, don kada yā sami garuruwa masu katanga yā tsere mana.” ⁷ Saboda haka mutanen Yowab da Keretawa da Feletiyawa da dukan jarumawa suka fita a ƙarƙashin Abishai. Suka fita daga Urushalima don su fafari Sheba ɗan Bikri.

⁸ Yayinda suke a babban dutse a Gibeyon, Amasa ya zo don yā tarye su. Yowab kuwa yana sanye da doguwar rigar soja, a ɗamarar da ya sha kuwa akwai wuƙa a cikin kube. Da ya zo gaba sai wuƙar ta zāre daga kube ta fāɗi.

⁹ Yowab ya ce wa Amasa, “Yaya kake, ɗan’uwana?” Sai Yowab ya kama gemun Amasa da hannun dama don yā yi masa sumba. ¹⁰ Amasa kuwa bai lura da wuƙar da take hannun Yowab ba, Yowab kuwa ya soke shi da wuƙar a ciki, hanjinsa suka zube ƙasa. Ba tare da ƙarin suka ba, Amasa ya mutu. Sa’an nan Yowab da ɗan’uwansa Abishai suka fafari Sheba ɗan Bikri.

¹¹ Daya daga cikin mutanen Yowab ya tsaya kusa da Amasa ya ce, “Duk mai son Yowab, kuma duk mai son Dawuda, yā bi Yowab!” ¹² Amasa kuwa yana kwance cikin tafkin jininsa a kan hanya, sai mutumin ya ga dukan sojoji suka zo suka tsaya cik a can. Da ya gane cewa duk wanda ya haura zuwa wurin Amasa sai ya tsaya, sai ya ja gawar Amasa daga hanyar ya kai can cikin wani fili ya rufe shi da zane. ¹³ Bayan an ɗauke Amasa daga hanya, sai dukan mutane suka bi Yowab don fafaran Sheba ɗan Bikri.

¹⁴ Sheba ya bi ta dukan kabilan Isra’ila zuwa Abel* da kuma ta dukan yankin Beriyawa, waɗanda suka taru suka bi shi. ¹⁵ Sai dukan rundunonin da suke tare da Yowab suka zo suka yi wa Sheba kwanton ɗauna a Abel-Bet-Ma’aka. Suka tara ƙasa kewaye da jikin katangar birnin daidai da tsayinta. Sa’an nan waɗansu kuma suna ƙoƙarin rushe katangar. ¹⁶ Sai wata mata mai hikima ta yi kira daga ciki birnin ta ce, “Ku saurara! Ku saurara! Ku gaya wa Yowab yā zo nan ina so in yi magana da shi.”

¹⁷ Ya tafi wurinta, sai ta ce, “Kai ne Yowab?”

Ya ce, “Ni ne”.

Ta ce, “Ka ji abin da zan ce maka.”

Ya ce, “Ina jinki.”

¹⁸ Ta ci gaba ta ce, “A dā can, akan ce, ‘Sami amsarka a Abel,’ shi ke nan an gama. ¹⁹ Mu ne masu salama da kuma amintattu na Isra’ila. Kana ƙoƙari ka hallaka birnin da yake uwa a Isra’ila. Don me kake so ka hallakar da gādon UBANGIJI?”

²⁰ Yowab ya ce, “Allah yā sawwake! Allah yā sawwake in hallaka, ko in lalace gādon UBANGIJI. ²¹ Ba haka ba ne batun. Wani mai suna Sheba ɗan Bikri ne, daga ƙasar tudun Efraim, ya tayar wa sarki, yana gāba da Dawuda. Ki ba mu wannan mutum, zan kuwa janye daga birnin.”

Matar ta ce wa Yowab, “Za a jefa maka kansa daga katanga.”

²² Sa’an nan matar ta tafi wurin dukan mutane da shawararta mai hikima, sai suka datse kan Sheba ɗan Bikri suka jefa wa Yowab. Saboda haka sai ya busa ƙaho, mutanensa kuwa suka watse daga birnin, kowa ya koma gidansa. Yowab kuma ya koma wurin sarki a Urushalima.

²³ Yowab ne yake shugabancin dukan rundunoni; Benahiya ɗan Yehohiyada ne yake shugabancin Keretawa da Feletiyawa; ²⁴ Adoniram kuwa shi ne shugaban aikin gandu; Yehoshafat ɗan Ahilud shi ne marubucin tarihi; ²⁵ Shewa kuwa magatakarda; Zadok da Abiyatar su ne firistoci; ²⁶ Ira mutumin Yayir kuwa shi ne firist na Dawuda.

21

Gibeyonawa sun rama

¹ Lokacin da Dawuda yake mulki, an yi yunwa shekara uku a jere; saboda haka Dawuda ya nemi nufin UBANGIJI. UBANGIJI ya ce, “Saboda Shawulu ne da alhakin jinin gidansa; domin ya kashe Gibeyonawa.”

² Sai sarki ya tattara Gibeyonawa ya yi musu magana. (To, Gibeyonawa ba sashen Isra’ilawa ba ne, amma mutanen Amoriyawa ne da suka ragu, waɗanda Isra’ila ta rantse za tā bari da rai, amma Shawulu cikin kishinsa don Isra’ila da Yahuda ya yi ƙoƙari yā hallaka su duka.) ³ Dawuda ya ce wa Gibeyonawa, “Me zan yi muku? Yaya zan yi kafara domin ku sa wa masu gādon UBANGIJI albarka?”

* 20:14 Ko kuwa Abel, har Bet Ma’aka; haka ma a aya 15.

⁴ Gibeyonawa suka ce, “Ba mu da ’yanci mu nemi zinariya ko azurfa daga wurin Shawulu ko gidansa, ba mu kuwa da wani ’yanci mu sa a kashe wani a Isra’ila.”

Dawuda ya ce, “To, me kuke so in yi muku?”

⁵ Suka ce wa sarki, “Mutumin da ya hallaka mu ya kuma yi mana makirci don kada mu kasance tare da Isra’ilawa ko’ina a cikin kauyukansu, ⁶ a ba mu zuriyarsa maza bakwai, mu kashe su, mu kuma rataye jikunansu a gaban UBANGIJI a Gibeya na Shawulu wannan zaɓaɓɓen UBANGIJI.”

Sai sarki ya ce, “Zan ba ku su.”

⁷ Sarki ya ware Mefiboshet ɗan Yonatan jikan Shawulu, saboda rantsuwar da take tsakanin Dawuda da Yonatan, ɗan Shawulu a gaban UBANGIJI. ⁸ Amma sarki ya ɗauki Armoni da Mefiboshet, ’ya’ya biyu maza waɗanda Rizfa ’yar Aiya ta haifa wa Shawulu, tare da ’ya’ya maza biyar na Merab ’yar Shawulu, waɗanda ta haifa wa Adriyel ɗan Barzillai, mutumin Mehola. ⁹ Ya ba da su ga Gibeyonawa, waɗanda suka kashe su, suka kuma rataye jikunansu a gaban UBANGIJI. Dukan bakwai ɗin an kashe su gaba ɗaya; an kashe su a farkon kwanankin girbi, daidai lokacin fara girbin sha’ir.

¹⁰ Rizfa ’yar Aiya ta ɗauki tsumma ta yi wa kanta shimfiɗa a kan dutse. Tun daga farkon girbi har ruwa damina ya sauko a kan gawawwakin, ba ta yarda tsuntsayen sama su taɓa su da rana ko mugayen namun jeji da dare ba. ¹¹ Da aka gaya wa Dawuda abin da Rizfa ’yar Aiya ƙwarƙwaran Shawulu ta yi, ¹² sai ya je ya kwashe ƙasusuwan Shawulu da na ɗansa Yonatan daga mutanen Yabesh Gileyad (Gama mutanen sun saci gawawwakin Shawulu da Yonatan daga inda Filistiyawa suka kakkafa su a kan itace a filin Bet-Shan, bayan da Filistiyawa suka kashe su a Gilbowa.) ¹³ Dawuda ya kawo ƙasusuwan Shawulu da na ɗansa Yonatan daga can, a kuma aka tattara dukan ƙasusuwan waɗanda Gibeyonawan suka kashe, suka kuma rataye.

¹⁴ Suka binne ƙasusuwan Shawulu da na ɗansa Yonatan a kabarin Kish, mahaifin Shawulu, a Zela a Benyamin. Suka kuma yi kome da sarki ya umarta. Bayan wannan Allah ya ji addu’arsu a madadin ƙasar.

Yake-yake a kan Filistiyawa

(1 Tarihi 20.4-8)

¹⁵ Har yanzu yaƙi ya saƙe ɗarke tsakanin Filistiyawa da Isra’ila. Sai Dawuda ya gangara tare da mutanensa don su yaƙi Filistiyawa, gajiya ta kama shi. ¹⁶ Ishbi-Benob kuwa, wani daga zuriyar Rafa, wanda nauyin kan maʃhinsa na tagulla ya yi shekel ɗari uku, wanda yake kuma da sabon maʃhi, ya ce zai kashe Dawuda. ¹⁷ Amma Abishai ɗan Zeruhiya ya kawo wa Dawuda gudummawa; ya bugi Bafilistin, ya kashe shi. Sa’an nan mutanen Dawuda suka rantse masa suka ce, “Ba za ka ƙara fita tare da mu wurin yaƙi ba, don kada fitilar Isra’ila ta mutu.”

¹⁸ Ana nan, sai aka saƙe yin wani yaƙin da Filistiyawa, a Gob. A lokacin Sibbekai mutumin Husha ya kashe Saf, wani daga zuriyar Rafa.

¹⁹ Sai aka saƙe yin wani yaƙin da Filistiyawa a Gob, Elhanan ɗan Ya’are-Oregim* mutumin Betlehem ya kashe Goliyat† mutumin Gat, wanda girmar sandan maʃhinsa ta yi kama da taɓarya.

²⁰ Har wa yau a wani yaƙin da aka yi a Gat, akwai wani ƙaton mutum mai yatsotsi shida a kowane hannu, da kuma yatsotsi shida a kowane ƙafa, yatsotsi ashirin da huɗu ke nan. Shi ma daga zuriya Rafa ne. ²¹ Da ya yi wa Isra’ila reni, sai Yonatan ɗan Shimeya, ɗan’uwa Dawuda, ya kashe shi.

²² Waɗannan huɗu zuriyar Rafa ne a Gat, suka kuwa mutu ta hannu Dawuda da mutanensa.

22

Waƙar yabo da Dawuda ya yi

(Zabura 18.2-50)

¹ Dawuda ya rera wannan waƙa ga UBANGIJI, sa’ad da UBANGIJI ya cece shi daga hannun dukan abokan gaɓansa, da kuma daga hannun Shawulu. ² Ya ce,

“UBANGIJI shi ne dutsena, kagarata da kuma mai cetona;

³ Allahna shi ne dutsena. A gare shi nake samun ƙariya

* 21:19 Ko kuwa ɗan Yayir mai saƙa. † 21:19 Ibraniyanci da Seftuwajin; 1Tar 20.5 ɗan Yayir ya kashe Lahmi ɗan’uwan Goliyat

shi ne garkuwata da kuma fahon cetona.
Shi ne mafakata, maɓuyata, da mai cetona.
Daga mutane masu fitina, ka cece ni.

⁴ “Na kira ga UBANGIJI, wanda ya cancanci yabo,
na kuwa tsira daga abokan gābana.

⁵ Rakumar ruwan mutuwa sun kewaye ni;
rakumar ruwan hallaka suna cin karfina.

⁶ Igiyoyin mutuwa sun nannaɗe ni;
tarkuna kuma suka auka mini.

⁷ “A cikin wahalata na yi kira ga UBANGIJI;
na yi kira ga Allahna.

Daga cikin haikalinsa ya saurare muryata;
kukata ta zo kunnensa.

⁸ Kasa ta yi rawa ta kuma girgiza,
harsashan sararin sama sun jijjigu;
suka yi makyarkyata saboda yana fushi.

⁹ Hayaki ya taso daga kafaffen hancinsa;
harshen wuta mai cinyewa daga bakinsa,
garwashi mai kuna daga bakinsa.

¹⁰ Ya buɗe sararin sama, ya sauko kasa,
girgije mai duhu suna karkashin kafafunsa.

¹¹ Ya hau kerubobi, ya tashi sama;
ya yi firiya a fikafikan iska.

¹² Ya mai da duhu abin rufuwarsa
gizagizai masu kauri cike da ruwa suka kewaye shi.

¹³ Daga cikin hasken gabansa
garwashi wuta mai ci ya yi walkiya.

¹⁴ UBANGIJI ya yi tsawa daga sararin sama;
aka ji muryar Mafi Daukaka.

¹⁵ Ya harbe kibiyoyi, ya wartsar da abokan gāba,
da walkiya kuma ya sa suka gudu.

¹⁶ Aka bayyana kwarin teku,
tushen duniya suka tonu.

A tsawatawar UBANGIJI,
da numfashinsa mai karfi daga hancinsa.

¹⁷ “Daga sama ya miƙo hannu ya ɗauke ni,
ya tsamo ni daga zurfafa ruwaye.

¹⁸ Ya kuɓutar da ni daga hannun abokin gāba mai iko,
daga makiyina da suka fi karfina.

¹⁹ Suka auka mini cikin ranar masifata,
amma UBANGIJI ya kiyaye ni.

²⁰ Ya fito da ni, ya kai ni wuri mafi fāɗi;
ya kuɓutar da ni gama yana jin daɗfina.

²¹ “UBANGIJI ya sāka mini bisa ga adalcina;
bisa ga tsabtar hannuwana ya sāka mini.

²² Gama na kiyaye hanyoyin UBANGIJI;
ban yi wani mugun abu da zai juyar da ni daga Allahna ba.

²³ Dukan dokokinsa suna a gabana;

ban ki ko daya daga umarnansa ba.

24 Ba ni da laifi a gabansa

na kiyaye kaina daga yin zunubi.

25 UBANGIJI ya sāka mini bisa ga adalcina
bisa ga tsarkina a gabansa.

26 “Ga masu aminci, kakan nuna kanka mai aminci,
ga marasa laifi, kakan nuna kanka marar laifi,

27 ga masu tsarki, kakan nuna musu tsarki.

Amma ga masu karkataccen hali, kakan nuna kanka mai wayo.

28 Kakan ceci mai tawali’u,

amma idanunka suna a kan masu girman kai don ka kasantar da su.

29 Ya UBANGIJI kai ne fitilata;

UBANGIJI ya mai da duhuna haske.

30 Da taimakonka zan iya auka wa rundunar sojoji;

tare da Allahna zan iya hawan katanga.

31 “Ga Allah dai, hanyarsa cikakkiya ce;

maganar UBANGIJI babu kuskure.

Shi garkuwa ce

ga waƙanda suka nemi mafaka a gare shi.

32 Gama wane ne Allah, in ba UBANGIJI ba?

Wane ne dutse kuma in ba Allahmu ba?

33 Allah ne ya ba ni karfi,

ya kuma mai da hanyata cikakkiya.

34 Ya sa kafafuna kamar kafafun barewa;

ya sa na iya tsayawa a kan duwatsu.

35 Ya hori hannuwana don yaƙi,

hannuwana za su iya tankware bakan tagulla.

36 Ka ba ni garkuwar nasararka;

ka sauko don ka sa in sami girma.

37 Ka fadada hanya a karkashina

domin kada idon kafana yā juya.

38 “Na fafari abokan gābana, na murkushe su;

ban kuwa juya ba sai da na hallaka su.

39 Na hallaka su kafaf, ba kuwa za su kara tashi ba,

sun fāƙi a karkashin sawuna.

40 Ka ba ni karfi don yaƙi;

ka sa makiyina suka rusuna a kafafuna.

41 Ka sa abokan gābana suka juya a guje,

na kuwa hallaka makiyina.

42 Suka nemi taimako, amma babu wanda zai cece su,

suka yi kira ga UBANGIJI, amma ba a amsa musu ba.

43 Na murkushe su, suka yi laushi kamar kura;

na daka na kuma tattake su kamar cabi a kan tituna.

44 “Ka kuɓutar da ni daga harin mutanena;

ka kiyaye ni kamar shugaban al’ummai.

Mutanen da ban sansu ba za su kasance a karkashina,

45 baki kuma su na zuwa don su yi mini fadanci;

da zarar sun ji ni, sukan yi mini biyayya.

- 46 Zukatansu ta karaya;
suka fito da rawan jiki daga kagararsu.
- 47 “UBANGIJI yana a raye! Yabo ta tabbata ga Dutsena!
Daukaka ga Allah, Dutse, Mai Cetona!
- 48 Shi ne Allahn da yake rama mini,
wanda ya sa al'ummai a farkashina,
49 wanda ya kubutar da ni daga ma'kiyina.
Ka daukaka ni bisa ma'kiyina;
ka kiyaye ni daga hannun mugayen mutane.
- 50 Saboda haka, zan yabe ka, ya UBANGIJI cikin dukan al'ummai;
Zan rera wa'okin yabo ga sunanka.
- 51 “Ya ba wa sarkinsa kyakkyawan nasara;
ya nuna madawwamiyar kauna ga shaffensa,
ga Dawuda da zuriyarsa har abada.”

23

Kalmomin Dawuda na karshe

- 1 Waɗannan su ne kalmomin Dawuda na karshe.
“Abubuwan da Dawuda ɗan Yesse ya yi magana a kai,
abubuwan da mutumin da Mafi Daukaka ya girmama.
Mutumin da Allah na Yakub ya zaɓa yā zama sarki,
wanda kuma yake mawaƙi wa'okin Isra'ila.*
- 2 “Ruhun UBANGIJI ya yi magana ta wurina;
maganarsa tana a harshena.
- 3 Allah na Isra'ila ya yi magana,
Dutsen Isra'ila ya ce mini,
'Sa'ad da wani ya yi mulkin mutane da adalci,
sa'ad da ya yi mulki da tsoron Allah,
- 4 yana kama da hasken safiya
a safiya marar girgije,
kamar haske bayan ruwan sama
da yakan sa ciyawa ta tsiro daga ƙasa.’
- 5 “Ashe, gidana bai daidaita da Allah ba?
Ashe, Allah bai yi madawwamiyar yarjejeniya da ni
shiryayye da ɗaurarre a kowane sashi ba?
Ba zai kawo ga cikas cetona
yā kuma biya duk bukatuna ba?
- 6 Amma za a jefa da masu mugunta duka kamar kayayyuwan
da ba a tattara da hannu.
- 7 Duk wanda ya taɓa ƙaya
yakan yi amfani da wani ƙarfe ne ko sandar māshi;
akan ƙone su inda suke a zube.”

*Jarumawan Dawuda**(1 Tarihi 11.10-19)*

- 8 Waɗannan su ne sunayen jarumawan Dawuda.

* 23:1 Ko kuwa Mawaƙin da Isra'ila suke ƙauna

Yosheb-Basshebet,[†] mutumin Takemon[‡] ɗaya daga cikin shugabanni Uku; ya ɗaga māshinsa ya kashe mutum ɗari takwas[§] a lokaci guda.

⁹ Na biye da shi a matsayi cikin jarumawa ukun nan, shi ne Eleyazar ɗan Dodo, mutumin Aho. Eleyazar ya kasance tare da Dawuda sa'ad da suka fuskanci Filistiyawa waɗanda suka taru a Fas Dammim don yaƙi. Mutanen Isra'ila suka gudu,¹⁰ amma ya yi tsayi daka, ya bugi Filistiyawa sai da hannunsa ya gaji har ya like wa māshinsa. UBANGIJI kuwa ya sa aka yi babban nasara a ranar. Sauran sojoji suka komo wurin Eleyazar, don kawai su washe ganima.

¹¹ Na biye da Agiyi a matsayi, shi ne Shamma ɗan Agi, mutumin Harar. Sa'ad da Filistiyawa suka taru a wani wurin da take gona cike da waken barewa, sai rundunar Isra'ila suka gudu daga Filistiyawa.¹² Amma Shamma ya yi tsayi daka a tsakiyar gonar. Ya kare ta, ya kuma bugi Filistiyawa, UBANGIJI kuwa ya sa aka yi babban nasara.

¹³ A lokacin girbi, uku daga cikin shugabanni talatin suka gangaro zuwa wurin Dawuda a kogon Adullam. A lokacin kuwa sojojin Filistiyawa sun kafa sansani a Kwarin Refayim.¹⁴ Dawuda kuwa yana a mafaka. Wata ƙungiyar sojojin Filistiyawa kuma suna Betlehem.¹⁵ Dawuda ya ji ƙishirwa, sai ya ce, “Kash, da a ce wani yā samo mini ruwa daga rijiyar da take kusa da bakin ƙofar Betlehem mana!”

¹⁶ Sai jarumawa ukun nan suka yi kukan ƙura, suka sheƙa a guje suka ratsa cikin sansanin Filistiyawa, suka ɗebo ruwa daga rijiyar da take kusa da bakin ƙofar Betlehem, suka kawo wa Dawuda. Amma Dawuda ya ƙi yā sha; a maimako sai ya zuba shi a gaban UBANGIJI.¹⁷ Sai ya ce, “UBANGIJI yā sawwake, in yi sha! Ba jinin mutanen da suka tafi a bakin ransu ba ne?” Dawuda kuwa bai sha ruwan ba.

Irin abubuwan da jarumawa ukun nan suka yi ke nan.

(1 Tarihi 11.20-47)

¹⁸ Abishai, ɗan'uan Yowab, ɗan Zeruhiya shi shugaban Ukun nan.* Ya ɗauki māshinsa ya kashe mutane ɗari uku, ta haka ya zama sananne kamar Ukun nan.¹⁹ Ashe, ba a girmama shi fiye da Ukun ba? Ya zama komandansu, ko da yake ba a haɗa shi a cikinsu ba.

²⁰ Benahiya, ɗan Yehohiyada mutumin Kabzeyel shi ma jarumi ne sosai, ya yi nasarori masu yawa. Ya bugi ƙwararrun jarumawan Mowab guda biyu. Ya kuma shiga rami wata ranar da ake ƙanƙara, ya kashe zaki.²¹ Ya kuma buge wani jibgaggen mutumin Masar. Duk da māshin da mutumin Masar yana riƙe a hannunsa, Benahiya ya kai masa hari da kulki. Ya ƙwace māshin daga hannunsa, ya kuma kashe shi da māshin.²² Irin nasarorin da Benahiya ɗan Yehohiyada ya yi ke nan; shi ma jarumi ne sosai kamar jarumawan nan uku.²³ Aka fi ba shi girma fiye da talatin ɗin nan, amma ba ya cikin ukun. Dawuda ya sa shi yā zama ɗaya daga cikin masu tsaron lafiyarsa.

²⁴ Cikin talatin ɗin kuwa akwai,

Asahel, ɗan'uan Yowab,
Elhanan, ɗan Dodo mutumin Betlehem,

²⁵ Shamma, mutumin Harod,

Elika, mutumin Harod,

²⁶ Helez, mutumin Falti,

Ira, ɗan Ikkesh mutumin Tekowa,

²⁷ Abiyezer, mutumin Anatot, da

Mebunnai,[†] mutumin Husha,

²⁸ Zalmon, mutumin Aho,

da Maharai, mutumin Netofa,

[†] 23:8 Da Ibraniyanci; waɗansu rubuce-rubucen hannun Seftuwajin sun ba da ra'ayin cewa Ish-Boshet, wato, Esh-Ba'al (dubi kuma 1Tar 11.11 Yashobeyam). [‡] 23:8 Mai yiwuwa wani sunan Bahakmone (dubi 1Tar 11.11).

[§] 23:8 Waɗansu rubuce-rubucen hannun Seftuwajin (dubi kuma 1Tar 11.11); Rubuce-rubucen hannun Ibraniyanci da waɗansu rubuce-rubucen hannun Seftuwajin Uku; Adino Ba'ezni ne ya kashe mutum ɗari takwas * 23:18 Yawancin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci (dubi kuma 1Tar 11.20); biyu cikin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci da Siriyaƙ suna da Talatin ne a nan

[†] 23:27 Da Ibraniyanci; waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin (dubi kuma 1Tar 11.29) Sibbekai

²⁹ Heleb,[‡] ɗan Ba'ana daga Netofa,
 Ittai, ɗan Ribai mutumin Gibeya a Benyamin,
³⁰ Benahiya, mutumin Firaton,
 da Hiddai,[§] daga rafuffukan Ga'ash,
³¹ Abi-Albon, mutumin Arba, da
 Azmawet, mutumin Bahurim,
³² Eliyaba, mutumin Sha'albo,
 'Ya'yan Yashen,
 Yonatan, ³³ ɗan* Shamma mutumin Harar,
 da Ahiyam, ɗan Sharar[†] mutumin Harod.
³⁴ Elifelet, ɗan Ahasbai mutumin Ma'aka,
 Eliyam, ɗan Ahitofel mutumin Gilo,
³⁵ Hezro, mutumin Karmel,
 Fa'arai, mutumin Arbi,
³⁶ Igal, ɗan Natan mutumin Zoba,
 ɗan Hagiri,[‡]
³⁷ Zelek, mutumin Ammon
 Naharai, mutumin Beyerot mai ɗaukan wa Yowab, ɗan Zeruhiya makamai,
³⁸ Ira, mutumin Itra.
 Gareb, mutumin Itra,
³⁹ da kuma Uriya, mutumin Hitti.

Su talatin da bakwai ne duka.

24

Dawuda ya kidaya mayaƙa

(1 Tarihi 21.1-6)

¹ Fushin UBANGIJI ya sāke kɓna a kan Isra'ila, sai ya zuga Dawuda, yana cewa, "Je ka kidaya Isra'ila da Yahuda."

² Saboda haka sarki ya ce wa Yowab da komandodin da suke tare da shi, "Tafi cikin dukan kabilan Isra'ila, daga Dan har zuwa Beyersheba, ku kidaya mayaƙa don in san yawansu."

³ Amma Yowab ya ce wa sarki, "UBANGIJI Allahnka ya sa mayaƙan su ƙaru sau ɗari fiye da yadda suke, har ranka yā daɗe, sarki yā gani da idonsa. Me ya sa ranka yā daɗe, sarki yake so yā yi abu haka?"

⁴ Duk da haka, maganar sarki ya rinjayi Yowab da komandodin soja, sai suka tashi daga gaban sarki, suka tafi su kirga mayaƙan Isra'ila.

⁵ Bayan suka ketare Urdun, sai suka yi sansani kusa da Arower, kudu da garin da yake cikin kwari, sa'an nan suka ratsa ta wajen Gad, suka ci gaba zuwa Yazer. ⁶ Suka tafi Gileyad ta yankin Tatim Hodshi, sa'an nan suka tafi Dan Ya'an, suka kuma yi wajen kewaye Sidon. ⁷ Sa'an nan suka yi ta wajen kagarar Taya da dukan garuruwan Hiwiya da Kan'aniyawa. A ƙarshe, suka ci gaba zuwa Beyersheba a Negeb na Yahuda.

⁸ Bayan suka ratsa dukan ƙasashen, a ƙarshe suka koma Urushalima, bayan wata tara da kwana ashirin.

⁹ Yowab ya ba wa sarki jimillar yawan mayaƙan. A Isra'ila akwai mutum dubu ɗari takwas da za su iya riƙe takobi. A Yahuda kuwa mutum dubu ɗari biyar.

(1 Tarihi 21.7-17)

[‡] 23:29 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci da na Bulget (dubi kuma 1Tar 11.30); yawancin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci suna da Heled ne a nan [§] 23:30 Da Ibraniyanci; waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin suna da (dubi kuma 1Tar 11.32) Hurai ne a nan ^{*} 23:33 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin (dubi kuma 1Tar 11.34); Ibraniyanci ba shi da ɗan. [†] 23:33 Ibraniyanci; (duba kuma 1Tar 11.35); Sakar [‡] 23:36 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin (dubi kuma 1Tar 11.38); Ibraniyanci Haggadi

¹⁰ Bayan Dawuda ya kidaya mayakan, lamirinsa ya kāshe shi, sai ya ce wa UBANGIJI, “Ya UBANGIJI na yi laifi kwarai a kan abin da na yi. Ina rokonka ka gafarta wa bawanka. Na yi wauta kwarai.”

¹¹ Kafin Dawuda yā tashi da safe kashegari, maganar UBANGIJI ta riga ta zo wa annabin nan Gad, mai duban nan na Dawuda. UBANGIJI ya ce, ¹² “Je ka faɗa wa Dawuda, ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce, ina ba ka zaɓi uku. Ka zaɓi ɗaya daga cikinsu don in aikata maka shi.’”

¹³ Sai Gad ya zo wurin Dawuda ya ce masa, “Kana so a yi yunwa shekara uku a ƙasarka? Ko kana so ka yi ta gudu a gaban abokan gābanka har wata uku? Ko kuwa ka fi so a yi annoba kwana uku a ƙasarka? Yanzu, sai ka yi tunani, ka yanke shawarar game da amsar da zan mayar wa wanda ya aiko ni.”

¹⁴ Dawuda ya ce wa Gad, “Na shiga uku. Gara mu fāɗa a hannuwan UBANGIJI gama alherinsa da girma yake. Amma fa kada ka bar ni in fāɗa a hannun mutane.”

¹⁵ Saboda haka UBANGIJI ya aika da annoba a kan Isra'ila tun daga safe har zuwa lokacin da aka ƙayyade, mutum dubu saba'in kuwa daga Dan zuwa Beyersheba suka mutu. ¹⁶ Da mala'ikan UBANGIJI ya miƙa hannunsa wajen Urushalima, don yā hallaka ta, sai UBANGIJI ya tsai da masifar, ya ce wa mala'ikan da yake wahal da mutane, “Ya isa, ka janye hannunka.” A lokacin kuwa Mala'ikan UBANGIJI yana tsaye a masussukar Arauna, mutumin Yebus.

¹⁷ Da Dawuda ya ga mala'ikan da ya bubbugi mutane, sai ya ce wa UBANGIJI, “Ni ne na yi zunubi, na kuma yi abin da ba daidai ba. Waɗannan tumaki ne kawai. Me suka yi? Bari hukuncinka yā sauko a kaina da iyalina.”

Dawuda ya gina bagadi.

(1 Tarihi 21.18-22.1)

¹⁸ A ranar, Gad ya koma wurin Dawuda ya ce, “Ka tashi, ka tafi ka gina wa UBANGIJI bagade a masussukar Arauna, mutumin Yebus.” ¹⁹ Saboda haka Dawuda ya haura, yadda UBANGIJI ya umarta ta wurin Gad. ²⁰ Da Arauna ya hangi Dawuda da mutanensa suna zuwa wajensa, sai ya fita a guje, ya je ya rusuna a gaban sarki.

²¹ Arauna ya ce, “Me ya sa ranka yā daɗe, sarki ya zo wajen bawansa?”

Dawuda ya ce, “Don in saya masussukarka, saboda in gina wa UBANGIJI bagade don a tsayar da annoban da suke a bisa mutane.”

²² Arauna ya ce wa Dawuda, “Bari ranka yā daɗe, sarki yā ɗauki duk abin da ya ga dama yā miƙa shi. Ga shanu, don hadaya ta ƙonawa, ga kuma kayan masussuka da itacen shanu, don itace.” ²³ Dukan wannan, ranka yā daɗe, Arauna ya ba wa sarki. Arauna ya kuma ce, “Bari UBANGIJI Allahnka yā karɓa.”

²⁴ Amma sarki ya ce wa Arauna, “A'a, dole in biya ka saboda waɗannan. Ba yadda zan miƙa wa UBANGIJI Allahna hadayun ƙonawa da bai ci mini kome ba.”

Sai Dawuda ya saya, ya kuma biya masussukar, da shanun a bakin shekel hamsin na azurfa. ²⁵ Dawuda ya gina wa UBANGIJI bagade a wurin, ya kuma miƙa masa hadaya ta ƙonawa, da hadaya ta salama. Sa'an nan UBANGIJI ya amsa addu'o'in a madadin ƙasar, aka kuma kawar wa Isra'ila annoban.

1 Sarakuna

*Adoniya ya na*Ɗa kansa Sarki

¹ Sa'ad da Sarki Dawuda ya tsufa ya kuma ƙara shekaru, ba ya iya jin Ɗumi ko an rufe shi da abin rufuwa. ² Saboda haka bayinsa suka ce masa, “Bari mu nemi wata budurwa wadda za ta yi wa ranka ya ƙaƙe, sarki hidima, ta kuma kula da shi. Za ta dinga kwanta kusa da ranka ya ƙaƙe, ya ji Ɗumi.”

³ Suka nemi kyakkyawar yarinya cikin faɗin Isra'ila, sai suka sami Abishag, mutuniyar Shunam, suka kawo ta wa sarki. ⁴ Yarinyar kuwa kyakkyawa ce ƙwarai; ta kuwa lura da sarki, ta kuma yi masa hidima, amma sarki bai yi jima'i da ita ba.

⁵ Adoniya,* wanda mahaifiyarsa ce Haggit, ya fito ya ce, “Zan zama sarki.” Saboda haka ya nemi kekunan yaki, ya kuma shirya dawakai, tare da mutane hamsin da za su sha gabansa. ⁶ (A duk rayuwarsa mahaifinsa bai taɓa tsawata masa ya ce, “Me ya sa kake yin haka ba?” Shi kuwa mai kyan gani ne ƙwarai, shi ne aka haifa bayan Absalom.)

⁷ Adoniya ya haɗa baƙi da Yowab Ɗan Zeruhiya† da kuma Abiyatar firist, suka kuma ba shi goyon baya. ⁸ Amma Zadok firist, Benahiya Ɗan Yehohiyada, annabi Natan, Shimeyi, Reyi‡ da kuma matsara na musamman na Dawuda ba su bi Adoniya ba.

⁹ Wata rana Adoniya ya tafi Dutsen Zohellet kusa da En Rogel, inda ya yi hadayar tumaki, da shanun noma, da shanun da ake kiwo a gida. Ya kuma gayyaci 'yan'uwansa, wato, sauran 'ya'yan Sarki Dawuda, tare da dukan dattawan sarki da suka fito daga Yahuda, ¹⁰ amma bai gayyaci annabi Natan, ko Benahiya, ko wani daga matsara na musamman, ko kuwa Ɗan'uwansa Solomon ba.

¹¹ Sai Natan ya ce wa Batsheba, mahaifiyar Solomon, “Ki san cewa Adoniya, Ɗan Haggit, ya zama sarki ba tare da sanin ranka ya ƙaƙe, sarkinmu Dawuda ba? ¹² Yanzu bari in ba ki shawara yadda za ki cece ranki da kuma ran Ɗanki Solomon. ¹³ Ki shiga wurin Sarki Dawuda ki ce masa, ‘Ranka ya ƙaƙe sarki, ba ka rantse mini ni baiwarka cewa, “Tabbatacce Solomon Ɗanka ne zai zama sarki bayana, ya kuma zauna a kujerar sarautar ba”? To, me ya sa Adoniya ya zama sarki?’ ¹⁴ Yayinda kike can kina magana da sarki, zan shiga in kuma tabbatar da abin da kika faɗa.”

¹⁵ Saboda haka Batsheba ta je don ta ga sarki. A yanzu dai sarki ya tsufa, yana nan kuma a cikin Ɗakinsa, inda Abishag mutuniya Shunam take masa hidima. ¹⁶ Batsheba ta rusuna ta kuma durƙusa a gaban sarki.

Sai sarki ya tambaye ta ya ce, “Me kike so?”

¹⁷ Ta ce masa, “Ranka ya ƙaƙe, kai kanka ka rantse mini ni baiwarka da sunan UBANGIJI Allahnka cewa, ‘Solomon Ɗanka zai zama sarki bayana, zai kuma zauna a kujerar sarautata.’ ¹⁸ Amma yanzu Adoniya ya zama sarki, kai kuwa ranka ya ƙaƙe sarki, ba ka san wani abu game da shi ba. ¹⁹ Ya miƙa hadayun shanu, da shanun da ake kiwo a gida, da tumaki masu yawa, ya kuma gayyaci dukan 'ya'yan sarki maza, da Abiyatar firist, da Yowab shugaban mayaƙa, amma bai gayyaci Solomon bawanka ba. ²⁰ Ranka ya ƙaƙe sarki, idanun dukan Isra'ila suna a kanka, domin su san wa zai zauna a kujerar ranka ya ƙaƙe sarkina, a bayanka. ²¹ In ba haka, bayan an binne ranka ya ƙaƙe sarki, tare da kakanninsa, za a wulafance ni da Solomon Ɗana, kamar masu laifi.”

²² Yayinda take cikin magana tare da sarki, sai annabi Natan ya iso. ²³ Sai aka faɗa wa sarki, “Ga annabi Natan.” Da Natan ya je gaban sarki, sai ya rusuna da fuskarsa har ƙasa.

²⁴ Natan ya ce, “Ranka ya ƙaƙe, sarki, ko ka furta cewa Adoniya ne zai zama sarki a bayanka, ya kuma zauna a kujerar sarautarka? ²⁵ Yau ya gangara, ya kuma miƙa hadayun shanu, da shanun da ake kiwo a gida, da tumaki masu yawa. Ya gayyaci dukan 'ya'yan sarki maza, da shugaban mayaƙa, da kuma Abiyatar firist. A yanzu haka suna ci, suna sha, tare da shi, suna cewa, ‘Ran Sarki Adoniya ya ƙaƙe!’ ²⁶ Amma bai gayyace ni bawanka, da Zadok firist, da Benahiya Ɗan Yehohiyada, da kuma

* 1:5 Adoniya shi ne Ɗa na huɗu na Dawuda (2Sam 3.4) kuma yana da shekara 35 da haihuwa. Amnon, Absalom, da Kileyab (da ya mutu yana yaro) duk sun mutu. † 1:7 Zeruhiya 'yar'umar Dawuda ce ‡ 1:8 Ko kuwa da abokansa

bawanka Solomon ba. ²⁷ Ranka yā daɗe, sarki, ko ka tabbatar da haka, amma ba ka ko faɗa wa fadawanka, cewa ga wanda zai gāje Ranka yā daɗe, sarki ba?”

Dawuda ya naɗa Solomon Sarki

²⁸ Sai Dawuda ya ce, “Kira Batsheba tā shiga.” Sai ta zo gaban sarki ta kuma tsaya a gabansa.

²⁹ Sai sarki ya yi rantsuwa, “Muddin UBANGIJI yana a raye, wanda ya cece ni daga kowace damuwa, ³⁰ tabbatacce a yau zan aikata abin da na yi miki rantsuwa da sunan UBANGIJI, Allah na Isra’ila; Solomon ɗanki zai zama sarki bayana, kuma shi zai zauna a kan kujerar sarautata a maimakona.”

³¹ Sai Batsheba ta rusuna da fuskarta har ƙasa, ta kuma durkusa a gaban sarki ta ce, “Bari ran Sarkina Dawuda yā daɗe, har abada!”

³² Sarki Dawuda ya ce, “Ku kira mini Zadok firist, annabi Natan, da Benahiya ɗan Yehohiyada.” Da suka zo gaban sarki, ³³ sai ya ce musu, “Ku ɗauki bayin sarki tare da ku, ku kuma sa ɗana Solomon a kan dokina, ku gangara da shi zuwa Gihon. ³⁴ A can ku sa Zadok firist, da annabi Natan su shafe shi sarki a bisa Isra’ila. Ku busa ƙaho, ku kuma yi ihu, kuna cewa, ‘Ran Sarki Solomon yā daɗe!’ ³⁵ Sa’an nan ku haura tare da shi, zai kuwa zo yā zauna a kujera sarautata, yā yi mulki a maimakona. Na naɗa shi mai mulki a bisa Isra’ila da Yahuda.”

³⁶ Benahiya ɗan Yehohiyada ya amsa wa sarki, ya ce, “Amin! Bari UBANGIJI Allah na ranka yā daɗe sarkina, yā tabbatar da haka. ³⁷ Kamar yadda UBANGIJI ya kasance da ranka yā daɗe, sarki, haka ma bari yā kasance da Solomon, yā kuma mai da kujerar sarautarsa tā fi kujerar sarautar ranka yā daɗe, Sarki Dawuda, girma!”

³⁸ Sai Zadok firist, annabi Natan, Benahiya ɗan Yehohiyada, Keretawa, da Feletiyawa suka gangara, suka sa Solomon a kan dokin Sarki Dawuda, suka raka shi zuwa Gihon. ³⁹ Zadok firist ya ɗauki ƙahon mai daga tenti mai tsarki, ya shafe Solomon. Sa’an nan suka busa ƙaho, sai dukan mutane suka yi ihu, suna cewa “Ran Sarki Solomon yā daɗe!” ⁴⁰ Dukan mutane kuwa suka haura suka bi shi, suna busan sarewa, suna farin ciki sosai, har ƙasa ta girgiza saboda sowa.

⁴¹ Adoniya tare da dukan bakin da suke tare da shi kuwa suka ji wannan sa’ad da suke gama bikinsu. Da jin busan ƙaho, sai Yowab ya yi tambaya, ya ce, “Me ya jawo surutu haka a birni?”

⁴² Tun yana cikin magana, sai Yonatan ɗan Abiyatar ya iso. Adoniya ya ce, “Shigo! Ai, mutumin kirki irinka, lalle ka kawo labari mai daɗi ne.”

⁴³ Yonatan ya ce wa Adoniya, “A ina! Ranka yā daɗe, Sarkinmu Dawuda ya naɗa Solomon sarki.

⁴⁴ Sarki ya aika shi tare da Zadok firist, annabi Natan, Benahiya ɗan Yehohiyada, Keretawa, da Feletiyawa, suka sa shi a kan dokin sarki, ⁴⁵ Zadok firist kuwa da annabi Natan sun shafe shi sarki a Gihon. Daga can suka haura suna kirari, birni kuwa ta ɗarke da sowa. Surutun da kake ji ke nan.

⁴⁶ Ban da haka ma, Solomon ne sarki yanzu. ⁴⁷ Yanzu haka, fadawa sun zo suna wa ranka yā daɗe, Sarki Dawuda, sam barka, suna cewa, ‘Bari Allahnka yā sa sunan Solomon yā zama sananne fiye da naka, bari kuma sarautarsa tā fi taka girma!’ Sarki kuwa ya rusuna, ya yi sujada a kan gadonsa ⁴⁸ ya ce, ‘Yabo ga UBANGIJI, Allah na Isra’ila, wanda ya bar idanuna suka ga magāji a kan kujerar sarautata a yau.’”

⁴⁹ A nan fa, dukan bakin Adoniya suka taso da rawar jiki suka watse. ⁵⁰ Amma Adoniya, don tsoron Solomon, ya je ya kama ƙahon bagade ya riƙe. ⁵¹ Sa’ad da aka faɗa wa Solomon cewa, “Adoniya yana tsoron Sarki Solomon, kuma ya manne wa ƙahonin bagade. Yana cewa, ‘Bari Sarki Solomon yā rantse mini a yau cewa ba zai kashe bawansa da takobi ba.’”

⁵² Solomon ya amsa ya ce, “In ya nuna kansa mai biyayya, ba gashin kansa da zai fāɗi ƙasa; amma in aka same mugunta a cikinsa, zai mutu.” ⁵³ Sai Sarki Solomon ya aiki mutane, suka kuma sauko da shi daga bagade. Adoniya kuwa ya zo, ya rusuna wa Sarki Solomon, sai Solomon ya ce, “Tafi gidanka.”

2

Dawuda ya gargaɗe Solomon

¹ Da lokacin mutuwar Dawuda ya yi kusa, sai ya gargaɗe Solomon ɗansa, ya ce, ² “Ina gab da bin hanyar da kowa a duniya zai bi. Saboda haka ka yi ƙarfin hali, ka nuna kanka namiji, ³ ka kiyaye abin da UBANGIJI Allahnka yake bukata. Yi tafiya a hanyoyinsa, ka kiyaye ƙa’idodi, da umarnai, da dokoki,

da kuma farillansa, kamar yadda suke a rubuce a Dokar Musa, don ka yi nasara a cikin kome da za ka yi, da kuma inda za ka tafi. ⁴ UBANGIJI kuwa zai kiyaye alkawarinsa gare ni da ya ce, 'In zuriyarka suka lura da yadda suke rayuwa, in kuma suka yi tafiya da aminci a gabana da dukan zuciyarsu, da kuma dukan ransu, ba za ka kasa samun mutum a kujerar sarautar Isra'ila ba.'

⁵ "Yanzu fa, kai kanka ka san abin da Yowab dan Zeruhiya ya yi mini. Abin da ya yi wa shugabanni biyun nan na mayakan Isra'ila, wato, Abner dan Ner, da Amasa dan Yeter. Ya kashe su, ya kuma zub da jininsu a lokacin salama sai ka ce a fage yaki, da wannan jini ya yi damara a gindinsa, ya kuma sa takalma a kafafunsa. ⁶ Ka yi da shi gwargwadon hikimarka, amma kada ka bari ya gangara kabari da furfura* cikin salama.

⁷ "Amma ka yi alheri ga 'ya'yan Barzillai mutumin Gilejad, ka sa su kasance a cikin waƙanda suke ci a teburinka. Sun goyi bayana sa'ad da nake gudu daga dan'uwanka Absalom.

⁸ "Ka tuna, akwai kuma Shimeyi dan Gera, mutumin Benyamin daga Bahurim, wanda ya yi ta yin mini muguwar la'ana a ranar da na tafi Mahanayim. Sa'ad da ya gangara ya same ni a Urdun, na rantse masa da sunan UBANGIJI na ce, 'Ba zan kashe ka da takobi ba.' ⁹ Amma yanzu, kada ka dauke shi marar laifi. Kai mutum ne mai hikima; za ka san abin da za ka yi da shi. Ka kawo furfuransa zuwa kabari da jini."

¹⁰ Sa'an nan Dawuda ya huta tare da kakanninsa. Sai aka binne shi a Birnin Dawuda. ¹¹ Ya yi sarauta shekaru arba'in a bisa Isra'ila. Wato, shekaru bakwai a Hebron da kuma talatin da uku a Urushalima. ¹² Solomon kuwa ya zauna a kan kujerar sarautar mahaifinsa Dawuda, mulkinsa kuwa ya kahu sosai.

Sarautar Solomon ta kahu

¹³ To, sai Adoniya, dan Haggit ya tafi wurin Batsheba mahaifiyar Solomon. Ita kuwa ta tambaye shi ta ce, "Lafiya?"

Ya amsa ya ce, "I, lafiya." ¹⁴ Sa'an nan ya kara da cewa, "Ina da dan wani abin da zan faɗa miki."

Ta ce, "Faɗa."

¹⁵ Sai ya ce, "Kamar yadda kika sani, mulkin nan nawa ne. Dukan Isra'ila suna daukana a matsayin sarki. Amma abubuwa suka canja, sai mulkin ya koma ga dan'uwana; gama ya zo masa daga UBANGIJI ne. ¹⁶ Yanzu ina da roko guda da zan yi gare ki. Kada ki hana mini."

Ta ce, "Sai ka faɗa."

¹⁷ Sai ya ci gaba, "In kin yarda, ki yi magana da Sarki Solomon, gama ba zai ki jinki ba, ki ce ya ba ni yarinyan nan, Abishag, mutuniyar Shunam, ta zama matata."

¹⁸ Batsheba ta ce, "Da kyau, zan yi magana da sarki dominka."

¹⁹ Sai Batsheba ta tafi wurin Sarki Solomon don ta yi masa magana a kan Adoniya. Sarki ya miƙe tsaye don ya sadu da ita, ya rusuna mata, ya kuma zauna a kujerar sarautarsa. Ya sa aka kawo wa mahaifiyar sarki kujerar sarauta, ta kuwa zauna a gefen damansa.

²⁰ Ta ce, "Ina da dan rokon da zan nema ka yi mini. Ina fata ba za ka hana ni ba."

Sai sarki ya amsa ya ce, "Mahaifiyata, sai ki faɗa in ji, ba zan hana miki ba."

²¹ Saboda haka sai ta ce, "Ka sa a ba wa dan'uwanka Adoniya, Abishag mutuniyar Shunam ta zama matarsa."

²² Sarki Solomon ya amsa wa mahaifiyarsa ya ce, "Me ya sa kika rokar wa Adoniya Abishag mutuniyar Shunam kawai? Ki ma sa a ba shi mulkin mana. Ai, shi yayana ne. I, ki roka domin, da domin Abiyatar firist, da kuma domin Yowab dan Zeruhiya mana!"

²³ Sai Sarki Solomon ya rantse da sunan UBANGIJI ya ce, "Bari Allah ya yi mini hukunci mai tsanani, idan ban sa Adoniya ya biya wannan roko da ransa ba! ²⁴ Yanzu kuwa, muddin UBANGIJI yana a raye, shi wanda ya kafa ni sosai a kan kujerar sarautar mahaifina Dawuda, ya kuma kafa mini mulki kamar yadda ya yi alkawari; za a kashe Adoniya yau!" ²⁵ Saboda haka Sarki Solomon ya umarci Benahiya dan Yehohiyada ya kashe Adoniya; ya kuwa kashe shi.

²⁶ Ga Abiyatar firist kuwa sarki ya ce, "Tafi gonarka a Anatot. Ka cancanci ka mutu, amma ba zan kashe ka yanzu ba, domin ka dauki akwatin alkawarin UBANGIJI Mai Iko Duka a gaban mahaifina Dawuda, ka kuma sha wahala tare mahaifina." ²⁷ Saboda haka Solomon ya cire Abiyatar daga aikin firist na UBANGIJI, ya cika maganar da UBANGIJI ya yi a Shilo game da gidan Eli.

* 2:6 Da Ibraniyanci Sheol; haka ma a aya 9.

²⁸ Sa'ad da labarin ya kai wurin Yowab, wanda ya haɗa kai da Adoniya, ko da yake bai haɗa kai da Absalom ba, sai ya gudu zuwa tentin UBANGIJI, ya kama karonin bagade ya riƙe. ²⁹ Aka faɗa wa Sarki Solomon cewa Yowab ya gudu zuwa tentin UBANGIJI, yana kuma kusa da bagade. Sai Solomon ya umarci Benahiya ɗan Yehohiyada ya ce, “Je ka kashe shi!”

³⁰ Sai Benahiya ya shiga tentin UBANGIJI ya ce wa Yowab, “Sarki ya ce, ‘Ka fita!’”

Amma Yowab ya amsa ya ce, “A'a, a nan zan mutu.”

Sai Benahiya ya ce wa sarki, “Ga yadda Yowab ya amsa mini.”

³¹ Sai sarki ya umarci Benahiya ya ce, “Yi kamar yadda ya faɗa. Ka kashe shi, ka kuma binne shi, ka wanke ni da gidan mahaifina daga laifin jini marasa laifin da Yowab ya zubar. ³² UBANGIJI zai sāka masa saboda jinin da ya zubar, domin ba da sanin mahaifina Dawuda ne ya fāɗa wa mutum biyun nan da takobi ba. Dukansu biyu, Abner ɗan Ner, shugaban mayaƙan Isra'ila, da Amasa ɗan Yeter, shugaban mayaƙan Yahuda, mutane ne mafi kyau da kuma mafi adalci fiye da shi. ³³ Bari alhakin jininsu yā koma a kan Yowab da kuma zuriyarsa har abada. Amma bari salamar UBANGIJI tā kasance a kan Dawuda da zuriyarsa, da gidansa, da kuma mulkinsa, har abada.”

³⁴ Sai Benahiya ɗan Yehohiyada ya haura ya bugi Yowab, ya kashe shi, ya kuwa binne shi a gidansa† a ƙauye. ³⁵ Sai sarki ya sa Benahiya ɗan Yehohiyada ya zama shugaba a bisa mayaƙa a matsayin Yowab, ya kuma sa Zadok firist a wurin Abiyatar.

³⁶ Sa'an nan sarki ya aika aka kawo Shimeyi, ya kuma ce masa, “Ka gina wa kanka gida a nan a Urushalima, ka zauna a ciki, kada ka kuskura ka tafi wani wuri. ³⁷ Gama ran da ka fita, ka haye Kwarin Kidron, ka tabbata za ka mutu, alhakin jininka kuwa zai koma kanka.”

³⁸ Shimeyi ya amsa wa sarki ya ce, “Abin da ka faɗa yana da kyau. Bawanka zai yi kamar yadda ranka yā daɗe sarki, ya faɗa.” Shimeyi kuwa ya yi zama a Urushalima na dogon lokaci.

³⁹ Amma bayan shekaru uku, biyu daga cikin bayin Shimeyi suka gudu zuwa wurin Akish ɗan Ma'aka, sarkin Gat. Aka faɗa wa Shimeyi cewa, “Bayinka suna a Gat.” ⁴⁰ Da jin haka, sai ya tashi ya shimfiɗa wa jakinsa abin zama, ya hau, ya tafi Gat wurin Akish domin neman bayinsa. Shimeyi kuwa ya dawo da su gida daga Gat.

⁴¹ Da aka faɗa wa Solomon cewa Shimeyi ya bar Urushalima zuwa Gat, har ya dawo. ⁴² Sai sarki ya aika a kawo Shimeyi, ya ce masa, “Ban sa ka rantse da sunan UBANGIJI, na kuma ja maka kunne cewa, ‘A ranar da ka kuskura ka bar nan ka tafi wani wuri, ka tabbata za ka mutu ba?’ A lokacin ka ce mini, ‘Abin da ka faɗa yana da kyau. Zan kuwa kiyaye.’ ⁴³ To, me ya sa ba ka kiyaye rantsuwar da ka yi ga UBANGIJI, ka kuma yi biyayya da umarnin da na ba ka ba?”

⁴⁴ Sarki ya ce wa Shimeyi, “Ka sani a zuciyarka dukan muguntar da ka yi wa mahaifina Dawuda. Yanzu UBANGIJI zai sāka maka saboda muguntarka. ⁴⁵ Amma za a yi wa Sarki Solomon albarka, sarautar Dawuda kuma za tā kasance a tsare a gaban UBANGIJI har abada.”

⁴⁶ Sai sarki ya umarci Benahiya ɗan Yehohiyada, yā fita, yā bugi Shimeyi, yā kashe shi. Ya kuwa kashe shi.

Mulki kuwa ya kahu sosai a hannun Solomon.

3

Solomon ya nemi hikima (2 Tarihi 1.1-13)

¹ Solomon ya haɗa kai da Fir'auna sarkin Masar, ya kuwa auri 'yarsa. Ya kawo ta cikin Birnin Dawuda kafin yā gama ginin fadarsa, da haikalin UBANGIJI, da kuma katanga kewaye da Urushalima. ² A lokacin dai mutane suna miƙa hadaya a wurare a bisa tuddai, domin ba a riga an gina haikali saboda Sunan UBANGIJI ba. ³ Solomon ya ƙaunaci UBANGIJI ta wurin yin tafiya bisa ga farillan mahaifinsa Dawuda, sai dai ya miƙa hadayu, ya kuma ƙone turare a wuraren nan na bisa tuddai.

⁴ Sai sarki Solomon ya tafi Gibeyon don yā miƙa hadayu, gama a can ne wuri mafi muhimmanci na sujada. Solomon kuwa ya miƙa hadayun ƙonawa guda dubu a kan wannan bagade. ⁵ A Gibeyon, UBANGIJI ya bayyana ga Solomon da dare a mafarki, Allah ya ce, “Ka roki abin da kake so in ba ka.”

† 2:34 Ko kuwa binne shi a kabarinsa

⁶ Solomon ya amsa ya ce, “Ka nuna alheri mai girma ga bawanka, mahaifina Dawuda domin ya yi aminci gare ka da adalci, ya kuma kasance da zuciya mai gaskiya. Ka ci gaba da wannan alheri mai girma gare shi, ka ba shi dfa don ya zauna a kujerar sarautarsa a wannan rana.

⁷ “Yanzu, ya UBANGIJI Allahna, ka sa bawanka a wurin mahaifina Dawuda. Amma ni dfa yaro ne kawai, ban kuma san yadda zan yi ayyukana ba. ⁸ Bawanka yana nan a cikin mutanen da ka zaɓa, mutane masu girma, waɗanda suka wuce kirge, ko a lissafta. ⁹ Saboda haka ka ba bawanka zuciyar ganewa, don ya shugabanci mutanenka, ya kuma iya rarrabe tsakanin abin da yake daidai da abin da ba daidai ba. Gama wa zai iya shugabance wannan mutanenka masu girma haka?”

¹⁰ Sai Ubangiji ya ji daɗi cewa Solomon ya roka wannan. ¹¹ Saboda haka Allah ya ce masa, “Da yake ka nemi wannan ne, ba ka kuwa nemi tsawon rai ko arziki wa kanka ba, ba ka kuma nemi mutuwar abokan gaɓanka ba, amma ka nemi ganewa a aikata gaskiya, ¹² zan yi abin da ka roka. Zan ba ka zuciya mai hikima da ta ganewa, har ya zama ba a taɓa samun wani kamar ka ba, ba kuwa za a taɓa samunsa ba. ¹³ Ban da haka ma, zan ba ka abin da ba ka nema ba; arziki da girma, don a rayuwarka ba za ka kasance da wani kamar ka ba a cikin sarakuna. ¹⁴ In kuma ka yi tafiya a hanyoyina, ka kuma yi biyayya da farillaina da umarnaina kamar yadda Dawuda mahaifinka ya yi, zan ba ka tsawon rai.”

¹⁵ Sai Solomon ya farka, ya gane ashe mafarki ne.

Ya koma Urushalima, ya tsaya a gaban akwatin alkawarin Ubangiji ya miƙa hadayun konawa da hadayun salama. Sa’an nan ya shirya wa fadawansa biki.

Shari’a mai hikima

¹⁶ To, ana nan sai waɗansu karuwai biyu suka zo wurin sarki, suka tsaya a gabansa. ¹⁷ Sai dfa ya ta ce, “Ranka ya daɗe, wannan mata da ni muna zama a gida dfa. Na haifi jariri yayinda take can tare da ni. ¹⁸ Kwana uku bayan haihuwar jaririna, wannan mata ma ta haifi jariri. Mu dai kaɗai ne; babu wani a gidan sai mu biyu.

¹⁹ “Da dare dfa wannan matan ya mutu domin ta kwanta a kansa. ²⁰ Saboda haka ta tashi da tsakar dare ta dfauki dfa daga gefena yayinda baiwarka take barci. Sai ta sa shi kusa da kirjinta, ta kuma sa mataccen dfa kusa da kirjina. ²¹ Kashegari, da na farka don in shayar da dfa, sai na tarar ya mutu! Amma sa’ad da na dube shi da kyau da safe, sai na ga ashe ba dfa da na haifa ba ne.”

²² Amma dfa matar ta ce, “A’a! Mai rai dfa ne dfa; mataccen naki ne.”

Amma ta farin ta nace, “A’a! Mataccen ne naki; mai ran ne nawa.” A haka suka yi ta gardama a gaban sarki.

²³ Sarki ya ce, “Wannan ta ce, ‘Dana ne a raye, naki ne matacce,’ yayinda dfa tana cewa, ‘A’a! Danki ne mataccen, nawa ne a raye.’”

²⁴ Sai sarki ya ce, “Kawo mini takobi.” Sai aka kawo takobi wa sarki. ²⁵ Ya ba da umarni ya ce, “Yanka yaron nan mai rai, gida biyu, kowacce ta dfauki rabi.”

²⁶ Ainihin mamar dfa da yake a raye ta cika da tausayi saboda dfa, sai ta ce wa sarki, “Ina rokonka, ranka ya daɗe, kada ka kashe yaron! Ka ba ta kawai!”

Amma dfa matar ta ce, “Kada a ba kowa daga cikinmu dfa da rai, a ci gaba a raba shi!”

²⁷ Sai sarki ya zartar da hukuncinsa ya ce, “A ba da jariri mai ran ga mata ta fari. Kada a kashe shi; ita ce ainihin mahaifiyarsa.”

²⁸ Sa’ad da dukan Isra’ila suka ji hukuncin da sarki ya zartar, suka girmama sarki sosai, domin sun gane cewa Allah ya ba shi hikimar yin shari’ar adalci.

4

Shugabanni da gwamnonin Solomon

¹ Sai Sarki Solomon ya yi mulki a bisa dukan Isra’ila.

² Waɗannan su ne manyan shugabanninsa.

Azariya dfa Zadok shi ne firist;

³ Elihoref da Ahiya, ’ya’yan Shisha maza, su ne marubuta.

Yehoshafat ɗan Ahilud, shi ne mai lura da takardu.

⁴ Benahiya ɗan Yehohiyada, shi ne shugaban mayaka.

Zadok da Abiyatar, su ne firistoci.

⁵ Azariya ɗan Natan, shi ne mai lura da shugabannin yanki.

Zabud ɗan Natan, shi ne firist da kuma mai wa sarki shawara.

⁶ Ahishar, shi ne sarkin fada.

Adoniram ɗan Abda, shi ne mai lura da aikin gandu.

⁷ Solomon yana da gwamnoni yankuna goma sha biyu a bisa dukan Isra'ila, waɗanda suke tanaji abinci domin sarki da kuma gidan sarauta. Kowanne yakan tanada abinci na wata ɗaya a shekara.

⁸ Ga sunayensu,

Ben-Hur, shi ne a ƙasar tudun Efraim;

⁹ Ben-Deker, shi ne a Makaz, Sha'albim, Bet-Shemesh da Elon Bet-Hanan;

¹⁰ Ben-Hesed, shi ne a Arubbot (Soko da dukan ƙasar Hefer);

¹¹ Ben-Abinadab, shi ne a Nafot Dor (ya auri Tafat 'yar Solomon);

¹² Ba'ana ɗan Ahilud, shi ne a Ta'anak da Megiddo, da kuma dukan Bet-Sheyan biye da Zaretan ƙasa da Yezireyel, daga Bet-Sheyan zuwa Abel-Mehola a ƙetaren Yokmeyam;

¹³ Ben-Geber, shi ne a Ramot Gilejad (Mazaunan Yayir ɗan Manasse a Gilejad suna a ƙarƙashinsa, haka ma yankin Argob a Bashan tare da manyan biranen sittin masu katanga da suke da kyamare na tagulla);

¹⁴ Ahinadab ɗan Iddo, shi ne a Mahanayim;

¹⁵ Ahimawaz, shi ne a Naftali (ya auri Basemat 'yar Solomon);

¹⁶ Ba'ana ɗan Hushai, shi ne a Asher da Bayelot;

¹⁷ Yehoshafat ɗan Faruwa, shi ne a Issakar;

¹⁸ Shimeyi ɗan Ela, shi ne a Benyamin;

¹⁹ Geber ɗan Uri, shi ne a Gilejad (ƙasar Sihon sarkin Amoriyawa da kuma Og sarkin Bashan). Shi ne kaɗai gwamna a bisa yankin.

Tanajin Solomon na kowace rana

²⁰ Mutanen Yahuda da na Isra'ila sun yi yawa sai ka ce yashi a bakin tekun. Suka ci, suka sha, suka kuma yi farin ciki. ²¹ Solomon kuwa ya yi mulki a bisa dukan masarautai daga Kogi* zuwa ƙasar Filistiyawa, har zuwa iyakar Masar. Waɗannan ƙasashe sun yi ta kawo haraji, suka kuma zama bayin Solomon dukan kwanakin ransa.

²² Tanajin Solomon na kowace rana su ne, garwa talatin na garin abinci, ²³ shanun da aka yi kiwo a gida guda goma, shanu ashirin da suka ƙoshi daga kiwo, tumaki da awaki ɗari; ban da ƙishimai, bareyi, batsiyoyi, da kaji masu ƙiba. ²⁴ Gama ya yi mulki a bisa dukan masarautai yamma da Kogi, daga Tifsa zuwa Gaza, aka kuwa sami zaman lafiya a kowane gefe. ²⁵ A kwanakin da Solomon yake raye, Yahuda da Isra'ila, daga Dan zuwa Beyersheba, sun zauna lafiya, kowane mutum ya zauna a ƙarƙashin itacen inabi da na ɓaurensa.

²⁶ Solomon yana da rumfunan dawakai masu jan kekunan yaƙi, dubu huɗu,† da kuma dawakai dubu goma sha biyu‡

²⁷ Shugabannin yankuna, kowanne a watansa yakan yi tanajin abinci domin Sarki Solomon da kuma duk wanda ya zo teburin sarki. Sun tabbatar ba a rasa kome ba. ²⁸ Kowa a cikinsu, bisa ga lokacin da aka ba shi, yakan kai hatsin sha'ir da ciyawa domin dawakan-kekunan yaƙi, da sauran dawakai a inda aka ajiye su.

Hikimar Solomon

* 4:21 Wato, Yuferites; haka ma a aya 24. † 4:26 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin (dubi kuma 2Tar 9.25); Ibraniyanci na da arba'in ‡ 4:26 Ko kuwa masu hawa

²⁹ Allah ya ba Solomon hikima da hangen nesa mai girma, da kuma fāḍin fahimta marar iyaka, kamar yashi a bakin teku. ³⁰ Hikimar Solomon ta fi hikimar mutanen Gabas, ta kuma fi dukan hikimar Masar girma. ³¹ Ya fi kowane mutum hikima, har da Etan dangin Ezra ma. Yana da hikima fiye da Heman, Kalkol da Darda, 'ya'yan Mahol maza. Sunansa ya bazu ko'ina a kasashen da suke kewaye. ³² Ya yi karin magana dubu uku. Waƙoƙinsa kuwa sun kai dubu ɗaya da biyar. ³³ Ya yi magana a kan rayuwar itatuwa, daga al'ul na Lebanon zuwa hizzob da yake girma a bangaye. Ya kuma yi koyarwa game da dabbobi, da tsuntsaye, da abubuwa masu rarrafe, da kuma kifi. ³⁴ Mutane suka yi ta zuwa daga kasashe dabam-dabam don su ji hikimar Solomon. Sarakuna daga ko'ina a duniya, sun ji labarin hikimarsa, suka kuma aika da mutane don su ji shi.

5

Shirye-shirye don ginin haikali
(2 Tarihi 2.1-16)

¹ Sa'ad da Hiram sarkin Taya ya ji an shafe Solomon sarki yā gāji mahaifinsa Dawuda, sai ya aika da jakadunsa zuwa wurin Solomon, gama shi da Dawuda abokai ne sosai dukan kwanakinsa. ² Solomon ya mayar da wannan saƙo ga Hiram ya ce,

³ “Ka san cewa saboda yaƙe-yaƙen da abokan gāba suka yi da mahaifina a kowane gefe, ya sa bai iya gina haikali domin Sunan UBANGIJI Allahnsa ba, sai da UBANGIJI ya sa abokan gābansa a ƙarƙashin kafafunsa. ⁴ Amma yanzu UBANGIJI Allahna ya ba ni hutu a kowane gefe, babu kuma gāba ko masifa. ⁵ Ina niyya in gina haikali domin Sunan UBANGIJI Allahna, yadda UBANGIJI ya faɗa wa mahaifina Dawuda, sa'ad da ya ce, ‘Danka wanda zai gāje ka, shi zai gina haikali domin Sunana.’

⁶ “Don haka, ka ba da umarni a yanka mini itatuwan al'ul na ƙasar Lebanon. Ma'aikatana za su haɗa hannu da ma'aikatanka, ni kuwa zan biya ka albashin ma'aikatanka kamar yadda ka faɗa. Gama ka san cewa babu wani a cikinmu da ya iya yanka itacen katako kamar Sidoniyawa.”

⁷ Da Hiram ya ji saƙon Solomon, sai ya ji daɗi ƙwarai, ya kuma ce, “Yabo ga UBANGIJI a yau, gama ya ba wa Dawuda ɗa mai hikima yā yi mulki a bisa wannan al'umma mai girma.”

⁸ Sai Hiram ya aike wa Solomon da kalmomin nan,

“Na sami saƙon da ka aika mini, zan kuma yi duk abin da kake so ta wurin tanada kataka al'ul da na fir. ⁹ Ma'aikatana za su gangara da su daga Lebanon zuwa bakin teku. Zan sa a ɗaɗɗaura su su bi ruwan teku daga Lebanon zuwa bakin Bahar Rum da za ka nuna mini. A can zan kunce maka su, sa'an nan ka kwashe. Kai kuma za ka biya bukatata ta wurin tanadin abinci wa gidana.”

¹⁰ A haka Hiram ya ci gaba da aika wa Solomon al'ul da kuma fir da yake bukata. ¹¹ Solomon kuma ya ba wa Hiram mudu gari dubu ashirin na alkama a matsayin abinci domin gidansa, ya ƙara da garwa dubu ashirin na tataccen man zaitun. Solomon ya ci gaba da yin haka ga Hiram, shekara-shekara. ¹² UBANGIJI ya ba wa Solomon hikima, kamar yadda ya yi masa alkawari. Dangantakar zaman lafiya ta kasance tsakanin Hiram da Solomon, su biyun suka yi yarjejeniya.

¹³ Sarki Solomon ya ɗebi ma'aikata daga dukan Isra'ila, su dubu talatin. ¹⁴ Ya riƙa aika su dubu goma-goma zuwa Lebanon kowane wata, saboda su yi wata ɗaya a Lebanon, watanni biyu kuma a gida. Adoniram ne ya lura da aikin gandun. ¹⁵ Solomon ya kasance da 'yan ɗauko guda dubu saba'in da masu yankan duwatsu guda dubu tamanin a cikin tuddai, ¹⁶ ya kuma kasance da shugabanni dubu uku da ɗari uku waɗanda suke lura da aikin, su ne kuma suke bi da ma'aikatan. ¹⁷ Bisa ga umarnin sarki sai suka cire manyan duwatsu masu kyau don a tanada tushen duwatsun da aka gyara domin haikalin daga wurin haƙar duwatsun. ¹⁸ Gwanayen Solomon da na Hiram da kuma mutanen Gebal*, su suka yanka, suka kuma shirya katako da dutse don ginin haikali.

6

Solomon ya gina haikali

¹ A shekara ta ɗari huɗu da tamani bayan fitowar Isra'ilawa daga Masar, a shekara ta huɗu ta mulkin Solomon a bisa Isra'ila, a watan Zif, wata na biyu, Solomon ya fara gina haikalin UBANGIJI.

* 5:18 Wato, Baibilos.

² Haikalin da Sarki Solomon ya gina wa UBANGIJI, tsawonsa kamu sittin, fāḍinsa kamu ashirin, tsayinsa kuma kamu talatin ne. ³ Shirayin da yake a gaban ainihin zauren haikalin, ya kara faḍin haikalin da kamu ashirin, ya kuma nausa daga gaban haikalin kamu goma. ⁴ Ya yi tagogin da suka fi fāḍi daga ciki fiye da waje a haikalin. ⁵ A jikin bangayen babban zaure da kuma cikin wuri mai tsarki, ya gina ḍakuna kewaye da ginin, inda akwai ḍakuna a gefe. ⁶ Fāḍin ḍakunan ƙasa, kamu biyar ne, fāḍin ḍakunan tsakiya, kamu shida ne, fāḍin ḍakunan hawa na uku kuwa, kamu bakwai ne. Ya yi bangaye kewaye a waje da haikalin don kada a sa wani abu a bangayen haikali.

⁷ A yin ginin haikalin, duwatsun da aka fafe ne kaḍai daga wurin fafe duwatsu aka yi amfani da su, ba a ji karar guduma ko gizago, ko wani abin da aka yi da ƙarfe a wurin ginin haikali yayinda ake gina shi ba.

⁸ Kofar zuwa ḍakunan ƙasa tana gefen kudu na haikalin; akwai mataakai da suka bi zuwa hawa na tsakiya, daga can kuma matakan sun wuce zuwa hawa na uku. ⁹ A haka ya gina haikalin ya kuma gama shi, ya jinƙe shi da manyan katakai da kuma katakan al'ul. ¹⁰ Ya kuma gina ḍakunan gefe duka a gefen haikalin. Tsayin kowanne, kamu biyar ne, aka haɗa su da haikalin da manyan katakan al'ul.

¹¹ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Solomon ta ce, ¹² “Game da wannan haikalin da kake ginawa, in ka bi ƙa'idodina, ka cika farillaina, ka kiyaye dukan umarnaina, ka kuma yi biyayya da su, zan cika alkawarin da na yi wa mahaifinka Dawuda ta wurinka. ¹³ Zan kuma zauna a cikin Isra'ilawa, ba kuwa zan taɓa rabuwa da su ba.”

¹⁴ Saboda haka Solomon ya gina haikalin ya kuma gama shi.

(2 Tarihi 3.8-14)

¹⁵ Ya rufe bangon ciki da katakan itacen al'ul tun daga ƙasa har zuwa sama, ya kuma rufe daɓen da katakan itacen fir. ¹⁶ Ya gina Wuri Mafi Tsarki na can ciki, ya gina shi a can ƙuryar haikalin. Tsayinsa kamu ashirin ne, an manne masa katakan itacen al'ul tun daga ƙasa har zuwa sama. ¹⁷ Tsawon babban zaure a gaban wannan ḍaki, kamu arba'in ne. ¹⁸ An yi wa katakan itacen al'ul na cikin haikalin zāne mai fasalin gora da na buɗaɗɗun furanni. An rufe bangon ciki duka da itacen al'ul, har ba a ganin duwatsun ginin.

¹⁹ Ya shirya wuri mai tsarki na ciki can cikin haikali don yā sa akwatin alkawarin UBANGIJI a can. ²⁰ Tsawon wuri mai tsarki na ciki kamu ashirin, fāḍin kamu ashirin, tsayin kamu kamu ashirin. Ya dalaye cikin da zinariya zalla, ya kuma dalaye bagade al'ul ḍin. ²¹ Solomon ya rufe cikin haikalin da zinariya zalla, ya kuma gifta sarkoƙin zinariya a gaban wuri mai tsarki na ciki, wanda aka dalaye da zinariya. ²² Haka ya dalaye dukan cikin da zinariya. Ya kuma dalaye bagade na cikin wuri mai tsarki da zinariya.

²³ A wuri mai tsarki na can ciki, ya yi kerubobi biyu na itacen zaitun, kowanne mai tsayi kamu goma. ²⁴ Fiffike ḍaya na kerub na fari tsawonsa kamu biyar ne, ḍayan fiffike kuma kamu biyar, kamu goma daga ƙarshen fiffike zuwa ƙarshen fiffike. ²⁵ Kerub na biyun shi ma kamu goma ne, gama kerubobi biyun sun yi kama da juna a girma da kuma siffa. ²⁶ Tsayin kowane kerub kamu goma ne. ²⁷ Ya ajiye kerubobin a ḍaki na can cikin haikalin, da fikafikansu a buɗe. Fiffiken kerub ḍaya ya taɓa bango guda, yayinda fiffiken ḍayan ya taɓa ḍayan bangon, kuma fikafikansu sun taɓa juna a tsakiyar ḍakin. ²⁸ Ya dalaye kerubobin da zinariya.

²⁹ A bangaye kewaye da haikali, a ḍakuna ciki da waje, ya zāzzāna kerubobi, itatuwan dabino, da furanni buɗaɗɗu. ³⁰ Ya kuma rufe ƙasan ḍakuna ciki da wajen haikali da zinariya.

³¹ Don ƙofar shiga wuri mai tsarki na ciki kuwa, ya yi ƙofofin katakon zaitun da madogarai masu gefe biyar. ³² A kan ƙofofin katakan zaitun kuwa ya zāzzāna kerubobi, itatuwa dabino, da furanni buɗaɗɗu, ya kuma dalaye kerubobin, da kuma itatuwan dabinon da zinariya. ³³ Haka ma ya yi madogarai masu gefe huɗu na katakon zaitun don ƙofar shiga zuwa babban zaure. ³⁴ Ya yi ƙofofi biyu na itacen fir, kowanne yana da shafi biyu da suke juyewa a maɗaurai. ³⁵ Ya zāzzāna kerubobi, itatuwan dabino, da kuma furanni buɗaɗɗu a kansu, ya kuma dalaye su da zinariyar da aka buga daidai a kan sassaƙa.

³⁶ Ya kuma gina filin ciki da sassaƙaƙun duwatsu, jeri uku, da jeri ḍaya na katakan itacen al'ul.

³⁷ An kafa tushen haikalin UBANGIJI a shekara ta huɗu, a watan Zif. ³⁸ A shekara ta goma sha ɗaya, a watan Bul, wata na takwas ke nan, aka gama haikalin daidai yadda aka tsara shi bisa ga fasalinsa. Solomon ya ɗauki shekara bakwai yana ginin haikalin.

7

Solomon ya gina fadarsa

¹ Ya ɗauki Solomon shekaru goma sha uku kafin yã gama gina fadarsa. ² Ya gina fadarsa mai suna Kurmin Lebanon, tsawonsa kamu ɗari, fãɗinsa kamu hamsin, tsayinsa kuma kamu talatin, a bisa jeri huɗu na ginshikan itacen al'ul, aka shimfiɗa katakan itacen al'ul a bisa ginshikan. ³ Aka yi rufin da al'ul bisa ginshikan da suke bisa ginshikai arba'in da biyar, goma sha biya a kowane jeri. ⁴ Aka kuma yi tagogi masu sandunan karfe, jeri uku, kowace taga tana ɗaura da 'yar'uwarta, har jeri uku. ⁵ Dukan kofofin da madogaransu murabba'i ne, taga kuma tana ɗaura da 'yar'uwarta har jeri uku.

⁶ Ya yi babban zaure mai ginshikai, tsawonsa kamu hamsin, fãɗinsa kuwa kamu talatin. A gabansa kuwa akwai shirayi, kuma a gaban wannan shirayi akwai ginshikai da kuma rufin da yake a shimfiɗe.

⁷ Ya kuma gina shirayi ta sarauta, da ya kira Zauren Adalci, inda zai rika yin shari'a, ya kuma rufe dukan daɓensa da itacen al'ul daga kasa har sama. ⁸ A fadar da zai zauna kuwa, wadda aka gina a can baya, ya yi ta da irin fasali guda. Solomon ya kuma yi wata fada kamar wannan zaure domin 'yar Fir'auna, wadda ya auro.

⁹ Dukan waɗannan gine-gine, daga waje zuwa babban fili, da kuma daga tushen zuwa rufin, an yi su da duwatsun da aka yanka, aka kuma gyara da zarto a fuskokinsu na ciki da waje. ¹⁰ Aka kafa tushen da manyan duwatsu masu kyau, tsayin waɗansunsu ya kai kamu goma, waɗansu kuma kamu takwas. ¹¹ A can bisa akwai duwatsu masu tsada da aka yayyanka bisa ga ma'auni, da kuma ginshikan al'ul. ¹² An kewaye babban filin da katanga da jerin uku-uku na duwatsun da aka gyara, da kuma jeri guda na gyararren al'ul, kamar yadda aka yi na filin cikin haikalin UBANGIJI da shirayinsa.

Kayan haikali

(2 Tarihi 3.15-17; 4.1-10)

¹³ Sarki Solomon ya aika zuwa Taya aka kuma kawo Huram, ¹⁴ wanda mahaifiyarsa gwauruwa ce daga kabilar Naftali, wanda kuma mahaifinsa mutumin Taya ne, shi Huram, gwani ne a aikin tagulla. Huram gwani ne sosai kuma ya saba da yin kowane irin aikin tagulla. Sai ya zo wurin Sarki Solomon ya kuma yi dukan aikin da aka sa shi.

¹⁵ Ya yi ginshikan tagulla, kowanne tsayinsa kamu goma sha takwas, ya kuma yi guru mai kamu goma sha biyu, kewaye da shi. ¹⁶ Ya yi dajiyoyi biyu na zubin tagulla don yã sa a bisa ginshikai; kowace dajiya tsayinta kamu biyar ne. ¹⁷ Aka yi yanar tukakun sarkoki aka ɗaura dajiyoyin a bisa ginshikai guda bakwai don kowace dajiya. ¹⁸ Ya yi rumman jeri biyu kewaye da kowace yanar don yã yi adon dajiyoyin a bisa ginshikan. Haka kuma ya yi wa ɗaya dajiyar. ¹⁹ Dajiyoyin da suke a bisa ginshikan a shirayi suna da fasalin furen bi-rana, tsayinsu kamu huɗu-huɗu ne. ²⁰ A inda kan ginshikin ya buɗu kamar kwano, sama da zãne-zãnen sarkar, an yi zãne-zãnen rumman wajen ɗari biyu, layi-layi kewaye da kawunan ginshikan nan. ²¹ Ya ta da ginshikai a shirayin haikali. Ya ba wa ginshiki na wajen kudu sunan Yakin,* na wajen arewa kuma ya kira Bowaz.† ²² Dajiyoyin da suke a bisa suna da fasalin bi-rana ne. Ta haka aka gama aiki a kan ginshikan.

²³ Sai Huram ya yi wani katon kwano na karfen tagulla, da ya kira Teku. Zurfin kwanon nan kamu bakwai da rabi, fãɗinsa kamu goma sha biyar, da'irarsa kuma kamu talatin ne. ²⁴ A kewayen bakin katon kwanon akwai layi biyu na siffofin goran karfen tagulla, akwai gora shida cikin kowane kafa. An yi zubinsu haɗe da kwanon nan da kira Teku.

²⁵ Kwanon ya tsaya a kan siffofin bijimai goma sha biyu, uku suna fuskantar arewa, uku suna fuskantar yamma, uku suna fuskantar kudu, sa'an nan uku suna fuskantar gabas. Kwanon da ya kira Teku ya zauna a kansu, gindin siffofin bijimai goma sha biyun nan suna wajen tsakiya. ²⁶ Kaurin

* 7:21 Yakin mai yiwuwa yana nufin ya kafa. † 7:21 Bowaz mai yiwuwa yana nufin a cikinsa akwai karfi.

kwanon ya kai tafi hannu, kuma da'iransa ya yi kamar da'iran kwaf, kamar bi-ranar da ta buɗe. Wannan kwanon da aka kira Teku yakan ci garwa dubu biyu.

²⁷ Ya kuma yi dakalai guda goma na tagulla da ake iya matsar da su; kowane tsawonsa kamu huɗu ne, fāɗinsa kamu huɗu, tsayinsa kuma kamu uku. ²⁸ Ga yadda aka yi dakalan, dakalan suna da ɓangarori haɗe da mahaɗai. ²⁹ A bisa sassan tsakanin mahaɗan, akwai siffofin zakoki, bijimai da kuma kerubobi, suna a kan mahaɗan su ma. A sama da kuma ƙasan siffofin zakokin da na bijiman kuwa akwai hotunan furanni. ³⁰ Kowane dakali yana da ƙafa huɗu na tagulla kamar na keken yaƙi, da sandunan tagulla don sa kwanon nan da aka kira Teku. A kusurwoyin akwai abubuwan zubi don riƙe kwanon. An zāna furanni a kowane gefensu. ³¹ A dakalin daga ciki, akwai bakin da yake da'ira, mai zurfi kamun guda. Bakin da'irar ne, yana da zāne-zānensa da ya kai kamu ɗaya da rabi. Kusa da bakin akwai zāne-zāne. Sassan dakalin murabba'i ne, ba da'ira ba ne. ³² Kafafu huɗun suna a ƙarƙashin ɓangarorin, aka kuma haɗa gindin ƙafafun keken da dakalin. Tsayin kowace ƙafa kamu ɗaya da rabi ne. ³³ An yi ƙafafun kamar ƙafafun keken yaƙi ne; gindin, da'irar, gyaffan da kuma cibiyar duk an yi su da ƙarfe ne.

³⁴ Kowane dakali yana da hannuwa huɗu, ɗaya a kowane gefe, da yake nausawa daga dakalin. ³⁵ A bisa dakalin akwai da'irar da ta yi kamar gammo mai zurfi kamar rabin kamu†. Abubuwan da suke riƙewa da kuma sassan, an haɗa su da bisa dakalin. ³⁶ Ya zāna siffofin kerubobi, zakoki da itatuwan dabino a saman abubuwan riƙewa da kuma a kan ɓangarorin, a kowane abin da ya ga akwai ɗan fili, ya zāna furanni. ³⁷ Haka ya yi dakalai goma. Duk an yi zubinsu iri ɗaya ne, girmansu da fasalinsu kuma iri ɗaya.

³⁸ Sa'an nan ya yi kwanoni goma na tagulla, kowane yana cin garwa arba'in, kuma kamu huɗu daga wannan zuwa wancan, kowane dakali yana da daro ɗaya. ³⁹ Ya sa dakalai biyar a gefen kudu na haikali, biyar kuma a arewa. Ya sa kwanon a gefen kudu, a gefen kudu maso gabas na haikalin. ⁴⁰ Ya kuma yi kwanoni da manyan cokula da kuma kwanonin yayyafawa.

(2 Tarihi 4.11-5.1)

Ta haka Hiram ya gama dukan aikin da ya yi wa Sarki Solomon a haikalin UBANGIJI.

⁴¹ Ya yi ginshikai biyun;

dajiyoyi biyu masu fasalin kwanon a kan ginshikan;

ya yi yanar kashi biyu wa dajiyoyi masu fasalin kwanon guda biyu a kan ginshikai;

⁴² ya yi rumman guda ɗari huɗu na sashi yanar biyun (jeri biyu na rumman don kowace yanar, yana adon dajiyoyi masu fasalin kwanon a kan ginshikai);

⁴³ ya yi dakalai goma da kwanoninsu goma;

⁴⁴ ya yi kwanon da ya kira Teku, da bijimai goma sha biyu a ƙarƙashinsa;

⁴⁵ ya yi tukwane, manyan cokula da kwanonin yayyafawa.

Dukan waɗannan abubuwan da Hiram ya yi wa Sarki Solomon saboda haikalin UBANGIJI, an dalaye su da tagulla. ⁴⁶ Sarki ya sa aka yi zubi a abin yin tubalin laka a filin Urdun, tsakanin Sukkot da Zaretan. ⁴⁷ Solomon ya bar dukan waɗannan abubuwa ba tare da an auna su ba, domin sun yi yawa sosai; ba a san nauyin tagullar ba.

⁴⁸ Solomon ya kuma yi dukan kayayyakin da suke cikin haikalin UBANGIJI.

Ya yi bagaden zinariya;

teburin zinariya, inda ake ajiye burodin Kasancewa;

⁴⁹ ya yi alkukai na zinariya zalla (Biyar a dama, biyar kuma a hagu, a gaban wuri mai tsarki na can cikin);

ya yi zāne-zānen furannin zinariya da fitilu da kuma arautaki;

⁵⁰ ya yi kwanonin zinariya zalla, hantsuka, kwanonin yayyafawa, kwanoni, da kuma farantan wuta; ya yi wurin ajiye fitila na zinariya domin ƙofofi na ɗakin can ciki-ciki, da na ƙofofin Wuri Mafi Tsarki, da kuma domin ƙofofin babban zauren haikali.

† 7:35 Wato, kamar inci 9 ko kuma kamar sentimita 23

⁵¹ Sa'ad da aka gama aikin da Sarki Solomon sa a yi domin haikalin UBANGIJI, sai ya kawo kayayyakin da mahaifinsa Dawuda ya keɓe, azurfa da zinariya da kayayyaki, ya sa su a ma'ajin haikalin UBANGIJI.

8

An kawo akwatin alkawari a haikali

(2 Tarihi 5.2-6.2)

¹ Sai Sarki Solomon ya tattara dattawan Urushalima a gabansa, da dukan shugabannin kabilu, da shugabannin iyalan Isra'ilawa, domin su kawo akwatin alkawarin UBANGIJI daga Sihiyona, Birnin Dawuda. ² Dukan mutanen Isra'ila suka tattaru a gaban Sarki Solomon a lokacin biki, a watan Etanim, wato, wata na bakwai.

³ Sa'ad da dukan dattawan Isra'ila suka iso, sai firistoci suka ɗauki akwatin alkawarin, ⁴ suka haura da akwatin alkawarin UBANGIJI da kuma Tentin Sujada, da dukan kayayyaki masu tsarkin da suke cikinsa. Firistoci da Lawiyawa suka ɗauko su, ⁵ sai Sarki Solomon da dukan taron Isra'ila da suka tattaru kewaye da shi a gaban akwatin alkawari, suka yi ta miƙa hadayar tumaki da bijimai masu yawa da ba a iya lissaftawa, ko kirgawa.

⁶ Sa'an nan firistoci suka kawo akwatin alkawarin UBANGIJI inda aka shirya masa, can ciki cikin haikali, a Wuri Mafi Tsarki, aka kuma sa shi a ƙarƙashin fikafikan kerubobin. ⁷ Kerubobin sun buɗe fikafikansu a bisa wurin da akwatin alkawarin yake, suka inuwartar da akwatin alkawarin da sandunan ɗaukansu. ⁸ Waɗannan sandunan sun yi tsawo har ana iya ganin bakinsu daga Wuri Mai Tsarki a gaban wuri mai tsarki na can ciki, amma ba a iya ganinsu daga waje na Wuri Mai Tsarki ba. Suna nan kuwa a can har wa yau. ⁹ Ba kome a cikin akwatin alkawarin, sai dai alluna na dutse guda biyu waɗanda Musa ya ajiye a ciki tun a Horeb, inda UBANGIJI ya yi alkawari da Isra'ilawa bayan sun fito Masar.

¹⁰ Sa'ad da firistoci suka janye daga Wuri Mai Tsarki, sai girgije ya cika haikalin UBANGIJI. ¹¹ Firistocin kuwa ba su iya yin hidimarsu ba saboda girgijen, gama ɗaukakar UBANGIJI ta cika haikalinsa.

¹² Sai Solomon ya ce, "UBANGIJI ya ce zai zauna a gizagizai masu duhu; ¹³ ga shi na gina haikali mai daraja dominka, inda za ka zauna har abada."

(2 Tarihi 6.3-11)

¹⁴ Yayinda dukan taron Isra'ila suke tsattsaye a can, sai sarki ya juya ya albarkace su. ¹⁵ Sa'an nan ya ce,

"Ku yabi UBANGIJI, Allah na Isra'ila, wanda da hannunsa ya cika abin da ya yi alkawari da bakinsa ga mahaifinsa Dawuda. Gama ya ce, ¹⁶ "Tun ran da na fitar da mutanena Isra'ila daga Masar, ban zaɓi wani birni a cikin wata kabilar Isra'ila a gina haikali domin Sunana yã kasance a can ba, amma na zaɓi Dawuda yã yi mulkin mutanena Isra'ila."

¹⁷ "Mahaifinsa Dawuda ya yi niyya a cikin zuciyarsa yã gina haikali saboda Sunan UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ¹⁸ Amma UBANGIJI ya ce wa mahaifinsa Dawuda, 'Saboda yana a zuciyarka ka gina haikali domin Sunana, ka yi daidai da ka yi niyyar wannan a zuciyarka. ¹⁹ Duk da haka, ba kai ba ne za ka gina haikali, amma ɗanka, wanda yake namanka da jininka, shi ne wanda zai gina haikali domin Sunana."

²⁰ "UBANGIJI ya kiyaye alkawarin da ya yi. Na gãje Dawuda mahaifinsa, yanzu kuma ga shi na zauna a kujerar sarautar Isra'ila, kamar dai yadda UBANGIJI ya yi alkawari, na kuma gina haikali domin Sunan UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ²¹ Na tanada wuri saboda akwatin alkawari, akwatin da ya ƙunshi alkawarin da UBANGIJI ya yi da kakanninmu sa'ad da ya fitar da su daga Masar."

Addu'ar Solomon ta mikawa

(2 Tarihi 6.12-42)

²² Sai Solomon ya tsaya a gaban bagaden UBANGIJI, a gaban dukan taron Isra'ila, ya ɗaga hannuwansa sama, ²³ ya ce,

"Ya UBANGIJI, Allah na Isra'ila, babu Allah kamar ka a sama can bisa, ko a ƙasa can ƙarƙashi, kai da kake kiyaye alkawarinka na ƙauna ga bayinka waɗanda suke cin gaba a hanyarka da dukan zuciyarsu. ²⁴ Ka kiyaye alkawarinka da ka yi wa bawanka Dawuda mahaifinsa. Da bakinka ka yi alkawari, da hannunka kuma ka cika shi, yadda yake a yau.

²⁵ “Yanzu, ya UBANGIJI, Allah na Isra’ila, bari ka cika wa bawanka Dawuda mahaifina alkawaran da ka yi masa sa’ad da ka ce, ‘Ba za ka taɓa rasa wani da zai zauna a gabana a kan kujerar sarautar Isra’ila ba, in kawai ’ya’yanka maza sun yi hankali cikin dukan abubuwan da suke yi, don su yi tafiya a gabana kamar yadda ka yi.’ ²⁶ Yanzu fa, ya Allah na Isra’ila, bari maganarka da ka yi wa bawanka Dawuda mahaifina tā cika.

²⁷ “Amma anya, Allah, za ka zauna a duniya? Sammai, har ma da saman sammai ba za tā iya riƙe ka ba, balle wannan haikalin da na gina! ²⁸ Duk da haka ka ji addu’ar bawanka da kuma roƙonsa don jinkai, ya UBANGIJI Allahna. Ka ji kuka da addu’ar da bawanka yake yi a gabanka a wannan rana. ²⁹ Bari idanunka su buɗe, su fuskanci wannan haikali dare da rana, wannan wurin da ka ce, ‘Sunana zai kasance a can,’ saboda ka ji addu’ar bawanka in yana fuskantar wannan wuri. ³⁰ Ka ji roƙon bawanka da kuma na mutanenka Isra’ila sa’ad da suka yi addu’a, suka fuskanci wannan wuri. Ka ji daga sama, mazauninka, kuma sa’ad da ka ji, ka gafarta.

³¹ “Sa’ad da mutum ya yi abin da ba daidai ba ga maƙwabcinsa, an kuma bukace shi yā yi rantsuwa, sai ya zo ya rantse a gaban bagade a cikin haikalin nan, ³² sai ka ji daga sama, ka kuma yi wani abu. Ka shari’anta tsakanin bayinka, ka hukunta mai laifi, ka mai da laifinsa a kansa, mai gaskiya kuma ka nuna shi marar laifi ne bisa ga gaskiyarsa.

³³ “Sa’ad da abokan gāba suka ci mutanenka Isra’ila a yaƙi saboda sun yi maka zunubi, sa’ad da kuma suka dawo gare ka don su furta sunanka, suna addu’a suna roƙo gare ka a wannan haikali, ³⁴ ka ji daga sama, ka gafarta zunubin mutanenka, ka kuma dawo da su ƙasar da ka ba wa kakanninsu.

³⁵ “Sa’ad da sammai sun kulle, babu kuma ruwan sama domin mutane sun yi maka zunubi, sa’ad da suka yi addu’a suna fuskantar wannan wuri, suka kuma furta sunanka, suka juye daga zunubinsu domin ka hore su, ³⁶ ka ji daga sama, ka kuma gafarta zunubin bayinka, mutanenka Isra’ila. Ka koya musu hanyar da ta dace ta rayuwa, ka kuma aika da ruwan sama a ƙasar da ka ba wa mutanenka gādo.

³⁷ “Sa’ad da yunwa ko annoba ta fāɗo a ƙasar, ko burtuntuna, ko fumfuna, ko fāri, ko tsutsa, ko kuwa abokan gāba sun yi musu kwanto, a wani daga cikin biranensu, duk wata cuta, ko ciwon da ya zo, ³⁸ in suka yi addu’a ko roƙo ta wurin wani daga cikin mutanenka Isra’ila, kowa ya san wahalar zuciyarsa, ya kuma buɗe hannuwansa yana fuskantar wannan haikali, ³⁹ sai ka ji daga sama, mazauninka. Ka gafarta, ka kuma yi wani abu. Ka yi da kowane mutum bisa ga dukan abin da ya yi, tun da yake ka san zuciyarsa (gama kai kaɗai ka san zukan dukan mutane), ⁴⁰ saboda su ji tsoronka a kowane lokacin da suke zaune a ƙasar da ka ba wa kakanninmu.

⁴¹ “Game da baƙo kuwa wanda shi ba na mutanenka Isra’ila ba, amma ya zo daga ƙasa mai nisa saboda sunanka, ⁴² gama mutane za su ji game da girman sunanka, da ƙarfin hannunka, da kuma hannunka mai iko, sa’ad da ya zo, ya yi addu’a yana fuskantar wannan haikali, ⁴³ ka ji daga sama, mazauninka, ka kuma yi dukan abin da baƙon ya tambaye ka, saboda dukan mutanen duniya su san sunanka, su kuma ji tsoronka, kamar yadda mutanenka Isra’ila suke yi, bari kuma su san cewa wannan gidan da na gina, ya amsa Sunanka.

⁴⁴ “Sa’ad da mutanenka suka tafi yaƙi da abokan gābansu, a duk inda ka aike su, sa’ad da kuma suka yi addu’a ga UBANGIJI suna fuskantar birnin da ka zaɓa, da kuma haikalin da na gina domin Sunanka, ⁴⁵ ka ji addu’arsu da roƙonsu daga sama, ka kuma biya musu buƙatansu.

⁴⁶ “Sa’ad da suka yi maka zunubi, gama babu wanda ba ya zunubi, ka kuwa yi fushi da su, ka kuma ba da su ga abokin gāba, wanda ya kwashe su kamammu zuwa ƙasarsa, nesa ko kusa; ⁴⁷ in suka canja zuciyarsu a ƙasar da aka riƙe su kamammu, suka tuba, suka kuma roƙe ka a ƙasar waɗanda suka ci su da yaƙi, suka ce, ‘Mun yi zunubi, mun yi abin da ba daidai ba, mun yi mugunta’; ⁴⁸ in sun juye gare ka da dukan zuciyarsu, da dukan ransu a ƙasar abokan gābansu waɗanda suka kwashe kamammu, suka yi addu’a gare ka, suka fuskanci wajen ƙasar da ka ba wa kakanninsu, waje birnin da ka zaɓa, da kuma haikalin da na gina domin Sunanka; ⁴⁹ sai ka ji daga sama, mazauninka, ka ji addu’a da roƙonsu, ka kuma biya musu buƙatansu. ⁵⁰ Ka gafarta wa mutanenka, waɗanda suka yi maka zunubi; ka gafarta dukan laifofin da suka yi maka, ka kuma sa waɗanda suka ci su a yaƙi su ji tausayinsu. ⁵¹ Gama su mutanenka ne, abin gādonka, waɗanda ka fitar daga Masar, daga tanderu mai narken ƙarfe.

⁵² “Bari idanunka su buɗe ga roƙon bawanka, ga roƙon mutanenka Isra’ila, bari kuma ka saurare su sa’ad da suka yi kuka gare ka. ⁵³ Gama ka ware su daga dukan al’umman duniya su zama abin gādonka, kamar yadda aka furta ta wurin bawanka Musa sa’ad da kai, ya UBANGIJI Mai Iko Duka ka fitar da kakanninmu daga Masar.”

⁵⁴ Da Solomon ya gama dukan waɗannan addu’o’i da roƙe-roƙe ga UBANGIJI, sai ya tashi daga gaban bagaden UBANGIJI, inda ya durkusa da hannuwansa a buɗe waje sama. ⁵⁵ Ya tashi ya kuma albarkaci dukan taron Isra’ila da babbar murya, yana cewa,

⁵⁶ “Yabo ya tabbata ga UBANGIJI, wanda ya ba wa mutanensa hutu kamar dai yadda ya yi alkawari. Babu magana guda da ta kasa cika cikin dukan alkawaransa masu kyau da ya yi ta wurin bawansa Musa. ⁵⁷ Bari UBANGIJI Allah ya kasance tare da mu kamar yadda ya kasance da kakanninmu; kada ya taɓa rabu da mu, ko ya yashe mu. ⁵⁸ Bari ya juye zukanmu gare shi, don mu yi tafiya a cikin dukan hanyoyinsa, mu kuma kiyaye umarnansa, ka’idodinsa, da kuma farillan da ya ba wa kakanninmu. ⁵⁹ Bari kuma waɗannan kalmomina, waɗanda na yi addu’a a gaban UBANGIJI, su yi kusa da UBANGIJI Allahmu, dare da rana, don ya biya bukatan bawansa da na mutanensa Isra’ila, bisa ga bukatan kowa, ⁶⁰ saboda dukan mutanen duniya su san cewa UBANGIJI, shi ne Allah, babu kuma wani. ⁶¹ Amma dole ku miƙa zukanmu ga UBANGIJI Allahmu, don ku rayu, ta wurin bin ka’idodinsa, ku kuma yi biyayya da umarnansa, kamar yadda kuke yi a wannan lokaci.”

Keɓewar haikali (2 Tarihi 7.4-10)

⁶² Sai sarki da dukan Isra’ila, suka miƙa hadayu a gaban UBANGIJI. ⁶³ Solomon ya miƙa hadaya ta salama ga UBANGIJI, shanu dubu ashirin da biyu, tumaki da awaki dubu ɗari da dubu ashirin. Ta haka sarki da dukan Isra’ilawa suka keɓe haikalin UBANGIJI.

⁶⁴ A wannan rana sarki ya tsarkake sashe na tsakiyar fili a gaban haikalin UBANGIJI, a can kuma ya miƙa hadaya ta konawa, hadaya ta gari, da kitsen hadaya ta salama, gama bagaden tagulla a gaban UBANGIJI ya yi kanƙanta sosai da za a miƙa hadayun konawa, hadayun hatsi, da kuma kitsen hadayun salama.

⁶⁵ Ta haka Solomon da dukan Isra’ila, wato, babban taro, suka yi bikin a lokacin. Mutane suka zo, tun daga Lebo Hamat har zuwa Rafin Masar. Suka yi biki a gaban UBANGIJI Allahmu, kwana bakwai. Suka kuma fara kwana bakwai, kwanaki goma sha huɗu gaba ɗaya. ⁶⁶ A rana ta biye sai ya sallame mutane. Suka sa wa sarki albarka, sa’an nan suka watse zuwa gida, da farin ciki, da murna a zukanmu saboda kyawawan abubuwan da UBANGIJI ya yi domin bawansa Dawuda, da kuma mutanensa Isra’ila.

9

UBANGIJI ya bayyana ga Solomon (2 Tarihi 7.11-22)

¹ Sa’ad da Solomon ya gama ginin haikalin UBANGIJI da kuma fadan sarki, ya kuma yi dukan abin da yake so ya yi, ² sai UBANGIJI ya bayyana gare shi sau na biyu, kamar yadda ya bayyana masa a Gibeyon.

³ UBANGIJI ya ce masa,

“Na ji addu’arka da kuma roƙon da ka yi a gabana; na tsarkake wannan haikali wanda ka gina, ta wurinsa Sunana zai kasance a can har abada. Idanuna da zuciyata kullum za su kasance a can.

⁴ “Kai kuwa, in ka yi tafiya a gabana da mutunci a zuci da kuma gaskiya, kamar yadda Dawuda mahaifinka ya yi, ka yi dukan abin da na umarta, ka kuma yi biyayya da ka’idodina da kuma dokokina, ⁵ zan kafa kujerar sarautarka a bisa Isra’ila har abada, kamar yadda na alkawarta wa Dawuda mahaifinka sa’ad da na ce, ‘Ba za ka taɓa rasa wani a kan kujerar sarautar Isra’ila ba.’

⁶ “Amma in kai, ko ‘ya’yanka maza, suka juye daga gare ni, ba ku kuma kiyaye umarnai da ka’idodin da na ba ku ba, kuka yi gaba, kuka bauta wa waɗansu alloli, kuka kuma yi musu sujada, ⁷ sai in yanke mutanen Isra’ila daga kasar da na ba su, in kuma ki wannan haikalin da na tsarkake domin Sunana. Isra’ila kuwa za ta zama abin gori da abin dariya a cikin dukan mutane. ⁸ Wannan haikali zai zama tarin juji. Duk wanda ya wuce ta hanyan nan kuwa zai ji tausayi, ya kuma yi tsaki yana cewa, ‘Me ya sa UBANGIJI ya yi haka ga wannan kasa da kuma wannan haikali?’ ⁹ Mutane za su

amsa su ce, ‘Saboda sun yashе UBANGIJI Allahnsu, wanda ya fitar da su daga Masar, suka rungumi waƙansu alloli, suna yin musu sujada, suna bauta musu ne, ya sa UBANGIJI ya kawo dukan masifan nan a kansu.’”

Waƙansu ayyukan Solomon

(2 Tarihi 8.1-18)

¹⁰ A ƙarshen shekaru ashirin da Solomon ya ƙauka yana gina haikalin UBANGIJI da fadan sarki, ¹¹ sai Sarki Solomon ya ba wa Hiram sarkin Taya garuruwa ashirin a yankin Galili, gama Hiram ya tanada masa da dukan katakai al’ul da na fir, da kuma zinariyar da ya bukaci domin aiki. ¹² Amma sa’ad da Hiram ya zo daga Taya don yā ga garuruwan da Solomon ya ba shi, sai bai ji daƙi ba. ¹³ Sai ya ce, “Wanda irin garuruwa ke nan ka ba ni, ƙan’uwana?” Saboda haka ya kira su Ƙasar Kabul*, sunan da suke da shi har wa yau. ¹⁴ Hiram kuwa ya aika wa sarki talenti 120[†] na zinariya.

¹⁵ Ga lissafin ma’aikatan gandun da Sarki Solomon ya ƙauka don ginin haikalin UBANGIJI, da fadarsa, da madogaran gini, da katangar Urushalima, da kuma Hazor Megiddo da Gezer. ¹⁶ (Fir’auna sarkin Masar ya kai wa Gezer hari, ya kuma ci ta da yaƙi. Ya sa mata wuta, ya kashe Kan’aniyawanta mazaunan wurin, ya kuma ba da ita a matsayin kyautar aure ga ’yarsa, matar Solomon. ¹⁷ Solomon kuwa ya sāke gina Gezer.) Ya gina Bet-Horon ta Kwari, ¹⁸ da Ba’alat, da Tadmor a hamada, na cikin ƙasarsa. ¹⁹ Haka kuma ya gina dukan biranen ajiyarsa, da garuruwa domin kekunan yaƙinsa, da garuruwa domin dawakansa. Ya gina duk abin da ya so yā ginawa a Urushalima, da Lebanon, da kuma ko’ina a dukan yankin da ya yi mulki.

²⁰ Dukan Amoriyawa, da Hittiyawa, da Ferizziyawa, da Hiwiyawa da Yebusiyawan da suka ragu a ƙasar (waƙanda ba Isra’ilawa ba ne), ²¹ wato, waƙanda suka ragu a ƙasar, waƙanda Isra’ilawa ba su iya hallakawa ba, su ne Solomon ya ƙauka su zama bayinsa don aikin gandu, kamar yadda yake har wa yau. ²² Amma Solomon bai mai da Isra’ilawa bayi ba; su ne mayakansa, shugabannin gwamnatin, dogarawansa, shugabannin sojojinsa, da shugabanninsa na kekunan yaƙi da mahayan kekunan yaƙinsa. ²³ Su ne kuma manyan shugabanni masu lura da ayyukan Solomon, su ne shugabanni 550 masu lura da mutanen da suke aiki.

²⁴ Bayan ’yar Fir’auna ta haura daga Birnin Dawuda zuwa fadan da Solomon ya gina mata, sai ya gina madogaran gini.

²⁵ Sau uku a shekara Solomon kan miƙa hadayun ƙonawa da hadayun salama a kan bagaden da ya gina wa UBANGIJI, yana ƙone turare a gaban UBANGIJI haƙe da su, ta haka ya cika abin da ake bukata na haikali.

²⁶ Sarki Solomon ya kuma gina jiragen ruwa a Eziyon Geber, wadda take kusa da Elot a Edom, a bakin Jan Teku. ²⁷ Hiram kuwa ya aiki mutanensa, masu tuƙan jirgin ruwa waƙanda suka san teku, don su yi hidima a jerin jiragen ruwa tare da mutanen Solomon. ²⁸ Suka tafi Ofir suka kuma dawo da talenti 420 na zinariya, wanda suka ba wa Sarki Solomon.

10

Sarauniyar Sheba ta ziyarci Solomon

(2 Tarihi 9.1-12)

¹ Sa’ad da sarauniyar Sheba ta ji game da sunan da Solomon ya yi, da kuma dangantarsa da UBANGIJI, sai ta zo tā gwada shi da tambayoyi masu wuya. ² Ta iso Urushalima da tawaga mai yawa, tare da rakuma masu ƙauke da kayan yaji, da zinariya masu yawa, da duwatsu masu daraja. Ta zo wurin Solomon ta kuwa yi magana da shi game da dukan abin da take da shi a ranta. ³ Solomon ya amsa dukan tambayoyinta, ba abin da ya yi wa sarki wuyan bayyanawa mata. ⁴ Da sarauniya Sheba ta ga dukan hikimar Solomon da fadan da ya gina. ⁵ Da irin abincin da yake kan teburinsa, da irin zaman fadawansa, da irin rigunan masu hidimarsa, da irin masu shayarwarsa, da kuma hadayun ƙonawar da yake yi a haikalin UBANGIJI, sai ta yi mamaki ƙwarai.

* 9:13 Kabul ya yi kamar kalmar Ibraniyanci na abu marar amfani. † 9:14 Wato, kamar ton 4 da 1/2 ke nan

⁶ Ta ce wa sarki, “Labarin da na ji a kasata game da abin da ka yi da kuma hikimarka gaskiya ne. ⁷ Amma ban gaskata waƙannan abubuwa ba sai da na zo na gani da idanuna. Tabbatacce, ba a ma faɗa mini ko rabi ba. Gama cikin hikima da arziki, ka wuce labarin da na ji nesa ba kusa ba. ⁸ Abin farin ciki ne ga mutanenka! Abin farin ciki ne ga fadawanka, waƙanda suke cin gaba da tsayawa a gabanka suna kuma jin hikimarka! ⁹ Yabo ga UBANGIJI Allahnka, wanda ya ji daƙinka, ya kuma sa ka a kujerar sarautar Isra’ila. UBANGIJI ya naɗa ka sarki saboda madawwamiyar kaunar wa Isra’ila, don ka yi shari’a da adalci.”

¹⁰ Ta kuma ba sarki talenti 120 na zinariya, da kayan yaji masu yawa, da kuma duwatsu masu daraja. Ba a taɓa kawo kayan yaji da yawa haka kamar yadda sarauniyar Sheba ta ba wa Sarki Solomon ba.

¹¹ (Jiragen ruwan Hiram suka kawo zinariya daga Ofir. Daga can kuma suka kawo kaya masu yawa na katakon almug, da kuma duwatsu masu daraja. ¹² Sarki ya yi amfani da almug don ya yi kayan ado wa haikalin UBANGIJI da kuma don fadan sarki, don kuma ya yi molaye, da garayu saboda mawaka. Ba a taɓa yin jigilar katakon almug ko a gani irin yawan katakai haka ba har wa yau.)

(2 Tarihi 9.13-28)

¹³ Sarki Solomon ya ba wa sarauniyar Sheba dukan abin da take so, da kuma duk abin da ta nema, ban da abin da ya ba ta daga yalwar fadan sarki. Sa’an nan ta koma tare da tawagarta zuwa kasarta.

Daukakar Solomon

¹⁴ Nauyin zinariya da Solomon yake samun kowace shekara, talenti 666 ne. ¹⁵ Ban da haraji daga ’yan kasuwa, da fatake, da kuma daga dukan sarakunan Arabiya, da gwamnonin kasar.

¹⁶ Sarki Solomon ya yi manyan garkuwoyi ɗari biyu na zinariya. An yi kowace garkuwa da zinariya bekas ɗari shida. ¹⁷ Ya kuma yi kananan garkuwoyi ɗari uku na zinariya. An yi kowane garkuwa da zinariya minas uku. Ya sa su a cikin Fadar Kurmin Lebanon.

¹⁸ Sa’an nan sarki ya yi kujerar sarauta mai nauyin giram na hauren giwa, aka kuma dalaye ta da zinariya zalla. ¹⁹ Kujera sarautar ta kasance da matakai shida, kuma bayanta tana da bisa mai kamannin gammo. A kowane gefen kujerar akwai wurin sa hannu, da kuma zaki tsaye kusa da kowannensu. ²⁰ Zakoki goma sha biyu suna tsaye a matakai shida, ɗaya a kowane gefen karshen mataki. Babu kasar da an taɓa gina irin wannan kujerar mulki. ²¹ Dukan kwaf Solomon zinariya ne, kuma dukan kayayyakin gida a Fadan da ake kira Kurmin Lebanon, zinariya ce zalla. Babu wani abin da aka yi da azurfa, domin ba a ɗauki azurfa a bakin kome ba a zamanin Solomon. ²² Sarki yana da jerin jiragen ruwan kasuwanci* a teku, tare da jiragen ruwan Hiram. Sau ɗaya kowace shekara uku jerin jiragen yakan dawo ɗauke da zinariya, da azurfa, da hauren giwa, da birai marasa wutsiya, da kuma gogon biri.

²³ Sarki Solomon ya yi suna a wadata fiye da dukan sarakunan duniya. ²⁴ Dukan duniya ta nemi su zo wurin Solomon don su ji hikimar da Allah ya sa a zuciyarsa. ²⁵ Kowace shekara, kowa da ya zo wurinsa yakan kawo kyautai, kayayyakin azurfa da na zinariya, riguna, makamai, da kayan yaji, dawakai da alfadarai.

²⁶ Solomon ya tara kekunan yaƙi da dawakai; ya kasance da kekunan yaƙi dubu goma sha huɗu, da dawakai dubu goma sha biyu waƙanda ya ajiye a biranen kekunan yaƙi, ya kuma ajiye tare da shi a Urushalima. ²⁷ Sarki ya mai da azurfa barkatai a cikin Urushalima kamar duwatsu, al’ul kuma da yawa kamar itatuwan fir na jumaiza a gindin tuddai. ²⁸ An yi jigilar dawakan Solomon daga Masar† da kuma daga Kuye‡, ’yan kasuwan fadan sarki sun sayo su daga Kuye. ²⁹ Suka yi jigilar kekunan yaƙi daga Masar a bakin shekel ɗari shida na azurfa, doki ɗaya kuma a kan ɗari da hamsin. Sun kuma yi jigilarsu suna sayarwa ga dukan sarakunan Hittiyawa da na Arameyawa.

11

Matan Solomon

¹ Sarki Solomon ya kaunaci baƙin mata. Ban da ’yar Fir’auna, ya auri Mowabawa, Ammonawa, mutanen Edom, Sidoniyawa da Hittiyawa. ² Sun fito daga al’ummai da UBANGIJI ya ce wa Isra’ilawa,

* 10:22 Da Ibraniyanci na jiragen Tarshish † 10:28 Mai yiwuwa Muzur, wani yanki a Silisiya; haka ma a aya 29. ‡ 10:28 Mai yiwuwa Silisiya

“Kada ku yi aurayya da su, domin tabbatacce za su juye zukatanku zuwa ga waƙansu alloli.” Duk da haka Solomon ya manne musu, ya nace, yana kaunarsu. ³ Ya auri mata ƙari bakwai, haifaffun gidan sarauta, da kuma ƙwarƙwarai ƙari uku. Matan nan nasa suka karkatar da shi. ⁴ Yayinda Solomon yake tsufa, matansa suka juye zuciarsa ga bin waƙansu alloli, zuciarsa kuwa ba ta bi UBANGIJI Allahnsa ƙungum kamar yadda zuciyar Dawuda mahaifinsa ta kasance ba. ⁵ Ya bi Ashtarot, alliyar Sidoniyawa, da Molek*, allahn da aka hana na Ammonawa. ⁶ Saboda haka Solomon ya yi abin da yake mugu a gaban UBANGIJI. Bai bi UBANGIJI gaba ƙaya kamar yadda Dawuda mahaifinsa ya yi ba.

⁷ A kan tudu, gabas da Urushalima, Solomon ya gina masujada a can domin Kemosh, allahn da aka hana na Mowab, da Molek, allahn da aka hana na Ammonawa. ⁸ Ya yi haka domin dukan baƙin matansa, waƙanda suka kone turare suka kuma miƙa hadayu ga allolinsu.

⁹ UBANGIJI ya yi fushi da Solomon domin zuciarsa ya juye daga UBANGIJI, Allah na Isra'ila, wanda ya bayyana masa sau biyu. ¹⁰ Ko da yake ya hana Solomon bin waƙansu alloli, Solomon bai kiyaye umarnin UBANGIJI ba. ¹¹ Saboda haka UBANGIJI ya ce wa Solomon, “Da yake halinka ke nan, ba ka kuma kiyaye alkawarina, da ƙa'idodina da na umarce ka ba, tabbatacce zan yage masarautar daga gare ka, in ba da ita ga ƙaya daga cikin bayinka. ¹² Amma saboda Dawuda mahaifinka, ba zan yi haka a zamaninka ba. Zan yage ta daga hannun ƙanka. ¹³ Amma ba zan yage dukan masarautar daga gare shi ba, zan ba shi kabila ƙaya saboda Dawuda bawana, da kuma saboda Urushalima, wadda na zaɓa.”

Abokan gāban Solomon

¹⁴ Sai UBANGIJI ya tayar wa Solomon wani abokin gāba, mai suna Hadad, mutumin Edom daga gidan sarautar Edom. ¹⁵ A shekarun baya Dawuda ya ci Edom da yaƙi. Yowab, shugaban sojojinsa ya tafi can domin yā binne Isra'ilawa waƙanda suka mutu a yaƙi. Sa'ad da suke a can, sojojin Isra'ila suka kashe kowane ƙa namiji a Edom. ¹⁶ Yowab da dukan Isra'ilawa suka zauna a can, wata shida, sai da suka hallaka dukan mutane a Edom. ¹⁷ Amma Hadad yana ƙan yaro a lokaci, wanda ya gudu zuwa Masar tare da shugabannin mutanen Edom waƙanda suka yi wa mahaifinsa hidima. ¹⁸ Suka taso daga Midiyan suka tafi Faran. Sa'an nan suka ƙauki mutane daga Faran suka tafi Masar, zuwa wurin Fir'auna wanda ya ba wa Hadad gida da ƙasa, ya kuma tanada masa da abinci.

¹⁹ Fir'auna ya ji daƙin Hadad har ya ba shi 'yar'umar matarsa, Sarauniya Tafenes, aure. ²⁰ 'Yar'umar Tafenes ta haifi masa ƙa wanda ya kira Genubat, wanda Tafenes ta yi renonsa a fadan sarki. A can, Genubat ya yi zama da 'ya'yan Fir'auna.

²¹ Yayinda yake a Masar, Hadad ya ji Dawuda ya huta tare da kakanninsa, ya kuma ji cewa Yowab shugaban mayaƙa ya mutu. Sai Hadad ya ce wa Fir'auna, “Bari in tafi, don in koma ƙasata.”

²² Fir'auna ya tambaye shi, ya ce, “Me ka rasa a nan da kake so ka koma garinka?”

Ya ce, “Ba kome, amma ka dai bar ni in tafi!”

²³ Allah kuwa ya tayar wa Solomon wani abokin gāba, mai suna Rezon, ƙan Eliyada, wanda ya gudu daga maigidansa, Hadadezer sarkin Zoba. ²⁴ Rezon ya tattara mutane kewaye da shi, ya zama kuma shugaban 'yan tawaye sa'ad da Dawuda ya hallaka mayaƙan Zoba; 'yan tawayen suka tafi Damaskus, inda suka zauna, suka kuma yi mulki. ²⁵ Rezon ya zama babban abokin gāban Isra'ila cikin dukan kwanakin mulkin Solomon. Ya ƙara rikici a kan rikicin Hadad. Rezon ya ƙi mulkin Isra'ila da dukan ransa. Saboda haka Rezon ya yi mulki a Aram ya kuma ƙi jinin Isra'ila.

Yerobowam ya yi wa Solomon tawaye

²⁶ Haka ma Yerobowam, ƙan Nebat, shi ma ya yi wa sarki tawaye. Shi ƙaya ne daga shugabannin Solomon, shi mutumin Efraim ne daga Zereda, mahaifiyarsa kuwa gwauruwa ce, mai suna Zeruwa.

²⁷ Ga yadda ya tayar wa sarki Solomon. Sarki Solomon ya gina madogaran gini†, ya ciccika wurare a katangar birnin Dawuda mahaifinsa da ƙasa. ²⁸ To, Yerobowam mutum ne mai fasaha. Sa'ad da Solomon ya ga yadda matashin yake aiki da himma, sai ya sa shi yā lura da dukan aikin gandu na gidan Yusuf.

²⁹ Da Yerobowam ya fita Urushalima, sai annabi Ahiya, mutumin Shilo ya tarar da shi a hanya. Lokacin kuwa Ahiya yana saye da sabuwar riga, ba kowa a filin sai su biyu kaƙai. ³⁰ Sai Ahiya ya kama

* 11:5 Da Ibraniyanci Milkom; haka ma a aya 33. † 11:27 Ko kuwa Millo

sabuwar rigar da yake saye da ita ya yage ta gida goma sha biyu. ³¹ Sa'an nan ya ce wa Yerobowam, "Dauki gida goma wa kanka, gama abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya ce ke nan, 'Duba, zan yage masarauta daga hannun Solomon in ba ka kabilu goma. ³² Amma saboda bawana Dawuda da kuma birnin Urushalima, wadda na zaɓa daga dukan kabilan Isra'ila, zai sami kabila guda. ³³ Zan yi wannan domin sun yashe ni, suka kuma yi wa Ashtarot, alliyar Sidoniyawa, da Kemosh, allahn Mowabawa, da kuma Molek, allahn Ammonawa sujada, ba su yi tafiya a hanyoyina ba, ba su kuwa yi abin da yake daidai a idanuna ba, ba su kiyaye farillaina da dokokina kamar yadda Dawuda, mahaifin Solomon ya yi ba.

³⁴ "Amma ba zan dauki dukan masarautar daga hannun Solomon ba; na naɗa shi sarki, dukan kwanaki ransa saboda Dawuda bawana, wanda na zaɓa, wanda kuma ya kiyaye umarnai da farillaina. ³⁵ Zan dauke masarautar daga hannuwan ɗansa ne, in ba ka kabilu goma. ³⁶ Zan ba da ɗaya ga ɗansa don kullum Dawuda bawana yã kasance da fitila a gabana a Urushalima, birnin da na zaɓa in sa Sunana. ³⁷ Amma fa, ga kai, zan dauke ka, za ka kuwa yi mulki bisa dukan abin da zuciyarka take so; za ka zama sarki a bisa Isra'ila. ³⁸ In ka aikata dukan abin da na umarce ka, ka yi tafiya a hanyoyina, ka kuma yi abin da yake daidai a idanuna ta wurin kiyaye farillaina da umarnaina, kamar yadda Dawuda bawana ya yi, zan kasance tare da kai. Zan gina maka masarauta mai dawwama kamar wadda na gina wa Dawuda, zan kuma ba da Isra'ila gare ka. ³⁹ Zan kasƙantar da zuriyar Dawuda saboda wannan, amma ba har abada ba."

⁴⁰ Solomon ya yi ƙoƙari yã kashe Yerobowam, amma Yerobowam ya tsere zuwa Masar, zuwa wurin sarki Shishak, ya zauna a can sai bayan mutuwar Solomon.

Mutuwar Solomon (2 Tarihi 9.29-31)

⁴¹ Game da sauran ayyukan mulkin Solomon, da dukan abubuwan da ya yi, da hikimar da ya nuna, an rubuta su a littafin tarihin Solomon. ⁴² Solomon ya yi mulki a Urushalima, a bisa dukan Isra'ila, shekaru arba'in. ⁴³ Sa'an nan ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a birnin Dawuda mahaifinsa. Sai Rehobowam ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

12

Isra'ilawa sun yi wa Rehobowam tawaye (2 Tarihi 10.1-19)

¹ Rehobowam ya tafi Shekem, gama dukan Isra'ila sun je can don su naɗa shi sarki. ² Sa'ad da Yerobowam ɗan Nebat ya ji labari (gama har yanzu yana a Masar, inda ya gudu daga Sarki Solomon), sai ya dawo daga Masar. ³ Saboda haka mutane suka aika Yerobowam yã zo, sai shi da dukan taron Isra'ila suka tafi wurin Rehobowam, suka ce masa, ⁴ "Mahaifinka ya sa mana kaya mai nauyin gaske, amma yanzu ka sassauta wannan aiki mai zafi, da kuma kaya masu nauyin da ya sa a kanmu, mu kuwa za mu bauta maka."

⁵ Rehobowam ya amsa, "Ku tafi, bayan kwana uku, ku dawo." Sai mutane suka watse.

⁶ Sai Sarki Rehobowam ya nemi shawarar dattawa waɗanda suka yi wa mahaifinsa Solomon, hidima a kwanakinsa. Ya ce, "Wace shawara ce za ku ba ni don in amsa wa waɗannan mutane?"

⁷ Suka amsa, "In a yau za ka zama bawan waɗannan mutane, ka kuma yi musu hidima, ka ba su amsa mai kyau, kullum za su kasance bayinka."

⁸ Amma Rehobowam ya ƙi shawarar da dattawan suka ba shi, sai ya nemi shawarar matasa waɗanda suka yi girma tare, waɗanda kuma suke masa hidima. ⁹ Ya tambaye su, "Mece ce shawararku? Yaya za mu amsa wa waɗannan mutane masu cewa, 'Ka sassauta nauyin da mahaifinka ya sa a kanmu?'"

¹⁰ Matasan, waɗanda suka yi girma tare da shi, suka amsa, "Faɗa wa waɗannan mutanen da suka ce maka, 'Mahaifinka ya sa kaya masu nauyi a kanmu, amma ka sassauta kayanka.' Ka ce musu, 'Karamin yatsana ya fi kugun tsohona kauri. ¹¹ Mahaifina ya sa muku kaya masu nauyi; ni zan ma sa su fi haka nauyi. Mahaifina ya hore ku da bulala; ni kuwa zan hore ku da kunamai.'"

¹² Bayan kwana uku, Yerobowam da dukkan mutane suka dawo wurin Rehobowam yadda sarki ya faɗa, "Ku dawo gare ni cikin kwana uku." ¹³ Sai Sarki ya amsa wa mutane da zafi. Yana ƙin shawarar da dattawa suka ba shi. ¹⁴ Ya bi shawarar matasa, ya ce, "Mahaifina ya sa muku kaya masu nauyi;

ni zan ma sa su fi haka nauyi. Mahaifina ya hore ku da bulala; ni kuwa zan hore ku da kunamai.”
¹⁵ Saboda haka sarki bai saurare mutane ba, gama wannan abin da ya faru daga wurin UBANGIJI ne, don a cika maganar UBANGIJI da ya yi wa Yerobowam Ɗan Nebat ta wurin Ahiya, mutumin Shilo.

¹⁶ Da dukan Isra'ila suka ga sarki ya ƙi yā saurare su, sai suka amsa wa sarki,
 “Ina ruwanmu da Dawuda!

Ai! Ba mu da gādo wurin Ɗan Yesse.

Ya Isra'ila, kowa yā koma tentinsa!

Dawuda, sai ka lura da gidanka!”

Saboda haka Isra'ilawa suka watse zuwa gida. ¹⁷ Amma ga Isra'ilawan da suke zama a garuruwan Yahuda kuwa, Rehobowam ya ci gaba da mulki a kansu.

¹⁸ Sarki Rehobowam ya aiki Adoniram wanda yake shugaban aikin gandu, amma Isra'ila suka jajjefe shi da dutse har ya mutu. Sarki Rehobowam, ya sullale ya hau keken yakinsa ya tsere zuwa Urushalima. ¹⁹ Tun daga wannan ranar ne mutanen Isra'ila suka shiga gāba da gidan Dawuda har wa yau.

²⁰ Sa'ad da dukan Isra'ilawa suka ji Yerobowam ya dawo, sai suka aika, suka kira shi zuwa taro, suka kuma naƙa shi sarki bisa dukan Isra'ila. Kabila Yahuda kaƙai ta kasance mai biyayya ga gidan Dawuda.

(2 Tarihi 11.1-4)

²¹ Da Rehobowam ya isa Urushalima, ya tattara dukan gidan Yahuda da kabilar Benyamin, ya sami sun kai mayaƙa dubu da tamanin. Sai aka shirya don su yaƙi gidan Isra'ila, su kuma mayar da masarautar wa Rehobowam Ɗan Solomon.

²² Amma waƙannan kalmomin Allah suka zo wa Shemahiya, mutumin Allah, cewa, ²³ “Faƙa wa Rehobowam Ɗan Solomon, sarkin Yahuda, ka faƙa wa dukan gidan Yahuda da Benyamin, da kuma dukan sauran mutane, ²⁴ ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce, “Kada ku haura don ku yi yaƙi da ‘yan’uwanku, Isra'ilawa. Ku koma gida, kowannenku, gama wannan aikina ne.”” Saboda haka suka yi biyayya da maganar UBANGIJI, suka sāke watse zuwa gida, yadda UBANGIJI ya umarta.

‘Yan maruƙan zinariya a Betel da Dan

²⁵ Sai Yerobowam ya ƙara gina Shekem a ƙasar tudu ta Efraim, ya zauna a can. Daga can ya tafi ya gina Fenuwel.

²⁶ Yerobowam ya yi tunani a ransa ya ce, “Mai yiwuwa mulkin yā koma gidan Dawuda. ²⁷ In waƙannan mutane sun riƙa haurawa don su miƙa hadayu a haikalin UBANGIJI a Urushalima. Za su sāke nuna biyayya ga mai girma, Rehobowam, sarkin Yahuda. Za su kashe ni su kuma koma ga Sarki Rehobowam.”

²⁸ Bayan ya nemi shawara, sai sarki ya yi siffonin ‘yan maruƙa biyu na zinariya. Ya ce wa mutane, “Kun daƙe kuna haurawa zuwa can Urushalima. Ga allolinku, ya Isra'ila, waƙanda suka fitar da ku daga ƙasar Masar.” ²⁹ Sai ya kafa ƙaya a Betel, ƙaya kuma a Dan. ³⁰ Wannan ya zama zunubi, gama mutane suna tafiya yin wa wannan da yake a Betel sujada, su kuma je har Dan don su yi wa ƙayan sujada.

³¹ Yerobowam ya gina masujadai da suke kan tuddai, ya kuma naƙa firistoci barkatai daga cikin mutanen da ba na zuriyar Lawi ba. ³² Ya kafa biki a rana ta goma sha biyar ta watan takwas, kamar bikin da ake yi a Yahuda, ya kuma miƙa hadayu a bisa bagade. Ya yi haka a Betel, yana miƙa wa siffonin maruƙan da ya yi hadayu. A Betel kuma ya naƙa firistoci a wuraren tudun da ya yi. ³³ A rana ta goma sha biyar ta watan takwas, watan da ya zaƙa, ya miƙa hadayu a bisa bagaden da ya gina a Betel. Saboda haka ya kafa biki don Isra'ilawa, ya kuma haura zuwa bagade don yā miƙa hadayu.

13

Mutumin Allah daga Yahuda

¹ Bisa ga umarnin UBANGIJI, sai wani mutumin Allah ya zo daga Yahuda zuwa Betel, yayinda Yerobowam yake tsaye kusa da bagade don yā miƙa hadaya. ² Sai mutumin Allah ya tā da murya a kan bagade bisa ga umarnin UBANGIJI ya ce, “Ya bagade, bagade! UBANGIJI ya ce, ‘Za a haifi ƙa mai suna Yosiya wa gidan Dawuda. A kanka zai miƙa firistoci na masujadai kan tuddai masu miƙa hadayu

a nan, za a kuma kone kasusuwan mutane a kanka.’”³ A wannan rana mutumin Allah ya ba da alama, “Ga alamar da UBANGIJI ya furta. Wannan bagade zai tsage yā rabu kashi biyu, tokar da yake a kansa za tã zuba a kasa.”

⁴ Sa’ad da Yerobowam ya ji abin da mutumin Allah ya tã da murya ya faɗa game da bagaden Betel, sai ya miƙa hannunsa daga bagaden ya ce, “Ku kama shi!” Amma sai hannun da ya miƙa ya yanƙwane, har bai iya janye shi ba. ⁵ Haka ma, bagaden ya rabu, tokarsa kuma ya zuba, bisa ga alamar da mutumin Allah ya bayar, ta wurin kalmar UBANGIJI.

⁶ Sai sarki ya ce wa mutumin Allah, “Ka roƙi UBANGIJI Allahnka, ka kuma yi addu’a domina don hannuna ya warke.” Saboda haka mutumin Allah ya yi roƙo ga UBANGIJI, hannun sarki kuwa ya warke, ya kuma zama kamar yadda yake a dā.

⁷ Sai sarki ya ce wa mutumin Allah, “Zo gida tare da ni, ka sami wani abu ka ci, zan kuwa yi maka kyauta.”

⁸ Amma mutumin Allah ya amsa wa sarki, “Ko da za ka ba rabin mallakarka, ba zan tafi tare da kai ba, ba kuwa zan ci abinci, ko in sha ruwa a can ba. ⁹ Gama an umarce ni ta wurin kalmar UBANGIJI, aka ce, ‘Kada ka ci abinci, ko ka sha ruwa, ko ka koma ta hanyar da ka zo.’” ¹⁰ Saboda haka ya ɗauki wata hanya, bai kuwa koma ta hanyar da ya zo Betel ba.

¹¹ To, fa, akwai wani tsohon annabi yana zama a Betel, wanda ’ya’yansa suka zo suka faɗa masa dukan abin da mutumin Allah ya yi a can, a ranar. Suka kuma faɗa wa mahaifinsu abin da ya faɗa wa sarki. ¹² Mahaifinsu ya tambaye su ya ce, “Wace hanya ce ya bi?” Sai ’ya’yansa suka nuna masa hanyar da mutumin Allah daga Yahuda ya bi. ¹³ Sai ya ce wa ’ya’yansa, “Ku yi wa jakina shimfiɗa.” Da suka yi wa jakin shimfiɗa, sai ya hau. ¹⁴ Ya bi bayan mutumin Allah. Ya same shi yana zama a karkashin itace oak, sai ya tambaye shi ya ce, “Kai ne mutumin Allah wanda ya zo daga Yahuda?”

Ya amsa, “Ni ne.”

¹⁵ Saboda haka annabin ya ce masa, “Zo gida tare da ni ka ci abinci.”

¹⁶ Mutumin Allah ya ce, “Ba zan koma tare da kai ba, ko in ci abinci, ko in sha ruwa tare da kai a can ba. ¹⁷ An faɗa mini ta wurin maganar UBANGIJI, ‘Kada ka ci abinci, ko ka sha ruwa a can, ko ka koma ta hanyar da ka zo.’”

¹⁸ Sai annabin ya amsa, “Ni ma annabi ne, kamar ka. Kuma mala’ika ya ce mini ta wurin kalmar UBANGIJI, ‘Dawo da shi zuwa gidanka saboda yã ci abinci, yã kuma sha ruwa.’” (Amma yana masa karya ne.) ¹⁹ Sai mutumin Allah ya koma tare da shi ya kuma ci ya sha a gidansa.

²⁰ Yayinda suke zaune a teburi, sai maganar UBANGIJI ta zo wa tsohon annabin da ya dawo da mutumin Allah. ²¹ Sai tsohon annabin ya tã da murya wa mutumin Allah wanda ya zo daga Yahuda, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Ka ƙazantar da maganar UBANGIJI, ba ka kuma kiyaye umarnin UBANGIJI Allahnka ba. ²² Ka dawo ka ci abinci, ka kuma sha ruwa a wurin da na faɗa maka kada ka ci, ko ka sha. Saboda haka ba za a binne jikinka a kabarin kakanninka ba.’”

²³ Sa’ad da mutumin Allah ya gama ci da sha, sai annabin da ya dawo da shi ya yi wa jakin mutumin Allah shimfiɗa. ²⁴ Yayinda yake kan hanyarsa, sai wani zaki ya sadu da shi ya kashe shi, aka kuma jefar da jikinsa a kan hanya, jakin da zakin suka tsaya kusa da gawar. ²⁵ Waɗansu mutane masu wucewa suka ga an yar da gawar a can, zaki yana tsaye kusa da gawar, sai suka tafi suka ba da labarin a birni inda tsohon annabin nan yake zama.

²⁶ Sa’ad da annabin da ya dawo da mutumin Allah ya ji, sai ya ce, “Mutumin Allah ne, wanda ya ƙazantar da maganar UBANGIJI. UBANGIJI ya bashe shi ga zaki, wanda ya yayyage shi ya kuma kashe shi, kamar yadda maganar UBANGIJI ta gargaɗe shi.”

²⁷ Sai annabin ya ce wa ’ya’yansa, “Ku yi wa jakina shimfiɗa.” Sai suka yi. ²⁸ Sai ya fita ya sami an jefar da gawar a hanya, jakin da zakin suna tsaye kusa da shi. Zakin bai ci gawar ko yã yayyage jakin ba. ²⁹ Saboda haka annabin ya ɗauki gawar mutumin Allah, ya shimfiɗa shi a kan jaki, ya koma da shi cikin birninsa don yã yi makokinsa yã kuma binne shi. ³⁰ Sai ya kwantar da gawar a kabarin, suka yi makoki a kansa, ya kuma ce, “Ayya, abokina!”

³¹ Bayan an binne shi, sai ya ce wa ’ya’yansa, “Sa’ad da na mutu, ku binne ni a kabarin da aka binne mutumin Allah; ku kwantar da kasusuwana kusa da kasusuwansa. ³² Gama annabcin da ya yi

ta maganar UBANGIJI gāba da bagaden da yake cikin Betel da kuma wuraren sujada a tuddan da suke a biranen Samariya, ba shakka zai cika.”

³³ Har ma bayan wannan, Yerobowam bai canja daga mugayen hanyoyinsa ba, amma ya kara naƙa firistoci domin masujadai da suke kan tuddai daga kowane irin mutane. Duk wanda ya so yā zama firist sai yā naƙa shi don aiki a masujadai da suke kan tuddai. ³⁴ Wannan ne zunubin gidan Yerobowam da ya kai ga fāƙuwarsa da kuma hallakarsa daga fuskar duniya.

14

Annabcin Ahiya a kan Yerobowam

¹ A lokacin Ahiya, Ɗan Yerobowam ya kamu da ciwo, ² sai Yerobowam ya ce wa matarsa, “Ki tafi, ki ƙad da kama, don kada a gane ke a matsayin matar Yerobowam. Ki je Shilo. Annabi Ahiya yana a can, wannan wanda ya ce mini zan zama sarki a bisa wannan mutane. ³ Ki ƙauki dunkulen burodi goma tare da ke, da waina, da tulun zuma, ki tafi wurinsa. Zai faƙa miki abin da zai faru da yaron.”

⁴ Saboda haka matar Yerobowam ta yi abin da ya faƙa, ta kuma tafi gidan Ahiya a Shilo.

Yanzu dai Ahiya ba ya gani; idanunsa sun tafi saboda tsufa. ⁵ Amma UBANGIJI ya ce wa Ahiya, “Matar Yerobowam tana zuwa tā tambaye ka game da ƙanta, gama yana ciwo, za ka kuwa ba ta amsa kaza da kaza. Sa’ad da ta iso za tā yi kamar wata ce dabam.”

⁶ Saboda haka sa’ad da Ahiya ya ji motsin sawunta a kofa, sai ya ce, “Ki shigo, matar Yerobowam. Me ya sa kike yi kamar wata ce dabam? An aiko ni wurinki da labari marar daƙi. ⁷ Je ki faƙa wa Yerobowam cewa ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ce, ‘Na tā da kai daga cikin mutane, na mai da kai shugaba a bisa mutanena Isra’ila. ⁸ Na yage mulki daga gidan Dawuda na ba da shi gare ka, amma ba ka zama kamar bawana Dawuda wanda ya kiyaye umarnaina ya kuma bi ni da dukan zuciyarsa, yana yin abin da yake daidai kaƙai a idanuna ba. ⁹ Ka aikata mugunta fiye da dukan waƙanda suka rayu kafin kai. Ka yi wa kanka waƙansu alloli, gumakan da aka yi da ƙarfe; ka tsokane ni na yi fushi, ka kuma juye mini baya.

¹⁰ “‘Saboda wannan, zan kawo masifa a gidan Yerobowam. Zan yanke kowane ƙa na ƙarshe a Isra’ila, bawa ko ’yantacce. Zan ƙone gidan Yerobowam kamar yadda mutum yakan ƙone juji, sai duk ya ƙone ƙurmus. ¹¹ Karnuka za su ci waƙanda suka mutu na Yerobowam a cikin birni, kuma tsuntsayen sararin sama za su cinye waƙanda suka mutu a jeji. Ni UBANGIJI na faƙa!’

¹² “Ke kuma, ki koma gida. Sa’ad da kika taka ƙafa a birninki, yaron zai mutu. ¹³ Dukan Isra’ila kuwa za su yi makoki domin sa. Shi ne kaƙai na Yerobowam wanda za a binne, domin shi ne kaƙai a gidan Yerobowam wanda UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya sami wani ƙan abu mai kyau a kansa.

¹⁴ “UBANGIJI zai tā da wani sarki wa kansa a bisa Isra’ila wanda zai hallaka iyalin Yerobowam. Ko yanzu ma, wannan zai fara faruwa. ¹⁵ UBANGIJI kuma zai bugi Isra’ila, har tā zama kamar kyau mai girgiza a bakin rafi. Zai tumbuke Isra’ila daga wannan ƙasa mai kyau da ya ba wa kakanninsu, yā watsar da su gaba da Kogin Yuferites domin sun tsokane UBANGIJI har ya yi fushi, ta wurin yin ginshikan Ashera. ¹⁶ Zai kuma ba da Isra’ila saboda zunuban da Yerobowam ya yi, da ya kuma sa Isra’ila suka yi.”

¹⁷ Sai matar Yerobowam ta tashi ta tafi, ta kuwa tafi Tirza. Nan da nan da ta taka madogarar ƙofar gidan, sai yaron ya mutu. ¹⁸ Suka binne shi, dukan Isra’ila kuwa suka yi makoki domin sa, yadda UBANGIJI ya faƙa ta wurin bawansa annabi Ahiya.

¹⁹ Sauran ayyukan sarautar Yerobowam, da yake-yakensa, da yadda ya yi mulki, ba a rubuce suke a littafin tarihi na sarakunan Isra’ila ba? ²⁰ Ya yi mulki shekaru ashirin da biyu, sai ya huta tare da kakanninsa. Sai Nadab ƙansa ya gāje shi a matsayin sarki.

Rehobowam sarkin Yahuda (2 Tarihi 11.5-12.16)

²¹ Rehobowam ƙan Solomon ya zama sarki a Yahuda. Yana da shekara arba’in da ƙaya sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekaru goma sha bakwai a Urushalima, birnin da UBANGIJI ya zaƙa daga cikin dukan kabilan Isra’ila don yā sa Sunansa. Sunan mahaiƙiyarsa Na’ama, ita mutuniyar Ammon ce.

²² Yahuda ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI. Ta wurin zunuban da suka yi, sun tā da fushin kishinsa fiye da yadda kakanninsu suka yi. ²³ Sun kuma kafa wa kansu masujadai da suke kan tuddai, da a kan kebabɓun duwatsu, suka kuma gina ginshikan Ashera a kowane tudu, da kuma a farkashin kowane duhuwar itace. ²⁴ Har ma akwai maza karuwai na masujada. Mutane suka sa kansu ga yin kowane abin kyama na al'umman da UBANGIJI ya kora kafin Isra'ilawa.

²⁵ A shekara ta biyar ta Sarki Rehobowam, Shishak sarkin Masar ya kai wa Urushalima yaƙi. ²⁶ Ya kwashe dukiyar haikalin UBANGIJI da kuma dukiyar fadan sarki. Ya ɗauki kome, har da dukan garkuwoyi na zinariya da Solomon ya yi. ²⁷ Saboda haka sarki Rehobowam ya yi garkuwoyin tagulla ya mayar da su. Ya kuma naɗa waɗannan shugabannin matsara ya sa su aiki a kofar zuwa fadan sarki. ²⁸ Duk sa'ad da sarki ya tafi wurin haikalin UBANGIJI, matsara sukan riƙe garkuwoyinsu, daga baya kuma sai su mai da su ɗakin tsaro.

²⁹ Game da sauran ayyukan mulkin Rehobowam kuwa, da kuma dukan abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ³⁰ Aka ci gaba da yaƙe-yaƙe tsakanin Rehobowam da Yerobowam. ³¹ Sai Rehobowam ya huta da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a Birnin Dawuda. Sunan mahaifiyarsa Na'ama, ita kuwa mutuniyar Ammon ce. Sai Abiyam* ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

15

Abiya sarkin Yahuda (2 Tarihi 13.1-22)

¹ A shekara ta goma sha takwas ta mulkin Yerobowam ɗan Nebat, Abiyam ya zama sarkin Yahuda, ² ya kuma yi mulki a Urushalima shekara uku. Sunan mahaifiyarsa Ma'aka ne, 'yar Abisalom.

³ Shi ma ya aikata dukan irin zunubai da tsohonsa ya yi. Zuciyarsa ba tā bi UBANGIJI Allahnsa, kamar yadda zuciyar Dawuda kakansa ta yi ba. ⁴ Duk da haka, saboda Dawuda UBANGIJI Allahnsa ya ba shi fitila a Urushalima ta wurin ta da wani da ya gāje shi, ta wurinsa kuma Urushalima ta yi ƙarfi. ⁵ Gama Dawuda ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI, bai kuma fasa kiyaye wani daga umarnan UBANGIJI ba dukan kwanakinsa, sai dai a batun Uriya mutumin Hitti.

⁶ Aka yi yaƙi tsakanin Rehobowam da Yerobowam a duk kwanakin Abiya. ⁷ Game da sauran ayyukan mulkin Abiyam kuwa, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. Aka yi yaƙi tsakanin Abiyam da Yerobowam. ⁸ Sai Abiyam ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Birnin Dawuda. Asa kuwa ya gāje shi a matsayin sarki.

Asa sarkin Yahuda (2 Tarihi 15.16-16.6,11-13)

⁹ A shekara ta ashirin ta Yerobowam sarkin Isra'ila, Asa ya zama sarkin Yahuda, ¹⁰ ya yi mulki a Urushalima shekara arba'in da ɗaya. Sunan mahaifiya mahaifiyarsa, Ma'aka ne 'yar Abisalom.

¹¹ Asa ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI, kamar yadda kakansa Dawuda ya yi. ¹² Ya kori dukan maza karuwai na masujadai daga ƙasar, ya kuma yi waje da dukan gumakan da mahaifinsa ya yi. ¹³ Ya tuɓe mahaifiya mahaifiyarsa Ma'aka daga matsayinta na mahaifiyar sarauniya, gama ta gina ƙazantaccen ginshikin Ashera. Asa ya yanke ginshikin, ya kuma kone shi a Kwarin Kidron. ¹⁴ Ko da yake bai cire masujadai da suke kan tuddai ba, zuciyar Asa ta kasance da aminci ɗungum ga UBANGIJI dukan kwanakinsa. ¹⁵ Ya kawo azurfa da zinariya da kayayyakin da shi da mahaifinsa suka keɓe a haikalin UBANGIJI.

¹⁶ Aka yi yaƙi tsakanin Asa da Ba'asha sarkin Isra'ila dukan kwanakin mulkinsu. ¹⁷ Ba'asha sarkin Isra'ila ya haura, ya yi yaƙi da Yahuda, ya kuma gina Rama don yā hana wani daga fita ko shiga yankin Asa, sarkin Yahuda.

¹⁸ Sai Asa ya ɗauki dukan azurfa da kuma zinariyar da suka rage a ma'ajin haikalin UBANGIJI da kuma nasa fadan, ya ba da su ga wani shugabansa, ya kuma aika da su zuwa ga Ben-Hadad ɗan Tabrimmon, ɗan Heziron, sarkin Aram, wanda yake mulki a Damaskus. ¹⁹ Ya ce, "Bari yarjejeniya ta

* 14:31 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci da Seftuwajin (duba kuma 2Tar 12.16); yawancin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci suna da Abiya

kasance tsakanina da kai, kamar yadda ta kasance tsakanin mahaifina da mahaifinka. Duba, ina aika maka kyautai na azurfa da na zinariya. Yanzu fa sai ka janye yarjejeniyarka da Ba'asha sarkin Isra'ila, don yã janye daga gare ni.”

²⁰ Ben-Hadad ya yarda da maganar Sarki Asa, ya kuma aika shugabannin sojojin mayaƙansa ya yi yaƙi da garuruwan Isra'ila. Ya kame Iyon, Dan, Abel-Bet-Ma'aka da dukan Kinneret, haƊe da Naftali.

²¹ Da Ba'asha ya ji haka, sai ya daina ginin Rama, ya janye zuwa Tirza. ²² Sai Sarki Asa ya ba da umarni ga dukan Yahuda, kuma babu wanda aka ware, kowa yã taimaka a kwashe duwatsu da katakan da Ba'asha yake amfani da su daga Rama. Da duwatsu da katakan ne Sarki Asa ya gina Geba a Benyamin da kuma Mizfa.

²³ Game da sauran ayyukan mulkin Asa, dukan nasarorinsa, dukan abin da ya yi, da kuma biranen da ya gina, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. A tsufansa, sai ƙafafunsa suka kamu da cuta. ²⁴ Sai Asa ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a birnin kakansa Dawuda. Sai Yehoshafat Ɗansa ya gãje shi a matsayin sarki.

Nadab sarkin Isra'ila

²⁵ Nadab Ɗan Yerobowam ya zama sarkin Isra'ila a shekara ta biyu ta Asa sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki a bisa Isra'ila shekara biyu. ²⁶ Ya yi mugunta a gaban UBANGIJI, yana tafiya a hanyoyin mahaifinsa da kuma cikin zunubinsa, wanda ya sa Isra'ila suka yi.

²⁷ Ba'asha Ɗan Ahiya na gidan Issakar ya yi maƙarƙashiya gãba da shi, ya buge shi a Gibbeton, a wani garin Filistiyawa, yayinda Nadab da dukan Isra'ila suke wa garin kwanto. ²⁸ Ba'asha ya kashe Nadab a shekara ta uku ta Asa sarkin Yahuda, ya kuma gãje shi a matsayin sarki.

²⁹ Nan da nan da ya fara mulki, sai ya kashe dukan iyalin Yerobowam. Bai bar wa Yerobowam wani da rai ba, amma ya hallaka su duka, bisa ga maganar UBANGIJI da ya ba wa bawansa Ahiya, mutumin Shilo. ³⁰ Wannan abu ya faru saboda zunuban da Yerobowam ya yi, ya kuma sa Isra'ila ya yi, kuma saboda ya tsokane UBANGIJI, Allah na Isra'ila, ya yi fushi.

³¹ Game da sauran ayyukan mulkin Nadab da kuma dukan abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ³² Aka yi yaƙi tsakanin Asa da Ba'asha sarkin Isra'ila dukan kwanakin mulkinsu.

Ba'asha sarkin Isra'ila

³³ A shekara ta uku ta Asa sarkin Yahuda, Ba'asha Ɗan Ahiya ya zama sarkin dukan Isra'ila a Tirza, ya kuma yi sarauta shekara ashirin da huƊu. ³⁴ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, yana tafiya a hanyoyin Yerobowam da kuma cikin zunubinsa, wanda ya sa Isra'ila suka yi.

16

¹ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Yehu Ɗan Hanani game da Ba'asha, ²“Na Ɗaga ka daga ƙura na mai da kai shugaban mutanena Isra'ila, amma ka yi tafiya a hanyoyin Yerobowam, ka kuma sa mutanena Isra'ila suka yi zunubi, ka tsokane ni na yi fushi ta wurin zunubansu. ³ Saboda haka ina gab da cinye Ba'asha da gidansa, zan kuma mai da gidanka kamar na Yerobowam Ɗan Nebat. ⁴ Karnuka za su cinye waƊanda suke na Ba'asha da suka mutu a birni, tsuntsaye kuma za su cinye waƊanda suka mutu a jeji.”

⁵ Game da sauran ayyukan mulkin Ba'asha, abin da ya yi, da kuma nasarorinsa, an rubuta su cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ⁶ Ba'asha ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Tirza. Sai Ela Ɗansa ya gãje shi a matsayin sarki.

⁷ Ban da haka, maganar UBANGIJI ta zo ta wurin annabi Yehu Ɗan Hanani wa Ba'asha da gidansa, saboda dukan muguntar da ya aikata a gaban UBANGIJI, ya tsokane shi yã yi fushi ta wurin abubuwan da ya yi, da kuma zama kamar gidan Yerobowam, da kuma domin ya hallaka gidan Yerobowam.

Ela sarkin Isra'ila

⁸ A shekara ta ashirin da shida ta Asa sarkin Yahuda, Ela Ɗan Ba'asha ya zama sarkin Isra'ila, ya kuma yi mulki a Tirza shekaru biyu.

⁹ Zimri, Ɗaya daga cikin shugabanni, wanda ya shugabanci rabin kekunan yaƙin Ela, ya yi maƙarƙashiya a kansa. Ela yana a Tirza a lokacin, ya bugu a gidan Arza, sarkin fada a Tirza. ¹⁰ Zimri

ya shiga, ya buge shi ya kashe a shekara ta ashirin da bakwai na Asa sarkin Yahuda. Sa'an nan ya gāje shi a matsayin sarki.

¹¹ Nan da nan sai ya fara mulki ya kuwa zauna a kujerar sarauta, ya kashe dukan iyalin Ba'asha. Bai bar namiji guda ɗaya ba, ko dangi, ko aboki. ¹² Ta haka Zimri ya hallaka dukan iyalin Ba'asha, bisa ga maganar da UBANGIJI ya yi game da Ba'asha ta wurin annabi Yehu. ¹³ Wannan ya faru saboda dukan zunuban Ba'asha da waɗanda ɗansa Ela ya yi, da ya sa Isra'ila suka yi, har suka tsokane UBANGIJI, Allah na Isra'ila, yā yi fushi ta wurin gumakansu marasa amfani.

¹⁴ Game da sauran ayyukan mulkin Ela, da dukan abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila.

Zimri sarkin Isra'ila

¹⁵ A shekara ta ashirin da bakwai na Asa sarkin Yahuda, Zimri ya yi mulki a Tirza kwana bakwai. Mayaƙa suka yi sansani kusa da Gibbeton, wani garin Filistiyawa. ¹⁶ Sa'ad da Isra'ilawa a cikin sansani suka ji cewa Zimri ya yi maƙarƙashiya a kan sarki, ya kuma kashe shi, sai suka yi shela, suka naɗa Omri, shugaban mayaƙa ya zama sarki a bisa Isra'ila, a wannan rana a cikin sansani. ¹⁷ Sai Omri da dukan Isra'ilawa suka janye daga Gibbeton, suka yi wa Tirza kwanto. ¹⁸ Da Zimri ya ga cewa an kame birnin, sai ya je ya shiga hasumiya fadan sarki ya sa wa fadan wuta wutar kuwa ta kone shi ya mutu. ¹⁹ Wannan ya faru saboda zunuban da ya yi, ya yi mugunta a gaban UBANGIJI ya kuma yi tafiya a hanyoyin Yerobowam da kuma cikin zunubin da Yerobowam ya yi da ya sa Isra'ila suka yi.

²⁰ Game da sauran ayyukan mulkin Zimri, da tawayen da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila.

Omri sarkin Isra'ila

²¹ Sai mutanen Isra'ila suka rabu kashi biyu; rabi guda sun goyi bayan Tibni ɗan Ginat yā zama sarki, ɗayan rabin kuma sun goyi bayan Omri. ²² Amma mabiyar Omri suka nuna sun fi na Tibni ɗan Ginat ƙarfi. Sai Tibni ya mutu, Omri kuwa ya zama sarki.

²³ A shekara ta talatin da ɗaya na Asa sarkin Yahuda, Omri ya zama sarkin Isra'ila, ya kuma yi mulki shekara goma sha biyu, shekaru shida a Tirza. ²⁴ Ya saya tudun Samariya daga Shemer, a bakin talentin biyu na azurfa, ya kuma gina birni a kan tudun, ya kira shi Samariya, bayan Shemer, sunan mai tudun a ɗa.

²⁵ Amma Omri ya yi mugunta a gaban UBANGIJI, ya kuma yi zunubi fiye da dukan waɗanda suka kasance kafin shi. ²⁶ Ya yi tafiya a dukan hanyoyin Yerobowam ɗan Nebat da kuma cikin zunubinsa wanda ya sa Isra'ila suka yi, har suka tsokane UBANGIJI, Allah na Isra'ila yā yi fushi ta wurin gumakansu marasa amfani.

²⁷ Game da sauran ayyukan mulkin Omri, abin da ya yi, da kuma abubuwan da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ²⁸ Omri ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Samariya. Sai Ahab ya gāje shi a matsayin sarki.

Ahab ya zama sarkin Isra'ila

²⁹ A shekara ta talatin da takwas ta Asa sarkin Yahuda, Ahab ɗan Omri ya zama sarkin Isra'ila, ya kuma yi mulki a Samariya a kan Isra'ila, shekara ashirin da biyu. ³⁰ Ahab ɗan Omri ya yi mugunta sosai a gaban UBANGIJI fiye da wani daga cikin waɗanda suka riga shi. ³¹ Bai zama masa wani abu mai wuya ba, yā yi zunuban Yerobowam ɗan Nebat, har ma ya auri Yezebel 'yar Etba'al sarkin Sidoniyawa, ya kuma fara bauta wa Ba'al, ya yi masa sujada. ³² Ya kafa bagade domin Ba'al a haikalin Ba'al da ya gina a Samariya. ³³ Ahab ya gina ginshikin Ashera, ya kuma aikata abubuwa masu yawa don yā tsokane UBANGIJI, Allah na Isra'ila yā yi fushi fiye da dukan sarakunan Isra'ila da suka riga shi.

³⁴ A lokaci Ahab ne, Hiyel mutumin Betel ya sāke gina Yeriko. Ya kafa tushensa a bakin ran ɗan farinsa Abiram, ya kuma kafa ƙofofinsa a bakin ran autansa Segub, bisa ga maganar UBANGIJI da ya yi ta wurin Yohuwa ɗan Nun.

¹ To, Iliya mutumin Tishbe, daga Tishbe a Gileyad, ya ce wa Ahab, “Muddin UBANGIJI, Allah na Isra’ila wanda nake bauta wa yana a raye, ba za a yi raba ko ruwan sama a ’yan shekaru masu zuwa ba, sai ko na faɗa haka.”

Hankaki sun ciyar da Iliya

² Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Iliya, ta ce, ³ “Ka bar nan, ka nufi wajajen gabas, ka ɓuya a Rafin Kerit, gabas da Urdun. ⁴ Za ka sha daga rafin, zan kuma umarci hankaki su ciyar da kai a can.”

⁵ Saboda haka sai Iliya ya yi abin da UBANGIJI ya faɗa masa. Ya tafi Rafin Kerit, gabas da Urdun, ya zauna a can. ⁶ Hankaki suka riƙa kawo masa abinci da nama, safe da yamma, ya kuma sha daga rafin.

Gwauruwa a Zarefat

⁷ Ana nan sai rafin ya bushe saboda ba a yi ruwan sama a kasar ba. ⁸ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Iliya cewa, ⁹ “Je ka, nan take, zuwa Zarefat na Sidon, ka zauna a can. Na umarci wata gwauruwa a can ta ciyar da kai.” ¹⁰ Saboda haka sai ya tafi Zarefat. Sa’ad da ya isa kofar gari, sai ga wata gwauruwa tana tattara ’yan itace. Sai ya kira ta, ya ce, “Ki kawo mini ɗan ruwa a tulu don in sha.” ¹¹ Da ta kama hanya za ta tafi ta kawo, sai ya sake kiranta ya ce, “Ina rokonki, ki kuma kawo mini ɗan abinci.”

¹² Sai ta ce masa, “Na rantse da UBANGIJI Allahnka, ba ni da wani abinci, sai dai ɗan gari hannu guda a tulu, da kuma ɗan mai a kwalaba. Ina tattara ’yan itacen nan ne don in kai gida in yi abinci wa kaina da ɗana, don mu ci, mu mutu.”

¹³ Iliya ya ce mata, “Kada ki ji tsoro. Ki tafi gida, ki yi yadda kika ce. Amma da farko ki yi mini ’yar wainar burodi daga abin da kike da shi ki kawo mini, sa’an nan ki yi wani abu wa kanki da kuma ɗanki. ¹⁴ Gama abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ce, ‘Tulun garin ba zai kare ba, kwalabar man kuma ba zai bushe ba sai ranar da UBANGIJI ya bayar da ruwan sama a kasar.’”

¹⁵ Sai ta tafi, ta yi yadda Iliya ya faɗa mata. Saboda haka aka kasance da abinci kowace rana wa Iliya da kuma don macen da iyantina. ¹⁶ Gama tulun garin bai kare ba, kwalabar man kuma bai bushe ba, kamar yadda UBANGIJI ya faɗa wa Iliya.

¹⁷ Ana nan sai ɗan matan, wato, gwauruwan nan ya fara ciwo. Ciwon ya kara muni, daga karshe sai ya daina numfashi. ¹⁸ Sai ta ce wa Iliya, “Mutumin Allah, yaya haka? Ka zo ne domin ka nuna wa Allah zunubaina, ka kuma jawo mutuwar ɗana?”

¹⁹ Iliya ya ce, “Ki miƙa mini ɗanki.” Sai ya ɗauke shi daga hannuwanta, ya kai shi ɗakin sama inda yake zama, ya kwantar da shi a gadonsa. ²⁰ Sa’an nan ya yi kuka ga UBANGIJI ya ce, “Ya UBANGIJI Allahna, don me ka kawo wannan masifa a kan gwauruwan nan? Kai ka ce in zauna tare da ita, ga shi yanzu ɗanta ya mutu.” ²¹ Sai ya kwanta, ya mife kansa a kan yaron sau uku, ya kuma yi kuka ga UBANGIJI ya ce, “Ya UBANGIJI Allahna, ka mai da ran yaron nan!”

²² UBANGIJI kuwa ya ji kukan Iliya, sai ran yaron ya dawo masa, ya kuma rayu. ²³ Iliya ya ɗauki yaron ya sauko da shi daga ɗakin sama zuwa cikin gida. Ya ba da shi ga mahaifiyarsa, ya ce, “Duba, ɗanki yana da rai!”

²⁴ Sai matar ta ce wa Iliya, “Yanzu na san cewa kai mutumin Allah ne, UBANGIJI kuma yana magana ta wurinka.”

18

Iliya da Obadiya

¹ Bayan dogon lokaci, a cikin shekara ta uku, maganar UBANGIJI ta zo wa Iliya, ta ce, “Tafi, ka gabatar da kanka ga Ahab, zan kuwa aika da ruwan sama a kasar.” ² Saboda haka Iliya ya tafi ya gabatar da kansa ga Ahab.

Yanzu dai yunwa ta tsananta a Samariya, ³ Ahab kuma ya aika a kawo Obadiya, sarkin fadansa (Obadiya dai cikakken mai gaskata da UBANGIJI ne. ⁴ Yayinda Yezebel tana kisan annabawan UBANGIJI, Obadiya ya ɗauki annabawa ɗari ya boye a kogwanni biyu, hamsin a kowanne, ya kuma tanada musu abinci da kuma ruwa.) ⁵ Ahab ya ce wa Obadiya, “Ka ratsa kasar zuwa dukan maɓulɓulai da fadamu. Mai yiwuwa ka sami ciyawa mu ba dawakai da alfadarai don su rayu, don kada mu kashe dabbobinmu.”

⁶ Saboda haka suka raba kasar da za su ratsa, Ahab zai tafi gefe ɗaya, Obadiya kuma ya bi gefe ɗaya.

⁷ Yayinda Obadiya yana tafiya, sai Iliya ya sadu da shi. Obadiya ya gane shi, ya rusuna har kasa, ya ce, “Kai ne, shugabana, Iliya?”

⁸ Iliya ya amsa, ya ce, “I, je ka faɗa wa maigidanka cewa, ‘Iliya yana a nan.’”

⁹ Obadiya ya yi tambaya, “Me na yi da ba daidai ba, da kake miƙa bawanka ga Ahab don yā kashe?”
¹⁰ Na rantse da UBANGIJI Allahnka, babu al’umma ko masarauta da mai girma sarki bai aika a nemo ka ba. In suka ce ba ka can, sai yā sa mulkin ko al’ummar su rantse, cewa ai, ba su same ka ba. ¹¹ Amma yanzu kana faɗa mini in tafi wurin mai girma in ce, ‘Iliya yana a nan.’ ¹² Ban san inda Ruhun UBANGIJI zai kai ka sa’ad da na bar ka ba. In na tafi na faɗa wa Ahab bai kuma same ka a nan ba, zai sa a kashe ni. Tuna fa, ni bawanka, na yi wa UBANGIJI sujada tun ina saurayi. ¹³ Ranka yā daɗe, ashe, ba a faɗa maka abin da na yi lokacin da Yezebel ta karkashe annabawan UBANGIJI ba? Yadda na boye annabawa ɗari, na sa su hamsin-hamsin a kogwanni biyu, na yi ta ba su abinci da ruwa. ¹⁴ Yanzu fa, kana ce in tafi wurin mai girma sarki, in ce, ‘Iliya yana a nan.’ Ai, zai kashe ni!”

¹⁵ Iliya ya ce, “Na rantse da UBANGIJI Maɗfaukaki, wanda nake bauta wa, tabbatacce zan gabatar da kaina ga Ahab a yau.”

Iliya a Dutsen Karmel

¹⁶ Saboda haka sai Obadiya ya tafi wurin Ahab ya faɗa masa, Ahab kuwa ya tafi wurin Iliya. ¹⁷ Sa’ad da Ahab ya ga Iliya, sai ya ce masa, “Kai ne wannan, kai mai tā-da-na-zaune-tsaye a Isra’ila?”

¹⁸ Iliya ya amsa, ya ce, “Ban tā-da-na-zaune-tsaye a Isra’ila ba. Amma kai da iyalin mahaifinka, ku kuka tā-da-na-zaune-tsaye. Ka kyale umarnai UBANGIJI, ka bi Ba’al. ¹⁹ Yanzu ka tara mutane daga dukan Isra’ila su sadu da ni a kan Dutsen Karmel. Ka kuma kawo annabawa ɗari huɗu da hamsin na Ba’al, da kuma annabawa ɗari huɗu na Ashera, waɗanda suke ci a teburin Yezebel.”

²⁰ Sai Ahab ya aika a duk fāɗin Isra’ila, ya kuma tattara annabawan a kan Dutsen Karmel. ²¹ Iliya ya je gaban mutane ya ce, “Har yausha za ku yi ta yawo tsakanin ra’ayoyi biyu? In UBANGIJI ne Allah, ku bi shi; amma in Ba’al Allah ne, ku bi shi.”

Mutane dai ba su ce uffam ba.

²² Sai Iliya ya ce musu, “Ni ne kaɗai annabin UBANGIJI da ya rage, amma Ba’al yana da annabawa ɗari huɗu da hamsin. ²³ Ku samo mana bijimai biyu. Bari su zaɓa ɗaya wa kansu, bari kuma su yanka shi kucu-kucu su sa a itace, sai dai, kada su sa wuta a kansa. Ni kuwa zan shirya ɗaya bijimin in sa a kan itace, ni ma, ba zan sa wuta a kansa ba. ²⁴ Sa’an nan ku kira bisa sunan allahnku, ni kuwa zan kira bisa sunan UBANGIJI. Duk allahn da ya amsa ta wurin wuta, shi ne Allah.”

Sai dukan jama’a suka ce, “Abin nan da faɗa yana da kyau.”

²⁵ Iliya ya ce wa annabawan Ba’al, “Ku ku fara zaɓi bijimi ɗaya, ku shirya, da yake kuna da yawa. Ku kira a bisa sunan allahnku, amma kada ku kuna wuta.” ²⁶ Sai suka ɗauki bijimin da aka ba su suka shirya shi.

Sa’an nan suka kira bisa sunan Ba’al daga safe har tsakar rana. Suna ihu, “Ya Ba’al, ka amsa mana!” Amma babu wata amsa, babu wani da ya amsa. Suka yi ta rawa kewaye da bagaden da suka yi.

²⁷ Da tsakar rana, Iliya ya fara yin musu ba’a. Ya ce, “Ku yi ihu da ƙarfi, tabbatacce shi allah ne! Mai yiwuwa yana cikin zurfin tunani, ko dai aiki ya yi masa yawa, ko ya yi tafiya. Mai yiwuwa yana barci ne, dole a tashe shi.” ²⁸ Sai suka yi ta ihu da ƙarfi suna tsattsaga kansu da takuba da māsu, yadda al’adarsu take, sai da jininsu ya yi ta zuba. ²⁹ Tsakar rana ta wuce, suka ci gaba da ƙoƙari, suna annabci har lokacin miƙa hadayar yamma ya yi. Amma babu wani da ya tanƙa, babu wani da ya amsa, babu wanda ya kula.

³⁰ Sa’an nan Iliya ya ce wa dukan mutane, “Ku zo nan wurina.” Suka zo wurinsa, ya kuma shirya bagaden UBANGIJI, da ya riga ya zama kufai. ³¹ Iliya ya ɗauki duwatsu goma sha biyu, ɗaya don kowace kabila zuriyar Yakub, wanda maganar UBANGIJI ta zo masa, cewa, “Sunanka zai zama Isra’ila.”

³² Da waɗannan duwatsun ya gina bagade cikin sunan UBANGIJI, ya kuma haƙa wuriya kewaye da shi, isashe da zai ci garwa biyu na irin ƙwayar gyada. ³³ Ya shirya itace, ya yayyanka bijimin kucu-kucu, ya shimfiɗa shi a itacen. Sa’an nan ya ce musu, “Ku cika manyan tuluna da ruwa, ku zuba a kan hadayar da kuma a kan itacen.” Suka zuba.

³⁴ Ya ce, “Ku sāke yin haka,” sai suka sāke yin haka.

Ya umarta, “Ku yi haka sau na uku,” suka kuma yi haka sau na uku. ³⁵ Ruwan ya gangara kewaye da bagaden har ma ya cika wuriyar.

³⁶ A lokacin hadaya, sai annabi Iliya ya zo gaba ya yi addu'a, ya ce, “Ya UBANGIJI Allah na Ibrahim, na Isra'ila da kuma na Yaƙub, bari a sani a yau cewa kai Allah ne a cikin Isra'ila, a kuma san cewa ni bawanka ne, na kuma yi dukan waƙannan abubuwa bisa umarninka. ³⁷ Ka amsa mini, ya UBANGIJI, ka amsa mini, saboda waƙannan mutane su san cewa kai, ya UBANGIJI, kai ne Allah, su kuma san cewa kana sãke juye zukatansu zuwa gare ka.”

³⁸ Sai wutar UBANGIJI ya fãƙo, ya cinye hadayar, itacen, duwatsun da kuma ƙasar, ya lashe ruwan da yake cikin wuriyar.

³⁹ Sa'ad da mutane suka ga wannan, sai suka rusuna, suka sunkuyar da kai suka ce, “UBANGIJI, shi ne Allah! UBANGIJI, shi ne Allah!”

⁴⁰ Sa'an nan Iliya ya umarce su, ya ce, “Ku kama annabawan Ba'al, kada ku bar waninsu yã tsere!” Suka kama su, Iliya kuwa ya sa aka gangara da su zuwa Kwarin Kishon, aka yayyanka su a can.

⁴¹ Sai Iliya ya ce wa Ahab, “Ka haura gida, ka ci, ka sha, gama ina jin motsin ruwan sama mai yawa.”

⁴² Sai Ahab ya ruga don yã ci, yã sha, amma Iliya ya hau kan ƙwankolin Karmel, ya rusuna ƙasa, ya sa fuska a tsakanin gwiwarsa.

⁴³ Ya ce wa bawansa, “Tafi ka dubi wajen teku.” Sai bawan ya haura ya duba.

Ya ce, “Ba kome a can.”

Sau bakwai Iliya ya ce, “Koma.”

⁴⁴ Sau na bakwai, bawan ya ce, “Wani girgije ƙarami kamar hannun mutum yana tasowa daga teku.”

Sai Iliya ya ce, “Je ka faɗa wa Ahab, ‘Shirya keken yaƙinka, ka gangara kafin ruwan sama yã tare ka.’”

⁴⁵ Ana cikin haka, sarari ya ƙara duhunta da girgije, iska ta taso, sai ruwan sama kamar da bakin kwarya ya sauko, Ahab kuwa ya hau zuwa Yezireyel. ⁴⁶ Ikon UBANGIJI ya sauko a kan Iliya, ya sha ɗamara, ya ruga a guje a gaban Ahab har zuwa Yezireyel.

19

Iliya ya gudu zuwa Horeb

¹ Ahab fa ya faɗa wa Yezebel kome da Iliya ya yi, da yadda ya karkashe dukan annabawan da takobi.

² Saboda haka Yezebel ta aika da ɗan aika wa Iliya yã faɗa masa, “Bari alloli su hukunta ni da tsanani, in war haka gobe ban mai da ranka kamar na ɗaya daga cikin annabawan Ba'al ba.”

³ Iliya ya ji tsoro, ya gudu don yã ceci ransa. Sa'ad da ya kai Beyersheba a Yahuda, sai ya bar bawansa a can. ⁴ Shi kuma ya yi tafiya yini guda zuwa cikin hamada. Ya zo wurin wani itacen tsintsiya, ya zauna a ƙarƙashinsa, ya roka yã mutu. Ya ce, “Ya ishe ni haka, UBANGIJI, ka ɗauki raina; ban fi kakannina ba.” ⁵ Sa'an nan ya kwanta a ƙarƙashin itacen ya yi barci.

Farat ɗaya sai wani mala'ika ya taɓa shi, ya ce, “Tashi ka ci abinci.” ⁶ Ya duba kewaye, sai ga wainar burodi kusa da kansa a bisa garwashin wuta mai zafi, da kuma tulun ruwa. Ya ci, ya sha, sa'an nan ya sãke kwanta.

⁷ Mala'ikan UBANGIJI ya sãke dawowa sau na biyu ya taɓa shi, ya ce, “Tashi ka ci abinci, gama tafiyar za tã yi maka yawa.” ⁸ Saboda haka ya tashi ya ci, ya kuma sha. Ta wurin ƙarfin da ya samu saboda wannan abinci, ya yi tafiya yini arba'in da dare arba'in, sai da ya kai Horeb, dutsen Allah. ⁹ A can ya shiga kogo ya kwana.

UBANGIJI ya bayyana wa Iliya

Sai maganar UBANGIJI ta zo masa, ta ce, “Me kake yi a nan, Iliya?”

¹⁰ Ya amsa, ya ce, “Ina kishi dominka UBANGIJI, Allah Maɗaukaki. Isra'ilawa sun ƙi alkawarinka, suka rurrushe bagadanka, suka kuma kashe annabawanka da takobi. Ni ne kaɗai na rage, yanzu, ni ma suna ƙoƙari su kashe ni.”

¹¹ Sai UBANGIJI ya ce, “Fita ka tsaya a kan dutse a gaban UBANGIJI, gama UBANGIJI yana shirin wucewa.”

Sai ga babbar iska mai ƙarfi ta tsage duwatsu, ta kuma ragargaza duwatsu a gaban UBANGIJI, amma UBANGIJI ba ya cikin iskar. Bayan iskar sai aka yi girgizar ƙasa, amma UBANGIJI ba ya cikin girgizar

ƙasa. ¹² Bayan girgizar ƙasa, sai ga wuta, amma UBANGIJI ba ya cikin wuta. Bayan wutar kuma sai ga wata 'yar murya. ¹³ Sa'ad da Iliya ya ji ta, ya ja mayafinsa ya rufe fuskarsa, ya fita ya tsaya a bakin kogon.

Sai ya ji murya ta ce masa, "Me kake yi a nan, Iliya?"

¹⁴ Ya amsa, ya ce, "Ina kishi dominka UBANGIJI, Allah Maɗaukaki. Isra'ilawa sun ƙi alkawarinka, suka rurrushe bagadanka, suka kuma kashe annabawanka da takobi. Ni ne kaɗai na rage, yanzu, ni ma suna ƙofari su kashe ni."

¹⁵ Sai UBANGIJI ya ce masa, "Ka koma ta hanyar da ka zo, ka tafi Hamadan Damaskus. Sa'ad da ka kai can, ka shafe Hazayel yā zama sarki bisa Aram. ¹⁶ Ka kuma shafe Yehu ɗan Nimshi yā zama sarkin Isra'ila, ka shafe Elisha ɗan Shafat daga Abel-Mehola yā gāje ka a matsayin annabi. ¹⁷ Yehu zai kashe duk wani wanda ya tsere wa takobin Hazayel, Elisha kuwa zai kashe duk wani wanda ya tsere wa takobin Yehu. ¹⁸ Duk da haka zan bar mutane dubu bakwai na Isra'ila waɗanda ba su rusuna da gwiwansu wa Ba'al ba, ba su kuma sumbace shi da bakinsu ba."

Kiran Elisha

¹⁹ Sai Iliya ya tafi daga can ya sami Elisha ɗan Shafat, yana noma da shanu goma sha biyu masu garman noma, shi kansa yana jan na goma sha biyun. Iliya ya tafi wurinsa ya jefa mayafinsa a kan Elisha. ²⁰ Sai Elisha ya bar shanun, ya ruga ya bi Iliya. Ya ce, "Bari in sumbace mahaifina da mahaifiyata, in yi musu bankwana, sa'an nan in zo in bi ka."

Iliya ya ce, "Koma! Me na yi maka?"

²¹ Sai Elisha ya bar shi, ya koma, ya ɗauki shanunsa ya yayyanka. Ya ƙone kayan garman noman don yā dafa naman, ya kuma ba wa mutane naman, suka kuwa ci. Sa'an nan ya tashi, ya bi Iliya, ya kuma zama mai hidimarsa.

20

Ben-Hadad ya yaƙi Samariya

¹ Ben-Hadad sarkin Aram kuwa ya tattara mayafansa gaba ɗaya. Sarakuna talatin da biyu suka tafi tare da shi haɗe da dawakansu da kekunan yaƙinsu. Ya haura ya yi wa Samariya kwanto, ya kuma yaƙe ta. ² Ya aika da 'yan aika zuwa cikin birnin wurin Ahab sarkin Isra'ila yana cewa, "Ga abin da Ben-Hadad ya ce, ³ 'Azurfarka da zinariyarka nawa ne. Mafi kyau cikin matanka da 'ya'yanka nawa ne.'"

⁴ Sarkin Isra'ila ya amsa, ya ce, "Kamar dai yadda ka faɗa, ranka yā daɗe, sarki. Ni da dukan abin da nake da shi, naka ne."

⁵ Sai 'yan aikan suka sāke dawo suka ce, "Ga abin da Ben-Hadad ya ce, 'Na aika ka ba da azurfarka da zinariyarka, matanka da kuma 'ya'yanka. ⁶ Amma war haka gobe zan aika shugabannina su bincika fadanka da kuma gidajen shugabanninka. Za su kwashe dukan abubuwan da kake ganin darajarsu su tafi.'"

⁷ Sarkin Isra'ila ya tattara dukan dattawan ƙasar, ya ce musu, "Ku duba fa, wannan mutum yana neman tsokana! Sa'ad da ya aika in ba shi matana da 'ya'yana, azurfana da zinariyana, ban hana masa ba."

⁸ Dattawa da dukan mutane suka amsa, suka ce, "Kada ka saurare shi ko ka yarda da abin da yake bukata."

⁹ Saboda haka ya ba wa 'yan aikan Ben-Hadad amsa, ya ce, "Ku faɗa wa ranka yā daɗe, sarki, 'Bawanka zai yi dukan abin da ka bukaci da farko, amma wannan na ƙarshe ba zan iya yin ba.'" Suka tafi suka kai amsar wa Ben-Hadad.

¹⁰ Sai Ben-Hadad ya aika da wani saƙo wa Ahab, ya ce, "Bari alloli su yi da ni yadda suke so, su kuma yi haka da tsanani, in isashen ƙura ta rage a Samariya da za a iya ba wa mutanena a tafin hannu."

¹¹ Sarkin Isra'ila ya amsa, ya ce, "Ku faɗa masa, 'Wanda ya sa kayan yaƙinsa bai kamata yā yi fariya ba sai ya tuɓe su.'"

¹² Ben-Hadad ya ji wannan saƙo yayinda shi da sarakunan suke sha a cikin tentunansu, sai ya umarce mutanensa, ya ce, "Ku shirya don yaƙi." Saboda haka suka shirya don su yaƙi birnin.

Ahab ya ci Ben-Hadad da yaƙi

¹³ Ana cikin haka sai wani annabi ya zo wurin Ahab sarkin Isra'ila ya sanar masa cewa, "Ga abin da UBANGIJI ya ce, 'Ka ga wannan dɓumbun mayaƙa? Zan ba da su cikin hannunka a yau, sa'an nan za ka san cewa ni ne UBANGIJI.'"

¹⁴ Ahab ya ce, "Amma wa zai yi haka?"

Annabin ya amsa, "Ga abin da UBANGIJI ya ce, 'Sojoji matasa na shugabannin yankuna za su yi haka.'"

Ya tambaya, "Wa kuma zai fara yaƙin?"

Annabin ya amsa, "Kai za ka fara."

¹⁵ Saboda haka Ahab ya kira sojoji matasa na shugabannin yankuna, mutum 232. Sa'an nan ya tattara sauran Isra'ilawa su 7,000 gaba ɗaya. ¹⁶ Suka fita da tsakar rana yayinda Ben-Hadad tare da sarakuna 32 masu goyon bayansa suke cikin tentunansu suna sha, suna buguwa. ¹⁷ Sojojin nan matasa na shugabannin yankuna suka fara fita.

Ben-Hadad kuwa ya riga ya aiki 'yan leƙen asiri, waɗanda suka ce, "Mutane suna zuwa daga Samariya."

¹⁸ Ya ce, "In sun fito don salama, ku kamo su da rai; in sun fito yaƙi ne, ku kamo su da rai."

¹⁹ Sojojin nan matasa na shugabannin yankuna suka taka suka fita daga birnin da mayaƙa a bayansu. ²⁰ Kowannensu kuwa ya buge abokin gaɓansa. Ganin wannan, sai Arameyawa suka gudu, Isra'ilawa suna bi. Amma Ben-Hadad na Aram ya tsere a kan dokinsa tare da waɗansu mahayan dawakansa. ²¹ Sarki Isra'ila ya bi, ya kuma sha ƙarfin dawakan da keken yaƙin, ya kashe Arameyawa da yawa.

²² Daga baya, annabin ya zo wurin sarkin Isra'ila ya ce, "Ka ƙarfafa matsayinka ka kuma ga abin da za a yi, gama a bazara mai zuwa sarkin Aram zai saƙe kawo yaƙi."

²³ Ana cikin haka, shugabannin sarkin Aram suka ba shi shawara, "Allolinsu, allolin tuddai ne. Shi ya sa suka fi mu ƙarfi. Amma in mun yaƙe su a fili, tabbatacce za mu fi su ƙarfi. ²⁴ Ka yi wannan. Ka cire dukan sarakuna daga matsayinsu ka sa waɗansu shugabanni a maimakonsu. ²⁵ Dole kuma ka ta da waɗansu mayaƙa kamar waɗanda ka rasa, doki don doki, keken yaƙi kuma don keken yaƙi, saboda mu iya yaƙe Isra'ila a fili. Ta haka tabbatacce za mu fi ƙarfinsu." Sai ya yarda da su, ya kuma yi haka.

²⁶ Bazara na biye Ben-Hadad ya tattara Arameyawa, ya haura zuwa Afek don ya yaƙi Isra'ila. ²⁷ Sa'ad da aka tattara Isra'ilawa, aka kuma ba su guzuri, sai suka taka suka fita don su sadu da Arameyawa. Isra'ilawa suka kafa sansani ɗaura da su kamar ƙananan garkuna biyu na awaki, yayinda Arameyawa suka rufe dukan jejin.

²⁸ Sai mutumin Allah ya zo ya ce wa sarkin Isra'ila, "Ga abin da UBANGIJI ya ce, 'Domin Arameyawa suna tsammani UBANGIJI allahn tuddai ne, ba allahn kwari ba, zan ba da wannan dɓumbun mayaƙa a hannuwanka, za ka kuwa sani ni ne UBANGIJI.'"

²⁹ Kwana bakwai suka yi sansani ɗaura da juna, a rana ta bakwai sai yaƙi ya haɗu. Isra'ilawa suka kashe sojojin kafa na Arameyawa dubu ɗari a rana ɗaya. ³⁰ Sauransu suka tsere zuwa birnin Afek, inda katangar ya faɗa a kan mutum dubu ashirin da bakwai. Sai Ben-Hadad ya gudu zuwa birni ya buya a ciki cikin ɗaki.

³¹ Fadawansa suka je suka ce masa, "Mun ji an ce sarakunan Isra'ila masu jinkai ne, bari mu sa tufafin makoki, mu ɗaura igiyoyi a wuyanmu, sa'an nan mu tafi wurin sarkin Isra'ila, wataƙila zai bar ka da rai."

³² Saye da tufafin makoki kewaye a gindinsu, da kuma igiyoyi kewaye da kawunansu, suka tafi wurin sarkin Isra'ila, suka ce, "Bawanka Ben-Hadad ya ce, 'Ina roƙonka bari in rayu.'"

Sarki ya amsa, "Har yanzu yana da rai? Shi ɗan'uwana ne."

³³ Da ma abin da fadawan suke so su ji ke nan, sai suka yi sauri, suka karɓi maganar a bakinsa, suka ce, "I, ɗan'uwanka, Ben-hadad!"

Sarki ya ce, "Ku je ku kawo shi." Da Ben-Hadad ya fita, sai Ahab ya sa aka kawo shi cikin keken yaƙinsa.

³⁴ Ben-Hadad ya ce, "Zan mayar da biranen mahaifinka da na ƙwace daga mahaifinka. Za ka iya sa wurin kasuwarka a cikin Damaskus, kamar yadda mahaifinka ya yi a Samariya."

Ahab ya ce, “Bisa wannan yarjejeniya zan sake ka.” Saboda haka ya yi yarjejeniya da shi, sai ya bar shi ya tafi.

Annabi ya yi wa Ahab Allah wadai

³⁵ Ta wurin maganar UBANGIJI, ɗaya daga cikin 'ya'ya maza na annabawa ya ce wa abokinsa, “Ka buge ni da makaminka,” amma mutumin ya ki.

³⁶ Sai annabin ya ce, “Domin ba ka yi biyayya da UBANGIJI ba, da zarar ka bar ni zaki zai kashe ka.” Daga baya mutumin ya tafi, zaki ya same shi, ya kuma kashe shi.

³⁷ Annabin ya sami wani mutum ya ce, “Ka buge ni, ina rokonka.” Sai mutumin ya buge shi, ya ji masa ciwo. ³⁸ Sa'an nan annabin ya tafi ya tsaya a bakin hanya yana jiran sarki. Ya ɓad da kamanni da kyalle a kansa. Kyallen ya sauka zuwa bisa idanunsa. ³⁹ Yayinda sarki yake wucewa, sai annabin ya yi kira da ƙarfi gare shi ya ce “Ni bawanka na tafi yaƙi, sai ga wani ya kawo mini wani mutum, ya ce, ‘Ka riƙe wannan mutum, kada ka bar shi yã kuɓuta ko da ƙaƙa, idan ka bari ya kuɓuta, a bakin ranka, ko kuwa ka biya talanti ɗaya na azurfa.’” ⁴⁰ Yayinda bawanka yana fama, yana kai da kawowa, sai mutumin ya ɓace.”

Sai sarkin Isra'ila ya ce, “Hukuncinka ke nan, ka furta shi da kanka.”

⁴¹ Sai annabin ya cire kyallen da sauri daga kansa, da ya rufe idanunsa, sarkin Isra'ila kuwa ya gane shi a matsayi ɗaya daga cikin annabawa. ⁴² Sai ya ce wa sarki, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Ka saki mutumin da na kudura yã mutu. Saboda haka ranka zai zama a maimakon ransa, mutanenka a maimakon mutanensa.’” ⁴³ Cike da fushi, sarkin Isra'ila ya tafi fadarsa a Samariya.

21

Gonar inabin Nabot

¹ Ana nan bayan haka sai waɗannan abubuwa suka faru. Nabot mutumin Yezireyel yana da gonar inabi a Yezireyel, a yankin Samariya, kusa da gidan Sarki Ahab. ² Sai Ahab ya ce wa Nabot, “Ka ba ni gonar inabinka in yi amfani da ita don kayan lambu, da yake tana kusa da fadana. Zan ba ka wata gonar inabin da ta fi wannan, ko kuma in ka gwammace, sai in biya ka duk abin da ya dace da ita.”

³ Amma Nabot ya amsa wa Ahab ya ce, “UBANGIJI yã sawwaƙe in ba ka gādon kakannina.”

⁴ Ahab ya cika da fushi saboda Nabot, mutumin Yezireyel ya ce, “Ba zan ba ka gādon kakannina ba.” Ya kwanta a gadonsa yana zub da hawaye, ya kuma ki cin abinci.

⁵ Matarsa Yezebel ta shiga ciki ta tambaye shi, ta ce, “Me ya sa ka kumbura? Me ya sa ba za ka ci abinci ba?”

⁶ Sai ya amsa mata, ya ce, “Domin na ce wa Nabot mutumin Yezireyel, ‘Ka sayar mini gonar inabinka; ko kuwa in ka gwammace, zan ba ka wata gonar inabi a maimakonta.’ Amma ya ce, ‘Ba zan ba ka gonar inabina ba.’”

⁷ Yezebel matarsa ta ce, “Yaya kake yi kamar ba kai ne sarki Isra'ila ba? Tashi ka ci abinci! Ka yi farin ciki. Zan ba ka gonar inabin Nabot mutumin Yezireyel.”

⁸ Sai ta rubuta wasiƙu a sunan Ahab, ta buga hatiminsa a kansu, sa'an nan ta aika su ga dattawa da manyan gari waɗanda suke zama a birnin da Nabot yake. ⁹ Cikin waɗannan wasiƙu ta rubuta,

“Ku yi shelar ranar azumi, ku zaunar da Nabot a wuri mai martaba a cikin mutane. ¹⁰ Amma ku zaunar da waɗansu 'yan iska biyu ɗaura da shi, ku sa su ba da shaida cewa ya zagi Allah da sarki. Sa'an nan ku ɗauke shi ku jajjefe shi da dutse sai ya mutu.”

¹¹ Sai dattawa da manyan gari, waɗanda suke zama a birnin da Nabot yake, suka yi kamar yadda Yezebel ta umarta a cikin wasiƙun da ta rubuta. ¹² Suka yi shelar azumi, suka kuma zaunar da Nabot a wuri mai martaba a cikin mutane. ¹³ Sa'an nan 'yan iska biyu suka zo, suka zauna ɗaura da shi, suka kawo zarge a kan Nabot a gaban mutane, suna cewa, “Nabot ya zagi Allah da sarki.” Saboda haka aka ɗauke shi waje da birnin, aka jajjefe shi da dutse har ya mutu. ¹⁴ Sa'an nan suka aika wa Yezebel. “An jajjefe Nabot, ya kuma mutu.”

¹⁵ Nan da nan sa'ad da Yezebel ta ji cewa an jajjefe Nabot da dutse ya kuma mutu, sai ta ce wa Ahab, “Tashi ka mallaki gonar inabin Nabot mutumin Yezireyel wanda ya ki ya sayar maka. Ba shi da rai,

ya mutu.”¹⁶ Da Ahab ya ji cewa Nabot ya mutu, sai ya tashi ya gangara don yã mallaki gonar inabin Nabot.

¹⁷ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Iliya mutumin Tishbe. ¹⁸ Ta ce, “Gangara don ka sadu da Ahab sarkin Isra’ila, wanda yake mulki a Samariya. Yanzu yana a gonar inabin Nabot, inda ya tafi yã mallake ta. ¹⁹ Ka ce masa, Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Ba ka kashe mutum ka kuma kwace kayansa ba?’ Sa’an nan ka ce masa ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘A inda karnuka suka lashe jinin Nabot, karnuka za su lashe jininka, I, naka!’”

²⁰ Ahab ya ce wa Iliya, “Wato, ka same ni kuma, abokin gābana!”

Sai ya amsa ya ce, “Na same ka, domin ka sayar da kanka ga yin mugunta a gaban UBANGIJI. ²¹ ‘Zan kawo masifa a kanka. Zan kawar da zuriyarka, in kuma yanke daga Ahab kowane dā namiji na karshe cikin Isra’ila, bawa ko ’yantacce. ²² Zan mai da gidanka kamar gida Yerobowam dān Nebat, da na Ba’asha dān Ahiya, domin ka tsokane ni har na yi fushi, ka kuma sa Isra’ila ya yi zunubi.’

²³ “Game da Yezebel kuwa UBANGIJI ya ce, ‘Karnuka za su cinye Yezebel a katangar Yezireyel.’

²⁴ “Karnuka za su cinye waƙanda suke na Ahab waƙanda suka mutu a cikin birni, tsuntsayen sararin sama kuma za su cinye waƙanda suka mutu a jeji.”

²⁵ (Babu wani mutum kamar Ahab, wanda ya ba da kansa ga aikata mugunta a gaban UBANGIJI. Yezebel matarsa ce ta zuga shi. ²⁶ Ya yi abar kyama kwari ta wurin bin gumaka, kamar Amoriyawan da UBANGIJI ya kora a gaban Isra’ila.)

²⁷ Sa’ad da Ahab ya ji waƙannan kalmomi, sai ya yage rigarsa, ya sa rigunan makoki, ya kuma yi azumi. Ya kwanta a kayan makoki, ya kuma yi tafiya cikin saukinkai.

²⁸ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Iliya mutumin Tishbe, ta ce, ²⁹ “Ka lura da yadda Ahab ya kasantar da kansa a gabana kuwa? Domin ya kasantar da kansa, ba zan kawo wannan masifa a kwanakinsa ba, amma zan kawo ta a kan gidansa a kwanakin dānsa.”

22

Mikahiya ya yi annabci a kan Ahab (2 Tarihi 18.2-27)

¹ Aka yi shekaru uku ba a yi yaƙi tsakanin Aram da Isra’ila ba. ² Amma a shekara ta uku, Yehoshafat sarkin Yahuda ya gangara don yã ga sarki Isra’ila. ³ Sarkin Isra’ila ya ce wa shugabanninsa, “Ba ku san cewa Ramot Gilejad namu ne ba, duk da haka ba mu yi kome ba don mu sãke karɓanta daga sarkin Aram?”

⁴ Saboda haka ya tambayi Yehoshafat, ya ce, “Za ka tafi tare da ni don in yi yaƙi da Ramot Gilejad?”

Yehoshafat ya amsa wa sarkin Isra’ila, ya ce, “Ni ma kamar ka ne, mutanena kuwa kamar mutanenka, dawakaina kamar dawakanka.” ⁵ Amma Yehoshafat ya ce wa sarkin Isra’ila, “Da farko mi nemi nufin UBANGIJI.”

⁶ Saboda haka sarkin Isra’ila ya tattara annabawa, kamar dāri huɗu, ya tambaye su, “In kai yaƙi a kan Ramot Gilejad, ko kada in kai?”

Suka amsa, “Ka tafi, gama Ubangiji zai ba ka ita a hannunka.”

⁷ Amma Yehoshafat ya yi tambaya, ya ce, “Babu wani annabin UBANGIJI a nan da za mu tambaya?”

⁸ Sarkin Isra’ila ya amsa wa Yehoshafat, ya ce, “Akwai mutum guda har yanzu wanda ta wurinsa za mu iya nemi nufin UBANGIJI, amma na ƙi jininsa domin bai taɓa yin annabci wani abu mai kyau game da ni ba, sai dai mummuna kullum. Shi ne Mikahiya dān Imla.”

Yehoshafat ya ce, “Kada sarki ya ce haka.”

⁹ Saboda haka sarkin Isra’ila ya kira dāya daga cikin shugabanninsa ya ce, “Kawo Mikahiya dān Imla nan take.”

¹⁰ Saye da rigunansu na sarauta, sarkin Isra’ila da Yehoshafat sarkin Yahuda suna zama a kujerun sarautarsu a masussuka ta mashigin kofar Samariya, tare da dukan annabawa suna ta annabci a gabansu. ¹¹ Zedekiya dān Kena’ana kuwa ya yi ƙahonin ƙarfe ya kuma furta, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Da waƙannan za ka tunkuyi Arameyawa har su hallaka.’”

¹² Dukan sauran annabawan suka yi annabci iri abu dāya. Suka ce, “Ka yaƙi Ramot Gilejad, ka kuma yi nasara, gama UBANGIJI zai ba da ita cikin hannun sarki.”

¹³ Dan aikan da ya je yā kawo Mikahiya, ya ce masa, “Dubā, sauran annabawa suna maganar nasara wa sarki, sai ka ce mutum guda. Bari maganarka tā yarda da tasu, ka kuma yi maganar alheri.”

¹⁴ Amma Mikahiya ya ce, “Na rantse da UBANGIJI mai rai, zan faɗa masa kawai abin da UBANGIJI ya faɗa mini.”

¹⁵ Da suka kai, sai sarki ya tambaye shi, ya ce, “Mikahiya, mu kai yaƙi a kan Ramot Gileyad, ko kada mu kai?”

Ya amsa ya ce, “Yaƙe ta, za ka kuwa yi nasara, gama UBANGIJI zai ba da ita cikin hannun sarki.”

¹⁶ Sai sarki ya ce masa, “Sau nawa ne zan sa ka rantse cewa ba za ka faɗa mini kome ba sai dai gaskiya a cikin sunan UBANGIJI?”

¹⁷ Sa’an nan Mikahiya ya amsa, “Na ga dukan Isra’ila a warwatse a kan tuddai kamar tumakin da ba su da makiyayi, kuma UBANGIJI ya ce, ‘Waɗannan mutane ba su da maigida. Bari kowa yā tafi gida cikin salama.’”

¹⁸ Sai sarkin Isra’ila ya ce wa Yehoshafat, “Ban faɗa maka cewa bai taɓa yin annabci wani abu mai kyau game da ni, sai mummuna kawai ba?”

¹⁹ Mikahiya ya ci gaba, “Saboda haka ka ji maganar UBANGIJI. I, na ga UBANGIJI zaune a kursiyinsa tare da dukan rundunar sama tsaye kewaye da shi a dama da hagunsa. ²⁰ Kuma UBANGIJI ya ce, ‘Wa zai ruɗi Ahab zuwa yaƙi da Ramot Gileyad, yā kuma kai shi mutuwarisa a can?’

“Wani ya ce wannan, wani ya ce wancan. ²¹ A ƙarshe, wani ruhu ya zo gaba, ya tsaya a gaban UBANGIJI ya ce, ‘Zan ruɗe shi.’

²² “UBANGIJI ya yi tambaya ‘Ta wace hanya?’ Ya ce,

“‘Zan tafi in zama ruhun ƙarya a bakunan dukan annabawansa.’

“UBANGIJI ya ce, ‘Za ka yi nasara a ruɗinsa. Ka tafi, ka yi haka.’

²³ “Saboda haka yanzu UBANGIJI ya sa ruhun ƙarya a bakunan dukan annabawanka. UBANGIJI ya zartar maka da masifa.”

²⁴ Sai Zedekiya ɗan Kena’ana ya hau ya mari Mikahiya a fuska. Ya yi tambaya, “A wace hanya ce ruhu daga UBANGIJI ya bar ni ya yi maka magana?”

²⁵ Mikahiya ya amsa, “Za ka gane a ranar da ka je ka ɓuya a ciki cikin ɗaki.”

²⁶ Sa’an nan sarkin Isra’ila ya umarta, “Ku kama Mikahiya, ku kai shi wurin Amon, shugaban birnin, da wurin Yowash ɗan sarki. ²⁷ Ku ce ga abin da sarki ya ce, ‘Ku sa wannan mutum a kurkuku, kuma kada ku ba shi wani abu sai dai burodi da ruwa, sai na dawo lafiya.’”

²⁸ Mikahiya ya furta, “Idan har ka dawo lafiya, to, UBANGIJI bai yi magana ta wurina ba.” Ya kuma ƙara da cewa, “Ku lura da maganata, dukanku mutane!”

An kashe Ahab a Ramot Gileyad

(2 Tarihi 18.28-34)

²⁹ Sai sarkin Isra’ila da Yehoshafat sarkin Yahuda suka haura zuwa Ramot Gileyad. ³⁰ Sarkin Isra’ila ya ce wa Yehoshafat, “Zan ɓad da kama in shiga wurin yaƙi, amma ka sa kayan sarautarka.” Saboda haka sarkin Isra’ila ya ɓad da kama, ya shiga cikin yaƙi.

³¹ Sarkin Aram kuwa ya umarci shugabanni kekunan yaƙinsa talatin da biyu, ya ce, “Kada ku yaƙe kowa, ƙarami ko babba, sai dai sarkin Isra’ila.” ³² Sa’ad da shugabannin kekunan yaƙin suka ga Yehoshafat, suka yi tsammani, suka ce, “Tabbatacce wannan shi ne sarkin Isra’ila.” Saboda haka suka juye don su yaƙe shi, amma sa’ad da Yehoshafat ya yi ihu, ³³ sai shugabannin kekunan yaƙin suka ga ashe ba sarkin Isra’ila ba ne, sai suka daina binsa.

³⁴ Amma wani ya ja bakansa kawai ya bugi Ahab sarkin Isra’ila a tsakanin sassan kayan yaƙinsa. Sai sarki ya ce wa mahayin keken yaƙinsa, “Juye, ka fitar da ni daga yaƙin. An ji mini rauni.” ³⁵ Dukan yini aka yi ta yaƙi, aka kuma riƙe sarki a keken yaƙinsa yana fuskanci Arameyawa. Jini daga mikinsa ya yi ta zuba a ƙasan keken yaƙin, a wannan yamma kuwa ya mutu. ³⁶ Da rana tana fāɗuwa, sai kuka ta bazu cikin mayaƙa, “Kowane mutum ya tafi garinsu; kowa ya tafi ƙasarsa!”

³⁷ Sai sarki ya mutu, aka kuwa kawo shi Samariya, aka binne shi a can. ³⁸ Suka wanke keken yaƙi a tafki, a Samariya (inda karuwai suke wanka), sai karnuka suka lashe jininsa, kamar yadda maganar UBANGIJI ta furta.

³⁹ Game da sauran ayyukan mulkin Ahab, haɗe da dukan abin da ya yi, da fadan da ya gina ya kuma shimfiɗa da hauren giwa, da biranen da ya gina, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ⁴⁰ Ahab ya huta da kakanninsa. Ahaziya ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

Yehoshafat sarkin Yahuda

(2 Tarihi 20.31-21.1)

⁴¹ Yehoshafat ɗan Asa ya zama sarkin Yahuda a shekara ta huɗu ta Ahab sarkin Isra'ila. ⁴² Yehoshafat yana da shekara talatin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekaru ashirin da biyar. Sunan mahaifiyarsa, Azuba 'yar Shilhi. ⁴³ A cikin kome ya yi tafiya a hanyoyin mahaifinsa Asa, bai kuma kauce daga gare su ba; ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI. Amma bai rurrushe masujadai da suke kan tuddai ba, mutane kuwa suka ci gaba da miƙa hadayu suna kuma kone turare a can. ⁴⁴ Yehoshafat kuma ya zauna lafiya da sarkin Isra'ila.

⁴⁵ Game da sauran ayyukan mulkin Yehoshafat da abubuwan da ya yi, da kuma yaƙe-yaƙensa, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ⁴⁶ Ya kawar da karuwai maza na masujadai da suke kan tuddai waɗanda suka rage tun mulkin mahaifinsa Asa. ⁴⁷ Babu sarki a lokacin Edom, saboda haka sai mataimaki ya yi mulki.

⁴⁸ To, Yehoshafat ya gina jerin jiragen ruwan kasuwanci* don su je Ofir saboda zinariya, amma ba su yi tafiya ba, gama sun farfashe a Eziyon Geber. ⁴⁹ A lokacin Ahaziya ɗan Ahab ya ce wa Yehoshafat, “Bari mutanena su tafi tare da mutanenka,” amma Yehoshafat ya ƙi.

⁵⁰ Yehoshafat kuwa ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a birnin Dawuda kakansa. Sai Yehoram ɗansa ya gāje shi.

Ahaziya sarkin Isra'ila

⁵¹ Ahaziya ɗan Ahab ya zama sarkin Isra'ila a Samariya a shekara ta goma sha bakwai ta Yehoshafat sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki a bisa Isra'ila shekaru biyu. ⁵² Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, domin ya yi tafiya a hanyoyin mahaifinsa da na mahaifiyarsa, da kuma a hanyoyin Yerobowam ɗan Nebat, wanda ya sa Isra'ila suka yi zunubi. ⁵³ Ya bauta, ya kuma yi wa Ba'al sujada, ya tsokane UBANGIJI, Allah na Isra'ila yā yi fushi, kamar yadda mahaifinsa ya yi.

* 22:48 Da Ibraniyanci na jiragen Tarshish

2 Sarakuna

¹ Bayan mutuwar Ahab, Mowab ta yi wa Isra'ila tawaye. ² Ahaziya fa ya fādo daga tagar dakin samansa a Samariya ya ji rauni. Saboda haka ya aiki masinjoji, yana cewa, “Ku je ku tuntuɓi Ba'al-Zebub, allahn Ekron, ku ga ko zan warke daga wannan rauni.”

³ Amma mala'ikan UBANGIJI ya ce wa Iliya mutumin Tishbe, “Ka haura ka taryi masinjojin sarkin Samariya, ka tambaye su, ‘Don babu Allah ne a Isra'ila da za ku tafi ku tuntuɓi Ba'al-Zebub allahn Ekron?’ ⁴ Saboda haka, ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Ba za ka tashi daga inda kake kwance ba, ba shakka za ka mutu!’”

Iliya ya yi kamar yadda Ubangiji ya umarce shi, sai ya tafi.

⁵ Da masinjojin suka koma wurin sarki, sai sarki ya ce da su, “Don me kuka komo?”

⁶ Sai suka amsa, “Wani mutum ya sadu da mu ya ce mana, ‘Ku koma wurin sarkin da ya aike ku, ku ce masa, ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce, don babu Allah ne a Isra'ila da ka aika a tuntuɓi Ba'al-Zebub allahn Ekron? Saboda haka ba za ka tashi daga gadon da kake kwance ba. Ba shakka za ka mutu!’”

⁷ Sai Sarkin ya tambaye su ya ce, “Wanda irin mutum ne ya yi muku wannan magana?”

⁸ Sai suka ce, “Mutumin ya sa riga mai gashi, ya kuma yi dɗamara da fata.”

Sarkin ya ce, “Ai, Iliya mutumin Tishbe nan ne.”

⁹ Sai sarki ya aiki kaftin da sojojin hamsin wurin Iliya. Kaftin ya haura wajen Iliya, wanda yake zaune a kan tudu, ya ce masa, “Mutumin Allah, sarki ya ce, ‘Ka sauko, ka zo!’”

¹⁰ Iliya ya ce masa, “In ni mutumin Allah ne, bari wuta tā sauko daga sama tā cinye ka da sojojinka hamsin!” Sai wuta ta sauko daga sama ta cinye kaftin tare da sojojinsa hamsin.

¹¹ Da jin haka sai sarki ya sāke aiken wani kaftin tare da waɗansu sojojinsa hamsin wurin Iliya. Kaftin ya ce wa Iliya, “Mutumin Allah, ga abin da sarki ya ce, ‘Ka sauko, nan take ka zo!’”

¹² Sai Iliya ya amsa, “In ni mutumin Allah ne, bari wuta ta sauko daga sama ta cinye ka da sojojinka hamsin!” Sai wutar Allah ta sauko daga sama ta cinye shi da sojojinsa hamsin.

¹³ Saboda haka sai sarki ya aiki kaftin na uku da sojojinsa hamsin. Wannan kaftin na ukun ya haura ya durkusa a gaban Iliya, ya roke shi ya ce, “Mutumin Allah, ina rokonka ka dubi darajar raina da na waɗannan sojoji hamsin, bayinka! ¹⁴ Duba, wuta ta sauko daga sama ta cinye su kaftin nan biyu waɗanda suka zo da farko da dukan sojojinsu. To, yanzu dai, ka daraja raina!”

¹⁵ Sai mala'ikan UBANGIJI ya ce wa Iliya, “Sauka, ka tafi tare da shi; kada ka ji tsoro.” Saboda haka Iliya ya tashi ya sauko, ya tafi tare da shi wajen sarki.

¹⁶ Iliya ya ce wa sarki, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, don babu Allah a Isra'ila ne wanda za ka tuntuɓa da ka aika a tuntuɓi Ba'al-Zebub, allahn Ekron? Domin ka yi haka, ba za ka tashi daga gadon da kake kwance ba, ba shakka za ka mutu!” ¹⁷ Ya kuwa mutu yadda UBANGIJI ya faɗa ta bakin Iliya.

Da yake Ahaziya ba shi da dɗa, sai Yoram* ya gāje shi, ya zama sarki a shekara ta biyu ta mulkin Yehoram, dɗan Yehoshafat, sarkin Yahuda. ¹⁸ Game da dukan sauran abubuwan da suka faru a zamani Ahaziya, da abin da ya yi, ba a rubuce suke a littattafan tarihin sarakuna Isra'ila ba?

2

An dɗauki Iliya zuwa sama

¹ Da lokaci ya yi da UBANGIJI zai dɗauki Iliya zuwa sama cikin guguwa, Iliya da Elisha kuwa suna kan hanyarsu daga Gilgal. ² Sai Iliya ya ce wa Elisha, “Ka dakata a nan; UBANGIJI ya aike ni Betel.”

Amma Elisha ya amsa ya ce, “Muddin UBANGIJI yana a raye, kai kuma kana a raye, ba zan rabu da kai ba.” Saboda haka suka gangara zuwa Betel.

³ Sai fungiyar annabawa a Betel suka fito zuwa wajen Elisha suka ce masa, “Ka san cewa UBANGIJI zai dɗauki maigidanka daga wurinka yau?”

Sai ya ce, “I, na sani, amma kada ku yi magana game da wannan.”

* 1:17 Da Ibraniyanci Yehoram, wani sunan Yoram.

⁴ Sai Iliya ya ce masa, “Ka dakata a nan Elisha; UBANGIJI ya aike ni Yeriko.”

Sai ya ce masa, “Muddin UBANGIJI yana a raye, kai ma kana a raye, ba zan rabu da kai ba.” Saboda haka sai suka tafi Yeriko.

⁵ Kungiyar annabawa a Yeriko suka haura zuwa wajen Elisha suka ce, “Ko ka san UBANGIJI zai ɗauki maigidanka daga gare ka yau?”

Sai ya ce, “I, na sani, amma ku bar zancen nan tukuna.”

⁶ Sai Iliya ya ce masa, “Ka dakata a nan, UBANGIJI ya aike ni Urdun.”

Sai Elisha ya ce masa, “Muddin UBANGIJI yana a raye, kai kuma kana raye, ba zan rabu da kai ba.” Saboda haka suka ci gaba da tafiya tare.

⁷ Mutum hamsin na kungiyar annabawa suka je suka tsaya da nisa, suna fuskantar inda Iliya da Elisha suka tsaya a Urdun. ⁸ Sai Iliya ya tuɓe rigarsa, ya nannaɗe ya bugi ruwan Urdun da shi. Sai ruwan ya ɗare gida biyu, suka haye a busasshiyar ƙasa.

⁹ Da suka haye, sai Iliya ya ce wa Elisha, “Faɗi mini, abin da kake so in yi maka kafin a ɗauke ni daga gare ka!”

Elisha ya amsa ya ce, “Bari in gāji ninki biyu na ruhunka.”

¹⁰ Iliya ya ce, “Ka nemi abu mai wuya, amma in ka ga lokacin da aka ɗauke ni daga gare ka, zai zama naka, in ba haka ba, ba za ka samu ba ke nan.”

¹¹ Yayinda suke tafiya suna magana, sai kwatsam, keken yaƙin wuta da dawakan wuta suka ratse tsakaninsu, sai Iliya ya tafi sama a cikin guguwa. ¹² Da Elisha ya ga haka sai ya yi ihu yana cewa, “Babana! Babana! Kekunan yaƙin da mahayan dawakan Isra’ila!” Elisha kuwa bai sāke ganinsa ba. Sai ya kama tufafinsa ya yayyage.

¹³ Sai ya ɗauki rigar da ta fāɗo daga Iliya ya koma ya tsaya a gaɓar Kogin Urdun. ¹⁴ Sa’an nan Elisha ya ɗauki rigar da ta fāɗo daga Iliya ya bugi ruwan da shi. Ya ce, “Yanzu ina UBANGIJI Allah na Iliya?” Da ya bugi ruwan sai ruwan ya ɗare gida biyu, sai ya haye.

¹⁵ Kungiyar annabawa daga Yeriko, waɗanda suke kallo, suka ce, “Ruhun Iliya yana a kan Elisha.” Sai suka je su tarye shi, suka rusuna har ƙasa a gabansa. ¹⁶ Suka ce, “Duba, mu bayinka muna da masu ji da ƙarfi hamsin. Bari su je su nemi maigidanka. Wataƙila, Ruhun UBANGIJI ya ɗauke shi ya ajiye bisa wani dutse, ko wani kwari.”

Elisha ya ce, “A’a, kada ku aike su.”

¹⁷ Amma suka matsa masa har ya ji ba ya iya hana su. Saboda haka ya ce, “Ku aike su.” Sai suka aiki mutane hamsin, suka yi ta nema har kwana uku amma ba su same Iliya ba. ¹⁸ Da suka dawo wurin Elisha, wanda yake a Yeriko, sai ya ce musu, “Ban ce muku kada ku tafi ba?”

Ruwan warkarwa

¹⁹ Mutane garin suka ce wa Elisha, “Ranka yā daɗe, duba, garin yana da kyan gani, amma ruwan ba shi da kyau, ƙasar kuma ba ta ba da amfani.”

²⁰ Sai ya ce, “Ku kawo mini sabuwar ƙwarya, ku kuma sa gishiri a ciki.” Sai suka kawo masa.

²¹ Sai ya tafi maɓulɓular ruwan yana watsa gishirin a ciki, yana cewa, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Na warkar da ruwan nan. Ba zai ƙara jawo mutuwa, ko yā hana ƙasar ba da amfani ba.’” ²² Ruwan ya tsabtacce har yā zuwa yau, bisa ga faɗin Elisha.

An yi wa Elisha dariya

²³ Daga nan sai Elisha ya tafi Betel. Yayinda yake tafiya a hanya, sai waɗansu matasa suka fito daga cikin gari, suka yi masa dariya suna cewa, “Ka haura, ya kai mai kai marar gashi! Ka haura, kai mai kai marar gashi!” ²⁴ Sai ya juya ya dube su, ya la’anta su da sunan UBANGIJI. Sai beyar guda biyu suka fito daga jeji suka hallaka matasa arba’in da biyu daga cikinsu. ²⁵ Sai ya ci gaba zuwa Dutsen Karmel, daga can kuma ya koma Samariya.

3

Mowab ta yi tawaye

¹ Yoram,* ɗan Ahab ya zama sarki Isra’ila, a Samariya, a shekara ta goma sha takwas ta mulkin

* 3:1 Ibraniyanci Yehoram, wani sunan Yoram; haka ma a aya 6.

Yehoshafat, sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki shekara goma sha biyu. ² Yoram ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, amma ba kamar yadda mahaifinsa da mahaifiyarsa suka yi ba. Ya kawar da dutsen tsarkin Ba'al wanda mahaifinsa ya yi. ³ Duk da haka ya manne wa zunuban Yerobowam ɗan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta aikata, bai rabu da su ba.

⁴ Meshah, sarkin Mowab yana kiwon tumaki, ya kuma zama tilas yã biya haraji ga sarkin Isra'ila. Saboda haka yakan ba da 'yan tumaki dubu ɗari, da kuma gashin raguna dubu ɗari. ⁵ Amma bayan mutuwar Ahab, sai sarkin Mowab ya yi wa sarkin Isra'ila tawaye. ⁶ To, a lokacin, Sarki Yoram ya tashi daga Samariya, ya tattara sojoji daga dukan Isra'ila. ⁷ Ya kuma aika da wannan saƙo ga Yehoshafat sarkin Yahuda cewa, "Sarkin Mowab ya yi mini tawaye. Za ka tafi tare da ni mu yaƙi Mowab?"

Sai sarkin Yahuda ya ce, "I, ina shirye mu tafi. Ai, sojojina sojojinka ne, dawakaina kuma dawakanka ne."

⁸ Ya ƙara da cewa, "Wace hanya za mu bi?"

Sai Yoram ya amsa ya ce, "Ta hanyar jejin Edom."

⁹ Saboda haka sarkin Isra'ila ya fita tare da sarkin Yahuda, da kuma sarkin Edom. Da suka yi kwana bakwai suna ta zagawa, sai sojoji da dabbobi suka rasa ruwan sha.

¹⁰ Sai sarkin Isra'ila ya ce, "Mene! UBANGIJI ya kira mu sarakunan nan uku don kawai yã ba da mu ga Mowab ne?"

¹¹ Amma Yehoshafat ya yi tambaya ya ce, "Babu wani annabin UBANGIJI a nan da za mu nemi nufin UBANGIJI ta wurinsa?"

Wani hafsan sarkin Isra'ila ya amsa ya ce, "Ai, akwai Elisha ɗan Shafat, wanda dā ya yi wa Iliya hidima."

¹² Yehoshafat ya ce, "Maganar UBANGIJI tana tare da shi." Saboda haka sarkin Isra'ila da Yehoshafat da kuma sarkin Edom suka tafi wurin Elisha.

¹³ Elisha ya ce wa sarkin Isra'ila, "Ina ruwana da kai? Tafi wurin annabawan mahaifinka da annabawa mahaifiyarka."

Sai sarkin Isra'ila ya ce, "A'a, ai UBANGIJI ne ya kira mu, mu sarakunan nan uku don yã bashe mu ga Mowab."

¹⁴ Sai Elisha ya ce, "Muddin UBANGIJI Maɗaukaki yana a raye, wanda nake bauta, da ba don ina ganin girman Yehoshafat Sarkin Yahuda ba, da ko kallonka ba zan yi ba. ¹⁵ Amma yanzu, a kawo mini makaɗin garaya."

Yayinda makaɗin garayan yake kiɗa, ikon UBANGIJI ya sauko a kan Elisha ¹⁶ ya kuma ce, "Ga abin da UBANGIJI ya ce, zan cika kwarin nan da tafkunan ruwa. ¹⁷ Gama ga abin da UBANGIJI ya ce, ko da yake babu iska, ko ruwan sama, duk da haka kwarin nan zai cika da ruwa, har ku da dabbobinku da kuma sauran dabbobi ku sha. ¹⁸ Wannan abu mai sauƙi ne a wurin UBANGIJI; zai kuma ba da Mowab a gare ku. ¹⁹ Za ku ci kowane birni mai katanga, da kowane babban gari. Za ku sare kowane itace mai kyau, ku kuma tattoshe maɓuɓɓugan ruwa. Za ku kuma yi amfani da duwatsu ku lalatar da kowace gona mai kyau."

²⁰ Kashegari, daidai lokacin hadaya, sai ga ruwa yana gangarowa daga gefen Edom! Kasar kuwa ta cika da ruwa.

²¹ To, dukan Mowabawa suka ji cewa sarakuna suna tafe don su yaƙe su; saboda haka aka kira kowane namiji, babba da yaro, wanda ya isa ɗaukan makami, aka jera su a bakin iyaka. ²² Da suka tashi da sassafe, rana tana haska ruwa. Sai ruwan ya yi ja kamar jini a idanun Mowabawan da suke a ketare. ²³ Sai suka ce, "Jini ne! Ba shakka sarakunan nan sun yaƙe juna, suka karkashe juna. Ya Mowabawa, mu tafi mu kwashi ganima!"

²⁴ Amma da Mowabawa suka isa sansanin Isra'ila, sai Isra'ilawa suka taso suka auka musu har sai da suka gudu. Isra'ilawa kuwa suka kai musu hari, suka karkashe Mowabawa. ²⁵ Suka ragargaza garuruwa, kowane mutum kuwa ya jefa dutse a kowane gona mai kyau har sai da aka rufe gonakin gaba ɗaya. Suka tattoshe duk maɓuɓɓulan ruwa, suka kuma sare duk itace mai kyau. Kir Hareset ne kaɗai aka bari tare da duwatsunsa yadda suke, amma mutanen da suke da majajjawa suka yi wa birnin zobe, suka kai masa hari shi ma.

²⁶ Da sarkin Mowab ya ga yaƙi ya rinjaye shi, sai ya ɗauki mutane masu takobi ɗari bakwai, ya ratsa zuwa wajen sarkin Edom, amma ba su yi nasara ba. ²⁷ Sa'an nan ya ɗauki ɗansa na fari, wanda

zai gāje shi, ya yi hadaya da shi a bisa katangan birnin. Isra'ilawa suka firgita kwarai; sai suka janye suka koma kasarsu.

4

Man zaitun na gwauruwa

¹ Matar wani daga kungiyar annabawa ta yi wa Elisha kuka ta ce, “Mijina, bawanka, ya mutu, ka kuma san yadda ya girmama UBANGIJI. Amma ga shi yanzu mai binsa bashi ya zo yā kwashe 'ya'yana maza biyu su zama bayinsa.”

² Elisha ya amsa mata ya ce, “Me kike so in yi miki? Ki faɗa mini, me kike da shi a gidanki?”

Sai ta ce, “Baiwarka ba ta da kome a can, sai ɗan tulun man zaitun.”

³ Elisha ya ce, “Ki je wurin dukan maƙwabtanki, ki nemi tulunan da babu kome a ciki. Kada ki nemo kaɗan kawai. ⁴ Sa'an nan ki shiga ciki, ki kulle kofar da ke da 'ya'yanki kuke ciki. Ku ɗuɗɗura man a dukan tulunan, sa'ad da kowanne ya cika, sai ki ajiye a gefe.”

⁵ Ta tashi ta shiga tare da 'ya'yanta maza, suka kulle kofa. 'Ya'yanta suka kawo mata tuluna, ita kuma tana ɗurawa. ⁶ Da dukan tulunan suka cika, sai ta ce wa ɗanta, “Kawo mini wani tulu.”

Amma ya amsa ya ce, “Ai, ba saura.” Sa'an nan man ya daina zuba.

⁷ Sai ta tafi ta faɗa wa mutumin Allah. Shi kuwa ya ce mata, “Tafi, ki sayar da man, ki biya bashinki. Ki biya bukatanki da na 'ya'yanki da sauran da ya rage.”

An maido da ɗan mutuniyar Shunem da rai

⁸ Wata rana Elisha ya tafi Shunem. Akwai wata mai arziki a can wadda ta gayyace shi cin abinci. Sai ya zama duk lokacin da yake wucewa, yakan tsaya a can don cin abinci. ⁹ Ta ce wa mijinta, “Na san cewa wannan mutum da kullum yake zuwa nan mai tsarki ne na Allah. ¹⁰ Bari mu yi ɗan ɗaki a rufin gida mu kuma sa masa gado da tebur da kujera da kuma fitila. Saboda a duk lokacin da ya zo wurinmu, sai yā sauka a can.”

¹¹ Wata rana da Elisha ya zo, sai ya haura ɗakinsa ya kwanta. ¹² Ya ce wa bawansa Gehazi, “Kira mutuniyar Shunam nan.” Sai ya kira ta, ta zo ta tsaya a gabansa. ¹³ Elisha ya ce masa, “Ka ce mata, ‘Kin yi duk wannan ɗawainiya saboda mu. Yanzu, me kike so a yi miki? Kina so mu yi magana a madadinki wa sarki ko babban hafsan mayaƙa?’”

Sai ta ce, “A'a, ina da dukan abin da nake bukata a cikin jama'ata.”

¹⁴ Sai Elisha ya tambayi Gehazi ya ce, “Me za mu yi mata?”

Sai ya amsa ya ce, “Ba ta da ɗa, ga shi kuma mijinta ya tsufa.”

¹⁵ Sai Elisha ya ce, “Ka kira ta.” Sai ya kira ta, ta zo ta tsaya a bakin kofa. ¹⁶ Elisha ya ce mata, “War haka baɗi, za ki riƙe ɗa na kanki.”

Sai ta ce masa, “A'a, ranka yā daɗe, mutumin Allah, kada ka ruɗi baiwarka!”

¹⁷ Amma matan ta yi ciki, a shekara ta biye kuwa a daidai lokacin, sai ta haifi ɗa kamar yadda Elisha ya faɗa mata.

¹⁸ Yaron ya yi girma, wata rana sai ya tafi wurin mahaifinsa, wanda yake tare da masu girbi. ¹⁹ Ba zato sai ya ce wa mahaifinsa, “Wayyo! Kaina yana mini ciwo! Kaina yana mini ciwo!”

Sai mahaifinsa ya ce wa bawansa, “Kai shi wurin mahaifiyarsa.” ²⁰ Bayan bayan ya ɗaga shi ya kai wurin mahaifiyarsa, sai yaron ya zauna a cinyarta har tsakar rana, sa'an nan ya mutu. ²¹ Sai ta haura ta shimfiɗa shi a gadon mutumin Allah, ta rufe kofar, ta fita.

²² Ta kira mijinta ta ce, “Ina roƙonka ka aika mini da ɗaya daga cikin bayi da kuma jaka, don in yi sauri in je wurin mutumin Allah in dawo.”

²³ Sai ya ce, “Me zai kai ki wurinsa, ai, yau ba Sabon Wata ba ne ko ranar Asabbaci?”

Sai ta ce, “Ba kome.”

²⁴ Sai ta sa wa jakar sirdi ta ce wa bawanta, “Yi ta kora mini jakar, kada ka sassauta, sai na faɗa maka.” ²⁵ Ta haka ta kama hanya ta tafi wurin mutumin Allah a Dutsen Karmel.

Da ya hange ta daga nesa, sai mutumin Allah ya ce wa bawansa Gehazi, “Dubu! Ga mutuniyar Shunam nan can! ²⁶ Ka yi gudu ka tarye ta ka tambaye ta, ‘Lafiyarki? Mijinki yana nan lafiya? Yaronki yana nan lafiya?’”

Ta amsa ta ce, “Kome lafiya yake.”

²⁷ Da ta isa wurin mutumin Allah a dutsen, sai ta kama kafafunsa. Sai Gehazi ya zo don yā ture ta, amma mutumin Allah ya ce, “Ka bar ta! Tana cikin bakin ciki kwarai, amma UBANGIJI ya boye mini, bai kuma faɗa mini me ya sa ba.”

²⁸ Sai ta tambaya shi ta ce, “Na roke ka ɗa ne, ranka yā daɗe? Ba na ce maka, ‘Kada ka sa in fara bege ba?’”

²⁹ Elisha ya ce wa Gehazi, “Ka yi ɗamara, ka ɗauki sandana ka ruga a guje. Idan ka sadu da wani, kada ka gaishe shi, idan kuma wani ya gaishe ka, kada ka amsa. Ka shimfiɗa sandana a fuskar yaron.”

³⁰ Amma mahaifiyar yaron ta ce, “Muddin UBANGIJI yana raye, kai kuma kana a raye, ba zan bar ka ba.” Saboda haka ya tashi ya bi ta.

³¹ Gehazi ya yi gaba, ya shimfiɗa sandan a fuskar yaron, amma babu motsi, babu alamar rai. Saboda haka Gehazi ya koma ya taryi Elisha, ya faɗa masa, “Yaron bai tashi ba.”

³² Da Elisha ya isa gidan, sai ga gawar yaron kwance a kan gadonsa. ³³ Sai ya shiga, ya rufe kofa, daga shi sai yaron, ya kuma yi addu’a ga UBANGIJI. ³⁴ Sa’an nan ya hau gadon yā kwanta a bisa yaron, ya miƙe a kansa, baki da baki, ido da ido, hannu da hannu. Yayinda ya miƙe kansa a kan yaron, sai jikin yaron ya ɗau ɗumi. ³⁵ Elisha ya tashi, ya yi ta kai komo a cikin ɗakin. Sa’an nan ya sāke koma kan gadon yā miƙe a kan yaron, sai yaron ya yi atishawa sau bakwai, ya kuma buɗe idanunsa.

³⁶ Elisha ya kira Gehazi ya ce, “Kirawo mutuniyar Shunam.” Ya kuwa kira ta. Sa’ad da ta zo, sai Elisha ya ce mata, “Ɗauki ɗanki.” ³⁷ Sai ta shiga, ta faɗi a kafafunsa ta rusuna har ƙasa. Sa’an nan ta ɗauki ɗanta ta fita.

Mutuwa a tukunya

³⁸ Sai Elisha ya koma Gilgal, a can kuwa ana yunwa a yankin. Yayinda ƙungiyar annabawa suke tattaunawa da shi, sai ya ce wa Gehazi bawansa, “Ka sa babban tukunya a wuta, ka yi wa mutanen nan fate.”

³⁹ Daya daga cikin mutanen ya shiga gona don neman ganyaye, ya kuwa sami kabewar jeji. Ya tsinko ’ya’yanta cike da shafin rigarsa. Da ya dawo, sai ya yayyanka su ya zuba a cikin tukunyar faten, ko da yake ba wanda ya san ko mene ne. ⁴⁰ Sai aka zuba wa mutanen faten, amma da suka fara ci, sai suka yi ihu suna cewa, “Ya mutumin Allah, akwai dafi a cikin tukunyan nan!” Suka kuwa ƙasa ci.

⁴¹ Elisha ya ce, “Samo mini ɗan gari.” Aka kawo masa ya kuma sa a cikin tukunyan ya ce, “Raba wa mutanen su ci.” Ya kasance kuwa babu wani abin damuwa a tukunyar.

Ciyar da mutum ɗari

⁴² Sai ga wani mutum ya zo daga Ba’al-Shalisha, ya kawo wa Elisha dunkulen burodi guda ashirin na sha’ir da aka gasa daga nunan fari na hatsi, tare da kawunan sababbin hatsi. Sai Elisha ya ce, “Ka ba mutanen su ci.”

⁴³ Sai bawansa ya ce, “Yaya zan raba wa mutane ɗari wannan?”

Amma Elisha ya amsa ya ce, “Ka raba wa mutane su ci, gama haka UBANGIJI ya ce, ‘Za su ci har su bar saura.’” ⁴⁴ Sa’an nan ya ajiye a gabansu, suka kuwa ci har suka bar saura, bisa ga maganar UBANGIJI.

5

An warkar da Na’aman daga kuturta

¹ Na’aman babban hafsan hafsohin rundunar sarkin Aram ne, kuma ƙasaitaccen mutum ne mai martaba a idon maigidansa, domin ta wurinsa UBANGIJI ya ba Aram nasara. Na’aman jarumi ne ƙwarai, amma yana da kuturta.

² To, daga cikin hare haren da mutanen Aram suke kaiwa, sai suka kama wata yarinya daga ƙasar Isra’ila, aka sa ta zama mai yi wa matar Na’aman aiki. ³ Sai ta ce wa uwargijiyarta, “Da dai shugabana zai ga annabin da yake Samariya, da annabin zai warkar da shi daga kuturtarsa.”

⁴ Sai Na’aman ya je wurin maigidansa ya faɗa masa abin da yarinyan nan daga Isra’ila ta faɗa. ⁵ Sarkin Aram ya ce, “Ko ta ƙaƙa, ka tafi, zan aika da wasiƙa ga sarkin Isra’ila.” Sai Na’aman ya tashi, ɗauke da talenti goma na azurfa, shekel dubu shida na zinariya, da tufafi kashi goma. ⁶ Wasikar da ya kai wa sarkin Isra’ila ta ce, “Da wannan wasiƙa ina aika Na’aman gare ka don ka warkar da kuturtarsa.”

⁷ Da sarkin Isra'ila ya karanta wasifkar, sai ya yayyage tufafinsa, ya ce, “Ni Allah ne? Zan iya ɗauke rai ko in mai da shi? Me ya sa wannan mutum ya turo mini wannan mutum in warkar da kuturtarsa? Dubi fa yadda yake nemana da faɗa!”

⁸ Da Elisha mutumin Allah ya ji cewa sarkin Isra'ila ya yayyage tufafinsa, sai ya aika masa da wannan saƙo, “Don me za ka yayyage tufafinka? Ka sa mutumin yā zo wurina, zai kuwa san cewa akwai annabi a Isra'ila.” ⁹ Saboda haka Na'aman ya tafi da dawakansa da keken yakinsa, ya tsaya a kofar gidan Elisha. ¹⁰ Sai Elisha ya aika 'yan saƙo su ce masa, “Je, ka nutse sau bakwai a Urdun, fatar jikinka za tā koma daidai, ka kuma tsarkaka.”

¹¹ Amma Na'aman ya tashi daga can da fushi yana cewa, “Na yi tsammani zai fito ne wurina yā tsaya, yā yi kira bisa ga sunan UBANGIJI Allahnsa, yā kaɗa hannunsa inda kuturtar take, yā warkar da ni. ¹² Ashe, Amana da Farfa, kogunan da suke Damaskus, ba su fi dukan ruwan da suke Isra'ila ba? Me zai sa ba zan nutse cikinsu in tsarkaka ba?” Sai ya juya ya yi tafiyarsa da fushi.

¹³ Sai bayin Na'aman suka je kusa da shi suka ce, “Baba, da a ce annabin ya ce ka yi wani abu mai wuya, da ba za ka yi ba? Balle fa cewa kawai ya yi, ‘Ka yi wanka ka kuma tsarkaka!’” ¹⁴ Saboda haka Na'aman ya je ya nutse sau bakwai a Urdun, yadda mutumin Allah ya ce masa, sai fatarsa ta koma kamar ta ɗan yaro.

¹⁵ Sai Na'aman da dukan masu hidimarsa suka koma wurin mutumin Allah. Na'aman ya tsaya a gaban mutumin Allah ya ce, “Yanzu na san cewa babu wani Allah a duk duniya sai a Isra'ila. Ina rokonka ka karɓi kyauta daga hannun bawanka.”

¹⁶ Annabin ya amsa ya ce, “Muddin UBANGIJI wanda nake bauta masa yana a raye, ba zan karɓi kome ba.” Ko da yake Na'aman ya yi ta rokonsa, amma ya ki.

¹⁷ Sai Na'aman ya ce, “In ba za ka karɓa ba, ina rokonka, bari a ba wa bawanka kasa gwargwadon abin da jakuna biyu za su iya ɗauka, gama bawanka ba zai sāke yin hadaya ta konawa, ko wata hadaya ga wani allah ba, sai ga UBANGIJI. ¹⁸ Amma ina fata UBANGIJI zai gafarta wa bawanka saboda abu guda. Bari yā gafarta mini sa'ad da na raka sarkina zuwa haikalin Rimmon domin yā yi sujada, bari UBANGIJI yā yi wa bawanka gafara saboda wannan.”

¹⁹ Sai Elisha ya ce, “Ka sauka lafiya.”

Bayan Na'aman ya yi ɗan nisa, ²⁰ sai Gehazi, bawan Elisha mutumin Allah, ya yi tunani a ransa ya ce, “Maigidana ya yi wa Na'aman mutumin Aram nan karamci da bai karɓi duk abin da ya kawo ba. Muddin UBANGIJI yana a raye, zan bi shi a guje in karɓi wani abu daga gare shi.”

²¹ Saboda haka Gehazi ya bi Na'aman a guje. Da Na'aman ya hango shi yana zuwa a guje, sai ya sauka daga keken yakinsa ya tarye shi ya ce, “Lafiya?”

²² Gehazi ya amsa ya ce, “Lafiya kalau. Maigidana ne ya aiko ni cewa, ‘Samari biyu daga ƙungiyar annabawa sun ziyarce ni daga kasa mai duwatsu na yankin Efraim. Ina rokonka ka ba su talenti na azurfa da tufafi kashi biyu.’”

²³ Na'aman ya ce, “Ba damuwa, karɓi talenti biyu.” Ya roki Gehazi yā karɓa, sa'an nan ya kunsu masa talentin biyu na azurfa ya sa masa a kan jakankuna biyu, ya haɗa da tufafi kashi biyu, ya ba bayinsa biyu suka ɗauka, ya ce su sha gaban Gehazi. ²⁴ Da Gehazi ya isa wani tudu, sai ya karɓi kayan daga wurin bayin ya shiga da su a boye a cikin gida. Sa'an nan ya sallami mutanen suka tafi. ²⁵ Sa'an nan ya shiga ya tsaya a gaban maigidansa Elisha.

Sai Elisha ya tambaye shi ya ce, “Ina ka je, Gehazi?”

Sai Gehazi ya amsa ya ce, “Bawanka bai je ko'ina ba.”

²⁶ Amma Elisha ya ce masa, “Ashe, ba ina tare da kai a ruhu ba sa'ad da mutumin ya sauko daga keken yakinsa ya tarye ka. Kana gani wannan lokaci ne da za a karɓi kuɗi, da riguna, da gonar inabi, da tumaki, da bijimai, da bayi maza da mata? ²⁷ Kuturtar Na'aman zai manne maka da zuriyarka har abada.” Sai Gehazi ya fita daga gaban Elisha a kuturce, fari fat kamar duser ƙanƙara.

¹ Sai kungiyar annabawa suka ce wa Elisha, “Duba, wurin da muke taruwa ya k̄asa mana. ² Bari mu je Urdun, inda kowannenmu zai saro itace; mu gina inda za mu zauna.”

Sai ya ce musu, “Ku je.”

³ Sai ɗayansu ya ce, “Ba za ka zo tare da bayinka ba?”

Sai Elisha ya ce “Zan zo.” ⁴ Ya kuma tafi tare da su.

Suka tafi Urdun suka fara saran itatuwa. ⁵ Yayinda ɗayansu yake cikin saran itace, sai kan gatarin ya f̄aɗi a ruwa, sai ya ce, “Kash, ranka ȳa daɗe, kayan aro ne fa!”

⁶ Sai mutumin Allah ya ce, “Daidai ina ya f̄aɗa?” Da ya nuna masa wurin, sai Elisha ya yanka ɗan sanda ya jefa a wurin, ya sa kan gatarin ya taso sama. ⁷ Sai ya ce masa, “Ka ɗauko.” Sai mutumin ya miƙa hannu ya ɗauka.

Elisha ya yi wa makafi Arameyawa tarko

⁸ To, fa, sarkin Aram yana yaƙi da Isra’ila. Bayan ya tattauna da hafsohinsa, sai ya ce, “Zan kafa sansanina a wurin kaza da kaza.”

⁹ Sai mutumin Allah ya aika wa sarkin Isra’ila cewa, “Ka yi hankali da wuce wuri kaza, domin Arameyawa za su gangara can.” ¹⁰ Saboda haka sarkin Isra’ila ya lura da inda mutumin Allah ya ambata. Sau da sau Elisha yakan yi wa sarki kashedi, don haka ya riƙa taka yi tsantsan a wuraren nan.

¹¹ Wannan ya husata sarkin Aram. Ya kira hafsohinsa ya tambaye su ya ce, “Ku faɗa mini, wane ne a cikinmu yake gefen sarkin Isra’ila?”

¹² Sai ɗaya daga cikin hafsohinsa ya ce, “Babu waninmu, ranka ȳa daɗe; Elisha, annabin da yake a Isra’ila ne, yake faɗa wa sarkin Isra’ila dukan zancen da ka yi a ɗakinka.”

¹³ Sai sarki ya ba da umarni ya ce, “Ku je ku tabbatar da inda yake don in aika mutane a kamo shi.” Sai ya sami rahoto cewa, “Yana a Dotan.” ¹⁴ Sai ya aika da dawakai da kekunan yaƙi da babban rukunin soja zuwa can. Suka bi dare, suka kewaye birnin.

¹⁵ Sa’ad da bawan mutumin Allah ya farka ya kuma fita kashegari da sassafe, sai ga mayaƙa tare da dawakai da kekunan yaƙi sun kewaye birni. Sai bawan ya ce, “Ranka ȳa daɗe! Me za mu yi?”

¹⁶ Sai annabin ya ce, “Kada ka ji tsoro, waɗanda suke tare da mu sun fi waɗanda suke tare da su.”

¹⁷ Sa’an nan Elisha ya yi addu’a ya ce, “Ya UBANGIJI, ka buɗe idanunsa ȳa gani!” Sai UBANGIJI ya buɗe idanun bawan, ya duba, ya ga tuddai cike da dawakai da keken yaƙin wuta kewaye da Elisha.

¹⁸ Yayinda abokan ḡaba suka gangaro wajensa, sai Elisha ya yi addu’a ga UBANGIJI ya ce, “Ka sa mutanen nan su zama makafi.” Sai UBANGIJI ya buge su da makanta kamar yadda Elisha ya roƙa.

¹⁹ Elisha ya ce musu, “Wannan ba ita ce hanyar ba, ba kuma gari ke nan ba, ku bi ni, zan kuwa kai ku wurin mutumin da kuke nema!” Sai ya kai su Samariya.

²⁰ Bayan suka shiga birnin, sai Elisha ya ce, “UBANGIJI, ka buɗe idanun mutanen nan don su gani.” Sa’an nan UBANGIJI ya buɗe idanunsa suka ga kansu a tsakiyar Samariya.

²¹ Da sarkin Isra’ila ya gan su, sai ya tambayi Elisha ya ce, “In kashe su ne, mahaifina? In kashe su?”

²² Elisha ya ce, “Kada ka kashe su. Za ka kashe mutanen da ka kame da takobi ko bakanka? Ka ba su abinci da ruwa su ci, su sha, sa’an nan su koma wurin maigidansu.” ²³ Saboda haka aka shirya musu babban liyafa, bayan sun ci, suka kuma sha, sai ya tura su zuwa wurin maigidansu. Ta haka ’yan harin Aram suka daina kai hari a yankin Isra’ila.

Yunwa a Samariya da aka kewaye da yaƙi

²⁴ Bayan wani lokaci, Ben-Hadad sarkin Aram ya tattara dukan rundunarsa, ya je ya kewaye Samariya da yaƙi. ²⁵ Aka yi babban yunwa a cikin birnin. Saboda daɗewar wannan kewayewar da aka yi wa birnin, sai yunwa ta ɓarke a birnin, har ana sayar da kan jaki a kan shekel tamanin, kashin kurciya kuma a kan shekel biyar.

²⁶ Yayinda sarkin Isra’ila yake wucewa kusa da katanga, sai wata mace ta yi masa kuka ta ce, “Ka taimake ni, ranka ȳa daɗe, sarki!”

²⁷ Sai sarki ya amsa ya ce, “In UBANGIJI bai taimake ki ba, me zan iya yi? Ina da hatsi ko ruwan inabin da zan ba ki ne?” ²⁸ Sa’an nan ya tambaye ta ya ce, “Me ya faru?”

Sai ta amsa ta ce, “Wannan mace ta ce mini, ‘Kawo ɗanki mu ci yau, gobe kuwa mu ci ɗana.’²⁹ Saboda haka muka dafa ɗana muka ci. Kashegari na ce mata, ‘Kawo ɗanki mu ci,’ amma ta ɓoye shi.”

³⁰ Da sarki ya ji maganar macen sai ya yage rigunansa. Sa’ad da sarki yake wucewa a kan katangar birnin, sai mutane suka gan yana saye da rigar makoki a ciki. ³¹ Ya ce, “Bari Allah yā yi mini hukunci mai tsanani har ma fiye da haka, idan ban cire kan Elisha ɗan Shafat yau ba!”

³² To, Elisha yana zaune a cikin gidansa, dattawa kuwa suna zaune tare da shi. Sai sarki ya aiki ɗan aika yā ci gaba, amma kafin ɗan aikan yā isa, Elisha ya ce wa dattawan, “Kun gani ko? Wannan mai kisa ya aiko a cire mini kai! To, idan ɗan aikan ya iso, sai ku rufe kofar da karfi, ku bar shi a waje. Ba da jimawa ba, maigidansa zai bi bayansa?” ³³ Yana magana da su ke nan, sai ga ɗan aikan ya gangaro wajensa.

Sarki kuma ya ce, “Wannan bala’in daga wurin UBANGIJI ya fito. Don me zan sa zuciya ga UBANGIJI kuma?”

7

¹ Sai Elisha ya ce, “Ku ji maganar UBANGIJI. Ga abin da UBANGIJI ya ce, gobe war haka, za a sayar da mudun gari mai laushi a farashin shekel guda, mudu biyu na sha’ir kuma a shekel ɗaya a kofar birnin Samariya.”

² Sai wani hafsa mataimakin sarki ya ce wa mutumin Allah, “Kai, ko da UBANGIJI zai buɗe tagogin sama, wannan abu ba zai yiwu ba!”

Sai Elisha ya ce, “Za ka gani da idanunka, zai faru, amma ba za ka ci ba!”

An daina kwanton ɓauna

³ To, akwai waɗansu kutare huɗu a kofar gari. Suka ce wa junansu, “Don me za mu zauna a nan sai mun mutu? ⁴ In muka ce, ‘Za mu shiga cikin birni’ yunwa tana can, za mu kuwa mutu. Idan kuwa muka zauna a nan, za mu mutu. Saboda haka, bari mu ketare zuwa sansanin Arameyawa mu miƙa kai. Idan suka bar mu da rai, to; idan kuwa suka kashe mu, shi ke nan.”

⁵ Da yamma sai suka tashi suka tafi sansanin Arameyawa. Yayinda suka shiga tsakiyar sansanin Arameyawa kuwa, sai suka tarar ba kowa a can, ⁶ gama Ubangiji ya sa rundunar Arameyawa suka ji motsin kekunan yaƙi, da motsin dawakai, da na babban rundunar sojoji, saboda haka suka ce wa juna; “Duba, sarkin Isra’ila ya ɗauka hayar sarakuna Hittiyawa da sarakunan Masarawa don su yaƙe mu!” ⁷ Saboda haka suka tashi, suka gudu da yamma, suka bar tentunansu, da dawakansu, da jakunansu. Suka bar sansanin yadda yake, suka gudu don su ceci rayukansu.

⁸ Da kutaren nan suka kai bakin sansanin, sai suka shiga wani tenti, suka ci, suka sha, suka kwashi azurfa, da zinariya, da riguna, suka tafi, suka ɓoye su. Sa’an nan suka koma, suka shiga wani tenti, sai suka kwashi kaya daga ciki, suka kuma ɓoye su.

⁹ Sa’an nan suka ce wa juna, “Ba mu yi abin kirki ba. Wannan rana ce ta albishiri amma muka yi shiru; in kuwa mun bari har gari ya waye, to, fa, wata masifa za tā fāɗo mana. Bari mu tafi nan take mu faɗa a fadan sarki.”

¹⁰ Saboda haka suka je suka kira masu tsaron kofar birni, suka ce musu, “Mun je sansanin Arameyawa, ga shi kuwa ba mu iske kowa a can ba, babu ko motsin wani, sai dai dawakai da jakuna a daure, tentunan kuwa suna nan yadda suke.” ¹¹ Sai matsaran kofar suka sanar da labarin a cikin fada.

¹² Sai sarki ya tashi da daren nan ya ce wa hafsoshinsa, “Na san abin da Arameyawan suke shiri! Sun san game da yunwar da muke ciki a nan, domin haka sun bar sansaninsu suka shiga jeji suka ɓuya, suna nufin sa’ad da muka fita daga birni, sai su kama mu da rai, sa’an nan su shiga birnin.”

¹³ Daya daga cikin fadawan sarki ya ce, “A sa waɗansu mutane su ɗauki dawakai biyar da suka ragu cikin birni, idan ba su tsira ba, za su zama kamar sauran Isra’ilawan da suka riga suka mutu ne. Bari mu aika, mu gani.”

¹⁴ Saboda haka suka zaɓi kekunan yaƙi biyu tare da dawakansu, sarki kuwa ya aike su su bi bayan sojojin Arameyawa. Ya umarci masu tufinsu ya ce, “Ku je ku bincika abin da ya faru.” ¹⁵ Suka bi sawunsu har Urdun, suka ga tufafi da makamai barjat ko’ina a hanya waɗanda Arameyawa suka zubar yayinda suke gudu. Sai ’yan aika suka dawo suka ba wa sarki labari. ¹⁶ Sa’an nan jama’a suka fita suka

kwashi ganima a sansanin Arameyawa. Aka kuwa sayar da gari mai laushi a farashin shekel guda, mudu biyu na sha'ir kuma a shekel guda, yadda UBANGIJI ya faɗi.

¹⁷ Sai ya kasance cewa Sarki ya sa dogari wanda ya raka shi wajen Elisha ya tsare kofar birnin. Sai mutane suka tattake shi a kofar har ya mutu, kamar yadda annabi Elisha ya faɗa sa'ad da sarki ya tafi wurinsa. ¹⁸ Haka kuwa ya kasance kamar yadda mutumin Allah ya ce wa sarki, "Gobe war haka, za a sayar da mudun gari shekel guda, mudun sha'ir biyu ma a shekel guda, a kofar Samariya."

¹⁹ Hafsan ya riga ya ce wa mutumin Allah, "Kai, ko da UBANGIJI zai buɗe tagogin sama, wannan abu ba zai yiwu ba!" Mutumin Allah kuwa ya faɗa masa, "Za ka gani da idanunka sai dai ba za ka ci ba!" ²⁰ Haka kuwa ya kasance, gama mutane sun tattake shi a hanyar shiga, har ya mutu.

8

An maido da kasar mutanen Shunem

¹ To, Elisha ya riga ya ce wa matan da ya tā da ɗanta daga matattu, "Ki kwashe iyalinki ku tafi duk inda za ku tafi na ɗan lokaci, domin UBANGIJI ya sa a yi yunwa na shekara bakwai a kasar." ² Sai macen ta yi kamar yadda mutumin Allah ya faɗa. Ita da iyalinta suka tafi kasar Filistiyawa suka zauna shekara bakwai.

³ A ƙarshen shekara bakwai ɗin sai ta dawo daga kasar Filistiyawa, ta kuma tafi wajen sarki ta roƙa a mayar mata da gidanta da filinta. ⁴ Sarki kuwa yana magana da Gehazi bawan mutumin Allah, ya ce masa, "Ba ni labarin dukan abubuwan banmamakin da Elisha ya yi." ⁵ A sa'ad da Gehazi yana cikin ba shi labarin yadda Elisha ya tā da matacce ke nan, sai ga macen da aka tā da ɗanta daga matattu ta shigo don tā roki sarki yā mayar mata da gidanta da filinta.

Gehazi ya ce, "Ranka yā daɗe, ai, ga macen, ga kuma ɗan da Elisha ya tā da daga matattu." ⁶ Sarki ya tambayi macen game da al'amarin, ita kuwa ta faɗa masa.

Sa'an nan ya sa wani hafsa yā dubi damuwarta ya kuma ce masa, "Ka mayar mata kome da yake nata, haɗe da dukan kuɗin da aka samo daga filin, daga ranar da ta bar kasar har yā zuwa yanzu."

Hazayel ya kashe Ben-Hadad

⁷ Sai Elisha ya tafi Damaskus, Ben-Hadad mutumin Aram kuwa yana ciwo. Sa'ad da aka faɗa wa sarki, "Mutumin Allah ya hauru tun daga can zuwa nan," ⁸ sai ya ce wa Hazayel, "Dauki wannan tare da kai ka tafi ka taryi mutumin Allah. Ka nemi nufin UBANGIJI ta wurinsa; ka tambaye shi, 'Zan warke daga ciwon nan?'"

⁹ Sai Hazayel ya tafi taryen Elisha, ya ɗauka kyauta na kowane irin kaya masu kyau na Damaskus tare da shi a rakuma arba'in. Ya shiga ya tsaya a gaban Elisha ya ce, "Danka Ben-Hadad na Aram ya aike ni in tambaye ka, 'Zan warke daga ciwon nan?'"

¹⁰ Elisha ya amsa ya ce, "Je ka ce masa, 'Ba shakka za ka warke'; amma* UBANGIJI ya nuna mini cewa ba shakka zai mutu." ¹¹ Sai ya zuba wa Hazayel ido har sai da Hazayel ya ji kunya. Sa'an nan mutumin Allah ya fara kuka.

¹² Hazayel ya ce masa, "Me ya sa ranka yā daɗe yake kuka?"

Elisha ya amsa, "Domin na san illar da za ka yi wa Isra'ilawa. Za ka ƙona biranensu masu katanga, ka karkashe majiya ƙarfinsu da takobi, ka fyaffyaɗe ƙananan yaransu da ƙasa, ka tsattsage matansu masu ciki."

¹³ Hazayel ya ce, "Yaya bawanka, wanda yake kare kawai, zai iya aikata wannan irin abu?"

Elisha ya ce, "UBANGIJI ya nuna mini cewa za ka zama sarkin Aram."

¹⁴ Sai Hazayel ya rabu da Elisha ya koma wurin maigidansa. Da Ben-Hadad ya yi tambaya, "Me Elisha ya ce maka?" Sai Hazayel ya amsa, "Ya faɗa mini cewa tabbatacce za ka warke." ¹⁵ Amma kashegari sai ya ɗauki tsumma mai kauri, ya jifka shi, ya rufe fuskar sarki da shi, har sai da sarki ya mutu. Sai Hazayel ya gāje shi a matsayin sarki.

Yehoram sarkin Yahuda (2 Tarihi 21.2-20)

* 8:10 Za a iya karanta Ibraniyanci haka Tafi ka kuma ce, "Tabbatacce ba za ka warke ba," gama

¹⁶ A shekara ta biyar ta mulkin Yoram ɗan Ahab, sarkin Isra'ila, sa'ad da Yehoshafat yake sarautar Yahuda, Yoram ɗan Yehoshafat, ya fara mulkinsa a matsayin sarkin Yahuda. ¹⁷ Yana da shekara talatin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki na tsawon shekara takwas a Urushalima. ¹⁸ Ya bi gurbin sarakunan Isra'ila, yadda gidan Ahab ta yi, gama ya auri 'yar Ahab. Ya yi mugunta a gaban UBANGIJI. ¹⁹ Duk da haka, saboda bawansa Dawuda, UBANGIJI bai ragargaza Yahuda ba. Ya riga ya yi alkawari zai bar wa Dawuda magaji har abada.

²⁰ A kwanakin Yoram, Edom ta yi wa Yahuda tawaye, ta naɗa wa kanta sarki. ²¹ Saboda haka Yehoram ya tafi Zayir da dukan kekunan yakinsa. Sojojin Edom suka kewaye shi a can, amma da dare sai Yoram ya ɗarke ya gudu, sojojinsa kuma suka watse zuwa gidajensu. ²² Har ya zuwa yau, Edom tana yi wa Yahuda tawaye. A lokaci ɗaya ne Libna ma ta yi tawaye.

²³ Game da waɗansu abubuwan da suka faru a zamanin Yoram, ba suna a rubuce a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda ba? ²⁴ Yoram ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a birnin Dawuda. Sai Ahaziya ɗansa ya gaje shi a matsayin sarki.

(2 Tarihi 22.1-6)

²⁵ A shekara ta goma sha biyu ta Yoram ɗan Ahab, sarkin Isra'ila, Ahaziya ɗan Yehoram, sarkin Yahuda ya fara mulki. ²⁶ Ahaziya yana da shekara ashirin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara ɗaya. Sunan mahaifiyarsa Ataliya, jikanyar Omri, sarkin Isra'ila. ²⁷ Ya bi gurbin gidan Ahab, ya yi mugunta a gaban UBANGIJI yadda gida Ahab ta yi, gama yana da dangantaka ta aure da gidan Ahab.

²⁸ Ahaziya ya tafi tare da Yoram ɗan Ahab don su yaƙi Hazayel sarkin Aram a Ramot Gilejad. Arameyawa suka yi wa Yoram rauni; ²⁹ saboda haka Sarki Yoram ya koma zuwa Yezireyel don ya yi jinyar raunin da Arameyawa suka ji masa a Rama a yakinsa da Hazayel sarkin Aram.

Sai Ahaziya ɗan Yehoram, sarkin Yahuda ya gangara zuwa Yezireyel ya dubi Yoram ɗan Ahab domin an yi masa rauni.

9

An naɗa Yehu sarkin Isra'ila

¹ Sai Elisha ya kira wani daga cikin kungiyar annabawa, ya ce masa, “Ka sha ɗamara, ka ɗauki wannan kwalabar mai ka je Ramot Gilejad. ² Da ka isa can, ka nemi Yehu ɗan Yehoshafat, ɗan Nimshi. Ka je wurinsa, ka ja shi gefe daga abokansa, ka shiga da shi ɗaki na ciki. ³ Sa'an nan ka ɗauki kwalabar man ka zuba a kansa, ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI ya faɗa, na naɗa ka sarkin Isra'ila.’ Sa'an nan ka buɗe kofa ka ruga a guje; kada ka ɓata lokaci!”

⁴ Sai saurayin nan, annabi, ya tafi Ramot Gilejad. ⁵ Da ya isa can, sai ya tarar da hafsoshin soji zaune a wuri guda. Sai ya ce, “Ina da sako dominka komanda.”

Sai Yehu ya ce, “Wanne a cikinmu?”

Sai ce, “Dominka, komanda.”

⁶ Sai Yehu ya tashi ya shiga cikin gida. Sa'an nan annabin ya zuba wa Yehu mai a ka, ya ce, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya ce, ‘Na naɗa ka sarki a bisa jama'ar UBANGIJI, wato, Isra'ila. ⁷ Za aka hallaka gidan Ahab maigidanka, zan kuma ɗauki fansar jinin bayina annabawa da kuma jinin dukan bayin UBANGIJI da Yezebel ta zub da. ⁸ Dukan gidan Ahab zai hallaka. Zan kashe dukan 'ya'yan Ahab maza a Isra'ila, bayi ko 'yantattu. ⁹ Zan mai da gidan Ahab kamar gidan Yerobowam ɗan Nebat da kuma kamar gidan Ba'asha ɗan Ahiya. ¹⁰ Game da Yezebel kuwa, karnuka za su cinye ta a fili a Yezireyel, ba kuwa wanda zai binne ta.’” Sa'an nan ya buɗe kofa ya ruga a guje.

¹¹ Da Yehu ya koma wurin sauran hafsoshin sai ɗaya daga cikinsu ya tambaye shi, “Lafiya? Me ya kawo wannan mahaukaci a wurinka?”

Sai Yehu ya ce, “Ka san mahaukacin nan da irin maganganunsa.”

¹² Suka ce masa, “Ba gaskiya ba ne, ka dai faɗa mana.”

Yehu ya ce, “Ga abin da ya ce mini, ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce, na naɗa ka sarki a bisa Isra'ila.’”

¹³ Sai suka yi sauri suka ɗauki rigunansu suka shimfiɗa a kasa, suka busa kakaki, suka yi ihu, suka ce, “Yehu ne sarki.”

Yehu ya kashe Yoram da Ahaziya

¹⁴ Saboda haka, Yehu ɗan Yehoshafat, ɗan Nimshi, ya kulla wa Yoram makarƙashiya (To, Yoram da dukan Isra'ila suna kare Ramot Gilead daga Hazayel sarkin Aram, ¹⁵ amma Sarki Yoram ya koma Yezireyel don ya farfaɗo daga raunukan da Arameyawa suka ji masa a wata gabzawar da ya yi da Hazayel sarkin Aram.) Yehu ya ce, “In haka kuke ji, kada ku bar wani ya sulluɓe daga birnin ya kai labarin Yezireyel.” ¹⁶ Sai ya tashi ya ɗauki keken yaƙinsa ya tafi Yezireyel gama Yoram yana hutawa a can. Ga kuma Ahaziya sarkin Yahuda ya je don ya gan shi.

¹⁷ Mai tsaro kuwa yana tsaye a kan hasumiya a Yezireyel, sai ya hangi rundunar Yehu sa'ad da yake zuwa. Ya ce, “Na ga wata runduna.”

Sai Yoram ya umarta, “Nemi mahayin doki a aike shi ya tarye su, ya kuma tambaye su, ‘Lafiya?’”

¹⁸ Sai mahayin dokin ya hau, ya ruga, ya taryi Yehu, ya ce, “Ga abin da sarki ya ce, ‘Lafiya?’”

Sai Yehu ya ce masa, “Ina ruwanka da zancen lafiya? Ka shiga layi.”

Sai mai tsaron ya ce wa sarki, “Dan sakon ya kai wurinsu, amma ba ya dawowa.”

¹⁹ Saboda haka sarki ya saƙe aika mahayin doki na biyu. Sa'ad da ya isa wurinsu sai ya ce, “Ga abin da sarki ya ce, ‘Lafiya?’”

Yehu ya ce, “Ina ruwanka da zancen lafiya? Ka shiga layi.”

²⁰ Mai tsaro ya saƙe cewa, “Ya kai wurinsu, amma shi ma ba ya dawowa. Ina ganin sukuwar kamar irin ta Yehu, jikan Nimshi, gama yakan yi sukuwa kamar mahaukaci.”

²¹ Yoram ya umarta, “Haɗa mini keken yaƙi!” Da aka haɗa, sai Yoram sarkin Isra'ila, da Ahaziya sarkin Yahuda, suka hau suka tafi, kowa a keken yaƙinsa, don su taryi Yehu. Suka sadu da shi a filin da yake na Nabot mutumin Yezireyel. ²² Sa'ad da Yoram ya ga Yehu sai ya tambaye shi, “Lafiya kuwa ka zo, Yehu?”

Yehu ya ce, “Ina kuwa lafiya, da yake dukan bautar gumaka da bokancin mahaifiyarka Yezebel sun bazu ko'ina?”

²³ Yoram ya juya, ya gudu, yana ce wa Ahaziya, “Cin amana, Ahaziya!”

²⁴ Sai Yehu ya ja bakansa ya harbi Yoram a tsakanin kafaɗunsa. Kibiyar ta same shi a zuciyarsa sai ya faɗi a cikin keken yaƙinsa. ²⁵ Yehu ya ce wa Bidkar, hafsan keken yaƙinsa, “Ka ɗauke shi ka jefar a filin da yake na Nabot mutumin Yezireyel. Ka tuna yadda ni da kai muke a kekunan yaƙi a bayan Ahab mahaifinsa sa'ad da UBANGIJI ya yi wannan annabci game da shi, ²⁶ ‘Jiya na ga jinin Nabot da jinin 'ya'yansa, in ji UBANGIJI, kuma ba shakka zan ɗauki fansa a wannan fili, in ji UBANGIJI.’ Saboda haka, ka ɗauke shi ka jefar da shi a bisa wannan fegi, bisa ga faɗin UBANGIJI.* Saboda haka, ka ɗauke shi ka jefar a filin, in ji UBANGIJI.”

²⁷ Sa'ad da Ahaziya sarkin Yahuda ya ga abin da ya faru, sai ya haura hanyar Bet Haggan a guje.† Yehu ya bi shi yana ihu, “A kashe shi, shi ma!” Suka ji masa rauni a keken yaƙinsa a hanya zuwa Gur, kusa da Ibileyam amma ya tsere zuwa Megiddo ya mutu a can. ²⁸ Barorinsa suka ɗauke shi cikin keken yaƙi zuwa Urushalima suka binne shi a kabarinsa tare da kakanninsa a birnin Dawuda. ²⁹ (A shekara ta goma sha ɗaya ta Yoram ɗan Ahab, Ahaziya ya zama sarkin Yahuda.)

Mutuwar Yezebel

³⁰ Sa'an nan Yehu ya je Yezireyel. Sa'ad da Yezebel ta sami labari, sai ta sha kwalliya ta gyara gashin kanta, ta zauna tana kallo daga taga. ³¹ Yayinda Yehu ya shiga kofa, sai ta ce, “Lafiya, kai Zimri, mai kashe maigidansa?”‡

³² Sai ya ɗaga ido ya dubi tagan ya ce, “Wa yake gefena? Wane ne?” Sai babanni biyu ko uku suka lefo suka dube shi. ³³ Yehu ya ce musu, “Ku jefa ta kasa!” Sai suka jefar da ita, jininta ya fantsama a jikin bango da kuma a jikin dawakai yayinda suke tattaka ta.

³⁴ Yehu ya shiga ya ci, ya kuma sha. Ya ce, “Ku san yadda za ku yi da la'ananniyan nan, ku binne ta, gama 'yar sarki ce.” ³⁵ Amma sa'ad da suka je don su binne ta, ba su sami kome ba sai koton kanta, kafafunta da kuma hannuwanta. ³⁶ Suka komo suka faɗa wa Yehu, wanda ya ce, “Wannan ita ce maganar da UBANGIJI ya faɗa ta bakin bawansa Iliya mutumin Tishbe. A fili, a Yezireyel, karnuka

* 9:26 Dubi 1Sar 21.19. † 9:27 Ko kuwa ya gudu ta hanyar lambun gida ‡ 9:31 Ko kuwa “Zimri yana da salama kuwa, shi da ya kashe maigidansa?”

za su cinye naman Yezebel.^{§ 37} Gawar Yezebel zai zama kamar juji a fasa, a fili, a Yezireyel, har ba wanda zai iya cewa, ‘Wannan Yezebel ce.’”

10

An kashe iyalin Ahab

¹ To, akwai 'ya'ya maza saba'in na gidan Ahab a Samariya. Saboda haka Yehu ya rubuta wasiku, ya aika su Samariya, zuwa ga shugabannin Yezireyel, da kuma ga masu lura da 'ya'yan Ahab. Ya ce, ² “Da zarar wasikan nan ta sadu da ku, da yake 'ya'yan maigidanku suna tare da ku, kuna kuma da kekunan yaƙi da dawakai, da birni mai katanga da makamai, ³ sai ku zaƙi mafi cancanta a cikin 'ya'yan maigidanku ku sa shi a kan kursiyin mahaifinsa. Sa'an nan ku yi yaƙi don gidan maigidanku.”

⁴ Amma suka razana suka ce, “Idan sarakuna biyu ba su iya yin tsayayya da shi ba, wane mu?”

⁵ Saboda haka sarkin fada, da gwamnan birnin, da dattawa, da kuma masu lura da 'ya'yan suka aika da saƙo ga Yehu, cewa, “Mu bayinka ne, za mu kuma yi duk abin da ka ce. Ba za mu naƙa kowa sarki ba; sai ka yi abin da ka ga ya fi kyau.”

⁶ Sai Yehu ya saƙe rubuta musu wasika ta biyu, ya ce, “In a gefena kuke, to, sai ku yi biyayya da ni, ku fille kawunan 'ya'yan maigidanku, ku kawo mini a Yezireyel war haka gobe.”

To, 'ya'yan sarki, su saba'in, suna tare da manyan birni waƙanda suke lura da su. ⁷ Sa'ad da wasika ta iso, sai mutanen nan suka ƙauki dukan 'ya'yan sarkin nan saba'in, suka kashe su, suka sa kawunansu cikin kwanduna, suka aika wa Yehu a Yezireyel. ⁸ Da ƙan sakon ya iso, sai aka ce wa Yehu, “Sun kawo kawunan 'ya'yan sarki.”

Sai Yehu ya ce, “Ku ajiye su kashi biyu a kofar gari har safiya.”

⁹ Da gari ya waye, sai Yehu ya fita ya tsaya a gaban dukan jama'a ya ce, “Ba ku da laifi. Ni ne na kulla wa maigidana maƙarƙashiya, na kuma kashe shi, amma wa ya karkashe dukan waƙannan? ¹⁰ Ku sani fa, ba kalmar da UBANGIJI ya faƙa game da gidan Ahab da ba za ta cika ba. UBANGIJI ya yi abin da ya alƙawarta ta bakin bawansa Iliya.” ¹¹ Saboda haka Yehu ya kashe duk waƙanda suka rage na iyalin Ahab a Yezireyel, tare da dukan fadawansa da aminansa da firistocinsa, ba a bar masa kowa ba.

¹² Sa'an nan Yehu ya nufi Samariya. Da ya kai Bet-Eked na Makiyaya, ¹³ sai ya gamu da waƙansu daga dangin Ahaziya sarkin Yahuda, sai ya tambaye su, ya ce, “Ku, su wane ne?”

Suka ce, “Mu dangin Ahaziya ne, mun kuma zo ne mu gai da iyalan sarki da kuma mahaifiyar sarauniya.”

¹⁴ Sai ya umarta ya ce, “A kama su da rai!” Aka kuwa kama su aka yayyanka kusa da rijiyar Bet-Eked, su arba'in da biyu. Ba a bar wani da rai ba.

¹⁵ Bayan ya bar wurin, sai ya gamu da Yehonadab ƙan Rekab wanda yake kan hanyarsa don ya sadu da shi. Sai Yehu ya gaishe shi, ya ce, “Ka amince da ni yadda na amince da kai?”

Yehonadab ya ce, “I.”

Yehu ya ce, “To, in haka ne ka ba ni hannunka.” Sai ya miƙa masa, Yehu kuwa ya ja shi cikin keken yaƙin. ¹⁶ Yehu ya ce, “Zo tare da ni ka ga himmata saboda UBANGIJI.” Sa'an nan ya sa suka tafi tare cikin keken yaƙinsa.

¹⁷ Da Yehu ya isa Samariya, sai ya karkashe dukan sauran iyalin Ahab, ya hallaka su, bisa ga maganar da UBANGIJI ya faƙa ta bakin Iliya.

An kashe masu hidimar Ba'al

¹⁸ Sa'an nan Yehu ya tattara dukan jama'a ya ce musu, “Ahab ya bauta wa Ba'al kaƙan ne kawai; amma Yehu zai bauta masa sosai. ¹⁹ Yanzu sai ku kira dukan annabawan Ba'al, dukan masu yin masa hidima da kuma dukan firistocinsa. Ku tabbata ba a manta da wani ba, gama zan yi wa Ba'al babbar hadaya. Duk wanda bai zo ba, a bakin ransa.” Amma Yehu yana wayo ne domin ya hallaka masu yi wa Ba'al sujada.

²⁰ Yehu ya ce, “Ku kira jama'a don a girmama Ba'al.” Saboda haka suka yi shela. ²¹ Sa'an nan ya aika saƙo ko'ina a Isra'ila, dukan masu yi wa Ba'al hidima kuwa suka tattaru, ba mutumin da bai zo

§ 9:36 Dubi 1Sar 21.23.

ba. Suka yi cincirindo a haikalin Ba'al har sai da ya cika makil. ²² Sai Yehu ya ce wa mai ajiyar tufafi, "Ka kawo riguna domin dukan masu yi wa Ba'al hidima." Sai ya fito musu da riguna.

²³ Sa'an nan Yehu da Yehonadab dan Rekab, suka shiga haikalin Ba'al. Yehu ya ce wa masu yi wa Ba'al sujada, "Ku dudduba ku tabbatar cewa babu wani bawan UBANGIJI a nan tare da ku, sai masu hidimar Ba'al kawai." ²⁴ Saboda haka suka shiga don su mika hadayu da kuma hadaya ta konawa. To, Yehu ya riga ya ba wa mutane takwas wannan kashedi a waje cewa, "In waninku ya bar daya daga cikin mutanen nan da nake danfa a hannunku ya tsere, to, a bakin ransa."

²⁵ Nan da nan sa'ad da Yehu ya gama yin hadayar, sai ya umarci masu gadin da hafsohi, "Ku shiga ku karkashe su; kada ku bar wani ya tsere." Saboda haka suka karkashe su da takobi. Masu gadin da hafsohin suka wuwurga gawawwaki su waje, suka kuma shiga ciki cikin haikalin Ba'al dan, ²⁶ suka fitar da dutsen tsafi daga haikalin Ba'al, suka kuma kone shi. ²⁷ Suka farfasa dutsen tsafin Ba'al, suka kuma rushe haikalin, mutane suka mai da wurin salga har ya zuwa yau.

²⁸ Ta haka Yehu ya hallaka butar Ba'al a Isra'ila. ²⁹ Duk da haka, bai rabu da zunuban Yerobowam dan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta aikata ba, wato, yin sujada ga siffokin maruka na zinariya a Betel da kuma Dan.

³⁰ UBANGIJI ya ce wa Yehu, "Tun da yake ka aikata abin da yake mai kyau a idanuna, ka kuma yi wa gidan Ahab dukan abin da yake a zuciyata, ina yin maka alkawari cewa zuriyarka za su yi mulkin Isra'ila har tsara ta huɗu." ³¹ Duk da haka, Yehu bai mai da hankali ya kiyaye dokokin UBANGIJI, Allah na Isra'ila da dukan zuciyarsa ba. Bai rabu da zunubin Yerobowam, wanda ya sa Isra'ila ta aikata ba.

³² A kwanakin sai UBANGIJI ya fara rage girman Isra'ila, Hazayel ya yi nasara a bisa Isra'ila a ko'ina a yankinsu ³³ gabas da Urdun, cikin dukan kasar Gilead (yankin Gad, da na Ruben, da na Manasse), daga Arower wajen Kwarin Arnon ya ratsa Gilead zuwa Bashan.

³⁴ Game da sauran ayyukan mulkin Yehu, da dukan abin da ya yi, a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila.

³⁵ Yehu ya huta tare da kakanninsa, aka binne shi a Samariya. Yehoyahaz kuma ya ci sarauta bayansa. ³⁶ Yehu ya yi sarautar Isra'ila a Samariya shekara ashirin da takwas.

11

Ataliya da Yowash

(2 Tarihi 22.10-12)

¹ Da Ataliya mahaifiyar Ahaziya ta ga danta ya mutu, sai ta shiga hallaka dukan iyalin gidan sarauta.

² Amma Yehosheba, 'yar Sarki Yoram*, 'yar' uwar Ahaziya, ta dauki Yowash dan Ahaziya daga cikin 'ya'yan sarkin da ake shiri a kashe, ta boye. Ta boye shi daga Ataliya a wurin mai lura da shi a dakin kwana; don kada a kashe shi. ³ Ya kasance a boye, shi da mai lura da shi, a haikalin UBANGIJI shekara shida yayinda Ataliya take mulkin kasar.

(2 Tarihi 23.1-21)

⁴ A shekara ta bakwai sai Yehohiyada ya aika a kira komandodin sojoji dari-dari, da Keretawa, da matsara, ya sa aka kawo masa su a haikalin UBANGIJI. Ya kulla yarjejeniya da rantsuwa da su a haikalin UBANGIJI, sa'an nan ya nuna musu dan sarki. ⁵ Ya umarce su cewa, "Ga abin da za ku yi sa'ad da kuka zo aiki a Asabbaci, ku raba kanku kashi uku. Kashi daya za su yi gadin gidan sarki, ⁶ kashi daya za su yi gadin Kofar Sur, kashi daya kuma za su yi gadin kofar da take bayan 'yan gadin fada. Dukan waɗannan kungiyoyi uku za su yi gadin fadan, ⁷ ku kuma da kuke a sauran kungiyoyi biyu da kun saba hutu a Asabbaci, duk za ku yi gadin haikali don sarki. ⁸ Ku tsaya kewaye da sarki, kowane mutum da makaminsa a hannu. Duk wanda ya kusace ku, ku kashe shi. Ku manne wa sarki duk inda ya tafi."

⁹ Komandodin sojoji suka yi yadda Yehohiyada firist ya umarta. Kowa ya dauki mutanensa, waɗanda za su kama aiki Asabbaci da waɗanda za su kama hutun Asabbaci, suka zo wurin Yehohiyada firist. ¹⁰ Sai ya ba komandodin masu da garkuwoyi da da suke na Dawuda, waɗanda suke a cikin

* 11:2 Da Ibraniyanci Yehoram, wani suna na Yehoram

haikalin UBANGIJI. ¹¹ Matsaran kuma kowa da makaminsa a hannu, suka tsaya kewaye da sarki, kusa da bagade da kuma haikali, daga gefen kudu zuwa gefen arewa na haikalin.

¹² Sai Yehohiyada ya fito da ɗan sarki ya sa masa rawani a kā; ya ba shi shafin alkawari, ya kuma furta shi sarki. Suka shafe shi da mai, mutane kuma suka yi ta tafi suka ihu, suna cewa, “Ran sarki yā daɗe.”

¹³ Sa’ad da Ataliya ta ji surutun matsara da na mutane, sai ta tafi wurin mutanen a haikalin UBANGIJI. ¹⁴ Da ta duba sai ga sarki, tsaye kusa da ginshiƙi, bisa ga al’ada. Hafsohi da masu busa suna tsaye kusa da sarki, dukan mutanen ƙasar kuma suna farin ciki suna busa ƙahoni. Sai Ataliya ta keta tufafinta ta tā da murya tana cewa, “Kai! Wannan cin amana ne! Ai, wannan cin amana ne!”

¹⁵ Yehohiyada ya umarci komandodin sojoji waɗanda suke lura da mayaƙa, ya ce, “Ku fitar da ita daga cikinku, ku kuma kashe duk wanda ya bi ta.” Gama firist ɗin ya ce, “Kada a kashe ta a cikin haikalin UBANGIJI.” ¹⁶ Saboda haka suka kama ta yayinda ta kai inda dawakai sukan shiga filin fada, a can kuwa aka kashe ta.

¹⁷ Sa’an nan Yehohiyada ya yi alkawari tsakanin UBANGIJI da sarki da kuma mutane cewa za su zama mutanen UBANGIJI. Ya kuma yi alkawari tsakanin sarki da mutane. ¹⁸ Sai dukan mutanen ƙasar suka tafi haikalin Ba’al suka rushe shi. Suka farfasa bagadai da kuma gumaka, suka kuma kashe Mattan wanda yake firist na Ba’al a gaban bagade.

Sa’an nan Yehohiyada firist ya sa matsara a haikalin UBANGIJI. ¹⁹ Ya tafi tare da komandodin sojoji, Keretawa, matsara da kuma dukan mutanen ƙasar, tare kuwa suka kawo sarki daga haikalin UBANGIJI zuwa cikin fada, ta ƙofar matsara. Sarki kuwa ya ɗauki mazauninsa a bisa kursiyin sarauta, ²⁰ dukan mutanen ƙasar suka yi murna. Birnin ya sami salama don an kashe Ataliya da takobi a fada.

²¹ Yowash† yana da shekara bakwai sa’ad da ya fara mulki.

12

Yowash ya gyara haikali

(2 Tarihi 24.1-16)

¹ A shekara ta bakwai ta Yehu, Yowash ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima na tsawon shekaru arba’in. Sunan mahaifiyarsa Zibiya ce; daga Beyersheba. ² Yowash ya aikata abin da yake daidai a idon UBANGIJI domin Yehohiyada firist ya koya masa. ³ Amma fa ba a kawar da masujadan kan tuddai ba; mutane suka ci gaba da miƙa hadayu da kuma ƙona turare a kan tuddai.

⁴ Yowash ya ce wa firistoci, “Ku tattara dukan kuɗin da ake kawo a matsayin hadayu masu tsarki na haikalin UBANGIJI, kuɗin da aka tattara a ƙidaya, kuɗin da aka tattara daga wa’adin da mutum ya yi, da kuma kuɗin da aka kawo na yardan rai a haikali. ⁵ Bari kowane firist yā karɓi kuɗi daga masu ajiya, sa’an nan a yi amfani da su a gyara duk wani abin da ya lalace a haikali.”

⁶ Amma har zuwa shekara ta ashirin da uku ta mulkin Yowash, firistocin ba su yi gyara haikalin ba. ⁷ Saboda haka Sarki Yowash ya kira Yehohiyada firist da sauran firistoci ya tambaye su ya ce, “Me ya sa ba kwa gyaran abubuwan da suka lalace a haikali? Kada ku sāke karɓan kuɗi daga masu ajiya, amma a miƙa su domin gyaran haikali.” ⁸ Firistoci suka yarda cewa ba za su sāke karɓan kuɗi daga mutane ba, kuma ba za su yi gyaran haikalin da kansu ba.

⁹ Yehohiyada firist ya ɗauki akwatin ya huda rami a murfinsa. Ya ajiye shi kusa da bagade a hannun dama na haikalin UBANGIJI. Firistocin da suke tsaron ƙofar suka zuba dukan kuɗin da aka kawo a haikalin UBANGIJI a cikin akwatin. ¹⁰ Duk sa’ad da suka ga kuɗin sun ƙaru a akwatin, sai marubucin fada da babban firist, su kirga kuɗin da aka kawo a haikalin UBANGIJI su sa a jakankuna. ¹¹ Sa’ad da suka ga kuɗin ya yi yawa, sai su ba wa waɗanda aka zaɓa su lura da aikin haikalin. Da shi suka biya waɗanda suka yi aiki a haikalin UBANGIJI, su kafintoci, da magina, ¹² masu gini, da masu fasa duwatsu. Suka sayi katakai da sassafakƙun duwatsu domin gyaran haikalin UBANGIJI, suka kuma biya duk waɗansu kuɗin gyaran haikalin.

¹³ Ba a yi amfani da kuɗin da aka kawo a haikali don yin manyan kwanonin azurfa, lagwani, abin yayyafa ruwa, kakaki ko wani abu na zinariya, ko na azurfa domin haikalin UBANGIJI ba; ¹⁴ an ba

† 11:21 Da Ibraniyanci Yehowash, wani suna na Yowash.

ma'aikatan da suka gyara haikalin ne. ¹⁵ Ba su bukaci wani bayani daga waƙanda aka ba wa kuɗin don su biya ma'aikatan ba, domin sun yi aikinsu da aminci. ¹⁶ Ba a kawo kuɗi daga hadayun laifi da na hadayun zunubi a haikalin UBANGIJI ba, waƙannan na firistoci ne.

¹⁷ A wannan lokaci, Hazayel sarkin Aram ya haura, ya kai wa Gat hari, ya kuma ci ta da yaƙi. Sa'an nan ya juya don yā yaƙi Urushalima. ¹⁸ Amma Yowash sarkin Yahuda ya kwashe tsarkakan kayan da kakanninsa, Yehoshafat, Yehoram da Ahaziya, sarakunan Yahuda suka keɓe, da kyautai da shi kansa ya keɓe, da kuma dukan azurfan da aka samu a ɗakunan ajiya haikalin UBANGIJI da na fada, ya aika da su wa Hazayel sarkin Aram, shi kuma ya janye daga Urushalima.

¹⁹ Game da sauran ayyukan mulkin Yowash da duk abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ²⁰ Hafsoshinsa suka yi masa maƙarƙashiya suka kashe shi a Bet Millo, a kan hanyar da ta gangara zuwa Silla. ²¹ Hafsoshin da suka kashe shi kuwa su ne Yozabad ɗan Shimeyat da Yehozabad ɗan Shomer. Ya mutu, aka kuma binne shi tare da kakanninsa a Birnin Dawuda. Sai Amaziya ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

13

Yehoyahaz sarkin Isra'ila

¹ A shekara ta ashirin da uku ta Yowash ɗan Ahaziya, sarkin Yahuda, Yehoyahaz ɗan Yehu, ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuwa yi mulki shekaru goma sha bakwai. ² Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI ta wurin bin zunuban Yerobowam ɗan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta aikata, bai kuwa guje musu ba. ³ Saboda haka fushin UBANGIJI ya kuna a kan Isra'ila, kuma da daɗewa ya sa su a ƙarƙashin ikon Hazayel sarkin Aram da Ben-Hadad ɗansa.

⁴ Sai Yehoyahaz ya nemi tagomashin UBANGIJI, UBANGIJI kuwa ya saurare shi, domin ya gan irin matsin da sarkin Aram yake yi wa Isra'ila. ⁵ Sai UBANGIJI ya tā da mai ceto wa Isra'ila, suka kuma kuɓuta daga ikon Aram. Ta haka Isra'ilawa suka yi zama a gidajensu yadda suka yi a dā. ⁶ Sai dai ba su bar yin zunuban gidan Yerobowam ba, wanda ya sa Isra'ila ta aikata; suka ci gaba da yinsu. Haka ma, ginshiƙin Ashera ta kasance a tsaye a cikin Samariya.

⁷ Ba abin da ya rage na rundunar Yehoyahaz sai mahayan dawakai hamsin, kekunan yaƙi goma da kuma sojoji ƙasa dubu goma. Gama sarkin Aram ya hallaka sauran, ya kuma yi kaca-kaca da su kamar kura a masussuka.

⁸ Game da sauran ayyukan mulkin Yehoyahaz, dukan abubuwan da ya yi da kuma nasarorinsa, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ⁹ Yehoyahaz ya huta da kakanninsa, aka binne shi a Samariya, Yehowash ɗansa kuma ya gāje shi.

Yehowash sarkin Isra'ila

¹⁰ A shekaru talatin da bakwai ta Yowash sarkin Yahuda, Yehowash ɗan Yehoyahaz ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuma yi mulki shekaru goma sha shida. ¹¹ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, bai juya ga barin zunuban Yerobowam ɗan Nebat ba, wanda ya sa Isra'ila ta aikata, ya ci gaba da yinsu.

¹² Game da sauran ayyukan mulkin Yowash, da dukan abubuwan da ya yi, da kuma nasarorinsa, haɗe da yaƙin da ya yi da Amaziya sarkin Yahuda, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ¹³ Yowash ya huta da kakanninsa, Yerobowam kuwa ya gāje shi. Aka binne Yehowash a Samariya tare da sarakunan Isra'ila.

¹⁴ To, Elisha ya kamu da ciwon da ya kashe shi. Yowash sarkin Isra'ila ya gangara don yā gan shi, ya kuma yi kuka dominsa. Ya yi kuka yana cewa, “Babana! Babana, keken yaƙin Isra'ila da mahayan dawakanta!”

¹⁵ Elisha ya ce wa Yehowash, “Ka samo baka da kibiyoyi,” ya kuwa yi haka. ¹⁶ Sai ya ce wa Yehowash sarkin Isra'ila, “Ka ɗauki baka a hannunka.” Da ya ɗauka, sai Elisha ya sa hannunsa a hannuwan sarki.

¹⁷ Ya ce masa, “Ka buɗe taga wajen gabas,” sai ya buɗe. Sai Elisha ya ce, “Ka harba!” Sai ya harba. Elisha ya ce, “Kibiyar nasara ta UBANGIJI, kibiyar nasara a kan Aram! Za ka hallaka Arameyawa sarai a Afek.”

¹⁸ Sa'an nan ya ce, “Ka ɗauki kibiyoyi,” sai sarkin ya ɗauko. Sai Elisha ya ce, “Ka caki ƙasa.” Sai ya caka sau uku sa'an nan ya daina. ¹⁹ Sai mutumin Allah ya yi fushi da shi ya ce, “Da a ce ka caki

ƙasar sau biyar ko shida; da za ka yi nasara a kan Aram ka kuma hallaka ta sarai. Amma yanzu za ka yi nasara a kanta sau uku ne kawai.”

²⁰ Elisha ya mutu, aka kuma binne shi.

To, mahara Mowabawa sun saba kawo hari a ƙasar Isra’ila a kowace bazara. ²¹ Wata rana yayinda waƙansu Isra’ilawa suke binne wani mutum, farat ƙaya sai ga mahara; saboda haka suka jefar da gawar mutumin a kabarin Elisha. Da gawar ta taɓa ƙasusuwan Elisha, sai mutumin ya farka, ya tashi ya tsaya da ƙafafunsa.

²² Hazayel sarkin Aram ya musguna wa Isra’ila a duk tsawon mulkin Yehoyahaz. ²³ Amma UBANGIJI ya nuna musu alheri, ya ji tausayinsu, ya kuma damu da su saboda alkawarinsa da Ibrahim, Ishaku da Yakub. Har yā zuwa yau bai yarda yā hallaka su ko yā shafe su daga gabansa ba.

²⁴ Hazayel sarkin Aram ya mutu, sai Ben-Hadad ƙansa ya gāje shi. ²⁵ Sa’an nan Yowash ya sāke ƙwato garuruwan da Ben-Hadad ya ci da yaƙi a hannun mahaifinsa Yehoyahaz. Sau uku Yehowash ya yi nasara a kansa, ta haka kuwa ya ƙwace garuruwan Isra’ilawa.

14

Amaziya sarkin Yahuda (2 Tarihi 25.1-24)

¹ A shekara ta biyu ta mulkin Yehowash ƙan Yehoyahaz sarkin Isra’ila, Amaziya ƙan Yowash sarkin Yahuda ya fara mulki. ² Ya zama sarki yana da shekaru ashirin da biyar, ya kuma yi mulki a Urushalima shekaru ashirin da tara. Sunan mahaifiyarsa Yehoyaddin, mutuniyar Urushalima. ³ Ya aikata abin da yake daidai a gaban UBANGIJI, sai dai ba kamar kakansa Dawuda ba. A kome dai ya bi gurbin mahaifinsa Yowash. ⁴ Ba a dai kawar da masujadan kan tudu ba; mutane suka ci gaba da yin hadaya da ƙone turare a can.

⁵ Bayan masarauta ta kahu a hannunsa, sai ya kashe fadawan da suka kashe mahaifinsa sarki. ⁶ Duk da haka bai kashe ‘ya’yan masu kisan ba, bisa ga abin da yake a rubuce a Dokar Musa inda UBANGIJI ya umarta, “Ba za a kashe iyaye saboda laifin ‘ya’ya ba, ko kuma ‘ya’ya saboda laifin iyayensu ba, kowa zai mutu don zunubansa.”*

⁷ Shi ne kuma wanda ya ci mutanen Edom dubu goma a yaƙi, a Kwarin Gishiri, ya kuma ci Sela da yaƙi, ya ba ta suna Yokteyel, sunan da ake kiranta har wa yau.

⁸ Sai Amaziya ya aika ‘yan aika wurin Yehowash ƙan Yehoyahaz, ƙan Yehu, sarkin Isra’ila, yana tsokanarsa cewa, “Zo, mu sadu fuska da fuska.”

⁹ Amma Yehowash sarkin Isra’ila ya mai da martani wa Amaziya sarkin Yahuda ya ce, “Wata ‘yar ƙaya a kurmin Lebanon ta aika da saƙo wurin itacen al’ul a Lebanon cewa, ‘Ka ba ƙana ‘yarka aure.’ Amma wani naman jeji ya zo ya tattake ƙayar. ¹⁰ Tabbatacce ka ci Edom da yaƙi, yanzu kuwa kana ƙaga kai. To, ka gode da darajar da ka samu, amma ka zauna a gida! Don me kake neman faɗa kana neman fāɗuwarka da kuma ta Yahuda?”

¹¹ Amma Amaziya bai saurara ba, saboda haka Yehowash sarkin Isra’ila ya kai masa hari. Shi da Amaziya sarkin Yahuda suka fuskanci juna a Bet-Shemesh. ¹² Isra’ila suka fatattaki Yahuda, kowa kuwa ya tsere zuwa gidansa. ¹³ Yehowash sarkin Isra’ila ya kama Amaziya sarkin Yahuda, ƙan Yowash, ƙan Ahaziya, a Bet-Shemesh. Sa’an nan Yehowash ya tafi Urushalima ya rushe katangar Urushalima daga Kofar Efraim har zuwa Kofar Kusurwa, ratarta ta kai wajen ƙafa ƙari shida. ¹⁴ Ya kwashi ƙaukan zinariya da azurfa da duk kayan da aka samu a haikalin UBANGIJI da kuma ma’ajin fadan. Ya kuma kwashi bayi sa’an nan ya koma Samariya.

¹⁵ Game da sauran ayyukan mulkin Yehowash, abin da ya yi da kuma nasarorinsa, haɗe da yakinsa da Amaziya sarkin Yahuda, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra’ila. ¹⁶ Ya huta da kakanninsa aka kuma binne shi a Samariya tare da sarakunan Isra’ila. Yerobowam ƙansa, ya kuma gāje shi.

¹⁷ Amaziya ƙan Yowash sarkin Yahuda ya yi shekaru goma sha biyar bayan mutuwar Yehowash ƙan Yehoyahaz sarkin Isra’ila. ¹⁸ Game da sauran ayyukan mulkin Amaziya, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda.

* 14:6 M Sh 24.16.

¹⁹ Suka kulla masa maƙarƙashiya a Urushalima, ya gudu zuwa Lakish, amma suka aika har Lakish aka kashe shi a can. ²⁰ Aka ɗauko shi a kan doki aka kawo shi Urushalima, aka kuwa binne shi tare da kakanninsa, a Birnin Dawuda.

²¹ Sa'an nan dukan mutanen Yahuda suka ɗauki Azariya,[†] wanda yake ɗan shekaru goma sha shida da haihuwa, suka naɗa shi sarki a madadin mahaifinsa Amaziya. ²² Shi ne ya sāke gina Elat, ya kuma maido da ita a hannun Yahuda bayan Amaziya ya huta da kakanninsa.

Yerobowam na biyu sarkin Isra'ila

²³ A shekara ta goma sha biyar ta mulkin Amaziya ɗan Yowash sarkin Yahuda, Yerobowam ɗan Yehowash sarkin Isra'ila ya zama sarki a Samariya, ya kuma yi mulki na shekaru arba'in da ɗaya. ²⁴ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI bai kuwa kauce wa duk zunuban Yerobowam ɗan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta aikata ba. ²⁵ Shi ne ya maido da iyakokin Isra'ila daga Lebo[‡] Hamat zuwa Tekun Araba,[§] bisa ga maganar UBANGIJI, Allah na Isra'ila, da ya yi ta bakin bawansa Yunana ɗan Amittai, annabi daga Gat-Hefer.

²⁶ UBANGIJI ya ga irin muguwar wahalar da ta shafi kowa a Isra'ila, ko bawa ko 'yantacce, babu mai taimakonsu. ²⁷ Da yake kuma UBANGIJI bai ce zai shafe sunan Isra'ila daga fuskar duniya ba, sai ya cece su ta hannun Yerobowam ɗan Yowash.

²⁸ Game da sauran ayyukan mulkin Yerobowam, da dukan abin da ya yi, da yaƙe-yaƙen da ya yi, haɗe da sāke ƙwato wa Isra'ila Damaskus da Hamat waɗanda suke a hannun Yahuda,^{*} duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ²⁹ Yerobowam ya huta da kakanninsa, sarakunan Isra'ila. Zakariya ɗansa kuwa ya gāje shi.

15

Azariya sarkin Yahuda

(2 Tarihi 26.1-23)

¹ A shekara ta ashirin da bakwai ta mulkin Yerobowam sarkin Isra'ila, Azariya ɗan Amaziya, sarkin Yahuda ya fara mulki. ² Yana da shekara goma sha shida sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara hamsin da biyu. Sunan mahaifiyarsa Yekoliya daga Urushalima. ³ Ya aikata abin da yake daidai a gaban UBANGIJI, yadda mahaifinsa Amaziya ya yi. ⁴ Amma bai kawar da masujadan kan tudu ba; mutane kuwa suka yi ta yin hadaya da ƙona turare a can.

⁵ UBANGIJI ya sa wa sarki ciwon kuturta har mutuwarsa, ya kuma zauna a kebe.^{*} Yotam ɗan sarki, shi ne ya gudanar da sha'anin fada, ya kuma shugabanci mutanen kasar.

⁶ Game da sauran ayyukan mulkin Azariya, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ⁷ Azariya ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi kusa da su a Birnin Dawuda. Yotam ɗansa, kuma ya gāje shi.

Zakariya sarkin Isra'ila

⁸ A shekara ta talatin da takwas ta mulkin Azariya sarkin Yahuda, Zakariya ɗan Yerobowam ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuma yi mulki wata shida. ⁹ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI yadda mahaifinsa ya yi. Bai bar aikata zunuban Yerobowam ɗan Nebat, wanda ya sa Isra'ila suka yi ba.

¹⁰ Sai Shallum ɗan Yabesh ya kulla wa Zakariya maƙarƙashiya. Ya tasam masa a gaban jama'a,[†] ya kashe shi, ya kuma gāje shi. ¹¹ Game da sauran ayyukan mulkin Zakariya, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ¹² Ta haka maganar UBANGIJI da ya yi wa Yehu ta cika, wadda ya ce, "Zuriyarka za tā zauna a kursiyin Isra'ila har tsara ta huɗu."[‡]

Shallum sarkin Isra'ila

¹³ Shallum ɗan Yabesh ya zama sarki a shekara ta talatin da tara ta mulkin Uzziya sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki na wata ɗaya a Samariya. ¹⁴ Sa'an nan Menahem ɗan Gadi ya gangara daga Tirza

[†] 14:21 Wanda ake kuma kira Uzziya [‡] 14:25 Ko kuwa daga mashigin [§] 14:25 Wato, Mataccen Teku ^{*} 14:28 Ko kuwa Yahuda
^{*} 15:5 Ko kuwa a gidan da aka fissa shi daga ɗauka ɗawainiya [†] 15:10 Da Ibraniyanci; waɗansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin suna da in Ibileyam [‡] 15:12 2Sar 10.30.

ya haura zuwa Samariya. Ya tasam wa Shallum ɗan Yabesh a Samariya, ya kashe shi, ya kuma gāje shi.

¹⁵ Game da sauran ayyukan mulkin Shallum, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila.

¹⁶ A lokacin nan sai Menahem ya taso daga Tirza, ya kai wa Tifsa hari da kowa wanda yake a birnin da kewayenta, don sun ki su buɗe kofofinsu. Ya kori Tifsa daga aiki, ya kuma tsattsaga cikin dukan mata masu juna biyu.

Menahem sarkin Isra'ila

¹⁷ A shekara ta talatin da takwas ta mulkin Azariya sarkin Yahuda, Menahem ɗan Gadi ya zama sarkin Isra'ila, ya yi mulki a Samariya shekara goma. ¹⁸ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI. A duk tsawon mulkinsa, bai rabu da zunuban da Yerobowam ɗan Nebat ya sa Isra'ila suka aikata ba.

¹⁹ Sai Ful[§] sarkin Assuriya ya kai wa ƙasar hari, Menahem kuwa ya ba shi talenti dubu na azurfa don yā sami goyon bayansa, yā kuma ƙarfafa kahuwa mulkin. ²⁰ Menahem ya tara kuɗin ne ta hanyar haraji a Isra'ila inda ya sa kowane attajiri ya ba da shekel hamsin don a ba sarkin Assuriya. Sa'an nan sarkin Assuriya ya janye, bai ƙara kasance a ƙasar ba.

²¹ Game da sauran ayyukan mulkin Menahem, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. ²² Menahem ya huta tare da kakanninsa. Fekahiya ɗansa kuma ya gāje shi.

Fekahiya sarkin Isra'ila

²³ A shekara ta hamsin ta mulkin Azariya sarkin Yahuda, Fekahiya ɗan Menahem ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuma yi mulki shekara biyu. ²⁴ Fekahiya ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, bai rabu da zunuban Yerobowam ɗan Nebat wanda ya sa Isra'ila ya aikata ba. ²⁵ Daya daga cikin manyan fadawansa, Feka ɗan Remaliya, ya kulla masa maƙarƙashiya. Dauke da mutanen Gileyad hamsin, ya kashe Fekahiya tare da Argob da kuma Ariye a fadan sarki a Samariya. Ta haka Feka ya kashe Fekahiya ya kuma gāje shi.

²⁶ Game da sauran ayyukan mulkin Fekahiya, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila.

Feka sarkin Isra'ila

²⁷ A shekara ta hamsin da biyu ta mulkin Azariya sarkin Yahuda, Feka ɗan Remaliya ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya yi mulki shekara ashirin. ²⁸ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI. Bai kauce wa zunuban Yerobowam ɗan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta yi ba.

²⁹ A zamanin Feka sarkin Isra'ila, Tiglat-Fileser sarkin Assuriya ya zo ya kama Iyon, Abel-Bet-Ma'aka, Yanowa da Kedesh da kuma Hazor. Ya kame Gileyad da Galili, haɗe da dukan ƙasar Naftali, ya kuma kwashi mutanen zuwa Assuriya. ³⁰ Sa'an nan Hosheya ɗan Ela ya kulla wa Feka ɗan Remaliya maƙarƙashiya. Ya fāɗa masa ya kuma kashe shi, sa'an nan ya gāje shi a matsayin sarki a shekara ta shirin ta mulkin Yotam ɗan Uzziya.

³¹ Game da sauran ayyukan mulkin Feka da duk abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila.

Yotam sarkin Yahuda (2 Tarihi 27.1-9)

³² A shekara ta biyu ta mulkin Feka ɗan Remaliya sarkin Isra'ila, Yotam ɗan Uzziya sarkin Yahuda ya fara mulki. ³³ Ya zama sarki yana da shekara ashirin da biyar, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha shida. Sunan mahaifiyarsa Yerusha, 'yar Zadok. ³⁴ Ya aikata abin da yake daidai a gaban UBANGIJI yadda mahaifinsa Uzziya ya yi. ³⁵ Duk da haka, bai kawar da masujadan kan tudu ba; mutane suka ci gaba da yin hadaya da ƙona turare a can. Yotam ya sāke gina Ƙofar Bisa ta haikalin UBANGIJI.

³⁶ Game da sauran ayyukan mulkin Yotam da aikin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ³⁷ (A kwanakin nan UBANGIJI ya fara aikan Rezin sarkin Aram da Feka ɗan Remaliya, su yi gāba da Yahuda.) ³⁸ Yotam ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a Birnin Dawuda, birnin mahaifinsa. Ahaz ɗansa kuma ya gāje shi.

§ 15:19 Wanda kuma ake kira Tiglat-Fileser

16

Ahaz sarkin Yahuda
(2 Tarihi 28.1-27)

¹ A shekara ta goma sha bakwai ta mulkin Feka ɗan Remaliya, Ahaz ɗan Yotam sarkin Yahuda ya fara mulki. ² Ahaz ya zama sarki yana da shekara ashirin, ya kuma yi mulki shekara goma sha shida a Urushalima ba kamar Dawuda mahaifinsa ba. Ahaz bai yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI Allahnsa ba. ³ Ya yi tafiya a hanyoyin sarakunan Isra'ila har ya miƙa ɗansa hadaya a* wuta, yana bin hanyoyin bankyama na al'ummai da UBANGIJI ya kora a gaban Isra'ilawa. ⁴ Ya miƙa hadaya, ya kuma ƙona turare a masujadan tudu, da kan tuddai, da kuma a ƙarƙashin kowane babban itace.

⁵ Sai Rezin sarkin Aram, da Feka ɗan Remaliya sarkin Isra'ila suka haura don su kai wa Urushalima hari, suka kuma kewaye Ahaz, amma ba su iya shan ƙarfinsa ba. ⁶ A wannan lokaci, Rezin sarkin Aram ya sãke ƙwato Elat wa Aram ta wurin korar Yahuda. Sa'an nan mutanen Edom suka mamaye Elat suna kuwa zaune a can har yau.

⁷ Ahaz ya aika a faɗa wa Tiglat-Fileser sarkin Assuriya cewa, "Ni abokin tarayyarka ne kuma mai dogara da kai. Ka haura ka cece ni daga hannun sarkin Aram da hannun sarkin Isra'ila waɗanda suke kawo mini hari." ⁸ Ahaz ya ɗauki azurfa da zinariyar da suke a haikalin UBANGIJI da suke kuma a ma'ajin fada ya aika wa sarkin Assuriya kyauta. ⁹ Sai sarkin Assuriya ya ji roƙonsa. Ya tashi ya faɗa wa Damaskus da hari ya kuma kame ta. Ya kwashi mazaunanta zuwa Kir, ya kuma kashe Rezin.

¹⁰ Sa'an nan sarki Ahaz ya tafi Damaskus don yã sadu da Tiglat-Fileser sarkin Assuriya. Da ya kai can sai ya ga wani bagade a Damaskus, sai ya aika wa Uriya firist, da siffar bagaden, da fasalinsa, da cikakken bayanin bagaden. ¹¹ Saboda haka Uriya firist ya gina bagaden bisa ga tsarin da Sarki Ahaz ya aika masa daga Damaskus, ya kuma gama shi kafin Sarki Ahaz yã dawo. ¹² Da sarki ya dawo daga Damaskus ya ga bagaden, sai ya tafi kusa da shi ya kuma miƙa hadaya† a bisansa. ¹³ Ya miƙa hadayarsa ta ƙonawa da ta hatsi, ya zuba hadayarsa ta sha, ya kuma yayyafa jinin hadayunsa ta zumunci a bisa bagaden. ¹⁴ Sai ya cire bagaden tagulla wanda aka keɓe ga UBANGIJI, ya sa shi a gaban haikalin wato, tsakanin ƙofar shiga haikalin UBANGIJI da sabon bagaden. Ya ajiye shi a gefen arewa na sabon bagaden.

¹⁵ Sarkin Ahaz ya umarci Uriya cewa, "A kan babban sabon bagade, ka miƙa hadayar ƙonawa ta safe, da hadayar hatsi ta yamma, da hadayar sarki ta ƙonawa da hadayarsa ta hatsi, da hadaya ta dukan jama'ar ƙasar, tare da hadayan hatsinsu da kuma ta sha. Ka yayyafa jinin hadayun ƙonawa a kan bagade. Amma zan yi amfani da bagaden tagulla don neman bishewa." ¹⁶ Uriya firist kuwa ya yi duk abin da Sarki Ahaz ya umarta.

¹⁷ Sarkin Ahaz ya kawar da katakon ya kuma ɗauke tasoshin daga mazauninsu da ake iya matsarwa. Ya ɗauke ƙaton kwano mai suna Teku daga kan bijiman tagullar da ya tallafe su ya ajiye a kan mazaunin dutse. ¹⁸ Ya kawar da rumfa Asabbacin da aka gina a haikalin, ya kuma kawar da mashigin sarki na waje da haikalin UBANGIJI, duk dai don yã gamshi sarkin Assuriya.

¹⁹ Game da sauran ayyukan mulkin Ahaz, abubuwan da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ²⁰ Ahaz ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi da su a Birnin Dawuda. Hezekiya ɗansa kuma ya gãje shi.

17

Hosheya sarkin Isra'ila na ƙarshe

¹ A shekara ta goma sha biyu ta mulkin Ahaz sarkin Yahuda, Hosheya ɗan Ela ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuma yi mulki na shekara tara. ² Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, amma ba kamar na sarakunan Isra'ilan da suka riga shi ba.

³ Shalmaneser sarkin Assuriya ya kawo wa Hosheya wanda dã abokin tarayyarsa ne, hari har Hosheya ya biya shi haraji. ⁴ Amma sarkin Assuriya ya gane cewa Hosheya mai cin amana ne, gama ya aika da wakilai wurin So* sarkin Masar, ya kuma daina aika wa sarkin Assuriya haraji yadda ya

* 16:3 Ko kuwa ya ma sa ɗansa ya ratsa † 16:12 Ko kuwa ya kuma haura * 17:4 Ko kuwa wajen Sayis, zuwa ga; So wani mai yiwuwa gajeren suna na Osorkon.

saba yi kowace shekara. Saboda haka Shalmaneser ya kama shi ya sa a kurkuku. ⁵ Sarkin Assuriya ya kai wa kasar Hosheya gaba ɗaya farmaki, ya kewaye Samariya na tsawon shekara uku. ⁶ A shekara ta tara ta sarautar Hosheya, sarkin Assuriya ya ci Samariya da yafi ya kuma kwashe Isra'ilawa zuwa Assuriya. Ya tsugunar da su a Hala, da a Gozan a bakin Kogin Habor da kuma a garuruwan Medes.

Isra'ila ya tafi zaman bauta saboda zunubi

⁷ Duk wannan ya faru ne saboda Isra'ilawa sun yi wa UBANGIJI Allahnsu zunubi, shi wanda ya fitar da su daga Masar daga karkashin ikon Fir'auna sarkin Masar. Sun yi wa waɗansu alloli sujada ⁸ suka kuma bi gurbin al'umman da UBANGIJI ya kora a gabansu, da kuma ayyukan da sarakuna Isra'ila suka gabatar. ⁹ Isra'ilawa a boye sun aikata abubuwan da ba daidai ba ga UBANGIJI Allahnsu. Tun daga hasumiyoyi har zuwa birane masu katanga, sun gina wa kansu wuraren sujada na tudu a dukan garuruwansu. ¹⁰ Suka kafa keɓaɓɓun duwatsu da kuma ginshikan Ashera a kowane tudu mai tsayi da kuma a karkashin kowane babban itace. ¹¹ Suka kona turare a kan kowane tudu, kamar dai yadda al'umman da UBANGIJI ya kora daga gabansu suka yi. Suka yi muguntan da ya sa UBANGIJI ya yi fushi. ¹² Suka bauta wa gumaka, ko da yake UBANGIJI ya ce, “Ba za ku yi wannan ba.”† ¹³ UBANGIJI ya yi wa Isra'ila da Yahuda kashedi ta bakin dukan annabawansa da kuma masu duba, cewa, “Ku juyo daga mugayen ayyukanku. Ku yi biyayya da umarnai da farillaina, bisa ga dukan Dokar da na dokaci kakanninku su bi, waɗanda na kuma bayar ta wurin bayina, annabawa.”

¹⁴ Amma ba su saurare ni ba don sun kangare kamar kakanninsu, waɗanda ba su amince da UBANGIJI Allahnsu ba. ¹⁵ Suka yi watsi da farillansa da yarjejeniyar da ya kulla da kakanninsu, da kuma kashedin da ya yi musu. Suka bi gumaka marasa amfani, wannan ya sa su ma kansu suka zama marasa amfani. Suka kwaikwayi sauran kasashen da suke kewaye da su, ko da yake UBANGIJI ya umarce su cewa, “Kada ku yi rayuwa irin tasu,” suka kuwa yi abin da UBANGIJI ya hana su.

¹⁶ Suka wofinta dukan umarnan UBANGIJI Allahnsu, suka yi wa kansu gumakan zubi na siffar 'yan maruƙa biyu, da kuma ginshikin Ashera. Suka rusuna wa rundunan taurari, suka kuma yi wa Ba'al sujada. ¹⁷ Suka miƙa 'ya'yansu maza da mata hadaya ta‡ wuta. Suka yi duba, suka yi sihiri suka kuma ba da kansu ga mugunta a gaban UBANGIJI; suka sa ya yi fushi.

¹⁸ Saboda haka UBANGIJI ya yi fushi ƙwarai da Isra'ila, ya kuma kawar da su daga gabansa. Kabilar Yahuda kaɗai aka bari, ¹⁹ ko Yahuda ma ba su kiyaye umarnan UBANGIJI Allahnsu ba. Sun bi gurbin da Isra'ila ta kawo. ²⁰ Saboda haka UBANGIJI ya wofinta mutanen Isra'ila; ya azabtar da su, ya kuma ba da su a hannun masu kwasar ganima, sai da ya shafe su kaƙaf daga gabansa.

²¹ Sa'ad da ya ware Isra'ila daga gidan Dawuda, sai suka naɗa Yerobowam ɗan Nebat sarki a kansu. Yerobowam ya rinjayi Isra'ila daga ƙin UBANGIJI, ya sa suka aikata babban zunubi. ²² Isra'ila suka nace cikin dukan zunuban Yerobowam, ba su kuwa rabu da su ba ²³ har UBANGIJI ya kawar da su daga gabansa, kamar yadda ya gargaɗe su ta bakin bayinsa annabawa. Saboda haka aka kwashi mutanen Isra'ila daga ƙasarsu zuwa bauta a Assuriya, har wa yau kuwa suna can.

An sāke tsugunar da Samariya

²⁴ Sarkin Assuriya ya kawo mutane daga Babilon, Kuta, Afa, Hamat da Sefarfayim ya zaunar da su a garuruwan Samariya don su maya gurbin Isra'ilawa. Suka mallaki Samariya suka kuma zauna a garuruwansu. ²⁵ Sa'ad da suka fara zama a can, ba su bauta wa UBANGIJI ba; saboda haka ya aika da zakoki a tsakaninsu suka karkashe waɗansu mutane. ²⁶ Sai aka faɗa wa sarkin Assuriya cewa, “Mutanen da ka kwashe ka zaunar a garuruwan Samariya fa ba su san abin da allahn ƙasar yake bukata ba. Saboda haka allahn ƙasar ya tura zakoki a cikinsu, waɗanda suke karkashe su, domin mutanen ba su san abin da yake bukata ba.”

²⁷ Sai sarkin Assuriya ya ba da umarni cewa, “A sami wani daga cikin firistocin da aka kwaso zuwa bauta daga Samariya, yā koma yā zauna a can, yā koya wa mutanen abin da allahn ƙasar yake bukata.”

²⁸ Saboda haka ɗaya daga cikin firistocin da aka kawo bauta daga Samariya ya dawo ya zauna a Betel, ya koya musu yadda za su yi sujada ga UBANGIJI.

† 17:12 Fit 20.4,5. ‡ 17:17 Ko kuwa Suka sa 'ya'yansu maza da mata suka ratsa

²⁹ Duk da haka, jama'ar kowace kasa, suka kera tasu alloli a garuruwa masu yawa inda suke zaune, suka sa su a masujadan da mutanen Samariya suka gina a kan tuddai. ³⁰ Mutane daga Babilon suka kera Sukkot Benot, mutane daga Kut suka kera Nergal, mutane daga Hamat suka kera Ashima; ³¹ Awwiyawa suka kera Nibhaz da Tartak, Sefarfayawa kuwa suka kone 'ya'yansu a wuta a matsayi hadayu ga Adrammelek da Anammelek allolin Sefarfayim. ³² Sun yi wa UBANGIJI sujada, amma kuma suka zaɓi mutanensu su yi musu hidima a matsayin firistoci a masujadan da suke kan tuddai. ³³ Sun yi wa UBANGIJI sujada, amma kuma sun bauta wa allolinsu bisa ga al'adun kasashen da suka fito.

³⁴ Har yā zuwa yau, sun nace da ayyukansu na dā. Ba sa yin wa UBANGIJI sujada, ba sa kuma bin dokoki da farillansa, dokoki da umarnan da UBANGIJI ya ba wa zuriyar Yakub, wadda ya ba wa suna Isra'ila. ³⁵ Da UBANGIJI ya kulla alkawari da Isra'ilawa, ya dokace su cewa, "Kada ku yi wa waɗansu alloli sujada ko ku durkusa a gabansu ku bauta musu, ko ku miƙa musu hadaya. ³⁶ Amma UBANGIJI wanda ya fito da ku daga Masar da iko mai girma da hannu mai ƙarfi, shi ne za ku yi masa sujada. Gare shi za ku durkusa ku kuma miƙa masa hadayu. ³⁷ Dole kullum ku mai da hankali ga kiyaye ƙa'idodi da farillan, dokoki da umarnan da ya rubuta muku. Kada ku yi wa waɗansu alloli sujada. ³⁸ Kada ku manta da alkawarin da na kulla da ku, kada ku yi sujada ga waɗansu alloli. ³⁹ Maimakon haka, ku yi wa UBANGIJI Allahnku sujada; shi ne zai cece ku daga hannun abokan gābanku."

⁴⁰ Amma ba su saurara ba, suka nace da ayyukansu na dā. ⁴¹ Ko ma yayinda mutanen nan suke yi wa UBANGIJI sujada, ba su daina bauta wa gumakansu ba. Har yā zuwa yau, 'ya'yansu da jikokinsu sun ci gaba da bin gurbin kakanninsu.

18

Hezekiya sarkin Yahuda

(2 Tarihi 29.1,2; 31.1)

¹ A shekara ta uku ta mulkin Hosheya ɗan Ela sarkin Isra'ila, Hezekiya ɗan Ahaz sarkin Yahuda ya fara mulki. ² Yana da shekara ashirin da biyar da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara ashirin da tara a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Abiya* 'yar Zakariya. ³ Ya aikata abin da yake daidai a gaban UBANGIJI yadda kakansa Dawuda ya yi. ⁴ Ya kawar da masujadan kan tudu, ya farfasa keɓaɓɓun duwatsu, ya sassare ginshikan Ashera. Ya fashe macijin tagullan da Musa ya yi, gama har zuwa lokacin nan Isra'ilawa suna kona turare gare shi. (An ba shi suna Nehushtan.)

⁵ Hezekiya ya dogara ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila. Ba a yi wani kamar sa ba cikin dukan sarakunan Yahuda; ko kafin shi, ko kuma bayansa. ⁶ Ya manne wa UBANGIJI, bai fasa binsa ba; ya yi biyayya da dokokin da UBANGIJI ya ba wa Musa. ⁷ UBANGIJI kuma ya kasance tare da shi, ya yi nasara a duk abin da ya sa hannu. Ya yi tawaye ga sarkin Assuriya, ya ƙi yā bauta masa. ⁸ Daga hasumiya zuwa birni mai katanga, ya ci Filistiyawa da yaƙi, har zuwa Gaza da kewaye.

⁹ A shekara ta huɗu ta Hezekiya, wato, shekara ta bakwai ke nan ta mulkin Hosheya ɗan Ela sarkin Isra'ila; Shalmaneser Sarkin Assuriya ya tasam ma Samariya da yaƙi; ya kewaye ta. ¹⁰ A ƙarshen shekara ta uku, Assuriyawa suka ci Samariya da yaƙi. An ci Samariya da yaƙi a shekara ta shida ta mulki Hezekiya, wanda ya zo daidai da shekara ta tara ta mulkin Hosheya sarkin Isra'ila. ¹¹ Sarkin Assuriya ya kwashe Isra'ila zuwa Assuriya ya zaunar da su a Hala, da Gozan a kogin Habor da kuma garuruwan Medes. ¹² Wannan ya faru ne domin ba su yi biyayya ga UBANGIJI Allahnsu ba, amma suka karya alkawarinsu; da dukan abin da Musa bawan UBANGIJI ya umarta. Ba su saurari umarnin ba, balle su kiyaye su.

(2 Tarihi 32.1-19; Ishaya 36.1-22)

¹³ A shekara ta goma sha huɗu ta mulkin sarkin Hezekiya, sai sarki Sennakerib sarkin Assuriya ya kai farmaki wa biranen Yahuda masu katanga ya kuma kama su. ¹⁴ Sai Hezekiya sarkin Yahuda ya aika saƙo ga sarkin Assuriya a Lakish cewa, "Na yi laifi, ka janye daga gare ni, zan kuma biya ka duk abin da ake bukata daga gare ni." Sarkin Assuriya ya karɓi talenti ɗari uku na azurfa, da talenti talatin na zinariya daga hannun Hezekiya sarkin Yahuda. ¹⁵ Ya zama kuwa cewa, Hezekiya ya bayar da dukan azurfan da suke a haikalin UBANGIJI da kuma a ma'ajin fadan sarki.

* 18:2 Da Ibraniyanci Abi, wani sunan Abiya.

¹⁶ A wannan lokaci ne Hezekiya sarkin Yahuda ya baɓaɓalle zinariyan da aka dalaye kofofi da madogaran kofofin haikalin UBANGIJI, ya ba sarkin Assuriya.

Sennakerib ya yi wa Urushalima barazana

¹⁷ Sai sarkin Assuriya ya aika da babban shugaban sojojinsa, da shugaban dattawansa, da wakilinsa daga birnin Lakish tare da kungiyar sojoji masu yawa zuwa Urushalima domin su yaƙi Sarki Hezekiya. Da suka haura sai suka tsaya a wurin lambatun da yake kawo ruwa daga Tafkin Tudu, kusa da hanyar Filin Mai Wanki. ¹⁸ Suka kira sarki, sai Eliyakim ɗan Hilkiya sarkin fada, da Shebna magatakarda, da Yowa ɗan Asaf marubuci suka je wurinsu.

¹⁹ Jagoran dogarawan sarkin Assuriya ya ce musu, “Ku ce wa Hezekiya,

“Ga abin da babban sarkin Assuriya ya ce, da wa kake taƙama? ²⁰ Ka ce kana da dabara da ƙarfin soji, amma bagu kawai kake yi. Da wa ka dogara har da za ka yi mini tawaye? ²¹ Na sani kana dogara da Masar, wadda take kamar karar masara, wadda in ka jingina a kai, za ta karye ta soki hannunka. Haka Fir’auna sarkin Masar yake ga dukan wanda ya dogara da shi. ²² Sai ya ci gaba da cewa, in kuma ka ce mini “Muna dogara ga UBANGIJI Allahnmu ne,” ba masujadansa da bagadansa ne Hezekiya ya ciccire, yana ce wa Urushalima da Yahuda, “Dole ku yi sujada a gaban wannan bagade a Urushalima?”

²³ “Yanzu, ka zo ku shirya da shugabana, sarkin Assuriya. Zan ba ka dawakai dubu biyu, in za ka sami mahayansu! ²⁴ Yaya za ka yi tsayayya da mafi ƙanƙantan hafsan shugabana, ko da kana dogara da Masar don kekunan yaƙi da mahaya dawakai? ²⁵ Ban da haka ma, kana gani cewa na zo in hallaka wannan wuri ne ba tare da na ji daga UBANGIJI ba? UBANGIJI da kansa ne ya ce da ni in kawo wa wannan ƙasa hari in hallaka ta.”

²⁶ Sai Eliyakim ɗan Hilkiya, da Shebna, da Yowa suka ce wa jagoran dakarun, “Muna roƙonka ka yi wa bayinka magana da harshen Arameyik da yake muna ji. Kada ka yi mana magana da Yahudanci domin kada mutanen da suke bisa katanga su ji!”

²⁷ Amma shugaban sojojin ya ce, “Ai, ba gare ku da sarkinku kaƙai ne shugabana ya aike ni ba. Amma har ga mutanen da suke zaune a kan katangar birnin, waƙanda za su ci kashinsu, su sha fitsarinsu!”

²⁸ Sai shugaban sojojin ya yi kira da Yahudanci ya ce, “Ku ji muryar babban sarki, sarkin Assuriya!

²⁹ Ga abin da sarki ya faɗa; kada ku bar Hezekiya ya ruɗe ku. Ba zai iya cetonku daga hannuna ba.

³⁰ Kada ku yarda Hezekiya ya rinjaye ku cewa ku dogara ga Allah, sa’ad da ya ce da ku, ‘Ba shakka UBANGIJI zai cece mu; yana ce da ku birnin nan ba zai faɗa a hannun sarkin Assuriya ba.’

³¹ “Kada ku saurari Hezekiya. Ga abin da sarkin Assuriya ya ce, ku shirya zaman lafiya da ni, ku fito zuwa wurina. Kowane ɗayanku kuwa zai ci ‘ya’yan inabinsa da ‘ya’yan baurensa, ya kuma sha ruwa daga randarsa, ³² har lokacin da zan zo in kwashe ku, in kai ku wata ƙasa mai kama da taku, ƙasa mai yaɓwar hatsi, da ruwan inabi, da abinci, da gonakin inabi, da itatuwan zaitun, da zuma, don ku rayu, kada ku mutu!

“Kada ku saurari Hezekiya, don karya yake muku, sa’ad da ya ce, ‘UBANGIJI zai cece mu.’ ³³ Akwai allahn wata al’ummar da ya taɓa ceton ƙasarsa daga hannun sarkin Assuriya? ³⁴ Ina allolin Hamat da na Arfad? Ina allolin Sefarfayim, da na Hena, da na Iffa? Sun cece Samariya daga hannuna? ³⁵ Wanne a cikin dukan allolin ƙasashen nan ya iya ceton ƙasarsa da gare ni? Shugaban sojojin ya kuma ci gaba da cewa, ta yaya UBANGIJI zai ceci Urushalima daga hannuna?”

³⁶ Amma mutane suka yi shiru ba su amsa masa ba, domin sarki ya umarta cewa, “Kada ku amsa masa.”

³⁷ Sai Eliyakim ɗan Hilkiya, sarkin fada, da Shebna magatakarda, da Yowa ɗan Asaf, marubuci, suka je wurin Hezekiya da tufafinsu a kece, suka faɗa masa abin da shugaban sojojin ya faɗa.

19

An yi annabcin ceton Urushalima

(Ishaya 37.1-13)

¹ Da sarki Hezekiya ya ji haka, sai ya kyakketa tufafinsa, ya sa tufafin makoki, ya shiga haikalin UBANGIJI. ² Ya aiki Eliyakim sarkin fada, Shebna marubuci da shugabannin firistoci, dukansu sanye

da tufafin makoki, zuwa wurin annabi Ishaya ɗan Amoz. ³ Suka ce masa, “Hezekiya ya ce, yau ranar wahala ce, da ta cin mutunci, da ta shan kunya, ga shi, ‘ya’ya suna gab da a haife su, amma ba ƙarfin da za a yi yunkuri a haife su. ⁴ Mai yiwuwa UBANGIJI Allahnka ya ji dukan maganganun sarkin yaƙi, wanda maigidansa, sarkin Assuriya, ya aiko don yā rena Allah mai rai. Bari UBANGIJI Allahnka yā tsawata masa saboda maganar da ya ji. Saboda haka ka yi addu’a domin raguwar da har yanzu suke a raye.”

⁵ Da fadawan sarki Hezekiya suka isa wurin Ishaya, ⁶ Ishaya ya ce musu, “Ku faɗa wa maigidanku, in ji UBANGIJI, ‘Kada abin da ka ji yā firgita ka, wato, waɗannan kalmomin da karen nan na sarkin Assuriya ya yi saɓo da su. ⁷ Saurara! Zan sa masa wani ruhun da zai sa yā ji wata jita-jitar da za tā sa yā koma ƙasarsa. A can zan sa a kashe shi da takobi a ƙasarsa.’”

⁸ Da sarkin yaƙin ya ji cewa sarkin Assuriya ya bar Lakish, sai ya janye, ya kuma iske sarkin yana yaƙi da Libna.

⁹ To, Sennakerib ya sami labari cewa Tirhaka, mutumin Kush* sarkin Masar, yana zuwa masa da yaƙi. Saboda haka ya sāke aika manzanni zuwa wurin Hezekiya cewa, ¹⁰ “Ku faɗa wa Hezekiya sarkin Yahuda, kada ka bar allahn da kake dogara gare shi yā ruɗe ka cewa, ‘Urushalima ba za tā fāɗi a hannun sarkin Assuriya ba.’ ¹¹ Ba shakka ka riga ka ji abin da sarkin Assuriya ya yi da dukan ƙasashe, yana hallaka su gaba ɗaya. Kai kuwa kana ji za a cece ka? ¹² Allolin al’umman da kakannina suka hallaka, sun cece su ne, allolin Gozan, da na Haran, da na Rezuf, da kuma na mutane Eden da suke a Tel Assar? ¹³ Ina sarkin Hamat, da sarkin Arfad, da sarkin birnin Sefarfayim, ko na Hena da kuma na Iffa?”

*Addu’ar Hezekiya
(Ishaya 37.14-20)*

¹⁴ Hezekiya ya karɓi wasifkar daga manzannin ya karanta. Sa’an nan ya tashi ya tafi haikalin UBANGIJI ya shimfiɗa wasifkar a gaban UBANGIJI. ¹⁵ Hezekiya kuwa ya yi addu’a ga UBANGIJI ya ce, “Ya UBANGIJI, Allah na Isra’ila, wanda yake zaune tsakanin kerubobi, kai kaɗai ne Allah bisa dukan mulkokin duniya. Kai ka yi sama da duniya. ¹⁶ Ka kasa kunne, ya UBANGIJI, ka ji; ka buɗe idanunka ya UBANGIJI ka gani; ka saurari kalmomin da Sennakerib ya aiko don yā yi wa Allah mai rai ba’a.

¹⁷ “Da gaske ne, ya UBANGIJI, cewa sarakunan Assuriya sun hallakar da waɗannan al’ummai da ƙasashensu. ¹⁸ Sun jefar da allolinsu cikin wuta, suka hallaka su, gama ba alloli ba ne, katakai ne da kuma duwatsu, ayyukan hannuwan mutane. ¹⁹ To, ya UBANGIJI Allahnmu, ka cece mu daga hannunsa, don dukan mulkokin duniya su san cewa kai kaɗai, ya UBANGIJI ne Allah.”

*Ishaya ya yi annabcin fāɗuwar Sennakerib
(Ishaya 37.21-35)*

²⁰ Sai Ishaya ɗan Amoz ya aika da saƙo zuwa wurin Hezekiya cewa, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ce, na ji addu’arka game da Sennakerib sarkin Assuriya. ²¹ Ga abin da UBANGIJI yana cewa game da shi,

“‘Budurwar Sihiyona

ta rena ka tana kuma yin maka ba’a.

Diyar Urushalima

ta kaɗa kanta yayinda kake gudu.

²² Wane ne ka zaga, ka kuma yi masa saɓo?

Wa kake gāba da shi har ka ɗaga muryarka,
har ka tā da idanunka da fahariya?

Kana gāba da Mai Tsarki na Isra’ila!

²³ Ta wurin manzanninka

ka tara wa UBANGIJI zagi.

Ka kuma ce,

“Da yawa kekunan yaƙina

na haye kan ƙwanƙolin duwatsu,

* 19:9 Wato, daga yanki bisa Nilu

wurin mafi tsawo na Lebanon.
 Na sassare itacen al'ul nasa mafi tsawo
 mafi daraja na itacen fir nasa.
 Na ratsa har can tsakiyar kurmi,
 mafi kyau na kurminsa.
²⁴ Na tona rijiyoyi a kasashen waje
 na kuma sha ruwa a can.
 Da tafin kafafuna
 na busar da dukan rafuffukan Masar.”

²⁵ “Ba ka taɓa ji ba?
 Tun da daɗewa na kaddara haka.
 Tuntuni kuwa na shirya shi;
 yanzu kuma na sa ya faru,
 cewa ka mai da birane masu katanga
 tarin duwatsu.
²⁶ Karfin mutanensu ya tsiyaye,
 suka razana aka kuma kunyata su.
 Suna kama da tsirai a gona,
 kamar sabon toho
 kamar ciyawa mai tohuwa bisa rufin ɗaki
 wanda ya bushe saboda zafi, kafin yā yi girma.

²⁷ “Amma na san wurin zamanka
 da fitarka da shigarka
 da yadda kake fushi da ni.

²⁸ Domin kana fushi da ni
 reninka ya iso kunnuwata,
 zan sa kugiyata a hancinka
 da linzamina a bakinka,
 zan kuma sa ka koma
 a ta hanyar da ka zo.’

²⁹ “Wannan zai zama alama a gare ka, ya Hezekiya,
 “Bana, za ku ci amfanin gonar da ya tsira da kansa,
 baɗi kuma amfanin gonar da ya tsiro daga na bara.
 Amma a shekara ta uku, za ku yi shuki, ku kuma girbe,
 ku dasa gonakin inabi, ku kuma ci 'ya'yansa.

³⁰ Sau ɗaya kuma ragowar masarautar Yahuda
 za tā yi saiwoyi a kasa ta kuma ba da 'ya'ya a bisa.

³¹ Gama daga Urushalima za a sami ragowa,
 daga Dutsen Sihiyona kuma za a sami waɗanda suka tsira.
 Himmar UBANGIJI Maɗaukaki za tā cika wannan.

³² “Saboda haka ga abin da UBANGIJI ya ce game da sarkin Assuriya,
 “Ba zai shiga birnin nan ba
 ko yā harba kibiya a nan.
 Ba zai kusace ta da garkuwa
 ko yā yi mata zoben yaƙi ba.

³³ Ta hanyar da ya zo ne zai koma;
 ba zai shiga birnin nan ba, in ji UBANGIJI.

³⁴ Zan kare birnin nan in cece ta,
 saboda kaina da kuma bawana Dawuda.”
(Ishaya 37.36-38)

³⁵ A daren nan mala'ikan UBANGIJI ya fita ya kashe dakaru dubu ɗari da tamanin da biyu a sansanin Assuriyawa. Da mutane suka farka da safe, sai ga gawawwaki ko'ina. ³⁶ Saboda haka Sennakerib sarkin Assuriya ya tã da sansanin ya kuma janye. Ya koma Ninebe ya zauna a can.

³⁷ Wata rana yayinda yake sujada a haikalin Nisrok, allahnsa, sai 'ya'yansa maza, Adrammelek da Sharezer suka kashe shi da takobi, suka gudu zuwa kasar Ararat. Sai Esar-Haddon ɗansa ya gãje shi.

20

Ciwon Hezekiya

(2 Tarihi 32.24-26; Ishaya 38.1-8,21,22)

¹ A kwanakin nan sai Hezekiya ya kamu da rashin lafiya har ya kusa mutuwa. Sai annabi Ishaya ɗan Amoz ya zo wurinsa ya ce, "Ga abin da UBANGIJI ya ce, ka kintsa gidanka domin za ka mutu, ba za ka warke ba."

² Hezekiya ya juya fuskarsa wajen bango ya yi addu'a ga UBANGIJI ya ce, ³ "Ya UBANGIJI, ka tuna yadda na yi tafiya a gabanka da aminci da zuciya ɗaya, na kuma aikata abin da yake daidai a gabanka." Sai Hezekiya ya yi kuka mai zafi.

⁴ Kafin Ishaya yã bar tsakiyar filin gida, sai maganar UBANGIJI ta zo masa cewa, ⁵ "Ka koma ka ce wa Hezekiya, shugaban mutanena, 'Ga abin da UBANGIJI Allah na mahaifinka Dawuda ya ce, na ji addu'arka na kuma ga hawayenka; zan warkar da kai. A rana ta uku daga yau za ka haura zuwa haikalin UBANGIJI. ⁶ Zan kara maka shekara goma sha biyar. Zan kuma cece ka daga hannun sarkin Assuriya. Zan kãre birnin nan saboda kaina da kuma bawana Dawuda.'"

⁷ Sai Ishaya ya ce, "A kwaɓa ɓaure." Sai aka yi haka, aka shafa wa marurun, ya kuma warke.

⁸ Hezekiya ya tambayi Ishaya, "Wace alama ce za tã nuna cewa UBANGIJI zai warkar da ni, kuma cewa in tafi haikalin UBANGIJI kwana uku daga yanzu?"

⁹ Sai Ishaya ya ce, "Ga alamar UBANGIJI zuwa gare ka da za tã nuna cewa UBANGIJI zai cika alkawarinsa. Kana so inuwa tã yi gaba da taki goma, ko tã koma baya da taki goma?"

¹⁰ "Ai, abu mai sauki ne inuwa tã yi gaba da taki goma." In ji Hezekiya, "Gwamma dai tã koma baya da taki goma."

¹¹ Sai annabi Ishaya ya roki UBANGIJI, UBANGIJI kuwa ya sa inuwa ta koma baya da taki goma bisa ga magwajin rana wanda Sarki Ahaz ya gina.

Jakadu daga Babilon

(Ishaya 39.1-8)

¹² A wannan lokaci, Merodak-Baladan ɗan Baladan sarkin Babilon ya aika wa Hezekiya wasiku tare da kyauta, domin ya sami labarin rashin lafiyar Hezekiya. ¹³ Hezekiya ya karɗi jakadun, ya nuna musu dukan abin da yake a ɗakunan ajiyarsa, azurfa, zinariya, kayan kanshi da mai, wurin ajiye makamansa da kuma dukan abin da aka samu a ɗakin ajiyarsa. Babu wani abu a fadansa ko a dukan mulkinsa da Hezekiya bai nuna musu ba.

¹⁴ Sai annabi Ishaya ya tafi wurin Sarki Hezekiya ya tambaye shi ya ce, "Me mutanen nan suka ce, kuma daga ina suka fito?"

Sai Hezekiya ya ce, "Daga kasa mai nisa. Daga Babilon."

¹⁵ Annabin ya yi tambaya, "Me suka gani a fadanka?"

Hezekiya ya ce, "Ba abin da yake a ma'ajina da ban nuna musu ba."

¹⁶ Sai Ishaya ya ce wa Hezekiya, "Ka ji kalmar UBANGIJI. ¹⁷ Lokaci yana zuwa da za a kwashe kome a fadanka da kuma dukan abubuwan da kakanninka suka tara har yã zuwa yau, a kai su Babilon. Ba abin da za a rage, in ji UBANGIJI. ¹⁸ Za a kuma kwashe waɗansu daga cikin zuriyarka, na jiki da jininka waɗanda za a haifa maka, su zama bãbãnni a fadan sarkin Babilon."

¹⁹ Hezekiya ya ce, "Maganar UBANGIJI da ka faɗa ta yi kyau." Gama ya yi tunani cewa, "Ai, ba ni da damuwa, tun da yake za a yi zaman lafiya da salama a kwanakina."

(2 Tarihi 32.32,33)

²⁰ Game da sauran ayyukan mulkin Hezekiya, dukan nasarorinsa da yadda ya yi tafki da kuma bututun ruwa inda ya kawo ruwa cikin birni, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ²¹ Hezekiya ya huta tare da kakanninsa. Manasse ɗansa kuma ya gāje shi.

21

Manasse sarkin Yahuda (2 Tarihi 33.1-20)

¹ Manasse yana da shekara goma sha biyu sa'ad da ya zama sarki, ya yi mulki shekara hamsin da biyar a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Hefziba. ² Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, ya bi munanan al'adun al'umman da UBANGIJI ya kora a gaban Isra'ilawa. ³ Ya sāke gina masujadan da mahaifinsa Hezekiya ya rurrushe. Ya kuma gina wa Ba'al bagadai. Ya kafa ginshiƙin Ashera kamar yadda Ahab sarkin Isra'ila ya yi. Ya durƙusa wa dukan rundunan taurari ya yi musu sujada. ⁴ Ya gina bagadai a haikalin UBANGIJI, wurin da UBANGIJI ya ce, "A Urushalima ne zan sa Sunana." ⁵ Cikin filaye biyu na haikalin UBANGIJI kuwa, ya gina bagadai na dukan rundunan taurari. ⁶ Ya miƙa ɗansa hadaya ta ƙonawa, ya yi sihiri da tsubu, ya tuntuɓi masu duba da masu ruhohi. Ya aikata mugunta ƙwarai a gaban UBANGIJI, ya sa UBANGIJI ya yi fushi.

⁷ Ya ɗauki siffar ginshiƙin Asher da ya yi, ya sa a haikalin da UBANGIJI ya ce wa Dawuda da ɗansa Solomon, "A cikin wannan haikali, da kuma cikin Urushalima inda na zaɓa daga kabilan Isra'ila, zan sa Sunana har abada. ⁸ Ba zan ƙara sa Isra'ilawa su fita daga ƙasar da na ba kakanninsu ba, idan dai za su kula su aikata dukan abin da na umarce su, su kuma kiyaye dukan dokokin da na ba wa bawana Musa yā umarce su." ⁹ Amma mutanen ba su kasa kunne ba. Manasse ya ɗad da su, har suka yi muguntar da ta fi ta al'umman da UBANGIJI ya hallaka a gaban Isra'ilawa.

¹⁰ UBANGIJI ya yi magana ta bakin bayinsa annabawa, ¹¹ "Manasse, sarkin Yahuda ya aikata waɗannan ƙazantattun zunubai. Ya aikata mugunta fiye da ta Amoriyawan da suka riga shi, ya kuma sa Yahuda ta bauɗe ta wurin yin zunubi saboda gumakansa. ¹² Saboda haka ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya ce, zan jawo wa Urushalima da kuma Yahuda masifar da duk kunnen da ya ji, sai ya kusa suma. ¹³ Zan auna Urushalima da ma'aunin da na yi amfani da shi a kan Samariya, zan kuma yi amfani da magwajin da na yi amfani da shi a kan gidan Ahab. Zan shafe Urushalima yadda mutum yake wanke kwano yā kife. ¹⁴ Zan rabu da ragowar gāɗona, in kuma miƙa su ga maƙiyansu. Abokan gābansu za su washe suka kuma kwashi ganima daga gare su, ¹⁵ domin sun aikata mugunta a idanuna, suka kuma tsokane ni tun daga ranar da kakanninsu suka fito daga Masar, har yā zuwa yau."

¹⁶ Ban da haka ma, Manasse ya zub da jinin marasa laifi har ya cika Urushalima daga wannan ɓangare zuwa wancan, ban da zunubin da ya sa Yahuda ta aikata, ta haka suka yi mugunta a gaban UBANGIJI.

¹⁷ Game da sauran ayyukan mulkin Manasse, da duk abin da ya yi, har da zunubin da ya aikata, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ¹⁸ Manasse ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a lambun fadansa, lambun Uzza. Sai Amon ɗansa ya gāje shi.

Amon sarkin Yahuda (2 Tarihi 33.21-25)

¹⁹ Amon yana da shekara ashirin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya yi mulki shekara biyu a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Meshullemet 'yar Haruz; ita mutuniyar Yotba ce. ²⁰ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, yadda Manasse mahaifinsa ya yi. ²¹ Ya bi duk gurbin mahaifinsa a kome, ya yi sujada ga gumakan da mahaifinsa ya yi wa, ya kuma durƙusa musu. ²² Ya rabu da UBANGIJI Allah na kakanninsa, bai kuwa yi tafiya a hanyar UBANGIJI ba.

²³ Fadawan Amon suka ƙulla maƙarƙashiya suka kashe shi a cikin fadarsa. ²⁴ Sai mutanen ƙasar suka kashe duk waɗanda suka ƙulla wa Sarki Amon maƙarƙashiya, sa'an nan suka naɗa ɗansa sarki a maimakonsa.

²⁵ Game da sauran ayyukan mulkin Amon, da abubuwan da ya aikata, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ²⁶ Aka binne shi a kabarinsa a lambun Uzza. Yosiyā ɗansa kuma ya gāje shi.

22

*An sami Littafin Doka**(2 Tarihi 34.1,2)*

¹ Yosiya yana da shekara takwas sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara talatin da ɗaya a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Yedida 'yar Adahiya; mutuniyar Bozkat. ² Ya aikata abin da yake daidai a gaban UBANGIJI ya kuma bi dukan gurbin kakansa Dawuda, bai bauɗe hagu ko dama ba.

(2 Tarihi 34.8-28)

³ A shekara ta goma sha takwas ta mulkinsa, Sarki Yosiya ya aiki Shafan ɗan Azaliya, ɗan Meshullam, magatakarda, zuwa haikalin UBANGIJI. Ya ce, ⁴ “Ka haura zuwa wurin Hilkiya babban firist ka sa ya shirya kuɗin da aka kawo a haikalin UBANGIJI, wanda masu tsaron kofa suka tara daga mutane. ⁵ Ka sa su danƙa su a hannun waɗanda aka zaɓa don biyan ma'aikatan da suka yi gyara a haikalin UBANGIJI, ⁶ wato, kafintoci, da magina, da masu tsara gini. Ka kuma sa su sayi katakai da sassakafƙun duwatsu don a gyara haikalin. ⁷ Amma ba sa bukata su ba da bayanin kuɗin da aka danƙa musu domin suna aikinsu da aminci.”

⁸ Hilkiya babban firist ya ce wa Shafan magatakarda, “Na sami Littafin Doka a haikalin UBANGIJI.” Sai ya ba wa Shafan, shi kuma ya karanta. ⁹ Sa'an nan Shafan ya koma wurin sarki ya ce masa, “Hafshinka sun kwashe kuɗin da suke a haikalin UBANGIJI, suka ba wa masu aiki da masu lura da haikalin.” ¹⁰ Sa'an nan Shafan magatakarda ya ce wa sarki, “Hilkiya firist ya ba ni wani littafi.” Sai Shafan ya karanta shi a gaban sarki.

¹¹ Da sarki ya ji kalmomin Littafin Doka, sai ya kece tufafinsa. ¹² Ya ba da waɗannan umarnai ga Hilkiya firist, da Ahikam ɗan Shafan, da Akbor ɗan Mikahiya, da Shafan magatakarda, da kuma Asahiya mai hidimar sarki, ya ce, ¹³ “Ku je, ku nemi nufin UBANGIJI saboda ni da saboda jama'a da kuma saboda dukan Yahuda game da abin da wannan littafi da aka samo ya ƙunsa. Fushin UBANGIJI mai girma ne a kanmu domin kakanninmu ba su kiyaye kalmomin littafin nan ba; ba su aikata bisa ga abin da yake a rubuce game da mu ba.”

¹⁴ Sai Hilkiya firist, da Ahikam, Akbor, da Shafan, da kuma Asahiya suka je don su yi magana da annabiya Hulda, matan Shallum ɗan Tikba, ɗan Harhas, mai ajiyar tufafi. Tana zama a Urushalima, a Yanki na Biyu.

¹⁵ Sai ta ce musu, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya ce, ku faɗa wa mutumin da ya aike ku wurina, ¹⁶ ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce, zan kawo masifa wa wannan wuri da kuma wa kan mutanen wurin, bisa ga dukan abubuwan da suke a rubuce a cikin littafin da sarkin Yahuda ya karanta. ¹⁷ Domin sun yashe ni suka kona turare wa waɗansu alloli, suka tozarta ni da dukan gumakan da hannuwansu suka sassaƙa,* fushina zai yi ƙuna a kan wannan wuri, ba kuwa zai huɗe ba.’ ¹⁸ Ku faɗa wa sarkin Yahuda, wanda ya aike ku ku nemi nufin UBANGIJI, ‘Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila yana cewa game da kalmomin da ka ji. ¹⁹ Domin zuciyarka mai tuba ce, ka kuma ƙaskantar da kanka a gaban UBANGIJI sa'ad da ka ji abin da na faɗa game da wannan wuri da mutanen wurin, cewa za su zama la'antattu da kuma kango, domin kuma ka kece tufafinka, ka kuma yi kuka a gabana, na ji ka, in ji UBANGIJI. ²⁰ Saboda haka zan haɗa ka da kakanninka, za a kuma binne ka cikin salama. Idanunka kuma ba za su ga dukan wannan masifan da zan jawo wa wurin nan ba.’”

Sai suka kai wa sarki abin da ta faɗa.

23

*Yosiya ya sabunta alkawari**(2 Tarihi 34.29-33)*

¹ Sai sarki ya kira dukkan dattawan Yahuda da Urushalima. ² Sai ya haura zuwa cikin haikalin UBANGIJI tare da mutanen Yahuda, da na Urushalima, da firistoci, da annabawa, dukkan mutane, manya da ƙanana. Ya karanta musu duk kalmomin Littafin Alkawari, wanda aka samu a haikalin UBANGIJI. ³ Sarki ya tsaya dab da ginshiƙi ya kuma sabunta alkawarin a gaban UBANGIJI, ya ce zai bi UBANGIJI, ya kiyaye dokokinsa, da ƙa'idodinsa, da farillansa, da dukkan zuciyarsa da dukkan ransa,

* 22:17 Ko kuwa ta wurin dukan abubuwan da suka aikata

ta haka ya tabbatar da kalmomin alkawarin da yake a rubuce a cikin littafin nan. Sa'an nan dukan mutane ma suka yi alkawari yin haka.

(2 Tarihi 34.3-7)

⁴ Sai Yosiya ya umarci Hilkiya babban firist, tare da firistocin da suke taimakonsa, da masu tsaron kofa su kawar da dukan abubuwan da aka yi domin Ba'al, da domin Ashera, da kuma domin dukan rundunar taurari, daga haikalin UBANGIJI. Ya kōne su a bayan Urushalima a filayen Kwarin Kidron, ya kwashe token zuwa Betel. ⁵ Ya kawar da firistocin gumakan da sarakunan Yahuda suka naɗa don su kōna turare a masujadan kan tuddai na garuruwan Yahuda, da kuma waɗanda suke kewaye da Urushalima, masu kōna turare wa Ba'al, rana da wata, ga rukunin taurari, da kuma ga dukan rundunan taurari. ⁶ Ya ɗauke ginshiƙin Ashera daga haikalin UBANGIJI zuwa Kwarin Kidron can bayan Urushalima, ya kōne shi a can. Ya niƙa shi sai da ya zama toka, sai ya watsar da ƙurar a filin kabarin talakawa. ⁷ Ya kuma rurrushe mazaunan karuwai mazan haikali waɗanda suke a haikalin UBANGIJI, da kuma inda mata suke yi wa Ashera saƙa.

⁸ Yosiya ya kawo dukan firistoci daga garuruwan Yahuda, ya kuma lalatar da masujadan kan tuddai daga Geba har zuwa Beyersheba, inda firistoci suke kōna turare. Ya rurrushe matsafai a kofofi shigan gari na mashigi zuwa Kofar Yoshuwa, gwamnan birnin, wanda yake a hagu da kofar birnin. ⁹ Ko da yake firistocin masujadan kan tuddai ba su yi hidima a bagaden UBANGIJI a Urushalima ba, sun ci burodi marar yisti tare da sauran firistoci.

¹⁰ Ya lalatar da Tofet, wanda yake a Kwarin Ben Hinnom, don kada kowa yā iya yin amfani da wurin don yā miƙa hadayar ɗansa, ko 'yarsa a* wuta ga Molek. ¹¹ Ya kawar da dawakan nan da sarakunan Yahuda suka keɓe wa gumakan nan na rana daga mashigin haikalin UBANGIJI. Waɗannan dawakan suna kusa da ɗakin Natan Melek, ɗaya daga cikin dattawan sarki. Yosiya ya kuma kōne kekunan yaƙi a yin sujada ga gumakan nan rana.

¹² Ya rushe bagadan da sarakunan Yahuda suka kafa a kan ɗakin sama kusa da ɗakin sama na Ahaz, da kuma bagadai biyu da Manasse ya gina a filaye biyu na haikalin UBANGIJI. Ya kawar da su daga can, ya farfashe su, ya zubar da tarkacen a Kwarin Kidron. ¹³ Sarkin kuma ya lalatar da masujadan kan tuddan da suke gabas da Urushalima, kudu da Tudun Hallaka, waɗanda Solomon sarkin Isra'ila ya gina don Ashtarot, ƙazantacciyar alliyar Sidoniyawa, da Kemosh ƙazantaccen allah na Mowab, da kuma Molek† allahn bankyama na mutanen Ammon. ¹⁴ Yosiya ya farfashe keɓaɓɓun duwatsu, ya rurrushe ginshiƙan Asheransu, ya baza ƙasusuwan mutane a can.

¹⁵ Har ma da bagaden Betel, masujadan kan tudun da Yerobowam ɗan Nebat ya yi, wanda ya sa Isra'ila suka yi zunubi. Wannan bagade da masujadan kan tudun ma ya kawar, ya kōne masujadan kan tudun, ya niƙa su, ya kuma kōne ginshiƙin Ashera. ¹⁶ Da Yosiya ya dubi kewaye da shi, ya ga kaburburan da suke can a gefen tudu, sai ya sa aka kwaso ƙasusuwan da suke cikinsu aka kōne a kan bagade don yā lalatar da shi bisa ga maganar UBANGIJI ta bakin mutumin Allah, wanda ya yi annabcin waɗannan abubuwa.

¹⁷ Sarkin ya yi tambaya, ya ce, "Wane kabari ke nan nake gani?"

Mutanen birnin suka ce, "Ai, kabarin annabin Allah ne wanda ya fito daga Yahuda, shi ne ya yi annabcin waɗannan abubuwan da ka aikata gāba da bagaden Betel."

¹⁸ Sai ya ce, "Ku rabu da shi, kada wani yā dami ƙasusuwansa." Saboda haka suka bar ƙasusuwansa, da na annabin da ya fito Samariya.

¹⁹ Kamar yadda ya yi a Betel, Yosiya ya kawar da dukan ɗakunan gumaka a kan tuddan da sarakunan Isra'ila suka gina a garuruwan Samariya, waɗanda suka tozarta UBANGIJI. ²⁰ Yosiya ya yayyanka dukan firistoci na waɗannan masujadan kan tuddai, ya kuma kōne ƙasusuwan mutane a kansu. Sa'an nan ya koma Urushalima.

(2 Tarihi 35.1-19)

²¹ Sarkin ya ba da umarnin nan ga dukan mutane, cewa, "Ku yi Bikin Ketarewa ga UBANGIJI Allahnku, yadda aka rubuta a Littafin Alkawari." ²² Ba a taɓa yin irin Bikin Ketarewa haka ba, tun zamanin da masu shari'a suke aiki a matsayin sarakuna, ko a kwanakin sarakunan Isra'ila, ko na

* 23:10 Ko kuwa don yā sa ɗansa ko 'yarsa ta ratsa † 23:13 Da Ibraniyanci Milkom

Yahuda. ²³ Amma a shekara ta goma sha takwas ta mulkin sarki Yosiya, aka yi Bikin Ketarewan nan ga UBANGIJI a Urushalima.

²⁴ Ban da haka, Yosiya ya kawar da masu duba, da masu maita, da allolin gidaje, da gumaka, da duk wani abin banƙyaman da ya gani a Yahuda da Urushalima. Ya yi wannan domin yā cika wa'adodin shari'a yadda suke a littafin da Hilkiya firist ya samu a haikalin UBANGIJI. ²⁵ Babu wani sarki kafin Yosiya, ko kuma a bayansa, wanda ya juya ga UBANGIJI da dukan zuciyarsa, da dukan ransa, da dukan ƙarfinsa bisa ga shari'ar Musa, kamar yadda ya yi.

²⁶ Duk da haka, UBANGIJI bai huce daga zafin fushinsa wanda ya ƙuna game da Yahuda saboda abin da Manasse ya aikata don yā tozarta shi ba. ²⁷ Saboda haka UBANGIJI ya ce, "Zan shafe Yahuda ma kamar yadda na shafe Isra'ila, daga gabana, zan ƙi Urushalima birnin da na zaɓa, da wannan haikali wanda na ce, 'A can Sunana zai kasance.'"†

(2 Tarihi 35.20-36.1)

²⁸ Game da sauran ayyukan mulkin Yosiya, da duk abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda.

²⁹ Yayinda Yosiya yake sarki, Fir'auna Neko, sarkin Masar ya haura zuwa Kogin Yuferites don yā taimaki sarkin Assuriya da yaƙi. Sarki Yosiya kuwa ya yi ƙoƙari ya hana shi wucewa, sa'ad da Fir'auna Neko ya gan shi, sai ya kashe shi a filin yaƙi a Megiddo. ³⁰ Bayin Yosiya suka ɗauko gawarsa daga Megiddo suka kai Urushalima, suka binne shi a kabarinsa. Sai mutanen ƙasar suka ɗauki Yehoyahaz ɗan Yosiya suka naɗa shi sarki a madadin mahaifinsa.

Yehoyahaz sarkin Yahuda

(2 Tarihi 36.2-4)

³¹ Yehoyahaz yana da shekara ashirin da uku sa'ad da ya zama sarki. Ya yi mulki na wata uku a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Hamutal 'yar Irmiya; mutuniyar Libna. ³² Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI, yadda kakanninsa suka yi. ³³ Fir'auna Neko ya sa shi a sarƙa a Ribla a ƙasar Hamat§ don kada yā yi mulki a Urushalima, sa'an nan ya sa wa Yahuda harajin talenti ɗari na azurfa, da talenti ɗaya na zinariya. ³⁴ Fir'auna Neko ya naɗa Eliyakim ɗan Yosiya sarki a maimakon mahaifinsa, ya kuma canja masa suna zuwa Yehohiyakim. Ya ɗauki Yehoyahaz ya kai Masar, a can ya mutu. ³⁵ Yehohiyakim ya riƙa biyan Fir'auna Neko azurfa da zinariyar da ya umarta. Don yā yi haka sai ya riƙa karɓar azurfa da zinariya daga mutanen ƙasar, kowa bisa ga ƙarfinsa.

Yehohiyakim sarkin Yahuda

(2 Tarihi 36.5-8)

³⁶ Yehohiyakim yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara goma sha ɗaya a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Zebuda 'yar Fedahiya, mutuniyar Ruma. ³⁷ Ya kuma aika mugunta a gaban UBANGIJI yadda kakanninsa suka yi.

24

¹ A zamani Yehohiyakim, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kawo wa ƙasar farmaki, Yehohiyakim dai ya zama abokin tarayyarsa na tsawon shekara uku. Daga baya kuma sai ya canja ra'ayi ya yi wa Nebukadnezzar tawaye. ² UBANGIJI ya aiki maharan Babiloniyawa,* da na Arameyawa, da na Mowabawa, da na Ammonawa. Ya aike su su hallaka Yahuda bisa ga maganar UBANGIJI wadda ya furta ta bakin bayinsa annabawa. ³ Ba shakka waɗannan abubuwa sun faru da Yahuda bisa ga umarnin UBANGIJI domin yā kawar da su daga gabansa saboda zunuban Manasse da dukan abin da ya yi, ⁴ haɗe da zub da jinin marasa laifi. Gama ya ƙazantar da Urushalima da jinin marasa laifi. UBANGIJI kuwa bai yi niyyar yafewa ba.

⁵ Game da sauran ayyukan mulkin Yehohiyakim da abubuwan da ya aikata, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. ⁶ Yehohiyakim ya huta da kakanninsa. Yehohiyacin ɗansa ya gāje shi.

† 23:27 1Sar 8.29. § 23:33 Da Ibraniyanci; Seftuwajin (dubi kuma 2Tar 36.3) Neko a Ribla in Hamat ya cire shi * 24:2 Ko kuwa Kaldiyawa

⁷ Sarkin Masar bai s̄ake fita daga kasarsa don yaƙi ba domin sarkin Babilon ya mamaye yankin, daga Rafin Masar har zuwa Kogin Yuferites.

Yehohiyacin sarkin Yahuda
(2 Tarihi 36.9,10)

⁸ Yehohiyacin yana da shekara goma sha takwas da ya zama sarki, ya kuma yi mulki wata uku a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Nehushta 'yar Elnatan, mutuniyar Urushalima. ⁹ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI yadda mahaifinsa ya yi.

¹⁰ A wannan lokaci, hafsoshin Nebukadnezzar sarkin Babilon suka kawo wa Urushalima yaƙi, suka kuma kewaye ta. ¹¹ Nebukadnezzar na Babilon da kansa kuwa ya zo birnin yayinda hafsoshinsa suka kewaye ta. ¹² Yehohiyacin sarkin Yahuda, da mahaifiyarsa, da masu yi masa hidima, da hakimansa, da kuma fadawansa duk suka miƙa kansu ga Nebukadnezzar.

A shekara ta takwas ta mulkin sarkin Babilon, sarkin Babilon ya mai da Yehohiyacin Ɗan kurkuku. ¹³ Yadda UBANGIJI ya faɗa, Nebukadnezzar ya kwashe dukan dukiyar haikalin UBANGIJI, da ta fadan sarki, ya kuma kwashe dukan kayan zinariyar da Solomon sarkin Isra'ila ya ƙera domin haikalin UBANGIJI. ¹⁴ Ya kwashi dukan mutanen Urushalima zuwa bauta, ya kwashi dukan fadawa, da mayaƙa, da masu sana'a, da maƙera, yawansu ya kai dubu goma. Ba wanda ya ragu, sai matalautan ƙasar.

¹⁵ Nebukadnezzar ya ƙauki Yehohiyacin ya kai bauta a Babilon. Ya kuma kwashe mahaifiyar sarki, da matansa, da fadawansa, da manyan mutanen ƙasar daga Urushalima ya kai Babilon. ¹⁶ Sarkin Babilon kuma ya kwashe dukan mayaƙa dubu bakwai, ƙarfafu, shiryayyu don yaƙi, da masu sana'a, da maƙera dubu ƙaya, ya kai Babilon. ¹⁷ Sarkin Babilon ya sa Mattaniya, Ɗan'uwan mahaifin Yehohiyacin, ya zama sarki a madadinsa, ya canja masa suna zuwa Zedekiya.

Zedekiya sarkin Yahuda
(2 Tarihi 36.11-16; Irmiya 52.1-3)

¹⁸ Zedekiya yana da shekara ashirin da ƙaya da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara goma sha ƙaya a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Hamutal 'yar Irmiya; mutuniyar Libna. ¹⁹ Ya aikata mugunta a gaban UBANGIJI yadda Yehohiyakim ya yi. ²⁰ Saboda fushin UBANGIJI ne dukan waƙannan abubuwa suka faru da Urushalima, da kuma Yahuda, a ƙarshe kuma ya kawar da su daga fuskarsa.

Faɗuwar Urushalima
To, sai Zedekiya ya yi wa sarkin Babilon tawaye.

25

(2 Tarihi 36.17-21; Irmiya 52.3-30)

¹ A rana ta goma ga wata na goma, a shekara ta tara ta mulkin Zedekiya ne Nebukadnezzar sarkin Babilon tare da dukan rundunan yaƙinsa, ya tasam wa Urushalima. Ya yi sansani a bayan birnin, ya kewaye ta da shirin yaƙi. ² Haka birnin ta kasance a kewaye har shekara ta goma sha ƙaya ta mulkin Zedekiya.

³ A rana ta tara ta watan huɗu, lokacin da yunwa ta yi tsanani a birnin, babu kuma abinci domin mutane su ci. ⁴ Sai aka huda katanga sa'an nan dukan sojoji suka tsere da dare a ƙofa tsakanin katanga biyu da suke kusa da lambun sarki, ko da yake Babiloniyawa sun kewaye birnin. Suka tsere suka nufi Araba. ⁵ Amma sojojin Babiloniyawa suka bi sarki, suka cin masa a filayen Yeriko. Dukan sojojinsa kuwa suka rabu da shi suka watse.

⁶ Aka kama shi, aka kai shi gaban sarkin Babilon a Ribla, inda aka yanke masa hukunci. ⁷ Suka kashe 'ya'yan Zedekiya a gabansa, sa'an nan aka ƙwaƙule idanunsa. Suka daure shi da sarƙar tagulla, suka kai shi Babilon.

⁸ A rana ta bakwai na watan biyar, wadda ta zama shekara ta goma sha tara ta mulkin Sarkin Nebukadnezzar na Babilon, Nebuzaradan, babban hafsan matsaran sarki, kuma bafadan sarkin Babilon, ya zo Urushalima ⁹ Ya cinna wa haikalin UBANGIJI wuta, da fadan sarki, da kuma dukan gidajen Urushalima. Ya kuma ƙone duk wani gini mai muhimmanci. ¹⁰ Dukan mayaƙan Babilon a ƙarƙashin umarnin babban hafsan matsaran sarki, suka rushe katangar Urushalima. ¹¹ Nebuzaradan babban hafsan matsaran, ya kwashi waƙanda suka rage a cikin birnin, tare da sauran jama'a, da

waɗanda suka miƙa kansu ga sarkin Babilon, ya kai su bauta. ¹² Amma hafsan ya bar waɗansu daga cikin mafiya talauci na ƙasar don su yi aiki a lambunan inabi da kuma gonaki.

¹³ Babiloniyawan kuma suka sassare ginshikan tagulla, da wuraren zama da za a iya matsar da su, da ƙaton kwano mai suna Teku na tagulla da yake a haikalin UBANGIJI, suka kwashe tagullan zuwa Babilon. ¹⁴ Suka ɗauke tukwane, da manyan cokula, da acibalbal, da kwanoni, da dai dukan kayan da aka yi da tagulla don hidima a haikalin UBANGIJI. ¹⁵ Babban hafsan matsaran sarkin ya kwashe har da kwanoni na kwashe garwashin wuta da sauran kwanoni, dukansu kuwa ƙeran zinariya ko azurfa tsatsa ne.

¹⁶ Tagullar ginshikai biyun nan, da ta ƙaton kwanon da ake ce da shi Teku, da ta dukan amalanke masu riƙe ruwa waɗanda Sarki Solomon ya yi domin haikalin UBANGIJI, sun fi gaba a auna su. ¹⁷ Tsawon kowane ginshiki, ƙafa ashirin da bakwai ne. Hulunan tagullan da suke ƙwalfwalin kowane ginshiki kuma yana da tsawon ƙafa huɗu da rabi. Kuma aka yi masa ado da saka da 'ya'yan itace kewaye da shi. Bayan ginshikin ma haka yake.

¹⁸ Babban hafsan ya kwashi Serahiya babban firist, da Zefaniya na biye da shi a girma, da matsara ƙofofi uku. ¹⁹ Daga cikin waɗanda suka rage a birnin, ya ɗauki hafsa mai kula da dakaru, da kuma mashawartan sarki guda biyar. Ya kuma tafi da magatakarda wanda yake babban jami'in soja mai ɗaukan dukan jama'an ƙasar, tare da mutanensa guda sittin waɗanda aka samu a birnin. ²⁰ Nebuzaradan, babban hafsan, ya kwashe su duka ya kawo su wurin sarkin Babilon a Ribla. ²¹ A can Ribla, a ƙasar Hamat, sarkin Babilon ya sa aka kashe su. Haka Yahuda ta tafi bauta daga ƙasarta.

(Iirmiya 40.7-9; 41.1-3)

²² Nebukadnezzar sarkin Babilon ya zaɓi Gedaliya ɗan Ahikam, ɗan Shafan yã zama shugaban sauran mutanen da suka rage a Yahuda. ²³ Sa'ad da dukan hafsoshin soja tare da mutanensu suka ji cewa sarkin Babilon ya naɗa Gedaliya a matsayin gwamna, sai suka zo wurin Gedaliya a Mizfa. Mutanen da suka zo su ne, Ishmayel ɗan Netaniya, Yohanan ɗan Kareya, Serahiya ɗan Tanhumet mutumin Netofa, Ya'azaniya ɗan mutumin Ma'aka, tare da mutanensu. ²⁴ Gedaliya ya tabbatar musu da rantsuwa cewa, "Kada ku ji tsoron jama'ar Babiloniyawa, muddin kun zauna lafiya, kun kuma bauta wa sarkin Babilon, kome zai yi muku kyau."

²⁵ Amma a wata na bakwai, sai Ishmayel, ɗan Netaniya, ɗan Elishama, wanda yake daga gidan sarauta, ya zo tare da mutane goma, suka kashe Gedaliya duk da mutanen Yahuda, da na Babilon da suke tare da shi na Mizfa. ²⁶ Ganin haka sai dukan mutane, babba da ƙarami, tare da shugabannin sojoji, suka tashi suka gudu zuwa ƙasar Masar, gama suna tsoron mutanen Babilon.

An saki Yehohiyacin

(Iirmiya 52.31-34)

²⁷ A shekara ta talatin da bakwai ta bautar Yehohiyacin sarkin Yahuda, a shekaran da Ewil-Merodak* ya ci sarautan Babilon, sai ya saki Yehohiyacin daga jaru, ya sake shi a rana ashirin da bakwai ga watan goma sha biyu. ²⁸ Ya yi wa Yehohiyacin maganar alheri, ya kuma ɗaukaka shi sama da sauran sarakunan da suke tare da shi a Babilon. ²⁹ Don haka Yehohiyacin ya tuɓe kayan fursuna. Kowace rana kuwa yakan ci abinci a teburin sarki har iyakar ransa. ³⁰ Sarki kuma ya yanka masa kuɗin da za a dinga ba shi, kowace rana muddin ransa.

* 25:27 Da ake kuma kira Amel-Marduk

1 Tarihi

Rubutaccen tarihi daga Adamu zuwa Ibrahim

Zuwa 'Ya'yan Nuhu Maza

(Farawa 5.1-32; 10.1-32; 11.10-32)

- ¹ Adamu, Set, Enosh,
² Kenan, Mahalalel, Yared,
³ Enok, Metusela, Lamek, Nuhu.

⁴ 'Ya'yan Nuhu maza su ne,* Shem, Ham da Yafet.

Mutanen Yafet

- ⁵ 'Ya'yan[†] Yafet maza su ne,
 Gomer, Magog, Madai, Yaban, Tubal, Meshek da Tiras.
⁶ 'Ya'yan Gomer maza su ne,
 Ashkenaz, Rifat[‡] da Togarma.
⁷ 'Ya'yan Yaban maza su ne,
 Elisha, Tarshish, Kittim da Rodanim.

Mutanen Ham

- ⁸ 'Ya'yan Ham maza su ne,
 Kush, Masar[§] Fut da Kan'ana.
⁹ 'Ya'yan Kush maza su ne,
 Seba, Hawila, Sabta, Ra'ama da Sabteka.
 'Ya'yan Ra'ama maza su ne,
 Sheba da Dedan
¹⁰ Kush shi ne mahaifin*
 Nimrod, wanda ya yi girma ya zama babban jarumi a duniya.
¹¹ Masar shi ne mahaifin
 Ludiyawa, Anamawa, Lehabiyawa, Neftuhawa, ¹² Fatrusawa, Kasluhiyawa (daga waƙanda
 Filistiyawa suka fito) da Kaftorawa.
¹³ Kan'ana shi ne mahaifin
 Sidon ƙan farinsa, da Hittiyawa, ¹⁴ Yebusiyawa, Amoriyawa, Girgashiyawa ¹⁵ Hiwiyawa,
 Arkiyawa, Siniyawa, ¹⁶ Arbadiyawa, Zemarawa da Hamawa.

Semiyawa

- ¹⁷ 'Ya'yan Shem maza su ne,
 Elam, Asshur, Arfakshad, Lud da Aram.
 'Ya'yan Aram maza su ne,
 Uz, Hul, Geter da Meshek.
¹⁸ Arfakshad shi ne mahaifin Shela,
 Shela kuwa shi ne mahaifin Eber.
¹⁹ Aka haifa wa Eber 'ya'ya maza biyu.
 Aka kira ƙaya Feleg domin a lokacinsa ne aka raba duniya; sunan ƙan'uwansa kuwa shi ne
 Yoktan.
²⁰ Yoktan shi ne mahaifin
 Almodad, Shelef, Hazarmawet, Yera ²¹ Hadoram, Uzal, Dikla, ²² Ebal, Abimayel, Sheba, ²³ Ofir,
 Hawila da Yobab. Dukan waƙannan 'ya'yan Yoktan maza ne.

* 1:4 Seftuwajin; Ibraniyanci ba su da 'Ya'yan Nuhu maza. † 1:5 'Ya'ya suna iya nufin zuriya Ko kuwa magāda ko al'ummai; haka ma a ayoyi 6-10, 17 da 20. ‡ 1:6 Yawancin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci da na Bulget (dubi kuma Seftuwajin da Far 10.3); yawancin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci suna da Difat § 1:8 Wato, Masar; haka ma a aya ta 11. * 1:10 Mahaifi na iya nufin kaka ko wanda ya riga Ko kuwa wanda yake tushe; haka ma a ayoyi 11, 13, 18 da 20.

*Zuriyar Shem**(Farawa 11.10-26)*

- ²⁴ Shem, Arfakshad,† Shela,
²⁵ Eber, Feleg, Reyu
²⁶ Serug, Nahor, Tera
²⁷ da Abram (wato, Ibrahim).

*Iyalin Ibrahim**(Farawa 25.1-4,12-16)*

- ²⁸ 'Ya'yan Ibrahim maza su ne, Ishaku da Ishmayel.

Zuriyar Hagar

- ²⁹ Waƙannan su ne zuriyarsu.
 Nebayiwot ɗan farin Ishmayel, Kedar, Adbeyel, Mibsam, ³⁰ Mishma, Duma, Massa, Hadad, Tema
³¹ Yetur, Nafish da Kedema.
 Waƙannan su ne 'ya'yan Ishmayel maza.

Zuriyar Ketura

- ³² 'Ya'yan Ketura maza, ƙwarkwarar Ibrahim su ne,
 Zimran, Yokshan, Medan, Midiyan, Ishbak da Shuwa.
 'Ya'yan Yokshan maza su ne,
 Sheba da Dedan.
³³ 'Ya'yan Midiyan maza su ne,
 Efa, Efer, Hanok, Abida da Elda'a.
 Dukan waƙannan su ne zuriyar Ketura.

Zuriyar Saratu

- ³⁴ Ibrahim shi ne mahaifin Ishaku.
 'Ya'yan Ishaku maza su ne,
 Isuwa da Isra'ila.

*'Ya'yan Isuwa maza**(Farawa 36.1-14)*

- ³⁵ 'Ya'yan Isuwa maza, su ne,
 Elifaz, Reyuwel, Yewush, Yalam da Kora
³⁶ 'Ya'yan Elifaz maza su ne,
 Teman, Omar, Zefi, Gatam, Kenaz,
 da Timna wanda aka haifa wa Amalek.‡
³⁷ 'Ya'yan maza Reyuwel su ne,
 Nahat, Zera, Shamma da Mizza.

*Mutanen Seyir a Edom**(Farawa 36.20-43)*

- ³⁸ 'Ya'yan Seyir maza su ne,
 Lotan, Shobal, Zibeyon, Ana, Dishon, Ezer da Dishan.
³⁹ 'Ya'yan Lotan maza su ne,
 Hori da Homam. Timna ita ce 'yar'uwar Lotan.
⁴⁰ 'Ya'yan Shobal maza su ne,
 Alwan, Manahat, Ebal, Shefo da Onam.
 'Ya'yan Zibeyon maza su ne,
 Aiya da Ana.
⁴¹ Dan Ana shi ne,
 Dishon.

† 1:24 Da Ibraniyanci; waƙansu rubuce-rubucen hannu na Seftuwajin suna da Arfakshad, Kainan (dubi kuma sharhi a Far 11.10). ‡ 1:36 Waƙansu rubuce-rubucen hannun Seftuwajin (dubi Far 36.12); Ibraniyanci yana da Gatam, Kenaz, Timna da Amalek

'Ya'yan Dishon maza su ne,
Hemdan, Eshban, Itran da Keran.
⁴² 'Ya'yan Ezer maza su ne,
Bilhan, Za'aban da Ya'akan.
'Ya'yan Dishan maza su ne,
Uz da Aran.

Masu mulkin Edom

⁴³ Waƙannan su ne sarakunan da suka yi sarauta a Edom kafin wani sarkin mutumin Isra'ila
yā yi sarauta.
Bela ƙan Beyor, wanda aka kira birninsa Dinhaba.
⁴⁴ Sa'ad da Bela ya mutu sai Yobab ƙan Zera daga Bozra ya gāje shi a matsayin sarki.
⁴⁵ Da Yobab ya mutu, Husham daga ƙasar Temaniyawa ya gāje shi a matsayin sarki.
⁴⁶ Sa'ad da Husham ya mutu, Hadad ƙan Bedad, wanda ya ci Midiyan da yaƙi a cikin ƙasar Mowab,
ya gāje shi a matsayin sarki. Aka kira birninsa Awit.
⁴⁷ Da Hadad ya mutu, Samla daga Masreka ya gāje shi a matsayin sarki.
⁴⁸ Sa'ad da Samla ya mutu, Sha'ul daga Rehobot na kogi ya gāje shi a matsayin sarki.
⁴⁹ Sa'ad da Sha'ul ya mutu, Ba'al-Hanan ƙan Akbor ya gāje shi a matsayin sarki.
⁵⁰ Sa'ad da Ba'al-Hanan ya mutu, Hadad ya gāje shi a matsayin sarki. Aka kira birninsa Fau, sunan
matarsa kuwa Mehetabel 'yar Matired, 'yar Me-Zahab. ⁵¹ Hadad shi ma ya mutu.

Manyan Edom su ne,
Timna, Alwa, Yetet ⁵² Oholibama, Ela, Finon ⁵³ Kenaz, Teman, Mibzar, ⁵⁴ Magdiyel da Iram.
Waƙannan su ne manyan Edom.

2

'Ya'yan Isra'ila maza

¹ Waƙannan su ne 'ya'yan Isra'ila maza. Ruben, Simeyon, Lawi, Yahuda, Issakar, Zebulun,
² Dan, Yusuf, Benyamin, Naftali, Gad da Asher.

Zuriyar Yahuda

'Ya'yan Hezron maza

³ 'Ya'yan Yahuda maza su ne,
Er, Onan da Shela. Waƙannan mutum uku Bat-shuwa mutuniyar Kan'ana ce ta haifa masa.
Er, ƙan farin Yahuda mugu ne a gaban UBANGIJI, saboda haka UBANGIJI ya kashe shi.
⁴ Tamar, surukar Yahuda, ta haifa masa Ferez da Zera.
Yahuda ya haifi 'ya'ya maza biyar ne.

⁵ 'Ya'yan Ferez maza su ne,
Hezron da Hamul.
⁶ 'Ya'yan Zera maza su ne,
Zimri, Etan, Heman, Kalkol da Darda, su biyar ne.
⁷ 'Ya'yan Karmi maza su ne,
Akar* wanda ya kawo masifa wa Isra'ila ta wurin yin abin da aka haramta.
⁸ Ƙan Etan shi ne,
Azariya.
⁹ 'Ya'ya maza da aka haifa wa Hezron su ne,
Yerameyel, Ram da Kaleb.

Daga Ram ƙan Hezron

¹⁰ Ram shi ne mahaifin Amminadab,
Amminadab kuwa shi ne mahaifin Nashon, shugaban mutanen Yahuda.

* 2:7 Akar yana nufin masifa; Akar an kira shi Akan a cikin Yohuwa.

¹¹ Nashon shi ne mahaifin Salma,
Salma shi ne mahaifin Bowaz,
¹² Bowaz shi ne mahaifin Obed
kuma Obed shi ne mahaifin Yesse.

¹³ Yesse shi ne mahaifin.
Eliyab ɗan farinsa, ɗansa na biyu shi ne Abinadab,
na ukun Shimeya, ¹⁴ na huɗun Netanel,
na biyar Raddai, ¹⁵ na shidan Ozem
na bakwai kuma Dawuda.

¹⁶ 'Ya'yan Zeruhiya mata su ne Zeruhiya da Abigiyel.
'Ya'yan Zeruhiya maza guda uku su ne Abishai, Yowab da Asahel.

¹⁷ Abigiyel ita ce mahaifiyar Amasa, wanda mahaifinsa shi ne Yeter mutumin Ishmayel.

Zuriyar Kaleb ɗan Hezron

¹⁸ Kaleb ɗan Hezron ya haifi yara ta wurin matarsa Azuba (da kuma ta wurin Yeriyot). Waɗannan su ne 'ya'yan Azuba maza.

Yesher, Shobab da Ardon.

¹⁹ Da Azuba ta mutu, Kaleb ya auri Efrat, wadda ta haifa masa Hur.

²⁰ Hur shi ne mahaifin Uri, Uri kuma shi ne mahaifin Bezalel.

²¹ Daga baya, Hezron ya kwana da 'yar Makir mahaifin Gileyad (ya aure ta sa'ad da take da shekara sittin), ta haifa masa Segub.

²² Segub shi ne mahaifin Yayir, wanda ya yi mulkin garuruwa uku a Gileyad.

²³ (Amma Geshur da Aram suka ƙwace Hawwot Yayir da kuma Kenat tare da ƙauyukan kewayenta, garuruwa sittin.)

Dukan waɗannan su ne zuriyar Makir mahaifin Gileyad.

²⁴ Bayan Hezron ya mutu a Kaleb Efrata, sai Abiya matar Hezron ta haifa masa Asshur mahaifin Tekowa.

Zuriyar Yerameyel ɗan Hezron

²⁵ 'Ya'yan Yerameyel maza, ɗan farin Hezron su ne,
Ram shi ne ɗan fari, sai Buna, Oren, Ozem da Ahiya. ²⁶ Yerameyel yana da wata mata, wadda sunanta Atara; ita ce mahaifiyar Onam.

²⁷ 'Ya'yan Ram maza ɗan farin Yerameyel su ne,
Ma'az, Yamin da Eker.

²⁸ 'Ya'yan Onam maza su ne,
Shammai da Yada.

'Ya'yan Shammai maza su ne,
Nadab da Abishur. ²⁹ Sunan matar Abishur ita ce Abihayil, wadda ta haifa masa Aban da Molid.

³⁰ 'Ya'yan Nadab maza su ne,
Seled da Affayim. Seled ya mutu babu yara.

³¹ ɗan Affayim shi ne,
Ishi, wanda shi ne mahaifin Sheshan. Sheshan shi ne mahaifin Alai.

³² 'Ya'yan Yada maza, ɗan'uan Shammai su ne,
Yeter da Yonatan. Yeter ya mutu babu yara.

³³ 'Ya'yan Yonatan maza su ne,
Felet da Zaza.

Waɗannan su ne zuriyar Yerameyel.

³⁴ Sheshan ba shi da 'ya'ya maza, sai 'ya'ya mata kawai.

Yana da bawa mutumin Masar mai suna Yarha. ³⁵ Sheshan ya ba da 'yarsa aure ga bawansa Yarha, ta kuwa haifa masa Attai.

³⁶ Attai shi ne mahaifin Natan,

Natan shi ne mahaifin Zabad,
³⁷ Zabad shi ne mahaifin Eflal,
 Eflal shi ne mahaifin Obed,
³⁸ Obed shi ne mahaifin Yehu,
 Yehu shi ne mahaifin Azariya,
³⁹ Azariya shi ne mahaifin Helez,
 Helez shi ne mahaifin Eleyasa,
⁴⁰ Eleyasa shi ne mahaifin Sismai,
 Sismai shi ne mahaifin Shallum
⁴¹ Shallum shi ne mahaifin Yekamiya,
 Yekamiya kuma shi ne mahaifin Elishama.

Gidan Kaleb

⁴² 'Ya'yan Kaleb maza, ɗan'uan Yerameyel su ne,
 Mesha ɗan farinsa, wanda shi ne mahaifin Zif,
 da ɗansa Maresha, wanda shi ne mahaifin Hebron.
⁴³ 'Ya'yan Hebron maza su ne,
 Kora, Taffuwa, Rekem da Shema.
⁴⁴ Shema shi ne mahaifin Raham,
 Raham kuma shi ne mahaifin Yorkeyam.
 Rekem shi ne mahaifin Shammai.
⁴⁵ Dan Shammai shi ne Mawon,
 Mawon kuma shi ne mahaifin Bet-Zur.
⁴⁶ Efa ƙwarƙwarar Kaleb ita ce mahaifiyar
 Haran, Moza da Gazez.
 Haran shi ne mahaifin Gazez.
⁴⁷ 'Ya'yan Yadaï maza su ne,
 Regem, Yotam, Geshan, Felet, Efa da Sha'af.
⁴⁸ Ma'aka ƙwarƙwarar Kaleb ita ce mahaifiyar
 Sheber da Tirhana.
⁴⁹ Ta kuma haifi Sha'af mahaifin Madmanna
 da kuma Shewa, mahaifin Makbena da Gibeya.
 'Yar Kaleb ita ce Aksa.
⁵⁰ Waɗannan su ne zuriyar Kaleb.

'Ya'yan Hur maza, ɗan farin Efrata su ne,
 Shobal mahaifin Kiriyat Yeyarim, ⁵¹ Salma mahaifin Betlehem, da kuma Haref mahaifin Bet-
 Gader.
⁵² Zuriyar Shobal mahaifin Kiriyat Yeyarim su ne,
 Harowe, rabin Manahatiyawa, ⁵³ kuma gidan Kiriyat Yeyarim su ne, Itrayawa, Futiyawa,
 Shumatiyawa da Mishratiyawa. Daga waɗannan ne Zoratiyawa da Eshtawoliyawa suka fito.
⁵⁴ Zuriyar Salma su ne,
 Betlehem, Netofawa, Atrot Bet Yowab, rabin Manahatiyawa, Zoriyawa, ⁵⁵ kuma gidan marubuta
 waɗanda suke zama a Yabez su ne, Tiratiyawa, Shimeyatiyawa da Sukatiyawa. Waɗannan su
 ne Keniyawa waɗanda suka zo daga Hammat, mahaifin gidan Rekab.

3

'Ya'yan Dawuda maza

¹ Waɗannan su ne 'ya'yan Dawuda maza da aka haifa masa a Hebron.

Dan farinsa shi ne Amnon ɗan Ahinowam mutuniyar Yezireyel;
 na biyun, Daniyel ɗan Abigiyel mutuniyar Karmel;
² na ukun, Absalom ɗan Ma'aka 'yar Talmai sarkin Geshur;
 na huɗun, Adoniya ɗan Haggit;

³ na biyar, Shefatiya ɗan Abital;
da kuma na shida, Itireyam ta wurin matarsa Egla.

⁴ Waɗannan su ne aka haifa wa Dawuda a Hebron, inda ya yi mulki shekaru bakwai da wata shida.

Dawuda ya yi mulki a Urushalima shekaru talatin da uku, ⁵ kuma waɗannan su ne yaran da aka haifa masa a can.

Shimeya, * Shobab, Natan da Solomon. Waɗannan huɗu ne Bat-shuwa[†] 'yar Ammiyel ta haifa.

⁶ Akwai kuma Ibhar, Elishama, Elifelet, ⁷ Noga, Nefeg, Yafiya, ⁸ Elishama, Eliyada da Elifelet, su tara ne duka.

⁹ Dukan waɗannan 'ya'yan Dawuda ne maza, ban da 'ya'yansa maza ta wurin kwarƙwaransa. Tamar ita ce 'yar'uwar su.

Sarakuna Yahuda

¹⁰ Zuriyar Solomon su ne Rehobowam,

da Abiya,

da Asa,

da Yehoshafat,

¹¹ da Yoram[‡],

da Ahaziya,

da Yowash,

¹² da Amaziya,

da Azariya,

da Yotam,

¹³ da Ahaz,

da Hezekiya

da Manasse,

¹⁴ da Amon,

da Yosiya.

¹⁵ 'Ya'yan Yosiya maza su ne,

Yohanan ɗan fari,

Yehohiyakim ɗa na biyu,

Zedekiya ɗa na uku

Shallum ɗa na huɗu.

¹⁶ Magadan Yehohiyakim[§] su ne,

Yekoniya ɗansa,

da Zedekiya.

Zuriyar sarauta bayan zaman bauta

¹⁷ Zuriyar Yekoniya kamamme su ne,

Sheyaltiyel, ¹⁸ Malkiram, Fedahiya, Shenazzar, Yekamiya, Hoshama da Nedabiya.

¹⁹ 'Ya'yan Fedahiya su ne,

Zerubbabel da Shimeyi.

'Ya'yan Zerubbabel maza su ne,

Meshullam da Hananiya. Shelomit ce 'yar'uwar su. ²⁰ Akwai kuma waɗansu biyar,

Hashuba, Ohel, Berekiya, Hasadiya da Yushab-Hesed.

²¹ Zuriyar Hananiya su ne,

* 3:5 Da Ibraniyanci Shimeya, wani suna na Shammuwa † 3:5 Bat-shuwa. Waɗansu tsofaffin fassarori biyu (duba kuma 2Sam 11); Ibraniyanci yana da "Batsheba" ne a nan. ‡ 3:11 Da Ibraniyanci Yoram, wani suna na Yehoram

§ 3:16 Da Ibraniyanci Yekoniya, wani suna na Yekoniya; haka kuma a aya 17.

Felatiya da Yeshahiya, Refahiya, Arnan, Obadiya da Shekaniya.

- ²² Zuriyar Shekaniya su ne,
Shemahiya da 'ya'yansa maza. Hattush, Igal, Bariya, Neyariya da Shafat, su shida ne duka.
- ²³ 'Ya'yan Neyariya maza su ne,
Eliyohenai, Hezekiya da Azrikam, su uku ne duka.
- ²⁴ 'Ya'yan Eliyohenai su ne,
Hodawiya, Eliyashib, Felahiya, Akkub, Yohanan, Delahiya da Anani, su bakwai ne duka.

4

Sauran gidajen Yahuda

- ¹ Zuriyoyin Yahuda su ne,
Ferez, Hezron, Karmi, Hur da Shobal.
- ² Reyahiya ɗan Shobal shi ne mahaifin Yahat, Yahat shi ne mahaifin Ahumai da Lahad. Waɗannan su ne gidajen Zoratiyawa.
- ³ Waɗannan su ne 'ya'yan Etam.
Yezireyel, Ishma da Idbash. 'Yar'uwar su ita ce Hazzeleltoni. ⁴ Fenuwel shi ne mahaifin Gedor, kuma Ezer shi ne mahaifin Husha.
Waɗannan su ne zuriyar Hur, ɗan farin Efrata da mahaifin Betlehem.
- ⁵ Asshur mahaifin Tekowa yana da mata biyu, Hela da Na'ara.
- ⁶ Na'ara ta haifi Ahuzzam, Hefer, Temeni da Hawahashtari. Waɗannan su ne zuriyar Na'ara.
- ⁷ 'Ya'yan Hela maza su ne,
Zeret, Zohar, Etnan, ⁸ da Koz. Koz ne mahaifin Anub da Hazzobeba, shi ne kuma kakan iyalin da suka fito daga zuriyar Aharhel ɗan Harum.

⁹ Yabez ya fi 'yan'uwansa martaba. Mahaifiyarsa ta sa masa suna Yabez, tana cewa, "Na haife shi da azaba." ¹⁰ Yabez ya yi kuka ga Allah na Isra'ila ya ce, "Ka yi mini albarka ka fadada yankina! Bari hannunka yã kasance tare da ni, yã kuma kiyaye ni daga abin da zai cuce ni, don kada in shiga wahala." Sai Allah ya ji roƙonsa.

- ¹¹ Kelub, ɗan'uwam Shuha, shi ne mahaifin Mehir, wanda shi ne mahaifin Eshton. ¹² Eshton shi ne mahaifin Bet-Rafa, Faseya da Tehinna wanda ya haifi Ir Nahash. Waɗannan su ne mutanen Reka.
- ¹³ 'Ya'yan Kenaz maza su ne,
Otniyel da Serahiya.
'Ya'yan Otniyel maza su ne,
Hatat da Meyonotai. ¹⁴ Meyonotai shi ne mahaifin Ofra.
Serahiya shi ne mahaifin Yowab,
mahaifin Ge-Harashim. An kira shi haka domin mutanensa masu sana'ar hannu ne.
- ¹⁵ 'Ya'yan Kaleb ɗan Yefunne maza su ne,
Iru, Ela da Na'am.
Dan Ela shi ne,
Kenaz.
- ¹⁶ 'Ya'yan Yahallelel su ne,
Zif, Zifa, Tiriya da Asarel.
- ¹⁷ 'Ya'yan Ezra maza su ne,
Yeter, Mered, Efer da Yalon.
Daya daga cikin matan Mered ta haifi Miriyam, Shammai da Ishba wanda ya haifi Eshtemowa.
- ¹⁸ (Matarsa mutuniyar Yahuda kuwa ta haifi Yared mahaifin Gedor, Heber mahaifin Soko, da kuma Yekutiyyel mahaifin Zanowa.) Waɗannan su ne 'ya'yan Bitiya 'yar Fir'auna, wadda Mered ya aura.
- ¹⁹ 'Ya'yan matar Hodiya, 'yar'ubar Naham su ne,
suka haifi Keyila Bagarme, da Eshtemowa mutumin Ma'aka.

²⁰ 'Ya'yan Shimon maza su ne,
Amnon, Rinna, Ben-Hanan da Tilon.
Zuriyar Ishi su ne,
Zohet da Ben-Zohet.

²¹ 'Ya'yan Shela ɗan Yahuda maza su ne,
Er mahaifin Leka, La'ada mahaifin Maresha da kuma gidajen masu aikin lilin a Bet-Ashbeya,
²² da Yokim, mutanen Kozeba, da Yowash da Saraf wanda ya yi mulkin Mowab da kuma Yashubi
Lehem (Waɗannan rubutattun tarihi ne na tun dā.) ²³ Su ne maginan tukwane waɗanda suka
zauna a Netayim da Gedera; sun zauna a can suka kuma yi wa sarki aiki.

Zuriyar Simeyon

²⁴ Zuriyar Simeyon su ne,
Nemuwel, Yamin, Yarib, Zera da Shawulu;
²⁵ Shawulu ya haifi Shallum, Shallum ya haifi Mibsam. Mibsam ya haifi Mishma.
²⁶ Zuriyar Mishma su ne,
Hammuwel ɗansa, wanda ya haifi Zakkur, shi Zakkur kuma ya haifi Shimeyi.

²⁷ Shimeyi yana da 'ya'ya maza goma sha shida da 'ya'ya mata shida, amma 'yan'uwansa ba su da
'ya'ya da yawa; saboda haka gidansu gaba ɗaya ba tã zama mai mutane da yawa kamar mutanen
Yahuda ba. ²⁸ Sun zauna a Beyersheba, Molada, Hazar Shuwal, ²⁹ Bilha, Ezem, Tolad ³⁰ Betuwel,
Horma, Ziklag, ³¹ Bet-Markabot, Hazar-Susim, Bet-Biri da Sha'arayim. Waɗannan su ne garuruwansu
har lokacin mulkin Dawuda. ³² Kauyukan da suke kewayensu su ne Etam, Ayin, Rimmon, Token da
Ashan, garuruwa biyar; ³³ da kuma dukan kauyuka kewaye da waɗannan garuruwa har zuwa Ba'al.
Waɗannan ne wuraren zamansu.

Suka kuma ajiye tarihin zuriya.

³⁴ Zuriyar Simeyon ta kunshi Meshobab, da Yamlek,
da Yosha ɗan Amaziya. ³⁵ Akwai Yowel,
da Yehu ɗan Yoshihiya. Yoshihiya ɗan Seraya ne. Serahiya kuma ɗan Asiyel ne.
³⁶ Akwai Eliyohenai da Ya'akoba, da Yeshohahiya,
da Asahiya, da Adiyel, da Yesimiyel, da Benahiya.
³⁷ Akwai Ziza ɗan Shifi. Shifi ɗan Allon ne. Allon ɗan Yedahiya ne. Yedahiya ɗan Shimri ne.
Shimri kuma ɗan Shemahiya ne.

³⁸ Mutanen da aka jera sunayensu a bisa, shugabannin gidajensu ne.

Iyalansu sun ƙaru sosai, ³⁹ suka tafi bayan garin Gedor wajajen gabashin kwari suna neman
makiyaya domin garkunansu. ⁴⁰ Suka sami makiyaya mai ciyawa mai kyau, ƙasar kuma tana da fãɗi,
da salama, kuma zaman lafiya. A dā waɗansu mutanen Ham sun zauna a can.

⁴¹ Mutanen da aka jera sunayensu sun zo ne a zamanin Hezekiya sarkin Yahuda. Suka yaƙi
mutanen Ham a wuraren zamansu, haka kuma suka yi da Meyunawa da suke can, suka hallaka su
ƙaƙaf, yadda yake har yã zuwa yau. Sa'an nan suka zauna a wurin, gama akwai makiyaya domin
garkunansu. ⁴² Mutum ɗari biyar na waɗannan mutane Simeyon, waɗanda Felatiya, Neyariya,
Refahiya da Uzziyel, 'ya'yan Ishi maza suka jagorance, sun mamaye ƙasar tudu ta Seyir. ⁴³ Suka
karkashe raguwar Amalekawan da suka tsere, suka kuma zauna a can har yã zuwa yau.

5

Zuriyar Ruben

¹ 'Ya'yan Ruben maza ɗan farin Isra'ila (shi ne ɗan fari, amma sa'ad da ya ƙazantar da gadon
auren mahaifinsa, sai aka ba wa 'yancin ɗan farinsa wa 'ya'yan Yusuf maza ɗan Isra'ila;
don kada a lissafta shi a tarihin zuriya bisa ga matsayin haihuwarsa, ² ko da yake Yahuda

shi ne mafi ƙarfi cikin 'yan'uwansa kuma mai mulki ya fito daga gare shi, 'yancin zaman (ƙan fari na Yusuf ne), ³'ya'yan Ruben ƙan farin Isra'ila maza su ne,

Hanok, Fallu, Hezron da Karmi.

⁴ Zuriyar Yowel su ne,

Shemahiya, Gog,

Shimeyi, ⁵ Mika,

Reyahiya, Ba'al,

⁶ da Beyera, wanda Tiglat-Fileser sarkin Assuriya ya ƙauka zuwa zaman bauta. Beyera shi ne shugaban mutanen Ruben.

⁷ Danginsu bisa ga iyalansu da aka jera bisa ga tarihin zuriyarsu su ne,

Yehiyel shi ne sarki, akwai Zakariya, ⁸ da Bela ƙan Azaz. Azaz ƙan Shema daga dangin Yowel.

Yowel ya yi zama a yankin Arower har zuwa Nebo da Ba'al-Meyon. ⁹ Ta waje gabas sun zauna a kasar har zuwa bakin hamadan da ya nausa zuwa Kogin Yuferites, domin dabbobinsu sun ƙaru a Gileyad.

¹⁰ A zamanin Shawulu zuriyar Ruben sun yi yaƙi da Hagirawa, suka ci su da yaƙi, suka zauna a wuraren zaman Hagirawan ko'ina a dukan yankin gabashin Gileyad.

Zuriyar Gad

¹¹ Mutanen Gad sun zauna kusa da mutanen Ruben a Bashan, har zuwa Saleka.

¹² Yowel shi ne babba, sai Shafan na biyu, sa'an nan Yanai da Shafat, su ne tushen Bashan.

¹³ Danginsu, bisa ga iyalai su ne,

Mika'ilu, Meshullam, Sheba, Yorai, Yakan, Ziya da Eber, su bakwai ne duka.

¹⁴ Waƙannan su ne 'ya'yan Abihayil ƙan Huri, ƙan Yarowa, ƙan Gileyad, ƙan Mika'ilu, ƙan Yeshishai, ƙan Yado, ƙan Buz.

¹⁵ Ahi ƙan Abiyel, ƙan Guni, shi ne kan iyalinsu.

¹⁶ Mutanen Gad sun zauna a Bashan da ƙauyukan da suke kurkusa da shi, da kuma a dukan makiyayan Sharon har zuwa iyaka inda suka kai.

¹⁷ Dukan waƙannan sun shiga tarihin zuriya a lokacin mulkin Yotam sarkin Yahuda da Yerobowam sarkin Isra'ila.

¹⁸ Mutanen Ruben, mutanen Gad da rabin kabilar Manasse sun kasance da mutane 44,760 shiryayyu don aikin soja, jarumawan da za su iya riƙe garkuwa da takobi, waƙanda suke iya yin amfani da baka, waƙanda kuma aka horar don yaƙi. ¹⁹ Suka yi yaƙi da Hagirawa, Yetur, Nafish da Nodab. ²⁰ Aka taimake su a yaƙin, Allah kuma ya ba da Hagirawa da dukan abokansu gare su, domin sun yi kuka gare shi a lokacin yaƙin. Ya amsa addu'o'insu, domin sun dogara gare shi. ²¹ Suka ƙwace dabbobin Hagirawa, raƙuma dubu hamsin, tumaki dubu ƙari biyu da hamsin da kuma jakuna dubu biyu. Suka kuma kame mutane dubu ƙari ƙaya, ²² waƙansu suka mutu, domin yaƙin na Allah ne. Suka zauna a kasar har lokacin da aka kai su zaman bauta.

Rabin kabilar Manasse

²³ Mutanen rabin kabilar Manasse sun yi yawa; suka zauna a kasar daga Bashan har zuwa Ba'al-Hermon, wato, zuwa Senir (Dutsen Hermon).

²⁴ Waƙannan su ne kawunan iyalansu. Efer, Ishi, Eliyel, Azriyel, Irmiya, Hodawiya da Yadiyel. Su jarumawa ne, sanannu, su ne kuma kawunan iyalansu. ²⁵ Amma ba su yi aminci da Allah kakanninsu ba, suka kuma yi karuwanci ga waƙansu allolin mutanen kasar, waƙanda Allah ya hallaka a gabansu. ²⁶ Saboda haka Allah na Isra'ila ya zuga ruhun Ful sarkin Assuriya (wato, Tiglat-Fileser sarkin Assuriya), wanda ya kwashe mutanen Ruben, mutanen Gad da rabin kabilar Manasse zuwa zaman bauta. Ya kwashe su zuwa Hala, Habor, Hara da kuma kogin Gozan, inda suke har wa yau.

6

Zuriyar Lawi

- 1 'Ya'yan Lawi maza su ne,
Gershon, Kohat da Merari.
- 2 'Ya'yan Kohat maza su ne,
Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel.
- 3 Yaran Amram su ne,
Haruna, Musa da Miriyam.
- 'Ya'yan Haruna maza su ne,
Nadab, Abihu, Eleyazar da Itamar.
- 4 Eleyazar shi ne mahaifin Finehas,
Finehas mahaifin Abishuwa,
- 5 Abishuwa mahaifin Bukki,
Bukki mahaifin Uzzi,
- 6 Uzzi mahaifin Zerahiya,
Zerahiya mahaifin Merahiyot,
- 7 Merahiyot mahaifin Amariya,
Amariya mahaifin Ahitub,
- 8 Ahitub mahaifin Zadok,
Zadok mahaifin Ahimawaz,
- 9 Ahimawaz mahaifin Azariya,
Azariya mahaifin Yohanan,
- 10 Yohanan mahaifin Azariya (shi ne ya yi hidima a matsayin firist a haikalin da Solomon ya gina
a Urushalima),
- 11 Azariya mahaifin Amariya,
Amariya mahaifin Ahitub,
- 12 Ahitub mahaifin Zadok,
Zadok mahaifin Shallum,
- 13 Shallum mahaifin Hilkiya,
Hilkiya mahaifin Azariya,
- 14 Azariya mahaifin Serahiya,
Serahiya kuwa mahaifin Yehozadak.
- 15 Yehozadak ne aka ɗauka sa'ad da UBANGIJI ya tura Yahuda da Urushalima zuwa zaman bauta
ta hannun Nebukadnezzar.
- 16 'Ya'yan Lawi maza su ne,
Gershom, Kohat da Merari.
- 17 Waɗannan su ne sunayen 'ya'yan Gershom.
Libni da Shimeyi.
- 18 'Ya'yan Kohat maza su ne,
Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel.
- 19 'Ya'yan Merari maza su ne,
Mali da Mushi.
- Waɗannan suke gidajen Lawiyawan da aka jera bisa ga kakanninsu.
- 20 Na Gershom su ne,
Libni, Yahat,
Zimma, ²¹ Yowa,
Iddo, Zera
da Yeyaterai.
- 22 Zuriyar Kohat su ne,
Amminadab, Kora,
Assir, ²³ Elkana,

- Ebiyasaf, Assir,
²⁴ Tahat, Uriyel,
 Uzziya da Shawulu.
²⁵ Zuriyar Elkana su ne,
 Amasai, Ahimot,
²⁶ Elkana, Zofai,
 Nahat, ²⁷ Eliyab
 Yeroham, Elkana
 da Sama'ila.
²⁸ 'Ya'yan Sama'ila maza su ne,
 Yowel dan fari
 da Abiya da na biyu.
²⁹ Zuriyar Merari su ne,
 Mali, Libni,
 Shimeyi, Uzza,
³⁰ Shimeya, Haggiya
 da Asahiya.

Mawaƙan haikali

³¹ Waƙannan su ne mutanen da Dawuda ya sa su lura da waƙa a cikin gidan UBANGIJI bayan da aka kawo akwatin alkawari yā huta a can. ³² Suka yi hidima da waƙa a gaban tabanakul, Tentin Sujada, sai da Solomon ya gina haikalin UBANGIJI a Urushalima. Suka yi ayyukansu bisa ga ƙa'idodin da aka shimfiɗa musu.

³³ Ga mutanen da suka yi hidimar, tare da 'ya'yansu maza.

- Daga mutanen Kohat akwai,
 Heman, mawaƙi
 dan Yowel, dan Sama'ila,
³⁴ dan Elkana, dan Yeroham,
 dan Eliyel, dan Towa,
³⁵ dan Zuf, dan Elkana,
 dan Mahat, dan Amasai,
³⁶ dan Elkana, dan Yowel,
 dan Azariya, dan Zefaniya
³⁷ dan Tahat, dan Assir,
 dan Ebiyasaf, dan Kora,
³⁸ dan Izhar, dan Kohat,
 dan Lawi, dan Isra'ila;
³⁹ da kuma Asaf 'yan'uwun Heman, waƙanda suka yi hidima a hannun damansa.
 Asaf dan Berekiya, dan Shimeya,
⁴⁰ dan Mika'ilu, dan Ba'asehiya,
 dan Malkiya, ⁴¹ dan Etni,
 dan Zera, dan Adahiya
⁴² dan Etan, dan Zimma,
 dan Shimeyi, ⁴³ dan Yahat,
 dan Gershom, dan Lawi;
⁴⁴ da kuma daga 'yan'uwan su, mutanen Merari, a hannun hagunsa.
 Etan dan Kishi, dan Abdi,
 dan Malluk, ⁴⁵ dan Hashabiya,
 dan Amaziya, dan Hilkiya,
⁴⁶ dan Amzi, dan Bani,
 dan Shemer, ⁴⁷ dan Mali,
 dan Mushi, dan Merari,

ɗan Lawi.

⁴⁸ Aka ba 'yan'uwansu Lawiyawa dukan sauran ayyukan tabanakul, gidan Allah. ⁴⁹ Amma Haruna da zuriyarsa su ne waɗanda suke miƙa hadayu a kan bagaden hadaya ta konawa da kuma a kan bagaden turare haɗe da dukan abin da ake yi a Wuri Mafi Tsarki, suna yin kafara domin Isra'ila, bisa ga dukan abin da Musa bawan Allah ya umarta.

⁵⁰ Waɗannan su ne zuriyar Haruna,
Eleyazar, Finehas,
Abishuwa, ⁵¹ Bukki,
Uzzi, Zerahiya,
⁵² Merahiyot, Amariya,
Ahitub, ⁵³ Zadok
da Ahimawaz.
(*Yoshuwa 21.1-42*)

⁵⁴ Waɗannan su ne wuraren zamansu da aka ba su rabo su zama yankunansu (aka ba wa zuriyar Haruna waɗanda suke daga gidan Kohat, domin rabo na fari nasu ne):

⁵⁵ Aka ba su Hebron a Yahuda tare da wuraren kiwon da suke kewayenta. ⁵⁶ Amma filaye da ƙauyukan da suke kewayen birnin aka ba wa Kaleb ɗan Yefunne. ⁵⁷ Saboda haka aka ba wa zuriyar Haruna Hebron (birnin mafaka), da Libna, Yattir Eshtemowa, ⁵⁸ Hilan, Debir, ⁵⁹ Ashan, Yutta da Bet-Shemesh, tare da wuraren kiwonsu.

⁶⁰ Daga kabilar Benyamin kuma aka ba su Gibeyon, Geba, Alemet da Anatot, tare da wuraren kiwonsu.

Waɗannan garuruwa waɗanda aka raba a tsakanin mutanen gidan Kohat, goma sha uku ne duka.

⁶¹ Aka ba sauran zuriyar Kohat rabon garuruwa goma daga gidajen rabin kabilar Manasse.

⁶² Aka ba zuriyar Gershom, gida-gida, rabon garuruwa goma sha uku daga kabilan Issakar, Asher da Naftali, da kuma daga sashen rabi kabilar Manasse da yake a Bashan.

⁶³ Aka ba zuriyar Merari, gida-gida, rabon garuruwa goma sha biyu daga kabilan Ruben, Gad da Zebulun.

⁶⁴ Saboda haka Isra'ilawa suka ba Lawiyawa waɗannan garuruwa da wuraren kiwonsu.

⁶⁵ Daga kabilan Yahuda, Simeyon da Benyamin suka ba su rabon sunayen garuruwan da aka ambata.

⁶⁶ Aka ba wa waɗansu na mutanen gidan Kohat yankin garuruwansu daga kabilar Efraim.

⁶⁷ A ƙasar tudun Efraim aka ba su Shekem (birnin mafaka), da Gezer, ⁶⁸ Yokmeyam, Bet-Horon, ⁶⁹ Aiyalon da Gat-Rimmon, tare da wuraren kiwonsu.

⁷⁰ Daga rabin kabilar Manasse kuwa, Isra'ilawa suka ba da Aner da Bileyam, tare da wuraren kiwonsu, ga sauran gidajen mutanen Kohat.

⁷¹ Mutanen Gershom suka sami waɗannan.

Daga gidan rabin kabilar Manasse, sun sami Golan a Bashan da kuma Ashtarot, tare da wuraren kiwonsu;

⁷² daga kabilar Issakar suka sami Kedesh, Dabrat, ⁷³ Ramot da Anem, tare da wuraren kiwonsu;

⁷⁴ daga kabilar Asher suka sami Mashal, Abdon, ⁷⁵ Hukok da Rehob, tare da wuraren kiwonsu;

⁷⁶ daga kabilar Naftali kuwa suka sami Kedesh a Galili, Hammon da Kiriyatayim, tare da wuraren kiwonsu.

⁷⁷ Mutanen Merari (sauran Lawiyawan) suka sami waɗannan.

Daga kabilar Zebulun suka sami Yokneyam, Karta, Rimmon da Tabor, tare da wuraren kiwonsu;

- ⁷⁸ daga kabilar Ruben a hayin Urdun a gabashi Yeriko suka sami Bezer a hamada, Yahza, ⁷⁹ Kedemot da Mefa'at, tare da wuraren kiwonsu;
⁸⁰ daga kabilar Gad kuwa suka sami Ramot a Gileyad, Mahanayim, ⁸¹ Heshbon da Yazer, tare da wuraren kiwonsu.

7

Zuriyar Issakar

- ¹ 'Ya'yan Issakar maza su ne,
 Tola, Fuwa, Yashub da Shimron, su huɗu ne duka.
² 'Ya'yan Tola maza su ne,
 Uzzi, Refahiya, Yeriye, Ibsam da Sama'ila, su ne kuma kawunan iyalansu. A zamanin mulkin Dawuda, an rubuta zuriyar Tola a matsayin mayaka a cikin tarihinsu, sun kai 22,600.
³ Dan Uzzi shi ne,
 Izrahiya.
 'Ya'yan Izrahiya maza su ne,
 Mika'ilu, Obadiya, Yowel da Isshiya. Dukansu biyar manya ne. ⁴ Bisa ga tarihin iyalinsu, sun kai mutane 36,000 shiryayyu don yaƙi, gama suna da mata da 'ya'ya da yawa.
⁵ Dangin da suke maza masu yaƙi sun kasance na dukan gidajen Issakar ne, kamar yadda aka rubuta a cikin tarihi, su 87,000 ne duka.

Zuriyar Benyamin

- ⁶ 'Ya'ya uku maza na Benyamin su ne,
 Bela, Beker da Yediyayel.
⁷ 'Ya'yan Bela maza su ne,
 Ezbon, Uzzi, Uzziye, Yerimot da Iri, su ne kawunan iyalai, kuma su biyar ne duka. Rubutaccen tarihin zuriyarsu ya nuna suna mazan da sun isa yaƙi 22,034.
⁸ 'Ya'yan Beker maza su ne,
 Zemira, Yowash, Eliyezer, Eliyohenai, Omri, Yeremot, Abiya, Anatot da Alemet. Dukan waɗannan 'ya'yan Beker maza ne. ⁹ Rubutaccen tarihin zuriyarsu ya nuna suna da kawunan iyalai da mazan da suka isa yaƙi 20,200.
¹⁰ Dan Yediyayel shi ne,
 Bilhan.
 'Ya'yan Bilhan maza su ne,
 Yewush, Benyamin, Ehud, Kena'ana, Zetan, Tarshish da Ahishahar. ¹¹ Dukan waɗannan 'ya'yan Yediyayel maza kawunan iyalai ne. Akwai mazan da suka isa yaƙi waje 17,200.
¹² Shuffiyawa da Huffiyawa zuriyar Ir ne, kuma Hushiyawa zuriyar Aher ne.

Zuriyar Naftali

- ¹³ 'Ya'yan Naftali maza su ne,
 Yaziyel, Guni, Yezer da Shallum, su zuriyar Bilha ne.

Zuriyar Manasse

- ¹⁴ Zuriyar Manasse su ne,
 Asriyel zuriyarsa ne ta wurin kwarƙwararsa mutuniyar Aram. Ta haifa wa Makir mahaifin Gileyad. ¹⁵ Makir ya auri mata daga cikin Huffiyawa da Shuffiyawa. 'Yar'uwersa ita ce Ma'aka. Wani daga zuriyar, sunansa Zelofehad, shi yana da 'ya'yan mata ne kawai. ¹⁶ Ma'aka matar Makir ta haifi ɗa ta kuma ba shi suna Feresh. Sunan ɗan'uwan sa Sheresh, 'ya'yan Feresh maza kuwa su ne Ulam da Rakem.
¹⁷ Dan Ulam shi ne,
 Bedan.
 Duka waɗannan zuriyar Gileyad ne. Gileyad ɗan Makir ne, Makir kuma ɗan Manasse.
¹⁸ 'Yar'uwersa Makir mai suna Hammoleket ta haifi Ishod, Abiyezer da Mala.
¹⁹ 'Ya'yan Shemida maza su ne,
 Ahiyan, Shekem, Liki da Aniyam.

Zuriyar Efraim

²⁰ Zuriyar Efraim su ne,
Shutela, Bered,
Tahat, Eleyada,
Tahat ²¹ Zabad
da Shutela.

Wani ɗan ƙasa haifaffen mutanen Gat ya kashe Ezer da Elad, sa'ad da suka gangara don su ƙwace dabbobinsu. ²² Mahaifinsu Efraim ya yi makoki dominsu kwanaki masu yawa sai danginsa suka zo don su yi masa ta'aziyya. ²³ Sa'an nan ya sãke kwana da matarsa, sai ta yi ciki ta haifi ɗa. Ya ba shi suna Beriya, saboda masifar da ta auko a cikin iyalinsa. ²⁴ 'Yarsa ita ce Sheyera, wadda ta gina Bet-Horon na kwari da na tudu da kuma Uzzen-Sheyera. Zuriyarsa ita ce,

²⁵ Refa, Reshef,

Tela, Tahan,

²⁶ Ladan, Ammihud,

Elishama, ²⁷ Nun

da kuma Yoshuwa.

²⁸ Kasarsu da wuraren zamansu sun haɗa da Betel da ƙauyukan kewayenta, Na'aran wajen gabas, Gezer da ƙauyukanta wajen yamma, da kuma Shekem da ƙauyukan da suka nausa har zuwa Aiya da ƙauyukanta. ²⁹ A iyakokin Manasse akwai Bet-Sheyana, Ta'anak, Megiddo da Dor, tare da ƙauyukansu. Zuriyar Yusuf ɗan Isra'ila ta zauna a waɗannan garuruwa.

Zuriyar Asher

³⁰ 'Ya'yan Asher maza su ne,
Imna, Ishba, Ishwi da Beriya. 'Yar'uwarsa ita ce Sera.

³¹ 'Ya'yan Beriya maza su ne,
Heber da Malkiyel, wanda yake mahaifin Birzayit.

³² Heber shi ne mahaifin Yaflet, Shomer da Hotam da kuma 'yar'uwarsu Shuwa.

³³ 'Ya'yan Yaflet maza su ne,
Fasak, Bimhal da Ashwat.

Waɗannan su ne 'ya'yan Yaflet maza.

³⁴ 'Ya'yan Shemer maza su ne,
Ahi, Roga, Yehubba da Aram.

³⁵ 'Ya'yan ɗan'uwansa Helem su ne,
Zofa, Imna, Shelesh da Amal.

³⁶ 'Ya'yan Zofa maza su ne,
Suwa, Harnefer, Shuwal, Beri, Imra, ³⁷ Bezer, Hod, Shamma, Shilsha, Itran da Bera.

³⁸ 'Ya'yan Yeter maza su ne,
Yefunne, Fisfa da Ara.

³⁹ 'Ya'yan Ulla maza su ne,
Ara, Hanniyel da Riziya.

⁴⁰ Dukan waɗannan zuriyar Asher ne, kawunan iyalai, zaɓaɓɓun mutane, jarumawa sosai da kuma fitattun shugabanni. Yawan mutanen da suke a shirye don yaƙi, kamar yadda aka lissafta zuriyarsu, 26,000 ne.

8

Zuriyar Shawulu mutumin Benyamin

¹ Benyamin shi ne mahaifin,
Bela ɗansa na fari,
Ashbel ɗansa na biyu, Ahara na uku,

² Noha na huɗu da Rafa na biyar.

³ 'Ya'yan Bela maza su ne,
Addar, Gera, Abihud ⁴ Abishuwa, Na'aman, Ahowa, ⁵ Gera, Shefufan da Huram.

- ⁶ Waƙannan su ne zuriyar Ehud, waƙanda suke kawunan iyalan waƙanda suke zama a Geba waƙanda aka kuma kwasa zuwa Manahat.
- ⁷ Na'aman, da Ahiya, da Gera. Gera ne shugabansu lokacin da aka kai su bauta, shi ne ya haifi Uzza da Ahilud.
- ⁸ An haifa 'ya'ya maza wa Shoharayim a Mowab bayan ya saki matansa Hushim da Ba'ara. ⁹ Ya haifi Yobab, Zibiya, Hodesh, Malkam, ¹⁰ Yewuz, Sakiya da Mirma ta wurin Hodesh matarsa. Waƙannan su ne 'ya'yansa, kawunan iyalai. ¹¹ Ya haifi Abitub da Efa'al ta wurin Hushim.
- ¹² 'Ya'yan Efa'al maza su ne,
Eber, Misham, Shemed (wanda ya gina Ono da Lod tare da ƙauyukan kewayensu), ¹³ da Beriya da Shema, waƙanda suke kawunan iyalan waƙanda suke zama a Aiyalon waƙanda kuma suka kori mazaunan Gat.
- ¹⁴ Ahiyo, Shashak, Yeremot ¹⁵ Zebadiya, Arad, Eder, ¹⁶ Mika'ilu, Isfa da Yoha su ne 'ya'yan Beriya maza.
- ¹⁷ Zebadiya, Meshullam, Hizki, Heber, ¹⁸ Ishmerai, Izliya da Yobab su ne 'ya'yan Efa'al maza.
- ¹⁹ Yakim, Zikri, Zabdi, ²⁰ Eliyenai, Zilletai, Eliyel, ²¹ Adahiya, Berahiya da Shimra su ne 'ya'yan Shimeyi maza.
- ²² Ishfan, Eber, Eliyel, ²³ Abdon, Zikri, Hanan, ²⁴ Hananiya, Elam, Antotiya, ²⁵ Ifdehiya da Fenuwel su ne 'ya'yan Shashak maza.
- ²⁶ Shamsheari, Shehariya, Ataliya, ²⁷ Ya'arehiya, Iliya da Zikri su ne 'ya'yan Yeroham maza.
²⁸ Dukan waƙannan su ne kawunan iyalai, manya kamar yadda aka lissafta a cikin zuriyarsu, suka zauna a Urushalima.
- ²⁹ Yehiyel na Gibeyon ya zauna a Gibeyon.
Sunan matarsa Ma'aka, ³⁰ ƙansa na fari kuwa shi ne Abdon, sai Zur, Kish, Ba'al, Ner, Nadab, ³¹ Gedor, Ahiyo, Zeker ³² da Miklot, wanda ya zama mahaifin Shimeya. Su ma sun zauna kusa da danginsu a Urushalima.
- ³³ Ner shi ne mahaifin Kish, Kish mahaifin Shawulu, kuma Shawulu ne mahaifin Yonatan, Malki-Shuwa, Abinadab da Esh-Ba'al.
- ³⁴ Dan Yonatan shi ne,
Merib-Ba'al* wanda ya zama mahaifin Mika.
- ³⁵ 'Ya'yan Mika maza su ne,
Fiton, Melek, Tereya da Ahaz.
- ³⁶ Ahaz shi ne mahaifin Yehowadda, Yehowadda shi ne mahaifin Aletmet, Azmawet da Zimri, Zimri kuwa shi ne mahaifin Moza. ³⁷ Moza shi ne mahaifin Bineya; Rafa, Eleyasa da kuma Azel.
- ³⁸ Azel yana da 'ya'ya maza shida, kuma ga sunayensu.
Azrikam, Bokeru, Ishmayel, Sheyariya, Obadiya da Hanan. Dukan waƙannan 'ya'yan Azel maza ne.
- ³⁹ 'Ya'yan ƙan'uwansa Eshek su ne,
Ulam ƙan farinsa, Yewush ƙansa na biyu da Elifelet na uku. ⁴⁰ 'Ya'yan Ulam maza jarumawa ne sosai waƙanda suke iya riƙe baka. Suna da 'ya'ya maza masu yawa da jikoki, 150 gaba ƙaya. Dukan waƙannan zuriyar Benyamin ne.

9

¹ Haka aka lissafta dukan Isra'ila a tarihin zuriyoyi a littafin sarakunan Isra'ila. Aka kwasa mutanen Yahuda zuwa zaman bauta a Babilon domin rashin aminci.

Mutanen Urushalima

² To, na farkon da aka sāke zaunar da su a mallakarsu a garuruwansu, su ne waƙansu Isra'ilawa, firistoci, Lawiyawa da kuma masu hidimar haikali.

³ Waƙanda suke daga Yahuda, daga Benyamin, da kuma daga Efraim da Manasse waƙanda suka zauna a Urushalima su ne,

* 8:34 Aka kuma sani kamar Mefiboshet

⁴ Uttai ɗan Ammihud, ɗan Omri, ɗan Imri, ɗan Bani, zuriyar Ferez ɗan Yahuda.

⁵ Na mutanen Shilo kuwa su ne,
Asahiya ɗan fari da 'ya'yansa maza.

⁶ Na mutanen Zera su ne,
Yewuyel.

Mutane daga Yahuda sun kai 690.

⁷ Na Benyamin su ne,
Sallu ɗan Meshullam, ɗan Hodawiya, ɗan Hassenuwa;

⁸ Ibnehiya ɗan Yeroham;
Ela ɗan Uzzi, ɗan Mikri;
da Meshullam ɗan Shefatiya, ɗan Reyuwel, ɗan Ibniya.

⁹ Mutane daga Benyamin, kamar yadda aka lissafta zuriyarsu, sun kai 956. Dukan waɗannan mutane kawunan iyalansu ne.

¹⁰ Na firistoci su ne,
Yedahiya; Yehoyarib; Yakin;

¹¹ Azariya ɗan Hilkiya, ɗan Meshullam, ɗan Zadok, ɗan Merahiyot, ɗan Ahitub, shugaban da yake lura da gidan Allah;

¹² Adahiya ɗan Yeroham, ɗan Fashhur, ɗan Malkiya;
da Ma'asai ɗan Adiyel, ɗan Yazera, ɗan Meshullam, ɗan Meshillemit, ɗan Immer.

¹³ Firistocin da suke kawunan iyalai, sun kai 1,760. Dukansu ƙwararru ne, masu hakkin hidima a cikin gidan Allah.

¹⁴ Na Lawiyawa su ne,
Shemahiya ɗan Hasshub, ɗan Azrikam, ɗan Hashabiya, mutumin Merari;

¹⁵ Bakbakkar, Heresh, Galal da Mattaniya ɗan Mika, ɗan Zikri, ɗan Asaf;

¹⁶ Obadiya ɗan Shemahiya, ɗan Galal, ɗan Yedutun;
da Berekiya ɗan Asa, ɗan Elkana, wanda ya zauna a ƙauyukan Netofawa.

¹⁷ Matsaran ƙofofi su ne,
Shallum, Akkub, Talmon, Ahiman da 'yan'uwansu. Shallum ne babbansu ¹⁸ da aka ajiye a Ƙofar Sarki a gabas, har zuwa wannan lokaci. Waɗannan su ne matsaran ƙofofi na sansanin Lawiyawa.

¹⁹ Shallum ɗan Kore, ɗan Ebiyasaf, ɗan Kora, da 'yan'uwansa matsaran ƙofofi daga iyalin (mutanen Kohat) su suke da hakkin tsaron madogaran ƙofar Tenti kamar dai yadda kakanninsu suka kasance da hakkin tsaron mashigin mazaunin UBANGIJI.

²⁰ A dā Finehas ɗan Eleyazar ne yake lura da matsaran, kuma UBANGIJI ya kasance tare da shi.

²¹ Zakariya ɗan Meshelemya shi ne mai tsaro a mashigin Tentin Sujada.

²² Duka-duka, waɗanda aka zaɓa don su zama matsaran madogaran ƙofa sun kai 212. Aka rubuta su zuriya-zuriya a ƙauyukansu.

Dawuda da Sama'ila mai duba ne suka sa matsaran a wurarensu na aminci. ²³ Su da zuriyarsu, su suke lura da tsaron ƙofofin gidan UBANGIJI, gidan da ake kira Tenti. ²⁴ Matsaran suna a kusurwoyi huɗu, gabas, yamma, arewa da kudu. ²⁵ 'Yan'uwansu a ƙauyukansu sukan zo lokaci, lokaci su yi ayyukansu kwana bakwai, bakwai. ²⁶ Amma manyan matsara huɗu, waɗanda suke Lawiyawa, an danka musu hakkin lura da ɗakuna da kuma wuraren ajiya a gidan Allah. ²⁷ Sukan kwana a kewayen gidan Allah, domin dole su tsare shi; kuma su suke lura da mabuɗi don buɗewa a kowace safiya.

²⁸ Waɗansunsu su ne suke lura da kayayyakin da ake amfani da su a hidimar haikali; sukan kirga su sa'ad da ake shigar da su da sa'ad da ake fitar da su. ²⁹ An sa waɗansu su lura da kayayyakin da kuma dukan waɗansu kayan wuri mai tsarki, da kuma gari da ruwan inabi, da mai, turare da kuma kayan yaji. ³⁰ Amma waɗansu firistoci ne suke harhaɗa kayan yajin. ³¹ Wani Balawe mai suna Mattitiya,

Ɗan farin Shallum mutumin Kora ne aka danƙa masa hakkin toya burodin miƙawa. ³² WaƊansu 'yan'uwansu Kohatawa ne suke lura da shiryawa burodin da ake kaiwa a tebur a kowane Asabbaci.

³³ WaƊanda suke mawaƙa, kawunan iyalan Lawiyawa, sukan zauna a Ɗakunan haikali kuma ba sa yin waƊansu ayyuka domin su suke da hakkin aiki dare da rana.

³⁴ Dukan waƊannan su ne kawunan iyalan Lawiyawa, manya kamar yadda aka lissafta su a zuriyarsu, kuma suna zama a Urushalima.

Zuriyar Shawulu

(1 Tarihi 8.29-38)

³⁵ Yehiyel mahaifin Gibeyon ya zauna a Gibeyon.

Matarsa ita ce Ma'aka ³⁶ Ɗansa na fari kuwa shi ne Abdon, sai Zur, Kish, Ba'al, Ner, Nadab,

³⁷ Gedor, Ahiyo, Zakariya da Miklot. ³⁸ Miklot shi ne mahaifin Shimeyam. Su ma sun zauna kusa da danginsu a Urushalima.

³⁹ Ner shi mahaifin Kish, Kish mahaifin Shawulu, kuma Shawulu shi ne mahaifin Yonatan, Malki-Shuwa, Abinadab da Esh-Ba'al.*

⁴⁰ Dan Yonatan shi ne, Merib-Ba'al wanda shi ne mahaifin Mika.

⁴¹ 'Ya'yan Mika maza su ne, Fiton, Melek, Tareya da Ahaz.

⁴² Ahaz shi ne mahaifin Yada, Yada shi ne mahaifin Aletmet, Azmawet da Zimri, Zimri kuwa shi ne mahaifin Moza. ⁴³ Moza shi ne mahaifin Bineya; Refahiya, Eleyasa da kuma Azel.

⁴⁴ Azel yana da 'ya'ya maza shida, kuma ga sunayensu.

Azrikam, Bokeru, Ishmayel, Sheyariya, Obadiya da Hanan. WaƊannan su ne 'ya'yan Azel maza.

10

Shawulu ya Ɗauke ransa

(1 Sama'ila 31.1-13)

¹ To, fa, Filistiyawa suka yi yaƙi da Isra'ilawa; Isra'ilawa kuwa suka gudu a gabansu, da yawa kuma suka mutu a kan Dutsen Gilbowa. ² Filistiyawa suka matsa sosai suna bin Shawulu da 'ya'yansa maza, suka kuma kashe 'ya'yansa maza Yonatan, Abinadab da Malki-Shuwa. ³ Yaƙin ya yi tsanani kewaye da Shawulu, kuma sa'ad da maharba suka rutsa shi, sai suka ji masa rauni.

⁴ Sai Shawulu ya ce wa mai riƙe masa kayan yaƙi, "Zare takobinka ka soke ni, in ba haka ba waƊannan marasa kaciya za su zo su yi mini ba'a."

Amma mai Ɗaukar masa kayan yaƙi ya ji tsoro bai kuwa yi haka ba; saboda haka Shawulu ya zāre takobinsa ya fāƊi a kansa. ⁵ Da mai Ɗaukar masa kayan yaƙi ya ga Shawulu ya mutu, sai shi ma ya fāƊi a kan takobinsa ya mutu. ⁶ Ta haka Shawulu da 'ya'yansa maza uku suka mutu, dukan gidansa kuwa suka mutu tare.

⁷ Sa'ad da dukan Isra'ilawa a cikin kwari suka ga cewa mayaƙansu suna gudu, kuma cewa Shawulu da 'ya'yansa maza sun mutu, sai suka bar garuruwansu suka gudu. Filistiyawa kuwa suka zo suka zauna a cikinsu.

⁸ Kashegari, da Filistiyawa suka zo don su tuttuƙe waƊanda suka mutu, sai suka sami Shawulu da 'ya'yansa maza sun mutu a Dutsen Gilbowa. ⁹ Suka tuttuƙe shi suka yanke kansa suka Ɗauka duk da kayan yaƙinsa, suka kuma aika 'yan aika ko'ina a ƙasar Filistiyawa, a yi shela labarin a cikin gumakansu da kuma mutanensu. ¹⁰ Suka sa kayan yaƙinsa a haikalin allahnsu suka kuma rataye kansa a haikalin Dagon.

¹¹ Sa'ad da mazaunan Yabesh Gileyad suka ji dukan abin da Filistiyawa suka yi wa Shawulu, ¹² sai dukan jarumawa suka tafi suka Ɗauki jikunan Shawulu da na 'ya'yansa maza suka kawo Yabesh. Sa'an nan suka binne ƙasusuwan a ƙarƙashin babban itace oak a Yabesh, suka kuma yi azumi kwana bakwai.

¹³ Shawulu ya mutu domin rashin aminci ga UBANGIJI; bai kiyaye maganar UBANGIJI ba, ya ma nemi shawarar mace mai duba, ¹⁴ bai kuwa nemi nufin UBANGIJI ba. Saboda haka UBANGIJI ya kashe shi, ya miƙa mulkin ga Dawuda Ɗan Yesse.

* 9:39 Aka kuma sani da Ish-Boshet

11

*Dawuda ya zama sarki a bisa Isra'ila**(2 Sama'ila 5.1-3)*

¹ Dukan Isra'ila fa suka taru wurin Dawuda a Hebron suka ce, “Mu jiki da jininka ne. ² A dā, ko a lokacin da Shawulu yake sarki, ai, kai ne kake shugabantar Isra'ila a yaƙe-yaƙe. Kuma UBANGIJI Allahnka ya ce maka, ‘Za ka zama makiyayin mutanena Isra'ila, za ka kuma zama mai mulkinsu.’”

³ Sa'ad da dukan dattawan Isra'ila suka zo wurin Sarki Dawuda a Hebron, suka yi yarjejeniya da shi a gaban UBANGIJI, suka kuwa shafe Dawuda ya zama sarki a bisa Isra'ila, yadda UBANGIJI ya yi alkawari ta wurin Sama'ila.

*Dawuda ya ci Urushalima**(2 Sama'ila 5.6-10)*

⁴ Dawuda tare da dukan Isra'ilawa suka taka zuwa Urushalima (wato, Yebus). Yebusiyawan da suke zama a wurin ⁵ suka ce wa Dawuda, “Ba za ka shiga nan ba.” Duk da haka, Dawuda ya ci kagarar Sihiyona, Birnin Dawuda.

⁶ Dawuda ya ce, “Duk wanda ya jagoranci yaƙi a kan Yebusiyawa zai zama babban shugaban mayaƙa.” Yowab ɗan Zeruhiya ya fara haurawa, ta haka ya zama shugaba.

⁷ Dawuda zauna a kagarar, ta haka aka kira ta Birnin Dawuda. ⁸ Sai ya gina birni kewaye da shi, daga madogaran gini zuwa katangar da take kewaye, yayinda Yowab ya maido da sauran birnin. ⁹ Dawuda kuwa ya ƙara ƙarfi, domin UBANGIJI Maɗaukaki yana tare da shi.

*Jarumawan Dawuda**(2 Sama'ila 23.8-17)*

¹⁰ Waɗannan su ne manyan jarumawan Dawuda, su ne, tare da dukan Isra'ila, suka ba wa mulkinsa goyon baya mai ƙarfi da ya kai bisa dukan ƙasar, yadda UBANGIJI ya yi alkawari. ¹¹ Ga jerin sunayen jarumawan Dawuda.

Yashobeyam wani ɗan Hakmoni, shi ne babban shugaba; ya ɗaga māshinsa a kan mutum ɗari uku, waɗanda ya kashe a ƙarawa guda kawai.

¹² Biye da shi, shi ne Eleyazar ɗan Dodo mutumin Aho, ɗaya daga cikin jarumawa uku. ¹³ Yana tare da Dawuda a Fas Dammim sa'ad da Filistiyawa suka taru can don yaƙi. A wani wuri inda akwai gona cike da sha'ir, sojoji suka gudu daga Filistiyawa. ¹⁴ Sai shi da Dawuda suka shiga gonar sha'ir ɗin, suka tsaya ciki don su tsare ta. Suka ragargaza Filistiyawa, UBANGIJI kuma ya kawo babban nasara.

¹⁵ Wata rana uku cikin manyan mutanen nan talatin suka gangara wurin Dawuda zuwa dutse a kogon Adullam, yayinda ƙungiyar Filistiyawa suke sansani a Kwarin Refayim. ¹⁶ A lokacin Dawuda yana cikin mafaka, sojojin Filistiyawa kuma suna a Betlehem. ¹⁷ Dawuda ya ji marmarin ruwan sha sai ya ce, “Kash, a ce wani zai sami mini ruwan sha daga rijiya kusa da ƙofar Betlehem mana!” ¹⁸ Sai Ukun suka kutsa kai cikin sansanin Filistiyawa, suka ja ruwa daga rijiya da take kusa da ƙofar Betlehem suka ɗauko shi suka kawo wa Dawuda. Amma ya ƙi yā sha; a maimako, sai ya zubar da shi a gaban UBANGIJI. ¹⁹ Ya ce, “Allah yā sawwaƙe in yi haka, ya kamata in sha jinin waɗannan mutanen da suka yi kasai da rayukansu?” Domin sun yi kasai da rayukansu don su dawo da shi, Dawuda bai sha shi ba.

Irin abubuwan da jarumawa ukun nan suka yi ke nan.

(2 Sama'ila 23.18-39)

²⁰ Abishai ɗan'uan Yowab shi ma babba ne cikin Ukun nan. Ya ɗaga māshinsa a kan mutum ɗari uku, waɗanda ya kashe, ya kuma zama sananne kamar Ukun. ²¹ Aka ninka girmama shi bisa Ukun, sai ya zama shugaba, ko da yake ba a haɗa shi a cikinsu ba.

²² Benahiya ɗan Yehohiyada shi ma wani barden yaƙi ne daga Kabzeyel, wanda ya yi manyan abubuwa. Ya bugi gwanayen Mowab biyu. Ya kuma gangara zuwa cikin rami a ranar da aka yi dusar ƙanƙara ya kashe zaki. ²³ Ya kuma kashe wani mutumin Masar mai tsayi ƙafa bakwai da rabi. Ko da yake mutumin Masar yana da māshi kamar sandan masafa a hannunsa, Benahiya ya yaƙe shi da kulki. Ya ƙwace māshin daga hannun mutumin Masar ya kuma kashe shi da māshin nan nasa. ²⁴ Irin abubuwan da Benahiya ɗan Yehohiyada ya yi ke nan; shi ma sananne ne kamar waɗannan jarumawa

uku. ²⁵ Aka d'auka shi da bangirma fiye da Talatin nan, amma ba a haɗa shi cikin Ukun ba. Dawuda kuwa ya sa shi yā lura da masu tsaron lafiyarsa.

²⁶ Jarumawan nan su ne,

Asahel d'auwan Yowab,
Elhanan d'auwan Dodo daga Betlehem,

²⁷ Shammot mutumin Haror,
Helez mutumin Felon,

²⁸ Ira d'auwan Ikkesh daga Tekowa,
Abiyezer daga Anatot,

²⁹ Sibbekai mutumin Husha,
Ilai mutumin Aho,

³⁰ Maharai mutumin Netofa,
Heled d'auwan Ba'ana mutumin Netofa,

³¹ Ittai d'auwan Ribai daga Gibeya a Benyamin,
Benahiya mutumin Firaton,

³² Hurai daga kogunan Ga'ash,
Abiyel mutumin Arba,

³³ Azmawet mutumin Harum,
Eliyaba mutumin Sha'albo,

³⁴ 'ya'yan Hashem mutumin Gizon maza,
Yonatan d'auwan Shageye mutumin Harar,

³⁵ Ahiyam d'auwan Sakar mutumin Harar,
Elifal d'auwan Ur,

³⁶ Hefer mutumin Mekerat,
Ahiya mutumin Felon,

³⁷ Hezro mutumin Karmel,
Na'arai d'auwan Ezbai,

³⁸ Yowel d'auwan Natan,
Mibhar d'auwan Hagiri,

³⁹ Zelek mutumin Ammon
Naharai Baroti, mai d'aukar kayan yakin Yowab d'auwan Zeruhiya,

⁴⁰ Ira mutumin Itra,
Gareb mutumin Itra,

⁴¹ Uriya mutumin Hitti
Zabad d'auwan Alai,

⁴² Adina d'auwan Shiza mutumin Ruben, wanda shi ne babba na mutanen Ruben, kuma talatin suna tare da shi,

⁴³ Hanan d'auwan Ma'aka,
Yoshafat mutumin Mit,

⁴⁴ Uzziya mutumin Ashtarot,
Shama da Yehiyel 'ya'yan Hotam mutumin Arower maza,

⁴⁵ Yediyayel d'auwan Shimri,
d'auwan Yoha mutumin Tiz,

⁴⁶ Eliyel mutumin Ma'aha,
Yeribai da Yoshawiya 'ya'yan Elna'am maza,

Itma mutumin Mowab,
⁴⁷ Eliyel, Obed da Ya'asiyel mutumin Mezob.

12

Jarumawa sun haɗa kai da Dawuda

¹ Waɗannan su ne mutanen da suka zo wurin Dawuda a Ziklag, yayinda aka kore shi daga gaban Shawulu d'auwan Kish (suna cikin jarumawan da suka taimake shi a yaki; ² suna da

baka suna kuma iya harba kibiya, ko majajjawa da hannun dama ko na hagu; su 'yan'uwan Shawulu ne daga kabilar Benyamin):

³ Ahiyezer babbansu da Yowash 'ya'yan Shema'a maza daga Gibeya;

Yeziyel da Felet 'ya'yan Azmawet;

Beraka, Yehu daga Anatot, ⁴ da Ishmahiya daga Gibeyon, wani jarumi a cikin Talatin nan, wanda shi ne shugaban Talatin;

Iirmiya, Yahaziyel, Yohanan, Yozabad daga Gedera, ⁵ Eluzai, Yerimot, Beyaliya, Shemariya da Shefatiya daga Haruf;

⁶ Elkana, Isshiya, Azarel, Yoyezer da Yashobeyam daga Kora;

⁷ da Yoyela da Zebadiya 'ya'yan Yeroham maza daga Gedor.

⁸ Sai waƙansu mutanen Gad suka koma suna goyon bayan Dawuda suka kuma haƙa kai da shi a kagararsa a hamada. Su kwararrun mayaƙa ne, a shirye don yaƙi, kuma suna iya riƙe garkuwa da maƙshi. Fuskokinsu kamar fuskoki zakoki, kuma suna da sauri kamar bareyi a kan duwatsu.

⁹ Ezer shi ne babba,

Obadiya shi ne mai binsa a shugabanci, Eliyab na uku,

¹⁰ Mismanna na huƙu, Iirmiya na biyar,

¹¹ Attai na shida, Eliyel na bakwai,

¹² Yohanan na takwas, Elzabad na tara,

¹³ Iirmiya na goma da kuma Makbannai na goma sha ƙaya.

¹⁴ Waƙannan mutanen Gad shugabannin mayaƙa ne; karami a cikinsu zai iya ƙara da mutum ƙari, kuma babba a cikin zai iya ƙara da dubu. ¹⁵ Su ne suka haye Urdun a wata na farko sa'ad da kogin ya yi ambaliya, suka kuma kori duk mai rai a kwarin, na wajen gabas da na wajen yamma.

¹⁶ Sauran mutanen Benyamin da waƙansu mutanen Yahuda su ma suka zo wurin Dawuda a kagararsa. ¹⁷ Sai Dawuda ya fita don yā tarye su, ya kuma ce musu, "In kun zo wurina da salama, don ku taimake ni, to, ina a shirye in bar ku ku haƙa kai tare da ni. Amma in kun zo don ku bashe ni ga abokan gābana sa'ad da hannuwana ba su da laifi a rikici, bari Allah na kakanninmu yā duba yā kuma shari'anta ku."

¹⁸ Sai Ruhu ya sauko a kan Amasai, shugaban Talatin nan, sai ya ce, "Mu naka ne, ya Dawuda!

Muna tare da kai, ya ƙan Yesse!

Nasara, nasara gare ka,

nasara kuma ga waƙanda suke taimakonka.

Gama Allahnka zai taimake ka."

Saboda haka Dawuda ya karɓe su ya kuma mai da su shugabannin ƙungiyoyin maharansa.

¹⁹ Waƙansu mutanen Manasse suka haƙa kai da Dawuda sa'ad da ya tafi tare da Filistiyawa don yā yaƙi Shawulu (Shi da mutanensa ba su taimaki Filistiyawa ba domin bayan shawarwari, shugabanninsu suka salame shi. Sun ce, "Za mu biya da kawunanmu in ya koma ga maigidansa Shawulu.") ²⁰ Da Dawuda ya tafi Ziklag, waƙannan mutanen Manasse ne suka haƙa kai da shi. Adna, Yozabad, Yediyayel, Mika'ilu, Yozabad, Elihu da Zilletai, shugabannin ƙungiyoyi na dubu a cikin Manasse. ²¹ Suka taimaki Dawuda a kan ƙungiyoyin hari, gama dukansu jarumawa ne sosai, kuma su shugabanni ne a cikin mayaƙansa. ²² Kowace rana mutane suka riƙa zuwa don su taimaki Dawuda, sai da ya kasance da runduna mai girma, kamar mayaƙan Allah.

Saura sun haƙa kai da Dawuda a Hebron

²³ Ga yawan mutanen shiryayyu don yaƙi waƙanda suka zo wurin Dawuda a Hebron don su mai da mulkin Shawulu gare shi, yadda UBANGIJI ya faƙa.

²⁴ Mutanen Yahuda, masu riƙe garkuwa da maƙshi, su 6,800 shiryayyu don yaƙi;

- ²⁵ mutanen Simeyon, jarumawa shiryayyu don yaƙi, su 7,100;
²⁶ mutanen Lawi, su 4,600, ²⁷ haƙe da Yehohiyada, shugaban iyalin Haruna tare da mutane 3,700,
²⁸ da Zadok, matashi jarumi sosai, tare da shugabanni su 22 daga iyalinsa;
²⁹ mutanen Benyamin, 'yan'uwan Shawulu, su 3,000, yawanci waƙanda suke biyayya ga gidan
 Shawulu sai lokacin;
³⁰ mutanen Efraim, jarumawa, sanannu cikin gidajensu, su 20 800;
³¹ mutanen rabin kabilar Manasse, sanannu da sunaye suka zo suka mai da Dawuda sarki, su 18,000;
³² mutanen Issakar, masu fahimtar lokuta suka kuma san abin da ya kamata Isra'ila ya yi, manya
 200, tare da danginsu a karkashin shugabancinsu;
³³ mutanen Zebulun, kwararru sojoji shiryayyu don yaƙi da kowane irin makami, suka zo don su
 taimaki Dawuda da zuciya ƙaya, su 50,000;
³⁴ mutanen Naftali su 1,000 shugabanni, tare da mutane 37,000 masu riƙe garkuwa da masu;
³⁵ mutanen Dan, shiryayyu don yaƙi, su 28,600;
³⁶ mutanen Asher, kwararrun sojoji shiryayyu don yaƙi, su 40,000;
³⁷ kuma daga gabashin Urdun, mutanen Ruben, Gad da kuma rabin kabilar Manasse, masu kayan
 yaƙi iri-iri, su 120,000.

³⁸ Dukan waƙannan mayaƙa ne waƙanda suka ba da kansu da yardar rai su yi hidima.

Suka zo Hebron da cikakken niyya don su naƙa Dawuda sarki a bisa dukan Isra'ila. Duka sauran Isra'ilawa su ma suka goyi baya a naƙa Dawuda sarki. ³⁹ Mutanen suka yi kwana uku a can tare da Dawuda, suna ci suna sha, gama iyalansu sun yi musu tanadi. ⁴⁰ Haka ma, mafwabtansu daga nesa har Issakar, Zebulun da Naftali suka zo suka kawo abinci a kan jakuna, rafuma, alfadarai da shanu. Akwai tanadin mai yawa na gari, kauƙar baure, nonnan busassun 'ya'yan inabi, ruwan inabi, mai, shanu da tumaki. Duk an yi haka don a nuna farin ciki kwarai a cikin dukan ƙasar Isra'ila.

13

Dawowa da akwatin alkawari (2 Sama'ila 6.1-12)

¹ Sai Dawuda ya tattauna da kowane ƙaya daga cikin shugabanninsa, shugabannin sojoji na dubu-dubu da na ƙari-ƙari. ² Sa'an nan ya ce wa dukan taron Isra'ila, "In ya yi muku kyau kuma in nufin UBANGIJI Allahnmu ne, bari mu aika da saƙo nesa da kuma ko'ina zuwa ga sauran 'yan'uwanmu a duk iyakokin Isra'ila, da kuma zuwa ga firistoci da Lawiyawa waƙanda suke tare da su a garuruwansu da makiyayansu, su zo wurinmu. ³ Bari mu ƙauko akwatin alkawarin Allahnmu mu kawo wurinmu, gama ba mu neme shi a lokacin mulkin Shawulu ba." ⁴ Dukan taron jama'a suka yarda su yi haka, domin ya yi daidai ga dukan mutane.

⁵ Saboda haka Dawuda ya tattara dukan Isra'ilawa, daga Kogin Shihor a Masar zuwa Lebo Hamat, don su kawo akwatin alkawarin Allah daga Kiriyat Yeyarim. ⁶ Dawuda da dukan Isra'ilawa tare da shi suka tafi Ba'ala na Yahuda (Kiriyat Yeyarim) don su haura daga can su kawo akwatin alkawarin Allah UBANGIJI, wanda yake zama tsakanin kerubobi, akwatin alkawarin da ake kira da Sunan.

⁷ Suka ƙauki akwatin alkawarin Allah daga gidan Abinadab a kan sabon keken shanu, Uzza da Ahiyo ne suke lura da shi. ⁸ Dawuda da dukan Isra'ilawa suka yi shagali da dukan ƙarfinsu a gaban Allah, tare da waƙoƙi da garayu, molaye, ganguna, kuge da kahoni.

⁹ Sa'ad da suka kai masussukar Kidon, Uzza ya miƙa hannunsa don yã gyara akwatin alkawarin, gama shanun sun yi tuntuƙe. ¹⁰ Sai fushin UBANGIJI ya ƙuna a kan Uzza, ya kuma buge shi domin ya sa hannunsa a kan akwatin alkawarin. Sai ya mutu a can a gaban Allah.

¹¹ Ran Dawuda ya ɓace domin UBANGIJI ya husata a kan Uzza, kuma har wa yau ana ce da wannan wuri Ferez Uzza.*

¹² Dawuda ya ji tsoron Allah a wannan rana ya kuma yi tambaya, "Yaya zan taɓa kawo akwatin alkawarin Allah gare ni?" ¹³ Don haka bai ƙauki akwatin alkawarin ya kasance tare da shi a Birnin

* 13:11 Ferez Uzza yana nufin hasala a kan Uzza.

Dawuda ba. A maimakon haka, ya kai shi gidan Obed-Edom mutumin Gat. ¹⁴ Akwatin Alkawarin Allah ya zauna tare da iyalin Obed-Edom a gidansa wata uku, UBANGIJI kuwa ya albarkaci gidan Obed-Edom da kome da yake da shi.

14

Gida da iyalin Dawuda (2 Sama'ila 5.11-16)

¹ To, fa, Hiram sarkin Taya ya aika da 'yan aika zuwa wurin Dawuda, tare da gumaguman al'ul, maginan duwatsu da kafintoci, don su gina wa Dawuda fada. ² Dawuda kuwa ya san cewa UBANGIJI ya kafa shi a matsayin sarki a bisa Isra'ila kuma cewa an f'aukaka mulkinsa saboda mutanensa Isra'ila.

³ A Urushalima, Dawuda ya kara auren waƙansu mata, ya kuma zama mahaifin karin 'ya'yan maza da mata. ⁴ Ga sunayen yaran da aka haifa masa a can. Shammuwa, Shobab, Natan, Solomon, ⁵ Ibhar, Elishuwa, Elfelet, ⁶ Noga, Nefeg, Yafiya, ⁷ Elishama, Beyeliyada da Elifelet.

Dawuda ya ci Filistiyawa da yaki (2 Sama'ila 5.17-25)

⁸ Sa'ad da Filistiyawa suka ji an naƙa Dawuda sarki a bisa dukan Isra'ila, sai suka haura da cikakken mayaƙa don su neme shi, amma Dawuda ya ji game da wannan ya kuwa fita don yā kara da su. ⁹ To, fa, Filistiyawa suka zo suka kai wa Kwarin Refayim hari; ¹⁰ sai Dawuda ya roki Allah ya ce, "In tafi in yaki Filistiyawa? Za ka ba da su gare ni?"

UBANGIJI ya amsa masa ya ce, "Ka tafi, zan ba da su gare ka."

¹¹ Saboda haka Dawuda da mutanensa suka haura zuwa Ba'al-Ferazim, a can kuwa suka ci Filistiyawa da yaki. Sai ya ce, "Kamar yadda ruwa kan raraki ƙasa, haka Allah ya raraki abokan gābana ta wurin hannuna." Saboda haka aka kira wurin Ba'al-Ferazim. ¹² Filistiyawa suka yashe allolinsu, Dawuda kuma ya ba da umarnai a ƙone su a wuta.

¹³ Filistiyawa suka sāke kai hari wa kwarin; ¹⁴ sai Dawuda ya sāke roki Allah, Allah kuwa ya amsa masa, "Kada ka tafi kai tsaye, amma ka yi zobe kewaye da su, ka kuma fāƙa musu a gaban itatuwan tsamiya. ¹⁵ Da zarar ka ji motsin takawa a sama itatuwan tsamiya, ka fita don yaki, domin wannan zai nuna cewa Allah ya fita a gabanka don yā bugi mayaƙan Filistiyawa." ¹⁶ Saboda haka Dawuda ya yi kamar yadda Allah ya umarce shi, suka kuma bugi mayaƙan Filistiyawa, tun daga Gibeyon har zuwa Gezer.

¹⁷ Sai sunan Dawuda ya bazu ko'ina a ƙasar, UBANGIJI kuwa ya sa dukan al'ummai suka ji tsoƙonsa.

15

An kawo akwatin alkawari a Urushalima

¹ Bayan Dawuda ya yi gine-gine wa kansa a Birnin Dawuda, sai ya shirya wuri domin akwatin alkawarin Allah, ya kuma kafa tenti dominsa. ² Sa'an nan Dawuda ya ce, "Babu wani sai ko Lawiyawa kaƙai za su f'auka akwatin alkawarin Allah, gama UBANGIJI ya zaƙe su su f'auka akwatin alkawarin UBANGIJI su kuma yi hidima a gabansa har abada."

³ Dawuda ya tattara dukan Isra'ila a Urushalima don su haura da akwatin alkawarin UBANGIJI zuwa wurin da aka shirya dominsa.

⁴ Ya tattara zuriyar Haruna a wuri ƙaya da kuma Lawiyawa.

⁵ Daga zuriyar Kohat,

Uriyel shugaba da dangi 120;

⁶ daga zuriyar Merari

Asahiya shugaba da dangi 220;

⁷ daga zuriyar Gershom,

Yowel shugaba da dangi 130;

⁸ daga zuriyar Elizafan,

Shemahiya shugaba da dangi 200;

- ⁹ daga zuriyar Hebron,
Eliyel shugaba da dangi 80;
¹⁰ daga zuriyar Uzziyel,
Amminadab shugaba da dangi 112.

¹¹ Sa'an nan Dawuda ya kira Zadok da Abiyatar, firistoci, tare da Uriyel, Asahiya, Yowel, Shemahiya, Eliyel da Amminadab, Lawiyawa. ¹² Ya ce musu, "Ku ne kawunan iyalan Lawiyawa; ku da 'yan'uwanku Lawiyawa, sai ku tsarkake kanku ku hauro da akwatin alkawarin UBANGIJI, Allah na Isra'ila, zuwa wurin da na shirya dominsa. ¹³ Domin ku, Lawiyawa ba ku haura da shi da farko ba ne ya sa UBANGIJI Allahmu ya husata a kanmu. Ba mu tambaye shi game da yadda za mu yi shi a hanyar da aka kayyade ba." ¹⁴ Saboda haka firistoci da Lawiyawa suka tsarkake kansu don su hauro da akwatin alkawarin UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ¹⁵ Sai Lawiyawa suka dauki akwatin alkawarin Allah da sanduna a kafafunsu, kamar yadda Musa ya umarta bisa ga maganar UBANGIJI.

¹⁶ Dawuda ya faɗa wa shugabannin Lawiyawa su sa 'yan'uwan su zama mawaƙa don su rera waƙoƙi masu farin ciki, da kayayyakin bushe-bushe, da kaɗe-kaɗe, molaye, garayu da ganguna.

¹⁷ Saboda haka Lawiyawa suka zaɓi Heman ɗan Yowel, da Asaf ɗan Berekiya daga cikin 'yan'uwan su. Daga iyalin Merari kuma aka zaɓi Etan ɗan Kushahiya. ¹⁸ Tare da su kuma 'yan'uwan sa da suke biye bisa ga matsayi. Wato, Zakariya,* Ya'aziyel, Shemiramot, Yehiyel, Unni, Eliyab, Ben, Ma'asehiya, Mattitiya, Elifelehu, Miknehiya, Obed-Edom da Yehiyel,† matsaran ƙofofi.

¹⁹ Mawaƙan nan Heman, Asaf da Etan, ne za su buga kugen tagulla. ²⁰ Zakariya, Aziyel, Shemiramot, Yehiyel, Unni, Eliyab, Ma'asehiya da Benahiya, ne za su kaɗa molaye masu murya sama-sama, bisa ga *alamot*. ²¹ Mattitiya, Elifelehu, Miknehiya, Obed-Edom, Yehiyel da Azaziya, ne za su ja garayu masu murya kasa-kasa bisa ga *sheminit*. ²² Kenaniya, shugaban Lawiyawa, shi ne mai bi da waƙoƙi. Wannan hakkinsa ne, gama shi gwani ne a wannan fanni.

²³ Berekiya da Elkana, ne za su zama masu lura da ƙofofi domin akwatin alkawarin. ²⁴ Shebaniya, Yoshafat, Netanel, Amasai, Zakariya, Benahiya da Eliyezer firistoci, su ne za su busa ƙahoni a gaban akwatin alkawarin Allah. Obed-Edom da Yehiya su ma za su zama masu lura da ƙofofi domin akwatin alkawarin.

(2 Sama'ila 6.12-22)

²⁵ Sai Dawuda da dattawan Isra'ila da shugabannin ƙungiyoyi dubu suka haura don su kawo akwatin alkawarin UBANGIJI daga gidan Obed-Edom, da farin ciki. ²⁶ Domin Allah ya taimaki Lawiyawan da suke daukar akwatin alkawarin UBANGIJI, aka miƙa hadayar bijimai bakwai da raguna bakwai. ²⁷ To, fa, Dawuda yana saye da kyakkyawar rigar lalin, kamar yadda dukan Lawiyawa waɗanda suke daukar akwatin alkawarin suka sa, da kuma yadda mawaƙa, da Kenaniya, wanda yake bi da waƙar mawaƙan ya sa. Dawuda kuma ya sa efod lalin. ²⁸ Sai dukan Isra'ila suka kawo akwatin alkawarin UBANGIJI da sowa, da ƙarar ƙahonin raguna da busan ƙahoni, da na ganguna, suna kuma kaɗa molaye da garayu.

²⁹ Yayinda akwatin alkawarin UBANGIJI yake shiga Birnin Dawuda, Mikal 'yar Shawulu ta leƙa daga taga. Sa'ad da ta ga Sarki Dawuda yana rawa yana shagali, sai ta rena masa wayo a zuciyarta.

16

Yin hidima a gaban akwatin alkawari

¹ Suka fa kawo akwatin alkawarin Allah, suka sa a cikin tentin da Dawuda ya kafa dominsa, suka kuma miƙa hadayun ƙonawa da hadayu na salama a gaban Allah. ² Bayan Dawuda ya gama miƙa hadayu na ƙonawa da hadayu na salama, sai ya albarkaci mutane a cikin sunan UBANGIJI. ³ Sa'an nan ya ba da dunkulen burodi da wainar dabino da kuma kauɗar zabibi ga kowane mutumin Isra'ila namiji da ta mace.

* 15:18 Rubuce-rubucen Ibraniyanci guda uku da kuma yawancin rubuce-rubucen Seftuwajin (duba kuma aya 20 da 1Tar 16.5); yawancin Rubuce-rubucen Ibraniyanci Zakariya ɗan da kuma ko Zakariya, Ben da † 15:18 Da Ibraniyanci; Seftuwajin (duba kuma aya 21) Yehiyel da Azaziya

⁴ Ya sa Lawiyawa su yi hidima a gaban akwatin alkawarin UBANGIJI, su ɗaukaka, su gode, su kuma yabi UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ⁵ Asaf shi ne babba, sai Zakariya na biye, sa'an nan Ya'aziyel, Shemiramot, Yehiyel, Mattitiya, Eliyab, Benahiya, Obed-Edom da Yehiyel. Su ne za su kaɗa molaye, da garayu, Asaf kuwa zai buga ganguna, ⁶ Benahiya da Yahaziyel firistoci za su busa kaɗoni kullum a gaban akwatin alkawarin Allah.

Zaburar Dawuda ta godiya

(Zabura 105.1-15; 96.1-13; 106.1,47,48)

⁷ A wannan rana, da farko, Dawuda ya sa Asaf da 'yan'uwansa su rera wannan zabura ta yabo ga UBANGIJI.

⁸ Ku yi godiya ga UBANGIJI, ku yi shelar sunansa;
ku sanar a cikin al'ummai abin da ya yi.

⁹ Ku rera gare shi, ku rera yabo gare shi;
ku faɗa dukan ayyukan banmamakinsa.

¹⁰ Ku ɗaukaka a cikin sunansa mai tsarki
bari zukatan waɗanda suke neman UBANGIJI su yi farin ciki.

¹¹ Ku dogara ga UBANGIJI da kuma kaɗfinsa;
ku nemi fuskarsa kullum.

¹² Ku tuna ayyukan banmamakin da ya aikata,
mu'ujizansa da kuma hukuntai da ya yanke,

¹³ Ya ku zuriyar Isra'ila bayinsa,
Ya ku 'ya'yan Yakub maza, zaɓaɓɓunsa.

¹⁴ Shi ne UBANGIJI Allahnmu;
hukuntansa suna a cikin dukan duniya.

¹⁵ Yakan tuna da alkawarinsa har abada,
maganar da ya umarta, har tsararraki dubu,

¹⁶ alkawarin da ya yi wa Ibrahim
rantsuwar da ya yi ga Ishaku.

¹⁷ Ya tabbatar da shi ga Yakub kamar ka'ida,
ga Isra'ila kamar madawwamin alkawari.

¹⁸ "Gare ka zan ba da kaɗar Kan'ana
kamar rabon da za ka gaɗa."

¹⁹ Sa'ad da suke kima,
kima sosai, da kuma baƙi a cikinta,

²⁰ suka yi ta yawo daga al'umma zuwa al'umma,
daga wannan mulki zuwa wancan.

²¹ Bai bar wani ya zalunce su ba;
saboda su ya tsawata wa sarakuna.

²² "Kada ku taɓa shafaffuna;
kada ku yi wa annabawana lahani."

²³ Ku rera ga UBANGIJI, ku duniya duka;
ku yi shelar cetonsa kowace rana.

²⁴ Ku furta ɗaukakarsa a cikin al'ummai,
ayyukansa masu al'ajabai a cikin mutane.

²⁵ Gama UBANGIJI mai girma ne ya kuma cancanci yabo;
dole a ji tsoronsa fiye da dukan alloli.

²⁶ Gama dukan allolin al'ummai gumaka ne,
amma UBANGIJI ya yi sammai.

²⁷ Daraja da ɗaukaka suna a gabansa;
karfi da farin ciki suna a wurin zamansa.

²⁸ Ku yabi UBANGIJI, ku iyalan al'ummai,
ku yabi ɗaukaka da ƙarfin UBANGIJI,
²⁹ ku ba wa UBANGIJI ɗaukakar da ta dace da sunansa.

Ku kawo hadaya ku kuma zo gabansa;
ku yi wa UBANGIJI sujada cikin darajar tsarkinsa.
³⁰ Ku yi rawar jiki a gabansa, ya ku duniya duka!
Duniya ta kahu sosai; ba za ta jijiigu ba.

³¹ Bari sammai su yi farin ciki, bari duniya ta yi murna;
bari su ce a cikin al'ummai, "UBANGIJI yana mulki!"

³² Bari teku da kome da yake cikinsa su yi ruri;
bari gonaki da kome a cikinsu su yi farin ciki!

³³ Sa'an nan itatuwan jeji za su rera,
za su rera don farin ciki a gaban UBANGIJI,
gama ya zo don ya hukunta duniya.

³⁴ Ku yi godiya ga UBANGIJI, gama shi nagari ne;
kaunarsa madawwamiya ce.

³⁵ Ku yi kuka, ku ce, "Cece mu, ya Allah Mai Cetonmu;
tara mu ka kuma cece mu daga al'ummai,
don mu yi godiya ga sunanka mai tsarki,
don mu ɗaukaka a cikin yabonka."

³⁶ Yabi UBANGIJI, Allah na Isra'ila,
daga madawwami zuwa madawwami.
Sai dukan mutane suka ce, "Amin." Suka kuma "Yabi UBANGIJI."

³⁷ Dawuda ya bar Asaf da 'yan'uwansa a gaban akwatin alkawarin UBANGIJI don su yi hidima a can kullum, bisa ga tsari na kowace rana. ³⁸ Ya kuma bar Obed-Edom da 'yan'uwansa sittin da takwas don su yi hidima tare. Obed-Edom ɗan Yedutun da Hosa kuma, su ne matsaran kofofi.

³⁹ Dawuda ya bar Zadok firist da 'yan'uwansa firistoci a gaban tabanakul na UBANGIJI a tudun da yake a Gibeyon ⁴⁰ don su miƙa hadayun ƙonawa ga UBANGIJI a kan bagaden hadaya ta ƙonawa kullum, da safe da kuma yamma, bisa ga kome da yake a rubutacce a cikin Dokar UBANGIJI, da ya ba wa Isra'ila. ⁴¹ Tare da su akwai Heman da Yedutun da sauran waɗannan zaɓaɓɓun da aka rubuta sunansu don yin godiya ga UBANGIJI, "gama kaunarsa madawwamiya ce har abada." ⁴² Heman da Yedutun su ne da hakkin busa ƙahoni da kaɗa kuge da sauran kayan bushe-bushe da na kaɗe-kaɗe, waɗanda ake amfani da su lokacin da ake rera waƙoƙi masu tsarki. 'Ya'yan Yedutun maza, su aka ba wa aikin tsaron kofa.

⁴³ Sa'an nan dukan mutanen suka tashi, kowa ya koma gidansa, Dawuda ya koma gida ya sa wa iyalinsa albarka.

17

Alkawarin Allah ga Dawuda (2 Sama'ila 7.1-17)

¹ Bayan Dawuda ya zauna a fadansa, sai ya ce wa annabi Natan, "Ga ni, ina zama a fadar da aka yi da al'ul, yayinda akwatin alkawarin UBANGIJI yana a ƙarƙashin tenti."

² Natan ya amsa wa Dawuda ya ce, "Duk abin da kake tunani a zuciyar, ka yi, gama Allah yana tare da kai."

³ A daren nan maganar Allah ta zo wa Natan cewa,

⁴ “Ka tafi ka faɗa wa bawana Dawuda, ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce ba kai ba ne za ka gida mini gidan da zan zauna a ciki. ⁵ Ban taɓa zama a gida daga ranar da na fito da Isra’ila daga Masar ba har wa yau. Na yi ta yawo daga gefen da aka kafa tenti zuwa wani, daga wannan wuri zuwa wancan. ⁶ Duk inda na tafi tare da Isra’ilawa, na taɓa ce wa wani daga cikin shugabanninsu waɗanda na umarta su yi kiwon mutanena, “Don me ba ku gida mini gidan al’ul ba?””

⁷ “Yanzu, ka faɗa wa bawana Dawuda, ‘Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, na ɗauke ka daga makiyaya da kuma daga bin garke, don ka zama mai mulki a bisa mutanena Isra’ila. ⁸ Na kasance tare da kai ko’ina ka tafi, na kuma yanke dukan abokan gābanka a gabanka. Yanzu zan sa sunanka kamar sunayen mutane mafi girma na duniya. ⁹ Zan kuma tanada wuri domin mutanena Isra’ila, zan kuma kafa su saboda za su kasance da gidan kansu ba kuwa za a fara damunsu ba. Mugayen mutane ba za su fara zaluntar su ba, yadda suka yi da farko ¹⁰ da kuma suka yi tun lokacin da na sa shugabanni a bisa mutanen Isra’ila. Zan rinjaye dukan abokan gābanka.

“Na furta maka cewa UBANGIJI zai gina maka gida, ¹¹ sa’ad da kwanakinka suka fare ka kuma tafi don ka kasance da kakanninka, zan tā da ɗaya cikin ‘ya’yanka maza, daga zuriyarka yā gāje ka, zan kuma kafa mulkinka. ¹² Shi ne zai gina gida domina, zan kuma kafa sarautarsa har abada. ¹³ Zan zama Ubansa, zai kuma zama ɗana. Ba zan taɓa ɗauke ƙaunata daga gare shi, kamar yadda na ɗauke ta daga wanda ya riga ka ba. ¹⁴ Zan sa shi a bisa gidana da mulkina har abada; kujerar sarautarsa za tā kahu har abada.”

¹⁵ Natan ya faɗa wa Dawuda dukan kalmomin wahayin nan.

Addu’ar Dawuda (2 Sama’ila 7.18-29)

¹⁶ Sai Sarki Dawuda ya shiga ya zauna a gaban UBANGIJI ya ce,

“Wane ne ni, ya UBANGIJI Allah, kuma wane ne iyalina, da ka kawo ni har zuwa nan? ¹⁷ Kuma sai ka ce wannan bai isa ba a idonka, ya Allah, ka yi magana game da nan gaba na gidan bawanka. Ka dube ni sai ka ce ni ne mafi ɗaukaka cikin mutane, ya UBANGIJI Allah.

¹⁸ “Me kuma Dawuda zai ce maka saboda girmamawar da ka yi wa bawanka? Gama ka san bawanka, ¹⁹ Ya UBANGIJI. Gama saboda bawanka da kuma bisa ga nufinka, ka yi wannan babban abu, ka kuma sanar da dukan manyan alkawura.

²⁰ “Babu wani kamar ka, ya UBANGIJI, babu kuma Allah sai kai, kamar yadda muka ji da kunnuwanmu. ²¹ Wane ne kuma yake kamar mutanenka Isra’ila, al’umma guda a duniya wadda Allahnta ya fita don yā fanshi mutane wa kansa, ya kuma yi suna wa kansa, ya kuma aikata manyan abubuwa masu banmamaki masu banrazana ta wurin korin al’ummai daga gaban mutanenka, waɗanda ka fansa daga Masar? ²² Ka mai da mutanenka Isra’ila na kanka har abada, kuma kai, ya UBANGIJI, ka zama Allahnsu.

²³ “Yanzu kuwa, UBANGIJI, bari alkawarin da ka yi game da bawanka da gidansa yā kahu har abada. Yi kamar yadda ka yi alkawari, ²⁴ saboda zai kahu kuma sunanka zai zama mai girma har abada. Sa’an nan mutane za su ce, ‘UBANGIJI Maɗaukaki, Allah a bisa Isra’ila, Allahn Isra’ila ne!’ Kuma gidan bawanka Dawuda zai kahu a gabanka.

²⁵ “Kai, Allahna, ka bayyana ga bawanka cewa za ka gina gida dominsa. Ta haka bawanka ya sami ƙarfin gwiwa ya yi addu’a gare ka. ²⁶ Ya UBANGIJI, kai ne Allah! Ka yi alkawari abubuwa masu kyau wa bawanka. ²⁷ Yanzu ka ji daɗi don ka albarkace gidan bawanka, don yā ci gaba har abada a gabanka; gama kai, ya UBANGIJI, ka albarkace shi, ya kuma sami albarka ke nan har abada.”

18

Nasarorin Dawuda (2 Sama’ila 8.1-14)

¹ Ana nan sai Dawuda ya ci Filistiyawa ya kuma rinjaye su, ya kwace Gat da ƙauyukan kewayenta daga mulkin Filistiyawa.

² Dawuda ya kuma ci Mowabawa, suka zama bayinsa suka kuma biya haraji.

³ Ban da haka, Dawuda ya yaƙi Hadadezer sarkin Zoba, har can Hamat, sa’ad da ya je don yā kafa mulkinsa a wajen Kogin Yuferites. ⁴ Dawuda ya kame keken yakinsa dubu ɗaya, da mahayan kekunan

yaki dubu bakwai da sojojin kafa guda dubu ashirin. Ya yayyanke dukan agaran dawakansa, amma ya bar dawakai da suka isa jan kekunan yaki ɗari.

⁵ Da Arameyawan Damaskus suka zo su taimaki Hadadezer sarkin Zoba, sai Dawuda ya bugi dubu ashirin da biyunsu. ⁶ Ya sa kungiyoyin sojoji a masarautar Arameyawan Damaskus. Arameyawan kuwa suka zama bayinsa, suka kuma kawo haraji. UBANGIJI ya ba Dawuda nasara a ko'ina da ya tafi.

⁷ Dawuda ya kwashe garkuwoyin zinariyan da shugabannin sojojin Hadadezer suke rife, ya kawo su Urushalima. ⁸ Daga Teba da Kun, garuruwan da suke ƙarƙashin Hadadezer, Dawuda ya kwashe tagulla da yawa sosai, wanda Solomon ya yi amfani don yā yi Tekun tagulla, ginshikai da kuma kayayyakin tagulla dabam-dabam.

⁹ Sa'ad da Towu sarkin Hamat ya ji cewa Dawuda ya ci mayakan Hadadezer sarkin Zoba gaba ɗaya, ¹⁰ sai ya aiki ɗansa Hadoram zuwa wurin Sarki Dawuda yā gaishe shi yā kuma yi masa barka da nasara a yaki a kan Hadadezer, wanda yake yaki da Towu. Hadoram ya kawo kowane irin kayayyakin zinariya da na azurfa da na tagulla.

¹¹ Sarki Dawuda ya miƙa waɗannan kayayyakin ga UBANGIJI, kamar yadda ya yi da azurfa da kuma zinariyan da ya kwaso daga dukan waɗannan al'ummai. Edom da Mowab, Ammonawa da Filistiyawa, da kuma Amalek.

¹² Abishai ɗan Zeruhiya ya bugi mutanen Edom dubu goma sha takwas a Kwarin Gishiri. ¹³ Ya sa kungiyoyin sojoji a Edom, dukan mutanen Edom kuwa suka zama bayin Dawuda. UBANGIJI ya ba Dawuda nasara a ko'ina da ya tafi.

*Manyan ma'aikatan Dawuda
(2 Sama'ila 8.15-18)*

¹⁴ Dawuda ya yi mulki a bisa dukan Isra'ila, yana yin abin da yake daidai da kuma gaskiya saboda dukan mutanensa.

¹⁵ Yowab ɗan Zeruhiya shi ne shugaban mayaƙa;

Yehoshafat ɗan Ahilud shi ne marubuci;

¹⁶ Zadok ɗan Ahitub da Abimelek ɗan Abiyatar su ne firistoci;

Shafsha shi ne magatakarda;

¹⁷ Benahiya ɗan Yehohiyada shi ne shugaban Keretawa da Feletiyawa;

'ya'yan Dawuda maza su ne manyan ma'aikata a gefen sarki.

19

*Dawuda ya ci Ammonawa da yaki
(2 Sama'ila 10.1-19)*

¹ Ana nan, sai Nahash sarkin Ammonawa ya mutu, sai ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki. ² Dawuda ya yi tunani, “Zan nuna jinkai ga Hanun ɗan Nahash, domin mahaifinsa ya nuna alheri gare ni.” Saboda haka Dawuda ya aika da tawaga don yā yi wa Hanun ta'aziyya game da mahaifinsa.

Sa'ad da mutanen Dawuda suka iso wurin Hanun a ƙasar Ammonawa don su ta'azantar da shi, ³ sai manyan Ammonawa suka ce wa Hanun, “Kana tsammani Dawuda yana girmama mahaifinka ne da ya aika mutanen nan wurinka su ta'azantar da kai? Ba mutanensa sun zo ne su bincika su kuma leƙi ƙasar su tumbuke ta ba?” ⁴ Saboda haka Hanun ya kama mutanen Dawuda, ya yi musu aski, ya yayyanka rigunansu a daidai ɗuwawunsu, sa'an nan ya sallame su.

⁵ Da wani ya zo ya faɗa wa Dawuda game da mutanen, sai ya aiki 'yan aika su sadu da su, gama an ƙaskantar da su ainun. Sarki ya ce, “Ku zauna a Yeriko har sai gemunku sun yi girma, sa'an nan ku dawo.”

⁶ Sa'ad da Ammonawa suka gane cewa sun zama abin wurin a kafan hancin Dawuda, Hanun da Ammonawa suka aika da talenti dubu na azurfa don su yi haya da kekunan yaki da mahayan kekunan yaki daga Aram-Naharayim, Aram Ma'aka da Zoba. ⁷ Suka yi hayar kekunan yaki da mahayan kekunan yaki dubu talatin da biyu, da kuma sarkin Ma'aka tare da mayakansa, waɗanda suka zo suka kafa sansani kusa da Medeba, yayinda Ammonawa suka tattaru daga garuruwansu suka fita yaki.

⁸ Da jin haka, Dawuda ya aiki Yowab tare da dukan mayaƙa masu yaƙi. ⁹ Ammonawa suka fito suka ja dāgā a kofar birninsu, yayinda sarakunan da suka zo, su kansu suka ware suna a fili.

¹⁰ Yowab ya ga cewa akwai dāgā a gabansa da bayansa; sai ya zaɓi waɗansu mayaƙa mafi kyau a Isra'ila ya sa su a kan Arameyawa. ¹¹ Ya sa sauran mutanen a ƙarƙashin kulawar Abishai ɗan'uwansa, aka sa a kan Ammonawa. ¹² Yowab ya ce, "In Arameyawa suka fi ni ƙarfi, sai ka kawo mini ɗauke da ni; amma in Ammonawa sun fi ka ƙarfi, sai in kawo maka ɗauke. ¹³ Ka yi ƙarfin hali bari mu yi yaƙi da jaruntaka saboda mutanenmu da biranen Allahnmu. UBANGIJI zai yi abin da ya ga ya yi masa kyau."

¹⁴ Sai Yowab da ƙungiyoyin mayaƙan da suke tare da shi suka matso don su yi yaƙi da Arameyawa, Arameyawan kuwa suka gudu a gabansa. ¹⁵ Sa'ad da Ammonawa suka ga Arameyawa suna gudu, sai su ma suka guda a gaban ɗan'uwansa Abishai suka shiga cikin birni. Sai Yowab ya koma Urushalima.

¹⁶ Bayan Arameyawa suka ga cewa Isra'ila sun ci su da yaƙi, sai suka aiki 'yan aika suka sa aka kawo Arameyawan da suke hayen Kogi waɗanda Shobak shugaban mayaƙan Hadadezer yake shugabanta.

¹⁷ Sa'ad da aka faɗa wa Dawuda wannan, sai tattara dukan Isra'ila ya haye Urdun; ya tafi wurinsu ya kuwa ja dāgā ɗaura da su. Dawuda ya ja dāgārsa don yā sadu da Arameyawa a yaƙi, su kuwa suka yi yaƙi da shi. ¹⁸ Amma Arameyawa suka gudu a gaban Isra'ila, mutanen Dawuda kuwa suka kashe masu hawan keken yaƙinsu dubu bakwai da sojojin ƙasa dubu arba'in. Ya kuma kashe Shobak shugaban mayaƙansu.

¹⁹ Da abokan tarayyar Hadadezer suka ga Isra'ila sun ci su da yaƙi, sai suka nemi salama da Dawuda suka kuma zama bayinsa.

Saboda haka Arameyawa ba su ƙara yarda su taimaki Ammonawa ba.

20

An ci Rabba

(2 Sama'ila 11.1; 12.26-31)

¹ Da bazara, a lokacin da sarakuna kan tafi yaƙi, Yowab ya jagorance mayaƙa. Ya lalatar da ƙasar Ammonawa ya kuma tafi Rabba ya yi mata kwanto, amma Dawuda ya zauna a Urushalima. Yowab ya yaƙi Rabba, ya kuma bar ta kango. ² Dawuda ya ɗauki rawani daga kan sarkinsu, nauyinsa ya kai talenti na zinariya, aka kuma yi masa ado da duwatsu masu daraja, sai Dawuda kuwa ya sa a kansa. Ya kuma kwashi ganima mai yawa daga birnin ³ ya kuma fitar da mutanen da suke can, ya sa su aiki da zartuna da makamai masu kaifi da kuma gatura. Dawuda ya yi haka da dukan garuruwan Ammonawa. Sa'an nan Dawuda da mayaƙansa gaba ɗaya suka koma Urushalima.

Yaƙi da Filistiyawa

(2 Sama'ila 21.15-22)

⁴ Ana nan, sai yaƙi ya ɓarke a Gezer tsakanin Isra'ila da Filistiyawa. Sai Sibbekai mutumin Husha ya kashe Siffai, ɗaya daga cikin zuriyar Refahiyawa, ta haka kuma aka ci Filistiyawa da yaƙi.

⁵ Yaƙi kuma ya sāke tashi tsakanin Isra'ilawa da Filistiyawa, Elhanan ɗan Yayir ya kashe Lahmi ɗan'uan Goliyat mutumin Gat, wanda yake riƙe da māshi mai sandan masaka.

⁶ Aka sāke yin wani yaƙin kuma, wanda ya faru a Gat, akwai wani katon mutum mai yatsotsi shida a kowane hannu da kuma yatsotsi shida a kowace ƙafa, yatsotsi ashirin da huɗu ke nan. Shi ma daga zuriyar Rafa ce. ⁷ Sa'ad da ya yi wa Isra'ila ba'a, sai Yonatan ɗan Shimeya, ɗan'uan Dawuda ya kashe shi.

⁸ Waɗannan su ne zuriyar Rafa a Gat, Dawuda da mutanensa sun kashe su.

21

Dawuda ya ƙidaya mayaƙansa

(2 Sama'ila 24.1-9)

¹ Sai Shaiɗan ya tashi gāba da Isra'ila, ya zuga Dawuda ya ƙidaya Isra'ila. ² Saboda haka Dawuda ya ce wa Yowab da shugabannin mayaƙa, "Ku tafi ku ƙidaya Isra'ilawa daga Beyersheba zuwa Dan. Ku kawo mini labarin saboda in san su nawa ne."

³ Amma Yowab ya amsa ya ce, “UBANGIJI ya ribaɓɓanya mayakansa fiye da sau ɗari. Ranka yā daɗe sarki, dukansu ba bayin shugabana ba ne? Me ya sa ranka yā daɗe yake so yā yi haka? Me zai sa ka kawo laifi a kan Isra’ila?”

⁴ Amma sarki ya nace a kan maganar da ya yi wa Yowab. Sai Yowab ya tashi ya tafi cikin dukan Isra’ila, ya kewaye sa’an nan ya dawo Urushalima. ⁵ Yowab ya ba labarin yawan mayaƙan wa Dawuda. A cikin Isra’ila akwai mutum miliyon da dubu ɗari ɗaya waɗanda za su iya riƙe takobi, haɗe da dubu ɗari huɗu da saba’in a Yahuda.

⁶ Amma Yowab bai haɗa da mutanen Lawi da na Benyamin a ƙidayar ba, domin bai ji daɗin umarnin sarki ba.

(2 Sama’ila 24.10-17)

⁷ Wannan umarnin mugu ne a gaban Allah; saboda haka ya hukunta Isra’ila.

⁸ Sai Dawuda ya ce wa Allah, “Na yi zunubi ƙwarai ta wurin yin wannan. Yanzu, na roƙe ka, ka ɗauke laifin bawanka. Na yi wauta sosai.”

⁹ Sai UBANGIJI ya ce wa Gad, mai duba na Dawuda, ¹⁰ “Tafi ka faɗa wa Dawuda, ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce ina ba ka abubuwa uku. Ka zaɓi ɗaya daga cikinsu don in aikata a kanka.’”

¹¹ Saboda haka Gad ya tafi wurin Dawuda ya ce masa, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Ka yi zaɓi, ¹² shekara uku na yunwa, wata uku na shan ɗibga a gaban abokan gābanka, sa’ad da za su bi suna kakkashe ku, ko kuwa kwana uku na takobin UBANGIJI, ranakun annoba a cikin ƙasar, mala’ikan UBANGIJI zai hallaka kowane sashe na Isra’ila.’ Yanzu sai ka yanke shawara yadda zan amsa wa wanda ya aiko ni.”

¹³ Dawuda ya ce wa Gad, “Na shiga uku. Bari in fāɗa a hannuwan UBANGIJI, gama jinkansa yana da girma sosai; amma kada ka bari in fāɗa a hannuwan mutane.”

¹⁴ Sai UBANGIJI ya aiko da annoba a kan Isra’ila, mutane duba saba’in na Isra’ila suka mutu. ¹⁵ Allah kuwa ya aiki mala’ika yā hallaka Urushalima. Amma yayinda mala’ikan yana gab da yin haka, sai UBANGIJI ya gani ya kuma yi nadama saboda masifar, sai ya ce wa mala’ikan wanda yake hallaka mutane, “Ya isa! Janye hannunka.” Mala’ikan UBANGIJI kuwa yana tsaye a masussukar Ornan mutumin Yebus.

¹⁶ Sai Dawuda ya ɗaga ido ya ga mala’ikan UBANGIJI tsaye tsakanin sama da duniya, da takobi a zāre a hannunsa ya miƙa a kan Urushalima. Sai Dawuda da dattawa, saye da rigunan makoki suka fāɗi rubda jiki.

¹⁷ Dawuda ya ce wa Allah, “Ba ni ba ne na umarta a ƙidaya mayaƙan? Ni ne wanda ya yi zunubin da kuma abin da ba daidai ba. Waɗannan dai tumaki ne. Me suka yi? Ya UBANGIJI Allahna, bari hannunka ya fāɗi a kaina da kuma iyalina, amma kada ka bar wannan annoba ya kasance a kan mutanenka.”

(2 Sama’ila 24.18-25)

¹⁸ Sa’an nan mala’ikan UBANGIJI ya umarci Gad yā faɗa wa Dawuda yā haura yā gina bagade wa UBANGIJI a masussukar Ornan mutumin Yebus. ¹⁹ Saboda haka Dawuda ya haura cikin biyayya ga maganar da Allah ya yi da sunan UBANGIJI.

²⁰ Yayinda Ornan yake sussukar alkama, sai ya juya ya ga mala’ika; ‘ya’yansa maza guda huɗu da suke tare da shi suka ɓuya. ²¹ Sai Dawuda ya kusato, sa’ad da Ornan ya duba sai ya gan shi, ya bar masussukar ya rusuna a gaban Dawuda da fuskarsa har ƙasa.

²² Dawuda ya ce wa Ornan, “Ka ba ni masussukarka saboda in gina bagade wa UBANGIJI, don annobar da take kan mutane tā daina. Ka sayar mini ita a cikakken kuɗinta.”

²³ Ornan ya ce wa Dawuda, “Ka karɓa! Bari ranka yā daɗe, sarki yā yi duk abin da ya ga ya yi masa kyau. Duba, zan ba da shanu domin hadaya ta ƙonawa, da itacen sussuka, da kuma alkama domin hadaya ta gari. Zan ba da dukan wannan.”

²⁴ Amma Sarki Dawuda ya amsa wa Ornan ya ce, “A’a, na nace zan biya cikakken kuɗinta. Ba zan karɓi abinka kawai don UBANGIJI ba, ko in miƙa hadaya ta ƙonawar da ba tā ci mini wani abu ba.”

²⁵ Saboda haka Dawuda ya biya Ornan shekel ɗari shida na zinariya saboda wurin. ²⁶ Dawuda ya gina bagade wa UBANGIJI a can ya kuma miƙa hadayu na ƙonawa da hadayu na salama, UBANGIJI kuwa ya amsa masa ta wurin wuta daga sama a kan bagaden hadaya ta ƙonawa.

²⁷ Sa'an nan UBANGIJI ya yi magana ga mala'ikan, ya kuma mayar da takobinsa a kube. ²⁸ A lokacin, sa'ad da Dawuda ya ga cewa UBANGIJI ya amsa masa a masussukar Ornan mutumin Yebus, sai ya miƙa hadayu a can. ²⁹ Tabanakul na UBANGIJI da Musa ya yi a hamada, da kuma bagaden hadaya ta konawa a lokacin suna a tudun Gibeyon. ³⁰ Amma Dawuda bai iya zuwa gabansa don yā yi tambaya ga Allah ba, gama yana jin tsoron takobin mala'ikan UBANGIJI.

22

¹ Sai Dawuda ya ce, "Gidan UBANGIJI Allah zai kasance a nan, haka kuma bagaden hadaya ta konawa don Isra'ila."

Shirye-shirye don haikali

² Dawuda kuwa ya umarta a tattara bakin da suke zama a Isra'ila, daga cikinsu ya sa masu farfasa duwatsu don su shirya duwatsun da aka sassaka saboda ginin gidan Allah. ³ Ya tanada karfe mai yawa don kusoshi saboda kyamaren hanyoyin shiga da kuma saboda mahaɗfai, da karin tagulla fiye da kirge. ⁴ Ya kuma tanada gumaguman al'ul masu yawa fiye da kirge, gama Sidoniyawa da mutanen Taya sun kawo su wa Dawuda da yawa.

⁵ Dawuda ya ce, "Dana Solomon matashi ne kuma bai gogu ba, kuma gidan da za a gina wa UBANGIJI zai zama mai kayatarwa kwarai, sananne da kuma mai daraja a idon dukan al'ummai. Saboda haka zan yi shirye-shirye saboda shi." Sai Dawuda ya yi dumbun shirye-shirye kafin mutuwar sa.

⁶ Sa'an nan ya kira ɗansa Solomon ya umarce shi yā gina gida domin UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ⁷ Dawuda ya ce wa Solomon, "Dana, na yi niyya a zuciyata in gina gida saboda Sunan UBANGIJI Allahna. ⁸ Amma wannan maganar UBANGIJI ta zo mini, 'Ka zub da jini mai yawa ka kuma yi yaƙe-yaƙe masu yawa. Ba za ka gina gida domin Sunana ba, domin ka zub da jini da yawa a duniya a idona. ⁹ Amma za ka haifi ɗa wanda zai zama mutumin salama da kuma hutu, zan kuma ba shi hutu daga dukan abokan gābansa a kowane gefe. Za a kira shi Solomon, zai kuma kawo wa Isra'ila salama da natsuwa a zamanin mulkinsa. ¹⁰ Shi ne wanda zai gina gida saboda Sunana. Zai zama ɗana, ni kuma zan zama mahaifinsa. Zan kafa kujerar sarautarsa a bisa Isra'ila har abada.'

¹¹ "Yanzu, ɗana, UBANGIJI ya kasance tare da kai, bari kuma ka yi nasara ka kuma gina gidan UBANGIJI Allahnka, kamar yadda ya ce za ka yi. ¹² Bari UBANGIJI ya ba ka basira da fahimi sa'ad da ya sa ka shugaba a bisa Isra'ila, saboda ka kiyaye dokar UBANGIJI Allahnka. ¹³ Ta haka za ka yi nasara in ka mai da hankali ga kiyaye ka'idodi da dokokin da UBANGIJI ya ba wa Musa saboda Isra'ila. Ka yi karfin hali ka kuma karfafa. Kada ka ji tsoro ko ka fid da zuciyar.

¹⁴ "Na sha wahala da yawa don in yi tanadi talentin dubu ɗari na zinariya, talenti miliyon na azurfa, dumbun tagulla da karfe da suka wuce kirge da katako da dutse saboda haikalin UBANGIJI. Za ka iya fara su. ¹⁵ Kana da ma'aikata masu yawa, masu fafarshe duwatsu, masu gini da masu aikin katako, da kuma gwanaye a kowane irin aikin ¹⁶ zinariya da azurfa, tagulla da karfe, masu sana'a waɗanda suka wuce kirge. Yanzu ka fara aiki, UBANGIJI kuma ya kasance tare da kai."

¹⁷ Sai Dawuda ya umarta dukan shugabannin Isra'ila su taimake ɗansa Solomon. ¹⁸ Ya ce musu, "Ba UBANGIJI Allahnku yana tare da ku ba? Bai kuma ba ku hutu a kowane gefe ba? Gama ya ba da mazaunan kasar gare ni, kasar kuma ta UBANGIJI ce da mutanensa. ¹⁹ Yanzu fa sai ku sa zuciyarku da ranku ga neman UBANGIJI Allahnku. Ku fara ginin wuri mai tsarki na UBANGIJI Allah, don ku kawo akwatin alkawarin UBANGIJI da kayayyaki masu tsarki na Allah a cikin haikalin da za a gina saboda Sunan UBANGIJI."

23

Lawiyawa

¹ Sa'ad da Dawuda ya tsufa yana kuma da cikakken shekaru, ya sa ɗansa Solomon sarki bisa Isra'ila.

² Ya kuma tattara dukan shugabannin Isra'ila a wuri ɗaya, haka kuma ya yi da firistoci da Lawiyawa.

³ Aka ƙidaya Lawiyawan da suke 'yan shekaru talatin da haihuwa ko fiye, suka kai wajen mutum dubu talatin da takwas. ⁴ Dawuda ya ce, "Cikin waɗannan, dubu ashirin da huɗu za su lura da aikin haikalin UBANGIJI, dubu shida su zama manyan na ma'aikata da alkalai. ⁵ Dubu huɗu su zama matsaran kofofi,

dubu huƙu kuma su yabi UBANGIJI da kayayyakin bushe-bushe da na kaƙe-kaƙe waƙanda na tanada saboda wannan manufa.”

⁶ Dawuda ya rarraba Lawiyawa kungiya-kungiya bisa ga 'ya'yan Lawi maza. Gershon, Kohat da Merari.

Gershon

⁷ Na Gershonawa,
Ladan da Shimeyi.

⁸ 'Ya'yan Ladan maza su ne,
Yehiyel na farko, Zetam da Yowel, su uku ne duka.

⁹ 'Ya'yan Shimeyi maza su ne,
Shelomot, Haziye da Haran, su uku ne duka.
Waƙannan su ne kawunan iyalan Ladan.

¹⁰ 'Ya'yan Shimeyi maza kuwa su ne,
Yahat, Zina, Yewush da Beriya.
Waƙannan su ne 'ya'yan Shimeyi maza, su huƙu ne duka.

¹¹ Yahat shi ne na fari, Ziza kuma na biyu, amma Yewush da Beriya ba su haifi 'ya'ya maza da yawa ba; saboda haka aka ƙidaya su kamar iyali ƙaya a wurin rabon aiki.

Kohatawa

¹² 'Ya'yan Kohat maza su ne,
Amram, Izhar, Hebron da Uzziye, su huƙu ne duka.

¹³ 'Ya'yan Amram maza su ne,
Haruna da Musa.
Haruna shi ne aka keƙe, shi da zuriyarsa har abada, don su tsarkake kayayyakin mafi tsarki, su miƙa hadayu a gaban UBANGIJI, su yi hidima a gabansa su kuma furta albarku a cikin sunansa har abada. ¹⁴ An ƙidaya aka kuma haƙa 'ya'yan Musa maza mutumin Allah a sashen kabilar Lawi.

¹⁵ 'Ya'yan Musa maza su ne,
Gershom da Eliyezer.

¹⁶ Zuriyar Gershom su ne,
Shebuwel ne ƙan fari.

¹⁷ Zuriyar Eliyezer su ne,
Rehabiya ne ƙan fari.
Eliyezer ba shi da waƙansu 'ya'ya maza, amma 'ya'yan Rehabiya maza sun yi yawa.

¹⁸ 'Ya'yan Izhar maza su ne,
Shelomit ne ƙan fari.

¹⁹ 'Ya'yan Hebron maza su ne,
Yeriya na fari, Amariya na biyu, Yahaziye na uku da Yekameyam na huƙu.

²⁰ 'Ya'yan Uzziye maza su ne,
Mika na fari da Isshiya na biyu.

Merariyawa

²¹ 'Ya'yan Merari maza su ne,
Mali da Mushi.

'Ya'yan Mali maza su ne,
Eleyazar da Kish.

²² Eleyazar ya mutu ba 'ya'yan maza, yana da 'ya'ya mata ne kawai. 'Yan'uwansu, 'ya'yan Kish maza, suka aure su.

²³ 'Ya'yan Mushi maza su ne,
Mali, Eder da Yeremot, su uku ne duka.

²⁴ Waɗannan ne zuriyar Lawi bisa ga iyalansu, kawunan iyalai kamar yadda aka rubuta su a karkashin sunayensu aka kuma kirga kowa, wato, masu aikin da suke 'yan shekara ashirin da haihuwa ko fiye waɗanda suka yi hidima a cikin haikalin UBANGIJI. ²⁵ Gama Dawuda ya ce, "Tun da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, ya ba da hutu ga mutanensa, ya kuma zo ya zauna a Urushalima har abada, ²⁶ Lawiyawa ba sa kara bukata su ɗauki tabanakul ko kuwa waɗansu kayayyakin da ake amfani da su a hidima." ²⁷ Bisa ga umarnin ƙarshe na Dawuda, za a ƙidaya Lawiyawa daga 'yan shekara ashirin ko fiye.

²⁸ Aikin Lawiyawa shi ne su taimaki zuriyar Haruna a hidimar haikalin UBANGIJI; su lura da filaye da kuma ɗakunan da suke gefe, su tsarkake dukan kayayyaki masu tsarki, su kuma yi waɗansu ayyuka a gidan Allah. ²⁹ Su ne za su lura da burocin da aka ajiye a tebur, lallausan gari don hadaya ta gari, waina marar yisti, toyawa da kwaɓawa, da kuma dukan awon yawa da kuma girman abubuwa. ³⁰ Su ne kuma za su tsaya kowace safiya su yi godiya, su kuma yabi UBANGIJI. Za su kuma yi haka da yamma ³¹ da kuma a duk sa'ad da aka miƙa hadayun ƙonawa ga UBANGIJI a Asabbatai da bukukkuwan Sabon Wata da kuma a ƙayyadaddun bukukkuwa, za su yi hidima a gaban UBANGIJI kullum bisa ga yawan da aka tsara da kuma a hanyar da aka tsara musu.

³² A haka kuwa Lawiyawa suka yi ayyukansu don Tentin Sujada, don Wuri Mai Tsarki da kuma a karkashin 'yan'uwansu zuriyar Haruna, saboda hidimar haikalin UBANGIJI.

24

Sassan firistoci

¹ Waɗannan su ne sassan 'ya'yan Haruna maza.

'Ya'yan Haruna maza su ne Nadab, Abihu, Eleyazar da Itamar. ² Amma Nadab da Abihu sun mutu kafin mahaifinsu, ba su kuma haifi 'ya'ya maza ba; saboda haka Eleyazar da Itamar suka yi hidimar firistoci. ³ Tare da taimakon Zadok zuriyar Eleyazar da Ahimelek wani zuriyar Itamar. Dawuda ya karkasa su zuwa ɓangarori don aikinsu bisa ga hidima. ⁴ Akwai ɗumbun shugabanni a cikin zuriyar Eleyazar fiye da zuriyar Itamar, aka kuma karkasa su haka, kawuna goma sha shida daga zuriyar Eleyazar da kuma kawuna iyalai takwas daga zuriyar Itamar. ⁵ Aka karkasa su babu sonkai ta wurin jifa ƙuri'a, gama akwai manyan ma'aikatan wuri mai tsarki da manyan ma'aikatan Allah a cikin zuriyar Eleyazar da Itamar.

⁶ Shemahiya ɗan Netanel, wani Balawe ne marubuci, ya rubuta sunayensu a gaban sarki da kuma a gaban manyan ma'aikata. Zadok firist, Ahimelek ɗan Abiyatar da kuma kawunan iyalan firistoci da na Lawiyawa, iyali guda daga Eleyazar, guda kuma daga Itamar.

⁷ Kuri'a ta farko ta faɗa a kan Yehoyarib,

na biyu a kan Yedahiya,

⁸ na uku a kan Harim,

na huɗu a kan Seyorim,

⁹ na biyar a kan Malkiya,

na shida a kan Miyamin,

¹⁰ na bakwai a kan Hakkoz,

na takwas a kan Abiya,

¹¹ na tara a kan Yeshuwa,

na goma a kan Shekaniya,

¹² na goma sha ɗaya a kan Eliyashib,

na goma sha biyu a kan Yakim,

¹³ na goma sha uku a kan Huffa,

na goma sha huɗu a kan Yeshebeyab,

¹⁴ na goma sha biyar a kan Bilga,

na goma sha shida a kan Immer,

¹⁵ na goma sha shida a kan Hezir,

na goma sha takwas a kan Haffizzez,
¹⁶ na goma sha tara a kan Fetahahiya,
na ashirin a kan Ezekiyel,
¹⁷ na ashirin da ɗaya wa Yakin,
na ashirin da biyu a kan Gamul,
¹⁸ na ashirin da uku wa Delahiya
da kuma na ashirin da huɗu a kan Ma'aziya.

¹⁹ Ga tsarin aikinsu na hidima sa'ad da suka shiga haikalin UBANGIJI, bisa ga ƙa'idar da kakansu Haruna ya kafa, yadda UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya umarce shi.

Sauran Lawiyawa

²⁰ Game da sauran zuriyar Lawi kuwa,

Daga 'ya'yan Amram maza. Shubayel;
daga 'ya'yan Shubayel maza. Yedehiya.
²¹ Game da Rehabiya kuwa, daga 'ya'yansa maza. Isshiya shi ne na fari.
²² Daga mutanen Izhar, Shelomot;
daga 'ya'yan Shelomot maza, Yahat.
²³ 'Ya'yan Hebron maza su ne, Yeriya na fari, Amariya na biyu, Yahaziyel na uku da Yekameyam na huɗu.
²⁴ Dan Uzziyel shi ne, Mika;
daga 'ya'yan Mika maza, Shamir.
²⁵ Dan'uwan Mika shi ne, Isshiya;
daga 'ya'yan Isshiya maza, Zakariya.
²⁶ 'Ya'yan Merari su ne, Mali da Mushi.
Dan Ya'aziya shi ne, Beno.
²⁷ 'Ya'yan Merari su ne,
daga Ya'aziya, Beno, Shoham, Zakkur da Ibri.
²⁸ Daga Mali, Eleyazar, wanda ba shi da 'ya'ya maza.
²⁹ Daga Kish, ɗan Kish shi ne,
Yerameyel.
³⁰ Kuma 'ya'yan Mushi maza su ne, Mali, Eder da Yerimot.

Waɗannan su ne Lawiyawa bisa ga iyalansu.

³¹ Suka kuma jifa ƙuri'a, kamar dai yadda 'yan'uwansu zuriyar Haruna suka yi, a gaban Sarki Dawuda da gaban Zadok, Ahimelek, da kuma a gaban kawunan iyalan firistoci da na Lawiyawa. Aka yi da iyalan wa daidai da iyalan ƙane.

25

Mawaƙa

¹ Dawuda tare da shugabannin mawaƙa, suka keɓe waɗansu daga 'ya'yan Asaf, Heman da Yedutun don hidimar yin annabci, suna amfani da garayu, molaye da ganguna. Ga jerin mutanen da suka yi wannan hidima.

² Daga 'ya'yan Asaf,
Zakkur, Yusuf, Netaniya da Asarela. 'Ya'yan Asaf sun kasance a ƙarƙashin kulawar Asaf, wanda ya yi annabci a ƙarƙashin kulawar sarki.

³ Game da Yedutun kuwa, daga 'ya'yansa maza.

Gedaliya, Zeri, Yeshahiya, Shimeyi, Hashabiya da Mattitiya, su shida ne duka, a farkashin kulawar mahaifinsu Yedutun, wanda ya yi annabci, yana amfani da garaya a yin godiya da yabon UBANGIJI.

⁴ Game da Heman kuwa, daga 'ya'yansa maza.

Bukkiya, Mattaniya, Uzziyel, Shebuwel, Yerimot; Hananiya, Hanani, Eliyata, Giddalti, Romamti-Ezer, Yoshbekasha, Malloti, Hotir da Mahaziyot. ⁵ Dukan waƙannan 'ya'yan Heman ne mai duba na sarki. An ba shi su ta wurin alkawarin Allah don yā ƙaukaka shi. Allah ya ba Heman 'ya'ya maza goma sha huɗu da 'ya'ya mata uku.

⁶ Dukan waƙannan mutane suna a farkashin kulawar mahaifansu don kaƙe-kaƙe da bushe-bushe a cikin haikalin UBANGIJI, da ganguna, molaye da garayu, don hidima a gidan Allah.

Asaf, Yedutun da Heman suna farkashin kulawar sarki. ⁷ Da su da danginsu, dukansu su 288 ne kuma horarru da ƙwararru ne a kaƙe-kaƙe da bushe-bushe domin UBANGIJI. ⁸ Baba ko yaro, malami ko ƙalibi, duk suka jefa ƙuri'a saboda ayyukan da za su yi.

⁹ Kuri'a ta fari, wadda take don Asaf, ta fāɗo a kan Yusuf, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 ta biyu a kan Gedaliya, danginsa da 'ya'yansa maza, 12

¹⁰ ta uku a kan Zakkur, 'ya'yansa da danginsa, 12

¹¹ ta huɗu a kan Izri, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

¹² ta biyar a kan Netaniya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

¹³ ta shida a kan Bukkiya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

¹⁴ ta bakwai a kan Yesarela, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

¹⁵ ta takwas a kan Yeshahiya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

¹⁶ ta tara a kan Mattaniya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

¹⁷ ta goma a kan Shimeyi, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

¹⁸ ta goma sha ɗaya a kan Azarel, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

¹⁹ ta goma sha biyu a kan Hashabiya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²⁰ ta goma sha uku a kan Shubayel, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²¹ ta goma sha huɗu a kan Mattitiya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²² ta goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²³ ta goma sha shida a kan Hananiya, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²⁴ ta goma sha bakwai a kan Yoshbekasha, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²⁵ ta goma sha takwas a kan Hanani, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa 12

²⁶ ta goma sha tara a kan Malloti, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²⁷ ta ashirin a kan Eliyata, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²⁸ ta ashirin da ɗaya a kan Hotir, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

²⁹ ta ashirin da biyu a kan Giddalti, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

³⁰ ta ashirin da uku a kan Mahaziyot, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12

³¹ ta ashirin da huɗu a kan Romamti-Ezer, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa 12.

26

Matsaran kofofi

¹ Bangarorin Matsaran Kofofi su ne,

Daga Korayawa,
Meshelemiya ɗan Kore, ɗaya daga cikin 'ya'yan Asaf maza. ² Meshelemiya yana da 'ya'ya maza.

Zakariya ɗan fari, Yediyayel na biyu,
Zebadiya na uku, Yatniyel na huɗu,
³ Elam na biyar, Yehohanan na shida
da Eliyehoyenai na bakwai.

⁴ Obed-Edom shi ma yana da 'ya'ya maza.
Shemahiya ɗan fari, Yehozabad na biyu,
Yowa na uku, Sakar na huɗu
Netanel na biyar, ⁵ Ammiyel na shida,
Issakar na bakwai da Feyuletai na takwas.
(Gama Allah ya albarkace Obed-Edom.)

⁶ Dan Obed-Edom, wato, Shemahiya shi ma yana da 'ya'ya maza, waɗanda suke shugabanni a cikin
iyalin mahaifinsu, gama su jarumawa ne ƙwarai. ⁷ 'Ya'yan Shemahiya maza su ne,
Otni, Rafayel, Obed da Elzabad;
danginsa Elihu da Shemahiya su ma jarumawa ne.

⁸ Ɗaukan waɗannan zuriyar Obed-Edom ne; su da 'ya'yansu maza da danginsu, jarumawa
ne masu ƙarfin yin aiki. Zuriyar Obed-Edom, mutum 62 ne duka.

⁹ Meshelemiya yana da 'ya'ya maza da kuma 'yan'uwa, waɗanda jarumawa ne, su 18 ne
duka.

¹⁰ Hosa dangin Merari yana da 'ya'ya maza.
Shimri na fari (ko da yake ba shi ne ɗan fari ba, mahaifinsa ya sa shi na fari),

¹¹ Hilkiya ne na biyu, Tabaliya ne na uku
sai kuma Zakariya na huɗu.

'Ya'ya da dangin Hosa su 13 ne duka.

¹² Waɗannan ɗangarori na matsaran ƙofofi, ta wurin manyansu, suna da ayyukan yin
hidima a haikalin UBANGIJI, kamar yadda danginsu suke da shi. ¹³ Aka jefa ƙuri'u don
kowace ƙofa bisa ga iyalansu, ƙarami da babba.

¹⁴ Kuri'a don Kofar Gabas ta fāɗo a kan Shelemiya.

Sai aka jefa ƙuri'u don ɗansa Zakariya, mai ba da shawara mai ma'ana, sai ƙuri'a ta ƙofar arewa ta
fāɗo a kansa.

¹⁵ Kuri'a don Kofar Kudu ta fāɗo a kan Obed-Edom, ƙuri'a don ɗakin ajiya kuwa ta fāɗo a kan
'ya'yansa maza.

¹⁶ Kuri'u don Kofar Yamma da kuma Kofar Shalleket a hanyar bisa suka fāɗo a kan Shuffim da
Hosa.

Aikin tsaro bisa ga mai tsaro.

¹⁷ Akwai Lawiyawa shida da suke tsaron kofar gabas,
huɗu a kofar kudu,
huɗu kuma a kofar arewa,
biyu-biyu suke tsaron ɗakunan ajiya.

¹⁸ Game da filin waje ta yamma kuwa, akwai masu tsaro huɗu a hanya da kuma biyu a filin* kansa.

¹⁹ Waɗannan su ne ɗangarori na matsaran ƙofofi waɗanda suke zuriyar Kora da Merari.

Masu ajiya da sauran manyan ma'aikata

²⁰ 'Yan'uwansu Lawiyawa kuwa su ne† suke lura da ma'ajin gidan Allah da kuma baitulmali don
kayayyakin da aka keɓe.

²¹ Ladan ɗan Gershon ne, kuma kaka ga iyalai masu yawa, har ma da iyalin ɗansa Yehiyeli, ²² 'ya'yan
Yehiyeli maza su ne, Zetam da ɗan'uwansa Yowel. Su ne suke kula da ma'ajin haikalin UBANGIJI.

* 26:18 Ma'anar wannan a Ibraniyanci babu tabbas. † 26:20 Seftuwajin; Ibraniyanci Game da Lawiyawa kuwa, Ahiya ne

- ²³ Daga zuriyar Amram, Izhar, mutanen Hebron da kuma Uzziyel, su ma aka ba su aiki.
- ²⁴ Shebuwel ɗan Gershom, daga zuriyar Musa, shi ne babban jami'i mai lura da baitulmali.
- ²⁵ Danginsa na wajen Eliyezer su ne, Rehabiya, Yeshahiya, Yoram, Zikri da Shelomit.
- ²⁶ Shelomit da danginsa su ne suke lura da dukan baitulmali don kayayyakin da Sarki Dawuda ya keɓe, ta wajen kawunan iyalai waɗanda suke shugabannin dubu-dubu da shugabannin ɗari-ɗari, da kuma wajen sauran shugabannin mayaƙa. ²⁷ Sun keɓe waɗansu ganimar da aka kwaso a yaki don gyaran haikalin UBANGIJI. ²⁸ Shelomit da 'yan'uwan su suka lura da dukan abubuwan da annabi Sama'ila da Shawulu ɗan Kish, da Abner ɗan Ner, da Yowab ɗan Zeruhiya suka keɓe.
- ²⁹ Daga mutanen Izhar,
Kenaniya da 'ya'yansa maza su aka sa a ayyukan da ba na haikali ba, su suka zama manya da kuma alƙalai a bisa Isra'ila.
- ³⁰ Daga zuriyar Hebron,
Hashabiya da danginsa, su jarumawa dubu ɗaya da ɗari bakwai ne, su suke lura da Isra'ila yamma da Urdun don dukan aikin UBANGIJI da kuma hidimar sarki. ³¹ Game da zuriyar Hebron kuwa, Yeriya ne babba bisa ga tarihin zuriyar iyalansu.
- A shekara ta arba'in ta sarautar Dawuda, sai aka yi binciken tarihi, aka tarar jarumawa cikin zuriyar Hebron suna zama a Yazer cikin Gileyad ne. ³² Yeriya yana da 'yan'uwa guda dubu biyu da ɗari bakwai, jarumawa da kuma kawunan iyalai, sai Sarki Dawuda ya sa su lura da mutanen Ruben, Gad da rabin kabilar Manasse game da kome da ya shafi Allah da kuma al'amuran sarki.

27

Bangarorin mayaƙa

- ¹ Wannan shi ne jerin Isra'ilawa, kawunan iyalai, shugabannin dubu-dubu da shugabannin ɗari-ɗari, da manyan ma'aikatansu, waɗanda suka yi wa sarki hidima a dukan abin da ya shafi ɓangarorin mayaƙan da suke aiki wata-wata a dukan shekara. Kowane sashe yana da mutane 24,000.
- ² Wanda yake lura da sashe na fari, na wata na farko, shi ne Yashobeyam ɗan Zabdiyel. Akwai mutane 24,000 a sashensa. ³ Shi zuriyar Ferez ne kuma babba na dukan shugabannin mayaƙa don wata na farko.
- ⁴ Wanda yake lura da sashen don wata na biyu shi ne Dodai mutumin Ahowa; Miklot ne shugaban sashensa. Akwai mutane 24,000 a sashensa.
- ⁵ Shugaban mayaƙa na uku, don wata na uku, shi ne Benahiya ɗan Yehohiyada firist. Shi ne babba kuma akwai mutane 24,000 a sashensa. ⁶ Wannan shi ne Benahiya wanda yake ɗaya daga cikin jarumawa Talatin nan kuma shi ne yake babba a cikin Talatin ɗin. Ɗansa Ammizabad ne yake lura da sashensa.
- ⁷ Na huɗu, don wata na huɗu, shi ne Asahel ɗan'uwan Yowab; ɗansa Zebadiya shi ne magājinsa. Akwai mutane 24,000 a sashensa.
- ⁸ Na biyar don wata na biyar, shi ne Shamhut mutumin Izhar shugaban mayaƙa. Akwai mutane 24,000 a sashensa.
- ⁹ Na shida, don wata na shida, shi ne Ira ɗan Ikkesh mutumin Tekowa. Akwai mutane 24,000 a sashensa.
- ¹⁰ Na Bakwai, don wata na bakwai, shi ne Helez mutumin Felon, mutumin Efraim. Akwai mutane 24,000 a sashensa.
- ¹¹ Na takwas, don wata na takwas, shi ne Sibbekai mutumin Husa, mutumin Zera. Akwai mutane 24,000 a sashensa.
- ¹² Na tara, don wata na tara, shi ne Abiyezer mutumin Anatot, mutumin Benyamin. Akwai mutane 24,000 a sashensa.
- ¹³ Na goma, don wata na goma, shi ne Maharai mutumin Netofa, mutumin Zera. Akwai mutane 24,000 a sashensa.

- ¹⁴ Na goma sha ɗaya, don wata goma sha ɗaya, shi ne Benahiya mutumin Firaton, mutumin Efraim. Akwai mutane 24,000 a sashensa.
- ¹⁵ Na goma sha biyu don wata goma sha biyu, shi ne Heldai mutumin Netofa, daga iyalin Otniyel. Akwai mutane 24,000 a sashensa.

Manyan shugabannin Kabilu

- ¹⁶ Shugabannin da suke bisa kabilan Isra'ila,
- bisa mutanen Ruben su ne, Eliyezer ɗan Zikri;
 bisa mutanen Simeyon shi ne, Shefatiya ɗan Ma'aka
- ¹⁷ bisa mutanen Lawi shi ne, Hashabiya ɗan Kemuwel;
 bisa mutanen Haruna shi ne, Zadok;
- ¹⁸ bisa mutanen Yahuda shi ne, Elihu, ɗan'uwan Dawuda;
 bisa mutanen Issakar shi ne, Omri ɗan Mika'ilu;
- ¹⁹ bisa mutanen Zebulun shi ne, Ishmahiya ɗan Obadiya;
 bisa mutanen Naftali shi ne, Yerimot ɗan Azriyel;
- ²⁰ bisa mutanen Efraim shi ne, Hosheya ɗan Azaziya;
 bisa rabin kabilar Manasse shi ne, Yowel ɗan Fedahiya;
- ²¹ bisa ɗayan rabi kabilar Manasse a Gileyad shi ne, Iddo ɗan Zakariya;
 bisa mutanen Benyamin shi ne, Ya'asiyel ɗan Abner;
- ²² bisa mutanen Dan shi ne, Azarel ɗan Yeroham.

Waɗannan su ne shugabanni a bisa kabilan Isra'ila.

²³ Dawuda bai kirga mutanen da suke 'yan shekara ashirin ko kasa ba, domin UBANGIJI ya yi alkawari zai sa Isra'ila su yi yawa kamar taurari a sararin sama. ²⁴ Yowab ɗan Zeruhiya ya fara kirgan mutanen amma bai gama ba. Hasala ta sauko a kan Isra'ila saboda wannan kirge, ba a kuma shigar da adadin a littafin tarihin Sarki Dawuda ba.

Masu lura da kayan sarki

- ²⁵ Azmawet ɗan Adiyel shi ne mai lura da ɗakuna ajiyar fada.
 Yonatan ɗan Uzziya shi ne mai lura da ɗakunan ajiya a yankuna, cikin garuruwa, ƙauyuka da kuma hasumiyoyin tsaro.
- ²⁶ Ezri ɗan Kelub shi ne mai lura da ma'aikatan gona waɗanda suke nome kasar.
- ²⁷ Shimeyi mutumin Ramat shi ne mai lura da gonakin inabi.
 Zabdi mutumin Shifam shi ne mai lura da amfanin gonakin inabi don matsin ruwan inabi.
- ²⁸ Ba'al-Hanan mutumin Geder shi ne mai lura da itatuwan zaitun da na al'ul a gindin tuddan yamma.
 Yowash shi ne mai lura da tanadin man zaitun.
- ²⁹ Shitrai mutumin Sharon shi ne mai lura da garkuna masu kiwo a Sharon.
 Shafat ɗan Adlai shi ne mai lura da garkuna a kwari.
- ³⁰ Obil mutumin Ishmayel shi ne mai lura da rakuma.
 Yedehiya mutumin Meronot shi ne mai lura da jakuna.
- ³¹ Yaziz mutumin Hagiri shi ne mai lura da tumaki.
 Dukan waɗannan shugabanni ne masu lura da mallakar Sarki Dawuda.
- ³² Yonatan, kawun Dawuda, shi ne mashawarci, mutum mai hangen nesa kuma marubuci.
 Yehiyel ɗan Hakmoni ne ya lura da 'ya'yan sarki maza.
- ³³ Ahitofel shi ne mashawarcin sarki.
 Hushai mutumin Arkitawa shi ne abokin sarki na kud da kud.
- ³⁴ Yehohiyada ɗan Benahiya da Abiyatar ne suka gāji Ahitofel.
 Yowab shi ne shugaban mayakan masarauta.

Shirye-shiryen Dawuda don haikali

¹ Dawuda ya sa aka kira dukan shugabannin Isra'ila su taru a Urushalima, shugabannin kabilu, manyan hafsohin ɓangarorin hidimar sarki, manyan hafsohin dubu-dubu da manyan hafsohin ɗari-ɗari, da kuma shugabanni masu lura da dukan mallaka da dabbobin da suke na sarki da kuma 'ya'yansa maza, tare da fadawa, jarumawa da kuma dukan mayaƙa masu kwarjini.

² Sarki Dawuda ya miƙe tsaye ya ce, "Ku saurare ni, 'yan'uwana da kuma mutanena. Na yi niyya in gina gida a matsayin wurin hutu domin akwatin alkawarin UBANGIJI, domin zatin Allahnmu, na kuma yi shiri don in gina shi. ³ Amma Allah ya ce mini, 'Ba za ka gina gida domin Sunana ba, saboda kai mayaƙi ne ka kuma zub da jini.'

⁴ "Duk da haka UBANGIJI, Allah na Isra'ila, ya zaɓe ni daga dukan iyalina don in zama sarki bisa Isra'ila har abada. Ya zaɓi Yahuda a matsayin shugaba, kuma daga gidan Yahuda ya zaɓi iyalina, daga 'ya'yan mahaifina maza kuwa ya gamsu ya mai da ni sarki bisa dukan Isra'ila. ⁵ Cikin dukan 'ya'yana maza, UBANGIJI kuwa ya ba ni su da yawa, ya zaɓi ɗana Solomon yā zauna a kujerar mulkin UBANGIJI a bisa Isra'ila. ⁶ Ya ce mini, 'Solomon ɗanka shi ne wanda zai gina gidana da filayen da suke kewaye da shi, gama na zaɓe shi yā zama ɗana, ni kuma zan zama mahaifinsa. ⁷ Zan kafa mulkinsa har abada in bai kauce ga kiyaye umarnaina da dokokina ba, yadda ake yi a wannan lokaci.'

⁸ "Saboda haka yanzu ina umartanku a gaban dukan Isra'ila da na taron jama'ar UBANGIJI, da kuma a kunnuwan Allahnmu. Ku yi hankali ku kiyaye dukan umarnan UBANGIJI Allahnku don ku mallaki wannan kyakkyawar ƙasa ku kuma bar wa zuriyarku gādo har abada.

⁹ "Kai kuma ɗana Solomon, ka san Allah na mahaifinka, ka kuma yi masa hidima da dukan zuciya da kuma yardar rai, gama UBANGIJI yana binciken zuciya, yana kuma gane dukan aniyar tunani. In ka neme shi, za ka same shi; amma in ka yashe shi, zai ƙi ka har abada. ¹⁰ Ka lura fa, gama UBANGIJI ya zaɓe ka don ka gina haikali a matsayin wuri mai tsarki. Ka yi ƙarfin hali ka kuma yi aiki."

¹¹ Sa'an nan Dawuda ya ba ɗansa Solomon tsari domin shirayin haikalin, gine-ginensa, ɗakunan ajiyarsa, ɓangarorin bisansa, ɗakunan cikinsa da kuma wurin kafara. ¹² Ya ba shi tsarin dukan abin da Ruhu ya sa a zuciyarsa saboda filayen haikalin UBANGIJI da ɗakunan kewaye, da ma'ajin haikalin Allah da kuma baitulmali na kayayyakin da aka keɓe. ¹³ Ya ba shi tsari game ɓangarori na firistoci da Lawiyawa, da game dukan aikin hidima a cikin haikalin UBANGIJI, da kuma game da dukan kayayyakin da za a yi amfani da su a hidima. ¹⁴ Ya kimanta yawan zinariya don dukan kayayyakin zinariyar da za a yi amfani a kowane irin hidima, da yawan azurfa don dukan kayayyakin azurfan da za a yi amfani a kowace irin hidima. ¹⁵ Da yawan zinariya don wurin ajiye fitilan fitilu da fitilunsu, da yawan zinariyan da za a yi amfani don kowace fitila da wurin ajiye fitilanta; da kuma yawan azurfa don kowane wurin ajiye fitila da fitilunsa bisa ga yadda za a yi amfani da kowane wurin ajiye fitila; ¹⁶ yawan zinariya don kowane tebur saboda burodi mai tsaki; da kuma yawan azurfa saboda teburin azurfa; ¹⁷ yawan zinariya zalla, don cokula masu yatsu, kwanonin yayyafawa ruwa da kuma tuluna; yawan zinariya don kowane kwanon zinariya; yawan azurfa don kowane kwanon azurfa; ¹⁸ da kuma yawan tacecciyar zinariya don bagaden turare. Ya kuma ba shi tsari don keken yaƙi, wato, kerubobin zinariyar da suka miƙe fikafikansu suka inuwantar da akwatin alkawarin UBANGIJI.

¹⁹ Dawuda ya ce, "Dukan wannan, ina da shi a rubuce daga hannun UBANGIJI zuwa gare ni, ya kuma ba ni ganewa cikin dukan tsarin fasalin, filla-fillsa."

²⁰ Dawuda ya kuma ce wa Solomon ɗansa, "Ka yi ƙarfin hali, ka kuma yi aikin. Kada ka ji tsoro ko ka fid da zuciya, gama UBANGIJI Allah, Allahna, yana tare da kai. Ba zai bari ka ji kunya ko yā yashe ka ba, sai an gama dukan aikin saboda hidimar haikalin UBANGIJI. ²¹ Sassan firistoci da na Lawiyawa suna a shirye domin dukan aiki a haikalin Allah, kuma kowane gwani mai niyya a kowace sana'a, zai taimake ka a cikin dukan aikin. Shugabanni da dukan mutane za su yi biyayya da kowane umarninka."

¹ Sa'an nan Sarki Dawuda ya ce wa dukan taron, "Dana Solomon, wanda Allah ya zaɓa, matashi ne, kuma bai gogu ba. Aikin yana da yawa, domin wannan kasaitaccen ginin ba na mutum ba ne, na UBANGIJI Allah ne. ² Na riga na tara dukan kayayyakin da na tanada saboda haikalin Allahna, zinariya saboda dukan ayyukan zinariya, azurfa saboda ayyukan azurfa, tagulla saboda ayyukan tagulla, ƙarfe saboda ayyukan ƙarfe da kuma katako saboda ayyukan katako, da onis don ado, turkuwoyis, duwatsu masu launi dabam-dabam, da kuma dukan duwatsu masu kyau da mabul, dukan waɗannan suna nan jingim. ³ Ban da haka ma, cikin sa zuciyata ga haikalin Allahna, yanzu na ba da ma'ajina na zinariya da azurfa saboda haikalin Allahna, fiye da kome na tanada saboda wannan haikali, ⁴ talenti dubu uku na zinariya (zinariyar Ofir) da tacecciyar azurfa dubu bakwai; don adon bangon gine-ginen, ⁵ don aikin zinariya da kuma aikin azurfa, don kuma dukan aikin da gwanaye za su yi. Yanzu fa wa yake da niyya yā miƙa kansa a yau don UBANGIJI?"

⁶ Sai shugabannin iyalai, shugabannin kabilan Isra'ila, manyan hafsohin mayaƙa dubu-dubu da manyan hafsohi mayaƙa ɗari-ɗari, da shugabannin lura da ayyukan sarki suka yi bayarwa da yardar rai. ⁷ Suka bayar talenti dubu biyar na zinariya, talenti dubu goma na azurfa, talenti dubu goma sha takwas na tagulla da talenti dubu ɗari na ƙarfe don aiki a haikalin Allah. ⁸ Duk waɗanda suke da duwatsu masu daraja suka ba da su ga Yehiyel mutumin Gershon ma'ajin haikalin UBANGIJI. ⁹ Mutane suka yi farin ciki ganin yadda shugabanninsu suke bayarwa da yardar rai, gama sun bayar hannu sake da kuma dukan zuciya ga UBANGIJI. Dawuda sarki shi ma ya yi farin ciki kwarai.

Addu'ar Dawuda

¹⁰ Dawuda ya yabi UBANGIJI a gaban dukan taron, yana cewa,

"Yabo gare ka, ya UBANGIJI,
Allah na mahaifinmu Isra'ila,
har abada abadin.

¹¹ Girma da iko
da ɗaukaka, da daraja da kuma nasara naka ne, ya UBANGIJI,
gama kome a sama da ƙasa naka ne.

Mulki kuma naka ne, ya UBANGIJI;
an kuma ɗaukaka ka a matsayin kai a bisa duka.

¹² Wadata da girma daga gare ka suke;
kai ne mai mulkin dukan abubuwa.

A hannuwanka ne ƙarfi da iko suke
don ka ɗaukaka da kuma ba da ƙarfi ga duka.

¹³ Yanzu fa, Allahnmu, muna gode maka,
muna kuma yabon ɗaukakar sunanka.

¹⁴ "Amma wane ni, kuma wace ce jama'ata da za mu iya ba ka a yalwace kamar haka? Kome daga gare ka suka fito, kuma mun ba ka abin da kawai ya fito daga hannunka ne. ¹⁵ Mu bare ne kuma baƙi a gabanka, kamar yadda dukan kakanninmu suke. Kwanakinmu a duniya suna kamar inuwa ne, ba sa zuciya. ¹⁶ Ya UBANGIJI Allahnmu, game da dukan wannan yalwar da ka tanada saboda ginin haikali saboda Sunanka Mai Tsarki, sun fito daga hannunka ne, kuma dukan naka ne. ¹⁷ Na sani, Allahna, cewa kakan gwada zuciya, kakan kuma gamsu da mutunci. Dukan waɗannan abubuwa na bayar da yardar rai da kuma kyakkyawar niyya. Yanzu kuma da farin ciki na ga yadda mutanenka waɗanda suke a nan da yardar rai suka ba ka. ¹⁸ Ya UBANGIJI Allah na kakanninmu Ibrahim, Ishaku da Isra'ila, ka sa wannan sha'awa a cikin zukan mutanenka har abada, ka kuma bar zukatansu su yi maka biyayya. ¹⁹ Ka kuma ba ɗana Solomon cikakkiyar zuciya don yā kiyaye umarnanka, farillanka da ƙa'idodinka yā kuma yi kome don yā gina kasaitaccen gini wanda na riga na yi tanadi dominsa."

²⁰ Sa'an nan Dawuda ya ce wa dukan taron, "Ku yabi UBANGIJI Allahnku." Saboda haka suka yabi UBANGIJI Allah na kakanninsu; suka rusuna suka kuma fāɗi rubda ciki a gaban UBANGIJI da kuma sarki.

An yarda da Solomon a matsayin sarki

²¹ Kashegari suka miƙa hadayu ga UBANGIJI suka kuma miƙa hadayu bijimai dubu, raguna dubu da kuma 'yan raguna dubu na konawa gare shi, tare da hadayunsu na sha da sauran hadayu a yalwace saboda dukan Isra'ila. ²² Suka ci suka sha da farin ciki mai girma a gaban UBANGIJI a wannan rana.

Sa'an nan suka yarda da Solomon ɗan Dawuda a matsayin sarki sau na biyu, suka shafe shi a gaban UBANGIJI don yā zama mai mulki, Zadok kuwa ya zama firist. ²³ Saboda haka Solomon ya zauna a kujerar sarautar UBANGIJI a matsayin sarki a maimakon mahaifinsa Dawuda. Ya yi nasara, dukan Isra'ila kuwa suka yi masa biyayya. ²⁴ Dukan shugabanni da jarumawa, har ma da dukan 'ya'yan Sarki Dawuda maza, suka yi alkawari za su yi wa Sarki Solomon biyayya.

²⁵ UBANGIJI ya ɗaukaka Solomon sosai a idon dukan Isra'ila, ya kuma ba shi darajar sarauta yadda babu sarki a Isra'ilan da ya taɓa samu.

Mutuwar Dawuda

²⁶ Dawuda ɗan Yesse ya zama sarki a bisa dukan Isra'ila. ²⁷ Ya yi mulki a bisa Isra'ila shekaru arba'in, shekaru bakwai a Hebron da kuma shekaru talatin da uku a Urushalima. ²⁸ Ya mutu a kyakkyawar tsufa, bayan ya more dogon rai, wadata da girma. Dansa Solomon ya gāje shi a matsayin sarki.

²⁹ Game da ayyukan mulkin Sarki Dawuda, daga farko har ƙarshe, an rubuta su a cikin tarihin Sama'ila mai duba, tarihin annabi Natan da kuma tarihin Gad mai duba, ³⁰ tare da yadda mulkinsa da ikonsa da yanayin da suka kewaye shi da Isra'ila da kuma dukan masarautai na dukan sauran ƙasashe.

2 Tarihi

Solomon ya nemi hikima

(1 Sarakuna 3.1-15)

¹ Solomon ɗan Dawuda ya kafa kansa sosai a bisa masarautarsa, gama UBANGIJI Allahnsa yana tare da shi ya kuma sa ya zama mai girma sosai.

² Sai Solomon ya yi magana ga dukan Isra'ila, ga shugabannin mayaƙa dubu-dubu da shugabannin mayaƙa ɗari-ɗari, ga alkalai da kuma ga dukan shugabanni a Isra'ila, kawunan iyalai, ³ Solomon tare da dukan taron suka tafi masujadan kan tudu a Gibeyon, gama Tentin Sujadar Allah yana can, wanda Musa bawan UBANGIJI ya yi a hamada. ⁴ Dawuda ya riga ya haura da akwatin alkawarin Allah daga Kiriyat Yeyarim zuwa inda ya shirya domininsa, domin yã kafa masa tenti a Urushalima. ⁵ Amma bagaden tagullar da Bezalel ɗan Uri, ɗan Hur, ya yi a Gibeyon a gaba tabanakul na UBANGIJI; saboda haka Solomon da taron suka neme nufin UBANGIJI a can. ⁶ Solomon ya haura zuwa bagaden tagulla a gaban UBANGIJI a cikin Tentin Sujada, ya kuma miƙa hadayu na ƙonawa dubbai a kansa.

⁷ A wannan dare Allah ya bayyana ga Solomon, ya ce masa, “Roki duk abin da kake so in ba ka.”

⁸ Solomon ya amsa wa Allah, “Ka nuna alheri mai girma ga Dawuda mahaifina ka kuma naɗa ni sarki a matsayinsa. ⁹ To, yanzu, ya UBANGIJI Allah, ka cika alkawarin da ka yi ga mahaifina Dawuda yã tabbata, gama ka naɗa ni sarki a bisa mutanen da suka wuce ƙirge kamar ƙurar ƙasa. ¹⁰ Ka ba ni hikima da sani, don in iya jagorance wannan mutane, gama wa zai iya shugabance wannan jama'arka mai girma?”

¹¹ Allah ya ce wa Solomon, “Da yake wannan ne sha'awar zuciyarka, ba ka kuwa nemi wadata, arziki ko girma ba, ba ka kuma nemi mutuwar abokan gābanka ba, da yake kuma ba ka nemi tsawon rai ba, amma ka nemi hikima da sani don ka shugabanci jama'ata wadda na naɗa ka sarki, ¹² saboda haka za a ba ka hikima da sani. Zan kuma ba ka wadata, arziki da girma, waɗanda babu wani sarki kafin kai da ya taɓa kasance da su kuma babu wani a bayanka da zai kasance da su.”

¹³ Sa'an nan Solomon ya tafi Urushalima daga masujadar kan tudu a Gibeyon, da kuma daga gaban Tentin Sujada. Ya kuma yi mulki a bisa Isra'ila.

(1 Sarakuna 10.26-29)

¹⁴ Solomon ya tara kekunan yaƙi da dawakai, ya kasance da kekunan yaƙi dubu da ɗari huɗu da kuma dawakai dubu goma sha biyu, waɗanda ya ajiye a biranen kekunan yaƙi, da kuma tare da shi a Urushalima. ¹⁵ Sarki ya sa azurfa da zinariya suka zama barkatai a Urushalima kamar duwatsu, al'ul kuma kamar itatuwan fir a gindin tsaunuka. ¹⁶ Aka shigo da dawakan Solomon daga Masar* da kuma daga Kuye† 'yan kasuwan fada suka saye su daga Kuye. ¹⁷ Suka shigo da kekunan yaƙi daga Masar a kan shekel ɗari shida-shida na azurfa, doki kuma a kan shekel ɗari da hamsin-hamsin. Suka kuma riƙa fitar da su ƙasashen waje zuwa dukan sarakunan Hittiyawa da na Arameyawa.

2

Shirye-shirye don ginin haikali

(1 Sarakuna 5.1-12)

¹ Solomon ya ba da umarni don a gina haikali domin sunan UBANGIJI da kuma fada wa kansa. ² Ya ɗebi mutane dubu saba'in su zama 'yan ɗauko, mutane dubu tamanin su zama masu fasa dutse a tuddai, da kuma mutane dubu uku da ɗari shida su zama masu lura da su.

³ Solomon ya aika wannan saƙo ga Hiram* sarkin Taya.

“Ka aika mini gumaguman al'ul kamar yadda ka yi wa mahaifina Dawuda sa'ad da ka aika masa al'ul don yã gina fada yã zauna a ciki. ⁴ Yanzu ina shirin ginin haikali domin Sunan UBANGIJI Allahna, in kuma keɓe shi gare shi don ƙona turare mai ƙanshi a gabansa, don kuma ajiyar

* 1:16 Ko kuwa dai mai yiwuwa Muzur, wani yanki Silisiya; haka ma a aya 17. † 1:16 Wataƙila Silisiya. * 2:3 Da Ibraniyanci Hiram, wani suna na Hiram; haka ma a ayoyi 11 da 12.

burodi mai tsarki kullum, da kuma don miƙa hadayun konawa kowace safiya, kowace yamma, da a Asabbatai da Sababbin Wata, da kuma a kayyadaddun bukukkuwan UBANGIJI Allahnmu. Wannan dawwammamiyar farilla ce don Isra'ila.

⁵ “Haikalin da zan gina zai zama mai girma, domin Allahnmu ya fi dukan sauran alloli girma.

⁶ Amma wa zai iya gina haikali domin sa, shi wanda sammai, har ma da sama sammai, ba za su iya riƙe shi ba? To, wane ne ni da zan gina haikali domin sa, in ba dai wurin kona hadayu a gabansa ba?

⁷ “Saboda haka sai ka aiko mini da mutum wanda ya gwanince a aiki da azurfa, tagulla, baƙin ƙarfe, da kuma shunayya, da garura, da shuƙƙan zare, da wanda kuma ya gwanince da aikin sassaka, domin yā yi aiki tare da gwanayen mutane da nake da su a Yahuda da Urushalima, waƙanda mahaifina Dawuda ya tanada.

⁸ “Ka kuma aika mini al'ul, fir da gumaguman algum daga Lebanon, gama na san cewa mutanenka sun gwanince a yakan katakai a can. Mutanena kuwa za su yi aiki tare da naka ⁹ don su tanada mini katakai da yawa, domin haikalin da zan gina dole yā zama mai girma da kuma kasaitacce. ¹⁰ Zan ba wa bayinka masu yankan katakai waƙanda suka yanka katako, garwa nikaƙken alkama dubu ashirin, garwan sha'ir dubu ashirin da randunan ruwan inabi dubu ashirin da kuma randunan man zaitun dubu ashirin.”

¹¹ Hiram sarkin Taya ya amsa ta wurin rubuta wasiƙa zuwa ga Solomon.

“Domin UBANGIJI yana ƙaunar mutanensa, ya naƙa ka sarkinsu.”

¹² Hiram ya ƙara da cewa,

“Yabo ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila, wanda ya yi sama da ƙasa! Ya ba Sarki Dawuda da mai hikima, cike da wayo da kuma sani, wanda zai gina haikali domin UBANGIJI da kuma fada wa kansa.

¹³ “Zan aika maka Hiram-Abi, wani gwani wanda ya iya aiki, kuma mai hikima, ¹⁴ wanda mahaifiyarsa ta fito daga Dan, mahaifinsa kuma daga Taya. An horar da shi a aikin zinariya, azurfa, tagulla, baƙin ƙarfe, dutse, itace, da kuma shuƙi, shunayya, garura, da lilin mai kyau. Ya gogu a kowane irin zāne-zāne, zai kuma iya yin kowane zānen da aka ba shi. Zai yi aiki tare da masu sana'arƙa, da kuma tare da waƙanda ranka yā daƙe, Dawuda mahaifinka ya tanada.

¹⁵ “Yanzu fa, bari ranka yā daƙe, yā aiko wa bayinsa alkama da sha'ir da kuma man zaitun da ruwan inabin da ka alkawarta, ¹⁶ za mu kuwa yanka dukan gumagumai daga Lebanon da kake bukata za mu kuwa yi fitonsu ta teku, su gangara zuwa Yaffa. Za ka iya kwashe su daga can ka haura zuwa Urushalima.”

¹⁷ Solomon ya ƙidaya dukan baƙin da suke cikin Isra'ila, bayan ƙidayan da mahaifinsa Dawuda ya yi; aka kuma tarar sun kai 153,600. ¹⁸ Ya sa 70,000 a cikinsu su zama 'yan da'auko, 80,000 kuma su zama masu fasan dutse a tuddai, sa'an nan 3,600 su zama shugabanni masu lura da aiki.

3

Solomon ya gina haikali (1 Sarakuna 6.1-38)

¹ Sai Solomon ya fara ginin haikalin UBANGIJI a Urushalima, a kan Dutsen Moriya, inda UBANGIJI ya taɓa bayyana ga mahaifinsa Dawuda, inda kuma Dawuda ya riga ya shirya a daidai masussukar Ornan mutumin Yebus. ² Ya fara ginin a rana biyu ga wata na biyu a shekara ta huɗu ta mulkinsa.

³ Tushen da Solomon ya kafa don ginin haikalin Allah tsawonsa kamun sittin, fāɗinsa kamun ashirin ne (bisa ga tsohon ma'auni). ⁴ Shirayin da yake gaban haikalin kuma kamun ashirin ne da ya nausa ya ketare, fāɗin ginin kuma tsayinsa kamu ashirin ne.

Ya shafe cikin da zinariya zalla. ⁵ Ya shafe babban zauren da fir, ya kuma rufe shi da zinariya mai kyau; ya yi masa ado da zāne-zānen itatuwan dabino da kuma jerin zāne-zāne. ⁶ Ya yi wa haikalin ado da duwatsu masu daraja. Zinariyar da ya yi amfani da su kuwa zinariya Farwayim ne. ⁷ Ya shafe ginshikan saman daƙi, madogaran ƙofofi, bangaye da kuma ƙofofin haikalin da zinariya, ya sassaka kerubobi a bangayen.

⁸ Ya gina Wuri Mafi Tsarki, tsawonsa daidai da fāḍin haikalin. Tsawonsa kamu ashirin, fāḍinsa kuwa kamu ashirin. Ya shafe cikin da talenti ḍari shida na zinariya zalla. ⁹ Nauyin kusoshin ya kai shekel hamsin na zinariya. Ya kuma shafe benaye da zinariya zalla.

¹⁰ Cikin Wuri Mafi Tsarki ya yi kerubobi biyu, ya kuma shafe su da zinariya. ¹¹ Tsawon fikafikan kerubobin duka kamu ashirin ne, fiffike ḍaya, kamu biyar, ya taḅo bangon ḍakin, ḍaya fiffiken kuma wanda shi ma kamu biyar ne, ya taḅo fiffiken kerub ḍaya ḍin. ¹² Haka ma fiffiken kerub na biyu ḍin tsawonsa kamu biyar ne, ya taḅo bangon haikalin, ḍaya fiffiken shi ma tsawonsa kamu biyar ne, ya taḅo fiffiken kerub na farko. ¹³ Tsawon fikafikan kerubobin ya kai kamu ashirin. Su kerubobin a tsaye suke, suna fuskantar babban zauren.

¹⁴ Sai ya yi labule mai ruwan shuḍi, da shunayya, da garura, da lilin mai kyau, ya kuma kunshi hotunan kerubobin da aka saḁa a cikinsa.

(1 *Sarakuna* 7.15-22)

¹⁵ A gaban haikalin ya yi ginshikai biyu, waḍanda tsawonsu ya kai kamu talatin da biyar, ya yi wa ginshikan dajiya, tsayin kowace dajiya kamu biyar ne. ¹⁶ Ya saḁa sarkoki, ya kuma sa su a bisa ginshikan. Ya kuma yi rumman ḍari ya rataya wa sarkokin. ¹⁷ Ya kafa ginshikan a gaban haikalin, ḍaya a kudu, ḍaya kuma a arewa. Ya kira wanda yake kudun, Yakin,* na arewan kuwa ya kira Bowaz.†

4

Kayayyakin haikalin

(1 *Sarakuna* 7.23-51)

¹ Ya yi bagaden tagulla mai tsawo kamu ashirin, fāḍinsa kamu ashirin, tsayinsa kuma kamu goma.

² Ya yi katon kwano mai suna Teku na zubin karfe, mai siffar da'ira, awonsa kamu goma ne daga da'ira zuwa da'ira tsayinsa kuma kamu biyar. Ya ḍauki magwaji mai tsawo kamu talatin ya auna shi kewaye.

³ Kasa da da'ira kuwa, akwai siffofin bijimai kewaye da ita, goma ga kowane kamu guda. An yi zubin bijiman a jeri biyu a gefe guda na kwatarniya.

⁴ Tekun ya tsaya a kan bijimai goma sha biyu, uku na fuskantar arewa, uku na fuskantar yamma, uku na fuskantar kudu, uku kuma na fuskantar gabas. Tekun ya zauna a kansu, kuma karfafun bayansu suna wajen tsakiya. ⁵ Kaurin ya kai tafin hannu, kuma da'iransa ya yi kama da'irar kwaf, kama furen da ya tohu. Ya riḁe randuna dubu uku.

⁶ Sa'an nan ya yi daruna goma don wanki ya sa biyar a gefen kudu, biyar kuma a gefen arewa. A cikinsu kayan da za a yi amfani don ḍauraye hadayun konawa, amma firistoci suna amfani da katon kwano mai suna Teku don wanki.

⁷ Ya yi wurin ajiye fitila goma na zinariya bisa ga tsari dominsu ya kuma sa su a haikali, biyar a gefen kudu, biyar kuma a gefen arewa.

⁸ Ya yi tebur goma ya kuma sa su cikin haikalin, biyar a gefen kudu, biyar kuma a gefen arewa. Ya kuma yi kwanonin yayyafawa guda ḍari.

⁹ Ya yi fili na firistoci da kuma babban fili da kofofi domin filin, ya shafe kofofin da tagulla. ¹⁰ Ya sa katon kwano mai suna Teku a gefen kudu, a kusurwa kudu maso gabas.

¹¹ Ya kuma yi tukwane da manyan cokula da kwanonin yayyafawa.

Ta haka Hiram ya gama aikin da ya yi wa Sarki Solomon a cikin haikalin Allah.

¹² Ginshikai biyu;

kwanoni biyu masu siffar kwartaniya a bisa ginshikai;

jeri biyu na tukakken adon kwanonin yayyafawa masu siffar kwartaniya a bisa ginshikai;

¹³ rumman ḍari huḍu don jeri biyu na tukakke (layi biyu na rumman don kowane tukakke, mai adon kwano mai siffar kwartaniya a bisan ginshikai);

¹⁴ dakalai da darunansu;

¹⁵ ya yi kwanon da ya kira Teku, da bijimai goma sha biyu a karḁashinsa;

* 3:17 Yakin watafila yana nufin ya kahu. † 3:17 Bowaz watafila yana nufin a cikinsa akwai karfi.

¹⁶ tukwane, manyan cokula, cokula masu yatsu don nama da dukan kayayyakin da suka shafi wannan.

Dukan kayayyakin da Hiram-Abi ya yi domin Sarki Solomon saboda haikalin UBANGIJI an yi su da gogaggen tagulla ne. ¹⁷ Sarki ya sa aka yi zubinsu a katakon yin tubali a filin Urdun tsakanin Sukkot da Zereda. ¹⁸ Dukan waƙannan abubuwa da Solomon ya yi suna da tsada kwarai har suka kai nauyin tagullar da ya fi misali.

¹⁹ Solomon ya kuma yi dukan kayayyakin da suke a cikin haikalin Allah.

Bagaden zinariya;

teburin da ake ajiye burocin Kasancewa;

²⁰ wurin ajiye fitila na zinariya zalla tare da fitilunsu, don konawa a gaban wuri mai tsarki na ciki kamar yadda aka tsara;

²¹ aikin zānen furannin zinariya da fitilu da abin ƙibān wuta (an yi su da zinariya zalla);

²² arautaki; kwanonin yayyafawa, kwanoni da hantsuka; da kuma kofofin zinariya na haikali, kofofi na ciki zuwa Wuri Mafi Tsarki da kuma kofofin babban zaure.

5

¹ Sa'ad da dukan aikin da Solomon ya yi domin haikalin UBANGIJI ya gama, sai ya kawo abubuwan da mahaifinsa Dawuda ya keɓe a ciki, azurfa da zinariya da kuma dukan kayayyaki, ya kuwa sa su a cikin ma'ajin haikalin Allah.

*An kawo akwatin alkawari a haikali
(1 Sarakuna 8.1-13)*

² Sa'an nan Solomon ya tattara zuwa Urushalima dattawan Isra'ila, dukan kawunan kabilu da manyan iyalan Isra'ilawa, don su haura da akwatin alkawarin UBANGIJI daga Sihiyona, Birnin Dawuda.

³ Dukan mutanen Isra'ila kuwa suka tattaru gaba ƙaya suka zo wurin sarki a lokacin biki a wata na bakwai.

⁴ Sa'ad da dukan dattawan Isra'ila suka iso, Lawiyawa suka ƙauki akwatin alkawarin, ⁵ suka haura da akwatin alkawarin da kuma Tentin Sujada da dukan kayayyaki masu tsarkin da yake cikinta. Firistoci, waƙanda suke Lawiyawa, suka ƙauke su; ⁶ Sarki Solomon kuwa da taron Isra'ila gaba ƙaya da suka taru kewaye da shi suna a gaban akwatin alkawarin, suna miƙa tumaki da shanu masu yawa da suka wuce kirge ko lissafi.

⁷ Sa'an nan firistoci suka kawo akwatin alkawarin UBANGIJI zuwa wurinsa a ciki cikin wuri mai tsarki na haikali, Wuri Mafi Tsarki, suka sa shi ƙarƙashin fikafikan kerubobin. ⁸ Kerubobin suka buƙe fikafikansu a bisa wurin akwatin alkawari suka kuma rufe akwatin alkawarin da sandunan ƙaukonsa. ⁹ Waƙannan sanduna sun yi tsawo kwarai har ƙarshensu sun nausa daga akwatin alkawarin, ana iya ganinsu daga gaban ciki wuri mai tsarki na can ciki amma ba daga waje Wuri Mai Tsarki ba; kuma suna nan a can har wa yau. ¹⁰ Babu wani abu a cikin akwatin alkawarin sai alluna biyu da Musa ya sa a cikinsa a Horeb, inda UBANGIJI ya yi alkawari da Isra'ilawa bayan sun fito Masar.

¹¹ Sa'an nan firistoci suka janye daga Wuri Mai Tsarki. Dukan firistocin da suke can sun tsarkake kansu, ko daga wace ɓangarori suka fito. ¹² Dukan Lawiyawa waƙanda suke mawaƙa, Asaf, Heman, Yedutun da 'ya'yansu maza da dangoginsu, suka tsaya a gefen gabas na bagaden, saye da lilin mai kyau suna kuma kaƙa ganguna, garayu da molaye. Tare da su akwai firistoci 120 masu busan ƙahoni. ¹³ Masu busan ƙahonin da mawaƙa suka haƙu da baki ƙaya sai ka ce murya guda ce, don su yabi su kuma yi godiya ga UBANGIJI. Haƙe da busan ƙahoni, ganguna da sauran kayayyaki, suka tã da muryoyinsu cikin yabo ga UBANGIJI suka rera,
“Yana da kyau;

ƙaunarsa dawwammamiya ce har abada.”

Sai haikalin UBANGIJI ya cika da girgije, ¹⁴ Firistoci ba su iya yin hidimarsu ba saboda girgijen, gama ƙaukar UBANGIJI ta cika haikalin Allah.

6

¹ Sa'an nan Solomon ya ce, "UBANGIJI ya faɗa cewa zai zauna cikin duhun girgije; ² na gina kasaitaccen haikali domin ka, wuri domin ka zauna har abada."

(1 Sarakuna 8.14-21)

³ Yayinda dukan taron Isra'ila suke tsaye a can, sai sarki ya juya ya albarkace su. ⁴ Sa'an nan ya ce, "Yabo ya tabbata ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila, wanda da hannuwansa ya cika abin da ya yi alkawari da bakinsa ga mahaifina Dawuda. Gama ya ce, ⁵ 'Tun ranar na da fitar da mutanena daga Masar, ban zaɓi wani birni a wata kabilar Isra'ila don a gina haikali domin Sunana ya kasance a can ba, ba kuwa zaɓi wani yā zama shugaba a bisa jama'ata Isra'ila ba. ⁶ Amma yanzu na zaɓi Urushalima domin Sunana yā kasance a can, na kuma zaɓi Dawuda yā yi mulkin mutanena Isra'ila.'

⁷ "Mahaifina Dawuda ya yi niyya a zuciyarsa yā gina haikali domin Sunan UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ⁸ Amma UBANGIJI ya ce wa mahaifina Dawuda, 'Domin yana a zuciyarka ka gina haikali domin Sunana, ka yi daidai da ka kasance da wannan a zuciyarka. ⁹ Duk da haka, ba kai ba ne za ka gina haikalin, amma ɗanka wanda yake namanka da jininka, shi ne wanda zai gina haikali domin Sunana.'

¹⁰ "UBANGIJI ya kiyaye alkawarin da ya yi. Na gāje Dawuda mahaifina yanzu kuwa na zauna a kan kujerar sarautar Isra'ila, kamar dai yadda UBANGIJI ya alkawarta, na kuma gina haikali domin Sunan UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ¹¹ A can na ajiye akwatin alkawari, inda alkawarin UBANGIJI da ya yi da mutanen Isra'ila yake."

Addu'ar Solomon ta keɓewa

(1 Sarakuna 8.22-53)

¹² Sa'an nan Solomon ya tsaya a gaban bagaden UBANGIJI a gaban dukan taron Isra'ila ya ɗaga hannuwansa sama. ¹³ Dā ma ya riga ya gina dakalin tagulla, mai tsawo kamu biyar, fāɗi kamu biyar da kuma tsayi kamu uku, ya kuma sa shi a tsakiyar filin waje. Ya tsaya a kan dakalin ya kuma durkusa a gaban dukan taron Isra'ila ya buɗe hannuwansa sama. ¹⁴ Ya ce,

"Ya UBANGIJI, Allah na Isra'ila, babu Allah kamar ka a sama da kuma ƙasa, kai da kake kiyaye alkawarinka na ƙauna tare da bayinka waɗanda suke cin gaba da zuciya ɗaya a hanyarka. ¹⁵ Ka kiyaye alkawarinka ga bawanka Dawuda mahaifina; da bakinka ka yi alkawari kuma da hannunka ka cika shi, yadda yake a yau.

¹⁶ "Yanzu fa UBANGIJI, Allah na Isra'ila, ka kiyaye wa bawanka Dawuda mahaifina alkawuran da ka yi masa sa'ad da ka ce, 'Ba za ka kasa kasance da mutumin da zai zauna a gabana a kan kujerar sarautar Isra'ila ba, in kawai 'ya'yanka maza za su kula cikin dukan abin da suke yi su yi tafiya a gabana bisa ga dokata, kamar yadda ka yi.' ¹⁷ Yanzu kuwa, ya UBANGIJI, Allah na Isra'ila, bari maganarka da ka yi alkawarta wa bawanka Dawuda yā cika.

¹⁸ "Amma tabbatacce Allah zai zauna a duniya tare da mutane? Sammai, har ma da saman sammai, ba za su iya riƙe ka ba. Balle wannan haikalin da na gina! ¹⁹ Duk da haka ka mai da hankali ga addu'ar bawanka da kuma roko don jinƙai, ya UBANGIJI, Allahna. Ka ji kuka da addu'ar da bawanka yake yi a gabanka. ²⁰ Bari idanunka su buɗu ta wajen wannan haikali dare da rana, wannan wurin da ka ce za ka sa Sunanka a can. Bari ka ji addu'ar da bawanka ke yi ta wajen wannan wuri. ²¹ Ka ji roke-roken bawanka da na mutanenka Isra'ila sa'ad da suka yi addu'a suna duban wajen wannan wuri. Ka ji daga sama, mazauninka; kuma sa'ad da ka ji, ka gafarta.

²² "Sa'ad da mutum ya yi wa maƙwabcinsa laifi aka kuma bukaci ya yi rantsuwa, ya kuma zo ya rantse a gaban bagadenka a cikin wannan haikali, ²³ sai ka ji daga sama ka kuma yi wani abu. Ka shari'anta tsakanin bayinka, kana sāka wa mai laifi ta wurin kawo a kansa hakkin abin da ya yi. Ka nuna cewa marar laifi ba shi da laifi, ta haka a fiffita rashin laifinsa.

²⁴ "Sa'ad da an ci mutanenka Isra'ila a yaƙi ta wurin abokin gāba domin sun yi maka zunubi kuma sa'ad da suka juya suka furta sunanka, suna addu'a suka kuma yin roke-roke a gabanka a wannan haikali, ²⁵ sai ka ji daga sama ka kuma gafarta zunubin mutanenka Isra'ila ka kuma dawo da su zuwa ƙasar da ka ba su da kuma kakanninsu.

²⁶ "Sa'ad da sammai suka rufu ba kuwa ruwan sama saboda mutanenka sun yi maka zunubi, sa'ad da kuwa suka yi addu'a suna duban waje wannan wuri suka kuma furta sunanka suka juye daga

zunubinsu domin ka azabta su,²⁷ sai ka ji daga sama ka kuma gafarta zunubin bayinka, mutanenka Isra'ila. Ka koya musu hanyar da ta dace da za su yi zama, ka kuma aika ruwan sama a kasar da ka ba mutanenka gādo.

²⁸ “Sa’ad da yunwa ko annoba ta fāḍo a kasar, ko wahala ko fūmfuna, ko fāra ko fāra ḍango, ko sa’ad da abokan gāba sun yi musu kawanya a kowane daga biranensu, dukan wata masifa ko cutar da za tā zo,²⁹ sa’ad da kuwa wani cikin mutanenka Isra’ila ya yi wata addu’a ko roko, kowa yana sane a azabarsa da kuma zafinsa, yana buɗe hannuwansa yana duban wajen wannan haikali,³⁰ sai ka ji daga sama, mazauninka. Ka gafarta, ka kuma yi da kowane mutum gwargwadon duk abin da yake yi, da yake ka san zuciyarsa (gama kai kaɗai ka san zukatan mutane),³¹ don su ji tsoronka su kuma yi tafiya a hanyoyinka a kowane lokacin da suke zama a kasar da ka ba wa kakanninsu.

³² “Game da baƙo wanda shi ba na mutanenka Isra’ila ba kuwa amma ya zo daga kasa mai nisa saboda sunanka mai girma da kuma hannunka mai iko da hannunka mai karfi, sa’ad da ya zo ya yi addu’a yana duban wannan haikali,³³ sai ka ji daga sama, mazauninka, ka kuma yi duk abin da baƙon ya nemi ka yi, saboda dukan mutanen duniya su san sunanka su kuma ji tsoronka, kamar yadda mutanenka Isra’ila suke yi, su kuma san cewa wannan gidan da na gina na Sunanka ne.

³⁴ “Sa’ad da mutanenka suka je yaƙi da abokan gābansu, ko’ina ka kai su, kuma sa’ad da suka yi addu’a gare ka suna duban wannan birnin da ka zaɓa da haikalin nan da na gina domin Sunanka,³⁵ sai ka ji addu’arsu da kuma rokonsu daga sama, ka kuma biya musu buƙatarsu.

³⁶ “Sa’ad da suka yi maka zunubi, gama babu wani wanda ba ya zunubi, ka kuwa yi fushi da su ka miƙa su ga abokin gāba, wanda ya kai su zaman bauta a kasa mai nisa ko kuwa kusa;³⁷ Kuma in suka canja zuciya a cikin kasar da suke zaman bauta, suka tuba suka roke ka a kasar zaman bautarsu suka kuma ce, ‘Mun yi zunubi, mu yi abin da ba daidai ba, mu kuwa yi mugunta’;³⁸ in kuma sun juye gare ka da dukan zuciyarsu da ransu a kasar zaman bautarsu inda aka kai su, suka kuma dubi wajen kasar da ka ba wa kakanninsu, wajen birnin da ka zaɓa da kuma wajen haikalin da na gina domin Sunanka;³⁹ to, daga sama, mazauninka, sai ka ji addu’arsu da kuma roke-rokensu, ka kuwa biya musu buƙatunsu. Ka gafarta wa mutanenka, waɗanda suka yi maka zunubi.

⁴⁰ “Yanzu, Allahna, bari idanunka su buɗu kunnuwanka kuma su saurara ga addu’o’in da ake miƙa a wannan wuri.

⁴¹ “Yanzu ka tashi, ya UBANGIJI Allah, ka zo wurin hutunka,
kai da akwatin alkawarin karfinka.

Bari firistocinka, ya UBANGIJI Allah, su sanye ceto,
bari tsarkakanka su yi farin ciki cikin alherinka.

⁴² Ya UBANGIJI Allah, kada ka kyale shafaffenka.

Ka tuna da kauna mai girma da ka alkawarta wa Dawuda bawanka.”

7

Keɓewar haikali (1 Sarakuna 8.62-66)

¹ Sa’ad da Solomon ya gama yin addu’a, sai wuta ya sauko daga sama ya cinye hadaya ta konawa da kuma sadakokin, ɗaukakar UBANGIJI kuwa ta cika haikalin. ² Firistoci ba su iya shiga haikalin UBANGIJI ba domin ɗaukakar UBANGIJI ta cika shi. ³ Sa’ad da dukan Isra’ilawa suka ga wutar na saukowa, ɗaukakar UBANGIJI kuma tana a bisa haikalin, sai suka durƙusa a dakali da fuskokinsu a kasa, suka yi sujada suka kuma yi godiya ga UBANGIJI suna cewa,
“UBANGIJI mai alheri ne,

kaunarsa dawwammamiya ce har abada.”

⁴ Sai sarki da dukan mutanen suka miƙa hadayu a gaban UBANGIJI. ⁵ Sarki Solomon kuwa ya miƙa hadayar bijimai dubu ashirin da biyu da kuma tumaki da awaki dubu ɗari da dubu ashirin. Ta haka sarki da dukan mutane suka keɓe haikalin Allah. ⁶ Firistoci suka ɗauki matsayinsu, haka kuma Lawiyawa suka tsaya a matsayinsu riƙe da kayansu na bushe-bushe da na kaɗe-kaɗe na UBANGIJI, waɗanda Sarki Dawuda ya yi domin yabon UBANGIJI. An yi amfani da su sa’ad da ake godiya, ana

kuma cewa, “Kaunarsa dawwammamiya ce har abada.” Kurkusa da Lawiyawa, firistoci suka busa kahoninsu, dukan Isra’ila kuwa suna a tsaye.

⁷ Solomon ya tsarkake sashen tsakiya na filin da yake gaban haikalin UBANGIJI, a can ya miƙa hadayun konawa da kitsen hadayun salama domin bagaden tagullar da ya yi ba zai iya dawkan hadayun konawa, hadayun hatsi da kuma dangarori na kitsen ba.

⁸ Ta haka Solomon ya kiyaye bikin a wannan lokaci har kwana bakwai, dukan Isra’ila kuwa tare da shi, babban taro, mutane daga Lebo Hamat har zuwa Rafin Masar. ⁹ A rana ta takwas sai suka yi taro, gama sun yi bikin keɓewar bagade na kwana bakwai da kuma biki na karin kwana bakwai. ¹⁰ A rana ta ashirin da uku na watan bakwai sai ya sallami mutane su tafi gidajensu da farin ciki da kuma murna a zuciya saboda abubuwa masu kyau da UBANGIJI ya yi domin Dawuda da Solomon da kuma domin mutanensa Isra’ila.

UBANGIJI ya bayyana ga Solomon

(1 Sarakuna 9.1-9)

¹¹ Sa’ad da Solomon ya gama haikalin UBANGIJI da kuma fadan sarki ya kuma yi nasara a yin dukan abin da yake a zuciarsa da zai yi a haikalin UBANGIJI da kuma a fadarsa, ¹² sai UBANGIJI ya bayyana gare shi a daren ya ce,

“Na ji addu’arka na kuma zaɓi wannan wuri don kaina, a matsayin haikali don hadayu.

¹³ “Sa’ad da na kulle sammai don kada a yi ruwan sama ko na umarci fāri su cinye amfanin kasar ko kuwa na aika da annoba a cikin mutanena, ¹⁴ in mutanena, waɗanda ake kira da sunana, sun kasantar da kansu, suka kuma yi addu’a, suka nemi fuskata, suka kuma juye daga mugayen hanyoyinsu, zan ji daga sama in kuma gafarta zunubinsu in kuwa warkar da kasarsu. ¹⁵ Yanzu, idanuna za su buɗu, kunnuwata kuma za su saurara ga addu’o’in da aka miƙa a wannan wuri. ¹⁶ Na zaɓi na kuma tsarkake wannan haikali saboda Sunana yā kasance a can har abada. Idanuna da kuma zuciyata kullum za su kasance a can.

¹⁷ “Game da kai kuwa, in ka yi tafiya a gabana kamar yadda Dawuda mahaifinka ya yi, ka kuma yi dukan abin da na umarta, ka kiyaye ka’idodina da dokokina, ¹⁸ zan kafa kujerar sarautarka, yadda na alkawarta wa Dawuda mahaifinka sa’ad da na ce, ‘Ba za ka taɓa rasa wani mutumin da zai yi mulki a bisa Isra’ila ba.’

¹⁹ “Amma in ka juya daga gare ni ka yashe ka’idodi da umarnan da na ba ka, ka yi gaban kanka don ka bauta wa waɗansu alloli ka kuma yi musu sujada, ²⁰ zan tumbuke Isra’ila daga kasata, wadda na ba su, zan kuma ƙi wannan haikalin da na tsarkake domin Sunana. Zan mai da shi abin karin magana da abin ba’a cikin dukan mutane. ²¹ Ko da yake wannan haikali yanzu mai girma ne, dukan wanda ya wuce zai kaɗa kai yā ce, ‘Me ya sa UBANGIJI ya yi irin wannan abu ga wannan kasa da kuma ga wannan haikali?’ ²² Mutane za su amsa, ‘Domin sun yashe UBANGIJI Allah na kakanninsu, wanda ya fitar da su daga Masar, suka rungumi waɗansu alloli, suna musu sujada, suna bauta musu, shi ya sa ya kawo dukan wannan masifa a kansu.’”

8

Sauran ayyukan Solomon

(1 Sarakuna 9.10-28)

¹ A karshen shekaru ashirin, a lokacin da Solomon ya gina haikalin UBANGIJI da nasa fadan, ² Solomon ya sāke gina ƙauyukan da Hiram ya ba shi, ya kuma zaunar da Isra’ilawa a cikinsu. ³ Sa’an nan Solomon ya tafi Hamat-Zoba ya ci ta da yaƙi. ⁴ Ya kuma gina Tadmor a hamada da kuma dukan biranen ajiyar da ya gina a Hamat. ⁵ Ya sāke gina Bet-Horon na Bisa da kuma Bet-Horon na Kasa a matsayin birane masu katanga, da bangaye da ƙofofi da kuma ƙyamare, ⁶ haka kuma Ba’alat da dukan biranen ajiyarsa, da kuma dukan birane domin keken yaƙinsa da dawakansa, duk abin da ya so yā gina a Urushalima, a Lebanon da kuma dukan yankin da ya yi mulki, ya gina shi.

⁷ Dukan mutanen da suka rage daga Hittiyawa, Amoriyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa (waɗannan mutane ba Isra’ilawa ba ne), ⁸ wato, zuriyarsu da suka ragu a kasar, wadda Isra’ilawa ba su hallaka ba, waɗannan ne Solomon ya mai da su bayinsa na aikin dole, kamar yadda yake har ya yau. ⁹ Amma Solomon bai mai da Isra’ilawa bayi don aikinsa ba; su ne mayakansa, shugabannin

hafsoshinsa, da shugabannin keken yakinsa da kuma mahayan keken yakinsa. ¹⁰ Su ne kuma manyan ma'aikatan Sarki Solomon, manyan mutane d'ari biyu da hamsin masu lura da mutane.

¹¹ Solomon ya kawo 'yar Fir'auna daga Birnin Dawuda zuwa fadan da ya gina mata, gama ya ce, "Matata ba za ta zauna a fadan Dawuda sarkin Isra'ila ba, domin wuraren da akwatin alkawarin UBANGIJI ya shiga masu tsarki ne."

¹² A kan bagaden UBANGIJI da ya gina a gaban shirayi, Solomon ya mika hadayun konawa ga UBANGIJI, ¹³ bisa ga bukace-bukace na kullum don hadayun da Musa ya umarta don Asabbatai, Sabon Wata da kuma bukukkuwa uku na shekara, Bikin Burodi Marar Yisti, Bikin Makoni da Bikin Tabanakul. ¹⁴ Bisa ga farillar mahaifinsa Dawuda, ya na'ɗa ɓangarori na firistoci don ayyukansu da Lawiyawa don su jagoranci yabo su kuma taimaki firistoci bisa ga bukace-bukacen kowace rana. Ya kuma na'ɗa matsara kofofi ɓangarori, ɓangarori don kofofi dabam-dabam domin abin da Dawuda mutumin Allah ya umarta ke nan. ¹⁵ Ba a kuwa yi rashin biyayya ba game da abin da sarki ya umarta game da firistoci ko Lawiyawa a kan kayan haikalin ba.

¹⁶ An yi dukan ayyukan Solomon, daga ranar kafa tushen haikalin UBANGIJI har gamawarsa. Ta haka aka gama haikalin UBANGIJI.

¹⁷ Sa'an nan Solomon ya tafi Eziyon Geber da Elot a bakin tekun Edom. ¹⁸ Sai Hiram ya aika masa jiragen ruwan da masu tukinsu waɗanda suka san teku sosai. Ma'aikatan Hiram suka tafi da na Solomon zuwa Ofir suka dawo da talentin zinariya d'ari huɗu da hamsin wa Sarki Solomon.

9

Sarauniyar Sheba ta ziyarci Solomon (1 Sarakuna 10.1-13)

¹ Sa'ad da sarauniyar Sheba ta ji shahararr Solomon, sai ta zo Urushalima ta gwada shi da tambayoyi masu wuya. Ta iso tare da ayari mai girma, da rakuma d'auke da kayan yaji, zinariya mai yawa, da kuma duwatsu masu daraja, ta zo wurin Solomon ta kuma yi magana da shi game da dukan abin da yake zuciyyarta. ² Solomon ya amsa dukan tambayoyinta; babu wani abin da ya yi masa wuya ya bayyana mata. ³ Sa'ad da sarauniyar Sheba ta ga hikimar Solomon da kuma fadan da ya gina, ⁴ ta ga abincin da yake teburinsa, ta ga zaman fadawansa, bayi masu yin masa hidima cikin rigunansu, ta ga masu riƙe kwaf cikin rigunansu da kuma hadayun konawar da ya yi a haikalin UBANGIJI, sai mamaki ya kama ta.

⁵ Ta ce wa sarki, "Labarin da na ji a kasata game da nasarorinka da hikimarka, gaskiya ne. ⁶ Amma ban gaskata abin da suka faɗa ba sai da na zo na kuma gani da idanuna. Tabbatacce, ko rabin girman hikimarka ba a faɗa mini ba, ka wuce labarin da na ji nesa ba kusa ba. ⁷ Abin farin ciki ne ga mutanenka! Abin farin ciki ne ga fadawanka, waɗanda suke cin gaba da tsayawa a gabanka suna kuma jin hikimarka! ⁸ Yabo ya tabbata ga UBANGIJI Allahnka, wanda ya ji daɗi a cikinka ya sa ka a kan kujerar sarautarsa a matsayin sarki don ka yi mulkin domin UBANGIJI Allahnka. Saboda kaunar Allahnka wa Isra'ila da kuma sha'awarsa na riƙe su har abada, ya na'ɗa ka sarki a bisansu, don ka yi adalci da kuma gaskiya."

⁹ Sa'an nan ta ba sarki talenti 120 na zinariya, kayan yaji masu yawa, da kuma duwatsu masu daraja. Ba a taɓa kasance da irin kayan yaji mai yawa kamar waɗanda sarauniyar Sheba ta ba wa sarki Solomon ba.

¹⁰ (Mutanen Hiram da mutanen Solomon suka kawo zinariya daga Ofir, suka kuma kawo gungumen algum da duwatsu masu daraja. ¹¹ Sarki ya yi amfani da gungumen algum don matakalan haikalin UBANGIJI da kuma na fadan sarki, ya kuma yi garayu da molaye don mawaƙa. Ba a taɓa gani irinsu a Yahuda ba.)

(1 Sarakuna 10.14-29)

¹² Sarki Solomon ya ba sarauniyar Sheba duk abin da take so da kuma ta nema; ya ba ta fiye da abin da ta kawo masa. Sa'an nan ta tashi ta koma kasarta tare da masu rufe mata baya.

Daukar Solomon

¹³ Nauyin zinariyar da Solomon yake karɓa shekara-shekara talenti 666 ne, ¹⁴ ban da harajin da fataakai da 'yan kasuwa suke biya. Haka kuma dukan sarakunan Arabiya da gwamnonin kasar suka kawo zinariya da azurfa wa Solomon.

¹⁵ Sarki Solomon ya yi manyan garkuwoyi ɗari biyu da zinariya; an yi kowane garkuwa da bekas ɗari shida na zinariya. ¹⁶ Ya kuma yi kanana garkuwoyi zinariya ɗari uku, da bekas ɗari uku na zinariya a kowanne. Sarki ya sa su a cikin Fadan da ake kira Kurmin Lebanon.

¹⁷ Sai sarki ya yi wata kujerar sarauta mai girma da aka shafe ta da hauren giwa, aka kuma dalaye ta da zinariya zalla. ¹⁸ Kujerar tana da matakalai shida, da wurin sa kafa na zinariya haɗe da ita. A kowane gefen wurin zama, akwai wurin ajiye hannu, da zaki tsaye kusa da kowannensu. ¹⁹ Zakoki goma sha biyu sun tsaya a kan matakalai shida, ɗaya a ƙarshen matakala guda. Ba a taɓa yin irin wannan abu don wata masarauta ba. ²⁰ Dukan kwaf na Sarki Solomon zinariya ne, kuma dukan kayayyakin gida a Fadan da ake kira Kurmin Lebanon zinariya ne zalla. Ba a yi wani abu da azurfa ba, domin ba a ɗauki azurfa a zamanin Solomon a bakin kome ba. ²¹ Sarki yana da jerin jiragen ruwa na kasuwanci waɗanda mutanen Hiram ne suke kula da su. Sau ɗaya kowace shekara uku sukan dawo ɗauke da zinariya, azurfa, hauren giwa, gogo da kuma birai.

²² Sarki Solomon ya fi arziki da hikima in aka kwatanta da dukan sauran sarakunan duniya. ²³ Dukan sarakunan duniya sun nemi su sadu da Solomon don su ji hikimar da Allah ya sa a zuciyarsa. ²⁴ Shekara, shekara, duk wanda ya zo wurinsa yakan kawo kyauta, kayayyakin azurfa da na zinariya, da riguna, makamai da kayan yaji, da dawakai da kuma alfadarai.

²⁵ Solomon ya kasance da wuraren ajiye dawakai dubu huɗu don dawakai da keƙunan yaƙi, yana da dawakai dubu goma sha biyu waɗanda ya ajiye a biranen keƙunan yaƙi da kuma tare da shi a Urushalima. ²⁶ Ya yi mulki bisa dukan sarakuna daga Kogi Yuferites zuwa ƙasar Filistiyawa, har zuwa iyakar Masar. ²⁷ Sarki ya sa azurfa ta zama barkatai a Urushalima kamar duwatsu, al'ul kuma da yawa kamar itatuwan fir a gindin tsaunuka. ²⁸ An sayo dawakan Solomon daga Masar da kuma daga dukan sauran ƙasashe.

Mutuwar Solomon (1 Sarakuna 11.41-43)

²⁹ Game da sauran ayyukan mulkin Solomon, daga farko har zuwa ƙarshe, an rubuta su a cikin tarihin annabi Natan, cikin annabcin Ahiya mutumin Shilo da kuma cikin wahayin Iddo mai gani game da Yerobowam ɗan Nebat. ³⁰ Solomon ya yi mulki a Urushalima a bisa dukan Isra'ila shekaru arba'in. ³¹ Sa'an nan ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi cikin birnin Dawuda mahaifinsa. Rehobowam ɗansa kuwa ya gāje shi a matsayin sarki.

10

Isra'ila ya yi tawaye a kan Rehobowam (1 Sarakuna 12.1-20)

¹ Rehobowam ya tafi Shekem, gama dukan Isra'ilawa sun je can don su naɗa shi sarki. ² Da Yerobowam ɗan Nebat ya ji wannan (a lokacin yana a Masar, inda ya gudu daga Sarki Solomon ya tafi), sai ya dawo daga Masar. ³ Saboda haka suka aika a zo da Yerobowam, sai shi da dukan Isra'ila suka je wurin Rehobowam suka ce masa. ⁴ “Mahaifinka ya sa mana kaya masu nauyi a kanmu, amma yanzu ka saukaƙa mana aiki mai zafin nan da kuma kaya masu nauyin da ya sa a kanmu, mu kuwa za mu bauta maka.”

⁵ Rehobowam ya amsa, “Ku dawo gare ni cikin kwana uku.” Saboda haka mutanen suka watse.

⁶ Sai Sarki Rehobowam ya nemi shawarar dattawan da suka yi wa mahaifinsa Solomon hidima a lokacin da yake da rai, ya tambaye suya ce, “Wace shawara za ku ba ni don in amsa wa waɗannan mutane?”

⁷ Suka amsa suka ce, “In za ka ji tausayi waɗannan mutane ka kuma gamshe su, ka kuma ba su amsar da ta dace, kullum za su zama bayinka.”

⁸ Amma Rehobowam ya ƙi shawarar da dattawa suka ba shi ya kuma nemi shawarar matasan da suka yi girma tare, suke kuma yin masa hidima. ⁹ Ya tambaye su ya ce, “Mece ce shawararku? Yaya zan amsa wa waɗannan mutanen da suke ce mini, ‘Ka saukaƙa nauyin da mahaifinka ya sa a kanmu?’”

¹⁰ Matasan da suka yi girma tare shi suka amsa, “Faɗa wa mutanen da suke ce maka, ‘Mahaifinka ya sa kaya masu nauyi a kanmu, amma ka saukaƙa nauyinmu.’ Ka faɗa musu, ‘Karamin yatsana ya fi kugun mahaifina kauri. ¹¹ Mahaifina ya sa muku kaya masu nauyi; zan ma sa mafi nauyi. Mahaifina ya bulale ku da bulala; zan bulale ku da kunamai.’”

¹² Bayan kwana uku sai Yerobowam da dukan mutane suka dawo wurin Rehobowam, yadda sarki ya ce, “Ku dawo gare ni cikin kwana uku.” ¹³ Sarki ya amsa musu da kakkausar murya. Ya ki shawarar dattawan, ¹⁴ ya kuma bi shawarar matasan ya ce, “Mahaifina ya sa muku kaya masu nauyi; zan ma sa mafi nauyi. Mahaifina ya bulale ku da bulala; zan bulale ku da kunamai.” ¹⁵ Saboda haka sarki bai saurari mutane ba, gama wannan juyin al’amura daga Allah ne, don a cika maganar UBANGIJI da ya yi ga Yerobowam ɗan Nebat ta wurin Ahiya mutumin Shilo.

¹⁶ Sa’ad da Isra’ila suka ga sarki ya ki yã saurare su, sai suka amsa wa sarki, suka ce, “Wanda rabo muke da shi a wurin Dawuda, wanda sashe muke da shi daga ɗan Yesse?

Kowa yã koma tentinsa, ya Isra’ila!

Ka lura da gidanka, ya Dawuda!”

Saboda haka dukan Isra’ilawa suka tafi gida. ¹⁷ Amma game da Isra’ilawan da suke zama a garuruwan Yahuda kuwa, Rehobowam ya ci gaba da yin mulki a bisansu.

¹⁸ Sarki Rehobowam ya aiki Hadoram wanda yake lura da aikin dole, amma Isra’ilawa suka jajjefe shi da duwatsu har ya mutu. Sarki Rehobowam kuwa ya gaggauta ya shiga keken yakinsa ya gudu zuwa Urushalima. ¹⁹ Ta haka Isra’ila ya kasance cikin tawaye a kan gidan Dawuda har yã zuwa wannan rana.

11

(1 Sarakuna 12.21-24)

¹ Sa’ad da Rehobowam ya iso Urushalima, ya tattara mayaƙa dubu ɗari takwas daga gidan Yahuda da Benyamin, don su yi yaƙi da Isra’ila su saƙe mai da mulki wa Rehobowam.

² Amma wannan maganar UBANGIJI ta zo ga Shemahiya mutumin Allah. ³ “Faɗa wa Rehobowam ɗan Solomon sarkin Yahuda da kuma dukan Isra’ilawan da suke a Yahuda da Benyamin, ⁴ ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce kada ku haura don ku yi yaƙi da ’yan’uwanku. Ku tafi gida kowannenku, gama wannan yi na ne.’” Saboda haka suka yi biyayya ga maganar UBANGIJI suka kuma koma daga takawa don yaƙi da Yerobowam.

Rehobowam ya gina katanga kewaye da Yahuda

⁵ Rehobowam ya zauna a Urushalima ya kuma gina garuruwa don kãriya a cikin Yahuda. ⁶ Betlehem, Etam, Tekowa, ⁷ Bet-Zur, Soko, Adullam, ⁸ Gat, Maresha, Zif, ⁹ Adorayim, Lakish, Azeka, ¹⁰ Zora, Aiyalon da Hebron. Waɗannan su ne garuruwan katanga a cikin Yahuda da Benyamin. ¹¹ Ya ƙarfafa kãriyarsu ya kuma sa shugabannin mayaƙa a cikinsu, tare da tanadin abinci, man zaitun da kuma ruwan inabi. ¹² Ya sa garkuwoyi da mãsu a cikin dukan biranen, ya kuma sa suka zama da ƙarfi. Saboda haka Yahuda da Benyamin suka zama nasa.

¹³ Firistoci da Lawiyawa daga dukan yankuna ko’ina a Isra’ila suka haɗa kai da shi. ¹⁴ Lawiyawa suka ma bar makiyansu da mallakarsu, suka zo Yahuda da Urushalima domin Yerobowam da ’ya’yansa maza sun ƙi su a matsayin firistocin UBANGIJI. ¹⁵ Yerobowam ya naɗa firistocinsa domin masujadan kan tudu da kuma domin gumakan nan na akuya da maraƙin da ya yi. ¹⁶ Waɗanda suke daga kowane kabilar Isra’ila waɗanda suka sa zuciya a kan neman UBANGIJI, Allah na Isra’ila, suka bi Lawiyawa zuwa Urushalima don su miƙa hadayu ga UBANGIJI Allah na kakanninsu. ¹⁷ Suka ƙarfafa mulkin Yahuda suka kuma goyi bayan Rehobowam ɗan Solomon shekaru uku, suna tafiya a hanyoyin Dawuda da Solomon a wannan lokaci.

Iyalin Rehobowam

¹⁸ Rehobowam ya auri Mahalat, ’yar Yerimot ɗan Dawuda wadda Abihayil ’yar Eliyab ɗan Yesse ta haifa. ¹⁹ Ta haifa masa ’ya’ya maza. Yewush, Shemariya da Zaham. ²⁰ Sa’an nan ya auri Ma’aka ’yar Absalom, wadda ta haifa masa Abiya, Attai, Ziza da kuma Shelomit. ²¹ Rehobowam ya ƙaunaci Ma’aka

'yar Absalom fiye da sauran matansa da kwarƙwaransa. Duka-duka dai ya auri mata goma sha takwas da kwarƙwarai sittin, yana da 'ya'ya maza ashirin da takwas da 'ya'ya mata sittin.

²² Rehobowam ya naƙa Abiya ɗan Ma'aka yā zama babba yerima a cikin 'yan'uwansa, don dai yā naƙa shi sarki. ²³ Ya yi hikima, ya watsar da waƙansu 'ya'yansa a dukan yankunan Yahuda da Benyamin, da kuma a dukan birane masu katanga. Ya ba su tanadi mai yawa ya kuma aurar musu mata masu yawa.

12

Shishak ya yaƙi Urushalima

(1 Sarakuna 14.25-28)

¹ Bayan mulkin Rehobowam ya kahu kamar sarki ya kuma yi ƙarfi, shi da dukan Isra'ila suka yi biris da dokar UBANGIJI. ² Domin sun yi rashin biyayya ga UBANGIJI, saboda haka Shishak sarkin Masar ya yaƙi Urushalima a shekara ta biyar ta Sarki Rehobowam. ³ Da kekunan yaƙi dubu ɗaya da ɗari biyu da kuma mahayan dawakai dubu haɗe da mayaƙan Libiyawa, Sukkatawa da kuma Kushawa waƙanda suka wuce ƙidaya suka zo tare da shi daga Masar, ⁴ ya ci biranen katanga na Yahuda har zuwa Urushalima.

⁵ Sai annabi Shemahiya ya zo wurin Rehobowam da kuma wajen shugabannin Yahuda waƙanda suka taru a Urushalima don tsoron Shishak, ya kuma faɗa musu, "Ga abin da UBANGIJI ya ce, 'Kun yi biris da ni; saboda haka, yanzu na bashe ku ga Shishak.'"

⁶ Shugabannin Isra'ila da sarki suka ƙaskantar da kansu suka ce, "UBANGIJI mai adalci ne."

⁷ Sa'ad da UBANGIJI ya ga sun ƙaskantar da kansu, sai wannan maganar UBANGIJI ta zo wa Shemahiya, "Tun da yake sun ƙaskantar da kansu, to, ba zan hallaka su ba, amma zan cece su, ba zan kwararo fushina ta hannun Shishak a kan Urushalima ba. ⁸ Duk da haka za su zama bayinsa, don su san bambanci tsakanin yin mini bauta da kuma yin wa sarakunan sauran ƙasashe bauta."

⁹ Da Shishak sarkin Masar ya yaƙi Urushalima, sai ya kwashi ma'ajin haikalin UBANGIJI da kuma ma'ajin fadan sarki. Ya kwashe kome da kome, har da garkuwoyin zinariyar da Solomon ya yi. ¹⁰ Sai sarki Rehobowam ya ƙera garkuwoyin tagulla a madadin na zinariya, ya sa su a hannun shugabannin matsara na mashigin gidan sarki. ¹¹ Duk sa'ad da sarki ya tafi haikalin UBANGIJI, masu tsaron sukan tafi tare da shi, suna riƙe da garkuwoyi, daga baya kuma su mai da su a ɗakin tsaro.

¹² Gama Rehobowam ya ƙaskantar da kansa, fushin UBANGIJI ya bar shi, ba a kuwa hallaka shi ƙaƙaf ba. Tabbatacce an yi 'yan abubuwa masu kyau a Yahuda.

(1 Sarakuna 14.21,29-31)

¹³ Sarki Rehobowam ya kafa kansa daram a Urushalima, ya kuma ci gaba a matsayin sarki. Yana da shekara arba'in da ɗaya sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara goma sha bakwai a Urushalima, birnin da UBANGIJI ya zaɓa daga dukan kabilan Isra'ila wanda zai sa Sunansa. Sunan mahaifiyarsa Na'ama ce, ita mutuniyar Ammon ce. ¹⁴ Ya aikata mugunta domin bai sa zuciyarsa ga neman UBANGIJI ba.

¹⁵ Game da ayyukan mulkin Rehobowam, daga farko zuwa ƙarshe, ba a rubuce suke a tarihin Shemahiya annabi da Iddo mai gani wanda yake zancen zuriyoyi ba? Aka kasance da yake-yake tsakanin Rehobowam da Yerobowam. ¹⁶ Rehobowam ya huta da kakanninsa aka kuma binne shi a Birnin Dawuda. Abiya ɗansa kuma ya gāje shi a matsayin sarki.

13

Abiya sarkin Yahuda

(1 Sarakuna 15.1-8)

¹ A shekara ta sha takwas ta sarautar Yerobowam, Abiya ya zama sarkin Yahuda, ² ya kuma yi mulki a Urushalima shekaru uku. Sunan mahaifiyarsa Mikahiya ce, 'yar Uriyel na Gibeya.

Aka kasance da yake-yake tsakanin Abiya da Yerobowam. ³ Abiya ya tafi yaƙi tare da mayaƙa dubu ɗari huɗu jarumawa, Yerobowam kuwa ya ja dāgār yaƙi a kan Abiya da mayaƙa dubu ɗari takwas jarumawa.

⁴ Abiya ya tsaya a Dutsen Zemarayim, a kasar tudu ta Efraim ya ce, “Yerobowam da dukan Isra’ila, ku saurare ni! ⁵ Ba ku san cewa UBANGIJI, Allah na Isra’ila ya ba da sarautar Isra’ila ga Dawuda da zuriyarsa har abada ta wurin alkawarin gishiri ba? ⁶ Duk da haka Yerobowam dan Nebat, ma’aikacin Solomon dan Dawuda, ya tayar wa maigidansa, ⁷ sai ya tara wa kansa ’yan iska da mugayen mutane suka yi gaba da Rehobowam dan Solomon. Rehobowam lokacin kuwa ba shi da wayo, don haka bai iya tsai da su ba.

⁸ “Yanzu kuna shirin yin tsayayya da mulkin UBANGIJI, wanda yake a hannuwan zuriyar Dawuda. Tabbatacce ku kasaitacciyar mayaƙa ne kuma kuna tare da ku maruƙan zinariyar da Yerobowam ya yi domin su zama allolinku. ⁹ Ba ku ne kuka kori firistocin UBANGIJI, ’ya’yan Haruna maza, da Lawiyawa kuka kuma zaɓi firistocinku kamar yadda sauran al’ummai suke yi ba? Duk wanda ya zo ya miƙa dan bijimi da raguna bakwai don yã tsarkake kansa, ya zama firist na gumaka ke nan, ba na Allah ba.

¹⁰ “Gare mu kuwa, UBANGIJI shi ne Allah, kuma ba mu yashe shi ba. Firistocin da suke bauta wa UBANGIJI ’ya’yan Haruna maza ne, Lawiyawa ne kuwa suke taimakonsu. ¹¹ Kowace safiya da kowace yamma sukan miƙa hadayun konawa da turare mai kanshi ga UBANGIJI. Sukan shirya burodi a tsarkaken tebur mai tsabta, sukan kuma kuna fitilu a alkukai kowace yamma. Muna kiyaye ka’idodin UBANGIJI Allahnmu. Amma ku kun yashe shi. ¹² Allah yana tare da mu; shi ne shugabanmu. Firistocinsa tare da fahoni za su busa kirarin yaƙi a kanku. Mutanen Isra’ila, kada ku yi yaƙi da UBANGIJI Allah na kakanninku, gama ba za ku yi nasara ba.”

¹³ To, fa, Yerobowam ya aiki mayaƙa su zagaya daga baya, domin yayinda yake a gaban Yahuda, sai ’yan kwanto su kasance a bayansu. ¹⁴ Yahuda ya juya sai ya ga cewa ana yake su gaba da baya. Sai suka yi kuka ga UBANGIJI. Firistoci suka busa fahoni ¹⁵ mutanen Yahuda kuwa suka tã da kirarin yaƙi. Da ji kirarin yaƙi, Allah ya fatattake Yerobowam da dukan Isra’ila a gaban Abiya da Yahuda. ¹⁶ Isra’ilawa suka gudu a gaban Yahuda, Allah kuwa ya bashu su a hannuwansu. ¹⁷ Abiya da mutanensa suka kashe su sosai, har mutum dubu dari biyar suka mutu a cikin jarumawan Isra’ila. ¹⁸ Aka cinye mutanen Isra’ila a wannan lokaci, mutanen Yahuda kuwa suka yi nasara domin sun dogara ga UBANGIJI Allah na kakanninsu.

¹⁹ Abiya ya kori Yerobowam ya kuma fwaƙe garuruwan Betel, Yeshana da Efron, tare da fawuyukan da suke kewaye daga gare shi. ²⁰ Yerobowam bai saƙe yin karfi a zamanin Abiya ba. UBANGIJI ya buge shi ya kuma mutu.

²¹ Amma Abiya ya kara karfi. Ya auri mata goma sha huɗu, ya kuma kasance da ’ya’ya maza ashirin da biyu da kuma ’ya’ya mata goma sha shida.

²² Sauran ayyukan sauratar Abiya, abin da ya yi da abin da ya faɗa, a rubuce suke a cikin rubuce-rubucen annabi Iddo.

14

¹ Abiya kuwa ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Birnin Dawuda. Asa dansa ya gaje shi a matsayin sarki, a zamaninsa kuma kasar ta zauna lafiya na shekara goma.

Asa sarkin Yahuda

² Asa ya yi abin da yake da kyau da kuma daidai a gaban UBANGIJI Allahnsa. ³ Ya kawar da baƙin bagade da masujadai bisa tudu, ya farfashe keɓaɓɓun duwatsu, ya kuma sassare ginshikan Ashera. ⁴ Ya umarci Yahuda su nemi UBANGIJI Allah na kakanninsu, su kuma yi biyayya da dokoki da kuma umarnansa. ⁵ Ya kawar da masujadan kan tudu da bagadan turare a kowane gari a Yahuda, masarautar kuwa ta zauna lafiya a farkashinsa. ⁶ Ya gina biranen katanga na Yahuda, da yake kasar tana zaman lafiya. Babu wanda yake yaƙi da shi a waɗannan shekaru, gama UBANGIJI ya ba shi hutu.

⁷ Ya ce wa Yahuda, “Bari mu gina waɗannan garuruwa mu sa katanga kewaye da su, da hasumiyoyi, kofofi da kyamare. Kasar har yanzu tamu ce domin mun nemi UBANGIJI Allahnmu, mun neme shi ya kuwa ba mu hutu a kowane gefe.” Saboda haka suka gina suka kuma yi nasara.

⁸ Asa ya kasance da mayaƙa dubu dari uku daga Yahuda, kintsatse da manyan garkuwoyi da masu, da kuma mayaƙa dubu dari biyu da dubu tamanin daga Benyamin, riƙe da kananan garkuwoyi da kuma baka. Dukan waɗannan jarumawa ne fwarai.

⁹ Zera mutumin Kush ya taka ya fita don yā yake su da babban runduna da kuma kekunan yaƙi ɗari uku, ya kuma zo har Maresha. ¹⁰ Asa ya fita don yā kara da shi, suka ja dāgā yaƙi a Kwarin Zefata kusa da Maresha.

¹¹ Sai Asa ya kira ga UBANGIJI Allahnsa ya ce, “UBANGIJI, babu wani kamar ka da zai taimaki marar ƙarfi a kan mai ƙarfi. Ka taimake mu, ya UBANGIJI Allahnmu, gama mun dogara a gare ka, kuma a cikin sunanka muka fito don mu yaƙi wannan babbar runduna. Ya UBANGIJI, kai ne Allahnmu; kada ka bar mutum yā yi nasara a kanka.”

¹² UBANGIJI fa ya bugi mutanen Kush a gaban Asa da Yahuda. Mutanen Kush suka gudu, ¹³ Asa kuwa da mayafansa suka bi su har Gerar. Mutanen Kush suka mutu a ranan nan har ba a iya ƙidaya, aka buge su a gaban UBANGIJI da rundunansa. Mutanen Yahuda suka kwashi ganima sosai. ¹⁴ Suka hallaka dukan ƙauyukan kewaye da Gerar, gama tsoron UBANGIJI ya kama su. Suka kwashi ganima na dukan ƙauyukan nan, da yake akwai ganima sosai a can. ¹⁵ Suka kuma yaƙi sansanin makiyaya suka kwashe tumaki da awaki da rafuma. Suka koma Urushalima.

15

Sauye-sauyen Asa

¹ Sai Ruhun Allah ya sauko a kan Azariya ɗan Oded. ² Ya fita ya je ya sadu da Asa ya kuma faɗa masa, “Ka saurare ni, Asa da kuma dukan Yahuda da Benyamin. UBANGIJI yana tare da ku sa’ad da kuke tare da shi. In kuka neme shi, za ku same shi, amma in kuka yashe shi, zai yashe ku. ³ Tun da daɗewa Isra’ila ba su da Allah na gaskiya, babu firist da zai koyar, kuma babu doka. ⁴ Amma cikin wahalarsu suka juya ga UBANGIJI, Allah na Isra’ila, suka kuma neme shi, suka kuwa same shi. ⁵ A waɗancan kwanaki akwai hatsari a yin tafiye-tafiye, gama dukan mazaunan ƙasashe suna cikin babbar damuwa. ⁶ Wata ƙasa takan murƙushe wata, wani birni kuma yakan murƙushe wani, domin Allah ya wahalshe su da kowace irin damuwa. ⁷ Amma game da ku, ku ƙarfafa kada ku fid da zuciya, gama za a ba ku ladan aikinku.”

⁸ Sa’ad da Asa ya ji waɗannan kalmomin da annabcin Azariya ɗan Oded annabi ya faɗa, sai ya sami ƙarfi hali. Ya kawar da gumaka masu bankyama daga dukan ƙasar Yahuda da Benyamin da kuma daga garuruwan da ya ci da yaƙi a ƙasar tudu ta Efraim. Ya gyaggyara bagaden UBANGIJI da yake a gaban shirayin haikalin UBANGIJI.

⁹ Sa’an nan ya tattara dukan Yahuda da Benyamin da kuma mutane daga Efraim, Manasse da Simeyon waɗanda suke zaune a cikinsu, gama jama’a mai girma ta zo wurinsa daga Isra’ila sa’ad da suka ga cewa UBANGIJI Allahnsa yana tare da shi.

¹⁰ Suka taru a Urushalima a wata na uku na shekara ta goma sha biyar ta mulkin Asa. ¹¹ A lokacin suka miƙa hadaya bijimai ɗari bakwai da tumaki da kuma awaki dubu bakwai ga UBANGIJI daga ganimar da suka dawo da ita. ¹² Suka yi alƙawari don su nemi UBANGIJI Allah na kakanninsu, da dukan zuciarsu da kuma dukan ransu. ¹³ Aka kashe dukan waɗanda ba su nemi UBANGIJI, Allah na Isra’ila ba, ko ƙarami ko babba, namiji ko ta mace. ¹⁴ Suka yi rantsuwa ga UBANGIJI da babbar murya, da ihu da garayu da ƙahoni. ¹⁵ Dukan Yahuda suka yi farin ciki game da rantsuwar domin sun yi rantsuwar gabagadi. Suka nemi Allah da gaske, suka kuma same shi. Saboda haka UBANGIJI ya ba su hutu a kowane gefe.

¹⁶ Sarki Asa ya tuɓe mahaifiyar mahaifiyarsa daga matsayinta na mahaifiyar sarauniya, domin ta gina ginshikin bankyama na Ashera. Asa ya rurrushe shi, ya farfasa shi ya kuma ƙone shi a Kwarin Kidron. ¹⁷ Ko da yake bai kawar da masujadan kan tudu daga Isra’ila ba, zuciyar Asa ta cika da bin UBANGIJI dukan kwanakinsa. ¹⁸ Ya kawo azurfa da zinariya da kayayyaki a haikalin Allah waɗanda shi da mahaifinsa suka keɓe.

¹⁹ Ba a ƙara yin yaƙi ba sai a shekara ta talatin da biyar ta mulkin Asa.

16

Shekarun ƙarshe na Asa (1 Sarakuna 15.16-22)

¹ A shekara ta talatin da shida ta mulkin Asa, Ba'asha sarkin Isra'ila ya haura don yā yaƙi Yahuda da Rama mai katanga, don kuma yā hana wani daga fita ko shiga yankin Asa sarkin Yahuda.

² Sai Asa ya ɗauki azurfa da zinariya daga ma'ajin haikalin UBANGIJI da kuma na fadansa ya aika wa Ben-Hadad sarkin Aram, wanda yake mulki a Damaskus. ³ Ya ce, “Bari yarjejeniya ta kasance tsakani na da kai kamar yadda ya kasance tsakanin mahaifina da mahaifinka. Dubi ina aika maka azurfa da zinariya. Yanzu ka yanke yarjejeniya da Ba'asha sarkin Isra'ila domin yā janye daga gare ni.”

⁴ Ben-Hadad ya yarda da Sarki Asa ya kuma aika da manyan hafsohin mayaƙansa a kan garuruwan Isra'ila. Suka ci Iyon, Dan, Abel-Mayim* da kuma dukan biranen ajiya na Naftali. ⁵ Da Ba'asha ya ji wannan, ya daina ginin Rama ya yashe aikinsa. ⁶ Sa'an nan Sarki Asa ya kawo dukan mutanen Yahuda, suka kuma kwashe duwatsu da katako daga Rama waɗanda Ba'asha yake amfani da su. Da su ne Asa ya gina Geba da Mizfa.

⁷ A lokacin Hanani mai duba ya zo wurin Asa sarkin Yahuda ya ce masa, “Don ka dogara ga sarkin Aram, ba kuwa ga UBANGIJI Allahnka ba ne mayaƙan sarkin Aram sun kuɓuce daga hannunka. ⁸ Ai, Kushawa da Libiyawa rundunar sojoji ne masu yawan gaske, suna kuma da kekunan yaƙi da mahayan dawakai masu yawa ƙwarai. Amma duk da haka, saboda ka dogara ga UBANGIJI, ya kuwa ba da su cikin hannunka. ⁹ Gama gaban UBANGIJI yana ko'ina a duniya don yā ƙarfafa waɗanda zukatansu suke binsa cikin aminci. Ka yi wauta, daga yanzu nan gaba za ka yi ta yaƙi.”

¹⁰ Sai Asa ya yi fushi sosai da mai duban saboda wannan; ya yi fushi ƙwarai har ya sa aka jefa shi a kurkuku. A lokaci guda kuma Asa ya fara gwada wa mutane azaba.

(1 Sarakuna 15.23,24)

¹¹ Ayyukan mulkin Asa, daga farko zuwa ƙarshe, suna a rubuce a littafin sarakunan Yahuda da Isra'ila. ¹² A shekara ta talatin da tara ta mulkinsa, Asa ya kamu da wata cuta a ƙafarsa. Ko da yake cutar ta yi tsanani, duk d haka ma a cikin ciwonsa bai nemi taimako daga UBANGIJI ba, sai dai daga likitoci. ¹³ Sa'an nan a shekara ta arba'in da ɗaya ta mulkinsa, Asa ya mutu ya kuma huta tare da kakanninsa. ¹⁴ Suka binne shi a kabarin da ya fafe wa kansa a Birnin Dawuda. Suka sa shi a makara wadda aka rufe da kayan yaji da kuma turare dabam-dabam da aka nika, suka kuma ƙuna babbar wuta don girmama shi.

17

Yehoshafat sarkin Yahuda

¹ Yehoshafat ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki ya kuma kahu sosai gāba da Isra'ila. ² Ya kafa mayaƙa a dukan biranen katangar Yahuda, ya kuma sa runduna a Yahuda da kuma a garuruwan Efraim da mahaifinsa Asa ya ci da yaƙi.

³ UBANGIJI kuwa yana tare da Yehoshafat domin a shekarunsa na farko-farko ya yi tafiya a hanyoyin da kakansa Dawuda ya bi. Bai nemi shawarar Ba'al ba ⁴ amma ya nemi Allah na kakansa ya kuma bi umarnansa a maimakon ayyukan da Isra'ila ke yi. ⁵ UBANGIJI ya kafa mulkin a ƙarfashin ikonsa; dukan Yahuda kuwa suka kawo kyautai wa Yehoshafat, ta haka ya yi arziki sosai da kuma girma. ⁶ Zuciyarsa ta dukufa ga hanyoyin UBANGIJI, bugu da ƙari, ya kawar masujadan kan tudu da ginshikan Ashera daga Yahuda.

⁷ A shekara ta uku ta mulkinsa, ya aiki ma'aikatansa Ben-Hayil, Obadiya, Zakariya, Netanel da Mikahiya su yi koyarwa a garuruwan Yahuda. ⁸ Tare da su akwai waɗansu Lawiyawa, Shemahiya, Netaniya, Zebadiya, Asahel, Shemiramot, Yehonatan, Adoniya, Tobiya da Tob Adoniya, da kuma firistoci Elishama da Yehoram. ⁹ Suka yi koyarwa a dukan Yahuda, suna ɗauke da Littafin Dokar UBANGIJI tare da su; suka tafi ko'ina a dukan garuruwan Yahuda suka koyar da mutane.

¹⁰ Tsoron UBANGIJI ya kama dukan masarautun ƙasashen da suke kewaye da Yahuda, har ba su yi yaƙi da Yehoshafat ba. ¹¹ Waɗansu Filistiyawa suka kawo wa Yehoshafat kyautai da azurfa a matsayin haraji, Larabawa kuwa suka kawo masa garkuna, raguna dubu bakwai da ɗari bakwai da kuma awaki dubu bakwai da ɗari bakwai.

* 16:4 An kuma san shi da Abel-Bet-Ma'aka

¹² Yehoshafat ya yi ta karuwa a karfi; ya gina katanga da biranen ajiya a Yahuda ¹³ da kuma tanade-tanade masu yawa a garuruwan Yahuda. Ya kuma ajiye gogaggu mayaka a Urushalima. ¹⁴ Daukar da aka yi musu bisa ga iyalai yana kamar haka.

Daga Yahuda, shugaban kungiya 1,000.

Adna ne shugaba, tare da jarumawa 300,000;

¹⁵ biye da shi, Yehohanan shi ne shugaba, yana da sojoji 280,000;

¹⁶ biye da shi, Amasiya dan Zikri, wanda ya ba da kansa da yardar rai don hidimar UBANGIJI, yana da sojoji 200,000.

¹⁷ Daga Benyamin,

Eliyada, jarumi soja, yana da sojoji 200,000 riƙe da baka da garkuwoyi;

¹⁸ biye da shi, Yehozabad, yana da sojoji 18,000 shiryayyu don yaƙi.

¹⁹ Waƙannan su ne suka yi wa sarki hidima, ban da waƙanda aka sa a biranen katanga ko'ina a Yahuda.

18

Mikahiya ya yi annabci a kan Ahab

(1 Sarakuna 22.1-28)

¹ Yanzu fa Yehoshafat ya wadace kwarai yana kuma da girma, ya kuma haɗa kansa da Ahab ta wurin aure. ² Bayan 'yan shekaru sai ya gangara don yā ziyarci Ahab a Samariya. Ahab kuwa ya yanka tumaki da shanu masu yawa dominsa da kuma mutanen da suke tare da shi, ya kuma lallashe shi yā yaƙi Ramot Gileyad. ³ Ahab sarkin Isra'ila ya tambayi Yehoshafat sarkin Yahuda ya ce, “Za ka tafi tare da ni mu yaƙi Ramot Gileyad?”

Yehoshafat ya amsa ya ce, “Ni kamar kai ne, kuma mutanena kamar naka ne; za mu tafi tare da kai a yaƙin.” ⁴ Amma Yehoshafat ya kuma ce wa sarkin Isra'ila, “Da fari mu nemi bishewar UBANGIJI.”

⁵ Saboda haka sarkin Isra'ila ya tattara annabawa duka, mutane ɗari huɗu, ya kuma tambaye su, “Mu tafi yaƙi a kan Ramot Gileyad ko kada mu tafi?”

Suka amsa “Tafi, gama Allah zai ba da shi cikin hannun sarki.”

⁶ Amma Yehoshafat ya yi tambaya ya ce, “Babu wani annabin UBANGIJI a nan da za mu tambaya?”

⁷ Sarki Isra'ila ya amsa wa Yehoshafat, “Akwai guda har yanzu mai suna Mikahiya ɗan Imla, za mu iya nemi nufin UBANGIJI daga gare shi, sai dai ba na sonsa domin bai taɓa yin annabci wani abu mai kyau game da ni ba, sai kullum masifa.”

Yehoshafat ya amsa ya ce, “Kada sarki yā faɗa haka.”

⁸ Saboda haka sarkin Isra'ila ya kira ɗaya daga cikin ma'aikatansa ya ce, “A kawo Mikahiya ɗan Imla nan da nan.”

⁹ Saye da rigunan sarakuna, sarki Isra'ila da Yehoshafat sarkin Yahuda suna zaune a kan kujerunsu na mulki a masussuka ta kofar shigar Samariya, tare da dukan annabawa suna ta annabci a gabansu. ¹⁰ To, fa, Zedekiya ɗan Kena'ana ya yi kaƙonin karfe, ya kuma furta, “Ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Da waƙannan za ka sassoki Arameyawa sai sun hallaka.’”

¹¹ Dukan sauran annabawan suka yi irin annabcin nan. Suka ce, “A haura zuwa Ramot Gileyad a yi nasara, gama UBANGIJI zai ba da shi cikin hannun sarki.”

¹² Dan saƙon da ya tafi don yā kawo Mikahiya kuwa ya ce masa, “Duba, kowannen a cikin annabawa ya yi faɗin nasara wa sarki. Don haka kai ma ka yi maganar da za tā gamshi sarki kamar yadda suka yi.”

¹³ Amma Mikahiya ya ce, “Na rantse da ran UBANGIJI, zan faɗa masa kawai abin da Allahna ya faɗa.”

¹⁴ Da suka iso, sarki ya tambaye shi, “Mika, mu tafi mu yaƙi Ramot Gileyad, ko kada mu tafi?”

Ya amsa, “Kai masa yaƙi za ka kuwa yi nasara, gama za a ba da su a hannunka.”

¹⁵ Sarki ya ce masa, “Sau nawa zan sa ka rantse don ka faɗa gaskiya a cikin sunan UBANGIJI?”

¹⁶ Sa'an nan Mikahiya ya amsa, "Na ga dukan Isra'ila sun warwatsu a kan tuddai kamar tumakin da ba su da makiyaya, kuma UBANGIJI ya ce, 'Wadannan mutane ba su da maigida. Bari kowanne ya tafi gida cikin salama.'"

¹⁷ Sarkin Isra'ila ya ce wa Yehoshafat, "Ban fada maka cewa bai taɓa yin annabci wani abu mai kyau game da ni, in ba masifa ba?"

¹⁸ Mikahiya ya ci gaba, "Saboda haka sai ka ji maganar UBANGIJI. Na ga UBANGIJI yana zama a kan kursiyinsa tare da dukan rundunar sama tsaye a damansa da hagunsa. ¹⁹ UBANGIJI kuwa ya ce, 'Wa zai ruɗe Ahab sarki Isra'ila zuwa yaƙi da Ramot Gilejad da kuma zuwa mutuwarasa a can?'

"Wani ya ba da wata shawara, wani kuma wata dabam. ²⁰ A ƙarshe, wani ruhu ya zo gaba, ya tsaya a gaban UBANGIJI ya ce, 'Zan ruɗe shi.'

"UBANGIJI ya yi tambaya, 'Ta wace hanya?'

²¹ "Ya ce, 'Zan tafi in zama ruhun ƙarya a bakunan dukan annabawansa.'

"UBANGIJI ya ce, 'Za ka yi nasara a ruɗinsa. Ka tafi, ka yi haka.'

²² "To yanzu, UBANGIJI ya sa ruhun ruɗu a bakunan wadannan annabawanka. UBANGIJI ya kayyade masifa dominka."

²³ Sai Zedekiya ɗan Kena'ana ya haura ya mari Mikahiya a fuska. Ya ce, "Ta wace hanya ce ruhun UBANGIJI ya fita daga gare ni ya zo ya yi magana da kai?"

²⁴ Mikahiya ya amsa ya ce, "Za ka gane a ranar da ka je ka buya a can cikin ɗaki."

²⁵ Sa'an nan sarkin Isra'ila ya umarta, "Dauki Mikahiya ku aika da shi zuwa ga Amon mai mulkin birni da kuma ga Yowash ɗan sarki, ²⁶ ku ce ga abin da sarki ya ce, 'Ku jefa wannan mutum a kurkuku kada kuma ku ba shi wani abu sai dai burodi da ruwa har sai na dawo lafiya.'"

²⁷ Mikahiya ya furta ya ce, "Idan har ka dawo lafiya, to, UBANGIJI bai yi magana ta wurina ba." Ya kuma ƙara da cewa, "Dukanku mutane, ku lura da maganata!"

An kashe Ahab a Ramot Gilejad

(1 Sarakuna 22.29-35)

²⁸ Saboda haka sarkin Isra'ila da Yehoshafat sarkin Yahuda suka haura zuwa Ramot Gilejad. ²⁹ Sarkin Isra'ila ya ce wa Yehoshafat, "Zan ɓad da kama in shiga yaƙin, amma ka sa kayanka na sarauta." Saboda haka sarkin Isra'ila ya ɓad da kama ya shiga cikin yaƙin.

³⁰ To, fa, sarkin Aram ya umarce shugabannin keken yaƙinsa ya ce, "Kada ku yaƙi kowa, ƙarami ko babba, sai dai sarkin Isra'ila." ³¹ Sa'ad da shugabannin keken yaƙi suka ga Yehoshafat, sai suka yi tsammani, "Wannan ne sarkin Isra'ila." Saboda haka suka juya don su yaƙe shi, amma Yehoshafat ya yi ihu, UBANGIJI kuma ya taimake shi. Allah ya janye su daga gare shi, ³² gama sa'ad da shugabannin keken yaƙi suka ga cewa ba shi ne sarkin Isra'ila ba, sai suka daina binsa.

³³ Amma wani ya harba kibiya haka kawai, sai kibiyar ta sami sarki Ahab na Isra'ila a kafaɗa tsakanin rigar yaƙinsa na ƙarfe da ƙarfen kirjinsa. Sai sarki ya ce wa mai tuƙan keken yaƙi, "Juya ka fitar da ni daga wurin yaƙin. An ji mini rauni." ³⁴ Duk yini yaƙi ya yi ta cin gaba, sarkin Isra'ila kuwa ya jingina kansa a cikin keken yaƙinsa yana duban Arameyawa har yamma. Sa'an nan a faɗuwar rana sai ya mutu.

19

¹ Sa'ad da Yehoshafat sarkin Yahuda ya dawo zuwa fadansa a Urushalima lafiya, ² Yehu mai duba, ɗan Hanani, ya fita don ya tarye shi, ya kuma ce wa sarki, "Ya yi kyau ke nan da ka taimaki mugu ka kuma ƙaunaci* waɗanda suke ƙin UBANGIJI? Da yake ka yi haka fushin UBANGIJI yana a kanka ³ Duk da haka an sami wani abin kirki a wurinka, gama ka kawar da ginshikan Ashera a ƙasar, ka kuma sa zuciyarka a kan neman Allah."

Yehoshafat ya naɗa alkalai

⁴ Yehoshafat ya zauna a Urushalima, ya kuma fita yana shiga cikin mutane daga Beyersheba zuwa ƙasar tudun Efraim ya kuma juyar da su ga UBANGIJI Allah na kakanninsu. ⁵ Ya naɗa alkalai a kowanne daga cikin biranen katanga na Yahuda a ƙasar. ⁶ Ya faɗa musu, "Ku lura da abin da kuke yi, gama

* 19:2 Ko kuwa ka haɗa kai da

shari'ar da kuke yi ba ta mutum ba ce, amma ta UBANGIJI ce, yana tare da ku sa'ad da kuke yanke shari'a. ⁷ Yanzu fa ku ji tsoron UBANGIJI. Ku yi hankali a kan abin da kuke yi, gama UBANGIJI Allahnmu ba ya sonkai ko nuna wariya ko cin hanci."

⁸ A Urushalima kuma, Yehoshafat ya naɗa waɗansu Lawiyawa, firistoci da kawunan iyalan Isra'ilawa don su tabbatar da an bi dokar UBANGIJI, su kuma sasanta tsakanin mutane. A Urushalima za su zauna. ⁹ Ya ba su waɗannan umarnai, "Ku yi aikinku da aminci da tsoron UBANGIJI da dukan zuciyarku. ¹⁰ Cikin kowane batun da ya zo gabanku daga 'yan'uwanku waɗanda suke zama a birane, ko batun na kisa ne ko kuwa waɗansu batuttuwan da suka shafi doka, umarnai, ka'idodi ko farillai, dole ku ja musu kunne kada su yi wa UBANGIJI zunubi; in ba haka ba fushinsa zai sauko a kanku da 'yan'uwanku. Ku yi wannan, ta haka ba za ku kuwa yi zunubi ba.

¹¹ "Amariya, babban firist, shi ne zai shugabance ku a kan dukan al'amuran da suke na wajen UBANGIJI, Zebadiya ɗan Ishmayel kuwa, shugabanku a kan dukan al'amuran da suka shafi sarki, Lawiyawa kuma za su zama a matsayin manya a gabanku. Ku yi abubuwa da ƙarfin hali, bari kuma UBANGIJI yã kasance tare da masu yin gaskiya."

20

Yehoshafat ya ci Mowab da Ammon a yaki

¹ Bayan wannan, Mowabawa da Ammonawa tare da waɗansu Meyunawa suka zo su yaki Yehoshafat.

² Sai waɗansu mutane suka zo suka faɗa wa Yehoshafat, "Ga babban runduna tana zuwa a kanka daga Edom, daga ƙetaren Teku, daga Aram. Ta ma kai Hazazon Tamar" (wato, En Gedi). ³ A firgice, Yehoshafat ya yanke shawara yã nemi nufin UBANGIJI, ya kuma yi shelar azumi a dukan Yahuda. ⁴ Mutanen Yahuda suka taru gaba ɗaya don su nemi taimako daga wurin UBANGIJI, tabbatacce suka fito daga kowane garin Yahuda don su neme shi.

⁵ Sa'an nan Yehoshafat ya miƙe tsaye a taron Yahuda da Urushalima a haikalin UBANGIJI a sabon filin ⁶ ya ce,

"Ya UBANGIJI Allah na kakanninmu, ba kai ne Allah wanda yake sama ba? Kana mulki a bisa dukan mulkokin ƙasashe. Iko da girma suna a hannunka, kuma ba wanda zai iya tsayayya da kai. ⁷ Ya Allahnmu, ba kai ba ne ka kore mazaunan wannan ƙasa a gaban mutanenka Isra'ila ka kuma ba da ita har abada ga zuriyar Ibrahim abokinka? ⁸ Sun yi zama a cikinta suka kuma yi gina wuri mai tsarki a cikinta domin Sunanka cewa, ⁹ 'In masifa ta zo mana, ko takobin hukunci, ko annoba ko yunwa, za mu tsaya a gabanka a gaban wannan haikalin da yake ɗauke da Sunanka, mu kuma yi kuka gare ka cikin azaba, za ka kuwa ji mu, ka cece mu.'

¹⁰ "Yanzu kuma ga mutanen Ammon, da na Mowab, da na Dutsen Seyir, waɗanda ka hana Isra'ilawa su kai musu yaki sa'ad da suka fito daga ƙasar Masar, su ne mutanen da Isra'ila suka ƙyale, ba su hallaka su ba. ¹¹ Yau ga yadda suke so su biya mu. Su suke so su kore mu daga ƙasar da ka ba mu gãdo. ¹² Ya Allahnmu, ba za ka hukunta su ba? Gama ba mu da ƙarfin fuskantar wannan babbar rundunar da take so ta yaƙe mu. Ba mu san abin da za mu yi ba, mu dai mun zuba maka ido."

¹³ Dukan mazan Yahuda, tare da matansu da yaransu da ƙananansu, suka tsaya a gaban UBANGIJI.

¹⁴ Sa'an nan Ruhun UBANGIJI ya sauko a kan Yahaziyel ɗan Zakariya, ɗan Benahiya, ɗan Yehiyel, ɗan Mattaniya, wani Balawe kuma zuriyar Asaf, yayinda yake tsaye a cikin taron.

¹⁵ Ya ce, "Saurara, Sarki Yehoshafat da dukan waɗanda suke zama a Yahuda da Urushalima! Ga abin da UBANGIJI ya ce muku, 'Kada ku ji tsoro ko ku fid da zuciya saboda wannan babbar runduna. Gama yaƙin ba naku ba ne, amma na Allah. ¹⁶ Gobe ku fito ku gangara ku yaƙe su. Za su yi ta haurawa ta Mashigin Ziz, ku kuwa za ku same su a ƙarshen kwari a Hamadan Yeruwel. ¹⁷ Ba lalle ba ne ku yi wannan yaki. Ku dai, ku ja dãgã, ku tsaya kurum ku ga nasarar da UBANGIJI zai ba ku, ya Yahuda da Urushalima. Kada ku ji tsoro; kada ku karai. Ku fito don ku fuskance su gobe, UBANGIJI kuwa zai kasance tare ku.'"

¹⁸ Yehoshafat ya rusuna da fuskarsa har kasa, dukan mutanen Yahuda da Urushalima suka fāfi rubda ciki suka yi sujada a gaban UBANGIJI. ¹⁹ Sa'an nan waƙansu Lawiyawa daga Kohatawa da Korayawa suka tashi tsaye suka yabe UBANGIJI, Allah na Isra'ila, da babbar murya sosai.

²⁰ Da sassafe suka tashi suka nufi Hamadan Tekowa. Yayinda suka kama hanya, Yehoshafat ya tsaya ya ce, "Ku saurare ni, Yahuda da mutanen Urushalima! Ku amince da UBANGIJI Allahnku za a kuwa kafa ku; ku amince da annabawansa za ku kuwa yi nasara." ²¹ Bayan suka yi shawara tare da shugabanni, sai ya zaɓi mutanen da za su ja gaban sojoji suna waƙa ga UBANGIJI suna yabonsa saboda tsarkinsa suna cewa,
"Ku yi godiya ga UBANGIJI,

gama kaunarsa dawwammamiya ce har abada."

²² Da suka fara waƙa, suna kuma yabo, sai UBANGIJI ya kai hari a kan mutanen Ammon da Mowab da Dutsen Seyir, waƙanda suka kawo hari a Yahuda, aka kuwa ci su da yaƙi. ²³ Mutanen Ammon da Mowab suka tasar wa mazaunan Dutsen Seyir, suka hallaka su kaƙaf. Sa'ad da suka karkashe mazaunan Seyir sai suka fāƙa wa juna, suka yi ta hallaka juna.

²⁴ Sa'ad da mutanen Yahuda suka zo wurin da yake fuskantar hamada, suka duba ta wajen babban rundunar, sai suka ga gawawwaki birjik a kasa; babu wani wanda ya kuɓuta. ²⁵ Sa'ad da Yehoshafat da jama'arsa suka je kwasar ganima, sai suka sami shanu masu yawan gaske, da kayayyaki, da tufafi, da abubuwa masu daraja, waƙanda suka yi ta kwasa har suka gaji. Kwana uku suka yi suna kwasar ganimar saboda yawanta. ²⁶ A rana ta huɗu sai suka taru a Kwarin Beraka, inda suka yabi UBANGIJI. Wannan ne ya sa ake kiransa Kwarin Beraka* har wa yau.

²⁷ Sa'an nan Yehoshafat ya jagoranci dukan mutanen Yahuda da Urushalima suka dawo da farin ciki zuwa Urushalima, gama UBANGIJI ya ba su dalilin farin ciki a kan abokan gābansu. ²⁸ Suka shiga Urushalima suka shiga haikalin UBANGIJI da kiɗin molaye da sarewa da kuma garayu.

²⁹ Tsoron Allah ya kama dukan mulkokin ƙasashe sa'ad da suka ji yadda UBANGIJI ya yi yaƙi a kan abokan gāban Isra'ila. ³⁰ Mulkin Yehoshafat kuwa ya zauna lafiya, gama Allahnsa ya ba shi hutu a kowane gefe.

Karshen mulkin Yehoshafat

(1 Sarakuna 22.41-50)

³¹ Ta haka Yehoshafat ya yi mulki a bisa Yahuda. Yana da shekara talatin da biyar sa'ad da ya zama sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara ashirin da biyar. Sunan mahaifiyarsa Azuba ce, 'yar Shilhi. ³² Ya yi tafiya a hanyoyin mahaifinsa Asa bai kuwa kauce daga gare su ba; ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI. ³³ Duk da haka ba a kawar da masujadai kan tudu ba, domin har yanzu mutanen ba su tsayar da zukatansu ga Allahn kakanninsu ba.

³⁴ Sauran ayyukan mulkin Yehoshafat, daga farko zuwa ƙarshe, an rubuta su a tarihin Yehu ɗan Hanani, waƙanda aka rubuta a littafin sarakunan Isra'ila.

³⁵ Daga baya, Yehoshafat sarkin Yahuda ya haɗa kai da Ahaziya sarkin Isra'ila, wanda yake da laifin mugunta. ³⁶ Ya yarda da shi su gina jiragen ruwan kasuwanci. Bayan aka gina waƙannan a Eziyon Geber, ³⁷ Eliyezer ɗan Dodabahu na Maresha ya yi annabci a kan Yehoshafat cewa, "Domin ka haɗa kai da Ahaziya, UBANGIJI zai hallaka abin da ka yi." Jiragen ruwan kuwa suka farfashe, ba a kuwa iya sa su je kasuwanci ba.

21

¹ Yehoshafat ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a Birnin Dawuda. Sai Yehoram ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

(2 Sarakuna 8.16-24)

² 'Yan'uwan Yehoram, 'ya'yan Yehoshafat maza su ne, Azariya, Yehiyel, Zakariya, Azariyahu, Mika'ilu da Shefatiya. Dukan waƙannan su ne 'ya'yan Yehoshafat sarkin Isra'ila* maza. ³ Mahaifinsu ya ba su kyautai masu yawa na azurfa da zinariya da kayayyaki masu daraja, tare da birane masu katanga a Yahuda, amma ya ba da mulki ga Yehoram domin shi ne ɗan farinsa.

* 20:26 Beraka yana nufin yabo. * 21:2 Wato, Yahuda, kamar yadda yake sau da sau a 2 Tarihi.

Yehoram sarkin Yahuda

⁴ Sa'ad da Yehoram ya kafa kansa sosai a bisa mulkin mahaifinsa, sai ya kashe dukan 'yan'uwansa da takobi tare da waƙansu sarakunan Isra'ila. ⁵ Yehoram yana da shekara talatin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara takwas. ⁶ Ya yi tafiya a hanyoyin sarakunan Isra'ila, kamar yadda gidan Ahab ta yi, gama ya auri 'yar Ahab. Ya aikata mugayen ayyuka a idon UBANGIJI. ⁷ Duk da haka, domin alkawarin da UBANGIJI ya yi wa Dawuda, UBANGIJI bai so yā hallaka gidan Dawuda ba. UBANGIJI ya riga ya yi alkawari zai ci gaba da riƙe fitila domin Dawuda da zuriyarsa har abada.

⁸ A zamanin Yehoram, Edom ya tayar wa Yahuda ya kuma naƙa sarkinsa. ⁹ Saboda haka Yehoram ya tafi can tare da shugabannin sojojinsa da kuma dukan keken yaƙinsa. Mutanen Edom suka kewaye shi da shugabannin keken yaƙinsa, amma ya tashi ya fatattaki su da dare. ¹⁰ Har yā zuwa yau Edom na tawaye a kan Yahuda.

Libna ya yi tawaye a lokaci guda, domin Yehoram ya yashe UBANGIJI Allah na kakanninsa. ¹¹ Ya gina masujadan kan tudu a tuddan Yahuda, ya kuma sa mutanen Urushalima suka yi karuwanci, ya sa Yahuda suka kauce.

¹² Yehoram ya sami wasiƙa daga Iliya annabi, wadda ta ce,

“Ga abin da UBANGIJI Allah na kakanka Dawuda ya ce, ‘Ba ka yi tafiya a hanyoyin mahaifinka Yehoshafat ko Asa sarkin Yahuda ba. ¹³ Amma ka yi tafiya a hanyoyin sarakunan Isra'ila, ka sa Yahuda ya kauce, ka kuma sa mutanen Urushalima suka yi karuwanci, kamar yadda gidan Ahab ta yi. Ka kuma kashe 'yan'uwanka, membobi gidan mahaifinka, mutanen da suka fi ka kirki. ¹⁴ Saboda haka a yanzu UBANGIJI yana shirin ya bugi mutanenka, 'ya'yanka maza, matanka da kuma kome da yake naka, da bugu mai ƙarfi. ¹⁵ Kai kuma za ka kamu da ciwon hanji wanda zai yi ta cinka kowace rana sai har hanjinka sun fito.’”

¹⁶ UBANGIJI ya sa Filistiyawa da Larabawa waƙanda suke zama kusa da Kushawa su yi gāba da Yehoram ¹⁷ Suka yaƙi Yahuda, suka kai masa hari, suka kwashe dukan abubuwa masu kyau da suka samu a fadan sarki, tare da 'ya'yansa maza da kuma matansa. Ba wanda aka bari, sai dai Ahaziya autansa.

¹⁸ Bayan dukan wannan, sai UBANGIJI ya sa wa Yehoram cuta marar warkarwa ta ciki. ¹⁹ Cikin lokaci, a ƙarshen shekara ta biyu, sai hanjin cikinsa suka fito saboda cutar, ya kuma mutu cikin tsananin zafi. Mutanensa suka hura wuta don girmama shi, kamar yadda suka yi wa kakanninsa.

²⁰ Yehoram yana da shekara talatin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara takwas. Ya mutu, ba ma wanda ya kula, aka kuma binne shi a Birnin Dawuda, amma ba a makabartan sarakuna ba.

22

Ahaziya sarkin Yahuda

(2 Sarakuna 8.25-29; 9.21,27,28)

¹ Mutanen Urushalima suka mai da Ahaziya, autan Yehoram, sarki a madadinsa, da yake 'yan hari, waƙanda suka zo tare da Larabawa cikin sansani, sun kashe dukan manyan 'ya'yansa. Saboda haka Ahaziya ƙan Yeroham sarkin Yahuda ya fara mulki.

² Ahaziya yana da shekara ashirin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara guda. Sunan mahaifiyarsa Ataliya ce, jikanyar Omri.

³ Shi ma ya yi tafiya a hanyoyin gidan Ahab, gama mahaifiyarsa ta ƙarfafa shi yā yi abin da ba shi da kyau. ⁴ Ya aikata mugayen ayyuka a gaban UBANGIJI, yadda gidan Ahab ta yi, gama bayan mutuwar mahaifinsa, sai gidan Ahab ta zama masu ba shi shawara, shawarar da ta kai shi ga lalacewa. ⁵ Ya kuma bi shawararsu sa'ad da ya tafi tare da Yoram ƙan Ahab sarkin Isra'ila don yā yaƙi Hazayel sarkin Aram a Ramot Gilead. Sai Arameyawa suka yi wa Yoram rauni; ⁶ saboda haka ya dawo Yezireyel don yā yi jinyar raunin da suka yi masa a Rama cikin yaƙinsa da Hazayel sarkin Aram.

Sa'an nan Azariya ƙan Yehoram sarkin Yahuda ya gangara zuwa Yezireyel don yā ga Yoram ƙan Ahab domin ya ji rauni.

⁷ Ta wurin ziyarar Yoram, Allah ya kawo fāḍuwar Ahaziya. Sa'ad da Ahaziya ya iso, ya tafi tare da Yoram domin yā sadu da Yehu ḍan Nimshi, wanda UBANGIJI ya shafe don yā hallaka gidan Ahab. ⁸ Yayinda Yehu yake hukunta wa gidan Ahab, sai ya sami fadawan Yahuda da kuma 'ya'yan dangin Ahaziya maza, waḍanda suke yi wa Ahaziya hidima, sai ya kashe su. ⁹ Ya kuma sa aka nemi Ahaziya. Aka kamo shi sa'ad da ya ḥuya a Samariya, suka kawo shi wurin Yehu, suka kashe shi, suka binne shi, gama sun ce, "Shi jikan Yehoshafat ne, wanda ya nemi UBANGIJI da dukan zuciyarsa." Ta haka babu wani a gidan Ahaziya da yake da farfin cin gaba da mulkin.

Ataliya da Yowash
(2 Sarakuna 11.1-3)

¹⁰ Sa'ad da Ataliya mahaifiyar Ahaziya ta ga cewa ḍanta ya mutu, sai ta tashi ta hallaka dukan 'yan gidan sarautar Yahuda. ¹¹ Amma Yehosheba, 'yar Sarki Yehoram, ta ḍauki Yowash ḍan Ahaziya ta sace shi daga cikin 'ya'yan gidan sarauta waḍanda ake shiri a kashe, ta sa shi tare da mai renonsa a ḍakin kwana. Haka fa, Yehosheba 'yar sarki Yoram, matar Yehohiyada firist, ta yi, gama ita 'yar'uwuwar Ahaziya ce, ta ḥoye Yowash don kada Ataliya tā kashe shi. ¹² Ya kasance a ḥoye tare da su a haikalin Allah shekara shida, yayinda Ataliya take mulkin kasar.

23

(2 Sarakuna 11.4-21)

¹ A shekara ta bakwai Yehohiyada ya nuna karfinsa. Ya yi alkawari da shugabanni na ḍari-ḍari, Azariya ḍan Yeroham, Ishmayel ḍan Yehohanan, Azariya ḍan Obed, Ma'asehiya ḍan Adahiya, da Elishafat ḍan Zikri. ² Suka ratsa cikin Yahuda suka tattara Lawiyawa da shugabannin iyalan Isra'ilawa daga dukan garuruwa. Sa'ad da suka zo Urushalima, ³ dukan taron suka yi alkawari da sarki a haikalin Allah.

Yehohiyada ya ce musu, "Dan sarki zai yi mulki yadda UBANGIJI ya yi alkawari game da zuriyar Dawuda. ⁴ Yanzu ga abin da za ku yi, shi ne, kashi ḍaya bisa uku na firistoci da Lawiyawa waḍanda za su yi aiki a Asabbaci su yi tsaro a kofofi, ⁵ kashi ḍaya bisa ukunku a fadan sarki, kashi ḍaya bisa uku kuma, a Kofar Harsashi, sai kuma dukan sauran mutane su kasance a filayen haikalin UBANGIJI. ⁶ Babu wanda zai shiga haikalin UBANGIJI sai firistoci da Lawiyawan da suke a aiki; za su iya shiga domin su tsarkaku ne, amma sauran mutane za su kiyaye abin da UBANGIJI ya sa su yi. ⁷ Lawiyawa za su tsaya kewaye da sarki, kowane mutum da makamansa a hannunsa. Duk wanda ya shiga haikali sai a kashe shi. Ku tsaya kusa da sarki a duk inda ya tafi."

⁸ Lawiyawa da dukan mutanen Yahuda suka yi yadda Yehohiyada firist ya umarta. Kowanne ya ḍauki mutanensa, waḍanda suke aiki a Asabbaci da waḍanda suka gama aiki, gama Yehohiyada firist bai bar waḍansu ḥangarori ba. ⁹ Sa'an nan ya ba shugabannin māsu da garkuwoyi manya da kanana na sarki Dawuda, waḍanda suke cikin haikalin Allah. ¹⁰ Ya kuma sa dukan mutane, kowanne da makaminsa a hannunsa, kewaye da sarki, kusa da bagade da kuma haikali, daga gefen kudu zuwa gefen arewa na haikali.

¹¹ Yehohiyada da 'ya'yansa maza suka fitar da ḍan sarki suka sa rawani a kansa; suka miƙa masa alkawarin, suka kuma yi shelarsa a matsayin sarki. Suka shafe shi suka kuma tā da murya suna cewa, "Ran sarki yā daḍe!"

¹² Sa'ad da Ataliya ta ji surutun mutane suna gudu suna yabon sarki, sai ta tafi wurinsu a haikalin UBANGIJI. ¹³ Ta duba, a can kuwa ga sarki, tsaye kusa da ginshifinsa a mashigi. Manyan sojoji da masu bushe-bushe suna kusa da sarki, dukan mutanen kasar kuwa suna farin ciki suna busa kahoni, mawaƙa kuma da kayan kiƙi suna bi da yabo. Sai Ataliya ta yage rigunanta ta yi ihu tana cewa, "Cin amanar ƙasa! Cin amanar ƙasa!"

¹⁴ Yehohiyada firist ya fito da shugabanni waḍanda suke shugabancin rundunar sojoji, ya ce musu, "Ku fitar da ita tsakanin sojoji ku kuma kashe duk wanda ya bi ta da takobi." Gama firist ya ce, "Kada ku kashe ta a haikalin UBANGIJI." ¹⁵ Saboda haka suka kama ta yayinda take kaiwa mashigin Kofar Doki a filin fada, a can suka kashe ta.

¹⁶ Sa'an nan Yehohiyada ya yi alkawari cewa shi da mutane da kuma sarki za su zama mutanen UBANGIJI. ¹⁷ Dukan mutane suka tafi haikalin Ba'al suka rurrushe shi. Suka farfashe bagadan da gumakan, suka kuma kashe Mattan firist na Ba'al a gaban bagadan.

¹⁸ Sa'an nan Yehohiyada ya sa aikin lura da haikalin UBANGIJI a hannuwan firistoci, waƙanda suke Lawiyawan da Dawuda ya ba su aikin haikali don su mika hadayun ƙonawa na UBANGIJI kamar yadda yake a rubuce a Dokar Musa, da farin ciki da kuma rerawa, kamar yadda Dawuda ya umarta. ¹⁹ Ya kuma sa matsaran ƙofofi a ƙofofin haikalin UBANGIJI don kada wani da ba shi da tsarki yā shiga.

²⁰ Ya ƙauki shugabannin ƙari-ƙari, manyan gari, shugabannin mutane da dukan mutanen ƙasar tare da shi ya saukar da sarki daga haikalin UBANGIJI. Suka shiga fada ta Ƙofar Bisa suka kuma zaunar da sarki a kujerar sarauta, ²¹ sai dukan mutanen ƙasar suka yi farin ciki. Birnin kuwa ya samu zaman lafiya domin an kashe Ataliya da takobi.

24

Yowash ya yi gyare-gyaren haikali

(2 Sarakuna 12.1-16)

¹ Yowash yana da shekara goma sha bakwai sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi sarauta a Urushalima shekara arba'in. Sunan mahaifiyarsa Zibiya ce; ita daga Beyersheba. ² Yowash ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI duka shekarun Yehohiyada firist. ³ Yehohiyada ya zaɓi mata biyu domin sa, yana kuma da 'ya'ya maza da 'ya'ya mata.

⁴ Wani lokaci daga baya Yowash ya yanke shawara yā gyara haikalin UBANGIJI. ⁵ Ya tara firistoci da Lawiyawa wuri ƙaya ya ce musu, “Ku je garuruwan Yahuda ku karɓa kuɗin da ya kamata a biya shekara-shekara daga dukan Isra'ila, don gyaran haikalin Allahnku. Ku yi haka yanzu.” Amma Lawiyawa ba su yi haka nan da nan ba.

⁶ Saboda haka sarki ya kira Yehohiyada babban firist ya ce masa, “Me ya sa ba ka bukaci Lawiyawa su kawo harajin da Musa bawan UBANGIJI ya ce a biya daga Yahuda da Urushalima da kuma taron Isra'ila domin Tentin Sujada Shaida ba?”

⁷ Yanzu 'ya'ya muguwar macen nan Ataliya maza sun fasa zuwa cikin haikalin Allah, suka kuma yi amfani da kayayyaki masu tsarki ma wa Ba'al.

⁸ Bisa ga umarnin sarki, aka yi akwati aka sa a waje, a mashigin haikalin UBANGIJI. ⁹ Aka yi umarni a Yahuda da Urushalima cewa ya kamata suka kawo wa UBANGIJI harajin da Musa bawan Allah ya bukaci daga Isra'ila a hamada. ¹⁰ Dukan hafsoshi da dukan mutane suka kawo nasu kuɗin da aka sa musu da farin ciki, suna zuba su cikin akwatin sai da ya cika. ¹¹ Duk sa'ad da Lawiyawa suka fito da akwatin zuwa ga hafsoshin sarki, suka kuma ga cewa akwatin yana da kuɗi mai yawa, sai magatakardan fada da hafsannin babban firist su zo su juya kuɗin daga akwatin su mai da shi wurinsa. Sun riƙa yin haka kullum suka tara kuɗi mai yawa. ¹² Sarki da Yehohiyada suka ba da shi ga mutanen da suka yi aikin da ake bukata don haikalin UBANGIJI. Suka ƙauki masu gini da kafintoci don su gyara haikalin UBANGIJI, da kuma ma'aikatan ƙarafa da tagulla don su gyara haikalin.

¹³ Mutanen da suke lura da aikin natsattsu ne, kuma gyare-gyaren suka ci gaba a ƙarƙashinsu. Suka sāke gina haikalin Allah bisa ga ainihin fasalinsa suka ƙara masa ƙarfi. ¹⁴ Da suka gama, suka kawo sauran kuɗin wa sarki da Yehohiyada, da su ne kuwa aka yi kayayyaki domin hidima da kuma domin hadayun ƙonawa, haka kuma kwanoni da sauran kayayyakin zinariya da azurfa. Muddin Yehohiyada yana raye, aka riƙa kawo hadayun ƙonawa a haikalin UBANGIJI.

¹⁵ Yanzu Yehohiyada ya tsufa kuma cike da shekaru, ya kuwa mutu yana da shekara ƙari da talatin.

¹⁶ Aka binne shi tare da sarakuna a cikin Birnin Dawuda, saboda kirkin da ya yi a Isra'ila wa Allah da haikalinsa.

Muguntar Yowash

¹⁷ Bayan mutuwar Yehohiyada, hafsoshin Yahuda suka zo suka yi mubaya'a wa sarki, ya kuma saurare su. ¹⁸ Suka yashe haikalin UBANGIJI Allah na kakanninsu, suka bauta wa ginshikan Ashera da kuma gumaka. Saboda laifinsu, fushin Allah ya sauko a kan Yahuda da Urushalima. ¹⁹ Ko da yake

UBANGIJI ya aiki annabawa zuwa wurin mutane don su dawo da su gare shi, kuma ko da yake sun ba da shaida a kansu, ba su saurara ba.

²⁰ Sai Ruhun Allah ya sauko a kan Zakariya ɗan Yehohiyada firist. Ya tsaya a gaban mutane ya ce, “Ga abin da Allah ya ce, ‘Me ya sa ba ku yi biyayya da umarnan UBANGIJI ba? Ba za ku yi nasara ba. Domin kun yashe UBANGIJI, shi ma ya yashe ku.’”

²¹ Amma suka yi masa maƙarƙashiya, kuma ta wurin umarnin sarki suka jajjefe shi da duwatsu har ya mutu a filin haikalin UBANGIJI. ²² Sarki Yowash bai tuna da alherin da Yehohiyada mahaifin Zakariya ya nuna masa ba, sai ya kashe ɗansa, wanda ya ce yayinda yake mutuwa, “Bari UBANGIJI yā dubi wannan yā kuma sāka maka.”

²³ Da shekara ta kewaye, mayaƙan Aram suka yi gāba da Yowash suka kai hari wa Yahuda da Urushalima suka kuma kashe dukan shugabannin mutane, suka aika da dukan ganima zuwa ga sarkinsu a Damaskus. ²⁴ Ko da yake mayaƙan Arameyawa sun zo da mutane kaɗan kawai, UBANGIJI ya sa suka ci nasara a kan sojojin Yahuda mafi yawa, don mutanen Yahuda sun rabu da UBANGIJI Allah na kakanninsu, aka kuma hukunta Yowash. ²⁵ Sa’ad da Arameyawa suka janye, suka bar Yowash da mummunan rauni. Hafsoshinsa suka haɗa baki a kansa saboda kisan ɗan Yehohiyada firist da ya yi, suka kashe shi a kan gadonsa. Ta haka ya mutu aka kuma binne shi makabartan sarakuna.

²⁶ Waɗanda suka haɗa bakin kuwa su ne Zabad ɗan Shimeyat wata mutuniyar Ammon da Yehozabad ɗan Shimrit wata mutuniyar Mowab. ²⁷ Labarin ’ya’yansa maza, annabce-annabce masu yawa game da shi, da tarihin gyaran haikalin Allah suna a rubuce a rubuce-rubuce a littafin sarakuna. Amaziya ɗansa kuwa ya gāje shi a matsayin sarki.

25

Amaziya sarkin Yahuda (2 Sarakuna 14.1-6)

¹ Amaziya yana da shekara ashirin da biyar sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara ashirin da tara. Sunan mahaifiyarsa Yehoyaddin ce; ita daga Urushalima ne. ² Ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI, amma ba da dukan zuciyarsa ba. ³ Bayan sarauta ta kahu a ƙarƙashinsa, sai ya kashe hafsoshin da suka kashe mahaifinsa sarki. ⁴ Duk da haka bai kashe ’ya’yansu maza ba amma ya yi bisa ga abin da yake a rubuce a cikin Doka, a cikin Littafin Musa, inda UBANGIJI ya umarta, “Ba za a kashe iyaye saboda ’ya’yansu ba; ba kuwa za a kashe ’ya’ya saboda iyayensu ba; kowa zai mutu saboda zunubansa ne.”*

(2 Sarakuna 14.7)

⁵ Amaziya ya tattara mutanen Yahuda ya kuma ba su aiki bisa ga iyalansu, ya ba da aiki ga shugabannin dubu-dubu da shugabannin ɗari-ɗari, a dukan Yahuda da Benyamin. Ya kuma tattara waɗanda suke ’yan shekara ashirin da haihuwa ko fiye ya sami mutane dubu ɗari uku da suke a shirye don aikin soja, da suka isa rife māshi da garkuwa. ⁶ Ya kuma ɗauko sojan haya jarumawa dubu ɗari ɗaya daga Isra’ila a kan talenti ɗari na azurfa.

⁷ Amma mutumin Allah ya zo wurinsa ya ce, “Ya sarki, waɗannan runduna daga Isra’ila ba za su tafi tare da kai ba, gama UBANGIJI ba ya tare da Isra’ila, ba ya nan da wani cikin mutanen Efraim. ⁸ Ko da ma ya tafi ya yi faɗa da ƙwazo a cikin yaƙi, Allah zai tumbuke shi a gaban abokan gāba, gama Allah yana da iko yā taimaka ko yā tumbuke.”

⁹ Amaziya ya tambayi mutumin Allah ya ce, “Amma game da talenti ɗarin da na biya saboda waɗannan rundunonin Isra’ila fa?”

Mutumin Allah ya amsa, “UBANGIJI zai ba ka fiye da wannan.”

¹⁰ Saboda haka Amaziya ya sallame rundunonin da suka zo daga Efraim, ya kuma mayar da su gida. Suka husata da Yahuda suka koma gida da fushi sosai.

¹¹ Sa’an nan Amaziya ya yi ƙarfin hali ya jagoranci mayaƙansa zuwa Kwarin Gishiri, inda ya kashe mutanen Seyir dubu goma. ¹² Mayaƙan Yahuda suka kuma kama mutane dubu goma da rai, suka ɗauke su zuwa ƙwankolin dutsen, suka yi ta tunkuɗa su ƙasa suka yi kaca-kaca.

* 25:4 M Sh 24.16.

¹³ Ana cikin haka, sai rundunar da Amaziya ya mai da su gida, waƙanda ba a bari suka tafi yaƙin ba, suka kai wa garuruwan Yahuda daga Samariya zuwa Bet-Horon hari. Suka kashe mutane dubu uku suka kwashe ganima mai yawan gaske.

¹⁴ Da Amaziya ya dawo daga kisan mutanen Edom, sai ya dawo da allolin mutanen Seyir. Ya kafa su a matsayin allolinsa, ya rusuna musu, ya kuma miƙa musu hadayun ƙonawa. ¹⁵ Fushin UBANGIJI ya yi ƙuna a kan Amaziya, sai ya aiki wani annabi wurinsa wanda ya ce, “Me ya sa ka nemi shawarar allolin mutanen nan, waƙanda ba za su cece mutanensu daga hannunka ba?”

¹⁶ Tun yana cikin magana, sai sarki ya ce masa, “Yaushe muka naƙa ka mai ba sarki shawara? Rufe mana baki! Me zai hana a kashe ka?”

Sai annabin ya yi shiru, amma ya ce, “Na dai sani Allah ya riga ya shirya zai hallaka ka, saboda ka aikata wannan, ba ka kuma saurari shawarata ba.”

(2 Sarakuna 14.8-14)

¹⁷ Bayan Amaziya sarkin Yahuda ya nemi shawara mashawartansa, sai ya kalubalanci Yowash ƙan Yehoyahaz, ƙan Yehu, sarkin Isra'ila, “Zo mu gamu fuska da fuska.”

¹⁸ Amma Yowash sarkin Isra'ila ya amsa wa Amaziya sarkin Yahuda ya ce, “Wata ƙaya ce a Lebanon, ta aika da saƙo wa itacen al'ul na Lebanon cewa, ‘Ka ba ƙana ‘yarka aure.’ Sai wani naman jeji na Lebanon ya zo ya tattake ƙayar. ¹⁹ Ka ce wa kanka cewa ka ci Edom da yaƙi, yanzu kuwa kana fariya da ƙaga kai. Amma tsaya dai a gida! Me ya sa kake neman faƙa kana neman faƙuwarƙa da ta Yahuda?”

²⁰ Amma Amaziya bai saurara ba gama Allah ya yi haka domin yā miƙa su ga Yehowash, domin sun nemi shawarar allolin Edom. ²¹ Saboda haka Yowash sarkin Isra'ila ya kai yaƙi. Shi da Amaziya sarkin Yahuda suka fuskanci juna a Bet-Shemesh a Yahuda. ²² Isra'ila ta fatattaki Yahuda, sai kowane mutum ya gudu zuwa gidansa. ²³ Yehowash sarkin Isra'ila ya kama Amaziya sarkin Yahuda, ƙan Yowash, ƙan Ahaziya a Bet-Shemesh. Sa'an nan Yehowash ya kawo shi Urushalima ya farfasa katangar Urushalima daga Ƙofar Efraim har zuwa Ƙofar Kusurwa, wani sashe mai tsawon ƙafa ƙari shida. ²⁴ Ya kwashe dukan zinariya da azurfa da dukan kayayyakin da aka samu a haikalin Allah waƙanda suke a ƙarƙashin kulawar Obed-Edom, da kaya masu daraja na gidan sarki, da waƙanda aka kamo cikin yaƙi, ya kawo Samariya.

(2 Sarakuna 14.15-20)

²⁵ Amaziya ƙan Yowash sarkin Yahuda ya rayu shekara goma sha biyar bayan mutuwar Yehowash ƙan Yehoyahaz sarkin Isra'ila. ²⁶ Game da sauran ayyukan mulkin Amaziya, daga farko zuwa ƙarshe, an rubuta su a littafin sarakunan Yahuda da Isra'ila. ²⁷ Sa'ad da Amaziya ya bar bin UBANGIJI, aka shirya masa makarƙashiya a Urushalima, sai ya gudu zuwa Lakish, amma suka aiki mutane suka bi shi zuwa Lakish, a can suka kashe shi. ²⁸ Aka dawo da shi a kan doki, aka binne shi tare da kakanninsa a Birnin Yahuda.

26

Uzziya sarkin Yahuda

(2 Sarakuna 14.21,22; 15.1-7)

¹ Sai dukan mutanen Yahuda suka ƙauki Uzziya* wanda yake da shekara goma sha shida da haihuwa, suka naƙa shi sarki a madadin mahaifinsa Amaziya. ² Shi ne wanda ya sāke gina Elot ya kuma mai da shi ga Yahuda bayan Amaziya ya huta tare da kakanninsa.

³ Uzziya yana da shekara goma sha shida sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara hamsin da biyu. Sunan mahaifiyarsa Yekoliya ce; ita daga Urushalima ce. ⁴ Ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI, kamar dai yadda mahaifinsa Amaziya ya yi. ⁵ Ya nemi Allah a kwanakin Zakariya, wanda ya koyar da shi a tsoron Allah. Muddin ya nemi UBANGIJI, Allah ya ba shi nasara.

⁶ Ya yi yaƙi da Filistiyawa ya kuma rushe katangar Gat, Yabne da kuma Ashdod. Sa'an nan ya sāke gina garuruwa kusa da Ashdod da sauran wurare a cikin Filistiyawa. ⁷ Allah ya taimake shi a kan Filistiyawa da kuma a kan Larabawa waƙanda suke zama a Gur-Ba'al da kuma a kan Meyunawa.

⁸ Ammonawa suka kawo haraji wa Uzziya, sunan da ya yi kuwa ya bazu har iyakar Masar, domin ya zama mai iko sosai.

* 26:1 Ana kuma kira shi Azariya

⁹ Uzziya ya gina hasumiyoyi a Urushalima a Kofar Kusurwa, a Kofar Kwari da kuma a kusurwar katanga, ya kuma yi musu katanga. ¹⁰ Ya gina hasumiyoyi a hamada ya kuma haka rijiyoyi masu yawa, gama yana da dabbobi masu yawa a gindin duwatsu da kuma a kwari. Yana da mutane masu yin masa aiki a gonakinsa da gonakin inabinsa a tuddai da kuma a kasashe masu dausayi, gama yana son noma.

¹¹ Uzziya ya kasance da gogaggun mayaƙa, a shirye su fito ɓangarori-ɓangarori bisa ga yawansu yadda Yehiyel magatakarda, da Ma'asehiya jarumi, suka karkasa su bisa ga umarnin Hananiya, Ɗaya daga cikin fadawa. ¹² Yawan shugabannin iyali a bisa jarumawa sun kai 2,600. ¹³ A karkashin shugabancinsu akwai mayaƙa 307,500 horarru don yaƙi, mayaƙa masu ƙarfi don su taimaki sarki a kan abokan gābansa. ¹⁴ Uzziya ya tanada garkuwoyi, māsu, hulunan kwano, kayan sulke, baka da majajjawa don mayaƙan gaba Ɗaya. ¹⁵ A Urushalima ya yi na'urori da gwanaye suka sarrafa don amfani a hasumiyoyi da kuma a kusurwar kāriya don harbin kibiyoyi da jefan manyan duwatsu. Sunansa ya bazu ko'ina, gama ya sami taimako sosai har ya zama mai iko.

¹⁶ Amma bayan Uzziya ya zama mai iko, sai Ɗaga kai ya kai shi ga fāƊuwa. Bai yi aminci ga UBANGIJI Allahnsa ba, ya kuma shiga haikalin UBANGIJI don yā ƙone turare a bagaden turare. ¹⁷ Azariya firist tare da waƊansu firistoci tamanin na UBANGIJI masu ƙarfin hali suka bi shi ciki. ¹⁸ Suka kalubalance shi suka ce, “Ba daidai ba ne, Uzziya, ka ƙone turare ga UBANGIJI. Wannan aikin firistoci zuriyar Haruna ne, waƊanda aka tsarkake don ƙone turare. Ka bar wuri mai tsarki, gama ka kasance marar aminci; kuma UBANGIJI Allah ba zai girmama ka ba.”

¹⁹ Uzziya wanda yake da farantin wuta a hannunsa a shirye don ƙone turare, ya husata. Yayinda yake fushi da firistocin a gabansu a gaban bagaden turare a haikalin UBANGIJI, sai kuturta ta faso a goshinsa. ²⁰ Sa'ad da Azariya babban firist da dukan sauran firistoci suka dube shi, sai suka ga cewa yana da kuturta a goshinsa, saboda haka suka gaggauta tunkuƊa shi waje nan da nan. Tabbatacce, shi kansa ma ya yi marmari yā bar wurin domin UBANGIJI ya buge shi.

²¹ Sarki Uzziya ya kasance da kuturta har ranar mutuwar. Ya zauna a gidan da aka ware, da kuturci, aka kuma ware shi daga haikalin UBANGIJI. Yotam Ɗansa ya lura da fadan ya kuma yi mulkin mutanen ƙasar.

²² Sauran ayyukan mulkin Uzziya daga farko zuwa ƙarshe, suna a rubuce ta hannun annabi Ishaya Ɗan Amoz. ²³ Uzziya ya huta da kakanninsa aka kuma binne shi kusa da su a fili don binnewar da take ta sarakuna, domin mutane sun ce, “Yana da kuturta.” Sai Yotam Ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

27

Yotam sarkin Yahuda (2 Sarakuna 15.32-38)

¹ Yotam yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha shida. Sunan mahaifiyarsa Yerusha, 'yar Zadok. ² Ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI, kamar yadda mahaifinsa Uzziya ya yi, sai dai bai kutsa cikin haikalin UBANGIJI kamar mahaifinsa ba. Mutane kuwa, suka ci gaba da aikata ayyukan lalaci. ³ Yotam ya sāke ginin Kofar Bisa na haikalin UBANGIJI, ya kuma yi aiki sosai a katanga a tudun Ofel. ⁴ Ya gina garuruwa a tuddan Yahuda, ya giggina katanga da gine-gine masu tsawo a wuraren da suke a kurmi.

⁵ Yotam ya yi yaƙi da sarkin Ammonawa ya kuma ci su. A wannan shekara Ammonawa suka biya shi haraji talenti Ɗari na azurfa, garwan alkama dubu goma da kuma garwa dubu goma na sha'ir. Ammonawa suka kawo masa wannan kuma a shekara ta biyu da ta uku.

⁶ Yotam ya ƙaru a iko saboda ya daidaita al'amuransa a gaban UBANGIJI Allahnsa.

⁷ Sauran ayyuka a mulkin Yotam, haƊe da dukan yaƙe-yaƙensa da waƊansu abubuwan da ya yi, suna a rubuce a littafin sarakunan Isra'ila da na Yahuda. ⁸ Yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha shida. ⁹ Yotam ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Birnin Dawuda. Sai Ahaz Ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

28

Ahaz sarkin Yahuda
(2 Sarakuna 16.1-4)

¹ Ahaz yana da shekara ashirin sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha shida. Ba kamar Dawuda kakansa ba, bai yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI ba. ² Ya yi tafiya a hanyoyin sarakunan Isra'ila ya kuma yi zubin gumaka domin a bauta wa Ba'al. ³ Ya kone hadayu a Kwarin Ben Hinnom, ya kuma miƙa 'ya'yansa maza a cikin wuta, yana bin hanyoyi bankyama na al'umman da UBANGIJI ya kora a gaban Isra'ilawa. ⁴ Ya miƙa hadayu, ya kuma kone turare a masujadan kan tudu, a bisa tuddai da kuma karkashin kowane itace mai inuwa.

(2 Sarakuna 16.1-4)

⁵ Saboda haka UBANGIJI Allahnsa ya miƙa shi ga sarkin Aram. Arameyawa suka ci shi a yaki, suka kuma kwashe mutanensa da yawa a matsayin 'yan kurkuku, suka kawo Damaskus.

Ya kuma ba da shi ga sarkin Isra'ila, wanda ya jiji masa a yaki. ⁶ A rana ƙaya Feka ƙan Remaliya ya kashe sojoji dubu ƙari da dubu ashirin a Yahuda, domin Yahuda sun yashe UBANGIJI Allah na kakanninsu. ⁷ Zikri, wani jarumin Efraim, ya kashe Ma'asehiya ƙan sarki, Azrikam hafsa mai lura da fada, da kuma Elkana, mataimakin sarki. ⁸ Isra'ilawa suka kame kamammu daga 'yan'uwansu mata, 'ya'ya maza da kuma 'ya'ya mata dubu ƙari biyu. Suka kuma kwashe ganima mai yawan gaske, waƙanda suka kwasu zuwa Samariya.

⁹ Amma wani annabin UBANGIJI mai suna Oded yana a can, sai ya fito don yā sadu da mayaƙa sa'ad da suke komowa zuwa Samariya. Ya ce musu, "Domin UBANGIJI Allah na kakanninku yana fushi da Yahuda, ya ba da su cikin hannunku. Sai kuka kashe su cikin fushin da ya kai sama. ¹⁰ Yanzu kuma kuna niyya ku mai da maza da matan Yahuda da Urushalima bayinku. Amma ku ƙin ba ku da laifin zunubi ga UBANGIJI Allahnku ne? ¹¹ To, ku saurare ni! Ku mai da 'yan'uwanƙu da kuka kama a matsayin 'yan kurkuku, gama fushin UBANGIJI yana a kanku."

¹² Sai waƙansu shugabanni a Efraim, Azariya ƙan Yehohanan, Berekiya ƙan Meshillemot, Hezekiya ƙan Shallum da Amasa ƙan Hadlai, suka tasar wa waƙanda suke isowa daga yaki. ¹³ Suka ce, "Dole ku kawo waƙannan 'yan kurkukun a nan, ko kuwa za ku yi laifi a gaban UBANGIJI. Kuna niyya ku ƙara ga zunubinmu da kuma laifinmu? Gama laifinmu ya riga ya yi yawa, kuma fushinsa mai tsanani yana a kan Isra'ila."

¹⁴ Saboda haka sojoji suka ba da 'yan kurkukun da ganima a gaban hafsohi da dukan taron. ¹⁵ Sai mutanen da aka kira sunansu suka tashi, suka ƙauki kamammun, da ganimar, suka sa wa dukan waƙanda suke tsirara sutura. Suka sa musu sutura, suka ba su takalma, suka ba su abinci da abin sha, suka shafa musu mai. Suka hawar da dukan raunana a kan jakuna, suka kai su wurin 'yan'uwansu a Yeriko, wato, Birnin Itatuwan Dabino, sa'an nan suka koma Samariya.

(2 Sarakuna 16.7-9)

¹⁶ A lokacin nan Sarki Ahaz ya aika wurin sarkin Assuriya neman taimako. ¹⁷ Mutanen Edom sun sāke zuwa suka yaki Yahuda suka kuma kwashe 'yan kurkuku, ¹⁸ yayinda Filistiyawa suka kai hari wa garuruwa a gindin tuddai da kuma a Negeb na Yahuda. Suka kame su suka kuma zauna a Bet-Shemesh, Aiyalon da Gederot, haka ma Soko, Timna da Gimzo tare da ƙauyuka kewayensu. ¹⁹ UBANGIJI ya ƙasƙantar da Yahuda saboda Ahaz sarkin Isra'ila, * gama ya hadasa mugunta a Yahuda kuma ya kasance marar aminci ga UBANGIJI. ²⁰ Tiglat-Fileser† sarkin Assuriya ya zo wurinsa, sai ya wahalar da sarki Ahaz maimakon taimakonsa. ²¹ Ahaz ya ƙauki waƙansu abubuwa daga haikalin UBANGIJI da kuma daga fadan sarki da kuma daga sarakuna, ya ba da su ga sarkin Assuriya, amma wannan bai taimake shi ba.

²² Cikin lokacin wahalarsa Sarki Ahaz ya ƙara zama marar aminci ga UBANGIJI. ²³ Ya miƙa hadayu ga allolin Damaskus, waƙanda suka ci shi a yaki; gama ya yi tunani, "Da yake allolin sarakunan Aram sun taimake su, zan miƙa hadayu domin su taimake ni." Amma suka zama sanadin fāƙuwar da kuma fāƙuwar dukan Isra'ila.

* 28:19 Wato, Yahuda, yadda yake sau da sau a 2 Tarihi † 28:20 Da Ibraniyanci Tiglat-Fileser, wani sunan na Tiglat-Fileser.

²⁴ Ahaz ya tattara kayayyaki daga haikalin Allah ya kwashe su. Ya kulle kofofin haikalin UBANGIJI ya kakkafa bagadai a kowace kusurwa a titin Urushalima. ²⁵ A kowane gari a Yahuda, ya gina masujadan kan tudu don kōne hadayu ga waɗansu alloli, ya kuma tsokane UBANGIJI Allah na kakanninsa ya yi fushi.

²⁶ Sauran ayyukan mulkinsa da dukan hanyoyinsa, daga farko zuwa karshe, suna a rubuce a littafin sarakunan Yahuda da Isra'ila. ²⁷ Ahaz ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a birnin Urushalima, amma ba a sa shi a makabartan sarakunan Isra'ila ba. Sai Hezekiya ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

29

Hezekiya ya tsarkake haikali

(2 Sarakuna 18.1-3)

¹ Hezekiya yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara ashirin da tara. Sunan mahaifyarsa Abiya, 'yar Zakariya. ² Ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI, kamar dai yadda kakansa Dawuda ya yi.

³ A wata na farkon a farkon shekarar mulkinsa, ya buɗe kofofin haikalin UBANGIJI ya gyara su. ⁴ Ya kawo firistoci da Lawiyawa, ya tattara su a filin da yake a gefen gabas ⁵ ya kuma ce musu, "Ku saurare ni, Lawiyawa! Ku tsarkake kanku yanzu, ku kuma tsarkake haikalin UBANGIJI Allah na kakanninku. Ku fid da kanzanta daga wuri mai tsarki. ⁶ Kakanninku ba su yi aminci ba; suka aikata abin da yake mugu a gaban UBANGIJI Allahmu, suka kuma yashe shi. Suka juya fuskokinsu daga mazaunin UBANGIJI suka kuma juya masa baya. ⁷ Suka kulle kofofin shirayi, suka kuma kashe fitilu. Ba su kōne turare ko su miƙa hadayun kōnawa a wuri mai tsarki ga Allah na Isra'ila ba. ⁸ Saboda haka, fushin UBANGIJI ya fāɗo a kan Yahuda da Urushalima; ya mai da su abin tsoro da abin banrazana da kuma abin ba'a, kamar yadda kuke gani da idanunku. ⁹ Abin da ya sa ke nan kakanninmu suka fāɗi ta takobi, kuma shi ya sa aka kai 'ya'yanmu maza da 'ya'yanmu mata da matanmu bauta. ¹⁰ Yanzu ina niyya in yi alkawari da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, domin fushinsa yā kauce daga gare mu. ¹¹ 'Ya'yana maza, kada ku yi sakaci yanzu, gama UBANGIJI ya zaɓe ku don ku tsaya a gabansa ku kuma yi masa hidima, don ku yi hidima a gabansa ku kuma kōne turare."

¹² Sai waɗannan Lawiyawa suka shiga aiki,

daga Kohatawa

Mahat ɗan Amasai da Yowel ɗan Azariya.

Daga Kabilar Merari,

Kish ɗan Abdi da Azariya ɗan Yahallelel.

Daga Gershonawa,

Yowa ɗan Zimma da Eden ɗan Yowa.

¹³ Daga zuriyar Elizafan,

Shimri da Yehiyel.

Daga zuriyar Asaf,

Zakariya da Mattaniya.

¹⁴ Daga iyalin Heman,

Yehiyel da Shimeyi.

Daga zuriyar Yedutun,

Shemahiya da Uzziyel.

¹⁵ Da suka tattara 'yan'uwansu suka kuma tsarkake kansu, sai suka shiga ciki suka tsarkake haikalin UBANGIJI, kamar yadda sarki ya umarta, suna bin maganar UBANGIJI. ¹⁶ Firistoci suka shiga cikin wuri mai tsarki na UBANGIJI suka tsarkake shi. Suka fitar da dukan abin da yake marar tsabta da suka samu a haikalin UBANGIJI zuwa filin haikalin UBANGIJI. Lawiyawa suka ɗauke su suka kai su Kwarin Kidron. ¹⁷ Suka fara tsarkakewar a rana ta farko na farkon wata, a rana ta takwas na watan kuwa suka

kai shirayin UBANGIJI. Karin kwana takwas kuma suka tsarkake haikalin UBANGIJI kansa, suka gama a rana ta goma sha shida na farkon wata.

¹⁸ Sa'an nan suka tafi wurin Sarki Hezekiya suka faɗa masa, "Mun tsarkake haikalin UBANGIJI gaba ɗaya, bagaden kone hadaya tare da dukan kayayykinsa, da tebur don shirya tsarkaken burodi, tare da dukan kayayykinsa. ¹⁹ Mun shirya muka kuma tsarkake dukan kayayyakin da Sarki Ahaz ya cire cikin rashin amincinsa yayinda yake sarki. Yanzu suna a gaban bagaden UBANGIJI."

²⁰ Da sassafe kashegari Sarki Hezekiya ya tattara manyan birni wuri ɗaya, suka haura zuwa haikalin UBANGIJI. ²¹ Suka kawo bijimai bakwai, raguna bakwai, bunsurai bakwai da kuma awaki mata bakwai a matsayin hadaya don zunubi domin masarauta, domin wuri mai tsarki da kuma domin Yahuda. Sarki ya umarce firistoci, zuriyar Haruna, su miƙa waɗannan a bagaden UBANGIJI. ²² Saboda haka suka yayyanka bijiman, firistoci suka karɓi jinin suka yayyafa a kan bagade. Suka kuma yanka ragunan suka yayyafa jinin a bagaden. Haka kuma suka yanka 'yan ragunan suka yayyafa jinin a bagaden. ²³ Aka kawo awaki domin hadaya don zunubi a gaban sarki da taron, suka kuwa ɗibiya hannuwansu a kansu. ²⁴ Sa'an nan firistoci suka yayyanka awakin suka miƙa jininsu a bagade domin hadaya don zunubi don kafara saboda dukan Isra'ila, domin sarki ya umarta a yi hadaya ta konawa da hadaya don zunubi domin dukan Isra'ila.

²⁵ Sarki Hezekiya ya ajiye Lawiyawa a cikin haikalin UBANGIJI tare da ganguna, garayu da molaye, yadda Dawuda da Gad mai duba na sarki da kuma annabi Natan suka tsara. UBANGIJI ne ya umarta wannan ta wurin annabawansa. ²⁶ Saboda haka Lawiyawa suka tsaya a shirye tare da kayan kiɗin Dawuda, firistoci kuma tare da karoninsu.

²⁷ Hezekiya ya ba da umarni a miƙa hadaya ta konawa a kan bagade. Yayinda aka fara miƙawa, ana rerawa ga UBANGIJI, tare da bushe-bushe da kiɗe-kiɗen kayan waƙa na Dawuda sarkin Isra'ila. ²⁸ Dukan taron suka durkusa suka yi sujada, yayinda mawaƙa suke rerawa, ana kuma busa karoni, dukan wannan ya ci gaba sai da aka gama miƙa hadaya ta konawa.

²⁹ Sa'ad da aka gama miƙawa, sai sarki da mutanen da suke tare da shi suka durkusa suka yi sujada. ³⁰ Sarki Hezekiya da fadawansa suka umarci Lawiyawa su yabi UBANGIJI da kalmomin Dawuda da na Asaf mai duba. Saboda haka suka rera yabai da murna, suka sunkuyar da kawunansu suka yi sujada.

³¹ Sa'an nan Hezekiya ya ce, "Yanzu kun keɓe kanku ga UBANGIJI. Ku zo ku kuma kawo hadayu da hadayun godiya zuwa ga haikalin UBANGIJI." Saboda haka taron suka kawo hadayu da hadayun godiya, da kuma dukan waɗanda suke da niyya suka kawo hadayun konawa.

³² Yawan hadayun konawan da taron suka kawo, bijimai saba'in ne, raguna ɗari da kuma bunsurai ɗari biyu, dukansu kuwa domin hadayun konawa ga UBANGIJI ne. ³³ Dabbobin da aka tsarkake a matsayi hadayu sun kai bijimai ɗari shida da tumaki da kuma awaki dubu uku. ³⁴ Firistoci fa, suka kasa sosai don fiɗan dukan dabbobin da za a miƙa don hadayun konawa; saboda haka 'yan'uwansu Lawiyawa suka taimake su har aka gama aiki kafin sauran firistoci su sami damar tsarkake kansu. Gama Lawiyawa sun fi firistoci himma wajen tsarkakewar kansu. ³⁵ Aka kasance da hadayun konawa a yalwace, tare da kitsen hadayun salama da hadayun sha da suke tafe da hadayun konawa.

Saboda haka aka saƙe kafa hidimar haikalin UBANGIJI. ³⁶ Hezekiya da dukan mutane suka yi farin ciki game da abin da Allah ya yi wa mutanensa, domin ya faru farat ɗaya.

30

Hezekiya ya yi Bikin Ketarewa

¹ Sai Hezekiya ya aika wa dukan Isra'ila da Yahuda, ya kuma rubuta wasifu zuwa Efraim da Manasse, yana gayyatarsu su zo haikalin UBANGIJI a Urushalima, su kuma yi Bikin Ketarewa ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ² Sarki da fadawansa da dukan taro a Urushalima suka yanke shawara su yi Bikin Ketarewa a wata na biyu. ³ Ba su iya yinsa a daidai lokacinsa ba domin babu isashen firistocin da suka tsarkake kansu, mutane kuma ba su taru a Urushalima ba. ⁴ Shirin ya yi kyau ga sarki da kuma dukan taron. ⁵ Suka yanke shawara su yi shelar a ko'ina a Isra'ila, daga Beyersheba zuwa Dan, suna kiran mutane su zo Urushalima, suka kuma yi Bikin Ketarewa ga UBANGIJI Allah na Isra'ila. Ba a yi bikin da mutane masu yawa bisa ga abin da aka rubuta ba.

⁶ Bisa ga umarnin sarki, sai 'yan aika suka tafi ko'ina a Isra'ila da Yahuda da wasifu daga sarki da kuma daga fadawansa, wasifan tana cewa,

“Mutanen Isra'ila, ku dawo ga UBANGIJI Allah na Ibrahim, Ishaku da Isra'ila, domin ya dawo gare ku, ku da kuka tafi, ku da kuka kuɓuce daga hannun sarakuna Assuriya. ⁷ Kada ku zama kamar iyayenku da 'yan'uwanku, waɗanda suka yi rashin aminci ga UBANGIJI Allah na kakanninsu, har ya mai da su abin tsoro, yadda kuke gani. ⁸ Kada ku yi taurinkai, yadda iyayenku suka yi; ku miƙa kai ga UBANGIJI. Ku zo wuri mai tsarki, wanda ya tsarkake har abada. Ku bauta wa UBANGIJI Allahnku, domin fushi mai zafi ya juye daga gare ku. ⁹ In kuka dawo wurin UBANGIJI, sa'an nan waɗanda suka kama 'yan'uwanku da 'ya'yanku za su nuna musu tausayi, su kuma dawo wannan ƙasa, gama UBANGIJI Allahnku mai alheri ne mai jinkai kuma. Ba zai kau da fuskarsa daga gare ku ba, in kuka dawo gare shi.”

¹⁰ 'Yan aika suka tafi gari-gari a cikin Efraim da Manasse, har zuwa Zebulun, amma mutane suka yi musu dariyar reni, suka kuma yi musu ba'a. ¹¹ Duk da haka, waɗansu mutanen Asher, Manasse da Zebulun suka ƙasƙantar da kansu suka tafi Urushalima. ¹² Haka ma a Yahuda, hannun Allah yana a kan mutane don ya ba su zuciya ɗaya su yi abin da sarki da fadawansa suka umarta, suna bin maganar UBANGIJI.

¹³ Taron mutane mai girma ya haɗu a Urushalima don Bikin Burodi Marar Yisti a wata na biyu. ¹⁴ Suka kawar da bagadai a Urushalima suka fid da bagadan turare suka zubar da su a Kwarin Kidron.

¹⁵ Suka yanka ɗan ragon Bikin Ketarewa a rana ta goma sha huɗu na wata na biyu. Firistoci da Lawiyawa suka ji kunya suka tsarkake kansu, suka kawo hadayun ƙonawa a haikalin UBANGIJI. ¹⁶ Sa'an nan suka ɗauki matsayinsu na kullum yadda yake a Dokar Musa mutumin Allah. Firistoci suka yayyafa jinin da Lawiyawa suka ba su. ¹⁷ Da yake da yawa cikin taron ba su tsarkake kansu ba, dole Lawiyawa su yanka 'yan ragunan Bikin Ketarewa domin dukan waɗanda ba su da tsarki, ba su kuma iya tsarkake ragunansu ga UBANGIJI ba. ¹⁸ Ko da yake yawancin mutanen da suka zo daga Efraim, Manasse, Issakar da Zebulun ba su tsarkake kansu ba, duk da haka suka ci Bikin Ketarewa, ba tare da bin abin da yake a rubuce ba. Amma Hezekiya ya yi addu'a dominsu cewa, “Bari UBANGIJI, wanda yake nagari, ya gafarta wa kowa ¹⁹ wanda ya sa zuciya sa ga neman Allah, UBANGIJI Allah na kakanninsa, ko da shi marar tsarki ne bisa ga dokokin wuri mai tsarki.” ²⁰ UBANGIJI kuwa ya ji Hezekiya ya kuma warkar da mutane.

²¹ Isra'ilawan da suka kasance a Urushalima suka yi Bikin Burodi Marar Yisti kwana bakwai da farin ciki mai girma, yayinda Lawiyawa da firistoci suke rera ga UBANGIJI kowace rana, haɗe da kayan kiɗin yabon UBANGIJI.

²² Hezekiya ya yi magana mai ƙarfafawa ga dukan Lawiyawa waɗanda suka nuna ganewar fasaha a hidimar UBANGIJI. Kwana bakwai suka ci rabonsu da aka tsara, suka miƙa hadayun salama, suka kuma yabi UBANGIJI Allah na kakanninsu.

²³ Dukan mutanen suka yarda su ƙara kwana bakwai kuma, sai suka ci gaba da bikin cikin farin ciki har waɗansu kwana bakwai kuma. ²⁴ Hezekiya sarkin Yahuda ya tanada bijimai dubu ɗaya da tumaki da kuma awaki dubu bakwai wa taron, fadawa kuma suka tanada musu bijimai dubu da kuma tumaki da awaki dubu goma. Firistoci masu yawa suka tsarkake kansu. ²⁵ Taron gaba ɗaya na Yahuda suka yi farin ciki, tare da firistoci da kuma Lawiyawa da dukan waɗanda suka taru daga Isra'ila, har ma da baƙi waɗanda suka zo daga Isra'ila da waɗanda suke zama a Yahuda. ²⁶ Aka yi farin ciki mai girma a Urushalima, gama tun zamanin Solomon ɗan Dawuda sarkin Isra'ila, ba a taɓa yin wani abu kamar haka a Urushalima ba. ²⁷ Firistoci da Lawiyawa suka tsaya suka albarkace mutane, Allah kuma ya ji su, gama addu'arsu ya kai sama, mazauninsa mai tsarki.

31

(2 Sarakuna 18.4)

¹ Sa'ad da aka gama dukan wannan, sai Isra'ilawan da suke can suka fita zuwa garuruwan Yahuda, suka rurrushe keɓaɓɓun duwatsu suka kuma farfashe ginshikan Ashera. Suka rurrushe masujadan kan tudu da bagadai, ko'ina a Yahuda da Benyamin da kuma cikin Efraim da Manasse. Bayan sun rurrushe dukansu, sai Isra'ilawa suka koma garuruwansu, kowanne zuwa mahallinsa.

Tare-tare don sujada

² Hezekiya kuma ya raba firistoci da Lawiyawa kashi-kashi, kowanne da hidimarsa, firistoci da Lawiyawa, don hadayu na konawa da na salama, su yi hidima, su yi godiya, su kuma rera yabai a kofofin mazaunin UBANGIJI. ³ Sarki ya ba da taimako daga mallakarsa domin hadayun konawa, safe da yamma da kuma don hadayun konawa a Asabbatai, Sabon Wata da kuma kayyadaddun bukukkuwa kamar yadda yake a rubuce a cikin Dokar UBANGIJI. ⁴ Ya umarci mutanen da suke zama a Urushalima su ba da rabon da yake na firistoci da Lawiyawa, don su kwallafa ransu ga Dokar UBANGIJI. ⁵ Nan da nan aka baza umarnin, sai Isra'ilawa suka bayar 'ya'yan farin hatsinsu, sabon ruwan inabi, mai da kuma zuma da dukan abin da gona ta bayar, hannu sake. Suka kawo zakan kowane abu da yawa. ⁶ Mutanen Isra'ila da Yahuda waƙanda suke zama a garuruwan Yahuda, su ma suka kawo zakan shanu da na tumaki da kuma zakan abubuwa masu tsarki da aka keɓe ga UBANGIJI Allahnsu, suka jibge su tsibi-tsibi. ⁷ Sun fara yin haka a wata na uku, suka kuma gama a wata na bakwai. ⁸ Sa'ad da Hezekiya da fadawansa suka zo suka ga tsibin, sai suka yabi UBANGIJI, suka kuma albarkace mutanensa Isra'ila.

⁹ Hezekiya ya tambayi firistoci da Lawiyawa game da tsibin; ¹⁰ sai Azariya babban firist, daga iyalin Zadok ya amsa, "Tun daga lokacin da mutane suka fara kawo taimakonsu ga haikalin UBANGIJI, muna da isashe don abinci da kuma da yawa da za mu rage, domin UBANGIJI ya albarkaci mutanensa, saboda haka abin da ya ragu a rumbu yana da yawa."

¹¹ Hezekiya ya ba da umarni a shirya ɗakunan ajiya a haikalin UBANGIJI, aka kuwa yi haka. ¹² Sa'an nan cikin aminci suka kawo taimako, zakka da keɓaɓɓun kyautai. Konaniya, wani Balawe, shi ne ke lura da waƙannan abubuwa, kuma ɗan'uwansa Shimeyi shi ne na biye da shi. ¹³ Yehiyel, Azariya, Nahat, Asahel, Yerimot, Yozabad, Eliyel, Ismakiya, Mahat da Benahiya su ne shugabanni, mataimakan Konaniya da Shimeyi ɗan'uwansa, waƙanda sarki Hezekiya da Azariya babban shugaban haikalin Allah suka naɗa.

¹⁴ Kore ɗan Imna Balawe, mai tsaron Kofar Gabas, shi ne yake lura da baikon yardan ran da aka yi wa Allah, don ya karkasa bayarwar da aka keɓe domin UBANGIJI da hadayu mafi tsarki. ¹⁵ Eden, Miniyamin, Yeshuwa, Shemahiya, Amariya da Shekaniya sun taimake shi da aminci a cikin garuruwan firistoci, suna ba da rabo wa 'yan'uwansu firistoci bisa ga sassansu, tsofaffi da yara.

¹⁶ Bugu da ƙari, suka ba da rabo ga maza 'yan shekaru uku ko fiye waƙanda sunayensu suna a tarihin zuriya, dukan waƙanda ba za su iya shiga haikalin UBANGIJI su yi ayyukansu na kullum ba, bisa ga nawayarsu da kuma sassansu. ¹⁷ Suka kuma ba da rabo ga firistocin da aka rubuta ta iyalansu cikin tarihin zuriya, haka kuma ga Lawiyawa masu shekara ashirin ko fiye, bisa ga nawayarsu da kuma sassansu. ¹⁸ Suka haɗa da dukan ƙanana 'ya'yansu, mata, da kuma 'ya'ya maza da 'ya'ya mata, al'umma gaba ɗaya da aka jera a waƙannan tarihin zuriya. Gama sun yi aminci cikin tsarkake kansu.

¹⁹ Akwai mutane a garuruwa da yawa waƙanda aka sa don su rarraba wa 'ya'yan Haruna, firist, maza, waƙanda suke zaune a gonaki na ƙasar garuruwansu su ba kowane namijin da aka rubuta na Lawiyawa, rabonsa.

²⁰ Abin da Hezekiya ya yi ke nan ko'ina a Yahuda, yana yin abin da yake da kyau, daidai da kuma mai aminci a gaban UBANGIJI Allahnsa. ²¹ Cikin kome da ya yi cikin hidimar haikalin Allah, cikin biyayya kuma ga doka da umarnai, ya nemi Allahnsa, ya kuma yi aiki gabagadi. Ta haka kuwa ya yi nasara.

32

*Sennakerib ya yi wa Urushalima barazana**(2 Sarakuna 18.13-37; Ishaya 36.1-22)*

¹ Bayan dukan abin da Hezekiya ya yi cikin aminci, sai Sennakerib sarkin Assuriya ya zo ya yaƙi Yahuda. Ya yi kwanto wa biranan katanga, yana zato zai ci su da yaƙi wa kansa. ² Sa'ad da Hezekiya ya ga Sennakerib ya zo yana kuma niyya yã yaƙi Urushalima, ³ sai ya yi shawara da fadawansa da hafsohin mayakansa cewa su datse ruwa daga maɓulɓulan ruwan da yake waje da birnin, suka kuwa taimake shi. ⁴ Sai babban taro suka haɗu suka datse dukan maɓulɓulai da rafuffukan da suke gudu cikin ƙasar. Suka ce "Me zai sa sarakunan Assuriya su zo su sami ruwa barkatai?" ⁵ Sai suka yi aiki tukuru suna gyaran dukan sassan katangar da suka fãɗi, suna kuma gina hasumiya a kai. Ya gina wata

katanga a waje da wannan, ya kuma kara karfin madogaran gini na Birnin Dawuda. Ya yi makamai masu yawa da kuma garkuwoyi.

⁶ Ya naɗa manyan hafsohi a kan mutane, ya tattara su a gabansa a fili a kofar birni, ya kuma karfafa su da waɗannan kalmomi. ⁷ “Ku karfafa, ku yi karfin hali. Kada ku ji tsoro ko ku yi fargaba saboda sarkin Assuriya, da mayaƙan nan masu yawa da suke tare da shi, gama shi wanda yake tare da mu, ya fi wanda yake tare da su. ⁸ Mayaƙa na jiki ne kawai suke tare da shi, amma UBANGIJI Allahnmu ne yake tare da mu, zai kuwa taimake mu yā kuma yi yaƙinmu.” Mutane kuwa suka amince da maganar Hezekiya, Sarkin Yahuda.

⁹ Daga baya, sa’ad da Sennakerib sarkin Assuriya da dukan mayaƙansa suke kwanto wa Lakish, sai ya aiki hafsohinsa da wannan saƙo wa Hezekiya sarkin Yahuda da kuma wa dukan mutanen Yahuda waɗanda suke can cewa,

¹⁰ “Ga abin da Sennakerib sarkin Assuriya ya ce ga me kake dogara, har da ka dāge cikin Urushalima da aka yi mata kwanto? ¹¹ Ai, Hezekiya, ruɗinku yake yi, don yā sa ku mutu da yunwa da kishirwa sa’ad da yake ce muku, ‘UBANGIJI Allahnmu zai cece mu daga hannun sarkin Assuriya.’ ¹² Hezekiya kansa bai rushe waɗannan masujadan kan tudu da bagadai, yana ce wa Yahuda da Urushalima, ‘Dole ku yi sujada a gaban bagade guda ku kuma kone hadayu a kansa ba?’

¹³ “Ba ku san abin da ni da kuma kakannina suka yi wa dukan mutanen sauran ƙasashe ba? Allolin ƙasashen nan sun taɓa iya ceton ƙasarsu daga hannuna ne? ¹⁴ Wanne a cikin dukan allolin waɗannan ƙasashe da kakannina suka hallaka ya taɓa iya ceton mutanensa daga gare ni? To, yaya Allahnku zai iya cetonku daga hannuna? ¹⁵ Yanzu fa, kada ku bar Hezekiya yā ruɗe ku yā kuma ɓad da ku haka. Kada ku gaskata shi, gama babu allahn wata ƙasa ko masarautar da ya taɓa iya ceton mutanensa daga hannuna ko kuwa hannun kakannina. Balle har Allahnku yā cece ku daga hannuna!”

¹⁶ Hafsohin Sennakerib suka ci gaba da maganar banza wa UBANGIJI Allah da kuma a kan bawansa Hezekiya. ¹⁷ Sarki ya kuma rubuta wasiƙu yana zagin UBANGIJI, Allah na Isra’ila, yana faɗin wannan a kansa, “Kamar yadda sauran allolin mutanen sauran ƙasashe ba su iya kuɓutar da mutane daga hannuna ba, haka Allahn Hezekiya ba zai kuɓutar da mutanensa daga hannuna ba.” ¹⁸ Sa’an nan suka yi magana da ƙarfi cikin Yahudanci wa mutanen Urushalima waɗanda suke kan katanga, don su firgita su, su kuma sa su ji tsoro don su iya cin birnin. ¹⁹ Suka yi magana game da Allah na Urushalima yadda suka yi game da allolin sauran mutanen duniya, aikin hannuwan mutane.

(2 Sarakuna 19.14-19,35-37; Ishaya 37.14-20; 37.36-38)

²⁰ Sarki Hezekiya da annabi Ishaya ɗan Amoz suka yi kuka cikin addu’a ga sama game da wannan. ²¹ Sai UBANGIJI ya aiki mala’ika, wanda ya karkashe dukan jarumawa da shugabanni da kuma hafsohi a sansanin sarkin Assuriyawa. Saboda haka sai sarkin Assuriya ya janye zuwa ƙasarsa da kunya. Da ya shiga haikalin Allahnsa, sai waɗansu a cikin ’ya’yansa maza suka yanka shi da takobi.

²² Ta haka UBANGIJI ya ceci Hezekiya da mutanen Urushalima daga hannun Sennakerib sarkin Assuriya da kuma daga hannun dukan sauran. Ya magance su a kowane gefe. ²³ Yawanci mutane suka kawo hadayun ƙonawa zuwa Urushalima wa UBANGIJI da kuma kyautai masu daraja wa Hezekiya sarkin Yahuda. Daga lokacin zuwa gaba dukan ƙasashe suka girmama shi.

Girmankai, nasara da kuma mutuwar Hezekiya

(2 Sarakuna 20.1-11; Ishaya 38.1-8)

²⁴ A kwanakin nan Hezekiya ya yi ciwo, ya yi kusan mutuwa. Sai ya yi addu’a ga UBANGIJI, wanda ya amsa masa ya kuma ba shi alama. ²⁵ Amma zuciyar Hezekiya ta yi girman kai, bai kuwa yi amfani da alherin da aka nuna masa ba, saboda haka fushin UBANGIJI ya sauko a kansa da kuma a kan Yahuda da Urushalima. ²⁶ Sai Hezekiya ya tuba daga girma kan zuciyarsa, haka ma mutanen Urushalima; saboda haka fushin UBANGIJI bai zo a kansu a kwanakin Hezekiya ba.

(2 Sarakuna 20.12-19; Ishaya 39.1-8)

²⁷ Hezekiya mai arziki da girma ne ƙwarai, ya kuma yi baitulmali domin azurfa da zinariyarsa da kuma domin duwatsu masu daraja, kayan yaji, garkuwoyi da kuma domin dukan kayayyaki masu daraja nasa. ²⁸ Ya kuma yi gine-gine domin ajiyar hatsi, sabon ruwa inabi da mai; ya kuma yi wuraren

ajiyar kowane irin shanu dabam-dabam, da kuma turke domin tumaki. ²⁹ Ya gina kauryuka ya kuma samo shanu da garkuna masu yawa, gama Allah ya ba shi arziki mai yawa sosai.

³⁰ Hezekiya ne ya datse ruwan bisa na maɓulɓular Gihon, ya sa ruwan ya gangara zuwa gefe yamma na Birnin Dawuda. Ya yi nasara a kome da ya yi. ³¹ Amma da masu mulkin Babilon suka aika da jakadu su tambaye shi game alamar da ta faru a kasar, Allah ya rabu da shi don yā gwada shi don yā kuma san kome da yake cikin zuciyarsa.

(2 Sarakuna 20.20,21)

³² Sauran ayyukan mulkin Hezekiya da kuma kyawawa ayyukansa, suna a rubuce a cikin wahayin annabi Ishaya ɗan Amoz, a cikin littafin sarakunan Yahuda da Isra'ila. ³³ Hezekiya ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a kan tudu inda makabartan zuriyar Dawuda suke. Dukan Yahuda da kuma mutanen Urushalima suka girmama shi sa'ad da ya mutu. Sai Manasse ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

33

Manasse sarkin Yahuda

(2 Sarakuna 21.1-9,17,18)

¹ Manasse yana da shekara ashirin sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara hamsin da biyar. ² Ya yi abin da yake mugu a gaban UBANGIJI, yana bin ayyukan bankyama na al'umman da UBANGIJI ya kora a gaban Isra'ilawa. ³ Ya sāke gina masujadan kan tudun da mahaifinsa Hezekiya ya rurrushe; ya tā da bagadan Ba'al, ya kuma gina ginshikan Ashera. Ya rusuna wa dukan rundunonin taurari, ya kuma yi musu sujada. ⁴ Ya gina bagadai cikin haikalin UBANGIJI, waɗanda UBANGIJI ya ce, "Sunana zai kasance cikin Urushalima har abada." ⁵ Cikin filayen haikalin UBANGIJI, ya gina bagadai ga dukan rundunonin taurari. ⁶ Ya miƙa 'ya'yansa maza hadaya a wuta cikin Kwarin Ben Hinnom, ya yi bokanci, ya yi duba, ya kuma yi maitanci, ya nemi shawarar mabiya da masu ruhohi. Ya yi abin da yake mugu kwarai a gaban UBANGIJI, yana tsokanarsa yā yi fushi.

⁷ Ya ɗauki siffar da aka sassaka wadda ya yi, ya sa ta a cikin haikalin Allah, wanda Allah ya ce wa Dawuda da kuma ɗansa Solomon, "Cikin wannan haikali da kuma cikin Urushalima, wanda na zaɓa daga cikin kabilan Isra'ila, zan sa Sunana har abada. ⁸ Ba zan kara bari kafafun Isra'ilawa su bar kasar da na ba wa kakanninku ba, in dai suka yi hankali ga yin kome da na umarce su game da duka dokoki, ka'idodi da kuma farillai da na bayar ta wurin Musa." ⁹ Amma Manasse ya sa Yahuda da mutanen Urushalima suka kauce, har suka aikata mugunta fiye da al'umman da UBANGIJI ya hallaka a gaban Isra'ilawa.

¹⁰ UBANGIJI ya yi magana da Manasse da mutanensa, amma ba su kula ba. ¹¹ Saboda haka UBANGIJI ya kawo manyan hafsoshin mayaƙan sarkin Assuriya a kansu, waɗanda suka ɗauki Manasse a matsayi ɗan kurkuku, suka sa kugiya a hancinsa, suka daure shi da sarƙoƙin tagulla suka kuma kai shi Babilon. ¹² Cikin wahalarsa ya nemi tagomashin UBANGIJI Allahnsa ya kuma kasƙantar da kansa sosai a gaban Allah na kakanninsa. ¹³ Da ya yi addu'a gare shi, sai UBANGIJI ya taɓu da tubansa, ya kuma saurari rokonsa; saboda haka ya dawo da shi Urushalima da kuma zuwa mulkinsa. Sa'an nan Manasse ya san cewa UBANGIJI shi ne Allah.

¹⁴ Daga baya ya sāke gina katangar waje na Birnin Dawuda, yamma da maɓulɓular Gihon a cikin kwari, har zuwa mashigin Kofar Kifi, ya kuma kewaye tudun Ofel; ya yi ta da tsayi sosai. Ya sa hafsoshin mayaƙa cikin dukan biranen katanga a Yahuda.

¹⁵ Ya fid da baƙin alloli, ya kuma fid da siffofi daga haikalin UBANGIJI, haka ma dukan bagadan da ya gina a kan tudun haikali da kuma cikin Urushalima, ya zubar da su a bayan birni. ¹⁶ Sa'an nan ya gyara bagaden UBANGIJI ya kuma miƙa hadayun salama da kuma hadayun godiya a bagaden, ya kuma faɗa wa Yahuda su bauta wa UBANGIJI, Allah na Isra'ila. ¹⁷ Mutane dai suka ci gaba da miƙa hadayu a masujadai kan tudu, amma wa UBANGIJI Allahnsu kaɗai.

¹⁸ Sauran ayyukan mulkin Manasse, haɗe da addu'arsa ga Allahnsa da kuma kalmomin da mai duba ya yi masa cikin sunan UBANGIJI, Allah na Isra'ila, suna a rubuce cikin tarihin sarakunan Isra'ila.* ¹⁹ Addu'arsa da yadda Allah ya taɓu ta wurin tubansa, da kuma dukan zunubansa da rashin

* 33:18 Wato, Yahuda, yadda yake sau da sau a 2 Tarihi

biyayyarsa, da wuraren da ya gina masujadan kan tudu ya kuma kafa ginshikan Ashera da gumaka kafin ya kaskantar da kansa, duka suna a rubuce cikin tarihin mai duba. ²⁰ Manasse ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a fadansa. Sai Amon d'ansa ya gaje shi a matsayin sarki.

Amon sarki Yahuda
(2 Sarakuna 21.19-26)

²¹ Amon yana da shekara ashirin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya yi mulki a Urushalima shekara biyu. ²² Ya yi abin da yake mugu a gaban UBANGIJI kamar yadda mahaifinsa Manasse ya yi. Amon ya bauta ya kuma miƙa hadayu ga dukan gumakan da Manasse ya yi. ²³ Amma ba kamar mahaifinsa Manasse ba, bai kaskantar da kansa a gaban UBANGIJI ba; Amon ya kara laifinsa.

²⁴ Fadawan Amon sukan yi masa makarƙashiya, suka kashe shi a fadansa. ²⁵ Sa'an nan mutanen kasar suka kashe dukan waƙanda suka yi wa Sarki Amon makarƙashiya, suka naƙa Yosiyar d'ansa sarki a maimakonsa.

34

Gyare-gyaren Yosiyar
(2 Sarakuna 22.1,2)

¹ Yosiyar yana da shekara goma sha takwas sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara talatin da d'aya. ² Ya yi abin da yake daidai a gaban UBANGIJI ya kuma yi tafiya a hanyoyin kakansa Dawuda, ba tare da juye dama ko hagu ba.

(2 Sarakuna 23.4-20)

³ A shekara ta takwas ta mulkinsa, yayinda yake matashi, sai ya fara neman Allah na kakansa Dawuda. A shekara ta goma sha biyunsa ya fara tsabtacce Yahuda da Urushalima daga masujadan kan tudu, ginshikan Ashera, sassakakƙun gumaka da kuma siffofin da aka yi zubi. ⁴ A ƙarƙashin umarninsa aka rurrushe bagadan Ba'al, ya kuma tumbuke bagadan kona turare waƙanda suke a bisansu, ya farfashe ginshikan Ashera da kuma sassakakƙun siffofi. Ya ragargaza waƙannan kucu-kucu, ya barbaƙa su a kan kaburburan waƙanda suka miƙa musu hadayu. ⁵ Ya kone kasusuwan firistocin gumaka a kan bagaden da a da suke miƙa hadayunsu, ta haka ya tsabtacce Yahuda da Urushalima. ⁶ Ya yi haka cikin garuruwan Manasse, Efraim da Simeyon, har zuwa Naftali, da kuma cikin kangwayen kewayensu, ⁷ ya farfashe bagadai da ginshikan Ashera; ya nika gumaka suka zama gari, ya kuma yayyanka dukan bagadan turare kucu-kucu ko'ina a Isra'ila. Sa'an nan ya koma Urushalima.

(2 Sarakuna 22.3-20)

⁸ A shekara ta goma sha takwas ta mulkin Yosiyar, ya tsarkake kasar da haikalin, ya aiki Shafan d'An Azaliya da Ma'asehiya mai mulkin birni, tare da Yowa d'An Yowahaz, marubuci, su gyara haikalin UBANGIJI Allah.

⁹ Suka tafi wurin Hilkiya babban firist suka ba shi kuƙin da aka kawo cikin haikalin Allah, wanda Lawiyawa masu tsaron kofofi sun tattara daga mutanen Manasse, Efraim da dukan raguwar Isra'ila da kuma daga dukan mutanen Yahuda da Benyamin da kuma mazaunan Urushalima. ¹⁰ Sa'an nan suka danƙa su ga mutanen da aka naƙa su lura da aiki a kan haikalin UBANGIJI. Waƙannan mutane ne suke biyan ma'aikatan da suka gyara suka kuma mai da haikalin. ¹¹ Suka kuma ba da kuƙi ga kafintoci da magina don su sayi sassakakƙun duwatsu, da katakai don yin tsaiko da tankar ginin da sarakunan Yahuda suka bari ya fadi ya zama kango.

¹² Mutanen fa suka yi aiki da aminci. Shugabanninsu, su ne Yahat da Obadiya, Lawiyawa zuriyar Merari da Zakariya da Meshullam, zuriyar Kohat. Dukan Lawiyawa waƙanda suke gwanaye a kayan kiƙi, ¹³ sun lura da ma'aikata, suka kuma lura da dukan masu aiki daga aiki zuwa aiki. Waƙansu Lawiyawan su ne marubuta, magatakarda da kuma masu tsaron kofofi.

An sami Littafin Doka

¹⁴ Yayinda suke fitar da kuƙin da aka kai cikin haikalin UBANGIJI, sai Hilkiya firist ya sami Littafin Dokar UBANGIJI da aka bayar ta wurin Musa. ¹⁵ Hilkiya ya ce wa Shafan magatakarda, "Na sami Littafin Doka a cikin haikalin UBANGIJI." Sai ya ba wa Shafan.

¹⁶ Sa'an nan Shafan ya d'auki littafin zuwa wurin sarki, ya faɗa masa, "Manyan ma'aikatanka suna yin kome da aka sa su." ¹⁷ Mun d'auke kuɗin da an ajiye a haikalin UBANGIJI muka ba wa masu aiki da waɗanda suke lura da su." ¹⁸ Sa'an nan Shafan magatakarda ya sanar da sarki ya ce, "Hilkiya firist ya ba ni wani littafi." Sai Shafan ya karanta daga cikinsa a gaban sarki.

¹⁹ Da sarki ya ji kalmomin Doka, sai ya yage rigunansa. ²⁰ Ya ba da waɗannan umarnai ga Hilkiya, Ahikam d'an Shafan, Abdon d'an Mika, Shafan magatakarda da kuma Asahiya mai hidimar sarki. ²¹ Ya ce, "Ku tafi ku nemi nufin UBANGIJI saboda ni da kuma saboda raguwa a Isra'ila da Yahuda game da abin da aka rubuta a wannan littafin da aka samu. Fushin UBANGIJI mai girma ne da aka zuba a kanmu domin kakanninmu ba su kiyaye maganar UBANGIJI ba; ba su aikata bisa ga dukan abin da yake a rubuce a wannan littafi ba."

²² Hilkiya tare da waɗanda sarki ya aika, suka tafi suka yi magana da annabiya Hulda, wadda take matar Shallum d'an Tokhat d'an Hasra, mai tsaron wurin ajiyar riguna. Tana zama a Urushalima, a Yanki na Biyu.

²³ Sai ta ce musu, "Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya ce faɗa wa mutumin da ya aike ku gare ni, ²⁴ 'Ga abin da UBANGIJI ya ce zai kawo masifa a wannan wuri da mutanensa, dukan la'anar da aka rubuta a cikin littafin da aka karanta a gaban sarkin Yahuda. ²⁵ Domin sun yashe ni suka kuma kɔne turare wa waɗansu alloli, suka tsokane ni in yi fushi ta wurin dukan abin da hannuwansu suka yi, fushina zai zuba a kan wannan wuri, ba kuma za a kwantar da shi ba.' ²⁶ Ku faɗa wa sarkin Yahuda, wanda ya aike ku ku nemi nufin UBANGIJI, 'Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila yake cewa game da kalmomin da ka ji. ²⁷ Domin zuciyarka mai tuba ce, ka kuma kasƙantar da kanka a gaban Allah sa'ad da ka ji abin da ya yi magana a kan wannan wuri da mutanensa, domin kuma ka kasƙantar da kanka a gabana, ka yage rigunanka ka kuma yi kuka a gabana, na ji ka, in ji UBANGIJI. ²⁸ Yanzu zan tara ka da kakanninka, za a kuma binne ka cikin salama. Idanunka ba za su ga dukan masifar da zan kawo a kan wannan wuri da kuma a kan waɗanda suke zama a nan ba.'"

Sai suka kai amsar wa sarki.

(2 Sarakuna 23.1-3)

²⁹ Sai sarki ya kira dukan dattawan Yahuda da Urushalima. ³⁰ Ya haura zuwa haikalin UBANGIJI tare da mutanen Yahuda, mutanen Urushalima, firistoci da Lawiyawa, dukan mutane daga karami zuwa babba. Ya karanta dukan kalmomin Littafin Alkawari wanda aka samu a cikin haikalin UBANGIJI a kunnuwansu. ³¹ Sai sarkin ya mife tsaye a inda yake, ya sabunta alkawari a gaban UBANGIJI, don yā bi UBANGIJI yā kiyaye umarnansa, ka'idodinsa da kuma farillansa da dukan zuciyarsa da kuma dukan ransa, ya kuma yi biyayya da kalmomin alkarwarin da aka rubuta a cikin wannan littafi.

³² Sa'an nan ya sa kowa a Urushalima da Benyamin ya yi alkarwari ga wannan; mutanen Urushalima suka aikata wannan bisa ga alkarwarin Allah, Allah na kakanninsu.

³³ Yosiya ya fitar da dukan gumakan bankyama daga dukan yankunan Isra'ilawa, ya kuma sa dukan waɗanda suke a Isra'ila su bauta wa UBANGIJI Allahnsu. Muddin ransa, ba su fasa bin UBANGIJI Allah na kakanninsu ba.

35

Yosiya ya yi Bikin Ketarewa

(2 Sarakuna 23.21-23)

¹ Yosiya ya yi Bikin Ketarewa ga UBANGIJI a Urushalima, aka kuma yanka d'an ragon Bikin Ketarewa a ranar goma sha huɗu ga wata na farko. ² Ya zaɓi firistoci su yi aikinsu, sai ya karfafa su su yi aikin da kyau a hidimar haikalin UBANGIJI. ³ Ya ce wa Lawiyawa waɗanda suke koyar da dukan Isra'ila da kuma waɗanda aka tsarkake wa UBANGIJI. "Ku sa akwatin alkarwari mai tsarki a cikin haikalin da Solomon d'an Dawuda sarkin Isra'ila ya gina. Ba za a riƙa d'aukansa a kafaɗa ba. Yanzu ku bauta wa UBANGIJI Allahnku da kuma mutanensa Isra'ila. ⁴ Ku shirya kanku iyali-iyali a sassanku, bisa ga umarnan da Dawuda sarkin Isra'ila da kuma d'ansa Solomon suka rubuta.

⁵ "Ku tsaya a tsattsarkan wuri, bisa ga kungiyoyin gidajen kakannin 'yan'uwanku, waɗanda su ba firistoci ba ne. Kowanne ya sami kashi daga cikin gidan Lawiyawa. ⁶ Ku yanka ragunan Bikin Ketarewa, ku tsarkake kanku, ku kuma shirya raguna domin 'yan'uwanku, kuna yin abin da UBANGIJI ya umarta ta wurin Musa."

⁷ Yosiya ya tanada wa dukan mutanen da ba firistoci ba ne waƙanda suke a wurin, tumaki da awaki dubu talatin don a yanka saboda hadayun Bikin Ketarewa, ya kuma ba su shanu dubu uku. Dukan dabbobin kuwa daga garken sarki ne.

⁸ Fadawansa su ma suka ba da taimako da yardar rai ga mutane da kuma firistoci da Lawiyawa. Hilkiya, Zakariya da Yehiyel masu aiki a haikalin Allah, suka ba firistoci hadayun Bikin Ketarewa dubu biyu da ƙari shida da kuma shanu ƙari uku. ⁹ Haka kuma Konaniya tare da Shemahiya da Netanel, ƙan'uwansa, da Hashabiya, Yehiyel da Yozabad, shugabannin Lawiyawa, suka tanadar da hadayun Bikin Ketarewa dubu biyar da kuma bijimai ƙari biyar domin Lawiyawa.

¹⁰ Sa'ad da aka shirya kome don Bikin Ketarewar, sai Firistoci tare da Lawiyawa suka tsaya wurin tsayawarsu bisa ga umarnin sarki. ¹¹ Aka yanka ragunan Bikin Ketarewa, firistoci kuma suka yayyafa jinin da aka ba su, yayinda Lawiyawa suna fiƙan dabbobi. ¹² Suka keɓe hadayun ƙonawa don su ba da su ga ƙungiyoyin iyalan mutane don su miƙa ga UBANGIJI, yadda yake a rubuce a Littafin Musa. Suka yi haka da shanun. ¹³ Suka gasa dabbobin Bikin Ketarewa a bisa wuta yadda aka tsara, suka dafa hadayu masu tsarki a tukwane, da manyan tukwane, da kuma kwanoni, suka raba su nan da nan ga dukan mutane. ¹⁴ Bayan wannan, suka shirya wa kansu da kuma wa firistoci, saboda firistoci, zuriyar Haruna, suna miƙa hadayun ƙonawa da sashen kitse daga safe har dare. Saboda haka Lawiyawa suka shirya wa kansu da kuma wa firistocin daga zuriyar Haruna.

¹⁵ Mawaƙa zuriyar Asaf, suna a wuraren da Dawuda, Asaf, Heman da Yedutun mai duba na sarki suka tsara. Bai zama lalle matsaran ƙofofi a kowace ƙofa su bar wuraren aikinsu ba, domin 'yan'uwansu Lawiyawa sun yi shiri domin su.

¹⁶ Ta haka fa aka yi dukan hidimar UBANGIJI a wannan rana, domin su kiyaye Bikin Ketarewa, domin kuma su miƙa hadayu na ƙonawa a bisa bagaden UBANGIJI, yadda sarki Yosiya ya umarta. ¹⁷ Isra'ilawan da suka kasance a can suka yi Bikin Ketarewa a wannan rana, suka kuma kiyaye Bikin Burodi Marar Yisti kwana bakwai. ¹⁸ Ba a taɓa yin Bikin Ketarewa haka ba tun zamanin annabi Sama'ila; kuma babu sarkin Isra'ilan da ya taɓa yin irin Bikin Ketarewa kamar yadda Yosiya ya yi, tare da firistoci, Lawiyawa da kuma dukan Yahuda da Isra'ila, waƙanda suke can tare da mutanen Urushalima. ¹⁹ An yi wannan Bikin Ketarewa a shekara ta goma sha takwas ta mulkin Yosiya.

Mutuwar Yosiya

(2 Sarakuna 23.28-30)

²⁰ Bayan wannan duka, sa'ad da Yosiya ya shirya haikali, Neko sarkin Masar ya haura don yā yi yaƙi a Karkemish a Yuferites, sai Yosiya ya fita don yā fafata da shi a yaƙi. ²¹ Amma Neko ya aiki 'yan saƙo ga Yosiya, yana cewa, “Me ya gama ni da kai, ya Sarkin Yahuda? Ban zo in yi yaƙi da kai ba. Na zo ne in yi yaƙi da gidan da yake gāba da ni! Ka kyale ni! Allah ne ya riga ya faɗa mini in hanzarta. Kada ka yi gāba da Allah, wanda yake tare da ni, don kada yā hallaka ka.”

²² Yosiya fa, bai juya daga gare shi ba, amma ya ɓad da kama don yā yi yaƙin. Bai saurari abin da Neko ya faɗa bisa ga umarnin Allah ba, amma ya tafi ya yake shi a filin Megiddo.

²³ Maharba suka harbi Yosiya, sai ya ce wa hafsoshinsa, “Ku ƙauke ni ku fita da ni daga nan; gama an yi mini mummunan rauni.” ²⁴ Saboda haka suka ƙauke shi a keken yaƙin, suka fitar da shi, suka sa shi a wata keken yaƙin da yake da shi, suka kawo shi Urushalima, inda ya mutu. Aka binne shi a makabartar kakanninsa, sai dukan Yahuda da Urushalima suka yi makoki domin su.

²⁵ Annabin Irmia ya tsara waƙoƙin makoki domin Yosiya, wanda har wa yau mawaƙa maza da mata suke rera game da Yosiya. Suka sa waƙannan su zama al'ada a Isra'ila, suna kuma a rubuce cikin Littafin Makoki.

²⁶ Sauran ayyukan mulkin Yosiya da kuma kyawawan abubuwan da ya yi, bisa ga abin da aka rubuta a Dokar UBANGIJI, ²⁷ dukan ayyukan, daga farko har zuwa ƙarshe, suna a rubuce cikin littafin sarakunan Isra'ila da na Yahuda.

36

¹ Sai mutanen ƙasar suka ƙauke Yehoyahaz ƙan Yosiya suka naɗa shi sarki a Urushalima yā gāji mahaifinsa.

Yehoyahaz sarkin Yahuda
(2 Sarakuna 23.31-34)

² Yehoyahaz yana da shekara ashirin da uku sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima wata uku. ³ Sarkin Masar ya tumɓuke shi a Urushalima, ya tilasta Yahuda su biya haraji talenti ɗari na azurfa da kuma talentin zinariya. ⁴ Sarkin Masar ya naɗa Eliyakim, ɗan'uan Yehoyahaz, sarki a bisa Yahuda da kuma Urushalima, ya kuma canja sunan Eliyakim zuwa Yehohiyakim. Amma Neko ya ɗauki Yehoyahaz ɗan'uan Eliyakim ya kai Masar.

Yehohiyakim sarkin Yahuda
(2 Sarakuna 23.36-24.7)

⁵ Yehohiyakim yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha ɗaya. Ya yi abin da yake mugu a gaban UBANGIJI Allahnsa. ⁶ Nebukadnezzar sarkin Babilon ya hauro ya kara da shi. Ya kama shi, ya daure da sarkokin tagulla, ya kuma kai shi Babilon. ⁷ Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kuma kwaso kayayyaki daga haikalin UBANGIJI ya sa su a haikalinsa a can.

⁸ Sauran ayyukan mulkin Yehohiyakim, ayyukan bankyamar da ya aikata da dukan abubuwan da aka same shi da su, suna a rubuce cikin littafin sarakunan Isra'ila da na Yahuda. Sai Yehohiyacin ɗansa ya gāje shi a matsayin sarki.

Yehohiyacin sarkin Yahuda
(2 Sarakuna 24.8-17)

⁹ Yehohiyacin yana da shekara goma sha takwas sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima wata uku da kwana goma. Ya yi abin da yake mugu a gaban UBANGIJI. ¹⁰ Da bazara, Sarkin Nebukadnezzar ya aika a kawo Yehohiyacin, aka kuma kawo shi Babilon, tare da kayayyaki masu daraja daga haikalin UBANGIJI, sai Sarkin Nebukadnezzar ya naɗa kawunsa* Zedekiya, sarki a bisa Yahuda da Urushalima.

Zedekiya sarkin Yahuda
(2 Sarakuna 24.18-20; Irmiya 52.1-3)

¹¹ Zedekiya yana da shekara ashirin da ɗaya sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha ɗaya. ¹² Ya yi abin da yake mugu a gaban UBANGIJI Allahnsa kuma bai kasantar da kansa a gaban Irmiya annabi, wanda ya yi magana kalmar UBANGIJI ba. ¹³ Ya tayar wa Sarkin Nebukadnezzar, wanda ya sa ya yi rantsuwa da sunan Allah. Ya zama mai kunnen kashi da kuma taurin zuciya, bai kuwa juye ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila ba. ¹⁴ Bugu da ƙari, dukan shugabannin firistoci da mutane suka ƙara zama marasa aminci, suna bin dukan abubuwan bankyama na al'ummai, suka ƙazantar da haikalin UBANGIJI, wanda ya tsarkake a Urushalima.

Fāɗuwar Urushalima

¹⁵ Sai UBANGIJI Allah na kakanninsu, ya yi ta aika da magana gare su ta wurin 'yan sakonsa sau da sau, domin ya ji tausayi mutanensa da mazauninsa. ¹⁶ Amma suka yi wa 'yan sakon Allah ba'a, suka rena maganarsa, suka yi wa annabawansa dariyar reni, har sai da fushin UBANGIJI ya tasar a kan mutanensa babu makawa.

(2 Sarakuna 25.1-21; Irmiya 52.3-30)

¹⁷ Ya bashe su ga sarkin Babiloniyawa† wanda ya karkashe samarinsu da takobi a wuri mai tsarki, bai yi juyayin saurayi, ko budurwa, ko tsoho, ko gajiyayye ba. Allah ya bashe su duka ga Nebukadnezzar. ¹⁸ Nebukadnezzar ya kwashe dukan kayayyaki daga haikalin Allah, babba da ƙarami, da ma'ajin haikalin UBANGIJI da kuma ma'ajin sarki da na fadawansa zuwa Babilon. ¹⁹ Suka cinna wa haikalin Allah wuta, suka rurushe katangar Urushalima; suka ƙone dukan fada, suka kuma lalace kome mai amfani da yake can.

²⁰ Waɗanda ba a kashe ba kuwa Nebukadnezzar ya kwashe su, ya kai Babilon, suka zama bayinsa da na 'ya'yansa maza har zuwa kahuwar mulkin Farisa. ²¹ Kasar ta more hutun Asabbacinta; a dukan

* 36:10 Da Ibraniyanci ɗan'uwa, wato, dangi (dubi 2Sar 24.17). † 36:17 Ko kuwa Kaldiyawa

lokacin zamanta kango ta huta, har sai da shekaru saba'in nan suka cika bisa ga maganar UBANGIJI da Irmiya ya faɗi.

(Ezra 1.1-4)

²² Don a cika maganar da UBANGIJI ya yi ta wurin Irmiya, a shekara farko ta Sairus sarkin Farisa, sai UBANGIJI ya motsa zuciyar Sairus na Farisa don yã yi shela a dukan masarautarsa, ya kuma sa shi a rubuce cewa,

²³ “Ga abin da Sairus sarkin Farisa ya ce,

“UBANGIJI Allah na sama, ya ba ni dukan mulkokin duniya, ya kuma naɗa ni in gina masa haikali a Urushalima a Yahuda. Duk wani na mutanensa a cikinku, bari yã haura yã tafi, bari kuma UBANGIJI Allahnsa yã kasance tare da shi.’”

Ezra

Sairus ya taimaki Yahudawa su koma gida

¹ A shekara ta farko ta mulkin sarkin Farisa, wato, sarki Sairus, domin a cika maganar UBANGIJI da aka yi ta bakin Irmiya, sai UBANGIJI ya taɓa zuciyar Sairus sarkin Farisa ya yi shela a duk fāɗin kasarsa, ya kuma rubuta cewa,

² “Ga abin da Sairus sarkin Farisa yake shela,

“UBANGIJI Allah na sama ya ba ni iko in yi mulkin duniya duka, ya kuma zaɓe ni in gina masa haikali a Urushalima cikin Yahuda. ³ Duk wanda yake nasa a cikinku bari Allahnsa yā kasance tare da shi, bari yā tafi Urushalima cikin Yahuda yā gina haikalin UBANGIJI, Allah na Isra’ila, Allah wanda yake a Urushalima. ⁴ Duk inda akwai mutumin Yahuda da ya rage, sai mutanen da suke zama kusa da shi, su taimake shi da azurfa, da zinariya, da kaya, da kuma dabbobi, tare da kyautai na yardar rai saboda Gidan Allah wanda yake a Urushalima.”

⁵ Sai shugabannin zuriyar Yahuda da na Benyamin, da firistoci da Lawiyawa, duk wanda Allah ya taɓa zuciyarsa, suka shirya don su je su gina haikalin UBANGIJI a Urushalima. ⁶ Dukan maƙwabtansu kuwa suka taimake su da gudummawa na kayan azurfa da na zinariya, da kaya, da dabbobi, da kuma kyautai masu daraja bisa bayarwar yardar rai da suka yi.

⁷ Sai sarki Sairus ya fitar da kayan da suke na haikalin UBANGIJI waɗanda Nebukadnezzar ya kwashe daga Urushalima ya sa a haikalin allahnsa.* ⁸ Sairus sarkin Farisa ya sa Mitredat ma’aji ya kirga su a gaban Sheshbazzar ɗan sarkin Yahuda.

⁹ Ga lissafin kayan.

Manyan kwanonin zinariya guda	30
Manyan kwanonin azurfa guda	1,000
Wukake guda	29
¹⁰ Waɗansu kwanonin zinariya guda	30
Waɗansu kwanonin azurfa guda	410
da waɗansu kayayyaki guda	1,000

¹¹ Dukan kayayyakin zinariya da na azurfa sun kai 5,400.

Sheshbazzar ya kawo kayayyakin nan duka tare da shi lokacin da kamammun suka hauro daga Babilon zuwa Urushalima.

2

Waɗanda suka dawo daga bauta
(*Nehemiya 7.4-73*)

¹ Ga lissafin waɗanda suka dawo daga bauta a Babilon, waɗanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kwasa zuwa bauta a kasar Babilon (sun dawo Urushalima da Yahuda, kowa ya koma garinsu. ² Sun komo tare da Zerubbabel, da Yeshuwa, da Nehemiya, da Serahiya, da Re’elaya, da Mordekai, da Bilshan, da Misfar, da Bigwai, da Rehum, da Ba’ana).

Ga jerin mazan mutanen Isra’ila.

³ Zuriyar

Farosh mutum 2,172

* 1:7 Ko kuwa alloli

- ⁴ ta Shefatiya 372
⁵ ta Ara 775
⁶ ta Fahat-Mowab (ta wurin Yeshuwa da Yowab) 2,812
⁷ ta Elam 1,254
⁸ ta Zattu 945
⁹ ta Zakkai 760
¹⁰ ta Bani 642
¹¹ ta Bebai 623
¹² ta Azgad 1,222
¹³ ta Adonikam 666
¹⁴ ta Bigwai 2,056
¹⁵ ta Adin 454
¹⁶ ta Ater (ta wurin Hezekiya) 98
¹⁷ ta Bezai 323
¹⁸ ta Yora 112
¹⁹ ta Hashum 223
²⁰ ta Gibbar 95.
²¹ Mutanen
 Betlehem 123
²² na Netofa 56
²³ na Anatot 128
²⁴ na Azmawet 42
²⁵ na Kiriyat Yeyarim, * da Kefira Beyerot 743
²⁶ na Rama da Geba 621
²⁷ na Mikmash 122
²⁸ na Betel da Ai 223
²⁹ na Nebo 52
³⁰ na Magbish 156
³¹ na d'ayan Elam d'in 1,254
³² na Harim 320
³³ na Lod, da Hadid da Ono 725
³⁴ na Yeriko 345
³⁵ na Sena'a 3,630.

³⁶ Firistoci.
 Zuriyar
 Yedahiya (ta wurin iyalin Yeshuwa) 973
³⁷ ta Immer 1,052
³⁸ ta Fashhur 1,247
³⁹ ta Harim 1,017.

⁴⁰ Lawiyawa.
 Lawiyawa na zuriyar
 Yeshuwa da Kadmiyel (ta wurin Hodawiya) mutum 74.

⁴¹ Mawaƙa.
 Zuriyar
 Asaf mutum 128.

⁴² Masu tsaron haikali.
 Zuriyar
 Shallum, Ater, Talmon,
 Akkub, Hatita, da Shobai mutum 139.

⁴³ Ma'aikatan haikali.

* 2:25 Dubi Seftuwajin (dubi kuma Neh 7.29); da Ibraniyanci Kiriyat Arim

Zuriyar

Ziha, Hasufa, Tabbawot,

⁴⁴ Keros, Siyaha, Fadon,

⁴⁵ Lebana, Hagaba, Akkub,

⁴⁶ Hagab, Shamlai, Hanan,

⁴⁷ Giddel, Gahar, Reyahiya,

⁴⁸ Rezin, Nekoda, Gazzam,

⁴⁹ Uzza, Faseya, Besai,

⁵⁰ Asna, Meyunawa, Nefussiyawa,

⁵¹ Bakbuk, Hakufa, Harhur,

⁵² Bazlut, Mehida, Harsha,

⁵³ Barkos, Sisera, Tema,

⁵⁴ Neziya da Hatifa.

⁵⁵ Zuriyar bayin Solomon.

Zuriyar

Sotai, Hassoferet, Feruda,

⁵⁶ Ya'ala, Darkon, Giddel,

⁵⁷ Shefatiya, Hattil,

Fokeret-Hazzebayim, da Ami.

⁵⁸ Dukan zuriyar ma'aikatan haikali, da kuma bayin Solomon 392.

⁵⁹ Waƙannan mutanen ne suka zo daga garuruwan Tel-Mela, Tel-Harsha, Kerub, Addan da Immer, amma ba su iya nuna ainihin tushensu daga Isra'ila ba.

⁶⁰ 'Yan zuriyar

Delahiya, Tobiya, da Nekoda 652.

⁶¹ Daga cikin firistoci kuma, zuriyar

Hobahiya, Hakkoz da Barzillai (wanda ya auri diyar Barzillai mutumin Gileyad da ake kuma kira da wannan suna).

⁶² Waƙannan sun nemi sunayen iyalansu a cikin littafin da ake rubuta sunayen amma ba su ga sunayensu ba, saboda haka sai aka hana su zama firistoci domin an ƙauka su marasa tsabta ne. ⁶³ Gwamna ya umarce su cewa kada su ci wani abinci mai tsarki sai firist ya yi shawara ta wurin Urim da Tummim tukuna.

⁶⁴ Yawan jama'ar duka ya kai mutum 42,360, ⁶⁵ ban da bayinsu maza da mata 7,337; suna kuma da mawaƙa maza da mata 200. ⁶⁶ Suna da dawakai guda 736, alfadarai 245, ⁶⁷ rakuma 435, da jakuna 6,720.

⁶⁸ Sa'ad da suka isa haikalin UBANGIJI a Urushalima, sai waƙansu shugabannin iyalai suka yi bayarwar yardar rai ta gudummawarsu domin sãke gina gidan Allah a wurin da yake. ⁶⁹ Bisa ga ƙarfinsu suka bayar da darik 61,000 na zinariya, da maina 5,000 na azurfa, da rigunan firistoci guda 100.

⁷⁰ Firistoci, da Lawiyawa, da mawaƙa, da masu tsaron ƙofofi, da masu aiki a haikali, tare da waƙansu mutane, da dukan sauran Isra'ilawa suka zauna a garuruwansu.

3

Sãke gina bagadi

¹ Da tsayawar watan bakwai, sai Isra'ilawa waƙanda suka koma garuruwansu suka taru da nufi ƙaya a Urushalima. ² Sai Yeshuwa ƙan Yozadak da sauran firistoci, da Zerubbabel ƙan Sheyaltiyel da abokan aikinsa, suka fara gina bagaden Allah na Isra'ila don miƙa hadaya ta ƙonawa bisa ga abin da yake a rubuce a Dokar Musa mutumin Allah. ³ Duk da tsaron da suke ji na mutanen da suke kewaye da su, sun gina bagaden a wurinsa, suka kuma miƙa hadaya ta ƙonawa a kan bagaden ga UBANGIJI safe da

yamma. ⁴ Bisa ga abin da yake a rubuce kuma, suka yi biki Bikin Tabanakul, suka miƙa hadayu kowace rana gwargwadon yawan hadayun da ake bukata. ⁵ Bayan wannan, suka miƙa hadayu na ƙonawa yadda aka saba. Suka miƙa hadayu na Sabon Wata, da hadayu na bukukkuwan UBANGIJI, da kuma hadayun da aka bayar da yardar rai ga UBANGIJI. ⁶ A ranar farko ta watan bakwai, sai suka fara miƙa hadaya ta ƙonawa ga UBANGIJI, ko da yake ba a riga an aza harsashin ginin haikalin UBANGIJI ba.

Sāke gina haikali

⁷ Sai suka ba wa magina da kafintoci kuƙi, suka ba wa mutanen Sidon da na Taya abinci, da abin sha, da mai, don su kawo itatuwan al'ul a Yaffa daga Lebanon ta teku, yadda Sairus sarkin Farisa ya ba da umarni.

⁸ A wata na biyu na shekara ta biyu, bayan sun komo gidan Allah a Urushalima, sai Zerubbabel ɗan Sheyaltiyel, Yohuwa ɗan Yozadak da sauran 'yan'uwansa (Firstoci da Lawiyawa da duk waɗanda suka komo Urushalima daga bauta) suka fara aiki, aka zaɓi Lawiyawa daga masu shekaru ashirin da haihuwa zuwa waɗanda suka wuce haka don su dubi aikin ginin gidan UBANGIJI. ⁹ Yeshuwa da 'ya'yansa maza, da 'yan'uwansa, da Kadmiyel da 'ya'yan Yahuda ('yan zuriyar Hodawiya), da 'ya'yan Henadad, da 'ya'yansu da 'yan'uwansu, dukansu Lawiyawa ne, suka haɗa kai cikin duban masu aikin gidan Allah.

¹⁰ Da masu ginin suka aza harsashin ginin haikalin UBANGIJI, sai firstoci suka sa kayansu na firstoci suka riƙe ƙahonin busa, Lawiyawa ('ya'yan Asaf) kuwa suka riƙe kuge, suka yi shiri domin su rera yabo ga UBANGIJI kamar yadda Dawuda Sarkin Isra'ila ya ba da umarni. ¹¹ Suka rera waƙar yabo da godiya ga UBANGIJI, suna cewa,

“Shi nagari ne;

ƙaunarsa kuwa ga Isra'ila har abada ce.”

Dukan jama'a kuwa suka yabi UBANGIJI da murya mai ƙarfi, domin an aza harsashin ginin gidan UBANGIJI. ¹² Amma tsofaffin firstoci, da Lawiyawa, da shugabannin iyalai da yawa, waɗanda dā suka ga yadda haikali na farko yake, suka fashe da kuka mai ƙarfi sa'ad da suka ga an aza harsashin ginin wannan haikali, yayinda waɗansu kuma suka yi ihu da farin ciki. ¹³ Ba wanda zai iya rabe tsakanin ihun farin ciki da na kuka, domin mutanen sun tā da murya sosai har aka ji su daga nesa.

4

Hamayya da sāke ginin

¹ Sa'ad da abokan gāban Yahuda da na Benjamin suka ji cewa waɗanda suka dawo daga bauta suna gina haikalin UBANGIJI, Allah na Isra'ila ² sai suka zo wurin Zerubbabel da kuma wurin shugabannin iyalai, suka ce, “Bari mu taimake ku ginin domin mu ma muna addu'a ga Allahnku yadda kuke yi, muna miƙa masa hadaya tun lokacin Esar-Haddon sarkin Assuriya wanda ya kawo mu nan.”

³ Amma Zerubbabel, Yeshuwa, da sauran shugabannin iyalai na Isra'ila suka amsa suka ce, “Ba za ku sa hannu cikin gina wa Allahnmu haikali ba, mu kaɗai za mu gina wa UBANGIJI, Allah na Isra'ila gini kamar yadda Sarki Sairus, sarkin Farisa, ya umarce mu.”

⁴ Sai mutanen da suke zama a wurin suka fara yin ƙoƙari su sa mutanen Yahuda su karaya, suka sa su ji tsoron ci gaba da ginin. ⁵ Suka yi hayar mashawarta don su ga cewa sun ɓata ƙoƙarinsu dukan kwanakin mulkin Sairus sarkin Farisa har zuwa kwanakin mulkin Dariyus sarkin Farisa.

Hamayya na baya a ƙarƙashin Zerzes da Artazerzes

⁶ A farkon mulkin Zerzes, sai abokan gāba suka kawo ƙarar mutanen Yahuda da na Urushalima.

⁷ A zamanin Artazerzes sarkin Farisa kuma, sai Bishlam, da Mitredat, da Tabeyel, da sauran abokansu suka rubuta wasiƙa zuwa ga Artazerzes. Aka rubuta wasiƙar da harufan Arameyik, aka kuma fassara ta a yaren Arameyik.

⁸ Rehum shugaban rundunar soja, da Shimshai marubuci, suka rubuta wasiƙar a kan Urushalima zuwa ga sarki Artazerzes, suka ce.

⁹ Rehum shugaban sojoji, da Shimshai marubuci, da sauran abokansu, wato, alƙalai, da masu riƙe da mukamai daga Farisa, Uruk da Babilon, mutanen Elam da na Shusha, ¹⁰ da sauran mutane waɗanda

mai girma Osnaffar ya kwaso, ya zaunar da su cikin birnin Samariya da sauran wurare na Kewayen Kogin Yuferites.

¹¹ (Ga abin da suka rubuta.)

Zuwa ga sarki Artazerzes.

Daga bayinka, mutanen Kewayen Kogin Yuferites.

¹² Ya kamata sarki ya san cewa Yahudawan da suka hauro wurinmu daga wurinka, sun je Urushalima suna sāke gina wannan mugun birni mai tawaye. Suna sāke gyara katangar, suna kuma gyara harsashin katangar.

¹³ Ya kamata fa, sarki ya san cewa in aka sāke gina wannan birni duk da katangar birnin, mutanen birnin ba za su dinga biyan haraji, da kuɗin shiga, da na fitar da kaya ba, wannan zai sa aljihun masarauta yā busha. ¹⁴ Tun da yake muna karkashin fada, bai kyautu mu bari a rena sarki ba, Saboda haka muke sanar da sarki, ¹⁵ domin a bincika a littattafan tarihin kakanninka. Za ka ga cewa wannan birni mai tawaye ne. Tun daga zamanin dā wannan birnin yana ba sarakuna da yankuna damuwa. Wannan ne ya sa aka ragargazar da birnin. ¹⁶ Muna sanar da sarki cewa in har aka sāke gina wannan birnin da katangarsa, zai zama ka rasa kome a gefen Kewayen Kogin Yuferites ke nan.

¹⁷ Sarki ya aika da wannan amsa.

Zuwa ga Rehum shugaban sojoji, Shimshai marubuci da kuma sauran abokansu waɗanda suke zama a Samariya da kuma sauran wurare a Kewayen Kogin Yuferites.

Gaisuwa.

¹⁸ An karanta, an kuma fassara mini wasiƙar da kuma aika. ¹⁹ Na ba da umarni aka kuma yi bincike, aka tarar cewa wannan birni ya daɗe yana yi wa sarakuna tawaye, an yi tashin hankali a birnin.

²⁰ Urushalima ta yi sarakuna masu iko sosai waɗanda suka yi mulkin Kewayen Kogin Yuferites gaba ɗaya, an kuma biya masu haraji, da kuɗin shiga da na fita na kaya. ²¹ Saboda haka sai ku ba da umarni yanzu cewa mutanen su daina wannan aiki sai lokacin da na ba da umarni. ²² Ku tabbata ka ɗauki wannan da muhimmanci. Don me za a bari wannan abu yā zama abin damuwa ga sarauta?

²³ Da gama karanta wasiƙar sarki Artazerzes wa Rehum da Shimshai marubuci, da abokansu, sai suka yi sauri suka je wurin Yahudawa a Urushalima, suka hana su aikin ƙarfi da yaji.

²⁴ Saboda haka aikin a gidan Allah a Urushalima ya tsaya cik sai a shekara ta biyu ta mulkin Dariyus sarkin Farisa.

5

Wasiƙar Tattenai zuwa ga Dariyus

¹ Sai annabi Haggai, da annabi Zakariya zuriyar Iddo, suka yi wa Yahudawa a Yahuda da Urushalima annabci a cikin sunan Allah na Isra'ila wanda yake da mulki a kansu. ² Sa'an nan Zerubbabel ɗan Sheyaltiyel da Yeshuwa ɗan Yozadak suka yi shiri suka kama aikin sāke gina gidan Allah a Urushalima. Annabawan Allah kuwa suna tare da su, suna taimakonsu.

³ A wannan lokaci, Tattenai gwamnan Kewayen Kogin Yuferites, da Shetar-Bozenai da abokansu suka je wurinsu suka tambaye su cewa, “Wa ya ba ku iko ku sāke gina wannan haikali har ku gyara katangar?” ⁴ Suka kuma tambaye su “Ina sunayen waɗanda suke wannan gini?” ⁵ Amma Allah yana tsaron dattawan Yahudawa, saboda haka ba a hana su aikin ba har sai rahoto ya kai wurin Dariyus aka kuma sami amsarsa a rubuce tukuna.

⁶ Ga wasiƙar da Tattenai, gwamnan Kewayen Kogin Yuferites, da Shetar-Bozenai da abokansu masu riƙe da mukamai a Kewayen Kogin Yuferites suka aika wa Sarki Dariyus. ⁷ Ga rahoton da suka aika masa.

Zuwa ga Sarki Dariyus.

Gaisuwa da fatan alheri.

⁸ Ya kamata sarki yā sani cewa mun je yankin Yahuda, zuwa gidan Allah mai girma. Muka ga mutanen suna ginin haikalin da manyan duwatsu, suna sa katakai a bangon. Ana aikin da ƙwazo, aikin kuma yana cin gaba sosai, suna kuma lura da shi.

⁹ Mun tambayi dattawan muka ce musu, “Wa ya ba ku iko ku sāke gina wannan haikali, ku kuma sāke gyara katangarsa?” ¹⁰ Muka kuma tambaye su sunayensu don mu rubuta mu sanar da kai waƙanda suke shugabanninsu.

¹¹ Wannan ita ce amsar da suka ba mu.

“Mu bayin Allah na sama da ƙasa ne, muna sāke gina haikalin da aka gina tun shekaru da yawa da suka wuce, da wani babban sarkin Isra’ila ya gina ya kuma gama. ¹² Amma domin kakanninmu sun ɓata wa Allah na sama rai, sai ya bari suka fāɗa cikin hannun Nebukadnezzar mutumin Kaldiya, sarkin Babilon, wanda ya rushe wannan haikali, ya kuma kwashe mutane zuwa Babilon.

¹³ “Duk da haka, a shekara ta farko ta mulkin Sairus sarkin Babilon, Sarki Sairus ya ba da umarni cewa a sāke gina wannan gidan Allah. ¹⁴ Ya kuma kwashe kwanonin zinariya da azurfa na gidan Allah daga haikalin Babilon waƙanda Nebukadnezzar ya kwasasa daga haikali a Urushalima. Sa’an nan sarki Sairus ya ba wa wani mutum mai suna Sheshbazzar umarni wanda ya sa ya zama gwamna, ¹⁵ ya ce masa, ‘Ka kwashe kayan nan ka je ka zuba su a cikin haikalin Allah a Urushalima. Ka kuma sāke gina gidan Allah a wurin da yake a dā.’

¹⁶ “Saboda haka Sheshbazzar ya so ya aza harsashin gina gidan Allah a Urushalima. Tun daga wancan lokaci har zuwa yau ana kan gina shi amma ba a gama ba.”

¹⁷ Yanzu in sarki yana so, bari a duba cikin littattafan tarihi na sarakuna na Babilon a gani ko lalle sarki Sairus ya ba da umarni a sāke gina gidan Allah a Urushalima. Bari sarki yā aiko mana da abin da ya gani game da wannan abu.

6

Umarnin Dariyus

¹ Sarki Dariyus kuwa ya ba da umarni a bincika a duba cikin littattafan tarihin da suke a ajiye a wurin ajiyarsu a Babilon. ² Sai aka sami takarda a Ekbatana a yankin Mediya, ga kuma abin da yake rubuce a ciki.

Abin tunawa.

³ A shekara ta farko ta mulkin sarki Sairus, sarki ya ba da umarni game da haikalin Allah a Urushalima, ya ce,

Bari a sāke gina haikalin yā zama wurin miƙa hadayu, a kuma aza harsashin ginin haikalin. Tsayinsa zai zama ƙafa tasa’in, fāɗinsa kuma kamu tasa’in. ⁴ Za a jera manyan duwatsu jeri uku, da jeri ɗaya na katako. Daga asusun sarki kuma za a biya kuɗin aikin. ⁵ Kwanonin zinariya da na azurfan gidan Allah waƙanda Nebukadnezzar ya kwashe daga haikali a Urushalima ya kawo Babilon, a mayar da su wurinsu a haikali a Urushalima; a sa su cikin gidan Allah.

⁶ Saboda haka Tattenai, gwamnan Kewayen Kogin Yuferites, da Shetar-Bozenai, da ku masu muƙami na yankin, ku bar wurin. ⁷ Kada ku hana wannan aiki na haikalin Allah. Bari gwamnan Yahudawa, da dattawan Yahudawa su sāke gina wannan gidan Allah a wurin da yake a dā.

⁸ Na kuma ba da umarni game da abin da za ku yi wa dattawan Yahudawa cikin aikin ginin wannan gidan Allah.

Daga asusun sarki a kuɗin da yake shigo wa Kewayen Kogin Yuferites za a biya mutanen nan duka, domin kada aikin yā tsaya. ⁹ A tanada musu duk abin da suke bukata. A ba su ’yan bijimai, da raguna, da ’yan tumaki domin miƙa hadaya ta ƙonawa ga Allah na sama, haka kuma dole a tanada wa firistoci alkama, da gishiri, da ruwan inabi, da mai, kullum ba fasawa yadda firistoci suke yi a Urushalima ¹⁰ domin su miƙa hadayu masu daɗi ga Allah na Sama, su kuma yi addu’a domin lafiyar sarki da ’ya’yansa.

¹¹ Na kuma yi umarni cewa duk wanda ya karya wannan doka sai a fitar da itace daga cikin gidansa, a fiƙe kan itacen, a tsire mutumin, sa’an nan a mai da gidansa juji. ¹² Bari Allah yā sa sunansa yā

kasance, yā hamɓarar da duka wani sarki ko mutanen da za su sa hannu don a sāke wannan doka, ko kuma don su rushe haikalin nan a Urushalima. Ni Dariyus na ba da wannan umarni, bari a yi biyayya babu wasa.

Gamawa da kuma keɓewar haikali

¹³ Saboda umarnin da sarki Dariyus ya aika, sai Tattenai, gwamnan Kewayen Kogin Yuferites da Shetar-Bozenai da abokansu suka yi biyayya da umarnin babu wasa. ¹⁴ Dattawan Yahuda kuwa suka ci gaba da ginin suna yin nasara ta wurin wa'azin Haggai annabi da Zakariya ɗan Iddo. Suka kuma gama ginin haikalin bisa ga umarnin Allah na Isra'ila da kuma umarnin Sairus da Artazerzes, sarakunan Farisa. ¹⁵ An gama ginin haikalin a rana ta uku na watan Adar a shekara ta shida ta mulkin Sarki Dariyus.

¹⁶ Sai mutanen Isra'ila, firistoci, Lawiyawa da kuma sauran waɗanda suka dawo daga bauta suka yi bikin keɓe gidan Allah, cike da farin ciki. ¹⁷ Suka miƙa bijimai guda ɗari, da raguna ɗari biyu, da 'yan raguna ɗari huɗu. Suka kuma miƙa hadayu don zunubi saboda dukan Isra'ila, suka kuma miƙa bunsurai guda goma sha biyu don hadaya ta zunubi, kowane bunsuru ɗaya don kowace kabila ta Isra'ila. ¹⁸ Suka kuma naɗa firistoci a gundumominsu da kuma Lawiyawa a ƙungiyoyinsu don hidimar Allah a Urushalima, bisa ga abin da aka rubuta a Littafin Musa.

Bikin Ketarewa

¹⁹ A rana ta goma sha huɗu ga watan farko, sai waɗanda suka dawo daga bauta suka yi Bikin Ketarewa.

²⁰ Firistoci da Lawiyawa suka tsarkake kansu, suka zama da tsabta. Lawiyawa suka yanka ragon Bikin Ketarewa domin dukan waɗanda suka dawo daga bauta, da kuma domin 'yan'uwansu firistoci, da kuma domin kansu. ²¹ Sai Isra'ilawa waɗanda suka dawo daga bauta suka ci tare da duk waɗanda suka keɓe kansu daga halin ƙazanta na Al'ummai maƙwabtansu, don su nemi UBANGIJI, Allah na Isra'ila.

²² Suka yi kwana bakwai suna Bikin Burodi Marar Yisti, suna cike da farin ciki, gama UBANGIJI ya cika su da farin ciki don ya sa sarkin Assuriya ya canja tunaninsa, ya taimake su cikin aikin gidan Allah, Allah na Isra'ila.

7

Ezra ya zo Urushalima

¹ Bayan waɗannan abubuwa, a zamanin Artazerzes sarkin Farisa, sai Ezra ɗan Serahiya, ɗan Azariya, ɗan Hilkiya, ² ɗan Shallum, ɗan Zadok, ɗan Ahitub, ³ ɗan Amariya, ɗan Azariya, ɗan Merahiyot, ⁴ ɗan Zerahiya, ɗan Uzzi, ɗan Bukki, ⁵ ɗan Abishuwa, ɗan Finehas, ɗan Eleyazar, ɗan Haruna babban firist. ⁶ Shi Ezra ɗin ya zo daga Babilon. Shi malami ne ya kuma san Dokar Musa sosai wadda UBANGIJI, Allah na Isra'ila ya bayar. Sarki ya ba shi duk abin da ya roka, gama UBANGIJI Allahnsa yana tare da shi. ⁷ Waɗansu Isra'ilawa, haɗe da firistoci, da Lawiyawa, da mawaƙa, da masu tsaron kofofi, da masu aiki a haikali su ma suka zo Urushalima a shekara ta bakwai a zamanin mulkin sarki Artazerzes.

⁸ Ezra ya iso Urushalima a wata na biyar na shekara ta bakwai na kama mulkin sarkin. ⁹ Ya fara tafiyarsa daga Babilon a rana ta farko ga watan farko, ya kuma iso Urushalima a rana ta farko ga watan biyar, gama alherin Allahnsa yana tare da shi. ¹⁰ Gama Ezra ya miƙa kansa ga bincike da kuma kiyaye Dokar UBANGIJI, da kuma koya wa Isra'ilawa dokoki da kuma umarnan UBANGIJI.

Wasikar sarki Artazerzes zuwa ga Ezra

¹¹ Ga wasikar da sarki Artazerzes ya ba Ezra wanda yake firist da kuma malami, mutumin da yake cike da sani game da dokoki da kuma umarnan UBANGIJI wa Isra'ila.

¹² Artazerzes, sarkin sarakuna.

Zuwa ga Ezra firist, malamin Dokar Allah na sama.

Gaisuwa.

¹³ Yanzu ina ba da umarni cewa duk wani mutumin Isra'ilan da yake cikin mulkina, haɗe da firistoci, da Lawiyawa, da suke so su tafi tare da kai zuwa Urushalima za su iya tafiya. ¹⁴ Sarki ne da mashawartansa guda bakwai suka aike ka don ka je ka ga halin da Yahuda da Urushalima suke ciki game da dokokin Allahnsa, waɗanda suke a hannunka. ¹⁵ Za ka kuma tafi da zinariya da azurfa waɗanda sarki da mashawartansa suka ba da kyautar yardar rai ga Allah na Isra'ila, wanda

- haikalinsa ke a Urushalima, ¹⁶ haɗe da duk zinariya da azurfan da za ka iya samu a Babilon, da kuma duk bayarwar yardar rai daga mutane da firistoci, domin haikalin Allahnsu da yake a Urushalima. ¹⁷ Ka tabbata ka yi amfani da kuɗin nan don ka sayi bijimai, da raguna, da 'yan raguna, da hadayu na gari, da na sha, ka kuma miƙa su a kan bagade na haikalin Allahnka a Urushalima.
- ¹⁸ Sa'an nan kai da 'yan'uwanka Yahudawa ku yi abin da kuka ga ya fi kyau da sauran zinariya da azurfa ɗin bisa ga nufin Allah. ¹⁹ Ka kai wa Allah na Urushalima duk kayan da aka ba ka amanarsu don yin sujada a haikalin Allahnka. ²⁰ Duk kuma wani abin da ake bukata domin haikalin Allahnka, daga ɗakunan ajiya sarki za ka fitar da kuɗin.
- ²¹ Yanzu fa ni, Sarki Artazerzes, ina ba da umarni ga kowane ma'aji na Kewayen Kogin Yuferites su tanada duk abin da Ezra firist, wanda kuma yake malamin Dokar Allah na sama zai bukaci, ²² har zuwa talenti ɗari na azurfa, da mudu ɗari na alkama, da garwa ɗari na ruwan inabi, da garwa ɗari na man zaitun, da kuma gishiri ba iyaka. ²³ A yi duk abin da Allah na sama ya ce don haikalin Allah na sama, sai a yi shi da himma. Me zai sa a jawo wa sarki da 'ya'yansa fushin Allah? ²⁴ Ku kuma san cewa, ba ku da ikon sa firistoci, da Lawiyawa, da mawaƙa, da masu tsaron kofofin haikali, da masu aiki a gidan Allah, ko waɗansu masu aiki a haikali su biya haraji, ko kuɗin shiga.
- ²⁵ Kai kuma Ezra, bisa ga hikimar da Allah ya ba ka, sai ka zaɓi mahukunta da alƙalai waɗanda za su zama masu yanke hukunci ga dukan mutanen Kewayen Kogin Yuferites, duk waɗanda suka san dokokin Allahnka, ka kuma koya wa duk waɗanda ba su san dokokin ba. ²⁶ Ba shakka duk wanda bai yi biyayya da dokokin Allahnka ba, da kuma dokokin sarki ba dole a yanke masa hukuncin kisa, ko hukuncin kora, ko hukuncin raba shi da mallakarsa, ko kuma hukuncin kulle shi a kurkuku.
- ²⁷ Yabo ya tabbata ga UBANGIJI Allah na kakanninmu, ya taɓa zuciyar sarki don yã kawo ɗaukaka ga haikalin Allah a Urushalima ta wannan hanya. ²⁸ Wanda kuma ya sa na sami tagomashi a gaban sarki da mashawartansa, da kuma duk manyan masu muƙami nasa. Gama UBANGIJI Allahna yana tare da ni, sai na sami ƙarfin hali na tattara shugabannin mutane daga Isra'ila, don mu tafi tare.

8

Jerin shugabannin iyalan da suka dawo tare da Ezra

¹ Waɗannan su ne shugabannin iyalai, da kuma waɗanda suka dawo tare da ni daga Babilon a zamanin mulkin Sarki Artazerzes.

- ² Daga zuriyar Finehas,
Gershom ne shugaba;
daga zuriyar Itamar,
Daniyel ne shugaba;
daga zuriyar Dawuda,
Hattush ³ ɗan zuriyar Shekaniya ne shugaba,
daga zuriyar Farosh,
Zakariya ne shugaba, tare da shi akwai mutum 150;
⁴ daga Fahat-Mowab,
Eliyehoyenai ɗan Zerahiya ne shugaba, tare da shi akwai mutum 200;
⁵ daga zuriyar Zattu,
Shekaniya ɗan Yahaziyel ne shugaba, tare da shi akwai mutum 300;
⁶ daga zuriyar Adin,
Ebed ɗan Yonatan ne shugaba, tare da shi akwai mutum 50;
⁷ daga zuriyar Elam,
Yeshahiya ɗan Ataliya ne shugaba, tare da shi akwai mutum 70;
⁸ daga zuriyar Shefatiya,
Zebadiya ɗan Mika'ilu ne shugaba, tare da shi akwai mutum 80;
⁹ daga iyalin Yowab,
Obadiya ɗan Yehiyel ne shugaba, tare da shi akwai mutum 218;
¹⁰ daga Bani,

Shelomit dan Yosifiya ne shugaba, tare da shi akwai mutum 160;
¹¹ daga Bebai,
 Zakariya dan Bebai ne shugaba, tare da shi akwai mutum 28;
¹² daga iyalin Azgad,
 Yohanan dan Hakkatan ne shugaba, tare da shi akwai mutum 110;
¹³ zuriya ta Adonikam ne suka zo daga karshe,
 sunayensu kuwa su ne Elifelet, Yehiyel da Shemahiya, tare da su akwai mutum 60;
¹⁴ daga zuriyar Bigwai,
 Uttai da Zakkur ne shugabanni, tare da su akwai mutum 70.

Dawowa Urushalima

¹⁵ Na kuma tattara su a bakin rafi wanda yake gangarawa zuwa Ahawa, muka kafa sansani a can kwana uku. Da na bincika cikin mutane da firistoci, sai na tarar babu Lawiyawa. ¹⁶ Saboda haka sai na aika a kira Eliyezer, da Ariyel, da Shemahiya, da Elnatan, da Yarib, da Natan, da Zakariya, da Meshullam waƙanda su ne shugabanni. Na kuma sa a kira Yohiyarib da Elnatan waƙanda masana ne. ¹⁷ Na sa su je wurin Iddo wanda yake shugaba a Kasifiya. Aka gaya musu abin da za su gaya wa Iddo da 'yan'uwansa masu aiki a haikali a Kasifiya don su aiko mana waƙanda za su yi mana hidima a haikalin Allahnmu. ¹⁸ Da yake Allah yana tare da mu, sai suka aiko mana da Sherebiya, wanda ya iya aiki, shi daga zuriyar Mali dan Lawi ne, dan Isra'ila. Sai ya zo tare da 'ya'yansa da kuma 'yan'uwansa. Dukansu dai mutum 18 ne. ¹⁹ Suka kuma aika da Hashabiya tare da Yeshahiya daga zuriyar Merari, da 'yan'uwansu da kuma 'ya'yansu, su kuma mutum 20 ne. ²⁰ Sun kuma kawo masu aiki a haikali mutum 220, kungiyar da Dawuda da abokan aikinsa suka keɓe don su taimaki Lawiyawa aiki. Duk aka rubuta waƙannan da sunayensu.

²¹ A can, a bakin rafin Ahawa, na sa mu yi azumi, domin mu kasƙantar da kanmu a gaban Allah, mu kuma roke shi yã kiyaye mana hanya, da mu da 'ya'yanmu da kayanmu duka. ²² Na ji kunya in roki sarki yã haɗa mu da sojoji da masu dawakai don su yi mana rakiya su kãre mu daga magabta a kan hanya, gama mun ce wa sarki, "Alherin Allah yana tare da duk wanda yake dogara gare shi, amma kuma fushinsa yana kan duk wanda ya juya masa baya." ²³ Saboda haka sai muka yi azumi, muka kai rokonmu a wurin Allah, ya kuwa amsa mana.

²⁴ Sai na keɓe manyan firistoci guda goma sha biyu tare da Sherebiya, Hashabiya da kuma 'yan'uwansu guda goma. ²⁵ Na auna musu zinariya da azurfa, da kwanoni waƙanda sarki da mashawartansa, da sauran abokan aikinsa, da Isra'ilawan da suke can suka bayar domin haikalin Allahnmu. ²⁶ Na auna musu talenti 650 na azurfa, talenti ɗari na kwanonin azurfa, talenti 100 na zinariya, ²⁷ kwanonin zinariya guda 20 da darajarsu ya kai darik 1,000, da kwanoni biyu na gogaggen tagulla, wanda yake darajarsa daidai da zinariya.

²⁸ Na ce masa, "Ku da kayan nan tsarkaka ne ga UBANGIJI. Azurfa da zinariya ɗin, bayarwa ce ta yardar rai ga UBANGIJI, Allah na kakanninku. ²⁹ Ku lura da su da kyau har sai kun isa Urushalima. Ku auna su a shirayin haikalin UBANGIJI a Urushalima, a gaban manyan firistoci, da Lawiyawa, da shugabannin iyalai na Isra'ila." ³⁰ Sa'an nan sai firistoci, da Lawiyawa suka karɓi azurfa da zinariya da kuma tsarkakan kwanonin da aka auna don a kai haikalin Allahnmu a Urushalima.

³¹ A rana ta goma sha biyu ga watan farko, muka tashi daga bakin rafin Ahawa don mu tafi Urushalima. Alherin Allahnmu yana tare da mu, ya kuma kãre mu daga magabta da 'yan fashi. ³² Muka iso Urushalima, inda muka huta kwana uku.

³³ A rana ta huɗu muka tafi haikalin Allah, muka auna azurfa, da zinariya, da tsarkakan kwanonin, muka ba Meremot dan Uriya firist, da Eleyazar dan Finehas yana tare da shi, da kuma Lawiyawan nan, wato, Yozabad dan Yeshuwa, da Nowadiya dan Binnuyi. ³⁴ Aka yi lissafi aka auna kome aka tarar yana nan daidai, aka kuma rubuta yawan nauyin a lokacin.

³⁵ Sa'an nan sai waƙanda suka dawo daga bauta suka miƙa hadaya ta ƙonawa ga Allah na Isra'ila. Wato, bijimai guda goma sha biyu don Isra'ilawa duka, raguna tasa'in da shida, 'yan raguna saba'in da bakwai, bunsurai kuma guda goma sha biyu. Aka miƙa su hadaya don zunubi. Wannan duka hadaya ta ƙonawa ce ga UBANGIJI. ³⁶ Suka kuma kai saƙon sarki zuwa ga wakilansa, da kuma gwamnoni na Kewayen Kogin Yuferites waƙanda suka taimaki mutane da kuma gidan Allah.

9

Addu'ar Ezra game da auratayya

¹ Bayan an yi waƙannan abubuwa duka, sai shugabanni suka zo wurina suka ce, “Mutanen Isra'ila, har da firistoci da Lawiyawa ba su keɓe kansu daga maƙwabtansu ba, ba su kuma keɓe kansu daga irin rayuwar ƙazantar mutanen ƙasar ba, wato, rayuwar irinta Kan'aniyawa, da Hittiyawa, da Ferizziyawa, da Yebusiyawa, da Ammonawa, da Mowabawa, da Masarawa da Amoriyawa. ² Sun auro wa kansu da 'ya'yansu 'yan mata mutanen nan, ta haka aka kwaɓa zuriyar da aka tsarkake da ta mutanen nan da suke tare da su. Shugabanni da manyan ma'aikata su ne a gaba-gaba a aikata wannan abin kunya.”

³ Sa'ad da na ji wannan, sai na yaga rigata da alkyabbata, na tsittsige gashin kaina da na gemuna, na zauna, na rasa abin da yake mini daɗi. ⁴ Sai duk waƙanda suke tsoron maganar Allah na Isra'ila suka kewaye ni don su ji wannan rashin imani wanda waƙanda suka dawo bauta suka yi. Na kuwa zauna a can a rikice, har lokacin miƙa hadaya na yamma.

⁵ Sa'an nan a lokacin miƙa hadaya na yamma, na tashi da ɓacin raina, da yagaggun kayana, na durƙusa na miƙa hannuwana sama ga UBANGIJI Allahna ⁶ na kuma yi addu'a, na ce,

“Ya Allah, ina cike da kunya, ba zan iya ɗaga fuskata gare ka ba, ya Allahna, domin zunubanmu sun fi mu tsayi, tudunsu har ya kai sama. ⁷ Tun daga zamanin kakanninmu har zuwa yanzu, zunubanmu suna da yawa. Domin zunubanmu, mu da sarakunanmu, da firistocinmu aka kama mu, aka wulakanta mu, muka zama bayi a hannun sarakuna waƙansu ƙasashe.

⁸ “Amma a yanzu a wannan ɗan lokaci UBANGIJI Allahnmu ya yi mana jinkai, ya bar mana saura, ya kuma ba mu wuri a wurinsa mai tsarki, ya kuma ba mu ganin haske, ya ɗan rage mana nauyin bauta. ⁹ Ko da yake mu bayi ne, Allahnmu bai yashe mu cikin daurin talala da muke ciki ba, ya sa sarakunan Farisa suka yi mana kirki. Ya ba mu sabuwar dama don mu saƙe gina haikalin Allahnmu, mu kuma gyara katangar, ya kuma ba mu ƙariya a Yahuda da Urushalima.

¹⁰ “Amma yanzu, ya Allahnmu, me za mu ce game da wannan? Gama mun ƙi bin ¹¹ dokokin da ka bayar ta wurin annabawa lokacin da ka ce, ‘Kasar da za ku mallaka, ƙasa ce marar tsarki, mutanenta sun ɓata ta da ƙazamin hali, ƙazamin halinsu ya ɓata ko'ina. ¹² Saboda haka kada ku aurar musu da 'yan matanku, kada kuma ku auro wa 'ya'yanku maza 'yan matansu. Kada ku yi wata yarjejeniya ta abokantaka da su. Idan kun yi biyayya za ku yi ƙarfi, ku kuma ci albarkar ƙasar, har ku bar wa 'ya'yanku gādo na har abada.’

¹³ “Abubuwan nan sun faru da mu sakamakon mugayen ayyukanmu ne, amma duk da haka ya Allahnmu, ba ka ba mu horo bisa ga yawan zunubanmu ba, ka kuma bar mana saura. ¹⁴ Za mu saƙe ƙin yin biyayya da umarninka mu yi auratayya da mutanen nan da suke aikata waƙannan abubuwan bankyama? Ba za ka yi fushi da mu, ka ƙone mu da fushinka har babu ɗan saura ba?

¹⁵ Ya UBANGIJI Allah na Isra'ila, kai mai adalci ne! Yau an bar mu da sauran da ya tsira. Ga mu nan a gabanka masu zunubi, gama ba wanda zai iya tsayawa a gabanka.”

10

Mutane sun furta zunubansu

¹ Yayinda Ezra yake addu'a, yake kuma furta laifi, yana kuka, yana a durƙushe da kansa ƙasa a gaban gidan Allah, sai babban taron jama'ar Isra'ilawa, maza, mata da yara, suka taru a wurinsa. Su ma suka yi kuka mai zafi. ² Sai Shekaniya ɗan Yehiyel, daga zuriyar Elam ya ce wa Ezra, “Mun yi wa Allah rashin aminci ta wurin yin auratayya da maƙwabtansu, amma duk da haka bai yashe mutanen Isra'ila ba. ³ Yanzu bari mu yi alkawari da Allahnmu, mu kori matan da yaransu bisa ga abin da ranka yā daɗe da sauran shugabannin da kuke girmama umarnin Allah kuka shawarce mu, bari mu yi haka bisa ga doka. ⁴ Sai ka tashi, gama wannan hakkinka ne, za mu ba ka goyon baya. Saboda haka ka yi ƙarfin hali ka aikata shi.”

⁵ Sai Ezra ya tashi ya sa firistoci da suke shugabanni, da Lawiyawa, da dukan mutanen Isra'ila su rantse, cewa za su yi abin da aka ce. Sai suka yi rantsuwar. ⁶ Sa'an nan Ezra ya tashi daga gidan Allah ya tafi gidan Yehohanan ɗan Eliyashib, a can ma bai ci wani abu ba, bai sha ruwa ba domin ya ci gaba da yin bakin cikin rashin aminci na waƙanda suka dawo daga bauta.

⁷ Aka yi shela a duk fāḍfin Yahuda da Urushalima cewa dukan waḍanda suka dawo daga bauta su tattaru a Urushalima. ⁸ Duk wanda bai zo a cikin kwana uku ba, za a washe shi, a kuma ware shi daga jama'ar da suka dawo daga bauta. Haka shugabanni da dattawa suka zartar.

⁹ A cikin kwana uku duk mutanen Yahuda da na Benyamin suka taru a Urushalima. A ranar ashirin ga watan tara, dukan mutanen suka zauna a dandali a gaban gidan Allah cike da ḥacin rai saboda abin da ya faru da kuma ruwan da aka yi. ¹⁰ Sai Ezra firist ya miƙe tsaye ya yi musu magana ya ce, “Kun yi rashin aminci; kun aure mata baƙi, ta haka kuka ƙara kan zunubin Isra'ila. ¹¹ Yanzu sai ku furta zunubanku ga UBANGIJI, Allahn kakanninku, ku kuma yi nufinsa. Ku raba kanku da mutanen da suke kewaye da ku, ku kuma rabu da baƙin mata.”

¹² Mutanen kuwa suka tā da murya da ƙarfi suka ce, “Gaskiya ka faḍa, dole mu yi yadda ka ce, ¹³ Amma akwai mutane da yawa, kuma lokacin damina ne; saboda haka ba za mu iya tsayawa a waje ba. Ban da haka ma, aikin nan ba na kwana ḍaya ko biyu ba ne, domin ba ƙaramin laifi muka yi ba. ¹⁴ Bari shugabanninmu su yi wani abu a madadin mutane duka, sa'an nan sai duk wanda ya san ya auri baƙuwar mace a garuruwanmu, sai yā zo nan a lokacin da aka shirya tare da dattawa da alƙalan kowane gari, har sai Allah ya huƙe fushinsa mai zafi da yake kanmu.” ¹⁵ Yonatan ḍan Asahel, da Yazehiya ḍan Tikba su ne kaḍai ba su yarda da wannan shirin ba, sai Meshullam da Shabbetai Balawe kuma suka goyi bayansu.

¹⁶ Sai waḍanda suka dawo daga bauta suka yi yadda aka zartar. Ezra firist ya zaḍi mutane waḍanda su ne shugabannin iyalai, ḍaya daga kowane sashe, aka rubuta sunan kowannensu. A ranar ḍaya ga watan goma kuwa suka zauna don su yi binciken waḍannan abubuwa. ¹⁷ A rana ta farko ga watan farko, suka gama da bincike duk waḍanda suka auri baƙin mata.

Masu laifin auratayya da baƙi

¹⁸ A cikin zuriyar firistoci, ga waḍanda suka auri mata baƙi.

Daga zuriyar Yeshuwa ḍan Yozadak da 'yan'uwansa, akwai Ma'asehiya, da Eliyezer, da Yarib, da Gedaliya. ¹⁹ (Su ne suka miƙa hannuwansu suka nuna sun yarda su kori matansu baƙi, kowannensu kuma ya ba da rago daga cikin garkensa don a miƙa hadaya don zunubi.)

²⁰ Daga zuriyar Immer, akwai Hanani da Zebadiya.

²¹ Daga zuriyar Harim, akwai Ma'asehiya, Iliya, Shemahiya, Yehiyel da Uzziya.

²² Daga zuriyar Fashhur, akwai Eliyohenai, Ma'asehiya, Ishmayel, Netanel, Yozabad da Eleyasa.

²³ Cikin Lawiyawa, akwai Yozabad, Shimeyi, Kelaya (wato, Kelita), Fetahahiya, Yahuda, Eliyezer.

²⁴ Daga mawaƙa, akwai Eliyashib.

Daga masu tsaron ƙofofin haikali, akwai Shallum, Telem da Uri.

²⁵ Ga sunayen sauran mutanen Isra'ilan da suke da wannan laifi.

Daga zuriyar Farosh, akwai Ramiya, da Izziya, Malkiya, Miyamin, Eleyazar, Malkiya da Benahiya.

²⁶ Daga zuriyar Elam, akwai Mattaniya, Zakariya, Yehiyel, Abdi, Yeremot, da Iliya.

²⁷ Daga iyalin Zattu, akwai Eliyohenai, Eliyashib, Mattaniya Yeremot da Zabad da Aziza.

²⁸ Daga zuriyar Bebai, akwai Yehohanan, Hananiya, Zabbai, da Atlai.

- ²⁹ Daga zuriyar Bani, akwai Meshullam, Malluk, Adahiya, Yashub, Sheyal, da Ramot.
- ³⁰ Daga zuriyar Fahat-Mowab, akwai Adna, Kelal, Benahiya, Ma'asehiya, Mattaniya, Bezalel, Binnuyi, da Manasse.
- ³¹ Daga zuriyar Harim, akwai Eliyezer, Isshiya, Malkiya, Shemahiya, Simeyon, ³² Benyamin, Malluk da Shemariya.
- ³³ Daga zuriyar Hashum, akwai Mattenai, da Mattatta, Zabad, Elifelet, Iрмаi, Manasse, da Shimeyi.
- ³⁴ Daga zuriyar Bani, akwai Ma'adai, Amram, Yuwel, ³⁵ Benahiya, Bedeya, Keluhi, ³⁶ Baniya, Meremot, Eliyashib, ³⁷ Mattaniya, Mattenai da Ya'asu.
- ³⁸ Daga zuriyar Binnuyi, akwai Shimeyi, ³⁹ Shelemiya, Natan, Adahiya, ⁴⁰ Maknadebai, Shashai, Sharai, ⁴¹ Azarel, Shelemiya, da Shemariya, ⁴² Shallum da Amariya da Yusuf.
- ⁴³ Daga zuriyar Nebo, akwai Yehiyel, Mattitiya, Zabad, Zebina, Yaddai, Yowel da Benahiya.
- ⁴⁴ Dukan waƙannan sun auri bakin mata, waƙansunsu suna da 'ya'ya.

Nehemiya

Addu'ar Nehemiya

¹ Kalmomin Nehemiya ɗan Hakaliya.

A cikin watan Kisleb a shekara ta ashirin, yayinda nake a fadar Shusha. ² Hanani, ɗaya daga cikin 'yan'uwana, ya zo daga Yahuda tare da waɗansu mutane. Na kuwa tambaye shi game da raguwar Yahudawan da suka tsira daga kwasan zuwa zaman bauta, da kuma game da Urushalima.

³ Suka ce mini, “Waɗanda suka tsira daga kwasan zuwa zaman bauta da kuma suka komo cikin yankin suna cikin babban damuwa da wulakanci. An rushe katangar Urushalima aka kuma kōne kōfofin da wuta.”

⁴ Da na ji waɗannan abubuwa, sai na zauna na yi kuka. Na yi kwanaki ina makoki da azumi, na kuma yi addu'a a gaban Allah na sama. ⁵ Na ce,

“Ya UBANGIJI Allah na sama, Allah mai girma da mai banrazana, wanda yake kiyaye alkawarinsa na ƙauna da waɗanda suke ƙaunarsa, suke kuma yin biyayya da umarnansa, ⁶ ka sa kunne ka kuma buɗe idanunka ka ji addu'ar da bawanka yake yi a gabanka dare da rana saboda bayinka, mutanen Isra'ila. Na furta zunuban da mu Isra'ilawa, har da ni da kuma gidan mahaifina muka yi maka. ⁷ Mun yi mugunta gare ka. Ba mu yi biyayya da umarnai, ƙa'idodi da kuma dokokin da ka ba wa bawanka Musa ba.

⁸ “Ka tuna da umarnan da ka ba wa bawanka Musa, kana cewa, ‘In kun yi rashin aminci, zan warwatsar da ku a cikin al'ummai, ⁹ amma in kuka dawo gare ni kuka kuma yi biyayya da umarnaina, to, ko mutanenku da aka kwasa zuwa zaman bauta suna can wuri mafi nisa, zan tattara su daga can in kawo su wurin da na zaɓa yā zama wurin zama don Sunana.’

¹⁰ “Su bayinka ne da kuma mutanenka da ka fansa ta wurin ƙarfinka mai girma da kuma hannunka mai iko. ¹¹ Ya Ubangiji, ka kasa kunne ga addu'ar wannan bawanka da kuma ga addu'ar bayinka waɗanda suke farin cikin girmama sunanka. Ka ba wa bawanka nasara a yau ta wurinsa yā sami tagomashi a gaban wannan mutum.”

Ni ne mai rikon kwaf sarki.

2

Artazerzes ya aiki Nehemiya Urushalima

¹ A watan Nisan a shekara ta ashirin ta mulkin Sarki Artazerzes, sa'ad aka kawo masa ruwan inabi, sai na karɓa na ba shi. Ban taɓa ɓata fuskata a gabansa ba, sai wannan karo. ² Saboda haka sarki ya tambaye ni ya ce, “Me ya sa fuskarka ta ɓaci, ga shi, ba ciwo kake ba? Ba abin da ya kawo wannan, in ba dai kana bakin ciki ba.”

Sai na ji tsoro ƙwarai, ³ na amsa na ce wa sarki, “Ran sarki yā daɗe! Me zai hana fuskata ta ɓaci, sa'ad da birnin da aka binne kakannina tana zaman kango, aka kuma rushe kōfofinsa da wuta?”

⁴ Sai sarki ya ce mini, “Me kake so?”

Sai na yi addu'a ga Allah na sama, ⁵ na kuwa ba wa sarki amsa, na ce, “In ya gamshi sarki, in kuma bawanka ya sami tagomashi a idonka, bari ka aike ni in tafi ƙasar Yahuda, birnin da aka binne kakannina, domin in sāke gina shi.”

⁶ Sai sarki, a lokacin sarauniya da tana zama kusa da shi, ya tambaye ni, ya ce, “Kwana nawa tafiyar za tã ɗauke ka, kuma yausha za ka dawo?” Ya gamshi sarki ya aike ni; saboda haka na shirya lokaci.

⁷ Na kuma ce masa, “In ya gamshi sarki, zai yi kyau in sami wasiƙu zuwa ga gwamnonin Kewayen Kogin Yuferites, domin su tanada ƙariya har sai na isa Yahuda? ⁸ A kuma ba ni wasiƙa zuwa ga Asaf, sarkin daji, yā ba ni katako don yin kōfofin kagara na kusa da fadar haikali da kuma don katangar birni, da na wurin da zan zauna?” Sarki kuwa ya ba ni abin da na roka, gama Allah yana tare da ni.

⁹ Saboda haka na tafi wurin gwamnonin Kewayen Kogin Yuferites, na ba su wasifun sarki. Sarki kuma ya aika da hafsohin mayaƙa da kuma mahayan dawakai tare da ni.

¹⁰ Da Sanballat mutumin Horon da Tobiya wakilin ƙasar Ammon suka ji cewa wani ya zo domin yã ƙarfafa zaman lafiyar mutanen Isra'ila, sai suka damu ƙwarai.

Nehemiya ya dudduba katangar Urushalima

¹¹ Sai na je Urushalima, bayan na zauna a can na kwanaki uku, ¹² sai na fita da dare tare da mutane kalila. Ban faɗa wa wani abin da Allahna ya sa a zuciyata in yi don Urushalima ba. Ba waɗansu dabbobi kuma tare da ni, sai dai dabbar da na hau.

¹³ Da dare na fita ta Kofar Kwari wajen Rijiyar Dila* da Kofar Juji, ina dudduba katangar Urushalima waɗanda aka rushe da kuma ƙofofinta waɗanda aka ƙone da wuta. ¹⁴ Sa'an nan na ci gaba zuwa wajen Kofar Maɓuɓɓuga da kuma Tafkin Sarki, amma babu isashen wuri saboda abin da na hau yã bi; ¹⁵ saboda haka na haura ta kwarin da dad dare, ina dudduba katangar. A ƙarshe, na juya na sãke shiga ta Kofar Kwari. ¹⁶ Shugabanni ba su san inda na tafi, ko abin da nake yi ba, domin ban riga na faɗa wa Yahudawa, ko firistoci, ko manyan gari, ko shugabanni, ko sauran waɗanda za su yi aiki, kome ba.

¹⁷ Sai na ce musu, “Kun ga matsalar da muke ciki, yadda Urushalima ta zama kango, an kuma ƙone ƙofofinta da wuta. Ku zo mu sãke gina katangar Urushalima, ba za mu ƙara shan kunya ba.” ¹⁸ Na kuma faɗa musu game da yadda alherin Allahna yake tare da ni da kuma abin da sarki ya faɗa mini.

Suka amsa, suka ce, “Mu tashi, mu kama gini.” Sai suka fara wannan aiki mai kyau.

¹⁹ Amma sa'ad da Sanballat mutumin Horon da Tobiya wakilin ƙasar Ammon da kuma Geshem mutumin Arab suka ji game da wannan, sai suka yi mana ba'a suka kuma yi mana dariya. Suka ce, “Me kuke tsammani kuke yi? Kuna so ku yi wa sarki tawaye ne?”

²⁰ Na amsa musu na ce, “Allah na sama zai ba mu nasara. Mu bayinsa za mu tashi mu fara gini, amma game da ku kam, ba ku da rabo cikin Urushalima, ba ku da wani hakki ko wani abin tunawa.”

3

Masu ginin katanga

¹ Eliyashib babban firist da 'yan'uwansa firistoci suka tashi suka sãke gina Kofar Tumaki. Suka tsarkake ta, suka sa ƙofofinta a wurarensu, suka yi ginin har Hasumiyar Dari, wadda suka tsarkake, da kuma Hasumiyar Hananel. ² Mutanen Yeriko kuwa suka kama ginin daga mahaɗin, Zakkur ɗan Imri kuma ya fara ginin biye da su.

³ 'Ya'yan Hassenaya ne suka gina Kofar Kifi. Suka kafa ginshikan, suka kuma sa ƙofofinta, da sakatunta, da kuma sandunan ƙarfenta a wurarensu. ⁴ Kusa da su kuma, Meremot ɗan Uriya, ɗan Hakkoz ne ya yi gyare-gyaren. Biye da shi kuma sai Meshullam ɗan Berekiya, ɗan Meshezabel ya yi gyare-gyare. Kusa da shi Zadok ɗan Ba'ana shi ma ya yi gyare-gyare. ⁵ Mutanen Tekowa ne suka yi gyare-gyare biye da shi, amma manyan garinsu suka ƙi su sa hannu cikin aikin da shugabanninsu* suka bayar.

⁶ Yohiyada ɗan Faseya, da Meshullam ɗan Besodehiya ne suka gyara Kofar Yeshana†. Suka kafa katakanta, suka sa kyamarenta, da sandunan ƙarfe na kulle ƙofofinta. ⁷ Biye da su, mutanen Gibeyon da Mizfa Melatiya na Gibeyon da Yadon Meronot waɗanda suke ƙarƙashin ikon gwamnan Kewayen Kogin Yuferites ne suka yi gyare-gyaren. ⁸ Uzziel ɗan Harhahiya, ɗaya daga cikin masu ƙeran zinariya ne ya yi gyare-gyaren sashe na biye; sai Hananiya, ɗaya daga cikin masu yin turare, ya yi gyare-gyaren biye da wannan. Suka gyara‡ Urushalima har zuwa Katanga Mai Faɗi. ⁹ Refahiya ɗan Hur, mai mulkin rabin yankin Urushalima, ya yi gyare-gyaren sashe na biye. ¹⁰ Kusa da Refahiya, Yedahiyar ɗan Harumaf ya yi gyare-gyaren daga gaban gidansa, sai Hattush ɗan Hashabnehiya ya yi gyare-gyaren biye da shi. ¹¹ Malkiya ɗan Harim, da Hasshub ɗan Fahat-Mowab ya yi gyare-gyaren

* 2:13 Ko kuwa Maciji ko Baure * 3:5 Ko kuwa shugabanninsu ko gwamna † 3:6 Ko kuwa Tsohuwar ‡ 3:8 Ko kuwa Suka bar wani sashensa

wani sashe da kuma Hasumiyar Wurin Gashi. ¹² Shallum ɗan Hallohesh, mai mulkin ɗayan rabin yankin Urushalima ya yi gyare-gyaren sashe na biye tare da taimakon 'ya'yansa mata.

¹³ Hanun da mazaunan Zanowa ne suka gyara Kofar Kwari. Suka sāke gina ta suka sa kofofinta, da sakatunta, da sandunan ƙarfenta a wurarensu. Suka kuma gyara yadi ɗari biyar^s na katangar har zuwa Kofar Juji.

¹⁴ Malkiya ɗan Rekab mai mulkin yankin Bet-Hakkerem ne ya yi gyare-gyaren Kofar Juji. Ya sāke gina ta ya kuma sa sakatunta, da sanduna ƙarfenta a wurarensu.

¹⁵ Shallum ɗan Kol-Hoze mai mulkin Mizfa ne ya yi gyare-gyaren Kofar Maɓuɓɓuga. Ya sāke gina ta, ya yi mata jinƙa yana sa kofofinta, da sakatunta, da kuma sandunan ƙarfenta a wurarensu. Ya kuma gyara katangar tafkin Silowam,* ta Lambun Sarki, har zuwa matakalan da suka gangara daga Birnin Dawuda. ¹⁶ Gaba da shi, Nehemiya ɗan Azbuk, mai mulkin rabin yankin Bet-Zur ne ya yi gyare-gyaren har zuwa kusa da kaburburan[†] Dawuda, har zuwa haƙaƙken tafki da kuma Gidan Jarumawa.

¹⁷ Biye da shi, Lawiyawa a ƙarƙashin Rehum ɗan Bani ne suka yi gyare-gyaren. Kusa da su, Hashabiya mai mulkin rabin yankin Keyila ne ya yi gyare-gyaren don yankinsa. ¹⁸ Biye da shi, 'yan'uwansu Lawiyawa ne a ƙarƙashin Binnuyi ɗan Henadad, mai mulkin ɗayan rabin yankin Keyila suka yi gyare-gyaren. ¹⁹ Biye da su, Ezer ɗan Yeshuwa, mai mulkin Mizfa, ya yi gyara wani sashe, daga inda yake fuskantar hawan gidan makamai har zuwa kusurwa. ²⁰ Biye da shi, Baruk ɗan Zakkai da ƙwazo ya gyara wani sashe, daga kusurwa zuwa mashigin gidan Eliyashib babban firist. ²¹ Biye da shi, Meremot ɗan Uriya, ɗan Hakkoz, ya yi gyaran wani sashe, daga mashigin gidan Eliyashib zuwa ƙarshensa.

²² Firistoci daga kewayen yankin ne suka yi gyare-gyaren biye da shi. ²³ Can gaba da su, Benyamin da Hasshub ne suka yi gyare-gyaren a gaban gidansu, biye da su kuwa, Azariya ɗan Ma'asehiya, ɗan Ananiya ne ya yi gyare-gyaren kusa da gidansa. ²⁴ Biye da shi, Binnuyi ɗan Henadad ya yi gyaran wani sashe, daga gidan Azariya zuwa kusurwa, ²⁵ sai Falal ɗan Uzai ya yi aiki ɗaura da kusurwa da kuma doguwar hasumiya daga fadar da take bisa kusa da shirayin masu tsaro. Biye da shi, Fedahiya ɗan Farosh ²⁶ da masu hidimar haikali da suke zama a tudun Ofel ne suka yi gyare-gyaren har zuwa wani wuri ɗaura da Kofar Ruwa wajen gabas da kuma doguwar hasumiya. ²⁷ Biye da su, mutanen Tekowa suka yi gyaran wani sashe, daga babbar doguwar hasumiya zuwa katangar Ofel.

²⁸ Daga Kofar Doki, firistoci ne suka yi gyare-gyaren, kowanne a gaban gidansa. ²⁹ Biye da su, Zadok ɗan Immer ya yi gyare-gyaren ɗaura da gidansa. Biye da shi, Shemahiya ɗan Shekaniya, mai tsaron Kofar Gabas ya yi gyare-gyare. ³⁰ Biye da shi, Hananiya ɗan Shelemiya, da Hanun, ɗa na shida na Zalaf, suka gyara wani sashe. Biye da su, Meshullam ɗan Berekiya ya yi gyare-gyaren ɗaura da wurin zamansa. ³¹ Biye da shi, Malkiya, ɗaya daga cikin masu ƙera zinariya ya yi gyare-gyaren har zuwa gidan masu hidimar haikali da kuma 'yan kasuwa, ɗaura da Kofar Bincike, har zuwa ɗakin da yake bisa kusurwar. ³² Maƙeran zinariya da 'yan kasuwa suka gyara wani sashi tsakanin ɗakin da yake bisa kusurwa da Kofar Tumaki.

4

Hamayya ga sāke ginin

¹ Da Sanballat ya ji cewa muna sāke ginin katangar, sai ya husata, ya haukace ƙwarai. Ya yi wa Yahudawa dariya, ² a gaban abokansa da kuma sojojin Samariya ya ce, “Me waɗancan Yahudawan nan marasa ƙarfi suke yi? Za su maido da katangarsu ne? Za su miƙa hadayu ne? Za su gama a rana ɗaya? Za su iya samun duwatsun gini daga tsibin matattun duwatsu?”

§ 3:13 Da Ibraniyanci kamu dubu (kamar mita ɗari huɗu da hamsin). * 3:15 Da Ibraniyanci Shela, wani sunan Shilowa, wato, Silowam. † 3:16 Da Ibraniyanci; Seftuwajin, waɗansu rubuce-rubucen hannu na Bulget da Siriyak su na da kabari ne a nan

³ Tobiya wakilin mutanen Ammon wanda yake a gefensa ya ce, “Abin nan da suke gini, ko dila ma ya hau, zai rushe shi!”

⁴ Ka ji mu, ya Allahnmu, gama an rena mu. Bari zagin da suke yi mana yã koma kansu. Ka sa a kwashe su a kai su bauta a wata ƙasa. ⁵ Kada ka rufe laifinsu, kada kuwa ka gafarta musu, gama sun ci mutuncinmu, mu da muke gini.

⁶ Sai muka sãke ginin katangar sai da duka ta kai rabin tsayinta, gama mutane sun yi aiki da dukan ƙarfinsu.

⁷ Amma da Sanballat, da Tobiya, da Larabawa, da Ammonawa, da kuma mutanen Ashdod suka ji cewa gyare-gyaren katangar Urushalima yana cin gaba, ana kuma tattoshe wuraren da suka tsattsaga, sai suka husata ƙwarai. ⁸ Dukansu suka ƙulla su zo, su yi yaƙi da Urushalima, su tã da hankali a cikinta. ⁹ Amma muka yi addu'a ga Allahnmu muka kuma sa masu tsaro da rana da kuma dare don mu magance wannan barazana.

¹⁰ Ana cikin haka, mutane a Yahuda suka ce, “Ƙarfin ma'aikata yana kãsawa, akwai kuma sauran tarkace da yawa da ba za mu iya sãke gina katangar ba.”

¹¹ Abokan gãbanmu sun ce, “Ba za su sani ba, ba kuwa za su gan mu ba, sai dai kawai su gan mu a cikinsu, za mu karkashe su, mu tsai da aikin.”

¹² Sau da yawa Yahudawan da suke da zama kusa da abokan gãbanmu sun yi ta zuwa suna yin mana magana, suna cewa “Ko'ina muka juya, za su fãɗa mana.”

¹³ Saboda haka na sa jama'a su ja ɗamara bisa ga iyalinsu a bayan katanga, a wuraren da ba a gina ba. Suna riƙe da takuba, da mãsu, da bakkuna. ¹⁴ Bayan na dudduba abubuwa, sai na miƙe tsaye na ce wa manyan gari da shugabanni da kuma sauran jama'a, “Kada ku ji tsoronsu. Ku tuna da UBANGIJI, wanda yake mai girma da banrazana, ku yi yaƙi don 'yan'uwanku, da 'ya'yanku maza da mata, da matanku da kuma gidajenku.”

¹⁵ Da abokan gãbanmu suka ji muna sane da shirinsu, Allah kuma ya wargaje shirin nan, sai duk muka dawo ga katangar, kowa ya kama aikinsa.

¹⁶ Daga wannan rana zuwa gaba, rabin mutane suka yi aiki, yayinda sauran rabin suka kintsa da mãsu, da garkuwa, da bakkuna da makamai. Shugabanni suka goyi bayan dukan mutanen Yahuda ¹⁷ waɗanda suke ginin katanga. Waɗanda suke ɗaukan kaya suka yi aikinsu da hannu ɗaya, suna kuma riƙe da makami a ɗaya hannun, ¹⁸ kuma kowane mai gini ya ɗaura takobinsa a gefe yayinda yake aiki. Amma mutum mai busa ƙaho ya kasance tare da ni.

¹⁹ Sai na ce wa manyan gari, da shugabanni, da sauran jama'a, “Aikin nan babba ne kuma mai yawa, ga shi muna a rarrabe nesa da juna a katangar. ²⁰ Duk inda kuka ji an busa ƙaho, sai ku taru a wurin. Allahnmu zai yi yaƙi dominmu!”

²¹ Saboda haka muka ci gaba da aiki, rabin mutane suna riƙe da mãsu, daga wayewar gari har zuwa fitowar taurari. ²² A wannan lokaci na kuma ce wa mutane, “A sa kowane mutum da mataimakinsa su zauna a Urushalima da dare, domin a yi tsaro da dare, da safe kuma a kama aiki.” ²³ Saboda haka ni, da 'yan'uwana, da bayina, da matsaran da suke tare da ni, ba wanda ya tuɗe tufafinsa; kowa ya rataye makaminsa, ko ya je shan ruwa ma.*

5

Nehemiya ya taimaki matalauta

¹ To, sai maza da matansu suka tã da fara gunaguni mai tsanani a kan 'yan'uwansu Yahudawa. ² Waɗansu suka ce, “Mu da 'ya'yanmu maza da mata muna da yawa, muna bukatar hatsi domin mu ci mu rayu.”

³ Waɗansu kuwa suka ce, “Saboda yunwa mun jinginar da gonakinmu, da gonakin inabinmu, da gidajenmu don mu sami hatsi.”

⁴ Har illa yau waɗansu suka ce, “Mun ci bashin kuɗi don mu biya haraji a kan gonakinmu, da gonakin inabinmu. ⁵ Ga shi kuwa, mu da su dangin juna ne, 'ya'yanmu da nasu kuma ɗaya ne, duk da

* 4:23 Ma'anar Ibraniyanci na wannan jumla ba a tabbatar ba.

haka an tilasta mu mu sa 'ya'yanmu mata da maza su zama bayi. Har ma an riga an bautar waƙansu daga cikin 'ya'yanmu mata, amma ba mu da iko mu ce kome, domin gonakinmu da gonakin inabinmu suna a hannun waƙansu mutane.”

⁶ Sa'ad da na ji kukansu da waƙannan koke-koke, na husata ƙwarai. ⁷ Na yi tunaninsu a zuciyata sa'an nan na zargi manyan gari da shugabanni. Na ce musu, “Kuna musguna wa 'yan'uwanƙu ta wurin ba su rance da ruwa!” Saboda haka na kira babban taro gaba ƙaya don a magance wannan. ⁸ Na ce, “Da dukan iyakar ƙoƙarinmu, mun fanshi 'yan'uwanmu Yahudawan da aka sayar wa Al'ummai. Amma ga shi kuna sayar da 'yan'uwanƙu ga Al'ummai, don kawai a sãke sayar mana da su!”

⁹ Saboda haka na ci gaba na ce, “Abin da kuke yi a yanzu ba daidai ba ne. Bai kamata ku yi tafiya cikin tsoron Allahmu don mu guji ba'ar Al'ummai abokan gābanmu ba? ¹⁰ Ni ma da 'yan'uwana da kuma mutanena muna ba wa mutane bashin kuƙi da kuma hatsi. Sai mu daina sha'anin ba da rance da ruwa! ¹¹ Yau sai ku mayar musu da gonakinsu, da gonakin inabinsu, da na zaitunsu, da gidajensu, da kashi ƙaya bisa ƙari na kuƙi, da na hatsi, da na ruwan inabi, da na mai, waƙanda kuka karɓa a wurinsu.”

¹² Suka ce, “Za mu mayar musu, kuma ba za mu bukaci wani abu daga gare su ba. Za mu yi yadda ka faɗa.”

Sai na tattara firistoci na kuma sa manyan gari da shugabanni su yi rantsuwa don su yi abin da suka yi alkawari. ¹³ Na kuma kakkaɓe hannuna, na ce, “Duk wanda ya karya wannan alkawari, haka Allah zai kakkaɓe shi daga gidansa da aikinsa. Allah zai kakkaɓe shi, yã wofintar da shi!”

Da jin wannan, sai dukan taron suka ce, “Amin,” suka kuma yabi UBANGIJI. Mutane kuwa suka yi kamar yadda suka yi alkawari.

¹⁴ Ban da haka ma, daga shekara ta ashirin ta Sarki Artazerzes, sa'ad da aka naɗa ni in zama gwamnansu a ƙasar Yahuda, har zuwa shekara ta talatin da biyu na mulkinsa, shekara sha biyu ke nan, ko ni, ko 'yan'uwana, ba wanda ya ci abincin da akan ba wa gwamna. ¹⁵ Amma gwamnonin farko, waƙanda suka riga ni, sun ƙaura wa mutane kaya mai nauyi suka karɓi shekel arba'in na azurfa daga gare su haɗe da abinci da kuma ruwan inabi. Har bayin masu mulki ma sun nawaya wa mutane. Amma ni ban yi haka ba, saboda ina tsoron Allah. ¹⁶ A maimakon haka, na miƙa kaina ga aiki a kan wannan katanga. Na tattara dukan mutanena a can don aikin; ba mu samar wa kanmu wata gona ba.

¹⁷ Bugu da ƙari, Yahudawa da shugabanni ƙari da hamsin suna ci daga teburina, haka ma waƙanda suka zo wurinmu daga ƙasashen da suke kewaye. ¹⁸ Kowace rana akan shirya mini saniya ƙaya, zaɓaɓɓun tumaki shida da waƙansu kaji, kuma kowace kwana goma akan tanadar da ruwan inabi na kowane iri a yalwace. Duk da haka, ban taɓa nemi a ba ni abincin da akan ba wa gwamna ba, domin wahala ta yi wa jama'a yawa.

¹⁹ Ka tuna da ni, ka yi mini alheri, ya Allah, saboda dukan abubuwan da na yi saboda waƙannan mutane.

6

Ci gaba da hamayya ga sãke yin gini

¹ Sa'ad da magana ta zo kunnen Sanballat, da Tobiya, da Geshem mutumin Arab da kuma sauran abokan gābanmu cewa na sãke gina katangar har babu sauran tsaguwa da ta ragu, ko da yake har zuwa lokacin ban sa ƙofofi a ƙyamare ba ² Sanballat da Geshem suka aika mini wannan saƙo cewa, “Ka zo, mu sadu a wani ƙauye a filin Ono.”

Amma makirci ne suke yi don su cuce ni; ³ saboda haka sai na aika musu da wannan amsa, na ce, “Ina cikin babban aiki, ba zan kuwa iya gangarawa ba. Don me zan bar aikin yã tsaya don in gangara zuwa wurinku?” ⁴ Suka yi ta aiko mini da wannan saƙo har sau huɗu, ni kuwa na yi ta ba su amsa irin ta dā.

⁵ Sai sau na biya, Sanballat ya aiki mataimakinsa gare ni da irin saƙo guda, kuma a hannunsa akwai wasiƙar da ba a yimƙe ba ⁶ wadda aka rubuta cewa,

“An ba da labari cikin al'ummai, kuma Geshem ya ce gaskiya ne, cewa kai da Yahudawa kun shirya tawaye, saboda haka kuke sãke ginin katangar. Ban da haka ma, bisa ga waƙannan rahotanni kana shirin zaman sarkinsu ⁷ har ma ka naɗa annabawa su yi wannan shela game da kai a Urushalima,

su ce, 'Akwai sarki a Yahuda!' To, wannan rahoto zai koma wurin sarki; saboda haka ka zo, mu tattauna wannan batu."

⁸ Sai na aika masa wannan amsa, na ce, "Babu wani abu haka da yake faruwa; ka dai kaga wannan daga tunaninka ne."

⁹ Suka dai yi kofari su tsoratar da mu, suna cewa, "Hannuwansu za su rasa karfin yin aiki, ba kuwa za su kare aikin ba."

Amma na yi addu'a na ce, "Yanzu, ya Allah, ka karfafa hannuwana."

¹⁰ Wata rana na tafi gidan Shemahiya dan Delahiya, dan Mehetabel, wanda aka hana fita a gidansa. Ya ce mini, "Mu sadu gobe a gidan Allah, a cikin haikali, mu kuma kulle kofofin haikali, gama mutane suna zuwa su kashe ka, tabbatacce za su zo da dare su kashe ka."

¹¹ Amma na ce, "Ya kamata mutum kamar ni ya gudu? Ko kuwa ya kamata wani kamar ni ya shiga cikin haikali don ya ceci ransa? Ba zan tafi ba!" ¹² Na gane cewa Allah bai aike shi ba, ya yi annabci a kaina domin Tobiya da Sanballat sun yi hayarsa ne. ¹³ An yi hayarsa don ya sa in ji tsoro in yi zunubi ta yin haka, sa'an nan za su ba ni mugun suna, su wofinta ni.

¹⁴ Ya Allahna, ka tuna da Tobiya da Sanballat, saboda abin da suka yi; ka kuma tuna da annabiya Nowadiya da sauran annabawa waƙanda suke kofari su tsorata ni.

Gamawar katanga

¹⁵ Cikin kwana hamsin da biyu aka gama gina katangar, a ranar ashirin da biyar ga watan Elul. ¹⁶ Sa'ad da dukan abokan gabanmu suka ji haka, dukan al'umman da suke kewaye da mu suka ji tsoro, suka rasa karfin halinsu, domin sun gane cewa wannan aiki an yi shi da taimakon Allahmu ne.

¹⁷ A waƙannan kwanaki, manyan garin Yahuda suka yi ta aika wasiku masu yawa zuwa ga Tobiya, shi kuma ya yi ta aika musu da amsoshi. ¹⁸ Gama mutane da yawa a cikin Yahuda sun rantse wa Tobiya za su goyi bayansa, domin ya auri 'yar Shekaniya, dan Ara. Dansa kuma, wato, Yehohanan, ya auri 'yar Meshullam, dan Berekiya. ¹⁹ Ban da haka ma, mutanen sun yi ta ba ni labarin ayyuka masu kyau da Tobiya ya yi, sa'an nan kuma suna faɗa masa duk abin da na faɗa. Tobiya kuwa ya aika wasiku don ya tsorata ni.

7

¹ Bayan an saƙe gina katangar na kuma sa kofofi a wurarensu, sai aka naɗa masu tsaro, da mawaka, da Lawiyawa. ² Na sa dan'uwana Hanani tare da Hananiya shugaban fada aikin rikon Urushalima, domin shi Hananiya mutum mai mutunci ne, mai tsoron Allah fiye da yawancin mutane. ³ Na ce musu, "Kada a buɗe kofofin Urushalima da sassafe sai rana ta fito sosai. Yayinda matsaran kofofi suna aiki, a kulle kofofin a sa musu sakata kafin matsaran su tashi, wajen faɗuwar rana. Ku kuma naɗa mazaunan Urushalima a matsayin masu tsaro, waƙansunsu a wuraren aiki, waƙansun kuma kusa da gidajensu."

Jerin sunayen waƙanda aka kai bauta da suka dawo (Ezra 2.1-70)

⁴ Birnin Urushalima kuwa tana da faɗi da girma, amma mutanen da suke zama a cikinta kaɗan ne, ba a kuma gina gidaje da yawa ba tukuna. ⁵ Sai Allahna ya sa a zuciyata in tara manyan gari, shugabanni da talakawa don a rubuta su bisa ga iyalansu. Na sami littafin asali na waƙanda suka fara dawowa. Ga abin da na tarar an rubuta a ciki.

⁶ Waƙannan su ne mutanen yankin da suka dawo daga zaman bautar da Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kame (sun dawo Urushalima da Yahuda, kowanne zuwa garinsa.

⁷ Sun dawo tare da Zerubbabel, da Yeshuwa, da Nehemiya, da Azariya, da Ra'amiya, da Nahamani, da Mordekai, da Bilshan, da Misfar, da Bigwai, da Nehum da kuma Ba'ana).

Ga jerin mutanen Isra'ila.

⁸ Zuriyar

Farosh mutum 2,172

- ⁹ ta Shefatiya 372
¹⁰ ta Ara 652
¹¹ ta Fahat-Mowab (ta wurin Yeshuwa da Yowab) 2,818
¹² ta Elam 1,254
¹³ ta Zattu 845
¹⁴ ta Zakkai 760
¹⁵ ta Binnuyi 648
¹⁶ ta Bebai 628
¹⁷ ta Azgad 2,322
¹⁸ ta Adonikam 667
¹⁹ ta Bigwai 2,067
²⁰ ta Adin 655
²¹ ta Ater (ta wurin Hezekiya) 98
²² ta Hashum 328
²³ ta Bezai 324
²⁴ ta Harif 112
²⁵ ta Gibeyon 95.
²⁶ Mutanen
 Betlehem da na Netofa 188
²⁷ na Anatot 128
²⁸ na Bet-Azmawet 42
²⁹ na Kiriyat Yeyarim, Kefira da na Beyerot 743
³⁰ na Rama da na Geba 621
³¹ na Mikmash 122
³² na Betel da na Ai 123
³³ na Ɗayan Nebo 52
³⁴ na Ɗayan Elam 1,254
³⁵ na Harim 2 320
³⁶ na Yeriko 345
³⁷ na Lod, da na Hadid, da na Ono 721
³⁸ na Sena'a 3,930.

³⁹ Ga zuriyar Firistoci.

Zuriyar

- Yedahiya (ta wurin iyalin Yeshuwa) 973
⁴⁰ ta Immer 1,052
⁴¹ ta Fashhur 1,247
⁴² ta Harim 1,017.

⁴³ Ga zuriyar Lawiyawa.

Zuriyar

- Yeshuwa da Kadmiyel (ta wurin Hodeba) 74.

⁴⁴ Mawaƙa.

Zuriyar

- Asaf mutum 148.

⁴⁵ Ga zuriyar Matsaran Kofofi.

Zuriyar

- Shallum, Ater, Talmon,
 Akkub, Hatita da Shobai 138.

⁴⁶ Ma'aikatan haikali.

Zuriyar

- Ziha, Hasufa, Tabbawot,
⁴⁷ da ta Keros, da ta Siya, da ta Fadon,

⁴⁸ da ta Lebana, da ta Hagaba, da ta Shalmal,
⁴⁹ da ta Hanan, da ta Giddel, da ta Gahar,
⁵⁰ da ta Reyahiya, da ta Rezin, da ta Nekoda,
⁵¹ da ta Gazzam, da ta Uzza, da ta Faseya,
⁵² da ta Besai, da ta Meyunawa, da ta Nefussiyawa,
⁵³ da ta Bakbuk, da ta Hakufa, da ta Harhur,
⁵⁴ da ta Bazlit, da ta Mehida, da ta Harsha,
⁵⁵ da ta Barkos, da ta Sisera, da ta Tema,
⁵⁶ da ta Neziya, da kuma ta Hatifa.
⁵⁷ Ga zuriyar bayin Solomon.

Zuriyar

Sotai, da ta Soferet, da ta Ferida,
⁵⁸ da ta Ya'ala, da ta Darkon, da ta Giddel,
⁵⁹ Shefatiya, Hattil,
 Fokeret-Hazzebayim, da Amon.
⁶⁰ Zuriyar ma'aikatan haikali da ta bayin Solomon su 392.

⁶¹ Waƙansu sun hauro daga garuruwan Tel-Mela, Tel-Harsha, Kerub, Addon da Immer,
 amma ba su iya nuna cewa iyalansu su zuriyar Isra'ila ce ba,
⁶² zuriyar
 Delahiya, Tobiya, da Nekoda 642.

⁶³ Na wajen firistoci kuwa su ne,
 Zuriyar

Hobahiya, da ta Hakkoz, da ta Barzillai (wani mutumin da ya auri 'yar Barzillai mutumin Gileyad, aka kuma kira shi da wannan suna).

⁶⁴ Waƙannan ne aka nemi sunayensu a cikin tarihin asalin iyalai, amma ba a same su a ciki
 ba, saboda haka aka hana su shiga cikin firistoci, sun zama kamar marasa tsarki. ⁶⁵ Sai
 gwamna ya umarce su kada su ci wani abinci mafi tsarki, sai akwai firist da zai nemi nufin
 UBANGIJI ta wurin Urim da Tummim.

⁶⁶ Yawan jama'ar duka ya kai mutum 42,360, ⁶⁷ ban da bayinsu maza da mata 7,337. Suna
 kuma da mawaƙa maza da mata 245. ⁶⁸ Akwai dawakai 736, alfadarai 245 ⁶⁹ rakuma 435,
 da kuma jakuna 6,720.

⁷⁰ Waƙansu shugabannin iyalai suka ba da kyautai domin taimakon aiki. Gwamna ya ba da darik
 1,000 na zinariya, kwanoni 50, da riguna 530 don firistoci. ⁷¹ Waƙansu shugabannin iyalai sun ba da
 darik 20,000 na zinariya da mina 2,200 na azurfa don aiki. ⁷² Jimillar da sauran mutane suka bayar
 ta kai darik 20,000 na zinariya, minas 2,000 na azurfa, da riguna sittin da bakwai don firistoci.

⁷³ Firistoci, da Lawiyawa, da matsaran ƙofofi, da mawaƙa, da ma'aikatan haikali tare da waƙansu
 mutane da kuma sauran mutanen Isra'ila, suka zauna a garuruwansu.

Ezra ya karanta Doka

Da wata na bakwai ya zo, Isra'ilawa kuwa sun riga sun zauna a garuruwansu,

8

¹ sai dukan mutane suka taru kamar mutum guda a dandali a gaban Kofar Ruwa. Suka faɗa wa Ezra malamin Doka yā fitar da Littafin Dokar Musa, wanda UBANGIJI ya umarta domin Isra'ila.

² Saboda haka a rana ta farko ga watan bakwai, Ezra firist, ya kawo Doka a gaban taro, wanda ya ƙunshi maza da mata da dukan waƙanda za su iya fahimta. ³ Ya karanta Dokar da ƙarfi daga safe har tsakar rana yayinda yake a kan dandali da yake fuskantar dandali a gaban Kofar Ruwa, gaban maza, mata da kuma sauran mutanen da za su iya fahimta. Dukan mutane kuwa suka saurara a hankali ga karatun Littafin Dokar.

⁴ Ezra malamin Doka ya tsaya a kan dakalin itacen da aka yi saboda wannan hidima. Kusa da shi a damansa, Mattitiya, Shema, Anahiya, Uriya, Hilkiya da Ma'asehiya suka tsaya; a hagnusa kuma Fedahiya, Mishayel, Malkiya, Hashum, Hashbaddana, Zakariya da Meshullam suka tsaya.

⁵ Sai Ezra ya buɗe littafin. Dukan mutane kuwa suka gan shi domin yana tsaye a bisa fiye da inda mutane suke tsaye; yayinda ya buɗe littafin kuwa, dukan mutane suka miƙe tsaye. ⁶ Ezra ya yabi UBANGIJI, Allah mai girma; dukan mutane kuwa suka tã da hannuwansu suka amsa, "Amin! Amin!" Sa'an nan suka sunkuya suka yi wa UBANGIJI sujada da fuskokinsu har ƙasa.

⁷ Lawiyawa, wato, su Yeshuwa, Bani, Sherebiya, Yamin, Akkub, Shabbetai, Hodiya, Ma'asehiya, Kelita, Azariya, Yozabad, Hanan da Felahiya, suka koyar da mutane a cikin Dokar yayinda mutane suke a tsaye a can. ⁸ Suka karanta daga Littafin Dokar Allah, suna sa kowa ya gane, suna kuma ba da fassarar domin mutane su fahimci abin da ake karatu.

⁹ Sa'an nan Nehemiya gwamna, Ezra firist da kuma wanda yake malamin Doka, da Lawiyawa waɗanda suke koyar da mutane, suka ce musu duka, "Wannan rana mai tsarki ce ga UBANGIJI Allahnku. Kada ku yi makoki ko kuka." Gama dukan mutane suna ta kuka yayinda suke sauraran kalmomin Dokar.

¹⁰ Nehemiya ya ce, "Ku koma gidajenku ku ci abinci mai kyau, ku sha abin sha mai zaƙi, ku kuma aika wa wanda ba shi da shi. Wannan rana mai tsarki ce ga Ubangijinmu. Kada ku yi bakin ciki, gama farin cikin UBANGIJI shi ne ƙarfinku."

¹¹ Lawiyawa suka rarrashi mutane duka suna cewa, "Ku natsu, gama wannan rana ce mai tsarki. Kada ku yi bakin ciki."

¹² Sa'an nan dukan mutane suka koma gidajensu suka ci, suka sha, suka aika wa wanda ba shi da abinci, gama yanzu sun fahimci kalmomin da aka karanta musu.

¹³ A rana ta biyu ga wata, shugabannin iyalai, tare da firistoci da Lawiyawa, suka taru kewaye da Ezra malamin Doka don su mai da hankali ga kalmomin Dokar. ¹⁴ Suka tarar a rubuce a cikin Doka wadda UBANGIJI ya umarta ta wurin Musa, cewa Isra'ilawa su zauna a bukkoki a lokaci bikin watan bakwai ¹⁵ kuma cewa ya kamata su yi shelar wannan magana, su kuma yaɗa ta a duk garuwansu da kuma cikin Urushalima cewa, "Ku fita zuwa cikin ƙasar tudu ku kawo rassa daga itatuwan zaitun da na zaitun jeji, da kuma daga dargaza, da dabino da itatuwa masu ganye, don yin bukkoki", kamar yadda yake a rubuce.

¹⁶ Sai mutanen suka fita suka dawo da rassa suka kuma yi wa kansu bukkoki a bisa rufin ɗakunansu, a cikin filaye, a shirayin gidan Allah, da ciki dandalin da yake kusa da Kofar Ruwa, da kuma a dandalin da yake a Kofar Efraim. ¹⁷ Dukan jama'ar da suka komo daga zaman bauta suka yi bukkoki suka kuma zauna a cikinsu. Daga kwanakin Yeshuwa ɗan Nun har yã zuwa yau, Isra'ilawa ba su taɓa yin bikinsa haka ba. Mutane suka cika da farin ciki sosai.

¹⁸ Kowace rana, daga rana farko zuwa ƙarshe, Ezra ya karanta daga Littafin Dokar Allah. Suka yi bikin kwana bakwai, a rana ta takwas kuma suka yi muhimmin taro bisa ga ƙa'ida.

9

Isra'ilawa sun furta zunubansu

¹ A rana ta ashirin da huɗu ga watan nan, Isra'ilawa suka taru, suna yin azumi, suna sa rigunan makoki, suna kuma zuba toka a kansu. ² Waɗanda suke zuriyar Isra'ilawa suka ware kansu daga dukan baki. Suka tsaya, suka kuma furta zunubansu da muguntar kakanninsu. ³ Sa'ad da suke nan a tsaye, aka ɗauki awa uku ana karanta Littafin Dokar UBANGIJI Allahnsu. Aka kuma ɗauki awa uku ana sujada ga UBANGIJI Allahnsu. ⁴ A kan dakalin kuwa akwai Lawiyawa, wato, Yeshuwa, Bani, Kadmiyel, Shebaniya, Bunni, Sherebiya, Bani da Kenani tsaye, waɗanda suka kira da babbar murya ga UBANGIJI Allahnsu. ⁵ Lawiyawan nan, Yeshuwa, Kadmiyel, Bani, Hashabnehiya, Sherebiya, Hodiya, Shebaniya da Fetahahiya, suka ce, "Ku miƙe tsaye ku yabi UBANGIJI Allahnku, wanda yake har abada abadin."

"Albarka ta tabbata ga sunanka mai ɗaukaka, bari kuma a ɗaukaka shi bisa dukan albarka da yabo. ⁶ Kai kaɗai ne UBANGIJI. Kai ka yi sammai, har ma da sama sammai, da dukan rundunar taurari, da duniya da kuma dukan abin da yake cikinta, da tekuna da dukan abubuwan da suke cikinsu. Ka ba da rai ga kome, kuma rundunonin sama suna maka sujada.

⁷ “Kai ne UBANGIJI Allah, wanda ya zaɓi Abram, ya fitar da shi daga Ur na Kaldiyawa, ya kuma ba shi suna Ibrahim. ⁸ Kai ka sami zuciyarsa da aminci a gare ka, ka kuma yi alkawari da shi cewa za ka ba zuriyarsa ƙasar Kan’aniyawa, da ta Hittiyawa, da ta Amoriyawa, da ta Ferizziyawa, da ta Yebusiyawa, da kuma ta Girgashiyawa. Ka kiyaye alkawarinka domin kai mai adalci ne.

⁹ “Ka ga wahalar kakanninmu a Masar; ka kuwa ji kukansu a Jan Teku. ¹⁰ Ka aika da alamu masu banmamaki da al’ajabai a kan Fir’auna, a kan dukan shugabanninsa da kuma a kan dukan mutanen ƙasarsa, gama ka ga irin danniyar da suka yi wa mutanenka. Ka samo wa kanka suna, wadda ta dawwama har yā zuwa yau. ¹¹ Ka raba teku a gaban kakanninmu, saboda su wuce cikinsa a busasshiyar ƙasa, amma ka hallaka masu binsu cikin zurfafa, nutse kamar dutse a cikin ruwa. ¹² Da rana ka bishe kakanninmu da girgije, da dare kuwa ka bishe su da ginshiƙin wuta don ka ba su haske a hanyar da za su bi.

¹³ “Ka sauko a kan Dutsen Sinai; ka yi musu magana daga sama. Ka ba su ƙa’idodi da dokokin da suke masu adalci da kuma daidai, ka ba su farillai da umarnai da suke da kyau. ¹⁴ Ka sanar da su Asabbacinka mai tsarki, ka kuma ba su umarnai, da farillai, da kuma dokoki ta wurin bawanka Musa. ¹⁵ Cikin yunwansu ka ba su burodi daga sama, cikin kishirwansu kuma ka fitar musu ruwa daga dutse. Ka faɗa musu su shiga su mallaki ƙasar da ka rantse ta wurin daga hannu cewa za ka ba su.

¹⁶ “Amma su kakanninmu, suka yi fariya da taurinkai, ba su kuwa yi biyayya ga umarnanka ba. ¹⁷ Suka ƙi su saurare ka, suka ƙasa tuna da mu’ujizan da ka aikata a cikinsu. Suka yi taurinkai, cikin tawayensu kuma suka naɗa shugaba don su koma bautarsu. Amma kai Allah ne mai gafartawa, mai alheri da jinkai, mai jinkirin fushi, mai yalwar ƙauna. Saboda haka ba ka yashe su ba, ¹⁸ ko ma sa’ad da suka yi wa kansu siffar ɗan maraƙi, suka ce, ‘Wannan shi ne allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar,’ ko sa’ad da suka yi sabo mai bantsoro.

¹⁹ “Saboda jinkanka mai girma, ba ka yashe su a hamada ba. Da rana, ginshiƙin girgije bai daina bishe su a hanyarsu ba, da dare kuma ginshiƙin wuta bai daina haskakawa a hanyar da za su bi ba. ²⁰ Ka ba da Ruhunka mai kyau don yā koyar da su. Ba ka janye Manna naka daga bakunansu ba, ka kuma ba su ruwa don kishirwansu. ²¹ Shekaru arba’in ka riƙe su a cikin hamada; ba su rasa kome ba, rigunansu ba su yage ba, kafafunsu kuwa ba su kumbura ba.

²² “Ka ba su mulkoki da al’ummai, kana ba su har ma da ƙasashen da suke jeji. Suka ci ƙasar Sihon na sarkin Heshbon da ƙasar Og inda sarkin Bashan yake mulki. ²³ Ka sa ’ya’yansu maza suka yi yawa kamar taurarin sararin sama, ka kuma kawo su cikin ƙasar da ka faɗa wa kakanninsu su shiga su mallake. ²⁴ ’Ya’yansu maza suka shiga suka kuma mallaki ƙasar. A gabansu ka rinjayi Kan’aniyawan da suke zama a cikin ƙasar; ka ba da Kan’aniyawa a gare su, tare da sarakunansu da kuma mutanen ƙasar, su yi da su yadda suke so. ²⁵ Suka kame birane masu katanga masu ƙarfi, da ƙasa masu ba da amfani; suka mallaki gidaje cike da kowane irin abu mai kyau, da rijiyoyin da aka riga aka haka, da gonakin inabi, da gonakin itatuwan zaitun da kuma itatuwan ba da ’ya’ya a yalwace a ciki. Suka ci suka ƙoshi, suka kuma yi ƙiba; suka ji daɗi cikin alherinka mai girma.

²⁶ “Amma suka yi rashin biyayya suka kuma yi tawaye gare ka; suka sa dokarka a bayansu. Suka kashe annabawanka waɗanda suka gargaɗe su don su mai da su gare ka; suka aikata sabo mai bantsoro. ²⁷ Saboda haka ka miƙa su ga abokan gābansu waɗanda suka yi musu danniya. Amma sa’ad da ake danniyarsu sai suka yi kuka gare ka. Daga sama ka ji su, cikin jinkanka mai girma kuwa ka ba su mai ceto, wanda ya fissa su daga hannun abokan gābansu.

²⁸ “Amma nan da nan, da suka sami hutu, sai suka sāke aikata abin da yake mugu a idonka. Sai ka yashe su ga hannun abokan gābansu don su yi mulki a kansu. Sa’ad da suka yi kuka kuma gare ka, ka ji daga sama, cikin jinkanka kuma ka fissa su sau da sau.

²⁹ “Ka gargaɗe su su dawo ga dokarka, amma suka yi fariya, suka bijire wa umarnanka. Suka yi zunubi game da farillanka waɗanda ta wurinsu ne mutum zai rayu in ya yi biyayya da su. Cikin taurinkai suka juye bayansu daga gare ka, suka zama masu taurinkai, suka kuma ƙi su saurara. ³⁰ Shekaru masu yawa ka yi haƙuri da su. Ta wurin Ruhunka ka gargaɗe su ta wurin annabawa. Duk da haka ba su kasa kunne ba, saboda haka ka miƙa su ga maƙwabtansu. ³¹ Amma cikin tausayinka mai girma ba ka kawo su ga ƙarshe ko ka yashe su ba, gama kai Allah ne mai alheri da kuma mai

jinkai.

³² “To yanzu, ya Allahnmu, mai girma, mai iko, da kuma mai banrazana, wanda yake kiyaye alkawarinsa na fauna, kada ka bar dukan wannan wahala ta zama kamar marar muhimmanci a idanunka, wahalar da ta zo a kanmu, a kan sarakunanmu da shugabanni, a kan firistocinmu da annabawa, a kan kakanninmu da kuma dukan mutanenka, daga kwanakin sarakunan Assuriya har yā zuwa yau. ³³ Cikin dukan abubuwan da suka faru da mu, ka kasance mai adalci; ka yi aminci, yayinda mu kuwa muka aikata mugu. ³⁴ Sarakunanmu, da shugabanninmu, da firistocinmu da kuma kakanninmu ba su bi dokarka ba, ba su ma mai da hankali ga umarnanka ko gargadin da ka yi musu ba. ³⁵ Ko ma yayinda suke a masarautarsu, suna jin daɗin girmar kyautatawarka gare su, cikin kasar mai girma, da kuma mai faɗin da ka ba su, ba su bauta maka ko su juye daga mugayen hanyoyinsu ba.

³⁶ “Amma duba, mu bayi ne a yau, bayi a kasar da ka ba kakanninmu don su ci amfaninta da kuma waɗansu abubuwa masu kyau da take bayarwa. ³⁷ Saboda zunubanmu, yalwar girbin da muke samu yana tafiya wurin sarakunan da ka sa a kanmu. Suna mulki bisa jikunanmu, da bisa garkenmu yadda suka ga dama. Muna cikin bakin ciki.

Alkawarin mutane

³⁸ “Saboda wannan duka, muna yin zaunannen alkawari, muna sa shi a rubuce, shugabanninmu kuwa da Lawiyawanmu, da firistocinmu suna buga hatimansu a kai.”

10

¹ Waɗanda suka buga hatimin su ne,

Nehemiya ɗan Hakaliya, wanda yake gwamna.

Zedekiya ² da Serahiya, da Azariya, da Irimiya,

³ da Fashhur, da Amariya, da Malkiya,

⁴ da Hattush, da Shebaniya, da Malluk,

⁵ da Harim, da Meremot, da Obadiya,

⁶ da Daniyel, da Ginneton, da Baruk,

⁷ da Meshullam, da Abiya, da Miyamin,

⁸ da Ma'aziya, da Bilgai, da kuma Shemahiya.

Waɗannan su ne Firistocin.

⁹ Lawiyawan kuwa su ne,

Yeshuwa ɗan Azaniya, da Binnuyi ɗan Henadad, da Kadmiyel,

¹⁰ 'yan'uwansu kuwa su ne, Shebaniya,

da Hodiya, da Kelita, da Felahiya, da Hanan,

¹¹ da Mika, da Rehob, da Hashabiya,

¹² da Zakkur, da Sherebiya, da Shebaniya,

¹³ da Hodiya, da Bani da kuma Beninu.

¹⁴ Shugabannin mutane su ne,

Farosh, da Fahat-Mowab, da Elam, da Zattu, da Bani,

¹⁵ da Bunni, da Azgad, da Bebai,

¹⁶ da Adoniya, da Bigwai, da Adin,

¹⁷ da Ater, da Hezekiya, da Azzur,

¹⁸ da Hodiya, da Hashum, da Bezai,

¹⁹ da Harif, da Anatot, da Nebai,

²⁰ da Magfiyash, da Meshullam, da Hezir,

²¹ da Meshezabel, da Zadok, da Yadduwa

²² da Felatiya, da Hanan, da Anahiya,

²³ da Hosheya, da Hananiya, da Hasshub,
²⁴ da Hallohesh, da Filha, da Shobek,
²⁵ da Rehum, da Hashabna, da Ma'asehiya
²⁶ da Ahiya, da Hanan, da Anan,
²⁷ da Malluk, da Harim da kuma Ba'ana.

²⁸ “Sauran mutane, wato, firistoci, Lawiyawa, matsaran kofofi, mawaƙa, ma'aikatan haikali da dukan waƙanda suka ware kansu daga maƙwabta saboda Dokar Allah, tare da matansu da dukan 'ya'yansu maza da mata waƙanda za su iya fahimta, ²⁹ dukan waƙannan yanzu suka sadu da manyan gari 'yan'uwan su, suka rantse, cewa la'ana ta same su idan ba su kiyaye Dokar Allah da aka bayar ta wurin Musa bawan Allah su kuma mai da hankali ga yin biyayya da dukan umarnai, ƙa'idodi da farillan UBANGIJI shugabanmu ba.

³⁰ “Mun yi alkawari ba za mu ba da 'ya'yanmu mata aure ga mutanen da suke kewaye da mu ba, ba kuwa za mu auri 'ya'yansu mata wa 'ya'yanmu maza ba.

³¹ “Sa'ad da maƙwabta suka kawo kayayyaki ko hatsi don su sayar a ranar Asabbaci, ba za mu saya daga gare su a ranar Asabbaci ko a rana mai tsarki ba. Kowace shekarar Asabbaci ba za mu nome ƙasa ba kuma za mu yafe kowane irin bashi.

³² “Mun ƙauka hakkin bin umarnai na ba da kashi ƙaya bisa uku na shekel kowace shekara don hidimar gidan Allahnmu. ³³ Za mu tanada burocin da ake ajiye a kan tebur; za mu ba da hadayun hatsi da hadayun ƙonawa na kullum; za mu ba da hadayun Asabbatai, da na bukukkuwan Sabon Wata da na bukukkuwan da aka ƙayyade; za mu ba da hadayu masu tsarki; za mu ba da hadayun zunubi don a yi kafara domin Isra'ila; mu kuma ba da abubuwan da ake bukata dukan domin ayyukan gidan Allahnmu.

³⁴ “Mu, firistoci, da Lawiyawa da kuma mutane, mun jefa ƙuri'a don a san lokacin da kowane iyalinmu zai kawo sadakar itace don ƙonewa a gidan Allahnmu a ƙayyadaddun lokuta a bagaden UBANGIJI Allahnmu, kamar yadda yake a rubuce a cikin Doka.

³⁵ “Mun kuma ƙauka hakkin kawo nunan fari na hatsinmu da kuma na kowane itace mai ba da 'ya'ya a gidan UBANGIJI kowace shekara.

³⁶ “Kamar yadda yake a rubuce a cikin Doka,* za mu kawo ƙan fari na 'ya'yanmu maza da na garken shanunmu, da na tumakinmu, da kuma na awakinmu a gidan Allahnmu, don firistocin da suke aikin a can.

³⁷ “Ban da haka ma, za mu kawo wa ƙaƙunan ajiyar gidan Allahnmu, abincinmu na farko daga ƙasa, na hadayun hatsinmu, na 'ya'yan dukan itatuwanmu da kuma na sabon ruwan inabinmu da mai namu wa firistoci. Za mu kuma kawo zakkar hatsinmu wa Lawiyawa, gama Lawiyawa ne ke karɓan Zakka cikin dukan garuruwan da muke noma. ³⁸ Firist wanda yake daga zuriyar Haruna zai raka Lawiyawa sa'ad da suke karɓan zakka, Lawiyawan kuma za su kawo kashi ƙaya bisa goma na zakka zuwa gidan Allahnmu, su kawo a ƙaƙunan ajiya na baitulmali. ³⁹ Mutanen Isra'ila haƙe da Lawiyawa, za su kawo sadakokinsu na hatsi, sabon ruwan inabi da mai a ƙaƙunan ajiya inda ake ajiyar kayayyakin wuri mai tsarki da kuma inda firistoci, matsaran kofofi da kuma mawaƙa suke zama.

“Ba za mu ƙyale gidan Allahnmu ba.”

11

Sababbin mazaunan Urushalima

¹ To, fa, shugabannin mutane suka zauna a Urushalima, sauran mutanen kuma suka jefa ƙuri'a don su kawo mutum ƙaya daga kowane mutum goma don su zauna a Urushalima, birni mai tsarki, yayinda sauran tara suka zauna a garuruwansu. ² Sai mutane suka yaba wa dukan mutanen da suka ba da kansu da yardar rai su zauna a Urushalima.

* 10:36 ƙan fari na 'ya'yanmu maza. Dokar Allah. Dubi Fit 13.2,12-15; 34.19,20.

- ³ Waƙannan su ne shugabannin yankuna waƙanda suka zauna a Urushalima (ko da yake waƙansu Isra'ilawa, da firistoci, da Lawiyawa, da ma'aikatan haikali, da zuriyar bayin Solomon, suka yi zama a cikin garuruwan Yahuda, kowanne a mallakarsa cikin garuruwa dabam-dabam, ⁴yayinda sauran mutane daga Yahuda da Benyamin suka zauna a Urushalima).

Daga zuriyar Yahuda akwai,

Atahiya ƙan Uzziya, ƙan Zakariya, ƙan Amariya, ƙan Shefatiya, ƙan Mahalalel, wani zuriyar Ferez;

⁵ da Ma'asehiya ƙan Baruk, ƙan Kol-Hoze, ƙan Hazahiya, ƙan Adahiya, ƙan Yohiyarib, ƙan Zakariya, zuriyar Shela.

⁶ Zuriyar Ferez waƙanda suka zauna a Urushalima sun kai ƙari huɗu da sittin da takwas, dukansu kuwa muhimman mutane ne.

⁷ Daga zuriyar Benyamin akwai,

Sallu ƙan Meshullam, ƙan Yowed, ƙan Fedahiya, ƙan Kolahiya, ƙan Ma'asehiya, ƙan Itiyel, ƙan Yeshahiya, ⁸ da mabiyansa, Gabbai da Sallai, mutum 928.

⁹ Yowel ƙan Zikri ne babban shugabansu, Yahuda kuma ƙan Hassenuwa, ya shugabanci Yanki na Biyu na birni.

¹⁰ Daga firistoci akwai,

Yedahiya ƙan Yohiyarib, da Yakin,

¹¹ da Serahiya ƙan Hilkiya, ƙan Meshullam, ƙan Zadok, ƙan Merahiyot, ƙan Ahitub, mai lura da abubuwa a cikin gidan Allah, ¹² tare da 'yan'uwansu waƙanda suke aiki domin haikali, su 822 ne.

Akwai kuma Adahiya ƙan Yeroham, ƙan Felaliya, ƙan Amzi, ƙan Zakariya, ƙan Fashhur, ƙan Malkiya, ¹³ da 'yan'uwansa waƙanda suke shugabannin iyalai, su 242.

Sai kuma Amashsai ƙan Azarel, ƙan Ahzai, ƙan Meshillemot, ƙan Immer, ¹⁴ da 'yan'uwansa, su 128 ne muhimman mutane.

Babban shugabansu shi ne Zabdiyel ƙan Haggedolim.

¹⁵ Daga Lawiyawa kuwa akwai,

Shemahiya ƙan Hasshub, ƙan Azrikam, ƙan Hashabiya, ƙan Bunni,

¹⁶ da Shabbetai, da kuma Yozabad, biyu cikin shugabanni Lawiyawa waƙanda suke da nawayar aiki waje da gidan Allah.

¹⁷ Sai kuma Mattaniya ƙan Mika, ƙan Zabdi, ƙan Asaf, shugaban da yake bi da hidimar godiya da kuma addu'a.

Sai Bakbukiya, na biyu a cikin 'yan'uwansa;

da Abda ƙan Shammuwa, ƙan Galal, ƙan Yedutun.

¹⁸ Lawiyawan da suke cikin birni mai tsarki sun kai 284.

¹⁹ Matsaran ƙofofi kuwa su ne,

Akkub, da Talmon, da 'yan'uwansu waƙanda suke tsaron ƙofofi, su 172 ne.

²⁰ Sauran Isra'ilawa tare da firistoci, da Lawiyawa sun kasance a dukan garuruwan Yahuda, kowanne a mallakar kakansa.

²¹ Ma'aikatan haikali sun zauna a kan tudun Ofel. Ziha, da Gishfa ne suke lura da su.

²² Babban shugaban Lawiyawa a Urushalima shi ne Uzzi ƙan Bani, ƙan Hashabiya, ƙan Mattaniya, ƙan Mika. Uzzi yana ƙaya daga zuriyar Asaf, waƙanda suke mawaƙan da suke da nawayar hidima a gidan Allah. ²³ Mawaƙa sun bi umarnan sarki, a kan abin da za su yi kowace rana.

²⁴ Fetahahiya ƙan Meshezabel, ƙaya daga zuriyar Zera ƙan Yahuda ne, wakilin sarki cikin dukan al'amuran da suka shafi mutane.

²⁵ Game da ƙauyukan da filayensu, waƙansu mutanen Yahuda suka zauna a Kiriyat Arba da ƙauyukanta, da Dibon da ƙauyukanta, da Yekabzeyel da ƙauyukanta. ²⁶ Akwai su kuma a Yeshuwa, da Molada, da Bet-Felet, ²⁷ da Hazar Shuwal, da Beyersheba da ƙauyukanta. ²⁸ Akwai su a Ziklag, da Mekona da ƙauyukanta. ²⁹ Suna nan kuma a En Rimmon, da Zora, da Yarmut, ³⁰ da Zanowa, da

Adullam da ƙauyukansu, da Lakish da gonakinta, da kuma Azeka da ƙauyukanta. Saboda haka sun yi zama tun daga Beyersheba har zuwa Kwarin Hinnom.

³¹ Zuriyar mutanen Benyamin daga Geba sun zauna a Mikmash, da Aiya, da Betel da ƙauyukanta, ³² da Anatot, da Nob, da Ananiya, ³³ da Hazor, da Rama, da Gittayim, ³⁴ da Hadid, da Zeboyim, da Neballat, ³⁵ da Lod, da Ono, da kuma a Kwarin Masu sana'a.

³⁶ Waƙansu gundumomin Lawiyawan Yahuda sun zauna a Benyamin.

12

Firistoci da Lawiyawa

¹ Waƙannan su ne firistoci da Lawiyawa waƙanda suka komo tare da Zerubbabel ɗan Sheyaltiyel da kuma Yeshuwa.

Serahiya, Irmiya, Ezra,

² Amariya, Malluk, Hattush

³ Shekaniya, Rehum, Meremot,

⁴ Iddo, Ginneton, Abiya,

⁵ Miyamin, Mowadiya, Bilga,

⁶ Shemahiya, Yohiyarib, Yedahiya,

⁷ Sallu, Amok, Hilkiya da Yedahiya.

Waƙannan su ne shugabannin firistoci da 'yan'uwansu a kwanakin Yeshuwa.

⁸ Lawiyawan su ne Yeshuwa, Binnuyi, Kadmiyel, Sherebiya, Yahuda, da kuma Mattaniya, wanda tare da 'yan'uwansa yake lura da waƙoƙin godiya. ⁹ Bakbukiya da Unni, 'yan'uwansu sun tsaya ɗaura da su a hidimomi.

¹⁰ Yeshuwa ne mahaifin Yohiyakim,

Yohiyakim shi ne mahaifin Eliyashib,

Eliyashib shi ne mahaifin Yohiyada,

¹¹ Yohiyada shi ne mahaifin Yonatan,

Yonatan kuma mahaifin Yadduwa.

¹² A kwanakin Yohiyakim, waƙannan su ne shugabannin iyalan firistoci,

na iyalin Serahiya, Merahiya;

na iyalin Irmiya, Hananiya;

¹³ na iyalin Ezra, Meshullam;

na iyalin Amariya, Yehohanan;

¹⁴ na iyalin Malluk, Yonatan;

na iyalin Shebaniya, Yusuf;

¹⁵ na iyalin Harim, Adna;

na iyalin Merahiyot, Helkai;

¹⁶ na iyalin Iddo, Zakariya;

na iyalin Ginneton, Meshullam;

¹⁷ na iyalin Abiya, Zikri;

na iyalin Miniyamin da na Mowadiya, Filtai;

¹⁸ na iyalin Bilga, Shammuwa;

na iyalin Shemahiya, Yehonatan;

¹⁹ na iyalin Yohiyarib, Mattenai;

na iyalin Yedahiya, Uzzi;

²⁰ na iyalin Sallu, Kallai;
na iyalin Amok, Eber;
²¹ na iyalin Hilkiya, Hashabiya;
na iyalin Yedahiya, Netanel.

²² Shugabannin iyalin Lawiyawa a kwanakin Eliyashib, Yohiyada, Yohanan da Yadduwa, da kuma na firistoci, an rubuta su a zamanin mulkin Dariyus mutumin Farisa. ²³ Shugabannin iyali cikin zuriyar Lawi har zuwa lokacin Yohanan ɗan Eliyashib, an rubuta su a cikin littafin tarihi. ²⁴ Shugabannin Lawiyawa kuwa su ne Hashabiya, Sherebiya, Yeshuwa ɗan Kadmiyel, da 'yan'uwansu, waɗanda suka tsaya ɗaura da su don su yi yabo da kuma godiya, sashe ɗaya kan ba da amsa ga ɗaya sashen, kamar yadda Dawuda mutumin Allah ya umarta.

²⁵ Mattaniya, Bakbukiya, Obadiya, Meshullam, Talmon da Akkub su ne matsaran ƙofofi waɗanda suka yi tsaron ɗaukan ajiya a ƙofofi. ²⁶ Sun yi hidima a kwanakin Yohiyakim ɗan Yeshuwa, ɗan Yozadak, kuma a kwanakin Nehemiya gwamna da kuma na Ezra firist da kuma marubuci.

Keɓewar katangar Urushalima

²⁷ A keɓewar katangar Urushalima, an nemi Lawiyawa daga inda suke zama aka kawo su Urushalima don su yi bikin miƙawa da farin ciki da waƙoƙin godiya da kuma kiɗin kuge, garaya da molo. ²⁸ Aka kuma tattara mawaƙa su ma daga yankin kewayen Urushalima, daga ƙauyukan Netofawa, ²⁹ daga Bet-Gilgal, da kuma daga wuraren Geba da Azmawet, gama mawaƙan sun gina wa kansu ƙauyuka kewaye da Urushalima.

³⁰ Sa'ad da firistoci da Lawiyawa suka tsarkake kansu da tsarki, sai suka tsarkake mutane, ƙofofi da kuma katanga.

³¹ Sai na sa shugabannin Yahuda suka haura zuwa bisan katangar. Na kuma sa manyan ƙungiyoyi biyu na mawaƙa su miƙa godiya. Ɗaya ya haura zuwa bisan katangar zuwa dama, wajen Ƙofar Juji. ³² Hoshahiya da rabin shugabannin Yahuda kuwa suka bi su, ³³ tare da Azariya, Ezra, Meshullam, ³⁴ Yahuda, Benyamin, Shemahiya, Irmiya, ³⁵ da waɗansu firistoci kuma da ƙahoni, da kuma Zakariya ɗan Yonatan, ɗan Shemahiya, ɗan Mattaniya, ɗan Mikahiya, ɗan Zakkur, ɗan Asaf, ³⁶ da 'yan'uwansa, Shemahiya, Azarel, Milalai, Gilalai, Ma'ai, Netanel, Yahuda da Hanani, tare da kayan kiɗi da Dawuda mutumin Allah ya umarta. Ezra malamin Doka ya jagoranci jerin gwanon. ³⁷ A Ƙofar Maɓuɓɓuga suka ci gaba kai tsaye suka haura mataƙalan Birnin Dawuda a kan hawa zuwa katangar suka wuce a bisa gidan Dawuda zuwa Ƙofar Ruwa wajen gabas.

³⁸ Ƙungiyar mawaƙa ta biyu suka yi jerin gwano a ɗaya gefen. Na bi su a bisan katangar, tare da rabin mutanen, muka wuce Hasumiya Tanderu zuwa Katanga Mai Faɗi, ³⁹ bisa Ƙofar Efraim, Ƙofar Yeshana, Ƙofar Kifi, Hasumiyar Hananel da kuma Hasumiya ɗari, har zuwa Ƙofar Tumaki. A Ƙofar Matsara suka tsaya.

⁴⁰ Ƙungiyoyin mawaƙa biyu da suka yi godiya suka ɗauki wurarensu a gidan Allah, haka ma ni, tare da rabin shugabanni, ⁴¹ da kuma firistoci, Eliyakim, Ma'asehiya, Miniyamin, Mikahiya, Eliyohenai, Zakariya da Hananiya tare da ƙahoninsu, ⁴² haka ma Ma'asehiya, Shemahiya, Eleyazar, Uzzi, Yehohanan, Malkiya, Elam da Ezer. Mawaƙan suka rera waƙoƙi a ƙarƙashin kulawar Yezrahiya. ⁴³ A rana ta uku kuma suka miƙa manyan hadayu, suna farin ciki domin Allah ya ba su farin ciki mai girma. Mata da yara suka yi farin ciki su ma. An ji ƙarar farin ciki da ake yi a Urushalima daga nesa.

⁴⁴ A lokacin an naɗa mutane su lura da ɗakunan ajiya don sadakoki, nunan fari da kuma zakka. Daga gonakin garuruwan da suke kewaye za su kawo sassan da Dokar ta umarta zuwa ɗakunan ajiya domin firistoci da Lawiyawa, gama Yahuda ya ji daɗin aikin firistoci da Lawiyawa. ⁴⁵ Sun yi hidimar Allahnsu da kuma hidimar tsarkakewa, kamar yadda mawaƙa da matsaran ƙofofi suka yi, bisa ga umarnin Dawuda da ɗansa Solomon. ⁴⁶ Gama tun dā, a kwanakin Dawuda da Asaf, akwai masu bi da mawaƙa da kuma na waƙoƙin yabo da na godiya ga Allah. ⁴⁷ Saboda haka a kwanakin Zerubbabel da Nehemiya, dukan Isra'ila suka ba da sashe na kowace rana domin mawaƙa da matsaran ƙofofi. Suka kuma keɓe sashe don sauran Lawiyawa, Lawiyawan kuma suka keɓe sashe don zuriyar Haruna.

13

Gyare-gyaren karshe na Nehemiya

¹ A wannan rana aka karanta Littafin Musa da karfi a kunnuwan mutane aka kuma sami an rubuta cewa kada a karfi mutumin Ammon ko mutumin Mowab cikin taron Allah, ² domin ba su taryi Isra'ila da abinci da ruwa ba amma suka yi hayar Bala'am don ya kira la'ana a kansu. (Amma Allahnmu, ya mai da la'anar ta zama albarka.) ³ Sa'ad da mutane suka ji wannan doka, sai suka ware daga Isra'ila duk waƙanda suke na baƙon zuriya.

⁴ Kafin wannan, an sa Eliyashib firist ya lura da ƙaƙuna ajiyar gidan Allahnmu. Yana da dangantaka na kurkusa da Tobiya, ⁵ ya kuma tanada masa babban ƙaƙin da da ake ajiyar hadayun hatsi da turare da kayayyaki haikali, da kuma zakan hatsi, sabon ruwan inabi da kuma mai da aka umarta don Lawiyawa, mawaƙa da kuma matsaran ƙofofi, da kuma sadakoki domin firistoci.

⁶ Amma yayinda dukan wannan yake faruwa, ba ni a Urushalima, gama a shekara ta talatin da biyu na Artazerzes sarkin Babilon na dawo wurin sarki. A wani lokaci daga baya na nemi izininsa ⁷ sai na koma zuwa Urushalima. A nan na ji game da mugun abin da Eliyashib ya aikata da ya tanada wa Tobiya ƙaƙi a filayen gidan Allah. ⁸ Na ɓace rai ƙwarai na kuma zubar da dukan kayan gidan Tobiya daga ƙaƙin. ⁹ Na umarta a tsarkake ƙaƙunan, sa'an nan na mayar da kayan gidan Allah a cikin ƙaƙunan, tare da hadayun hatsi da kuma turare.

¹⁰ Na kuma ji cewa sassan da ake ba wa Lawiyawa ba a ba su ba, cewa kuma dukan Lawiyawa da mawaƙan da suke da hakkin hidima sun koma gonakinsu. ¹¹ Sai na tsawata wa shugabanni na kuma tambaye su na ce, "Me ya sa aka ƙyale gidan Allah?" Sa'an nan na kira su gaba ƙaya na sa su a wuraren aikinsu.

¹² Dukan Yahuda suka kawo zakan hatsi, sabon ruwan inabi da mai cikin ƙaƙunan ajiya. ¹³ Na sa Shelemiya firist, Zadok marubuci, da wani Balawe mai suna Fedahiya su lura da ƙaƙunan ajiya na kuma sa Hanan ƙan Zakkur, ƙan Mattaniya ya zama mataimakinsu, domin an ƙauka waƙannan mutane amintattu ne. Aka ba su hakkin raban kayayyaki wa 'yan'uwansu.

¹⁴ Ka tuna da ni saboda wannan, ya Allahna, kuma kada ka shafe abin da na yi da aminci domin gidan Allahna da kuma hidimarsa.

¹⁵ A waƙannan kwanaki, na ga mutane a Yahuda suna matse ruwan inabi a ranar Asabbaci suna kuma kawo hatsi suna labta su a kan jakuna, tare da ruwan inabi, 'ya'yan inabi, ɓaure da kaya iri-iri. Suna kuma kawowa dukan wannan cikin Urushalima a ranar Asabbaci. Saboda haka na gargaƙe su a kan sayar da abinci a wannan rana. ¹⁶ Mutane daga Taya waƙanda suke zama a Urushalima suna shigar da kifi da kaya iri-iri na 'yan kasuwa suna kuma sayar da su a Urushalima a ranar Asabbaci wa mutanen Yahuda. ¹⁷ Sai na tsawata wa manyan Yahuda na ce musu, "Wanda irin mugun abu ke nan kuke yi, kuna ƙazantar da ranar Asabbaci?" ¹⁸ Kakanninku ba su yi irin waƙannan abubuwa ba, har Allahnmu ya kawo dukan masifun nan a kanmu da kuma a kan wannan birni? Yanzu kuna tsokanar fushi mai yawa a kan Isra'ila ta wurin ƙazantar da Asabbaci."

¹⁹ Sa'ad da inuwar yamma ya ƙaƙo a ƙofofin Urushalima kafin Asabbaci, na umarta a rufe ƙofofi kuma kada a buƙe sai Asabbaci ya wuce. Na kafa waƙansu mutanena a ƙofofin don kada a shigo da wani kaya a ranar Asabbaci. ²⁰ Sau ƙaya ko biyu, 'yan kasuwa da masu sayar da kowane irin kaya suka kwana waje da Urushalima. ²¹ Amma na ja kunnensu na ce, "Me ya sa kuke kwana kusa da katanga? In kuka ƙara yin haka, zan kama ku." Daga wannan lokaci har zuwa gaba ba su ƙara zuwa a ranar Asabbaci ba. ²² Sai na umarci Lawiyawa su tsarkake kansu su kuma tafi su yi tsaron ƙofofi don a kiyaye ranar Asabbaci da tsarki.

Ka tuna da ni saboda wannan shi ma, ya Allahna, ka nuna mini jinƙai bisa ga madawwamiyar ƙaunarka.

²³ Ban da haka, a waƙannan kwanakin na ga mutanen Yahuda waƙanda suka auri mata daga Ashdod, Ammon da Mowab. ²⁴ Rabin 'ya'yansu suna yaren Ashdod ko kuwa wani yare na waƙansu

mutane, ba su kuwa san yadda za su yi Yahudanci ba. ²⁵ Na tsawata musu na kuma kira la'ana a kansu. Na bugi waƙansu mutane na kuma ja gashin kansu. Na sa suka yi rantsuwa da sunan Allah na ce, "Kada ku ba da 'ya'yanku mata aure ga 'ya'yansu maza, ba kuwa za ku auri 'ya'yansu mata wa 'ya'yanku maza ko wa kanku ba. ²⁶ Ba don aure-aure irin waƙannan ne Solomon sarkin Isra'ila ya yi zunubi ba? A cikin yawancin al'ummai babu sarki kamar sa. Allahnsa ya ƙaunace shi, Allah kuma ya mai da shi sarki a kan dukan Isra'ila, amma duk da haka baren mata suka rinjaye shi ga zunubi. ²⁷ Yanzu za mu ji cewa ku ma kuna yin duk wannan mugunta kuna zama marasa aminci ga Allahnmu ta wurin auren baren mata?"

²⁸ Daya daga cikin 'ya'yan Yohiyada maza, ƙan Eliyashib babban firist, surukin Sanballat mutumin Horon ne. Na kuwa kore shi daga wurina.

²⁹ Ka tuna da su, ya Allahna, domin sun ƙazantar da aikin firist da kuma alkawarin aikin firist da na Lawiyawa.

³⁰ Saboda haka na tsarkake firistoci da Lawiyawa daga kowane baƙon abu, na kuma ba su aikinsu, kowa ga aikinsa. ³¹ Na kuma yi tanadi don sadakokin itace a ƙayyadaddun lokuta, da kuma don nunan fari.

Ka tuna da ni da alheri, ya Allahna.

Esta

An tum buke sarauniya Bashti

¹ Ga abin da ya faru a zamanin Zerzes.* Zerzes ya yi mulki bisan larduna 127 daga Indiya zuwa Kush. ² A lokacin nan, Sarki Zerzes ya yi mulki daga gadon sarauta, cikin mazaunin masarautar Shusha. ³ A shekara ta uku ta mulkinsa, ya yi wa dukan hakimansa da ma'aikatansa liyafa. Shugabannin mayakan Farisa, da Mediya, da yerimai; da kuma hakimai na lardunan suka kasance.

⁴ Kwanaki 180 cif, ya nuna yawan dukiyar masarautarsa, da ɗaukakarta da kuma darajar girmansa. ⁵ Sa'ad da waɗannan kwanaki suka wuce, sai sarki ya yi liyafa a cikin lambun da aka shinge na fadar sarki wadda ta ɗauki kwana bakwai wa dukan mutane daga ƙarami har zuwa babba, waɗanda suke zama a masarautar Shusha. ⁶ Lambun yana da fararen labulen da aka rataye da shunayya na lallausan lilin, da aka ɗaura da igiyoyin fararen lilin, da yadin jan garura, haɗe da zaban azurfa a kan ginshiƙin farin ƙasa. A nan, akwai kujeru na zinariya da na azurfa a kan daɓe mai ado da aka yi da duwatsu masu daraja, da farin ƙasa, da fararen duwatsun wuya, da waɗansu duwatsu masu tsada. ⁷ Aka rarraba ruwan inabi cikin kwaf na zinariya, kowanne kuwa dabam yake da ɗayan. Ruwan inabin kuwa yana da yawa, bisa ga wadatar sarki. ⁸ Bisa ga umarnin sarki, aka bar kowane baƙo yā sha yadda ya ga dama, gama sarki ya umarci dukan bayin da suke rarraba ruwan inabin su ba wa kowa abin da yake so.

⁹ Sarauniya Bashti ita ma ta yi liyafa saboda mata a fadar Sarki Zerzes.

¹⁰ A rana ta bakwai, sa'ad da Sarki Zerzes, ya yi tilis da ruwan inabi, sai ya umarci bābānni bakwai waɗanda suke yin masa hidima, wato, Mehuman, Bizta, Harbona, Bigta, Abagta, Zetar da Karkas, ¹¹ su kawo Sarauniya Bashti a gabansa, sanye da rawanin sarautarta, don ta nuna kyanta wa mutane da kuma hakimai, gama ita kyakkyawa ce ƙwarai. ¹² Amma da masu hidima suka ba da umarnin sarki, sai Sarauniya Bashti ta ƙi zuwa. Wannan ya ɓata wa sarki rai, ya kuma yi fushi ƙwarai.

¹³ Da yake, al'ada ce sarki yā nemi shawara daga sanannu a batun doka da adalci, sai ya yi magana da masu hikima waɗanda suke fahimtar lokuta ¹⁴ suke kuma mafi kusa da sarki. Waɗannan masu hikima kuwa su ne, Karshena, Shetar, Admata, Tarshish, Meres, Marsena da kuma Memukan. Su hakimai bakwai ne na Farisa da Mediya waɗanda suke da dama ta musamman ta kaiwa ga sarki, suke kuma da matsayi mafi girma a masarautar.

¹⁵ Ya ce, “Bisa ga doka, me za a yi wa Sarauniya Bashti? Gama ta ƙi yin biyayya da umarnin sarki Zerzes da bābānni suka kai mata?”

¹⁶ Sai Memukan ya amsa a gaban sarki da hakimai ya ce, “Sarauniya Bashti ta yi laifi, ba ga sarki kaɗai ba, amma ga dukan hakimai ma, da kuma mutanen dukan lardunan sarki Zerzes. ¹⁷ Domin halin Sarauniya zai zama sananne ga dukan mata, ta haka kuwa za su ƙasƙantar da mazansu su kuma ce, ‘Sarki Zerzes ya umarta a kawo Sarauniya Bashti a gabansa, amma ta ƙi zuwa.’ ¹⁸ Wannan rana matan hakimai Farisa da na Mediya waɗanda suka ji game da halin sarauniya, za su yi haka wa dukan hakimai sarki. Zai zama babu ƙarshen rashin bangirma da kuma reni.

¹⁹ “Saboda haka, in ya gamshi sarki, bari yā ba da hatimi na sarauta, bari kuma a rubuta shi cikin dokokin Farisa da Mediya, wanda ba za a iya sokewa ba, cewa Bashti ba za tā ƙara zuwa gaban sarkin Zerzes ba. Bari kuma sarki yā ba da matsayinta na sarauta ga wata, wadda ta fi ta. ²⁰ Ta haka, sa'ad da aka yi shelar dokar sarki ko'ina a fāɗin masarautarsa, dukan mata za su ba wa mazansu girma, daga ƙarami har zuwa babba.”

²¹ Sarki da hakimansa suka gamsu da wannan shawara. Saboda haka sarki ya yi kamar yadda Memukan ya faɗa. ²² Ya aika da saƙo zuwa ga dukan ɓangarorin masarautar, zuwa ga kowane lardi a irin nasa rubutu, zuwa kuma ga kowane mutane a nasu harshe, ana shelar a kowane yare na mutane, cewa kowane mutum yā zama mai mulki bisa gidansa.

* 1:1 Da Ibraniyanci Ahasuwerus; a nan da kuma a dukan littafin Esta.

2

An mai da Esta sarauniya

¹ Daga baya sa'ad da fushin Sarki Zerzes ya huce, sai ya tuna da Bashti da abin da ta yi, da kuma dokar da ya bayar game da ita. ² Sai masu hidimar sarki na musamman, suka kawo shawara cewa, "Bari a nemi, kyawawan budurwai saboda sarki. ³ Bari sarki yã naɗa komishinoni a kowane yanki na masarautarsa, domin su kawo dukan waɗannan kyawawan 'yan mata cikin harabar mazaunin masarautar a Shusha. Bari a sa su a hannun Hegai, bābān sarki, wanda yake lura da mata, bari kuma a yi musu kulawa ta musamman. ⁴ Sa'an nan bari yarinyar da ta gamshi sarki, tā zama sarauniya a maimakon Bashti." Wannan shawara ta gamshi sarki, ya kuwa yi na'am da ita.

⁵ To, a cikin mazaunin masarauta a Shusha, akwai wani mutumin Yahuda, daga Kabilar Benyamin mai suna Mordekai, ɗan Yayir, ɗan Shimeyi, ɗan Kish, ⁶ wanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya ɗauka tare 'yan zaman bauta cikin waɗanda ya ɗauko daga Urushalima, tare da Yekoniya, sarkin Yahuda. ⁷ Mordekai yana da wata 'yar kawunsa mai suna Hadassa, wanda ya yi reno, ba ta da mahaifi ko mahaifiya. Ita ce yarinyar da aka santa da suna Esta. Kyakkyawa ce ƙwarai. Mordekai dai ya ɗauke ta tamkar 'yarsa sa'ad da mahaifinta da mahaifiyarta suka mutu.

⁸ Da aka yi shelar umarni da dokar sarki, sai aka kawo 'yan mata masu yawa a mazaunin masarauta a Shusha, aka kuma sa su ƙarƙashin kulawar Hegai. Aka kawo Esta ma zuwa fadar sarki, aka ɗanka ta wa Hegai, wanda yake lura da mata. ⁹ Yarinyar ta gamshe shi, ta kuma sami tagomashinsa. Nan da nan ya tanada mata, ya ba ta man shafawa da abinci na musamman. Ya ba ta bayi mata bakwai da aka zaɓa daga fadar sarki. Ya kuma kai ta tare da bayinta zuwa wuri mafi kyau na gidan matan kulle.

¹⁰ Esta ba tā bayyana asalin al'ummarta da na iyalinta ba, domin Mordekai ya hana yin haka. ¹¹ Kowace rana Mordekai yana kai da komowa kusa da harabar filin gidan matan kulle, domin ya san yadda Esta take, da kuma abin da yake faruwa da ita.

¹² Kafin a kai kowace yarinya wurin Sarki Zerzes, sai ta gama watanni goma sha biyu cif ana yin mata kwalliyar da aka tsara, akan ɗauki watanni shida ana shafa mata man mur, a ɗauki watanni shida kuma ana shafa mata man ƙanshi da kayan shafe-shafe. ¹³ A kuma koya mata yadda za tā tafi wurin sarki. Aka ba ta duk abin da take so ta riƙe daga gidan matan kulle zuwa fadar sarki. ¹⁴ Da yamma za tā tafi can, da safe kuma ta dawo wani ɓangaren gidan matan kullen da yake a ƙarƙashin kulawar Sha'ashgaz, bābā na sarki, wanda yake lura da ƙwarƙwarai. Ba ta dawowa wurin sarki sai in ta gamshe shi, sai ya kuma kira ta da suna.

¹⁵ Sa'ad da lokaci ya yi da Esta (yarinyar da Mordekai ya ɗauka tamkar 'yarsa, 'yar kawunsa Abihayil) za tā shiga wurin sarki, ba tā nemi a ba ta kome ba in ban da abin da Hegai, bābān sarki mai lura da gidan matan kulle, ya ba da shawara. Esta kuwa ta sami tagomashin kowa da ya ganta. ¹⁶ Aka kai Esta wurin Sarki Zerzes a mazaunin sarauta a wata na goma, watan Tebet, a shekara ta bakwai ta mulkinsa.

¹⁷ To, sarki ya so Esta fiye da duk sauran matan, ta kuma sami tagomashinsa da kuma yardarsa fiye da duk sauran budurwai. Saboda haka ya sa rawanin sarauta a kanta, ya kuma mai da ita sarauniya a maimakon Bashti. ¹⁸ Sarki kuwa ya yi ƙasaitacciyar liyafa, liyafar Esta, wa dukan hakimansa da shugabannin masarautarsa. Ya yi shelar hutu ko'ina a larduna, ya kuma raba kyautai a yalwace irin na sarauta.

Mordekai ya gano makarƙashiya

¹⁹ Sa'ad da aka tara budurwai karo na biyu, Mordekai kuwa yana zama a bakin ƙofar sarki. ²⁰ Amma Esta ta ɓoye asalin iyalinta da na al'ummarta yadda Mordekai ya ce ta yi, gama ta ci gaba da bin umarnan Mordekai yadda take yi sa'ad da yake renonta.

²¹ Sa'ad da Mordekai yake zaune a bakin ƙofar sarki, sai Bigtana da Teresh, biyu daga cikin hafsohin sarki masu gadin ƙofar shiga, suka yi fushi, suka kuma ƙulla su kashe sarki Zerzes. ²² Mordekai kuwa ya sami labarin makircin, ya kuma faɗa wa Sarauniya Esta, wadda ta faɗa wa sarki, ta kuma nuna masa cewa Mordekai ne ya ji. ²³ Sa'ad da aka bincika labarin aka kuma iske gaskiya ne, sai aka rataye hafsohin nan biyu a wurin rataye mai laifi. Aka rubuta dukan wannan a cikin littafin tarihi a gaban sarki.

3

Makircin Haman na neman yā hallaka Yahudawa

¹ Bayan waƙannan al'amura, sai Sarki Zerzes ya girmama Haman ɗan Hammedata, mutumin Agag, ya ɗaukaka shi, ya kuma ba shi matsayi mafi girma fiye da na dukan sauran hakiman. ² Dukan masu hidimar da suke a ƙofar sarki suka riƙa durƙusa suna ba wa Haman girma, gama sarki ya ba da umarni a yi masa haka. Amma Mordekai bai durƙusa ya ba shi girma ba.

³ Sa'an nan masu hidimar da suke a ƙofar sarki suka tambaye Mordekai, "Me ya sa ba ka yin biyayya da umarnin sarki?" ⁴ Kowace rana suna masa magana, amma ya ƙi yā yi. Saboda haka, suka faɗa wa Haman game da wannan don su ga ko za a jure da halin Mordekai, gama ya faɗa musu cewa shi mutumin Yahuda ne.

⁵ Sa'ad da Haman ya ga cewa Mordekai ba ya durƙusa ko yā girmama shi, sai ya fusata. ⁶ Da yake an faɗa masa asalin Mordekai, sai ya ga a kashe Mordekai kaɗai ba zai biya masa bukata ba. A maimakon haka, Haman ya nemi hanya a hallaka dukan mutanen Mordekai, wato, Yahudawa, a ko'ina a dukan masarautar Zerzes.

⁷ A shekara ta goma sha biyu ta Sarki Zerzes, a wata na farko, watan Nisan, sai suka jefa *fur* (wato, ƙuri'a) a gaban Haman don a zaɓi rana da watan da zai dace da ƙulle-ƙullen. Sai ƙuri'a ta fāɗa a kan wata na goma sha biyu, wato, watan Adar.

⁸ Sai Haman ya ce wa Sarki Zerzes, "Akwai waƙansu mutanen da suke a warwatse, sun kuma bazu a cikin mutane cikin dukan lardunan masarautarka, waƙanda al'adunsu sun yi dabam da na dukan sauran mutane. Mutanen nan ba sa biyayya da dokokin sarki; ba zai yi wa sarki kyau a jure su ba. ⁹ In ya gamshi sarki, bari a yi doka, don a hallaka su, zan kuma sa talenti dubu goma na azurfa a cikin ma'ajin fada saboda mutanen da suka aikata wannan sha'ani."

¹⁰ Saboda haka sarki ya zare zoben hatimi daga yatsarsa, ya ba wa Haman ɗan Hammedata, mutumin Agag, abokin gāban Yahudawa. ¹¹ Sarki ya ce wa Haman, "Ka riƙe kuɗin, ka kuma yi da mutanen yadda ka ga dama."

¹² Sa'an nan aka kira magatakardun sarki a rana ta goma sha uku na wata na fari. Suka rubuta dukan umarnin Haman a irin rubutun kowane lardi, kuma cikin harshen kowane mutane, zuwa ga shugabannin mahukuntai na sarki, da gwamnonin larduna dabam-dabam, da kuma hakiman mutane dabam-dabam. Aka rubuta waƙannan a sunan Sarki Zerzes da kansa, aka kuma hatimce da zobensa. ¹³ Aka aika 'yan-kada-tā-kwana da saƙoni zuwa dukan lardunan sarki da umarni a hallaka, a karkashe, a kuma kawar da dukan Yahudawa, manya da ƙanana, mata da yara, a kuma washe kayayyakin su. ¹⁴ Za a ba da kofin rubutun a matsayin doka a kowane lardi, a kuma sanar da mutanen kowace al'umma, domin su zauna da shiri don wannan rana.

¹⁵ Bisa ga umarnin sarki, sai 'yan-kada-tā-kwana, suka tafi da sauri. Aka ba da umarni a mazaunin masarauta da yake a Shusha. Sai Sarki da Haman suka zauna don su sha, amma birnin Shusha ya ruɗe.

4

Mordekai ya lallashi Esta ta taimaka

¹ Sa'ad da Mordekai ya sami labari game da dukan abin da aka yi, sai ya yayyage rigunansa, ya sanya tsummokin makoki, ya zuba toka a kā, ya kuma shiga ciki birni yana kuka mai zafi da ƙarfi. ² Amma ya kai bakin ƙofar sarki ne kawai, gama ba a yarda wani sanye da tsummokin makoki yā shiga cikin birni ba. ³ Aka yi makoki sosai da azumi, da kuka mai zafi a cikin Yahudawa a kowane lardin da aka kai doka da kuma umarnin sarki. Mutane da yawa suka kwanta a cikin tsummokin makoki da kuma toka.

⁴ Sa'ad da bayi da bābānnin Esta suka zo suka faɗa mata game da Mordekai, sai ta damu ƙwarai. Ta aika masa da riguna domin yā sa a maimakon tsummokin makoki, amma ya ƙi. ⁵ Sai Esta ta kira Hatak, ɗaya daga cikin bābānnin sarkin da aka ba shi aikin lura da ita, ta umarce shi yā yi tambaya me ke damun Mordekai da kuma me ya jawo haka.

⁶ Saboda haka Hatak ya tafi wurin Mordekai a dandalin birni, a gaban ƙofar sarki. ⁷ Mordekai ya faɗa masa duk abin da ya faru da shi, haɗe da yawan kuɗin da Haman ya yi alkawari zai zuba a ma'ajin

fada don a hallaka Yahudawa. ⁸ Ya kuma ba shi kofi na rubutaccen doka na kakkaƙe su, wanda aka wallafa a Shusha don yā nuna wa Esta, yā bayyana mata. Mordekai ya faɗa wa Hatak yā iza ta tā tafi gaban sarki domin tā yi roko don jinkai, tā kuma roke shi saboda mutanenta.

⁹ Hatak ya koma ya ba wa Esta rahoton abin da Mordekai ya faɗa. ¹⁰ Sa'an nan Esta ta umarce Hatak yā ce wa Mordekai, ¹¹ “Dukan hafsoshin sarki da mutanen lardunan sarki sun san cewa duk wanda ya tafi wurin sarki a shirayi na ciki, mace ko namiji, ba tare da an kira shi ba, doka ɗaya ce take kan mutum, wato, kisa. Abu guda kawai da ya sha bamban shi ne sai wanda sarki ya miƙa wa sandan sarauta na zinariya don yā rayu. Kwana talatin ke nan ba a kira ni in tafi wurin sarki ba.”

¹² Sa'ad da aka kai wa Mordekai rahoton maganan Esta, ¹³ sai ya mayar da wannan amsa wa Esta cewa, “Kada ki yi tsammani cewa don kina a cikin gidan sarki, ke kaɗai cikin dukan Yahudawa za ki tsira. ¹⁴ Gama in kin yi shiru a wannan lokaci, taimako da ceto zai zo daga wani wuri saboda Yahudawa, amma ke da gidanki za ku hallaka. Wa ya san ko saboda irin wannan lokaci ne kika sami wannan muƙami?”

¹⁵ Sai Esta ta aika da wannan amsa ga Mordekai cewa, ¹⁶ “Ka tafi, ka tattara dukan Yahudawan da suke Shusha, ku yi azumi saboda ni. Kada ku ci ko ku sha, dare da rana har kwana uku. Ni kuwa da bayina za mu yi azumi yadda kuke yi. Idan aka yi haka, zan tafi wurin sarki, ko da yake wannan karya doka ce. Idan na hallaka, to, na hallaka.”

¹⁷ Saboda haka, Mordekai ya tafi, ya aikata dukan umarnan Esta.

5

Rokon Esta ga sarki

¹ A rana ta uku, Esta ta sanya rigunanta na sarauta, ta tafi ta tsaya a harabar fada, a gaban zaure sarki. Sarki yana zaune a kan gadon sarautarsa a zauren, yana fuskantar ƙofar shiga. ² Sa'ad da ya ga Sarauniya Esta tsaye a harabar, sai ya ji daɗin ganinta, ya miƙa mata sandan sarauta na zinariya da take hannunsa. Sai Esta ta matsa kusa ta taɓa kan sandan.

³ Sai sarki ya ce mata, “Me kike so, Sarauniya Esta? Mene ne rokonki? Kai, ko rabin masarautata ce, za a ba ki.”

⁴ Esta ta ce, “In ya gamshi sarki, bari sarki, tare da Haman su zo wurin liyafar da na shirya wa sarki yau.”

⁵ Sai sarki ya ce, “Maza a kawo Haman don mu yi abin da Esta ta roka.”

Saboda haka, sarki da Haman suka tafi liyafar da Esta ta shirya. ⁶ Yayinda suke shan ruwan inabi, sarki ya sāke ce wa Esta, “Yanzu, mece ce bukatarki? Za a biya miki shi. Kuma mene ne rokonki? Kai, ko rabin masarautata ce, za a ba ki.”

⁷ Esta ta amsa ta ce, “Bukatata da kuma roƙona shi ne, ⁸ in na sami tagomashi a wurin sarki, in kuma sarki ya yarda yā biya mini bukatata, yā kuma ji roƙona, bari sarki da Haman su zo gobe wurin liyafar da zan shirya musu. Sa'an nan zan amsa tambayar sarki.”

Fushin Haman a kan Mordekai

⁹ Haman ya fita a ranan da murna, ya kuma ji daɗi. Amma sa'ad da ya ga Mordekai a bakin ƙofar sarki, ya kuma lura cewa bai tashi, ko yā nuna bangirma a gabansa ba, sai ya cika da fushi. ¹⁰ Duk da haka, Haman ya cije, ya tafi gida.

Sai ya kira abokansa da kuma matarsa, Zeresh, ¹¹ ya yi ta taƙama game da ɗumbun wadatarsa, da yawan 'ya'yansa maza, da dukan yadda sarki ya girmama shi, ya kuma ɗaga shi bisan sauran hakimai da shugabanni. ¹² Haman ya ƙara da cewa, “Ba duka ke nan ba, kai, ni ne kaɗai mutumin da Sarauniya Esta ta gayyata yā tafi tare da sarki zuwa liyafar da ta shirya. Ta sāke gayyace ni tare da sarki gobe. ¹³ Amma dukan wannan bai biya mini bukata ba, muddin ina ganin wannan mutumin Yahudan nan Mordekai, yana zama a bakin ƙofar sarki.”

¹⁴ Matarsa Zeresh, da dukan abokansa suka ce masa, “Ka sa a gina wurin rataye mai laifi, mai tsawo, ƙafa saba'in da biyar, da safe kuwa ka ce wa sarki a rataye Mordekai a kansa. Sa'an nan ka tafi cin abincin dare tare da sarki da murna.” Wannan shawarar ta faranta wa Haman rai, ya kuma sa aka gina wurin rataye mai laifi.

6

An girmama Mordekai

¹ A daren nan, sarki bai iya barci ba, saboda haka ya ba da umarni a kawo, a kuma karanta masa littafin tarihi na shekara-shekara, da rubutaccen labarin mulkinsa. ² Aka tarar, a rubuce a ciki, cewa Mordekai ya tone kulle-kullen Bigtana da Teresh, biyu daga hafsoshin sarki, waƙanda suke tsaron mashigin kofa, waƙanda suka kulla su kashe Sarki Zerzes.

³ Sarki ya ce, “Wace girma da daraja ce aka ba wa Mordekai saboda wannan?”

Masu hidimarsa suka ce, “Ba a yi masa wani abu ba.”

⁴ Sarki ya ce, “Wa yake a haraba?” Daidai lokacin kuwa Haman ya shigo harabar waje na fada don yā yi magana da sarki a kan a rataye Mordekai a wurin rataye mai laifin da ya shirya.

⁵ Masu yi wa sarki hidima, suka amsa, “Haman yana tsaye a haraba.”

Sarki ya umarta, “A kawo shi ciki.”

⁶ Sa’an nan Haman ya shigo, sai sarki ya ce masa, “Me ya kamata a yi wa mutumin da sarki yake jin daƙi yā girmama?”

Haman dai ya yi tunani a ransa ya ce, “Wane ne sarki zai girmama in ba ni ba?” ⁷ Sai ya amsa wa sarki cewa, “Saboda mutumin da sarki yake jin daƙi yā girmama, ⁸ bari a kawo rigar sarautar da sarki ya taƙa sawa, da kuma dokin da sarki ya taƙa hawa, wanda aka sa kambin sarauta a kai. ⁹ Sa’an nan, bari a ba da rigar da kuma dokin wa ƙaya daga cikin manyan sarakuna mafi kirki na sarki. Bari shi kuma yā sa wannan riga wa mutumin da sarki yake jin daƙi yā girmama, a kuma bi da shi a bisan doki ko’ina a titunan birni, ana shela a gabansa ana cewa, ‘Wannan shi ne abin da ake yin wa mutumin da sarki yake jin daƙi yā girmama!’”

¹⁰ Sarki ya umarci Haman ya ce, “Tafi yanzu ka karɓi rigar da dokin, ka kuma yi yadda ka shawarta wa Mordekai, mutumin Yahudan nan, wanda yake zama a bakin kofar sarki. Kada ka kāsa yin kome daga cikin abin da ka faɗa.”

¹¹ Saboda haka, Haman ya karɓo rigar da dokin. Ya sa wa Mordekai rigar, ya kuma bi da shi a kan doki ko’ina a titunan birnin, yana shela a gabansa yana cewa, “Wannan shi ne abin da ake yi wa mutumin da sarki yake jin daƙi yā girmama!”

¹² Daga baya, Mordekai ya dawo zuwa kofar sarki. Amma Haman ya ruga gida, kansa a rufe, saboda bakin ciki. ¹³ Ya je ya faɗa wa matarsa Zeresh, da dukan abokansa, me ya same shi.

Masu ba shi shawara, da matarsa Zeresh, suka ce masa, “Idan Mordekai, wanda ka fara fāɗuwa a gabansa, daga zuriyar Yahudawa yake, to, ba za ka yi nasara a kansa ba, tabbatacce za ka fāɗi a gabansa!” ¹⁴ Suna cikin magana da shi ke nan, sai ga bābānnin sarki, suka iso suka kuma hanzarta da Haman zuwa liyafar da Esta ta shirya.

7

An rataye Haman

¹ Saboda haka sarki da Haman suka tafi cin abinci wurin sarauniya Esta. ² Yayinda suke shan ruwan inabi a rana ta biyun nan, sai sarki ya sāke tambaya, “Sarauniya Esta, me kike so? Za a ba ki. Mene ne rokonki? Ko da rabin masarautata ne, za a ba ki.”

³ Sai Sarauniya Esta ta amsa ta ce, “In na sami tagomashi a wurinka, ya sarki, in kuma mai girma ya yarda, a bar ni da raina, wannan shi ne rokona. Ka kuma sa kada a kashe mutanena, wannan ita ce bukata. ⁴ Gama an sayar da ni da mutanena don a hallaka, a karkashe mu, a kuma ƙi mu. Da a ce an sayar da mu kamar bayi maza da mata ne, da na yi shiru, domin wannan zai zama abin da bai taka kara ya karye ba, har da za a dami sarki a kai.”*

⁵ Sarki Zerzes ya tambayi Sarauniya Esta ya ce, “Wane ne shi? Ina mutumin da ya yi ƙarfin halin yin wannan karambani?”

⁶ Esta ta ce, “Maƙiyi da abokin gāban, shi ne wannan mugun Haman.”

* 7:4 Ko kuwa tabbatacce, gama ladar da abokin gābanmu zai bayar ba za a kwatanta da hasarar da sarki zai yi ba

Sai Haman ya tsorota a gaban sarki da sarauniya. ⁷ Sarki ya tashi cikin fushi, ya bar ruwan inabinsa, ya fita zuwa cikin lambun fada. Amma da Haman ya gane cewa sarki ya riga ya yanke shawara a kan kaddararsa, ya dakata domin yā roki sarauniya Esta saboda ransa.

⁸ Sarki yana dawowa daga lambun fada zuwa babban zauren liyafan ke nan, sai ga Haman ya fāḍi a kan shimfiḍar da Esta take zaune.

Sarki ya tā da murya da ƙarfi ya ce, “Har ma zai ci mutuncin sarauniya yayinda take tare da ni a cikin gida?”

Sarki bai ma rufe baki ba, sai bayin sarki suka rufe fuskar Haman. ⁹ Sai Harbona, ɗaya daga cikin bābānni masu yi wa sarki hidima ya ce, “Akwai wurin rataye mai laifi da tsayinsa ya kai ƙafa saba'in da biyar† yana nan tsaye kusa da gidan Haman. Ya gyara shi ne domin a rataye Mordekai, wanda ya yi cece sarki wanda ya tone makircin masu niyya su hallaka sarki.”

Sai sarki ya ce, “Ku rataye shi a kansa!” ¹⁰ Saboda haka suka rataye Haman a kan wurin rataye mai laifin da shi Haman ya shirya saboda Mordekai. Sa'an nan sarki ya huce.

8

Dokar sarki a madadin Yahudawa

¹ A wannan rana, Sarki Zerzes ya ba wa Esta mallakar Haman, abokin gāban Yahudawa. Mordekai kuma ya zo gaban sarki, gama Esta ta faɗa yadda ta haɗa dangi da shi. ² Sarki ya cire zobensa na hatimi, wanda ya karɓo daga Haman ya ba Mordekai. Esta kuma ta naɗa shi a kan mallakar Haman.

³ Esta ta sāke rokon sarki, ta fāḍi a ƙafafunsa tana kuka. Ta roke shi yā kawo ƙarshen mugun shirin nan na Haman, mutumin Agag; wanda ya shirya a kan Yahudawa. ⁴ Sai sarki ya miƙa wa Esta sandan sarauta na zinariya, ta kuwa tashi ta tsaya a gabansa.

⁵ Ta ce, “In sarki ya yarda, in kuma na sami tagomashi daga gare shi, idan kuma ya gamshe shi yā yi abin da yake daidai, idan yana jin daɗina, bari a rubuta umarni a soke hukuncin saƙonin da Haman ɗan Hammedata, mutumin Agag, ya shirya ya kuma rubuta domin a hallaka Yahudawa a dukan lardunan sarki. ⁶ Gama yaya zan jure da ganin masifa ta faɗa a kan mutanena? Yaya zan jure in ga an hallaka iyalina?”

⁷ Sarki Zerzes ya amsa wa Esta da Mordekai mutumin Yahuda, “Domin Haman ya kai wa Yahudawa hari, na ba da mallakarsa ga Esta, an kuma rataye shi a wurin rataye mai laifi. ⁸ Yanzu ku rubuta wata doka, a sunan sarki, a madadin Yahudawa, yadda kuka ga ya fi kyau ku kuma hatimce ta da zoben hatimin sarki, gama babu takardar da aka rubuta da sunan sarki, aka kuma hatimce da zobensa da za a iya sokewa.”

⁹ Nan da nan aka kira magatakardun fada, a ranar ashirin da uku ga watan uku, wato, watan Siban. Suka rubuta dukan umarnan Mordekai ga Yahudawa, da kuma ga shugabanni, da gwamnoni, da hakiman larduna 127 tun daga Indiya har zuwa Kush. Aka rubuta waɗannan umarnan a rubutun kowane lardi, da kuma cikin harshen kowane mutane. Aka kuma rubuta ga Yahudawa a rubutunsu da harshensu. ¹⁰ Mordekai ya yi rubutu da sunan Sarki Zerzes, ya hatimce saƙonin da zoben hatimin sarki, ya kuma aika da su ta hannun masu 'yan aika a kan dawakai, waɗanda sukan hau dawakai masu gudu sosai, da aka yi kiwonsu musamman saboda sarki.

¹¹ Dokar sarki ta ba wa Yahudawa a kowace birni izini su taru, su kuma ƙāre kansu, domin su hallaka, su kashe, su kuma hallaka kowace ƙungiyar mayaƙa, na kowace ƙasa, ko lardi, da wataƙila za su kai musu, da matansu, da yaransu hari; su kuma washe mallakar abokan gābansu. ¹² Ranar da aka shirya domin Yahudawa su yi wannan a dukan lardunan Sarki Zerzes, ita ce ranar goma sha uku ga watan goma sha biyu, wato, watan Adar. ¹³ Za a ba da kofi na rubutacciyar dokar a matsayin ƙa'ida a kowane lardi, a kuma sanar wa mutanen kowace ƙasa, domin Yahudawa su zauna da shiri a ranar, domin su ɗau fansa a kan makiyansu.

¹⁴ 'Yan aikan, a kan dawakan fada, suka fita a guje, umarnin sarki yana iza su. Aka kuma ba da dokar a mazaunin masarauta wadda take Shusha.

¹⁵ Mordekai kuwa ya fita a gaban sarki da rigunan sarauta, masu ruwan shuɗi, da fari, da babban kambi na zinariya, da alkyabba ta lilin mai ruwan shunayya. Aka yi sowa don murna a birnin Shusha.

† 7:9 Da Ibraniyanci kamu hamsin (wajen mita 23).

¹⁶ Ga Yahudawa kuwa, lokaci ne na murna da farin ciki, da jin daƙi da bangirma. ¹⁷ A kowane lardi da kowace birni, ko'ina da dokar sarki ta kai, aka yi farin ciki a cikin Yahudawa, cike da bukukkuwa. Yawan mutane da waƙansu ƙasashe suka zama Yahudawa, don tsoron Yahudawa ya kama su.

9

Nasarar Yahudawa

¹ A rana ta goma sha uku na watan goma sha biyu, wato, watan Adar ne za a aiwatar da dokar da sarki ya umarta. A wannan rana, abokan gāban Yahudawa suka sa zuciya za su sha ƙarfinsu, amma yanzu Zerzes ya canja, Yahudawa kuma suka yi galiba a bisa waƙanda suka ƙi jininsu. ² Yahudawa suka tattaru a cikin biranensu a dukan lardunan Sarki Zerzes don su kai wa waƙanda suka nemi a hallaka su hari. Babu wanda ya tasar musu domin mutanen dukan sauran al'ummai sun jin tsoronsu. ³ Dukan sarakuna larduna, da hakimai, da gwamnoni da kuma ma'aikatan sarki suka taimaki Yahudawa, domin tsoron Mordekai ya kama su. ⁴ Mordekai babban mutum ne a fada, sunansa ya kai ko'ina a lardunan, ikonsa ya yi ta ƙasaita gaba-gaba.

⁵ Yahudawa suka karkashe dukan abokan gābansu da takobi, suka karkashe waƙanda suka ƙi jininsu, suka kuma hallaka su yadda suka ga dama. ⁶ A mazaunin masarautar a Shusha, Yahudawa suka karkashe, suka kuma hallaka mutum ƙari biyar. ⁷ Suka kuma kashe Farshandata, da Dalfon, da Asfata, ⁸ da Forata, da Adaliya, da Aridata, ⁹ da Farmashta, da Arisai, da Aridai da kuma Baizata, ¹⁰ 'ya'ya maza goma na Haman ƙan Hammedata, abokin gāban Yahudawa. Amma ba su taƙa dukiyarsu ba.

¹¹ A wannan rana, aka ba wa sarki rahoton yawan mutanen da aka kashe a mazaunin masarauta, a Shusha. ¹² Sarki ya ce wa Sarauniya Esta, “Yahudawa sun karkashe, suka kuma hallaka mutum ƙari biyar, da kuma 'ya'ya maza goma na Haman a mazaunin masarauta a Shusha. Me suka yi a sauran lardunan sarki? Yanzu kuma mene ne roƙonki? Za a ba ki. Mece ce buƙatarki? Za a biya miki.”

¹³ Esta ta ce, “In sarki ya yarda, yā ba wa Yahudawa da suke Shusha izini su aikata dokan nan gobe kuma, bari kuma a rataye 'ya'ya maza goma na Haman a kan gumagumai.”

¹⁴ Sai sarki ya ba da umarni a yi haka ƙin. Aka ba da doka a Shusha, aka kuma rataye 'ya'ya maza goma na Haman. ¹⁵ Yahudawan da suke Shusha suka taru a ran goma sha huɗu na watan Adar suka kuma karkashe mutum ƙari uku a Shusha, amma ba su taƙa dukiyarsu ba.

¹⁶ Ana cikin haka, sai saura Yahudawa waƙanda suke lardunan sarki su ma suka taru domin su ƙare kansu su kuma sami hutu daga abokan gābansu. Suka karkashe mutum dubu saba'in da biyar amma ba su taƙa dukiyarsu ba. ¹⁷ Wannan ya faru a ran goma sha uku na watan Adar. A rana ta goma sha huɗu kuwa suka huta, suka kuma mai da ita ranar biki da kuma ta farin ciki.

An kafa bikin Furim

¹⁸ Amma Yahudawan da suke a Shusha suka taru a rana ta goma sha uku da ta sha huɗu, sa'an nan a rana ta goma sha biyar suka huta, suka kuma mai da ita ranar biki da ta farin ciki.

¹⁹ Shi ya sa Yahudawan ƙauyuka, waƙanda suke zama a karkara, suke kiyaye rana ta goma sha huɗu ta watan Adar a matsayin ranar farin ciki da ta biki, ranar ba da kyautai ga juna.

²⁰ Sai Mordekai ya rubuta waƙannan abubuwa, ya kuma aika wasifu ga dukan Yahudawa ko'ina a lardunan Sarki Zerzes, na kusa da na nesa. ²¹ Ya sa su yi bikin kowace shekara a ranaku goma sha huɗu da goma sha biyar na watan Adar ²² a matsayin lokacin da Yahudawa suka sami huta daga abokan gābansu, da kuma a matsayin watan da aka mai da baƙin cikinsu ya zama farin ciki, makokinsu kuma ya zama ranar biki. Ya rubuta musu su kiyaye ranakun a matsayin ranakun biki da na farin ciki. Su kuma ba da kyautai na abinci ga juna, da kuma kyautai ga matalauta.

²³ Ta haka, Yahudawa suka yarda su ci gaba da bikin da suka fara, suna aikata abin da Mordekai ya rubuta musu. ²⁴ Haman ƙan Hammedata, mutumin Agag, abokin gāban dukan Yahudawa, ya ƙulla maƙarƙashiya game da Yahudawa, domin a hallaka su, ya kuma jefa *fur* (wato, ƙuri'a) don yā hallaka su. ²⁵ Amma sa'ad da sarki ya sami labarin maƙarƙashiyar,* sai ya ba da umarnai a rubuce cewa mugun shirin da Haman ya ƙulla a kan Yahudawa yā komo kansa, kuma cewa a rataye shi da 'ya'yansa maza a kan gumagumai. ²⁶ (Saboda haka, aka kira ranakun nan Furim, daga kalma *fur*). Saboda dukan abin

* 9:25 Ko kuwa sa'ad da Esta ta zo gaban sarki

da aka rubuta cikin wannan wasika da kuma abin da suka gani, da abin da ya same su. ²⁷ Yahudawa suka dauki nawayar kafa al'adar cewa su, da zuriyarsu, da dukan waɗanda suka haɗa hannun da su, za su kiyaye waɗannan kwanaki biyu, kowace shekara yadda aka tsara, a kuma lokacin da aka keɓe dominsu. ²⁸ Za a tuna, a kuma kiyaye waɗannan kwanaki a kowane zamani, cikin kowane iyali, da kuma cikin kowane lardi, da kowace birni. Kuma kada Yahudawa su fasa yin bikin waɗannan kwanakin Furim, ko su bar jikokinsu su manta da kiyaye waɗannan ranaku biyu.

²⁹ Saboda haka Sarauniya Esta, 'yar Abihayil, tare da Mordekai mutumin Yahuda, suka rubuta da cikakken iko, suka tabbatar da wannan wasika ta biyu game da Furim. ³⁰ Mordekai kuwa ya aika da wasiku zuwa ga dukan Yahudawa cikin larduna 127 na masarautar Zerzes. Sakon fatan alheri da na tabbaci, ³¹ don a kafa waɗannan ranakun Furim a keɓaɓɓen lokacinsu, kamar yadda Mordekai mutumin Yahuda da Sarauniya Esta suka dokace su. Yadda kuma suka kafa wa kansu da zuriyarsu, game da lokutansu na azumi da makoki. ³² Dokar Esta ta tabbatar da waɗannan umarnai game da Furim, aka kuma rubuta ta cikin tarihi.

10

Girman Mordekai

¹ Sarki Zerzes ya sa a biya haraji a ko'ina a cikin daular, har zuwa kasashe masu nesa na bakin teku.

² Dukan ayyukan Sarki Zerzes masu iko da masu girma tare da cikakken rahoton girmama Mordekai wanda sarki ya yi masa, ba a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Mediya da na Farisa ba?

³ Mordekai mutumin Yahuda, shi ne na biyu a matsayi bayan Sarki Zerzes, mai farin ciki kuma a cikin Yahudawa, aka kuma dauke shi da martaba cikin 'yan'uwansa Yahudawa. Gama ya yi aiki don kyautatawar mutanensa, ya kuma yi magana don a kyautata rayuwar dukan Yahudawa.

Ayuba

Gabatarwa

¹ A kasar Uz akwai wani mutum mai suna Ayuba. Mutum ne marar laifi kuma mai adalci; yana tsoron Allah, ba ruwansa da mugunta. ² Yana da 'ya'ya maza bakwai da 'yan mata uku, ³ yana da tumaki dubu bakwai, rakuma dubu uku, shanu ɗari biyar, da jakuna ɗari biyar, yana kuma da masu yi masa aiki da yawa. A kasar Gabas ba wani kamar sa.

⁴ 'Ya'yansa maza sukan yi biki a gidajensu, wannan yã yi yã ba wancan, sai su kira 'yan'uwansu mata ukun su ci, su sha tare. ⁵ Bayan lokacin bikin ya wuce, sai Ayuba yã aika su zo don yã tsarkake su. Tun da sassafe zai miƙa hadaya ta konawa domin kowannensu, don yana tunani cewa, "Mai yiwuwa 'ya'yana sun yi wa Allah zunubi, ko sun la'anta shi a cikin zuciyarsu." Haka Ayuba ya saba yi.

Gwajin Ayuba na farko

⁶ Wata rana mala'iku* suka kawo kansu gaban UBANGIJI, Shaiɗan† shi ma ya zo tare da su. ⁷ UBANGIJI ya ce wa Shaiɗan, "Daga ina ka fito?"

Shaiɗan ya amsa wa UBANGIJI ya ce, "Daga yawo a duniya ina kai da kawowa a cikinta."

⁸ Sai UBANGIJI ya ce wa Shaiɗan, "Ko ka ga bawana Ayuba? A cikin duniya babu wani kamar sa; shi marar laifi ne, adali kuma, mutum ne mai tsoron Allah, ba ruwansa da mugunta."

⁹ Sai Shaiɗan ya amsa ya ce, "Haka kawai Ayuba yake tsoron Allah? ¹⁰ Ba ka kãre shi da iyalinsa gaba ɗaya da duk mallakarsa ba? Ka Albarkaci ayyukan hannunsa yadda dabbobinsa duk sun cika ko'ina. ¹¹ Ka ɗan miƙa hannunka ka raba shi da duk abin da yake da shi, ba shakka zai la'anta ka kana ji, kana gani."

¹² UBANGIJI ya ce wa Shaiɗan, "To, shi ke nan, duk abin da yake da shi yana hannunka, amma kada ka taɓa shi, shi kansa."

Sai Shaiɗan ya bar UBANGIJI.

¹³ Wata rana lokacin da 'ya'yan Ayuba suke cikin biki a gidan babban ɗansa, ¹⁴ sai ɗan aika ya zo wurin Ayuba ya ce masa, "Shanu suna huɗa, jakuna kuma suna kiwo nan kusa, ¹⁵ sai Sabenawa suka auka musu suka kwashe su suka tafi, suka karkashe masu yi maka aiki duka, ni kaɗai na tsira na zo in gaya maka!"

¹⁶ Yana cikin magana sai ga wani ɗan aika ya zo ya ce, "Wutar Allah ta sauko daga sama ta kona dukan tumaki da masu lura da su, wato, bayinka, ni kaɗai na tsira na zo in gaya maka!"

¹⁷ Yana cikin magana sai ga wani ɗan aika ya zo ya ce, "Kungiyoyin mahara uku na Kaldiyawa sun auka wa rakumanka sun kwashe su duka, suka kuma karkashe masu yi maka aiki, ni kaɗai ne na tsira na zo in gaya maka!"

¹⁸ Yana cikin magana, sai ga wani ɗan aika ya zo ya ce, "'Ya'yanka maza da mata suna biki, suna ci suna sha a gidan babban ɗanka, ¹⁹ sai wata iska mai ƙarfi daga hamada ta auka ta rushe gidan, gidan kuwa ya fãɗi a kan 'ya'yanka ya kashe su, ni kaɗai na tsira na zo in gaya maka!"

²⁰ Da jin haka sai Ayuba ya tashi ya yayyaga tufafin jikinsa, ya aske kansa. Ya fãɗi a kasa ya yi sujada ²¹ ya ce,

"Tsirara na fito daga cikin mahaiƙiyata,
tsirara kuma zan koma.

UBANGIJI ya bayar, UBANGIJI kuma ya karɓa;
yabo ya tabbata ga UBANGIJI."

²² Cikin wannan duka Ayuba bai yi wa Allah zunubi ta wurin ba shi laifi ba.

* 1:6 Da Ibraniyanci 'ya'yan Allah maza † 1:6 Shaiɗan yana nufin mai zargi.

2

Gwajin Ayuba na biyu

¹ Wata rana kuma mala'iku suka sāke kawo kansu gaban UBANGIJI, sai Shaiḍan shi ma ya zo tare da su yā nuna kansa a gabansa. ² Sai UBANGIJI ya ce wa Shaiḍan, “Daga ina ka fito?”

Shaiḍan ya amsa wa UBANGIJI ya ce, “Daga yawo a duniya ina kai da kawowa a cikinta.”

³ Sai UBANGIJI ya ce wa Shaiḍan, “Ko ka ga bawana Ayuba? A cikin duniya babu wani kamar sa; shi marar laifi ne, adali kuma, mutum ne mai tsoron Allah ba ruwansa da mugunta. Kuma har yanzu bai fasa zama mai aminci ba duk da wahalar da ka sa na bari ka ba shi ba tare da wani dalili ba.”

⁴ Shaiḍan ya amsa ya ce, “Fata don fata! Mutum zai iya rabuwa da duk abin da yake da shi domin ransa. ⁵ Ka ḍan taḅa lafiyar jikinsa ka gani ba shakka zai la'anta ka kana ji kana gani.”

⁶ UBANGIJI ya ce wa Shaiḍan, “To, shi ke nan, duk abin da yake da shi yana hannunka, amma kada ka taḅa shi, shi kansa.”

⁷ Sai Shaiḍan ya bar UBANGIJI, ya je ya sa wa Ayuba kuraje masu zafi a jikinsa daga tafi kafafunsa har zuwa kansa. ⁸ Sai Ayuba ya ḍauki kaskon tukunya yana ta sosa kurajen da shi, yayinda yake zaune cikin toka.

⁹ Matarsa ta ce masa, “Har yanzu kana nan da amincinka? Ka la'anta Allah ka mutu!”

¹⁰ Ya amsa ya ce, “Kina magana kamar wawiya. Alheri kaḍai za mu dinga samu daga Allah ban da wahala?”

A cikin wannan duka Ayuba bai yi zunubi ba cikin maganarsa.

Abokan Ayuba uku

¹¹ Lokacin da abokan Ayuba su uku wato, Elifaz mutumin Teman, Bildad mutumin Shuwa, da Zofar mutumin Na'ama suka ji wahalar da ta auka wa Ayuba, sai suka shirya suka bar gidajensu suka je don su ta'azantar da shi. ¹² Sa'ad da suka gan shi daga nesa, da kyar suka gane shi; sai suka fara kuka da karfi, suka yayyaga tufafinsu suka zuba toka a kawunansu, ¹³ sai suka zauna da shi a kasa har kwana bakwai. Ba wanda ya ce masa kome, don sun ga tsananin wahalar da yake ciki.

3

Ayuba ya yi magana

¹ Bayan wannan Ayuba ya buḍe baki ya la'anta ranar da aka haife shi. ² Ayuba ya ce,

³ “A hallaka ranar da aka haife ni,
da kuma daren da aka ce, ‘An haifi jariri namiji!’

⁴ Bari ranan nan ta zama duhu;
kada Allah yā kula da ita;
kada rana tā yi haske a wannan rana.

⁵ Bari duhu da inuwa mai duhu ta sāke rufe ta;
gizagizai kuma su rufe ta;
duhu kuma ya rufe haskenta.

⁶ Bari duhu mai yawa yā rufe daren nan;
kada a haḍa ta cikin kwanakin shekara,
ko kuma cikin kwanakin watanni.

⁷ Bari daren yā zama marar amfani;
kada a ji wata sowa ta farin ciki.

⁸ Bari waḍanda suke la'anta ranaku su la'anta wannan rana
su waḍanda suke umartar dodon ruwa.

⁹ Bari taurarinta na safe su zama duhu;
bari ranar tā yi ta jiran ganin haske
amma kada tā gani,

¹⁰ gama ba tā hana uwata ḍaukar cikina,
don ta hana ni shan wahalan nan ba.

¹¹ “Me ya sa ban mutu ba da za a haife ni,
ko kuma in mutu sa'ad da ana haihuwata ba?”

- 12 Me ya sa aka haife ni,
aka tanada nono na sha na rayu?
- 13 Da yanzu ina kwance cikin salama;
da ina barcina cikin salama
- 14 tare da sarakuna da mashawarta a cikin kasa,
wadanda suka gina wa kansu wuraren da yanzu duk sun rushe,
- 15 da shugabanni wadanda suke da zinariya,
wadanda suka cika gidajensu da azurfa.
- 16 Ko kuma don me ba a boye ni a cikin kasa kamar jaririn da aka haifa ba rai ba,
kamar jaririn da bai taɓa ganin hasken rana ba.
- 17 A wurin mugaye za su daina yin mugunta,
gajiyayyu kuma za su huta.
- 18 Wadanda aka daure za su sami jin daɗin;
an sake su ba za su sake jin ana tsawata masu ba.
- 19 Manyan da kanana suna a can,
bawa kuma ya sami 'yanci daga wurin maigidansa.
- 20 “Don me ake ba da haske ga wadanda suke cikin kunci,
rai kuma ga masu daɗin rai
- 21 ga wadanda suke neman mutuwa amma ba su samu ba,
wadanda suke nemanta kamar wani abu mai daraja a boye,
- 22 wadanda suke farin ciki
sa'ad da suka kai kabari?
- 23 Don me aka ba mutum rai,
mutumin da bai san wani abu game da kansa ba,
mutumin da Allah ya kange shi.
- 24 Bakin ciki ya ishe ni maimakon abinci;
ina ta yin nishi ba fasawa;
- 25 Abin da nake tsoro ya faru da ni;
abin da ba na so ya same ni.
- 26 Ba ni da salama, ba natsuwa;
ba ni da hutu, sai wahala kawai.”

4

Elifaz

- 1 Sai Elifaz mutumin Teman ya amsa,
- 2 “In wani ya yi maka magana, za ka ji haushi?
Amma wa zai iya yin shiru?
- 3 Ka tuna yadda ka yi wa mutane da yawa magana,
yadda ka karfafa hannuwa marasa karfi.
- 4 Maganarka ta karfafa wadanda suka yi tuntuɓe;
ka karfafa gwiwoyin da suka rasa karfinsu.
- 5 Amma yanzu wahala ta zo maka, sai ka karaya;
wahala ta sa ka rikice.
- 6 Ashe bai kamata ka dogara ga Allahnka ba,
amincinka kuma ya zama begenka?
- 7 “Ka duba ka gani yanzu. Wane marar laifi ne ya taɓa hallaka?
Ko an taɓa hallaka masu adalci?
- 8 Na kula cewa wadanda suke huɗa gonar mugunta,
da wadanda suke shuka mugunta, su ne suke girbe mugunta.
- 9 A sa'a da Allah yake hallaka su,

- cikin fushinsa yakan hallaka su.
- ¹⁰ Zakoki suna ruri suna gurnani;
duk da haka an karya haƙoran manyan zakoki.
- ¹¹ Zakoki suna mutuwa domin ba dabbar da za su kashe su ci,
'ya'yan zakanya kuma sun watse.
- ¹² "Asirce aka gaya mini maganan nan,
da ƙyar kunnuwana suka iya ji.
- ¹³ Cikin mafarki da tsakar dare,
lokacin kowa yana zurfin barci, na sami saƙon nan.
- ¹⁴ Tsoro da fargaba suka kama ni
har duk kasusuwan jikina suka yi ta rawa.
- ¹⁵ Wani iska ya taɓa mini fuska,
sai tsigar jikina ta tashi.
- ¹⁶ Ya tsaya cik,
amma ban iya sani ko mene ne ba.
Wani abu ya tsaya a gabana,
na kuma ji murya.
- ¹⁷ 'Ko zai yiwu mutum yā fi Allah adalci,
ko kuma mutum yā fi wanda ya halicce shi tsarki?
- ¹⁸ In Allah bai yarda da bayinsa ba,
in ya sami mala'ikunsa da laifi,
- ¹⁹ to, su wane ne mutane masu zama a gidan da aka yi da laka,
waɗanda da ƙura aka yi harsashensu,
waɗanda za a iya murkushe su kamar asu!
- ²⁰ Tsakanin safe da yamma mai yiwuwa ne ragargaza su;
farat ɗaya, su mutu har abada.
- ²¹ Ba a tuge igiyar tentinsu,
don su mutu ba tare da hikima ba?"

5

- ¹ "Ka yi kira in kana so, amma wa zai amsa maka?
Wurin waɗanne tsarkaka za ka juya?
- ² Fushi yana kashe wawa,
ƙyashi kuma yana kashe marar azanci.
- ³ Ni ma na ga wawa yana cin gaba,
amma nan da nan gidansa ya zama la'ananne.
- ⁴ 'Ya'yansa suna cikin hatsari,
ba wanda zai tsaya musu a gaban alƙali,
- ⁵ mayunwata sun kwashe girbinsa,
har abubuwan da suke cikin ƙaya,
masu jin ƙishirwa kuma suna zuba ido ga dukiyarsa.
- ⁶ Gama ba daga cikin ƙasa wahala take fitowa ba,
ko kuma bala'i daga ƙasa.
- ⁷ Duk da haka an haifi mutum don wahala ne,
kamar yadda ba shakka tartsatsin wuta yake tashi.
- ⁸ "Amma da a ce ni ne, da zan roki Allah;
zan gaya masa damuwata.
- ⁹ Yana yin abubuwan al'ajabi waɗanda ba a ganewa,
mu'ujizai waɗanda ba a kirgawa.

- 10 Yana zuba ruwan sama a ƙasa;
yana zuba ruwa a gonaki.
- 11 Yana ɗaukaka masu sauƙinkai,
yana ƙāre waɗanda suke makoki.
- 12 Yana dagula shirye-shiryen masu wayo
don kada su yi nasara cikin abubuwan da suke shirin yi.
- 13 Yana kama masu wayo cikin wayonsu,
yana kawar da shirye-shiryensu ba za su yi nasara ba.
- 14 Da rana sukan yi karo da duhu;
da rana ma suna lallube kamar a duhun dare suke.
- 15 Yana ceton matalauta daga takobin da za ta kashe su da shi;
yana cetonsu daga hannun waɗanda suka fi su ƙarfi.
- 16 Saboda haka matalauta suna da bege,
rashin gaskiya kuma ta yi shiru.
- 17 “Mai albarka ne wanda Allah yake yi masa gyara in mutumin ya yi kuskure;
saboda haka kada ka guje wa horon Maɗaukaki.
- 18 Ko da yake yana sa ciwo, shi ne kuma yake warkar da ciwon;
ciwon da ya ji maka, shi da kansa zai warkar da shi.
- 19 Zai cece ka daga bala’o’i guda shida;
har bakwai ma ba abin da zai same ka.
- 20 Lokacin yunwa yana tsare ka daga mutuwa,
a cikin yaƙi kuma yana ƙāre ka daga sarar takobi.
- 21 Zai ƙāre ka daga ɓata suna,
kuma ba ka bukata ka ji tsoro in hallaka ta zo.
- 22 Za ka yi wa hallaka da yunwa dariya;
kuma ba ka bukata ka ji tsoron manyan namun jeji.
- 23 Gama za ka zauna lafiya da duwatsu a gonaki,
kuma manyan namun jeji za su yi zaman salama da kai.
- 24 Za ka zauna lafiya a cikin tenti naka,
za ka ƙirga kayanka za ka samu kome na nan.
- 25 Za ka san cewa ’ya’yanka za su zama da yawa,
zuriyarka kuma kamar ciyawa a ƙasa.
- 26 Za ka yi kyakkyawan tsufa kafin ka mutu,
kamar yadda ake tara dammuna a lokacin girbi.
- 27 “Mun yi nazarin wannan, kuma gaskiya ne.
Saboda haka ka ji, ka kuma yi amfani da shi.”

6

Ayuba

- 1 Sa’an nan Ayuba ya amsa,
2 “Da kawai za a iya auna wahalata
a kuma sa ɓacin raina a ma’auni!
3 Ba shakka da sun fi yashin teku nauyi,
shi ya sa nake magana haka.
4 Kibiyoyin Maɗaukaki suna a kaina,
ruhuna yana shan dafinsa;
fushin Allah ya sauka a kaina.
5 Jaki yakan yi kuka sa’ad da ya sami ciyawa ci,
ko saniya takan yi kuka in ta sami abincinta?”

- 6 Akan cin abinci marar d'andano ba tare da an sa gishiri ba,
ko akwai wani kanshin daɗi a cikin farin ruwan kwai?
- 7 Na ki in taɓa shi;
irin wannan abinci zai sa ni rashin lafiya.
- 8 “Kash, da ma Allah zai ba ni abin da nake fatar samu,
da ma Allah zai biya mini bukatata,
- 9 wato, Allah yā kashe ni,
yā miƙa hannunsa yā yanke raina!
- 10 Da sai in ji daɗi
duk zafin da nake sha
ban hana maganar Mai Tsarkin nan cika ba.
- 11 “Wane ƙarfi nake da shi, har da zan ci gaba da sa zuciya?
Wane sa zuciya ne zai sa in yi haƙuri?
- 12 Da ƙarfin dutse aka yi ni ne?
Ko jikina tagulla ne?
- 13 Ina da wani ikon da zan iya taimakon kai na ne,
yanzu da aka kore nasara daga gare ni?
- 14 “Duk wanda ya ƙi yā yi alheri ga aboki
ya rabu ta tsoron Maɗaukaki.
- 15 Amma 'yan'uwana sun nuna ba zan iya dogara gare su ba,
kamar rafin da yakan bushe da rani,
- 16 kamar rafin da yakan cika a lokacin ƙanƙara,
yā kuma kumbura kamar ƙanƙarar da ta narke,
- 17 amma da rani sai yā bushe,
lokacin zafi ba a samun ruwa yana gudu a wurin.
- 18 Ayari sukan bar hanyarsu;
sukan yi ta neman wurin da za su sami ruwa, su kāsa samu har su mutu.
- 19 Ayarin Tema sun nemi ruwa,
matafiya 'yan kasuwa Sheba sun nema cike da begen samu.
- 20 Ransu ya ɓace, domin sun sa zuciya sosai;
sa'ad da suka kai wurin kuwa ba su sami abin da suka sa zuciyar samu ba.
- 21 Yanzu kuma kun nuna mini ba ku iya taimako;
kun ga abin bantsoro kuka tsorata.
- 22 Ko na taɓa cewa, ‘Ku ba da wani abu a madadina,
ko na roke ku, ku ba da wani abu domina daga cikin dukiyarku,
- 23 ko kuma kun taɓa kuɓutar da ni daga hannun maƙiyina,
ko kun taɓa ƙwato ni daga hannun marasa kirki’?
- 24 “Ku koya mini, zan yi shiru;
ku nuna mini inda ban yi daidai ba.
- 25 Faɗar gaskiya tana da zafi!
Amma ina amfanin gardamar da kuke yi?
- 26 Ko kuna so ku gyara abin da na faɗi ne,
ku mai da magana wanda yake cikin wahala ta zama ta wofi?
- 27 Kukan yi ƙuri'a a kan marayu
ku kuma sayar da abokinku.
- 28 “Amma yanzu ku dube ni da kyau,
zan yi muku ƙarya ne?

- 29 Ku bi a hankali, kada ku ɗora mini laifi;
ku sāke dubawa, gama ba ni da laifi.
- 30 Ko akwai wata mugunta a bakina?
Bakina ba zai iya rarrabewa tsakanin gaskiya da ƙarya ba?

7

- 1 “Mutum bai sha wahalar aiki ba a duniya?
Rayuwarsa ba kamar ta wanda aka yi hayarsa ba ne?
- 2 Kamar yadda bawa yakan jira yamma ta yi,
ko kuma kamar yadda wanda aka yi hayarsa yakan jira a biya shi kuɗin aikin da ya yi.
- 3 Saboda haka rabona shi ne watanni na zama banza,
kowane dare kuwa sai ɓacin rai nake samu.
- 4 Lokacin da na kwanta ina tunani, ‘Har sai yausha zan tashi?’
Gari ya ƙi wayewa, ina ta jujjuyawa har safe.
- 5 Jikina duk tsutsotsi da ƙuraje sun rufe shi,
fatar jikina ta ruɓe tana fitar da ruwan miki.
- 6 “Kwanakina suna wucewa da sauri, fiye da yadda ƙoshiyar masaka take wucewa da sauri,
za su kawo ga ƙarshe ba bege.
- 7 Ka tuna, ya Allah, raina numfashi ne kawai;
idanuna ba za su taɓa sāke ganin farin ciki ba.
- 8 Idanun da suke ganina yanzu ba za su sāke ganina ba;
za ku neme ni amma ba za ku same ni ba.
- 9 Kamar yadda girgije yakan ɓace yā tafi,
haka mutum yake shige zuwa kabari ba kuwa zai dawo ba.
- 10 Ba zai taɓa zuwa gidansa ba;
ba za a sāke san da shi ba.
- 11 “Saboda haka ba zan yi shiru ba;
zan yi magana cikin ɓacin raina,
zan nuna ɓacin raina cikin ruhu, cikin fucin raina.
- 12 Ni teku ne, ko kuwa dodon ruwa,
don me kake tsaro na?
- 13 Lokacin da nake zato zan sami salama
in na kwanta a gadona don in huta,
- 14 duk da haka kana ba ni tsoro da mafarke-mafarke,
kana tsorata ni da wahayi.
- 15 Na gwammace a shaƙe ni in mutu
maimakon in kasance cikin wannan jiki.
- 16 Ba na so in zauna da rai; ba zan rayu ba har abada.
Ku rabu da ni; rayuwata ba ta da amfani.
- 17 “Mene ne mutum har da ka kula da shi haka,
har ka mai da hankali a kansa,
- 18 har kake duba shi kowace safiya,
kake kuma gwada shi koyaushe?
- 19 Ba za ka ɗan daina kallo na ba
ko ka rabu da ni na ɗan lokaci?
- 20 In na yi zunubi, me na yi maka,
kai mai lura da mutane?
Don me ka sa ni a gaba?
Na zame maka kaya mai nauyi ne?

²¹ Me ya sa ba za ka gafarta mini laifofina ba?
 Gama na kusa kwantawa cikin kasa;
 za ka neme ni,
 amma ba za ka same ni ba.”

8

Bildad

- ¹ Sai Bildad mutumin Shuwa ya amsa,
² “Har yausha za ka gama faɗa waɗannan abubuwa?
 Maganganunka ba su da amfani.
³ Allah ba mai shari’ar gaskiya ba ne?
 Ko Maɗaukaki yakan yi abin da ba daidai ba?
⁴ Lokacin da ’ya’yansa suka yi masa zunubi,
 yakan bar su su sha wahalar da zunubi yake kawowa.
⁵ Amma in za ka dubi Allah
 ka roki Maɗaukaki,
⁶ in kai mai tsarki ne, kuma mai adalci,
 ko yanzu ma zai taimake ka,
 yã mayar maka iyalinka da farin cikinka.
⁷ Ko da yake za ka fara da kaɗan,
 duk da haka za ka gama da samu mai yawa.
⁸ “Tambayi na gaba da kai
 ka ji abin da iyayenka suka koya
⁹ gama jiya kaɗai aka haife mu ba mu san kome ba,
 kuma kwanakinmu a duniya masu wucewa ne.
¹⁰ Ba za su bishe ka su kuma gaya maka abin da za ka yi ba?
 Ba za su yi magana daga cikin hikimar da suke da ita ba?
¹¹ Ko kyau zai iya yi girma a wurin da ba ruwa?
 Ko za tã taɓa iya yin girma ba tare da ruwa ba?
¹² Yayinda take girma ba a yanka ta,
 takan mutu da sauri fiye da ciyawa.
¹³ Abin da yake faruwa ke nan da duk wanda yake mantawa da Allah;
 waɗanda ba su da Allah, ba su da bege.
¹⁴ Abin da yake dogara a kai ba shi da ƙarfi;
 abin da yake dogara a kai yanar gizo ce.
¹⁵ Ya jingina ga yanar gizo, amma ba ta tare shi,
 sun kama ta, amma ba za tã taimake su tsayawa ba.
¹⁶ Yana kama da shukar da aka ba ta ruwa sosai lokacin da akwai rana sosai,
 tana yaɗuwa da kyau;
¹⁷ shukar tana bin yaɗuwa, jijiyoyinta suna nannaɗe duwatsu,
 suna neman wurin da za su kama sosai a cikin duwatsu.
¹⁸ Amma lokacin da aka tuge shukar daga wurin da take,
 wurin ba zai san da ita kuma ba, wurin zai ce, ‘Ban taɓa ganin ki ba.’
¹⁹ Ba shakka shukar ta mutu ke nan,
 kuma waɗansu za su tsiro a wurin.
²⁰ “Ba shakka, Allah ba ya ƙin marar laifi,
 ko kuma yã ƙarfafa masu aikata mugunta.
²¹ Sai dai yã cika bakinka da dariya,
 yã sa ka yi sowa ta murna.
²² Maƙiyanka za su sha kunya,

za a kawar da tentin mugaye.”

9

Ayuba

- ¹ Sai Ayuba ya amsa,
² “Lalle, na san wannan gaskiya ne.
 Amma ta yaya mutum zai iya zama mai adalci a gaban Allah?
³ Ko da mutum yana so yā yi gardama da shi,
 ba zai taɓa amsa masa ba ko da sau ɗaya cikin dubu.
⁴ Hikimarsa tana da zurfi, ikonsa yana da yawa.
 Wane ne ya taɓa yin faɗa da shi har ya yi nasara?
⁵ Yana matsar da manyan duwatsu kafin su sani
 kuma yana juya su cikin fushinsa.
⁶ Yana girgiza ƙasa,
 yana girgiza harsashenta.
⁷ Yana magana da rana sai ta ƙi yin haske;
 yana hana taurari yin haske.
⁸ Shi kaɗai ya shimfiɗa sammai
 ya kuma yi tafiya a kan rakuman ruwan teku.
⁹ Shi ne ya halicci Mafarauci da Kare da Zomo, da Kaza,
 da ‘Ya’yanta da tarin taurari a sama, da taurarin kudu.
¹⁰ Yana yin abubuwan banmamaki waɗanda ba a iya ganewa,
 mu’ujizai waɗanda ba a iya kirgawa.
¹¹ Ba na iya ganinsa lokacin da ya wuce ni;
 ba na sani ya wuce lokacin da ya wuce.
¹² Wane ne ya isa yā hana shi in ya ƙwace abu?
 Wa zai ce masa, ‘Me kake yi?’
¹³ Allah ba ya danne fushinsa;
 ko dodannin ruwan da ake kira ayarin Rahab ya tattake su.
¹⁴ “Ta yaya zan iya yin faɗa da shi?
 Ina zan iya samun kalmomin da zan yi gardama da shi?
¹⁵ Ko da yake ba ni da laifi, ba zan iya amsa masa ba;
 sai dai roƙon jinkai zan iya yi ga mahukuncina.
¹⁶ Ko da na yi kira gare shi ya amsa mini,
 ban yarda cewa zai saurare ni ba.
¹⁷ Zai sa hadari yā danne ni
 yā ƙara mini ciwona ba dalili.
¹⁸ Ba zai bari in yi numfashi ba,
 sai dai yā ƙara mini azaba.
¹⁹ In maganar ƙarfi ne, shi babban mai ƙarfi ne!
 In kuma maganar shari’a ne, wa zai kai kararsa?
²⁰ Ko da ni marar ƙarfi ne, bakina ya isa yā sa in zama mai laifi;
 in ba ni da laifi, zai sa in yi laifi.
²¹ “Ko da yake ba ni da laifi,
 ban damu da kaina ba;
 na rena raina.
²² Ba bambanci; shi ya sa na ce,
 ‘Yana hallaka marasa laifi da kuma mugaye.’
²³ Lokacin da bala’i ya kawo ga mutuwa,

- yakan yi dariyar bakin cikin marasa laifi.
²⁴ Lokacin da kasa ta faɗa a hannun mugaye,
 yakan rufe idanun masu shari'a.
 In ba shi ba wa zai yi wannan?
- ²⁵ “Kwanakina sun fi mai gudu wucewa da sauri;
 suna firiya babu wani abin jin daɗi a cikinsu.
²⁶ Suna wucewa kamar jirgin ruwan da aka yi da kyauro,
 kamar jahurma da ta kai wa namanta carka.
²⁷ ‘In na ce zan manta da abin da yake damu na,
 zan yi murmushi in daina nuna ɓacin rai,’
²⁸ duk da haka ina tsoron duk wahalata,
 domin na san ba za ka ɗauke ni marar laifi ba.
²⁹ Tun da an riga an ɗauke ni mai laifi,
 duk koƙarin a banza yake.
³⁰ Ko da na wanke jikina duka da sabulu,
 na wanke hannuwana kuma da soda,
³¹ duk da haka za ka jefa ni cikin kazamin wuri,
 yadda ko rigunan jikina ma za su ki ni.
- ³² “Shi ba mutum ba ne kamar ni wanda zan iya amsa masa,
 har da za mu yi faɗa da juna a wurin shari'a.
³³ In da akwai wanda zai iya shiga tsakaninmu,
 ya ɗora hannunsa a kanmu tare,
³⁴ wani wanda zai sa Allah yã daina duka na,
 don yã daina ba ni tsoro.
³⁵ Sa'an nan ne zan iya yin magana ba tare da jin tsoronsa ba,
 amma a yadda nake a yanzu ba zan iya ba.

10

- ¹ “Na gaji da rayuwa;
 saboda haka bari in faɗi zuciyata gabagadi
 yadda raina yake jin ba daɗi.
² Zan ce wa Allah, kada ka hukunta ni,
 amma ka gaya mini laifin da na yi maka.
³ Kana jin daɗin ba ni wahala,
 don me ka yashe ni, abin da ka halitta da hannunka,
 yayinda kake murmushi game da shirye-shiryen mugaye?
⁴ Idanunka irin na mutum ne?
 Kana gani yadda mutum yake gani ne?
⁵ Kwanakinka kamar na mutane ne,
 ko shekarunka kamar na mutane ne
⁶ da za ka neme ni da laifi
 ka hukunta ni?
⁷ Ko da yake ka san ba ni da laifi,
 kuma ba wanda zai iya cetona daga hannunka.
- ⁸ “Da hannuwanka ka kera ni, kai ka halicce ni.
 Yanzu kuma kai za ka juya ka hallaka ni?
⁹ Ka tuna cewa ka mulmula ni kamar yumɓu.
 Yanzu za ka mai da ni in zama kura kuma?
¹⁰ Ba kai ka zuba ni kamar madara ba,

- na daskare kamar cuku.
¹¹ Ka rufe ni da tsoka da fata,
 ka harhaɗa ni da kasusuwa da jijiyoyi?
¹² Ka ba ni rai ka kuma yi mini alheri,
 kuma cikin tanadinka ka kula da ruhuna.
- ¹³ “Amma wannan shi ne abin da ka boye a zuciyarka,
 na kuma san abin da yake cikin zuciyarka ke nan.
¹⁴ In na yi zunubi kana kallo na
 kuma ba za ka fasa ba ni horo ba don laifin da na yi.
¹⁵ Idan ina da laifi, kaitona!
 Ko da ba ni da laifi, ba zan iya ɗaga fuskata ba,
 gama kunya ta ishe ni
 duk ɗacin rai ya ishe ni.
¹⁶ In na ɗaga kaina, za ka neme ni kamar zaki
 ka sãke nuna al’ajabin ikonka a kaina.
¹⁷ Kana sãke kawo sababbin waɗanda za su ba da shaida a kaina
 kana kara haushinka a kaina;
 kana kara kawo mini hari.
- ¹⁸ “Me ya sa ka fito da ni daga cikin uwata?
 Da ma na mutu kafin a haife ni.
¹⁹ Da ma ba a halicce ni ba,
 da na mutu tun daga cikin cikin uwata na wuce zuwa kabari!
²⁰ ‘Yan kwanakina ba su kusa karewa ba ne?
 Ka rabu da ni don in ɗan samu sukuni na ɗan lokaci
²¹ kafin in koma inda na fito,
 kasa mai duhu da inuwa sosai,
²² zuwa kasa mai duhun gaske,
 da inuwa da hargitsi,
 inda haske yake kamar duhu.”

11

Zofar

- ¹ Sa’an nan Zofar mutumin Na’ama ya amsa,
² “Duk surutun nan ba za a amsa maka ba?
 Ko mai surutun nan marar laifi ne?
³ Ko maganganun nan naka marasa amfani za su sa mutane su yi maka shiru?
 Ba wanda zai kwaɓe ka lokacin da kake faɗar maganar da ba daidai ba?
⁴ Ka ce wa Allah, ‘Abin da na gaskata ba laifi ba ne
 kuma ni mai tsabta ne a gabanka.’
⁵ Da ma Allah zai yi magana,
 yã buɗe baki yã faɗi wani abin da ka yi da ba daidai ba
⁶ yã kuma buɗe maka asirin hikima,
 gama hikima ta gaskiya tana da gefe biyu.
 Ka san wannan, Allah ya riga ya manta da waɗansu zunubanka.
- ⁷ “Ko za ka iya gane al’amuran Allah?
 Ko za ka iya gane girman Maɗaukaki?
⁸ Sun fi nisan sama tudu, me za ka iya yi?
 Sun fi zurfin kabari zurfi, me za ka sani?
⁹ Tsayinsu ya fi tsawon duniya
 da kuma faɗin teku.

- 10 “In ya zo ya kulle ka a kurkuku
ya ce kai mai laifi ne, wa zai hana shi?
- 11 Ba shakka yana iya gane mutanen da suke marasa gaskiya;
kuma in ya ga abin da yake mugu, ba ya kula ne?
- 12 Amma dakikin mutum ba ya taɓa zama mai hikima
kamar dai a ce ba a taɓa haihuwar ɗan aholaki horarre.
- 13 “Duk da haka in ka mika masa zuciyarka,
ka kuma mika hannuwanka gare shi,
- 14 in ka kawar da zunubin da yake hannunka,
ba ka bar zunubi ya kasance tare da kai ba
- 15 shi ne za ka iya ɗaga fuskarka ba tare da jin kunya ba;
za ka tsaya da ƙarfi kuma ba za ka ji tsoro ba.
- 16 Ba shakka za ka manta da wahalolinka,
za ka tuna da su kamar yadda ruwa yake wucewa.
- 17 Rayuwarka za ta fi hasken rana haske,
duhu kuma zai zama kamar safiya.
- 18 Za ka zauna lafiya, domin akwai bege;
za ka duba kewaye da kai ka huta cikin kwanciyar rai.
- 19 Za ka kwanta, ba wanda zai sa ka ji tsoro,
da yawa za su zo neman taimako a wurinka.
- 20 Amma idanun mugaye ba za su iya gani ba,
kuma ba za su iya tserewa ba;
begensu zai zama na mutuwa.”

12

Ayuba

- 1 Sai Ayuba ya amsa,
- 2 “Ba shakka ku ne mutanen nan,
hikima za ta mutu tare da ku!
- 3 Amma ni ma ina da hankali kamar ku;
ba ku fi ni ba.
Wane ne bai san duk waɗannan abubuwan ba?
- 4 “Na zama abin dariya ga abokaina,
ko da yake na yi kira ga Allah ya kuwa amsa mini,
duk da haka suka yi mini riya ko da yake ni mai adalci ne kuma marar laifi!
- 5 Mutanen da ba su da damuwa suna jin daɗin ganin waɗanda
suke dab da faɗuwa.
- 6 Amma wurin zaman ’yan fashi yana nan ba mai damunsu,
waɗanda kuma suke saɓa wa Allah suna zamansu lafiya,
har ma da masu ɗaukar allahnsu a hannuwansu.
- 7 “Amma ka tambayi dabbobi, za su kuma koya maka,
ko kuma tsuntsayen sararin sama kuma za su gaya maka.
- 8 Ko ka yi magana da duniya, za ta kuma koya maka,
ko kuma ka bar kifin teku su sanar da kai.
- 9 Wane ne cikin waɗannan bai san
cewa hannun UBANGIJI ne ya yi wannan ba?
- 10 Ran kowace halitta yana a hannunsa,
haka kuma numfashin dukan ’yan adam.
- 11 Ko kunne ba ya gwada kalmomi

- kamar yadda harshe yake ɗanɗana abinci?
¹² Ko ba a wurin tsofaffi ake samun hikima ba?
 Ba tsawon rai yana kawo ganewa ba?
- ¹³ “Allah ne mai iko da kuma hikima,
 shawara da ganewa nasa ne.
¹⁴ Abin da ya rushe ba a iya ginawa ba;
 in ya kulle mutum ba a iya buɗe shi a sake shi ba.
¹⁵ Idan ya hana ruwan sama, za a yi fāri;
 in kuma ya saki ruwa za a yi ambaliya.
¹⁶ Shi ne mai ƙarfi da kuma mai nasara;
 mai ruɗi da wanda aka ruɗa, duk nasa ne.
¹⁷ Yakan sa mashawarta su zama marasa hikima
 yā kuma sa wawaye su zama masu shari’a.
¹⁸ Yana cire sarƙar da sarakuna suka ɗaura
 yā kuma ɗaura musu wata tsumma a kwankwaso.
¹⁹ Yakan ƙaskantar da firistoci
 yā kuma tumbuke masu ikon da aka kafa tun da daɗewa.
²⁰ Yana sa amintattun mashawarta su yi shiru
 yakan kawar da hikimar dattawa.
²¹ Yakan sa masu iko su ji kunya
 yā kuma ƙwace ƙarfin masu ƙarfi.
²² Yana buɗe abubuwan da suke cikin duhu
 yā kuma kawo haske a wuraren da ba haske;
²³ yana sa al’ummai su zama manya, sai kuma yā hallaka su;
 yana sa al’ummai su ƙasaita, yā kuma watsar da su.
²⁴ Yana hana shugabannin duniya ganewa;
 Ya bar su su yi ta makuwa, su ruɗe, su ɓata.
²⁵ Suna lallube cikin duhu ba haske;
 yā sa su yi ta tangaɗi kamar bugaggu.

13

- ¹ “Idanuna sun ga waɗannan duka,
 kunnuwana sun ji sun kuma gane.
² Abin da kuka sani, ni ma na sani;
 ba ku fi ni ba.
³ Amma ina so in yi magana da Maɗaukaki,
 in kai kukana wurin Allah kai tsaye.
⁴ Ku kuma kun ishe ni da ƙarairayi;
 ku likitocin wofi ne, dukanku!
⁵ In da za ku yi shiru gaba ɗaya!
 Zai zama muku hikima.
⁶ Ku ji gardamata yanzu;
 ku ji roƙon da zai fito daga bakina.
⁷ Za ku iya yin muguwar magana a madadin Allah?
 Ko za ku yi ƙarya a madadinsa?
⁸ Ko za ku nuna masa sonkai?
 Ko za ku yi gardama a madadinsa?
⁹ In ya bincike ku zai tarar ba ku da laifi?
 Ko za ku iya ruɗe shi yadda za ku ruɗi mutane?
¹⁰ Ba shakka zai kwaɓe ku
 in kun nuna sonkai a ɓoye.

- 11 Ko ikonsa ba ya ba ku tsoro?
Tsoronsa ba zai auka muku ba?
- 12 Duk surutanku kamar toka suke;
kāriyarku na yimbu ne.
- 13 “Ku yi shiru zan yi magana;
sa’an nan abin da zai same ni yā same ni.
- 14 Don me na sa kaina cikin hatsari
na yi kasada da raina?
- 15 Ko da zai kashe ni ne, begena a cikinsa zai kasance;
ba shakka zan kare kaina a gabansa
- 16 lalle wannan zai kawo mini kuɓuta
gama ba wani marar tsoron Allah da zai iya zuwa wurinsa!
- 17 Ku saurara da kyau ku ji abin da zan faɗa;
bari kunnuwanku su ji abin da zan ce.
- 18 Yanzu da na shirya farata,
na san za a ce ba ni da laifi.
- 19 Ko wani zai ce ga laifin da na yi?
In an same ni da laifi, zan yi shiru in mutu.
- 20 “Kai dai biya mini waɗannan bukату biyu kawai ya Allah,
ba zan kuwa ɓoye daga gare ka ba;
- 21 Ka janye hannunka nesa da ni,
ka daina ba ni tsoro da bantsoronka.
- 22 Sa’an nan ka kira ni, zan kuwa amsa,
ko kuma ka bar ni in yi magana sai ka amsa mini.
- 23 Abubuwa nawa na yi waɗanda ba daidai ba, kuma zunubi ne?
Ka nuna mini laifina da zunubina.
- 24 Don me ka ɓoye mini fuskarka;
ka kuma sa na zama kamar maƙiyinka?
- 25 Ko za a wahalar da ganye wanda iska take hurawa?
Ko za ka bi busashiyar ciyawa?
- 26 Gama ka rubuta abubuwa marasa daɗi game da ni;
ka sa na yi gaɗon zunuban kuruciyata.
- 27 Ka daure kafafuna da sarƙa;
kana kallon duk inda na taka
ta wurin sa shaida a tafiƙin kafafuna.
- 28 “Haka mutum yake lalacewa kamar ruɓaɓɓen abu,
kamar rigar da asu ya cinye.

14

- 1 “Mutum haihuwar mace
kwanakinsa kaɗan ne, kuma cike da wahala.
- 2 Yana tasowa kamar fure yana kuma shuɗewa;
kamar inuwa, ba ya daɗewa.
- 3 Za ka zura ido a kan irin wannan ne?
Za ka kawo shi gaba don ka yi masa shari’a?
- 4 Wane ne zai iya kawo abin da yake da tsarki daga cikin abu marar tsarki?
Babu!
- 5 An lissafta kwanakin mutum;
ka riga ka ɗibar masa watanni,

- ka yi masa iyaka, ba zai iya wuce iyakar ba.
⁶ Saboda haka ka kawar da kanka daga gare shi,
 ka rabu da shi har sai ya cika lokacinsa kamar mutumin da aka d'auki hayarsa.
- ⁷ “Aƙalla itace yana da bege.
 In an sare shi, zai s'ake tsira,
 zai tohu da kyau.
- ⁸ Ko da jijiyoyin itacen sun tsufa a cikin ƙasa
 kuma kututturensa ya mutu a cikin ƙasa.
- ⁹ Daga ya ji kanshin ruwa zai tohu
 y'ya yi tsiro kamar shuka.
- ¹⁰ Amma mutum yana mutuwa a bizne shi;
 daga ya ja numfashinsa na ƙarshe, shi ke nan.
- ¹¹ Kamar yadda ruwa yake bushewa a teku ko a gaɓar rafi
 sai wurin y'ya bushe,
- ¹² haka mutum zai kwanta ba zai tashi ba;
 har sai duniya ta shuɗe
 mutane ba za su farka ba, ba za su tashi daga barcinsu ba.
- ¹³ “Da ma za ka ɓoye ni a cikin kabari
 ka ɓoye ni har sai fushinka ya wuce!
 In da za ka keɓe mini lokaci
 sa'an nan ka tuna da ni!
- ¹⁴ In mutum ya mutu, ko zai s'ake rayuwa?
 In haka ne zan daure
 kwanakin da nake shan wahala har su wuce.
- ¹⁵ Za ka kira zan kuwa amsa maka;
 za ka yi marmarin abin da hannunka ya halitta.
- ¹⁶ Ba shakka a lokacin ne za ka lura da mataƙaina
 amma ba za ka kula da zunubaina ba.
- ¹⁷ Za a daure laifofina a cikin jaka;
 za ka rufe zunubaina.
- ¹⁸ “Amma kamar yadda manyan duwatsu suke f'aduwa
 su farfashe su kuma gusa daga wurarensu,
¹⁹ yadda ruwa yakan zaizaye duwatsu
 ruwa mai ƙarfi kuma y'ya kwashe turɓayar ƙasa,
 haka kake barin mutum ba bege.
- ²⁰ Ka sha ƙarfinsa gaba d'aya, sai ya ɓace,
 ka sauya yanayinsa ka kuma kore shi.
- ²¹ Ko an martaba 'ya'yansa maza, ba zai sani ba;
 Ko an wulaƙanta su, ba zai gani ba.
- ²² Zafin jikinsa kaɗai yake ji
 yana kuka wa kansa ne kaɗai.”

15

Elifaz

- ¹ Sai Elifaz mutumin Teman ya amsa,
² “Mutum mai hikima zai amsa da surutai marasa kan gado
 ko y'ya cika cikinsa da iskar gabas?
³ Ko zai yi gardama da maganganun wofi
 maganganu marasa amfani?”

- 4 Amma ka ma rena Allah
ka hana a yi addu'a gare shi.
- 5 Zunubanka ne suke gaya maka abin da za ka ce;
kana magana kamar mai wayo.
- 6 Bakinka zai kai ka yā baro, ba nawa ba;
maganar bakinka za tā juya a kanka.
- 7 “Kai ne mutum na farko da aka fara haihuwa?
Ko kai ne aka fara halitta kafin tuddai?
- 8 Kana sauraron shawarar Allah?
Ko kana gani kai kaƙai ne mai hikima?
- 9 Me ka sani da ba mu sani ba?
Wane fahimi kake da shi da ba mu da shi?
- 10 Masu furfura da tsofaffi suna gefenmu
mutanen da sun girme babanka.
- 11 Ta'aziyar Allah ba tā ishe ka ba.
Maganarsa mai laushi ba tā ishe ka ba?
- 12 Don me ka bar zuciyarka ta kwashe ka,
kuma don me idanunka suke haske,
- 13 har kake fushi da Allah
kake kuma faɗar waɗannan maganganu daga bakinka?
- 14 “Mene ne mutum, har da zai zama da tsarki,
ko kuma mace ta haife shi, har yā iya zama mai adalci?
- 15 In Allah bai nuna amincewa ga tsarkakansa ba,
in har sammai ba su da tsarki a idonsa,
- 16 mutum fa, wanda yake da mugunta da lalacewa,
wanda yake shan mugunta kamar ruwa!
- 17 “Ka saurare ni, zan kuma yi maka bayani;
bari in gaya maka abin da na gani,
- 18 abin da masu hikima suka ce,
ba tare da sun ɗoye wani abu da suka samu daga wurin iyayensu ba
- 19 (waɗanda su ne masu ƙasar
kafin baki su shigo ƙasar).
- 20 Dukan kwanakin ransa mugu yana shan wahala,
wahala kaƙai zai yi ta sha.
- 21 Kara mai bantsoro za tā cika kunnuwansa
'yan fashi za su kai masa hari.
- 22 Yana jin tsoron duhu
domin za a kashe shi da takobi.
- 23 Yana ta yawo, abinci don unguƙaye;*
ya san ranar duhu tana kusa.
- 24 Bacin rai da baƙin ciki sun cika shi,
kamar sarkin da yake shirin yaƙi,
- 25 domin ya nuna wa Allah yatsa
ya rena Allah Maɗaukaki,
- 26 ya tasar masa da faɗa
da garkuwa mai kauri da kuma ƙarfi.
- 27 “Ko da yake fuskarsa ta cika da kumatu
kuma yana da tsoka ko'ina,

* 15:23 Ko kuwa yawo, neman abinci

- 28 zai yi gādon garuruwan da suka lalace,
da kuma gidajen da ba wanda yake zama a ciki,
gidajen da sun zama tarkace.
- 29 Ba zai sāke zama mai arziki ba, dukiyarsa ba za tā dawwama ba,
abin da ya mallaka kuma ba zai bazu a kasar ba.
- 30 Ba zai tsere wa duhu ba;
wuta za tā kona rassansa,
kuma numfashi daga bakin Allah zai hallaka shi.
- 31 Kada yā ruḍi kansa ta wurin dogara ga abin da ba shi da amfani
domin ba zai samu wani abu ba daga ciki.
- 32 Kafin lokacinsa yā cika, za a gama biyansa duka,
kuma rassansa ba za su ba da amfani ba.
- 33 Zai zama kamar itacen inabi wanda 'ya'yansa suka kakkaɓe kafin su nuna,
kamar itacen zaitun zai zubar da furensa.
- 34 Gama marasa tsoron Allah za su zama marasa ba da 'ya'ya,
wuta kuma za tā kona tenti na masu son cin hanci.
- 35 Suna yin cikin rikici su kuma haifi mugunta;
cikinsu yana cike da ruḍami.”

16

Ayuba

- 1 Sai Ayuba ya amsa,
2 “Na ji abubuwa da yawa kamar waɗannan;
dukanku ba ku iya ta'aziyya ba!
3 Dogayen surutanku ba sa kare ne?
Me yake sa kuke ta yin waɗannan surutai har kuke cin gaba da yin gardama?
4 Ni ma zan iya yin maganganu kamar yadda kuke yi
in da kuna cikin halin da nake;
zan iya faɗar duk abubuwan da kuke faɗi,
in kaɗa muku kaina.
5 Amma bakina zai karfafa ku;
ta'aziyyar da za tā fito daga bakina za tā kawar muku da ɓacin zuciyarku.
- 6 “Duk da haka in na yi magana, ba na samun sauƙi;
in ma na yi shiru zafin ba ya tafiya.
7 Ba shakka ya Allah ka gajiyar da ni;
ka ɓata gidana gaba ɗaya.
8 Ka daure ni, ya kuma zama shaida;
yadda na rame sai kasusuwa, wannan ya sa ake gani kamar don ni mai zunubi ne shi ya sa.
9 Allah ya kai mini hari ya yi kaca-kaca da ni cikin fushinsa
yana cizon haƙoransa don fushin da yake yi da ni;
ya zura mini ido.
10 Mutane suka buɗe baki suka yi mini riyar reni;
suka yi mini ba'a
suka haɗu suka tayar mini.
11 Allah ya bashe ni ga mugayen mutane,
ya jefa ni hannun mugaye.
12 Dā ina zamana lafiya kome yana tafiya daidai;
amma ya ragargaza ni; ya shaƙe ni a wuya;
ya murkushe ni na zama abin barata gare shi;
13 maharbansa sun kewaye ni.

Ba tausayi, ya soke ni a kodata
har jini ya zuba a kasa.

¹⁴ Ya ji mini rauni a kai a kai
ya auko mini kamar mai yaƙi.

¹⁵ “Ina makoki saye da tsummoki
na ɓoye fuskata a cikin kura.

¹⁶ Fuskata ta yi ja don kuka
idanuna sun kukumbura;

¹⁷ duk da haka hannuwana ba su aikata ɓarna ba
kuma addu'ata mai tsabta ce.

¹⁸ “Ya duniya, kada ki ɓoye jinina;
bari yā yi kuka a madadina!

¹⁹ Ko yanzu haka shaidata tana sama;
wanda zai tsaya mini yana sama.

²⁰ Shi mai yin roko a madadina abokina ne
yayinda nake kuka ga Allah;

²¹ a madadin mutum ya yi roko ga Allah
kamar yadda mutum yakan yi roko domin abokinsa.

²² “Shekaru kaɗan suka rage
in kama hanyar da ba a komawa.

17

¹ Na karaya,
kwanakina sun kusa karewa,
kabari yana jirana.

² Ba shakka masu yi mini ba'a suna kewaye da ni;
idanuna suna ganin tsokanar da suke yi mini.

³ “Ya Allah, ka ba ni abin da ka yi mini alkawari.
Wane ne zai kare ni?

⁴ Ka rufe zuciyarsu yadda ba za su iya ganewa ba,
saboda haka ba za ka bari su yi nasara ba.

⁵ In mutum ya juya wa abokansa baya don a ba shi wata lada
'ya'yansa za su makance.

⁶ “Allah ya sa na zama abin da kowa yake magana a kai
wanda kowa yake tofa wa miyau a fuska.

⁷ Idanuna ba sa gani sosai don baƙin ciki;
jikiya ya zama kamar inuwa kawai

⁸ Mutanen da suke masu adalci wannan abu ya ba su tsoro;
marasa laifi sun tayar wa marasa tsoron Allah.

⁹ Duk da haka, masu adalci za su ci gaba da tafiya a kan hanyarsu,
waɗanda hannuwansu suke da tsabta kuma za su kara karfi.

¹⁰ “Amma ku zo dukanku, ku sāke gwadawa!
Ba zan sami mutum ɗaya mai hikima ba a cikinku.

¹¹ Kwanakina sun wuce, shirye-shiryena sun ɓaci
haka kuma abubuwan da zuciyata take so.

¹² Mutanen nan sun juya rana ta zama dare.

- A tsakiyar duhu suka ce, 'Haske yana kusa.'
- 13 In kabari ne begen da nake da shi kaɗai,
in na shimfiɗa gadona a cikin duhu,
- 14 In na ce wa kabari, 'Kai ne mahaifina,'
tsutsa kuma ke ce, 'Mahaifiyata' ko "yar'uwata,"
- 15 To, ina begena yake?
Wane ne zai iya ganin wani bege domina?
- 16 Ko begena zai tafi tare da ni zuwa kabari ne?
Ko tare za a bizne mu cikin kura?"

18

Bildad

- 1 Sai Bildad mutumin Shuwa ya amsa,
2 "Yaushe za ka gama maganganun nan?
Ka dawo da hankalinka sa'an nan za mu iya yin magana.
- 3 Don me muke kamar shanu a wurinka,
ka ɗauke mu mutanen wofi?
- 4 Kai da ka yayyage kanka don haushi,
za a yashe duniya saboda kai ne?
Ko kuma duwatsu za su matsa daga wurinsu?
- 5 "An kashe fitilar mugu;
harshen wutarsa ya daina ci.
- 6 Wutar cikin tentinsa ta zama duhu;
fitilar da take kusa da shi ta mutu.
- 7 Karfin takawarsa ya ragu;
dabararsa ta ja fāɗuwarsa.
- 8 Kafafunsa sun kai shi cikin raga,
yana ta yawo a cikin ragar.
- 9 Tarko ya kama ɗiɗɗigensa;
tarko ya riƙe shi kam.
- 10 An ɓoye masa igiya da za tā zarge shi a kasa;
an sa masa tarko a kan hanyar da zai bi.
- 11 Tsoro duk ya kewaye shi ta kowane gefe
yana bin shi duk inda ya je.
- 12 Masifa tana jiransa;
bala'i yana shirye yā fāɗa masa a lokacin da zai fāɗi.
- 13 Ya cinye wani sashe na gaɓar jikinsa;
ɗan fari na mutuwa ya cinye kafafunsa.
- 14 An yage shi daga zaman lafiyar da yake yi a cikin tentinsa
aka sa shi tsoro sosai.
- 15 Wuta ta cinye tentinsa;
farar wuta ta rufe wurin da yake zama.
- 16 Jijiyoyinsa sun bushe a kasa
rassansa sun mutu a sama.
- 17 An manta da shi a duniya;
ba wanda yake kara tunawa da shi.
- 18 An tura shi daga cikin haske zuwa cikin duhu,
an kore shi daga duniya.
- 19 Ba shi da 'ya'ya ko zuriya cikin mutanensa,
ba sauran wanda yake a raye a wurin da ya taɓa zama.
- 20 Mutanen Yamma suna mamakin abin da ya faru da shi;

tsoro ya kama mutanen gabas.

- ²¹ Ba shakka haka wurin zaman mugun mutum yake,
haka wurin zaman wanda bai san Allah ba yake.”

19

Ayuba

- ¹ Sai Ayuba ya amsa,
² “Har yaushe za ku yi ta ba ni azaba
ku kuma murkushe ni da maganganunku?
³ Yanzu sau goma ke nan kuna wulaƙanta ni,
kuna kai mini hari na rashin kunya.
⁴ In gaskiya ne na yi laifi,
kuskurena ya rage nawa.
⁵ In kuwa za ku ɗaukaka kanku a kaina
kuna ɗauka wahalar da nake sha domin na yi laifi ne,
⁶ sai ku san cewa Allah ya yi mini ba daidai ba
ya kewaye ni da ragarsa.
⁷ “Ko da yake na yi kuka cewa, ‘An yi mini ba daidai ba!’ Ba a amsa mini ba;
ko da yake na nemi taimako, ba a yi adalci ba.
⁸ Ya tare mini hanya yadda ba zan iya wucewa ba;
ya rufe hanyata da duhu.
⁹ Ya cire darajar da nake da ita,
ya kuma cire rawani daga kaina.
¹⁰ Ya yi kaca-kaca da ni har sai da na ƙare;
ya tuge begen da nake da shi kamar itace.
¹¹ Yana jin haushina
ya lissafta ni cikin maƙiyansa.
¹² Rundunarsa ta zo da ƙarfi;
suka kafa sansani kewaye da ni,
suka zagaye tentina.
¹³ “Ya raba ni da ’yan’uwana maza;
abokaina sun zama baƙi gare ni.
¹⁴ Dangina sun tafi;
abokaina na kurkusa sun manta da ni.
¹⁵ Waɗanda sukan ziyarce ni,
da masu yi mini aiki mata sun ɗauke ni baƙo.
¹⁶ Na kira bawana, amma bai amsa ba,
ko da yake na roƙe shi da bakina.
¹⁷ Numfashina yana ɓata wa matata rai;
’yan’uwana sun ƙi ni.
¹⁸ Har ’yan yara suna rena ni;
in sun gan ni sai su fara yi mini riyar reni.
¹⁹ Duk abokaina sun yashe ni;
waɗanda nake ƙauna sun zama ba sa ƙaunata.
²⁰ Ni ba kome ba ne sai dai fata da ƙashi,
da ƙyar na tsira.
²¹ “Ku tausaya mini, abokaina, ku ji tausayina,
gama hannun Allah ya sauko a kaina.

- 22 Don me kuke fafarata kamar yadda Allah yake yi?
Ba ku gaji da yagar fatata ba?
- 23 “Kash, da ma a ce ana rubuta maganganuna,
da an rubuta su a littafi,
24 a rubuta su da ƙarfe a kan dutse
don su dawwama har abada!
25 Na san wanda zai fanshe ni yana nan da rai,
kuma a ƙarshe zai tsaya a kan duniya.
26 Kuma bayan an hallaka fatata,
duk da haka a cikin jiki zan ga Allah.
27 Zan gan shi da kaina
da idanuna, Ni, ba wani ba ne.
Zuciyata ta cika da wannan tunani!
- 28 “In kuka ce, ‘Za ku ci gaba da matsa mini,
tun da shi ne tushen damuwa,’
29 sai ku ma ku ji tsoron takobin;
gama fushi yakan kawo hukunci ta wurin takobi,
sa’an nan za ku san cewa akwai shari’a.”

20

Zofar

- 1 Sai Zofar mutumin Na’ama ya amsa,
2 “Tunanin da ya dame ni ya sa dole in amsa
domin abin ya dame ni sosai.
3 Na ji wani zargin da ka yi mini na reni,
kuma yadda na gane, shi ya sa zan ba da amsa.
- 4 “Ba shakka ka san yadda abin yake tuntuni,
tun da aka sa mutum cikin duniya,
5 mugun mutum bai taɓa daɗewa ba,
farin cikin mutum na ɗan gajeren lokaci ne.
6 Ko da ya ƙasaita ya kai sararin sama,
kansa kuma yana taɓa gizagizai.
7 Zai hallaka har abada, kamar bayan gidansa;
waɗanda suka gan shi za su ce, ‘Ina yake?’
8 Kamar mafarki haka zai ɓace, ba za a ƙara ganinsa ba
zai ɓace kamar wahayi da dare.
9 Idon da ya gan shi ba zai ƙara ganinsa ba;
wurin zamansa ba zai sãke ganinsa ba.
10 Dole ‘ya’yansa su mayar wa matalauta abin da ya kamata;
dole hannuwansa su mayar da dukiyarsa.
11 Jin ƙarfi da ya cika ƙasusuwansa
zai kwantar da shi a cikin ƙura.
- 12 “Ko da yake mugunta tana da daɗi a bakinsa
kuma yana ɓoye ta a harshensa,
13 ko da yake ba zai iya rabuwa da ita ba,
yana kuma ajiye ta a bakinsa,
14 duk da haka abincin da ya ci zai zama da tsami a cikin cikinsa;
zai zama kamar dafin maciji a cikinsa.

- 15 Zai haras da dukiyar da ya haɗfiye;
Allah zai sa cikinsa yā haras da su.
- 16 Zai sha dafin maciji;
sarar maciji mai dafi za tā tashe shi.
- 17 Ba zai ji daɗɗin koguna da rafuffuka
masu kwarara da zuma da madara ba.
- 18 Dole yā ba da abin da ya yi gumi kafin yā samu,
ba zai ci ba; ba zai ji daɗɗin ribar da ya samu daga kasuwancinsa ba.
- 19 Gama ya ci zalin talakawa ya bar su cikin wahala;
ya kwace gidajen da ba shi ya gina ba.
- 20 “Ba shakka ba zai samu abin da yake koƙarin samu ba,
dukiyarsa ba za tā cece shi ba.
- 21 Ba abin da ya ragu da zai dɗauka;
arzikinsa ba zai dawwama ba.
- 22 Yana cikin samun arziki, ɓacin rai zai auka masa;
ƙunci mai ƙarfi zai zo masa.
- 23 Lokacin da ya cika cikinsa,
Allah zai zuba fushinsa a kansa,
zai daddaka shi.
- 24 Ko da yake yana guje wa makamin ƙarfe,
kibiya mai bakin tagulla za tā huda shi.
- 25 Zai zāre ta daga bayansa,
tsinin zai fita daga hantarsa;
tsoro zai cika shi;
26 duhu kawai yake jiran dukiyarsa.
- Wutar da ba a fifita ba za tā cinye shi
ta kuma ƙona duk abin da ya rage a tentinsa.
- 27 Sammai za su fallasa laifinsa;
duniya za tā yi gāba da shi.
- 28 Ambaliyar ruwa za tā tafi da gidansa,
ruwaye masu gudu a ranar fushin Allah.
- 29 Abin da Allah zai sa yā faru da mugu ke nan,
gādon da Allah ya ba shi ke nan.”

21

Ayuba

- 1 Sai Ayuba ya amsa,
2 “Ku saurare ni da kyau;
bari wannan yā zama ta’aziyyar da za ku ba ni.
- 3 Ku ba ni zarafi in yi magana,
bayan na gama sai ku yi ba’arku.
- 4 “A wurin mutum ne na kawo kukana?
Don me ba zan kāsa haƙuri ba?
- 5 Ku dube ni, ku kuma yi mamaki;
ku rufe bakina da hannunku.
- 6 Lokacin da na yi tunanin wannan,
sai in ji tsoro; jikina yā fara rawa.
- 7 Don me mugaye suke rayuwa har su tsufa,
suna kuma ƙaruwa da iko?
- 8 Suna ganin ’ya’yansu suna girma,

- suna ganin jikokinsu suna tasowa a kan idanunsu.
 9 Gidajensu suna zama cikin lafiya ba ruwansu da fargaba.
 Kuma Allah ba ya ba su horo.
 10 Shanunsu ba sa fasa haihuwa;
 suna haihuwa ba sa yin ɓari.
 11 Suna aika 'ya'yansu kamar garke;
 'ya'yansu suna guje-guje da tsalle-tsalle.
 12 Suna rera da kayan kiɗa na ganga da garaya;
 suna jin daɗin busar sarewa.
 13 Suna yin rayuwarsu cikin arziki
 kuma su mutu cikin salama.
 14 Duk da haka suna ce wa Allah, 'Ka rabu da mu.'
 Ba ma so mu san hanyoyinka.
 15 Wane ne Maɗaukaki har da za mu bauta masa?
 Wace riba za mu samu ta wurin yin addu'a gare shi?
 16 Amma arzikinsu ba a hannunsu yake ba
 saboda haka ba ruwana da shawarar mugaye.

 17 "Duk da haka, sau nawa fitilar mugu take mutuwa?
 Sau nawa bala'i yake auka masa,
 ko Allah ya taɓa hukunta mugu cikin fushi?
 18 Sau nawa suke zama kamar tattaka a iska,
 ko kuma kamar ƙura da iskar hadari take kwashewa?
 19 An ce 'Allah yana tara wa 'ya'yan mutum horon da zai ba mutumin.'
 Bari yā ba mutumin horo don yā san ya yi haka!
 20 Bari idanunsa su ga yadda zai hallaka;
 bari yā sha daga fushin Maɗaukaki.
 21 Ko zai damu da iyalin da ya bari a baya
 sa'ad da kwanakinsa suka ƙare?

 22 "Wani zai iya koya wa Allah ilimi
 tun da yana shari'anta har da waɗanda suke manya masu iko?
 23 Wani mutum zai mutu cikin jin daɗi
 da kwanciyar hankali,
 24 jikinsa ɓulɓul,
 ƙasusuwansa da alamar ƙarfi.
 25 Wani kuma zai mutu cikin ɗacin rai,
 bai taɓa jin daɗin wani abu mai kyau ba.
 26 Dukansu kuwa za a bizne su a ƙasa,
 kuma tsutsotsi za su cinye su.

 27 "Na san duk abin da kuke tunani,
 yadda za ku saɓa mini.
 28 Kuna cewa, 'Yanzu ina gidan babban mutumin nan,
 tenti wurin da mugaye suke zama?'
 29 Ba ku taɓa tambayar waɗanda suke tafiya ba?
 Ba ku kula da labaransu,
 30 cewa an ƙare mugu daga ranar bala'i,
 an ƙare shi daga ranar fushi?
 31 Wane ne yake gaya masa abin da ya yi?
 Wane ne yake rama abin da ya yi?
 32 Za a bizne shi a kabari,

a kuma yi tsaron kabarinsa.

³³ Akan mai da kasa a kan gawarsa a hankali;
dukan jama'a suna binsa,
da yawa kuma suna gabansa.

³⁴ “Saboda haka ta yaya za ku iya yi mini ta'aziyya
da surutan banzan nan naku? Babu wani abu cikin amsarku sai karya!”

22

Elifaz

¹ Sai Elifaz mutumin Teman ya amsa,

² “Mutum yana iya zama da amfani a wurin Allah?
Mai hikima ma zai iya zama da amfani a wurin shi?”

³ Wane daƙi Allah zai ji in kai mai adalci ne?
Wace riba zai samu in rayuwarka marar laifi ce?

⁴ “Ko don kana tsoron Allah shi ya sa ya kwaƙe ka
ya kuma bari haka yã same ka?”

⁵ Ba muguntarka ce ta yi yawa ba?
Ba zunubanka ne ba iyaka ba?

⁶ Ka sa ƙan'uwanka yã biya ka bashin da kake binsa ba dalili;
ka ƙwace wa mutanen rigunansu ka bar su tsirara.

⁷ Ba ka ba masu jin kishirwa su sha ba
kuma ka hana wa masu jin yunwa abinci su ci.

⁸ Ko da yake kai mai ƙarfi ne, ka mallaki kasa,
mutum mai martaba kuma, kana zama cikin ƙasarka.

⁹ Ka kori gwauraye hannu wofi,
ka kuma karya ƙarfin marayu.

¹⁰ Shi ya sa kake kewaye da tarkuna,
shi ya sa ka cika da tsoron mugun abin da zai auko maka.

¹¹ An yi duhu ƙwarai, har ba ka iya gani,
shi ya sa ambaliyar ruwa ta rufe ka.

¹² “Ba Allah ne a can sama ba?
Dubi yadda taurarin sama suke can nesa a sama!”

¹³ Duk da haka ka ce, ‘Me Allah ya sani?
A cikin duhu ne yake shari’a?’

¹⁴ Gajimare ya rufe shi, saboda haka ba ya ganinmu
lokacin da yake takawa a cikin sammai.’

¹⁵ Za ka ci gaba da bin tsohuwar hanyar
da mugayen mutane suka bi?

¹⁶ An ƙauke su kafin lokacinsu yã cika,
ruwa ya share tushensu.

¹⁷ Suka ce wa Allah, ‘Ka rabu da mu!
Me Maƙaukaki zai yi mana?’

¹⁸ Duk da haka kuwa shi ne ya cika gidajensu da abubuwa masu kyau,
saboda haka ba ruwana da shawarar mugaye.

¹⁹ “Masu adalci suna gani ana hallaka mugaye, suna jin daƙi;
marasa laifi suna yi musu ba’a, suna cewa,

²⁰ ‘Ba shakka an hallaka maƙiyanmu,

wuta kuma ta fona dukiyarsu.’

- 21 “Ka miƙa kanka ga Allah ka samu salamarsa;
ta haka ne arziki zai zo maka.
- 22 Ka bi umarnin da zai fito daga bakinsa
kuma ka riƙe maganarsa a cikin zuciyarka.
- 23 In ka komo ga Maƙaukaki, za ka warke.
In ka kawar da mugunta daga cikin gidanka.
- 24 Ka jefar da zinariyarka a ƙasa,
ka jefar da zinariyar Ofir da ka fi so a cikin duwatsu,
- 25 sa’an nan ne Maƙaukaki zai zama zinariyarka,
zai zama azurfa mafi kyau a wurinka.
- 26 Ba shakka a lokacin ne za ka sami farin ciki
daga wurin Maƙaukaki,
ku kuma ɗaga idanunku ga Allah
- 27 Za ka yi addu’a zuwa gare shi, zai kuwa ji ka,
kuma za ka cika alkawuranka.
- 28 Abin da ka zaɓa za ka yi za ka yi nasara a ciki,
haske kuma zai haskaka hanyarka.
- 29 Sa’ad da aka ƙasƙantar da mutane ka kuma ce, ‘A ɗaga su!’
Sa’an nan zai ceci masu tawali’u.
- 30 Zai ceci wanda ma yake mai laifi,
wanda zai tsirar da shi ta wurin tsabtar hannuwanka.”

23

Ayuba

- 1 Sa’an nan Ayuba ya amsa,
- 2 “Ko a yau, ina kuka mai zafi;
hannunsa yana da nauyi duk da nishin da nake yi.
- 3 Da a ce na san inda zan same shi;
da a ce zan iya zuwa wurin da yake zama!
- 4 Zan kai damuwata wurinsa
in yi gardama da shi.
- 5 Zan nemi in san abin da zai ce mini,
in kuma auna abin da zai ce mini.
- 6 Zai yi gardama da ni da ikonsa mai girma?
Babu, ba zai zarge ni da laifi ba.
- 7 Mai adalci ne zai kawo ƙara a wurinsa,
kuma zan samu kuɓuta daga wurin mai shari’an nan har abada.
- 8 “Amma in na je gabas, ba ya wurin;
in na je yamma, ba zan same shi ba.
- 9 Sa’ad da yake aiki a arewa, ba ni ganinsa;
sa’ad da ya juya zuwa kudu, ba na ganinsa.
- 10 Amma ya san hanyar da nake bi;
sa’ad da ya gwada ni zan fito kamar zinariya.
- 11 Kafafuna suna bin kafafunsa kurkusa;
na bi hanyarsa ba tare da na juya ba.
- 12 Ban fasa bin dokokin da ya bayar ba;
na riƙe maganarsa da muhimmanci fiye da abincin yau da gobe.
- 13 “Amma ya tsaya shi kaɗai, kuma wa ya isa yā ja da shi?

Yana yin abin da yake so.

- ¹⁴ Yana yi mini abin da ya shirya yã yi mini,
kuma yana da sauran irinsu a ajiye.
- ¹⁵ Shi ya sa na tsorata a gabansa;
sa'ad da na yi tunanin wannan duka, nakan ji tsoronsa.
- ¹⁶ Allah ya sa zuciyata ta yi sanyi;
Maƙaukaki ya tsorata ni.
- ¹⁷ Duk da haka duhun bai sa in yi shiru ba,
duhun da ya rufe mini fuska.

24

- ¹ “Domin me Maƙaukaki ba zai sa ranar shari'a ba?
Don me waƙanda suka san shi suke faman samun irin ranakun nan?”
- ² Mugaye suna satar fili ta wurin matsar da duwatsun da aka yi iyaka da su;
suna satar dabbobi su kuma yi kiwon su.
- ³ Suna ƙwace wa marayu jakunansu
suna kuma ƙwace wa gwauruwa sa don suna binta bashi.
- ⁴ Suna ture matalauta daga hanya
suna kuma sa dole matalautan kasar su ɓoye.
- ⁵ Kamar jakunan jeji a hamada,
matalauta suna aikin neman abinci
gonaki marasa amfani suna tanada abinci wa 'ya'yansu.
- ⁶ Suna girbi a gonakin da ba nasu ba,
suna yin kala a gonar inabi ta mugaye.
- ⁷ Don ba su da tufafi, sukan kwana tsirara;
ba su da wani abin da zai rufe su cikin sanyi.
- ⁸ Sun jike sharkaf da ruwan da yake kwararowa daga duwatsu,
sun rungume duwatsu don rashin wurin fakewa.
- ⁹ Ana ƙwace jinjiri mai shan mama;
ana ƙwace ɗan yaron matalauci don biyan bashi.
- ¹⁰ Don ba su da tufafi suna yawo tsirara;
suna dakon dammunan hatsi
amma duk da haka suna cikin shan yunwa.
- ¹¹ Suna matse zaitun a cikin kunyoyi
suna kuma matse ruwan inabi daga 'ya'yan inabi, duk da haka suna fama da ƙishi.
- ¹² Ana jin nishin masu mutuwa daga birni,
kuma rayukan waƙanda aka ji musu rauni suna kuka suna kira don taimako.
Amma bai ba wani laifi ba.
- ¹³ “Akwai waƙanda suke yi wa haske tawaye,
waƙanda ba su san hanyoyinsa ba
ko kuma ba su taɓa bin hanyoyinsa ba.
- ¹⁴ Sa'ad da hasken yini ya tafi, mai kisankai yakan tashi;
yã je yã kashe matalauta da masu bukata;
a cikin dare yake shigowa kamar ɓarawo.
- ¹⁵ Idanun mazinaci suna jiran yamma ta yi sosai;
yana tunani cewa, 'Ba wanda zai gan ni,'
sai kuma yã ɓoye fuskarsa.
- ¹⁶ Cikin duhu mutane suna fasa gidaje,
amma da rana sukan kulle kansu;
ba sa so wani abu yã haɗa su da haske.

- 17 Gama dukansu, duhu mai yawa shi ne safiyarsu;
suna abokantaka da razanar duhu.
- 18 “Duk da haka kamar abu marar nauyi suke a kan ruwa;
gefen kasar da suke, an la'anta ta,
yadda ba wanda yake zuwa gonar inabinsu.
- 19 Kamar yadda zafi da fāri suke shanye kanƙarar da ta narke,
haka kabari zai kwace waƙanda suka yi zunubi.
- 20 Waƙanda suka haife su za su manta da su,
tsutsotsi za su cinye su;
ba za a sāke tunawa da mugaye ba
amma an sare su kamar itace.
- 21 Suna cutar macen da ba ta da ɗa,
suna nuna wa gwauruwa rashin alheri.
- 22 Amma Allah cikin ikonsa yakan kawar da masu ƙarfi,
ko da yake sun yi ƙarfi, ba su da tabbacin rayuwa.
- 23 Mai yiwuwa zai bar su su zauna cikin kwanciyar hankali,
amma idanunsa suna kansu.
- 24 Sukan samu cin nasara na ɗan lokaci,
amma kuma za su ɓace; za su fāɗi
a tattara su kamar sauran; za a datse su kamar kan hatsi.
- 25 “In wannan ba haka ba ne,
wane ne zai shaida ƙarya nake yi har yā ƙi yarda da maganata?”

25

Bildad

- 1 Sai Bildad mutumin Shuwa ya amsa,
2 “Mulki na Allah ne, dole a ji tsoronsa;
yana tafiyar da kome yadda ya kamata a cikin sama.
- 3 Za a iya kirga rundunarsa?
A kan wane ne ba ya haska haskensa?
- 4 Ta yaya mutum zai iya zama mai adalci a gaban Allah?
Ta yaya mutumin da mace ta haifa zai zama mai tsarki?
- 5 In har wata da taurari
ba su da tsarki a idanunsa,
6 mutum fa? Ai, wannan tsutsa ne, ɗan ƙwaro kawai.
Me mutum ya daɗa a gaban Allah!”

26

Ayuba

- 1 Sai Ayuba ya amsa,
2 “Yadda ka taimaki marar ƙarfi!
Yadda ka ceci marar ƙarfi!
- 3 Ka ba marar hikima shawara!
Ka nuna kana da ilimi sosai.
- 4 Wane ne ya taimake ka ka yi waɗannan maganganu?
Kuma ruhun wane ne ya yi magana ta bakinka?
- 5 “Matattu suna cikin azaba, waƙanda suke ƙarƙashin ruwaye
da dukan mazauna cikin ruwaye.
- 6 Mutuwa tsirara take a gaban Allah;
haka kuma hallaka take a buɗe.

- 7 Ya shimfiɗa arewancin sararin sama a sarari;
ya rataye duniya ba a jikin wani abu ba.
- 8 Ya naɗe ruwaye a cikin gizagizansa,
duk da haka girgijen bai yage saboda nauyi ba.
- 9 Ya rufe fuskar wata,
ya shimfiɗa gizagizai a kan shi,
- 10 ya zāna iyakar fuskar ruwa
a kan iyakar da take tsakanin duhu da haske.
- 11 Madogaran sama sun girgiza,
saboda tsawatawarsa.
- 12 Da ikonsa ya kwantar da teku;
da hikimarsa ya hallaka dodon ruwan nan Rahab.
- 13 Da numfashinsa ya sa sararin sama ya yi kyau
da hannunsa ya soke macijin nan mai gudu.
- 14 Waɗannan kaɗan ke nan daga cikin ayyukansa masu yawa.
Kaɗan kawai muke ji game da shi!
Wane ne kuwa yake iya gane tsawar ikonsa?"

27

- 1 Ayuba kuwa ya ci gaba da magana,
- 2 “Na rantse da Allah mai rai, wanda ya danne mini gaskiyata,
Maɗaukaki, wanda ya sa nake cikin ɗacin rai.
- 3 Muddin ina da rai a cikina
kuma numfashin Allah yana cikin hancina,
- 4 bakina ba zai faɗi mugun abu ba,
harshena kuma ba zai yi ƙarya ba.
- 5 Ba zan taɓa yarda cewa kuna da gaskiya ba;
har in mutu, ba zan daina kāre mutuncina ba.
- 6 Zan ci gaba da adalcina, ba zan fasa ba;
lamirina ba zai taɓa yashe ni ba, dukan kwanakin raina.
- 7 “Bari maƙiyana su zama kamar mugaye,
masu gāba da ni kuma su zama kamar marasa adalci.
- 8 Gama wane bege marar tsoron Allah yake da shi,
lokacin da aka datse shi, lokacin da Allah ya ɗauke ransa?
- 9 Ko Allah yana sauraron kukansa
lokacin da ƙunci ya auko masa?
- 10 Ko zai sami farin ciki daga Maɗaukaki?
Ko zai yi kira ga Allah a kowane lokaci?
- 11 “Zan koya muku game da ikon Allah;
ba zan ɓoye hanyoyin Maɗaukaki ba.
- 12 Duk kun ga wannan ku da kanku
saboda haka me ya sa kuke maganganun nan marasa ma’ana?
- 13 “Ga abin da mugaye za su samu
gādon da azzalumi zai samu daga Maɗaukaki.
- 14 Kome yawan ’ya’yansa, takobi za tã gama da su;
zuriyarsa ba za su taɓa samun isashen abinci ba.
- 15 Waɗanda suka tsira annoba za tã kashe su,
kuma gwaurayensu ba za su yi kukan mutuwersu ba.
- 16 Ko da yake ya tara azurfa kamar ƙasa,

- tufafi kuma kamar tarin kasa,
¹⁷ abin da ya tara masu adalci za su sa
 marasa laifi za su raba azurfarsa.
¹⁸ Gidan da ya gina kamar gidan gizo-gizo,
 kamar bukkar mai tsaro.
¹⁹ Attajiri zai kwanta, amma daga wannan shi ke nan;
 lokacin da zai buɗe idanunsa, kome ya tafi.
²⁰ Tsoro zai kwashe shi kamar ambaliyar ruwa;
 Da dare iska za ta tafi da shi.
²¹ Iskar gabas za ta tafi da shi; shi ke nan ya kare;
 za ta share shi daga wurinsa.
²² Za ta murɗe shi ba tausayi,
 lokacin da yake guje wa ikon iskar.
²³ Zai tafa hannu ya yi tsaki
 ya kawar da shi daga wurinsa.”

28

- ¹ Akwai ramin azurfa
 akwai kuma wurin da ake tace zinariya.
² Daga cikin kasa ake ciro kafe,
 ana kuma narkar da tagulla daga cikin dutse.
³ Mutum ya kawo kashen duhu;
 yakan bincike zuzzurfar iyaka,
 yana neman duwatsu a wuri mafi duhu.
⁴ Nesa da inda mutane suke zama,
 yakan huda rami ya yi abin lilo,
 a wurin da mutane ba sa bi.
⁵ Cikin kasa inda ake samun abinci,
 a karkashinta kuwa zafi ne kamar wuta;
⁶ akwai duwatsu masu daraja a cikin duwatsunta,
 akwai kuma zinariya a cikin kurarta.
⁷ Tsuntsu mai farauta bai san hanyarta ba,
 ba shahon da ya taɓa ganin ta.
⁸ Manyan namun jeji ba su taɓa binta ba,
 ba zakin da ya taɓa binta.
⁹ Hannun mutum ya iya sarrafa kanƙarar duwatsu,
 ya kuma tumbuke tushen duwatsu.
¹⁰ Yana tona rami a cikin duwatsu
 idanunsa suna ganin dukan dukiyar da ke cikin duwatsun.
¹¹ Yana nema daga ina ruwan rafi yake bulbulowa
 yana kuma binciko abubuwan da suke a boye ya kawo su cikin haske.
¹² Amma a ina ne za a iya samun hikima?
 Ina fahimta take zama?
¹³ Mutum bai gane muhimmancinta ba,
 ba a samunta a kasar masu rai.
¹⁴ Zurfi ya ce, “Ba ta wurina”;
 teku ya ce, “Ba ta wurina.”
¹⁵ Ba irin zinariyar da za ta iya sayenta,
 ko kuma a iya auna nauyinta da azurfa.
¹⁶ Ba za a iya sayenta da zinariyar Ofir,
 ko sauran duwatsu masu daraja ba.

- 17 Zinariya da madubi ba za su iya gwada kansu da ita ba,
ba kuwa za a iya musayarta da abubuwan da aka yi da zinariya ba.
- 18 Kada ma a ce murjani da duwatsu masu walƙiya;
farashin hikima ya fi na lu'ulu'ai.
- 19 Ba za a iya daidaita darajarta da duwatsun Tofaz na Kush ba,
zallar zinariya ma ba ta isa ta saye ta ba.
- 20 “To, daga ina ke nan hikima ta fito?
Ina fahimta take zama?
- 21 An boye ta daga idanun kowane abu mai rai,
har tsuntsayen sararin sama ma an boye masu ita.
- 22 Hallaka da mutuwa suna cewa,
'Jita-jitarta kaƙai muke ji.'
- 23 Allah ya gane hanyar zuwa wurinta.
Shi ne kaƙai ya san inda take zama,
- 24 Gama yana ganin iyakar duniya
kuma yana ganin duk abin da yake karƙashin sama.
- 25 Lokacin da ya yi iska ya sa ta hura,
ya kuma auna ruwaye.
- 26 Lokacin da ya yi wa ruwan sama doka
da kuma hanya domin walƙiya,
- 27 sai ya dubi hikima ya auna ta;
ya tabbatar da ita, ya gwada ta.
- 28 Ya kuma ce wa mutum,
'Tsoron UBANGIJI shi ne hikima,
kuma guje wa mugunta shi ne fahimi.'”

29

- 1 Ayuba ya ci gaba da jawabinsa,
- 2 “Da ma ina nan lokacin da ya wuce baya can,
kwanakin da Allah yake lura da ni,
- 3 lokacin da fitilarsa take haske a kaina
na yi tafiya cikin duhu tare da haskensa.
- 4 Kwanakin da nake tasowa,
lokacin da abokantakar Allah ta sa wa gidana albarka,
- 5 lokacin da Maƙaukaki yana tare da ni,
kuma 'ya'yana suna kewaye da ni,
- 6 lokacin da ake zuba madara a inda nake takawa,
duwatsu kuma suna bulbulu mini man zaitun.
- 7 “Sa'ad da na je kofar birni na zauna
a bainin jama'a,
- 8 matasan da suka gan ni sukan ja gefe
tsofaffi kuma suka tashi tsaye;
- 9 sarakuna suka yi shiru
suka rufe bakunansu da hannuwansu;
- 10 Muryar manya ta yi tsit
harshensu ya manne a rufin bakunansu.
- 11 Duk wanda ya ji ni ya yaba mini
waƙanda suka gan ni kuma sun amince da ni,
- 12 domin na ceci matalauta waƙanda suka nemi taimako,
da marasa mahaifi waƙanda ba su da wanda zai taimake su.

- 13 Mutumin da yake bakin mutuwa ya sa mini albarka.
Na faranta wa gwauruwa zuciya.
- 14 Na yafa adalci ya zama suturata;
gaskiya ita ce rigata da rawanina.
- 15 Ni ne idon makafi
kuma kafa ga guragu.
- 16 Ni mahaifi ne ga masu bukata;
na tsaya wa baƙo.
- 17 Na karya karfin mugaye
na kwato waƙanda suke rife da haƙoransu.
- 18 “Na yi tunani cewa, ‘Zan mutu a cikin gidana,
kwanakina da yawa kamar turƙayar kasa.
- 19 Jijiyoyina za su kai cikin ruwa,
kuma raba za ta kwanta a rassana dukan dare.
- 20 ‘Daukakata za ta kasance tare da ni garau,
bakana koyaushe sabo ne a hannuna.’
- 21 “Mutane suna mai da hankali su saurare ni,
suna yin shiru don su ji shawarata.
- 22 Bayan da na yi magana, ba su kara ce kome ba.
Maganata ta shige su.
- 23 Sukan jira ni kamar yadda ake jiran ruwan sama.
Sukan sha daga cikin maganganuna kamar mai shan ruwan bazara.
- 24 Sa’ad da na yi musu murmushi da kyar sukan yarda;
hasken fuskata yana da daraja a gare su.
- 25 Na zaɓar masu inda za su bi na kuma zauna kamar sarkinsu;
na zauna kamar sarki a cikin rundunansu;
ina nan kamar mai yi wa masu makoki ta’aziyya.

30

- 1 “Amma yanzu suna yi mini ba’a
waƙanda na girme su,
waƙanda iyayensu maza ba su isa
su zama karnukan kiwon garken tumakina ba.
- 2 Ina amfani karfin hannuwansu gare ni,
tun da ba su da sauran kuzari?
- 3 Duk sun rame don rashi da yunwa,
suna yawo a gaigayar kasa
a kufai da dare.
- 4 A cikin jeji suna tsinkar ganyaye marasa daƙi,
jijiyoyin itacen kwakwa ne abincinsu.
- 5 An kore su daga cikin mutanensu,
aka yi musu ihu kamar ɓarayi.
- 6 An sa dole su zauna a kwazazzabai da kuma
cikin kogunan duwatsu da kuma cikin ramummuka cikin kasa.
- 7 Suka yi ta kuka kamar dabbobi a jeji,
suka taru a karƙashin sarkakkiya.
- 8 Mutane marasa hankali marasa suna,
an kore su daga kasar.
- 9 “Yanzu kuma ’ya’yansu maza su suke yi mini ba’a cikin waka

- na zama abin banza a gare su.
- 10 Suna kyamata suna guduna;
suna tofa mini miyau a fuska.
- 11 Yanzu da Allah ya kunce bakana ya ba ni wahala
sun raba ni da mutuncina.
- 12 A hannun damana 'yan tā-da-na-zaune-tsaye sun tayar;
sun sa tarko a kafafuna,
sun yi shirin hallaka ni.
- 13 Sun bāta mini hanyata;
sun yi nasara cikin hallaka ni,
ba tare da wani ya taimake su ba.
- 14 Suka nufo ni daga kowane gefe;
suka auko mini da dukan karfinsu.
- 15 Tsoro ya rufe ni;
an kawar mini mutuncina kamar da iska,
dukiyata ta watse kamar girgije.
- 16 “Yanzu raina yana karewa;
kwanakin wahala sun kama ni.
- 17 Dare ya huda kasusuwana;
ina ta shan azaba ba hutawa.
- 18 A cikin girman ikonsa Allah ya zama kamar riga a jikina;
ya shake ni kamar wuyan rigata.
- 19 Ya jefa ni cikin laka,
na zama ba kome ba sai kura da toka.
- 20 “Na yi kuka gare ka ya Allah, amma ba ka amsa mini ba.
Na tashi tsaye, amma sai ka dube ni kawai.
- 21 Ka dube ni ba tausayi;
Ka kai mini hari da karfin hannunka.
- 22 Ka daga ni sama ka dora ni a kan iska;
ka jujjuya ni cikin hadari.
- 23 Na san za ka sauko da ni ga mutuwa
zuwa wurin da kowane mai rai zai je.
- 24 “Ba shakka ba mai dora hannu a kan mutumin da yake cikin wahala.
Lokacin da ya yi kukan neman taimako a cikin wahalarsa.
- 25 Ashe ban yi kuka domin waɗanda suke cikin damuwa ba?
Ko zuciyata ba tā yi baƙin ciki domin matalauta ba?
- 26 Duk da haka sa'ad da nake begen abu mai kyau,
mugun abu ne ya zo;
Sa'ad da nake neman haske, sai duhu ya zo.
- 27 Zuciyata ba tā daina kuna ba;
ina fuskantar kwanakin wahala.
- 28 Na yi baƙi kirin, amma ba rana ce ta fona ni ba.
Na tsaya a cikin mutane, na kuma yi kuka don taimako.
- 29 Na zama ɗan'uan diloli,
na zama abokan mujiyoyi.
- 30 Fatar jikina ta yi baƙi tana ɓarewa;
jikina yana kuna da zazzabi.
- 31 Garayata ta zama ta makoki,
sarewata kuma ta zama ta kuka.

31

- ¹ “Na yi alkawari da idanuna
 kada su dubi budurwa da muguwar sha’awa.
² Gama mene ne rabon mutum daga Allah a sama,
 gādonsa daga Maƙaukaki a sama?
³ Ba masifa ba ne domin mugaye,
 hallaka kuma ga waƙanda suka yi ba daidai ba?
⁴ Bai ga hanyoyina ba ne
 bai kirga kowace takawata ba?
- ⁵ “In da na yi tafiya cikin rashin gaskiya
 ko kuma kafata ta yi sauri zuwa yin karya,
⁶ Bari Allah yā auna a kan ma’auni na gaskiya
 zai kuma san cewa ni marar laifi ne.
⁷ In takawata ta kauce daga hanya,
 in zuciyata ta bi abin da idanuna ke so,
 ko kuma in hannuwana suna da laifi;
⁸ bari waƙansu su ci abin da na shuka,
 kuma bari a tuge amfanin gonata.
- ⁹ “In sha’awar mace ya shiga mini zuciya,
 ko kuma na laɓe a kofar maƙwabcina,
¹⁰ sai matata ta nika hatsin wani
 kuma waƙansu maza su kwana da ita.
¹¹ Gama wannan zai zama abin kunya,
 zunubin da za a yi shari’a a kai.
¹² Wuta ce take kuna har ta hallakar;
 za tā cinye saiwar abin da na shuka kurmus.
- ¹³ “In da na danne wa bayina maza da mata hakkinsu,
 sa’ad da suke da damuwa da ni,
¹⁴ me zan yi lokacin da Allah ya tuhume ni?
 Me zan ce lokacin da ya tambaye ni?
¹⁵ Shi wanda ya yi ni a cikin uwata ba shi ne ya yi su ba?
 Ba shi ne ya yi mu a cikin uwayenmu ba?
- ¹⁶ “In na hana wa matalauta abin da suke so,
 ko kuma in sa idanun gwauruwa su yi nauyi don kuka,
¹⁷ in na ajiye burodina don kaina kaƙai,
 ban kuwa ba wa marayu abinci sa’ad da suke jin yunwa,
¹⁸ amma tun suna tasowa na lura da su,
 kamar yadda mahaifi zai lura da ƙa, kuma tun da aka haife ni ina lura da gwauruwa.
¹⁹ In da na ga wani yana mutuwa don rashin sutura,
 ko wani mai bukata da ba shi da riga,
²⁰ kuma zuciyarsa ba tā gode mini ba
 don na yi masa sutura da gashin tumakina,
²¹ in na ƙaga hannuna don in cuci maraya,
 domin na san in na faƙa za a ji ni a wurin masu shari’a,
²² bari hannuna yā guntule daga kafaƙata,
 bari yā tsinke daga inda aka haƙa shi.
²³ Gama ina jin tsoron hallaka daga Allah,
 kuma domin tsoron ƙaukakarsa ba zan iya yin waƙannan abubuwa ba.

- 24 “In na dogara ga zinariya
ko kuma na ce wa zallan zinariya, ‘Gare ki nake dogara,’
- 25 in na yi fahariya don yawan dukiyata,
arzikin da hannuwana suka samu.
- 26 In na dubi rana cikin haskenta,
ko kuma wata yana tafiyarsa,
- 27 zuciyata ta jarrabtu gare su a ñoye,
hannuna kuma ya sumbace su.
- 28 Waɗannan ma za su zama zunubin da za a shari’anta ke nan
don zai zama na yi wa Allah na sama rashin aminci.
- 29 “In na yi murna domin mugun abu ya faru da maƙiyina;
ko kuma domin wahala ta same shi,
- 30 ban bar bakina yā yi zunubi
ta wurin la’anta shi ba,
- 31 in mutanen gidana ba su taɓa cewa,
‘Wane ne bai koshi da naman Ayuba ba?’
- 32 Ba baƙon da ya taɓa kwana a titi,
gama koyaushe kofata tana buɗe domin matafiya,
- 33 in na ñoye zunubina yadda mutane* suke yi,
ta wurin ñoye laifina a cikin zuciyata,
- 34 domin ina tsoron taron mutane
kuma ina tsoron wulafancin da dangina za su yi mini,
sai na yi shiru kuma ban fita waje ba.
- 35 (“Kash, da ina da wanda zai ji ni!
Na sa hannu ga abin da na faɗa don kāre kaina,
bari Maɗaukaki yā amsa mini; bari mai tuhumata da laifi yā yi ƙarata a rubuce.
- 36 Ba shakka sai in ɗora a kafaɗata,
zan aza a kaina kamar rawani.
- 37 Zan ba shi lissafin duk abin da na taɓa yi;
zan zo gabansa kamar ɗan sarki.)
- 38 “In ƙasata tana kuka da ni
kunyoyinta duk sun cika da hawaye,
- 39 in na kwashe amfaninta ban biya ba
ko kuma na kashe masu ita,
- 40 bari ƙaya ta fito a maimakon alkama
ciyawa kuma a maimakon sha’ir.”
Maganar Ayuba ta ƙare.

32

Elihu

¹ Sai mutanen nan uku suka daina amsa wa Ayuba, domin a ganinsa shi mai adalci ne. ² Amma Elihu ɗan Barakel mutumin Buz na iyalin Ram, ya ji haushi da Ayuba don yā nuna shi ne mai gaskiya ba Allah ba. ³ Ya kuma ji haushin abokan nan guda uku, don sun kāsa amsa wa Ayuba ko da yake sun nuna Ayuba ne yake da laifi. ⁴ Elihu ya jira sai a wannan lokaci ne ya yi magana da Ayuba, don shi ne yaro a cikinsu duka. ⁵ Amma sa’ad da Elihu ya ga mutanen nan uku ba su da abin cewa, sai ya fusata.

⁶ Sai Elihu ɗan Barakel mutumin Buz ya ce,
“Ni ƙarami ne a shekaru,

* 31:33 Ko kuwa yadda Adamu ya yi

- ku kuma kun girme ni;
 shi ya sa na ji tsoro
 na k̄asa gaya muku abin da na sani.
- ⁷ Na ɗauka ya kamata ‘shekaru su yi magana;
 ya kamata yawan shekaru su koyar da hikima.’
- ⁸ Amma ruhun da yake cikin mutum,
 numfashin Maɗaukaki shi ne yake ba shi ganewa.
- ⁹ Ba tsofaffi ne kaɗai suke da hikima ba,
 ba masu yawan shekaru ne suke gane abin da yake daidai ba.
- ¹⁰ “Saboda haka nake ce muku, ku saurare ni;
 ni ma zan gaya muku abin da na sani.
- ¹¹ Na jira sa’ad da kuke magana,
 na ji muhawwararku
 lokacin da kuke neman abin da za ku faɗa,
¹² na saurare ku da kyau.
- Amma ba waninku da ya nuna Ayuba yana da laifi;
 ba ko ɗayanku da ya amsa muhawwararsa.
- ¹³ Kada ku ce, ‘Mun sami hikima;
 Allah ne kaɗai yake da ikon yin nasara da shi ba mutum ba.’
- ¹⁴ Amma ba da ni Ayuba ya yi gardama ba
 kuma ba zan amsa masa da irin amsarku ba.
- ¹⁵ “Mamaki ya kama su kuma ba su da abin cewa;
 kalmomi sun k̄asa musu.
- ¹⁶ Dole ne in jira yanzu da suka yi shiru,
 yanzu da suke tsaye a wurin ba su da amsa.
- ¹⁷ Ni ma zan faɗi nawa;
 ni ma zan faɗi abin da na sani.
- ¹⁸ Gama ina cike da magana,
 kuma ruhun da yake cikina yana iza ni;
- ¹⁹ a ciki ina kamar ruwan inabi wanda aka rufe a cikin kwalaba,
 kamar sabuwar salkar ruwan inabi mai shirin fashewa.
- ²⁰ Dole in yi magana in sami lafiya;
 dole in buɗe baki in ba da amsa.
- ²¹ Ba zan nuna wa wani sonkai ba,
 ko kuma in yi wa wani daɗin baki ba;
- ²² gama da a ce na iya daɗin baki,
 da wanda ya yi ni ya ɗauke ni daga nan tuntuni.

33

- ¹ “Amma yanzu, Ayuba, ka saurari abin da zan ce;
 ka sa hankali ga kowane abin da zan faɗa.
- ² Zan yi magana;
 kalmomina suna dab da fitowa daga bakina.
- ³ Abin da zan faɗa gaskiya ne daga cikin zuciyata;
 bakina zai faɗi gaskiyar abin da na sani.
- ⁴ Ruhun Allah ne ya yi ni;
 numfashin Maɗaukaki ya ba ni rai.
- ⁵ Ka amsa mini in za ka iya;
 ka yi shirin fuskanta ta.
- ⁶ Ni kamar ka nake a gaban Allah;

ni ma daga kasa aka yi ni.

⁷ Kada ka ji tsorona,

ba abin da zai fi karfinka.

⁸ “Amma ka faɗa na ji,

na ji daidai abin da ka faɗa,

⁹ ‘ni mai tsarki ne marar zunubi;

ina da tsabta kuma ba ni da laifi.

¹⁰ Duk da haka Allah ya same ni da laifi;

ya ɗauke ni maƙiyinsa,

¹¹ ya daure kafafuna da sarka;

yana tsaron duk inda na bi.’

¹² “Amma na gaya maka, a nan ba ka yi daidai ba,

gama Allah ya fi mutum girma.

¹³ Don me ka yi masa gunaguni

cewa ba ya amsa tambayoyin mutum?

¹⁴ Gama Allah yana magana,

yanzu ga wannan hanya, yanzu kuma ga wata hanya

ko da yake ba lalle mutum yā lura ba.

¹⁵ A cikin mafarki, cikin wahayi da dare,

sa’ad da barci mai zurfi ya fāɗo a kan mutane

lokacin da suke cikin barci kan gadajensu,

¹⁶ mai yiwuwa yā yi musu magana a cikin kunnuwansu

yā razana su da gargaɗinsa,

¹⁷ don a juyar da su daga abin da yake yi da ba daidai ba

a kuma hana su daga girman kai,

¹⁸ don a kāre su daga fāɗuwa cikin rami,

a kāre su daga hallaka ta wurin takobi.

¹⁹ “Ko kuma mutum yā sha horo

ta wurin kwanciya da ciwo da rashin jin daɗi cikin kasusuwansa,

²⁰ yadda zai ji kyamar abinci,

har yā ki son abinci mafi daɗi.

²¹ Naman jikinsa ya lalace ba wani abu mai kyau a ciki

kuma kasusuwansa da suke a rufe da tsoka yanzu duk sun fito.

²² Ransa yana matsawa kusa da rami,

ransa kuma kusa da ’yan aikan mutuwa.

²³ Duk da haka, in akwai mala’ika a gefensa kamar matsakanci,

ɗaya daga cikin dubu,

da zai gaya wa mutum abin da yake daidai gare shi,

²⁴ yā yi masa alheri yā ce,

‘Kada ka bari yā fāɗa cikin rami,

na samu fansa dominsa.’

²⁵ Sa’an nan fatar jikinsa za tā zama sabuwa kamar ta jariri;

za tā zama kamar lokacin da yake matashi.

²⁶ Ya yi addu’a ga Allah ya kuwa samu alheri a wurinsa,

yana ganin fuskar Allah yana kuma yin sowa don murna;

Allah ya mayar da shi ya zama mai adalci.

²⁷ Sa’an nan sai ya zo wurin, wurin mutane ya ce,

‘Na yi zunubi, na kauce wa abin da yake daidai,

amma ban samu abin da ya kamata in samu ba.

²⁸ Ya fanshi raina daga fāḍawa cikin rami,
kuma zan rayu in ji daḍin hasken.’

²⁹ “Allah ya yi wa mutum duk waḍannan,
sau biyu, har ma sau uku.

³⁰ Ya juyo da ransa daga fāḍawa cikin rami,
don hasken rai ya haskaka a kansa.

³¹ “Ka sa hankali da kyau, Ayuba, ka saurare ni;
ka yi shiru zan yi magana.

³² In kana da abin da za ka ce, ka amsa mini;
yi magana, domin ina so in ’yantar da kai.

³³ Amma in ba haka ba, sai ka saurare ni;
yi shiru, zan kuma koya maka hikima.”

34

¹ Sa’an nan Elihu ya ce,

² “Ku ji maganata, ku masu hikima;
ku saurare ni, ku masu ilimi.

³ Gama kunne yana rarrabe magana
kamar yadda harshe yake ḍanḍana abinci.

⁴ Bari mu zaḍi abin da yake daidai,
bari mu koyi abin da yake mai kyau tare.

⁵ “Ayuba ya ce, ‘Ba ni da laifi,
amma Allah ya hana mini hakkina.

⁶ Ko da yake ina da gaskiya,
an ḍauke ni makaryaci;

ko da yake ba ni da laifi,
kibiyoyinsa sun ji mini ciwo wanda ba ya warkewa.’

⁷ Wane mutum ne kamar Ayuba,
wanda yake shan ba’a kamar ruwa?

⁸ Yana abokantaka da masu aikata mugunta;
yana cuḍanya da mugaye.

⁹ Gama ya ce, ‘Ba ribar da mutum zai samu
lokacin da yake kofari yā faranta wa Allah zuciya.’

¹⁰ “Saboda haka ku saurare ni, ku masu ganewa.
Ko kaḍan Allah ba ya mugunta,
Maḍaukaki ba ya kuskure.

¹¹ Yana biyan mutum bisa ga abin da ya yi;
yana kawo masa abin da ayyukansa suka jawo.

¹² Ba zai yiwu Allah yā yi ba daidai ba,
Maḍaukaki ba zai yi shari’a marar gaskiya ba.

¹³ Wane ne ya ba shi iko yā lura da duniya?
Wane ne ya ba shi iko kan dukan duniya?

¹⁴ In nufinsa ne
ya kuma janye ruhunsa da numfashinsa,

¹⁵ ’yan adam duka za su hallaka tare,
mutum kuma zai koma kasa.

- 16 “In kana da ganewa sai ka saurari wannan;
ka saurari abin da zan ce.
- 17 Maƙiyin gaskiya zai iya yin mulki?
Za ka iya ba mai gaskiya, Maƙaukaki laifi?
- 18 Ba shi ne ya ce wa sarakuna, ‘Ba ku da amfani ba,’
ya ce wa manya ‘Ku mugaye ne,’
- 19 wanda ba ya nuna sonkai ga ‘ya’yan sarki
kuma ba ya goyon bayan masu arziki a kan matalauta,
gama dukansu shi ya yi su da hannuwansa.
- 20 Suna mutuwa nan take, a cikin tsakiyar dare;
an girgiza mutanen amma sun wuce;
an taɓa manya amma ba da hannun mutum ba.
- 21 “Idanunsa suna kan al’amuran mutane;
yana ganin tafiyarsu duka.
- 22 Babu wuri mai duhu, babu inuwa mai duhu,
inda masu aikata mugunta za su ɓoye.
- 23 Allah ba ya bukata yā ci gaba da bincike mutane,
har da za su zo gabansa don yā shari’anta su.
- 24 Ba tare da tambaya ba yana ragargaza masu iko,
yā kuma sa waɗansu a wurinsu.
- 25 Gama yana sane da abubuwan da suke yi,
yana hamɓarar da su da dare a kuma ragargaza su.
- 26 Yana ba su horo, don muguntarsu,
inda kowa zai gan su,
- 27 domin sun juya daga binsa,
kuma ba su kula da hanyoyinsa ba.
- 28 Sun sa kukan matalauta ya kai wurinsa
yadda ya kai ga jin kukan masu bukata.
- 29 Amma in ya yi shiru, wa zai ba shi laifi?
In ya ɓoye fuskarsa, wa zai gan shi?
Duk da haka shi yake da iko kan mutum da al’umma duka,
30 yana hana wanda bai san Allah ba yā yi mulki,
ya hana shi sa wa mutane tarko.
- 31 “A ce mutum ya ce wa Allah, ‘Na yi laifi,
amma ba zan sāke saɓa wa wani ba.
- 32 Ka koya mini abin da ba zan iya gani ba;
in na yi ba daidai ba, ba zan sāke yi ba.’
- 33 Ya kamata Allah yā yi maka bisa ga abin da ka ce ne,
sa’ad da ka ƙi ka tuba?
Dole kai ka zaɓa, ba ni ba;
yanzu ka gaya mini abin da ka sani.
- 34 “Mutane masu ganewa za su ce,
masu hikima waɗanda suka ji ni za su ce mini,
- 35 ‘Ayuba ya yi magana cikin rashin sani;
maganganunsa na marar hikima ne.’
- 36 Kash, da za a gwada Ayuba har ƙarshe,
domin yana ba da amsa kamar mugun mutum.
- 37 Ya ƙara tawaye a kan zunubansa;
ya tafa hannuwansa na reni a cikinmu

ya kuma kara yawan maganganunsa ga Allah.”

35

- ¹ Sai Elihu ya ce,
² “Ko kana tsammani wannan gaskiya ne?
 Kana cewa, ‘Ni mai adalci ne a gaban Allah.’
³ Duk da haka kana tambayarsa cewa, ‘Wace riba nake da ita,
 kuma mene ne zan samu ta wurin kin yin zunubi?’
⁴ “Zan so in ba ka amsa
 kai tare da abokanka.
⁵ Ku daga kai ku dubi sama ku gani;
 ku dubi gizagizai a samanku.
⁶ In kun yi zunubi ta yaya wannan zai shafi Allah?
 In zunubanku sun yi yawa, me wannan zai yi masa?
⁷ In kuna da adalci, me kuka ba shi,
 ko kuma me ya karɓa daga hannunku?
⁸ Muguntarku takan shafi mutum kamar ku ne kaɗai,
 adalcinku kuma yakan shafi ’yan adam ne kaɗai.
⁹ “Mutane suna kuka don yawan zalunci;
 suna roko don taimako daga hannu mai karfi.
¹⁰ Amma ba wanda ya ce, ‘Ina Allah wanda ya halicce ni,
 mai ba da waƙoƙi cikin dare,
¹¹ wanda ya fi koya mana fiye da dabbobin duniya
 ya kuma sa muka fi tsuntsayen cikin iska hikima.’
¹² Ba ya amsawa lokacin da mutane suka yi kira don taimako
 domin girman kan mugaye.
¹³ Lalle Allah ba ya sauraron roƙonsu na wofi;
 Maɗaukaki ba ya kula da roƙonsu.
¹⁴ Ta yaya zai saurara sosai ko zai saurara
 lokacin da kake cewa ba ka ganinsa,
 cewa ka kawo fara a wurinsa
 kuma dole ka jira shi.
¹⁵ Kuma ka ce, ba ya ba da horo cikin fushinsa
 ko kaɗan ba ya kula da mugunta.
¹⁶ Saboda haka Ayuba ya buɗe baki yana magana barkatai;
 yana ta yawan magana ba tare da sani ba.”

36

- ¹ Elihu ya ci gaba,
² “Ka ɗan kara haƙuri da ni kaɗan,
 zan kuma nuna maka cewa akwai sauran abubuwan da zan faɗa a madadin Allah.
³ Daga nesa na sami sanina;
 zan nuna cewa Mahaliccina shi mai gaskiya ne.
⁴ Abin da zan gaya maka ba farya ba ne;
 mai cikakken sani yana tare da kai.
⁵ “Allah mai iko ne, amma ba ya rena mutane;
 shi mai girma ne cikin manufarsa.
⁶ Ba ya barin mugaye da rai
 sai dai yana ba waɗanda ake tsanantawa hakkinsu.

- 7 Ba ya fasa duban masu adalci;
yana sa su tare da sarakuna
yana ɗaukaka su har abada.
- 8 Amma in mutane suna daure da sarƙoƙi,
ƙunci kuma ya daure su,
9 yana gaya musu abin da suka yi,
cewa sun yi zunubi da girman kai.
- 10 Yana sa su saurari gyara yā kuma umarce su
su tuba daga muguntarsu.
- 11 In sun yi biyayya suka bauta masa,
za su yi rayuwa dukan kwanakinsu cikin wadata
shekarunsu kuma cikin kwanciyar zuciya.
- 12 Amma in ba su saurara ba,
za su hallaka da takobi
kuma za su mutu ba ilimi.
- 13 “Wadanda ba su da Allah a zuciyarsu su ne suke riƙe fushi;
ko sa’ad da ya ba su horo, ba su neman taimakonsa.
- 14 Suna mutuwa tun suna matasa,
cikin kazamar rayuwar karuwanci.
- 15 Amma yana kuɓutar da masu wahala;
yana magana da su cikin wahalarsu.
- 16 “Yana so yā rinjaye ka daga haƙoran ƙunci,
zuwa wuri mai sauƙi inda ba matsi
zuwa teburinka cike da abincin da kake so.
- 17 Amma yanzu an cika ka da hukuncin da ya kamata a yi wa mugaye;
shari’a da kuma gaskiya sun kama ka.
- 18 Ka yi hankali kada wani yā ruɗe ka da arziki;
kada ka bar toshiya ta sa ka juya.
- 19 Dukiyarka
ko dukan yawan ƙoƙarinka
sun isa su riƙe ka su hana ka shan ƙunci?
- 20 Kada ka yi marmari dare yā yi,
don a fitar da mutane daga gidajensu.
- 21 Ka kula kada ka juya ga mugunta,
abin da ka fi so fiye da wahala.
- 22 “An ɗaukaka Allah cikin ikonsa.
Wane ne malami kamar sa?
- 23 Wane ne ya nuna masa hanyar da zai bi,
ko kuma wane ne ya ce masa, ‘Ba ka yi daidai ba?’
- 24 Ka tuna ka ɗaukaka aikinsa,
wadanda mutane suka yaba a cikin waka.
- 25 Dukan ’yan adam sun gani;
mutane sun hanga daga nesa.
- 26 Allah mai girma ne,
ya wuce ganewarmu!
Yawan shekarunsa ba su bincikuwa.
- 27 “Yana sa ruwa yā zama tururi
yā zubo daga sama.
- 28 Gizagizai suna zubo da raɓarsu

- kuma ruwan sama yana zubowa 'yan adam a wadace.
²⁹ Wane ne zai iya gane yadda ya shimfiɗa gizagizai
yadda yake tsawa daga wurin zamansa?
³⁰ Dubi yadda ya baza walƙiyarsa kewaye da shi,
tana haskaka zurfin teku.
³¹ Haka yake mulkin al'ummai
yana kuma tanada abinci a wadace.
³² Yana cika hannuwansa da walƙiya
kuma yana ba ta umarni tā fāɗi a inda ya yi nufi.
³³ Tsawarsa tana nuna cewa babbar iska da ruwa suna zuwa;
ko shanu sun san da zuwansa.

37

- ¹ “Wannan ya sa gabana ya fāɗi,
zuciyata ta yi tsalle.
² Ka saurara! Ka saurari rurin muryarsa,
tsawar da take fita daga bakinsa.
³ Ya saki walƙiyarsa, a ƙarƙashin dukan sammai
ya kuma aika ta ko'ina a cikin duniya.
⁴ Bayan wannan sai ƙarar rurinsa ta biyo;
Ya tsawata da muryarsa mai girma.
Sa'ad da ya sāke yin tsawa
ba ya rage wani abu.
⁵ Muryar Allah tana tsawatawa a hanyoyi masu ban al'ajabi;
yana yin manyan abubuwa waɗanda sun wuce ganewarmu.
⁶ Yakan ce wa dusar ƙanƙara, 'Fāɗo a kan duniya,'
ya kuma ce wa ruwa, 'Zubo da ƙarfi.'
⁷ Domin dukan mutanen da ya halitta za su san aikinsa,
ya hana kowane mutum yin wahalar aiki.
⁸ Dabbobi sun ɗoye;
sun zauna cikin kogunansu.
⁹ Guguwa tana fitowa daga inda take,
sanyi kuma daga iska mai sanyi.
¹⁰ Da numfashinsa Allah yana samar da ƙanƙara
sai manyan ruwaye su zama ƙanƙara.
¹¹ Yana cika gizagizai da lema;
yana baza walƙiyarsa ta cikinsu.
¹² Bisa ga bishewarsa suke juyawa
a kan fuskar duniya,
suna yin dukan abin da ya
umarce su su yi.
¹³ Yana aiko da ruwa domin horon mutane,
ko kuma don yā jifka duniya yā kuma nuna ƙaunarsa.
¹⁴ “Ka saurari wannan Ayuba;
ka tsaya ka dubi abubuwan al'ajabi na Allah.
¹⁵ Ko ka san yadda Allah yake iko da gizagizai
ya kuma sa walƙiyarsa ta haskaka?
¹⁶ Ko ka san yadda gizagizai suke tsayawa cik a sararin sama,
waɗannan abubuwa al'ajabi na mai cikakken sani.
¹⁷ Kai mai sa kaya don ka ji ɗumi lokacin da

- iska mai sanyi take hurawa,
¹⁸ ko za ka iya shimfiɗa sararin sama tare da shi
 da ƙarfi kamar madubi?
- ¹⁹ “Gaya mana abin da ya kamata mu ce masa;
 ba za mu iya kawo ƙara ba domin duhunmu.
²⁰ Ko za a gaya masa cewa ina so in yi magana?
 Ko wani zai nemi a haɗiye shi?
²¹ Yanzu ba wanda zai iya kallon rana,
 yadda take da haske a sararin sama
 bayan iska ta share ta.
²² Yana fitowa daga arewa da haske na zinariya,
 Allah yana zuwa da ɗaukaka mai ban al’ajabi.
²³ Maɗaukaki ya fi ƙarfin ganewarmu,
 shi babban mai iko ne, mai gaskiya da babban adalci,
 ba ya cutar mutum.
²⁴ Saboda haka, mutane suke girmama shi,
 ko bai kula da waɗanda suke gani su masu hikima ba ne?”

38

UBANGIJI ya yi magana

- ¹ Sa’an nan UBANGIJI ya amsa wa Ayuba. Ya ce,
² “Wane ne wannan da yake ɓata mini shawarata
 da surutan wofi?
³ Ka sha ɗamara kamar namiji;
 zan yi maka tambaya,
 za ka kuwa amsa mini.
⁴ “Kana ina lokacin da na aza harsashen duniya?
 Gaya mini, in ka sani.
⁵ Wane ne ya zāna girmanta? Ba shakka ka sani!
 Wane ne ya ja layin aunawa a kanta?
⁶ A kan me aka kafa tushenta,
 ko kuma wa ya sa dutsen kan kusurwarta,
⁷ yayinda taurarin safe suke waƙa tare
 dukan mala’iku kuma suka yi sowa don farin ciki.
⁸ “Wane ne ya rufe teku a bayan ƙofofi,
 lokacin da ya burtsatso daga cikin ciki.
⁹ Lokacin da na yi wa gizagizai riga
 na kuma naɗe su a cikin duhu sosai,
¹⁰ sa’ad da na yi masa iyaka na
 sa masa ƙofofi da wurin kullewa.
¹¹ Sa’ad da na ce ga iyakar inda za ka kai,
 ga inda raƙuman ruwanka za su tsaya?
¹² “Ko ka taɓa ba safiya umarni
 ko kuma ka sa asuba ta fito,
¹³ don ta kama gefen duniya
 ta kakkabe mugaye daga cikinta?
¹⁴ Kasa ta sāke siffa kamar laka da aka yi wa hatimi;
 ta fito a fili kamar riga.

- 15 An hana mugaye haskensu,
hannun da suka daga an karya shi.
- 16 “Ko ka taɓa tafiya zuwa maɓulɓulan teku,
ko kuma ka taɓa zuwa cikin zurfin lungun teku?
- 17 Ko an taɓa nuna maka kofar mutuwa?
Ko ka taɓa ganin kofar inuwar duhun mutuwa?
- 18 Ko ka gane faɗin duniya?
Gaya mini, in ka san wannan duka.
- 19 “Ina ne hanyar zuwa gidan haske?
Kuma a ina duhu yake zama?
- 20 Ko za ka iya kai su wurarensu?
Ka san hanyar zuwa wurin da suke zama?
- 21 Ba shakka ka sani, gama an riga an haife ka a lokacin!
Ka yi shekaru da yawa kana rayuwa.
- 22 “Ka taɓa shiga rumbunan dusar kankara
ko ka taɓa ganin rumbunan kankara
- 23 waɗanda nake ajiya domin lokacin wahala,
domin kwanakin yaƙi da faɗa?
- 24 Ina ne hanyar zuwa wurin da ake samun walƙiya,
ko kuma inda daga nan ne ake watsa iskar gabas zuwa ko'ina cikin duniya?
- 25 Wane ne ya yanka hanyar wucewar ruwa,
da kuma hanyar walƙiyar tsawa
- 26 don ba da ruwa a kasar da ba kowa a wurin
jeji inda ba mai zama ciki
- 27 don a kasar da wurin da ya bushe
a sa ciyawa ta tsiro a can?
- 28 Ruwan sama yana da mahaifi?
Wa ya zama mahaifin raɓa?
- 29 Daga cikin wane ne aka haifi kankara?
Wane ne ya haifi jaura daga sammai
- 30 lokacin da ruwa ya zama da ƙarfi kamar dutse,
lokacin da saman ruwa ya daskare?
- 31 “Za ka iya daure kyakkyawar kaza da 'ya'yanta?
Ko za ka iya kunce igiyoyin mafarauci da kare da zomo?
- 32 Za ka iya tattara taurari bisa ga lokacinsu
ko kuma ka bi da beyar da 'ya'yanta zuwa waje?
- 33 Ka san dokokin sammai?
Ko za ka iya faɗar dangantakar Allah da duniya?
- 34 “Za ka iya tsawata wa gizagizai
ka kuma rufe kanka da ambaliyar ruwa?
- 35 Kai ne kake aika walƙiya da tsawa zuwa inda suke zuwa?
Ko suna zuwa wurinka su ce, ‘Ga mu nan mun zo?’
- 36 Wane ne yake cika zuciya da hikima
ko kuma yake ba zuciya ganewa?
- 37 Wane ne yake da hikimar iya kirga gizagizai?
Wane ne zai iya karkato bakunan tulunan sammai

38 sa'ad da kura ta yi yawa
ta daskare a wuri d'aya?

39 “Za ka iya farauto wa zakanya nama,
ka kuma kawar wa zakoki yunwarsu.
40 Lokacin da suka kwanta cikin kogunansu,
ko kuma lokacin da suke a wurin buyansu?
41 Wane ne yake ba hankaka abinci
lokacin da 'ya'yansa suke kuka ga Allah,
kuma suna yawo don rashin abinci?

39

1 “Ka san lokacin da awakin kan dutse suke haihuwa?
Ko ka taɓa lura da yadda batsiya take haihuwa?
2 Kana kirga watanni nawa suke yi kafin su haihu?
Ka san lokacin da suke haihuwa?
3 Suna kwanciya su haifi 'ya'yansu;
nakudarsu ta kare bayan sun haihu.
4 'Ya'yansu suna girma kuma suna girma cikin karfi a jeji;
sukan tafi ba su dawowa.

5 “Wane ne yake sakin jakin dawa yā bar shi?
Wane ne yake kunce igiyoyinsu?
6 Na sa jeji yā zama gidansa
ƙasar gishiri kuma ta zama wurin zamansa.
7 Yana dariyar hargitsin da yake faruwa a cikin gari;
ba ya jin tsawar mai tuƙa shi.
8 Yana kiwo a kan tuddai don abincinsa
yana neman kowane d'anyen abu mai ruwan ciyawa.

9 “Ko ɓauna zai yarda yā zauna a wurin sa wa dabbobi abinci?
Zai tsaya a d'akin dabbobinka da dare?
10 Ko za ka iya daure shi da igiya a kwarin kunya?
Zai yi maka buɗar gonarka?
11 Ko za ka dogara da shi don yawan ƙarfinsa?
Za ka bar masa nauyin aikinka?
12 Ko za ka amince da shi yā kawo maka hatsinka gida
yā tattara shi a masussuka?

13 “Fikafikan jimina suna bugawa cike da farin ciki
amma ba za su gwada kansu da fikafikan da na shamuwa ba.
14 Tana sa ƙwai nata a ƙasa
kuma ta bar su su yi d'umi a cikin ƙasa,
15 ba tā damu ko za a taka su a fasa su,
ko waɗansu manyan dabbobi za su tattake su.
16 Tana tsananta wa 'ya'yanta kamar ba nata ba
ba tā damu da wahalar da ta sha ba.
17 Gama Allah bai ba ta hikima ba
ko kuma iya fahimta.
18 Duk da haka sa'ad da ta buɗe fikafikanta ta shara da gudu
tana yi wa doki da mai hawansa dariya.

- 19 “Ko kai ne kake ba doki karfinsa
kai kake rufe wuyansa da geza mai yawa?
20 Ko kai kake sa shi yā yi tsalle kamar fāra,
ba ya jin tsoro sai dai a ji tsoronsa.
21 Yana takawa da karfi
yana jin daɗin karfinsa yana shiga filin yaƙi gabagadi.
22 Yana yi wa tsoro dariya
ba ya jin tsoron kome; ba ya guje wa takobi.
23 Kwari a baka yana lilo a gabansa
kibiya da māshi suna wuce kansa.
24 Yana kartar kasa da karfi;
ba ya iya tsayawa tsab sa’ad da ya ji busar kaho.
25 Da jin karar kaho sai ya ce, ‘Yauwa!’
Ya ji kanshin yaƙi daga nesa,
da ihun shugabannin yaƙi.
26 “Ko ta wurin hikimarka ce shirwa take firiya
take kuma baza fikafikanta zuwa kudu?
27 Ko da umarninka ne shaho yake firiya
ya kuma yi shekarsa a can sama?
28 Yana zama a kan dutse yā zauna a wurin da dare;
cikin duwatsu ne wurin zamansa.
29 Daga can yake neman abincinsa;
idanunsa suna gani daga nesa.
30 ‘Ya’yansa suna shan jini,
inda akwai waɗanda aka kashe nan za a same shi.”

40

- 1 UBANGIJI ya ce wa Ayuba,
2 “Mai neman sa wa wani laifi zai iya ja da Maɗaukaki?
Bari mai tuhumar Allah yā amsa masa.”
3 Sai Ayuba ya amsa wa UBANGIJI,
4 “Ai, ni ba a bakin kome nake ba ne, ta yaya zan iya amsa maka?
Na rufe bakina da hannuna.
5 Na yi magana sau ɗaya amma ba ni da amsa,
sau biyu, amma ba zan kara cewa kome ba.”
6 Sa’an nan UBANGIJI ya yi wa Ayuba magana ta cikin guguwa,
7 “Ka tashi tsaye ka tsaya da karfi kamar namiji;
zan yi maka tambaya
kuma za ka amsa mini.
8 “Ko za ka ƙi yarda da shari’ata?
Za ka ba ni laifi don ka nuna kai marar laifi ne?
9 Ko hannunka irin na Allah ne,
kuma ko muryarka za tā iya tsawa kamar ta Allah?
10 Sai ka yi wa kanka ado da ɗaukaka da girma,
ka yafa daraja da mukami.
11 Ka saki fushinka,
ka dubi dukan wani mai girman kai ka wulaƙanta shi.
12 Ka dubi duk wani mai girman kai ka ƙaskantar da shi,
ka tattake mugaye a inda ka tsaya.
13 Ka bizne su duka tare
ka rufe fuskokinsu a cikin kabari.

- 14 Sa'an nan ni kaina zan shaida maka cewa hannun damanka zai iya cetonka.
- 15 “Dubi dorina,
wadda na halicce ku tare
kuma ciyawa take ci kamar sa.
- 16 Ga shi karfinta yana a kugunta
ikonta yana cikin tsokar cikinta.
- 17 Wutsiyarta tana da karfi kamar itacen al'ul;
jijiyoyin cinyoyinta suna haɗe a wuri ɗaya.
- 18 Kasuwanta bututun tagulla ne,
haƙarƙarinta kamar sandunan ƙarfe.
- 19 Tana ta farko cikin ayyukan Allah,
Mahaliccinta kaɗai yake iya tunkarar ta da takobi.
- 20 Tuddai su suke tanada mata abinci
a inda duk namun jeji suke wasa.
- 21 Tana kwanciya a ƙarƙashin inuwar itacen lotus
ta buya cikin kyauro da fadama.
- 22 Inuwa ta rufe ta da ƙaddaji,
itatuwan wardi na rafi, sun kewaye ta.
- 23 Sa'ad da kogi ya cika yana hauka, ba tã damu ba;
ba abin da zai same ta ko da a gaban bakinta Urdun yake wucewa.
- 24 Ko akwai wanda zai iya kama ta ba ta kallo,
ko kuma a kama ta da tarko a huda hancinta?

41

- 1 “Ko za ka iya kama dodon ruwa da ƙugiyar kamar kifi
ko kuma ka daure harshenta da igiya?
- 2 Za ka iya sa igiya a cikin hancinta
ko kuma ka huda mukamukanta da kugiya?
- 3 Za tã ci gaba da roƙonka ka yi mata jinkai?
Ko za tã yi maka magana a hankali?
- 4 Za tã yi yarjejeniya da kai
don ka ɗauke ta tã zama baiwa gare ka dukan kwanakin ranta?
- 5 Za ka yi wasa da ita kamar yadda za ka yi da tsuntsu?
Ko za ka daure ta da tsirkiya domin bayinka mata?
- 6 'Yan kasuwa za su saye ta
ko za su raba ta a tsakaninsu?
- 7 Ko za ka iya huda fatarta da kibiya
ka kuma huda kansa da mäsü?
- 8 In ka ɗora hannunka sau ɗaya a kanta
za ka tuna da yaƙin da ba za ka säke yi ba!
- 9 Duk ƙoƙarin kama ta banza ne;
ganin ta kawai abin tsoro ne.
- 10 Ba wanda ya isa yã tsokane ta.
Wane ne kuma ya isa yã yi tsayayya da ni?
- 11 Wane ne yake bi na bashi da dole in biya?
Duk abin da yake ƙarƙashin sama nawa ne.
- 12 “Ba zan daina magana game da gaɓoɓinta ba
ƙarfinta da kuma kyan kamanninta ba.

- 13 Wa zai iya tuɓe mata mayafinta?
Wa zai iya shiga tsakanin ɓawonta.
- 14 Wa zai iya buɗe kofofin bakinta?
Haƙoranta ma abin tsoro ne?
- 15 An rufe bayanta da jerin garkuwoyi
aka manne su sosai.
- 16 Suna kurkusa da juna yadda
da ƙyar iska take iya wucewa tsakani.
- 17 An haɗa su da juna
sun mannu da juna kuma ba za a iya raba su ba.
- 18 Numfashinta yana fitar da wuta;
idanunta kamar hasken zuwan safe.
- 19 Wuta tana fitowa daga bakinta;
tartsatsin wuta suna fitowa,
- 20 Hayaƙi yana fitowa daga hancinta
kamar daga tukunya mai tafasa a kan wutar itace.
- 21 Numfashinta yana sa garwashi yã kama wuta,
harshen wuta yana fita daga bakinta.
- 22 Akwai ƙarfi a cikin wuyanta;
razana tana wucewa a gabanta.
- 23 Namanta yana da kauri a manne da juna;
naman yana da tauri ba ya matsawa.
- 24 Kirjinta yana da ƙarfi kamar dutse,
da ƙarfi kamar dutsen niƙa.
- 25 Sa'ad da ta tashi, manya suna tsorata;
suna ja da baya.
- 26 Takobi ba ta iya yankanta,
kibiya ko māshi ba sa iya huda ta.
- 27 Ƙarfe kamar kara ne a wurinta
tagulla kuma kamar ruɓaɓɓen katako ne a wurinta.
- 28 Māsu ba su sa ta tã gudu;
jifar majajjawa kamar na ciyawa ne gare ta.
- 29 Kulki a gare ta kamar ciyawa ne,
tana dariyar wucewar māshi.
- 30 Cikinta yana rufe a ɓawo masu ƙarfi,
tana kabtar ƙasa in tana tafiya.
- 31 Tana sa zurfin kogi yã tafasa kamar tukunya,
ta kuma sa teku yã zama kamar tukunyar man shafawa.
- 32 A bayanta ya bar haske
kamar zurfin ruwan da yana kumfa.
- 33 Ba wani abu kamar ta a duniya,
halitta marar tsoro.
- 34 Tana rena duk masu girman kai.
Ita take mulki kan duk masu girman kai.”

42

Ayuba

- ¹ Sa'an nan Ayuba ya amsa wa UBANGIJI,
- ² “Na san cewa za ka iya yin dukan abubuwa;
ba wanda zai iya ɓata shirinka.
- ³ Ka yi tambaya, ‘Wane ne wannan da ya ƙi karɓar shawarata shi marar ilimi?’

Ba shakka na yi magana game da abubuwan da ban gane ba,
abubuwan ban al'ajabi da sun fi karfin ganewata.

⁴ “Ka ce, ‘Saurara yanzu, zan kuma yi magana
zan tambaye ka,

kuma za ka amsa mini.’

⁵ Kunnuwana sun ji game da kai
amma yanzu na gan ka.

⁶ Saboda haka na rena kaina
na kuma tuba cikin kura da toka.”

Karshen magana

⁷ Bayan UBANGIJI ya gaya wa Ayuba waƙannan abubuwa, ya ce wa Elifaz mutumin Teman, “Ina fushi da kai da abokanka guda biyu domin ba ku faɗi abin da yake daidai game da ni ba, kamar yadda bawana Ayuba ya yi. ⁸ Saboda haka yanzu sai ku ɗauki bijimai guda bakwai, da raguna bakwai, ku je wurin bawana Ayuba ku miƙa hadaya ta konawa domin kanku. Bawana Ayuba zai yi muku addu’a zan kuwa karɓi addu’arsa in bi da ku nisa da wawancinku. Ba ku faɗi abin da yake daidai game da ni ba yadda bawana Ayuba ya yi ba.” ⁹ Saboda haka Elifaz mutumin Teman, Bildad mutumin Shuwa da Zofar mutumin Na’ama, suka yi abin da UBANGIJI ya gaya masu; UBANGIJI kuma ya karɓi addu’ar Ayuba.

¹⁰ Bayan Ayuba ya yi wa abokansa addu’a, UBANGIJI ya sa shi ya sāke zama mai arziki ya ninka abin da yake da shi a dā sau biyu. ¹¹ Dukan ’yan’uwansa maza da mata da duk waƙanda suka san shi a dā suka zo suka ci abinci tare da shi a cikin gidansa. Suka ta’azantar da shi suka karfafa shi game da duk wahalar da UBANGIJI ya auka masa, kowannensu kuma ya ba shi azurfa da zobe na zinariya.

¹² UBANGIJI ya albarkaci karshen Ayuba fiye da farkonsa. Yana da tumaki guda dubu goma sha huɗu, raƙuma guda dubu shida; shanun noma guda dubu da jakuna guda dubu. ¹³ Ya kuma haifi ’ya’ya maza bakwai, mata uku. ¹⁴ Yar farko ya kira ta Yemima, ta biyun Keziya ta ukun Keren-Haffuk. ¹⁵ Duk a cikin kasar ba a samu kyawawan mata kamar ’ya’yan Ayuba ba, kuma babansu ya ba su gādo tare ta ’yan’uwansu maza.

¹⁶ Bayan wannan Ayuba ya rayu shekara ɗari da arba’in; ya ga ’ya’yansa da ’ya’yansu har tsara ta huɗu. ¹⁷ Sa’an nan Ayuba ya rasu da kyakkyawan tsufa.

Zabura LITTAFI NA DAYA

1

Zabura 1-41

- ¹ Mai farin ciki ne mutumin
da ba ya aiki da shawarar mugaye
ko yã yi abin da masu zunubi suke yi
ko yã zauna tare da masu yin ba'a.
- ² Amma yana jin daɗin bin dokar UBANGIJI,
kuma yana ta nazarinta dare da rana.
- ³ Yana kama da itacen da aka shuka kusa da maɓulɓulan ruwa,
wanda yake ba da amfani a daidai lokaci
wanda kuma ganyensa ba sa bushewa.
Duk abin da yake yi, yakan yi nasara.
- ⁴ Ba haka yake da mugaye ba!
Su kamar yayi ne
da iska take kwashewa.
- ⁵ Saboda haka mugaye ba za su iya tsayawa a shari'a ba,
balle a sami masu zunubi a taron adalai.
- ⁶ Gama UBANGIJI yana lura da yadda adalai suke yin abubuwa,
amma ayyukan mugaye za su kai su ga hallaka.

Zabura 2

- ¹ Me ya sa kasashe suke haɗa baki
mutane kuma suke kulla shawarwarin banza?
- ² Sarakunan duniya sun ɗauki matsayi
masu mulki sun taru gaba ɗaya
suna gāba da UBANGIJI da kuma Shafaffensa.
- ³ Suna cewa, "Bari mu tsittsinke sarkokinsu,
mu kuma 'yantar da kamammu daga kangin bautar Allah."
- ⁴ Mai zama a kursiyi a sama yana dariya;
Ubangiji yana musu ba'a.
- ⁵ Sa'an nan ya tsawata musu cikin fushinsa
ya kuma razanar da su cikin hasalarsa, yana cewa,
- ⁶ "Na kafa Sarkina a kan kursiyi
a kan Sihiyona, dutsena mai tsarki."
- ⁷ Sarki ya yi shelar umarnin UBANGIJI.
UBANGIJI ya ce mini, "Kai Dana ne;
yau na zama Mahaifinka.
- ⁸ Ka tambaye ni
zan kuwa sa al'ummai su zama gādonka,
iyakokin duniya su zama mallakarka.
- ⁹ Za ka yi mulkinsu da sandan farfe;
za ka farfashe su kucu-kucu kamar tukunyar laka."
- ¹⁰ Saboda haka, ku sarakuna, ku yi wayo;

ku shiga hankalinku, ku masu mulkin duniya.

¹¹ Ku bauta wa UBANGIJI da tsoro

ku kuma yi farin ciki kuna rawar jiki.

¹² Ku sumbaci 'Dan, don kada yā yi fushi

ku hallaka a abubuwan da kuke yi,

gama fushinsa zai iya kuna farat ɗaya.

Masu farin ciki ne dukan waɗanda suke neman mafaka daga gare shi.

Zabura 3

Zabura ta Dawuda. Sa'ad da ya gudu daga ɗansa Absalom.

¹ Ya UBANGIJI, abokan gābana nawa ne!

Su nawa suke gāba da ni!

² Da yawa suna magana a kaina suna cewa,

“Allah ba zai cece shi ba.”

*

Sela

³ Amma kai ne garkuwa kewaye da ni, ya UBANGIJI;

ka ba ni ɗaukaka ka kuma ɗaga kaina.

⁴ Ga UBANGIJI na yi kuka mai ƙarfi,

ya kuwa amsa mini daga tudunsa mai tsarki.

Sela

⁵ Na kwanta na yi barci;

na kuma farka, gama UBANGIJI yana kiyaye ni.

⁶ Ba zan ji tsoro ko dubu goma

suka ja dāgā gāba da ni a kowane gefe ba.

⁷ Ka tashi Ya UBANGIJI!

Ka cece ni, ya Allahna!

Ka bugi dukan abokan gābana a mukamuki;

ka kakkarya haƙoran mugaye.

⁸ Daga wurin UBANGIJI ne ceto kan zo.

Bari albarkanka yā kasance a kan mutanenka.

Sela

Zabura 4

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Da kayan kiɗi masu tsirkiya. Ta Dawuda.

¹ Ka amsa mini sa'ad da na kira gare ka,

Ya Allahna mai adalci.

Ka ba ni sauƙi daga wahalata;

ka ji tausayina ka kuma ji addu'ata.

² Har yausha, ya ku mutane za ku mai da ɗaukakata abin kunya?

Har yausha za ku ƙaunaci ruɗu ku nemi allolin ƙarya?

Sela

³ Ku san cewa UBANGIJI ya keɓe masu tsoron Allah wa kansa;

UBANGIJI zai ji sa'ad da na yi kira gare shi.

* Zabura 3:2 Kalmar da ba a tabbatar da ma'anarta ba, mai bayyana sau da sau a cikin Zabura; mai yiwuwa kalma ce ta kiɗi.

⁴ Cikin fushinku kada ku yi zunubi;
sa'ad da kuke kan gadajenku,
ku bincike zukatanku ku kuma yi shiru.

⁵ Ku miƙa hadayun da suka dace
ku kuma dogara ga UBANGIJI.

⁶ Yawanci suna cewa, “Wa zai yi mana alheri?”
Bari hasken fuskarka yā haskaka a kanmu, ya UBANGIJI.

⁷ Ka cika zuciyata da farin ciki
sa'ad da hatsinsu da sabon ruwan inabinsu ya yi yawa.

⁸ Zan kwanta in kuma yi barci lafiya,
gama kai kaƙai, ya UBANGIJI,
kake sa mazaunina yā kasance lafiya lau.

Zabura 5

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Don Busa. Ta Dawuda.

¹ Ka saurare kalmomina, ya UBANGIJI,
ka ji ajiyar zuciyata.

² Ka saurare kukata na neman taimako,
Sarkina da Allahna,
gama gare ka nake addu'a.

³ Da safe, ya UBANGIJI, ka ji muryata;
da safe na gabatar da bukatuna a gabanka
in kuma jira da sa zuciya.

⁴ Kai ba Allahn da yake jin daƙin mugu ba ne;
gama kana gāba da dukan masu aikata mugunta.

⁵ Masu fariya ba za su iya tsaya
a gabanka ba.

Kana ƙin duk masu aikata abin da ba daidai ba.

⁶ Kakan hallaka masu yin ƙarya.
Masu kisankai da mutane masu ruƙu
UBANGIJI yana ƙyama.

⁷ Amma ni, ta wurin jinkanka mai girma,
zan shiga gidanka;
da bangirma zan durkusa
ga haikalinka.

⁸ Ka bi da ni, ya UBANGIJI, cikin adalcinka
saboda abokan gābana,
ka fayyace hanyarka a gabana.

⁹ Babu ko kalma guda daga bakinsu da za a dogara da ita;
marmarinsu kawai shi ne su hallakar da waƙansu.
Maƙogwaronsu buƙaƙiƙen kabari ne;
da harshensu suna faƙin ƙarya.

¹⁰ Ka furta su masu laifi, ya Allah!
Bari makircinsu yā zama fāƙuwarsu.

Ka kore su saboda yawan zunubansu,
saboda sun tayar maka.

¹¹ Amma bari dukan waƙanda suke neman mafaka gare ka su yi murna;

Sela

bari kullum su yi ta rerawa saboda farin ciki.
 Ka buɗe kāriyarka a bisansu,
 domin waɗanda suke kaunar sunanka su yi farin ciki a cikinka.

¹² Gama tabbatacce, ya UBANGIJI, kakan albarkaci adalai;
 kakan kewaye su da tagomashinka kamar garkuwa.

Zabura 6

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Da kayan kiɗi masu tsirkiya. Bisa ga *sheminit*.^{*} Ta Dawuda.

¹ Ya UBANGIJI, kada ka tsawata mini cikin fushinka
 ko ka hore ni cikin hasalarka.

² Ka yi mini jinkai, UBANGIJI, gama na suma;
 Ya UBANGIJI, ka warkar da ni, gama kasusuwana suna zafin ciwo.

³ Raina yana cikin wahala.
 Har yaushe, ya UBANGIJI, har yaushe?

⁴ Ka juyo, ya UBANGIJI, ka cece ni;
 ka cece ni saboda madawwamiyar kaunarka.

⁵ Babu wanda yakan tuna da kai sa'ad da ya mutu.
 Wa ke yabonka daga kabari?[†]

⁶ Na gaji tikis daga nishi.

Dukan dare na jike gadona da kuka
 na jike kujerata da hawaye.

⁷ Idanuna sun rasa karfi da baƙin ciki;
 sun rasa karfi saboda dukan abokan gaḅana.

⁸ Ku tafi daga gare ni, dukanku masu aikata mugunta,
 gama UBANGIJI ya ji kukata.

⁹ UBANGIJI ya ji kukata saboda jinkansa;
 UBANGIJI ya karɓi addu'ata.

¹⁰ Dukan abokan gaḅana za su sha kunya su kuma karaya;
 za su juya da kunya nan da nan.

Zabura 7

Wani *shiggayiyon*^{*} ta Dawuda, wanda Ya Rera wa UBANGIJI game da Kush mutumin Benyamin.

¹ Ya UBANGIJI Allahna, na zo neman mafaka a wurinka;
 ka cece ni ka kuɓutar da ni daga dukan waɗanda suke bi na,

² in ba haka ba za su yayyage ni kamar zaki
 su ɓarke ni kucu-kucu ba tare da wani da zai cece ni ba.

³ Ya UBANGIJI Allahna, in na yi kuskure
 aka kuwa sami laifi a hannuwana,

⁴ in na yi mugunta ga wanda yake zaman lafiya da ni
 ko kuwa ba da wani dalilin cuci abokin gaḅana,

⁵ to, bari abokin gaḅana yā bi yā kuma cim mini;
 bari yā tattake raina a kasa
 ya sa in kwana a kura.

Sela

^{*} Zabura 6: mai yiwuwa wata kalmar kiɗi ce. [†] Zabura 6:5 Da Ibraniyanci Sheol ^{*} Zabura 7: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar kiɗi ce.

- ⁶ Ka tashi, ya UBANGIJI, cikin fushinka;
ka tashi gāba da fushin abokan gābana.
Ka farka, Allahna, ka umarta adalci.
- ⁷ Bari taron mutane su taru kewaye da kai.
Ka yi mulki a bisansu daga bisa;
⁸ bari UBANGIJI mai shari'ar mutane.
Ka shari'anta ni Ya UBANGIJI, bisa ga adalcina,
bisa ga mutuncina, ya Mafi Daukaka.
- ⁹ Ya Allah mai adalci,
wanda yake binciken tunani da zukata,
ka kawo farshen rikicin mugaye
ka kuma sa adalai su zauna lafiya.
- ¹⁰ Garkuwata shi ne Allah Mafi Daukaka,
wanda yake ceton masu tsabtar zuciya.
- ¹¹ Allah alkali ne mai adalci,
Allahn da yakan bayyana fushinsa kowace rana.
- ¹² In mutum bai tuba ba,
Allah zai wasa takobinsa;
zai tankware yā kuma d'aura bakansa.
- ¹³ Ya shirya makamansa masu dafi;
ya shirya kibiyoyinsa masu wuta.
- ¹⁴ Wanda yake da cikin mugunta
ya kuma d'auki cikin damuwa yakan haifi karya.
- ¹⁵ Wanda ya haƙa rami
yakan fāƙa cikin ramin da ya haƙa.
- ¹⁶ Damuwar da ya ja yakan sāke nannaƙe a kansa;
fitinarsa takan sauka a kansa.
- ¹⁷ Zan gode wa UBANGIJI saboda adalcinsa
zan kuma rera yabo ga sunan UBANGIJI Mafi Daukaka.

Zabura 8

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Bisa ga *gittit*.* Zabura ta Dawuda.

- ¹ Ya UBANGIJI, shugabanmu,
sunanka da girma take a cikin dukan duniya!

Ka kafa d'aukakarka
bisa sammai.

- ² Daga leƙunan yara da jarirai
ka kafa yabo domin su sa abokan gābanka
da masu d'aukan fansa su yi shiru.

- ³ Sa'ad da na dubi sammai,
aikin yatsotsinka,

wata da taurari
waƙanda ka ajiye a wurarensu,

- ⁴ wane ne mutum da kake tunawa da shi,
d'an mutum da kake lura da shi?

- ⁵ Ka yi shi ƙasa kaƙan da Allah†

* Zabura 8: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar kiƙi ce. † Zabura 8:5 Ko kuwa da rayayyun sama

ka yi masa rawani da ɗaukaka da girma.

⁶ Ka mai da shi mai mulki bisa ayyukan hannuwanka;

ka sa kome a farkashin kafafunsa,

⁷ dukan shanu da tumaki,

da kuma namun jeji,

⁸ tsuntsayen sararin sama

da kifin teku,

da dukan abin da yake yawo a farkashin ruwan teku.

⁹ Ya UBANGIJI, shugabanmu,

sunanka da girma take a cikin dukan duniya!

*

Zabura 9

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Ga muryar “Mutuwar Da.” Zabura ta Dawuda.

¹ Zan yabe ka, ya UBANGIJI, da dukan zuciyata;

zan faɗa dukan abubuwan banmamakinka.

² Zan yi murna in kuma yi farin ciki a cikinka;

zan rera yabo ga sunanka, ya Mafi Ɗaukaka.

³ Abokan gābana sun ja da baya;

suka yi tuntuɓe suka hallaka a gabanka.

⁴ Gama ka tabbata da gaskiyata da kuma abin da nake yi;

ka zauna a kujerarka, kana yin shari’a da adalci.

⁵ Ka tsawata wa ƙasashe ka kuma hallakar da mugaye;

ka shafe sunansu har abada abadin.

⁶ Lalaci marar ƙarewa ya cimma abokan gābanmu,

ka tuttumɓuke biranensu;

yadda ma ba aka ƙara tunaninsu.

⁷ UBANGIJI yana mulki har abada;

ya kafa kujerarsa don shari’a.

⁸ Zai hukunta duniya da adalci;

zai yi mulkin mutane cikin gaskiya.

⁹ UBANGIJI shi ne mafakan waɗanda ake danniya,

mafaka a lokutan wahala.

¹⁰ Waɗanda suka san sunanka za su dogara da kai,

gama kai, UBANGIJI, ba ka taɓa yashe waɗanda suke nemanka ba.

¹¹ Rera yabai ga UBANGIJI, wanda yake zaune a kursiyi a Sihiyona;

yi shela a cikin al’ummai abin da ya aikata.

¹² Gama shi da yakan ɗauki fansa a kan mai kisa yakan tuna;

ba ya ƙyale kukan masu wahala.

¹³ Ya UBANGIJI, dubi yadda abokan gābana suna tsananta mini!

Ka yi jinkai ka kuma ɗaga ni daga kofofin mutuwa,

¹⁴ don in furta yabanka

cikin kofofin Yar Sihiyona

a can kuwa in yi farin ciki cikin cetonka.

* Zabura 9: Mai yiwuwa Zabura 9 da 10 tun ainihi waƙa guda ce, ɓangarori mai kunshe da layi masu yawa waɗanda suka fara da harufan Ibraniyancin da suke bin juna. A Seftuwajin zabura guda ce.

¹⁵ Al'umma sun fāḍa cikin ramin da suka haka wa waḍansu;
aka kama kafafunsu a ragar da suka ḥoye.

¹⁶ An san UBANGIJI ta wurin gaskiyarsa;
an kama mugaye da aikin hannuwansu.

†

¹⁷ Mugaye za su koma kabari,
dukan al'umman da suka manta da Allah.

¹⁸ Amma har abada ba za a manta da mai bukata ba,
ba kuwa sa zuciyar mai wahala zai taɓa hallaka.

¹⁹ Ka tashi, ya UBANGIJI, kada ka bar wani yā yi nasara;
bari a hukunta al'ummai a gabanka.

²⁰ Ka buge su da rawar jiki, ya UBANGIJI;
bari al'ummai su sani su mutane ne kurum.

Haggaiyon.
Sela

Sela

* Zabura 10

¹ Don me, ya UBANGIJI, kake tsaya can da nesa?
Me ya sa kake ḥoye kanka a lokutan wahala?

² Cikin fariyarsa mugun mutum yakan cuci marasa karfi,
waḍanda yake kama cikin makircin da ya shirya.

³ Yakan yi taƙama da kulle-kullen zuciyarsa;
yana albarkaci mai haɗama yana kuma kin UBANGIJI.

⁴ Cikin ɗaga kai mutum ba ya neman Allah;
cikin tunaninsa ba ya ba da wata dama saboda Allah.

⁵ Hanyoyinsa kullum sukan yi nasara;
yana da girman kai kuma dokokinka suna nesa da shi;
yakan yi wa dukan abokan gābansa duban reni.

⁶ Yakan ce wa kansa, “Ba abin da zai girgiza ni;
kullum zan yi murna ba zan taɓa shiga wahala ba.”

⁷ Bakinsa ya cika da zage-zage da karairayi da kuma barazana;
wahala da mugunta suna a karƙashin harshensa.

⁸ Yakan yi kwanto kusa da kauyuka;
daga kwanton yakan kashe marar laifi.

Yana kallon waḍanda za su shiga hannunsa a ḥoye.

⁹ Yakan yi kwanto a ḥoye kamar zaki.

Yakan yi kwanto don yā kama marasa karfi;
yakan kama marasa karfi yā ja su cikin ragarsa.

¹⁰ Yakan ragargaza waḍanda suka shiga hannu, su fāḍi;
sukan fāḍi a karƙashin karfinsa.

¹¹ Yakan ce wa kansa, “Ai, Allah ya manta;
ya rufe fuskarsa ba ya gani.”

¹² Ka tashi, UBANGIJI! Ka hukunta miyagu, ya Allah.
Kada ka manta da marasa karfi.

¹³ Don me mugun mutum zai ki Allah?

† Zabura 9:16 Ko kuwa Tunani; mai yiwuwa salon kiḍi ne. * Zabura 10: Mai yiwuwa Zabura 9 da 10 tun ainihi waƙa guda ce, ɓangarori mai kunshe da layi masu yawa waḍanda suka fara da harufan Ibraniyancin da suke bin juna. A Seftuwajin zabura guda ce.

Don me yakan ce wa kansa,
 “Allah ba zai nemi hakki daga gare ni ba”?

¹⁴ Amma kai, ya Allah, kana gani wahala da baƙin ciki;
 kana lura da yadda suke ɗaukansu a hannu.

Marar taimako kan danƙa kansa gare ka;

kai ne mai taimakon marayu

¹⁵ Ka karye hannun mugaye da kuma mugun mutum;
 ka nemi hakki daga gare shi saboda muguntar
 da ba za a gane ba.

¹⁶ UBANGIJI Sarkin har abada abadin ne;
 al’ummai za su hallaka daga ƙasarsa.

¹⁷ Kakan ji, ya UBANGIJI sha’awar mai shan wahala;
 kakan ƙarfafa su, ka kuma saurari kukansu,

¹⁸ kana ƙāre marayu da waɗanda aka danne,
 domin mutum, wanda yake na duniya
 kada ƙara haddasa wata razana.

Zabura 11

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Don busa. Ta Dawuda.

¹ A wurin UBANGIJI ne nake samun mafaka.

Yaya za ku ce mini,

“Ka yi firiyar kamar tsuntsu zuwa duwatsu.

² Gama duba, mugaye sun tankware bakkunansu;

sun kuma ɗana kibiyoyinsu

don su harbi mutanen kirki a zuciya

daga cikin duhu.

³ Sa’ad da aka tumbuke tushe,
 me adali zai iya yi?”

⁴ UBANGIJI yana cikin haikalinsa mai tsarki;

UBANGIJI yana a kursiyinsa a sama.

Yana kallon ’ya’yan mutane;

idanunsa suna bincike su.

⁵ UBANGIJI yana bincike adalai,

amma ransa yana ƙi mugaye

da masu son rikici.

⁶ A kan mugaye zai zuba

garwashin wuta mai zafi da kuma kibiritu;

iska mai zafi zai zama rabonsu.

⁷ Gama UBANGIJI mai adalci ne,

yana ƙaunar gaskiya

masu adalci za su ga fuskarsa.

Zabura 12

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Da kayan kiɗi. Bisa ga *sheminit*.* Zabura ta Dawuda.

¹ Ka taimaka, UBANGIJI, gama masu tsoron Allah ba sa nan kuma;

masu aminci sun hance daga cikin mutane.

² Kowa yana yi wa maƙwabcinsa ƙarya;

zaƙin bakinsu maganar ƙarya ce

* Zabura 12: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar kiɗi ce.

suna cike da ruƙu a zukatansu.

- ³ Bari UBANGIJI yā yanke dukan zakin bakinsu
da kuma kowane harshe mai fariya,
⁴ masu cewa,
“Da harsunanmu za mu yi nasara;
leɓunanmu za su kāre mu, wane ne maigidanmu?”
- ⁵ “Saboda danniyar marasa ƙarfi da kuma nishin masu bukata,
zan tashi yanzu,” in ji UBANGIJI.
“Zan kāre su daga masu yin musu sharri.”
- ⁶ Kalmomin UBANGIJI kuwa ba su da kuskure,
kamar azurfan da aka tace cikin matoyan yumɓu,
aka tsabtacce sau bakwai.
- ⁷ Ya UBANGIJI, za ka kiyaye mu lafiya
ka tsare mu daga irin mutanen nan har abada.
- ⁸ Mugaye suna yawo a sake
sa’ad da ake girmama abin da ba shi da kyau a cikin mutane.

Zabura 13

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Zabura ta Dawuda.

- ¹ Har yausha, ya UBANGIJI? Za ka manta da ni har abada ne?
Har yausha za ka ɓoye fuskarka daga gare ni?
- ² Har yausha zan yi kokawa da tunanina
kuma kowace rana in kasance da damuwa a zuciyata?
Har yausha abokin gābana zai yi nasara a kaina?
- ³ Ka dube ni ka amsa mini, ya UBANGIJI Allahna.
Ka ba da haske ga fuskata, ko in yi barci cikin mutuwa;
- ⁴ abokin gābana zai ce, “Na sha ƙarfinsa,”
kuma abokan gābana za su yi murna sa’ad da na fāɗi.
- ⁵ Amma na dogara a kan ƙaunarka marar ƙarewa;
zuciyata tana farin ciki a cikin cetonka.
- ⁶ Zan rera ga UBANGIJI
gama ya yi mini alheri.

Zabura 14

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Ta Dawuda.

- ¹ Wawaye sukan ce a ransu,
“Ba Allah.”
Sun lalace, ayyukansu kuwa mugaye ne;
babu wani da yake yi abu mai kyau.
- ² UBANGIJI ya duba daga sama
a kan ’yan adam
don yā ga ko akwai wani da ya gane,
wani wanda yake neman Allah.
- ³ Duka sun kauce, duka gaba ɗaya sun zama lalatattu;
babu ɗaya wanda yake yin abu mai kyau,
ba ko ɗaya.

⁴ Masu aikata mugunta za su taɓa koyo.

Suna cin mutane yadda mutane ke cin gurasa
kuma waɗanda ba sa kira bisa UBANGIJI?

⁵ Ga su, tsoro ya sha kansu,
gama Allah yana cikin ƙungiyar adalai.

⁶ Ku masu mugunta kuna sa ƙoƙarin matalauta yā zama banza,
amma UBANGIJI ne mafakansu.

⁷ Kash, da ceton Isra'ila zai fito daga Sihiyona mana!
Sa'ad da UBANGIJI zai maido da sa'ar mutanensa,
bari Yakub yā yi farin ciki Isra'ila kuma yā yi murna!

Zabura 15

Zabura ta Dawuda.

¹ UBANGIJI, wa zai zauna cikin wuri mai tsarkinka?
Wa zai zauna a kan tudunka mai tsarki?

² Sai wanda ba shi da laifi
kuma yana yin abin da yake daidai,
wanda yake faɗin gaskiya daga zuciyarsa

³ ba ya kuwa ɓata sunan wani da harshensa,
wanda ba ya yi wa mafwabcinsa mugunta
ba ya kuwa baza jita-jita a kan ɗan'uwansa,

⁴ wanda yake ƙin mugun mutum
amma yakan girmama masu tsoron UBANGIJI,
yakan cika alkawarinsa
ko da ma ya zafe shi,

⁵ wanda yake ba da rance ba tare da ruwa ba
kuma ba ya karɓan cin hanci don yā kā da marar laifi.

Shi wanda yake yin waɗannan abubuwa
ba zai taɓa jijjiguwa ba.

Zabura 16

Miktam ne* na Dawuda.

¹ Ka kiyaye ni, ya Allah,
gama a cikinka nake samun mafaka.

² Na ce wa UBANGIJI, “Kai ne shugabana;
in ba tare da kai ba, ba ni da wani abu mai kyau.”

³ Game da tsarkakan da suke cikin ƙasar kuwa,
su ne masu ɗaukakar da dukan farin cikina ya dangana.

⁴ Baƙin ciki zai ƙaru wa waɗanda suke bin waɗansu alloli.
Ba zan zuba musu hadayarsu ta jini ba
ko in ambaci sunayensu da bakina.

⁵ UBANGIJI, ka ba ni rabona da kwaf ɗin na;
ka kiyaye rabona,

⁶ Iyakoki sun faɗo mini a wurare masu daɗi;
tabbatacce ina da gādo mai bansha'awa.

* Zabura 16: Kan magana, mai yiwuwa wata kalma ta kiɗa ce.

- ⁷ Zan yabi UBANGIJI, wanda yake ba ni shawara;
ko da dare ma zuciyata kan koya mini.
- ⁸ Kullum nakan sa UBANGIJI a gabana.
Gama yana a hannun damana, ba zan jijjigu ba.
- ⁹ Saboda haka zuciyata tana murna harshena kuma yana farin ciki;
jikina kuma zai zauna lafiya,
- ¹⁰ domin ba za ka yashe ni a kabari ba,
ba kuwa za ka bar Mai Tsarkinka yã ruɓa ba.
- ¹¹ Ka sanar da ni hanyar rai;
za ka cika ni da farin ciki a gabanka,
da madawwamin jin daɗi a hannun damarka.

Zabura 17

Addu'a ce ta Dawuda.

- ¹ Ka ji, ya UBANGIJI, roƙona na adalci;
ka saurari kukata.
Ka kasa kunne ga addu'ata,
ba ta fitowa daga leɓuna masu karya.
- ² Bari fiffitawata tã zo daga gare ka;
bari idanunka su ga abin da yake daidai.
- ³ Ko ka duba zuciyata,
ka kuma bincike ni da dare,
ko ka gwada ni, ba za ka sami kome ba;
na yanke shawara cewa bakina ba zai yi zunubi ba.
- ⁴ Game da ayyukan mutane kuwa,
ta wurin maganar leɓunanka na kiyaye kaina
daga hanyoyin tashin hankali.
- ⁵ Sawuna sun kama hanyoyinka
ƙafafu kuwa ba za su yi santsi ba.
- ⁶ Na kira gare ka, ya Allah, gama za ka amsa mini;
ka kasa kunne ka kuma ji addu'ata.
- ⁷ Ka nuna mini girmar ƙaunarka mai banmamaki,
kai da kake ceton waɗanda suke neman mafaka daga abokan gābansu
da hannunka na dama.
- ⁸ Ka kiyaye ni yadda ake kiyaye ido;
ka ɓoye ni cikin inuwar fikafikanka
- ⁹ daga mugaye waɗanda suke kai mini hari,
daga abokan gāba masu mutuwa waɗanda suka kewaye ni.
- ¹⁰ Sun rufe zukatansu marar tausayi,
da bakunansu suna magana da fariya.
- ¹¹ Sun sa mini ido, yanzu sun kewaye ni,
a shirye suke, su jefa ni a kasa.
- ¹² Suna kama da zaki mai yunwan abinci,
kamar babban zaki mai fako a maɓuya.
- ¹³ Ka tashi, ya UBANGIJI, ka yi arangama da su, ka durƙusar da su;
ka cece ni daga mugaye ta wurin takobinka.

¹⁴ Ya UBANGIJI, da hannunka ka cece ni daga irin mutanen nan,
 daga mutanen duniyan nan waƙanda ladarsu yana a wannan rayuwa ne.
 Kakan cika yunwan waƙanda kake so;
 'ya'yansu suna da isashe
 suna kuma ajiyar wadata wa 'ya'yansu.

¹⁵ Amma ni, cikin adalci zan ga fuskarka;
 sa'ad da na farka, zan gamsu da ganin kamanninka.

Zabura 18

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Ta Dawuda bawan UBANGIJI. Ya rera ta ga UBANGIJI kalmomin wannan waƙa sa'ad da UBANGIJI ya cece shi daga hannun dukan abokan gābansa da kuma daga hannun Shawulu, ya ce,

¹ Ina kaunarka, ya UBANGIJI, kaƙfina.

² UBANGIJI shi ne dutsena, kagarata da kuma mai cetona;
 Allahna shi ne dutsena, a gare shi nake neman mafaka.
 Shi ne garkuwata da kaƙon cetona, mafakata.

³ Na kira ga UBANGIJI, wanda ya cancanci yabo,
 na kuwa kuɓuta daga abokan gābana.

⁴ Igiyoyin mutuwa sun shaƙe ni;
 rigyawan hallaka sun sha kaina.

⁵ Igiyoyin mutuwa sun nannaƙe kewaye da ni;
 tarkon mutuwa ya yi mini arangama.

⁶ Cikin wahalata na yi kira ga UBANGIJI;
 Na yi kuka ga Allahna don taimako.

A Haikalinsa ya ji muryata,
 Kukana na neman taimako ya kai kunnensa.

⁷ Kasa ta yi rawa ta kuma girgiza,
 tussan duwatsu sun girgiza;
 sun yi rawa domin ya yi fushi.

⁸ Hayaki ya tashi daga kafan hancinsa;
 wuta mai ci daga bakinsa,
 garwashi wuta mai ci daga bakinsa.

⁹ Ya buƙe sammai ya sauko;
 baƙaƙen gizagizai suna a kaƙaƙashin kaƙafunsa.

¹⁰ Ya hau kerubobi ya kuma yi firiyar;
 ya yi shawagi a fikafikan iska.

¹¹ Ya mai da duhu abin rufuwarsa, rumfa kewaye da shi,
 baƙaƙen gizagizan ruwan sama na sarari,

¹² daga cikin hasken kasancewarsa gizagizai suka yi gaba,
 da kaƙara da kuma walƙiya.

¹³ UBANGIJI ya yi tsawa daga sama;
 muryar Mafi Daukaka ya yi k̄ara.

¹⁴ Ya harba kibiyoyinsa ya kuma watsar da abokan gāba,
 walƙiya mai girma ya fafare su.

¹⁵ Kwarin teku sun bayyana
 tussan duniya sun bayyana a fili
 sa'ad da ka tsawata, ya UBANGIJI,

sa'ad da ka numfasa daga hancinka.

- 16 Ya miƙa hannunsa daga sama ya kama ni;
ya ja ni daga zurfin ruwaye.
- 17 Ya cece ni daga abokin gābana mai ƙarfi,
daga abokan gābana, waƙanda suka fi ƙarfina.
- 18 Sun yi arangama da ni a ranar masifa,
amma UBANGIJI ya zama mai taimakona.
- 19 Ya fitar da ni zuwa wuri mai sarari;
ya kuɓutar da ni, gama yana jin daɗina.
- 20 UBANGIJI ya yi haka da ni bisa ga adalcina;
bisa ga tsabtar hannuwana ya ba ni lada.
- 21 Gama na kiyaye hanyoyin UBANGIJI;
ban yi mugunta ta wurin juyewa daga Allahna ba.
- 22 Dukan dokokinsa suna a gābana;
ban juye daga ƙa'idodinsa ba.
- 23 Na kasance marar laifi a gabansa
na kuma kiyaye kaina daga zunubi.
- 24 UBANGIJI ya ba ni lada bisa ga adalcina,
bisa ga tsabtan hannuwana a gabansa.
- 25 Ga mai aminci ka nuna kanka mai aminci,
ga marar laifi ka nuna kanka marar laifi,
- 26 ga mai tsabta ka nuna kanka mai tsabta,
amma ga karkatacce, ka nuna kanka mai wayo.
- 27 Kakan cece mai sauƙinkai
amma kakan ƙasƙantar da masu girman kai.
- 28 Kai Ya UBANGIJI, ka sa fitilata ta yi ta ci;
Allahna ya mai da duhu ya zama haske.
- 29 Da taimakonka zan iya fāɗa wa runduna;
tare da Allahna zan iya rinjayi katanga.
- 30 Game da Allah kuwa, hanyarsa cikakkiya ce;
maganar UBANGIJI marar kuskure ne.
Shi garkuwa ne ga dukan waƙanda suke neman mafaka a gare shi.
- 31 Gama wane ne Allah in ba UBANGIJI ba?
Wane ne kuwa Dutse in ba Allahnmu ba?
- 32 Allah ne ya ƙarfafa ni da ƙarfi
ya kuma sa hanyarta ta zama cikakkiya.
- 33 Ya sa ƙafafuna kamar ƙafafun barewa;
ya sa na iya tsaya a kan ƙwanƙoli.
- 34 Ya horar da hannuwana don yaƙi;
hannuwana za su iya tankware bakan tagulla.
- 35 Ka ba ni garkuwar nasara,
kuma hannunka na dama yana rife ni;
ya sunkuya don ka mai da ni mai girma.
- 36 Ka fadada hanyar da yake a ƙarƙashina,
don kada ɗiɗɗigena yā juya.
- 37 Na bi abokan gābana na kuma cim musu;
ban juya ba sai da na hallaka su.

- ³⁸ Na ragargaza su har ba za su iya tashi ba;
sun fāḍi a karkashin kafafuna.
- ³⁹ Ka karkafa ni da karfi saboda yaƙi;
ka sa abokan gābana suka rusuna mini.
- ⁴⁰ Ka sa abokan gābana suka juya suka gudu,
na kuma hallaka abokan gābana.
- ⁴¹ Sun nemi taimako, amma ba su sami wanda zai cece su ba,
ga UBANGIJI, amma bai amsa ba.
- ⁴² Na murkushe su kamar fura mai laushi da iska ke kwashewa;
na zubar da su kamar laka a tituna.
- ⁴³ Ka cece ni daga harin mutane;
ka mai da ni kan al'ummai.
Mutanen da ban sani ba sun zama bayina,
⁴⁴ da zarar sun ji ni, sukan yi mini biyayya;
baki suna rusuna a gabana.
- ⁴⁵ Duk sukan karai;
suna zuwa da rawan jiki daga mafakansu.
- ⁴⁶ UBANGIJI mai rai ne! Yabo ya tabbata ga Dutsena!
Girma ya tabbata ga Allah Mai cetona!
- ⁴⁷ Shi ne Allah mai sāka mini,
wanda yake sa al'ummai a karkashina,
⁴⁸ wanda yakan cece ni daga abokan gābana.
Ana girmama ka bisa abokan gābana;
daga masu tā-da-na-zaune-tsaye ka kuɓutar da ni.
- ⁴⁹ Saboda haka zan yabe ka a cikin al'ummai, ya UBANGIJI;
zan rera yabai ga sunanka.
- ⁵⁰ Yakan ba sarkinsa nasarori;
yakan nuna alheri marar karewa ga shafaffensa,
ga Dawuda da zuriyarsa har abada.

Zabura 19

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Zabura ta Dawuda.

- ¹ Sammai suna shelar ɗaukakar Allah;
sararin sama suna furta aikin hannuwansa.
- ² Kowace rana tana yin jawabi;
kowane dare yana nuna sani.
- ³ Ba magana, ba kalmar da aka hurta,
ba wani amon da aka ji daga gare su.
- ⁴ Duk da haka muryarsu tana kaiwa ga dukan duniya,
kalmominsu zuwa iyakokin duniya.
A sammai Allah ya kafa tenti domin rana,
⁵ wanda yake kamar ango mai fitowa daga rumfarsa,
kamar gwani ɗan wasan da yake farin ciki yā yi tsere.
- ⁶ Takan taso daga karshen sammai
ta kewaye zuwa wancan;
babu abin da yake ɓuya wa zafinta.
- ⁷ Dokar UBANGIJI cikakkiya ce,
takan wartsakar da rai.
Farillan UBANGIJI abin dogara ne,
suna mai da hikima da sauƙi.

- ⁸ Ka'idodin UBANGIJI daidai ne,
suna ba da farin ciki ga zuciya.
Umarnan UBANGIJI haske ne
suna ba da haske ga idanu.
- ⁹ Tsoron UBANGIJI yakan kawo tsabtar zuciya,
zai kasance har abada.
Farillan UBANGIJI tabbatattu ne,
kuma gaba ɗaya masu adalci ne.
- ¹⁰ Sun fi zinariya daraja,
fiye da zalla zinariya nesa;
sun fi zuma zaki
fiye da zuma daga kaki.
- ¹¹ Ta wurinsu ana gargaɗe bawanka;
a kiyaye su akwai lada mai girma.
- ¹² Wane ne zai iya rabe kurakuransa?
Ya gafarta ɓoyayyun laifofinsa.
- ¹³ Ka kiyaye bawanka daga zunubin ganganci;
kada ka bari su yi mulki a kaina.
Ta haka zan zama marar laifi;
marar laifi na babban tawaye.
- ¹⁴ Bari kalmomin bakina da tunanin zuciyata
su zama abin gamsuwa a gabanka,
Ya UBANGIJI, Dutsena da Mai fansata.

Zabura 20

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Zabura ta Dawuda.

- ¹ UBANGIJI ya amsa maka sa'ad da ka yi kira cikin wahala;
bari sunan Allah na Yaƙub yā kiyaye ka.
- ² Bari yā aiko maka da taimako daga wuri mai tsarki
yā kuma ba ka gudummawa daga Sihiyona.
- ³ Bari yā tuna da dukan sadakokinka
yā kuma karɓi hadayunka na ƙonawa.
- ⁴ Bari yā biya maka bukatan ranka
yā kuma sa dukan shirye-shiryenka su yi nasara.
- ⁵ Za mu yi sowa ta farin ciki sa'ad da ka yi nasara
mu kuma ɗaga tutotinmu a cikin sunan Allahnmu.

Bari UBANGIJI yā biya maka dukan bukatunka.

- ⁶ Yanzu na san cewa,
UBANGIJI yakan cece shafaffensa.
Yakan amsa masa daga samansa mai tsarki
da ikon ceto na hannun damansa.
- ⁷ Waɗansu sun dogara a kekunan yaƙi waɗansu kuma a dawakai,
amma mu, mun dogara a cikin sunan UBANGIJI Allahnmu.
- ⁸ Za a durkusa da su, su kuma fāɗi,
amma mu za mu tashi mu tsaya daram.
- ⁹ Ya UBANGIJI, ka ba da nasara ga sarki!
Ka amsa mana sa'ad da muka yi kira!

Sela

Zabura 21

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Zabura ta Dawuda.

- ¹ Ya UBANGIJI, sarki yana farin ciki cikin ƙarfinka.
Yana farin cikinsa ƙwarai cikin nasarorin da ka ba shi!
- ² Ka biya masa bukatar zuciyarsa
ba ka kuwa hana masa roƙon da ya yi da leƙunansa ba.
- ³ Ka marabce shi da yalwar albarka
ka kuma sa masa rawanin zallan zinariya a kansa.
- ⁴ Ya nemi ka ba shi rai, ka kuwa ba shi,
tsawo kwanaki, har abada abadin
- ⁵ Ta wurin nasarorin da ka ba shi, ƙaukarsa mai girma ce;
ka mayar masa ƙaukaka da kuma suna.
- ⁶ Tabbatacce ka ba shi madawwamiyar albarka
ka kuma sa shi murna da farin cikin kasancewarka.
- ⁷ Gama sarki ya dogara gare ka UBANGIJI
ta wurin ƙauna marar ƙarewa ta Mafi Ɗaukaka
ba zai jijiƙu ba.
- ⁸ Hannunka zai kakkama dukan abokan gābanka;
hannunka na dama zai kakkama masu ƙinka.
- ⁹ A lokacin bayyanarka
za ka sa su zama kamar wutar matoya.
Cikin fushinsa UBANGIJI zai haɗiye su,
kuma wutarsa za tā cinye su.
- ¹⁰ Za ka hallaka 'ya'yansu daga duniya,
zuriyarsu kuma daga 'yan adam.
- ¹¹ Ko da yake suna shirya maka mugunta
suna kuma ƙirƙiro mugayen dabaru, ba za su yi nasara ba;
- ¹² gama za ka sa su juye bayansu
sa'ad da ka auna su da bakan da ka ja.
- ¹³ Ka sami ƙaukaka, ya UBANGIJI cikin ƙarfinka;
za mu rera mu kuma yabi ikonka.

Sela

Zabura 22

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Da salon “Matar Zomon Safiya.” Zabura ta Dawuda.

- ¹ Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?
Me ya sa ka yi nisa da cetona,
ka yi nesa daga kalmomin nishina?
- ² Ya Allahna, na yi kuka da rana, amma ba ka amsa ba,
da dare kuma ban yi shiru ba.
- ³ Duk da haka kana a kursiyi a matsayin Mai Tsarkin nan;
kai ne yabon Isra'ila.
- ⁴ A gare ka ne kakanninmu suka sa bege;
sun dogara ka kuwa cece su.
- ⁵ Sun yi kuka gare ka suka kuma sami ceto;
a gare ka suka dogara kuma ba su sha kunya ba.
- ⁶ Amma ni dai tsutsa ne ba mutum ba,

- wanda mutane suke yi wa ba'a suka kuma rena shi.
- ⁷ Duk wanda ya gan ni yakan yi mini ba'a;
suna yin mini ashar, suna kaɗa kansu suna cewa,
- ⁸ “Ya dogara ga UBANGIJI;
bari UBANGIJI yã cece shi.
Bari yã cece shi,
da yake yana jin daɗinsa.”
- ⁹ Duk da haka ka fitar da ni daga ciki;
ka sa na dogara gare ka, ko ma a kirjin mahaifiyata.
- ¹⁰ Daga haihuwa an jefa ni a kanka;
daga cikin mahaifiyata kai ne Allahna.
- ¹¹ Kada ka yi nesa da ni,
gama wahala na kusa
kuma babu wani da zai taimaka.
- ¹² Bijimai masu yawa sun kewaye ni;
bijimai masu karfi na Bashan sun sa ni a tsaka.
- ¹³ Zakoki masu ruri suna yayyage abin da suka kama
sun buɗe bakunansu a kaina.
- ¹⁴ An zubar da ni kamar ruwa,
kuma dukan kasusuwana sun fiffito daga mahaɗai.
Zuciyata ta zama kaki;
ta narke a cikina.
- ¹⁵ Karfina ya bushe kamar kasko,
harshena kuma ya manne wa dasashina na sama;
ka kwantar da ni a kurar mutuwa.
- ¹⁶ Karnuka sun kewaye ni;
kungiyar mugaye sun sa ni a tsaka,
sun soki hannuwana da kafafuna.
- ¹⁷ Zan iya kirga kasusuwana;
mutane suna farin ciki a kaina.
- ¹⁸ Sun raba rigunana a tsakaninsu
suka kuma jefa kuri'a a kan rigunana.
- ¹⁹ Amma kai, ya UBANGIJI, kada ka yi nisa;
Ya Karfina zo da sauri don ka taimake ni.
- ²⁰ Ka ceci raina daga takobi,
raina mai daraja daga ikon karnuka.
- ²¹ Ka cece ni daga bakin zakoki;
ka cece ni daga kahonin bauna.
- ²² Zan furta sunanka ga 'yan'uwana;
cikin taron masu sujada zan yabe ka.
- ²³ Ku da kuke tsoron UBANGIJI, ku yabe shi!
Dukanku zuriyar Yakub, ku girmama shi!
Ku girmama shi, dukanku zuriyar Isra'ila!
- ²⁴ Gama bai rena ko yã kyale
wahalar masu shan wuya ba;
bai boye fuskarsa daga gare shi ba

amma ya saurari kukansa na neman taimako.

- ²⁵ Daga gare ka yabona yake zuwa cikin babban taro;
a gaban waƙanda suke tsoronka zan cika alkawarina.
- ²⁶ Matalauta za su ci su koshi;
su da suke neman UBANGIJI za su yabe shi,
bari zukatanku su rayu har abada!
- ²⁷ Dukan iyakokin duniya
za su tuna su kuma juya ga UBANGIJI,
kuma dukan iyalan al'ummai
za su rusuna a gabansa,
- ²⁸ gama mulki na UBANGIJI ne
kuma yana mulki a bisa al'ummai.
- ²⁹ Dukan attajiran duniya za su yi biki su kuma yi sujada;
dukan waƙanda suka gangara zuwa kura za su durkusa a gabansa,
waƙanda ba za su iya bar kansu da rai ba.
- ³⁰ Zuriya masu zuwa za su yi masa hidima;
za a faɗa wa zuriya na nan gaba game da Ubangiji.
- ³¹ Za su yi shelar adalcinsa
ga mutanen da ba a riga an haifa ba,
gama ya aikata shi.

Zabura 23

Zabura ta Dawuda.

- ¹ UBANGIJI ne yake kiwona, ba zan rasa kome ba,
² Yakan sa in kwanta a makiyaya mai ɗanyar ciyawa,
yakan bi da ni kusa da ruwaye marar hayaniya,
³ yakan maido da raina.
Yakan bi da ni a hanyoyin adalci
saboda sunansa.
- ⁴ Ko da na yi tafiya
ta kwari na inuwar mutuwa,*
ba zan ji tsoron mugu ba,
gama kana tare da ni;
bulalarka na dūka da kuma sandanka na tafiya,
za su yi mini ta'aziyya.
- ⁵ Ka shirya mini tebur
a gaban abokan gābana.
Ka shafe kaina da mai;
kwaf nawa ya cika har yana zuba.
- ⁶ Tabbatacce alheri da kauna za su bi
dukan kwanakin raina,
zan kuwa zauna a gidan UBANGIJI
har abada.

Zabura 24

Zabura ta Dawuda.

- ¹ Duniya ta UBANGIJI ce da kome da yake cikinta,

* Zabura 23:4 Ko kuwa ta kwarin mafi duhu duka

- duniya, da dukan waƙanda suke zama a cikinta;
² gama ya gina ta a kan tekuna
ya kafa ta a kan ruwaye.
- ³ Wa zai iya hawan tudun UBANGIJI?
Wa zai iya tsaya a wurinsa mai tsarki?
- ⁴ Sai wanda yake da hannu mai tsabta da kuma tsabtar zuciya,
wanda ba ya ba da ransa ga bautar gunki
ko ya rantse bisa abin da yake karya.
- ⁵ Zai sami albarka daga UBANGIJI
da fifitawa daga Allah Mai cetonsa.
- ⁶ Irin tsaran waƙanda suke nemansa ke nan,
waƙanda suke neman fuskarka, ya Allah na Yaƙub.

Sela

- ⁷ Ku ɗaga kawunanku, ya ku ƙofofi;
ku ɗagu, ku daɗaɗɗun ƙofofi,
don Sarkin ɗaukaka yā shiga.
- ⁸ Wane ne wannan Sarkin ɗaukaka?
UBANGIJI ne mai ƙarfi mai iko,
UBANGIJI mai girma a yaƙi.
- ⁹ Ku ɗaga kawunanku, ya ku ƙofofi;
ku ɗagu, ku daɗaɗɗun ƙofofi,
don Sarkin ɗaukaka yā shiga.
- ¹⁰ Wane ne shi, wannan Sarkin ɗaukaka?
UBANGIJI Maɗaukaki,
shi ne Sarkin ɗaukaka.

Sela

* Zabura 25

Ta Dawuda.

- ¹ A gare ka Ya UBANGIJI,
na miƙa raina.
- ² A gare ka na dogara, ya Allahna.
Kada ka bari in sha kunya,
ko ka bar abokan gābana su yi nasara a kaina.
- ³ Ba wanda yake sa bege a gare ka
da zai taɓa shan kunya,
amma za su sha kunya
su da suke tayarwa babu dalili.
- ⁴ Ka nuna mini hanyoyinka, ya UBANGIJI,
ka koya mini hanyoyinka;
- ⁵ ka bi da ni cikin gaskiyarka ka kuma koya mini,
gama kai ne Allah Mai cetona,
kuma begena yana a kanka dukan yini.
- ⁶ Ka tuna, ya UBANGIJI da jinkai da kuma ƙaunarka mai girma,
gama suna nan tun dā.
- ⁷ Kada ka tuna da zunuban ƙuruciyata

* Zabura 25: Wannan zabura waƙa ce, mai ayoyin da suke da harufan Ibraniyanci bi da bi.

da kuma hanyoyin tawayena;
bisa ga kaunarka ka tuna da ni,
gama kai nagari ne, ya UBANGIJI.

⁸ UBANGIJI nagari da mai adalci ne;
saboda haka yakan koyar da masu zunubi a hanyoyinsa.

⁹ Yakan bi da masu tawali'u cikin abin da yake daidai
ya kuma koyar da su hanyoyinsa.

¹⁰ Dukan hanyoyin UBANGIJI kaunatattu ne da kuma aminci
ga waƙanda suke kiyaye abin da alkawari ya bukaci.

¹¹ Saboda sunanka, ya UBANGIJI,
ka gafarta laifina, ko da yake mai girma ne.

¹² To wane ne mai tsoron UBANGIJI?
Zai koyar da shi a hanyar da ya zaɓa masa.

¹³ Zai ci kwanakinsa a wadace,
kuma zuriyarsa za su gāji kasar.

¹⁴ UBANGIJI yakan amince da waƙanda suke tsoronsa;
yakan sa su san alkawarinsa.

¹⁵ Idanuna kullum suna a kan UBANGIJI,
gama shi ne kaɗai zai kuɓutar da kafafuna daga tarko.

¹⁶ Ka juye wurina ka kuma yi mini jinƙai,
gama na kaɗaice ina kuma wahala.

¹⁷ Damuwoyin zuciyata sun ninka;
ka 'yantar da ni daga wahalata.

¹⁸ Ka dubi wahalata da kuma azabata
ka ɗauke mini dukan zunubaina.

¹⁹ Dubi yadda abokan gābana sun karu
da kuma yadda suka kara kina!

²⁰ Ka tsare raina ka kuma kuɓutar da ni;
kada ka bari in sha kunya,
gama na nemi mafaka daga gare ka.

²¹ Bari mutunci da adalci su tsare ni,
domin begena yana a kanka.

²² Ka fanshi Isra'ila, ya Allah,
daga dukan wahalarsu!

Zabura 26

Ta Dawuda.

¹ Ka nuna rashin laifina, ya UBANGIJI,
gama na yi rayuwa marar zargi;

Na dogara ga UBANGIJI
ba tare da kaucewa ba.

² Ka jarraba ni, ya UBANGIJI, ka kuma gwada ni,
ka bincike zuciyata da tunanina;

³ gama kaunarka kullum tana a gabana,
kuma ina cin gaba da tafiya a cikin gaskiyarka.

⁴ Ba na zama tare da masu ruɗu,
ko in yi tarayya da masu riya;

- ⁵ na ki jinin taron masu aikata mugunta
na ki in zauna tare da mugaye.
- ⁶ Na wanke hannuwana cikin rashin laifi,
ina yawo a bagadenka Ya UBANGIJI,
- ⁷ ina shelar yabonka da karfi
ina faɗin dukan ayyukanka masu banmamaki.
- ⁸ Ina kaunar gidan da kake zama, ya UBANGIJI,
wurin da ɗaukakarke ke zaune.
- ⁹ Kada ka ɗauke raina tare da masu zunubi
raina tare da masu son yin kisankai
- ¹⁰ waɗanda akwai mugayen dabaru a hannuwansu,
waɗanda hannuwansu na dama suna cike da cin hanci.
- ¹¹ Amma na yi rayuwa marar zargi;
ka cece ni ka kuma yi mini jinkai.
- ¹² Kafafuna suna tsaye daram;
cikin taro mai girma zan yabi UBANGIJI.

Zabura 27

Ta Dawuda.

- ¹ UBANGIJI ne haskena da cetona,
wa zan ji tsoro?
UBANGIJI ne mafakar raina,
wane ne zan ji tsoro?
- ² Sa'ad da mugaye suka tasar mini
don su cinye ni,
sa'ad da abokan gaɓana da maƙiyina suka kawo mini hari,
sun yi tuntuɓe suka faɗi.
- ³ Ko da yake mayaƙa sun kewaye ni,
zuciyata ba za ta ji tsoro ba;
ko da yake ya ɓarke a kaina,
duk da haka zan karfafa.
- ⁴ Abu guda na roki UBANGIJI,
wannan shi ne na nema,
cewa in zauna a gidan UBANGIJI
dukan kwanakin raina,
in dubi kyan UBANGIJI
in kuma neme shi a cikin haikalinsa.
- ⁵ Gama a lokacin wahala,
zai kiyaye ni lafiya a wurin zamansa;
zai ɓoye ni cikin inuwar tabanakul nasa
ya kuma sa ni can a bisa dutse.
- ⁶ Sa'an nan kaina zai ɗaukaka
a bisa abokan gaɓana waɗanda suka kewaye ni;
a tabanakul nasa zan miƙa hadaya da sowa ta farin ciki;
zan rera in kuma yi kiɗi ga UBANGIJI.
- ⁷ Ka ji muryata sa'ad da na yi kira, ya UBANGIJI;
ka yi mini jinkai ka kuma amsa mini.

- ⁸ Zuciyata kan faɗa game da kai, “Nemi fuskarsa!”
Fuskarka, UBANGIJI, zan nema.
- ⁹ Kada ka ɓoye fuskarka daga gare ni,
kada ka kore bawanka daga gare ka cikin fushi;
kai ne ka kasance mai taimakona.
Kada ka ƙi ni ko ka yashe ni,
Ya Allah Mai cetona.
- ¹⁰ Ko da mahaifina da mahaifiyata sun yashe ni,
UBANGIJI zai karɓe ni.
- ¹¹ Ka koya mini hanyarka, ya UBANGIJI;
ka bi da ni a miƙaƙƙiyar hanya
saboda masu danne ni.
- ¹² Kada ka ba da ni da sha’awar maƙiyina,
gama masu shaidar ƙarya sun taso a kaina,
suna numfasa tashin hankali.
- ¹³ Har yanzu ina da ƙarfin gwiwa a wannan cewa
zan ga alherin UBANGIJI;
a ƙasar masu rai.
- ¹⁴ Ka dogara ga UBANGIJI,
ka yi ƙarfin hali ka yi ƙarfin zuciya
ka kuma dogara ga UBANGIJI.

Zabura 28

Ta Dawuda.

- ¹ A gare ka nake kira,
ya UBANGIJI Dutsena;
kada ka yi mini kunnen ƙashi.
Gama in ka yi shiru,
zan zama kamar waɗanda suka gangara rami.
- ² Ka ji kukata ta neman jinkai
yayinda nake kira ka don neman taimako,
yayinda nake daga hannuwana
wajen Wurinka Mafi Tsarki.
- ³ Kada ka ja ni tare da mugaye,
tare da masu yin mugunta,
masu magana kamar ta alheri ce da maƙwabtansu
amma suna riƙe da su a zukatansu.
- ⁴ Ka sāka musu da ayyukansu
da kuma don mugun aikinsu;
ka sāka musu saboda abin da hannuwansu suka yi
ka kuma mayar musu abin da ya dace da su.
- ⁵ Da yake ba su kula da ayyukan UBANGIJI
da abin da hannuwansa suka yi ba,
zai rushe su
ba kuwa zai ƙara gina su ba.
- ⁶ Yabo ya tabbata ga UBANGIJI,
gama ya ji kukata na neman jinkai.
- ⁷ UBANGIJI shi ne ƙarfina da garkuwata;

zuciyata ta amince da shi, kuma na sami taimako.
 Zuciyata ta yi tsalle don farin ciki
 zan kuwa yi godiya gare shi cikin waka.

- ⁸ UBANGIJI shi ne karfin mutanensa,
 kagarar ceto domin shafaffensa.
⁹ Ka cece mutanenka ka kuma albarkace gādonka;
 ka zama mai kiwonsu ka kuma riƙe su har abada.

Zabura 29

Zabura ta Dawuda.

- ¹ Ku ba da girma ga UBANGIJI, ya ku manya,
 ku ba da girma ga UBANGIJI saboda ɗaukaka da kuma ƙarfinsa.
² Ku ba da girma ga UBANGIJI, ɗaukakar da ta dace da sunansa;
 ku bauta wa UBANGIJI cikin ɗaukakar tsarkinsa.
³ Muryar UBANGIJI tana a bisa ruwaye;
 Allah Maɗaukaki ya yi tsawa,
 UBANGIJI ya yi tsawa a bisa manyan ruwaye.
⁴ Muryar UBANGIJI mai iko ce;
 muryar UBANGIJI da girma take.
⁵ Muryar UBANGIJI ta kakkarya itatuwan al'ul na Lebanon.
 UBANGIJI ya kakkarya itatuwan al'ul na Lebanon kucu-kucu.
⁶ Ya sa dutsen Lebanon ya yi ta tsalle kamar ɗan maraƙi,
 Siriyon* kuma kamar ɗan jakin jeji.
⁷ Muryar UBANGIJI ta buga
 da walkatar walkiya.
⁸ Muryar UBANGIJI ta girgiza hamada
 UBANGIJI ya girgiza Hamadan Kadesh.
⁹ Muryar UBANGIJI ta murɗa itatuwan oak†
 ya kakaƙe itatuwan kurmi.
 Kuma a cikin haikalinsa kowa ya ce, “Daukaka!”
¹⁰ UBANGIJI na zaune yana sarauta a bisa rigyawa;
 UBANGIJI yana sarauta kamar Sarki har abada.
¹¹ UBANGIJI kan ba da ƙarfi ga mutanensa;
 UBANGIJI kan albarkace mutanensa da salama.

Zabura 30

Zabura ce. Wata waka. Don keɓewar haikali.* Ta Dawuda.

- ¹ Zan girmama ka Ya UBANGIJI,
 gama ka tsamo ni daga zurfafa
 ba ka bar abokan gābana sun yi farin ciki a kaina ba.
² Ya UBANGIJI Allahna, na yi kira gare ka don taimako
 ka kuwa warkar da ni.
³ Ya UBANGIJI, ka dawo da ni daga kabari;
 ka kiyaye ni daga gangarawa zuwa cikin rami.
⁴ Ku rera ga UBANGIJI, ku tsarkakansa;
 ku yabi sunansa mai tsarki.

* Zabura 29:6 Wato, Dutsen Hermon † Zabura 29:9 Ko kuwa UBANGIJI ya sa barewa ta haihu.
 kuwa faɗa

* Zabura 30: Kan magana, ko

- ⁵ Gama fushinsa na ɗan lokaci ne
amma alherinsa har matuƙa ne;
mai yiwuwa a yi kuka da dare
amma farin ciki kan zo da safe.
- ⁶ Sa'ad da nake lafiya, na ce,
"Ba zan jijjigu ba."
- ⁷ Ya UBANGIJI, sa'ad da ka yi mini alheri,
ka sa katangar dutsena ya tsaya daram;
amma sa'ad da ka ɓoye fuskarka,
sai in cika da tsoro.
- ⁸ A gare ka, ya UBANGIJI, na yi kira;
a gare ka Ubangiji na yi kukan neman jinkai.
- ⁹ "Wace riba ce a hallakata,
a kuma gangarawa ta zuwa cikin rami?
Kura za ta yabe ka ne?
Za ta iya yin shelar amincinka?"
- ¹⁰ Ka ji, ya UBANGIJI, ka kuwa yi mini jinkai;
Ya UBANGIJI, ka zama taimakona."
- ¹¹ Ka mai da kukata ta zama rawa;
ka tuɓe rigar makokina ka sa mini na farin ciki,
- ¹² don zuciyata za ta iya rera gare ka ba kuwa za ta yi shiru ba.
Ya UBANGIJI Allahna, zan yi maka godiya har abada.

Zabura 31

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Zabura ta Dawuda.

- ¹ A gare ka, ya UBANGIJI, na nemi mafaka;
kada ka bari in taɓa shan kunya;
ka cece ni cikin rahamarka.
- ² Ka juye kunnenka gare ni,
ka zo da sauri ka cece ni;
ka zama dutsen mafakata,
mafaka mai ƙarfi na cetona.
- ³ Da yake kai ne dutsena da kuma kagarata,
saboda sunanka ka bi da ni ka kuma jagorance ni.
- ⁴ Ka 'yantar da ni daga tarkon da aka sa mini,
gama kai ne mafakata.
- ⁵ Cikin hannuwanka na miƙa ruhuna;
ka cece ni, ya UBANGIJI Allah na gaskiya.
- ⁶ Na ki waɗanda suke manne wa gumakan banza;
na dogara ga UBANGIJI.
- ⁷ Zan yi murna in kuma yi farin ciki a cikin ƙaunarka,
gama ka ga azabata
ka kuma san wahalar raina.
- ⁸ Ba ka ba da ni ga abokin gāba ba
amma ka sa kafafuna a wuri mai sarari.
- ⁹ Ka yi mini jinkai, ya UBANGIJI, gama ina cikin damuwa;
idanuna sun gaji da bakin ciki,
raina da jikina sun tafke tilis.

- 10 Baƙin ciki ya rufe raina
 shekaruna sun cika da nishi;
 ƙarfina ya karai saboda azaba,
 ƙasusuwana kuma sun gaji tiƙis.
- 11 Saboda dukan abokan gābana,
 Na zama tamƙar abin reni na maƙwabtana;
 na zama abin tsoro ga abokaina,
 waɗanda suka gan ni a titi sukan gudu daga gare ni.
- 12 An manta da ni sai ka ce na mutu;
 na zama kamar fasasshen kasko.
- 13 Gama nakan ji raɗe-raɗen mutane masu yawa;
 akwai tsoro a kowane gefe;
 suna kulla maƙarƙashiya a kaina
 suna shirya su ɗauke raina.
- 14 Amma na dogara gare ka, ya UBANGIJI;
 na ce, “Kai ne Allahna.”
- 15 Lokutana suna a hannuwanka;
 ka cece ni daga abokan gābana
 da kuma daga waɗanda suke fafara ta.
- 16 Bari fuskarka ta haskaka a kan bawanka;
 ka cece ni da ƙaunarka marar ƙarewa.
- 17 Kada ka bari in sha kunya, ya UBANGIJI,
 gama na yi kuka gare ka;
 amma bari mugaye su sha kunya
 su kuma kwanta shiru a cikin kabari.
- 18 Bari a rufe leɓunan ƙarairayinsu,
 gama da fariya da reni
 suna magana da girman kai a kan adalai.
- 19 Alherinka da girma yake,
 wanda ka ajiye domin waɗanda suke tsoronka,
 wanda ka mayar a gaban mutane
 a kan waɗanda suke neman mafaka daga gare ka.
- 20 Cikin inuwar kasancewarka ka ɓoye su
 daga makircin mutane;
 a wurin zamanka ka kiyaye su lafiya
 daga harsuna masu zagi.
- 21 Yabo ya tabbata ga UBANGIJI,
 gama ya nuna ƙaunarsa mai banmamaki gare ni
 sa’ad da aka yi mini kwanto kewaye da birni.
- 22 Cikin tsorona na ce,
 “An yanke ni daga gabanka!”
 Duk da haka ka ji kukata na neman jinkai
 sa’ad da na kira gare ka don taimako.
- 23 Ku ƙaunaci UBANGIJI, dukanku tsarkakansa!
 UBANGIJI yakan adana amintattu,
 amma masu girman kai yakan sāka musu cikakke.
- 24 Ku yi ƙarfin hali ku kuma ƙarfafa,
 dukanku masu sa bege a kan UBANGIJI.

Zabura 32

Ta Dawuda. *Maskil** ne.

- ¹ Mai farin ciki ne shi
wanda aka gafarta masa laifofinsa,
wanda aka shafe zunubansa.
² Mai farin ciki ne mutumin
da UBANGIJI ba ya lissafin zunubinsa a kansa
wanda kuma babu ruɗu a ruhunsa.

- ³ Sa'ad da na yi shiru,
kasusuwana sun yi ta mutuwa
cikin nishina dukan yini.
⁴ Gama dare da rana
hannunka yana da nauyi a kaina;
an shanye kafina kaf
sai ka ce a zafin bazara.

Sela

- ⁵ Sa'an nan na furta zunubina a gare ka
ban kuwa boye laifina ba.
Na ce, "Zan furta
laifofina ga UBANGIJI."
Ka kuwa gafarta
laifin zunubina.

Sela

- ⁶ Saboda haka bari duk mai tsoron Allah ya yi addu'a gare ka
yayinda kake samuwa;
tabbatacce sa'ad da manyan ruwaye suka taso,
ba za su kai wurinsa ba.
⁷ Kai ne wurin buyata;
za ka tsare ni daga wahala
ka kewaye ni da wakofin ceto.

Sela

- ⁸ Zan umarce ka in kuma koyar da kai a hanyar da za ka bi;
Zan ba ka shawara in kuma lura da kai.
⁹ Kada ka zama kamar doki ko doki,
wanda ba su da azanci
wanda dole sai an bi da su da linzami da ragama
in ba haka ba, ba za su zo wurinka ba.
¹⁰ Azaban mugu da yawa suke,
amma kaunar UBANGIJI marar karewa
kan kewaye mutumin da ya dogara gare shi.
¹¹ Ku yi farin ciki a cikin UBANGIJI ku kuma yi murna, ku adalai;
ku rera, dukanku waɗanda zuciyarku take daidai!

Zabura 33

- ¹ Ku rera da farin ciki ga UBANGIJI ku adalai;
daidai ne masu gaskiya su yabe shi.
² Ku yabi UBANGIJI da garaya;

* Zabura 32: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar kiɗi ce.

ku yi kiɗi gare shi da molo mai tsirkiya goma.

³ Ku rera masa sabuwar waƙa;

ku yi kiɗi da gwaninta, ku kuma yi sowa don farin ciki.

⁴ Gama maganar UBANGIJI daidai ne da kuma gaskiya;

yana da aminci cikin kome da yake yi.

⁵ UBANGIJI yana ƙaunar adalci

duniya ta cika da ƙaunarsa marar ƙarewa.

⁶ Ta wurin maganar UBANGIJI aka yi sammai,

rundunar taurarinsu kuwa da numfashin bakinsa.

⁷ Ya tattara ruwan teku cikin tuluna;*

ya sa zurfafa cikin gidajen ajiya.

⁸ Bari dukan duniya ta ji tsoron UBANGIJI;

bari dukan mutanen duniya su girmama shi.

⁹ Gama ya yi magana, abu ya kuwa kasance;

ya umarta, ya kuwa tsaya daram.

¹⁰ UBANGIJI yakan soke shirye-shiryen al'ummai;

yakan wofintar da manufofin mutane.

¹¹ Amma shirye-shiryen UBANGIJI kan tsaya daram har abada,

manufofin zuciyarsa kuwa har dukan zamanai.

¹² Mai farin ciki ce al'ummar da Allah ne UBANGIJINTA,

mutanen da ya zaɓa don gāɗonsa.

¹³ Daga sama UBANGIJI ya duba

ya kuwa ga dukan 'yan adam;

¹⁴ daga mazauninsa yana lura

da dukan waɗanda suke zama a duniya,

¹⁵ shi da ya yi zukatan duka,

wanda yake kula da kome da suke yi.

¹⁶ Babu sarkin da ake ceto ta wurin yawan mayaƙansa;

ba jarumin da kan kuɓuta ta wurin yawan ƙarfinsa.

¹⁷ Dogara a kan doki don ceto banza ne;

duk da yawan ƙarfinsa ba ya ceto.

¹⁸ Amma idanun UBANGIJI suna a kan wanda yake tsoronsa,

a kan waɗanda suke sa zuciya cikin ƙaunarsa marar ƙarewa,

¹⁹ don yā cece su daga mutuwa

ya bar su da rai a lokacin yunwa.

²⁰ Muna jiran UBANGIJI da bege;

shi ne taimakonmu da garkuwarmu.

²¹ A cikinsa zukatanmu na farin ciki,

gama mun dogara cikin sunansa mai tsarki.

²² Bari ƙaunarka marar ƙarewa ta zauna a kanmu, ya UBANGIJI,

ko ma da muke sa begenmu a gare ka.

*

* Zabura 33:7 Ko kuwa teku sai ka ce a tsibi * Zabura 34: Wannan zabura waƙa ce, mai ayoyin da suka fara da harufan Ibraniyanci bi da bi.

Zabura 34

Ta Dawuda. Sa'ad da ya yi kamar ya haukace a gaban Abimelek, Wanda ya kore shi, ya kuwa tafi.

- ¹ Zan gode wa UBANGIJI kullayaumi;
yabonsa kullum za su kasance a leɓunana.
- ² Raina zai yi fariya a cikin UBANGIJI;
bari waɗanda suke wahala su ji su kuma yi farin ciki.
- ³ Ku ɗaukaka UBANGIJI tare da ni;
bari mu ɗaukaka sunansa tare.
- ⁴ Na nemi UBANGIJI, ya kuwa amsa mini;
ya cece ni daga dukan tsoro.
- ⁵ Waɗanda suke dubansa sukan haskaka;
fuskokinsu ba sa rufuwa da kunya.
- ⁶ Wannan matalauci ya yi kira, UBANGIJI kuwa ya ji shi;
ya cece shi daga dukan wahalarsa.
- ⁷ Mala'ikan UBANGIJI ya kafa sansani kewaye da waɗanda suke tsoronsa,
ya kuwa cece su.
- ⁸ Ku gwada ku gani cewa UBANGIJI yana da kyau;
mai albarka ne mutumin da yake neman mafaka a gare shi.
- ⁹ Ku ji tsoron UBANGIJI, ku tsarkakansa,
gama masu tsoronsa ba sa rasa kome.
- ¹⁰ Zakoki za su iya rasa ƙarfi su kuma ji yunwa,
amma waɗanda suke neman UBANGIJI ba sa rasa abu mai kyau.
- ¹¹ Ku zo, 'ya'yana, ku saurare ni;
zan koya muku tsoron UBANGIJI.
- ¹² Duk waninku da yake ƙaunar rayuwa
yana kuma so yã ga kwanaki masu kyau,
- ¹³ ka kiyaye harshenka daga mugunta
da kuma leɓunanku daga faɗar ƙarairayi.
- ¹⁴ Juyo daga mugunta ku yi alheri;
nemi salama ku kuma yi ƙoƙarin samunta.
- ¹⁵ Idanun UBANGIJI suna a kan masu adalci
kuma kunnuwansa suna sauraran kukansu;
- ¹⁶ fuskar UBANGIJI yana gāba da waɗanda suke aikata mugunta,
don yã sa a manta da su a duniya.
- ¹⁷ Adalai kan yi kuka, UBANGIJI kuwa yakan ji su;
yakan cece su daga dukan wahalarsu.
- ¹⁸ UBANGIJI yana kusa da waɗanda suka karai
ya kuma cece waɗanda aka ragargaza a ruhu.
- ¹⁹ Adali zai iya kasance da wahala da yawa,
amma UBANGIJI yakan cece shi daga dukansu;
- ²⁰ yakan tsare dukan ƙasusuwansa,
ba ko ɗayansu da zai karye.
- ²¹ Mugunta zai kashe mugu;
za a hukunta abokan gāban adalai.
- ²² UBANGIJI yakan cece bayinsa;

ba wanda yake neman mafaka a wurinsa da za a hukunta.

Zabura 35

Ta Dawuda.

¹ Yi hamayya, ya UBANGIJI, da waƙanda suke hamayya da ni;
yi faƙa da waƙanda suke faƙa da ni.

² Ka ƙauki garkuwa da kuma makami;
ka tashi ka taimake ni.

³ Ka ƙaga māshi da kuma abin da ake jefa*
a kan waƙanda suke fafarata.

Ka ce wa raina,
“Ni ne cetonka.”

⁴ Bari waƙanda suke neman raina
su sha kunya a kuma kunyatar da su;
bari waƙanda suke shirya lalacewata
su juya da baya su ruƙe.

⁵ Bari su zama kamar yayi a gaban iska,
mala’ikan UBANGIJI kuma yana korarsu;

⁶ bari hanyarsu tā yi duhu ta kuma yi santsi,
mala’ikan UBANGIJI kuma yana fafararsu.

⁷ Da yake sun ɓoye tarko domina ba dalili
kuma babu dalili suka haƙa mini rami,

⁸ bari lalaci yā kama su ba zato,
bari tarkon da suka ɓoye yā kama su,
bari su fāƙa cikin ramin, yā kai ga lalacinsu.

⁹ Sa’an nan raina zai cika da farin ciki a cikin UBANGIJI
in yi kuma murna a cikin cetonsa.

¹⁰ Dukan raina zai ce,
“Wane ne kamar ka, ya UBANGIJI?”

Ka kuɓutar da matalauta daga waƙanda suka fi ƙarfinsu,
matalauta da masu bukata daga waƙanda suke musu fashi.”

¹¹ Shaidu marasa imani sun fito;
suna mini tambaya a kan abubuwan da ban san kome a kai ba.

¹² Suna sāka alherin da na yi musu da mugunta
suka bar raina da nadama.

¹³ Duk da haka sa’ad da suke ciwo, na sanya rigar makoki
na ƙasƙantar da kaina da azumi.

Sa’ad da aka mayar mini da addu’o’i babu amsa,

¹⁴ nakan yi ta yawo ina makoki
sai ka ce yadda nake yi wa abokina ko ƙan’uwana.

Nakan sunkuyar da kaina cikin baƙin ciki
sai ka ce ina kuka domin mahaifiyata.

¹⁵ Amma sa’ad da na yi tuntuɓe, sukan taru suna murna;
masu kai hari sun taru a kaina sa’ad da ban sani ba.
Suna ɓata mini suna ba tsagaitawa.

¹⁶ Kamar marasa sani Allah suna mini riyar ba’a;
Suna hararata da ƙiyayya.

¹⁷ Ya UBANGIJI, har yausha za ka ci gaba da zuba ido kawai?

* Zabura 35:3 Ko kuwa ka kuwa tare hanya

- Ka kuɓutar da raina daga farmakinsu,
 raina mai daraja daga waɗannan zakoki.
- ¹⁸ Zan yi godiya cikin taro mai girma;
 cikin ɗumbun mutane zan yabe ka.
- ¹⁹ Kada ka bar maƙaryatan nan,
 su yi farin ciki a kaina;
 kada ka bar waɗanda suke kina ba dalili,
 su ji daɗin baƙin cikina.
- ²⁰ Ba sa maganar salama
 sukan kirkiro zage-zagen karya
 a kan waɗanda suka zama shiru a ƙasar.
- ²¹ Sukan wage mini bakinsu suna cewa, “Allah yă ƙara!
 Da idanunmu mun gani.”
- ²² Ya UBANGIJI, ka ga wannan; kada ka yi shiru.
 Kada ka yi nisa da ni, ya Ubangiji.
- ²³ Ka farka, ka kuma tashi ka kăre ni!
 Ka yi mini faɗa, ya Allahna da shugabana.
- ²⁴ Ka nuna ni marar laifi ne ciki adalcinka,
 Ya UBANGIJI Allahna; kada ka bari su yi farin ciki a kaina.
- ²⁵ Kada ka bari su ce wa kansu, “Allah yă ƙara, dă ma abin da mun so ke nan!”
 Ko su ce, “Mun haɗiye shi.”
- ²⁶ Bari dukan waɗanda suke farin ciki a kaina a wahalata
 su sha kunya su kuma ruɗe;
 bari dukan waɗanda suke ɗaukar kansu sun fi ni
 su sha kunya da wulafanci.
- ²⁷ Bari waɗanda suke murna saboda nasarata
 su yi sowa don farin ciki da murna;
 bari kullum su riƙa cewa, “A ɗaukaka UBANGIJI,
 wanda yake farin ciki da zaman lafiyar bawansa.”
- ²⁸ Harshena zai yi zancen adalcinka
 da kuma yabonka dukan yini.

Zabura 36

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Ta Dawuda bawan UBANGIJI.

- ¹ Akwai magana a cikin zuciyata
 game da zunubin mugu.
 Babu tsoron Allah
 a idanunsa.
- ² Gama a idanunsa yana ganin kansa wani abu ne
 wanda ya sha ƙarfi a gane ko ya ƙi zunubinsa.
- ³ Kalmomin bakinsa mugaye ne da kuma ruɗu;
 ya daina zama mai hikima da yin alheri.
- ⁴ Ko a kan gadonsa ma yana shirya mugunta;
 yakan sa kansa ga aikata zunubi
 kuma ba ya ƙin abin da ba shi da kyau.
- ⁵ Kaunarka, ya UBANGIJI, kan kai sammai,
 amincinka har sararin sammai.

- ⁶ Adalcinka yana kama da manyan duwatsu,
hukuncinka kamar zurfi mai girma.
Ya UBANGIJI, kana lura da mutum da dabba.
- ⁷ Ina misalin kaunarka marar karewa!
Mutane manya da kanana kan sami mafaka cikin inuwar fikafikanka.
- ⁸ Suna biki a yalwar gidanka;
kakan ba su sha daga rafin farin cikinka.
- ⁹ Gama a gare ka akwai maɓulɓular rai
cikin haskenka mukan ga haske.
- ¹⁰ Ka ci gaba da kaunarka ga waɗanda suka san ka,
adalcinka ga masu gaskiyar zuciya.
- ¹¹ Kada ka bari kafar mai girman kai ya fada mini,
ko hannun mugu ya kore ni.
- ¹² Dubi yadda masu aikata zunubi suka fadi,
a zube, ba za su kuwa iya tashi ba!
- *

Zabura 37

Ta Dawuda.

- ¹ Kada ka tsorata saboda mugayen mutane
ko ka yi kishin waɗanda suka aikata mugunta;
- ² gama kamar ciyawa za su bushe,
kamar danyun ganyaye za su mutu.
- ³ Ka dogara ga UBANGIJI ka kuma aikata alheri;
yi zama cikin kasar ka kuma more makiyaya mai lafiya.
- ⁴ Ka ji daɗinka a cikin UBANGIJI
zai kuwa biya bukatun zuciyarka.
- ⁵ Ka sa kanka a hanyar UBANGIJI;
ka kuma dogara gare shi zai kuwa yi wannan.
- ⁶ Zai sa adalcinka ya haskaka kamar hasken safiya,
gaskiyarka kuma kamar rana a tsaka.
- ⁷ Ka natsu a gaban UBANGIJI
ka kuma jira da hakuri gare shi;
kada ka tsorata sa'ad da mutane ke nasara a hanyoyinsu,
sa'ad da suke aikata mugayen shirye-shiryensu.
- ⁸ Kada ka yi fushi kada kuma ka yi hasala;
kada ka tsorata, wannan yakan kai ga mugunta ne kawai.
- ⁹ Gama za a datse mugayen mutane,
amma waɗanda suke sa zuciya ga UBANGIJI za su gaji kasar.
- ¹⁰ A dan kanƙanen lokaci, mugaye za su shuɗe;
ko ka neme su, ba za a same su ba.
- ¹¹ Amma masu tawali'u za su gaji kasar
su kuma zauna da cikakkiyar salama.

* Zabura 37: Wannan zabura wafa ce, mai ayoyin da suka fara da harufan Ibraniyanci bi da bi.

- 12 Mugaye sukan shirya wa adalai maƙarƙashiya
su ciji baki a kansu;
- 13 amma Ubangiji yakan yi dariyar mugaye,
gama ya sani ranarsu tana zuwa.
- 14 Mugaye sukan zare takobi
su ja baka
don su kashe matalauta da masu bukata,
don su kashe waƙanda hanyoyinsu daidai suke.
- 15 Amma takubansu za su soki zukatansu,
kuma bakkunansu za su kakkarye.
- 16 Kanƙanen abin da mai adalci yake da shi
ya fi arzikin mugaye yawa;
- 17 gama za a kakkarya ikon mugaye,
amma UBANGIJI zai riƙe mai adalci.
- 18 Kwanakin marasa zarge suna sane ga UBANGIJI,
kuma gādon su zai dawwama har abada.
- 19 A lokutan masifu ba za su yanƙwane ba;
a kwanakin yunwa za su sami a yalwace.
- 20 Amma mugaye za su hallaka,
Abokan gāban UBANGIJI za su zama kamar kyan gonaki,
za su ɓace, za su ɓace kamar hayaki.
- 21 Mugaye kan yi rance ba sa kuma biya,
amma masu adalci suna bayar hannu sake;
- 22 waƙanda UBANGIJI ya sa wa albarka za su gāji ƙasar,
amma waƙanda ya la'anta, za a kore su.
- 23 In UBANGIJI ya ji daƙin hanyar da mutum yake bi,
zai sa sawu su kahu;
- 24 ko ya yi tuntube, ba zai fāɗi ba,
gama UBANGIJI yakan riƙe shi da hannunsa.
- 25 Dā ni yaro ne amma yanzu na tsufa,
duk da haka ban taɓa ganin an yashe masu adalci ba
ko a ce 'ya'yansu suna roƙon burodi.
- 26 Kullum suna bayar hannu sake suna kuma ba da bashi ba da wahala ba,
za a yi wa 'ya'yansu albarka.
- 27 Ku juyo daga mugunta ku yi alheri;
sa'an nan za ku zauna a ƙasar har abada.
- 28 Gama UBANGIJI yana ƙaunar masu aikata daidai
kuma ba zai yashe amintattunsa ba.
- Za a hallaka masu aikata mugunta gaba ɗaya,
'ya'yan mugaye za su hallaka.
- 29 Masu adalci za su gāji ƙasar
su kuma zauna a cikinta har abada.

- ³⁰ Bakin mutum mai adalci yakan yi magana da hikima,
harshensa kuwa yakan yi maganar abin da yake daidai.
- ³¹ Dokar Allahnsa tana a cikin zuciyarsa;
ƙafafunsa ba sa santsi.
- ³² Mugaye suna fako suna jira masu adalci,
suna ƙoƙari neman ransu;
- ³³ amma UBANGIJI ba zai bar su a ikonsu ba
ko ya bari a hukunta su sa'ad da aka kawo su shari'a ba.
- ³⁴ Ku sa zuciya ga UBANGIJI
ku kuma kiyaye hanyarsa.
Zai ɗaukaka ku ku ci gādon ƙasar,
sa'ad da aka kawar da mugaye, za ka gani.
- ³⁵ Na ga wani mugu, azzalumi,
yana yaɗuwa kamar ɗanyen itace a asalin ƙasarsa,
- ³⁶ amma yakan mutu nan da nan kuma ba ya ƙara kasancewa;
ko an neme shi, ba za a same shi ba.
- ³⁷ Ka dubi marasa zargi, ka lura da adali;
akwai sa zuciya domin mutum mai salama.
- ³⁸ Amma za a hallaka dukan masu zunubi;
za a yanke sa zuciya ta mugaye.
- ³⁹ Ceton adalai kan zo daga UBANGIJI;
shi ne mafaka a lokacin wahala.
- ⁴⁰ UBANGIJI yakan taimake su yā kuma cece su;
yakan kuɓutar da su daga mugaye yā kuma cece su,
domin sukan nemi mafaka daga gare shi.

Zabura 38

Zabura ta Dawuda. Roƙo ne.

- ¹ Ya UBANGIJI, kada ka tsawata mini cikin fushinka
ko ka hore ni cikin hasalarka.
- ² Gama kibiyoyinka sun soke ni,
hannunka kuma ya fāɗo a kaina.
- ³ Saboda hasalarka babu lafiya a jikina;
ƙasusuwana ba lafiya saboda zunubina.
- ⁴ Laifofina sun mamaye ni
kamar nauyin da ya sha ƙarfin ɗauka.
- ⁵ Miyakuna sun ruɓe suna kuma wari
saboda wawancina na zunubi.
- ⁶ An tanfware ni aka kuma ƙasƙantar da ni;
dukan yini ina ta kuka.
- ⁷ Bayana yana fama da zazzabi;
babu lafiya a jikina.
- ⁸ Na gaji sharkaf an kuma ragargaza ni;
ina nishi da wahala a cikin zuciyata.
- ⁹ Dukan bukatata tana a shimfiɗe a gabanka, ya Ubangiji;
ajiyar zuciyata ba ta ɓoyuwa daga gare ka.

- 10 Zuciyata na bugu, ƙarfina kuma ya ƙare,
har ma haske ya rabu da idanuna.
- 11 Abokaina da maƙwabtana sun guje ni saboda miyakuna;
maƙwabtana ba sa zuwa kusa.
- 12 Waƙanda suke neman raina sun sa tarkonsu,
waƙanda suke so su cuce ni suna zance lalatar da ni;
yini sukutum suna ƙulla mini maƙarƙashiya.
- 13 Ni kamar kurma ne, wanda ba ya ji,
kamar bebe, wanda ba ya iya buƙe bakinsa.
- 14 Na zama kamar mutumin da ba ya ji,
wanda bakinsa ba ya iya ba da amsa.
- 15 Na dogara gare ka, ya UBANGIJI;
za ka amsa, ya Ubangiji Allahna.
- 16 Gama na ce, “Kada ka bar su su yi farin ciki a kaina
ko su yi kirari a kaina sa’ad da ƙafata ta yi santsi.”
- 17 Gama ina gab da fāƙuwa,
kuma cikin azaba nake kullum.
- 18 Na furta laifina;
na damu da zunubina.
- 19 Da yawa ne masu gāba da ni da ƙarfi;
waƙanda suke kina ba dalili sun yi yawa.
- 20 Waƙanda suke sāka alherina da mugunta,
suna cin zarafina
sa’ad da nake bin abin da yake daidai.
- 21 Ya UBANGIJI, kada ka yashe ni;
kada ka yi nesa da ni, ya Allahna.
- 22 Zo da sauri ka taimake ni,
Ya Ubangiji Mai Cetona.

Zabura 39

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Don Yedutun. Zabura ta Dawuda.

- 1 Na ce, “Zan lura da hanyoyina
zan kuma kiyaye harshena daga zunubi;
zan sa linzami a bakina
muddin mugaye suna a gabana.”
- 2 Na yi shiru, ban ce kome ba,
Ko a kan abin da yake da kyau!
Amma duk da haka wahalata sai ƙaruwa take yi;
3 zuciyata ta ƙara zafi a cikina.
- Kuma sa’ad da nake tunani, wuta ta yi ta kuna;
sai na yi magana da harshena na ce,
- 4 “Nuna mini, ya UBANGIJI, ƙarshen rayuwata
da kuma yawan kwanakina;
bari in san yadda rayuwata tana wucewa da sauri.
- 5 Ka sa kwanakina suka zama tafin hannu ne kawai;
yawan shekaruna kamar ba kome ba ne a gabanka.
- Duk ran mutum shaƙar iska ne kurum,
har ma waƙanda suke tsammani suke da ƙāriya.

⁶ “Mutum dai shirim ne kawai yayinda yake kai da komowa.
Yana ta yawo, amma a banza ne kawai;
yakan tara dukiya, ba tare da sanin wa zai more ta ba.

⁷ “Amma yanzu, ya Ubangiji, me zan nema?

Begena yana a gare ka.

⁸ Ka cece ni daga dukan laifofina;
kada ka sa in zama abin dariya ga wawaye.

⁹ Na yi shiru; ba zan buɗe bakina ba,
gama kai ne wanda ka aikata wannan.

¹⁰ Ka ɗauke bulalarka daga gare ni;
na ji jiki ta wurin bugun da hannunka ya yi mini.

¹¹ Kakan tsawata ka kuma hore mutane saboda zunubinsu;
kakan cinye wadatarsu kamar yadda asu ke yi,
kowane mutum dai shakar iska ne.

Sela

¹² “Ka ji addu’ata, ya UBANGIJI,
ka saurari kukata ta neman taimako;
kada ka kurmance ga kukata.

Gama ina zama tare da kai kamar baƙo,
baƙo, kamar yadda dukan kakannina sun kasance.

¹³ Ka kau da fuskarka daga gare ni, saboda in sāke yin farin ciki
kafin in tafi in kuma rabu da nan.”

Zabura 40

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Ta Dawuda. Zabura ce.

¹ Na jira da haƙuri ga UBANGIJI;
ya juya wurina ya kuma ji kukata.

² Ya ɗaga ni daga rami marar faɗi,
daga laka da taɓo;
ya sa kafafuna a kan dutse
ya kuma ba ni tsayayyen wuri don in tsaya.

³ Ya sa sabuwar waƙa a bakina,
waƙar yabo ga Allahna.

Da yawa za su gani su tsorata
su kuma dogara ga UBANGIJI.

⁴ Mai albarka ne mutumin
da ya mai da UBANGIJI abin dogararsa,
wanda ba ya kula da masu girman kai,
waɗanda suka juya ga allolin karya.

⁵ Da yawa ne, ya UBANGIJI Allahna,
abubuwan banmamakin da ka aikata.
Abubuwan da ka shirya mana.

Ba wanda zai iya faɗa maka su;
a ce zan yi magana in faɗe su,
za su wuce gaban misali a furta.

⁶ Hadaya da sadaka ba ka sha’awa,
amma kunnuwana ka huda;
hadayun fonawa da hadayun zunubi ba ka bukata.

⁷ Sa’an nan na ce, “Ga ni, na zo,

kamar yadda yake a rubuce game da ni cikin littafi.

⁸ Ina sha'awar aikata nufinka, ya Allahna;
dokar tana cikin zuciyata.”

⁹ Na yi shelar adalcinka cikin babban taro;
ba na rufe leƙunana,
kamar yadda ka sani, ya UBANGIJI.

¹⁰ Ba na ɓoye adalcinka cikin zuciyata;
ina maganar amincinka da cetonka.

Ban ɓoye kaunarka da gaskiyarka
a gaban taron jama'arka mai girma ba.

¹¹ Kada ka hana mini jinkanka, ya UBANGIJI;
bari kaunarka da gaskiyarka kullum su kare ni.

¹² Gama damuwoyin da suka wuce misali sun kewaye ni;
zunubaina sun mamaye ni, kuma ba na iya gani.

Sun fi gashin kaina yawa,
har ma na fid da zuciya.

¹³ Ka ji daɗin cetona, ya UBANGIJI;
Ya UBANGIJI, ka zo da sauri ka taimake ni.

¹⁴ Bari masu neman raina
su sha kunya su kuma rikice;
bari dukan waɗanda suke neman lalacewata
su koma baya da kunya.

¹⁵ Bari masu ce mini, “Allah ya kara!”
Su sha mamaki saboda kunyar da za su sha.

¹⁶ Amma bari dukan masu nemanka
su yi farin ciki su kuma yi murna a cikinka;
bari waɗanda suke kaunar cetonka kullum su ce,
“UBANGIJI mai girma ne!”

¹⁷ Ni dai matalauci ne da mai bukata;
bari Ubangiji ya tuna da ni.

Kai ne taimakona da mai cetona;
Ya Allahna, kada ka jinkirta.

Zabura 41

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Zabura ta Dawuda.

¹ Mai albarka ne wanda yake jin tausayin marasa karfi;
UBANGIJI yakan kuɓutar da shi a lokutan wahala.

² UBANGIJI zai kare shi ya kuma kiyaye ransa;
zai albarkace shi a cikin kasar
ba kuwa zai miƙa shi ga hannun maƙiyansa ba.

³ UBANGIJI zai ba shi karfi a gadon rashin lafiyarsa
ya mayar masa da lafiya daga ciwon da ya kwantar da shi.

⁴ Na ce, “Ya UBANGIJI, ka yi mini jinkai;
ka warkar da ni, gama na yi maka zunubi.”

⁵ Abokan gaɓana suna muguwar magana a kaina cewa,
“Yaushe zai mutu sunansa ya ɓace ne?”

⁶ Duk sa'ad da wani ya zo ganina,

yakan yi maganar karya, yayinda zuciyarsa tana tattare da cin zarafi;
sa'an nan ya fita ya yi ta bazawa ko'ina.

- ⁷ Dukan abokan gābana suna raɗa tare a kaina;
suna fata mugun abu ya same ni, suna cewa,
⁸ “Mugun ciwo ya kama shi;
ba zai taɓa tashi daga inda yake kwanciya ba.”
⁹ Har abokina na kurkusa,
wanda na amince da shi,
wanda muke cin abinci tare,
ya juya yana gāba da ni.

- ¹⁰ Amma kai, ya UBANGIJI, ka yi mini jinkai,
ka tā da ni, don in sāka musu.
¹¹ Na sani kana jin daɗina,
gama abokin gābana ba zai ci nasara a kaina ba.
¹² Cikin mutuncina ka rife ni
ka sa ni a gabanka har abada.

- ¹³ Yabo ya tabbata ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila,
har abada abadin.

Amin kuma Amin.
LITTAFI NA BIYU

42

*Zabura 42-72**

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. *Maskil*[†] ne na 'Ya'yan Kora maza.

- ¹ Kamar yadda barewa take marmarin ruwan rafuffuka,
haka raina yake marmarinka, ya Allah.
² Raina yana kishin Allah, Allah mai rai.
Yaushe zan tafi in sadu da Allah ne?
³ Hawayena ne sun zama abincina
dare da rana,
yayinda mutane suke ce da ni dukan yini,
“Ina Allahnka ɗin?”
⁴ Waɗannan abubuwa ne nakan tuna
sa'ad da nake faɗin abin da yake a raina,
yadda dā nakan tafi tare da taron jama'a,
ina bishe su a jere zuwa gidan Allah,
da sowa ta farin ciki da kuma godiya
a cikin taron biki.
⁵ Me ya sa kake bakin ciki, ya raina?
Me ya sa ka damu a cikina?
Ka dogara ga Allah,
gama zai sāke yabe shi,
Mai Cetona da kuma Allahna.

- ⁶ Raina[‡] yana bakin ciki a cikina;

* Zabura 42: Cikin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci masu yawa Zabura 42 da 43, zabura guda ce. † Zabura 42: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waƙa ce. ‡ Zabura 42:6 Kaɗan a cikin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci, Seftuwajin da Siriyak; yawancin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci yabe shi domin taimakon cetonsa. 6 Ya Allahna, nawa

saboda haka zan tuna da kai
daga kasar Urdun,
a kwankolin Hermon, daga Dutsen Mizar.

⁷ Zurfi kan kira zurfi
cikin rurin matsirgar ruwanka;
dukan rakuma da igiyoyi
sun sha kaina.

⁸ Da rana UBANGIJI yakan nuna kaunarsa,
da dare wakarsa tana tare da ni,
addu'a ga Allah na raina.

⁹ Na ce wa Allah Dutsena,
“Me ya sa ka manta da ni?
Me zai sa in yi ta yawo ina makoki,
a danne a hannun abokin gāba?”

¹⁰ Kasusuwana suna jin jiki da wahala
yayinda makiyana suna mini ba'a,
suna ce mini dukan yini,
“Ina Allahnka ċin?”

¹¹ Me ya sa kake bakin ciki, ya raina?
Me ya sa ka damu a cikina?
Ka dogara ga Allah,
gama zai sāke yabe shi,
Mai Cetona da kuma Allahna.
*

Zabura 43

¹ Ka nuna ni marar laifi ne, ya Allah,
ka kuma nemi hakkina
a kan al'ummai marasa sanin Allah.
Ka kuɓutar da ni daga
masu ruɗu da mugayen mutane.

² Kai ne Allah mafakata.
Me ya sa ka ki ni?
Me zai sa in yi ta yawo ina makoki,
a danne a hannun abokin gāba?

³ Ka aiko da haskenka da gaskiyarka,
bari su bishe ni
bari su kawo ni ga dutsenka mai tsarki,
zuwa wurin da kake zama.

⁴ Sa'an nan zan tafi bagaden Allah,
ga Allah, farin cikina da murnata.
Zan yabe ka da garaya,
Ya Allah, Allahna.

⁵ Me ya sa kake bakin ciki, ya raina?
Me ya sa ka damu a cikina?
Ka dogara ga Allah,
gama zai sāke yabe shi,

* Zabura 43: Cikin rubuce-rubucen hannu masu yawa a Ibraniyanci Zabura 42 da 43 zabura guda ce.

Mai Cetona da Allahna.

Zabura 44

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Ta 'ya'yan Kora maza. *Maskil** ne.

- ¹ Mun ji da kunnuwanmu, ya Allah;
kakaninmu sun faɗa mana
abin da ka aikata a kwanakinsu,
tun dā can.
 - ² Da hannunka ka kori al'ummai
ka kuma dasa kakaninmu;
ka ragargaza mutanen
ka kuma sa kakaninmu suka haɓaka.
 - ³ Ba da takobinsu ba ne suka ci kasar,
ba kuwa ƙarfin hannunsu ne ya ba su nasara ba;
hannun damanka ne, ƙarfin hannunka,
da kuma hasken fuskarka, gama ka faunace su.
 - ⁴ Kai ne Sarkina da kuma Allahna,
wanda ya ba da nasarori wa Yakub.
 - ⁵ Ta wurinka mun tura abokan gābanmu baya;
ta wurin sunanka muka tattake maƙiyanmu.
 - ⁶ Ba na dogara ga bakana,
takobina ba ya kawo nasara;
 - ⁷ amma kana ba mu nasara a kan abokan gābanmu,
ka sa abokan gābanmu suka sha kunya.
 - ⁸ A cikin Allah muke fariyarmu dukan yini,
kuma za mu yabi sunanka har abada.
- Sela
- ⁹ Amma yanzu ka ƙi mu ka kuma ƙaskantar da mu;
ba ka ƙara fita tare da mayaƙanmu.
 - ¹⁰ Ka sa muka gudu a gaban abokin gāba,
kuma abokan gābanmu suka washe mu.
 - ¹¹ Ka ba da mu a cinye kamar tumaki
ka kuma watsar da mu a cikin al'ummai.
 - ¹² Ka sayar da mutanenka a kuɗin da bai taka ƙara ya karye ba
babu wata riba daga sayar da su da ka yi.
 - ¹³ Ka mai da mu abin dariya ga maƙwabtānmu,
abin dariya da reni ga waɗanda suke kewaye da mu.
 - ¹⁴ Ka sa muka zama abin ba'a a cikin al'ummai;
mutanen suna kaɗa mana kai.
 - ¹⁵ Dukan yini ina cikin wulaƙanci,
fuskata kuma ta rufu da kunya
 - ¹⁶ saboda ba'ar waɗanda suke zagi suke kuma ƙina,
saboda abokan gābana, waɗanda suka sha alwashī sai sun yi ramuwa.
 - ¹⁷ Dukan wannan ya faru da mu,
ko da yake ba mu manta da kai ba
ko mu kasance masu ƙarya ga alkawarinka.
 - ¹⁸ Zukatanmu ba su juya baya;
ƙafafunmu ba su kauce daga hanyarka ba.

* Zabura 44: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waka ce.

- 19 Amma ka ragargaza mu ka kuma maishe mu abin farautar karnukan jeji
ka kuma rufe mu cikin duhu baki kirin.
- 20 Da a ce mun manta da sunan Allahmu
ko mun mika hannuwanmu ga bakin alloli,
21 da Allah bai gane ba,
da yake ya san asiran zuciya?
22 Duk da haka saboda kai mun fuskanci mutuwa dukan yini;
aka d'auke mu kamar tumakin da za a yanka.
- 23 Ka farka, ya Ubangiji! Don me kake barci?
Ta da kanka! Kada ka fi mu har abada.
24 Me ya sa ka boye fuskarka
ka manta da azabanmu da kuma danniyar da ake mana?
- 25 An kai mu kasa zuwa kura;
jikunanmu sun manne da kasa.
26 Ka tashi ka taimake mu;
ka cece mu saboda kaunarka marar karewa.

Zabura 45

Don mai bi da kafe-kafe. Da salon "Lili." Na 'ya'yan Kora maza. *Maskil** Waƙar Aure.

- 1 Zuciyata ta cika da kyakkyawan kan magana
yayinda nake rera ayoyina wa sarki;
harshena ne alƙalamin kwararren marubuci.
- 2 Kai ne mafi kyau cikin mutane
an kuma shafe leƙunanka da alheri,
da yake Allah ya albarkace ka har abada.
- 3 Ka d'aura takobinka a gefenka, ya jarumi;
ka rufe kanka da d'aukaka da kuma daraja.
- 4 Cikin darajarka ka hau zuwa nasara
a madadin gaskiya, tawali'u da adalci;
bari hannunka na dama ya nuna ayyukan banmamaki.
- 5 Bari kibiyoyinka masu tsini su huda zukatan abokan gaban sarki;
bari al'ummai su fadi karkashin kafafunka.
- 6 Kursiyinka, ya Allah, zai kasance har abada abadin;
sandar adalci zai zama sandar mulkinka.
- 7 Kana kaunar abin da yake daidai kana kuma kin mugunta;
saboda haka Allah, Allahnka, ya sa ka a bisa abokanka
ta wurin shafe ka da man farin ciki.
- 8 Dukan rigunanka suna kanshin turaren mur da na aloyes, da na kashiya;
daga kowace fadan da aka yi masa ado da hauren giwa
kafe-kafen tsirkiya kan sa ka murna.
- 9 'Ya'yan sarki mata suna cikin matan da ake girmama;
a hannun damarka kuwa ga amarya, sarauniya saye da ofir zinariya.
- 10 Ki saurara, ya ke diya, ki lura ku kuma kasa kunne,
Ki manta da mutanenki da gidan mahaifinki.
- 11 Sarki ya cika da sha'awar kyanki;

* Zabura 45: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waka ce.

- ki girmama shi, gama shi ne maigidanki.
- ¹² Diyar Taya za tã zo da kyauta,
mawadata za su nemi tagomashinki.
- ¹³ Gimbiya tana fada, kyakkyawa ce ainun;
an safa rigarta da zaren zinariya.
- ¹⁴ Cikin riguna masu ado aka kai ta wurin sarki;
abokanta budurwai suna biye da ita
aka kuwa kawo su gare ka.
- ¹⁵ Aka bi da su cikin farin ciki da murna;
suka shiga fadan sarki.
- ¹⁶ 'Ya'yanka maza za su maye matsayin kakanninka;
za ka sa su yi mulki a duk fãɗin kasar.
- ¹⁷ Zan sa a tuna da kai a dukan zamanai;
saboda haka al'ummai za su yabe ka har abada abadin.

Zabura 46

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Ta 'Ya'yan Kora maza. Bisa ga *alamat* Waka ce.

- ¹ Allah ne mafakarmu da farfinmu,
kullum yana a shirye yã taimaka a lokacin wahala.
- ² Saboda haka ba za mu ji tsoro ba, ko da kasa ta girgiza
duwatsu kuma suka fãɗi cikin zurfin teku,
- ³ ko da ruwansa suna ruri suna kumfa
duwatsu kuma suna girgiza da tumbatsansu.

Sela

- ⁴ Akwai kogi mai rafuffukan da suke sa birnin Allah murna,
tsattsarkan wuri inda Mafi Daukaka ke zama.
- ⁵ Allah yana cikinta, ba za tã fãɗi ba;
Allah zai taimake ta da safe.
- ⁶ Al'ummai suna hayaniya, mulkoki sun fãɗi;
ya daga muryarsa, duniya ta narke.
- ⁷ UBANGIJI Maɗaukaki yana tare da mu;
Allah na Yakub ne kagararmu.

Sela

- ⁸ Zo ku ga ayyukan UBANGIJI,
kangon da ya kawo a kan duniya.
- ⁹ Ya sa yakoki suka yi tsit
ko'ina a duniya.
- Ya kakkarya bakkuna ya kuma ragargaza m̄asu,
ya kone garkuwoyi* da wuta.
- ¹⁰ "Ku natsu ku kuma san cewa ni ne Allah;
za a d̄aukaka ni a cikin al'ummai,
za a d̄aukaka ni cikin duniya."

- ¹¹ UBANGIJI Maɗaukaki yana tare da mu;
Allah na Yakub ne kagararmu.

Sela

* Zabura 46:9 Ko kuwa kekunan yaƙi

Zabura 47

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Ta 'Ya'yan Kora maza. Zabura ce.

¹ Ku tafa hannuwanku, dukanku al'ummai;
ku yi sowa ga Allah da muryoyin farin ciki.

² UBANGIJI Mafi Daukaka mai banmamaki ne,
Sarki ne mai girma a bisa dukan duniya!

³ Ya rinjayi al'ummai a ƙarƙashinmu,
mutane kuma a ƙarƙashin kafafunmu.

⁴ Ya zaɓar mana gādonmu,
abar takamar Yakub, wanda yake ƙauna.

Sela

⁵ Allah ya haura a cikin sowa ta farin ciki,
UBANGIJI ya haura a cikin ƙarar ƙahoni.

⁶ Ku rera yabai ga Allah, ku rera yabai;
ku rera yabai ga Sarkinmu, ku rera yabai.

⁷ Gama Allah shi ne Sarkin dukan duniya;
ku rera zabura ta yabo gare shi.

⁸ Allah yana mulki a bisa al'ummai;
Allah yana zama a kan kursiyinsa mai tsarki.

⁹ Manyan mutanen al'ummai sun taru
a matsayin mutanen Allah na Ibrahim,
gama sarkunan duniya na Allah ne;
ana ɗaukaka shi ƙwarai.

Zabura 48

Waka ce. Zabura ta 'ya'yan Kora maza.

¹ UBANGIJI mai girma ne, kuma mafificin yabo,
a birnin Allahnmu, dutsensa mai tsarki.

² Kyakkyawa ce cikin tsayinta,
abin farin cikin dukan duniya.

Kamar ƙwankoli mafi tsayi na Zafon* ne Dutsen Sihiyona,
birnin† Babban Sarki.

³ Allah yana cikin fadodinta;
ya nuna kansa mafaka ce gare ta.

⁴ Sa'ad da sarakuna suka haɗa rundunoni,
sa'ad da suka yi gaba tare,

⁵ sun gan ta suka kuwa yi mamaki;
suka gudu don tsoro.

⁶ Rawar jiki ya kama su a can,
zafi kamar na mace mai nakuda.

⁷ Ka hallaka su kamar jiragen ruwan Tarshish
da iskar gabas ta wargaje.

⁸ Yadda muka ji,
haka muka gani

* Zabura 48:2 Zafon yana nufin dutse mai tsarki ko kuwa gefen arewa. † Zabura 48:2 Ko kuwa duniya, Dutsen Sihiyona, a arewanci na

a cikin birnin UBANGIJI Maƙaukaki,
 a cikin birnin Allahnmu.
 Allah ya sa ta zauna lafiya
 har abada.

Sela

- ⁹ Cikin haikalinka, ya Allah,
 mun yi tunani a kan kaunarka marar karewa.
- ¹⁰ Kamar sunanka, ya Allah,
 yabonka ya kai iyakokin duniya;
 hannunka na dama ya cika da adalci.
- ¹¹ Dutsen Sihiyona ya yi farin ciki,
 kauyukan Yahuda suna murna
 saboda hukuntanka.
- ¹² Yi tafiya cikin Sihiyona, ku kewaye ta,
 ku kirga hasumiyoyinta,
- ¹³ ku lura da katangarta da kyau,
 ku dubi fadodinta,
 don ku faɗe su
 ga tsara mai zuwa.
- ¹⁴ Gama wannan Allah shi ne Allahnmu har abada abadin;
 zai zama jagorarmu har zuwa karshe.

Zabura 49

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Na 'ya'yan Kora maza. Zabura ce.

- ¹ Ku ji wannan, dukanku mutane;
 ku saurara, dukanku waɗanda suke zama a wannan duniya,
- ² babba da yaro
 mai arziki da talaka.
- ³ Bakina zai yi maganar hikima;
 magana daga zuciyata za ta ba da ganewa.
- ⁴ Zan juye kunnena ga karin magana;
 da garaya zan karfafa kacici-kacicina.
- ⁵ Don me zan ji tsoro sa'ad da mugayen kwanaki suka zo,
 sa'ad da mugaye masu ruɗu suka kewaye ni,
- ⁶ waɗanda suka dogara ga arzikinsu
 suna kuma fariya a kan yawan arzikinsu?
- ⁷ Ba wani da zai iya ceton ran wani
 ko ya ba wa Allah kuɗin fansa saboda shi,
- ⁸ kuɗin fansa domin rai yana da tsada,
 babu abin da za a biya da ya taɓa isa,
- ⁹ da zai sa ya ci gaba da rayuwa har abada
 ya hana shi shigan kabari ya ruɓa.
- ¹⁰ Gama kowa na iya ganin masu hikima na mutuwa;
 wawaye da marasa azanci su ma kan hallaka
 su bar wa waɗansu arzikinsu.
- ¹¹ Kaburburansu za su ci gaba da zama gidajensu har abada,
 Can za su kasance har zamanai marasa karewa,
 ko da yake sun ba wa filaye sunayen kansu.

¹² Amma mutum, kome arzikinsa, ba ya dawwama;
shi kamar dabbobi ne da suke mutuwa.

¹³ Wannan ne kaddarar waƙanda suke dogara a kansu,
da kuma ta mabiyansu, waƙanda suka tabbatar da faɗinsu.

¹⁴ Kamar tumaki an kaddara su ga kabari;
za su kuwa zama abincin mutuwa
amma masu gaskiya za su yi mulki a kansu da safe.
Kamanninsu za su ruɓe a cikin kabari,
nesa da gidajensu masu tsada.

¹⁵ Amma Allah zai ceci raina daga kabari;
tabbatacce zai ɗauke ni zuwa wurinsa.

¹⁶ Kada ka razana da yawa sa'ad da mutum ya yi arziki
sa'ad da darajar gidansa ta ƙaru;

¹⁷ gama ba zai ɗauki kome tare da shi sa'ad da ya mutu ba,
darajarsa ba za ta gangara tare da shi ba.

¹⁸ Ko da yake yayinda yake a raye ya ɗauka kansa mai albarka ne,
mutane kuma sun yabe ka sa'ad da kake cin nasara,

¹⁹ zai gamu da tsarar kakanninsa,
waƙanda ba za su taɓa ganin hasken rayuwa ba.

²⁰ Mutumin da yake da arziki ba tare da ganewa ba
shi kamar dabbobi ne da suke mutuwa.

Zabura 50

Zabura ta Asaf.

¹ Maɗaukaki, Allah, UBANGIJI,
ya yi magana ya kuma kira duniya
daga fitowar rana zuwa inda take fāɗuwa.

² Daga Sihiyona, cikakkiya a kyau,
Allah na haskakawa.

³ Allahnmu yana zuwa
ba kuwa zai yi shiru ba;
wuta mai cinyewa a gabansa,
babban hadari kuma ya kewaye shi.

⁴ Ya kira sammai da suke bisa,
da duniya, don yā shari'anta mutanensa.

⁵ “Ku tattara mini shafaffuna,
waƙanda suka yi alkawari da ni ta wurin hadaya.”

⁶ Sammai kuwa sun yi shelar adalcinsa
gama Allah kansa alkali ne.

⁷ “Ku ji, ya mutanena, zan kuwa yi magana,
Ya Isra'ila, zan kuwa ba da shaida a kanku.
Ni ne Allah, Allahnku.

⁸ Ba na tsawata muku saboda hadayunku
ko kuwa hadayunku na ƙonawa, waƙanda kuka taɓa kawo a gabana.

⁹ Ba na buƙatan bijimi daga turkenku
ko awaki daga garkunanku,

¹⁰ gama kowace dabbar kurmi nawa ne,

Sela

Sela

Sela

- da kuma shanu a kan dubban tuddai.
¹¹ Na san kowane tsuntsun da yake a duwatsu
 kuma halittun filaye nawa ne.
¹² Da a ce ina jin yunwa ai, ba sai na faɗa muku ba,
 gama duniyar nawa ne, da kome da yake cikinta.
¹³ Ina cin naman bijimai ne
 ko ina shan jinin awaki ne?
- ¹⁴ “Ku miƙa hadayar godiya ga Allah,
 ku cika alkawuranku ga Mafi Ɗaukaka,
¹⁵ ku kira gare ni a ranar wahala;
 zan cece ku, za ku kuwa girmama ni.”
¹⁶ Amma ga mugaye, Allah ya ce,
 “Wace dama ce kuke da ita na haddace dokokina
 ko na yin maganar alkawarina a leɓunanku?
¹⁷ Kun ƙi umarnina
 kuka kuma zubar da kalmomina a bayanku
¹⁸ Sa’ad da kuka ga ɓarawo, kukan haɗa kai da shi;
 kukan haɗa kai da mazinata.
¹⁹ Kuna amfani da bakunanku don mugunta
 kuna kuma gyara harshenku don ruɗu.
²⁰ Kuna ci gaba da magana a kan ɗan’uwanku
 ku kuma yi maganar ƙarya a kan ɗan mahaifinku.
²¹ Kun yi waɗannan abubuwa na kuwa yi shiru;
 kun ɗauka gaba ɗaya ni kamar ku ne.
 Amma zan tsawata muku
 in kuma zarge ku a fuskarku.
- ²² “Ku lura da wannan, ku da kuka manta da Allah,
 ko kuwa in yayyage ku kucu-kucu, ba kuma wanda zai cece ku.
²³ Shi wanda ya miƙa hadayun godiya yakan girmama ni,
 ya kuma shirya hanya saboda in nuna masa* ceton Allah.”

Zabura 51

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Zabura ta Dawuda. Sa’ad da annabi Natan ya zo wurinsa bayan Dawuda ya yi zina da Batsheba.

- ¹ Ka yi mini jinkai, ya Allah,
 bisa ga ƙaunarka marar ƙarewa;
 bisa ga tausayinka mai girma
 ka shafe laifofina.
² Ka wanke dukan kurakuraina
 ka tsarkake ni daga zunubina.
- ³ Gama ina sane da laifofina
 zunubaina kuma kullum suna a gabana.
⁴ Kai kaɗai na yi wa zunubi
 na yi abin da yake mugu a idonka,
 ta haka an tabbatar kai mai gaskiya sa’ad da ka yi magana
 aka kuma nuna kai mai adalci ne sa’ad da ka hukunta.
⁵ Tabbatacce ni mai zunubi ne tun haihuwa
 mai zunubi daga lokacin da mahaifiyata ta yi cikina.

* Zabura 50:23 Ko kuwa gare shi kuma wanda ya lura da hanyarsa / zan nuna

- ⁶ Tabbatacce kana son gaskiya a sassan ciki;
ka koya mini hikima a wuri can ciki.
- ⁷ Ka tsarkake ni da hizzob, zan kuwa zama tsab;
ka wanke ni, zan kuma fi dusan kankara fari.
- ⁸ Bari in ji farin ciki da murna;
bari kasusuwan da ka ragargaza su yi farin ciki.
- ⁹ Ka boye fuskarka daga zunubaina
ka kuma shafe dukan kurakuraina.
- ¹⁰ Ka halitta zuciya mai tsabta a cikina, ya Allah,
ka kuma sabunta tsayayyen ruhu a cikina.
- ¹¹ Kada ka fid da ni daga gabanka
ko ka d'auke Ruhunka Mai Tsarki daga gare ni.
- ¹² Ka mayar mini farin cikin cetonka
ka kuma ba ni ruhun biyayya, yã riƙe ni.
- ¹³ Ta haka zan koyar wa masu laifi hanyoyinka,
masu zunubi kuma za su komo gare ka.
- ¹⁴ Ka cece ni daga laifin jini, ya Allah,
Allahn da ya cece ni,
harshena kuwa zai rera adalcinka.
- ¹⁵ Ya Ubangiji, ka buɗe leɓunana,
bakina kuwa zai furta yabonka.
- ¹⁶ Ba ka farin ciki a hadaya, ai da na kawo;
ba ka jin daɗin hadayun konawa.
- ¹⁷ Hadayun Allah su ne karyayyen ruhu;
karyayyiya da kuma zuciya mai tuba,
Ya Allah, ba za ka ƙi ba.
- ¹⁸ Cikin jin daɗinka ka sa Sihiyona ta yi nasara;
ka gina katangar Urushalima.
- ¹⁹ Ta haka za a kasance da hadayu masu adalci,
hadayun konawa ɗungum don su faranta ka;
sa'an nan za a miƙa bijimai a bagadenka.

Zabura 52

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Wani *maskil** ta Dawuda. Sa'ad da Doyeg mutumin Edom ya tafi wurin Shawulu ya ce masa, "Dawuda ya tafi gidan Ahimelek."

- ¹ Me ya sa kake fariya game da mugunta, kai babban mutum?
Me ya sa kake fariya dukan yini,
kai da kake abin kunya a idanun Allah?
- ² Harshenka kan shirya hallaka;
yana nan kamar reza mai ci,
kana ta ruɗu.
- ³ Kana kaunar mugunta fiye da alheri,
ƙarya a maimakon faɗin gaskiya.
- ⁴ Kana kaunar kowace kalmar cutarwa,
Ya kai harshe mai ruɗu!

Sela

* Zabura 52: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waka ce.

⁵ Tabbatacce Allah zai kai ka ga madawwamiyar hallaka.
Zai fizge ka yā yayyage ka daga tentinka;
zai tumbuke ka daga kasar masu rai.

Sela

⁶ Masu adalci za su ga su ji tsoro;
za su yi masa dariya, suna cewa,

⁷ “Yanzu, ga mutumin
da bai mai da Allah mafakarsa ba
amma ya dogara a yawan arzikinsa
ya kuma yi karfi ta wurin hallaka waɗansu!”

⁸ Amma ni kamar itace zaitun ne
ina haɓaka a gidan Allah;
na dogara ga kauna marar karewa ta Allah
har abada abadin.

⁹ Zan yabe ka har abada game da abin da ka yi;
a cikin sunanka zan dogara, gama sunanka yana da kyau.
Zan yabe ka a gaban tsarkakanka.

Zabura 53

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Bisa ga *mahalat*. * Wani *maskil*† na Dawuda.

¹ Wawa ne kawai yakan ce a zuciyarsa,
“Ba Allah.”

Sun lalace, kuma hanyoyinsu ba su da kyau;
babu wani mai aikata abu mai kyau.

² Allah yana duba daga sama
a kan 'ya'yan mutane
yā ga ko akwai wani wanda ya gane,
wani wanda yake neman Allah.

³ Kowa ya kauce, gaba ɗaya sun lalace;
babu guda da yake aikata abu mai kyau,
babu ko ɗaya.

⁴ Masu aikata mugunta ba sa taɓa koyo?

Suna cin mutanena kamar yadda ake cin burodi,
ba sa kuma kira ga Allah.

⁵ Ga shi fa, sun firgita don tsoro,
ko da yake babu dalilin tsoro,
gama Allah zai watsar da kasusuwan masu kinsa,
za su sha kunya, gama Allah ya ki su.

⁶ Kash, da ceton Isra'ila zai fito daga Sihiyona mana!
Sa'ad da Allah ya sāke arzuta mutanensa,
bari Yakub yā yi farin ciki Isra'ila kuma yā yi murna!

* Zabura 53: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waka ce. † Zabura 53: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waka ce.

Zabura 54

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Da kayan kiƙi masu tsirkiya. Wani *maskil** ta Dawuda. Sa'ad da Zifawa suka tafi wurin Shawulu suka ce, "Ba Dawuda ba ne yake buya a cikinmu?"

¹ Ka cece ni, ya Allah ta wurin sunanka;
ka nuna ni marar laifi ne ta wurin karfinka.

² Ka ji addu'ata, ya Allah;
ka saurari maganar bakina.

³ Baƙi suna kawo mini hari;
mutane marasa imani suna neman raina,
mutanen da ba sa tsoron Allah.

Sela

⁴ Tabbatacce Allah ne mai taimakona,
Ubangiji shi ne wanda yake riƙe ni.

⁵ Bari mugunta ta shaƙe masu magana marar kyau a kaina;
cikin amincinka ka hallaka su.

⁶ Zan miƙa hadaya ta yardar rai gare ka;
zan yabe sunanka, ya UBANGIJI, gama yana da kyau.

⁷ Gama ya cece ni daga dukan wahalolona,
idanuna kuma sun ga an yi nasara a kan maƙiyana.

Zabura 55

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Da kayan kiƙi masu tsirkiya. Wani *maskil** ta Dawuda.

¹ Ka ji addu'ata, ya Allah,
kada ka fyale roƙona;
² ka ji ni ka kuma amsa mini.

Tunanina yana damuna na kuma gaji tilis
³ hankalina ya tashi saboda yawan surutan masu ƙina,
saboda danniyar mugaye.

Gama sukan jawo mini wahala,
suna jin haushina suna ƙina.

⁴ Zuciyata tana wahala a cikina;
tsorace-tsoracen mutuwa sun sha kaina.

⁵ Tsoro da rawan jiki sun kama ni;
razana ta sha kaina.

⁶ Na ce, "Kash, da a ce ina da fikafikan kurciya mana!
Ai, da na yi firiya na tafi na huta,

⁷ da na tafi can da nisa
na zauna a hamada;

Sela

⁸ da na hanzarta na tafi wurin mafakata,
nesa da muguwar iska da hadiri."

⁹ Ka rikitar da mugaye, ya Ubangiji, ka birkitar da maganarsu,
gama na ga rikici da faɗa a cikin birni.

¹⁰ Dare da rana suna yawo a kan katanga;
mugun hali da zargi suna a cikinta.

* Zabura 54: Kan magana, mai yiwuwa kalmar waƙa ce.

* Zabura 55: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waƙa ce.

11 Rundunar hallaka suna aiki a cikin birni;
barazana da karairayi ba sa taɓa barin titunanta.

12 Da a ce abokin gāba ne ke zagina,
da na jure da shi;
da a ce maƙiyi yana tā da kansa a kaina,
da na ɓoye daga gare shi.

13 Amma kai ne, mutum kamar ni,
abokina, abokina na kurkusa,

14 wanda na taɓa jin daɗin zumunci da shi sosai
yayinda muke tafiya tare
a taron jama'a a gidan Allah.

15 Bari mutuwa ta ɗauki abokan gābana ba labari;
bari su gangara da rai zuwa cikin kabari,
gama mugunta tana samun masauki a cikinsu.

16 Amma na kira ga Allah,
UBANGIJI kuwa ya cece ni.

17 Safe, rana da yamma
ina kuka da nishi,
yakan kuwa ji muryata.

18 Yakan fissa ni lafiya
daga yaƙin da ake yi da ni,
ko da yake da yawa suna gāba da ni.

19 Allah, yana mulki har abada,
zai ji su yā kuma azabtar da su,

Sela

mutanen da ba sa taɓa canja hanyoyinsu
kuma ba sa tsoron Allah.

20 Abokina ya kai wa abokansa hari;
ya tā da alkawarinsa.

21 Maganarsa tana da laushi kamar man zaitun,
duk da haka yaƙi yana a cikin zuciyarsa;
kalmominsa sun fi mai sulɓi,
duk da haka takuba ne zārarru.

22 Ku kawo damuwoyinku ga UBANGIJI
zai kuwa riƙe ku;
ba zai taɓa barin
mai adalci yā fāɗi ba.

23 Amma kai, ya Allah, za ka kawar da mugaye
zuwa cikin ramin lalacewa;
masu kisa da mutane masu ruɗu
ba za su kai rabin kwanakin rayuwarsu ba.

Amma ni dai, na dogara gare ka.

Zabura 56

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Da murya “Kurciya a Itatuwan Oak Mai Nisa.” Ta Dawuda. Wani *miktam*.*

Sa’ad da Filistiyawa suka kama shi a birnin Gat.

- ¹ Ka yi mini jinkai,
ya Allah, gama mutane sun tasar mini da zafi;
dukan yini suna matsa harinsu.
- ² Masu ɓata sunana suna bina dukan yini;
da yawa suna kai mini hari cikin fariyarsu.

- ³ Sa’ad da nake tsoro, zan dogara gare ka.
⁴ Ga Allah wanda maganarsa nake yabo
ga Allah na dogara; ba zan ji tsoro ba.
Me mutum mai mutuwa zai yi mini?

- ⁵ Dukan yini sun yi ta juya maganata;
kullum suna kulle-kulle su cuce ni.
- ⁶ Sun haɗa baki, sun boye,
suna kallon takawata
suna a shirye su ɗauki raina.
- ⁷ Sam, kada ka bari su kuɓuce;
cikin fushinka, ya Allah, ka saukar da al’ummai.

- ⁸ Ka lissafta makokina;
ka jera hawayena a littafinka,[†]
ba a rubuce suke a cikin littafinka ba?
- ⁹ Ta haka abokan gābana za su juya da baya
sa’ad da na nemi taimako.
Ta haka zan san cewa Allah yana tare da ni.

- ¹⁰ Ga Allah, wanda nake yabon maganarsa,
ga UBANGIJI, wanda nake yabon maganarsa,
- ¹¹ ga Allah na dogara; ba zan ji tsoro ba.
Me mutum zai iya yi mini?

- ¹² Ina karƙashin alkawari gare ka, ya Allah;
zan miƙa hadayuna na godiya gare ka.
- ¹³ Gama ka cece ni[‡] daga mutuwa
da kuma kafafun daga tuntuɓe,
don in yi tafiya a gaban Allah
cikin hasken rai.[§]

Zabura 57

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Da muryar “Kada Ka Hallaka.” Ta Dawuda. Wani *miktam*.* Sa’ad da ya gudu daga Shawulu zuwa cikin kogo.

- ¹ Ka yi mini jinkai, ya Allah, ka yi mini jinkai,
gama a gare ka raina yake samun mafaka.
Zan sami mafaka a inuwar fikafikanka
sai masifar ta wuce.

* Zabura 56: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waƙa ce. † Zabura 56:8 Ko kuwa / ka sa hawayena a salkan ruwan inabinka
‡ Zabura 56:13 Ko kuwa raina § Zabura 56:13 Ko kuwa a kasar masu rai * Zabura 57: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waƙa ce.

² Na yi kuka ga Allah Mafi Ɗaukaka,
ga Allah, wanda yake cika manufarsa gare ni.
³ Ya aika daga sama ya kuwa cece ni,
yana tsawata wa waƙanda suke fafarata da zafi;
Allah yakan aika da kaunarsa da amincinsa.

Sela

⁴ Ina tsakiyar zakoki;
ina kwance a cikin namun jeji masu cin mutane,
mutanen da haƙoransu masu ne da kuma kibiyoyi,
waƙanda harshensu suna da kaifi kamar takobi.

⁵ Bari a ƙaukaka ka, ya Allah, bisa sammai;
bari ƙaukakarka ta kasance a dukan duniya.

⁶ Sun shimfiɗa raga don su kama kafafuna,
damuwa ta sha ƙarfina.
Sun haƙa rami a hanyata,
amma su kansu suka fãɗa a cikinta.

Sela

⁷ Zuciyata tana nan daram, ya Allah,
zuciyata tana nan daram;
zan rera in kuma yi kaɗe-kaɗe.

⁸ Ka farka, raina!
Ku farka, garaya da molo!
Zan sa safe yã farka.

⁹ Zan yabe ka, ya Ubangiji, a cikin al'ummai;
zan rera game da kai a cikin mutane.

¹⁰ Gama kaunarka mai girma ce, tana kaiwa sammai;
amincinka na kaiwa sarari.

¹¹ Bari a ƙaukaka ka, ya Allah, bisa sammai;
bari ƙaukakarka ta kasance a dukan duniya.

Zabura 58

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Da muryar “Kada Ka Hallaka.” Ta Dawuda. Wani *miktam*.*

¹ Ku masu mulki tabbatacce kuna magana daidai?
Kuna yin shari'a daidai a cikin mutane?
² Sam, a zuciyarku kuna kirkiro rashin adalci,
da hannuwanku kuma kuna tã da hargitsi a duniya.
³ Kai, tun haihuwa mugaye sukan kauce;
daga cikin ciki, su lalatattu ne maƙaryata.
⁴ Dafinsu ya yi kamar dafin maciji,
kamar na gamsheƙan da ya toshe kunnuwansa,
⁵ da ba ya jin muryar gardi,
kome dabarar gwanin mai waƙar zai zama.

⁶ Ka kakkarya haƙoran a bakunansu, ya Allah;

* Zabura 58: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waƙa ce.

- ka yayyage fikofin zakoki, ya UBANGIJI!
⁷ Bari su face kamar ruwa mai wucewa;
 sa'ad da suka ja bakansu, bari kibiyoyinsu su murtsuke.
⁸ Kamar katantanwun da suke narkewa yayinda suke tafiya,
 kamar jinjirin da aka haifa matacce, kada su ga hasken rana.
⁹ Kafin tukwanenka su ji zafin kayayyuwa,
 ko su kore ne ko busasshe, za a shafe mugaye.†
¹⁰ Masu adalci za su yi murna sa'ad da aka rama musu,
 sa'ad da suka wanke kafafunsu cikin jinin mugaye.
¹¹ Sa'an nan mutane za su ce,
 "Tabbatacce har yanzu ana sāka wa adalai;
 tabbatacce akwai Allahn da yake shari'anta duniya."

Zabura 59

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Da muryar "Kada Ka Hallaka." Ta Dawuda. Wani *miktam*.* Sa'ad da Shawulu ya aiki mutane su yi tsaron gidan Dawuda don yā kashe shi.

- ¹ Ka cece ni daga abokan gābana, ya Allah;
 ka tsare ni daga waƙanda suka tayar mini.
² Ka kuɓutar da ni daga masu aikata mugunta
 ka kuma cece ni daga masu kisa.
³ Duba yadda suka kwanta suna jirana!
 Mugaye suna kulle-kullen gāba da ni
 ba saboda wani dalili ko na yi wa wani zunubi ba, ya UBANGIJI.
⁴ Ban yi wani laifi ba, duk da haka suna a shirye su fāɗa mini.
 Tashi ka taimake ni; dubi halin da nake ciki!
⁵ Ya UBANGIJI Allah Maƙaukaki,
 Allah na Isra'ila,
 ka tashi ka hukunta dukan al'ummai;
 kada ka nuna jinkai ga mugaye maciya amana.

Sela

- ⁶ Sukan dawo da yamma,
 suna wage haƙora kamar karnuka,
 suna yawo a birni.
⁷ Dubi abin da suke tofawa daga bakunansu,
 suna tofar da takuba daga leɓunansu,
 suna cewa, "Wa zai ji mu?"
⁸ Amma kai, ya UBANGIJI, kakan yi musu dariya;
 kana yi wa dukan waƙannan al'ummai ba'a.
⁹ Ya ƙarfina, na dogara gare ka;
 kai, ya Allah, kai ne kagarata, ¹⁰ Allah mai ƙaunata.

Allah zai sha gabana

zai kuma sa in yi dariya a kan waƙanda suke magana marar kyau a kaina.

- ¹¹ Amma kada ka kashe su, ya Ubangiji garkuwarmu,
 in ba haka mutanena za su manta.
 Cikin ikonka ka sa su yi ta yawo barkatai,

† Zabura 58:9 Ma'anar Ibraniyancin wannan aya ba tabbatacce ba ne.
 ce.

* Zabura 59: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar wafa

ka kuma kawar da su.
¹² Saboda zunuban bakunansu,
 saboda maganganun leɓunansu,
 bari a kama su cikin fariyarsu.
 Saboda zage-zage da karairayin da suke yi,
¹³ ka cinye su da hasala,
 ka cinye su sarai.
 Sa'an nan za a sani a iyakar duniya
 cewa Allah yana mulki a bisa Yakub.

Sela

¹⁴ Sukan dawo da yamma,
 suna wage hakora kamar karnuka,
 suna yawo a birni.
¹⁵ Suna ta yawo neman abinci
 su kuwa yi haushi in ba su koshi ba.
¹⁶ Amma zan rera game da karfinka,
 da safe zan rera game da kaunarka;
 gama kai ne mafakata,
 kagarata a lokacin wahala.
¹⁷ Ya karfina, na rera yabo gare ka;
 kai, ya Allah, kai ne kagarata,
 Allah mai kaunata.

Zabura 60

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Da muryar “Lilin Alkawari.” Wani *miktam*^{*} ta Dawuda. Don koyarwa. Sa'ad da ya yaƙi Aram-Naharayim[†] da Aram-Zoba,[‡] da kuma sa'ad da Yowab ya dawo ya bugi mutanen Edom dubu goma sha biyu a Kwarin Gishiri.

¹ Ka ki mu, ya Allah, ka kuma fashe k̄ariyarmu;
 ka yi fushi da mu, yanzu ka mai da mu!
² Ka girgiza kasar ka kuma tsaga ta;
 ka daure karayarta, gama tana rawa.
³ Ka nuna wa mutanenka lokutan wahala;
 ka ba mu ruwan inabin da ya sa muka bugu.
⁴ Amma ga waɗanda suke tsoronka, ka ɗaga tuta
 don a buɗe ḡaba da baka.

Sela

⁵ Ka cece mu ka kuma taimake mu da hannunka na dama,
 domin waɗanda kake kauna su kuɓuta.
⁶ Allah ya yi magana daga wurinsa mai tsarki,
 “Da nasara zan rarraba Shekem
 in kuma auna Kwarin Sukkot.
⁷ Gileyad nawa ne, Manasse kuma nawa ne;
 Efraim shi ne hular kwanona,
 Yahuda kuma sandar mulkina.
⁸ Mowab shi ne kwanon wankina,
 a kan Edom zan jefa takalmi;
 a bisa Filistiya zan yi kirarin nasara.”

^{*} Zabura 60: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waƙa ce. [†] Zabura 60: Kan Magana. Wato, Arameyawan Arewa maso Yamma na Mesopotamiya. [‡] Zabura 60: Kan magana, wato, Arameyawan Tsakiyar Suriya.

- ⁹ Wa zai kawo ni birnin katanga?
 Wa zai bishe ni zuwa Edom?
¹⁰ Ba kai ba ne, ya Allah, kai da ka fi mu
 ba ka kuwa fita tare da mayaƙanmu?
¹¹ Ka ba mu gudummawa a kan abokin gāba,
 gama taimakon mutum banza ne.
¹² Tare da Allah za mu yi nasara,
 zai kuma tattake abokan gābanmu.

Zabura 61

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Da kayan kiƙi masu tsirkiya. Ta Dawuda.

- ¹ Ka ji kukata, ya Allah;
 ka saurari addu'ata.
- ² Daga iyakar duniya na yi kira gare ka,
 na yi kira yayinda zuciyata ta karai;
 ka bishe ni zuwa dutsen da ya fi ni tsayi.
- ³ Gama kai ne mafakata,
 hasumiya mai ƙarfi gāba da maƙiyi.
- ⁴ Ina marmari in zauna a tentinka har abada
 in sami mafaka a cikin inuwar fikafikanka.
- ⁵ Gama ka ji alkawarina, ya Allah;
 ka ba ni gādo na waƙanda suke tsoron sunanka.
- ⁶ Ka ƙara kwanakin ran sarki,
 shekarunsa su kasance a zamanai masu yawa.
- ⁷ Bari yā yi mulki a gaban Allah har abada;
 ka sa ƙaunarka da amincinka su tsare shi.
- ⁸ Sa'an nan zan riƙa rera yabo ga sunanka
 in kuma cika alkawarina kowace rana.

Sela

Zabura 62

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Don Yedutun. Zaburar Dawuda.

- ¹ Raina na samun hutu a wurin Allah ne kaƙai;
 cetona na zuwa daga gare shi.
- ² Shi kaƙai ne dutsena da cetona;
 shi ne kagarata, ba zan jijjigu ba.
- ³ Har yausha za ku tasar wa mutum guda?
 Dukanku ne za ku kā da shi
 wannan jinganannen bango, wannan rusasshen katanga?
- ⁴ Sun kintsa sosai su tumbuke shi
 daga matsayinsa mai martaba;
 suna jin daƙi yin ƙarairayi.
- Sukan sa wa mutum albarka da bakinsu,
 amma a zuciyarsu la'antawa suke yi.
- ⁵ Ka nemi hutu, ya raina, a wurin Allah kaƙai;
 dogarata kan zo daga gare shi ne.
- ⁶ Shi ne kaƙai dutsena da cetona;

Sela

shi ne kagarata, ba zan jijjigu ba.

⁷ Cetona da girmata sun dangana ga Allah ne,*
shi ne dutsena mai ƙarfi, mafakata.

⁸ Ku dogara a gare shi a duk lokuta, ya mutane;
ku faɗi albarkaci bakin zukatanku a gare shi,
gama Allah ne mafakarmu.

Sela

⁹ Talakawa dai kamar shaƙar iska suke,
Attajirai dai kamar shirim suke;
in aka auna a ma'auni, su ba wani abu ba ne;
dukansu dai kamar shaƙar iska ne kawai.

¹⁰ Kada ku dogara a kan ƙwace
ko yin fariya a kayan sata;
ko arzikinku ya ƙaru,
kada ku sa zuciyarku a kansu.

¹¹ Abu guda Allah ya ce,
abubuwa biyu na ji,
“Cewa kai, ya Allah, kake mai ƙarfi,
¹² kuma cewa kai, ya Ubangiji, mai ƙauna ne.
Tabbatacce za ka sāka wa kowane mutum
bisa ga abin da ya yi.”

Zabura 63

Zabura ta Dawuda. Sa'ad da yake a hamadar Yahuda.

¹ Ya Allah, kai ne Allahna,
da nacewa na neme ka;
raina yana ƙishinka,
jikina yana marmarinka,
cikin busasshiyar ƙasar da ta zozaye
inda babu ruwa.

² Na gan ka a wuri mai tsarki
na kuma dubi ikonka da ɗaukakarka.
³ Domin ƙaunarka ta fi rai kyau,
leɓunana za su ɗaukaka ka.
⁴ Zan yabe ka muddin raina,
kuma a cikin sunanka zai ɗaga hannuwana.
⁵ Raina zai ƙoshi kamar da abinci mafi kyau;
da leɓunan rerawa bakina zai yabe ka.

⁶ A gadona na tuna da kai;
ina tunaninka dukan dare.
⁷ Domin kai ne mai taimakona,
ina rera a cikin inuwar fikafikanka.
⁸ Raina ya manne maka;
hannunka na dama yana riƙe da ni.

⁹ Su da suke neman raina za su hallaka;
za su gangara zuwa zurfafan duniya.
¹⁰ Za a bayar da su ga takobi

* Zabura 62:7 Ko kuwa / Allah Mafi Ɗaukaka shi ne cetona da girmata

su kuma zama abincin karnukan jeji.

- ¹¹ Amma sarki zai yi farin ciki ga Allah;
dukan waƙanda suke rantse da sunan Allah za su yabe shi,
amma za a rufe bakunan maƙaryata.

Zabura 64

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Zabura ta Dawuda.

- ¹ Ka ji ni, ya Allah, yayinda nake faɗin abin da yake damuna;
ka tsare raina daga barazanan abokin gāba.

- ² Ka ɓoye ni daga kulle-kullen mugaye,
daga daure dauren wannan taro masu aikata mugunta.

- ³ Sukan wāša harsunansu kamar takuba
su harba kalmominsu kamar kibiyoyi masu kisa.

- ⁴ Sukan yin kwanto su harbi marar laifi;
sukan yi harbi nan da nan, ba tsoro.

- ⁵ Sukan ƙarfafa juna a mugayen kulle-kullensu,
sukan yi magana yadda za su ɓoye tarkunansu;
su ce, “Wa zai gan su?”*

- ⁶ Sukan yi kulle-kullen rashin adalci su ce,
“Mun gama kulla cikakkiyar maƙarƙashiya tsab!”
Zuciyar mutum da tunaninsa, suna da wuyar ganewa.

- ⁷ Amma Allah zai harbe su da kibiyoyi;
nan da nan za a buge su su faɗi.

- ⁸ Zai juya harshensu a kansu
yā kuma kawo su ga hallaka;
duk waƙanda suka gan su za su kaɗa kai, suna musu ba’a.

- ⁹ Dukan mutane za su ji tsoro;
za su yi shelar ayyukan Allah
su kuma yi tunanin abin da ya aikata.

- ¹⁰ Bari masu adalci su yi farin ciki a cikin UBANGIJI
su kuma nemi mafaka a gare shi;
bari dukan masu gaskiya a zuciya su yabe shi!

Zabura 65

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Zabura ta Dawuda. Wata waƙa.

- ¹ Yabo ya dace* da kai, ya Allah, a Sihiyona;
a gare ka za mu cika alkawuranmu

- ² Ya kai wanda yake jin addu’a
a gare ka dukan mutane za su zo.

- ³ Sa’ad da zunubai suka sha ƙarfinmu,
ka gafarta† laifofinmu.

- ⁴ Masu albarka ne waƙanda ka zaɓa
ka kawo kusa don su zauna a filayenka!
Mun cika da abubuwa masu kyau na gidanka,

* Zabura 64:5 Ko kuwa mu * Zabura 65:1 Ko kuwa kan jira; ma’anar Ibraniyanci na wannan kalma ba a tabbatar ba. † Zabura 65:3 Ko kuwa ka yi kafara domin

na haikalinka mai tsarki.

- ⁵ Ka amsa mana da ayyuka masu banmamaki na adalci,
Ya Allah Mai Cetonmu,
begen dukan iyakar duniya
da kuma na tekuna masu nesa,
⁶ wanda ya yi duwatsu ta wurin ikonka,
bayan ka kintsa kanka da karki,
⁷ wanda ya kwantar da rurin tekuna,
rurin rakumansu,
da kuma tumbatsar al'ummai.
⁸ Waƙanda suke zama can da nesa sukan ji tsoron manyan ayyukanka;
inda safe ke haskaka yamma kuma ta shuƙe
kakan sa a yi waƙoƙin farin ciki.
- ⁹ Kana kula da kasa kana kuma yi mata banruwa;
kana azurta ta a yalwace.
Rafuffukan Allah sun cika da ruwa
don su ba mutane hatsi,
don haka ne ka kaddara.‡
- ¹⁰ Ka kwarara ta da ruwa ka kuma baje kunyoyinta;
ka sa ta yi laushi da yayyafi ka kuma albarkaci tsire-tsirenta.
- ¹¹ Saboda alherinka, ya Allah, an sami kaka mai albarka,
amalankenka kuwa sun cika har suna zuba.
- ¹² Makiyayan hamada sun cika har suna zuba;
tuddai sun rufu da murna.
- ¹³ Wurin dausayin kiwo sun rufu da garkuna
kwari kuma sun cika da hatsi;
suna sowa don farin ciki.

Zabura 66

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Zabura ta Dawuda. Waƙa. Zabura.

- ¹ Ku yi sowa ta farin ciki ga Allah, dukan duniya!
² Ku rera ƙaukaka ga sunansa;
ku sa yabonsa yā zama da ƙaukaka!
- ³ Ku ce wa Allah, “Ayyukanka da banmamaki suke!
Ikonka da girma yake
har abokan gābanka suna durkusa a gabanka.
- ⁴ Dukan duniya sun rusuna a gabanka
suna rera yabo gare ka,
suna rera yabo ga sunanka.”

Sela

- ⁵ Ku zo ku ga abin da Allah ya yi,
ayyukansa masu banmamaki a madadin mutum!
- ⁶ Ya juya teku zuwa busasshiyar kasa,
sun wuce cikin ruwaye da kafa,
ku zo, mu yi farin ciki a cikinsa.
- ⁷ Yana mulki har abada ta wurin ikonsa,
idanunsa suna duban al'ummai,
kada 'yan tawaye su tayar masa.

Sela

‡ Zabura 65:9 Ko kuwa don haka ne ka shirya kasar

- ⁸ Ku yabi Allahnku, ya mutane,
bari a ji karar yabonsa;
⁹ ya adana rayukanmu
ya kuma kiyaye kafafunmu daga santsi.
¹⁰ Gama kai, ya Allah, ka gwada mu;
ka tace mu kamar azurfa.
¹¹ Ka kawo mu cikin kurkuku
ka kuma jibga kaya masu nauyi a bayanmu.
¹² Ka bar mutane suka hau a kawunanmu;
mun bi ta wuta da ruwa,
amma ka kawo mu zuwa wurin yalwa.

- ¹³ Zan zo haikalinka da hadayun konawa
zan kuwa cika alkawurana gare ka,
¹⁴ alkawuran da leɓunana suka yi alkawari bakina kuma ya faɗa
sa'ad da nake cikin wahala.
¹⁵ Zan miƙa kitsen dabbobi gare ka
da kuma baye-baye na raguna;
zan miƙa bijimai da awaki.

Sela

- ¹⁶ Ku zo ku saurara, dukanku waɗanda suke tsoron Allah;
bari in faɗa muku abin da ya yi mini.
¹⁷ Na yi kuka gare shi da bakina;
yabonsa yana a harshena.
¹⁸ Da a ce na ji daɗin zunubi a zuciyata,
da Ubangiji ba zai saurara ba;
¹⁹ amma tabbatacce Allah ya saurara
ya kuma ji muryata a cikin addu'a.
²⁰ Yabo ga Allah,
wanda bai ƙi addu'ata ba
ko yã janye kaunarsa daga gare ni!

Zabura 67

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Tare da kayan kiɗi masu tsirkiya. Zabura. Waƙa.

- ¹ Bari Allah yã yi mana alheri yã kuma albarkace mu
yã kuma sa fuskarsa ta haskaka a kanmu,

Sela

- ² don a san hanyoyinka a duniya,
cetonka kuma a cikin dukan al'ummai.

- ³ Bari mutane su yabe ka, ya Allah;
bari dukan mutane su yabe ka.
⁴ Bari al'ummai su yi murna su kuma rera don farin ciki,
gama kana mulkin mutanenka da adalci
kana kuma bi da al'umman duniya.

Sela

- ⁵ Bari mutane su yabe ka, ya Allah;
bari dukan mutane su yabe.

- ⁶ Sa'an nan ƙasa za tã ba da girbinta
Allah kuma, Allahnmu, zai albarkace mu.
⁷ Allah yã sa mana albarka,

dukan iyakar duniya kuma su ji tsoronsa.

Zabura 68

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Ta Dawuda. Zabura. Waƙa.

- ¹ Bari Allah yā tashi, bari a watsar da abokan gabansa;
bari maƙiyansa su gudu a gabansa.
- ² Kamar yadda iska take hura hayaƙi, bari yā hura su haka;
kamar yadda kaki kan narke a gaban wuta,
bari mugaye su hallaka a gaban Allah.
- ³ Amma bari adalai su yi murna
su kuma yi farin ciki a gaban Allah;
bari su yi murna da farin ciki.
- ⁴ Rera wa Allah, rera yabo ga sunansa,
ku ɗaukaka wanda yake hawa a kan gizagizai;*
sunansa UBANGIJI ne, ku kuma yi farin ciki a gabansa.
- ⁵ Uba ga marayu, mai kāre gwauraye,
shi ne Allah a mazauninsa mai tsarki.
- ⁶ Allah ya shirya masu kaƙaici a cikin iyalai,
ya jagorance 'yan kurkuku da waƙoƙi;
amma 'yan tawaye suna zama a kasa mai zafin rana.
- ⁷ Sa'ad da ka fito a gaban mutanenka, ya Allah,
sa'ad da ka taka ta cikin kasar da take wofi,
- ⁸ duniya ta girgiza, sammai suka zuba ruwan sama,
a gaban Allah, wanda ya bayyana a Sinai,
a gaban Allah, Allah na Isra'ila.
- ⁹ Ka ba da yayyafi a yalwace, ya Allah;
ka rayar da gaɗonka da ya gaɗi.
- ¹⁰ Mutanenka suka zauna a cikinsa,
kuma daga yalwarka, ya Allah, ka tanada wa matalauta.
- ¹¹ Ubangiƙi ya yi umarni,
mutane masu yawa ne suka yi shelarsa,
- ¹² “Sarakuna da mayaƙa suka gudu a gaggauce;
cikin sansani mutane sun raba ganima.
- ¹³ Har yayinda kuke barci a cikin garken tumaki,
an dalaye fikafikan kurciya da azurfa,
fikafikanta da zinariya mai kyalli.”
- ¹⁴ Sa'ad da Maɗaukaki ya watsar da sarakuna a cikin kasa,
sai ya zama kamar kanƙara ta sauka a kan Zalmon.
- ¹⁵ Duwatsun Bashan, duwatsu masu alfarma ne;
duwatsun Bashan masu wuyar hawa ne.
- ¹⁶ Don me kuke duba da kishi, ya duwatsu masu wuyan hawa,
a kan dutsen da Allah ya zaɓa yā yi mulki,
inda UBANGIJI kansa zai zauna har abada?
- ¹⁷ Karusan Allah ninkin dubbai goma ne
da kuma dubu dubbai;

Sela

* Zabura 68:4 Ko kuwa / ku shirya hanya wa shi da yake hawan ta hamada

Ubangiji ya zo daga Sinai ya shiga cikin haikalinsa.

18 Sa'ad da ka hau bisa,
ka bi da kamammu cikin tawagarka;
ka karɓi kyautai daga mutane,
har ma daga 'yan tawaye,
don kai, ya UBANGIJI Allah, za ka zauna a can.

19 Yabo ya tabbata ga Ubangiji, ga Allah Mai Cetonmu,
wanda kullum yake ɗaukan nauyinmu.

Sela

20 Allahnmu shi ne Allah wanda yake ceto;
daga UBANGIJI Mai Iko Duka kuɓuta yake zuwa daga mutuwa.

21 Tabbatacce Allah zai murkushe kawunan abokan gābansa,
rawanin gashi na waɗanda suke ci gaba cikin zunubansa.

22 Ubangiji ya ce, “Zan kawo su daga Bashan;
zan kawo su daga zurfafan teku,

23 don ku wanke kafafunku a cikin jinin makiyanku,
yayinda harsunan karnukanku su sami rabonsu.”

24 Jerin gwanonka ya zo a bayyane, ya Allah,
jerin gwanon Allahna da Sarkina zuwa cikin wuri mai tsarki.

25 A gaba akwai mawaƙa, a bayansu akwai makaɗa;
tare da su akwai 'yan mata suna bugan ganguna.

26 Ku yabi Allah cikin taro mai girma;
yabi UBANGIJI cikin taron Isra'ila.

27 Ga ƙaramar kabilar Benyamin, suna jagorance su,
ga babbar ƙungiya shugabannin Yahuda,
ga kuma shugabannin Zebulun da na Naftali.

28 Ka bayyana ikonka, ya Allah;
ka nuna ƙarfinka, ya Allah, kamar yadda ka yi a dā.

29 Saboda haikalinka a Urushalima
sarakuna za su kawo maka kyautai.

30 Ka tsawata wa naman jejin nan a cikin kyauro,
garken bijimai a cikin 'yan maruƙan al'ummai.

Ka ƙasƙantar, bari yā kawo sandunan azurfa.
Ka watsar da al'ummai waɗanda suke jin daɗin yaƙi.

31 Jakadu za su zo daga Masar;
Kush za tã miƙa kanta ga Allah.

32 Ku rera wa Allah, ya masarautan duniya,
ku rera yabo ga Ubangiji,

Sela

33 gare shi wanda yake hawan daɗaɗɗen sararin sama,
wanda yake tsawa da babbar murya.

34 Ku yi shelar ikon Allah,
wanda ɗaukakarsa take a bisa Isra'ila,
wanda ikonsa yake a cikin sarari.

35 Kai mai banmamaki ne, ya Allah, cikin wurinka mai tsarki;
Allah na Isra'ila yakan ba da iko da kuma ƙarfi ga mutanensa.

Yabo ya tabbata ga Allah!

Zabura 69

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Da muryar “Lilin.” Ta Dawuda.

- ¹ Ka cece ni, ya Allah,
gama ruwa ya kai wuyata
- ² Na nutse cikin laka mai zurfi,
inda babu wurin tsayawa.
Na shiga cikin ruwaye masu zurfi;
rigyawa ya sha kaina.
- ³ Na gaji da kira ina neman taimako;
makogwarona ya bushe
idanuna sun dushe,
suna neman Allahna.
- ⁴ Waƙanda suke kina ba dalili
sun fi gashin kaina yawa;
da yawa ne abokan gābana babu dalili,
su da suke nema su hallaka ni.
An tilasta mini in
mayar da abin da ban sata ba.
- ⁵ Ka san wautata, ya Allah;
laifina ba a boye yake daga gare ka ba.
- ⁶ Bari waƙanda suke sa zuciyar gare ka
kada su sha kunya saboda ni,
Ya Ubangiji, UBANGIJI Maƙaukaki;
bari waƙanda suke neman ka
kada su sha kunya saboda ni,
Ya Allah na Isra'ila.
- ⁷ Gama na jimre da ba'a saboda kai,
kunya kuma ta rufe fuskata.
- ⁸ Ni baƙo ne a cikin 'yan'uwana,
bare kuma ga 'ya'yan mahaiƙiyata maza;
- ⁹ gama himma da nake yi wa gidanka yana kunata,
kuma zagi na masu zaginka yana faɗuwa a kaina.
- ¹⁰ Sa'ad da na yi kuka na kuma yi azumi
dole in jimre da ba'a;
- ¹¹ sa'ad da na sanya rigunan makoki,
mutane suna maishe ni abin dariya.
- ¹² Masu zama a kofa suna mini ba'a,
na zama waƙa a bakin bugaggu da giya.
- ¹³ Amma na yi addu'a gare ka, ya UBANGIJI,
a lokacin da ka ga dama;
a cikin kaunarka mai girma, ya Allah,
ka amsa mini da tabbacin ceto.
- ¹⁴ Ka fid da ni daga laka,
kada ka bari in nutse;
ka cece ni daga waƙanda suke kina,
daga rurin ruwaye.
- ¹⁵ Kada ka bar rigyawa yā sha kaina
ko zurfafa su haɗiye ni
ko rami yā rufe bakinsa a kaina.

- 16 Ka amsa mini, ya UBANGIJI cikin alherin kaunarka;
cikin jinkanka mai girma ka juyo gare ni.
- 17 Kada ka boye fuskarka daga bawanka;
ka amsa mini da sauri, gama ina cikin wahala.
- 18 Ka zo kusa ka kuɓutar da ni;
ka fanshe ni saboda makiyana.
- 19 Ka san yadda ake mini ba'a, ake kunyatar da ni da kuma yadda nake shan kunya;
dukan abokan gābana suna a gabanka.
- 20 Ba'a ta sa zuciyata ta karai
ta bar ni ba mataimaki;
Na nemi a ji tausayina, amma ban sami ko ɗaya ba,
na nemi masu ta'aziyya, amma ban sami ko ɗaya ba.
- 21 Sun sa abin ɗaci cikin abincina
suka kuma ba ni ruwan inabi mai tsami sa'ad da nake jin kishi.
- 22 Bari teburin da aka shirya a gabansu yā zama musu tarko;
bari yā zama sakamakon laifi da kuma* tarko.
- 23 Bari idanunsu yā dushe don kada su gani,
bayansu kuma yā tankware har abada.
- 24 Ka kwarara fushinka a kansu;
bari fushinka mai zafi yā ci musu.
- 25 Bari wurinsu yā zama kufai;
kada ka bar wani yā zauna a tentunansu.
- 26 Gama sun tsananta wa waɗanda ka hukunta
suna kuma taɗin wahalar waɗanda ka ji musu rauni.
- 27 Ka neme su da laifi a kan laifi;
kada ka bar su su sami rabo a cikin cetonka.
- 28 Bari a shafe su sarai daga littafin rai
kada a kuma lissafta su tare da adalai.
- 29 Ina cikin zafi da kuma azaba;
bari cetonka, ya Allah, yā tsare ni.
- 30 Zan yabe sunan Allah cikin waƙa
in kuma ɗaukaka shi tare wurin yin godiya.
- 31 Wannan zai gamshi UBANGIJI fiye da saniya,
fiye da bijimi da kaƙoninsa da kuma kofatansa.
- 32 Matalauta za su gani su kuma yi murna,
ku da kuke neman Allah, bari zukatanku su rayu!
- 33 UBANGIJI yakan ji masu bukata
ba ya kuwa kyale kamammun mutanensa.
- 34 Bari sama da ƙasa su yabe shi,
tekuna da dukan abin da yake motsi a cikinsu,
- 35 gama Allah zai cece Sihiyona
yā sāke gina biranen Yahuda.
- Sa'an nan mutane za su zauna a can su mallake ta,
36 'ya'yan bayinsa za su gāje ta,
waɗanda kuma suna ƙaunar sunansa za su zauna a can.

* Zabura 69:22 Ko kuwa tarko / zumuncinsu kuma yā zama

Zabura 70

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Ta Dawuda. Roƙo.

- ¹ Ka hanzarta, ya Allah, ka cece ni;
Ya UBANGIJI, zo da sauri ka taimake ni.
- ² Bari masu neman raina
su sha kunya su kuma rikice;
bari dukan masu sha'awar gani lalacewata
su juye baya da kunya.
- ³ Bari masu ce mini, "Allah yā ƙara!"
Su juye baya saboda kunyansu.
- ⁴ Amma bari dukan masu nemanka
su yi farin ciki su kuma yi murna a cikinka;
bari waƙanda suke ƙaunar cetonka kullum su ce,
"Bari Allah yā sami ƙaukaka!"
- ⁵ Duk da haka ni matalauci ne da kuma mai bukata;
ka zo da sauri gare ni, ya Allah.
Kai ne mai taimakona da mai cetona;
Ya UBANGIJI, kada ka yi jinkiri.

Zabura 71

- ¹ A gare ka, ya UBANGIJI, na nemi mafaka;
kada ka taɓa sa in sha kunya.
- ² Ka kuɓutar da ni ka cece ni cikin adalcinka;
ka juya kunnenka gare ni ka kuma cece ni.
- ³ Ka zama dutsena da kagarata,
inda kullum zan je.
Ka ba da umarni a cece ni,
gama kai ne dutsen ɓuyana da katangata.
- ⁴ Ka cece ni, ya Allahna, daga hannun mugaye,
da kuma daga ikon mugaye da masu mugunta.
- ⁵ Gama kai ne abin sa zuciyata, ya UBANGIJI Mai Iko Duka,
ƙarfin zuciyata tun ina yaro.
- ⁶ Daga haihuwa na dogara gare ka;
kai ka kawo ni daga cikin mahaifiyata.
Kullayaumi zan yabe ka.
- ⁷ Na zama kamar abin sa zuciya ga yawanci,
amma kai ne katangata mai ƙarfi.
- ⁸ Bakina ya cika da yabonka,
ina furta darajarka dukan yini.
- ⁹ Kada ka yar da ni sa'ad da na tsufa;
kada ka yashe ni sa'ad da ƙarfina ya ƙare.
- ¹⁰ Gama abokan gābana suna magana a kaina;
waƙanda suke jira su kashe ni suna haɗa baki tare.
- ¹¹ Suna cewa, "Allah ya yashe shi;
mu fafare shi mu kama shi,
gama ba wanda zai kuɓutar da shi."
- ¹² Kada ka yi nisa da ni, ya Allah;
zo da sauri, ya Allahna, ka taimake ni.

- ¹³ Bari masu zagina su hallaka da kunya;
bari waƙanda suke so su cutar da ni
su sha ba'a da kuma kunya.
- ¹⁴ Amma game da ni, kullayaumi zan kasance da sa zuciya;
zan yabe ka sau da sau.
- ¹⁵ Bakina zai ba da labarin adalcinka,
zai yi maganar cetonka dukan yini,
ko da yake ban san yawansa ba.
- ¹⁶ Zan zo in furta in kuma yi shelar ayyukanka masu girma, ya UBANGIJI Mai Iko Duka;
zan yi shelar adalcinka, naka kaƙai.
- ¹⁷ Tun ina yaro, ya Allah, ka koya mini
har wa yau ina furta ayyukanka masu banmamaki.
- ¹⁸ Ko sa'ad da na tsufa da furfura,
kada ka yashe ni, ya Allah,
sai na furta ikonka ga tsara mai zuwa,
ƙarfinka ga dukan waƙanda suke zuwa.
- ¹⁹ Adalcinka ya kai sararin sama, ya Allah,
kai da ka yi manyan abubuwa.
Wane ne kamar ka, ya Allah?
- ²⁰ Ko da yake ka sa na ga wahaloli,
masu yawa da kuma masu ƙaci,
za ka sāke mayar mini da rai;
daga zurfafan duniya
za ka sāke tā da ni.
- ²¹ Za ka ƙara girmana
ka sāke ta'azantar da ni.
- ²² Zan yabe ka da garaya
saboda amincinka, ya Allah;
zan rera yabo gare ka da molo,
Ya Mai Tsarki na Isra'ila.
- ²³ Leɓunana za su yi sowa don farin ciki
sa'ad da na rera yabo gare ka,
ni, wanda ka fansa.
- ²⁴ Harshena zai ba da labarin ayyukanka masu adalci
dukan yini,
gama waƙanda suka so su cutar da ni
sun sha kunya suka kuma rikice.

Zabura 72

Ta Solomon.

- ¹ Ka tanada sarki da shari'arka ta gaskiya, ya Allah,
ɗan sarki da adalcinka.
- ² Zai* shari'anta mutanenka da adalci,
marasa ƙarfinka da shari'ar gaskiya.
- ³ Duwatsu za su kawo wadata ga mutane,
tuddai kuma su ba da amfani na adalci.

* Zabura 72:2 Ko kuwa Bari yā; daidai da ayoyi 3-11 da kuma 17.

- ⁴ Zai kāre marasa ƙarfi a cikin mutane
yā kuma cece 'ya'yan masu bukata;
zai murkushe masu danniya.
- ⁵ Zai jimre muddin rana tana nan,
muddin akwai wata, har dukan zamanai.
- ⁶ Zai zama kamar ruwan sama mai fāḍuwa a filin ciyayin da aka yanka,
kamar yayyafi mai ba wa duniya ruwa.
- ⁷ A kwanakinsa adalai za su haɓaka
wadata za tā yalwata har sai babu sauran wata.

- ⁸ Zai yi mulki daga teku zuwa teku
kuma daga Kogi[†] zuwa iyakar duniya.[‡]
- ⁹ Kabilun hamada za su rusuna a gabansa
abokan gābansa kuwa za su lashe ƙura.
- ¹⁰ Sarakunan Tarshish da na bakin kogi masu nisa
za su ba da gandu gare shi;
sarakunan Sheba da Seba
za su ba shi kyautai.
- ¹¹ Dukan sarakuna za su rusuna masa
kuma dukan al'ummai za su bauta masa.
- ¹² Gama zai ceci masu bukatan da suka yi kuka,
marasa ƙarfin da ba su da mai taimako.
- ¹³ Zai ji tausayin gajiyayyu da masu bukata
yā ceci masu bukata daga mutuwa.
- ¹⁴ Zai kuɓutar da su daga danniya da rikici,
gama jininsu yake a gabansa.

- ¹⁵ Bari yā yi doguwar rayuwa!
Bari a ba shi zinariya daga Sheba.
Bari mutane su riƙa yin addu'a dominsa
su kuma albarkace shi dukan yini.
- ¹⁶ Bari hatsi yā yalwata a duk fāḍin ƙasar;
bari yā cika bisan tuddai.
Bari 'ya'yan itatuwansa su haɓaka kamar Lebanon;
bari yā bazu kamar ciyayi a gona.
- ¹⁷ Bari sunansa yā dawwama har abada;
bari yā ci gaba muddin rana tana nan.

Dukan al'ummai za su sami albarka ta wurinsa,
za su kuma ce da shi mai albarka.

- ¹⁸ Yabo ya tabbata ga UBANGIJI Allah, Allah na Isra'ila,
wanda shi kaɗai ya aikata abubuwa masu banmamaki.
- ¹⁹ Yabo ya tabbata ga sunansa mai ɗaukaka har abada;
bari dukan duniya ta cika da ɗaukakarsa.

Amin kuma Amin.

- ²⁰ Wannan ya kammala addu'o'in Dawuda ɗan Yesse.

[†] Zabura 72:8 Wato, Yuferites [‡] Zabura 72:8 Ko kuwa iyakar ƙasa

LITTAFI NA UKU

73

Zabura 73-89

Zabura ta Asaf.

- ¹ Tabbatacce Allah mai alheri ne ga Isra'ila,
ga waƙanda suke masu tsabta a zuciya.
- ² Amma game da ni, kafafuna suna gab da yin santsi;
tafin kafana ya yi kusan zamewa.
- ³ Gama na yi kishin masu girman kai
sa'ad da na ga cin gaban da masu mugunta suke yi.
- ⁴ Ba sa yin wata fama;
jikinansu lafiya suke da kuma karfi.
- ⁵ Ba sa shan wata wahalar da sauran mutane ke sha;
ba su da damuwa irin na 'yan adam.
- ⁶ Saboda girman kai ya zama musu abin wuya;
tā da hankali ya zama musu riga.
- ⁷ Daga mugayen zukatansu laifi kan fito
mugaye kulle-kullen da suke cikin zukatansu ba su da iyaka.
- ⁸ Suna ba'a, suna faɗin mugayen abubuwa;
cikin girman kan suna barazana yin danniya.
- ⁹ Bakunansu na cewa sama na su ne,
kuma harsunansu sun mallaki duniya.
- ¹⁰ Saboda haka mutanensu sun juya gare su
suna kuma shan ruwa a yalwace.*
- ¹¹ Suna cewa, "Yaya Allah zai sani?
Mafi Ɗaukaka yana da sani ne?"
- ¹² Ga yadda mugaye suke,
kullum ba su da damuwa, arzikinsu yana ta ƙaruwa.
- ¹³ Tabbatacce a banza na bar zuciyata da tsabta;
a banza na wanke hannuwa don nuna rashin laifi.
- ¹⁴ Dukan yini na sha annoba;
an hukunta ni kowace safiya.
- ¹⁵ Da na ce, "Zan faɗa haka,"
da na bashe 'ya'yanka.
- ¹⁶ Sa'ad da na yi ƙoƙari in gane wannan,
sai ya zama danniya a gare ni
- ¹⁷ sai da na shiga wuri mai tsarki na Allah;
sa'an nan na gane abin da ƙarshensu zai zama.
- ¹⁸ Tabbatacce ka sa su a ƙasa mai santsi;
ka jefar da su ga hallaka.
- ¹⁹ Duba yadda suka hallaka farat ɗaya,
razana ta share su gaba ɗaya!
- ²⁰ Kamar yadda mafarki yake sa'ad da mutum ya farka,
haka yake sa'ad da ka farka, ya Ubangiji,

* Zabura 73:10 Ba a tabbatar da ma'anar Ibraniyancin da aka yi amfani da shi a wannan aya ba.

za ka rena su kamar almarai.

- 21 Sa'ad da zuciyata ta ɓaci
hankalina kuma ya tashi,
22 na zama marar azanci da jahili;
na zama kamar dabba a gabanka.
- 23 Duk da haka kullum ina tare da kai;
ka riƙe ni a hannun damana.
24 Ka bishe ni da shawararka,
bayan haka kuma za ka kai ni cikin ɗaukaka.
25 Wa nake da shi a sama in ba kai ba?
Ba na kuma sha'awar kome a duniya in ban da kai.
26 Jikina da zuciyata za su iya raunana,
amma Allah ne ƙarfin zuciyata
da kuma rabona har abada.
- 27 Waɗanda suke nesa da kai za su hallaka;
kakan hallaka dukan waɗanda suke maka rashin aminci.
28 Amma game da ni, yana da kyau in kasance kusa da Allah.
Na mai da UBANGIJI Mai lko Duka mafakata;
zan yi shelar dukan ayyukanka.

Zabura 74

*Maskil** na Asaf.

- 1 Me ya sa ka ƙi mu har abada, ya Allah?
Me ya sa fushinka yake a kan tumakin kiwonka?
2 Ka tuna da mutanen da ka saya tun da daɗewa,
kabilar gādonka, wadda ka fansa,
Dutsen Sihiyona, inda ka zauna.
3 Ka juye sawunka wajen waɗannan madawwamin kufai,
dukan wannan hallakar da abokin gāba ya yi wa wuri mai tsarki.
- 4 Maƙiyanka sun yi ruri a inda ka sadu da mu;
suka kakkafa tutotinsu a matsayin alamu.
5 Sun yi kamar mutane masu wāshin gatura
don yanka itatuwa a kurmi.
6 Sun ragargaje dukan sassakar katako
da gatura da kuma gudumarsu.
7 Suka ƙone wurinka mai tsarki ƙurmus;
suka ƙazantar da mazaunin Sunanka.
8 Suna cewa a zukatansu, “Za mu murkushe su sarai!”
Suka ƙone ko'ina aka yi wa Allah sujada a ƙasar.
- 9 Ba a ba mu wata alama mai banmamaki ba;
ba sauran annabawan da suka ragu,
kuma babu waninmu da ya sani har yaushen wannan zai ci gaba.
10 Har yaushen abokan gāba za su yi mana ba'a, ya Allah?
Maƙiya za su ci gaba da ɓata sunanka har abada ne?
11 Me ya sa ka janye hannunka, hannunka na dama?
Ka fid da shi daga rigarka ka hallaka su!

* Zabura 74: Kan magana, mai yiwuwa kalmar wafa ce.

- ¹² Amma kai, ya Allah, kai ne sarki tun da daɗewa;
ka kawo ceto a kan duniya.
- ¹³ Kai ne ka raba teku ta wurin ikonka;
ka farfashe kawunan dodo a cikin ruwaye.
- ¹⁴ Kai ne ka murkushe kawunan dodon ruwa
ka kuma ba da shi yā zama abinci ga halittun hamada.
- ¹⁵ Kai ne ka bubbuɗe maɓulɓulai da rafuffuka;
ka busar da koguna masu ruwa.
- ¹⁶ Yini naka ne, dare kuma naka ne;
ka kafa rana da wata.
- ¹⁷ Kai ne ka kafa dukan iyakokin duniya;
ka yi rani da damina.
- ¹⁸ Ka tuna da yadda abokin gāba ya yi maka ba'a, ya UBANGIJI,
yadda wawaye suka ɓata sunanka.
- ¹⁹ Kada ka ba da ran kurciyarka ga namun jeji;
kada ka manta har abada da rayukan mutanenka masu shan azaba.
- ²⁰ Ka kula da alkawarinka,
domin akwai tashin hankali a kowane lungu mai duhu na kasar.
- ²¹ Kada ka bar waɗanda ake danniya su sha kunya;
bari matalauta da mabukata su yabe sunanka.
- ²² Ka tashi, ya Allah, ka kāre muradinka;
ka tuna yadda wawaye suka yi maka ba'a dukan yini.
- ²³ Kada ka kyale surutan ban haushi na mafiyanka,
ihun abokan gābanka, waɗanda suke ci gaba da yi.

Zabura 75

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Mai muryar “Kada A Hallaka.” Zabura ta Asaf. Waƙa ce.

- ¹ Muna maka godiya, ya Allah,
muna maka godiya, gama Sunanka yana kusa;
mutane na faɗin ayyukanka masu banmamaki.
- ² Ka ce, “Na zaɓi kayyadadden lokaci;
ni ne wanda yake shari'ar gaskiya.
- ³ Sa'ad da duniya da dukan mutanenta suka girgiza,
ni ne wanda na riƙe ginshikan daram.
- ⁴ Ga masu girman kai na ce, ‘Kada ku ƙara takama,’
ga mugaye kuma, ‘Kada ku ɗaga ƙahoninku.
- ⁵ Kada ku ɗaga ƙahoninku gāba da sama;
kada ku yi magana da miƙaƙken wuya.’”
- ⁶ Ba wani daga gabas ko yamma
ko hamada da zai ɗaukaka mutum.
- ⁷ Amma Allah ne mai yin shari'a,
yakan saukar da wannan, yā kuma tayar da wani.
- ⁸ A hannun UBANGIJI akwai kwaf
cike da ruwan inabi mai kumfa gauraye da kayan yaji;
yakan zuba shi, dukan mugayen duniya kuwa
su sha shi tas.

Sela

- ⁹ Game da ni dai, zan furta wannan har abada;
 zan rera yabo ga Allah na Yakub,
¹⁰ wanda ya ce, “Zan yanke karonin dukan mugaye,
 amma za a daga karonin adalai sama.”

Zabura 76

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Tare da kayan kiƙi masu tsirkiya. Zabura ta Asaf. Waƙa ce.

- ¹ A cikin Yahuda an san Allah;
 sunansa da girma yake a cikin Isra'ila.
² Tentinsa yana a Salem
 mazauninsa yana a Sihiyona.
³ A can ya kakkarya kibiyoyin wuta,
 garkuwoyi da takuban, makaman yaƙi.

Sela

- ⁴ Darajarka tana da haske,
 fiye da darajar tuddai waƙanda suke cike da namun jeji masu yawa.
⁵ Jarumawa sun zube kamar ganima
 sun yi barcinsu na ƙarshe;
 ba ko jarumi guda
 da zai iya daga hannuwansa.
⁶ A tsawatawarka, ya Allah na Yakub,
 doki da keken yaƙi suka kwanta ba motsi.

- ⁷ Kai kaƙai ne za a ji tsoro.
 Wane ne zai iya tsayawa sa'ad da ka yi fushi?
⁸ Daga sama ka yi shelar hukunci,
 ƙasa kuwa ta ji tsoro ta kuwa yi tsit,
⁹ sa'ad da kai, ya Allah, ka tashi don ka yi shari'a,
 don ka cece dukan masu shan wahala a ƙasar.

Sela

- ¹⁰ Tabbatacce fushinka a kan mutane kan jawo maka yabo,
 waƙanda suka tsira daga fushinka za su zama kamar rawaninka.
¹¹ Ku yi alkawari wa UBANGIJI Allahnku ku kuma cika su;
 bari dukan ƙasashen maƙwabta
 su kawo kyautai ga Wannan da za a ji tsoro.
¹² Ya kakkarya ƙarfin masu mulki;
 sarakunan duniya suna tsoronsa.

Zabura 77

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Don Yedutun. Na Asaf. Zabura ce.

- ¹ Na yi kuka ga Allah don taimako;
 na yi kuka ga Allah don yā ji ni.
² Sa'ad da nake cikin damuwa, na nemi Ubangiji;
 da dare na miƙa hannuwa ba gajiya
 raina kuma ya ƙi yā ta'azantu.
³ Na tuna da kai, ya Allah, na kuma yi nishi;
 na yi nishi, ƙarfina kuwa duk ya raunana.

Sela

- ⁴ ka hana idanuna rufewa;

na damu fwarai har ba na iya magana.

- ⁵ Na yi tunani kwanakin da suka wuce,
shekarun da suka wuce da daƙewa;
⁶ na tuna da waƙoƙina da dare.
Zuciyata ta yi nishi, ƙarfina kuwa ya nemi yā sani.

- ⁷ “Ubangiji zai ƙi ne har abada?
Ba zai taɓa nuna alherinsa kuma ba?
⁸ Kaunarsa marar ƙarewa ta ɓace ke nan har abada?
Alkwarinsa ya ƙāsa ke nan a dukan lokaci?
⁹ Allah ya manta yā yi jinƙai?
Cikin fushinsa ya janye tausayinsa ne?”

Sela

- ¹⁰ Sai na yi tunani, “Zan yi roko saboda wannan,
shekarun da Mafi Daukaka ya miƙa hannunsa na dama.”
¹¹ Zan tuna da ayyukan UBANGIJI;
I, zan tuna mu’ujizanka na tun dā.
¹² Zan yi tunani a kan dukan ayyukanka
in lura da dukan manyan abubuwan da ka aikata.

- ¹³ Hanyoyinka, ya Allah, masu tsarki ne.
Wanda allah ne yake da girma kamar Allahnmu?
¹⁴ Kai ne Allahn da yakan aikata mu’ujizai;
ka nuna ikonka a cikin mutane.
¹⁵ Da hannunka mai ƙarfi ka fanshi mutanenka,
zuriyar Yakub da Yusuf.

Sela

- ¹⁶ Ruwaye sun gan ka, ya Allah,
ruwaye sun gan ka suka firgita;
zurfafan gaske sun girgiza.
¹⁷ Gizagizai sun sauko da ruwa,
sararin sama suka buga tsawa;
kibiyoyinka suka yi ta kai komo da walƙiya.
¹⁸ Aka ji tsawanka a cikin guguwa,
walkiyarka ta haskaka duniya;
duniya ta yi rawar jiki ta girgiza.
¹⁹ Hanyarka ta bi ta cikin teku,
hanyarka ta bi cikin manyan ruwaye,
duk da haka ba a ga sawunka ba.
²⁰ Ka bi da mutanenka kamar garke
ta hannun Musa da Haruna.

Zabura 78

*Maskil** na Asaf.

- ¹ Ya mutanena, ku ji koyarwata;
ku saurari kalmomin bakina.
² Zan buɗe bakina da misalai,
zan faɗi ɓoyayyun abubuwa, abubuwan dā,

* Zabura 78: Kan magana, mai yiwuwa kalmar waƙa ce.

- ³ abin da muka ji muka kuma sani,
abubuwan da kakanninmu suka faɗa mana.
- ⁴ Ba za mu boye su wa 'ya'yanmu ba;
za mu faɗa wa tsara mai zuwa
ayyukan da suka zama yabo na UBANGIJI,
ikonsa, da abubuwan banmamakin da ya aikata.
- ⁵ Ya kafa ka'idodi wa Yakub
ya kuma kafa doka a cikin Isra'ila,
wadda ya umarce kakanni-kakanninmu
su koya wa 'ya'yansu,
- ⁶ don tsara na biye su san su,
har da 'ya'yan da ba a riga an haifa ba,
su kuma su faɗa wa 'ya'yansu.
- ⁷ Ta haka za su dogara ga Allah
ba kuwa za su manta da ayyukansa ba
amma za su kiyaye umarnansa.
- ⁸ Ba za su zama kamar kakanni kakanninsu ba,
masu taurinkai da kuma tsara masu tayarwa,
wadanda zukatansu ba su yi biyayya ga Allah ba,
wadanda zukatansu ba su yi aminci ga Allah ba.
- ⁹ Mutanen Efraim, ko da yake suna da bakkuna,
suka juya da baya a ranar yaki;
- ¹⁰ ba su kiyaye alkawarin Allah ba
suka kuma ki su yi rayuwa ta wurin dokarsa.
- ¹¹ Suka manta da abin da ya aikata,
abubuwan banmamakin da ya nuna musu.
- ¹² Ya yi mu'ujizai a idanun kakanninsu
a kasar Masar, a yankin Zowan.
- ¹³ Ya raba teku ya kuma bi da su ciki;
ya sa ruwa ya tsaya daram kamar bango.
- ¹⁴ Ya bishe su da girgije da rana
da kuma haske daga wuta dukan dare.
- ¹⁵ Ya tsage duwatsu a cikin hamada
ya kuma ba su ruwaye a yalwace kamar tekuna;
- ¹⁶ ya fid da rafuffuka daga dutsen da ya tsaga
ya sa ruwa ya gudu kamar koguna.
- ¹⁷ Amma suka ci gaba da yin masa zunubi,
suna tayarwa a cikin hamada a kan Mafi Daukaka.
- ¹⁸ Da gangan suka gwada Allah
ta wurin neman abincin da suke kwaɗayi.
- ¹⁹ Suka yi magana a kan Allah,
suna cewa, "Allah zai iya
shimfiɗa tebur a cikin hamada?"
- ²⁰ Sa'ad da ya bugi dutse,
ruwa ya bulbulu,
rafuffuka suka yi gudu a yalwace.
Amma zai iya ba mu abinci?
Zai iya tanada wa mutanensa nama?"
- ²¹ Sa'ad da UBANGIJI ya ji su, ya yi fushi kwarai;

- wutarsa ta ɓarke a kan Yaƙub,
 hasalarsa kuwa ta tashi a kan Isra'ila,
 22 gama ba su gaskata ga Allah ba
 ko su dogara ga cetonsa.
- 23 Duk da haka ya ba da umarni ga sarari a bisa
 ya kuma buɗe kofofin sammai;
- 24 ya sauko da Manna wa mutanensa don su ci,
 ya ba su hatsin sama.
- 25 Mutane suka ci buroɗin mala'iku;
 ya aika musu dukan abincin da za su iya ci.
- 26 Ya saki iskar gabas daga sammai
 ya kuma saki iskar yamma ta wurin ikonsa.
- 27 Ya sauko da nama a kansu kamar ƙura,
 tsuntsaye masu firiya kamar yashi a bakin teku.
- 28 Ya sa suka sauka a cikin sansaninsu,
 ko'ina kewaye da tentunansu.
- 29 Suka ci har suka sami fiye da abin da ya ishe su,
 gama ya ba su abin da suka yi kwaɗfayi.
- 30 Amma kafin su juyo daga abincin da suka yi kwaɗfayi,
 kai tun ma yana a bakunansu,
- 31 fushin Allah ya ƙuna a kansu;
 ya karkashe waɗanda suka fi ƙiba a cikinsu,
 yana yankan matasan Isra'ila.
- 32 Duk da haka, suka ci gaba da yin zunubi;
 duk da abubuwan banmamakinsa, ba su gaskata ba.
- 33 Saboda haka ya sa kwanakinsu suka ƙare a banza
 shekarunsu kuma cikin masifa.
- 34 A duk sa'ad da Allah ya kashe su, sai su neme shi;
 sukan juyo a natse gare shi.
- 35 Sun tuna cewa Allah ne Dutsensu,
 cewa Allah Mafi Ɗaukaka ne Mai fansarsu.
- 36 Amma sai su yi ta yin masa zaƙin baki,
 suna masa ƙarya da harsunansu;
- 37 zukatansu ba sa biyayya gare shi,
 ba su da aminci ga alkawarinsa.
- 38 Duk da haka ya kasance mai jinkai;
 ya gafarta laifofinsu
 bai kuwa hallaka su ba.
- Sau da sau ya janye fushinsa
 bai kuwa sa fushinsa yã ƙuna ba.
- 39 Ya tuna cewa su naman jiki ne kawai,
 iska mai wucewa da ba ta dawowa.
- 40 Sau da yawa sun tayar masa a cikin hamada
 suka kuma ɓata masa rai a jeji!
- 41 Sau da sau suka riƙa gwada Allah;
 suka tsokane Mai Tsarki na Isra'ila.
- 42 Ba su tuna da ikonsa,
 a ranar da ya fanshe su daga mai danniya,
- 43 ranar da ya nuna mu'ujizansa a Masar
 abubuwan banmamakinsa a yankin Zowan ba.
- 44 Ya mai da kogunansu suka zama jini;

- ba su iya sha daga rafuffuka ba.
- 45 Ya aika da tarin kudajen da suka cinye su,
da kwaɗin da suka wahalshe su.
- 46 Ya ba da hatsinsu ga fāra,
amfanin gonakinsu ga ɗango.
- 47 Ya lalace inabinsu da ƙanƙara
itatuwan al'ul nasu kuma da jaura.
- 48 Ya miƙa shanunsu ga ƙanƙara,
tumakinsu ga aradun tsawa.
- 49 Ya saki musu fushinsa mai zafi,
hasalarsa, zafin rai da kuma ɓacin ransa,
ƙungiyar mala'iku masu hallakarwa.
- 50 Ya shirya hanya wa fushinsa;
bai tsare ransu daga mutuwa ba
amma ya miƙa su ga annoba.
- 51 Ya bugi kowane ɗan fari na Masar,
mafari ƙarfin mazantakansu a tentunan Ham.
- 52 Amma ya fitar da mutanensa kamar garke;
ya bi da su kamar tumaki ta cikin hamada.
- 53 Ya bi da su lafiya ƙalau, don kada su ji tsoro;
amma teku ya cinye abokan gābansu.
- 54 Ta haka ya kawo su iyakar ƙasa mai tsarki,
zuwa ƙasar tudun da hannunsa na dama ya kame.
- 55 Ya kori al'ummai a gabansu
ya rarraba ƙasashensu gare su a matsayin gādo;
ya zaunar da kabilan Isra'ila a gidajensu.
- 56 Amma suka gwada Allah
suka tayar wa Mafi Daukaka;
ba su kiyaye ƙa'idodinsa ba.
- 57 Kamar kakanninsu suka zama marasa biyayya da marasa aminci,
marar tabbas kamar tanƙwararren baka.
- 58 Suka ba shi haushi da masujadansu na kan tudu;
suka tayar da kishinsa da gumakansu.
- 59 Sa'ad da Allah ya ji su, ya yi fushi ƙwarai;
ya ƙi Isra'ila gaba ɗaya.
- 60 Ya yashe tabanakul na Shilo,
tentin da ya kafa a cikin mutane.
- 61 Ya aika da akwatin alkawarin ƙarfinsa zuwa bauta,
darajarsa zuwa cikin hannuwan abokin gāba.
- 62 Ya ba da mutanensa ga takobi;
ya yi fushi ƙwarai da gādonsa.
- 63 Wuta ta cinye matasansu maza,
'yan matansu kuma ba su da wakofin aure;
- 64 aka karkashe firistocinsu,
gwaurayensu kuwa ba su iya makoki ba.
- 65 Sa'an nan Ubangiji ya farka sai ka ce daga barcinsa,
kamar yadda mutum kan farka daga buguwar ruwan inabi.
- 66 Ya kori abokan gābansa;
ya sa suka sha madawwamiyar kunya.
- 67 Sa'an nan ya ƙi tentunan Yusuf,

- bai zaɓi kabilar Efraim ba;
⁶⁸ amma ya zaɓi kabilar Yahuda,
 Dutsen Sihiyona, wanda ya kaunaci.
⁶⁹ Ya gina wurinsa mai tsarki kamar bisa,
 kamar duniyar da ya kafa har abada.
⁷⁰ Ya zaɓi Dawuda bawansa
 ya kuma d'auke shi daga d'akin tumaki;
⁷¹ daga kiwon tumaki ya kawo shi
 don yã kuma zama makiyayin mutanensa Yakub,
 na Isra'ila gãdonsa.
⁷² Dawuda kuwa ya zama makiyayinsu da mutuncin zuciya;
 da hannuwa masu gwaninta ya bi da su.

Zabura 79

Zabura ta Asaf.

- ¹ Ya Allah, al'ummai sun mamaye gãdonka;
 sun kaɓantar da haikalinka mai tsarki,
 sun bar Urushalima kufai.
² Sun ba da gawawwakin bayinka
 kamar abinci ga tsuntsayen sararin sama,
 nama jikin tsarkakanka ga namun jejin duniya.
³ Sun zubar da jini kamar ruwa
 ko'ina a Urushalima,
 kuma babu wani da zai binne matattu.
⁴ Mun zama abin reni ga makwabta,
 abin ba'a da reni ga waɗanda suke kewaye da mu.
⁵ Har yausha, ya UBANGIJI za ka yi ta fushi? Har abada ne?
 Har yausha kishinka zai yi ta kɓana kamar wuta?
⁶ Ka zuba fushinka a kan al'umman
 da ba su yarda da kai ba,
 a kan mulkokin
 da ba sa kira bisa sunanka;
⁷ gama sun cinye Yakub
 suka lalatar da kasar zamansa.
⁸ Kada ka riƙe zunubai kakanni a kanmu;
 bari jinkanka yã zo da sauri yã sadu da mu,
 gama mun fid da zuciya sarai.
⁹ Ka taimake mu, ya Allah Mai Cetonmu,
 saboda d'aukar sunanka;
 ka cece mu ka kuma gafarta mana zunubanmu
 saboda sunanka.
¹⁰ Don me al'ummai za su ce,
 "Ina Allahnsu yake?"
 A idanunmu, ka sanar wa al'ummai
 cewa kana d'aukan fansar jinin bayinka da aka zubar.
¹¹ Bari nisha-nisha 'yan kurkuku su zo gabanka;
 ta wurin karfin hannunka ka kiyaye waɗanda aka yanke wa hukuncin mutuwa.
¹² Ka sãka a cinyoyin makwabtanmu sau bakwai
 zage-zage da suka yi ta yi maka, ya Ubangiji.
¹³ Sa'an nan mu mutanenka, tumakin makiyayarka,

za mu yabe ka har abada;
daga tsara zuwa tsara
za mu yi ta ba da labarin yabonka.

Zabura 80

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Mai muryar “Lilin Alkawari.” Na Asaf. Zabura ce.

¹ Ka ji mu, ya Makiyayin Isra’ila,
kai da ka bishe Yusuf kamar garke.
Kai da kake zaune a kursiyi tsakanin kerubobi,
ka haskaka ² a gaban Efraim, Benyamin da Manasse.
Ka tā da ƙarfinka;
ka zo ka cece mu.

³ Ka mai da mu, ya Allah;
ka sa fuskarka ta haskaka a kanmu,
za mu kuwa cetu.

⁴ Ya UBANGIJI Allah Maƙaukaki,
har yausha fushinka zai yi ta ƙuna
a kan addu’o’in mutanenka?
⁵ Ka ciyar da su da burocin hawaye;
ka sa suka sha hawaye ta cikakken kwaf.
⁶ Ka mai da mu abin faɗa ga maƙwabtanni,
kuma abokan gābanmu suna mana ba’a.

⁷ Ka mai da mu, ya Allah Maƙaukaki;
ka sa fuskarka ta haskaka a kanmu
za mu kuwa cetu.

⁸ Ka fitar da inabi daga Masar;
ka kori al’ummai ka kuma dasa shi.

⁹ Ka gyara wuri saboda shi,
ya kuwa yi saiwa ya cike ƙasa.

¹⁰ Aka rufe duwatsu da inuwarsa,
manya-manyan itatuwan al’ul da rassansa.

¹¹ Ya miƙe rassansa zuwa Teku
tohonsa har zuwa Kogi.

¹² Me ya sa ka rurrushe bangayensa
don duk masu wucewa su tsinke ’ya’yan inabinsa?

¹³ Aladu daga kurmi suna barnatar da shi
halittun gonaki kuma suna cinsa.

¹⁴ Ka komo wurinmu, ya Allah Maƙaukaki!
Ka duba daga sama ka gani!

Ka lura da wannan inabi,
¹⁵ saiwar da hannun damarka ya dasa,
ɗan da ka renar wa kanka.

¹⁶ An yanke inabinka, an ƙone shi da wuta;
a tsawatawarka mutanenka sun hallaka.

¹⁷ Bari hannunka yā zauna a kan mutumin da yake hannun damarka,
ɗan mutum da ka renar wa kanka.

¹⁸ Ta haka ba za mu juye mu bar ka ba;

ka rayar da mu, za mu kuwa kira bisa sunanka.

¹⁹ Ka mai da mu, ya UBANGIJI Allah Maƙaukaki;
ka sa fuskarka ta haskaka a kanmu,
za mu kuwa cetu.

Zabura 81

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Bisa ga *gittit*.* Ta Asaf.

¹ Ku rera don farin ciki ga Allah ƙarfinmu;
ku yi sowa ga Allah na Yaƙub!

² Ku fara kaƙe-kaƙe, ku buga ganga,
ku kaƙa garaya da molo masu daƙi.

³ Ku busa ƙahon rago a Sabon Wata,
da kuma sa'ad da wata ya kai tsakiya, a ranar Bikinmu;

⁴ wannan ƙa'ida ce domin Isra'ila,
farilla ta Allah na Yaƙub.

⁵ Ya kafa shi a matsayin ƙa'ida domin Yusuf
sa'ad da ya fito daga Masar.

Muka ji yaren da ba mu fahimta ba.

⁶ Ya ce, “Na kau da nauyi daga kafaƙunku;
an 'yantar da hannuwansu daga kwando.

⁷ Cikin damuwarku kun yi kira na kuwa kuɗutar da ku,
na amsa muku daga girgijen tsawa;
na gwada ku a ruwan Meriba.

Sela

⁸ “Ku ji, ya mutanena, zan kuwa gargaƙe ku,
in ba za ku saurare ni ba, ya Isra'ila!

⁹ Kada ku kasance da baƙon allah a cikinku;
ba za ku rusuna ga baƙon allah ba.

¹⁰ Ni ne UBANGIJI Allahnku
wanda ya fitar da ku daga Masar.

Ku buƙe bakinku zan kuwa cika shi.

¹¹ “Amma mutanena ba su saurare ni ba;
Isra'ila bai miƙa kansa gare ni ba.

¹² Saboda haka na ba da su ga zukatansu da suka taurare
don su bi dabararsu.

¹³ “A ce mutanena za su saurare ni,
a ce Isra'ila zai bi hanyoyina,

¹⁴ da nan da nan sai in rinjayi abokan gābansu
in kuma juye hannuna a kan maƙiyansu!

¹⁵ Waƙanda suke ƙin UBANGIJI za su fāɗi a gabansa da rawar jiki,
hukuncinsu kuma zai dawwama har abada.

¹⁶ Amma za a ciyar da ku da alkama mafi kyau;
da zuma daga dutsen da zai ƙosar da ku.”

* Zabura 81: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar wafa ce.

Zabura 82

Zabura ta Asaf.

¹ Allah yana shugabanta cikin babban taro;
yakan zartar da hukunci a cikin “alloli”.

² “Har yausha za ku kāre marasa adalci
ku kuma goyi bayan mugaye?”

³ Ku tsare mutuncin marasa ƙarfi da marayu;
ku kāre hakkin matalauta da waƙanda ake danniya.

⁴ Ku ceci marasa ƙarfi da masu bukata;
ku kuɓutar da su daga hannun mugaye.

⁵ “Ba su san kome ba, ba su fahimci kome ba.
Suna yawo cikin duhu;
an girgiza dukan tussan duniya.

⁶ “Na ce, ‘Ku “alloli” ne;
dukanku ’ya’yan Mafi Ɗaukaka’ ne.

⁷ Amma za ku mutu kamar mutum kurum;
za ku faɗi kamar duk wani mai mulki.”

⁸ Ka tashi, ya Allah, ka shari’anta duniya,
gama dukan al’ummai gādonka ne.

Zabura 83

Waƙa ce. Zabura ta Asaf.

¹ Ya Allah, kada ka yi shiru;
kada ka tsaya cik,
ya Allah, kada ka daina motsi.

² Dubi yadda abokan gābanka suke fariya,
dubi yadda maƙiyanka suke ɗaga kansu.

³ Da wayo suna kulle-kulle a kan mutanenka;
suna shirya maƙarƙashiya a kan waƙanda kake so.

⁴ Suna cewa, “Ku zo, bari mu hallaka su ɗungum a matsayin al’umma,
don kada a ƙara tuna da sunan Isra’ila.”

⁵ Da zuciya ɗaya suka yi kulle-kulle tare;
suka haɗa kai gāba da kai,

⁶ tentunan Edom da na mutanen Ishmayel,
na Mowab da kuma na Hagirawa,

⁷ Gebal, Ammon da Amalek,
Filistiya, tare da mutanen Taya.

⁸ Har Assuriya ma ta haɗa kai da su
don ta ba da ƙarfi ga zuriyar Lot.

⁹ Ka yi musu abin da ka yi wa Midiyan,
yadda ka yi wa Sisera da Yabin a kogin Kishon,

¹⁰ waƙanda suka hallaka a En Dor
suka zama kamar juji a ƙasa.

¹¹ Ka mai da manyansu kamar Oreb da Zeyib,
dukan sarakunansu kamar Zeba da Zalmunna,

Sela

Sela

- 12 waƙanda suka ce, “Bari mu mallaki
wuraren kiwon Allah.”
- 13 Ka mai da su kamar ƙan tsiron da kan karye, iska ta yi ta turawa, ya Allahna,
kamar yayin da iska take hurawa,
14 kamar yadda wuta ke cin kurmi
ko harshen wutar da take ci a kan duwatsu,
15 haka za ka kore su da iska mai ƙarfi
ka kuma firgita su da guguwarka.
16 Ka rushe fuskokinsu da kunya
don mutane su nemi sunanka, ya UBANGIJI.
- 17 Bari su kasance cikin kunya da takaici;
bari su hallaka cikin wulaƙanci.
18 Bari su san cewa kai, wanda sunansa ne UBANGIJI,
cewa kai kaƙai ne Mafi Ɗaukaka a bisa dukan duniya.

Zabura 84

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Bisa ga *gittit*.* Na 'Ya'yan Kora maza. Zabura ce.

- 1 Ina misalin kyan wurin zamanka,
Ya UBANGIJI Maƙaukaki!
- 2 Raina yana marmari, har yana suma,
don filayen gidan UBANGIJI;
zuciyata da namana na tā da murya
domin Allah mai rai.
- 3 Har tsada ma ta sami gida,
tsatsewa kuma ta yi wa kanta sheƙa,
inda za tā kyankyashe 'ya'yanta,
wuri kusa da bagadenka,
Ya UBANGIJI Maƙaukaki, Sarkina da kuma Allahna.
- 4 Masu albarka ne waƙanda suke zama a gidanka;
kullum suna ta yabonka.
- 5 Masu albarka ne waƙanda ƙarfinsu yana daga gare ka,
waƙanda suka kafa zukatansu a yin tafiya zuwa wuri mai tsarki ne.
- 6 Yayinda suke wuce ta Kwarin Baka,
sukan mai da shi wurin maɓulɓulai;
ruwan sama na farko kuma kan rufe shi da tafkuna.
- 7 Suna ta ƙara ƙarfi,
har sai kowanne ya bayyana a gaban Allah a Sihiyona.
- 8 Ka ji addu'ata, ya UBANGIJI Allah Maƙaukaki;
ka saurare ni, ya Allah na Yakub.
- 9 Ka dubi garkuwarmu, ya Allah;
ka duba da alheri a kan shafaffenka.
- 10 Rana guda a filayen gidan sun fi
dubu a wani wuri dabam;
zan gwammaci in zama mai tsaron ƙofa a gidan Allahna
da in zauna a tentunan mugaye.

Sela

Sela

* Zabura 84: Kan magana, mai yiwuwa wata kalmar waƙa ce.

¹¹ Gama UBANGIJI Allah rana ne da kuma garkuwa;
 UBANGIJI yakan yi alheri da kuma daraja;
 ba ya hana kowane abu mai kyau
 wa waƙanda suke aikata abin da yake daidai.

¹² Ya UBANGIJI Maƙaukaki,
 mai albarka ne mutumin da ya dogara gare ka.

Zabura 85

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Na 'ya'yan Kora maza. Zabura ce.

¹ Ka nuna wa ƙasarka alheri, ya UBANGIJI;
 ka mai da nasarorin Yakub.

² Ka gafarta laifin mutanenka
 ka kuma shafe dukan zunubansu.

³ Ka kau da dukan fushinka
 ka kuma juye daga hasalar fushinka.

⁴ Ka sāke mai da mu, ya Allah Mai Cetonmu,
 ka kau da rashin jin daƙinka daga gare mu.

⁵ Za ka ci gaba da fushi da mu har abada ne?
 Za ka ja fushinka cikin dukan tsararraki?

⁶ Ba za ka sāke raya mu ba,
 don mutanenka su yi farin ciki a cikinka?

⁷ Ka nuna mana ƙaunarka marar ƙarewa, ya UBANGIJI,
 ka kuma ba mu cetonka.

⁸ Zan saurari abin da Allah UBANGIJI zai faɗa;
 ya yi alkawarin salama ga mutanensa, tsarkakansa,
 amma kada su koma ga wauta.

⁹ Tabbatacce cetonsa yana kusa da waƙanda suke tsoronsa,
 don ƙaukarsa ta zauna a cikin ƙasarmu.

¹⁰ Kauna da aminci za su sadu;
 adalci da salama za su yi wa juna sumba.

¹¹ Aminci zai ɓulɓulo daga ƙasa,
 adalci kuma yā duba daga sama.

¹² UBANGIJI tabbatacce zai bayar da abin da yake da kyau,
 ƙasarmu kuwa za tā ba da amfaninta.

¹³ Adalci na tafiya a gabansa
 yana shirya hanya domin kafafunsa.

Zabura 86

Addu'ar Dawuda.

¹ Ka ji, ya UBANGIJI, ka kuma amsa mini,
 gama ni matalauci ne mai bukata kuma.

² Ka tsare raina, gama na ba da kaina gare ka.
 Kai ne Allahna; ka ceci bawanka
 wanda ya dogara gare ka.

³ Ka yi mini jinkai, ya Ubangiji,
 gama na yi kira gare ka dukan yini.

⁴ Ka ba bawanka farin ciki
 gama gare ka, ya Ubangiji,

Sela

na miƙa raina.

- ⁵ Kai mai gafartawa da kuma mai alheri ne, ya Ubangiji,
cike da ƙauna ga dukan waƙanda suke kira gare ka.
- ⁶ Ka ji addu'ata, ya UBANGIJI;
ka saurari kukata na neman jinkai.
- ⁷ A lokacin wahala zan yi kira gare ka,
gama za ka amsa mini.
- ⁸ A cikin alloli babu kamar ka, ya Ubangiji;
babu ayyukan da za a kwatanta da naka.
- ⁹ Dukan al'umman da ka yi
za su zo su yi sujada a gabanka, ya Ubangiji;
za su kawo ƙaukaka ga sunanka.
- ¹⁰ Gama kai mai girma ne kana kuma aikata ayyuka masu banmamaki;
kai kaƙai ne Allah.
- ¹¹ Ka koya mini hanyarka, ya UBANGIJI,
zan kuwa yi tafiya cikin gaskiyarka;
ka ba ni zuciya wadda ba ta rabu ba,
don in ji tsoron sunanka.
- ¹² Zan yabe ka, ya Ubangiji Allahna, da dukan zuciyata;
zan ƙaukaka sunanka har abada.
- ¹³ Gama ƙaunarka da girma take gare ni;
kai ka cece ni daga zurfafa,
daga mazaunin matattu.
- ¹⁴ Masu girman kai suna kai mini hari, ya Allah;
ƙungiyar marasa imani suna neman raina,
mutanen da ba su kula da kai ba.
- ¹⁵ Amma kai, ya Ubangiji, kai Allah mai tausayi ne da kuma mai alheri,
mai jinkirin fushi, mai yawan ƙauna da aminci.
- ¹⁶ Ka juyo gare ni ka yi mini jinkai;
ka ba wa bawanka ƙarfi;
ka ceci ni gama na bauta maka
yadda mahaifiyata ta yi.
- ¹⁷ Ka ba ni alamar alherinka,
don abokan gaƙana su gani su kuma sha kunya,
gama kai, ya UBANGIJI, ka taimake ni ka kuma ta'azantar da ni.

Zabura 87

Na 'ya'yan Kora maza. Zabura ce. Waƙa ce.

¹ Ya kafa harsashinsa a kan dutse mai tsarki.

² UBANGIJI yana ƙaunar ƙofofin Sihiyona
fiye da dukan wuraren zaman Yakub.

³ Ana faɗin abubuwa masu ƙaukaka game da ke
Ya birnin Allah,

⁴ “Zan lissafta Rahab
a cikin waƙanda suka san ni,
Filistiya ita ma, da Taya, tare da Kush,
zan kuma ce, ‘An haifi wannan a Sihiyona.’”

Sela

- ⁵ Tabbatacce, game da Sihiyona za a ce,
 “Wannan da wancan an haifa a cikinta,
 Mafi ‘Daukaka kansa zai kafa ta.”
⁶ UBANGIJI zai rubuta a littafin sunayen mutanensa,
 “An haifi wannan a Sihiyona.”

Sela

- ⁷ Yayinda suke kaƙe-kaƙe za su rera,
 “Dukan maɓulɓulaina suna cikinki.”

Zabura 88

Waka ce, Zabura ta 'ya'yan Kora maza. Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Bisa ga *mahalat leyannot**maskil† na Heman dangin Ezra.

- ¹ Ya UBANGIJI, Allah wanda ya cece ni,
 dare da rana ina kuka a gabanka.
² Bari addu'ata ta zo a gabanka;
 ka kasa kunne ga kukata.
³ Gama raina yana cike da wahala
 rayuwata tana gab da kabari.‡
⁴ An lissafta ni cikin waƙanda suka gangara zuwa cikin rami;
 ni kamar mutumin da ba shi da ƙarfi ne.
⁵ An ware ni tare da matattu,
 kamar waƙanda aka kashe da suke kwance a kabari,
 waƙanda ba ka ƙara tunawa,
 waƙanda aka yanke daga taimakonka.
⁶ Ka sa ni a ramın da yake can ƙasa
 cikin zurfafa mafi duhu.
⁷ Hasalarka tana da nauyi a kaina;
 ka turmushe ni da dukan rakumanka.
⁸ Ka ƙauke abokaina na kurkusa daga gare ni
 ka sa na zama abin ƙyama a gare su.
 An kange ni, ba yadda zan kuɓuta
⁹ idanuna ba sa gani sosai saboda baƙin ciki.

Sela

- Ina kira gare ka, ya UBANGIJI, kowace rana;
 na tā da hannuwana zuwa gare ka.
¹⁰ Kakan nuna wa matattu ayyukanka na banmamaki ne?
 Waƙanda suka mutu sukan tashi su yabe ka ne?

Sela

- ¹¹ Ana furta ƙaunar a cikin kabari ne,
 ana zancen amincinka a cikin Hallaka ne?
¹² An san ayyukanka masu banmamaki a wurin duhu ne,
 ko ayyukan adalcinka a lahira?
¹³ Amma ina kuka gare ka neman taimako, ya UBANGIJI;
 da safe addu'ata kan zo gabanka.
¹⁴ Don me, ya UBANGIJI, ka ƙi ni
 ka kuma ɓoye fuskarka daga gare ni?

* Zabura 88: Kan magana, mai yiwuwa muryar “Tsanani Baƙin Ciki.” † Zabura 88: Kan magana, mai yiwuwa kalma waƙa ce.

‡ Zabura 88:3 Da Ibraniyanci Sheol

- 15 Tun ina farami na sha wahala na kuma yi kusa in mutu;
na sha wahalar razanarka kuma na kuma fid da zuciya.
- 16 Hasalarka ta sha kaina;
razanarka ta hallaka ni.
- 17 Dukan yini sun kewaye ni kamar rigyawa;
sun mamaye ni dƙungum.
- 18 Ka dƙauke abokaina da kaunatattuna daga gare ni;
duhu ne abokina na kurkusa.

Zabura 89

*Maskil** na Etan dangin Ezra.

- 1 Zan rera game da kauna mai girma ta UBANGIJI har abada;
da bakina zan sanar da amincinka
a dukan zamanai.
- 2 Zan furta cewa kaunarka tana nan daram har abada,
cewa ka kafa amincinka a sama kanta.
- 3 Ka ce, “Na yi alkawari da zaƙaƙƙe, na rantse wa Dawuda bawana,
4 cewa ‘Zan kafa zuriyarka har abada
in kuma sa kursiyinka ya tsaya daram dukan zamanai.’”

Sela

- 5 Sammai na yabon abubuwan banmamakinka, ya UBANGIJI,
amincinka shi ma, a cikin taron tsarkakanka.
- 6 Gama wane ne a sarari za a iya kwatanta da UBANGIJI?
Wane ne yake kamar UBANGIJI a cikin talikan samaniya?
- 7 Cikin taron tsarkaka Allah ne aka fi tsoro;
shi ne mafi bantsoro fiye da dukan waƙanda suka kewaye shi.
- 8 Ya UBANGIJI Allah Maƙaukaki, wane ne kamar ka?
Kai mai iko ne, ya UBANGIJI, kuma amincinka ya kewaye ka.
- 9 Kana mulkin teku mai tumbatsa;
sa’ad da raƙuma sun tashi, kakan kwantar da su.
- 10 Ka ragargaza Rahab kamar waƙanda aka kashe;
da hannunka mai ƙarfi ka watsar da abokan gaƙanka.
- 11 Sammai naka ne, haka kuma duniya;
ka kafa duniya da dukan abin da yake cikinta.
- 12 Ka halicce arewa da kudu;
Tabor da Hermon suna rera don farin ciki ga sunanka.
- 13 Hannunka mai iko ne;
hannunka yana da ƙarfi, hannunka na dama ya sami dƙaukaka.
- 14 Adalci da gaskiya su ne tushen kursiyinka;
kauna da aminci suna tafiya a gabanka.
- 15 Masu albarka ne waƙanda suka koyi yin maka kirari
waƙanda suke tafiya cikin hasken da yake gabanka, UBANGIJI.
- 16 Suna farin ciki a cikin sunanka dukan yini;
suna samun dƙaukaka cikin adalcinka.
- 17 Gama kai ne dƙaukarsu da ƙarfinsu,
kuma ta wurin alherinka ka dƙaukaka ƙahonka.†
- 18 Tabbatacce, garkuwarmu ta UBANGIJI ce,
ta sarkinmu ce, da kuma ta Mai Tsarki na Isra’ila ce.

* Zabura 89: Kan magana, mai yiwuwa kalmar waƙa ce. † Zabura 89:17 ƙaho a nan na kwatanta mai ƙarfi.

- 19 Ka taɓa yin magana cikin wahayi,
ga mutanenka masu aminci ka ce,
“Na ba wa jarumi karfi;
na ɗaukaka saurayi daga cikin mutane.
- 20 Na sami Dawuda bawana;
da mai na mai tsarki na shafe shi.
- 21 Hannuna zai kasance tare da shi;
tabbatacce hannuna zai karfafa shi.
- 22 Babu abokin gaɓan da zai sa yā biya haraji;
babu mugun mutumin da zai danne shi.
- 23 Zan murkushe maƙiyansa a gabansa
in kashe dukan abokan gaɓansa.
- 24 Amintacciya ƙaunata za tã kasance tare da shi,
kuma ta wurin sunana za a ɗaukaka ƙahonsa.
- 25 Zan sa hannunsa a bisa teku,
hannunsa na dama a bisa koguna.
- 26 Zai yi kira gare ni yã ce, ‘Kai ne Mahaifina,
Allahna, Dutse mai cetona.’
- 27 Zan kuma naɗa shi ɗan farina,
mafi ɗaukaka cikin sarakunan duniya.
- 28 Zan ci gaba da ƙaunarsa har abada,
alkawarina da shi ba zai taɓa fasa ba.
- 29 Zan kafa zuriyarsa har abada,
kursiyinsa muddin sammai suna nan.
- 30 “In ’ya’yansa maza suka yashe dokata
ba su kuwa bi ƙa’idodina ba,
31 in suka take ƙa’idodina
suka kuma kãsa kiyaye umarnaina,
32 zan hukunta zunubinsu da sanda,
laifinsu da bulala;
33 amma ba zan ɗauke ƙaunata daga gare shi ba,
ba kuwa zan taɓa rasa cika amincina ba.
- 34 Ba zan take alkawarina ba
ko in canja abin da leɓunana suka ambata.
- 35 Sau ɗaya ba ƙari, na rantse da tsarkina,
ba kuwa zan yi ƙarya wa Dawuda ba,
36 cewa zuriyarsa za tã ci gaba har abada
kuma kursiyinsa zai dawwama a gabana kamar rana;
37 zai kahu har abada kamar wata,
amintacciyar shaida a cikin sarari.”

Sela

- 38 Amma ka ƙi, ka yi ƙyama
ka kuma yi fushi sosai da shafaffenka.
- 39 Ka soke alkawarin da ka yi da bawanka
ka kuma ƙazantar da rawaninsa a ƙura.
- 40 Ka rurrushe dukan katangansa
ka sa kagaransa suka zama kufai.
- 41 Dukan waɗanda suka wuce sun washe shi;
ya zama abin dariya wajen maƙwabtansa.
- 42 Ka ɗaukaka hannun dama na maƙiyansa;
ka sa dukan abokan gaɓansa suna farin ciki.

⁴³ Ka juye bakin takobinsa
ba ka kuma taimake shi a cikin yaƙi ba.

⁴⁴ Ka kawo ƙarshen darajarsa
ka kuma jefar da kursiyinsa ƙasa.

⁴⁵ Ka rage kwanakin ƙuruciyarsa;
ka rufe shi da mayafin kunya.

Sela

⁴⁶ Har yaushe, ya UBANGIJI za ka ɓoye? Za ka ɓoye har abada ne?
Har yaushe fushinka zai yi ta ci kamar wuta?

⁴⁷ Ka tuna yadda raina mai wucewa ne.
Gama ka halicce dukan mutane ba amfani!

⁴⁸ Wanda mutum ne zai rayu da ba zai ga mutuwa ba,
ko yã cece kansa daga ikon kabari?

Sela

⁴⁹ Ya Ubangiji, ina ƙaunar mai girma ta dā,
wadda cikin amincinka ka rantse wa Dawuda?

⁵⁰ Ka tuna, Ubangiji, yadda aka yi wa bawanka ba'a,
yadda na jimre a zuciyata da zage-zagen dukan al'ummai,

⁵¹ zage-zagen da abokan gābanka suka yi mini, ya UBANGIJI,
da suka yi wa kowane matakin da shafaffenka ya ɗauka.

⁵² Yabo ya tabbata ga UBANGIJI har abada!

Amin kuma Amin,
LITTAFI NA HU'DU

90

Zabura 90-106

Addu'ar Musa Mutumin Allah.

¹ Ubangiji kai ne mazauninmu
cikin dukan zamanai.

² Kafin a haifi duwatsu
ko a fid da ƙasa da duniya,
daga madawwami zuwa madawwami kai Allah ne.

³ Ka komar da mutane zuwa ƙura,
kana cewa, "Ku koma ƙura, ya ku 'ya'yan mutane."

⁴ Gama shekaru dubu a gabanka
kamar kwana ɗaya ne da ya wuce,
ko sa'a guda na dare.

⁵ Ka share mutane cikin barcin mutuwa;
suna kama da sabuwa ciyawar safiya,

⁶ ko da yake da safe takan yi sabuwar huda
da yamma sai ta bushe ta kuma yankwane.

⁷ An cinye mu ta wurin fushinka
mun kuma razana ta wurin hasalarka.

⁸ Ka ajiye laifinmu a gabanka,
asirin zunubanmu a hasken kasancewarka.

⁹ Dukan kwanakinmu sun wuce ƙarƙashin fushinka;
mun gama shekarunmu da nishi.

¹⁰ Tsawon kwanakinmu shekaru saba'in ne,
ko tamanin, in muna da ƙarfi;

duk da haka tsawonsu wahaloli ne kawai da ɓacin rai,
gama da sauri suke wucewa, ta mu kuma ta ƙare.

¹¹ Wa ya san ƙarfin fushinka?

Gama hasalarka tana da girma kamar tsoron da ya dace da kai.

¹² Ka koya mana yawan kwanakinmu daidai,
don mu sami zuciyar hikima.

¹³ Ka ji mu, ya UBANGIJI! Har yausha zai ci gaba?

Ka ji tausayin bayinka.

¹⁴ Ka ƙosar da mu da safe da ƙaunarka marar ƙarewa,
don mu rera don yabo, mu kuma yi murna dukan kwanakinmu.

¹⁵ Faranta mana zuciya kamar yawan kwanakin da muka sha azaba,
kamar yawan shekarun da muka ga wahala.

¹⁶ Bari a nuna ayyukanka ga bayinka,
darajarka ga 'ya'yansu.

¹⁷ Bari alherin shugabanmu Allah yā kasance a kanmu;

ka albarkaci mana aikin hannuwanmu,

I, ka albarkaci aikin hannuwanmu.

Zabura 91

¹ Shi wanda yake zama a wurin Mafi Daukaka

zai huta a cikin inuwar Maƙaukaki.*

² Zan ce game da UBANGIJI, “Shi ne mafakata da kagarata,
Allahna, wanda nake dogara.”

³ Tabbatacce zai cece ka

daga tarkon mai farauta

da kuma daga cututtuka masu kisa.

⁴ Zai rufe ka da fikafikansa,

a ƙarƙashin fikafikansa kuwa za ka sami mafaka;
amincinsa zai zama maka garkuwa da katanga.

⁵ Ba za ka ji tsoron razanar dare,

ko kibiyoyi da suke firiya da rana ba,

⁶ ko bala'in da yake aukowa cikin duhu,

ko annobar da take hallakarwa da tsakar rana.

⁷ Dubu za su iya fāɗuwa a gefenka,

dubu goma a hannun damanka,

amma ba abin da zai zo kusa da kai.

⁸ Za ka dai gan da idanunka

yadda ake hukunta mugaye.

⁹ In ka mai da Mafi Daukaka wurin zamanka,

har ma UBANGIJI wanda yake mafakata,

¹⁰ to, babu wani mugun abin da zai same ka,

ba masifar da za tã zo kusa da tentinka.

¹¹ Gama zai umarci mala'ikunsa game da kai

don su tsare ka a dukan hanyoyinka;

¹² za su tallafe ka da hannuwansu,

don kada ka buga ƙafarka a kan dutse.

¹³ Za ka taka zaki da gamshefa;

za ka tattake babban zaki da maciji.

* Zabura 91:1 Da Ibraniyanci Shaddai

- ¹⁴ UBANGIJI ya ce, “Domin ya kaunace ni, zan kuɓutar da shi;
zan kiyaye shi, gama ya yarda da sunana.
¹⁵ Zai kira bisa sunana, zan kuma amsa masa;
zan kasance tare da shi a lokacin wahala,
zan kuɓutar da shi in kuma girmama shi.
¹⁶ Da tsawon rai zan kosar da shi,
in kuma nuna masa cetona.”

Zabura 92

Zabura ce. Waƙa ce. Domin ranar Asabbaci.

- ¹ Yana da kyau a yabi UBANGIJI
a kuma yi kiɗi ga sunanka, ya Mafi Daukaka,
² don a yi shelar kaunarka da safe
amincinka kuma da dare,
³ da kiɗin molo mai tsirkiya goma
da kuma farar garaya.

⁴ Gama ka sa na yi murna ta wurin ayyukanka, ya UBANGIJI;
na rera don farin ciki saboda ayyukan hannuwanka.
⁵ Ina misalin ayyukanka, ya UBANGIJI,
tunaninka da zurfi suke fwarai!
⁶ Mutum marar azanci ba zai sani ba,
wawa ba zai gane ba,
⁷ cewa ko da yake mugaye suna girma kamar ciyawa
kuma dukan masu aikata mugunta suna haɓaka,
za a hallaka su har abada.

⁸ Amma kai, ya UBANGIJI, za a daukaka har abada.

⁹ Gama tabbatacce abokan gaɓanka, ya UBANGIJI,
tabbatacce abokan gaɓanka za su hallaka;
za a watsar da dukan masu aikata mugunta.
¹⁰ Ka daukaka kahona kamar na fauna;
an zubo mai masu kyau a kaina.
¹¹ Idanuna sun ga faɗuwar maƙiyana;
kunnuwana sun ji kukan mugayen maƙiyana.

¹² Adalai za su haɓaka kamar itacen dabino,
za su yi girma kama al’ul na Lebanon;
¹³ da aka daddasa a gidan UBANGIJI,
za su haɓaka a filayen gidan Allahnmu.
¹⁴ Za su ci gaba da ba da ’ya’ya a tsufansu,
za su kasance danye kuma kore shar,
¹⁵ suna shela cewa, “UBANGIJI adali ne;
shi ne Dutsena, kuma babu mugunta a cikinsa.”

Zabura 93

- ¹ UBANGIJI yana mulki, yana sanye da daukaka;
UBANGIJI yana sanye da daukaka yana kuma sanye da farfi.
An kafa duniya daram; ba za a iya matsar da ita ba.
² An kafa kursiyin tun da daɗewa;
kana nan tun fil azal.

- ³ Tekuna sun taso, ya UBANGIJI,
tekuna sun ta da muryarsu;
tekuna sun tā da ta rakumansu masu tumbatsa.
- ⁴ Mafi ƙarfi fiye da tsawan manyan ruwaye,
mafi ƙarfi fiye da ikon rakuman ruwan teku,
UBANGIJI mai zama a bisa mai girma ne.
- ⁵ Ka'idodinka suna nan daram;
tsarki ya yi wa gidanka ado
har kwanaki marar ƙarewa, ya UBANGIJI.

Zabura 94

- ¹ Ya UBANGIJI, Allahn da yake ramuwa,
Ya Allah wanda yake ramuwa, ka haskaka.
- ² Ka tashi, ya Alƙalin duniya;
ka sāka wa masu girman kai abin da ya dace da su.
- ³ Har yausha mugaye, ya UBANGIJI
har yausha mugaye za su yi ta murna?
- ⁴ Suna ta yin maganganun fariya;
dukan masu aikata mugunta sun cika da fariya.
- ⁵ Suna murƙushe mutanenka, ya UBANGIJI;
suna danne gādonka.
- ⁶ Suna kashe gwauraye da kuma baƙi;
suna kisan marayu.
- ⁷ Suna ce, "UBANGIJI ba ya gani;
Allah na Yakub bai kula ba."
- ⁸ Ku mai da hankali, ku marasa azanci a cikin mutane;
ku wawaye, yausha za ku zama masu hikima?
- ⁹ Shi da ya sa kunne ba don a ji ba ne?
Shi da ya yi ido ba don yā gani ba ne?
- ¹⁰ Shi da yake yi wa al'ummai horo ba ya hukunci ne?
Shi da yake koya wa mutum ba shi da sani ne?
- ¹¹ UBANGIJI ya san tunanin mutum;
ya san cewa tunaninsu banza ne.
- ¹² Mai albarka ne mutumin da ka yi masa horo, ya UBANGIJI,
mutumin da ka koyar daga dokarka;
- ¹³ kana ba shi sauƙi a lokacin wahala,
sai har an haƙa rami wa mugaye.
- ¹⁴ Gama UBANGIJI ba zai ƙi mutanensa ba;
ba zai taɓa yausha gādonka ba.
- ¹⁵ Za a sāke kafa hukunci a kan adalci,
kuma dukan masu adalci a zuciya za su bi shi.
- ¹⁶ Wane ne zai yi gāba da mugaye domina?
Wane ne zai ɗauki matsayi ya yi gāba da masu aikata mugunta domina?
- ¹⁷ Da ba don UBANGIJI ya yi mini taimako ba,
da tuni na zauna shiru a wurin mutuwa.
- ¹⁸ Sa'ad da na ce, "Ƙafata na santsi,"
ƙaunarka, ya UBANGIJI, ta rife ni.

- 19 Sa'ad da alhini ya yi yawa a cikina,
ta'aziyarka ta kawo farin ciki wa raina.
- 20 Zai yiwu kursiyin da ya cika da lalaci yā haɗa kai da kai,
wanda yake kawo azaba ta wurin abin da ya zartar?
- 21 Sun yi kungiya tare a kan mai adalci
suka yanke wa marar laifi hukuncin mutuwa.
- 22 Amma UBANGIJI ya zama kagarata,
Allahna kuma dutsen da nake samun mafaka.
- 23 Zai sāka musu saboda zunubansu
yā kuma hallaka su saboda muguntarsu;
UBANGIJI Allahnmu zai hallaka su.

Zabura 95

- 1 Ku zo, bari mu rera don farin ciki ga UBANGIJI;
bari mu yi sowa da karfi ga Dutsen cetonmu.
- 2 Bari mu zo gabansa da godiya
mu rera gare shi da kiɗi da waƙa.
- 3 Gama UBANGIJI Allah mai girma ne,
babban Sarki a bisa dukan alloli.
- 4 A hannunsa ne zurfafan duniya suke,
ƙwanƙolin dutse kuma nasa ne.
- 5 Teku nasa ne, gama shi ne ya yi shi,
da hannuwansa kuma ya yi busasshiyar ƙasa.
- 6 Ku zo, bari mu rusuna mu yi sujada,
bari mu durƙusa a gaban UBANGIJI Mahaliccinmu;
- 7 gama shi ne Allahnmu
mu mutanen makiyayansa ne,
garke kuwa a ƙarƙashin kulawarsa.
- Yau, in kuka ji muryarsa,
- 8 “Kada ku taurare zukatanku kamar yadda kuka yi a Meriba,*
kamar yadda kuka yi a wancan rana a Massa† a hamada,
9 inda kakanninku suka gwada suka kuma jarraba ni,
ko da yake sun ga abin da na yi.
- 10 Shekara arba'in na yi fushi da wancan tsara;
na ce, ‘Su mutane ne waɗanda zukatansu suka kauce,
kuma ba su san hanyoyina ba.’
- 11 Saboda haka na yi rantsuwa cikin fushina,
‘Ba za su taɓa shiga hutuna ba.’”

Zabura 96

- 1 Ku rera sabuwar waƙa ga UBANGIJI;
ku rera ga UBANGIJI, ku duniya duka.
- 2 Ku rera ga UBANGIJI, ku yabe sunansa;
ku yi shelar cetonsa kowace rana.
- 3 Ku furta ɗaukakarsa a cikin al'ummai,
manyar ayyukansa a cikin dukan mutane.

* Zabura 95:8 Meriba yana nufin faɗa. † Zabura 95:8 Massa yana nufin gwaji.

- ⁴ Gama da girma UBANGIJI yake, ya kuma cancanci yabo;
tilas a ji tsoronsa fiye da dukan alloli.
- ⁵ Gama dukan allolin al'ummai gumaka ne,
amma UBANGIJI ne ya yi sammai.
- ⁶ Daraja da ɗaukaka suna a gabansa;
ƙarfi da ɗaukaka suna a cikin tsarkakar wurinsa.
- ⁷ Ku ba wa UBANGIJI, ya iyalan al'ummai
ku ba wa UBANGIJI ɗaukaka da kuma ƙarfi.
- ⁸ Ku ba wa UBANGIJI ɗaukakar da ta dace da sunansa;
ku kawo sadaka ku kuma zo cikin filayen gidansa.
- ⁹ Ku bauta wa UBANGIJI da darajar tsarkinsa;
ku yi rawar jiki a gabansa, dukan duniya.
- ¹⁰ Ku faɗa cikin al'ummai, "UBANGIJI yana mulki."
Duniya ta kahu daram, ba za a iya matsar da ita ba;
zai yi wa mutane hukunci da gaskiya.
- ¹¹ Bari sammai su yi farin ciki, bari duniya tā yi murna;
bari teku tā yi ruri, da kuma dukan abin da yake cikinsa;
- ¹² bari gonaki su yi tsalle da murna, da kuma kome da yake cikinsu.
Ta haka dukan itatuwan kurmi za su rera don farin ciki;
- ¹³ za su rera a gaban UBANGIJI, gama yana zuwa,
yana zuwa don yā hukunta duniya.
- Zai hukunta duniya cikin adalci
mutane kuma cikin amincinsa.

Zabura 97

- ¹ UBANGIJI yana mulki, bari duniya tā yi murna;
bari tsibirai masu nesa su yi farin ciki.
- ² Gizagizai da baƙin duhu sun kewaye shi;
adalci da gaskiya su ne tushen kursiyinsa.
- ³ Wuta tana tafiya a gabansa
tana kuma cinye maƙiyansa a kowane gefe.
- ⁴ Waƙiyarsa ta haskaka duniya;
duniya ta gani ta kuma yi rawar jiki.
- ⁵ Duwatsu sun narke kamar kakin zuma a gaban UBANGIJI,
a gaban Ubangijin dukan duniya.
- ⁶ Sammai sun yi shelar adalcinsa,
dukan mutane kuma suka ga ɗaukakarsa.
- ⁷ Dukan waɗanda suke bauta wa siffofi sun sha kunya,
waɗanda suke fariya da gumaka,
ku yi masa sujada, dukanku alloli!
- ⁸ Sihiyona ta ji ta kuma yi farin ciki
kuma dukan ƙauyukan Yahuda suna murna
saboda hukunce-hukuncenka, ya UBANGIJI.
- ⁹ Gama kai, ya UBANGIJI, kai ne Mafi Ɗaukaka a bisa dukan duniya;
ana darjanta ka fiye da dukan alloli.
- ¹⁰ Bari masu ƙaunar UBANGIJI su ƙi mugunta,
gama yana tsaron rayukan amintattunsa
yana kuma kuɓutar da su daga hannun mugaye.

- ¹¹ An haskaka haske a kan masu adalci
da kuma farin ciki a kan masu gaskiya a zuciya.
¹² Ku yi farin ciki a cikin UBANGIJI, ku da kuke masu adalci,
ku kuma yabi sunansa mai tsarki.

Zabura 98

Zabura ce.

- ¹ Ku rera sabuwar waƙa ga UBANGIJI,
gama ya yi abubuwa masu banmamaki;
hannunsa na dama da hannunsa mai tsarki
sun yi masa aikin ceto.
² UBANGIJI ya sanar da cetonsa
ya kuma bayyana adalcinsa ga al'ummai.
³ Ya tuna da kaunarsa
da kuma amincinsa ga gidan Isra'ila;
dukan iyakar duniya sun ga
ceton Allahnmu.
⁴ Ku yi sowa don farin ciki ga UBANGIJI, dukan duniya,
ku farke da waƙa ta murna tare da kiƙfi;
⁵ ku yi kiƙfi ga UBANGIJI da garaya,
da garaya da karar rerawa,
⁶ tare da bushe-bushe da karar kaƙon rago,
ku yi sowa don farin ciki a gaban UBANGIJI, Sarki.
⁷ Bari teku su yi ruri, da kuma kome da yake cikinsa,
duniya da kuma kome da yake cikinta.
⁸ Bari koguna su tafa hannuwansu,
bari duwatsu su rera tare don farin ciki;
⁹ bari su rera a gaban UBANGIJI,
gama yana zuwa domin ya hukunta duniya.
Zai hukunta duniya da adalci
mutane kuma cikin gaskiya.

Zabura 99

- ¹ UBANGIJI yana mulki,
bari al'ummai su yi rawan jiki;
yana zaune a kursiyi tsakanin kerubobi,
bari duniya ta girgiza.
² UBANGIJI mai girma yana a Sihiyona;
an faukaka shi a bisa dukan al'ummai.
³ Bari mu yabi girmanka da sunanka mai banrazana,
shi mai tsarki ne.
⁴ Sarki mai iko ne, yana kaunar adalci
ka kafa gaskiya;
a cikin Yakub ka yi
abin da yake mai adalci da kuma daidai.
⁵ Ku faukaka UBANGIJI Allahnmu
ku kuma yi masa sujada a wurin sa kafafunsa;
shi mai tsarki ne.
⁶ Musa da Haruna suna cikin firistocinsa,

Sama'ila yana cikin waƙanda suka kira bisa sunansa;
 sun kira ga UBANGIJI
 ya kuwa amsa musu.

⁷ Ya yi magana da su daga ginshikin girgije;
 ya kiyaye farillansa da ka'idodin da ya ba su.

⁸ Ya UBANGIJI Allahnmu,
 ka amsa musu;
 ka kasance wa Isra'ila Allah mai gafartawa,
 ko da yake ka hukunta ayyukansu marasa kyau.

⁹ Ku ɗaukaka UBANGIJI Allahnmu
 ku kuma yi sujada a dutsensa mai tsarki,
 gama UBANGIJI Allahnmu mai tsarki ne.

Zabura 100

Zabura ce. Don yin godiya.

¹ Ku yi sowa don farin ciki ga UBANGIJI, dukan duniya.

² Yi wa UBANGIJI sujada da murna;
 ku zo gabansa da waƙoƙin farin ciki.

³ Ku san cewa UBANGIJI shi ne Allah.
 Shi ne ya yi mu, mu kuwa nasa ne;
 mu mutanensa ne, tumakin makiyayarsa.

⁴ Ku shiga ƙofofinsa da godiya
 filayen gidansa kuma da yabo;
 ku gode masa ku kuma yabi sunansa.

⁵ Gama UBANGIJI yana da kyau kuma ƙaunarsa madawwamiya ce har abada;
 amincinsa na cin gaba a dukan zamanai.

Zabura 101

Ta Dawuda. Zabura ce.

¹ Zan rera wa ƙauna da adalcinka;
 gare ka, ya UBANGIJI, zan rera yabo.

² Zan yi hankali ga yin rayuwa marar zargi,
 yaushe za ka zo gare ni?

Zan bi da sha'anin gidana
 da zuciya marar abin zargi

³ Ba zan kafa a gaban idanuna 1
 wani abu marar kyau ba.

Na ƙi jinin ayyukan mutane marasa aminci;
 ba za su manne mini ba.

⁴ Mutane masu mugun zuciya za su nesa da ni;
 ba abin da zai haɗa ni da mugunta.

⁵ Duk wanda ya yi ɗatanci wa maƙwabcinsa a ɓoye
 shi za a kashe;
 duk mai renin wayo da mai girman kai,
 ba zan jure masa ba.

⁶ Idanuna za su kasance a kan amintattu a cikin kasar,

don su zauna tare da ni;
tafiyarsa ba ta da zargi
zai yi mini hidima.

⁷ Babu mai ruɗun
da zai zauna a gidana;
babu mai karyan
da zai tsaya a gabana.

⁸ Kowace safiya zan rufe bakunan
dukan mugaye a kasar;
zan yanke kowane mai aikata mugunta
daga birnin UBANGIJI.

Zabura 102

Addu'ar mutum mai shan wahala. Sa'ad da ya rasa karfi ya kuma yi makoki a gaban UBANGIJI.

¹ Ka ji addu'ata, ya UBANGIJI;
bari kukata ta neman taimako ta zo gare ka.

² Kada ka boye fuskarka daga gare ni
sa'ad da nake cikin damuwa.

Ka juye kunnenka gare ni;
sa'ad da na yi kira, ka amsa mini da sauri.

³ Gama kwanakina sun bace kamar hayaki;
kasusuwana suna kuna kamar jan wuta.

⁴ Zuciyata ta kamu da ciwo ta kuma bushe kamar ciyawa;
na manta in ci abinci.

⁵ Saboda nishina mai karfi
na rame na bar kasusuwa kawai.

⁶ Ni kamar mujiyar jeji ne,
kamar mujiya a kufai.

⁷ Na kwanta a faɗaƙe; na zama
kamar tsuntsun da yake shi kaɗai a kan rufin ɗaki.

⁸ Dukan yini abokan gābana suna tsokanata;
waɗanda suke mini ba'a suna amfani da sunana yā zama abin la'ana.

⁹ Gama ina cin toka a matsayin abincina
ina kuma gauraye abin sha nawa da hawaye

¹⁰ saboda fushinka mai girma,
gama ka ɗaga ni sama ka yar a gefe.

¹¹ Kwanakina suna kamar inuwar yamma;
na bushe kamar ciyawa.

¹² Amma kai, ya UBANGIJI, kana zaune a kursiyinka har abada;
sunan da ka yi zai dawwama a dukan zamanai.

¹³ Za ka tashi ka kuma ji tausayin Sihiyona,
gama lokaci ne na nuna alheri gare ta;
kayyadadden lokacin ya zo.

¹⁴ Gama duwatsunta suna da daraja ga bayinka;
kurarta kawai kan sa su ji tausayi.

¹⁵ Al'ummai za su ji tsoron sunan UBANGIJI,
dukan sarakunan duniya za su girmama ɗaukakarka.

¹⁶ Gama UBANGIJI zai sāke gina Sihiyona

- ya kuma bayyana a ɗaukakarsa.
- 17 Zai amsa addu'ar marasa ƙarfi;
ba zai kyale roƙonsu ba.
- 18 Bari a rubuta wannan don tsara mai zuwa,
cewa mutanen da ba a riga an halitta ba za su yabi UBANGIJI,
- 19 “UBANGIJI ya duba ƙasa daga wurinsa mai tsarki a bisa,
daga sama ya hangi duniya,
20 don yā ji nische-nishen 'yan kurkuku
yā kuma saki waɗanda aka yanke musu hukuncin mutuwa.”
- 21 Saboda haka za a furta sunan UBANGIJI a Sihiyona
yabonsa kuma a Urushalima
- 22 sa'ad da mutane da mulkoki
suka tattaru don su yi wa UBANGIJI sujada.
- 23 Cikin rayuwata, ya karye ƙarfina;
ya gajartar da kwanakina.
- 24 Sai na ce,
“Kada ka ɗauke ni a tsakiyar kwanakina, ya Allah;
shekarunka suna bi cikin dukan zamanai.
- 25 A farkon fari ka kafa tushen duniya,
sammai kuma aikin hannuwanka ne.
- 26 Za su hallaka, amma za ka ci gaba;
duk za su tsufe kamar riga.
Kamar riga za ka canja su
za a kuwa zubar da su.
- 27 Amma kana nan yadda kake,
kuma shekarunka ba za su taɗa ƙarewa ba.
- 28 'Ya'yan bayinka za su zauna a gabanka;
zuriyarsu za su kahu a gabanka.”

Zabura 103

Ta Dawuda.

- 1 Yabi UBANGIJI, ya raina;
dukan abin da yake cikin cikina, yabi sunansa mai tsarki.
- 2 Yabi UBANGIJI, ya raina,
kada kuma ka manta dukan alheransa,
- 3 wanda yake gafarta dukan zunubai
yake kuma warkar da dukan cututtuka,
- 4 wanda ya fanshi ranka daga rami
ya naɗa maka rawani da ƙauna da kuma tausayi,
- 5 Wanda ya kosar da kai da abubuwa masu kyau
domin a sabunta ƙuruciyarka kamar na gaggafa.
- 6 UBANGIJI yana aikata adalci
da kuma gaskiya ga duk waɗanda aka danne.
- 7 Ya sanar da hanyoyinsa wa Musa,
ayyukansa ga mutanen Isra'ila.
- 8 UBANGIJI mai tausayi ne da kuma alheri,
mai jinkirin fushi, cike da ƙauna.
- 9 Ba zai yi ta zargi ba

- ba kuwa zai yi ta jin fushi har abada ba;
¹⁰ ba ya yin da mu gwargwadon zunubanmu
 ko yā sāka mana bisa ga laifofinmu.
¹¹ Gama kamar yadda sammai suke can bisa duniya,
 haka girmar kaunarsa yake wa masu tsoronsa;
¹² kamar yadda gabas yake daga yamma,
 haka ya cire laifofinmu daga gare mu.
¹³ Kamar yadda mahaifi yake jin tausayin 'ya'yansa,
 haka UBANGIJI yake jin tausayin waƙanda suke tsoronsa;
¹⁴ gama ya san yadda aka yi mu,
 ya tuna cewa mu kura ne.
¹⁵ Game da mutum dai, kwanakinsa suna kamar ciyawa
 da suke haɓaka kamar fure a gona;
¹⁶ iska kan hura a kansa sai ya ɓace
 ba a kuwa sāke tuna da inda dā yake.
¹⁷ Amma daga madawwami zuwa madawwami
 kaunar UBANGIJI tana tare da waƙanda suke tsoronsa,
 adalcinsa kuma tare da 'ya'yansu,
¹⁸ tare da waƙanda suke kiyaye alkawarinsa
 suna kuma tuna su yi biyayya da farillansa.
¹⁹ UBANGIJI ya kafa kursiyinsa a sama,
 masarautarsa kuwa na mulki a bisa duka.
²⁰ Yabi UBANGIJI, ku mala'ikunsa,
 ku jarumawa masu yi masa aiki,
 waƙanda suke yin biyayya da maganarsa.
²¹ Yabi UBANGIJI, dukanku rundunarsa ta sama,
 ku bayinsa waƙanda kuke aikata nufinsa.
²² Yabi UBANGIJI, dukanku ayyukansa
 ko'ina a mulkinsa.

Yabi UBANGIJI, ya raina.

Zabura 104

¹ Yabi UBANGIJI, ya raina.

Ya UBANGIJI Allahna, kana da girma kwarai;
 kana saye da daraja da ɗaukaka.

² UBANGIJI ya naɗe kansa da haske kamar riga
 ya shimfiɗa sammai kamar tenti
³ ya kafa ginshikan ɗakin samansa a kan ruwaye.

Ya maido da gizagizai suka zama keken yakinsa
 yana hawa a kan fikafikan iska.

⁴ Ya mai da iska suka zama 'yan sakonsa
 harsunan wuta kuma bayinsa.

⁵ Ya kafa duniya a kan tussanta;
 ba za a iya matsar da ita ba.

- 6 Ka rufe ta da zurfi kamar da riga
ruwaye sun tsaya a bisa duwatsu.
- 7 Amma a tsawatawarka ruwaye suka gudu
da jin ƙarar tsawanka suka ruga da gudu;
- 8 suka gudu a bisa duwatsu,
suka gangara zuwa cikin kwaruruka,
zuwa wurin da ka shirya musu.
- 9 Ka kafa iyakar da ba a iya tsallakawa;
ba za su ƙara rufe duniya ba.
- 10 Ya sa maɓulɓulai suka zuba ruwa cikin kwaruruka;
yana gudu tsakanin duwatsu.
- 11 Suna ba da ruwa ga dukan namun jeji;
jakunan jeji suna kashe ƙishirwansu.
- 12 Tsuntsaye sarari suna shekunansu kusa da ruwan;
suna rera cikin rassa.
- 13 Yana wa duwatsu banruwa daga ɗakinsa na sama;
ƙasa tana ƙoshiya da amfanin aikinsa.
- 14 Yana sa ciyawa tã yi girma saboda shanu,
tsire-tsire domin mutum ya nome,
suna fid da abinci daga ƙasa,
- 15 ruwan inabi yakan sa zuciyar mutum tã yi murna,
mai kuwa yakan sa fuska tã yi haske,
abinci kuma da yake riƙe zuciyarsa.
- 16 Ana yi wa itatuwan UBANGIJI banruwa sosai,
al'ul na Lebanon da ya shuka.
- 17 A can tsuntsaye suke sheƙunnansu;
shamuwa tana da gidanta a itatuwan fir.
- 18 Manyan duwatsu na awakin jeji ne;
tsagaggun duwatsun mafaka ne ga rema.
- 19 Wata ne ke ƙididdigar lokuta,
rana kuma ta san sa'ad da za tã fãɗi.
- 20 Ka yi duhu, sai ya zama dare,
sai dukan namun jeji a kurmi suka fito a maƙe.
- 21 Zakoki sun yi ruri sa'ad da suke farauta
suna kuma neman abincinsu daga Allah.
- 22 Rana ta fito, sai suka koma shiru;
suka koma suka kwanta a kogwanninsu.
- 23 Mutum yakan tafi aikinsa,
zuwa wurin aikinsa har yamma.
- 24 Ina misalin yawan aikinka, ya UBANGIJI!
Cikin hikima ka yi su duka;
duniya ta cika da halittunka.
- 25 Akwai teku, babba da kuma fãɗi,
cike da halittun da suka wuce ƙirga,
abubuwa masu rai babba da ƙarami.
- 26 A can jiragen ruwa suna kai komo,
kuma dodon ruwan da ka yi, yã yi wasa a can.
- 27 Waɗannan duka suna dogara gare ka

- don ka ba su abincinsu a daidai lokaci.
- 28 Sa'ad da ba su da shi,
sai su tattara shi;
sa'ad da ka buɗe hannunka,
sukan koshi da abubuwa masu kyau.
- 29 Sa'ad da ka boye fuskarka,
sai su razana;
sa'ad da ka ɗauke numfashinsu,
sai su mutu su kuma koma ga kura.
- 30 Sa'ad da ka aika da Ruhunka,
sai su halittu,
su kuma sabunta fuskar duniya.
- 31 Bari ɗaukakar UBANGIJI ta dawwama har abada;
bari UBANGIJI yã yi farin ciki cikin aikinsa,
- 32 shi wanda ya dubi duniya, sai ta razana,
wanda ya taɓa duwatsu, sai suka yi hayaki.
- 33 Zan rera ga UBANGIJI dukan raina;
zan rera yabo ga Allahna muddin ina raye.
- 34 Bari tunanina yã gamshe shi,
yayinda nake farin ciki a cikin UBANGIJI.
- 35 Amma bari masu zunubi su ɓace daga duniya
mugaye kuma kada a kara ganinsu.

Yabi UBANGIJI, ya raina.

Yabi UBANGIJI.*

Zabura 105

- 1 Ku yi godiya ga UBANGIJI, ku kira bisa sunansa;
ku sanar a cikin al'ummai abin da ya yi.
- 2 Ku rera gare shi, ku rera yabo gare shi;
ku faɗa dukan abubuwan mamakin da ya aikata.
- 3 Ku ɗaukaka a cikin sunansa mai tsarki;
bari zukan waɗanda suke neman UBANGIJI su yi farin ciki.
- 4 Ku sa rai ga UBANGIJI da kuma ƙarfinsa;
ku nemi fuskarsa kullum.
- 5 Ku tuna da abubuwan mamakin da ya yi,
mu'ujizansa, da kuma hukunce-hukuncen da ya zartar,
- 6 Ya ku zuriyar Ibrahim bawansa,
Ya ku 'ya'yan Yakub, zaɓaɓɓensa.
- 7 Shi ne UBANGIJI Allahnmu;
kuma hukunce-hukuncensa suna a cikin dukan duniya.
- 8 Yana tuna da alkawarinsa har abada,
maganar da ya umarta, har tsararraki dubu,
- 9 alkawarin da ya yi da Ibrahim,
rantsuwar da ya yi wa Ishaku.
- 10 Ya tabbatar da shi ga Yakub a matsayin ƙa'ida,

* Zabura 104:35 Da Ibraniyanci Hallelu Ya; a cikin Seftuwajin wannan layi yana a farkon Zabura 105.1.

- Isra'ila a matsayin madawwamin alkawari,
 11 “Gare ka zan ba da kasar Kan’ana
 a matsayin rabo za ka yi gādo.”
- 12 Sa’ad da suke kima kawai,
 kima sosai, da kuma baki a cikinta,
 13 suka yi ta yawo daga al’umma zuwa al’umma,
 daga masarauta zuwa wata.
- 14 Bai bar kowa yā danne su ba;
 saboda su, ya tsawata wa sarakuna,
 15 “Kada ku taɓa shafaffena;
 kada ku yi wa annabawa lahani.”
- 16 Ya sauko da yunwa a kan kasa
 ya kuma lalace dukan tanadinsu na abinci;
 17 ya kuma aiki mutum a gabansu,
 Yusuf, da aka sayar a matsayin bawa.
- 18 Suka raunana kafafunsa da sarƙa
 aka sa wuyansa cikin ƙarafa,
 19 sai abin da ya rigafaɗi ya cika
 sai da maganar UBANGIJI ta tabbatar da shi mai gaskiya.
- 20 Sarki ya aika aka kuma sake shi,
 mai mulkin mutane ya ’yantar da shi.
 21 Ya mai da shi shugaban gidansa,
 mai mulki a bisa dukan abin da ya mallaka,
 22 don yā umarci sarakunansa yadda ya ga dama
 yā kuma koya wa dattawa hikima.
- 23 Sa’an nan Isra’ila ya shiga Masar;
 Yakub ya yi zama kamar baƙo a kasar Ham.
- 24 UBANGIJI ya mai da mutanensa suka yi ta haihuwa;
 ya sa suka yi yawa suka fi ƙarfin makiyansu,
 25 waɗanda ya juya zukatansu su ki mutanensa
 don su haɗa baki a kan bayinsa.
- 26 Ya aiki Musa bawansa,
 da Haruna, wanda ya zaɓa.
- 27 Suka yi mu’ujizansa a cikinsu,
 abubuwan mamakinsa a cikin kasar Ham.
- 28 Ya aiko da duhu ya kuma sa kasar tā yi duhu,
 ba domin sun yi tawaye a kan maganarsa ba?
- 29 Ya mai da ruwaye suka zama jini,
 ya sa kifayensu suka mutu.
- 30 Kasarsu ta yi ta fid da kwaɗi,
 waɗanda suka haura cikin ɗakunan kwana na masu mulkinsu.
- 31 Ya yi magana, sai tarin kudaje suka fito,
 cinnaku kuma ko’ina a kasar.
- 32 Ya mai da ruwan samansu ya zama ƙanƙara,
 da walƙiya ko’ina a kasarsu;
- 33 ya lalace inabinsu da itatuwan ɓaurensu
 ya ragargaza itatuwan kasarsu.
- 34 Ya yi magana, sai fāri ɗango suka fito,
 fāran da ba su kidayuwa;

- 35 suka cinye kowane abu mai ruwan kore a cikin kasarsu,
suka cinye amfanin gonarsu
- 36 Sa'an nan ya karkashe dukan 'yan fari a cikin kasarsu,
nunan fari na dukan mazantakarsu.
- 37 Ya fitar da Isra'ila, da'auke da azurfa da zinariya,
kuma daga cikin kabilansu babu wani da ya kasa.
- 38 Masar ta yi murna sa'ad da suka tafi,
saboda tsoron Isra'ila ya fado musu.
- 39 Ya shimfiɗa girgije kamar mayafi,
da kuma wuta don ta ba su haske da dare.
- 40 Suka roka, ya kuwa ba su makware
ya kuma kosar da su da abinci daga sama.
- 41 Ya buɗe dutse, sai ruwa ya bulbulu,
kamar kogi ya gudu zuwa cikin hamada.
- 42 Ya tuna da alkawarinsa mai tsarki
da ya ba wa bawansa Ibrahim.
- 43 Ya fitar da mutanensa da farin ciki,
zababɓunsa da sowa ta farin ciki;
- 44 ya ba su kasashen al'ummai,
suka kuma sami gadon abin da wadansu sun sha wahala a kai,
- 45 don su kiyaye farillansa
su kuma kiyaye dokokinsa.

Yabo ga UBANGIJI.*

Zabura 106

¹ Yabi UBANGIJI.*

Yi godiya ga UBANGIJI, gama nagari ne shi;
kaunarsa madawwamiya ce har abada.

² Wane ne zai furta manyan ayyukan UBANGIJI
ko ya furta cikakken yabonsa?

³ Masu albarka ne wadanda suke yin adalci,
wadanda kullum suke yin abin da yake daidai.

⁴ Ka tuna da ni, ya UBANGIJI, sa'ad da ka nuna alheri ga mutanenka,
ka zo ka taimake ni sa'ad da ka cece su,

⁵ don in ji daɗin nasarar zababɓunka,
don in sami rabo cikin farin cikin al'ummarka
in kuma shiga gadonka cikin yin yabo.

⁶ Mun yi zunubi, kamar yadda kakanninmu suka yi;
mun yi ba daidai ba muka kuma aikata mugunta.

⁷ Sa'ad da kakanninmu suke a Masar,
ba su damu da mu'ujizanka ba;

ba su tuna yawan alheranka ba,
suka kuma yi tayarwa a tekun, Jan Teku.

* Zabura 105:45 Da Ibraniyanci Hallelu Ya * Zabura 106:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya; haka kuma a aya 48.

- 8 Duk da haka ya cece su saboda sunansa,
don yā sanar da ikonsa mai girma.
- 9 Ya tsawata wa Jan Teku, ya kuwa bushe;
ya bi da su ta cikin zurfafa sai ka ce a hamada.
- 10 Ya cece su daga hannun maƙiyi;
daga hannun abokin gāba ya fanshe su.
- 11 Ruwaye suka rufe abokan gābansu;
babu ko ɗaya da ya tsira.
- 12 Sa'an nan suka gaskata alkawarinsa
suka kuma rera yabonsa.
- 13 Amma nan da nan suka manta abin da ya yi
ba su kuwa jira shawararsa ba.
- 14 A cikin hamada suka bar sha'awarsu ta mamaye su
a kasar da babu kome suka gwada Allah.
- 15 Sai ya ba su abin da suka roka,
amma ya aika musu da muguwar cuta.
- 16 A sansani suka ji kishin Musa
da kuma Haruna, wanda UBANGIJI ya keɓe.
- 17 Kasa ta buɗe ta haɗiye Datan
ta binne iyalin Abiram.
- 18 Wuta ta kuno a cikin mabiyansu;
harshen wuta ya cinye mugaye.
- 19 A Horeb suka yi ɗan maraki
suka yi wa gunkin zubi daga ƙarfe sujada.
- 20 Suka sauke Ɗaukarsu
saboda siffar bijimi, wanda yake cin ciyawa.
- 21 Suka manta da Allahn da ya cece su,
wanda ya aikata manyan abubuwa a Masar,
- 22 mu'ujizai a kasar Ham
ayyukan banrazana a Jan Teku.
- 23 Don haka ya ce zai hallaka su,
amma Musa, zaɓaɓɓensa,
ya yi godo a gabansa
don yā kau da hasalarsa daga hallaka su.
- 24 Sai suka rena ƙasa mai ni'ima;
ba su gaskata alkawarinsa ba.
- 25 Suka yi gunaguni a tentunansu
ba su kuwa yi biyayya da UBANGIJI ba.
- 26 Saboda haka ya rantse musu ya kuma ɗaga hannu
cewa zai sa su mutu a cikin hamada,
- 27 ya sa zuriyarsu su mutu a cikin al'ummai
ya kuma watsar da su cikin dukan ƙasashe.
- 28 Suka haɗa kai da Ba'al-Feyor
suka kuma ci hadayun da aka miƙa wa allolin da ba su da rai;
- 29 suka tsokane UBANGIJI ya yi fushi ta wurin mugayen ayyukansu,
sai annoba ta ɓarke a cikinsu.
- 30 Amma Finehas ya miƙe tsaye ya ɗauki mataki,

sai annobar ta daina.

- 31 An ayana masa wannan a matsayin adalci
har zamanai marar matuka masu zuwa.
32 A ruwan Meriba suka ba UBANGIJI fushi,
sai wahala ta zo wa Musa saboda su;
33 saboda sun yi tayarwa a kan Ruhun Allah,
har mugayen kalmomi suka fito daga leƙunan Musa.

- 34 Ba su hallakar da mutanen
yadda UBANGIJI ya umarce su ba,
35 amma suka yi cuƙanya da al'ummai
suka ƙauki al'adunsu.
36 Suka yi wa gumakansu sujada,
waƙanda suka zama tarko gare su.
37 Suka miƙa 'ya'yansu maza hadaya
'yan matansu kuma ga aljanu.
38 Suka zub da jini marar laifi,
jinin 'ya'yansu maza da mata,
waƙanda suka miƙa hadaya ga gumakan Kan'ana,
ƙasar kuwa ta ƙazantu ta wurin jininsu.
39 Suka ƙazantar da kansu ta wurin abin da suka yi;
ta wurin ayyukansu suka yi karuwanci.

- 40 Saboda haka UBANGIJI ya yi fushi da mutanensa
ya ji kyamar gādon sa.
41 Ya miƙa su ga al'ummai,
maƙiyansu kuma suka yi mulki a kansu.
42 Abokan gābansu suka danne su
suka sa su a ƙarƙashin ikonsu.
43 Sau da yawa ya cece su,
amma sun nace su yi tawaye
suka kuma lalace cikin zunubinsu.
44 Amma ya lura da wahalarsu
sa'ad da ya ji kukansu;
45 saboda su ya tuna da alkawarinsa
kuma daga yawan ƙaunarsa ya ji tausayi.
46 Ya sa aka ji tausayinsu
a wurin dukan waƙanda suka kame su.

- 47 Ka cece mu, UBANGIJI Allahnmu,
ka kuma tattara mu daga al'ummai,
don mu yi wa sunanka mai tsarki godiya
mu kuma ƙaukaka cikin yabonka.

- 48 Yabo ga UBANGIJI, Allah na Isra'ila,
daga madawwami zuwa madawwami.

Bari dukan mutane su ce, "Amin!"

Yabo ga UBANGIJI.

107

Zabura 107-150

- ¹ Ku yi godiya ga UBANGIJI, gama nagari ne shi;
ƙaunarsa madawwamiya ce har abada.
- ² Bari fansassu na UBANGIJI su faɗa wannan,
su da aka fansa daga hannun maƙiyi,
- ³ su da ya tattara daga ƙasashe,
daga gabas da yamma, daga arewa da kudu.
- ⁴ Waɗansu sun yi ta yawo a jejin hamada,
ba su sami hanya zuwa birnin da za su zauna ba.
- ⁵ Sun ji yunwa da ƙishirwa,
suka kuma fid da zuciya.
- ⁶ Sa'an nan suka yi kuka ga UBANGIJI cikin wahalarsu,
ya kuma cece su daga damuwarsu.
- ⁷ Ya bishe su ta miƙaƙƙiyar hanya
zuwa birnin da za su zauna.
- ⁸ Bari su yi godiya ga UBANGIJI saboda ƙaunarsa marar ƙarewa
da kuma ayyukansa masu banmamaki saboda mutane,
- ⁹ gama yana shayar da masu ƙishirwa
yana kuma ƙosar da mayunwata da abubuwa masu kyau.
- ¹⁰ Waɗansu sun zauna a cikin duhu da kuma zurfin ɓacin rai,
'yan kurkuku suna wahala cikin sarƙoƙin ƙarfe,
- ¹¹ gama sun yi tayarwa a kan maganar Allah
suka ƙi shawarar Mafi Ɗaukaka.
- ¹² Saboda haka ya ba da su ga aiki mai wuya;
suka yi tuntuɓe, kuma ba mai taimako.
- ¹³ Sa'an nan suka yi kuka ga UBANGIJI cikin wahalarsu,
ya kuwa cece su daga damuwarsu.
- ¹⁴ Ya fitar da su daga duhu da zurfin ɓaci rai
ya tsintsinke sarƙoƙinsu.
- ¹⁵ Bari su yi godiya ga UBANGIJI saboda ƙaunarsa marar ƙarewa
da kuma ayyukansa masu banmamaki saboda mutane,
- ¹⁶ gama ya farfashe ƙofofin tagulla
ya kuma ragargaza ƙyamaren ƙarfe.
- ¹⁷ Waɗansu suka zama wawaye ta wurin hanyoyinsu na tayarwa
suka kuwa sha wahala saboda laifofinsu.
- ¹⁸ Ba su so su ga abinci ba
suka kuwa kai bakin mutuwa.
- ¹⁹ Sa'an nan suka yi kuka ga UBANGIJI cikin wahalarsu,
ya kuwa cece su daga damuwarsu.
- ²⁰ Ya ba da umarninsa ya kuma warkar da su
ya kuɓutar da su daga kabari.
- ²¹ Bari su yi godiya ga UBANGIJI saboda ƙaunarsa marar ƙarewa
da kuma ayyukansa masu banmamaki saboda mutane.
- ²² Bari su miƙa hadaya ta godiya
su kuma ba da labarin ayyukansa da waƙoƙin farin ciki.
- ²³ Waɗansu suka yi tafiya a teku cikin jiragen ruwa;

- su 'yan kasuwa ne a manyan ruwaye.
- ²⁴ Sun ga ayyukan UBANGIJI,
ayyukansa masu banmamaki a cikin zurfin teku.
- ²⁵ Gama ya yi magana ya kuma sa iska mai karfi ta tashi
ya daga rakuman ruwa sama.
- ²⁶ Suka hau zuwa sammai suka kuma tsinduma cikin zurfafa;
a cikin azabarsu sai karfin halinsu ya karai.
- ²⁷ Suka yi tangafi suna tuntuɓe kamar bugaggu;
suka kuma kai ga karshen dabararsu.
- ²⁸ Sai suka yi kuka ga UBANGIJI cikin wahalarsu,
ya kuwa fitar da su daga damuwarsu.
- ²⁹ Ya kwantar da hadiri suka yi tsit;
rakuman ruwan teku suka yi shiru.
- ³⁰ Suka yi murna sa'ad da wuri ya kwanta,
ya kuma bishe su zuwa inda suka so su kai.
- ³¹ Bari su yi godiya ga UBANGIJI saboda kaunarsa marar karewa
da kuma ayyukansa masu banmamaki saboda mutane.
- ³² Bari su daukaka shi cikin taron mutane
su kuma yabe shi cikin taron dattawa.
- ³³ Ya mai da koguna suka zama hamada,
maɓulɓulai masu gudu suka zama kasa mai kishirwa,
- ³⁴ kasa mai amfani kuma suka zama gishiri marar amfani,
saboda muguntar waɗanda suka zauna a can.
- ³⁵ Ya mai da hamada ya zama tafkunan ruwa
busasshiyar kasa kuma zuwa maɓulɓulai masu gudu;
- ³⁶ a can ya kai mayunwata su yi zama,
ya kuma samo birnin da za su zauna.
- ³⁷ Suka yi shuka a gonaki suka dasa inabi
suka kuma girbe amfani gona;
- ³⁸ ya albarkace su, yawansu kuma ya karu,
bai kuwa bar garkunansu suka ragu ba.
- ³⁹ Sa'an nan yawansu ya ragu, aka kuma kaskantar da su
ta wurin danniya, bala'i da kuma bakin ciki;
- ⁴⁰ shi da yake kawo reni a kan manyan mutane
ya sa suka yi ta yawo a cikin jejin da ba hanya.
- ⁴¹ Amma ya fid da mabukata daga wahalarsu
ya kuma kara iyalansu da tumakinsu.
- ⁴² Masu yin gaskiya suka gani suka yi farin ciki
amma dukan mugaye suka rufe bakunansu.
- ⁴³ Duk mai hikima, bari ya ji waɗannan abubuwa
ya kuma lura da kauna mai girma ta UBANGIJI.

Zabura 108

Waƙa ce. Zabura ta Dawuda.

- ¹ Zuciyata tsayayyiya ce, ya Allah;
zan rera in kuma yi kiɗi da dukan raina.
- ² Ku farka, garaya da molo!
Zan farkar da rana.

- ³ Zan yabe ka, ya UBANGIJI, a cikin al'ummai;
zan rera game da kai cikin mutane.
- ⁴ Gama kaunarka da girma take, bisa fiye da sammai;
amincinka ya kai sarari.
- ⁵ A dfaukaka ka, ya Allah, a bisa sammai,
bari kuma dfaukakarka ta kasance a bisa dukan duniya.
- ⁶ Ka cece mu ka kuma taimake mu da hannunka na dama,
domin waƙanda kake kauna su kuɓuta.
- ⁷ Allah ya yi magana daga wurinsa mai tsarki,
“Ciki nasara zan raba Shekem
in kuma auna Kwarin Sukkot.
- ⁸ Gileyad nawa ne, Manasse nawa ne;
Efraim shi hulan kwanona,
Yahuda ne sandana na sarauta.
- ⁹ Mowab shi ne kwanon wankina,
a kan Edom zan jefa takalmi;
a bisa Filistiya zan yi kirari cikin nasara.”
- ¹⁰ Wa zai kawo ni birni mai katanga?
Wa zai jagorance ni zuwa Edom?
- ¹¹ Ba kai ba ne, ya Allah, kai da ka fi mu
ba ka kuwa fita tare da mayaƙanmu?
- ¹² Ka ba mu taimako a kan abokin gāba,
gama taimakon mutum banza ne.
- ¹³ Tare da Allah za mu yi nasara,
zai kuma tattaka abokan gābanmu.

Zabura 109

Don mai bi da kaƙe-kaƙe. Ta Dawuda. Zabura ce.

- ¹ Ya Allah, wanda nake yabo,
kada ka yi shiru,
- ² gama mugaye da masu ruɗu
sun buɗe bakunansu a kaina;
sun yi magana a kaina da harsunan ƙarya.
- ³ Da kalmomin ƙiyayya sun kewaye ni;
sun tasar mini ba dalili.
- ⁴ A maimakon kauna sun sāka mini da zargi,
amma ni mutum ne mai addu'a.
- ⁵ Sun sāka mini alheri da mugunta,
kauna kuma da ƙiyayya.
- ⁶ Ka naɗa mugun mutum yā yi hamayya da shi;
bari mai zargi yā tsaya a hannun damansa.
- ⁷ Sa'ad da aka yi masa shari'a, bari a same shi da laifi,
bari kuma addu'o'insa su hukunta shi.
- ⁸ Bari kwanakinsa su zama kaɗan;
bari wani yā dfauki wurinsa na shugabanci.
- ⁹ Bari 'ya'yansa su zama marayu
matarsa kuma gwauruwa.
- ¹⁰ Bari 'ya'yansa su zama masu yawo suna bara;
bari a yi ta koransu daga gidajensu da suke kufai.
- ¹¹ Bari mai binsa bashi yā ƙwace dukan abin da yake da shi;

- bari baki su washe amfanin aikinsa.
- 12 Bari kada kowa yā yi masa alheri
ko yā ji tausayin marayunsa.
- 13 Bari duk zuriyarsa su mutu,
a shafe sunayensu daga tsara mai zuwa.
- 14 Bari a tuna da laifin kakanninsa a gaban UBANGIJI;
bari kada a taɓa shafe zunubin mahaifiyarsa.
- 15 Bari zunubansu su kasance a gaban UBANGIJI kullum,
don yā sa a manta da su daga duniya.
- 16 Gama bai taɓa yin tunanin yin alheri ba,
amma ya tsananta wa matalauta
da mabukata da kuma masu fid da zuciya har suka mutu.
- 17 Yana jin daɗin la'antarwa,
bari yā dawo a kansa;
ba ya son sa albarka,
bari kada kowa yā sa masa albarka.
- 18 Ya sa la'antarwa kamar rigarsa;
ta shiga cikin jikinsa kamar ruwa,
cikin kasusuwansa kamar mai.
- 19 Bari tā zama kamar mayafin da aka ɗaura kewaye da shi,
kamar ɗamara da aka ɗaura kewaye da shi har abada.
- 20 Bari wannan yā zama sakayyar UBANGIJI ga masu zargina,
ga waɗanda suke mugayen maganganu a kaina.
- 21 Amma kai, ya UBANGIJI Mai Iko Duka,
ka yi da ni da kyau saboda sunanka;
ta alherin kaunarka, ka cece ni.
- 22 Gama ni matalauci ne mai bukata kuma,
zuciyata kuwa ta yi rauni a cikina.
- 23 Na ɓace kamar inuwar yamma;
ana kakkaɓe ni kamar fāra.
- 24 Gwiwoyina suna mutuwa saboda azumi;
jikina ya rame ba kuma ƙarfi.
- 25 Na zama abin dariya ga masu zargina;
sa'ad da suka gan ni, suka kaɗa kawunansu.
- 26 Ka taimake ni, ya UBANGIJI Allahna;
ka cece ni bisa ga kaunarka.
- 27 Bari su san cewa hannunka ne,
cewa kai ne, ya UBANGIJI, ka yi shi.
- 28 Za su iya la'anta, amma kai za ka sa albarka;
sa'ad da suka tasar za su sha kunya,
amma bawanka zai yi farin ciki.
- 29 Masu zargina za su sha kunya
za a rufe su da kunya kamar mayafi.
- 30 Da bakina zan ɗaukaka UBANGIJI sosai;
cikin babban taro zan yabe shi.
- 31 Gama yana tsaya a hannun damar mai bukata,
don yā cece ransa daga waɗanda suke hukunta shi.

Zabura 110

Ta Dawuda. Zabura ce.

¹ UBANGIJI ya ce wa Ubangijina,
 “Zauna a hannun damana,
 sai na sa abokan gābanka
 su zama matashin sawunka.”

² UBANGIJI zai fadada ikon sandan mulkinka daga Sihiyona
 za ka yi mulki a tsakiyar abokan gābanka.

³ Rundunarka za su so yin yaƙi
 a ranarka ta yaƙi.
 Saye cikin ɗaukaka mai tsarki,
 daga cikin ciki na safiya
 za ka karɓi raɓar ƙuruciyarka.*

⁴ UBANGIJI ya rantse
 ba zai kuma canja zuciyarsa ba,
 “Kai firist ne har abada,
 bisa ga tsarin Melkizedek.”

⁵ Ubangiji yana a hannun damanka;
 zai murkushe sarakuna a ranar fushinsa.

⁶ Zai hukunta al’ummai, yana tarawa gawawwaki
 yana kuma murkushe masu mulkin dukan duniya.

⁷ Zai sha daga rafin da yake kusa da hanya;
 saboda haka zai ɗaga kansa sama.
 *

Zabura 111

¹ Yabi UBANGIJI.†

Zan ɗaukaka UBANGIJI da dukan zuciyata
 a cikin majalisar masu aikata gaskiya da kuma a cikin taro.

² Ayyukan UBANGIJI da girma suke;
 dukan waɗanda suke farin ciki da su suna tunaninsu.

³ Ayyukansa masu ɗaukaka da kuma daraja ne,
 adalcinsa kuma zai dawwama har abada.

⁴ Ya sa a tuna da abubuwa masu banmamaki nasa;
 UBANGIJI mai alheri ne mai tausayi kuma.

⁵ Yana ba da abinci ga waɗanda suke tsoronsa;
 yakan tuna da alkawarinsa har abada.

⁶ Ya nuna wa mutanensa ikon ayyukansa,
 yana ba su ƙasashen waɗansu al’ummai.

⁷ Ayyukan hannuwansa masu aminci ne da kuma gaskiya;
 dukan farillansa abin dogara ne.

⁸ Tsayayyu ne har abada abadin,
 ana yinsu cikin aminci da kuma gaskiya.

⁹ Yana ba da ceto ga mutanensa;

* Zabura 110:3 Ko kuwa / samarinka za su zo gare ka kamar raba * Zabura 111: Wannan Zabura waƙa ce, layinta sun fara da jerin
 harufan Ibraniyanci bi da bi. † Zabura 111:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya

ya kafa alkawarinsa har abada,
tsarki da banrazana ne sunansa.

- ¹⁰ Tsoron UBANGIJI ne mafarin hikima;
dukan waƙanda suke bin farillansa suna da ganewa mai kyau.
Gare shi ne madawwamin yabo.
*

Zabura 112

- ¹ Yabi UBANGIJI.†

Mai albarka ne mutumin da yake tsoron UBANGIJI,
wanda yakan sami farin ciki mai girma a umarnansa.

- ² 'Ya'yansa za su zama manya a kasar;
tsaran masu aikata gaskiya za su sami albarka.
³ Wadata da arziki suna a cikin gidansa,
adalcinsa zai dawwama har abada.
⁴ Ko a cikin duhu haske kan haskaka wa mai aikata gaskiya,
mai alheri mai tausayi da kuma mai adalci.‡
⁵ Abu mai kyau zai zo masa shi da yake kyauta yake kuma ba da bashi hannu sake,
shi da yake yin al'amuransa cikin gaskiya.
⁶ Tabbatacce ba zai taɓa jijjigu ba;
za a tuna da mai adalci har abada.
⁷ Ba zai ji tsoron labari marar daɗi ba;
zuciyarsa tsayayyiya ce, tana dogara ga UBANGIJI.
⁸ Zuciyarsa tana da kāriya, ba zai ji tsoro ba;
a ƙarshe zai zama mai nasara a kan maƙiyansa.
⁹ Ya rarraba kyautansa ga matalauta,
adalcinsa zai dawwama har abada;
za a ɗaga ƙahonsa§ sama da bangirma.
¹⁰ Mugun mutum zai gani yā kuma yi fushi,
zai ciza haƙora yā kuma lalace;
sha'awace-sha'awacen mugaye za su zo ga ƙarshe.

Zabura 113

- ¹ Yabi UBANGIJI.*

Ku yabe shi, ya ku bayin UBANGIJI,
ku yabi sunan UBANGIJI.
² Bari a yabi sunan UBANGIJI,
yanzu da har abada kuma.
³ Daga fitowar rana zuwa inda take fāɗuwa,
a yabi sunan UBANGIJI.

- ⁴ Ana ɗaukaka UBANGIJI a bisa dukan al'ummai,

* Zabura 112: Wannan Zabura waƙa ce, layinta sun fara da jerin harufan Ibraniyanci bi da bi. † Zabura 112:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya ‡ Zabura 112:4 Ko kuwa / gama UBANGIJI mai alheri ne, mai tausayi da kuma mai adalci. § Zabura 112:9 Kaho a nan yana nufin girma. * Zabura 113:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya, haka ma a aya 9.

- Ɗaukakarsa a bisa sammai
⁵ Wane ne yake kamar UBANGIJI Allahnmu,
 Wannan mai zama a kursiya can bisa,
⁶ wanda yake sunkuya yā dubi
 sammai da duniya?
- ⁷ Yakan tā da matalauta daga kura
 yakan Ɗaga mabukata daga tarin toka;
⁸ ya zaunar da su tare da sarakuna,
 tare da sarakunan mutanensu.
⁹ Yakan zaunar da matar da ba haihuwa a gidanta
 ta zama kamar mahaifiyar 'ya'ya mai farin ciki.

Yabi UBANGIJI.

Zabura 114

- ¹ Sa'ad da Isra'ila ya fito daga Masar,
 gidan Yakub daga mutane masu bakon harshe,
² Yahuda ya zama wuri mai tsarki na Allah,
 Isra'ila mallakarsa.
- ³ Teku ya kalla ya kuma gudu,
 Urdun ya juye da baya;
⁴ duwatsu suka yi tsalle kamar raguna,
 tuddai kamar tumaki.
- ⁵ Me ya sa, ya teku, kika gudu,
 Ya Urdun, ka juya baya,
⁶ ku duwatsu, kuka yi tsalle kamar raguna,
 ku tuddai, kamar tumaki?
- ⁷ Ki yi rawar jiki, ya duniya, a gaban Ubangiji,
 a gaban Allah na Yakub,
⁸ wanda ya juye dutse ya zama tafki,
 dutse mai karfi zuwa mafulbulan ruwa.

Zabura 115

- ¹ Ba gare mu ba, ya UBANGIJI, ba gare mu ba
 amma ga sunanka yā sami Ɗaukaka,
 saboda kaunarka da amincinka.
- ² Me ya sa al'ummai suke cewa,
 "Ina Allahnsu?"
- ³ Allahnmu yana a sama;
 yana yin duk abin da ya ga dama.
- ⁴ Amma gumakansu azurfa da zinariya ne,
 da hannuwan mutane suka yi.
- ⁵ Suna da bakuna, amma ba sa magana,
 idanu, amma ba sa gani;
- ⁶ suna da kunnuwa, amma ba sa ji,
 hanci, amma ba sa jin kanshi
- ⁷ suna da hannuwa, amma ba sa iya taɓa kome,

kafafu, amma ba sa iya tafiya;
ba sa iya ce wani abu da maƙogwaronsu.

⁸ Masu yinsu za su zama kamar su,
haka kuma zai kasance da duk wanda ya dogara da su.

⁹ Ya gidan Isra'ila, ku dogara ga UBANGIJI,
shi ne mai taimakonsu da garkuwarsu.

¹⁰ Ya gidan Haruna, ku dogara ga UBANGIJI,
shi ne mai taimakonsu da garkuwarsu.

¹¹ Ku da kuke tsoronsa, ku dogara ga UBANGIJI,
shi ne mai taimakonsu da garkuwarsu.

¹² UBANGIJI yakan tuna da mu zai kuma albarkace mu.
Zai albarkace gidan Isra'ila,
zai albarkace gidan Haruna,

¹³ zai albarkace waƙanda suke tsoron UBANGIJI,
manya da kanana duka.

¹⁴ Bari UBANGIJI yā sa ku karu,
da ku da 'ya'yanku.

¹⁵ Bari UBANGIJI yā albarkace ku,
shi Mahalicci sama da kasa.

¹⁶ Saman sammai na UBANGIJI ne,
amma ya ba da duniya ga mutum.

¹⁷ Ba matattu ba ne masu yabon UBANGIJI,
waƙanda suke gangara zuwa wurin da ake shiru;

¹⁸ mu ne masu ƙaukaka UBANGIJI,
yanzu da har abada kuma.

Yabi UBANGIJI.*

Zabura 116

¹ Ina ƙaunar UBANGIJI, gama ya ji muryata;
ya ji kukata ta neman jinkai.

² Domin ya juye kunnensa gare ni,
zan kira gare shi muddin ina da rai.

³ Igiyoyin mutuwa sun shaƙe ni,
wahalar kabari sun zo a kaina;
na cika da wahala da ɓacin rai.

⁴ Sai na kira ga sunan UBANGIJI na ce,
“Ya UBANGIJI, ka cece ni!”

⁵ UBANGIJI mai alheri ne da kuma mai adalci;
Allahnmu yana cike da tausayi.

⁶ UBANGIJI yana tsare masu tawali'u;
sa'ad da nake cikin tsananin bukata, ya cece ni.

⁷ Ka kwantar da hankali, ya raina,
gama UBANGIJI mai alheri ne a gare ka.

* Zabura 115:18 Da Ibraniyanci Hallelu Ya

- ⁸ Gama kai, ya UBANGIJI, ka ceci raina daga mutuwa,
idanuna daga hawaye,
ƙafafuna daga tuntuƙe,
⁹ don in iya tafiya a gaban UBANGIJI
a ƙasar masu rai.
- ¹⁰ Na gaskata, saboda haka na ce,
“An azabtar da ni ƙwarai.”
¹¹ Kuma cikin rikicewana na ce,
“Dukan mutane maƙaryata ne.”
- ¹² Yaya zan s̄aka wa UBANGIJI
saboda dukan alherinsa gare ni?
- ¹³ Zan daga kwaf na ceto
in kuma kira ga sunan UBANGIJI.
¹⁴ Zan cika alkawurana ga UBANGIJI
a gaban dukan mutanensa.
- ¹⁵ Abu mai daraja a gaban UBANGIJI
shi ne mutuwar tsarkakansa.
¹⁶ Ya UBANGIJI, da gaske ni bawanka ne;
ni bawanka ne, ɗan baiwarka;
ka 'yantar da ni daga sarkoki.
- ¹⁷ Zan yi hadayar godiya gare ka
in kuma kira bisa sunan UBANGIJI.
¹⁸ Zan cika alkawurana ga UBANGIJI
a gaban dukan mutanensa,
¹⁹ a filayen gidan UBANGIJI,
a tsakiyarki, ya Urushalima.

Yabi UBANGIJI.*

Zabura 117

- ¹ Yabi UBANGIJI, dukanku al'umma;
ku ɗaukaka shi, dukanku mutane.
² Gama ƙaunarsa da girma take gare mu,
amincin UBANGIJI kuma madawwami ne har abada.

Yabi UBANGIJI.*

Zabura 118

- ¹ Ku gode wa UBANGIJI, gama nagari ne shi;
ƙaunarsa madawwamiya ce har abada.
- ² Bari Isra'ila yã ce,
“Kaunarsa madawwamiya ce har abada.”
³ Bari gidan Haruna yã ce,
“Kaunarsa madawwamiya ce har abada.”
⁴ Bari waɗanda suke tsoron UBANGIJI su ce,

* Zabura 116:19 Da Ibraniyanci Hallelu Ya * Zabura 117:2 Da Ibraniyanci Hallelu Ya

“Kaunarsa madawwamiya ce har abada.”

- ⁵ Cikin azabata na yi kuka ga UBANGIJI,
ya kuwa amsa ta wurin 'yantar da ni.
- ⁶ UBANGIJI yana tare da ni; ba zan ji tsoro ba.
Me mutum zai yi mini?
- ⁷ UBANGIJI yana tare da ni; shi ne mai taimakona.
Zan yi nasara a kan abokan gābana.
- ⁸ Ya fi kyau in nemi mafaka a wurin UBANGIJI
da in dogara ga mutum.
- ⁹ Ya fi kyau in nemi mafaka a wurin UBANGIJI
da in dogara ga sarakuna.
- ¹⁰ Dukan al'ummai sun kewaye ni,
amma a cikin sunan UBANGIJI na hallaka su.
- ¹¹ Sun kewaye ni a kowane gefe,
amma a cikin sunan UBANGIJI na hallaka su.
- ¹² Sun rufe ni kamar fudan zuma,
amma suka mutu nan da nan kamar kayayyuwa masu cin wuta;
a cikin sunan UBANGIJI na hallaka su.
- ¹³ An ture ni baya na kusa fāduwa,
amma UBANGIJI ya taimake ni.
- ¹⁴ UBANGIJI ne kafina da wakata;
ya zama mai cetona.
- ¹⁵ Sowa ta farin ciki da nasara
sun fito a cikin tentunan adalai,
“Hannun dama na UBANGIJI ya aikata manyan abubuwa!
¹⁶ An faga hannun dama na UBANGIJI sama;
hannun dama na UBANGIJI ya aikata manyan abubuwa!”
- ¹⁷ Ba zan mutu ba amma zan rayu,
zan kuwa yi shelar abin da UBANGIJI ya yi.
- ¹⁸ UBANGIJI ya hore ni sosai,
amma bai ba da ni ga mutuwa ba.
- ¹⁹ Buɗe mini kofofin adalci;
zan shiga in kuma yi godiya ga UBANGIJI.
- ²⁰ Wannan ne kofar UBANGIJI
inda adalai za su shiga.
- ²¹ Zan yi maka godiya, domin ka amsa mini;
ka zama mai cetona.
- ²² Zabura Dutsen da magina suka fi
ya zama mai amfani;
- ²³ UBANGIJI ne ya yi haka,
kuma abu mai daraja ne a idanunmu.
- ²⁴ Wannan ita ce ranar da UBANGIJI ya yi;
bari mu yi farin ciki mu kuma yi murna a cikinta.
- ²⁵ Ya UBANGIJI, ka cece mu;
Ya UBANGIJI, ka ba mu nasara.
- ²⁶ Mai albarka ne shi mai zuwa cikin sunan UBANGIJI.

Daga gidan UBANGIJI muna sa muku albarka.

27 UBANGIJI shi ne Allah
ya kuma sa haskensa ya haskaka a kanmu.
Da kwanoni a hannunmu, muka shiga jerin gwanon biki
ku kai su fahoni na bagade.

28 Kai ne Allahna, zan kuwa yi maka godiya;
kai ne Allahna, zan kuwa cfaukaka ka.

29 Ku gode wa UBANGIJI, gama nagari ne shi;
kaunarsa madawwamiya ce har abada.
*

Zabura 119

⌘ *Alef*

1 Albarka ta tabbata ga waƙanda rayuwarsu ba ta da abin zargi,
waƙanda suke tafiya bisa ga dokar UBANGIJI.

2 Albarka ta tabbata ga waƙanda suke kiyaye ka'idodinsa
suke kuma nemansa da dukan zuciyarsu.

3 Ba sa yin wani abin da ba daidai ba;
suna tafiya a hanyoyinsa.

4 Ka shimfiƙa farillan
da dole a yi biyayya da su.

5 Kash, da a ce hanyoyina tsayayyu ne
a yin biyayya da ka'idodinka mana!

6 Da ba zan sha kunya ba
sa'ad da na lura da dukan umarnanka.

7 Zan yabe ka da zuciya ta gaskiya
yayinda nake koyon dokokinka masu adalci.

8 Zan yi biyayya da ka'idodinka;
kada ka yashe ni cfungum.

⌘ *Bet*

9 Yaya matashi zai kiyaye hanyarsa da tsabta?
Sai ta yin rayuwa bisa ga maganarka.

10 Na neme ka da dukan zuciyata;
kada ka bar ni in kauce daga umarnanka.

11 Na boye maganarka a cikin zuciyata
don kada in yi maka zunubi.

12 Yabo ya tabbata gare ka, ya UBANGIJI;
ka koya mini ka'idodinka.

13 Da leƙunana na ba da labarin
dukan dokokin da suka fito bakinka.

14 Na yi farin ciki da bin farillanka
yadda mutum yakan yi farin ciki da arziki mai yawa.

15 Na yi tunani a kan farillanka
na kuma lura da hanyoyinka.

16 Na yi murna a cikin ka'idodinka;
ba zan kyale maganarka ba.

⌘ *Gimel*

17 Ka yi alheri ga bawanka, zan kuwa rayu;

* Zabura 119: Wannan Zabura waka ce, ayoyin kowane layi sun fara da irin harufan cfaya na Ibraniyanci.

zan yi biyayya da maganarka.

- 18 Ka buɗe idanuna don in iya gani
abubuwan banmamaki a cikin dokarka.
- 19 Ni baƙo ne a duniya;
kada ka ɓoye mini umarnanka.
- 20 Zuciyata ta ƙosa saboda marmari
don dokokinka koyaushe.
- 21 Ka tsawata wa masu fariya, waɗanda suke la'anta
waɗanda kuma suka kauce daga umarnanka.
- 22 Ka cire mini ba'a da reni,
gama ina kiyaye farillanka.
- 23 Ko da yake masu mulki sun zauna tare suna ɓata mini suna,
bawanka zai yi tunani a kan ƙa'idodinka.
- 24 Farillanka ne abin farin cikina;
su ne mashawartana.

¶ Dalet

- 25 An kwantar da ni ƙasa cikin ƙura;
ka kiyaye raina bisa ga maganarka.
- 26 Na ba da labari hanyoyina ka kuma amsa mini;
ka koya mini ƙa'idodinka.
- 27 Bari in gane koyarwar farillanka;
sa'an nan zan yi tunani a kan abubuwan banmamakinka.
- 28 Raina ya gaji da bakin ciki;
ka ƙarfafa ni bisa ga maganarka.
- 29 Ka kiyaye ni daga hanyoyin ruɗu;
ka yi mini alheri ta wurin dokokinka.
- 30 Na zaɓi hanyar gaskiya;
na sa zuciyata a kan dokokinka.
- 31 Na riƙe farillanka kankan, ya UBANGIJI;
kada ka sa in sha kunya.
- 32 Ina gudu a kan hanyar umarnanka,
gama ka 'yantar da zuciyata.

¶ He

- 33 Ka koya mini Ya UBANGIJI, don in bi ƙa'idodinka;
sa'an nan zan kiyaye su har ƙarshe.
- 34 Ka ba ni ganewa, zan kuwa kiyaye dokarka
in kuma yi biyayya da ita da dukan zuciyata.
- 35 Ka bi da ni a hanyar umarnanka,
gama a can zan sami farin ciki.
- 36 Ka juye zuciyata wajen farillanka
ba wajen riba ta sonkai ba.
- 37 Ka juye idanuna daga abubuwa marasa amfani;
ka kiyaye raina bisa ga maganarka.
- 38 Ka cika alkawarinka ga bawanka,
saboda a ji tsoronka.
- 39 Ka kawar da shan kunyar da nake tsoro,
gama dokokinka nagari ne.
- 40 Ina marmarin farillanka ƙwarai!
Ka kiyaye raina cikin adalcinka.

¶ Waw

- 41 Bari ƙaunarka marar ƙarewa ta zo gare ni, ya UBANGIJI,
cetonka bisa ga alkawarinka;

- 42 sa'an nan zan amsa wa masu cin mutuncina,
gama na dogara ga maganarka.
43 Kada ka fwace maganarka daga bakina,
gama na sa zuciyata a dokokinka.
44 Kullayaumi zan yi biyayya da dokokinka,
har abada abadin.
45 Zan yi ta yawo a sake
gama na nemi farillanka.
46 Zan yi maganar farillanka a gaban sarakuna
ba kuwa za a kunyata ni ba,
47 gama ina farin ciki da umarnanka
saboda ina kaunarsu.
48 Na daga hannuwana ga umarnanka, waɗanda nake kauna,
ina kuma tunani a kan ka'idodinka.

† Zayin

- 49 Tuna da maganarka ga bawanka,
gama ka ba ni bege.
50 Ta'aziyata cikin wahalata ita ce
alkawarinka yana kiyaye raina.
51 Masu fariya suna yi mini ba'a ba tare da an hana su ba,
amma ban rabu da dokar ba.
52 Na tuna da dokokinka na tun dā, ya UBANGIJI,
na kuwa sami ta'aziyya a cikinsu.
53 Fushi ya kama ni saboda mugaye,
waɗanda suka keta dokokinka.
54 Ka'idodinka su ne kan wakata
a duk inda na sauka.
55 Da dare na tuna da sunanka, ya UBANGIJI,
zan kuwa kiyaye dokarka.
56 Wannan shi ne na saba yi,
ina yin biyayya da farillanka.

‡ Het

- 57 Kai ne rabona, ya UBANGIJI;
na yi alkawarin in kiyaye maganarka.
58 Na nemi fuskarka da dukan zuciyata;
ka yi mini alheri bisa ga alkawarinka.
59 Na lura da hanyoyina
na kuma mayar da matakaina ga farillanka.
60 Zan gaggauta ba zan bata lokaci ba
in yi biyayya da umarnanka.
61 Ko da yake mugaye sun d'aura ni da igiyoyi,
ba zan manta da dokokinka ba.
62 Da tsakar dare nakan tashi in gode maka
saboda dokokinka masu adalci.
63 Ni aboki ne ga duk mai tsoronka,
ga duk wanda yake bin farillanka.
64 Duniya ta cika da kaunarka, ya UBANGIJI;
ka koya mini ka'idodinka.

‡ Tet

- 65 Ka yi wa bawanka alheri
bisa ga maganarka, ya UBANGIJI.
66 Ka koya mini sani da kuma hukunci mai kyau,
gama na gaskata a umarnanka.

- 67 Kafin in sha wahala na kauce,
amma yanzu ina biyayya da maganarka.
- 68 Kai nagari ne, kuma abin da kake yi yana da kyau;
ka koya mini ka'idodinka.
- 69 Ko da yake masu fariya sun shafe ni da karairayi,
na kiyaye farillanka da dukan zuciyata.
- 70 Zukatansu sun yi tauri da kuma marasa tausayi
amma ina farin ciki a dokarka.
- 71 Ya yi kyau da na sha wahala
don in koyi ka'idodinka.
- 72 Doka daga bakinka ya fi mini daraja
fiye da azurfa da zinariya guda dubu.

Yod

- 73 Hannuwanka ne suka yi suka kuma siffanta ni;
ka ba ni ganewa don in koyi umarnanka.
- 74 Bari waƙanda suke tsoronka su yi farin ciki sa'ad da suke gan ni,
gama na sa zuciyata a maganarka.
- 75 Ya UBANGIJI na sani, cewa dokokinka masu adalci ne,
kuma cikin aminci ka hore ni.
- 76 Bari kaunarka marar karewa ta yi mini ta'aziyya,
bisa ga alkawarinka ga bawanka.
- 77 Bari tausayinka ya zo mini don in rayu,
gama dokarka ce farin cikina.
- 78 Bari masu girman kai su sha kunya saboda abubuwa marasa kyau da suke yi mini ba dalili;
amma zan yi tunani a kan farillanka.
- 79 Bari waƙanda suke tsoronka su juya gare ni,
waƙanda suka gane da farillanka.
- 80 Bari zuciyata ta kasance marar abin zargi wajen ka'idodinka,
don kada in sha kunya.

Kaf

- 81 Raina ya tafke da marmari don cetonka,
amma na sa zuciyata a maganarka.
- 82 Idanuna sun gaji, suna jiran alkawarinka;
Na ce, "Yaushe za ka ta'azantar da ni?"
- 83 Ko da yake ni kamar salkar ruwan inabi ne a cikin hayaƙi,
ban manta da ka'idodinka ba.
- 84 Har yausha bawanka zai yi ta jira?
Yaushe za ka hukunta masu tsananta mini?
- 85 Masu girman kai sun haƙa mini rami,
sun ketare dokarka.
- 86 Dukan umarnanka abin dogara ne;
ka taimake ni, gama mutane suna tsananta mini ba dalili.
- 87 Sun kusa gama da ni a duniya,
amma ban bar bin farillanka ba.
- 88 Ka kiyaye raina bisa ga kaunarka,
zan kuwa yi biyayya da farillan bakinka.

Lamed

- 89 Maganarka, ya UBANGIJI madawwamiya ce;
tana nan daram a cikin sammai.
- 90 Amincinka yana cin gaba cikin dukan zamanai;
ka kafa duniya ta kuma dawwama.
- 91 Dokokinka sun dawwama har ya zuwa yau,

- gama dukan abubuwa suna maka hidima.
- 92 Da ba don dokarka ce farin cikina ba,
da na hallaka a cikin azabana.
- 93 Ba zan taɓa manta da farillanka ba,
gama ta wurinsu ne ka kiyaye raina.
- 94 Ka cece ni, gama ni naka ne;
na yi kofarin neman farillanka.
- 95 Mugaye suna jira su hallaka ni,
amma zan yi ta tunani a kan farillanka.
- 96 Ga duk cikakke na ga kāsawa;
amma umarnanka ba su da iyaka.
- ▣ *Mem*
- 97 Kash, ga yadda nake kaunar dokarka!
Ina tunani a kanta dukan yini.
- 98 Umarnanka suna sa in zama mai hikima fiye da abokan gābana,
gama kullum suna tare da ni.
- 99 Ina da ganewa sosai fiye da dukan malamaina,
gama ina tunani a kan farillanka.
- 100 Ina da ganewa fiye da dattawa,
gama ina biyayya da farillanka.
- 101 Na kiyaye kafafuna daga kowace muguwar hanya
domin in yi biyayya da maganarka.
- 102 Ban rabu da dokokinka ba,
gama kai da kanka ne ka koya mini.
- 103 Dandanon maganarka akwai zaki,
sun ma fi zuma zaki a bakina!
- 104 Na sami ganewa daga farillanka;
saboda haka ina kin kowace hanyar da ba daidai ba.
- ▣ *Nun*
- 105 Maganarka fitila ce ga kafafuna
haske kuma a kan hanyata.
- 106 Na yi rantsuwa na kuma tabbatar da shi,
cewa zan bi dokokinka masu adalci.
- 107 Na sha wahala sosai;
ka kiyaye raina, ya UBANGIJI, bisa ga maganarka.
- 108 Ka karɓi yabon bakina da nake yi da yardar rai, ya UBANGIJI,
ka kuwa koya mini dokokinka.
- 109 Ko da yake kullum ina riƙe da raina a hannuwana,
ba zan manta da dokarka ba.
- 110 Mugaye sun kafa mini tarko,
amma ban kauce daga farillanka ba.
- 111 Farillanka su ne gādona har abada;
su ne farin cikin zuciyata.
- 112 Zuciyata ta shirya a kan kiyaye ka'idodinka
har karshe.
- ▣ *Samek*
- 113 Na ki mutane masu baki biyu,
amma ina kauna dokarka.
- 114 Kai ne mafakata da garkuwata;
na sa zuciyata a maganarka.
- 115 Ku rabu da ni, ku masu aikata mugunta,
don in kiyaye umarnan Allahna!
- 116 Ka raya ni bisa ga alkawarinka, zan kuwa rayu;

kada ka bari a gwale sa zuciyata.

- 117 Ka riƙe ni za a kuma cece ni;
kullayaumi zan ɗauka ƙa'idodinka da muhimmanci.
- 118 Ka ki dukan waɗanda suka kauce daga ƙa'idodinka,
gama yaudararsu banza ne.
- 119 Dukan mugayen duniya ka zubar kamar datti;
saboda haka nake ƙaunar farillanka.
- 120 Naman jikina na rawan jiki don tsoronka;
na cika da tsoron dokokinka.

📖 *Ayin*

- 121 Na aikata abin da yake mai adalci da kuma daidai;
kada ka ni a hannun masu danne ni.
- 122 Ka tabbatar da lafiyar bawanka;
kada ka bar masu girman kai su danne ni.
- 123 Idanuna sun gaji, da jiran cetonka,
da jiran alkawarinka mai adalci.
- 124 Ka yi da bawanka bisa ga ƙaunarka
ka kuma koya mini ƙa'idodinka.
- 125 Ni bawanka ne, ka ba ni fahimi
don in gane farillanka.
- 126 Lokaci ya yi da za ka yi wani abu, ya UBANGIJI;
ana karya dokarka.
- 127 Saboda ina ƙaunar umarnanka
fiye da zinariya, kai, fiye da zinariya zalla,
- 128 saboda kuma ina lura da dukan farillanka da kyau,
na ƙi kowace hanyar da ba daidai ba.

📖 *Fe*

- 129 Farillanka masu banmamaki ne;
saboda haka nake yin biyayya da su.
- 130 Fassarar maganganunka sukan ba da haske;
sukan ba da ganewa ga marar ilimi.
- 131 Ina hakkin da bakina a buɗe,
ina marmarin umarnanka.
- 132 Ka juye wurina ka kuma yi mini jinkai,
yadda kullum ka yi wa waɗanda suke ƙaunar sunanka.
- 133 Ka bi da sawuna bisa ga maganarka;
kada ka bar zunubi yā mallake ni.
- 134 Ka fanshe ni daga mutane masu danniya,
don in yi biyayya da farillanka.
- 135 Ka sa fuskarka ta haskaka a kan bawanka
ka kuma koya mini ƙa'idodinka.
- 136 Hawaye suna malalowa daga idanuna kamar rafi,
gama ba a biyayya da dokarka.

📖 *Tsade*

- 137 Mai adalci ne kai, ya UBANGIJI,
dokokinka kuma daidai ne.
- 138 Farillan da ka shimfiɗa masu adalci ne;
su kuma abin dogara ne ƙwarai.
- 139 Kishina ya cinye ni ɗfungum,
gama abokan gābana sun yi biris da maganganunka.
- 140 An gwada alkawuranka sarai,
bawanka kuwa yana ƙaunarsu.
- 141 Ko da yake ni ba kome ba ne an kuwa rena ni,

- ba na manta da farillanka.
 142 Adalcinka dawwammame ne
 dokar kuma gaskiya ce.
 143 Wahala da damuwa suna a kaina,
 amma umarnanka su ne farin cikina.
 144 Farillanka daidai ne har abada;
 ka ba ni ganewa don in rayu.

☞ *Kof*

- 145 Na yi kira da dukan zuciyata; ka amsa mini, ya UBANGIJI,
 zan kuwa yi biyayya da ka'idodinka.
 146 Na yi kira gare ka; ka cece ni
 zan kuwa kiyaye farillanka.
 147 Na tashi kafin fitowar rana na kuma yi kukan neman taimako;
 na sa zuciyata a maganarka.
 148 Ban rufe idanuna ba dukan dare,
 don in yi tunani a kan alkawuranka.
 149 Ka ji muryata bisa ga kaunarka;
 ka kiyaye raina, ya UBANGIJI, bisa ga dokokinka.
 150 Waɗanda suke kirkiro mugayen dabaru suna nan kusa,
 amma suna nesa da dokarka.
 151 Duk da haka kana kusa, ya UBANGIJI,
 kuma dukan umarnanka gaskiya ne.
 152 Tun tuni na koyi daga farillanka
 cewa ka kafa su su kasance har abada.

↪ *Resh*

- 153 Ka dubi wahalata ka cece ni,
 gama ban manta da dokarka ba.
 154 Ka kare manufata ka kuma fanshe ni,
 ka cece rai na kamar yadda ka alkawarta!
 155 Ceto yana nesa da mugaye,
 gama ba sa neman ka'idodinka.
 156 Tausayinka da girma yake, ya UBANGIJI;
 ka kiyaye raina bisa ga dokokinka.
 157 Makiya masu yawa ne suke tsananta mini,
 amma ban rabu da farillanka ba.
 158 Na dubi marasa aminci da kyama,
 gama ba sa yin biyayya da maganarka.
 159 Dubi yadda nake kaunar farillanka;
 ka kiyaye raina, ya UBANGIJI, bisa ga kaunarka.
 160 Dukan maganganunka gaskiya ne;
 dukan dokokinka masu adalci madawwami ne.
 ☞ *Sin da Shin*
 161 Masu mulki suna tsananta mini ba dalili,
 amma zuciyata na rawan jiki game da maganarka.
 162 Ina farin ciki da alkawarinka
 kamar yadda wani kan sami ganima mai girma.
 163 Na ki ina kuma kyamar karya
 amma ina kaunar dokarka.
 164 Sau bakwai a rana ina yabonka
 saboda dokokinka masu adalci.
 165 Waɗanda suke kaunar dokarka suna da babban salama,
 kuma babu abin da zai sa su yi tuntuɓe.
 166 Ina jiran cetonka, ya UBANGIJI,

- ina kuma bin umarnanka.
¹⁶⁷ Ina biyayya da farillanka,
 gama ina kaunarsu kwarai.
¹⁶⁸ Ina biyayya da farillanka da kuma koyarwarka,
 gama dukan hanyoyina sanannu ne gare ka.
 ♪ Taw
¹⁶⁹ Bari kukata ta zo gare ka, ya UBANGIJI;
 ka ba ni ganewa bisa ga maganarka.
¹⁷⁰ Bari rokona yā zo gabanka;
 ka cece ni bisa ga alkawarinka.
¹⁷¹ Bari leɓunana su cika da yabonka,
 gama ka koya mini ka'idodinka.
¹⁷² Bari harshena yā rera game da maganarka,
 gama dukan umarnanka masu adalci ne.
¹⁷³ Bari hannunka yā kasance a shirye don yā taimake ni,
 gama na zaɓi farillanka.
¹⁷⁴ Ina marmarin cetonka, ya UBANGIJI,
 dokarka kuwa ita ce farin cikina.
¹⁷⁵ Bari in rayu don in yabe ka,
 bari kuma dokokinka su raya ni.
¹⁷⁶ Na kauce kamar ɓatacciyar tunkiya.
 Ka nemi bawanka,
 gama ban manta da umarnanka ba.

Zabura 120

Waƙar haurawa.

- ¹ Na yi kira ga UBANGIJI cikin damuwata,
 ya kuwa amsa mini.
² Ka cece ni, ya UBANGIJI,
 daga leɓuna masu karya
 da kuma daga harsuna masu yaudara.
³ Me zai yi maka,
 me kuma ya fi,
 ya kai harshe mai yaudara?
⁴ Zai hukunta ku da kibiyoyi masu tsini na jarumi,
 tare da garwashin wuta na itacen tsintsiya.
⁵ Kaitona da nake zama a Meshek,
 da nake zama a ciki tentunan Kedar!
⁶ Da daɗewa na zauna
 a cikin waɗanda suke kin salama.
⁷ Ni mutum ne mai salama;
 amma sa'ad da na yi magana, su sai su yi ta yaƙi.

Zabura 121

Waƙar haurawa.

- ¹ Na tā da idanuna zuwa wajen tuddai,
 ta ina ne taimakona zai zo?
² Taimakona zai zo daga wurin UBANGIJI,
 wanda ya kafa sama da kasa.
³ Ba zai bari kafarka tā yi santsi ba,

shi da yake tsaronka ba zai yi gyangyaɗi ba;
⁴ tabbatacce, shi da yake tsaron Isra'ila
 ba ya gyangyaɗi ko barci.

⁵ UBANGIJI yana tsaronka,
 UBANGIJI ne inuwa a hannun damanka;
⁶ rana ba za tā buge ka cikin yini ba
 balle wata da dare.

⁷ UBANGIJI zai kiyaye ka daga dukan masifa,
 zai tsare ranka;
⁸ UBANGIJI zai kiyaye shigarka da fitarka
 yanzu da har abada kuma.

Zabura 122

Waƙar haurawa. Ta Dawuda.

- ¹ Na yi farin ciki tare da waɗanda suka ce da ni,
 “Bari mu tafi gidan UBANGIJI.”
- ² Kafafunmu suna tsaye
 a kofofinki, ya Urushalima.
- ³ An gina Urushalima kamar birnin
 da aka yi a harhaɗe wuri guda.
- ⁴ A can ne kabilu suke haurawa,
 kabilan UBANGIJI,
 don su yabi sunan UBANGIJI
 bisa ga farillan da aka ba wa Isra'ila.
- ⁵ A can kursiyoyin shari'a yake tsaye,
 kursiyoyin gidan Dawuda.
- ⁶ Ku yi addu'a don salamar Urushalima,
 “Bari waɗanda suke ƙaunarki su zauna lafiya.
- ⁷ Bari salama ta kasance a katangarki
 zaman lafiya kuma a fadodinki.”
- ⁸ Saboda 'yan'uwana da kuma abokaina,
 zan ce, “Salama tā kasance tare da ke.”
- ⁹ Saboda gidan UBANGIJI Allahnmu,
 zan nemi wadatarki.

Zabura 123

Waƙar haurawa.

- ¹ Na tā da idanuna gare ka,
 gare ka da kursiyinka yake cikin sama.
- ² Kamar yadda idanun bayi suna duban hannun maigidansu,
 kamar yadda idanun baiwa suna duban hannun uwargijiyarta,
 haka idanunmu suna duban UBANGIJI Allahnmu,
 sai ya nuna mana jinkansa.
- ³ Ka yi mana jinkai, ya UBANGIJI, ka yi mana jinkai,
 gama mun jimre da reni mai yawa.
- ⁴ Mun jimre da wulafanci
 daga masu girman kai,

reni mai yawa daga masu fariya.

Zabura 124

Wakar haurawa. Ta Dawuda.

- ¹ Da ba don UBANGIJI ya kasance a gefenmu ba,
bari Isra'ila yã ce,
- ² da ba don UBANGIJI ya kasance a gefenmu ba
sa'ad da aka auka mana,
- ³ sa'ad da fushinsu ya kuna a kanmu,
ai, da sun haɗiye mu da rai;
- ⁴ da rigyawa ta kwashe mu,
da ambaliya ta rufe mu.
- ⁵ Da ruwa mai hauka
ya share mu kaf.
- ⁶ Yabo ya tabbata ga UBANGIJI,
wanda bai bari aka yayyage mu da haƙoransu ba.
- ⁷ Mun tsira kamar tsuntsu
daga tarkon mai farauta;
an tsinke tarko,
muka kuwa tsira.
- ⁸ Taimakonmu yana a sunan UBANGIJI,
Wanda ya yi sama da ƙasa.

Zabura 125

Wakar haurawa.

- ¹ Waɗanda suke dogara ga UBANGIJI suna kama da Dutsen Sihiyona,
wanda ba ya jijjiguwa amma dawwammame ne har abada.
- ² Kamar duwatsun da sun kewaye Urushalima,
haka UBANGIJI ya kewaye mutanensa
yanzu da har abada kuma.
- ³ Sandar mulkin mugaye ba zai ci gaba da kasance
a kan ƙasar da take rabon adalai ba,
domin kada masu adalci su yi amfani
da hannuwansu su aikata mugunta.
- ⁴ Ka yi alheri, ya UBANGIJI, ga waɗanda suke nagartattu,
ga waɗanda suke masu aikata gaskiya a zuciyarsu.
- ⁵ Amma waɗanda suka juye ga karkatattun hanyoyi
UBANGIJI zai kore su tare da masu aikata mugunta.

Salama ta kasance tare da Isra'ila.

Zabura 126

Wakar haurawa.

- ¹ Sa'ad da UBANGIJI ya dawo da kamammu zuwa Sihiyona,
mun kasance kamar mutanen da suka yi mafarki.
- ² Bakunanmu sun cika da dariya,
harsunanmu da waƙoƙin farin ciki.
Sai ana faɗi a cikin al'ummai,
"UBANGIJI ya aikata manyan abubuwa domin su."
- ³ UBANGIJI ya aikata manyan abubuwa dominmu,

mun kuwa cika da farin ciki.

- ⁴ Ka maido da wadatarmu, ya UBANGIJI
kamar rafuffuka a Negeb.
⁵ Waƙanda suka yi shuka da hawaye
za su yi girbi da waƙoƙin farin ciki.
⁶ Shi da ya fita yana kuka,
riƙe da iri don shuki,
zai dawo da waƙoƙin farin ciki,
ɗauke da dammuna.

Zabura 127

Waƙar haurawa. Ta Solomon.

- ¹ In ba UBANGIJI ne ya gina gida ba,
masu gininta suna wahala a banza ne.
In ba UBANGIJI ne yake tsaron birni ba,
masu tsaro suna yin tsaro a banza.
² Banza ne ka farka da wuri
ka koma da latti,
kana fama don abincin da za ka ci,
gama yakan ba da barci ga waƙanda yake ƙauna.

³ 'Ya'ya maza gādo ne daga UBANGIJI,
yara lada ne daga gare shi.
⁴ Kamar kibiyoyi a hannun jarumi
haka 'ya'ya mazan da aka haifa wa mutum a ƙuruciya.
⁵ Mai albarka ne mutumin
da korinsa sun cika da su.
Ba za a kunyata su ba
sa'ad da suke ƙarawa da abokan gābansu a ɗakin shari'a.

Zabura 128

Waƙar haurawa.

- ¹ Masu albarka ne dukan masu tsoron UBANGIJI,
waƙanda suke tafiya a hanyoyinsa.
² Za ka ci amfanin aikinka;
albarku da wadata za su zama naka.
³ Matarka za tā zama kamar kuringar inabi mai 'ya'ya
a cikin gidanka;
'ya'yanka maza za su zama kamar tohon zaitun
kewaye da teburinka.
⁴ Ta haka mai albarka yake
wanda yake tsoron UBANGIJI.

⁵ Bari UBANGIJI ya albarkace ka daga Sihiyona
dukan kwanakin ranka;
bari ka ga wadatar Urushalima,
⁶ bari kuma ka rayu ka ga 'ya'ya 'ya'yanka.
Salama tā kasance tare da Isra'ila.

Zabura 129

Waƙar haurawa.

- ¹ Sun yi mini danniya ƙwarai tun ina ƙarami,
bari Isra'ila yā ce,

- ² sun yi mini danniya kwarai tun ina karami,
amma ba su yi nasara a kaina ba.
- ³ Manoma sun nome bayana
suka yi kunyoyinsu da tsayi.
- ⁴ Amma UBANGIJI mai adalci ne;
ya 'yantar da ni daga igiyoyin mugaye.
- ⁵ Bari dukan waƙanda suke fin Sihiyona
a juye da su baya da kunya.
- ⁶ Bari su zama kamar ciyawa a kan rufi,
wadda takan bushe kafin tã yi girma;
- ⁷ da ita mai girbi ba ya iya cika hannuwansa,
balle wanda yake tarawa yã cika hannuwansa.
- ⁸ Kada masu wuce su ce,
“Albarkar UBANGIJI ta kasance a kanku;
muna sa muku albarka a cikin sunan UBANGIJI.”

Zabura 130

Waƙar haurawa.

- ¹ Daga cikin zurfafa na yi kuka gare ka, ya UBANGIJI;
² Ya Ubangiji, ka ji muryata.
- Bari kunnuwanka su saurara
ga kukata ta neman jinkai.
- ³ In kai, ya UBANGIJI, za ka lissafita zunubai,
Ya Ubangiji, wa zai tsaya?
- ⁴ Amma tare da kai akwai gafartawa,
saboda haka ake tsoronka.
- ⁵ Zan jira UBANGIJI, raina zai jira,
kuma a cikin maganarsa na sa zuciyata.
- ⁶ Raina na jiran Ubangiji
fiye da yadda mai tsaro yakan jira safiya,
fiye da yadda mai tsaro yakan jira safiya.
- ⁷ Ya Isra'ila, sa zuciyaga UBANGIJI,
gama tare da UBANGIJI akwai kauna marar karewa
kuma tare da shi akwai cikakkiyar fansa.
- ⁸ Shi kansa zai fanshi Isra'ila
daga dukan zunubansu.

Zabura 131

Waƙar haurawa. Ta Dawuda.

- ¹ Zuciyata ba mai girman kai ba ce, ya UBANGIJI,
idanuna ba sa fariya;
ban dami kaina da manyan al'amura ba
ko abubuwan da suka sha karfina.
- ² Amma na haƙura na kuma kwantar da raina;
kamar yaron da aka yaye tare da mahaifiyarsa,
kamar yaron da aka yaye haka raina yake a cikina.
- ³ Ya Isra'ila, sa zuciyarka ga UBANGIJI

yanzu da har abada kuma.

Zabura 132

Waƙar haurawa.

- ¹ Ya UBANGIJI, ka tuna da Dawuda
da kuma dukan irin wuyan da ya jimre.
- ² Ya yi rantsuwa ga UBANGIJI
ya kuma yi alkawari ga Maƙaukaki na Yaƙub cewa,
- ³ “Ba zan shiga gidana
ko in kwanta a gado ba,
- ⁴ ba zan ba wa idanuna barci ba,
ba gyangyaɗi wa idanuna,
- ⁵ sai na sami wuri wa UBANGIJI,
mazauni domin Maƙaukaki na Yaƙub.”
- ⁶ Mun ji haka a Efrata,
muka yi ƙaro da shi a filayen Ya’ar,* †
- ⁷ “Bari mu tafi wurin zamansa;
bari mu yi sujada a wurin sa ƙafafunsa,
- ⁸ ka tashi, ya UBANGIJI, ka kuma zo wurin hutunka,
kai da akwatin alkawarin ƙarfinka.
- ⁹ Bari a suturta firistocinka da adalci;
bari tsarkakanka su rera don farin ciki.”
- ¹⁰ Saboda Dawuda bawanka,
kada ka ƙi shafaffenka.
- ¹¹ UBANGIJI ya rantse wa Dawuda
tabbataccen rantsuwa cewa ba zai janye ba cewa,
“Daya daga cikin zuriyarka
zan sa a kan kursiyinka,
- ¹² in ‘ya’yanka maza za su kiyaye alkawari
da farillan da na koya musu,
to ‘ya’yansu maza za su zauna
a kan kursiyinka har abada abadin.”
- ¹³ Gama UBANGIJI ya zaɓi Sihiyona,
ya so ta zama mazauninsa,
- ¹⁴ “Wannan shi ne wurin hutuna har abada abadin;
a nan zan zauna ina mulki gama ina son ta,
- ¹⁵ zan albarkace ta da tanade-tanade masu yawa;
matalautanta za su ƙoshi da abinci.
- ¹⁶ Zan suturta firistocinta da ceto,
tsarkakanta kuma kullum za su rera don farin ciki.
- ¹⁷ “A nan zan sa ƙaho‡ ya yi girma wa Dawuda
in kuma kafa fitila saboda shafaffena.
- ¹⁸ Zan suturta abokan gābansa da kunya,
amma rawanin da yake a kansa zai yi ta walƙiya.”

* Zabura 132:6 Wato, Kiriyat Yeyarim † Zabura 132:6 Ko kuwa mun ji game da shi a Efrata, mun same shi a filayen Ya’ar. (Kuma babu alamar keɓewa kewaye da ayoyi 7-9) ‡ Zabura 132:17 Kaho a nan yana nufin wani mai ƙarfi, wato, sarki.

Zabura 133

Wakar haurawa. Ta Dawuda.

- ¹ Abu mai kyau ne, mai daɗi kuma
sa'ad da 'yan'uwa suna zaman lafiya!
- ² Yana kamar mai mai darajar da aka zuba a kai,
yana gangarawa a gemu,
yana gangarawa a gemun Haruna,
har zuwa wuyan rigunansa.
- ³ Yana kamar raɓar Hermon
da take zubowa a kan Dutsen Sihiyona.
Gama a can UBANGIJI ya tabbatar da albarkarsa,
har ma rai na har abada.

Zabura 134

Wakar haurawa.

- ¹ Yabi UBANGIJI, dukanku bayin UBANGIJI
waɗanda kuke hidima da dare a gidan UBANGIJI.
- ² Ku ta da hannuwanku a cikin wurinsa mai tsarki
ku kuma yabi UBANGIJI.
- ³ Bari UBANGIJI, Mahaliccin sama da kasa,
ya albarkace ku daga Sihiyona.

Zabura 135

¹ Yabi UBANGIJI.*

- Yabi sunan UBANGIJI;
yabe shi, ku bayin UBANGIJI,
- ² ku waɗanda kuke hidima a gidan UBANGIJI,
cikin filayen gidan Allahmu.
- ³ Yabi UBANGIJI, gama UBANGIJI nagari ne;
rera yabo ga sunansa, gama wannan yana da kyau.
- ⁴ Gama UBANGIJI ya zaɓi Yakub ya zama nasa,
Isra'ila ya zama mallakarsa mai daraja.
- ⁵ Na san cewa UBANGIJI yana da girma,
cewa shugabanmu ya fi dukan alloli girma.
- ⁶ UBANGIJI yana yin abin da ya ga dama,
a sammai da kuma a duniya,
cikin tekuna da kuma cikin dukan zurfafansu.
- ⁷ Yakan sa gizagizai su taso daga iyakokin duniya;
yakan aika da wal'kiya tare da ruwan sama
ya fito da iska daga ɗakunan ajiyarsa.
- ⁸ Ya kashe 'ya'yan fari na Masar,
'ya'yan fari na mutane da na dabbobi.
- ⁹ Ya aiko da alamu da abubuwan banmamaki a tsirkiyarku, ya Masar,
a kan Fir'auna da kuma dukan bayinsa.
- ¹⁰ Ya bugi al'ummai masu yawa

* Zabura 135:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya; haka ma a ayoyi 3 da 21.

- ya kuma karkashe manyan sarakuna,
¹¹ Sihon sarkin Amoriyawa,
 Og sarkin Bashan
 da kuma dukan sarakunan Kan'ana,
¹² ya kuma ba da kasarsa kamar abin gādo,
 abin gādo ga mutanensa Isra'ila.
- ¹³ Sunanka, ya UBANGIJI, dawwammame ne har abada,
 sanin da aka yi maka, ya UBANGIJI, yana nan cikin dukan zamanai.
¹⁴ Gama UBANGIJI zai nuna cewa mutanensa ba su da laifi
 ya kuma ji tausayin bayinsa.
- ¹⁵ Gumakan al'ummai azurfa ne da zinariya,
 da hannuwan mutane suka yi.
¹⁶ Suna da bakuna, amma ba sa magana,
 idanu, amma ba sa gani;
¹⁷ suna da kunnuwa, amma ba sa ji,
 ba kuwa numfashi a bakunansu.
¹⁸ Waƙanda suka yi su za su zama kamar su,
 haka kuma zai zama da dukan waƙanda suke dogara gare su.
- ¹⁹ Ya gidan Isra'ila, yabi UBANGIJI;
 Ya gidan Haruna, yabi UBANGIJI;
²⁰ Ya gidan Lawi, yabi UBANGIJI;
 ku da kuke tsoronsa, yabi UBANGIJI.
²¹ Yabo ya tabbata ga UBANGIJI daga Sihiyona,
 gare shi wanda yake zama a Urushalima.

Yabi UBANGIJI.

Zabura 136

- ¹ Ku yi godiya ga UBANGIJI, gama nagari ne shi. Kaunarsa madawwamiya ce.
- ² Ku yi godiya ga Allahn alloli. Kaunarsa madawwamiya ce.
- ³ Ku yi godiya ga Ubangijin iyayengiji. Kaunarsa madawwamiya ce.
- ⁴ Gare shi wanda shi kaƙai yake aikata abubuwan banmamaki, Kaunarsa madawwamiya ce.
- ⁵ Wanda ta wurin ganewarsa ya yi sammai, Kaunarsa madawwamiya ce.
- ⁶ Wanda ya shimfiɗa duniya a kan ruwaye, Kaunarsa madawwamiya ce.
- ⁷ Wanda ya yi manyan haskoki, Kaunarsa madawwamiya ce.
- ⁸ Rana don tā yi mulkin yini, Kaunarsa madawwamiya ce.
- ⁹ Wata da taurari kuma don su yi mulkin dare; Kaunarsa madawwamiya ce.

- 10 Gare shi wanda ya kashe 'ya'yan fari Masar
 11 Ya kuma fitar da Isra'ila daga cikinsu
 12 Da hannu mai karfi da hannu mai iko;
 13 Gare shi wanda ya raba Jan Teku biyu
 14 Ya kawo Isra'ila ta tsakiyarsa,
 15 Amma ya share Fir'auna da mayaƙansa cikin Jan Teku;
 16 Gare shi wanda ya bi da mutanensa cikin hamada,
 17 Wanda ya buge manyan sarakuna,
 18 Ya karkashe manyan sarakuna,
 19 Sihon sarkin Amoriyawa
 20 Da kuma Og sarkin Bashan,
 21 Ya kuma ba da ƙasarsu gādo,
 22 Gādo ga bawansa Isra'ila;
 23 Shi wanda ya tuna da mu cikin ƙaskancinmu
 24 Ya kuma 'yantar da mu daga abokan gābanmu,
 25 Wanda kuma ke ba da abinci ga kowace halitta.
 26 Ku yi godiya ga Allah na sama.

Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.
 Kaunarsa madawwamiya ce.

Zabura 137

- 1 A bakin kogunan Babilon muka zauna muka yi kuka
 sa'ad da muka tuna da Sihiyona.
 2 A can a kan rassan itatuwa
 muka rataye garayunmu,
 3 gama a can masu kamunmu suka sa mu yi waƙoƙi,
 masu ba mu azaba suka nema waƙoƙin farin ciki;
 suka ce, "Ku rera mana ɗaya daga cikin waƙoƙin Sihiyona!"
 4 Yaya za mu rera waƙoƙin UBANGIJI
 a bakuwar ƙasa?

⁵ In na manta da ke, ya Urushalima,
bari hannuna na dama manta da iyawarsa.

⁶ Bari harshena yā manne wa rufin bakina
in ban tuna da ke ba,
in ban so Urushalima
farin cikin mafi girma ba.

⁷ Ka tuna, ya UBANGIJI, abin da mutanen Edom suka yi
a ranar da Urushalima ta fāḍi.
Suka yi ihu suka ce, “A ragargaza ta,
A ragargaza ta har tushenta!”

⁸ Ya Diyar Babilon, an kaddara ke zuwa hallaka,
mai farin ciki ne wanda ya sāka miki
saboda abin da kika yi mana,

⁹ shi da ya kwace jariranki
ya fyaɗa su a kan duwatsu.

Zabura 138

Ta Dawuda.

¹ Zan yabe ka, ya UBANGIJI, da dukan zuciyata;
a gaban “alloli” zan rera yabo.

² Zan rusuna ta wajen haikalinka mai tsarki
zan kuma yabi sunanka
saboda kaunarka da amincinka,
saboda ka ɗaukaka a bisa kome
sunanka da kuma maganarka.

³ Sa’ad da na kira, ka amsa mini;
ka sa na zama mai karfin hali ka kuma karfafa ni.

⁴ Bari dukan sarakunan duniya su yabe ka, ya UBANGIJI,
sa’ad da suka ji maganganun bakinka.

⁵ Bari su rera game da hanyoyin UBANGIJI,
gama ɗaukakar UBANGIJI da girma take.

⁶ Ko da yake UBANGIJI yana bisa, yakan dubi kāsassu,
amma tun da nesa ya san masu girman kai.

⁷ Ko da na yi tafiya a tsakiyar wahala,
kana kiyaye raina;
ka miƙa hannunka a kan fushin maƙiyana,
da hannunka na dama ka cece ni.

⁸ UBANGIJI zai cika manufarsa a kaina;
kaunarka, ya UBANGIJI, madawwamiya ce har abada,
kada ka fyale ayyukan hannuwanka.

Zabura 139

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Ta Dawuda. Zabura ce.

¹ Ya UBANGIJI, ka bincike ni
ka kuwa san ni.

² Ka san sa’ad da na zauna da sa’ad da na tashi;
ka san tunanina daga nesa.

³ Ka san fitata da kuma kwanciyata;
ka saba da dukan hanyoyina.

⁴ Kafin in yi magana da harshena

ka santa gaba ɗaya, ya UBANGIJI.

⁵ Ka kewaye ni, gaba da baya;

ka sa hannunka a kaina.

⁶ Irin wannan sanin game da ni ya fi karfin magana,
ya fi karfi in gane.

⁷ Ina zan tafi daga Ruhunka?

Ina zan gudu in tafi daga gabanka?

⁸ In na haura zuwa sammai, kana a can;
in na yi gado a zurfafa, kana a can.

⁹ In na tashi a fikafikan safiya,
in na sauka a gefe mai nisa na teku,

¹⁰ can ma hannunka zai bishe ni,
hannunka na dama zai riƙe ni gam.

¹¹ In na ce, “Tabbatacce duhu zai boye ni
haske kuma zai zama dare kewaye da ni,”

¹² duhu ma ba zai zama duhu gare ka ba;
dare zai haskaka kamar rana,
gama duhu ya yi kamar haske gare ka.

¹³ Gama ka halicci ciki-cikina;
ka gina ni gaba ɗaya a cikin mahaifar mahaifiyata.

¹⁴ Ina yabonka domin yadda ka yi ni abin tsoro ne da kuma abin mamaki;
ayyukanka suna da banmamaki,
na san da haka sosai.

¹⁵ Kasuwana ba a boye suke a gare ka ba
sa’ad da aka yi ni asirce.
Sa’ad da saka ni gaba ɗaya a zurfafan duniya.

¹⁶ Idanunka sun ga jikina marar fasali;
dukan kwanakin da aka tsara mini a rubuce suke a littafinka
kafin ɗayansu ya kasance.

¹⁷ Tunaninka suna da daraja gare ni, ya Allah!
Yawansu ba su da iyaka!

¹⁸ A ce zan iya kirgansu,
za su fi yashin teku yawa.
Sa’ad da na farka, ina nan tare da kai har yanzu.

¹⁹ Da kawai za ka kashe mugaye, ya Allah!
Ku rabu da ni, ku masu kisankai!

²⁰ Suna magana game da kai da mugun nufi;
maƙiyanka suna ɗaukan sunanka a banza.

²¹ Ba ina ƙin masu ƙinka ba, ya UBANGIJI,
ina kuma kyamar waɗanda suke tayar maka ba?

²² Ba ni da wani abu da nake musu sai kiyaye kawai;
na ɗauke su abokan gaɓana.

²³ Ka bincike ni, ya Allah ka kuma san zuciyata;
ka gwada ni ka kuma san damuwata.

²⁴ Duba ko akwai wani laifi a cikina,
ka bishe ni a madawwamiyar hanya.

Zabura 140

Don mai bi da kaɗe-kaɗe. Zabura ta Dawuda.

- ¹ Ka cece ni, ya UBANGIJI, daga mugaye;
ka tsare ni daga mutane masu rikici,
² masu shirya maƙarƙashiya a zukatansu
suna kuma kawo yaƙi kullum.
³ Suna sa harsunansu su yi kaifi kamar na maciji;
dafin gamsheƙa yana a leƙunansu.

Sela

- ⁴ Ka kiyaye ni, ya UBANGIJI, daga hannuwan mugaye;
ka tsare ni daga mutane masu rikici
waƙanda suke shirin kwashe ni a ƙafafu.
⁵ Masu girman kai sun sa mini tarko;
sun shimfiɗa igiyoyin ragarsu
sun kuma shirya mini tarko a hanyata.

Sela

- ⁶ Ya UBANGIJI, na ce maka, “Kai ne Allahna.”
Ka ji kukata ta neman jinkai, ya UBANGIJI.
⁷ Ya UBANGIJI Mai lko Duka, mai fansana mai ƙarfi,
wanda yake garkuwoyin kaina a ranar yaƙi.
⁸ Kada ka biya wa mugaye buƙatunsu, ya UBANGIJI;
kada ka bar shirinsu su yi nasara,
in ba haka ba za su yi fariya.

Sela

- ⁹ Bari kawunan waƙanda suka kewaye ni
su rufu da masifun da leƙunansu suka jawo.
¹⁰ Bari garwashin wuta yã zubo a kansu;
bari a jefar da su cikin wuta,
cikin rami mai zurfi, kada su sãke tashi.
¹¹ Kada masu ɓata suna su taɓa kahu a ƙasar;
bari masifa ta farauci mutane masu rikici.
¹² Na san cewa UBANGIJI ya shirya wa matalauta adalci
yana kuma yi wa mabukata adalci.
¹³ Tabbatacce masu adalci za su yabi sunanka
masu aikata gaskiya kuma za su zauna a gabanka.

Zabura 141

Zabura ta Dawuda.

- ¹ Na yi kira gare ka, ya UBANGIJI; ka zo da sauri.
Ka ji muryata sa'ad da na yi kira.
² Bari a sa addu'ata a gabanka kamar turaren ƙonawa;
bari ɗagawa hannuwana ta zama kamar hadayar yamma.
³ Ka sa mai tsaro a bakina, ya UBANGIJI;
ka yi tsaron ƙofar leƙunana.
⁴ Kada ka bar zuciyata ta juya ga yin abin da yake mugu,
ta sa kai ga aikata mugayen ayyuka
tare da mutane masu aikata mugunta;
kada ka bari in ci abincinsu.

- ⁵ Bari mutum mai adalci yā buge ni, alheri ne;
bar shi yā tsawata mini, mai ne a kaina.
Kaina ba zai kī shi ba,
duk da haka addu'ata kullum tana gāba da mugayen ayyuka.
- ⁶ Za a jefar da masu mulkinsu kasa daga kwanƙolin dutse,
mugaye kuwa za su san cewa maganata daidai ne.
- ⁷ Za su ce, “Kamar yadda mutum kan yi huda yā tsage kasa,
haka aka watsar da kassuwanmu a bakin kabari.”
- ⁸ Amma na kafa idanuna a kanka, ya UBANGIJI Mai Iko Duka;
a cikinka ina neman mafaka, kada ka miƙa ni ga mutuwa.
- ⁹ Ka kiyaye ni daga tarkon da aka sa mini,
daga tarkon da mugaye suka sa.
- ¹⁰ Bari mugaye su faɗa a cikin ragarsu,
amma bari ni in zo in wuce lafiya.

Zabura 142

Maskil ne* ta Dawuda. Sa'ad da yake cikin kogo. Addu'a ce.

- ¹ Na yi kuka mai karfi ga UBANGIJI;
na tā da muryata ga UBANGIJI neman jinkai.
- ² Na kawo gunagunina a gabansa;
a gabansa na faɗa wahalata.
- ³ Sa'ad da karfina ya kare a cikina,
kai ne wanda ya san hanyata.
A hanyar da nake tafiya
mutane sun kafa mini tarko.
- ⁴ Duba ta damata ka gani;
babu wanda ya kula da ni.
Ba ni da mafaka;
babu wanda ya kula da raina.
- ⁵ Na yi kuka gare ka, ya UBANGIJI;
Na ce, “Kai ne mafakata,
rabona a kasar masu rai.”
- ⁶ Ka saurari kukata,
gama ina cikin matsananciyar bukata;
ka cece ni daga waɗanda suke fafarata,
gama sun fi ni karfi sosai.
- ⁷ Ka 'yantar da ni daga kurkuku,
don in yabi sunanka.
Ta haka masu adalci za su taru kewaye da ni
saboda alherinka gare ni.

Zabura 143

Zabura ta Dawuda.

- ¹ Ya UBANGIJI, ka ji addu'ata,
ka saurari kukata don neman jinkai;
cikin amincinka da adalcinka

* Zabura 142: Kan maganar, mai yiwuwa kalmar waka ce.

- ka amsa mini.
² Kada ka gabatar da bawanka a gaban shari'a,
 gama babu wani mai rai da yake adali a gabanka.
³ Abokin gāba yana fafarata,
 ya murkushe ni har kasa;
 ya sa ina zama a cikin duhu
 kamar waƙanda suka mutu tun tuni.
⁴ Ta haka karfina ya kare a cikina
 zuciyata ta damu kwarai.
⁵ Na tuna da kwanakin baya
 na yi tunani a kan dukan ayyukanka
 na kuma lura da abin da hannuwanka suka yi.
⁶ Na buƙe hannuwana gare ka;
 raina yana jin kishinka kamar busasshiyar kasa.

Sela

- ⁷ Ka amsa mini da sauri, ya UBANGIJI;
 karfina ya kare.
 Kada ka ɓoye fuskarka daga gare ni
 in ba haka ba zan zama kamar waƙanda suka gangara zuwa rami.
⁸ Bari safiya ta kawo mini maganar kaunarka marar karewa,
 gama na sa zuciyata a gare ka.
 Ka nuna mini hanyar da zan bi,
 gama a gare ka na miƙa raina.
⁹ Ka cece ni daga abokan gābana, ya UBANGIJI,
 gama na ɓoye kaina a gare ka.
¹⁰ Ka koya mini in yi nufinka,
 gama kai ne Allahna;
 bari nagarin Ruhunka
 yā bi da ni a kasar da ba gargaɗa.
¹¹ Saboda sunanka, ya UBANGIJI, ka kiyaye raina;
 a cikin adalcinka, ka fid da ni daga wahala.
¹² A cikin kaunarka marar karewa, ka rufe bakunan abokan gābana;
 ka hallaka dukan mafiyana,
 gama ni bawanka ne.

Zabura 144

Ta Dawuda.

- ¹ Yabo ya tabbata ga UBANGIJI dutsena,
 wanda ya horar da hannuwana don yaƙi,
 yatsotsina don faɗa.
² Shi ne Allah mai kaunata da kuma kagarata,
 katangata da mai cetona,
 garkuwata, wanda nake neman mafaka daga gare shi,
 wanda ya sa mutane a karƙashina.
³ Ya UBANGIJI, wane ne mutum da ka kula da shi,
 ɗan mutum da har za ka yi tunaninsa?
⁴ Mutum yana kama da numfashi;
 kwanakinsa suna wucewa kamar inuwa.

- ⁵ Ka tsage sammanka, ya UBANGIJI, ka sauko;
ka taɓa duwatsu, domin su yi hayaƙi.
- ⁶ Ka aiko da walƙiya ka watsar da abokan gāba;
ka karɓa kibiyoyinka ka sa su gudu.
- ⁷ Ka miƙa hannunka daga bisa;
ka cece ni ka kuma kuɓutar da ni
daga manyan ruwaye,
daga hannuwan baƙi
- ⁸ waɗanda bakunansu sun cika da ƙarya,
waɗanda hannuwansu na dama masu ruɗu ne.
- ⁹ Zan rera sabuwar waƙa gare ka, ya Allah;
a kan molo mai tsirkiya goma zan yi maka kiɗi,
- ¹⁰ ga Wannan wanda yake ba wa sarakuna nasara,
wanda ya cece bawansa Dawuda.

Daga takobin kisa. ¹¹ Ka cece ni ka kuma kuɓutar da ni
daga hannuwan baƙi
waɗanda bakunansu sun cika da ƙarya,
waɗanda hannuwansu na dama masu ruɗu ne.

- ¹² Ta haka 'ya'yanmu maza a kuruciyarsu
za su zama kamar tsire-tsiren da aka kula da su,
'ya'yanmu mata kuma za su zama kamar ginshikai
da sassaka don adon fada.
- ¹³ Rumbunanmu za su cika
da kowane irin tanadi.
Tumakinmu za su ƙaru ninki dubu,
ninki dubu goma-goma a filayenmu;
¹⁴ shanunmu za su ja kaya masu nauyi.*
- Ba za a sami tashin hankali a katangarmu ba,
ba zuwan zaman bauta,
ba jin kukan damuwa a titunanmu.
- ¹⁵ Masu albarka ne mutanen da wannan zai zama haka;
masu albarka ne mutanen da Allah ne UBANGIJI.
*

Zabura 145

Zabura ce ta yabo. Ta Dawuda.

- ¹ Zan ɗaukaka ka, ya Allahna, Sarki;
zan yabi sunanka har abada abadin.
- ² Kowace rana zan yabe ka
in kuma ɗaukaka sunanka har abada abadin.
- ³ UBANGIJI da girma yake ya kuma cancanci yabo
girmansa ya fi ƙarfin ganewar mutum.
- ⁴ Tsara guda za tā yi maganar ayyukanka ga wata tsara;
za su yi magana game da manyan ayyukanka.
- ⁵ Za su yi zancen ɗaukakarka mai daraja,
zan kuma yi tunani a kan ayyukanka masu banmamaki.

* Zabura 144:14 Ko kuwa manyanmu za su kahu daram * Zabura 145: Wannan Zabura waƙa ce, ayoyin waɗanda suka (haɗa da aya 13b) sun fara da irin harufa ɗaya bayan ɗaya na Ibraniyanci.

⁶ Za su yi magana game da ikon ayyukanka masu bantsoro,
zan kuma yi shelar manyan ayyukanka.

⁷ Za su yi bikin yalwar alherinka
suka kuma rera adalcinka da farin ciki.

⁸ UBANGIJI mai alheri da kuma tausayi,
mai jinkirin fushi cike kuma da kauna.

⁹ UBANGIJI nagari ne ga duka;
yana tausayin dukan abubuwan da ya yi.

¹⁰ Dukan abubuwan da ka yi za su yabe ka, ya UBANGIJI;
tsarkakanka za su daukaka ka.

¹¹ Za su yi maganar daukakar mulkinka
za su kuma yi zancen ikonka,

¹² saboda dukan mutane su san manyan ayyukanka
da daukakar darajar mulkinka.

¹³ Mulkinna madawwamin mulki ne,
sarautarka kuma za ta dawwama cikin dukan zamanai.

UBANGIJI mai aminci ne ga dukan alkawuransa
mai kauna kuma ga dukan abubuwan da ya yi.

¹⁴ UBANGIJI yana riƙe da dukan waƙanda suka faɗi
yana kuma ɗaga dukan waƙanda aka rusunar da su ƙasa.

¹⁵ Idanun kowa yana dogara gare ka,
kana kuma ba su abincinsu a lokacin da ya dace.

¹⁶ Ka buɗe hannunka
ka kuma ƙosar da sha'awar kowane abu mai rai.

¹⁷ UBANGIJI mai adalci ne cikin dukan hanyoyinsa
yana kuma nuna kauna ga dukan abubuwan da ya yi.

¹⁸ UBANGIJI yana kusa da kowa da ya kira gare shi,
ga duk wanda ya kira gare shi cikin gaskiya.

¹⁹ Yakan cika sha'awar waƙanda suke tsoronsa;
yakan ji kukansu ya kuma cece su.

²⁰ UBANGIJI yakan lura da dukan waƙanda suke ƙaunarsa,
amma dukan mugaye zai hallaka su.

²¹ Bakina zai yi magana cikin yabon UBANGIJI.
Bari kowace halitta ta yabi sunansa mai tsarki
har abada abadin.

Zabura 146

¹ Yabi UBANGIJI.*

Yabi UBANGIJI, ya raina.

² Zan yabi UBANGIJI dukan kwanakina;
zan rera yabo ga Allahna muddin raina.

³ Kada ka sa zuciyarka ga sarakuna,
ga mutane masu mutuwa, waƙanda ba sa iya ceto.

⁴ Sa'ad da numfashinsu ya rabu da su sai su koma ƙasa;

* Zabura 146:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya; haka ma a aya 10.

a wannan rana shirye-shiryensu sun zama banza.

⁵ Mai albarka ne wanda Allah na Yakub ne taimakonsa,
wanda sa zuciyarsa yana a kan UBANGIJI Allahnsa.

⁶ Mahaliccin sama da kasa,
teku, da kome da yake cikinsu,
UBANGIJI, wanda yake mai aminci har abada.

⁷ Yakan biya bukatun mutanen da aka danne
ya kuma ba da abinci ga mayunwata.

UBANGIJI yakan 'yantar da 'yan kurkuku,

⁸ UBANGIJI yakan ba wa makafi ido,

UBANGIJI yakan daga waƙanda aka rusunar da su kasa,
UBANGIJI yana kaunar masu adalci.

⁹ UBANGIJI yana tsaron baki
yana kuma lura da marayu da kuma gwauruwa,
amma yakan lalatar da hanyoyin mugaye.

¹⁰ UBANGIJI yana mulki har abada,
Allahnki, ya Sihiyona, daga zamani zuwa zamani.

Yabi UBANGIJI.

Zabura 147

¹ Yabi UBANGIJI.*

Yana da kyau a rera yabai ga Allahnmu,
abu mai daƙi ne daidai ne kuma a yabe shi!

² UBANGIJI ya gina Urushalima;
ya tattara kamammu na Isra'ilan da aka kai bauta.

³ Ya warkar da masu raunanar zuciya
ya dafɗaƙura miyakunsu.

⁴ Ya lissafta yawan taurari
ya kuma kira kowannensu da suna.

⁵ Shugabanmu mai girma ne mai iko duka;
ganewarsa ba shi da iyaka.

⁶ UBANGIJI yana kula da masu sauƙinkai
yakan yar da mugaye a kasa.

⁷ Rera wa UBANGIJI waƙar godiya;
ku kada garaya ga Allahnmu.

⁸ Ya rufe sararin sama da gizagizai;
yana tanada wa duniya ruwan sama
yana kuma sa ciyawa ta yi girma a kan tuddai.

⁹ Yakan tanada wa shanu abinci
da kuma saboda 'ya'yan hankaki sa'ad da suka yi kira.

¹⁰ Jin daƙinsa ba ya a ƙarfin doki,
balle farin cikinsa ya kasance a ƙafafun mutum;

* Zabura 147:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya; haka ma a aya 20.

- ¹¹ UBANGIJI yakan yi farin ciki a waƙanda suke tsoronsa,
waƙanda suke sa zuciya a kaunarsa marar karewa.
- ¹² Ki ɗaukaka UBANGIJI, ya Urushalima;
ki yabi Allahnki, ya Sihiyona.
- ¹³ Gama yana karfafa kyamaren kofofinki
yana kuma albarkace mutanenki a cikinki.
- ¹⁴ Yana ba da salama ga iyakokinki
yana kuma kosar da ke da alkama mafi kyau.
- ¹⁵ Yana ba da umarninsa ga duniya;
maganarsa tana tafiya da sauri.
- ¹⁶ Yana shimfiɗa kanƙara kamar ulu
yã kuma watsar da hazo kamar toka.
- ¹⁷ Yana zuba kanƙara kamar kananan duwatsu.
Wa zai iya jure wa sanyin da ya aiko?
- ¹⁸ Yakan aiki maganarsa ta kuwa narkar da su;
yakan tã da iskarsa, ruwaye kuwa su gudu.
- ¹⁹ Ya bayyana maganarsa ga Yakub,
dokokinsa da ka'idodinsa ga Isra'ila.
- ²⁰ Bai yi wannan ga wata al'umma ba;
ba su san dokokinsa ba.

Yabi UBANGIJI.

Zabura 148

¹ Yabi UBANGIJI.*

- Yabi UBANGIJI daga sammai,
yabe shi a bisa sammai.
- ² Yabe shi, dukanku mala'ikunsa,
yabe shi, dukanku rundunarsa na sama.
- ³ Yabe shi, rana da wata,
yabe shi, dukanku taurari masu haskakawa.
- ⁴ Yabe shi, ku bisa sammai
da kuma ku ruwan bisa sarari.
- ⁵ Bari su yabi sunan UBANGIJI,
gama ya umarta aka kuwa halicce su.
- ⁶ Ya sa su a wurarensu har abada abadin;
ya ba da umarnin da ba zai taɓa shuɗe ba.
- ⁷ Yabi UBANGIJI daga duniya,
ku manyan halittun teku da kuma dukan zurfafan teku,
- ⁸ walkiya da kanƙara, dusar kanƙara da gizagizai,
hadirin iskar da suke biyayya da umarnansa,
- ⁹ ku duwatsu da dukan tuddai,
itatuwa masu 'ya'ya da dukan al'ul,
- ¹⁰ namun jeji da dukan dabbobin gida,

* Zabura 148:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya; haka ma a aya 14.

- kanana halittu da tsuntsaye masu firiya,
¹¹ sarakunan duniya da dukan al'ummai,
 ku sarakuna da dukan masu mulkin duniya,
¹² samari da 'yan mata,
 tsofaffi da yara.
- ¹³ Bari su yabi sunan UBANGIJI,
 gama sunansa ne kaɗai mafi ɗaukaka;
 darajarsa ta fi karfin duniya da sammai.
- ¹⁴ Ya tayar wa mutanensa kaho,[†]
 yabon dukan tsarkakansa,
 na Isra'ila, mutanen da suke kurkusa da zuciyarsa.

Yabi UBANGIJI.

Zabura 149

¹ Yabi UBANGIJI.*

- Ku rera sabuwar waƙa ga UBANGIJI,
 yabonsa a cikin taron tsarkaka.
- ² Bari Isra'ila su yi farin ciki da Mahaliccinsu;
 bari mutanen Sihiyona su yi murna da Sarkinsu.
- ³ Bari su yabi sunansa tare da rawa
 suna kuma yin kiɗi gare shi da ganga da garaya.
- ⁴ Gama UBANGIJI yana jin daɗin mutanensa;
 yakan darjanta masu saukinkai da ceto.
- ⁵ Bari tsarkaka su yi farin ciki a wannan bangirma
 su kuma rera don farin ciki a kan gadajensu.
- ⁶ Bari yabon Allah yā kasance a bakunansu
 takobi mai kaifi kuma a hannuwansu,
⁷ don su ɗau fansa a kan al'ummai
 da kuma hukunci a kan mutane,
⁸ don su ɗaura sarakuna da sarkoƙi,
 manyan garinsu da sarkokin karfe,
⁹ don su yi hukuncin da aka rubuta a kansu.
 Wannan ne ɗaukakar dukan tsarkakansa.

Yabi UBANGIJI.

Zabura 150

¹ Yabi UBANGIJI.*

- Yabi Allah a cikin wurinsa mai tsarki;
 yabe shi a cikin sammai na ikonsa.
- ² Yabe shi saboda ayyukansa masu iko;
 yabe shi saboda mafificin girmansa.
- ³ Yabe shi da karar kakaki,
 yabe shi da garaya da molo,

[†] Zabura 148:14 Kaho a nan na nuna wani mai karfi, wato, sarki.

* Zabura 150:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya; haka ma a aya 6.

* Zabura 149:1 Da Ibraniyanci Hallelu Ya; haka ma a aya 9.

⁴ yabe shi da ganga kuna taka rawa,
yabe shi da kayan kiɗi na tsirkiya kuna kuma busa,

⁵ yabe shi da kuge mai kara,
yabe shi da kuge masu kara sosai.

⁶ Bari kowane abu mai numfashi yã yabi UBANGIJI.

Yabi UBANGIJI.

Karin Magana Gabatarwa, manufa da kuma kan magana

- ¹ Karin maganar Solomon ɗan Dawuda, sarkin Isra'ila.
² Ga karin magana da za su taimake da don samun hikima da horo;
 don ganewa kalmomi masu zurfi;
³ don neman rayuwa ta horo da kuma ta hankali,
 kana yin abin da yake daidai, mai adalci da kuma wanda ya dace;
⁴ don sa marar azanci yā yi hankali,
 yā sa matasa su sani, su kuma iya rarrabewa,
⁵ bari masu hikima su saurara, su kuma fara ga saninsu,
 bari masu tunani kuma su sami jagora,
⁶ don su fahimci karin magana da kuma misalai,
 kalmomi da kuma kacici-kacici masu hikima.
⁷ Tsoron UBANGIJI shi ne masomin ilimi,
 amma wawaye* sun rena hikima da horo.

Gargaɗi don a rungumi hikima

Jan kunne game da jaraba

- ⁸ Dana, ka saurari umarnin mahaifinka
 kada kuma ka fyale koyarwar mahaifiyarka.
⁹ Za su zama kayan ado don su inganta ka
 da kuma sarkar wuya don su yi wa wuyanka ado.
¹⁰ Dana, in masu zunubi sun jarabce ka,
 kada ka yarda.
¹¹ In suka ce, “Zo mu tafi;
 mu yi kwanton ɓauna, mu nemi wani mu kashe,
 mu fāɗa wa marasa laifi;
¹² mu haɗiye su da rai gaba ɗaya kamar kabari,
 kamar waɗanda suke gangarawa zuwa rami;
¹³ za mu sami dukiya masu daraja iri-iri,
 mu kuma cika gidajenmu da ganima;
¹⁴ ka haɗa kai da mu,
 za mu kuwa raba abin da muka sato”
¹⁵ ɗana, kada ka tafi tare da su,
 kada ka taka kafarka a hanyarsu;
¹⁶ gama kafafunsu kan yi sauri ga yin zunubi,
 suna saurin yin kisankai.
¹⁷ Ba shi da amfani a kafa tarko
 a idanun dukan tsuntsaye!
¹⁸ Waɗannan irin mutane kansu suke kafa wa tarko;
 ba sa kama kome, sai rayukansu!
¹⁹ Dukan waɗanda suke neman ribar da ba a samu a hanya mai kyau;
 farshen wannan yakan ɗauke rayukansu.

Jan kunne game da kin hikima

* 1:7 Kalmomin Ibraniyancin da aka rubuta wawa a cikin Littafi Karin Magana, da kuma ko'ina a cikin Tsohon Alkawari sau da yawa, yana nufin wani wanda ya rasa cikakken ɗa'a ne.

- 20 Hikima tana kira da ƙarfi a kan titi,
tana ɗaga muryarta a dandalin taron jama'a;
- 21 tana kira da ƙarfi a kan tituna masu surutu,[†]
tana yin jawabinta a hanyoyin shiga gari.
- 22 “Har yausha ku da kuke marasa azanci[‡] za ku ci gaba a hanyoyinku marasa azanci?
Har yausha ku masu ba'a za ku yi ta murna cikin ba'arku
wawaye kuma ku ƙi ilimi?
- 23 Da a ce kun saurari tsawatata,
da na faɗa muku dukan abin da yake zuciyata
in kuma sanar da ku tunanina.
- 24 Amma da yake kun ƙi ni sa'ad da na yi kira
ba kuma wanda ya saurara sa'ad da na miƙa hannuna,
- 25 da yake kun ƙi dukan shawarata
ba ku kuma yarda da tsawatata ba,
- 26 Zan yi muku dariya sa'ad da masifa ta same ku,
zan yi muku ba'a sa'ad da bala'i ya same ku,
- 27 sa'ad da bala'i ya sha kanku kamar hadiri,
sa'ad da masifa ta share ku kamar guguwa,
sa'ad damuwa da wahala suka mamaye ku.
- 28 “Sa'an nan za su kira gare ni amma ba zan amsa ba;
za su neme ni amma ba za su same ni ba.
- 29 Da yake sun ƙi sani
ba su kuwa zaɓi tsoron UBANGIJI ba,
- 30 da yake ba su karɓi shawarata ba
suka kuwa yi kunnen ƙashi ga tsawatata,
- 31 za su sami sakayyar abubuwan da suka yi
su kuma ƙoshi da sakayyar makircinsu.
- 32 Gama rashin hankalin marasa azanci zai kashe su,
rashin kulawar wawaye kuma zai hallaka su;
- 33 amma duk wanda ya saurare ni, zai zauna lafiya
yã kuma kasance da rai kwance, ba tare da tsoron lahani ba.”

2

Ribar ɗa'ar hikima

- 1 Dana, in ka yarda da kalmomina
ka kuma ajiye umarnaina a cikinka,
- 2 kana kasa kunne ga abin da yake na hikima,
kana kuma yin ƙoƙari ka fahimce shi,
- 3 in kuma ka kira ga tsinkaya
ka kuma kira da ƙarfi don ganewa,
- 4 in ka neme shi yadda ake neman azurfa
ka kuma neme shi kamar yadda ake neman ɓoyayyiyar dukiya,
- 5 to, za ka gane tsoron UBANGIJI
ka kuma sami sanin Allah.
- 6 Gama UBANGIJI yana ba da hikima,
daga bakinsa kuma, sani da ganewa sukan fito.
- 7 Yana riƙe da nasara a ma'aji don masu yin gaskiya,

[†] 1:21 Da Ibraniyanci; Seftuwajin / a bisa katanga [‡] 1:22 Kalmar Ibraniyancin da aka rubuta marar azanci a cikin Littafin Kari Magana gaba ɗaya tana nufin marar ɗa'a da kuma wanda yana aikata mugunta ne.

- shì ne mafaka ga waƙanda tafiyarsu ba ta da laifi,
⁸ gama yana tsare abin da masu adalci suke bukata
 yana kuma tsare hanyar amintattunsa.
- ⁹ Sa'an nan za ku fahimci abin da yake daidai da abin da yake na adalci
 da abin da yake gaskiya, da kowace hanya mai kyau.
- ¹⁰ Gama hikima za ta shiga cikin zuciyarka,
 sani kuma zai faranta maka rai.
- ¹¹ Tsinkaya za ta tsare ka,
 ganewa kuma za ta yi maka jagora.
- ¹² Hikima za ta cece ka daga hanyoyin mugayen mutane,
 daga kalmomin mutane masu batanci,
- ¹³ waƙanda suke barin miƙaƙƙun hanyoyi
 don su yi tafiya a hanyoyi masu duhu,
- ¹⁴ waƙanda suke jin daƙin yin abin da ba shi da kyau
 suna kuma farin ciki a mugayen batanci,
- ¹⁵ waƙanda hanyoyinsu karkatattu ne
 waƙanda kuma suke cuku-cuku a hanyoyinsu.
- ¹⁶ Zai kiyaye ku kuma daga mazinaciya,
 daga mace mai lalata, mai koƙarin kama ka da daƙin bakinta,
- ¹⁷ wadda ta bar mijin furuciyarta
 ta kuma kyale alkawarin da ta yi a gaban Allah.*
- ¹⁸ Gama gidanta yana kai ga mutuwa
 hanyarta kuma ga ruhohin matattu.
- ¹⁹ Duk wanda ya ziyarce ta ba ya fara komowa
 ba zai fara komowa ga hanyar rai.
- ²⁰ Don haka dole ku yi tafiya a hanyoyin mutanen kirki
 ku kuma yi ta bi hanyoyin adalai.
- ²¹ Gama masu aikata gaskiya za su zauna a cikin ƙasar,
 marasa laifi kuma za su kasance a cikinta;
- ²² amma za a fid da mugaye daga ƙasar,
 za a tumbuke marasa aminci kuma daga gare ta.

3

Karin ribar hikima

- ¹ Dana, kada ka manta da koyarwata,
 amma ka kiyaye umarnaina a cikin zuciyarka,
- ² gama za su fara maka tsawon rai da shekaru masu yawa
 su kuma kawo maka wadata.
- ³ Kada ka bar ƙauna da aminci su rabu da kai;
 ka ƙaura su kewaye da wuyanka,
 ka rubuta su a allon zuciyarka.
- ⁴ Sa'an nan za ka sami tagomashi da kuma suna mai kyau
 a gaban Allah da kuma a gaban mutane.
- ⁵ Ka dogara ga UBANGIJI da dukan zuciyarka

* 2:17 Ko kuwa alkawarin Allahnta

- kada kuma ka dangana ga ganewarka;
⁶ cikin dukan hanyoyinka ka amince da shi,
 zai kuwa sa hanyoyinka su miƙe.*
- ⁷ Kada ka zama mai hikima a ganinka;
 ka ji tsoron UBANGIJI ka kuma guji mugunta.
- ⁸ Wannan zai ba wa jikinka lafiya
 yā kuma adana ƙasusuwanka.
- ⁹ Ka girmama UBANGIJI da dukan dukiyarka,
 ta wurin miƙa masa nunan fari na dukan amfanin gonarka;
- ¹⁰ ta haka rumbunanka za su cika har su zuba,
 randunanka kuma su cika har baki da sabon ruwan inabi.
- ¹¹ Dana, kada ka rena horon UBANGIJI
 kada kuma ka ƙi tsawatawarsa,
- ¹² domin UBANGIJI yakan hori waƙanda yake ƙauna,
 kamar yadda mahaifi yake yin wa ƙa da yake fariya da shi.
- ¹³ Mai albarka ne mutumin da ya sami hikima,
 mutumin da ya sami fahimi,
- ¹⁴ gama ta fi azurfa riba
 tana kuma da amfani fiye da zinariya.
- ¹⁵ Ta fi lu'ulu'u daraja;
 ba a kwatanta abin da ka fi sha'awa da ita.
- ¹⁶ Tsawon rai yana a cikin hannunta na dama;
 a hannunta na hagu kuwa akwai arziki da bangirma.
- ¹⁷ Hanyoyinta hanyoyi ne masu daƙi,
 dukan hanyoyinta kuma salama ne.
- ¹⁸ Ita itacen rai ne ga waƙanda suka rungume ta;
 waƙanda suke riƙe da ta za su zama masu albarka.
- ¹⁹ Ta wurin hikima UBANGIJI ya kafa harsashin duniya,
 ta wurin fahimi ya shirya sammai inda suke;
- ²⁰ ta wurin sani aka rarraba zurfafa,
 gizagizai kuma suka zuba raba.
- ²¹ Dana, ka riƙe sahihiyar shari'a da kuma basira,
 kada ka bar su su rabu da kai;
- ²² za su zama rai a gare ka,
 abin adon da zai gyara wuyanka.
- ²³ Sa'an nan za ka bi hanyarka lafiya,
 ƙafarka kuwa ba zai yi tuntube ba;
- ²⁴ sa'ad da ka kwanta, ba za ka ji tsoro ba;
 sa'ad da ka kwanta, barci zai yi maka daƙi.
- ²⁵ Kada ka ji tsoron masifar da za ta faru farat ƙaya
 ko lalacin da yakan auka wa mugaye,
- ²⁶ gama UBANGIJI zai zama ƙarfin halinka
 zai kuwa kiyaye ƙafarka daga faƙawa a tarko.
- ²⁷ Kada ka ƙi yin alheri ga duk wanda ya dace,

* 3:6 Ko kuwa zai nuna maka hanyoyi

- sa'ad da kana iya yin haka.
²⁸ Kada ka ce wa maƙwabcinka
 “Ka yā dakata sai gobe,”
 idan kana iya taimakonsa yanzu.
²⁹ Kada ka shirya kome da zai cuci maƙwabcinka,
 wanda yake zama da aminci kusa da kai.
³⁰ Kada ka zargi mutum ba dalili,
 sa'ad da bai yi laifi ba.
- ³¹ Kada ka ji kishin mai tā-da-na-zaune-tsaye
 ko ka yi sha'awar aikata ayyukansu.
- ³² Gama UBANGIJI yana kyama mai aikata mugunta
 amma yakan rungumi adalin da ya amince da shi.
³³ La'anar UBANGIJI tana a gidan mugaye,
 amma yakan albarkaci gidan adali.
³⁴ Yakan yi wa masu girman kai ba'a
 amma yakan yi wa mai saufinkai alheri.
³⁵ Masu hikima sukan sami kyakkyawan suna,
 amma wawaye sukan fara wa kansu shan kunya.

4

Hikima ce mafi girma duka

- ¹ Ku saurara 'ya'yana ga koyarwar mahaifinku;
 ku mai da hankali, ku sami fahimi.
² Ina ba ku sahihiyar koyarwa,
 saboda haka kada ku kyale koyarwata.
³ Sa'ad da nake yaro a gidan mahaifina,
 yaro kaƙai kuma na mahaifiyata,
⁴ ya koya mini ya ce,
 “Ka riƙe kalmomina da dukan zuciyarka;
 ka kiyaye umarnaina za ka kuwa rayu.
⁵ Ka nemi hikima, ka nemi fahimi;
 kada ka manta da kalmomina ko ka kauce daga gare su.
⁶ Kada ka kyale hikima, za tā kuwa tsare ka;
 ka ƙaunace ta, za tā kuwa lura da kai.
⁷ Hikima ce mafi girma duka; saboda haka ka nemi hikima.
 Ko da za tā ci duk abin da kake da shi, ka dai nemi fahimi.
⁸ Ka ƙaunace ta, za tā ƙaukaka ka;
 ka rungume ta, za tā kuwa girmama ka.
⁹ Za tā zama kayan ado da za su inganta kanka
 tā kuma zamar maka rawanin ƙaukaka.”
- ¹⁰ Ka saurara, ƙana, ka yarda da abin da na faƙa,
 shekarun rayuwarka kuwa za su zama masu yawa.
¹¹ Na bishe ka a hanyar hikima
 na kuma jagorance ka a mikafkun hanyoyi.
¹² Sa'ad da kake tafiya, ba abin da zai sa ka tuntuƙe;
 sa'ad da kake gudu, ba za ka fāƙi ba.
¹³ Ka riƙe umarni, kada ka bari yā kuƙuce;
 ka tsare shi sosai, gama ranka ne.
¹⁴ Kada ka sa ƙafa a kan hanyar mugaye

- kada ka bi gurbin mugaye.
¹⁵ Ka guji mugunta, kada ka yi tafiya a kanta;
 juya daga gare ta ka yi tafiyarka.
¹⁶ Mugaye ba sa iya barci, sai sun aikata mugunta;
 ba su barci sai sun cuci wani.
¹⁷ Mugunta da ta'adi
 kamar ci da sha suke a gare su.
- ¹⁸ Hanyar adali kamar fitowar rana ce,
 sai kara haske take yi, har ta kai tsaka.
¹⁹ Amma hanyar mugaye kamar zurfin duhu ne;
 ba sa sanin abin da ya sa suke tuntube.
- ²⁰ Dana, ka kula da abin da nake faɗa,
 ka saurara sosai ga kalmomina.
²¹ Kada ka bari su rabu da kai,
 ka kiyaye su a cikin zuciyarka;
²² gama rai ne ga waɗanda suke nemansu
 da kuma lafiya ga dukan jikin mutum.
²³ Fiye da kome duka, ka tsare zuciyarka,
 gama maɓulɓulan ruwan rijiyar rai ne.
²⁴ Ka kau da muguwar magana daga bakinka;
 ka yi nesa da magana marar kyau daga leɓunanka.
²⁵ Bari idanunka su dubi gaba sosai,
 ka kafa idanunka kai tsaye a gabanka.
²⁶ Ka san inda kafafunka suke takawa
 ka bi hanyoyin da suke daram kawai.
²⁷ Kada ka kauce dama ko hagu;
 ka kiyaye kafarka daga mugunta.

5

Gargaɗi a kan zina

- ¹ Dana, ka mai da hankali ga hikimata
 ka saurara da kyau ga kalmomin basirata,
² don ka ci gaba da yin kome daidai
 leɓunanka za su adana sani.
³ Gama leɓunan mazinaciya na ɗigan zuma,
 maganarta tana da sulɓi fiye da mai;
⁴ amma a karshe tana da ɗaci kamar tafashiya,
 mai ci kamar takobi mai kaifi biyu.
⁵ Kafafunta na kaiwa ga mutuwa;
 sawunta na jagora kai tsaye zuwa kabari.
⁶ Ba ta wani tunanin rayuwa;
 hanyoyinta karkatacce ne, amma ba ta sani ba.
- ⁷ Yanzu fa, 'ya'yana, ku saurare ni;
 kada ku juye daga abin da nake faɗa.
⁸ Ku yi nesa da hanyarta,
 kana ku je kusa da kofar gidanta,
⁹ don kada ku ba da karfi mafi kyau ga waɗansu
 da kuma shekarunku ga wani marar imani,

- 10 don kada baki su yi biki a kan dukiyarku
wahalarku ta azurta gidan wani mutum dabam.
- 11 A karshen rayuwarku za ku yi ta nishi,
sa'ad da namanku da jikinku suka zagwanye.
- 12 Za ku ce, "Me ya sa na ki horo!
Me ya sa zuciyata ta ki gyara!
- 13 Ban yi biyayya da malamaina ba
ko in saurari masu koyar da ni.
- 14 Na zo gab da hallaka gaba daya
a tsakiyar dukan taron."
- 15 Ku sha ruwa daga tankinku,
ruwa mai gudu daga rijiyarku.
- 16 In mafulfulanku suka cika suna malala har waje,
rafuffukan ruwanku a dandalin jama'a?
- 17 Bari su zama naka kadai,
don kada ka raba da baki.
- 18 Bari mafulfulanka ya zama mai albarka,
bari kuma ka yi farin ciki da matar kuruciyarka.
- 19 Kaunatacciyar mariri, barewa mai kyan gani,
bari mamanta su ishe ka kullum,
bari kaunarta ta dauke hankalinka kullum.
- 20 Dana, me ya sa za ka bari mazinaciya ta dauke maka hankali?
Don me za ka rungume matar wani?
- 21 Gama hanyar mutum a bayyane take a gaban UBANGIJI,
yana kuma lura da dukan hanyoyinsa.
- 22 Ayyukan mugunta na mugun mutum tarko ne gare shi;
igiyoyin zunubinsa za su daure shi kankan.
- 23 Zai mutu saboda rashin da'a
yawan wawancinsa zai sa ya kauce.

6

Gargaɗi a kan wawanci

- 1 Dana, in ka shirya tsaya wa maƙwabcinka don ya karɓi bashi,
in ka sa hannunka don ɗaukar lamunin wani,
- 2 in maganarka ta taɓa kama ka,
ko kalmomin bakinka sun zama maka tarko,
- 3 to, sai ka yi haka, ɗana don ka 'yantar da kanka;
da yake ka shiga hannuwan maƙwabcinka,
ka tafi ka kaskantar da kanka;
ka roki maƙwabcinka!
- 4 Ka hana kanka barci,
ko gyangyaɗi a idanunka ma.
- 5 Ka 'yantar da kanka, kamar barewa daga hannun mai farauta,
kamar tsuntsu daga tarkon mai kafa tarko.
- 6 Ku tafi wurin kyashi, ku ragwaye;
ku lura da hanyoyinsa ku zama masu hikima!
- 7 Ba shi da jagora
ba shugaba ko mai mulki,
- 8 duk da haka yakan yi tanade-tanadensa da rani

ya kuma tattara abincinsa a lokacin girbi.

⁹ Har yaushe za ku kwanta a can, ku ragwaye?

Yaushe za ku farka daga barcinku?

¹⁰ Dan barci, ɗan gyangyaɗi,

ɗan naɗin hannuwa don a huta,

¹¹ talauci kuwa zai zo kamar 'yan hari
rashi kuma kamar ɗan fashi.

¹² Sakare da mutumin banza

wanda yana yawo da magana banza a baki,

¹³ wanda yake kyifce da ido,

yana yi alama da kafafunsa

yana kuma nuni da yatsotsinsa,

¹⁴ wanda yake kulla mugunta da ruɗu a cikin zuciyarsa,

kullum yana tā-da-na-zaune-tsaye

¹⁵ Saboda haka masifa za tā fāɗa farat ɗaya;
za a hallaka shi nan da nan, ba makawa.

¹⁶ Akwai abubuwa shida da UBANGIJI ya ki,

abubuwa bakwai da suke abin kyama gare shi,

¹⁷ duban reni,

harshe mai karya,

hannuwa masu zub da jinin marar laifi,

¹⁸ zuciyar da take kulla mugayen dabaru,

kafafun da suke sauri zuwa aikata mugunta,

¹⁹ mai shaidar karya wanda yake zuba karairayi,

da kuma mutumin da yake tā-da-na-zaune-tsaye a cikin 'yan'uwa.

Gargaɗi a kan zina

²⁰ Dana, ka kiyaye umarnan mahaifinka

kada kuma ka kyale koyarwar mahaifiyarka.

²¹ Ka ɗaura su a zuciyarka har abada;

ka ɗaura su kewaye da wuyanka.

²² Sa'ad da kake tafiya, za su bishe ka;

sa'ad da kake barci, za su lura da kai;

sa'ad da ka farka, za su yi maka magana.

²³ Gama waɗannan umarnai fitila ne,

wannan koyarwa haske ne,

kuma gyare-gyaren horo

hanyar rayuwa ce,

²⁴ suna kiyaye ka daga mace marar ɗa'a

daga sulbin harshen mace marar aminci.

²⁵ Kada ka yi sha'awarta a cikin zuciyarka

kada ka bar ta tā ɗauki hankalinka da idanunta.

²⁶ Gama karuwa takan mai da kai kamar burocin kyauta,

mazinaciya kuma takan farauci ranka.

²⁷ Mutum zai iya ɗiba wuta ya zuba a cinyarsa

ba tare da rigunansa sun kone ba?

²⁸ Mutum zai iya yin tafi a garwashi wuta mai zafi

ba tare da kafafunsa sun kone ba?

- ²⁹ Haka yake da wanda ya kwana da matar wani;
babu wanda ya taɓa ta da zai tafi babu hukunci.
- ³⁰ Mutane ba sa kyale ɓarawo in ya yi sata
don yā kosar da yunwarsa sa'ad da yake jin yunwa.
- ³¹ Duk da haka in aka kama shi, dole yā biya sau bakwai
ko da yake abin zai ci dukan arzikin gidansa.
- ³² Amma mutumin da ya yi zina ba shi da hankali;
duk wanda ya yi haka yana hallaka kansa ne.
- ³³ Dūka da kunya ne za su zama rabonsa,
kuma kunyarsa za tā dawwama.
- ³⁴ Gama kishi kan tā da hasalar miji,
kuma ba zai ji tausayi ba sa'ad da yake ramawa.
- ³⁵ Ba zai karɓi duk wata biya ba;
zai fi cin hanci, kome yawansu.

7

Gargaɗi A kan mazinaciya

- ¹ Dana, ka kiyaye kalmomina
ka kuma ajiye umarnaina a cikinka.
- ² Ka kiyaye umarnaina za ka kuwa rayu;
ka tsare koyarwata kamar kwayar idonka.
- ³ Ka daure su a yatsotsinka;
ka rubuta su a allon zuciyarka.
- ⁴ Ka faɗa wa hikima, “Ke 'yar'uwata ce,”
ka kuma kira fahimi danginka;
- ⁵ za su kiyaye ka daga mazinaciya,
daga mace marar aminci da kalmominta masu ɗaukan hankali.
- ⁶ A tagar gidana
na leka ta labule mai rammuka.
- ⁷ Sai na gani a cikin marasa azanci,
na lura a cikin samari,
wani matashi wanda ba shi da hankali.
- ⁸ Yana gangarawa a titi kusa da kusurwarta,
yana tafiya a gefen wajen gidanta
- ⁹ da magariba, yayinda rana tana faɗuwa,
yayinda duhun dare yana farawa.
- ¹⁰ Sai ga mace ta fito don ta sadu da shi,
saye da riga kamar karuwa shirye kuma don ta yaudare shi.
- ¹¹ (Ba ta jin tsoro, ko kuma kunya,
kafafunta ba sa zama a gida;
- ¹² wani lokaci a titi, wani lokaci a dandali,
tana yawo a kowace kusurwa.)
- ¹³ Sai ta kama shi ta rungume shi
da duban soyayya a fuskarta ta ce,
- ¹⁴ “Ina da hadaya ta salama a gida;
yau zan cika alkawarina.

- 15 Saboda haka na fito don in sadu da kai;
na neme ka na kuma same ka!
- 16 Na lulluƙe gadona
da lili masu launi dabam-dabam daga Masar.
- 17 Na yayyafa turare a gadona
da mur, aloyes da kuma kirfa.
- 18 Zo, mu sha zurfin kauna har safe;
bari mu ji wa ranmu daƙi da kauna!
- 19 Mijina ba ya gida;
ya yi tafiya mai nisa.
- 20 Ya ƙauki jakarsa cike da kuƙi
ba zai kuwa dawo gida ba sai tsakiyar wata.”
- 21 Da kalmomin rarrashi ta sa ya kauce;
ta ƙauki hankalinsa da sulfin maganarta.
- 22 Nan take, ya bi ta
kamar saniyar da za a kai mayanka,
kamar wawa zuwa wurin da za a ba shi horo
23 sai da kibiya ta soki hantarsa,
kamar tsuntsun da ya ruga cikin tarko,
ba tare da sani zai zama sanadin ransa ba.
- 24 Yanzu fa, 'ya'yana, ku saurare ni;
ku kasa kunne ga abin da nake faƙa.
- 25 Kada ku bar zuciyarku ta juya zuwa hanyoyinta
ko ku kauce zuwa hanyoyinta.
- 26 Ta zama sanadin faƙuwar yawanci;
kisan da ta yi ba ta ƙidayuwa.
- 27 Gidanta babbar hanya ce zuwa kabari
mai yin jagora zuwa ƙakunan lahira.

8

Kiran hikima

- 1 Hikima ba ta yin kira ne?
Fahimi ba ya ta da muryarsa ne?
- 2 A kwankoli a kan hanya,
inda hanyoyi suka haƙu, ta ƙauki matsayinta;
- 3 kusa da kofofin shiga cikin birni,
a mashigai, ta ta da murya,
- 4 “Gare ku, ya mutane, nake kira;
na ta da muryata ga dukan 'yan adam.
- 5 Ku da kuke marasa azanci, ku yi hankali;
ku da kuke wawaye, ku nemi fahimi.
- 6 Ku saurara, gama ina da abubuwa masu darajan da zan faƙa;
na buƙe leƙunana don in faƙa abin da yake daidai.
- 7 Bakina yana magana abin da yake gaskiya,
gama leƙunana sun ƙi mugunta.
- 8 Dukan kalmomin bakina suna da adalci;
babu waninsu da ya karkace ko kuwa karya ne.
- 9 Ga mai tunani dukansu daidai ne;
ba su da laifi ga waƙanda suke da sani.
- 10 Ku zaƙi umarnina a maimakon azurfa,

- sani a maimakon zinariya zalla,
¹¹ gama hikima ta fi lu'ulu'ai daraja,
 kuma ba abin da kake sha'awa da za a kwatanta da ita.
- ¹² "Ni, hikima, ina zama tare da hankali;
 ina da sani da iya rarrabewa.
- ¹³ Jin tsoron UBANGIJI shi ne kin mugunta;
 ina kin girman kai da fariya,
 halin mugunta da kuma muguwar magana.
- ¹⁴ Shawara da yin tunani mai kyau nawa ne;
 ina da fahimi da kuma iko.
- ¹⁵ Ta wurina sarakuna suke mulki
 masu mulki kuma suke yin dokokin da suke da adalci;
- ¹⁶ ta wurina sarakuna suke mulki,
 da kuma dukan manyan mutanen da suke mulkin duniya.
- ¹⁷ Ina kaunar waƙanda suke kaunata,
 kuma waƙanda suke nemana sukan same ni.
- ¹⁸ Tare da ni akwai wadata da girmamawa,
 dukiya da wadata masu dawwama.
- ¹⁹ 'Ya'yan itacena sun fi zinariya zalla;
 amfanin gonar da nake bayar ya fi azurfa mafi kyau.
- ²⁰ Ina tafiya a hanyar adalci,
 a kan hanyoyin gaskiya,
- ²¹ ina ba da wadata ga waƙanda suke kaunata
 ina sa wuraren ajiyarsu su cika.
- ²² "UBANGIJI ya kawo ni a matsayi na farko na ayyukansa,
 kafin ayyukansa na tuntuni;
- ²³ an naƙa ni tun fil azal,
 daga farko, kafin duniya ta kasance.
- ²⁴ Sa'ad da babu tekuna, aka haife ni,
 sa'ad da babu maɓulɓulai masu ruwa;
- ²⁵ kafin a kafa duwatsu a wurarensu,
 kafin tuddai ma, an haife ni,
- ²⁶ kafin ya yi duniya ko gonaki
 ko wata kurar duniya.
- ²⁷ Ina nan sa'ad da ya kafa sammai a wurarensu,
 sa'ad da ya shata sararin sama a kan fuskar zurfafa,
- ²⁸ sa'ad da ya kafa gizagizai a bisa
 ya kuma kafa maɓulɓulan zurfafa daram,
- ²⁹ sa'ad da ya ba wa teku iyakarsa
 domin kada ruwaye su zarce umarninsa,
 da kuma sa'ad da ya shata tussan duniya.
- ³⁰ A lokacin ni ne mai tsara abubuwa a gefensa.
- Na cika da murna kowace rana,
 kullum ina farin ciki a gabansa,
- ³¹ ina farin ciki da dukan duniyarsa
 ina murna da 'yan adam.
- ³² "Yanzu fa, 'ya'yana, ku saurare ni;
 masu albarka ne waƙanda suke kiyaye hanyoyina.
- ³³ Ku saurari umarnina ku kuma zama masu hikima;
 kada ku kyale ta.

- ³⁴ Mai albarka ne wanda ya saurare ni;
yana tsaro kullum a kofofina,
yana jira a kofar shigata.
- ³⁵ Gama duk wanda ya same ni ya sami rai
zai kuma sami tagomashi daga UBANGIJI.
- ³⁶ Amma duk wanda ya k̄asa samuna ya cuci kansa;
dukan waƙanda suke fina suna kaunar mutuwa ke nan.”

9

Gayyatar hikima da gayyatar wawanci

- ¹ Hikima ta gina gidanta;
ta yi ginshikansa bakwai.
- ² Ta shirya abincinta gauraye da ruwan inabinta;
ta kuma shirya teburinta.
- ³ Ta aiki bayinta mata, tana kuma kira
daga wurare masu tsayi na birnin.
- ⁴ “Bari dukan waƙanda suke marasa azanci su zo nan ciki!”
Tana faɗa wa marasa hankali.
- ⁵ “Ku zo, ku ci abincina
da ruwan inabin da na gauraye.
- ⁶ Ku bar hanyoyinku marasa hankali za ku kuwa rayu;
yi tafiya a hanyar fahimi.
- ⁷ “Duk wanda ya yi wa mai ba’a gyara yana gayyatar zagi
duk wanda ya tsawata wa mugu yakan gamu da cin mutunci.
- ⁸ Kada ka tsawata wa masu ba’a gama za su ki ka;
ka tsawata wa mai hikima zai kuwa kaunace ka.
- ⁹ Ka koya wa mai hikima zai kuwa kara hikima;
ka koya wa mai adalci zai kuwa kara koyonsa.
- ¹⁰ “Tsoron UBANGIJI shi ne mafarin hikima,
sanin Mai Tsarki kuwa fahimi ne.
- ¹¹ Gama ta wurina kwanakinka za su yi yawa,
za a kuwa kara wa ranka shekaru.
- ¹² In kana da hikima, hikimarka za t̄a ba ka lada;
in kai mai ba’a ne, kai kaɗai za ka sha wahala.”
- ¹³ Wawancin mace a bayyane yake;
ba ta da ɗa’a kuma ba ta da sani.
- ¹⁴ Takan zauna a kofar gidanta,
a wurin zama a wurin mafi tsayi na birni,
- ¹⁵ tana kira ga masu wucewa,
waƙanda suke tafiya kai tsaye a hanyarsu.
- ¹⁶ “Bari dukan waƙanda suke marasa azanci su zo cikin nan!”
Tana ce wa marasa hankali.
- ¹⁷ “Ruwan da aka sata ya fi daɗi;
abincin da aka ci a boye ya fi daɗi!”
- ¹⁸ Amma ba su san cewa matattu suna a can ba,
cewa bakinta suna a can cikin zurfin kabari ba.

Karin maganar Solomon

10

¹ Karin maganar Solomon.

Da mai hikima yakan kawo wa mahaifinsa farin ciki,
amma wawan ɗa kan sa wa mahaifiyarsa bakin ciki.

² Dukiyar da aka samu a hanyar da ba ta dace ba, ba ta da albarka,
amma adalci kan ceci mutum daga mutuwa.

³ UBANGIJI ba ya barin mai adalci da yunwa
amma yakan lalace burin mugu.

⁴ Ragwanci kan sa mutum ya zama matalauci,
amma aiki tukuru kan ba da dukiya.

⁵ Shi da ya tattara hatsi da rani ɗa ne mai hikima,
amma shi da yakan yi barci a lokacin girbi ɗa ne wanda ya zama abin kunya.

⁶ Albarka kan zauna a kan mai adalci kamar rawani,
amma rikici kan sha bakin mugu.

⁷ Tunawa da mai adalci albarka ne
amma sunan mugu zai ruɓe.

⁸ Mai hikima a zuciya yakan yarda da umarni
amma surutun wawa kan kai ga lalaci.

⁹ Mai mutunci yana tafiya lafiya,
amma shi da yake tafiya a karkatattun hanyoyi za a kama shi.

¹⁰ Shi da ya kyifta ido da mugunta kan jawo bakin ciki
surutun wawa kuma kan zo da lalaci.

¹¹ Bakin adali maɓulɓulan rai ne,
amma kalmar mugun takan ɓoye makircinsa.

¹² Kiyayya kan haddasa wahala,
amma kauna kan rufe dukan laifofi.

¹³ Ana samun hikima a leɓunan masu fahimi,
amma bulala domin bayan marasa azanci ne.

¹⁴ Mai hikima kan yi ajiyar sani,
amma bakin wawa kan gayyaci lalaci.

¹⁵ Dukiyar masu arziki yakan zama mafakar birninsu,
amma talauci shi ne lalacin matalauci.

¹⁶ Hakkin adalai kan kawo musu rai,
amma albashin mugaye kan kawo musu hukunci.

¹⁷ Duk wanda ya mai da hankali ga horo kan nuna hanyar rai,
amma duk wanda ya kyale gyara kan sa waɗansu su kauce.

¹⁸ Duk wanda ya ɓoye kiyayyarsa yana da karya a leɓunansa,

duk kuma wanda yake baza karairayi wawa ne.

¹⁹ Sa'ad da magana ta yi yawa, ba a rasa zunubi a ciki,
amma shi da ya kame harshensa mai hikima ne.

²⁰ Harshen adali azurfa ce zalla,
amma zuciyar mugu ba ta da wani amfani.

²¹ Leɓunan adalai kan amfane yawanci,
amma wawa kan mutu saboda rashin azanci.

²² Albarkar UBANGIJI kan kawo wadata,
ba ya kuma kara wahala a kai.

²³ Wawa yakan ji daɗi halin mugunta,
amma mutum mai fahimi kan ji daɗin hikima.

²⁴ Abin da mugu ke tsoro shi ne zai same shi;
abin da adali ke bukata yakan sami biyan bukata.

²⁵ Sa'ad da hadiri ya taso, yakan watsar da mugaye,
amma adalai za su tsaya daram har abada.

²⁶ Kamar yadda ruwan tsami yake ga haƙora hayaƙi kuma ga idanu,
haka malalaci yake ga wanda ya aike shi.

²⁷ Tsoron UBANGIJI kan kara tsawon rai,
amma akan gajartar da shekarun mugaye.

²⁸ Abin da adali yake sa rai yakan kai ga farin ciki,
amma sa zuciyar mugu ba ya haifar da kome.

²⁹ Hanyar UBANGIJI mafaka ce ga adalai
amma lalaci ne ga waɗanda suke aikata mugunta.

³⁰ Ba za a taɓa tumbuke masu adalci ba,
amma mugaye ba za su ci gaba da kasance a kasar ba.

³¹ Bakin adalai kan fitar da hikima,
amma za a dakatar da mugun harshe.

³² Leɓunan adalai sun san abin da ya dace,
amma bakunan mugaye sun san abin da yake mugu ne kawai.

11

¹ UBANGIJI yana fɣamar ma'aunan zamba,
amma ma'aunin da suke daidai ne abin farin cikinsa.

² Sa'ad da girman kai ya zo, sai shan kunya ta zo,
amma hikima kan zo tare da faskantar da kai.

³ Mutuncin masu aikata gaskiya takan bi da su,

amma marasa aminci sukan hallaka ta wurin cin amanar da suke yi.

- ⁴ Dukiya ba ta da amfani a ranar fushi,
amma adalci kan yi ceto daga mutuwa.
- ⁵ Adalcin marasa laifi kan miƙe hanyarsu,
amma akan ƙasƙantar da mugaye ta wurin muguntarsu.
- ⁶ Adalcin masu aikata gaskiya kan cece su,
amma rashin aminci tarko ne ga mugayen sha'awace-sha'awace.
- ⁷ Sa'ad da mugu ya mutu, sa zuciyarsa kan hallaka;
dukan abin da ya sa zuciya daga ikonsa ba ya amfana kome.
- ⁸ Akan kuɓutar da mai adalci daga wahala,
sai ta dawo wa mugu a maimako.
- ⁹ Da bakinsa marar sanin Allah kan hallaka maƙwabcinsa,
amma ta wurin sani mai adalci kan kuɓuta.
- ¹⁰ Sa'ad da adali ya yi nasara, birnin kan yi farin ciki;
sa'ad da mugu ya hallaka, akwai sowa ta farin ciki.
- ¹¹ Ta wurin albarkar mai aikata gaskiya birni kan ƙasaita,
amma ta wurin bakin mugu akan hallaka birnin.
- ¹² Mutum da ba shi da azanci kan ki maƙwabcɪ,
amma mutum mai fahimi kan ƙame harshensa.
- ¹³ Gulma yakan lalace yarda,
amma mutum mai aminci kan kiyaye asiri.
- ¹⁴ Saboda rashin jagora al'umma takan fāɗi,
amma masu ba da shawara da yawa kan tabbatar da nasara.
- ¹⁵ Duk wanda ya ɗauki lamunin wani tabbatacce zai sha wahala,
amma duk wanda ya ƙi ya sa hannu a ɗaukar lamuni ba ruwansa.
- ¹⁶ Mace mai hankali na samu bangirma,
amma azzalumai za su sami dukiya.
- ¹⁷ Mutumin kirki kan ribance kansa,
amma mugu kan kawo wa kansa wahala.
- ¹⁸ Mugun mutum kan sami albashin ƙarya
amma shi da ya shuka adalci zai girbe lada tabbatacce.
- ¹⁹ Mutum mai adalci da gaske yakan sami rai,
amma shi da ya dukufa ga aikata mugunta kan tarar da mutuwarsa.
- ²⁰ UBANGIJI yana ƙyamar mutane masu muguwar zuciya
amma yana jin daɗin waɗanda hanyoyinsu ba su da laifi.

- ²¹ Ka tabbata da wannan. Mugaye ba za su tafi babu hukunci ba,
amma waƙanda suke masu adalci za su tafi babu hukunci.
- ²² Kamar zinariya a hancin alade
haka kyan mace wadda ba ta da hankali.
- ²³ Sha'awar adalai kan ƙare kawai a aikata alheri,
amma sa zuciyar mugaye kan ƙarasa kawai a fushi.
- ²⁴ Wani mutum kan bayar hannu sake, duk da haka yakan sami fiye;
wani yakan riƙe abin da ba nasa ba, amma sai ya ƙarasa cikin talauci.
- ²⁵ Mutum mai kyauta zai azurta;
shi da yakan taimake waƙansu, za a taimake shi.
- ²⁶ Mutane kan la'anci mai ɓoye hatsi yana jira ya yi tsada,
amma albarka kan zauna a kan wanda yake niyya ya sayar.
- ²⁷ Duk mai nema alheri kan sami alheri,
amma mugu kan zo wa wanda yake nemansa.
- ²⁸ Duk wanda ya dogara ga arzikinsa zai faɗi,
amma adali zai yi nasara kamar koren ganye.
- ²⁹ Duk wanda ya kawo wahala wa iyalinsa zai gāji iska kawai,
kuma wawa zai zama bawan masu hikima.
- ³⁰ 'Ya'yan itacen adali itacen rai ne,
kuma duk mai samun rayuka mai hikima ne.
- ³¹ In masu adalci sun sami abin da ya dace da su a duniya,
yaya zai zama ga marasa sanin Allah da kuma masu zunubi!

12

- ¹ Duk mai ƙaunar horo yana ƙaunar sani,
amma duk mai ƙin gyara wawa ne.
- ² Mutumin kirki kan sami tagomashi daga UBANGIJI,
amma UBANGIJI yakan hukunta mai son yin wayo.
- ³ Ba yadda mutum zai kahu ta wurin aikata mugunta,
amma ba za a tumbuke adali ba.
- ⁴ Mace mai halin kirki rawanin mijinta ne,
amma mace marar kunya tana kama da ciwo a ƙasusuwansa.
- ⁵ Shirye-shiryen masu adalci daidai ne,
amma shawarar mugaye ruɗu ne.
- ⁶ Kalmomin mugu sukan kwanta suna jira su yi kisankai,
amma jawabin masu aikata gaskiya kan kuɓutar da su.

- ⁷ Akan tumbuke mugaye ba a kara ganinsu,
amma gidan masu adalci kan tsaya daram.
- ⁸ Akan yabi mutum bisa ga hikimarsa,
amma mutane marasa azanci akan rena su.
- ⁹ Gara ka zama kai ba kome ba ne amma kana da bawa
da ka mai da kanka kai wani ne alhali kuwa ba ka da abinci.
- ¹⁰ Mai adalci kan kula da bukatun dabbobinsa,
amma halaye mafi kyau na mugaye su ne keta.
- ¹¹ Duk wanda ya nome gonarsa zai sami abinci a yalwace,
amma shi da yake naushin iska marar azanci ne.
- ¹² Mugaye suna sha'awar ganimar mugayen mutane,
amma saiwar masu adalci kan haɓaka.
- ¹³ Mugun mutum kan fāɗa a tarkon maganarsa ta zunubi,
amma adali kan kuɓuta daga wahala.
- ¹⁴ Daga abubuwan da suke fitowa daga leɓunansa mutum kan cika da abubuwa masu kyau
tabbatacce yadda aikin hannuwansa suke ba shi lada.
- ¹⁵ Hanyar wawa daidai take a gare shi,
amma mai hikima kan saurari shawara.
- ¹⁶ Wawa kan nuna fushinsa nan take,
amma mai la'akari kan kyale zargi.
- ¹⁷ Mashaidin gaskiya kan ba da shaidar gaskiya,
amma mashaidin karya yana baza karairayi ne.
- ¹⁸ Maganganun rashin tunani sukan soki mutum kamar takobi,
amma harshen mai hikima kan kawo warkarwa.
- ¹⁹ Leɓunan gaskiya kan dawwama har abada,
amma harshen karya yakan dawwama na ɗan lokaci ne kawai.
- ²⁰ Akwai ruɗu a zukan waɗanda suke kulla mugunta,
amma waɗanda suke aikata alheri za su yi farin ciki.
- ²¹ Ba wani lahanin da zai sami masu adalci,
amma mugaye suna da nasu cike da wahala.
- ²² UBANGIJI yana kyamar leɓunan masu karya,
amma yana jin daɗin mutanen da suke masu gaskiya.
- ²³ Mai la'akari kan kiyaye saninsa wa kansa,
amma zuciyar wawa kan yi ta tallar wawanci.
- ²⁴ Hannuwan masu aiki tukuru za su yi mulki,
amma ragwanci kan karasa a aikin bauta.

- ²⁵ Zuciya mai damuwa takan nakasar da mutum,
amma maganar alheri kan faranta masa rai.
- ²⁶ Adali yakan yi hankali a abokantaka,
amma hanyar mugaye kan kai su ga kaucewa.
- ²⁷ Rago ba ya gashin abin da ya kama daga farauta,
amma mai aiki tukuru yakan d'auki mallakarsa da muhimmanci.
- ²⁸ A hanyar adalci akwai rai;
a wannan hanya akwai rashin mutuwa.

13

- ¹ Da mai hikima yakan mai da hankali ga umarnin mahaifinsa,
amma mai ba'a ba ya sauraran kwaɓi.
- ² Daga abin da ya fito leɓunan mutum ne mutum kan ji daɗin abubuwa masu kyau,
amma marar aminci yakan kosa ya tã-da-na-zaune-tsaye.
- ³ Duk mai lura da leɓunansa yakan lura da ransa,
amma duk mai magana da haushi zai kai ga lalaci.
- ⁴ Rago ya kosa ya sami wani abu ainun amma ba ya samun kome,
amma sha'awar mai aiki tukuru yakan koshi sosai.
- ⁵ Adali yana kin abin da yake karya,
amma mugu kan jawo kunya da kaskanci.
- ⁶ Adalci yakan lura da mutum mai mutunci,
amma mugunta takan sha kan mai zunubi.
- ⁷ Wani mutum yakan d'auki kansa mai arziki ne, alhali ba shi da kome,
wani ya d'auki kansa shi matalauci ne, alhali shi mawadaci ne kwarai.
- ⁸ Arzikin mutum zai iya kuɓutar da ransa,
amma matalauci ba ya jin barazana.
- ⁹ Hasken masu adalci kan haskaka kwarai,
amma fitilar mugaye mutuwa take.
- ¹⁰ Girmankai kan jawo faɗa ne kawai,
amma hikima tana samuwa a waɗanda suke jin shawara.
- ¹¹ Kuɗin da aka same su a rashin gaskiya yakan fãce da sauri,
amma duk wanda ya tara kuɗi kaɗan-kaɗan za su yi ta karuwa.
- ¹² Sa zuciyar da aka d'aga zuwa gaba kan sa zuciya tã yi ciwo,
amma marmarin da aka kosar yana kamar itacen rai.
- ¹³ Duk wanda ya rena umarni zai d'and'ana kodarsa,
amma duk wanda ya yi biyayya da umarni zai sami lada.

- ¹⁴ Koyarwar mai hikima maɓulɓulan rai ne,
mai juyar da mutum daga tarkon mutuwa.
- ¹⁵ Fahimta mai kyau kan sami tagomashi,
amma hanyar marar aminci tana da wuya.
- ¹⁶ Kowane mai azanci yakan nuna sani,
amma wawa yakan yi tallen wawancinsa.
- ¹⁷ Mugun ɗan saƙo kan shiga wahala,
amma jakadan da mai aminci yakan kawo warkarwa.
- ¹⁸ Duk wanda ya ƙyale horo yakan kai ga talauci da kuma kunya,
amma duk wanda ya karɓi gyara yakan sami girma.
- ¹⁹ Marmarin da aka cika yana da daɗi ga rai,
amma wawa yana ƙyamar juyewa daga mugunta.
- ²⁰ Shi da yake tafiya tare da masu hikima yakan ƙaru da hikima,
amma abokin wawaye zai yi fama da lahani.
- ²¹ Rashin sa'a kan fafare mai zunubi,
amma wadata ce ladar adali.
- ²² Mutumin kirki kan bar gādo wa 'ya'ya 'ya'yansa,
amma arzikin mai zunubi ajiye ne da aka yi wa mai adalci.
- ²³ Gonar matalauci za tã iya ba da abinci a yalwace,
amma rashin adalci kan share shi tas.
- ²⁴ Duk wanda ba ya horon ɗansa ba ƙaunarsa yake yi ba,
amma duk mai ƙaunarsa yakan kula ya hore shi.
- ²⁵ Masu adalci sukan ci isashen abinci,
amma cikin mugaye na fama da yunwa.

14

- ¹ Mace mai hikima kan gina gidanta,
amma da hannunta wawiya takan rushe shi ƙasa.
- ² Wanda tafiyarsa ta aikata gaskiya ce kan ji tsoron UBANGIJI,
amma wanda hanyoyinsa ba a kan gaskiya ba ne yakan rena shi.
- ³ Maganar wawa kan kawo sanda a bayansa,
amma leɓunan masu hikima kan tsare su.
- ⁴ Inda ba shanu, wurin sa wa dabbobi abinci zai kasance ba kome,
amma daga ƙarfin saniya ce yalwar girbi kan fito.
- ⁵ Mashaidi na gaskiya ba ya ruɗu,
amma mashaidin ƙarya kan baza ƙarairayi.

- ⁶ Mai ba'a kan nemi hikima amma ba ya samun kome,
amma sani kan zo a sawwake ga mai basira.
- ⁷ Ka guji wawa,
gama ba za ka sami sani a leɓunansa ba.
- ⁸ Hikima masu la'akari shi ne su yi tunani a kan hanyoyinsu,
amma wautar wawaye ruɗu ne.
- ⁹ Wawaye kan yi ba'a a gyaran zunubi,
amma fatan alheri yana samuwa a cikin masu aikata gaskiya.
- ¹⁰ Kowace zuciya ta san ɓacin ranta,
kuma babu wani dabam da zai yi rabon jin daɗinsa.
- ¹¹ Za a rushe gidan mugu,
amma tentin mai aikata gaskiya zai haɓaka.
- ¹² Akwai hanyar da ta yi kamar tana daidai ga mutum,
amma a ƙarshe takan kai ga mutuwa.
- ¹³ Ko cikin dariya zuciya takan yi ciwo,
kuma farin ciki kan iya ƙarasa a bakin ciki.
- ¹⁴ Marasa bangaskiya za su sami sakamako cikakke saboda hanyoyinsu,
kuma mutumin kirki zai sami lada saboda nasa.
- ¹⁵ Marar azanci kan gaskata kome,
amma mai la'akari kan yi tunani game da matakinsa.
- ¹⁶ Mai hikima kan ji tsoron UBANGIJI ya kuma guji mugunta,
amma wawa yana da girman kai yakan yi kome da garaje.
- ¹⁷ Mutum mai saurin fushi yakan yi ayyukan wauta,
akan kuma ƙi mai son nuna wayo.
- ¹⁸ Marar azanci kan gāji wauta,
amma mai la'akari kan sami rawanin sani.
- ¹⁹ Masu mugunta za su rusuna a gaban masu kirki,
mugaye kuma za su yi haka a ƙofofin adalai.
- ²⁰ Maƙwabta sukan gudu daga matalauta,
amma masu arziki suna da abokai da yawa.
- ²¹ Duk wanda ya rena maƙwabci ya yi zunubi,
amma mai albarka ne wanda yake alheri ga mabukata.
- ²² Ba waɗanda suke ƙulla mugunta sukan kauce ba?
Amma waɗanda suke ƙulla abin da yake mai kyau sukan sami ƙauna da aminci.
- ²³ Duk aiki tukuru yakan kawo riba,

amma zama kana surutu kan kai ga talauci kawai.

- ²⁴ Dukiyar masu hikima ita ce rawaninsu,
amma wautar wawaye kan haifar da wauta ne kawai.
- ²⁵ Mashaidin gaskiya kan ceci rayuka,
amma mashaidin karya mai ruƙu ne.
- ²⁶ Duk mai tsoron UBANGIJI yana da zaunannen mafaka,
kuma ga 'ya'yansa zai zama mafaka.
- ²⁷ Tsoron UBANGIJI shi ne maɓulɓular rai
yakan juye mutum daga tarkon mutuwa.
- ²⁸ Yawan mutane shi ne ɗaukakar sarki,
amma in ba tare da mabiya ba sarki ba kome ba ne.
- ²⁹ Mutum mai hakuri yana da fahimi mai yawa,
amma mai saurin fushi yakan nuna wautarsa a fili.
- ³⁰ Zuciya mai salama kan ba jiki rai,
amma kishi kan sa kasusuwa su yi ciwo.
- ³¹ Duk wanda ya zalunci matalauci ya zagi Mahaliccinsu ke nan,
amma duk wanda ya yi alheri ga mabukata yana girmama Allah ne.
- ³² Sa'ad bala'i ya auku, mugaye kan fāɗi,
amma ko a mutuwa masu adalci suna da mafaka.
- ³³ Hikima tana a zuciyar mai azanci,
kuma ko a cikin wawaye takan sa a santa.
- ³⁴ Adalci yakan ɗaukaka al'umma,
amma zunubi kan kawo kunya ga kowane mutane.
- ³⁵ Sarki yakan yi murna a kan bawa mai hikima,
amma bawa marar kunya kan jawo fushinsa.

15

- ¹ Amsa da tattausar harshe kan kwantar da fushi,
amma magana da kakkausar harshe kan kuta fushi.
- ² Harshen mai hikima kan yi zance mai kyau a kan sani,
amma bakin wawa kan fitar da wauta.
- ³ Idanun UBANGIJI suna a ko'ina,
suna lura da masu aikata mugunta da masu aikata alheri.
- ⁴ Harshen da ya kawo warkarwa shi ne itacen rai,
amma harshe mai karya kan ragargaza zuciya.

- ⁵ Wawa yakan ƙi kulawa da horon da mahaifinsa yake masa,
amma duk wanda ya yarda da gyara kan nuna azanci.
- ⁶ Gidan adali yana da dukiya mai yawa,
amma albashin mugaye kan kawo musu wahala.
- ⁷ Leƙunan masu hikima sukan baza sani;
ba haka zukatan wawaye suke ba.
- ⁸ UBANGIJI yana ƙyamar hadayar mugaye,
amma addu'ar masu aikata gaskiya kan sa ya ji daƙi.
- ⁹ UBANGIJI yana ƙin hanyar mugaye
amma yana ƙaunar waƙanda suke neman adalci.
- ¹⁰ Horo mai tsanani yana jiran duk wanda ya bar hanya;
wanda ya ƙi gyara zai mutu.
- ¹¹ Mutuwa da Hallaka suna nan a fili a gaban UBANGIJI,
balle fa zukatan mutane!
- ¹² Mai yin ba'a yakan ƙi gyara;
ba zai nemi shawara mai hikima ba.
- ¹³ Zuciya mai farin ciki kan sa fuska ta yi haske,
amma ciwon zuciya kan ragargaza rai.
- ¹⁴ Zuciya mai la'akari kan nemi sani,
amma bakin wawa wauta ce ke ciyar da shi.
- ¹⁵ Dukan kwanakin mutumin da ake danniya fama yake yi,
amma zuciya mai farin ciki yana yin biki kullum.
- ¹⁶ Gara a kasance da kaƙan da tsoron UBANGIJI
da a kasance da arziki mai yawa game da wahala.
- ¹⁷ Gara a ci abincin kayan ganye inda akwai ƙauna
da a ci kiwotaccen saniya inda ƙiyayya take.
- ¹⁸ Mutum mai zafin rai kan kawo faƙa,
amma mutum mai haƙuri kan kwantar da faƙa.
- ¹⁹ An tare hanyar rago da ƙayayyuwa,
amma hanyar mai aikata gaskiya buƙaƙfiyar hanya ce.
- ²⁰ Da mai hikima kan kawo farin ciki wa mahaifinsa,
amma wawa yakan rena mahaifiyarsa.
- ²¹ Wauta kan sa mutum marar azanci ya yi farin ciki,
amma mai basira kan kiyaye abin da yake yi daidai.
- ²² Shirye-shirye sukan lalace saboda rashin neman shawara,

amma tare da mashawarta masu yawa za su yi nasara.

- ²³ Mutum yakan yi farin ciki a ba da amsar da take daidai,
kuma ina misali a yi magana a lokacin da ya dace!
- ²⁴ Hanyar rai na yin jagora ya haura wa masu hikima
don ta kiyaye shi daga gangarawa zuwa kabari.
- ²⁵ UBANGIJI yakan rushe gidan mai girman kai
amma yakan kiyaye iyakokin gwauruwa daidai.
- ²⁶ UBANGIJI yana kyamar tunanin mugaye,
amma waƙanda suke da tunani masu tsabta yakan ji daƙinsu.
- ²⁷ Mutum mai haƙama kan kawo wahala ga iyalinsa,
amma wanda yake ƙin cin hanci zai rayu.
- ²⁸ Zuciyar mai adalci takan auna amsoshinta,
amma bakin mugu yakan fitar da mugunta.
- ²⁹ UBANGIJI yana nesa da mugaye
amma yakan ji addu'ar adalai.
- ³⁰ Fuska mai fara'a takan kawo farin ciki ga zuciya,
kuma labari mai daƙi na kawo lafiya ga ƙasusuwa.
- ³¹ Duk wanda ya mai da hankali sa'ad da ake tsawata masa
ba zai kasance dabam a cikin masu hikima ba.
- ³² Duk waƙanda suka ƙi horon sun rena kansu ke nan,
amma duk waƙanda sun yarda da gyara sukan ƙara basira.
- ³³ Tsoron UBANGIJI yakan koya wa mutum hikima,
kuma saukinkai kan zo kafin girmamawa.

16

- ¹ Ga mutum ne shirye-shiryen zuciya suke,
amma daga UBANGIJI ne amshin harshe kan zo.
- ² Dukan hanyoyin mutum sukan yi kamar marar laifi ne gare shi,
amma UBANGIJI yakan auna manufofi.
- ³ Ka miƙa wa UBANGIJI dukan abin da kake yi,
shirye-shiryenka kuwa za su yi nasara.
- ⁴ UBANGIJI yana yin kome domin amfaninsa,
har ma da mugaye domin ranar masifa.
- ⁵ UBANGIJI yana kyamar dukan zuciya mai girman kai.
Ka tabbata da wannan. Ba za su kuƙuta daga hukunci ba.

- ⁶ Ta wurin kauna da aminci akan yi kafarar zunubi;
ta wurin tsoron UBANGIJI mutum kan guji mugunta.
- ⁷ Sa'ad da hanyoyin mutum sun gamshi UBANGIJI,
yakan sa abokan gāban mutumin ma su zauna lafiya da shi.
- ⁸ Gara ka sami kaɗan ta hanyar adalci
da sami riba mai yawa ta hanyar rashin gaskiya.
- ⁹ 'Yan Adam sukan yi shirye-shiryensu a zukatansu,
amma UBANGIJI ne yake da ikon cika matakansa.
- ¹⁰ Leɓunan sarki kan yi magana kamar ta wurin ikon Allah,
kuma bai kamata bakinsa ya yi kuskure a yanke shari'a ba.
- ¹¹ Ma'aunai da magwajin gaskiya daga UBANGIJI ne;
dukan ma'aunai da suke cikin jaka yinsa ne.
- ¹² Sarakuna suna kyamar abin da ba shi da kyau,
gama an kafa kujerar sarauta ta wurin adalci ne.
- ¹³ Sarakuna sukan ji daɗi leɓuna masu yin gaskiya;
sukan darjanta mutumin da yake faɗin gaskiya.
- ¹⁴ Fushin sarki ɗan sakon mutuwa ne,
amma mai hikima yakan faranta masa rai.
- ¹⁵ Sa'ad da fuskar sarki ta haska, yana nufin rai ke nan;
tagomashinsa yana kamar girgijen ruwa a bazara.
- ¹⁶ Ya ma fi kyau ka sami hikima fiye da zinariya,
ka zaɓi fahimi a maimakon azurfa!
- ¹⁷ Buɗaɗɗiyar hanyar masu aikata gaskiya kan guje wa mugunta;
duk wanda yake lura da hanyarsa yakan lura da ransa.
- ¹⁸ Girmankai yakan zo kafin hallaka,
girman kai yakan zo kafin fāɗuwa.
- ¹⁹ Gara ka zama ɗaya daga cikin matalauta masu saukinkai,
da ka raba ganima da masu girman kai.
- ²⁰ Duk wanda ya mai da hankali ga umarni yakan yi nasara,
kuma mai albarka ne wanda yake dogara ga UBANGIJI.
- ²¹ Akan ce da masu hikima a zuciya hazikai,
kuma kalmomi masu daɗi kan inganta umarni.
- ²² Fahimi shi ne maɓulɓular rai ga waɗanda suke da shi,
amma wauta kan kawo hukunci ga wawaye.
- ²³ Zuciyar mai hikima kan bi da bakinsa,

kuma leɓunansa kan inganta umarni.

- ²⁴ Kalmomi masu daɗi suna kama da kakin zuma,
mai zaƙi ga rai da kuma warkarwa ga kasusuwa.
- ²⁵ Akwai hanyar da ta yi kamar daidai ga mutum,
amma a farshe takan kai ga mutuwa.
- ²⁶ Marmarin cin abinci yakan yi wa ɗan kodago aiki;
yunwarsa kan sa ya ci gaba.
- ²⁷ Mutumin banza yakan kulla mugunta,
kuma jawabinsa yana kama da wuta mai kuna.
- ²⁸ Fitinannen mutum yakan zuga tashin hankali,
mai gulma kuma yakan raba abokai na kusa.
- ²⁹ Mutum mai tã-da-na-zaune-tsaye yakan ruɗi maƙwabcinsa
ya kai shi a hanyar da ba ta da kyau.
- ³⁰ Duk wanda ya kyifce da idonsa yana kulla maƙarƙashiya ce;
duk wanda ya murguɗa leɓunansa yana niyya aikata mugunta ke nan.
- ³¹ Furfura rawani ne mai daraja;
akan same ta ta wurin yin rayuwa ta adalci.
- ³² Gara ka zama mai haƙuri da ka zama jarumi,
ya fi kyau ka iya mallakar kanka fiye da mallakar birane.
- ³³ Akan jefa kuri'a a kan cinya,
amma kowace shawara mai kyau daga UBANGIJI ne.

17

- ¹ Gara ka ci busasshen burodi da kwanciyar rai kuma shiru
da ka je cin abinci a gidan da ke cike da biki amma da ɓacin rai.
- ² Bawa mai hikima zai yi mulki a kan da mai rashin kunya,
kuma zai raba gādo kamar ɗaya daga cikin 'yan'uwansa.
- ³ Ana gwajin azurfa da kuma zinariya da wuta,
amma UBANGIJI ne mai gwajin zuciya.
- ⁴ Mugun mutum kan mai da hankali ga mugayen leɓuna;
maƙaryaci yakan kasa kunne ga harshen ƙarairayi.
- ⁵ Duk wanda yake wa matalauta ba'a yana zagin Mahaliccinsu ne;
duk wanda ya yi murna akan masifar da ta sami wani za a hukunta shi.
- ⁶ Jikoki rawanin tsofaffi ne,
kuma iyaye su ne abin taƙamar 'ya'yansu.

- ⁷ Leɓunan basira ba su dace da wawa ba,
ya ma fi muni a ce mai mulki yana da leɓunan karya!
- ⁸ Cin hanci kamar sihiri yake ga wanda yake ba da shi;
ko'ina ya juye, yakan yi nasara.
- ⁹ Duk wanda ya rufe laifi yana inganta kauna ne,
amma duk wanda ya yi ta maimaita batu yakan raba abokai na kusa.
- ¹⁰ Tsawata kan sa mutum ya koyi basira
fiye da abin da wawa zai koya ko da an dūke shi sau ɗari.
- ¹¹ Mugayen mutane sukan kuta tawaye da Allah;
za a aika manzo mutuwa a kansu.
- ¹² Gara a haɗu da beyar da aka kwace wa 'ya'ya
fiye da a sadu da wawa cikin wautarsa.
- ¹³ In mutum ya sāka alheri da mugunta,
mugunta ba za tā taɓa barin gidansa ba.
- ¹⁴ Farawar faɗa tana kamar ɓarkewa madatsar ruwa ne,
saboda haka ka bar batun kafin faɗa ta ɓarke.
- ¹⁵ Baratar da mai laifi a kuma hukunta mai adalci,
UBANGIJI ya ki su biyu.
- ¹⁶ Mene ne amfanin kuɗi a hannun wawa,
da yake ba shi da sha'awar samun hikima?
- ¹⁷ Aboki yakan yi kauna a koyaushe,
ɗan'uwa kuma, ai, don ɗaukar nawayar juna ne aka haife shi.
- ¹⁸ Mutumin da ba shi da azanci yakan ɗauki lamunin wani
ya kuma ɗauki nauyin biyan basusuwan maƙwabci.
- ¹⁹ Duk mai son faɗa yana son zunubi,
duk wanda ya gina kofar shiga mai tsawo yana gayyatar hallaka.
- ²⁰ Mutum mai muguwar zuciya ba ya cin gaba;
duk wanda yake da harshen ruɗu kan shiga wahala.
- ²¹ Kasance da wawa kamar ɗa yakan kawo bakin ciki
babu farin ciki ga mahaifin wawa.
- ²² Zuciya mai farin ciki magani ne mai kyau,
amma bakin rai kan busar da kasusuwa.
- ²³ Mugun mutum yakan karɓa cin hanci a asirce
don yā lalace yin adalci.
- ²⁴ Mutum mai basira kan kafa idonsa a kan hikima,

amma idanun wawa suna a kan farshen duniya.

- ²⁵ Da yake wawa yakan kawo bakin ciki ga mahaifinsa da faɗacin rai ga wanda ya haife shi.
- ²⁶ Ba shi da kyau a hukunta marar laifi, ko a bulale shugaba saboda mutuncinsu.
- ²⁷ Mutum mai sani yakan yi la'akari da amfani da kalmomi, mutum mai basira kuma natsattse ne.
- ²⁸ Ko wawa in bai buɗe bakinsa ba, za a zaci shi mai hikima ne, da kuma mai basira inda ya kame bakinsa.

18

- ¹ Mutumin da ba ya abokantaka yakan nema ya cika burinsa ne kaɗai; yakan ki yarda da kowace maganar da take daidai.
- ² Wawa ba ya sha'awa ya sami fahimta amma abin da yake so ya yi kaɗai, shi ne ya ba da ra'ayinsa.
- ³ Sa'ad da mugunci ya zo, reni ma kan zo, haka kuma sa'ad da kunya ta zo, shan kunya kan biyo.
- ⁴ Kalmomin bakin mutum suna da zurfi kamar ruwaye, amma maɓulɓulan hikima rafi ne mai gudu.
- ⁵ Ba shi da kyau ka yi wa mugu alheri ko ka hana wa marar laifi adalci.
- ⁶ Leɓunan wawa kan jawo masa faɗa, bakinsa kuma kan gayyaci duka.
- ⁷ Bakin wawa lalatar da kansa yake yi leɓunansa kuma tarko ne ga ransa.
- ⁸ Kalmomin mai gulma kamar abinci mai daɗi suke; sukan gangara zuwa can cikin gaɓoɓin mutum.
- ⁹ Wanda yake ragwanci a aikinsa ɗan'uwa ne ga wanda yakan lalatar da abubuwa.
- ¹⁰ Sunan UBANGIJI hasumiya ce mai karfi; masu adalci kan gudu zuwa wurinta don su zauna lafiya.
- ¹¹ Dukiyar masu arziki ita ce birninsu mai katanga; suna gani cewa ba za a iya huda katangar ba.
- ¹² Kafin faɗuwarsa zuciyar mutum takan yi girman kai, amma saukinkai kan zo kafin girmamawa.

- ¹³ Duk wanda yakan ba da amsa kafin ya saurara,
wannan wauta ce da kuma abin kunya.
- ¹⁴ Sa rai da mutum ke yi kan taimake shi sa'ad da yake ciwo,
amma in ya karai, to, tasa ta kare.
- ¹⁵ Zuciya mai la'akari kan nemi sani;
kunnuwan mai hikima kan bincika don yā koya.
- ¹⁶ Kyauta kan buɗe hanya wa mai bayarwa
yakan kuma kai shi a gaban babban mutum.
- ¹⁷ Wanda ya fara mai da jawabi yakan zama kamar shi ne mai gaskiya,
sai wani ya fito ya yi masa tambaya tukuna.
- ¹⁸ Jefa kuri'a kan daidaita tsakanin masu faɗa
ta kuma ajiye masu faɗan a rabe.
- ¹⁹ Dan'uan da aka yi wa laifi ya fi birni mai katanga wuyan shiryawa,
kuma faɗace-faɗace suna kama da kofofin karfe na fada.
- ²⁰ Daga abin da baki ya furta ne cikin mutum kan cika;
girbi daga leɓunansa kuma yakan koshi.
- ²¹ Harshe yana da ikon rai da mutuwa,
kuma waɗanda suke kaunarsa za su ci amfaninsa.
- ²² Duk wanda ya sami mace ya sami abu mai kyau
ya kuma sami tagomashi daga UBANGIJI.
- ²³ Matalauci kan yi roko da taushi,
amma mawadaci kan amsa da kakkausar murya.
- ²⁴ Mutum mai abokai masu yawa kan lalace,
amma akwai abokin da yakan manne kurkusa fiye da ɗan'uwa.

19

- ¹ Gara matalauci wanda yake marar laifi
da wawa wanda leɓunansa masu karya ne.
- ² Ba shi da kyau ka kasance da niyya babu sani,
ko ka kasance mai garaje ka ɓace hanya.
- ³ Wautar mutum kan lalatar da ransa,
duk da haka zuciyarsa kan ba wa UBANGIJI laifi.
- ⁴ Wadata kan kawo abokai da yawa,
amma abokin matalauci kan bar shi.
- ⁵ Mai ba da shaidar karya ba zai tafi babu hukunci ba,
kuma duk wanda ya baza karairayi ba zai kuɓuta ba.

⁶ Kowa na ƙoƙari ya sami farin jini wurin mai mulki,
kuma kowa na so a ce shi abokin mutumin nan mai yawan kyauta ne.

⁷ 'Yan'uwun matalauci sukan guje shi,
balle abokansa, su ma za su guje shi.
Ko da yake matalaucin yana binsu yana roko,
ba zai sam su ba.

⁸ Duk wanda ya sami hikima yana ƙaunar ransa;
duka wanda yake jin daƙi fahimi kan ci gaba.

⁹ Mai shaidar ƙarya ba zai tafi babu hukunci ba,
kuma duk mai baza ƙarairayi zai hallaka.

¹⁰ Bai dace da wawa ya yi rayuwa cikin jin daƙi ba,
haka ya fi muni bawa ya yi mulki a kan sarki!

¹¹ Hikimar mutum kan ba shi haƙuri;
ɗaukakarsa ce ya ƙyale laifi.

¹² Fushin sarki yana kama da rurin zaki,
amma tagomashinsa yana kama da raba a kan ciyawa.

¹³ Wawan yaro lalacin mahaifinsa ne,
mace mai yawan faɗa tana kama da ɗiɗɗigar ruwa.

¹⁴ Ana gādon dawakai da wadata daga iyaye ne,
amma mace mai basira daga UBANGIJI ne.

¹⁵ Ragwanci kan jawo zurfin barci,
mutum mai sanyin jiki kuma yana tare da yunwa.

¹⁶ Duk wanda ya bi umarnai kan tsare ransa,
amma duk wanda ya ƙi binsu zai mutu.

¹⁷ Duk wanda yake kirki ga matalauta yana ba wa UBANGIJI bashi ne,
zai kuwa sami lada game da abin da ya yi.

¹⁸ Ka hori ɗanka, gama yin haka akwai sa zuciya;
kada ka goyi baya lalacewarsa.

¹⁹ Dole mai zafin rai yā biya tara;
in ka fissa shi sau ɗaya, to, sai ka sāke yin haka.

²⁰ Ka kasa kunne ga shawara ka kuma yarda da umarni,
a ƙarshe kuwa za ka yi hikima.

²¹ Da yawa ne shirye-shiryen zuciyar mutum,
amma manufar UBANGIJI ce takan cika.

- ²² Abin da mutum yake sha'awa shi ne kauna marar karewa;*
gara ka zama matalauci da ka zama makaryaci.
- ²³ Tsoron UBANGIJI yakan kai ga rai.
Sa'an nan mutum ya sami biyan bukata, ba abin da zai cuce shi.
- ²⁴ Rago kan sa hannunsa a kwano
ba ya ma iya daga shi ya kai bakinsa!
- ²⁵ Ka bulale mai ba'a, marasa azanci kuwa za su yi la'akari;
ka tsawata wa mai basira, zai kuwa kara sani.
- ²⁶ Duk wanda ya yi wa mahaifinsa fashi ya kuma kori mahaifiyarsa
da ne da kan kawo kunya da wulafanci.
- ²⁷ In ka daina jin umarni, dana,
za ka kuwa kauce daga kalmomin sani.
- ²⁸ Mai shaidar da yake malalaci yana wa shari'a ba'a ne,
bakin mugaye kuma na haɗiye mugunta.
- ²⁹ An shirya tara saboda masu ba'a ne,
duka kuma saboda bayan wawaye.

20

- ¹ Ruwan inabi mai yin ba'a ne, barasa kuma mai rikici ne;
duk wanda suka sa ya kauce marar hikima ne.
- ² Fushin sarki yana kama da rurin zaki;
duk wanda ya sa shi fushi zai rasa ransa.
- ³ Bangirma ne ga mutum ya guji faɗa,
amma kowane wawa yana saurin yin faɗa.
- ⁴ Rago ba ya noma a lokacin noma;
saboda haka a lokacin girbi ba ya bukata samun kome.
- ⁵ Manufofin zuciyar mutum zurfafan ruwaye ne,
amma mutum mai basira yakan jawo su.
- ⁶ Kowane mutum gani yake shi mai kauna marar karewa ne,
amma ina? Da kyar ka sami amintacce mutum guda.
- ⁷ Mai adalci kan yi rayuwa marar abin zargi;
masu albarka ne 'ya'yan da za su biyo bayansa.
- ⁸ Sa'ad da sarki ya zauna kan kujerarsa don ya yi shari'a,
yakan ga dukan mugunta da idanunsa.

* 19:22 Ko kuwa Haɗamar mutum ita ce rashin kunyarsa

- ⁹ Wa zai iya cewa, “Na kiyaye zuciyata da tsarki;
ni mai tsabta ne marar zunubi kuma”?
- ¹⁰ Ma’auni marar gaskiya da magwajin da ba daidai ba,
UBANGIJI ya ki su duka.
- ¹¹ Akan san kananan yara ta ayyukansu,
ana iya sani ko rayuwarsu amintattu ne, mai nagarta.
- ¹² Kunnuwan da suke ji da kuma idanun da suke gani,
UBANGIJI ne ya yi su duka.
- ¹³ Kada ka so barci in ba haka ba za ka talauce;
ka zauna a faɗaƙe za ka kuwa kasance da sauran abinci.
- ¹⁴ “Kai, ya yi tsada, ya yi tsada!” In ji mai saya;
sa’ad da ya tafi yana taƙama a kan ya iya ciniki.
- ¹⁵ Zinariya akwai ta, lu’ulu’u kuma ga shi a yalwace,
amma leɓunan da suke magana da sani suna da wuyan samu kamar duwatsu masu daraja.
- ¹⁶ A karɓi rigunan wanda ya ɗauki lamunin baƙo;
a riƙe shi jingina in ya yi shi don mace marar aminci.
- ¹⁷ Abincin da aka samu ta hanyar zamba yakan zama da daɗi,
amma mutum zai ƙarasa da baki cike da yashi.
- ¹⁸ Ka yi shirye-shirye ta wurin neman shawara;
in kana yaƙi, ka sami bishewa.
- ¹⁹ Mai gulma yakan lalace yarda;
saboda haka ka guji mutum mai yawan surutu.
- ²⁰ In mutum ya zargi mahaifinsa ko mahaifiyarsa,
fitilarsa za ta mutu a tsakiyar duhu.
- ²¹ Gaɗon da aka samu da sauri a farkon farawa
ba zai zama mai albarka a ƙarshe ba.
- ²² Kada ka ce, “Zan rama wannan abin da aka yi mini!”
Ka dogara ga UBANGIJI, zai kuwa fissue ka.
- ²³ UBANGIJI ya ki ma’aunin da ba daidai ba,
da kuma magwajin da ba su gamshe shi ba.
- ²⁴ UBANGIJI ne yake bi da matakan mutum,
Ta yaya wani zai fahimci hanyarsa?
- ²⁵ Tarko ne ga mutum ya keɓe wani abu da ba tunani
daga baya kuma ya yi la’akari da alkawarinsa.
- ²⁶ Sarki mai hikima yakan gane mugunta;

ya hukunta su ba tausayi.

²⁷ Fitilar UBANGIJI kan bincika zuciyar mutum
takan bincika lamirinsa.

²⁸ Kauna da aminci kan kiyaye sarki lafiya;
ta wurin kauna sarautarsa za ta zauna a kafe.

²⁹ Daukakar matasa maza ita ce karfinsu,
furfura ita ce darajar tsofaffi.

³⁰ Naushi da rauni kan share mugunta,
duka kuma kan tsabtacce lamiri.

21

¹ A hannun UBANGIJI zuciyar sarki kamar ruwan rafi ne
wanda yake bi da shi duk inda ya so.

² Mutum zai yi tunani hanyoyinsa daidai suke,
amma UBANGIJI yakan auna zuciya.

³ Yin abin da yake daidai da kuma nagari
UBANGIJI ya fi yarda da shi fiye da hadaya.

⁴ Girmankai da fariya,
su ne fitilar mugaye, wannan kuwa zunubi ne!

⁵ Shirye-shiryen mai aiki tukuru kan kai ga riba
in kuwa ka cika gaggawa zai kai ga talauci.

⁶ Dukiyar da aka samu ta wurin harshe mai yin karya
tarin tururi ne da kuma mugun tarko.

⁷ Rikicin mugaye zai yi gaba da su,
gama sun ki su yi abin da yake daidai.

⁸ Hanyar mai laifi karkatacciya ce,
amma halin marar laifi sukan aikata gaskiya.

⁹ Gara a zauna a kusurwar rufin daki
da a zauna a gida daya da mace mai fitina.

¹⁰ Mugun mutum yakan zaƙu ya aikata mugunta;
mafƙwabcinsa ba ya samun jinkai daga gare shi.

¹¹ Sa'ad da aka hukunta mai ba'a marasa azanci suka yi wayo;
sa'ad da aka yi wa mai hikima umarni yakan sami sani.

¹² Mai Adalci kan lura da gidan mugu
kan kuma zama sanadin lalacin mugu.

- ¹³ In mutum ya toshe kunnuwansa ga kukan matalauci,
shi ma zai yi kukan neman taimako ba kuwa zai sami amsa ba.
- ¹⁴ Kyautar da aka yi a asirce takan kwantar da fushi,
kuma cin hancin da aka rufe a cikin riga kan tā da fushi mai tsanani.
- ¹⁵ Sa'ad da aka yi adalci, yakan kawo farin ciki ga mai adalci
amma fargaba ga masu aikata mugunta.
- ¹⁶ Mutumin da ya kauce daga hanyar fahimi
kan zo ga hutu a ƙungiyar matattu.
- ¹⁷ Duk mai son jin daƙi zai zama matalauci;
duk mai son ruwan inabi da mai ba zai taɓa zama mai arziki ba.
- ¹⁸ Mugu kan zama abin fansa don adali,
marar aminci kuma don mai aikata gaskiya.
- ¹⁹ Gara a zauna a hamada
da a zauna da mace mai fitina da kuma mugun hali.
- ²⁰ A gidan mai hikima akwai wuraren ajiya na abinci da mai masu kyau,
amma wawa kan cinye duk abin da yake da shi.
- ²¹ Duk wanda ya nemi adalci da ƙauna
kan sami rai, wadata da girmamawa.
- ²² Mutum mai hikima kan fāɗa wa birnin jarumawa
ya kuma rushe katangar da suka dogara a kai.
- ²³ Duk wanda yake lura da bakinsa da kuma harshensa
kan kiyaye kansa daga masifa.
- ²⁴ Mai girmankai da kuma mai fariya, “Mai ba'a” ne sunansa;
yana yin abubuwa da girmankai ainun.
- ²⁵ Marmarin rago zai zama mutuwarsa,
domin hannuwansa sun ƙi su yi aiki.
- ²⁶ Dukan yini yana marmari ya sami ƙari,
amma mai adalci yakan bayar hannu sake.
- ²⁷ Hadayar mugaye abin ƙyama ne,
balle ma in aka kawo da mugun nufi!
- ²⁸ Mai ba da shaidar ƙarya zai hallaka,
kuma duk wanda ya saurare shi zai hallaka har abada.*
- ²⁹ Mugun mutum kan yi tsayin daka,
amma mai aikata gaskiya kan yi tunani a kan abin da yake yi.

* 21:28 Ko kuwa / amma kalmomin mai biyayya za su ci gaba da kasancewa

³⁰ Babu hikima, babu tunani, babu shirin
da zai yi nasara a kan UBANGIJI.

³¹ Akan shirya doki domin ranar yaƙi,
amma nasara tana ga UBANGIJI ne.

22

¹ An fi son suna mai kyau fiye da wadata mai yawa;
tagomashi kuma ya fi azurfa ko zinariya.

² Mawadaci da matalauci suna da abu guda.
UBANGIJI ne Mahaliccinsu duka.

³ Mai basira kan ga damuwa tana zuwa yã nemi mafaka,
amma marar azanci kan yi ta tafiya yã kuma sha wahala.

⁴ Sauƙinkai da tsoron UBANGIJI
sukan kawo wadata da girmamawa da kuma rai.

⁵ A hanyoyin mugu akwai kaya da tarko,
amma duk wanda ya kiyaye ransa kan kauce musu.

⁶ Ka hori yaro a hanyar da ya kamata yã bi,
kuma sa'ad da ya tsufa ba zai bar ta ba.

⁷ Mawadaci yakan yi mulki a kan matalauci,
mai cin bashi kuwa bawan mai ba da bashi ne.

⁸ Duk wanda ya shuka mugunta yakan girbe wahala,
za a kuma hallaka sandar fushinsa.

⁹ Mai bayarwa hannu sake shi kansa zai sami albarka,
gama yakan raba abincinsa da matalauta.

¹⁰ Ka hori mai ba'a, hatsaniya kuwa za tã yi waje;
fitina da zargi kuma za su ƙare.

¹¹ Duk mai son tsabtar zuciyar wanda kuma jawabinsa mai alheri ne
zai zama aminin sarki.

¹² Idanun UBANGIJI na lura da sani,
amma yakan ƙi kalmomin marar aminci.

¹³ Rago kan ce, "Akwai zaki a waje!"
Ko kuma "Za a kashe ni a tituna!"

¹⁴ Bakin mazinaciya rami ne mai zurfi;
duk wanda yake a ƙarƙashin fushin UBANGIJI zai fãɗa a ciki.

¹⁵ Wauta tana da yawa a zuciyar yara,
amma sandar horo zai kore ta nesa da su.

- ¹⁶ Duk wanda yake danne matalauta don yā azurta
kuma duk wanda yake kyauta ga mawadata, dukansu kan talauta.

Maganganu Masu Hikima

Faɗi 1

- ¹⁷ Ka kasa kunne ka kuma saurara ga maganganu masu hikima;
ka yi amfani da abin da nake koyarwa,
¹⁸ gama yana da daɗi sa'ad da ka kiyaye su a zuciyarka
ka kuma kasance da su a shirye a leɓunanka.
¹⁹ Domin dogarawarka ta kasance ga UBANGIJI,
ina koya maka yau, har kai ma.
²⁰ Ban rubuta maka maganganu talatin ba,
maganganun shawara da sani,
²¹ ina koya maka gaskiya da kalmomin da za ka dogara a kai,
saboda ka iya ba da amsa daidai
ga duk wanda ya aike ka?

Faɗi 2

- ²² Kada ka zalunci matalauta a kan suna matalauta
kada kuma ka fɗwari wanda ba shi da mai taimako a gaban shari'a,
²³ gama UBANGIJI zai yi magana dominsu
zai kuwa washe waɗanda suka washe su.

Faɗi 3

- ²⁴ Kada ka yi abokantaka da mai zafin rai,
kada ka haɗa kai da wanda ba shi da wuya ya yi fushi,
²⁵ in ba haka ba za ka koyi hanyoyinsa
ka kuma sa kanka a tarko.

Faɗi 4

- ²⁶ Kada ka zama mai ɗaukar lamuni
ko ka ba da jingina saboda bashi;
²⁷ gama in ka kasa biya
za a fɗwace gadon da kake kwanciya a kai ma.

Faɗi 5

- ²⁸ Kada ka matsar da shaidar kan iyakar
da kakanninka suka kafa.

Faɗi 6

- ²⁹ Kana ganin mutumin da yake da gwaninta a cikin aikinsa?
Zai yi wa sarakuna hidima;
ba zai yi hidima wa mutanen da ba su iya ba.

23

Faɗi 7

- ¹ Sa'ad da ka zauna domin cin abinci da mai mulki,
ka lura sosai da abin da yake gabanka,
² ka kuma sa wuƙa a maƙogwaronka
in kai mai ci da yawa ne.
³ Kada ka yi marmarin abincinsa mai daɗi
gama wannan abinci ruɗu ne.

Faɗi 8

- ⁴ Kada ka gajiyar da kanka don ka yi arziki;
ka kasance da hikimar dainawa.

⁵ Da kyiftawar ido a kan wadata ta bace,
gama tabbatacce sukan yi fikafikai
sukan tashi sama kamar gaggafa.

Faɗi 9

⁶ Kada ka ci abincin mai rowa,
kada ka yi marmarin abincinsa mai daɗi;
⁷ gama shi wani irin mutum ne
wanda kullum yana tunani game da tsadar abincin.*

Zai ce maka, “Ci ka sha,”
amma zuciyarsa ba ta tare da kai.

⁸ Za ka yi amai ɗan abin da ka ci
dukan daɗin bakinka kuwa zai tafi a banza.

Faɗi 10

⁹ Kada ka yi magana da wawa,
gama zai yi wa maganar hikimarka ba’a.

Faɗi 11

¹⁰ Kada ka kawar da shaidar iyaka ta dā
ko ka ɗiba gonar marayu,

¹¹ gama mai Kāriyarsu yana da ƙarfi;
zai kuwa yi magana dominsu.

Faɗi 12

¹² Ka mai da hankali ga umarni
ka kuma kasa kunne ga kalmomin sani.

Faɗi 13

¹³ Kada ka bar yaro ba horo;
in ka yi masa horo da sanda, ba zai mutu ba.

¹⁴ Ka hukunta shi da sanda
ka ceci ransa daga mutuwa.

Faɗi 14

¹⁵ Dana, in zuciyarka mai hikima ce,
to, zuciyata za tā yi murna;

¹⁶ cikin cikina zai yi farin ciki
in leɓunanka suna maganar abin da yake daidai.

Faɗi 15

¹⁷ Kada ka bar zuciyarka tā yi kyashin masu zunubi,
amma kullum tsoron UBANGIJI za ka yi kishi.

¹⁸ Tabbatacce akwai sa zuciya ta nan gaba dominka,
kuma sa zuciyarka ba za tā zama a banza ba.

Faɗi 16

¹⁹ Ka saurara, ɗana, ka zama mai hikima,
ka kafa zuciyarka a hanyar da take daidai.

²⁰ Kada ka haɗa kai da waɗanda suke shan ruwan inabi da yawa
ko masu haɗama kansu da abinci,

²¹ gama bugaggu da ruwan inabi da masu yawan ci sukan zama matalauta,
gama jiri yakan yi musu sutura da tsummoki.

Faɗi 17

²² Ka kasa kunne ga mahaifinka, wanda ya ba ka rai,

* 23:7 Ko kuwa gama yadda yake tunani a cikinsa, haka yake; Ko kuwa gama yadda ya sa a bikin, haka yake

kada kuwa ka rena mahaifiyarka sa'ad da ta tsufa.

- ²³ Ka saye gaskiya kada kuwa ka sayar da ita;
ka nemi hikima, horo da fahimi.
²⁴ Mahaifin adali yana da farin ciki sosai;
duk wanda yake da ɗa mai hikima yakan ji daɗinsa.
²⁵ Bari mahaifinka da mahaifiyarka su yi murna;
bari wadda ta haife ka tā yi farin ciki!

Faɗi 18

- ²⁶ Dana, ka ba ni zuciyarka
bari kuma idanunka su kiyaye hanyoyina,
²⁷ gama karuwa rami ne mai zurfi
mace marar aminci matsattsiyar rijiya ce.
²⁸ Kamar 'yan fashi, takan kwanta tana jira
tana kuma ninka rashin aminci a cikin maza.

Faɗi 19

- ²⁹ Wa yake wayyo? Wa yake bakin ciki?
Wa yake neman fada? Wa yake gunaguni?
Wa yake da raunuka ba dalili? Wa yake da jan idanu?
³⁰ Waɗanda suke daɗe suna shan ruwan inabi,
waɗanda suke neman kōkon damammen ruwan inabi.
³¹ Kada ka kyifce ido a ruwan inabi sa'ad da ya yi ja,
sa'ad da yana da kyan gani a cikin kwarya,
sa'ad da yana gangarawa sumul a makogwaro!
³² A farshe yana sara kamar maciji
da kuma dafi kamar gamsheka.
³³ Idanunka za su riƙa gane-gane,
zuciyarka kuma za su riƙa tunani abubuwa masu rikitarwa.
³⁴ Za ka zama kamar wanda yake barci a tsakiyar tekuna,
kwance a sama itacen jirgin ruwa.
³⁵ Za ka ce "Sun buge ni, amma ban ji ciwo ba!
Sun daddoke ni, amma ba na jin zafinsa!
Yaushe zan farka
don in kara shan wani?"

24

Faɗi 20

- ¹ Kada ka yi kyashin mugaye,
kada ka yi sha'awar kungiyarsu;
² gama leɓunansu suna maganar tā-da-na-zaune-tsaye ne.

Faɗi 21

- ³ Ta wurin hikima ce ake gina gida,
kuma ta wurin fahimi ake kafa ta;
⁴ ta wurin sani ɗakunanta sukan cika
da kyawawan kayayyaki masu daraja.

Faɗi 22

- ⁵ Mutum mai hikima yana da iko sosai,
kuma mutum mai sani yakan karu da karfi;
⁶ don yin yaƙi kana bukatar bishewa,
kuma don ka yi nasara kana bukatar mashawarta masu yawa.

Faɗi 23

⁷ Hikima ta yi wa wawa nisa kwarai
a cikin taro a kofar gari ba shi da ta cewa.

Faɗi 24

⁸ Duk mai kulla mugunta
za a ɗauka shi mai kuta hargitsi ne.

⁹ Makircin wawa zunubi ne,
mutane kuma sukan yi kyamar mai ba'a.

Faɗi 25

¹⁰ In ba ka da karfi a lokacin wahala,
ka tabbatar kai marar karfi ne sosai!

¹¹ Ka kuɓutar da waɗanda ake ja zuwa inda za a kashe su;
ka riƙe waɗanda suke tangaɗi zuwa wajen yanka.

¹² In kuka ce, “Ai, ba mu san wani abu a kai wannan ba,”
shi da yake awon ba shi da zuciyar ganewa ne?

Shi da yake tsare ranka bai sani ba ne?

Ba zai sāka wa kowane mutum bisa ga abin da ya aikata ba?

Faɗi 26

¹³ Ka sha zuma, ɗana, ka sha zuma gama tana da kyau;
zuma daga kaki yana da zaƙi a harshenka.

¹⁴ Ka kuma san cewa hikima tana da zaƙi ga rai;
in ka same ta, akwai sa zuciya ta nan gaba dominka,
kuma sa zuciyarka ba za tā zama a banza ba.

Faɗi 27

¹⁵ Kada ka kwanta kana fako kamar ɗan iska don ƙwace gidan adali,
kada ka ƙwace masa wurin zama;

¹⁶ gama ko da adali ya fāɗi sau bakwai, yakan tashi kuma,
amma bala'i kan kwantar da mugaye.

Faɗi 28

¹⁷ Kada ka yi dariya sa'ad da abokin gāba ya fāɗi;
sa'ad da ya yi tuntuɓe, kada ka yi farin ciki,

¹⁸ in ba haka ba in UBANGIJI ya gani ba zai amince ba
ya kuma juye fushinsa daga gare shi.

Faɗi 29

¹⁹ Kada ka ji tsoro saboda masu mugunta
ko ka yi kyashin mugaye,

²⁰ gama mugu ba shi da zuciya ta nan gaba,
kuma fitilar mugaye za tā mutu.

Faɗi 30

²¹ Ka ji tsoron UBANGIJI da kuma sarki, ɗana,
kuma kada ka haɗa kai da masu tayarwa,

²² gama za a tura waɗannan biyu zuwa hallaka nan da nan,
kuma wa ya sani irin bala'in da za su iya kawowa?

Karin maganganun hikima

²³ Waɗannan ma maganganun masu hikima ne,
Nunan sonkai a shari'a ba shi da kyau.

²⁴ Duk wanda ya ce wa mai laifi, “Ba ka da laifi”,
mutane za su la'ance shi al'umma kuma za tā ce ba a san shi ba.

²⁵ Amma zai zama da lafiya ga duk waɗanda suka hukunta masu laifi,
kuma babban albarka zai zo a kansu.

- ²⁶ Amsa da take ta gaskiya
tana kamar sumba a leƙuna.
- ²⁷ Ka gama aikinka
ka kuma shirya gonakinka;
bayan haka, ka gina gidanka.
- ²⁸ Kada ka ba da shaida a kan maƙwabcinka ba tare da isashen dalili ba,
ko ka yi amfani da leƙunanka ka yi ruƙu.
- ²⁹ Kada ka ce, “Zan yi masa kamar yadda ya yi mini;
zan rama abin da wannan mutum ya yi mini.”
- ³⁰ Na wuce cikin gonar rago,
na wuce cikin gonar inabin mutumin da ba shi da azanci;
- ³¹ Ƙayayyuwa sun yi girma ko'ina,
ciyayi sun rufe kasar,
katangar duwatsu duk ta rushe.
- ³² Na yi tunani a zuciyata
na kuwa koyi darasi daga abin da na gani.
- ³³ Ɗan barci, Ɗan gyangyadfi,
Ɗan naƙin hannuwa don a huta,
- ³⁴ sai talauci ya shigo maka kamar 'yan fashi
rashi kuma ya zo maka kamar mai hari.

Karin karin maganar Solomon

25

- ¹ Waƙannan ƙarin karin maganar Solomon ne waƙanda mutanen Hezekiya sarkin Yahuda suka tara.
- ² Ɗaukakar Allah ce a ƙoye batun;
a bayyana batun kuwa ƙaukakar sarakuna ne.
- ³ Kamar yadda sammai suna can bisa duniya kuma tana da zurfi,
haka zukatan sarakuna suka wuce a bincika.
- ⁴ Ka tace azurfa
sai kayan su fito don maƙerin azurfa;
- ⁵ ka cire mugaye daga gaban sarki,
kursiyinsa kuwa zai kahu ta wurin adalci.
- ⁶ Kada ka ƙaukaka kanka a gaban sarki,
kada kuma ka nemi wa kanka wuri a cikin manyan mutane;
- ⁷ gara ya ce maka, “Ka hauro nan,”
da a ƙasƙantar da kai a gaban wani mai makami.
- Abin da ka gani da idanunka
⁸ kada ka yi garaje kai ƙara a majalisa,
gama me za ka yi a ƙarshe
in maƙwabcinka ya ba ka kunya?
- ⁹ In kai da maƙwabcinka kuka yi gardama,
kada ka tona asirin wani,
- ¹⁰ in ba haka ba duk wanda ya ji zai kunyata ka
ba za ka kuma taƙa rabuwa da wannan mummuna suna ba.

- 11 Kalmar da aka faɗa daidai
tana kamar zubin zinariyar da aka yi a mazubin azurfa.
- 12 Kamar 'yan kunnen zinariya ko kuwa kayan ado na zinariya zalla
haka yake da tsawatawar mai hikima ga kunne mai saurarawa.
- 13 Kamar sanyin kanƙara a lokacin girbi
haka ɗan saƙo mai aminci wanda aka aika;
ya wartsakar da ran waɗanda suka aike shi.
- 14 Kamar gizagizai da kuma iska marar ruwan sama
haka mutumin da yake fariya a kan kyautan da ba ya bayarwa.
- 15 Ta wurin haƙuri akan rinjaye mai mulki,
magana mai hankali kan karye ƙashi.
- 16 In ka sami zuma, ka sha isashe kawai,
in ya yi yawa, za ka yi amai.
- 17 Kada ka cika ziyarar gidan maƙwabcinka
yawan ganinka zai sa ya ƙi ka.
- 18 Kamar sanda ko takobi ko kibiya mai tsini
haka yake da mutumin da yake ba da shaidar ƙarya a kan maƙwabcinsa.
- 19 Kamar haƙori mai ciwo ko yin tafiya da gurguwar ƙafa
haka yake ga mai dogara da marasa aminci a lokacin wahala.
- 20 Kamar wanda ya tuɓe riga a ranar da ake sanyi,
ko kuwa kamar zuba ruwan tsami a kanwa,
haka yake da mai rera waƙoƙi ga mai baƙin ciki.
- 21 In abokin gābanka yana jin yunwa, ka ba shi abinci ya ci;
in yana jin ƙishi, ka ba shi ruwa ya sha.
- 22 Ta yin haka, za ka tara garwashin wuta mai ci a kansa,
UBANGIJI kuma zai sāka maka.
- 23 Kamar yadda iskar arewa kan kawo ruwan sama,
haka jita-jita kan kawo fushi.
- 24 Gara a zauna a kusurwar rufin ɗaki
da a zauna a gida ɗaya da mace mai fitina.
- 25 Kamar ruwan sanyi ga ran da ya gaji
haka yake da jin labari mai daɗi daga ƙasa mai nisa.
- 26 Kamar rafi mai laƙa ko rijiyar da ta gurɓace
haka yake da mai adalci wanda ya miƙa wuya ga mugaye.
- 27 Ba shi da kyau ka sha zuma da yawa,
haka ma ba shi da kyau ka nemi girma wa kanka.
- 28 Kamar birni da katangarsa sun rushe
haka yake da mutumin da ba ya iya danne fushinsa.

- 1 Kamar kanƙara a rani ko ruwan sama a lokacin girbi,
haka girmamawa bai dace da wawa ba.

- ² Kamar gwara mai yawo ko alallaka mai firiya,
haka yake da la'anar da ba ta dace ta kama ka ba take.
- ³ Bulala don doki, linzami don jaki,
sanda kuma don bayan wawaye!
- ⁴ Kada ka amsa wa wawa bisa ga wautarsa,
in ba haka ba kai kanka za ka zama kamar sa.
- ⁵ Ka amsa wa wawa bisa ga wautarsa,
in ba haka ba zai ga kansa mai hikima ne.
- ⁶ Kamar datsewar kafafun wani ko shan dafi
haka yake da a aika da saƙo ta hannun wawa.
- ⁷ Kamar kafafun gurgun da suka yi laƙwas
haka karin magana yake a bakin wawa.
- ⁸ Kamar ɗaura dutse a majajjawa
haka yake da girmama wawa.
- ⁹ Kamar sukar kaya a hannun wanda ya bugu
haka karin magana yake a bakin wawa.
- ¹⁰ Kamar maharbi wanda yake jin wa kowa rauni
haka yake da duk wanda ya yi hayan wawa ko wani mai wucewa.
- ¹¹ Kamar yadda kare kan koma ga amansa,
haka wawa kan maimaita wautarsa.
- ¹² Gwamma rikafken wawa
da mutum mai ganin kansa mai hikima ne.
- ¹³ Rago yakan ce, "Akwai zaki a kan hanya,
zaki mai faɗa yana yawo a tituna!"
- ¹⁴ Kamar yadda kofa kan juya a kyaurensa,
haka rago yake jujjuya a gadonsa.
- ¹⁵ Rago kan sa hannunsa a kwano
ba ya ma iya ɗaga shi ya kai bakinsa.
- ¹⁶ Rago yana gani yana da hikima
fiye da mutane bakwai da suke ba da amsa da dalilai a kan ra'ayinsu.
- ¹⁷ Kamar wani da ya kama kare a kunnuwa
haka yake da mai wucewa da ya tsoma baki a faɗan da ba ruwansa.
- ¹⁸ Kamar yadda mahaukaci yake harbin
cukwimai ko kibiyoyi masu dafi
- ¹⁹ haka yake da mutumin da ya ruɗe mafwabci
sa'an nan ya ce, "Wasa ne kawai nake yi!"
- ²⁰ In ba itace wuta takan mutu;
haka kuma in ba mai gulma ba za a yi faɗa ba.
- ²¹ Kamar yadda gawayi yake ga murhu, itace kuma ga wuta,
haka mutum mai neman faɗa yake ga faɗa.
- ²² Kalmomin mai gulma suna kama da burodi mai daɗi;
sukan gangara can cikin cikin mutum.
- ²³ Kamar kaskon da aka dalaye da azurfar da ba a tace ba
haka leɓuna masu mugun zuciya.
- ²⁴ Mai yin kiyayya yakan ɓoye kansa da maganar bakinsa,
amma a cikin zuciyarsa yana cike da munafunci

- ²⁵ Ko da jawabinsa ya ɗfauki hankali, kada ka gaskata shi,
gama abubuwa kyama guda bakwai sun cika zuciyarsa.
- ²⁶ Wataƙila ya ɓoye ƙiyayyarsa da ƙarya,
duk da haka za a tone muguntarsa a cikin taro.
- ²⁷ In mutum ya haƙa rami, shi zai fāɗi a ciki;
in mutum ya mirgino dutse, dutsen zai mirgine a kansa.
- ²⁸ Harshe mai faɗin ƙarya yana ƙin waɗanda yake ɓata musu rai,
daɗin baki kuma yakan aikata ɓarna.

27

- ¹ Kada ka yi fariya a kan gobe
gama ba san abin da ranar za tā kawo ba.
- ² Ka bar wani ya yabe ka, ba kai kanka ba;
wani dabam, ba leɓunanka ba.
- ³ Dutse yana da nauyi yashi kuma wahala ce,
amma tsokanar wawa ta fi su duka nauyi.
- ⁴ Fushi mugun abu ne mai hallakarwa,
amma wa zai iya tsaya a gaban kishi?
- ⁵ Gara tsawatawar da ake yi a fili
da ƙaunar da ake yi a ɓoye.
- ⁶ Za a iya amince da rauni daga aboki,
amma abokin gāba ko da ya sumbace ka kada ka sake da shi!
- ⁷ Duk wanda ya ƙoshi da zuma, ba ya marmarinsa kuma
amma wanda yake yunwa ko abin da yake da ɗaci ma zai ji shi da zaƙi.
- ⁸ Kamar tsuntsun da ya ɓace daga sheƙarsa
haka yake da mutumin da ya bar gidansa.
- ⁹ Man shafawa mai ƙanshi da kuma turare kan faranta zuciyar,
gaisuwar amini kuma takan fito daga shawarar kirki.
- ¹⁰ Kada ka manta da abokinka da kuma abokin mahaifinka,
kuma kada ka tafi gidan ɗan’uwanka sa’ad da masifa ta same ka,
gara ka je wurin maƙwabci na kusa da ka je wurin ɗan’uwan da yake da nisa.
- ¹¹ Ka zama mai hikima, ɗana, ka kuma faranta mini zuciyar;
zan iya amsa kowace irin suƙar da wani zai yi mini.
- ¹² Mai basira kan hango hatsari ya kuma kauce,
marar azanci zai yi ta kutsa kai ciki, daga baya ya yi da na sani.
- ¹³ A karɓe rigunan wanda ya ɗfauki lamunin baƙo;
a riƙe shi jingina in ya yi shi don mace marar aminci.
- ¹⁴ In mutum ya albarkaci maƙwabcinsa da murya mai ƙarfi da sassafe,

za a d'auka shi a matsayin la'ana.

- ¹⁵ Mace mai fitina kamar
did'digar ruwa take ba ka'ak'autawa;
- ¹⁶ hana ta yana kamar yin ko'kari tsai da iska ne
ko yin ko'karin ca'fke mai a tafi'nnun'ka.
- ¹⁷ Kamar yadda ka'arfe kan wasa ka'arfe
haka mutum kan koyi daga mutum.
- ¹⁸ Duk wanda ya lura da itacen ba'ure, zai ci 'ya'yansa,
kuma duk wanda ya lura da maigidansa za a girmama shi.
- ¹⁹ Kamar yadda ruwa kan nuna yadda fuska take,
haka zuciyar mutum kan nuna irin mutumin.
- ²⁰ Mutuwa da Hallaka* ba sa ko'shi,
haka idanun mutum ba sa ko'shi da gani.
- ²¹ Ana gwajin azurfa da kuma zinariya da wuta,
amma akan gwada mutum ta wurin yabon da ya samu.
- ²² Ko da ka daka wawa a turmi,
kana daka shi kamar hatsi da ta'bariya,
ba za ka fid da wauta daga gare shi ba.
- ²³ Ka tabbata ka san lafiyar gar'ken tumakinka,
ka mai da hankali ga gar'ken shanunka;
- ²⁴ domin dukiya ba ta dawwama har abada,
ba a kuma kasance da rawani daga tsara zuwa tsara.
- ²⁵ Sa'ad da aka yanki ingirci sabon toho kuma ya bayyana
aka kuma tattara ciyawa daga tuddai,
- ²⁶ gashin raguna za su tanada maka tufafi,
za ka iya sayi gonaki masu kyau da ku'fin awaki.
- ²⁷ Za ka kasance da madarar awaki mai yawa
don ka ciyar da kanka da kuma iyalinka
ka kuma inganta bayinka mata.

28

- ¹ Mugu yakan gudu ko babu wanda yake korarsa,
amma adalai suna da ka'arfin hali kamar zaki.
- ² Sa'ad da ka'sa ta yi tayarwa, takan kasance da masu mulki da yawa,
amma mai fahimi da sani kan mai da zaman lafiya.
- ³ Mai mulkin da ya danne talakawa
yana kama da ruwan saman da ya lalatar da hatsi.
- ⁴ Duk wa'danda ba sa bin doka yabon mugaye suke yi,
amma wa'danda suke yin biyayya da doka suna ga'ba da mugaye ke nan.

* 27:20 Da Ibraniyanci Sheol da Abaddon

- ⁵ Mugaye ba su san gaskiya ba,
amma waƙanda suke neman UBANGIJI sun santa sosai.
- ⁶ Gara matalauci wanda yake tafiya babu abin zargi
da mai arziki wanda hanyoyinsa mugaye ne.
- ⁷ Duk wanda ya kiyaye doka ɗa ne mai la'akari,
amma wanda yake abokantaka da masu zari yakan jawo wa mahaifinsa kunya.
- ⁸ Duk wanda ya tara dukiyarsa ta wurin ba da bashi da ruwan da ya wuce misali
yana tara wa wani ne wanda zai yi wa talakawa alheri.
- ⁹ In wani ya yi kunnuwa kashi ga doka
ko addu'arsa ma abar kyama ce.
- ¹⁰ Duk wanda ya jagorance masu aikata gaskiya a hanyar mugunta
zai fāɗa cikin tarkonsa
amma marasa abin zargi za su sami gādo mai kyau.
- ¹¹ Mai arziki zai yi zato shi mai hikima ne a ganinsa,
amma matalauci mai basira ya fi shi sanin abin da yake daidai.
- ¹² Sa'ad da adalai suka yi nasara, kowa yakan yi biki;
amma sa'ad da mugu ya samu shugabanci, mutane sukan yi ta ɓuya.
- ¹³ Duk wanda ya ɓoye zunubansa ba ya taɓa cin nasara,
amma duk wanda ya furta ya kuma ki su yakan sami jinkai.
- ¹⁴ Mai albarka ne mutumin da kullum yake jin tsoron Allah,
amma duk wanda ya taurare zuciyarsa yakan shiga wahala.
- ¹⁵ Kamar rurin zaki ko sanɗar beyar
haka mugun mutum mai mulki a kan mutane marasa karfi yake.
- ¹⁶ Mugu mai mulki ba shi da azanci,
amma duk wanda yake kin kazamar riba yakan yi tsawon rai.
- ¹⁷ Mutumin da laifin kisa ya yi ta damunsa
zai zama mai gudu don tsoro har mutuwa;
kada wani ya taimake shi.
- ¹⁸ Duk wanda ya yi tafiya marar abin zargi zai zauna lafiya,
amma duk wanda hanyoyinsa mugaye ne zai fāɗi nan da nan.
- ¹⁹ Duk wanda ya nome gonarsa zai sami amfani a yalwace,
amma duk wanda yake zaman banza zai zama matalauci a koyaushe.
- ²⁰ Mutum mai aminci zai cika da albarka,
amma duk mai son yin arziki dare ɗaya zai sha hukunci.
- ²¹ Nuna sonkai ba shi da kyau,

duk da haka mutum zai aikata abin da ba daidai ba saboda 'yar karamar rashawa.

- ²² Mai rowa yana alla-alla ya yi arziki
bai san cewa talauci ne ke jiransa ba.
- ²³ Duk wanda ya tsawata wa wani mutum zai sami yabo a karshe
fiye da wanda yake mai daɗin baki.
- ²⁴ Duk wanda ya yi wa mahaifin ko mahaifiyarsa sata
ya kuma ce, "Ai, ba laifi ba ne"
abokin mai hallakarwa ne shi.
- ²⁵ Mai haɗama yakan jawo tā-da-na-zaune-tsaye,
amma duk wanda ya dogara ga UBANGIJI zai yi nasara.
- ²⁶ Duk mai dogara ga kansa wawa ne,
amma duk wanda yake tafiya da hikima zai zauna lafiya.
- ²⁷ Duk wanda yake bayarwa ga matalauta ba zai rasa kome ba,
amma duk wanda bai kula da su ba yana samu la'ana masu yawa.
- ²⁸ Sa'ad da mugu ya samu shugabanci, mutane sukan yi ta buya;
amma sa'ad da mugu ya hallaka, adali kan ci gaba cikin arziki da lafiya.

29

- ¹ Mutumin da ya ci gaba da taurinkai bayan an kwaɓe shi
ba da daɗewa ba zai hallaka ba makawa.
- ² Sa'ad da masu adalci suke cin nasara, mutane kan yi farin ciki
sa'ad da mugaye suke mulki, mutane kan yi nishi.
- ³ Duk mai kaunar hikima kan kawo wa mahaifinsa farin ciki,
amma wanda yake ma'amala da karuwai kan lalatar da dukiyarsa.
- ⁴ Ta wurin yin adalci sarki kan sa kasa tā yi karko
amma duk mai haɗama don cin hanci kan rushe kasar.
- ⁵ Duk wanda yake wa maƙwabcinsa daɗin baki
yana sa wa kafafunsa tarko ne.
- ⁶ Mugun mutum tarko ne ta wurin zunubinsa,
amma mai adalci zai iya rera ya kuma yi murna.
- ⁷ Masu adalci sun damu game da adalci don talakawa,
amma mugaye ba su da wannan damuwa.
- ⁸ Masu ba'a kan kuta faɗa a birni,
amma masu hikima sukan kwantar da fushi.
- ⁹ In mai hikima ya je wurin shari'a da wawa,
wawa kan yi ta fushi yana ta dariya, ba kuwa za a sami salama ba.

- 10 Masu kisan kai sukan ki mutum mai mutunci
su kuma nema su kashe mai aikata gaskiya.
- 11 Wawa yakan nuna fushinsa a fili,
amma mai hikima kan kanne fushinsa.
- 12 In mai mulki yana sauraran karairayi,
dukan ma'aikatansa za su zama mugaye.
- 13 Matalauci da azzalumi suna da wannan abu d'aya.
UBANGIJI ne yake ba dukansu gani.
- 14 In sarki yana hukunta talakawa da adalci
kursiyinsa kullum zai kasance lafiya.
- 15 Sandar gyara kan ba da hikima,
amma yaron da aka bari ba horo kan jawo kunya ga mahaifiyarsa.
- 16 Sa'ad da mugaye suke cin nasara, haka zunubi zai yi ta karuwa,
amma masu adalci za su ga faɗuwar waɗannan mutane.
- 17 Ka hori d'anka, zai kuwa ba ka salama;
zai ba ka farin cikin da kake so.
- 18 Inda ba wahayi, mutane kan kangare;
amma masu albarka ne waɗanda suke kiyaye doka.
- 19 Ba a yi wa bawa gyara ta wurin magana kawai;
ko da ya fahimta ma, ba zai kula ba.
- 20 Ka ga mutum mai yin magana da garaje?
To, gara a sa zuciya ga wawa da a sa zuciya gare shi.
- 21 In mutum ya yi wa bawansa shagwaɓa tun yana yaro,
zai jawo bakin ciki a karshe.
- 22 Mutum mai cika fushi yakan tã da faɗa,
mai zafin rai kuma kan yi zunubai masu yawa.
- 23 Fariyar mutum kan jawo masa kaskanci
amma mai saufinkai kan sami girmamawa.
- 24 Duk wanda yake abokin ɓarawo abokin gāban kansa ne;
yana jin sa yana ta rantsuwa, amma bai isa ya ce kome ba.
- 25 Jin tsoron mutum tarko ne,
amma duk wanda ya dogara ga UBANGIJI zai zauna lafiya.
- 26 Mutane sukan nemi samun farin jini daga wurin sarki,
amma daga wurin UBANGIJI ne mutum kan sami adalci.
- 27 Masu adalci suna kyamar masu rashin gaskiya;

mugaye sukan yi kyamar masu aikata gaskiya.

Maganganun Agur

30

¹ Maganganun Agur dan Yake, magana ce horarriya.*

Wannan mutum ya furta wa Itiyel da kuma ga Ukal,

² “Ni ne mafi jahilci a cikin mutane;

ba ni da fahimi irin na mutum.

³ Ban koyi hikima ba,

ba ni kuma da sani game da Mai Tsarkin nan,

⁴ Wane ne ya taɓa haura zuwa sama ya dawo?

Wane ne ya tattara iska a tafiɓ hannuwansa?

Wane ne ya nannaɗe ruwaye a cikin rigarsa?

Wane ne ya kafa dukan iyakokin duniya?

Mene ne sunansa, da kuma sunan ɗansa?

Faɗa mini in ka sani!

⁵ “Kowace maganar Allah ba ta da kuskure;

shi ne garkuwa ga waɗanda suke neman mafaka daga gare shi.

⁶ Kada ka kara ga maganarsa,

in ba haka ba zai tsawata maka ya kuma nuna kai maƙaryaci ne.

⁷ “Abu biyu ina roƙonka, ya UBANGIJI;

kada ka hana ni kafin in mutu.

⁸ Ka kawar da karya da kuma karairayi nesa da ni;

kada ka ba ni talauci ko arziki,

amma ka ba ni abincina na yini kaɗai.

⁹ In ba haka ba, zan wadace in ƙi ka

har in ce, ‘Wane ne UBANGIJI?’

Ko kuwa in zama matalauci in yi sata

ta haka in kunyata sunan Allahna.

¹⁰ “Kada ka baza karairayi game da bawa ga maigidansa,

in ba haka ba, zai la’ance ka, za ka kuwa sha wahala a kan haka.

¹¹ “Akwai waɗanda sukan zagi mahaifinsu

ba sa kuma sa wa mahaifiyarsu albarka;

¹² waɗanda sukan ɗauka su tsarkaka ne a ganinsu

alhali kuwa ƙazamai ne su;

¹³ waɗanda kullum idanunsu masu kallon reni ne,

waɗanda kallon da suke yi na daurin gira ne;

¹⁴ waɗanda haƙoransu takuba ne

waɗanda kuma muƙamuƙansu tarin wuƙaƙe ne

don su cinye matalauta daga duniya

da kuma mabukata daga cikin mutane.

¹⁵ “Matsattsaku tana da ’ya’ya mata biyu.

Suna kuka suna cewa, ‘Ba ni! Ba ni!’

* 30:1 Ko kuwa Yake na Massa

“Akwai abubuwa uku da ba sa taɓa koshi,
guda huɗu ba sa taɓa cewa, ‘Ya isa!’

¹⁶ Kabari, mahaifar da ba ta haihuwa,
ƙasa, wadda ba ta taɓa koshi da ruwa,
da kuma wuta, wadda ba ta taɓa cewa ‘Ya isa!’

¹⁷ “Idon da yake yi wa mahaifi ba’a,
wanda yake wa mahaifiya dariyar rashin biyayya,
hankakin kwari za su ƙwaƙule masa ido,
ungulai za su cinye su.

¹⁸ “Akwai abubuwa uku da suke ba ni mamaki,
abubuwa huɗu da ba na iya fahimtarsu,
¹⁹ yadda gaggafa take firiya a sararin sama,
yadda maciji yake tafiya a kan dutse,
yadda jirgin ruwa yake tafiya a teku,
da kuma sha’ani tsakanin namiji da ’ya mace.

²⁰ “Ga yadda mazinaciya take yi.
Takan ci ta share bakinta
ta ce, ‘Ban yi wani abu marar kyau ba.’

²¹ “Akwai abubuwa uku da duniya kan yi rawan jiki,
abubuwa huɗu da ba ta iya jurewa,
²² bawan da ya zama sarki,
wawan da ya koshi da abinci,
²³ macen da ba a ƙauna wadda ta sami miji,
da kuma baiwar da ta ɗauki matsayin uwargijiyarta.

²⁴ “Akwai abubuwa huɗu a duniya da suke ƙanana,
duk da haka suna da hikima ƙwarai.
²⁵ Kyashi halittu ne da ba su da ƙarfi sosai,
duk da haka suna ajiyar abincinsu da rani;
²⁶ remaye halittu ne da ba su da ƙarfi sosai,
duk da haka sukan yi gidajensu a duwatsu;
²⁷ fāra ba su da sarki,
duk da haka suna tafiya tare bisa ga girma;
²⁸ ana iya kama ƙadangare da hannu,
duk da haka akan same shi a fadodin sarakuna.

²⁹ “Akwai abubuwa uku da suke jan jiki da kuma taƙama a tafiyarsu
abubuwa huɗu waɗanda suke ƙwarjini da taƙama a tafiyarsu,
³⁰ zaki mai ƙarfi a cikin namun jeji, wanda ba ya ratse wa kowa;
³¹ zakara mai taƙama,
da bunsuru,
da kuma sarki mai sojoji kewaye da shi.

³² “In ka yi wauta ka kuma ɗaukaka kanka,
ko kuwa wani yana ƙulla maka mugunta,
ka dāfa hannunka a bisa bakinka!

³³ Gama kamar yadda kaɗaɗɗen madara takan kawo mai,
murɗa hanci kuma takan sa a yi haɓo,
haka tsokanar fushi takan kawo faɗa.”

Maganganun Sarki Lemuwel

31

- ¹ Maganganun Sarki Lemuwel, magana ce horarriya* mahaifiyarsa ta koya masa,
² “Ka saurara, ya ɗana! Ka saurara, ɗan cikina!
 Ka saurara, ya ɗan amshin addu’ata!†
³ Kada ka ba da ƙarfinka a kan mata,
 ƙarfinka ga waɗanda suka hallaka sarakuna.
⁴ “Ba na sarakuna ba ne, ya Lemuwel,
 ba na sarakuna ba ne su sha ruwan inabi,
 ba na masu mulki ba ne su yi marmarin barasa,
⁵ don kada su sha su manta da abin da doka ta umarta,
 su hana wa waɗanda aka danne hakkinsu.
⁶ A ba da barasa ga waɗanda suke cikin halin ƙaƙa naka yi,
 ruwan inabi ga waɗanda suke cikin wahala;
⁷ bari su sha su manta da talaucinsu
 kada kuma su ƙara tunawa da ɗacin ransu.
⁸ “Yi magana domin bebaye,
 domin hakkin dukan waɗanda suke naƙasassu.
⁹ Yi magana a kuma yi shari’ar adalci;
 a tsare hakkin talakawa da masu bukata.”

Maganaƙar ƙarshe. Mace Mai Halin Kirki

- ¹⁰ ‡ Wa yake iya samun mace mai halin kirki?
 Darajarta ta fi ta lu’ulu’ai.
¹¹ Mijinta yana da cikakken amincewa da ita
 kuma ba ya rasa wani abu mai daraja.
¹² Takan yi masa alheri ba mugunta ba,
 dukan kwanakin ranta.
¹³ Takan zaɓi ulu da lilin
 ta yi ta saƙa da hannuwanta da farin ciki.
¹⁴ Ita kamar jirgin ’yan kasuwa ne
 tana kawo abincinta daga nesa.
¹⁵ Takan farka tun da sauran duhu;
 ta tanada wa iyalinta abinci
 ta kuma shirya wa ’yan matan gidanta ayyukan da za su yi.
¹⁶ Takan lura da gona sosai ta kuma saye ta;
 daga abin da take samu na kuɗin shiga take shuka gonar inabi.
¹⁷ Takan himmantu tā yi aikinta tukuru;
 hannuwanta suna da ƙarfi domin ayyukanta.
¹⁸ Takan tabbata akwai riba a kasuwancinta,
 kuma fitilarta ba ya mutuwa da dare.
¹⁹ Da hannunta take riƙe abin kaɗi
 ta kuma kama abin saƙa da yatsotsinta.
²⁰ Takan marabci talakawa
 takan kuma taimaki masu bukata.
²¹ Sa’ad da ƙanƙara ta fāɗi, ba ta jin tsoro saboda gidanta;
 gama dukansu suna da tufafi masu kauri.
²² Takan yi wa gadonta kayan shimfiɗa;

* 31:1 Ko kuwa na Lemuwel sarkin Massa, waɗanda † 31:2 Ko kuwa / amsar addu’o’ina ‡ 31:10 Ayoyi 10-31 suna bin juna layi-layi, kowace aya na farawa da harufan Ibraniyanci bi da bi.

- tufafinta kuma na lilin ne mai laushi na shunayya.
- ²³ Ana girmama mijinta a kofar shiga birni
inda yakan zauna a cikin dattawan gari.
- ²⁴ Takan yi riguna na lilin ta sayar;
takan kuma sayar wa 'yan kasuwa da damara.
- ²⁵ Karfi da mutunci su ne suturarta;
za ta iya yin dariyar kwanaki masu zuwa.
- ²⁶ Tana magana da hikima,
kuma umarnai mai aminci yana a harshenta.
- ²⁷ Tana lura da sha'anin gidanta
kuma ba ta cin abincin kyuya.
- ²⁸ 'Ya'yanta sukan tashi su ce da ita mai albarka;
haka mijinta ma, yakan kuma yabe ta yana cewa,
- ²⁹ "Mata da yawa suna yin abubuwan yabo,
amma ke kin fi su duka."
- ³⁰ Kayan tsari yana ruɗu, kyau kuma kan shuɗe;
amma mace mai tsoron UBANGIJI abar yabo ce.
- ³¹ Ka ba ta ladar da ya dace ta samo wa kanta,
bari kuma ayyukanta su kawo mata yabo a kofar shiga birni.

Mai Hadishi

Kome ba shi da amfani

¹ Kalmomin Malami,* Ɗan Dawuda, Sarki a Urushalima.
² “Ba amfani! Ba amfani!”
 In ji Malami.
 “Gaba Ɗaya ba amfani!
 Kome ba shi da amfani!”

³ Wace riba ce mutum yake samu daga wahalar
 da yake fama a duniya?
⁴ Zamanai sukan zo zamanai su wuce,
 amma duniya tana nan har abada.
⁵ Rana takan fito rana ta kuma fāƙi,
 ta kuma gaggauta zuwa inda takan fito.
⁶ Iska takan hura zuwa kudu ta kuma juya zuwa arewa;
 tā yi ta kewayewa, tā yi ta koma inda take fitowa.
⁷ Dukan rafuffuka sukan gangara zuwa teku,
 duk da haka teku ba ya cika.
 Daga inda rafuffukan suke fitowa,
 a can suke komawa kuma.
⁸ Dukan abubuwa suna kawo gajiya,
 gaban magana.
 Ido ba ya gaji da gani,
 haka ma kunne yā koshi da ji.
⁹ Abin da ya taɓa kasancewa, zai sāke kasance,
 abin da aka yi za a sāke yi kuma;
 babu wani abu sabo a duniya.
¹⁰ Akwai wani abin da za a ce,
 “Dubu! Ga wani abu sabo?”
 Abin yana nan, tun dā can,
 ya kasance kafin lokacinmu.
¹¹ Ba a tunawa da mutanen dā,
 haka su ma da ba a haifa ba tukuna
 waɗanda za su biyo bayansu
 ba za a tuna da su ba.

Hikima ba ta da amfani

¹² Ni, Malami, sarki ne bisa Isra'ila a Urushalima. ¹³ Na dauri aniyata in gwada don in bincika ta wurin hikima dukan abin da ake yi a duniya. Kaya mai nauyi ne Allah ya Ɗora a kan mutane! ¹⁴ Na ga dukan abubuwan da ake yi a duniya, dukansu ba su da amfani, naushin iska ne kawai.
¹⁵ Abin da yake tankwararre ba zai miku ba;
 ba za a kuma iya ƙidaya abin da ba shi ba.
¹⁶ Na yi tunani a raina na ce, “Dubu, na yi girma, na kuma ƙaru da hikima fiye da duk wanda ya taɓa mulki a bisa Urushalima kafin ni; na ƊanƊana hikima mai yawa da kuma ilimi.” ¹⁷ Sa'an nan na Ɗaura aniyata ga fahimtar hikima, in kuma san bambanci tsakanin hauka da wauta, amma na koyi cewa wannan ma, naushin iska ne kawai.
¹⁸ Gama yawan hikima yakan kawo yawan baƙin ciki;
 yawan sani, yawan ɓacin rai.

* 1:1 Ko kuwa shugaban taro; haka ma a ayoyi 2 da kuma 12.

2

Jin daɗi ba shi da amfani

¹ Na ce wa kaina, “Zo, zan gwada ka da jin daɗi don in ga abin da yake da kyau.” Amma wannan ma ya zama ba amfani. ² Sai na ce, “Dariya hauka ce. Kuma me jin daɗi yake kawowa?” ³ Na yi kofari in sa raina yā yi farin ciki da ruwan inabi, in kuma rungumi wauta, hankalina kuma yana yin mini jagora da hikima. Na so in ga abin da yake da daraja ga mutane a duniya a ’yan kwanakinsu.

⁴ Na yi ayyuka masu girma. Na gina gidaje wa kaina na kuma shuka gonakin inabi. ⁵ Na yi lambuna da wuraren shaƙatawa, na shuka itatuwa masu ’ya’ya iri-iri a cikinsu. ⁶ Na yi tankuna don in yi banruwan kurmin itatuwa. ⁷ Na sayi bayi mata da maza, ina kuma da waɗansu bayin da aka haifa a gidana. Ina da garkunan shanu da na tumaki da na awaki fiye da duk wanda ya taɓa zama a Urushalima kafin ni. ⁸ Na tara wa kaina azurfa da zinariya, ina da ma’ajin sarakuna da yankuna. Na samo wa kaina mawaƙa mata da maza, da dukan irin matan da kowane namiji zai so. ⁹ Na ƙasaita fiye da kowane mutumin da ya riga ni zama a Urushalima. Cikin dukan wannan, hikimata ba tā rabu da ni ba.

¹⁰ Ban hana kaina duk wani abin da idona ya yi sha’awarsa ba;

ban hana zuciyata wani jin daɗi ba.

Zuciyata ta yi murna da dukan aikina,

wannan kuwa shi ne ladan dukan famata.

¹¹ Duk da haka sa’ad da na duba dukan aikin hannuwana,

da abin da na yi fama don in samu,

sai kome ya zama ba shi da amfani, naushin iska ne kawai;

babu wata riba a duniya.

Hikima da wauta ba su da amfani

¹² Sai na juya ga tunanina don in lura da hikima,

da kuma hauka da wauta.

Me ya rage wa magājin sarki yā yi

fiye da abin da aka riga aka yi?

¹³ Na ga cewa hikima ta fi wauta,

kamar yadda haske ya fi duhu.

¹⁴ Mai hikima ya san inda ya nufa,

wawa kuwa yana tafiya a cikin duhu;

amma sai na gane

cewa ƙaddara ɗaya ce take samunsu.

¹⁵ Sai na yi tunani a zuciyata,

“Ƙaddarar wawa za tā same ni ni ma.

Wace riba ce hikimata za tā jawo mini?”

Na ce a zuciyata,

“Wannan ma ba shi da amfani.”

¹⁶ Gama ba za a ƙara tunawa da mai hikima ko wawa ba;

nan gaba za a manta da su.

Yadda wawa zai mutu, haka ma mai hikima!

Fama ba ta da amfani

¹⁷ Don haka na ƙi jinin rayuwa, gama aikin da ake yi a duniya yana ɓata mini rai. Dukan abin da yake cikinta kuwa ba shi da amfani, naushin iska ne kawai. ¹⁸ Na ƙi jinin dukan abubuwan da na yi wahala ina yi a duniya, gama dole in bar su wa na bayana. ¹⁹ Wa ya sani ko zai zama mai hikima ko kuma wawa? Duk da haka zai mallaki dukan aikin da na yi da kofarina da kuma dabarata a duniya. Wannan ma ba shi da amfani. ²⁰ Saboda haka zuciyata ta fara karaya a kan dukan faman aikina a duniya. ²¹ Gama mutum zai yi aikinsa da dukan hikimarsa, da saninsa, da gwanintarsa, sa’an nan dole yā bar dukan abin da ya mallaka ga wani wanda bai yi wahalar kome a ciki ba. Wannan ma ba shi da amfani, hasara ce mai yawa. ²² Me mutum zai samu daga aikin da ya yi duka, da irin ɗawainiyar da

ya sha a kan yin aikin a duniya? ²³ Dukan kwanakinsa aikinsa damuwa ce da ɓacin zuciya; ko da dare ma hankalinsa ba a kwance yake ba. Wannan ma ba shi da amfani.

²⁴ Ba abin da mutum zai yi da ya fi yā ci, yā sha, yā ji wa ransa daɗi daga aikinsa. Na lura cewa wannan ma, ya fito daga hannun Allah ne, ²⁵ gama in ba tare da shi ba, wa zai iya ci yā sha yā kuma ji daɗi? ²⁶ Ga wanda ya gamshe shi, Allah yakan ba da hikima da sani da farin ciki, amma ga mai zunubi yakan ba shi aikin tarawa da ajiyar dukiya domin yā miƙa wa wanda ya gamshi Allah. Wannan ma ba shi da amfani, naushin iska ne kawai.

3

Lokaci domin kowane abu

¹ Akwai lokaci domin kowane abu,
da kuma lokaci domin kowane aiki a duniya.

² Lokacin haihuwa da lokacin mutuwa,
lokacin shuki da lokacin tumbukewa.

³ Lokacin kisa da lokacin warkarwa,
lokacin rushewa da lokacin ginawa.

⁴ Lokacin kuka da lokacin dariya,
lokacin makoki da lokacin rawa.

⁵ Lokacin warwatsa duwatsu da lokacin tara su,
lokacin runguma da lokacin dainawa.

⁶ Lokacin nema, da lokacin fid da zuciya,
lokacin ajiyewa da lokacin zubarwa.

⁷ Lokacin yagewa da lokacin ɗinkewa,
lokacin yin shiru da lokacin magana.

⁸ Lokacin ƙauna da lokacin ƙiyayya,
lokacin yaƙi da lokacin salama.

⁹ Wace riba ce ma'aikaci yake da ita saboda wahalarsa? ¹⁰ Na ga nawayar da Allah ya ɗora a kan mutane. ¹¹ Ya yi kowane abu da kyau a lokacinsa. Ya kuma sa matuƙa a zukan mutane, duk da haka sun ƙasa gane abin da Allah ya yi daga farko zuwa ƙarshe. ¹² Na san ba abin da ya fi wa mutane kyau fiye da su ji daɗi su kuma yi alheri yayinda suke da rai. ¹³ Cewa kowa yā ci, yā sha, yā kuma ji daɗi cikin dukan aikinsa, wannan kyautar Allah ce. ¹⁴ Na san cewa duk abin da Allah ya yi zai dawwama har abada; ba abin da za a ƙara ko a rage. Allah ya yi haka domin mutane su girmama shi.

¹⁵ Duk abin da yana nan ya taɓa kasancewa,
kuma abin da zai kasance, ya taɓa kasancewa;
Allah kuma zai nemi bayanin abubuwan da suka wuce.

¹⁶ Sai na ga wani abu kuma a duniya,
a wurin shari'a, akwai mugunta a can,
a wurin adalci, akwai mugunta a can.

¹⁷ Sai na yi tunani a zuciyata,
“Allah zai shari'anta
masu adalci da masu mugunta,
gama za a kasance da lokaci domin kowane aiki,
lokaci domin kowane abu.”

¹⁸ Na sāke yin tunani, “Gama da mutane kam, Allah kan gwada su don su san cewa ba su fi dabba ba. ¹⁹ Ƙaddarar mutum ɗaya take da ta dabba; ƙaddara ɗaya ce take jiransu biyu. Yadda ɗayan yake mutuwa, haka ma ɗayan. Dukansu numfashinsu iri ɗaya ne; mutum bai fi dabba ba. Kowane abu ba shi da amfani. ²⁰ Duka wuri ɗaya za su tafi; gama duka daga turɓaya suka fito, kuma ga turɓaya duka za su koma. ²¹ Wa ya tabbatar cewa ruhun mutum yakan tashi sama sa'an nan na dabba yā sauka ƙasa?”

²² Saboda haka na ga babu abin da ya fi kyau wa mutum fiye da yā more wahalar aikinsa, domin wannan ne rabonsa. Gama wa zai kawo shi yā ga abin da zai faru a bayansa?

4

Zalunci, wahalar aiki da rashin abokantaka

- ¹ Na sāke dubawa sai na ga zaluncin da ake yi a duniya.
Na ga hawayen waƙanda ake zalunta
kuma ba su da mai taimako;
masu iko suna goyon bayan masu zalunci,
ga shi ba su da mai taimako.
- ² Sai na furta cewa matattu,
waƙanda suka riga suka mutu,
sun fi waƙanda suke a raye farin ciki,
waƙanda har yanzu suke da rai.
- ³ Amma wanda ya fi su duka
shi ne wanda bai riga ya kasance ba,
wanda bai ga muguntar
da ake yi a duniya ba.
- ⁴ Sai na gane cewa, duk wata fama da duk wata nasara sun samo asali daga kishin da mutum yake yi na maƙwabcinsa ne. Wannan ma ba shi da amfani, naushin iska ne kawai.
- ⁵ Wawa yakan kame hannuwansa
yā kuma lalatar da kansa.
- ⁶ Gara tafin hannu guda cike da kwanciyar rai
da tafin hannu biyu cike da tashin hankali
da harbin iska kawai.
- ⁷ Na kuma ga wani abu marar amfani a duniya.
- ⁸ Akwai wani mutum shi kaƙai;
bai shi da ƙa ko ƙan'uwā.
Ba shi da hutu daga wahalarsa,
duk da haka bai ƙoshi da dukiyarsa ba.
Ya tambayi kansa, “Ma wane ne nake wannan wahala,
kuma me ya sa nake hana kaina jin daƙi?”
Wannan ma ba shi da amfani,
harkar baƙin cikin ne kawai!
- ⁹ Biyu sun fi ƙaya,
gama suna samun riba mai kyau na aikinsu.
- ¹⁰ In ƙaya ya fāƙi,
abokinsa zai taimake shi yā tashi.
Amma abin tausayi ne ga mutumin da ya fāƙi
ba shi kuma da wanda zai taimake shi yā tashi!
- ¹¹ In mutum biyu sun kwanta tare, za su ji ƙumin juna.
Amma yaya mutum ƙaya zai ji ƙumi yana shi kaƙai?
- ¹² Ana iya shan ƙarfin mutum ƙaya,
mutum biyu za su iya kare kansu.
Igiya riƙi uku tana da wuya tsinkawa.

Cin gaba ba shi da amfani

- ¹³ Gara saurayi wanda yake matalauci amma yake da hikima da sarkin da ya tsufa mai wauta, wanda ba ya karɓar shawara. ¹⁴ Yana yiwuwa saurayin yā fito daga kurkuku yā hau gadon sarauta, ko kuma dai an haife shi cikin talauci a ƙasarsa. ¹⁵ Na ga cewa dukan waƙanda suka rayu suka kuma yi tafiya a duniya sun bi saurayin, magājin sarkin. ¹⁶ Babu ƙarshe ga dukan mutanen da suka riga su. Amma waƙanda suka zo daga baya, ba su gamsu da magājin ba. Wannan ma ba shi da amfani, naushin iska ne kawai.

5

Ka ji tsoron Allah

¹ Ka lura da mataƙanka sa'ad da ka tafi gidan Allah. Ka je kusa don ka saurara a maimakon miƙa hadaya kamar wawaye, waƙanda ba su san sun yi laifi ba.

² Kada ka yi subul da bakinka,
kada zuciyarka tã yi garajen
furta wani abu a gaban Allah.

Allah yana sama

kai kuma kana duniya,
saboda haka, kada kalmominka su zama da yawa.

³ Kamar yadda son cika buri yakan zo sa'ad da kana da yawan damuwa,
haka jawabin wawa yake sa'ad da yake yawan magana.

⁴ Sa'ad da ka yi alkawari ga Allah, kada ka ñata lokaci wajen cika shi. Ba ya jin daƙin wawaye; ka cika alkawarinka. ⁵ Gara kada ka yi alkawari, da ka yi amma ba ka cika ba. ⁶ Kada ka bar bakinka ya kai ga yin zunubi. Kada kuma ka kai ƙara wurin ƙan saƙon haikali cewa, "Alkawarin da na yi kuskure ne." Me ya sa Allah yake fushi a kan abin da ka faɗa har yã lalatar da aikin hannuwanka? ⁷ Yawan buri da yawan magana ba su da amfani. Saboda haka, ka ji tsoron Allah.

Arziki ba shi da amfani

⁸ In ka ga ana zaluntar matalauta a wani yanki, ba a yin adalci, ana kuma tauye hakki, kada ka yi mamakin waƙannan abubuwa; domin akwai wani jami'in da yake bisa da wani, a bisansu biyu kuwa akwai wani. ⁹ Kowa yakan amfana da bunkasar amfanin ƙasa, sarki kansa yana samun riba daga gonaki.

¹⁰ Duk mai ƙaunar kuɗi ba ya samun isashe;
duk ma ƙaunar dukiya ba ya ƙoshi da abin da yake samu.
Wannan ma ba shi da amfani.

¹¹ Kamar yadda kaya suke haɓaka,
haka ma masu amfani da su.
Kuma wane amfani ne suke ga mai shi
in ba ciyar da idanunsa a kansu ba?

¹² Barcin ma'aikaci daɗi gare shi,
ko yã ci kaɗan ko da yawa,
amma yalwar mai arziki
ba ta barinsa yã iya yin barci.

¹³ Na ga wani mugun abu a duniya,
arzikin da aka ajiye don yã cuce mai shi,

¹⁴ ko kuwa dukiyar da ta ɓace ta wata hasara,
har ya zama sa'ad da ya haifi ɗa,
babu abin da ya bar masa.

¹⁵ Tsirara mutum yakan fito daga cikin mahaifiyarsa,
kuma kamar yadda ya fito, haka zai koma.

Ba ya ɗaukan kome daga wahalarsa
da zai riƙe a hannunsa.

¹⁶ Wannan ma mugun abu ne,
Yadda mutum ya zo, haka zai koma,
to, wace riba ce ya ci,
da yake ya yi wahalar iska ce kawai?

¹⁷ Duk rayuwarsa ya ci abinci a cikin duhu,
da ɓacin rai mai tsanani, da azaba, da fushi.

¹⁸ Sa'an nan na gane cewa abu mai kyau ne, daidai ne kuma mutum yã ci, yã sha, yã kuma ji daɗin aikin da ya yi a 'yan kwanakin da Allah ya ba shi, gama wannan shi aka kaddara wa mutum daga faman wahalarsa a duniya a cikin 'yan kwanakin da Allah ya ba shi a duniya, gama wannan shi ne rabonsa. ¹⁹ Ban da haka ma, sa'ad da Allah ya ba wa mutum dukiya da wadata, ya kuma ba shi zarafi yã ji daɗinsu, ya kuma amince da rabonsa, sai yã ji daɗin aikinsa, wannan kyauta ce ta Allah. ²⁰ Da kyar yake tunani a kan kwanakin rayuwarsa, domin Allah ya yarje masa, yã zauna da farin ciki.

6

¹ Na ga wani mugun abu a duniya, ya kuma nawaita wa mutane kwarai. ² Allah yakan ba mutum dukiya, da wadata da kuma girma, don kada yã rasa abin da ransa yake so, amma Allah bai ba shi zarafin more su ba, a maimakon haka ma sai baƙo ne yã more su. Wannan ba shi da amfani, mugun abu ne kwarai.

³ Mutum zai iya kasance da 'ya'ya ɗari, yã kuma yi shekaru masu yawa; duk da haka kome daɗewarsa, in bai more wadatarsa ba, bai kuma sami kyakkyawar binnewa ba, na ce, gara wanda aka haife shi gawa. ⁴ Haihuwa ba tã amfane wanda aka haifa gawa ba, gama ya zo daga duhu ya koma duhu inda aka manta da shi. ⁵ Ko da yake bai ga hasken rana ba, bai kuma san kome ba, duk da haka ya dai huta, fiye da mutumin da bai more wa ransa ba, ⁶ ko da ya yi shekara dubu biyu amma bai more wadatarsa ba. Ba wuri ɗaya dukansu biyu za su tafi ba?

⁷ Dukan kofarin da mutum yake yi, yana yi ne domin bakinsa, duk da haka bai taɓa gamsar da abin da yake marmari.

⁸ Da me mai hikima ya fi wawa?

Wace riba ce matalauci yakan samu don yã iya zama da mutane?

⁹ Gara abin da ido ya gani

da kwaɗayin da bai sami biyan bukata ba.

Wannan ma ba shi da amfani,
naushin iska ne kawai.

¹⁰ Duk abin da ya kasance, to, yana da suna,
kuma duk abin da mutum yake, an riga an sani.

Ba mutumin da zai iya karawa
da wanda ya fi shi karfi.

¹¹ Yadda yawan magana take
haka karancin amfaninta,
yaya wannan zai amfane wani?

¹² Gama wa ya san abin da ya fi dacewa ga mutum a 'yan kwanakinsa marasa amfani da sukan wuce kamar inuwa? Wa kuma zai iya faɗa masa abin da zai faru a duniya bayan ya rasu?

7

Hikima

¹ Suna mai kyau ya fi turare mai kanshi,
kuma ranar mutuwa ta fi ranar haihuwa.

² Gara a tafi gidan makoki
da a je gidan biki,
gama mutuwa ce kaddarar kowane mutum;
ya kamata masu rai su lura da haka.

³ Baƙin ciki ya fi dariya,
gama baƙin ciki yakan kawo gyara.

⁴ Zuciyar masu hikima tana a gidan makoki,
amma zuciya wawaye tana a gidan shagali.

⁵ Gara ka saurari tsawatawar mai hikima
da ka saurari waƙar wawaye.

⁶ Kamar karar kayar da take karce gindin tukunya,

haka dariyar wawaye take.
Wannan ma ba shi da amfani.

⁷ Zalunci yakan mai da mutum mai hikima wawa,
cin hanci kuma yakan lalace hali.

⁸ Karshen abu ya fi farkonsa,
hafuri kuma ya fi girman kai.

⁹ Kada ranka yā yi saurin tashi,
gama fushi yana zama a cinyar wawaye.

¹⁰ Kada ka ce, “Me ya sa kwanakin dā sun fi waɗannan?”
Gama ba daidai ba ne a yi irin waɗannan tambayoyi.

¹¹ Hikima, kamar gādo, abu mai kyau ne
tana kuma da amfani ga waɗanda suka ga rana.

¹² Hikima mafaka ce
takan kāre mutum kamar yadda kuɗi suke yi.

Kiyayewar da hikima takan yi wa mai ita
ita ce amfanin ilimi.

¹³ Ku lura da abin da Allah ya yi.

Wa zai iya mife
abin da ya tanƙware?

¹⁴ Sa’ad da al’amura suke tafiya daidai, ka yi farin ciki,
amma sa’ad da suka lalace, ka tuna,
Allah ne ya yi wancan
shi ne kuma ya yi wannan.

Saboda haka, mutum ba zai san
wani abu game da nan gabansa ba.

¹⁵ A cikin rayuwan nan ta rashin amfani nawa, na lura da waɗannan abubuwa biyu,
mai adalci yana hallakawa cikin adalcinsa,
mai mugunta kuma yana tsawon rai cikin muguntarsa.

¹⁶ Kada ka cika yin adalci, fiye da kima,
kada kuma ka cika yin hikima,
don me za ka hallaka kanka!

¹⁷ Kada ka cika yin mugunta,
kada kuma ka cika yin wauta,
don me za ka mutu kafin lokacinka?

¹⁸ Yana da kyau ka kama ɗaya
ba tare da ka saki wancan ba.
Mai tsoron Allah zai guji wuce gona da iri.*

¹⁹ Hikima takan sa mutum guda mai hikima yā yi ƙarfi
fiye da masu mulki goma a cikin birni.

²⁰ Babu mai adalci a duniya
wanda yake yin abin da yake daidai da bai taɓa yin zunubi ba.

²¹ Kada ka mai da hankali ga dukan abin da mutane suke faɗi,
in ba haka ba wata rana za ka ji bayinka suna zaginka.

²² Gama kai kanka ka sani

* 7:18 Ko kuwa zai bi su biyu

cewa sau da yawa ka zagi waɗansu.

²³ Dukan waɗannan na gwada su ta wurin hikima na kuma ce,
“Na kuɗurta in zama mai hikima,”
amma abin ya fi karfina.

²⁴ Ko da me hikima take,
Abin ya yi mana zurfi kwarai, yana da wuyar ganewa,
wa zai iya gane shi?

²⁵ Saboda haka na mai da hankalina ga fahimi,
don in bincika in nemi hikima da yadda aka tsara abubuwa,
in kuma fahimci wawancin mugunta
da haukar wauta.

²⁶ Sai na iske wani abin da ya fi mutuwa ɗaci
mace wadda take tarko ne,
wadda zuciyarta tarko ne
wadda kuma hannuwanta sarƙa ne.
Mutumin da ya gamshi Allah zai tsere mata,
amma za ta kama mai zunubi.

²⁷ Malami ya ce, “Dubu, abin da na gane ke nan.
“Na tara abu guda da wani, don in gane tsarin abubuwa,
²⁸ yayinda nake cikin nema
amma ban samu ba,
sai na sami adali guda cikin dubu,
amma ba mace mai adalci guda a cikinsu duka.

²⁹ Wannan ne kaɗai abin da na gane.
Allah ya yi mutum tsab
amma sai muka rikitar da kanmu.”

8

¹ Wa yake kama da mai hikima?
Wa ya san bayanin abubuwa?
Hikima takan haskaka fuskar mutum,
ta kuma kawo sakɓin fuska.

Ka yi wa sarki biyayya

² Ka yi biyayya da umarnin sarki, na ce, saboda alkawarin da ka yi a gaban Allah. ³ Kada ka yi hanzarin tashi daga gaban sarki. Kada ka kare abin da ba daidai ba, gama zai iya yin duk abin da ya ga dama. ⁴ Da yake maganar sarki ita ce mafificiya, wa zai iya ce masa, “Me kake yi?”

⁵ Duk wanda ya yi biyayya da umarninsa ba zai sami lahani ba,
zuciyar mai hikima kuma zai san lokacin da ya dace da kuma hanyoyin da suka fi.

⁶ Gama akwai lokaci da hanyoyin da suka dace da yin kowane abu,
ko da yake wahalar mutum ta yi masa yawa.

⁷ Da yake ba wanda ya san nan gaba,
wa zai iya faɗa masa abin da zai faru?

⁸ Ba wanda yake da iko a kan iska har da zai riƙe ta,
saboda haka babu mai iko kan ranar mutuwar sa.
Kamar yadda ba a sallamar mutum a lokacin yaƙi,
haka ma mugunta ba za ta saki masu aikata ta ba.

⁹ Na ga dukan waɗannan, yayinda na lura da kowane abin da ake yi a duniya. Akwai lokacin da mutum yakan nauyaya wa waɗansu ba da sonsa ba. ¹⁰ Sa’an nan kuma, na ga an binne masu mugunta,

waƙanda suke shiga da fita daga tsattsarkan wuri suke kuma samun yabo a birnin da suka yi wannan. Wannan ma ba shi da amfani.

¹¹ In ba a hanzarta aka yanke hukunci a kan laifi ba, zukan mutane sukan cika da kulle-kullen aikata abubuwan da ba daidai ba. ¹² Ko da yake mugu ya aikata laifi ƙari ya kuma yi tsawon rai, na san cewa zai fi wa masu tsoron Allah kyau, waƙanda suke girmama Allah. ¹³ Duk da haka, domin masu mugunta ba su ji tsoron Allah ba, abubuwa ba za su yi musu kyau ba, ransu kamar inuwa yake ba zai yi tsawo ba.

¹⁴ Akwai kuma wani abu marar amfani da yake faruwa a duniya, masu adalci sukan sha hukuncin da ya dace da masu mugunta, masu mugunta kuma sukan karɓi sakayyar da ya cancanci masu adalci su samu. Na ce, wannan ma, ba shi da amfani. ¹⁵ Saboda haka abin da na ce, shi ne mutum yā ji daɗi, domin iyakar jin daɗinsa a wannan rai, shi ne yā ci, yā sha, yā ji wa kansa daɗi. Akalla yana iya yin wannan in ya yi aiki a kwanakin da Allah ya ba shi a wannan duniya.

¹⁶ Da na mai da hankalina don in sami hikima in kuma lura da wahalar mutum a duniya, ko da a ce idanunsa ba sa barci dare da rana, ¹⁷ sam, ba zai taɓa fahimci abin da Allah yake yi ba. Iyakar ƙoƙarin da ka yi duk ba za ka iya ganewa ba. Masu hikima suna iya cewa sun sani, amma kuwa ba su sani ba.

9

Makoma ƙaya ce ga kowa

¹ Sai na yi tunani a kan wannan na kuma gane cewa masu adalci da masu hikima da kuma abubuwan da suke yi suna a hannun Allah ne, amma ba wanda ya san ko ƙauna ko ƙiyayya ce take jiransa.

² Dukansu makomarsu ƙaya ce, masu adalci da masu mugunta, masu kirki da marasa kirki, masu tsabta da marasa tsabta, masu miƙa hadaya da waƙanda ba sa yi.

Kamar yadda yake ga mutumin kirki,

haka yake ga mai zunubi.

Kamar yadda yake ga masu yin rantsuwa,

haka ma da masu tsoron yi.

³ Wannan ita ce muguntar da take faruwa a cikin dukan abubuwa a duniya. Kaddara ƙaya ce take a kan kowa. Amma zukan mutane cike suke da mugunta, akwai kuma hauka a zukatansu yayinda suke a raye, bayan haka kuma sai su mutu. ⁴ Duk wanda yake da rai a wannan duniya ta rayayyu, yana sa zuciya, gara rayayyen kare da mataccen zaki!

⁵ Gama rayayyu sun san za su mutu,

amma matattu ba su san kome ba;

ba su da wata lada nan gaba

an manta da su ke nan gaba ƙaya.

⁶ Kaunarsu, ƙiyayyarsu,

da kuma kishinsu tuni sun ɓace;

ba za su taɓa zama sashen

wani abin da yake faruwa a duniya ba.

⁷ Yi tafiyarka, ka ci abincinka da farin ciki, ka sha ruwan inabinka da farin zuciya, gama abin da ka yi duka daidai ne a wurin Allah. ⁸ Kullum ka kasance cikin farin riguna, ka kuma shafe kanka da mai kullum, ⁹ Ka more rayuwa da matarka, wadda kake ƙauna, dukan kwanakin nan marasa amfani da Allah ya ba ka a duniya. Gama wannan ne rabonka a rayuwa da kuma na faman aikinka a duniya.

¹⁰ Duk abin da hannunka yake yi, ka yi shi da dukan ƙarfinka, gama a cikin kabari in da za ka, babu aiki ko shirye-shirye, ko sani, ko hikima.

¹¹ Na kuma ga wani abu a duniya.

Ba kullum maguji ne yake nasara a tsere ba,

ba kullum jarumi ne yake yin nasara ba,

ba kullum mai hikima ne da abinci ba

ba kullum mai basira ne yake da wadata ba

ba kullum gwani ne yake samun tagomashi ba;

amma sa'a, da tsautsayi, sukan sami kowannensu.

¹² Ban da haka ma, ba wanda ya san sa'ad da lokacin mutuwar sa zai yi.
Kamar yadda akan kama kifi a muguwar raga,
ko a kama tsuntsu a tarko,
haka mugun lokaci yakan auko wa mutane, ba tsammani.

Hikima ta fi wauta

¹³ Na kuma ga wani misali game da hikima a duniya wanda ya burge ni sosai. ¹⁴ An yi wani ɗan ƙaramin birni mai mutane kaɗan a ciki. Sai wani babban sarki ya kawo masa yaƙi, ya kafa masa babban sansani. ¹⁵ A cikin birnin nan kuwa akwai wani mutum matalauci amma mai hikima, ya kuma ceci birnin ta wurin hikimarsa. Amma ba wanda ya tuna da matalaucin nan. ¹⁶ Sai na ce, "Hikima ta fi ƙarfe ƙarfi." Amma aka rena hikimar matalaucin, ba a ma jin maganarsa.

¹⁷ Raɗar mai hikima da aka saurara cikin natsuwa
ta fi ihun mai mulkin wawaye.

¹⁸ Hikima ta fi kayan yaƙi,
amma mai zunubi ɗaya yakan rushe alheri mai yawa.

10

¹ Kamar yadda matattun ƙudaje sukan ɓata ƙanshin turare,
haka 'yar wauta takan ɓata hikima da daraja.

² Zuciyar mai hikima takan karkata ga yin abin da yake daidai,
amma zuciyar wawa takan karkata ga yin mugun abu.

³ Ko yayinda yake tafiya a kan hanya
wawa yakan nuna cewa ba shi da hankali,
yakan nuna wa kowa wawancinsa.

⁴ In hankalin mai mulki ya tashi game da kai,
kada ka bar inda kake,
gama kwantar da hankali yakan sa a yafe manyan laifofi.

⁵ Akwai muguntar da na gani a duniya,
irin kuskuren da yake fitowa daga masu mulki.

⁶ Akan sa wawaye a manyan matsayi,
yayinda masu arziki suna ƙarƙashi.

⁷ Na taɓa ganin bayi a kan dawakai,
yayinda 'ya'yan sarki suna takawa a ƙasa kamar bayi.

⁸ Duk wanda ya haka rami shi ne zai fāɗa a ciki;
duk wanda ya rushe katanga, shi maciji zai sara.

⁹ Duk mai farfasa duwatsu shi za su yi wa rauni;
duk mai faskaren itace yana cikin hatsarinsu.

¹⁰ In gatari ya dakushe
ba a kuma wasa shi ba,
dole a yi amfani da ƙarfi da yawa,
amma ƙwarewa yana kawo nasara.

¹¹ In maciji ya sari mutum kafin a ba shi makarin gardi,
ina amfanin maganin?

¹² Kalmomi daga bakin mai hikima alheri ne,
amma maganganun wawa za su hallaka shi.

¹³ Farkon maganarsa wauta ce,

ƙarshenta kuma takan zama muguwar hauka,
¹⁴ wawa kuma yakan yi ta surutu.

Ba wanda ya san abin da zai zo
 wa zai iya faɗa masa abin da zai faru bayan rasuwarsa?

¹⁵ Aikin wawa yakan gajiyar da shi,
 har bai san hanyar zuwa gari ba.

¹⁶ Kaitonki, ya ke ƙasa wadda sarkinki bawa ne*
 wadda kuma hakimanta ke ta shagali tun da safe.

¹⁷ Mai albarka ce, ya ke ƙasa wadda sarkinki haifaffen gidan sarauta ne,
 wadda hakimanta suke samun abincinsu a daidai lokacin
 don samun ƙarfi ba don buguwa ba.

¹⁸ In mutum rago ne, sai tsaiko yā lotsa,
 in hannuwansa ba masa yin kome, ɗaki yakan yi yoyo.

¹⁹ Akan shirya abinci don jin daɗi,
 ruwan inabi kuwa don faranta zuciya,
 amma kuɗi ne amsar kome.

²⁰ Kada ka zagi sarki ko da a cikin tunaninka ne,
 ko ka zagi mai arziki ko da a ɗakin kwananka ne,
 gama tsuntsun sararin sama zai iya ɗauki maganarka,
 tsuntsu mai fikafikai zai sanar da abin da ka ce.

11

Burodi a bisa ruwaye

¹ Ka jefa burodinka a bisa ruwaye,
 gama bayan kwanaki masu yawa, za ka sāke samunsa.

² Ka raba abin hannunka ga mutum bakwai, I, har ma takwas,
 gama ba ka san bala'in da zai auko wa ƙasar ba.

³ In gizagizai sun cika da ruwa,
 sukan zub da ruwan sama bisa duniya.
 Itace ya fāɗi, ko wajen kudu ne, ko wajen arewa,
 inda ya fāɗi a nan zai kwanta.

⁴ Duk mai la'akari da iska, ba zai yi shuka ba,
 mai la'akari da gizagizai kuma, ba zai yi girbi ba.

⁵ Kamar yadda ba ka san hanyar iska ba,
 ko yadda aka siffanta jiki a cikin mahaifiya,
 haka ba za ka fahimci aikin Allah
 Mahaliccin dukan abubuwa ba.

⁶ Ka shuka irinka da safe,
 da yamma kuma kada ka janye hannunka,
 gama ba ka san wanda zai yi albarka ba,
 ko wannan ko wancan,
 ko kuma duka biyunsu su yi albarka.

* 10:16 Ko kuma sarki yaro ne

Ka tuna da mahaliccinka a kuruciyarka

- ⁷ Haske da yana da kyau,
abu mai kyau ne kuma idanu su dubi rana.
- ⁸ Kome tsawon rayuwar mutum,
bari yā more su duka.
Amma bari kuma yā tuna da kwanakin duhu,
gama su ma za su yi yawa.
Duk abin da zai faru ba shi da amfani.
- ⁹ Ka yi murna, kai matashi, a kuruciyarka,
bari zuciyarka kuma tā yi farin ciki a kwanakin kuruciyarka.
Ka bi shawarar zuciyarka
da kuma duk abin da idanunka suka gani,
amma ka sani fa, cikin dukan al'amuran nan
Allah zai shari'anta ka.
- ¹⁰ Saboda haka, ka fid da tsoro daga zuciyarka
ka kakkabe duk wani abin da ya dami rayuwarka,
gama kuruciya da karfi ba su da amfani.

12

- ¹ Ka tuna da Mahaliccinka
a kwanakin kuruciyarka,
kafin lokacin wahala ta zo
shekaru kuma su karato sa'ad da za ka ce,
“Ba na jin daɗinsu,”
- ² kafin rana da haske
wata da taurari su daina haske,
gizagizai kuma su tattaru bayan da suka sheka ruwa;
- ³ sa'ad da masu tsaron gida suke rawar jiki,
majiya karfi kuma suka rasa karfi,
sa'ad da masu nika suka daina don ba su da yawa,
idanun da suke duba ta taga suka duhunta;
- ⁴ sa'ad da aka rufe kofofin shiga tituna
karar nika kuma ya tsagaita;
sa'ad da kukan tsuntsaye ta farkar da mutane,
ba a kuwa jin waƙoƙinsu,
- ⁵ sa'ad da mutane suke jin tsoron tudu
da kuma hatsarori a tituna;
sa'ad da itacen almon ya toho,
fāra kuma ya yi ta jan jikinsa da kyar,
sha'awace-sha'awace sun kafe.
Daga nan mutum ya tafi madawwamiyar gidansa
ya bar masu makoki suna ta yi.
- ⁶ Ka tuna da shi, kafin igiyar azurfa ta katse,
ko tasar zinariya ta fashe;
kafin tulu yā ragargaje a maɓulɓula,
ko guga ta tsinke a rijjiya,
- ⁷ turɓaya ta koma kasar da ta fito,
rai kuma yā koma ga Allah wanda ya ba da shi.
- ⁸ “Ba amfani! Ba amfani!” In ji Malami,

“Gaba ɗaya ba amfani!”

Karshen magana

⁹ Ba kawai Malami ya kasance mai hikima ba, amma kuma ya koyar da mutane. Ya yi tunani ya kuma yi binciken da ya tsara karin magana masu yawa. ¹⁰ Malami ya yi bincike don yã sami kalmomin da suka dace, kuma abin da ya rubuta daidai ne da kuma gaskiya.

¹¹ Kalmomin masu hikima kamar tsinken tsokanar dabba ne, tarin maganganunsu kuma kamar kusoshi ne da aka kafa daram, da aka ba wa Makiyayi guda. ¹² Ka yi hankali ɗana, game da duk wani kari a kan waɗannan.

Wallafa littattafai ba shi da iyaka, kuma yawan karatu yakan gajiyyar da jiki.

¹³ Yanzu an ji kome;
ga karshen magana.

Ka ji tsoron Allah ka kuma kiyaye umarnansa,
gama wannan shi ne dukan hakkin mutum.

¹⁴ Gama Allah zai shari’anta kowane irin aiki,
har da waɗanda aka yi a ɓoye,
ko nagari ne, ko mugu.

Wakar Wakoki

¹ Wakar Wakokin Solomon.

*Kaunatacciya**

² Bari yã sumbace ni da sumbar bakinsa,
gama kaunarka ta fi ruwan inabi zaƙi.

³ Kanshin turarenka mai daƙi ne;
sunanka kuwa kamar turaren da aka tsiyaye ne.
Shi ya sa mata suke kaunarka!

⁴ Ka ɗauke ni mu gudu, mu yi sauri!
Bari sarki yã kai ni gidansa.

Kawaye

Muna farin ciki muna kuma murna tare da kai,
za mu yabi kaunarka fiye da ruwan inabi.

Kaunatacciya

Daidai ne su girmama ka!

⁵ Ni baƙa ce, duk da haka kyakkyawa.
Ya ku 'yan matan Urushalima,
ni baƙa ce kamar tentunan Kedar,
kamar labulen tentin Solomon.†

⁶ Kada ku harare ni domin ni baƙa ce,
gama rana ta dafa ni na yi baƙa.

'Ya'yan mahaifiyata maza sun yi fushi da ni
suka sa ni aiki a gonakin inabi;
na kyale gonar inabi na kaina.

⁷ Faɗa mini, kai da nake kauna, ina kake kiwon garkenka
kuma ina kake kai tumakinka su huta da tsakar rana.
Me ya sa zan kasance kamar macen da aka lulluɓe
kusa da garkunan abokanka?

Kawaye

⁸ Ke mafiya kyau a cikin mata, in ba ki sani ba,
to, ki dai bi labin da tumaki suke bi
ki yi kiwon 'yan awakinki
kusa da tentunan makiyaya.

Kaunatacce

⁹ Ina kwatanta ke kaunatacciyata, da goɗiya
mai jan keken yaƙin kayan Fir'auna.

¹⁰ 'Yan kunne sun ƙara wa kumatunki kyau,
wuyanki yana da jerin kayan wuya masu daraja.

¹¹ Za mu yi 'yan kunnenki na zinariya,
da adon azurfa.

Kaunatacciya

¹² Yayinda sarki yake a teburinsa,
turarena ya bazu da kanshi.

¹³ Kaunataccena yana kamar kanshin mur a gare ni,
kwance a tsakanin kirjina.

* 1:1 Da farko dai an nuna masu magana ko namiji ko ta mace bisa ga jinsi na wakilan sunayen da Ibraniyanci suka yi amfani da su, a gefen shafi ta wurin salon Kaunatacce da Kaunatacciya daki-daki. An nuna sauran kalmomin da Abokai. A waɗansu wurare akwai shakka game da ɓangarori da salo. † 1:5 Ko kuwa Salma

¹⁴ Kaunataccena kamar tarin furanni jeji ne gare ni
daga gonakin inabin En Gedi.

Kaunatacce

¹⁵ Ke kyakkyawa ce, kaunatacciyata!
Kai, ke kyakkyawa ce!
Idanunki kamar na kurciya ne.

Kaunatacciya

¹⁶ Kai kyakkyawa ne, kaunataccena!
Kai, kana daukan hankali!
Gadonmu koriyar ciyawa ce.

Kaunatacce

¹⁷ Al'ul su ne ginshikan gidanmu;
fir su ne katakan rufin gidanmu.

2

*Kaunatacciya**

¹ Ni furen bi-rana ne na Sharon,
furen bi-rana na kwari.

Kaunatacce

² Kamar furen bi-rana a cikin kayayyuwa
haka kaunatacciyata take a cikin 'yan mata.

Kaunatacciya

³ Kamar itacen gawasa a cikin itatuwan jeji
haka kaunataccena yake a cikin samari.

Ina farin ciki in zauna a inuwarsa,
'ya'yan itacensa suna da daɗin dandanon da nake so

⁴ Ya kai ni babban zauren da ake liyafa,
kauna ita ce tutarsa a gare ni.

⁵ Ka karfafa ni da zabibi
ka wartsake ni da gawasa,
gama ina suma don kauna.

⁶ Hannunsa na hagu yana a karƙashin kaina,
hannunsa na dama kuma ya rungume ni.

⁷ 'Yan matan Urushalima, ku yi mini alkawari
da bareyi da kishimai na jeji.

Ba za ku tā da ko ku farka kauna ba
sai haka ya zama lalle.

⁸ Saurara! Kaunataccena!
Duba! Ga shi ya iso,

yana tsalle a duwatsu,
yana rawa a bisa tuddai.

⁹ Kaunataccena yana kama da barewa ko sagarin kishimi
Duba! Ga shi can tsaye a bayan katangarmu,

yana leke ta tagogi,
yana kallo ta cikin asabari.

¹⁰ Kaunataccena ya yi magana ya ce mini,
"Tashi, kaunatacciyata,
kyakkyawata, ki zo tare da ni.

¹¹ Duba! Damina ta wuce;
ruwan sama ya dauke ya kuma kare.

¹² Furanni sun hudo a duniya;

* 2: Ko kuma Kaunatacce

lokaci yin waka ya zo,
 ana jin kukan kurciyoyi
 ko'ina a kasarmu.
¹³ Itacen baure ya fid da 'ya'yansa da sauri;
 tohon inabi suna ba da kanshinsu.
 Tashi, zo, kaunatacciyata;
 kyakkyawata, zo tare da ni.”

Kaunataccena

¹⁴ Kurciyata a kogon dutse,
 a wuraren buya a gefen dutse,
 nuna mini fuskarki,
 bari in ji muryarki;
 gama muryarki da daɗi take,
 fuskarki kuma kyakkyawa ce.
¹⁵ Kama mana beraye,
 kananan berayen
 da suke lalatar da gonakin inabi,
 gonakin inabinmu da suke cikin yin fure.

Kaunatacciya

¹⁶ Kaunataccena nawa ne ni kuma tasa ce;
 yana kiwon garkensa a cikin furannin bi-rana.
¹⁷ Sai gari ya waye
 inuwa kuma ta watse,
 ka juye, kaunataccena,
 ka zama kamar barewa
 ko kamar sagarin kishimi
 a kan tuddai masu ciyawa.

3

¹ Dare farai a kan gadona
 na nemi wanda zuciyata take kauna;
 na neme shi amma ban same shi ba.
² Zan tashi yanzu in zagaya gari,
 in ratsa titunansa da dandalinsa;
 zan nemi wanda zuciyata take kauna.
 Saboda haka na neme shi, amma ban same shi ba.
³ Masu tsaro suka gamu da ni
 yayinda suke kai kawo a cikin birni, sai na ce,
 “Kun ga mini wanda zuciyata take kauna?”
⁴ Rabuwata da su ke nan
 sai na sami wanda zuciyata take kauna.
 Na riƙe shi, ban yarda ya tafi ba
 sai da na kawo shi gidan mahaifiyata,
 zuwa ɗakin wadda ta yi cikina.
⁵ 'Yan matan Urushalima, ku yi mini alkawari
 da bareyi da kishimai na jeji.
 Ba za ku ta da ko ku farka kauna ba
 sai haka ya zama lalle.

⁶ Wane ne wannan mai zuwa daga hamada
 kamar tunnuƙewar hayaki,
 cike da kanshin turaren mur da lubban

da aka yi da kayan yajin 'yan kasuwa?
⁷ Duba! Abin da farko Solomon ne,
 jarumawa sittin suke rakiya,
 zaɓaɓɓun sojojin Isra'ila,
⁸ dukansu suna saye da takobi
 dukansu kwararru ne a yaki,
 kowanne da takobinsa a rataye a gefensa,
 a shirye don abubuwan bantsoro na dare.
⁹ Sarki Solomon ya yi wa kansa abin farko;
 ya yi shi da katako daga Lebanon.
¹⁰ An yi sandunansa da azurfa,
 aka yi kasarsa da zinariya.
 An lulluɓe wurin zaman da zanen shunayya,
 'yan matan Urushalima sun yi mata irin yayen da ake yi na kauna.
¹¹ Fito, ku 'yan matan Sihiyona,
 ku ga Sarki Solomon yana saye da rawani,
 rawanin da mahaifiyarsa ta naɗa masa,
 a ranar aurensa,
 a ranar da zuciyarsa ta yi farin ciki.

4

Kaunatacce

¹ Ke kyakkyawa ce, kaunatacciyata!
 Kai, ke kyakkyawa ce!
 Idanunki sun yi kamar na kurciya a cikin lulluɓinki.
 Gashinki ya yi kamar garken awaki
 da suke gangarawa daga Dutsen Gileyad.
² Haƙoranki sun yi kamar garken tumakin da ba a daɗe da yin musu sausaya ba,
 da suke haurawa daga inda aka yi musu wanka.
 Kowanne yana tare da farkan'uwansa;
 babu waninsu da yake shi kaɗai.
³ Leɓunanki kamar zaren jan garura
 bakinki yana da kyau.
 Kumatunki sun yi kamar rumman
 da aka tsaga biyu a cikin lulluɓinki.
⁴ Wuyanki ya yi kamar hasumiyar Dawuda,
 da aka gina da daraja;
 a kansa an rataye garkuwoyi dubu,
 dukansu garkuwoyin jarumawa ne.
⁵ Nonanki biyu sun yi kamar bareyi biyu,
 kamar tagwayen barewa
 da suke kiwo a cikin furen bi-rana.
⁶ Sai gari ya waye
 inuwa kuma ta watse,
 zan je dutsen mur
 da kuma tudun turare.
⁷ Duk, ke kyakkyawa ce, kaunatacciyata;
 babu wani lahani a cikinki.
⁸ Ki tare da ni daga Lebanon, amaryata,
 zo tare da ni daga Lebanon.
 Ki gangara daga kwankolin Amana,

- daga kwankolin Senir, kwankolin Hermon,
daga ramin zaki
da kuma dutsen da damisoshi suke zama.
9 Kin saci zuciyata, 'yar'uwata, amaryata;
kin saci zuciyata
da hararar idanunki,
da dutse mai daraja guda na abin wuyanki.
10 Kaunarki abar farin ciki ne, 'yar'uwata, amaryata!
Kaunarki ta fi ruwan inabi gamsuwa,
kanshin turarenki kuma ya fi duk wani kayan yaji!
11 Leɓunanki suna zub da zaki kamar kakin zuma, amaryata;
madara da zuma suna a farkashin harshenki.
Kanshin rigunanki ya yi kamar na Lebanon.
12 Ke lambu ne da aka kulle, 'yar'uwata, amaryata;
ke maɓulɓula ce da aka kewaye, maɓulɓular da aka rufe.
13 Shuke-shukenki gonar rumman ne
da 'ya'yan itace masu kyau
na lalle da nardi,
14 nardi, da asfaran,
kalamus, da kirfa,
da kowane irin itacen turare,
da mur da aloyes
da kuma dukan kayan yaji masu kyau.
15 Ke lambun maɓulɓula ne,
rijiya mai ruwan da yake gudu
yana gangarawa daga Lebanon.

Kaunatacciya

- 16 Farka, iskar arewa,
ki kuma zo, iskar kudu!
Hura a kan lambuna,
don kanshinsa ya bazu har waje.
Bari kaunataccena ya zo cikin lambunsa
ya dandana 'ya'yan itacensa mafi kyau.

5

Kaunatacce

- 1 Na zo lambuna, 'yar'uwata, amaryata;
na tattara mur nawa da kayan yajina.
Na sha zumana da kuma kakinsa
na sha ruwan inabina da kuma madarana.

Kawaye

- Ku ci, ku kuma sha, ya ku kawaye;
ku sha ku koshi, ya kaunatattu.

Kaunatacciya

- 2 Na yi barci amma zuciyata tana a farke.
Ku saurara! Kaunataccena yana kwankwasa kofa.
“Buɗe mini, 'yar'uwata, kaunatacciyata,
kurciyata, marar laifina.
Kaina ya jike da raba,
gashina ya yi danshin diddfigar dare.”
3 Na tuɓe rigata,
sai in sake sa ta kuma?
Na wanke kafafuna,
sai in sake bata su?

⁴ Kaunataccena ya turo hannunsa ta cikin ramin kofar;
zuciyata ta fara juyayi a kansa.

⁵ Na tashi don in buɗe wa kaunataccena,
sai hannuna ya jike sharkaf da mur,
yatsotsina suna ɗiga da mur,
a hannuwan kofar.

⁶ Na buɗe wa kaunataccena kofa,
amma kaunataccena ba ya nan, ya riga ya tafi.
Zuciyata ta damu da tafiyarsa.

Na neme shi amma ban same shi ba.
Na yi ta kiransa amma bai amsa ba.

⁷ Masu gadi suka gamu da ni
yayinda suke kai kawo a cikin birni.
Suka yi mini ɗuka, suka yi mini rauni;
suka kwace gyalena
wadannan masu gadin katanga!

⁸ 'Yan matan Urushalima, ina rokonku,
in kun sami kaunataccena
me za ku ce masa?
Ku ce masa na suma saboda kauna.

Kawaye

⁹ Mafiya kyau a cikin mata
me ya sa kaunataccenki ya fi sauran?
Don me kike rokonmu mu faɗa masa yadda kike ji?

Kaunatacciya

¹⁰ Kaunataccena kyakkyawa ne kakkarfa kuma,
da kyar a sami irinsa ɗaya a cikin dubu goma.

¹¹ Kansa zinariya ce zalla;
gashinsa dogaye ne
baki wuluk kamar hankaka.

¹² Idanunsa sun yi kamar na kurciyoyin
da suke kusa da ruwan rafi,
da aka wanke da madara
aka kuma kafa kamar kayan ado masu daraja.

¹³ Kumatunsa kamar lambun kayan yaji
suna ba da turare.
Leɓunansa sun yi kamar furen bi-rana
suna ɗiga da mur.

¹⁴ Hannuwansa kamar sandunan zinariyar
da aka sa musu duwatsu masu daraja.
Jikinsa ya yi kamar gogaggen hauren giwan
da aka yi masa ado da duwatsun saffaya.

¹⁵ Kafafunsa sun yi kamar ginshikan dutsen alabastar
da aka kafa su a cikin rammukar zinariya.
Kamanninsa ya yi kamar Lebanon,
mafi kyau kamar itacen al'ul nasa.

¹⁶ Bakinsa zaki ne kansa;
komensa yana da kyau.
Haka kaunataccena, abokina, yake
'yan matan Urushalima.

¹ Ina kaunataccenki ya tafi,
yake mafiya kyau cikin mata?
Wace hanya ce kaunataccenki ya bi,
don mu taimake ki nemansa.

Kaunatacciya

² Kaunataccena ya gangara zuwa lambunsa,
zuwa inda fangulan kayan yaji suke,
don ya yi kiwo a cikin lambun
don kuma ya tattara furen bi-rana.

³ Ni na kaunataccena ce, kaunataccena kuma nawa ne;
yana kiwo a cikin furen bi-rana.

Kaunatacce

⁴ Ke kyakkyawa ce, kaunatacciyata, kamar Tirza,
kyakkyawa kuma kamar Urushalima,
mai daraja kamar mayaƙa da tutoti.

⁵ Ki kau da idanu daga gare ni;
gama suna rinjayata.

Gashinki yana kama da garken awakin
da suke gangarawa daga Gileyad.

⁶ Haƙoranki suna kama da garken tumakin
da suke haurawa daga inda aka yi musu wanka.

Kowanne yana tare da ƙan'uwanƙa;
babu waninsu da yake shi kaƙai.

⁷ Kumatunki sun yi kamar rumman
da aka tsaga biyu a cikin lulluƙinki.

⁸ Sarauniyoyi sittin za su iya kasance a can,
da ƙwarƙwarai tamanin
da kuma budurwai da suka wuce kirge;

⁹ amma kurciyata, cikakkiyata, dabam take,
tilo kuwa ga mahaifiyarta,
'yar lele ga wadda ta haife ta.

'Yan mata sun gan ta suka ce da ita mai albarka;
sarauniyoyi da ƙwarƙwarai sun yabe ta.

Kawaye

¹⁰ Wace ce wannan da ta bayyana sai ka ce ketowar alfijir?
Kyakkyawa kamar wata, mai haske kamar rana,
mai daraja kamar taurari a jere?

Kaunatacce

¹¹ Na gangara zuwa cikin itatuwan almon
don in ga ƙananan itatuwan da suke girma a kwari,
don in ga ko inabi sun yi 'ya'ya
ko rumman suna fid da furanni.

¹² Kafin in san wani abu,
sha'awarta ta sa ni a cikin keken yaƙin sarkin mutanena.*

Kawaye

¹³ Ki dawo, ki dawo, ya Bashulammiya;
ki dawo, ki dawo, don mu dube ki!

Kaunatacce

Don me kuke duban Bashulammiya
sai ka ce rawar Mahanayim?

* 6:12 Ko kuwa cikin keken yaƙin Amminadab; Ko kuwa cikin keken yaƙin mutanen sarki

7

- ¹ Kafafunki a cikin takalma kyakkyawa ne,
Ya diyar sarki!
Tsarin kafafunki sun yi kamar kayan ado masu daraja,
aikin hannun gwanin sassaka.
- ² Cibinki kamar kwaf ne
da bai taɓa rasa gaurayayyen ruwan inabi ba.
Kwankwasonki ya yi kamar damin alkama
wanda furen bi-rana ya kewaye.
- ³ Nonanki sun yi kamar bareyi biyu,
tagwayen barewa.
- ⁴ Wuyanki ya yi kamar hasumiyar hauren giwa.
Idanunki sun yi kamar tafkin Heshbon
kusa da kofar Bat Rabbim.
Hancinki ya yi kamar hasumiyar Lebanon
wadda take duban Damaskus.
- ⁵ Kanki ya yi miki rawani kamar Dutsen Karmel.
Gashinki ya yi kamar shunayya;
yakan d'auke hankalin sarki.
- ⁶ Kai! Ke kyakkyawa ce kuma kina sa ni jin daɗi,
Ya kaunatacciya, da farin cikin da kike kawo!
- ⁷ Tsayinki ya yi kamar itacen dabino,
kuma nonanki sun yi kamar 'ya'yan itace.
- ⁸ Na ce, "Zan hau itacen dabino;
zan kama 'ya'yansa."
Bari nonanki su zama kamar nonna kuringa,
kanshin numfashinki ya yi kamar gawasa,
⁹ kuma bakinki ya yi kamar ruwan inabi mafi kyau.
- Kaunatacciya*
Bari ruwan inabi ya wuce kai tsaye zuwa ga kaunataccena,
yana gudu a hankali a leɓuna da kuma haƙora.
- ¹⁰ Ni ta kaunataccena ce,
kuma sha'awarsa domina ne.
- ¹¹ Ka zo, kaunataccena, bari mu je bayan gari,
bari mu kwana a kauye.
- ¹² Bari mu tafi gonar inabi da sassafe
don mu ga ko kuringar ta yi 'ya'ya,
ko furanninsu sun buɗe,
ko rumman sun yi fure,
a can zan nuna maka kaunata.
- ¹³ Manta-uwa sun ba da kanshinsu,
a bakin kofa kuwa akwai kowane abinci mai daɗi,
sabo da tsoho,
da na ajiye dominka, kaunataccena.

8

- ¹ Da a ce kai d'an'uwa ne gare ni,
wanda nonon mahaifiyata sun shayar!
Da in na same ka a waje,
na sumbace ka,
babu wanda zai rena ni.
- ² Da sai in bi da kai

in kawo ka gidan mahaifiyata,
ita da ta koyar da ni.

Da na ba ka ruwan inabi gaurayayye da kayan yaji ka sha,
zafin rumman nawa.

³ Hannunsa na hagu yana a farkashin kaina,
hannunsa na dama kuma ya rungume ni.

⁴ 'Yan matan Urushalima, ku yi mini alkawari.
Ba za ku tā da ko ku farka kauna ba
sai haka ya zama lalle.

Kawaye

⁵ Wace ce wannan da take haurawa daga hamada
tana dogara a kan kaunataccenta?

Kaunatacciya

A farkashin itacen gawasa na farkar da ke,
a wurin da aka haife ki,
wurin da mahaifiyarki ta haife ki.

⁶ Ka sa ni kamar hatimi a zuciyarka,
kamar hatimi a hannunka;
gama kauna tana da karfi kamar mutuwa,
kishinta yana kamar muguntar kabari,
yana kuna kamar wuta mai ci,
kamar gagarumar wuta.*

⁷ Ruwa da yawa ba zai iya kashe kauna ba,
koguna ba za su iya kwashe ta ba.

In wani zai bayar da
dukan dukiyar gidansa don kauna,
za a yi masa dariya ne kawai.

Kawaye

⁸ Muna da kanuwa,
nonanta ba su riga sun yi girma ba.

Me za mu yi da kanuwarmu
a ranar da za a yi maganar sonta?

⁹ Da a ce ita katanga ce,
da sai mu gina hasumiyar azurfa a kanta.

Da a ce ita kofa ce,
da sai mun yi mata kyauren itacen al'ul.

Kaunatacciya

¹⁰ Ni katanga ce
kuma nonaina sun yi kamar hasumiya.

Ta haka na zama idanunsa
kamar wanda yake kawo gamsuwa.

¹¹ Solomon ya kasance da gonar inabi a Ba'al-Hamon;
ya ba da hayar gonar inabi ga 'yan haya.

Kowanne zai biya shekel dubu na azurfa
don 'ya'yan inabin.

¹² Amma gonar inabina nawa ne da zan bayar;
shekel dubu naka ne, ya Solomon,
kuma dari biyu na waƙanda suke lura da 'ya'yan itatuwansa ne.

Kaunatacce

¹³ Ke da kike zaune a cikin lambu
da kawaye suna lura da ke,

* 8:6 Ko kuwa / kamar harshen wutar UBANGJI.

bari in ji muryarki!

Kaunatacciya

¹⁴ Ka zo, kaunataccena,

ka zama kamar barewa

ko kuwa kamar 'yar batsiya

a kan dutsen da kayan yaji suke a shimfiɗe.

Ishaya

¹ Wahayi game da Yahuda da Urushalima wanda Ishaya dan Amoz ya gani a zamanin da Uzziya, Yotam, Ahaz da Hezekiya, suka yi mulkin Yahuda.

Al'umma mai tayarwa

² Ku kasa kunne, ya sammai! Ki saurara, ya duniya!
Gama UBANGIJI ya yi magana,

“Na yi renon 'ya'ya, na kuma raya su,
amma sun tayar mini.

³ Saniya ta san maigidanta,
jaki ya san wurin sa wa dabbobi abinci maigidansa,
amma Isra'ila ba su sani,
mutanena ba su gane ba.”

⁴ Kash, ya ke al'umma mai zunubi,
mutane cike da laifi,
tarin masu aikata mugunta,
'ya'yan da aka miƙa wa lalaci!

Sun yashe UBANGIJI;
sun rena Mai Tsarkin nan na Isra'ila
suka juya masa baya.

⁵ Me ya sa za a kara yin muku duka?
Me ya sa kuka nace ga yin tayarwa?
An yi wa dukan kanku rauni,
zuciyarku duk tana ciwo.

⁶ Daga tafiƙan kafarku zuwa saman kanku
ba lafiya,
sai miyaku da kujewa
da manyan gyambuna,
ba a tsabtacce su ba ko a daure
ko shafa musu magani.

⁷ Kasarku ta zama kufai,
an kone biranenku da wuta;
baki suna kwace gonakinku
a idanunku,
ta zama kango kamar sa'ad da baki suka rushe ta.

⁸ An bar diyar Sihiyona
kamar rumfar mai kumu a gonar inabi,
kamar bukka a gonar kabewa,
kamar birnin da aka kewaye da yaƙi.

⁹ Da ba a ce UBANGIJI Maƙaukaki
ya bar mana raguwar masu rai ba,
da mun zama kamar Sodom,
da mun zama kamar Gomorra.

¹⁰ Ku saurari maganar UBANGIJI,
ku masu mulkin Sodom;

ku kasa kunne ga dokar Allahmu,
ku mutanen Gomorra!

11 UBANGIJI ya ce, “Yawan hadayunku,
mene ne suke a gare ni?”

Ina da isashen hadayun konawa,
na raguna da na kitsen dabbobi masu kiba;
ba na jin daƙin

jinin bijimai da na tumaki da kuma na awaki.

12 Sa’ad da kuka zo don ku bayyana a gabana,
wa ya nemi wannan daga gare ku,
da kuke kai da kawowa a filayen gidana?

13 Ku daina kawo hadayu marasa amfani!
Turarenku abin kyama ne gare ni.

Ina kin bukukkuwanku na Sabon Wata, da na ranakun Asabbaci, da taronku na addini,
ba zan iya jure wa mugun taronku ba.

14 Bukukkuwanku na Sabon Wata da na tsarkakan ranaku
na ki su.

Sun zama mini kaya;
na gaji da ƙaukansu.

15 Sa’ad da kuka ƙaga hannuwanku wajen yin addu’a,
zan boye fuskata daga gare ku;
ko da kun mifa addu’o’i masu yawa,
ba zan kasa kunne ba.

Hannuwanku sun cika da jini!

16 Ku yi wanka ku kuma tsabtacce kanku.
Ku kawar da mugayen ayyukanku daga gabana;
Ku daina aikata mugunta.

17 Ku koyi yin nagarta; ku nemi adalci.
Ku karfafa waƙanda aka zalunta.*
Ku ba wa marayu hakkinsu,
ku taimaki gwauruwa.

18 UBANGIJI ya ce,
“Yanzu fa ku zo, bari mu dubi batun nan tare,
Ko da zunubanku sun yi ja kamar garura,
za su zama fari kamar ƙanƙara;
ko da sun yi ja kamar mulufi,
za su zama kamar ulu.

19 In kuna da niyya kuna kuma yi mini biyayya,
za ku ci abubuwa masu kyau daga ƙasar;

20 amma in kuka yi tsayayya kuka kuma yi tayarwa,
za a kashe ku da takobi.”
Ni Ubangiji na faɗa.

21 Dubi yadda amintacciyar birni
ta zama karuwa!
Dā ta cika da yin gaskiya;
dā masu adalci a can suke zama,
amma yanzu sai masu kisankai kaɗai!

* 1:17 Ko kuwa / ku tsawata wa masu zalunci

- ²² Azurfarki ta zama jebu,
an gauraye ruwan inabinki mafi kyau da ruwa.
- ²³ Masu mulkinki 'yan tawaye ne,
abokan ɓarayi;
dukansu suna ƙaunar cin hanci
suna bin kyautai.
Ba sa taɓa tsare marayu a ɗakin shari'a;
ba sa taimakon gwauruwa.
- ²⁴ Saboda haka Ubangiji, UBANGIJI Maɗfaukaki,
Mai Iko nan na Isra'ila, ya furta,
“Kai, zan sami hutu daga maƙiyana
in kuma yi ramuwa a kan abokan gābana.
- ²⁵ Zan juye hannuna a kanki;
zan wanke ke sarai
in fitar da dukan ƙazantarki.
- ²⁶ Zan maido da alƙalanki kamar yadda suke a dā can,
mashawartanki kamar yadda suke da fari.
Bayan haka za a ce da ke
Birnin Masu Adalci,
Amintacciyar Birni.”
- ²⁷ Za a fanshi Sihiyona da adalci,
masu tubanta kuma da aikin gaskiya.
- ²⁸ Amma za a karye 'yan tawaye da masu zunubi,
waɗanda suka rabu da UBANGIJI kuma za su hallaka.
- ²⁹ “Za ku ji kunya saboda masujadan ƙarƙashin itatuwan oak
da kuka yi farin ciki;
za a kunyata ku saboda lambun
da kuka zaɓa.
- ³⁰ Za ku zama kamar itacen oak mai busasshen ganyaye,
kamar lambu marar ruwa.
- ³¹ Mutum mai ƙarfi zai zama kamar rama,
aikinsa kuma kamar tartsatsin wuta;
duka za su ƙone tare,
ba kuwa wanda zai kashe wutar.”

2

Dutsen UBANGIJI

- ¹ Ga abin da Ishaya ɗan Amoz ya gani game da Yahuda da Urushalima.
- ² A kwanaki masu zuwa
za a kafa dutsen haikalin UBANGIJI
a matsayin babba cikin duwatsu;
za a daga shi bisa tuddai,
kuma dukan al'ummai za su bumbunto zuwa gare shi.
- ³ Mutane da yawa za su zo su ce,
“Ku zo, bari mu haura zuwa dutsen UBANGIJI,
zuwa gidan Allah na Yakub.
Zai koya mana hanyoyinsa,
domin mu yi tafiya cikin hanyoyinsa.”
Dokar za ta fito daga Sihiyona,

maganar UBANGIJI daga Urushalima.

⁴ Zai shari'anta tsakanin al'ummai
zai kuma sulhunta faɗar mutane masu yawa.
Za su mai da takubansu su zama garemani
māsunsu su zama wuƙaƙen askin itatuwa.
Al'umma ba za tā ƙara ɗauki takobi a kan al'umma ba,
ba kuwa za su ƙara yin horarwar yaƙi.

⁵ Ki zo, ya gidan Yaƙub,
bari mu yi tafiya a hasken UBANGIJI.

Ranar UBANGIJI

⁶ Ka rabu da mutanenka,
gidan Yaƙub.
Sun cika da ayyukan sihiri da aka kawo daga Gabas;
suna yin duba kamar Filistiyawa
suna tafa hannuwa tare da marasa sanin Allah.
⁷ Kasarsu ta cika da azurfa da zinariya;
dukiyarsu kuma ba iyaka.
Kasarsu ta cika da dawakai;
kekunan yaƙinsu kuma ba iyaka.
⁸ Kasarsu ta cika da gumaka;
sukan rusuna ga aikin hannuwansu,
ga abin da yatsotsinsu suka yi.
⁹ Saboda an jawo mutum ƙasa
aka kuma ƙasƙantar da ɗan adam,
kada ku gafarta musu.*

¹⁰ Ku tafi cikin duwatsu,
ku ɓuya cikin ƙasa
daga razanar UBANGIJI
da kuma darajar ɗaukakarta!
¹¹ Za a ƙasƙantar da mai girman kai
za a kuma lalatar da fariyar masu ɗaga kai;
UBANGIJI kaɗai za a ɗaukaka a wannan rana.

¹² UBANGIJI Maɗaukaki yana da rana ajiye
domin dukan masu girman kai da masu fariya
domin dukan waɗanda aka ɗaukaka
(zai kuwa ƙasƙantar da su),
¹³ domin dukan al'ul na Lebanon, masu tsayi da masu fariya,
da kuma dukan itatuwan oak na Bashan,
¹⁴ domin dukan dogayen duwatsu
da kuma tuddai masu tsayi,
¹⁵ domin kowace doguwar hasumiya
da kowace katanga mai ƙarfi,
¹⁶ domin kowane jirgin ruwan kasuwanci†
da kuma jirgi mafi girma mafi kyau.
¹⁷ Za a jawo mai girman kai ƙasa
a kuma ƙasƙantar da mai ɗaga kai;
UBANGIJI kaɗai za a ɗaukaka a wannan rana,

* 2:9 Ko kuwa kada a ɗaga su † 2:16 Da Ibraniyanci kowane jirgin ruwan Tarshish

- ¹⁸ za a kuma kawar da gumaka kafaf.
- ¹⁹ Mutane za su gudu zuwa kogwannin duwatsu
da kuma ramummuka a kasa
daga razanar UBANGIJI
da kuma darajar d'aukarsa,
sa'ad da ya tashi don ya girgiza duniya.
- ²⁰ A wannan rana mutane za su zubar wa
jaba da jamage
gumakansu na azurfa da gumakansu na zinariya
da suka yi don su bauta musu.
- ²¹ Za su gudu zuwa kogwannin duwatsu
da kuma zuwa tsagaggun duwatsu
daga razanar UBANGIJI
da kuma darajar d'aukarsa,
sa'ad da ya tashi don ya girgiza duniya.
- ²² Ku daina dogara ga mutum,
wanda numfashi ne kawai yake da shi a hancinsa.
Wace daraja gare shi?

3

Hukunci a kan Urushalima da Yahuda

- ¹ Yanzu ka duba fa, Ubangiji,
UBANGIJI Ma'aukaki,
yana shirin ya d'auke kowane tanadi da taimako
daga Urushalima da Yahuda
dukan tanade-tanaden abinci da kuma dukan tanade-tanaden ruwa,
² jarumi, da soja,
alkali da annabi
masu duba da dattijo,
- ³ shugaban sojojin hamsin da mutum mai makami,
mai ba da shawara, gwanin sarrafa abubuwa da mai gwanintan dabo.
- ⁴ "Zan sa 'yan yara su zama shugabanninsu;
'yan yara kurum za su yi mulkinsu."
- ⁵ Mutane za su zalunci juna
mutum da mutum, makwabci da makwabci.
Yara za su rena tsofaffi,
kaskantacce zai rena mai daraja.
- ⁶ Mutum zai kama d'aya daga cikin 'yan'uwansa
a gidan mahaifinsa ya ce,
"Kana da abin sawa, ka zama shugabanmu;
wannan kango kuma ya zama a karkashinka!"
- ⁷ Amma a ranan nan zai ta da murya ya ce,
"Ba ni ba dai.
Ba ni da abinci ko abin sawa a gidana;
kada ka mai da ni shugaban mutane."
- ⁸ Urushalima tana tanga'fi,

Yahuda yana fāḍuwa;
maganganunsu da ayyukansu suna gāba da UBANGIJI,
suna rena ḍaukakar kasancewarsa.

⁹ Fuskokinsu shaidu ne a kansu;
suna nuna zunubinsu a fili kamar yadda Sodom ya yi;
ba sa ma ḥoye shi.

Kaitonsu!
Sun jawo wa kansu masifa.

¹⁰ Ku faḍa wa masu adalci cewa kome zai zama musu da kyau,
gama za su ji daḍin aikin da hannuwansu suka yi.

¹¹ Kaiton masu mugunta! Masifa tana a kansu!
Za a rama abin da hannuwansu suka yi.

¹² Matasa suna zalunta mutanena,
mata suna mulki a bisansu.
Ya mutanena, jagorarinku suna ḥad da ku;
suna karkatar da ku daga hanya.

¹³ UBANGIJI ya ḍauki mazauninsa a cikin ḍakin shari'a;
ya tashi don yā shari'anta mutane.

¹⁴ UBANGIJI yana shari'a
da dattawa da kuma shugabannin mutanensa,
“Ku ne kuka lalace gonar inabina;
ganimar talakawa suna a gidajenku.

¹⁵ Ina dalilin da kuke marmatsa mutanena
kuna gurgurje fuskokin talakawa?”
Ni UBANGIJI Maḍaukaki na faḍa.

¹⁶ UBANGIJI ya ce,
“Matan Sihiyona suna da girman kai,
suna tafiya da wuya a miƙe,
da idanu masu yaudara,
suna takawa ḍaya-ḍaya a hankali,
da mundaye a kafafunsu, suna cas-cas.

¹⁷ Saboda haka Ubangiji zai kawo gyambuna a kawunan matan Sihiyona;
UBANGIJI zai sa a aske kawunansu, a bar su ƙwal.”

¹⁸ A wannan rana Ubangiji zai ƙwace abin da suke taƙama da shi, mundayensu, ḍankwalin kansu da abin wuyansu, ¹⁹ 'yan kunnensu, kwandagansu da lulluḅinsu, ²⁰ kitsonsu, sarƙar da suke sa wa damatsansu da ḍamararsu, kwalabai turare da layu, ²¹ da ƙawanen da suka sa a yatsotsinsu da hancinsu, ²² tufafi masu kyau, da manyan rigunansu, da mayafansu, da jakar kuḍinsu ²³ da madubi, da kuma tufafin lilin da adikai, da gyale.

²⁴ A maimakon ƙanshi, wari ne za a ji;
a maimakon abin ḍamara, igiya ce za a samu;
a maimakon kyakkyawan gashi, sanƙo za su kasance da shi a kai;
a maimakon tufafi masu kyau, za su sa tsummoki;
a maimakon kyau, za su zama munana.

²⁵ Mazanku za su mutu ta wurin takobi,
jarumawanku za su mutu a yaƙi.

²⁶ Kofofin Sihiyona za su yi makoki su kuma yi kuka;
za tā zama wofi, za tā zauna a ƙasa.

4

¹ A wannan rana mata guda bakwai
za su cefke namiji guda
su ce, “Ma ciyar da kanmu
mu kuma yi wa kanmu sutura;
ka dai bari mu ce kai ne mijinmu.
Ka ɗauke mana kunyar da za mu sha.”

Reshen UBANGIJI

² A wannan rana Reshen UBANGIJI zai zama kyakkyawa da kuma ɗaukaka, kuma amfanin ƙasar zai zama abin fariya da ɗaukakar waɗanda suka rayu a Isra'ila. ³ Waɗanda suka rage a Sihiyona, waɗanda suka rage a Urushalima, za a ce da su masu tsarki, wato, dukan waɗanda aka rubuta a cikin masu rai a Urushalima. ⁴ Ubangiji zai wanke duk wani ƙazantar matan Sihiyona; ya tsabtacce jinin da aka zubar daga Urushalima ta wurin ruhun hukunci da yake ƙuna kamar wuta. ⁵ Sa'an nan UBANGIJI zai sa girgijen hayaki da rana da harshen wuta da dare a bisa dukan Dutsen Sihiyona da kuma bisa waɗanda suka tattaru a can; a bisa duka kuwa ɗaukakar za ta zama rumfa. ⁶ Za ta zama rumfa da inuwar da za ta tare zafin rana, da kuma mafaka da wurin buya daga hadari da ruwan sama.

5

Wakar gonar inabi

¹ Zan rera waka wa kaunataccena
waka game da gonar inabinsa.
Kaunataccena yana da gonar inabi
a gefen tudu mai dausayi.
² Ya haka ƙasa ya kuma tsintsince duwatsun
ya shuka mata inabi mafi kyau.
Ya gina hasumiyar tsaro a cikinta
ya kuma shirya wurin matsin ruwan inabi.
Sa'an nan ya sa rai ga samun girbi mai kyau na inabin,
amma sai ga shi inabin ya ba da munanan 'ya'ya.
³ “Yanzu fa ku mazauna cikin Urushalima da mutanen Yahuda,
ku shari'anta tsakanina da gonar inabina.
⁴ Me kuma ya rage da za a yi wa gonar inabina
fiye da abin da na yi mata?
Da na nemi inabi masu kyau,
me ya sa ta ba da munana 'ya'ya?
⁵ Yanzu zan faɗa muku
abin da zan yi da gonar inabina.
Zan cire katangar da ta kewaye ta,
za ta kuwa lalace;
zan rushe bangonta,
za a kuwa tattake ta.
⁶ Zan mai da ita kango,
ba zan aske ta ba, ba kuwa zan nome ta ba,
sarkakkiya da kayayyuwa kuwa za su yi girma a can
Zan umarci gizagizai
kada su yi ruwan sama a kanta.”
⁷ Gonar inabin UBANGIJI Maɗaukaki
ita ce gidan Isra'ila,
mutanen Yahuda kuma
su ne lambun farin cikinsa.

Yana kuma nema ganin gaskiya, amma sai ga zub da jini;
yana neman adalci, amma sai ga shi kukan azaba yake ji.

Kaito da hukunƙe-hukunƙe

⁸ Kaitonku ku waƙanda kuke ƙara wa kanku gidaje

kuke kuma haƙa gonaki da gonaki

har babu sauran filin da ya rage

ku kuma zauna ku kaƙai a ƙasar.

⁹ UBANGIJI Maƙaukaki ya furta a kunnuwana,

“Tabbatacce manyan gidajen za su zama kango,

za a bar kyawawan gidajen nan ba kowa.

¹⁰ Kadada goma na gonar inabi zai ba da garwan ruwan inabi ƙaya kaƙai,
mudu guda na iri kuma zai ba da efa na hatsi guda kurum.”

¹¹ Kaiton waƙanda suke tashi da sassafe

don su nufi wurin shaye-shaye,

waƙanda suke raba dare

har sai sun bugu da ruwan inabi.

¹² Suna kaƙa garaya, da molaye a bukukkuwansu,

ganguna da busa da ruwan inabi,

amma ba su kula da ayyukan UBANGIJI ba,

ba sa biyayya ga aikin hannuwansa.

¹³ Saboda haka mutanena za su yi zaman bauta

domin rashin fahimi;

manyan mutanensu za su mutu da yunwa

talakawansu kuma su mutu da ƙishirwa.

¹⁴ Saboda haka kabari ya fadada marmarinsa

ya kuma buƙe bakinsa babu iyaka;

cikinsa manyan mutanensu da talakawansu za su gangara

tare da dukan masu hayaniyarsu da masu murnansu.

¹⁵ Ta haka za a ƙaskantar da mutum

kuma za a ƙaskantar da ’yan adam,

za a ƙaskanta da masu girman kai.

¹⁶ Amma UBANGIJI Maƙaukaki zai sami ƙaukaka ta wurin aikata gaskiya,

kuma Allah mai tsarki zai nuna kansa ta wurin adalcinsa.

¹⁷ Sa’an nan tumaki za su yi kiwo kamar yadda suke yi a wurin kiwonsu;

raguna za su yi kiwo cikin abubuwa masu kyau da suka lalace.

¹⁸ Kaiton waƙanda suke jan zunubi da igiyar ruƙu,

da kuma mugunta da igiyoyin keken yakin,

¹⁹ waƙanda suke cewa, “Bari Allah yā gaggauta,

bari yā hanzarta aikinsa

don mu gani.

Bari yā iso,

bari shirin Mai Tsarkin nan na Isra’ila yā zo,

don mu sani.”

²⁰ Kaiton waƙanda suke ce da mugunta nagarta

nagarta kuma mugunta,

waƙanda suke mai da duhu haske

haske kuma duhu,

waƙanda suke mai da ƙaci zaƙi

zaki kuma ƙaci.

- ²¹ Kaiton waɗanda suke tsammani suna da hikima
da kuma wayo a idonsu.
- ²² Kaiton waɗanda suke jarumawa a shan ruwan inabi
da gwanaye a haɗin abubuwan sha,
²³ waɗanda suke kyale masu laifi don sun ba da cin hanci,
amma su hana a yi gaskiya wa marasa laifi.
- ²⁴ Saboda haka kamar yadda harshen wuta yakan lashe kara
kuma kamar yadda busashiyar ciyawa takan kone kurmus a cikin wuta,
haka saiwarsu za su ruɓa
iska kuma ta hura furanninsu kamar kura;
gama sun ƙi dokar UBANGIJI Maɗaukaki
suka kuma kyale maganar Mai Tsarkin nan na Isra'ila.
- ²⁵ Saboda haka fushin UBANGIJI ya yi kuna a kan mutanensa;
ya ɗaga hannunsa ya kuma buge su.
Duwatsu sun jijjigu,
gawawwaki kuwa suka zama kamar juji a tituna.

Saboda wannan duka, fushinsa bai huɗe ba,
bai kuwa janye hannunsa ba.

- ²⁶ Ya ɗaga tuta don al'ummai masu nisa,
ya yi feɗuwa wa waɗanda suke a iyakar duniya.
Ga shi sun iso,
da sauri da kuma gaggawa!
- ²⁷ Babu ko ɗayansu da ya gaji ko ya yi tuntuɓe,
babu ko ɗaya da ya yi gyangyadi ko barci;
babu abin ɗamarar da ya kunce a gindi,
ba igiyar takalmin da ta tsinke.
- ²⁸ Kibiyoyinsu masu tsini ne,
an ɗaura dukan bakkunansu;
kofatan dawakansu sun yi kamar dutsen kankara,
ƙafafun keken yaƙinsu kamar guguwa ne.
- ²⁹ Rurinsu ya yi kamar na zaki,
suna ruri kamar 'yan zakoki;
suna yin gurnani yayinda suke kamun abin da suke farauta
su ɗauke shi ba mai ƙwace shi.
- ³⁰ A wannan rana za su yi ta ruri a kansa
kamar rurin teku.
Kuma in wani ya dubi kasar,
zai ga duhu da damuwa;
haske ma zai zama duhu ta wurin gizagizai.

6

Aikin Ishaya

¹ A shekarar da Sarki Uzziya ya mutu, na ga Ubangiji zaune a kan kujerar sarauta a sama cike da ɗaukaka, zatinsa ya cika haikali. ² A bisansa akwai serafofi, kowanne yana da fikafikai shida. Fikafikai biyu sun rufe fuskokinsu, da biyu suka rufe ƙafafunsu, biyu kuma da su suke tashi. ³ Suna kiran juna, “Mai Tsarki, Mai Tsarki, Mai Tsarki! UBANGIJI Maɗaukaki ne; duniya ta cika da ɗaukakarsa.”

⁴ Da jin ƙarar muryoyinsu madogarai da madogaran kofa suka girgiza, haikali kuma ya cika da hayaki.

⁵ Sai na tā da murya na ce, “Kaitona! Na shiga uku! Gama ni mutum ne mai leɓuna marar tsarki, kuma ina raye a cikin mutane masu leɓuna marasa tsarki, idanuna kuma sun ga Sarki, UBANGIJI Maɗaukaki.”

⁶ Sai ɗaya daga cikin serafofin ya yi firiya zuwa wurina tare da garwashi mai wuta a hannunsa, wanda ya ɗiba da arautaki daga bagade. ⁷ Da shi ne ya taɓa bakina ya ce, “Duba, wannan ya taɓa leɓunanka, yanzu fa an kawar da laifofinka, an kuma gafarta maka zunubanka.”

⁸ Sa’an nan na ji muryar Ubangiji tana cewa, “Wa zan aika? Wa zai tafi mana?”

Sai na ce, “Ga ni! Ka aike ni!”

⁹ Ya ce, “Je ka ka faɗa wa wannan mutane,

“‘Kome yawan kasa kunne da za ku yi, ba za ku fahimta ba;

Kome yawan dubar da za ku yi, ba za ku san abin da yake faruwa ba.’

¹⁰ Ka sa zuciyar mutanen nan ta dushe;

kunnuwansu su kurunce,
idanunsu kuma su makance.

In ba haka ba za su iya gani da idanunsu,

su ji da kunnuwansu,
su fahimta da zuciyarsu,

su kuma juyo a kuma warkar da su.”

¹¹ Sa’an nan na ce, “Har yausha, ya Ubangiji?”

Ya kuma amsa,

“Sai an lalatar da biranen

ba kowa a ciki,

sai an mai da gidaje kangwaye

ƙasa kuma ta zama kango ba amfani,

¹² sai lokacin da Ubangiji ya kori kowa

aka kuma yashe ƙasar gaba ɗaya.

¹³ Ko da yake kashi ɗaya bisa goma zai ragu a ƙasar,

za tā sāke zama kango.

Amma kamar yadda katambiri da itacen oak

sukan bar kututturai sa’ad da aka yanke su,

haka iri mai tsarkin nan zai zama kututtore a ƙasar mai tsarki.”

7

Alamar Immanuwel

¹ Sa’ad da Ahaz ɗan Yotam, ɗan Uzziya, yake sarkin Yahuda, Sarki Rezin na Aram da Feka ɗan Remaliya sarkin Isra’ila suka haura don su yaƙi Urushalima, amma ba su iya cinta da yaƙi ba.

² Sai fa aka faɗa wa gidan Dawuda cewa, “Aram ya haɗa kansa* da Efraim”; saboda haka zuciyar Ahaz da ta mutanensa suka firgita, sai ka ce itatuwa a kurmin da iska ta girgiza.

³ Sai UBANGIJI ya ce wa Ishaya, “Fita, kai da ɗanka Sheyar-Yashub,† don ku sadu da Ahaz a ƙarshen wuriyar da take kawo ruwa daga Tafkin Tudu, a hanyar Filin Mai Wanki. ⁴ Ka faɗa masa, ‘Ka yi hankali, ka natsu kada kuma ka ji tsoro ko ka damu, kada ka ji tsoron fushin sarki Rezin da na Aram da na ɗan Remaliya, ba wani abu mai hatsari ba ne, bai fi hayakin ’yan ƙirare biyu da suke cin wuta ba. ⁵ Aram, Efraim da ɗan Remaliya sun ƙulla maƙarƙashiya, suna cewa, ⁶ “Bari mu kai wa Yahuda hari; bari mu yayyage su mu rarraba su a tsakaninmu, mu naɗa Tabeyel sarki a kansu.” ⁷ Duk da haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce,

“‘Ba zai faru ba,

ba zai auku ba,

⁸ gama kan Aram shi ne Damaskus,

kan Damaskus kuma kawai shi ne Rezin.

Cikin shekaru sittin da biyar

za a wargaje Efraim har ba za tā iya rayuwa ta zama al’umma ba.

* 7:2 Ko kuwa ya kafa sansani a † 7:3 Sheyar-Yashub yana nufin raguwa za tā komo.

⁹ Kan Efraim shi ne Samariya,
kan Samariya kuma kawai shi ne ɗan Remaliya.
In ba ku tsaya da ƙarfi cikin bangaskiyarku ba,
ba za ku dawwama ba.”

¹⁰ UBANGIJI ya kuma yi magana wa Ahaz ya ce, ¹¹ “Ka roki UBANGIJI Allahnka yā ba ka alama, ko daga zurfafa masu zurfi ko kuwa daga can cikin sama.”

¹² Amma Ahaz ya ce, “Ba zan nema ba; ba zan gwada UBANGIJI ba.”

¹³ Sa’an nan Ishaya ya ce, “To, ku saurara, ya ku gidan Dawuda! Abin kirki kuke yi ne da kuka ƙure haƙurin jama’a? Ko haƙurin Allah ne kuma kuke so ku ƙure? ¹⁴ Saboda haka Ubangiji kansa zai ba ku alama. Ga shi budurwa za tā yi ciki, za tā haifi ɗa, za tā kuwa kira shi Immanuwel. ¹⁵ In ya yi girma har ya isa yanke shawara don kansa, madara da zuma ne abincinsa. ¹⁶ Amma kafin yaron yā isa yanke shawara yā ƙi abin da yake mummuna, yā zaɓi abin da yake nagari, ƙasashen sarakunan nan biyu da kuke tsoro za su zama kango. ¹⁷ UBANGIJI zai aukar maka da kwanakin wahala, kai da jama’arka, da dukan iyalin gidan sarauta, waɗanda suka fi muni tun lokacin da aka raba mulkin Efraim daga na Yahuda, zai kawo sarkin Assuriya.”

¹⁸ A wannan rana UBANGIJI zai yi feɗuwa yā kira ƙudaje daga rafuffuka masu nisa na Masar da kuma ƙudan zuma daga ƙasar Assuriya. ¹⁹ Za su zo su mamaye kwazazzabai da kogwanni cikin duwatsu, a kan dukan ƙayayyuwa da dukan rammukan ruwa.

²⁰ A wannan rana Ubangiji zai yi amfani da rezan da aka yi haya daga ƙetaren Kogi, † sarkin Assuriya ke nan, yā aske kanku da gashin ƙafafunku, zai kuma aske gemunku. ²¹ A ranar, mutum zai bar karsana ɗaya da awaki biyu da rai. ²² Kuma saboda yalwa madarar da suke bayarwa, zai kasance da madarar da zai sha. Dukan waɗanda suka rage a ƙasar za su sha madara da zuma. ²³ A wannan rana, a kowane wuri inda akwai kuringa dubu da kuɗinsu ya kai shekel dubu na azurfa, ƙayayyuwa da sarƙaƙƙiya ne kawai za su kasance a can. ²⁴ Mutane za su je can da baka da kibiyoyi, gama ƙayayyuwa da sarƙaƙƙiya ne za su rufe ƙasar. ²⁵ Game da dukan tuddai da dā ake nome da garemani kuwa, ba za ku ƙara je wurin ba saboda tsoron ƙayayyuwa da sarƙaƙƙiya; za su zama wuraren da ake kai shanu a sake su su yi ta yawo da kansu, tumaki kuma su yi ta gudu.

8

Assuriya kayan aikin UBANGIJI

¹ UBANGIJI ya ce mini, “Ka ɗauki naɗaɗɗen littafi mai girma ka yi rubutu a kai da alƙalami kurum, Maher-Shalal-Hash-Baz.* ² Zan kuma kira Uriya firist da Zakariya ɗan Yeberekiya su zama mini amintattun shaidu.”

³ Sa’an nan na tafi na yi jima’i da annabiya, ta kuwa yi ciki ta haifi ɗa. UBANGIJI kuma ya ce mini, “Raɗa masa suna, Maher-Shalal-Hash-Baz. ⁴ Kafin yaron yā san yadda zai ce ‘Babana’ ko ‘Mamana,’ sarkin Assuriya zai kwashe arzikin Damaskus da ganimar Samariya.”

⁵ UBANGIJI ya sāke yi mini magana ya ce,

⁶ “Domin wannan jama’a ta ƙi
natsatsen ruwan rafin Shilowa
suka yi ta farin ciki a kan Rezin
ɗan Remaliya,

⁷ saboda haka Ubangiji yana shirin yā kawo musu
rigyawar ruwan Kogi, †
wato, sarkin Assuriya da dukan sojojinsa.
Zai cika dukan gaɓoɓinsa,
yā kuma malala har zuwa bakin kogi.

⁸ Yā yi ta malala har zuwa cikin Yahuda, yā shafe ta,
yana ratsa ta ciki har yā kai kafaɗa.

‡ 7:20 Wato, Yuferites. * 8:1 Maher-Shalal-Hash-Baz yana nufin kwashe ganima nan da nan, washe kayan da aka ci a yafi da hanzari; haka ma a 3. † 8:7 Wato, Yuferites.

Fikafikansa da ya buɗe za su rufe fāɗin ƙasarka,
Ya Immanuwel!”‡

⁹ Ku yi kururuwar yaƙi, ku ƙasashe, ku kuma ji tsoro!

Ku saurara, dukanku manisantan ƙasashe.

Ku shirya don yaƙi, ku kuma ji tsoro!

¹⁰ Ku ƙirƙiro dabarunku, amma ba za su yi nasara ba;
ku kulla shirye-shiryenku, amma ba za su yi amfani ba,
gama Allah yana tare da mu. §

Ji tsoron Allah

¹¹ UBANGIJI ya yi mini magana da hannunsa mai ƙarfi a kaina, yana yi mini gargadi kada in bi hanyar waɗannan mutane. Ya ce,

¹² “Kada ka kira wani abu makirci
game da kome da waɗannan mutane suke kira makirci;*
kada ji tsoron abin da suke tsoro,
kada kuma ka firgita game da shi.

¹³ UBANGIJI Maɗaukaki shi ne za ka ɗauka a matsayi mai tsarki,
shi ne wanda za ka ji tsoro,
shi ne za ka yi rawar jiki a gabansa,

¹⁴ zai kuwa kasance a wuri mai tsarki;
amma ga dukan gidajen Isra’ila zai zama
dutsen da zai sa mutane su yi tuntube
dutse kuma da zai sa su fāɗi.

Ga dukan mutanen Urushalima kuma zai zama
tarko da raga.

¹⁵ Yawancinsu za su yi tuntube;
za su fāɗi a kuwa ragargaza su,
za a sa musu tarko a kuma kama su.”

¹⁶ Daura shaidar nan ta gargadi
ka kuma yimke umarnin Allah a cikin almajiraina.

¹⁷ Zan saurari UBANGIJI,
wanda ya boye fuskarsa daga gidan Yakub.

Zan dogara gare shi.

¹⁸ Ga ni, da yaran da UBANGIJI ya ba ni. Mu alamu ne da shaidu a cikin Isra’ila daga UBANGIJI Maɗaukaki, wanda yake zama a Dutsen Sihiyona.

¹⁹ Sa’ad da mutane suka ce muku ku nemi shawarar ’yan bori da masu sihiri, waɗanda suke shaƙe murya har ba a jin abin da suke faɗi, bai kamata mutane su nemi shawara daga Allahnsu ba? Me zai sa ku nemi shawara daga matattu a madadin masu rai? ²⁰ Nemi umarnin Allah da kuma shaidar jan kunne. Duk wanda bai yi magana bisa ga wannan kalma ba, ba su da amfani. ²¹ Cikin matsuwā da yunwa, za su yi ta kai komo ko’ina a ƙasar; sa’ad da suka ji yunwa, za su yi fushi su tā da idanu sama, su zagi sarkinsu da Allahnsu. ²² Sa’an nan za su zura wa ƙasa idanu, abin da za su gani kawai shi ne matsuwā da duhu da kuma abin banrazana, za a kuma jefa su cikin baƙin duhu.

9

A gare mu an haifi yaro

¹ Duk da haka, babu sauran baƙin ciki ga waɗanda suke shan azaba. Dā ya ƙasƙantar da ƙasar kabilan Zebulun da ƙasar Naftali, amma nan gaba zai girmama Galili na Al’ummai, ta hanyar teku wadda take ta Urdun.

‡ 8:8 Immanuwel yana nufin Allah tare da mu. § 8:10 Da Ibraniyanci Immanuwel * 8:12 Ko kuwa Kada ka ce a yi yarjejeniya a kowane lokacin da mutanen nan suka ce a yi yarjejeniya

² Mutanen da suke tafiya cikin duhu
 sun ga babban haske;
 a kan waƙanda suke zama a ƙasar inuwar mutuwa*
 haske ya haskaka.
³ Ka fadada al'umma
 ka kuma ƙara farin cikinsu;
 suna farin ciki a gabanka
 yadda mutane sukan yi murna a lokacin girbi,
 kamar yadda mutane sukan yi farin ciki
 sa'ad da suke raba ganima.
⁴ Gama kamar yadda yake a kwanakin da aka ci Midiyan da yaƙi,
 kuka ji tsoro
 nauyin da ya nawaita musu,
 sandar da yake a kafaɗunsu,
 sandar masu zaluncinsu.
⁵ Kowane takalmin jarumin da aka yi amfani da shi a yaƙi
 da kuma kowane rigar da ka naɗe cikin jini
 zai kasance an ƙone shi
 zai kuma zama abin hura wuta.
⁶ Gama a gare mu an haifa mana yaro,
 a gare mu an ba da ɗa,
 gwamnati za ta kasance a kafaɗarsa.
 Za a ce da shi
 Mashawarci Mai Banmamaki, Allah Maɗaukaki
 Uban Madawwami, Sarkin Salama.
⁷ Game da girmar gwamnatinsa da salama
 babu iyaka.
 Zai gāji sarki Dawuda, ya yi mulki a matsayinsa,
 zai kafa mulkinsa a kan adalci da gaskiya,
 tun daga yanzu har zuwa ƙarshen zamani.
 UBANGIJI Maɗaukaki ne
 ya yi niyyar aikata wannan duka.

Fushin UBANGIJI a kan Isra'ila

⁸ Ubangiji ya aika da saƙon gāba da Yaƙub;
 zai auka wa Isra'ila.
⁹ Dukan mutane za su san shi,
 Efraim da mazaunan Samariya,
 waƙanda suke magana da fariya
 suna kuma ɗaga kai,
¹⁰ “Tubalai sun zube a ƙasa,
 amma za mu sāke gina su da dutse;
 an sassare itatuwan ɗaure,
 amma za mu maya su da al'ul.”
¹¹ Amma UBANGIJI ya ƙarfafa maƙiyan Rezin gāba da su
 ya kuma ingiza abokan gāba.
¹² Arameyawa daga gabas da Filistiyawa daga yamma
 sun cinye Isra'ila da buɗaɗɗen baki.

Duk da haka, fushinsa bai huɗe ba,
 hannunsa har yanzu yana a miƙe.

* 9:2 Ko kuwa ƙasar duhu

- ¹³ Amma mutanen ba su juyo wurin wanda ya buge su ba,
balle su nemi UBANGIJI Maƙaukaki.
- ¹⁴ Saboda haka UBANGIJI zai yanke Isra'ila kai da wutsiya,
da reshen dabino da iwa a rana guda;
- ¹⁵ dattawa da manyan mutane su ne kai,
annabawa waƙanda suke koyar da ƙarairayi su ne wutsiya.
- ¹⁶ Waƙanda suke jagorar wannan mutane suna ɓaɗ da su,
su ne waƙanda ake jagora aka sa suka kauce.
- ¹⁷ Saboda haka Ubangi ba zai ji daƙin matasa ba,
ba kuwa zai ji tausayin marayu da gwauraye ba,
gama kowa marar sanin Allah ne da kuma mugu,
kowane baki yana faɗin mugayen maganganu.

Duk da haka, fushinsa bai huɗe ba,
hannunsa har yanzu yana a miƙe.

- ¹⁸ Tabbatacce mugunta tana ƙuna kamar wuta;
tana cin ƙayayyuwa da sarƙaƙƙiya,
ta sa wuta a jeji mai itatuwa masu yawa,
don yã yi murtuke hayaƙi har zuwa sama.
- ¹⁹ Ta wurin fushin UBANGIJI Maƙaukaki
ƙasar za tã ci wuta
mutane kuma za su zama abin hura wutar,
babu wanda zai ji tausayin ɗan'uwansa.
- ²⁰ A dama za su ci,
amma su ci gaba da jin yunwa;
a hagu za su ci,
amma ba za su ƙoshi ba.
Kowa zai mai da naman 'ya'yansa abinci.
- ²¹ Manasse zai mai da Efraim abinci, Efraim kuma yã cinye Manasse;
tare za su yi gãba da Yahuda.

Duk da haka, fushinsa bai huɗe ba,
hannunsa har yanzu yana a miƙe.

10

- ¹ Kaiton waƙanda suke kafa dokokin rashin gaskiya,
waƙanda suke ba da ƙa'idodin danniya,
- ² don su hana matalauta hakkinsu
su kuma ƙi yin shari'ar gaskiya a kan waƙanda suke zaluntar mutanena,
suna ƙwace wa gwauraye dukiyarsu
suna kuma yi wa marayu ƙwace.
- ³ Me za ku yi a ranan nan ta hukunci,
sa'ad da masifa ta zo daga nesa?
Ga wa za ku tafi don neman taimako?
Ina za ku bar dukiyarku?
- ⁴ Babu abin da zai rage sai cizon haƙora a cikin kamammu
ko mutuwa cikin waƙanda aka kashe.

Duk da haka, fushinsa bai huɗe ba,
hannunsa har yanzu yana a miƙe.

Hukuncin Allah a kan Assuriya

- ⁵ “Kaiton Assuriya, sandar fushina,
a hannun da kulkin fushina yake!
- ⁶ Na aike shi gāba da al’umma marar sanin Allah,
na tura shi gāba da mutanen da suka ba ni fushi,
don yā kwashe ganima yā kuma yi wason ganima,
yā tattake su kamar laka a tituna.
- ⁷ Amma ba abin da ya yi niyya ke nan ba,
ba abin da yake da shi a zuciya ba;
manufarsa shi ne yā hallaka,
yā kuma kawo farshen al’ummai da yawa.
- ⁸ Ya ce, ‘Dukan shugabannin yakina ba sarakuna ba ne?’
⁹ ‘Kalno bai kasance kamar Karkemish ba?
Hamat bai zama kamar Arfad
Samariya kuma kamar Damaskus ba?’
- ¹⁰ Yadda hannuna ya kwace mulkokin gumaka,
mulkokin da siffofinsu suka fi na Urushalima da Samariya,
¹¹ ba zan yi da Urushalima da siffofinta
yadda na yi da Samariya da gumakanta ba?’”
- ¹² Sa’ad da Ubangiji ya gama dukan aikinsa gāba da Dutsen Sihiyona da Urushalima, zai ce, “Zan hukunta sarkin Assuriya saboda fariya na gangancin zuciarsa da kuma kallon reni na idanunsa.
- ¹³ Gama ya ce,
“‘Ta wurin farfin hannuna ne na aikata wannan,
da kuma ta wurin hikimata, gama ina da fahimi.
Na kau da iyakokin kasashe,
na washe dukiyarsu;
a matsayina na mai iko, na mamaye sarakunansu.
- ¹⁴ Kamar yadda mutum yakan miƙa hannu cikin sheƙar tsuntsu
haka hannuna ya je ya washe dukiyar al’ummai;
kamar yadda mutane sukan tattara ƙwai,
haka na tattara dukan kasashe;
ba tsuntsun da ya kakkaƙe fikafiki,
ko yā buƙe baki don yā yi kuka.’”
- ¹⁵ Gatari ya taɓa fin wanda yake amfani da shi girma,
ko zarto yā yi wa wanda yake amfani da shi taƙama?
Sanda za ta girgiza mutumin da yake riƙe da ita,
ko kuwa kulki yā jijiga mutumin da yake riƙe da katako!
- ¹⁶ Saboda haka UBANGIJI Maɗaukaki,
zai aukar da cuta mai kisa a kan kosassu jarumawa;
a ƙarƙashin sansaninsa zai ƙuna wuta
kamar harshen wuta.
- ¹⁷ Hasken Isra’ila zai zo kamar wuta,
Mai Tsarkinsu zai zama kamar wuta;
a rana guda zai ƙone yā kuma cinye
ƙayayyuwa da sarƙaƙƙiyarsa.
- ¹⁸ Darajar jejinsa da gonakinsa masu dausayi
za a hallaka su ɗungum,
kamar yadda ciwo yakan kashe mutum.
- ¹⁹ Sauran itatuwan jejinsa kuma za su ragu
ko ɗan ƙaramin yaro ma zai iya ƙidaya su.

Raguwar Isra'ila

- 20 A wannan rana raguwar Isra'ila,
waƙanda suka ragu na gidan Yakub,
ba za su ƙara dogara ga
wanda ya kusa hallaka su ba
amma za su dogara ga UBANGIJI,
Mai Tsarkin nan na Isra'ila.
- 21 Raguwa za tã komo,* raguwar Yakub
za su komo ga Maƙaukaki Allah.
- 22 Ko da yake mutanenka, ya Isra'ila, sun zama kamar yashin bakin teku,
raguwa ce kurum za tã komo.
A ƙaddara hallaka,
mai mamayewa da mai adalci.
- 23 UBANGIJI Maƙaukaki, zai sa
hallakar da aka ƙaddara a kan dukan ƙasa ta faru.
- 24 Saboda haka, ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki ya ce,
“Ya mutanena masu zama a Sihiyona,
kada ku ji tsoron Assuriyawa,
waƙanda suka dũke ku da sanda
suka kuma ɗaga kulki a kanku, kamar yadda Masar ta yi.
- 25 Ba da daƙewa ba fushina a kanku zai zo ga ƙarshe
hasalata kuma za tã koma ga hallakarsu.”
- 26 UBANGIJI Maƙaukaki zai bulale su da tsumagiya,
kamar sa'ad da ya bugi Midiyan a dutsen Oreb;
zai kuma ɗaga sandarsa a bisa ruwaye,
yadda ya yi a Masar.
- 27 A wannan rana zai ɗauke nauyi daga kafafarku,
nauyinsu daga wuyanku;
za a karye karkiya
domin kun yi ƙiba ƙwarai.
- 28 Sun shiga Ayiyat;
sun bi ta Migron;
sun adana tanade-tanade a Mikmash.
- 29 Suka ƙetare ta hanya, suka kuma ce,
“Za mu kwana a Geba.”
Rama ta firgita;
Gibeya ta Shawulu ta gudu.
- 30 Ki yi ihu, ya Diyar Gallim!
Ki saurara, ya Layisha!
Kayya, Anatot abin tausayi!
- 31 Madmena tana gudu;
mutanen Gebim sun ɓuya.
- 32 A wannan rana za su dakata a Nob;
za su jijjiga ƙarfinsu
a dutsen Diyar Sihiyona,
a tudun Urushalima.
- 33 Duba, UBANGIJI Maƙaukaki,
zai ragargaza rassa da iko mai girma.

* 10:21 Da Ibraniyanci sheyar-yashub; haka ma a aya 22.

Za a sassare itatuwa masu ganyaye,
 za a yanke dogayen itatuwa har kasa.
³⁴ Zai sassare itatuwan jeji da gatari har kasa;
 Lebanon zai fāḍi a gaban Mai Iko.

11

Reshe daga Yesse

¹ Toho zai fito daga kututturen Yesse;
 daga saiwarsa Reshe zai ba da 'ya'ya.
² Ruhun UBANGIJI zai kasance a kansa,
 Ruhun hikima da na fahimta,
 Ruhun shawara da na iko,
 Ruhun sani da na tsoron UBANGIJI,
³ zai kuwa ji daḍin tsoron UBANGIJI.

Ba zai yi hukunci ta wurin abin da ya gani da idanunsa ba,
 ba zai kuwa yanke shawara ta wurin abin da ya ji da kunnuwansa ba;
⁴ amma da adalci zai yi wa masu bukata shari'a,
 da gaskiya zai yanke shawarwari saboda matalautan duniya.
 Kamar sanda zai bugi duniya da maganar bakinsa;
 da numfashin leɓunansa zai yanke mugaye.
⁵ Adalci ne zai zama abin ḍamararsa
 aminci kuma igiyar da zai ḍaura kewaye da gindinsa.

⁶ Kyarkeci zai zauna tare da ḍan rago
 damisa za tā kwanta tare da akuya,
 ḍan maraƙi da zaki da ḍan saniya za su yi kiwo tare;
 ḍan yaro ne zai lura da su.
⁷ Saniya da beyar za su yi kiwo tare,
 ƙananansu za su kwanta tare,
 zaki kuma zai ci ciyawa kamar saniya.
⁸ Jariri zai yi wasa kurkusa da ramin gamsheka,
 ḍan yaro kuma zai sa hannunsa a ramin maciji mai mugun dafi.
⁹ Ba za su yi lahani ko su hallaka
 wani a dutsena mai tsarki ba,
 gama duniya za tā cika da sanin UBANGIJI
 kamar yadda ruwaye suka rufe teku.

¹⁰ A wannan rana Saiwar Yesse zai miƙe kamar tuta don mutanenta; al'ummai za su tattaru wurinsa,
 wurin hutunsa kuma zai zama mai daraja. ¹¹ A wannan rana Ubangiji zai miƙa hannunsa sau na biyu
 don yā maido da raguwar da ta rage na mutanensa daga Assuriya, daga Masar ta Kasa, daga Masar ta
 Bisa,* daga Kush,† daga Elam, daga Babiloniya,‡ daga Hamat da kuma daga tsibirar teku.

¹² Zai tā da tuta saboda al'ummai
 yā kuma tattara masu zaman bauta na Isra'ila;
 zai tattara mutanen Yahuda da suke a warwatse
 kusurwoyi huḍu na duniya.

¹³ Kishin Efraim zai ḥace,
 za a kuma kau da abokan gāban Yahuda;
 Efraim ba zai yi kishin Yahuda ba,
 haka ma Yahuda ba zai yi gāba da Efraim ba.

¹⁴ Tare za su fāḍa wa Filistiyawa da yaƙi daga yamma;

* 11:11 Da Ibraniyanci daga Faturos † 11:11 Wato, yankin Nilu na Bisa ‡ 11:11 Da Ibraniyanci Shinar

tare za su washe mutane wajen gabas.
Za su ɗibiya hannuwa a kan Edom da Mowab,
Ammonawa kuma za su yi musu biyayya.

¹⁵ UBANGIJI zai busar da
bakin tekun Masar;
da iska mai zafi zai share hannunsa
a bisa Kogin Yuferites[§]

Zai rarraba shi yā zama kanana rafuffuka bakwai
saboda mutane su iya hayewa da kafa.

¹⁶ Za a yi babbar hanya saboda raguwa mutanensa
da ta rage daga Assuriya,
kamar yadda ta kasance wa Isra'ila
sa'ad da suka fito daga Masar.

12

Waƙoƙin yabo

¹ A wannan rana za ku ce,
“Zan yabe ka, ya UBANGIJI.

Ko da yake a dā ka yi fushi da ni,
amma yanzu ka daina fushi da ni
ka kuwa ta'azantar da ni.

² Tabbatacce Allah shi ne mai cetona;
zan dogara gare shi ba kuwa zan ji tsoro ba.

UBANGIJI, UBANGIJI, ne ƙarfina da waƙata;
ya zama mai cetona.”

³ Da farin ciki zan ɗebo ruwa
daga rijiyoyin ceto.

⁴ A wannan rana za ku ce,
“Yi godiya ga UBANGIJI, ku kira bisa sunansa;
a sanar da wannan abin da ya aikata a cikin al'ummai,
a kuma yi shela cewa sunansa mai girma ne.

⁵ Ku rera ga UBANGIJI, gama ya aikata manyan abubuwa;
bari a sanar da wannan ga dukan duniya.

⁶ Ku tā da murya ku kuma rera don farin ciki, ya ku mutanen Sihiyona,
gama Mai Tsarki na Isra'ila da girma yake a cikinku.”

13

Annabci a kan Babilon

¹ Abubuwan da Allah ya yi magana a kai game da Babilon da Ishaya ɗan Amoz ya gani.

² A tā da tuta a kan tudun da yake mai fili,
ka tā da murya gare su;
ka ɗaga hannu ka ba su alama
don su shiga kofofi masu alfarma.

³ Na umarci tsarkakana;
na umarci jarumawan yaƙina su gamsar da fushina,
waɗanda suke farin ciki a nasarata.

⁴ Ka saurara, akwai surutu a kan duwatsu,
sai ka ce na babban taron jama'a!
Ka saurara, akwai hayaniya a cikin mulkoki,
sai ka ce al'ummai ne suna ta tattaruwa!

[§] 11:15 Da Ibraniyanci Kogi

UBANGIJI Maɗaukaki yana shirya
mayaka don yaƙi.

⁵ Suna zuwa daga ƙasashe masu nesa,
daga iyakokin duniya,

UBANGIJI da kuma fushinsa,
zai hallaka dukan ƙasar.

⁶ Ku yi ihu, gama ranar UBANGIJI ta yi kusa
za tā zo kamar hallaka daga Maɗaukaki.*

⁷ Saboda wannan, hannun kowane mutum zai yi rauni,
ƙarfin halin kowane mutum zai ƙasa.

⁸ Tsoro zai kama su,
zafi da azaba za su ci ƙarfinsu;
za su yi ta murɗewa kamar mace mai nakuda.

Za su dubi juna a tsorace,
fuskokinsu a ɓace.

⁹ Duba, ranar UBANGIJI tana zuwa,
muguwar rana, mai hasala da zafin fushi,
don ta mai da ƙasar kango
ta kuma hallakar da masu zunubi da suke cikinta.

¹⁰ Taurarin sama da ƙungiyoyinsu
ba za su ba da haskensa ba.

Rana za tā yi duhu
wata kuma ba zai ba da haskensa ba.

¹¹ Zan hukunta duniya saboda muguntarta,
mugaye saboda zunubansu.
Zan kawo ƙarshe ga girman kan masu taƙama
in kuma ƙasƙantar da ɗaga kan marasa tausayi.

¹² Zan sa mutum yā fi zinariya zalla wuyar samuwa,
fiye da zinariyar Ofir wuyan gani.

¹³ Saboda haka zan sa sammai su yi rawar jiki;
duniya kuma za tā girgiza daga inda take
a fushin UBANGIJI Maɗaukaki,
a ranar fushinsa mai ƙuna.

¹⁴ Kamar barewar da ake farautarta
kamar tumaki marasa makiyayi,
haka nan kowane mutum zai koma ga mutanensa,
kowane mutum zai gudu zuwa ƙasarsa.

¹⁵ Duk wanda aka kama za a soke shi yā mutu;
dukan waɗanda aka kama za su mutu ta takobi.

¹⁶ Za a fyaɗa 'ya'yansu a ƙasa su yi kucu-kucu a idanunsu;
za a washe gidajensu, a kuma kwana da matansu.

¹⁷ Duba, zan zuga mutanen Medes su yi gāba da su,
su da ba su kula da azurfa ba
kuma ba sa damuwa da zinariya.

¹⁸ Bakkunansu za su kashe samari;
ba za su ji tausayin jarirai ba
ba za su kuwa nuna jinkai ga 'yan yara ba.

¹⁹ Babilon, kayan daraja na mulkoki,

* 13:6 Da Ibraniyanci Shaddai

abin fariyar Babiloniyawa,[†]
 Allah zai kaɓantar da ita
 kamar yadda ya yi da Sodom da Gomorra.
²⁰ Ba za kara kasance da mazauna kuma ba
 ko a yi zama a cikinta dukan zamanai;
 Ba wani mutumin Arab da zai kafa tentinsa a can,
 ba makiyayin da zai taɓa kiwon garkensa a can.
²¹ Amma halittun hamada za su kwanta a can,
 diloli za su cika gidajenta;
 a can mujiyoyi za su zauna,
 a can kuma awakin jeji za su yi ta tsalle.
²² Kuraye za su yi ta kuka a kagarorinta,
 diloli kuma a cikin fadodinta masu alfarma.
 Lokacinta ya yi kusa,
 kwanakinta kuma ba za su yi tsawo ba.

14

¹ UBANGIJI zai yi wa Yakub jinkai;
 zai sãke zaɓi Isra'ila
 yã kuma zaunar da su a kasarsu.
 Baƙi ma za su zo su zauna tare da su
 su haɗa kai da gidan Yakub.
² Al'ummai za su ɗauke su
 su kuma kawo wurin da yake nasu.
 Gidan Isra'ila kuwa za tã mallaki al'ummai
 a matsayin bayi maza da mata a kasar UBANGIJI.
 Za su mai da waɗanda suka kama su su zama kamammu
 su kuma yi mulki a kan waɗanda suka taɓa danne su.
³ A ranar da UBANGIJI ya hutashe ku daga wahala da azaba da muguwar bauta,⁴ za ku yi wa sarkin
 Babilon wannan ba'a.
 Mai danniya ya zo ga ƙarshe!
 Dubi yadda fushinsa ya ƙare!
⁵ UBANGIJI ya karye sandar mugaye,
 sandan mulkin masu mulki,
⁶ wanda cikin fushi ya kashe mutane
 da bugu marar ƙarewa,
 kuma cikin fushi ya mamaye al'ummai
 da fushi ba ƙaƙƙautawa.
⁷ Dukan ƙasashe suna hutawa suna kuma cikin salama;
 sun ɓarke da waƙa.
⁸ Har itatuwan fir ma da kuma al'ul na Lebanon
 suna murna a kanka suna cewa,
 “Yanzu da aka ƙasƙantar da kai,
 babu wani mai yankan katakon da ya zo yã yanka mu.”
⁹ Kabari a ƙarƙashi duk ya shirya
 don yã sadu da kai a zuwanka;
 yana tã da ruhohin da suka rasu don su gaishe ka,
 dukan waɗanda sun taɓa zama shugabanni a duniya;
 ya sa suka tashi daga kujerun sarauta,
 dukan waɗanda suke sarakuna a kan al'ummai.

[†] 13:19 Ko kuwa Kaldiyawa

- 10 Duk za su amsa,
za su ce maka,
“Ashe kai ma raunana ne, kamar mu;
ka zama kamar mu.”
- 11 An yi kasa da dukan alfarmarka zuwa kabari,
tare da surutan garayunka;
tsutsotsi sun bazu a farkashinka
tsutsotsi kuma suka rufe ka.
- 12 Yaya aka yi ka fado daga sama
Ya tauraron safiya, dan hasken asuba!
An fada ka da kasa,
kai da ka taɓa kasantar da al’ummai!
- 13 Ka yi tunani a ranka ka ce,
“Zan hau zuwa sama;
zan daƙa kursiyina
sama da taurarin Allah;
zan zauna a kursiyi a kan dutsen taro,
a can kurewar saman dutse mai tsarki.*
- 14 Zan haura can bisa gizagizai;
zan mai da kaina kamar Mafi Daukaka.”
- 15 Amma ga shi an gangara da kai zuwa kabari,
zuwa zurfafan rami.
- 16 Waɗanda suka gan ka sun zura maka ido,
suna tunani abin da zai same ka.
“Wannan mutumin ne ya girgiza duniya
ya kuma sa mulkoki suka razana,
- 17 mutumin da ya mai da duniya ta zama hamada,
wanda ya tumbuke biranenta
bai kuma bar kamammunsa suka tafi ba?”
- 18 Dukan sarakunan duniya suna kwance a mace,
kowa a kabarinsa.
- 19 Amma an jefar da kabarinka
kamar reshen da aka ki;
an rufe ka da waɗanda aka kashe,
tare da waɗanda aka soke da takobi,
waɗanda suka gangara zuwa duwatsun rami.
Kamar gawar da aka tattake da kafa,
²⁰ ba za a haɗa ka tare da su a jana’iza ba,
gama ka hallaka kasarka
ka kuma kashe mutanenka.
- Ba za a kara ambaci
zuriyarka masu aikata mugunta ba.
- 21 A shirya wuri don a yayyanka ’ya’yansa maza
saboda zunuban kakanninsu;
kada a reno su su gāji kasar
su cika duniya da biranensu.
- 22 “Zan yi gāba da su,”

* 14:13 Ko kuwa arewa; Da Ibraniyanci Zafon

in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

“Zan kau da sunan Babilon da waƙanda suka rage da rai a cikinta,
'ya'yanta da zuriyarta,”
in ji UBANGIJI.

²³ “Zan mai da ita wuri domin mujiyoyi
da kuma fadama;
zan share ta da tsintsiyar hallaka,”
Ni UBANGIJI Maƙaukaki na faƙa.

Annabci a kan Assuriya

²⁴ UBANGIJI Maƙaukaki ya rantse,
“Tabbatacce, kamar yadda na riga na shirya, haka zai kasance,
kuma kamar yadda na nufa, haka zai zama.

²⁵ Zan ragargazar da Assuriya a cikin kasata;
a kan duwatsuna zan tattake shi.
Za a ƙauke nauyin da ya sa wa mutanena,
a kuma ƙauke nauyinsa daga kafafunsu.”

²⁶ Wannan shi ne shirin da na yi domin dukan duniya;
wannan shi ne hannun da aka miƙa a bisa dukan al'ummai ke nan.
²⁷ Gama UBANGIJI Maƙaukaki ya ƙudura ya yi wannan, wa kuwa zai hana shi?
Ya riga ya miƙa hannunsa, wa zai komar da shi?

Annabci a kan Filistiyawa

²⁸ Wannan abin da Allah ya yi magana ya zo ne a shekarar da Sarki Ahaz ya mutu.
²⁹ Kada ku yi farin ciki, dukanku Filistiyawa,
cewa sandar da ta buge ku ta karye;
daga saiwar wannan maciji wani mugun maciji mai dafi zai taso,
'ya'yansa za su zama wani maciji masu dafi mai tashi sama.
³⁰ Mafi talauci na matalauta zai sami wurin kiwo,
mabukata kuma za su kwana lafiya.
Amma zan hallakar da saiwarka da matsananciyar yunwa;
za tã kashe naka da suka rage da rai.

³¹ Ki yi ihu, ya ke ƙofa! Yi kururuwa, ya ke birni!
Ku razana, dukanku Filistiyawa!
Kunshin hayaƙi yana tasowa daga arewa,
kuma babu matsorata a cikin sojojinsa.

³² Wace amsa ce za a bayar
wa jakadun wannan al'umma?
“UBANGIJI ya kafa Sihiyona,
kuma a cikinta mutanensa masu shan azaba za su sami mafaka.”

15

Annabci a kan Mowab

¹ Abin da Allah ya yi magana a kan Mowab shi ne,
An lalatar da Ar a Mowab,
an hallaka ta da dare!
An lalatar da Kir a Mowab,
an hallaka ta da dare!
² Dibon ya haura zuwa haikalinta,
zuwa masujadan kan tudu don tã yi kuka;
Mowab ta yi ihu a kan Nebo da Medeba.

An aske kowane kai
 an kuma yanke kowane gemu.
³ A tituna sun sa tsummoki a jikunansu;
 a kan rufin dƙakuna da kuma dandalin taruwa
 dukansu sai makoki suke yi,
 sun kwanta suna kuka.
⁴ Heshbon da Eleyale sun yi kuka da ƙarfi,
 aka ji muryoyinsu ko'ina har zuwa Yahaz.
 Saboda haka mayaƙan Mowab suka yi kuka da ƙarfi,
 har zuciyarsu ta karai.

⁵ Zuciyata ta yi kuka a kan Mowab;
 mutanenta sun gudu har zuwa Zowar,
 har zuwa Eglat Shelishiya.
 Sun haura zuwa Luhit,
 suna tafe suna kuka;
 a kan hanyar zuwa Horonayim
 suna makoki saboda hallakawarsu.

⁶ Ruwayen Nimrim sun ƙafe
 ciyayin kuma sun bushe;
 tsire-tsire duk sun ɓace
 babu sauran dƙanyen abu.

⁷ Saboda haka dukiyar da suka tara suka kuma ajiye
 sun dƙauka suka ƙetare Rafin Arabim da su.

⁸ Kugin kukansu ya kai ko'ina a iyakar Mowab;
 kururuwarsu ta kai har zuwa Eglayim,
 makokinsu ya kai har zuwa Beyer-Elim.

⁹ Ruwayen Dimon sun cika da jini,
 amma zan yi ƙari a kan Dimon,
 zan kawo zaki a kan masu gudu na Mowab
 da kuma a kan waƙanda suka ragu a ƙasar.

16

¹ Ku aiko da raguna a matsayin haraji
 ga mai mulkin ƙasar,
 daga Sela a hamada,
 zuwa dutsen Diyar Sihiyona.

² Kamar tsuntsaye masu firiya
 da aka kora daga sheƙa,
 haka matan Mowab suke
 a kogunan Arnon.

³ “Ku ba mu shawara,
 ku yanke shawara.
 Ku mai da inuwarku kamar dare,
 a tsakar rana.
 Ku ɓoye masu gudun hijira,
 kada ku basha masu neman mafaka.

⁴ Ku bar Mowabawa masu gudun hijira su zauna tare da ku;
 ku zama mafakarsu daga mai neman hallaka su.”

Mai danniya zai zo ga karshe
 hallaka kuma za tã daina;
 masu lalatar da kasa za su kare
⁵ Da kauna za a kafa kursiyi;
 da aminci mutum zai zauna a kansa,
 wani daga gidan* Dawuda,
 wani wanda ta shari'antawa yakan nuna gaskiya
 ya hanzarta yin adalci.

⁶ Mun ji fariyar Mowab,
 mun ji yawan fariyarta da girmankanta,
 fariyarta da reninta,
 amma taƙamarsu ta banza ce.
⁷ Saboda haka Mowabawa za su yi kuka mai zafi,
 za su yi kuka mai zafi tare saboda Mowab.

Ku yi makoki ku kuma yi baƙin ciki
 saboda kosai da kuka riƙa ci a Kir Hareset.

⁸ Gonakin Heshbon sun bushe,
 inabin Sibma ma haka.
 Masu mulkin al'ummai
 sun tattake inabi mafi kyau,
 waƙanda suka taƙa yaƙuwa zuwa Yazer
 suka bazu ta wajen hamada.

Tohonsu sun buƙu
 suka kai har teku.
⁹ Saboda haka na yi kuka, yadda Yazer take kuka,
 saboda inabin Sibma.

Ya Heshbon, ya Eleyale,
 na cika ku da hawaye!
 Sowa ta murna a kanku saboda 'ya'yan itatuwanku da suka nuna
 da kuma girbinku sun haƙe.

¹⁰ An ƙauke farin ciki da murna daga gonakin itatuwa masu 'ya'ya;
 babu wanda yake rerawa ko yake sowa a cikin gonakin inabi;
 babu wanda yake matsin ruwan inabi a wuraren matsi,
 gama na kawo ƙarshen yin sowa.

¹¹ Zuciyata tana makoki saboda Mowab kamar garaya,
 na yi baƙin ciki saboda Kir Hareset.

¹² Sa'ad Mowab ta bayyana a masujadar bisa tudu,
 tana gajiyar da kanta ne kawai;
 sa'ad da ta tafi wurin tsafinta don tã yi addu'a,
 babu wani amfani.

¹³ Wannan ita ce maganar da UBANGIJI ya riga ya yi game da Mowab. ¹⁴ Amma yanzu UBANGIJI ya ce, "Cikin shekara uku, kamar yadda bawan da aka bautar da shi bisa ga yarjejeniya zai lissafta, haka za a mai da daraja da kuma dukan yawan mutanen Mowab abin reni, daga ƙumbun mutanenta, 'yan kaƙan ne kaƙai za su ragu, za su kuma zama marasa ƙarfi."

17

Abin da Allah ya faɗa a kan Damaskus

¹ Abin da Allah ya faɗa game da Damaskus.
 "Duba, Damaskus ba za tã ƙara zama birni ba
 amma za tã zama tsibin juji.

* 16:5 Da Ibraniyanci tenti

² Za a watse a bar biranen Arower
a bar wa tumaki da shanu, waƙanda za su kwanta,
ba tare da wani wanda zai tsorata su ba.

³ Birni mai katanga za tã ɓace daga Efraim,
ikon sarauta kuma daga Damaskus;
raguwar Aram za tã zama
kamar darajar Isra'ila,"
in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

⁴ "A wannan rana ƙaukakar Yaƙub za tã ƙare;
kitsen jikinsa zai lalace.

⁵ Zai zama kamar sa'ad da mai girbi ya tara hatsin da yake tsaye
ya kuma girbe hatsin da hannunsa
kamar sa'ad da mutum ya yi kala kawunan hatsi
a Kwarin Refayim.

⁶ Duk da haka waƙansu kala za su ragu,
sai ka ce sa'ad da an karkaƙe itace zaitun,
aka bar 'ya'yan zaitun biyu ko uku a can ƙwankolin rassan,
ko kuma aka bar huƙu ko biyar a rassa na gefe na itace mai 'ya'ya,"
in ji UBANGIJI, Allah na Isra'ila.

⁷ A wannan rana mutane za su nemi Mahaliccinsu
su kuma juye idanunsu ga Mai Tsarkin nan na Isra'ila.

⁸ Ba za su dubi bagade ba,
waƙanda suke aikin hannuwansu,
ba za su kuma kula da ginshikan Ashera ba*
da kuma bagadan turaren da yatsotsinsu suka yi.

⁹ A wannan rana biranensu masu ƙarfi, waƙanda suka bari saboda Isra'ilawa, za su zama kamar
wuraren da aka ƙyale suka zama kufai a jeji. Za su kuma zama kango.

¹⁰ Kun manta da Allah Mai Cetonku;
ba ku tuna da Dutse, kagararku ba.
Saboda haka, ko da yake kun fita ku shuka tsire-tsire mafi kyau
kuka kuma shuka inabin da aka sayo daga waje,

¹¹ ko da yake a ranar kun shuka su, kuka sa su yi girma,
da safe kuma sa'ad da kuka shuka su, kuka sa suka yi toho suka yi fure,
duk da haka girbin ba zai zama kome ba
a ranar cuta da zafin da ba ta da magani.

¹² Kash, ga hayaniyar al'ummai masu yawa
suna hayaniya kamar rurin teku!

Kash, ga fushin mutane
suna ruri kamar rugugi kamar manyan ruwaye!

¹³ Ko da yake mutane suna ruri kamar sukuwar rakuman ruwa,
sa'ad da ya tsawata musu za su gudu can da nisa,
aka kore su kamar yayinda iska ya hura a kan tuddai,
kamar tattake kuma a cikin guguwa.

¹⁴ Da yamma, sai razana ba tsammani!
Kafin safiya, duk sun ɓace!

Wannan ne rabon waƙanda suka washe mu,
rabon waƙanda suka yi mana ƙwace.

* 17:8 Wato, alamun alliya Ashera.

18

Annabci a kan Kush

- ¹ Kaiton kasar da ake jin karar fikafikai*
a bakin kogunan Kush,†
² wadda ta aiko da jakadu ta teku
cikin jiragen ruwan da aka yi da kyauro a bisa ruwa.

Ku tafi, ku 'yan saƙo masu sauri,
zuwa ga dogayen mutane masu sulbin jiki,
zuwa ga mutanen da ake jin tsoro a ko'ina,
al'umma mai karfin iko tana jawabin da ba a saba ji ba,
mai kasar da koguna suka raba.

- ³ Ku dukan mutanen duniya,
ku da kuke zama a duniya,
sa'ad da aka daga tutar a kan duwatsu,
za ku gan shi,
sa'ad da kuma aka busa kaho,
za ku ji shi.
⁴ Ga abin da UBANGIJI ya faɗa mini,
“Zan yi shiru in kuma duba a hankali daga mazaunina,
kamar kuna mai zafi a hasken rana,
kamar girgijen raba a lokacin girbi.”
⁵ Gama kafin girbi, sa'ad da furanni suka karkace
furanni kuma suka zama 'ya'yan inabin da suka nuna,
zai faffalle rassan kuringar inabi da wuka,
ya yanke ya kuma kwashe rassan da suka bazu.
⁶ Duk za a bar su wa tsuntsayen dutse su ci
da kuma namun jeji;
tsuntsaye kuma za su ci rani a kansu,
namun jeji kuma za su yi damina a kansu.
⁷ A wannan lokaci za a kawo kyautai wa UBANGIJI Maɗaukaki
daga dogayen mutane masu sulbin jiki,
daga mutanen da ake jin tsoro a ko'ina,
al'umma mai karfin iko na jawabin da ba a saba ji ba,
mai kasar da koguna suka raba.
Za a kawo kyautai zuwa Dutsen Sihiyona, wurin da Sunan UBANGIJI Maɗaukaki yake.

19

Annabci a kan Masar

- ¹ Abin da Allah ya faɗa game da Masar,
Duba, UBANGIJI yana a kan girgije a sukwane
yana kuwa zuwa Masar.
Gumakan Masar sun firgita a gabansa,
zukan Masarawa sun karai.
² “Zan tā da hargitsi tsakanin mutumin Masar da mutumin Masar,
ɗan'uwa zai yi gāba da ɗan'uwa
maƙwabci ya yi gāba da maƙwabci,

* 18:1 Ko kuwa na fari † 18:1 Wato, yankin Nilu na Bisa

birni ya yi gāba da birni,
mulki ya yi gāba da mulki.

³ Masarawa za su karai,
zan kuma sa shirye-shiryensu su zama banza;
za su nemi shawarar gumaka da kuma ruhohin matattu,
za su nemi shawarar mabiya da na masu duba.

⁴ Zan ba da Masarawa
ga ikon azzalumi shugaba,
mugun sarki kuma zai yi mulki a kansu,”
in ji mai girma, UBANGIJI Maɗaukaki.

⁵ Ruwayen kogi za su kafe,
bakin kogi zai shanye yā kuma bushe.

⁶ Wuriyoyi za su yi wari;
rafuffukan Masar za su yi ta raguwa har su kafe.

Iwa da jema za su bushe,
⁷ haka ma tsire-tsire kusa da Nilu,
a bakin kogi.

Kowane abin da aka shuka a gefen Nilu
zai bushe, iska ta kwashe su kaf.

⁸ Masu kamun kifi za su yi nishi su kuma yi makoki,
dukan waɗanda suke jefan kugiyoyi a Nilu;

waɗanda suke jefan abin kamun kifi a ruwa
abin kamun kifin za su zama marasa amfani.

⁹ Waɗanda suke aiki da kaɗin auduga za su karai,
masu yin lilin mai kyau za su fid da zuciya.

¹⁰ Masu aikin tufafi ransu zai ɓace,
kuma dukan masu samun albashi za su damu.

¹¹ Shugabannin Zowan ba kome ba ne, wawaye ke kawai;
mashawarta masu hikima na Fir'auna suna ba da shawarwari marasa amfani.

Yaya za ka ce wa Fir'auna,
“Ni ɗaya ne cikin masu hikima,
almajirin sarakuna na dā can”?

¹² Ina masu hikima suke yanzu?
Bari su nuna maka su kuma sanar
da abin da UBANGIJI Maɗaukaki
ya shirya a kan Masar.

¹³ Shugabannin Zowan sun zama wawaye,
an ruɗe shugabannin Memfis*
dutsen kan kusurwa na mutanenta
su sa Masar ta kauce.

¹⁴ UBANGIJI ya sa zuba musu
ruhun jiri;
suka sa Masar ta yi tangaɗi cikin kome da take yi,
kamar yadda mutumin da ya bugu yake tangaɗi cikin amansa.

¹⁵ Babu abin da Masar za tā yi,
kai ko wutsiya, reshen dabino ko iwa.

* 19:13 Da Ibraniyanci Nof

¹⁶ A wannan rana Masarawa za su zama kamar mata. Za su yi rawar jiki lokacin da UBANGIJI Maƙaukaki ya ɗaga hannu a kansu. ¹⁷ Kasar Yahuda kuma za kawo fargaba ga Masarawa; kowanne da Yahuda ya ambace zai firgita, saboda abin da UBANGIJI Maƙaukaki yake shiri a kansu.

¹⁸ A wannan rana birane biyar a Masar za su yi yaren Kan'ana su kuma miƙa kai cikin yarjejeniya ga UBANGIJI Maƙaukaki. Za a ce da ɗayansu Birnin Hallaka.

¹⁹ A wannan rana za a kasance da bagade ga UBANGIJI a tsakiyar Masar, da kuma ginshiƙin dutse UBANGIJI a iyakarta. ²⁰ Zai zama alama da kuma shaida ga UBANGIJI Maƙaukaki a ƙasar Masar. Sa'ad da suka yi kuka ga UBANGIJI saboda masu zaluntarsu, zai aiko musu mai ceto da mai ƙariya, zai kuma cece su. ²¹ Saboda haka UBANGIJI zai sanar da kansa ga Masarawa, kuma a wannan rana za su yarda da UBANGIJI. Za su yi masa sujada da hadayu da hadayun hatsi; za su yi alkawura ga UBANGIJI su kuma kiyaye su. ²² UBANGIJI zai bugi Masar da annoba; zai buge su ya kuma warkar da su. Za su juyo wurin UBANGIJI, zai amsa roƙonsu ya kuma warkar da su.

²³ A wannan rana za a kasance da babban hanya daga Masar zuwa Assuriya. Assuriyawa za su tafi Masar, Masarawa kuma za su tafi Assuriya. Masarawa da Assuriyawa za su yi sujada tare. ²⁴ A wannan rana Isra'ila za ta zama na uku, tare da Masar da Assuriya, abin albarka ga duniya. ²⁵ UBANGIJI Maƙaukaki zai albarkace su, yana cewa, "Albarka ta tabbata ga Masar, mutanena, Assuriya aikin hannuna, da kuma Isra'ila gāɗona."

20

Annabci a kan Masar da Kush

¹ A shekarar da babban shugaban yaƙin da Sargon sarkin Assuriya ya aika, ya zo Ashdod ya kuma fāɗa mata ya kuma ci ta da yaƙi, ² a wannan lokaci UBANGIJI ya yi magana ta wurin Ishaya ɗan Amoz. Ya ce masa, "Tuɓe tsummokin da kake saye da su, da kuma takalman da ka sa a ƙafafu." Ya kuwa yi haka, yana yawo tsirara kuma ba takalma a ƙafa.

³ Sa'an nan UBANGIJI ya ce, "Kamar dai yadda bawana Ishaya ya yi ta yawo tsirara kuma ba takalmi a ƙafa shekara uku, a matsayin alama da shaida a kan Masar da Kush,* ⁴ haka sarkin Assuriya zai kwashe kamammun Masarawa da Kushawa tsirara kuma ba takalma a ƙafa, yaro da babba, asirinsu a tsiraice, don a kunyata Masar. ⁵ Waɗanda suka dogara ga Kush suka yi taƙama da Masar za su ji tsoro su kuma sha kunya. ⁶ A wannan rana mutanen da suke zama a bakin teku za su ce, 'Dubu abin da ya faru da waɗanda muka dogara a kai, waɗanda muka gudu muka je don neman taimako da ceto daga sarkin Assuriya! Yaya za mu tsira?'"

21

Annabci a kan Babilon

¹ Abin da Allah ya faɗa game da Hamada da take kusa da Teku.

Kamar guguwa mai share cikin ƙasar kudu,
mai hari ya zo daga hamada,
daga ƙasar mai banrazana.

² An nuna mini mugun wahayi,
mai bashewa ya bashe, mai washewa ya washe.
Elam, ki yi yaƙi! Mediya, ki yi kwanto!
Zan kawo ƙarshen dukan nische-nishen da ta jawo.

³ Game da wannan jikina yana ciwo,
zafi ya kama ni, kamar na mace mai naƙuda;
na razana game da abin da na ji,
na yi mamakin abin da na gani.

⁴ Gabana tana ta fāɗuwa,

* 20:3 Wato, yankin Nilu na Bisa; haka ma a aya 5

tsoro ya sa ina rawan jiki;
hasken da nake marmari
ya zo da razana gare ni.

⁵ Sun shirya teburori,
sun shimfiɗa dardumai,
sun ci, sun sha!
Tashi, ku hafsoshi,
sa mai a garkuwoyi!

⁶ Ga abin da mai girma ya ce mini,
“Tafi, ka sa mai tsaro
ka kuma sa ya ba da rahoton abin da ya gani.

⁷ Sa’ad da ya ga kekunan yaƙi
tare da kungiyoyin dawakai,
mahaya a kan jakuna,
ko mahaya a kan rakuma,
to, fa ya zauna a faɗake,
ya kintsa sosai.”

⁸ Mai tsaron kuma ya yi ihu,
“Kowace rana, ranka yā daɗe, nakan tsaya a hasumiyar tsaro;
kowane dare nakan tsaya a wurin aikina.

⁹ Duba, ga wani mutum tafe a keken yaƙin
tare da kungiyar dawakai.
Ya kuma mayar da amsa,
‘Babilon ta fāɗi, ta fāɗi!
Dukan siffofin allolinta
kwance a ragargaje a kasa!’”

¹⁰ Ya mutanena, an ragargaje ku a masussuka,
na faɗa muku abin da na ji
daga UBANGIJI Maɗaukaki,
daga Allah na Isra’ila.

Annabci a kan Edom

¹¹ Abin da Allah ya faɗa game da Duma,*
Wani ya kira ni daga Seyir,
“Mai tsaro, me ya rage a daren?
Mai tsaro, me ya rage a daren?”

¹² Mai tsaro ya amsa,
“Safiya ta gabato, haka kuma dare.
In za ka yi tambaya, to, yi tambaya;
sai ka sāke zuwa, ka tambaya.”

Annabci a kan Arabiya

¹³ Abin da Allah ya faɗa game da Arabiya.
Ku ayarin Dedanawa,
ku da kuka sauka a jejin Arabiya,
¹⁴ ku kawo ruwa don kishirwa;
ku da kuke zama a Tema,
ku kawo abinci don masu gudun hijira.

¹⁵ Sun gudu daga takobi,
daga takobin da aka janye,

* 21:11 Duma yana nufin shiru Ko kuwa natsattse, wani sunan Edom.

daga bakan da aka tankware
da kuma daga zafin yaƙi.

¹⁶ Ga abin da mai girma ya ce mini, “Cikin shekara ɗaya, kamar yadda bawan da aka bautar da shi bisa ga yarjejeniya zai lissafta, dukan sojojin Kedar za su zo ga ƙarshe. ¹⁷ Waɗanda suka yi rai na maharba, jarumawan Kedar, za su zama kaɗan.” UBANGIJI, Allah na Isra’ila, ya faɗa.

22

Annabci a kan Urushalima

- ¹ Abin da Allah ya faɗa game da Kwarin Wahayi.
Mene ne ya dame ku a yanzu,
da dukanku kuka hau kan rufin gidaje.
- ² Ya kai gari cike da hayaniya,
Ya ke birnin tashin hankali da alkarya mai murna?
Mutanenki ba su mutu ta wurin takobi ba,
ba kuwa za su mutu a yaƙi ba.
- ³ Dukan shugabanninki sun gudu gaba ɗaya;
an kama su ba tare da an yi amfani da baka ba.
Dukanku da aka kama an kwashe ku ɗaurarru gaba ɗaya,
kun gudu tun abokin gāba yana da nisa.
- ⁴ Saboda haka na ce, “Kyale ni kurum;
bari in yi kuka mai zafi.
Kada ka yi ƙoƙarin ta’azantar da ni
a kan hallakar mutanena.”
- ⁵ Ubangiji, UBANGIJI Maɗaukaki, yana da ranar
giggicewa da tattakewa da banrazana
a cikin Kwarin Wahayi,
ranar ragargazawar katanga
da ta yin kuka ga duwatsu.
- ⁶ Elam ya ɗauki kwari da baka,
tare da mahayan kekunan yaƙinta da dawakai;
Kir ta buɗe garkuwoyi.
- ⁷ Kwarurukanku mafi kyau sun cika da kekunan yaƙi,
an kuma tsai da mahayan dawakai a ƙofofin birni.
- ⁸ An rurrushe kārīyar Yahuda,
a ranan nan kuwa kun yi la’akari
da makamai a cikin Fadan Kurmi;
- ⁹ kuka ga cewa Birnin Dawuda
tana da wuraren kārīya masu yawa da suka tsattsage;
kuka tattara ruwa
a Tafkin Kasa.
- ¹⁰ Kuka ƙirga gine-gine a Urushalima
kuka kuma rurrushe gidaje don ku ƙarfafa katanga.
- ¹¹ Kuka gina matarar ruwa tsakanin katanga biyu
saboda ruwan Tsohon Tafki,
amma ba ku yi la’akari da Wannan da ya yi su ba,
ko ku kula da Wannan da ya shirya shi tuntuni.
- ¹² Ubangiji, UBANGIJI Maɗaukaki
ya kira ku a wannan rana
don ku yi kuka ku yi ihu,

- don ku aske gashinku ku kuma sa tsummoki.
- ¹³ Amma duba, sai ga shi kuna farin ciki kuna kuma murna,
kuna yankan shanu kuna kashe tumaki,
kuna cin nama kuna kuma shan ruwan inabi!
Kuna cewa, “Bari mu ci mu kuma sha,
gama gobe za mu mutu!”
- ¹⁴ UBANGIJI Maɗaukaki ya bayyana wannan a kunnena cewa, “Har ranar mutuwarka ba za a yi kafarar wannan zunubi ba,” in ji mai girma UBANGIJI Maɗaukaki.
- ¹⁵ Ga abin da Ubangiji, UBANGIJI Maɗaukaki, ya faɗa,
“Je, ka faɗa wa wannan mai hidima,
Shebna, sarkin fada.
- ¹⁶ Mene ne kake yi a nan kuma wa ya ba ka izini
ka haƙa kabari wa kanka a nan,
kana fafe kabarinka a bisa
kana sassaƙa wurin hutunka a dutse?
- ¹⁷ “Ka yi hankali, UBANGIJI yana shirin ya kama ka da ƙarfi
ya kuma ɗauke ka, ya kai mai ƙarfi.
- ¹⁸ Zai dɓnkule ka kamar ƙwallo
ya jefa ka a cikin ƙasa mai girma.
A can za ka mutu
a can kuma kekunan yaƙinka masu daraja za su kasance,
abin kunya kake ga gidan maigidanka!
- ¹⁹ Zan tumbuke ka daga makaminka,
za a kuma kore ka daga matsayinka.
- ²⁰ “A wannan rana zan kira bawana, Eliyakim ɗan Hilkiya. ²¹ Zan rufe shi da rigarka in kuma yi masa ɗamara in miƙa masa ikonka. Zai zama mahaifi ga waɗanda suke zama a Urushalima da kuma gidan Yahuda. ²² Zan sa mabuɗin gidan Dawuda a kafaɗarsa; abin da ya buɗe ba mai rufewa, kuma abin da ya rufe ba mai buɗewa. ²³ Zan kafa shi kamar turke a tsayayyen wuri; zai zama mazaunin* daraja domin gidan mahaifinsa. ²⁴ Dukan ɗaukar iyalinsa za ta rataya a kansa daga 'ya'yansa da zuriyarsa har zuwa dukan ƙananan kayan aikinsa, wato, daga kwanoni har zuwa tuluna.
- ²⁵ “A ranan nan, in ji UBANGIJI Maɗaukaki, turken da aka kafa a tsayayyen wuri zai sumɓule; za a sare shi ya faɗi, za a kuma datse nauyin da yake rataya a kansa.” Ni UBANGIJI na faɗa.

23

Annabci a kan Taya

- ¹ Abin da Allah ya faɗa game da Taya.
Ku yi kuka mai zafi, ya jiragen ruwan Tarshish!
Gama an hallaka Taya
aka kuma bar su babu gida ko tasha.
Daga ƙasar Saifurus*
magana ta zo musu.
- ² Ku yi shiru, ku mutanen tsibiri
da ku 'yan kasuwan Sidon
waɗanda masu ciniki a teku suka azurta.
- ³ A manyan ruwaye
hatsin Shihor suka iso;
girbin Nilu ne kuɗin shiga na Taya
ta kuma zama kasuwar al'ummai.

* 22:23 Ko kuwa kursiyi * 23:1 Da Ibraniyanci Kittim

⁴ Ki ji kunya, ya ke Sidon, da ke kuma, kagarar teku,
gama teku ya yi magana ya ce,
“Ban taɓa naƙuda ba balle in haifi 'ya'ya;
ban taɓa goyon 'ya'ya maza ba balle in reno 'ya'ya mata.”

⁵ Sa'ad da magana ta kai Masar,
za su razana da jin labari daga Taya.

⁶ Ku haye zuwa Tarshish;
ku yi kuka mai zafi, ku mutanen tsibiri.

⁷ Wannan ce birnin murnanku,
birnin nan na tun dā
wadda kafafunta suka kai ta
zama a ƙasashe masu nesa?

⁸ Wane ne ya kulla wannan a kan Taya
ita da take ba da rawanin sarauta,
wadda 'yan kasuwanta sarakuna ne,
wadda masu cinikinta sanannu ne a duniya?

⁹ UBANGIJI Maɗaukaki ya kulla shi,
don yā kawo ƙarshen girman kan dukan darajarta
ya kuma ƙaskantar da dukan waɗanda suke sanannu a duniya.

¹⁰ Ki nome ƙasarki har zuwa wajen Nilu,
Ya Diyar Tarshish,
gama ba ki da tashan jirgin ruwa kuma.

¹¹ UBANGIJI ya miƙa hannunsa a bisa teku
ya kuma sa mulkokinsa suka yi rawar jiki.

Ya ba da umarni game da Funisiya[†]
cewa a hallaka kagararta.

¹² Ya ce, “Ba za ki ƙara yin murna ba,
Ya ke Budurwa Diyar Sidon, yanzu da kike ragargajiya!

“Tashi, ki ƙetare zuwa Saifurus;
a can ɗin ma ba za ki huta ba.”

¹³ Dubi ƙasar Babiloniyawa,[‡]
wannan mutanen da yanzu ba su da wani amfani!

Assuriyawa sun mai da ita
wurin zaman halittun hamada;
sun gina hasumiyoyin kwanto,
suka ragargaza kagararta kaf
suka mai da ita kango.

¹⁴ Ku yi kuka mai zafi, ku jiragen ruwan Tarshish;
an rurrushe kagararku!

¹⁵ A wannan lokaci za a manta da Taya har shekaru saba'in, tsawon rayuwar sarki. Amma a ƙarshen waɗannan shekaru saba'in, zai zama wa Taya kamar yadda yake a waƙar karuwa cewa,

¹⁶ “Dauki garaya, ki ratsa birni,
Ya ke karuwar da aka manta da ita;
kaɗa garaya da kyau, ki rera waƙoƙi masu yawa,
saboda a tuna da ke.”

¹⁷ A ƙarshen shekaru saba'in, UBANGIJI zai magance Taya. Za tā koma ga aikinta na karuwanci za tā kuma yi kasuwancinta da dukan mulkokin duniya. ¹⁸ Duk da haka za a keɓe ribarta da kuɗin shigarta

[†] 23:11 Da Ibraniyanci Kan'ana [‡] 23:13 Ko kuwa Kaldiyawa

wa UBANGIJI; ba za a yi ajiyarsu ko a boye su. Ribarta za tã tafi ga waƙanda suke yi wa UBANGIJI sujada, don su sami yalwataccen abinci da tufafi masu kyau.

24

Yin kaca-kaca da duniyar da UBANGIJI zai yi

- 1 Duba, UBANGIJI zai wofinta duniya
ya kuma yi kaca-kaca da ita;
zai ɓata fuskarta
ya watsar da mazaunanta,
- 2 zai zama abu ɗaya
ga firist kamar yadda yake ga mutane,
ga maigida kamar yadda yake ga bawa,
ga uwargijiya kamar yadda yake ga baiwa,
ga mai sayarwa kamar yadda yake ga mai saya,
ga mai karɓan rance kamar yadda yake ga mai ba da rance,
ga mai karɓan bashi kamar yadda yake ga mai ba da bashi.
- 3 Za a wofinta duniya kaƙaf
a kuma washe ta sarai.
UBANGIJI ne ya faɗa haka.
- 4 Duniya ta bushe ta kuma yankwane,
duniya tana shan azaba ta kuma raunana,
masu daraja na duniya suna shan azaba.
- 5 Duniya ta ƙazantu ta wurin mutanenta
sun ƙi yin biyayya da dokoki,
sun keta farillai
suka kuma karya madawwamin alkawari.
- 6 Saboda haka la'ana za tã auko wa duniya;
dole mutanenta su ɗauki hakkin laifinsu.
Saboda haka aka ƙone mazaunan duniya,
kuma kaɗan ne kurum suka rage.
- 7 Sabon ruwan inabi ya bushe kuringar inabi kuma sun yankwane;
dukan masu farin ciki suna nishi.
- 8 Kaɗe-kaɗen garayu sun yi shiru,
surutun masu murna ya daina,
garayan farin ciki ya yi shiru.
- 9 Babu sauran shan ruwan inabi suna rera waƙa;
barasa ya zama da ɗaci ga masu shanta.
- 10 Birnin da aka birkice ta zama kango;
an kulle ƙofar shiga kowane gida.
- 11 A tituna suna kukan neman ruwan inabi;
dukan farin ciki ya dawo baƙin ciki,
an hana dukan kaɗe-kaɗe a duniya.
- 12 An bar birnin kango,
aka yi kaca-kaca da ƙofofinta.
- 13 Haka zai zama a duniya
da kuma a cikin al'ummai,
kamar sa'ad da akan karkaɗe itacen zaitun,
ko kuma kamar sa'ad da ake barin kala bayan an girbe inabi.
- 14 Sun daga muryoyinsu, sun yi sowa ta farin ciki;
daga yamma sun furta darajar UBANGIJI.

- ¹⁵ Saboda haka a gabas sun ɗaukaka UBANGIJI,
a ɗaukaka sunan UBANGIJI, Allah na Isra'ila,
a cikin tsibirar teku.
¹⁶ Daga iyakokin duniya mun ji wakofi,
"Daukaka ga Mai Adalcin nan."

Amma na ce, "Na lalace, na lalace!
Kaitona!
Munafukai sun ci amana!
Da munafunci munafukai sun ci amana!"
¹⁷ Razana da rami da tarko suna jiranku,
Ya mutanen duniya.
¹⁸ Duk wanda ya yi ƙoƙarin tserewa daga ƙarar razana
zai fāɗa cikin rami;
wanda kuma ya tsere daga rami
za a kama shi a tarko.

An buɗe ƙofofin ambaliyar ruwan sama,
harsashen ginin duniya suna rawa.
¹⁹ An tsage duniya,
duniya ta farfashe ta wage,
an girgiza duniya ƙwarai.
²⁰ Duniya tana tangaɗi kamar mashayi,
tana lilo kamar rumfa a cikin iska;
laifin tayarwarta ya yi nauyi sosai
har ta fāɗi ba kuwa za ta ƙara tashi ba.

- ²¹ A wannan rana UBANGIJI zai hukunta
ikokin da suke cikin sama
da kuma sarakunan da suke a duniya.
²² Za a tattara su tare
kamar ɗaurarru a kurkuku;
za a rufe su a kurkuku
a kuma hukunta su* bayan kwanaki masu yawa.
²³ Sa'an nan wata zai ruɗe, rana ta ji kunya;
gama UBANGIJI Maɗaukaki zai yi mulki
a kan Dutsen Sihiyona da kuma a cikin Urushalima,
da kuma a gaban dattawanta, da ɗaukaka.

25

Yabo ga UBANGIJI

- ¹ Ya UBANGIJI, kai ne Allahna; zan ɗaukaka ka in kuma yabi sunanka,
gama cikin cikakken aminci ka yi abubuwa masu banmamaki,
abubuwan da aka shirya tun da.
² Ka mai da birnin tsibin tarkace,
ka lalatar da gari mai katanga,
birnin baƙi mai ƙarfi, ta ɗace; ba za a ƙara gina ta ba.
³ Saboda haka mutane masu ƙarfi za su girmama ka;
biranen mugayen al'ummai za su ji tsoronka.
⁴ Kai ka zama mafakar matalauta, mafaka don mabukata cikin damuwa,
wurin ɗuya daga hadari, inuwa kuma daga zafin rana.
Gama numfashin mugaye yana kamar da hadari mai bugun bango

* 24:22 Ko kuwa a sāke su

⁵ kuma kamar zafin hamada.
Ka kwantar da hayaniyar baki;
kamar yadda inuwar girgije kan rage zafin rana, haka ake kwantar da wakar mugaye.

⁶ A kan wannan dutse UBANGIJI Maɗaukaki zai shirya bikin abinci mai kyau don dukan mutane,
liyafar ajiyayyen ruwan inabi da nama mafi kyau da ruwan inabi mafi kyau.

⁷ A wannan dutse zai kawar da
baƙin cikin da ya lulluɓe dukan mutane,
ƙyallen da ya rufe dukan al'ummai;

⁸ zai haɗiye mutuwa har abada.
UBANGIJI Mai Iko Duka zai share hawaye
daga dukan fuskoki;
zai kawar da kunyar mutanensa
daga dukan duniya.
UBANGIJI ne ya faɗa.

⁹ A wannan rana za su ce,
“Tabbatacce wannan shi ne Allah;
mun dogara a gare shi, ya kuma cece mu.
Wannan shi ne UBANGIJI, mun dogara a gare shi;
bari mu yi murna mu kuma yi farin ciki a cikin cetonsa.”

¹⁰ Hannun UBANGIJI zai zauna a kan wannan dutse;
amma za a tattake Mowab a ƙarƙashinsa
kamar yadda ake tattaka kara a cikin taki.

¹¹ Za su buɗe hannuwansa a cikinsa,
yadda mai iyo kan buɗe hannuwansa don yā yi iyo.
Allah ya ƙasƙantar da girmankansu
duk da wayon* hannuwansu.

¹² Zai rurrushe manyan katangar kagaru
ya kuma ƙasƙantar da su;
zai rushe su har ƙasa,
su zama ƙura.

26

Wakar yabo

¹ A wannan rana za a rera wannan waƙa a ƙasar Yahuda.
Muna da birni mai ƙarfi;
Allah yake ceton
katanga da kuma kagarunta.

² A buɗe ƙofofi
saboda al'umma mai adalci ta shiga,
al'ummar da mai aminci.

³ Za ka kiyaye shi da cikakken salama
shi wanda ya kafa zuciyarsa gare ka,
domin ya dogara a gare ka.

⁴ Ku dogara ga UBANGIJI,
gama shi UBANGIJI, ne madawwamin Dutse.

⁵ Yakan ƙasƙantar da waɗanda suke zama a bisa
ya kawar da birni mai alfarma ƙasa;
ya rusa ta har ƙasa
ya jefar da ita cikin ƙura.

* 25:11 Ma'anar kalmar Ibraniyancin nan babu tabbas.

⁶ Kafafu sukan tattake ta,
kafafu waɗanda aka zalunta,
wato, sawun matalauta.

⁷ Hanyar masu adalci sumul take;
Ya Mai Aikata Gaskiya, ka sa hanyar masu adalci ta yi sumul.

⁸ I, UBANGIJI, cikin tafiya a hanyar dokokinka,*
muna sa zuciya gare ka;
sunanka da tunani a kanka
su ne marmarin zukatanmu.

⁹ Raina yana marmarinka da dare;
da safe kuma raina yana son ganinka.
Sa'ad da hukunce-hukuncenka suka sauko duniya,
mutanen duniya kan koyi adalci.

¹⁰ Ko da yake akan nuna wa mugaye alheri,
ba sa koyi adalci;
har ma a kasar masu aikata gaskiya sukan ci gaba da aikata mugunta
ba sa ganin girmar darajar UBANGIJI.

¹¹ Ya UBANGIJI an ɗaga hannunka sama,
amma ba sa ganinsa.
Bari su ga himmarka don mutanenka su kuma sha kunya;
bari wutar da aka ajiye don abokan gābanka ta cinye su.

¹² UBANGIJI ka kafa salama dominmu;
duk abin da muka iya yi kai ne ka yi mana.

¹³ Ya UBANGIJI, Allahnmu, waɗansu iyayengiji ban da kai sun yi mulki a kanmu,
amma sunanka kaɗai muka girmama.

¹⁴ Yanzu duk sun mutu, ba za su kara rayuwa ba;
waɗannan ruhohin da suka rasu ba za su tashi ba.
Ka hukunta su ka kuma kawo su ga hallaka;
ka sa ba za a kara tunawa da su ba.

¹⁵ Ka fadada al'umma, ya UBANGIJI;
ka fadada al'umma.
Ka samo wa kanka ɗaukaka;
ka fadada dukan iyakokin kasar.

¹⁶ UBANGIJI, sun zo gare ka a cikin damuwarsu;
sa'ad da ka hore su,
da kyar suna iya yin addu'a.†

¹⁷ Kamar mace mai ciki da take gab da haihuwa
takan yi ta murɗawa tana kuka saboda zafi,
haka muka kasance a gabanka, ya UBANGIJI.

¹⁸ Muna da ciki, mun yi ta murɗewa saboda zafi,
amma mun haifi iska.
Ba mu kawo ceto ga duniya ba;
ba mu haifi mutanen duniya ba.

¹⁹ Amma matattunka za su rayu;
jikunansu za su tashi.
Ku da kuke zama a kura,
ku farka ku kuma yi sowa don farin ciki.

* 26:8 Ko kuwa hukunce-hukunce † 26:16 Ma'anar wannan kalma a Ibraniyanci don wannan jumla babu tabbas.

Raɓarka kamar raɓar safiya ce;
duniya za ta haifi matattunta.

²⁰ Ku tafi, mutanena, ku shiga dakunanku
ku kuma kulle kofofi;
ku boye kanku na dan lokaci
sai ya huce fushinsa.

²¹ Duba, UBANGIJI yana fitowa daga mazauninsa
don ya hukunta mutanen duniya saboda zunubansu.
Duniya za ta bayyana zub da jinin da aka yi a kanta;
ba za ta kara boye waɗanda aka kashe a cikinta ba.

27

Ceton Isra'ila

¹ A wannan rana,
UBANGIJI zai yi hukunci da takobi,
takobinsa mai tsanani, mai karfi da kuma mai muguwar barna,
zai hukunta dodon ruwa macijin nan da ya kanannaɗe,
dodon ruwa macijin nan mai murɗewa;
zai kashe dodon nan na teku.

² A wannan rana,
“Ku rera game da gonar inabi mai ba da 'ya'ya ku ce
³ Ni, UBANGIJI na lura da ita;
na yi ta yin mata banruwa.

Na yi tsaronta dare da rana
don kada wani ya yi mata barna.

⁴ Ban yi fushi ba.

Da a ce kayayyuwa da sarfakkiya ne suke kalubalanta na mana!
Zan fita in yi yaƙi da su;
da na sa musu wuta duka.

⁵ Ko kuma bari su zo wurina don mafaka;
bari su yi sulhu da ni,
I, bari su yi sulhu da ni.”

⁶ A kwanaki masu zuwa Yaƙub zai yi saiwa,
Isra'ila zai yi toho ya kuma yi fure
ya cika dukan duniya da 'ya'ya.

⁷ UBANGIJI ya buge shi
kamar yadda ya bugi waɗanda suka buge shi?

An kashe shi
kamar yadda aka kashe waɗanda suka kashe shi?

⁸ Ta wurin yaƙi da zaman bauta ka hukunta shi,
da tsananin tsawa kuma ka kore shi,
kamar a ranar da iskar gabas ta hura.

⁹ A ta haka fa, za a yi kafarar laifin Yaƙub,
wannan kuma zai zama cikakken amfanin kau da zunubinsa.
Sa'ad da ya nika duwatsun bagade
suka zama kamar allin da aka farfashe kucu-kucu,
har ba sauran ginshikan Ashera ko bagadan kona turare
da za a bari a tsaye.

¹⁰ Birni mai katanga ya zama kufai,

yasasshen mazauni, an yashe shi kamar hamada;
 a can 'yan maruka suke kiwo,
 a can suke kwance;
 sun kakkabe rassanta kaf.

¹¹ Sa'ad da rassanta suka bushe, sai su kakkarye su
 mata kuma su zo su yi itacen wuta da su.

Gama mutane ne marar azanci;
 saboda haka Mahaliccinsu bai ji tausayinsu ba,
 Mahaliccinsu bai nuna musu jinkai ba.

¹² A wannan rana UBANGIJI zai tankaƙe daga Yuferites* mai gudu zuwa Rafin Masar, ku kuma, ya
 Isra'ilawa, za a tattara ku ƙaya-ƙaya. ¹³ Kuma a wannan rana zai busa ƙaho mai ƙara sosai. Waƙanda
 suke mutuwa a Assuriya da kuma waƙanda aka kai zaman bauta a Masar za su zo su kuma yi wa
 UBANGIJI sujada a dutse mai tsarki a Urushalima.

28

Kaiton Efraim

¹ Kaito ga wannan rawani, girman kai na mashayan Efraim,
 ga fure mai yanƙwanewa, darajar kyansa,

da aka sa a kan kwari mai ba da amfani,
 ga birnin nan, wadda take girman kan waƙanda aka ƙaskantar da ruwan inabinsu!

² Duba, Ubangiiji yana da wanda yake da iko da kuma ƙarfi.

Kamar dutsen ƙanƙara da kuma iska mai ɓarna,
 kamar kwararowar ruwa da rigyawa mai kirmewa,
 zai jefa shi har ƙasa da ƙarfi.

³ Za a tattaka wannan rawani,
 girman kai na mashayan Efraim da kafa.

⁴ Wannan fure mai yanƙwanewa, darajalar kyansa,
 da aka sa a kan kwari mai ba da amfani,
 zai zama kamar 'ya'yan ɓaure, nunan fari,
 da zarar wani ya gani ya kuma tsinka,
 zai haɗiye shi.

⁵ A wannan rana UBANGIJI Maƙaukaki
 zai zama rawani mai daraja
 kyakkyawan rawani
 wa mutanensa da suka ragu.

⁶ Zai zama ruhun adalci
 gare shi wanda yake zaune a kujerar shari'a,
 wurin samun ƙarfi
 ga waƙanda suka kori abokan gāban da suka fāɗa musu da yaki a ƙofofi.

⁷ Da waƙannan kuma masu tangaɗi saboda sun sha ruwan inabi
 suke jiri don sun sha barasa

Firistoci da annabawa suna tangaɗi saboda sun sha barasa
 sun kuma yi tatur da ruwan inabi;

suna jiri saboda sun sha barasa,
 suna tangaɗi sa'ad da suke ganin wahayi,
 suna tuntuɓe sa'ad da suke ba da shawara.

⁸ Duk amai ya rufe teburori
 kuma babu wani wurin da ba a ɓata ba.

* 27:12 Da Ibraniyanci Kogi

⁹ “Wane ne yake so ya koyar?

Ga wa yake bayyana sakonsa?

Ga yaran da aka yaye,

ga waƙanda ba a daƙe da yayewa ba ne?

¹⁰ Gama haka yake.

Yi ka kuma yi, yi ka kuma yi,

mulki a kan mulki, mulki a kan mulki;*

nan kaƙan, can kaƙan.”

¹¹ To da kyau, da leƙunan baƙi da ku harsunan da ba sani ba

Allah zai yi magana da wannan mutane,

¹² waƙanda zai ce,

“Wannan shi ne wurin hutu, bari waƙanda suka gaji su huta”;

da kuma, “Wannan shi ne wurin wartsakewa”

amma sun ƙi su saurara.

¹³ Saboda haka fa, maganar UBANGIJI gare su za tã zama,

Yi ka kuma yi, yi ka kuma yi,

mulki akan mulki, mulki a kan mulki;

nan kaƙan, can kaƙan,

domin su tafi su kuma fãƙi da baya,

su ji rauni a kuma kama su da tarko, a kai su zaman bauta.

¹⁴ Saboda haka ku saurari maganar UBANGIJI, ku masu ba’a

ku da kuke mulkin wannan mutane a Urushalima.

¹⁵ Kuna fariya cewa, “Mun yi alkawari da mutuwa,

mun kuma yi yarjejeniya da kabari.

Sa’ad da zafi ya ratsa,

ba zai taƙa mu ba,

gama mun mai da ƙarya mafakarmu†

ruƙu kuma wurin buyanmu.”

¹⁶ Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce,

“Dubu, na kafa dutse a Sihiyona,

dutsen da aka gwada,

dutsen kusurwa mai daraja don tabbataccen tushe;

wanda ya dogara gare shi ba zai taƙa shan kunya ba.

¹⁷ Zan mai da gaskiya igiyar gwaji

adalci kuma ƙan katakon gwajin ginin;

ƙanƙara za tã share mafakarku,

ƙarya, da ruwa kuma za su mamaye maƙayanku.

¹⁸ Za a soke alkawarinku da mutuwa;

yarjejeniyarku da kabari ba zai zaunu ba.

Sa’ad da zafi mai ƙarna ya ratsa,

zai hallaka ku.

¹⁹ A duk sa’ad da ya zo;

ko da safiya, ko dare ko kuma da rana,

zai yi ta ratsawa yana kwasanku.”

Za ku zama kamar mutumin

da ya zama abin karin magana,

²⁰ wanda ya yi ƙoƙari yã kwanta a gajeren gado,

* 28:10 Da Ibraniyanci / sab lasab sab lasab / kab lakab kab lakab (mai yiwuwa kalmomi marasa ma’ana ne; mai yiwuwa kwaikwayon maganar annabi ne); haka ma a aya 13. † 28:15 Ko kuwa allolin ƙarya

yā kuma rufa da ɗan siririn bargo.

²¹ UBANGIJI zai tashi kamar yadda ya yi a Dutsen Feratsim,
zai tā da kansa kamar a Kwarin Gibeyon
don yā aikata aikinsa, aikinsa da ba a saba gani ba,
yā kuma yi aikinsa, baƙon aikinsa.

²² Yanzu ku daina ba'arku,
in ba haka ba sarƙoƙinku za su ƙara nauyi;
Ubangiji, UBANGIJI Maɗaukaki, ya faɗa mini
game da hallakar da aka ƙaddara a kan dukan ƙasar.

²³ Ku saurara ku kuma ji muryata;
ku kasa kunne ku kuma ji abin da na faɗa.

²⁴ Sa'ad da manomi ya yi noma don shuki, yakan ci gaba da noma ne?
Yakan ci gaba da sara yana yin kunyoyi a ƙasa ne?

²⁵ Sa'ad da ya shirya wuri da kyau,
ba yakan shuka kanumfari ya kuma yayyafa ɗaɗɗoya ba?

Ba yakan shuka alkama a kunyoyinsa‡
sha'ir a kunyoyinsa,§
tamba kuma a filinsa ba?

²⁶ Allahnsa ya umarce shi
ya kuma koya masa hanyar da take daidai.

²⁷ Ba a bugan kanumfari da ƙaton sanda
ko a yi ta jujjuye ƙafar keke a kan ɗaɗɗoya;
akan buga kanumfari da siririn sanda
ɗaɗɗoya kuma da tsumagiya.

²⁸ Dole a niƙa hatsi don a yi burodi;
saboda haka mutum ba zai yi ta bugun alkama, har yā ɓata tsabar ba.
Ya san yadda zai sussuke alkamarsa,
ba tare da ya ɓata tsabarta ba.

²⁹ Dukan wannan hikimar takan zo daga UBANGIJI Maɗaukaki ne,
shi da yake mashawarci mai banmamaki, mafifici kuma cikin hikima.

29

Kaiton birnin Dawuda

¹ Kaitonki, Ariyel,* Ariyel
birnin da Dawuda ya zauna!
Kara shekara ga shekara
a kuma bar shagulgulanki su yi ta kewayewa.

² Duk da haka zan yi wa Ariyel kwanto
za tā kuma yi kuka da makoki,
za tā zama mini kamar bagaden jini.†

³ Zan kafa sansani kewaye da ke duka;
zan kewaye ki da hasumiyoyi
in tasar miki da ayyukan kwantona na yaƙi.

⁴ Za a ƙasƙantar da ke, za ki ƙi yin magana daga ƙasa;
maganarki za tā yi ƙasa-ƙasa daga ƙura.

‡ 28:25 Ba a tabbatar da ma'anar Ibraniyanci na wannan kalma ba. § 28:25 Ba a tabbatar da ma'anar Ibraniyanci na wannan kalma ba.
* 29:1 Ariyel. Wata ma'ana mai yiwuwa ta "ariyel" a Ibraniyanci za tā iya zama "Jarumi na Allah" ko kuwa "Zaki na Allah" ko kuma "Bagade na Allah." † 29:2 Ibraniyanci na bagaden jini ya yi kamar Ibraniyanci na Ariyel.

Muryarki za tā zama kamar fatalwa daga kasa;
daga kura maganarki zai fito kasa-kasa.

⁵ Amma abokan gābanki masu yawa za su zama kamar kura mai laushi,
sojojinsu masu firgitarwa za su yi ta tashi kamar yayin da iska ta hura.

Farat dāya, cikin dān lokaci,

⁶ UBANGIJI Maɗaukaki zai zo
da tsawa da rawar kasa da kara mai girma,
da hadarin iska da guguwa da harshe na wuta mai ci.

⁷ Sa'an nan sojojin dukan al'umman da suka yi yaƙi da Ariyel,
da suka fāɗa mata da kagararta suka kuma yi mata kwanto,
za su zama kamar yadda yake da mafarki,

wahayi da dare,

⁸ kamar sa'ad da mai yunwa yana mafarki cewa yana cin abinci,
amma sai ya farka, yunwan tana nan;
kamar sa'ad da mai kishirwa yana mafarki cewa yana shan ruwa,
amma sai ya farka yana suma, da kishinsa.

Haka zai zama da sojoji na dukan al'ummai
da suka yi yaƙi da Dutsen Sihiyona.

⁹ Ku firgita ku kuma yi mamaki,
ku makance kanku ku kuma zama a makance;
ku bugu, amma ba da ruwan inabi ba,
ku yi tangaɗi, amma ba daga barasa ba.

¹⁰ UBANGIJI ya kawo muku barci mai nauyi,
Ya rufe idanunku (annabawa);
ya rufe kawunanku (masu duba).

¹¹ Gare ku duk wannan wahayi ba kome ba ne sai dai maganganun da aka rufe a cikin littafi. In kuma kun ba da littafin ga wani wanda zai iya karanta, kuka kuma ce masa, “Karanta wannan, muna roƙonka,” zai amsa ya ce, “Ba zan iya ba; an rufe shi.” ¹² Ko kuwa in kun ba da littafin ga wani wanda ba zai iya karantawa ba, kuka kuma ce, “Karanta wannan, muna roƙonka,” zai amsa ya ce, “Ban iya karatu ba.”

¹³ Ubangiji ya ce,
“Waɗannan mutane sun zo kusa da ni da bakinsu
suka kuma girmama ni da leɗunansu,
amma zukatansu suna nesa daga gare ni.

Sujadar da suke mini
cike take da dokokin da mutane suka koyar.‡

¹⁴ Saboda haka zan firgita waɗannan mutane sau dāya
da abubuwan banmamaki a kan abubuwan banmamaki;
hikimar masu hikima za tā lalace,
azancin masu azanci zai ɓace.”

¹⁵ Kaiton waɗanda suke zuwa manyan zurfafa
don su ɓoye shirye-shiryensu daga UBANGIJI,
waɗanda suke aikinsu cikin duhu su yi tunani,
“Wa yake ganinmu? Wa zai sani?”

¹⁶ Kuna birkitar abubuwa,
sai ka ce an mayar da mai ginin tukwane ya zama yumbu!
Abin da aka yi zai ce wa wanda ya yi shi,
“Ba shi ne ya yi ni ba”?

‡ 29:13 Da Ibraniyanci; Seftuwajin Suna mini sujada a banza; koyarwarsu ba kome ba ne illa dokokin da mutane suka koyar

Tukunya za tã iya ce wa mai ginin tukwane,
“Ba ka san kome ba”?

- ¹⁷ Cikin dƙan lokaci, za a mai da Lebanon gona mai taki
kuma gona mai taki za tã zama kamar kurmi?
- ¹⁸ A wannan rana kurame za su ji maganganun littafi,
daga duruduru da duhu kuma
idanun makafi za su gani.
- ¹⁹ Masu tawali’u za su sãke yin farin ciki a cikin UBANGIJI;
mabukata za su yi farin ciki cikin Mai Tsarkin nan na Isra’ila.
- ²⁰ Masu zalunci za su kare,
masu ba’a za su bace,
kuma dukan waƙanda suke da ido don mugunta za su hallaka,
- ²¹ waƙanda ta magana kawai sukan mai da mutum mai laifi,
waƙanda suke kafa tarko wa mai ba da kãriya a dƙakin shari’a
da shaidar kãrya kuma su hana marar laifi samun shari’ar adalci.
- ²² Saboda haka ga abin da UBANGIJI wanda ya fanshi Ibrahim, ya ce wa gidan Yaƙub,
“Ba za a kãra kunyata Yaƙub ba;
fuskokinsu kuma ba za su kãra yanƙwanewa ba.
- ²³ Sa’ad da suka ga ’ya’yansu a tsakiyarsu,
aikin hannuwansu,
za su kiyaye sunana da tsarki;
za su san tsarkin Mai Tsarkin nan na Yaƙub,
za su kuma ji tsoron Allah na Isra’ila.
- ²⁴ Su da suke marasa azanci a ruhu za su sami fahimtar;
waƙanda suke gunaguni za su yarda da koyarwa.”

30

Kaiton al’umma mai tayarwa

- ¹ “Kaiton ’ya’ya masu tayarwa,”
in ji UBANGIJI,
“ga waƙanda suke kulle-kullen da ba nawa ba,
suna yin yarjejeniya, amma ba ta Ruhuna ba,
suna jibga zunubi a kan zunubi;
- ² waƙanda suka gangara zuwa Masar
ba tare da sun nemi shawarata;
waƙanda suke neman taimakon kãriyar Fir’auna,
don neman inuwar mafakar Masar.
- ³ Amma kãriyar Fir’auna za tã zama muku abin kunya,
inuwar Masar za tã jawo muku kunya.
- ⁴ Ko da yake suna da shugabanni a Zowan
kuma jakadunsu sun iso Hanes,
- ⁵ kowa zai sha kunya
saboda mutanen da ba su da amfani gare su,
waƙanda ba sa taimako ko amfani,
sai dai jawo kunya da da-na-sani.”
- ⁶ Allah ya faɗa game da dabbobin Negeb cewa,
Ta cikin kasa mai wahala da mai hatsari
inda zakoki da zakanya,
inda macizai masu dafi da macizai masu tashi sama suke,
jakadu na dƙaukan arzikinsu a kan jakuna,
dukiyarsu a kan rakuma,

zuwa kasan nan marar riba,
⁷ zuwa Masar, wadda taimakonta marar amfani ne.
 Saboda haka na yi mata laƙabi
 Rahab Marar Yin Kome.

⁸ Tafi yanzu, ka rubuta musu a kan allo,
 ka rubuta shi a kan littafi,
 cewa kwanaki suna zuwa
 zai zama madawwamin shaida.

⁹ Waɗannan mutane masu tawaye, 'ya'ya masu ruɗu,
 'ya'yan da ba sa niyya su saurara ga umarnan UBANGIJI.

¹⁰ Sukan ce wa masu gani,
 “Kada ku ƙara ganin wahayi!”

Ga annabawa kuwa sukan ce,
 “Kada ku ƙara ba mu wahayin abin da yake daidai!
 Faɗa mana abubuwan da muke so mu ji ne kawai,
 ku yi annabcin abin da zai ruɗe mu.

¹¹ Ku bar wannan hanya,
 ku tashi daga wannan hanya,
 ku kuma daina kalubalantarmu
 da Mai Tsarkin nan na Isra'ila!”

¹² Saboda haka, ga abin da Mai Tsarkin nan na Isra'ila yake cewa,
 “Saboda haka kun ƙi wannan saƙo,
 kuka dogara ga aikin kama-karya
 kuka kuma dogara ga yin ruɗu,

¹³ wannan zunubi zai zama muku
 kamar bango mai tsayi, tsagagge da yake kuma fāɗuwa,
 da zai rushe nan da nan, ba tsammani.

¹⁴ Zai rushe kucu-kucu kamar tukunyar yumɓu,
 ya ragargaje ƙaf
 har cikin gutsattsarinsa ba za a sami ko ɗan katanga
 don ɗiba garwashin wuta
 ko a ɗiba ruwa daga tanki ba.”

¹⁵ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka, Mai Tsarkin nan na Isra'ila ya faɗa,
 “Cikin tuba da hutu ne kaɗai cetonku yake,
 cikin shiru da dogara gare ni ne za ku sami ƙarfinku,
 amma ba za ku sami ko ɗaya a cikinsu ba.

¹⁶ Kun ce, ‘A'a, za mu gudu a kan dawakai.’
 Saboda haka za ku gudu!

Kun ce, ‘Za mu hau dawakai masu sauri mu gudu.’
 Saboda haka masu fafararku za su fi ku gudu!

¹⁷ Dubu za su gudu
 don barazanar mutum guda;
 da jin barazanar mutane biyar
 dukanku za ku yi ta gudu

sai an bar ku
 kamar sandar tuta a kan dutse,
 kamar tuta a kan tudu.”

¹⁸ Duk da haka UBANGIJI yana marmari ya yi muku alheri;
 ya tashi don yā nuna muku jinkai.

Gama UBANGIJI Allah ne mai aikata gaskiya.

Masu albarka ne dukanku waɗanda suke dogara gare shi!

¹⁹ Ya mutanen Sihiyona, waƙanda suke zama a Urushalima, ba za ku fara kuka ba. Zai zama mai alheri sa'ad da kuka yi kukan neman taimako! Da zarar ya ji, zai amsa muku. ²⁰ Ko da yake Ubangiji yakan ba da abincin azaba da ruwan wahala, ba za a fara boye malamanku ba; da idanunku za ku gan su. ²¹ Ko kun juye dama ko hagu, kunnuwanku za su ji murya a bayanku tana cewa, "Ga hanya; ku yi tafiya a kai." ²² Sa'an nan za ku kanzantar da gumakanku da kuka dalaye da zinariya; za ku zubar da su kamar rigar al'adar mace ku kuma ce musu, "Ku face mana da gani!"

²³ Zai kuma aiko muku da ruwan sama don shuki a fasa, kuma abincin da zai fito daga gona zai zama mai albarka da kuma mai yawa. A wannan rana shanu za su yi kiwo a wadatacciyar makiyaya. ²⁴ Shanunku da jakunanku da suke huɗar gonakinku za su ci harawa mafi kyau, wanda an sheke shi da babban cokali mai yatsu da kuma babban cokali. ²⁵ A ranar babban kisa, sa'ad da hasumiyoyi za su faɗi, rafuffukan ruwa za su malalo a kan kowane dutse da kowane tudu mai tsawo. ²⁶ Wata zai yi haske kamar rana, kuma hasken rana zai ma yi sau bakwai na haskenta, kamar hasken cikakku ranaku bakwai, sa'ad da UBANGIJI zai daura raunukan mutanensa ya kuma warkar da raunukan da ya yi musu.

²⁷ Duba, Sunan UBANGIJI yana zuwa daga nesa,
tare da fushi mai kuna da kuma bakin hayaki;
leɓunansa sun cika da fushi,
harshensa kuma wuta ce mai cinyewa.

²⁸ Numfashinsa kamar rakuman ruwa masu gudu
yana tashi har zuwa wuya.
Yakan tankaɗe al'ummai cikin lariyar hallaka;
yakan sa a mukamukan mutane
linzamin da zai jagorance su su kauce.

²⁹ Za ku kuma rera
kamar a daren da kuke shagalin biki mai tsarki;
zukatanku za su yi farin ciki
kamar sa'ad da mutane sukan haura da busa
zuwa dutsen UBANGIJI,
zuwa Dutse na Isra'ila.

³⁰ UBANGIJI zai sa mutane su ji muryarsa mai daraja
ya kuma sa su ga hannunsa na saukowa
tare da fushi mai kuna da kuma wuta mai cinyewa,
gizagizai za su farke, za a yi hadarin tsawa da kanƙara.

³¹ Muryar UBANGIJI za ta firgita Assuriya
da sandar mulkinsa zai kashe su.

³² Kowane bugun da UBANGIJI zai yi musu
da bulalarsa na hukunci
zai zama kiɗi ga ganguna da garaya,
yayinda yake yaƙi da su da naushin hannunsa.

³³ An riga an shirya wurin konawa;
an shirya shi saboda sarki.
An haka ramin wutarsa da zurfi da kuma faɗi,
da isashen wuta da itacen wuta;
numfashin UBANGIJI,
yana kamar kibiritu mai kuna,
da aka sa masa wuta.

31

Kaiton waƙanda suke dogara ga Masar

¹ Kaiton waƙanda suka gangara zuwa Masar don neman taimako,
waƙanda suke dogara ga dawakai,
waƙanda suke dogara ga yawan kekunan yaƙinsu

da kuma a girman karfin mahayan dawakansu,
amma ba sa dogara ga Mai Tsarkin nan na Isra'ila,
ko ya nemi taimako daga UBANGIJI.

² Shi ma yana da hikima kuma zai iya kawo masifa;
ba ya janye kalmominsa.

Zai yi gāba da gidan mugu,
gāba da waƙanda suke taimakon masu aikata mugunta.

³ Amma Masarawa mutane ne ba Allah ba;
dawakansu nama da jini ne ba ruhu ba.

Sa'ad da UBANGIJI ya miƙa hannunsa,
shi da yake taimako zai yi tuntube
shi da aka taimaka zai fāƙi;
dukansu biyu za su hallaka tare.

⁴ Ga abin da UBANGIJI ya faɗa mini,
“Kamar yadda zaki kan yi ruri
babban zaki a kan abin da ya yi farauta,
kuma ko da yake dukan ƙungiyar makiyaya
sun taru wuri ɗaya a kansa,
ba zai jijjigu ta wurin ihunsu ba
ko ya damu da kiraye-kirayensu,
ta haka UBANGIJI Maɗaukaki zai sauko
don yā yi yaƙi a kan Dutsen Sihiyona da kuma a kan ƙwankolinsa.

⁵ Kamar tsuntsaye masu shawagi a sama
haka UBANGIJI Maɗaukaki zai kiyaye Urushalima;
zai kāre ta ya kuma fanshe ta,
zai ‘ketare’ ta ya kuma kuɓutar da ita.”

⁶ Ku dawo gare shi ku da kuka yi masa babban tayarwa, ya Isra'ilawa. ⁷ Gama a wannan rana
kowannenku zai ƙi gumakan azurfa da zinariya da hannuwanku masu zunubi suka yi.

⁸ “Za a karkashe Assuriyawa da takobin da ba na yin mutum ba;
takobi, da ba na yin mutum ba, zai cinye.

Za su gudu daga takobi
za a kuma sa samarinsu aikin dole.

⁹ Kagararsu za tã fāƙi saboda razana;
da ganin matsayin yaƙin, shugabannin yakinsu za su firgita,”

in ji UBANGIJI,
wanda wutarsa tana a Sihiyona,
wanda matoyarsa tana a Urushalima.

32

Mulkin adalci

¹ Duba, sarki zai yi mulki cikin adalci
masu mulki kuma su yi mulki da adalci.

² Kowane mutum zai zama kamar wurin fakewa daga iska
mafaka kuma daga hadari,
kamar rafuffukan ruwa a hamada
da kuma inuwar babban dutse a keƙasashiyar ƙasa.

³ Sa'an nan idanun waƙanda suka gani ba za su ƙara rufewa ba,
kunnawan waƙanda suka ji kuma za su saurara.

⁴ Zuciya marasa haƙuri za su sani su kuma fahimta,
harshen masu ana'ana kuma zai sāke su yi magana sosai.

⁵ Ba za a ƙara ce da wawa mai girma ba

- ko kuwa a ɗaukaka mazambaci.
⁶ Gama wawa maganar wauta yakan yi,
 zuciyarsa ta cika da mugunta,
 yana aikata abubuwan rashin sanin Allah
 yana baza kurakurai game da UBANGIJI;
 yana barin mayunwata da yunwa
 ya kuma hana masu kishirwa ruwan sha.
⁷ Matakan mazambaci mugaye ne,
 yana kulla mugayen shirye-shirye
 don yā hallaka talakawa da ƙarairayi,
 ko sa'ad da roƙon mai bukata da gaskiya ne.
⁸ Amma mutumin kirki kan yi shirye-shirye masu kirki,
 kuma yakan tsaya a kan ayyukan kirki.

Matan Urushalima

- ⁹ Ku matan da kuke zaman jin daɗi,
 ku tashi ku saurare ni;
 ku 'yan matan da kuke tsammani kuna da kārīya,
 ku ji abin da zan faɗa!
¹⁰ Cikin ɗan lokaci ƙasa da shekara guda
 ku da kuke tsammani kuna da kārīya za ku yi rawar jiki;
 girbin 'ya'yan inabi zai kāsa,
 girbin 'ya'yan itatuwa kuma ba zai zo ba.
¹¹ Ku yi rawar jiki, ku mata masu jin daɗi,
 ku sha wahala, ku 'yan matan da kuke tsammani kuna da kārīya!
 Ku tuɓe rigunanku,
 ku ɗaura tsummoki a kwankwasonku.
¹² Ku bugi kirjinku don gonaki masu kyau
 don 'ya'yan inabi
¹³ da kuma don ƙasar mutanena,
 da ƙasar da ƙayayyuwa da sarƙaƙƙiya ne suka yi girma,
 I, ku yi kuka saboda dukan gidajen da dā ake biki
 da kuma domin wannan birnin da dā ake murna a ciki.
¹⁴ Za a ƙyale kagarar,
 a gudu a bar birnin da dā ake hayaniya;
 mafaka da hasumiyar tsaro za su zama kango har abada,
 jin daɗin jakuna, makiyaya don garkuna,
¹⁵ sai an zubo Ruhu a kanmu daga sama,
 hamada kuma ta zama ƙasar mai taƙi,
 gona mai taƙi kuma ta zama kamar kurmi.
¹⁶ Aikin gaskiya zai zauna a hamada
 adalci kuma zai zauna a ƙasa mai taƙi.
¹⁷ Aikin adalci zai zama salama;
 tasirin adalci zai zama natsuwa da tabbaci har abada.
¹⁸ Mutanena za su zauna lafiya a wuraren salama,
 a gidaje masu kārīya,
 a wuraren hutun da babu fitina.
¹⁹ Ko da yake ƙanƙara za tā fāɗo a jeji,
 a kuma rurrushe birni gaba ɗaya,
²⁰ zai zama muku da albarka,
 ku da kuke shuki iri kusa da kowane rafi,
 kuna kuma barin lafiyayiyar makiyaya domin shanu da jakunanku.

Damuwa da taimako

- ¹ Kaitonka, ya kai mai hallakarwa,
kai da ba a hallakar da kai ba!
Kaitonka, ya maciya amana,
kai da ba a ci amanarka ba!
Sa'ad da ka daina hallakarwa,
za a hallaka ka;
sa'ad da ka daina cin amana,
za a ci amanarka.
- ² Ya UBANGIJI, ka yi mana jinkai;
muna marmarinka.
Ka zama karfinmu kowace safiya,
cetonmu a lokacin damuwa.
- ³ Da tsawar muryarka, mutane za su gudu;
sa'ad da ka tashi, al'ummai za su watse.
- ⁴ Ganimarku, ya al'ummai kanana fāri sun girbe;
kamar tarin fārin da mutane sun fāda wa.
- ⁵ UBANGIJI da girma yake, gama yana zaune a bisa;
zai cika Sihiyona cikin gaskiya da adalci.
- ⁶ Zai zama tabbataccen harsashi na koyaushe,
ma'ajin ceto da hikima da sani a yalwace;
tsoron UBANGIJI shi ne mabuɗin wannan dukiya.*
- ⁷ Duba, jarumawansu suna kuka da karfi a tituna;
jakadun salama suna kuka mai zafi.
- ⁸ An gudu an bar manyan hanyoyi,
babu matafiye a kan hanyoyi.
Aka keta yarjejeniya,
an rena shaidunsa
ba a kuwa ganin girman kowa.
- ⁹ Kasa tana kuka an kuma gudu an bar ta,
Lebanon ta sha kunya ta kuma yankwane;
Sharon ta zama kamar Araba,
Bashan da Karmel sun kakkafe ganyayensu.
- ¹⁰ “Yanzu zan tashi,” in ji UBANGIJI.
“Yanzu ne za a daukaka ni;
yanzu za a daga ni sama.
- ¹¹ Kun yi cikin yayi,
kuka haifi kara;
numfashinku wuta ne da zai cinye ku.
- ¹² Za a kone mutane kamar da kuna farar kasa;
kamar kayayyuan da aka sare aka kuma sa musu wuta.”
- ¹³ Ku da kuke da nesa, ku ji abin da na yi;
ku da kuke kusa, ku san ikona!
- ¹⁴ Masu zunubi a Sihiyona sun firgita;
rawar jiki ya kama marasa sanin Allah suna cewa,
“Wane ne a cikinmu zai iya zama da wuta mai ci?
Wane ne a cikinmu zai iya zama da madawwamiyar konewa?”

* 33:6 Ko kuwa dukiya ce daga wurinsa

- 15 Shi da yake tafiya cikin adalci
yana kuma magana abin da yake daidai,
wanda yake kin riba daga cuta
yana kuma kiyaye hannunsa daga karɓan cin hanci,
wanda yake hana kunnuwansa daga kulla kisa
ya kuma rufe idanunsa a kan tunanin aikata mugunta,
- 16 shi ne mutumin da zai zauna a bisa,
wanda mafakarsa za ta zama kagarar dutse.
Za a tanada abincinsa, kuma ruwa ba zai kasa masa ba.
- 17 Idanunku za su ga sarki a cikin kyansa
ku kuma hangi kasar da take shimfiɗe can da nisa.
- 18 Cikin tunaninku za ku yi tunani firgitar da ta faru tun da kuna cewa,
“Ina hafsan nan?
Ina wannan wanda yake karɓar haraji?
Ina hafsan da yake lura da hasumiyoyi?”
- 19 Ba za ku kara ganin waɗannan mutane masu girman kai kuma ba,
waɗannan mutane masu magana da harshen da ba ku fahimta ba.
- 20 Ku duba Sihiyona, birnin shagulgulanmu;
idanunku za su ga Urushalima,
mazauni mai lafiya, tentin da ba za a taɓa gusar ba;
wanda ba a taɓa tumbuke turakunsa ba,
ko a tsinke igiyoyinta.
- 21 A can UBANGIJI zai zama Mai Iko Duka namu.
Zai zama kamar inda manyan koguna da rafuffuka suke.
Matuƙan jirgin ruwa ba za su kai wurinsu ba,
manyan jiragen ruwa ba za su yi zirga-zirga a kansu ba.
- 22 Gama UBANGIJI ne alkalinmu,
UBANGIJI ne mai ba mu dokoki,
UBANGIJI ne sarkinmu;
shi ne wanda zai cece mu.
- 23 Maɗaurinku sun kunce
karfafan itacen jirgin ba su da kariya,
fikafikan jirgin ba su buɗu ba.
Ta haka za a raba yalwar ganima
har ma guragu za su kwashe ganimar.
- 24 Ba wani mazauna a Sihiyona da zai ce, “Ina ciwo”;
za a kuma gafarta zunuban waɗanda suke zama a can.

34

Hukunci a kan al'ummai

- 1 Ku zo kusa, ku al'ummai, ku kuwa saurara
ku kasa kunne, ku mutane!
Bari duniya ta ji, da kuma dukan abin da yake cikinta,
duniya, da dukan abin da yake fitowa daga gare ta!
- 2 UBANGIJI yana fushi da dukan al'ummai;
hasalarsa tana a kan mayafansu.
Zai hallaka su tas,
zai ba da su a karkashe.
- 3 Za a jefar da waɗanda aka kashe
gawawwaminsu za su yi wari;

- duwatsu za su jiku da jininsu.
- ⁴ Za a tumbuke dukan taurarin sammai
za a kuma nannaɗe sararin sama kamar littafi;
dukan rundunar sama za su fāffāɗi
kamar ganyayen da suka yankwane daga kuringa,
kamar 'ya'yan bauren da suka bushe daga itacen baure.
- ⁵ Takobina ya sha zararsa a cikin sammai;
duba, ya sauko cikin hukunci a kan Edom,
mutanen da zan hallaka tas.
- ⁶ Takobin UBANGIJI ya jiku da jini,
ya rufu da kitse,
jinin raguna da na awaki,
kitse daga kodar raguna.
Gama UBANGIJI ya yi hadayar Bozra
da kuma babban kisa a Edom.
- ⁷ Babban bijimin jeji zai fāɗi tare da su,
marukan bijimi da manyan bijimai.
Kasarsu za tā cika da jini,
kura kuma zai cika da kitse.
- ⁸ Gama UBANGIJI yana da ranar ɗaukar fansa,
shekarar ramuwa, don biya wa Sihiyona bukata.
- ⁹ Za a mai da rafuffukan Edom rami,
kurarta za tā zama kibiritun farar wuta;
kasarta za tā zama rami mai kuna!
- ¹⁰ Ba za a kashe ta ba dare da rana;
hayakinta za tā yi ta tashi har abada.
Daga tsara zuwa tsara za tā zama kango;
babu wani da zai kara wucewa ta wurin.
- ¹¹ Mujiyar hamada da mujiya mai kuka za su mallake ta;
babban mujiya da hankaka za su yi sheka a can.
Allah zai mife a kan Edom
magwajin bala'i
da ma'aunin kango.
- ¹² Sarakunanta ba za su kasance da wani abin da ake kira masarauta ba,
dukan sarakunanta za su baɗe.
- ¹³ Kayayuwa za su mamaye fadodinta
kayayyuwa da sarƙaƙƙiya za su cika kagaranta.
Za tā zama mazaunin diloli
da gida don mujiyoyi.
- ¹⁴ Halittun hamada za su sadu da kuraye,
awakin jeji za su yi ta kiran juna;
a can halittun dare su ma za su huta
su kuma nemi wurin hutu wa kansu.
- ¹⁵ Mujiya za tā yi sheka a can ta zuba ƙwai;
za tā kyankyashe su, ta kuma kula da 'ya'yanta a inuwar fikafikanta;
a can kuma shirwa za su taru,
kowa da abokinsa.
- ¹⁶ Duba a cikin littafin UBANGIJI ka kuma karanta.
Babu wani a cikin waɗannan da ya baɗe,
babu ko ɗaya da ba ta da abokiya.
Gama bakinsa ne ya ba da umarni,
Ruhunsa kuma zai tara su wuri ɗaya.
- ¹⁷ Ya ba su rabonsu;

hannunsa ya rarraba musu ta wurin awo.
 Za su mallake ta har abada
 su kuma zauna a can daga tsara zuwa tsara.

35

Farin cikin waƙanda aka ceta

- ¹ Hamada da kekasasshiyar kasa za su yi murna;
 jeji zai yi farin ciki ya kuma hudo.
 Kamar fure, ² zai buƙu ya hudo;
 zai yi farin ciki mai girma ya kuma yi sowa don farin ciki.
 Za a maido wa Lebanon da darajarta,
 darajar Karmel da Sharon;
 za su ga ƙaukakar UBANGIJI,
 darajar Allahnmu.
- ³ Ku ƙarfafa hannuwa marasa ƙarfi,
 ku ƙarfafa gwiwoyin da suka gaji;
⁴ ku faɗa wa waƙanda suka karai a zukata,
 “Ku yi ƙarfin hali, kada ku ji tsoro;
 Allahnku zai zo,
 zai zo domin ya ƙau fansa;
 da ramuwar Allah
 zai zo don yã cece ku.”
- ⁵ Sa’an nan idanun makafi za su buƙe
 kunnuwan kurame kuma su ji.
- ⁶ Sa’an nan guragu za su yi tsalle kamar barewa,
 bebaye kuma su yi sowa don farin ciki.
 Ruwa zai kwararo daga jeji
 rafuffuka kuma a cikin hamada.
- ⁷ Yashi mai ƙuna zai zama tafki,
 kekasasshiyar kasa kuma za tã cika da maɓulɓulan rafuffuka.
 A mazaunin diloli, inda suka taɓa zama,
 ciyawa da iwa da kyauro za su yi girma.
- ⁸ Kuma babbar hanya za tã kasance a can;
 za a ce ta ita Hanyar Mai Tsarki.
 Marasa tsarki ba za su yi tafiya a kanta ba;
 za tã zama domin waƙanda suka yi tafiya a wannan Hanya ce;
 mugaye da wawaye ba za su yi ta yawo a kanta ba.
- ⁹ Zaki ba zai kasance a can ba,
 balle wani naman jeji mai faɗa ya haura kanta;
 ba za a same su a can ba.
 Amma fansassu ne kaɗai za su yi tafiya a can,
¹⁰ kuma fansassu na UBANGIJI za su komo.
 Za su shiga Sihiyona da rerawa;
 matuƙar farin ciki zai mamaye su.
 Murna da farin ciki za su sha kansu,
 bakin ciki kuma da nishi za su gudu.

36

*Sennakerib ya yi wa Urushalima barazana
 (2 Sarakuna 18.13-27; 2 Tarihi 32.1-19)*

¹ A shekara ta goma sha huɗu ta mulkin Sarki Hezekiya, Sennakerib sarkin Assuriya ya kai wa dukan birane masu kagaran Yahuda yaƙi ya kuma kame su. ² Sai sarkin Assuriya ya aiki sarkin yaƙinsa tare da mayaƙa masu yawa daga Lakish zuwa wurin Sarki Hezekiya a Urushalima. Sa'ad da sarkin yaƙi ya tsaya a wuriyar Tafkin Tudu, a hanya zuwa Filin Mai Wanki, ³ Eliyakim ɗan Hilkiya sarkin fada, Shebna magatakarda, da Yowa ɗan Asaf marubuci suka fita zuwa wurinsa.

⁴ Sai sarkin yaƙin ya ce musu, “Ku faɗa wa Hezekiya.

“Ga abin da babban sarki, sarkin Assuriya, ya faɗa. A kan me kake dangana wannan ƙarfin halinka? ⁵ Ka ce kana da dabara da kuma ƙarfin mayaƙa, amma kana magana banza ce kawai. Ga wa ka dogara, da kake tayar mini? ⁶ Yanzu duba, kana dogara ga Masar, wannan ɗan tsinken kyauron dogarawa, wanda zai soki hannun mutum yã kuma ji masa rauni in ya dangana a kansa! Haka Fir'auna sarkin Masar yake ga duk wanda ya dogara da shi. ⁷ Kuma in ka ce mini, “Mun dogara ga UBANGIJI Allahnmu ne” ba shi ba ne Hezekiya ya rurrushe masujadan kan tudunsa da bagadansa, yana ce wa Yahuda da Urushalima, “Dole ku yi sujada wa gaban wannan bagade?”

⁸ “Yanzu fa, bari in yi ciniki da maigidana, sarki Assuriya. Zan ba ka dawakai dubu biyu, in za ka sa mahaya a kansu! ⁹ Yaya za ka ƙi hafsani mafi ƙanƙanci na hafsoshin maigidana, ko da yake kana dogara ga Masar don kekunan yaƙi da mahayan dawakai? ¹⁰ Ban da haka kuma, na zo ne in faɗa in kuma hallaka wannan ƙasa ba tare da UBANGIJI ba? UBANGIJI kansa ya faɗa mini in tasar wa wannan ƙasa in kuma hallaka ta.”

¹¹ Sai Eliyakim, Shebna da Yowa suka ce wa sarkin yaƙin, “Ka yi haƙuri ka yi wa bayinka magana da Arameyanci, da yake muna jinsa. Kada ka yi mana magana da Yahudanci a kunnen mutanen da suke kan katanga.”

¹² Amma sarkin yaƙin ya amsa ya ce, “Kuna tsammani ga maigidanku da ku ne kawai maigidana ya aiko ni in yi waɗannan maganganu, ba ga mutanen da suke zama a kan katanga ba, waɗanda kamar ku, za su ci kashinsu su kuma sha fitsarinsu?”

¹³ Sa'an nan sarkin yaƙin ya tsaya ya kuma yi kira da Yahudanci ya ce, “Ku ji kalmomin babban sarki, sarkin Assuriya! ¹⁴ Ga abin da sarki ya ce kada ku bar Hezekiya ya ruɗe ku. Ba zai cece ku ba! ¹⁵ Kada ku bar Hezekiya ya rarashe ku ku dogara ga UBANGIJI sa'ad da ya ce, ‘Tabbatacce UBANGIJI zai cece mu; ba za a ba da wannan birni a hannun sarkin Assuriya ba.’

¹⁶ “Kada ku saurari Hezekiya. Ga abin da sarkin Assuriya ya faɗa. Ku nemi salama da ni ku kuma fito zuwa wurina. Ta haka kowa zai ci daga kuringarsa da kuma itacen baurensa ya kuma sha ruwa daga tankinsa, ¹⁷ sai na zo na kuma kwashe ku zuwa ƙasa kamar taku, ƙasar hatsi da kuma sabon ruwan inabi, ƙasar abinci da gonakin inabi.

¹⁸ “Kada ku bar Hezekiya ya ruɗe ku sa'ad da ya ce, ‘UBANGIJI zai cece mu.’ Allahn wata al'umma ya taɓa ceci ƙasarsa daga hannun sarkin Assuriya? ¹⁹ Ina allolin Hamat da na Arfad? Ina allolin Sefarfayim? Sun fanshi Samariya daga hannuna? ²⁰ Wanne cikin dukan allolin ƙasashen nan ya iya ceton ƙasarsa daga gare ni? Yaya kuwa UBANGIJI zai iya ceci Urushalima daga hannuna?”

²¹ Amma mutanen suka yi shiru ba su kuwa ce kome ba, gama sarki ya yi umarni cewa, “Kada ku amsa masa.”

²² Sai Eliyakim ɗan Hilkiya sarkin fada, Shebna magatakarda, da kuma Yowa ɗan Asaf marubuci suka tafi wurin Hezekiya, da rigunansu a kyakkece, suka kuwa faɗa masa abin da sarkin yaƙin ya yi ta farfaɗa.

37

*An yi faɗin ceton Urushalima
(2 Sarakuna 19.1-13)*

¹ Sa'ad da Sarki Hezekiya ya ji haka, sai ya kyakkece rigunansa ya kuma sanya tsummoki ya tafi ya shiga haikalin UBANGIJI. ² Ya aiki Eliyakim sarkin fada, Shebna magatakarda da kuma manyan firistoci, duka sanye da tsummoki, wurin Ishaya ɗan Amoz. ³ Suka faɗa masa cewa, “Ga abin da Hezekiya ya ce wannan rana ce ta baƙin ciki da tsawatawa da shan kunya, sai ka ce sa'ad da 'ya'ya kan zo matakin haihuwa sa'an nan a rasa ƙarfin haihuwarsu. ⁴ Mai yiwuwa UBANGIJI Allahnka zai ji maganganun sarkin yaƙin da maigidansa, sarkin Assuriya, ya aika don yã zagi Allah mai rai, ya

kuma tsawata masa saboda maganganun da UBANGIJI Allahnka ya ji. Saboda haka ka yi addu'a saboda raguwar da suke da rai.”

⁵ Sa'ad da shugabannin Sarki Hezekiya suka zo wurin Ishaya, ⁶ sai Ishaya ya ce musu, “Ku faɗa wa maigidanku cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI ya faɗa. Kada ka ji tsoron abin da ka ji, maganganun nan da bayin sarkin Assuriya suka yi mini saɓo. ⁷ Ka saurara! Zan sa ruhuna a cikinsa saboda sa'ad da ya ji wani labari, zai koma zuwa ƙasarsa, a can kuwa zan sa a kashe shi da takobi.’”

⁸ Sa'ad da sarkin yaƙin ya ji cewa sarkin Assuriya ya bar Lakish, sai ya janye ya kuma sami sarki yana yaƙi da Libna.

⁹ To, fa, Sennakerib ya sami labari cewa Tirhaka, mutumin Kush sarkin Masar, yana fitowa don yā yi yaƙi da shi. Sa'ad da ya ji haka, sai ya aiki jakadu zuwa wurin Hezekiya da wannan magana. ¹⁰ “Ku faɗa wa Hezekiya sarkin Yahuda cewa kada ka bar allahn da ka dogara a kai ya ruɗe ka sa'ad da ya ce, ‘Ba za a ba da Urushalima ga sarkin Assuriya ba.’ ¹¹ Tabbatacce ka ji abin da sarakunan Assuriya suka aikata ga dukan ƙasashe, suna hallaka su tas. Kai kuwa za ka tsira ne? ¹² Allolin al'umman da kakannina suka hallaka sun cece su ne, allolin Gozan, Haran, Rezuf da kuma na mutanen Eden waɗanda suke zama a Tel Assar? ¹³ Ina sarkin Hamat yake, sarkin Arfad fa, sarkin Sefarfayim, ko na Hena ko na Iffa?”

Addu'ar Hezekiya

(2 Sarakuna 19.14-19)

¹⁴ Hezekiya ya karɓi wasiƙar daga jakadun ya karanta ta. Sa'an nan ya haura zuwa haikalin UBANGIJI ya shimfiɗa ta a gaban UBANGIJI. ¹⁵ Sai Hezekiya ya yi addu'a ga UBANGIJI ya ce, ¹⁶ “Ya UBANGIJI Allah Maɗaukaki, Allah na Isra'ila, zaune a tsakanin kerubobi, kai kaɗai ne Allah a kan dukan masarautan duniya. ¹⁷ Ka kasa kunne, ya UBANGIJI, ka kuma ji; ka buɗe idanunka, ya UBANGIJI, ka kuma gani; ka saurara ga dukan maganganun da Sennakerib ya aika don yā zagi Allah mai rai.

¹⁸ “Gaskiya ce, ya UBANGIJI, cewa sarakunan Assuriyawa sun mai da dukan waɗannan mutane da ƙasashensu kango. ¹⁹ Sun jefar da gumakansu cikin wuta suka kuma hallaka su, gama su ba alloli ba ne itace ne kawai da dutse, da hannuwan mutane suka sarrafa. ²⁰ Yanzu, ya UBANGIJI Allahnmu, ka cece mu daga hannunsa, saboda masarautai a duniya su san cewa kai kaɗai ne, ya UBANGIJI, Allah.”

Faɗuwar Sennakerib

(2 Sarakuna 19.20-34)

²¹ Sa'an nan Ishaya ɗan Amoz ya aika da saƙo wa Hezekiya cewa, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, ya faɗa. Saboda ka yi addu'a gare ni game da Sennakerib sarkin Assuriya, ²² ga abin da maganar UBANGIJI ya faɗa a kansa,

“Budurwa Diyar Sihiyona

ta rena tana kuma maka ba'a.

Diyar Urushalima

tana kada kai yayinda kake gudu.

²³ Wane ne ka zargi ka kuma yi wa saɓo?

A kan wa ka tā da muryarka

ka kuma daga idanu cikin fariya?

A kan Mai Tsarkin nan na Isra'ila!

²⁴ Ta wurin jakadunka

ka jibge zage-zage a kan Ubangiji.

Ka kuma ce,

‘Da kekunan yaƙina masu yawa

na hau ƙwankolin duwatsu,

ƙwankolin mafi tsayi na Lebanon.

Na sassare al'ul mafi tsayi

fir mafi kyau.

Na kai can wuri mafi nisa na kurminsa.

²⁵ Na haka rijiyoyi a bakuwar ƙasa

na kuma sha ruwa a can.

Da tafin kafafuna

na busar da dukan rafuffukan Masar.’

26 “Ba ka ji ba cewa
tun dā can na shirya ya zama haka?
A kwanakin dā na kafa shi;
yanzu na sa ya faru,
cewa ka mai da birane masu mafaka
zuwa tsibin ƙuraguzai.

27 Mutanensu, suka rasa ƙarfi,
sun firgita suka kuma sha kunya.
Suka zama kamar tsire-tsire a gona,
kamar tsire-tsiren ta suka tohu,
kamar ciyawa da ya tsiro a kan rufi,
wadda zafi ya yi wa ƙuna kafin tā yi girma.

28 “Amma na san inda kake zama
da sa’ad da kakan fita ka kuma koma
da yadda ka harzuka gāba da ni.

29 Saboda ka harzuka gāba da ni
kuma saboda girmankanka ya kai kunnuwana,
zan sa ƙugiya a hancinka
linzamina a bakinka,
zan kuma sa ka koma
ta hanyar da ka zo.

30 “Wannan zai zama alama gare ka, ya Hezekiya,
“Wannan shekara za ka ci abin da ya yi girma da kansa,
shekara ta biyu kuma abin da ya tsiro daga wancan.
Amma a shekara ta uku za ka yi shuki ka kuma girba,
za ka dasa gonakin inabi ka kuma ci ’ya’yansu.

31 Sauran da suka rage na gidan Yahuda kuwa
za su yi saiwa a ƙarƙashi su kuma ba da ’ya’ya a bisa.

32 Gama daga Urushalima raguwa za tā fito,
kuma daga Dutsen Sihiyona ƙungiyar waƙanda suka tsira.

Himmar UBANGIJI Maƙaukaki
zai cika wannan.

33 “Saboda haka ga abin da UBANGIJI yana cewa game da sarkin Assuriya,
“Ba zai shiga wannan birni ba
ya harbe kibiya a nan.

Ba zai zo gabansa da garkuwa ba
ko ya gina mahaurai kewaye a kansa ba.

34 Ta hanyar da ya zo da ita zai koma;
ba zai shiga wannan birni ba,”
in ji UBANGIJI.

35 “Zan ƙāre wannan birni in kuma cece shi,
saboda girmana da kuma saboda sunan Dawuda bawana!”

(2 Sarakuna 19.35-37)

36 Sai mala’ikan UBANGIJI ya fita ya kuma karkashe mutane dubu ƙari da dubu tamanin da dubu
biyar a sansanin Assuriya. Sa’ad da mutane suka farka kashegari, sai ga gawawwaki duk a kwance!

37 Saboda haka Sennakerib sarkin Assuriya ya janye. Ya koma zuwa Ninebe ya zauna a can.

38 Wata rana, yayinda yake yin sujada a haikalin allahnsa Nisrok, ’ya’yansa maza Adrammelek da
Sharezer suka kashe shi da takobi, suka kuma gudu zuwa ƙasar Ararat. Esar-Haddon ƙansa kuwa ya
gāje shi a matsayin sarki.

38

*Ciwon Hezekiya**(2 Sarakuna 20.1-11; 2 Tarihi 32.24-26)*

¹ A kwanakin nan sai Hezekiya ya kamu da ciwo ya kuma kusa ya mutu. Annabi Ishaya dan Amoz ya tafi wurinsa ya kuma ce, “Ga abin da UBANGIJI ya ce ka shirya gidanka, domin za ka mutu; ba za ka warke ba.”

² Hezekiya ya juye fuskarsa wajen bango ya kuma yi addu'a ga UBANGIJI, ³ “Ka tuna, ya UBANGIJI, yadda na yi tafiya a gabanka da aminci da dukan zuciya na kuma yi abin da yake nagari a idanunka.” Sai Hezekiya ya yi kuka mai zafi.

⁴ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Ishaya cewa, ⁵ “Ka tafi ka faɗa wa Hezekiya, ‘Ga abin da UBANGIJI Allah na kakanka Dawuda, ya ce na ji addu'arka na kuma ga hawayenka; zan fara maka shekaru goma sha biyar ga rayuwarka. ⁶ Zan kuwa cece ka da wannan birni daga hannun sarkin Assuriya. Zan kiyaye wannan birni.

⁷ “Ga alamar UBANGIJI gare ka cewa UBANGIJI zai aikata kamar yadda ya yi alkawari. ⁸ Zan sa inuwar da rana ta yi a kan matakar Ahaz ta koma baya da taki goma.” Saboda haka inuwar ta koma da baya daga fuskar rana har taki goma.

⁹ Rubutun Hezekiya sarkin Yahuda bayan ciwonsa da kuma warkarwarsa.

¹⁰ Na ce, “Cikin tsakiyar rayuwata
dole in bi ta kofofin mutuwa
a kuma raba ni da sauran shekaruna?”

¹¹ Na ce, “Ba zan fara ganin UBANGIJI ba,
UBANGIJI a kasa ta masu rai;
ba zan fara ga wani mutum,
ko in kasance tare da waɗanda suke zama a wannan duniya ba.

¹² Kamar tentin makiyayi
an rushe gidana aka kuma kwace ta daga gare ni.

Kamar mai saka, na nannaɗe rayuwata,
ya kuma yanke ni daga sandar saka;
dare da rana ka kawo ni ga karshe.

¹³ Na yi jira da hakuri har safiya,
amma kamar zaki ya kakkarya kasusuwana duka;
dare da rana ka kawo ni ga karshe.

¹⁴ Na yi kuka kamar mashirare ko zalɓe,
na yi kuka kamar kurciya mai makoki.
Idanuna suka rasa karfi yayinda na duba sammai.
Na damu; Ya Ubangiji, ka taimake ni!”

¹⁵ Amma me zan ce?
Ya riga ya yi mini magana, shi kansa ne kuma ya aikata.
Zan yi tafiya da tawali'u dukan kwanakina
saboda wahalar raina.

¹⁶ Ubangiji, ta waɗannan abubuwa ne mutane suke rayuwa;
ruhuna kuma yana samun rai a cikinsu shi ma.
Ka maido mini da lafiya
ka kuma sa na rayu.

¹⁷ Tabbatacce wannan kuwa saboda ribata ne
cewa in sha irin wahalan nan.
Cikin kaunarka ka kiyaye ni
daga ramin hallaka;
ka sa dukan zunubaina
a bayanka.

¹⁸ Gama kabari ba zai yabe ka ba,

matattu ba za su rera yabonka ba;
waƙanda suka gangara zuwa rami
ba za su sa zuciya ga amincinka ba.
¹⁹ Masu rai, masu rai, su suke yabonka,
kamar yadda nake yi a yau;
iyaye za su faɗa wa 'ya'yansu
game da amincinka.

²⁰ UBANGIJI zai cece ni,
za mu kuma rera da kayan kiɗi masu tsirkiya
dukan kwanakinmu
a cikin haikalin UBANGIJI.

²¹ Ishaya ya riga ya ce, “Ku shirya curin da aka yi da 'ya'yan ɓaure ku kuma shafa a marurun, zai kuwa warke.”

²² Hezekiya ya riga ya yi tambaya ya ce, “Me zai zama alama ta cewa zan haura zuwa haikalin UBANGIJI?”

39

Jakadu daga Babilon (2 Sarakuna 20.12-19)

¹ A wannan lokaci Merodak-Baladan ɗan Baladan sarkin Babilon ya aika wa Hezekiya wasiƙu da kuma kyauta, domin ya ji rashin lafiyarsa da kuma warkarwarsa. ² Hezekiya ya marabci jakadun da murna ya kuma nuna musu abin da gidajen ajiyarsa sun kunsu, azurfa, zinariya, yaji, tatsatsen mai, dukan kayan yakinsa da kuma kome da yake a ma'ajinsa. Babu abin da yake a cikin fadansa ko cikin dukan masarautarsa da Hezekiya bai nuna musu ba.

³ Sai Ishaya annabi ya tafi wurin Sarki Hezekiya ya kuma tambaye shi ya ce, “Mene ne waɗannan mutane suka faɗa, kuma daga ina suka fito?”

Hezekiya ya amsa ya ce, “Daga kasa mai nisa. Sun zo ne daga Babilon.”

⁴ Annabi ya yi tambaya ya ce, “Mene ne suka gani a fadanka?”

Hezekiya ya ce, “Sun ga kome da kome a fadana. Babu abin da ban nuna musu a cikin ma'ajina ba.”

⁵ Sai Ishaya ya ce wa Hezekiya, “Ka ji maganar UBANGIJI Maɗaukaki. ⁶ Tabbatacce lokaci yana zuwa sa'ad da kome da yake cikin fadanka, da kuma dukan abin da kakanninka suka ajiye har yā zuwa yau, za a kwashe zuwa Babilon babu abin da za a bari, in ji UBANGIJI. ⁷ Waɗansu cikin zuriyarka, nama da jininka waɗanda za a haifa maka, za a kwashe su a tafi, za su zama bābānni a fadan sarkin Babilon.”

⁸ Hezekiya ya ce, “Maganar UBANGIJI da ka yi tana da kyau.” Gama ya yi tunani a ransa cewa, “Salama da kāriya za su kasance a zamanina.”

40

Ta'aziyya don mutanen Allah

¹ Ta'aziyya, ku ta'azantu mutanena,
in ji Allahnku.

² Yi magana mai kwantar da rai ga Urushalima,
ku kuma furta mata
cewa aiki mai zafinta ya isa,
cewa an fanshi zunubinta,
cewa ta karɓi daga hannun UBANGIJI
ninki biyu saboda dukan zunubanta.

³ Muryar wani tana kira cewa,
“A cikin hamada ku shirya

hanya saboda UBANGIJI;*
ku mife manyan hanyoyi domin Allahnmu
a cikin jeji.

⁴ Za a cike kowane kwari,
a baje kowane dutse da kowane tudu;
za a mayar da karkatattun wurare su zama sumul,
munanan wurare kuma su zama da kyau.

⁵ Za a kuma bayyana ɗaukakar UBANGIJI,
dukan mutane kuwa za su gan ta.
Gama UBANGIJI da kansa ne ya yi magana.”

⁶ Muryar tana cewa, “Ka yi shela.”
Na kuwa ce, “Me zan yi shelar?”

“Dukan mutane kamar ciyawa suke,
kuma dukan ɗaukarsu kamar furannin jeji ne.

⁷ Ciyawa takan yanƙwane, furanni kuma su yi yaushi,
domin UBANGIJI ya hura iska a kansu.
Tabbatacce mutane ciyawa ne.

⁸ Hakika ciyawa takan yanƙwane, furanni kuma su yi yaushi,
amma maganar Allahnmu tana nan daram har abada.”

⁹ Kai da ka kawo labari mai daɗi wa Sihiyona,
ka haura a bisa dutse.

Kai da ka kawo labari mai daɗi wa Urushalima,[†]
ka tā da muryarka ka yi ihu,
ka ɗaga ta, kada ka ji tsoro;
faɗa wa garuruwan Yahuda,
“Ga Allahnku!”

¹⁰ Duba, UBANGIJI Mai Iko Duka yana zuwa da iko,
hannunsa kuma yana yin mulki dominsa.

Duba, ladarsa tana tare da shi,
sakamakonsa kuma na rakiyarsa.

¹¹ Yakan lura da garkensa kamar makiyayi.

Yakan tattara tumaki wuri ɗaya
yā riƙe su kurkusa da kirjinsa;
a hankali kuma yakan bi da masu ba da mama.

¹² Wane ne ya auna ruwaye a tafi hannunsa,
ko kuwa ya gwada tsawon sammai da faɗin tafi hannunsa?

Wane ne ya riƙe kurar kasa a kwando,
ko kuwa ya auna nauyin duwatsu a magwaji,
tuddai kuma a ma'auni?

¹³ Wane ne ya fahimci zuciyar[‡]UBANGIJI,
ko kuwa ya koya masa a matsayin mashawarcinsa?

¹⁴ Wane ne UBANGIJI ya nemi shawararsa don yā ganar da shi,
wane ne kuma ya koya masa hanyar da ta dace?

Wane ne ya koya masa sani
ko ya nuna masa hanyar fahimta?

* 40:3 Ko kuwa Muryar wani mai kira a cikin hamada. “Ku shirya hanya domin UBANGIJI”. † 40:9 Ko kuwa Ya Sihiyona, mai kawo labari mai daɗi, haura bisa dutse. Ya Urushalima, mai kawo labari mai daɗi ‡ 40:13 Ko kuwa Ruhun; Ko kuwa ruhu

- 15 Tabbatacce al'ummai suna kama da ɗigon ruwa a cikin bokiti
an ɗauke su a matsayin kura a kan magwaji;
yakan auna tsibirai sai ka ce kura mai laushi.
- 16 Itatuwan Lebanon ba su isa a yi wutar bagade da su ba,
balle dabbobinsa su isa yin hadayun ƙonawa.
- 17 A gabansa dukan al'ummai ba kome ba ne;
ya ɗauke su ba a bakin kome ba
kuma banza ne kurum.
- 18 To, ga wane ne za ka kwatanta Allah?
Wace siffa za ka kwatanta shi da ita?
- 19 Gunki dai, maƙeri kan yi zubinsa,
maƙerin zinariya kuma yã ƙera shi da zinariya
yã kuma sarrafa masa sarƙoƙin azurfa.
- 20 Mutumin da talauci ya sha kansa da ba zai iya miƙa irin hadayar nan ba
kan zaɓi itacen da ba zai ruɓe ba.
Yakan nemi gwanin sassaka
don yã sassaka masa gunkin da ba zai faɗi ba.
- 21 Ba ku sani ba?
Ba ku taɓa ji ba?
Ba a faɗa muku daga farko ba?
Ba ku fahimta ba tun kafawar duniya?
- 22 Yana zaune a kursiyi a bisa iyakar duniya,
kuma mutanenta suna kama da fãra.
Ya miƙa sammai kamar rumfa,
ya kuma shimfiɗa su kamar tentin da za a zauna a ciki.
- 23 Yakan mai da sarakuna ba kome ba
yã mai da masu mulkin wannan duniya wofi.
- 24 Ba da jimawa ba bayan an shuka su,
ba da jimawa ba bayan an dasa su,
ba da jimawa ba bayan sun yi saiwa a ƙasa,
sai yã hura musu iska su yanƙwane,
guguwa kuma ta kwashe su kamar yayi.
- 25 “Ga wa za ku kwatanta ni?
Ko kuwa wa yake daidai da ni?” In ji Mai Tsarkin nan.
- 26 Ku ɗaga idanunku ku duba sammai.
Wane ne ya halicce dukan waɗannan?
Wane ne ya fitar da rundunar taurari ɗaya-ɗaya,
yana kiransu, kowanne da sunansa.
Saboda ikonsa mai girma da kuma ƙarfinsa mai girma,
babu ko ɗayansu da ya ɓace.
- 27 Ya Yaƙub, ya Isra'ila, me ya sa kake ce
kana kuma gunaguni cewa,
“Hanyata tana a ɓoye daga UBANGIJI;
Allah bai kula da abin da yake damuna ba”?
- 28 Ba ku sani ba?
Ba ku ji ba?
UBANGIJI madawwamin Allah ne,
Mahaliccin iyakokin duniya.

Ba zai taɓa gaji ko yã kasala ba,
 kuma fahimtarsa ya wuce gaban ganewar mutum.
²⁹ Yakan ba da ƙarfi ga waɗanda suka gaji
 yã kuma ƙara ƙarfi ga marasa ƙarfi.
³⁰ Ko matasa ma kan gaji su kuma kasala,
 samari kuma kan yi tuntube su fãɗi;
³¹ amma waɗanda suka dogara ga UBANGIJI
 za su sabunta ƙarfinsu.
 Za su yi firiya da fikafikai kamar gaggafa;
 za su kuma yi gudu ba kuwa za su gaji ba,
 za su yi tafiya ba kuwa za su kasala ba.

41

Mai taimakon Isra'ila

¹ “Ku yi shiru a gabana, ku tsibirai!
 Bari al’ummai su sabunta ƙarfinsu!
 Bari su zo gaba su yi magana;
 bari mu sadu a wurin shari’a.
² “Wa ya zuga wannan daga gabas,
 yana kiransa cikin adalci ga yin hidima?*"
 Ya miƙa masa al’ummai
 ya kuma yi nasara da sarakuna a gabansa.
 Ya mai da su ƙura da takobinsa,
 zuwa inda iska ke hurawa ta wurin bugun da ya yi musu.
³ Ya fafare su ya kuma yi tafiyarsa lafiya ƙalau,
 a hanyar da ƙafafunsa ba su taɓa bi ba.
⁴ Wane ne ya taɓa yin haka ya kuma sa ya faru,
 yana kira ga tsararraki daga farko?
 Ni, UBANGIJI ina can tun farkonsu
 ni kuma ina can har ƙarshe, Ni ne shi.”
⁵ Tsibirai sun gan shi suka kuma ji tsoro;
 iyakokin duniya sun yi rawar jiki.
 Suka kusato suka kuma zo gaba;
⁶ kowa na taimakon wani
 yana ce wa ɗan’uwansa, “Ka ƙarfafa!”
⁷ Masassaki yakan ƙarfafa makerin zinariya,
 kuma shi mai gyara da guduma ya yi sumul
 yakan ƙarfafa mai harhaɗawa.
 Ya ce game da haɗin, “Ya yi kyau.”
 Yakan buga kusoshi su riƙe gunkin don kada yã fãɗi.
⁸ “Amma kai, ya Isra'ila, bawana,
 Yaƙub, wanda na zaɓa,
 zuriyar Ibrahim abokina,
⁹ na ɗauke ka daga iyakar duniya,
 daga kusurwoyi masu nesa na kira ka.
 Na ce, ‘Kai bawana ne’;
 na zaɓe ka ban kuwa ƙi ka ba.
¹⁰ Saboda haka kada ka ji tsoro, gama ina tare da kai;

* 41:2 Ko kuwa / wanda nasara ke samunsa a kowane mataki

kada ka karai, gama ni ne Allahnka.
Zan karfafa ka in kuma taimake ka;
zan riƙe ka da hannun damana mai adalci.

- 11 “Duk wanda ya yi fushi da kai
tabbatacce zai sha kunya da kaskanci;
wadanda suka yi hamayya da kai
za su zama kamar ba kome ba su kuma hallaka.
- 12 Ko ka nemi abokan gābanka,
ba za ka same su ba.
Wadanda suke yaƙi da kai
za su zama kamar ba kome ba.
- 13 Gama ni ne UBANGIJI Allahnka,
wanda ya riƙe ka da hannun damana
ya kuma ce maka, Kada ka ji tsoro;
zan taimake ka.
- 14 Kada ka ji tsoro, ya Yaƙub marar karfi,
ya karamin Isra’ila,
gama ni kaina zan taimake ka,” in ji UBANGIJI,
Mai Fansarka, Mai Tsarkin nan na Isra’ila.
- 15 “Duba, zan sa ka cikin abin sussuka,
saboda kuma mai kaifi mai haƙora da yawa.
Za ka yi sussukar duwatsu ka ragargaza su,
ka kuma farfashe tuddai su zama kamar yayi.
- 16 Za ka tankaƙe su, iska kuma ta kwashe su,
guguwa kuma za ta warwatsa su.
Amma za ka yi farin ciki a cikin UBANGIJI
ka kuma ƙaukaka a cikin Mai Tsarkin nan na Isra’ila.
- 17 “Matalauta da mabukata suna neman ruwa,
amma babu kome;
harsunansu sun bushe saboda kishi.
Amma Ni UBANGIJI zan amsa musu;
Ni, Allah na Isra’ila, ba zan yashe su ba.
- 18 Zan sa koguna su malalo a keƙasassun tuddai,
maɓulɓulan ruwa kuma a kwaruruka.
Zan mai da hamada tafkunan ruwa,
busasshiyar ƙasa kuma ta zama maɓulɓulan ruwa.
- 19 Zan sa a hamada ta tsiro da
al’ul da itacen kirya, da itacen ci-zaki, da zaitun.
Zan sa itace mai girma a ƙasashe masu sanyi ya tsiro a keƙasasshiyar ƙasa,
tare da fir da kuma saifires,
- 20 don mutane su gani su kuma sani,
su lura su kuma fahimci,
cewa hannun UBANGIJI ne ya aikata haka,
cewa Mai Tsarkin nan na Isra’ila ya sa abin ya faru.
- 21 “Ka gabatar da damuwarka,” in ji UBANGIJI.
“Ka kawo gardandaminka,” in ji Sarki na Yaƙub.
- 22 “Ka shigar da gumakanka don su faɗa mana
abin da zai faru.
Faɗa mana abubuwan da suka riga suka faru,
domin mu lura da su
mu kuma san abin da zai faru a ƙarshe.

Ko kuwa ku furta mana abubuwan da za su faru,
²³ faɗa mana abin da nan gaba ta kunsu,
 don mu san cewa ku alloli ne.

Ku yi wani abu, mai kyau ko mummuna,
 don mu ji tsoro da fargaba.

²⁴ Amma ku ba kome ba ne
 kuma ayyukanku banza da wofi ne;
 duk wanda ya zaɓe ku abin kyama ne.

²⁵ “Na zuga wani daga arewa, ya kuwa zo,
 wani daga inda rana ke fitowa wanda yake kira bisa sunana.

Yana takawa a kan masu mulki kamar da taɓarya,
 sai ka ce maginin tukwane yana taka laka.

²⁶ Wa ya faɗi wannan tun daga farko, don mu sani,
 ko kafin ya faru, don mu ce, ‘Ya faɗi daidai?’

Ba wanda ya faɗa wannan,
 ba wanda ya riga faɗe shi,
 ba wanda ya ji wata magana daga gare ku.

²⁷ Ni ne na farkon da ya ce wa Sihiyona, ‘Duba, ga su nan!’
 Na ba wa Urushalima sakon labari mai daɗi.

²⁸ Na duba amma ba kowa
 ba wani a cikinsu da zai ba da shawara,
 ba wani da zai ba da amsa sa’ad da na tambaye su.

²⁹ Duba, dukansu masu karya ne!
 Ayyukansu ba su da riba;
 siffofinsu iska ne kawai da ruɗami.

42

Bawan UBANGIJI

¹ “Ga bawana, wanda na ɗaukaka,
 zaɓaɓɓen nan nawa wanda nake jin daɗi;

Zan sa Ruhuna a cikinsa
 zai kuwa kawo adalci ga al’ummai.

² Ba zai yi ihu ko ya tā da murya,
 ko ya daga muryarsa a tituna ba.

³ Iwan da ta tankware ba zai karye ba,
 ba zai kashe lagwani mai hayaƙi ba.

Cikin aminci zai kawo adalci;
⁴ ba zai kasa ko ya karai ba

sai ya kafa adalci a duniya.
 Cikin dokarsa tsibirai za su sa zuciya.”

⁵ Ga abin da Allah UBANGIJI ya ce,
 shi da ya halicci sammai ya kuma mife su,
 wanda ya shimfiɗa duniya da dukan abin da ya fito cikinta,
 wanda ya ba wa mutanenta numfashi,
 da rai ga waɗanda suke tafiya a kanta.

⁶ “Ni UBANGIJI, na kira ka cikin adalci;
 zan riƙe hannunka.

Zan kiyaye ka in kuma sa ka
 zama alkawari ga mutane
 haske kuma ga Al’ummai,

⁷ don ka buɗe idanun makafi
ka 'yantar da kamammu daga kurkuku
kuma kunce ɗaurarrun kurkuku masu zama cikin duhu.

⁸ “Ni ne UBANGIJI; sunana ke nan!
Ba zan ba da ɗaukakata ga wani ba ko yabona ga gumaka.

⁹ Duba, abubuwan da sun tabbata,
sababbin abubuwa kuwa nake furtawa;
kafin ma su soma faruwa
na sanar da su gare ku.”

Waƙar yabo ga UBANGIJI

¹⁰ Ku rera sabuwar waƙa ga UBANGIJI,
ku yi yabonsa daga iyakar duniya,
ku da kuka gangara zuwa teku, da kome da yake cikinsa,
ku tsibirai, da waɗanda suke zama a cikinsu.

¹¹ Bari hamada da garuruwanta su tā da muryoyinsu;
bari wuraren zaman da Kedar ke zama su yi farin ciki.

Bari mutanen Sela su rera don farin ciki;
bari su yi sowa daga ƙwankolin duwatsu.

¹² Bari su ɗaukaka UBANGIJI
su kuma yi shelar yabonsa a tsibirai.

¹³ UBANGIJI zai fita ya yi yaƙi kamar mai ƙarfi,
kamar jarumi zai yi himma;
da ihu zai tā da kirarin yaƙi
zai kuma yi nasara a kan abokan gābansa.

¹⁴ “Na daɗe ina shiru,
na yi shiru na kuma ƙame kaina.
Amma yanzu, kamar mace mai naƙuda,
na yi ƙara, ina nishi ina kuma haki.

¹⁵ Zan lalatar da duwatsu da tuddai
in busar da dukan itatuwansu;
zan mai da koguna su zama tsibirai
in kuma busar da tafkuna.

¹⁶ Zan yi wa makafi jagora a hanyoyin da ba su taɓa sani ba,
a hanyoyin da ba a saba ba zan bishe su;
zan mai da duhu ya zama haske a gabansu
in kuma mai da ƙasa mai kururumai ta zama sumul.
Abubuwan da zan yi ke nan;
ba zan yashe su ba.

¹⁷ Amma waɗanda suka dogara ga gumaka,
waɗanda suke ce wa siffofi, ‘Ku ne allolinmu,’
za a mai da su baya da kunya.

Isra'ila makaho da kuma kurma

¹⁸ “Ka ji, kai kurma;
duba, kai makaho, ka kuma gani!

¹⁹ Wane ne makaho in ba bawana ba,
da kuma kurma in ba ɗan aikan da na aika ba?
Wane ne makaho kamar wanda ya miƙa kai gare ni,
makaho kamar bawan UBANGIJI?

²⁰ Kun ga abubuwa masu yawa, amma ba ku kula ba;
kunuwanku suna a buɗe, amma ba kwa jin wani abu.”

- ²¹ Yakan gamsar da UBANGIJI
 saboda adalcinsa
 ya sa dokarsa ta zama mai girma da kuma mai ɗaukaka.
- ²² Amma ga mutanen da aka washe aka kuma kwashe ganima,
 an yi wa dukansu tarko a cikin rammuka
 ko kuma an ɓoye su cikin kurkuku.
- Sun zama ganima,
 babu wani da zai kuɓutar da su;
 an mai da su ganima,
 ba wanda zai ce, “Mayar da su.”
- ²³ Wane ne a cikinku zai saurari wannan
 ko ya kasa kunne sosai a cikin kwanaki masu zuwa?
- ²⁴ Wa ya ba da Yakub don yā zama ganima
 Isra’ila kuma ga masu kwasar ganima?
 Ba UBANGIJI ba ne,
 wanda kuka yi wa zunubi?
 Gama ba su bi hanyoyinsa ba;
 ba su yi biyayya da dokarsa ba.
- ²⁵ Saboda haka ya zuba musu zafin fushinsa,
 yaƙi mai tsanani.
 Ya rufe su cikin harsunan wuta, duk da haka ba su gane ba;
 ya cinye su, amma ba su koyi kome ba.

43

Mai Ceto kaɗai na Isra’ila

- ¹ To, fa, ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 shi da ya halicce ka, ya Yakub,
 shi da ya siffanta ka, ya Isra’ila,
 “Kada ka ji tsoro, gama na fanshe ka;
 na kira ka da suna; kai nawa ne.
- ² Sa’ad da kuka bi ta ruwaye,
 zan kasance tare da ku;
 sa’ad da kuka bi ta koguna,
 ba za su kwashe ku ba.
 Sa’ad da kuke tafiyata cikin wuta,
 ba za tā kone ku ba;
 harsunan wutar ba za su kone ku ba.
- ³ Gama ni ne UBANGIJI, Allahnku,
 Mai Tsarkin nan na Isra’ila, Mai Cetonku;
 na bayar da Masar don fansa,
 Kush da Seba a maimakonku.
- ⁴ Da yake ku masu daraja da kuma girma ne a idona,
 saboda kuma ina kaunarku,
 zan ba da mutane a maimakonku,
 al’umma kuma domin ranku.
- ⁵ Kada ku ji tsoro, gama ina tare da ku;
 zan kawo yaranku daga gabas
 in kuma tattara ku daga yamma.
- ⁶ Zan ce wa arewa, ‘Ku miƙa su!’
 Ga kudu kuma, ‘Kada ku riƙe su.’
 Kawo ‘ya’yana maza daga nesa
 ‘ya’yana mata kuma daga iyakar duniya,

- 7 kowa da ake kira da sunana,
wanda aka halitta saboda ɗaukakata,
wanda na siffanta na kuma yi.”
- 8 Jagoranci waɗanda suke da idanu amma suke makafi,
waɗanda suke da kunnuwa amma suke kurame.
- 9 Dukan al’ummai su taru
mutane kuma su tattaru.
Wane ne a cikinsu ya yi faɗar wannan
ya kuma yi mana shelar abubuwan da suka riga suka faru?
Bari su kawo shaidunsu don su tabbatar cewa sun yi daidai,
don waɗansu su ji su kuma ce, “Gaskiya ne.”
- 10 “Ku ne shaiduna,” in ji UBANGIJI,
“bawana kuma wanda na zaɓa,
saboda ka sani ka kuma gaskata ni
ka kuma fahimci cewa ni ne shi.
Kafin ni babu allahn da aka siffanta,
ba kuwa za a yi wani a bayana ba.
- 11 Ni kaɗai, ni ne UBANGIJI,
kuma in ban da ni babu wani mai ceto.
- 12 Na bayyana na ceci na kuma furta,
Ni ne, ba wani baƙon allah a cikinku.
Ku ne shaiduna,” in ji UBANGIJI, “cewa ni ne Allah.
¹³ I, kuma tun fil azal ni ne shi.
Babu wani da zai amshi daga hannuna.
Sa’ad da na aikata, wa zai iya sauyawa?”

Jinkan Allah da rashin amincin Isra’ila

- 14 Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
Mai Fansarku, Mai Tsarkin nan na Isra’ila,
“Saboda ku zan aika Babilon
in kawo dukan Babiloniyawa kamar masu gudun hijira,*
a cikin jiragen ruwa waɗanda suke taƙama da su.
- 15 Ni ne UBANGIJI, Mai Tsarkin nan,
Mahaliccin Isra’ila, Sarkinku.”
- 16 Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
shi da ya yi hanya ta cikin tekun,
hanya ta cikin manyan ruwaye,
- 17 wanda ya ja kekunan yaƙi da dawakai,
mayaka da kuma ƙarin mayaka tare
ya kwantar da su a can, ba kuwa za su ƙara tashi ba,
ya kashe hayaƙi daga lagwani,
- 18 “Ku manta da abubuwan da suka riga suka faru;
kada ku yi tunanin abin da ya riga ya wuce.
- 19 Duba, ina yi abu sabo!
Yanzu yana faruwa; ba ku gan shi ba?
Ina yin hanya a cikin hamada
rafuffuka kuma a cikin ƙeƙasasshiyar ƙasa.
- 20 Namun jeji suna girmama ni,
diloli da mujiyoyi ma haka,
domin na tanada musu ruwa a hamada
da rafuffuka a ƙeƙasasshiyar ƙasa,
don a ba da abin sha ga mutanena, zaɓaɓɓuna,

* 43:14 Ko kuwa Kaldiyawa

²¹ mutanen da na yi saboda kaina
don su furta yabona.

²² “Duk da haka ba ku kira bisa sunana ba, ya Yakub,
ba ku gajiyar da kanku saboda ni ba, ya Isra’ila.

²³ Ba ku kawo mini tumaki don hadaya ta fonewa ba,
balle ku girmama ni da hadayunku.

Ban nawaita muku da hadaya ta gari ba
balle in gajiyar da ku da bukatar turare.

²⁴ Ba ku saya wani turaren kalamus domina ba
ko ku gamshe ni da kitsen hadayunku.

Amma kun nawaita ni da zunubanku
kuka kuma gajiyar da ni da laifofinku.

²⁵ “Ni kaɗai ne na shafe
laifofinku, saboda sunana,
ban kuma kara tunawa da zunubanku ba.

²⁶ Ku tunashe ni abin da ya riga ya wuce,
bari mu yi muhawwara wannan batu tare;
ku kawo hujjarku na nuna rashin laifinku.

²⁷ Mahaifinku na farko ya yi zunubi;
masu magana a madadinku suka yi mini tayarwa.

²⁸ Saboda haka zan kunyata manyan baki na haikalinku,
zan tura Yakub ga hallaka
Isra’ila kuwa yā zama abin dariya.

44

Isra’ila zaɓaɓɓe

¹ “Amma yanzu ka saurara, ya Yakub, bawana,
Isra’ila, wanda zaɓa.

² Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
shi wanda ya yi ka, wanda ya siffanta ka a cikin mahaifa,
wanda kuma zai taimake ka.

Kada ka ji tsoro, ya Yakub, bawana,
Yeshurun, wanda na zaɓa.

³ Gama zan zuba ruwa a kekasashiyar kasa,
rafuffuka kuma a busasshiyar kasa;
zan ba da Ruhuna ga ’ya’yanka,
albarkata kuma ga zuriyarka.

⁴ Za su tsiro kamar ciyawa a wuriyar ruwa,
kamar kurmi kusa da rafuffuka masu gudu.

⁵ Wani zai ce, ‘Ni na UBANGIJI ne’;
wani kuma zai kira kansa da sunan Yakub;
har yanzu wani zai rubuta a hannunsa, ‘Na UBANGIJI,’
ya kuma ɗauki sunan Isra’ila.

UBANGIJI, ba gumaka ba

⁶ “Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
Sarki da kuma Mai Fansar Isra’ila, UBANGIJI Maɗaukaki.

Ni ne farko ni ne kuma karshe;
in ban da ni babu wani Allah.

⁷ Wane ne kuwa kama da ni? Ya faɗa a ji.
Bari yā yi shela ya kuma nuna shi a gabana

mene ne ya faru tun da na kafa mutanena na dā,
 mene ne kuma bai riga ya faru ba,
 I, bari yā faɗa abin da zai zo.

⁸ Kada ku firgita kada kuma ku ji tsoro.
 Ban furta wannan na kuma yi faɗar haka tuntuni ba?
 Ku ne shaiduna. Akwai wani Allah in ban da ni?
 A'a, babu wani Dutse; ban san da wani ba.”

⁹ Duk masu yin gumaka ba kome ba ne,
 da kuma abubuwan da suke ɗauka da daraja banza ne.
 Waɗanda za su yi magana a madadinsu makafi ne;
 jahilai ne, marasa kunya.

¹⁰ Waɗanda suke siffanta allah su kuma yi zubin gunki,
 waɗanda ba za su yi musu ribar kome ba?

¹¹ Shi da irinsa za su sha kunya;
 masu sassaka ba kome ba mutane ne kurum.
 Bari su tattaru su ɗauki matsayinsu;
 za su firgita su kuma sha mummunan kunya.

¹² Maƙeri yakan ɗauki kayan aiki
 ya yi aiki da shi a cikin garwashi;
 ya ƙera gunki da guduma,
 ya gyara shi da hannuwansa masu ƙarfi.
 Yakan ji yunwa ya kuma rasa ƙarfi;
 yakan sha ruwa ya kuma ji gajiya.

¹³ Kafinta yakan gwada katako
 yā kuma zāna siffar da alli;
 yā goge shi da kayan aiki
 yā kuma zāna shi da alƙalami.
 Yā siffanta shi a kamannin mutum,
 mutum cikin dukan darajarsa,
 don yā ajiye shi a cikin masujada.

¹⁴ Yakan ka da itacen saifires, ko kuwa ya ɗauki saifires ko oak.
 Yā bar shi yā yi girma a cikin itatuwan kurmi,
 ko yā shuka itacen fir, ruwan sama kuma yā sa yā yi girma.

¹⁵ Abin hura wutar mutum ne;
 yakan ɗebi waɗansu yā hura wuta don yā ji ɗumi,
 ya hura wuta yā gasa burodi.
 Amma yakan ƙera zinariya yā kuma yi masa sujada;
 yakan yi gunki sa'an nan yā rusuna masa.

¹⁶ Rabin katakon yakan ƙone a wuta;
 a kansa yakan dafa abincinsa,
 yā gasa namansa yā kuma ci sai ya ƙoshi.
 Yakan ji ɗumi yā kuma ce,
 “Aha! Na ji ɗumi; na gan wutar.”

¹⁷ Da sauran itacen yakan yi allah, gunkinsa;
 yā rusuna masa yā kuma yi sujada.

Yakan yi masa addu'a yā ce,
 “Ka cece ni; kai ne allahna.”

¹⁸ Ba su san kome ba, ba su fahimci kome ba;
 an rufe idanunsu don kada su gani,
 tunaninsu kuma a rufe don kada su fahimta.

- 19 Ba wanda yakan dakata ya yi tunani,
ba wanda yake da sani ko fahimi ya ce,
“Da rabinsa na yi amfani da shi don hura wuta;
na ma gasa burodi a kan garwashinsa,
na gasa nama na kuma ci.
Ya kamata in yi abin kyama daga abin da ya rage?
Ya kamata in rusuna wa guntun katako?”
- 20 Yana cin toka, zuciyar da ta ruƙe tana bad da shi;
ba zai iya cece kansa ba, ko ya ce,
“Wannan abin da yake hannun dama na ba karya ba ne?”
- 21 “Tuna da waƙannan abubuwa, ya Yakub,
gama kai bawana ne, ya Isra’ila.
Na yi ka, kai bawana ne;
Ya Isra’ila, ba zan manta da kai ba.
- 22 Na shafe laifofinka kamar girgije,
zunubanka kamar hazon safe.
Ka komo wurina,
gama na kuɓutar da kai.”
- 23 Ku rera don farin ciki, ya sammai, gama UBANGIJI ya aikata wannan;
ku yi sowa, ya duniya a karƙashi.
Ku farke da wakofi, ku duwatsu,
ku jeji da dukan itatuwanku,
gama UBANGIJI ya kuɓutar da Yakub,
ya nuna ɗaukakarsa a cikin Isra’ila.
- Za a zauna a Urushalima*
- 24 “Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
Mai Fansarka, wanda ya yi ka a cikin mahaifa.
- “Ni ne UBANGIJI,
wanda ya yi dukan abubuwa,
wanda ya shimfiɗa sammai
ya kuma kafa harsashen duniya da kansa,
25 wanda ya sassāke alamun annabawan karya
ya masu duba suka zama wawaye,
wanda ya tumbuke koyon masu hikima
ya mai da shi banza,
26 wanda ya tabbatar da maganganun bayinsa
ya kuma cika annabce-annabcen ’yan aikansa,
- “wanda ya ce game da Urushalima, ‘Za a zauna a cikinta,’
game da garuruwan Yahuda, ‘Za a gina su,’
27 wanda ya ce wa zurfin ruwaye, ‘Ku bushe,
zan kuma busar da rafuffukanku,’
28 wanda ya yi zancen Sairus ya ce, ‘Shi ne makiyayina
zan kuma cika dukan abin da na gan dama;
zai yi zancen Urushalima cewa, “Bari a sāke gina ta,”
game da haikali kuma cewa, “Bari a kafa harsashinsa.”’

45

- ¹ “Ga abin da UBANGIJI ya faɗa wa shafaffensa,
ga Sairus, wanda hannun damansa yana riƙe da shi
don yã ci al’ummai a gabansa
ya kuma tuɓe makaman sarakuna,
don yã buɗe ƙofofi a gabansa
don kada a kulle ƙofofi.
- ² Zan sha gabanka
in baje duwatsu;
zan farfashe ƙofofin tagulla
in kuma kakkarye ƙyamaren ƙarfe.
- ³ Zan ba ka dukiyar duhu,
arzikin da aka ajiye a asirtattun wurare,
saboda ka san cewa ni ne UBANGIJI,
Allah na Isra’ila, wanda ya kira ka da suna.
- ⁴ Saboda sunan Yakub bawana,
Isra’ila zaɓaɓɓena,
na kira ka da suna
na ba ka matsayin bangirma,
ko da yake ba ka san ni ba.
- ⁵ Ni ne UBANGIJI, kuma babu wani;
in ban da ni babu wani Allah.
Zan ƙarfafa ka,
ko da yake ba ka san ni ba,
- ⁶ saboda daga fitowar rana
har zuwa faɗuwarda
mutane za su san cewa babu wani in ban da ni.
Ni ne UBANGIJI, kuma babu wani.
- ⁷ Ni ne na siffanta haske na kuma halicci duhu,
ni ne nake ba da nasara in kuma jawo bala’i;
ni, UBANGIJI ne ke aikata dukan waɗannan abubuwa.
- ⁸ “Ku sammai, ku sauko da adalci kamar ruwan sama;
bari gizagizai su zubar da yayyafi kamar adalci.
Bari ƙasa ta buɗe,
bari ceto ya tsiro,
bari adalci ya yi girma tare da shi;
ni, UBANGIJI ne, na sa ya faru.
- ⁹ “Kaitonka mai gardama da Wanda ya yi ka,
da wanda yake kasko a cikin kasko a ƙasa.
Yumbu ya iya ce wa magini,
‘Me kake yi?’
Aikinka na iya cewa,
‘Ba shi da hannuwa?’
- ¹⁰ Kaiton wanda yake cewa mahaifinsa,
‘Me ka manta?’
Ko kuwa ga mahaifiyarsa,
‘Me kin haifa?’
- ¹¹ “Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
Mai Tsarkin nan na Isra’ila, da kuma Mahaliccinsa.
Game da abubuwan da ke zuwa,
kun tambaye ni game da ’ya’ yana,

ko kuwa kun ba ni umarni game da aikin hannuwana?

12 Ai, ni ne wanda ya yi duniya
na kuma halicci mutum a kanta.
Hannuwana ne sun miƙe sammai;
na umarci rundunar sararin sama.

13 Zan t̄a da Sairus* cikin adalcina.
Zan sa dukan hanyoyinsa su miƙe.

Zai s̄aƙe gina birnina
ya kuma 'yantar da mutanena masu bautar talala,
amma ba don wata haya ko lada ba,
in ji UBANGIJI Maƙaukaki.”

14 Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Kayayyakin Masar da hajar Kush,†
da waƙannan dogayen Sabenawa,
za su ƙetaro zuwa wurinku
za su kuma zama naku;
za su bi bayanku,
suna zuwa cikin sarƙoƙi.
Za su rusuna a gabanku
su roƙe ku, suna cewa,
‘Tabbas Allah yana tare da ku, babu kuma wani;
babu wani allah.’”

15 Tabbatacce kai ne Allah wanda ya ɓoye kanka,
Ya Allah da Mai Ceton Isra'ila.

16 Dukan masu yin gumaka za su sha kunya;
za su fita da kunya gaba ɗaya.

17 Amma UBANGIJI zai ceci Isra'ila
da madawwamin ceto;
ba za ku s̄aƙe shan kunya ko ƙasƙanci ba,
har abada.

18 Gama ga abin da UBANGIJI yana cewa,
shi da ya halicci sammai,
shi ne Allah;
shi da ya sarrafa ya kuma yi duniya,
ya kafa ta;

bai halicce ta don ta zama ba kome ba,
amma ya yi ta don a zauna a ciki,
ya ce,

“Ni ne UBANGIJI,
kuma babu wani.

19 Ban yi magana asirce ba,
daga wani wuri a ƙasar duhu ba;

ban faɗa wa zuriyar Yaƙub,
‘Ku neme ni a banza ba.’

Ni, UBANGIJI maganar gaskiya nake yi;
na furta abin da yake daidai.

20 “Ku tattaru ku zo;
ku taru, ku masu gudun hijira daga al'ummai.

Masu jahilci ne waɗanda suke ɗaukan gumakan katakai suna yawo,

* 45:13 Da Ibraniyanci shi † 45:14 Wato, yankin Nilu na Bisa

- waɗanda suke addu'a ga allolin da ba za su cece su ba.
- 21 Furta abin da zai kasance, ku gabatar da shi,
bari su yi shawara tare.
Wa ya faɗa wannan tuntuni,
wa ya yi shelar sa a kwanakin dā?
Ba ni ba ne, UBANGIJI?
Kuma babu Allah in ban da ni,
Allah mai adalci da kuma Mai Ceto;
babu wani sai ni.
- 22 “Ku juyo gare ni ku sami ceto,
dukanku iyakokin duniya;
gama ni ne Allah,
kuma babu wani.
- 23 Da kaina na rantse,
bakina ya furta cikin dukan mutunci
kalmar da ba za a janye ba.
A gabana kowace gwiwa za tã durkusa;
ta wurina kowane harshe zai rantse.
- 24 Za su yi zance game da ni su ce, ‘A cikin UBANGIJI kaɗai
akwai adalci da kuma karfafawa.’”
Duk wanda ya yi fushi da shi
zai zo wurinsa ya kuma sha kunya.
- 25 Amma a cikin UBANGIJI dukan zuriyar Isra'ila
za su sami adalci za su kuwa yi yabo.

46

Allolin Babilon

- 1 Bel ya rusuna, Nebo ya durkusa kasa;
ana ɗaukan gumakansu a kan dabbobi ne.*
Siffofin da ake yawo da su nawaya ne,
kayan nauyi masu gajiyarwa.
- 2 Sun durkusa suka kuma rusuna tare;
ba su iya kuɓutar da nauyin kaya
su kansu sukan tafi bauta.
- 3 “Ku kasa kunne gare ni, ya ku gidan Yaƙub,
dukanku waɗanda kuka rage na gidan Isra'ila,
ku da na lura da ku tun da aka yi cikinku,
na kuma rife ku tun haihuwarku.
- 4 Har lokacin da kuka tsufa kuka yi furfura
ni ne shi, ni ne shi wanda zai lura da ku.
Na yi ku zan kuma rife ku;
zan lura da ku
in kuma kuɓutar da ku.
- 5 “Da wa za ku kwatanta ni ko ku ɗauka daidai da ni?
Da wa nake kama da har da za ku kwatanta ni?”
- 6 Waɗansu sukan zubar da zinariya daga jaka
su kuma auna azurfa a ma'auni;
sukan yi haya maƙerin zinariya don yã kera allah,
su kuma rusuna su yi masa sujada.
- 7 Sukan daga shi a kafaɗunsu su kuma ɗauke shi;

* 46:1 Ko kuwa su dabbobi ne da shanu kurum

sukan kafa shi a tsaye a wurinsa, a can kuwa zai tsaya.
 Daga wannan wuri ba zai iya gusawa ba.
 Ko da wani ya nemi taimakonsa, ba ya amsawa;
 ba zai iya cetonsa daga wahala ba.

- ⁸ “Ku tuna da wannan, ku sa shi a zuciya,
 ku riƙe shi a zuciya, ku ’yan tawaye.
⁹ Ku tuna da abubuwan da suka riga suka faru, waƙannan na tun dā;
 ni ne Allah, kuma babu wani;
 ni ne Allah kuma babu wani kamar ni.
¹⁰ Nakan sanar da ƙarshe tun daga farko,
 daga fil azal, abin da yake zuwa nan gaba.
 Na ce nufina zai tabbata,
 kuma zan aikata dukan abin da na gan dama.
¹¹ Daga gabas na kira tsuntsun da yake farauta;
 daga can ƙasa mai nesa, wani mutumin da zai cika nufina.
 Abin da na riga na faɗa, shi zan sa ya faru;
 abin da na shirya, shi zan aikata.
¹² Ku kasa kunne, ku masu taurinkai,
 ku da kuke nesa da adalci.
¹³ Ina kawo adalcina kusa,
 ba shi da nisa;
 kuma cetona ba zai jinkirta ba.
 Zan yi wa Sihiyona ceto, darajata ga Isra’ila.

47

Fāƙuwar Babilon

- ¹ “Ki gangara, ki zauna a ƙura,
 Budurwa Diyar Babilon;
 ki zauna a ƙasa ba tare da rawani ba,
 Diyar Babiloniyawa.*
 Ba za a ƙara kira ke marar ƙarfi ’yar gata ba.
² Ɗauki dutsen niƙa ki niƙa gari;
 ki kware lulluƙinki.
 Ki daga fatarinki ki bar ƙafafunki tsirara,
 ki kuma yi ta ratsa cikin rafuffuka.
³ Tsirararki zai bayyana
 za a kuma buɗe kunyarki.
 Zan ɗauki fansa;
 ba zan bar wani ba.”
⁴ Mai Fansarmu, UBANGIJI Maɗaukaki shi ne sunansa,
 shi ne Mai Tsarkin nan na Isra’ila.
⁵ “Zauna shiru, tafi cikin duhu,
 Diyar Babiloniya;
 ba za a ƙara kira ke
 sarauniyar masarautai.
⁶ Na yi fushi da mutanena
 na ƙazantar da gādonā;
 na ba su ga hannunki,
 ba ki kuwa nuna musu jinkai ba.
 Har ma da tsofaffi

* 47:1 Ko kuwa Kaldiyawa; haka ma a aya 5.

- kin jibga musu kaya masu nauyi sosai.
⁷ Kika ce, ‘Zan ci gaba har abada,
 madawwamiyar sarauniya!’
 Amma ba ki lura da waƙannan abubuwa
 ko ki yi la’akari a kan abin da zai faru ba.
- ⁸ “To, yanzu fa, ki kasa kunne, ke mai kaunar nishaƙi,
 mai zama da rai kwance
 kina kuma ce wa kanki,
 ‘Ni ce, kuma babu wani in ban da ni.
 Ba zan taɓa zama gwauruwa
 ko in sha wahalar rashin ‘ya’ya ba.’
- ⁹ Duk waƙannan za su sha kanki
 cikin farat ɗaya, a rana guda,
 rashin ‘ya’ya da gwauranci.
 Za su zo a kanki da cikakken minzani,
 duk da yawan masu dubanki
 da kuma dukan sihirinki.
- ¹⁰ Kin dogara a muguntarki
 kika kuma ce, ‘Babu wanda ya gan ni.’
 Hikimarki da saninki sun ɗad da ke
 sa’ad da kika ce wa kanki, ‘Ni ce, kuma babu wani in ban da ni.’
- ¹¹ Bala’i zai faɗo a kanki,
 kuma ba za ki san yadda za ki rinjaye shi yã janye ba.
 Masifa za ta faɗo a kanki
 da ba za ki iya tsai da ita da kuɗin fansa ba;
 lalacewar da ba ki taɓa mafarkinta ba
 za ta auko miki nan da nan.
- ¹² “Ki dai ci gaba, da sihirinki
 da kuma makarunki masu yawa,
 waƙanda kika yi ta wahala tun kina jaririya.
 Mai yiwuwa ki yi nasara,
 mai yiwuwa ki jawo fargaba.
- ¹³ Dukan shawarwarin da kika samu sun dai gajiyar da ke ne kawai!
 Bari masananki na taurari su zo gaba,
 waƙannan masu zāna taswirar sammai suna kuma faɗa miki dukan abin da zai faru da ke wata-wata,
 bari su cece ki daga abin da zai faru da ke.
- ¹⁴ Tabbas suna kama da bunnu;
 wuta za ta cinye su kaf.
 Ba za su ma iya ceton kansu
 daga ikon wutar ba.
 Ba wutar da wani zai ji ɗumi;
 ba wutar da za a zauna kusa da ita.
- ¹⁵ Abin da za su iya yi miki ke nan kawai,
 waƙannan da kika yi ta fama da su
 kika kuma yi ciniki da su tun kina jaririya.
 Kowannensu zai tafi cikin kuskurensa;
 babu ko ɗayan da zai cece ki.

- waƙanda ake kira da sunan Isra'ila
 suka kuma fito daga zuriyar Yahuda,
 ku da kuke yin rantsuwa da sunan UBANGIJI
 kuna kuma kira sunan Allah na Isra'ila,
 amma ba da gaskiya ko adalci ba,
² ku da kuke kiran kanku 'yan ƙasar birni mai tsarki
 kuna kuma dogara ga Allah na Isra'ila,
 UBANGIJI Maƙaukaki ne sunansa,
³ na nanata abubuwan da suka riga suka faru tuntuni,
 bakina ya yi shelar su na kuma sanar da su;
 sai nan da nan na aikata, suka kuma faru.
⁴ Gama na san yadda kuke da taurinkai;
 jijiyoyin wuyanku ƙarafa ne,
 goshinku tagulla ne.
⁵ Saboda haka na faɗa waƙannan abubuwa tuntuni;
 kafin su faru na yi shelarsu gare ku
 saboda kada ku ce,
 'Gumakana ne suka yi su;
 siffar itacena da allahn zinariyana ne ya ƙaddara su.'
⁶ Kun riga kun ji waƙannan abubuwa; kuka gan su duka.
 Ba za ku yarda da su ba?

- "Daga yanzu zuwa gaba zan faɗa muku sababbin abubuwa,
 na boyayyun abubuwan da ba ku sani ba.
⁷ Yanzu an halicce su, ba da daɗewa ba;
 ba ku riga kun ji game da su kafin yau ba.
 Saboda haka ba za ku ce,
 'I, na san da su ba.'
⁸ Ba ku ji ko balle ku gane ba;
 tun da kunnenku bai buɗu ba.
 Tabbatacce na san yadda kun zama masu tayarwa;
 an kira ku 'yan tawaye daga haihuwa.
⁹ Saboda girman sunana na jinkirta fushina;
 saboda girman yabona na janye shi daga gare ku,
 don dai kada a yanke ku.
¹⁰ Duba, na tace ku, ko da yake ba kamar azurfa ba;
 na gwada ku cikin wutar wahala.
¹¹ Saboda girmana, saboda girmana, na yi haka.
 Yaya zan ƙyale a ƙazantar da kaina?
 Ba zan raba ɗaukakata da wani ba.

An 'yantar da Isra'ila

- ¹² "Ka kasa kunne gare ni, ya Yakub,
 Isra'ila, wanda na kira cewa,
 Ni ne shi;
 ni ne na farko ni ne kuma na ƙarshe.
¹³ Hannuna ne ya kafa harsashen duniya,
 hannuna na dama kuma ya shimfiɗa sammai;
 sa'ad da na kira su,
 duka suka mife tsaye gaba ɗaya.
¹⁴ "Ku tattaru, dukanku ku kuma saurara,
 Wanne a cikin gumakan ya iya faɗa waƙannan abubuwa?"

Zaɓaɓɓen da UBANGIJI yake ƙauna
zai aikata nufinsa a kan Babilon;
hannunsa zai yi gāba da Babiloniyawa.*

¹⁵ Ni kaina, na faɗa;
I, na kira shi.

Zan kawo shi,
zai kuma yi nasara a cikin aikinsa.

¹⁶ “Ku zo kusa da ni ku kuma saurari wannan.
“Daga farkon shela ban yi magana a ɓoye ba;
a lokacin da ya faru, ina nan a wurin.”

Yanzu kuwa UBANGIJI Mai Iko Duka ya aiko ni,
da Ruhunsa.

¹⁷ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
Mai Fansarku, Mai Tsarkin nan na Isra'ila ya ce,
“Ni ne UBANGIJI Allahnku,
wanda ya koya muku abin da ya fi muku kyau,
wanda ya muku hanyar da za ku bi.

¹⁸ Da a ce kawai za ku mai da hankali ga umarnaina,
da salamarku ta zama kamar kogi,
adalcinku kamar rafuman teku.

¹⁹ Da zuriyarku ta zama kamar yashi,
'ya'yanku kamar tsabar hatsin da ba a iya ƙidayawa;
da ba za a taɓa yanke sunansu
balle a hallaka su daga gabana ba.”

²⁰ Ku bar Babilon,
ku gudu daga Babiloniyawa!
Ku yi shelar wannan da sowa ta farin ciki
ku kuma furta shi.
Ku aika shi zuwa iyakokin duniya;
ku ce, “UBANGIJI ya fanshi bawansa Yakub.”

²¹ Ba su ji ƙishi ba sa'ad da ya bishe su a cikin hamada;
ya sa ruwa ya malalo dominsu daga dutse;
ya tsage dutse
ruwa kuwa ya kwararo.

²² “Babu salama ga mugaye” in ji UBANGIJI.

49

Bawan UBANGIJI

¹ Ku kasa kunne gare ni, ku tsibirai;
ku ji wannan, ku al'ummai masu nesa.
Kafin a haife Ni UBANGIJI ya kira ni;
tun daga haihuwata ya ambaci sunana.

² Ya yi bakina kamar takobi mai kaifi,
cikin inuwar hannunsa ya ɓoye ni;
ya sa na zama kamar kibiya mai tsini
ya kuma ɓoye ni cikin kwarinsa.

³ Ya ce mini, “Kai bawana ne,

* 48:14 Ko kuwa Kaldiyawa; haka ma a aya 20.

Isra'ila, a cikinka zan bayyana darajata.”

⁴ Amma na ce, “Na yi aiki a banza;
na kashe duk ƙarfina a banza da wofi.
Duk da haka abin da yake nawa yana a hannun UBANGIJI,
ladana kuma tana a wurin Allahna.”

⁵ Yanzu fa UBANGIJI ya ce
ya siffanta ni a cikin mahaifa don in zama bawansa
don in dawo da Yakub gare shi
in kuma tattara Isra'ila gare shi,
gama an girmama ni a gaban UBANGIJI
Allahna kuma ne ƙarfina

⁶ ya ce,
“Dan ƙaramin abu ne ka zama bawana
don ka maido da kabilar Yakub
ka kuma dawo da waƙannan na Isra'ilawan da na kiyaye.
Zan kuma mai da kai haske ga Al'ummai,
don ka kawo cetona zuwa iyakokin duniya.”

⁷ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
Mai Fansa da kuma Mai Tsarkin nan na Isra'ila
gare shi wanda al'ummai suka rena suka kuma ki,
ga bawan masu mulki.
“Sarakuna za su gan ka su kuma miƙe tsaye,
sarakuna za su gani su kuma rusuna,
saboda UBANGIJI, wanda yake mai aminci,
Mai Tsarkin nan na Isra'ila, wanda ya zaƙe ka.”

Maidowar Isra'ila

⁸ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“A lokacin tagomashina zan amsa muku,
kuma a ranar ceto zan taimake ku;
zan kiyaye ku zan kuma sa
ku zama alkawari ga mutane,
don ku maido da ƙasa
ku kuma sāke raba gādon kufai,
⁹ don ku ce wa waƙanda suke cikin kurkuku, ‘Ku fito,’
ga waƙanda suke cikin duhu kuma, ‘Ku ’yantu!’

“Za su yi kiwo kusa da hanyoyi
su kuma sami wurin kiwo a kowane tudu.

¹⁰ Ba za su taɓa jin yunwa ko ƙishi ba,
ba kuwa zafin hamada ko rana ta buge su ba.
Shi da ya yi musu jinkai zai jagorance su
ya kuma bishe su kusa da maɓulɓulan ruwa.

¹¹ Zan mayar da dukan duwatsu su zama hanyoyi,
a kuma gyara manyan hanyoyina.

¹² Duba, za su zo daga nesa
waƙansu daga arewa, waƙansu daga yamma,
waƙansu daga yankin Aswan.”*

¹³ Ku yi sowa don farin ciki, ya ku sammai;

* 49:12 Littattafan Bahar Rum; Rubuce-rubucen Masoretik suna da Sinim

ki yi farin ciki, ya ke duniya;
ku ɓarke da waƙa, ya ku duwatsu!
Gama UBANGIJI ya ta'azantar da mutanensa
zai kuma ji tausayin mutanensa da suke shan wahala.

¹⁴ Amma Sihiyona ta ce, “UBANGIJI ya yashe ni,
Ubangiji ya manta da ni.”

¹⁵ “Yana yiwuwa mahaifiya ta manta da jariri a kirjinta
ta kuma kasa nuna tausayi ga yaron da ta haifa?

Mai yiwuwa ta manta,
amma ba zan taɓa manta da ke ba!

¹⁶ Duba, na zana ki a tafi hannuwana;
katangarki kullum suna a gabana.

¹⁷ ‘Ya’yanki maza su komo da gaggawa,
waɗanda suka lalatar da ke kuwa za su bar ki.

¹⁸ Ki daga idanunki ki duba kewaye;
dukan ‘ya’yanki sun taru suka kuma dawo gare ki.
Muddin ina raye,” in ji UBANGIJI,
“Za ki yafa su duka kamar kayan ado;
za ki yi ado da su, kamar amarya.

¹⁹ “Ko da yake an lalatar da ke aka kuma mai da ke kufai
ƙasarki kuma ta zama kango,
yanzu za ki kasa sosai saboda yawan mutanenki,
kuma waɗanda suka cinye ki za su kasance can da nisa.

²⁰ ‘Ya’yan da aka haifa a lokacin bakin cikinki
za su ce a kunnenki,

‘Wannan wuri ya yi mana kaɗan ƙwarai;
ki ƙara mana wurin zama.’

²¹ Sa’an nan za ki ce a zuciyarki,
‘Wa ya haifa waɗannan?

Na yi bakin ciki na kuma zama wadda ba ta haihuwa;
an yi mini daurin talala aka kuma ki ni.
Wane ne ya yi renon waɗannan?

An bar ni ni kaɗai,
amma waɗannan, ina suka fito?”

²² Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce,
“Duba, zan yi alama wa Al’ummai,
zan daga tutana wa mutane;

za su kawo ‘ya’yanki maza a hannuwansu
su riƙe ‘ya’yanki mata a kafaɗunsu.

²³ Sarakuna za su zama kamar iyayen reno,
sarauniyoyinsu kuma za su yi renonku kamar uwaye.

Za su rusuna a gabanki da fuskokinsu har ƙasa;
za su lashe ƙura a ƙafafunki.

Sa’an nan za ki san cewa ni ne UBANGIJI;
waɗanda suke sa zuciya gare ni ba za su sha kunya ba.”

²⁴ Za a iya ƙwace ganima daga jarumawa,
ko a kuɓutar da kamammu daga hannun marasa tsoro?

²⁵ Amma ga abin da UBANGIJI yana cewa,

“I, za a kwace kamammu daga jarumawa,
 a kuma karɓe ganima daga hannun marasa tsoro;
 zan gwabza da waɗanda suke gwabzawa da ke,
 zan kuwa ceci 'ya'yanki.

²⁶ Zan sa masu zaluntarki su ci naman jikinsu;
 za su bugu da jininsu, sai ka ce sun sha ruwan inabi.

Sa'an nan dukan mutane za su sani
 cewa ni, UBANGIJI, ni ne Mai Cetonki,
 Mai Fansarki, Maɗaukakin nan na Yakub.”

50

Zunubin Isra'ila da kuma biyayyar bawa

¹ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,

“Ina takardar shaida na saki mahaifiyarka daga aure
 wadda na kora?

Ko kuwa ga wanda mutumin da nake bin bashi ne
 na sayar da kai?

Saboda zunubanka aka sayar da kai;
 saboda laifofinka ne ya sa aka kori mahaifiyarka.

² Sa'ad da na zo, me ya sa babu kowa?
 Sa'ad da na yi kira, me ya sa babu wani da ya amsa?

Hannuna ya kasa ne sosai don fansarka?

Na rasa karfin kuɓutar da kai ne?

Ta wurin tsawatawa kawai na busar da teku,
 na mai da koguna hamada;

kifayensu duk sun ruɓe saboda rashin ruwa
 suka kuma mutu saboda kishi.

³ Na suturar da sararin sama da duhu
 na kuma mai da tsummoki abin rufuwarsa.”

⁴ UBANGIJI Mai Iko Duka ya ba ni harshen umarni,
 don in san maganar da za ta karfafa gajiyayye.

Ya farkar da ni da safe,
 ya farkar da kunnena don in saurara kamar wanda ake koya masa.

⁵ UBANGIJI Mai Iko Duka ya buɗe kunnuwana,
 kuma ban yi tayarwa ba;
 ban ja da baya ba.

⁶ Na ba da bayana ga masu dukana,
 kumatuna ga masu jan gemuna;

ban boye fuskata
 daga masu ba'a da masu tofa mini miyau ba.

⁷ Gama UBANGIJI Mai Iko Duka zai taimake ni,
 ba zan sha kunya ba.

Saboda haka na kafa fuskata kamar dutsen kanƙara,
 na kuma sani ba zan sha kunya ba.

⁸ Gama shi da zai tabbatar da ni, marar laifi ne yana kusa.
 Wane ne zai kawo kararraki game da ni?

Bari mu je ɗakin shari'a tare!

Wane ne mai zargina?

Bari ya kalubalance ni!

⁹ UBANGIJI Mai Iko Duka ne zai taimake ni.
 Wane ne zai iya tabbatar da ni mai laifi?

Duk za su koƙe kamar riga;
asu za su cinye su.

¹⁰ Wane ne a cikinku yake tsoron UBANGIJI
yana kuma yin biyayya ga maganar bawansa?
Bari wanda yake tafiya cikin duhu,
wanda ba shi da haske,
ya dogara a sunan UBANGIJI ya kuma dogara ga Allahnsa.
¹¹ Amma yanzu fa, dukanku waƙanda kuke kuna wuta
kuna kuma tanada wa kanku fitilu masu ci,
ku je ku yi tafiya a cikin hasken wutarku
da na fitilun da kuka kuna.
Abin da za ku karɓa ke nan daga hannuna.
Za ku kwanta a cikin azaba.

51

Madawwamin ceto domin Sihiyona

¹ “Ku kasa kunne gare ni, ku da kuna neman adalci
kuke kuma neman UBANGIJI.
Dubu dutse daga inda aka yanke ku
da kuma mahakar duwatsu inda aka fafe ku;
² dubu Ibrahim, mahaifinku,
da Saratu, wadda ta haife ku.
Sa’ad da na kira shi kaƙai ne,
na kuma albarkace shi na kuma mai da shi da yawa.
³ Tabbatacce UBANGIJI zai ta’azantar da Sihiyona
zai kuma duba da tausayi a kan dukan kufanta;
zai sa hamadanta ta zama kamar Eden,
ƙefasasshiyar ƙasarta kamar lambun UBANGIJI.
Za a sami farin ciki da murna a cikinta,
godiya da ƙarar rerawa.

⁴ “Ku kasa kunne gare ni, mutanena;
ku ji ni, al’ummata.
Doka za ta fito daga gare ni;
shari’ata za ta zama haske ga al’ummai.
⁵ Adalcina na zuwa da sauri,
cetona yana a kan hanya,
hannuna kuma zai kawo adalci ga al’ummai.
Tsibirai za su dube ni
su kuma jira da sa zuciya don hannuna.
⁶ Ku daga idanunku zuwa sammai
ku dubu duniya a kasa;
sammai za su face kamar hayaƙi,
duniya za ta shuƙe kamar riga
mazaunanta kuma su mutu kamar kudaje.
Amma cetona zai dawwama har abada,
adalcina ba zai taɓa kasa ba.

⁷ “Ku ji ni, ku da kuka san abin da yake daidai,
ku mutanen da kuke da dokata a zukatanku.
Kada ku ji tsoron ba’ar da mutane suke yi
ko ku firgita saboda zargin da suke yi.

⁸ Gama asu za su cinye su kamar riga;
tsutsotsi za su cinye su kamar ulu.
Amma adalcina zai dawwama har abada,
cetona har dukan zamanai.”

⁹ Ka tashi, ka tashi! Ka yafa wa kanka karfi,
Ya hannun UBANGIJI;
ka farka, kamar a kwanakin da suka wuce,
kamar a zamanai na da.
Ba kai ba ne wanda ya yayyanka Rahab gunduwa-gunduwa,
wanda ya soki dodon ruwan nan?

¹⁰ Ba kai ba ne ka busar da teku,
ka busar da ruwan zurfafa masu girma,
wanda ya yi hanya a cikin zurfafan teku
saboda fansassu su ketare?

¹¹ Waɗanda UBANGIJI ya fansar za su dawo.
Za su shiga Sihiyona da waƙoƙi;
maɗawwamin farin ciki zai rufe kansu da rawani.
Murna da farin ciki zai cika su,
baƙin ciki da nishi zai bace.

¹² “Ni kaɗai ne na ta’azantar da ku.
Wane ne ku da kuke tsoron mutane masu mutuwa,
'ya'yan mutane waɗanda suke ciyawa ne kawai,

¹³ har da kuka manta da UBANGIJI Mahaliccinku,
wanda ya shimfiɗa sammai
ya kuma kafa harsashen duniya,
har kuna zama da tsoro kowace rana
saboda fushin masu zalunci,
waɗanda sun kuɗura sai sun hallaka?

Gama ina fushin mai zalunci?

¹⁴ Ba da daɗewa za a 'yantar da 'yan kurkuku;
ba za su mutu a kurkuku ba,
ba kuwa za su rasa abinci ba.

¹⁵ Gama ni ne UBANGIJI Allahnku,
wanda ya dama teku domin raƙumansa su yi ruri,
UBANGIJI Maɗaukaki ne sunansa.

¹⁶ Na sa maganata a bakinka
na kuma rufe ka da inuwar hannuna,
Na shimfiɗa sammai,
na kafa harsashen duniya,
na kuma ce wa Sihiyona, ‘Ku mutanena ne.’”

Kwaf na fushin UBANGIJI

¹⁷ Ki farka, ki farka!
Ki tashi, ya Urushalima,
ke da kika sha daga hannun UBANGIJI
kwaf na fushinsa,
ke da kika shanye har kasar kwaf
kwaf da ya sa mutane suna tangaɗi.

¹⁸ Cikin dukan 'ya'yan da ta haifa;
cikin dukan 'ya'yan da ta yi reno
babu wani da zai kama hannunta.

¹⁹ Waɗannan masifu ribi biyu sun auko miki,
wa zai ta’azantar da ke?

Lalaci da hallaka, yunwa da takobi,
 wa zai karfafa ki?
²⁰ 'Ya'yanki sun sume;
 sun kwanta kusurwar kowane titi,
 kamar barewar da aka kama da tarko.
 Sun cika da fushin UBANGIJI
 da kuma tsawatawar Allahnki.

²¹ Saboda haka ki ji wannan, ke mai wahala,
 wadda ta bugu, amma ba da ruwan inabi.
²² Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
 Allahnki, wanda ya kare mutanensa,
 "Duba, na kwace daga hannunki
 kwaf da ya sa ki tangaɗi;
 daga wannan kwaf, kwaf na fushina,
 ba za ki kara sha ba.
²³ Zan sa shi a hannuwan masu gwada miki azaba,
 waɗanda suke ce miki,
 'Faɗi rubda ciki don mu iya taka a kanki.'
 Kika kuma mai da bayanki kamar kasa,
 kamar titin da ake takawa a kai."

52

¹ Ki farka, ki farka, ya Sihiyona,
 ki sanya wa kanki karfi.
 Ki sa rigarki na daraja,
 Ya Urushalima, birni mai tsarki.
 Marasa kaciya da makazanta
 ba za su shi cikinki ba.
² Ki kakkaɓe furarki;
 ki tashi, ki zauna a kursiyinki, ya Urushalima.
 Ki 'yantar da kanki daga sarfoki a wuyanki,
 Ke kamammiyar Diyar Sihiyona.
³ Gama ga abin UBANGIJI yana cewa,
 "An sayar da ke ba da kuɗi ba,
 kuma ba da kuɗi za a fanshe ki ba."
⁴ Gama ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
 "Da farko mutanena suka gangara zuwa Masar don su zauna;
 a baya-bayan nan, Assuriya sun zalunce su.
⁵ "Yanzu kuma me nake da shi a nan?"
 In ji UBANGIJI.
 "Gama an kwashe mutanena ba a bakin kome ba
 kuma waɗanda suka mallake su sun yi musu ba'a,
 Kullum ana cin gaba da yin wa sunana sabo.
⁶ Saboda haka mutanena za su san sunana;
 saboda haka a wannan rana za su san
 cewa ni ne wanda ya faɗa wannan.
 I, ni ne."
⁷ Me ya fi wannan kyau a kan duwatsu
 a ga kafafu na masu kawo labari mai daɗi
 waɗanda suke shelar salama,

wadanda suke kawo labari mai dafi,
wadanda suke shelar ceto,
wadanda suke ce wa Sihiyona,
“Allahnki yana mulki!”

⁸ Ki kasa kunne! Masu tsaronki sun ta da muryoyinsu;
tare sun yi sowa ta farin ciki.

Sa'ad da UBANGIJI ya komo Sihiyona,
za su gan shi da idanunsu.

⁹ Ku farke cikin wakokin farin ciki gaba daya,
kangonki na Urushalima,
gama UBANGIJI ya ta'azantar da mutanensa,
ya fanshi Urushalima.

¹⁰ UBANGIJI zai nuna hannunsa mai tsarki a fili
a idanun dukan al'ummai,
da kuma dukan iyakokin duniya za su gani
ceton Allahnmu.

¹¹ Ku fita, ku fita daga can!
Kada ku taɓa wani abu marar tsarki!
Ku fita daga cikinta ku zama da tsarki,
ku da kuke daukan kayan aikin UBANGIJI.

¹² Amma ba za ku fita a gaggauce ba
ko ku tafi da gudu;
gama UBANGIJI zai ja gabanku,
Allah na Isra'ila zai kasance mai tsaron bayanku.

Wahala da kuma daukakar bawan

¹³ Duba, bawana zai aikata abubuwa da hikima;*
za a ta da shi a kuma daga shi da daukaka kwarai.

¹⁴ Kamar dai yadda aka kasance da mutane masu yawa wanda suka gaggice sa'ad da suka gan shi,
kamanninsa ya lalace kwarai fiye da na kowane mutum
siffarsa kuma ta yi muni fiye da yadda ta mutum take,

¹⁵ haka zai ba al'ummai masu yawa mamaki,
sarakuna kuma za su rife bakunansu don mamaki.
Gama abin da ba a fada musu ba, shi za su gani,
kuma abin da ba su ji ba, shi za su fahimta.

53

¹ Wa ya gaskata sakonmu
kuma ga wa hannun UBANGIJI ya bayyana?

² Ya yi girma kamar dashe marar karfi,
kamar saiwa kuma daga kekasasshiyar kasa.
Ba shi da kyan gani ko wani makammin da zai ja hankalinmu,
babu wani abin da yake da shi da zai sa mu yi sha'awarsa.

³ Mutane suka rena shi suka ki shi,
mutum ne cike da bakin ciki, ya kuma saba da wahala.
Kamar wanda mutane suna buya fuskokinsu daga gare shi
aka rena shi aka yi banza da shi.

⁴ Tabbatacce ya dauki cututtukanmu
ya kuma daure da bakin cikinmu
duk da haka muka dauka Allah ya hukunta shi ne,

* 52:13 Ko kuwa zai yi nasara

- ya buge shi ya kuma sa ya sha azaba.
- ⁵ Amma aka yi masa rauni saboda laifofinmu,
aka kuje shi saboda kurakuranmu;
hukuncin da ya kawo mana salama ya kasance a kansa,
kuma ta wurin mikinsa ya sa muka warke.
- ⁶ Dukanmu, muna kama da tumakin da suka b̄ata,
kowannenmu ya kama hanyarsa;
UBANGIJI kuwa ya sa hukunci ya auko a kansa
hukuncin da ya wajaba a kanmu.
- ⁷ Aka wulakanta shi aka kuma yi masa azaba,
duk da haka bai buɗe bakinsa ba;
aka kai shi kamar ɗan rago zuwa wurin yanka,
kuma kamar tunkiya a gaban masu askinta tana shiru,
haka bai buɗe bakinsa ba.
- ⁸ Da wulakanci* da kuma hukunci aka ɗauke shi aka tafi.
Wa kuwa zai yi maganar zuriyarsa?
Gama an kawar da shi daga kasar masu rai;
saboda laifin mutanena aka kashe shi.†
- ⁹ Aka yi jana'izarsa tare da mugaye,
aka binne shi tare da masu arziki,
ko da yake bai taɓa yin wani tashin hankali ba,
ko a sami karya a bakinsa.
- ¹⁰ Duk da haka nufin UBANGIJI ne a kuje shi yã kuma sa yã sha wahala,
kuma ko da yake UBANGIJI ya sa ransa ya zama hadaya don zunubi,
zai ga zuriyarsa zai kuma kawo masa tsawon rai,
nufin UBANGIJI kuma zai yi nasara a hannunsa.
- ¹¹ Bayan wahalar ransa,
zai ga hasken rai, ya kuma gamsu;
ta wurin saninsa bawana mai adalci zai 'yantar da mutane masu yawa,
zai kuma ɗauki laifofinsu.
- ¹² Saboda haka zan ba shi rabo tare da manya,
zai kuma raba ganimu tare da masu ƙarfi,
domin ya ba da ransa har mutuwa,
aka kuma lissafta shi tare da masu laifofi.
Gama ya ɗauki zunubin mutane masu yawa,
ya kuma yi roko saboda laifofinsu.

54

Daukakar nan gaba ta Sihiyona

- ¹ “Ki rera, ya ke bakararriya,
ke da ba ki taɓa haihuwa ba;
ki ɓarke da waka, ki yi sowa don farin ciki,
ke da ba ki taɓa nakuda ba;
domin 'ya'yan mace mai kaɗaici sun fi na mai miji yawa,”
in ji UBANGIJI.
- ² “Ki fadada wurin tentinki,
ki miƙe labulen tentinki da fãɗi,
kada ki janye;

* 53:8 Ko kuma Daga kamawa † 53:8 Ko kuwa kawar. Duk da haka wane ne a zamaninsa ya kula cewa an yanke shi daga kasar masu rai saboda laifin mutanena, waɗanda ya kamata su sha bugun?

kara tsawon igiyoyinta,

ki kuma kara karfin turakunta.

³ Gama za ki fadada zuwa dama da hagu;
zuriyarki za su kori al'ummai
su kuma zauna a kufan biranensu.

⁴ “Kada ki ji tsoro; ba za ki sha kunya ba.

Kada ki ji tsoron wulaƙanci, ba za a ƙaskantar da ke ba.

Za ki manta da kunyar ƙuruciyarki
ba kuwa za ki tuna da zargin zaman gwauruwarki ba.

⁵ Gama Mahaliccinki shi ne mijinki,

UBANGIJI Maƙaukaki ne sunansa,

Mai Tsarkin nan na Isra'ila ne Mai Fansarki;
ana ce da shi Allahn dukan duniya.

⁶ UBANGIJI zai kira

sai ka ce ke mace ce da aka yashe ta tana kuma damuwa a ranta,
macen da ta yi aure a ƙuruciya,
sai kawai aka ƙi ta,” in ji Allahnki.

⁷ “Gama a ƙan ƙanƙanen lokaci na rabu da ke,
amma da ƙauna mai zurfi zan sãke dawo da ke.

⁸ Cikin fushi mai zafi
na ɓoye fuskata daga gare ki na ƙan lokaci,
amma da madawwamin alheri
zan ji tausayinki,”
in ji UBANGIJI Mai Fansarki.

⁹ “A gare ni wannan ya yi kamar kwanakin Nuhu,

sa'ad da na rantse cewa ruwan Nuhu ba za su ƙara rufe duniya ba.

Yanzu fa na rantse ba zan yi fushi da ke ba,
ba zan ƙara tsawata miki kuma ba.

¹⁰ Ko da duwatsu za su girgiza

a kuma tumbuke tuddai,
duk da haka madawwamiyar ƙaunata da nake yi miki ba za ta jijigu ba
ba kuwa za a kawar da alkawarin salamata ba,”
in ji UBANGIJI, wanda ya ji tausayinki.

¹¹ “Ya ke birni mai shan azaba, wadda hadari ya bulale ki ba a kuma ta'azantar da ke ba,

zan gina ke da duwatsu turkuwoyis,*
zan kafa harsashenki da duwatsun saffaya.†

¹² Zan gina hasumiyarki da jan yakutu,
ƙofofinki kuma da duwatsu masu haske,
dukan katangarki kuma da duwatsu masu daraja.

¹³ UBANGIJI zai koya wa dukan 'ya'yanki maza,
da girma kuma salamar 'ya'yanki zai zama.

¹⁴ Da adalci za a kafa ke.

Zalunci zai yi nesa da ke;
ba za ki kasance da wani abin da za ki ji tsoro ba.

Za a kawar da duk wani abin banrazana;
ba zai yi kusa da ke ba.

¹⁵ In wani ya far miki, ba daga wurina ba ne;
duk wanda ya far miki zai miƙa wuya gare ki.

* 54:11 Ma'anar kalmar Ibraniyancin nan ba ta da tabbas. † 54:11 Ko kuwa lafis lazuli

16 “Duba, ni ne wanda na halicci maƙeri
wanda yake zuga garwashi ya zama harshen wuta
ya kuma ƙera makamin da ya dace da aikinsa.
Ni ne kuma na halicci mai hallakarwa ya yi ɓarna;
17 ba makamin da aka ƙera don yã cuce ki da zai yi nasara,
za ki kuma mayar da magana ga duk wanda ya zarge ki.
Wannan ne gādon bayin UBANGIJI,
kuma wannan ita ce nasararsu daga gare ni,”
in ji UBANGIJI.

55

Gayyata ga masu jin kishi

1 “Ku zo, dukanku masu jin kishi,
ku zo wurin ruwaye;
ku kuma da ba ku da kuɗi,
ku zo, ku saya ku kuma ci!
Ku zo, ku saya ruwan inabi da madara
ba tare da kuɗi ba ba za ku kuma biya kome ba.
2 Don me za ku kashe kuɗi a kan abin da ba abinci ba,
ku kuma yi wahala a kan abin da ba za ku ƙoshi ba?
Ku saurara, ku saurare ni, ku kuma ci abin da yake da kyau,
ranku kuma zai ji daɗin abinci mafi kyau.
3 Ku kasa kunne ku kuma zo gare ni;
ku saurare ni, don ranku ya rayu.
Zan yi madawwamin alkawari da ku,
zan nuna muku ƙaunata marar ƙarewa da na yi wa Dawuda alkawari.
4 Duba, na mai da shi shaida ga mutane,
shugaba da kuma jagorar mutane.
5 Tabbatacce za ku kira al’umman da ba ku sani ba,
kuma al’umman da ba ku sani ba za su sheko a guje zuwa wurinku,
saboda UBANGIJI Allahnku,
Mai Tsarkin nan na Isra’ila,
gama ya darjanta ku.”
6 Ku nemi UBANGIJI tun yana samuwa;
ku yi kira gare shi tun yana kusa.
7 Bari mugu ya bar irin halinsa
mugu kuma ya sāke irin tunaninsa.
Bari yã juyo ga UBANGIJI, zai kuwa ji tausayinsa,
ya juyo ga Allahnmu kuma, gama shi mai gafartawa ne a saukaƙe.
8 “Gama tunanina ba tunaninku ba ne,
yadda kuke yin abubuwa ba yadda nake yin abubuwa ba ne,”
in ji UBANGIJI.
9 “Kamar yadda sammai suke can nesa da ƙasa,
haka yadda nake yin abubuwa suke dabam da yadda kuke yin abubuwa
tunanina kuma dabam da naku.
10 Kamar yadda ruwan sama da dusar ƙanƙara suke
saukowa daga sama,
ba sa komowa
ba tare da sun jike duniya
sun kuma sa su yi ‘ya’ya su kuma yi toho,
don su ba da iri ga mai shuki da kuma abinci ga mai ci,

- ¹¹ haka maganata da take fitowa daga bakina.
Ba za tã koma gare ni wofi ba,
amma za tã cika abin da nake so
ta kuma cika abin da na aike ta tã yi.
- ¹² Za ku fita da farin ciki
a kuma bi da ku da salama;
duwatsu da tuddai
za su farke da waƙa a gabanku,
dukan itatuwan jeji kuma
za su tafa hannuwansu.
- ¹³ A maimakon sarkakkiya, itacen fir ne zai tsiro,
a maimakon kayayyuwa kuma, itacen ci-zaki ne zai tsiro.
Wannan zai zama matuni na abin da Ni UBANGIJI na yi,
madawwamiyar alama ce,
wadda ba za a datse ba.”

56

Ceto domin waƙansu

- ¹ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Ku riƙe gaskiya
ku yi abin da yake daidai,
gama cetona yana kusa
za a kuma bayyana adalcina nan da nan.
- ² Mai albarka ne mutumin da ya aikata wannan,
mutumin da ya riƙe kam
yana kiyaye Asabbaci ba tare da ƙazantar da shi ba,
yana kuma kiyaye kansa daga yin mugun abu.”
- ³ Kada baƙon da ya miƙa kansa ga UBANGIJI ya ce,
“Ai UBANGIJI zai ware ni daga mutanensa.”
Kada kuma wani bābā ya yi gunaguni cewa,
“Ni busashen itace ne kawai.”
- ⁴ Gama ga abin da UBANGIJI ya faɗa,
“Wa bābānnin da suna kiyaye Asabbatai,
waƙanda suka zaɓi yin abin da ya gamshe ni
suna kuma riƙe da alkawarina kankan,
- ⁵ a gare su cikin haikalina da kuma bangayensa
zan ba da matuni da kuma suna
mafi kyau fiye da 'ya'ya maza da kuma 'ya'ya mata;
zan ba su madawwamin sunan
da ba za a raba su da shi ba.
- ⁶ Baƙin da suka miƙa kansu ga UBANGIJI
don su bauta masa,
su kuma ƙaunaci sunan UBANGIJI,
waƙanda kuma suke yin masa sujada,
duk waƙanda suka kiyaye Asabbaci ba tare da ƙazantar da shi ba
suka kuma riƙe alkawarina kankan,
- ⁷ waƙannan ne zan kai tsattsarkan dutsena
in sa su yi farin ciki a gidana na addu'a.
Hadayunsu na ƙonawa da sadakokinsu
za su zama abin karɓa a bagadena;
gama za a ce da gidana
gidan addu'a domin dukan al'ummai.”

⁸ UBANGIJI Mai lko Duka ya furta cewa,
zai tattara korarru na Isra'ila,
“Zan kara tattaro waɗansu
bayan waɗanda na riga na tattara.”

Zargin da Allah ya yi a kan mugaye

⁹ Ku zo, dukanku namun jeji,
ku zo ku ci, dukanku namun jeji!
¹⁰ Matsaran Isra'ila makafi ne,
dukansu jahilai ne;
dukansu bebayen karnuka ne
ba za su iya haushi ba;
suna kwance ne kawai suna mafarki,
suna son barci ba dama.
¹¹ Su karnuka ne masu kwaɗayi;
ba su taɓa koshi.
Su makiyaya ne marasa ganewa;
duk sun nufi inda suka ga dama,
kowa yana nemar wa kansa riba.
¹² Kowanne yakan ce, “Zo, bari in samo ruwan inabi!
Bari mu cika cikinmu da barasa!
Gobe ma zai zama kamar yau,
ko ma fiye da haka.”

57

¹ Mai adalci yakan mutu,
ba kuwa wanda yakan yi tunani a zuciyarsa;
an kwashe mutanen kirki,
ba kuwa wanda ya fahimta
cewa an kwashe masu adalci
don a tsame su daga mugunta.
² Waɗanda suke aikata abin da yake daidai
sukan shiga da salama;
sukan huta yayinda suka kwanta cikin kabari.
³ “Amma ku, ku matso nan, ku 'ya'ya maza na masu sihiri,
ku zuriyar mazinata da karuwai!
⁴ Wane ne kuke yi wa ba'a?
Ga wa kuke masa gwalo
kuna kuma fitar da harshe?
Ashe, ku ba tarin 'yan tawaye ba ne,
zuriyar makaryata?
⁵ Kuna cike da muguwar sha'awa mai konawa a cikin itatuwan oak
da kuma a farkashin kowane itace mai inuwa;
kuna miƙa hadayar 'ya'yanku a rafuffuka
da kuma a farkashin tsagaggun duwatsu.
⁶ Gumakan da suke cikin duwatsu masu sulɓi su ne rabonku;
su ɗin, su ne rabonku.
I, gare su kuka kwarara hadayu na sha
kuka kuma miƙa hadayu na gari.
Saboda waɗannan abubuwa, zan yi haƙuri?
⁷ Kun yi gadonku a dogayen duwatsu masu tsayi da kuma a tudu mai tsawo;

a can kuka haura don ku miƙa hadayunku.

⁸ A bayan ƙofofi da madogaran ƙofofi
kuka kafa alamun gumakanku.

Kuka yashe ni, kuka kware gadonku,
kuka kwanta a kansa kuka fadada shi;
kuka kuma ƙulla yarjejeniya da waƙanda kuke ƙaunar gadajensu,
kuka dubi tsiraicinsu.

⁹ Kuka tafi wurin Molek* da man zaitun
kuka kuma riƙaƙƙanya turarenku.

Kuka aika jakadunku† can da nisa;
kuka gangara zuwa cikin kabari kansa!

¹⁰ Kuka gaji cikin dukan al'amuranku,
amma ba ku iya cewa, 'Aikin banza ne ba.'

Kuka sami sabuntar ƙarfinku,
ta haka ba ku suma ba.

¹¹ "Wa ya sa ku fargaba, kuna jin tsoro
har kuka yi mini ƙarya,

ba ku kuma tuna da ni ba
balle ku yi tunanin wannan a zukatanku?

Ba don na daƙe ina shiru ba ne
ya sa ba kwa tsorona?

¹² Zan bayyana adalcinku da kuma ayyukanku,
ba kuwa za su amfane ku ba.

¹³ Sa'ad da kuka nemi taimako,
bari tarin gumakanku su cece ku!

Iska za ta kwashe dukansu ta tafi,
ƙan numfashi kawai zai hura su.
Amma mutumin da ya mai da ni mafakarsa
zai gaƙi ƙasar
ya kuma mallaki dutsena mai tsarki."

Ta'aziyya don mai tuba

¹⁴ Za a kuma ce,
"Ku gina, ku gina, ku gyara hanya!
Ku kawar da abubuwan sa tuntuƙe a hanyar mutanena."

¹⁵ Gama abin da Maƙaukaki da kuma Mai daraja ya faɗa
wanda yake raye har abada, wanda sunansa mai tsarki ne,
"Ina zama a bisa da kuma a tsattsarkan wuri,
amma kuma tare da shi wanda yake mai halin tuba mai tawali'u a ruhu,
don in farfaɗo da ruhu mai tawali'u
in kuma farfaɗo da zuciyar mai halin tuba.

¹⁶ Ba zan tuhume su har abada ba,
ba kuwa kullum zai yi fushi ba,
gama a haka ruhun mutumin zan yi suma a gabana,
shi numfashin mutumin da na halitta.

¹⁷ Na yi fushi saboda kwaɗayin zunubinsa;
na yi masa horo, na kuma boye fuskata saboda fushi,
duk da haka ya ci gaba da ayyukan zunubinsa.

¹⁸ Na ga al'amuransa, amma zan warkar da shi;
zan bi da shi in mayar da ta'aziyya a gare shi,

¹⁹ ina kirƙiro yabo a leƙunan masu makoki a Isra'ila.

* 57:9 Ko kuwa zuwa wurin sarki † 57:9 Ko kuwa gumakan

Salama, salama, ga waƙanda suke nesa da kuma kusa,”
in ji UBANGIJI. “Zan kuma warkar da su.”

²⁰ Amma mugaye suna kama da tumbatsar teku,
wanda ba ya natsuwa,
wanda raƙumansa sukan kawo gurɓacewa da tabo.

²¹ “Babu salama ga mugaye,” in ji Allahna.

58

Azumi na gaskiya

¹ “Ku yi ihu da ƙarfi, ba ƙaƙƙautawa.
Ku tã da muryarku kamar busar ƙaho.

Ku furta wa mutanena tawayensu
da kuma ga gidan Yakub zunubansu.

² Gama kowace rana suna nemana;
suna marmarin sanin hanyoyina,
sai ka ce al’ummar da take yin abin da yake daidai
ba ta kuma yashe umarnan Allahnta ba.

Sun nemi shawarwaran da suke daidai daga gare ni
suna kuma marmari Allah ya zo kusa da su.

³ Suna cewa, ‘Don me muka yi azumi,
ba ka kuma gani ba?’

Me ya sa muka ƙasƙantar da kanmu,
ba ka kuma lura da wannan ba?’

“Duk da haka a ranar azuminku, kuna yi yadda kuka ga dama
kuna kuma zaluntar dukan ma’aikata.

⁴ Azuminku yakan ƙare a faɗa da kuma hargitsi,
kuna ta naushin juna da mugayen naushe-naushe.

Ba za ku iya azumi kamar yadda kuke yi a yau
ku zaci za a ji muryarku can sama.

⁵ Irin azumin da na zaɓa ke nan,
rana guda kawai don mutum ya ƙasƙantar da kansa?

Sunkuyar da kanku kamar iwa kawai
kuna kuma kwance a tsummoki da toka?

Abin da kuke kira azumi ke nan
rana yardajje ga UBANGIJI?

⁶ “Irin azumin da na zaɓa shi ne,
a kunce sarƙoƙin rashin adalci
a kuma kunce igiyoyin karkiya,
a ’yantar da waƙanda ake zalunta
a kuma kakkarye kowace karkiya?

⁷ Ba shi ne ku rarraba abincinku da mayunwata
ku kuma tanada wa matalauta masu yawo mahalli,
sa’ad da kuka ga wanda yake tsirara, ku yi masa sutura,
kada kuma ku ba wa namanku da jininku baya?

⁸ Sa’an nan haskenku zai keto kamar ketowar alfijir,
warkarwarku kuma zai bayyana nan da nan;

sa’an nan adalcinku* zai tafi a gabanku,
ɗaukakar UBANGIJI kuma zai tsare ku daga baya.

⁹ Sa’an nan za ku yi kira, UBANGIJI kuma zai amsa;

* 58:8 Ko kuwa Mai Adalcinka

za ku yi kuka don neman taimako, zai kuwa ce ga ni nan.

- “In kuka kawar da karkiyar zalunci,
 kuka daina nuna wa juna yatsa da kuma faɗar mugayen maganganu,
¹⁰ in kuma kuka ɗauki lokaci kuka ƙosar da mayunwata
 kuka kuma biya bukatun waɗanda suke shan tsanani,
 sa’an nan ne haskenku zai haskaka cikin duhu
 darenku kuma zai zama kamar tsakar rana.
¹¹ UBANGIJI zai bishe ku kullum;
 zai biya muku bukatunku a ƙasa mai zafin rana
 ya kuma ƙarfafa ƙasusuwanku.
 Za ku zama kamar lambun da aka yi masa banruwa,
 kamar rafin da ruwansa ba ya kafewa.
¹² Mutanenku za su sāke gina kufai na da
 su kuma daga tsofaffin harsashai;
 za a ce da ku Masu Gyaran Katangar da ta Rushe,
 Masu Farfaɗo da Tituna da kuma Wuraren zama.
¹³ “In kun kiyaye ƙafafunku daga take Asabbaci
 da kuma daga aikata abin da kuka gan dama a ranata mai tsarki,
 in kuka kira Asabbaci ranar murna
 rana mai tsarki ta UBANGIJI kuma mai bangirma,
 in kuka girmama ta ta wurin ƙin yin abin da kuka gan dama
 da kuma yin al’amuranku ko yin mugayen maganganu,
¹⁴ sa’an nan za ku yi farin ciki a cikin UBANGIJI,
 zan kuma sa ku a kan maɗaukaka ƙasashe
 ku kuma yi biki a gādon mahaifinku Yakub.”
 Ni UBANGIJI ne na faɗa.

59

Zunubi, furci da kuma fansa

- ¹ Tabbatacce hannun UBANGIJI bai kāsa yin ceto ba,
 kunnensa kuma bai kurmance da zai kāsa ji ba.
² Amma laifofinku sun raba
 ku da Allahnku;
 zunubanku sun boye fuskarsa daga gare ku,
 saboda kada yā ji.
³ Gama hannuwanku sun ƙazantu da jini,
 yatsotsinku kuma da alhaki.
 Leɓunanku suna faɗin ƙarairayi,
 harshenku kuma yana raɗar mugayen abubuwa.
⁴ Babu wani mai ce a yi adalci;
 babu wani mai nema a dubi al’amarinsa da mutunci.
 Sun dogara a gardandamin banza suna ƙarairayi;
 suna ɗaukar cikin ɓarna, su haifi mugunta.
⁵ Suna ƙyanƙyashe ƙwan kāsā
 su kuma saƙa yanar gizo-gizo.
 Duk wanda ya ci ƙwansu zai mutu,
 kuma sa’ad da ƙwan ya fashe, zai ƙyanƙyashe kububuwa.
⁶ Yanar gizo-gizonsu ba amfani don tufa;
 ba za su iya rufuwa da abin da suka yi ba.
 Ayyukansu mugaye ne,

- ayyukan tā da hargitsi kuma suna a hannuwansu.
⁷ Kafafunsu sukan gaggauta zuwa aikata zunubi;
 suna da saurin zub da jini.
 Tunaninsu mugaye ne;
 lalaci da hallaka sun shata hanyoyinsu.
- ⁸ Ba su san hanyar salama ba;
 babu adalci a hanyoyinsu.
 Sun mai da su karkatattun hanyoyi;
 babu wanda zai yi tafiya a kansu ya sami salama.
- ⁹ Saboda haka gaskiya ta yi nisa da mu,
 adalci kuma ba ya kaiwa gare mu.
 Muna neman haske,
 sai ga duhu;
 muna neman haske, sai muka yi ta tafiya cikin bakin inuwa.
- ¹⁰ Kamar makafi, sai lallubar bango muke yi,
 muna lallubawar hanyarmu kamar marasa idanu.
 Da tsakar rana muna tuntube sai ka ce wuri ya fara duhu;
 cikin karfafa, mun zama kamar matattu.
- ¹¹ Muna gurnani kamar beyar;
 muna ta kugi kamar kurciyoyi.
 Muna ta neman adalci amma ina;
 mun nemi fansa, amma yana can da nisa.
- ¹² Gama laifofinmu suna da yawa a gabanka,
 zunubanmu kuma suna ba da shaida gāba da mu.
 Laifofinmu kullum suna a gabanmu,
 muna kuma sane da laifofinmu,
- ¹³ tawaye da mūsun UBANGIJI,
 mun juye bayanmu ga Allahnmu,
 zugawa a yi zalunci da tayarwa,
 faɗin karairayi da zukatanmu suka shirya.
- ¹⁴ Saboda haka aka kau da yin gaskiya
 adalci kuma ya tsaya can da nesa;
 gaskiya ta yi tuntube a tituna,
 sahihanci ba zai shiga ba.
- ¹⁵ Gaskiya ta face gaba daya,
 kuma duk wanda ya guji mugunta zai zama ganima.
- UBANGIJI ya duba bai kuwa ji daɗi
 cewa babu adalci ba.
- ¹⁶ Ya ga cewa babu wani,
 ya yi mamaki cewa babu wanda zai shiga tsakani;
 saboda haka hannunsa ya aikata masa ceto,
 adalcinsa kuma ya raya shi.
- ¹⁷ Ya yafa sulke a matsayin rigar kirji,
 da hulan kwanon ceto a kansa;
 ya sa rigunan daukar fansa
 ya kuma nannaɗe kansa da kishi kamar a cikin alkyabba.
- ¹⁸ Bisa ga abin da suka yi,
 haka za a sāka
 fushi a kan abokan gābansa
 ramuwa kuma a kan makiyansa;

zai sāka wa tsibirai abin da ya dace da su.

¹⁹ Daga yamma, mutane za su ji tsoron UBANGIJI,
daga mafitar rana kuma, za su girmama ɗaukakarsa.
Gama zai zo kamar rigyawa mai tsananin gudu
cewa numfashin UBANGIJI zai tafi tare da shi.*

²⁰ “Mai fansa zai zo Sihiyona,
zuwa waɗanda suke cikin Yakub da suka tuba daga zunubansu,”
in ji UBANGIJI.

²¹ “Game da ni dai, ga alkawarina da su,” in ji UBANGIJI. “Ruhuna, wanda yake a kanka, da kuma maganata da na sa a bakinka ba za tã rabu da bakinka ba, ko daga bakunan 'ya'yanka ba, ko kuwa daga bakunan zuriyarsu ba daga wannan lokaci zuwa gaba da kuma har abada,” in ji UBANGIJI.

60

Daukakar Sihiyona

¹ “Ki tashi, ki haskaka, gama haskenki ya zo,
ɗaukakar UBANGIJI ya taso a kanki.

² Duba, duhu ya rufe duniya
duhu mai kauri kuma yana bisa mutane,
amma UBANGIJI ya taso a kanki
ɗaukakarsa kuma ya bayyana a bisanki.

³ Al'ummai za su zo wurin haskenki,
sarakuna kuma zuwa asubahin sabon yininki.

⁴ “Ki ɗaga idanunki ki duba kewaye da ke.
Duka sun tattaru suka kuma zo wurinki;
'ya'yanki maza daga nesa,
ana kuma ɗaukan 'ya'yanki mata a hannu.

⁵ Sa'an nan za ki duba ki kuma haskaka
zuciyarki zai motsa ya kuma cika da farin ciki;
za a kawo miki wadata daga tekuna,
za a kawo miki arzikin al'ummai.

⁶ Manyan ayarin rakuma za su cika kasar,
ƙananan rakuma ke nan daga Midiyan da Efa.
Daga Sheba kuma duka za su zo,
suna ɗauke da zinariya da turare
suna shelar yabon UBANGIJI.

⁷ Dukan garkunan Kedar za su taru a wurinki
ragunan Nebayiwot za su yi miki hidima;
za a karɓe su kamar hadayu a kan bagadenki,
zan kuma darjanta haikalina mai ɗaukaka.

⁸ “Su wane ne waɗannan da suke firiyi kamar gizagizai,
kamar kurciyoyi suna zuwa sheƙarsu?

⁹ Babu shakka tsibirai suna dogara gare ni;
jiragen Tarshish kuma su ne a gaba,
suna kawo 'ya'yanki maza daga nesa,
tare da azurfa da zinariya,
domin su girmama UBANGIJI Allahnki,
Mai Tsarkin nan na Isra'ila,

* 59:19 Ko kuwa Sa'ad da abokin gāba ya shigo kamar rigyawa, Ruhun UBANGIJIZai kore shi.

gama ya cika ki da daraja.

- 10 “Baki za su sāke gina katangarki,
sarakunansu kuma za su yi miki hidima.
Ko da yake a cikin fushi na buge ki,
da tagomashi zan yi miki jinkai.
- 11 Kofofinki kullum za su kasance a buɗe,
ba za a kara rufe su da rana ko da dare ba,
saboda mutane su kawo miki dukiyar al’ummai,
sarakunansu za su kasance a gaba a jerin gwanon nasara.
- 12 Gama al’umma ko masarautar da ba tā bauta miki ba, za tā hallaka;
za tā lalace sarai.
- 13 “Darajar Lebanon za tā zo wurinki,
itatuwan fir da dai ire-irensu da kuma itatuwan saifires duka
za su zo don su kayatar da wurina mai tsarki;
zan kuma ɗaukaka wurin kafafuna.
- 14 ‘Ya’ya maza masu zaluntarku za su zo suna rusunawa a gabanki;
dukan waɗanda suka rena ki za su rusuna a kafafunki
su kuma ce da ke Birnin UBANGIJI,
Sihiyona na Mai Tsarkin nan na Isra’ila.
- 15 “Ko da yake an yashe ki aka kuma fi ki,
har babu wani da ya ratsa a cikinki,
zan mai da ke madawwamiyar abar tafama
da kuma farin cikin dukan zamanai.
- 16 Za ki sha madarar al’ummai
a kuma shayar da ke da nonon sarauta.
Sa’an nan za ki san cewa ni, UBANGIJI, ni ne Mai Cetonki,
Mai Fansarki, Mai Ikon nan na Yakub.
- 17 A maimakon tagulla zan kawo zinariya,
azurfa kuma a maimakon bakin karfe.
A maimakon katako zan kawo tagulla,
bakin karfe kuma a maimakon duwatsu.
Zan sa salama ta zama gwamnarki
adalci kuma mai mulkinki.
- 18 Ba za a kara jin hayaniyar tashin hankali a kasarki ba,
balle lalacewa ko hallaka a cikin iyakokinki,
amma za ki kira katangarki Ceto
kofofinki kuma Yabo.
- 19 Rana ba za tā kara zama haskenki a yini ba,
balle hasken wata ya haskaka a kanki,
gama UBANGIJI zai zama madawwamin haskenki,
Allahnki kuma zai zama ɗaukakarki.
- 20 Ranarki ba za tā kara faɗuwa ba
watanki kuma ba zai kara shuɗewa ba;
UBANGIJI zai zama madawwamin haskenki,
kwanakin bakin cikinki za su fare.
- 21 Sa’an nan dukan mutanenki za su zama masu adalci
za su kuma mallaki kasar har abada.
Su ne reshen da na shuka,
aikin hannuwana,
don nuna darajata.
- 22 Mafi kanƙanta a cikinki za tā zama dubu,

karami zai zama al'umma mai girma.
Ni ne UBANGIJI,
cikin lokacinsa zan yi haka da sauri.”

61

Shekarar tagomashin UBANGIJI

- ¹ Ruhun UBANGIJI Mai Iko Duka yana a kaina,
domin UBANGIJI ya shafe ni
domin in yi wa'azi labari mai da'fi ga matalauta.
Ya aiko ni in warkar da waƙanda suka karai a zuci,
don in yi shelar 'yanci don ƙaurarru
in kuma kunce 'yan kurkuku daga duhu
- ² don in yi shelar shekarar tagomashin UBANGIJI
da kuma ranar ƙaukan fansar Allahnmu,
don in ta'azantar da dukan waƙanda suke makoki,
³ in tanada wa waƙanda suke baƙin ciki a Sihiyona,
in maido musu rawani mai kyau
a maimako na toka,
man murna
a maimako na makoki,
da kuma rigar yabo
a maimako na ruhun fid da zuciya.
Za a ce da su itatuwan oak na adalci,
shukin UBANGIJI
don bayyana darajarsa.
- ⁴ Za su sãke gina kufai na dã
su raya wurare da aka lalace tun da daƙewa;
za su sabunta biranen da aka rurrushe
da aka lalace tun zamanai masu yawa da suka wuce.
- ⁵ Baƙi za su yi kiwon garkunanki;
baƙi za su yi miki noman gonaki da gonakin inabinki.
- ⁶ Za a kuma kira ku firistocin UBANGIJI,
za a kira ku masu hidimar Allahnmu.
Za ku ci wadatar waƙansu al'ummai,
kuma a cikin dukiyarsu za ku yi taƙama.
- ⁷ A maimakon kunyarsu
mutanena za su sami rabi riƙi biyu,
a maimakon wulaƙanci
za su yi farin ciki cikin gãdonsu;
ta haka za su gãji rabo riƙi biyu a ƙasarsu,
da kuma madawwamin farin ciki zai zama nasu.
- ⁸ “Gama ni, UBANGIJI, ina ƙaunar adalci;
na ƙi fashi da aikata laifi.
Cikin adalcina zan sãka musu
in kuma yi madawwamin alkawari da su.
- ⁹ Za a san da zuriyarsu a cikin al'ummai
'ya'yansu kuma a cikin mutane.
Dukan waƙanda suka gan su za su san
cewa su mutane ne da UBANGIJI ya sa wa albarka.”
- ¹⁰ Ina jin da'fi ƙwarai a cikin UBANGIJI;

raina yana farin ciki a cikin Allahna.
 Gama ya suturce ni da rigunan ceto
 ya yi mini ado da rigar adalci,
 yadda ango yakan yi wa kansa ado kamar firist
 kamar kuma yadda amarya takan sha ado da duwatsunta masu daraja.
¹¹ Gama kamar yadda fasa takan sa tsire-tsire su tohu
 lambu kuma ya sa iri ya yi girma,
 haka UBANGIJI Mai Iko Duka zai sa adalci da yabo
 su tsiro a gaban dukan al'ummai.

62

Sabon sunan Sihiyona

¹ Saboda Sihiyona ba zan yi shiru ba,
 saboda Urushalima ba zan huta ba,
 sai adalcinta ya haskaka kamar hasken safiya,
 cetonta kuma ya haskaka kamar fitila mai haske.
² Al'ummai za su ga adalcinki,
 sarakuna kuma za su ga d'aukakarki;
 za a kira ki da sabon suna
 sunan da bakin UBANGIJI zai ambata.
³ Za ki zama rawanin daraja a hannun UBANGIJI,
 rawanin sarauta a hannun Allahnki.
⁴ Ba za a kara ce da ke Yasasshiya ba,
 ko a kira kasarki Kango.
 Amma za a ce da ke Hefziba*
 kasarki kuma Bewula;†
 gama UBANGIJI zai ji daɗinki,
 kasarki kuma za ta yi aure.
⁵ Kamar yadda saurayi kan auri yarinya,
 haka 'ya'yanki maza‡ za su aure ki;
 kamar kuma yadda ango yakan yi farin ciki da amaryarsa,
 haka Allahnki zai yi farin ciki da ke.
⁶ Na sa matsara a kan katangarki, ya Urushalima;
 ba za su taɗa yin shiru ba, dare da rana.
 Ku da kuke kira bisa sunan UBANGIJI,
 kada ku ba kanku hutu,
⁷ kuma kada ku ba shi hutu sai ya kafa Urushalima
 ya kuma mai da ita yabon duniya.
⁸ UBANGIJI ya rantse da hannunsa na dama
 ta hannunsa kuma mai iko cewa,
 “Ba zan kara ba da hatsinki
 ya zama abinci ga abokan gābanki ba,
 baƙi kuma ba za su kara shan ruwan inabin
 wanda kika sha wahala samu ba;
⁹ amma waɗanda suka girbe shi za su ci shi
 su kuma yabi UBANGIJI,
 waɗanda kuma suka tattara 'ya'yan inabi za su sha shi
 a filayen wurina mai tsarki.”

* 62:4 Hefziba yana nufin farin cikina yana a cikinta. † 62:4 Bewula yana nufin wadda ta yi aure. ‡ 62:5 Ko kuwa Mai gini

¹⁰ Ku wuce, ku wuce kofofi!
 Ku shirya hanya saboda mutane.
 Ku gina, ku gina babbar hanya!
 Ku kawar da duwatsu.
 Ku daga tuta saboda al'ummai.

¹¹ UBANGIJI ya yi shela
 ga iyakokin duniya cewa,
 "Faɗa wa Diyar Sihiyona,
 'Ga Mai Cetonki yana zuwa!
 Ga ladarsa tana tare da shi,
 sakamakonsa yana raka shi.'" "

¹² Za a ce da shi Tsattsarkar Mutane,
 Fansassu na UBANGIJI;
 za a kuma ce da ke Wadda Aka Nema
 Birnin da Ba Za a Kara Yashe ta ba.

63

Ranar dɗaukan fansa da kuma ceto na Allah
¹ Wane ne wannan mai zuwa daga Edom,
 daga Bozra, saye da jajjajen rigunarsa?
 Wane ne wannan, sanye cikin daraja,
 tafe cikin girmar karfinsa?
 "Ni ne, mai magana cikin adalci,
 mai ikon ceto."

² Me ya sa rigunanka suka yi ja,
 sai ka ce na wanda yake tattaka 'ya'yan inabi?

³ "Na tattake 'ya'yan inabi ni kaɗai;
 cikin al'ummai kuma babu wani tare da ni.
 Na tattake su cikin fushina
 Na matse su cikin hasalata;
 jininsu ya fantsamar wa rigunana,
 na kuma bɗata dukan tufafina.

⁴ Gama ranar dɗaukan fansa tana a cikin zuciyata,
 kuma shekarar fansata ta zo.

⁵ Na duba, amma babu wanda zai taimaka,
 na yi mamaki cewa ba wanda ya goyi baya;
 saboda haka hannuna ya yi mini ceto,
 fushina kuma ya rayar da ni.

⁶ Na tattake al'ummai cikin fushina;
 cikin hasalata kuma na sa sun bugu
 na kuma zub da jininsu a kasa."

Yabo da addu'a

⁷ Zan ba da labarin alherin UBANGIJI,
 ayyukan da suka sa a yabe shi,
 bisa ga dukan abubuwan da UBANGIJI ya yi mana,
 I, ayyuka masu kyan da ya yi
 domin gidan Isra'ila,
 bisa ga jinkansa da yawan alheransa.

⁸ Ya ce, "Babu shakka su mutanena ne,
 'ya'ya maza waɗanda ba za su ruɗe ni ba";

ta haka ya zama Mai Cetonsu.
⁹ Cikin dukan damuwarsu shi ma ya damu,
 mala'ikan da yake gabansa ya cece su.
 Cikin kauna da jinkai ya fanshe su;
 ya kuma daga su ya riƙe su
 dukan kwanakin dā
¹⁰ Duk da haka suka yi tawaye
 suka bata wa Ruhu Mai Tsarki rai.
 Saboda haka ya juya ya kuma zama abokin gābansu
 shi kansa kuma ya yake su.

¹¹ Sa'an nan mutanensa suka tuna* kwanakin dā,
 kwanakin Musa da mutanensa,
 ina yake shi wanda ya fitar da su ta teku,
 da makiyayan garkensa?

Ina shi yake wanda ya sa
 Ruhunsa Mai Tsarki a cikinsu,
¹² wanda ya aika hannu d'aukarsa mai iko
 ya kasance a hannun dama na Musa,
 wanda ya raba ruwaye a gabansu,
 don yā sami wa kansa madawwamin suna,

¹³ wanda ya bishe su cikin zurfafa?

Kamar doki a fili,
 ba su yi tuntuƙe ba;

¹⁴ kamar shanun da suke gangarawa zuwa kwari,
 haka Ruhun UBANGIJI ya ba su hutu.

Ga yadda ka bishe mutanenka
 don ka ba wa kanka suna mai d'aukaka.

¹⁵ Ka duba daga sama ka gani
 daga kursiyinka da yake bisa, mai tsarki da kuma mai d'aukaka.

Ina kishinka da kuma ikonka?
 Ka janye juyayi da kuma tausayin da kake yi mana daga gare mu.

¹⁶ Amma kai Ubanmu ne,
 ko Ibrahim bai san mu ba
 Isra'ila kuma bai yarda da mu ba;

kai, ya UBANGIJI, kai ne Ubanmu,
 Mai Fansarmu tun fil azal ne sunanka.

¹⁷ Don me, ya UBANGIJI, ka sa muna barin hanyoyinka
 muka kuma taurare zukanmu don kada mu girmama ka?

Ka komo domin darajar bayinka,
 kabilan da suke abin gādonka.

¹⁸ Gama a d'an lokaci mutanenka suka mallaki wurinka mai tsarki,
 amma yanzu abokan gābanmu sun tattake wurinka mai tsarki.

¹⁹ Mu naka tun fil azal;
 ba ka taƙa yin mulki a kansu ba,
 ba a taƙa kira su da sunanka ba.†

* 63:11 Ko kuwa Amma bari yā tuna † 63:19 Ko kuwa Mun zama kamar waƙanda ba ka taƙa yin mulkinsu ba, kamar waƙanda ba a taƙa kira da sunanka ba

64

- ¹ Da ma za ka tsage sammai ka sauko,
ai, da duwatsu za su yi rawar jiki a gabanka!
- ² Kamar sa'ad da wuta takan ci rassa
ta sa ruwa ya tafasa,
ka sauko ka sanar da sunanka ga abokan gābanka
ka kuma sa al'ummai su yi rawan jiki a gabanka!
- ³ Gama sa'ad da ka aikata abubuwan bantsoron da ba mu sa tsammani ba,
ka sauko, duwatsu kuma suka yi rawar jiki a gabanka.
- ⁴ Tun fil azal babu wanda ya taɓa ji,
babu kunnen da ya gane,
babu idon da ya ga wani Allah in ban da kai,
wanda ya aikata waɗfannan al'amura a madadin waɗfanda suke sa zuciya a gare shi.
- ⁵ Kakan taimaki waɗfanda suke murnan yin abin da yake daidai,
waɗfanda sukan tuna da hanyoyinka.
Amma sa'ad da muka ci gaba da yin zunubi,
kakan yi fushi.
Ta yaya za mu sami ceto ke nan?
- ⁶ Dukanmu mun zama kamar wanda yake marar tsabta,
kuma dukan ayyukanmu masu adalci sun zama kamar kazaman tsummoki;
duk mun zama kamar busasshen ganye,
kamar iska haka zunubanmu sukan share mu.
- ⁷ Babu wanda yake kira bisa sunanka
ko ya yi koƙarin riƙe ka;
gama ka boye fuskarka daga gare mu
ka kuma sa muka lalace saboda zunubanmu.
- ⁸ Duk da haka, UBANGIJI, kai ne Ubanmu.
Mu yumɓu ne, kai kuma mai ginin tukwane;
dukanmu aikin hannunka ne.
- ⁹ Kada ka yi fushi fiye da kima, ya UBANGIJI;
kada ka tuna da zunubanmu har abada.
Da ma ka dube mu, muna roƙonka,
gama dukanmu mutanenka ne.
- ¹⁰ Biranenka masu tsarki sun zama hamada;
har Sihiyona ma ta zama hamada; Urushalima ta zama kango.
- ¹¹ Haikalinmu mai tsarki da kuma mai daraja, inda kakanninmu suka yabe ka,
an ƙone da wuta,
kuma dukan abubuwan da muke ƙauna sun lalace.
- ¹² Bayan dukan wannan, ya UBANGIJI, ba za ka yi wani abu ba?
Za ka yi shiru ka hore mu fiye da kima?

65

Hukunci da kuma ceto

- ¹ “Na bayyana kaina ga waɗfanda ba su tambaye ni ba;
ina samuwa ga waɗfanda ba su neme ni ba.
Ga al'ummar da ba tā kira bisa sunana ba,
Na ce, ‘Ga ni, ga ni.’”
- ² Dukan yini ina miƙa hannuwana
ga mutane masu tayarwa,
waɗfanda suna tafiya a hanyoyin da ba su da kyau,
suna bin tunaninsu,
- ³ mutanen da suna cin gaba da tsokanata
a fuskata,

suna mifa hadayu a gonaki
 suna kone turare a bagadan tubali;
⁴ suna zama a kaburbura
 su kwana suna yin asirtattun ayyuka;
 suna cin naman aladu,
 tukwanensu kuma sun cika da nama marar tsabta;
⁵ suna cewa, 'Ku tsaya a can; kada ku yi kusa da ni,
 gama na fi ku tsarki!
 Irin mutanen nan hayaki ne a hancina,
 wuta kuma da take cin gaba da ci dukan yini.

⁶ "Ga shi, yana nan a rubuce a gabana cewa
 ba zan fyale ba, zan yi cikakken ramuwa;
 zan yi ramuwa a cinyoyinsu
⁷ saboda zunubanku da kuma zunuban kakanninku,"
 in ji UBANGIJI.

"Gama sun kone turare a kan duwatsu
 suka kuma kazantar da ni a kan tuddai,
 zan yi musu awo in zuba a cinyoyinsu
 cikakken ramuwa saboda ayyukansu na dā."

⁸ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 "Kamar sa'ad da ruwan 'ya'yan itace yana samuwa a cikin tarin 'ya'yan inabi
 mutane kuma su ce, 'Kada a lalace shi,
 har yanzu akwai abu mai kyau a ciki,'
 haka nan zan yi a madadin bayina;
 ba zan hallaka su duka ba.

⁹ Zan fitar da zuriyar Yakub,
 daga Yahuda kuma waƙanda za su mallaki duwatsuna;
 zaɓaɓɓun mutanena za su gāje su,
 a can kuma bayina za su zauna.

¹⁰ Sharon zai zama wurin kiwo don shanu,
 Kwarin Akor kuma wurin hutun garkuna,
 domin mutanena da suke nemana.

¹¹ "Amma game da ku waƙanda kuka yashe UBANGIJI
 kuka manta da dutsena mai tsarki kuwa,
 ku da kuka shimfiɗa tebur don sa'a
 kuka kuma cika darunan ruwan inabin da aka dama don Kaddara,

¹² zan kaddara ku ga kaifin takobi,
 dukanku kuma za ku sunkuya wa mai yanka;
 gama na yi kira amma ba ku amsa ba,
 na yi magana amma ba ku saurara ba.

Kuka aikata mugunta a gabana
 kuka kuma zaɓi abin da ba na jin daɗi."

¹³ Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

"Bayin za su ci,
 amma ku za ku ji yunwa;
 bayina za su sha,
 amma ku za ku ji kishi;
 bayina za su yi farin ciki
 amma ku za ku sha kunya.

¹⁴ Bayina za su rera
 da farin cikin zukatansu,

amma ku za ku yi kuka
daga wahalar zuciya
ku kuma yi kururuwa da karayar zuci.

15 Za ku bar sunanku
ga zaɓaɓɓuna yā zama abin la'antarwa;

UBANGIJI Mai Iko Duka zai kashe ku,
amma ga bayina zai ba su wani suna.

16 Duk wanda zai roki albarka a cikin ƙasar
zai yi haka da gaskiyar Allah;
wanda zai yi rantsuwa a cikin ƙasar
zai rantse da gaskiyar Allah.

Gama za a manta da wahalolin baya
a kuma ɓoye su daga idanuna.

Sabuwar sama da kuma sabuwar duniya

17 “Ga shi, na halicci
sabuwar sama da kuma sabuwar duniya.

Abubuwa na dā za a manta da su,
ba kuwa za a ƙara tuna da su ba.

18 Amma ku yi murna ku kuma yi farin ciki har abada
a abin da na halitta,
gama zan halicci Urushalima ta zama abin murna
mutanenta kuwa abin farin ciki.

19 Zan yi farin ciki a kan Urushalima
in kuma yi murna saboda mutanena;

a can ba za a ƙara jin
karar makoki da na kuka ba.

20 “A cikinta ba za a ƙara jin
jariri ya rayu na ’yan kwanaki kawai ba,
ko kuwa wani tsohon da bai cika kwanakinsa ba;

duk wanda ya mutu yana da shekaru ɗari
za a ce ya mutu a kurciya ne kawai;

duk wanda bai kai* ɗari ba
za a ɗauka la'antacce ne.

21 Za su gina gidaje su kuma zauna a cikinsu;
za su yi shuki a gonakin inabi su kuma ci ’ya’yansu.

22 Ba za su ƙara gina gidaje waɗansu kuma su zauna a cikinsu ba,
ko su yi shuki waɗansu kuma su ci ba.

Gama kamar yadda kwanakin itace suke,
haka kwanakin mutanena za su kasance;

zaɓaɓɓuna za su daɗe suna jin daɗin
ayyukan hannuwansu.

23 Ba za su yi wahala a banza ba
ko su haifi ’ya’yan da aka ƙaddara da rashin sa’a;
gama za su zama mutanen da UBANGIJI ya yi wa albarka,
su da zuriyarsu tare da su.

24 Kafin su yi kira zan amsa;
yayinda suke cikin magana zan ji.

25 Kyarketai da ’yan raguna za su ci abinci tare,
zaki kuma zai ci buɗu kamar yadda shanu suke yi,
amma ƙura ce za tā zama abincin maciji.

* 65:20 Ko kuwa / mai zunubin da ya kai

Ba za su kara cuci ko su yi ɓarna
a kan dukan dutsena mai tsarki ba,”
in ji UBANGIJI.

66

Hukunci da kuma bege

- ¹ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Sama kursiyina ce,
duniya kuma matashin sawuna.
Ina gidan da za ku gina mini?
Ina wurin hutuna zai kasance?”
- ² Ba hannuna ba ne ya yi dukan waɗannan abubuwa,
ta haka suka kasance?”
In ji UBANGIJI.
- “Wannan mutum ne nake jin daɗi,
shi da yake mai kasƙanci da kuma zuciyar yin tuba,
yana kuma rawar jiki ga maganata.
- ³ Amma duk ya miƙa hadayar bijimi
yana kama da wanda ya kashe mutum,
kuma duk wanda ya miƙa ɗan rago,
kamar wanda ya karye wuyan kare;
duk wanda ya miƙa hadaya ta gari
yana kama da wanda ya yi sadakar jinin alade,
kuma duk wanda ya kone turaren tuni,
kamar wanda yake bauta gunki ne.
Sun zaɓi hanyoyinsu,
rayukansu kuma suna jin daɗin abubuwan bankyamarsu;
- ⁴ saboda haka ni ma zan aukar musu da masifa mai zafi
in kuma kawo musu abin da suke tsoro.
Gama sa’ad da na yi kira, ba wanda ya amsa,
sa’ad da na yi magana, ba wanda ya saurara,
Sun aikata mugunta a idona
suka kuma zaɓa abin da ba na jin daɗi.”
- ⁵ Ku ji maganar UBANGIJI,
ku da kuke rawar jiki ga maganarsa,
“Yan’uwanku da suke ƙinku,
suna kuma ware ku saboda sunana, sun ce,
‘Bari a ɗaukaka UBANGIJI,
don mu ga farin cikinku!’
Duk da haka za su sha kunya.
- ⁶ Ku ji wannan hayaniya daga birni,
ku ji surutu daga haikali!
Amon UBANGIJI ne
yana sāka wa abokan gābansa abin da ya dace da su.
- ⁷ “Kafin nakuda ya fara mata,
ta haihu;
kafin zafi ya zo mata,
ta haifi ɗa.
- ⁸ Wa ya taɓa jin irin wannan abu?

Wa ya taɓa gani irin abubuwan nan?
Za a iya kirkiro kasa a rana ɗaya
ko a haifi al'umma farat ɗaya?

Duk da haka da zarar Sihiyona ta fara naƙuda
sai ta haifi 'ya'yanta.

⁹ Zan kai mace har haihuwa
in kuma sa ta kasa haihu?" In ji UBANGIJI.

"Zan rufe mahaihuwa
sa'ad da lokacin haihuwa ya yi?" In ji Allahnku.

¹⁰ "Ku yi farin ciki tare da Urushalima ku kuma yi murna saboda ita,
dukanku waɗanda kuke kaunarta;

ku yi farin ciki matuƙa tare da ita,
dukanku waɗanda kuke makoki a kanta.

¹¹ Gama za ku tsotsa ku kuma koshi
da nonon ta'aziyarta;

za ku sha sosai
ku kuma ji daɗin yalwarta."

¹² Gama ga abin da UBANGIJI ya faɗa,

"Zan fadada salama gare ta kamar kogi,
wadatar al'ummai kuma kamar rafi mai gudu;

za ku tsotsa a kuma riƙe ku a hannunta
ku kuma yi wasa a gwiwoyinta.

¹³ Kamar yadda uwa takan ta'azantar da ɗanta
haka zan ta'azantar da ku;
za ku kuma ta'azantu a Urushalima."

¹⁴ Sa'ad da kuka ga wannan, zuciyarku za ta yi farin ciki
za ku kuma haɓaka kamar ciyawa;

za a sanar da hannun UBANGIJI ga bayinsa,
amma za a nuna wa makiyansa fushinsa.

¹⁵ Ga shi, UBANGIJI yana zuwa da wuta,
kuma kekunan yaƙinsa suna kama da guguwa;

zai sauko da fushinsa da zafi,
tsawatawarsa kuma da harsunan wuta.

¹⁶ Gama da wuta da kuma takobi
UBANGIJI zai yi hukunci a kan dukan mutane,
kuma yawanci za su kasance waɗanda UBANGIJI zai kashe.

¹⁷ "Waɗanda suka tsarkake suka kuma tsabtacce kansu don su je lambu, suna bin wannan da yake tsakiya* waɗannan da suke cin naman aladu da beraye da waɗansu abubuwan bankyama, za su sadu da ƙarshensu tare," in ji UBANGIJI.

¹⁸ "Ni kuwa, saboda ayyukansu da kuma tunaninsu, ina dab da zuwa in tattara dukan al'ummai da harsuna, za su kuma zo su ga ɗaukakata.

¹⁹ "Zan kafa alama a cikinsu, zan kuma aika waɗansu da suka tsira zuwa al'ummai, zuwa Tarshish, zuwa Libiya da Lidiya (sanannun 'yan aika), zuwa Tubal da kuma Girka, da kuma zuwa manisantan tsibirai da ba su taɓa jin labarin sunana ba ko su ga ɗaukakata. Za su yi shelar ɗaukakata a cikin al'ummai. ²⁰ Za su kuma dawo da dukan 'yan'uwanku, daga dukan al'ummai, zuwa dutsena mai tsarki a Urushalima kamar hadaya ga UBANGIJI, a kan dawakai, a kekunan yaƙi da wagonu, da kuma a kan alfadarai da kuma raƙuma," in ji UBANGIJI. "Za su kawo su, kamar yadda Isra'ilawa suke kawo hadayun hatsi, zuwa haikalin UBANGIJI a cikin tsabtattun kore. ²¹ Zan kuwa zaɓa waɗansunsu kuma su zama firistoci da Lawiyawa," in ji UBANGIJI.

* 66:17 Ko kuwa lambu a bayan wannan na masujadanku, kuma

²² “Kamar yadda sabuwar duniya da sabuwar sama za su tabbata a gabana,” in ji UBANGIJI, “haka sunanku da zuriyarku za su tabbata. ²³ Daga wannan sabon wata zuwa wancan, kuma daga wannan Asabbaci zuwa wancan, dukan mutane za su zo su rusuna a gabana,” in ji UBANGIJI. ²⁴ “Za su kuma fita su ga gawawwakin mutanen da suka yi mini tayarwa; tsutsotsin da suke cinsu ba za su taɓa mutuwa ba, balle wutar da take kɓona su ta mutu, za su kuma zama abin kyama ga dukan mutane.”

Irmiya

¹ Kalmomin Irmiya ɗan Hilkiya, ɗaya daga cikin firistoci a Anatot a yankin Benyamin. ² Maganar UBANGIJI ta zo gare shi a shekara ta goma sha uku ta sarautar Yosiya ɗan Amon sarkin Yahuda, ³ da kuma a zamanin Yehohiyakim ɗan Yosiya sarkin Yahuda, har zuwa watan biyar na shekara goma sha ɗaya na Zedekiya ɗan Yosiya sarkin Yahuda, sa'ad da aka kai mutanen Urushalima zaman bauta.

Kiran Irmiya

⁴ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa,

⁵ “Kafin in siffanta ka a cikin ciki na san* ka,
kafin a haife ka, na keɓe ka;
na naɗa ka ka zama annabi ga al'ummai.”

⁶ Sai na ce, “Kayya, UBANGIJI Mai Iko Duka, ban iya magana ba; ni ɗan yaro ne kawai.”

⁷ Amma UBANGIJI ya ce mini, “Kada ka ce, ‘Ni ɗan yaro ne kawai.’ Dole ka je wurin kowane mutumin da na aike ka ka kuma faɗa abin da na umarce ka. ⁸ Kada ka ji tsoronsu, gama ina tare da kai kuma zan kiyaye ka,” in ji UBANGIJI.

⁹ Sai UBANGIJI ya miƙa hannunsa ya taɓa bakina ya ce mini, “Yanzu na sa kalmomina a bakinka.

¹⁰ Duba, yau na naɗa ka a kan al'ummai da mulkoki don ka tumbuke ka kuma rusar, ka hallaka ka kuma kakaɓe, ka gina ka kuma shuka.”

¹¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, “Me ka gani, Irmiya?”

Sai na amsa na ce, “Na ga reshen itacen almon.”

¹² UBANGIJI ya ce mini, “Daidai ne ka gani, gama ina lura in ga cewa maganata ta cika.”

¹³ Maganar UBANGIJI ta sāke zo mini cewa, “Me ka gani?”

Na amsa na ce, “Na ga tukunya tana tafasa, tana juyewa daga arewa.”

¹⁴ UBANGIJI ya ce mini, “Daga arewa za a zubo masifa a kan dukan mazaunan ƙasar. ¹⁵ Ina shirin kiran dukan mutanen masarautar arewanci,” in ji UBANGIJI.

“Sarakunansu za su zo su kafa kursiyoyinsu

a mashigin ƙofofin Urushalima;

za su zo su kewaye dukan katangarta

su kewaye dukan garuruwan Yahuda.

¹⁶ Zan furta hukunci a kan mutanena

saboda muguntarsu na yashe ni,

suna ƙona turare ga waɗansu alloli

suna kuma bauta wa abin da hannuwansu suka yi.

¹⁷ “Ka kintsa kanka! Ka tashi tsaye ka faɗa musu abin da na umarce ka. Kada su firgita ka, in ba haka ba zan firgita ka a gabansu. ¹⁸ Yau na mai da kai birni mai katanga, ginshikin ƙarfe da bangon tagulla don ka tsaya gāba da dukan ƙasar, ya kuma yi gāba da sarakunan Yahuda da fadawan, da firistoci da kuma mutanenta. ¹⁹ Za su yi yaƙi da kai amma ba za su ci nasara a kanka ba, gama ina tare da kai, zan kuma kiyaye ka,” in ji UBANGIJI.

2

Isra'ila ya yashe Allah

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Tafi ka yi shela a kunnuwar Urushalima cewa,
“Na tuna da amincin ƙuruciyarki,

yadda kamar amarya kika ƙaunace ni

kika kuma bi ni cikin hamada,

cikin ƙasar da ba a yi shuka ba.

³ Isra'ila tsattsarka ce ga UBANGIJI,

* 1:5 Ko kuwa zaɓe

nunan fari na girbinsa;
dukan waƙanda suka cinye ta an same su da laifi,
masifa kuwa ta same su,”
in ji UBANGIJI.

⁴ Ka saurari maganar UBANGIJI, ya gidan Yaƙub,
dukanku zuriyar gidan Isra'ila.

⁵ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Wane laifi ne kakanninku sun same ni da shi,
da suka tsaya nesa da ni?

Sun bi gumakan banza
su kansu suka kuma zama banza da kansu.

⁶ Ba su yi tambaya, ‘Ina UBANGIJI,
wanda ya fitar da su daga Masar
ya bishe su cikin jeji
cikin hamada da kwazazzabai
ƙasa mai fāri da kuma duhu,
ƙasar da ba kowa mai ratsa ta ba kowa kuma mai zama a cikinta?’

⁷ Na kawo ku zuwa ƙasa mai albarka
don ku ci amfaninta da abubuwa masu yalwar da take bayarwa.

Amma kuka zo kuka ƙazantar da ƙasata
kuka kuma mai da gādona abin ƙyama.

⁸ Firistoci ba su yi tambaya,
‘Ina UBANGIJI ba.’
Waƙanda suke amfani da doka ba su san ni ba;
shugabanni suka yi mini tawaye.
Annabawa suka yi annabci ta wurin Ba'al,
suna bin gumakan banza.

⁹ “Saboda haka ina sāke tuhumarku,”
in ji UBANGIJI.
“Zan kuma tuhumi 'ya'ya 'ya'yanku.

¹⁰ Ku ƙetare zuwa tsibirar Kittim* ku gani,
ku aika zuwa Kedar ku duba da kyau;
ku ga ko an taɓa yin wani abu haka.

¹¹ Akwai wata al'ummar da ta canja allolinta?
(Duk da haka su ba alloli ba ne sam.)
Amma mutanena sun musayar da ƙauƙarsu
da gumakan banza.

¹² Ku girgiza saboda wannan, ya sammai,
ku kuma razana don tsoro mai girma,”
in ji UBANGIJI.

¹³ “Mutanena sun aikata zunubai guda biyu.
Sun rabu da ni,
ni da nake maɓulɓular ruwan rai,
sun kuma haka tankunan ruwansu,
tankuna ruwan da suka fashe da ba za su iya riƙe ruwa ba.

¹⁴ Isra'ila bawa ne, bawa ne ta wurin haihuwa?
Me ya sa ya zama ganima?

¹⁵ Zakoki sun yi ruri;
sun yi masa ruri.
Sun lalatar da ƙasarsa;

* 2:10 Wato, Saifurus da tsibirar wajen yamma

an kone garuruwansa aka kuma watse daga ciki.

16 Haka ma, mutanen Memfis[†] da Tafanes

sun aske rawanin kanka[‡]

17 Ba kai ne ba ka jawo wa kanka ba

ta wurin rabuwa da UBANGIJI Allahnka

sa'ad da ya bi da kai a hanya?

18 To, me ya sa za ka Masar

don shan ruwa daga Shihor?[§]

Kuma me ya sa za ka Assuriya

don shan ruwa daga Kogi?*

19 Muguntarka za ta hukunta ka;

jan bayanka zai tsawata maka.

Sai ka lura ka kuma gane

yaya mugu da kuma d'aci suke a gare ka

sa'ad da ka rabu da UBANGIJI Allahnka

kuma ba ka tsorona,"

in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

20 "Tun da daɗewa ka karya karkiyarka

ka kuma tsintsinke sarƙoƙinka;

sai ka ce, 'Ba zan bauta maka ba!'

Tabbatacce, a kan kowane tudu mai tsayi

da kuma a farƙashin kowane d'anyen itace

ka kwanta kamar karuwa.

21 Na shuka ka kamar zaɓaɓɓen inabi

iri mai kyau da kuma wanda za a dogara a kai.

Yaya kuma ka juya kana gāba da ni

ka lalace, ka zama inabin jeji?

22 Ko da yake ka wanke kanka da sabulu

ka yi amfani da sabulu mai yawa,

duk da haka har yanzu tabon laifinka yana nan a gabana,"

in ji UBANGIJI Mai lko Duka.

23 "Yaya za ka ce, 'Ban ƙazantu ba;

ban bi Ba'al ba?'

Duba yadda ka yi a cikin kwari;

ka ga abin da ka yi.

Kai kamar makwaɗɗaciyar rakuma ce mai zafin gudu

kana gudu nan da can,

24 kamar jakar jejin da ta saba da hamada,

mai busar iska cikin son barbaranta

sa'ad da take son barbara wa zai iya hana ta?

Jakin da yake nemanta, ba ya bukatar wahalar da kansa;

a lokacin barbara za a same ta.

25 Kada ka yi gudu har kafafunka su zama ba takalma

maƙogwaronka kuma ya bushe.

Amma sai ka ce, 'Ba amfani!

Ina ƙaunar bakin alloli

kuma dole in bi su.'

26 "Kamar yadda akan kunyatar da ɓarawo sa'ad da aka kama shi,

[†] 2:16 Da Ibraniyanci Nof [‡] 2:16 Ko kuwa fasa ƙoƙon kansa [§] 2:18 Wato, reshen Nilu * 2:18 Wato, Yuferites

haka gidan Isra'ila zai sha kunya,
 su, sarakunansu da shugabanninsu,
 firistocinsu da kuma annabawansu.

²⁷ Kuna ce wa itace, 'Kai ne mahaifina,'
 ga dutse kuma, 'Kai ne ka haife ni.'

Sun juye mini bayansu
 ba fuskokinsu ba;
 duk da haka sa'ad da suna cikin wahala, sukan ce,
 'Zo ka cece mu!'

²⁸ To ina allolin da kuka yi wa kanku?
 Bari su zo in suna iya cetonku
 sa'ad da kuke cikin wahala!
 Gama kuna da alloli masu yawa
 kamar yadda kuke da garuruwa, ya Yahuda.

²⁹ "Me ya sa kuke tuhumana?
 Dukanku kun yi mini tawaye,"
 in ji UBANGIJI.

³⁰ "A banza na hukunta mutanenku;
 ba su yi gyara ba.

Takobinku ya cinye annabawanku
 kamar zaki mai jin yunwa.

³¹ "Ku na wannan zamani, ku saurari maganar UBANGIJI.

"Na zama wa Isra'ila hamada ne
 ko kasa mai babban duhu?

Me ya sa mutanena suke cewa, 'Muna da 'yanci mu yi ta yawo;
 ba za mu kasa zuwa wurinka ba?'

³² Budurwa za ta manta da kayan adonta
 amarya ta manta da kayan adon aurenta?

Duk da haka mutanena sun manta da ni,
 kwanaki ba iyaka.

³³ Kuna da azanci sosai a bin masoya!
 Kai, ko mafiya muni cikin mata tana iya koya daga hanyoyinku.

³⁴ A rigunanku mutane kan sami
 jinin matalauta marasa laifi,
 ko da yake ba ku kama su suna fasawa su shiga ba.

Duk da haka
³⁵ kuna cewa, 'Ba ni da laifi;
 ba ya fushi da ni.'

Amma zan zartar da hukunci a kanku,
 domin kun ce, 'Ban yi zunubi ba.'

³⁶ Don me kuke yawo da yawa haka,
 kuna ta canjin hanyoyinku?

Masar za ta kunyata ku
 yadda kuka sha kunya a wurin Assuriya.

³⁷ Za ku kuma bar wurin
 da hannuwanku a kanku,
 gama UBANGIJI ya ki waƙanda kuka amince da su;
 ba za ku zama abin taimako a gare su ba.

ta kuwa bar shi ta auri wani mutum,
zai iya komo da ita kuma?
Kasar ba za ta kazantu gaba daya ba?
Amma kun yi rayuwa kamar karuwa da masoya masu yawa
yanzu za ki komo wurina?"

In ji UBANGIJI.

² "Ta da idanu ki duba tsaunuka ki gani.
Akwai wani wurin da ba a kwana da ke ba?
A gefen hanya kin zauna kina jiran masoyanki,
kin zauna kamar makiyayi* a hamada.
Kin kazantar da kasar
da karuwancinki da muguntarki.

³ Saboda haka an hana yayyafi,
kuma babu ruwan bazara da ya sauka.
Duk da haka kina da irin kallon da karuwa takan yi;
kin fi ki ji kunya.

⁴ Yanzu ba kin kira ni,
'Mahaifina, abokina daga kuruciyata ba,

⁵ kullum za ka riƙa fushi?
Hasalarka za ta ci gaba har abada ne?"
Haka kike magana,
amma kina aikata dukan muguntar da kika iya yi."

Isra'ila marar aminci

⁶ A zamanin Sarki Yosiyā, UBANGIJI ya ce mini, "Ka ga abin da marar amincin nan, Isra'ila ta yi? Ta haura kan kowane tudu mai tsayi da kowane gindin itace mai duhuwa ta yi zina a can. ⁷ Na yi zaton bayan ta yi wannan duka, za ta komo wurina amma ba ta yi haka ba, 'yar'uwarta marar aminci nan Yahuda ta gani. ⁸ Na ba wa Isra'ila marar bangaskiya takardar saki na kuwa kore ta saboda duk zinanta. Duk da haka na ga cewa 'yar'uwarta marar amincin nan Yahuda ba ta da tsoro; ita ma ta fita ta yi zina. ⁹ Domin fasikancin Isra'ila bai yi tasiri gare ta ba, sai ta kazantar da kasar ta kuma yi zina da dutse da kuma itace. ¹⁰ Duk da wannan duka, Yahuda 'yar'uwarta rashin amincin ba ta komo gare ni da dukan zuciyarta ba, sai a munafunƙe," in ji UBANGIJI.

¹¹ UBANGIJI ya ce mini, "Isra'ila marar bangaskiya ta fi Yahuda marar aminci. ¹² Ka tafi, ka yi shelar sakon nan wajen arewa cewa,

"Ki komo, Isra'ila marar bangaskiya,' in ji UBANGIJI,

'Ba zan kara yin fushi da ke ba,
gama ni mai jinkai ne,' in ji UBANGIJI,
'Ba zan yi fushi da ke har abada ba.

¹³ Ki dai yarda da laifinki
kin yi wa UBANGIJI Allahnki tawaye,
kin watsar da alheranki ga bakin alloli
a karƙashin kowane itace mai duhuwa,
ba ki kuwa yi mini biyayya ba,'" in ji UBANGIJI.

¹⁴ "Ku komo, ku mutane marasa bangaskiya," in ji UBANGIJI, "gama ni ne mijinku. Zan ɗauke ku, ɗaya daga garuruwanku da kuma biyu daga zuriyarku in kawo ku a Sihiyona. ¹⁵ Sa'an nan zan ba ku makiyaya da suke yin abin da zuciyata take so, waɗanda za su bishe ku da sani da kuma fahimi. ¹⁶ A kwanakin, sa'ad da kuka karu sosai a kasar," in ji UBANGIJI, "mutane ba za su kara yin magana a kan, 'Akwaƙin alkawarin UBANGIJI ba.' Ba zai kara shiga zuciyarsu ko su tuna ba; ko su bukace shi, ko kuwa su yi wani irinsa ba. ¹⁷ A lokacin za su ce da Urushalima Kursiyin UBANGIJI, kuma dukan al'ummai za su taru a Urushalima don su girmama sunan UBANGIJI. Ba za su kara bin taurinkai zuciyarsu mai

* 3:2 Ko kuwa mutumin Arab

mugunta ba. ¹⁸ A kwanakin gidan Yahuda zai haɗu da gidan Isra'ila, tare kuma za su zo daga ƙasar da take wajen arewa zuwa ƙasar da na ba kakanninsu gādo.

¹⁹ “Ni kaina na faɗa,
 “Da farin ciki zan ɗauke ki kamar 'ya'yana maza
 in ba ki ƙasa mai daɗi,
 gādo mafi kyau da wata al'umma.’
 Na zaci za ki kira ni ‘Mahaifi’
 ba za ki ƙara rabuwa da bina ba.
²⁰ Amma kamar mace marar aminci ga mijinta,
 haka kika kasance marar aminci gare ni, ya gidan Isra'ila,”
 in ji UBANGIJI.

²¹ An ji kuka a filayen tuddai,
 kuka da roƙon mutanen Isra'ila,
 domin sun lalace hanyoyinsu
 sun kuma manta da UBANGIJI Allahnsu.

²² “Ku komo, mutane marasa bangaskiya;
 zan warkar da ku daga ja da bayanku.”

“I, za mu zo wurinka,
 gama kai ne UBANGIJI Allahnmu.
²³ Tabbatacce hayaniyar bin gumaka a kan tuddai
 da duwatsu banza ne;
 tabbatacce a wurin UBANGIJI Allahnmu ne
 akwai ceton Isra'ila.
²⁴ Daga ƙuruciyarmu allolin kunya sun cinye mu
 amfanin wahalar kakanninmu
 garkunan tumakinsu da na awakinsu,
 yaransu maza da mata.
²⁵ Bari mu kwanta mu sha kunya,
 bari kuma kunyarmu ta rufe mu.
 Mun yi wa UBANGIJI Allahnmu zunubi,
 da mu da kakanninmu;
 daga ƙuruciyarmu har yā zuwa yau
 ba mu yi wa UBANGIJI Allahnmu biyayya ba.”

4

¹ “In za ka komo, ya Isra'ila,
 ka komo gare ni,”
 in ji UBANGIJI.
 “In ka kau da gumakanka masu bankyama daga gabana
 ba ka ƙara karkace ba,
² kuma in cikin gaskiya da adalci
 ka rantse, ‘Muddin UBANGIJI yana raye,’
 to al'ummai za su sami albarka ta wurinsa
 kuma a cikinsa za su ɗaukaka.”
³ Ga abin da UBANGIJI yana ce wa mutanen Yahuda da kuma na Urushalima.
 “Ku nome ƙasarku
 kuma kada ku yi shuka cikin ƙayayyuwa.
⁴ Ku yi wa kanku kaciya ga UBANGIJI
 ku yi wa zukatanku kaciya,
 ku mutanen Yahuda da mutanen Urushalima,

in ba haka ba hasalata za tã sauko ta ci kamar wuta
saboda muguntar da kuka aikata
za tã ci ba wanda zai kashe ta.

Masifa daga Arewa

⁵ “Ku yi shela a Yahuda ku kuma furta a Urushalima ku ce,

‘Ku busa kaho a ko’ina a kasar!’

Ku tã da murya da karfi ku ce,

‘Ku tattaru!

Bari mu gudu zuwa birane masu katanga!’

⁶ Ku tã da tuta don zuwa Sihiyona!

Ku gudu ku nemi mafaka ba tare da jinkiri ba!

Gama ina kawowa masifa daga arewa,

mummunan hallaka kuwa.”

⁷ Zaki ya fito daga rukukinsa;

mai hallakarwar al’ummai ya kama hanya.

Ya bar wurinsa

don yã lalace kasar ku.

Garuruwanku za su zama kufai

babu mazauna.

⁸ Saboda haka ku yafa tufafin makoki,

ku yi makoki da kuka,

gama fushin UBANGIJI

bai juye daga gare mu ba.

⁹ “A wannan rana,” in ji UBANGIJI,

“sarki da shugabanni za su fid da zuciya,

firistoci za su razana,

annabawa kuma za su yi mamaki.”

¹⁰ Sai na ce, “Kash, UBANGIJI Mai Iko Duka, yaya ka ruɗi mutanen nan da kuma Urushalima gaba daya haka ta wurin cewa, ‘Za ku zauna lafiya,’ sa’ad da takobi yana a maƙogwaronmu.”

¹¹ A lokacin za a faɗa wa mutanen nan da kuma Urushalima cewa, “Iska mai zafi daga tuddan hamada za tã hura zuwa wajen mutanena, amma ba don ta sheke ko ta rairaye; ba; ¹² iska mafificin karfi da ta fito daga gare ni.* Yanzu na zartar da hukuncina a kansu.”

¹³ Duba! Yana zuwa kamar gizagizai,

kekunan yakinsa suna zuwa kamar guguwa,

dawakansa sun fi gaggafa sauri.

Kaiton mu! Mun shiga uku!

¹⁴ Ya Urushalima, ki wanke mugunta daga zuciyarki ki sami ceto.

Har yaushe za ki zauna riƙe da mugayen tunani?

¹⁵ Murya ta shela daga Dan,

tana furtawa masifa daga tuddan Efraim.

¹⁶ “A faɗa wa al’ummai wannan,

a furta wannan game Urushalima.

‘Sojoji masu kawanya suna zuwa daga kasa mai nisa,

suna tã da kirarin yaƙi a kan biranen Yahuda.

¹⁷ Sun kewaye ta kamar masu gadin fili,

domin ta yi mini tawaye,”

in ji UBANGIJI.

¹⁸ “Halinki da ayyukanki

sun kawo wannan a kanki.

* 4:12 Ko kuwa ta zo ta wurin umarnina

Hukuncinki ke nan.
Yana da ɗaci!
Ya soke ki har zuciyarki!”

¹⁹ Azabana, azabana!
Ina birgima cikin zafi.
Azabana, azabar zuciyata!
Zuciyata yana bugu a cikina,
Ba zan yi shiru ba.
Gama na ji karan kaho;
na ji kirarin yaƙi.

²⁰ Masifa kan masifa;
dukan kasar ta zama kufai.
Cikin ɗan lokaci aka rurushe tentuna nawa,
mafakata ba zato.

²¹ Har yausha zan dubi tutar yaƙi
in kuma ji karar kaho?

²² “Mutanena wawaye ne;
ba su san ni ba.
Su 'ya'ya ne marasa azanci;
ba su da fahimi.
Suna da dabarar aikata mugunta;
ba su san yadda za su aikata alheri ba.”

²³ Na dubi duniya,
na ga cewa marar siffa ce babu kome;
sammai kuma,
haskensu ya tafi.

²⁴ Na dubi duwatsu,
sai na ga suna makyarkyata;
dukan tuddai kuwa suna lilo.

²⁵ Na duba, sai na ga ba kowa;
kowane tsuntsu a sarari da ya tsere.

²⁶ Na duba, sai na ga kasa mai amfani ta zama hamada;
dukan garuruwanta sun zama kufai
a gaban UBANGIJI, a gaban zafin fushinsa.

²⁷ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Dukan kasar za ta zama kufai,
ko da yake ba zan hallaka ta gaba ɗaya ba.

²⁸ Saboda haka duniya za ta yi kuka
sammai a bisa kuma za su yi duhu,
domin na yi magana kuma ba zan fasa ba,
na yanke shawara ba kuwa zan janye ba.”

²⁹ Da jin motsin mahayan dawakai da maharba
kowane gari ya ruga da gudu.

Waɗansu suka shiga kurmi;
waɗansu suka hau cikin duwatsu.
Dukan garuruwan sun fashe tas;
babu wani da yake zama a ciki.

³⁰ Me kike yi, ya wadda aka ragargaza?

Me ya sa kika sanya mulufi
 kika sa kayan adon zinariya?
 Me ya sa kika sa wa idanunki tozali?
 Kin yi kwalliyarki a banza.
 Masoyanki sun bar ki;
 suna neman ranki.

³¹ Na ji kuka kamar na mace mai nakuda,
 nishi kamar na wadda take haihuwa danta na fari,
 kukan Diyar Sihiyona tana haki, da kyar take numfashi,
 tana miƙa hannuwanta tana cewa,
 “Wayyo ni kaina! Na suma;
 an ba da raina ga masu kisana.”

5

Ba ko dƙaya da yake da adalci
¹ “Ku yi ta kai da kawowa a titunan Urushalima,
 ku dudduba ko’ina ku kuma lura,
 ku bincika cikin dandalinta.
 Ko za ku sami mutum guda
 wanda yake aikata adalci wanda yake kuma son bin gaskiya,
 sai in gafarta wa wannan birni.
² Ko da yake suna cewa, ‘Muddin UBANGIJI yana raye,’
 duk da haka suna rantsuwar ƙarya.”
³ Ya UBANGIJI, idanunka ba sa ganin gaskiya?
 Ka buge su, amma ba su ji zafi ba;
 ka ragargaza su, amma suka ƙi su gyara.
 Fuskarsu ta ƙeƙashe fiye da dutse
 suka ƙi su tuba.
⁴ Na yi tunani, “Waƙannan ne kawai matalauta;
 su wawaye ne,
 gama ba su san hanyar UBANGIJI ba,
 ko abubuwan da Allahnsu yake bukata ba.
⁵ Saboda haka zan tafi wurin shugabanni
 in yi musu magana;
 tabbatacce sun san hanyar UBANGIJI,
 da abubuwan da Allahnsu yake bukata.”
 Amma da nufi guda su ma suka karye karkiyar
 suka tsintsinke sarƙoƙin.
⁶ Saboda haka zaki daga kurmi zai fāƙa musu,
 kyarkeci kuma daga hamada zai cinye su,
 damisa za tā yi musu ƙawanya kusa da garuruwansu
 yā yayyage duk wanda ya kuskura ya fita,
 gama tawayensu da girma yake
 jan bayansu kuma yana da yawa.
⁷ “Me zai sa in gafarta muku?
 ‘Ya’yanku sun yashe ni
 sun yi rantsuwa da allolin da ba alloli ba ne.
 Na biya musu dukan bukatunsu,
 duk da haka suka yi zina

suka tattaru a gidajen karuwai.

⁸ An ciyar da su sosai, kamar kosassun ingarmu,
masu jaraba,
kowanne yana haniniya, yana neman matar maƙwabcinsa.

⁹ Ba zan hukunta su saboda wannan ba?" In ji UBANGIJI.

"Bai kamata in yi ramuwa
a kan irin al'ummar nan ba?

¹⁰ "Ku ratsa cikin gonakin inabinta ku cinye su,
amma kada ku hallaka su gaba ɗaya.

Ku kakkaɓe rassanta,
gama waɗannan mutane ba na UBANGIJI ba ne.

¹¹ Gidan Isra'ila da gidan Yahuda
sun zama marasa aminci gaba ɗaya gare ni"
in ji UBANGIJI.

¹² Sun yi ƙarya a kan UBANGIJI;
sun ce, "Ba zai yi kome ba!

Ba wata masifar da za tã same mu;
ba za mu taɓa ganin takobi ko yunwa ba.

¹³ Annabawa holoƙo ne kawai
maganar kuwa ba ta cikinsu;
saboda haka bari abin da suke faɗi ya koma kansu."

¹⁴ Saboda haka ga abin UBANGIJI Allah Maɗaukaki yana cewa,
"Domin mutanen sun yi waɗannan maganganu,
zan mai da maganata a bakinku wuta
waɗannan mutane kuwa su zama itacen da za tã ci.

¹⁵ Ya gidan Isra'ila," in ji UBANGIJI,
"Ina kawo al'umma daga nesa a kanku
al'umma ce ta tun dā mai ƙarfin hali,
mutane ne da ba ku san harshensu ba,
waɗanda ba za ku fahimci abin da suke faɗa ba.

¹⁶ Kwarinsu kamar buɗaɗɗen kabari ne;
dukansu jarumawa ne.

¹⁷ Za su cinye amfanin gonakinku da abincinku,
za su cinye 'ya'yanku maza da mata;
za su cinye garkunan tumakinku da na awakinku,
za su cinye 'ya'yan inabinku da na ɓaurenku.

Da takobi za su hallaka
biranenku masu katanga.

¹⁸ "Amma ko a cikin waɗancan kwanaki," in ji UBANGIJI, "ba zan hallaka ku gaba ɗaya ba. ¹⁹ Sa'ad
da kuma mutanen suka yi tambaya, 'Me ya sa UBANGIJI Allahnmu ya yi dukan wannan gare mu?' Sai
ka amsa musu, 'Yadda kuka yashe ni kuka kuma bauta wa bakin alloli a ƙasarku, haka yanzu za ku
bauta wa baki a ƙasar da ba taku ba.'

²⁰ "Ka sanar da wannan ga gidan Yakub
ka yi shelarsa a Yahuda.

²¹ Ku ji wannan, ku wawaye marasa azanci,
waɗanda suke da idanu amma ba sa gani,
waɗanda suke da kunnuwa amma ba sa ji.

²² Bai kamata ku ji tsorona ba?" In ji UBANGIJI.
"Bai kamata ku yi rawar jiki a gabana ba?

Na sa yashi ya zama iyakar teku,

madawwamiyar iyakar da ba zai tsallake ba.

Raƙuman ruwa za su iya yin hauka, amma ba za su iya haye ta ba;
za su iya yin ruri, amma ba za su iya ketare ta ba.

²³ Amma mutanen nan suna da tauraren zukata, kuma 'yan tawaye ne;
sun kauce suka kuma rabu da ni.

²⁴ Ba sa faɗa wa kansu, 'Bari mu ji tsoron UBANGIJI Allahnmu,
wanda yake ba mu ruwan sama a kan kari na kaka da na bazara,
wanda kullum yake tabbatar mana da girbi.'

²⁵ Laifofinku sun raba ku da waɗannan abubuwa;
zunubanku sun hana ku samun alheri.

²⁶ "A cikin mutanena an sami mugaye
waɗanda suke kwanton ɓauna kamar masu sa tarko wa tsuntsaye
kamar waɗanda suke kafa tarko don su kama mutane.

²⁷ Kamar keji cike da tsuntsaye,
gidajensu sun cika da ruɗu;
sun yi arziki suka kuma zama masu iko
²⁸ suka kuma yi kiba, suka yi bul-bul.

Mugayen ayyukansu ba su da iyaka;
ba sa wa marayu shari'ar adalci,
ba sa kare 'yancin matalauta.

²⁹ Bai kamata in hukunta su saboda wannan ba?"
In ji UBANGIJI.

"Bai kamata in yi ramuwa
a kan irin al'umma kamar wannan ba?"

³⁰ "Abin banmamaki da bantsoro
ya faru a kasar.

³¹ Annabawa suna annabcin karya,
firistoci suna mulki da ikon kansu,
mutanena kuma suna son haka.
Amma me za ku yi a karshe?"

6

Abokan gāba sun kewaye Urushalima

¹ "Ku gudu neman mafaka, mutanen Benyamin!
Ku gudu daga Urushalima!

Ku busa kaho a Tekowa!
Ku ba da alama a Bet-Hakkerem!
Gama masifa tana zuwa daga arewa,
mummunar hallaka ce kuwa.

² Zan hallaka Diyar Sihiyona,
kyakkyawa da kuma mai laulayi.

³ Makiyaya da garkunansu za su taso mata;
za su kafa tentunansu kewaye da ita,
kowane yana lura da sashensa."

⁴ "Mu shirya don yaƙi da ita!
Ku tashi, bari mu faɗa mata da tsakar rana!
Amma, kaito, rana tana faɗuwa,
inuwar yamma kuwa sai karan tsawo take.

⁵ Saboda haka ku tashi, bari mu faɗa mata da dare
mu rurushe kagaranta!"

- ⁶ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa,
 “Ku sassare itatuwan
 ku tula ƙasa kewaye da Urushalima.
 Dole a hukunta wannan birni;
 saboda ya cika da zalunci.
- ⁷ Kamar yadda rijiya takan ba da ruwarta,
 haka birnin yake da muguntarsa.
 Ana jin labarin rikici da hallaka a cikinsa;
 ciwonsa da mikinsa kullum suna a gabana.
- ⁸ Ki ji gargaɗi, ya Urushalima,
 ko kuwa in juya daga gare ki
 in mai da ƙasarki kufai
 don kada wani ya zauna a cikinta.”
- ⁹ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa,
 “Bari su yi kalan raguwar Isra’ila
 a yi kalan sarai yadda ake yi wa inabi;
 ka sāke miƙa hannunka a kan rassan,
 kamar mai tattara inabi.”
- ¹⁰ Ga wa zan yi magana in kuma gargaɗar?
 Wa zai saurare ni?
 Kunnuwansu sun toshe*
 don kada su ji.
 Maganar UBANGIJI ta zama abin zargi a gare su;
 ba sa jin daɗinta.
- ¹¹ Amma ina cike da fushin UBANGIJI,
 kuma ba na iya kannewa.
- “Ka kwararo shi a kan yara a titi
 da kuma a kan samarin da suka tattaru;
 za a kama miji da mata a cikinsa,
 tsofaffi da suka tsufa tukub.
- ¹² Za a ba da gidajensu ga waɗansu,
 tare da gonakinsu da matansu,
 sa’ad da na miƙa hannuna
 gāba da waɗanda suke zama a ƙasar,”
 in ji UBANGIJI.
- ¹³ “Daga ƙarami zuwa babba,
 dukansu masu haɗama ne don riba;
 har da annabawa da firistoci,
 dukansu suna aikata rashin gaskiya.
- ¹⁴ Sukan ɗaura mikin mutanena
 sai ka ce mikin ba shi da matsala.
 Suna cewa, ‘Lafiya, Lafiya,’
 alhali kuwa ba lafiya.
- ¹⁵ Suna jin kunyar halinsu na bankyama?
 A’a, ba sa jin kunya sam;
 ba su ma san yadda za su soke kai ba.
 Saboda haka za su fāɗi tare da fāɗaɗɗu;
 za a hamɓarar da su sa’ad da na hukunta su,”
 in ji UBANGIJI.
- ¹⁶ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,

* 6:10 Da Ibraniyanci marar kaciya

“Ku tsaya kan hanyoyi, ku duba;
 ku nemi hanyoyin dā,
 ku tambaya inda hanyar mai kyau take, ku yi tafiya a kanta,
 za ku kuwa sami hutu wa rayukanku.

Amma kun ce, ‘Ba za mu bi ta ba.’

¹⁷ Na naɗa muku masu tsaro a kanku na kuma ce,
 ‘Ku saurari karan kaho!’

Amma kuka ce, ‘Ba za mu saurara ba.’

¹⁸ Saboda haka ku, ya al’ummai;
 ku lura Ya shaidu,
 abin da zai faru da su.

¹⁹ Ki ji, ya duniya.

Zan kawo masifa a kan waɗannan mutane,
 sakayyar kulle-kullensu,

domin ba su saurari maganata ba
 suka kuma ƙi dokata.

²⁰ Babu riba a kawo mini turare daga Sheba
 ko rake mai zaki daga kasa mai nisa?

Ba zan karɓi hadayunku na ƙonawa ba;
 ba na jin daɗin sadakokinku.”

²¹ Saboda haka ga abin da UBANGIJI yana cewa,

“Zan sa abin tuntuɓe gaban mutanena.

Mahaifi da ‘ya’yansa maza za su yi tuntuɓe a kan juna;
 maƙwabci da abokansa za su hallaka.”

²² Ga abin da UBANGIJI yana cewa,

“Duba, sojoji suna zuwa
 daga ƙasar arewa;

babbar al’umma ce ta yunkuro
 daga iyakokin duniya.

²³ Suna rife da baka da māshi;
 mugaye ne kuma marasa tausayi.

Motsinsu kamar ƙugin teku ne
 yayinda suke hawan dawakansu;
 suna zuwa a jere kamar wanda ya yi shirin yaƙi
 don su faɗa miki, ya Diyar Sihiyona.”

²⁴ Mun ji labari a kansu,
 hannuwanmu kuwa suka yi laƙwas.

Azaba ta kama mu,
 zafi kamar na mace mai nakuda.

²⁵ Kada ku fita zuwa gonaki
 ko ku yi tafiya a hanyoyi,
 gama abokin gāba yana da takobi,
 kuma akwai razana ko’ina.

²⁶ Ya mutanena, ku sanya tufafin makoki
 ku yi birgima a toka;

ku yi kuka mai zafi
 irin wanda akan yi wa ɗa tilo,
 gama nan da nan mai hallakarwa
 zai auko mana.

²⁷ “Na maishe ka mai jarrabawar ƙarfe
 mutanena ne kuwa ƙarfen,

don ka lura
 ka kuma gwada hanyoyinsu.
²⁸ Su duka masu taurinkai ne, 'yan tawaye,
 suna yawo suna baza jita-jita.
 Su tagulla ne da karfe;
 dukansu lalatattu ne.
²⁹ Mazuga yana zuga da karfi
 don yã kone dalma da wuta,
 amma tacewa yana tafiya a banza;
 ba a fitar da mugaye.
³⁰ Ana ce da su azurfar da aka ki,
 gama UBANGIJI ya ki su.”

7

Banzancin addinin karya
(Iirmiya 26.1-6)

¹ Maganar da ta zo wa Iirmiya ke nan daga UBANGIJI. ² “Ka tsaya a kofar gidan UBANGIJI, a can kuwa ka yi shelar wannan saƙo.

“Ku ji maganar UBANGIJI, dukanku mutanen Yahuda waƙanda suke shiga ta waƙannan kofofi don yin sujada ga UBANGIJI. ³ Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allahna Isra'ila, yana cewa ku gyara hanyoyinku da ayyukanku, zan kuwa bar ku ku zauna a wannan wuri. ⁴ Kada ku dogara ga maganganun nan na ruƙarwa cewa, “Wannan shi ne haikalin UBANGIJI, haikalin UBANGIJI, haikalin UBANGIJI!” ⁵ In dai kuka canja hanyoyinku da ayyukanku kuma kuna aikata adalci da junanku, ⁶ in ba ku zalunci baƙo, maraya ko gwauruwa ba kuma in ba ku zub da jinin marar laifi a wannan wuri ba, in kuma ba ku bi waƙansu alloli da za su cuce ku ba, ⁷ to, zan bar ku ku zauna a wannan wuri, a ƙasar da na ba kakanninku har abada abadin. ⁸ Amma ga shi, kuna dogara ga maganganu na ruƙami marasa amfani.

⁹ “Za ku yi sata da kisa, ku yi zina da rantsuwar karya, kuna kone turare wa Ba'al kuma kuma bin waƙansu allolin da ba ku sani ba, ¹⁰ sa'an nan ku zo ku tsaya a gabana a wannan gida, wanda ake kira da Sunana, kuna cewa, “An cece mu,” mun dace mu aikata waƙannan abubuwa bankyama? ¹¹ Wannan gidan da ake kira da Sunana ya zama kogon 'yan fashi ne a gare ku? Amma ina kallo! In ji UBANGIJI.

¹² “Yanzu ku fita zuwa Shilo inda na fara maishe shi wurin zama don Sunana, ku ga abin da na yi masa saboda muguntar mutanen Isra'ila. ¹³ Yayinda kuke yin dukan waƙannan abubuwa, in ji UBANGIJI, na yi muku magana sau da sau, amma ba ku ji ba; na kira ku, amma ba ku amsa ba. ¹⁴ Saboda haka, abin da na yi wa Shilo shi ne yanzu zan yi wa gidan da ake kira da Sunana, haikalin da kuka dogara a kai, wurin da na ba ku da kuma kakanninku. ¹⁵ Zan kore ku daga gabana, kamar yadda na yi ga dukan 'yan'uwanku, mutanen Efraim.’

¹⁶ “Saboda haka kada ka yi addu'a don wannan mutane ko ka yi wani kuka ko roƙo dominsu, gama ba zan ji ka ba. ¹⁷ Ba ka gani abin da suke yi a biranen Yahuda da kuma a titunan Urushalima? ¹⁸ Yara sukan tara itace, iyaye suka hura wuta, mata kuma sukan kwaƙa kullu don su yi wa Sarauniyar Sama waina. Sukan miƙa hadayun sha ga waƙansu alloli don su tsokane ni in yi fushi. ¹⁹ Amma ni ne suke tsokana? In ji UBANGIJI Ashe, ba kansu ne suke cuta, suna kunyata kansu ba?

²⁰ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa fushina da hasalata za su kwarara a wannan wuri, a kan mutum da dabba, a kan itatuwan fili da a kan amfanin gona, za su yi ta kuna, ba kuwa za a kashe ba.

²¹ “Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila yana cewa ci gaba, ku ƙara hadayun ƙonawarku da sauran sadakoki ku kuma yi ta cin naman! ²² Gama sa'ad da na fitar da kakanninku daga Masar na kuma yi musu magana, ban ba su dokoki kawai game da hadayun ƙonawa da sadakoki ba, ²³ amma na ba su wannan umarni cewa ku yi mini biyayya, zan kuwa zama Allahnku ku kuma ku zama mutanena. Ku yi tafiya cikin dukan hanyoyin da na umarce ku, don ku zauna lafiya. ²⁴ Amma ba su saurara ba, ba su kuwa kula ba; a maimako, suka bi shawarar kansu da ta taurare muguwar

zukatansu. Su ja da baya a maimakon yin gaba. ²⁵ Daga lokacin da kakanninku suka bar Masar har yā zuwa yau, kullum na yi ta aikan bayina annabawa. ²⁶ Amma ba su saurare ni ba, ba su kula ba. Sai suka taurare zukatansu suka aikata mugun abu fiye da na kakanninsu.

²⁷ “Sa’ad da ka faɗa musu wannan duka, ba za su saurare ka ba; sa’ad da ka kira su, ba za su amsa ba. ²⁸ Saboda haka ka faɗa musu cewa, ‘Wannan ce al’ummar da ba tā yi biyayya ga UBANGIJI Allahnta ba, ba kuwa ta karɓi gyara ba. Gaskiya ta kare; ta hance gaba ɗaya daga leɓunansu.

²⁹ “Ku aske gashin kanku ku zubar; ku yi makoki a filayen tuddai, gama UBANGIJI ya ki ’yan zamanin nan ya kuma rabu da su saboda fushin da suka ba shi.

Kwarin kisa

³⁰ “Mutanen Yahuda sun yi mugunta a gabana, in ji UBANGIJI. Sun kafa gumakansu masu bankyama a gidan da ake kira da Sunana suka kanzantar da shi. ³¹ Sun gida masujadan Tofet a Kwarin Ben Hinnom don miƙa ’ya’yansu maza da mata a wuta, abin da ban yi umarni ba, ba kuwa yi tunaninsa ba. ³² Saboda haka ku yi hankali, kwanaki suna zuwa in ji UBANGIJI, sa’ad da mutane ba za su kara kira wurin Tofet ko Kwarin Ben Hinnom ba, amma Kwarin Kisa, gama za su binne matattu a Tofet sai har ba sauran wuri. ³³ Sa’an nan gawawwakin wannan mutane za su zama abinci ga tsuntsayen sama da kuma namun jeji, ba za a kuwa sami wani da zai kore su ba. ³⁴ Zan kawo karshen muryar murna da farin ciki da muryar amarya da ango a garuruwan Yahuda da kuma a titunan Urushalima, gama kasar za tā zama kufai.

8

¹ “A wancan lokaci, in ji UBANGIJI, za a fitar da kasusuwan sarakuna da na shugabannin Yahuda, kasusuwan firistoci da na annabawa, da kuma kasusuwan mutanen Urushalima daga kaburbura. ² Za a shimfiɗa su a rana da wata da kuma dukan taurarin sammai, waɗanda suka faunata suka kuma bauta wa, waɗanda suka bi suka nemi shawarar suka kuma yi wa sujada. Ba za a tattara su ko a binne su ba, amma za su zama kamar juji a jibge a kasa. ³ Duk inda na kore su zuwa, dukan waɗanda suka ragu na wannan muguwar al’umma za su gwammaci mutuwa da rai, in ji UBANGIJI Maɗaukaki.’

⁴ “Fada musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI yana cewa,

“Sa’ad da mutane suka faɗi, ba sa tashi ne?

Sa’ad da mutum ya kauce, ba ya dawowa?

⁵ To, me ya sa waɗannan mutane suka kauce?

Me ya sa Urushalima kullum take kaucewa?

Sun manne wa karya;

suka ki su dawo.

⁶ Na saurara sosai,

amma ba su faɗi wata maganar kirki ba.

Ba wanda ya tuba daga muguntarsa,

sai ma cewa yake, “Me na yi?”

Kowa ta kai-ta-kai yake

kamar dokin da ya kutsa kai a fagen fama.

⁷ Ko shamuwa ta sararin sama ma

takan san lokutan da aka tsara mata,

kurciya, mashirare da kuma zalɓe

sukan lura da lokacin kauransu.

Amma mutanena ba su san

abubuwan da UBANGIJI yake bukata ba.

⁸ “Yaya za ku ce, “Muna da hikima,
gama muna da dokar UBANGIJI,”

alhali alƙalamin karya na magatakarda
ya yi karya?

⁹ Za a kunyatar da masu hikima;

za su yi fargaba a kuma kama su.

- Da yake sun ki maganar UBANGIJI,
wace irin hikima kuka ce kuke da ita?
¹⁰ Saboda haka zan ba da matansu ga waƙansu
gonakinsu kuma ga waƙansu da suka ci da yaki.
Tun daga ƙarami har zuwa babba,
kowannensu yana haƙamar cin muguwar riba;
har da annabawa da firistoci ma,
kowannensu yana ƙarya.
- ¹¹ Sukan ƙaura mikin mutanena
sai ka ce mikin ba shi da matsala.
Suna cewa, “Lafiya, Lafiya,”
alhali kuwa ba lafiya.
- ¹² Sukan ji kunyar halin bankyamarsu kuwa?
Sam, ba su da kunya ko kaƙan;
ba su ma san yadda za su ji kunya ba.
Saboda haka sukan fāƙi tare da fāƙaƙi;
za su fāƙi sa’ad da aka hukunta su,
in ji UBANGIJI.
- ¹³ “Zan ƙwace girbinsu,
in ji UBANGIJI.
Ba a za sami inabi a kuringa ba.
Ba za a sami ’ya’ya a itacen ƙaure ba,
ganyayensu kuwa za su bushe.
Abin da na ba su
za a ƙwace.’”
- ¹⁴ Me ya sa muke zama a nan?
Mu tattaru!
Mu gudu zuwa birane masu katanga
mu mutu a can!
Gama UBANGIJI Allahnmu ya ƙaddara mana mutuwa
ya kuma ba mu ruwan dafi mu sha,
domin mun yi masa zunubi.
- ¹⁵ Mun sa zuciya ga salama
amma ba lafiya,
mun sa zuciya ga lokacin warkarwa
amma sai ga razana.
- ¹⁶ Daga Dan ana jin
tirjin dawakan abokin gāba;
da jin haniniyar ingarmunsu
dukan ƙasar ta girgiza.
Sun zo su cinye
ƙasar da kome da yake cikinta,
birni da dukan mazaunanta.
- ¹⁷ “Duba, zan aika macizai masu dafi a cikinku,
kāsā, waƙanda ba su da makari,
za su kuwa sassare ku,”
in ji UBANGIJI.
- ¹⁸ Ya mai ta’aziyata a cikin bakin ciki,
zuciyata ta ƙaci ƙwarai.

19 Ka saurari kukan mutanena
 daga kasa mai nisa suna cewa,
 “UBANGIJI ba ya a Sihiyona ne?
 Sarkinta ba ya can ne kuma?”

“Me ya sa suka tsokane ni da gumakansu har na yi fushi,
 da baƙin gumakansu marasa amfani?”

20 “Girbi ya wuce,
 damuna ta kare,
 ba a kuwa cece mu ba.”

21 Da yake an ragargazar da mutanena, an ragargaza ni ke nan;
 na yi kuka, tsoro ya kama ni.

22 Ba magani ne a Gileyad?
 Ba likita ne a can?
 To, me ya sa ba warkarwa
 wa raunin mutanena?

9

1 Da ma kaina maɓulɓulan ruwa ne
 idanuna kuma maɓulɓulan hawaye!
 Da sai in yi kuka dare da rana
 saboda mutanena da aka kashe.

2 Da ma a hamada
 ina da wurin da matafiye za su sauka,
 don in bar mutanena
 in tafi in bar su;
 gama dukansu mazinata ne,
 taron mutane marasa aminci.

3 “Sun tanƙwasa harshensu
 kamar baka, don su harba karya;
 ba da gaskiya ba ne
 suke nasara a cikin kasar.
 Sukan tashi daga wannan zunubi zuwa wancan;
 ba su san ni ba,”
 in ji UBANGIJI.

4 “Ka yi hankali da abokanka;
 kada ka amince da ’yan’uwanka.
 Gama kowane ɗan’uwa munafuki ne,
 kowane aboki kuma mai kushe ne.

5 Aboki kan ruɗi aboki,
 ba mai faɗar gaskiya.
 Sun koya wa harshensu faɗar karya;
 sun gajiyar da kansu da yin zunubi.

6 Kai* kana zama a tsakiyar ruɗu;
 cikin ruɗunsu sun ki su san ni,”
 in ji UBANGIJI.

7 Saboda haka ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa,
 “Ga shi zan tace in kuma gwada su,
 gama me kuwa zan yi
 saboda zunubin mutanena?”

* 9:6 Wato, Irmiya (jam’i na mutum guda a Ibraniyanci)

⁸ Harshensu kibiya ce mai dafi;
yana magana da ruƙu.

Da bakinsa kowa yana maganar alheri da maƙwabcinsa,
amma a zuciyaarsa ya sa masa tarko.

⁹ Bai kamata in hukunta su saboda wannan ba?"
In ji UBANGIJI.

"Bai kamata in ƙau fansa
a kan irin al'umma kamar wannan ba?"

¹⁰ Zan yi kuka in yi kururuwa saboda duwatsu
in kuma yi makoki game da wuraren kiwon hamada.

Sun zama kango ba wanda yake bi cikinta,
ba a kuma jin kukan shanu.

Tsuntsaye sararin sama sun gudu
namun jeji ma duk sun watse.

¹¹ "Zan mai da Urushalima tsibin kufai,
wurin zaman diloli;

zan kuma lalace garuruwan Yahuda
saboda haka ba wanda zai zauna a can."

¹² Wane mutum ne yana da isashiyar hikimar fahimtar wannan? Wa UBANGIJI ya umarta da zai iya
yin bayani? Me ya sa aka lalace kasar ta zama kufai kamar hamada da ba wanda zai iya ratsa ta?

¹³ UBANGIJI ya ce, "Domin sun bar dokata, wadda na sa a gabansu; ba su yi biyayya da ni ko su bi
dokata ba. ¹⁴ A maimako, sun bi taurin zuciyaarsu; suka bi Ba'al, yadda kakanninsu suka koya musu."

¹⁵ Saboda haka, ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila yana cewa, "Ga shi zan sa wannan
mutane su ci abinci mai ƙaci su kuma sha ruwan dafi. ¹⁶ Zan watsar da su a cikin al'ummai da su da
kakanninsu ba su sani ba, zan kuma fafare su da takobi sai na hallaka su."

¹⁷ Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki yana cewa,
"Ku lura yanzu! Ku kira mata masu makoki su zo
ku aika wa gwanaye a cikinsu su zo.

¹⁸ Bari su zo da sauri
su yi kuka a kanmu
sai idanunmu sun cika da hawaye
giranmu kuma su jike sharkaf.

¹⁹ An ji karar kuka daga Sihiyona cewa,
'Duba yadda muka lalace!
Duba irin babban kunyar da muka sha!

Dole mu bar kasar
domin gidajenmu sun lalace.'"

²⁰ Yanzu, ya mata, ku ji maganar UBANGIJI;
ku buƙe kunnuwanku ga maganar bakina.

Ku koya wa 'yan matanku yadda za su yi kuka;
ku koya wa juna makoki.

²¹ Mutuwa ta haura ta tagoginmu
ta kuma shiga katangarmu;

ta karkashe 'ya'ya a tituna
ta kuma karkashe samari a dandali.

²² Ka ce, "Ga abin da UBANGIJI ya furta,

"Gawawwakin mutane za su fāƙi
kamar juji a fili,
kamar hatsin da aka yanka a bayan mai girbi,
da ba mai tara su.'"

²³ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 “Kada mai hikima ya yi fariya da hikimarsa
 ko mai karfi ya yi fariya da karfinsa
 ko mai arziki ya yi fariya da arzikinsa,
²⁴ amma bari shi wanda yake tafama ya yi tafama da wannan,
 cewa ya fahimci ya kuma san ni,
 cewa ni ne UBANGIJI, wanda yake yin alheri,
 gaskiya da kuma adalci a duniya,
 gama a waƙannan ne nake jin daƙi,”
 in ji UBANGIJI.

²⁵ “Kwanaki suna zuwa,” in ji UBANGIJI, “sa’ad da zan hukunta dukan waƙanda aka yi musu kaciya kawai a jiki, ²⁶ Masar, Yahuda, Edom, Ammon, Mowab da dukan waƙanda suke zaune a hamada a wurare masu nisa.† Gama dukan waƙannan al’ummai marasa kaciya ne, har dukan gidan Isra’ila ma marasa kaciya ne a zuciya.”

10

Allah da kuma gumaka

¹ Ku ji abin da UBANGIJI yana ce muku, ya gidan Isra’ila. ² Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 “Kada ku koyi hanyoyin al’ummai
 ko ku razana game da alamun sararin sama,
 ko da yake al’ummai sun razana saboda su.

³ Gama al’adun mutane banza ne;
 sukan yanke itace daga kurmi,
 sai mai sassaƙa yã sassaƙa shi da gizago.

⁴ Sukan yi masa ado da azurfa da kuma zinariya;
 sukan ƙauki guduma su kafa shi da kusoshi,
 don kada yã faƙi.

⁵ Kamar dodon gona cikin gonar kabewa,
 haka gumakansu ba sa iya magana;
 dole a yi ta ƙaukansu
 domin ba za su iya tafiya ba.

Kada ku ji tsoronsu;
 ba za su iya yi wa wani lahani ba
 ba sa iya yin wani abin kirki.”

⁶ Babu wani kamar ka, ya UBANGIJI;
 kai mai girma ne,
 kuma sunanka yana da girma da kuma iko.

⁷ Wane ne ba zai girmama ka ba,
 Ya Sarkin al’ummai?
 Tsoronka wajibi ne.

A cikin dukan masu hikima na al’ummai
 kuma cikin dukan mulkokinsu,
 babu kamar ka.

⁸ Dukansu marasa azanci ne wawaye;
 gumakan itacen banza ne suke koya musu.

⁹ An kawo keraren azurfa daga Tarshish
 zinariya kuma daga Ufaz.

Abin da gwani da maƙerin zinariya suka yi

† 9:26 Ko kuwa hamada da kuma waƙanda suke hawan gashi kai ta goshinsu

sa'an nan aka yi masa ado da mulufi da shunayya
dukan aikin gwanaye.

¹⁰ Amma UBANGIJI shi ne Allah na gaskiya;
shi ne Allah mai rai, madawwamin sarki.
Sa'ad da ya yi fushi, kasa takan girgiza;
al'ummai ba sa iya jure da hasalarsa.

¹¹ “Ka faɗa musu wannan, ‘Waɗannan alloli, waɗanda ba su yi sammai da kasa ba, za su hallaka
daga duniya da kuma daga karkashin sammai.’”*

¹² Amma Allah ya yi duniya ta wurin ikonsa;
ya kafa duniya ta wurin hikimarsa
ya shimfiɗa sammai ta wurin fahiminsa.

¹³ Sa'ad da ya yi tsawa, ruwaye a cikin sammai sukan yi kugi;
yakan sa gizagizai su taso daga iyakokin duniya.
Yakan aiki wal'kiya da ruwan sama
ya fitar da iska daga gidajen ajiyarsa.

¹⁴ Kowa marar azanci ne, marar ilimi;
kowane maƙerin zinariya zai sha kunya saboda gumakansa.
Siffofinsa farya ne;
ba su da numfashi a cikinsu.

¹⁵ Su ba kome ba ne, aikin ruɗami ne;
Sa'ad da hukuncinsu ya yi za su lalace.

¹⁶ Shi da yake Rabon Yaƙub ba kamar waɗannan yake ba,
gama shi ne Mahaliccin abubuwa duka,
har da Isra'ila, kabilar gādonso
UBANGIJI Maɗaukaki ne sunansa.

Hallaka mai zuwa

¹⁷ Ku tattara kayayyakinku don ku bar kasar,
ku da kuke zaune a wurin da aka kewaye da yaƙi.

¹⁸ Gama haka UBANGIJI ya faɗa,
“A wannan lokaci zan jefar
da waɗanda suke zaune a kasar;
zan kawo damuwa a kansu
domin a kama su.”

¹⁹ Tawa ta fare, saboda raunin da aka yi mini!
Raunina ba mai warkewa ba ne!
Duk da haka na ce wa kaina,
“Wannan ciwona ne, dole kuma in jure da shi.”

²⁰ An lalatar da tentina;
dukan igiyoyinsa sun tsintsinke.
‘Ya’yana maza sun bar ni ba sa nan;
ba wanda aka bari da zai kafa tentina
ko ya kafa mini mafaka.

²¹ Makiyaya marasa azanci ne
kuma ba sa neman nufin UBANGIJI;
saboda haka ba sa nasara
dukan garkensu kuwa ya watse.

²² Ku saurara! Rahoto yana zuwa
babban hargitsi daga kasar arewa!
Zai mai da garuruwan Yahuda kufai,

* 10:11 Wannan sashe na wannan aya yana a harshen Arameya ne.

mazaunin diloli.

Addu'ar Irmiya

²³ Na sani, ya UBANGIJI, cewa ran mutum ba nasa ba ne;
ba mutum ne yake kiyaye takawarsa ba.

²⁴ Ka yi mini gyara, UBANGIJI, amma fa da adalci kaɗfai
ba cikin fushinka ba,
don kada ka wofinta ni.

²⁵ Ka zuba hasalarka a kan al'umman
da ba su san ka ba,
a kan mutanen da ba sa kira bisa sunanka.

Gama sun cinye Yakub;
sun cinye shi gaba ɗaya
suka kuma lalace wurin zamansa.

11

An take alkawari

¹ Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga wurin UBANGIJI. ² “Ka saurari zancen wannan alkawari ka kuma faɗe su ga mutanen Yahuda da kuma waɗanda suke zaune a Urushalima. ³ Ka faɗa musu cewa ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila yana cewa, ‘La’ananne ne wanda bai kula da zancen alkawarin nan ba, ⁴ zancen da na umarci kakanni-kakanninku sa’ad da na fitar da su daga Masar, daga cikin tanderun narkewar ƙarfe.’ Na ce, ‘Ku yi mini biyayya ku kuma aikata kowane abin da na umarce ku, za ku kuwa zama mutanena, ni kuwa zan zama Allahnku. ⁵ Sa’an nan zan cika rantsuwar da na yi wa kakanni-kakanninku, da zan ba su ƙasa mai zub da madara da kuma zuma’ ƙasar da kuka mallaka a yau.”

Sai na amsa na ce, “Amin, UBANGIJI.”

⁶ Sai UBANGIJI ya ce mini, “Ka yi shelar dukan maganan nan a biranen Yahuda da titunan Urushalima duka cewa, ‘Su saurari zancen alkawarin nan, su aikata. ⁷ Daga lokacin da na fitar da kakanni-kakanninku daga Masar har yã zuwa yau, na gargaɗe su sau da sau, ina cewa, “Ku yi mini biyayya.” ⁸ Amma ba su kasa kunne ko su saurara ba, a maimako, sai suka bi taurinkai na mugayen zukatansu. Saboda haka na kawo musu dukan la’anonin alkawarin da na riga na umarce su, su bi amma ba su kiyaye ba.’”

⁹ Sa’an nan UBANGIJI ya ce mini, “Akwai maƙarƙashiya a cikin mutanen Yahuda da waɗanda suke zaune a Urushalima. ¹⁰ Sun koma ga zunuban kakanni kakanninsu, waɗanda suka ƙi su saurari maganata. Suka bi waɗansu alloli don su bauta musu. Da gidan Isra'ila da kuma gidan Yahuda duk sun take alkawarin da na yi da kakanni kakanninsu. ¹¹ Saboda haka ga abin da UBANGIJI yana cewa, ‘Zan kawo masifa a kansu wadda ba za su iya tsere mata ba. Ko da yake suna kuka gare ni, ba zan saurare su ba. ¹² Garuruwan Yahuda da mutanen Urushalima za su tafi su yi kuka ga allolin da suke ƙona wa turare, amma ba za su taimake su ba sam sa’ad da masifar ta auku. ¹³ Kuna da alloli masu yawa yadda kuke da garuruwa, ya Yahuda; kuma bagadan da kuka yi don ƙona turare wa allahn nan Ba'al abin kunya sun yi yawa kamar titunan Urushalima.’

¹⁴ “Kada ka yi addu'a domin wannan mutane ko ka miƙa wani roƙo ko kuka dominsu, domin ba zan saurara ba sa’ad da suka kira gare ni a lokacin ƙuncinsu.

¹⁵ “Mene ne ƙaunatacciyata take yi a haikali
da yake ta yin ƙulle-ƙullen mugayen makircinta tare da mutane masu yawa?
Tsarkakar nama zai iya kawar da hukuncinki?
Sa’ad da kike yin muguntarki
sa’an nan ki yi farin ciki.”*

¹⁶ UBANGIJI ya kira ki itacen zaitun mai inuwa
kyakkyawa mai 'ya'ya masu kyau.

* 11:15 Ko kuwa Ko tsarkakan nama zai kawar da hukuncinki? Sa’an nan ki yi farin ciki

Amma da kugin babbar hadari
zai cinna masa wuta,
rassansa za su kakkarye.

¹⁷ UBANGIJI Maƙaukaki, wanda ya dasa ki, ya furta miki masifa, domin gidan Isra'ila da kuma gidan Yahuda sun aikata mugunta suka kuma tsokane ni in yi fushi ta wurin kona wa Ba'al turare.

An shirya wa Irmiya makarkashiya

¹⁸ Domin UBANGIJI ya bayyana mini maƙarkashiyarsu, na santa, gama a wannan lokaci ya nuna mini abin da suke yi. ¹⁹ Na kasance kamar ɗan rago marar faɗa wanda aka kai mayanka; ban gane cewa sun kulla mini maƙarkashiya, suna cewa,

“Bari mu lalatar da itacen duk da 'ya'yansa;

bari mu datse shi daga kasar masu rai,

har da ba za a kara tunawa da sunansa ba.”

²⁰ Amma, ya UBANGIJI Maƙaukaki, kai da kake yin shari'a da adalci

kake gwada zuciya da kuma tunani,

ka sa in ga sakayyar da za ka yi musu,

gama a gare ka na danka maganata.

²¹ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI yana cewa game da mutanen Anatot, waƙanda suke neman ranka suna kuma cewa, ‘Kada ka yi annabci da sunan UBANGIJI in ba haka za ka mutu a hannunmu’

²² saboda haka ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki yana cewa, ‘Zan hukunta su. Samarinsu za su mutu ta wurin takobi, 'ya'yansu maza da mata kuwa ta wurin yunwa. ²³ Babu raguwar da za a bar musu, domin zan kawo masifa a kan mutanen Anatot a shekarar hukuncinsu.’”

12

Damuwar Irmiya

¹ Kullum kai mai adalci ne, ya UBANGIJI,
sa'ad da na kawo kara a gabanka.

Duk da haka zan yi magana da kai game da shari'arka.

Me ya sa mugaye suke nasara?

Me ya sa dukan maciya amana suke zama ba damuwa?

² Ka dasa su, sun kuwa yi saiwa;

sun yi girma suna ba da 'ya'ya.

Kullum sunanka yana a bakinsu

amma kana nesa da zuciyarsu.

³ Duk da haka ka san ni, ya UBANGIJI;

kana ganina ka kuma gwada tunanina game da kai.

Ka ja su kamar tumakin da za a yanka!

Ka ware su don ranar yanka!

⁴ Har yausha kasar za ta kasance busasshiya*
ciyawa kowane fili ta bushe?

Domin waƙanda suke zaune cikinta mugaye ne,
dabbobi da tsuntsaye sun hallaka.

Ban da haka ma, mutane suna cewa,

“Ba zai ga abin da yake faruwa da mu ba.”

Amsar Allah

⁵ “In ka yi tsere da mutane a kafa

suka kuma gajiyar da kai,

yaya za ka yi gasa da dawakai?

In ka yi tuntuƙe a lafiyayiyar kasa,†

* 12:4 Ko kuwa kasar za ta yi makoki † 12:5 Ko kuwa In ka dogara a lafiyayiyar kasa

ƙaƙa za ka yi a kurmin[‡] Urdun?

⁶ 'Yan'uwanka, iyalinka har su ma sun bashe ka;
sun tā da kuka mai ƙarfi a kanka.

Kada ka amince da su,
ko da yake suna faɗa maganganu masu kyau game da kai.

⁷ “Zan yashe gidana,
in rabu da gādonā;
Zan ba da wadda nake ƙauna
a hannuwan abokan gābanta.

⁸ Gādonā ya zama mini
kamar zaki a kurmi.

Yana mini ruri;
saboda haka na ƙi shi.

⁹ Ashe, gādonā bai zama mini
kamar dabbare dabbaren tsuntsu mai cin nama
da sauran tsuntsaye masu cin nama suka kewaye shi da faɗa ba?

Tafi ka tattaro dukan namun jeji;
ka kawo su su ci.

¹⁰ Makiyaya masu yawa za su lalace gonar inabina
su tattake gonata;

za su mai da gonata mai kyau
kango marar amfani.

¹¹ Za tā zama kango,
busasshiya da kuma kango a gabana;

ƙasar duka za tā zama kango
domin ba wanda ya kula.

¹² A kan dukan tsaunukan nan na hamada
masu hallakarwa za su zo,
gama takobin UBANGIJI zai ci
daga wannan iyaka ƙasa zuwa wancan;
ba wanda zai zauna lafiya.

¹³ Za su shuka alkama, su girbe ƙayayyuwa;
za su gajiyar da kansu, ba za su kuwa sami kome ba.

Saboda haka ku sha kunyar abin da kuka girbe
saboda zafin fushin UBANGIJI.”

¹⁴ Ga abin da UBANGIJI yana cewa, “Game da dukan mugayen maƙwabtana waɗanda suka ƙwace gādon da na ba wa mutanena Isra'ila kuwa, zan tumɓuke su daga ƙasashensu zan kuma tumɓuke gidan Yahuda daga cikinsu. ¹⁵ Amma bayan na tumɓuke su, zan sāke jin tausayi in komo da kowannensu zuwa gādonā da kuma ƙasarsa. ¹⁶ In kuma suka koyi al'amuran mutanena sosai suka kuma yi rantsuwa da sunana, suna cewa, ‘Muddin UBANGIJI yana raye’ kamar yadda sun taɓa koya wa jama'ata yin rantsuwa da Ba'al, sa'an nan za su kahu a cikin jama'ata. ¹⁷ Amma duk al'ummar da ba tā saurara ba, zan tumɓuke ta ɗungum in kuma hallaka ta,” in ji UBANGIJI.

13

Abin ɗamara na lilin

¹ Ga abin da UBANGIJI ya faɗa mini, “Tafi ka sayo abin ɗamara na lilin ka sha ɗamara da shi, amma kada ka bari yā taɓa ruwa.” ² Saboda haka na sayo abin ɗamara, yadda UBANGIJI ya umarce ni, na kuwa sha ɗamara da shi.

[‡] 12:5 Ko kuwa a rigyawar

³ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini sau na biyu cewa, ⁴ “Ka ɗauki abin ɗamara da ka sayo, wanda ka ɗaura, ka tafi yanzu zuwa Fera* ka ɓoye shi a cikin kogon dutse.” ⁵ Saboda haka na tafi na ɓoye shi a Fera, yadda UBANGIJI ya ce mini.

⁶ Bayan ’yan kwanaki sai UBANGIJI ya ce mini, “Tafi yanzu zuwa Fera ka ɗauko abin ɗamara da na ce maka ka ɓoye a can.” ⁷ Sai na tafi Fera da haka na ɗauko abin ɗamara daga wurin da na ɓoye shi, amma abin ɗamara yanzu ya lalace ya zama ba shi da amfani sam.

⁸ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ⁹ “Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ‘Haka zan lalatar da alfarfar Yahuda da yawan alfarfar Urushalima. ¹⁰ Waɗannan mugayen mutane, waɗanda suka ƙi saurari maganata, waɗanda suka biye wa taurin zuciyarsu suka bi waɗansu alloli don su bauta su kuma yi musu sujada, za su zama kamar wannan abin ɗamara gaba ɗaya marasa amfani! ¹¹ Gama kamar yadda abin ɗamara kan kame gindin mutum tam, haka zan daure dukan gidan Isra’ila da dukan gidan Yahuda gare ni,’ in ji UBANGIJI, ‘domin su zama jama’a, da suna, da yabo, da daraja a gare ni, amma sun ƙi ji.’

Salkunan ruwan inabi

¹² “Faɗa musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila, yana cewa a cika kowace salkar ruwan inabi da ruwan inabi.’ In kuwa suka ce maka, ‘Ba mu san cewa ya kamata a cika kowace salkar ruwan inabi da ruwan inabi ba?’ ¹³ Sai ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI yana cewa, zan cika dukan waɗanda suke zama a ƙasar da buguwa, har ma da sarakunan da suke zama a kursiyin Dawuda, firistoci, annabawa da dukan waɗanda suke zaune a Urushalima. ¹⁴ Zan fyaɗe su a kan juna, iyaye da ’ya’yansu maza, in ji UBANGIJI. Tausayi ko jinkai, ko juyayi ba zai hana ni hallaka su ba.’”

Barazanar kwashewa zuwa zaman bauta

¹⁵ Ku ji ku kuma saurara,
kada ku yi girman kai,
gama UBANGIJI ya yi magana.

¹⁶ Ku ɗaukaka UBANGIJI Allahnku
kafin ya kawo duhu,
kafin ƙafafunku su yi tuntube
a kan tuddai masu duhu.
Za ku sa zuciyar ganin haske
amma zai mai da shi duhu mai kauri
ya kuma canja shi zuwa duhu baƙi ƙirin.

¹⁷ Amma in ba ku saurara ba,
zan yi kuka a ɓoye
saboda girmankanku;
idanuna za su yi kuka mai zafi,
suna zub da hawaye ƙwarai,
domin zan kwashe garken UBANGIJI zuwa zaman bauta.

¹⁸ Ka faɗa wa sarki da kuma mahaifiyar sarauniya cewa,
“Ku sauko daga kursiyinku,
gama rawaninku na ɗaukaka
za su fāɗi daga kawunanku.”

¹⁹ Za a kulle biranen da suke a Negeb,
kuma babu wanda zai buɗe su.
Za a kwashe dukan Yahuda zuwa zaman bauta,
za a kwashe su tas.

²⁰ Ku tā da idanunku ku ga
waɗanda suke zuwa daga arewa.
Ina garken da aka ba ku
tumakin da kuke tafama a kai?

* 13:4 Ko kuwa mai yiwuwa Yuferites; haka ma a ayoyi 5-7

- ²¹ Me za ku ce sa'ad da UBANGIJI ya naɗa muku
waɗanda ku kanku kuka koya musu a matsayi abokai na musamman?
Ashe, azaba ba za tã auko muku
kamar na mace mai naƙuda ba?
- ²² In kuma kuka tambaye kanku
“Me ya sa wannan ya faru da mu?”
Wannan kuwa saboda yawan zunubanku ne
ya sa fatarinku ya yage
aka kuma wahalshe jikinku.
- ²³ Mutumin Habasha[†] zai iya canja launin fatar jikinsa
ko damisa ta canja dabbare dabbarenta?
Ba za ku iya yin alheri
ku da kuka saba da yin mugunta ba.
- ²⁴ “Zan watsar da ku kamar yayin
da iskar hamada take hurawa.
- ²⁵ Rabonku ne wannan,
sashen da na auka muku,”
in ji UBANGIJI
“domin kun manta da ni
kuka kuma dogara ga allolin ƙarya.
- ²⁶ Zan kware fatarinku sama ya rufe fuskarku
don a iya ga tsiraicinku
- ²⁷ zinace zinacunku da haniniya kamar dawakai,
karuwancinku na bankunya!
Na ga ayyukanku na bankyama
a kan tuddai da kuma a filaye.
Kaitonki, ya Urushalima!
Har yaushe za ki ci gaba da rashin tsarki?”

14

Fari, yunwa da takobi

- ¹ Ga maganar UBANGIJI da ta zo wa Irmiya game da fãri cewa,
- ² “Yahuda tana makoki
biranenta suna fama;
suna kuka saboda ƙasar,
kuka kuma tana tasowa daga Urushalima.
- ³ Manyan mutane suna aika bayinsu su ɗebo ruwa
a maɓulɓulai amma babu ruwa.
Suka dawo da tulunansu haka nan;
da kunya da kuma ƙaskanci, da kawunansu a rufe.
- ⁴ Kasa ta tsattsage
saboda babu ruwan sama a ƙasar;
manoma sun sha kunya
suka kuma rufe kawunansu.
- ⁵ Har barewa a kurmi ma
ta gudu ta bar 'ya'yan da ta haihu sababbi
saboda babu ciyawa.
- ⁶ Jakan jeji suna tsaye a kan tuddai
suna haki kamar diloli;
idanunsu sun kãsa gani

[†] 13:23 Da Ibraniyanci Mutumin Kush (mai yiwuwa mutum daga yankin Bisa na Nilu).

saboda rashin makiyaya.”

⁷ Ko da yake zunubanmu suna ba da shaida a kanmu,
Ya UBANGIJI, ka yi wani abu saboda sunanka.

Gama jan bayanmu ya yi yawa;
mun yi maka zunubi.

⁸ Ya kai, Sa Zuciyar Isra'ila,
Mai Cetonsa a lokutan wahala,
me ya sa kake yi kamar baƙo a ƙasar,
kamar matafiyi wanda yake shirya wuri don yā kwana gari ya waye ya wuce?

⁹ Me ya sa kake yi kamar mutumin da aka far masa kwasam ba zato,
kamar jarumi marar ƙarfin ceto?

Kana a cikinmu, ya UBANGIJI,
da sunanka ake kiranmu;
kada ka yashe mu!

¹⁰ Ga abin da UBANGIJI ya ce game da wannan mutane,
“Suna son yawace-yawace ƙwarai;
ba sa hana ƙafafunsu yawo.

Saboda haka UBANGIJI bai yarda da su ba;
yanzu zai tuna da muguntarsu
zai kuma hukunta su saboda zunubansu.”

¹¹ Sa'an nan UBANGIJI ya ce mini, “Kada ka yi addu'a domin zaman lafiyar mutanen nan. ¹² Ko da yake suna azumi, ba zan saurari kukansu ba, ko da yake suna miƙa hadayun ƙonawa da hadayun gari, ba zan yarda da su ba. A maimako zan hallaka su da takobi, yunwa da annoba.”

¹³ Amma na ce, “A, UBANGIJI Mai Iko Duka, annabawa sun riƙa ce musu, ‘Ba za ku ga takobi ko ku yi fama da yunwa ba. A maimako, zan ba ku madawwamiyar salama.’”

¹⁴ Sai UBANGIJI ya ce mini, “Annabawa suna ta annabcin ƙarya da sunana. Ban aike su ba, ban kuma naɗa su ba, ban yi musu magana ba. Suna muku annabci wahayin ƙarya, suna muku duba marar amfani, suna bautar gumaka suna kuma bayyana tunanin kansu ne. ¹⁵ Saboda haka, ga abin da UBANGIJI ya ce game da annabawan da suke annabci da sunana. Ban aike su ba, duk da haka suna cewa, ‘Babu takobi ko yunwar da zai taɓa wannan ƙasa.’ Waɗannan annabawa takobi da yunwa za su hallaka su. ¹⁶ Mutanen da suke musu annabcin kuwa za a kore su zuwa titunan Urushalima saboda yunwa da kuma takobi. Babu wanda zai binne su, ko ya binne matansu, ko 'ya'yansu maza da mata. Zan aukar musu da masifar da ya dace da su.

¹⁷ “Ka yi musu wannan magana,
“Bari idanuna su yi ta zub da hawaye
dare da rana kada su daina;
saboda 'yata budurwa, mutanena,
sun sha wahalar babban rauni,
an yi musu bugu mai ragargazawa.

¹⁸ In na shiga cikin ƙasar,
na ga waɗanda takobi ya kashe;
in na shiga cikin birni,
na ga waɗanda suke fama da yunwa.

Da Annabi da firist duk
sun tafi ƙasar da ba su sani ba.’”

¹⁹ Ka ƙi Yahuda ɗungum ke nan?
Kana ƙyamar Sihiyona ne?

Me ya sa ka buge mu
don kada mu warke?
Mun sa zuciya ga salama

babu abin alherin da ya zo,
mun sa rai ga lokacin warkarwa
amma sai ga razana.

²⁰ Ya UBANGIJI, mun gane da muguntarmu
da kuma laifin kakanninmu;
tabbatacce mun yi maka zunubi.

²¹ Saboda sunanka kada ka fi mu;
kada ka kasƙantar da kursiyoyinka mai dƙaukaka.

Ka tuna da alkawarinka da mu
kada ka ta da shi.

²² Akwai wani daga cikin gumaka marasa amfani na al'ummai da ya kawo ruwan sama?
Sararin sama kansu sukan yi yayyafi?

A'a, kai ne, ya UBANGIJI Allahnmu.
Saboda haka sa zuciyarmu tana a kanka,
gama kai ne kake yi wannan duka.

15

¹ Sai UBANGIJI ya ce mini, "Ko da Musa da Sama'ila za su tsaya a gabana, zuciyata ba za ta komo ga mutanen nan ba. Ka kore su daga gabana! Su tafi!" ² In kuma suka tambaye ka, 'Ina za mu tafi?' Sai ka faɗa musu, 'Ga abin da UBANGIJI yana cewa,

"Waɗanda aka ƙaddara ga mutuwa, ga mutuwa za su;
waɗanda aka ƙaddara ga takobi, ga takobi za su;
waɗanda aka ƙaddara ga yunwa, ga yunwa za su;
waɗanda aka ƙaddara ga zaman bauta, ga zaman bauta za su.'

³ "Zan aika musu da iri masu hallakarwa guda huɗu," in ji UBANGIJI, "takobi zai kashe, karnuka za su kwashe, tsuntsaye da namun jeji kuma su cinye su kuma hallaka." ⁴ Zan sa su zama abin kyama ga dukan mulkokin duniya saboda abin da Manasse ɗan Hezekiya sarkin Yahuda ya aikata a Urushalima.

⁵ "Wa zai ji tausayinki, ya Urushalima?

Wa zai yi makoki dominki?

Wa zai dakata ya tambayi lafiyarki?

⁶ Kin fi ni," in ji UBANGIJI.

"Ki ci gaba da ja da baya.

Ta haka zan ɗibiya hannuwana a kanki in hallaka ki;
ba zan kara nuna miki jinkai ba.

⁷ Zan sheke ki da abin shekewa
a kofofin birnin kasar.

Zan kawo bakin ciki da hallaka a kan mutanena,
gama ba su canja hanyoyinsu ba.

⁸ Zan kara yawan gwaurayensu
su fi yashin teku yawa.

Da tsakar rana zan kawo mai hallakarwa
a kan iyaye mata na samarinsu;

farat ɗaya zan kawo musu
wahala da razana.

⁹ Mahaifiya 'ya'ya bakwai za ta suma
ta ja numfashinta na ƙarshe.

Ranarta zai faɗi tun lokacin bai yi ba;
za ta sha kunya a kuma wulakanta ta.

Zan sa a kashe raguwa da takobi
a gaban abokan gabansu,"
in ji UBANGIJI.

¹⁰ Kaitona, mahaifiyata, da kika haife ni,

mutumin da dukan kasa take faɗa take kuma gardama da shi!
 Ban ba da bashi ko in ci bashi ba,
 duk da haka kowa yana zagina.

¹¹ UBANGIJI ya ce,
 “Tabbatacce zan cece ka don alheri;
 tabbatacce zan sa abokan gābanka su yi roko gare ka
 a lokacin masifa da kuma lokacin wahala.

¹² “Mutum zai iya karye karefe
 karefe daga arewa, ko tagulla?

¹³ “Dukiyarku da arzikinku
 zan ba da su ganima, babu tara,
 saboda duka zunubanku
 ko’ina a kasar.

¹⁴ Zan bautar da ku ga abokan gābanku
 a kasar da ba ku sani ba,
 gama fushina zai yi kuna kamar wuta
 da za tā yi kuna a kanku.”

¹⁵ Ka gane, ya UBANGIJI;
 ka tuna da ni ka kuma lura da ni.
 Ka yi mini ramuwa a kan masu tsananta mini.

Cikin jimirinka, kada ka ɗauke ni;
 ka tuna yadda na sha zagi saboda kai.

¹⁶ Sa’ad da maganganunka suka zo, na cinye su;
 suka zama abin farin ciki zuciyata kuma ta yi murna,
 gama ana kirana da sunanka,
 Ya UBANGIJI Allah Maɗaukaki.

¹⁷ Ban taɓa zauna a cikin ’yan tawaye ba,
 ban taɓa yi murna da su ba;
 na zauna ni kaɗai domin hannunka yana a kaina
 ka kuma sa na cika da haushi.

¹⁸ Me ya sa wahalata ba ta karewa
 mikina kuma ba ya warkuwa?
 Za ka zama mini kamar rafi mai yaudara ne,
 kamar maɓulɓulan da ta kafe ne?

¹⁹ Saboda haka ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 “In ka tuba, zan maido da kai
 don ka bauta mini;
 in ka ambaci maganganu masu kyau, ba marasa kyau ba,
 za ka zama kakakina.
 Bari wannan mutane su juyo gare ka,
 amma kada ka juye gare su.

²⁰ Zan mai da kai katanga ga wannan mutane,
 katanga mai karfi na tagulla;
 za su yi yaƙi da kai
 amma ba za su yi nasara a kanka ba,
 gama ina tare da kai
 don in kuɓutar in kuma cece ka,”
 in ji UBANGIJI.

²¹ “Zan cece ka daga hannuwan mugaye
 in ɓambare ka daga hannun marasa tausayi.”

16

Ranar masifa

¹ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Kada ka yi aure ka haifi 'ya'ya maza da mata a wannan wuri.” ³ Gama ga abin da UBANGIJI yana cewa game da 'ya'ya maza da matan da aka haifa a wannan kasa da kuma game da matan da suke iyayensu da suke mazan da iyayensu. ⁴ “Za su mutu da muguwar cuta. Ba za a yi kuka dominsu ba, ba kuwa za a binne su ba, amma za a bar su a juji. Takobi da yunwa ne za su hallaka su, gawawwaminsu za su zama abincin tsuntsayen sararin sama da kuma namun jeji na duniya.”

⁵ Gama ga abin da UBANGIJI yana cewa, “Kada ka shiga gidan da akwai abincin makoki; kada ka tafi ka yi makoki ko ka nuna juyayi, domin na janye albarkata, kaunata da tausayina daga wannan mutane,” in ji UBANGIJI. ⁶ “Manya da kanana duka za su mutu a wannan kasa. Ba za a binne su ba, ba kuwa za a yi makokinsu ba, kuma ba wanda zai tsaga kansa ko ya aske kansa saboda su. ⁷ Ba wanda zai ba da abinci don ya ta'azantar da waƙanda suke makoki saboda matattu, kai, ko saboda mahaifi ko mahaifiya ma ba kuwa wani da zai ba da abin sha don ya ta'azantar da su.

⁸ “Kada kuma ka shiga gidan da ake biki ka zauna don ci da sha. ⁹ Gama ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa a idanunka da kuma a kwanakinka zan kawo ƙarshen muryar farin ciki da murna da kuma muryoyin amarya da ango a wannan wuri.

¹⁰ “Sa'ad da ka faɗa wa waƙannan mutane wannan duka suka kuma tambaye ka, ‘Me ya sa UBANGIJI ya ƙaddara irin wannan babban masifa a kanmu? Wace mugunta muka yi? Wane zunubi muka aikata wa UBANGIJI Allahnmu?’ ¹¹ Sai ka ce musu, ‘Wannan ya zama haka domin kakanninku sun rabu da ni,’ in ji UBANGIJI, ‘suka bi waƙansu alloli suka kuma bauta musu. Suka rabu da ni, ba su kuwa kiyaye dokata ba. ¹² Amma kun yi laifi fiye da kakanninku. Duba yadda kowannenku yana bin taurin muguwar zuciyarsa a maimakon yin mini biyayya. ¹³ Saboda haka zan fitar da ku daga wannan kasa zuwa wata ƙasar da ku da kakanninku ba ku taɓa sani ba, a can kuwa za ku bauta wa waƙansu alloli dare da rana, gama ba zan nuna muku tagomashi ba.’

¹⁴ “Amma fa, kwanaki suna zuwa,” in ji UBANGIJI, “da mutane ba za su ƙara cewa, ‘Muddin UBANGIJI yana raye, wanda ya fitar da Isra'ilawa daga Masar,’ ¹⁵ amma za su ce, ‘Muddin UBANGIJI yana raye, wanda ya fitar da Isra'ilawa daga ƙasar arewa da kuma daga dukan ƙasashe da ya kora su.’ Gama zan komo da su zuwa ƙasar da na ba wa kakanninsu.

¹⁶ “Amma yanzu zan aiko a kira masunta masu yawa su zo,” in ji UBANGIJI, “za su kuma kama su. Bayan wannan zan aiko a kira mafarauta su zo, su farauce su daga kowane dutse da tudu da kuma daga kogwannin duwatsu. ¹⁷ Idanuna suna a kan dukan hanyoyinsu; ba a boye suke daga gare ni, kuma zunubansu ba a boye suke a idanuna ba. ¹⁸ Zan riɓaɓɓanya sakayyar da zan yi musu saboda muguntarsu da zunubinsu, domin sun ƙazantar da ƙasata da ƙazantattun gumakansu marasa rai, suka kuma cika abin gāɗona da gumakansu na bankyama.”

¹⁹ Ya UBANGIJI, ƙarfina da katangana,
mafakata a lokacin damuwa,
gare ka al'ummai za su zo
daga iyakokin duniya su ce,

“Kakanninmu ba su mallaki kome ba sai allolin ƙarya,
gumakan banza da ba su yi musu amfani ba.

²⁰ Mutane kan yi allolinsu ne?
I, amma waƙannan ba alloli ba ne!”

²¹ “Saboda haka zan koya musu
a wannan lokaci zan koya musu
ikona da ƙarfina.

Sa'an nan za su sani
cewa sunana UBANGIJI ne.

17

- ¹ “An rubuta zunubin Yahuda da alƙalamin ƙarfe,
an rubuta da tsinin dutse,
a kan allunan zukatansu
da kuma a kan ƙahonin bagadansu.
- ² Har 'ya'yansu ma sun tuna
bagadansu da ginshikan Asheransu
kusa da itatuwa masu duhuwa
da kuma a kan tuddai masu tsayi.
- ³ Dutsena a ƙasar
da* dukiyarku na ƙasar da dukan arzikinku
za a ba da su ganima,
tare da masujadanku na kan tuddai,
saboda zunubi ko'ina a ƙasarku.
- ⁴ Saboda laifinku za ku rasa
gādon da na ba ku.
Zan bautar da ku ga abokan gābanku
a ƙasar da ba ku sani ba,
domin kun husata ni,
zai kuwa ci har abada.”
- ⁵ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“La'ananne ne mutumin da yake dogara ga mutum,
wanda ya dogara ga jiki don ƙarfi
wanda kuma zuciyarsa ta juya wa UBANGIJI baya.
- ⁶ Zai zama kamar ɗan kurmi a ƙasar da take kango;
ba za su ga arziki sa'ad da ya zo ba.
Za su zauna a busassun wuraren hamada,
a cikin ƙasar gishiri inda ba kowa.
- ⁷ “Amma mai albarka ne mutumin da yake dogara ga UBANGIJI,
wanda ƙarfin halinsa yana daga UBANGIJI.
- ⁸ Za su zama kamar itacen da aka dasa kusa da ruwa
wanda ya miƙa saiwoyinsa zuwa cikin rafi.
Ba ya jin tsoro sa'ad da zafi ya zo;
ganyayensa kullum kore suke.
Ba shi da damuwa a shekarar fāri
ba ya taɓa fasa ba da 'ya'ya.”
- ⁹ Zuciya ta fi kome ruɗu
ta fi ƙarfin warkewa.
Wa zai iya gane ta?
- ¹⁰ “Ni UBANGIJI nakan bincike zuciya
in gwada tunani,
don in sāka wa kowane mutum bisa ga halinsa,
bisa ga ayyukansa.”
- ¹¹ Kamar makwarwar da ta kwanta a kan ƙwan da ba ita ta zuba ba
haka yake da mutumin da ya sami arziki a hanyar da ba daidai ba.
A tsakiyar rayuwarsa za su rabu da shi,
a ƙarshe kuma zai zama wawa.

* 17:3 Ko kuwa tuddai 3 da duwatsun ƙasar. Naku

- ¹² Kursiyi mai daraja, da aka ɗaukaka tun daga farko,
shi ne wuri mai tsarkinmu.
- ¹³ Ya UBANGIJI, sa zuciyar Isra'ila,
duk waɗanda suka rabu da kai za su sha kunya.
Waɗanda suka juya maka baya za a rubuta su a ƙura
domin sun yashe UBANGIJI,
maɓulɓular ruwan rai.
- ¹⁴ Ka warkar da ni, ya UBANGIJI, zan kuwa warke;
ka cece ni zan kuwa cetu,
gama kai ne nake yabo.
- ¹⁵ Sun riƙa ce mini, “Ina maganar UBANGIJI take?
Bari tã cika yanzu!”
- ¹⁶ Ban gudu zaman mai yin maka kiwo ba;
ka sani ban marmarin ranan nan ta masifa ba.
Abin da ya fito daga leɓunana kuwa, a bayyane suke gare ka.
- ¹⁷ Kada ka zama mini abin razana;
kai ne mafakata a ranar masifa.
- ¹⁸ Bari masu tsananta mini su sha kunya,
amma ka kiyaye ni daga shan kunya;
bari su tsorata,
amma ka kiyaye ni da razana.
Ka kawo musu ranar masifa;
ka hallaka su da hallaka riɓi biyu.

Kiyaye Asabbaci da tsarki

¹⁹ Ga abin da UBANGIJI ya ce mini, “Ka je ka tsaya a ƙofar mutane, inda sarakunan Yahuda sukan shiga su fita; ka tsaya kuma a dukan sauran ƙofofin Urushalima. ²⁰ Ka ce musu, ‘Ku ji maganar UBANGIJI, ku sarakunan Yahuda, da dukan mutanen Yahuda da dukan mazaunan Urushalima waɗanda suke bi ta waɗannan ƙofofi. ²¹ Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ku yi hankali kada ku ɗauki kaya a ranar Asabbaci ko ku shigar da shi ta ƙofofin Urushalima. ²² Kada ku fitar da kayan gidajenku ko ku yi wani aiki a ranar Asabbaci mai tsarki, yadda na umarci kakanni-kakanninku. ²³ Duk da haka ba su saurara ba, ba su kuwa mai da hankali ba; suka taurare ba su kuwa saurara ko su karɓi horo ba. ²⁴ Amma in kuka yi hankali kuka yi mini biyayya, in ji UBANGIJI, ba ku kuwa shigar da kaya ta ƙofofi a ranar Asabbaci ba, amma kuka kiyaye ranar Asabbaci da tsarki ba tare da yin wani aiki a cikinta ba, ²⁵ sa’an nan sarakuna da suke zama a kursiyin Dawuda za su shiga ta ƙofofin wannan birni tare da fadawansu. Su da fadawansu za su shiga a kan kekunan yaƙi da kuma a kan dawakai, mutanen Yahuda suna musu rakiya tare da waɗanda suke zaune a Urushalima, wannan birni kuwa za tã kasance da mazauna har abada. ²⁶ Mutane za su zo daga garuruwan Yahuda da ƙauyukan kewaye da Urushalima, daga iyakar Benyamin da gindin tuddan yamma, daga ƙasar tudu da kuma Negeb, suna kawo hadayun ƙonawa da hadayun gari, sadakokin turare da na godiya zuwa gidan UBANGIJI. ²⁷ Amma in ba ku yi mini biyayya ba, ba ku kiyaye ranar Asabbaci da tsarki ba, kuka ɗauki wani kaya yayinda kuke shiga ƙofofin Urushalima a ranar Asabbaci, to, sai in cinna wa ƙofofin Urushalima wutar da ba a iya kashewa, tã cinye kagaranta.’”

18

A gidan mai ginin tukwane

¹ Ga maganar da ta zo wa Iirmiya daga wurin UBANGIJI. ² “Ka gangara zuwa gidan mai ginin tukwane, a can zan ba ka saƙona.” ³ Sai na gangara zuwa gidan mai ginin tukwane, na gan shi yana aiki a na’urar ginin tukwanen. ⁴ Amma tukunyar da yake ginawa ta lalace a hannuwansa, sai mai ginin tukwanen ya sãke gina wata tukunya dabam, yana gyara ta yadda ya ga dama.

⁵ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ⁶ “Ya gidan Isra’ila, ashe, ba zan yi da ku yadda mai ginin tukwanen nan yake yi ba?” In ji UBANGIJI. “Kamar yumɓu a hannun mai ginin tukwane, haka kuke a hannuna, ya gidan Isra’ila. ⁷ A duk lokacin da na yi shela cewa za a tumbuke, a kakkarya a kuma hallaka wata al’umma ko mulki, ⁸ in wannan al’ummar da na yi wa gargaɗi ta tuba daga muguntarta, sai in janye in kuma fasa kawo mata masifar da na yi niyya aukar mata. ⁹ In kuma wani lokaci na yi shela cewa za a gina wata al’umma ko mulki a kuma kafa ta, ¹⁰ in ta yi mugunta a gabana ba tã kuwa yi mini biyayya ba, sai in janye alherin da na yi niyya in yi mata.

¹¹ “Yanzu fa, sai ka faɗa wa mutanen Yahuda da waɗanda suke zaune a Urushalima, ‘Ga abin da UBANGIJI yana cewa ga shi! Ina shirya muku masifa ina kirkiro dabara a kanku. Saboda haka ku juya daga mugayen hanyoyinku, kowannenku, ku canja hanyoyinku da kuma ayyukanku.’ ¹² Amma za su amsa su ce, ‘Ba amfani. Za mu ci gaba da shirye-shiryenmu; kowannenmu zai bi taurin muguwar zuciyarsa.’”

¹³ Saboda haka ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Ku tattambaya a cikin al’ummai.

Wa ya taɓa jin irin wannan abu?

Budurwa Isra’ila ta yi mugun abu
mafi bankyama.

¹⁴ Dusar kanƙarar Lebanon
ta taɓa rabuwa da kan duwatsun Lebanon?
Ruwan mai sanyinsa daga rafuffukansa masu nesa
sun taɓa daina gudu?

¹⁵ Duk da haka mutanena sun manta da ni;
sun kone turare wa gumaka marasa amfani,
waɗanda suka sa su tuntube a al’amuransu
a hanyoyin dā.

Sun sa suka yi tafiya a ɓarayin hanyoyi
a hanyoyin da ba a gina ba.

¹⁶ Kasarsu za tã zama kufai,
abin reni har abada;
dukan waɗanda suka wuce za su yi mamaki
su kaɗa kai.

¹⁷ Kamar iska daga gabas
zan warwatsa su a gaban abokan gābansu;
zan juya musu bayana, ba zan nuna musu fuskata ba
a ranar masifarsu.”

¹⁸ Suka ce, “Zo mu shirya wa Irmiya maƙarƙashiya; gama koyarwar doka da firist ya yi ba za tã ɓace ba, haka ma shawara daga mai hikima da kuma magana daga annabawa. Saboda haka ku zo, mu faɗa masa da harsunanmu kada mu saurari wani abin da zai faɗa.”

Addu’ar Irmiya

¹⁹ Ka saurare ni, ya UBANGIJI
ka ji abin da masu zargina suke cewa!

²⁰ Ya kamata a sāka wa alheri da mugunta?
Duk da haka sun haka mini rami.

Ka tuna cewa na tsaya a gabanka
na kuma yi magana a madadinsu
don ka janye fushinka daga gare su.

²¹ Saboda haka ka kawo wa ’ya’yansu yunwa;
ka miƙa su ga ikon takobi.

Bari matansu su zama marasa ’ya’ya da gwauraye;
bari a kashe mazansu,
a kuma kashe samarinsu da takobi a yaƙi.

²² Bari a ji kuka daga gidajensu

sa'ad da ka kawo masu hari a kansu farat d'aya,
gama sun haka rami don su kama ni
suka kuma kafa tarko wa kafafuna.

²³ Amma Ya UBANGIJI,
ka san duk makarkashiyarsu, na neman su kashe ni.
Kada ka gafarta musu laifofinsu
ko ka shafe zunubansu daga gabanka.
Bari a tumfuke su a gabanka;
ka yi da su sa'ad da kake fushi.

19

¹ Ga abin da UBANGIJI yana cewa, "Tafi ka sayo tulu a wurin mai ginin tukwane. Ka d'auki waɗansu dattawan jama'a da kuma na firistoci ² ku fita zuwa Kwarin Ben Hinnom, kusa da mashigin Kofar Kasko. A can ka furta maganganun da na faɗa maka, ³ ka ce, 'Ku ji maganar UBANGIJI, ya sarakunan Yahuda da kuma mutanen Urushalima. Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa ku saurara! Zan kawo masifa a wannan wuri, wanda duk ya ji, kunnuwansa za su kaɗa. ⁴ Gama sun yashe ni suka kuma mai da wannan wuri ya zama na baƙin alloli; sun kone hadayu a cikinsa wa allolin da ko su ko kakanninsu ko sarakunan Yahuda ba su taɓa sani ba, suka kuma cika wannan wuri da jini marasa laifi. ⁵ Suka gina masujadai na kan tudu na Ba'al don su kona 'ya'yansu maza a cikin wuta a matsayin hadaya ga Ba'al abin da ban umarta ba, ban ambata ba, bai kuma zo mini ba. ⁶ Saboda haka ku lura, kwanaki suna zuwa, in ji UBANGIJI, sa'ad da mutane ba za su fara ce da wannan wuri Tofet ko Kwarin Ben Hinnom ba, amma za su ce da shi Kwarin Kisa.

⁷ "A wannan wuri zan lalace* dabarun Yahuda da na Urushalima. Zan sa a kashe su da takobi a gaban abokan gābansu, a hannuwan waɗanda suke neman ransu, zan kuma ba da gawawwaki su zama abinci ga tsuntsayen sararin sama da kuma namun jeji. ⁸ Zan ragargazar da wannan birni in mai da shi abin reni, duk wanda ya wuce zai yi mamaki ya kuma yi tsaki saboda dukan masifunsa. ⁹ Zan sa su ci naman 'ya'yansu maza da mata, za su kuma ci naman juna a lokacin damuwar kawanya da abokan gāban da suke neman ransu za su yi musu.'

¹⁰ "Sa'an nan ka fasa tulun yayinda waɗanda suka tafi tare da kai suna duba, ¹¹ ka kuma ce musu, 'Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa zan farfasa wannan al'umma da wannan birni kamar yadda aka farfasa wannan tulu mai ginin tukwane ba kuwa zai gyaru ba. Za a binne matattu a Tofet har sai ba sauran wuri. ¹² Ga abin da zan yi wa wannan wuri da waɗanda suke zaune a nan, in ji UBANGIJI. Zan mai da wannan birni kamar Tofet. ¹³ Gidaje a Urushalima da waɗannan na sarakunan Yahuda za su kanzantu kamar wannan wuri, Tofet, dukan gidajen da suke kone turare a kan rufi wa duk rundunan taurari suna kuma zuba hadayun sha ga sauran alloli.'"

¹⁴ Sa'an nan Irmiya ya komo daga Tofet, inda UBANGIJI ya aike shi don yā yi annabci, ya tsaya a filin haikalin UBANGIJI ya ce wa mutane duka, ¹⁵ "Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa, 'Ku saurara! Zan kawo wa wannan birni da kawayen da suke kewayensa kowace masifar da na furta a kansu, domin sun yi taurinkai, ba su kuwa saurari maganata ba.'"

20

Irmiya da Fashhur

¹ Da firist nan Fashhur ɗan Immer, babban ma'aikaci a cikin haikalin UBANGIJI, ya ji Irmiya yana annabcin waɗannan abubuwa, ² sai ya sa aka yi wa Irmiya duka aka kuma sa shi a turu a Kofar Bisa na Benyamin a haikalin UBANGIJI. ³ Kashegari, sa'ad da Fashhur ya fitar da shi daga turu, sai Irmiya ya ce masa, "UBANGIJI ba zai kira ka Fashhur ba, amma ya ba ka suna Magor-Missabib.* ⁴ Gama ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'Zan maishe ka abin razana ga kanka da kuma ga dukan abokanka; da idanunka za ka gan takobin abokan gāba yana kashe su. Zan miƙa Yahuda duka ga sarkin Babilon, wanda zai kwashe su zuwa Babilon ya kuma kashe su da takobi. ⁵ Zan ba wa abokan gābansu dukan

* 19:7 Ibraniyanci na lalace ya yi kamar Ibraniyanci na tulu (dubi ayoyi 1 da 10).

* 20:3 Magor-Missabib yana nufin razana ta kowace fuska.

dukiyar wannan birni dukan amfaninsa, dukan abubuwa masu daraja na sarakunan Yahuda. Za su kwashe su ganima su kai su Babilon. ⁶ Kai kuma Fashhur, da dukan waƙanda suke a gidanka za ku tafi zaman bauta a Babilon. A can za ku mutu a kuma binne ku, da kai da dukan abokanka waƙanda ka yi musu annabce-annabcen karya.’”

Damuwar Iirmiya

⁷ Ya UBANGIJI, ka ruƙe† ni, na kuwa ruƙu;
ka fi ni karfi, ka kuwa yi nasara.

Na zama abin dariya dukan yini;
kowa yana yi mini ba’a.

⁸ Duk sa’ad da na yi magana, nakan tā da murya
ina furta hargitsi da hallaka.

Haka maganar UBANGIJI ta kawo mini
zagi da reni dukan yini.

⁹ Amma in na ce, “Ba zan ambace shi ba
ba zan kara yin magana da sunansa ba,”

sai in ji maganarsa a cikina kamar wuta,
wutar da aka kulle a kasusuwana.

Na gaji da danne ta a cikina;
tabbatacce ba zan iya ba.

¹⁰ Na ji mutane da yawa suna raƙa cewa,
“Razana ta kowace fuska!
Mu kai kararsa! Bari mu kai kararsa!”

Dukan abokaina
suna jira in yi tuntuƙe, suna cewa,

“Mai yiwuwa a ruƙe shi;
sai mu yi nasara a kansa
mu ɗau fansa a kansa.”

¹¹ Amma UBANGIJI yana tare da ni kamar babban jarumi;
saboda haka masu tsananta mini za su yi tuntuƙe ba kuwa za su yi nasara ba.

Za su fāɗi su kuma sha mummunar kunya;
ba za a taɓa manta da rashin bangirmansu ba.

¹² Ya UBANGIJI Maɗaukaki, kai da kake gwada adali
kana bincika zuciya duk da tunani,
bari in ga sakayyarka a kansu,
gama a gare ka na miƙa damuwata.

¹³ Ku rera ga UBANGIJI!

Ku yabi UBANGIJI!

Ya kuɓutar da ran mabukaci
daga hannuwan mugaye.

¹⁴ La’ananniya ce ranar da aka haife ni!

Kada ranar da mahaifiyata ta haife ni ta zama mai albarka!

¹⁵ La’ananne ne mutumin da ya kawo wa mahaifina labari,
wanda ya sa shi ya yi murna cewa, “An haifa maka yaro, ɗa namiji!”

¹⁶ Bari mutumin ya zama kamar garuruwan
da UBANGIJI ya tumbuke ba tausayi.

Bari yā ji kuka da safe
kururuwan yaƙi kuma da tsakar rana.

¹⁷ Gama bai kashe ni a cikin ciki ba,
da ma ya sa cikin mahaifiyata ya zama kabarina,

† 20:7 Ko kuwa rarrashe

cikinta ya fadada har abada.

¹⁸ Me ya sa na ma fito daga cikin ciki
in ga wahala da bakin ciki
in kuma fare kwanakina da kunya?

21

Allah ya ki amsa rokon Zedekiya

¹ Magana ta zo wa Irmiya daga UBANGIJI sa'ad da Sarki Zedekiya ya aiki Fashhur ɗan Malkiya da firist Zefaniya ɗan Ma'asehiya gare shi. Suka ce masa, ² "Yanzu ka roki mana UBANGIJI saboda Nebukadnezzar* sarkin Babilon yana kawo mana yaki. Wataƙila UBANGIJI zai yi mana waɗansu abubuwa banmamaki kamar a lokacin baya don yã janye daga gare mu."

³ Amma Irmiya ya amsa musu ya ce, "Ku faɗa wa Zedekiya cewa, ⁴ 'Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, yake cewa ina shirin juya kayan yaƙin da suke a hannuwanka a kanka, waɗanda kake amfani don ka yaƙi sarki Babilon da kuma Babiloniyawa† waɗanda suka kewaye katangar birnin, zan kuwa tsiba kayan yaƙinka a tsakiyar birnin nan. ⁵ Ni da kaina zan yi yaƙi da kai da miƙaƙken hannu mai ƙarfi cikin fushi da hasala mai girma. ⁶ Zan kashe waɗanda suke zaune a wannan birni, mutane da dabbobi za su kuwa mutu da muguwar annoba. ⁷ Bayan wannan, in ji UBANGIJI, zan ba da Zedekiya sarkin Yahuda, fadawansa da kuma mutanen wannan birni waɗanda suka tsira daga annoba, takobi da kuma yunwa, ga Nebukadnezzar sarkin Babilon da kuma ga abokan gābansu waɗanda suke neman ransu. Zai kashe su da takobi; ba zai ji tausayinsu ko ya yi musu jinkai ko ya yi juyayinsu ba.'

⁸ "Bugu da ƙari, ka faɗa wa mutanen cewa, 'Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ga shi na sa a gabanku hanyar rai da hanyar mutuwa. ⁹ Duk wanda ya zauna a wannan birni zai mutu ta takobi, yunwa ko annoba. Amma duk wanda ya fita ya miƙa kansa ga Babiloniyawa waɗanda suka kewaye ku zai rayu; zai kuɓutar da ransa. ¹⁰ Na ƙudura in yi wa wannan birni lahani ba alheri ba, in ji UBANGIJI. Za a ba da shi a hannuwan sarki Babilon, zai kuwa hallaka shi da wuta.'

¹¹ "Ban haka ma, ka faɗa wa gidan sarauta na Yahuda cewa, 'Ku saurari maganar UBANGIJI; ¹² Ya gidan Dawuda ga abin da UBANGIJI yana cewa,

"Ku yi gaskiya kowace safiya;
ku kuɓuta daga hannun mai danniya
wannan da aka yi wa fashi
in ba haka ba hasalata za tã sauka ta kuma ci kamar wuta
saboda muguntar da kuka aikata
za tã ci babu wanda zai kashe ta.

¹³ Ina gāba da ku, mazaunan Urushalima,
ku da kuke zama a bisa wannan kwari
kan dutsen da yake a fili,
in ji UBANGIJI

ku da kuke cewa, "Wa zai iya yake mu?
Wa zai iya shiga mafakarmu?"

¹⁴ Zan hukunta ku gwargwadon ayyukanku,
in ji UBANGIJI.

Zan sa wuta a kurminku
da za tã cinye kome da yake kewaye da ku.'"

22

Hukunci a kan mugayen sarakunan Yahuda

¹ Ga abin da UBANGIJI yana cewa, "Ka gangara zuwa fadan sarkin Yahuda ka yi shelar wannan saƙo a can ka ce, ² 'Ka ji maganar UBANGIJI, ya sarkin Yahuda, kai da kake zaune kan gadon sarautar Dawuda, kai, da fadawanka da mutanenka waɗanda suke shiga ta waɗannan ƙofofi. ³ Ga abin da

* 21:2 Da Ibraniyanci Nebukadrezzar, wanda Nebukadnezzar ne wani suna; a nan da kuma sau da dama a Irmiya da Ezekiyl. † 21:4 Ko kuwa Kaldiyawa; haka ma a aya 9

UBANGIJI yana cewa, ka yi abin da yake gaskiya da kuma daidai. Ka kuɓutar da wannan da aka yi masa kwace daga hannun mai zaluntarsa. Kada ka yi abin da ba daidai ba ko ka cuci bako, maraya ko gwauruwa, kuma kada ka zub da jini marar laifi a wannan wuri. ⁴ Gama in ka lura da bin waɗannan umarnai, to, sarakunan da suke zaune a gadon sarautar Dawuda za su shiga ta kofofin wannan fada, suna hawan kekunan yaƙi da dawakai, fadawansu da mutanensu suna musu rakiya. ⁵ Amma in ba ku kiyaye waɗannan umarnai ba, in ji UBANGIJI, na rantse da kaina cewa wannan fada za ta zama kufai.’”

⁶ Gama ga abin da UBANGIJI yana cewa game da wannan fadar sarkin Yahuda,
 “Ko da yake kina kamar Gileyad a gare ni,
 kamar kwanƙolin Lebanon,
 tabbatacce zan maishe ki hamada,
 kamar garuruwan da ba mazauna.

⁷ Zan aika da mai hallakarwa a kanki,
 kowane mutum da makamansa,
 za su kuma yayyanka gumaguman al’ul na ki masu kyau
 su jefa su cikin wuta.

⁸ “Mutane daga al’ummai da yawa za su ratsa cikin wannan birni su kuma tambayi juna suna cewa,
 ‘Me ya sa UBANGIJI ya yi haka da wannan babban birni?’ ⁹ Amsar kuwa za ta zama, ‘Domin sun keta
 alkawarin UBANGIJI Allahnsu, suka yi sujada suka kuma bauta wa waɗansu alloli.’”

¹⁰ Kada ku yi kuka domin sarkin da ya mutu ko ku yi makoki saboda rashinsa;
 a maimako, ku yi kuka mai zafi saboda wanda aka kai zaman bauta,
 domin ba zai kara dawowa ba
 ko ya kara ganin kasarsa ta haihuwa.

¹¹ Gama ga abin da UBANGIJI yana cewa game da Shallum* ɗan Yosiya, wanda ya gāji mahaifinsa a matsayin sarkin Yahuda amma bai bar wurin nan ba, “Ba zai kara dawowa ba. ¹² Zai mutu a inda suka kai shi zaman bauta; ba zai kara ganin wannan kasa ba.”

¹³ “Kaiton wanda ya gina gidansa ta hanyar rashin adalci,
 ɗakunansa na sama kuma ta hanyar rashin gaskiya,
 yana sa mutanen kasarsa suna aiki a banza
 ba ya biyansu wahalarsu.

¹⁴ Yana cewa, ‘Zan gina wa kaina babban fada
 da manyan ɗakuna.’
 Ta haka sai ya yi musu manyan tagogi
 ya manne musu al’ul
 ya yi musu ado kuma da ruwan ja.

¹⁵ “Wannan zai mai da kai sarki ne
 in kana da al’ul a kai a kai?
 Mahaifinka bai kasance da abinci da abin sha ba?
 Ya yi abin da yake gaskiya da kuma daidai
 saboda haka kome ya kasance da lafiya da shi.

¹⁶ Ya kare muradin matalauta da mabukata,
 ta haka kome ya tafi masa daidai.
 Ba abin da ake nufi da ba san ni ke nan ba?”
 In ji UBANGIJI.

¹⁷ “Amma idanunka da zuciyarka
 sun kahu kawai a kan kazamar riba,
 da a kan zub da jinin marar laifi
 da kuma a kan danniya da zalunci.”

¹⁸ Saboda haka ga abin da UBANGIJI yana cewa game da Yehohiyakim ɗan Yosiya sarkin Yahuda,
 “Ba za su yi kuka dominsa ba,
 ‘Kaito, ɗan’uwana! Kaito, ’yar’uwata!’

* 22:11 A kan kuma kira shi Yehoyahaz

Ba za su yi kuka dominsa ba,
‘Kaito, maigidana! Kaito, darajarsa!’

¹⁹ Za a binne shi kamar jaki
za a ja shi a fasa a jefar
a bayan kofofin Urushalima.”

²⁰ “Ka haura zuwa Lebanon ka yi kuka,
bari a ji muryarka a Bashan,
yi kuka daga Abarim,
gama an murkushe dukan abokanka.

²¹ Na ja maka kunne sa’ad da kake zama lafiya,
amma sai ka ce, ‘Ba zan saurara ba!’
Wannan halinka ne tun kana matashi;
ba ka yi mini biyayya ba.

²² Iska za ta koro dukan makiyayanka
abokanka kuma za su tafi zaman bauta.
Sa’an nan za ka sha kunya a kuma walakanta ka
saboda dukan muguntarka.

²³ Kai da kake zama a ‘Lebanon,’[†]
kai da kake sheka a gine-ginen al’ul
za ka yi nishi sa’ad da zafi ya auka maka,
zafi kamar na mace mai nakuda!

²⁴ “Muddin ina raye,” in ji UBANGIJI, “ko kai, Yehohiyacin[‡] dan Yehohiyakim sarkin Yahuda, ka zama zoben hatimin dama a hannuna na dama, zan kwaɓe ka. ²⁵ Zan ba da kai ga waɗanda suke neman ranka, waɗanda kake tsoro, ga Nebukadnezar sarkin Babilon da kuma ga Babiloniyawa. ²⁶ Zan jefar da kai da mahaifiyar da ta haife ka zuwa wata fasa, inda babu ɗayanku da aka haifa a wurin, a can kuma za ka mutu. ²⁷ Ba za ka kara dawo kasar da kake marmarin dawowa ba.”

²⁸ Wannan mutum Yehohiyacin ne da aka rena, fasasshen tukunya,
abin da babu wanda yake so?

Me ya sa za a jefar da shi da ‘ya’yansa
a jefar da su a kasar da ba su sani ba?

²⁹ Ya ke fasa, fasa, fasa,
ki ji maganar UBANGIJI!

³⁰ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Ka rabu da wannan mutum sai ka ce marar ‘ya’ya,
mutumin da ba zai yi nasara a rayuwarsa ba,
gama babu zuriyarsa da za ta yi nasara
babu wani da zai zauna a kursiyin Dawuda
ko ya kara yin mulkin Yahuda.”

23

Reshen adalci

¹ “Kaiton makiyayan da suka hallakar suka kuma warwatsar da tumakin makiyayanta!” In ji UBANGIJI. ² Saboda haka ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila yana ce wa makiyayan da suke lura da mutanena, “Domin kun watsar da garkena kuka kuma kore su ba ku kuma lura da su ba, zan kawo hukunci a kanku saboda muguntar da kuka yi,” in ji UBANGIJI. ³ “Ni kaina zan tattara raguwar garkena daga fasashen da na kore su zuwa zan kuma dawo da su ga makiyayansu, inda za su yi ta haihuwa su riɓaɓɓanya. ⁴ Zan sa makiyaya a kansu waɗanda za su lura da su, ba za su kara jin tsoro ko razana ba, ba kuwa waninsu da zai ɓace,” in ji UBANGIJI.

⁵ “Kwanaki suna zuwa,” in ji UBANGIJI,

[†] 22:23 Wato, fada a cikin Urushalima (duba 1Sar 7.2)

[‡] 22:24 Da Ibraniyanci Koniya, wani suna na Yehohiyacin; haka ma a 28.

“sa’ad da zan tā da wa Dawuda* Reshen adalci,
Sarki wanda zai yi mulki da hikima
ya kuma yi abin da yake gaskiya da kuma daidai a kasar.

⁶ A cikin zamaninsa za a ceci Yahuda
Isra’ila kuma zai zauna lafiya.

Sunan da za a kira shi ke nan,
UBANGIJI Adalcinmu.

⁷ “Saboda haka fa, kwanaki suna zuwa,” in ji UBANGIJI, “sa’ad da mutanen ba za su kara cewa, ‘Muddin UBANGIJI yana raye, wanda ya fito da Isra’ila daga Masar ba,’⁸ amma za su ce, ‘Muddin UBANGIJI yana raye, wanda ya fito da zuriyar Isra’ila daga kasar arewa da kuma daga dukan kasashen da ya yashe su.’ Sa’an nan za su zauna a kasarsu.”

Annabawa masu karya

⁹ Game da annabawa kuwa,
Zuciyata ta karai;
dukan kasusuwana suna kaɗuwa.
Na zama kamar wanda ya bugu,
kamar mutumin da ruwan inabi ya sha kansa,
saboda UBANGIJI
da kuma maganarsa mai tsarki.

¹⁰ Kasar ta cika da mazinata;
saboda la’ana† kasar‡ ta zama kango‡
makiyaya a hamada ta bushe.
Annabawa suna bin mugayen muradu
suna kuma amfani da karfinsu a hanyar marar kyau.

¹¹ “Annabi da firist dukansu biyu marasa sanin Allah ne;
har ma a cikin haikalina na tarar da muguntarsu,”
in ji UBANGIJI.

¹² “Saboda haka hanyarsu za tā yi santsi;
za a jefar da su cikin duhu
a can kuwa za su fāɗi.
Zan kawo musu masifa
a shekarar da za a hukunta su,”
in ji UBANGIJI.

¹³ “A cikin annabawan Samariya
na ga wannan abin bankyama.

Suna annabci ta wurin Ba’al
suna bad da mutanena Isra’ila.

¹⁴ A cikin annabawan Urushalima kuma
na ga wani abin bantsoro.

Suna zina suna kuma rayuwar karya.
Sun karfafa hannuwa masu aikata mugunta,
domin kada wani ya juya daga muguntarsa.

Dukansu sun yi kama da Sodom a gare ni;
mutanen Urushalima sun yi kama da Gomorra.”

¹⁵ Saboda haka, ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa game da annabawa,
“Zan sa su ci abinci mai ɗaci
su kuma sha ruwa mai dafi,
domin daga annabawan Urushalima

* 23:5 Ko kuwa tā da daga zuriyar Dawuda † 23:10 Ko kuwa saboda waɗannan abubuwa ‡ 23:10 Ko kuwa kasar yana kuka

rashin sani Allah ya bazu ko'ina a kasar.”

¹⁶ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa,

“Kada ku saurari abin da annabawan suke muku annabci;
suna cika ku da sa zuciyar karya.

Suna maganar wahayi daga tunaninsu,
ba daga bakin UBANGIJI ba.

¹⁷ Suna cin gaba da ce wa waɗanda suka rena ni,
‘UBANGIJI ya ce za ku zauna lafiya.’

Ga duka waɗanda suke bin taurin zukatansu kuwa
sukan ce, ‘Babu lahanin da zai same ku.’

¹⁸ Amma wane ne a cikinsu ya taɓa tsaya a majalisar UBANGIJI
yā ga ko ya ji maganarsa?

Wa ya saurari ya kuma ji maganarsa?

¹⁹ Ga shi, hadarin UBANGIJI
zai taso cikin hasala

guguwa tana kaɗawa
a kan kawunan mugaye.

²⁰ Fushin UBANGIJI ba zai kau ba
sai ya aikata
nufin zuciyarsa.

A kwanakin masu zuwa
za ku gane sarai.

²¹ Ban aiki waɗannan annabawa ba,
duk da haka sun tafi da sakonsu;

ban yi musu magana ba,
duk da haka sun yi annabci.

²² Amma da a ce sun tsaya a majalisata,
da sun yi shelar maganata ga mutanena
sun kuma juyar da su daga mugayen hanyoyinsu
da kuma daga mugayen ayyukansu.

²³ “Ni ɗin Allah na kusa ne kawai,”
in ji UBANGIJI,

“ba Allah na nesa ba?”

²⁴ Akwai wanda zai iya ɓuya a lungu har da ba zan iya ganinsa ba?”

In ji Ubangiji

“Ban cika sama da kasa ba?”

In ji UBANGIJI.

²⁵ “Na ji abin da annabawa suna cewa su da suke annabcin karya a sunana. Suna cewa, ‘Na yi mafarki! Na yi mafarki!’ ²⁶ Har yausha wannan zai ci gaba a cikin zukata annabawa masu karya, waɗanda suke annabcin ruɗun tunaninsu? ²⁷ Suna tsammanin mafarkan da suke faɗa wa juna za su sa mutane su manta da sunana, kamar yadda kakanninsu suka manta da sunana ta wurin yin wa Ba’al sujada. ²⁸ Bari annabin da ya yi mafarki ya faɗa mafarkinsa, amma bari wanda yake da maganata ya yi ta da aminci. Gama me ya haɗa ciyawa da alkama?” In ji UBANGIJI. ²⁹ “Maganata ba wuta ba ce,” in ji UBANGIJI, “kuma kamar gudumar da kan ragargaza dutse?”

³⁰ “Saboda haka,” in ji UBANGIJI, “Ina gāba da annabawan da suke satar maganganuna daga juna.

³¹ I,” in ji UBANGIJI, “Ina gāba da annabawan da suke kaɗa harsunansu sa’an nan su ce, ‘UBANGIJI ne ya furta.’ ³² Tabbatacce, ina gāba da waɗannan da suke annabci mafarkan karya,” in ji UBANGIJI. “Suna faɗarsu suna ɓaɗ da mutanena da ƙarairayinsu na rashin hankali, duk da haka ban aike su ba, ban kuwa umarce su ba. Ba su amfani wannan mutane ba ko kaɗan,” in ji UBANGIJI.

³³ “Sa’ad da waƙannan mutane, ko annabi ko firist, ya tambaye ka, ‘Mece ce maganar^SUBANGIJI?’ Ka ce musu, ‘Wace magana?’* Zan yashe ku, in ji UBANGIJI.’ ³⁴ In annabi ko firist ko da wani dabam ya ce, ‘Wannan ne abin da UBANGIJI yake cewa,’ zan hukunta wannan mutum da kuma gidansa. ³⁵ Ga abin da kowannenku yana cin gaba da ce wa abokinsa ko danginsa, ‘Mece ce amsar UBANGIJI?’ Ko kuwa ‘mene ne UBANGIJI ya faɗa?’ ³⁶ Amma kada ku ƙara ambatar ‘maganar UBANGIJI’ domin kowace maganar mutum kan zama maganarsa. Ta haka kukan lalace maganar Allah mai rai, UBANGIJI Maɗaukaki, Allahnmu. ³⁷ Ga abin da za ku ci gaba da faɗa wa annabi, ‘Mece ce amsar UBANGIJI gare ka?’ Ko kuwa ‘mene ne UBANGIJI ya faɗa?’ ³⁸ Ko da yake kuna cewa, ‘Wannan ce maganar UBANGIJI,’ ga abin da UBANGIJI yana cewa kuna amfani da kalmomi, ‘Wannan ce maganar UBANGIJI,’ ko da yake na ce muku kada ku ce, ‘Wannan ce maganar UBANGIJI.’ ³⁹ Saboda haka, tabbatacce zan manta da ku in kuma jefar da ku daga gabana tare da birnin da na ba ku da kuma kakanninku. ⁴⁰ Zan kawo muku madawwamiyar kunya, kunya ta har abada wadda ba za a taɓa manta ba.”

24

Kwanduna biyu na 'ya'yan ɓaure

¹ Bayan Nebukadnezzar ya kwashi Yekoniya* ɗan Yehohiyakim sarkin Yahuda da fadawa, da masu sana'a da masu zane zanen Yahuda daga Urushalima zuwa Babilon zaman bauta, UBANGIJI ya nuna mini kwanduna biyu na 'ya'yan ɓaure ajiye a gaban haikalin UBANGIJI. ² Kwando guda yana da 'ya'yan ɓaure masu kyau sosai, kamar waɗanda suka nuna da wuri; ɗayan kwandon kuma yana da 'ya'yan ɓaure marasa kyau, sun yi muni har ba a iya ci.

³ Sa'an nan UBANGIJI ya tambaye ni ya ce, “Me ka gani, Iirmiya?”

Na ce, “Ya'yan ɓaure. Masu kyau ɗin suna da kyau sosai, amma munanan sun yi muni har ba a iya ci.”

⁴ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ⁵ “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, yana cewa, ‘Kamar 'ya'yan ɓauren nan masu kyau, haka zan kula da mutanen Yahuda waɗanda aka kwaso waɗanda na fissa su daga wannan wuri zuwa ƙasar Babiloniyawa† ⁶ Idanuna za su kula da su don kyautatawarsu, zan kuma komo da su wannan ƙasa. Zan gina su ba zan rushe su ba; zan dasa su ba kuwa zan tumbuke su ba. ⁷ Zan ba su zuciya don su san ni, cewa ni ne UBANGIJI. Za su zama mutanena, zan zama Allahnsu, gama za su komo gare ni da dukan zuciyarsu.

⁸ “‘Amma kamar 'ya'yan ɓauren nan marasa kyau, waɗanda sun yi muni har ba a iya ci,’ in ji UBANGIJI, ‘haka zan yi da Zedekiya sarkin Yahuda, fadawansa da sauran mutanen da suka tsira a Urushalima, ko suna a wannan ƙasa ko suna zama a Masar. ⁹ Zan mai da su abin kyama da masifa ga dukan mulkokin duniya, abin zargi da abin karin magana, abin ba'a da abin la'ana a duk inda zan kore su zuwa. ¹⁰ Zan aika da takobi, yunwa da annoba a kansu sai an hallaka su sarai daga ƙasar da na ba su da kuma kakanninsu.’”

25

Shekaru saba'in na zaman bauta

¹ Magana ta zo wa Iirmiya game da dukan mutanen Yahuda a shekara ta huɗu ta Yehohiyakim ɗan Yosiyar sarkin Yahuda, wadda ta kasance shekara ta fari ta Nebukadnezzar sarkin Babilon. ² Saboda haka Iirmiya annabi ya ce wa dukan mutanen Yahuda da dukan mazaunan Urushalima. ³ Shekaru ashirin da uku, daga shekara ta goma sha uku ta Yosiyar ɗan Amon sarkin Yahuda har zuwa wannan rana, maganar UBANGIJI ta zo mini na kuma yi muku magana sau da sau, amma ba ku saurara ba.

⁴ Ko da yake UBANGIJI ya aika dukan bayinsa annabawa gare ku sau da sau, ba ku saurara ba, ba ku kuma kula ba. ⁵ Sun ce, “Ku juye yanzu, kowannenku, daga mugayen hanyoyinku da mugayen ayyukanku, za ku kuwa iya zauna a ƙasar da UBANGIJI ya ba ku da kuma kakanninku har abada abadin.

^S 23:33 Ko kuwa nawaya (dubi Seftuwajin da Bulget) * 23:33 Da Ibraniyanci; Seftuwajin da Bulget Ku ne nawayar. (Ibraniyanci na faɗar Ubangiji da nawaya sun yi kama da juna.) * 24:1 Da Ibraniyanci Yekoniya, wani suna na Yekoniya † 24:5 Ko kuwa Kaldiyawa

⁶ Kada ku bi waƙansu alloli don ku bauta ku kuma yi musu sujada; kada ku tsokane ni in yi fushi da abin da hannuwanku suka yi. Sa'an nan ba zan kawo muku lahani ba."

⁷ "Amma ba ku saurare ni ba," in ji UBANGIJI, "kun tsokane ni da abin da kuka yi da hannuwanku, kuka kuma kawo lahani wa kanku."

⁸ Saboda haka UBANGIJI Maƙaukaki ya ce, "Domin kun ƙi ku saurara ga maganata, ⁹ zan kira dukan mutanen arewa da bawana Nebukadnezzar sarkin Babilon," in ji UBANGIJI, "zan kuma kawo su su yi gāba da wannan ƙasa da mazaunanta da kuma gāba da dukan al'ummai da suke kewaye. Zan hallaka su sarai in kuma mai da su abin bantsoro da abin dariya, za su kuma zama kufai har abada. ¹⁰ Zan kawar da muryoyin farin ciki da murna daga gare su, muryoyin amarya da na ango, ƙarar dutsen nifa da hasken fitila. ¹¹ Dukan wannan ƙasa za tã zama kango, kuma waƙannan al'ummai za su bauta wa sarkin Babilon shekaru saba'in.

¹² "Amma sa'ad da shekaru saba'in ƙin suka cika, zan hukunta sarkin Babilon da kuma al'ummarsa, ƙasar Babiloniyawa, saboda laifinsu," in ji UBANGIJI, "in kuma mai da ita kango har abada. ¹³ Zan kawo wa wannan ƙasa dukan abubuwan na yi magana a kanta, dukan abubuwan da aka rubuta a wannan littafi, abubuwan da Iirmiya kuma ya yi annabci a kan dukan al'ummai. ¹⁴ Su kansu al'ummai da sarakuna masu yawa za su bautar da su; zan sãka musu bisa ga ayyukansu da aikin hannuwansu."

¹⁵ Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, ya faɗa mini, "Ka karɓi kwaf ruwan inabin nan na fushina a wurina, ka sa dukan al'umman da na aike ka gare su, su sha. ¹⁶ Sa'ad da suka sha, za su yi ta tangaɗi su kuma yi hauka saboda takobin da zan aika a cikinsu." ¹⁷ Saboda haka na karɓi kwaf daga hannun UBANGIJI na sa dukan al'ummai waƙanda ya aiko ni wurinsu su sha.

¹⁸ Urushalima da garuruwan Yahuda, sarakunan da fadawanta, don su mai da su kufai da kuma abin bantsoro da ba'a da la'ana, yadda suke a yau;

¹⁹ Fir'auna sarkin Masar, ma'aikatansa, fadawansa da dukan mutanensa, ²⁰ da dukan bakin da suke can;

dukan sarakunan Uz;

dukan sarakunan Filistiyawa (waƙannan na Ashkelon, Gaza, Ekron da mutanen da aka bari a Ashdod);

²¹ Edom, Mowab da Ammon;

²² dukan sarakunan Taya da Sidon;

sarakunan bakin teku a ƙetaren teku;

²³ Dedan, Tema, Buz da dukan waƙanda suke a manisantan wurare;

²⁴ dukan sarakunan Arabiya da dukan sarakunan bakin da suke zama a hamada;

²⁵ dukan sarakunan Zimri, Elam da Mediya;

²⁶ da kuma dukan sarakunan arewa, nesa da kuma kusa, bi da bi, dukan mulkokin duniya.

Bayan dukansu kuma, sai sarkin Sheshak ma yã sha.

²⁷ "Sa'an nan na faɗa musu cewa, 'Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa ku sha, ku bugu ku kuma yi amai, ku fãɗi, kada kuma ku ƙara tashi saboda takobin da zan aiko muku.'

²⁸ Amma in suka ki su karɓi kwaf ƙin daga hannunka su sha, ka faɗa musu cewa, 'Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki yana cewa dole ku sha! ²⁹ Ga shi, na sa masifa tã yi aiki cikin birnin da ake kira da sunana, kuna gani za ku tafi ba hukunci? Ba za ku tafi ba hukunci ba, gama ina kawo wa dukan mazaunan duniya takobi, in ji UBANGIJI Maƙaukaki.'

³⁰ "Yanzu ka yi annabcin dukan waƙannan maganganu a kansu ka kuma ce musu,

"UBANGIJI zai yi ruri daga bisa;

zai yi tsawa daga mazauninsa mai tsarki

ya kuma yi ruri da ƙarfi a kan ƙasarsa.

Zai yi ihu kamar waƙanda suke matsin 'ya'yan inabi,

yi ihu a kan dukan waƙanda suke zaune a duniya.

³¹ Hayaniya za tã taso har iyakar duniya,

gama UBANGIJI zai kawo tuhume-tuhume a kan al'ummai;

zai kawo shari'a a kan dukan 'yan adam

ya kuma kashe mugaye da takobi,'”
in ji UBANGIJI.

³² Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa,
“Duba! Masifa tana yaɗuwa
daga al’umma zuwa al’umma;
hadari mai girma yana tasowa
daga iyakar duniya.”

³³ A lokacin waɗanda UBANGIJI ya kashe za su kasance a ko’ina, daga wannan bangon duniya zuwa wancan. Ba za a yi kuka dominsu, ba za a tattara su don a binne ba, amma za su zama kamar juji da an tsiba a ƙasa.

³⁴ Ku yi kuka ku kuma yi makoki, ku makiyaya;
ku yi ta birgima a ƙura, ku shugabannin garke.
Gama lokacin da za a yanka ku ya zo;
za ku fāɗi ku kuma farfasa kamar tukunyar yumɓu mai kyau.

³⁵ Makiyaya ba za su sami wurin da za su gudu su tafi ba,
shugabannin garke ba za su sami wurin kuɓuta ba.

³⁶ Ji kukan makiyaya,
kururuwan shugabannin garke,
gama UBANGIJI yana hallaka wurin kiwo.

³⁷ Rafi mai gudu a hankali zai zama kango
saboda zafin fushin UBANGIJI.

³⁸ Kamar zaki zai bar wurin ɓuyarsa,
ƙasarsu kuma za tã zama kufai
saboda takobin masu danniya
da kuma saboda zafin fushin UBANGIJI.

26

An yi wa Iirmiya barazanar mutuwa (Iirmiya 7.1-15)

¹ A farkon sarautar Yehohiyakim ɗan Yosiya sarkin Yahuda, wannan magana ta zo daga wurin UBANGIJI, ² “Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ka tsaya a filin gidan UBANGIJI ka kuma yi magana ga dukan mutanen garuruwan Yahuda waɗanda suka zo sujada a gidan UBANGIJI. Ka faɗa musu kome da na umarce ka; kada ka bar wata magana. ³ Wataƙila su saurara kowanne kuma ya juyo daga mugun hanyarsa. Sa’an nan in yi juyayi in kuma janye masifar da nake shirin kawo a kansu saboda muguntar da suka aikata. ⁴ Ka faɗa musu, ‘Ga abin da UBANGIJI yana cewa, in ba ku saurare ni, ku kuma bi dokata, wadda na sa a gabanku ba, ⁵ in kuma ba ku saurari maganganun bayina annabawa, waɗanda na aika muku sau da sau ba (ko da yake ba ku saurara ba), ⁶ to, sai in mai da gidan nan kamar Shilo, birnin nan kuma abin la’ana a cikin al’umman duniya.’”

⁷ Firistoci, annabawa da dukan mutane suka ji Iirmiya yana waɗannan maganganu a gidan UBANGIJI. ⁸ Amma da Iirmiya ya gama faɗar wa dukan mutanen abin da UBANGIJI ya umarce shi ya faɗa, sai firistoci, annabawa da dukan mutane suka kama shi suka ce, “Mutuwa za ka yi! ⁹ Me ya sa ka yi annabci da sunan UBANGIJI cewa wannan gida zai zama kamar Shilo, wannan birni kuma zai zama kango da hamada?” Sai duk mutane suka tattaru kewaye da Iirmiya a cikin gidan UBANGIJI.

¹⁰ Da fadawan Yahuda suka ji haka, sai suka haura daga fada zuwa gidan UBANGIJI suka zazzauna a wuraren zamansu a mashigin Sabuwar Kofar gidan UBANGIJI. ¹¹ Sa’an nan firistoci da annabawa suka ce wa fadawan da dukan mutane, “Mutumin nan ya cancanci hukuncin kisa gama ya yi annabci gāba da wannan birni. Ku kun ji da kunnuwanku!”

¹² Sai Iirmiya ya ce wa dukan fadawa da kuma dukan mutane, “UBANGIJI ya aiko ni in yi annabci gāba da wannan gida da wannan birni dukan abin da na faɗa. ¹³ Yanzu sai ku gyara hanyoyinku da kuma ayyukanku ku yi biyayya da UBANGIJI Allahnku. Sa’an nan UBANGIJI zai yi juyayi ya kuma janye masifar da ya furta zai kawo a kanku. ¹⁴ Game da ni dai, ina a hannuwanku; ku yi duk abin da kuka

ga ya yi kyau, ya kuma dace a gare ku. ¹⁵ Ku tabbata dai, cewa in kuka kashe ni, za ku jawo wa kanku alhakin jini marar laifi a kanku da a kan birnin nan da kuma a kan masu zama a cikinsa, gama a gaskiya UBANGIJI ne ya aiko ni wurinku domin in faɗa muku dukan maganan nan a kunnuwanku.”

¹⁶ Sai fadawa da dukan mutane suka ce wa firistoci da annabawa. “Wannan mutum bai yi abin da ya isa hukuncin kisa ba, gama ya yi magana da sunan UBANGIJI Allahnmu.”

¹⁷ Waɗansu daga cikin dattawan kasar suka zo gaba suka ce wa dukan taron jama'a, ¹⁸ “Mika mutumin Moreshet, ya yi annabci a kwanakin Hezekiya sarkin Yahuda. Ya ce wa dukan mutanen Yahuda, ‘Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa,

“‘Za a nome Sihiyona kamar gona,

Urushalima kuwa za ta zama tsibin juji,

ƙwanƙolin dutsen haikali kuwa zai zama kurmi.’*”

¹⁹ “Hezekiya sarkin Yahuda ko kuwa wani a Yahuda ya kashe shi? Ashe, Hezekiya bai ji tsoron UBANGIJI ya nemi tagomashinsa ba? UBANGIJI kuwa bai yi juyayi ya kuma janye masifar da ya furta zai kawo a kansu ba? Muna gab da jawo wa kanmu muguwar masifa!”

²⁰ (To, fa, Uriya ɗan Shemahiya daga Kiriyat Yeyarim wani mutum ne wanda ya yi annabci da sunan UBANGIJI; ya yi annabci irin abu ɗaya ga ba da wannan birni da wannan ƙasa yadda Irmiya ya yi. ²¹ Da sarki Yehohiyakim da dukan fadawansa da ma'aikatansa suka ji wannan magana, sai sarki ya nemi a kashe shi. Amma Uriya ya ji wannan shiri sai ya gudu zuwa Masar don tsoro. ²² Sarki Yehohiyakim ya aiki Elnatan ɗan Akbor zuwa Masar, tare da waɗansu mutane. ²³ Suka dawo da Uriya daga Masar suka kawo shi wurin Sarki Yehohiyakim, wanda ya kashe shi da takobi aka kuma jefar da gawarsa a makabartar talakawa.)

²⁴ Bugu da ƙari, Ahikam ɗan Shafan ya goyi bayan Irmiya, saboda haka ba a ba da shi ga mutane don su kashe shi ba.

27

Yahuda ya bauta wa Nebukadnezzar

¹ A farkon sarautar Zedekiya ɗan Yosiyar sarkin Yahuda, wannan magana ta zo wa Irmiya daga UBANGIJI. ² Ga abin da UBANGIJI ya ce mini, “Ka yi karkiyar itace da maɗaurai ka ɗaura a wuyanka. ³ Sa'an nan ka aika da saƙo zuwa wurin sarakunan Edom, Mowab, Ammon, Taya da Sidon ta bakin jakadu waɗanda suka zo Urushalima wurin Zedekiya sarkin Yahuda. ⁴ Ka ba su saƙo wa iyayengijinsu su ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa, “Ku faɗa wa iyayengijinku wannan. ⁵ Da ikon mai ƙarfi da kuma hannuna da na miƙa na yi duniya da mutanenta da kuma dabbobin da suke ciki, na ba da ita ga duk wanda na ga dama. ⁶ Yanzu zan ba da dukan ƙasashenku ga bawana Nebukadnezzar sarkin Babilon; zan sa namun jeji ma su bauta masa. ⁷ Dukan al'ummai za su bauta masa da ɗansa da kuma jikansa har sai har lokacin ƙasarsa ya kai; sa'an nan al'ummai masu yawa da kuma manyan sarakuna za su kasance a ƙarƙashinsa.

⁸ “‘Amma fa, duk al'umma ko mulkin da bai bauta wa Nebukadnezzar sarkin Babilon ba bai kuwa rusunar da wuyarsa ga karkiyarsa ba, zan hukunta wannan al'umma da takobi, yunwa da annoba, in ji UBANGIJI, har sai na hallaka ta ta wurin hannunsa. ⁹ Saboda haka kada ku saurari annabawanku, masu dubanku, masu fassarar mafarkanku, bokayenku ko masu maitancinku waɗanda suke ce muku, ‘Ba za ku bauta wa sarkin Babilon ba.’ ¹⁰ Suna muku annabcin ƙaryar ne kawai da za ta kau da ku daga ƙasarku; zan kore ku za ku kuwa hallaka. ¹¹ Amma duk al'ummar da ta rusuna da wuyarta a ƙarƙashin karkiyar sarkin Babilon ta kuma bauta masa, zan bar al'ummar ta zauna a ƙasarta ta noma ta, ta kuma zauna a can, in ji UBANGIJI.””

¹² Na ba da wannan saƙo guda ga Zedekiya sarkin Yahuda. Na ce, “Ka rusunar da wuyanka a ƙarƙashin sarkin Babilon; ka bauta masa da kuma mutanensa, za ka kuwa rayu. ¹³ Me ya sa kai da mutanenka za ku mutu saboda takobi, yunwa da annoba waɗanda UBANGIJI ya yi barazana wa duk al'ummar da ba za ta bauta wa sarkin Babilon ba? ¹⁴ Kada ku saurari maganganun annabawa waɗanda suke ce muku, ‘Ba za ku bauta wa sarkin Babilon ba,’ gama annabcin ƙarya suke muku. ¹⁵ ‘Ban aike su

* 26:18 Mik 3.12

ba,' in ji UBANGIJI. 'Suna annabcin karya ne da sunana. Saboda haka, zan kore ku za ku kuwa hallaka, da ku da kuma annabawan da suke muku annabci.'"

¹⁶ Sai na ce wa firistoci da dukan waƙannan mutane, "Ga abin da UBANGIJI yana cewa, kada ku saurari annabawan da suke cewa, 'Ba daƙewa ba za a komo da kayan gidan UBANGIJI daga Babilon.' Suna muku annabcin karya ne. ¹⁷ Kada ku saurare su. Ku bauta wa sarkin Babilon, za ku kuwa rayu. Don me wannan birni zai zama kufai? ¹⁸ In su annabawa ne da gaske suna kuma da maganar UBANGIJI, bari su roki UBANGIJI Maƙaukaki ya sa kada a kwashe kayayyakin da suka ragu a gidan UBANGIJI da kuma a cikin fadar sarkin Yahuda da kuma cikin Urushalima a kai Babilon. ¹⁹ Gama ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki yana cewa game da ginshikai, kwatarniya, da dakalai, da sauran kayayyaki da aka bar su a birnin nan, ²⁰ waƙanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kwashe sa'ad da ya kame Yekoniya ƙan Yehohiyakim sarkin Yahuda zuwa zaman bauta daga Urushalima zuwa Babilon tare da dukan manyan mutanen Yahuda da Urushalima, ²¹ I, ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila yana cewa game da abubuwan da aka bari a gidan UBANGIJI da kuma a cikin fadar sarkin Yahuda da Urushalima, ²² 'Za a kwashe su zuwa Babilon a can kuwa za su kasance sai ranar da na neme su,' in ji UBANGIJI. 'Sa'an nan zan komo da su in maido da su wannan wuri.'"

28

Hananiya annabin karya

¹ A wata na biyar na wannan shekara, shekara ta huɗu, a farkon sarautar Zedekiya sarkin Yahuda, sai annabi Hananiya ƙan Azzur, wanda ya fito daga Gibeyon, ya zo wurina a gidan UBANGIJI a gaban firistoci da kuma dukan mutane, ² "Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila ya ce, 'Zan karya karkiyar sarkin Babilon. ³ Cikin shekaru biyu zan komo da dukan kayayyakin gidan UBANGIJI da Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kwashe daga wannan wuri ya kai Babilon. ⁴ Zan kuma komo da Yekoniya ƙan Yehohiyakim sarkin Yahuda da kuma dukan sauran masu zaman bauta daga Yahuda waƙanda suka tafi Babilon,' in ji UBANGIJI, 'gama zan karya karkiyar sarkin Babilon.'"

⁵ Sai annabi Irmiya ya amsa wa annabi Hananiya a gaban firistoci da kuma dukan mutane waƙanda suke tsaye a gidan UBANGIJI. ⁶ Ya ce, "Amin! UBANGIJI yā sa yā zama haka! UBANGIJI yā cika maganar da ka yi annabci ta wurin komo da kayayyakin gidan UBANGIJI da kuma dukan masu zaman bauta zuwa wannan wuri daga Babilon. ⁷ Duk da haka, ka saurari abin da zan faɗa a kunnenka da kuma a kunnen duka mutane, ⁸ Daga farko fari annabawan da suka riga ka da ni sun yi annabcin yaƙi, masifa da annoba a kan ƙasashe masu yawa da kuma manyan mulkoki. ⁹ Amma annabin da ya yi annabcin salama shi za a ƙauka a matsayin wanda UBANGIJI ya aika in har abin da ya furta ya zama gaskiya."

¹⁰ Sai annabi Hananiya ya cire karkiya daga wuyar annabi Irmiya ya karya ta, ¹¹ ya ce a gaban dukan mutane, "Ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'A haka zan karya karkiyar Nebukadnezzar sarkin Babilon daga wuyan dukan al'ummai a cikin shekaru biyu.'" Da wannan, annabi Irmiya ya yi tafiyarsa.

¹² Ba a daƙe ba bayan annabi Hananiya ya karya karkiya daga wuyan annabi Irmiya, sai maganar UBANGIJI ta zo wa Irmiya cewa, ¹³ "Je ka faɗa wa Hananiya cewa, 'Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ka karya karkiyar katako, amma a wurinsa za ka sami karkiyar ƙarfe. ¹⁴ Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa zan sa karkiyar ƙarfe a wuyan dukan waƙannan al'ummai don in sa su bauta wa Nebukadnezzar sarkin Babilon, za su kuwa bauta masa. Zan ma sa shi ya mallaki namun jeji.'"

¹⁵ Sa'an nan annabi Irmiya ya ce wa annabi Hananiya, "Ka saurara, Hananiya! UBANGIJI bai aike ka ba, duk da haka ka lallashen wannan al'umma su dogara ga karya. ¹⁶ Saboda haka, ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'Ina shirin kawar da kai daga fuskar duniya. A wannan shekara za ka mutu, domin ka yi wa'azin tawaye a kan UBANGIJI.'"

¹⁷ A wata na bakwai na wannan shekara, annabi Hananiya ya mutu.

29

Wasika zuwa ga masu zaman bauta

¹ Ga abin da yake cikin wasikar annabi Irmiya da ya aika daga Urushalima zuwa ga sauran dattawan da suka ragu a cikin masu zaman bauta da kuma zuwa ga firistoci, annabawa da kuma dukan sauran mutanen da Nebukadnezzar ya kwashe zuwa zaman bauta daga Urushalima zuwa Babilon. ² (Wannan ya faru bayan Sarki Yekoniya da mahaifiyar sarauniya, shugabannin fada da kuma dukan shugabannin Yahuda da Urushalima, gwanayen sana'a da masu sassaka suka tafi zaman bauta daga Urushalima.) ³ Ya ba da wasikar ta hannun Eleyasa dan Shafan da Gemariya dan Hilkiya, waƙanda Zedekiya sarkin Yahuda ya aika wurin Sarki Nebukadnezzar a Babilon. Wasikar ta ce,

⁴ Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa ga dukan waƙanda aka kwashe zuwa zaman bauta daga Urushalima zuwa Babilon. ⁵ “Ku gina gidaje ku zauna; ku dasa gonaki ku kuma ci abin da suka haifar. ⁶ Ku yi aure ku kuma haifi 'ya'ya maza da mata; ku nemi mata wa 'ya'yanku maza, ku kuma ba da 'ya'yanku mata ga aure, saboda su ma za su haifi 'ya'ya maza da mata. Ku riƙaƙƙanya a can, kada ku ragu. ⁷ Haka kuma, ku nemi zaman salama da cin gaba a birnin da aka kai ku zaman bauta. Ku yi addu'a ga UBANGIJI saboda birnin, domin in ya ci gaba, ku ma za ku ci gaba.” ⁸ I, ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila yana cewa, “Kada ku bar annabawa da masu sihiri a cikinku su ruƙe ku. Kada ku saurari mafarkan da dā kuke karfafa su su yi. ⁹ Suna muku annabcin karya da sunana. Ban aike su ba,” in ji UBANGIJI.

¹⁰ Ga abin da UBANGIJI yana cewa, “Sa'ad da shekaru saba'in suka cika a Babilon, zan zo muku in cika alkawarin alherina don in komo da ku zuwa wannan wuri. ¹¹ Gama na san shirye-shiryen da na yi muku,” in ji UBANGIJI, “shirye-shiryen cin gaba ba na cutarwa ba, shirye-shiryen ba ku sa zuciya da kuma na nan gaba. ¹² Sa'an nan za ku kira gare ni ku zo ku kuma yi addu'a gare ni, zan kuwa ji ku. ¹³ Za ku neme ni ku kuwa same ni sa'ad da kuka neme ni da dukan zuciyardu. ¹⁴ Za ku same ni,” in ji UBANGIJI, “zan kuma komo da ku daga bauta. Zan tattaro ku daga dukan al'ummai in sa ku inda na kore ku,” in ji UBANGIJI, “zan kuma komo da ku zuwa wurin da na kwashe ku zuwa zaman bauta.”

¹⁵ Za ku iya ce, “UBANGIJI ya tā da annabawa saboda mu a Babilon.” ¹⁶ Amma ga abin da UBANGIJI yana cewa game da sarki, wanda yake zaune a kursiyin Dawuda da kuma dukan mutanen da suka ragu a wannan birni, 'yan'uwanku waƙanda ba su tafi tare da ku zuwa zaman bauta ba. ¹⁷ I, ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki yana cewa, “Zan aika da takobi, yunwa da annoba a kansu zan kuma sa su zama kamar ƙaure marar amfani da suka yi munin da ba a iya ci. ¹⁸ Zan fafare su da takobi, yunwa da annoba zan kuma sa su zama abin kyama ga dukan mulkokin duniya da kuma abin la'ana da abin bantsoro, abin dariya da abin reni, a cikin dukan al'umman da aka kore su zuwa. ¹⁹ Gama ba su saurari maganata ba,” in ji UBANGIJI, “maganar da na aika gare su sau da sau ta bayina annabawa. Ku kuma masu zaman bauta ba ku saurara ba,” in ji UBANGIJI.

²⁰ Saboda haka, ku ji maganar UBANGIJI, dukanku masu zaman bauta waƙanda na aika daga Urushalima zuwa Babilon. ²¹ Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa game da Ahab dan Kolahiya da Zedekiya dan Ma'asehiya, waƙanda suke muku annabcin karya da sunana. “Zan ba da su ga Nebukadnezzar sarkin Babilon, zai kuwa kashe su a gaban idanunku. ²² Saboda su, dukan masu zaman bauta daga Yahuda waƙanda suke a Babilon za su yi amfani da wannan la'ana cewa, ‘UBANGIJI ka yi da mu kamar Zedekiya da Ahab waƙanda sarkin Babilon ya ƙone da wuta.’ ²³ Gama sun aikata munanan abubuwa a Isra'ila; sun yi zina da matan maƙwabtansu kuma da sunana suka yi karya, waƙanda ban faƙa musu su yi ba. Na san wannan kuma ni shaida ne ga haka,” in ji UBANGIJI.

Saƙo ga Shemahiya

²⁴ Faƙa wa Shemahiya mutumin Nehelam, ²⁵ “Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa ka aika da wasiku da sunanka ga dukan mutane a Urushalima, zuwa ga Zefaniya dan Ma'asehiya firist da kuma ga sauran firistoci. Ka ce wa Zefaniya, ²⁶ ‘UBANGIJI ya naƙa ka firist a wurin Yehohiyada don ka lura da gidan UBANGIJI; ya kamata ka sa kowane mahaukaci wanda yake yi kamar annabi cikin turu da kuma a kangi. ²⁷ To, me ya sa ba ka tsawata wa Irmiya daga Anatot, wanda yana ƙauka kansa annabi a cikinku ba? ²⁸ Ya aiko mana da sakonsa a Babilon cewa zai ƙauki lokaci ƙwarai. Saboda haka ku gina gidaje ku zauna; ku dasa gonaki ku kuma ci abin da suka haifar.’”

²⁹ Zefaniya firist kuwa, ya karanta wasifkar annabi Irmiya. ³⁰ Sa'an nan maganar UBANGIJI ta zo wa Irmiya cewa, ³¹ "Ka aika da wannan saƙo zuwa ga dukan masu zaman bauta cewa, 'Ga abin da UBANGIJI yana cewa game da Shemahiya, mutumin Nehelam. Domin Shemahiya ya yi muku annabci, ko da yake ban aike shi ba, ya kuma sa kuka gaskata karya, ³² ga abin da UBANGIJI yana cewa, tabbatacce zan hukunta Shemahiya mutumin Nehelam da zuriyarsa. Ba zai kasance da wani da ya rage a cikin wannan mutane ba, ba kuwa zai ga abubuwa alherin da zan yi wa mutanena ba, in ji UBANGIJI, domin ya yi wa'azin tawaye a kaina.'"

30

Maidowa da Isra'ila

¹ Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga UBANGIJI. ² "Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, yana cewa, 'Ka rubuta a cikin littafi dukan maganganun da na yi maka. ³ Kwanaki suna zuwa,' in ji UBANGIJI, 'sa'ad da zan komo da mutanena Isra'ila da Yahuda daga bauta in kuma maido da su ga kasar da na ba wa kakanninsu mallaka,' in ji UBANGIJI."

⁴ Ga kalmomin UBANGIJI da ya yi game da Isra'ila da Yahuda, ⁵ "Ga abin da UBANGIJI yana cewa, "Ana jin kukan tsoro,
razana, ba salama ba.

⁶ Ku tambaya ku ji.

Namiji zai iya haifi 'ya'ya?

To, me ya sa kuke ganin kowane mai ƙarfi

da hannuwansa a kwankwaso kamar mace mai nakuda,

kowace fuska ta koma fari?

⁷ Kaito, gama wannan rana za ta zama mai girma!

Babu kamar ta.

Zai zama lokacin wahala wa Yakub,

amma za a cece shi daga cikinta.

⁸ "A wannan rana,' in ji UBANGIJI Maƙaukaki,

'Zan karya karkiya daga wuyansu

zan kuma cire musu kangi;

baki ba za su kara bautar da su ba.

⁹ A maimakon haka, za su bauta wa UBANGIJI Allahnsu

Dawuda sarkinsu kuwa,

wanda na tayar musu.

¹⁰ "Saboda haka kada ka ji tsoro, ya Yakub bawana;

kada ka karai, ya Isra'ila,'

in ji UBANGIJI.

'Tabbatacce zan cece ka daga wuri mai nesa,

zuriyarka daga kasar zaman bautansu.

Yakub zai sami salama da zaman lafiya,

kuma ba wanda zai sa ya ji tsoro.

¹¹ Ina tare da kai zan kuma cece ka,'

in ji UBANGIJI.

'Ko da yake na hallakar da dukan al'umma gaba ɗaya

a inda na warwatsa ku,

ba zan hallaka ku gaba ɗaya ba.

Zan hore ku amma da adalci kaɗai;

ba zan fyale ku ku tafi gaba ɗaya ba hukunci ba.'

¹² "Ga abin da UBANGIJI yana cewa,

"Mikinku marar warkewa ne,

raunin da kuka ji ya sha ƙarfin warkarwa.

- 13 Babu wanda zai yi roko saboda damuwarku,
ba magani domin mikinku
babu warkarwa dominku.
- 14 Dukan abokanku sun manta da ku;
ba su fara kulawa da ku.
Na buge ku kamar yadda abokin gāba zai yi
na kuma hukunta ku yadda mai mugunta zai yi,
domin laifinku da girma yake
zunubanku kuma da yawa suke.
- 15 Me ya sa kuke kuka a kan mikinku,
wahalarku da ba ta da magani?
Domin laifinku da girma yake da kuma zunubanku masu yawa
na yi muku waɗannan abubuwa.
- 16 “Amma duk wanda ya cinye ku za a cinye shi;
dukan abokan gābanku za su tafi zaman bauta.
Waɗanda suka washe ku su ma za a washe su;
dukan waɗanda suka mai da ku ganima su ma zan mai da su ganima.
- 17 Amma zan mayar muku da lafiya
in kuma warkar da mikinku,’ in ji UBANGIJI,
‘domin ana ce da ku yasassu,
Sihiyona wadda ba wanda ya kula da ita.’
- 18 “Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Zan mayar da wadatar tentin Yaƙub
in kuma ji tausayin wuraren zamansa;
za a sāke gina birnin a kufansa,
fadar kuwa za tā tsaya a wurin da ya dace da ita.
- 19 Daga gare su waƙoƙi za su fito na godiya
da kuma sowa ta farin ciki.
Zan riɓaɓɓanya su,
ba za su kuwa ragu ba;
zan kawo musu ɗaukaka,
ba kuwa za a kasanta su ba.
- 20 ‘Ya’yansu za su kasance kamar a kwanakin dā
jama’arsu kuma za su kahu a gabana;
zan hukunta duk wanda ya zalunce su.
- 21 Shugabansu zai zama ɗaya daga cikinsu;
mai mulkinsu zai taso daga cikinsu.
Zan kawo shi kusa zai kuma zo kusa da ni,
gama wane ne zai miƙa kansa
don yā yi kusa da ni?’
In ji UBANGIJI.
- 22 ‘Saboda haka za ku zama mutanena,
ni kuwa in zama Allahnku.’”
- 23 Ga shi, hadarin UBANGIJI
zai fasu cikin hasala,
iskar guguwa mai hurawa
a kan kawunan mugaye.
- 24 Fushi mai zafi na UBANGIJI ba zai kawu ba
sai ya cika
manufofin zuciyarsa gaba ɗaya.
A kwanaki masu zuwa

za ku gane wannan.

31

¹ “A lokacin nan, zan zama Allah na dukan kabilan Isra’ila, za su kuma zama mutanena,” in ji UBANGIJI.

² Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 “Mutanen da suka tsere wa takobi
 za su sami tagomashi a hamada;
 zan zo don in ba da hutu ga Isra’ila.”

³ UBANGIJI ya bayyana mana a dā,* yana cewa,
 “Na kaunace ku da madawwamiyar kauna;
 na janye ku da kauna marar iyaka.

⁴ Zan sāke gina ki
 za ki kuwa sāke ginuwa, ya Budurwar Isra’ila.
 Za ki kuma dfauki ganganki
 ki fita don ki yi rawa da masu farin ciki.

⁵ Za ki sāke dasa gonakin inabi
 a kan tussan Samariya;
 manoma za su yi shuka a kansu
 su kuma ji daɗin amfaninsu.

⁶ Za a yi ranar da matsara za su tā da murya
 a kan tuɗɗan Efraim su ce,
 ‘Ku zo, bari mu haura Sihiyona,
 zuwa wurin UBANGIJI Allahnmu.’”

⁷ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 “Ku rera don farin ciki wa Yaƙub;
 ku yi sowa don al’ummai da suke nesa.
 Ka sa a ji yabanku, ku kuma ce,
 ‘Ya UBANGIJI ka ceci mutanenka,
 raguwar Isra’ila.’

⁸ Ga shi, zan kawo su daga kasar arewa
 in tattara su daga iyakar duniya.
 A cikinsu makafi da guragu za su kasance,
 mata masu ciki da matan da suke naƙuda;
 jama’a mai yawan gaske za su komo.

⁹ Za su zo da kuka;
 za su yi addu’a yayinda nake komo da su.
 Zan bishe su kusa da rafuffukan ruwa
 a mikafkiyar hanya inda ba za su yi tuntuɓe ba,
 domin ni ne mahaifin Isra’ila,
 Efraim kuma ɗan farina ne.

¹⁰ “Ku ji maganar UBANGIJI, ya al’ummai;
 ku yi shelarta a gaban teku masu nesa cewa,
 ‘Shi wanda ya watsar da Isra’ila zai tattara su
 zai kuma lura da garkensa kamar makiyayi.’

¹¹ Gama UBANGIJI zai fanshi Yaƙub
 zai cece su daga hannun waɗanda suka fi su ƙarfi.

¹² Za su zo su yi sowa don farin ciki a ƙwanƙolin Sihiyona;
 za su yi farin ciki cikin yalwar UBANGIJI
 hatsi, sabon ruwan inabi da mai,

* 31:3 Ko kuwa UBANGIJI ya bayyana mana tun daga nesa

'ya'yan garken tumaki da na shanu.
Za su zama kamar gonar da aka yi wa banruwa,
ba za su kara yin baƙin ciki ba.

¹³ 'Yan mata za su yi rawa su kuma yi murna,
haka ma samari da tsofaffi.
Zan mai da makokinsu farin ciki;
zan ta'azantar da su in kuma sa su yi farin ciki a maimakon baƙin ciki.

¹⁴ Zan kasar da firistoci da yalwa,
mutanena kuma za su cika da yalwa,"
in ji UBANGIJI.

¹⁵ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
"An ji murya daga Rama,
makoki da kuka mai zafi,
Rahila tana kuka domin 'ya'yanta
ta kuma ki a ta'azantar da ita
domin 'ya'yanta ba su."

¹⁶ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
"Hana muryarki kuka
da kuma idanunki hawaye,
gama za a saka wa aikinki,"
in ji UBANGIJI.
"Za su komo daga kasar abokin gaba.

¹⁷ Saboda haka akwai sa zuciya domin nan gaba,"
in ji UBANGIJI.
"Ya'yanki za su komo kasarsu.

¹⁸ "Tabbatacce na ji gurnanin Efraim yana cewa,
'Ka hore ni kamar ɗan maraki mai kin ji,
na kuwa horu.
Ka mayar da ni, zan kuwa dawo,
domin kai ne UBANGIJI Allahna.

¹⁹ Bayan na kauce,
sai na tuba;
bayan na gane,
sai na sunkuyar da kaina.
Na ji kunya da kasƙanci
domin ina ɗauke da kunyar furuciyata.'

²⁰ Efraim ba kaunataccen ɗana ba ne,
ɗan da nake jin daɗinsa?
Ko da yake sau da dama ina maganar gaba a kansa,
duk da haka nakan tuna da shi.
Saboda haka zuciyata tana marmarinsa;
ina da jinkai mai girma dominsa,"
in ji UBANGIJI.

²¹ "Ki kafa alamun hanya;
ki sa shaidun bishewa.
Ki lura da babbar hanya da kyau,
hanyar da kika bi.
Ki komo, ya Budurwar Isra'ila,
ki komo zuwa garuruwanki.

²² Har yausha za ki yi ta yawo,
Ya 'ya marar aminci?

UBANGIJI zai kirkiro sabon abu a duniya
mace za tã kewaye† namiji.”

²³ Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila yana cewa, “Sa’ad da na komo da su daga bauta mutane a kasar Yahuda da cikin garuruwanta za su sãke yi amfani da waƙannan kalmomi. ‘UBANGIJI ya albarkace ka, ya mazauni mai adalci, ya tsarkakan dutse.’ ²⁴ Mutane za su zauna tare a Yahuda da dukan garuruwansa, manoma da waƙanda suke yawo da garkunansu. ²⁵ Zan wartsake waƙanda suka gaji in kuma kosar da waƙanda ransu ya yi yaushi.”

²⁶ A kan wannan na farka na duba kewaye. Barcina ya yi mini daƙi.

²⁷ “Kwanaki suna zuwa,” in ji UBANGIJI, “sa’ad da zan kafa gidan Isra'ila da gidan Yahuda da 'ya'yan mutane da na dabbobi. ²⁸ Kamar yadda na lura da su don su tumbuke su kuma rusar, su lalatar, su hallaka su kuma kawo masifa, haka zan lura da su don su gina su kuma dasa,” in ji UBANGIJI. ²⁹ “A waƙannan kwanaki mutane ba za su kara ce, “‘Ubanni suka ci 'ya'yan inabi masu tsami, haƙoran 'ya'ya suka mutu ba.’

³⁰ A maimako, kowa zai mutu saboda zunubinsa; duk wanda ya ci 'ya'yan inabi masu tsami, haƙoransa ne za su mutu.

³¹ “Lokaci yana zuwa,” in ji UBANGIJI,

“sa’ad da zan yi sabon alkawari
da gidan Isra'ila
da kuma gidan Yahuda.

³² Ba zai zama kamar alkawarin
da na yi da kakanni kakanninsu ba
sa’ad da na kama su da hannu
na bishe su daga Masar,

domin sun take alkawarina,
ko da yake na zama miji a gare su,”
in ji UBANGIJI.

³³ “Ga alkawarin da zan yi da gidan Isra'ila
bayan wannan lokaci,” in ji UBANGIJI.

“Zan sa dokata a tunaninsu
in kuma rubuta ta a zukatansu.

Zan zama Allahnsu,
za su kuma zama mutanena.

³⁴ Mutum ba zai kara koya wa maƙwabci ba,
ko ya koya wa ƙan'uwansa cewa, ‘Ka san UBANGIJI,’

domin duk za su san ni,
daga ƙaraminsu har zuwa babba,”
in ji UBANGIJI.

“Gama zan gafarta muguntarsu
ba zan kuwa kara tuna da zunubansu ba.”

³⁵ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
shi da ya kafa rana

don tã yi haske a yini
shi da ya sa wata da taurari
su yi haske da dare,

shi da yake dama teku
don rakuman ruwansa su yi ruri
UBANGIJI Maƙaukaki ne sunansa.

³⁶ “In dai wannan kafaffiyar ƙa'ida ta daina aiki a gabana,”
in ji UBANGIJI,

“to, sai zuriyar Isra'ila ta daina
zama al'umma a gabana.”

† 31:22 Ko kuwa za tã fita neman; ko za tã kãre

³⁷ Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 “In a iya auna sammai
 a kuma bincike tushen duniya a farkas
 to, sai in ki dukan zuriyar Isra’ila ke nan
 saboda dukan abin da suka yi,”
 in ji UBANGIJI.

³⁸ “Kwanaki suna zuwa,” in ji UBANGIJI, “sa’ad da za a sāke gina wannan birni domina daga Hasumiyar Hananel zuwa Kofar Kusurwa. ³⁹ Ma’auni zai miƙe daga can ya nausa kai tsaye zuwa tudun Gareb sa’an nan ya juya zuwa Gowa. ⁴⁰ Dukan kwarin da ake zubar da toka da kuma gawawwaki, da dukan lambatun da suke can har zuwa Kwarin Kidron a gabas zuwa kusurwar Kofar Doki, za su zama mai tsarki ga UBANGIJI. Ba za a kara tumɓuke birnin ko a rushe shi ba.”

32

Irmiya ya sayi fili

¹ Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga UBANGIJI a shekara ta goma ta Zedekiya sarkin Yahuda, wanda ya kasance shekara ta goma sha takwas ta Nebukadnezzar. ² Sojojin sarkin Babilon a lokacin suna kawanya wa Urushalima annabi Irmiya kuwa yana a tsare a sansanin matsara a fadar Yahuda.

³ Zedekiya sarkin Yahuda fa ya sa shi a kurkuku yana cewa, “Don me kake yin annabci? Ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ina gab da ba da wannan birni ga sarkin Babilon, zai kuwa cinye ta.

⁴ Zedekiya sarkin Yahuda ba zai kuɓuta daga hannuwan Babiloniyawa* ba amma tabbatacce za a ba da shi ga sarkin Babilon, zai kuwa yi masa magana fuska da fuska ya kuma gan shi da idanunsa. ⁵ Zai kai Zedekiya Babilon, inda zai zauna har sai ya magance shi, in ji UBANGIJI. In ka yi yaƙi da Babiloniyawa, ba za ka yi nasara ba.’”

⁶ Irmiya ya ce, “Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ⁷ Hananel ɗan Shallum ɗan’uwan mahaifinka zai zo wurinka ya ce, ‘Saya filina a Anatot, domin a matsayinka na dangi na kurkusa hakkinka ne kuma kai ya wajaba ka saye shi.’

⁸ “Sa’an nan, kamar dai yadda UBANGIJI ya faɗa, sai ga Hananel yaron ɗan’uwan mahaifina ya zo wurina a sansanin matsara ya ce, ‘Saya filina a Anatot a yankin Benyamin. Da yake hakkinka ne ka fanshe shi ka kuma mallake shi, ka sayo shi wa kanka.’

“Sai na gane cewa wannan maganar UBANGIJI ce; ⁹ saboda haka sai na saye filin a Anatot daga hannun Hananel yaron ɗan’uwan mahaifina na kuma auna masa shekel goma sha bakwai na azurfa. ¹⁰ Na sa hannu a takarda, na buga hatimi na liƙe, na sami shaidu na kuwa auna shekel a ma’auni. ¹¹ Na ɗauki takardar ciniki, takardar da aka rubuta sharuɗan a ciki, da kuma takardar da ba a liƙe ba, ¹² na kuma ba wa Baruk ɗan Neriya, ɗan Masehiya, wannan takarda a gaban Hananel yaron ɗan’uwan mahaifina da kuma a gaban shaidun da suka sa hannu a takardan ciniki da kuma a gaban dukan Yahudawan da suke zaune a sansanin matsaran.

¹³ “A gabansu na yi wa Baruk waɗannan umarnai cewa, ¹⁴ ‘Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa ka ɗauki waɗannan takardun ciniki, wanda aka liƙe da wanda ba a liƙe ba, ka sa su a cikin tulun yumɓu don kada su lalace. ¹⁵ Gama ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa za a sāke saye gidaje, filaye da gonakin inabi a wannan ƙasa.’

¹⁶ “Bayan na ba da takardun ciniki ga Baruk ɗan Neriya, sai na yi addu’a ga UBANGIJI na ce,

¹⁷ “A, UBANGIJI Mai Iko Duka, ka yi sammai da duniya ta wurin ikonka mai girma da kuma hannunka mai iko. Ba abin da ya gagare ka. ¹⁸ Kakan nuna ƙauna ga dubbai amma kakan hukunta ’ya’ya saboda laifin ubanninsu a bayansu. Ya mai girma da kuma Allah mai iko, wanda sunansa ne UBANGIJI Maɗaukaki, ¹⁹ manufofinka da girma suke, ayyukanka kuma masu girma ne. Idanunka suna a buɗe ga dukan hanyoyin mutane; kakan sāka wa kowa gwargwadon halinsa yadda ya dace. ²⁰ Ka aikata ayyukan banmamaki da kuma al’ajabai a Masar ka kuma ci gaba da su har yā zuwa yau, a Isra’ila da kuma a cikin dukan ’yan adam, ka kuma sami sunan da har yanzu yake naka. ²¹ Ka fitar da mutanenka Isra’ila daga Masar da alamu da abubuwa banmamaki, ta wurin hannu mai iko da kuma

* 32:4 Ko kuwa Kaldiyawa; haka ma a ayoyi 5, 24, 25, 28, 29 da 43

hannu mai karfi tare da banrazana mai girma. ²² Ka ba su wannan kasa da ka rantse za ka ba wa kakanni kakanninsu, kasa mai zub da madara da zuma. ²³ Suka shiga suka mallake ta, amma ba su yi maka biyayya ba, ba su kuma bi dokarka ba; ba su yi abin da ka umarce su ba. Saboda haka ka kawo masifa a kansu.

²⁴ “Duba yadda aka gina mahaurai don a kame birni. Saboda takobi, yunwa da annoba, za a ba da birnin ga Babiloniyawa waƙanda suka kewaye shi da yaƙi. Abin da ka faɗa ya faru, yadda kake gani yanzu. ²⁵ Ko da yake za a ba da birnin ga Babiloniyawa, kai, ya UBANGIJI Mai Iko Duka, ka ce mini, ‘Saye fili da azurfa ka kuma sa a shaida cinikin.’”

²⁶ Sa’an nan maganar UBANGIJI ta zo wa Irmiya cewa, ²⁷ “Ni ne UBANGIJI Allah na dukan ’yan adam. Akwai wani abin da ya gagare ni? ²⁸ Saboda haka, ga abin da UBANGIJI yana cewa, ina gab da ba da wannan birni ga Babiloniyawa da kuma ga Nebukadnezzar sarkin Babilon, wanda zai yaƙe ta. ²⁹ Babiloniyawan da suke yaƙi da wannan birni za su zo ciki su cinna masa wuta; tare da gidaje inda mutane suka tsokane ni na yi fushi ta wurin kona turare a rufin ɗakuna wa Ba’al suka zub da hadayun sha wa waƙansu alloli.

³⁰ “Mutanen Isra’ila da na Yahuda ba abin da suka yi sai mugunta a gabana daga kuruciyarsu; tabbatacce, mutanen Isra’ila ba su yi kome ba sai dai tsokane ni da abin da hannuwansu suka yi, in ji UBANGIJI. ³¹ Daga ranar da aka gina ta har zuwa yanzu, wannan birni ta tã da fushina da hasalata da dole a kawar da ita daga gabana. ³² Mutanen Isra’ila da na Yahuda sun tsokane ni ta wurin dukan muguntar da suka aikata su, sarakunansu da fadawansu, firistocinsu da annabawa, mutanen Yahuda da mutanen Urushalima. ³³ Sun juya mini bayansu ba fuskokinsu ba; ko da yake na koyar da su sau da sau, ba su saurara ko bi horo na ba. ³⁴ Sun kafa gumakansu na bankyama a cikin haikalina wanda ake kira da sunana, sun kuwa kasantar da shi. ³⁵ Sun gina masujadai kan tudu wa Ba’al a Kwarin Ben Hinnom don su miƙa ’ya’yansu maza da mata hadaya ga Molek, ko da yake ban taɓa umarce su ba, bai kuma zo mini cewa su yi abin bankyama irin wannan ba ta haka suka sa Yahuda ya yi zunubi.

³⁶ “Kana cewa game da wannan birni, ‘Ta wurin takobi, yunwa da annoba za a ba da shi ga sarkin Babilon’; amma ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila yana cewa ³⁷ tabbatacce zan tattara su daga dukan kasashen da na kore su zuwa cikin fushina da hasalata mai girma; zan komo da su wurin nan in sa su zauna lafiya. ³⁸ Za su zama mutanena, ni kuwa in zama Allahnsu. ³⁹ Zan ba su zuciya ɗaya da aiki ɗaya, don kullum su ji tsorona domin amfaninsu da kuma amfanin ’ya’yansu a bayansu. ⁴⁰ Zan yi madawwamin alkawari da su. Ba zan taɓa barin aikata musu alheri ba, zan kuma iza su su ji tsorona, don kada su kara juya daga gare ni. ⁴¹ Zan yi farin ciki a yin musu alheri, tabbatacce zan su dasa a wannan kasa da dukan zuciyata da dukan raina.

⁴² “Ga abin da UBANGIJI yana cewa, yadda na kawo dukan wannan masifa a kan wannan mutane, haka zan ba su wadatar da na yi musu alkawari. ⁴³ Za a sãke sayi filaye a wannan kasa da kuka ce, ‘Kango ce, ba mutane ko dabbobi, gama an ba da ita ga Babiloniyawa.’ ⁴⁴ Za a sayi filaye da azurfa, a kuma sa hannu a takardan ciniki, a liƙe a kuma shaida a yankin Benyamin, a ƙauyukan kewayen Urushalima, a garuruwan Yahuda da kuma a garuruwan ƙasar tudu, na yammancin gindin dutse da na Negeb, domin zan maido da wadatarsu, in ji UBANGIJI.”

33

Alkawarin Maidowa

¹ Yayinda Irmiya yana a tsare a sansanin matsara, sai maganar UBANGIJI ta zo masa sau na biyu cewa, ² “Ga abin da UBANGIJI yana cewa, shi da ya halicci duniya, UBANGIJI wanda ya siffanta ta ya kuma kafa ta, UBANGIJI ne sunansa. ³ ‘Kira gare ni zan kuwa amsa maka in kuma faɗa maka manyan abubuwan da ba a iya kaiwa, da ba ka sani ba.’ ⁴ Gama ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila yana cewa game da gidaje a wannan birni da fadodin Yahuda da aka rurrushe domin a yi amfani da su a kan mahaurai da kuma takobi ⁵ a yaƙi da Babiloniyawa. ‘Za su cika da gawawwakin mutane waƙanda na kashe da fushina da hasalata. Zan boye fuskata wa wannan birni saboda dukan muguntarsu.

⁶ “‘Duk da haka, zan kawo lafiya da warkarwa gare ta; zan warkar da mutanena in kuma wadata su da salama da zama lafiya. ⁷ Zan komo da Yahuda da Isra’ila daga bauta zan kuma sãke gina su kamar yadda suke a dã. ⁸ Zan tsarkake su daga dukan zunubin da suka yi mini zan kuma gafarta musu dukan

zunubansu na yin mini tawaye. ⁹ Sa'an nan birnin nan za ta sa in zama sananne, farin ciki, yabo da girma a gaban dukan al'ummai a duniya da suka ji abubuwa masu kyau da na yi mata; za su kuma yi mamaki su kuma yi rawan jiki saboda yalwar wadata da salamar da na ba ta.'

¹⁰ "Ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'Kuna cewa game da wannan wuri, "Kango ne, babu mutane ko dabbobi." Duk da haka a cikin garuruwan Yahuda da titunan Urushalima da aka yashe, inda ba mutane ko dabbobi, za a sake jin ¹¹ sowa ta farin ciki da murna, muryoyin amarya da na ango, da muryoyin waƙanda suka kawo hadayun salama a gidan UBANGIJI suna cewa,

““Ku yi godiya ga UBANGIJI Maƙaukaki,

gama UBANGIJI mai alheri ne;

ƙaunarsa za ta dawwama har abada.”

Gama zan mayar da wadatar ƙasar kamar yadda suke a da, in ji UBANGIJI.

¹² "Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki yana cewa, 'A wannan wuri, kango da babu mutane ko dabbobi, cikin dukan garuruwansa za a sake kasance da wurin kiwo don makiyaya su hutar da garkunansu. ¹³ A cikin garuruwan ƙasar tudu, garuruwan yammancin gindin dutse da na Negeb, a yankin Benyamin, a cikin ƙauyuka kewayen Urushalima da kuma a cikin garuruwan Yahuda, garkuna za su sake bi a ƙarƙashin hannun mai ƙidayawa,' in ji UBANGIJI.

¹⁴ "Kwanaki suna zuwa,' in ji UBANGIJI, 'sa'ad da zan cika alkawarin alheri da na yi wa gidan Isra'ila da kuma gidan Yahuda.

¹⁵ "A waƙannan kwanaki da kuma a wannan lokaci zan ta da Reshe mai adalci daga zuriyar Dawuda; zai yi abin da yake daidai da kuma gaskiya a ƙasar.

¹⁶ A kwanakin nan zan ceci Yahuda Urushalima kuma za ta zauna lafiya.

Sunan da za a kira ta shi ne, UBANGIJI Adalcinmu.'

¹⁷ Gama ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'Dawuda ba zai taƙa rasa mutumin da zai zauna a gadon sarautar Isra'ila ba, ¹⁸ ba kuwa firistoci waƙanda suke Lawiyawa za su rasa mutumin da zai ci gaba da tsaya a gabana don miƙa hadayun ƙonawa, ya ƙona hadayun hatsi ya kuma miƙa sadakoki ba.'"

¹⁹ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Iirmiya cewa, ²⁰ "Ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'In ka ta da alkawarina na rana da kuma alkawarina na dare, har dare da rana ba za su ƙara bayyana a ƙayyadaddun lokutansu ba, ²¹ to, sai a ta da alkawarina da Dawuda bawana da alkawarina da Lawiyawan da suke firistoci masu hidima a gabana, Dawuda kuma ba zai ƙara kasance da zuriyar da za ta yi mulki. ²² Zan sa zuriyar Dawuda bawana da kuma Lawiyawan da suke hidima a gabana su yi yawa kamar taurarin sararin sama da kuma yashin bakin tekun da ba a iya ƙidaya.'"

²³ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Iirmiya cewa, ²⁴ "Ba ka lura ba cewa waƙannan mutane suna cewa, 'UBANGIJI ya ƙi masarautai* biyu da ya zaƙa'? Saboda haka suka rena mutanena ba sa ƙara ƙaukansu a matsayin al'umma. ²⁵ Ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'In ban kafa alkawarina game da rana da kuma game da dare ba in kuma gyara dokokin sama da duniya ba, ²⁶ to zan ƙi zuriyar Yaƙub da na Dawuda bawana ba zan kuma zaƙi ƙaya daga cikin 'ya'yansa maza ya yi mulki a kan zuriyar Ibrahim, Ishaku da Yaƙub ba. Gama zan mayar da wadatarsu† in kuma yi musu jinkai.'"

34

Gargaƙi ga Zedekiya

¹ Yayinda Nebukadnezar sarkin Babilon da dukan sojojinsa da kuma dukan mulkokinsa da mutanen masarautar da yake mulki suna yaƙi da Urushalima da dukan garuruwan da suke kewaye, sai wannan magana ta zo wa Iirmiya daga wurin UBANGIJI cewa, ² "Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, yana cewa ka tafi wurin Zedekiya sarkin Yahuda ka faƙa masa, 'Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ina gab da ba da wannan birni ga sarkin Babilon, zai kuwa ƙone ta. ³ Ba za ka tsere daga hannunsa ba

* 33:24 Ko kuwa iyalai † 33:26 Ko kuwa zan komo da su daga bauta

amma tabbatacce za a kama ka a kuma ba da kai gare shi. Za ka ga sarkin Babilon da idanunka, zai kuwa yi magana da kai fuska da fuska. Za ka kuwa tafi Babilon.

⁴ “Duk da haka ka ji alkawarin UBANGIJI, ya Zedekiya sarkin Yahuda. Ga abin da UBANGIJI yake cewa game da kai. Ba za ka mutu ta takobi ba; ⁵ za ka mutu cikin salama. Yadda mutane suka kuma wutar jana’iza don girmama kakanninka, sarakunan da suka riga ka, haka za su kuma wuta don girmama da kuma makokinka suna cewa, “Kaito, ya maigida!” Ni kaina na yi wannan alkawari, in ji UBANGIJI.”

⁶ Sa’an nan annabi Irmiya ya faɗi dukan wannan wa Zedekiya sarkin Yahuda, a Urushalima, ⁷ yayinda sojojin sarkin Babilon suna yaƙi da Urushalima da sauran garuruwan Yahuda waɗanda suka ragu, Lakish da Azeka. Waɗannan su ne birane masu katanga kaɗai a Yahuda.

⁸ Maganar ta zo wa Irmiya daga UBANGIJI bayan Sarki Zedekiya ya yi yarjejeniya da duka mutane a Urushalima ya yi shelar ’yanci wa bayi. ⁹ Kowa ya ’yantar da bayinsa da suke Ibraniyawa, maza da mata; kada kowa ya riƙe bawa wanda yake mutumin Yahuda. ¹⁰ Saboda haka dukan fadawa da mutane suka yi yarjejeniyar cewa za su ’yantar da bayinsu maza da mata ba za su kuwa ƙara riƙe su bayi ba. Suka yarda, suka kuma sake su. ¹¹ Amma daga baya suka canja ra’ayoyinsu suka maido bayinsu suka kuma saƙe bautar da su.

¹² Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Irmiya cewa, ¹³ “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila, yana cewa na yi alkawari da kakanni-kakanninku sa’ad da na fitar da su daga Masar, daga ƙasar bauta. Na ce, ¹⁴ ‘A kowace shekara ta bakwai dole kowannenku yā ’yantar da duk wani ɗan’uwa mutumin Ibraniyawa wanda aka sayar masa. Bayan ya yi muku hidima shekaru shida, dole ku bar shi yā tafi ’yantacce.’* Amma kakanninku ba su saurare ni ba, ba su ji ni ba. ¹⁵ Bai daɗe ba da kuka tuba, kuka kuma yi abin da yake mai kyau a idona. Kowannenku ya yi shelar ’yanci ga ɗan’uwansa. Kun ma yi yarjejeniya a gabana a gidan da ake kira da Sunana. ¹⁶ Amma yanzu kun juya kun kuma ɗata sunana; kowannenku ya mayar da bayi maza da matan da kuka ’yantar su tafi inda suka ga dama. Kun saƙe tilasta su su zama bayinku.

¹⁷ “Saboda haka, ga abin da UBANGIJI yana cewa, kun yi mini rashin biyayya; ba ku yi shelar ’yanci don ’yan’uwanku ba. Saboda haka yanzu na yi muku shelar ’yanci in ji UBANGIJI, ’yanci ga mutuwa ta takobi, annoba da kuma yunwa. Zan sa ku zama abin kyama ga sauran mulkokin duniya. ¹⁸ Mutanen da suka keta alkawarina da ba su cika sharuɗan alkawarin da suka yi a gabana ba, zan yi da su kamar ɗan maraƙin da suka yanka biyu suka bi ta tsakiyarsa. ¹⁹ Shugabannin Yahuda da Urushalima, fadawa, firistoci da kuma dukan mutanen ƙasar waɗanda suka bi tsakanin ɗan maraƙin da aka yanka, ²⁰ zan ba da su ga abokan gābansu waɗanda suke neman ransu. Gawawwaminsu za su zama abincin tsuntsayen sararin sama da na namun jeji.

²¹ “Zan ba da Zedekiya sarkin Yahuda da fadawansa ga abokan gābansu waɗanda suke neman ransu, ga sojojin sarkin Babilon, waɗanda suke janye daga gare ku. ²² Zan yi umarni, in ji UBANGIJI, zan kuma komo da su wannan birni. Za su kuwa yi yaƙi da ita, su ƙwace ta su kuma ƙone ta. Zan kuma mai da garuruwan Yahuda kufai don kada wani ya zauna a can.”

35

Mutanen Rekab

¹ Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga wurin UBANGIJI a lokacin mulkin Yehohiyakim ɗan Yosiya sarkin Yahuda. ² “Ka tafi wurin iyalin Rekabawa ka gayyace su su zo a ɗaya daga cikin ɗakunan da suke gefe a gidan UBANGIJI ka kuma ba su ruwan inabi su sha.”

³ Sai na tafi don in kawo Ya’azaniya ɗan Irmiya, ɗan Habazziniya, da ’yan’uwansa da kuma dukan ’ya’yansa maza, dukan iyalin Rekabawa. ⁴ Na kawo su cikin gidan UBANGIJI, a cikin ɗakin ’ya’yan Hanan ɗan Igdaliya maza mutumin Allah. ɗakin ne kusa da ɗakin fadawa, wanda yake bisa na Ma’asehiya ɗan Shallum mai tsaron kofa. ⁵ Sai na ajiye ƙwarya cike da ruwan inabi da waɗansu kwaf a gaban iyalin Rekabawan na kuma ce musu, “Ku sha ruwan inabin.”

⁶ Amma sai suka amsa suka ce, “Ba ma shan ruwan inabi, domin kakanmu Yehonadab ɗan Rekab ya umarce mu cewa, ‘Ko ku, ko zuriyarku kada ku sha ruwan inabi. ⁷ Haka kuma ba za ku gina gidaje,

* 34:14 M Sh 15.12

ku dasa iri ko ku nome gonakin inabi ba; kada ku kasance da wani daga cikin waƙannan abubuwa, amma dole kullum ku zauna a tentuna. Ta haka za ku yi dogon rai a cikin kasar bakuncinku.’⁸ Mun yi biyayya da kome da kakanmu Yehonadab Ɗan Rekab ya umarce mu. Mu ko matanmu ko ’ya’yanmu maza da mata ba mu taƙa shan ruwan inabi ba⁹ ba mu kuma gina gidaje mu zauna a ciki ba ko mu yi gonakin inabi, gonaki ko hatsi ba.¹⁰ Mun yi rayuwarmu a cikin tentuna mun kuma yi biyayya ƙwarai da kowane abin da kakanmu Yehonadab ya umarce mu.¹¹ Amma da Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kawo wa ƙasan nan hari, sai muka ce, ‘Ku zo, dole mu tafi Urushalima don mu tsira daga Babiloniyawa da kuma sojojin Arameyawa.’ Saboda haka ne muke a Urushalima.”

¹² Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Irmiya cewa, ¹³ “Ga abin da UBANGIJI, Maƙaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa ka tafi ka faƙa wa mutanen Yahuda da kuma mutanen Urushalima cewa, ‘Ba za ku koyi darasi ku kuma yi biyayya da maganata ba?’ In ji UBANGIJI. ¹⁴ ‘Yehonadab Ɗan Rekab ya umarci ’ya’yansa maza kada su sha ruwan inabi sun kuma kiyaye wannan umarni. Har yã zuwa yau ba sa shan ruwan inabi, domin sun yi biyayya da umarnin kakansu. Amma na yi muku magana sau da sau, duk da haka ba ku yi biyayya ba. ¹⁵ Sau da sau na aika dukan bayina annabawa gare ku. Suka ce, “Kowannenku ya juyo daga mugayen hanyoyinsa ya sabunta ayyukansa; kada yã bi waƙansu alloli don yã bauta musu. Ta haka za ku zauna a cikin kasar da na ba ku da kuma kakanninku.” Amma ba ku saurara ba, ba ku kuwa ji ni ba. ¹⁶ Zuriyar Yehonadab Ɗan Rekab sun yi biyayya da umarnin da kakansu ya ba su, amma waƙannan mutane ba su yi mini biyayya ba.’

¹⁷ “Saboda haka, ga abin da UBANGIJI Allah Maƙaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘Ku saurara! Zan kawo wa Yahuda da kuma kowane mutumin da yake zama a Urushalima kowace masifar da na ambata a kansu. Na yi musu magana, amma ba su saurara ba; na kira su, amma ba su amsa ba.’”

¹⁸ Sai Irmiya ya ce wa iyalin Rekabawa, “Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘Kun yi biyayya da umarnin kakanku Yehonadab kuka kuma kiyaye dukan umarnansa kuka yi kome bisa ga tsari.’ ¹⁹ Saboda haka, ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘Yehonadab Ɗan Rekab ba zai taƙa rasa mutumin da zai yi mini hidima ba.’”

36

Yehohiyakim ya kone littafin Irmiya

¹ A shekara ta huɗu ta Yehohiyakim Ɗan Yosiya sarkin Yahuda, wannan magana ta zo wa Irmiya daga wurin UBANGIJI cewa, ² “Ka ƙauki littafi ka rubuta dukan maganganun da na yi maka game da Isra’ila, Yahuda da kuma dukan sauran al’ummai daga lokacin da na fara maka magana a mulkin Yosiya har zuwa yanzu. ³ Wataƙila sa’ad da mutanen Yahuda suka ji game da kowace masifar da na shirya in auka musu, kowa ya juya daga muguwar hanyarsa; sa’an nan in gafarta musu muguntarsu da kuma zunubinsu.”

⁴ Saboda haka Irmiya ya kira Baruk Ɗan Neriya, yayinda Irmiya yake fadar dukan waƙannan maganganun da UBANGIJI ya faƙa masa, Baruk ya rubuta su a littafin. ⁵ Sai Irmiya ya ce wa Baruk, “An hana ni, ba zan tafi haikalin UBANGIJI ba. ⁶ Saboda haka ka tafi gidan UBANGIJI a ranar azumi ka karanta wa mutane daga littafin maganar UBANGIJI da na shibta maka ka rubuta. Ka karanta su ga dukan mutanen Yahuda waƙanda suka zo daga garuruwansu. ⁷ Wataƙila za su kawo kukansu a gaban UBANGIJI, kowanne kuma ya juya daga muguwar hanyarsa, gama fushi da hasalar da UBANGIJI ya furta a kan mutanen nan yana da girma.”

⁸ Sai Baruk Ɗan Neriya ya yi dukan abin da annabi Irmiya ya ce ya yi; a haikalin UBANGIJI kuwa ya karanta maganar UBANGIJI daga littafin ⁹ A watan tara na shekara ta biyar ta Yehohiyakim Ɗan Yosiya sarkin Yahuda, an yi shela a yi azumi a gaban UBANGIJI ga dukan mutanen Urushalima da waƙanda suka zo daga garuruwan Yahuda. ¹⁰ Daga ƙakin Gemariya Ɗan Shafan magatakarda, wanda yake a fili na bisa a mashigin Sabuwar Ƙofar haikali, Baruk ya karanta wa dukan mutane a haikalin UBANGIJI maganar Irmiya daga littafin.

¹¹ Sa’ad da Mikahiya Ɗan Gemariya, Ɗan Shafan, ya ji dukan maganar UBANGIJI daga littafin, ¹² sai ya sauka zuwa ƙakin magatakarda a fada, inda dukan fadawa suke zaune, Elishama magatakarda, Delahiya Ɗan Shemahiya, Elnatan Ɗan Akbor, Gemariya Ɗan Shafan, Zedekiya Ɗan Hananiya, da

dukan sauran fadawa. ¹³ Bayan Mikahiya ya faɗa musu kome da ya ji Baruk ya karanta wa mutane daga littafin, ¹⁴ sai dukan fadawan suka aiki Yehudi ɗan Netaniya, ɗan Shelemiya, ɗan Kushi, ya ce wa Baruk, “Ka zo tare da littafin da ka karanta wa mutane.” Saboda haka Baruk ɗan Neriya ya tafi wurinsu tare da littafin a hannunsa. ¹⁵ Suka ce masa, “Zauna, ka karanta mana littafin.”

Sai Baruk ya karanta musu littafin. ¹⁶ Da suka ji dukan maganar, sai suka dubi juna a firgice suka ce wa Baruk, “Dole mu sanar da dukan maganan nan ga sarki.” ¹⁷ Sa’an nan suka ce wa Baruk, “Faɗa mana yadda ka yi ka rubuta dukan wannan. Irmiya ne ya yi maka shibtar ta?”

¹⁸ Baruk ya amsa ya ce, “I, shi ne ya faɗa mini dukan wannan magana, na kuwa rubuta su a takarda.”

¹⁹ Sa’an nan fadawan suka ce wa Baruk, “Kai da Irmiya ku je ku ɓuya. Kada ku bari wani ya san inda kuke.”

²⁰ Bayan da suka ajiye littafin a ɗakin Elishama magatakarda, sai suka tafi wurin sarki a fili suka sanar da shi kome. ²¹ Sai sarki ya aiki Yehudi ya kawo littafin daga ɗakin Elishama magatakarda ya kuma karanta wa sarki da kuma dukan fadawan da suke tsaye kusa da shi. ²² A watan tara ne sarki kuwa yana zaune a gidansa na rani, wuta kuwa tana ci a kasko a gabansa. ²³ Duk sa’ad da Yehudi ya karanta sashi uku ko huɗu na littafin, sai sarkin ya sa wuka ya yanke su, ya zuba a wutar da take ci a kasko, da haka ya kone dukan littafin. ²⁴ Sai sarki da dukan masu yin masa hidima waɗanda suke jin maganan nan ba su firgita ba, balle su keta rigunansu. ²⁵ Ko da yake Elnatan, Delahiya da Gemariya sun roki sarki kada yā kone littafin, bai saurare su ba. ²⁶ A maimakon haka, sai sarki ya umarci Yerameyel ɗan sarki, Serahiya ɗan Azriyel da Shelemiya ɗan Abdeyel su kama Baruk marubuci da Irmiya annabi. Amma UBANGIJI ya ɓoye su.

²⁷ Bayan sarki ya kone littafin da ya kunshi maganar da Baruk ya rubuta daga shibtar Irmiya, sai maganar UBANGIJI ta zo wa Irmiya cewa, ²⁸ “Ka ɗauki wani littafi ka rubuta a kansa dukan maganar da littafi na farin ya kunsu, wanda Yehohiyakim sarkin Yahuda ya kone. ²⁹ Ka kuma faɗa wa Yehohiyakim sarkin Yahuda cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ka kone wancan littafin ka kuma ce, “Don me ka rubuta a cikinsa, cewa lalle sarkin Babilon zai zo ya hallaka wannan ƙasa, zai kashe mutum duk da dabba?” ³⁰ Saboda haka, ga abin da UBANGIJI yana cewa game da Yehohiyakim sarkin Yahuda. Ba zai kasance da wani wanda zai zauna a kan gadon sarautar Dawuda ba; za a jefar da gawarsa ta sha zafi da rana da dare kuma ta sha matsanancin sanyi. ³¹ Zan hukunta shi da kuma ’ya’yansa da masu hidimarsa saboda muguntarsu; zan kawo kowace masifar da na furta a kansu da kuma waɗanda suke zama a Urushalima da na Yahuda, domin sun ƙi su saurara.’”

³² Sai Irmiya ta ɗauko wani littafi ya ba wa Baruk ɗan Neriya marubuci, kuma yayinda Irmiya yake shibtawa, Baruk ya rubuta a littafin dukan maganar da take a littafin da Yehohiyakim sarkin Yahuda ya kone. Ya kuma ƙara ire-iren maganganun nan a kansu.

37

Irmiya a kurkuku

¹ Nebukadnezzar sarkin Babilon ya naɗa Zedekiya ɗan Yosiya sarkin Yahuda; ya yi mulki a madadin Yehohiyacin ɗan Yehohiyakim. ² Shi da masu yin masa hidima da mutanen ƙasar ba su kula da maganar da UBANGIJI ya yi ta wurin Irmiya annabi ba.

³ Sai sarki Zedekiya ya aiki Yehukal ɗan Shelemiya tare da firist nan Zefaniya ɗan Ma’asehiya da wannan saƙo cewa, “Ina roƙonka ka yi addu’a ga UBANGIJI Allahnmu saboda mu.”

⁴ To, fa, Irmiya ya sami ’yancin kai da kawowa a cikin mutane, gama ba a riga an sa shi a kurkuku ba. ⁵ Sojojin Fir’auna suka fita daga Masar, sa’ad da Babiloniyawa waɗanda suke ƙawanya wa Urushalima suka ji labari game da su, sai suka janye daga Urushalima.

⁶ Sai maganar UBANGIJI ta zo wa Irmiya annabi cewa, ⁷ “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila, yana cewa ka faɗa wa sarkin Yahuda, wanda ya aika a neme ni cewa, ‘Sojojin Fir’aunan da suka fito su taimake ka, za su koma ƙasarsu, Masar. ⁸ Sa’an nan Babiloniyawa za su koma su yaƙi wannan birni su ci ta su kuma kone shi.’

⁹ “Ga abin da UBANGIJI yana cewa, kada ku ruɗe kanku, kuna tsammani, ‘Tabbatacce Babiloniyawa sun bar mu.’ Ba za su bari ba! ¹⁰ Ko da a ce za ku ci dukan sojojin Babiloniyawan da suke yaƙi da ku har raunana ne kawai aka bari a tentunansu, za su fito su kone wannan birni.”

¹¹ Bayan sojojin Babiloniyawa suka janye daga Urushalima saboda sojojin Fir'auna, ¹² sai Irmiya ya bar birnin don yã je yankin Benyamin ya sami rabon mallaka a cikin mutane a can. ¹³ Amma sa'ad da ya kai Kofar Benyamin, sai hafsa mai tsaro, wanda ake kira Iriya ðan Shelemiya, ðan Hananiya, ya kama shi ya kuma ce, "Kana gudu daga Babiloniyawa ne!"

¹⁴ Sai Irmiya ya ce, "Ba gaskiya ba ce, ba na gudu daga Babiloniyawa." Amma Iriya bai saurare shi ba; a maimako, ya kama Irmiya ya kawo shi wurin fadawa. ¹⁵ Suka yi fushi da Irmiya suka sa aka yi masa duka aka kuma jefa shi cikin kurkuku a gidan Yonatan magatakarda, gama an mai da gidansa ya zama kurkuku.

¹⁶ Aka sa Irmiya a can cikin kurkuku, inda ya kasance kwanaki masu yawa. ¹⁷ Sa'an nan Sarki Zedekiya ya aika a kawo shi aka kuma kawo shi fada, inda ya tambaye shi a ka'fance ya ce, "Akwai wata magana daga UBANGIJI?"

Irmiya ya amsa ya ce, "I, za a ba da kai ga sarkin Babilon."

¹⁸ Sai Irmiya ya ce wa Sarki Zedekiya, "Wane laifi na yi maka ko fadawanka ko kuwa wannan mutane, da ka sa aka jefa ni cikin kurkuku? ¹⁹ Ina annabawanka wa'fanda suka yi maka annabci suna cewa, 'Sarkin Babilon ba zai yaƙe ka ko wannan fasa ba'? ²⁰ Amma yanzu, ranka yã da'ƙe, sarkina, ka saurara. Bari in kawo kukata a gabanka. Kada ka mai da ni gidan Yonatan magatakarda, in ba haka zan mutu a can."

²¹ Sarki Zedekiya ya yi umarni a ajiye Irmiya a sansanin matsara a kuma ba shi burodi daga titin masu gashin burodi kowace rana sai duka burodi a birnin ya fãre. Saboda haka Irmiya ya zauna a sansanin matsara.

38

An jefa Irmiya a rijiyar marar ruwa

¹ Shefatiya ðan Mattan, Gedaliya ðan Fashhur, Yukal* ðan Shelemiya da Fashhur ðan Malkiya ya ji abin da Irmiya yana fa'ƙa wa dukan mutane sa'ad da ya ce, ² "Ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'Duk wanda ya zauna a wannan birni zai mutu ta takobi, yunwa ko annoba, amma duk wanda ya je wurin Babiloniyawa† zai rayu. Zai tsira da ransa, ya rayu.' ³ Kuma ga abin da UBANGIJI yana cewa, 'Tabbatacce za a ba da wannan birni ga sojojin sarkin Babilon, wanda zai ci shi.'"

⁴ Sai fadawa suka ce wa sarki, "Ya kamata a kashe wannan mutum. Yana karya zuciyar sojojin da suka ragu a birnin, da zuciyar sauran mutane, ta wurin abubuwan da yake fa'ƙa musu. Wannan mutum ba ya neman jin da'ƙin zaman wannan sai dai wahala."

⁵ "Yana a hannuwanku" Sarki Zedekiya ya amsa. "Sarki ba zai iya yin kome ya hana ku ba."

⁶ Saboda haka suka kama Irmiya suka sa a rijiyar da ba ruwa a ciki ta Malkiya, ðan sarki, wadda take a sansanin matsara. Suka saukar da Irmiya cikin rijiyar da ba ruwa da igiya; babu ruwa a cikinta, sai laka, Irmiya ya nutse cikin laka.

⁷ Amma Ebed-Melek mutumin Kush,‡ wani hafsa§ a fada, ya ji cewa sun sa Irmiya a rijiyar da ba ruwa. Yayinda sarki yana zama a Kofar Benyamin, ⁸ Ebed-Melek ya fita daga fadar ya ce masa, ⁹ "Ranka yã da'ƙe sarki, wa'ƙannan mutane sun yi mugun abu a duk abin da suka yi wa Irmiya annabi. Sun jefa shi cikin rijiyar da ba ruwa, inda zai mutu da yunwa gama ba sauran wani burodi a birnin."

¹⁰ Sai sarki ya umarce Ebed-Melek mutumin Kush, "Ka ðauko mutane talatin daga nan ku fid da Irmiya annabi daga rijiyar kafin ya mutu."

¹¹ Saboda haka Ebed-Melek ya ðauki mutane tare da shi suka shiga ðaki a fãrƙashin baitulmali a cikin fada. Ya ðauko wa'ƙansu tsofaffin tsummoki da tsofaffi riguna daga can ya kuma zurara su da igiya wa Irmiya a cikin rijiyar. ¹² Ebed-Melek mutumin Kush ya ce wa Irmiya, "Ka sa wa'ƙannan tsummoki da tsofaffin rigunan a hammatarka, ya zarga igiya." Irmiya ya yi haka, ¹³ suka kuma ja shi sama da igiya suka fid da shi daga rijiyar. Irmiya kuwa ya zauna a sansanin matsara.

Zedekiya ya sãke yi wa Irmiya tambayoyi

* 38:1 Da Ibraniyanci Yukal, wani sunan Yukal † 38:2 Ko kuwa Kaldiyawa; haka ma a ayoyi 18, 19 da 23 ‡ 38:7 Mai yiwuwa daga yankin Nilu na Bisa § 38:7 Ko kuwa wani bãbã

¹⁴ Sai Sarki Zedekiya ya aika a kawo Irmiya annabi, ya sa aka kawo shi a kofa ta uku ta haikalin UBANGIJI. Sai sarki ya ce wa Irmiya, “Zan tambaye ka wani abu, kada ka boye mini wani abu.”

¹⁵ Irmiya ya ce wa Zedekiya, “In na ba ka amsa, ba za ka kashe ni ba? Ko da na ba ka shawara, ba za ka saurare ni ba.”

¹⁶ Amma Sarki Zedekiya ya yi wannan rantsuwa a kaƙaice ga Irmiya cewa, “Muddin UBANGIJI yana a raye, wanda ya ba mu numfashi, ba zan kashe ka ko in ba da kai ga waƙanda suke neman ranka ba.”

¹⁷ Sa’an nan Irmiya ya ce wa Zedekiya, “Ga abin da UBANGIJI Allah Maƙaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘In ka miƙa wuya ga hafsohin sarkin Babilon, za a bar ka da rai ba za a kuma kone wannan birni ba; da kai da iyalinka za ku rayu. ¹⁸ Amma in ba ka miƙa wuya ga hafsohin sarkin Babilon ba, za a ba da wannan birni ga Babiloniyawa za su kuma cinna mata wuta; kai kanka ba za ka tsira daga hannuwansu ba.’”

¹⁹ Sarki Zedekiya ya ce wa Irmiya, “Ina jin tsoron Yahudawan da suka tafi wurin Babiloniyawa, gama Babiloniyawa mai yiwuwa su ba da ni gare su su kuma wulakanta ni.”

²⁰ Irmiya ya ce, “Ba za su ba da kai ba, ka yi biyayya ga UBANGIJI ta wurin yin abin da na faɗa maka. Ta haka zai zama maka da amfani, za ka kuwa rayu. ²¹ Amma in ka ƙi miƙa wuya, ga abin da UBANGIJI ya bayyana mini. ²² Za a fitar da dukan matan da suka ragu a fadan sarkin Yahuda wa hafsohin sarkin Babilon. Waƙannan mata za su ce maka,

“‘Sun ruɗe ka suka kuma rinjaye ka,
waƙannan abokanka.
Kafafunka sun nutse a cikin laka;
abokanka sun yashe ka.’”

²³ “Za a kawo dukan matanka da ‘ya’yanka wa Babiloniyawa. Kai kanka ba za ka tsira daga hannuwansu ba amma za su sa sarkin Babilon zai kama ka; za a kuma kone wannan birni.*”

²⁴ Sai Zedekiya ya ce wa Irmiya, “Kada ka bar wani ya san wannan zance, in ba haka ba za ka mutu.

²⁵ In fadawa suka ji cewa na yi magana da kai, suka kuma zo wurinka suka ce, ‘Faɗa mana abin da ka faɗa wa sarki da kuma abin da sarki ya faɗa maka; kada ka boye mana, in ba haka za mu kashe ka,’

²⁶ sai ka ce musu cewa, ‘Na rofi sarki kada yā mai da ni gidan Yonatan in mutu a can.’”

²⁷ Dukan fadawa kuwa suka zo wurin Irmiya suka tambaye shi, ya kuma faɗa musu dukan abin da sarki ya umarce shi ya faɗa. Saboda haka ba su fara ce masa kome ba, gama ba wanda ya ji zance da suka yi da sarki.

²⁸ Irmiya kuwa ya zauna a sansanin masu gadi har ranar da aka ci Urushalima da yaƙi.

Faɗuwar Urushalima

(Irmiya 52.4-16; 2 Sarakuna 25.1-12)

Ga yadda aka ci Urushalima,

39

¹ A shekara ta tara ta Zedekiya sarkin Yahuda, a wata na goma, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya fita yaƙi da Urushalima da dukan sojojinsa ya kuma yi mata ƙawanya. ² A rana ta tara ga watan huɗu a shekara ta goma sha ɗaya ta mulkin Zedekiya, sai aka huda katanga. ³ Sa’an nan dukan fadawan sarkin Babilon suka shiga suka zazzauna a Kofar Tsakiya. Wato, Nergal-Sharezer na Samgar-Nebo, Sarsekim wani babban hafsa, Nergal-Sharezer bafade mai girma da dukan sauran fadawan sarkin Babilon. ⁴ Sa’ad da Zedekiya sarkin Yahuda da dukan sojoji suka gan su, sai suka gudu; suka bar birnin da dare ta hanyar lambun sarki, ta kofar da take tsakanin katanga biyu, suka nufi waje Araba.*

⁵ Amma sojojin Babiloniyawa suka bi su, suka ci wa Zedekiya a filayen Yeriko. Suka kama shi suka kai shi wurin Nebukadnezzar a Ribla a ƙasar Hamat, inda aka yanke masa hukunci. ⁶ A can Ribla sarkin Babilon ya kashe ‘ya’yan Zedekiya a idanunsa aka kuma kashe dukan manyan mutanen Yahuda.

⁷ Sa’an nan ya ƙwafule idanun Zedekiya ya kuma buga masa ƙukumi, ya kai shi Babilon.

⁸ Sai Babiloniyawa suka cinna wa fadar da kuma gidajen mutane wuta suka farfasa katangar Urushalima. ⁹ Nebuzaradan shugaban matsaran sarki ya kwashi mutanen da suka rage a birnin zuwa zaman bauta a Babilon, tare da waƙanda suka riga suka tafi wurinsa, da kuma sauran mutanen.

* 38:23 Ko kuwa za ka kuma sa wannan birni yā * 39:4 Ko kuwa Kwarin Urdun

¹⁰ Amma Nebuzaradan shugaban matsaran ya bar waƙansu matalauta a ƙasar Yahuda, su da ba su da kome; a lokacin kuwa ya ba su gonakin inabi da kuma filaye.

¹¹ To, fa, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya ba da wannan umarnai game da Irmiya ta wurin Nebuzaradan shugaban matsaran sarki cewa, ¹² “Ka ɗauke shi ka lura da shi da kyau, kada ka yi masa wani mugun abu, amma ka yi masa dukan abin da yake so.” ¹³ Saboda haka Nebuzaradan shugaban matsara, Nebushazban babban hafsa, Nergal-Sharezer bafade mai girma da sauran hafsohin sarkin Babilon ¹⁴ suka aika aka kawo Irmiya daga filin matsar. Suka miƙa shi ga Gedaliya ɗan Ahikam, ɗan Shafan, don yã kai shi gidansa. Saboda haka ya zauna a can a cikin mutanensa.

¹⁵ Yayinda aka kulle Irmiya a sansanin matsara, maganar UBANGIJI ta zo masa cewa, ¹⁶ “Tafi ka faɗa wa Ebed-Melek mutumin Kush, ‘Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa ina gab da cika maganata a kan wannan birni ta wurin masifa, ba waɗata ba. A lokacin za tã cika a idanunka. ¹⁷ Amma zan kuɓutar da kai a wannan rana, in ji UBANGIJI; ba zan ba da kai ga waɗanda kake tsoronsu ba. ¹⁸ Zan cece ka; ba za ka mutu ta wurin takobi ba amma za ka tsira da ranka, domin ka dogara gare ni, in ji UBANGIJI.’”

40

An ’yantar da Irmiya

¹ Sai magana ta zo wa Irmiya daga UBANGIJI bayan Nebuzaradan shugaban matsaran sarki ya sake shi a Rama. Ya sami Irmiya a daure da sarƙoƙi a cikin sauran kamammu daga Urushalima da kuma Yahuda waɗanda ake kaiwa zaman bauta a Babilon. ² Sa’ad da shugaban matsaran ya sami Irmiya sai ya ce masa, “UBANGIJI Allahnka ya sa wannan masifa saboda wannan wuri. ³ Yanzu kuma UBANGIJI ya cika shi; ya yi kamar yadda ya faɗa. Dukan wannan ya faru domin kun yi zunubi ga UBANGIJI ba ku kuwa yi masa biyayya ba. ⁴ Amma yau ina ’yantar da kai daga sarƙoƙin da suke a hannuwanka. Zo mu tafi Babilon, in kana so, zan kuwa lura da kai; amma in ba ka so, kada ka zo. Ga shi, dukan ƙasar tana a gabanka; ka tafi duk inda ka so.” ⁵ Amma, kafin Irmiya yã juya yã tafi,* Nebuzaradan ya ƙara da cewa, “Ka koma wurin Gedaliya ɗan Ahikam, ɗan Shafan, wanda sarkin Babilon ya naɗa a kan garuruwan Yahuda, ka zauna da shi a cikin mutane, ko kuwa ka tafi duk inda ka ga dama.”

Sa’an nan shugaban ya ba shi abinci da kuma kyauta sai ya bar shi ya tafi. ⁶ Saboda haka Irmiya ya tafi wurin Gedaliya ɗan Ahikam, a Mizfa ya zauna tare da shi a cikin mutanen da aka bari a ƙasar.

An yi wa Gedaliya kisan gilla

⁷ Sa’ad da dukan shugabannin hafsohin tare da mutanen da suke a karkara suka ji cewa sarkin Babilon ya naɗa Gedaliya ɗan Ahikam gwamna a kan ƙasar ya kuma sa shi ya lura da maza, mata da ’ya’yan da suke mafi talauci a ƙasar da waɗanda ba a kwashe zuwa zaman bauta a Babilon ba, ⁸ sai suka zo wurin Gedaliya a Mizfa, Ishmayel ɗan Netaniya, Yohanan da Yonatan ’ya’yan Kareya, da Serahiya ɗan Tanhumet maza, ’ya’yan Efai maza, mutumin Netofa, da Yezaniya† ɗan mutumin Ma’aka da mutanensu. ⁹ Gedaliya ɗan Ahikam, ɗan Shafan, ya yi rantsuwa don yã tabbatar musu da mutanensu. Ya ce, “Kada ku ji tsoron bauta wa Babiloniyawa.‡ Ku zauna a ƙasar ku bauta wa sarkin Babilon, zai kuma yi muku amfani. ¹⁰ Ni kaina zan zauna a Mizfa in zama wakilinku a gaban Babiloniyawa waɗanda za su zo wurinmu, amma ku girbe ruwan inabi, ’ya’yan itatuwa na kaka, da mai, ku zuba su a tulunan ajiyarku, ku kuma zauna a garuruwan da kuka ci.”

¹¹ Sa’ad da dukan Yahudawan da suke a Mowab, Ammon, Edom da sauran ƙasashe suka ji cewa sarkin Babilon ya bar raguwa a Yahuda ya kuma naɗa Gedaliya ɗan Ahikam, ɗan Shafan gwamna a kansu, ¹² sai suka dawo ƙasar Yahuda, wurin Gedaliya a Mizfa, daga dukan ƙasashen da suke a warwatse. Suka girbe ruwan inabi a yalwace da ’ya’yan itatuwan kaka.

¹³ Yohanan ɗan Kareya da dukan manyan sojoji da suke a karkara suka zo wurin Gedaliya a Mizfa ¹⁴ suka ce masa, “Ba ka san cewa Ba’alis sarkin Ammonawa ya aiki Ishmayel ɗan Netaniya ya ɗauke ranka ba?” Amma Gedaliya ɗan Ahikam bai gaskata su ba.

* 40:5 Ko kuwa Irmiya ya amsa † 40:8 Da Ibraniyanci Yezaniya, wani suna na Ya’azaniya ‡ 40:9 Ko kuwa Kaldiyawa; haka ma a aya 10

¹⁵ Sai Yohanan ɗan Kareya ya yi wa Gedaliya a Mizfa magana a asirce ya ce, “Bari in tafi in kashe Ishmayel ɗan Netaniya, ba kuwa wanda zai sani. Me zai sa ya ɗauke ranka ya watsar da dukan Yahudawan da suka taru kewaye da kai har waɗanda suka ragu na Yahuda su hallaka?”

¹⁶ Amma Gedaliya ɗan Ahikam ya ce wa Yohanan ɗan Kareya, “Kada ka yi irin wannan abu! Abin da kake faɗa game da Ishmayel ba gaskiya ba ne.”

41

¹ A wata na goma sha bakwai sai Ishmayel ɗan Netaniya, ɗan Elishama, wanda yake mai jinin sarauta yake kuma ɗaya daga cikin hafsohin sarki, ya zo tare da mutum goma wurin Gedaliya ɗan Ahikam a Mizfa. Yayinda suke ci tare a can, ² sai Ishmayel ɗan Netaniya da mutum goma waɗanda suke tare da shi suka kashe Gedaliya ɗan Ahikam, ɗan Shafan, da takobi, suka kashe wannan da sarkin Babilon ya naɗa a matsayin gwamna a kan ƙasar. ³ Ishmayel ya kuma kashe dukan Yahudawan da suke tare da Gedaliya a Mizfa, haka ma ya yi da sojojin Babiloniyawan da suke can.

⁴ Kashegari bayan an kashe Gedaliya, kafin wani ya san abin da ya faru, ⁵ sai ga mutane tamanin daga Shekem, Shilo da Samariya suka zo da gemunsu a aske, da tufafinsu a kece, da jikunansu a tsage, suka kawo hadayun gari da turare tare da su a gidan UBANGIJI. ⁶ Ishmayel ɗan Netaniya ya fito daga Mizfa don yã sadu da su. Sa’ad da ya sadu da su, sai ya ce, “Ku zo wurin Gedaliya ɗan Ahikam.” ⁷ Da suka shiga cikin birni, sai Ishmayel ɗan Netaniya da mutanen da suke tare da shi suka karkashe su suka zubar a rijjiya. ⁸ Amma goma daga cikinsu suka ce wa Ishmayel, “Kada ka kashe mu, muna da alkama da sha’ir, mai da kuma zuma, a boye a gona.” Saboda haka ka bar mu kada ka kashe mu tare da sauran. ⁹ To, rijjiyar da ya zubar da gawawwakin mutanen da ya kashe tare da ta Gedaliya ita ce wadda Sarki Asa ya haƙa a matsayin ƙariya saboda Ba’asha sarkin Isra’ila. Ishmayel ɗan Netaniya ya cika ta da gawawwaki.

¹⁰ Ishmayel ya mai da dukan sauran mutanen da suke Mizfa bayi ’ya’yan sarki mata tare da dukan sauran da aka bari a can, waɗanda Nebuzaradan shugaban matsaran sarki ya bari a hannun Gedaliya ɗan Ahikam. Ishmayel ɗan Netaniya ya kwashe su ganima, ya tashi don yã haye zuwa wurin Ammonawa.

¹¹ Sa’ad da Yohanan ɗan Kareya da dukan shugabannin sojojin da suke tare da shi suka ji dukan laifofin da Ishmayel ɗan Netaniya ya aikata, ¹² sai suka kwashe dukan mutanensu suka tafi don su yaƙi Ishmayel ɗan Netaniya. Suka iske shi kusa da babban tafki a Gibeyon. ¹³ Sa’ad da dukan mutanen da suke tare da Ishmayel suka ga Yohanan ɗan Kareya da shugabannin sojojin da suke tare da shi, sai suka yi farin ciki. ¹⁴ Dukan mutanen da Ishmayel ya kame a Mizfa suka juya, suka tafi wurin Yohanan ɗan Kareya. ¹⁵ Amma Ishmayel ɗan Netaniya da mutanensa takwas suka tsere daga Yohanan suka gudu zuwa wurin Ammonawa.

Gudu zuwa Masar

¹⁶ Sai Yohanan ɗan Kareya da dukan shugabannin sojojin da suke tare da shi suka bi da dukan waɗanda suka tsira daga Mizfa waɗanda ya karɓe daga Ishmayel ɗan Netaniya bayan ya kashe Gedaliya ɗan Ahikam, wato, sojoji, mata, yara da fadawan da ya kawo daga Gibeyon ¹⁷ Sai suka ci gaba, suka dakata a Gerut Kimham kusa da Betlehem a kan hanyarsu zuwa Masar ¹⁸ don su kuɓuce wa Babiloniyawa. Sun ji tsoronsu domin Ishmayel ɗan Netaniya ya kashe Gedaliya ɗan Ahikam, wanda sarkin Babilon ya naɗa gwamna a kan ƙasar.

42

¹ Sa’an nan dukan shugabannin sojoji, haɗe da Yohanan ɗan Kareya da Yezaniya* ɗan Hoshahiya, da dukan mutane daga ƙarami zuwa babba, suka zo wurin ² Irmiya annabi suka ce masa, “Muna roƙonka ka ji kukanmu ka kuma yi addu’a ga UBANGIJI Allahnka saboda dukan wannan raguwar mutane. Gama kamar yadda kake gani yanzu, ko da yake dā muna da yawa, yanzu ɗan kaɗan muka rage. ³ Ka yi addu’a cewa UBANGIJI Allahnka zai faɗa mana inda za mu tafi da kuma abin da za mu yi.”

* 42:1 Ibraniyanci; Seftuwajin (dubi kuma Irm 43.2) Azariya

⁴ Sai Iirmiya ya amsa ya ce, “Na ji ku, tabbatacce zan yi addu’a ga UBANGIJI Allahnku yadda kuka roka; zan faɗa muku duk abin da UBANGIJI ya faɗa ba kuwa zan boye muku kome ba.”

⁵ Sa’an nan suka ce wa Iirmiya, “UBANGIJI ya zama shaida na gaskiya da kuma aminci a kanmu in ba mu yi bisa da duk abin da UBANGIJI Allahnka ya aike ka ka faɗa mana ba. ⁶ Ko ya gamshe mu ko bai gamshe mu ba, za mu yi biyayya da UBANGIJI Allahnmu, ga wanda muke aikan ka, saboda ya zama mana da amfani, gama za mu yi biyayya da UBANGIJI Allahnmu.”

⁷ Bayan kwana goma sai maganar UBANGIJI ta zo wa Iirmiya. ⁸ Saboda haka ya kira Yohanan ɗan Kareya da dukan shugabannin sojoji waɗanda suke tare da shi da dukan jama’a daga karami zuwa babba. ⁹ Ya ce musu, “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra’ila, wanda kuka aike ni gare shi don in gabatar da kukanku, yana cewa, ¹⁰ ‘In kuka zauna a wannan ƙasa, zan gina ku ba zan kuwa rushe ku ba; zan dasa ku ba kuwa zan tumbuke ku ba, gama ina baƙin ciki a kan masifar da na aukar a kanku. ¹¹ Kada ku ji tsoron sarkin Babilon, wanda kuke tsoro a yanzu. Kada ku ji tsoronsa, in ji UBANGIJI, gama ina tare da ku zan kuma cece ku daga hannuwansa. ¹² Zan nuna muku jinkai don yã nuna muku jinkai ya kuma maido da ku ƙasarku.’

¹³ “Amma fa, in kuka ce, ‘Ba za mu zauna a wannan ƙasa ba,’ ta haka kuka kuma nuna rashin biyayya ga UBANGIJI Allahnku, ¹⁴ in kuma kuka ce, ‘A’a, za mu tafi mu zauna a Masar, inda ba za mu ga yaƙi ko mu ji ƙarar ƙaho ko mu ji yunwa ba,’ ¹⁵ to, ku ji maganar UBANGIJI, ya raguwar Yahuda. Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘In kun ƙudura ku tafi Masar kuka kuma tafi kun zauna a can, ¹⁶ takobin da kuke tsoro zai same ku a can, kuma yunwar da kuke tsoro za tã bi ku zuwa Masar, a can kuwa za ku mutu. ¹⁷ Tabbatacce, duk waɗanda suka ƙudura suka tafi Masar su zauna a can za su mutu ta wurin takobi, yunwa da annoba; ba ko ɗayansu zai tsira ko ya kuɓuta wa masifar da zan aukar a kansu.’ ¹⁸ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘Kamar yadda na kwararo fushina da hasalata a kan mazaunan Urushalima, haka kuma zan kwararo fushina a kanku sa’ad da kuka tafi Masar. Za ku zama abin la’ana da abin tsoro, abin kyama da abin ba’a; ba za ku kara ganin wannan wuri ba.’

¹⁹ “Ya ku raguwar Yahuda, UBANGIJI ya ce muku, ‘Kada ku je Masar.’ Ku tabbatar da wannan. Na gargade ku yau ²⁰ cewa in kun yi kuskure† sa’ad da kuka aike ni wurin UBANGIJI Allahnku kuka kuma ce, ‘Yi mana addu’a ga UBANGIJI Allahnmu; ka faɗa mana duk abin da ya faɗa za mu kuwa aikata.’ ²¹ Na faɗa muku yau, amma har yanzu ba ku yi biyayya ga UBANGIJI Allahnku cikin dukan abin da ya aiko ni in faɗa muku ba. ²² Saboda haka yanzu, ku tabbatar da wannan. Za ku mutu ta wurin takobi, yunwa da annoba a wurin da kuke so ku tafi ku zauna.”

43

¹ Sa’ad da Iirmiya ya gama faɗa wa mutane dukan maganar UBANGIJI Allahnsu, duk abin da UBANGIJI ya aike shi ya faɗa musu, ² Azariya ɗan Hoshahiya da Yohanan ɗan Kareya da dukan masu ɗaga kai suka ce wa Iirmiya, “Kana ƙarya ne! UBANGIJI Allahnmu bai aike ka ka ce, ‘Kada ku tafi Masar don ku zauna a can.’ ³ Amma Baruk ɗan Neriya yana zuga ka a kanmu don ka ba da mu ga Babiloniyawa, don su kashe mu ko su kai mu zaman bauta a Babilon.”

⁴ Saboda haka Yohanan ɗan Kareya da dukan shugabannin sojoji da dukan mutane suka yi rashin biyayya ga umarnin UBANGIJI da su zauna a ƙasar Yahuda. ⁵ A maimako, Yohanan ɗan Kareya da dukan shugabannin sojoji suka kwashe raguwar Yahuda waɗanda suka dawo su zauna a ƙasar Yahuda daga dukan al’umman inda aka kora su. ⁶ Suka kuma kwashe dukan maza, mata da yara da ‘ya’yan sarki mata waɗanda Nebuzaradan shugaban matsaran sarki ya bari tare da Gedaliya ɗan Ahikam, ɗan Shafan, da Iirmiya annabi da kuma Baruk ɗan Neriya. ⁷ Saboda haka suka shiga Masar cikin rashin biyayya ga UBANGIJI suka tafi har can Tafanes.

⁸ A Tafanes maganar UBANGIJI ta zo wa Iirmiya cewa, ⁹ “Yayinda Yahudawa suna kallo, ka ɗauki waɗansu manyan duwatsu tare da kai ka kuma binne su cikin yumbu a tubalin dakalin ƙofar shiga fadar Fir’auna a Tafanes. ¹⁰ Sa’an nan ka faɗa musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, zan aika wa bawana Nebukadnezzar sarkin Babilon, zan kuma sa kursiyinsa a kan waɗannan duwatsun da na binne a nan; zai fadada bukkar mulkinsa a bisansu. ¹¹ Zai zo ya

† 42:20 Ko kuwa kun yi kuskure a zukatanku

yaki Masar, ya kawo mutuwa ga waƙanda aka ƙaddara musu mutuwa, zaman bauta ga waƙanda aka ƙaddara musu zaman bauta, da kuma takobi ga waƙanda aka ƙaddara su mutu ta takobi. ¹² Zai* sa wuta wa haikalan allolin Masar; zai ƙone haikalansu yā kuma kwashe allolinsu bayi. Kamar yadda makiyayi yakan yafa mayafinsa kewaye da shi, haka zai yafa Masar kewaye da kansa ya kuma tashi a wurin babu abin da ya same shi. ¹³ A can cikin haikalin rana† a Masar zai rushe al'amudan duwatsu yā kuma ƙone haikalan allolin Masar.’”

44

Masifa domin bautar gumaka

¹ Wannan maganata zo wa Irmiya game da dukan Yahudawa masu zama a Masar ta Kasa, a Migdol, Tafanes da Memfis, da kuma a Masar ta Bisa. ² “Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra’ila yana cewa kun ga masifa mai girmar da na kawo a kan Urushalima da kuma a kan dukan garuruwan Yahuda. A yau sun zama hamada da kuma kango ³ saboda muguntar da suka aikata. Sun tsokane ni na yi fushi ta wurin ƙone turare da kuma ta wurin bauta wa waƙansu allolin da su ko ku ko kakanninku ba su taƙa sani ba. ⁴ Sau da sau na aiki bayina annabawa, waƙanda suka ce, ‘Kada ku yi wannan abin ƙyama da na ki!’ ⁵ Amma ba su saurara ko su kasa kunne ba; ba su juye daga muguntarsu ko su daina ƙone turare wa waƙansu alloli ba. ⁶ Saboda haka, fushina mai ƙuna ya fāƙo a kan garuruwan Yahuda da kuma titunan Urushalima na kuma mai da su kufai da suke a yau.

⁷ “To, ga abin da UBANGIJI Allah Maƙaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa don me kuka kawo irin masifa mai girma haka a kanku ta wurin warewa daga Yahuda maza da mata, yara da jarirai, kun kuma bar kanku babu raguwa? ⁸ Me ya sa kuka tsokane ni in yi fushi saboda abin da hannuwanku suka yi, kuna ƙone turare wa waƙansu alloli a Masar, inda kuka zo don ku zauna? Za ku hallakar da kanku ku kuma mai da kanku abin la’ana da abin zargi da abin ba’a a cikin dukan al’umman duniya. ⁹ Kun manta mugayen ayyukan kakanninku, da na sarakuna da sarauniyoyin Yahuda da mugayen ayyukanku, da na matanku a cikin Yahuda da kan titunan Urushalima? ¹⁰ Har yā zuwa yau ba su ƙasƙantar da kansu ko su nuna bangirma, ko su kiyaye dokata da ƙa’idodin da na sa a gabanku da kakanninku ba.

¹¹ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa na ƙudura in aukar muku da masifa in kuma hallaka dukan Yahuda. ¹² Zan ƙauke raguwar Yahuda waƙanda suka ƙudurta su je Masar su zauna a can. Duk za su hallaka a Masar; za su mutu ta wurin takobi ko su mutu da yunwa. Daga ƙarami zuwa babba, za su mutu ta wurin takobi ko yunwa. Za su zama abin zarge da abin tsoro, abin la’ana da abin ba’a. ¹³ Zan hukunta waƙanda suke zama a Masar da takobi, yunwa da annoba, yadda na hukunta Urushalima. ¹⁴ Babu wani daga raguwar Yahuda wanda ya tafi Masar da zai kuƙuta ko ya tsira har ya komo zuwa ƙasar Yahuda, wadda za su yi marmari su komo su zauna; babu wani da zai komo sai dai ’yan gudun hijira.”

¹⁵ Sai dukan mazan da suka san cewa matansu suna ƙone turare wa waƙansu alloli, tare da dukan matan da suke a nan babban taro, da kuma dukan mutanen da suke zama a Masar ta Kasa da ta Bisa, suka ce wa Irmiya, ¹⁶ “Ba za mu saurari saƙon da ka yi mana magana a sunan UBANGIJI ba! ¹⁷ Lalle za mu aikata duk abin da muka ce za mu yi. Za mu ƙone turare ga Sarauniyar Sama za mu kuma miƙa hadayun sha gare ta kamar dai yadda mu da kakanninmu, sarakunanmu da fadawanmu muka yi a garuruwan Yahuda da kuma kan titunan Urushalima. A lokacin muna da abinci a yalwace muna kuma da arziki ba mu kuma da wata damuwa. ¹⁸ Amma tun da muka daina ƙone turare ga Sarauniyar Sama da kuma miƙa mata hadayun sha, muka rasa kome muna ta mutuwa ta wurin takobi da yunwa.”

¹⁹ Matan suka ƙara da cewa, “Sa’ad da muka ƙone turare ga Sarauniyar Sama muka kuma miƙa mata hadayun sha, mazanmu ba su san muna yin waina kamar siffarta muna kuma miƙa mata hadayun sha ba?”

²⁰ Sai Irmiya ya ce wa dukan mutanen, maza da mata, waƙanda suke ba shi amsa, ²¹ “UBANGIJI bai tuna ya kuma yi tunani game da turaren da aka ƙone a garuruwan Yahuda da kan titunan Urushalima wanda ku da kakanninku, sarakunanku da fadawanku da mutanen ƙasar ba ne? ²² Sa’ad da UBANGIJI bai iya jurewa da mugayen ayyukanku da kuma abubuwa bankyama da kuka aikata ba, sai ƙasarku ta zama abin la’ana da kufai babu mazauna yadda yake a yau. ²³ Domin kun ƙone turare kuka kuma yi

* 43:12 Ko kuwa Zan † 43:13 Ko kuwa a Heliyofolis

wa UBANGIJI zunubi ba ku kuma yi masa biyayya ko ku kiyaye dokarsa ko fa'idodinsa ko farillansa ba, wannan masifa ta aukar muku, yadda yanzu kuka gani.”

²⁴ Sai Iirmiya ya ce wa dukan mutane, har da mata, “Ku saurari maganar UBANGIJI, dukanku mutanen Yahuda a Masar. ²⁵ Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa ku da matanku kun nuna ta wurin ayyukanku abin da kuka yi alkawari sa'ad da kuka ce, ‘Lalle za mu yi abin da muka yi alkawari na kone turare da kuma mifa hadayun sha ga Sarauniyar Sama.’

“To, sai ku ci gaba, ku aikata abin da kuka yi alkawari! Ku cika alkawarinku! ²⁶ Amma ku ji maganar UBANGIJI, dukan Yahudawan da suke zama a Masar, ‘Na rantse da sunana,’ in ji UBANGIJI, ‘cewa babu wani daga Yahuda wanda yake zama a ko'ina a Masar zai kara kira bisa sunana ko ya rantse ya ce, “Muddin UBANGIJI Mai lko Duka yana raye.” ²⁷ Gama ina lura da su don lahani, ba alheri ba; mutanen Yahuda da suke a Masar za su hallaka ta wurin takobi da yunwa sai dukansu sun hallaka. ²⁸ Waƙanda suka kuɓuta wa takobi suka komo zuwa ƙasar Yahuda daga Masar za su zama kima kawai. Sa'an nan dukan raguwar Yahuda waƙanda suka zo don su yi zama a Masar za su san maganar wane ne za ta tabbata, tawa ko tasu.

²⁹ “Wannan zai zama alama a gare ku cewa zan hukunta ku a wannan wuri,’ in ji UBANGIJI, ‘saboda ku san cewa barazanata ta lahani a kanku tabbatacce za ta cika.’ ³⁰ Ga abin da UBANGIJI yana cewa, ‘Zan bayar da Fir'auna Hofra sarkin Masar ga abokan gaɓansa waƙanda suke neman ransa, kamar yadda na ba da Zedekiya sarkin Yahuda ga Nebukadnezzar sarkin Babilon, abokin gaɓan da ya nemi ransa.’”

45

Sako zuwa ga Baruk

¹ Ga abin da Iirmiya annabi ya faɗa wa Baruk ɗan Neriya a shekara ta huɗu ta Yehohiyakim ɗan Yosiya sarkin Yahuda, bayan Baruk ya rubuta maganar da Iirmiya ya shibta masa a kan littafi cewa, ² “Ga abin da UBANGIJI, Allah na Isra'ila, yana ce maka, Baruk. ³ Ka ce, ‘Kaitona! UBANGIJI ya kara bakin ciki da wahalata; na gaji da nische-nische ban kuma huta ba.’” ⁴ UBANGIJI ya ce, “Ka faɗa masa wannan, ‘Ga abin da UBANGIJI yana cewa, zan rushe abin da na gina in kuma tumbuke abin da na dasa, a duk faɗin ƙasar. ⁵ Ya kamata ka nemi manyan abubuwa wa kanka? Kada ka neme su. Gama zan aukar da masifa a kan dukan mutane, in ji UBANGIJI, amma duk inda ka tafi zan bar ka ka kuɓutar da ranka.’”

46

Sako game da Masar

¹ Ga maganar UBANGIJI da ta zo wa Iirmiya annabi game da al'ummai.

² Game da Masar.

Ga saƙo game da sojojin Fir'auna Neko sarkin Masar, wanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya ci da yaƙi a Karkemish a Kogin Yuferites a shekara ta huɗu ta Yehohiyakim ɗan Yosiya sarkin Yahuda.

³ “Ku shirya garkuwoyinku, manya da ƙanana,
ku kuma fito don yaƙi!

⁴ Ku shirya dawakai,
ku sa musu sirdi!
Ku tsaya a wurarenku
saye da hulunan kwano a kai!

Ku wasa maɓunku,
ku yafa kayan yaƙinku!

⁵ Me nake gani?
Sun tsorata,
suna ja da baya,
an ci jarumawansu.

Suna gudu da sauri

ba waiwayawa,
akwai razana a kowane gefe,”
in ji UBANGIJI.

⁶ “Masu saurin gudu ba sa iya gudu
haka ma masu ƙarfi ba sa iya kuɓuta.

A arewa ta Kogin Yuferites
sun yi tuntube sun fāɗi.

⁷ “Wane ne wannan mai tashi kamar Nilu,
kamar koguna masu tafasar ruwaye?

⁸ Masar tana tashi kamar Nilu,
kamar koguna masu tafasa.

Tana cewa, ‘Zan tashi in rufe duniya;
zan hallakar da birane da kuma mutanensu.’

⁹ Ku yi sukuwar hauka, ya dawakai!
Ku tashi a guje, ya mahayan kekunan yaƙi!

Ku yi ta fitowa, ya jarumawa,
mutanen Kush da kuma Ludim masu rikon garkuwoyi,
mutanen Lidiya, masu iya jan baka.

¹⁰ Amma wannan rana ta Ubangiji, UBANGIJI Maɗaukaki
ranar ɗaukar fansa, gama ɗaukar fansa a kan makiyansa.

Takobi zai yi ta ci sai ya gamsu,
sai ya kashe kishirwansa da jini.

Gama Ubangiji, UBANGIJI Maɗaukaki, zai miƙa hadaya
a ƙasar arewa kusa da Kogin Yuferites.

¹¹ “Ki haura Gileyad ki samo magani,
Ya Budurwa ‘Yar Masar.

Amma kin riɓanya magani a banza;
ba magani dominki.

¹² Al’ummai za su ji game da kunyar da kika sha;
kukanki zai cika duniya.

Jarumi zai yi tuntube a kan wani;
dukansu biyu za su fāɗi tare.”

¹³ Ga sakon da UBANGIJI ya yi wa Iirmiya annabi game da zuwan Nebukadnezzar sarkin Babilon don
yā yaƙi Masar.

¹⁴ “Ka yi shelar wannan a Masar, ka kuma furta shi a Migdol;
ka yi shelarsa kuma a Memfis da Tafanes.

‘Ku ɗauki matsayinku ku kuma shirya,
gama takobi na cin waɗanda suke kewaye da ku.’

¹⁵ Me zai sa a wulakanta jarumawanka haka?
Ba za su iya tsayawa ba, gama UBANGIJI zai ture su ƙasa.

¹⁶ Za su yi ta tuntube;
za su fāɗi akan juna.

Za su ce, ‘Mu tashi, mu koma
zuwa wurin mutanenmu da kuma ƙasashenmu,
daga takobin masu danniya.’

¹⁷ A can za su tā da murya su ce,
‘Fir’auna sarkin Masar mai yawan surutu ne kawai;
ya bar zarafi ya wuce masa.’

¹⁸ “Muddin ina raye,” in ji Sarki,

wanda sunansa ne UBANGIJI Maɗaukaki,
 “wani zai bullo wanda yake kamar Tabor a cikin duwatsu,
 kamar Karmel kusa da teku.

¹⁹ Ku tattara kayanku don shirin zuwa zaman bauta,
 ku da kuke zama a Masar,
 gama Memfis za tã zama kufai
 ta zama kango, babu mazauna.

²⁰ “Masar kyakkyawar karsana ce,
 amma bobuwa tana zuwa a kanta daga arewa.

²¹ Sojojin da ta yi hayarsu a cikinta
 suna kamar 'yan maruƙa masu kitse.
 Su ma za su juya su kuma gudu gaba ɗaya,
 ba za su iya tsayawa ba,
 gama ranar masifa tana zuwa a kansu,
 lokacin da za su sha hukunci.

²² Masar za tã yi huci kamar macijin da yake gudu
 yayinda abokin gãba yana matsowa da ƙarfi;
 za su fãɗo mata gatura
 kamar mutanen da suke saran itatuwa.

²³ Za su sari kurminta,” in ji UBANGIJI,
 “ko da yake yana maƙare da itatuwa.
 Sun fi fãra yawa,
 ba su ƙidayuwa.

²⁴ Za a kunyatar da Diyar Masar,
 da aka bashe ga mutanen arewa.”

²⁵ UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa, “Ina gab da kawo hukunci a kan allahn Amon na Tebes,* a kan Fir'auna, a kan Masar da allolinta da sarakunanta, da kuma a kan waɗanda suka dogara ga Fir'auna. ²⁶ Zan ba da su ga waɗanda suke neman ransu, ga Nebukadnezzar sarkin Babilon da fadawansa. Amma daga baya, Masar za tã kasance da mazauna kamar dã,” in ji UBANGIJI.

²⁷ “Kada ka ji tsoro, ya Yaƙub bawana;
 kada ka karai, ya Isra'ila.

Tabbatacce zan cece ka daga wuri mai nisa,
 zuriyarka daga ƙasar bautarsu.

Yaƙub zai sãke kasance cikin salama, rai kwance,
 babu kuma wanda zai sa ya ji tsoro.

²⁸ Kada ka ji tsoro, ya Yaƙub bawana,
 gama ina tare da kai,” in ji UBANGIJI.

“Ko da na hallaka dukan al'ummai sarai
 inda na kora ka, ba zan hallaka ka sarai ba.
 Zan hore ka amma da adalci kaɗai;
 ba zan bar ka ba hukunci ba.”

47

Sako game da Filistiyawa

¹ Ga maganar UBANGIJI da ta zo wa Iirmiya annabi game da Filistiyawa kafin Fir'auna ya yaƙi Gaza.

² Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
 “Dubi yadda ruwaye suna tasowa a arewa;
 za su zama kogi mai rigyawa.
 Za su malala a ƙasa da kuma a kan kome da yake cikinta,

* 46:25 Da Ibraniyanci No

garuruwa da waƙanda suke zaune a cikinsu.
 Mutane za su yi kuka;
 dukan mazaunan ƙasar za su yi kururuwa
³ da jin motsin takawar kofatan dawakai,
 da jin surutun kekunan yaƙin abokin gāba
 da motsin ƙafafunsu.
 Ubanni ba za su juye don su taimaki 'ya'yansu ba;
 hannuwansu za su yi laƙwas.
⁴ Gama rana ta zo
 da za a hallaka Filistiyawa
 a kuma datse dukan waƙanda suka ragu
 waƙanda za su iya taimakon Taya da Sidon.
 UBANGIJI yana gab da hallaka Filistiyawa,
 raguwa daga bakin tekun Kaftor.
⁵ Gaza za tā aske kanta cikin bakin ciki;
 Ashkelon zai yi shiru.
 Ya raguwar da suke zama a fili,
 har yaushe za ku tsattsage kanku?
⁶ “Za ku yi kuka kuna cewa, ‘Wayyo, takobin UBANGIJI
 sai yaushe za ka huta?
 Ka koma kubenka;
 ka huta, ka yi shiru.’
⁷ Amma ta yaya zai huta
 sa’ad da UBANGIJI ya umarta,
 sa’ad da ya umarta shi
 don yā faɗa wa Ashkelon da kuma bakin teku?”

48

Sako game da Mowab

¹ Game da Mowab.

Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa,
 “Kaito ga Nebo, gama za tā lalace.
 Kiriyatayim za su kunyata a kuma kame ta;
 katagar* za tā sha kunya ta kuma wargaje.
² Ba za a ƙara yabi Mowab ba;
 a Heshbon† mutane za su shirya mata maƙarƙashiya.
 ‘Zo, mu tafi mu kawo ƙarshe ga wannan al’umma.’
 Ke kuma, ya Madmen‡ za ki yi shiru;
 takobi zai fafare ki.
³ Saurari kuka daga Horonayim,
 kukan risɓewa mai girma da hallaka.
⁴ Za a karye Mowab;
 ƙanananta za su yi kuka.
⁵ Sun haura hanyar zuwa Luhit,
 suna kuka mai zafi yayinda suke tafiya;
 a hanyar da ta gangara zuwa Horonayim
 suna kuka a kan hallakar da aka ji.

* 48:1 Ko kuwa / Misgab † 48:2 Da Ibraniyanci na Heshbon ya yi kamar Ibraniyanci na maƙarƙashiya. ‡ 48:2 Sunan garin Mowab nan Madmen ya yi kamar Ibraniyanci na yi shiru.

- 6 Ku gudu! Ku gudu don tserar da ranku;
ku zama kamar kurmi[§] a hamada.
- 7 Da yake kun dogara ga ayyukanku da arzikinku,
ku ma za a kwashe ku bayi,
Kemosh zai tafi bauta,
tare da firistocinsa da fadawansa.
- 8 Mai hallakarwa zai aukar wa kowane gari,
kuma ba wani garin da zai kuɓuta.
Kwari zai lalace
tudu kuma ya hallaka,
domin UBANGIJI ya faɗa.
- 9 Ku sa gishiri a kan Mowab,
gama za tã zama kango;*
garuruwanta za su zama kufai,
ba mazauna a cikinsu.
- 10 “La’ananne ne shi wanda yake sake a yin aikin UBANGIJI!
La’ananne ne wanda ya janye takobinsa daga zub da jini!
- 11 “Mowab ta kasance cikin kwanciyar rai tun kuruciyarta,
kamar ruwan inabin da aka bari lis,
ba a juya daga tulu zuwa wani tulu ba
ba tã tafi bauta ba.
Saboda haka tana da ðanɗanonta,
kuma kanshinta bai canja ba.
- 12 Kwanaki suna zuwa,” in ji UBANGIJI,
“sa’ad da zan aika da mutanen da za su tuntsurar da tuluna,
su kuma zubar da ita waje.
Za su bar tulunan ba kome a ciki
su kuma farfashe tulunanta.
- 13 Sa’an nan Mowab za tã ji kunyar Kemosh,
yadda gidan Isra’ila ya ji kunya
sa’ad da suka dogara ga Betel.
- 14 “Yaya za ku ce, ‘Mu jarumawa ne,
mutane masu karfi a yaƙi?’
- 15 Mowab za tã hallaka a kuma kai wa garuruwanta hari;
samarinta kyawawa za su gangara cikin mayanka,”
in ji Sarki, wanda sunansa UBANGIJI Maɗfaukaki ne.
- 16 “Fãɗuwar Mowab ta yi kusa;
bala’inta zai auku nan da nan.
- 17 Yi kuka saboda ita, dukanku mazaunan kewayenta,
duk waɗanda suka san shahararta;
ku ce, ‘Dubi yadda sandan sarauta mai iko ya karye,
dubi yadda sanda mai daraja ya karye!’
- 18 “Sauko daga darajarku
ku zauna a busashiyar ƙasa,
Ya mazaunan Diyar Dibon,
gama shi mai hallaka Mowab
zai haura a kanku

§ 48:6 Ko kuwa kamar Arower * 48:9 Ko kuwa Ku ba wa Mowab fikafikai, don tã tashi tã tafi

- zai kuma lalace biranenku masu kagarai.
- 19 Ku tsaya a bakin hanya ku duba,
ku da kuke zama a Arower.
Ku tambayi mutumin da yake gudu da macen da take tserewa,
tambaye su, ‘Me ya faru?’
- 20 An kunyata Mowab, gama ta wargaje.
Ku yi kuka ku kuma tā da murya!
Ku yi shela kusa da Arnon
cewa an hallaka Mowab.
- 21 Hukunci ya zo wa tudu,
zuwa Holon, Yahza da Mefa’at,
22 zuwa Dibon, Nebo da Bet-Dibilatayim,
23 zuwa Kiriyatayim, Bet-Gamul da Bet-Meyon,
24 zuwa Keriyot da Bozra
zuwa dukan garuruwan Mowab, nesa da kusa.
- 25 An karye fahon Mowab;
an karye hannunta,”
in ji UBANGIJI.
- 26 “Ku bugar da ita
domin ta tayar wa UBANGIJI.
Bari Mowab tā yi ta birgima a cikin amanta;
bari tā zama abin dariya.
- 27 Isra’ila ma bai zama abin dariya a gare ki ba?
Ba a kama shi cikin farayi,
har kaɗa kai na ba’a kike yi
a duka sa’ad da kike magana game da shi?
- 28 Ku bar garuruwanku ku zauna a cikin duwatsu,
ku da kuke zama a Mowab.
Ku zama kamar kurciyar da take shekarta
a bakin kogo.
- 29 “Mun ji labarin girman kan Mowab
mun ji alfarma girmankanta da kumburinta
girmankanta da fariyarta
da renin zuciyarta.
- 30 Na san alfarmenta amma a banza ne,” in ji UBANGIJI,
“kuma tafamarta ba ya cimma kome.
- 31 Saboda haka zan yi kuka a kan Mowab
gama dukan Mowab zan yi kuka,
Zan yi gurnani don mutanen Kir Hareset.
- 32 Zan yi kuka saboda kai, yadda Yazer ya yi kuka
Ya kuringar Sibma.
Rassanki sun kai har teku;
sun kai har tekun Yazer.
Mai hallakarwa ya fado
a kan ’ya’yan itatuwanku da kuma inabinku da suka nuna.
- 33 Farin ciki da murna su face
daga lambunan itatuwa da kuma gonakin Mowab.
Na dakatar da malalar ruwan inabi daga wurin matsi;
ba wanda zai matse su da ihun farin ciki.
Ko da yake akwai sowa

sowar ba ta farin ciki ba ce.

- 34 “Muryar kukansu na tashi
daga Heshbon zuwa Eleyale da Yahaz,
daga Zowar har zuwa Horonayim da Eglat Shelishiya,
gama har ruwan Nimrim ma sun bushe.
- 35 A Mowab zan kawo ƙarshen
wadanda suke miƙa hadayu a masujadan kan tudu
suna kuma ƙone turare ga allolinsu,”
in ji UBANGIJI.
- 36 “Saboda haka zuciyata na makoki don Mowab kamar busa;
tana makoki kamar busa saboda mutanen Kir Hareset.
Arzikin da suka samu ta ƙare.
- 37 An aske kowane kai
aka kuma yanke kowane gemu
aka kuma sa wa kowane kwankwaso rigar makoki.
- 38 A kan dukan rufi a Mowab
da kuma a dandalin jama'a
babu wani abu sai kuka
gama na karye Mowab
kamar tulun da babu mai so,”
in ji UBANGIJI.
- 39 “Duba yadda aka ragargazar ta ita! Duba yadda suke kuka!
Duba yadda Mowab ta juya bayanta da kunya!
Mowab ta zama abin ba'a
abin tsoro ga dukan wadanda suke kewaye da ita.”
- 40 Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Ga shi! Gaggafa tana firiya zuwa ƙasa,
tana shimfiɗa fikafikanta a kan Mowab.
- 41 Za a ci Keriyot†
a kuma kame kagarai.
A wannan rana zukan jarumawan Mowab
za su zama kamar zuciyar macen da take naƙuda.
- 42 Za a hallakar da Mowab a matsayin al'umma
domin ta tayar wa UBANGIJI.
- 43 Razana da rami da tarko suna jiranku,
Ya mutanen Mowab,”
in ji UBANGIJI.
- 44 “Duk wanda ya gudu daga razana
zai fāɗa cikin rami,
duk wanda ya haura daga rami
zai fāɗa cikin tarko;
gama zan kawo wa Mowab
shekarar hukuncinta,”
in ji UBANGIJI.
- 45 “A ƙarƙashin Heshbon
masu gudun hijira suna tsaye ba mai taimako,
gama wuta ta mutu daga Heshbon,
harshen wuta daga tsakiyar Sihon;
ta ƙone goshin Mowab,
ƙoƙon kai na 'yan tayarwa masu surutu.

† 48:41 Ko kuwa Birane

⁴⁶ Kaitonki, ya Mowab!
Mutanen Kemosh sun hallaka;
an kai 'ya'yanki maza daurin talala
'ya'yanki mata zaman bauta.

⁴⁷ “Duk da haka zan maido da wadatar Mowab
a kwanaki masu zuwa,”
in ji UBANGIJI.
A nan hukuncin Mowab ya fare.

49

Sako game da Ammon

¹ Game da Ammonawa.

Ga abin da UBANGIJI yana cewa,
“Isra'ila ba shi da 'ya'ya maza ne?
Ba shi da magāda ne?
To, me ya sa Molek* ya mallaki Gad?
Me ya sa mutanensa suka zama a garuruwansa?

² Amma kwanaki suna zuwa,”
in ji UBANGIJI,
“sa'ad da zan yi kirarin ya'ki
a kan Rabba ta Ammonawa;
zai zama tarin juji,
za a sa wuta a kauyukan da suke kewayenta.

Sa'an nan Isra'ila zai kori
wadanda suka kore shi,”
in ji UBANGIJI.

³ “Ki yi kuka, ya Heshbon, gama an hallaka Ai!
Ku tā da murya ku yi kuka, ya mazaunan Rabba!
Ku sa tufafin makoki;
ku ruga nan da can a cikin katanga,
gama Molek zai tafi bauta,
tare da firistocinsa da kuma fadawansa.

⁴ Me ya sa kuke tafama da kwarurukanku,
tafama da kwarurukanku masu amfani?
Ya ke diya marar aminci,
kin dogara a wadatarki kika kuma ce,
'Wa zai iya fāda mini?’

⁵ Zan kawo razana a kanki
daga wadanda suke kewaye da ke,”
in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

“Za a kore kowannenku,
babu wani da zai tattara masu gudun hijira.

⁶ “Duk da haka, daga baya, zan maido da wadatar Ammonawa,”
in ji UBANGIJI.

Sako game da Edom

⁷ Game da Edom.

* 49:1 Ko kuwa sarkinsu; Da Ibraniyanci malkam; haka ma a aya 3.

Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki yana cewa,
 “Babu sauran hikima a Teman ne?
 Shawara ta ɓace daga masu basira ne?
 Hikimarsu ta ruɓe ne?”

⁸ Ku juya ku gudu, ku ɓuya a cikin kogwanni masu zurfi,
 ku da kuke zama a Dedan,
 gama zan kawo masifa a kan Isuwa
 a lokacin da zan hukunta shi.

⁹ In masu tsinkar 'ya'yan inabi suka zo maka,
 ba za su rage 'ya'yan inabi kaɗan ba?
 In ɓarayi suka zo da dare,

ba za su sata abin da kawai suke bukata ba?

¹⁰ Amma zan washe Isuwa sarai;
 zan bubbuɗe wuraren ɓuyarsa,
 don kada yã ɓoye kansa.

'Ya'yansa, danginsa da maƙwabtansa za su hallaka,
 ba kuwa zai ƙara kasancewa ba.

¹¹ Ka bar marayunka; zan tsare ransu.
 Gwaurayenka kuma za su dogara a gare ni.”

¹² Ga abin da UBANGIJI yana cewa, “In waɗanda ba su dace su sha kwaf ɗin ba suka sha shi, me ya sa za ka kuɓuta? Ba za ka kuɓuta ba, sai ka sha shi. ¹³ Na rantse da kaina,” in ji UBANGIJI, “cewa Bozra za tã zama kufai da kuma abin tsoro, abin dariya da abin la'ana; kuma dukan garuruwanta za su kasance kufai har abada.”

¹⁴ Na ji saƙo daga UBANGIJI cewa;
 an aiki jakada zuwa ga al'ummai ya ce,
 “Ku tattara kanku don ku fãɗa mata!
 Ku tashi don yaƙi!”

¹⁵ “Yanzu zan mai da kai ƙanƙani a cikin al'ummai
 abin reni a cikin mutane.

¹⁶ Tsoron da ka sa ake ji
 da kuma girman kan zuciyarka ya ruɗe ka,
 kai da kake zama a kogon dutse,
 kai da kake kan tudu.

Ko da yake ka gina wa kanka sheƙa can bisa kamar na gaggafa,
 daga can zan sauko da kai ƙasa,”
 in ji UBANGIJI.

¹⁷ “Edom za tã zama abin tsoro;
 dukan wanda ya wuce zai giggice ya yi tsaki
 saboda dukan mikinta.

¹⁸ Kamar yadda aka tumɓuke Sodom da Gomorra,
 tare da garuruwan da suke maƙwabtaka da su,”
 in ji UBANGIJI,

“haka ba wanda zai zauna a can;
 ba wani da zai zauna a cikinta.

¹⁹ “Kamar zaki mai haurawa daga kurmin Urdun
 zuwa wurin kiwo mai kyau,
 zan kori Edom daga ƙasarta nan da nan.

Wane ne zaɓaɓɓen da zan naɗa don wannan?
 Wane ne yake kama da ni kuma wa zai kalubalance ni?
 Kuma wane makiyayi ne zai yi gãba da ni?”

²⁰ Saboda haka, ku ji abin da UBANGIJI ya shirya a kan Edom,

abin da ya nufa wa waƙanda suke zama a Teman.

Za a ja kanana na garken tumaki a tafi;
zai hallaka wurin kiwonsu sarai saboda su.

²¹ Amon faɗuwarsu zai sa kasa ta girgiza;
za a kuma ji muryar kukansu a Jan Teku.

²² Duba! Gaggafa tana firiya tana kuma saukowa,
tana buɗe fikafikanta a bisa Bozra.

A wannan rana zukatan jarumawan Edom
za su zama kamar macen da take naƙuda.

Sako game da Damaskus

²³ Game da Damaskus.

“Hamat da Arfad sun giggice,
gama sun ji mummunar labari.

Suna damuwa,
sun damu kamar tekun da baya hutu.

²⁴ Damaskus ta karai
ta juya don ta gudu
tsoro kuma ya kama ta;
wahala da zafi sun kama ta,
zafi kamar na mace mai naƙuda.

²⁵ Me ya sa ba a tafi aka bar sanannen birnin nan ba,
birnin da nake jin daɗi?

²⁶ Tabbatacce, samarinta za su faɗi a tituna;
dukan sojojinta za su yi shiru a wannan rana,”
in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

²⁷ “Zan cinna wa katangar Damaskus wuta;
za ta ci kagaran Ben-Hadad.”

Sako game da Kedar da Hazor

²⁸ Game da Kedar da mulkokin Hazor, waƙanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya faɗa wa.

Ga abin da UBANGIJI yana cewa,

“Tashi, ku faɗa wa Kedar
ku kuma hallaka mutanen Gabas.

²⁹ Za a kwace tentunansu da garkunansu;
za a tafi da mafakanta
tare da dukan kayayyakinsu da rakumansu.

Mutane za su yi musu ihu,
‘Razana ko’ina!’

³⁰ “Ku yi maza ku gudu!
Ku zauna a kogo masu zurfi, ku da kuke zama a Hazor,”
in ji UBANGIJI.

“Nebukadnezzar sarkin Babilon ya shirya muku mafarƙashiya;
ya kulla mafarƙashiya a kanku.

³¹ “Ku tashi ku kuma faɗa wa al’umma da sauƙi
wadda take zama da karfin hali,”
in ji UBANGIJI,

“al’ummar da ba ta da kofofi ko kyamare;
mutanenta suna zama su kaɗai.

³² Za a washe rakumansu,
garkunansu mai girma za su zama ganima.

Zan watsar da waƙanda suke a wurare masu nesa a ko’ina

zan kuma kawo musu masifa a kowane gefe,”
in ji UBANGIJI.

³³ “Hazor za tā zama mazaunin diloli,
kufai har abada.

Ba wanda zai zauna a can;
ba wanda zai zauna a cikinta.”

Sako game da Elam

³⁴ Ga maganar UBANGIJI da ta zo wa Iirmiya annabi game da Elam, a farkon mulkin Zedekiya sarkin Yahuda.

³⁵ Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki yana cewa,
“Ga shi, zan karye ƙarfin Elam,
zaunannen ƙarfinsu.

³⁶ Zan kawo a kan Elam a kusurwoyi huɗu
daga kusurwoyi huɗu na duniya;
zan watsar da su zuwa kusurwoyi huɗu,
kuma ba al’ummar
da masu gudun hijirar Elam ba za su kai ba.

³⁷ Zan ragargaza Elam a gaban maƙiyansu,
a gaban waɗanda suke neman ransu;

zan kawo masifa a kansu,
da zafin fushina,”
in ji UBANGIJI.

“Zan runtume su da takobi
sai na kawo ƙarshensu.

³⁸ Zan sa kursiyina a Elam
in kuma hallaka sarkinta da fadawanta,”
in ji UBANGIJI.

³⁹ “Duk da haka zan maido da wadatar Elam
a kwanaki masu zuwa,”
in ji UBANGIJI.

50

Sako game da Babilon

¹ Ga maganar UBANGIJI da ya yi ta wurin Iirmiya annabi game da Babilon da kuma ƙasar Babiloniyawa.

² “Ka yi shela ka kuma furta a cikin al’ummai,
ka tā da tuta ka kuma furta;
kada ku boye kome, amma ku ce,

‘Za a ci Babilon da yaƙi;
za a kunyata Bel,
Marduk ya cika da tsoro.

Siffofinta za su sha kunya
gumakanta za su cika da tsoro.’

³ Al’umma daga arewa za tā fāɗa mata
su mai da ƙasar kango.

Ba wanda zai zauna a cikinta;
mutane da dabbobi za su gudu.

⁴ “A kwanakin nan, a wannan lokaci,”
in ji UBANGIJI,

“mutanen Isra’ila da mutanen Yahuda gaba ɗaya

za su tafi cikin hawaye su nemi UBANGIJI Allahnsu.

⁵ Za su tambayi hanyar zuwa Sihiyona
su kuma juya fuskokinsu wajenta.

Za su zo su haɗa kansu ga UBANGIJI
a madawwamin alkawari
da ba za a manta da shi ba.

⁶ “Mutanena sun zama ɓatattun tumaki;
makiyayansu sun bauɗar da su
suka sa suna ta yawo a cikin duwatsu.

Sun yi ta yawo a bisa dutse da tudu
suka manta wurin hutunsu.

⁷ Duk wanda ya same su ya cinye su;
abokan gābansu suka ce, ‘Ba mu da laifi,
gama sun yi zunubi wa UBANGIJI, wurin kiwonsu na gaske,
UBANGIJI, abin sa zuciyar kakanninsu.’

⁸ “Ku gudu daga Babilon;
ku bar ƙasar Babiloniyawa,
ku zama kamar awakin da suke bi da garke.

⁹ Gama zan kuta in kuma kawo a kan Babilon
haɗinkan manyan al’ummai na arewa.

Za su ja dāgār gāba da ita,
kuma daga arewa za a ci ta da yaƙi.

Kibiyoyinsu za su zama kamar na gwanayen jarumawa
waɗanda ba sa dawowa hannu wofi.

¹⁰ Saboda haka za a washe Babiloniyawa;
dukan waɗanda suka washe ta za su koshi,”
in ji UBANGIJI.

¹¹ “Saboda kuna farin ciki kuna kuma murna,
ku da kuka washe gādonga,
domin kuna tsalle kamar karsana mai sussuka hatsi
kuna kuma haniniya kamar ingarmu.

¹² Mahaifiyarku za tā sha babbar kunya;
ita da ta haife ku za tā sha kunya.

Za tā zama mafi ƙanƙanta na al’ummai,
jeji, busasshiyar ƙasa, hamada.

¹³ Saboda fushin UBANGIJI ba za tā zauna a cikinta ba
amma za tā zama kufai gaba ɗaya.

Duk waɗanda suka wuce Babilon za su ji tsoro su kuma yi tsaki
saboda dukan mikinta.

¹⁴ “Ku ja dāgā kewaye da Babilon,
dukanku waɗanda kuke jan baka.

Ku harbe ta! Kada ku rage kibiyoyi,
gama ta yi zunubi ga UBANGIJI.

¹⁵ Ku yi kuwwa a kanta a kowane gefe!
Ta miƙa wuya, hasumiyarta ta fāɗi,
katangarta sun rushe.

Da yake wannan sakayya ce ta UBANGIJI,
ku ɗauki fansa a kanta;
yi mata yadda ta yi wa waɗansu.

¹⁶ Ku datse wa Babilon mai shuka,
da mai girbi lauje a lokacin girbi.

Saboda takobin mai zalunci
bari kowa ya koma ga mutanensa,
bari kowa ya gudu zuwa ga kasarsa.

¹⁷ “Isra’ila garke ne da ya watse
da zakoki suka kora.
Na farkon da ya cinye shi
sarkin Assuriya ne;

na farshen da ya ragargaza kasusuwansa
Nebukadnezzar sarkin Babilon ne.”

¹⁸ Saboda haka ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa,
“Zan hukunta sarkin Babilon da kasarsa
yadda na hukunta sarkin Assuriya.

¹⁹ Amma zan komo da Isra’ila zuwa wurin kiwonsa
zai kuwa yi kiwo a Karmel da Bashan;
zai kosar da marmarinsa
a tuddan Efraim da Gilejad.

²⁰ A kwanakin nan, da kuma a lokacin nan,”
in ji UBANGIJI,
“za a yi bincike don laifin Isra’ila,
amma ba za a samu ba,
kuma don zunubin Yahuda,
amma ba za a sami wani abu ba,
gama zan gafarta wa raguwar da na rage.

²¹ “Ku fāƙa wa kasar Meratayim
da waƙanda suke zama a Fekod.
Ku fafara, ku kashe kuma hallaka su sarai,”
in ji UBANGIJI.

“Ku aikata dukan abin da na umarce ku.

²² Hargowar yaƙi tana a kasar,
hargowar babbar hallaka!

²³ Dubi yadda aka karya aka kuma ragargaza
gudumar dukan duniya!

Dubi yadda Babilon ta zama kufai
a cikin al’ummai!

²⁴ Na sa miki tarko, Babilon,
kika kuwa kamu kafin ki sani;
aka same ki aka kuma kama ki
domin kin tayar wa UBANGIJI.

²⁵ UBANGIJI ya buƙe taskar makamansa
ya fitar da makaman fushinsa,
gama Maƙaukaki UBANGIJI Mai lko Duka yana da aikin da zai yi
a kasar Babiloniyawa.

²⁶ Ku zo ku yi gāba da ita daga nesa.
Ku buƙe rumbunanta;
ku jibga ta kamar tsibin hatsi.

Ku hallaka ta sarai
kada ku bar mata raguwa.

²⁷ Ku kashe dukan ’yan bijimanta
bari su gangara zuwa mayanka!

Kaitonsu! Gama ranansu ta zo,

- lokaci ya yi da za a hukunta su.
- 28 Ku saurari masu gudun hijira da masu neman mafaka daga Babilon suna furtawa a Sihiyona yadda UBANGIJI Allahnmu ya ɗauki fansa, fansa domin haikalinsa.
- 29 “Ku kira ’yan baka a kan Babilon, dukan waɗanda suke jan baka. Ku yi sansani kewaye da ita duka; kada ku bar wani ya tsira. Ku sāka mata don ayyukanta; ku yi mata yadda ta yi. Gama ta tayar wa UBANGIJI, Mai Tsarkin nan na Isra’ila.
- 30 Saboda haka, samarinta za su fāɗi a tituna; za a kawar da dukan sojojinta a wannan rana,” in ji UBANGIJI.
- 31 “Ga shi, ina gāba da ke, ya ke mai girman kai,” in ji Ubangiji, UBANGIJI Maɗaukaki, “gama ranarki ta zo, lokacin da za a hukunta ki.
- 32 Mai ɗaga kai za tā yi tuntuɓe ta kuma fāɗi kuma ba wanda zai taimake ta tā tashi; zan hura wuta a garuruwanta da za tā cinye duk waɗanda suke kewaye da ita.”
- 33 Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki yana cewa, “An danne mutanen Isra’ila, haka ma mutanen Yahuda. Dukan waɗanda suka kama su suna rife su kankan, suna kin barinsu su tafi.
- 34 Duk da haka Mai Fansarsu yana da ƙarfi; UBANGIJI Maɗaukaki ne sunansa. Zai kāre muradunsu gabagadi don yā kawo hutu ga ƙasarsu, amma rashin hutu ga waɗanda suke zaune a Babilon.
- 35 “Akwai takobi a kan Babiloniyawa!” In ji UBANGIJI “a kan waɗanda suke zama a Babilon da kuma a kan fadawanta da masu hikimarta!
- 36 Akwai takobi a kan annabawan ƙaryanta! Za su zama wawaye. Akwai takobi a kan jarumawanta! Za su cika da tsoro.
- 37 Akwai takobi a kan dawakanta da kekunan yaƙinta da kuma dukan baƙin da suke cikin mayaƙanta! Za su zama mata. Akwai takobi a kan dukiyarta! Za a washe su.
- 38 Fāri a kan ruwanta! Za su bushe ƙaf. Gama ƙasa ce ta gumaka, gumakan da za su haukace da tsoro.
- 39 “Saboda haka halittun hamada da kuraye za su zauna a can,

a can kuma mujiya za tã zauna.

Ba za a kãra zauna

ko a yi zama a cikinta ba daga tsara zuwa tsara.

⁴⁰ Yadda Allah ya tumbuke Sodom da Gomorra
tare da maƙwabtã garuruwãsu,”
in ji UBANGIJI

“haka ma ba wãnda zai zauna a can;
ba wãni da zai zauna a cikinta.

⁴¹ “Dubã! Ga sojoji sunã zuwa daga arewã;
babbar al’umma da sarakuna masu yawa
sunã tahowã daga iyakokin duniyã.

⁴² Sunã rife da bakã da mãshi;
mugaye ne marasa tausayi.

Amonsu ya yi kamar rurin teku

yayinda suke hawan dawakãnsu;

sunã zuwa kamar mutãne a dãgãr yaƙi

don su fãƙã miki, ya Diyar Babilon.

⁴³ Sarkin Babilon ya ji rahotãnni game da su,
hãnnunsa kuma ya yi laƙwas.

Wahala ta kama shi,

zafi kamar na mace mai naƙuda.

⁴⁴ Kamar zaki mai haurawã daga kurmin Urdun

zuwa wurin kiwo mai dausayi,

zan fafare Babilon daga kãsan nan da nan.

Wãne ne zaƙãƙãben da zan naƙã domin wannã?

Wãne ne kamar ni da zai kalubalance ni?

Kuma wãnda maƙiyayi zai iya tsaya gãba da ni?”

⁴⁵ Saboda haka, ku ji abin da UBANGIJI ya shirya a kan Babilon,
abin da ya nufa gãba da kãsar Babiloniyawã.

Za a kwashe kãnanã garkensu a tãfi;

zai hallaka wurin kiwonsu sarai saboda su.

⁴⁶ Da jin an ci Babilon da yaƙi sai duniyã ta girgiza;

za a ji kukanta cikin al’ummai.

51

¹ UBANGIJI ya ce,

“Ga shi, zan zuga ruhun mai hallakarwã

a kan Babilon da mutãnen Leb Kamãi.

² Zan aika da bakã zuwa Babilon

su casa ta su kuma yi kaca-kaca da kãsarta;

za su yi hamayyã da ita a kowãne gefe

a ranar masifarta.

³ Kada ku bar maharbi yã ja bakãnsã,

kada kuma ku bari yã sa kayãn yaƙinsã.

Kada ku rage samarinta,

ku hallaka sojojinta kãf.

⁴ Za su fãƙi matattu a kãsar Babilon,

da munãnan raunuka a titunãntã.

⁵ Gama UBANGIJI Maƙãukãki, Allah na Isra’ila da Yahuda

bai yashe su ba,

ko da yake kasarsu* cike da take da laifi
a gaban Mai Tsarki na Isra'ila.

6 “Ku gudu daga cikin Babilon!
Bari kowa yā ceci ransa!
Kada a hallaka saboda zunubanta.
Gama lokaci ne don ramuwar UBANGIJI,
zai sāka mata bisa ga alhakinta.
7 Babilon ta zama koƙon zinariya a hannun UBANGIJI,
ta sa dukan duniya ta yi maye.
Kasashe sun sha ruwan inabinta,
saboda haka yanzu sun haukace.
8 Farat ɗaya Babilon za tā fāɗi ta farfashe.
Ku yi kuka dominta!
Ku samo mata magani saboda azabarta;
wataƙila za a iya warkar da ita.

9 “Da mun warkar da Babilon,
amma ba za tā warke ba;
mu kyale ta kowane yā koma garinsu,
gama hukuncinta ya kai sammai,
ya yi tsawo kamar gizagizai.’

10 “UBANGIJI ya baratar da mu;
zo mu tafi mu yi shelarsa a Sihiyona
mu faɗa abin da UBANGIJI Allahnmu ya yi.’

11 “Ku wasa kibiyoyi,
ku ɗauko garkuwoyi!
UBANGIJI ya zuga sarakunan Medes,
domin niyyarsa ce yā hallaka Babilon.
UBANGIJI zai yi ramuwa,
zai yi ramuwa saboda haikalinsa.

12 Ku tā da tuta gāba da katangan Babilon!
Ku kara matsara,
ku kafa masu tsaro,
ku shirya kwanto!
Ga shi, UBANGIJI zai aikata abin da ya faɗa
umarninsa a kan mutanen Babilon.

13 Ke da kike zama kusa da ruwaye
da kike kuma wadatar dukiya,
ƙarshenki ya zo,
lokaci ya yi da za a kau da ke.

14 UBANGIJI Maɗaukaki ya rantse da zatinsa, ya ce
Tabbatacce zan cika ka da mutane kamar fāra,
za su kuwa yi sowa don nasara a kanka.
(Irmiya 10.12-16)

15 “Ya halicci ƙasa ta wurin ikonsa;
ya kafa duniya ta wurin hikimarsa,
ya kuma shimfiɗa sammai ta wurin fahiminsa.

16 Sa’ad da ya yi tsawa ruwan da suke sammai sukan yi ruri;

* 51:5 Ko kuwa / kuma kasar Babiloniyawa

yakan sa gizagizai su tashi daga karshen duniya.
 Yakan tura walkiya tare da ruwan sama
 yakan kuma saki iska daga cikin taskokinsa.

¹⁷ “Kowane mutum marar azanci ne kuma ba shi da sani;
 kowane maƙerin zinariya yakan sha kunya daga wurin gumakansa.

Siffofinsa na ƙarya ne;

babu numfashi a cikinsu.

¹⁸ Su marasa amfani ne, abubuwan ba'a ne kawai;
 sa'ad da lokacin hukuncinsu ya kai, za su hallaka.

¹⁹ Wanda yake na wajen Yakub ba kamar waƙannan ba ne,
 gama shi ne Mahallicci dukan abu,
 har da kabilar abin gādon sa,
 UBANGIJI Maƙaukaki ne sunansa.

²⁰ “Kai ne kulkin yaƙina,
 kayan yaƙina,

da kai ne na ragargaza ƙasashe,

da kai ne na hallaka mulkoki,

²¹ da kai ne na ragargaza doki da mahayi,

da kai ne na ragargaza keken yaƙin da matuƙi,

²² da kai ne na ragargaza miji da mata,

da kai ne na ragargaza tsoho da saurayi,

da kai ne na ragargaza saurayi da budurwa,

²³ da kai ne na ragargaza makiyayi da garke,

da kai ne na ragargaza manoma da dawakan noma,

da kai ne na ragargaza masu mulki da shugabanni.

²⁴ “Zan sāka wa Babilon da dukan mazaunan Babilon a idanunku saboda dukan muguntar da suka aikata a Sihiyona,” in ji UBANGIJI.

²⁵ “Ga shi, ina gāba da kai, ya ke dutse mai hallakarwa,
 wadda ta hallaka duniya duka,”
 in ji UBANGIJI.

“Zan miƙa hannuna gāba da ke,
 zan mirgina ƙasa daga ƙwanƙolin dutse,
 zan maishe ki ƙonannen dutse.

²⁶ Ba za a ƙauki dutsen yin kusurwa daga gare ki ba
 ko na kafa harsashen gini,
 gama za ki zama marar amfani har abada,” in ji UBANGIJI.

²⁷ “Ku tā da tuta a ƙasa!

Ku busa ƙahoni a cikin ƙasashe!

Ku shirya ƙasashe don yaƙi da ita,

ku kira waƙannan mulkokin gāba da ita.

Ararat, Minni, da Ashkenaz.

A naƙa shugaba gāba da ita;

ku shirya dawakai kamar fāra.

²⁸ Ku shirya ƙasashe don yaƙi da ita,

sarakunan Medes,

gwamnoninsu da dukan masu shugabancinsu

da kowace ƙasar da take ƙarƙashin mulkinsu.

²⁹ Kasa ta girgiza tana makyarkyata

saboda nufin UBANGIJI na gāba da Babilon ya tabbata,

nufinsa na mai da kasar Babilon kufai
don kada kowa yā zauna a can.

³⁰ Sojojin Babilon sun daina yaki,
suna zaune a cikin kagaransu.

Karfinsu ya kare,
sun zama mata.

An sa wa wuraren zamanta wuta,
an karya kyamaren kofofin garinta.

³¹ Maguji yana biye da maguji a guje,
jakada yana biye da jakada,
don su faɗa wa sarkin Babilon,
cewa an ci birninsa a kowane gefe.

³² An fwace mashigai
aka kone fadamu da wuta,
sojoji kuma suka giggice.”

³³ Ni UBANGIJI Maɗaukaki, Allah na Isra’ila na ce,
“Yar Babilon kamar daɓen masussuka
a lokacin da ake sussuka,
ba da daɗewa ba lokacin girbe ta zai zo.”

³⁴ “Nebukadnezzar sarkin Babilon ya cinye mu,
ya sa muka rikice,
ya maishe mu kamar tulun da babu kome a cikinsa.

Ya cinye mu kamar yadda dodon ruwa yakan yi
ya kuma cika cikinsa da kayan marmarinmu,
sa’an nan kuma ya yi amanmu.

³⁵ Bari abin da aka yi wa jikinmu yā kasance a bisa Babilon,”
in ji mazaunan Sihiyona.

“Bari jininmu yā kasance a kan waɗanda suke zama a Babilon,”
in ji Urushalima.

³⁶ Saboda haka ga abin da UBANGIJI ya ce,
“Duba, zan tsaya muku,
zan ɗaukar muku fansa,
zan sa tekunta kafe
in kuma sa maɓulɓulanta su kafe.

³⁷ Babilon za tā zama tarin juji,
wurin zaman diloli,
abin kyama da abar ba’a,
inda ba kowa.

³⁸ Mutanenta duk suna ruri kamar zakoki,
suna gurnani kamar ’ya’yan zaki.

³⁹ Amma sa’ad da aka farkar da su,
zan yi musu biki
in sa su sha su bugu,
domin yi sowa da dariya,
sa’an nan su shiga barcin da ba za su farka ba,”
in ji UBANGIJI.

⁴⁰ “Zan sauko da su
kamar tumaki zuwa mayanka,
kamar raguna da bunsurai.

⁴¹ “Yadda za a ci Sheshak,
taƙamar duniya duka za tā daina!
Babilon za tā zama abar kyama

- a cikin al'ummai!
 42 Teku zai malalo a kan Babilon,
 rakumansa masu hauka za su rufe ta.
 43 Garuruwanta sun zama abin kufai,
 za ta zama hamada inda ba ruwa,
 kasar da ba mazauna,
 ba kuma mutumin da zai ratsa ta cikinta.
 44 Zan hukunta Bel a Babilon,
 in sa ya yi aman abin da ya haɗiye.
 Kasashe ba za su kara bumbuntowa wurinsa ba.
 Katangan Babilon kuwa za ta rushe!
- 45 “Ku fito daga cikinta, jama'ata!
 Ku tsere da ranku!
 Ku tsere daga zafin fushin UBANGIJI.
 46 Kada zuciyarku ta yi suwu ko ku ji tsoro
 sa'ad da aka ji labarin a kasar,
 labari guda a wannan shekara, wani kuma a ta biye,
 labarin hargitsi a kasar
 mai mulki ya tasar wa mai mulki.
 47 Gama kwanaki tabbatacce suna zuwa,
 sa'ad da zan hukunta gumakan Babilon,
 zan kunyatar da dukan kasar
 kuma matattunta duk za su kwanta a cikinta.
 48 Sa'an nan sama da kasa da dukan abin da yake cikinsu,
 za su yi sowa ta murna a kan Babilon,
 gama daga arewa
 masu hallakarwa su auko mata,”
 in ji UBANGIJI.
- 49 “Babilon za ta faɗi saboda kisassun mutanen Isra'ila,
 kamar dai yadda kisassu dukan duniya
 suka faɗi saboda Babilon.
 50 Ku waɗanda kuka tsere wa takobi,
 ku gudu kada ku tsaya!
 Ku tuna da UBANGIJI a kasa mai nesa,
 ku kuma yi ta tunani a kan Urushalima.”
- 51 “Mun sha kunya
 saboda zargin da ake yi mana
 kunya ta rufe mu,
 domin baki sun shiga
 tsarkakan wurare na gidan UBANGIJI.”
- 52 “Amma kwanaki suna zuwa,” in ji UBANGIJI,
 “sa'ad da zan hukunta gumakanta,
 da kuma a dukan kasar ta
 waɗanda aka yi wa rauni, za su yi nishi.
 53 Ko da Babilon za ta kai sararin sama ne,
 ta gina kagaranta mai karfi,
 duk da haka zan aiki masu hallakarwa a kanta,”
 in ji UBANGIJI.
- 54 “Ku ji muryar kuka daga Babilon,

Da hargowar babbar hallakarwa
daga kasar Babiloniyawa!

⁵⁵ Gama UBANGIJI zai rushe Babilon,
zai sa ta kame bakinta na alfarma.
Sojoji za su yi ta kutsawa kamar rakuman ruwa;
suna ta da muryoyinsu.

⁵⁶ Gama mai hallakarwa ya auka wa Babilon,
a kama sojojinta,
a kuma kakkarya bakkunansu.

Gama UBANGIJI shi Allah ne mai sakayya;
zai yi sakayya sosai.

⁵⁷ Zan sa mahukuntanta da masu hikimarta,
gwamnoninta, shugabanninta da sojojinta su sha su bugu;
za su dinga yin barcin da ba za su farka ba,”
in ji Sarkin, mai suna UBANGIJI Maƙaukaki.

⁵⁸ Ni UBANGIJI Maƙaukaki, na ce,
“Za a baje katangan nan na Babilon mai kauri
za a kuma kone dogayen kyamarenta da wuta;
mutane sun wahalar da kansu a banza,
al’umma sun yi wahala kawai domin wutar lalata.”

⁵⁹ Jawabin da annabi Irmiya ya ba Serahiya, Ɗan Neriya, wato, jikan Ma’asehiya, lokacin da ya tafi tare da Zedekiya, Sarkin Yahuda, zuwa Babilon a shekara ta huƙu ta mulkinsa. Serahiya shi ne shugaba mai lura da gidajen saukar baki. ⁶⁰ Irmiya ya rubuta a littafi dukan masifun da za su auko wa Babilon, wato, dukan wannan magana da aka rubuta a kan Babilon. ⁶¹ Irmiya kuwa ya ce wa Serahiya, “Lokacin da ka kai Babilon, sai ka karanta dukan maganan nan. ⁶² Ka kuma ce, ‘Ya UBANGIJI, kai ne ka yi magana a kan wannan wuri, cewa za ka lalatar da shi, har ba abin da zai zauna a ciki, mutum ko dabba. Wurin zai zama kufai har abada.’ ⁶³ Sa’ad da ka gama karanta wannan littafi, sai ka ƙaura wa littafin dutse, sa’an nan ka jefar da shi tsakiyar Kogin Yuferites. ⁶⁴ Sa’an nan ka ce, ‘Haka Babilon za ta nutse, ba za ta kara tashi ba saboda masifar da zan kawo mata. Mutanenta kuwa za su faɗi.’”
Wannan shi ne farshen kalmomin Irmiya.

52

Faƙuwar Urushalima

(2 *Sarakuna* 24.18–25.30; 2 *Tarihi* 36.11–21)

¹ Zedekiya yana da shekara ashirin da ƙaya sa’ad da ya ci sarauta. Ya yi mulki a Urushalima shekara goma sha ƙaya. Sunan uwarsa Hamutal, ’yar Irmiya, wanda yake zaune a Libna. ² Sarki Zedekiya ya aikata abin da yake mugu a gaban UBANGIJI kamar yadda Sarki Yehohiyakim ya yi. ³ Al’amarin ya zama da muni ƙwarai a cikin Isra’ila da Yahuda, don haka UBANGIJI ya husata har ya sa aka kai mutanen bautar talala.

Zedekiya kuwa ya tayar wa Sarkin Babilon.

⁴ A kan rana ta goma ga watan goma, a shekara ta tara ta mulkin Zedekiya, Sarkin Yahuda, sai Nebukadnessar, Sarkin Babilon, ya zo yaƙi da Urushalima tare da dukan sojojinsa. Suka kewaye ta da yaƙi, suka gina katanga kewaye da ita. ⁵ An kewaye birnin da yaƙi har shekara ta goma sha ƙaya ta mulkin Zedekiya.

⁶ A kan rana ta tara a watan huƙu na wannan shekara, yunwa ta tsananta ƙwarai a birnin. Mutane suka rasa abin da za su ci. ⁷ Sai aka huda katangan birnin, sojojin kuwa suka gudu, suka fita daga cikin birnin da dare ta hanyar ƙofar da take tsakanin bango biyu, kusa da gonar sarki, sa’ad da Babiloniyawa suke kewaye da birnin. Sojojin suka nufi wajen Araba. ⁸ Amma sojojin Babiloniyawa suka runtumi sarki Zedekiya, suka ci masa a filayen Yeriko. Dukan sojoji suka yashe shi.

⁹ Da aka kama Zedekiya, sai aka kai shi wurin Sarkin Babilon a Ribla a ƙasar Hamat, a nan ne Sarkin Babilon ya yanke masa shari’a. ¹⁰ Sarkin Babilon ya kashe ’ya’yan Zedekiya a idonsa. Ya kuma kashe

dukan shugabannin Yahuda a Ribla. ¹¹ Sa'an nan ya kwafule idanun Zedekiya, ya kuma sa masa kukumi, aka kai shi Babilon inda aka sa shi a kurkuku har ran da ya mutu.

¹² A kan rana ta goma ga watan biyar a shekara ta goma sha tara ta sarautar Nebukadnezzar, Sarkin Babilon, sai Nebuzaradan shugaban matsara da kuma d'an majalisar sarki, ya zo Urushalima. ¹³ Sai ya kone haikalin UBANGIJI, da gidan sarki, da dukan gine-gine masu alfarman da suke Urushalima. ¹⁴ Sojojin Babiloniyawa da suke tare da shugaban matsara, suka rushe dukan katangan Urushalima. ¹⁵ Sa'an nan Nebuzaradan shugaban matsara ya kwashe waƙansu matalauta, da sauran mutane da aka bari a birnin, da waƙanda suka gudu zuwa wurin Sarkin Babilon, da sauran masu sana'a, ya kai su bautar talala a Babilon. ¹⁶ Amma ya bar waƙansu matalauta na gaske a kasar don su yi aiki a gonakin inabi, da sauran gonaki.

¹⁷ Babiloniyawa kuwa suka farfasa ginshikan tagulla, da dakalai, da babbar kwatarniya, waƙanda suke a haikalin UBANGIJI. Suka kwashe tagulla duka suka kai Babilon. ¹⁸ Suka kwashe tukwanen karfe, da manyan cokula, da hantsuka, da daruna, da tasoshin kona turare, da kayayyakin tagulla waƙanda ake amfani da su domin hidimar haikali. ¹⁹ Suka kuma kwashe kananan kwanonin sha, da farantan wuta, da daruna, da tukwane, da alkukai, da tasoshin kona turare, da kwanonin miƙa hadayar sha. Duk abin da yake na zinariya da azurfa, shugaban matsara ya kwashe.

²⁰ Tagullar da sarki Solomon ya yi wa haikalin UBANGIJI da ita, wato, ginshikai biyu, da katon kwano mai suna Teku na tagulla, da bijimai goma sha biyu, waƙanda suke d'auke da kwatarniya, da dakalai, ta fi karfin a auna. ²¹ Tsawon kowane ginshiki kamu goma sha takwas ne, kewayensa kuwa kamu goma sha biyu ne, kaurinsa kuma huƙu ne. Kowannensu yana da rami a ciki. ²² A kan kowane ginshiki, an yi masa dajiyar tagulla, tsayinta kamu biyar. A bisa kan kowace dajiya akwai raga da siffofin rumman na tagulla kewaye da dajiyar. Ginshiki na biyu ma haka yake da siffofin rumman. ²³ Akwai siffofin rumman tasa'in da shida da ake gani a gefen. Dukan siffofin rumman da suke a kan ragar kewaye, guda d'ari ne.

²⁴ Shugaban matsara kuma ya d'auki Serahiya babban firist, da Zefaniya wanda yake biye da babban firist, da mutum uku masu tsaron kofar, ya tafi da su. ²⁵ Daga cikin birnin kuma ya d'auki shugaban sojojin, da mutum bakwai 'yan majalisar sarki, da magatakardan shugaban sojojin wanda yakan tara sojojin kasar, da mutane sittin na kasar, waƙanda aka same su a birnin, ya tafi da su. ²⁶ Nebuzaradan shugaban matsara ya tafi da waƙannan mutane wurin Sarkin Babilon a Ribla, ²⁷ Sarkin Babilon kuwa ya kashe su a Ribla a kasar Hamat.

Haka aka tafi da mutanen Yahuda bautar talala, daga kasar.

²⁸ Wannan shi ne yawan mutanen da Nebukadnezzar ya kai su bauta.

A shekara ta bakwai ta sarautarsa, ya tafi da Yahudawa 3,023;

²⁹ a shekara ta goma sha takwas ta sarautar Nebukadnezzar, ya tafi da Yahudawa daga Urushalima 832;

³⁰ a shekara ta ashirin da uku ta sarautarsa, Nebuzaradan shugaban matsara ya tafi da Yahudawa 745.

Jimillarsu duka 4,600 ne.

An saki Yehohiyacin

(2 Sarakuna 25.27-30)

³¹ A shekarar da Ewil-Merodak ya zama Sarkin Babilon, sai ya nuna wa Yehohiyacin Sarkin Yahuda alheri. Ya fissa shi daga kurkuku. Wannan ya faru ran ashirin da biyar ga watan goma sha biyu a shekara ta talatin da bakwai bayan da aka kai Yehohiyacin bauta. ³² Ewil-Merodak ya nuna wa Yehohiyacin alheri, ya ba shi matsayi na daraja fiye da waƙansu sarakunan da aka kai su bautar talala a Babilon tare da shi. ³³ Yehohiyacin ya tuƙe tufafin kurkuku, ya riƙa cin abinci kullum a teburin sarki, har dukan sauran kwanakin ransa. ³⁴ Kowace rana akan ba shi kyauta bisa ga umarnin sarkin Babilon, saboda buƙatarsa. Haka aka yi masa har rasuwarsa.

Makoki

1

* ¹ Yanzu birnin ya zama babu kowa a ciki,
 birnin da a dā yake cike da mutane!
 Yanzu birnin ya zama kamar gwauruwa,
 wadda a dā babba ce ita a cikin kasashe!
 Ita da take sarauniya a cikin larduna
 yanzu ta zama baiwa.

² Tana yin kuka mai zafi da dare,
 hawaye na gangara a kan kumatunta.
 A cikin masoyanta duka
 babu wanda ya yi mata ta'aziyya.
 Duk abokanta sun yashe ta;
 sun zama abokan gābanta.

³ Bayan wahala da baƙin ciki,
 Yahuda ta tafi bauta.
 Ta zauna a cikin kasashe,
 ba tā samu wurin hutawa ba.
 Duk masu fafararta sun same ta
 sa'ad da take cikin matuƙar ɓacin rai.

⁴ Hanyoyin zuwa Sihiyona suna makoki,
 gama ba wanda ya zo bikin da ta shirya.
 Ba kowa a hanyoyin shiganta.
 Firistocinta suna gurnani,
 'yan matana kuma suna wahala,
 kuma tana cikin shan wahala ƙwarai.

⁵ Makiyanta sun zama shugabanninta;
 Abokan gābanta suna da kwanciyar rai.
 UBANGIJI ya kawo mata ɓacin rai
 domin yawan zunubanta.
 'Ya'yanta sun tafi bauta,
 a ƙarƙashin makiyanta.

⁶ Diyar Sihiyona ba ta
 da sauran daraja.
 'Ya'yan sarakunanta sun zama kamar bareyi
 waɗanda suka rasa wurin kiwo;
 cikin rashin ƙarfi suka guje
 wa masu fafararsu.

⁷ A cikin kwanakin da take shan wahala take kuma yawo
 Urushalima ta tuna da dukan dukiyar
 da take da ita a kwanakin dā can.
 Sa'ad da mutanenta suka faɗa cikin hannun abokan gābanta,

* 1: Wannan surar waka ce mai bin harufa bi da bi, ayoyin da suka fara da harufan Ibraniyanci bi da bi.

ba wanda ya taimake ta.
 Maƙiyanta suka dube ta
 suka yi mata dariya don hallakar da ta auko mata.

⁸ Urushalima ta yi zunubi ƙwarai
 saboda haka ta zama marar tsarki.
 Dukan masu martaba ta sun raina ta,
 gama sun ga tsiraicinta;
 ita ma da kanta tana nishi da ƙyar
 ta kuma juya baya.

⁹ Kazantarta ta manne wa rigunanta;
 ba ta kula da nan gaba ba,
 faɗuwarda kuwa babban abu ne;
 babu wanda zai yi mata ta'aziyya.
 “Duba, ya UBANGIJI, ka ga wahalata,
 gama maƙiyi ya yi nasara.”

¹⁰ Maƙiya ya kwashe
 dukiyarta duka;
 ta ga mutanen da ba su san Allah ba
 sun shiga wuri mai tsarkinta
 waɗanda ka hana su
 shiga taron jama'ar.

¹¹ Dukan mutanenta suna nishi
 da ƙyar suna neman burodi;
 sun sayar da dukiyarsu don su samu abinci
 don kada su mutu da yunwa.
 “UBANGIJI, ka duba ka gani,
 gama an yashe ni.”

¹² “Ko wannan ba wani abu ba ne a wurinku, dukanku masu wucewa?
 Ku duba ku gani.
 Ko akwai wata wahala kamar
 irin wadda nake sha,
 wadda UBANGIJI ya auko mini
 a cikin zafin fushinsa?”

¹³ “Daga sama ya aiko da wuta,
 ya aiko ta cikin ƙasusuwana.
 Ya shimfiɗa raga a kafafuna
 ya juyo da ni.
 Ya bar ni ni kaɗai,
 sumamme dukan yini.

¹⁴ “Ya ɗaura zunubaina a wuyana;
 aka naɗe su a hannuwansa.
 Aka rataye su a wuyana
 Ubangiji ya kwashe ƙarfina.
 Ya bashe ni
 ga waɗanda suka fi ni ƙarfi.

- 15 “Ubangiji ya ki
 duk mayaƙan da suke tare da ni;
 ya sa wata runduna ta tayar mini
 ta kuma tattake samarina.
 Ubangiji ya tattake budurwa Diyar Yahuda
 kamar 'ya'yan inabi a wurin matsewa.
- 16 “Dalilin da ya sa nake kuka ke nan
 idanuna kuma suna ta zubar da hawaye.
 Babu wani a kusa da zai yi mini ta'aziyya,
 ba wanda zai sabunta ruhuna.
 'Ya'yana sun zama fakirai
 domin maƙiyina ya yi nasara.”
- 17 Sihiyona ta miƙa hannunta,
 amma ba wani da zai yi mata ta'aziyya.
 UBANGIJI ya umarta cewa
 maƙwabtansa za su zama maƙiyansa;
 Urushalima ta zama
 abar kyama a cikinsu.
- 18 “UBANGIJI mai adalci ne,
 duk da haka na yi tawaye da umarninsa.
 Ku saurara, jama'a duka;
 ku dubi wahalar da nake sha.
 Samarina da 'yan matana
 duka sun tafi bauta.
- 19 “Na kira abokaina
 amma sun yashe ni.
 Firistocina da dattawana
 sun hallaka a cikin birnin
 yayinda suke neman abinci
 don kada su mutu da yunwa.
- 20 “Dubu, UBANGIJI, ka ga ƙuncin da nake ciki!
 Ina shan azaba a raina,
 ba ni da kwanciyar rai a cikin zuciyata,
 domin na yi tawaye sosai.
 A waje takobi na kisa;
 a ciki kuma akwai mutuwa.
- 21 “Mutane suna ji ina nishi da ƙyar,
 amma ba wanda zai yi mini ta'aziyya.
 Dukan maƙiyana sun ji wahalar da nake ciki;
 suna farin ciki da abin da ka yi.
 Ka kawo ranan nan da ka sanar
 domin su ma su zama kamar ni.
- 22 “Bari ka ga muguntarsu duka;
 ka yi musu
 yadda ka yi mini
 domin dukan zunubansu.

Nishina da yawa
kuma zuciyata ta gaji.”

2

* ¹ Yadda Ubangiji ya rufe Diyar Sihiyona
da gizagizan fushi![†]
Ya jefar da darajar Isra'ila
daga sama zuwa kasa;
bai tuna da wurin ɗora kafafunsa ba
a ranar fushinsa.

² Ubangiji ya hallakar
da wurin zaman Yakub ba tausayi;
A cikin fushinsa kuma zai rurrushe
kagaran Diyar Yahuda.
Ya kasƙantar da mulki
da masu mulki.

³ A cikin zafin fushi ya fasa
kowane kaho na Isra'ila.
Ya janye hannun damansa
sa'ad da maƙiyi ya zo.
Ya yi kuna a cikin Yakub kamar wuta mai kone
duk abin da yake kusa da ita.

⁴ Kamar abokin gāba, ya ɗana bakansa;
hannun damansa na shirye.
Kamar maƙiyi,
ya kashe duk wanda idonsa ya ji daɗin gani;
ya zuba fushinsa kamar wuta
a kan tenti na Diyar Sihiyona.

⁵ Ubangiji kamar maƙiyi ne;
ya hallaka Isra'ila.
Ya hallaka wurarenta duka
ya kuma hallaka kagaranta.
Ya kara yawan makoki da baƙin ciki
wa Diyar Yahuda.

⁶ Ya rushe haikalinsa kamar lambu;
ya hallaka wurin yi masa sujada.
UBANGIJI ya sa Sihiyona ta manta
da bukukkuwanta da kuma ranakunta na Asabbaci;
a cikin zafin fushinsa
ya watsar da sarki da firist.

⁷ Ubangiji ya ƙi bagadensa
ya kuma yi wofi da haikalinsa.

* 2: Wannan surar waƙa ce mai bin harufa bi da bi, ayoyin da suka fara da harufan Ibraniyanci bi da bi. † 2:1 Ko kuwa Yadda UBANGIJI cikin fushinsa / ya yi da Diyar Sihiyona da wargi

Ya ba maƙiyinta fadodinta;
 suka yi sowa a cikin gidan UBANGIJI
 kamar a ranar da ake yin biki.

⁸ UBANGIJI ya ƙuduri niyya yā rushe bangon
 da yake kewaye da Diyar Sihiyona.
 Ya auna da igiyar awo
 bai fasa hallaka ta ba.
 Ya sa katanga da katanga
 duk suka lalace.

⁹ Kofofinta sun nutse a cikin ƙasa;
 ya kakkarya ƙarafanta.
 Sarakunanta da 'ya'yan sarakunanta
 duk an kai su bauta cikin waƙansu ƙasashe,
 babu sauran doka,
 annabawa kuma ba su samun
 wahayi daga wurin UBANGIJI.

¹⁰ Dattawan Diyar Sihiyona
 sun zauna shiru a ƙasa;
 suka kuma sa rigar buhu.
 'Yan matan Urushalima suka
 sunkuyar da kawunansu ƙasa.

¹¹ Idanuna sun dushe don yawan kuka,
 raina na cike da bakin ciki;
 zuciyata ta karaya
 domin mutanena sun hallaka,
 domin yara da jarirai suna suma
 a kan hanyoyi a cikin birni.

¹² Suna ce wa uwayensu,
 “Ina burodi da ruwan inabi?”
 Yayinda suke suma kamar mutanen
 da aka ji masu ciwo a cikin birni,
 sa'ad da suke mutuwa
 a hannuwan uwayensu.

¹³ Me zan ce miki?
 Da me zan kwatanta ki,
 ke Diyar Urushalima?
 Da me zan misalta ki,
 yadda zan iya yi miki ta'aziyya,
 Ke Budurwa Diyar Sihiyona?
 Ciwonki yana da zurfi kamar teku.
 Wane ne zai iya warkar da ke?

¹⁴ Wahayin annabawanki
 ƙarya ne kuma marasa amfani;
 ba su tona zunubanki ba
 yadda za su iya ceto ki daga bauta ba.
 Sun yi miki annabcin ƙarya

marar amfani.

15 Duk masu wucewa
suna yi miki tafi na reni;
suna yi wa Diyar Urushalima
tsaki suna kaɗa kai suna cewa,
“Wannan ne birnin da aka ce
kyakkyawa ne,
mai farantawa dukan duniya rai?”

16 Maƙiyanki duka suna ta surutu
game da ke;
suna tsaki suna cizon haƙora
suna cewa, “Mun hallaka ta.
Wannan ce ranar da muke jira;
yau mun gan ta.”

17 UBANGIJI ya yi abin da ya shirya;
ya cika maganarsa,
wadda ya umarta tun daɗewa.
Ya jefar da ke ba tausayi,
ya bari maƙiya sun yi nasara da ke,
ya ɗaukaka ƙahon maƙiyanki.

18 Zuciyar mutane
ta yi kuka ga UBANGIJI.
Ya bangon Diyar Urushalima,
bar hawayenki su zuba kamar rafi
dare da rana;
kada ki huta,
kada idanunki su huta.

19 Ki tashi, ki yi kuka cikin dare,
dare na yi sai ki fara kuka;
kina buɗewa Ubangiji zuciyarki.
Ki ɗaga hannuwanki gare shi
domin rayukan 'ya'yanki,
waɗanda suka suma don yunwa
a kan kowane titi.

20 “Ka duba, ka gani ya UBANGIJI.
Wane ne ka taɗa yi wa haka?
Ko ya kamata uwaye su ci 'ya'yansu,
'ya'yan da suka yi reno?
Ko ya kamata a kashe firistoci da annabawa
a cikin haikalin Ubangiji?”

21 “Matasa da tsofaffi duk
suna kwanciya a cikin ƙurar tituna;
an karkashe matasa
da 'yan matana da takobi.
Ka kashe su a ranar fushinka;
ka kashe su ba tausayi.”

²² “Kamar yadda kake yin gayyata a ranar biki,
haka kake kawo mini tsoro a kowane gefe.
A ranar fushin UBANGIJI
ba mai tserewa ba wanda zai tsira;
makiyina ya kashe waƙanda na yi renonsu,
na kuma lura da su.”

3

- * ¹ Ni ne mutumin da ya ga azaba
ta wurin bulalar fushin UBANGIJI.
- ² Ya kore ni, ya sa na yi tafiya
a cikin duhu maimakon a cikin haske;
- ³ ba shakka, ya juya mini baya, yana gāba da ni
sau da sau, dukan yini.
- ⁴ Ya sa fatar jikina da naman jikina sun tsufa
ya kuma karya kasusuwana.
- ⁵ Ya yi mini kwanton ƙauna ya kuma kewaye ni
da baƙin ciki da kuma wahala.
- ⁶ Ya sa na zauna a cikin duhu
kamar waƙanda suka mutu da jimawa.
- ⁷ Ya kewaye ni yadda ba zan iya gudu ba;
Ya daure ni da sarƙa mai nauyi.
- ⁸ Ko lokacin da nake kira don neman taimako,
ba ya jin addu'ata.
- ⁹ Ya tare hanyata da tubula na duwatsu;
ya sa hanyata ta karkace.
- ¹⁰ Kamar beyar da take a laƙe tana jira,
kamar zaki a ƙoye,
- ¹¹ ya janye ni daga kan hanya ya ƙatar da ni
ya bar ni ba taimako.
- ¹² Ya ja kwarinsa
ya sa in zama abin baratarsa.
- ¹³ Ya harbi zuciyata
da kibiyoyin kwarinsa.
- ¹⁴ Na zama abin dariya ga mutanena duka;
suna yi mini ba'a cikin waƙa dukan yini.
- ¹⁵ Ya cika ni da kayan ƙaci
ya gundure ni da abinci mai ƙaci.
- ¹⁶ Ya kakkarya haƙorana da tsakuwa;
ya tattake ni cikin ƙura.
- ¹⁷ An hana ni salama;
na manta da ko mene ne ake kira wadata.
- ¹⁸ Saboda haka na ce, “Darajata ta ƙare

* ³: Wannan surar waƙa ce; ayoyin kowane sakin layi sun fara da harufan Ibraniyanci bi da bi, kuma ayoyin cikin kowane sakin layi ya fara da harufa iri ƙaya.

da kuma duk abin da nake begen samu daga wurin UBANGIJI.”

- 19 Na tuna da azabata da kuma sintiri,
da na yi ta yi da ɗacin rai.
- 20 Na tuna su sosai,
sai kuma na ji ba daɗi a raina.
- 21 Duk da haka na tuna da wannan
na kuma sa bege ga nan gaba.
- 22 Domin ƙaunar UBANGIJI ba mu hallaka ba;
gama jiyeyiyanƙansa ba su ƙarewa.
- 23 Sababbi ne kowace safiya;
amincinka kuwa mai girma ne.
- 24 Na ce wa kaina, “UBANGIJI shi ne nawa;
saboda haka zan jira shi.”
- 25 UBANGIJI mai alheri ne ga waɗanda suke da bege a cikinsa,
ga kuma wanda yake neman shi;
- 26 yana da kyau ka jira shiru
domin samun ceton UBANGIJI.
- 27 Yana da kyau mutum yā sha wuya
tun yana yaro.
- 28 Bari yā zauna shiru shi kaɗai,
gama haka UBANGIJI ya sa yā yi.
- 29 Bari yā ɓoye fuskarsa cikin ƙura
kila akwai bege.
- 30 Bari yā ba da kumatunsa a mare shi,
yā kuma bari a ci masa mutunci.
- 31 Gama Ubangiji ba ya
yashe mutane har abada.
- 32 Ko da ya kawo ɗacin rai, zai nuna tausayi sosai,
ƙaunarsa tana da yawa.
- 33 Gama ba haka kawai yake kawo wahala
ko ɗacin rai ga ’yan adam ba.
- 34 Bai yarda a tattake
’yan kurkuku a ƙasa ba,
- 35 ko kuma a danne wa mutum hakkinsa
a gaban Maɗaukaki,
- 36 ko kuma a danne wa mutum shari’ar gaskiya
ashe Ubangiji ba zai ga irin waɗannan abubuwa ba?
- 37 Wane ne ya isa yā yi magana kuma ta cika
in ba Ubangiji ne ya umarta ba?
- 38 Ba daga bakin Maɗaukaki ne
bala’i da abubuwa masu kyau suke fitowa ba?
- 39 Don mene ne wani mai rai zai yi gunaguni
sa’ad da aka ba shi horo domin zunubansa?
- 40 Bari mu auna tafiyarmu mu gwada ta,

- sai mu kuma koma ga UBANGIJI.
- 41 Bari mu daga zuciyarmu da hannuwanmu
ga Allah na cikin sama, mu ce,
- 42 “Mun yi zunubi mun yi tawaye
ba ka kuwa gafarta ba.
- 43 “Ka rufe kanka da fushi, ka fafare mu;
ka karkashe mu ba tausayi.
- 44 Ka rufe kanka da gajimare
don kada addu’armu ta kai wurinka.
- 45 Ka mai da mu tarkace da juji
a cikin mutane.
- 46 “Dukan maƙiyanmu suna ta yin mana magana
marar daƙi.
- 47 Muna cika da tsoro,
da lalatarwa da hallakarwa.”
- 48 Hawaye na kwararowa daga idanuna
domin an hallaka mutanena.
- 49 Idanuna za su ci gaba da kwararowa da hawaye,
ba hutawa.
- 50 Har sai in UBANGIJI ya duba
daga sama ya gani.
- 51 Abin da nake gani yana kawo mini bakin ciki
domin dukan matan birnina.
- 52 Maƙiyana suna farauta ta
ba dalili kamar tsuntsu.
- 53 Sun yi ƙoƙari su kashe ni a cikin rami
suka kuma jajjefe ni da duwatsu;
- 54 ruwaye suka rufe kaina,
sai na yi tunani cewa na kusa mutuwa.
- 55 Na yi kira ga sunanka, ya UBANGIJI,
daga rami mai zurfi.
- 56 Ka ji rokona, “Kada ka toshe kunnuwanka
ka ƙi jin rokona na neman taimako.”
- 57 Ka zo kusa lokacin da na kira ka,
kuma ka ce mini, “Kada ka ji tsoro.”
- 58 Ya Ubangiji, ka goyi bayana;
ka fanshi raina.
- 59 Ya UBANGIJI, ka ga inda aka yi mini ba daidai ba.
Ka shari’anta, ka ba ni gaskiya!
- 60 Ka ga zurfin ramakonsu,
da duk mugun shirin da suke yi mini.
- 61 Ya UBANGIJI, ka ji zaginsu,
da duka mugun shirin da suke yi mini
- 62 Abin da maƙiyana suke yin raƙa a kai
game da ni duk yini.
- 63 Dube su! A zaune ko a tsaye,

suna yi mini ba'a cikin wakokinsu.

⁶⁴ Ka ba su abin da ya dace su samu, ya UBANGIJI,
domin abin da hannuwansu suka yi.

⁶⁵ Ka sa yana ta rufe zuciyarsu,
kuma bari la'anarka ta bi su.

⁶⁶ Ka fafare su cikin fushi
ka hallaka su daga cikin duniya ta UBANGIJI.

4

* ¹ Zinariya ta rasa kyanta,
hasken zinariya ya dushe!
An warwatsar da tsarkakakkun duwatsu
masu daraja a kan tituna.

² Dubi samarin Sihiyona masu daraja,
waɗanda a dā darajarsu ta isa nauyin zinariya,
yanzu ana ɗaukar su a matsayin tukwanen ƙasa,
aikin maginin tukwane!

³ Ko diloli suna ba 'ya'yansu nono su sha,
amma mutanena sun zama marasa zuciya
kamar jiminai a cikin jeji.

⁴ Domin kishirwa
harshen jarirai ya manne a rufin bakinsu;
yaran suna roko a ba su burodi,
amma ba wanda ya ba su.

⁵ Waɗanda a dā sukan ci abinci mai daɗi
yanzu su ne masu bara a tituna.
Waɗanda a dā suke sa kaya masu kyau
yanzu suna kwance a kan tarin toka.

⁶ Horon mutanena
ya fi na Sodom girma,
wadda aka hallaka farat ɗaya
ba wani hannu da ya juya ya taimake ta.

⁷ 'Ya'yan sarakunansu sun fi ƙanƙara haske
sun kuma fi madara fari,
jikunansu sun fi murjani ja,
kyansu kamar shuɗin yakutu.†

⁸ Amma yanzu sun fi dare duhu;
ba a iya gane su a tituna.
Fatar jikinsu ta manne da ƙasusuwansu;
sun bushe kamar itace.

* 4: Wannan surar waƙa ce mai bin harufa bi da bi, ayoyin da suka fara da harufan Ibraniyanci bi da bi. † 4:7 Ko kuma lafis lazuli

⁹ Gara waƙanda aka kashe su da takobi
da waƙanda suke mutuwa da yunwa;
sun rame domin rashin abinci a gona.

¹⁰ Da hannuwansu mata masu tausayi
sun dafa yaransu,
suka zama masu abinci
sa'ad da aka hallaka mutanena.

¹¹ UBANGIJI ya saki fushinsa;
ya zuba zafin fushinsa.
Ya hura wuta a Sihiyona
ta kuma cinye harsashin gininta.

¹² Sarakunan duniya ba su gaskata ba,
haka ma mutanen duniya,
cewa magabta da makiya
za su iya shiga kofofin Urushalima.

¹³ Amma ya faru domin zunuban annabawanta
da muguntar firistocinta,
waƙanda suka zub
da jinin masu adalci a cikinsu.

¹⁴ Yanzu suna yawo barkatai a tituna
kamar makafi.
Sun ƙazantu da jini
yadda ba wanda zai kuskura ya taɓa rigunansu.

¹⁵ “Ku tafi! Ba ku da tsabta!” Haka mutane suke ihu suke ce musu.
“Ku tashi daga nan! Ku tashi daga nan! Kada ku taɓa mu!”
Sa'ad da suka gudu suna yawo,
mutanen waƙansu ƙasashe suka ce,
“Ba za su ci gaba da zama a nan ba.”

¹⁶ UBANGIJI kansa ya warwatsa su;
ya daina duban su.
Ba a ba firistoci girma,
ba su ba dattawa gata.

¹⁷ Idanunmu sun gaji,
suna ta dubawa ko taimako zai zo;
mu sa ido ko za mu ga
ƙasar da za ta iya taimakon mu.

¹⁸ Ana bin sawunmu,
ba za mu iya tafiya kan tituna ba.
Ƙarshenmu ya kusa, kwanakinmu sun ƙare,
gama ƙarshenmu ya zo.

¹⁹ Masu fafarar mu sun fi gaggafa
mai firiya a sararin sama sauri;

sun fafare mu a kan duwatsu
suna fakon mu a jeji.

²⁰ Shafaffe na UBANGIJI, numfashin ranmu,
ya fāḍi cikin tarkonsu.
Muna tunani cewa za mu iya rayuwa
cikin sauran mutane a farkashin inuwarsa.

²¹ Ku yi murna da farin ciki, ya Diyar Edom,
ke mai zama a kasar Uz.
Amma ke ma za a ba ki kwaf;
za ki bugu ki zama tsirara.

²² Ya Diyar Sihiyona, hukuncinki zai fare;
ba zai sa zaman bautarki yā yi tsayi ba.
Amma ya Diyar Edom, zai hukunta zunubinki
yā tona tsiraicinki.

5

- ¹ Ka tuna, ya UBANGIJI, abin da ya faru da mu;
duba, ka ga kunyar da muka sha.
- ² An ba wa baki gādonmu,
gidajenmu kuma aka ba bare.
- ³ Mun zama marayu marasa ubanni,
uwayenmu kamar gwauraye.
- ⁴ Dole mu sayi ruwan da muke sha;
sai mun biya mu sami itace.
- ⁵ Masu fafararmu sun kusa kama mu;
mun gaji kuma ba dama mu huta.
- ⁶ Mun miƙa kanmu ga Masar da Assuriya
don mu sami isashen abinci.
- ⁷ Kakanninmu sun yi zunubi
kuma ba sa nan yanzu,
mu ne aka bari muna shan hukuncinsu.
- ⁸ Bayi suna mulki a kanmu,
kuma ba wanda zai 'yantar da mu daga hannuwansu.
- ⁹ Muna samun burodi a bakin rayukanmu
domin takobin da yake a jeji.
- ¹⁰ Fatar jikinmu ta yi zafi kamar murhu,
muna jin zazzabi domin yunwa.
- ¹¹ An yi wa mata fyaḍe a cikin Sihiyona,
da kuma budurwai a cikin garuruwan Yahuda.
- ¹² An rataye 'ya'yan sarakuna da hannuwansu;
ba a ba wa dattawa girma.
- ¹³ Samari suna faman yin niƙa;
yara kuma suna fama da kyar da nauyin kayan itace.
- ¹⁴ Dattawan sun bar kofar birnin,
samari sun daina rera waƙa.
- ¹⁵ Farin ciki ya rabu da zuciyarmu;
rayuwarmu ta zama makoki.
- ¹⁶ Rawani ya fāḍi daga kanmu.

Kaiton mu gama mun yi zunubi!

- ¹⁷ Domin wannan zuciyarmu ta yi sanyi;
domin waƙannan abubuwa idanunmu sun dushe
¹⁸ gama Tudun Sihiyona ya zama kufai,
sai diloli ke yawo a wurin.

- ¹⁹ Ya UBANGIJI, kai ne mai iko har abada;
kursiyinka ya dawwama cikin dukan zamani.
²⁰ Don mene ne kake mantawa da mu koyaushe?
Me ya sa ka yashe mu da jimawa?
²¹ Ka sāke jawo mu gare ka, ya UBANGIJI, don mu komo;
ka sabunta kwanakinmu su zama kamar yadda suke a dā
²² sai dai in ka ki mu gaba ɗaya
kana fushi da mu fiye da yadda za a iya aunawa.

Ezekiyel

Halittu masu rai da kuma ɗaukakar UBANGIJI

¹ A* shekara ta talatin, a wata na huɗu a rana biyar, yayinda nake cikin 'yan zaman bauta kusa da Kogin Kebar, sai sammai suka buɗe na kuwa ga wahayoyin Allah.

² A rana biyar ga wata, a shekara ta biyar ne ta zaman bautan Sarki Yehohiyacin, ³ maganar UBANGIJI ta zo wa Ezekiyel firist, ɗan Buzi,[†] kusa da Kogin Kebar a ƙasar Babiloniyawa.[‡] A can hannun UBANGIJI yana a kansa.

⁴ Na duba, sai na ga guguwa ta taso daga arewa babban hadari cike da walƙiya kewaye da haske mai haske sosai. Tsakiyar wutar ta yi kamar ƙarfe mai cin wuta balbal, ⁵ a cikin wutar kuwa akwai abin da ya yi kamar halittu guda huɗu. A bayyane kamanninsu ya yi kamar siffar mutum, ⁶ amma kowannensu yana da fuskoki huɗu da fikafikai guda huɗu. ⁷ Kafafunsu miƙaƙƙu ne; kuma kafafunsu sun yi kamar na maraki suna kuma walƙiya kamar tagullar da aka goge. ⁸ A ƙarƙashin fikafikansu huɗu suna da hannuwan mutum a kowane gefe. Dukansu huɗu suna da fuskoki da fikafikai, ⁹ kuma fikafikansu suna taɓan juna. Kowanne ya miƙe gaba; ba sa juyawa sa'ad da suke tafiya.

¹⁰ Fuskokinsu sun yi kamar haka. Kowanne a cikin huɗun yana da fuskar mutum, kuma a gefen dama kowanne yana da fuskar zaki, a hagu kuma fuskar maraki; kowanne yana kuma da fuskar gaggafa. ¹¹ Haka fuskokinsu suka kasance. Fikafikansu sun buɗu sama; kowanne yana da fikafikai biyu, ɗaya yana taɓa fikafikan ɗayan halittar a ɗayan gefe, fikafikai biyu kuma suna rufe jikinsa. ¹² Kowanne ya miƙe gaba sosai. Duk inda ruhu zai tafi, can za su, ba tare da juyawa ba yayinda suke tafiya. ¹³ Kamannin halittun ya yi kamar garwashi mai cin wuta ko kuwa kamar fitilu. Wuta tana kai da kawowa a cikin halittun; ta yi haske ƙwarai, walƙiya kuma tana wulgawa daga cikinta. ¹⁴ Halittun suna gaggauta kai da kawowa kamar walƙiya.

¹⁵ Yayinda nake kallon rayayyun halittun nan, sai na ga da'ira a ƙasa kusa da kowace halitta da fuskokinsa huɗu. ¹⁶ Ga kamanni da fasalin da'irorin. Suna ƙyalkyali kamar kirisolit, kuma dukan huɗun sun yi kama da juna. Kowacce ta yi kamar da'ira a cikin da'ira. ¹⁷ Yayinda suke tafiya, sukan nufi duk wani gefe guda cikin gefe huɗun da halittun suka nufa; da'irorin ba za su juya ba sa'ad da halittun suke tafiya. ¹⁸ Ƙarafansu da suka yi kamar zobe sun yi tsayi suna kuma da bantsoro, dukan ƙarafan nan huɗu kuwa da suka yi kamar zobe suna cike da idanu a kewaye.

¹⁹ Sa'ad da rayayyun halittun suke tafiya, da'irorin da suke kusa da su kan motsa; kuma sa'ad da rayayyun halittun sun tashi sama, da'irorin su ma sukan tashi sama. ²⁰ Duk inda ruhu za shi, su ma can za su, kuma da'irorin za su tashi tare da su, domin ruhun rayayyun halittun nan yana a cikin da'irorin. ²¹ Sa'ad da halittun sun motsa, sai su ma su motsa; sa'ad da halittun sun tsaya cik, su ma sai su tsaya cik, sa'ad da kuma halittun sukan tashi sama, da'irorin suka tashi tare da su, domin ruhun rayayyun halittun nan yana a cikin da'irorin.

²² A bisa kawunan rayayyun halittun nan akwai abin da ya yi kamar ƙanƙara, mai bantsoro. ²³ A ƙarƙashin al'arshin fikafikansu sun miƙe kyam ɗaura da juna, kuma kowanne yana da fikafikai biyu da suka rufe jikinsa. ²⁴ Sa'ad da halittun suke tafiya, sai na ji ƙarar fikafikansu, kamar rurin ruwaye masu gudu, kamar muryar Maɗaukaki,[§] kamar hayaniyar rundunar mayaƙa. In sun tsaya cik, sukan sauko da fikafikansu.

²⁵ Sai aka ji murya daga al'arshi a kan kawunansu yayinda suke tsaye da fikafikansu a sauke. ²⁶ A bisa al'arshin a kan kawunansu akwai abin da ya yi kamar saffaya,* kuma a can bisa a kan kursiyin akwai siffa kamar na mutum. ²⁷ Na ga daga abin da ya yi kamar kwankwasonsa zuwa bisa ya yi kamar ƙarfe mai walƙiya, sai ka ce wuta, kuma daga kwankwasonsa zuwa ƙasa ya yi kamar wuta; haske kuma mai walƙiya sosai kewaye da shi. ²⁸ Kamar kamannin bakan gizo a cikin gizagizai a ranar da aka yi ruwan sama, haka hasken da ya kewaye shi.

* 1:1 Ko kuwa nawa † 1:3 Ko kuwa Ezekiyel ɗan Buzi firist ‡ 1:3 Ko kuwa Kaldiyawa § 1:24 Da Ibraniyanci Shaddai

* 1:26 Ko kuwa lafis lazuli

Wannan shi ne kwatancin kamannin dƙaukakar UBANGIJI. Sa'ad da na gani, sai na fāƙi rubda ciki, na kuma ji muryar wani tana magana.

2

Kiran Ezekiyel

¹ Ya ce mini, “Dan mutum, tashi ka tsaya a kafafunka zan kuma yi maka magana.” ² Yayinda yake magana, sai Ruhu ya sauko mini ya kuma tā da ni a kafafuna, na kuma ji shi yana mini magana.

³ Ya ce, “Dan mutum, ina aikan ka zuwa ga Isra’ilawa, zuwa ga al’ummar ’yan tawayen nan da suka yi mini tayarwa; su da kakanninsu sun yi mini tawaye har yā zuwa yau. ⁴ Mutanen da nake aikan ka masu kin ji ne da kuma taurinkai. Ka faɗa musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya faɗa.’ ⁵ Kuma ko su ji ko kada su ji, gama su gida ne mai tawaye, za su san cewa akwai annabi a cikinsu. ⁶ Kai kuwa, dƙan mutum, kada ka ji tsoro, ko da sarƙaƙƙiya da fayayyuwa duk sun kewaye ka kana kuma zama a cikin kunamai. Kada ka ji tsoron abin da za ka faɗa ko ka firgita ta wurinsu, ko da yake su gida ne mai tawaye. ⁷ Dole ka yi maganata gare su, ko su ji ko kada su ji, gama su ’yan tawaye ne. ⁸ Amma kai, dƙan mutum, ka saurari abin da zan faɗa maka. Kada ka yi tawaye kamar wannan gidan ’yan tawaye; ka buɗe bakinka ka kuma ci abin da na ba ka.”

⁹ Sai na duba, na kuma ga hannu ya mife zuwa wurina. A cikinsa akwai littafi, ¹⁰ wanda ya nannaɗe a gabana. A kowane gefensa akwai rubutun kalmomin makoki da kuka da kuma kaito.

3

¹ Ya kuma ce mini, “Dan mutum, ka ci abin da yake a gabanka, ka ci wannan littafi; sa’an nan ka tafi ka yi magana wa gidan Isra’ila.” ² Saboda haka na buɗe bakina, ya kuma ba ni littafin in ci.

³ Sai ya ce mini, “Dan mutum, ka ci wannan littafin da nake ba ka, ka kuma cika cikinka da shi.” Sai na ci shi, ya kuma yi zaki kamar zuma a bakina.

⁴ Sa’an nan ya ce mini, “Dan mutum, yanzu ka tafi gidan Isra’ila ka faɗa kalmomina gare su. ⁵ Ba ina aikan ka wurin mutanen da suke da baƙon harshe da kuma yare mai wuya ba ne, amma zuwa ga gidan Isra’ila ne, ⁶ ba ga mutane da yawa na baƙon harshe da yare mai wuya, waɗanda ba ka san kalmominsu ba. Tabbatacce da na aike ka wurin irinsu, da sun saurare ka. ⁷ Amma gidan Isra’ila ba sa niyya su saurare ka domin ba sa niyya su saurare ni, gama dukan gidan Isra’ila sun taurare suna kuma kin ji. ⁸ Amma zan sa ka zama mai taurinkai da taurin zuciya kamar su. ⁹ Zan sa goshinka ya zama da tauri kamar dutse, da tauri fiye da dutsen ƙanƙara ƙarfi. Kada ka ji tsoronsu ko ka firgita ta wurinsu, ko da yake su gidan ’yan tawaye ne.”

¹⁰ Ya kuma ce mini, “Dan mutum, ka ji da kyau ka kuma lura da dukan kalmomin da nake maka magana. ¹¹ Ka tafi yanzu zuwa ga ’yan’uwanka waɗanda suke zaman bauta ka yi musu magana. Ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,’ ko ku ji, ko kada ku ji.”

¹² Sa’an nan Ruhu ya dƙaga ni sama, a bayana na ji wata karar babban motsi na cewa, Bari a yabi dƙaukakar UBANGIJI a wurin zamansa! ¹³ Karar fikafikan rayayyun halittun nan ne suke goge junansu da kuma karar da’irorin nan da suke kusa da su, ƙarar babban motsi. ¹⁴ Sa’an nan Ruhu ya dƙaga ni sama ya kuma tafi da ni, na kuwa tafi da ɓacin rai da kuma fushin ruhuna, tare da hannu mai ƙarfi na UBANGIJI a bisa na. ¹⁵ Na zo wurin masu zaman bautan da suke zama a Tel Abib kusa da Kogin Kebar, A can kuwa, inda suke zama, na zauna a cikinsu kwana bakwai, ina mamaki.

Kashedi ga Isra’ila

(Ezekiyel 33.1-9)

¹⁶ A ƙarshen kwana bakwai dƙin maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹⁷ “Dan mutum, na mai da kai mai tsaro don gidan Isra’ila; saboda haka ka ji maganar da zan yi ka kuma yi musu kashedin nan da ya fito daga gare ni. ¹⁸ In na ce wa mugu, ‘Lalle za ka mutu,’ ba ka kuwa yi masa kashedi ko ka tsawata masa a kan mugayen hanyoyinsa don yā ceci ransa ba, wannan mugun zai mutu saboda* zunubinsa, zan kuwa nemi hakkin jininsa a hannunka. ¹⁹ Amma in ka yi wa mugun kashedi bai kuwa juya daga mugayen hanyoyinsa ba, zai mutu saboda zunubinsa; amma kai kam za ka kuɓuta.

* 3:18 Ko kuwa cikin; haka ma a ayoyi 19 da kuma 20

²⁰ “Har yanzu, in mai adalci ya juya daga adalcinsa ya aikata mugunta, na kuma sa abin tuntuɓe a gabansa, zai mutu. Da yake ba ka yi masa kashedi ba, zai mutu saboda zunubinsa. Ba za a tuna da abin adalcin da ya yi ba, zan kuwa nemi hakkin jininsa a hannunka. ²¹ Amma in ka yi wa mai adalcin kashedi kada yā yi zunubi bai kuwa yi zunubi ba, tabbatacce zai rayu saboda ya ji kashedin, kuma kai kam za ka kuɓuta.”

²² Hannun UBANGIJI ya kasance a kaina a can, ya kuma ce mini, “Tashi ka fita zuwa fili, a can kuwa zan yi maka magana.” ²³ Saboda haka na tashi da tafi fili. Daukakar UBANGIJI kuwa ta tsaya a can, kamar daukakar da na gani kusa da Kogin Kebar, sai na fāɗi rubda ciki.

²⁴ Sai Ruhu ya sauko a kaina ya kuma ɗaga ni na tsaya a kafafuna. Ya yi mini magana ya ce, “Ka fita, ka rufe kanka a cikin gida. ²⁵ Kuma kai, ɗan mutum, za su ɗaura ka da igiyoyi; za a daure ka yadda ba za ka iya fita a cikin mutane ba. ²⁶ Zan sa harshenka ya manne wa dasashinka don ka yi shiru ka kuma kāsā tsawata musu, ko da yake su gidan ’yan tawaye ne. ²⁷ Amma sa’ad da na yi maka magana, zan buɗe bakinka za ka kuwa faɗa musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya faɗa.’ Duk mai ji ya ji, kuma duk wanda ya ki ji, ya ki ji; gama su gida ne na ’yan tawaye.”

4

An nuna alamar kwanton ɓauna wa Urushalima

¹ “Yanzu, ɗan mutum, ka ɗauki tubalin yumbu, ka ajiye shi a gabanka ka kuma zāna birnin Urushalima a kansa. ² Sa’an nan ka yi mata kawanya. Ka kafa mata katangar kawanya, ka gina katangar da ɗan tudu ka kewaye ta da dundurusai. ³ Sa’an nan ka ɗauki kwanon ƙarfe, ka shirya shi kamar katangar ƙarfe tsakaninka da birnin ka kuma zuba mata ido. Za tā kasance a ƙarƙashin kawanya, kai kuwa za ka yi mata kawanya. Wannan zai zama alama ga gidan Isra’ila.

⁴ “Sa’an nan ka kwanta a hagunka ka kuma sa zunubin gidan Isra’ila a kanka.* Za ka ɗauki zunubinsu na waɗansu kwanakin da kake kwance a gefenka. ⁵ Na ɗora maka kwanaki bisa ga shekarun zunubinsu. Saboda haka cikin kwana 390 za ka ɗauki zunubin gidan Isra’ila.

⁶ “Bayan ka gama haka, ka sāke kwantawa, a wannan lokaci a gefen damarka, ka kuma ɗauki zunubin gidan Yahuda. Na ɗora maka kwanaki 40, kwana guda a madadin shekara guda. ⁷ Ka juya fuskarka wajen kawanyar Urushalima da hannunka a buɗe ka yi annabci a kanta. ⁸ Zan ɗaura ka da igiyoyi don kada ka juya daga wannan gefe zuwa wani gefe sai ka gama kwanakin kawanyarka.

⁹ “Ka ɗauki alkama da sha’ir, wake da acca, gero da maiwa; ka sa su a tulun ajiya ka kuma yi amfani da su don yin burodi wa kanka. Za ka ci shi a kwanaki 390 da za ka kwanta a gefenka. ¹⁰ Ka auna shekel ashirin na abinci don kowace rana ka kuma ci shi a ƙayyadadden lokaci. ¹¹ Haka ma ka auna kashi ɗaya bisa shida na garwan ruwa ka sha shi a ƙayyadadden lokaci. ¹² Ka ci abinci yadda za ka ci ƙosai sha’ir, ka gasa shi a gaban mutane, ka yi amfani da najasar mutane kamar itacen wuta.” ¹³ UBANGIJI ya ce, “Ta haka mutanen Isra’ila za su ci ƙazantaccen abinci a cikin al’ummai inda zan kore su in kai.”

¹⁴ Sai na ce, “Ba haka ba ne, UBANGIJI Mai Iko Duka! Ban taɓa ƙazantar da kaina ba. Daga ƙuruciyata har zuwa yanzu ban taɓa cin wani abin da aka samu ya mutu ko abin da namun jeji suka kashe ba. Ba nama marar tsabtanta da ya taɓa shiga bakina.”

¹⁵ Sai ya ce, “To da kyau, zan bari ka gasa burodin a kan kashin shanu a maimakon najasar mutane.”

¹⁶ Sa’an nan ya ce mini, “Dan mutum, zan yanke tanadin abinci a Urushalima. Mutane za su auna abincin da za su ci da tsoro su kuma auna ruwan da za su sha cikin fargaba, ¹⁷ domin abinci da ruwa za su kāsā. Za su damu da ganin juna za su kuma lalace saboda zunubinsu.”

5

¹ “Yanzu, ɗan mutum, ka ɗauki takobi mai kaifi ka kuma yi amfani da shi kamar rezan mai aski don askin kanka da gemunka. Sa’an nan ka ɗauki ma’auni ka kuma raba gashin. ² Sa’ad da kwanakin kawanyarka sun ƙare, sai ka ƙone kashi ɗaya bisa uku na gashin da wuta a cikin birnin. Ka ɗauki kashi ɗaya bisa uku ka yayyanka shi da takobi kewaye da birnin. Ka kuma watsar da kashi ɗaya bisa uku a iska. Gama zan fafare su da takobin da aka zāre. ³ Amma ka ɗibi gashi kaɗan ka daure a shafin

* 4:4 Ko kuwa a gefenka

rigarka. ⁴ Har yanzu, ka d̄ibi kaɗan na waɗannan ka zuba su cikin wuta su kuma kone. Wuta zai bazu daga nan zuwa dukan gidan Isra'ila.

⁵ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce Urushalima ce wannan, wadda na kafa a tsakiyar al'ummai, da kasashe kewaye da ita a ko'ina. ⁶ Duk da haka cikin muguntarta ta yi tayarwa a kan dokokina da ka'idodina fiye da al'ummai da kasashe kewaye da ita. Ta ki dokokina ba ta kuwa bi ka'idodina ba.

⁷ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce kin yi kin ji fiye da al'umman da suke kewaye da ke ba ki kuma bi ka'idodina ko ki kiyaye dokokina ba. Ba ki ma dace da matsayin al'umman da suke kewaye da ke ba.

⁸ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce Ni kaina ina gaba da ke, Urushalima, kuma zan hukunta ki a gaban al'ummai. ⁹ Saboda dukan gumakan banƙyamarki, zan yi abin da ban taɓa yi ba, ba kuwa zan fara yinsa ba. ¹⁰ Saboda haka a cikinki ubanni za su ci 'ya'yansu, 'ya'ya kuma za su ci ubanninsu. Zan hukunta ki zan kuma watsar da dukan waɗanda suke tsira da suke naki a iska. ¹¹ Saboda haka muddin ina a raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, domin kin kazantar da wuri mai tsarkina da dukan mugayen siffofinki da kuma ayyukanki masu banƙyama, ni kaina zan janye alherina; ba zan ji tausayinki ko in haƙura da ke ba. ¹² Kashi ɗaya bisa uku na mutanenki za su mutu da annoba ko su mutu da yunwa a cikinki; kashi ɗaya bisa uku takobi ne zai kashe su a waje da katangarki; kashi ɗaya bisa uku kuma zan watsar a iska in kuma fafare su da takobin da aka zāre.

¹³ “Sa'an nan ne fushina zai huɗe hasalata a kanki kuma ta lafa, in kuma wartsake. Kuma sa'ad da na zuba fushina a kansu, a sa'an nan ne za su san cewa Ni UBANGIJI na yi magana a cikin fushin kishina a kansu.

¹⁴ “Zan mai da ki kufai da kuma abin dariya a cikin al'ummai kewaye da ke, a gaban dukan waɗanda suke wucewa. ¹⁵ Za ki zama abin dariya da abin ba'a, kashedi da abin banrazana ga al'ummai kewaye da ke sa'ad da na hukunta ki cikin fushi da cikin hasala da kuma tsawatawa mai zafi. Ni UBANGIJI na faɗa. ¹⁶ Sa'ad da na harbe ki da mugayen kibiyoyina da kuma kibiyoyi masu hallakarwa na yunwa, zan yi harbi don in kashe ki. Zan kawo ƙarin yunwa a kanki in kuma yanke tanadin abincinki. ¹⁷ Zan aika da yunwa da namun jeji a kanki, za su kuma bar ku ba 'ya'ya. Annoba da zub da jini za su ratsa cikinki, zan kuma kawo takobi a kanki. Ni UBANGIJI na faɗa.”

6

Annabci a kan duwatsun Isra'ila

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka kafa idonka a kan duwatsun Isra'ila; ka yi annabci a kansu ³ ka ce, ‘Ya ku duwatsun Isra'ila, ku ji maganar UBANGIJI Mai Iko Duka. Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce wa duwatsu da tuddai, ga rafuffuka da kuma kwaruruka. Ina shirin kawo takobi a kanku, kuma zan hallaka masujadanku. ⁴ Za a ragargaza bagadanku a kuma farfasa bagadanku na kone turare; zan kuma kashe mutanenku a gaban gumakanku. ⁵ Zan shimfiɗa gawawwakin Isra'ilawa a gaban gumakansu, in kuma watsar da kasusuwanku kewaye da bagadanku. ⁶ Duk inda kuke zama, garuruwa za su zama kango, za a kuma ragargaza masujadai, saboda bagadanku su rurrushe su zama kango, a kuma farfasa gumakanku su lalace, za a rurrushe bagadan kone turarenku, a kuma shafe dukan abin da kuka yi. ⁷ Za a kashe mutanenku a cikinku, za ku kuwa sani ni ne UBANGIJI.

⁸ “‘Amma zan bar waɗansu, gama waɗansunku za su tsere wa takobi sa'ad da aka watsar da ku a cikin kasashe da al'ummai. ⁹ Sa'an nan a cikin al'ummai inda aka kai ku zaman bauta, waɗanda suka a tsere za su tuna da ni, yadda raina ya baci ta wurin zukatansu marasa imani, waɗanda suka rabu da ni, da kuma ta wurin idanunsu, waɗanda suka yi sha'awace-sha'awacen gumakansu. Za su ji kyamar kansu saboda mugayen abubuwan da suka aikata. ¹⁰ Za su kuwa san cewa ni ne UBANGIJI; ba a banza na ce zan kawo musu wannan masifa ba.

¹¹ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce ku tafa hannuwanku tare ku kuma taka ƙafafunku ku yi ihu ku ce, “Kaito!” Saboda dukan mugaye da kuma abubuwan banƙyama na gidan Isra'ila, gama za su mutu ta wurin takobi, yunwa da annoba. ¹² Wanda yake da nisa zai mutu da annoba, shi da yake kusa kuma zai mutu ta takobi, wanda kuma ya tsira aka kuma bari zai mutu da yunwa. Ta haka zan aukar da fushina a kansu. ¹³ Za su kuwa san cewa ni ne UBANGIJI, sa'ad da gawawwakin mutanensu

suna kwance a kusa da gumakansu da kewaye da bagadansu, a kowane kan tudu mai tsawo da kuma a kan dukan kan duwatsu, a farkashin kowane inuwar itace da kuma kowane oak mai ganye, wuraren da suke kōne turare masu kanshi wa dukan gumakansu. ¹⁴ Zan kuma miƙa hannuna a kansu in mai da ƙasarsu kango daga hamadan Dibila, a duk inda suke zama. Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.'”

7

Karshe ya zo

¹ Maganar UBANGIJI ta zo gare ni cewa, ² “Dan mutum, ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yake cewa wa ƙasar Isra’ila,

“Karshe ya zo! Karshe ya zo
a kan kusurwoyi huƙu na ƙasar.

³ Karshe yanzu yana a kanki.
Zan fashe fushina a kanki.
Zan shari’anta ki bisa ga halinki
in saka miki kuma saboda dukan ayyukan bankyamar da kika yi.

⁴ Ba zan dube ki da tausayi;
ko in kyale ki ba.
Tabbatacce zan saka miki saboda halinki
da kuma ayyukanki masu bankyama a cikinki.
Sa’an nan za ki san cewa ni ne UBANGIJI.’

⁵ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
“Masifa! Masifar da ba a taƙa gani ba
tana zuwa.*

⁶ Karshe ya zo!
Karshe ya zo!
Ya farka a kanki.
Ga shi, ya zo!

⁷ Kaddara ta auko miki,
ya ke wadda ke zama cikin ƙasar.
Lokaci ya yi, rana ta gabato;
akwai fargaba, ba farin ciki ba, a kan duwatsu.

⁸ Ina gab da fasa hasalata a kanki
in kuma aukar da fushina a kanki;
zan shari’anta ke bisa ga halinki
in kuma saka miki saboda dukan ayyukanki masu bankyama.

⁹ Ba zan dube ki da tausayi
ko in kyale ke ba;
zan saka miki bisa ga halinki
da kuma ayyukan masu bankyama a cikinki.
Sa’an nan za ki san cewa ni ne UBANGIJI wanda yake bugunki.

¹⁰ “Ga shi ranar ta zo!
Ta iso!

Kaddararki ta keto,
sandar ta yi toho,
girman kai ya yi fure!

¹¹ Rikici ya yi girma ya zama
sandar da za a hukunta mugunta;
babu wani daga cikin mutanen da za a bari,
babu wani dukiyarsu da za a bari,

* 7:5 Yawancin rubuce-rubucen hamu na Ibraniyanci da na Siriyak suna da Masifa kan masifa ne a nan

- babu wani abin amfani.
¹² Lokaci ya yi!
 Ranar ta gabato!
 Kada mai saya ya yi farin ciki
 ko kuwa mai sayarwa ya yi bakin ciki,
 gama hasala tana a kan dukan jama'a.
- ¹³ Mai sayarwa ba zai mayar da kasar da ya sayar tuntuni ba
 muddin dukansu suna da rai, gama ba za a sauya wahayin da ya shafi dukan jama'a ba.
 Saboda zunubansu, babu fayansu da zai adana ransa.
- ¹⁴ “Ko da yake suna busa fahō suna kuma shirya kome,
 ba wanda zai tafi yaƙi, gama hasalata tana a kan dukan jama'a.
- ¹⁵ A waje takobi ne,
 a ciki annoba ne da yunwa;
 waƙanda suke fili za su mutu ta wurin takobi,
 waƙanda kuma suke cikin birni yunwa da annoba za su cinye su.
- ¹⁶ Duk waƙanda suka tsira suka tsere za su kasance a cikin duwatsu,
 suna kuka kamar kurciyoyin kwaruruka,
 kowanne saboda zunubansa.
- ¹⁷ Kowane hannu zai raunana,
 kowace gwiwa kuma za ta zama marar karfi kamar ruwa.
- ¹⁸ Za su sa tufafin makoki su kuma rufu da fargaba.
 Fuskokinsu kuma za su rufu da kunya a kuma aske kawunansu.
- ¹⁹ “Za su zubar da azurfarsu a tituna,
 zinariyarsu kuma za ta zama kazantacciyar aba.
 Azurfarsu da zinariyarsu ba za su iya cetonsu
 a ranar hasalar UBANGIJI ba.
 Ba za su kasar da yunwansu ko su cika cikinsu da shi ba,
 gama su ne sanadin tuntuɓensu cikin zunubi.
- ²⁰ Sun yi fariya kyan kayan adonsu
 suka kuma yi amfani da su don su yi gumakansu masu bankyama,
 da kazantattun abubuwa.
- ²¹ Zan ba da su duka kamar ganima ga baƙi
 da kuma kamar abin da aka washe ga mugayen duniya,
 za su kuma kazantar da su.
- ²² Zan juye fuskata daga gare su,
 za su kuwa kazantar da wurina mai daraja;
 'yan fashi za su shiga
 su kuma kazantar da shi.
- ²³ “Ka shirya sarkoƙi,
 domin kasar ta cika da alhakin jini,
 birnin kuma ya cika da rikici.
- ²⁴ Zan kawo al'ummai mafi mugunta su mallaki gidajenku;
 zan kawo karshen fariyar masu karfi,
 Wurare Masu Tsarkinsu za su kazantu.
- ²⁵ Sa'ad da wahala ta zo,
 za su nemi salama, amma ba za su same ta ba.
- ²⁶ Masifa a kan masifa za su zo,
 jita-jita kuma a kan jita-jita.
 Za su yi ƙoƙarin samun wahayi daga annabi;
 koyarwar doka ta wurin firist

za tā ɓace,

kamar yadda shawarar dattawa za tā ɓace.

²⁷ Sarki zai yi makoki, yerima zai fid da zuciya,

hannuwan mutanen ƙasar kuma za su yi rawa.

Zan sāka musu bisa ga ayyukansu, zan kuma hukunta su bisa ga ma'auninsu.

Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.'"

8

Bautar gumaka a cikin haikali

¹ A shekara ta shida, a wata shida a ranar ta biya, yayinda nake zaune a gidana dattawan Yahuda kuma suna zaune a gabana, hannun UBANGIJI Mai Iko Duka ya zo a kaina a can. ² Na duba, sai na ga siffa kamar na mutum.* Daga kwankwaso zuwa ƙasa ya yi kamar wuta, kuma daga kwankwaso zuwa sama kamanninsa ya yi haske yana kyalli kamar ƙarfe mai haske. ³ Ya miƙa abin da ya yi kamar hannu ya kama a gashin kaina. Ruhu ya ɗaga ni tsakanin sama da ƙasa, a cikin wahayoyi kuma Allah ya ɗauke ni zuwa Urushalima, zuwa ƙofa zuwa gabas na cikin fili, inda gunki mai tsokanar kishi yake tsaye. ⁴ A can gabana kuwa ga ɗaukakar Allah na Isra'ila, kamar a wahayin da na gani a fili.

⁵ Sai ya ce mini, "Dan mutum, duba waje arewa." Sai na duba, a mashigin arewa na ƙofar bagaden kuwa na ga wannan gunki na tsokanar kishi.

⁶ Ya kuma ce mini, "Dan mutum, ka ga abin da suke yi, abubuwan bankyamar da gidan Isra'ila ke yi a nan, abubuwan da za su kore ni daga wuri mai tsarkina? Amma za ka ga abubuwan da suka ma fi bankyama."

⁷ Sa'an nan ya kawo ni mashigin filin. Na duba, na kuma ga rami a bango. ⁸ Ya ce mini, "Dan mutum, yanzu ka haƙa cikin bangon." Da na haƙa cikin bangon sai na ga ƙofar shiga a can.

⁹ Sai ya ce mini, "Shiga ka ga mugaye da kuma abubuwa bankyamar da suke yi a can." ¹⁰ Na kuwa shiga na duba, sai na ga zāne-zāne ko'ina a bangon na kowane irin abubuwa masu rarrafe da kuma dabbobi masu ƙazanta da dukan gumakan gidan Isra'ila. ¹¹ A gabansu ga dattawa saba'in na gidan Isra'ila tsaye a cikinsu, Ya'azaniya ɗan Shafan kuwa yana tsaye a cikinsu. Kowa yana da farantin ƙona turare a hannunsa, tulin hayaƙin turare mai ƙanshi ya tunnuke zuwa sama.

¹² Ya ce mini, "Dan mutum, ka ga abin da dattawan gidan Isra'ila suke yi a cikin duhu, kowa yana a ɗakin tsafin gunkinsa? Suna cewa, 'UBANGIJI ba ya ganinmu; UBANGIJI ya yashe ƙasar.'" ¹³ Ya kuma ce, "Za ka gan su suna yin abubuwan da suka fi waɗannan bankyama."

¹⁴ Sa'an nan ya kawo ni mashigin arewa na ƙofar gidan UBANGIJI, sai na ga mata zaune a can, suna makokin Tammuz. ¹⁵ Ya ce mini, "Dan mutum, ka ga wannan? Za ka ga abubuwan da suke masu bankyama fiye da wannan."

¹⁶ Sa'an nan ya kawo ni cikin fili na cikin gidan UBANGIJI, a can kuwa a ƙofar haikali, tsakanin shirayi da bagade, akwai kamar mutum ashirin da biyar. Suka ba haikalin UBANGIJI baya suna fuskanta wajen gabas, suna rusuna wa rana a gabas.

¹⁷ Ya ce mini, "Ka ga wannan, ɗan mutum? Karamin abu ne gidan Yahuda su yi abubuwan bankyamar da suke yi a nan? Dole ne su cika ƙasar da rikici su kuma ci gaba da tsokane ni in yi fushi? Dube su suna tsokanata! ¹⁸ Saboda haka zan hukunta su cikin fushi; Ba zan dube su da tausayi ko kuwa in ƙyale su ba. Ko da yake suna ihu a kunnuwana, ba zan saurare su ba."

9

An kashe masu bautar gumaka

¹ Sai na ji ya yi kira da babbar murya yana cewa, "Kawo matsaran birni a nan, kowanne da makami a hannunsa." ² Na kuma ga mutane shida suna zuwa daga kowane gefen ƙofar ta bisa, wadda take fuskantar arewa, kowanne da makamin kisa a hannunsa. Tare da su akwai mutum saye da lilin yana rataye da jaka ƙunshe da kayan rubutu a gefensa. Suka shiga suka tsaya kusa da bagaden tagulla.

* 8:2 Ko kuwa na ga siffa mai kamanni wuta

³ To, fa, ɗaukakar Allah na Isra'ila ta haura daga bisa kerubobi, inda ta kasance, ta tashi zuwa bakin madogarar kofar haikali. Sai UBANGIJI ya kira mutumin da yake saye da lilin wanda ya rataye jaka kunshe da kayan rubutu a gefensa ⁴ ya ce masa, "Ka ratsa birnin Urushalima ka sa shaida a goshin waɗanda suke bakin ciki da kuma makoki a kan dukan abubuwan bankyamar da ake yi a cikinsa."

⁵ Yayinda nake saurara, sai ya ce wa waɗansu, "Ku bi shi ta birnin ku kuma kashe, babu tausayi ko kuwa jinkai. ⁶ Ku kashe tsofaffi da samari da 'yan mata, mata da yara, amma kada ku taɓa wani wanda yake da shaida. Ku fara a wuri mai tsarkina." Saboda haka suka fara da dattawan da suke gaban haikali.

⁷ Sa'an nan ya ce musu, "Ku kanzantar da haikalin ku kuma cika filayen da kisassu. Ku tafi!" Saboda haka suka fita suka kuma fara kisa a duk birnin. ⁸ Yayinda suke kisan sai aka bar ni kaɗai, na faɗi rubda ciki, na yi kuka na ce, "Kash, UBANGIJI Mai Iko Duka! Za ka hallaka dukan raguwar Isra'ila a wannan zafin fushinka a Urushalima?"

⁹ Ya amsa mini ya ce, "Zunubin gidan Isra'ila da Yahuda ya yi girma ainun; kasar ta cika da rashin adalci. Suna cewa, 'UBANGIJI ya yashe kasar; UBANGIJI ba ya gani.' ¹⁰ Saboda haka ba zan dube su da tausayi ko kuwa in kyale su ba, amma zan kawo wa kansu abin da suka yi."

¹¹ Sai mutumin da yana saye da lilin yake kuma rataye da jaka kunshe da kayan rubutu a gefensa ya mayar da magana, yana cewa, "Na yi yadda ka umarci ni."

10

Daukaka ta rabu da haikali

¹ Na duba, sai na ga kamannin kursiyin saffaya* a kan sararin da yake a bisa kawunan kerubobi. ² Sai UBANGIJI ya ce wa mutumin da yake saye da lilin, "Ka shiga cikin da'irorin da suke karkashin kerubobi. Ka cika hannuwanka da garwashin wuta wanda yake tsakanin kerubobin ka kuma watsar da su a kan birnin." Yayinda nake dubawa, sai ya shiga.

³ Kerubobin kuwa suna tsaye a gefen kudu na haikali sa'ad da mutumin ya shiga, sai girgije ya cika filin da yake can ciki. ⁴ Sai ɗaukakar UBANGIJI ya tashi daga bisa kerubobi ya tafi zuwa madogarar kofar haikali. Girgijen ya cika haikali, filin kuwa ya cika da hasken ɗaukakar UBANGIJI. ⁵ Sai aka ji karar fikafikan kerubobin har a filin waje, kamar muryar Allah Maɗaukaki† sa'ad da ya yi magana.

⁶ Sa'ad da UBANGIJI ya umarci mutumin da yake saye da lilin cewa, "Ka ɗibi wuta daga cikin tsakanin da'irorin, daga tsakanin kerubobin," sai mutumin ya shiga ya tsaya kusa da da'irar. ⁷ Sa'an nan ɗaya daga cikin kerubobin ya miƙa hannu zuwa wurin wutar da take tsakaninsu. Ya ɗebo wutar daga ciki ya zuba a hannuwan mutumin da yake saye da lilin, shi kuwa ya karɓa ya fita. ⁸ (A karkashin fikafikan kerubobin ana iya ganin abin da ya yi kamar hannuwan mutum.)

⁹ Na duba, sai na ga kusa da kerubobin akwai da'irori huɗu, kowanne kusa da kerub guda; da'irorin suna kyalli kamar wani dutse mai daraja. ¹⁰ Game da kamanninsu kuwa, huɗu a cikinsu sun yi kama da juna; kowanne ya yi kamar da da'ira a cikin da'ira. ¹¹ Yayinda suke tafiya, sukan tafi kowane gefe huɗun da kerubobin suka nufa; da'irorin ba sa juyawa yayinda kerubobin suke tafiya. Kerubobin suka tafi kowane gefen da kan ya nufa, ba tare da juyawa ba sa'ad da suke tafiya. ¹² Jikunansu gaba ɗaya, har da bayansu, hannuwansu da fikafikansu, sun cika gaba ɗaya da idanu, kamar yadda suke a da'irori huɗun. ¹³ Na ji ana kiran da'irorin "da'irorin guguwa." ¹⁴ Kowane daga kerubobin yana da fuskoki huɗu. Fuska ɗaya na kerub ne, na biyun fuskar mutum ne, na ukun fuskar zaki ne, na huɗun kuwa fuskar gaggafa ce.

¹⁵ Sai kerubobin suka tashi sama. Waɗannan ne halittu masu ran da na gani kusa da Kogin Kebar. ¹⁶ Sa'ad da kerubobin suka motsa, sai da'irorin da suke kusa da su su motsa; kuma sa'ad da kerubobin suka buɗe fikafikansu don su tashi daga kasa, da'irorin ba sa barin wurarensu. ¹⁷ Sa'ad da kerubobin suka tsaya cik, su ma sukan tsaya cik; kuma sa'ad da kerubobin suka tashi, sai su ma su tashi tare da su, domin ruhun rayayyun halittun yana a cikinsu.

¹⁸ Sai ɗaukakar UBANGIJI ya tashi daga bisa madogarar kofar haikali ya kuma tsaya a bisa kerubobi. ¹⁹ Yayinda nake duba, kerubobin suka buɗe fikafikansu suka kuma tashi daga kasa, yayinda suka tafi

* 10:1 Ko kuwa lafis lazuli † 10:5 Da Ibraniyanci El-Shaddai

kuwa, da'irorin suka tafi tare da su. Suka tsaya a mashigin kofar gabas na gidan UBANGIJI, d'aukakar Allah na Isra'ila kuwa yana a kansu.

²⁰ Waɗannan ne rayayyun halittun da na gani a karkashin Allah na Isra'ila kusa da Kogin Kebar, na kuma gane cewa su kerubobi ne. ²¹ Kowanne yana da fuskoki huɗu da fikafikai huɗu, a karkashin kuwa akwai wani abin da ya yi kamar hannuwan mutum. ²² Fuskokinsu suna da kamanni ɗaya da waɗanda na gani kusa da Kogin Kebar. Kowanne ya tafi kai tsaye sosai.

11

Hukuncin shugabannin Isra'ila

¹ Sa'an nan Ruhu ya ɗaga ni sama ya kawo ni kofar gidan UBANGIJI wadda take fuskantar gabas. Can a mashigi zuwa kofar akwai mutum ashirin da biyar, na kuma ga a cikinsu akwai Ya'azaniya ɗan Azzur da Felatiya ɗan Benahiya, shugabannin jama'a. ² UBANGIJI ya ce mini, "Dan mutum, waɗannan su ne mutanen da suke kulla mugunta suna kuma ba da muguwa shawara a cikin wannan birni. ³ Suna cewa, 'Lokaci bai yi kusa da za a gina gidaje ba?*' Wannan birni yana tukunyar dahuwa, mu ne kuwa naman.' ⁴ Saboda haka yi annabci a kansu; yi annabci, ɗan mutum."

⁵ Sai Ruhun UBANGIJI ya sauko a kaina, ya kuma faɗa mini in ce, "Ga abin da UBANGIJI yana cewa, haka kuke cewa, ya gidan Isra'ila, amma na san abin da yake a zuciyarku. ⁶ Kun kashe mutane da yawa a wannan birni kuka kuma cika titunanta da gawawwaki.

⁷ "Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa gawawwakin da kuka zubar a can su ne naman, wannan birni kuwa ita ce tukunya, amma zan kore ku daga cikinta. ⁸ Kuna jin tsoron takobi, kuma takobi ne zan kawo muku, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ⁹ Zan kore ku daga birnin in miƙa ku a hannuwan baki in kuma azabtar da ku. ¹⁰ Za ku mutu ta wurin takobi, zan kuma hukunta ku a iyakokin Isra'ila. Sa'an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI. ¹¹ Wannan birni ba za ta zama muku tukunya ba, ba kuwa za ku zama nama a cikinta ba; zan hukunta ku a iyakokin Isra'ila. ¹² Za ku kuwa san cewa ni ne UBANGIJI, gama ba ku bi ka'idodina ba balle ku kiyaye dokokina, amma kuka bi hanyoyin al'ummai kewaye da ku."

¹³ Yanzu yayinda nake yin annabci, sai Felatiya ɗan Benahiya ya mutu. Sai na faɗi rubda ciki na kuma yi kuka da babbar murya na ce, "Kash, UBANGIJI Mai Iko Duka! Za ka hallaka raguwar Isra'ila kafaf ne?"

¹⁴ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹⁵ "Dan mutum, 'yan'uwanka, 'yan'uwanka waɗanda suke danginka na cikinka† da kuma dukan gidan Isra'ila su ne waɗanda mutanen Urushalima suka ce, 'Su ne‡ da nisa daga UBANGIJI; an ba mu wannan kasa ta zama mallakarmu.'

Alkawarin komowar Isra'ila

¹⁶ "Saboda haka ka ce, 'Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ko da yake na kore su zuwa cikin al'ummai na kuma warwatsa su cikin kasashe, duk da haka na zama wuri mai tsarki a gare su a kasashen da suka tafi.'

¹⁷ "Saboda haka, ka ce, 'Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan tattaro ku daga al'ummai in kuma dawo da ku daga kasashen da aka warwatsa ku, zan kuwa saƙe mayar muku da kasar Isra'ila.'

¹⁸ "Za su dawo gare ta su kawar da dukan mugayen siffofi da gumaka masu bankyama. ¹⁹ Zan ba su zuciyar ɗaya in kuma sa sabon ruhu a cikinsu; zan fid da zuciyar dutse daga gare su in kuma ba su zuciyar ta nama. ²⁰ Sa'an nan za su bi ka'idodina su kuma yi hankali ga kiyaye dokokina. Za su zama mutanena, ni kuwa zan zama Allahnsu. ²¹ Amma game da waɗanda zukatansu suka karkata ga bin mugayen siffofi da gumakan bankyama, zan saƙa musu gwargwadon ayyukansu, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka."

²² Sa'an nan kerubobi, tare da da'irori kusa da su, suka buɗe fikafikansu, d'aukakar Allah kuwa tana a bisansu. ²³ Daukakar UBANGIJI ta haura daga cikin birnin ta sauka a bisa dutse gabas da shi. ²⁴ Ruhu ya ɗaga ni sama ya kuma kawo ni ga masu zaman bauta a kasar Babilon§ cikin wahayin da Ruhun Allah ya bayar.

* 11:3 Ko kuwa Wannan ba lokacin gina gidaje ba ne † 11:15 Ko kuwa suke zaman bauta tare da kai (dubi Seftuwajin da kuma Siriyak) ‡ 11:15 Ko kuwa waɗanda mutanen Urushalima suka ce, "Tsaya" § 11:24 Ko kuwa Kaldiyawa

Sa'an nan wahayin da na gani ya rabu da ni,²⁵ na kuwa faɗa wa masu zaman bautan dukan abin da UBANGIJI ya nuna mini.

12

An yi alamar zaman bauta

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa ² ɗan mutum, kana zama a cikin mutane masu tawaye, Suna da idanun gani amma ba sa gani, suna da kunnuwan ji amma ba sa ji, gama 'yan tawaye ne.

³ “Saboda haka ɗan mutum, ka tattara kayanka don zuwa zaman bauta, ka tashi da rana suna gani ka ƙaura a inda kake zuwa wani wuri. Mai yiwuwa za su gane, ko da yake su gidan 'yan tawaye ne. ⁴ Da rana, yayinda suke kallo, ka fid da kayanka da ka tattara don zuwa zaman bauta. Sa'an nan da yamma, yayinda suke kallo, ka fita kamar yadda mutane masu tafiyar zaman bauta sukan yi. ⁵ Yayinda suke kallo, ka huda katanga ka fitar da kayanka daga ciki. ⁶ Ka sa su a kafaɗarka yayinda suke kallo ka kuma fitar da su da dare. Ka rufe fuskarka don kada ka ga ƙasar, gama na mai da kai alama ga gidan Isra'ila.”

⁷ Sai na yi kamar yadda aka umarce ni. Da rana na fitar da kayana da na tattara don zuwa zaman bauta. Sa'an nan da yamma na huda katanga da hannuwana. Na kwashe kayana da dare, na ɗauke su a kafaɗuna yayinda suke kallo.

⁸ Da safe maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ⁹ “Dan mutum, gidan 'yan tawayen nan na Isra'ila ba su tambaye ka, ‘Me kake yi ba?’

¹⁰ “Ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa wannan abin da Allah ya yi magana a kai ya shafi sarki a Urushalima da kuma dukan gidan Isra'ila waɗanda suke a can.’ ¹¹ Ka ce musu, ‘Ni alama ne a gare ku.’

“Kamar yadda na yi, haka za a yi da su. Za a kai su zaman bauta kamar kamammu.

¹² “Sarkin da yake a cikinsu zai ɗauki kayansa ya saɓa a kafaɗarsa da dare ya tafi, za a huda masa rami a katanga ya fita. Zai rufe fuskarsa don kada yā ga ƙasar. ¹³ Zan shimfiɗa masa ragata, za a kuwa kama shi da tarkona; zan kawo shi Babiloniya, ƙasar Kaldiyawa, amma ba zai gan ta ba, a can kuwa zai mutu. ¹⁴ Zan warwatsa dukan waɗanda suke kewaye da shi a dukan fuskokin iska, ma'aikatansa da dukan rundunoninsa, zan fafare su da takobin da aka zāre.

¹⁵ “Za su san cewa ni ne UBANGIJI sa'ad da na watsar da su a cikin al'ummai na kuma warwatsa su cikin ƙasashe. ¹⁶ Amma zan bar kaɗan daga cikinsu su tsere wa takobi, yunwa da annoba, saboda a cikin al'umman da suka tafi su furta dukan ayyukansu masu bankyama. Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.”

¹⁷ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹⁸ “Dan mutum, ka yi rawar jiki yayinda kake cin abincinka, ka kuma yi makyarkyata don tsoro yayinda kake shan ruwanka. ¹⁹ Ka faɗa wa mutanen ƙasar cewa, ‘Ga abin UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa game da waɗanda suke zama a Urushalima da kuma cikin ƙasar Isra'ila. Za su ci abincinsu da razana, su sha ruwansu da tsoro, gama za a washe dukan abin da yake ƙasarsu saboda hargitsin dukan waɗanda suna zama a can. ²⁰ Garuruwan da mutane suna ciki za su zama kufai ƙasar kuma za tã zama kango. Sa'an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI.’”

²¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ²² “Dan mutum, mene ne wannan karin magana da kuke da shi a ƙasar Isra'ila mai cewa, ‘Kwanaki suna ta wucewa, wahayi bai gudana ba?’ ²³ Ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan kawo ƙarshen wannan karin magana, ba za su ƙara faɗar wannan karin magana a Isra'ila ba.’ Ka ce musu, ‘Kwanaki sun gabato da za a tabbatar da kowane wahayi. ²⁴ Gama ba za a ƙara ganin wahayin ƙarya ko a yi duba na daɗin baki a cikin mutanen Isra'ila ba. ²⁵ Amma Ni UBANGIJI zan yi magana abin da na nufa, za tã kuwa tabbata ba tare da jinkiri ba. Gama cikin kwanakinku, kai gidan 'yan tawaye, zan cika duk abin da na faɗa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

²⁶ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ²⁷ “Dan mutum, gidan Isra'ila suna cewa, ‘Wahayin da yake gani na shekaru masu yawa ne nan gaba, yana kuma annabce-annabce game da wani zamani ne can.’

²⁸ “Saboda haka ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yake cewa ba wata maganata da za tã ƙara yin jinkiri; duk abin da na faɗa zai cika, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

13

An hukunta annabawan karya

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, yi annabci a kan annabawan Isra’ila waƙanda suke annabci yanzu. Ka faɗa wa waƙanda suke annabci bisa ga ra’ayinsu cewa, ‘Ku ji maganar UBANGIJI! ³ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yake faɗa, Kaiton wawaye annabawan da suke bin ruhunsu kuma ba su ga kome ba! ⁴ Annabawanki, ya Isra’ila, suna kama da diloli a kufai. ⁵ Ba ku haura don ku rushe katanga don ku gyara gidan Isra’ila saboda ya tsaya daram a yaki a ranar UBANGIJI ba. ⁶ Wahayoyinsu karya ne suna yin dubansu na karya ne. Sukan ce, UBANGIJI ya furta, alhali kuwa UBANGIJI bai aike su ba; duk da haka sukan sa zuciya ga cikawar maganarsu. ⁷ Ba ku ga wahayin karya kuka kuma faɗa yin duban karya sa’ad da kuka ce, “UBANGIJI ya furta,” ko da yake bai yi magana ba?

⁸ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa saboda maganganunku na karya da wahayinku na karya, ina gāba da ku, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ⁹ Hannuna zai yi gāba da annabawan da suke ganin wahayin karya suna kuma yin duban karya. Ba za su kasance cikin taron mutanena ba, ba kuwa za a rubuta su a littafin gidan Isra’ila ba, ba za su shiga kasar Isra’ila ba. Ta haka za ku san cewa ni ne UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹⁰ “Domin sun ɓad da mutanena, suna cewa, “Salama,” sa’ad da ba salama, kuma saboda, sa’ad da ana gina katanga marar ƙarfi, sukan shafe ta da farar ƙasa, ¹¹ saboda haka ka faɗa wa waƙanda suka shafe da farar ƙasa cewa za ta fāɗi. Ruwan sama zai sauko da rigyawa, zan kuma aika da ƙanƙara, kuma babbar iska za ta ɓarke. ¹² Sa’ad da katangar ta fāɗi, mutane ba za su tambaye ku ba cewa, “Ina shafen farar ƙasar da kuka yi mata?”

¹³ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a cikin hasalata zan saki babbar iska, kuma cikin fushina zan tura ƙanƙara kuma rigyawan ruwan sama zai sauko da fushin hallaka. ¹⁴ Zan rushe katangar da kuka shafe da farar ƙasa zan baje ta har ƙasa saboda tushenta zai tsaya tsirara. Sa’ad da ta fāɗi, za a hallaka ku a cikinta; kuma za ku san cewa ni ne UBANGIJI Mai Iko Duka. ¹⁵ Ta haka zan aukar wa katangar da hasalata da kuma a kan waƙanda suka yi shafenta da farar ƙasa. Zan ce muku, “Katangar ta fāɗi haka kuma mutanen da suka shafe ta da farar ƙasa, ¹⁶ waƙannan annabawan Isra’ila waƙanda suka yi annabci wa Urushalima suka kuma ga mata wahayin salama sa’ad da ba salama, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.”

¹⁷ “To, ɗan mutum, ka kafa idonka a kan ’yan matan mutanenka waƙanda suke annabci bisa ga ra’ayinsu. Yi annabci a kansu ¹⁸ ka kuma ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa kaiton matan da suke ɗinka kambuna a hannuwansu suna kuma yin gyale masu tsawo dabam-dabam wa kawunansu don su farauci mutane. Za ku farauci rayukan mutanena ku bar naku? ¹⁹ Kun jawo mini kunya a cikin mutanena don a tafa muku sha’ir da ɗan dunkulen burodi. Ta wurin yin karya wa mutanena, waƙanda suke jin ƙarairayi, kuka kashe waƙanda bai kamata su mutu ba kuka bar waƙanda ya kamata su mutu.

²⁰ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da kambunanku waƙanda kuke farautar mutane da su kamar tsuntsaye don haka zan kuma tsintsinke su daga hannuwanku; zan ’yantar da mutanen da kuka farauto kamar tsuntsaye. ²¹ Zan kyakketa gyalenku in ceci mutanena daga hannuwanku, ba za su kuma ƙara zama ganima a hannunku ba. Sa’an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI ²² Domin kun karya zuciyar masu adalci da ƙarairayinku, sa’ad da na fitar da su babu damuwa, kuma domin kun ƙarfafa mugaye kada su juye daga mugayen hanyoyinsu su ceci rayukansu, ²³ saboda haka ba za ku ƙara ganin wahayin karya ba, ko ku yi duba. Zan ceci mutanena daga hannuwanku. A sa’an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI.’”

14

An ki masu bautar gumaka

¹ Waƙansu dattawan Isra’ila suka zo wurina suka zauna a ƙasa a gabana. ² Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ³ “Dan mutum, waƙannan mutane sun kafa gumaka a cikin zukatansu suka sa mugayen abubuwan sa tuntuɓe a gabansu. Zan bar su, su taɓa nemi ni? ⁴ Saboda haka ka yi musu magana ka faɗa musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa sa’ad da wani mutumin Isra’ila ya kafa

gumaka a cikin zuciyarsa ya kuma sa mugun abin tuntube a gabansa sa'an nan ya tafi wurin annabi, Ni UBANGIJI zan amsa masa da kaina game da babban bautar gumakarsa. ⁵ Zan yi haka don in saƙe fame zukatan mutanen Isra'ila, waƙanda duk suka yashe ni don gumakansu.'

⁶ "Saboda haka ka faɗa wa gidan Isra'ila cewa, 'Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ku tuba! Ku juyo daga gumakanku ku kuma furta dukan ayyukanku masu bankyama!

⁷ "Duk sa'ad da mutumin Isra'ila ko baƙo mai zama a Isra'ila ya rabu da ni ya kuma kafa gumaka a cikin zuciyarsa ya kuna sa mugun abin tuntube a gabansa sa'an nan ya tafi wurin annabi don ya neme ni, Ni UBANGIJI zan amsa masa da kaina. ⁸ Zan yi gaɓa da mutumin in kuma sa ya zama misali da kuma abin karin magana. Zan ware shi daga mutanena. Sa'an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI.

⁹ "In kuma aka ruɗi annabin har ya yi annabci, Ni UBANGIJI na rinjayi wannan annabi, zan kuma miƙa hannuna gaɓa da shi in hallaka shi daga cikin mutanena Isra'ila. ¹⁰ Za su ɗauki hakkin laifinsu annabin zai zama mai laifi daidai da wanda ya zo neman shawararsa. ¹¹ Sa'an nan mutanen Isra'ila ba za su fara kauce daga gare ni ba, ba kuwa za su fara ƙazantar da kansu da dukan zunubansu ba. Za su zama mutanena, ni kuma zan zama Allahnsu, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.'"

Hukuncin Urushalima babu makawa

¹² Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹³ "Dan mutum, in wata ƙasa ta yi mini zunubi ta wurin rashin aminci na kuma miƙa hannuna gaɓa da ita don in toshe hanyar samun abincinta na kuma aika da yunwa a kanta na kashe mutanenta da dabbobinta, ¹⁴ ko da waɗannan mutum uku Nuhu, Daniyel* da kuma Ayuba suna a cikinta, za su iya ceton kansu ne kawai ta wurin adalcinsu, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹⁵ "Ko kuwa in na aika da namun jeji su ratsa cikin wannan ƙasa suka kuma bar ta babu yaro, ta kuma zama kufai har babu wanda zai ratsa cikinta saboda namun jeji, ¹⁶ muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, ko da ma waɗannan mutum uku suna a cikinta, ba za su iya ceton 'ya'yansu maza ko mata ba. Su kaɗai za a iya ceto, amma ƙasar za ta zama kufai.

¹⁷ "Ko kuma in na kawo takobi a kan wannan ƙasa na kuma ce, 'Bari takobin ya ratsa cikin dukan ƙasar,' na kuma kashe mutanenta da dabbobinsu, ¹⁸ muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, ko da waɗannan mutum uku suna cikinta, ba za su iya ceton 'ya'yansu maza ko mata ba. Su kaɗai za a iya ceto.

¹⁹ "Ko kuma in na aika da annoba a cikin wannan ƙasa na kuma yi fushi a kanta ta wurin kisa, ina kisan mutanenta da dabbobinsu, ²⁰ muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, ko da Nuhu, Daniyel da Ayuba suna a cikinta, ba za su iya ceton ɗansu ko 'yarsu ba. Za su iya ceton kansu ne kaɗai ta wurin adalcinsu.

²¹ "Gama ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa balle fa sa'ad da na aika wa Urushalima da hukuntaina guda huɗu masu zafi takobi da yunwa da namun jeji da annoba don su kashe mutanenta da dabbobinsu! ²² Duk da haka za a sami mutanen da za su ragu 'ya'ya maza da matan da za a fitar daga cikinta. Za su zo wurinka, kuma sa'ad da ka gan halinsu da ayyukansu, za ka ta'azantu game da bala'in da na kawo a kan Urushalima kowane bala'in da na kawo a kanta. ²³ Za ka ta'azantu sa'ad da ka ga halinsu da kuma ayyukansu, gama za ka san cewa ban aikata wani abu a cikinta ba dalili ba, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka."

15

Urushalima, kuringa marar amfani

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² "Dan mutum, da me itacen kuringa ya fi reshen waɗansu itatuwa kyau a cikin kurmi? ³ An taɓa ɗaukan itacensa an yi wani abu mai amfani? Akan yi maratayi da ita da za a rataya wani abu a kai? ⁴ Bayan kuma a jefa ta cikin wuta, wuta kuma ta cinye kowane gefe ta kuma babbaka tsakiyarta, tana da amfani don yin wani abu kuma? ⁵ In ba ta da amfanin wani abu sa'ad da take cikakkiya, balle bayan da wuta ta babbake ta, za a iya yin amfani da ita?

⁶ "Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa kamar yadda na ba da itacen kuringa a cikin itatuwan kurmi ya zama itacen wuta, haka zan sa mazaunan Urushalima su zama. ⁷ Zan yi

* 14:14 Ko kuwa Danel; yadda aka rubuta sunan da Ibraniyanci mai yiwuwa yana nuna wani ne dabam da annabi Daniyel, haka ma a aya 20

gāba da su. Ko da yake sun fito daga wuta, wuta za tã cinye su. Kuma sa'ad da na yi gāba da su, za ku san cewa ni ne UBANGIJI. ⁸ Zan mai da kasar kufai domin sun yi rashin aminci, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.”

16

Misalin rashin amincin Urushalima

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka sa Urushalima ta san ayyukanta masu bankyama ³ ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa wa Urushalima, Asalinki da haihuwarki daga kasar Kan’ana ne; mahaifinki mutumin Amoriyawa ne, mahaifiyarki kuma mutuniyar Hitti ce. ⁴ A ranar da aka haife ki ba a yanke cibiyarki ba, ba a kuma yi miki wanka don a tsabtacce ki ba, ba a kuma goge ki da gishiri ba ko a naƙe ki cikin tsummoki. ⁵ Ba wanda ya dube ki da tausayi ko ya nuna miki isashen jinkai don yã yi miki ƙaya daga cikin waƙannan abubuwa. A maimako, sai aka jefar da ke a fili, gama a ranar da aka haife ki an ji kyamarki.

⁶ “‘Sa’an nan na wuce na ga kina birgima cikin jininki, yayinda kike kwance can cikin jininki sai na ce miki, “Ki rayu!”* ⁷ Na sa kin yi girma kamar tsiro a fili. Kin yi girma kika kuma yi tsayi kika zama mafiya kyau na kayan ado.† Nononki suka fito, gashinki kuwa suka yi girma, duk da haka tsirara kike tik.

⁸ “‘Daga baya na wuce, da na dube ki sai na ga cewa kin yi girma sosai har kin kai a ƙaunace ki, na yafa gefen tufafina a kanki na kuma rufe tsiraincinki. Na rantse miki, na kulla alkawari da ke, kin kuwa zama tawa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

⁹ “‘Na yi miki wanka na wanke miki jini daga gare ki na kuma shafa miki mai. ¹⁰ Na rufe ki da rigar da aka yi wa ado na kuma sa miki takalman fata. Na sa miki riga ta lilin mai kyau na kuma rufe ki da riguna masu tsada. ¹¹ Na yi miki ado da kayan ado masu daraja, na sa miki mundaye a hannuwanki da abin wuya a wuyanki, ¹² na kuma sa miki zobe a hancinki, abin kunne a kunnuwanki da rawani mai kyau a kanki. ¹³ Haka kuwa aka caba miki zinariya da azurfa; tufafinki kuwa na lilin mai kyau da riguna masu tsada waƙanda aka yi musu ado. Abincinki na gari mai laushi ne, zuma da man zaitun. Kika zama kyakkyawa har kika kuma zama sarauniya. ¹⁴ Sunanki ya yaƙu a cikin al’ummai saboda kyanki, domin darajar da na ba ki ya sa kyanki ya zama cikakke, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹⁵ “‘Amma kika dogara ga kyanki kika kuma yi amfani da sunan da kika yi don ki zama karuwa. Kin yi ta jibga alherai a kan kowa da ya wuce, sai kyanki ya zama naki. ¹⁶ Kin ƙauki waƙansu tufafinki don ki yi wa kanki masujadai masu ado, inda kike karuwancinki. Irin waƙannan abubuwa bai kamata su faru ba, bai kuma kamata su taƙa faruwa ba. ¹⁷ Kika kuma ƙauki kayan ado masu kyau da na ba ki, kayan adon da aka yi da zinariya da azurfa, kika yi wa kanki gumakan maza kika kuma yi ta yin karuwanci da su. ¹⁸ Kika ƙauki rigunanki masu ado don ki sa a kansu, kika kuma miƙa maina da turarena a gabansu. ¹⁹ Haka ma abincin da na tanada miki, lallausan gari, man zaitun, da zuman da na ba ki ki ci, kin miƙa su kamar turare mai kanshi a gabansu, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

²⁰ “‘Kika kuma kwashe ’ya’yanki maza da mata waƙanda kin haifa mini kika miƙa su kamar abinci ga gumakanki. Karuwancinki bai isa ba ne? ²¹ Kin kashe ’ya’yana kika kuma miƙa su‡ ga gumaka. ²² Cikin dukan ayyukan bankyamarki da karuwancinki ba ki tuna da kwanakin ƙuruciyarki ba, sa’ad da kike tsirara tik, kina birgima cikin jininki.

²³ “‘Kaito! Kaitonki, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. Bugu da ƙari a kan dukan waƙansu muguntarki, ²⁴ kin gina wa kanki ƙaƙunan sama da gidajen tsafi a kowane dandali. ²⁵ A kowane titi kin gina ƙaƙin tsafi kika kuma wulaƙanta kyanki, kina miƙa jikinki da ƙarin fasikanci ga duk mai wucewa. ²⁶ Kin yi karuwanci da Masarawa, makwabtanki masu kwaƙayi, kika tsokane ni har na yi fushi da ƙarin fasikancinki. ²⁷ Saboda haka na miƙa hannuna gāba da ke na kuma rage iyakarki; na ba da ke ga abokan gābanki masu haƙama, ’yan matan Filistiyawa, waƙanda suka sha mamaki saboda halinki na lalata. ²⁸ Kin kuma yi karuwanci da Assuriyawa, domin ba kya ƙoshi; kai ko bayan wannan, ba ki ƙoshi

* 16:6 Kaƙan cikin rubuce-rubucen Ibraniyanci, Seftuwajin, da kuma Siriyak; yawancin rubuce-rubucen Ibraniyanci na da “Ki rayu!” Kuma yayinda kike kwance cikin jininki na ce miki, “Ki rayu!” † 16:7

Ko kuwa kika zama budurwa ‡ 16:21 Ko kuwa kika kuma sa suka wuce ta cikin wuta

ba. ²⁹ Sai kika fara fasikancinki da ya haɗa da kasar cinikin Babilon,[§] amma duk da haka ba ki koshi ba.

³⁰ “Kina da rashin karfi a zuci, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, sa’ad da kika yi duk waɗannan abubuwa, kina yi kamar karuwar da aka watsa! ³¹ Sa’ad da kika gina ɗakunan samanki a kowane gefen titi kika kuma gina ɗakunan tsafinki a kowane dandali, ba kamar karuwa kike ba, domin kin karɓi kuɗi.

³² “Ke mazinaciyar mace! Kin gwammace baki a maimakon mijinki! ³³ Kowace karuwa kan karɓi kuɗi, amma kina ba da kyautai ga dukan kwartayenki, kina ba su cin hanci don su zo wurinki daga ko’ina don alherai marasa ka’ida. ³⁴ Saboda haka cikin karuwancinki kin sha bamban da saura; babu wanda yake binki saboda alheranki. Ke dai dabam ce, gama kikan biya kuma ba mai biyanki.

³⁵ “Saboda haka, ke karuwa, ki ji maganar UBANGIJI! ³⁶ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa domin kin zubar da dukiyarki* kika bayyana tsiraicinki cikin fasikancinki da kwartayenki, kuma saboda dukan gumakan bankyamarki, kuma saboda kin ba su jinin ’ya’yansu, ³⁷ saboda haka zan tattara dukan kwartayenki, waɗanda kike jin daɗinsu, waɗanda kike kauna da waɗanda kike ki. Zan tattara su gāba da ke daga dukan kewaye zan kuma tuɓe ki a gabansu, za su kuwa ga dukan tsiraicinki. ³⁸ Zan hukunta ki da hukuncin matan da suke zina da kuma waɗanda suke zub da jini; zan kawo hakkin jini na fushina da kuma fushin kishina. ³⁹ Sa’an nan zan miƙa ki ga kwartayenki, za su kuwa rurrushe ɗakunan samanki su kuma farfashe ɗakunan tsafinki. Za su tuɓe miki tufafinki su kuma kwashe kayan adonki masu kyau su bar ki tsirara tik. ⁴⁰ Za su kawo taron jama’a a kanki, waɗanda za su jajjefe ki da dutse su sassare ki gunduwa-gunduwa da takubansu. ⁴¹ Za su kone gidajenki su kuma hukunta ki a idon mata masu yawa. Zan kawo farshen karuwancinki, ba za ki kuma fara biyan kwartayenki ba. ⁴² Sa’an nan fushina a kanki zai huɗe fushin kishina kuma ya kwanta; zan huɗe ba kuwa zan fara yin fushi ba.

⁴³ “Domin ba ki tuna da kwanakin furuciyarki ba amma kika husatar da ni da waɗannan abubuwa, tabbatacce zan sāka miki alhakin ayyukanki, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. Ba kin fara lalata ga dukan waɗansu ayyuka masu bankyamarki ba?

⁴⁴ “Duk mai yin amfani da karin magana zai faɗi wannan karin magana a kanki cewa, “Kamar yadda mahaifiya take haka ’yar take.” ⁴⁵ Ke ’yar mahaifiyarki ce da gaske, wadda ta ki mijinta da ’ya’yanta; ke kuma ’yar’uwar ’yar’uwanki mata ce da gaske, waɗanda suka ki mazansu da ’ya’yansu. Mahaifiyarki mutuniyar Hitti ce, mahaifinki kuma mutumin Amoriyawa ne. ⁴⁶ Babbar ’yar’uwarki mutuniyar Samariya ce, wadda take zaune da ’ya’yanta mata wajen arewa da ke; kanuwarki ita ce Sodom wadda take zaune kudu da ke tare da ’ya’yanta mata. ⁴⁷ Ba ki bi hanyoyinsu da abubuwan su na bankyama kaɗai ba, sai ka ce wannan ya yi miki kaɗan, amma kin lalace fiye da su. ⁴⁸ Muddin in raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, ’yar’uwarki Sodom da ’ya’yanta mata ba su yi abin da ’ya’yanki mata suka yi ba.

⁴⁹ “To, fa, ga zunubin ’yar’uwarki Sodom. Ita da ’ya’yanta mata sun yi girman kai, sun koshi fiye da kima kuma ba su kula da wani abu ba; ba su taimaki matalauta da kuma masu bukata ba. ⁵⁰ Su masu girman kai ne kuma suka aikata abubuwa masu bankyama a gabana. Saboda haka na kau da su kamar yadda ka gani. ⁵¹ Samariya ba tā aikata ko rabin zunubanki ba. Kin aikata abubuwa masu bankyama fiye da su, suka kuma sa ’yan’uwanki mata suka zama kamar masu adalci ta wurin dukan waɗannan abubuwa da kika aikata. ⁵² Ki sha kunyarki, gama kin yi rangwame wa ’yan’uwanki mata. Saboda zunubanki sun yi muni fiye da nasu, sai suka zama kamar sun fi ki adalci. Saboda haka, ki sha kunya ki kuma sha kasƙancinki, gama kin sa ’yan’uwanki mata suka zama kamar su masu adalci ne.

⁵³ “Amma fa, zan komo da nasarar Sodom da ’ya’yanta mata da ta Samariya da ’ya’yanta mata, nasararki kuma tare da su, ⁵⁴ domin ki sha kasƙancinki ki kuma sha kunyar dukan abin da kika aikata ta wurin ta’azantar da su. ⁵⁵ Yan’uwanki kuwa, Sodom da ’ya’yanta mata da Samariya tare da ’ya’yanta mata, za su koma kamar yadda suke a dā; ke kuma da ’ya’yanki mata za ku koma kamar yadda kike a dā. ⁵⁶ Ba za ki ma iya ambaci ’yar’uwarki Sodom a ranar fariyarki ba, ⁵⁷ kafin a tone muguntarki. Ko da ma haka, yanzu ’ya’yan Arameyawa mata da dukan maƙwabtanta da kuma ’ya’yan Filistiyawa mata suna miki dariyar, dukan waɗanda suke kewaye da ke da suka rena ki. ⁵⁸ Za ki ɗauki hakkin lalatarƙi da kuma ayyukanki masu bankyama, in ji UBANGIJI.

§ 16:29 Ko kuwa Kaldiya * 16:36 Ko kuwa sha’awar

⁵⁹ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan hukunta kamar yadda ya dace da ke, domin kin kyale rantsuwana ta wurin karya alkawari. ⁶⁰ Duk da haka zan tuna da alkawarin da na yi da ke a kwanakin furuciyarki, zan kuma kafa madawwamin alkawari da ke. ⁶¹ Sa’an nan za ki tuna da hanyoyinki ki kuma ji kunya sa’ad da kika karɓi ’yan’uwanki mata, waɗanda suka girme ki da kuma waɗanda kika girme su. Zan ba da su kamar ’ya’ya mata gare ki, amma ba bisa alkawarina da ke ba. ⁶² Ta haka zan kafa alkawarina da ke, za ki kuma san cewa ni ne UBANGIJI. ⁶³ Sa’an nan, sa’ad da na yi kafara saboda ke domin dukan abin da kika aikata, za ki tuna ki kuma ji kunya har ki kasa buɗe bakinki saboda kunya, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

17

Gaggafa biyu da kuringa guda

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka shirya kacici-kacici ka faɗa wa gidan Isra’ila misali. ³ Ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa babbar gaggafa mai manyan fikafikai, dogayen gasusuwa da gasusuwa da yawa masu launi iri-iri ta zo Lebanon. Ta cire kan al’ul, ⁴ ta karya kan tohonsa da yake can bisansa ta kai kasar ciniki, inda ta shuka shi a birnin ’yan kasuwa.

⁵ “‘Ta ɗebi waɗansu irin kasarƙu ta sa a kasa mai taƙi. Ta shuka shi kamar itacen wardi kusa da ruwa mai yawa, ⁶ ya kuwa yi toho ya zama kuringa gajeruwa mai yaɗuwa. Rassanta suka tankwasa wajen gaggafar, amma saiwoyinta suka zauna a karkashinta. Ta haka ta zama kuringa, ta yi rassa ta kuma fid da ganyaye.

⁷ “‘Akwai kuma wata babbar gaggafa mai manyan fikafikai da gashi mai yawa. Kuringan nan ta tankwasa saiwoyinta zuwa wajen wannan gaggafa daga inda aka shuka ta, ta kuma mife rassanta wajenta don gaggafar ta yi mata banruwa. ⁸ An shuka ta a kasa mai kyau kusa da ruwa mai yawa don ta yi rassa masu yawa, ta ba da ’ya’ya ta kuma zama kuringa mai daraja.’

⁹ “‘Ka gaya musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa wannan za ta ci gaba? Ba za a tumbuke ta a kuma kakaɓe ’ya’yanta don ta bushe ba? Dukan sababbin tohonta za su bushe. Ba sai da hannu mai ƙarfi, ko kuwa da yawan mutane za a tumbuke ta daga saiwoyinta ba. ¹⁰ Ko da an saƙe shuka ta, za ta yi amfani ne? Ba za ta bushe gaba ɗaya sa’ad da iskar gabas ta hura ba, ta bushe a kasar da ta yi girma?’”

¹¹ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹² “‘Ka faɗa wa gidan ’yan tawayen nan, ‘Ba ka san abin da waɗannan abubuwa suke nufi ba?’ Ka faɗa musu cewa, ‘Sarkin Babilon ya tafi Urushalima ya tafi da sarkinta da kuma manyan garinta, ya dawo da su Babilon. ¹³ Sa’an nan ya ɗauki wani daga iyalin sarauta ya yi yarjejeniya da shi, ya sa shi ya yi rantsuwa. Ya kuma tafi da shugabannin kasar, ¹⁴ don a raunana masarautar, kada ta ƙara tashi, amma ta tsaya dai kan cika yarjejeniyarsa. ¹⁵ Amma sarkin nan ya yi tawaye a kan sarkin Babilon ta wurin aika jakadunsa zuwa Masar don a ba shi dawakai da sojoji masu yawa. Zai ci nasara? Shi da ya yi wannan abu zai tsira? Zai iya taka yarjejeniya har ya tsere?’

¹⁶ “‘Muddin in raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, zai mutu a Babilon, a kasar sarkin nan da ya naɗa shi, domin bai cika rantsuwa da alkawarin da ya yi ba. ¹⁷ Fir’auna da yawan sojojinsa da kuma yawan jama’arsa ba zai zama da taimako gare shi a yaƙi ba, sa’ad da sarkin Babilon zai gina mahaurai ya kuma yi ƙawanya don ya hallaka rayuka masu yawa. ¹⁸ Bai cika rantsuwa ba ta wurin take alkawari. Domin sarkin Isra’ila ya kulla alkawari ya kuma aikata dukan waɗannan abubuwa, ba zai tsira ba.

¹⁹ “‘Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce muddin ina raye, zan nemi hakkin rantsuwata da ya ƙi cikawa da kuma alkawarin da ya take. ²⁰ Zan kafa masa tarkona, zai kuma faɗi a tarkona. Zan kawo shi a Babilon in kuma hukunta shi a can domin ya yi mini rashin aminci. ²¹ Dukan sojojinsa zaɓaɓɓu za a kashe su da takobi, za a kuma watsar da waɗanda suka ragu ko’ina. Ta haka za ku san cewa Ni UBANGIJI na faɗa.

²² “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ni kaina zan cire toho a kan itacen al’ul da yake can bisa in shuka; zan kuma karya ƙanƙanin reshe daga can bisan tohon in shuka a dutse mai tsayi. ²³ A ƙwanƙolin dutsen Isra’ila zan shuka shi; zai yi rassa ya ba da ’ya’ya ya kuma zama al’ul mai daraja. Tsuntsaye iri-iri za su yi sheka a cikinsa; za su sami mafaka a inuwar rassansa. ²⁴ Dukan itatuwan jeji

za su san cewa Ni UBANGIJI ne mai sa manyan itatuwa su zama kanana in kuma sa kananan itatuwa su zama manya. Nakan sa danyen itace ya bushe, busasshen itace kuma ya zama danye.

“Ni UBANGIJI na faɗa, zan kuma aikata.”

18

Mutumin da ya yi zunubi zai mutu

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Me ku mutane kuke nufi da faɗar wannan karin magana a kan kasar Isra’ila cewa,

“‘Ubanni sun ci ‘ya’yan inabi masu tsami,
haƙoran ‘ya’ya kuwa sun mutu’?

³ “Muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai lko Duka, ba za ku kara faɗar wannan karin magana a Isra’ila ba. ⁴ Gama kowane mai rai nawa ne, mahaifi da ɗa, duk nawa ne. Mutumin da ya yi zunubi shi zai mutu.

⁵ “A ce akwai mai adalci
wanda yake aikata abin da yake daidai da kuma gaskiya;

⁶ ba ya cin abinci a duwatsun tsafi
ko ya dogara ga gumakan gidan Isra’ila.

Ba ya kazantar da matar maƙwabcinsa
ko ya kwana da mace lokacin al’adarta ba.

⁷ Ba ya cin zalin wani,
amma yakan mayar wa wanda ya ba shi jingina abin da ya jinginar masa.

Ba ya yi fashi
amma yakan ba wa mayunwata abinci
ya kuma tanada wa marasa tufafi riga.

⁸ Ba ya ba da bashi da ruwa
ko ya karɓa karin riba.*

Yakan janye hannunsa daga aikata mugunta
yakan kuma yi shari’a cikin gaskiya tsakanin mutum da mutum.

⁹ Yana bin ka’idodina
yana kuma kiyaye dokokina da aminci.

Wannan mutumin adali ne;
tabbatacce zai rayu,
in ji UBANGIJI Mai lko Duka.

¹⁰ “A ce yana da ɗa wanda yana kisa ko yana yin ɗaya daga cikin waɗannan abubuwa[†] ¹¹ (ko da yake mahaifin bai yi ko ɗaya daga cikinsu ba).

“Yakan ci abinci a duwatsun tsafi.
Yakan kazantar da matar maƙwabcinci.

¹² Yakan ci zalin matalauta da mabukata.
Yakan yi fashi.

Ba ya mayar da abin da aka jinginar masa.

Ya dogara ga gumaka.

Yana aikata ayyukan bankyama.

¹³ Yakan ba da bashi da ruwa ya kuma karɓi riba mai yawa.

Irin wannan mutum zai rayu? Ba zai rayu ba! Domin ya aikata dukan waɗannan abubuwa masu bankyama, tabbatacce za a kashe shi, kuma hakkin jininsa zai zauna a kansa.

¹⁴ “Amma a ce wannan ɗa yana da ɗa wanda ya ga dukan zunuban da mahaifinsa yake aikata, kuma ko da yake ya gan su, bai yi ko ɗaya daga cikin irin abubuwan nan ba, wato,

¹⁵ “Bai ci abinci a duwatsun tsafi ba
ko ya dogara ga gumakan gidan Isra’ila.

Bai kazantar da matar maƙwabcinsa ba.

* 18:8 Ko kuwa karɓi riba; yadda yake a ayoyi 13 da 17 † 18:10 Ko kuwa abubuwa ga ɗan’uwa

¹⁶ Bai ci zalin wani
ko ya karɓi jingina ba.

Ba ya fashi

amma yakan ba da abincinsa ga mayunwata
ya tanada tufafi wa marasa tufafi.

¹⁷ Yakan janye hannunsa daga zunubi[‡]

ba ya kuma ba da bashi da ruwa ko karɓan riba da yawa.

Yakan kiyaye dokokina ya kuma bi ka'idodina.

Ba zai mutu saboda zunubin mahaifinsa ba; tabbatacce zai rayu. ¹⁸ Amma mahaifinsa zai mutu saboda zunubinsa, domin ya yi kwace, ya yi wa ɗan'uwansa fashi ya kuma yi abin da ba daidai ba a cikin mutanensa.

¹⁹ “Duk da haka kukan yi tambaya, ‘Me ya sa ɗan ba zai sami rabo a laifin mahaifinsa ba?’ Da yake ɗan ya yi abin da yake daidai da kuma gaskiya, ya kuma kiyaye dukan ka'idodina, tabbatacce zai rayu.

²⁰ Mutumin da ya yi zunubi shi zai mutu. Da ba zai sami rabo a laifin mahaifi ba, mahaifi ba zai sami rabo a laifi ɗa ba. Adalcin adali zai zama nasa, muguntar mugu za ta koma kansa.

²¹ “Amma in mugun mutum ya juya daga dukan zunubin da ya aikata ya kuma kiyaye dukan ka'idodina ya kuwa yi abin da yake daidai da kuma gaskiya, tabbatacce zai rayu; ba zai mutu ba.

²² Babu laifin da ya yi da za a tuna da su. Saboda abubuwan adalcin da ya aikata, zai rayu. ²³ Ina jin daɗin mutuwar mugu ne? In ji UBANGIJI Mai Iko Duka. A maimako, ban fi jin daɗi sa'ad da suka juyo daga hanyoyinsu suka rayu ba?

²⁴ “Amma in mai adalci ya juya daga adalcinsa ya yi zunubi ya kuma aikata abubuwa masu bankyamar da mugun mutum ke aikatawa, zai rayu? Babu abubuwan adalcin da ya aikata da za a tuna da su. Saboda rashin amincinsa da kuma saboda zunubai da ya yi, zai mutu.

²⁵ “Duk da haka kun ce, ‘Hanyar Ubangiji ba daidai ba ce.’ Ka ji, ya gidan Isra'ila. Hanyata ba daidai ba ce? ²⁶ In mai adalci ya juye daga adalcinsa ya yi zunubi, zai mutu saboda wannan; saboda zunubin da ya yi, zai mutu. ²⁷ Amma in mugun mutum ya juye daga muguntarsa ya kuma yi abin da yake daidai da kuma gaskiya, zai ceci ransa. ²⁸ Domin ya lura da dukan laifofin da ya yi ya kuma juye daga gare su, tabbatacce zai rayu; ba zai mutu ba. ²⁹ Duk da haka mutanen Isra'ila sun ce, ‘Hanyar Ubangiji ba daidai ba ce.’ Hanyoyina ba daidai ba ne, ya gidan Isra'ila? Ba hanyoyinku ne ba daidai ba?

³⁰ “Saboda haka, ya gidan Isra'ila, zan hukunta ku, kowa bisa ga hanyarsa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. Ku tuba! Ku juye daga dukan laifofinku; sa'an nan zunubi ba zai zama sanadin faɗuwarku ba.

³¹ Ku raba kanku da dukan laifofin da kuka yi, ku sami sabuwar zuciya da sabon ruhu. Don me za ku mutu, ya gidan Isra'ila? ³² Gama ba na jin daɗin mutuwar wani, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. Ku tuba don ku rayu!

19

Makoki domin sarakunan Isra'ila

¹ “Ka yi makoki game da sarakunan Isra'ila ² ka ce,

“‘Mahaifiyarki zakanya ce

cikin zakoki!

Takan kwanta cikin 'yan zakoki

ta kuma yi renon kwiyakwiya.

³ Ta goyi ɗaya daga cikin kwiyakwiya,

ya yi girma ya zama zaki mai karfi.

Ya koyi yayyage abin da ya yi farauta

yakan kuma cinye mutane.

⁴ Al'ummai suka ji labarinsa,

aka kuma kama shi cikin raminsu.

Suka ja shi da kugiyoyi

zuwa kasar Masar.

[‡] 18:17 Seftuwajin (duba kuma aya 8); Ibraniyanci daga matalauta

- 5 “Sa’ad da ta ga sa zuciyarta bai cika ba,
abin da take fata gani ya tafi,
sai ta d’auki wani daga cikin kwiyakwiyanta
ta mai da shi zaki mai karfi.
- 6 Ya yi ta yawo a cikin zakoki,
gama yanzu shi zaki ne mai karfi.
Ya koyi yayyage abin da ya yi farauta
yakan kuma cinye mutane.
- 7 Ya rurrushe kagaransu
ya kuma ragargaza biranensu.
Kasar da dukan waƙanda suke cikinta
sun tsorata da jin rurinsa.
- 8 Sai al’ummai suka tayar masa,
waƙannan daga yankunan da suke kewaye.
Suka yafa raga dominsa
ya kuwa fāƙa cikin raminsu.
- 9 Da kugiyoyi suka ja shi cikin keji
suka kawo shi wurin sarkin Babilon.
Suka sa shi cikin kurkuku,
saboda haka ba a kara jin rurinsa
a kan duwatsun Isra’ila ba.
- 10 “Mahaifiyarku kamar kuringa ce a cikin gonar inabi
da aka shuka kusa da ruwa;
ta ba da ’ya’ya da kuma cikakkun rassa
saboda yalwan ruwa.
- 11 Rassanta suka yi karfi,
suka dace da sandar mai mulki.
Ta yi tsayi
zuwa sama
ana ganin ta saboda tsayinta
da kuma saboda yawan rassanta.
- 12 Amma aka tumbuke ta cikin fushi
aka jefar da ita a kasa.
Iskar gabas ta sa ta yanƙwane,
aka kakkabe ’ya’yanta;
rassanta masu karfi suka bushe
wuta kuma ta cinye su.
- 13 Yanzu an shuka ta a hamada,
a busasshiyar kasa marar ruwa.
- 14 Wuta ta fito daga jikin rassanta
ta cinye ’ya’yanta.
Babu sauran reshe mai karfin da ya rage a kanta
da ya dace da sandar mai mulki.’
Wannan waƙa ce kuma za a yi amfani da ita a matsayin makoki.”

Isra’ila ’yan tawaye

¹ A shekara ta bakwai, a wata na biyar a rana ta goma, waƙansu dattawan Isra’ila suka zo don su nemi nufin UBANGIJI, suka kuwa zauna a kasa a gabana.

² Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ³ “Dan mutum, ka yi magana da dattawan Isra’ila ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa kun zo ne ku nemi shawarata? Muddin ina raye, ba zan bari ku nemi shawarata ba, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’

⁴ “Za ka hukunta su? Za ka hukunta su, ɗan mutum? To, sai ka kalubance su da ayyukan bankyamar kakanninsu ⁵ ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a ranar da na zaɓi Isra’ila, na ɗaga hannuna, na rantse wa zuriyar gidan Yaƙub na kuma bayyana kaina gare su a Masar da hannun da na ɗaga na ce musu, “Ni ne UBANGIJI Allahnku.” ⁶ A ranar na yi musu rantsuwa cewa zan fitar da su daga Masar zuwa ƙasar da na samo musu, ƙasa mai zub da madara da zuma, ƙasa mafi kyau cikin dukan ƙasashe. ⁷ Na kuma ce musu, “Kowannenku ya zubar da mugayen siffofin da kuka kafa idanunku a kai, kuma kada ku ƙazantar da kanku da gumakan Masar. Ni ne UBANGIJI Allahnku.”

⁸ “Amma sai suka yi tawaye a kaina ba su kuwa saurare ni ba; ba su zubar da mugayen siffofin da suka kafa idanunsu a kai ba, balle su ƙi gumakan Masar. Saboda haka zan zuba hasalata a kansu in kuma aukar musu da fushina a Masar. ⁹ Amma saboda sunana na yi abin da zai kiyaye shi daga ƙazantuwa a idanun al’umman da suka zauna a ciki da kuma a idanun al’ummai da na bayyana kaina ga Isra’ilawa ta wurin fitar da su daga Masar. ¹⁰ Saboda haka na fissahe su daga Masar na kawo su cikin hamada. ¹¹ Na ba su ƙa’idodina na kuma sanar musu da dokokina, gama mutumin da ya yi biyayya da su zai rayu ta wurinsu. ¹² Na kuma ba su Asabbataina kamar alama tsakaninmu, domin su san cewa Ni UBANGIJI ne yake tsarkake su.

¹³ “Duk da haka mutanen Isra’ila suka yi mini tawaye a cikin hamada. Ba su bi ƙa’idodina ba amma suka ƙi dokokina, ko da yake mutumin da ya yi biyayya da su zai rayu ta wurinsu, suka ɓata Asabbataina ƙwarai. Saboda haka na ce zan zuba hasalata a kansu in kuma hallaka su a hamada.

¹⁴ Amma saboda sunana na yi abin da zai kiyaye shi daga ƙazantuwa a idanun al’umman da a idonsu na fissahe su. ¹⁵ Na kuma ɗaga hannu na rantse musu a hamada cewa ba zan kawo su ƙasar da na ba su ba, ƙasa mai zub da madara da zuma, ƙasa mafi kyau cikin dukan ƙasashe, ¹⁶ domin sun ƙi dokokina ba su kuwa bi ƙa’idodina ba suka kuma ƙazantar da Asabbataina. Gama zukatansu sun fi so su bauta wa gumakansu. ¹⁷ Duk da haka na dube su ta tausayi ba zan hallaka su ko in kawo ƙarshensu a hamada ba. ¹⁸ Na faɗa wa ’ya’yansu a hamada, “Kada ku bi farillai kakanninku ko ku kiyaye dokokinsu ko ku ƙazantar da kanku da gumakansu. ¹⁹ Ni ne UBANGIJI Allahnku; ku bi ƙa’idodina ku kuma kula ku kiyaye dokokina. ²⁰ Ku kiyaye Asabbataina da tsarki, don su zama alama tsakaninmu. Ta haka za ku san cewa ni ne UBANGIJI Allahnku.”

²¹ “Amma ’ya’yan suka yi mini tawaye. Ba su bi ƙa’idodina ba, ba su kula su kiyaye dokokina ba, ko da yake mutumin da ya kiyaye su zai rayu ta wurinsu, suka kuma ƙazantar da Asabbataina. Saboda haka na ce zan zuba hasalata a kansu in kuma aukar musu da fushina a hamada. ²² Amma na janye hannuna, kuma saboda sunana na yi abin da zai kiyaye shi daga ƙazantuwa a idanun al’umman da a idonsu na fissahe su. ²³ Na kuma ɗaga hannu na rantse musu cewa zan watsar da su cikin al’ummai in kuma warwatsa su cikin ƙasashe, ²⁴ domin ba su kiyaye dokokina ba amma suka ƙi ƙa’idodina suka kuma ƙazantar da Asabbataina, idanunsu suka yi sha’awar gumakan kakanninsu. ²⁵ Na kuma ba da su ga farillan da ba su da kyau da dokokin da ba za su rayu ta wurinsu ba; ²⁶ na bari suka ƙazantu ta wurin kyautai, hadayar kowane ɗan fari* don in cika su da abin tsoro domin su san cewa ni ne UBANGIJI.’

²⁷ “Saboda haka, ɗan mutum, ka yi magana da mutanen Isra’ila ka faɗa musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a wannan kuma kakanninku suka saɓe ni ta wurin yashe ni. ²⁸ Sa’ad da na kawo su cikin ƙasar da na rantse zan ba su suka kuma ga tudu mai tsawo ko itace mai ganye, a can suka miƙa hadayunsu, suka yi sadakokin da suka tsokane ni na yi fushi, suka miƙa turaren ƙanshinsu suka kuma zuba sadakokinsu na sha. ²⁹ Sai na ce musu, Wane ɗakin tsafi kuke tafiya?’” (Ana ce da shi Bama† har wa yau.)

Hukunci da Maidowa

³⁰ “Domin haka ka faɗa wa gidan Isra’ila, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa za ku ƙazantar da kanku yadda kakanninku suka yi ne ku yi sha’awar mugayen siffofinsu? ³¹ Sa’ad da kuka

* 20:26 Ko kuwa sa kowane ɗan fari ya ratsa wuta † 20:29 Bama yana nufin masujadar kan tudu.

mika kyautai naku, hadayar 'ya'yanku maza a[‡] wuta, kuna cin gaba da kazantar da kanku da duka gumakanku har wa yau. Zan bari ku nemi shawarata, ya gidan Isra'ila? Muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, ba zan bari ku nemi shawarata ba.

³² “Kukan ce, “Kuna so ku zama kamar sauran al'ummai, kamar sauran mutanen duniya, waƙanda suke bauta wa itace da dutse.” Amma abin da kuke tunani ba zai taɓa faruwa ba. ³³ Muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, zan yi mulki a kanku da hannu mai iko da kuma hannu mai ƙarfi da kuma fushi. ³⁴ Zan fitar da ku daga al'ummai in tattara ku daga ƙasashe inda aka warwatsa ku, da hannu mai iko da kuma hannu mai ƙarfi da kuma fushi. ³⁵ Zan kawo ku cikin hamadar al'ummai a can kuwa, fuska da fuska, zan hukunta ku. ³⁶ Yadda na hukunta kakanninku a hamadar ƙasar Masar, haka zan hukunta ku, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ³⁷ Zan lura da ku yayinda kuke wucewa ƙarƙashin sanda, zan kuma kawo ku cikin daurin alkawari. ³⁸ Zan fitar da waƙanda suke mini tayarwa da kuma 'yan tawaye. Ko da yake zan fitar da su daga ƙasar da suke zama, duk da haka ba za su shiga ƙasar Isra'ila ba. Sa'an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI.

³⁹ “Game da ku, ya gidan Isra'ila, ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ku tafi ku bauta wa gumakanku, kowannenku! Amma daga baya tabbatacce za ku saurare ni ba kuwa za ku ƙara ɓata sunana mai tsarki da hadayunku da gumakanku ba. ⁴⁰ Gama a kan dutsena mai tsarki, dutse mai tsayi na Isra'ila, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, a can a ƙasar gidan Isra'ila gaba ɗaya za su bauta mini, a can kuwa zan karɓe su. A can zan bukaci hadayunku da sadake sadakenku mafi kyau,[§] tare da dukan tsarkakan hadayunku. ⁴¹ Zan karɓe ku kamar turare mai ƙanshi sa'ad da na fitar da ku daga al'ummai na kuma tattara ku daga ƙasashe inda aka warwatsa ku, zan kuma nuna kaina mai tsarki a cikinku a idon al'ummai. ⁴² Sa'an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI sa'ad da na kawo ku cikin ƙasar Isra'ila, ƙasar da na ɗaga hannu na rantse zan ba wa kakanninku. ⁴³ A can za ku tuna da halinku da kuma dukan ayyukanku waƙanda kuka ɓata kanku da su, za ku kuwa ji ƙyamar kanku saboda mugayen abubuwan da kuka aikata. ⁴⁴ Za ku san cewa ni ne UBANGIJI, sa'ad da na yi muku haka saboda sunana ba bisa ga mugayen hanyoyinku da ayyukanku marasa kyau ba, ya gidan Isra'ila, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

Annabci a kan kudu

⁴⁵ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ⁴⁶ “Dan mutum, ka kafa fuskarka wajen kudu; ka yi wa'azi a kan kudu ka kuma yi annabci a kan kurmin ƙasar kudu. ⁴⁷ Ka faɗa wa kurmin kudanci, ‘Ji maganar UBANGIJI. Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gab da sa maka wuta, za ta kuwa cinye dukan itatuwanki sarai, da ɗanye da busasshe. Ba za a kashe wutar da take ci ba, kuma kowace fuska a kudu zuwa arewa za ta ƙone. ⁴⁸ Kowa zai san cewa Ni UBANGIJI ne ya ƙuna ta; ba za a kashe ta ba.’”

⁴⁹ Sai na ce, “Kash, UBANGIJI Mai Iko Duka! Suna zance a kaina cewa, ‘Ba misalai kawai yake yi ba?’”

21

Babilon, takobin hukuncin Allah

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka kafa fuskarka gāba da Urushalima ka kuma yi wa'azi a kan wuri mai tsarki. Ka yi annabci gāba da ƙasar Isra'ila ³ ka faɗa mata, ‘Ga abin da UBANGIJI ya ce ina gāba da ke. Zan ja takobina daga kubensa in karkashe adalai da mugaye daga cikinki. ⁴ Domin zan karkashe adalai da kuma mugaye, ba zan rufe takobina a kan kowa daga kudu zuwa arewa ba. ⁵ Sa'an nan duka mutane za su san cewa Ni UBANGIJI na ja takobina daga kubensa; ba zai sāke koma kuma ba.’

⁶ “Saboda ka yi nishi, ɗan mutum! Yi nishi a gabansu da ajiyar zuciya da ɓacin rai. ⁷ Kuma sa'ad da suka tambaye ka, ‘Me ya sa kake nishi?’ Sai ka ce musu, ‘Domin labarun da suke fitowa. Kowace zuciya za ta narke kowane hannu kuma ya gurgunta; kowane ruhu zai sume kowane gwiwa kuma ta rasa ƙarfi kamar ruwa.’ Yana zuwa! Tabbatacce zai faru, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

⁸ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ⁹ “Dan mutum, yi annabci ka ce, ‘Ga abin da Ubangiiji ya faɗa, “Takobi, takobi,

wasasshe da kuma gogagge,

¹⁰ wasasshe don kisa,

[‡] 20:31 Ko kuwa kuna sa 'ya'yanku maza su ratsa ciki [§] 20:40 Ko kuwa da kyautai 'ya'yan farinku

gogagge har yana walwal kamar walkiya!

“Kada ku yi farin ciki, hukunci yana zuwa, domin kowa ya ki jin abin da na yi gargaɗi a kai.

¹¹ “An ba da wannan takobi don a goge,

don a kama da hannu;

an washe shi aka kuma goge,

shiryayye don a yi kisa da shi.

¹² Ka yi kuka ka yi makoki, ɗan mutum,

gama yana gāba da dukan sarakunan Isra’ila.

An jefa su ga takobi

tare da jama’ata.

Saboda haka ku buga kirjinku.

¹³ “Gwaji tabbatacce zai zo. Kuma a ce sandan Yahuda, wanda takobi ya ki, ya ci gaba? In ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’

¹⁴ “Saboda haka fa, ɗan mutum ka yi annabci

ka kuma tafa hannuwanka.

Bari takobi ya yi sara sau biyu,

har sau uku ma.

Takobin kisa ne,

takobi ne don kisa mai girma,

zai kewaye su a kowane gefe.

¹⁵ Domin zukata su narke

da yawa kuma su fāɗi,

na tsai da takobin kisa

a dukan kofofinsu.

Kash! A sa ya haska kamar walkiya,

ana riƙe da shi don kisa.

¹⁶ Ya takobi, yi sara zuwa dama

ka yi kuma zuwa hagu,

duk inda aka juya ka.

¹⁷ Zan tafa hannuwana,

fushina kuwa zai sauka.

Ni UBANGIJI na faɗa.”

¹⁸ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹⁹ “Dan mutum, ka nuna hanyoyi biyu inda takobin sarkin Babilon zai bi, duka biyun su fara daga kasa guda. Ka kafa shaida inda hanyar za ta rabu zuwa cikin birni. ²⁰ Ka nuna hanya guda wadda takobi zai fāɗo wa Rabba ta Ammonawa ɗayan kuma da zai fāɗo a kan Yahuda da kuma Urushalima mai katanga. ²¹ Gama sarkin Babilon zai tsaya a mararrabar hanya, a inda hanyar ta rabu biyu, don ya yi duba. Zai jefa kuri’a da kibiyoyinsa, zai nemi shawarar gumakansa, zai bincike hanta. ²² A hannunsa na dama kuri’a don Urushalima za ta fito, inda zai kafa dundurusai, ya ba da umarni kisa, a yi kururuwar yaƙi, a kafa dundurusai a kan kofofi, a gina mahaurai a kuma yi kawanya. ²³ Zai zama kamar duban karya ne ga waɗanda suka yi rantsuwar yin masa biyayya, amma zai tunashe su game da laifinsu ya kuma kama su.

²⁴ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin ku mutanen nan kun tuna da laifinku ta wurin tawaye, kun kuma bayyana zunubanku cikin dukan abin da kuke yi, domin kun yi haka, za a kama ku.

²⁵ “Ya kai kazantaccen mugu, yerima Isra’ila, wanda kwanansa ta zo, wanda lokacin hukuncinsa ya cika fal, ²⁶ ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ka kunce rawanin, ka ɗauke rawanin nan. Ba zai zama kamar yadda yake ba. Za a ɗaukaka kaskantacce, amma a kaskantar da mai girma. ²⁷ Hallaka! Hallaka! Zan hallaka shi! Ba za a maido da shi ba sai ya ga ainihin mai shi; gare shi zan bayar da shi.’

²⁸ “Kai kuma, ɗan mutum, ka yi annabci ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa game da Ammonawa da kuma zarginsu.

“Takobi, takobi,

an ja don kisa,
 an goge don cinyewa
 yana haske kamar walkiya!
²⁹ Duk da wahayin karya game da kai,
 duban karya game da kai,
 za a sa shi a wuyan
 mugaye waƙanda za a kashe,
 waƙanda kwanansu ta zo,
 waƙanda lokacin hukuncinsu ya cika fal.

³⁰ “Ka mai da takobi a kubensa.
 A inda aka halicce ka,
 a kasar kakanninka,
 zan hukunta ka.
³¹ Zan zub da hasalata a kanka
 in hura maka wutar fushina;
 Zan ba da kai a hannun mugayen mutanen
 da suka gwanince a hallakarwa.
³² Za ka zama itacen wuta,
 za a zub da jininka a kasar, ka,
 ba za a kara tuna da kai ba;
 gama Ni UBANGIJI na faɗa.’”

22

Zunubin Urushalima

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa,

² “Dan mutum, za ka shari’anta ta? Za ka shari’anta wannan birni mai kisankai? To, sai ka kalubalance ta da dukan ayyukanta na bankyama ³ ka kuma ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce ya birnin da take kawo wa kansa hallaka ta wurin kisankai a cikinta kina kuma kazantar da kanki ta wurin yin gumaka, ⁴ kin zama mai laifi saboda jinin da kika zubar kika kuma zama kazantacciya ta wurin gumakan da kika yi. Kin kawo kwanakinki ga karshe, kuma karshen shekarunki sun zo. Saboda haka zan mai da ke abar ba’a ga al’ummai da abin dariya ga dukan kasashe. ⁵ Waƙanda suke kusa da waƙanda suke nesa za su yi miki ba’a, ya ke birni marar kunya, cike da rigima.

⁶ “Duba yadda kowane yerima Isra’ila waƙanda suke cikinki yake yin amfani da ikonsa yana kisankai. ⁷ A cikinki sun rena mahaifi da mahaifiya; a cikinki sun zalunci baƙo suka wulaƙanta maraya da gwauruwa. ⁸ Kin rena abubuwan masu tsarki kika kuma kazantar da Asabbatana. ⁹ A cikinki akwai mutane waƙanda suka nace su yi kisankai; a cikinki akwai waƙanda suke ci a dutsen tsafi suna yin ayyukan lalata. ¹⁰ A cikinki akwai waƙanda suke kwana da matan mahaifansu; a cikinki akwai waƙanda suke kwana da mata a lokacin da suke al’adarsu, sa’ad da suke da rashin tsarki. ¹¹ A cikinki mutum guda yakan yi laifi abin kyama da matar mafwabcinsa, wani cikin rashin kunya ya kazantar da matar ƙansa, wani kuma ya kwana da ‘yar’uwansa, ‘yar mahaifinsa. ¹² A cikinki mutane suna karɓan cin hanci don su yi kisankai; kina ba da rance da ruwa da kari, kina kuma cin riba a kan mafwabcinki ta wurin ƙwace. Kina kuma manta da ni, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹³ “Tabbatacce zan tafa hannuwana a kan kazamar riba da kika ci da jinin da kin zubar a cikinki. ¹⁴ Karfin halinki zai jure ko kuwa hannuwanki za su yi karfi a ranar da na gamu da ke? Ni UBANGIJI na faɗa, zan kuma aikata. ¹⁵ Zan watsar da ke cikin al’ummai in warwatsa ke cikin kasashe; zan kuma kawo karshen rashin tsarkinki. ¹⁶ Sa’ad da ki kazantu* a idanun al’umma, za ki san cewa ni ne UBANGIJI.’”

¹⁷ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹⁸ “Dan mutum, gidan Isra’ila ta zama ƙwan maƙera a gare ni; dukansu tagulla ne, kuza, ƙarfe da darma da suka rage a tanderu. Su ƙwan maƙerar azurfa

* 22:16 Ko kuwa Sa’ad da na raba ki da gaƙonki

ne kawai. ¹⁹ Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin ku duka kun zama kwan makera, zan tattara ku a Urushalima. ²⁰ Kamar yadda mutane sukan tattara azurfa, tagulla, farfe, darma da kuza a cikin tanderu don su narkar da su da wuta, haka zan tattara ku cikin fushina da kuma hasalata in sa ku cikin birnin in narkar da ku. ²¹ Zan tattara ku zan kuma hura muku wutar hasalata, za ku kuma narke a cikinta. ²² Kamar yadda azurfa kan narke a tanderu, haka za ku narke a cikinta, kuma za ku san cewa Ni UBANGIJI na zubo muku da zafin fushina.’”

²³ Har yanzu maganar UBANGIJI ta zo gare ni cewa, ²⁴ “Dan mutum, ka faɗa wa kasar, ‘Ke kasa ce marar ruwan sama ko yayyafi a ranar hasala.’ ²⁵ Akwai haɗin bakin sarakunanki a cikinki kamar rurin zaki mai yayyage ganimarsa; suna cin mutane, suna kwashe dukiya da abubuwa masu daraja suna mai da yawanci gwauraye a cikinki. ²⁶ Firistocinki suna karya dokokina, sun kazantar da tsarkakan abubuwana; ba sa bambanta tsakanin tsarki da marar tsarki; suna koyarwa cewa babu bambanci tsakanin marar tsarki da mai tsarki; suna kuma rufe idanunsu ga kiyaye Asabbatana, da haka suke sabon sunana. ²⁷ Shugabanninki a cikinki suna kama da kyarketai masu yayyage ganimarsu; suna kisa suna kuma kashe mutane don samun kazamar riba. ²⁸ Annabawanki sun yi wa waɗannan ayyuka shafe da farar kasa ta wurin wahayin karya da duban karya. Suna cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa’ alhali kuwa UBANGIJI bai faɗa ba. ²⁹ Mutanen kasar na yin kwace suna yin fashi; suna cin zalin matalauta da mabukata suna wulakanta baƙo suna hana musu adalci.

³⁰ “Na nemi mutum guda a cikinsu wanda zai gina katanga ya tsaya a gabana a tsakani a madadin kasar don kada in hallaka ta, amma ban sami ko ɗaya ba. ³¹ Saboda haka zan zuba hasalata a kansu in cinye su da wutar fushina, ina ɗora alhakin ayyukansu a bisa kawunansu, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.”

23

’Yan mata biyu mazinata

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, an yi mata biyu, ’yan matan mahaifiya guda. ³ Suka zama karuwai a Masar, suka yi karuwanci tun daga kuruciyarsu. A wancan kasar an rungumi mamansu da kirjinsu na budurwanci. ⁴ Sunan babbar Ohola, kanuwarta kuwa Oholiba. Sun zama nawa suka kuma haifi ’ya’ya maza da mata. Ohola ita ce Samariya, Oholiba kuwa ita ce Urushalima.

⁵ “Ohola ta shiga karuwanci yayinda take zamana; ta kuwa yi ta kai da kawowa da kwartayenta, Assuriyawa, mayaƙa ⁶ waɗanda suke saye da shunayya, gwamnoni da manyan sojoji, dukansu samari ne masu bansha’awa, suna bisa kan dawakai. ⁷ Ta ba da kanta ga duk waɗanda suke masu ilimin Assuriya ta kuma kazantar da kanta da dukan gumaka na kowa da take kai da kawowa a cikinsu. ⁸ Ba ta bar karuwancin da ta fara a Masar ba, sa’ad da take budurwa maza sun kwana da ita, suka rungumi kirjinta suka kuma biya kwaɗayinsu a kanta.

⁹ “Saboda haka na bashe ta ga kwartayenta, Assuriyawa, waɗanda ta yi ta kai da kawowa a cikinsu. ¹⁰ Suka tuɓe ta tsirara, suka kwashe ’ya’yanta maza da mata suka kuma kashe ta da takobi. Ta kuwa zama abin karin magana a cikin mata, aka kuma yi mata hukunci.

¹¹ “Kanuwarta Oholiba kuwa ta ga wannan, duk da haka cikin kai da kawowarta da karuwancinta ta fi ’yar’uwar lalacewa. ¹² Ita ma ta yi ta kai da kawowa cikin Assuriyawa, gwamnoni da manyan sojoji; mayaƙa masu saye da kayan yaƙi, suna bisa dawakai, dukansu samari ne masu bansha’awa. ¹³ Na ga cewa ita ma ta kazantar da kanta; dukansu biyu sun bi hanya guda.

¹⁴ “Amma karuwancinta ya zarce. Ta ga an zāna mutane a kan bango, siffon sojojin Kaldiyawa* suna cikin jajjajayen riguna, ¹⁵ da ɗamara a gindinsu da rawuna a kansu suna kaɗawa falfal; dukansu sun yi kamar jarumawan kekunan yaƙin Babiloniyawa ’yan Kaldiya.† ¹⁶ Nan da nan da ta gan su, sai ta yi sha’awarsu ta aika da ’yan aika zuwa wurinsu a Kaldiya. ¹⁷ Sai Babiloniyawan suka zo wurinta, zuwa gadon soyayya, cikin kai da kawowarsu suka kazantar da ita. Bayan sun kazantar da ita, sai ta ji kyamarsu, ta rabu da su. ¹⁸ Sa’ad da ta ci gaba da yin karuwancinta a fili ta kuma nuna tsiraicinta, sai na ji kyamarta, na rabu da ita, kamar dai yadda na rabu da ’yar’uwar ta. ¹⁹ Duk da haka sai ta yi ta kara fasikanci tana tuna da kwanakin budurcinta, sa’ad da take karuwa a Masar. ²⁰ A can ta yi ta

* 23:14 Ko kuwa Babiloniyawa † 23:15 Ko kuwa Babiloniya; haka ma a aya 16

kai da kawowa da kwartayenta, waƙanda al'auransu kamar na jakuna ne waƙanda maniyyinsu kuwa kamar na dawakai ne. ²¹ Haka kika yi ta lalacin budurcinki, sa'ad da a Masar aka rungumi kirjinta aka tattaƙa nononta.†

²² “Saboda haka, Oholiba, ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan zuga kwartayenki su yi gāba da ke, su waƙanda kika ji kyamarsu, zan kuma kawo su su yi gāba da ke daga kowane gefe, ²³ Babiloniyawa da dukan Kaldiyawa, mutanen Fekod da Showa da Kowa, da dukan Assuriyawa, samari masu bansha'awa, dukan gwamnoni da manyan sojoji, hafsoshin keken yakin da mutane masu manyan matsayi, dukansu a bisa dawakai. ²⁴ Za su yi gāba da ke da kayan yaƙi,§ keƙunan yaƙi da keƙunan doki da mutane masu yawa; za su ja dāgā a kanki a kowane gefe da garkuwoyi manya da ƙanana da kuma hulunan kwano. Zan miƙa ke gare su don hukunci, za su kuma hukunta ki bisa ga shari'arsu. ²⁵ Zan nuna fushin kishina a kanki, za su kuwa wulaƙanta ki da fushi. Za su yanke hancinki da kunnuwanki, waƙanda suka rage miki kuma za a kashe su da takobi. Za su kama 'ya'yanki maza da mata, waƙanda suka rage miki kuwa za a kone su da wuta. ²⁶ Za su tuƙe tufafinki su kuma kwashe kayan adonki masu kyau. ²⁷ Ta haka zan tsai da marmari da kuma karuwancin da kika fara a Masar. Ba za ki dubi waƙannan abubuwa da marmari ko ki ƙara tuna da Masar ba.

²⁸ “Gama ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina shirin miƙa ki ga waƙanda suke ƙinki, ga waƙanda kika ji kyamarsu kika rabu da su. ²⁹ Za su hukunta ki da ƙiyayya su kuma kwashe kome da kika yi wahalarsa. Za su bar ki tsirara tik, kunyan karuwancinki kuma zai tonu. Marmarinki da fasikancinki ³⁰ sun jawo miki wannan, domin ki yi ta kai da kawowa cikin ƙasashe kina ƙazantar da kanki da gumakansu. ³¹ Kin bi hanyar 'yar'uwarki; saboda haka zan sa kwaf nata a hannunki.

³² “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

“Za ki sha kwaf na 'yar'uwarki,
kwaf wanda yake da girma da kuma zurfi;
zai jawo dariya da kuma reni
gama yana ƙauke da abubuwa da yawa.

³³ Za ki cika da buguwa da bakin ciki,
kwaf lalaci da kaƙaici,
kwaf na 'yar'uwarki Samariya.

³⁴ Za ki sha shi ki kuma lashe shi ƙaf;
za ki buga shi da ƙasa ya yi rugu-rugu
ki tsattsage nononki.

Ni UBANGIJI Mai Iko Duka na faƙa.

³⁵ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa da yake kin manta da ni kika tura ni bayanki, dole ki sha sakamakon marmarinki da karuwancinki.”

³⁶ UBANGIJI ya ce mini, “Dan mutum, za ka shari'anta Oholo da Oholiba? To, sai ka kalubance su da ayyukansu masu banƙyama, ³⁷ gama sun yi zina kuma jinin yana a hannuwansu. Sun yi zina da gumakansu; har suka miƙa 'ya'yansu da suka haifa mini,* su zama musu abinci. ³⁸ Sun kuma yi mini wannan. A lokaci guda sun ƙazantar da wuri mai tsarkina suka ɓata Asabbatana. ³⁹ A ranar da suka miƙa 'ya'yansu ga gumakansu, sai suka shiga wuri mai tsarkina suka kuma ƙazantar da shi. Abin da suka yi a gidana ke nan.

⁴⁰ “Sun ma aiki manzanni wa mutanen da suka zo daga nesa, kuma da suka iso kun yi wanka dominsu, kuka yi shafe-shafen idanunku, kuka kuma sa kayan adonku. ⁴¹ Kuka zauna a gado mai daraja, da tebur a shirye a gabanku wanda kun ajiye turare da maina.

⁴² “Surutun taron mutane marasa kula suna kewaye da ita; aka kawo Sabenawa† daga hamada tare da mutane daga mashaya, suka sa mundaye a hannuwan macen da kuma 'yar'uwarta suka kuma sa rawani masu kyau a kawunansu. ⁴³ Sai na yi magana a kan wadda ta ƙare ƙarfi ta wurin karuwanci na ce, 'Yanzu bari su yi amfani da ita kamar karuwa, gama abin da take ke nan.' ⁴⁴ Suka kuwa kwana

† 23:21 Siriyak (dubi kuma 3); Ibraniyanci runguma saboda mamanki da suka fita sabo § 23:24 Ma'anar Ibraniyanci na wannan kalma babu tabbas. * 23:37 Ko kuwa har sun mai da 'ya'yan da suka haifa mini su ratsa cikin wuta † 23:42 Ko kuwa bugaggu

da ita. Kamar yadda maza suke kwana ta karuwa, haka suka kwana da waƙannan lalatattun mata, Ohola da Oholiba. ⁴⁵ Amma masu adalci za su hukunta su irin da akan yi wa matan da suka yi zina suka kuma yi kisa, domin su mazinata ne kuma jini yana a hannuwansu.

⁴⁶ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa kawo taron mutane a kansu a kuma miƙa su don a firgitar da su a kuma washe su. ⁴⁷ Taron mutanen za su jajjefe su, su kuma sassare su da takuba; za su kashe 'ya'yansu maza da mata su kuma ƙone gidajensu.

⁴⁸ “Ta haka zan kawo ƙarshe ga lalaci a ƙasar, don dukan mata su ji gargaƙi kada kuma su kwaikwaye ku ⁴⁹ Za ku sha hukuncin lalacinku ku kuma ƙauki hakkin zunuban bautar gumaka. Sa'an nan za ku san cewa Ni ne UBANGIJI Mai Iko Duka.”

24

Tukunyar dahuwa

¹ A shekara ta tara, a wata na goma, a rana ta goma, maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka rubuta wannan rana, wannan rana, domin sarkin Babilon ya yi ƙawanya wa Urushalima a wannan rana. ³ Ka faɗa wa wannan gidan 'yan tawaye wani misali ka kuma faɗa musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

“Ka sa tukunyar dahuwa; ka sa ta a kan wuta
ka kuma zuba ruwa a cikinta.

⁴ Ka sa gunduwoyin nama a cikinta
dukan gunduwoyi masu kyau, cinya da kafaɗa.

Ka cika ta da waƙannan ƙasusuwa mafi kyau;

⁵ ka kama mafi kyau daga cikin garken.

Ka tara itace a ƙarƙashinta saboda ƙasusuwan;

ka sa ta tafasa

ka kuma dafa ƙasusuwan a cikinta.

⁶ “Gama wannan shi ne abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

“Kaito birnin nan mai zubar da jini,
ga tukunya wadda take da tsatsa,
wadda tsatsarta ba za ta fita ba!

Ka fitar da shi gunduwa-gunduwa

ba tare da jefa ƙuri'a a kansu ba.

⁷ “Gama zubar da jini yana a tsakiyarta,
ta zubar da shi a dutsen da yake a fili;

ba ta zubar da shi a ƙasa ba,
inda ƙura za ta rufe shi.

⁸ Don a zuga hasala a kuma yi sakayya
na sa jininta a dutsen da ba a rufe ba,
saboda kada a rufe.

⁹ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

“Kaito birnin nan mai zubar da jini!
Ni ma zan jibge itace da yawa.

¹⁰ Ka tula gumagumai
ka kuma ƙuna wuta.

Ka dafa naman da kyau,
kana haɗawa da yaji;

ka kuma bar ƙasusuwan su ƙone.

¹¹ Sa'an nan ka sa tukunyan nan da babu kome a kan garwashi
sai ta yi zafi har darmarta ta yi ja wur

domin dattinta ya narke

tsatsarta kuma ta ƙone.

¹² Ta gajiyyar da dukan ƙofari;

ba a fid da tsatsarta nan mai yawa ba,
kai, ko a wuta ma.

¹³ “Yanzu kazantarki ita ce lalaci. Domin na yi kofari in tsabtacce ke amma ba ki tsabtattu daga kazantarki ba, ba za ki kara yin tsabta ba sai hasalata a kanki ya kwanta.

¹⁴ “Ni UBANGIJI na faɗa. Lokaci ya zo da zan aikata. Ba zan janye ba; ba zan ji tausayi ba, ba kuwa zan bari ba. Za a hukunta ki bisa ga hali da ayyukanki, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

Matar Ezekiyel ta rasu

¹⁵ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹⁶ “Dan mutum, da farat ɗaya ina gab da ɗauke abin da idanunka suke jin daɗin gani. Duk da haka kada ka yi makoki ko ka yi kuka ko ka zub da hawaye. ¹⁷ Ka yi nishi shiru; kada ka yi makoki saboda matacciyar. Ka naɗa rawaninka ka kuma sa takalmanka a kafa; kada ka rufe sashen fuskarka daga kasa ko ka ci abincin da masu kuka sukan ci.”

¹⁸ Da gari ya waye, sai na yi magana da mutane, da yamma kuwa matata ta rasu. Kashigari na yi yadda aka umarce ni.

¹⁹ Sai mutane suka tambaye ni suka ce, “Ba za ka faɗa mana abin da waɗannan abubuwa suke nufi a gare mu ba?”

²⁰ Sai na ce musu, “Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa ²¹ faɗa wa gidan Isra’ila, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gab da kazantar da wuri mai tsarkina, kagarar da kuke takama, abin da idanunku suke jin daɗin gani, abin faranta zuciyarku. ‘Ya’yanku maza da mata waɗanda kun bari a baya za su mutu ta wurin takobi. ²² Za ku kuma yi yadda na yi. Ba za ku rufe sashe kasa na fuskarku ko ku ci abinci da masu kuka sukan ci ba. ²³ Za ku naɗa rawunanku a kai ku sa takalmanku a kafafunku. Ba za ku yi kuka ko makoki ba amma za ku lalace saboda zunubanku ku kuma yi ta yin nishi. ²⁴ Ezekiyel zai zama alama gare ku; za ku yi daidai yadda ya yi. Sa’ad da wannan ya faru, za ku san cewa ni ne UBANGIJI Mai Iko Duka.’

²⁵ “Kai kuma ɗan mutum, a ranar da zan ɗauke musu kagararsu, farin cikinsu da darajarsu, abin da idanunsu ke jin daɗin gani, abin da yake faranta musu zuciya, da kuka ‘ya’yansu maza da mata, ²⁶ a ranan nan wanda ya tsere zai zo don ya ba ka labari. ²⁷ A lokacin bakinka zai buɗe, za ka yi magana da shi ba kuwa za ka kara yin shiru ba. Ta haka za ka zama alama gare su, za su kuwa san cewa ni ne UBANGIJI.”

25

Annabci a kan Ammon

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka fuskanci wajen Ammonawa ka kuma yi annabci a kansu. ³ Ka ce musu, ‘Ku ji maganar UBANGIJI Mai Iko Duka. Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa domin kun ce “Yauwa” a kan wuri mai tsarkina sa’ad da aka kazantar da shi da kuma a kan kasar Isra’ila sa’ad da aka mai da ita kufai da lokacin da aka kai mutanen Yahuda bautar talala, ⁴ saboda haka zan ba da ku ga mutanen Gabas abin mallaka. Za su kafa sansanoninsu su yi tentunansu a cikinku; za su ci ‘ya’yan itatuwanku su kuma sha madararku. ⁵ Zan mai da Rabba wurin kiwo don rafuma, Ammon kuma wurin hutu don tumaki. Sa’an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI. ⁶ Gama ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa domin kun tafa hannuwanku kuka kuma buga kafafunku, kuna farin ciki don nuna dukan kiyayyarku a kan kasar Isra’ila, ⁷ saboda haka zan mika hannuna gāba da ku in kuma ba da ku ganima ga al’ummai. Zan datse ku daga al’ummai in kuma kore ku daga kasashe. Zan hallaka ku, za ku kuwa san cewa ni ne UBANGIJI.’”

Annabci a kan Mowab

⁸ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin Mowab da Seyir sun ce, “Dubu, gidan Yahuda ta zama sauran al’ummai,” ⁹ saboda haka zan buɗe kofar shiga Mowab, farawa daga garuruwan da suke kan iyaka, Bet-Yeshimot, Ba’al-Meyon da Kiriyatayim, darajar kasar. ¹⁰ Zan ba da Mowabawa tare da Ammonawa ga mutanen Gabas abin mallaka, don kada a kara tuna da Ammonawa a cikin al’ummai; ¹¹ zan hukunta Mowabawa. Ta haka za su san cewa ni ne UBANGIJI.’”

Annabci a kan Edom

¹² “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin Edom ya ɗauki wa kanta fansa a kan gida Yahuda, ta yi babban laifi ta wurin yin haka, ¹³ saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan miƙa hannuna a kan Edom in kashe mutanenta da dabbobinsu. Zan sa ta zama kufai, kuma tun daga Teman har zuwa Dedan za a kashe su da takobi. ¹⁴ Zan ɗau fansa a kan Edom ta hannun mutanena Isra’ila, za su kuwa hukunta Edom bisa ga fushina da hasalata; za su san sakayyata, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

Annabci a kan Filistiya

¹⁵ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin Filistiyawa sun yi sakayya, suka ɗauki fansa da mugunta a zukatansu, da kuma daɗaɗɗen kiyayya sun nemi su hallaka Yahuda, ¹⁶ saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gab da miƙa hannuna a kan Filistiyawa, zan kuwa datse Keretawa in kuma hallaka waɗanda suka rage a bakin teku. ¹⁷ Zan yi musu babbar sakayya da hukunci mai tsanani cikin hasalata. Sa’an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI, sa’ad da na ɗauki fansa a kansu.’”

26

Annabci a kan Taya

¹ A shekara ta goma sha ɗaya, a rana ta fari ga wata, maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, domin Taya ta yi magana a kan Urushalima ta ce, ‘Yauwa! Kofar zuwa al’ummai ta karye, an kuma buɗe mini kofofinta; yanzu da take kufai zan wadace,’ ³ saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da ke, ya Taya, zan kuwa kawo al’ummai masu yawa su yi gāba da ke, kamar yadda teku takan kawo rakuman ruwa. ⁴ Za su hallaka katangar Taya su kuma rurrushe hasumiyoyinta; zan kankare tarkacenta, in maishe ta fā. ⁵ Za tā zama wurin shanya abin kamun kifi a tsakiyar teku, gama na faɗa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. Za tā zama ganima ga sauran al’ummai, ⁶ za a kashe mazaunan filin kasar da takobi. Ta haka za su san cewa ni ne UBANGIJI.

⁷ “Gama ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa daga arewa zan kawo wa Taya Nebukadnezzar* sarkin Babilon, sarkin sarakuna, tare da dawakai da kekunan yaƙi, da mahayan dawakai da babbar rundunar soja. ⁸ Zai kashe mazaunan filin kasar da takobi; zai yi miki kawanya, ya gina miki mahaurai, sa’an nan ya rufe ki da garkuwoyi. ⁹ Zai rushe katangarki da dundurusai, ya rurrushe hasumiyoyinki da makamai. ¹⁰ Dawakansa za su yi yawa har su rufe ke da kura. Katanga za su girgiza saboda motsin dawakan yaƙi, kekunan doki da keken yaƙin sa’ad da suka shiga birnin da aka rushe katangar. ¹¹ Kofatan dawakansa za su tattake dukan titunanki; zai kashe mutanenki da takobi, ginshikanki masu karfi kuma za su fāɗi a kasa. ¹² Za su washe dukiyarki, kayan cinikinki kuma su zama ganima; za su rurrushe katangarki su ragargaza gidajenki masu kyau su kuma zubar da duwatsunki, katakanki da kuma tarkacenki a cikin teku. ¹³ Zan kawo karshen waƙoƙinki masu surutu, ba kuwa za a kara jin kaɗe-kaɗen garayunki ba. ¹⁴ Zan maishe ki fā, za ki kuma zama wurin shanya abin kamun kifi. Ba za a sāke gina ki ba, gama Ni UBANGIJI na faɗa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹⁵ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa wa Taya. Kasashen da suke a bakin teku ba za su girgiza saboda karar fāɗuwarki, sa’ad da nishin waɗanda aka yi wa rauni da kashe-kashen da aka yi a cikinki suka faru ba? ¹⁶ Sa’an nan sarakunan bakin teku za su sauka daga gadajen sarautarsu, su tuɓe rigunansu, da rigunansu waɗanda aka yi wa ado. Za su zauna a kasa suna rawar jiki a kowane lokaci suna razana saboda abin da ya same ki. ¹⁷ Sa’an nan za su yi makoki game da ke su ce,

“‘Yaya kika hallaka haka nan, ya birnin da ta yi suna,

cike da mutanen teku!

Ke da kika zama mai karfi cikin tekuna,

ke da mazauna cikinki;

kin sa tsoronki

a kan dukan waɗanda suka zauna a can.

¹⁸ Yanzu tsibirai suna rawar jiki

a ranar fāɗuwarki;

* 26:7 Da Ibraniyanci Nebukadnezzar, wanda Nebukadnezzar wata hanyar ce na rubuta sunan; a nan da kuma sau da yawa Ezekiyel da Irmiya sun cika amfani da wannan hanyar rubuta sunan.

tsibirai a cikin teku

sun tsorata a ɓacewarki.’

¹⁹ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa sa’ad da na maishe ki kufai, kamar sauran biranen da ba a kara zama a ciki, sa’ad da kuma na kawo zurfafan teku a kanki da yawan ruwansa suka rufe ki, ²⁰ a sa’an nan zan sauko da ke kasa tare da waɗanda suke gangarawa zuwa rami, zuwa wurin mutanen dā. Zan sa ki zauna karƙashin kasa, kamar a kufai na tun dā, tare da waɗanda suke gangarawa zuwa rami, ba kuwa za ki kara dawowa ba ko ki d’auki matsayinki† a kasar masu rai. ²¹ Zan sa ki yi mummunan karshe kuma ba za ki kara kasancewa ba. Za a neme ki, amma ba za a kara same ki ba, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.”

27

Makoki domin Taya

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka yi makoki domin Taya. ³ Ka ce wa Taya, wadda take zaune a hanyar shiga zuwa teku, kasuwar masu yawa mutane a bakin teku, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

“Kin ce, ya Taya,

“Ni kyakkyawa ce cikakkiya.”

⁴ Manyan tekuna ne wurin zamanki;
maginanki sun sa kyanki ya zama cikakke.

⁵ Sun yi dukan katakanki

daga itatuwan fir daga Senir;*

sun kwaso itatuwan al’ul daga Lebanon
don su yi miki jigon jirgin ruwa.

⁶ Da oak daga Bashan

suka yi sandunan tuƙan jirgin ruwa

da itatuwan kasharina daga bakin tekun Saifurus

suka yi daɓe jirgin ruwanki, suka kuma manne masa hauren giwa.

⁷ Lilin mai kyau mai ado daga Masar ne filafilan jirgin ruwanki

suka kuma zama tutarki;

an yi tutarki da shuɗi da shunayya

daga bakin tekun Elisha.

⁸ Mutanen Sidon da Arfad su ne matuƙan jirgin ruwanki;

gwanayenki, ya Taya, suna ciki a matsayi matuƙan jiragen ruwa.

⁹ Masu hikima na Gebal† suna ciki

a matsayin masu tattoshe mahaɗan katakon jirginki.

Dukan jiragen ruwa da matuƙansu

sukan zo wurinki don kasuwanci.

¹⁰ “Mutanen Farisa, Lidiya da Fut

su ne suka zama sojoji a cikin mayaƙanki.

Sun rataye garkuwoyinsu da hulunan kwano a katangarki,

suna kawo miki daraja.

¹¹ Mutanen Arfad da Helek

sun yi tsaron katangar a kowace gefe;

mutanen Gammad

su ne a hasumiyoyinki.

Sun rataye garkuwoyinsu kewaye da katangarki;

sun sa kyanki ya zama cikakke.

† 26:20 Seftuwajin; Da Ibraniyanci dawo, zan kuma ba da darajarki

* 27:5 Wato, Hermon

† 27:9 Wato, Baibilos

12 “Tarshish ta yi ciniki da ke saboda yawan wadatar kayayyakinki; sun sayi kayan cinikinki da azurfa, karfe, kuza da dalma.

13 “Girka, Tubal da Meshek sun yi kasuwanci da ke; sun sayi kayanki suka biya da bayi da kuma abubuwan da aka yi da tagulla.

14 “Mutanen Bet Togarma sun sayi kayan cinikinki da dawakai, dawakan yaƙi da alfadarai.

15 “Mutanen Dedan sun yi kasuwanci da ke, bakin teku masu yawa abokan cinikinki ne; sun biya ki da hauren giwa da katakon kanya.

16 “Mutanen Aram[‡] sun yi ciniki da ke saboda yawan kayanki; suka sayi kayan cinikinki da zumurrudu, da shunayya, da kayan ado, da lilin mai taushi, da murjani, da yakutu.

17 “Yahuda da Isra’ila sun yi kasuwanci da ke; sun sayi kayanki da alkama da Minnit da alawa,[§] da zuma, da mai, da ganyaye masu kanshi.

18 “Mutanen Damaskus sun ga abin da za ki iya bayarwa sai suka yi ciniki da ke, ta sayi kayanki da ruwan inabi daga Helbon, da ulu daga Zahar. ¹⁹ Wedan da Yaban kusa da Uzal, suka sayi kayanki; wato gyararren karfe da kayan yaji.

20 “Mutanen Dedan sun sayi kayanki da sirdin zama a kan dawakai.

21 “Mutanen Arabiya da dukan sarakunan Kedar abokan cinikinki ne; sun yi ciniki da ke suka sayi kayanki da ’yan raguna, da raguna, da awaki.

22 “Yan kasuwan Sheba da Ra’ama sun yi ciniki da ke; suka sayi kayanki da kayan yaji mafi kyau iri-iri, da duwatsu masu daraja iri-iri, da zinariya.

23 “Haran, Kanne da Eden da kuma ’yan kasuwan Sheba, Assuriya da Kilmad sun yi ciniki da ke.

24 A kasuwarki sun yi ciniki da ke suka sayar miki tufafi masu tsada, da na shuƙi, da masu ado, da dardumai masu kyalkyali da kirtani, da igiyoyi waƙanda aka tuka da kyau.

25 “Jiragen ruwan Tarshish sun zama masu jigilar kayanki.

Kin cika da kaya masu nauyi
a tsakiyar teku.

26 Matuƙan jiragenki sun kai ki
can cikin manyan tekuna.

Amma iskar gabas za ta farfasa ki kucu-kucu
a tsakiyar teku.

27 Dukiyarki, cinikinki da kayan kasuwarki,
ma’aikatanki na jirgi, matuƙan jiragenki da masu tattoshe mahaƙan katakan jiragenki,
’yan kasuwarki da dukan sojojinki,
da kuma kowa da yake cikin jirgi
zai nutsa a tsakiyar teku
a ranar da jirginki zai nutse.

28 Kasashen bakin teku za su girgiza
sa’ad da matuƙan jirginki suka yi kuka.

29 Dukan waƙanda suke riƙe da matuƙi
za su kyale jiragensu;
ma’aikatan jirage da dukan matuƙan jirage
za su tsaya a bakin teku.

30 Za su ta da muryarsu
su yi kuka mai zafi a kanki;
za su yayyafa kura a kawunansu,
su yi ta birgima a cikin toka.

31 Za su aske kawunansu saboda ke
za su kuma sa tufafin makoki.
Za su yi kuka dominki su yi faƙin rai

[‡] 27:16 Da yawa cikin rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci; waƙansu rubuce-rubucen hannu na Ibraniyanci da na Siriyak Edom [§] 27:17 Ma’anar Ibraniyanci na wannan kalma babu tabbas.

da kuma kuka mai zafi.
³² Yayinda suke kuka a kanki kuwa,
 za su yi makoki dominki suna cewa,
 “Wa ya taɓa yin shiru kamar Taya,
 kewaye da teku?”
³³ Sa’ad da kayan cinikinki suka tafi kasashen hayi,
 kin gamsar da al’ummai masu yawa;
 da dukiyarki masu yawa da kuma kayan cinikinki
 kin azurtar da sarakunan duniya.
³⁴ Yanzu teku ta farfashe ki
 cikin zurfafan ruwaye;
 kayan cinikinki da dukan kamfaninki
 sun nutse tare da ke.
³⁵ Dukan mazaunan bakin teku
 sun giggice saboda masifarki;
 sarakunansu sun tsorata kwarai
 fuskokinsu kuwa sun yamutse don tsoro.
³⁶ ‘Yan kasuwa a cikin al’ummai suna yin miki tsaki;
 kin zo ga mummunar karshe
 ba za ki fara kasancewa ba har abada.’”

28

Annabci a kan sarkin Taya

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka faɗa wa mai mulkin Taya cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
 “Cikin alfamar zuciyarka
 ka ce, “Ni allah ne;
 ina zama a kan kursiyin allah
 a tsakiyar tekuna.”
 Amma kai mutum ne ba allah ba,
 ko da yake ka ɗauka kana da hikima kamar allah.
³ Ka fi Daniyel hikima ne?*

⁴ Ta wurin hikimarka da ganewarka
 ka sami dukiya wa kanka
 ka kuma tara zinariya da azurfa
 cikin wuraren ajiyarka.
⁵ Ta wurin dabararka mai girma cikin kasuwanci
 ka fara dukiyarka,
 kuma saboda dukiyarka
 zuciyarka ta cika da alfarma.
⁶ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
 “Domin ka ɗauka kai mai hikima ne,
 mai hikima kamar allah,
⁷ zan kawo baƙi a kanka,
 waɗanda suka fi mugunta cikin sauran al’ummai;
 za su zāre takubansu a kan kyakkyawar hikimarka
 su kuma ɓarke darajarka mai walƙiya.
⁸ Za su jefar da kai cikin rami,
 za ka kuwa yi muguwar mutuwa

* 28:3 Ko kuwa Danel; yadda aka rubuta Ibraniyanci na wannan suna zai yi kamar ana zance wani dabam ne da annabi Daniyel.

a tsakiyar tekuna.

⁹ Za ka iya ce yanzu, “Ni allah ne,”

a gaban waɗanda suka kashe ka?

Za ka zama mutum kurum, ba allah ba,

a hannuwan waɗanda suka kashe ka.

¹⁰ Za ka yi mutuwar marar kaciya

a hannuwan baƙi.

Na faɗa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

¹¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹² “Dan mutum, ka yi makoki domin sarkin Taya ka kuma ce masa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

“‘Ka kasance hatimin cikakke,

cike da hikima da cikakke a kyau.

¹³ Ka kasance a Eden,

a lambun Allah;

aka yi maka ado da kowane dutse mai daraja,

yakutu, tofaz, da zumurrudu,

kirisolit, onis da yasfa,

saffaya,† turkuwoyis da beril.

Tsare-tsare da shirye-shiryenka an yi su da zinariya ne;

a ranar da aka halicce ka an shirya su.

¹⁴ An shafe ka kamar kerub mai tsaro,

gama haka na naɗa ka.

Kana a tsattsarkan dutsen Allah;

ka yi tafiya a tsakiyar duwatsun wuta.

¹⁵ Ka kasance marar laifi cikin dukan hanyoyinka

daga ranar da aka halicce ka

sai da aka sami mugunta a cikinka.

¹⁶ Ta wurin yawan kasuwancinka

ka cika da rikici,

ka kuma yi zunubi.

Saboda haka na kore ka da kunya daga dutsen Allah,

na kore ka, ya kerub mai tsaro,

daga cikin duwatsun wuta.

¹⁷ Zuciyarka ta cika da alfarma

saboda kyanka,

ka kuma lalace hikimarka

saboda darajarka.

Saboda haka na jefar da kai zuwa ƙasa;

na sa ka zama abin kallo a gaban sarakuna.

¹⁸ Ta wurin yawan zunubanka da kasuwancinka na cuta

ka ƙazantar da wuri mai tsarkinka.

Saboda haka na sa wuta ta fito daga cikinka,

ta cinye ka,

na maishe ka toka a bisa ƙasa

a kan idon dukan waɗanda suke kallonka.

¹⁹ Dukan al’umman da suka san ka

sun giggice saboda masifar da ta auko maka;

ka zo ga mummunar ƙarshe

ba za ka ƙara kasancewa ba har abada.’”

Annabci a kan Sidon

† 28:13 Ko kuwa lafis lazuli

²⁰ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ²¹ “Dan mutum, ka fuskanci Sidon; ka yi annabci a kanta ²² ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
 “‘Ina gāba da ke, ya Sidon,
 zan sami ƙaukaka a cikinki.
 Za su san cewa ni ne UBANGIJI,
 sa’ad da na zartar da hukunci a kanta
 na kuma nuna kaina mai tsarki a cikinta.
²³ Zan aika da annoba a kanta
 in kuma sa jini ya zuba a titunanta.
 Kisassu za su fāɗi a cikinta,
 da takobi yana gāba da ita a kowane gefe.
 Sa’an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.
²⁴ “‘Mutanen Isra’ila ba za su kara kasance da mugayen maƙwabta waƙanda za su zama sarkakkiya masu zafi da ƙaya mai tsini ba. Sa’an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI Mai Iko Duka.
²⁵ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa sa’ad da na tattara mutanen Isra’ila daga al’ummai inda suke a warwatse, zan nuna kaina mai tsarki a cikinsu a idon al’ummai. Sa’an nan za su zauna a ƙasarsu, wadda na ba wa bawana Yakub. ²⁶ Za su zauna a can lafiya su kuma gina gidaje su nome gonakin inabi; za su zauna lafiya sa’ad da zan zartar da hukunci a kan dukan maƙwabtansu da suka wulakanta su. Sa’an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI Allahnsu.’”

29

Annabci a kan Masar

¹ A shekara ta goma, a wata na goma, a rana ta goma sha biyu, maganar UBANGIJI ta zo mini cewa,
² “Dan mutum, ka fuskanci Fir’auna sarkin Masar ka kuma yi annabci gāba da shi da dukan Masar.
³ Yi masa magana ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
 “‘Ina gāba da kai, Fir’auna sarkin Masar,
 kai babban mugun dodon ruwa kwance cikin rafuffukanka.
 Ka ce, “Nilu nawa ne;
 na yi shi wa kaina.”
⁴ Amma zan sa ƙugiyoyi a mukamuƙanka
 in sa kifin rafuffukanka su manne wa ƙamborinka.
 Zan jawo ka daga cikin tsakiyar rafuffukanka,
 da dukan kifayen rafuffukanka, waƙanda suka manne a ƙamborinka,
⁵ Zan bar ka a cikin hamada,
 kai da dukan kifin rafuffukanka.
 Za ka fāɗi a fili
 ba kuwa za a tattara ka ko a kwashe ba.
 Zan ba da kai kamar abinci
 ga namun jeji na duniya da tsuntsayen sararin sama.
⁶ Ta haka dukan waƙanda suke zama a Masar za su san cewa ni ne UBANGIJI.

“Ka zama sandan iwa domin gidan Isra’ila. ⁷ Sa’ad da suka kama ka da hannuwansu, ka tsattsage, ka kuma buɗu a kafaɗunsu; sa’ad da suka jingina a kanka, sai ka karye, bayansu kuwa ya firgita.*

⁸ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan kawo takobi a kanka in kashe mutane da dabbobi. ⁹ Masar za tā zama kufai. Sa’an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.

“Domin ka ce, “Nilu nawa ne; ni na yi shi,” ¹⁰ saboda haka ina gāba da kai da rafuffukanka, zan kuma maishe ƙasar Masar ta lalace ta kuma zama kango daga Migdol zuwa Aswan, har iyakar Kush.†

¹¹ Ba ƙafar mutum ko ta dabbar da za tā ratsa ta; ba wanda zai zauna a can har shekaru arba’in. ¹² Zan mai da ƙasar Masar kufai a cikin ƙasashen da aka ragargaza, biranenta kuma za su zama kango har shekaru arba’in a cikin biranen da aka lalace. Zan watsar da Masarawa a cikin al’ummai in warwatsa su cikin ƙasashe.

* 29:7 Siriyaƙ (dubi kuma Seftuwajin da Bulget); Da Ibraniyanci ka kuma sa bayansu suka tsaya † 29:10 Wato, yankin bisa Nilu

¹³ “Duk da haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a ƙarshen shekaru arba'in ɗin zan tattara Masarawa daga al'ummai inda aka warwatsa su. ¹⁴ Zan komo da su daga zaman bauta in mai da su zuwa Masar ta Bisa, † ƙasarsu ta ainihi. A can za su zama masarauta marar ƙarfi. ¹⁵ Za tã zama masarauta mafi rarrauna cikin masarautai, ba kuwa za tã ƙara ɗaga kanta a kan sauran al'ummai ba. Zan sa tã zama marar ƙarfi ƙwarai, har da ba za tã ƙara yin mulkin a kan al'ummai ba. ¹⁶ Masar ba za tã ƙara zama abin dogara ga mutanen Isra'ila ba amma za tã zama abin tunin zunubinsu na juyawa gare ta don taimako. Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

¹⁷ A shekara ta ashirin da bakwai, a wata na fari a rana ta farko, maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹⁸ “Dan mutum, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya sa sojojinsa su matsa wa Taya; kowane kai ya koɗe, kowace kafaɗa kuma ta goge. Duk da haka shi da sojojinsa ba su sami wani lada daga matsin da suka yi a kan Taya ba. ¹⁹ Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan ba da Masar ga Nebukadnezzar sarkin Babilon, zai washe dukiyarta. Zai kwashe ya washe ƙasar ganima a matsayin abin biyan sojojinsa. ²⁰ Saboda haka na ba shi Masar a matsayin lada don ƙoƙarin sa domin shi da sojojinsa sun yi wannan domina ne, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

²¹ “A wannan rana zan sa ƙaho § ya tsiro wa gidan Isra'ila, zan kuma buɗe bakinka a cikinsu. Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.”

30

Makoki domin Masar

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka yi annabci ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

“‘Yi kuka kana cewa,

“Kaito saboda wannan rana!”

³ Gama ranar ta yi kusa,

ranar UBANGIJI ta gabato,
ranar gizagizai,

lokacin hallaka wa al'ummai.

⁴ Takobi zai zo a kan Masar,

azaba za tã zo a kan Kush.

Sa'ad da kisassu za su fãɗi a Masar,

za a kwashe dukiyarta a tafi
a rushe harsashinta.

⁵ Kush da Fut, Lidiya da dukan Arabiya, Libiya* da kuma mutanen ƙasar alkawari za su mutu ta wurin takobi tare da Masar.

⁶ “‘Ga abin da UBANGIJI ya faɗa,

“‘Waɗanda suke goyon bayan Masar za su fãɗi

ƙarfinta da take fariya da shi zai ƙare.

Daga Migdol zuwa Aswan

za su mutu ta wurin takobi a cikinta,

in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

⁷ Za su zama kango

a cikin ƙasashen da suke kango,

biranensu kuwa za su zama kufai

a cikin biranen da suka lalace.

⁸ Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI,

sa'ad da suka ga na sa wuta wa Masar

aka kuma ragargaza masu taimakonta.

⁹ “‘A wannan rana manzanni za su fito daga wurina a jiragen ruwa don su tsorata Kush daga sake jikinta. Azaba za tã kama su a ranar hallakar Masar, gama tabbatacce za tã zo.

¹⁰ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,

† 29:14 Da Ibraniyanci zuwa Faturus § 29:21 Kaho a nan yana nuna alamar ƙarfi ne. * 30:5 Da Ibraniyanci Kub

“Zan kawo ƙarshen mutanen Masar
 ta hannun Nebukadnezzar sarkin Babilon.
¹¹ Shi da sojojinsa, mafi bantsoro cikin al’ummai,
 za a kawo don su hallaka ƙasar.
 Za su zāre takuba a kan Masar
 su kuma cika ƙasar da kisassu.
¹² Zan kafe rafuffukan Nilu
 in sayar da ƙasar ga mugayen mutane;
 ta hannun baƙi
 zan sa ƙasar ta lalace da kome da yake cikinta.
 Ni UBANGIJI na faɗa.

¹³ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
 “Zan hallaka gumaka
 in kuma kawo ƙarshen siffofi a Memfis.†
 Ba za a ƙara samun yerima a ƙasar Masar ba,
 zan kuma baza tsoro a duk fāɗi in ƙasar.
¹⁴ Zan lalace Masar ta Bisa‡
 in ƙuna wuta wa Zowan
 in zartar da hukunci a kan Tebes.§
¹⁵ Zan kwarara hasalata a kan Felusiyum,*
 kagarar Masar,
 in kuma datse mutanen Tebes.
¹⁶ Zan ƙuna wuta wa Masar;
 Felusiyum za tā sha azaba mai zafi.
 Za a tayar wa Tebes da hankali;
 Memfis za tā riƙa kasance cikin ɓacin rai.
¹⁷ Samarin Heliyofolis† da Bubastis‡
 za su mutu ta wurin takobi,
 biranen kansu za su tafi bauta.
¹⁸ Duhu ne zai zama rana a Tafanes
 sa’ad da na karye ikon Masar;
 a can ƙarfin da take fariya zai ƙare.
 Za a rufe ta da gizagizai
 ƙauyukanta kuma za su tafi bauta.
¹⁹ Ta haka zan zartar da hukunci a kan Masar,
 za su kuwa san cewa ni ne UBANGIJI.’”

An Karye Hannuwan Fir’auna

²⁰ A shekara ta goma sha ɗaya, a wata na fari a rana ta goma sha bakwai, maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ²¹ “Dan mutum, na karye hannun Fir’auna sarkin Masar. Ba a daure shi don warkarwa ba ko a sa tsinke saboda kada yā zama da ƙarfi har ya riƙe takobi. ²² Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da Fir’auna sarkin Masar. Zan karye hannuwansa biyu, hannun da yake da kyau da kuma wanda an riga an karya, in kuma sa takobi ya fāɗi daga hannunsa. ²³ Zan watsar da Masarawa a cikin al’ummai in warwatsa su cikin ƙasashe. ²⁴ Zan ƙarfafa hannuwan sarkin Babilon in kuma sa takobina a hannunsa, amma zan karya hannuwan Fir’auna, zai kuwa yi nishi a gabansa kamar mutumin da aka yi wa raunin mutuwa. ²⁵ Zan ƙarfafa hannuwan sarkin Babilon, amma hannuwan Fir’auna za su shanye. Sa’an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI, sa’ad da na sa takobi a hannun sarkin Babilon na kuma miƙa shi a kan Masar. ²⁶ Zan watsar da Masarawa a cikin al’ummai in warwatsa su cikin ƙasashe. Sa’an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.”

† 30:13 Da Ibraniyanci Nof; haka ma a aya 16. ‡ 30:14 Da Ibraniyanci lalace Faturos § 30:14 Da Ibraniyanci No; haka ma a ayoyi 15 da 16. * 30:15 Da Ibraniyanci Sin; haka ma a ayar 16. † 30:17 Da Ibraniyanci Awen (ko On). ‡ 30:17 Da Ibraniyanci Fi Beset

31

Al'ul a Lebanon

- ¹ A shekara ta goma sha ɗaya, a wata na uku a rana ta farko, maganar UBANGIJI ta zo mini cewa,
- ² “Dan mutum, faɗa wa Fir’auna sarkin Masar da jama’arsa cewa,
 “Da wa za a kwatanta girmanka?
- ³ Ka dubi Assuriya, ta taɓa zama kamar al’ul a Lebanon
 da rassa masu kyau suna inuwartar da kurmi;
 ya yi tsayi ainun
 kansa ya kai cikin gizagizai.
- ⁴ Ruwa ya sa ya yi girma,
 zurfafan maɓulɓulai sun sa ya yi tsayi;
 rafuffuka suna gudu
 kewaye da tushensa
 yana aika da rafuffukansa
 zuwa dukan itatuwan kurmi.
- ⁵ Saboda haka ya yi tsayi
 fiye da sauran itatuwan kurmi;
 rassansa suka karu
 suka yi tsayi,
 suka bazu saboda yalwar ruwaye.
- ⁶ Dukan tsuntsayen sararin sama
 suka yi sheka a rassansa,
 dukan namun jeji
 suka haihu a karkashin rassansa;
 dukan al’ummai
 suka zauna a inuwarsa.
- ⁷ Yana da girma a kyau,
 da dogayen rassansa da ya baza,
 gama saiwoyinsa sun nutse can kasa
 har cikin yalwar ruwaye.
- ⁸ Al’ul a cikin lambun Allah
 ba su kai shi ba,
 balle itatuwan kasharina
 su kai rassansa,
 ko itatuwan durumi
 su kai rassansa,
 ko itace a lambun Allah
 ya kai kyansa.
- ⁹ Na sa ya yi kyau
 da yalwar rassa,
 abin kyashi na dukan itatuwan Eden
 a lambun Allah.
- ¹⁰ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa domin ya yi tsayi, kansa kuma ya kai cikin gizagizai, kuma domin ya yi fariya saboda tsayinsa, ¹¹ na miƙa shi ga mai mulkin al’ummai, don yā sāka masa gwargwadon muguntarsa. Na jefar da shi a gefe, ¹² kuma baki mafi mugunta na al’ummai suka sare shi suka bar shi. Rassansa sun fāɗi a kan duwatsun da suke cikin dukan kwaruruka; rassansa kuma sun kakkarye, sun fāɗi a cikin dukan magudanan ruwa na kasa. Dukan al’umman duniya suka fito daga karkashin inuwarsa suka bar shi. ¹³ Dukan tsuntsaye sararin sama suka zauna a itacen da ya fāɗi, dukan namun jeji kuma suna cikin rassansa. ¹⁴ Saboda haka ba wani daga cikin itatuwan da suke kusa da ruwan da zai taɓa yin fariyar tsawonsa, har kawunansu su kai cikin gizagizai. Ba wani daga cikin itatuwan da ya sha ruwa sosai da zai taɓa yi wannan tsayi; duk an bashe su ga mutuwa, zuwa can kasa, a cikin matattu, tare da waɗanda suka gangara zuwa rami.

¹⁵ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a ranar da aka yi kasa da shi zuwa kabari* na rufe zurfafa maɓulɓulai da makoki dominsa; na janye rafuffukansa, aka kuma hana yalwan ruwansa. Saboda shi na rufe Lebanon da bakin ciki, dukan itatuwan kurmi suka bushe. ¹⁶ Na sa al’ummai suka yi rawar jiki da jin karar faɗuwarsa sa’ad da na yi kasa da shi zuwa kabari tare da waɗanda suka gangara rami. Sai dukan itatuwan Eden, zaɓaɓɓu da kuma mafi kyau na Lebanon, dukan itatuwan da aka yi musu banruwa, sun ta’azantu a karƙashin kasa. ¹⁷ Waɗanda suka zauna a inuwarsa, dukan masu tarayyarsa a cikin al’ummai, su ma sun gangara zuwa kabari tare da shi, sun haɗu da waɗanda aka kashe da takobi.

¹⁸ “Da wa cikin itatuwan Eden za a kwatanta da kai cikin girma da daraja? Duk da haka kai ma, za a yi kasa da kai tare da itatuwan Eden zuwa karƙashin kasa; za ka kwanta a cikin marasa kaciya, tare da waɗanda aka kashe da takobi.

“Fir’auna ke nan da dukan jama’arsa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

32

Makoki domin Fir’auna

¹ A shekara ta goma sha biyu, a wata na goma sha biyu a rana ta fari, maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka yi makoki a kan Fir’auna sarkin Masar ka faɗa masa.

“Kai kamar zaki ne a cikin al’ummai;
kai kamar dodon ruwa a cikin tekuna
kana ɓullowa cikin rafuffukanka,
kana gurɓata ruwa da kafafunka kana kuma dama rafuffuka.

³ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
“Da taron jama’a masu yawa zan jefa abin kamun kifi a kanka,
za su kuwa jawo ka da abin kamun kifi.

⁴ Zan jefar da kai a kasa zan jefa ka a fili.
Zan sa dukan tsuntsayen sararin sama su zauna a kanka
dukan namun jeji na duniya kuma za su kosar da kansu a kanka.

⁵ Zan baza namanka a kan duwatsu
in kuma cika kwaruruka da gawarka.

⁶ Zan jika kasar da jininka mai gudu har zuwa duwatsu,
magudanan ruwa za su cika da namanka.

⁷ Sa’ad da na shafe ka, zan rufe sammai in duhunta taurarinsu;
zan rufe rana da girgije, wata kuwa ba zai ba da haskensa ba.

⁸ Dukan haskokin sammai za su zama duhu a kanka;
zan kawo duhu a kan kasar, ka,
in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

⁹ Zan dami zukatan mutane masu yawa
sa’ad da na kawo maka hallaka a cikin al’ummai, a cikin* kasashen da ba ka taɓa sani ba.

¹⁰ Zan sa mutane da yawa su gaggice saboda abin da ya same ka,
sarakunansu kuma za su yi rawar jiki saboda kai sa’ad da na kaɗa takobina a gabansu.

A ranar faɗuwarka
kowannensu zai yi rawar jiki a kowane lokaci saboda ransa.

¹¹ “Gama ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa,
“Takobin sarkin Babilon
zai auko maka.

¹² Zan sa jama’arka su mutu ta wurin takuban farfafa mutane,
masu bantsoro na dukan al’ummai.
Za su lalatar da girman kan Masar,
su kuma tumbuke dukan jama’arta.

¹³ Zan hallaka dukan dabbobinta
da suke kusa da ruwaye masu yawa

* 31:15 Da Ibraniyanci Sheol; haka ma yake a ayoyi 16 da 17.

* 32:9 Da Ibraniyanci; Seftuwajin kai ka cikin zaman bauta a cikin al’ummai, zuwa

kafar mutum ba zai kara damunsa
ko kofaton dabba ya gurɓata shi.

¹⁴ Sa'an nan zan sa ruwanta su kwanta
in sa rafuffukanta su gudu kamar mai,
in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹⁵ Sa'ad da na mai da Masar kufai
na kuma raba kasar da abin da take cike da shi,
sa'ad da na bugi dukan waɗanda suke cikinta,
a sa'an nan ne za su san cewa ni ne UBANGIJI.'

¹⁶ "Wannan ne makokin da za a yi mata. 'Yan matan al'ummai za su rera shi; gama Masar da dukan jama'arta za su rera shi, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka."

Masar ta Gangara zuwa Cikin Lahira

¹⁷ A shekara ta goma sha biyu, a rana ta goma sha biyar ga wata, maganar UBANGIJI ta zo mini cewa,
¹⁸ "Dan mutum, yi kuka saboda jama'ar Masar ka kuma tura ta da 'yan matan manyan al'ummai zuwa farkashin kasa, tare da waɗanda suka gangara zuwa rami. ¹⁹ Ka ce, 'Kin fi sauran tagomashi ne? Ki gangara, ki kwanta cikin marasa kaciya.' ²⁰ Za su faɗi cikin waɗanda aka kashe da takobi. Takobin da an zāre; bari a ja ta a tafi tare da dukan jama'arta. ²¹ Daga cikin kabari† manyan shugabanni za su yi maganar Masar da abokanta su ce, 'Sun gangara sun kuma kwanta da marasa kaciya, tare da waɗanda aka kashe da takobi.'

²² "Assuriya tana can tare da dukan sojojinta; an kewaye ta da kaburburan dukan waɗanda aka kashe, dukan waɗanda suka mutu ta wurin takobi. ²³ Kaburburansu suna cikin zurfafan rami kuma sojojinta suna kwance kewaye da kabarinta. Dukan waɗanda suka haddasa tsoro a kasar masu rai sun mutu, an kashe su da takobi.

²⁴ "Elam tana can, tare da dukan jama'arta kewaye da kabarinta. Dukansu sun mutu, an kashe su da takobi. Dukan waɗanda suka haddasa tsoro a kasar masu rai sun gangara wurin marasa kaciya a duniyar da take farkashi. Suna shan kunya tare da waɗanda suka gangara zuwa rami. ²⁵ An yi mata gado a cikin matattu, tare da dukan jama'arta kewaye da kabarinta. Dukansu marasa kaciya ne, da aka kashe da takobi. Domin tsoronsu ya bazu cikin kasar masu rai, suna shan kunya tare da waɗanda suka gangara zuwa rami; an kwantar da su tare da waɗanda aka kashe.

²⁶ "Meshek da Tubal suna can, tare da dukan jama'arsu kewaye da kaburburansu. Dukansu marasa kaciya ne, da aka kashe da takobi domin sun haddasa tsoronsu a kasar masu rai. ²⁷ Ba sun kwanta tare da sauran jarumawa marasa kaciyan da aka kashe, waɗanda suka gangara kabari tare da makaman yakinsu, waɗanda aka yi musu matashin kai da takubansu ba? Hukuncin zunubansu yana a bisa kasusuwansu, ko da yake tsoron waɗannan jarumawa ya manne cikin kasar masu rai.

²⁸ "Kai kuma, ya Fir'auna, za a kakkarye ka za ka kuma kwanta a cikin marasa kaciya, tare da waɗanda aka kashe da takobi.

²⁹ "Edom tana can, sarakunanta da dukan yerimanta; duk da ikonsu, sun kwanta tare da waɗanda aka kashe da takobi. Suna kwance tare da marasa kaciya, tare da waɗanda suka gangara zuwa rami.

³⁰ "Dukan yerima arewa da dukan Sidoniyawa suna can; sun gangara tare da waɗanda aka kashe cikin kunya duk da tsoron da suka haddasa ta wurin ikonsu. Sun kwanta tare da marasa kaciya tare da waɗanda aka kashe da takobi suna kuma shan kunya tare da waɗanda suka gangara zuwa rami.

³¹ "Fir'auna, shi da dukan sojojinsa, za su gan su zai kuma ta'azantu domin dukan jama'arsa da aka kashe da takobi, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ³² Ko da yake na sa ta haddasa tsoro a kasar masu rai, Fir'auna da dukan jama'arsa za su kwanta a cikin marasa kaciya, tare da waɗanda aka kashe da takobi, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka."

† 32:21 Da Ibraniyanci Sheol; haka ma a aya 27.

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, yi magana da mutanen kasarƙa ka faɗa musu cewa, ‘Sa’ad da na kawo takobi a kan kasar, mutanen kasar kuwa suka zaɓi ɗaya daga cikin mutanensu suka mai da shi mai tsaro, ³ ya kuma ga takobi yana zuwa a kan kasar ya kuwa busa kaho don yā faɗakar da mutane, ⁴ in wani ya ji busar amma bai kula ba, takobin zai zo ya ɗauki ransa, jininsa kuwa zai zauna a kansa. ⁵ Da yake ya ji farar busar amma bai kula ba, jininsa zai zauna a kansa. Da a ce ya kula, da ya ceci kansa. ⁶ Amma a ce mai tsaron ya ga takobi yana zuwa bai kuwa busa kaho don yā faɗakar da mutane ba sai takobi ya zo ya ɗauki ran waninsu, za a kawar da wannan mutum saboda zunubinsa, amma zan nemi hakkin jinin mutumin a kan mai tsaron.’

⁷ “Dan mutum, na mai da kai mai tsaro bisa gidan Isra’ila; saboda haka ka ji abin da zan faɗa ka kuma gargaɗe su. ⁸ Sa’ad da na ce wa mugu, ‘Ya mugun mutum, tabbatacce za ka mutu,’ kai kuma ba ka yi magana don ka juyar da shi daga hanyoyinsa ba, wannan mugun mutum zai mutu* domin zunubinsa, zan kuma nemi hakkin jininsa a kanka. ⁹ Amma in ka faɗakar da mugun mutumin don yā juye daga hanyoyinsa bai kuwa yi haka ba, zai mutu saboda zunubinsa, amma kai za ka kuɓutar da kanka.

(Ezekiyel 18.21-30)

¹⁰ “Dan mutum, faɗa wa gidan Isra’ila, ‘Ga abin da kuke cewa, “Laifofinmu da zunubanmu suna nawaita mana, muna kuma lalacewa saboda† su. Ta kaka za mu rayu?”’ ¹¹ Ka faɗa musu, ‘Muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, ba na jin daɗin mutuwar mugu, amma a maimako haka ya fi su juye daga hanyoyinsu su rayu. Ku juye! Ku juye daga mugayen hanyoyinku! Don me za ku mutu, ya gidan Isra’ila?’

¹² “Saboda haka, ɗan mutum, ka faɗa wa mutanen kasarƙa, ‘Adalcin adali ba zai cece shi sa’ad da ya ki yin biyayya ba, kuma muguntar mugu ba za tā sa ya fāɗi sa’ad da ya juya daga gare ta ba. Adali, in ya yi zunubi, ba za a bari yā rayu saboda adalcinsa na dā ba.’ ¹³ In na faɗa wa adali cewa tabbatacce zai rayu, amma sai ya dogara ga adalcinsa ya kuma aikata mugunta, babu ayyukan adalcinsa da za a tuna; zai mutu saboda muguntar da ya aikata. ¹⁴ Kuma in na ce wa mugu, ‘Tabbatacce za ka mutu,’ amma sai ya juye daga zunubinsa ya kuma yi abin da yake gaskiya da kuma daidai, ¹⁵ in ya mayar da jingina, ya mayar da abin da ya sata, ya kiyaye ka’idodin da suke ba da rai, ya daina yin mugunta, tabbatacce zai rayu; ba zai mutu ba. ¹⁶ Babu wani zunubin da ya aikata da za a tuna da shi. Ya yi abin da yake gaskiya da kuma daidai; tabbatacce zai rayu.

¹⁷ “Duk da haka mutanen kasarƙa sun ce, ‘Hanyar Ubangiji ba daidai ba ce.’ Alhali kuwa tasu ce ba daidai ba. ¹⁸ In adali ya juye daga adalcinsa ya yi mugunta, zai mutu saboda haka. ¹⁹ Kuma in mugu ya juye daga muguntarsa ya aikata abin da yake gaskiya da kuma daidai, zai rayu ta yin haka. ²⁰ Duk da haka, ya gidan Isra’ila kun ce, ‘Hanyar Ubangiji ba daidai ba ce.’ Amma zan hukunta kowane ɗayanku gwargwadon ayyukansa.”

An yi bayyanin fāɗuwar Urushalima

²¹ A shekara ta goma sha biyu ta zaman bautanmu, a wata na goma a rana ta biyar, wani mutumin da ya gudu daga Urushalima ya zo wurina ya ce, “Birnin ya fāɗi!” ²² To a yamman da ya wuce kafin mutumin ya iso, hannun UBANGIJI yana a kaina, ya kuma buɗe bakina kafin mutumin ya iso wurina da safe. Sai bakina ya buɗu ban kuma yi shiru ba.

²³ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ²⁴ “Dan mutum, mutanen da suke zama a waɗannan kufai a kasar Isra’ila suna cewa, ‘Ibrahim mutum ɗaya ne kaɗai, duk da haka Ibrahim ya mallaki kasar. Amma mu da muke da yawa; lalle an ba mu kasar ta zama mallakarmu.’ ²⁵ Saboda haka ka faɗa musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa da yake kun ci nama da jini a cikinsa kuka kuma bauta wa gumakanku kuka zub da jini, kuna gani za ku mallaki kasar? ²⁶ Kun dogara ga takobinku, kuka aikata abubuwan bankyama, kowannenku kuma ya kazantar da matar maƙwabcinsa. Kuna gani za ku mallaki kasar?’

²⁷ “Ka faɗa musu wannan, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa muddin ina raye, waɗanda aka rage a kufai za su fāɗi ga takobi, waɗanda suke bayan gari kuwa namun jeji za su cinye su, waɗanda suke a mafaka da kogwannin duwatsu annoba za tā kashe su. ²⁸ Zan mai da kasar

* 33:8 Ko kuwa ciki; haka ma a aya 9 † 33:10 Ko kuwa lalacewa a ciki

kango, kuma fariyar karfinta zai kare, duwatsun Isra'ila za su zama kufai don kada wani ya ratsa su. ²⁹ Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI, sa'ad da na mai da kasar kango saboda dukan abubuwan bankyamar da suka yi.'

³⁰ "Game da kai kuma, dan mutum, mutanen kasar ka suna magana da juna game da kai a katanga da kuma kofofin gidaje, suna ce wa juna, 'Ku zo mu tafi mu ji maganar da ta zo daga wurin UBANGIJI.'

³¹ Mutanena sukan zo wurinka, yadda suka saba su zauna a gabanka don su saurari maganarka, amma ba sa aiki da abin da suka ji. Da bakunansu suna nuna kauna, amma zukatansu cike da haɗama suke don kazamar riba. ³² Tabbatacce, gare su ba ka fi mai waƙar kauna da murya mai daɗi kana kuma yin kiɗa sosai ba, gama sukan ji maganarka amma ba sa amfani da ita.

³³ "Sa'ad da dukan wannan ya cika kuma zai cika ɗin, sa'an nan za su sani akwai annabi a tsakiyarsu."

34

Makiyaya da tumaki

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² "Dan mutum, ka yi annabci a kan makiyayan Isra'ila; ka yi annabci ka ce musu, 'Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa kaiton makiyayan Isra'ila waɗanda suke kula da kansu ne kawai! Ashe, bai kamata makiyaya ne su lura da tumaki ba?' ³ Kuna cin kitsensu, kuna yi wa kanku tufafi da gashinsu, kukan yanka turkakkun, amma ba ku yi kiwon tumakin ba. ⁴ Ba ku karfafa marasa karfi ba, ko ku warkar da marasa lafiya ko ku ɗaura waɗanda suka ji rauni. Ba ku dawo da waɗanda suka yi makuwa ko ku nemi waɗanda suka ɓace ba. Amma sai kuka mallake su karfi da yaji. ⁵ Saboda haka suka warwatse domin babu makiyayi, kuma da suka warwatsu sai suka zama abincin namun jeji. ⁶ Tumakina suna ta yawo a kan dukan duwatsu da kuma kowane tudu. Sun watsu a dukan duniya, kuma ba wanda ya neme su.

⁷ "Saboda haka, ku makiyaya, ku ji maganar UBANGIJI, ⁸ Muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, domin tumaki sun rasa makiyayi ta haka aka washe su suka kuma zama abincin dukan namun jeji, kuma domin makiyayana ba su nemi tumakina ba amma suka kula da kansu a maimakon tumakina, ⁹ saboda haka, ya ku makiyaya, ku ji maganar UBANGIJI, ¹⁰ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da makiyaya kuma zan nemi hakkin tumakina daga gare su. Zan hana su yin kiwon tumakin don kada makiyayan su kara yin kiwon kansu. Zan ƙwace tumakina daga bakunansu, ba kuwa za su kara zama abincinsu.

¹¹ "Gama ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ni kaina zan nemi tumakina. ¹² Kamar yadda makiyayi yakan lura da tumakinsa da suka watse sa'ad da yake tare da su, haka zan lura da tumakina. Zan cece su daga dukan wuraren da aka watsar da su a ranar gizagizai da bakin duhu. ¹³ Zan dawo da su daga al'ummai in kuma tattara su daga ƙasashe, zan kuma kawo su cikin ƙasarsu. Zan yi kiwonsu a kan duwatsun Isra'ila, a maɓulɓulai da kuma cikin wuraren zamansu a ƙasar. ¹⁴ Zan kula da su a wurin kiwo mai kyau, kuma ƙwankolin duwatsun Isra'ila ne zai zama wurin kiwonsu. Za su kwanta a wurin kiwo mai kyau, a can kuma za su yi kiwo a wurin kiwo mai kyau a kan duwatsun Isra'ila. ¹⁵ Ni kaina zan lura da tumakina in kuma sa su kwanta, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ¹⁶ Zan nemi ɓatattuna in kuma dawo da waɗanda suka yi makuwa. Zan ɗaura raunin waɗanda suka ji ciwo in kuma karfafa marasa karfi, amma zan hallaka karfafa da kuma masu ƙiba. Zan yi kiwo tumaki da adalci.

¹⁷ "Game da ku, tumakina, ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan hukunta tsakanin tunkiya da tunkiya, da tsakanin raguna da awaki. ¹⁸ Bai isa ba a ce kun yi kiwo a wuri mai kyau? Sai kun tattake sauran wurin kiwonku da kafafunku tukuna? Bai isa ba a ce kun sha ruwa mai tsabta? Sai kun kuma gurɓata sauran da kafafunku? ¹⁹ Dole ne tumakina su ci abin da kuka tattake su kuma sha abin da kuka gurɓata da kafafunku?

²⁰ "Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce musu, duba, ni kaina zan hukunta tsakanin turkakkun tumaki da ramammun tumaki. ²¹ Domin kun tunkuɗe marasa karfi da kafafunku, kun kuma tunkuye su da ƙahoninku sai da suka gudu, ²² zan cece tumakina ba za su kara zama ganima ba. Zan hukunta tsakanin tunkiya da tunkiya. ²³ Zan sa musu makiyaya guda, bawana Dawuda, zai kuwa lura da su; zai kula da su ya kuma zama makiyayinsu. ²⁴ Ni UBANGIJI zan zama Allahnsu, bawana kuma Dawuda zai zama yerima a cikinsu. Ni UBANGIJI na faɗa.

²⁵ “Zan yi alkawarin salama da su in kuma kawar wa kasar da namun jeji domin su zauna a hamada su kuma kwana a kurmi lafiya lau. ²⁶ Zan albarkace su in kuma sa tuduna kewaye da su.* Zan zubo yayyafi a lokacinsa; za a kasance da yayyafin albarka. ²⁷ Itatuwan gona za su ba da 'ya'yansu, kasa kuma za ta ba da amfaninta; mutane za su zauna lafiya a kasarsu. Za su san cewa ni ne UBANGIJI, sa'ad da na karya karkiyarsu, na cece su daga hannun waƙanda suka bautar da su. ²⁸ Ba za su kara zama ganimar al'ummai ba, ba kuwa namun jeji za su cinye su ba. Za su zauna lafiya, kuma babu wani da zai sa su ji tsoro. ²⁹ Zan tanada musu kasar da aka sani don hatsinta, ba za su kuma kara zama abin da yunwa za ta fara musu a kasa ba ko su sha zargin sauran al'ummai. ³⁰ Sa'an nan za su san cewa ni, UBANGIJI Allahnsu, ina tare da su kuma cewa su, gidan Isra'ila, mutanena ne, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ³¹ Ku tumakina, tumakin wurin kiwona, mutanena ne, ni kuwa Allahnku ne, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

35

Annabci a kan Edom

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka fuskanci Dutsen Seyir; ka yi annabci a kansa ³ ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da kai, Dutsen Seyir, zan kuma miƙa hannuna gāba da kai in mai da kai kango. ⁴ Zan mai da garuruwanka kufai za ka kuma zama kango. Sa'an nan za ka san cewa ni ne UBANGIJI.

⁵ “Domin ka riƙe ƙiyayya ta tun dā, ka kuma ba da mutanen Isra'ila domin a kashe su da takobi a lokacin masifarsu, lokacin da adadin horonsu ya cika, ⁶ saboda haka muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, zan sa a zub da jininka zan kuwa fafare ka. Da yake ba ka ƙi zub da jini ba, zub da jini zai fafare ka. ⁷ Zan mai da Dutsen Seyir kango in kuma yanke dukan waƙanda suke shiga da fita a cikinka. ⁸ Zan cika duwatsunka da matattu; waƙanda aka kashe da takobi za su fāƙi a kan tuddanka, da cikin kwarurukanka, da cikin dukan kwazazzabanka. ⁹ Zan mai da kai kango har abada; ba za a zauna a cikin garuruwanka ba. Sa'an nan za ka san cewa ni ne UBANGIJI.

¹⁰ “Domin kun ce, “Waƙannan al'ummai biyu da ƙasashe za su zama namu za mu kuma mallake su,” ko da yake Ni UBANGIJI ina a can, ¹¹ saboda haka muddin ina raye, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, zan sāka maka gwargwadon fushi da kuma kishin da ka nuna a ƙiyayyarsu da ka yi zan kuma sanar da kaina a cikinsu sa'ad da na hukunta ka. ¹² Sa'an nan za ka san cewa Ni UBANGIJI na ji duk abubuwan banzan da ka faƙa a kan duwatsun Isra'ila. Ka ce, “An mai da su kango an kuma ba mu su mu cinye.” ¹³ Ka yi fariya a kaina, ka kuma yi magana a kaina ba gaggautawa, na ji shi sarai. ¹⁴ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa yayinda dukan duniya take farin ciki, zan mai da kai kango. ¹⁵ Domin ka yi farin ciki sa'ad da gādon gidan Isra'ila ya zama kufai, haka zan yi da kai, ya Dutsen Seyir, kai da dukan Edom. Sa'an nan za ka san cewa ni ne UBANGIJI.’”

36

Annabci wa duwatsun Isra'ila

¹ “Dan mutum, ka yi annabci wa duwatsun Isra'ila ka ce, ‘Ya duwatsun Isra'ila, ku ji maganar UBANGIJI. ² Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa abokin gāba yana magana game da ku cewa, “Yauwa! Tsaffin tuddai sun zama mallakarmu yanzu.”’ ³ Saboda haka ka yi annabci ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa domin sun lalace ku suka kuma maishe ku kufai marar amfani a kowane gefe saboda ku zama mallakar sauran al'ummai da kuma abin magana da tsegumi ga mutane, ⁴ saboda haka, ya duwatsun Isra'ila, ku ji maganar UBANGIJI Mai Iko Duka, ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana faƙa wa duwatsu da tuddai, wa kwazazzabai da kwaruruka, wa kufai da garuruwan da suka zama kango waƙanda aka washe aka wulaƙanta suka zama ganimar sauran al'ummai da suke kewaye da ku, ⁵ ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa cikin kishina mai ƙuna na yi magana gāba da sauran al'ummai, da kuma gāba da Edom, gama da farin ciki da reni a zukatansu suka mai da ƙasata mallakarsu don su washe wuraren kiwonta.’ ⁶ Saboda haka ka yi annabci game da kasar Isra'ila ka kuma ce wa duwatsu da tuddai, wa kwazazzabai da kwaruruka, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai

* 34:26 Ko kuwa zan mai da su da kuma wurare kewaye da tuduna su zama sanadin samun albarka

Iko Duka yana cewa ga shi, na yi magana da kishina da hasalata saboda sun sha zargi wurin al'ummai. ⁷ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa na daga hannuna sama na rantse cewa al'ummai da suke kewaye da ku za su sha ba'a.

⁸ “‘Amma ku, ya duwatsun Isra'ila, za ku miƙa rassanku ku ba da amfani ga mutanena Isra'ila, gama ba da daƙewa ba za su komo gida. ⁹ Na damu da ku kuma zan dube ku da tausayi; za ku nome ku kuma shuka, ¹⁰ zan kuma riƙaɓɓanya mutane a kanku, dukan gidan Isra'ila ke nan. Za a zauna a birane a kuma saƙe gina rusassun wurare. ¹¹ Zan sa mutane da dabbobi su yi yawa a kanku, za su kuma ba da 'ya'ya su kuma yi yawa. Zan zaunar da mutane a kanku kamar dā zan kuma sa ku wadaita fiye da dā. Sa'an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI. ¹² Zan sa mutanena Isra'ila su yi tafiya a kanku. Za su mallake ku, za ku kuma zama gādonsu; ba za ku ƙara sa su rasa 'ya'yansu ba.

¹³ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa domin mutane suna magana game da ku cewa, “Kun cinye mutane kuka kuma sa al'ummarku ta rasa 'ya'yanta,” ¹⁴ saboda haka ba za ku ƙara cinye mutane ko ku sa al'ummarku ta rasa 'ya'ya ba, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ¹⁵ Ba zan ƙara bari ku ji maganar banza ta al'ummai ba, ba kuwa za ku ƙara shan ba'ar mutane ko in sa al'ummarku ta faɗi ba, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.’”

An tabbatar da maidowar Isra'ila

¹⁶ Maganar UBANGIJI ta saƙe zuwa mini cewa, ¹⁷ “Dan mutum, sa'ad da mutanen Isra'ila suke zama a ƙasarsu, sun ƙazantar da ita ta wurin halinsu da kuma ayyukansu. Halinsu ya yi kamar rashin tsarkin mace a lokacin al'adarta a gabana. ¹⁸ Saboda haka na husata da su domin sun yi kisankai a ƙasar kuma domin sun ƙazantar da ita da gumakansu. ¹⁹ Na warwatsa su cikin al'ummai, suka kuwa warwatsu cikin dukan ƙasashe; na hukunta su gwargwadon halinsu da ayyukansu. ²⁰ Kuma ko'ina da suka tafi a cikin al'ummai sun ɓata sunana mai tsarki, gama an yi magana a kansu cewa, ‘Wadannan mutanen UBANGIJI ne, duk da haka dole su bar ƙasarsa.’ ²¹ Na damu saboda sunana mai tsarki, wanda gidan Isra'ila ya ɓata a cikin al'ummai inda suka tafi.

²² “Saboda haka ka faɗa musu cewa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ba dominku ba ne, ya gidan Isra'ila da nake yin wadannan abubuwa, amma saboda sunana ne mai tsarki, wanda kuka ɓata a cikin al'ummai inda kuka tafi. ²³ Zan nuna tsarkin girman sunana, wanda aka ɓata a cikin al'umma, sunana da kuka ɓata a cikinsu. Sa'an nan al'ummai za su san cewa ni ne UBANGIJI, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, sa'ad da na nuna kaina mai tsarki ta wurinku a idanunsu.

²⁴ “‘Gama zan fitar da ku daga al'ummai; zan tattara ku daga dukan ƙasashe in komo da ku zuwa ƙasarku. ²⁵ Zan yayyafa muku ruwa mai tsabta, zan kuwa tsarkake ku daga dukan ƙazantarku daga kuma dukan gumakanku. ²⁶ Zan ba ku sabuwa zuciya in kuma sa sabon ruhu a cikinku; zan fid da zuciyar dutse in kuma ba ku zuciyar nama. ²⁷ Zan kuma sa Ruhuna a cikinku in kuma motsa ku ku bi ƙa'idodina ku kuma kiyaye dokokina. ²⁸ Za ku zauna a ƙasar da na ba wa kakanninku; za ku zama mutanena, ni kuwa zan zama Allahnkun. ²⁹ Zan cece ku daga dukan rashin tsabtarku. Zan sa hatsi ya yi yalwa ba zan kawo yunwa a kanku ba. ³⁰ Zan ƙara 'ya'yan itatuwa da amfanin gona, saboda kada ku ƙara shan kunya a cikin al'ummai saboda yunwa. ³¹ Sa'an nan za ku tuna mugayen hanyoyinku da mugayen ayyukanku, za ku kuwa ji ƙyamar kanku saboda zunubanku da kuma ayyukanku na bankyama. ³² Ina so ku san cewa ba na yi wannan saboda ku, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. Ku ji kunya ku kuma gaggita saboda halinku, ya gidan Isra'ila!

³³ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a ranar da na tsarkake ku daga dukan zunubanku, zan saƙe zaunar da ku a garuruwanku, a kuma saƙe gina kufai. ³⁴ Ƙasar da take kango a dā za ku nome ta a maimakon zama kango a idon dukan masu ratsawa a cikinta. ³⁵ Za su ce, “Wannan ƙasar da take kango a dā ta zama kamar lambu Eden; biranen da dā suke kufai, kango da kuma aka lalata, yanzu suna da katanga ana kuma zama a ciki.” ³⁶ Sa'an nan al'ummai kewaye da ku da suka rage za su san cewa Ni UBANGIJI na saƙe gina abin da aka lalace na kuma saƙe shuka abin da yake kango. Ni UBANGIJI na faɗa, kuma zan aikata.’

³⁷ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa har yanzu zan ji roƙon gidan Isra'ila in kuma yi musu wannan. Zan sa mutanensu su yi yawa kamar tumaki, ³⁸ yawansu ya yi kamar garken tumaki don hadaya a Urushalima a ƙayyadaddun lokuta bukukkuwarta. Haka biranen da suke kufai za su cika da dūmbun mutane. Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.”

37

Kwarin busassun kasusuwa

¹ Hannun UBANGIJI yana a kaina, ya kuma fitar da ni ta wurin Ruhun UBANGIJI ya sa ni a tsakiyar kwarin; yana cike da kasusuwa. ² Ya sa na kai na komo a ciki, na kuma ga kasusuwa masu girma da yawa a kasar kwarin, kasusuwan da suka bushe kwarai. ³ Sai ya tambaye ni cewa, “Dan mutum, waƙannan kasusuwa za su iya rayu?”

Ni kuwa na ce, “Ya UBANGIJI Mai Iko Duka, kai kaƙai ka sani.”

⁴ Sai ya ce mini, “Ka yi wa waƙannan kasusuwa annabci ka ce musu, ‘Busassun kasusuwa, ku ji maganar UBANGIJI!’ ⁵ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce wa waƙannan kasusuwa. Zan sa numfashi* ya shiga muku, za ku kuwa rayu. ⁶ Zan harhaƙa muku jijiyoyi in sa muku tsoka in kuma rufe ku da fata; zan sa numfashi a cikinku, za ku kuwa rayu. Sa’an nan za ku san cewa ni ne UBANGIJI.’”

⁷ Saboda haka sai na yi annabci yadda aka umarce ni. Da nake annabcin, sai aka ji motsi, karar girgiza, sai kasusuwan suka harhaƙu, kashi ya haƙu da kashi. ⁸ Na duba, sai ga jijiyoyi da nama suka bayyana a kansu fata kuma ta rufe su, amma ba numfashi a cikinsu.

⁹ Sa’an nan ya ce mini, “Ka yi annabci wa numfashi; ka yi annabci, ƙan mutum, ka ce masa, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ka fito daga kusurwoyi huƙu, ya numfashi, ka kuma numfasa cikin waƙannan matattu, don su rayu.’” ¹⁰ Saboda haka na yi annabci yadda aka umarce ni, sai numfashi ya shiga musu; suka rayu suka kuma miƙe tsaye a kafafunsu babbar runduna ce kwarai.

¹¹ Sa’an nan ya ce mini, “Dan mutum, waƙannan kasusuwa su ne dukan gidan Isra’ila. Suna cewa, ‘Kasusuwanmu sun bushe, sa zuciyarmu duk ya tafi; an share mu kaf.’” ¹² Saboda haka yi annabci ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ya mutanena, zan buƙe kaburburanku in fitar da ku daga cikinsu; zan mai da ku kasar Isra’ila. ¹³ Sa’an nan ku, mutanena, za ku san cewa ni ne UBANGIJI, sa’ad da na buƙe kaburburanku na fitar da ku daga cikinsu. ¹⁴ Zan sa Ruhuna a cikinku za ku kuwa rayu, zan kuma zaunar da ku a kasarku. Sa’an nan za ku san cewa Ni UBANGIJI na faƙa, zan kuma aikata, in ji UBANGIJI.’”

Al’umma ƙaya a ƙarƙashin sarki guda

¹⁵ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ¹⁶ “Dan mutum, ka ƙauki sanda ka rubuta a kansa, ‘Na Yahuda da Isra’ilawan da suke tare da shi.’ Sa’an nan ka ƙauki wani sanda, ka rubuta a kansa, ‘Sandan Efraim, na Yusuf da dukan gidan Isra’ilan da suke tare da shi.’” ¹⁷ Ka haƙa su su zama sanda guda saboda su kasance ƙaya a hannunka.

¹⁸ “In mutanen ƙasarka suka tambaye ka cewa, ‘Ba za ka faƙa mana abin da kake nufi da wannan ba?’” ¹⁹ Ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa, Zan ƙauki sandan Yusuf, wanda yake a hannun Efraim, da na kabilan Isra’ilawan da suke tare da shi, in haƙa shi da sandan Yahuda, in mai da su sanda guda, za su kuwa zama ƙaya a hannuna.’” ²⁰ Ka riƙe sandunan da ka yi rubutun a gabansu ²¹ ka ce musu, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan fitar da Isra’ilawa daga al’ummai inda suka tafi. Zan tattara su daga dukan kewaye in komo da su ƙasarsu. ²² Zan mai da su al’umma ƙaya a cikin kasar, a kan duwatsun Isra’ila. Za a kasance da sarki guda a kan dukansu ba za su ƙara zama al’ummai biyu ko su rabu su zama masarautai biyu ba. ²³ Ba za su ƙara ƙazantar da kansu da gumaka da mugayen siffofi ko kuma da wani daga laifofinsu ba, gama zan cece su daga dukan zunubinsu na ridda, zan kuma tsarkake su. Za su zama mutanena, ni kuma zan zama Allahnsu.

²⁴ “Bawana Dawuda zai zama sarki a kansu, dukansu kuwa za su kasance da makiyayi guda. Za su bi dokokina su kuma kiyaye ƙa’idodina. ²⁵ Za su zauna a kasar da na ba wa bawana Yaƙub, kasar da kakanninsu suka zauna. Su da ‘ya’yansu da ‘ya’ya ‘ya’yansu za su zauna a can har abada, kuma Dawuda bawana zai zama sarkinsu har abada. ²⁶ Zan yi alkawarin salama da su; zai zama madawwamin alkawari. Zan kafa su in ƙara yawansu, zan kuma sa wuri mai tsarkina a cikinsu har abada. ²⁷ Mazaunina zai kasance da su; zan kuwa zama Allahnsu, za su kuma zama mutanena. ²⁸ Sa’an nan al’ummai za su san cewa Ni UBANGIJI na mai da Isra’ila mai tsarki, sa’ad da wuri mai tsarkina yana a cikinsu har abada.’”

* 37:5 Ibraniyanci na wannan kalma zai iya zama iska ko ruhu (dubi ayoyi 6-14).

38

Annabci a kan Gog

¹ Maganar UBANGIJI ta zo mini cewa, ² “Dan mutum, ka fuskanci Gog, na kasar Magog, babban sarkin* Meshek da Tubal; ka yi annabci a kansa ³ ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da kai, ya Gog, babban sarkin† Meshek da Tubal. ⁴ Zan juyar da kai, in sa kugiyoyi a mukamukanka in fitar da kai tare da dukan sojojinka, dawakanka, mahayan dawakanka saye da makamai, da kuma jama’a mai girma masu riƙe da garkuwoyi manya da kanana, dukansu da takuba a zāre. ⁵ Farisa, Kush‡ da Fut za su kasance tare da su, duka riƙe da garkuwoyi da hulunan kwano, ⁶ haka ma Gomer da dukan sojojinsa, da Bet Togarma daga can arewa tare da dukan sojojinsa, al’ummai masu yawa tare da kai.

⁷ “Ka shirya; ka kintsa, kai da dukan jama’arka da suka taru kewaye da kai, ka kuma zama mai ba su umarni. ⁸ Bayan kwanaki masu yawa za a kira ka. A shekaru masu zuwa za ka kai hari a kasar da ta farfaɗo daga yaƙi, wadda aka tattara mutanenta daga al’ummai masu yawa zuwa duwatsun Isra’ila, dā kango ne sosai. An fitar da su daga al’ummai, yanzu kuwa dukansu suna zama lafiya. ⁹ Kai da dukan sojojinka da kuma al’ummai masu yawa da suke tare da kai za ku haura, kuna cin gaba kamar hadari; za ku zama kamar girgijen da yake rufewa kasa.

¹⁰ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a ranar, tunani zai shiga cikin zuciyarka za ka kuma kirkiro muguwar dabara. ¹¹ Za ka ce, “Zan kai hari wa kasar da ka uyukanta ba su da katanga; zan fāɗa wa mutanen da suke zamansu kurum cikin salama, dukansu suna zama babu katanga babu kofofi ko kyamare. ¹² Zan washe in kwashe ganima in kuma juye hannuna gāba da kufai da aka sāke zaunar da mutanen da aka tattara daga al’ummai, masu yawan shanu da kayayyaki, masu zama a tsakiyar kasa.” ¹³ Sheba da Dedan da ’yan kasuwar Tarshish da dukan ka uyukanta§ za su ce maka, “Ka zo ka kwashe ganima ne? Ka tattara jama’arka don ka yi waso, ka kuma kwashe azurfa da zinariya, ka kwashe shanu da kayayyaki ka kuma kwace ganima mai yawa?”’

¹⁴ “Saboda haka ɗan mutum, ka yi annabci ka ce wa Gog, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a ranar, sa’ad da mutanena Isra’ila suna zaman lafiya, ba za ka sani ba? ¹⁵ Za ka zo daga wurinka a can arewa, kai da al’ummai masu yawa tare da kai, dukansu suna hawan dawakai, jama’a mai yawa, babbar runduna. ¹⁶ Za ka ci gaba a kan mutanena Isra’ila kamar yadda girgijen yakan rufe kasa. A kwanaki masu zuwa, ya Gog, zan kawo ka, ka yi yaƙi da kasar, domin al’ummai su san ni sa’ad da na nuna kaina mai tsarki ta wurinka a gabansu.

¹⁷ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ba kai ba ne na yi magana da kai a kwanakin dā ta wurin bayina annabawan Isra’ila? A lokacin sun yi annabci shekaru masu yawa cewa zan kawo ka, ka yaƙe su. ¹⁸ Ga abin da zai faru a ranar. Sa’ad da Gog ya fāɗa wa kasar Isra’ila, fushina mai zafi zai kuna, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ¹⁹ Cikin kishina da hasalata mai zafi zan furta cewa a wannan lokaci za a yi babbar girgizar kasa a kasar Isra’ila. ²⁰ Kifin teku, tsuntsayen sarari, namun jeji, kowace halitta mai rarrafe da kuma dukan mutane a duniya za su yi rawar jiki a gabana. Za a tumbuke duwatsu, a ragargaza tsaunuka, kuma kowane bango zai fāɗi kasa. ²¹ Zan kira takobi a kan Gog a dukan duwatsuna, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. Kowane takobin mutum zai yi gāba da ɗan’uwansa. ²² Zan yi hukunci a kansa da annoba da kuma zub da jini; zan yi ruwa mai yawa da kanƙara da kibiritu mai cin wuta a kansa da a kan sojojinsa da kuma a kan al’ummai masu yawa da suke tare da shi. ²³ Ta haka zan nuna girmana da kuma tsarkina, zan sanar da kaina a gaban al’ummai masu yawa. Sa’an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI.’

39

¹ “Dan mutum, ka yi annabci a kan Gog ka ce, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da kai, ya Gog, babban sarkin* Meshek da Tubal. ² Zan juya ka in kuma ja ka. Zan kawo ka daga can arewa in aike ka don ka fāɗa wa duwatsun Isra’ila. ³ Sa’an nan zan karya bakan da take a hannun hagunka, in sa kibiyoyin da suke a hannun damanka su fāɗi. ⁴ A kan duwatsun Isra’ila za ka fāɗi, kai

* 38:2 Ko kuwa sarkin Rosh, † 38:3 Ko kuwa sarkin Rosh, ‡ 38:5 Wato, yankin Nilu na Bisa § 38:13 Ko kuwa zakokinta masu karfi * 39:1 Ko kuwa Gog, sarkin Rosh,

da sojojinka da kuma al'ummai da suke tare da kai. Zan bayar da kai ka zama abinci ga tsuntsaye da namun jeji masu cin nama. ⁵ Za ka mutu a fili, gama haka ni na faɗa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ⁶ Zan aika da wuta a kan Magog da kuma a kan waɗanda suke zama lafiya a bakin teku, za su kuwa san cewa ni ne UBANGIJI.

⁷ “Zan sanar da sunana mai tsarki a cikin mutanena Isra'ila. Ba zan kara bari a ɓata sunana mai tsarki ba, kuma al'ummai za su san cewa Ni UBANGIJI Mai Tsarki ne a cikin Isra'ila. ⁸ Yana zuwa! Tabbatacce zai faru, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. Ranar da na yi magana ke nan.

⁹ “Sa'an nan waɗanda suke zama a garuruwan Isra'ila za su fita su tattara makamai su hura wuta da su su kuma kone su, manya da kanana garkuwoyi, bakkuna da kibiyoyi, kulake da m̄asu. Shekara bakwai za su yi amfani da su don hura wuta. ¹⁰ Ba za su yi wahalar zuwa jeji don neman itacen hura wuta ba, domin za su yi amfani da makamai don hura wuta. Za su kuma washe waɗanda suka washe su ganima, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹¹ “A ranar zan yi wa Gog makabarta a cikin Isra'ila, a kwarin waɗanda suke tafiya wajen gabashin Teku. Za t̄a tare hanyar matafiya, domin za a binne Gog da dukan mutanensa a can. Ta haka za a kira wurin Kwarin Haman Gog.†

¹² “Watanni bakwai gidan Isra'ila zai yi ta binne su don a tsarkake kasar. ¹³ Dukan mutanen kasar za su binne su, kuma ranar da za a ɗaukaka ni za t̄a zama ranar tuni a gare su, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

¹⁴ “Za a ɗauki mutane kullum don tsabtacce kasar. Waɗansu za su ratsa kasar, kari da waɗannan, waɗansu za su binne gawawwakin da suka ragu a kasar. A karshen watanni bakwai ɗin za su fara bincikensu. ¹⁵ Yayinda suke ratsa kasar, in waninsu ya ga kashin mutum, zai kafa shi kamar alama a gefe sai masu haka kabari sun binne shi a Kwarin Haman Gog. ¹⁶ Akwai wani garin da ake kira Hamona‡ zai kasance a can. Ta haka za su tsabtacce kasar.’

¹⁷ “Dan mutum, ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa, ka gayyato kowane irin tsuntsu da dukan namun jeji, ‘Ku taru ku kuma zo wuri ɗaya daga ko'ina don hadayar da nake shirya muku, babbar hadaya a kan duwatsun Isra'ila. A can za ku ci nama ku kuma sha jini. ¹⁸ Za ku ci naman manyan mutane ku kuma sha jinin sarakunan duniya sai ka ce an yanka raguna da 'yan tumaki, awaki da bijimai, dukansu turkakkun dabbobi daga Bashan. ¹⁹ A hadayar da nake shirya muku, za ku ci kitse sai kun koshi ku kuma sha jini sai kun bugu. ²⁰ A teburina za ku ci iya koshiyarku da naman jama'a da kuma mahaya, manyan mutane da sojoji na kowane iri,' in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

²¹ “Zan nuna ɗaukakata a cikin al'ummai, kuma dukan al'ummai za su ga hukuncin da zan yi da kuma hannu mai nauyin da zan ɗora a kansu. ²² Daga wannan rana zuwa gaba gidan Isra'ila zai san cewa ni ne UBANGIJI Allahnsu. ²³ Al'ummai kuma za su san cewa mutanen Isra'ila sun tafi zaman bauta saboda zunubinsu, domin sun yi rashin aminci gare ni. Saboda haka na kawar da fuskata daga gare su na miƙa su ga abokan ḡabansu, suka kuwa mutu ta takobi. ²⁴ Na yi da su gwargwadon rashin tsabtarsu da laifofinsu, na kuma kawar da fuskata daga gare su.

²⁵ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa zan komo da Yakub daga zaman bauta§ zan kuma yi wa dukan Isra'ila jinƙai, zan kuma yi kishi saboda sunana mai tsarki. ²⁶ Za su manta da kunyar da suka sha da dukan rashin amincin da suka nuna mini sa'ad da suke zama lafiya a kasarsu inda ba wanda zai tsorata su. ²⁷ Sa'ad da na komo da su daga al'ummai na kuma tattara su daga kasashen abokan ḡabansu, zan nuna kaina mai tsarki ta wurinsu a gaban al'ummai masu yawa. ²⁸ Sa'an nan za su san cewa ni ne UBANGIJI Allahnsu, gama ko da yake na tura su zaman bauta a cikin al'ummai, zan tattara su zuwa kasarsu, ba tare da barin wani a baya ba. ²⁹ Ba zan kara kawar da fuskata daga gare su, gama zan zuba Ruhuna a kan gidan Isra'ila, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.”

40

Wurin sabon haikali

¹ A shekara ta ashirin da biyar ta zaman bauta, a farkon shekara, a rana ta goma ga wata, a shekara ta goma sha huɗu bayan f̄aɗuwar birnin Urushalima, a wannan rana ikon UBANGIJI ya sauko a kaina

† 39:11 Haman Gog yana nufin mutanen Gog. ‡ 39:16 Hamona yana nufin jama'a. § 39:25 Ko kuwa yanzu mai da nasarar Yakub

ya kuma iza ni. ² Cikin wahayin, Allah ya kai ni kasar Isra'ila ya sa ni a kan wani dutse mai tsayi kwarai, inda a gefen kudunsa akwai gine-ginen da suka yi kamar birni. ³ A cikin wahayin ya kai ni can, na kuma ga mutum wanda kamanninsa ya yi kamar tagulla; yana tsaye a hanyar shiga yana riƙe da igiyar lilin da kuma karan awo a hannunsa. ⁴ Mutumin ya ce mini, “Dan mutum, duba da idanunka, ka ji da kunnuwanka ka kuma lura da kowane abin da zan nuna maka, gama abin da ya sa na kawo ka nan ke nan. Ka faɗa wa gidan Isra'ila duk abin da ka gani.”

Kofar shiga ta gabas zuwa filin waje

⁵ Na ga katanga da ya kewaye filin haikali gaba ɗaya. Tsawon karan awon da yake a hannun mutumin kamu shida ne, sai ya auna kaurin katangar ya sami kamu shida, tsayinta kuma kamu shida.

⁶ Sa'an nan ya tafi kofar da take fuskantar gabas. Ya hau matakanta ya auna madogarar kofa; zurfinta kamu shida ne. ⁷ Tsawon kowane ɗakin matsara kamu shida ne, faɗinsa kuma kamu shida, kaurin bangayen da suka raba ɗaki da ɗaki kamu biyar ne. Zurfin madogarar kofar da yake dab da shirayin da yake fuskantar haikalin kamu shida ne.

⁸ Sa'an nan ya auna shirayin hanyar shiga; ⁹ zurfinsa kamu takwas ne, kaurin kowane madogarar kofarsa kuwa kamu biyu ne. Shirayi hanyar shiga yana fuskantar haikalin.

¹⁰ A cikin kofar gabas akwai ɗakuna uku a kowane gefe na hanyar shiga; dukan ukun girmansu ɗaya, bangayen da suke tsakani a kowane gefe girmansu ɗaya ne. ¹¹ Sa'an nan ya auna bakin hanyar shiga ya sami faɗinsa kamu goma, tsawonsa kuma kamu goma sha uku. ¹² A gaban kowane ɗakin akwai bango mai tsayi kamu ɗaya, ɗakunan kuma kamu shida-shida ne a kowane gefe. ¹³ Sa'an nan ya auna hanyar shiga daga saman bangon ɗaki a baya zuwa saman ɗakin da yake ɗaura da shi; nisansu kamu ashirin da biyar ne daga bango zuwa bango. ¹⁴ Ya auna ɗakin bakin kofa na can karshen hanyar shiga ya sami kamu sittin. Awon ya kai har zuwa shirayin* da yake fuskantar filin.† ¹⁵ Nisan da take daga mashigin hanyar shiga zuwa can karshen shirayin, kamu hamsin ne. ¹⁶ Akwai kananan tagogi a ɗakunan da kuma a bangayen hanyar shiga, yadda suke a shirayin; tagogi a kewaye duka suna fuskantar ciki. An yi wa bangayen da suke waje kofar shiga ado da zane-zane siffofin itatuwan dabino.

Filin waje

¹⁷ Sai mutumin ya bi da ni ta hanyar shiga zuwa filin waje, inda na ga ɗakuna talatin da aka gina kewaye a filin waje na filin. An gina waɗannan ɗakunan gefe a jikin bangon waje, a gabansu kuwa akwai dabe kewaye da filin. ¹⁸ Daben ya bi ta daidai gefen hanyoyin shiga, kuma faɗinsa ya yi daidai da tsawon kofofin shiga; wannan shi ne daben da yake kasa-kasa.

¹⁹ Sa'an nan ya auna nisan da take daga hanyar shiga da take kasa-kasa daga ciki zuwa waje na filin ciki; ya kai kamu ɗari a gefen gabas haka ma yake a gefen arewa.

Kofar arewa

²⁰ Sa'an nan mutumin ya auna tsawo da faɗin kofar da take fuskantar arewa, wadda take bi zuwa filin waje. ²¹ Kofar shigar ma tana da ɗakuna uku-uku a kowane gefe. Girman bangayen da suka miƙe, da kuma shirayinta daidai suke da na kofa ta fari. Tsawonta kamu hamsin, faɗinta kuwa kamu ashirin da biyar. ²² Tagoginta, shirayinta da siffofin itatuwan dabinon da aka yi zane-zanen adonta duk girmansu ɗaya ne da na kofar da take fuskantar gabas. ɗakin shiga shi ma ya fuskanci filin yana kuma da mataƙai bakwai waɗanda suka bi zuwa kofar shiga, da shirayinta ɗaura da su. ²³ Akwai kofa zuwa filin ciki wadda take fuskantar kofar arewa, kamar dai yadda take a gabas. Ya auna daga kofa zuwa kofar da take ɗaura ta ita; ya sami kamu ɗari.

Kofar kudu

²⁴ Sa'an nan ya kai ni gefen kudu, na kuma ga kofa tana fuskantar kudu. Ya auna madogaranta da shirayinta, dukansu girmansu ɗaya ne kamar sauran kofofi biyun. ²⁵ Hanyar shiga da shirayinta suna da tagogi duk a kewaye, kamar tagogin sauran. Tsawonta kamu hamsin ne faɗinta kuma kamu ashirin da biyar ne. ²⁶ Mataƙai bakwai sun haura zuwa kofar, da shirayi ɗaura da mataƙan; tana da

* 40:14 Seftuwajin; Ibraniyanci bangon † 40:14 Ma'anar Ibraniyanci na wannan aya dai babu tabbas.

zāne-zānen adon itatuwan dabino a bangayen a kowane gefe. ²⁷ Filin cikin ma yana da kofar da ta fuskanci kudu, sai ya auna daga wannan kofa zuwa kofar waje a gefen kudu; ya sami kamu ɗari.

Kofofin zuwa filin ciki

²⁸ Sai ya kawo ni cikin filin ciki ta kofar kudu, ya kuma auna kofar kudu; ita ma tana da girma ɗaya da sauran kofofin shiga. ²⁹ Dakunanta na matsara, bangayenta duk suna da girma ɗaya da sauran. Hanyar shiga da shirayinta suna da tagogi duk a kewaye. Tsawonta kamu hamsin ne, fāɗinta kuma kamu ashirin da biyar ne. ³⁰ (Fāɗin shirayun hanyoyin shiga kewaye da filin ciki kamu ashirin da biyar ne, fāɗinsu kuma kamu biyar.) ³¹ Shirayin kofar yana fuskantar filin waje; an yi zāne-zānen adon itatuwan dabino a madogarar bangayen hanyar shiga. Yana kuma da mataakai takwas.

³² Sai ya kai ni filin da yake ciki a gefen gabas, ya kuma auna hanyar shiga; girmanta iri ɗaya ne kamar sauran. ³³ Dakunanta, bangayenta da shirayinta duk girmansu iri ɗaya ne kamar sauran. Hanyar shiga da shirayinta suna da tagogi duk a kewaye. Tsawon hanyar shiga kamu hamsin ne, fāɗinta kuma kamu ashirin da biyar. ³⁴ Shirayinta yana fuskantar filin da yake waje; tana da zāne-zānen adon itatuwan dabino a madogararta. Tana kuma da mataakai takwas.

³⁵ Sa'an nan ya kawo ni kofar arewa ya kuma auna ta. Girmanta ɗaya ne da sauran, ³⁶ Haka ma dakunanta, bangayenta da shirayinta, kofar tana da tagogi duk a kewaye. Tsawonta kamu hamsin, fāɗinta kuma kamu ashirin da biyar. ³⁷ Shirayin kofar[‡] ta fuskanci filin waje; tana da zāne-zānen adon itatuwan dabino a madogaranta, mataakai takwas kuwa sun haura zuwa wajenta.

Dakuna don shirya hadayu

³⁸ Dakin da hanya ta ratsa ciki yana kusa da shirayin a kowane hanyoyin shiga na ciki, inda a kan wanke hadayun konawa. ³⁹ A shirayin hanyar shiga akwai tebur biyu a kowane gefe, inda ake yankan hadayun konawa, hadayun zunubi da kuma hadayun laifi. ⁴⁰ Ta bangon waje na shirayin hanyar shiga, kusa da mataakai a mashigin zuwa hanyar shiga da take arewa akwai tebur biyu, akwai kuma tebur biyu a gefe ɗaya na matakan. ⁴¹ Duka dai akwai tebur huɗu a gefe ɗaya na hanyar shiga, huɗu kuma a ɗaya gefen, tebur takwas ke nan gaba ɗaya, inda a kan yanka hadayu a kai. ⁴² Akwai kuma tebur huɗu da aka yi da sassakakun duwatsu don hadayun konawa, tsawon kowanne kuwa kamu ɗaya da rabi ne, fāɗinsa kamu ɗaya da rabi, tsayinsa kuma kamu ɗaya. A kansu ne a kan ajiye kayan yanka hadayun konawa da kuma sauran hadayu. ⁴³ Aka kakkafa kugiyoyi kewaye a bangon, tsawon kowanne ya yi fāɗin tafin hannu. An yi amfani da teburin don a riƙa ajiye naman hadayu.

Dakuna domin firistoci

⁴⁴ Waje da kofar ciki, a cikin filin ciki, akwai ɗakuna biyu, ɗaya[§] a gefen kofar arewa yana kuma fuskantar kudu, wani kuma a gefen kofar kudu* yana fuskantar arewa. ⁴⁵ Sai mutumin ya ce mini, “Dakin da yake fuskantar kudu ne na firistocin da suke lura da haikali, ⁴⁶ ɗaya ɗakin kuma da yake fuskantar arewa ne na firistocin da suke lura da bagade. Waɗannan su ne 'ya'yan Zadok maza, waɗanda su ne kaɗai Lawiyawan da za su iya yin kusa da UBANGIJI don su yi hidima a gabansa.”

⁴⁷ Sa'an nan ya auna filin, murabba'i ne, tsawonsa kamu ɗari, fāɗinsa kuma kamu ɗari. Bagaden kuwa yana a gaba a cikin haikalin.

Haikalin

⁴⁸ Sai ya kawo ni shirayin haikalin ya kuma auna madogaran shirayin; fāɗinsu a kowane gefe kamu biyar-biyar ne. Fāɗin mashigin kamu goma sha huɗu ne, bangayenta[†] kuma kamu uku-uku ne a kowane gefe. ⁴⁹ Fāɗin shirayin kamu ashirin ne, kamu goma sha biyu[‡] kuma daga gaba zuwa baya. A kan kai samansa ta wurin hawan mataakai,[§] akwai kuma ginshikai a kowane gefe na madogaran.

‡ 40:37 Seftuwajin (dubi kuma ayoyi 31 da 34); Ibraniyanci madogarar § 40:44 Seftuwajin; Ibraniyanci ɗakuna don mawaka, waɗanda suke * 40:44 Seftuwajin; Ibraniyanci gabas † 40:48 Seftuwajin; Ibraniyanci bakin kofar take ‡ 40:49 Seftuwajin; Ibraniyanci goma sha ɗaya § 40:49 Ibraniyanci; Seftuwajin Mataakai goma suka haura zuwa wurinsa

41

¹ Sai mutumin ya kawo ni wuri mai tsarki da yake waje ya kuma auna madogaransa; fāḍīn gefe-gefen kamu shida ne a kowane gefe. ² Faḍīn kofar shiga kamu goma ne, fāḍīn bangaye a kowane madogararta kamu biyar-biyar ne. Ya kuma auna wuri mai tsarkin da yake waje; tsawonsa kamu arba'in fāḍīnsa kuma kamu ashirin.

³ Sa'an nan ya shiga wuri mai tsarki da yake can ciki ya auna madogarar kofar shigar; fāḍīn kowanne kamu biyu ne. Faḍīn kofar shigan kamu shida ne, fāḍīn bangayen a kowane gefenta kamu bakwai-bakwai ne. ⁴ Ya kuma auna tsawon wuri mai tsarki da yake can ciki; tsawon kamu ashirin ne, fāḍīnsa kuma kamu ashirin daga kurewa wuri mai tsarki da yake waje. Ya ce mini, "Wannan shi ne Wuri Mafi Tsarki."

⁵ Sa'an nan ya auna bangon haikalin; kaurinsa kamu shida ne, kuma kowane ḍakin da yake a gefe kewaye da haikalin fāḍīnsa kamu huɗu ne. ⁶ Dakunan da suke gefe masu hawa uku ne, wani bisa wani, guda talatin a kowane hawa. Akwai katanga kewaye da bangayen haikalin don ta tokare ḍakunan, domin ba a so ḍakunan su jingina da bangon haikalin. ⁷ Faḍīn ḍakunan da suke gefe kewaye da haikalin ya yi ta kuruwa daga hawa zuwa hawa. Ginin da aka yi kewaye da haikalin ya yi ta kuruwa daga hawa zuwa hawa, don haka ḍakunan suka yi ta kura fāḍī yayinda suka kura bisa. Akwai mataki daga ḍaki na kasa zuwa ḍaki na bisa ta hanya hawa ḍaki na tsakiya.

⁸ Na ga cewa haikalin yana da ḍagaggen tushe kewaye da shi, wanda ya zama harsashin ḍakunan da suke gefe. Tsawonsa kara guda ne mai tsawon kamu shida. ⁹ Kaurin bangon waje na ḍakunan da suke gefe kamu biyar ne. Faḍīn filin da yake tsakanin ḍakunan da suke gefen haikalin ¹⁰ da ḍakunan firistoci kamu ashirin ne kewaye da haikalin. ¹¹ Akwai kofofin shiga daga fili, ḍaya a arewa ḍaya kuma a kudu; fāḍīn tushen da ya yi kusa da filin kamu biyar ne kewaye.

¹² Faḍīn ginin da yake fuskantar filin haikali a wajen yamma kamu saba'in ne. Kaurin bangon ginin kamu biyar ne kewaye, tsawonsa kuma kamu tasa'in ne.

¹³ Sa'an nan ya auna haikalin; tsawonsa kamu ḍari ne, tsawon filin haikalin da ginin tare da bangayensa su ma kamu ḍari ne. ¹⁴ Faḍīn filin haikalin a wajen gabas, haḍe da gaban haikalin, kamu ḍari ne.

¹⁵ Sa'an nan ya auna tsawon ginin da yake fuskantar filin a bayan haikalin, haḍe da rumfunansa a kowane gefe, kamu ḍari.

Wuri mai tsarki da yake waje, wuri mai tsarki da yake can ciki da shirayin da yake fuskantar filin, ¹⁶ da madogaran kofa da matsattsun tagogi da rumfuna kewaye da su ukun, har da kome da yake gaba haḍe da madogarar kofa, an rufe su da katako. An rufe bangon haikalin daga kasa har zuwa tagogi, tagogin kuwa an rufe su. ¹⁷ A filin da yake bisan kofar shiga na waje zuwa wuri mai tsarki na can ciki da kuma a bangayen da aka daidaita tsakani kewaye da wuri mai tsarki na can ciki da kuma na can waje ¹⁸ an zāna siffofin kerubobi da na itatuwan dabino. Zānen siffar itacen dabino yana a tsakanin kerub da kerub. Kowane kerub yana da fuska biyu, ¹⁹ fuskar ḍaya kamar ta mutum tana fuskantar zānen siffar itacen dabino a wannan gefe, ḍaya fuskar kamar ta zaki tana fuskantar zānen siffar itacen dabino na wancan gefe. Haka aka zāna su dukan a jikin bangon haikalin kewaye. ²⁰ Daga kasa zuwa daurin kofa, an zāna siffofin kerubobi da na itatuwan dabino a waje na wuri mai tsarki.

²¹ Wuri mai tsarki da yake waje yana da madogarar kofa murabba'i, haka ma wadda take a gaban Wuri Mafi Tsarki. ²² Akwai bagaden katako mai tsayi kamu uku, fāḍīnsa kamu biyu da kuma tsawonsa kamu biyu; kusurwansa, tushensa da kuma gefe-gefensa duk katako ne. Sai mutumin ya ce mini, "Wannan shi ne tebur da yake a gaban UBANGIJI." ²³ A wuri mai tsarki da yake waje da kuma Wuri Mafi Tsarki suna da kofa biyu a haḍe. ²⁴ Kowace kofa tana da murfi biyu masu buɗewa ciki da waje. ²⁵ A kofofin wuri mai tsarki da yake waje an zāna siffofin kerubobi da na itatuwan dabino kamar yadda aka zāna a bangayen, akwai kuma rumfar da aka yi da itace a gaban shirayin. ²⁶ A bangayen da suke gefen shirayin akwai matsattsun tagogi da aka zāna siffar itatuwan dabino a kowane gefe. Gefe-gefen ḍakunan haikalin ma suna da rumfuna.

42

¹ Sai mutumin ya kai ni wajen arewa zuwa cikin filin da yake waje ya kuma kawo ni ɗakunan da suke ɗaura da filin haikalin da yake a gefen arewa. ² Tsawon ginin da yake fuskantar arewa kamu ɗari ne fāɗinsa kuma kamu hamsin. ³ A gaban kamu ashirin na filin da yake can ciki da kuma a gaban daɓen filin da yake waje, akwai rumfuna a jere waɗanda suke fuskantar juna hawa uku-uku. ⁴ A gaban ɗakunan akwai hanya a can ciki mai fāɗin kamu goma, tsawonta kuma kamu ɗari. Kofofinsu suna wajen arewa. ⁵ ɗakunan da suke bisa ba su da fāɗi, gama mataki hawan benen ya cinye wuri fiye da a ɗakunan da suke a hawa na kasa da na tsakiya. ⁶ ɗakunan da suke a hawa na uku ba su da ginshikai, yadda filayen suka kasance da su, saboda haka suka matsu fiye da waɗanda suke a hawa na kasa da na tsakiya. ⁷ Akwai katanga wadda take waje, wadda ta yi hannun riga da ɗakunan filin waje; ta miƙe a gaban ɗakunan, tsawonta kamu hamsin ne. ⁸ Yayinda tsawon jerin ɗakunan da suke a gefe kusa da filin da yake waje kamu hamsin ne, tsawon jerin ɗakunan da suke a gefen da yake kurkusa da wuri mai tsarki kamu ɗari ne. ⁹ ɗakunan da suke can kasa suna da kofar shiga a wajen gabas in za a shiga cikinsu daga filin da yake waje.

¹⁰ A wajen kudu* a ta katangar filin da yake waje, kusa da filin haikali da yake ɗaura da katangar waje, akwai ɗakuna ¹¹ da hanya a gabansu. Waɗannan sun yi kama da ɗakunan da suke wajen arewa; tsawonsu da fāɗinsu duk iri ɗaya ne, da irin mafita ɗaya da kuma yadda aka shirya su. Sun yi kama da kofofin da suke wajen arewa ¹² haka ma kofofin ɗakunan a wajen kudu. Akwai kofa a farkon hanyar da ta yi hannun riga da ɗayan katangar da ta miƙe wajen gabas, inda za a iya shiga ɗakunan.

¹³ Sai ya ce mini, “ɗakunan arewa da na kudu waɗanda suke fuskantar filin haikali ɗakunan firistoci ne, inda firistocin da suke kusaci UBANGIJI za su ci hadayu mafi tsarki. A can za su ajiye hadayu mafi tsarki, hadayu na gari, hadayu na zunubi da hadayu na laifi, gama wuri mai tsarki ne. ¹⁴ Da zarar firistoci suka shiga wuri mai tsarki, ba za su fita zuwa filin da yake waje ba sai sun tuɓe rigunan da suka yi hidima da su, gama waɗannan masu tsarki ne. Za su sa waɗansu riguna kafin su kusaci wuraren da mutane suke.”

¹⁵ Da ya gama auna filin da yake cikin haikali, sai ya fitar da ni ta kofar gabas ya auna dukan filin kewaye. ¹⁶ Ya auna gefen gabas da karan awon; ya samu kamu ɗari biyar.†‡ ¹⁷ Ya auna gefen arewa da karan awon; ya samu kamu ɗari biyar. ¹⁸ Ya auna gefen kudu da karan awon; ya samu kamu ɗari biyar. ¹⁹ Sa’an nan ya juya zuwa gefen yamma ya auna shi da karan awon, ya samu kamu ɗari biyar. ²⁰ Ta haka ya auna dukan kusurwoyi huɗu. Filin yana da katanga kewaye da shi, tsawon kamu ɗari biyar, fāɗin kuma kamu ɗari biyar don yā raba wuri mai tsarki daga wuri marar tsarki.

43

Daukaka ta komo haikali

¹ Sai mutumin ya kawo ni kofar da take fuskantar gabas, ² sai na ga ɗaukakar Allah na Isra’ila tana tahowa daga gabas. Muryarsa ta yi kamar rurin ruwaye masu gudu, kasa kuma ta haskaka da ɗaukakarta. ³ Wahayin da na gani ya yi kamar wahayin da na gani sa’ad da ya zo don yā hallaka birnin, kamar kuma wahayin da na gani kusa da Kogin Kebar, na kuwa fāɗi rubda ciki. ⁴ ɗaukakar UBANGIJI ta shiga haikali ta kofar da take fuskantar gabas. ⁵ Sa’an nan Ruhu ya ɗaga ni sama ya kawo ni cikin fili na can ciki, ɗaukakar UBANGIJI kuwa ta cika haikalin.

⁶ Yayinda mutumin yana tsaye kusa da ni, na ji wani yana magana da ni daga cikin haikalin. ⁷ Ya ce, “Dan mutum, wannan shi ne kursiyina da wurin tadin kafafuna. A nan ne zan zauna a cikin Isra’ilawa har abada. Gidan Isra’ila ba zai kasa ɓata sunana mai tsarki ba, ko su ko sarakunansu, ta wurin karuwanci* da gumakan da ba su da rai,† sarakunansu a masujadan kan tudu. ⁸ Sa’ad da suka sa madogarar kofarsu kusa da madogarar kofata, da katanga kawai a tsakanina da su, sun ɓata sunana mai tsarki ta wurin ayyukansu masu bankyama. Saboda haka na hallaka su cikin fushina. ⁹ Yanzu bari su kawar da karuwancinsu da gumakansu waɗanda ba su da rai na sarakunansu daga gabana, zan kuwa zauna a cikinsu har abada.

* 42:10 Seftuwajin; Ibraniyanci Wajen gabas † 42:16 Dubi Seftuwajin na ayar 17; Ibraniyanci karan gwaji; haka ma a ayoyi 18 da 19. ‡ 42:16 Kamu ɗari biyar ya yi daidai kamar kamu 875 ko kuwa kamar mita 265; haka ma a ayoyi 17, 18 da 19. * 43:7 Ko kuwa zinansu ta ruhaniya; haka ma a aya 9 † 43:7 Ko kuwa gawawwaki; haka ma a aya 9

¹⁰ “Dan mutum, ka bayyana haikalin ga mutanen Isra’ila, don su ji kunya saboda zunubansu. Bari su yi la’akari da fasalin, ¹¹ kuma in suka ji kunyar abubuwan da suka aikata, sai ka sanar musu fasalin haikalin da shirye-shiryensa, kofofinsa na shiga da fita, dukan fasalinsa da dukan ka’idodinsa da dokokinsa. Ka rubuta waƙannan a gabansu saboda su yi aminci da fasalinsa su kuma kiyaye dukan ka’idodinsa.

¹² “Wannan ita ce dokar haikalin. Dukan filin da yake kewaye a kan dutsen, zai zama wuri mafi tsarki. Dokar haikalin ke nan.

Bagade

¹³ “Waƙannan su ne aune-aunen bagade a tsawon kamu, wannan kamu shi ne kamun tafi hannu. Zurfin magudanar ruwansa kamu ƙaya ne fāƙinsa kuma kamu ƙaya, tare da da’ira kamun tafi ƙaya kewaye da gefensa. Wannan kuma shi ne tsayin bagaden. ¹⁴ Daga lambatun da yake a ƙasa har zuwa ƙaramin mahaƙin da yake ƙasa wanda ya kewaye bagade, tsayinsa kamu biyu ne, fāƙinsa kuma kamu guda. Daga ƙaramin mahaƙi zuwa babban mahaƙin wanda ya kewaye bagade, zai zama kamu huƙu, fāƙinsa kuwa kamu ƙaya. ¹⁵ Murhun bagaden kamu huƙu ne, akwai ƙahoni guda huƙu sun miƙe sama daga murhun. ¹⁶ Murhun bagaden murabba’i ne, tsawonsa kamu goma sha biyu, fāƙinsa kuma kamu goma sha biyu. ¹⁷ Gefen bisa ma murabba’i ne, tsawonsa kamu goma sha huƙu fāƙinsa kuma kamu goma huƙu, da da’ira da yake da fāƙin rabin kamu da magudanan ruwa kamu guda kewaye. Matakan bagaden suna fuskantar gabas.”

¹⁸ Sai ya ce mini, “Dan mutum, ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa waƙannan su ne za su zama ka’idodi don yin hadaya ta ƙonawa da yayyafawar jini a kan bagaden sa’ad da aka gina shi. ¹⁹ Za ka ba da ƙan bijimi a matsayin hadaya ta ƙonawa ga firistoci, waƙanda suke Lawiyawa, na iyalin Zadok, waƙanda suke zuwa kusa don hidima a gabana, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ²⁰ Za ka ƙibi jininsa ka zuba shi a ƙahoni huƙu na bagaden a gefen bisa da kuma kewaye da da’irar, ta haka za ka tsarkake bagaden ka kuma yi kafara dominsa. ²¹ Za ka ƙauki bijimi na hadaya don zunubi ka ƙone shi a sashen da aka shirya na haikalin a wani wuri waje da wuri mai tsarki.

²² “A rana ta biyu za ka miƙa bunsuru marar lahani domin hadaya don zunubi, za a kuma tsarkake bagaden yadda aka yi da bijimin. ²³ Sa’ad da ka gama tsarkake shi, sai ka miƙa ƙan bijimi da kuma rago daga cikin garke, dukansu marasa lahani. ²⁴ Za ka miƙa su a gaban UBANGIJI, firistoci kuma za su barbaƙe gishiri a kansu su kuma miƙa su kamar hadaya ta ƙonawa ga UBANGIJI.

²⁵ “Kwana bakwai za ka tanada bunsuru kullum domin hadaya don zunubi; za ka kuma tanada ƙan bijimi da rago daga garke, dukansu marasa lahani. ²⁶ Kwana bakwai za su yi kafara saboda bagaden su kuma tsarkake shi; ta haka za su keƙe shi. ²⁷ A ƙarshen waƙannan kwanaki, daga rana ta takwas zuwa gaba, firistoci za su miƙa hadayu na ƙonawa da hadayu na salama a kan bagade. Sa’an nan zan karƙe ku, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.”

44

Sarki, Lawiyawa, Firistoci

¹ Sai mutumin ya komo da ni zuwa ƙofar waje na wuri mai tsarki, wadda take fuskantar gabas, tana kuwa a rufe. ² UBANGIJI ya ce mini, “Wannan ƙofar za ta kasance a rufe. Ba za a buƙe ta ba; ba wanda zai shiga ta wurinta. Za ta kasance a rufe domin UBANGIJI, Allah na Isra’ila, ya shiga ta wurinta. ³ Sarki kansa ne kaƙai zai zauna a hanyar shiga don ya ci a gaban UBANGIJI. Zai shiga ta hanyar shirayin hanyar shiga ya kuma fita a wannan hanya.”

⁴ Sa’an nan mutumin ya kawo ni ta hanyar ƙofar arewa zuwa gaban haikali. Na duba na kuma ga ƙaukakar UBANGIJI tana cika haikalin UBANGIJI, sai na fāƙi rubda ciki.

⁵ UBANGIJI ya ce mini, “Dan mutum, ka lura sosai, ka saurara sosai ka kuma mai da hankali ga kome da na faƙa maka game da dukan ka’idodi game da haikalin UBANGIJI. Ka lura sosai da ƙofar shigar haikali da kuma dukan kofofin wuri mai tsarki. ⁶ Faƙa wa ’yan tawayen gidan Isra’ila, ‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ayyukan banƙyamarku sun isa haka, ya gidan Isra’ila! ⁷ Ban da dukan sauran ayyukanku na banƙyama, kun kawo baƙi marasa kaciya a zuciya da jiki a wurina mai tsarki, kun kuma ƙazantar da haikalina yayinda kuke miƙa mini abinci, kitse da kuma jini, kun kuma

karya alkawarina. ⁸ A maimakon yin ayyukanku bisa ga abubuwana masu tsarki, kun sa waƙansu su lura da wurina mai tsarki. ⁹ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa ba baƙo marar kaciya a zuciya da jiki da zai shiga wurina mai tsarki, kai, har ma da baƙin da suke zama a cikin Isra'ila.

¹⁰ “Lawiyawan da suka yi nesa da ni sa'ad da Isra'ila suka kauce da kuma waƙanda suka karkata daga gare ni suka bi gumakansu, dole su ƙauki alhakin zunubinsu. ¹¹ Za su iya yin hidima a wurina mai tsarki, suna lura da ƙofofin haikali suna kuma hidima a cikinsu; za su iya yankan hadayun ƙonawa da sadaka don mutane su kuma tsaya a gaban mutane su yi musu hidima. ¹² Amma domin sun yi musu hidima a gaban gumakansu suka sa gidan Isra'ila ya yi zunubi, saboda haka na ƙaga hannu na rantse cewa dole su ƙauki alhakin zunubinsu, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ¹³ Ba za su yi kusa don su yi hidima kamar firistoci ko su zo kusa da abubuwana masu tsarki ko hadayuna mafi tsarki ba; dole su sha kunya saboda ayyukansu na bankyama. ¹⁴ Duk da haka zan sa su su lura da ayyukan haikali da kuma dukan ayyukan da za a yi a cikinsa.

¹⁵ “Amma firistoci, waƙanda suke Lawiyawa kuma zuriyar Zadok waƙanda suka yi aminci ta wurin yin ayyukansu a wurina mai tsarki sa'ad da Isra'ilawa suka kauce daga gare ni, su ne za su zo kusa don hidima a gabana; za su tsaya a gabana don miƙa hadayun kitse da jini, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ¹⁶ Su ne kaƙai za su shiga wurina mai tsarki; su ne kaƙai za su zo kusa da teburina don yin hidima a gabana su kuma yi hidimata.

¹⁷ “Sa'ad da suka shiga ƙofofin fili na can ciki, dole su sa tufafin lilin; kada su sa wani rigar da aka yi da ulu yayinda suke hidima a ƙofofin fili na can ciki da cikin haikali. ¹⁸ Za su naƙa rawunan lilin a kawunansu, su kuma sa wandunan lilin. Kada su sa wani abin da zai sa su yi zuffa. ¹⁹ Sa'ad da suka fita daga haikali zuwa fili na waje inda mutane suke, sai su tuƙe rigunan da suka yi hidima da su su bar su a tsarkakan ƙakuna, su sa waƙansu riguna, don kada su tsarkake mutane ta wurin rigunansu.

²⁰ “Ba za su aske kawunansu ko su bar gashin kansu ya yi tsayi ba, amma sai su sausaye gashin kansu. ²¹ Kada firist ya sha ruwan inabi sa'ad da zai shiga fili na can ciki. ²² Kada su auri gwauruwa ko macen da aka saƙe; za su auri budurwai ne kaƙai na Isra'ilawa ko gwaurayen firistoci. ²³ Za su koyar da mutanena bambanci tsakanin tsarki da rashin tsarki su kuma nuna musu yadda za su bambanta marar tsarki da mai tsarki.

²⁴ “A duk wani rashin jituwa, firistoci za su zama alkalai su kuma yanke magana bisa ga farillaina. Za su kiyaye dokokina da ƙa'idodina a dukan ƙayyadaddun bukukkuwana, su kuma kiyaye Asabbataina da tsarki.

²⁵ “Firist ba zai ƙazantar da kansa ta wurin zuwa kusa da gawa ba; amma, in gawar mahaifinsa ko mahaifiyarsa, ko ƙansa ko 'yarsa, ko ƙan'uwansa ko 'yar'uwersa ce, to, ba zai ƙazantar da kansa ba. ²⁶ Bayan ya tsarkaka, dole ya jira har kwana bakwai. ²⁷ A ranar da ya shiga fili na can ciki na wuri mai tsarki don hidima a wuri mai tsarki, zai miƙa hadaya don zunubi saboda kansa, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

²⁸ “Ni ne kaƙai zan zama abin gādon da firistoci za su kasance da shi. Kada ka ba su wani mallaka a Isra'ila; zan zama mallakarsu. ²⁹ Za su ci hadaya ta gari, hadaya don zunubi da hadaya don laifi; da kuma kowane keƙaƙen abu a Isra'ila da za a ba wa UBANGIJI zai zama nasu. ³⁰ Mafi kyau na nunan farinku da kuma dukan kyautanku na musamman za su zama na firistoci. Za ku ba su rabo na fari na ƙarajjen hatsinku saboda albarka ta kasance a gidanku. ³¹ Firistoci ba za su ci mushen tsuntsu ko na dabba ba, ba kuwa za su ci waƙanda namun jeji suka kashe ba.

45

Rabon ƙasa

¹ “Sa'ad da kuka rarraba ƙasar gādo, ku miƙa wa UBANGIJI rabon ƙasar ya zama yanki mai tsarki, tsawonsa ya zama kamu 25,000 fāƙinsa kuma ya zama 20,000, dukan ƙasar za ta zama mai tsarki. ² Daga cikin wannan, sashe guda da yake murabba'i mai tsawo kamu 500 zai zama don wuri mai tsarki, kamu 50 kewaye da shi zai zama fili. ³ A cikin yanki mai tsarki, ka auna tsawo kamu 25,000 da kuma fāƙi kamu 10,000. A cikinsa wuri mai tsarki zai kasance, Wuri Mafi Tsarki. ⁴ Zai zama tsattsarkan rabo na ƙasa domin firistoci, waƙanda za su yi hidima a cikin wuri mai tsarki da kuma waƙanda za su zo kusa don su yi hidima a gaban UBANGIJI. Zai zama wuri don gidajensu ya kuma zama tsattsarkan

wuri saboda wuri mai tsarki. ⁵ Wani sashi kuma mai tsawo kamu 25,000 da fāḍi 10,000 zai zama na Lawiyawa, waḍanda suke hidima a cikin haikali, zai zama mallakarsu don su zauna a ciki.

⁶ “‘Za ka ba wa birnin fāḍin mallakarsa kamu 5,000, tsawonsa kuma 25,000, haḍe da tsattsarkan rabo; zai kasance na gidan Isra’ila duka.

⁷ “‘Sarki zai kasance da fili da ya yi iyaka da kowane gefe na yankin wuri mai tsarki da kuma mallakar birnin. Zai miƙe ya yi wajen yamma daga gefen yamma ya kuma yi wajen gabas daga gefen gabas, yana miƙewa a tsawo daga wajen yamma zuwa wajen gabashin iyaka don yā yi hannun riga da rabon kabilan. ⁸ Wannan fili zai zama mallakarsa a Isra’ila. Kuma sarakunana ba za su fara zaluntar mutanena ba amma za su bar gidan Isra’ila ya mallaki kasar bisa ga kabilansu.

⁹ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko na ce ku sarakunan Isra’ila, danniya da zaluncin da kuke yi sun isa! Ku yi shari’a bisa ga gaskiya da adalci, ku bar korar mutanena, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ¹⁰ Ku yi amfani da garwan da yake daidai, efa* da yake daidai da kuma garwa† da yake daidai. ¹¹ Efa da garwan su kasance girmansu ḍaya, garwan ya zama kashi ḍaya bisa goma na ganga‡ efa kuma ya zama kashi ḍaya bisa goma na ganga; ganga fitaccen ma’auni na duka biyu. ¹² Shekel zai kasance da gera ashirin. Shekel ashirin a haḍa da shekel ashirin da biyar a haḍa da shekel goma sha biyar zai zama mina guda.§

Hadayu da ranaku masu tsarki

¹³ “‘Wannan ita ce bayarwa ta musamman da za ku miƙa, kashi ḍaya bisa shida na efa daga kowace gangan alkama da kashi ḍaya bisa shida na efa daga kowace gangan sha’ir. ¹⁴ Sashe na man da aka kayyade, da aka auna da garwa, kashi ḍaya bisa goma ne na garwa daga ganga (wanda yakan ci garwa goma, gama garwa goma suna daidai da ganga guda). ¹⁵ A kuma ba da tunkiya daga kowane garke mai tumaki ḍari biyu daga makiyaya da aka yi masa banruwa sosai na Isra’ila. Za a yi amfani da waḍannan don hadayun gari, hadayun konawa da hadayun salama don yin kafara saboda mutane, in ji UBANGIJI Mai Iko Duka. ¹⁶ Dukan mutanen kasar za su yi wannan bayarwa ta musamman saboda amfanin sarki a Isra’ila. ¹⁷ Zai zama hakkin sarki ne ya tanada hadayu na konawa, hadayu na gari da hadayu na sha a bukukkuwa, Sabuwar Wata da Asabbatai, a duk kayyadaddun bukukkuwa na gidan Isra’ila. Zai tanada hadayu don zunubi, hadayu na gari, hadayu na konawa da hadayu na salama don yin kafara saboda gidan Isra’ila.

(Fitowa 12.1-20; Firistoci 23.33-43)

¹⁸ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a farkon wata a rana ta fari za ku ba da ḍan bijimi marar lahani a kuma tsarkake wuri mai tsarki. ¹⁹ Firist zai ḍibi jinin hadaya don zunubi ya shafa a madogaran kofar haikali, a kusurwoyi huḍu na gefen bisa na bagade da kuma a kan madogaran kofar shiga na fili na can ciki. ²⁰ Za ku yi haka kuma a rana ta bakwai ga watan domin duk wanda ya yi zunubai ba da gangan ba ko ta wurin rashin sani; saboda haka sai ku yi kafara domin haikalin.

²¹ “‘A wata na fari a rana ta goma sha huḍu za ku kiyaye Bikin Ketarewa, bikin da yakan ḍauki kwana bakwai, a lokacin ne za ku riƙa cin burodi marar yisti. ²² A wannan rana sarki zai tanada bijimi a matsayin hadaya don zunubi domin kansa da kuma domin dukan mutanen kasar. ²³ Kowace rana a kwanaki bakwai na Bikin zai tanada bijimai guda bakwai da raguna bakwai marar lahani a matsayi hadaya ta konawa ga UBANGIJI, da kuma bunsuru saboda hadaya don zunubi. ²⁴ Zai tanada efa na gari don kowane bijimi da kuma efa don kowane rago, tare da kwalabar mai don kowane efa guda.

²⁵ “‘A lokacin kwana bakwai na Bikin, waḍanda za su fara a wata na bakwai a rana ta goma sha biyar, zai ba da abubuwan nan saboda hadayu don zunubi, hadayu na konawa, hadayu na gari da kuma mai.

46

¹ “‘Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa a rufe kofa ta fili na can cikin da take fuskantar gabas ranaku shida na aiki, amma a ranar Asabbaci da kuma a ranar ganin Sabuwar Wata a buḍe ta. ² Sarki zai shiga daga waje ta shirayin hanyar shiga yā tsaya a madogarar kofa. Firistoci za su miƙa hadayarsa ta konawa da hadayunsa na salama. Zai yi sujada a madogarar kofar hanyar shiga sa’an

* 45:10 Efa abin awo ne na busassun abubuwa. † 45:10 Garwa abin awo ne na abubuwan da suke ruwa-ruwa. ‡ 45:11 Ganga abin awo ne na busassun abubuwa. § 45:12 Wato, shekel 60; mina da aka saba amfani kan ci shekel 50.

nan ya fita, amma ba za a rufe kofar ba sai da yamma. ³ A Asabbatai da kuma a Sabuwar Wata mutanen kasar za su yi sujada a gaban UBANGIJI a mashigin wannan hanyar shiga. ⁴ Hadaya ta konawar da sarki ya kawo wa UBANGIJI a ranar Asabbaci 'yan raguna shida ne da rago guda, dukansu marasa lahani. ⁵ Hadayar garin da aka bayar tare da ragon efa guda ne, hadayar garin da 'yan ragunan yadda ya ga dama, tare da kwalabar mai don kowace efa. ⁶ A ranar Sabuwar Wata zai miƙa ɗan bijimi, 'yan raguna guda shida da kuma rago guda, dukansu marasa lahani. ⁷ Zai tanada a matsayin hadaya ta gari, efa guda tare da bijimi, efa guda tare da 'yan raguna, da kuma 'yan raguna yadda ya ga dama, tare da kwalabar mai don kowace efa. ⁸ Sa'ad da sarki zai shiga, zai shiga ta shirayin hanyar shiga, zai kuma fita ta nan.

⁹ “Sa'ad da mutanen kasar suka zo gaban UBANGIJI a kayyadaddun bukukkuwa, duk wanda ya shiga ta kofar arewa don yā yi sujada sai ya fita ta kofar kudu; kuma duk wanda ya shiga ta kofar kudu sai ya fita ta kofar arewa. Ba wanda zai koma ta kofar da ya shiga, amma kowa zai fita a kofar ɗaura da wadda ya shiga. ¹⁰ Sarki zai kasance a cikinsu, zai shiga sa'ad da suke shiga ya kuma fita sa'ad da suka fita.

¹¹ “A bukukkuwa da kayyadaddun bukukkuwa, hadaya ta gari zai zama efa tare da bijimi, efa da rago, da kuma 'yan raguna da ya ga dama, haɗe da kwalabar mai. ¹² Sa'ad da sarki ya ba da hadaya ta yardar rai ga UBANGIJI, ko hadaya ta konawa ce ko hadayun salama ne, sai a buɗe masa kofar da take fuskantar gabas. Zai miƙa hadayarsa ta konawa ko hadayarsa ta salama yadda yakan yi a ranar Asabbaci. Sa'an nan ya fita, bayan kuma ya fita, sai a rufe kofar.

¹³ “Kullum za ku tanada ɗan rago bana ɗaya marar lahani don hadaya ta konawa ga UBANGIJI; kowace safiya za ku tanada shi. ¹⁴ Tare da shi za ku tanada hadaya ta gari kowace safiya, da ya haɗa da kashi ɗaya bisa shida na efa tare da kashi ɗaya bisa uku na mai ga garin da aka cuɗa. Miƙawar wannan hadaya ta gari ga UBANGIJI dawwammamiyar farilla ce. ¹⁵ Saboda haka za a tanada ɗan rago da hadaya ta gari da kuma mai kowace safiya don hadaya ta konawa ta kullum.

¹⁶ “Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa in sarkin ya ba wa ɗaya daga cikin 'ya'yansa kyauta daga gāɗonsa, zai kuwa zama na zuriyar; zai kuwa zama mallakarsu ta wurin gādo. ¹⁷ In kuma ya ba wa ɗaya daga cikin bayinsa kyauta daga gadonsa, bawan zai iya riƙe shi sai shekarar 'yantarwa; sa'an nan ya mayar wa sarkin. Gādon sarki na 'ya'yansa maza ne kaɗai; na su ne. ¹⁸ Kada sarki ya kwace gādon mutane, yana korinsu daga mallakarsu. Zai ba wa 'ya'yansa maza gāɗonsu daga cikin mallakarsa, don kada a raba wani daga mutanena da mallakarsa.”

¹⁹ Sa'an nan mutumin ya fitar da ni ta kofar shiga a gefen kofar zuwa tsarkakakkun ɗakuna waɗanda suke fuskantar arewa, waɗanda suke na firistoci, ya kuma nuna mini wani wuri daga can kurewar yamma. ²⁰ Ya ce mini, “Wannan shi ne wurin da firistoci za su dafa hadaya don laifi, da hadaya don zunubi, a nan ne kuma za su toya hadaya ta gari, domin kada su kai su a filin da yake waje, su tsarkake mutane.”

²¹ Sa'an nan ya kawo ni filin da yake waje ya kuma bi da ni kewaye da kusurwoyi huɗunsa, na kuma ga kowace kusurwa na wani fili. ²² A kusurwoyi huɗu na filin da yake waje akwai waɗansu filaye a haɗe, tsawonsu kamu arba'in fāɗinsu kuwa kamu talatin; kowane fili a kusurwoyi huɗun nan girmansu ɗaya ne. ²³ Kewaye da cikin kowane filin huɗun nan akwai ginin dutse, da murhu da aka gina a kewaye a karkashin ginin. ²⁴ Sai ya ce mini, “Waɗannan su ne ɗakunan dahuwa inda masu hidima a haikali za su dafa hadayun da jama'a.”

47

Kogin da ya malalo daga haikali

¹ Mutumin ya komo da ni zuwa mashigin haikalin, sai na kuwa ga ruwa yana malalowa daga karkashin madogarar kofar haikalin wajen gabas (gama haikalin yana fuskantar gabas). Ruwan yana malalowa daga karkashin gefen kudun haikalin, kudu da bagaden. ² Sai ya fitar da ni ta kofar arewa ya kewaye da ni ta waje zuwa kofar da take waje mai fuskantar gabas, ruwan kuwa yana malalowa daga wajen kudu.

³ Yayinda mutumin ya yi wajen gabas da karan awo a hannunsa, sai ya auna kamu dubu ya kuma bi da ni ta ruwan da zurfinsa ya kama ni a idon kafa. ⁴ Ya auna wani kamu dubu ya kuma bi da ni a

ruwan da zurfinsa ya kai ni gwiwa. Ya sāke auna kamu dubu ya kuma bi da ni a ruwan da zurfinsa kama ni a gindi. ⁵ Ya auna wani kamu dubu, amma a yanzu ruwan ya zama kogin da ban iya hayewa ba, domin ruwan ya taso ya kuma yi zurfin da ya isa a yi iyo a ciki, kogin da ba za a iya hayewa ba. ⁶ Sai ya ce mini, “Dan mutum, ka ga wannan?”

Sa’an nan ya komo da ni zuwa bakin kogin. ⁷ Sa’ad da na iso can, sai na ga itatuwa masu yawa a kowane gefen kogin. ⁸ Sai ya ce mini, “Wannan ruwa yana malalowa zuwa yankin gabas ya kuma gangaro zuwa cikin Araba,* inda zai shiga Teku. Sa’ad da ya shiga cikin Tekun sai ruwan a can ya zama mai daɗi. ⁹ Tarin halittu masu rai za su rayu a duk inda ruwan ya malalo. Za a kasance da kifi masu yawa, domin wannan ruwa yana malalowa a can yana kuma mai da ruwan gishiri yā zama ruwa mai daɗi; saboda haka duk inda ruwan ya malalo, kome zai rayu. ¹⁰ Masunta za su tsaya a gaɓar; daga En Gedi zuwa En Eglayim, za a kasance da wuraren jefa abin kamun kifi. Za a sami kifayen iri-iri, kamar kifaye Bahar Rum.† ¹¹ Amma fadamun da tafkunan ba za su zama masu daɗi ba; za a bar su a gishirinsu. ¹² ‘Ya’yan itatuwa na kowane iri za su yi girma a kowane gefen kogin. Ganyayensu ba su bushe ba, ba kuwa za su fasa yin ‘ya’ya ba. Kowane wata za su ba da ‘ya’ya domin ruwa daga wuri mai tsarki yana malalo musu. ‘Ya’yansu za su zama abinci, ganyayensu kuma za su zama magani.”

Iyakokin kasar

¹³ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka yana cewa, “Waɗannan su ne iyakokin da za ku raba kasar gādo cikin kabilan Isra’ila goma sha biyu, da rabo biyu don Yusuf. ¹⁴ Za ku raba ta daidai a cikinsu. Gama na ɗaga hannu na rantse zan ba da ita ga kakanninku, wannan ƙasa za tā zama gādonku.

¹⁵ “Wannan ce za tā zama iyakar ƙasa.

“A wajen arewa za tā fara daga Bahar Rum ta hanyar Hetlon ta wuce Lebo Hamat zuwa Zedad, ¹⁶ Berota‡ da Sibrayim (wadda take a iyaka tsakanin Damaskus da Hamat), har zuwa Hazer-Hattikon, wadda take a iyakar Hauran. ¹⁷ Iyakar za tā miƙe daga teku zuwa Hazar-Enon, ta iyakar Damaskus, da iyakar Hamat a arewa. Wannan ita ce iyakar a wajen arewa.

¹⁸ A wajen gabas iyakar za tā kama tsakanin Hauran da Damaskus, ta bi ta Urdun tsakanin Gileyad da ƙasar Isra’ila, zuwa tekun gabas har zuwa Tamar.§ Wannan ita ce iyakar a wajen gabas.

¹⁹ A wajen kudu za tā fara daga Tamar har zuwa ruwan Meriba Kadesh, sa’an nan ta bi Rafin Masar zuwa Bahar Rum. Wannan ita ce iyakar a wajen kudu.

²⁰ A wajen yamma, Bahar Rum ne zai zama iyakar zuwa wani wuri ɗaura da Lebo* Hamat. Wannan ita ce iyakar a wajen yamma.

²¹ “Za ku rarraba wannan ƙasa a tsakaninku bisa ga kabilan Isra’ila. ²² Za ku raba ta kamar gādo wa kanku da kuma wa bakin da suka zauna a cikinku waɗanda suke da ‘ya’ya. Za ku ɗauka su kamar ‘yan ƙasa haifaffun Isra’ilawa; za su yi gādo tare da ku a cikin kabilan Isra’ila. ²³ A duk kabilar da baƙon yake zama, a can za ku ba shi gādonsa,” in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

48

Rarraba ƙasar

¹ “Ga kabilan, a jere bisa ga sunayensu.

“A iyaka ta arewa, Dan zai sami rabo; zai bi hanyar Hetlon zuwa Lebo* Hamat. Hazar-Enan da iyakar arewancin Damaskus kusa da Hamat za tā zama sashen iyakarsa a wajen gabas zuwa wajen yamma.

² Asher zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Dan daga gabas zuwa yamma.

* 47:8 Ko kuwa Kwarin Urdun † 47:10 Wato, Mediterraniyan; haka ma a ayoyi 15, 19 da 20 ‡ 47:16 Dubi Seftuwajin da kuma Ezk 48.1; Ibraniyanci hanya zuwa cikin Zedad, 16 Hamat, Berota. § 47:18 Seftuwajin da Siriyak; Ibraniyanci Isra’ila. Za ka auna zuwa tekun gabas. * 47:20 Ko kuwa ɗaura da ƙofar zuwa * 48:1 Ko kuwa zuwa ƙofar

³ Naftali zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Asher daga gabas zuwa yamma.

⁴ Manasse zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Naftali daga gabas zuwa yamma.

⁵ Efraim zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Manasse daga gabas zuwa yamma.

⁶ Ruben zai sami rabo; zai yi iyaka da Efraim daga gabas zuwa yamma.

⁷ Yahuda zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Ruben daga gabas zuwa yamma.

⁸ “Kusa da yankin Yahuda daga gabas zuwa yamma zai zama rabon da za ku bayar a matsayin kyauta ta musamman. Faɗinsa zai zama kamu 25,000, tsawonsa kuma zai zama daidai da tsawon yankunan kabilu daga gabas zuwa yamma; wuri mai tsarki zai kasance a tsakiyar wannan yanki.

⁹ “Tsawon rabo na musamman da za ku bayar ga UBANGIJI zai zama kamu 25,000, faɗinsa kuma kamu 10,000. ¹⁰ Wannan ne zai zama tsattsarkan rabo domin firistoci. Tsawon zai zama kamu 25,000 a wajen arewa, faɗin kuma kamu 10,000 wajen yamma, kamu 10,000 zai zama faɗinsa a wajen gabas, tsawonsa a wajen kudu zai zama kamu 25,000. A tsakiyarsa ne wuri mai tsarki na UBANGIJI zai kasance.

¹¹ Wannan zai zama na keɓaɓɓun firistoci, zuriyar Zadok, waɗanda suka yi aminci cikin hidimata ba su kuwa karkata kamar yadda Lawiyawa suka yi sa’ad da Isra’ilawa suka karkace ba. ¹² Zai zama kyauta ta musamman a gare su daga tsattsarkan rabon kasar, kusa da yankin Lawiyawa.

¹³ “Dab da yankin firistoci, Lawiyawa za su sami rabo mai tsawon kamu 25,000, faɗin kuma kamu 10,000. Tsawonsa gaba ɗaya zai zama kamu 25,000, faɗinsa kuma kamu 10,000. ¹⁴ Ba za su sayar da shi ko su musayar da wani sashensa ba. Wannan shi ne mafi kyau na kasar ba kuma za a jinginar da ita ga wani ba, gama mai tsarki ce ga UBANGIJI.

¹⁵ “Sauran wurin da ya rage mai faɗin kamu 5,000 da tsawon kamu 25,000 zai zama don amfanin kowa a birnin, don gidaje da wurin kiwo. Birnin zai kasance a tsakiyar wurin da ya ragen nan ¹⁶ zai kuwa kasance da wannan awon, a wajen arewa kamu 45,000, wajen kudu kamu 45,000, wajen gabas kamu 45,000, wajen kudu kuma kamu 45,000. ¹⁷ Wurin kiwo don birnin zai zama kamu 250 a wajen arewa, kamu 250 a wajen kudu, kamu 250 a wajen gabas da kuma kamu 250 a wajen yamma. ¹⁸ Tsawon abin da ya rage a wurin, dab da tsattsarkan rabo, zai zama kamu 10,000 wajen gabas, kamu 10,000 kuma wajen yamma. Amfanin da zai bayar zai tanada abinci don ma’aikatan birnin. ¹⁹ Masu aiki daga birnin waɗanda suka nome ta za su fito daga dukan kabilan Isra’ila. ²⁰ Dukan rabon zai zama murabba’i, kamu 25,000 kowane gefe. A matsayin kyauta ta musamman za ku keɓe tsattsarkan rabo, haka ma za ku yi da mallakar birnin.

²¹ “Abin da ya rage a kowane gefe na wurin zai zama tsattsarkan rabo kuma mallakar birnin za ta zama ta sarki. Zai miƙe wajen gabas daga kamu 25,000 na tsattsarkan rabo zuwa iyakar da take wajen gabashin iyaka, da kuma a wajen yamma kamu 25,000 zuwa iyakar da take a wajen yamma. Dukan wuraren nan da suke hannun riga da rabon kabilan zai zama na sarki, tsattsarkan rabon tare da wuri mai tsarkin za su kasance a tsakiyarsu. ²² Ta haka mallakar Lawiyawa da mallakar birnin za su kasance a tsakiyar wurin da yake na sarki. Wurin da yake na sarki zai kasance tsakanin iyakar Yahuda da iyakar Benyamin.

²³ “Game da sauran kabilun kuwa,

“Benyamin zai sami rabo; zai miƙe daga wajen gabas zuwa wajen yamma.

²⁴ Simeyon zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Benyamin daga gabas zuwa yamma.

²⁵ Issakar zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Simeyon daga gabas zuwa yamma.

²⁶ Zebulun zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Issakar daga gabas zuwa yamma.

²⁷ Gad zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Zebulun daga gabas zuwa yamma.

²⁸ Iyakar kudu ta Gad za ta miƙe kudu daga Tamar zuwa ruwan Meriba Kadesh, sa’an nan ta bi Rafin Masar zuwa Bahar Rum.†

²⁹ “Wannan ce kasar da za ku raba gādo ga kabilan Isra’ila, kuma wannan ne zai zama rabonsu,” in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

† 48:28 Wato, Mediterraniyan

Kofofin sabon birni

³⁰ “Wadannan za su zama kofofin birnin.

“Farawa da gefen arewa, wanda yake da tsawon kamu 4,500 ³¹ za a ba wa kofofin birnin sunaye kabilan Isra’ila. Kofofi uku a gefen arewa za su zama kofar Ruben, kofar Yahuda da kofar Lawi.

³² A gefen gabas, wanda yake da tsawon kamu 4,500 zai kasance da kofofi uku, kofar Yusuf, kofar Benyamin da kofar Dan.

³³ A gefen kudu, wanda yake da tsawon kamu 4,500, zai kasance da kofofi uku, kofar Simeyon, kofar Issakar da kofar Zebulun.

³⁴ A gefen yamma, wanda yake da tsawon kamun 4,500, zai kasance da kofofi uku, kofar Gad, kofar Asher da kuma kofar Naftali.

³⁵ “Duk nisan wurare kewaye da birnin zai zama kamu 18,000 ne.

“Sunan birnin kuwa daga wannan lokaci zai zama, ‘UBANGIJI yana a nan.’”

Daniyel

Horarwar Daniyel a Babilon

¹ A Shekara ta uku ta mulki Yehohiyakim sarkin Yahuda, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya zo Urushalima ya kuma yi mata kawanya. ² Sai Ubangiji ya bashe Yehohiyakim sarkin Yahuda a hannunsa, tare da waƙansu kayayyakin haikalin Allah. Ya ɗauki waƙannan kayan zuwa cikin haikalin allahnsa a Babilon* cikin ma'ajin gidan allahnsa.

³ Sa'an nan sarkin ya umarci Ashfenaz, shugaban fadarsa yā kawo waƙansu daga cikin Isra'ilawan da suka fito daga gidan sarauta da kuma na fitattun mutane. ⁴ Matasa maza waƙanda ba su da wata naƙasa kuma kyawawa, hazikai ta kowace hanyar koyo, sanannu, masu saurin fahimtar abu, da kuma waƙanda suka cancanci su yi aiki a fadar sarki. Zai koya musu harshen Babiloniyawa da kuma littattafansu.† ⁵ Sarki kuma ya sa a ba su abinci da ruwan inabi kowace rana daga cikin abincin sarki. Za a koyar da su har shekaru uku, bayan haka kuma su shiga yin wa sarki hidima.

⁶ Daga cikin waƙannan da aka zaɓa akwai waƙansu daga Yahuda, Daniyel, Hananiya, Mishayel da kuma Azariya. ⁷ Sai sarkin fada ya raɗa musu sababbin sunaye, ga Daniyel ya raɗa masa Belteshazar; ga Hananiya ya raɗa masa Shadrak; ga Mishayel ya raɗa masa Meshak; ga Azariya kuma ya raɗa masa Abednego.

⁸ Amma Daniyel ya ƙudura a zuciyarsa ba zai ƙazantar da kansa da abinci da ruwan inabin sarki ba, sai ya tambayi sarkin fada don a ba shi izinin kada yā ƙazantar da kansa ta wannan hanya. ⁹ Sai Allah ya sa sarkin fada ya nuna masa tagomashi ya kuma ƙaunaci Daniyel, ¹⁰ amma sai sarkin fada ya ce wa Daniyel, “Ina jin tsoron ranka yā daɗe, sarkina wanda ya sa a ba ku abinci da ruwan inabi. Me zai sa yā ga kuna ramewa fiye da sauran samari, tsaranku? Sarki zai sa a fille mini kai saboda ku.”

¹¹ Sai Daniyel ya ce wa mai gadi wanda sarkin fada ya sa yā kula da Daniyel, Hananiya, Mishayel da Azariya, ¹² “Ina roƙonka ka gwada bayinka kwana goma. Kada ka ba mu kome sai kayan lambu mu ci da kuma bakin ruwa mu sha. ¹³ Sa'an nan sai ka dubi fuskokinmu da na sauran samarin da suke ci daga abincin sarki; sa'an nan ka yi da bayinka bisa ga abin da ka gani.” ¹⁴ Sai ya amince da haka ya kuma gwada su har kwana goma.

¹⁵ A ƙarshen kwana goma sai aka ga fuskokinsu suna shefi, sun kuma yi ƙiba fiye da samarin da suke cin abinci irin na sarki. ¹⁶ Sai mai gadinsu ya janye abinci da ruwan inabi irin na sarki, ya ci gaba da ba su kayan lambu.

¹⁷ Ga samarin nan guda huɗu Allah ya ba su sani da ganewar dukan irin littattafai da kuma koyarwa. Daniyel kuma ya iya gane wahayi da kowane irin mafarki.

¹⁸ A ƙarshen lokacin da sarki ya sa da za a kawo su ciki, sai sarkin fada ya gabatar da su ga Nebukadnezzar. ¹⁹ Sarki kuwa ya yi magana da su, sai ya gano cewa babu wani kamar Daniyel, Hananiya, Mishayel da kuma Azariya; don haka sai suka shiga yi wa sarki hidima. ²⁰ A dukan al'amuran hikima da na fahimta wanda sarki ya tambaye su, ya tarar sun fi dukan masu sihiri da bokaye waƙanda suke cikin mulkinsa sau goma.

²¹ Daniyel kuwa ya kasance a nan har shekara ta farko ta mulkin sarki Sairus.

2

Mafarkin Nebukadnezzar

¹ A shekara ta biyu ta mulkinsa, Nebukadnezzar ya yi mafarkai; hankalinsa ya tashi har ya kasa barci. ² Sai sarki ya sa aka tattara masa masu sihiri da masu dabo da bokaye da masanan taurari* domin su faɗi abin da ya yi mafarki a kai. Da suka shigo suka tsaya a gaban sarki, ³ sai ya ce musu, “Na yi mafarkin da ya dame ni kuma ina so in san me yake nufi.”†

* 1:2 Shinar na Ibraniyanci † 1:4 Ko kuwa Kaldiyawa * 2:2 ko na Kaldiyawa; da wanda har yanzu yake a aya ta 4, 5 da 10
† 2:3 ko me wannan ya nuna

⁴ Sai masanan taurarin suka amsa wa sarki da Arameyanci[‡] “Ran sarki yā daɗe! Ka faɗa wa bayinka mafarkin, mu kuma sai mu fassara.”

⁵ Sai sarki ya amsa wa masanan taurarin ya ce, “Na mance da abin, idan ba ku tuno mini mafarkin, duk da fassararsa ba, to, za a daddatse ku gunduwa-gunduwa, a mai da gidajenku juji. ⁶ Amma in har kuka faɗa mini mafarkina kuka kuma bayyana fassararsa, za ku sami lada mai girma. Saboda haka ku faɗa mini mafarkin da kuma fassararsa.”

⁷ Sai suka sāke amsa masa suka ce, “Ran sarki yā daɗe, faɗa wa bayinka mafarkin, mu kuma za mu fassara shi.”

⁸ Sai sarki ya amsa ya ce, “Na gane cewa kuna ƙoƙari ku ɓata lokaci ne kawai domin ku ga na manta da abin. ⁹ In ba ku faɗa mini mafarkin ba, akwai hukunci guda ɗaya kurum dominku. Kun haɗa baki domin ku faɗa mini munanan al’amura domin ku ruɗe ni har lokaci yā wuce. Sai ku faɗa mini mafarkin, ta haka kuwa zan sani za ku iya yi mini fassararsa.”

¹⁰ Sai masanan taurarin suka amsa wa sarki suka ce, “Babu wani mutum a duniyan nan da zai iya yin abin da sarki yake nema! Babu wani sarki mai daraja da girma wanda ya taɓa yin irin wannan tambaya ga masu sihiri ko masu dabo ko masanan taurari. ¹¹ Abin da sarki yake nema yana da wuya matuƙa. Babu wani da zai iya bayyana wannan ga sarki sai dai alloli; kuma ba su zama tare da ’yan adam.”

¹² Wannan ya sa sarki ya fusata ƙwarai, ya ba da umarni a tafi da dukan masu hikima na Babilon a kashe su. ¹³ Sai aka ba da dokar da za a kashe masu hikima, sa’an nan aka aika mutane su je su nemo Daniyel da abokansa domin a kashe su.

¹⁴ Sa’ad da Ariyok, shugaban ƙungiyar matsaran sarki, ya fita domin yā kashe masu hikima na Babilon, sai Daniyel ya yi masa magana cikin hikima da dabara. ¹⁵ Ya tambayi mai tsaro na sarki, “Me ya sa sarki ya fitar da wannan doka haka da fushi?” Sai Ariyok ya yi wa Daniyel bayanin batun. ¹⁶ Da jin haka sai Daniyel ya tafi wurin sarki ya nemi ƙarin lokaci, domin yā bayyana wa sarki mafarkin da kuma fassararsa.

¹⁷ Sa’an nan Daniyel ya komo gida ya kuma sanar wa abokansa Hananiya, Mishayel da Azariya, batun nan duka. ¹⁸ Ya roƙe su su roƙi jinƙan Allah na sama domin wannan mafarki, saboda kada a kashe shi da abokansa tare da sauran masu hikima na Babilon. ¹⁹ A wannan dare sai aka bayyana wa Daniyel mafarkin cikin wahayi. Daniyel kuwa ya ɗaukaka Allah na sama. ²⁰ Ya ce, “Yabo ya tabbata ga sunan Allah har abada abadin;

hikima da iko nasa ne.

²¹ Yana sāke lokuta,
yana tuɓe sarakuna yana kuma naɗa waɗansu.

Yana ba da hikima ga masu hikima
kuma ilimi ga masu basira.

²² Yakan bayyana zurfafa da ɓoyayyun abubuwa;
ya san abin da yake cikin dare,
haske kuwa yana zaune tare da shi.

²³ Na gode maka ina yabonka, Allah na kakannina.
Kai ka san hikima da iko,

ka sanar da ni abin da muka tambaye ka, ka kuma sanar da mu mafarkin sarki.”

Daniyel ya fassara mafarkin

²⁴ Sai Daniyel ya tafi wurin Ariyok, wanda sarki ya sa yā kashe masu hikiman Babilon, ya kuma ce masa, “Kada ka kashe masu hikiman Babilon ka kai ni wurin sarki, ni kuma zan fassara masa mafarkinsa.”

²⁵ Sai Ariyok ya kai Daniyel wurin sarki nan take ya ce masa, “Na gano wani mutum daga cikin kamammun kabilar Yahuda wanda zai faɗa wa sarki abin da mafarkin yake nufi.”

²⁶ Sarki ya tambayi Daniyel (wanda ake kira Belteshazar), za ka iya faɗa mini mafarkin da na yi ka kuma fassara shi?

²⁷ Daniyel ya amsa, “Babu wani mai hikima, ko mai sihiri, ko mai dabo ko mai duban da zai iya warware wa sarki wannan matsala da ta dame shi, ²⁸ amma akwai Allahn da yake a sama wanda yake

[‡] 2:4 daga ayoyin nan zuwa sura 7 da Arameyanci ne.

bayyana asirai, ya nuna wa sarki Nebukadnezzar abin da zai faru a kwanaki masu zuwa. Mafarkinka da wahayin da ya wuce cikin tunaninka a sa'ad da kake kwance a gadonka su ne,

²⁹ “A sa'ad da kake kwance, ya sarki, tunaninka ya ga al'amuran da suke zuwa, kuma shi mai bayyana al'amuran ya bayyana maka asiran abubuwan da za su faru. ³⁰ Amma ba a bayyana mini wannan asiri saboda ina da wata hikima fiye da sauran mutane ba, sai dai domin a sanar wa sarki da fassarar, ka kuma san tunanin da ya shiga zuciyarka.

³¹ “Ya sarki, ka ga wata babbar siffa, mai girma, siffa ce mai haske, abar bantsoro tana tsaye a gabanka. ³² An yi kan wannan siffa da zinariya zalla, kirjinta da kuma hannuwanta an yi su da azurfa, cikinta da kuma cinyarta da tagulla ne. ³³ An yi kafafun da karfe, tafi kafafunta kuma an yi rabi da karfe rabi kuma da yumbu. ³⁴ A lokacin da kake dubawa, sai aka yanko wani dutse, amma ba da hannun mutum ba. Ya fada a kan kafafun siffar na karfen da aka hada da yumbu aka kuma ragargaje su. ³⁵ Sai karfen da yambun da tagulla da azurfan da kuma zinariyan suka ragargaje a lokaci daya ya zama kamar kaikayi a masussuka a lokacin kaka. Sai iska ta kwashe su ta tafi, har ba a iya ganin ko alamarsu. Amma dutsen da ya fado a siffar ya girke ya zama tsauni ya kuma cika dukan duniya.

³⁶ “Wannan shi ne mafarkin, yanzu kuma za mu fassara ta wa sarki. ³⁷ Ya, sarki, kai ne sarkin sarakuna. Allah na sama ya ba ka iko da girma da suna; ³⁸ a cikin hannunka ya sanya dan adam, da namun jeji da tsuntsayen sama. A duk inda suke zaune, ya maishe ka ka yi mulki a bisansu kai ne kan zinariyan nan na siffar.

³⁹ “A bayanka, za a yi wani mulki, wanda bai kai naka ba. A gaba kuma, za a yi mulki na uku wanda yake na tagulla, zai yi mulkin dukan duniya. ⁴⁰ A karshe, za a yi mulki na huɗu, mai karfi kamar karfe, Da yake bakin karfe yakan kakkarya, ya ragargaje abubuwa, haka nan wannan mulki zai ragargaje sauran mulkoki ⁴¹ Ka kuma ga an yi kafafun da yatsotsin da bakin karfe gauraye da yumbu, wato, mulkin zai rabu, amma zai kasance da karfi kamar na bakin karfe da yake gauraye da yumbu. ⁴² Kamar yadda yatsotsin rabi na karfe rabi kuma na yumbu ne, haka wannan mulki zai zama rabi mai karfi rabi kuma marar karfi. ⁴³ Kamar dai yadda ka ga karfen ya gauraye da yumbu, haka mutanen za su zama a gauraye amma ba za su haɗu da juna ba, kamar yadda bakin karfe da yumbu ba su haɗuwa.

⁴⁴ “A lokacin mulkin waɗannan sarakunan, Allah na sama zai kafa mulki da ba zai taɗa rushewa ba, ba kuma za a ba ma waɗansu mutane ba. Zai ragargaje waɗannan mulkokin da kuma kawo su ga karshe, amma shi wannan mulki zai dawwama har abada. ⁴⁵ Wannan shi ne ma'anar wannan wahayin da ka gani na dutsen da aka yanko daga jikin tsaunin, amma ba da hannun dan adam ba, dutsen da ya ragargaza karfen, da tagullar, da yumɓun da azurfar da kuma zinariyar.

“Allah mai girma ya nuna wa sarki abin da zai faru nan gaba. Mafarkin gaskiya ne, fassararsa kuma abin dogara ne.”

⁴⁶ Sai sarki Nebukadnezzar ya fadi da fuskarsa har kasa a gaban Daniyel domin ya girmama shi ya kuma umarta a miƙa hadaya da kuma hadayar konawa ta turare ga Daniyel. ⁴⁷ Sarki ya kuma ce wa Daniyel, “Tabbatacce Allahnka shi ne Allahn alloli da kuma Sarkin sarakuna da mai bayyana asirai, gama ka iya bayyana wannan asiri.”

⁴⁸ Sai sarki ya dora Daniyel a babban matsayi ya kuma sanya shi mai mulki a kan dukan yankin kasar Babilon; ya kuma dora shi ya zama mai kula da duk masu hikima. ⁴⁹ Bugu da kari, bisa ga bukatar Daniyel sai sarki ya naɗa Shadrak da Meshak da Abednego su zama masu kula da harkokin lardin Babilon, amma Daniyel kuma ya tsaya a fadar sarki.

3

Siffar zinariya da tanderun wuta

¹ Sarki Nebukadnezzar ya yi gunkin zinariya, tsawonsa kamu tasa'in, fadinsa kuma kamu* tara ne, ya kafa shi a filin Dura a yankin Babilon. ² Sa'an nan ya aika a kira hakimai da wakilai da gwamnoni da mashawarta, da ma'aji, da alkalai, da marubutan kotu, da dukan sauran ma'aikatan yankunan, suka hallara domin a rusuna wa wannan siffar da ya kafa. ³ Saboda haka sai hakimai, da wakilai

* 3:1 da Arameyanci yana nufin tsawonsa kamu sittin ne fadinsa kamu shida ne (wato, wajen taki 27, tsawonsa taki 2.7 fadinsa)

da gwamnoni, mashawarta da ma'aji da alkalai, da marubutan alkalai, da kuma dukan ma'aikatan yankunan suka tattaru domin kaddamar da siffar da Nebukadnezzar ya kafa, suka kuma tsaya a gabansa.

⁴ Sai mai shela ya daga murya da karfi ya ce, "Wannan shi ne abin da aka umarce ku ku yi, ya ku mutane da al'umma da kowane yare. ⁵ Da zarar kuka ji karar kaho, da sarewa, da garaya da goge da molo da algaita da kowane irin kaƙe-kaƙe da bushe-bushe ku rusuna ku yi sujada ga wannan gunkin da sarki Nebukadnezzar ya kafa. ⁶ Duk wanda bai rusuna ya yi sujada ba, nan take za a jefa shi a cikin tendarun wuta."

⁷ Saboda haka, da zarar suka ji karar kaho, da sarewa, garaya da goge da kowane irin kaƙe-kaƙe da bushe-bushe da kowane irin kaƙe-kaƙe kowane mutum da ko wace al'umma da kowane irin yare suka sunkuya suka yi sujada ga wannan siffa ta zinariya da sarki Nebukadnezzar ya kafa.

⁸ A wannan lokaci sai waƙansu masanan taurari† suka zo gaba suka yi karar Yahudawa. ⁹ Suka ce wa sarki Nebukadnezzar, "Ran sarki yā daƙe, ¹⁰ Ya sarki, ka fitar da doka, cewa duk wanda ya ji karar kaho, da sarewa, da garayu da goge, da molo da algaita da kowane irin kayan kaƙe-kaƙe da bushe-bushe sai yā rusuna yā yi sujada ga siffar zinariya, ¹¹ kuma cewa duk wanda bai rusuna ya yi sujar ba za a jefa shi cikin tanderun wuta. ¹² Amma sai ga waƙansu Yahudawa waƙanda ka d'ora su a kan harkokin yankin Babilon, wato, Shadrak, Meshak da Abednego waƙanda ba su kula da umarninka ba, ya sarki. Ba su bauta wa allolin ba balle su yi sujada ga gunkin zinariya da ka kafa."

¹³ Cikin fushi da hasala, Nebukadnezzar ya aika a kira Shadrak, Meshak da Abednego. Aka kawo waƙannan mutane a gaban sarki, ¹⁴ sai Nebukadnezzar ya ce musu, "Gaskiya ne Shadrak, Meshak da Abednego, cewa kun ki ku bauta wa alloli kuka kuma ki yi sujada ga gunkin da na kafa? ¹⁵ Yanzu sa'ad da kuka ji karar kaho, da sarewa, da garaya, da goge, da molo da algaita da kowane irin kaƙe-kaƙe da bushe-bushe, in kuna a shirye ku rusuna kasa ku yi wa wannan gunkin da na yi sujada, to, da kyau. Amma in ba ku yi sujada ba, za a je fa ku yanzu a cikin tanderun wutar nan. In ga kowane ne allahn nan da zai ku butar da ku daga hannuna?"

¹⁶ Sai Shadrak, Meshak da Abednego suka amsa wa sarki suka ce, "Ya Nebukadnezzar, ba mu bukata mu kare kanmu a gabanka a kan wannan batu. ¹⁷ In an jefa mu cikin tanderun wutar nan, Allahn da muke bauta wa zai iya cetonmu daga ita, kuma ya sarki, zai cece mu daga hannunka. ¹⁸ Amma ko da bai cece mu ba, muna so ka sani, ya sarki; cewa ba za mu bauta wa allolinka ba ko kuma mu yi sujada ga gunkin zinariyar da ka kafa ba."

¹⁹ Sai Nebukadnezzar ya husata da Shadrak, Meshak da Abednego, sai al'amuransa a kansu ya canja. Sai ya umarta a kara zuga wutar har sau bakwai domin ta yi zafi fiye da yadda take a da. ²⁰ Kuma ya umarci waƙansu karfafan sojoji a cikin rundunarsa su daure Shadrak, Meshak da Abednego su jefa su cikin tanderun wutar. ²¹ Waƙannan mutanen suna sanye da riguna, da wanduna, da rawani da waƙansu kayan sawa, aka daure su, aka jefa su cikin tanderun wuta. ²² Sarki ya ba da umarnin da gaggawa kuma wutar ta yi zafi kwarai har harshen wutar ya kashe sojojin nan da suka d'auki Shadrak, Meshak da Abednego, ²³ waƙannan mutane uku kuma a daure, suka fada cikin tanderun wutar.

²⁴ Sai Sarki Nebukadnezzar ya miƙe tsaye, cike da mamaki ya tambayi mashawartansa, "Shin ba mutum uku ba ne muka daure muka jefa cikin wutar?"

Suka amsa, "Tabbatacce haka yake ya sarki."

²⁵ Sai ya ce, "Ku duba ina ganin mutum huɗu suna tafiya suna yawo a cikin wutar, a sake kuma babu abin da ya same su, na huɗun sai ka ce d'an alloli."

²⁶ Sai Nebukadnezzar ya matsa kusa da kofar tanderun wutar ya yi kira da karfi, "Shadrak, Meshak da Abednego, bayin Allah Mafi Daukaka ku fito! Ku zo nan!"

Sai Shadrak, Meshak da Abednego suka fita daga cikin wutar, ²⁷ Sa'an nan hakimai, da wakilai, da gwamnoni da masu ba wa sarki shawara suka kewaye su. Suka ga wutar ba ta yi musu wani lahani a jikinsu ba, babu ko gashin kansu da ya kuna; ko warin wuta ma ba su yi ba.

²⁸ Sa'an nan Nebukadnezzar ya ce, "Yabo ya tabbata ga Allahn Shadrak, Meshak da Abednego wanda ya aiko da mala'ikansa ya ceci bayinsa da suka dogara matuka a gare shi, suka ki bin umarnin

† 3:8 Ko kuwa Kaldiyawa

sarki kuma su na a shirye domin su ba da ransu da suka ki bauta ko su yi sujada ga wani allah sai dai Allahnsu. ²⁹ Domin haka ina ba da doka cewa duk mutane da kowace al'umma ko kowane yaren da ya ce wani abu mummuna a kan Allahn Shadrak, Meshak da Abednego za a yanka shi gunduwa-gunduwa kuma gidansu zai zama wurin zuba shara, domin babu wani allahn da zai iya ceto ta irin wannan hanya.”

³⁰ Sa'an nan sarki ya kara wa su Shadrak, Meshak da Abednego girma a yankin Babilon.

4

Nebukadnezzar ya yi mafarkin itace

¹ Daga sarki Nebukadnezzar.

Zuwa ga mutane da al'ummai da kuma kowane yare, da suke zama a duniya.

Salama mai yawa ta tabbata a gare ku!

² Ina murna in shaida muku game da alamu da al'ajabai waƙanda Allah Mafi Ɗaukaka ya yi ta wurina.

³ Alamunsa da girma suke,
ayyukansa da girma suke!

Mulkinsa mulki ne na har abada;
sarautarsa kuma za ta dawwama daga zamani zuwa zamani.

⁴ Ni, Nebukadnezzar, ina zaune a gidana cikin fadata, ina jin daƙi ina bunkasa. ⁵ Na yi mafarkin da ya ba ni tsoro. A sa'ad da nake kwance a gadona, siffofi da wahayoyi da suka bi ta cikin tunanina sun firgita ni. ⁶ Don haka na ba da umarni a tattaro dukan masu hikima na Babilon su bayyana a gabana domin su fassara mini mafarkin. ⁷ Sa'ad da masu sihiri, da masu dabo, da masanan taurari* da masu duba suka zo, na faɗa musu mafarkin, amma ba su iya fassarta mini mafarkin ba. ⁸ A ƙarshe, sai Daniyel ya zo gabana na kuma faɗa masa mafarkin. (Ana ce da shi Belteshazar, wanda aka ba shi sunan allahna kuma ruhun alloli masu tsarki suna a bisansa.)

⁹ Na ce, “Belteshazar, shugaban masu sihiri, na san ruhun alloli suna a kanka, babu wani asirin da zai fi ƙarfin ganewarka. Ga dai mafarkin da na yi, sai ka fassara mini. ¹⁰ Waƙannan su ne wahayin da na gani a lokacin da nake kwance a gadona, na duba, a gabana kuwa ga wani itace a kafe a tsakiyar duniya, yana da tsawo ƙwarai. ¹¹ Itacen ya yi girma ya kuma yi ƙarfi, har tsayinsa ya taɓa sarari sama; ana iya ganinsa a ko'ina a duniya. ¹² Ganyayensa suna da kyau, yana da 'ya'ya jingim, abinci kuma domin kowa da kowa. A ƙarƙashinsa namun jeji suke samun wurin hutawa, kuma tsuntsayen sama suna zaune a bisa rassansa; daga cikinsa kowace halitta take cin abinci.

¹³ “A cikin wahayin da gani sa'ad da nake kwance a kan gadona, Na duba, a gabana kuwa ga wani ɗan saƙo,† mai tsarki, yana saukowa daga sama. ¹⁴ Sai ya yi kira da babbar murya ya ce, ‘A sare itacen a kuma yayyanka rassansa; a karkaɗe ganyensa a kuma warwatsar da 'ya'yansa. Bari dabbobi su tashi daga ƙarƙashinsa da kuma tsuntsayen da suke a rassansa. ¹⁵ Amma a bar kututturen da kuma saiwoyinsa, a daure shi da ƙarfe da kuma tagulla, a bar shi a cikin ƙasa, a cikin ciyayin filaye.

“Bari ya jiku da raɓar, bari ya zauna cikin dabbobi tare da tsire-tsiren duniya. ¹⁶ Bari a canja tunaninsa irin na mutane a ba shi tunani irin na dabbobi, har sau bakwai‡ su wuce a kansa.

¹⁷ “‘An sanar da wannan matsayi ne ta bakin 'yan saƙo, masu tsarki ne kuwa suka sanar da hukuncin, domin masu rai su sani Mafi Ɗaukaka ne mai iko duka a bisa kowane mulkin mutane, yakan kuma ba wa duk wanda ya ga dama, yakan sanya talaka ya zama sarki.’

¹⁸ “Wannan shi ne mafarkin da ni, Nebukadnezzar, na yi. Yanzu Belteshazar, sai ka faɗa mini abin da yake nufi, domin babu wani a cikin masu hikima a mulkina da ya iya fassara mini shi. Amma za ka iya, domin ruhun alloli masu tsarki yana a bisanka.”

Daniyel Ya Fassara Mafarkin

* 4:7 Ko kuwa Kaldiyawa † 4:13 Ko kuwa mai tsaro; za a kuma iya samu a aya 17 da 23 ‡ 4:16 Ko kuwa shekaru bakwai; kamar yadda yake a aya 23, 25 da 32

¹⁹ Sai Daniyel (wanda ake kira Belteshazar) ya tsaya zugum na ɗan lokaci, tunaninsa ya ba shi tsoro. Saboda haka sarki ya ce, “Belteshazar, kada ka bar mafarkin ko ma’anarsa ta tayar maka da hankali.”

Belteshazar ya amsa ya ce, “Ranka yā daɗe, in dai har mafarkin zai tsaya a kan abokan gābanka da ma’anarsa kuma ta faɗa kan makiyan! ²⁰ Itacen da ka gani; wanda ya yi girma da ƙarfe, da tsayinsa ya taɓa sararin sama, wanda ana ganinsa ko’ina a duniya, ²¹ wanda ganyayensa masu kyau ne yana da ’ya’yan itace da yawa, wanda yake ba da abinci ga duka, yana ba da wurin hutu ga namun jeji, kuma rassansa suna ɗauke da shekar tsuntsayen sama. ²² Ya sarki kai ne itacen nan! Ka yi girma da ƙarfi; girmanka kuma ta kai har sama, mulkinka kuma ya kai ko’ina a duniya.

²³ “Ya sarki ka ga ɗan sakon mai tsarkin nan, yana saukowa daga sama yana cewa, ‘A sare itacen a hallaka shi, amma a bar kututtuensa daure da ƙarfe da tagulla, a bar shi can a ɗanyar ciyawar filaye, ya jike da raɓa, ya zauna tare da namun jeji har shekara bakwai.’

²⁴ “Ga fassarar, ya sarki, wannan ita ce doka wadda Mafi Ɗaukaka ya bayar a kan ranka yā daɗe, sarkina. ²⁵ Za a kore ka daga cikin mutane, za ka kuma zauna cikin namun jeji; za ka ci ciyawa kamar shanu, za ka jike da raɓa har shekara bakwai cif sa’an nan za ka sani cewa Mafi Ɗaukaka ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama. ²⁶ Umarni na barin kututtuƙen itacen da saiwoyinsa yana nufin cewa za a maido maka da mulkinka a lokacin da ka gane cewa Mai sama ne yake mulki. ²⁷ Saboda haka, ya sarki, ina roƙonka ka karɓi shawarar da zan ba ka; ka furta zunubanka ta wurin yin abin da yake daidai. Ka bar muguntarka, ka aikata alheri ga waɗanda ake wulaƙantawa, wataƙila za a ƙara tsawon kwanakinka da salama.”

Mafarkin Ya Cika

²⁸ Duk wannan kuwa ya faru da sarki Nebukadnezzar. ²⁹ Bayan wata goma sha biyu, a sa’ad da sarki yake takawa a bisan saman ɗakin fadar Babilon, ³⁰ sai ya ce, “Ba wannan ita ce Babilon babba da na gina domin wurin zaman sarautar Babilon, da ikona kuma domin ɗaukakar darajata ba?”

³¹ Tun kalmomin suna cikin bakinsa sai ya ji murya daga sama tana cewa, “Wannan shi ne abin da aka zartar a kanka, Sarki Nebukadnezzar. An karɓe ikon mulkinka. ³² Za a kore ka daga cikin mutane za ka kuma yi rayuwa tare da namun jeji. Za ka ci ciyawa kamar sa har shekara bakwai cif, sa’an nan za ka gane Mafi Ɗaukaka ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama.”

³³ Nan da nan abin da aka faɗa a kan Nebukadnezzar tabbatarsa ya cika. Aka kore shi daga cikin mutane ya kuma shiga cin ciyawa kamar shanu. Jikinsa ya jike da raɓa, har gashinsa ya yi tsawo kamar fikafikan gaggafa, kumbarasa kuma suka yi tsawo kamar na tsuntsu.

³⁴ A ƙarshen waɗannan kwanaki, ni, Nebukadnezzar, na ɗaga idanuna sama, sai hankalina ya komo mini. Na kuwa yabi Maɗaukaki, na girmama shi, na ɗaukaka shi wanda yake rayayye har abada.

Mulkinsa dawwammamen mulki ne;
sarautarsa ta dawwama daga zamani zuwa zamani.

³⁵ Dukan mutanen duniya
ba a bakin kome suke ba.
Yakan yi abin da ya gamshe shi
da ikokin sama
da kuma na mutanen duniya.

Babu mai hana shi
ko yā ce masa; “Me ka yi?”

³⁶ A lokacin nan hankalina ya komo mini, sai aka mayar mini da masarautata mai daraja, da martabata, da girmana. Yan majalisata da fadawana suka nemo ni. Aka maido ni kan gadon sarautata da daraja fiye da ta dā. ³⁷ Yanzu ni, Nebukadnezzar, ina yabon Sarkin sama, ina waƙa ina kuma darjanta shi, saboda dukan abin da ya yi mini, mai kyau ne kuma dukan hanyoyinsa gaskiya ne. Kuma duk masu tafiya da girman kai zai ƙasƙantar da su.

5

Rubutu a kan bango

¹ Sarki Belshazar ya yi babban biki domin dubban hakimansa ya kuma sha ruwan inabi tare da su. ² Yayinda Belshazar yake shan ruwan inabi, sai ya umarta a kawo zinariya da azurfan da Nebukadnezzar mahaifinsa* ya kwaso daga haikali a Urushalima, saboda sarki da hakimansa, da matansa da kwarƙwaransa su sha da su. ³ Sai suka kawo kayan zinariyan nan da aka kwaso daga haikalin Allah a Urushalima, sarki kuwa da hakimansa, da matansa, da kwarƙwaransa suka yi ta sha da su. ⁴ Yayinda suke shan ruwan inabin, sai suka yabi allolin zinariya da azurfa, da na tagulla, da na ƙarfe, da na itace da kuma na dutse.

⁵ Nan da nan sai ga yatsotsin hannun mutum sun bayyana, suna yin rubutu a kan shafen bangon, kusa da wurin da ake ajiye fitilar fadar sarki. Sarki kuwa yana ganin hannun yayinda yake rubutu. ⁶ Sai fuskarsa ta ruƙe, ya kuma ji tsoro ƙwarai har gwiwoyinsa suka yi ta bugun juna, ƙafafunsa kuma suka rasa ƙarfi.

⁷ Sai sarki ya kira masu dabo, masanan taurari† da masu duba, a kawo su, ya kuma ce wa masu hikima na Babilon, “Duk wanda ya karanta wannan rubutu ya kuma faɗa mini abin da yake nufi, za a sa masa rigar shunayya, a kuma sa masa sarƙar zinariya a wuyansa, zai zama na uku a cikin masu mulkin ƙasar.”

⁸ Sa’an nan sai dukan masu hikima suka zo ciki, amma ba su iya karanta rubutun ba ko su faɗa wa sarki abin da yake nufi. ⁹ Saboda haka Sarki Belshazar ya firgita ƙwarai kuma fuskarsa ta ƙara ruƙewa. Hakimansa kuma suka rikice.

¹⁰ Sai sarauniya,‡ da jin muryoyi na sarki da na hakimansa, ta shiga babban ɗakin liyafar. Ta ce, “Ya sarki, ranka yā daɗe! Kada ka firgita! Kada fuskarka ta ruƙe! ¹¹ Akwai wani mutum a masarautarka wanda yake da ruhun alloli masu tsarki a cikinsa. A zamanin mahaifinka an gane cewa yana da basira da hazaka da hikima kamar na alloli. Sarki Nebukadnezzar mahaifinka, mahaifinka sarki, na ce, ya naɗa shugaban masu dabo, da masu sihiri, masanan taurari da kuma masu duba. ¹² Wannan mutum Daniyel, wanda sarki ya kira Belteshazar, an gane yana da ruhu nagari, da ilimi, da ganewa don yin fassarar mafarkai, da bayyana ma’anar kacici-kacici, da warware al’amura masu wuya. Ka kira Daniyel shi kuwa zai faɗa maka abin da rubutun nan yake nufi.”

¹³ Saboda haka aka kawo Daniyel a gaban sarki, sai sarki ya ce masa, “Kai ne Daniyel ɗin nan, ɗaya daga cikin kamammu waɗanda mahaifina sarki ya kawo daga Yahuda? ¹⁴ Na sami labari cewa kana da ruhun alloli a cikinka da kuma basira, da hazaka da kuma fitacciyar hikima. ¹⁵ An kawo masu hikima da masu dabo a gabana domin su karanta wannan rubutu su kuma faɗa mini abin da yake nufi, amma ba su iya ba. ¹⁶ Na sami labari cewa kana iya ba da fassara da kuma warware matsaloli masu wuya. In har ka iya karanta wannan rubutun ka kuma faɗa mini abin da yake nufi, za a sa maka riga shunayya, a kuma sa sarƙar zinariya a wuyanka. Za ka zama na uku a cikin masu mulkin ƙasar.”

¹⁷ Sai Daniyel ya amsa wa sarki ya ce, “Za ka iya ajiye kyautar wa kanka ko kuma ka ba wa wani. Duk da haka, zan karanta wa sarki rubutun, in kuma faɗa abin da yake nufi.

¹⁸ “Ya sarki, Allah Mafi Ɗaukaka ya ba mahaifinka Nebukadnezzar sarauta, da girma, da ɗaukaka, da martaba. ¹⁹ Saboda irin matsayin da ya ba shi, dukan mutane da al’ummai da kuma dukan harsuna suka ji tsoronsa suka yi rawar jiki a gabansa. Bisa ga ganin damarsa yakan kashe wani, ya bar wani da rai, haka kuma yakan ɗaukaka wani, ya ƙasƙantar da wani. ²⁰ Amma da lokacin da zuciyarsa ta cika da girman kai ta kuma taurare, sai aka kore shi daga gadon sarautarsa, aka raba shi kuma da darajarsa. ²¹ Aka kore shi daga cikin mutane aka kuma ba shi tunani irin na dabba; ya yi zama tare da jakunan jeji, ya kuma ci ciyawa kamar shanu; jikinsa kuma ya jike da raba, har zuwa lokacin da ya gane, ashe, Allah Maɗaukaki ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama.

²² “Amma kai ɗansa,§ Ya Belshazar, ba ka ƙasƙantar da kanka ba, ko da yake ka san wannan duka.

²³ A maimakon, sai ka nuna wa Ubangiji na sama girman kai. Ka sa aka kawo maka su kwaf na zinariya

* 5:2 Ko kakansa; ko wanda ya gāji sarauta daga gare shi; haka kuma a ayoyi 11, 13, da 18 † 5:7 Ko kuwa Kaldiyawa, haka ma a aya

11 ‡ 5:10 Ko kuwa mahaifiyar sarauniya § 5:22 Ko zuriya; ko magāji

daga haikalinsa, da kai da hakimanka, da matanka da kwarƙwaranka kuka sha ruwan inabi da su. Kuka yabi allolin zinariya da na azurfa, da na tagulla, da na baƙin ƙarfe, da na itace, da na dutse waƙanda ba sa ji, ba sa gani, ba sa da gane kome. Amma ba ka girmama Allah ba, wanda ranka da dukan harkokinka suna a hannunsa. ²⁴ Saboda haka ya aiko da hannun da ya yi rubutun nan.

²⁵ “Wannan shi ne rubutun da aka yi,

Mene, mene, tekel, farsin

²⁶ “Abin da kalmomin nan suke nufi shi ne,

“Mene^{*}, Allah ya ƙayyade yawan kwanakin mulkinka ya kuma kawo su ga ƙarshe.

²⁷ “Tekel[†], An kuma auna ka a ma’auni aka tarar ka kasa.

²⁸ “Feres[‡], An raba mulkinka aka ba wa Medes da Farisa.”

²⁹ Sai Belshazar ya umarta, aka sa wa Daniyel riga mai shunayya, aka sa sarƙar zinariya a wuyansa, aka kuma yi shela, cewa yanzu shi ne na uku a cikin masu mulkin ƙasar.

³⁰ A wannan dare aka kashe Belshazar, sarkin Babiloniyawa,[§] ³¹ Dariyus mutumin Medes kuwa ya karɓi mulkin, yana da shekara sittin da biyu.

6

Daniyel a cikin ramin zakoki

¹ Ya gamshi Dariyus ya naɗa muƙaddasai 120 su yi shugabanci a duk fāɗin masarautar, ² ya naɗa mutum uku a bisa waɗannan muƙaddasan, Daniyel yana ɗaya daga cikin mutum ukun nan. Sai aka sa muƙaddasan nan a ƙarƙashin waɗannan uku ɗin domin kada sarki ya yi hasarar kome. ³ To, Daniyel dai ya yi ficce a cikin shugabannin nan uku har da muƙaddasan ma, saboda waɗansu halaye nagari da yake da su, wanda ya sa sarki ya yi shiri ya ɗora shi a kan dukan mulkinsa. ⁴ A kan haka, shugabannin nan uku da muƙaddasan nan suka yi ƙoƙari su sami wani laifi a kan Daniyel a yadda yake tafiyar da aikin shugabancinsa, amma ba su samu ba. Ba su same shi da wani laifin cin hanci ba, domin shi amintacce ne kuma babu wani aibi a kansa ko rashin kula. ⁵ A ƙarshe waɗannan mutane suka ce; “Ba za mu taɓa samun wani laifin da za mu kama Daniyel da shi ba, sai dai ko abin ya shafi dokar Allahnsa.”

⁶ Saboda haka shugabannin nan suka haɗu da muƙaddasan nan suka tafi wurin sarki a ƙungiyance suka ce, “Ya Sarki Dariyus, ranka yā daɗe! ⁷ Shugabannin masarauta, da masu mulki, da muƙaddasai, da mashawarta da gwamnoni duk sun amince cewa sarki yā kafa doka yā kuma yi umarni cewa a cikin kwana talatin nan gaba duk wanda ya yi addu’a ga wani allah ko mutum, in ba a gare ka ba, ya sarki, jefa shi cikin kogon zakoki. ⁸ Yanzu, ya sarki, sai ka yi umarni ka kuma yi shi a rubuce saboda kada a canja shi, bisa ga dokar Medes da Farisa, waɗanda ba a iya sokewa.” ⁹ Sai Sarki Dariyus ya ba da umarnin a rubuce.

¹⁰ To, da Daniyel ya ji labarin cewa an fitar da doka, sai ya tafi gidansa a ɗakinsa na sama inda tagogin ɗakin suke duban wajen Urushalima. Sau uku yakan durkusa yā yi addu’a yana yin godiya ga Allahnsa, kamar yadda ya saba yi. ¹¹ Sai waɗannan mutane suka tafi a ƙungiyance suka kuma iske Daniyel yana addu’a yana roƙon Allah yā taimake shi. ¹² Sai suka tafi wurin sarki suka yi masa magana game da dokar mulkinsa, suka ce, “Ashe, ba ka yi doka cewa a cikin kwana talatin nan gaba duk wanda aka tarar yana addu’a ga wani allah ko mutum in ba kai ba, ya sarki, za ka jefa shi a cikin ramin zakoki ba?”

Sarki ya amsa ya ce, “Dokar tana nan daram bisa ga dokar Medes da Farisa, waɗanda ba a iya sokewa.”

¹³ Sai suka ce wa sarki, “Daniyel ɗin nan, wanda yake ɗaya daga cikin waɗanda aka kwaso daga Yahuda, bai kula da kai ba, ya sarki, balle fa dokar da ka yi. Har yanzu yana addu’a sau uku a rana.”

¹⁴ Da sarki ya ji haka, sai ya damu sosai, ya ƙudura yā ceci Daniyel, ya yi ta fama har fāɗuwar rana yadda zai yi yā kuɗutar da shi.

^{*} 5:26 Mene yana iya nufin ƙididdigewa Ko kuwa mina (ko kashi na kuɗi). [†] 5:27 Tekel yana iya nufin awo Ko kuwa shekel.

[‡] 5:28 Feres (jumli ne na Farsin) yana iya nufin an raba Ko kuwa Farisa Ko kuwa rabin mina Ko kuwa rabin shekel. [§] 5:30 Ko kuwa Kaldiyawa

¹⁵ Sai mutanen nan suka je wurin sarki a kungiyance suka ce masa, “Ka tuna, ya sarki; cewa bisa ga dokar Medes da Farisa, babu umarni ko dokar da sarki ya yi da za a iya sokewa.”

¹⁶ Saboda haka sai sarki ya ba da umarni suka kuma kawo Daniyel suka jefa shi cikin ramin zakoki. Sarki ya ce wa Daniyel, “Bari Allahn nan wanda kake bauta masa kullum, yā cece ka!”

¹⁷ Aka kawo dutsen aka rufe bakin ramin, sa’an nan sarki ya hatimce shi da zobensa da kuma zoban manyan mutanensa, don kada wani yā canja yanayin Daniyel. ¹⁸ Sa’an nan sarki ya koma fadarsa ya kwana bai ci ba, kuma babu wata liyafar da aka kawo masa. Ya kuma kāsa barci.

¹⁹ Gari yana wayewa, sai sarki ya tashi ya hanzarta zuwa ramin zakoki. ²⁰ Da ya yi kusa da ramin zakokin, sai ya kira Daniyel da muryar mai cike da damuwa ya ce, “Daniyel bawan Allah mai rai, ko Allahn nan naka wanda kake bauta wa kullum, ya iya cetonka daga zakoki?”

²¹ Sai Daniyel ya amsa ya ce, “Ran sarki, yā daɗe! ²² Allahna ya aiko da mala’ikansa, ya kuwa rufe bakunan zakoki. Ba su yi mini rauni ba, gama an same ni marar laifi ne a gabansa. Ban kuwa taɓa yin wani abu marar kyau a gabanka ba, ya sarki.”

²³ Sai sarki ya cika da murna kwarai, ya kuma yi umarni a ciro Daniyel daga ramin zakoki. Kuma da aka fito da Daniyel daga ramin, ba a sami wani rauni a jikinsa ba, domin ya dogara ga Allahnsa.

²⁴ Sai sarki ya umarta, a kawo mutanen nan da suka yi wa Daniyel maƙarƙashiya, a tura su, da ‘ya’yansu, da matansu cikin ramin zakoki. Kafin ma su kai kurewar ramin, sai zakoki suka hallaka su suka yayyage su, suka yi kaca-kaca da su.

²⁵ Sa’an nan Sarki Dariyus ya rubuta wa dukan mutane, da al’ummai da kuma mutanen dukan harsunan a duk fāɗin kasar.

“Bari yā yi nasara sosai!

²⁶ “Na fitar da doka cewa a cikin dukan iyakar kasar mulkina, dole mutane su ji tsoro su kuma girmama Allah na Daniyel.

“Gama shi ne Allah mai rai
kuma maɗawwami ne har abada;
ba za a taɓa lalace masarautarsa ba,
mulkinsa kuma ba za tā taɓa karewa ba

²⁷ Yakan kuɓutar ya kuma ceci;
yana yin alamu da al’ajabai
a sama da kuma a duniya.

Shi ya ceci Daniyel
daga ikon zakoki.”

²⁸ Daniyel kuwa ya bunkasa a lokacin mulkin Dariyus da kuma mulkin Sairus* na Farisa.

7

Mafarkin Daniyel na dabbobi huɗu

¹ A shekara ta fari ta mulkin Belshazar sarkin Babilon, Daniyel ya yi mafarki, wahayoyi kuma suka ratsa tunaninsa a sa’ad da yake a kwance a gadonsa. Sai ya rubuta abin da mafarkin ya kunsu.

² Daniyel ya ce, “A cikin wahayina da dare na duba, a gabana kuwa ga kusurwoyi huɗu na sama suna gurɓata babban teku. ³ Sai ga dabbobi huɗu, kowannensu ya yi dabam da sauran, suna fitowa daga teku.

⁴ “Na farkon ya yi kamar zaki kuma yana da fikafikai kamar gaggafa. Ina kallo, sai aka fizge fikafikanta, aka ɗaga ta sama, aka sa ta tsaya a kan kafafu biyu kamar mutum, aka ba ta tunani irin na mutum.

⁵ “A gabana kuma ga dabba ta biyu, wadda ta yi kamar beyar. Aka ɗaga ta a gefenta guda, tana kuwa da haƙarƙarai uku a bakinta a tsakanin haƙoranta. Aka faɗa mata, ‘Tashi ki cika cikinki da ɗanyen nama!’

⁶ “Bayan haka, na duba, a gabana kuwa ga wata dabba wadda ta yi kamar Damisa, a bayanta kuma tana da fikafikai huɗu irin na tsuntsu. Wannan dabbar tana da kawuna huɗu, aka kuma ba ta iko tā yi mulki.

* 6:28 Ko kuwa Dariyus, wato, mulkin Sairus

⁷ “Bayan haka, a cikin wahayina da dare na duba, a gabana kuwa ga dabba ta huɗu, wadda take da bantsoro da banrazana da kuma iko kwarai. Tana da manyan haƙoran ƙarfe; ta ragargaje ta cinye abin da ta kama, ta kuma tattaka duk abin da ya rage a ƙarƙashin ƙafafunta. Ta bambanta da dukan sauran dabbobin da suka riga ta, tana kuma da ƙahoni goma.

⁸ “Yayinda nake cikin tunani game da ƙahonin nan, a gabana kuwa ga wani ƙaho, ɗan ƙanƙani, wanda ya fito daga cikinsu; kuma an tumbuke uku daga cikin ƙahonin farko kafin wannan. Wannan ƙaho yana da idanu kamar na mutum da kuma bakin da yake maganganun fariya.

⁹ “Ina cikin dubawa,
“sai aka ajiye kursiyoyi,

sai ga wani wanda yake tun fil azal ya zauna a mazauninsa.

Rigarsa ta yi fari fat kamar ƙanƙara;

gashin kansa sun yi fari kamar ulu.

Kursiyinsa kuma harshen wuta,

dukan ƙafafun kursiyin masu kama da keken yaƙin, wuta ne.

¹⁰ Kogin wuta yana gudu,

yana fitowa daga gabansa.

Dubun dubbai sun yi masa hidima;

dubu goma sau dubu goma sun tsaya a gabansa.

Aka zauna don shari’a,

aka kuma buɗe littattafai.

¹¹ “Sa’an nan na ci gaba da kallo saboda kalmomin fariyar da wannan ƙaho yake furtawa. Na yi ta kallo har sai da aka yanke dabbar, aka kuma hallaka jikinta a cikin wuta. ¹² (An tuɓe sauran dabbobin daga mulkinsu, amma aka bar su su rayu na wani lokaci.)

¹³ “A wahayina na dare, na ga a gabana wani kamar ɗan mutum* yana saukowa tare da gizagizan sama. Ya kusaci Wannan wanda yake Tun fil azal aka kuma kai shi gabansa. ¹⁴ Aka ba shi mulki, daraja da kuma mafificin iko; dukan mutane, da al’ummai, da mutane daga kowane harshe suka yi masa sujada. Mulkinsa kuwa dawwammamen mulki ne da ba zai ƙare ba, sarautarsa kuma ba ta taɓa lalacewa.

Fassarar mafarkin

¹⁵ “Ni, Daniyel, ruhuna ya damu ƙwarai, kuma wahayin da ya ratsa tunanina ya dame ni. ¹⁶ Sai na matsa kusa da ɗaya daga cikin waɗanda suke tsaye a can, na tambaye shi gaskiya ma’anar waɗannan al’amura.

“Don haka sai ya faɗa mini, ya kuma ba ni fassarar waɗannan al’amura. ¹⁷ ‘Waɗannan manyan dabbobi huɗu, Masarautai ne huɗu waɗanda za su taso a duniya. ¹⁸ Amma tsarkaka na Mafi Ɗaukaka za su karɓi wannan sarauta, za su kuwa mallake ta har abada, I, har abada abadin.’

¹⁹ “Sa’an nan kuma sai na so in san ma’anar wannan dabba ta huɗu, wadda ta yi dabam da sauran dabbobin da suke da matuƙar bantsoro, da take da haƙoran ƙarfe da kuma farcen tagulla, dabbar ta ragargaje ta cinye abin da ta kama, ta kuma tattaka duk abin da ya rage a ƙarƙashin ƙafafunta. ²⁰ Na kuma so in gane game da ƙahonin nan guda goma da suke a kanta da kuma game da ƙahon nan da ya fito, wanda aka tumbuke ƙahoni uku a gabansa, ƙahon nan da yake da idanu da bakin da yake furta manyan maganganun fariya, wanda ya yi kamar ya fi sauran girma. ²¹ Ina cikin dubawa, sai ga wannan ƙaho yana yaƙi da tsarkaka yana kuma cin nasara a kansu, ²² sai da Wannan wanda yake tun fil azal ya zo ya furta hukunci, aka kuma ba tsarkaka na Mafi Ɗaukaka gaskiya, lokaci kuwa ya cika sai suka karɓi mulki.

²³ “Sai ya ba ni wannan bayani, ‘Dabbar nan ta huɗu, ita ce mulki na huɗu da zai bayyana a duniya. Zai bambanta da dukan sauran mulkoki, zai kuma cinye dukan duniya, yā tattake ta, yā kuma ragargaje ta. ²⁴ Ƙahonin nan goma, sarakuna ne goma waɗanda za su taso daga wannan mulki. Bayansu kuma, wani sarki zai taso, wanda ya sha dabam da waɗanda suka riga shi. Zai rinjayi

* ^{7:13} Kalmomin Arameyik nan *bar enash* suna nufin mutum. Kalmomin nan ɗan mutum an yi amfani da su a nan saboda a amfanin da aka yi da su a Sabon Alkawari a matsayi wakilin suna na Yesu, mai yiwuwa saboda dangane a kan wannan ayar.

sarakunan nan uku. ²⁵ Zai yi maganar saƙo a kan Mafi Daukaka, zai kuma tsananta wa tsarkaka yā kuma yi kofarin sāke lokuta da shari’u. Za a miƙa tsarkaka a hannunsa na wani lokaci, lokuta da kuma rabin lokaci.†

²⁶ “‘Amma majalisa za tā yi zama, za a karɓe ikonsa, a kuma hallaka shi gaba ɗaya har abada. ²⁷ Sa’an nan za a ba da mulki, iko da girma na mulkokin da suke a ƙarƙashin dukan sammai ga tsarkaka, mutane na Mafi Daukaka. Mulkinsa kuwa mulki ne marar matuƙa, kuma dukan masu mulki za su yabe shi, su kuma yi masa biyayya.’

²⁸ “Wannan shi ne ƙarshen batun. Ni, Daniyel na damu ƙwarai da irin tunanina, kuma fuskata ta rikice, amma na riƙe batun a zuciyata.”

8

Wahayin Daniyel a kan rago da akuya

¹ A shekara ta uku ta mulkin sarki Belshazar, ni, Daniyel, na ga wahayi, bayan wancan da na riga gani. ² A cikin wahayin, na ga kaina a mafakar Shusha a yankin Elam; a wahayin na ga ina a bakin Kogin Ulai. ³ Na ɗaga ido, a gabana kuwa sai ga rago mai ƙahoni biyu, yana tsaye a gefen mashigin kogin, ƙahonin kuma suna da tsawo. Ɗaya daga cikin ƙahonin ya fi ɗayan tsawo. Wanda ya fi tsawon shi ne ya tsiro daga baya. ⁴ Na lura da ragon sa’ad da ya kai karo wajen yamma da arewa da kudu. Babu wata dabbar da ta iya ƙarawa da shi, babu kuma wanda ya iya kuɓuta daga ikonsa. Ya yi yadda ya ga dama, ya kuma zama mai girma.

⁵ Yayinda nake tunani game da wannan, farat ɗaya sai ga bunsurun da yake da sanannen ƙaho tsakanin idanunsa ya ɓullo daga wajen yamma, yana ratsa dukan duniya ba ya ko taɓa ƙasa. ⁶ Ya zo wajen rago mai ƙahoni biyu ɗin nan da na riga na gani tsaye a gefen mashigin kogin nan ya tasar masa da fushi mai zafi. ⁷ Na ga ya zo kusa da ragon, ya husata da shi ƙwarai, ya kai wa ragon hari. Ya kakkarya ƙahoninsa nan biyu. Karfin ragon ya kasa, bai iya ƙare kansa daga bunsurun ba. Bunsurun ya buge shi ƙasa ya tattake shi. Ba wanda ya iya ceton ragon daga bunsurun. ⁸ Bunsurun kuwa ya ƙasaita, amma a ƙwanƙolin ikonsa sai aka karye babban ƙahonsa, kuma a wurin da ƙahon nan ya kasance waɗansu sanannun ƙahoni huɗu suka tsiro suna fuskantar kusurwoyin nan huɗu.

⁹ Daga cikin ɗayansu kuma wani ƙaramin ƙaho ya fito, ya yi girma ya ƙasaita ƙwarai zuwa kudu da kuma gabas da wajen Kyakkyawar Kasa. ¹⁰ Ya yi girma sai da ya kai rundunar sammai, ya kuma fid da waɗansu rundunar taurari zuwa ƙasa ya kuma tattake su. ¹¹ Sai ya ɗora kansa ya zama mai girma kamar Sarkin runduna; sai aka ɗauke hadaya ta kullayaumi daga gare shi, aka kuma saukar da wurin masujadarsa ƙasa. ¹² Saboda tawaye, sai aka ba da rundunar tsarkaka* da kuma hadayar ƙonawa ta kowace rana ga ƙahon. Sai ya yi watsi da gaskiya, ya yi abin da ya ga dama, ya kuwa yi nasara.

¹³ Sa’an nan na ji mai tsarkin nan yana magana, wani mai tsarki kuma ya ce da wancan, “Har yaushe wannan wahayi zai tabbata, wahayi game da hadaya ta kullayaumi, da tawayen da yake kawo lalacewa, da kuma miƙa wuri mai tsarki da kuma na rundunar da za a tattake a ƙarƙashin sawu?”

¹⁴ Sai ya ce mini, “Zai ɗauki safiya da yamma 2,300; sa’an nan za a sāke tsarkake wuri mai tsarki.”

Fassarar wahayin

¹⁵ Yayinda ni, Daniyel, nake duban wahayi ina kofari in fahimce shi, sai ga wani a gabana wanda ya yi kama da mutum. ¹⁶ Sai na ji muryar wani mutum daga Ulai tana cewa, “Jibra’ilu, faɗa wa wannan mutum ma’anar wahayin.”

¹⁷ Da ya zo kusa da inda nake tsaye, na firgita na kuma fāɗi rubda ciki. Ya ce da ni “Dan mutum, ka gane da cewa wannan wahayi yana magana ne a kan kwanakin ƙarshe.”

¹⁸ Yayinda yake magana da ni, barci mai nauyi ya kwashe ni, da nake kwance rubda ciki. Sai ya taɓa ni ya kuma tashe ni tsaye.

¹⁹ Sai ya ce, “Zan faɗa maka abin da zai faru a lokacin fushi, saboda wahayin yana magana ne a kan lokacin da aka ƙayyade na ƙarshe.† ²⁰ Rago mai ƙahoni biyu da ka gani, yana a madadin sarakunan Medes da Farisa ne. ²¹ Bunsurun kuwa sarkin Girka ne, kuma babban ƙahon da yake

† 7:25 Ko kuwa na shekara biyu da rabi * 8:12 ko tawayen, mayaƙan † 8:19 Ko kuwa domin ƙarshen zai zama a ƙayyadadden lokaci

tsakanin idanunsa, sarki na farko ne. ²² Kahoni huɗu da suka maya wannan da ya karye yana a madadin masarautu huɗu da za su tashi daga cikin al'ummarsa amma ba za su sami irin ikonsa ba.

²³ “Can wajen karshe mulkinsu, sa’ad da muguntarsu ta kai intaha, wani mugun sarki mai rashin hankali, uban makirci, zai fito. ²⁴ Zai yi karfi kwarai da gaske, amma ba da ikonsa ba. Zai jawo mummunar hallakarwa kuma zai yi nasara a duk abin da ya sa gaba. Zai hallakar da majiya karfi da kuma tsarkaka. ²⁵ Zai sa yaudara ta kara yin yawa, zai daukaka kansa. Sa’ad da suke ji sun sami mafaka, zai hallaka mutane da yawa sa’an nan kuma ya fara gāba da Sarkin sarakuna. Duk da haka za a hallaka shi, amma ba da ikon mutum ba.

²⁶ “Wahayin nan na safiya da yamma da aka nuna maka gaskiya ne, amma ka boye wahayin, gama ya shafi nan gaba mai tsawo ne.”

²⁷ Ni, Daniyel, na gaji matuƙa na kuma yi rashin lafiya na kwanaki masu yawa. Sa’an nan sai na tashi na ci gaba da hidimar sarki. Wahayin ya shige mini duhu, ya fi karfin fahimtata.

9

Addu’ar Daniyel

¹ A shekara ta fari da mulkin Dariyus ɗan Zerzes* (wanda yake Bamediye), wanda aka mai da shi sarki a masarautar Babiloniyawa† ² a shekara ta farko ta mulkinsa, ni, Daniyel na gane daga cikin littattafai, bisa ga maganar UBANGIJI da aka faɗa wa annabi Irmiya, cewa zaman Urushalima kango zai kai shekara saba’in. ³ Sai na juya wurin Ubangiji Allah na roke shi ta wurin addu’a da koke-koke, cikin azumi, ina saye da tsummoki, na kuma zauna a cikin toka.

⁴ Na yi addu’a ga UBANGIJI Allahna na furta laifina.

“Ya Ubangiji, mai alfarma da kuma Allah mai banrazana, wanda yake cika alkawarinsa na fauna ga duk wanda ya faunace shi ya kuma kiyaye dokokinsa, ⁵ mun yi zunubi muka kuma yi ba daidai ba. Mu mugaye ne da kuma ’yan tawaye; mun juya wa umarninka da shari’unka baya. ⁶ Ba mu saurari bayinka annabawa ba, waɗanda suka yi magana a sunanka ga sarakunanmu da masu mulkinmu da iyayenmu, da kuma dukan mutanen kasa.

⁷ “Ubangiji, kai mai adalci ne, amma a yau kunya ta rufe mu, mutanen Yahuda da mutanen Urushalima da na dukan Isra’ila, waɗanda suke kusa da kuma nesa, a dukan kasashen da ka warwatsa mu saboda rashin amincinmu a gare ka. ⁸ Ya UBANGIJI, mu da sarakunanmu, da masu mulkinmu da iyayenmu kunya ta rufe mu saboda mun yi maka zunubi. ⁹ Ubangiji Allahnmu mai jinkai ne, mai gafartawa ne kuma, ko da yake mun yi masa tawaye; ¹⁰ ba mu yi biyayya ga UBANGIJI Allahnmu ba, ba mu kuma kiyaye shari’unsa da ya ba mu ta wuri bayinsa annabawa ba. ¹¹ Dukan Isra’ila sun karya dokokinka suka kuma juya maka baya, sun ki yi maka biyayya.

“Saboda haka la’anoni da rantsuwar hukunce-hukuncen da suke a rubuce a cikin Dokar Musa, bawan Allah, sun kama mu domin mun yi maka zunubi. ¹² Ka cika kalmomin da ka yi a kanmu da kuma a kan masu mulkinmu ta wurin kawo mana babban bala’i. A duniya duka ba a taɓa yin wani abu kamar yadda aka yi wa Urushalima ba. ¹³ Kamar yadda yake a rubuce cikin Dokar Musa, dukan wannan bala’i ya sauko a kanmu, duk da haka ba mu nemi tagomashin UBANGIJI Allahnmu ta wurin barin aikatawa zunubanmu, mu kuma mai da hankali a kan gaskiyarka ba. ¹⁴ UBANGIJI bai yi wata-wata wajen kawo mana bala’i ba, domin UBANGIJI Allahnmu mai adalci ne a cikin dukan abin da yake yi; duk da haka ba mu yi masa biyayya ba.

¹⁵ “Yanzu, ya Ubangiji Allahnmu, wanda ya fito da mutanensa daga Masar ta hannu mai karfi wanda kuma ya yi wa kansa sunan da ya dawwama har ya zuwa yau, mun yi zunubi, mun yi abin da ba daidai ba. ¹⁶ Ya Ubangiji, ta wurin kiyaye dukan ayyukanka na adalci, ka huce daga fushinka da hukuncinka da ka yi a kan Urushalima, birninka, tudunka mai tsarki. Zunubinmu da laifofin iyayenmu sun mai da Urushalima da kuma mutanenka abin ba’a ga dukan waɗanda suke kewaye da mu.

¹⁷ “Yanzu, ya Allahnmu, ka ji addu’o’i da koke-koken bayinka. Saboda sunanka, ya Ubangiji, ka duba da rahama wurinka mai tsarki da ya zama kango. ¹⁸ Ka kasa kunne, ya Allah, ka kuma ji; ka

* 9:1 Da Ibraniyanci Ahasuwerus † 9:1 Ko kuwa Kaldiyawa

buɗe idanunka ka kuma ga yadda birninka ya zama kango, birnin da yake ɗauke da Sunanka. Ba cewa muna rokonka saboda mu masu adalci ba ne, amma saboda girman jinkanka. ¹⁹ Ya Ubangiji, ka saurara! Ya Ubangiji ka gafarta! Ya Ubangiji, ka ji ka kuma yi wani abu! Saboda sunanka, ya Allahna, kada ka yi jinkiri, domin da sunanka ake kiran birninka da jama'arka."

Annabci a kan Mako Saba'in

²⁰ Yayinda da nake magana da addu'a, ina furta zunubina da zunubin mutanena Isra'ila ina miƙa koke-kokena ga UBANGIJI Allahna saboda tudunsa mai tsarki, ²¹ yayinda nake cikin addu'a, sai Jibra'ilu, mutumin nan da na gani a wahayin da ya wuce, ya zo wurina gaggauce wajen lokacin yin hadaya ta yamma. ²² Ya umarce ni ya kuma ce mini, "Daniyel, yanzu na zo domin in ba ka hikima da ganewa. ²³ Da zarar ka fara addu'a, an amsa, wadda na zo in faɗa maka, gama ana kaunar ka sosai. Saboda haka, ka yi lura da saƙon ka kuma fahimci wahayin.

²⁴ "An kayyade wa jama'arka da tsattsarkan birninka shekara ɗari huɗu da tasa'in domin a kawo ƙarshen laifi da zunubi, domin a yi kafarar laifi, sa'an nan a shigo da adalci madawwami, a rufe wahayi da annabci, a tsarkake haikali.

²⁵ "Sai ka sani ka kuma fahimci wannan; Tun daga sa'ad da aka kafa doka[‡] don a maido a kuma saƙe gina Urushalima har sai Shafaffen nan,[§] mai mulki, ya zo, za a yi shekara arba'in da tara, da shekara ɗari huɗu da talatin da huɗu. Za a saƙe gina ta a yi mata tituna da mafaka. ²⁶ Bayan shekara ɗari huɗu da talatin da huɗu, za a datse Shafaffen nan zai kuma kasance ba shi da kome.* Mutanen mai mulkin za su zo su hallaka birnin da kuma wuri mai tsarki. Ƙarshen zai zo kamar rigyawa. Yaki zai ci gaba har ƙarshe, a kuma hallakar kamar yadda aka ƙaddara. ²⁷ Zai tabbatar da alkawari da mutane masu yawa har na shekara bakwai.[†] A tsakiyar bakwai ɗin nan ɗaya[‡] zai kawo ƙarshen duk wata hadaya da baiko. Kuma a kusurwar haikali zai sa abin ƙyama mai kawo hallaka, har sai ƙarshen da aka ƙaddara ya auko wa wanda ya sa abin ƙyama."§,*

10

Wahayin Daniyel na mutum

¹ A shekara ta uku ta Sairus sarkin Farisa, sai aka ba wa Daniyel (wanda ake kira Belteshazar) wahayi. Saƙon kuwa gaskiya ce wadda take tattare da babban yaƙi. Fahimtar saƙon ya zo masa a cikin wahayi.

² A wannan lokaci ni Daniyel na yi makoki har na sati uku. ³ Ban ci abinci mai kyau ba; ba nama ko ruwa inabin da ya shiga bakina; kuma ba na amfani da man shafawa gaba ɗaya har sai da sati nan uku suka wuce.

⁴ A rana ta ashirin da huɗu ga watan farko, a sa'ad da nake tsaye a bakin babban kogi, Tigris, ⁵ na ɗaga kaina na duba sai ga wani mutum tsaye sanye da rigar lilin, ya yi ɗamara da zinariya zalla daga Ufaz kewaye da ƙugunsa. ⁶ Jikinsa kamar lu'ulu'u yake, fuskarsa kuma kamar walƙiya, idanunsa kamar harshen wuta, hannuwansa da ƙafafunsa kamar gogaggiyar tagulla, muryarsa kuma kamar amon babban taron jama'a.

⁷ Ni, Daniyel, kaɗai ne na ga wahayin; mutanen da suke tare da ni ba su gani ba, amma wata irin babbar razana ta auko musu har suka gudu suka buya. ⁸ Sai aka bar ni ni kaɗai, ina juyayi wannan babban wahayi, ba ni da sauran ƙarfi, fuskata ta yamutse kuma ba ni da sauran ƙarfi. ⁹ Sai na ji yana magana, da ina sauraron, sai na shiga barci mai nauyi, na kuwa faɗi rubda ciki.

¹⁰ Sai hannu ya taɓa ni ya sa makyarkyata a hannuna da ƙafafuna. ¹¹ Sai ya ce, "Daniyel, kai ne wanda ake ƙauna sosai, ka yi lura da kyau game da kalmomin da zan yi maka magana a kansu, ka tashi yanzu, gama an aiko ni a gare ka." Sa'ad da ya faɗa mini haka, sai na tashi a tsaye ina rawan jiki.

¹² Sai ya ci gaba da cewa, "Kada ka ji tsoro, Daniyel. Gama tun daga ran da ka fara sa zuciya ga neman ganewa, ka kuma ƙaskantar da kanka a gaban Allahnka, an ji addu'arka, amsar addu'arka ce ta kawo ni. ¹³ Amma mai mulkin masarautar Farisa ya tsare ni har kwana ashirin da ɗaya. Sai da

‡ 9:25 Ko kuwa kalma § 9:25 Ko kuwa shafaffen nan; haka kuma a aya 26 * 9:26 Ko kuwa ba zai kasance da kome ba; Ko kuwa a kwarar, amma ba don kansa ba † 9:27 Ko kuwa "mako" ‡ 9:27 Ko kuwa "mako" § 9:27 Ko kuwa shi (abin da ba mutum ba)

* 9:27 Ko kuwa abin da zai kawo hallaka zai zo ne a kan kwankolin za ta zuba allahn birnin

Mika'ilu, ɗaya daga cikin manya shugabanni, ya zo ya taimake ni, saboda an tsare ni a can tare da sarkin Farisa. ¹⁴ Yanzu na zo domin in bayyana maka abin da zai faru da mutanenka nan gaba, gama wahayin ya shafi lokacin da bai riga ya zo ba ne.”

¹⁵ Yayinda yake faɗin mini haka, sai na sunkuyar da kaina ƙasa shiru, ba magana. ¹⁶ Sai wani wanda ya yi kama da mutum* ya taɓa leɓunana, na kuma buɗe bakina sai na fara magana. Na ce wa wannan da yake tsaye a gabana, “Na cika da azaba saboda wannan wahayi, ranka yā daɗe, ina kuma neman taimako. ¹⁷ Yaya ni bawanka zan iya magana da kai, ranka yā daɗe? Ƙarfina ya ƙare kuma ina numfashi da ƙyar.”

¹⁸ Har yanzu wannan wanda yana kama da mutum ya taɓa ni ya kuma ba ni ƙarfi. ¹⁹ Ya kuma ce, “Kada ka ji tsoro, ya kai mutumin da ake fahariya, salama a gare ka! Ka ƙarfafa yanzu; ka yi ƙarfin hali.”

Sa'ad da ya yi magana da ni, sai na samu ƙarfi na ce, “Ka yi magana ranka yā daɗe, tun da yake ka sa na sami ƙarfi.”

²⁰ Sai ya ce mini, “Ka san abin da ya kawo ni gare ka? Ba da jimawa ba zan koma in yi yaƙi da mai mulkin Farisa, kuma idan na tafi, mai mulkin Hellenawa zai taso; ²¹ amma da farko zan faɗa maka abin da aka rubuta a cikin Littafin Gaskiya (Babu wanda ya taimake ni yaƙi da waɗannan sai dai Mika'ilu, sarkinku.

11

¹ A shekara ta fari ta Dariyus mutumin Mede, na ɗauki matsayina domin in goyi baya in kuma ƙare shi.)

Sarakunan kudu da arewa

² “Yanzu dai, zan faɗa maka gaskiya. Sarakuna uku za su taso a Farisa, sa'an nan kuma na huɗu, wanda zai fi dukansu dukiya. Sa'ad da zai sami iko saboda dukiyarsa, zai zuga dukan kowane mutum yā yi gāba da masarautar Girka. ³ Sa'an nan wani babban sarki zai bayyana, wanda zai yi mulki da babban iko yā kuma yi abin da ya ga dama. ⁴ Bayan da ya bayyana, daularsa za tā wargaje za a rarraba ta zuwa kusurwoyi huɗu na duniya, a ba waɗansu waɗanda ba zuriyarsa ba, ba kuwa za su yi mulki da iko kamar yadda ya yi ba, gama za a tumbuki daularsa a kuma ba wa waɗansu.

⁵ “Sai sarki Kudu zai yi ƙarfi ƙwarai, amma ɗaya daga cikin komandodinsa zai yi ƙarfi fiye da shi, zai kuma yi mulki masarautarsa da iko mai girma. ⁶ Bayan 'yan shekaru, za su haɗa kai. Diyar sarkin Kudu za tā je wurin sarkin Arewa ta sada zumunci, amma ba za tā riƙe iko ba, shi kuwa da ikonsa* ba za su daɗe ba. A waɗannan kwanaki za a bashe ta, da ita da masu rakiyarta da kuma mahaifinta† da kuma wanda ya goyi bayanta.

⁷ “Wani daga cikin zuriyarta zai taso yā ɗauki matsayinta. Zai kai wa sojojin sarkin Arewa hari yā kuma shiga kagararsa; zai yi yaƙi da su yā kuma yi nasara. ⁸ Zai ƙwace allolinsu, siffofinsu na ƙarfe da kuma kaya masu daraja na azurfa da na zinariya a kuma kai su Masar. Zai yi 'yan shekaru bai kai wa sarkin Arewa yaƙi ba. ⁹ Sa'an nan sarkin Arewa zai kai wa sarkin Kudu hari, amma zai janye, yā koma ƙasarsa. ¹⁰ Ya'yansa maza za su yi shirin yaƙi za su kuma tattara babbar rundunar sojoji, waɗanda za su yi ta mamayewa kamar rigyawa da ba iya tarewa, kuma za su kai yaƙin har kagararsa.

¹¹ “Sa'an nan sai sarkin Kudu zai kama hanya da fushi zuwa yaƙi da sarkin Arewa, wanda zai tattara babbar rundunar yaƙi, amma za a ci shi da yaƙi. ¹² Sa'ad da zai kawar da rundunar, sarkin Kudu zai cika da girman kai zai kuma kashe mutane dubbai, duk da haka ba zai kasance mai nasara ba. ¹³ Sarki Arewa kuma zai ƙara tara babbar rundunar soja, wadda ta fi ta dā girma; bayan waɗansu shekaru kuma, zai tafi yaƙi da babbar rundunar mayaƙa cike da kayan yaƙi.

¹⁴ “A waɗannan lokutan mutane da yawa za su tashi gāba da sarkin Kudu. Amma waɗansu 'yan kama-karya za su taso daga jama'arƙa da niyya su cika abin da wahayin ya ce, amma za a fatattake su. ¹⁵ Sa'an nan sarkin arewa zai zo ya gina mahaurai a jikin katagar birni don yā ci birnin da yaƙi. Sojojin nan na Kudu kuwa ba za su iya tsayawa ba, ko za baɓɓun jarumawansu ma, gama za su rasa

* ^{10:16} Yawancin rubuce-rubucen hannu na Nassin Masoretik; ɗaya daga cikin rubuce-rubucen Masoretik, Naɗaɗɗen littafin Mataccen Teku da kuma Seftuwajin Sa'an nan wani abu kamar hannun mutum

* ^{11:6} Ko kuwa zuriyarsa † ^{11:6} Ko kuwa yaro (dubi Bulget da Siriyak)

ƙarfin tsayawa. ¹⁶ Wanda ya kai harin zai yi yadda ya ga dama, ba wanda zai iya ja da shi. Zai kafa kansa a Kyakkyawar Kasa zai kuma sami ikon da zai hallaka ta. ¹⁷ Zai yunkura yā zo da ƙarfin dukan masarautarsa zai kuma nemi haɗinkan sarkin Kudu. Zai kuma ba shi diyarsa yā aura don yā lalatar da mulkin, amma shirinsa[‡] ba zai yi nasara ba ko yā taimake shi ba. ¹⁸ Sa'an nan zai mai da hankalinsa zuwa ƙasashe a bakin kogi, zai kuma kama da yawansu, amma wani komanda zai kawo ƙarshen faɗin ransa, zai kuma sa faɗin ransa yā koma masa. ¹⁹ Bayan wannan, zai juya ga kagarar ƙasarsa, amma zai yi tuntube yā fāɗi, ba kuwa za a ƙara ganinsa ba.

²⁰ “Magājin sa zai aiki mai karɓar haraji don darajar masarautarsa. Amma ba da daɗewa ba za a hallaka shi, duk da haka ba da fushi ko cikin yaƙi ba.

²¹ “Magājin wannan sarki zai zama wani mutumin banza wanda ma bai fito daga gidan sarauta ba. Zai taso ba zato ba tsammani, yā ƙwace sarautar ta hanyar zamba. ²² Sa'an nan zai shafe mayaƙa masu yawa a gabansa; zai hallaka har da waɗanda suke mulki na alkawari. ²³ Bayan kulla yarjejeniya da shi, zai yi zamba cikin aminci, kuma zai sami damar hawan mulki da goyon baya mutane kaɗan. ²⁴ Sa'ad da yankuna mafi arziki suke ji kome lafiya yake, zai kai musu hari kuma Zai aikata abin da kakanninsa ba su taɓa yi ba. Zai rarraba abin da aka kwaso daga yaƙi, da ganima, da dukiya ga dukan mabiyansa. Zai kuma yi shiri yā kai wa mafaka hari, amma na ɗan lokaci ne kawai.

²⁵ “Tare da babbar rundunar mayaƙa zai yi ƙarfin hali yā far wa sarkin Kudu da yaƙi. Sarkin kudu zai haɗa babbar rundunar soja mai ƙarfi don yaƙin, amma ba zai iya karo da shi ba, domin za a shirya masa maƙarƙashiya. ²⁶ Waɗanda suke ci daga tanadin sarki za su yi ƙoƙari su hallaka shi; za a share mayaƙansa, kuma za a kashe mutane masu yawa a yaƙin. ²⁷ Sarakunan nan biyu sun sa mugunta a ransu. Za su zauna a tebur guda su yi ta shara wa juna ƙarya, amma a banza, gama lokacin da aka ƙayyade bai yi ba tukuna.

²⁸ “Sarkin Arewa zai koma ƙasarsa da dukiya mai girma, amma zuciyarsa za tā yi gāba da tsattsarkan alkawari. Zai ɗauki mataki a kan wannan abu sa'an nan yā koma ƙasarsa.

²⁹ “A ƙayyadadden lokaci zai sāke kai wa Kudu hari, amma a wannan karo abin da zai faru zai sha bamban daga abin da ya faru can baya. ³⁰ Jiragen ruwa yammancin bakin teku[§] za su yi gāba da shi, zuciyarsa kuwa za tā yi sanyi. Sa'an nan zai juya ya huce haushinsa a kan tsattsarkan alkawari. Zai komo yā nuna jinkai ga waɗanda suka juya wa tsattsarkan alkawari baya.

³¹ “Mayaƙansa za su taso su ƙazantar da kagarar haikali za su kuma kawar da hadaya ta kullum. Sa'an nan za su kafa abin bankyama da yake lalatarwa. ³² Ta wurin daɗin baki zai gurbata waɗannan da suka karya alkawari, amma mutanen da suka san Allahnsu za su yi tsayin daka su yi jayayya da shi.

³³ “Waɗanda suke da hikima za su wayar da kan mutane da yawa, duk da haka za a kashe su da takobi, waɗansu da wuta, a washe waɗansu a kai su bauta. ³⁴ Sa'ad da suka fāɗi, za su sami ɗan taimako, mutane da yawa za su haɗa kai da su, amma da munafunci. ³⁵ Waɗansu masu hikima za su yi tuntube, don a tsabtacce su, a tsarkake su, su yi tsab, har matuƙar da aka ƙayyade ta yi.

Sarkin da ya ɗaukaka kansa

³⁶ “Sarkin zai yi abin da ya ga dama. Zai ɗaukaka yā kuma girmama kansa gaba da kowane allah zai kuma faɗa munanan abubuwa a kan Allahn alloli. Zai yi nasara har sai lokacin hukunci ya cika, gama abin da aka ƙaddara zai cika. ³⁷ Ba zai kula da alloli iyayensa ba ko wanda mata suke sha'awa, balle ma yā ga darajar wani allah, amma zai ɗaukaka kansa gaba da su duka. ³⁸ A maimakonsu, zai ɗaukaka Allahn kagarai; Allahn da kakanninsa ba su ko sani ba, shi ne zai miƙa masa zinariya, da azurfa, da duwatsu masu daraja, da abubuwa masu tsada. ³⁹ Zai kai wa kagarai mafi ƙarfi hari da taimakon baƙon Allah zai kuma girmama waɗanda suka yarda da shi zai ba su girma, ya kuma shugabantar da su a kan mutane da yawa, zai raba musu ƙasa ta zama ladansu.*

⁴⁰ “A lokaci ƙarshe sarkin Kudu zai tasar masa da yaƙi, sarkin Arewa kuwa zai tunzura, yā tasar masa da kekunan yaƙi da mahayan dawakai, da jiragen ruwa da yawa. Zai ratsa ƙasashe, yā ci su da yaƙi, yā wuce. ⁴¹ Zai kuma mamaye Kyakkyawa Kasa. Ƙasashe masu yawa za su fāɗi, amma EDOM, Mowab da kuma shugabannin Ammon za su kuɓuta daga hannunsa. ⁴² Zai fadada mulkinsa har zuwa

‡ 11:17 Ko kuwa amma ita § 11:30 Da Ibraniyanci na Kittim * 11:39 Ko kuwa kasar don lada

ƙasashe masu yawa; Masar ma ba za ta tsira ba. ⁴³ Zai mallaki dukiyoyi na zinariya, da na azurfa, da dukan abubuwa masu tsada na Masar. Zai kuma ci Libiyawa da Kush da yaƙi. ⁴⁴ Amma labari daga gabas da arewa za su firgita shi, shi kuwa zai ci gaba da yin yaƙi da zafi, ya karkashe mutane da yawa, ya shafe su. ⁴⁵ Zai kafa tentin mulkinsa tsakanin tekunan da suke† a kyakkyawan tsauni mai tsarki. Duk da haka zai zo ga ƙarshensa, kuma babu wanda zai taimake shi.

12

Karshe zamani

¹ “A wannan lokaci Mika’ilu, babban mai mulki wanda yake ƙare mutanenka, zai tashi. Za a yi lokacin matsananciyar wahala wanda ba a taɓa yi tun farkon ƙasashe har zuwa yanzu. Amma a lokacin da mutanenka, kowane mutum wanda aka sami sunansa a rubuce a cikin littafin, za a cece shi. ² Dumbun mutanen da suka yi barci cikin turɓayar duniya za su farka, waɗansu zuwa ga rai madawwami, waɗansu zuwa ga madawwamiyar kunya da kuma madawwamin ƙaskanci. ³ Waɗanda suke da hikima* za su haskaka kamar hasken samaniya, waɗanda kuma suka jagoranci waɗansu da yawa zuwa adalci, za su zama kamar taurari har abada abadin. ⁴ Amma kai, Daniyel, ka rufe zancen nan ka kuma liƙe kalmomin littafin nan har sai ƙarshe. Mutane da yawa za su yi ta kai komo don neman sani.”

⁵ Sa’an nan ni, Daniyel, na duba, a gabana kuwa ga waɗansu mutum biyu tsaye, ɗaya a wannan hayen kogi ɗaya kuma a ƙetaren kogin. ⁶ Dayansu ya ce wa mutumin da yake sanye da tufafin lilin, wanda yake a saman ruwan kogin, “Har yausha waɗannan abubuwan banmamakin za su cika?”

⁷ Mutumin da yake sanye da tufafin lilin, wanda yake a saman ruwan kogin, ya ɗaga hannun damansa da kuma na haguƙsa sama, sai na ji yana rantsuwa da wannan da yake raye har abada, yana cewa, “Zai kasance na ɗan lokaci, lokuta da rabin lokaci.† Za a kammala waɗannan abubuwa, sa’ad da aka gama ragargaje ikon tsarkakan mutane.”

⁸ Na kuma ji, amma ban fahimta ba. Don haka sai na yi tambaya, “Ranka ya ɗaɗe, mene ne ƙarshen waɗannan abubuwa?”

⁹ Sai ya amsa ya ce, “Ka kama hanyarka, Daniyel, domin a rufe kalmomin aka kuma liƙe su har sai ƙarshen lokaci. ¹⁰ Za a tsarkake mutane da yawa, za a maishe su marasa aibi a kuma tace su; amma mugaye za su ci gaba da mugunta. Babu wani mugun da zai fahimta, amma waɗanda za su zama masu hikima za su fahimta.

¹¹ “Daga lokacin da za a hana miƙa hadayar ƙonawa ta yau da kullum, a kuma kafa abin bankyama, wanda yake lalatarwa, za a yi kwana 1,290. ¹² Mai albarka ne wanda ya jira har ya zuwa ƙarshen kwanakin nan 1,335.

¹³ “Gare ka dai, ka yi tafiyarka har zuwa ƙarshe. Za ka huta, sa’an nan a ƙarshen kwanaki za ka tashi don karɓi sashen gadon da aka ba ka.”

† 11:45 Ko kuwa teku da * 12:3 Ko kuwa waɗanda suke ba da hikima † 12:7 Ko kuwa shekara, shekara biyu da kuma rabi shekara

Hosiya

¹ Maganar UBANGIJI da ta zo wa Hosiya ɗan Beyeri a zamanin mulkin Uzziya, Yotam, Ahaz da Hezekiya, sarakunan Yahuda, da zamanin mulkin Yerobowam ɗan Yowash* sarkin Isra'ila.

Matar Hosiya da 'ya'yanta

² Sa'ad da UBANGIJI ya fara magana ta wurin Hosiya, UBANGIJI ya ce masa, “Ka tafi, ka auro wa kanka mazinaciya da 'ya'yan da aka haifa ta hanyar rashin aminci, domin kasar tana da laifin mummunan zina ta wurin rabuwa da UBANGIJI.” ³ Saboda haka sai ya auri Gomer 'yar Dibilayim, ta kuwa yi ciki ta haifi ɗa namiji.

⁴ Sai UBANGIJI ya ce wa Hosiya, “Ka ba shi suna Yezireyel, domin ba da daɗewa ba zan hukunta gidan Yehu saboda kisan da aka yi a Yezireyel, zan kuma kawo ƙarshen mulkin Isra'ila. ⁵ A wannan rana zan karye ƙarfin Isra'ila a Kwarin Yezireyel.”

⁶ Gomer ta sãke ɗauki ciki ta kuma haifi 'ya mace. Sai UBANGIJI ya ce wa Hosiya, “Ka ba ta suna, Lo-Ruhama,† gama ba zan ƙara nuna wa gidan Isra'ila ƙauna ba, har da zan gafarta musu. ⁷ Duk da haka zan nuna ƙauna ga gidan Yahuda; zan kuma cece su, ba da baka, takobi ko yaƙi ba, ko ta wurin dawakai, ko masu hawan dawakai ba, sai ko ta wurin UBANGIJI Allahnsu.”

⁸ Bayan ta yaye Lo-Ruhama, sai Gomer ta sãke haifi wani ɗa namiji. ⁹ Sai UBANGIJI ya ce, “Ka ba shi suna Lo-Ammi,‡ gama ku ba mutanena ba ne, ni kuma ba Allahnku ba ne.

¹⁰ “Duk da haka Isra'ilawa za su zama kamar yashi a bakin teku, da ba za a iya aunawa ko a ƙirga ba. A inda aka ce musu, ‘Ku ba mutanena ba ne,’ za a kira su ‘ya'yan Allah mai rai.’ ¹¹ Mutanen Yahuda da mutanen Isra'ila za su sãke haɗu su zama ɗaya, za su kuma naɗa shugaba guda su kuma fita daga ƙasar, gama ranar za tã zama mai girma wa Yezireyel.

2

¹ “Ka ce da 'yan'uwanka maza, 'Mutanena,' ka kuma ce da 'yan'uwanka mata, 'Kaunatacciyata.’

An hukunta an kuma mayar da Isra'ila

² “Ka tsawata wa mahaifiyarka, ka tsawata mata,
gama ita ba matata ba ce,
ni kuma ba mijinta ba ne.

Ku roƙe ta tã daina karuwancinta
da kuma rashin aminci a tsakanin nononta.

³ In ba haka ba zai tuɓe ta tsirara
in bar ta kamar yadda take a ranar da aka haife ta;

zan sa ta zama kamar hamada,
in mayar da ita busasshiyar ƙasar,
in kashe ta da ƙishirwa.

⁴ Ba zan nuna wa 'ya'yanta ƙaunata ba,
domin su 'ya'yan zina ne.

⁵ Mahaifiyarsu ta yi rashin aminci
ta kuma ɗauki cikinsu ta wurin yi abin kunya.

Ta ce, ‘Zan bi kwartayena,
waɗanda suke ba ni abinci da ruwa,
ulu nawa da lilina, mai nawa da kuma abin sha na.’

⁶ Saboda haka zai tare hanyarta da ƙaya;
zan yi mata katanga don kada tã sami hanya.

⁷ Za tã bi kwartayenta amma ba za tã kama su ba;

* 1:1 Da Ibraniyanci Yowash, wani suna na Yehowash † 1:6 Lo-Ruhama yana nufin ba tausayi. ‡ 1:9 Lo-Ammi yana nufin ba mutanena ba.

za tã neme su amma ba za tã same su ba.

Sa'an nan za tã ce,
'Zan koma ga mijina na fari,
gama dā ya fi mini yadda nake a yanzu.'

⁸ Ba ta yarda cewa ni ne
wanda ya ba ta hatsi, sabon ruwan inabi da mai ba,
wanda ya jibge mata azurfa da zinariya,
wadanda suka yi amfani wa Ba'al ba.

⁹ “Saboda haka zan kwace hatsina sa'ad da ya nuna,
da sabon ruwan inabina sa'ad da ya kosa.

Zan karɓe ulu nawa da lilina,
da take niyya ta rufe tsiraicinta.

¹⁰ Saboda haka yanzu zan buɗe tsiraicinta
a idanun kwartayenta;
ba wani da zai kwace ta daga hannuwana.

¹¹ Zan tsayar da dukan bukukkuwarta,
bukukkuwarta na shekara-shekara, da kuma kiyaye bikin Sababbin Wata nata,
kwanakin Asabbacinta, dukan kayyadaddun bukukkuwarta.

¹² Zan lalatar da inabinta da kuma itatuwan ɓaurenta,
wadanda take cewa su ne abin da kwartayenta suka biya;

zan mayar da su kurmi,
namun jeji kuwa za su ci su.

¹³ Zan hukunta ta saboda kwanakin
da ta kone turare wa Ba'al;
ta yi wa kanta ado da zobai da duwatsu masu daraja,
ta bi kwartayenta,
amma ta manta da ni,”
in ji UBANGIJI.

¹⁴ “Saboda haka yanzu zan rarrashe ta;
zan bishe ta zuwa hamada
in kuma yi mata magana a hankali.

¹⁵ A can zan mayar mata da gonakin inabinta,
zan kuma sa Kwarin Akor* yã zama kofar bege.

A can za tã rera kamar a kwanakin kuruciyarta,
kamar a lokacin da ta fita daga Masar.

¹⁶ “A waccan rana,” in ji UBANGIJI,
“za ki ce da ni 'mijina';
ba za ki kara ce ni 'maigidana'† ba.

¹⁷ Zan cire sunayen Ba'al daga leɓunanta;
ba za a kara kira sunayensu ba.

¹⁸ A waccan rana zan yi alkawari dominsu
da namun jeji da kuma tsuntsayen sararin sama
da dukan halittu masu rarrafe a kasa.

Baka da takobi da yaƙi
zan sa su kare a kasar,
domin duk su zauna lafiya.

* 2:15 Akor yana nufin wahala. † 2:16 miji, maigida. A Ibraniyanci kalman nan “maigida” daidai ne da sunan allahn nan Ba'al. Amma UBANGIJI ya yi alkawari cewa mutanensa za su kasance da zurfin dangantaka da shi (kamar mace da mijin masu aminci) a maimako bin abin da doka ta kafa kawai (kamar mata da “maigidanta”)

- 19 Zan dƙaura aure da ke har abada;
zan dƙaura aure da yake cikin adalci da gaskiya,
cikin ƙauna da jinkai.
- 20 Zan dƙaura aure da yake cikin aminci
za ki kuwa yarda cewa ni ne UBANGIJI.
- 21 “A waccan rana zan amsa,” in ji UBANGIJI,
“zan amsa wa sararin sama,
za su kuwa amsa wa ƙasa;
- 22 ƙasa kuma za tã amsa wa hatsi,
sabon ruwan inabi da kuma mai,
su kuma za su amsa wa Yezireyel.†
- 23 Zan dasa ta wa kaina a ƙasar;
zan shuka ƙaunata ga wanda na ce ‘Ba ƙaunatacciyata ba.’§
Zan faɗa wa waɗanda a ce ‘Ba mutanena ba,* ‘Ku mutanena ne’;
za su kuwa ce, ‘Kai ne Allahna.’”

3

Sulhun Hosiya da matarsa

¹ UBANGIJI ya ce mini, “Ka tafi, ka sãke nuna wa matarka ƙauna, ko da yake wani yana son ta, ita kuma mazinaciya ce. Ka ƙaunace ta yadda UBANGIJI yake ƙaunar Isra’ilawa, ko da yake sun juya ga waɗansu alloli suna kuma ƙauna wainar zabibi mai tsarki.”

² Ta haka na saye ta da shekel goma sha biyar na azurfa da kuma wajen buhu na sha’ir. ³ Sai na faɗa mata, “Za ki zauna tare* da ni kwanaki masu yawa; kada ki yi karuwanci ko ki yi abuta da wani namiji, ni kuwa zan zauna tare† da ke.”

⁴ Gama Isra’ilawa za su yi kwanaki masu yawa ba tare da sarki ko shugaba ba, babu hadaya ko keɓaɓɓun duwatsu, babu efod ko gunki. ⁵ Daga baya Isra’ilawa za su dawo su nemi UBANGIJI Allahnsu da kuma Dawuda sarkinsu. Za su je da rawan jiki wajen UBANGIJI da kuma ga albarkunsa a kwanakin ƙarshe.

4

Tuhuma a kan Isra’ila

- ¹ Ku ji maganar UBANGIJI, ku Isra’ilawa,
gama UBANGIJI yana da tuhumar da zai kawo
a kan ku waɗanda suke zama a ƙasar.
“Babu aminci, babu ƙauna,
babu yarda da Allah a cikin ƙasar.
- ² Akwai la’ana ce kawai,* yin ƙarya da kisa,
yin sata da zina;
sun wuce gona da iri,
kisankai a kan kisankai.
- ³ Saboda wannan ƙasar tana makoki,†
kuma dukan waɗanda suke zama a cikinta sun lalace;
namun jeji da tsuntsayen sararin sama
da kuma kifin tekun suna mutuwa.
- ⁴ “Amma kada wani mutum yã kawo tuhuma,
kada wani mutum yã zargi wani,
gama mutanenka suna kama da waɗanda

† 2:22 Yezireyel yana nufin shirye-shiryen Allah. § 2:23 Ibraniyanci Lo-Ruhama * 2:23 Ibraniyanci Lo-Amami * 3:3 Ko kuwa jira † 3:3 Ko kuwa jira * 4:2 Wato, a yi la’ana a kai † 4:3 Ko kuwa ta bushe

suke kawo tuhume-tuhume a kan firist ne.
⁵ Kuna tuntuƙe dare da rana,
 annabawa ma suna tuntuƙe tare da ku.
 Saboda haka zan hallaka mahaifiyarku,
⁶ mutanena suna hallaka saboda jahilci.

“Domin kun ƙi neman sani,
 ni ma na ƙi ku a matsayin firistocina;
 domin kun ƙyale dokar Allahnku,
 ni ma zan ƙyale 'ya'yanku.

⁷ Yawan ƙaruwar firistoci,
 haka suke yawan zunubi a kaina;
 sun yi musaya Ɗaukakarsu da wani abin kunya.

⁸ Suna ciyar da kansu a kan zunuban mutanena
 suna kuma haɗamar muguntarsu.

⁹ Zai kuwa zama, kamar yadda mutane suke, haka firistoci suke.
 Zan hukunta dukansu saboda al'amuransu
 in kuma sāka musu saboda ayyukansu.

¹⁰ “Za su ci amma ba za su ƙoshi ba;
 za su shiga karuwanci amma ba za su ƙaru ba,
 gama sun rabu da UBANGIJI
 don su ba da kansu ¹¹ ga karuwanci,
 ga tsoho da kuma sabon ruwan inabi,
 waɗanda suka ɗauke ganewar mutanena.

¹² Sun nemi shawarar gunkin da aka yi da itace
 suka kuwa sami amsa daga sanda.

Halin karuwanci yakan ɓaɗ da su;
 sun yi rashin aminci ga Allahnsu.

¹³ Suna miƙa hadaya a kan ƙwankolin duwatsu
 suna kuma ƙone hadayu a kan tuddai,
 a ƙarƙashin itatuwa oak, aduruku da katambiri,
 inda inuwa take da daɗi.
 Saboda haka 'ya'yanku mata suka juya wa karuwanci
 surukanku mata kuma suka shiga yin zina.

¹⁴ “Ba zan hukunta 'ya'yanku mata
 sa'ad da suka juya ga yin karuwanci ba,
 balle surukanku mata,
 sa'ad da suka yi zina,
 gama mazan da kansu suna ma'amala da karuwai
 suna kuma miƙa hadaya tare da karuwai na masujada,
 mutane marasa ganewa za su lalace!

¹⁵ “Ko da yake kun yi zina, ya Isra'ila,
 kada Yahuda ya yi laifi.

“Kada ku tafi Gilgal;
 kada ku haura zuwa Bet-Awen.‡
 Kuma kada ku rantse cewa, ‘Muddin UBANGIJI yana a raye!’

¹⁶ Isra'ilawa masu taurinkai ne,

‡ 4:15 Bet-Awen yana nufin gidan mugunta (sunan Betel, wanda yake nufin gidan Allah).

kamar karsana mai taurinkai.
 Yaya UBANGIJI zai iya kiwonsu
 kamar tumaki a makiyaya mai danyar ciyawa?
 17 Efraim ya haɗa kai da gumaka;
 ku kyale shi kurum!
 18 Ko ma sa'ad da abin shansu ya kare,
 sai suka ci gaba da karuwancinsu;
 masu mulkinsu suna kaunar abin kunya.
 19 Guguwa za ta share su,
 hadayunsu kuma za su jawo musu abin kunya.

5

Hukunci a kan Isra'ila

1 “Ku ji wannan, ku firistoci!
 Ku kasa kunne, ku Isra'ilawa!
 Ku saurara, ya ku gidan sarauta!
 Wannan hukunci yana a kanku,
 kun zama tarko a Mizfa,
 ragar da aka shimfiɗa a kan Tabor.
 2 'Yan tawaye sun yi zurfi cikin kisan gilla.
 Zan hore su duka.
 3 Na san Efraim kaf;
 Isra'ila ba a boye take a gare ni ba.
 Efraim, yanzu ka juya ka shiga karuwanci;
 Isra'ila ta lalace.
 4 “Ayyukansu ba su ba su dama
 su koma ga Allahnsu ba.
 Halin karuwanci yana cikin zuciyarsu;
 ba su yarda da UBANGIJI ba.
 5 Girmankan Isra'ila yana ba da shaida a kansu;
 Isra'ilawa, har ma Efraim, sun yi tuntuɓe a cikin zunubinsu;
 Yahuda ma ya yi tuntuɓe tare da su.
 6 Sa'ad da suka tafi tare da garkunan shanu, tumaki da awakinsu
 don su nemi UBANGIJI,
 ba za su same shi ba;
 ya janye kansa daga gare su.
 7 Su marasa aminci ne ga UBANGIJI;
 suna haihuwar shegu.
 Yanzu bukukkuwar Sabon Watansu
 za su cinye su da gonakinsu.
 8 “Amon kakaki a Gibeya,
 kaho a Rama.
 Ku yi kirarin yaƙi a Bet-Awen;
 ku ja gaba, ya Benyamin.
 9 Efraim za ta zama kango
 a ranar hukunci.
 A cikin kabilan Isra'ila
 na yi shelar abin da yake tabbatacce.
 10 Shugabannin Yahuda suna kamar waɗanda
 suke matsar da duwatsun shaidar da aka sa a kan iyaka ne.

Zan zubo musu da fushina a kansu
kamar rigyawar ruwa.

¹¹ An danne Efraim,
an murkushe ta a shari'a
ta kudura ga bin gumaka.

¹² Na zama kamar asu ga Efraim,
kamar ruɓa ga mutanen Yahuda.

¹³ “Sa’ad da Efraim ya ga ciwonsa,
Yahuda kuwa miyakunta,
sai Efraim ya juya ga Assuriya,
ya aika wurin babban sarki don neman taimako.

Amma bai iya warkar da kai ba,
bai iya warkar da miyakunka ba.

¹⁴ Gama zan zama kamar zaki ga Efraim,
kamar babban zaki ga Yahuda.

Zan yage su kucu-kucu in tafi;
zan kwashe su, ba wanda zai kuɓutar da su.

¹⁵ Sa’an nan zan koma wurina
sai sun yarda da laifinsu.

Za su kuma nemi fuskata;
cikin azabansu za su nace da nemana.”

6

Isra'ila marar tuba

¹ “Ku zo, mu koma ga UBANGIJI.

Ya yayyage mu kucu-kucu
amma zai warkar da mu;
ya ji mana ciwo
amma zai daure mana miyakunmu.

² Bayan kwana biyu zai rayar da mu,
a rana ta uku zai tashe mu,
don mu rayu a gabansa.

³ Bari mu yarda da UBANGIJI;
bari mu nace gaba don mu yarda da shi.

Muddin rana tana fitowa,
zai bayyana;
zai zo mana kamar ruwan bazara,
kamar ruwan saman farko da yake jike kasa.”

⁴ “Me zan yi da kai Efraim?
Me zan yi da kai Yahuda?

Kaunarku tana kamar hazon safiya,
kamar raɓar safiya da takan ɓace.

⁵ Saboda haka na yayyaga ku kucu-kucu tare da annabawana,
na kashe ku da kalmomin bakina;
hukuntaina sun haskaka kamar walƙiya a kanku.

⁶ Gama jinƙai nake bukata, ba hadaya ba,
ku kuma san Allah a maimakon hadayun ƙonawa.

⁷ Kamar Adamu, sun tā da alkawari,
sun yi mini rashin aminci a can.

⁸ Gileyad birni ce ta mugayen mutane,
da tabon alamun jini.

⁹ Kamar yadda mafasa sukan yi fakon mutum,
haka kungiyoyin firistoci suke;
suna kisa a hanya zuwa Shekem,
suna aikata laifofi bankunya.

¹⁰ Na ga wani abu mai bantsoro
a gidan Isra'ila.
A can Efraim ya miƙa wuya ga karuwanci
Isra'ila kuma ta ƙazantu.

¹¹ “Ku kuma, ya mutanen Yahuda,
na shirya muku ranar girbi.

“A duk sa’ad da zan mayar da dukiya wa mutanena,

7

¹ a duka sa’ad da zan warkar da Isra'ila,
zunuban Efraim za su tonu
za a kuma bayyana laifofin Samariya.

Suna ruƙu,
ɓarayi sukan fasa su shiga gidaje,
'yan fashi sukan yi fashi a tituna;

² amma ba su gane
cewa na tuna da dukan ayyukan muguntarsu ba.
Zunubansu sun kewaye su;
kullum suna a gabana.

³ “Suna faranta wa sarki zuciya da muguntarsu,
shugabanni kuma da ƙarairayinsu.

⁴ Dukansu mazinata ne
suna ƙuna kamar matoya
wadda mai gashin burodi ba ya bukata yã tura mata wuta
daga cuɗe kullu har kumburinsa.

⁵ A ranar bikin sarkinmu
shugabanni sukan bugu da ruwan inabi,
yã yi cuɗanya da masu ba'a.

⁶ Zukatansu suna kamar matoya;
sukan kusace shi da wayo.
Muguwar aniyarsu takan yi ta ci dukan dare;
da safe sai ta ƙuna kamar harshen wuta.

⁷ Dukansu suna da zafi kamar matoya;
suna kashe masu mulkinsu.
Dukan sarakunansu sukan fãɗi,
kuma babu waninsu da yake kira gare ni.

⁸ “Efraim yana cuɗanya da al'ummai;
Efraim waina ne mai fãɗi da ba a juye ba.

⁹ Baƙi sun tsotse ƙarfinsa,
amma bai gane ba.
Gashi kansa ya cika da furfura,
amma bai lura ba.

¹⁰ Girmankan Isra'ila ya ba da shaida a kansa,
amma duk da haka
bai dawo ga UBANGIJI Allahnsa

ko yā neme shi ba.

- ¹¹ “Efraim yana kama da kurciya,
marar wayo, marar hankali,
yanzu yana kira ga Masar,
yanzu yana juyewa ga Assuriya.
- ¹² Sa’ad da suka tafi, zan jefa ragata a kansu;
zai janye su kasa kamar tsuntsayen sararin sama.
Sa’ad da na ji suna tafiya tare,
zan kama su.
- ¹³ Kaitonsu,
domin sun kauce daga gare ni!
Hallaka za tã aukar musu,
domin sun tayar mini!
Na kudura in cece su
amma suna faɗar karya a kaina.
- ¹⁴ Ba sa yin mini kuka da zuciyarsu
amma suna ihu a kan gadajensu.
Sukan taru wurin ɗaya don hatsi da ruwan inabi
amma su juya mini baya.
- ¹⁵ Na horar da su na kuma karfafa su,
amma sun kulla mini makarkashiya.
- ¹⁶ Ba sa juya ga Mafi Ɗaukaka;
suna kama da tankwararren baka.
Za a kashe shugabanninsu da takobi
saboda banzan maganganunsu.
Saboda wannan za a wulakanta su
a kasar Masar.

8

Isra’ila za tã girbe guguwa

- ¹ “Ka sa kakaki a leɓunanka!
Gaggafa tana a bisan gidan UBANGIJI
domin mutane sun tã da alkawarina
suka kuma tayar wa dokata.
- ² Isra’ila ta yi mini kuka,
‘Ya Allahnmu, mun yarda da kai!’
- ³ Amma Isra’ila sun ki abin da yake mai kyau;
abokin gāba zai fafare su.
- ⁴ Suna naɗa sarakuna, ba da izinina ba;
sun zaɓa shugabanni ba da yardanta ba.
Da azurfa da zinariya
sun kera gumaka wa kansu
wanda zai kai zuwa ga hallakarsu.
- ⁵ Ku zubar da gunkin marafinku, ya Samariya!
Fushina yana kuna a kansu.
Sai yausha za su rabu da gumaka?
- ⁶ Su daga Isra’ila ne!
Wannan maraki, mai aikin hannu ne ya yi shi;
gunki ne ba Allah ba.
Za a farfashe shi kucu-kucu,
waccan marafin Samariya.

- ⁷ “Gama sun shuka iska
don haka za su girbe guguwa.
Hatsin da yake tsaye ba shi da kai,
ba zai yi tsaba ba.
Ko da ya yi tsaba ma,
baki ne za su ci.
- ⁸ An haɗiye Isra’ila;
yanzu tana cikin al’ummai
kamar abin da ba shi da amfani.
- ⁹ Gama sun haura zuwa Assuriya
kamar jakin jejin da yake yawo shi kaɗai.
Efraim ya sayar da kansa ga maza.
- ¹⁰ Ko da yake sun sayar da kansu a cikin al’ummai,
yanzu zan tattara su wuri ɗaya.
Za su fara lalacewa
a karkashi danniyar babban sarki.
- ¹¹ “Ko da yake Efraim ya gina bagadai masu yawa don hadayun zunubi,
waɗannan sun zama bagade don yin zunubi.
- ¹² Na rubuta musu abubuwa masu yawa na dokata,
amma suka ɗauke su tamkar wani baƙon abu ne.
- ¹³ Suna miƙa hadayun da aka ba ni
su kuma ci nama,
amma UBANGIJI ba ya jin daɗinsu.
Yanzu zai tuna da muguntarsu
yã kuma hukunta zunubansu.
Za su koma Masar.
- ¹⁴ Isra’ila ya manta da Mahaliccinsa
ya kuma gina fadodi;
Yahuda ya gina katanga a yawancin garuruwansa.
Amma zan aiko da wuta a bisa biranensu
da zai cinye kagaransu.”

9

Hukunci domin Isra’ila

- ¹ Kada ku yi farin ciki, ya Isra’ila;
kada ku yi murna kamar waɗansu al’ummai.
Gama kun yi rashin aminci ga Allahnku;
kuna son hakkokin karuwa
a kowace masussuka.
- ² Masussukai da wuraren matsin inabi ba za su ciyar da mutane ba;
sabon ruwan inabi zai kãsa musu.
- ³ Ba za su ci gaba da zama a kasar UBANGIJI ba;
Efraim zai koma Masar
yã kuma ci abinci marar tsarki a Assuriya.
- ⁴ Ba za su zuba hadayun ruwan inabi ga UBANGIJI ba,
ba kuwa hadayunsu za su gamshe shi ba.
Irin hadayun nan za su zama musu kamar burodin masu makoki;
duk wanda ya ci su zai kazantu.
Wannan abincin zai zama na kansu ne;
ba zai zo cikin haikalin UBANGIJI ba.
- ⁵ Me za ku yi a kayyadaddiyar ranar bukukkuwarku,

a ranakun bikin UBANGIJI?
⁶ Ko da sun kuɓuta daga hallaka,
 Masar za tã tattara su,
 Memfis kuma za tã binne su.
 Sarƙaƙƙiya za tã mamaye kayan azurfansu,
 ƙayayyuwa su tsiro a cikin tentunansu.
⁷ Kwanakin hukunci suna zuwa,
 kwanakin ba da lissafi suna a kusa.
 Bari Isra'ila su san da wannan.
 Saboda zunubanku sun yi yawa
 ƙiyayyarku kuma ta yi yawa,
 har ake ɗauka annabi wawa ne,
 mutumin da aka iza kuwa mahaukaci.
⁸ Annabi, tare da Allahna,
 su ne masu tsaro a bisa Efraim,*
 duk da haka tarko na jiransa a dukan hanyoyi,
 da kuma ƙiyayya a cikin gidan Allahnsa.
⁹ Sun nutse da zurfi cikin lalaci,
 kamar a kwanakin Gibeya.
 Allah zai tuna da muguntarsu
 yã kuma hukunta su saboda zunubansu.

¹⁰ “Sa’ad da na sami Isra’ila,
 ya zama kamar samun inabi a hamada;
 sa’ad da na ga kakanninku,
 ya zama kamar ganin ’ya’yan itace na farko a itacen ɓaure.
 Amma sa’ad da suka zo Ba’al-Feyor,
 suka keɓe kansu wa gumaka bankunya
 sai suka zama abubuwan bankyama kamar abubuwan da suke ƙauna.
¹¹ Darajar Efraim za tã yi firiyã tã tafi kamar tsuntsu,
 ba haihuwa, ba juna biyu, ba ɗaukar ciki.
¹² Ko da sun yi renon ’ya’ya,
 zan sa su yi baƙin cikin kowannensu.
 Kaitonsu
 sa’ad da na juya musu baya!
¹³ Na ga Efraim, kamar birnin Taya,
 da aka kafa a wuri mai daɗi.
 Amma Efraim zai fitar
 da ’ya’yansu ga masu yanka.”

¹⁴ Ka ba su, ya UBANGIJI
 Me za ka ba su?
 Ka ba su mahaifar da za su yi ɓarin ciki
 da busassun nono.

¹⁵ “Saboda dukan muguntarsu a Gilgal,
 na ƙi su a can.
 Saboda ayyukansu na zunubi,
 zan kore su daga gidana.
 Ba zan ƙara ƙaunace su ba;
 dukan shugabanninsu ’yan tawaye ne.

¹⁶ An ka da Efraim,
 saiwarsu ta bushe,

* 9:8 Ko kuwa Annabi ne mai tsaro a bisa Efraim, mutanen Allahna

ba sa ba da amfani.
Ko da sun haifi 'ya'ya
zan kashe waƙanda suka fi kauna.”

¹⁷ Allahna zai ki su
saboda ba su yi masa biyayya ba;
za su zama masu yawo a cikin al'ummai.

10

¹ Isra'ila kuringa ce mai yaƙuwa;
ya fitar da 'ya'ya wa kansa.

Yayinda 'ya'yan suka karu,
ya gina karin bagadai;
da kasarsa ta wadata,
ya yi wa kebabɓun duwatsu ado.

² Zuciyarsu masu ruƙu ne,
yanzu kuwa dole su ƙauki laifinsu.
UBANGIJI zai rushe bagadansu
ya kuma hallaka kebabɓun duwatsunsu.

³ Sa'an nan za su ce, “Ba mu da sarki
domin ba mu girmama UBANGIJI ba.
Amma ko da ma muna da sarki,
me zai yi mana?”

⁴ Sun yi alkawura masu yawa,
suka yi rantsuwar karya
da kuma yarjejeniyoyi;
saboda haka kararraki suka taso
kamar ciyayi masu dafi da aka nome a gona.

⁵ Mutanen da suke zama a Samariya suna tsoro
saboda gunki maraƙin Bet-Awen.*
Mutanensa za su yi makokinsa,
haka ma firistocinsa matsafa,
waƙanda suka yi farin ciki a kan darajarsa,
don an ƙauke ta daga gare su aka kai ta zaman bauta.

⁶ Za a ƙauke shi a kai Assuriya
kamar gandu wa babban sarki.
Efraim zai sha kunya;
Isra'ila zai sha kunya saboda gumakan itacensa.

⁷ Samariya da sarkinta za su ɓace
kamar kumfa a bisa ruwaye.
⁸ Za a hallaka masujadai kan tudu na mugunta
zunubin Isra'ila ne.
Kayayuwa da sarƙaƙƙiya za su yi girma
su rufe bagadansu.

Sa'an nan za su ce wa duwatsu, “Ku rufe mu!”
Ga tuddai kuma, “Ku faɗo a kanmu!”

⁹ “Tun daga kwanakin Gibeya, kun yi zunubi, ya Isra'ila,
a can kuwa kuka ci gaba.†

* 10:5 Bet-Awen yana nufin gidan mugunta (suna don Betel, wanda yake nufin gidan Allah).
matsayi

† 10:9 Ko kuwa a can aka ƙauki

Yaki bai cimma
 masu aikata mugunta a Gibeya ba?
 10 Sa'ad da na ga dama, zan hukunta su;
 al'ummai za su taru su yi gāba da su
 don su daure su saboda zunubansu da suka riɓanya.
 11 Efraim horarriyar karsana ce
 mai son sussuka;
 saboda haka zan sa karkiya
 a kyakkyawan wuyanta.
 Zan bi da Efraim,
 Dole Yahuda yā yi noma,
 dole kuma Yakub yā ja garman noma.
 12 Ku shuka wa kanku adalci,
 ku girbe 'ya'yan jinkai marar karewa,
 ku kuma nome kasar da ba a nome ba;
 gama lokaci ne na neman UBANGIJI,
 sai ya zo
 ya zubo adalci a kanku.
 13 Amma kun shuka mugunta,
 kuka girbe mugu
 kuka ci 'ya'yan ruɗu.
 Domin kun dogara da karfinku
 da kuma a jarumawanku masu yawa,
 14 hayaniyar yaki za tā tashi gāba da mutanenku,
 saboda a ragargaza kagaranku,
 kamar yadda Shalman ya ragargaza Bet-Arbel a ranar yaki,
 sa'ad da aka fyaɗa uwaye tare da 'ya'yansu da kasa.
 15 Haka zai faru da kai, ya Betel,
 domin muguntarka ta yi yawa.
 Sa'ad da wannan rana ta zo,
 za a hallaka sarkin Isra'ila kaƙaf.

11

Kaunar Allah domin Isra'ila

- 1 “Sa'ad da Isra'ila yake yaro, na kaunace shi,
 daga Masar kuma na kira ɗana.
 2 Amma yawan kiran da na yi wa Isra'ila
 haka nesa da ni da suke ta yi.
 Suka miƙa hadaya ga Ba'al
 suka kuma kōna turare ga siffofi.
 3 Ni ne na koya wa Efraim tafiya
 ina kama su da hannu;
 amma ba su gane
 cewa ni ne na warkar da su ba.
 4 Na bishe su da linzamin alheri da tausayi,
 da ragamar kauna;
 Na cire karkiya daga wuyansu
 na kuma rusuna na ciyar da su.
 5 “Ba za su koma Masar ba
 Assuriya kuma ba za tā yi mulki a bisansu ba
 saboda sun ƙi su tuba ba?
 6 Takuba za su yi ta wulgawa a biranensu,

za su hallaka sandunan karafan kofofinsu
 su kuma kawo karshen kulle-kullensu.
⁷ Mutanena sun kudura su juye daga gare ni.
 Ko da ma suka yi kira ga Mafi Dawkaka,
 ta ko kaka ba zai girmama su ba.

⁸ “Yaya zan ba da kai, Efraim?
 Yaya zan miƙa ka, Isra’ila?
 Yaya zan yi da kai kamar Adma?
 Yaya zan yi da kai kamar Zeboyim?
 Zuciyata ta canja a cikina;
 dukan tausayina ya huru.
⁹ Ba zan zartar da fushina mai zafi ba,
 ba kuwa zan juya in ragargaza Efraim ba.
 Gama ni Allah ne, ba mutum ba,
 Mai Tsarki a cikinku.
 Ba zan zo cikin fushi ba.
¹⁰ Za su bi UBANGIJI;
 zai yi ruri kamar zaki.
 Sa’ad da ya yi ruri,
 ’ya’yansa za su zo da rawan jiki daga yamma.
¹¹ Za su zo da rawan jiki
 kamar tsuntsaye daga Masar,
 kamar kurciyoyi daga Assuriya.
 Zan zaunar da su a cikin gidajensu,”
 in ji UBANGIJI.

Zunubin Isra’ila

¹² Mutanen Efraim sun kewaye ni da karairayi,
 gidan Isra’ila da ruɗu.
 Mutanen Yahuda kuma suna yi wa Allah ƙin ji,
 har ma a kan Mai Tsarkin nan mai aminci.

12

¹ Efraim yana kiwo a kan iska;
 yana fafarar iskar gabas dukan yini
 yana ribaɓɓanya karairayi da rikici.
 Ya yi yarjejeniya da Assuriya
 ya kuma aika wa Masar man zaitun.
² UBANGIJI yana da karar da zai kawo a kan Yahuda;
 zai hukunta Yakub bisa ga hanyoyinsa
 zai saka masa bisa ga ayyukansa.
³ A cikin mahaifa ya cefke dɪdɪgen ɗan’uwansa;
 a matsayin mutum ya yi kokawa da Allah.
⁴ Ya yi kokawa da mala’ika ya kuma rinjaye shi;
 ya yi kuka ya kuma yi roko don tagomashi.
 Ya same shi a Betel
 ya kuma yi magana da shi a can,
⁵ UBANGIJI Allah Maɗaukaki,
 UBANGIJI ne sunansa sananne!
⁶ Amma dole ku koma ga Allahnku;
 ku ci gaba da kauna da yin gaskiya,
 ku kuma saurari Allahnku kullum.

- ⁷ Dan kasuwa yana amfani da mudu marar gaskiya;
yana jin daɗin cuta.
- ⁸ Efraim yana fariya yana cewa,
“Ni mai arziki ne kwarai; na azurta.
Da dukan wadatata ba za a sami
wani laifi ko zunubi a gare ni ba.”
- ⁹ “Ni ne UBANGIJI Allahnku,
wanda ya fitar da ku daga* Masar;
zan sa ku saƙe zauna a tentuna,
kamar a kwanakin kayyadaddun bukukkuwanku.
- ¹⁰ Na yi magana da annabawa,
na ba su wahayi da yawa
na kuma ba da misalai ta wurinsu.”
- ¹¹ Gileyad mugu ne?
Mutanensa mutanen banza ne!
Suna miƙa bijimai a Gilgal?
Bagadansu za su zama tsibin duwatsu.
A gonar da aka nome.
- ¹² Yakub ya gudu zuwa kasar Aram;†
Isra’ila ya yi bauta don yā sami mata,
domin kuma yā biya, sai da ya yi kiwon tumaki.
- ¹³ UBANGIJI ya yi amfani da annabi don yā fitar da Isra’ila daga Masar
ta wurin annabi ya lura da shi.
- ¹⁴ Amma Efraim ya yi muguwar tsokana da ta sa ya yi fushi;
shugabansa zai dora musu hakkin jini a kansa
kuma zai saƙa masa saboda wulakancinsa.

13

Fushin UBANGIJI a kan Isra’ila

- ¹ Sa’ad da Efraim ya yi magana, mutane sun yi rawan jiki;
an girmama shi a cikin Isra’ila.
Amma sai ya zama mai laifi na yin wa Ba’al sujada, ya kuwa mutu.
- ² Yanzu sai yin zunubi a kai a kai suke;
suna yin gumaka wa kansu daga azurfansu,
da wayo suna sarrafa siffofi,
dukansu aikin masu aikin hannu ne.
Ana magana waɗannan mutane cewa,
“Suna miƙa hadayar mutum
su kuma sumbaci* gumakan maruƙa.”
- ³ Saboda haka za su zama kamar hazon safiya,
kamar raɓar safen da yakan kakkaɓe,
kamar kaiƙayin da ake tankaɗe daga masussuka,
kamar hayaƙin da yake fita daga taga.
- ⁴ “Amma ni ne UBANGIJI Allahnku,
wanda ya fitar da ku daga Masar.
Ba za ku yarda da wani Allah ba sai ni,
ba wani Mai Ceto in ban da ni.

* 12:9 Ko kuwa Allah / tun kuna cikin † 12:12 Wato, Arewa maso yamma Mesofotamiya
hadaya / sumbaci”

* 13:2 Ko kuwa “Mutanen da suke

- ⁵ Na lura da ku a hamada,
cikin kasar mai kunar zafi.
- ⁶ Sa'ad da na ciyar da su sun koshi;
sa'ad da suka koshi, sai suka fara takama;
sai suka manta da ni.
- ⁷ Saboda haka zan hau kansu kamar zaki,
zan buya a bakin hanya kamar damisa.
- ⁸ Kamar beyar da aka kwace mata 'ya'yanta,
zan fada musu in farke su.
Kamar zaki zan cinye su;
kamar naman jeji zan yayyage su.
- ⁹ “An hallaka ku, ya Isra'ila,
domin kun tayar mini, kun tayar wa mai taimakonku.
- ¹⁰ Ina sarkinku, da zai cece ku?
Ina masu mulkinku cikin dukan garuruwanku,
wadanda kuka ce,
'Ba mu sarki da shugabanni'?
- ¹¹ Saboda haka cikin fushina na ba ku sarki,
kuma cikin hasalata na dauke shi.
- ¹² An yi ajiyar laifin Efraim,
aka lissafta zunubansa.
- ¹³ Nakuda ta zo masa kamar a mace mai haihuwa,
amma shi yaro ne marar hikima;
sa'ad da lokaci ya kai,
ba ya zuwa inda mahaifa ta buɗe.
- ¹⁴ “Zan fanshe su daga ikon kabari;
zan cece su daga mutuwa.
Ina annobanki, ya mutuwa?
Ina hallakarka, ya kabari?
- “Ba zan ji tausayi ba,
¹⁵ ko da ma ya ci gaba cikin 'yan'uwansa.
Iskar gabas daga UBANGIJI za ta zo,
tana hurawa daga hamada;
maɓulɓularsa za ta kafe
rijiyarsa kuma ta bushe.
Za a kwashi kaya masu daraja
na dakin ajiyarsa ganima.
- ¹⁶ Dole mutanen Samariya su dauki laifinsu,
domin sun tayar wa Allahnsu.
Za a kashe su da takobi;
za a fyada kanansu da kasa,
za a farke matansu masu ciki.”

14

Tuba don kawo albarka

- ¹ Ku dawo, ya Isra'ila, ga UBANGIJI Allahnku.
Zunubanku ne sun zama sanadin faduwar ku!
- ² Ku dauki magana tare da ku
ku komo wurin UBANGIJI.
Ku ce masa,

“Ka gafarta mana dukan zunubanmu
ka kuma karɓe mu da alheri,
don mu iya yabe ka da leɓunanmu.*

³ Assuriya ba za su iya cece mu ba;
ba za mu hau dawakan yaƙi ba.
Ba za mu ƙara ce, ‘Allolinmu’
wa abin da hannuwanmu suka yi ba,
gama a gare ka ne maraya yakan sami jinkai.”

⁴ “Zan gyara ɓatancinsu
in kuma ƙaunace su a saƙe,
gama fushina ya juya daga gare su.

⁵ Zan zama kamar raɓa ga Isra’ila
zai yi fure kamar lili.

Kamar al’ul na Lebanon
zai sa saiwarsa zuwa ƙasa;
⁶ tohonsa za su yi girma.

Darajarsa za ta zama kamar itacen zaitun,
ƙanshinsa kamar al’ul na Lebanon.

⁷ Mutane za su saƙe zauna a inuwarsa.
Zai haɓaka kamar ƙwayar hatsi.

Zai yi fure kamar kuringa,
zai zama sananne kamar ruwan inabi daga Lebanon.

⁸ Efraim zai ce, me kuma zai haɗa ni da gumaka?

Zan amsa masa in kuma lura da shi.
Ni kamar koren itacen fir ne;
amincinka yana fitowa daga gare ni ne.”

⁹ Wane ne yake da hikima? Zai gane waɗannan abubuwa.

Hanyoyin UBANGIJI daidai ne;
masu adalci sukan yi tafiya a kansu,
amma ’yan tawaye sukan yi tuntuɓe a kansu.

* 14:2 Ko kuwa miƙa leɓunanmu kamar hadayun bijimai

Yowel

¹ Maganar UBANGIJI wadda ta zo wurin Yowel dan Fetuwel.

Mamayar da fara ta yi

² Ku ji wannan, ku dattawa,
ku kasa kunne, dukan waƙanda suke zaune a kasar.
Ko wani abu makamancin haka ya taɓa faruwa a kwanakinku
ko a kwanakin kakanninku?

³ Ku faɗa wa 'ya'yanku,
bari kuma 'ya'yanku su faɗa wa 'ya'yansu,
'ya'yansu kuma su faɗa wa tsara ta gaba.

⁴ Abin da ɗango ya bari
fāri masu girma sun cinye;
abin da fāri masu girma suka bari,
burduduwa ta cinye;
abin da burduduwa ta bari sauran kwari* sun cinye.

⁵ Ku farka, ku bugaggu, ku yi kuka!
Ku yi kuka da ƙarfi, ku dukan mashayan ruwan inabi;
ku yi kuka mai ƙarfi saboda sabon ruwan inabi,
gama an riga an ƙwace ta daga leɓunanku.

⁶ Wata al'umma ta mamaye ƙasata,
tana da ƙarfi ba ta kuma ƙidayuwa;
tana da haƙoran zaki,
da zagari zakanya.

⁷ Ta mayar da kuringar inabina kango
ta kuma lalatar da itatuwan ɗaurena.
Ta ɗambare bayansu duka
ta kuma jefar da su
ta bar rassansu fari fat.

⁸ Ku yi makoki kamar budurwa†
a cikin tsummoki
tana baƙin ciki domin mijinta‡ na ƙuruciyarta.

⁹ Hadayun hatsi da hadayun sha
an yanke su daga gidan UBANGIJI.
Firistoci suna makoki,
su waƙanda suke yi wa UBANGIJI hidima.

¹⁰ Filaye sun zama marasa amfani,
ƙasa ta bushe;§
an lalatar da hatsi,
sabon ruwan inabin ya bushe,
mai kuma ba amfani.

¹¹ Ku fid da zuciya, ku manoma,
ku yi ihu, ku masu noma inabi;

* 1:4 A nan ma'anar kalmomin nan huɗu na Ibraniyanci da aka yi amfani da su da yake nuna fara ba a san tabbatacciyar ma'anar ba. † 1:8 Ko kuwa yarinya ‡ 1:8 Ko kuwa wanda suka yi alkawarin aure § 1:10 Ko kuwa ƙasa tana makoki

ku yi baƙin ciki saboda alkama da sha'ir,
saboda an lalata girbin filaye.

¹² Kuringar inabin ta bushe
itacen ɓaure kuma ya yi yaushi,
'ya'yan rumman, itacen dabino da itacen gawasa,
dukan itatuwan filaye, sun bushe.
Tabbatacce farin cikin 'yan adam
ya bushe.

Kira don makoki

¹³ Ku sa tsummoki, ya firistoci, ku yi makoki;
ku yi ihu, ku da kuke yin hidima a gaban bagade.
Zo, ku kwana saye da tsummoki,
ku waɗanda kuke yi wa Allahna hidima,
gama an yanke hadayun hatsi da hadayun sha
daga gidan Allahnku.

¹⁴ Ku yi shelar azumi mai tsarki;
ku kira tsarkakan taro.
Ku kira dattawa
da kuma dukan mazaunan kasar
zuwa gidan UBANGIJI Allahnku,
ku kuma yi kuka ga UBANGIJI.

¹⁵ Kaito saboda wannan rana!
Gama ranar UBANGIJI ta kusa,
za ta zo kamar hallaka daga wurin Maɗfaukaki.*

¹⁶ Ba a yanke abinci
a idanunmu,
farin ciki da kuma murna
daga gidan Allahnmu ba?

¹⁷ Iri suna ta yanƙwanewa
a busasshiyar ƙasa†
Dakunan ajiya sun lalace,
an rurrushe rumbunan hatsin,
gama hatsi ya ƙare.

¹⁸ Ji yadda dabbobi suke nishi!
Garkunan shanu sun ruɗe
saboda ba su da ciyawa,
har garkunan tumaki ma suna shan wahala.

¹⁹ A gare ka, ya UBANGIJI, nake kira,
gama wuta ta cinye wurin kiwo
harshen wuta kuma ya ƙone dukan itatuwan jeji.

²⁰ Har ma namun jeji suna haki gare ka;
rafuffuka sun bushe
wuta kuma ta cinye wurin kiwo a jeji.

2

Rundunar fāra

¹ Ku busa ƙaho a cikin Sihiyona;

* 1:15 Da Ibraniyanci Shaddai † 1:17 ma'anar wannan kalma da Ibraniyanci ba ta da tabbas.

ku yi karar amo a tsaunina mai tsarki.

Bari dukan mazaunan kasar su yi rawan jiki,
gama ranar UBANGIJI tana zuwa.

Tana gab da faruwa

² rana ce ta bakin duhu kirin,
ranar gizagizai ce baki kirin.

Babbar rundunar mayaƙa mai ƙarfi tana zuwa
kamar ketowar alfijir a kan duwatsu

yadda ba a taɓa ganin irinta ba,
ba kuwa za a ƙara ganin irinta ba har tsararraki masu zuwa.

³ A gabansu wuta tana ci,
a bayansu ga harshen wuta yana ci,
A gabansu ƙasa ta yi kamar gonar Eden,
a bayansu kuma jeji ne wofi,
babu abin da ya kuɓuce musu.

⁴ Suna da kamannin dawakai;
suna gudu kamar dokin yaƙi.

⁵ Da motsi kamar na kekunan yaƙi
sun tsallake ƙwankolin duwatsu,
kamar ƙarar harshen wuta mai cin tattaka,
kamar runduna mai ƙarfi wadda ta ja dāgār yaƙi.

⁶ Da ganinsu, al'ummai sun kamu da azaba;
kowace fuska ta yankwane.

⁷ Sukan auka kamar jarumawa;
sukan hau katanga kamar sojoji.

Kowa yana takawa bisa ga tsari,
ba mai kaucewa.

⁸ Ba sa turin juna,
kowane yakan miƙe gaba.

Sukan kutsa cikin abokan gāba
ba mai tsai da su.

⁹ Sukan ruga cikin birni,
suna gudu a kan katanga.

Sukan hau gidaje,
sukan shiga ta tagogi kamar ɓarayi.

¹⁰ A gabansu duniya takan girgiza,
sararin sama kuma yakan jijjigu,
rana da wata su yi duhu,
taurari kuma ba sa ba da haske.

¹¹ UBANGIJI ya yi tsawa
wa shugaban mayaƙansa;
sojojinsa sun fi a kirge
masu ƙarfi ne kuma su waɗanda suke biyayya da umarninsa.

Ranar UBANGIJI da girma take;
mai banrazana.

Wa zai iya jure mata?

Ku kyakkece zuciyarku

¹² “Ko yanzu”, in ji UBANGIJI,

“Ku juyo gare ni da dukan zuciyarku,
da azumi da kuka da makoki.”

13 Ku kyakkece zuciyarku
ba rigunanku ba.

Ku juyo ga UBANGIJI Allahnku,
gama shi mai alheri ne mai tausayi kuma
mai jinkirin fushi da yawan ƙauna,
yakan kuma janye daga aika da bala'i.

14 Wa ya sani? Ko zai juya yā kuma ji tausayi
yā sa mana albarka
ta wurin hadaya ta gari da hadaya ta sha
wa UBANGIJI Allahnku.

15 A busa ƙaho a Sihiyona,
a yi shelar azumi mai tsarki,
a kira tsarkakan taro.

16 A tattara mutane;
ku tsarkake taron;
ku kawo dattawa wuri ɗaya;
ku kuma tara yara,
da waɗanda suke shan mama.
Bari ango yā bar ɗakinsa
amarya kuma lolokinta.

17 Bari firistocin da suke yin hidima a gaban UBANGIJI,
su yi kuka tsakanin filin haikali da bagade.
Bari su ce, “Ka cece mutanenka, ya UBANGIJI.
Kada ka bar gādonka yā zama abin dariya,
da abin ba'a a cikin al'ummai.
Me zai sa a ce a cikin mutane, 'Ina Allahnsu yake?' ”

Amsar UBANGIJI

18 Ta haka UBANGIJI zai yi kishin ƙasarsa
yā kuma ji tausayin mutanensa.

19 UBANGIJI zai amsa* musu ya ce,
“Ina aika da hatsi, sabon ruwan inabi, da mai,
isashe da zai ƙosar da ku sosai;
ba kuma zan ƙara maishe ku
abin dariya ga al'ummai ba.

20 “Zan kori sojojin arewa nesa da ku,
in tura su cikin busasshiyar ƙasa marar amfani kuma,
kuma da sawunsu na gaba zan tura su zuwa gabashin teku†
da kuma sawunsu na baya tura su zuwa yammanci a Bahar Rum.‡
Warinsu kuma zai bazu;
ɗoyinsu zai tashi.”

Tabbatacce ya yi al'amura masu girma.§

21 Kada ki ji tsoro, ya ƙasa;
ki yi murna ki kuma yi farin ciki.

* 2:19 Ko kuwa UBANGIJI yā ji kishin / da kuma tausayawa / 19 UBANGIJI ya amsa † 2:20 Wato, Mediterraniyan. ‡ 2:20 wannan teku na Bahar Maliya ne § 2:20 Ko kuwa ya tashi. Tabbatacce ya yi abubuwa masu girma

Tabbatacce UBANGIJI ya yi abubuwa masu girma.

²² Kada ku ji tsoro, ya ku namun jeji,
gama wuraren kiwo sun yi kore shar.

Itatuwa suna ba da 'ya'yansu;

itacen ɓaure da na inabi suna ba da amfaninsu.

²³ Ku yi murna, ya ku mutanen Sihiyona,
ku yi farin ciki cikin UBANGIJI Allahnku,
gama ya ba ku

ruwan bazara cikin adalci.*

Yakan aika muku yayyafi a yalwace,
na bazara da na kaka, kamar dā.

²⁴ Masussukai za su cika da hatsi;
randuna za su cika da sabon ruwan inabi da mai suna zuba.

²⁵ “Zan mayar muku da abin da fāra suka ci a waɗannan shekaru
waɗanda ɗango da fāra masu gaigayewa,

da kuma sauran fāra da tarin fāra†
babban mayakan da na aika don su faɗa muku.

²⁶ Za ku sami a wadace ku ci, har sai kun koshi,
za ku kuma yabi sunan UBANGIJI Allahnku,
wanda ya yi muku ayyukan banmamaki;
mutanena ba za su kara shan kunya ba.

²⁷ Sa'an nan za ku sani ina cikin Isra'ila,
cewa ni ne UBANGIJI Allahnku,
babu wani kuma;
mutanena ba za su kara shan kunya ba.

Ranar UBANGIJI

²⁸ “Daga baya kuma,
zan zuba Ruhuna a bisan dukan mutane.
'Ya'yanku maza da mata za su yi annabci,
tsofaffinku za su yi mafarkai,
matasanku za su ga wahayoyi.

²⁹ Har ma a bisan bayina, maza da mata,
zan zuba Ruhuna a kwanakin nan.

³⁰ Zan nuna abubuwan banmamaki a cikin sammai
da kuma a kan duniya,
za a ga jini da wuta da murtukewar hayaki.

³¹ Rana za ta duhunta
wata kuma ya zama jini
kafin isowar babbar ranan nan mai banrazana ta UBANGIJI.

³² Amma dukan waɗanda suka nemi
UBANGIJI za su tsira.

Kamar yadda UBANGIJI ya ce,
gama a Dutsen Sihiyona da Urushalima
akwai ceto,
a cikin waɗannan da UBANGIJI ya kira.

3

An shari'anta al'ummai

¹ “A waɗancan kwanaki da kuma a wancan lokaci,
sa'ad da zan maido da arzikin Yahuda da Urushalima,

* 2:23 ko / mai koyar da gaskiya † 2:25 Takamamme ma'anar kalmomin nan guda huɗu na Ibraniyancin da aka yi amfani da su a nan domin fāra babu wanda ya sani.

² zan tattara dukan al'ummai
 in kuma kawo su Kwarin Yehoshafat*
 Can zan yi musu shari'a
 game da gādona, mutanena Isra'ila,
 gama sun warwatsar da mutanena a cikin al'ummai
 sun kuma raba kasata.

³ Sun jefa kuri'a a kan mutanena
 suna kuma sayar da yara maza don karuwanci,
 sun sayar da 'yan matan domin ruwan inabi
 wanda za su sha.

⁴ “Yanzu mene ne damuwarku da ni, ya Taya da Sidon da kuma dukan mazaunan yankunan Filistiya? Kuna koƙari ku sāka mini don abin da na yi ne? In kuna sāka mini ne, to, da gaggawa zan mayar muku da sakayya a kanku. ⁵ Gama kun kwashe azurfata da zinariyata kun kuma washe dukiyata mafi kyau kun kai cikin haikalinku. ⁶ Kun sayar da mutanen Yahuda da na Urushalima ga mutanen Hellenawa, don ku aika da su nesa da kasarsu.

⁷ “Duba, zan dawo da su daga wuraren da kuka sayar da su, in kuma yi muku abin da kuka yi musu.

⁸ Zan sayar da 'ya'yanku maza da mata ga mutanen Yahuda, su kuma za su sayar da su ga mutanen Sabenawa, al'umma da take nesa da ku.” UBANGIJI ya faɗa.

⁹ Ku yi shelar wannan ga al'ummai.
 Ku yi shirin yaƙi!

Ku tā da jarumawa!
 Bari mayaƙa su ja kusa su kai hari.

¹⁰ Ku bubble garemaninku su zama takuba
 da kuma laujenku su zama māsu.
 Bari raunana su ce,
 “Ni mai ƙarfi ne!”

¹¹ Ku gaggauta, dukanku al'ummai daga kowane ɓangare,
 ku tattaru a can.

Ka sauko da mayaƙanka, ya UBANGIJI!

¹² “Bari a tā da dukan al'ummai;
 bari su kutsa zuwa Kwarin Yehoshafat
 gama a can zan zauna
 in shari'anta dukan al'ummai daga kowane ɓangare.

¹³ Ku fito da lauje,
 gama girbi ya nuna.
 Ku zo, ku tattaka inabin,
 gama wurin matsewar ruwan inabi ya cika
 randunan tarawa kuma sun cika har suna zuba,
 muguntarsu da girma take!”

¹⁴ Dubun dubbai
 suna a cikin kwarin yanke shawara!
 Gama ranar UBANGIJI ta yi kusa
 a cikin kwarin yanke shawara.

¹⁵ Za a duhunta rana da wata,
 taurari kuma ba za su ba da haske ba.

¹⁶ UBANGIJI zai yi ruri daga Sihiyona
 tsawa kuma daga Urushalima;
 duniya da sararin sama za su yi rawan jiki.
 Amma UBANGIJI zai zama mafakar mutanensa,

* 3:2 Yehoshafat yana nufin UBANGIJI ya shari'anta; haka ma a aya 12.

mafaka ga mutanensa Isra'ila.

Albarka domin mutanen Allah

¹⁷ “Sa’an nan za ku san cewa ni, UBANGIJI Allahnku,
ina zaune a Sihiyona, dutsena mai tsarki.

Urushalima za tă zama mai tsarki;
baki ba za su kara mamaye ta ba.

¹⁸ “A wannan rana duwatsu za su dīga da sabon ruwan inabi,
tuddai kuma za su malmalo madara;
dukan rafuffukan Yahuda za su yi ta gudano da ruwa.

Maɓulɓula kuma za tă fito daga gidan UBANGIJI
haka ma ruwa a kwarin itatuwan kirya.†

¹⁹ Amma Masar za tă zama kango,
Edom kuma hamada marar amfani,
saboda kama-karyar da aka yi wa mutanen Yahuda,
a kasar da aka zub da jinin marasa laifi.

²⁰ Za a zauna a Yahuda har abada
Urushalima kuma daga tsara zuwa tsara.

²¹ Alhakin jininsu, wanda ban gafarta ba,
zan gafarta.”

UBANGIJI yana zama a Sihiyona!

† 3:18 Ko kuwa kwarin Shittim

Amos

¹ Kalmomin Amos, ɗaya daga cikin makiyayan Tekowa, abubuwan da ya gani game da Isra'ila shekaru biyu kafin a yi girgizar ƙasa, a lokacin da Uzziya yake sarkin Yahuda, Yerobowam ɗan Yowash kuma yake sarkin Isra'ila.

² Ya ce,
 “UBANGIJI ya yi ruri daga Sihiyona
 ya kuma yi tsawa daga Urushalima;
 wuraren kiwo duk sun bushe,
 dutsen Karmel kuma ya yi yaushi.”

Hukunci a kan makwabtanta Isra'ila

³ Ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Saboda zunubai uku na Damaskus,
 har guda huɗu ma, ba zan fasa hukunta su ba.
 Domin sun ci zalunci Gileyad
 zalunci mai tsanani,

⁴ zan sa wuta a gidan Hazayel,
 da za ta ƙona kagarun Ben-Hadad.

⁵ Zan kakkarye ƙofofin Bet-Damaskus;
 zan hallaka sarkin da yake cikin* Kwarin Awen†
 da kuma mai riƙe da sandar mulkin Bet-Eden,
 Mutanen Aram za su je bauta a ƙasar Kir,”
 in ji UBANGIJI.

⁶ Ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Saboda zunubai uku na Gaza,
 har guda huɗu ma, ba zan fasa hukunta su ba.
 Don sun kwashe al'umma gaba ɗaya
 sun sayar wa Edom,

⁷ Zan aika da wuta a katangar Gaza
 ta ƙone duk kagarunta.

⁸ Zan hallaka sarkin‡ Ashdod
 da kuma mai riƙe da sandar mulki na Ashkelon.
 Zan hukunta Ekron,
 har sai dukan Filistiyawa sun mutu,”
 in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

⁹ Ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Saboda zunubai uku na Taya,
 har guda huɗu ma, ba zan fasa hukunta su ba.
 Don sun kwashe al'umma gaba ɗaya sun kai su bauta a Edom,
 ba su kula da yarjejeniyar da aka yi ta zama kamar 'yan'uwa ba,

¹⁰ zan aika da wuta a Taya,
 da za ta ƙone kagarunta.”

¹¹ Ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Saboda zunubai uku na Edom,
 har guda huɗu ma, ba zan fasa hukunta shi ba.
 Don ya fafari ɗan'uwansa da takobi,
 babu tausayi,

* 1:5 Ko kuwa mazaunan † 1:5 Awen yana nufin mugunta. ‡ 1:8 Ko kuwa mazaunan

domin ya ci gaba da fusata
 bai yarda yā huɗe daga fushinsa ba.
¹² Zan aika wuta a Teman
 da za tã kone kagarun Bozra.”
¹³ Ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Saboda zunubai uku na Ammon,
 har guda huɗu ma, ba zan fasa hukunta shi ba.
 Don ya tsaga cikin matan Gileyad masu juna biyu
 don kawai yā kwace kasar.
¹⁴ Zan sa wuta a katangar Rabba
 da za tã kone kagarunta
 za a yi kururuwa a ranar yaƙi,
 faɗan kuwa zai yi rugugi kamar hadiri.
¹⁵ Sarkinta[§] zai je bauta,
 shi da ma'aikatansa,”
 in ji UBANGIJI.

2

¹ Ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Saboda zunubai uku na Mowab,
 har guda huɗu ma, ba zan fasa hukunta su ba.
 Gama ya kone kasusuwan sarkin Edom
 suka zama sai ka ce toka.
² Zan sa wuta a Mowab
 da za tã kone kagarun Keriyot*
 Mowab za tã gangara cikin hayaniya mai girma
 cikin kururuwar yaƙi da kuma karar kaho.
³ Zan hallaka mai mulkinta
 zan kuma kashe shugabanninta.”
⁴ Ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Saboda zunubai uku na Yahuda,
 har guda huɗu ma, ba zan fasa hukunta su ba.
 Gama sun ƙi bin dokar UBANGIJI
 ba su kuma yi biyayya da ƙa'idodinsa ba,
 domin allolin ƙarya sun ruɗe su,
 allolin da kakanninsu suka bauta.
⁵ Zan sa wuta a Yahuda
 da za tã kone kagarun Urushalima.”

Hukunci a kan Isra'ila

⁶ Ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Saboda zunubai uku na Isra'ila,
 har guda huɗu ma, ba zan fasa hukunta su ba.
 Don sun sayar da adalai waɗanda
 suka kãsa biyan bashinsu.
 Sun kuma sayar da matalauta
 waɗanda bashinsu bai ma kai ko kuɗin bi-labi ba.
⁷ Sun tattake kawunan matalauta
 kamar yadda suke taka laka
 suka kuma danne wa marasa galihu gaskiya.
 Uba da ɗa su na kwana da yarinya guda,
 suna kuma ɓata sunana mai tsarki.

§ 1:15 Ko kuwa Molek; Ibraniyawa malkam * 2:2 Ko kuwa na biranenta

⁸ Suna kwanciya kurkusa da kowane bagade
a kan tufafin da suka karɓe jingina.

A gidajen allolinsu

sukan sha ruwan inabin da suka karɓo daga wurin waɗanda suka ci wa tara.

⁹ “Na hallaka mutumin Amoriyawa a gabansu,
ko da yake ya yi dogo kamar itacen al’ul
kuma mai ƙarfi kamar itacen oak.

Na hallaka ’ya’yan itatuwansa daga sama,
da kuma jijiyoyinsa daga ƙasa.

¹⁰ Na fitar da ku daga ƙasar Masar,
na kuma bishe ku tsawon shekaru arba’in a cikin hamada
don in ba ku ƙasar Amoriyawa.

¹¹ “Na kuma tã da annabawa daga cikin ’ya’yanku maza
waɗansu kuma su zama keɓaɓɓu daga cikin samarinku.

Ba haka ba ne, mutanen Isra’ila?”

In ji UBANGIJI.

¹² “Amma kuka sa keɓaɓɓun suka sha ruwan inabi
kuka kuma umarci annabawa kada su yi annabci.

¹³ “Saboda haka, yanzu zan murkushe ku
kamar yadda amalanke yakan murkushe sa’ad da aka yi masa labtun hatsi.

¹⁴ Masu gudu da sauri ba za su tsira ba,
masu ƙarfi ba za su iya yin amfani da ƙarfinsu ba,
jarumi kuma ba zai iya ceton ransa ba.

¹⁵ ’Yan baka ba za su iya dāgewa ba,
masu saurin gudu ba za su tsira ba
mahayin dawakai kuma ba zai tsere da ransa ba.

¹⁶ Ko jarumawa mafi jaruntaka
za su gudu tsirara a ranan nan,”
in ji UBANGIJI.

3

An kira shaidu a kan Isra’ila

¹ Ku ji wannan maganar da UBANGIJI ya yi game da ku, ya ku jama’ar Isra’ila, a kan dukan iyalin da na fitar daga Masar.

² “Ku ne kaɗai na zaɓa
cikin dukan al’umman duniya;
saboda haka zan hukunta ku
saboda dukan zunubanku.”

³ Mutum biyu za su iya yin tafiya tare
in ba su yarda su yi haka ba?

⁴ Zaki yakan yi ruri a jeji
in bai sami kama nama ba?
Zai yi gurnani a cikin kogonsa
in bai kama kome ba?

⁵ Tsuntsu yakan fãɗa a tarko a ƙasa
inda ba a sa tarko ba,
ko tarko yakan zargu daga ƙasa
in ba abin da ya taɓa shi?

⁶ Idan aka busa fahō a ciki birni
mutane ba sa yin rawar jiki?
Sa'ad da bala'i ya auko wa birni,
ba UBANGIJI ne ya sa a kawo shi ba?

⁷ Ba shakka, UBANGIJI Mai Iko Duka ba ya yin wani abu
ba tare da ya sanar wa bayinsa annabawa ba.

⁸ Zaki ya yi ruri,
wa ba zai tsorata ba?
UBANGIJI Mai Iko Duka ya yi magana,
wa ba zai yi annabci ba?

⁹ Ku yi shela ga kagarun Ashdod
da kuma ga kagarun Masar.
“Ku tara kanku a tuddan Samariya;
ku ga rashin jituwar da take a cikinta,
da kuma zaluncin da ake yi a cikin mutanenta.”

¹⁰ “Ba su ma san yadda za su yi abin da yake daidai ba,”
in ji UBANGIJI,
“sun boye ganima da abubuwan da suka washe a cikin kagarunsu.”

¹¹ Saboda haka ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce,
“Abokin gāba zai kwace kasar,
zai saukar da mafakarku,
zai washe kagarunku.”

¹² Ga abin da UBANGIJI ya ce,
“Kamar yadda makiyayi yakan ceci daga bakin zaki
kasusuwa kafafu biyu kawai ko kunne daya,
haka za a ceci Isra'ilawa,
masu zama a Samariya
da kan gado kawai
da kuma a dan kyalle* a kan dogayen kujerunsu.†”

¹³ “Ku ji wannan ku kuma yi wa gidan Yakub gargaɗi,” in ji UBANGIJI, UBANGIJI Allah Maɗaukaki.

¹⁴ “A ranar da zan hukunta Isra'ila saboda zunubanta,
zan hallaka bagadan Betel;
za a yayyanka fahonin bagadan
za su fāɗa kasa

¹⁵ Zan rushe gidan rani
da na damina;
gidajen da aka yi musu ado da hauren giwa za a rushe su
haka ma duk za a rurushe manyan gidaje,”
in ji UBANGIJI.

4

Isra'ila ba ta koma ga Allah ba

¹ Ku kasa kunne ga wannan, ya ku shanun Bashan a kan Dutsen Samariya,
ku matan da kuke cin zalin matalauta, kuke kuma danne matalauta,
kuna kuma ce wa mazanku, “Ku kawo mana abin sha!”

² UBANGIJI Mai Iko Duka ya rantse da tsarkinsa.

* 3:12 Ma'anar kalmar Ibraniyancin nan babu tabbas. † 3:12 Ko kuwa Za a ceci Isra'ilawa / waɗanda suke zama a Samariya / a gefen gadajensu / da kuma a Damaskus kan kujerunsu

“Tabbatacce lokaci yana zuwa
da za a jawo ku da kugiyoyi,
na karshenku za a kama da kugiyar kifi.

³ Dukanku za ku wuce ta kai tsaye
ta inda katangar ta tsage,
za a jefar da ku a Harmon,”*
in ji UBANGIJI.

⁴ “Ku tafi Betel ku yi ta aikata zunubi;
ku je Gilgal ku kara yin zunubi.

Ku kawo hadayunku kowace safiya,
zakkarku kowace shekara uku.†

⁵ Ku kona burodinku mai yisti kamar hadaya ta godiya,
ku yi fariya game da hadayunku na yarda rai,
ku yi takama game da su, ya ku Isra'ilawa,
gama abin da kuke jin daɗin aikata ke nan,”
in ji UBANGIJI Mai lko Duka.

⁶ “Na bar ku da yunwa‡ a kowace birni,
da kuma rashin abinci a kowane gari,
duk da haka ba ku juyo gare ni ba,”
in ji UBANGIJI.

⁷ “Na kuma hana muku ruwan sama
tun shuke-shuken suna wata uku kafin lokacin girbi.

Na sa aka yi ruwan sama a wani gari,
sai na hana a yi a wani gari.

Wata gona ta sami ruwan sama;
wata gona kuma ta bushe.

⁸ Mutane suna tangaɗi daga gari zuwa gari suna neman ruwa
amma ba su sami isashen ruwan sha ba,
duk da haka ba ku juyo gare ni ba,”
in ji UBANGIJI.

⁹ “Sau da yawa na ɓata gonakinku
da fumfuna da kuma cuta.
Fāri suka cinye itatuwanku na inabi da na ɓaure, da na zaitun
duk da haka ba ku juyo gare ni ba,”
in ji UBANGIJI.

¹⁰ “Na aiko muku annoba
yadda na yi a Masar.

Na karkashe samarinku da takobi,
tare da kamammun dawakanku.

Na cika hancinku da warin sansaninku,
duk da haka ba ku juyo gare ni ba”
in ji UBANGIJI.

¹¹ “Na hallaka waɗansunku
kamar§ yadda na hallaka Sodom da Gomorra.
Kuna kama da itace mai cin wutar da na cire daga cikin wuta,

* 4:3 Rubuce-rubucen hannu na Masoretik; da ɓangare dabam na kalmar Ibraniyanci (dubi Seftuwajin) waje,
ya dutsen danniya † 4:4 Ko kuwa zakka a rana ta uku ‡ 4:6 Ibraniyanci ku da tsabtar haƙora § 4:11 Ibraniyanci Allah

duk da haka ba ku juyo gare ni ba,”
in ji UBANGIJI.

¹² “Saboda haka ga abin da zan yi da ku, ya Isra’ila,
don kuwa zan yi muku haka,
sai ku yi shirin gamuwa da Allahnku, ya Isra’ila.”

¹³ Shi wanda ya yi duwatsu,
ya halicci iska,
ya kuma bayyana wa mutum tunaninsa,
shi wanda ya juya safiya ta zama duhu
yana takawa a wurare masu tsawo na duniya,
UBANGIJI Allah Maƙaukaki ne sunansa.

5

Makoki da kuma kira ga tuba

¹ Ku ji wannan magana, ya gidan Isra’ila, ina makokin nan dominku.

² “Budurwa Isra’ila ta faƙi,
ba za taƙa tashi ba,
an yashe ta a ƙasarta,
ba wanda zai ƙaga ta.”

³ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce,
“Birnin da ta fitar da masu ƙarfi dubbai don Isra’ila
guda ƙari ƙafai za su dawo;
garin da ya fitar da masu ƙarfi ƙari kuwa
goma ƙafai za su dawo.”

⁴ Ga abin da UBANGIJI ya ce wa gidan Isra’ila.
“Ku neme ni ku rayu;

⁵ kada ku nemi Betel,
kada ku je Gilgal,
kada ku yi tafiya zuwa Beyersheba.
Gama ba shakka Gilgal za ta tafi bauta,
za a kuwa mai da Betel ba kome ba.”*

⁶ Ku nemi UBANGIJI ku kuma rayu,
ko kuwa zai ratsa ya share gidan Yusuf kamar wuta;
zai cinye
Betel kuwa ba zai sami wanda zai kashe ta ba.

⁷ Ku ne masu mai da gaskiya ta koma ƙaci
ku kuma zubar da adalci.

⁸ (Shi wanda ya yi Taurarin nan da ake ce Kaza da ’Ya’yanta da kuma Mai Farauta da Kare,
wanda ya mai da duhu ya zama haske
ya kuma baƙanta rana ta zama dare,
yakan kwashe ruwan teku
ya zubar a ƙasa,
UBANGIJI ne sunansa,

⁹ yakan kawo hallaka a mafaka mai ƙarfi
yakan kuma mai da birnin mai katanga ya zama kufai).

¹⁰ Ba ku son mai yin gaskiya a ƙakin shari’a

* 5:5 Ko kuwa baƙin cikin; Ko kuwa mugunta; Da Ibraniyanci awen, kwatanci ga Bet Awen (wani sunan reni don Betel).

kuna kin mai faɗar gaskiya.

- ¹¹ Kuna matsa wa matalauta
 kuna sa su dole su ba ku hatsi.
 Saboda haka, ko da yake kun gina gidajen duwatsu,
 ba za ku zauna a cikinsu ba;
 ko da yake kun nome gonaki masu kyau,
 ba za ku sha ruwan inabinsu ba.
¹² Gama na san yawan laifofinku
 da kuma girman zunubanku.

Kuna danne masu adalci kuna kuma cin hanci
 kuna kuma hana a yi wa matalauta shari'ar adalci a majalisa.
¹³ Saboda haka mai hankali yakan yi shiru a lokuta kamar haka,
 gama lokutan mugaye ne.

¹⁴ Ku yi nagarta, ba mugunta ba;
 don ku rayu
 sa'an nan UBANGIJI Allah Maɗaukaki zai kasance da ku,
 kamar yadda kuka ce zai yi.

¹⁵ Ku ki mugunta, ku kaunaci nagarta;
 ku dinga yin shari'ar gaskiya a ɗakunan shari'a.
 Mai yiwuwa UBANGIJI Allah Maɗaukaki zai ji tausayin
 raguwar Yusuf.

¹⁶ Saboda haka ga abin da Ubangiji, UBANGIJI Allah Maɗaukaki yana cewa,
 "Za a yi kururuwa a dukan tituna
 a kuma yi kuka don azaba a dukan wuraren da jama'a sukan taru.

Za a yi kira ga manoma su yi kuka
 masu makoki kuma su yi kuka.

¹⁷ Za a yi kuka a dukan gonakin inabi,
 gama zan ratsa a cikinku,"
 in ji UBANGIJI.

Ranar UBANGIJI

- ¹⁸ Kaitonku masu son
 ganin ranar UBANGIJI!
 Don me kuke son ganin ranar UBANGIJI?
 Za a duhunta ranan nan, ba haske ba.
¹⁹ Za ku zama kamar mutanen da suka guje wa zaki
 sai suka faɗa a hannun beyar,
 ko kuma kamar wanda ya shiga gida
 ya dafa hannu a bango
 sai maciji ya sare shi.
²⁰ Ashe, ranar UBANGIJI ba duhu ba ce, a maimakon haske,
 duhu wuluk, ba tare da ko ɗan haske ba.

²¹ "Na ki, ina kuma kyamar bukukkuwanku na addini;
 ba na son ganin tarurrukanku.

²² Ko da kun kawo mini hadayu na konawa da kuma hadayu na hatsi,
 ba zan karɓa ba.
 Ko da kun kawo zaɓaɓɓun hadayu na zumunta,
 ba zan ɗauke su a bakin kome ba.

²³ Ku tashi daga nan da surutan waƙoƙinku!

Ba zan saurari kaƙe-kaƙe da bushe bushenku ba.
²⁴ Amma bari gaskiya ta kwararo kamar kogi,
 adalci kuma kamar rafin da ba ya taɓa bushewa!

²⁵ “Kun kawo mini hadayu da sadakoki
 shekaru arba'in a cikin jeji, ya ku gidan Isra'ila?

²⁶ Kun ɗaga masujadar sarkinku,
 siffofin gumakanku,
 tauraron allahnku,†
 wanda kuka yi wa kanku.

²⁷ Saboda haka zan tura ku zaman bauta gaba da Damaskus,”
 in ji UBANGIJI, wanda sunansa ne Allah Mai Iko.

6

Kaito ga zaman sakewa

¹ Taku ta ƙare, ku da kuke zaman sakewa a Sihiyona,
 da ku waɗanda kuke ji zama a Dutsen Samariya lafiya ne,
 ku manyan mutanen ƙasar da take sananniya,
 waɗanda mutanen Isra'ila suke zuwa!

² Ku je Kalne ku dube ta;
 ku wuce daga can zuwa Hamat-rabba,
 sa'an nan ku gangara zuwa Gat a Filistiya.

Sun fi masarautunku biyu ne?
 Kasarsu ta fi taku girma?

³ Kuna ƙofari ku kauce wa wannan muguwar rana
 kuna kuma jawo mulkin tashin hankali kusa.

⁴ Kuna kwanciya a kan gadajen da aka yi musu shimfiɗar hauren giwa
 kuna mimmife a kan kujerunku.

Kuna cin naman kibabbun raguna
 da na ƙosassun 'yan maruƙa.

⁵ Kuna kaɗa molayenku yadda Dawuda ya yi
 kuna ƙirkiro waƙoƙi a kan kayan kaƙe-kaƙe.

⁶ Da manyan kwanoni kuke shan ruwan inabi
 kuna kuma shafa mai mafi kyau,
 amma ba kwa baƙin ciki game da kangon da Yusuf ya zama.

⁷ Saboda haka za ku zama na farkon da za su tafi zaman bauta;
 bukukkuwanku da shagulgulanku za su ƙare.

UBANGIJI yana kyamar girmankan Isra'ila

⁸ UBANGIJI Mai Iko Duka da kansa ya rantse, UBANGIJI Allah Maɗaukaki ya furta,
 “Ina kyamar girman kan Yakub,
 ba na kuma son kagarunsa;
 zan ba da birnin
 da duk abin da yake cikinta.”

⁹ Ko da mutum goma ne suka ragu a gida guda, su ma za su mutu. ¹⁰ In kuma wani dangi ya shiga
 don yã fitar da gawawwakin yã ƙone ya kuwa tambayi wani wanda yake ɗoye a can, yana cewa, “Akwai
 wani tare da kai?” Ya kuwa ce, “Babu,” sai yã ce, “Kul! Kada mu ambaci sunan UBANGIJI.”

¹¹ Gama UBANGIJI ya ba da umarni,
 zai kuma ragargaza babban gidan nan kucu-kucu

† 5:26 Ko kuwa ɗaga Sakkut sarkinku da Kaiwan gumakanku, tauraron da suke allolinku; Seftuwajin
 ɗaga masujadar Molek da tauraro allahnku Refan, gumakansu

karamin gidan kuwa zai yi rugu-rugu da shi.

¹² Dawakai sukan yi gudu a kan duwatsu?

Wani yana iya yin noma a teku da shanun noma?

Amma ga shi kun mai da gaskiya ta zama dafi

amfanin adalci kuma ya zama daci,

¹³ ku da kuke murna saboda an ci Lo Debar* da yaƙi

kuka kuma ce, “Ba da ƙarfinmu ne muka ƙwace Karnayim† ba?”

¹⁴ Gama UBANGIJI Allah Maɗaukaki ya ce,

“Zan sa wata ƙasa ta tayar muku, ya ku gidan Isra’ila,

wadda za ta maɗsa muku tun

daga Lebo‡ Hamat zuwa kwarin Araba.”

7

Fāri, wuta, da igiyar gwaji

¹ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya nuna mini. UBANGIJI yana shirya cincirindon fāri bayan da aka ƙarasa yankan rabon hatsin da yake na sarki, hatsi na biyu kuma yake tohuwa. ² Sa’ad da suka cinye kome, sai na yi kira, na ce, “UBANGIJI Mai Iko Duka, ka gafarta! Ta yaya Yakub zai tsira? Ga shi ɗan ƙarami ne!”

³ Saboda haka sai UBANGIJI ya dakatar da nufinsa.

“Wannan ba zai faru ba,” in ji UBANGIJI.

⁴ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya nuna mini. UBANGIJI Mai Iko Duka yana shirin hukunta da wuta; wutar ta ƙone teku ta kuma ƙone ƙasa. ⁵ Sai na yi kira, na ce, “UBANGIJI Mai Iko Duka, ina rokonka ka dakata! Ta yaya Yakub zai tsira? Ga shi ɗan ƙarami ne!”

⁶ Saboda haka sai UBANGIJI ya dakatar da nufinsa.

“Wannan ma ba zai faru ba,” in ji UBANGIJI Mai Iko Duka.

⁷ Ga abin da ya nuna mini. Ubangiji yana tsaye kusa da bangon da aka gina, bisa ga awon igiyar gwada gini, da kuma magwaji a hannunsa. ⁸ Sai UBANGIJI ya tambaye ni, “Me kake gani, Amos?”

Sai na amsa, “Igiyar gwada gini.”

Sa’an nan Ubangiji ya ce, “Duba, zan sa igiyan nan a cikin mutanena Isra’ila; ba zan ƙara barinsu ba.

⁹ “Za a hallakar da wuraren sujada na Ishaku

kuma tsarkakan wurare na Isra’ila za su zama kango;

da takobina zan tayar wa gidan Yerobowam.”

Amos da Amaziya

¹⁰ Sai Amaziya firist na Betel ya aika da saƙo zuwa wurin Yerobowam sarkin Isra’ila. “Amos yana shirya maka maƙarƙashiya a tsakiyar Isra’ila. Kasar ba za ta iya ɗauka abubuwan da yake faɗi ba.

¹¹ Gama ga abin da Amos yake cewa,

“Yerobowam zai mutu ta wurin takobi,

kuma tabbatacce Isra’ila za su tafi zaman bauta, nesa da ainihin ƙasarsu.”

¹² Sai Amaziya ya ce wa Amos, “Tafi daga nan, mai duba kawai! Koma ƙasar Yahuda. Ka nemi abin zaman garinka a can ka kuma yi annabcinka a can. ¹³ Kada ka ƙara yin annabci a Betel, gama nan wuri mai tsarki ne na sarki da kuma haikalin ƙasar.”

¹⁴ Amos ya amsa wa Amaziya, “Ni ba annabi ba ne ko ɗan annabi, amma ni makiyayi ne, kuma ina lura da itatuwan al’ul. ¹⁵ Amma UBANGIJI ya ɗauke ni daga kiwon dabbobi ya ce mini, ‘Je ka, ka yi wa mutanena Isra’ila annabci.’ ¹⁶ Yanzu fa, sai ka ji maganar UBANGIJI. Ka ce,

* 6:13 Lo Debar yana nufin wofi. † 6:13 Karnayim yana nufin kahoni; kaho a nan yana a matsayin karfi. ‡ 6:14 Ko kuwa daga mashigi zuwa

“Kada in yi annabci a kan Isra’ila,
 kuma in daina yin wa’azi a kan gidan Ishaku.’
¹⁷ “Saboda haka ga abin da UBANGIJI ya ce,
 “Matarka za tã zama karuwa a cikin birni,
 kuma da takobi za a kashe ’ya’yanka maza da mata.
 Za a auna kasarƙa a kuma raba ta,
 kai kuma za ka mutu a kasar arna.*
 Ba shakka Isra’ila za su tafi zaman bauta,
 nesa da ainihin kasarƙa.’”

8

Kwandon nunannun ’ya’yan itace

¹ Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya nuna mini. UBANGIJI ya nuna mini kwandon nunannun ’ya’yan itace. ² Ya yi tambaya ya ce, “Me ka gani Amos?”

Sai na amsa na ce, “Kwandon nunannun ’ya’yan itace.”

Sai UBANGIJI ya ce mini, “Lokaci ya yi wa mutanena Isra’ila da ba zan fara barinsu ba.

³ “A ranan nan,” in ji UBANGIJI Mai Iko Duka, “Wakofin a haikali za su koma makoki.* Za a ga gawawwaki a ko’ina! Shiru!”

⁴ Ku ji wannan, ku da kuke tattake masu bukata
 kuka kori matalautan kasar.

⁵ Kuna cewa,

“Yaushe Sabon Wata zai wuce
 don mu sayar da hatsi,

Asabbaci ta wuce,
 don mu sayar da alkama?”

Mu yi awo da ma’aunin zalunci
 mu fara kuɗin kaya
 mu kuma cutar da mai saya,

⁶ mu sayi matalauta da azurfa
 masu bukata kuma da takalmi,
 mu sayar da alkamar haɗe da yayi.

⁷ UBANGIJI ya rantse da Girman Yaƙub, “Ba zan taɓa mantawa da duk wani abin da suka yi ba.

⁸ “Shin, kasar ba za tã yi rawan jiki saboda wannan ba,
 kuma duk masu zama a cikinta ba za su yi makoki ba?

Kasar duka za tã hau ta sauƙa kamar Nilu;
 za a dama ta sa’an nan ta nutse
 kamar kogin Masar.

⁹ “A wannan rana,” in ji UBANGIJI Mai Iko Duka,
 “Zan sa rana ta fãɗi da tsakar rana
 in kuma duhunta duniya da rana tsaka.

¹⁰ Zan mai da bukukkuwanku na addini su zama makoki
 kuma dukan wakofinku su zama kuka.

Zan sa dukanku ku sa rigunan makoki
 za ku kuma aske kawunanku.

Zan sa wannan lokaci yã zama kamar lokacin da ake makokin ɗan tilon da ake da shi
 kuma farshenta kamar rana mai ɗaci.

¹¹ “Ranakun suna zuwa,” in ji UBANGIJI Mai Iko Duka,

“sa’ad da zan aika da yunwa cikin kasar,
 ba yunwar abinci ko ta kishirwa ba,
 sai dai yunwa ta jin maganar UBANGIJI.

* 7:17 Da Ibraniyanci marasa tsabta * 8:3 Ko kuwa “mawafar haikali za su yi makoki”

- ¹² Mutane za su yi ta tangaɗi daga tekun zuwa tekun
 suna yawo daga arewa zuwa kudu,
 suna neman maganar UBANGIJI,
 amma ba za su samu ba.
- ¹³ “A wannan rana
 “kyawawan ’yan mata da kuma samari masu ji da ƙarfi
 za su suma don kishirwa.
- ¹⁴ Waɗanda suka yi rantsuwa da abin kunya† na Samariya,
 ko kuma su ce, ‘Muddin allahnku yana a raye, ya Dan,’
 ko kuwa, ‘Muddin allahn‡ Beyersheba yana a raye,’
 za su fāɗi,
 ba kuwa za su ƙara tashi ba.”

9

Za a hallaka Isra'ila

- ¹ Na ga Ubangiji yana tsaye a gaban bagade, ya kuma ce,
 “Bugi kan ginshikan
 don madogaran kofa su girgiza.
 Saukar da su a kan dukan mutane;
 waɗanda ba su mutu ba zan kashe su da takobi.
 Ba mutum guda da zai tsere,
 babu wani da zai tsira.
- ² Ko da sun tona rami kamar zurfin kabari,
 daga can hannuna zai fitar da su.
 Ko da sun hau can sama
 daga can zan sauko da su.
- ³ Ko da sun ɓuya a bisa Karmel,
 a can zan farauce su in cefko.
 Ko da sun ɓuya can ƙarƙashin tekun,
 a can zan umarci maciji yā sare su.
- ⁴ Ko da abokan gābansu sun kore su zuwa zaman bauta,
 a can zan umarci takobi yā kashe su.
- “Zan sa musu ido
 don mugunta ba don alheri ba.”
- ⁵ Ubangiji, UBANGIJI Maɗaukaki,
 shi da yakan taɓa ƙasa sai ta narke,
 kuma dukan mazauna cikinta suna makoki,
 ƙasar gaba ɗaya takan hau ta kuma sauka kamar Nilu,
 sa’an nan ta nutse kamar kogin Masar,
- ⁶ shi da ya gina kyakkyawar fadarsa* a cikin sammai
 ya kuma kafa harsashenta† a duniya,
 shi da yakan kira ruwan tekun
 yā kuma kwarara su a bisa duniya,
 UBANGIJI ne sunansa.
- ⁷ “Ku ba Isra’ilawa ba ne,
 daidai gare ni kamar yadda Kushawa suke?”‡
 In ji UBANGIJI.

† 8:14 Ko kuwa da Ashima; ko da gunki ‡ 8:14 Ko kuwa iko * 9:6 Ma’anar Ibraniyanci don wannan zance babu tabbas. † 9:6
 Ma’anar Ibraniyanci don wannan kalma babu tabbas. ‡ 9:7 Wato, mutane daga yankin bisa na Nilu

“Ban fito da Isra’ila daga Masar ba,
 Filistiyawa kuma daga Kaftor[§]
 Arameyawa kuma daga Kir ba?

⁸ “Tabbatacce idanun UBANGIJI Mai Iko Duka
 suna a kan mulkin nan mai zunubi.
 Zan hallaka shi
 daga fuskar duniya,
 duk da haka ba zan hallaka
 gidan Yakub kakaf ba,”
 in ji UBANGIJI.

⁹ “Gama zan ba da umarni,
 zan kuma tankaƙe gidan Isra’ila
 a cikin dukan kasashe
 kamar yadda ake tankaƙe hatsi a cikin matankaƙi
 kuma ko kwaya ƙaya ba za ta fāƙi a kasa ba.

¹⁰ Dukan masu zunubi a cikin mutanena
 za su mutu ta wurin takobi,
 wato, su masu cewa,
 ‘Masifa ba za ta fāƙo ko ta same mu ba.’

Maidowar Isra’ila

¹¹ “A wannan rana zan maido
 da tentin Dawuda da ya fāƙi.
 Zan gyaggyara wuraren da suka yayyage,
 in kuma maido da kufansa
 in gina shi kamar yadda yake a dā,

¹² domin su mallaki raguwar Edom
 da duk al’ummai da suke amsa sunana,”*
 in ji UBANGIJI shi wanda zai yi waƙannan abubuwa.

¹³ “Ranaku suna zuwa, in ji UBANGIJI,
 “sa’ad da mai huƙa zai sha gaban mai girbi
 mai shuki kuma yā bi bayan mai matsin inabi.
 Sabon ruwan inabi zai ƙiga daga duwatsu
 yā kuma kwararo daga tuddai.

¹⁴ Zan dawo da waƙanda aka kai zaman bauta[†] mutanena Isra’ila.

“Za su sāke gina biranen da suke kango su kuma zauna a cikinsu.
 Za su shuka gonakin inabi su kuma sha ruwan inabinsu;
 za su yi lambuna su kuma ci amfaninsu.

¹⁵ Zan dasa Isra’ila a kasarsu,
 ba kuwa za a kara tumbuke su
 daga kasar da na ba su ba,”
 in ji UBANGIJI Allahnku.

§ 9:7 Wato, Kirit * 9:12 Da Ibraniyanci; Seftuwajin don raguwar mutane / da kuma dukan al’umman da ake kira da sunana za su nemi Ubangiji † 9:14 Ko kuwa zan maido da nasarar

Obadiya

¹ Wahayin Obadiya.

Ga abin da UBANGIJI Mai Iko Duka ya ce a kan Edom.
Mun ji saƙo daga wurin UBANGIJI cewa,
An aiki jakada zuwa ga al'ummai yã faɗa musu cewa,
“Ku tashi, mu tafi mu yi yaƙi da ita.”

² “Duba, zan maishe ki ƙarama a cikin al'ummai;
za a rena ki ƙwarai.

³ Fariyar zuciyarki ta yaudare ki,
ke da kike zama can bisa duwatsu*
kika kuma yi gidanki a kan ƙwanƙoli,

ke da kike ce wa kanki,
‘Wa zai iya saukar da ni ƙasa?’

⁴ Ko da yake kina firiyar kamar gaggafa
kin kuma yi sheƙarki a can cikin taurari,
daga can zan saukar da ke,”
in ji UBANGIJI.

⁵ “In ɓarayi suka zo miki,
in kuma 'yan fashi suka shigo gidan da dare,
kash, bala'i zai jira ki

ba abin da suke so ne kawai za su sata ba?
In kuma masu tsinka 'ya'yan inabi suka zo miki,
ba sukan bar 'ya'yan inabi kaɗan ba?

⁶ Amma za a washe Isuwa ƙaƙaf,
a kuma yaye ɓoyayyiyar dukiyarsa!

⁷ Dukan waɗanda kike tarayya da su, za su kore ki zuwa iyaka;
abokanki kuma za su yaudare ki, su kuma sha ƙarfinki;
waɗanda suke cin abincinki, za su sa miki tarko,†
amma ba za ki gane ba.

⁸ “A wannan rana,” in jin UBANGIJI,
“zan hallaka masu hikimar Edom,
zan shafe mutane masu fahima a duwatsun Isuwa.

⁹ Jarumawanki, ya Teman, za su razana,
za a kashe kowane mutum a duwatsun Isuwa.

¹⁰ Saboda halin kama-karyar da kika yi wa ɗan'uwanka Yaƙub,
za ki sha kunya;
za a hallaka ki har abada.

¹¹ A ranan nan kin tsaya kawai kina zuba ido
yayinda baki suke washe dukiyar ɗan'uwanki,
baki kuma suka shiga ta ƙofofinsa
suka jefa ƙuri'a don a rarraba Urushalima,
kin tsaya kina kallo kamar ɗaya daga cikin abokan gābansa.

¹² Bai kamata ki rena ɗan'uwanki
a ranar masifarsa ba,

* 1:3 Ko kuwa na Sela † 1:7 Ma'anar Ibraniyanci don wannan babu tabbas.

ko ki yi farin ciki a kan mutanen Yahuda
 a ranar hallakarsu,
 ko ki yi fariya sosai
 a ranar wahalarsu.

¹³ Bai kamata ki bi ta kofofin mutanena
 a ranar bala'insu ba,
 ko ki rena su a cikin masifarsu
 a ranar bala'insu,
 ko ki kwace dukiyarsu
 a ranar bala'insu ba.

¹⁴ Bai kamata ki tsaya a mararraba
 don ki kashe waƙanda suke kofarin tserewa ba,
 ko ki ba da waƙanda suka tsere ga hannun maƙiyansu
 a ranar wahalarsu ba.

¹⁵ “Ranar UBANGIJI ta yi kusa
 don dukan al'ummai.
 Kamar yadda kuka yi, haka za a yi muku;
 ayyukanku za su koma a kanku.

¹⁶ Kamar yadda kuka sha a kan tuduna mai tsarki,
 haka dukan al'ummai za su yi ta sha,
 za su sha, su kuma sha
 su zama sai ka ce ba su taɓa kasancewa ba.

¹⁷ Amma a kan Dutsen Sihiyona za a sami ceto;
 Dutsen zai zama mai tsarki,
 gidan Yakub kuma
 zai mallaki gādonsa.

¹⁸ Gidan Yakub zai zama kamar wuta,
 gidan Yusuf kuma kamar harshen wuta;
 gidan Isuwa zai zama kamar tattaka,
 za a kuma sa masa wuta yā kone.

Babu wanda zai tsira
 daga gidan Isuwa.”

Ni UBANGIJI na faɗa.

¹⁹ Mutane daga Negeb za su mamaye
 duwatsun Isuwa,
 mutane kuma daga gindin tuddai za su mallaki
 kasar Filistiyawa.

Za su mamaye filayen Efraim da Samariya,
 Benyamin kuwa zai mallaki Gileyad.

²⁰ Wannan kungiyar Isra'ilawan da aka kwashe zuwa bauta da suke a Kan'ana
 za su mallaki kasar har zuwa Zarefat;
 waƙannan da aka kwashe zuwa bauta daga Urushalima da suke a Sefarad
 za su mallaki garuruwan Negeb.

²¹ Masu kawo ceto za su haura zuwa[‡] Dutsen Sihiyona
 don su yi mulkin duwatsun Isuwa.
 UBANGIJI ne zai yi mulki.

[‡] 1:21 Ko kuwa daga

Yunana

Yunana ya gudu daga UBANGIJI

¹ Maganar UBANGIJI ta zo wa Yunana d’an Amittai cewa, ² “Tafi babban birnin nan Ninebe ka yi mata wa’azi, saboda muguntarta ta haura zuwa gabana.”

³ Amma Yunana ya gudu daga UBANGIJI ya nufi Tarshish. Ya gangara zuwa Yaffa, inda ya sami jirgin ruwa mai shirin tashi daga tashar. Bayan ya biya kuɗin tafiya, sai ya shiga jirgi ya kama hanya zuwa Tarshish don yā tsere wa UBANGIJI.

⁴ Sai UBANGIJI ya aika da babban iska a bisan teku, hadiri ya tsananta kwarai har jirgin ya yi barazanar farfashewa. ⁵ Dukan matukan jirgin suka tsorata, kowannensu kuma ya yi kuka ga allahnsa, suka kuma jefar da kayan jirgi a cikin teku domin su rage nauyin jirgin.

Ana cikin haka, ashe, Yunana ya sauka can karkashin jirgi ya je ya kwanta, yana ta sharar barcinsa. ⁶ Sai kyaftin d’in ya je wajensa ya ce masa, “Don me kake barci? Tashi ka kira bisa ga allahnsa! Mai yiwuwa yā ji mu, yā cece mu don kada mu hallaka.”

⁷ Matukan jirgin suka ce wa juna, “Ku zo, mu jefa kuri’a mu ga wa ke da alhakin wannan masifa.” Sai suka jefa kuri’a, kuri’ar kuwa ta fāɗa a kan Yunana. ⁸ Saboda haka suka tambaye shi suka ce, “Yanzu, gaya mana, dalilin da ya sa wannan masifa ta zo mana? Mene ne aikinka? Daga ina ka fito? Ina ne kasarka? Daga wacce kabila ce ka fito?”

⁹ Sai ya amsa, “Ni mutumin Ibraniyawa ne, ina kuma bauta wa UBANGIJI Allah na sama, wanda ya yi teku da tuddai.”

¹⁰ Sai matukan jirgin suka tsorata kwarai, suka ce masa, “Wane irin mugun abu ne ka aikata haka?” (Sun gane cewa yana gudu ne daga wurin UBANGIJI, domin ya riga ya faɗa musu.)

¹¹ Sai tekun ya daɗa rikicewa. Sai suka tambaye shi, “Me za mu yi da kai domin tekun yā daina hauka?”

¹² Ya amsa musu ya ce, “Ku d’auke ni ku jefa a cikin teku, tekun zai kwanta. Na san cewa laifina ne ya jawo wannan babban hadirin da ya auka muku.”

¹³ Maimakon mutanen su yi haka, sai suka yi kofari su tura jirgin ruwan zuwa bakin teku. Amma ba su iya ba, saboda iskar ta sa tekun ya yi ta kara hauka. ¹⁴ Sai suka yi kuka ga UBANGIJI suka ce, “Ya UBANGIJI, in ka yarda kada ka bar mu mu mutu saboda ran mutumin nan. Kada ka yi mana hukuncin masu kisankai, gama kai ne, ya UBANGIJI, ka ga ya gamshe ka.” ¹⁵ Sa’an nan suka d’auki Yunana suka jefar da shi daga jirgin, sai tekun ya kwanta. ¹⁶ Ganin haka sai mutanen suka cika da tsoron UBANGIJI, suka kuma miƙa wa UBANGIJI hadaya, suka yi wa’adi da shi.

Addu’ar Yunana

¹⁷ Amma UBANGIJI ya tanada wani babban kifi da zai haɗiye Yunana, Yunana kuwa ya yi yini uku da dare uku a ciki cikin kifin.

2

¹ Daga ciki cikin kifi, Yunana ya yi addu’a ga UBANGIJI Allahnsa. ² Ya ce, “A cikin damuwata na yi kira ga UBANGIJI, ya kuwa amsa mini.

Daga cikin zurfi kabari* na yi kiran neman taimako, ka kuwa saurari kukata.

³ Cikin tashin hankali, ka jefa ni cikin zurfafa, a tsakiyar teku, ka kuma jujjuya ni a cikin ruwa;

dukan rakuman ruwanka da ambaliyarka sun bi ta kaina.

⁴ Sai na ce, ‘An kore ni daga fuskarka;

* 2:2 Sheol na Ibraniyanci

duk da haka zan sāke duba
wajen haikalinka mai tsarki.’

⁵ Ruwayen da suke kewaye da ni sun yi mini barazana,[†]
zurfi kuma ya kewaye ni, ciyayin ruwa suna nanna^{de} kewaye da ni.

⁶ Na nutsa har karkashin tuddai;
a karkashin duniya, ka rufe ni har abada.

Amma ka dawo da raina daga rami,
Ya UBANGIJI Allahna.

⁷ “Sa’ad da na ji raina yana rabuwa da ni,
na tuna da kai ya UBANGIJI,
addu’ata kuma ta kai gare ka,
a haikalinka mai tsarki.

⁸ “Wadanda suka makale wa gumaka marasa amfani,
sukan kyale alherin da zai kasance nasu.

⁹ Amma ni, da waƙar godiya,
zan miƙa tawa hadaya gare ka.

Abin da na yi alkawari, shi ne zan yi.
Ceto yakan zo ne kawai daga wurin UBANGIJI.”

¹⁰ Sai UBANGIJI ya umarci kifin, kifin kuwa ya amayar da Yunana a gaƙan teku.

3

Yunana ya tafi Ninebe

¹ Sa’an nan sai maganar UBANGIJI ta zo wa Yunana sau na biyu. ² “Tafi babban birnin nan Ninebe, ka yi masa shelar sakon da na ba ka.”

³ Sai Yunana ya yi biyayya da maganar UBANGIJI, ya tafi Ninebe. Ninebe birni ne da yake da muhimmanci, wanda sai an dāuki kwana uku kafin a iya zaga shi. ⁴ A rana ta fari, Yunana ya kama tafiya yana ratsa birnin. Sai ya yi shela cewa, “Nan da kwana arba’in za a hallaka Ninebe?” ⁵ Mutanen Ninebe kuwa suka gaskata Allah. Aka yi shela a yi azumi, sai dukansu daga babba har zuwa karaminsu, suka sa tufafin makoki.

⁶ Da sakon Yunana ya kai kunnen sarkin Ninebe, sai ya tashi daga kujerar mulkinsa, ya tuɓe alkyabbarsa, ya sa rigar makoki, ya zauna cikin toka. ⁷ Sai ya yi umarni a Ninebe cewa,
“Bisa ga umarnin sarki da fadawansa.

“Kada a bar wani mutum ko dabba, garke ko shannu, su dāndāna wani abu; kada a bari su ci ko su sha. ⁸ Bari kowane mutum da dabba yā yafa rigunan makoki. Kowa yā roki Allah da gaske, kowa kuma yā bar mugayen ayyukan da yake yi. ⁹ Wa ya sani? Ko Allah zai ji tausayinmu da kuma juyayinmu yā janye zafin fushinsa don kada mu hallaka.”

¹⁰ Da Allah ya ga abin da suka yi, da kuma yadda suka juya daga mugayen hanyoyinsu sai ya ji tausayinsu, bai kawo hallaka a kansu yadda ya yi shirin yi ba.

4

Fushin Yunana a kan tausayin Allah

¹ Sai abin ya dāta wa Yunana rai kwarai har ya yi fushi. ² Sai ya yi addu’a ga UBANGIJI ya ce, “Ya UBANGIJI, ba irin abin da na faɗa ke nan ba tun ina gida? Wannan ne ya sa na yi kofarin tserewa zuwa Tarshish. Ai, na sani kai Allah ne mai alheri da tausayi, mai jinkirin fushi da cikakkiyar kauna, kai Allah ne mai dakatar da nufinka na yin hukunci. ³ Yanzu, ya UBANGIJI, ka dāuki raina, domin ya fi sauƙi a gare ni in mutu da in rayu.”

⁴ Amma UBANGIJI ya amsa, ya ce; “Daidai ne ka yi fushi?”

[†] 2:5 Ko kuwa ruwaye sun kai ga makoshina

⁵ Sai Yunana ya fita daga birnin ya yi wajen gabas, ya zauna. A nan ya yi wa kansa rumfa, ya zauna cikin inuwarta yana jira yã ga abin da zai sami birnin. ⁶ Sai UBANGIJI Allah ya sa wata 'yar kuringa ta tsiro, ta yi girma a inda Yunana yake, don ta inuwantar da shi, yã ji daɗi. Yunana kuwa ya yi murna matuƙa da wannan kuringa. ⁷ Amma kashegari da safe sai Allah ya sa tsutsa ta cinye 'yar kuringar har ta mutu. ⁸ Sa'ad da rana ta yi sama, sai Allah ya sa iskar gabas mai zafi ta huro, zafin ranar kuma ya buga kan Yunana, har ya ji sai ka ce zai suma. Ya so a ce ya mutu ma, sai ya ce, "Gara in mutu da a ce ina zaune da rai."

⁹ Amma Allah ya ce wa Yunana, "Daidai ne ka yi fushi saboda wannan kuringa?"

Sai Yunana ya ce, "I, daidai ne, ina fushi matuƙa, har ina so da na mutu ma."

¹⁰ Sai UBANGIJI ya ce, "Ai, wannan kuringa ta tsira dare ɗaya ta kuma ɓace kafin dare na biyu, ba ka yi wata wahala dominta ba, ba kai ne ka sa ta yi girma ba, duk da haka ranka ya ɓace saboda ita.

¹¹ Ashe, ba dole ne in ji tausayin babban birnin nan Ninebe mai mutum sama da dubu ɗari da ashirin (120,000) marasa alhaki, da kuma dabbobi masu yawa ba?"

Mika

¹ Maganar UBANGIJI ta zo wa Mika mutumin Moreshet a zamanin Yotam, da na Ahaz, da kuma na Hezekiya, sarakunan Yahuda, Mika ya ga wahayi a kan Samariya da kuma a kan Urushalima. Ga abin da ya ce.

² Ku ji, ya ku mutane duka,
ki saurara, ya ke duniya da dukan mazauna cikinki,
bari UBANGIJI Mai Iko Duka yã zama shaida a kanku,
daga haikalinsa mai tsarki.

Hukunci a kan Samariya da kuma Urushalima

³ Duba! UBANGIJI yana zuwa daga wurin zamansa;
zai sauko yã taka maƙaukakan wuraren duniya.

⁴ Duwatsu za su narke a farkashin kafafunsa,
kamar kaki a gaban wuta,
kwaruruka kuma za su face,
kamar ruwan da yake gangarowa daga tsauni.

⁵ Duk wannan zai faru saboda laifin Yakub,
da kuma zunuban gidan Isra'ila ne.

Mene ne laifin Yakub?
Shin, ba Samariya ba ce?

Ina ne maƙaukakan wuraren Yahuda?
Shin, ba Urushalima ba ce?

⁶ “Saboda haka zan mai da Samariya tarin juji,
wurin noman inabi.

Zan zubar da duwatsunta a cikin kwari
in kuma bar harsashin gininta a bayyane.

⁷ Za a ragargaje dukan allolinta;
za a kone dukan baye-bayenta na haikali da wuta;
zan lalatar da dukan gumakanta.

Tun da ta wurin karuwanci ne ta tattara su,
ga karuwanci kuma za su koma.”

Kuka da Makoki

⁸ Saboda wannan zan yi bakin ciki, in yi kuka;
zan yi tafiya ba takalmi, zan tuƙe, in kuma yi tafiya tsirara.

Zan yi kuka kamar dila,
in yi bakin ciki kamar mujiya.

⁹ Gama raunin Samariya ba mai warkewa ba ne;
ya bazu har Yahuda.

Ya ma kai bakin kofar mutanena,
har ma Urushalima da kanta.

¹⁰ Kada a faɗe shi a Gat;^{*}
kada ma a yi kuka.[†]

A maimako haka, a yi birgima a cikin kura
a Bet-Leyafra[‡].

^{*} 1:10 Gat ya yi kamar Ibraniyanci na faɗin wani abu. [†] 1:10 Da Ibraniyanci; Seftuwajin iya nufin ba a Akko ba ya yi kamar Ibraniyanci na kuka. [‡] 1:10 Bet Ofra yana nufin gidan laka.

- 11 Ku wuce tsirara da kuma kunya,
ku mazaunan Shafir[§].
Bet-Ezel tana makoki
domin babu wani daga Za'anana*
da ya fito don yã taimaka.
- 12 Mazaunan Marot[†]
sun kosa su ga alheri,
amma UBANGIJI ya sauko da azaba,
har zuwa kofar Urushalima.
- 13 Ku da kuke zama a Lakish,[‡]
ku d'aura wa dawakai kekunan yaƙi.
Gama ku kuka fara yin zunubi
a Sihiyona,
gama an sami laifofin Isra'ila
a cikinku.
- 14 Saboda haka za ku ba da kyautan bankwana
ga Moreshet Gat.
Garin Akzib[§] zai zama abin yaudara
ga sarakunan Isra'ila.
- 15 Ku mazaunan Maresha*
UBANGIJI zai kawo wanda zai ci ku da yaƙi.
Sarakunan Isra'ila
za su gudu zuwa Adullam.
- 16 Ku aske kanku k'wal don makoki,
ku yi wa kanku k'walk'wal kamar ungulu.
Gama za a ja 'ya'yan da kuke farin ciki
a kai su bauta.

2

Shirin mutum da na Allah

- 1 Taku ta kare, ku da kuke shirya makirci,
ku da kuke kulle-kullen mugunta a kan gadonku!
Da gari ya waye sai ku fita ku aikata mugunta
domin ikon aikatawa yana hannunku.
- 2 Kukan yi kyashin gonaki ku kuma kwace su,
ku yi kyashin gidaje ku kuma kwace.
Kukan zalunci mutum, ku kwace masa gidansa,
har ku kwace masa gadonsa.
- 3 Saboda haka, UBANGIJI ya ce,
“Ina shirya wa waƙannan mutane bala'i,
yadda ba za ku iya ceton kanku ba.
Ba za ku fara tafiya kuna tafama ba,
gama zai zama lokacin bala'i ne.
- 4 A wannan rana mutane za su yi muku ba'a
za su yi muku gwalo da wannan waƙar makoki,
'An lalatar da mu sarai;
an rarraba mallakar mutanena.
Ya d'auke shi daga gare ni!
Ya miƙa filayenmu ga maciyan amanarmu.'”

§ 1:11 Shafir yana nufin jin daƙi. * 1:11 Za'anana ya yi kamar Ibraniyanci na fito waje. † 1:12 Marot ya yi kamar Ibraniyanci na d'aci ‡ 1:13 Lakish ya yi kamar Ibraniyanci na kungiya. § 1:14 Akzib yana nufin yaudara. * 1:15 Maresha ya yi kamar Ibraniyanci na mai nasara.

⁵ Saboda haka ba za ku kasance da wani a taron jama'ar UBANGIJI da zai raba kasar ta wurin jefa kuri'a ba.

Annabawan karya

⁶ “Kada ku yi annabci” in ji annabawansu.
“Kada ku yi annabci game da waɗannan abubuwa;
abin kunya ba zai same mu ba.”

⁷ Daidai ne a ce, ya gidan Yakub,
“Ruhun UBANGIJI yana fushi ne?
Yana yin irin waɗannan abubuwa?”

“Ashe, maganata ba tã amfane
wanda ayyukansa suke daidai ba?

⁸ Ba da daɗewa ba mutanena sun tashi
kamar magabci.

Kun tuɓe riga mai tsada
daga waɗanda suke wucewa ba tare da kun damu ba,
sai ka ce mutanen da suke komowa daga yaƙi.

⁹ Kun kori matan mutanena
daga gidajensu masu daɗi.

Kuka kawar da albarkata har abada
daga wurin 'ya'yansu.

¹⁰ Ku tafi, ku ba ni wuri!
Gama wannan ba wurin hutunku ba ne,
gama ya ƙazantu,
ya zama kangon da ya wuce gyara.

¹¹ In maƙaryaci da mazambaci ya zo ya ce,
'Zan yi muku annabci ku sami wadataccen ruwan inabi da barasa,'
zai dai zama annabin da ya dace da wannan mutane ne!

An yi alkawarin 'yantarwa

¹² “Tabbatacce zan tattara ku duka, ya gidan Yakub;
zan tattara ku raguwar Isra'ila.

Zan kawo su wuri ɗaya kamar
tumaki a cikin garke,
kamar garke a wajen kiwonsa;
wurin zai cika da mutane.

¹³ Wanda ya fasa kofa ya buɗe, shi zai haura yã yi musu jagora,
za su fashe bangon su fita.

Sarkinsu zai wuce gabansu,
UBANGIJI kuma zai kasance a gaba.”

3

An Tsawata wa Shugabanni da Annabawa

¹ Sa'an nan na ce,
“Ku kasa kunne, ku shugabannin Yakub,
ku masu mulkin gidan Isra'ila.

Ya kamata ku san shari'a,
² ku da kuke ƙin abu mai kyau kuke ƙaunar mugunta,
ku da kuke feɗe mutanena
kuke tuge nama daga ƙasusuwansu;

³ ku da kuke cin naman mutanena,
ku feɗe fatar jikinsu

kuke kakkarya kasusuwansu,
kuke yayyanka su gunduwa-gunduwa kamar naman da za a toya,
kamar naman da za a sa a dafa.”

⁴ Sa’an nan za su kira ga UBANGIJI,
amma ba zai amsa musu ba.
A wannan lokaci zai boye fuskarsa daga gare su
saboda irin muguntar da suka yi.

⁵ Ga abin da UBANGIJI ya faɗa,
“Game da annabawa
masu bad da mutanena,
in wani ya ciyar da su,
sai su ce akwai ‘salama’
amma in bai ciyar da su ba,
a shirye suke su kai masa hari.

⁶ Saboda haka dare yana zuwa a bisanku, ba tare da wahayi ba,
kuma duhu, ba tare da duba ba.
Rana za ta fāɗi wa annabawa,
yini kuma zai zama musu duhu.

⁷ Masu gani za su ji kunya,
masu duba kuma za su ji takaici.
Dukansu za su rufe fuskokinsu
gama ba amsa daga Allah.”

⁸ Amma game da ni, ina cike da iko
ta wurin Ruhun UBANGIJI
da kuma adalci da karfi,
don a sanar da Yakub laifofinsa,
ga Isra’ila kuma zunubinsa.

⁹ Ku ji wannan, ku shugabannin gidan Yakub,
ku masu mulkin gidan Isra’ila,
ku da kuke kyamar gaskiya,
kuka karkatar duk abin da yake na gaskiya;

¹⁰ kuka gina Sihiyona ta wurin zub da jini,
Urushalima kuma ta wurin mugunta.

¹¹ Hukunce-hukuncen shugabannin kasar na cin hanci ne,
fristocinta kuma suna koyarwa don a biya su,
annabawanta kuwa suna yin annabci don neman kuɗi.
Duk da haka suna jingina a kan UBANGIJI suna cewa,
“Ba UBANGIJI yana tare da mu ba?
Ba bala’in da zai zo mana.”

¹² Don haka, saboda ku,
za a nome Sihiyona kamar gona,
Urushalima kuma ta zama tarin juji,
tudun haikali kuwa zai zama kurmin kayayyuwa.

4

Dutsen UBANGIJI

¹ A kwanakin karshe
za a kafa dutsen haikalin UBANGIJI
ya zama babba a cikin duwatsu.
Za a faga shi sama da tuddai,
mutane kuma za su rifa fanguma zuwa gare shi.

² Al'ummai da yawa za su zo su ce,
 “Ku zo, bari mu haura zuwa dutsen UBANGIJI,
 zuwa gidan Allah na Yakub.
 Zai koya mana hanyoyinsa,
 don mu yi tafiya cikin hanyoyinsa.”
 Doka za tã fita daga Sihiyona,
 maganar UBANGIJI kuma daga Urushalima.
³ Zai shari'anta tsakanin mutane
 yã kuma sulhunta tsakanin manyan al'ummai nesa da kuma kusa.
 Har su mai da takubansu su zama garemani,
 māsunsu kuma su zama wuƙaƙen askin itace.
 Al'umma ba za tã dƙauki takobi gāba da wata al'umma ba,
 ko a yi horarwa don yaƙi.
⁴ Kowa zai zauna a tushen kuringar inabinsa
 da tushen ɓaurensa,
 kuma ba wanda zai tsoratar da su,
 gama UBANGIJI Maɗƙaukaki ne ya faɗa.
⁵ Dukan al'ummai za su iya tafiya
 a cikin sunan allolinsu;
 mu dai za mu yi tafiya a cikin sunan UBANGIJI
 Allahnmu har abada abadin.

Shirin UBANGIJI

⁶ “A wannan rana,” in ji UBANGIJI,
 “zan tattara guragu;
 zan kuma tara masu zaman bauta,
 da waɗanda na sa suka damu.
⁷ Zan mai da guragu su zama raguwa,
 waɗanda aka kora, su zama al'umma mai karfi.
 UBANGIJI zai yi mulkinsu a Dutsen Sihiyona
 daga wannan rana da kuma har abada.
⁸ Game da ke, ya hasumiyar tsaron garke,
 Ya mafaka* Diyar Sihiyona,
 za a maido miki da mulkinki na dā,
 sarauta kuma za tã zo wa Diyar Urushalima.”

⁹ Don me yanzu kike kuka da karfi,
 ba ki da sarki ne?
 Masu shawararki sun hallaka ne,
 da zafi ya cika ki kamar mace mai nakuda?
¹⁰ Ki yi birgima cikin zafin azaba, ya Diyar Sihiyona,
 kamar macen da take nakuda,
 don yanzu dole ki bar birni
 ki kafa sansani a filin Allah.
 Za ki tafi Babilon;
 a can za a kuɓutar da ki.
 A can ne UBANGIJI
 zai fanshe ki daga hannun maƙiyanki.

¹¹ Amma yanzu al'ummai da yawa
 suna gāba da ke.
 Suna cewa, “Bari a ƙazantar da ita,
 bari mu zuba wa Sihiyona ido.”

* 4:8 Ko kuwa tudu

¹² Amma ba su san
 tunanin UBANGIJI ba;
 ba su fahimci shirinsa ba,
 shi da ya tattara su kamar dammuna a masussuka.
¹³ “Ki tashi ki yi sussuka, ya Diyar Sihiyona,
 gama zan ba ki karonin karfe;
 zan ba ki kofatan tagulla
 domin ki ragargaje al’ummai masu yawa.”
 Za ki ba UBANGIJI dukan dukiyarsu da suka tara ta hanyar zamba,
 wadatarsu kuma ga Ubangiji dukan duniya.

5

An yi alkawarin mai mulki daga Betlehem

¹ Ki tattara sojojinki, ya ke birnin mayaka,*
 gama an kewaye mu da yaƙi.
 Za su bugi kumatun mai mulkin
 Isra’ila da sandar karfe.
² “Amma ke, Betlehem ta Efrata,
 ko da yake ke karfama ce daga cikin zuriyarki† a Yahuda,
 daga cikinki wani zai zo domina
 wanda zai yi mulkin Isra’ila,
 wanda asalinsa‡
 tun fil azal ne.”§
³ Saboda haka za a yashe Isra’ila
 har sai wadda take nakuda ta haihu
 sauran ’yan’uwansa kuma sun dawo
 su haɗu da Isra’ilawa.
⁴ Zai tsaya yā yi kiwon garkensa
 da karfin UBANGIJI,
 cikin girman sunan UBANGIJI Allahnsa.
 Za su kuma zauna lafiya, gama girmansa
 za tā kai har karshen duniya.
⁵ Zai kuma zama salamarsu.
 Sa’ad da Assuriyawa suka kawo wa kasarmu hari
 suka tattake kagarunmu,
 za mu tā da makiyaya bakwai,
 har ma shugabannin mutane takwas su yi gāba da su.
⁶ Za su yi mulkin* kasar Assuriya da takobi,
 kasar Nimrod kuma da zaran takobi.†
 Zai cece mu daga hannun Assuriyawa
 sa’ad da suka kawo wa kasarmu hari
 suka kuma tattake zuwa cikin iyakokinmu.
⁷ Raguwar Yakub za tā kasance
 a tsakiyar mutane masu yawa

* 5:1 Ko kuwa Kara karfin katangarki, ya katangan birni † 5:2 Ko kuwa masu mulki ‡ 5:2 Da Ibraniyanci fitowa daga § 5:2
 Ko kuwa daga madawwamin kwanaki * 5:6 Ko kuwa ragargaza † 5:6 Ko kuwa Nimrod a bakin kofofinta

kamar raɓa daga UBANGIJI,
 kamar yayyafi a kan ciyawa,
 wanda ba ya jiran mutum
 ko kuma yā dakata wa ɗan adam.

⁸ Raguwar Yakub za tã kasance tare da al'ummai,
 a cikin mutane masu yawa,
 kamar zaki a cikin sauran namun jeji,
 kamar ɗan zaki cikin garken tumaki,
 wanda yake tattaka yā kuma yi kaca-kaca da su sa'ad da yake ratsa a cikinsu,
 ba kuwa wanda zai cece su.

⁹ Za a ɗaga hannunka cikin nasara a kan abokan gābanka,
 za a hallaka maƙiyanka duka.

¹⁰ “A wannan rana,” in ji UBANGIJI
 “Zan hallaka dawakanku daga cikinku,
 in kuma rurrushe kekunan yakinku.

¹¹ Zan hallaka biranen ƙasarku
 in yi rugu-rugu da dukan katangunku.

¹² Zan kawar da maitarku,
 ba za a ƙara yin sihiri ba.

¹³ Zan sassare dukan gumakan da kuka sassaka
 da keɓaɓɓun duwatsunku a cikinku,
 nan gaba ba za ku ƙara rusuna
 wa aikin hannuwanku ba.

¹⁴ Zan tumbuke daga gare ku ginshiƙan Asheranku[‡]
 in kuma rurrushe biranenku.

¹⁵ Zan yi ramuwa cikin fushi da hasala
 a kan al'umman da ba su yi mini biyayya ba.”

6

Damuwar UBANGIJI a kan Isra'ila

¹ Ku saurari abin da UBANGIJI ya ce,
 “Tashi ku gabatar da ƙararku a gaban duwatsu;
 bari tuddai su ji abin da kuke so ku faɗa.

² “Ku saurara, ya ku duwatsu game da tuhumar da UBANGIJI yake muku,
 ku ji, ku daɗaɗɗun tushin duniya.
 Gama UBANGIJI yana da ƙara a kan mutanensa;
 yana tuhumar Isra'ila.

³ “Ya ku mutanena, me na yi muku?
 Ta yaya na nawaita muku? Ku amsa mini.

⁴ Na fito da ku daga ƙasar Masar
 na kuma 'yantar da ku daga ƙasar bauta.
 Na aika da Musa yā jagorance ku,
 haka ma Haruna da Miriyam.

⁵ Ya ku mutanena, ku tuna
 abin da Balak sarkin Mowab ya kulla
 da kuma amsar da Bala'am ɗan Beyor ya bayar.
 Ku tuna da tafiyarku daga Shittim zuwa Gilgal,
 don ku san ayyukan adalcin UBANGIJI.”

[‡] 5:14 Wato, alamar alliyar Ashera

- ⁶ Da me zan zo a gaban UBANGIJI
in rusuna a gaban Maƙaukaki Allah?
Shin, zan zo ne a gabansa da hadaya ta konawa,
da ƙan maraki bana ƙaya?
- ⁷ UBANGIJI zai ji daƙin hadayar raguna dubbai
da kuma rafuffukan mai dubbai goma?
Zan ba da ƙan farina ne don laifina,
ko 'ya'yan jikina domin zunubin raina?
- ⁸ Ya nuna maka, ya mutum, abin da yake mai kyau.
Me UBANGIJI yake bukata daga gare ka kuwa
shi ne ka yi gaskiya ka so aikata jinkai
ka kuma yi tafiya da tawali'u a gaban Allah.

Laifin Isra'ila da kuma hukunci

- ⁹ Ku saurara! UBANGIJI yana kira ga birni,
a ji tsoron sunana kuwa hikima ce,
“Ku kasa kunne ga sandan nan da kuma wannan wanda ya naƙa.*
- ¹⁰ Har yanzu zan manta, ya muguwar gida
da dukiyarki da kika samu a muguwar hanya
zan kuma manta da bugaggen mudun awo† wanda ake zargi?
- ¹¹ Zan kuɓutar da mutumin da yake da ma'auni na rashin gaskiya,
da kuma buhun ma'aunan ƙarya?
- ¹² Attajiranta masu fitina ne;
mutanenta kuma maƙaryata ne
harsunansu kuwa suna yaudara.
- ¹³ Saboda haka, zan hallaka ku
in lalace ku saboda zunubanku.
- ¹⁴ Za ku ci amma ba za ku ƙoshi ba,
cikinku zai zama babu kome‡
Za ku tattara amma ba za ku yi ajiyar kome ba,
gama abin da kuka yi ajiya zan ba wa takobi.
- ¹⁵ Za ku yi shuki amma ba za ku girba ba;
za ku matse zaitun amma ba za ku yi amfani da mai wa kanku ba,
za ku tattaka 'ya'yan inabi amma ba za ku sha ruwan inabin ba.
- ¹⁶ Kuna kiyaye ƙa'idodin Omri
da dukan ayyukan gidan Ahab
kun kuma bi al'adunsu.
Saboda haka, zan maishe ku kufai
in mai da ku abin dariya a cikin mutane,
za ku sha reni a wurin al'ummai.”§

7

Bakin cikin Isra'ila

- ¹ Tawa ta ƙare!
Ina kama da wanda yake tattara 'ya'yan itatuwa
a lokacin kalar 'ya'yan inabi;
babu sauran nonon inabin da za a tsinka a ci,
babu kuma 'ya'yan ɓaure na farko-farkon da raina yake marmari.
- ² An kawar da masu tsoron Allah daga ƙasar;
babu sauran mai adalcin da ya rage.

* 6:9 Ma'anar Ibraniyanci na wannan layin babu tabbas. † 6:10 Efa mudun awo ne na busasshen abu. ‡ 6:14 Ma'anar Ibraniyanci na wannan kalma babu tabbas. § 6:16 Seftuwajin; da Ibraniyanci suna da abin zargi ga mutanena ne a nan

Dukan mutane suna kwanto don su zub da jini;
 kowa yana farautar ɗan'uwansa da tarko.
³ Dukan hannuwansu sun gwaninta wajen yin mugunta;
 shugabanni suna nema a ba su kyautai,
 alƙalai suna nema a ba su cin hanci,
 masu iko suna faɗar son zuciyarsu,
 duk suna kulla makirci tare.
⁴ Mafi kyau a cikinsu yana kama da kaya,
 mafi gaskiyarsu ya fi shingen kaya muni.
 Ranar da Allah zai ziyarce ku ta zo,
 ranar da masu gadinku za su hura kaho.
 Yanzu ne lokacin ruɗewarku.
⁵ Kada ka yarda da maƙwabci;
 kada ka sa begenka ga abokai.
 Ko ma wadda take kwance a kirjinka,
 ka yi hankali da kalmominka.
⁶ Gama ɗa yakan ce wannan ba mahaifinsa ba ne,
 diya kuma takan tayar wa mahaifiyarta,
 matar ɗa takan yi gāba da uwar mijinta,
 abokan gāban mutum su ne iyalin cikin gidansa.

⁷ Amma game da ni, zan sa bege ga UBANGIJI,
 ina sauraron Allah Mai Cetona;
 Allahna kuwa zai ji ni.

Isra'ila za tã tashi

⁸ Kada ku yi farin ciki, ku maƙiyana!
 Ko da yake na fãɗi, zan tashi.
 Ko da yake na zauna a cikin duhu,
 UBANGIJI zai zama haskena.
⁹ Domin na yi masa zunubi,
 zan fuskanci fushin UBANGIJI,
 har sai ya dubi batuna
 ya kuma tabbatar da 'yancina.
 Zai kawo ni zuwa wurin haske;
 zan ga adalcinsa.
¹⁰ Sa'an nan maƙiyina zai gani
 yã kuma sha kunya,
 shi da yake ce da ni
 "Ina UBANGIJI Allahnka?"
 Zai gani, yã kuma ji kunya.
 Ko yanzu ma za a tattake shi
 kamar taɓo a tituna.

¹¹ Ranar gina katangarka tana zuwa,
 a ranar za a fadada iyakokinka.

¹² A wannan rana mutane za su zo gare ka
 daga Assuriya da kuma biranen Masar,
 daga Masar ma har zuwa Yuferites
 daga teku zuwa teku,
 kuma daga dutse zuwa dutse.

¹³ Duniya za tã zama kufai saboda mazaunanta,

saboda ayyukansu.

Addu'a da yabo

¹⁴ Ka yi kiwon mutanenka da sandarka,
garken gādonka,
wanda yake zaune shi kaƙai a kurmi,
a ƙasa mai kyau ta kiwo,*
bari su yi kiwo a Bashan da Gileyad
kamar a kwanakin dā.

¹⁵ “Kamar a kwanakin da kuka fito daga Masar,
zan nuna musu al’ajabaina.”

¹⁶ Al’ummai za su gani su kuma ji kunya,
za a kuma ƙwace musu dukan ikonsu.
Za su kama bakinsu
kunnuwansu kuma za su zama kurame.

¹⁷ Za su lashi ƙura kamar maciji,
kamar dabbobi masu rarrafe a ƙasa.
Za su fito daga maɓuyarsu da rawan jiki,
za su juya cikin tsoro ga UBANGIJI Allahnmu
su kuma ji tsoronku.

¹⁸ Wane ne Allah kamar ka,
wanda yake yafe zunubi yā kuma gafarta laifofin mutanensa da suka ragu?
Ba ka zama mai fushi har abada
amma kana marmari ka nuna jinkai.

¹⁹ Za ka sāke jin tausayinmu;
za ka tattake zunubanmu a ƙarƙashin sawunka
ka kuma tura dukan kurakuranmu zuwa cikin zurfafan teku.

²⁰ Za ka yi wa Yakub aminci,
ka kuma nuna jinkai ga Ibrahim,
kamar yadda ka yi alkawari da rantsuwa ga kakanninmu
tun a kwanakin dā.

* 7:14 Ko kuwa a tsakiyar Karmel

Nahum

¹ Jawabi game da Ninebe a littafin wahayin Nahum, mutumin Elkosh.

Fushin UBANGIJI a kan Ninebe

² UBANGIJI Allah mai kishi ne, mai sakayya kuma.

UBANGIJI Allah mai kishi ne, mai ɗaukar fansa kuma.

UBANGIJI yakan ɗauki fansa a kan makiyansa,

yakan ci gaba da fushi a kan abokan gābansa.

³ UBANGIJI mai jinkirin fushi ne, mai iko duka kuma.

UBANGIJI ba zai bar masu zunubi babu horo ba.

Hanyarsa tana cikin guguwa da kuma hadari,

gizagizai kuwa su ne kurar kafafunsa.

⁴ Yakan tsawata wa teku yā kuma busar da shi;

yakan sa dukan koguna su kafe.

Bashan da Karmel sun yi yaushi

tohon Lebanon kuma ya koɗe.

⁵ Duwatsu suna rawan jiki a gabansa

tuddai kuma sun narke.

Duniya da dukan abin da yake cikinta

suna rawan jiki a gabansa.

⁶ Wa zai iya tsaya wa fushinsa?

Wa yake da ikon jimre wa zafin hasalarsa?

Ana zuba fushinsa kamar wuta;

aka kuma ragargaza duwatsu a gabansa.

⁷ UBANGIJI nagari ne,

mafaka kuma a lokacin wahala.

Yana kula da waɗanda suka dogara gare shi,

⁸ amma da ambaliyar ruwa

zai kawo Ninebe ga karshe;

zai fafari makiyansa zuwa cikin duhu.

⁹ Dukan abin da suke kullawa game da UBANGIJI* zai kawo ga karshe;

wahala ba za tā sāke komowa karo na biyu ba.

¹⁰ Za su sarkafe a kaya,

za su kuma bugu da ruwan inabinsu;

za a laƙume su kamar busasshiyar ciyawa.†

¹¹ Daga cikinki, ya Ninebe wani ya fito

wanda ya kulla wa UBANGIJI makirci

yana ba da mugayen shawarwari.

¹² Ga abin da UBANGIJI ya ce,

“Ko da yake sun yi tarayya, suna kuma da yawa,

za a yanke su, a kawar a su.

Ko da yake na ba ki azaba, ya Yahuda,

ba zan kara ba ki azaba ba.

¹³ Yanzu zan karya karkiyarsu daga wuyanki

* 1:9 Ko kuwa Mene ne ku maƙiya kuke kullawa a kan UBANGIJI? Shi † 1:10 ma'anar kalman nan Ibraniyanci babu tabbas.

in kuma tsittsinke sarkar da suka dƙaura ki.”

¹⁴ UBANGIJI ya ba da umarni game da ke Ninebe,
 “Ba za ki sami zuriyar da za tã ci gaba da sunanki ba.
 Zan rurrushe siffofin da kuka sassaƙa da kuma gumakan da kuka kera
 gumakan da suke a cikin haikalin allolinku.
 Zan shirya kabarinki,
 domin ke muguwa ce.”

¹⁵ Duba, can a bisa duwatsu,
 ga kafafu mai kawo labari mai daƙi,
 wanda yake shelar salama!
 Ki yi bukukkuwanki, ya Yahuda,
 ki kuma cika wa’adodinki.
 Mugaye ba za su kara mamaye ki ba;
 domin za a hallaka su kafaf.

2

Ninebe za tã fãƙi

¹ Mai hari yana matsowa a kanki, Ninebe.
 Ki tsare mafaka,
 ki yi gadin hanya
 ki sha dƙamara
 ki tattaro dukan ƙarfinki!

² UBANGIJI zai maido da darajar Yaƙub,
 kamar ta Isra’ila,
 ko da yake masu washewa sun washe su
 suka kuma lalatar da inabinsu.

³ Garkuwoyin sojojinsa ja wur ne;
 jarumawansa suna sanye da kaya masu ruwan jan garura.
 Karafan kekunan yaƙi suna walƙiya
 a ranar da aka shirya su;
 ana kaƙa mäsü da bantsoro.*

⁴ Kekunan yaƙi sun zabura a tituna,
 suna kai da kawowa a dandali.
 Suna walƙiya kamar tocila
 suna sheƙawa a guje kamar walƙiya.

⁵ Ninebe ta tattara rundunarta,
 duk da haka sun yi ta tuntufe a kan hanyarsu.
 Sun ruga zuwa katangan birnin,
 sun sanya garkuwar ƙariya a inda ya kamata.

⁶ An buƙe kofofin rafuffukan
 sai wurin ya rurrushe.

⁷ An umarta† cewa birnin
 za tã tafi bauta, za a kuma yi gaba da su.
 Bayi ’yan mata suna kuka kamar tattabarun
 suna buga ƙirjinsu.

⁸ Ninebe tana kama da tafki,

* 2:3 Da Ibraniyanci; Seftuwajin da Siriyak / mahayan dawakai suna kai da kawowa tabbas. † 2:7 Ma’anar kalmar da Ibraniyanci babu tabbas.

wanda ruwanta yana yoyo.
Suna kuka suna cewa, “Ku tsaya! Ku tsaya,”
amma ba wanda ya waiga.

⁹ A washe azurfa;
a washe zinariya;
dukiyarsu ba ta da iyaka,
arzikinsu kuma ba ya karewa.

¹⁰ Ta zama wofi, an washe ta, an tuɓe ta!
Zukata sun narke, gwiwoyi suna kaɗuwa,
jikhuna suna rawa, fuskoki duk sun kwantsare!

¹¹ Ina kogon zakokin nan yake yanzu,
inda suka ciyar da 'ya'yansu,
inda zaki da zakanya sukan shiga,
da 'ya'yansu, ba mai damunsu

¹² Zaki ya kashe abin da ya ishe 'ya'yansa
ya kuma murɗe wuyan dabbobi
ya cika wurin zamansa da abin da ya kama
ya cika kogwanninsa da abin da ya kashe.

¹³ “Ina gāba da ke,”
in ji UBANGIJI Maɗaukaki.
“Zan kōne kekunan yakinki,
takobi kuma zai fafare 'ya'yan zakokinki.
Ba kuma zan bar miki namun jejin da za ki kashe a duniya ba.
Ba kuwa za a kara jin
muryar 'yan saƙonki ba.”

3

Kaiton Ninebe

¹ Kaiton birni mai zub da jini,
wadda take cike da karairayi,
cike da ganima,

wadda ba a rasa masu fāɗawa cikin wahala!

² Ku ji karar bulala
da kwaramniyar kafafu,

da sukuwar dawakai
da girgizar kekunan yaƙi!

³ Mahaya dawakai sun kunno kai,
takuba suna walkiya,
māsu kuma suna kyali;

ga ɗumbun da aka kashe
ga tsibin matattu,

gawawwaki ba iyaka,
mutane suna tuntuɓe da gawawwaki,

⁴ duk saboda yawan sha'awace-sha'awacen karuwa,
mai daɗin baki, uwargidan maita,

wadda ta ɗaɗ da al'ummai ta wurin karuwancinta
ta kuma ɗaɗ da mutane ta wurin maitancinta.

⁵ “Ina gāba da ke,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki.
“Zan kware fatarinki a idonki.

Zan nuna wa al'ummai tsiraicinki,
masarautai kuma kunyarki.

⁶ Zan watsa miki kazanta,
in yi miki wulakanci
in kuma mai da ke abin reni.

⁷ Duk wanda ya gan ki zai gudu daga gare ki yana cewa,
'Ninebe ta lalace, wa zai yi makoki domin ta?'
Ina zan sami wani wanda zai yi miki ta'aziyya?"

⁸ Kin fi Tebes* ne
da take a bakin Nilu,
da ruwa yake kewaye da ita?

Rafi shi ne kariyarta,
ruwanta kuma katanga.

⁹ Kush† da kuma Masar su ne karfinta marar iyaka;
Fut da Libiya suna cikin mataimakanta.

¹⁰ Duk da haka an tafi da ita
ta kuma tafi bauta.

Aka fyaɗa kanananta da kasa
aka yayyanka su gunduwa-gunduwa a kan kowane titi.

Aka jefa kuri'a a kan manyan mutanenta,
aka daure manyan mutanenta da sarkofiki.

¹¹ Ke ma za ki bugu,
za ki buya.

Ki kuma nemi mafaka daga wurin abokin gāba.

¹² Dukan kagarunki suna kama da itatuwan ɗaure
da 'ya'yansu da suka nuna.

Da an girgiza,
sai ɗaure su zuba a bakin mai sha.

¹³ Dubi mayakanki,
duk mata ne!

Kofofin kasarƙi
a buɗe suke ga abokan gābanki,
wuta ta cinye madogaransu.

¹⁴ Ki ja ruwa gama za a kewaye ki da yaƙi.
Ki kara karfin kagaranki!

Ki kwaɗa laka,
ki sassaƙa turmi
ki gyara abin yin tubali!

¹⁵ A can wuta za ta cinye ki;
takobi zai sare ki,
kuma kamar fāra, za a cinye ki.

Ki riɗaɗɗanya kamar fāra,
ki riɗaɗɗanya kamar fārin ɗango!

¹⁶ Kin kara yawan masu kasuwancinki
har sai da suka fi taurarin sama.

Amma kamar fāra sun cinye kasar
sa'an nan suka tashi, suka tafi.

¹⁷ Masu tsaronki suna kama da fāri ɗango,
shugabanninki sun yi cincirindo kamar fārin ɗango

* 3:8 Ibraniyanci Ba Amon † 3:9 Wato, yankin Nilu na Bisa

da suka sauka a kan bango a rana mai sanyi,
amma da rana ta fito, duk za su tashi su tafi,
ba kuma wanda ya san inda suka nufa.

¹⁸ Ya sarkin Assuriya, makiyayanka[‡] sun yi barci;
manyar mutanenka sun kwanta su huta.

An watsar da mutanenka a cikin duwatsu,
ba wanda zai tattaro su.

¹⁹ Ba abin da zai warkar da rauninka;
rauninka ya yi muni.

Duk wanda ya ji labarinka
zai tafa hannuwansa saboda farin cikin fāḍuwarka,
gama wane ne bai ji
jiki a hannunka ba?

[‡] 3:18 Ko kuwa masu mulki

Habakkuk

¹ Saƙon da annabi Habakkuk ya karɓa.

Habakkuk ya nuna damuwa

² Har yausha, ya UBANGIJI, zan yi kukan neman taimako,
amma ka ƙi ji?

Ina kuka a gare ka saboda zalunci
amma ba ka ce ufam ba.

³ Me ya sa ka bari ina ta kallon rashin gaskiya?
Me ya sa kake barin abin da ba daidai ba?

Hallaka da tashin hankali suna a gabana;
ga rashin jituwa da faɗa ko'ina.

⁴ Saboda haka ba a bin doka,
shari'a kuma ba ta aiki.
Mugaye sun kewaye masu adalci
don a hana gaskiya tā yi aiki.

Amsar UBANGIJI

⁵ “Ka dubi al'ummai, ka gani,
ka sha mamaki.
Ga shi zan yi wani abu a kwanakinka,
wanda ko ma an faɗa maka
ba za ka gaskata ba.

⁶ Zan tā da Babiloniyawa,*
waɗannan marasa hankali da kuma marasa tausayi; masu gajeren haƙuri,
waɗanda suke ratsa ko'ina a duniya
don su ƙwace wuraren zaman da ba nasu ba.

⁷ Suna da bantsoro da firgitarwa;
dokoki da ƙa'idodinsu ne
kawai suka sani.

⁸ Dawkansu sun fi damisoshi sauri,
sun fi kyarketan yamma zafin rai.

Mahayansu suna zuwa a guje;
mahayansu daga nesa suka fito.
Suna firiya kamar ungulu mai sauƙa da gaggawa don yā ci mushe;
⁹ duk sukan zo da nufin tā-da-na-zaune-tsaye.

Ana jin tsoronsu tun ma kafin su iso
suna tattara bayi kamar yashi.

¹⁰ Sukan yi wa sarakuna ba'a
su kuma rena masu mulki.
Sukan yi wa dukan birane masu mafaka dariya;
sukan tara ƙasa su hau, su cinye abokan gābansu da yaƙi.

¹¹ Sa'an nan su wuce da sauri kamar iska,
mutane ne masu laifi, waɗanda ƙarfinsu shi ne allahnsu.”

Damuwa ta biyu ta Habakkuk

¹² Ya UBANGIJI, ba tun fil azal kake ba?
Ya Allahna, Mai Tsarkina, ba za mu mutu ba.
Ya UBANGIJI ka sanya su su tabbatar da hukunci;
Ya Dutse, ka naɗa su don su yi hukunci.

* 1:6 Ko kuwa Kaldiyawa

- 13 Idanunka masu tsarki ne da suka fi gaban duban mugunta;
ba ka amince da abin da ke ba daidai ba.
To, don me ka kyale munafukai suna cin karensu ba babbaka?
Me ya sa kake shiru sa'ad da mugaye
suke haɗiye adalai da suka fi su adalci?
- 14 Ka mai da maza kamar kifin teku,
kamar halittun tekun da ba su da shugaba.
- 15 Mugu abokin gāba yakan kama su duka da kugiya,
yā jawo su waje da abin kamun kifinsa,
yā tattara su cikin ragarsa,
ta haka yakan yi murna da farin ciki.
- 16 Saboda haka yakan yi hadaya wa abin kamun kifinsa
yā kuma kōna turare wa ragarsa,
domin ta wurin abin kamun kifinsa ne yake yin rayuwar jin daɗi
yā kuma zaɓi irin abincin da yake so.
- 17 Zai ci gaba da juye abin kamun kifinsu ke nan,
suna hallaka al'ummai ba tausayi?

2

- 1 Zan tsaya wurin tsarona
in kuma zauna a kan katanga;
zan jira in ga abin da zai ce mini,
da kuma wace amsa zan bayar ga wannan kuka.

Amsar UBANGIJI

- 2 Sa'an nan UBANGIJI ya amsa ya ce,
“Ka rubuta wannan ru'uya
ka bayyana ta a fili a kan alluna
don mai shela* yā ruga da ita, yā kai.
- 3 Gama ru'uyar tana jiran kayyadadden lokaci;
tana zancen karshe
kuma ba za tā zama karya ba.
Ko da ka ga kamar tana jinkiri, ka jira ta;
lalle za tā† zo, ba za tā makara ba.
- 4 “Dubu, abokin gāba ya cika da daga kai;
sha'awarsa ba daidai ba ce,
amma mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiyarsa‡,
- 5 ba shakka, ruwan inabi ya yaudare shi;
yana fariya kuma ba ya hutu.
Domin shi mai haɗfama ne kamar kabari§
kuma kamar mutuwa, ba ya koshi;
yakan tattara dukan al'ummai wa kansa
yana kuma kama dukan mutane su zama kamammu.
- 6 “Dukansu ba za su yi masa tsiya, suna yin masa ba'a da dariya ba, suna cewa,
“Kaito ga wannan wanda ya tara wa kansa kayan sata
ya kuma wadatar da kansa da kayan kwace!
Har yausha wannan abu zai ci gaba?”

* 2:2 Ko kuwa duk wanda ya karanta † 2:3 Ko kuwa ko da yake ya daɗe, ka jira shi ‡ 2:4 Ko kuwa amintacce § 2:5 Da Ibraniyanci Sheol

- 7 Masu binka bashi* ba za su taso maka nan da nan ba?
Ba za su farka su sa ka fargaba ba?
Ta haka ka zama ganima a gare su.
- 8 Domin ka washe al'ummai masu yawa,
mutanen da suka rage za su washe ka.
Domin ka zub da jinin mutane;
ka hallaka kasashe, da birane, da kuma kowa da yake cikinsu.
- 9 “Kaito ga wanda ya gina masarautarsa da kazamar riba
don ya kafa shekarsa can bisa,
don ya tsere wa zama kango!
- 10 Ka kulla lalacin mutane masu yawa,
ta haka ka kunyatar da gidanka ka kuma hallaka ranka.
- 11 Duwatsun katanga za su yi kuka,
ginshikan katako kuma za su amsa.
- 12 “Kaiton mutumin da ya gina birni da jinin da ya zubar
ya kuma kafa gari ta wurin mugun aiki!
- 13 Ba UBANGIJI Maƙaukaki ne ya kudura
cewa wahalar mutane ta zama mai kawai don wuta ba,
cewa al'ummai su gajiyar da kansu a banza ba?
- 14 Gama duniya za ta cika da sanin ƙaukakar UBANGIJI,
yadda ruwaye suka rufe teku.
- 15 “Kaito wanda ya ba wa maƙwabtansa abin sha,
yana ta zubawa daga salkan ruwan inabi har sai sun bugu,
don dai ya ga tsiraicinsu.
- 16 Za ka cika da kunya a maimakon ƙaukaka.
Yanzu lokacinka ne! Kai ma ka sha, a kuma tone asirinka!†
Gama kwaf na hannun daman UBANGIJI yana zuwa kewaye da kai,
abin kunya kuma zai rufe darajarka.
- 17 Barnar da ka yi wa Lebanon zai komo kanka,
kuma hallakar dabbobin da ka yi zai sa dabbobi su tsorata ka.
Gama ka zub da jinin mutum;
ka hallaka kasashe, da birane, da kuma kowa da yake cikinsu.
- 18 “Ina amfanin gunki da mutum ne ya sassaka?
Ko siffar da take koyar da karya?
Gama wanda ya yi shi yana dogara ne ga halittarsa;
ya yi gumakan da ba sa magana.
- 19 Kaito wanda ya ce da katako, ‘Rayu!’
Ko kuwa dutse marar rai, ‘Farka!’
Zai iya bishewa ne?
An dalaye shi da zinariya da azurfa;
ba numfashi a cikinsa.”
- 20 Amma UBANGIJI yana a cikin haikalinsa mai tsarki;
bari dukan duniya ta yi shiru a gabansa.

* 2:7 Ko kuwa mai bin bashi † 2:16 Masoretik; Mataccen Teku, Akwila, Bulget da Siriyak (duba kuma Seftuwajin) da kuma tanga ƙi

3

Addu'ar Habakkuk.

¹ Addu'ar annabi Habakkuk. A kan shigiyont.*

² Ya UBANGIJI, na ji irin shaharar da ka yi;
na yi al'ajabi game da ayyukanka, ya UBANGIJI.

Ka maimaita su a kwanakinmu,
ka sanar da su a lokacinmu;
ka yi jinkai ko a lokacin da kake fushi.

³ Allah ya zo daga Teman,
Mai Tsarkin nan daga Dutsen Faran.

Sela

†

Daukakarta ta rufe sammai
yabonsa kuma ya cika duniya.

⁴ Darajarsa ta yi kamar fitowar rana;
kyalkyali ya wulga daga hannunsa,
inda ikonsa yake a boye.

⁵ Annoba ta sha gabansa;
cuta kuma tana bin bayansa.

⁶ Ya tsaya, ya kuwa girgiza duniya;
ya duba, sai ya sa al'ummai suka yi rawan jiki.

Tsofaffin duwatsu sun wargaje
dadadun tuddai kuma suka rurushe.
Hanyoyinsa dawwammamu ne.

⁷ Na ga tentin Kushan cikin azaba;
wuraren zaman Midiyan cikin damuwa.

⁸ Ka ji haushin koguna ne, ya UBANGIJI?

Ko kuwa ka hasala da rafuffuka ne?
Ko ka yi fushi da teku ne

sa'ad da ka hau dawakanka
da kuma kekunan yakinka masu nasara?

⁹ Ka ja bakanka,
ka nemi a ba ka kibiyoyi masu yawa.

Sela

Ka raba duniya da koguna;

¹⁰ duwatsu sun gan ka sai suka kame.

Ruwaye masu hauka sun yi ta fantsamawa;
zurfafa suka yi ruri

suka ta da rakuman ruwansu sama.

¹¹ Rana da wata suka tsaya cik a sammai
da ganin kibiyoyinka masu wucewa fyu,
da ganin hasken mashinka mai walkiya.

¹² Cikin hasala ka ratsa duniya
cikin fushi kuma ka tattake kasashe.

¹³ Ka fito don ka fanshi mutanenka,
don ceci shafaffenka.

Ka ragargaza shugaban kasar mugaye,
ka tube shi daga kai har kafa.

* 3:1 Mai yiwuwa a zahiri, ko kuma kalma ce ta waƙa ayoyin 9 da 13.

† 3:3 kalma ce da babu tabbas; mai yiwuwa kalma ce ta waƙa; haka ma a

Sela

- ¹⁴ Da māshinsa ka soki kansa
 sa'ad da jarumawansa suka fito don su tarwatse mu,
 suna farin ciki sai ka ce masu shirin cinye
 matalautan da suke a boye.
- ¹⁵ Ka tattake teku da dawakanka,
 kana kaɗa manyan ruwaye.
- ¹⁶ Na ji sai zuciyata ta buga,
 leɓunana sun yi rawa da jin murya;
 kasusuwana suka ruɓe,
 kafafuna kuma sun yi rawa.
 Duk da haka zan jira da haƙuri ga ranar bala'i
 ta zo a kan al'umman nan mai kawo mana hari.
- ¹⁷ Ko da yake itace ɓaure bai tohu ba,
 ba kuma 'ya'ya a kuringar inabi,
 ko da yake zaitun bai ba da amfani ba,
 gonaki kuma ba su ba da abinci ba,
 ko da yake babu tumaki a garke,
 ba kuma shanu a turaku,
- ¹⁸ duk da haka zan yi farin ciki da UBANGIJI,
 zan yi murna da Allah Mai Cetona.
- ¹⁹ UBANGIJI Mai Iko Duka shi ne ƙarfina;
 yakan mai da kafafuna kamar na barewa,
 yakan sa in yi tafiya a wurare masu tsayi.
 Domin mai bi da kaɗe-kaɗe. A kan kayan kiɗi masu tsirkiyata.

Zefaniya

¹ Maganar UBANGIJI da ta zo wa Zefaniya ɗan Kushi, ɗan Gedaliya, ɗan Amariya, ɗan Hezekiya, a zamanin Yosiya ɗan Amon sarkin Yahuda.

Gargaɗi a kan hallaka mai zuwa

² “Zan hallaka kome
a fuskar duniya,”
in ji UBANGIJI.

³ “Zan hallaka mutane da dabbobi;
zan kuma hallaka tsuntsayen sama
da kifayen teku,
da gumakan da suke sa mugaye su yi tuntube.”*

“Sa’ad da zan kawar da mutum daga fuskar duniya,”
in ji UBANGIJI.

⁴ “Zan miƙa hannuna gāba da Yahuda
da kuma dukan mazaunan Urushalima.
Zan datse raguwar Ba’al daga wannan wuri,
da sunayen firistocin gumaka da na marasa sanin Allah,

⁵ waɗanda suka rusuna a kan rufin ɗaki
don su yi sujada ga rundunar taurari.

Waɗanda suka rusuna suka kuma yi rantsuwa da sunan UBANGIJI
suke kuma rantsuwa da sunan Molek.†

⁶ Waɗanda suka juya daga bin UBANGIJI,
ba sa kuma neman UBANGIJI ko su nemi nufinsa.”

⁷ Ku yi shiru a gaban UBANGIJI Mai Iko Duka,
gama ranar UBANGIJI ta yi kusa.
UBANGIJI ya shirya hadaya;
ya kuma tsarkake waɗanda ya gayyato.

⁸ “A ranar hadayar UBANGIJI
zan hukunta sarakuna
da kuma ’ya’yan sarakuna
da duk waɗanda suke sanye
da rigunan ƙasashen waje.

⁹ A wannan rana zan hukunta
dukan waɗanda suke kauƙe taka madogarar ƙofa,‡
waɗanda suke cika haikalin allolinsu
da rikici da ruɗu.

¹⁰ “A wannan rana,”
in ji UBANGIJI,
“Za a ji kuka daga Ƙofar Kifi,
kururuwa daga Sabon Mazauni,
da kuma amo mai ƙarfi daga tuddai.

¹¹ Ku yi kururuwa, ku da kuke zaune a yankin kasuwa;§

* 1:3 Ma’anar Ibraniyancin nan babu tabbas. † 1:5 Da Ibraniyanci Malkam, wato, Milkom. ‡ 1:9 Dubi 1Sam 5.5. § 1:11 Ko kuwa Turmi

za a hallaka dukan 'yan kasuwanku,
dukan waƙanda suke kasuwanci da azurfa za su lalace.

¹² A wannan lokaci zan bincike Urushalima da fitilu
in kuma hukunta waƙanda ba su kula ba,
waƙanda suke kamar ruwan inabin da aka bar a kasan tukunya,
waƙanda suke tsammani, 'UBANGIJI ba zai yi kome ba
nagari ko mummuna.'

¹³ Za a washe dukiyarsu,
a rurrushe gidajensu.

Za su gina gidaje
amma ba za su zauna a ciki ba;
za su shuka inabi
amma ba za su sha ruwansa ba.”

¹⁴ Babbar ranar UBANGIJI ta yi kusa,
ta yi kusa kuma tana zuwa da sauri.
Ku saurara! Kukan ranar UBANGIJI za ta yi zafi,
za a ji kururuwan jarumi a can.

¹⁵ Ranan nan za ta zama ranar fushi,
rana ce ta bakin ciki da azaba,
rana ce ta tashin hankali da lalacewa,
ranar duhu baki kirin,
ranar gizagizai da bakin duhu,

¹⁶ rana ce ta busa kaho da kururuwar yaƙi
gāba da birane masu mafaka,
da kuma kusurwar hasumiyoyi.

¹⁷ “Zan kawo bakin ciki a kan mutane
za su kuma yi tafiya kamar makafi,
domin sun yi wa UBANGIJI zunubi.

Za a zubar da jininsu kamar kura
kayan cikinsu kuma kamar najasa.

¹⁸ Azurfarsu ko zinariyarsu
ba za su iya cetonsu ba
a ranar fushin UBANGIJI.”

A cikin zafin kishinsa
za a hallaka dukan duniya
gama zai kawo karshen dukan mazaunan duniya
nan da nan.

2

¹ Ku tattaru, ku tattaru,
Ya ku al'umma marar kunya,

² kafin kayyadadden lokacin nan ya zo
ranan nan kuma ta share ku kamar kaiƙayi
kuma kafin fushi mai tsanani na UBANGIJI ya auko muku,
kafin ranar fushin UBANGIJI ta auko muku.

³ Ku nemi UBANGIJI, dukanku kasashe masu tawali'u,
ku da kuke yin abin da ya umarta.

Ku nemi adalci da tawali'u;
mai yiwuwa ku sami mafaka a ranar fushin UBANGIJI.

Hukunci a kan Filistiya

⁴ Za a yashe Gaza
 a kuma bar Ashkelon kango.
 Da tsakar rana Ashdod za tā zama babu kowa
 a kuma tumbuke Ekron.
⁵ Taku ta fare ku da kuke zama a bakin teku,
 Ya ku mutanen Keretawa;
 maganar UBANGIJI tana gāba da ke,
 Ya ke Kan'ana, kasar Filistiyawa.
 “Zan hallaka ki
 kuma babu abin da zai rage.”
⁶ Kasar da take a bakin teku, inda Keretawa* suke zaune,
 za tā zama wurin da makiyaya da ta garken tumaki.
⁷ Za tā zama mallakar raguwar gidan Yahuda;
 a can za su sami wurin kiwo.
 Da yamma za su kwanta
 a gidajen Ashkelon.
 UBANGIJI Allahnsu zai lura da su;
 zai maido musu da martabarsu.†

Hukunci a kan Mowab da Ammon

⁸ “Na ji irin zagin da Mowab take yi,
 da kuma ba'ar Ammonawa,
 waƙanda suka zagi mutanena
 suna kuma yi barazana a kan kasarsu.
⁹ Saboda haka, muddin ina raye,”
 in ji UBANGIJI Maƙaukaki,
 Allah na Isra'ila,
 “tabbatacce Mowab za tā zama kamar Sodom,
 Ammonawa kuma kamar Gomorra,
 ƙasa mai ciyayi da rammukan gishiri,
 ƙasa marar amfani har abada.
 Raguwar mutanena za su washe su;
 waƙanda suka rage na al'ummata za su gāda ƙasarsu.”

¹⁰ Wannan ne zai zama sakamakon girmankansu,
 saboda zagi da kuma ba'ar da suka yi wa mutanen UBANGIJI Maƙaukaki.
¹¹ UBANGIJI zai zama abin tsoro a gare su
 sa'ad da ya hallaka allolin ƙasar.
 Al'ummai a kowane bakin teku za su yi masa sujada,
 kowa a ƙasarsa.

Hukunci a kan Kush

¹² “Ku ma, ya Kushawa,‡
 za a kashe ku da takobina.”

Hukunci a kan Assuriya

¹³ Zai kuma miƙa hannunsa gāba da arewa
 yā kuma hallaka Assuriya,
 zai mai da Ninebe kango gaba ƙaya
 ta kuma zama busasshiya kamar hamada.
¹⁴ Garkuna za su kwanta a can,

* 2:6 Ma'anar Ibraniyanci na wannan kalma ba ta da tabbas † 2:7 Ko kuwa zai dawo musu da waƙanda aka kwasa zuwa bauta ‡ 2:12 Wato, mutanen da suke a yankin kogin Nilu na Bisa

da kowace irin halitta,
 Mujiyar hamada da bushiya
 za su zauna a kan ginshifanta.
 Kukansu za tã ratsa tagogi,
 buraguzai za su tare kofofin shiga,
 za a kware ginshikan al'ul.
¹⁵ Birnin da yake harka ke nan
 da take zaune lafiya.
 Ta ce wa kanta,
 “Ni ce, kuma babu kamata.”
 Dubi irin kangon da ta zama mana,
 mazaunin namun jeji!
 Duk wanda ya wuce ta sai ya yi mata tsaki
 yana kaɗa kai.

3

Nan gaba na Urushalima

¹ Taki ta kare, ke birnin mai danniya,
 mai 'yan tawaye da kuma masu kanzanta!
² Ba kya yi wa kowa biyayya,
 ba kya kuma yarda da kuskurenki.
 Ba kya dogara ga UBANGIJI,
 ba kya kuma kusatowa kusa da Allahnki.
³ Sarakunanki ruri ne na zakoki,
 shugabanninki kyarketan dare ne,
 waɗanda ba sa rage kome don safe.
⁴ Annabawanki mahaukata ne
 mutanenki masu cin amana ne.
 Firistocinki suna kanzantar da Wurin Mai Tsarki
 suna kuma keta dokoki.
⁵ UBANGIJI da yake cikinki mai adalci ne;
 ba ya yin abin da ba daidai ba.
 Kowace safiya yakan bayyana dokokinsa a fili,
 kowace sabuwar rana kuma ba ya kāsawa,
 duk da haka marasa adalci ba sa jin kunya.
⁶ “Na daddatse al'ummai;
 an kuma rurrushe kagararsu.
 Na bar titunansu ba kowa,
 ba mai ratsawa a ciki.
 An ragargaza biranensu;
 ba wanda za a bari, babu ko ɗaya.
⁷ Na ce wa birnin,
 ‘Tabbatacce za ki ji tsorona
 ki kuma yarda da gyara!’
 Ta haka ba za a datse wurin zamanki ba,
 ba kuwa dukan hukuncena za su hau bisa kansu ba.
 Amma har yanzu suna marmari
 su yi rashin gaskiya a duk abin da suke yi.
⁸ Saboda haka ku jira ni,” in ji UBANGIJI;
 “a ranar da zan tsaya in ba da shaida,*
 Na yanke shawara in tattara dukan al'ummai,

* 3:8 Seftuwajin da Siriyak; Ibraniyanci zai tashi don yã washe

in tattara mulkoki
in kuma zuba fushina a kansu,
da dukan zafin haushina.
Za a mamaye dukan duniya
da zafin fushina.

⁹ “Sa’an nan zan tsarkake leɓunan mutanen,
don dukansu su kira bisa ga sunan UBANGIJI
su kuma yi masa hidima kafaɗa da kafaɗa.

¹⁰ Tun daga ketaren rafuffukan Kush[†]
masu yi mini sujada, mutanena da suke a warwatse,
za su kawo mini hadayu.

¹¹ A wannan rana ba za ku sha kunya
saboda laifofin da kuka yi mini,
gama zan ɗauke wa wannan birni
waɗanda suke farin ciki cikin girmankansu.

Ba kuma za ka kara yin kallon reni
a tuduna mai tsarki ba.

¹² Amma zan zauna a cikinki
masu tawali’u da masu kasƙantar da kai,
waɗanda suke dogara ga sunan UBANGIJI.

¹³ Raguwar Isra’ila ba za su kara aikata abin da ba daidai ba,
ba za su faɗa karya ba,
ba kuwa za a sami ruɗu a bakunansu ba.

Za su ci su kuma kwanta
kuma babu wanda zai ba su tsoro.”

¹⁴ Ki rera, ya Diyar Sihiyona;
ki tā da murya, ya Isra’ila!
Ki yi murna ki kuma yi farin ciki da dukan zuciyarki,
Ya Diyar Urushalima!

¹⁵ UBANGIJI ya ɗauke hukuncinki,
ya mai da abokan gābanki baya.
UBANGIJI, Sarkin Isra’ila, yana tare da ke;
ba kuma za ki kara jin tsoron wani lahani ba.

¹⁶ A wannan rana za su cewa Urushalima,
“Kada ki ji tsoro, ya Sihiyona;
kada ki bar hannuwanki su raunana.

¹⁷ UBANGIJI Allahnki yana tare da ke,
mai iko ne don ceto.
Zai yi matuƙar farin ciki da ke,
zai rufe ki da kaunarsa,
zai yi farin ciki da ke ta wurin rerawa.”

¹⁸ “Zan cire taƙaici daga gare ki
a kayyadaddun bukukkuwa;
su kaya ne da kuma zargi a gare ki.‡

¹⁹ A wannan lokaci zan jijji wa
waɗanda suka danne ku;
zan kuɓutar da guragu
in kuma tattara waɗanda suke a warwatse.

[†] 3:10 Wato, yankin Nilu na Bisa [‡] 3:18 Ko kuwa “Zan tattara ku da kuke makoki domin kayyadaddun hidima; zarginki kaya ne a gare ni”

Zan sa a yabe su a kuma girmama su
a kowace kasar da aka kunyatar da su.

²⁰ A wannan lokaci zan tattara ku;
a wannan lokaci zan kawo ku gida,
zan sa a yabe ku a kuma girmama ku
a cikin dukan mutanen duniya
a sa'ad da na maido da arzikinku[§]
a idanunku,"
in ji UBANGIJI.

[§] 3:20 Ko kuwa zan dawo da kamammunku

Haggai

Kira don gina gidan UBANGIJI

¹ A shekara ta biyu ta mulkin Sarki Dariyus, a rana ta fari ga watan shida, maganar UBANGIJI ta zo ta wurin annabi Haggai zuwa ga Zerubbabel ɗan Sheyaltiyel, gwamnan Yahuda, da kuma Yoshuwa ɗan Yehozadak, babban firist.

² Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Waɗannan mutane sun ce, ‘Lokaci bai yi ba tukuna da za a gina gidan UBANGIJI.’”

³ Sa’an nan maganar UBANGIJI ta zo ta wurin annabi Haggai cewa, ⁴ “Ashe, lokaci ya yi da za ku zauna a ɗakunan da kuka yi da rufin katako, amma haikalin nan yana zaman kufai?”

⁵ To, ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Ku lura da al’amuranku. ⁶ Kun shuka da yawa, amma kun girbe kaɗan. Kun ci, amma ba ku koshi ba. Kun sha, amma ba ku kashe kishirwa ba. Kun sa tufafi, amma ba ku ji ɗumi ba. Kuna karɓar albashi, ya zama sai ka ce kuna zuba a hudajjen aljihu.”

⁷ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Ku lura da al’amuranku. ⁸ Ku haura zuwa kan duwatsu ku sauko da katakai don ku gina gidan, don ni ma in ji daɗinsa, in kuma sami ɗaukaka,” in ji UBANGIJI. ⁹ “Ga shi, kukan sa rai za ku sami da yawa, amma sai ku ga kun sami kaɗan. ‘Dan kaɗan ɗin ma da kukan kawo gida, nakan hura shi yā tafi. Me ya sa yake faruwa haka?’ In ji UBANGIJI Maɗaukaki. “Saboda gidana da yake zaman kango, yayinda kowannenku yana faman gina gidansa. ¹⁰ Shi ya sa, saboda ku sammai sun ƙi saukar da raɓa, ƙasa kuma ta ƙi ba da amfani. ¹¹ Na kawo ƙari a ƙasar, da a kan duwatsu, da a kan hatsi, da a kan dukan abin da yake tsirowa daga ƙasa, da a kan mutane, da a kan dabbobi da kuma a kan wahalar hannuwanku.”

¹² Sa’an nan sai Zerubbabel ɗan Sheyaltiyel, da Yoshuwa ɗan Yehozadak, wanda yake babban firist, da kuma dukan raguwar jama’ar suka yi biyayya da muryar UBANGIJI Allahnsu da kuma saƙon annabi Haggai, domin UBANGIJI Allahnsu ne ya aiko shi. Mutane kuwa suka ji tsoron UBANGIJI.

¹³ Sai Haggai, ɗan saƙon UBANGIJI, ya ba da wannan saƙo na UBANGIJI ga mutane cewa, “Ina tare da ku” in ji UBANGIJI. ¹⁴ Saboda haka UBANGIJI ya motsa zuciyar Zerubbabel ɗan Sheyaltiyel, wanda yake gwamna a Yahuda, da kuma zuciyar Yoshuwa ɗan Yehozadak, babban firist, da kuma zukatan dukan raguwar jama’ar. Suka zo suka fara aiki a gidan UBANGIJI Maɗaukaki, Allahnsu, ¹⁵ a ranar ashirin da huɗu ga watan shida.

Alkawarin darajar sabon gida

A shekara ta biyu ta mulkin Sarki Dariyus,

2

¹ a ranar ashirin da ɗaya ga watan bakwai, maganar UBANGIJI ta zo ta wurin annabi Haggai cewa, ² “Ka yi magana da Zerubbabel ɗan Sheyaltiyel wanda yake gwamna a Yahuda, da Yoshuwa ɗan Yehozadak, babban firist, da kuma dukan raguwar mutane. Ka tambaye su ka ce, ³ ‘Wane ne a cikinku ya ragu da ya ga wannan gida a darajarsa ta dā? Yaya yake a gare ku a yanzu? Bai yi kamar a bakin kome ba, ko ba haka ba?’ ⁴ Amma yanzu ka ƙarfafa, ya Zerubbabel,’ in ji UBANGIJI. ‘Ka ƙarfafa, ya Yoshuwa ɗan Yehozadak, babban firist. Ku ƙarfafa, dukanku mutanen ƙasar,’ in ji UBANGIJI, ‘ku yi aiki. Gama ina tare da ku,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki. ⁵ ‘Wannan shi ne alkawarin da na yi da ku a lokacin da kuka fito daga Masar. Ruhuna kuwa yana tare da ku. Kada ku ji tsoro.’

⁶ “Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, ‘Ba da jimawa ba zan sāke girgiza sammai da kuma ƙasa, teku da busasshiyar ƙasa. ⁷ Zan girgiza dukan al’ummai, marmarin kowace al’umma kuma zai taso, sa’an nan zan cika gidan nan da ɗaukaka,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki. ⁸ ‘Da zinariya da azurfa duka nawa ne,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki. ⁹ ‘Daukar gidan nan na yanzu za tã fi ɗaukar gidan nan na dā,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki. ‘A wannan wuri kuma zan ba da salama,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki.”

Albarku saboda mutanen da suka ƙazantu

¹⁰ A ranar ashirin da huɗu ga watan tara, a shekara ta biyu ta mulkin Dariyus, maganar UBANGIJI ta zo wa annabi Haggai cewa, ¹¹ “Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, ‘Ku tambayi firist abin da doka ta ce. ¹² Idan mutum yana riƙe da naman da aka keɓe a rigarsa, sa’an nan kuma wannan rigar ta taɓa burodi, ko dafaffen abinci, ko ruwan inabi, ko mai, ko kowane irin abinci, wannan zai sa abin yā zama tsarkake?’”

Firistoci suka amsa, suka ce, “A’a.”

¹³ Sa’an nan Haggai ya ce, “In mutumin da ya ƙazantar da kansa ta wurin taɓa gawa, ya taɓa wani daga cikin waɗannan abubuwa, za su ƙazantu?”

Firistoci suka amsa, suka ce, “I, zai ƙazantu.”

¹⁴ Sai annabi Haggai ya ce, “‘Haka yake da wannan mutane da kuma wannan al’umma a gabana,’ in ji UBANGIJI. ‘Duk abin da suke yi da kuma dukan abin da suke miƙawa ƙazantattu ne.

¹⁵ “‘Yanzu kuwa sai ku yi la’akari da wannan daga wannan rana zuwa gaba*’, ku tuna yadda al’amura suke kafin a ɗora wani dutse bisa wani a haikalin UBANGIJI. ¹⁶ A lokacin, idan wani ya tafi wurin tsibin da zai auna mudu ashirin, sai yā iske mudu goma kawai. Idan kuma wani ya tafi wurin matse ruwan inabi don yā ɗebo lita hamsin, sai yā tarar da lita ashirin kawai. ¹⁷ Na mai da aikin da kuka sha wahala kuka yi ya zama banza ta wurin saukar da burtuntuna, da fumfuna, da ƙanƙara, duk da haka ba ku juyo gare ni ba,’ in ji UBANGIJI. ¹⁸ ‘Daga wannan rana zuwa gaba, wato, rana ta ashirin da huɗu ga watan tara, ku lura da ranar da aka kafa harsashin haikalin UBANGIJI. Ku lura da kyau. ¹⁹ Akwai sauran irin da ya rage a rumbu? Har yanzu, kuringar inabi da itacen ɗaure, rumman da itacen zaitun ba su ba da ’ya’ya ba tukuna.

“‘Amma daga wannan rana zuwa gaba zan sa muku albarka.’”

Zerubbabel zoben kamar hatimin UBANGIJI

²⁰ Maganar UBANGIJI ta zo wa annabi Haggai sau na biyu a rana ta ashirin da huɗu ga wata cewa, ²¹ “Ka faɗa wa Zerubbabel gwamnan Yahuda cewa zan girgiza sammai da ƙasa. ²² Zan hamɓarar da gadajen mulki in kuma ragargaza ƙarfin ƙasashen al’ummai. Zan tumbuke kekunan yaƙi da mahayansu; dawakai da mahayansu za su mutu, kowane ta wurin takobin ɗan’uwansu.

²³ “‘A wannan rana,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki, ‘Zan ɗauke ka, bawana Zerubbabel ɗan Sheyaltiyel,’ in ji UBANGIJI, ‘in kuma maishe ka kamar zoben hatimi, gama na zaɓe ka,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki.”

* 2:15 Ko kuwa ranakun da suka wuce

Zakariya

Kira don komawa ga UBANGIJI

¹ A wata na bakwai na shekara ta biyu ta mulkin Dariyus, maganar UBANGIJI ta zo wa annabi Zakariya ɗan Berekiya ɗan Iddo.

² “UBANGIJI ya yi fushi sosai da kakanninku. ³ Saboda haka ka gaya wa mutanen, ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, ‘Ku komo gare ni,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki, ‘ni kuma zan komo gare ku,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki. ⁴ Kada ku zama kamar kakanninku, waɗanda annabawa na dā suka ce musu, ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, ‘Ku juya daga mugayen hanyoyinku da mugayen abubuwan da kuke yi.’ Amma ba su saurara ba, ko ma su kula da ni, in ji UBANGIJI. ⁵ Yanzu ina kakanninku suke? Annabawan kuma fa, sun rayu har abada ne? ⁶ Amma maganata da dokokina da na umarta ta wurin bayina annabawa fa, ashe, ba su tabbata ba a kan kakanninku?

“Sa’an nan suka tuba suka ce, ‘UBANGIJI Maɗaukaki ya yi mana daidai abin da hanyoyinmu suka cancanci mu samu, kamar dai yadda ya yi niyya yi.’”

Mutumin a cikin itatuwan ci-zaki

⁷⁻⁸ A rana ta ashirin da huɗu ga watan goma sha ɗaya, wato, watan Shebat, a shekara ta biyu ta Dariyus, maganar UBANGIJI ta zo wa annabi Zakariya ɗan Berekiya ɗan Iddo.

⁸ Da dare, na ga wahayi, a gabana kuwa ga mutum a kan jan doki! Yana tsaye a cikin itatuwa masu furanni, a bayansa a cikin itatuwan ci-zaki, a bayansa kuwa akwai dawakai masu ruwan ja, ruwan kasa-kasa da kuma ruwan fari.

⁹ Sai na yi tambaya na ce, “Mene ne waɗannan ranka yā daɗe?”

Mala’ikan da yake magana da ni ya amsa ya ce, “Zan nuna maka mene ne su.”

¹⁰ Sai mutumin da yake tsaye cikin itatuwan ci-zakin ya yi bayani cewa, “Su ne waɗanda UBANGIJI ya aika ko’ina a duniya.”

¹¹ Sai suka ce wa mala’ikan da yake tsaye cikin itatuwan ci-zakin, “Mun ratsa ko’ina a duniya, sai muka ga duniya duka tana zaman lafiya.”

¹² Sa’an nan mala’ikan UBANGIJI ya ce, “Ya UBANGIJI Maɗaukaki, har yausha za ka ci gaba da ki nuna wa Urushalima da kuma garuruwan Yahuda jinkai, waɗanda kake fushi da su shekarun nan saba’in?” ¹³ Sai UBANGIJI ya yi wa mala’ikan da ya yi magana da ni magana da kalmomi masu daɗi da kuma masu ta’azantarwa.

¹⁴ Sai mala’ikan da yake magana da ni ya ce, “Ka yi shelar maganan nan, ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, ‘Ina kishi domin Urushalima da Sihiyona, ¹⁵ amma ina fushi da kasashen da suke ji suna zaman lafiya, na ɗan yi fushina kawai, amma sai suka kara musu masifar.’

¹⁶ “Saboda haka, ga abin da UBANGIJI ya ce, ‘Zan komo Urushalima da jinkai, a can ne za a sāke gina gidana. Za a kuma mife ma’auni a bisa Urushalima,’ in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

¹⁷ “Ci gaba da yin shela, ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, ‘Garuruwana za su sāke kwarara da wadata, UBANGIJI kuma zai sāke yi wa Sihiyona ta’aziyya, yā kuma zaɓi Urushalima.’”

Kahoni huɗu da maƙera huɗu

¹⁸ Sa’an nan na dubi sama a gabana kuwa sai ga kahoni huɗu! ¹⁹ Na tambayi mala’ikan da yake mini magana, na ce, “Mene ne waɗannan?”

Ya amsa mini ya ce, “Waɗannan su ne kahonin da suka watsar da Yahuda, Isra’ila da kuma Urushalima.”

²⁰ Sa’an nan UBANGIJI ya nuna mini maƙera guda huɗu. ²¹ Na yi tambaya na ce, “Mene ne waɗannan suke zuwa yi?”

Ya amsa ya ce, “Waɗannan ne kahonin da suka watsar da Yahuda har ba wanda yake iya ɗaga kansa, amma maƙeran sun zo don su tsorata su su kuma saukar da kahonin kasashen nan waɗanda suka ɗaga kahoninsu gāba da kasar Yahuda don su warwatsa ta.”

2

Mutum riƙe da ma'auni

¹ Sa'an nan na daga kai sai na ga mutum a tsaye riƙe da ma'auni a hannunsa! ² Sai na yi tambaya, na ce, "Ina za ka?"

Ya amsa mini ya ce, "Zan je in auna Urushalima, in ga yadda fāƙinta da tsawonta suke."

³ Sai mala'ikan da yake yi mini magana ya tafi, sai wani mala'ika ya zo ya same shi ⁴ ya ce masa, "Yi gudu, gaya wa saurayin can cewa, 'Urushalima za tā zama birni marar katanga domin mutane da dabbobi masu yawa ƙwarai za su kasance a cikinta. ⁵ Ni da kaina ne zan zama katangar wuta kewaye da birnin, in kuma zama darajarta,' in ji UBANGIJI.

⁶ "Zo! Zo! Ku gudu daga ƙasar arewa," in ji UBANGIJI, "gama na warwatsa ku a kusurwoyi huƙu na sama," in ji UBANGIJI.

⁷ "Zo, ya ke Sihiyona! Ku tsere, ku masu zama a cikin Diyar Babilon!" ⁸ Gama ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki ya ce, "Bayan ya ƙaukaka ni, ya kuma aiko ni ga ƙasashen da suka washe ku gama duk wanda ya taɓa ku ya taɓa ƙwayar idonsa ne. ⁹ Ba shakka zan tā da hannuna a kansu domin bayinsu su washe su. Sa'an nan za ku san cewa UBANGIJI Maƙaukaki ne ya aiko ni.

¹⁰ "Ki yi sowa ki yi murna, ya ke Diyar Sihiyona. Gama ina zuwa, zan zauna a cikinki," in ji UBANGIJI.

¹¹ "Ƙasashe da yawa za su haɗa kai da UBANGIJI a ranan nan, za su kuma zama mutanena. Zan zauna a cikinku, za ku kuma san cewa UBANGIJI Maƙaukaki ne ya aiko ni gare ku. ¹² UBANGIJI zai gāji Yahuda a matsayin rabonsa a cikin ƙasa mai tsarki zai kuma sāke zaɓi Urushalima. ¹³ Ku yi tsit a gaban UBANGIJI, dukanku 'yan adam, gama ya taso daga wurin zamansa mai tsarki."

3

Tufafi masu tsabta don babban firist

¹ Sa'an nan ya nuna mini Yoshuwa babban firist a tsaye a gaban mala'ikan UBANGIJI, Shaiƙan* kuma yana tsaye a damansa don yā tuhume shi. ² UBANGIJI ya ce wa Shaiƙan, "UBANGIJI ya tsawata maka, Shaiƙan! UBANGIJI wanda ya zaɓi Urushalima, ya tsawata maka! Ashe, mutumin nan ba shi ne sandar da take ƙonewa da aka ciro daga cikin wuta ba?"

³ Yanzu an sa wa Yoshuwa tufafi masu dauda sa'ad da yake tsaye a gaban mala'ikan. ⁴ Mala'ikan ya ce wa waƙanda suke tsaye a gabansa, "Ku cire masa tufafinsa masu dauda."

Sai ya ce wa Yoshuwa, "Duba, na ƙauke zunubanka, zan sa maka tufafi masu tsada."

⁵ Sai na ce, "Sa masa rawani mai tsabta a kansa." Aka sa masa rawani mai tsabta a kansa aka kuma sa masa tufafi yayinda mala'ikan UBANGIJI yake tsaye a wurin.

⁶ Mala'ikan UBANGIJI ya yi wa Yoshuwa wannan gargaɗi. ⁷ "Ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki ya ce, 'In za ka yi tafiya a hanyoyina ka kuma kiyaye abubuwan da nake so, za ka zama shugaban haikalina, ka kuma lura da ƙaƙunan shari'ata, zan kuma ba ka wuri cikin waƙannan da suke tsaye a nan.

⁸ "Ka saurara, ya babban firist Yoshuwa, kai da abokanka da suke zaune a gabanka, ku da kuke alamun abubuwan da za su zo. Zan kawo bawana, wanda yake Reshe. ⁹ Dubi dutsen da na ajiye a gaban Yoshuwa! Akwai idanu bakwai† a kan wannan dutse guda, zan kuma yi rubutu a kansa,' in ji UBANGIJI Maƙaukaki, 'zan kuma kawar da zunubin ƙasan nan a rana ƙaya.

¹⁰ "A wannan rana kowannenku zai gayyaci makwabcinsa yā zauna a ƙarƙashin itacen inabi da kuma na ɓaure,' in ji UBANGIJI Maƙaukaki."

4

Wurin ajiye fitilan zinariya da itatuwan zaitun biyu

¹ Sai mala'ikan da ya yi magana da ni ya komo ya farkar da ni, kamar yadda ake farkar da mutum daga barcinsa. ² Ya tambaye ni ya ce, "Me ka gani?"

Na amsa, na ce, "Na ga wurin ajiye fitilan zinariya da kwano a kai, da kuma fitilu bakwai a kansa, da butocin kai wa fitilu mai guda bakwai. ³ Akwai kuma itatuwan zaitun guda biyu a gefensa, ƙaya a gefen dama na kwanon ƙaya kuma a gefen hagunsa."

* 3:1 Shaiƙan yana nufin mai zargi. † 3:9 Ko kuwa sassa

⁴ Na tambayi mala'ikan da ya yi magana da ni na ce, "Mene ne waɗannan, ranka yā daɗe?"

⁵ Sai ya amsa ya ce, "Ba ka san mene ne waɗannan ba?"

Na amsa, na ce, "A'a, ranka yā daɗe."

⁶ Sai ya ce mini, "Wannan ce maganar UBANGIJI ga Zerubbabel. 'Ba ta wurin ƙarfi ba, ko ta wurin iko, sai dai ta wurin Ruhuna,' in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

⁷ "Kai mene ne, ya babban dutse? A gaban Zerubbabel za a rushe ka ka zama fili. Sa'an nan Zerubbabel yā kawo dutsen da ya fi kyau, a kuma yi ta sowa ana cewa, 'Allah yā yi masa albarka! Allah yā yi masa albarka!'"

⁸ Sai maganar UBANGIJI ta zo mini, ⁹ "Hannuwan Zerubbabel sun kafa harsashin haikalin nan; hannuwansa ne kuma za su gama ginin. Sa'an nan ne za ka san cewa UBANGIJI Maɗaukaki ne ya aiko ni zuwa wurinka.

¹⁰ "Wa ya rena ranar ƙananan abubuwa? Mutane za su yi murna sa'ad da suka ga igiyar gwaji a hannun Zerubbabel.

"Waɗannan guda bakwai ɗin su ne idanun UBANGIJI, masu jujjuyawa cikin dukan duniya."

¹¹ Sai na tambaye shi na ce, "Mene ne waɗannan itatuwan zaitun guda biyu tsaye a hagu da kuma daman wurin ajiye fitilan fitilu?"

¹² Na sāke tambaye shi na ce, "Mene ne waɗannan rassa biyun nan na zaitun a gefen bututu biyu na zinariya da suke zuba man zinariya?"

¹³ Ya amsa ya ce, "Ba ka san mene ne waɗannan ba?"

Na ce, "A'a, ranka yā daɗe."

¹⁴ Sai ya ce, "Waɗannan su ne biyun da aka shafe don* su yi wa UBANGIJI dukan duniya hidima."

5

Nadaɗɗen littafi mai firiya

¹ Na sāke dubawa sai ga nadaɗɗen littafi mai firiya a gabana!

² Sai ya tambaye ni ya ce, "Me ka gani?"

Sai na amsa na ce, "Na ga nadaɗɗen littafi mai firiya, tsawonsa ƙafa talatin da fāɗinsa kuma ƙafa goma sha biyar."*

³ Sai ya ce mini, "Wannan ce la'anar da za tā ratsa dukan ƙasar; gama bisa ga abin da ya ce a gefe ɗaya, za a kawar da kowane ɓarawo, kuma bisa ga abin da ya ce a ɗaya gefen za a kawar da duk mai rantsuwar ƙarya. ⁴ UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, 'Zan aika shi, zai shiga gidan ɓarawo, da gidan mai rantsuwar ƙarya da sunana. Zai kasance a gidansa yā hallaka gidan da katakon da duwatsun.'

Mace a cikin kwando

⁵ Sai mala'ikan da yake mini magana ya zo gaba ya ce mini, "Duba ka gani ko mene ne wannan da yake fitowa."

⁶ Na tambaya na ce, "Mene ne?"

Ya amsa ya ce, "Kwando ne na awo."† Ya ƙara da cewa, "Wannan shi ne laifin‡ mutanen a duk fāɗin ƙasar."

⁷ Sa'an nan aka ɗaga murfin dalman, a ciki kuwa ga mace zaune! ⁸ Ya ce, "Wannan mugunta ce," ya kuma tura ta cikin kwandon ya rufe da murfin dalman, ya kuma danna da dutse.

⁹ Na ɗaga idona sama, sai ga mata biyu a gabana, iska tana hura fikafikansu! Suna da fikafikai kamar na shamuwa, suka kuma ɗaga kwandon sama.

¹⁰ Na tambayi mala'ikan da yake magana da ni na ce, "Ina za ku kai kwandon?"

¹¹ Ya amsa ya ce, "Zuwa ƙasar Babiloniya§ don a gina masa haikali. Sa'ad da aka gama ginin, za a ajiye shi a ciki."

* 4:14 ko kuwa biyun da suke kawo mai su kuma * 5:2 Da Ibraniyanci tsawonsa kamu ashirin, fāɗinsa kuma kamu goma (tsawonsa wajen mita 9, fāɗinsa kuma wajen mita huɗu da rabi). † 5:6 Da Ibraniyanci efa ne; haka ma a ayoyi 7-11. ‡ 5:6 ko kuwa bayyanuwar § 5:11 Da Ibraniyanci Shinar. Shinar tsohon sunan Babilon ne. Bisa ga Far 11, a wurin ne mutanen dā suka gina gini mai tsayi na saɓo ga Allah, wanda Ubangiji ya sauka ya dagula harsunansu.

6

Kekunan yaƙi huƙu

¹ Na sāƙe ɗaga kai sama, sai ga kekunan yaƙi guda huƙu a gabana suna fitowa tsakanin duwatsu guda biyu, duwatsun tagulla! ² Karusa ta farko tana da jajayen dawakai, ta biyu kuma baƙaƙen dawakai, ³ ta ukun farare dawakai, ta huƙu kuma dawakai masu ɗigo-ɗigo a dukan jikinsu, dukansu kuwa ƙarfafa. ⁴ Sai na tambayi mala'ikan da yake magana da ni na ce, "Mene ne waɗannan, ranka yā daɗe?"

⁵ Mala'ikan ya amsa mini ya ce, "Waɗannan su ne ruhohi huƙu na sama, waɗanda suka fito daga wurin Ubangiji na dukan duniya. ⁶ Wannan mai baƙaƙen dawakai zai nufi wajen ƙasar arewa, mai fararen dawakai zai nufi wajen yamma, sai kuma mai dawakai masu ɗigo-ɗigo a jiki zai nufi wajen kudu."

⁷ Da ƙarfafa dawakan suka fito, sai suka yi marmari su ratsa dukan duniya. Sai ya ce, "Ku ratsa dukan duniya!" Saboda haka suka ratsa dukan duniya.

⁸ Sai ya kira ni ya ce, "Duba, waɗanda suka nufi wajen ƙasar arewa sun ba wa Ruhuna hutu a ƙasar arewa."

Rawani domin Yoshuwa

⁹ Maganar UBANGIJI ta zo mini, ta ce, ¹⁰ "Ka karɓi azurfa da zinariya daga masu zaman bauta Heldai, Tobiya, Yedahiya, waɗanda suka iso daga Babilon. A ranar kuma ka je gidan Yosiya ɗan Zefaniya. ¹¹ Ka ɗauki azurfar da zinariyar ka yi rawani, ka ɗora shi a kan babban firist, Yoshuwa ɗan Yehozadak. ¹² Ka ce masa ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, 'Ga mutumin da sunansa ne Reshe, zai kuma ratse daga inda yake yā gina haikalin UBANGIJI. ¹³ Shi ne zai gina haikalin UBANGIJI, za a kuma martaba shi da daraja, zai kuma zauna yā yi mulki a kan kursiyinsa. Zai zama firist a kan kursiyinsa. Kuma a tsakanin biyun za a sami zaman lafiya.' ¹⁴ Za a ba Heldai,* Tobiya, Yedahiya da kuma Hen† ɗan Zefaniya kamar abin tunawa a cikin haikalin UBANGIJI. ¹⁵ Waɗanda suke nesa za su zo su taimaka gina haikalin UBANGIJI, za ku kuma san cewa UBANGIJI Maɗaukaki ne ya aiko ni gare ku. Wannan zai faru in kuka yi biyayya sosai ga UBANGIJI Allahnku."

7

Gaskiya da jinkai, ba azumi ba

¹ A shekara ta huƙu ta Sarki Dariyus, maganar UBANGIJI ta zo wa Zakariya a rana ta huƙu ta watan tara, wato, watan Kisleb. ² Mutanen Betel sun aika Sharezer da Regem-Melek, tare da mutanensu su nemi tagomashin UBANGIJI ³ ta wurin tambayar firistocin da kuma annabawan gidan UBANGIJI Maɗaukaki, "Ko ya kamata in yi makoki da azumi a wata na biyar, yadda na yi a shekaru masu yawa?"

⁴ Sai maganar UBANGIJI Maɗaukaki ta zo mini ta ce, ⁵ "Ka tambayi dukan mutanen ƙasar da firistoci cewa, 'Sa'ad da kuka yi makoki da azumi a wata na biyar da na bakwai dukan shekaru saba'in nan, a ainihi saboda ni kuka yi azumi?' ⁶ Kuma sa'ad da kuke ci kuke sha, ba kanku kuke yi wa shagali ba? ⁷ Ashe, ba kalmomin da UBANGIJI ya faɗi ke nan ta bakin annabawan farko ba sa'ad da Urushalima da garuruwan da suke kewaye da ita suke hutawa, suke cikin wadata, akwai kuma mutane a Negeb da yammancin gindin tuddai?"

⁸ Sai maganar UBANGIJI ta sāƙe zuwa wa Zakariya cewa, ⁹ "Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, 'Ku yi shari'ar gaskiya; ku nuna jinkai da tausayi ga juna. ¹⁰ Kada ku danne gwauruwa ko maraya, baƙo ko talaka. A cikin zuciyarku kada ku yi mugun tunani game da juna.'

¹¹ "Amma suka ƙi su saurara; da taurinkai suka juya bayansu suka kuma toshe kunnuwansu. ¹² Suka taurare zukatansu kamar dutse, suka ƙi jin abin da doka ko kuma maganar UBANGIJI Maɗaukaki take faɗi wadda ya aika ta wurin Ruhunsa ta wurin annabawan farko. Saboda haka UBANGIJI Maɗaukaki ya ji fushi kwarai.

¹³ "'Sa'ad da na yi kira, ba su saurara ba; saboda haka sa'ad da suka kira, ba zan saurara ba,' in ji UBANGIJI Maɗaukaki. ¹⁴ 'Na warwatsar da su da guguwa a cikin dukan ƙasashe, inda suka zama baƙi.

* 6:14 Da Siriyak da Ibraniyanci Helem † 6:14 Ko kuwa da kuma mai alheri

Aka bar kasar ta zama kango bayansu, da har ba mai shiga ko fita. Haka suka sa kasan nan mai daɗi ta zama kango.’”

8

UBANGIJI ya yi alkawari zai albarkaci Urushalima

¹ Maganar UBANGIJI Maɗaukaki ta sāke zuwa gare ni.

² Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Ina kishin Sihiyona kwarai; ina kuma cike da kishi dominta.”

³ Ga abin da UBANGIJI ya ce, “Zan koma Sihiyona in zauna a Urushalima. Sa’an nan za a kira Urushalima Birnin Gaskiya, a kuma kira dutsen UBANGIJI Maɗaukaki Dutse Mai Tsarki.”

⁴ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Tsofaffi maza da mata za su sāke zauna a titunan Urushalima, kowanne da sanda a hannu saboda tsufa. ⁵ Titunan birnin za su cika da samari da ’yan mata suna wasa.”

⁶ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Mai yiwuwa ya zama da mamaki ga raguwar wannan mutanen da suke nan a lokacin, amma zai zama abin mamaki gare ni ne?” In ji UBANGIJI Maɗaukaki.

⁷ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Zan ceci mutanena daga kasashen gabas da yamma. ⁸ Zan komo da su su zauna a Urushalima; za su zama mutanena, ni kuwa zan zama amintaccen Allahnsu mai adalci.”

⁹ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Ku da yanzu kuke jin maganan nan da annabawa suka faɗi, waɗanda suke a nan lokacin da aka kafa harsashin haikalin UBANGIJI Maɗaukaki, bari hannuwanku su zama da ƙarfi don a gama gina haikalin. ¹⁰ Kafin wannan lokaci babu albashi domin mutum ko dabba. Ba wanda yake iya sakewa yā yi hidimominsa saboda maƙiya, domin na sa kowa yā zama maƙiyi maƙwabcinsa. ¹¹ Amma yanzu ba zan yi da waɗanda raguwar mutane yadda na yi da na dā ba,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

¹² “Iri zai yi girma da kyau, kuringa za tā ba da ’ya’yanta, ƙasa za tā ba da hatsi, sama kuma za tā ba da raɓa. Zan ba da duk waɗannan abubuwa su zama gādo ga raguwar mutanen nan. ¹³ Kamar yadda kuka zama abin la’ana a ƙasashe, ya Yahuda da Isra’ila, haka zan cece ku, za ku kuma zama albarka. Kada ku ji tsoro, sai dai ku bar hannuwanku su zama da ƙarfi.”

¹⁴ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Kamar dai yadda na yi niyyar kawo muku bala’i, in kuma ƙi jin tausayi sa’ad da kakanninku suka ba ni haushi,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki, ¹⁵ kada ku ji tsoro “saboda a yanzu na yi niyya in sāke yi wa Urushalima da Yahuda abu mai kyau. ¹⁶ Abubuwan da za ku yi ke nan. Ku gaya wa juna gaskiya, ku kuma dinga yin shari’ar gaskiya a ɗakunanku na shari’arku; ¹⁷ kada ku kulla wa maƙwabtanku mugunta, kuma kada ku so yin rantsuwa ta ƙarya. Ina ƙyamar waɗannan duka,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

¹⁸ Maganar UBANGIJI Maɗaukaki ta sāke zuwa wurina.

¹⁹ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Azumin wata na huɗu, da na watan biyar, da na watan bakwai da na watan goma za su zama lokutan farin ciki da murna da kuma bukukkuwa na murna ga Yahuda. Saboda haka sai ku ƙaunaci gaskiya da salama.”

²⁰ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “Mutane da yawa da kuma mazaunan birane da yawa har yanzu za su zo, ²¹ mazaunan wani birni za su je wurin mazaunan wani birni su ce, ‘Bari mu je nan da nan mu roki UBANGIJI mu kuma nemi UBANGIJI Maɗaukaki. Ni kaina zan je.’ ²² Mutane da yawa kuma da al’ummai masu ƙarfi za su zo Urushalima su nemi UBANGIJI Maɗaukaki su kuma roke shi.”

²³ Ga abin da UBANGIJI Maɗaukaki ya ce, “A kwanakin nan, mutane goma daga kabilu da al’ummai za su riƙe rigar mutumin Yahuda guda su ce, ‘Bari mu tafi tare da kai, domin mun ji cewa Allah yana tare da ku.’”

9

Hukunci a kan abokan gāban Isra’ila

¹ Annabci.

Maganar UBANGIJI tana gāba da ƙasar Hadrak

za tā kuma sauko a kan Damaskus,
gama idanun dukan mutane da na kabilan Isra’ila

- sunna a kan UBANGIJI*,
- ² da kuma a kan Hamat ita ma, wadda ta yi iyaka da ita,
da kuma a kan Taya da Sidon, ko da yake suna da hikima kwarai.
- ³ Taya ta gina wa kanta mafaka mai karfi;
ta tara azurfa kamar fasa,
zinariya kuma kamar tarin shara a tituna.
- ⁴ Amma Ubangiji zai karɓe mallakarta,
zai hallaka ikonta da take da shi a kan teku,
wuta kuma za ta cinye ta.
- ⁵ Ashkelon za ta ga haka ta ji tsoro;
Gaza za ta yi birgima cikin azaba,
haka Ekron ma, gama za ta fid da zuciya.
Gaza za ta rasa sarkinta
za a kuma gudu a bar Ashkelon.
- ⁶ Baƙi za su mallaki Ashdod,
kuma zan kawar da girman kan Filistiyawa.
- ⁷ Zan kawar da jini daga bakinsu,
zan kuma cire abincin da aka haramta daga tsakanin haƙoransu.
Wadanda za a bari za su zama na Allahmu,
su kuma zama shugabanni a Yahuda,
Ekron kuma za ta zama kamar Yebusiyawa.
- ⁸ Amma zan kaɓe gidana
daga sojoji masu kai da kawowa.
Azzalumi ba zai kara cin mutanena da yaƙi ba,
gama yanzu ina tsaro.

Zuwan sarkin Sihiyona

- ⁹ Ki yi murna kwarai, ya Diyar Urushalima!
Ki yi sowa, Diyar Urushalima!
Duba, ga sarkinki yana zuwa wurinki,
mai adalci yana kuma da ceto,
mai tawali'u yana kuma hawan jaki,
yana a kan dan aholaki, a kan 'yar jaka.
- ¹⁰ Zan kwace kekunan yaƙi daga Efraim,
da kuma dawakan yaƙi daga Urushalima,
za a kuma karya bakan yaƙi.
Zai yi shelar salama ga al'ummai.
Mulkinsa zai yaƙu daga teku zuwa teku,
daga Kogi† kuma zuwa karshen duniya.‡
- ¹¹ Ke kuma, saboda jinin alkawarina da ke,
zan 'yantar da 'yan kurkukunki daga rami marar ruwa.
- ¹² Ku koma maɓuya, ya ku 'yan kurkuku masu sa zuciya;
ko yanzu ma na sanar cewa zan mayar muku ninki biyu.
- ¹³ Zan lanƙwasa Yahuda yadda nake lanƙwasa bakana,
in kuma cika ta da Efraim kamar kibiya.
Zan ta da 'ya'yanki maza, ya Sihiyona,
gaɓa da 'ya'yanki, ya Girka,
in kuma mai da ke kamar takobin jarumin yaƙi.

UBANGIJI zai bayyana

- ¹⁴ Sa'an nan UBANGIJI zai bayyana a bisansu;

* 9:1 Ko kuwa Damaskus. Gama idon UBANGIJI yana a kan dukan mutane, haka ma a kan kabilan Isra'ila, † 9:10 Wato, Yuferites

‡ 9:10 Ko kuwa karshen fasa

kibiyarsa za tã wulga kamar walkiya.
 UBANGIJI Mai Iko Duka zai busa kaho;
 zai taho ta cikin guguwa daga kudu,
¹⁵ UBANGIJI Maɗaukaki kuma zai tsare su.
 Za su hallakar
 su kuma yi nasara da duwatsun majajjawa.
 Za su sha su yi kururuwa kamar sun sha ruwan inabi;
 za su cika kamar kwanon
 da ake amfani don a yayyafa jini a kusurwoyin bagade.
¹⁶ UBANGIJI Allahnsu zai cece su a wannan rana
 gama su mutanensa ne da kuma garkensa.
 Za su haska a cikin kasarsa
 kamar lu'ulu'u a rawani.
¹⁷ Za su yi kyan gani da kuma bansha'awa!
 Hatsi zai sa samari su yi murna,
 sabon ruwan inabi kuma zai sa 'yan mata su yi farin ciki.

10

UBANGIJI zai lura da Yahuda

¹ Ku roki UBANGIJI yã ba ku ruwa a lokacin bazara;
 UBANGIJI ne yake yin gizagizan hadari.
 Shi ne yake ba wa mutane yayyafin ruwan sama
 yana kuma ba da tsire-tsire na fili ga kowa.
² Gumaka suna maganganun ruɗu,
 masu duba suna ganin wahayoyin karya,
 suna faɗa mafarkan karya
 suna ba da ta'aziyar banza.
 Saboda haka mutane suna yawo kamar tumaki
 waɗanda suke shan wahala saboda rashin makiyayi.
³ “Ina fushi da makiyayan,
 zan kuma hukunta shugabannin;
 gama UBANGIJI Maɗaukaki zai lura
 da garkensa, wato, gidan Yahuda,
 zai kuma sa su zama kamar doki mai fariya cikin yaƙi.
⁴ Daga Yahuda dutsen kusurwa zai fito,
 daga gare shi za a samu abin kafa tenti,
 daga gare shi za a sami bakan yaƙi,
 daga gare shi za a sami kowane mai mulki.
⁵ Tare za su* zama kamar mutane masu ƙarfi
 suna tattake lakar tituna a cikin yaƙi.
 Domin UBANGIJI yana tare da su,
 za su yi faɗa su kuma yi nasara a kan masu yaƙi a kan dawakai.
⁶ “Zan ƙarfafa gidan Yahuda
 in kuma ceci gidan Yusuf.
 Zan maido da su
 domin ina jin tausayinsu.
 Za su zama kamar
 ban taɓa ƙinsu ba,
 gama ni ne UBANGIJI Allahnsu

* 10:5 Ko kuwa mai mulki, dukansu tare. 5 Su

- zan kuma amsa musu.
⁷ Mutanen Efraim za su zama kamar mutane masu ƙarfi,
 zukatansu kuwa za su yi murna kamar sun sha ruwan inabi.
 'Ya'yansu za su gani su yi murna;
 zuciyarsu za tã yi farin ciki a cikin UBANGIJI.
⁸ Zan ba da alama
 in kuma tattara su.
 Ba shakka zan fanshe su;
 za su yi yawa kamar yadda suke a dā.
⁹ Ko da yake na warwatsa su cikin mutane,
 duk da haka a can ƙasashe masu nisa za su tuna da ni.
 Su da 'ya'yansu za su rayu,
 za su kuwa komo.
¹⁰ Zan komo da su daga Masar
 in kuma tattara su daga Assuriya.
 Zan kawo su Gileyad da Lebanon,
 har wuri yã kãsa musu.
¹¹ Za su ratsa cikin tekun wahala;
 zan kwantar da rafuman teku
 dukan zurfafan Nilu kuma za su bushe.
 Za a ƙasƙantar da Assuriya,
 sandar sarautar Masar kuma za tã rabu da ita.
¹² Zan ƙarfafa su a cikin UBANGIJI
 kuma a cikin sunansa za su yi tafiya,"
 in ji UBANGIJI.

11

- ¹ Buɗe ƙofofinki, ya Lebanon,
 don wuta ta cinye itatuwan al'ul naki.
² Yi kuka, ya itacen fir, gama itacen al'ul ya fãɗi;
 itatuwa masu daraja sun lalace!
 Ku yi kuka, ku itatuwan oak na Bashan;
 an sassare itatuwan babban kurmi!
³ Ku ji kukan makiyaya;
 an ɓata musu wuraren kiwonsu masu ciyayi!
 Ku ji rurin zakoki;
 an lalatar da jejin Urdun!

Makiyaya biyu

⁴ Ga abin da UBANGIJI Allahna ya ce, "Yi kiwon garken tumakin da za a yanka. ⁵ Masu sayensu sun yanyanka su, suka kuwa tafi ba hukunci. Masu sayar da su sun ce, 'Yabi UBANGIJI, na yi arziki!' Makiyayansu ma ba su ji tausayinsu ba. ⁶ Gama ba zan ƙara jin tausayin mutanen ƙasar ba," in ji UBANGIJI. "Zan ba da kowa ga maƙwabcinsa da kuma sarkinsa. Za su zalunci ƙasar, ba zan kuma cece su daga hannuwansu ba."

⁷ Saboda haka na yi kiwon garken da za a yanka, musamman garken da ake zalunta. Sai na ɗauki sanduna biyu na kira ɗaya Tagomashi, ɗaya kuma Haɗinkai, sai na yi kiwon garken. ⁸ Cikin wata guda na kawar da makiyayan nan uku.

Garken suka ƙi ni, na kuwa gaji da su ⁹ na ce, "Ba zan zama makiyayinku ba. Bari masu mutuwa su mutu, masu hallaka kuma su hallaka. Bari waɗanda suka ragu su ci naman juna."

¹⁰ Sai na ɗauki sandana mai suna Tagomashi na karya shi, na janye alkawarin da na yi da dukan al'ummai. ¹¹ An janye shi a ranan nan, saboda haka garken da yake cikin wahala masu kallona sun san cewa maganar UBANGIJI ce.

¹² Na faɗa musu cewa, “In kun ga ya fi kyau, ku biya ni; in kuwa ba haka ba, ku riƙe.” Saboda haka suka biya ni azurfa talatin.

¹³ Sai UBANGIJI ya ce mini, “Jefar da shi cikin ma’aji,” Lada mai kyau da aka yi cinikina ne! Saboda haka sai na ɗauki azurfa talatin ɗin na jefa su cikin gidan UBANGIJI don a sa cikin ma’aji.

¹⁴ Sai na karya sandana na biyu mai suna Haɗinkai, ta haka na karya ‘yan’uwantakar da take tsakanin Yahuda da Isra’ila.

¹⁵ Sai UBANGIJI ya ce mini, “Ka sāke ɗaukar kayan aiki na wawan makiyayi. ¹⁶ Gama zan tā da makiyayi a ƙasar wanda ba zai kula da batattu, ko yā nemi ƙanana, ko yā warkar da waɗanda suka ji ciwo, ko kuma ciyar da masu lafiya ba, sai dai zai ci naman keɓaɓɓun tumaki, yā farfasa kofatonsu.

¹⁷ “Kaito ga banzan makiyayin nan,
wanda ya bar garken!

Bari takobi yā sare hannunsa da idonsa na dama!

Bari hannunsa yā shanye gaba ƙaf,

idonsa na dama kuma yā makance sarai!”

12

Za a hallaka abokan gāban Urushalima

¹ Annabci, maganar UBANGIJI game da Isra’ila.

UBANGIJI, wanda ya shimfiɗa sammai, wanda ya kafa harsashin duniya, wanda kuma ya yi ruhun mutum a cikinsa ya ce, ² “Zan sa Urushalima ta zama kwaf mai sa mutanen da suke a dukan kewayenta, jiri. Yaƙi zai kewaye Urushalima har yā shafi Yahuda ma. ³ A ranan nan, sa’ad da duk al’umman duniya za su tayar mata, zan sa Urushalima ta zama dutsen da ba a iya matsarwa ga dukan al’ummai. Duk waɗanda suka yi ƙoƙari su matsar da shi za su ji ciwo. ⁴ A ranan nan zan sa kowane doki yā tsorata, mai hawan dokin kuma yā haukace,” in ji UBANGIJI. “Zan sa idanuna in tsare gidan Yahuda, amma zan makantar da dukan dawakan al’ummai. ⁵ Sa’an nan shugabannin Yahuda za su ce a cikin zukatansu, ‘Mutanen Urushalima suna da ƙarfi domin UBANGIJI Maɗaukaki shi ne Allahnsu.’

⁶ “A ranan nan zan sa shugabannin Yahuda su zama kamar tukunyar wuta a tarin itacen wuta; kamar harshen wuta a dammunan hatsi. Za su ƙone dukan mutanen da suke kewaye da su hagu da dama, amma babu abin da zai taɓa mutanen Urushalima.

⁷ “UBANGIJI zai ceci wuraren zaman Yahuda da farko, don kada darajar gidan Dawuda da mazaunan Urushalima su fi na Yahuda daraja. ⁸ A ranan nan UBANGIJI zai kiyaye waɗanda suke zama a Urushalima, domin marasa ƙarfi a cikinsu su zama kamar Dawuda, gidan Dawuda kuma zai zama kamar Allah, kamar mala’ikan UBANGIJI da yake tafiya a gabansu. ⁹ A ranan nan zan fito don in hallaka dukan al’umman da suka yaƙi Urushalima.

Makoki saboda wannan da suka soki

¹⁰ “Zan kuma zubo wa gidan Dawuda da mazaunan Urushalima ruhun alheri da na addu’a. Za su dube ni, wannan da suka soke shi, za su kuma yi makoki domin sa kamar yadda mutum yakan yi makokin mutuwar ɗansa tilo, su kuma yi baƙin ciki ƙwarai kamar yadda mutum yakan yi baƙin ciki don ɗan fari. ¹¹ A ranan nan kuka a Urushalima zai yi yawa kamar kukan Hadad Rimmon a filin Megiddo. ¹² Kasar za tā yi makoki, kowane iyali zai yi makoki a ware, tare da matansu su ma a ware, iyalin gidan Dawuda da matansu, iyalin gidan Natan da matansu, ¹³ iyalin gidan Lawi da matansu, iyalin gidan Shimeyi da matansu, ¹⁴ dukan sauran iyalan kuma da matansu.

13

Tsarkakewa daga zunubi

¹ “A ranan nan za a buɗe maɓulɓulan ruwa zuwa gidan Dawuda da mazaunan Urushalima, don a tsarkake su daga zunubi da rashin tsabta.

² “A ranan nan, zan kawar da sunayen gumaka daga ƙasar, ba kuwa za a ƙara tunawa da su ba,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki. “Zan kawar da annabawa da kuma ruhu marar tsabta daga ƙasar. ³ In kuma

wani ya yi annabci, sai mahaifinsa da mahaifiyarsa su ce masa, ‘Ba za ka rayu ba, gama kana faɗar karyar da sunan UBANGIJI.’ Sa’ad da yake yin annabci, iyayensa za su soke shi da takobi.

⁴ “A ranan nan kowane annabi zai ji kunyar annabcin wahayinsa. Ba zai sa rigar annabci mai gashi ba don yā yi ruɗu. ⁵ Zai ce, ‘Ni ba annabi ba ne. Ni manomi ne; kasa ce nake samun abin zaman gari tun ina matashi.’* ⁶ In wani ya tambaye shi, ‘Waɗanne miyaku ne haka a jikinka†?’ Zai amsa yā ce, ‘Miyakun da aka yi mini a gidan abokaina ne.’

An bugi makiyayin, tumakin suka watse

⁷ “Tashi, ya takobi, gāba da makiyayina, mutumin da yake kusa da ni sosai!”

In ji UBANGIJI Maɗaukaki.

“Kashe makiyayin,

sai tumakin su watse,
in kuma tayar wa kananan.

⁸ A cikin kasar duka,” in ji UBANGIJI,

“kashi biyu bisa uku za a buge su su hallaka;
duk da haka za a bar kashi ɗaya bisa uku a cikinta.

⁹ Wannan kashi ɗaya bisa ukun zan kawo in sa a cikin wuta;

zan tace su kamar azurfa
in gwada su kamar zinariya.

Za su kira bisa sunana

zan kuwa amsa musu;
zan ce, ‘Su mutanena ne,’

za su kuma ce, ‘UBANGIJI ne Allahnmu.’”

14

UBANGIJI zai zo yā yi mulki

¹ Ranar UBANGIJI tana zuwa sa’ad da za a raba muku ganimar da aka washe daga gare ku.

² Zan tara dukan al’ummai su yaƙi Urushalima; za a ci birnin da yaƙi, za a washe gidaje, a kuma yi wa mata fyaɗe. Rabin birnin zai je bauta, amma ba za a kwashe sauran mutanen daga birnin ba.

³ Sa’an nan UBANGIJI zai fita yā yi yaƙi da waɗannan al’ummai, kamar yadda yake yaƙi a ranar yaƙi.

⁴ A ranan nan kafafunsa za su tsaya a kan Dutsen Zaitun, gabas da Urushalima, za a kuma tsage Dutsen Zaitun kashi biyu daga gabas zuwa yamma, yā zama babban kwari, rabin dutsen zai matsa zuwa wajen arewa, rabi kuma zai matsa zuwa wajen kudu. ⁵ Za ku gudu ta wajen kwarin dutsena, gama zai miƙe har zuwa Azel. Za ku gudu kamar yadda kuka guje wa girgizar kasa* a kwanakin Uzziya sarkin Yahuda. Sa’an nan UBANGIJI Allahna zai zo, tare da duk masu tsarki.

⁶ A ranan nan ba za a kasance da haske ko sanyi ba, ko hazo mai duhu ba. ⁷ Za tā zama rana ce ta musamman, ba yini ko dare, rana da take sananne ga UBANGIJI. Sa’ad da yamma ta yi, za a yi haske.

⁸ A ranan nan ruwan rai zai kwararo daga Urushalima, rabi zai gangara gabas zuwa teku† rabi kuma zai gangara yamma zuwa Bahar Rum,‡ a damina da rani.

⁹ UBANGIJI zai sama sarki bisa dukan duniya. A ranan nan za a kasance da UBANGIJI ɗaya, ba wani suna kuma sai nasa.

¹⁰ Kasar gaba ɗaya daga Geba zuwa Rimmon, kudu da Urushalima, za tā zama kamar Araba. Amma Urushalima za tā kasance a wurinta, daga Kofar Benyamin zuwa sashen Kofa ta Farko, zuwa Kofar Kusurwa, daga kuma Hasumiyar Hananel zuwa wurin matsin ruwan inabin sarki. ¹¹ Za a zauna a cikinka; ba za a kara hallaka ta ba. Urushalima za tā zauna lafiya.

¹² Ga bala’in da UBANGIJI zai bugi dukan al’umman da suka yi yaƙi da Urushalima. Fatar jikinsu za tā ruɓe tun suna tsaye a kafafunsa, idanunsu za su ruɓe a cikin kwarminsu, harsunansu kuma zai

* 13:5 Ko kuwa manomi; wani mutum ya sayar da a furuciyata † 13:6 Ko kuwa miyaku a tsakanin hannuwanka * 14:5 Ko kuwa 5 Za a tare kwarin dutsena a kuma miƙe shi har zuwa Azel. Za a tare shi yadda aka tare saboda girgizar kasa † 14:8 Wato, Bahar Rum ‡ 14:8 Wato, Bahar Maliya

ruɓe a cikin bakunansu. ¹³ A ranan nan UBANGIJI zai sa maza su cika da tsoro kwarai. Kowane mutum zai kama hannun ɗan'uwansa, za su kai wa juna hari. ¹⁴ Yahuda ma za tã yi yaƙi a Urushalima. Za a tattara dukiyar al'umman da suke kewaye, za a tara zinariya da azurfa masu yawan gaske tare da tufafi. ¹⁵ Irin wannan bala'i zai auko wa dawakai da alfadarai, rafuma da jakuna, da kuma dukan dabbobi a wannan sansani.

¹⁶ Sa'an nan waɗanda suka tsira daga cikin al'umman da suka yaƙe Urushalima za su haura shekara-shekara su yi wa Sarki, UBANGIJI Maɗaukaki sujada, su kuma yi Bikin Tabanakul. ¹⁷ In waɗansu mutanen da suke duniya ba su haura Urushalima suka yi wa Sarki, UBANGIJI Maɗaukaki sujada ba, ba za su sami ruwan sama ba. ¹⁸ In mutanen Masar ba su haura sun yi sujada ba, ba za su sami ruwan sama ba. UBANGIJI[§] zai kawo masu bala'in da ya aika wa al'umman da ba su haura sun yi Bikin Tabanakul ba. ¹⁹ Wannan ne zai zama hukuncin Masar da kuma na dukan al'umman da ba su haura sun yi Bikin Tabanakul ba.

²⁰ A ranan nan za a rubuta TSARKI GA UBANGIJI a jikin kararrawar dawakai, kuma tukwanen dahuwa a gidan UBANGIJI za su zama kamar kwanoni masu tsarki a gaban bagade. ²¹ Kowace tukunya a Urushalima da Yahuda za tã zama mai tsarki ga UBANGIJI Maɗaukaki, kuma duk wanda ya zo don miƙa hadaya zai ɗauki waɗansu tukwane yã yi dahuwa da su. A ranan nan kuwa, ba Bakan'ane* da zai kara kasance a gidan UBANGIJI Maɗaukaki.

§ 14:18 Ko kuwa sashe, sai UBANGIJI * 14:21 Ko kuwa mai ciniki

Malaki

¹ Annabci, wannan ita ce maganar UBANGIJI ga Isra'ila ta wurin Malaki.*

An kaunaci Yakub, aka ki Isuwa

² “Na kaunace ku, in ji UBANGIJI.

“Amma sai kuka ce, ‘Yaya ka kaunace mu?’

“Isuwa ba dan’uwan Yakub ba ne?” In ji UBANGIJI. “Duk da haka na kaunaci Yakub,³ amma na ki Isuwa, na kuma mai da kasarsa da take kan duwatsu kango, na ba da gadonsa ga dilolin hamada.”

⁴ Edom zai iya cewa, “Ko da yake an ragargaza mu, ai, za mu sake gina kufanmu.”

Amma ga abin da UBANGIJI Maƙaukaki ya ce, “Za su iya gini, amma zan rushe. Za a ce da su Muguwar Kasa, mutane da kullum suke a karƙashi fushin UBANGIJI. ⁵ Za ku ga wannan da idanunku ku kuma ce, ‘UBANGIJI da girma yake, har gaba da iyakokin Isra'ila ma!’

Hadayu masu aibi

⁶ “Da yakan girmama mahaifinsa, bawa kuma yakan girmama maigidansa. In ni mahaifi ne, ina girman da ya dace da ni? In ni maigida ne, ina girman da ya dace da ni?” In ji UBANGIJI Maƙaukaki.

“Ku firistoci, ku ne kuka rena sunana.

“Amma sai kuka ce, ‘Yaya muka rena sunanka?’

⁷ “Kun ajiye abinci mai kazanta a kan bagadena.

“Sai kuka ce, ‘Yaya muka kazantar da kai?’

“Ta wurin cewa teburin UBANGIJI abin reni ne. ⁸ Sa’ad da kuka kawo makauniyar dabba don ku miƙa mini hadaya, wannan daidai ne? Sa’ad da kuka miƙa gurguwar dabba ko marar lafiya, wannan daidai ne? Ku gwada ba wa gwamnanku irin wannan ku gani! Kuna gani zai ji daƙinku? Zai karɓe ku ne?” In ji UBANGIJI Maƙaukaki.

⁹ “To, firistoci yanzu ku gwada ku roki Allah yā yi mana alheri. Da irin hadayun nan a hannuwanku ne zai ji ku?” In ji UBANGIJI Maƙaukaki.

¹⁰ “Kash, da ma wani daga cikinku ya rufe kofofin haikali don kada ku shiga, ku hura wuta marar amfani a bisa bagadena! Ba na jin daƙinku, ba zan kuwa karɓi hadaya daga hannuwanku ba” in ji UBANGIJI Maƙaukaki. ¹¹ Sunana zai zama mai girma a cikin al’ummai, daga fitowar rana har zuwa faɗuwarda. A kowane wuri za a miƙa wa sunana turare da tsabtacciyar hadaya domin sunana zai zama mai girma a cikin al’ummai, in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

¹² “Amma kun kazantar da sunana ta wurin cewa ‘Teburin Ubangiji ya kazantu,’ kuka kuma yi magana a kan abincinsa kuna cewa, ‘Abin reni ne.’ ¹³ Kun kuma ce, ‘Mun gaji da irin wannan wahala!’ Kuna hura mini hancin reni,” in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

“Sa’ad da kuka kawo raunannu, gurguntattun dabbobi, ko kuma dabbobi masu fama da cuta, kuka kuma miƙa su hadaya, kuna gani zan karɓi wannan daga gare ku?” In ji UBANGIJI. ¹⁴ “La’ananne ne macucin da yake da lafiyayiyar dabba namiji a garkensa wadda ya yi alkawari zai bayar, amma sai ya miƙa hadayar dabba mai aibi ga Ubangiji. Gama ni babban sarki ne, za a kuma ji tsoron sunana a cikin al’ummai,” in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

2

Karin gargaɗi ga firistoci

¹ “Yanzu fa wannan gargaɗi dominku ne, ku firistoci. ² In ba ku saurara ba, in kuma ba ku sa zuciyarku ga girmama sunana ba, zan aukar muku da la’ana, zan kuma la’antar da albarkunku. I, na riga na la’anta su, domin ba ku sa zuciyarku ga girmama ni ba, in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

³ “Saboda ku zan tsawata* wa zuriyarku;† zan watsa kashin dabbobin hadayunku a fuskokinku, a kuma kwashe ku tare da shi. ⁴ Za ku kuwa san cewa ni ne na aika muku da wannan gargaɗi domin

* 1:1 Malaki yana nufin manzoni. * 2:3 Ko kuwa yanke (dubi Seftuwajin) † 2:3 Ko kuwa za su lalace hatsi

alkawarina da Lawi yā ci gaba,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki. ⁵ “Alkawarina da shi, alkawari ne na rai da salama, wanda na ba shi; domin yā girmama ni, ya kuwa girmama ni, ya kuma ji tsoron sunana kwarai. ⁶ Umarnin gaskiya yana a bakinsa, ba a kuma sami wani karya a leɓunansa ba. Ya yi tafiya tare da ni cikin salama da adalci, ya kuwa juyo da mutane masu yawa daga zunubi.

⁷ “Gama ya kamata leɓunan firist su kiyaye ilimi, ya kamata kuma mutane su nemi umarni daga bakinsa, domin shi ne manzon UBANGIJI Maɗaukaki. ⁸ Amma sai kuka kauce hanya, ta wurin koyarwarku kuma kuka sa mutane da yawa suka yi tuntube; kun keta alkararin da na yi da Lawi,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki. ⁹ “Saboda haka na sa a rena ku, a kuma wulakanta ku a gaban dukan mutane, domin ba ku bi hanyoyina ba amma kuka nuna sonkai a al’amuran shari’a.”

Keta alkarari ta wurin kisan aure

¹⁰ Ashe, ba Mahaifi guda dukanmu muke da shi ba? Ba Allah ɗaya ne ya halicce mu ba? Don me muka keta alkararin kakanninmu ta wurin cin amanar juna?

¹¹ Yahuda ya ci amana. An yi abin kunya a Isra’ila da kuma a Urushalima. Yahuda ya kazarantar da wuri mai tsarkin da UBANGIJI yake kauna, ta wurin auren ’yar wani bakon allah. ¹² Game da mutumin da ya aikata wannan, ko wane ne shi, bari UBANGIJI yā yanke shi daga tentunan Yakub,‡ ko da ma ya kawo hadayu ga UBANGIJI Maɗaukaki.

¹³ Ga kuma wani abin da kuke yi. Kukan cika bagaden UBANGIJI da hawaye. Kukan yi kuka kuna ihu gama UBANGIJI ba ya mai da hankali ga hadayunku ko yā karɓe su da farin ciki. ¹⁴ Kukan ce, “Don me ba ya karɓan hadayunmu?” Ai, domin UBANGIJI ya zama shaida tsakaninka da matar kuruciyarka, gama ka keta amanar da ka yi mata, ko da yake ita abokiyar zamanka ce, matar aurenka ta alkarari.

¹⁵ Ashe, UBANGIJI bai maishe su ɗaya ba? Cikin jiki da ruhu, su nasa ne. Me ya sa suke ɗaya? Domin yana neman ’ya’ya masu tsoron Allah. § Saboda haka sai ka lura da kanka, kada kuma ka ci amanar matar kuruciyarka.

¹⁶ “Na ki kisan aure,” in ji UBANGIJI, Allah na Isra’ila. “Na kuma ki mutumin da ya rufe kansa da tashin hankali kamar riga,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

Saboda haka sai ka lura da kanka, kada kuma ka ci amana.

Ranar shari’a

¹⁷ Kun sa UBANGIJI Maɗaukaki ya gaji da maganganunku.

Sai kuka ce, “Yaya muka sa ya gaji?”

Kun yi haka ta wurin cewa, “Duk waɗanda suke aikata mugunta, mutanen kirki ne a gaban UBANGIJI, yana kuwa jin daɗinsu,” kuna kuma cewa, “Ina Allah mai adalci yake?”

3

¹ “Duba, zan aika manzona, wanda zai shirya hanya a gabana. Sa’an nan a farat ɗaya UBANGIJI wanda kuke nema zai zo haikalinsa. Manzon alkarari, wanda kuke sa zuciya kuwa zai zo,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

² Amma wa zai jure wa ranar zuwansa? Wa zai iya tsaya sa’ad da ya bayyana? Gama zai zama kamar wuta mai tace karfe, ko sabulu mai wanki. ³ Zai zama kamar mai tace azurfa da mai tsarkaketa; zai tsabtacce Lawiyawa, yā kuma tace su kamar zinariya da azurfa. Sa’an nan UBANGIJI zai sami mutanen da za su kawo hadayu a cikin adalci. ⁴ Hadayun Yahuda da na Urushalima za su zama yardajje ga UBANGIJI, za su zama kamar a kwanakin da suka wuce, kamar a shekarun baya.

⁵ “Ta haka zan zo kusa da ku don in yi hukunci. Zan hanzarta ba da shaida a kan masu yin sihiri, da mazinata da masu shaidar zur. Zan ba da shaida a kan waɗanda suke zaluntar ma’aikata a kan albashinsu, da waɗanda suke kwarar gwauraye da marayu, suna kuma hana baƙi samun adalci, ba sa ma tsorona,” in ji UBANGIJI Maɗaukaki.

Keta alkarari ta wurin kin fid da zakka

‡ 2:12 Ko kuwa 12 Bari UBANGIJI yā yanke daga tentunan Yakub duk wanda ya ba da shaida a madadin mutumin da ya aikata wannan

§ 2:15 Ko kuwa 15 Amma wanda yake mahaifinmu bai yi haka ba, muddin yana da rai. Me yake nema? Zuriya daga Allah

⁶ “Ni UBANGIJI ba na canjawa. Shi ya sa ku zuriyar Yakub, ba a hallaka ku kafaf ba. ⁷ Tun zamanin kakanninku, kun juye wa ka'idodina baya, ba ku kuma kiyaye su ba. Ku komo gare ni, ni kuma zan koma gare ku,” in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

“Amma sai kuka ce, ‘Yaya za mu koma gare ka?’

⁸ “Mutum zai iya yi wa Allah fashi ne? Duk da haka kun yi mini fashi.

“Amma sai kuka ce, ‘Yaya muka yi maka fashi?’

“A wajen zakka da hadayu. ⁹ Kuna farfashin la'ana, dukan al'ummarku, domin kuna yin mini fashi.

¹⁰ Ku kawo dukan zakka cikin gidan ajiya, don a kasance da abinci a gidana. Ku gwada ni a wannan ku ga, ko ba zan buƙe taskokin sama in zubo muku albarka mai yawa, wadda har ba za ku rasa wurin sa ta ba, in ji UBANGIJI Maƙaukaki. ¹¹ Zan hana kwari su cinye hatsinku. Kuringar inabi a gonakinku kuma ba za su zubar da 'ya'yansu kafin su nuna ba,” in ji UBANGIJI Maƙaukaki. ¹² “Sa'an nan dukan al'ummai za su ce da ku masu albarka, gama kasarku za ta yi daɗin zama,” in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

¹³ “Kun faɗi mugayen abubuwa a kaina,” in ji UBANGIJI.

“Duk da haka kuka ce, ‘Me muka faɗa a kanka?’

¹⁴ “Kun ce, ‘Ba amfani a bauta wa Allah. Wanda amfani muka samu ta wurin kiyaye umarnansa muna yawo kamar masu makoki a gaban UBANGIJI Maƙaukaki? ¹⁵ A ganinmu, masu girman kai suna jin daɗi. Masu aikata mugunta kuwa ba arziki kaɗai suka yi ba, amma sukan gwada Allah da mugayen ayyukansu, su kuwa zauna lafiya.’”

¹⁶ Sa'an nan waɗanda suke tsoron UBANGIJI suka yi magana da juna, UBANGIJI kuwa ya kasa kunne ya kuma ji. A gabansa aka rubuta a littafin tarihi waɗanda suke tsoron UBANGIJI, suna kuma girmama sunansa.

¹⁷ “A ranar da na shirya ajiyayyen mallakata*, za su zama nawa,” in ji UBANGIJI Maƙaukaki. “Zan ji kansu kamar yadda mahaifi cikin tausayi yakan ji kan ɗansa wanda yake masa hidima. ¹⁸ Za ku kuma ga bambanci tsakanin masu adalci da mugaye, tsakanin waɗanda suke wa Allah hidima da kuma waɗanda ba sa yi.

4

Ranar UBANGIJI

¹ “Tabbatacce rana tana zuwa; za ta yi kuna kamar wutar maƙera. Dukan masu girman kai da kowane mai aikata mugunta zai zama ciyawa, wannan rana mai zuwa za ta kone su. Babu saiwa ko reshen da za a bar musu,” in ji UBANGIJI Maƙaukaki. ² Amma ku da kuke girmama sunana, ranar adalci za ta fito tare da warkarwa a fikafikanta. Za ku kuwa fita kuna tsalle kamar 'yan maruƙan da aka sake daga garke. ³ Sa'an nan za ku tattake mugaye; za su zama toka a farfashin tafin kafafunku a ranar da zan aikata waɗannan abubuwa, in ji UBANGIJI Maƙaukaki.

⁴ “Ku tuna da dokar bawana Musa, ka'idodi da dokokin da na ba shi a Horeb domin dukan Isra'ila.

⁵ “Ga shi, zan aika muku da annabi Iliya kafin babbar ranan nan mai banrazana ta UBANGIJI ta zo.

⁶ Zai juye zukatan iyaye ga 'ya'yansu, zukatan 'ya'ya kuma ga iyayensu; in ba haka ba zan bugi kasar da hallaka gaba ɗaya.”

* 3:17 Ko kuwa Maƙaukaki, “ajiyayyen mallakata, a ranar da na aikata”

Mattiyu

*Asalin Yesu Kiristi
(Luka 3.23-38)*

¹ Tarihin da aka rubuta game da asalin Yesu Kiristi dan Dawuda, dan Ibrahim.

² Ibrahim ya haifi Ishaku,
Ishaku ya haifi Yakub,
Yakub ya haifi Yahuda da 'yan'uwansa,
³ Yahuda ya haifi Ferez da Zera, waƙanda Tamar ce mahaifiyarsu;
Ferez ya haifi Hezron,
Hezron ya haifi Ram,
⁴ Ram ya haifi Amminadab,
Amminadab ya haifi Nashon,
Nashon ya haifi Salmon,
⁵ Salmon ya haifi Bowaz, wanda Rahab ce mahaifiyarsa,
Bowaz ya haifi Obed, wanda Rut ce mahaifiyarsa,
Obed ya haifi Yesse,
⁶ Yesse kuwa ya haifi Sarki Dawuda.

Dawuda ya haifi Solomon, wanda matar Uriya ce mahaifiyarsa.

⁷ Solomon ya haifi Rehobowam,
Rehobowam ya haifi Abiya,
Abiya ya haifi Asa,
⁸ Asa ya haifi Yehoshafat,
Yehoshafat ya haifi Yehoram,
Yehoram ya haifi Azariya,
⁹ Azariya ya haifi Yotam,
Yotam ya haifi Ahaz,
Ahaz ya haifi Hezekiya,
¹⁰ Hezekiya ya haifi Manasse,
Manasse ya haifi Amon,
Amon ya haifi Yosiya,
¹¹ Yosiya kuma ya haifi Yekoniya* da 'yan'uwansa a lokacin da aka kwashe su zuwa bauta a Babilon.

¹² Bayan an kwashe su zuwa bauta a Babilon.

Yekoniya ya haifi Sheyaltiyel,
Sheyaltiyel ya haifi Zerubbabel,
¹³ Zerubbabel ya haifi Abiyud,
Abiyud ya haifi Eliyakim,
Eliyakim ya haifi Azor,
¹⁴ Azor ya haifi Zadok,
Zadok ya haifi Akim,
Akim kuma ya haifi Eliyud,
¹⁵ Eliyud ya haifi Eleyazar,
Eleyazar ya haifi Mattan,
Mattan ya haifi Yakub,

* 1:11 Wato, Jehohiyachin; haka ma a aya 12

¹⁶ Yakub ya haifi Yusuf, mijin Maryamu, wadda ta haifi Yesu, wanda ake kira Kiristi.

¹⁷ Ta haka akwai zuriya goma sha huɗu ke nan duka-duka daga lokacin Ibrahim zuwa lokacin Dawuda, goma sha huɗu kuma daga Dawuda zuwa bauta a Babilon, goma sha huɗu kuma daga bauta a Babilon zuwa Kiristi.†

Haihuwar Yesu Kiristi
(Luka 2.1-7)

¹⁸ Ga yadda haihuwar Yesu Kiristi ta kasance. An yi alkawarin auren mahaifiyarsa Maryamu, ga Yusuf. Amma tun kafin su zama miji da mata, sai aka tarar Maryamu tana da ciki, ta wurin Ruhu Mai Tsarki. ¹⁹ Yusuf mijinta, da yake shi mai adalci ne, bai so yā ba ta kunya, yā tone mata asiri a fili ba, sai ya yi tunani yā sake ta a ɓoye.

²⁰ Amma yana cikin wannan tunani, sai wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana masa cikin mafarki ya ce, “Yusuf ɗan Dawuda, kada ka ji tsoron ɗaukan Maryamu zuwa gidanka a matsayin matarka, gama cikin nan nata, daga wurin Ruhu Mai Tsarki ne. ²¹ Za tā haifi ɗa, za ka kuma sa masa suna Yesu,‡ gama shi ne zai ceci mutanensa daga zunubansu.”

²² Duk wannan ya faru ne, don a cika abin da Ubangiji ya faɗi ta bakin annabin cewa, ²³ “Ga shi budurwa za tā yi ciki, za tā haifi ɗa, kuma za a kira shi Immanuwel”§ (wanda yake nufin “Allah tare da mu”).

²⁴ Da Yusuf ya farka daga barci, sai ya bi umarnin mala'ikan Ubangiji, ya ɗauki Maryamu zuwa gida a matsayin matarsa. ²⁵ Amma bai kwana da ita ba, sai bayan da ta haifi ɗan. Ya kuwa sa masa suna Yesu.

2

Ziyarar Masana

¹ Bayan an haifi Yesu a Betlehem, a Yahudiya, a zamanin Sarki Hiridus, sai waɗansu Masana,* daga gabas suka zo Urushalima ² suka yi tambaya suka ce, “Ina shi wanda aka haifa sarkin Yahudawa? Gama mun ga tauraronsa a gabas† mun kuwa zo ne domin mu yi masa sujada.”

³ Da Sarki Hiridus ya ji wannan, sai hankalinsa ya tashi haka ma na dukan Urushalima. ⁴ Bayan ya kira dukan manyan firistoci da malaman dokoki na mutane wuri ɗaya, sai ya tambaye su inda za a haifi Kiristi. ⁵ Suka amsa suka ce, “A Betlehem ne, cikin Yahudiya, gama haka annabin ya rubuta.

⁶ “Amma ke Betlehem, a cikin ƙasar Yahuda,
ba ke ce mafi ƙanƙanta a cikin masu mulki a Yahuda ba,
gama daga cikinki mai mulki zai zo,

wanda zai zama makiyayin mutanena Isra'ila.‡”

⁷ Sai Hiridus ya kira Masanan nan a ɓoye, yā gano daga wurinsu daidai lokacin da tauraron ya bayyana. ⁸ Sai ya aike su Betlehem ya ce, “Ku je ku binciko a hankali game da yaron nan. Da kun same shi, sai ku kawo mini labari nan da nan, domin ni ma in je in yi masa sujada.”

⁹ Bayan sun saurari sarki, sai suka kama hanyarsu, tauraron da suka gani a gabas kuwa yana tafe a gabansu, sai da ya kai inda yaron yake. ¹⁰ Da suka ga tauraron, sai suka yi farin ciki ƙwarai. ¹¹ Suka shiga gidan, suka kuwa ga yaron tare da mahaifiyarsa Maryamu. Suka durƙusa har ƙasa, suka yi masa sujada. Sa'an nan suka kunce dukiyarsu, suka miƙa masa kyautai na zinariya da na turare da na mur. ¹² Bayan an gargaɗe su cikin mafarki kada su koma wurin Hiridus, sai suka koma ƙasarsu ta wata hanya dabam.

Tserewa zuwa Masar

¹³ Bayan sun tafi, sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusuf a mafarki ya ce, “Tashi, ka ɗauki yaron da mahaifiyarsa, ku gudu zuwa Masar. Ku zauna a can sai na gaya muku, gama Hiridus zai nemi yaron don yā kashe.”

† 1:17 Ko kuwa Kiristi. Kiristi (Da Girik) Almasihu (Da Ibraniyanci) duk suna nufin “Shafaffe.” ‡ 1:21 Yesu da Girik shi ne Yoshuwa da Ibraniyanci, wanda yake nufin UBANGIJI yana ceto. § 1:23 Ish 7.14 * 2:1 A al'adance Masu Hikima † 2:2 Ko kuwa a tauraro sa'ad da ya taso ‡ 2:6 Mik 5.2

¹⁴ Sai Yusuf ya tashi, ya d'auki yaron da mahaifiyarsa da dad dare suka tafi Masar, ¹⁵ inda ya zauna har sai da Hiridus ya mutu. Ta haka kuwa aka cika abin da Ubangiji ya faɗa ta bakin annabin cewa, “Daga Masar na kira d'ana.”[§]

¹⁶ Da Hiridus ya gane cewa Masanan nan sun yi masa wayo, sai ya husata kwarai, ya yi umarni cewa a karkashe dukan 'yan yara maza da suke a Betlehem da kewayenta, daga masu shekara biyu zuwa kasa, bisa ga lokacin da ya sami labarin daga Masanan nan. ¹⁷ Sai abin da aka faɗa ta bakin annabi Irmiya ya cika, cewa,

¹⁸ “An ji murya a Rama,
tana kuka da makoki mai tsanani,
Rahila ce take kuka domin 'ya'yanta,
an kasa ta'azantar da ita,
don ba su.”*

Komowa zuwa Nazaret

¹⁹ Bayan Hiridus ya mutu, sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusuf a mafarki a Masar, ²⁰ ya ce, “Tashi, ka d'auki yaron da mahaifiyarsa ku tafi kasar Isra'ila, domin waɗanda suke neman ran yaron sun mutu.”

²¹ Sai ya tashi, ya d'auki yaron da mahaifiyarsa suka tafi kasar Isra'ila. ²² Amma da ya ji Arkelawus ne yake mulki a Yahudiya a matsayin wanda ya gāji mahaifinsa Hiridus, sai ya ji tsoron zuwa can. Bayan an gargaɗe shi a mafarki, sai ya ratse zuwa gundumar Galili, ²³ ya je ya zauna a wani garin da ake kira Nazaret. Ta haka aka cika abin da aka faɗa ta bakin annabawa cewa, “Za a ce da shi Banazare.”

3

Yohanna Mai Baftisma ya shirya hanya

(Markus 1.1-8; Luka 3.1-18; Yohanna 1.19-28)

¹ A waɗancan kwanaki, Yohanna Mai Baftisma ya zo, yana wa'azi a Hamadan Yahudiya ² yana cewa, “Ku tuba, gama mulkin sama ya yi kusa.” ³ Wannan shi ne wanda aka yi maganarsa ta wurin annabi Ishaya cewa,

“Ga murya mai kira a hamada tana cewa,
'Ku shirya wa Ubangiji hanya,
ku miƙe hanyoyi domin sa.’”*

⁴ Tufafin Yohanna kuwa an yi su da gashin raƙumi ne, yana kuma daure da d'ama ta fata. Abincinsa kuwa fāri ne da zumar jeji. ⁵ Mutane suka zo wurinsa daga Urushalima da dukan Yahudiya da kuma dukan yankin Urdun. ⁶ Suna furta zunubansu, ya kuma yi musu baftisma a Kogin Urdun.

⁷ Amma da Yohanna ya ga Farisiyawa da Sadukiyawa da yawa suna zuwa inda yake yin baftisma, sai ya ce musu, “Ku macizai! Wa ya gargaɗe ku ku guje wa fushin nan mai zuwa? ⁸ Ku yi ayyukan da suka dace da tuba. ⁹ Kada ma ku yi tunani a ranku cewa, ‘Ai, Ibrahim ne mahaifinmu.’ Ina gaya muku cewa Allah zai iya tā da 'ya'ya wa Ibrahim daga cikin duwatsun nan. ¹⁰ An riga an sa bakin gatari a gindin itatuwa, kuma duk itacen da bai ba da 'ya'ya masu kyau ba, za a sare shi a jefa cikin wuta.

¹¹ “Ina muku baftisma da† ruwa domin tuba. Amma wani yana zuwa a bayana wanda ya fi ni iko, wanda ko takalmansa ma ban isa in d'auka ba. Zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da kuma wuta. ¹² Yana riƙe da matankaɗinsa, zai tankaɗe hatsinsa, yā kuma tattara alkamarsa a cikin rumbu, amma zai ƙone yayin da wutar da ba a iya kashewa.”

Baftismar Yesu

(Markus 1.9-11; Luka 3.21,22)

¹³ Sai Yesu ya zo daga Galili, ya je Urdun don Yohanna yā yi masa baftisma. ¹⁴ Amma Yohanna ya so yā hana shi, yana cewa, “Ina bukata ka yi mini baftisma, yaya kake zuwa wurina?”

¹⁵ Yesu ya amsa ya ce, “**Bari yā zama haka yanzu; ya dace mu yi haka don mu cika dukan adalci.**” Sa'an nan Yohanna ya yarda.

§ 2:15 Hos 11.1 * 2:18 Irm 31.15 * 3:3 Ish 40.3 † 3:11 Ko kuwa a cikin

¹⁶ Nan da nan da aka yi wa Yesu baftisma, sai ya fito daga ruwa. A wannan lokaci sama ya buɗe, sai ya ga Ruhun Allah yana saukowa kamar kurciya ya kuwa sauka a kansa. ¹⁷ Sai murya daga sama ta ce, “Wannan shi ne Dana wanda nake kauna; wanda kuma nake jin daɗinsa kwarai.”

4

Gwajin Yesu

(Markus 1.12,13; Luka 4.1-13)

¹ Sa’an nan Ruhu ya kai Yesu cikin hamada don Iblis yã gwada shi. ² Bayan ya yi azumi yini arba’in da kuma dare arba’in, sai ya ji yunwa. ³ Sai mai gwajin ya zo wurinsa ya ce, “In kai Dan Allah ne, ka ce wa duwatsun nan su zama burodi.”

⁴ Yesu ya amsa ya ce, “**A rubuce yake cewa, ‘Ba da abinci kaɗai mutum yake rayuwa ba, sai dai da kowace kalmar da take fitowa daga bakin Allah.’***”

⁵ Sai Iblis ya kai shi birni mai tsarki, ya kai shi can wuri mafi tsayi duka na haikali. ⁶ Ya ce, “In kai Dan Allah ne, yi tsalle ka sauka kasa. Gama a rubuce yake, “Zai umarci mala’ikunsa game da kai, za su tallafe ka da hannuwansu, don kada ka buga kafarka a kan dutse.’†”

⁷ Yesu ya amsa masa ya ce, “**A rubuce yake kuma cewa, ‘Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.’‡**”

⁸ Har wa yau, Iblis ya kai shi bisa wani dutse mai tsawo sosai, ya nunnuna masa dukan mulkokin duniya da darajarsu. ⁹ Ya ce, “Zan ba ka dukan wannan, in za ka durkusa ka yi mini sujada.”

¹⁰ Sai Yesu ya ce masa, “**Rabu da ni, Shaiɗan!** Gama a rubuce yake, ‘Yi wa Ubangiji Allahnka sujada, shi kaɗai kuma za ka bauta wa.’§”

¹¹ Sa’an nan Iblis ya bar shi, mala’iku kuwa suka zo suka yi masa hidima.

Yesu ya fara wa’azi

(Markus 1.14,15; Luka 4.14,15)

¹² Da Yesu ya ji labari cewa an kulle Yohanna a kurkuku, sai ya koma zuwa Galili. ¹³ Ya bar Nazaret, ya je ya zauna a Kafarnahum, wadda take a bakin tafki wajen Zebulun da Naftali ¹⁴ don a cika abin da aka faɗa ta bakin annabi Ishaya cewa,

¹⁵ “Kasar Zebulun da kasar Naftali,
da kuke a hanyar zuwa tekun Galili, a ketaren Urdun,
wannan yankin Galili ta Al’ummai,

¹⁶ mutanen da suke zama cikin duhu
sun ga babban haske;
haske kuma ya haskaka

a kan waɗanda suke zama a inuwar mutuwa.”*

¹⁷ Tun daga wannan lokaci, Yesu ya fara wa’azi yana cewa, “**Ku tuba, gama mulkin sama ya yi kusa.**”

Kiran almajirai na farko

(Markus 1.16-20; Luka 5.1-11)

¹⁸ Da Yesu yana kan tafiya a bakin Tekun Galili, sai ya ga waɗansu ’yan’uwa guda biyu, Siman wanda ake kira Bitrus da ɗan’uwansa Andarawus. Suna jefa abin kamun kifi a tafki, gama su masunta ne.

¹⁹ Sai Yesu ya ce, “**Zo, ku bi ni, ni kuwa zan mai da ku masu jan mutane zuwa wurina.**” ²⁰ Nan da nan suka bar abin kamun kifinsu suka bi shi.

²¹ Da ya ci gaba daga nan, sai ya ga waɗansu ’yan’uwa guda biyu, Yakub ɗan Zebedi da ɗan’uwansa Yohanna. Suna cikin jirgin ruwa tare da mahaifinsu Zebedi, suna shirya abin kamun kifinsu. Yesu ya kira su, ²² nan take suka bar jirgin ruwan da mahaifinsu suka kuwa bi Yesu.

Yesu ya warkar da marasa lafiya

(Luka 6.17-19)

* 4:4 M Sh 8.3 † 4:6 Zab 91.11,12 ‡ 4:7 M Sh 6.16 § 4:10 M Sh 6.13 * 4:16 Ish 9.1,2f

²³ Yesu ya zazzaga dukan Galili, yana koyarwa a cikin majami'unsu, yana wa'azin labari mai daɗi na mulkin sama, yana kuma warkar da kowace cuta da rashin lafiyar mutane. ²⁴ Labarinsa ya bazu ko'ina a Suriya, mutane kuwa suka kawo masa dukan waɗanda suke fama da cututtuka iri-iri, da waɗanda suke da zafin ciwo, da masu aljanu, da waɗanda suke masu farfaɗiya, da shanyayyu, ya kuwa warkar da su. ²⁵ Taron mutane mai yawa daga Galili, Dekafolis,[†] Urushalima, Yahudiya da kuma yankin hayin Urdun suka bi shi.

5

Albarku

¹ Ganin taron mutane, sai ya hau kan gefen dutse ya zauna.

(Luka 6.20-23)

Almajiransa kuwa suka zo wurinsa, ² sai ya fara koya musu. Yana cewa,

³ “Masu albarka ne waɗanda suke matalauta a ruhu,
gama mulkin sama nasu ne.

⁴ Masu albarka ne waɗanda suke makoki,
gama za a yi musu ta'aziyya.

⁵ Masu albarka ne waɗanda suke masu tawali'u,
gama za su gāji duniya.

⁶ Masu albarka ne waɗanda suke jin yunwa da kishirwa don gani an yi adalci,
gama za a kosar da su.

⁷ Masu albarka ne waɗanda suke masu jinkai,
gama za a nuna musu jinkai.

⁸ Masu albarka ne waɗanda suke masu tsabtar zuciya,
gama za su ga Allah.

⁹ Masu albarka ne waɗanda suke masu kulla zumunci,
gama za a kira su 'ya'yan Allah.

¹⁰ Masu albarka ne waɗanda ake tsananta musu don gani an yi adalci,
gama mulkin sama nasu ne.

¹¹ “Masu albarka ne ku, sa'ad da mutane suke zaginku, suna tsananta muku, suna kuma faɗin kowace irin muguwar magana a kanku saboda ni. ¹² Ku yi murna ku kuma yi farin ciki, domin ladarku mai yawa ne a sama, gama haka suka tsananta wa annabawan da suka riga ku.

Gishiri da kuma haske

(Markus 9.50; Luka 14.34,35)

¹³ “Ku ne gishirin duniya, amma in gishiri ya rabu da daɗin dandanonso, yaya za a sāke mai da daɗin dandanonso? Ba shi da sauran amfani, sai dai a zubar da shi mutane kuma su tattaka.

¹⁴ “Ku ne hasken duniya. Birnin da yake a bisan tudu ba ya boyuwa. ¹⁵ Mutane ba sa kuna fitila su rufe ta da murfi. A maimako, sukan ajiye ta a kan wurin ajiye fitila, takan kuma ba da haske ga kowa a cikin gida. ¹⁶ Haka ma, bari haskenku yā haskaka a gaban mutane, domin su ga ayyukanku masu kyau, su kuwa yabi Ubanku da yake cikin sama.

Cikar doka

¹⁷ “Kada ku yi tsammani na zo ne domin in kawar da Doka ko kuma Annabawa; ban zo domin in kawar da su ba ne, sai dai domin in ciccika su. ¹⁸ Gaskiya nake gaya muku, kafin sama da kasa sun shuɗe, babu ko dan wasali, babu wani digo ta kowace hanya da zai face daga Dokar, sai an cika kome.

¹⁹ Duk wanda ya karya ɗaya daga cikin mafi kanƙanta na umarnan nan, ya kuma koya wa waɗansu su yi haka, za a ce da shi mafi kanƙanta a mulkin sama. Amma duk wanda ya aikata, ya kuma koyar da waɗannan umarnai, za a kira shi mai girma a cikin mulkin sama. ²⁰ Gama ina faɗa muku cewa in dai adalcinku bai fi na Farisiyawa da na malaman dokoki ba, faufau, ba za ku shiga mulkin sama ba.

Kisankai

²¹ “Kun dai ji an faɗa wa mutanen dā cewa, ‘Kada ka yi kisankai;’* kuma duk wanda ya yi kisankai

[†] 4:25 Wato, Birane Goma * 5:21 Fit 20.13

za a hukunta shi.’ ²² Amma ina gaya muku, duk wanda ya yi fushi da ɗan’uwansa, za a hukunta shi. Kuma duk wanda ya ce wa ɗan’uwansa ‘Raka,’[†] za a kai shi gaban Majalisa. Amma duk wanda ya ce, ‘Kai wawa!’ Zai kasance a hatsarin shiga jahannama ta wuta.

²³ “Saboda haka, in kana cikin ba da baikonka a kan bagade, a can kuwa ka tuna cewa ɗan’uwanka yana riƙe da kai a zuci, ²⁴ sai ka bar baikonka a can gaban bagade. Ka je ka shirya tukuna da ɗan’uwanka; sa’an nan ka zo ka ba da baikonka.

²⁵ “Ka yi hanzari ka shirya al’amura da maƙiyinka wanda yake ƙararka a kotu. Ka yi haka, tun kana tare da shi a kan hanya, in ba haka ba, zai miƙa ka ga alkali, alkali kuma yā miƙa ka ga ɗan sanda, mai yiwuwa kuwa a jefa ka a kurkuku. ²⁶ Gaskiya nake gaya maka, ba za ka fita ba, sai ka biya kobo na ƙarshe.

Zina

²⁷ “Kun dai ji an faɗa, ‘Kada ka yi zina.’[‡] ²⁸ Amma ina gaya muku, duk wanda ya dubi mace, sa’an nan ya yi sha’awarta a zuci, ya riga ya yi zina ke nan da ita a zuciyarsa. ²⁹ In idonka na dama yana sa ka yin zunubi, ƙwaƙule shi ka yar. Zai fiye maka ka rasa ɗaya daga cikin gaɓoɓin jikinka, da a jefa jikinka ɗungum a cikin jahannama ta wuta. ³⁰ In kuma hannunka na dama yana sa ka yin zunubi, yanke shi ka yar. Zai fiye maka ka rasa ɗaya daga cikin gaɓoɓin jikinka, da a jefa jikinka ɗungum a cikin jahannama ta wuta.

Kashen aure

(Mattiyu 19.9; Markus 10.11,12; Luka 16.18)

³¹ “An kuma faɗa, ‘Duk wanda ya saki matarsa, dole yā ba ta takardar saki.’[§] ³² Amma ina gaya muku, duk wanda ya saki matarsa in ba a kan laifin zina ba, ya sa ta zama mazinaciya ke nan, kuma duk wanda ya auri macen da mijinta ya sake, shi ma yana zina ne.

Rantsuwa

³³ “Har wa yau dai kun ji an faɗa wa mutane a dā, ‘Kada ka karya alkawarinka, sai dai ka cika alkawaran da ka yi wa Ubangiji.’ ³⁴ Amma ina gaya muku, Kada ku yi rantsuwa sam, ko da sama, domin kursiyin Allah ne; ³⁵ ko da ƙasa, domin matashin ƙafafunsa ne; ko kuma da Urushalima, domin birnin Babban Sarki ne. ³⁶ Kada kuma ka rantse da kanka, domin ba za ka iya mai da ko gashi ɗaya yā zama fari ko baƙi ba. ³⁷ Abin da ya kamata ku ce kawai, shi ne, I, ko A’a. Abin da ya wuce haka kuwa daga wurin Mugun nan yake.

Ramuwa

(Luka 6.29,30)

³⁸ “Kun dai ji an faɗa, ‘Ido domin ido, haƙori kuma domin haƙori.’^{*} ³⁹ Amma ina gaya muku, Kada ku yi tsayayya da mugun mutum. In wani ya mare ka a kumatun dama, juya masa ɗayan ma. ⁴⁰ In kuma wani yana so yā yi ƙararka yā ƙwace rigarka, to, ba shi mayafinka ma. ⁴¹ In wani ya tilasta ka yin tafiya mil ɗaya, to, tafi tare da shi mil biyu. ⁴² Ka ba wa duk wanda ya roƙe ka abu, kada kuma ka hana wa wanda yake neman bashi daga gare ka.

Kauna don abokan gāba

(Luka 6.27,28,32-36)

⁴³ “Kun dai ji an faɗa, ‘Ka ƙaunaci maƙwabcinka,[†]ka kuma ƙi abokin gābanka.’ ⁴⁴ Amma ina gaya muku, ku ƙaunaci abokan gābanku[‡]kuma ku yi wa waɗanda suke tsananta muku addu’a, ⁴⁵ don ku zama ‘ya’yan Ubanku na sama. Shi yakan sa ranarsa ta haskaka a kan mugaye da masu kirki; yakan kuma sako ruwan sama a bisa masu adalci da marasa adalci. ⁴⁶ In masoyarku kawai kuke ƙauna, wace lada ce gare ku? Ko masu karɓar haraji ma ba haka suke yi ba? ⁴⁷ In kuwa kuna gai da ‘yan’uwanku ne kaɗai, me kuke yi fiye da waɗansu? Marasa bin Allah ma ba haka suke yi ba? ⁴⁸ Saboda haka sai ku zama cikakku, yadda Ubanku na sama yake cikakke.

[†] 5:22 Kalmar Arameyik ta reni [‡] 5:27 Fit 20.14 [§] 5:31 M Sh 24.1 ^{*} 5:38 Fit 21.24; Fir 24.20; M Sh 19.21 [†] 5:43 Fir 19.18

[‡] 5:44 Waɗansu rubuce-rubucen hannun da ba su jima ba suna da abokan gāba, ku sa wa waɗanda suke la’antarku albarka, ku yi wa waɗanda suke ƙinku alheri

6

Bayarwa ga mabukata

¹ “Ku yi hankali kada ku nuna ‘ayyukanku na adalci’ a gaban mutane, don su gani. In kuka yi haka, ba za ku sami lada daga wurin Ubanku da yake cikin sama ba.

² “Saboda haka sa’ad da kake ba wa masu bukata taimako, kada ka yi shelarsa, yadda munafukai suke yi a majami’u da kuma kan tituna, don mutane su yabe su. Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. ³ Amma sa’ad da kake ba wa masu bukata taimako, kada ka yarda hannun hagunka yā ma san abin da hannun damarka yake yi, ⁴ don bayarwarka ta zama a boye. Ubanka kuwa mai ganin abin da ake yi a boye, zai sāka maka.

Addu’a

(Luka 11.2-4)

⁵ “Sa’ad da kuma kuke addu’a, kada ku zama kamar munafukai, gama sun cika son yin addu’a a tsaye a cikin majami’u da kuma a bakin titi, don mutane su gan su. Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. ⁶ Amma sa’ad da kake addu’a, sai ka shiga ɗakinka, ka rufe kofa, ka yi addu’a ga Ubanka wanda ba a gani. Ubanka kuwa mai ganin abin da ake yi a boye, zai sāka maka. ⁷ Sa’ad da kuma kuke addu’a, kada ku yi ta maimaita magana, kamar marasa sanin Allah, domin suna tsammani za a ji su saboda yawan maganarsu. ⁸ Kada ku zama kamar su, gama Ubanku ya san abin da kuke bukata kafin ma ku roke shi.

⁹ “To, ga yadda ya kamata ku yi addu’a.

“‘Ubanmu wanda yake cikin sama,

a tsarkake sunanka,

¹⁰ mulkinka yā zo

a aikata nufinka a duniya

kamar yadda ake yi a sama.

¹¹ Ka ba mu yau abincin yininmu.

¹² Ka gafarta mana laifofinmu,

kamar yadda mu ma muke gafarta wa masu yin mana laifi.

¹³ Kada ka bari a kai mu cikin jarraba,

amma ka cece mu daga mugun nan.*

¹⁴ Gama in kuna yafe wa mutane sa’ad da suka yi muku laifi, Ubanku da yake cikin sama ma zai gafarta muku. ¹⁵ Amma in ba kwa yafe wa mutane laifofinsu, Ubanku ma ba zai gafarta muku zunubanku ba.

Azumi

¹⁶ “Sa’ad da kuma kuna azumi, kada ku ɓata fуска, yadda munafukai suke yi. Sukan ɓata fuskokinsu domin su nuna wa mutane cewa suna azumi. Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. ¹⁷ Amma sa’ad da kana azumi, ka shafa wa kanka mai, ka wanke fuskarka, ¹⁸ domin kada mutane su ga alama cewa kana azumi, sai dai Ubanka kaɗai wanda ba a gani; Ubanka kuwa mai ganin abin da ake yi a boye, zai sāka maka.

Ajiya a sama

(Luka 12.33,34)

¹⁹ “Kada ku yi wa kanku ajiyar dukiya a duniya, inda asu da tsatsa suke ɓatawa, inda kuma ɓarayi sukan fasa, su yi sata. ²⁰ Amma ku yi wa kanku ajiyar dukiya a sama, inda ba tsatsa da asu da za su ɓata su, inda kuma ba ɓarayin da za su fasa, su yi sata. ²¹ Gama inda dukiyarka take, a nan ne fa zuciyarka za tã kasance.

(Luka 11.34-36)

²² “Ido shi ne fitilar jiki. In idanunka suna da kyau, dukan jikinka zai cika da haske. ²³ Amma in idanunka suna da lahani, dukan jikinka ma zai cika da duhu. To, in hasken da yake a cikinka duhu ne, duhun ya wuce misali ke nan!

(Luka 16.13)

* 6:13 Ko kuwa daga mugu; waɗansu rubuce-rubucen hannun da ba su jima ba ɗaya, gama mulki da iko da ɗaukaka naka ne har abada. Amin.

²⁴ “Ba mai iya bauta wa iyayengiji biyu. Ko dai yā fi ɗaya, yā kaunaci ɗaya, ko kuwa yā yi aminci ga ɗaya, sa’an nan yā rena ɗayan. Ba dama ku bauta wa Allah, ku kuma bauta wa kuɗi gaba ɗaya.”

Kada ku damu
(Luka 12.22-31)

²⁵ “Saboda haka, ina gaya muku, kada ku damu game da rayuwarku, game da abin da za ku ci, ko abin da za ku sha; ko kuma game da jikinku, game da abin da za ku sa. Ashe, rai bai fi abinci ba, jiki kuma bai fi tufafi ba? ²⁶ Ku dubi tsuntsayen sararin sama mana; ba sa shuki ko girbi ko ajiya a rumbuna, duk da haka, Ubanku na sama yana ciyar da su. Ashe, ba ku fi su daraja nesa ba? ²⁷ Wane ne a cikinku ta wurin damuwa zai iya fara wa rayuwarsa ko sa’a ɗaya†?”

²⁸ “Me ya sa kuke damuwa a kan riguna? Ku dubi yadda furannin jeji suke girma mana. Ba sa aiki ko safa. ²⁹ Duk da haka ina gaya muku ko Solomon cikin dukan darajarsa bai sa kayan adon da ya kai na ko ɗaya a cikinsu ba. ³⁰ In haka Allah yake yi wa ciyawa jeji sutura, wadda yau tana nan, gobe kuwa a jefa a cikin wuta, ba zai ma fi yi muku sutura ba, ya ku masu karancin bangaskiya? ³¹ Don haka, kada ku damu, kuna cewa, ‘Me za mu ci?’ Ko, ‘Me za mu sha?’ Ko kuma, ‘Me za mu sa?’ ³² Gama marasa sanin Allah suna fama neman dukan waɗannan abubuwa, Ubanku na sama kuwa ya san kuna bukatarsu. ³³ Da farko dai, ku nemi mulkin Allah da kuma adalcinsa, za a kuwa ba ku dukan waɗannan abubuwa. ³⁴ Saboda haka kada ku damu game da gobe, gama gobe zai damu da kansa. Damuwar yau ma ta isa wahala.

7

Dora wa waɗansu laifi
(Luka 6.37,38,41,42)

¹ “Kada ku ba wa kowa laifi, don kada a ba ku laifi ku ma. ² Gama da irin shari’ar da kuka yi wa waɗansu, da ita za a shari’anta ku. Mudun da kuka yi awo da shi, da shi za a yi muku.

³ “Don me kake duban ɗan tsinken da yake idon ɗan’uwanka, alhali kuwa ga gungume a naka ido? ⁴ Yaya za ka ce wa ɗan’uwanka, ‘Bari in cire maka ɗan tsinken nan daga idonka,’ alhali kuwa a kowane lokaci akwai gungume a naka ido? ⁵ Kai munafuki, fara cire gungumen da yake idonka, a sa’an nan ne za ka iya gani sosai yadda za ka cire ɗan tsinken da yake a idon ɗan’uwanka.

⁶ “Kada ku ba karnuka abin da yake mai tsarki; kada kuma ku jefa wa aladu lu’ulu’anku. In kuka yi haka za su tattake su, sa’an nan su juyo su jijji muku ciwo.

Roka, nema, kwankwasa
(Luka 11.9-13)

⁷ “Ku roka za a ba ku; ku nema za ku samu; ku kwankwasa za a kuwa buɗe muku kofa. ⁸ Gama duk wanda ya roka, akan ba shi; wanda ya nema kuwa, yakan samu, wanda kuma ya kwankwasa, za a buɗe masa kofa.

⁹ “Wane ne a cikinku in ɗansa ya roke shi burodi, sai yā ba shi dutse? ¹⁰ Ko kuwa in ya roke shi kifi, sai yā ba shi maciji? ¹¹ In ku da kuke mugaye kun san yadda za ku ba da kyautai masu kyau ga ’ya’yanku, balle Ubanku na sama, ba zai fi ku iya ba da abubuwa masu kyau, ga su waɗanda suka roke shi ba! ¹² Saboda haka, duk abin da kuke so mutane su yi muku, ku ma sai ku yi musu, domin wannan shi ne Doka da koyarwar Annabawa sun fansa.

Matsattsiya da faɗaɗɗiyar kofa
(Luka 13.24)

¹³ “Ku shiga ta matsattsiyar kofa. Gama kofar zuwa hallaka faɗaɗɗiya ce mai sauƙin bi kuma, masu shiga ta cikinta kuwa suna da yawa. ¹⁴ Amma kofar zuwa rai, karama ce matsattsiya kuma, masu samunta kuwa kaɗan ne.

Itace da ’ya’yansa
(Luka 6.43-45)

¹⁵ “Ku yi hankali da annabawan karya. Sukan zo muku da kamannin tumaki, amma daga ciki mugayen kyarketai ne. ¹⁶ Ta wurin aikinsu za ku gane su. Mutane suna iya tsinkan inabi a jikin

† 6:27 Ko kuwa a kamu guda ga tsayinsa

ƙaya, ko kuwa ɓaure a jikin sarƙaƙƙiya? ¹⁷ Haka ma kowane itace mai kyau yakan ba da 'ya'ya masu kyau, kuma mummunan itace ba ya ba da 'ya'ya masu kyau. ¹⁸ Itace mai kyau ba ya ba da munanan 'ya'ya, haka kuma mummunan itace ba ya ba da 'ya'ya masu kyau. ¹⁹ Duk itacen da ba ya ba da 'ya'ya masu kyau sai a sare shi a jefa cikin wuta. ²⁰ Ta haka, ta wurin aikinsu za ku gane su.”

(Luka 13.26,27)

²¹ “Ba duk mai ce mini, ‘Ubangiji, Ubangiji,’ ne zai shiga mulkin sama ba, sai dai wanda yake aikata nufin Ubana da yake sama. ²² Da yawa za su ce mini a wannan rana, ‘Ubangiji, Ubangiji, ashe, ba mu yi annabci a cikin sunanka ba, ba kuma a cikin sunanka ne muka fitar da aljanu, muka yi abubuwan banmamaki da yawa ba?’ ²³ Sa’an nan zan ce musu a fili, ‘Ban taɓa saninku ba. Ku rabu da ni, ku masu aikata mugunta!’

Magini mai hikima da marar hikima

(Luka 6.47-49)

²⁴ “Saboda haka duk wanda yake jin kalmomin nan nawa yake kuma aikata su, yana kama da mutum mai hikima wanda ya gina gidansa a kan dutse. ²⁵ Ruwan sama ya sauko, rafuffuka suka cika, iska kuma ta hura ta bugi gidan; duk da haka bai fāɗi ba, gama yana da harsashinsa a kan dutse. ²⁶ Amma duk wanda yake jin kalmomin nan nawa bai kuwa aikata su ba, yana kama da wani wawa wanda ya gina gidansa a kan yashi. ²⁷ Ruwan sama ya sauko, rafuffuka suka cika, iska kuwa ta hura ta bugi gidan, sai ya fāɗi da mummunar ragargajewa kuwa.”

²⁸ Sa’ad da Yesu ya gama faɗin waɗannan abubuwa, sai taron mutanen suka yi mamakin koyarwarsa, ²⁹ domin ya koyar kamar wani wanda yake da iko, ba kamar malamansu na dokoki ba.

8

Mutum mai kuturta

(Markus 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ Da ya sauko daga dutsen, sai taron mutane mai yawan gaske suka bi shi. ² Wani mutum mai kuturta ya zo ya durkusa a gabansa ya ce, “Ubangiji, in kana so, kana iya tsabtacce ni.”

³ Yesu ya miƙa hannunsa ya taɓa mutumin. Ya ce, “**Ina so, ka tsabtacce!**” Nan da nan aka warkar* da shi daga kuturtarsa. ⁴ Sai Yesu ya ce masa, “**Ka lura kada ka gaya wa kowa. Sai dai ka tafi, ka nuna kanka ga firist ka kuma yi bayarwar da Musa ya umarta, a matsayin shaida gare su.**”

Bangaskiyar jarumi

(Luka 7.1-10; Yohanna 4.43-54)

⁵ Da Yesu ya shiga Kafarnahum, sai wani jarumi ya zo wurinsa, yana neman taimako. ⁶ Ya ce, “Ubangiji, bawana yana kwance a gida shanyayye, yana kuma shan azaba fwarai.”

⁷ Yesu ya ce masa, “**Zan je in warkar da shi.**”

⁸ Jarumin ya amsa, “Ubangiji, ban cancanci in sa ka zo gidana ba, ka dai yi magana kawai, bawana zai warke. ⁹ Gama ni kaina mutum ne a ƙarƙashin iko, da kuma sojoji a ƙarƙashina. Nakan ce wa wannan, ‘Je ka,’ sai yā tafi; wancan kuma, ‘Zo nan,’ sai yā zo. Nakan ce wa bawana, ‘Yi wannan,’ sai kuwa yā yi.”

¹⁰ Da Yesu ya ji wannan, sai ya yi mamaki ya kuma ce wa waɗanda suke binsa, “**Gaskiya nake gaya muku, ban taɓa samun wani a Isra’ila da bangaskiya mai girma haka ba.** ¹¹ **Ina kuma gaya muku da yawa za su zo daga gabas da kuma yamma, su ɗauki wuraren zamansu a biki tare da Ibrahim, Ishaku, da Yaƙub a cikin mulkin sama.** ¹² **Amma za a jefar da ‘ya’yan mulki waje, zuwa cikin bakin duhu, inda za a yi kuka da cizon haƙora.**”

¹³ Sa’an nan Yesu ya ce wa jarumin, “**Je ka! Za a yi bisa ga bangaskiyarka.**” A daidai wannan lokaci bawansa kuwa ya warke.

Yesu ya warkar da mutane da yawa

(Markus 1.29-34; Luka 4.38-41)

* 8:3 Girik aka tsabtacce

¹⁴ Da Yesu ya zo cikin gidan Bitrus, sai ya ga surukar Bitrus tana kwance a gado tana da zazzabi.
¹⁵ Ya taɓa hannunta sai zazzabin ya sake ta, ta kuwa tashi ta fara yin masa hidima.

¹⁶ Da yamma ta yi, aka kawo masa masu aljanu da yawa, ya kuwa fitar da ruhohin ta wurin magana, ya kuma warkar da dukan marasa lafiya. ¹⁷ Wannan ya faru ne domin a cika abin da aka faɗa ta bakin annabi Ishaya cewa,

“Ya ɗebi rashin lafiyarmu,
 ya kuma ɗauki cututtukanmu.”†

Wahalar bin Yesu
(Luka 9.57-62)

¹⁸ Da Yesu ya ga taron mutane kewaye da shi, sai ya ba da umarni a ketare zuwa ɗayan hayin tafkin.
¹⁹ Sai wani malamin dokoki ya zo wurinsa ya ce, “Malam, zan bi ka duk inda za ka.”

²⁰ Sai Yesu ya amsa ya ce, “**Yanyawa suna da ramummuka, tsuntsayen sararin sama suna da shekuna, amma Ɗan Mutum ba shi da wurin da zai sa kansa.**”

²¹ Sai wani almajiri ya ce masa, “Ubangiji, da farko bari in je in binne mahaifina.”

²² Amma Yesu ya ce masa, “**Ka bi ni, ka bar matattu su binne matattunsu.**”

Yesu ya kwantar da hadari
(Markus 4.35-41; Luka 8.22-25)

²³ Sai ya shiga jirgin ruwa, almajiransa kuwa suka bi shi. ²⁴ Ba zato ba tsammani, sai wani babban hadari ya taso a tafkin, har rakuman ruwan suka sha kan jirgin. Amma Yesu yana barci. ²⁵ Almajiran suka je suka tashe shi, suna cewa, “Ubangiji, ka cece mu! Za mu nutse!”

²⁶ Ya amsa ya ce, “**Ku masu karancin bangaskiya, me ya sa kuke tsoro haka?**” Sa’an nan ya tashi ya tsawata wa iskar da kuma rakuman ruwan, sai wuri ya yi tsit gaba ɗaya.

²⁷ Mutanen suka yi mamaki suka ce, “Wane irin mutum ne wannan? Har iska da rakuman ruwa suna masa biyayya!”

Warkar da mutum biyu masu aljanu
(Markus 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Da ya isa ɗayan gefen a yankin Gadarenawa‡ (ko kuwa Gerasenawa), sai ga mutum biyu masu aljanu suna fitowa daga kaburbura suka tarye shi. Su abin tsoro ne ƙwarai, har ba mai iya bin wannan hanya. ²⁹ Suka yi ihu suka ce, “Me ya haɗa ka da mu, Ɗan Allah?” Ka zo ne nan don ka ji mana kafin lokaci yā yi?

³⁰ Nesa kaɗan da su kuwa akwai babban garken aladu da yake kiwo. ³¹ Aljanun suka roki Yesu suka ce, “In ka fitar da mu, tura mu cikin garken aladun nan.”

³² Ya ce musu, “**Ku tafi!**” Sai suka fita suka shiga cikin aladun, dukan garken kuwa ya gangara a guje daga kan tudun zuwa cikin tafkin aladun kuma suka mutu a cikin ruwa. ³³ Masu kiwon aladun suka ruga, suka je cikin gari suka ba da labarin dukan wannan, haɗe da abin da ya faru da mutanen nan masu aljanu. ³⁴ Sai dukan garin suka fito don su taryi Yesu. Da suka kuwa gan shi, sai suka roke shi yā bar musu yanki.

9

Yesu ya warkar da shanyayye
(Markus 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ Yesu ya shiga jirgin ruwa, ya ketare ya zo garinsa. ² Waɗansu mutane suka kawo masa wani shanyayye, kwance a tabarma. Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen, “**Kada ka damu saurayi, an gafarta maka zunubanka.**”

³ Da jin wannan, waɗansu malaman dokoki suka ce wa juna, “Wannan mutum yana yin sabo!”

⁴ Sane da tunaninsu, Yesu ya ce, “**Me ya sa kuke da mugun tunani a zuciyarku?** ⁵ **Wanne ya fi sauki, a ce, ‘An gafarta maka zunubanka,’ ko kuwa a ce, ‘Tashi ka yi tafiya?’** ⁶ **Amma don ku san cewa Ɗan**

† 8:17 Ish 53.4 ‡ 8:28 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Gergesenawa; waɗansu kuma Gerasenawa ne a nan

Mutum yana da iko a duniya yā gafarta zunubai.” Sai ya ce wa shanyayyen, “Tashi, ɗauki tabarmarka ka tafi gida.” ⁷ Mutumin kuwa ya tashi ya tafi gida. ⁸ Da taron suka ga haka, sai suka cika da tsoro, suka yabi Allah wanda ya ba wa mutane irin ikon nan.

Kiran Mattiyu

(Markus 2.13-17; Luka 5.27-32)

⁹ Da Yesu ya yi gaba daga wurin, sai ya ga wani mutum mai suna Mattiyu zaune a inda ake karɓar haraji. Ya ce masa, “Bi ni.” Mattiyu kuwa ya tashi ya bi shi.

¹⁰ Yayinda Yesu yake cin abinci a gidan Mattiyu, masu karɓar haraji da yawa da kuma masu zunubi suka zo suka kuwa ci tare da shi da kuma almajiransa. ¹¹ Sa’ad da Farisiyawa suka ga haka, sai suka tambayi almajiransa suka ce, “Don me malaminku yake ci tare da masu karɓar haraji, da masu zunubi?”

¹² Da jin wannan, Yesu ya ce, “Ai, ba masu lafiya ba ne su bukatar likita, sai dai marasa lafiya. ¹³ Amma ku je ku koyi abin da wannan yake nufi, ‘Jinkai nake bukata, ba hadaya ba.’* Gama ban zo domin in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi.”

An Tuhumi Yesu game da azumi

(Markus 2.18-22; Luka 5.33-39)

¹⁴ Sai almajiran Yohanna suka zo suka tambaye shi suka ce, “Me ya sa mu da Farisiyawa muke azumi, amma almajiranka ba sa yi?”

¹⁵ Yesu ya amsa ya ce, “Yaya bakin ango za su yi makoki yayinda yake tare da su? Lokaci yana zuwa da za a ɗauke ango daga gare su, sa’an nan za su yi azumi.

¹⁶ “Ba mai yin faci da sabon kyalle a kan tsohuwar riga, gama facin zai kece rigar yā sa kecewar ma ta fi ta dā muni. ¹⁷ Mutane kuma ba sa zuba sabon ruwan inabi a cikin tsofaffin salkuna. In suka yi haka, salkunan za su farfashe, ruwan inabin kuwa yā zube salkunan kuma su lalace. A’a, ai, sukan zuba sabon ruwan inabi ne a cikin sababbin salkuna, don a kiyaye dukan biyun.”

Yarinya da ta mutu da kuma mace marar lafiya

(Markus 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸ Yayinda yake faɗin wannan, sai wani mai mulki ya zo ya durkusa a gabansa ya ce, “Yanzu-yanzu diyata ta rasu. Amma ka zo ka ɗibiya hannunka a kanta, za tā kuwa rayu.” ¹⁹ Yesu ya tashi ya tafi tare da shi, haka ma almajiransa.

²⁰ A daidai wannan lokaci sai ga wata mace wadda ta yi shekaru goma sha biyu tana zub da jini ta raɓo ta bayansa ta taɓa gefen rigarsa. ²¹ Ta ce a ranta, “Ko da rigarsa ce kawai na taɓo, zan warke.”

²² Yesu ya juya ya gan ta. Sai ya ce, “Kada ki damu diyata, bangaskiyarki ta warkar da ke.” Nan take macen ta warke.

²³ Da Yesu ya shiga gidan mai mulkin ya ga masu busan sarewa da taro mai hayaniya, ²⁴ sai ya ce, “Ku ba da wuri. Ai, yarinyar ba tā mutu ba, tana barci ne.” Amma suka yi masa dariya. ²⁵ Bayan an fitar da taron waje, sai ya shiga ciki ya kama yarinyar a hannu, ta kuwa tashi. ²⁶ Labarin wannan kuwa ya bazu ko’ina a yankin.

Yesu ya warkar da makafi da kuma kurame

²⁷ Da Yesu ya fita daga can, sai waɗansu makafi biyu suka bi shi, suna kira, suna cewa, “Ka yi mana jinkai, Dan Dawuda!”

²⁸ Da ya shiga cikin gida, sai makafin nan suka zo wurinsa, ya kuma tambaye su, “Kun gaskata cewa ina iya yin wannan?”

Suka amsa suka ce, “I, Ubangiji.”

²⁹ Sa’an nan ya taɓa idanunsu ya ce, “Bisa ga bangaskiyarku a yi muku haka”; ³⁰ sai idanunsu suka buɗe. Yesu ya gargaɗe su sosai ya ce, “Ku lura kada wani yā san wani abu game da wannan.” ³¹ Amma suka fita suka yi ta baza labari game da shi ko’ina a wannan yankin.

³² Yayinda suke fitowa, sai aka kawo wa Yesu wani mutum mai aljani, da ba ya iya magana. ³³ Sa’ad da aka fitar da aljanin kuwa, sai beben ya yi magana. Taron suka yi mamaki suka ce, “Ba a taɓa ganin irin wannan abu a Isra’ila ba.”

* 9:13 Hos 6.6

³⁴ Amma Farisiyawa suka ce, “Ai, da ikon sarkin aljanu yake fitar da aljanu.”

Ma'aikata kaɗan ne

³⁵ Yesu ya zazzaga dukan garuruwa da ƙauyuka, yana koyarwa a majami'unsu, yana wa'azin labari mai daɗi na mulkin yana kuma warkar da kowace irin cuta da rashin lafiya. ³⁶ Da ya ga taron mutane, sai ya ji tausayinsu, domin an wulaƙanta su ba su kuma da mai taimako, kamar tumaki marasa makiyayi. ³⁷ Sai ya ce wa almajiransa, “*Girbi yana da yawa, amma ma'aikata kaɗan ne.*” ³⁸ Saboda haka ku roƙi Ubangijin girbi, yã aiko da ma'aikata cikin gonarsa na girbi.”

10

Yesu ya aiki sha biyun

(Markus 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹ Sai ya kira almajiransa goma sha biyu wurinsa ya kuma ba su iko su fitar aljanu, su kuma warkar da kowace irin cuta da rashin lafiya.

² Ga sunayen manzannin nan goma sha biyu,

da fari, Siman (wanda ake kira Bitrus) da ɗan'uwansa Andarawus;
Yaƙub ɗan Zebedi da ɗan'uwansa Yohanna;

³ Filibus da Bartolomeyu;

Toma da Mattiyu mai karɓar haraji;

Yaƙub ɗan Alfayus da Taddayus;

⁴ Siman Zilot da kuma Yahuda Iskariyot wanda ya bashe Yesu.

(Markus 3.13-19; Luka 6.12-16)

⁵ Waɗannan sha biyun ne Yesu ya aika da umarni cewa, “Kada ku je cikin Al'ummai, ko kuwa ku shiga wani garin Samariyawa. ⁶ A maimakon haka ku je wajen ɓatattun tumakin Isra'ila. ⁷ Sa'ad da kuke tafiya, ku yi wa'azi, kuna cewa, ‘Mulkin sama ya kusato.’ ⁸ Ku warkar da marasa lafiya, ku tã da matattu, ku tsabtacce kutare, ku kuma fitar da aljanu. A kyauta kuka samu, ku kuma bayar a kyauta.

⁹ “Kada ku riƙe wata zinariya ko azurfa ko jan ƙarfe a aljihunanku, ¹⁰ kada ku ɗauki jaka don tafiya, ko ƙarin riga, ko takalma ko sanda; domin ma'aikaci ya cancanci hakkinsa. ¹¹ Kowane gari ko ƙauyen da kuka shiga, ku nemi mai mutunci a wurin, ku kuma zauna a gidansa har sai kun tashi. ¹² Da shigarku gidan, ku yi gaisuwa. ¹³ In gidan na kirki ne, bari salamarku ta zauna a kansa; in kuwa ba mai kirki ba, salamarku ta komo muku. ¹⁴ Duk wanda ya ƙi marabtarku ko ya ƙi sauraron kalmominku, sai ku karkaɗe ƙurar ƙafafunku sa'ad da kuka fita gidan ko garin. ¹⁵ Gaskiya nake gaya muku, za a fi jin tausayin Sodom da Gomorra a ranar shari'a fiye da wannan gari.

(Markus 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹⁶ “Ina aikan ku kamar tumaki a cikin kyarketai. Saboda haka ku zama masu wayo kamar macizai, kuma marasa ɓarna kamar kurciyoyi. ¹⁷ Ku yi hankali da mutane; za su miƙa ku ga majalisa su kuma yi muku bulala a majami'unsu. ¹⁸ Saboda ni, za a ja ku zuwa gaban gwamnoni da gaban sarakuna domin ku ba da shaida a gabansu, da kuma ga Al'ummai. ¹⁹ Amma sa'ad da suka kama ku, kada ku damu game da abin da za ku faɗa ko kuwa yadda za ku faɗe shi. A lokacin za a ba ku abin da za ku faɗa, ²⁰ gama ba ku ba ne kuke magana, amma Ruhun Ubanku ne yake magana ta wurinku.

²¹ “Dan'uwa zai ci amanar ɗan'uwansa, a kuma kashe shi, Uba ma zai yi haka da ɗansa; 'ya'ya za su tayar wa iyayensu, su kuma sa a kashe su. ²² Dukan mutane za su ƙi ku saboda ni, amma wanda ya jure har ƙarshe zai sami ceto. ²³ Sa'ad da aka tsananta muku a wannan wuri, ku gudu zuwa wancan. Gaskiya nake gaya muku, kafin ku gama zazzaga dukan biranen Isra'ila, Dan Mutum zai zo.

²⁴ “Dalibi ba ya fin malaminsa, haka ma, bawa ba ya fin maigidansa. ²⁵ Ya isa wa dalibi yā zama kamar malaminsa, haka ma bawa kamar maigidansa. In har an kira wanda yake kan gida Be’elzebul,* me za su ce game da mutanen gidansa?

(Luka 12.2-7)

²⁶ “Saboda haka kada ku ji tsoronsu. Ba abin da yake a rufe da ba za a tone ba, ko kuwa a boye da ba za a bayyana ba. ²⁷ Abin da na faɗa muku a asirce, ku faɗe shi a sarari; abin da aka faɗa muku a kunne, ku yi shelarsa daga kan rufin ɗaki. ²⁸ Kada ku ji tsoron masu kashe jiki amma ba sa iya kashe rai. A maimakon haka, ku ji tsoron Wannan wanda yake da iko yā hallaka rai duk da jiki a jahannama ta wuta. ²⁹ Ba akan sayar da kanari biyu kobo ɗaya ba? Duk da haka ba ɗayansu da zai fāɗi ƙasa ba da yardar Ubanku. ³⁰ Kai, ko gashin kanku ma duk an ƙidaya su. ³¹ Saboda haka kada ku ji tsoro; kun fi kanari masu yawa, daraja nesa.

(Luka 12.8,9)

³² “Duk wanda ya bayyana yarda a gare ni a gaban mutane, ni ma zan bayyana yarda a gare shi a gaban Ubana da yake cikin sama. ³³ Amma duk wanda ya yi mūsun sani na a gaban mutane, ni ma zan yi mūsun saninsa a gaban Ubana da yake cikin sama.

(Luka 12.51-53; 14.26,27)

³⁴ “Kada fa ku ɗauka na zo ne don in kawo salama a duniya. A’a, ban zo don in kawo salama ba, sai dai takobi. ³⁵ Gama na zo ne in sa, “gāba tsakanin mutum da mahaifinsa,

’ya da mahaifiyarta,
matar ɗa da surukarta,

³⁶ abokan gāban mutum, za su zama mutanen gidansa ne.†

³⁷ “Duk wanda ya fi ƙaunar mahaifinsa ko mahaifiyarsa fiye da ni, bai dace yā zama nawa ba; duk kuwa wanda yake ƙaunar ɗansa ko diyarsa fiye da ni, bai dace yā zama nawa ba; ³⁸ duk wanda kuma bai ɗauki gicciyensa ya bi ni ba, bai dace yā zama nawa ba. ³⁹ Duk mai son adana ransa zai rasa shi, duk wanda kuwa ya rasa ransa saboda ni zai same shi.

(Markus 9.41)

⁴⁰ “Wanda ya karɓe ku, ya karɓe ni ne, wanda kuma ya karɓe ni, ya karɓi wanda ya aiko ni ne. ⁴¹ Duk wanda ya karɓi annabi don shi annabi ne, zai sami ladar annabi, duk kuwa wanda ya karɓi mutum mai adalci don shi mai adalci ne, zai sami ladar mai adalci. ⁴² In kuma wani ya ba wa ɗaya daga cikin ƙananan nan ko da kwaf ruwan sanyi ne kan shi almajirina ne, gaskiya nake gaya muku, ba shakka ba zai rasa ladarsa ba.”

11

Yesu da Yohanna Mai Baftisma

(Luka 7.18-35)

¹ Bayan Yesu ya gama yi wa almajiransa sha biyun nan umarni, sai ya yi gaba daga can don yā koyar yā kuma yi wa’azi a garuruwan Galili.*

² Sa’ad da Yohanna Mai Baftisma ya ji a kurkuku abin da Kiristi yake yi, sai ya aiki almajiransa ³ su tambaye shi, “Kai ne wanda zai zo, ko kuwa mu sa ido ga wani?”

⁴ Yesu ya amsa ya ce, “Ku koma ku gaya wa Yohanna abin da kuka ji, kuka kuma gani. ⁵ Makafi suna gani, guragu suna tafiya, ana warkar da waɗanda suke da kuturta, kurame suna ji, ana tā da matattu, ana kuma yi wa matalauta wa’azin labari mai daɗi. ⁶ Mai albarka ne mutumin da bai yi tuntuɓe ba saboda ni.”

⁷ Sa’ad da almajiran Yohanna suke barin wurin, sai Yesu ya fara yi wa taron magana game da Yohanna. “Me kuka je kallo a hamada? Ciyawar da iska take kaɗawa ne? ⁸ In ba haka ba, to, me kuka je kallo? Mutum mai sanye da riguna masu kyau ne? A’a, masu sa riguna masu kyau, ai, a fadan sarakuna suke. ⁹ To, me kuka je kallo ne? Annabi? I, ina gaya muku, ya ma fi annabi. ¹⁰ Wannan shi ne wanda aka rubuta game da shi cewa,

* 10:25 Da Girik Be’ezebowul ko kuwa Be’elzebowul † 10:36 Mik 7.6 * 11:1 Da Girik a cikin garuruwansu

“Zan aiki d’an sakona yā sha gabanka,

wanda zai shirya hanyarka a gabanka.”†

¹¹ Gaskiya nake gaya muku. A cikin dukan waƙanda mata suka haifa, ba wani da ya taso da ya fi Yohanna Mai Baftisma girma; duk da haka mafi kanƙanta a mulkin sama ya fi shi girma. ¹² Tun daga kwanakin Yohanna Mai Baftisma har yā zuwa yanzu, mulkin sama yana sha da fyar, fitanannu kuma sun kama mulkin sama sun rife gam. ¹³ Gama dukan Annabawa da kuma Doka sun yi ta annabci har yā zuwa kan Yohanna. ¹⁴ In kuna niyya ku yarda da wannan, to, shi ne Iliya da dā ma zai zo. ¹⁵ Duk mai kunnen ji, yā ji.

¹⁶ “Da me zan kwatanta wannan zamani? Suna kama da yara da suke zaune a kasuwa, suna kiran juna, suna cewa,

¹⁷ “Mun yi muku busa,

ba ku kuwa yi rawa ba,

mun rera waƙar makoki,

ba ku kuwa yi makoki ba.’

¹⁸ Gama Yohanna Mai Baftisma ya zo ba ya ciye-ciye, ba ya shaye-shaye, sai suka ce, ‘Ai, yana da aljani.’

¹⁹ Dan Mutum ya zo yana ciye-ciye, yana shaye-shaye, sai suka ce, ‘Ga mai haƙama da kuma mashayi, abokin masu karɓar haraji da masu zunubi.’ Amma akan tabbatar da hikima ta wurin ayyukanta.”

Kaiton biranen da ba su tuba ba
(Luka 7.18-35)

²⁰ Sai Yesu ya fara yin tir da biranen da aka yi yawancin ayyukansa na banmamaki, don ba su tuba ba. ²¹ “Kaitonki, Korazin! Kaitonki, Betsaida! Da a ce ayyukan banmamakin da aka yi a cikinki ne aka yi a Taya da Sidon, da tuni sun tuba sanye da rigar makoki da toka. ²² Amma ina gaya muku, za a fi jin tausayin Taya da Sidon a ranar shari’a, fiye da ku. ²³ Ke kuma Kafarnahum, za a ƙaga ki sama ne? A’a, za ki gangara zuwa zurfafa ne. Da a ce ayyukan banmamakin da aka yi a cikinki ne a aka yi a Sodom, da tana nan har yā zuwa yau. ²⁴ Amma ina gaya miki, za a fi jin tausayin Sodom fiye da ke a ranar shari’a.”

Hutu domin waƙanda suka gaji
(Luka 10.13-15)

²⁵ A wannan lokaci sai Yesu ya ce, “Ina yabonka, Uba, Ubangijin sama da ƙasa, gama ka boye waƙannan abubuwa ga masu hikima da masu ilimi, ka kuma bayyana su ga kananan yara. ²⁶ I, Uba, gama wannan shi ne abin da ka ji daƙin yi.

²⁷ “Dukan kome Ubana ya danƙa mini. Ba wanda ya san Dan sai dai Uban, ba kuma wanda ya san Uban, sai dai Dan da kuma waƙanda Dan ya so yā bayyana musu shi.

²⁸ “Ku zo gare ni, dukanku da kuka gaji kuke kuma fama da kaya, zan kuwa ba ku hutu. ²⁹ Ku ƙauki karkiyata a kanku, ku kuma yi koyi da ni, gama ni mai tawali’u ne marar girman kai, za ku kuwa sami hutu don rayukanku. ³⁰ Gama karkiyata mai sauƙi ce, kayana kuma marasa nauyi ne.”

12

Ubangijin Asabbaci
(Markus 2.23-28; Luka 6.1-5)

¹ A lokacin nan Yesu ya bi ta gonakin hatsi a ranar Asabbaci. Almajiransa kuwa suna jin yunwa, sai suka fara kakkarya kan hatsi suna ci. ² Sa’ad da Farisiyawa suka ga wannan, sai suka ce masa, “Duba! Almajiranka suna yin abin da doka ta hana a yi a ranar Asabbaci.”

³ Sai ya amsa ya ce, “Ba ku karanta abin da Dawuda ya yi ba ne sa’ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa? ⁴ Ya shiga gidan Allah, da shi da abokan tafiyarsa suka ci keɓaɓɓen burodin, wanda doka ta hana su yi, sai firistoci kaƙai. ⁵ Ko kuwa ba ku karanta a Doka cewa a ranar Asabbaci firistoci sukan karya dokar Asabbaci duk da haka ba da yin wani laifi ba? ⁶ Ina faƙa muku cewa wani* wanda

† 11:10 Mal 3.1 * 12:6 Ko kuwa a wani abu; haka ma a ayoyi 41 da 42

ya fi haikali yana a nan. ⁷ Da a ce kun san abin da waƙannan kalmomi suke nufi, ‘Jinkai nake bukata, ba hadaya ba,’[†] da ba ku zargi marar laifi ba. ⁸ Gama ‘Dan Mutum shi ne Ubangijin Asabbaci.’”

(Markus 3.1-6; Luka 6.6-11)

⁹ Da ya ci gaba daga wurin, sai ya shiga majami’arsu, ¹⁰ a nan kuwa akwai wani mutum mai shanyayyen hannu. Don neman dalili su zargi Yesu, sai suka tambaye shi suka ce, “Ya dace a warkar a ranar Asabbaci?”

¹¹ Ya ce musu, “In waninku yana da tunkiya, ta kuma fāƙa a rami ran Asabbaci, ba zai cire ta daga ramin ba? ¹² Sau nawa mutum ya fi tunkiya daraja! Saboda haka ya dace a aikata alheri ran Asabbaci.”

¹³ Sa’an nan ya ce wa mutumin, “Miƙa hannunka.” Sai ya miƙa, hannunsa kuwa ya koma lafiyaye, kamar dai ƙayan. ¹⁴ Amma Farisiyawa suka fita suka ƙulla shawara yadda za su kashe Yesu.

Zababben bawan Allah

¹⁵ Da ya gane wannan, sai Yesu ya janye daga wurin. Da yawa suka bi shi, ya kuwa warkar da dukan masu ciwonsu, ¹⁶ yana jan musu kunne kada su faƙa wa kowa akan ko shi wane ne. ¹⁷ Wannan kuwa domin a cika abin da aka faƙa ta bakin annabi Ishaya ne cewa,

¹⁸ “Ga bawana da na zaƙa,
ƙaunataccena, wanda nake farin ciki da shi;
zan sa Ruhuna a kansa,
zai kuma yi shelar adalci ga al’ummai.

¹⁹ Ba zai yi faƙa ko yā ƙaga murya ba,
ba kuwa wanda zai ji muryarsa a kan tituna.

²⁰ Kyauron da ya tankwasa ba zai karye shi ba.
Fitar da ta yi kusan mutuwa ba zai kashe ta ba,
sai ya jagoranci adalci zuwa ga nasara.

²¹ Cikin sunansa al’ummai za su dogara.”[‡]

Yesu da Be’elzebub

(Markus 3.20-30; Luka 11.14-23; 12.10)

²² Sai aka kawo masa wani bebe kuma makaho mai aljani, Yesu kuwa ya warkar da shi, har ya iya magana ya kuma sami ganin gari. ²³ Dukan mutane suka yi mamaki, suka ce, “Wannan ‘Dan Dawuda ne kuwa?”

²⁴ Amma da Farisiyawa suka ji haka, sai suka ce, “Ahab, da Be’elzebub[§] sarkin aljanu ne kaƙai, wannan mutum yake fitar da aljanu.”

²⁵ Yesu kuwa ya san tunaninsu sai ya ce musu, “Duk mulkin da yake gāba da kansa zai lalace, kuma duk birni ko gidan da yake rabe gāba da kansa ba zai ƙore ba. ²⁶ In Shaiƙan yana fitar da Shaiƙan, ai, ya rabu yana gāba da kansa ke nan. Yaya kuwa mulkinsa zai ƙore? ²⁷ In kuwa ta wurin Be’elzebub nake fitar da aljanu, to, ta wa mutanenku suke fitar da su? Saboda haka, su ne za su zama alƙalanku. ²⁸ Amma in ina fitar da aljanu ta wurin Ruhun Allah ne, to, fa, mulkin Allah ya zo muku ke nan.

²⁹ “Ko kuwa, yaya wani zai iya shiga gidan mai ƙarfi yā ƙwace masa kaya ba tare da ya fara daure mai ƙarfin nan tukuna ba? Sa’an nan zai iya washe gidansa.

³⁰ “Wanda ba ya tare da ni, yana gāba da ni ne, kuma wanda ba ya taya ni tarawa, watsarwa yake yi. ³¹ Saboda haka ina gaya muku, za a gafarta wa mutane kowane zunubi da kuma saƙo, amma saƙo game da Ruhu, ba za a gafarta ba. ³² Duk wanda ya zargi ‘Dan Mutum, za a gafarta masa, amma duk wanda ya zargi Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta masa ba, ko a wannan zamani ko a zamani mai zuwa.

(Luka 6.43-45)

³³ “Itace mai kyau, yakan ba da ‘ya’ya masu kyau. Itace marar kyau kuma, yakan ba da ‘ya’ya marasa kyau. Itace dai, da irin ‘ya’yansa ne ake gane shi. ³⁴ Ku macizai, ta yaya ku da kuke mugaye za ku iya magana kirki? Gama daga baki, mutum yakan faƙi abin da yake cikin zuciyar. ³⁵ Mutumin kirki yakan fito da abubuwa masu kyau daga ajiyar da aka a yi cikinsa, mugun mutum kuwa yakan fito da mugayen abubuwa daga cikin muguntar da aka yi ajiya a cikinsa. ³⁶ Amma ina gaya muku cewa

[†] 12:7 Hos 6.6 [‡] 12:21 Ish 42.1-4 [§] 12:24 Da Girik Be’elzebub Ko kuwa Be’elzebub; haka ma a aya 27

mutane za su ba da lissafi a ranar shari'a a kan kowace kalmar banza da suka faɗa. ³⁷ Gama ta wurin kalmominka za a kuɓutar da kai, kuma ta wurin kalmominka za a hukunta ka.”

Alamar Yunana

(Markus 8.11,12; Luka 11.29-32)

³⁸ Sa'an nan waɗansu Farisiyawa da malaman dokoki suka ce masa, “Malam, muna so mu ga wata alama mai banmamaki daga gare ka.”

³⁹ Sai ya amsa ya ce, “Mugaye da masu zinan zamanin nan suna neman wata alama mai banmamaki! Amma babu wadda za a nuna musu, sai dai alama ta annabi Yunana. ⁴⁰ Gama kamar yadda Yunana ya yi yini uku da kuma dare uku a cikin wani babban kifi, haka Dan Mutum zai yi yini uku da kuma dare uku a cikin kasa. ⁴¹ Mutanen Ninebe za su tashi a ranar shari'a tare da wannan zamani, su kuwa hukunta shi; don sun tuba saboda wa'azin Yunana, yanzu kuwa ga wanda ya fi Yunana girma a nan. ⁴² Sarauniyar Sheba za ta tashi a ranar shari'a tare da wannan zamani, ta kuwa hukunta shi; don ta zo daga karshen duniya, ta saurari hikimar Solomon, yanzu kuwa ga wanda ya fi Solomon girma a nan.

(Luka 11.24-26)

⁴³ “Sa'ad da mugun ruhu ya fita daga mutum, yakan bi wuraren da ba ruwa yana neman hutu, ba ya kuwa samu. ⁴⁴ Sa'an nan yakan ce, 'Zan koma gidan da na bari.' Sa'ad da ya iso, ya tarar da gidan ba kowa a ciki, shararre, kuma a kintse. ⁴⁵ Sai ya je ya debo waɗansu ruhohi bakwai da suka fi shi mugunta, su kuwa zo su shiga su zauna a can. Karshen mutumin nan fa zai fi farkonsa muni. Haka zai zama ga wannan mugun zamani.”

Mahaifiyar Yesu da 'yan'uwansa

(Markus 3.31-35; Luka 8.19-21)

⁴⁶ Yayinda Yesu yake cikin magana da taron, sai ga mahaifiyarsa da 'yan'uwansa tsaye a waje, suna so su yi magana da shi. ⁴⁷ Wani ya ce masa, “Mahaifiyarka da 'yan'uwanka suna tsaye a waje, suna so su yi magana da kai.”*

⁴⁸ Ya amsa masa ya ce, “Wace ce mahaifiyata, su wane ne kuma 'yan'uwana?” ⁴⁹ Sai ya miƙa hannu wajen almajiransa ya ce, “Ga mahaifiyata da kuma 'yan'uwana. ⁵⁰ Ai, duk wanda yake aikata nufin Ubana wanda yake cikin sama, shi ne ɗan'uwana da 'yar'uwata da kuma mahaifiyata.”

13

Misalin mai shuka

(Markus 4.1-9; Luka 8.4-8)

¹ A ranan nan sai Yesu ya fita daga gida ya je ya zauna a bakin tafkin. ² Taron mutane mai yawan gaske suka taru kewaye da shi har ya kai sai da ya shiga jirgin ruwa ya zauna, yayinda dukan mutane suka tsaya a gaci. ³ Sa'an nan ya faɗa musu abubuwa da yawa cikin misalai, yana cewa, “Wani manomi ya fita don ya shuka irinsa. ⁴ Da yana yafa irin, waɗansu suka faɗa a kan hanya, tsuntsaye kuwa suka zo suka cinye su. ⁵ Waɗansu suka faɗa a wurare mai duwatsu, inda babu kasa sosai, nan da nan kuwa suka tsira, da yake kasar ba zurfi. ⁶ Sai dai da rana ta ɗaga, sai tsire-tsiren suka kone, suka kuma yankwane domin ba su da saiwa sosai. ⁷ Waɗansu irin suka faɗa a cikin kaya, kayan kuwa ta yi girma ta shaƙe su. ⁸ Har yanzu, waɗansu irin suka faɗa a kasa mai kyau, inda suka ba da amfani riɓi ɗari, sittin ko kuma talatin na abin da aka shuka. ⁹ Duk mai kunnen ji, ya ji.”

(Markus 4.10-12; Luka 8.9,10)

¹⁰ Almajiran suka zo wurinsa suka tambaye shi, “Me ya sa kake wa mutane magana da misalai?”

¹¹ Ya amsa ya ce, “Sanin asirin mulkin sama kam, ku aka ba wa, amma su ba a ba su ba. ¹² Duk wanda yake da shi, za a kara masa, zai kuwa samu a yalwace. Duk wanda kuma ba shi da shi, ko ɗan abin da yake da shi ma, za a karɓe. ¹³ Abin da ya sa nake musu magana da misalai ke nan. “Ko da yake suna kallo, ba sa gani;

ko da yake suna saurara, ba sa ji ko su gane.

¹⁴ A kansu ne aka cika annabcin Ishaya cewa,

“Za ku yi ta ji amma ba za ku taɓa ganewa ba;

* 12:47 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na da ba su da aya 47.

za ku yi ta kallo amma ba za ku taɓa gani ba.

¹⁵ Gama zuciyar mutanen nan ta taurare;
da kyar suke ji da kunnuwansu,
sun kuma rufe idanunsu.

Da ba haka ba, mai yiwuwa su gani da idanunsu,
su kuma ji da kunnuwansu,
su gane a zuciyarsu,

su kuwa juya, in kuma warkar da su.*

¹⁶ Amma idanunku masu albarka ne domin suna gani, haka ma kunnuwanku domin suna ji. ¹⁷ Gama gaskiya nake gaya muku, annabawa da mutane masu adalci da yawa sun yi marmarin ganin abin da kuke gani amma ba su gani ba, su kuma ji abin da kuke ji amma ba su ji ba.

(Markus 4.13-20; Luka 8.11-15)

¹⁸ “To, ku saurari ma’anar misali na mai shukan nan. ¹⁹ Duk sa’ad da wani ya ji saƙo game da mulkin bai kuwa fahimce shi ba, mugun nan yakan zo yā kwace abin da aka shuka a zuciyarsa. Wannan shi ne irin da ya fāɗi a kan hanya. ²⁰ Wanda ya karɓi irin da ya fāɗi a wuraren duwatsu kuwa, shi ne mutumin da yakan ji maganar, nan da nan kuwa yā karɓe ta da murna. ²¹ Sai dai da yake ba shi da saiwa, yakan ɗan jima kaɗan kawai. Da wata wahala ko tsanani ya auko masa saboda maganar, nan da nan sai yā ja da baya. ²² Wanda ya karɓi irin da ya fāɗi cikin kaya kuwa, shi ne mutumin da yakan ji maganar, sai dai damuwoyin rayuwan nan da jarrabar arzikin duniya sukan shaƙe shi, yā sa maganar ta kasa amfani. ²³ Amma wanda ya karɓi irin da ya fāɗi a kasa mai kyau, shi ne mutumin da yakan ji maganar yā kuwa fahimce ta. Yakan ba da amfani wani riɓi ɗari, sittin, ko talatin na abin da aka shuka.”

Misalin ciyayi

²⁴ Yesu ya ba su wani misali. “Mulkin sama yana kama da wani da ya shuka iri mai kyau a cikin gonarsa. ²⁵ Amma yayinda kowa yake barci, abokin gābansa ya zo ya yafa ciyayi a cikin alkamar, ya tafi abinsa. ²⁶ Sa’ad da alkamar ta tashi ta yi kawuna, sai ciyayin ma suka bayyana.

²⁷ “Bayin mai gonar suka zo wurinsa suka ce, ‘Ranka yā daɗe, ashe, ba iri mai kyau ka shuka a gonarka ba? To, ina ciyayin nan suka fito?’

²⁸ “Sai ya ce, ‘Abokin gāba ne ya yi wannan.’

“Bayin suka tambaye shi suka ce, ‘Kana so mu je mu tuttumɓuke su?’

²⁹ “Ya amsa ya ce, ‘A’a, don kada garin tuttumɓuke ciyayi, ku cire har da alkamar. ³⁰ Ku kyale su su yi girma tare sai lokacin girbi. A lokacin zan gaya wa masu girbi, da fari ku tara ciyayin ku kuma daure su dami-dami don a kone; sa’an nan ku tara alkamar ku kuma kawo su cikin rumbuna.’”

Misalai na kwayar mustad da na yisti

(Markus 4.30-32; Luka 13.18-21)

³¹ Ya ba su wani misali ya ce, “Mulkin sama yana kama da kwayar mustad, wadda mutum ya ɗauka ya shuka a gonarsa. ³² Ko da yake ita ce mafi kanƙanta cikin kwayoyinku, duk da haka sa’ad da ta yi girma, takan zama mafi girma cikin tsire-tsiren lambu ta kuma zama itace, har tsuntsayen sararin sama su zo su yi sheka a rassansa.”

³³ Har yanzu ya ba su wani misali ya ce, “Mulkin sama yana kama da yisti wanda mace ta ɗauka ta kwaɓa garin alkama mai yawa, har sai da yistin ya gauraye yistin duka.”

(Markus 4.33,34)

³⁴ Yesu ya faɗa wa taron dukan waɗannan abubuwa cikin misalai; bai faɗa musu kome ba, sai tare da yin amfani da misalai. ³⁵ Ta haka aka cika abin da aka faɗa ta wurin annabi cewa,

“Zan buɗe bakina da misalai,

zan faɗi abubuwan da suke ɓoye tun halittar duniya.”†

An bayyana misali na ciyayi

³⁶ Sa’an nan ya bar taron ya shiga gida. Almajiransa kuwa suka zo wurinsa suka ce, “Bayyana mana misalin ciyayin nan a gona.”

* 13:15 Ish 6.9,10 † 13:35 Zab 78.2

³⁷ Ya amsa ya ce, “Mai yafa irin mai kyan nan, shi ne Dan Mutum. ³⁸ Gonar kuwa ita ce duniya, irin nan mai kyau kuwa suna a matsayin 'ya'yan mulkin. Ciyayin nan kuma su ne 'ya'yan mugun nan, ³⁹ abokin gāban da yake shuka su kuwa, Iblis ne. Lokacin girbi kuma shi ne farshen zamani, masu girbin kuwa su ne mala'iku.

⁴⁰ “Kamar yadda aka tattara ciyayin aka kuma fone a wuta, haka zai zama a farshen zamani. ⁴¹ Dan Mutum zai aiki mala'ikunsa, su kuwa cire daga mulkinsa kome da yake jawo zunubi da kuma duk masu aikata mugunta. ⁴² Za su jefa su cikin wuta mai zafi, inda za a yi kuka da cizon haƙora. ⁴³ Sa'an nan masu adalci za su haskaka kamar rana a mulkin Ubansu. Duk mai kunnen ji, yā ji.”

Misalai na boyayyiyar dukiya da na lu'ulu'u

⁴⁴ “Mulkin sama yana kama da dukiyar da aka boye a gona. Da wani ya same ta, sai yā sāke boye ta, sa'an nan cikin farin cikinsa yā je yā sayar da duk abin da yake da shi yā sayi gonar.

⁴⁵ “Har wa yau dai, mulkin sama yana kama da ɗan kasuwa mai neman lu'ulu'ai masu kyau. ⁴⁶ Da ya sami dutse guda mai daraja sosai, sai ya tafi ya sayar da dukan abin da yake da shi ya saye shi.

Misalin taru

⁴⁷ “Har yanzu, mulkin sama yana kama da abin kamun kifi da aka jefa cikin tafki yā kamo kifi iri-iri. ⁴⁸ Da abin kamun kifi ya cika, masuntan suka jawo shi gaci. Sai suka zauna suka tattara kifi masu kyau a kwanduna, amma suka zubar da marasa kyau. ⁴⁹ Haka zai kasance a farshen zamani. Mala'iku za su zo su ware masu mugunta daga masu adalci ⁵⁰ su kuma jefa su cikin wuta mai zafi, inda za a yi kuka da cizon haƙora.”

⁵¹ Yesu ya tambaye su ya ce, “Kun gane dukan waɗannan abubuwa?”

Suka amsa, “I.”

⁵² Sa'an nan ya ce musu, “Saboda haka duk malamin dokokin da ya horu game da koyarwar mulkin sama, yana kama da maigida wanda yakan fitar daga ɗakin ajiyarsa sababbin dukiya da kuma tsofaffi.”

Rashin ganin darajar annabi

(Markus 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Sa'ad da Yesu ya gama ba da waɗannan misalai, sai ya ci gaba daga can. ⁵⁴ Yana isowa garinsa, sai ya fara koya wa mutane a cikin majami'arsu, suka kuwa yi mamaki. Suka yi ta tambaya suna cewa, “Ina wannan mutum ya sami irin wannan hikima da kuma ayyukan banmamaki haka? ⁵⁵ Wannan ba shi ne ɗan kafinta nan ba? Ba mahaifiyarsa ba ce Maryamu, 'yan'uwansa kuma Yaƙub, Yusuf, Siman da Yahuda ba? ⁵⁶ Duk 'yan'uwansa mata kuma ba tare da mu suke ba? To, a ina wannan mutum ya sami dukan waɗannan abubuwa?” ⁵⁷ Sai suka ji haushinsa.

Amma Yesu ya ce musu, “Sai a garinsa da kuma a gidansa na kaɗai annabi ba ya samun girma.”

⁵⁸ Bai kuwa yi abubuwan banmamaki da yawa a can ba saboda rashin bangaskiyarsu.

14

An yanke kan Yohanna Mai Baftisma

(Markus 6.14-29; Luka 9.7-9)

¹ A lokacin nan sarki Hiridus ya ji labarin Yesu, ² sai ya ce wa fadawansa, “Wannan Yohanna Mai Baftisma ne; ya tashi daga matattu! Shi ya sa abubuwan banmamakin nan suke faruwa ta wurinsa.”

³ To, dā Hiridus ya kama Yohanna ya daure, ya kuma sa shi cikin kurkuku saboda Hiridiyas, matar ɗan'uwansa Filibus, ⁴ gama Yohanna ya dinga ce masa, “Ba daidai ba ne ka aure ta.” ⁵ Hiridus ya so yā kashe Yohanna, amma yana jin tsoron mutane, don sun ɗauka shi annabi ne.

⁶ A bikin tuna da ranar haihuwar Hiridus, diyar Hiridiyas ta yi musu rawa ta kuma gamsar da Hiridus ƙwarai, ⁷ har ya yi alkawari da rantsuwa cewa zai ba ta duk abin da ta roƙa. ⁸ Da mahaifiyarta ta zuga ta, sai ta ce, “Ba ni a cikin kwanon nan, kan Yohanna Mai Baftisma.” ⁹ Sarki ya yi baƙin ciki, amma saboda rantsuwarsa da kuma baƙinsa, sai ya ba da umarni a ba ta abin da ta roƙa ¹⁰ ya kuma sa aka yanke kan Yohanna a kurkuku. ¹¹ Aka kawo kansa cikin kwano aka ba yarinyar, ita kuma ta kai wa mahaifiyarta. ¹² Almajiran Yohanna suka zo suka ɗauki gawarsa suka binne. Sa'an nan suka je suka gaya wa Yesu.

Yesu ya ciyar da dubu biyar

(Markus 6.30-44; Luka 9.10-17; Yohanna 6.1-14)

¹³ Sa'ad da Yesu ya ji abin da ya faru, sai ya shiga jirgin ruwa ya janye shi kaɗai zuwa wani wuri inda ba kowa. Da jin haka, taron mutane suka bi shi da kafa daga garuruwa. ¹⁴ Da Yesu ya sauka ya kuma ga taro mai yawa, sai ya ji tausayinsu ya kuma warkar da marasa lafiyarsu.

¹⁵ Da yamma ta yi, sai almajiransa suka zo wurinsa suka ce, "Wurin nan fa ba kowa, ga shi kuma rana ta kusa fāɗuwa. Ka sallami taron don su shiga kauyuka su nemi wa kansu abinci."

¹⁶ Yesu ya amsa, "**Ba su bukata su tafi. Ku ku ba su wani abu su ci.**"

¹⁷ Suka ce, "Burodi biyar da kifi biyu ne kawai muke da su a nan."

¹⁸ Ya ce, "**Ku kawo mini su a nan.**" ¹⁹ Sai ya umarci mutanen su zazzauna a kan ciyawa. Da ya ɗauki burodi biyar da kifin biyun nan ya dubi sama, ya yi godiya ya kuma kakkarya burodin. Sa'an nan ya ba wa almajiransa, almajiran kuwa suka ba wa mutane. ²⁰ Duk suka ci suka koshi, almajiran kuwa suka kwashe ragowar gutsatsarin cike da kwanduna goma sha biyu. ²¹ Yawan waɗanda suka ci, sun yi wajen maza dubu biyar, ban da mata da yara.

Yesu ya yi tafiya a kan ruwa

(Markus 6.45-52; Yohanna 6.15-21)

²² Nan da nan Yesu ya sa almajiran su shiga jirgin ruwa su sha gabansa, su haye zuwa ɗayan hayin, yayinda shi kuma yā sallami taron. ²³ Bayan ya sallame su, sai ya haura bisan gefen dutse shi kaɗai don yā yi addu'a. Da yamma ta yi, yana can shi kaɗai, ²⁴ jirgin ruwan kuwa ya riga ya yi nesa da gaci, yana fama da rakuman ruwa domin iska tana gāba da shi.

²⁵ Wajen tsaro na huɗu na dare, sai Yesu ya nufe su, yana takawa a kan tafkin. ²⁶ Sa'ad da almajiran suka gan shi yana takawa a kan tafkin, sai tsoro ya kama su. Suka yi ihu don tsoro suka ce, "Fatalwa ce."

²⁷ Amma nan da nan Yesu ya ce musu, "**Ku yi karfin hali! Ni ne. Kada ku ji tsoro.**"

²⁸ Sai Bitrus ya amsa ya ce, "Ubangiji in kai ne ka ce mini in zo wurinka a kan ruwan."

²⁹ Ya ce, "**Zo.**"

Sai Bitrus ya fita daga jirgin ruwan, ya taka a kan ruwan ya nufe wajen Yesu. ³⁰ Amma da ya ga haukar iskar, sai ya ji tsoro, ya kuma fara nutsewa, sai ya yi ihu ya ce, "Ubangiji, ka cece ni!"

³¹ Nan da nan Yesu ya miƙa hannu ya kamo shi ya ce, "**Kai mai karancin bangaskiya, don me ka yi shakka?**"

³² Da suka hau jirgin ruwan, sai iskar ta kwanta. ³³ Waɗanda suke cikin jirgin ruwan kuwa suka yi masa sujada, suna cewa, "Gaskiya kai Dan Allah ne."

(Markus 6.45-52; Yohanna 6.15-21)

³⁴ Sa'ad da suka haye, sai suka sauka a Gennesaret. ³⁵ Da mutanen wurin suka gane da Yesu, sai suka kai labari a ko'ina a kauyukan da suke kewaye. Mutane suka kawo masa dukan marasa lafiyarsu ³⁶ suka kuwa roƙe shi yā bar marasa lafiya su taɓa ko da gefen rigarsa kawai, duk waɗanda suka taɓa shi kuwa suka warke.

15

Mai tsabta da marar tsabta

(Markus 7.1-13)

¹ Sa'an nan waɗansu Farisiyawa da malaman dokoki suka zo wurin Yesu daga Urushalima suka yi tambaya suka ce, ² "Me ya sa almajiranka suke karya al'adun dattawa? Ba sa wanke hannuwansu kafin su ci abinci!"

³ Yesu ya amsa ya ce, "**Ku ma me ya sa kuke karya dokar Allah saboda al'adarku?** ⁴ Gama Allah ya ce, 'Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka,* kuma duk wanda ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa dole a kashe shi.'† ⁵ Amma ku kukan ce, in wani ya ce wa mahaifinsa ko mahaifiyarsa, 'Duk taimakon da dā ya kamata za ku samu daga gare ni an ba wa Allah,' ⁶ ba zai 'girmama mahaifinsa' da shi ba. Ta haka kun yi banza da maganar Allah saboda al'adarku. ⁷ Ku munafukai! Daidai ne Ishaya ya yi annabci a kanku da ya ce,

* 15:4 Fit 20.12; M Sh 5.16 † 15:4 Fit 21.17; Fir 20.9

8 “**Waɗannan mutane da baki kawai suke girmama ni, amma zukatansu suna nesa da ni.**

9 **A banza suke mini sujada, koyarwarsu, dokoki ne kawai da mutane suke koyarwa.’”‡**
(Markus 7.14-23)

10 Sai Yesu ya kira taron wurinsa ya ce, “**Ku saurara ku kuma gane.** 11 **Abin da yake shiga bakin mutum ba ya kanzantar da shi, sai dai abin da yake fitowa daga bakinsa, shi ne yake kanzantar da shi.”**

12 Sai almajiran suka zo wurinsa suka ce, “Ka san cewa Farisiyawa ba su ji daɗi sa’ad da suka ji wannan ba?”

13 Ya amsa ya ce, “**Duk tsiron da Ubana na sama bai shuka ba, za a tumɓuke shi daga saiwoyi.** 14 **Ku kyale su, ai, makafin jagorai ne.**§ **In makaho ya yi wa makaho jagora, dukansu za su fāɗa a rami.”**

15 Bitrus ya ce, “Ka bayyana mana wannan misali.”

16 Yesu ya tambaye su ya ce, “**Har yanzu ba ku gane ba ne?** 17 **Ba ku gane cewa duk abin da ya shiga baki yakan wuce ciki ne daga nan kuma yā fita daga jiki ba?** 18 **Amma abubuwan da suke fitowa ta baki suna fitowa ne daga zuciya, su ne kuma suke kanzantar da mutum.** 19 **Gama daga zuciya ne mugayen tunani, kisankai, zina, fasikanci, sata, shaidar karya, ɓatan suna, suka fitowa.** 20 **Waɗannan su ne suke kanzantar da mutum; amma cin abinci ba tare da wanke hannuwa ba, ba ya kanzantar da mutum.”**

Bangaskiyar mutuniyar Kan’ana
(Markus 7.24-30)

21 Barin wurin ke nan, sai Yesu ya janye zuwa yankin Taya da Sidon. 22 Wata mutuniyar Kan’ana daga wajajen ta zo wurinsa, tana ihu tana cewa, “Ubangiji, Dan Dawuda, ka yi mini jinkai! Yata tana shan wahala kwarai daga aljanin da yake cikinta.”

23 Yesu bai ce mata uffam ba. Saboda haka almajiransa suka zo wurinsa suka roke shi suka ce, “Ka kore ta tā tafi, tana ta binmu tana damunmu da ihu.”

24 Ya amsa ya ce, “**An aiko ni wurin** ɓatattun tumakin Isra’ila ne kaɗai.”

25 Sai macen ta zo ta durkusa a gabansa ta ce, “Ubangiji, ka taimake ni!”

26 Ya amsa ya ce, “**Ba daidai ba ne a** ɗauki abincin yara a jefa wa karnukansu.”

27 Ta amsa, ta ce, “I, Ubangiji, amma karnuka ma sukan ci gutsattsarin da sukan fāɗi daga teburin maigidansu.”

28 Sa’an nan Yesu ya amsa ya ce, “**Mace, kina da bangaskiya mai yawa! An biya miki bukatarki.**” Yarta kuwa ta warke nan take.

Yesu ya ciyar da dubu huɗu

29 Yesu ya tashi daga nan ya bi ta gefen Tekun Galili. Sa’an nan ya haura gefen wani dutse ya zauna. 30 Taron mutane mai girma kuwa suka zo wurinsa, suna kawo masa guragu, makafi, shanyayyu, kurame da dai waɗansu da yawa, suka kuwa kwantar da su a gabansa; ya kuma warkar da su. 31 Mutanen kuwa suka yi mamaki sa’ad da suka ga kurame suna magana, shanyayyu suna samun lafiya, guragu suna takawa, makafi kuma suna ganin gari. Sai suka yabi Allah na Isra’ila.

(Markus 8.1-10)

32 Yesu ya kira almajiransa wurinsa ya ce, “**Ina jin tausayin mutanen nan; gama kwana uku ke nan suke tare da ni ba abin da za su ci. Ba na so in sallame su da yunwa, don kada su kasa a hanya.**”

33 Sai almajiransa suka amsa suka ce, “Ina za mu sami isashen burodi a wannan wurin da babu kowa mu ciyar da irin taron nan?”

34 Yesu ya tambaye su, “**Burodi guda nawa kuke da shi?**”

Suka amsa suka ce, “Guda bakwai da ’yan kananan kifaye.”

35 Ya sa taron su zazzauna a kasa. 36 Sa’an nan ya ɗauki burodi guda bakwai da kuma kifayen nan, da ya yi godiya, sai ya kakkarya su ya ba wa almajiran, su kuma suka ba wa mutane. 37 Duk kuwa suka ci, suka koshi. Daga baya almajiran suka kwashe ragowar gutsattsarin cike da kwanduna bakwai.

‡ 15:9 Ish 29.13 § 15:14 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da jagorai ne na makafi

³⁸ Yawan waƙanda suka ci kuwa, maza dubu huɗu ne, ban da mata da yara. ³⁹ Bayan Yesu ya sallami taron, sai ya shiga jirgin ruwa ya tafi wajajen Magadan.

16

Neman alama
(Markus 8.11-13; Luka 12.54-56)

¹ Farisiyawa da Sadukiyawa suka zo don su gwada Yesu ta wurin neman yā nuna musu wata alama daga sama.

² Ya amsa ya ce, *“Sa’ad da yamma ta yi, kukan ce, ‘Yanayi zai yi kyau, gama sararin sama ya yi ja,’* ³ *da safe kuma, ku ce, ‘Yau kam za a yi hadari, gama sararin sama ya yi ja, ya kuma ɓata fuska.’* Kun san yadda za ku fassara yanayin sararin sama, amma ba kwa iya fassarar alamun lokuta. ⁴ *Wannan mugu da mazinacin zamani yana neman wani abin banmamaki, amma ba wata alamar da za a nuna wa wannan zamani sai dai ta Yunana.”* Sai Yesu ya bar su ya tafi abinsa.

Yistin Farisiyawa da Sadukiyawa
(Markus 8.14-21)

⁵ Da suka ketare tafkin, almajiran sun manta su riƙe burodi. ⁶ Yesu ya ce musu, *“Ku yi hankali, ku yi taka zallan da yistin Farisiyawa da Sadukiyawa.”*

⁷ Sai suka fara tattaunawa da junansu suna cewa, *“Ko don ba mu kawo burodi ba ne.”*

⁸ Sane da abin da suke zance, sai Yesu ya ce, *“Ku masu ƙarancin bangaskiya, don me kuke magana da junanku a kan ba ku zo da burodi ba? ⁹ Har yanzu ba ku gane ba ne? Ba ku tuna da gurasa biyar ɗin nan na mutum dubu biyar ba? Kwando nawa kuka tattara cike? ¹⁰ Ko kuma burodi bakwai nan na mutum dubu huɗu, cikakku manyan kwanduna nawa kuka ɗauka? ¹¹ Yaya kuka ƙāsa gane cewa ba zancen burodi nake yi ba? Sai dai ku yi hankali da yistin Farisiyawa da Sadukiyawa.”* ¹² Sa’an nan suka gane ba cewa yake musu su yi hankali da yistin da ake amfani da shi a burodi ba ne, sai dai su yi hankali da koyarwar Farisiyawa da Sadukiyawa ne.

Shaidar Bitrus a kan Kiristi
(Markus 8.27-30; Luka 9.18-21)

¹³ Sa’ad da Yesu ya zo yankin Kaisariya Filibbi, sai ya tambayi almajiransa ya ce, *“Wa mutane suke ce da Ɗan Mutum?”*

¹⁴ Suka amsa, *“Waɗansu suna ce Yohanna Mai Baftisma; waɗansu kuma suna ce annabi Iliya; har wa yau waɗansu suna ce Irmiya ne ko kuma ɗaya daga cikin annabawa.”*

¹⁵ Ya tambaye su, *“Amma ku fa, wane ne ni a ganinku?”*

¹⁶ Siman Bitrus ya amsa ya ce, *“Kai ne Kiristi,† Ɗan Allah mai rai.”*

¹⁷ Yesu ya amsa ya ce, *“Mai albarka ne kai Siman ɗan Yunana, gama ba mutum ne ya bayyana maka wannan ba, sai dai Ubana da yake cikin sama. ¹⁸ Ina kuwa gaya maka, kai ne Bitrus,‡ a kan wannan dutse zan gina ikkilisiyata, kuma ƙofofin Hades§ ba za su rinjaye ta ba. ¹⁹ Zan ba ka mabuɗan mulkin sama; kome ka daure a duniya zai zama a daure a sama, kome kuma ka kunce a duniya zai zama a kunce a sama.”* ²⁰ Sa’an nan ya gargade almajiransa cewa kada su faɗa wa kowa shi ne Kiristi.

Yesu ya yi zancen mutuwar
(Markus 8.31-9.1; Luka 9.22-27)

²¹ Tun daga wannan lokaci Yesu ya fara bayyana wa almajiransa cewa dole yā tafi Urushalima yā sha wahaloli da yawa a hannun dattawa, manyan firistoci da kuma malaman dokoki, dole a kashe shi, a rana ta uku kuma a tashe shi.

²² Bitrus ya ja shi gefe ya fara tsawata masa yana cewa, *“Sam, Ubangiji! Wannan ba zai taɓa faruwa da kai ba!”*

²³ Yesu ya juya ya ce wa Bitrus, *“Rabu da ni, Shaiɗan! Kai abin sa tuntuɓe ne a gare ni; ba ka tunanin al’amuran Allah, sai dai al’amuran mutane.”*

* 16:2 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko ba su da raguwar aya 2 da kuma dukan aya 3

† 16:16 Ko kuwa a Almasihu; haka ma a aya 20 ‡ 16:18 Bitrus yana nufin dutse. § 16:18 Ko kuwa a lahira

²⁴ Sa'an nan Yesu ya ce wa almajiransa, “Duk mai son bina, dole yā fi kansa, yā ɗauki gicciyensa, yā bi ni. ²⁵ Gama duk mai son ceton ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni, zai same shi. ²⁶ Me mutum zai amfana in ya sami duniya duka, amma ya rasa ransa? Ko kuwa me mutum zai bayar a bakin ransa? ²⁷ Gama Dan Mutum zai zo cikin ɗaukakar Ubansa, tare da mala'ikunsa, sa'an nan zai ba wa kowane mutum lada gwargwadon abin da ya yi.

²⁸ “Gaskiya nake gaya muku, akwai waɗansu da suke tsaitsaye a nan da ba za su mutu ba sai sun ga Dan Mutum yana zuwa cikin mulkinsa.”

17

Sākewar kamanni

(Markus 9.2-13; Luka 9.28-36)

¹ Bayan kwana shida, sai Yesu ya ɗauki Bitrus, Yaƙub da Yohanna ɗan'uwan Yaƙub, ya kai su kan wani dutse mai tsawo, su kaɗai. ² A can aka sāke kamanninsa a gabansu. Fuskarsa ta haskaka kamar rana, tufafinsa kuwa suka zama fari fat suna walkiya. ³ Nan take sai ga Musa da Iliya suka bayyana a gabansu, suna magana da Yesu.

⁴ Sai Bitrus ya ce wa Yesu, “Ubangiji, ya yi kyau da muke nan. In kana so, sai in kafa bukkoki uku, ɗaya dominka, ɗaya domin Musa, ɗaya kuma domin Iliya.”

⁵ Yayinda yake cikin magana, sai wani girgije mai haske ya rufe su, sai wata murya daga cikin girgijen ta ce, “Wannan Dana ne, wanda nake ƙauna; wanda kuma nake jin daɗinsa ƙwarai. Ku saurare shi!”

⁶ Sa'ad da almajiran suka ji haka, sai suka fāɗi ƙasa rubda ciki, a firgice. ⁷ Amma Yesu ya zo ya taɓa su ya ce, “**Ku tashi, kada ku ji tsoro.**” ⁸ Da suka ɗaga kai, ba su ga kowa ba sai Yesu kaɗai.

⁹ Suna cikin gangarowa daga dutsen ke nan, sai Yesu ya umarce su cewa, “**Kada ku faɗa** wa kowa abin da kuka gani, sai bayan an tā da Dan Mutum daga matattu.”

¹⁰ Almajiran suka tambaye shi suka ce, “To, me ya sa malaman dokoki suke cewa, dole sai Iliya ya fara zuwa?”

¹¹ Yesu ya amsa ya ce, “**Tabbatacce, Iliya zai zo, zai kuma gyara dukan abubuwa.** ¹² **Amma ina faɗa** muku, Iliya ya riga ya zo, ba su kuwa gane shi ba, amma suka yi masa duk abin da suka ga dama. Haka ma Dan Mutum zai sha wahala a hannunsu.” ¹³ Sa'an nan almajiran suka gane cewa yana musu zancen Yohanna Mai Baftisma ne.

Warkarwar yaro mai aljani

(Markus 9.14-29; Luka 9.37-43)

¹⁴ Da suka isa wajen taron, sai wani mutum ya zo ya durkusa a gabansa. ¹⁵ Ya ce, “Ubangiji, ka yi wa ɗana jinkai. Yana da farfaɗiya yana kuma shan wahala ƙwarai. Ya sha fāɗuwa cikin wuta ko ruwa. ¹⁶ Na kuma kawo shi wurin almajiranka, amma ba su iya warkar da shi ba.”

¹⁷ Yesu ya amsa ya ce, “**Ya ku zamani marasa bangaskiya da kuma masu taurinkai, har yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe kuma zan yi haƙuri da ku? Kawo mini yaron a nan.**” ¹⁸ Yesu ya tsawata wa aljanin, ya kuwa rabu da yaron, nan take yaron ya warke.

¹⁹ Sa'an nan almajiran suka zo wurin Yesu a ɓoye suka tambaye shi suka ce, “Me ya sa ba mu iya fitar da aljanin ba?”

²⁰ Ya amsa ya ce, “**Saboda kuna da ƙarancin bangaskiya sosai. Gaskiya nake gaya muku, in kuna da bangaskiyar da take ƙanƙanuwa kamar ƙwayar mustad, za ku iya ce wa wannan dutse, ‘Matsa daga nan zuwa can,’ zai kuwa matsa. Babu abin da zai gagare ku.**”*

(Markus 9.30-32; Luka 9.43-45)

²² Da suka taru a Galili, sai ya ce musu, “**Za a bashe Dan Mutum, a hannun mutane.** ²³ **Za su kashe shi, a rana ta uku kuma za a tashe shi.**” Almajiran kuwa suka cika da bakin ciki.

Harajin haikali

* 17:20 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da kai. ²¹ Amma irin wannan ba ya fita, sai da addu'a da azumi

²⁴ Bayan Yesu da almajiransa suka isa Kafarnahum, sai masu karɓan harajin rabin shekel suka zo wurin Bitrus suka ce, “Malaminku ba ya biyan harajin haikali ne†?”

²⁵ Ya amsa ya ce “I, yana biya.”

Da Bitrus ya shiga gida, Yesu ne ya fara magana. Ya ce masa, “**Me ka gani, Siman? Daga wurin wane ne sarakunan duniya suke karɓar** kuɗin shiga da kuma haraji, daga wurin ‘ya’yansu ne ko kuwa daga wurin waɗansu?”

²⁶ Bitrus ya amsa ya ce, “Daga wurin waɗansu.”

Yesu ya ce masa, “**Wato, an** ɗauke wa ‘ya’yan ke nan. ²⁷ **Amma don kada mu** ɓata musu rai, ka je tafki ka jefa kugiyarka. Ka ɗauki kifin da ka fara kama; ka buɗe bakinsa, za ka sami shekel guda. Ka kawo ka ba su, harajina da naka ke nan.”

18

Mafi girma a mulkin sama

(Markus 9.33-37; Luka 9.46-48)

¹ A lokacin nan sai almajirai suka zo wurin Yesu suka yi tambaya suka ce, “Wane ne mafi girma a mulkin sama?”

² Sai ya kira ƙaramin yaro ya sa shi yã tsaya a tsakiyarsu. ³ Sai ya ce, “**Gaskiya nake gaya muku, in ba kun canja kuka zama kamar ƙananan yara ba, labudda, ba za ku shiga mulkin sama ba.** ⁴ **Saboda haka, duk wanda ya kasƙantar da kansa kamar wannan yaro, shi ne mafi girma a mulkin sama.** ⁵ **Duk kuma wanda ya karɓi** ƙaramin yaro kamar wannan a cikin sunana ya karɓe ni ne.

(Markus 9.42-48; Luka 17.1,2)

⁶ “**Amma duk wanda ya sa** ɗaya daga cikin ƙananan nan da suka gaskata da ni ya yi zunubi, zai fiye masa a rataya babban dutsen niƙa a wuyarsa, a kuma nutsar da shi a zurfin teku. ⁷ **Kaiton duniya saboda abubuwan da suke sa mutane su yi zunubi! Dole irin waɗannan** abubuwa su zo, sai dai kaiton mutumin da ya zama sanadin kawo su! ⁸ **In hannunka ko ƙafarka yana sa ka zunubi, yanke shi ka yar. Zai fiye maka ka shiga rai da hannu ko ƙafa** ɗaya da hannuwa biyu ko ƙafafu biyu da a jefar da kai cikin madawwamiyar wuta da hannuwa biyu ko ƙafafu biyu. ⁹ **In kuma idonka yana sa ka zunubi, ƙwaƙule shi ka yar. Zai fiye maka ka shiga rai da ido** ɗaya, da ka shiga jahannama ta wuta da idanunka biyu.

Misalin ɓatacciyar tunkiya

(Luka 15.3-7)

¹⁰ “**Ku lura, kada ku rena** ɗaya daga cikin waɗannan ƙanana. Gama ina faɗa muku mala’ikunsu a sama kullum suna duban fuskar Ubana da yake cikin sama.*

¹² “**Me kuka gani? In wani yana da tumaki** ɗari, sai ɗaya daga cikinsu ta ɓace, ba sai yã bar tasa’in da taran a kan tuddai yã je neman guda ɗayan da ta ɓace ba? ¹³ **In kuwa ya same ta, ina gaya muku gaskiya, zai yi murna saboda** ɗayan fiye da tasa’in da taran da ba su ɓace ba. ¹⁴ **Haka ma Ubanku da yake cikin sama ba ya so ko** ɗaya daga cikin ƙananan nan yã ɓace.

Dan’uwa da ya yi maka laifi

(Luka 17.3)

¹⁵ “**In** ɗan’uwanka ya yi maka laifi, ka je ka nuna masa laifinsa, tsakaninku biyu kaɗai. In ya saurare ka, ka maido da ɗan’uwanka ke nan. ¹⁶ **Amma in bai saurare ka ba, ka je tare da mutum** ɗaya ko biyu, domin ‘a tabbatar da kowace magana a bakin shaidu biyu ko uku.’† ¹⁷ **In kuwa ya ƙi yã saurare su, sai ka gaya wa ikkilisiya; in kuma ya ƙi yã saurari ikkilisiya ma, ka yi da shi kamar marar sanin Allah ko mai karɓar haraji.**

¹⁸ “**Gaskiya nake gaya muku, duk abin da kuka daure a duniya, za a daure a sama, duk kuma abin da kuka kunce a duniya, za a kunce shi a sama.**

† 17:24 da Girik darik biyu * 18:10 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da sama. 11 Dan Mutum ya zo ne domin yã ceci abin da ya ɓata † 18:16 M Sh 19.15

¹⁹ “Har wa yau, ina gaya muku cewa in mutum biyu a cikinku a duniya suka yarda su roki wani abu, Ubana da yake cikin sama zai yi muku. ²⁰ Gama inda mutum biyu ko uku suka taru cikin sunana, a can ma ina tare da su.”

Misalin bawa marar tausayi

²¹ Sai Bitrus ya zo wurin Yesu ya yi masa tambaya ya ce, “Ubangiji, sau nawa zan yafe wa ɗan’uwana sa’ad da ya yi mini zunubi? Har sau bakwai?”

²² Yesu amsa ya ce, “Ina gaya maka, ba sau bakwai ba, amma sau saba’in da bakwai.‡

²³ “Saboda haka, mulkin sama yana kama da wani sarki wanda ya so yã yi kididdigar dukiyarsa da take a hannun bayinsa. ²⁴ Da ya fara kididdigar, sai aka kawo masa wani wanda yake bin bashin talenti dubu goma. ²⁵ Da yake bai iya biya ba, sai maigida ya umarta a sayar da shi da matarsa da yaransa da kuma duk abin da yake da shi, a biya bashin.

²⁶ “Bawan ya durkusa a gabansa. Ya yi roko ya ce, ‘Ka yi mini hakuri, zan biya ka kaf.’ ²⁷ Maigidan bawan ya ji tausayinsa, ya yafe masa bashin, ya kuma sake shi.

²⁸ “Amma da wannan bawa ya fita, sai ya gamu da wani abokin bautarsa wanda yake binsa bashin dinari ɗari. Sai ya cafke shi, ya shaƙe shi a wuya yana cewa, ‘Biya ni abin da nake binka!’

²⁹ “Wannan abokin bautarsa ya durkusa ya roke shi, ‘Ka yi mini hakuri, zan biya ka.’

³⁰ “Amma ya ki. A maimako, sai ya je ya sa aka jefa shi a kurkuku, har yã biya bashin. ³¹ Sa’ad da sauran bayin suka ga abin da ya faru, abin ya ɓata musu rai kwarai, sai suka tafi suka faɗa wa maigidansu dukan abin da ya faru.

³² “Sai maigidan ya kira wannan bawa. Ya ce, ‘Kai mugun bawa, na yafe duk bashin da nake binka domin ka roke ni. ³³ Ashe, bai kamata kai ma ka ji tausayin abokin bautarka yadda na yi maka ba?’

³⁴ Cikin fushi, maigidan ya miƙa shi ga ma’aikatan kurkuku su gwada masa azaba, har yã biya dukan bashin da ake binsa.

³⁵ “Haka Ubana da yake cikin sama zai yi da kowannenku, in ba ku yafe wa ‘yan’uwanku daga zuciyarku ba.”

19

Kashen aure

(Markus 10.1-12)

¹ Sa’ad da Yesu ya gama faɗin waɗannan abubuwa, sai ya bar Galili, ya tafi yankin Yahudiya a ɗaya gefen Urdun. ² Taron mutane mai yawa suka bi shi, ya kuwa warkar da su a can.

³ Waɗansu Farisiyawa suka zo wurinsa don su gwada shi. Suka yi tambaya suka ce, “Daidai ne mutum yã saki matarsa saboda wani dalili da kuma a kan kowane dalili?”

⁴ Ya amsa ya ce, “**Ba ku taɓa karantawa ba ne cewa, a farkon halitta, Mahallicci ‘ya yi su namiji da ta mace,*** ⁵ **ya kuma ce, ‘Saboda wannan dalili, namiji zai bar mahaifinsa da mahaifiyarsa yã manne wa matarsa, biyun kuwa su zama jiki guda?’†** ⁶ **Ta haka, ba sa kara zama biyu, sai dai ɗaya.** Saboda haka abin da Allah ya haɗa fa, kada mutum yã raba.”

⁷ Suka yi tambaya, suka ce, “To, me ya sa Musa ya umarta cewa mutum yã ba wa matarsa takardar saki, yã kuma kore ta?”

⁸ Yesu ya amsa ya ce, “**Musa ya ba ku izini ku saki matanku saboda taurin zuciyarku ne. Amma ba haka yake ba daga farko.** ⁹ **Ina faɗa muku cewa duk wanda ya saki matarsa, sai dai a kan rashin aminci a cikin aure, ya kuwa auri wata, ya yi zina ke nan.”**

¹⁰ Almajiran suka ce masa, “In haka yake tsakanin miji da mata, ashe, ya ma fi kyau kada a yi aure.”

¹¹ Yesu ya ce, “**Ba kowa ba ne zai yarda da wannan magana, sai dai waɗanda aka yarda musu.** ¹² **Gama waɗansu bābānni ne domin haka aka haife su; waɗansu kuwa mutane ne suka mai da su haka; waɗansu kuma sun fi aure ne saboda mulkin sama. Duk mai iya ɗaukar wannan yã ɗauka.”**

Yesu da kananan yara

(Markus 10.13-16; Luka 18.15-17)

‡ 18:22 Ko kuwa saba’in sau bakwai * 19:4 Far 1.27 † 19:5 Far 2.24

¹³ Sa'an nan aka kawo yara kanana wurin Yesu don ya dibiya musu hannuwansa, ya kuma yi musu addu'a. Amma almajirai suka tsawata wa waƙanda suka kawo su.

¹⁴ Yesu ya ce, “**Ku bar yara kanana su zo wurina, kada ku hana su, gama mulkin sama na irin waƙannan ne.**” ¹⁵ Sa'ad da ya dibiya musu hannuwansa, sai ya tafi abinsa.

Saurayi mai arziki

(Markus 10.17-31; Luka 18.18-30)

¹⁶ To, fa, sai ga wani ya zo wurin Yesu ya tambaye shi ya ce, “Malam, wane abu mai kyau ne ya zama mini dole in yi don in sami rai madawwami?”

¹⁷ Yesu ya amsa ya ce, “**Don me kake tambayata game da abin da yake mai kyau? Akwai Mai kyau Daya kaƙai.** In kana so ka sami rai madawwami, ka kiyaye dokokin nan.”

¹⁸ Mutumin ya yi tambaya ya ce, “Waƙanne?”

Yesu ya amsa ya ce, “**Kada ka yi kisankai, kada ka yi zina, kada ka yi sata, kada ka yi shaidar ƙarya,** ¹⁹ **ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka,**†ka kuma ‘kaunaci mafwabcinka kamar kanka.’§”

²⁰ Saurayin ya ce, “Duk waƙannan na kiyaye. Me kuma ya rage mini?”

²¹ Yesu ya amsa ya ce, “**In kana so ka zama cikakke, ka je, ka sayar da dukan dukiyarka ka kuma ba matalauta, za ka kuwa sami dukiya a sama. Sa'an nan ka zo, ka bi ni.**”

²² Da saurayin ya ji haka, sai ya tafi rai a ɓace, don yana da arziki sosai.

²³ Sa'an nan Yesu ya ce wa almajiransa, “**Gaskiya nake gaya muku, yana da wuya mai arziki ya shiga mulkin sama.** ²⁴ **Har wa yau ina gaya muku, zai fi sauki rakumi ya shiga ta kafar allura, da mai arziki ya shiga mulkin Allah.**”

²⁵ Sa'ad da almajiran suka ji wannan, sai suka yi mamaki ƙwarai. Suka yi tambaya suka ce, “To, wa zai sami ceto ke nan?”

²⁶ Yesu ya kalle su ya ce, “**Ga mutum kam, wannan ba ya yiwuwa, amma ga Allah kuwa, dukan abubuwa masu yiwuwa ne.**”

²⁷ Sai Bitrus ya amsa masa, “Ga shi mun bar kome don mu bi ka! Me za mu samu ke nan?”

²⁸ Yesu ya ce musu, “**Gaskiya nake gaya muku, a lokacin sabunta dukan kome, sa'ad da Dan Mutum ya zauna a kan kursiyinsa mai daraja, ku da kuka bi ni, ku ma za ku zauna a kan kursiyoyi goma sha biyu, kuna yi wa kabilu goma sha biyu na Isra'ila shari'a.** ²⁹ **Duk kuma wanda ya bar gidaje ko 'yan'uwa maza ko 'yan'uwa mata ko mahaifi ko mahaifiya ko yara ko gonaki, saboda ni, zai sami abin da ya fi haka riɓi ɗari, ya kuma gaɗi rai madawwami.** ³⁰ **Amma da yawa da suke na farko, za su zama na ƙarshe, da yawa kuma da suke na ƙarshe, za su zama na farko.**”

20

Misalin ma'aikata a gonar inabi

¹ “**Mulkin sama yana kama da wani mai gona, wanda ya fita da sassafe don ya yi hayar mutane su yi aiki a gonar inabinsa.** ² **Ya yarda ya biya su dinari guda a yini, sai ya tura su gonar inabinsa.**”

³ “**Wajen sa'a ta uku, ya fita sai ya ga waƙansu suna tsattsaye a bakin kasuwa ba sa kome.** ⁴ **Ya ce musu, 'Ku ma ku tafi gonar inabina ku yi aiki, zan kuwa biya ku abin da ya dace.'** ⁵ **Saboda haka suka tafi.**”

“**Ya saƙe fita a sa'a ta shida da kuma sa'a ta tara, ya saƙe yin haka.** ⁶ **Wajen sa'a ta goma sha ɗaya, ya saƙe fita, ya tarar da waƙansu har yanzu suna tsattsaye. Ya tambaye su, 'Don me kuke yini tsattsaye a nan ba kwa kome?'**”

⁷ “**Suka amsa, 'Don ba wanda ya ɗauke mu aiki.'**”

“**Ya ce musu, 'Ku ma ku je ku yi aiki a gonar inabina.'**”

⁸ “**Sa'ad da yamma ta yi, sai mai gonar inabin ya ce wa wakilinsa, 'Kira ma'aikatan, ka biya su hakkin aikinsu, fara daga waƙanda aka ɗauke su a ƙarshe har zuwa na farko.'**”

⁹ “**Ma'aikatan da ka ɗauka wajen sa'a ta goma sha ɗaya suka zo, kowannensu kuwa ya karɓi dinari guda.** ¹⁰ **Saboda haka da waƙanda aka ɗauka da fari suka zo, sun zaci za su sami fiye da haka. Amma kowannensu ma ya karɓi dinari guda.** ¹¹ **Sa'ad da suka karɓa, sai suka fara yin gunaguni a kan mai**”

gonar. ¹² **Suna cewa, 'Waƙannan mutanen da aka ƙauka a ƙarshe sun yi aikin sa'a ƙaya ne kawai, ka kuma mai da su daidai da mu da muka yini muna faman aiki, muka kuma sha zafin rana.'**

¹³ **"Amma ya amsa wa ƙayansu ya ce, 'Aboki, ban cuce ka ba. Ba ka yarda ka yi aiki a kan dinari guda ba?'** ¹⁴ **Ka karɓi hakkinka ka tafi. Ni na ga damar ba waƙannan na ƙarshe daidai da yadda na ba ka.** ¹⁵ **Ba ni da ikon yin abin da na ga dama da kuɗina ne? Ko kana kishi saboda ni mai kyauta ne?"**

¹⁶ **"Saboda haka fa, na ƙarshe za su zama na farko, na farko kuma su zama na ƙarshe."**

Yesu ya sāke yin zancen mutuwarwa

(Markus 10.32-34; Luka 18.31-34)

¹⁷ To, da Yesu yana haurawa zuwa Urushalima, sai ya ja almajiran nan goma sha biyu gefe, ya ce musu, ¹⁸ **"Za mu haura zuwa Urushalima, za a kuma bashe 'Dan Mutum ga manyan firistoci da malaman dokoki. Za su yi masa hukuncin kisa'** ¹⁹ **za su kuma bashe shi ga Al'ummai su yi masa ba'a, su yi masa bulala, su kuma gicciye shi. A rana ta uku kuma a tashe shi!"**

Rokon mahaiƴiya

(Markus 10.35-45)

²⁰ Sai mahaiƴiyar 'ya'yan Zebedin nan ta zo wurin Yesu tare da 'ya'yanta, da ta durkusa a ƙasa, sai ta roke shi yā yi mata wani abu.

²¹ Ya yi tambaya ya ce, **"Mene ne kike so?"**

Ta ce, **"Ka sa daga cikin 'ya'yan nan nawa biyu, ƙaya yā zauna a damarka, ƙaya kuma a hagunka, a mulkinka."**

²² Yesu ya ce musu, **"Ba ku san abin da kuke roko ba. Za ku iya sha daga kwaf da zan sha?"**

Suka amsa, **"Za mu iya."**

²³ Yesu ya ce musu, **"Tabbatacce za ku sha daga kwaf na, sai dai zama a damana, ko haguna, ba ni nake da izinin bayarwa ba. Waƙannan wurare na waƙanda Ubana ya shirya wa ne."**

²⁴ Da goman suka ji haka, sai suka yi fushi da 'yan'uwan nan biyu. ²⁵ Yesu ya kira su wuri ƙaya ya ce, **"Kun san cewa masu mulkin Al'ummai sukan nuna musu iko, hakimansu kuma sukan gasa musu iko.** ²⁶ **Ba haka zai kasance da ku ba. Maimakon haka, duk mai son zama babba a cikinku, dole yā zama bawanku,** ²⁷ **kuma duk mai son zama shugaba, dole yā zama bawanku,** ²⁸ **kamar yadda 'Dan Mutum bai zo don a bauta masa ba, sai dai don yā yi bauta, yā kuma ba da ransa fansa saboda mutane da yawa."**

Makafi biyu sun sami ganin gari

(Markus 10.46-52; Luka 18.35-43)

²⁹ Sa'ad da Yesu da almajiransa suke barin Yeriko, sai wani babban taro ya bi shi. ³⁰ Makafi biyu kuwa suna zaune a bakin hanya, da suka ji cewa Yesu yana wucewa, sai suka ƙaga murya suka ce, **"Ubangiji, 'Dan Dawuda, ka ji tausayinmu!"**

³¹ Mutane suka tsawata musu, suka ce musu su yi shiru. Sai suka ƙara ƙaga murya suna cewa, **"Ubangiji, 'Dan Dawuda, ka ji tausayinmu!"**

³² Yesu ya tsaya ya kira su. Ya tambaye su, **"Me kuke so in yi muku?"**

³³ Suka amsa suka ce, **"Ubangiji, muna so mu sami ganin gari."**

³⁴ Sai Yesu ya ji tausayinsu, ya taɓa idanunsu. Nan da nan kuwa suka sami ganin gari, suka kuma bi shi.

21

Shigar mai nasara

(Markus 11.1-11; Luka 19.28-38; Yohanna 12.12-19)

¹ Da suka yi kusa da Urushalima suka kuma kai Betfaji da yake kan Dutsen Zaitun, sai Yesu ya aiki almajirai biyu, ² yana ce musu, **"Ku je ƙauyen da yake gabanku, nan take za ku ga wata jaka a daure tare da ƙanta kusa da ita, a can. Ku kunce su ku kawo mini.** ³ **In wani ya yi muku wata magana, ku ce masa Ubangiji yana bukatarsu, zai kuwa mai da su nan da nan."**

⁴ Wannan ya faru ne don a cika abin da aka faɗa ta bakin annabin cewa,

⁵ **"Ku ce wa Diyar Sihiyona,**

‘Duba, sarkinki yana zuwa gare ki,
mai tawali’u yana a kan jaki,
a kan aholaki, dan jaki.’”*

⁶ Almajiran suka tafi suka yi kamar yadda Yesu ya umarce su. ⁷ Suka kawo jakar da danta, suka shimfiɗa mayafansu a kansu, Yesu kuma ya zauna a kansu. ⁸ Wani babban taron mutane suka shimfiɗa mayafansu a kan hanya, yayinda waɗansu suka sassari rassan itatuwa suka shisshimfiɗa a kan hanya. ⁹ Taron mutanen da suke gabansa da kuma waɗanda suke binsa a baya suka yi ihu suna cewa,
“Hosanna† ga ‘Dan Dawuda!’”

“Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!”‡

“Hosanna a cikin sama!”

¹⁰ Sa’ad da Yesu ya shiga Urushalima, dukan birnin ya ruɗe, ana ta tambaya, “Wane ne wannan?”

¹¹ Taron mutane suka amsa, “Wannan shi ne Yesu, annabin nan daga Nazaret a Galili.”

Yesu a haikali

(Markus 11.15-19; Luka 19.45-48; Yohanna 2.13-22)

¹² Yesu ya shiga filin haikali, ya kuma kori duk masu saya da sayarwa a can. Ya tutture tebur masu canjin kuɗi da kuma kujerun masu sayar da tattabarai. ¹³ Ya ce musu, “**A rubuce yake, ‘Za a ce da gidana, gidan addu’a,’** amma kuna mai da shi ‘kogon ’yan fashi.’”*

¹⁴ Makafi da guragu suka zo wurinsa a haikali, ya kuwa warkar da su. ¹⁵ Amma da manyan firistoci da malaman dokoki suka ga abubuwan banmamakin da ya yi, yara kuma suna ihu a filin haikali suna cewa, “Hosanna ga ‘Dan Dawuda,” sai fushi ya kama su.

¹⁶ Suka tambaye shi suka ce, “Kana jin abin da waɗannan suke faɗa?”

Yesu ya amsa ya ce, “**I, ba ku taɓa** karanta ba cewa,

“**Daga leɓunan** yara da jarirai

kai, Ubangiji, ka shirya wa kanka yabo?’†

¹⁷ Sai ya bar su, ya fita daga birnin ya tafi Betani, inda ya kwana.

Itacen ɓaure ya yankwane

(Markus 11.12-14,20-24)

¹⁸ Kashegari da sassafe, yayinda yake kan hanyarsa ta komawa cikin birni, sai ya ji yunwa. ¹⁹ Ganin itacen ɓaure kusa da hanya, sai ya je wajensa amma bai sami kome a kansa ba sai ganye. Sai ya ce masa, “**Kada ka kara yin ‘ya’ya!’**” Nan da nan itacen ya yankwane.

²⁰ Sa’ad da almajiran suka ga haka, sai suka yi mamaki suna tambaya, “Yaya itacen ɓauren ya yankwane nan da nan haka?”

²¹ Yesu ya amsa ya ce, “**Gaskiya nake gaya muku, in kuna da bangaskiya, ba kuwa da wata shakka ba, ba kawai za ku iya yin abin da aka yi wa itacen ɓauren** nan ba, amma za ku ma iya ce wa dutsen nan, ‘Je ka, ka jefa kanka cikin teku,’ sai yā faru. ²² **In kun gaskata, za ku karɓi** duk abin da kuka roka a cikin addu’a.”

An tuhumi ikon Yesu

²³ Sai Yesu ya shiga filin haikali, yayinda yake koyarwa, sai manyan firistoci da dattawan mutane suka zo wurinsa suka yi tambaya, “Da wane iko kake yin waɗannan abubuwa? Kuma wa ya ba ka wannan iko?”

²⁴ Yesu ya amsa ya ce, “**Ni ma zan yi muku tambaya guda. In kuka ba ni amsa, ni ma zan gaya muku ko da wane iko nake yin waɗannan abubuwa.** ²⁵ **Baftismar Yohanna, daga ina ta fito? Daga sama ce, ko daga mutane?’**”

* 21:5 Zak 9.9 † 21:9 Wani faɗi na Ibraniyanci mai ma’anar “Ceto!” Wanda ya kasance wani salon yabo; haka kuma a aya 15 ‡ 21:9 Zab 118.26 § 21:13 Ish 56.7 * 21:13 Irm 7.11 † 21:16 Zab 8.2

Sai suka tattauna a junansu suka ce, “In muka ce, ‘Daga sama,’ zai ce, ‘To, me ya sa ba mu gaskata shi ba?’”²⁶ In kuma muka ce, ‘Daga mutane,’ muna tsoron mutane, gama duk sun dɗauka Yohanna annabi ne.”

²⁷ Saboda haka suka amsa wa Yesu suka ce, “Ba mu sani ba.”

Sai ya ce, “**Ni ma ba zan gaya muku ko da wane iko nake yin waɗannan abubuwa ba.**”

Misalin 'ya'ya biyu maza

²⁸ “**Me kuka gani? An yi wani mutum wanda yake da 'ya'ya biyu maza. Sai ya je wajen** dɗan farin ya ce, ‘Dana, yau tafi gonar inabi ka yi aiki.’”

²⁹ “**Ya amsa ya ce, ‘Ba zan tafi ba,’ amma daga baya ya sãke tunani, ya tafi.**”

³⁰ “**Sai mahaifin ya tafi waje na biyun ya faɗa** masa iri magana guda. Sai ya amsa ya ce, ‘Zan tafi, ranka yã daɗe,’ amma bai tafi ba.

³¹ “**Wanne cikin yaran nan biyu ya yi abin da mahaifinsa yake so?**”

Suka amsa, “Na farin.”

Yesu ya ce musu, “**Gaskiya nake gaya muku, masu karɓar** haraji da karuwai suna riga ku shiga mulkin Allah.”³² **Gama Yohanna Mai Baftisma ya zo wurinku don yã nuna muku hanyar adalci, ba ku gaskata shi ba, amma masu karɓar** haraji da karuwai sun gaskata. Har ma bayan kun ga wannan, ba ku tuba kun gaskata shi ba.”

Misalin 'yan haya

(Markus 12.1-12; Luka 20.9-19)

³³ “**Ku saurari wani misali. An yi wani mai gona wanda ya yi gonar inabi. Ya kewaye ta da katanga, ya haɗa wurin matsin inabi a ciki, ya kuma gina hasumiyar gadi. Sa'an nan ya ba wa waɗansu manoma hayar gonar inabin, ya kuma yi tafiya.**”³⁴ **Da lokacin girbi ya yi kusa, sai ya aiki bayinsa wajen 'yan hayan, su karɓo** masa 'ya'yan inabi.

³⁵ “**Amma 'yan hayan suka kama bayinsa; suka dũke** dɗaya, suka kashe dɗaya, suka kuma jajjefi na ukun.”³⁶ **Sai ya sãke aiken waɗansu** bayi wurinsu, fiye da na dā yawa, amma 'yan hayan suka yi musu kamar yadda suka yi wa na farin.”³⁷ **A karshe, sai ya aiki** dɗansa a wurinsu. Ya ce, ‘Za su girmama dɗana.’

³⁸ “**Amma da 'yan hayan suka hangi** dɗan, sai suka ce wa juna, ‘Wannan shi ne magājin. Ku zo, mu kashe shi, mu ci gādonso.’”³⁹ **Saboda haka suka kama shi, suka jefar da shi bayan katangar gonar inabin, suka kashe shi.**

⁴⁰ “**To, idan mai gonar inabin ya zo, me zai yi da 'yan hayan nan?**”

⁴¹ Suka amsa suka ce, “Zai yi wa banzan mutanen nan mugun kisa, yã ba da hayar gonar inabin ga waɗansu 'yan haya, waɗanda za su ba shi rabonsa na amfanin gona a lokacin girbi.”

⁴² Yesu ya ce musu, “**Ashe, ba ku taɓa** karanta a cikin Nassi cewa,

“**Dutsen da magina suka fi shi**

ne ya zama dutsen kusurwar gini.

Ubangiji ne ya aikata wannan,

kuma abin mamaki ne a idanunmu?’‡

⁴³ “**Saboda haka, ina gaya muku cewa za a karɓe** mulkin Allah daga gare ku, a ba wa mutanen da za su ba da amfani.”⁴⁴ **Duk wanda ya fãɗi** a kan dutsen nan, zai kakkarye. Amma duk wanda dutsen nan ya fãɗi a kansa, za a murkushe shi.”§

⁴⁵ Da manyan firistoci da Farisiyawa suka ji misalan Yesu, sai suka gane cewa da su yake.”⁴⁶ Suka nemi hanyar kama shi, amma suka ji tsoron taron, don mutane sun dɗauka shi annabi ne.

Misalin bikin aure
(Luka 14.15-24)

‡ 21:42 Zab 118.22,23 § 21:44 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā ba su da aya 44.

¹ Yesu ya sāke yin musu magana da misalai, yana cewa, ² “Mulkin sama yana kama da wani sarki wanda ya shirya bikin auren dānsa. ³ Sai ya aiki bayinsa su kira waƙanda aka gayyata zuwa bikin, amma waƙanda aka ce su zo bikin, suka fi zuwa.

⁴ “Sai ya sāke aiken waƙansu bayi ya ce, ‘Ku ce wa waƙanda aka gayyata cewa na shirya abinci. An yanka bijimai da shanun da aka yi kiwo, kome a shirye yake. Ku zo bikin auren mana.’

⁵ “Amma ba su kula ba, suka kama gabansu, ƙaya ya tafi gonarsa, ƙaya kuma ya tafi kasuwancinsa. ⁶ Sauran suka kama bayinsa suka wulaƙanta su, suka kuma kashe su. ⁷ Sai sarkin ya yi fushi. Ya aiki mayaƙansa suka karkashe masu kisanƙan nan, aka kuma ƙone birninsu.

⁸ “Sa’an nan ya ce wa bayinsa, ‘Bikin aure fa ya shiryu, sai dai mutanen da na gayyata ba su dace ba. ⁹ Ku bi titi-titi ku gayyato duk waƙanda kuka gani, su zo bikin.’ ¹⁰ Saboda haka bayin suka bi titi-titi, suka tattaro duk mutanen da suka samu, masu kirki da marasa kirki, zauren bikin ya cika makil da baki.

¹¹ “Amma da sarkin ya shigo don yā ga baƙin, sai ya ga wani can da ba ya sanye da kayan auren. ¹² Ya yi tambaya ya ce, ‘Aboki, yaya ka shigo nan ba tare da rigar aure ba?’ Mutumin ya rasa ta cewa.

¹³ “Sai sarkin ya ce wa fadawa, ‘Ku daure shi hannu da ƙafa, ku jefar da shi waje, cikin duhu, inda za a yi kuka da cizon haƙora.’

¹⁴ “Gama kirayayu da yawa, amma zaɓaɓɓu kaƙan ne zaɓaɓɓu.”

Biyan haraji ga Kaisar

(Markus 12.13-17; Luka 20.20-26)

¹⁵ Sai Farisiyawa suka yi waje, suka kulla yadda za su yi masa tarko cikin maganarsa. ¹⁶ Suka aiki almajiransu tare da mutanen Hiridus wurinsa. Suka ce, “Malam, mun san kai mutum ne mai mutunci, kuma kana koyar da maganar Allah bisa gaskiya. Mutane ba sa ƙaukan hankalinka, domin ba ka kula ko su wane ne ba. ¹⁷ To, ka gaya mana, a ra’ayinka? Ya dace a biya Kaisar haraji ko a’a?”

¹⁸ Amma Yesu da yake ya san mugun nufinsu, sai ya ce, “Ku munafukai, don me kuke ƙoƙarin sa mini tarko? ¹⁹ Ku nuna mini kuƙin da ake biyan haraji da shi.” Sai suka kawo masa dinari, ²⁰ sai ya tambaye su ya ce, “Hoton wane ne wannan? Kuma rubutun wane ne?”

²¹ Suka amsa, “Na Kaisar ne.”

Sai ya ce musu, “Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku kuma ba wa Allah abin da yake na Allah.”

²² Da suka ji haka, sai suka yi mamaki. Saboda haka suka ƙyale shi, suka yi tafiyarsu.

Aure a tashin matattu

(Markus 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ A ranan nan Sadukiyawa, waƙanda suke cewa babu tashin matattu, suka zo wurinsa da tambaya. ²⁴ Suka ce “Malam, Musa ya faɗa mana cewa in mutum ya mutu ba shi da ’ya’ya, dole ƙan’uwansa yā auri gwauruwar yā kuma haifar wa ƙan’uwan ’ya’ya. ²⁵ A cikinmu an yi ’yan’uwa guda bakwai. Na fari ya yi aure, ya mutu, da yake bai sami ’ya’ya ba, sai ya bar matarsa wa ƙan’uwansa. ²⁶ Haka ya faru da ƙan’uwa na biyu da na uku, har zuwa na bakwai. ²⁷ A ƙarshe, macen ta mutu. ²⁸ To, a tashin matattu, matar wa a cikinsu bakwai ƙin nan za tā zama, da yake dukansu sun aure ta?”

²⁹ Yesu ya amsa ya ce, “Kun ɓata, domin ba ku san Nassi ko ikon Allah ba. ³⁰ Ai, a tashin matattu, mutane ba za su yi aure ko su ba da aure ba; za su zama kamar mala’iku a sama. ³¹ Amma game da tashi daga matattu na waƙanda suka mutu ba ku karanta abin da Allah ya ce muku ba ne, ³² ‘Ni ne Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yaƙub’*? Ai, shi ba Allah na matattu ba ne, shi Allah na masu rai ne.”

³³ Da taro suka ji haka, sai suka yi mamakin koyarwarsa.

Doka mafi girma

(Markus 12.28-34; Luka 10.25-28)

³⁴ Da jin Yesu ya ƙure Sadukiyawa, sai Farisiyawa suka tattaru. ³⁵ Daya daga cikinsu, wani masanin Doka, ya gwada shi da wannan tambaya. ³⁶ “Malam, wace doka ce mafi girma a cikin dokoki?”

* 22:32 Fit 3.6

³⁷ Yesu ya amsa ya ce, “Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka da dukan ranka da kuma dukan hankalinka.”[†] ³⁸ Wannan, ita ce doka ta fari da kuma mafi girma. ³⁹ Ta biye kuma kamar ta farkon take. ‘Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.’[‡] ⁴⁰ Dukan Doka da Annabawa suna rataya ne a kan waɗannan dokoki biyu.”

Kiristi, ɗan wane ne?

(Markus 12.35-37; Luka 20.41-44)

⁴¹ Yayinda Farisiyawa suke a tattare wuri ɗaya, sai Yesu ya tambaye su, ⁴² “Me kuke tsammani game da Kiristi? Dan wane ne shi?”

Suka amsa suka ce, “Dan Dawuda.”

⁴³ Ya ce musu, “To, ta yaya Dawuda ya yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki, ya kira shi ‘Ubangiji?’ Gama ya ce,

⁴⁴ “‘Ubangiji ya ce wa Ubangijina,

“Zauna a hannun damana,

sai na sa abokan gaɓanka

su zama matashin sawunka.”[§]

⁴⁵ To, in Dawuda ya kira shi ‘Ubangiji,’ yaya zai zama ɗansa?” ⁴⁶ Ba wanda ya iya tanka masa, daga wannan rana kuwa ba wanda ya saƙe yin karambanin yin masa wata tambaya.

23

La’anu bakwai

(Markus 12.38-40; Luka 11.37-52; 20.45-47)

¹ Sa’an nan Yesu ya ce wa taron mutane da kuma almajiransa, ² “Malaman dokoki da Farisiyawa suke zama a kujerar Musa. ³ Saboda haka dole ku yi musu biyayya, ku kuma yi duk abin da suka faɗa muku. Sai dai kada ku yi abin da suke yi, gama ba sa yin abin da suke wa’azi. ⁴ Sukan ɗaura kaya masu nauyi, su sa wa mutane a kafaɗa. Amma su kansu, ba sa ko sa yatsa su taimaka.

⁵ “Kome suke yi, suna yi ne don mutane su gani. Sukan yi layunsu* fantam-fantam bakin rigunarsu kuma sukan kai har ƙasa; ⁶ suna son wurin zaman manya a wurin biki, da kuma wuraren zama gaba-gaba a majami’u; ⁷ suna so a yi ta gaisuwersu a kasuwa, ana kuma riƙa ce musu, ‘Rabbi.’

⁸ “Amma kada a kira ku ‘Rabbi,’ gama kuna da Maigida ɗaya ne, ku duka kuwa, ‘yan’uwa ne. ⁹ Kada kuma ku kira wani a duniya ‘uba,’ gama kuna da Uba ɗaya ne, yana kuwa a sama. ¹⁰ Ba kuwa za a kira ku ‘malam’ ba, gama kuna da Malami ɗaya ne, Kiristi. ¹¹ Mafi girma a cikinku, zai zama bawanku. ¹² Gama duk wanda ya ɗaukaka kansa, za a kasƙantar da shi, duk kuma wanda ya kasƙantar da kansa, za a ɗaukaka shi.

¹³ “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, ku munafukai! Kun rufe ƙofar mulkin sama a gaban mutane. Ku kanku ba ku shiga ba, ba kuwa bar waɗanda suke ƙofarin shiga su shiga ba.”[†]

¹⁵ “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan yi tafiye-tafiye zuwa ƙasashe, ku ƙetare teku don ku sami mai tuba ɗaya, sa’ad da ya tuba kuwa, sai ku mai da shi ɗan wuta fiye da ku, har sau biyu.

¹⁶ “Kaitonku, makafi jagora! Kukan ce, ‘In wani ya rantse da haikali, ba damuwa; amma in ya rantse da zinariyar haikali, sai rantsuwar ta kama shi.’ ¹⁷ Wawaye makafi! Wanne ya fi girma, zinariyar, ko haikalin da yake tsarkake zinariyar? ¹⁸ Kukan kuma ce, ‘In wani ya rantse da bagade, ba damuwa; amma in ya rantse da bayarwar da take bisansa, sai rantsuwar ta kama shi.’ ¹⁹ Makafi kawai! Wanne ya fi girma, bayarwar, ko kuwa bagaden da yake tsarkake bayarwar? ²⁰ Saboda haka, duk wanda ya rantse da bagade, ya rantse ne da bagaden tare da abin da yake bisansa. ²¹ Kuma duk wanda ya rantse da haikali, ya rantse ne da shi da kuma wanda yake zaune a cikinsa. ²² Duk kuma wanda ya rantse da sama, ya rantse ne da kursiyin Allah da kuma wanda yake zaune a kansa.

[†] 22:37 M Sh 6.5 [‡] 22:39 Fir 19.18 [§] 22:44 Zab 110.1 * 23:5 Wato, akwatuna ƙunshe da ayoyin Maganar Allah, daure a goshinsu da kuma a hannuwansu [†] 23:13 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na ɗa suna da zuwa. 14 Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, ku munafukai! Kukan ci kayan gidan matan da mazansu suka mutu, kukan yi doguwar addu’a don ɓad da sawu. Saboda haka za a yi muku hukunci mafi tsanani.

²³ “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan ba da kashi dƙaya bisa goma na kayan yajinku, na’ana’a, anise, da lafsur. Amma kun kyale abubuwan da suka fi girma na dokoki, adalci, jinƙai da aminci. Waƙannan ne ya kamata da kun kiyaye ba tare da kun kyale sauran ba.

²⁴ Makafi jagora! Kukan tace kwaro dƙan mitsil amma sai ku haƙiye raƙumi.

²⁵ “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan wanke bayan kwaf da kwano, amma a ciki, cike suke da zalunci da sonkai. ²⁶ Kai makaho Bafarisiye! Ka fara wanke cikin kwaf da kwano, sa’an nan bayan ma zai zama da tsabta.

²⁷ “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kuna kama da kaburburan da aka shafa musu farin fenti, waƙanda suna da kyan gani a waje, amma a ciki, cike suke da kasusuwan matattu da kuma kowane irin abu mai ƙazanta. ²⁸ Haka ku ma, a waje, a idon mutane, ku masu adalci ne, amma a ciki, cike kuke da munafunci da mugunta.

²⁹ “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan gina kaburbura don annabawa, ku kuma yi wa kaburburan mutane masu adalci ado. ³⁰ Kuna cewa, ‘Da mun kasance a zamanin kakanninmu, ai, da ba mu haƙa hannu da su muka karkashe annabawa ba.’ ³¹ Ta haka kuna ba da shaida a kanku cewa ku zuriyar waƙanda suka karkashe annabawa ne. ³² To, sai ku ci gaba ku cikasa ayyukan da kakanninku suka fara!

³³ “Ku macizai! ‘Ya’yan macizai! Ta yaya za ku tsere wa hukuncin jahannama ta wuta? ³⁴ Saboda haka ina aika muku da annabawa, da masu hikima da malamai. Waƙansunsu za ku kashe ku kuma gicciye; waƙansu kuma za ku yi musu bulala a majami’unku kuna kuma binsu gari-gari. ³⁵ Ta haka alhakin jinin masu adalcin da aka zubar a duniya, tun daga jinin Habila mai adalci, zuwa jinin Zakariya dƙan Berekiya, wanda kuka kashe tsakanin haikali da bagade zai koma kanku. ³⁶ Gaskiya nake gaya muku, duk wannan zai auko wa wannan zamani.

(Luka 13.34,35)

³⁷ “Urushalima, ayya Urushalima, ke da kike kashe annabawa, kike kuma jifan waƙanda aka aiko gare ki, sau da sau na so in tattara ‘ya’yanki wuri dƙaya, yadda kaza takan tattara ‘ya’yanta cikin fikafikanta, amma kuka ki. ³⁸ Ga shi, an bar muku gidanku a yashe. ³⁹ Gama ina gaya muku, ba za ku sãke ganina ba sai kun ce, ‘Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji.’”†

24

Alamun ƙarshen zamani

(Markus 13.1,2; Luka 21.5,6)

¹ Yesu ya bar haikali ke nan, yana cikin tafiya sai almajiransa suka zo wurinsa don su ja hankalinsa ga gine-ginen haikali. ² Sai Yesu ya ce, “Kun ga duk waƙannan abubuwa? Gaskiya nake gaya muku, ba wani dutse a nan da za a bari a kan wani; duk za a rushe.”

(Markus 13.3-13; Luka 21.7-19)

³ Da Yesu yana zaune a Dutsen Zaitun, almajiran suka zo wurinsa a boye. Suka ce, “Gaya mana, yaushe ne wannan zai faru, mece ce alamar zuwanka da kuma ta ƙarshen zamani?”

⁴ Yesu ya amsa, “Ku lura fa, kada wani yã ruƙe ku. ⁵ Gama mutane da yawa za su zo cikin sunana, suna cewa, ‘Ni ne Kiristi,’ za su kuwa ruƙi mutane da yawa. ⁶ Za ku ji labarin yaƙe-yaƙe da kuma jita-jitarsu, sai dai ku lura kada hankalinku yã tashi. Dole irin waƙannan abubuwa su faru, amma ƙarshen tukuna. ⁷ Al’umma za tã tasar wa al’umma, mulki yã tasar wa mulki. Za a yi yunwa da girgizar ƙasa a wurare dabam-dabam. ⁸ Dukan waƙannan fa, mafarin azabar naƙudar haihuwa ne.

⁹ “Sa’an nan za a bashe ku don a tsananta muku a kuma kashe ku, dukan al’ummai za su ki ku saboda ni. ¹⁰ A wannan lokaci, da yawa za su juya daga bangaskiya, su ci amana su kuma ki juna, ¹¹ annabawan ƙarya da yawa za su firfito su kuma ruƙi mutane da yawa. ¹² Saboda ƙaruwar mugunta, ƙaunar yawanci za tã yi sanyi, ¹³ amma duk wanda ya tsaya da ƙarfi har ƙarshe, zai sami ceto. ¹⁴ Za a kuma yi wa’azin wannan bisharar mulki a cikin dukan duniya, yã zama shaida ga dukan al’ummai, sa’an nan ƙarshen yã zo.

(Markus 13.14-23; Luka 21.20-24)

† 23:39 Zab 118.26

¹⁵ “Saboda haka sa’ad da kuka ga ‘abin kyama mai kawo hallaka,’* wanda annabi Daniyel ya yi magana a kai, yana tsaye a tsattsarkan wuri (mai karatu yã gane), ¹⁶ to, sai waƙanda suke cikin Yahudiya, su gudu zuwa cikin duwatsu. ¹⁷ Kada wani da yake a kan rufin gidansa, yã sauko don ƙaukar wani abu a gida. ¹⁸ Kada wani da yake gona kuma yã komo don ƙaukar rigarsa. ¹⁹ Kaiton mata masu ciki da mata masu renon ‘ya’ya a waƙancan kwanakin! ²⁰ Ku yi addu’a, kada gudunku yã zama a lokacin sanyi ko a ranar Asabbaci. ²¹ Gama a lokacin za a yi wata matsananciyar wahala, wadda ba a taɓa yi ba tun farkon duniya har ya zuwa yanzu ba kuwa za a kara yi ba.

²² “Da ba don an taƙaita kwanakin nan ba, da babu wani da zai tsira, amma saboda zaɓaɓɓun nan, za a taƙaita kwanakin. ²³ A lokacin in wani ya ce muku, ‘Duba, ga Kiristi nani!’ Ko, ‘Ga shi can!’ Kada ku gaskata. ²⁴ Gama Kiristi masu yawa na karya, da annabawan karya za su firfito, su kuma aikata manyan alamu da ayyukan banmamaki don su ruɗi har da zaɓaɓɓu ma in zai yiwu. ²⁵ Ga shi, na faɗa muku tun da wuri.

²⁶ “Saboda haka in wani ya ce muku, ‘Ga shi can a hamada,’ kada ku fita; ko, ‘Ga shi nan a ƙanƙanan ciki,’ kada ku gaskata. ²⁷ Gama kamar yadda walƙiya take wulgawa walai daga gabas zuwa yamma, haka dawowar Ɗan Mutum zai kasance. ²⁸ Duk inda mushe yake, can ungulai za su taru.

(Markus 13.24-27; Luka 21.25-28)

²⁹ “Nan da nan bayan tsabar wahalan nan
 “sai a duhunta rana,
 wata kuma ba zai ba da haskensu ba;
 taurari kuma za su faɗaɗa daga sararin sama,
 za a kuma girgiza abubuwan sararin sama.”†

³⁰ “A sa’an nan ne alamar dawowar Ɗan Mutum zai bayyana a sararin sama, dukan al’umman duniya kuwa za su yi kuka. Za su ga Ɗan Mutum yana zuwa kan gizagizan sararin sama, da iko da kuma ƙaukaka mai girma. ³¹ Zai kuwa aiki mala’ikunsa su busa ƙaho mai ƙara sosai, za su kuwa tattaro zaɓaɓɓunsa daga kusurwoyi huɗun nan, daga wannan bangon duniya zuwa wancan.

(Markus 13.28-31; Luka 21.29-33)

³² “Yanzu fa, sai ku koyi wannan darasi daga itacen ɓaure. Da zarar rassansa suka yi taushi ganyayensa kuma suka toho, kun san damina ta kusa. ³³ Haka kuma, sa’ad da kun ga dukan waƙannan abubuwa, ku sani ya yi kusan zuwa, yana ma dab da bakin kofa. ³⁴ Gaskiya nake gaya muku, wannan zamani ba zai shuɗe ba sai dukan abubuwan nan sun faru. ³⁵ Sama da ƙasa za su shuɗe, amma maganata ba za ta taɓa shuɗe ba.

Rana ko sa’a ba a sani ba

(Markus 13.32-37; Luka 17.26-30,34-35)

³⁶ “Babu wanda ya san wannan rana ko sa’a, ko mala’ikun da suke sama ma, ko Ɗan, sai dai Uban kaɗai. ³⁷ Kamar yadda ya faru a zamanin Nuhu, haka zai zama a dawowar Ɗan Mutum. ³⁸ Gama a kwanaki kafin ruwan tsufana, mutane sun yi ta ci, sun kuma yi ta sha, suna aure, suna kuma aurarwa, har zuwa ranar da Nuhu ya shiga jirgi; ³⁹ ba su kuwa san abin da yake faruwa ba sai da ruwan tsufana ya zo ya share su tas. Haka zai zama a dawowar Ɗan Mutum. ⁴⁰ Maza biyu za su kasance a gona; za a ƙau ƙaya a bar ƙaya. ⁴¹ Mata biyu za su kasance suna niƙa; za a ƙau ƙaya a bar ƙaya.

⁴² “Saboda haka sai ku zauna a faɗake, gama ba ku san a wace rana ce Ubangijinku zai zo ba. ⁴³ Ku dai gane wannan, da maigida ya san ko a wane lokaci ne da dare, ɓarawo zai zo, da sai yã zauna a faɗake yã kuma hana a shiga masa gida. ⁴⁴ Saboda haka ku ma, sai ku zauna a faɗake, domin Ɗan Mutum zai zo a sa’ar da ba ku za ta ba.

(Luka 12.35-48)

⁴⁵ “Wane ne bawan nan mai aminci da kuma mai hikima, wanda maigida ya sa yã lura da bayi a cikin gidansa, yã riƙa ba su abinci a daidai lokaci? ⁴⁶ Zai zama wa bawan nan da kyau in maigidan ya dawo ya same shi yana yin haka. ⁴⁷ Gaskiya nake gaya muku, zai sa shi yã lura da dukan dukiyarsa. ⁴⁸ Amma in wannan bawa mugu ne, ya kuma ce a ransa, ‘Maigidana ba zai dawo da wuri ba.’ ⁴⁹ Sa’an nan yã fara ɗukan ‘yan’uwansa bayi, yana ci yana kuma sha tare da mashaya. ⁵⁰ Maigidan wannan

* 24:15 Dan 9.27; Dan 11.31; Dan 12.11 † 24:29 Ish 13.10; Ish 34.4

bawa zai dawo a ranar da bai yi tsammani ba, a sa'ar kuma da bai sani ba. ⁵¹ Maigidan zai farfasa masa jiki da bulala, yã kuma ba shi wuri tare da munafukai, inda za a yi kuka da cizon hakora.

25

Misalin budurwai goma

¹ "A lokacin mulkin sama zai zama kamar budurwai goma waƙanda suka ƙauki fitilunsu suka fita don su taryi ango. ² Biyar daga cikinsu wawaye ne, biyar kuma masu hikima. ³ Wawayen sun ƙauki fitilunsu, sai dai ba su riƙe mai ba. ⁴ Masu hikimar kuwa suka riƙo tulunan mai da fitilunsu. ⁵ Ango ya yi jinkirin zuwa, sai duk suka shiga gyangyaƙi har barci ya kwashe su.

⁶ "Can tsakar dare, sai aka ji kira, ana cewa, 'Ga ango nan! Ku fito, ku tarye shi!'

⁷ "Sai dukan budurwan nan suka farka suka kuna fitilunsu. ⁸ Sai wawayen suka ce wa masu hikimar, 'Ku ƙan sassam mana manku; fitilunmu suna mutuwa.'

⁹ "Su kuwa suka amsa, suka ce, 'A'a, wataƙila ba zai ishe mu da ku ba. Gara ku je wurin masu sayarwa ku sayo.'

¹⁰ "Amma yayinda suke kan tafiya garin sayen mai, sai ango ya iso. Budurwai da suke a shirye, suka shiga wajen bikin auren tare da shi. Aka kuma kulle ƙofa.

¹¹ "An jima can, sai ga sauran sun iso. Suka ce, 'Ranka yã daƙe! Ranka yã daƙe! Ka buƙe mana ƙofa!'

¹² "Amma ya amsa ya ce, 'Gaskiya nake gaya muku, ban san ku ba.'

¹³ "Saboda haka sai ku zauna a faƙaƙe, don ba ku san ranar ko sa'ar ba.

Misalin talenti
(Luka 19.11-27)

¹⁴ "Har wa yau, za a kwatanta shi da mutumin da zai yi tafiya, wanda ya kira bayinsa ya kuma danƙa musu mallakarsa. ¹⁵ Ga guda, ya ba shi talenti biyar na kuƙi, ga wani talenti biyu, ga wani kuma talenti ƙaya, kowa bisa ga azancinsa. Sa'an nan ya yi tafiyarsa. ¹⁶ Mutumin da ya karɓi talenti biyar, nan da nan ya tafi ya yi kasuwanci da su har ya sami ribar talenti biyar. ¹⁷ Haka ma, wannan mai talenti biyu, shi ma ya yi riba biyu. ¹⁸ Amma mutumin da ya karɓi talenti ƙaya ƙin, ya tafi, ya tona rami, ya boye kuƙin maigidansa.

¹⁹ "Bayan an daƙe, sai maigidan bayin nan ya dawo, ya kuma daidaita lissafi da su. ²⁰ Mutumin da ya karɓi talenti biyar, ya kawo ƙarin talenti biyar. Ya ce, 'Maigida, ka danƙa mini talenti biyar. Ga shi, na yi ribar biyar.'

²¹ "Maigidansa ya amsa ya ce, 'Madalla, bawan kirki mai aminci! Ka yi aminci a kan abubuwa kaƙan, zan sa ka lura da abubuwa masu yawa. Zo ka yi farin ciki tare da maigidanka!'

²² "Mutumin da yake da talenti biyu, shi ma ya zo ya ce, 'Maigida, ka danƙa mini talenti biyu; ga shi, na yi ribar biyu.'

²³ "Maigidansa ya amsa ya ce, 'Madalla, bawan kirki mai aminci! Ka yi aminci a kan abubuwa kaƙan, zan sa ka lura da abubuwa masu yawa. Zo ka yi farin ciki tare da maigidanka!'

²⁴ "Sa'an nan mutumin da ya karɓi talenti ƙaya ya zo. Ya ce, 'Maigida, na san cewa kai mutum ne mai wuyan sha'ani, kana girbi inda ba ka shuka ba, kana kuma tara inda ba ka yafa iri ba. ²⁵ Saboda haka na ji tsoro, na je na boye talentinka a ƙasa. Ga abinka.'

²⁶ "Maigidansa ya amsa ya ce, 'Kai mugun bawa, mai ƙyuya! Ashe, ka san cewa ina girbi inda ban yi shuka ba, ina kuma tarawa inda ban yafa iri ba? ²⁷ To, in haka ne, ai, da ka sa kuƙina a banki, don sa'ad da na dawo da na karɓi abina da riba.'

²⁸ "Karɓi talentin daga hannunsa ku ba wanda yake da talenti goma. ²⁹ Gama duk mai abu za a ƙara masa, zai kuma same shi a yawalce. Duk wanda ba shi da shi kuwa, ko ƙan abin da yake da shi ma, sai an karɓe masa. ³⁰ Ku jefar da banzan bawan nan waje, cikin duhu, inda za a yi kuka da cizon hakora.'

Tumaki da awaki

³¹ "Sa'ad da Ɗan Mutum ya zo cikin ƙaukakarsa, tare da dukan mala'iku, zai zauna a kursiyinsa cikin ƙaukakar sama. ³² Za a tara dukan al'ummai a gabansa, zai kuma raba mutane dabam-dabam yadda makiyayi yakan ware tumaki daga awaki. ³³ Zai sa tumaki a damansa, awaki kuma a hagnusa.

³⁴ “Sa’an nan Sarki zai ce wa waƙanda suke damansa, ‘Ku zo, ku da Ubana ya yi wa albarka; ku karɓi gādonku, mulkin da aka shirya muku tun halittar duniya. ³⁵ Gama da nake jin yunwa, kun ciyar da ni, da nake jin kishirwa, kun ba ni abin sha, da nake bakunci, kun karɓe ni, ³⁶ da nake bukatar tufafi, kun yi mini sutura, da na yi rashin lafiya, kun lura da ni, da nake kurkuku, kun ziyarce ni.’

³⁷ “Sa’an nan masu adalci za su amsa masa, su ce, ‘Ubangiji, yaushe muka gan ka da yunwa muka ciyar da kai, ko da kishirwa muka ba ka abin sha? ³⁸ Yaushe kuma muka gan ka baƙo muka karɓe ka, ko cikin bukatar tufafi muka yi maka sutura? ³⁹ Yaushe kuma muka gan ka cikin rashin lafiya ko a kurkuku muka ziyarce ka?’

⁴⁰ “Sarkin zai amsa ya ce, ‘Gaskiya nake gaya muku, duk abin da kuka yi wa ɗaya daga cikin waƙannan ’yan’uwana mafi kanƙanta, ni kuka yi wa.’

⁴¹ “Sa’an nan zai ce wa waƙanda suke a hagnusa, ‘Ku rabu da ni, la’anannu, zuwa cikin madawwamiyar wutar da aka shirya don Iblis da mala’ikunsa. ⁴² Gama da nake jin yunwa, ba ku ba ni abinci ba, da nake jin kishirwa, ba ku ba ni abin sha ba, ⁴³ da na yi bakunci, ba ku karɓe ni ba, da nake bukatar tufafi, ba ku yi mini sutura ba, da na yi rashin lafiya kuma ina a kurkuku, ba ku lura da ni ba.’

⁴⁴ “Su ma za su amsa, su ce, ‘Ubangiji, yaushe muka gan ka cikin yunwa ko kishirwa ko baƙo ko cikin bukatar tufafi ko cikin rashin lafiya ko cikin kurkuku, ba mu taimake ka ba?’

⁴⁵ “Zai amsa, yā ce, ‘Gaskiya nake gaya muku, duk abin da ba ku yi wa ɗaya daga cikin waƙannan mafi kanƙanta ba, ba ku yi mini ba ke nan.’

⁴⁶ “Sa’an nan za su tafi cikin madawwamiyar hukunci, amma masu adalci kuwa za su shiga rai madawwami.”

26

An kulla shawara gāba da Yesu

(Markus 14.1,2; Luka 22.1,2; Yohanna 11.45-53)

¹ Sa’ad da Yesu ya gama faɗin dukan waƙannan abubuwa, sai ya ce wa almajiransa, ² “Kamar yadda kuka sani, Bikin Ketarewa sauran kwana biyu, za a kuma ba da Dan Mutum don a gicciye shi.”

³ Sai manyan firistoci da dattawan mutane, suka taru a fadan babban firist, mai suna Kayifas, ⁴ suka kulla shawara su kama Yesu da makirci, su kuma kashe shi. ⁵ Suka ce, “Amma ba a lokacin Biki ba, don kada mutane su tā da rikici.”

An shafe Yesu a Betani

(Markus 14.3-9; Yohanna 12.1-8)

⁶ Yayinda Yesu yake a Betani, a gidan wani mutumin da ake kira Siman Kuturu, ⁷ wata mace ta zo wurinsa da wani ɗan tulun alabasta na turaren mai tsada sosai, wanda ta zuba a kansa a lokacin da yake cin abinci.

⁸ Sa’ad da almajiransa suka ga wannan, sai suka yi fushi. Suka ce, “Wannan almubazzaranci fa! ⁹ Wannan turare ai, da an sayar da shi da kuɗi mai yawa a ba matalauta kuɗin.”

¹⁰ Sane da wannan, Yesu ya ce musu, “Me ya sa kuke damun macen nan? Ta yi mini abu mai kyau ne. ¹¹ Matalauta za su kasance tare da ku kullum, amma ni ba zan kasance tare da ku kullum ba. ¹² Sa’ad da ta zuba turaren nan a jikina, ta shirya ni ne don jana’izata. ¹³ Gaskiya nake gaya muku, duk inda aka yi wa’azin bisharan nan a duniya duka, abin da matan nan ta yi, za a riƙa faɗarsa don tunawa da ita.”

Yahuda ya yarda yā bashe Yesu

¹⁴ Sai ɗaya daga cikin Sha Biyun nan, wanda ake kira Yahuda Iskariyot, ya je wurin manyan firistoci ¹⁵ ya ce, “Me za ku ba ni, in na bashe shi gare ku?” Sai suka kirga masa kuɗi azurfa talatin. ¹⁶ Daga wannan lokaci, Yahuda ya yi ta neman zarafin da zai miƙa shi.

Abincin yamma na Ubangiji

(Markus 14.12-21; Luka 22.7-13; Yohanna 13.21-30)

¹⁷ A rana ta fari ta Bikin Burodi Marar Yisti, sai almajiran suka zo wurin Yesu suka yi tambaya suka ce, “Ina kake so mu je mu shirya maka wurin da za ka ci Bikin Ketarewa?”

¹⁸ Ya amsa ya ce, “Ku shiga gari wurin wāne, ku ce masa, ‘Malam ya ce, lokacina ya yi kusa. Zan ci Bikin Ketarewa tare da almajiraina a gidanka.’” ¹⁹ Saboda haka almajiran suka yi yadda Yesu ya umarce su, suka kuwa shirya Bikin Ketarewa.

²⁰ Da yamma ta yi, sai Yesu ya zauna don cin abinci tare da Sha Biyun. ²¹ Yayinda suke cin abinci, sai ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, ɗayanku zai bashe ni.”

²² Suka yi baƙin ciki ƙwarai, suka fara ce masa da ɗaya-ɗaya, “Gaskiya nake gaya muku, ɗayanku zai bashe ni.”

²³ Yesu ya amsa ya ce, “Wanda ya sa hannunsa a kwano tare da ni ne, zai bashe ni. ²⁴ Dan Mutum zai tafi kamar yadda aka rubuta game da shi. Amma kaiton mutumin da zai bashe Dan Mutum! Da ma ba a haifi mutumin nan ba, da ya fi masa.”

²⁵ Sa’an nan Yahuda, wanda zai bashe shi ya ce, “Tabbatacce ba ni ba ne, ko, Rabbi?”

Yesu ya amsa ya ce, “I, kai ma ka fada.”*

(Markus 14.22-26; Luka 22.14-23; 1 Korintiyawa 11.23-25)

²⁶ Yayinda suke cikin cin abinci, Yesu ya ɗauki burodi, ya yi godiya ya kuma kakkarya, ya ba wa almajiransa yana cewa, “Ku karɓa ku ci; wannan jikina ne.”

²⁷ Sa’an nan ya ɗauki kwaf, ya yi godiya, ya kuma ba su, yana cewa, “Ku shassha daga cikinsa, dukanku. ²⁸ Wannan jinina ne na sabon alkawari, wanda aka zubar saboda mutane da yawa, don gafarar zunubai. ²⁹ Ina gaya muku, ba zan ƙara shan ruwan inabin nan ba har sai ranar da zan sha shi sabo tare da ku a mulkin Ubana.”

³⁰ Da suka rera waƙa, sai suka fita, suka tafi Dutsen Zaitun.

Yesu ya yi maganar mūsun da Bitrus zai yi

(Markus 14.27-31; Luka 22.31-34; Yohanna 13.36-38)

³¹ Sai Yesu ya ce musu, “A wannan dare, dukanku za ku ja da baya saboda ni, gama a rubuce yake cewa,

“Zan bugi makiyayin,

tumakin garken kuwa za su fasu.”†

³² Amma bayan na tashi, zan sha gabanku zuwa Galili.”

³³ Bitrus ya amsa ya ce, “Ko da duka sun ja da baya saboda kai, ba zan taɓa ja da baya ba.”

³⁴ Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya maka, a daren nan, kafin zakara yā yi cara, za ka yi mūsun sanina sau uku.”

³⁵ Bitrus ya furta, “Ko da ma zan mutu ne tare da kai, ba zan taɓa yin mūsun saninka ba.” Dukan sauran almajiran ma suka faɗa haka.

Getsemane

(Markus 14.32-42; Luka 22.39-46)

³⁶ Sa’an nan Yesu ya tafi da almajiransa zuwa wani wurin da ake kira Getsemane, ya ce musu, “Ku zauna nan, in je can in yi addu’a.” ³⁷ Ya ɗauki Bitrus da ’ya’ya biyun nan na Zebedi tare da shi, sai ya fara baƙin ciki, ya kuma damu. ³⁸ Sai ya ce musu, “Raina yana cike da baƙin ciki har kamar zan mutu. Ku dakata a nan, ku kuma yi tsaro tare da ni.”

³⁹ Da ya yi gaba kaɗan, sai ya fāɗi a ƙasa, ya yi addu’a ya ce, “Ubana, in mai yiwuwa ne, a ɗauke mini wannan kwaf. Amma ba nufina ba, sai naka.”

⁴⁰ Sa’an nan ya komo wurin almajiransa, ya tarar suna barci. Ya tambayi Bitrus ya ce, “Ashe, ba za ku iya yin tsaro tare da ni ko na sa’a guda ba? ⁴¹ Ku yi tsaro, ku kuma yi addu’a, don kada ku fāɗi cikin jarraba. Ruhu yana so, sai dai jiki raunana ne.”

⁴² Ya sāke tafiya sau na biyu, ya yi addu’a ya ce, “Ubana, in ba zai yiwu a ɗauke wannan kwaf ba sai na sha shi, to, bari a aikata nufinka.”

⁴³ Da ya dawo, har yanzu ya tarar suna barci, domin idanunsu sun yi nauyi da barci. ⁴⁴ Saboda haka ya sāke barinsu, ya yi addu’a sau na uku, yana maimaita iri abu guda.

⁴⁵ Sa’an nan ya komo wurin almajiransa, ya ce musu, “Har yanzu kuna barci kuna hutawa ba? Ga shi, sa’a ta yi kusa, an kuma bashe Dan Mutum a hannuwan masu zunubi. ⁴⁶ Ku tashi, mu tafi! Ga mai bashe ni nan yana zuwa!”

* 26:25 Ko kuwa “Kai kanka ka faɗa” † 26:31 Zak 13.7

*An kama Yesu**(Markus 14.43-50; Luka 22.47-53; Yohanna 18.3-12)*

⁴⁷ Yayinda yana cikin magana, sai Yahuda, ɗaya daga cikin Sha Biyun nan, ya iso. Tare da shi kuwa ga taro mai yawa rife da takuba da sanduna, manyan firistoci da dattawan mutane ne suka turo su. ⁴⁸ To, mai bashe shi ɗin, ya riga ya shirya alama da su, “Wanda na yi masa sumba, shi ne mutumin; ku kama shi.” ⁴⁹ Da zuwansa, sai ya miƙe zuwa wurin Yesu ya ce, “Gaisuwa, Rabbi!” Sa’an nan ya yi masa sumba.

⁵⁰ Yesu ya amsa ya ce, “**Aboki, yi abin da ya kawo ka.**”[‡]

Sa’an nan mutanen suka matso, suka kama Yesu suka rife shi. ⁵¹ Ganin haka, sai ɗaya daga cikin waɗanda suke tare da Yesu, ya zaro takobinsa ya kai wa bawan babban firist sara, ya fille masa kunne.

⁵² Sai Yesu ya ce, masa, “**Mai da takobinka kube, gama duk masu zare takobi, a takobi za su mutu.** ⁵³ **Kuna tsammani ba zan iya kira Ubana, nan take kuwa yā aiko mini fiye da rundunar mala’iku goma sha biyu ba?** ⁵⁴ **Amma ta yaya za a cika Nassin da ya ce dole haka yā faru?”**

⁵⁵ A wannan lokaci sai Yesu ya ce wa taron, “**Ina jagoran wani tawaye ne, da kuka fito da takuba da kuma sanduna domin ku kama ni? Kowace rana ina zama a filin haikali ina koyarwa, ba ku kuwa kama ni ba.** ⁵⁶ **Amma wannan duka ya faru ne don a cika rubuce-rubucen annabawa.**” Sa’an nan dukan almajiran suka yashe shi suka gudu.

*A gaban majalisa**(Markus 14.53-65; Luka 22.54,55,63-71; Yohanna 18.13,14,19-24)*

⁵⁷ Waɗanda suka kama Yesu kuwa suka kai shi wurin Kayifas, babban firist, inda malaman dokoki da dattawa suka taru. ⁵⁸ Amma Bitrus ya bi daga nesa, har zuwa cikin filin gidan babban firist. Ya shiga, ya zauna tare da masu gadi, don yā ga ƙarshen abin.

⁵⁹ Sai manyan firistoci da ’yan majalisa duka suka yi ta neman shaidar ƙarya a kan Yesu, don su sami dama su kashe shi. ⁶⁰ Amma ba su sami ko ɗaya ba, ko da yake masu shaidar ƙarya da yawa sun firfito.

A ƙarshe, biyu suka zo gaba, ⁶¹ suka furta cewa, “Wannan mutum ya ce, ‘Ina iya rushe haikalin Allah, in sāke gina shi cikin kwana uku.’”

⁶² Sa’an nan babban firist ya miƙe tsaye, ya ce wa Yesu, “Ba ka da wata amsa? Shaidar da mutanen nan suke yi a kanka fa?” ⁶³ Amma Yesu ya yi shiru.

Sai babban firist ya ce masa, “Na haɗa ka da Allah mai rai. Faɗa mana in kai ne Kiristi, ɗan Allah.”

⁶⁴ Sai Yesu ya amsa ya ce, “**I, haka yake yadda ka faɗa.** Sai dai ina gaya muku duka, nan gaba, za ku ga ɗan Mutum zaune a hannun dama na Mai lko, yana kuma zuwa a kan gizagizan sama.”

⁶⁵ Sa’an nan babban firist ya yage tufafinsa ya ce, “Ya yi saɓo! Don me muke buƙatar ƙarin shaidu? Ga shi, yanzu kun dai ji saɓon. ⁶⁶ Me kuka gani?”

Suka amsa, suka ce, “Ya cancanci mutuwa.”

⁶⁷ Sai suka tottofa masa miyau a fuskarsa, suka kuma bubbuge shi da hannuwansu. Waɗansu kuma suka mammare shi ⁶⁸ suka ce, “Yi mana annabci, Kiristi. Wa ya buge ka?”

*Bitrus ya yi mūsun sanin Yesu**(Markus 14.66-72; Luka 22.56-62; Yohanna 18.15-18,25-27)*

⁶⁹ To, Bitrus yana nan zaune a filin, sai wata yarinya baiwa, ta zo wurinsa. Ta ce, “Kai ma kana tare da Yesu mutumin Galili.”

⁷⁰ Amma ya yi mūsu a gabansu duka. Ya ce, “Ban san abin da kike magana ba.”

⁷¹ Sa’an nan ya fito zuwa hanyar shiga, inda wata yarinya kuma ta gan shi, ta ce wa mutanen da suke can, “Wannan mutum ma yana tare da Yesu Banazare.”

⁷² Ya sāke mūsu har da rantsuwa, yana cewa, “Ban ma san mutumin nan ba!”

⁷³ Bayan ɗan lokaci, sai na tsattsaye a wurin, suka hauru wurin Bitrus, suka ce, “Tabbatacce, kai ɗayansu ne, don harshen maganarka, ya tone ka.”

⁷⁴ Sai ya fara la’antar kansa, yana ta rantsuwa yana ce musu, “Ban ma san mutumin nan ba!”

[‡] 26:50 Ko kuwa “Aboki, me ya kawo ka?”

Nan da take, sai zakara ya yi cara. ⁷⁵ Sai Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya yi cewa, “**Kafin zakara yā yi cara, za ka yi mūsun sani na sau uku.**” Sai ya fita waje, ya yi ta kuka.

27

Yahuda ya rataye kansa

(Markus 15.1; Luka 23.1,2; Yohanna 18.28-32)

¹ Da wayewar gari, sai dukan manyan firistoci da dattawan mutane suka yanke shawara su kashe Yesu. ² Suka daure shi, suka tafi da shi, suka ba da shi ga gwamna Bilatus.

(Ayyukan Manzanni 1.18,19)

³ Sa’ad da Yahuda, wanda ya bashe Yesu, ya ga an yanke wa Yesu hukuncin kisa, sai ya yi “da na sani.” Ya je mayar wa manyan firistoci da dattawan kuɗin azurfa talatin ɗin. ⁴ Ya ce, “Na yi zunubi da na ci amanar marar laifi.”

Suka ce masa, “Ina ruwanmu da wannan? Wannan dai ruwanka ne.”

⁵ Sai Yahuda ya zubar da kuɗin a cikin haikalin ya tafi. Sa’an nan ya je ya rataye kansa.

⁶ Manyan firistoci suka ɗauki kuɗin, suka ce, “Doka ta hana a sa kuɗin a cikin ma’aji, da yake kuɗin jini ne.” ⁷ Saboda haka, sai suka yanke shawara su yi amfani da kuɗin suka sayi filin mai yin tukwane, saboda binne baƙi. ⁸ Shi ya sa ake kiran filin, Filin Jini har yā zuwa yau. ⁹ Sai abin da aka faɗa ta bakin annabi Irmiya ya cika cewa, “Suka ɗauki azurfa talatin, kuɗin da mutanen Isra’ila suka sa a kansa, ¹⁰ suka kuma yi amfani da su, suka sayi filin mai yin tukwane, kamar yadda Ubangiji ya umarce ni.”*

Yesu a gaban Bilatus

(Markus 15.2-5; Luka 23.3-5; Yohanna 18.33-38)

¹¹ Ana cikin haka, Yesu kuwa yana tsaye a gaban gwamna, sai gwamnan ya tambaye shi, “Kai ne Sarkin Yahudawa?”

Yesu ya ce, “**I, haka ne, kamar yadda ka faɗa.**”

¹² Da manyan firistoci da dattawa suka zarge shi, bai ba da amsa ba. ¹³ Sai Bilatus ya tambaye shi ya ce, “Ba ka jin shaidar da suke kawowa a kanka?” ¹⁴ Amma Yesu bai ce uffam game da ko ɗaya daga cikin zargin da suka yi masa ba. Har gwamna ya yi mamaki ƙwarai.

(Markus 15.6-15; Luka 23.13-26; Yohanna 18.39-19.16)

¹⁵ A wannan irin Biki, gwamna yana da wata al’ada, ta sakin ɗan kurkuku guda wanda taron suka zaɓa. ¹⁶ To, a wannan lokaci kuwa suna da wani shahararren ɗan kurkuku da ake kira Barabbas. ¹⁷ Saboda haka da taron suka taru, sai Bilatus ya tambaye su ya ce, “Wane ne a cikinsu kuke so in sakar muku. Barabbas ko Yesu wanda ake kira Kiristi?” ¹⁸ Don ya san saboda sonkai ne suka ba da Yesu a gare shi.

¹⁹ Yayinda Bilatus yake zaune a kan kujerar shari’a, sai matarsa ta aika masa da wannan saƙo cewa, “Kada ka sa hannunka a kan marar laifin nan, domin na sha wahala ƙwarai, a cikin mafarki yau game da shi.”

²⁰ Amma manyan firistoci da dattawa suka shawo kan taron, su ce, a ba su Barabbas, amma a kashe Yesu.

²¹ Gwamna ya yi tambaya ya ce, “Wane ne cikin biyun nan, kuke so in sakar muku?”

Suka ce, “Barabbas.”

²² Bilatus ya yi tambaya, “To, me zan yi da Yesu wanda ake kira Kiristi?”

Duka suka ce, “A gicciye shi!”

²³ Bilatus ya ce, “Don me? Wane laifi ya yi?”

Amma suka ƙara tā da ihu, suna cewa, “A gicciye shi!”

²⁴ Da Bilatus ya ga cewa ba ya kaiwa ko’ina, sai ma hargitsi ne yake so yā tashi, sai ya ɗibi ruwa, ya wanke hannuwansa a gaban taron ya ce, “Ni kam, ba ruwana da alhakin jinin mutumin nan. Wannan ruwanku ne!”

²⁵ Sai dukan mutane suka amsa, suka ce, “Bari alhakin jininsa yā zauna a kanmu da ’ya’yanmu!”

²⁶ Sai ya sakar musu Barabbas. Amma ya sa aka yi wa Yesu bulala, sa’an nan ya ba da shi a gicciye.

* 27:10 Dubi Zak 11.12,13; Irm 19.1-13; Irm 32.6-9.

*Sojoji sun yi wa Yesu ba'a**(Markus 15.16-21; Yohanna 19.2,3)*

²⁷ Sai sojojin gwamna suka d'auki Yesu suka kai shi Fadar mai mulki, sa'an nan suka tara dukan kamfanin sojoji kewaye da shi. ²⁸ Suka tuɓe shi, suka yafa masa wata jar riga. ²⁹ Suka kuma tuƙa wani rawanin ƙaya, suka sa masa a ƙā. Suka sa sanda a hannun damansa. Suka durƙusa a gabansa, suka yi masa ba'a, suna cewa, "Ranka yā daɗe sarkin Yahudawa!" ³⁰ Suka tattofa masa miyau, suka karɓe sandan, suka yi ta ƙwala masa shi a kai. ³¹ Bayan sun yi masa ba'a, sai suka tuɓe masa rigar, suka sa masa nasa tufafin. Sai suka tafi da shi, domin su gicciye shi.

*Gicciyewa**(Markus 15.16-21; Yohanna 19.2,3)*

³² Suna fitowa ke nan, sai suka sadu da wani mutumin Sairin, mai suna Siman. Sai suka tilasta shi ya d'auki gicciyen. ³³ Sai suka iso wani wurin da ake kira Golgota (wanda yake nufin Wurin Koƙon Kai). ³⁴ A can, suka ba shi ruwan inabi gauraye da wani abu mai d'aci yā sha. Amma da ya d'andana, sai ya ƙi sha. ³⁵ Bayan da suka gicciye shi, sai suka raba tufafinsa a tsakaninsu ta wurin jefa ƙuri'a. ³⁶ Sa'an nan suka zauna suna tsaronsa. ³⁷ Bisa da kansa kuwa, an kafa rubutun zargin da aka yi masa, da ya ce,

Wannan shi ne Yesu Sarkin Yahudawa.

³⁸ An gicciye 'yan fashi biyu tare da shi, d'aya a damansa, d'aya kuma a hagnosis. ³⁹ Masu wucewa, suka zazzage shi, suna kaɗa kai, ⁴⁰ suna cewa, "Kai da za ka rushe haikali, ka kuma gina shi cikin kwana uku, ceci kanka mana! In kai Dan Allah ne, ka sauka daga gicciyen!"

⁴¹ Haka ma, manyan firistoci da malaman dokoki da kuma dattawa, suka yi ta yin masa ba'a, suna cewa, ⁴² "Ya ceci waɗansu, amma ya ƙāsa ceton kansa! In shi ne Sarkin Isra'ila! To, yā sauko daga kan gicciyen nan, mu kuwa mu gaskata shi. ⁴³ Ya dogara ga Allah. Bari Allah yā cece shi yanzu, in yana sonsa, domin ya ce, 'Ni Dan Allah ne.'" ⁴⁴ Haka ma, 'yan fashin da aka gicciye tare da shi, suka zazzage shi.

*Mutuwar Yesu**(Markus 15.33-41; Luka 23.44-49; Yohanna 19.28-30)*

⁴⁵ Daga sa'a ta shida, har zuwa sa'a ta tara, duhu ya rufe ƙasa duka. ⁴⁶ Wajen sa'a ta tara, Yesu ya daga murya da ƙarfi ya ce, "*Eloi, Eloi, † lama sabaktani?*" (Wato, "*Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?*").‡

⁴⁷ Sa'ad da waɗanda suke tsattsaye a wurin suka ji haka, sai suka ce, "Yana kiran Iliya."

⁴⁸ Nan da nan, d'aya daga cikinsu ya ruga, ya sami soso, ya jifa shi da ruwan tsami, ya sa a sanda, ya miƙa wa Yesu, yā sha. ⁴⁹ Sauran kuwa suka ce, "Kyale shi mu ga, ko Iliya zai zo yā cece shi."

⁵⁰ Da Yesu ya sāke daga murya da ƙarfi, sai ya saki ruhunsa.

⁵¹ A daidai wannan lokaci, sai labulen haikali ya tsage gida biyu, daga sama har ƙasa. Kasa ta jijjiga, duwatsu kuma suka farfashe. ⁵² Kaburbura suka bubbuɗe, jikunan tsarkaka da yawa kuwa cikin waɗanda da suka mutu, suka tashi. ⁵³ Suka firfito daga kaburbura, sa'an nan bayan tashin Yesu daga matattu, suka shiga birni mai tsarki, suka bayyana ga mutane da yawa.

⁵⁴ Da jarumin nan tare da waɗanda suke tsaron Yesu, suka ga girgizar ƙasa, da kuma abin da ya faru, sai tsoro ya kama su, suka kuma ce, "Gaskiya, wannan Dan Allah ne!"

⁵⁵ Akwai mata da yawa a can, suna kallo daga nesa. Sun bi Yesu tun daga Galili, suna masa hidima.

⁵⁶ A cikinsu, akwai Maryamu Magdalin, da Maryamu uwar Yakub da Yoses, da kuma uwar 'ya'yan Zebedi.

*Bizinar Yesu**(Markus 15.42-47; Luka 23.50-56; Yohanna 19.38-42)*

⁵⁷ Da yamma ta yi, sai ga wani mutum mai arziki daga Arimateya, sunansa Yusuf, wanda shi da kansa almajirin Yesu ne. ⁵⁸ Ya je wurin Bilatus, ya roke shi yā ba shi jikin Yesu. Sai Bilatus ya umarta a ba shi. ⁵⁹ Yusuf ya d'auki jikin ya nannaɗe shi da zanen lilin mai tsabta. ⁶⁰ Sa'an nan ya sa shi a

† 27:46 waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Eloi, Eloi ‡ 27:46 Zab 22.1

sabon kabarinsa, wanda ya haka a dutse. Bayan ya gungura wani babban dutse ya rufe bakin kabarin, sai ya tafi abinsa. ⁶¹ Maryamu Magdalin da ɗayan Maryamun, suna zaune a wurin, ɗaura da kabarin.

Masu gadi a kabari

⁶² Kashegari, wato, bayan Ranar Shirye-shirye, sai manyan firistoci da Farisiyawa, suka je wurin Bilatus. ⁶³ Suka ce, “Ranka yā daɗe, mun tuna, mai ruɗin nan tun yana da rai ya ce, ‘Bayan kwana uku, zan tashi daga matattu.’” ⁶⁴ Saboda haka, ka ba da umarni, a tsare kabarin sai rana ta uku ɗin. In ba haka ba, almajiransa za su iya zuwa su sace jikin, sa’an nan su faɗa wa mutane cewa, an tashe shi daga matattu. Ruɗin ƙarshen nan fa, sai yā fi na farkon muni.”

⁶⁵ Sai Bilatus ya ce, “Shi ke nan, ku ɗebi soja, ku je ku tsare kabarin iya ƙoƙarinku.” ⁶⁶ Sai suka je suka tsare kabarin ta wurin buga masa hatimi, suka kuma sa masu gadi.

28

Yesu ya tashi daga matattu

(Markus 16.1-8; Luka 24.1-12; Yohanna 20.1-10)

¹ Bayan ranar Asabbaci, da sassafe, a ranar farko ta mako, Maryamu Magdalin tare da ɗaya Maryamun, suka je don su ga kabarin.

² Sai aka yi wata babbar girgizar ƙasa. Don wani mala’ikan Ubangiji ya sauka daga sama, ya je kabarin, ya gungurar da dutsen, ya kuma zauna a kai. ³ Kamanninsa yana kama da walƙiya, tufafinsa kuma fari fat kamar dusan ƙanƙara. ⁴ Masu gadin kabarin kuma suka ji tsoro ƙwarai, suka yi rawan jiki, suka zama kamar matattu.

⁵ Mala’ikan ya ce wa matan, “Kada ku ji tsoro, domin na san cewa kuna neman Yesu wanda aka gicciye ne. ⁶ Ai, ba ya nan, ya tashi kamar yadda ya faɗa. Ku zo ku ga inda ya kwanta. ⁷ Sai ku tafi da sauri ku gaya wa almajiransa cewa, ‘Ya tashi daga matattu, ya kuma ya sha gabanku zuwa Galili. Can za ku gan shi.’ Ga shi na faɗa muku.”

⁸ Sai matan suka bar kabarin da hanzari, da tsoro, sai dai cike da farin ciki, suka tafi a guje don su gaya wa almajiransa. ⁹ Kwaram, sai ga Yesu ya gamu da su ya ce, “**Gaisuwa.**” Sai suka zo kusa da shi, suka rungumi kafafunsa, suka yi masa sujada. ¹⁰ Sai Yesu ya ce musu, “**Kada ku ji tsoro, ku tafi ku gaya wa ’yan’uwana, su tafi Galili. A can za su gan ni.**”

Rahoton masu gadi

¹¹ Yayinda matan nan suna cikin tafiya, sai waɗansu daga cikin masu gadin suka shiga gari, suka ba wa manyan firistoci labarin duk abin da ya faru. ¹² Da manyan firistoci da dattawa suka taru, sai suka kulla wata dabara, suka ba wa sojojin kuɗi mai yawa. ¹³ Suka ce musu, “Ku, za ku ce, ‘Almajiransa ne sun zo da dare suka sace shi, lokacin da muke barci.’” ¹⁴ In wannan labari ya kai kunnen gwamna, za mu lallashe shi, mu kuma ƙare ku daga duk wata wahala.” ¹⁵ Sai sojojin suka karɓi kuɗin, suka kuma yi kamar yadda aka umarce su. Wannan labarin kuwa shi ne ake bazawa ko’ina a cikin Yahudawa, har yā zuwa yau.

Babban umarni

(Markus 16.14-18; Luka 24.36-49; Yohanna 20.19-23; Ayyukan Manzanni 1.6-8)

¹⁶ Sa’an nan almajiransa goma sha ɗaya, suka tafi Galili, suka je dutsen da Yesu ya gaya musu. ¹⁷ Da suka gan shi, sai suka yi masa sujada, amma waɗansu suka yi shakka. ¹⁸ Sai Yesu ya zo wurinsu ya ce, “**An ba ni dukan iko a sama da kuma ƙasa.** ¹⁹ **Saboda haka ku tafi, ku mai da dukan al’umman duniya su zama almajiraina, kuna yi musu baftisma a cikin*** sunan Uba, da na Ɗa, da na Ruhu Mai Tsarki, ²⁰ **kuna kuma koya musu, su yi biyayya da duk abin da na umarce ku, kuma tabbatacce, ina tare da ku kullum, har ƙarshen zamani.**”

* 28:19 Ko kuwa cikin; dubi Ayy M 8.16; 19.5; Rom 6.3; 1Kor 1.13; 10.2 da Gal 3.27

Markus

Yohanna Mai Baftisma ya shirya hanya
(Mattiyu 3.1-12; Luka 3.1-18; Yohanna 1.19-28)

¹ Farkon bishara game da Yesu Kiristi, ‘Dan Allah.’* ² An rubuta a cikin littafin annabi Ishaya cewa, “Zan aika da ɗan aikena yā sha gabanka, wanda zai shirya hanyarka,”†

³ “muryar mai kira a hamada tana cewa, ‘Ku shirya wa Ubangiji hanya, ku miƙe hanyoyi dominsa.’”‡

⁴ Ta haka Yohanna ya zo, yana baftisma a yankin hamada, yana kuma wa’azin baftismar tuba don gafarar zunubai. ⁵ Dukan ƙauyukan Yahudiya da dukan mutanen Urushalima suka fiffito zuwa wurinsa. Suna furta zunubansu, ya kuwa yi musu baftisma a Kogin Urdun. ⁶ Yohanna ya sa tufafin gashin rakumi, ya kuma yi ɗamara da fata. Abincinsa fāri ne da kuma zumar jeji. ⁷ Wannan kuwa shi ne saƙonsa, “A bayana, wanda ya fi ni iko yana zuwa, ban kuwa isa in sunkuya in kunce igiyar takalmansa ba. ⁸ Ina muku baftisma da§ ruwa, amma shi zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki.”

Baftisma da kuma gwajin Yesu
(Mattiyu 3.13-17; Luka 3.21,22)

⁹ A lokacin, Yesu ya zo daga Nazaret na Galili, Yohanna kuwa ya yi masa baftisma a Urdun. ¹⁰ Da Yesu yana fitowa daga ruwan, sai ya ga sama ya buɗe, Ruhu kuma yana saukowa a kansa kamar kurciya. ¹¹ Sai murya ta fito daga sama ta ce, “Kai ne Dana, wanda nake ƙauna, da kai kuma nake fari ciki ƙwarai.”

¹² Nan da nan, sai Ruhu ya kai shi cikin hamada, ¹³ ya kuma kasance a hamada kwana arba’in, Shaidan yana gwada shi. Yana tare da namomin jeji, mala’iku kuma suka yi masa hidima.

Kiran Almajirai na farko
(Mattiyu 4.12-17; Luka 4.14,15)

¹⁴ Bayan da aka sa Yohanna a kurkuku, sai Yesu ya shigo cikin Galili, yana shelar bisharar Allah. ¹⁵ Yana cewa, **“Lokaci ya yi. Mulkin Allah ya yi kusa. Ku tuba, ku gaskata bishara!”**
(Mattiyu 4.18-22; Luka 5.1-11)

¹⁶ Yayinda Yesu yake tafiya a gaɓar Tekun Galili, sai ya ga Siman da ɗan’uwansa Andarawus, suna jefa abin kamun kifi a cikin tafkin, domin su masunta ne. ¹⁷ Yesu ya ce, **“Ku zo, ku bi ni, ni kuwa zan mai da ku masuntan mutane.”** ¹⁸ Nan da nan, suka bar abin kamun kifinsu, suka bi shi.

¹⁹ Da ya yi gaba kaɗan, sai ya ga Yakub ɗan Zebedi, da ɗan’uwansa Yohanna a cikin jirgin ruwa, suna gyaran abin kamun kifinsu. ²⁰ Ba da ɓata lokaci ba, ya kira su, sai suka bar mahaifinsu Zebedi a cikin jirgin ruwan, tare da ’yan haya, suka kuwa bi shi.

Yesu ya fitar da mugun ruhu
(Luka 4.31-37)

²¹ Suka tafi Kafarnahum. Da ranar Asabbaci ta kewayo, sai Yesu ya shiga majami’a ya fara koyarwa. ²² Mutane suka yi mamakin koyarwarsa, domin ya koyar da su kamar wanda yake da iko, ba kamar malaman dokoki ba. ²³ Nan take, sai wani mutum mai mugun ruhu a majami’arsu, ya ɗaga murya ya ce, ²⁴ “Ina ruwanka da mu, Yesu Banazare? Ka zo ne don ka hallaka mu? Na san wane ne kai, Mai Tsarki nan na Allah!”

²⁵ Yesu ya tsawata masa ya ce, **“Yi shiru! Fita daga cikinsa!”** ²⁶ Sai mugun ruhun ya jijjiga mutumin da ƙarfi, ya fita daga jikinsa da ihu.

* 1:1 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā ba su da ‘Dan Allah. † 1:2 Mal 3.1 ‡ 1:3 Ish 40.3 § 1:8 Ko kuwa a cikin

²⁷ Dukan mutane suka yi mamaki, suna tambayar juna suna cewa, “Mene ne haka? Tabɗi! Yau ga sabuwar koyarwa kuma da iko! Yana ma ba wa mugayen ruhohi umarni, suna kuma yin masa biyayya.” ²⁸ Labari game da shi ya bazu nan da nan ko’ina a dukan yankin Galili.

Yesu ya warkar da mutane da yawa
(Mattiyu 8.14-17; Luka 4.38-41)

²⁹ Da suka bar majami’ar, sai suka tafi gidan su Siman da Andarawus, tare da Yaƙub da Yohanna. ³⁰ Surukar Siman tana kwance da zazzaɓi, sai suka gaya wa Yesu game da ita. ³¹ Sai ya je wajenta, ya kama hannunta, ya ɗaga ta. Zazzaɓin kuwa ya sãke ta, ta kuma yi musu hidima.

³² A wannan yamma, bayan fãɗuwar rana, mutane suka kawo wa Yesu dukan marasa lafiya, da masu aljanu. ³³ Duk garin ya taru a ƙofar gidan. ³⁴ Yesu kuwa ya warkar da marasa lafiya da yawa da suke da cututtuka iri-iri. Ya kuma fitar da aljanu da yawa, amma bai yarda aljanun suka yi magana ba, don sun san wane ne shi.

Yesu ya yi addu’a a wurin da ba kowa

³⁵ Da sassafe, tun da sauran duhu, Yesu ya tashi, ya bar gida, ya tafi wani wurin da ba kowa, a can ya yi addu’a. ³⁶ Siman da abokansa suka fita nemansa. ³⁷ Da suka same shi, sai suka ce, “Kowa yana nemanka!”

³⁸ Yesu ya amsa ya ce, “**Mu je wani wuri dabam, zuwa ƙauyukan da suke kusa, don in yi wa’azi a can ma. Wannan shi ne dalilin zuwana.**” ³⁹ Sai ya tafi ko’ina a Galili, yana wa’azi a majami’unsu, yana kuma fitar da aljanu.

Mutum mai kuturta
(Mattiyu 8.1-4; Luka 5.12-16)

⁴⁰ Wani mutum mai kuturta* ya zo wurinsa, ya durƙusa ya roƙe shi ya ce, “In kana so, za ka iya tsabtacce ni.”

⁴¹ Cike da tausayi, sai Yesu ya miƙa hannunsa ya taɓa mutumin ya ce, “**Na yarda, ka tsabtacce!**” ⁴² Nan da nan, sai kuturtar ta rabu da shi, ya kuma warke.

⁴³ Yesu ya sallame shi nan take, da gargaɗi mai ƙarfi cewa, ⁴⁴ “**Ka lura kada ka gaya wa kowa wannan. Amma ka tafi ka nuna kanka ga firist, ka kuma miƙa hadayun da Musa ya umarta saboda tsarkakewarka, don yã zama shaida gare su.**” ⁴⁵ A maimakon haka, sai ya fita, ya fara magana a sake, yana baza labarin. Saboda haka, Yesu bai ƙara iya shiga cikin gari a fili ba, sai dai ya kasance a wuraren da ba kowa. Duk da haka, mutane suka yi ta zuwa wurinsa daga ko’ina.

2

Yesu ya warkar da shanyayye
(Mattiyu 9.1-8; Luka 5.17-26)

¹ Bayan ’yan kwanaki, da Yesu ya sãke shiga Kafarnahum, sai mutane suka ji labarin zuwansa gida. ² Mutane suka taru da yawa har ma babu wuri, ko a bakin ƙofa ma, sai ya yi musu wa’azin bishara. ³ Waɗansu mutum huɗu suka zo wajensa ɗauke da wani shanyayye. ⁴ Da ba su iya kai shi wurin Yesu ba, saboda taron, sai suka buɗe rufin gidan saman, bisa daidai inda Yesu yake. Bayan da suka huda rami, sai suka saukar da shanyayyen, kwance a kan tabarmarsa. ⁵ Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen, “**Saurayi, an gafarta zunubanka.**”

⁶ To, waɗansu malaman dokoki da suke zaune a wurin, suka yi tunani a zuciyarsu, suna cewa, ⁷ “Me ya sa mutumin nan yake magana haka? Yana saɓo! Wane ne zai iya gafarta zunubai, in ba Allah kaɗai ba?”

⁸ Nan da nan, Yesu ya gane a ruhunsa abin da suke tunani a zuciyarsu, sai ya ce musu, “**Me ya sa kuke tunanin waɗannan abubuwa? ⁹ Wanne ya fi sauki, a ce wa shanyayyen, ‘An gafarta zunubanka,’ ko a ce, ‘Tashi, ɗauki tabarmarka ka yi tafiya?’ ¹⁰ Amma don ku san cewa, ‘Dan Mutum yana da iko a duniya yã gafarta zunubai.’**” Sai ya ce wa shanyayyen, ¹¹ “**Ina ce maka, tashi, ɗauki tabarmarka,**

* 1:40 Kalmar Girik da aka yi amfani da ita don kowace irin cutar da ta shafi fatar jiki ba lalle sai kuturta ba.

ka tafi gida.” ¹² Sai ya tashi, ya dfauki tabarmarsa, ya yi tafiyarsa a gabansu duka. Wannan ya ba wa kowa mamaki, suka kuma dfaukaka Allah suna cewa, “Ba mu taɓa ganin abu haka ba!”

Kiran Lawi
(Mattiyu 9.9-13; Luka 5.27-32)

¹³ Yesu ya sãke tafiya bakin tafkin. Taro mai yawa ya zo wurinsa, sai ya fara koya musu. ¹⁴ Yana cikin tafiya, sai ya ga Lawi, dfaan Alfayus zaune a inda ake karɓar haraji. Yesu ya ce masa, “**Bi ni.**” Sai Lawi ya tashi, ya bi shi.

¹⁵ Yayinda Yesu yake cin abinci a gidan Lawi, sai masu karɓar haraji da “masu zunubi” da yawa, suka zo suka ci tare da shi da almajiransa, gama akwai mutane da yawa da suka bi shi. ¹⁶ Da malaman dokoki, waɗanda su ma Farisiyawa ne, suka ga yana ci tare da masu “zunubi” da masu karɓar haraji, sai suka tambayi almajiransa, suka ce, “Me ya sa yake ci tare da masu karɓar haraji da masu zunubi?”

¹⁷ Da jin wannan, Yesu ya ce musu, “**Ai, masu lafiya ba sa bukatar likita, sai dai marasa lafiya. Ban zo domin in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi.**”

An tuhumi Yesu game da azumi
(Mattiyu 9.14-17; Luka 5.33-39)

¹⁸ To, almajiran Yohanna da na Farisiyawa suna azumi, sai waɗansu mutane suka zo suka tambayi Yesu, suka ce, “Yaya almajiran Yohanna da na Farisiyawa suna azumi, amma almajiranka ba sa yi?”

¹⁹ Yesu ya amsa ya ce, “**Yaya abokan ango za su yi azumi, sa’ad da yana tare da su? Ai, ba za su yi ba, muddin yana tare da su.**” ²⁰ **Ai, lokaci yana zuwa da za a dfauke musu angon. A sa’an nan ne fa za su yi azumi.**

²¹ “**Ba mai facin sabon kyalle a tsohuwar riga. In ya yi haka, sabon kyallen zai yage daga tsohuwar, yagewar kuwa za tã zama da muni.**” ²² **Ba wanda yakan zuba sabon ruwan inabi a tsofaffin salkuna. In ya yi haka, ruwan inabin zai farfashe salkunan, yã yi hasarar ruwan inabin, salkunan kuma su lalace. A’a, yakan zuba sabon ruwan inabin a sababbin salkuna.**”

Ubangijin Asabbaci
(Mattiyu 12.1-8; Luka 6.1-5)

²³ Wata ranar Asabbaci, Yesu yana ratsa gonakin hatsi, sai almajiransa da suke tafiya tare da shi, suka fara kakkarya waɗansu kan hatsi. ²⁴ Farisiyawa suka ce masa, “Duba, me ya sa suke yin abin da doka ta hana a yi, a ranar Asabbaci?”

²⁵ Ya amsa ya ce, “**Ashe, ba ku taɓa karanta abin da Dawuda ya yi ba, sa’ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa, suna kuma cikin bukata?**” ²⁶ **Ya shiga gidan Allah a zamanin Abiyatar babban firist, ya ci keɓaɓɓen burodin nan, ya kuma ba wa abokan tafiyarsa abin da firistoci kaɗai sukan ci bisa ga doka?**”

²⁷ Sai ya ce musu, “**An yi Asabbaci saboda mutum ne, ba mutum saboda Asabbaci ba.**” ²⁸ **Don haka, Dan Mutum Ubangiji ne, har ma da na Asabbaci.**”

3

(Mattiyu 12.9-14; Luka 6.6-11)

¹ Wani lokaci, da ya sãke shiga majami’a, sai ga wani mutum mai shanyayyen hannu. ² Waɗansu daga cikin mutane suna neman dalilin zargin Yesu, sai suka zuba masa ido, su ga ko zai warkar da shi a ranar Asabbaci. ³ Yesu ya ce wa mutumin mai shanyayyen hannun, “**Tashi ka tsaya a gaban kowa.**”

⁴ Sai Yesu ya tambaye su ya ce, “**Me ya kamata a yi bisa ga doka, a ranar Asabbaci, a aikata alheri, ko a aikata mugunta, a ceci rai, ko a yi kisa?**” Amma suka yi shiru.

⁵ Sai ya kalle su da fushi, don taurin zuciyarsu ya ɓata masa rai sosai. Sai ya ce wa mutumin, “**Miƙo hannunka.**” Sai ya miƙa, hannunsa kuwa ya koma lafiyayye. ⁶ Sai Farisiyawa suka fita, suka fara kulla shawara da mutanen Hiridus yadda za su kashe Yesu.

Taron jama’a ya bi Yesu

⁷ Yesu da almajiransa suka janye zuwa tafkin, taro mai yawa kuwa daga Galili ya bi shi. ⁸ Mutane da yawa daga Yahudiya, da Urushalima, da Edom, da kuma yankunan da suke ketaren Urdun, da kewayen Taya, da Sidon suka zo wurinsa, don sun ji dukan abubuwan da yake yi. ⁹ Saboda taron, sai ya ce wa

almajiransa su shirya masa karamin jirgin ruwa, don kada mutane su matse shi. ¹⁰ Gama ya warkar da mutane da yawa, masu cututtuka suka yi ta fofarin zuwa gaba, don su taɓa shi. ¹¹ Duk sa'ad da mugayen ruho shi suka gan shi, sai faɗi a gabansa, su daga murya, su ce, “Kai Dan Allah ne.” ¹² Amma yakan tsawata musu, kada su shaida ko wane ne shi.

Nadɓin manzanni sha biyu
(*Mattiyu 10.1-4; Luka 6.12-16*)

¹³ Yesu ya hau gefen wani dutse, ya kira waɗanda yake so, suka kuma zo wurinsa. ¹⁴ Ya naɗa sha biyu, ya kira su manzanni* don su kasance tare da shi, domin kuma ya aike su yin wa'azi, ¹⁵ don kuma su sami ikon fitar da aljanu.

¹⁶ Ga sha biyun da ya naɗa.

Siman (wanda ya ba shi suna Bitrus);

¹⁷ Yaƙub ɗan Zebedi da kuma ɗan'uwansa Yohanna (ga waɗannan kuwa ya sa musu suna Buwarnajis, wato, “ya'yan tsawa”);

¹⁸ Andarawus,

Filibus,

Bartolomeyu,

Mattiyu,

Toma,

Yaƙub ɗan Alfayus,

Taddayus,

Siman wanda ake kira Zilot,

¹⁹ da kuma Yahuda Iskariyot, wanda ya bashe Yesu.

Yesu da Be'elzebub
(*Mattiyu 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10*)

²⁰ Sai Yesu ya shiga wani gida, taro kuma ya saƙe haɗuwa, har shi da almajiransa ma ba su sami damar cin abinci ba. ²¹ Da 'yan'uwansa suka sami wannan labari, sai suka tafi don su dawo da shi, suna cewa, “Ai, ya haukace.”

²² Malaman dokokin da suka zo daga Urushalima suka ce, “Ai, yana da Be'elzebub†! Da ikon sarkin aljanu yake fitar da aljanu.”

²³ Sai Yesu ya kira su, ya yi musu magana da misalai ya ce, “**Yaya Shaiɗan zai fitar da Shaiɗan?** ²⁴ **In mulki yana gaɓa da kansa, wannan mulki ba zai tsaya ba.** ²⁵ **In gida yana gaɓa da kansa, wannan gida ba zai tsaya ba.** ²⁶ **In kuwa Shaiɗan yana gaɓa da kansa, ya kuma rabu biyu, ba zai tsaya ba, ƙarshensa ya zo ke nan.** ²⁷ **Tabbatacce, ba mai shiga gidan mai ƙarfi ya kwashe dukiyarsa, sai bayan ya daure mai ƙarfin, sa'an nan zai iya yin fashin gidansa.** ²⁸ **Gaskiya nake gaya muku, za a gafarta duk zunubai da kuma saɓon mutane suka yi.** ²⁹ **Amma duk wanda ya saɓi Ruhu Mai Tsarki, ba za a taɓa gafara masa ba. Ya aikata madawwamin zunubi ke nan.**”

³⁰ Ya faɗi haka domin suna cewa, “Yana da mugun ruhu.”

Mahaifiyar Yesu da 'yan'uwansa
(*Mattiyu 12.46-50; Luka 8.19-21*)

³¹ Sai mahaifiyar Yesu tare da 'yan'uwansa suka iso. Suna tsaye a waje, sai suka aiki wani ciki ya kira shi. ³² Taron yana zaune kewaye da shi, sai suka ce masa, “Mahaifiyarka da 'yan'uwanka suna waje, suna nemanka.”

³³ Ya yi tambaya ya ce, “**Su wane ne mahaifiyata, da 'yan'uwana?**”

³⁴ Sai ya dubi waɗanda suke zaune kewaye da shi ya ce, “**Ga mahaifiyata da 'yan'uwana!** ³⁵ **Duk wanda yake aikata nufin Allah, shi ne ɗan'uwana, da 'yar'uwata, da kuma mahaifiyata.**”

* 3:14 Waɗansu rubuce-rubucen hannu ba su da kira su manzanni. † 3:22 Girik Be'ezebowul ko Be'elzebowl

4

*Misalin mai shuka**(Mattiyu 13.1-9; Luka 8.4-8)*

¹ Har wa yau, Yesu ya fara koyarwa a bakin tafki. Domin taron da yake kewaye da shi mai girma ne sosai, sai ya shiga cikin jirgin ruwa, ya zauna a ciki a tafkin, dukan mutanen kuwa suna a gaɓar ruwan. ² Ya koya musu abubuwa da yawa da misalai. A koyarwarsa kuwa ya ce, ³ **“Ku saurara! Wani manomi ya fita don yā shuka irinsa.** ⁴ **Da yana yafa irin, sai waɗansu suka fāɗi a kan hanya, tsuntsaye suka zo suka cinye su.** ⁵ **Waɗansu suka fāɗi a wuri mai duwatsu inda babu ƙasa sosai.** Nan da nan, suka tsira domin ƙasar ba zurfi. ⁶ **Amma da rana ta taso, sai tsire-tsiren suka ƙone, suka yanƙwane, domin ba su da saiwa.** ⁷ **Waɗansu irin suka fāɗi a cikin ƙaya.** Da suka yi girma sai ƙaya suka shaƙe su, har ya sa ba su yi ƙwaya ba. ⁸ **Har yanzu, waɗansu irin suka fāɗi a ƙasa mai kyau.** Suka tsira, suka yi girma, suka ba da amfani, suka yi riɓi talatin-talatin, waɗansu sittin-sittin, waɗansu kuma ɗari-ɗari.”

⁹ Sai Yesu ya ce, **“Duk mai kunnen ji, yā ji.”**

(Mattiyu 13.10-17; Luka 8.9,10)

¹⁰ Lokacin da yake shi kaɗai, Sha Biyun, da kuma waɗanda suke kewaye da shi, suka tambaye shi game da misalan. ¹¹ Sai ya ce musu, **“An ba ku sanin asirin mulkin Allah. Amma ga waɗanda suke waje kuwa, kome sai da misalai.** ¹² **Saboda,** **“ko sun dinga duba, ba za su taɓa gane ba,** **kuma ko su dinga ji, ba za su taɓa fahimta ba,** **in ba haka ba, mai yiwuwa, su tuba, a gafarta musu!”***

(Mattiyu 13.18-23; Luka 8.11-15)

¹³ Sai Yesu ya ce musu, **“Ba ku fahimci wannan misali ba? Yaya za ku fahimci wani misali ke nan?** ¹⁴ **Manomi yakan shuka maganar Allah.** ¹⁵ **Waɗansu mutane suna kama da irin da ya fāɗi a kan hanya, inda akan shuka maganar Allah.** Da jin maganar, nan da nan sai Shaiɗan yā zo yā ɗauke maganar da aka shuka a zuciyarsu. ¹⁶ **Waɗansu suna kama da irin da aka shuka a wurare masu duwatsu, sukan ji maganar Allah, sukan kuma karɓe ta nan da nan da farin ciki.** ¹⁷ **Amma da yake ba su da saiwa, ba sa daɗewa.** Da wahala ko tsanani ya tashi saboda maganar, nan da nan, sai su ja da baya. ¹⁸ **Har yanzu, waɗansu kamar irin da aka shuka cikin ƙaya, sukan ji maganar,** ¹⁹ **amma damuwar wannan duniya, da son dukiya, da kuma kwaɗayin waɗansu abubuwa, sukan shiga, su shaƙe maganar, har su mai da ita marar amfani.** ²⁰ **Waɗansu mutane kuwa suna kama da irin da aka shuka a ƙasa mai kyau, sukan ji maganar Allah, su kuma karɓa, sa’an nan kuma su fid da amfani riɓi talatin-talatin, ko sittin-sittin, ko ɗari-ɗari.”**

*Fitila a kan wurin ajiye fitila**(Luka 8.16-18)*

²¹ Sai ya ce musu, **“Ko kukan kawo fitila ku rufe ta da murfi ko kuma ku sa ta a ƙarƙashin gado ne? Ba kukan sa ta a kan wurin ajiye fitila ba?** ²² **Duk abin da yake a ɓoye, dole za a fallasa shi.** Duk abin da kuma yake a rufe, dole za a fitar da shi a fili. ²³ **Duk mai kunnen ji, bari yā ji.”**

²⁴ Ya ci gaba da cewa, **“Ku lura da abin da kuke ji da kyau. Mudun da ka auna da shi, da shi za a auna maka, har ma a ƙara.** ²⁵ **Duk wanda yake da shi, za a ƙara masa, duk wanda kuma ba shi da shi, ko abin da yake da shi ma, za a karɓe daga gare shi.”**

Misalin irin da ya tsiro

²⁶ Ya sāke cewa, **“Mulkin Allah yana kama da haka. Wani mutum ya yafa iri a gona.** ²⁷ **A kwana a tashi har irin yā tsiro, yā yi girma, bai kuwa santa yadda aka yi ba.** ²⁸ **Ƙasar da kanta takan ba da ƙwaya, da farko takan fid da ƙara, sa’an nan ta fid da kai, sa’an nan kan yā fid da ƙwaya.** ²⁹ **Da ƙwayan ya nuna, sai yā sa lauje yā yanka, domin lokacin girbi ya yi.”**

*Misalin ƙwayar mustad**(Mattiyu 13.31,32; Luka 13.18,19)*

* 4:12 Ish 6.9,10

³⁰ Ya kuma ce, “Da me za mu kwatanta mulkin Allah, ko kuwa da wane misali za mu bayyana shi? ³¹ Yana kama da kwayar mustad, wadda ita ce kwaya mafi kanƙanta da akan shuka a gona. ³² Duk da haka, in aka shuka kwayar, sai tā yi girma, tā zama mafi girma a itatuwan lambu. Har itacen yā kasance da manyan rassa, inda tsuntsayen sararin sama sukan iya huta a inuwarsa.”

(Mattiyu 13.34,35)

³³ Da misalai da yawa irin waƙannan, Yesu ya yi magana da su, daidai yadda za su iya fahimta. ³⁴ Ba abin da ya faɗa musu, da ba da misali ba. Amma lokacin da yake shi kaɗai tare da almajiransa, sai yā bayyana kome.

Yesu ya kwantar da iska

(Mattiyu 8.23-27; Luka 8.22-25)

³⁵ A wannan rana, da yamma, sai ya ce wa almajiransa, “Mu ketare zuwa wancan hayi.” ³⁶ Da suka bar taron, sai suka tafi tare da shi yadda yake, a cikin jirgin ruwa. Akwai waƙansu jiragen ruwa kuma tare da shi. ³⁷ Sai babban hadari mai iska ya tashi, rakuman ruwa suna ta bugun jirgin ruwan, har jirgin ruwan ya kusa yā cika da ruwa. ³⁸ Yesu kuwa yana can baya, yana barci a kan katifa. Sai almajiran suka tashe shi suka ce masa, “Malam, ba ka kula ba ko mu nutse?”

³⁹ Sai ya farka ya tsawata wa iskar, ya ce wa rakuman ruwan, “Shiru! Ku natsu!” Sai iskar ta kwanta, kome kuma ya yi tsit.

⁴⁰ Sai ya ce wa almajiransa, “Don me kuke tsoro haka? Har yanzu ba ku da bangaskiya ne?”

⁴¹ Suka tsorata, suka ce wa juna, “Wane ne wannan? Har iska da rakuman ruwa ma suna masa biyayya!”

5

Warkar da mai aljanu

(Mattiyu 8.28-34; Luka 8.26-39)

¹ Suka ketare tafkin suka je yankin Gerasenawa.* ² Da Yesu ya sauka daga jirgin ruwa, sai wani mutum mai mugun ruhu ya fito daga kaburbura, ya tarye shi. ³ Wannan mutumin ya mai da kaburbura gidansa. Kuma ba wanda ya iya daure shi, ko da sarƙa ma. ⁴ Gama an sha daure shi hannu da kafa da sarƙa, amma yakan tsintsinke sarƙar, yā kuma karye karafan da suke kafafunsa. Ba wanda yake da karfin da zai iya yā rife shi. ⁵ Dare da rana, sai yā dinga kuka yana kuƙƙuje jikinsa da duwatsu a cikin kaburbura da kan tuddai.

⁶ Da ya hangi Yesu daga nesa, sai ya ruga da gudu, ya zo ya durkusa a gabansa. ⁷ Ya yi ihu da babbar murya ya ce, “Ina ruwanka da ni Yesu, Dan Allah Mafi Daukaka? Ka rantse da Allah cewa ba za ka ba ni azaba ba!” ⁸ Gama Yesu ya riga ya ce masa, “Ka fita daga jikin mutumin nan, kai mugun ruhu!”

⁹ Sai Yesu ya tambaye shi ya ce, “Mene ne sunanka?”

Sai ya amsa ya ce, “Sunana Lejijon, wato, ‘Tuli,’ domin muna da yawa.” ¹⁰ Sai ya yi ta roƙon Yesu, kada yā kore su daga wurin.

¹¹ A kan tudun da yake nan kusa kuwa, akwai wani babban garken aladu, suna kiwo. ¹² Sai aljanun suka roƙi Yesu, suka ce, “Tura mu cikin aladun nan, ka bari mu shiga cikinsu.” ¹³ Ya kuwa yarda musu, sai mugayen ruhohin suka fita suka shiga cikin aladun. Garken kuwa, yana da kusan aladu dubu biyu, suka gangara daga kan tudun zuwa cikin tafkin, suka nutse.

¹⁴ Masu kiwon aladun kuwa suka ruga da gudu zuwa cikin gari da ƙauyuka, suka ba da wannan labari. Sai mutanen suka fito, domin su ga abin da ya faru. ¹⁵ Da suka kai wajen Yesu, sai suka ga mutumin da dā yake da tulin aljanun yana zaune a wurin, sanye da tufafi kuma cikin hankalinsa, sai suka ji tsoro. ¹⁶ Waƙanda suka ga abin da ya faru, suka ba da labarin abin da ya faru da mai aljanun, da kuma aladun. ¹⁷ Sai mutane suka fara roƙon Yesu yā bar yankinsu.

¹⁸ Yesu yana kan shiga cikin jirgin ruwa ke nan, sai mutumin da dā yake da aljanun ya roƙa yā bi shi. ¹⁹ Yesu bai yardar masa ba, amma ya ce, “Ka tafi gida wurin iyalinka, ka gaya musu babban alherin da

* 5:1 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Gadarenes; Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Gergesenes

Ubangiji ya yi maka, da yadda ya yi maka jinkai.”²⁰ Sai mutumin ya tafi, ya yi ta ba da labari a cikin Dekafolis† a kan babban alherin da Yesu ya yi masa. Dukan mutane kuwa suka yi mamaki.

Yarinya da ta mutu da mace marar lafiya

(Mattiyu 9.18-26; Luka 8.40-56)

²¹ Da Yesu ya sāke ketarewa cikin jirgin ruwa zuwa ɗaya hayen tafkin, sai taro mai yawa ya taru kewaye da shi yayinda yake a bakin tafkin. ²² Sai ɗaya a cikin masu mulkin majami'a, wanda ake kira Yayirus ya zo wurin. Da ganin Yesu, sai ya durkusa a gabansa, ²³ ya roke shi da gaske ya ce, “Ƙaramar diyata tana bakin mutuwa. In ka yarda, ka zo ka ɗibiya hannunka a kanta, domin ta warke, ta kuma rayu.” ²⁴ Sai Yesu ya tafi tare da shi.

Babban taron kuma ya bi shi, suna ta matsinsa a kowane gefe. ²⁵ A can kuwa akwai wata mace, wadda ta yi shekaru goma sha biyu tana zub da jini. ²⁶ Ta kuma sha wahala ƙwarai a hannun likitoci da yawa, har ta kashe duk abin da take da shi, amma maimakon samun sauki, sai ciwon ya ƙara muni. ²⁷ Da ta ji labarin Yesu, sai ta zo ta bayansa, a cikin taron, ta taɓa rigarsa, ²⁸ domin ta yi tunani cewa, “Ko da rigunarsa ma na taɓa, zan warke.” ²⁹ Nan da take, zub da jininta ya tsaya, sai ta ji a jikinta ta rabu da shan wahalarta.

³⁰ Nan da nan Yesu ya gane cewa, iko ya fita daga gare shi. Sai ya juya a cikin taron ya yi tambaya, “**Wa ya taɓa rigata?**”

³¹ Sai almajiransa suka ce, “Kana ganin mutane suna matsinka, duk da haka kana tambaya, **‘Wa ya taɓa ni?’**”

³² Amma Yesu ya ci gaba da dubawa don yā ga wa ya taɓa shi. ³³ Matar, da yake ta san abin da ya faru da ita, sai ta zo ta durkusa a gabansa, da tsoro da rawan jiki, ta kuma gaya masa dukan abin da ya faru. ³⁴ Sai ya ce mata, “**Diyata, bangaskiyarki ta warkar da ke. Ki sauka lafiya, kin kuma rabu da dukan wahalarki.**”

³⁵ Yayinda Yesu yana cikin magana, sai waɗansu mutane daga gidan Yayirus, mai mulkin majami'a, suka zo suka ce, “Diyarka ta rasu. Kada ma ka wahal da Malam.”

³⁶ Yesu bai kula da abin da suka faɗa ba, sai ya ce wa mai mulkin majami'ar, “**Kada ka ji tsoro, ka gaskata kawai.**”

³⁷ Bai bar kowa ya bi shi ba, sai Bitrus, Yaƙub da Yohanna ɗan'uan Yaƙub. ³⁸ Da suka iso gidan mai mulkin majami'ar, sai Yesu ya ga ana hayaniya, mutane suna kuka da kururuwa. ³⁹ Sai ya shiga ciki, ya ce musu, “**Mene ne dalilin wannan hayaniya da kuka? Yarinyar ba mutuwa ne ta yi ba, barci take yi.**” ⁴⁰ Sai suka yi masa dariya.

Bayan ya fitar da su duk waje, sai ya ɗauki mahaifin da mahaifiyar yarinyar tare da almajiran da suke tare da shi, suka shiga inda yarinyar take. ⁴¹ Sai ya kama hannunta ya ce mata, “**Talita kum!**” (Wato, “**Ƙaramar yarinya, na ce miki, tashi!**”). ⁴² Nan da nan, sai yarinyar ta tashi ta yi tafiya (shekarunta goma sha biyu ne). Saboda wannan, suka yi mamaki ƙwarai. ⁴³ Sai ya ba da umarni mai tsanani, kada kowa yā san kome game da wannan. Sai ya ce musu, su ba ta wani abu tā ci.

6

Annabi marar daraja

(Mattiyu 13.53-58; Luka 4.16-30)

¹ Yesu ya tashi daga can ya tafi garinsa, tare da almajiransa. ² Da Asabbaci ya kewayo, sai ya fara koyarwa a cikin majami'a, mutane da yawa da suka saurare shi, suka yi mamaki.

Suna tambaya, “Ina mutumin nan ya sami waɗannan abubuwa? Wace hikima ce wannan da aka ba shi, har da yana yin ayyukan banmamaki haka! ³ Ashe, wannan ba shi ne kafinta nan ba? Shin, ba shi ne ɗan Maryamu ba, ba shi ne ɗan'uan su Yaƙub, Yusuf, Yahuda da kuma Siman ba? Ashe, 'yan'uwansa mata kuma ba suna nan tare da mu ba?” Sai suka ji haushinsa.

⁴ Yesu ya ce musu, “**Sai a garinsa kaɗai, da kuma cikin 'yan'uwansa, da cikin gidansa ne, annabi ba shi da daraja.**” ⁵ Bai iya yin ayyukan banmamaki a wurin ba, sai dai ɗibiya hannuwansa da ya yi a kan

† 5:20 Wato, Birane Goma

mutane kima da suke da cututtuka, ya kuwa warkar da su. ⁶ Ya kuwa yi mamaki kwarai don rashin bangaskiyarsu.

Yesu ya aiki sha biyun
(Mattiyu 10.5-15; Luka 9.1-6)

Sai ya Yesu zazzaga kauyuka yana koyarwa. ⁷ Ya kira Sha Biyun nan wurinsa, ya aike su biyu-biyu, ya kuma ba su iko bisa mugayen ruhohi.

⁸ Ga dai umarnansa, **“Kada ku dfauki kome don tafiyar, sai dai sanda ba burodi, ba jaka, ba kuɗi a damararku. ⁹ Ku sa takalma, amma ban da riga fiye da waɗanda kuka sa. ¹⁰ Duk sa’ad da kuka shiga wani gida, ku zauna nan sai kun bar garin. ¹¹ In kuwa a wani wuri ba a karɓe ku, ba a kuwa saurare ku ba, sai ku karkaɗe furar kafafunku sa’ad da kuka fita, a matsayin shaida a kansu.”**

¹² Suka fita, suna yi wa’azi, suna ce wa mutane su tuba. ¹³ Suka fitar da aljanu da yawa, suka shafa wa marasa lafiya da yawa mai, suka kuwa warkar da su.

An yanke kan Yohanna Mai Baftisma
(Mattiyu 14.1-12; Luka 9.7-9)

¹⁴ Sarki Hiridus ya ji wannan labari, gama sunan Yesu ya bazu a ko’ina. Waɗansu suna cewa, “An tashe Yohanna Mai Baftisma daga matattu ne, shi ya sa yana da ikon yin ayyukan banmamakin nan.”

¹⁵ Waɗansu suka ce, “Ai, Iliya ne.”

Har wa yau waɗansu suka ce, “Ai, annabi ne, kamar dfaɗa daga cikin annabawan dā.”

¹⁶ Amma da Hiridus ya ji haka, sai ya ce, “Ai, Yohanna ne, mutumin da na yanke masa kai, shi ne ya tashi daga matattu!”

¹⁷ Gama Hiridus da kansa ya ba da umarni a kama Yohanna, ya kuma sa aka daure shi, aka sa shi a kurkuku. Ya yi haka saboda Hiridiyas, matar dfaɗan’uwansa Filibus, wadda ya aura. ¹⁸ Gama Yohanna ya yi ta ce wa Hiridus, “Ba daidai ba ne bisa ga doka, ka dfauki matar dfaɗan’uwanka.” ¹⁹ Saboda haka, Hiridiyas ta kulla munafunci game da Yohanna, ta kuma so ta kashe shi. Amma ba tã iya ba, ²⁰ domin Hiridus yana jin tsoron Yohanna, ya kuma kãre shi sosai, da sanin cewa shi mutum ne mai adalci da kuma mai tsarki. Duk sa’ad da Hiridus ya saurari Yohanna, yakan damu kwarai, duk da haka, yakan so yã ji shi.

²¹ A karshe, ta sami zarafi. A ranar murnar haihuwar Hiridus, ya yi biki domin hakimansa, da shugabannin sojojinsa, da kuma manyan mutanen Galili. ²² Sa’ad da diyar Hiridiyas ta shigo, ta kuma yi rawa, sai ta gamshi Hiridus tare da baƙinsa.

Sai Sarkin ya ce wa yarinyar, “Ki tambaye ni kome da kike so, ni kuwa zan ba ki.” ²³ Ya yi mata alkawari da rantsuwa cewa, “Duk abin da kika roƙa, zan ba ki, ko da rabin mulkina ne.”

²⁴ Sai ta fita ta ce wa mahaifiyarta, “Me zan roƙa?”

Ta ce, “Kan Yohanna Mai Baftisma.”

²⁵ Nan da nan, sai yarinyar ta yi hanzari zuwa wajen sarki da roƙon, “Ina so ka ba ni kan Yohanna Mai Baftisma a cikin tasa, yanzu-yanzu nan.”

²⁶ Sai sarki ya yi baƙin ciki kwarai, amma saboda rantsuwar da kuma baƙinsa, bai so yã hana ta ba.

²⁷ Nan take, sai ya aiki mai aiwatar da kisa da umarni ya kawo kan Yohanna. Mutumin ya je ya yanke kan Yohanna a kurkuku. ²⁸ Ya kuma kawo kan a tasa ya ba yarinyar. Ita kuma ta ba wa mahaifiyarta.

²⁹ Da almajiran Yohanna suka sami labari, sai suka zo suka dfauki jikinsa suka binne a kabari.

Yesu ya ciyar da dubu biyar
(Mattiyu 14.13-21; Luka 9.10-17; Yohanna 6.1-14)

³⁰ Manzannin suka taru kewaye da Yesu, suka ba shi rahoton duk abin da suka yi, da kuma suka koyar. ³¹ To, saboda mutane da yawa suna kai da kawowa, har ma ba su sami damar cin abinci ba, sai ya ce musu, **“Ku zo mu kaɗfai ta inda ba kowa don ku dfaɗan huta.”**

³² Sai suka tafi a jirgin ruwa su kaɗai, inda ba kowa. ³³ Amma mutane da yawa waɗanda suka ga tashinsu, sun gane su, sai suka ruga da gudu a kafa daga dukan birane, suka riga su kaiwa can. ³⁴ Da Yesu ya sauka, ya ga taro mai yawa, sai ya ji tausayinsu, gama kamar tumaki suke waɗanda ba su da makiyayi. Sai ya fara koya musu abubuwa da yawa.

³⁵ A lokacin nan yamma ta yi, sai almajiransa suka zo wurinsa suka ce masa, “Wurin nan kauye ne, ga shi kuma lokaci ya kure. ³⁶ Ka sallami mutanen su shiga kauyukan da suke kurkusa, su sayi wa kansu wani abu, su ci.”

³⁷ Sai ya amsa ya ce, **“Ku, ku ba su wani abu su ci.”**

Suka ce masa, “Ai, wannan zai ɗauki albashin wata takwas na mutum! * Mu je mu kashe yawan kuɗin nan a burodi mu ba su su ci?”

³⁸ Sai ya yi tambaya ya ce, **“Burodi nawa kuke da su? Je ku duba.”**

Da suka duba, sai suka ce, “Biyar da kifi biyu.”

³⁹ Sa’an nan Yesu ya umarce su su sa dukan mutanen su zazzauna kungiya-kungiya a kan ɗanyar ciyawa. ⁴⁰ Haka suka zazzauna a kungiyar ɗari-ɗari, da kuma hamsin-hamsin. ⁴¹ Ya ɗauki burodi guda biyar da kifin nan biyu, ya ɗaga kai sama, ya yi godiya, ya kakkarya burodin. Sai ya ba wa almajiransa su rarraba wa mutane. Ya kuma rarraba kifi biyun a tsakaninsu duka. ⁴² Kowa ya ci, ya koshi, ⁴³ almajiran suka kwashe gutsattsarin burodin da na kifin cike da kwanduna goma sha biyu. ⁴⁴ Yawan mutanen da suka ci kuwa maza dubu biyar ne.

Yesu ya yi tafiya kan ruwa

(Mattiyyu 14.22-33; Yohanna 6.15-21)

⁴⁵ Nan da nan Yesu ya sa almajiransa su shiga jirgin ruwa, su sha gabansa zuwa Betsaida, shi kuma yā sallami taron. ⁴⁶ Bayan ya bar su, sai ya hau kan dutse don yā yi addu’a.

⁴⁷ Da yamma ta yi, jirgin ruwan yana tsakiyar tafkin, Yesu kuma yana can a kasa shi kaɗai. ⁴⁸ Ya ga almajiran suna fama da tuki saboda iska tana gāba da su. Wajen tsara ta huɗu na dare, sai ya tafi wurinsu, yana takawa a kan tafkin. Ya yi kamar zai wuce su, ⁴⁹ amma da suka gan shi yana takawa a kan tafkin, sai suka yi tsammani fatalwa ce. Sai suka yi ihu, ⁵⁰ domin dukansu sun gan shi, suka kuma tsorata.

Nan da nan ya yi magana da su ya ce, **“Ku yi ƙarfin hali! Ni ne. Kada ku ji tsoro.”** ⁵¹ Sai ya shiga jirgin ruwan tare da su, iskar kuma ta kwanta. Dukansu suka yi mamaki, ⁵² gama ba su fahimci al’amarin burodin nan ba, don zuciyarsu ta taurare.

(Mattiyyu 14.34-36)

⁵³ Da suka haye, sai suka sauka a Gennesaret, suka daure jirgin a kugiya. ⁵⁴ Da fitowarsu daga jirgin, sai mutane suka gane Yesu. ⁵⁵ Suka gama yankin da gudu, suna ɗaukan marasa lafiya a kan tabarmai zuwa duk inda suka ji yake. ⁵⁶ Duk inda ya shiga, cikin kauyuka, birane ko karkara, sai su kwantar da marasa lafiya a bakin kasuwa. Suka roke shi yā bari su taɓa gefen rigarsa kawai, kuma duk waɗanda suka taɓa shi kuwa, suka warke.

7

Mai tsabta da marar tsabta

(Mattiyyu 15.1-9)

¹ Farisiyawa da waɗansu malaman dokoki waɗanda suka zo daga Urushalima, suka taru kewaye da Yesu. ² Sai suka ga waɗansu daga cikin almajiransa suna cin abinci da hannuwa marasa tsabta, wato, da ba a wanke ba. ³ (Farisiyawa da dukan Yahudawa ba sa cin abinci, sai sun wanke hannuwa sarai tukuna, yadda al’adun dattawa suka ce. ⁴ Sa’ad da suka dawo daga wurin kasuwanci, dole su wanke hannu kafin su ci abinci. Sukan kuma kiyaye waɗansu al’adu da yawa, kamar wanken kwafuna, tuluna da butoci. *)

⁵ Saboda haka, Farisiyawa da malaman dokoki suka tambayi Yesu, suka ce, “Don me almajiranka ba sa bin al’adun dattawa, a maimakon haka suna cin abinci da hannuwa marasa tsabta?”

⁶ Ya amsa ya ce, **“Daidai ne Ishaya ya yi annabci game da ku munafukai; kamar yadda yake a rubuce cewa,**

“Waɗannan mutane da baki suke girmama ni,

amma zukatansu sun yi nesa da ni.

⁷ **A banza suke mini sujada,**

* 6:37 Girik zai ci dinari ɗari biyu * 7:4 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko suna da tuluna, butoci da kujeru

koyarwarsu, dokokin mutane ne kawai.’†

⁸ Kun yar da umarnan Allah, kuna bin al’adun mutane.”

⁹ Ya kuma ce musu, “Kuna da hanya mai sauƙi na ajiye umarnan Allah a gefe ɗaya, don ku kiyaye al’adunku! ¹⁰ Gama Musa ya ce, ‘Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka,’ ‡ kuma, ‘Duk wanda ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi.’ § ¹¹ Amma ku, kukan ce, in mutum ya ce wa mahaifinsa, ko mahaifiyarsa, ‘Duk taimakon da ya kamata ku samu daga wurina, Korban ne,’ (wato, abin da aka keɓe wa Allah), ¹² sa’an nan haka ba kwa fara barinsa yã yi wa mahaifinsa ko mahaifiyarsa wani abu. ¹³ Ta haka kuke rushe maganar Allah ta wurin al’adun da kuke miƙa wa ’ya’yanku. Haka kuma kuke yin abubuwa da yawa.”

(Mattiyu 15.10-20)

¹⁴ Sai Yesu ya sãke kiran taron wurinsa ya ce, “Ku saurare ni dukanku, ku kuma fahimci wannan. ¹⁵ Ba abin da yake shiga mutum daga waje ba ne yake ƙazantar da shi. Sai dai abin da ya fita daga cikin mutum ne, yake ƙazantar da shi.”*

¹⁷ Bayan ya bar taron, ya shiga gida, sai almajiransa suka tambaye shi ma’anar wannan misali. ¹⁸ Ya ce, “Ashe, ba ku da saurin ganewa? Ba ku gane cewa ba abin da yake shiga mutum daga waje ba ne yake ƙazantar da shi. ¹⁹ Gama ba ya shiga cikin zuciyarsa, sai dai cikin tumbinsa, sa’an nan kuma yã fita daga jikinsa.” (Da faɗin haka, Yesu ya nuna tsabtar kowane irin abinci.)

²⁰ Ya ci gaba, “Abin da yake fitowa daga mutum ne yake ƙazantar da shi. ²¹ Gama daga ciki, daga zuciyar mutane, mugayen tunani suke fitowa, fasikanci, sata, kisankai, zina, ²² kwaɗayi, keta, ruɗu, ƙazantaccen sha’awa, kishi, ɗata suna, girman kai da kuma wauta. ²³ Duk waɗannan mugayen abubuwa daga cikin suke fitowa, suna kuma ƙazantar da mutum.”

Bangaskiyar Baheleniya

(Mattiyu 15.21-28)

²⁴ Sai Yesu ya bar wurin, ya kuma tafi wajajen Taya. Ya shiga wani gida, bai kuwa so kowa yã sani ba. Duk da haka, bai iya ɗoye kasancewarsa ba. ²⁵ Da jin labarinsa, sai wata mace wadda ƙaramar diyarta tana da mugun ruhu, ta zo ta durkusa a gabansa. ²⁶ Macen kuwa mutuniyar Hellenawa ce, an haife ta a Funisiya a Suriya. Ta roki Yesu yã fitar da aljani da yake jikin diyarta.

²⁷ Yesu ya ce mata, “Da farko, bari ’ya’ya su ci su ƙoshi tukuna, gama ba daidai ba ne, a ɗauki burocin yara a jefa wa karnukansu.”

²⁸ Ta amsa, ta ce, “I, Ubangiji, ko karnuka ma da suke ƙarƙashin tebur, sukan ci burbuɗin da suke faɗuwa daga abincin yara.”

²⁹ Sai ya ce mata, “Saboda irin wannan amsa, ki tafi, aljanin ya rabu da diyarki.”

³⁰ Ta tafi gida, ta tarar da diyarta kwance a gado, aljanin kuwa ya fita.

Warkar da kurma wanda yake kuma bebe

³¹ Sai Yesu ya bar wajajen Taya, ya bi ta Sidon har zuwa Tekun Galili da kuma cikin yankin Dekapolis.† ³² A can ne waɗansu mutane suka kawo masa wani kurma, wanda da ƙyar yake magana. Sai suka roke shi yã ɗibiya hannunsa a kan mutumin.

³³ Bayan da ya jawo shi gefe, sai Yesu ya sa yatsotsinsa a kunnuwan mutumin, ya tofa miyau ya kuma taɓa harshen mutumin. ³⁴ Ya ɗaga kai sama, ya ja numfashi mai zurfi, sa’an nan ya ce masa, “*Effata!*” (Wato, “Buɗe!”). ³⁵ Bayan ya faɗa haka, sai kunnuwan mutumin suka buɗe, harshensa kuma ya kunce, sai ya fara magana sarai.

³⁶ Yesu ya umarce su, kada su gaya wa kowa. Amma ƙara yawan kwaɓarsu ƙara yawan yaɗa labarin suke ta yi. ³⁷ Mutane suka cika da mamaki, suka ce, “Kai, ya yi kome daidai. Har ma yana sa kurame su ji, bebaye kuma su yi magana.”

† 7:7 Ish 29.13 ‡ 7:10 Fit 20.12; M Sh 5.16 § 7:10 Fit 21.17; Fir 20.9 * 7:15 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko suna da “marar tsabta.” 16 Duk mai kunnuwan ji, yã ji † 7:31 Wato, Birane Goma

8

Yesu ya ciyar da dubu huɗu
(Mattiyyu 15.32-39)

¹ A kwanakin nan wani taro mai girma ya taru. Tun da yake ba su da abin da za su ci, sai Yesu ya kira almajiransa ya ce, ² “**Ina jin tausayin mutanen nan, kwanansu uku ke nan tare da ni, kuma ba su da abin da za su ci.**” ³ **In na sallame su gida da yunwa, za su kāsa a hanya, don waɗansu daga cikinsu sun zo daga nesa.”**

⁴ Almajiransa suka amsa suka ce, “Amma a ina, a wannan wurin da ba kowa, wani zai iya samun isashen burodi, don a ciyar da su?”

⁵ Sai Yesu ya yi tambaya ya ce, “**Burodi guda nawa kuke da su?**”

Suka ce, “Bakwai.”

⁶ Sai ya gaya wa taron su zazzauna a ƙasa. Bayan ya ɗauki burodin nan bakwai, ya yi godiya, sai ya kakkarya, ya ba wa almajiransa su rarraba wa mutanen, suka kuwa yi haka. ⁷ Suna kuma da ƙananan kifaye kaɗan, ya ba da godiya dominsu, ya kuma ce wa almajiran su rarraba musu. ⁸ Mutanen suka ci, suka ƙoshi. Daga baya, almajiran suka tattara gutsattsarin da suka rage cike da kwanduna bakwai. ⁹ Wajen maza dubu huɗu ne suka kasance. Da ya sallame su, ¹⁰ sai ya shiga jirgin ruwa tare da almajiransa, suka tafi yankin Dalmanuta.

(Mattiyyu 16.1-4)

¹¹ Farisiyawa suka zo suka fara yin wa Yesu tambayoyi. Don su gwada shi, sai suka nemi yā nuna musu wata alama daga sama. ¹² Sai ya ja numfashi mai zurfi ya ce, “**Don me wannan zamani yake neman ganin abin banmamaki? Gaskiya nake gaya muku, ba wata alamar da za a ba su.**” ¹³ Sai ya bar su, ya koma cikin jirgin ruwan, suka ketare zuwa ɗaya hayin.

Yistin Farisiyawa da na Hiridus
(Mattiyyu 16.5-12)

¹⁴ Almajiran suka manta su riƙe burodi, sai dai guda ɗaya da suke da shi a cikin jirgin ruwan. ¹⁵ Yesu ya gargade su ya ce, “**Ku yi hankali, ku kuma lura da yistin Farisiyawa da na Hiridus.**”

¹⁶ Suka tattauna wannan da juna, suna cewa, “Don ba mu da burodi ne.”

¹⁷ Da ya gane abin da suke tattaunawa, sai Yesu ya tambaye su ya ce, “**Don me kuke zancen rashin burodi? Har yanzu ba ku gane ko fahimta ba? Zukatanku sun taurare ne?**” ¹⁸ Kuna da idanu, amma kun kāsa gani, kuna da kunnuwa, amma kun kāsa ji? Ba ku tuna ba? ¹⁹ Da na kakkarya burodi guda biyar wa mutane dubu biyar, kwanduna nawa kuka kwashe cike da gutsattsarin?”

Suka amsa, “Sha biyu.”

²⁰ “**Da na kuma kakkarya burodin nan bakwai wa mutum dubu huɗu, kwanduna nawa kuka kwashe cike da gutsattsarin?**”

Suka ce, “Bakwai.”

²¹ Ya ce musu, “**Har yanzu ba ku fahimta ba?**”

An warkar da makaho

²² Suka iso Betsaida, sai waɗansu mutane suka kawo wani makaho, suka rofi Yesu yā taɓa shi. ²³ Yesu ya kama hannun makahon ya kai shi bayan ƙauyen. Bayan ya tofa miyau a idanun mutumin, ya kuma ɗibiya masa hannuwansa, sai ya tambaye shi ya ce, “**Kana iya ganin wani abu?**”

²⁴ Sai ya ɗaga kai ya ce, “Ina ganin mutane, suna kama da itatuwa da suke tafiya.”

²⁵ Yesu ya sāke ɗibiya hannuwansa a idanun mutumin, sai idanunsa suka buɗe, ya sami gani, ya kuma ga kome sarai. ²⁶ Yesu ya sallame shi gida ya ce, “**Kada ka shiga cikin ƙauyen.**”*

Shaidar Bitrus a kan Kiristi
(Mattiyyu 16.13-20; Luka 9.18-21)

²⁷ Yesu da almajiransa suka tafi ƙauyukan da suke kewaye da Kaisariya Filibbi. A hanya ya tambaye su ya ce, “**Wa, mutane suke ce da ni?**”

* 8:26 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Kada ka faɗa wa kowa a ƙauyen

²⁸ Suka amsa, suka ce, “Waɗansu suna cewa, Yohanna Mai Baftisma, waɗansu Iliya, waɗansu kuma har wa yau sun ce, ɗaya daga cikin annabawa.”

²⁹ Sai ya yi tambaya ya ce, “**Amma ku fa, wa kuke ce da ni?**”

Bitrus ya amsa ya ce, “Kai ne Kiristi.[†]”

³⁰ Yesu ya gargaɗe su kada su gaya wa kowa kome a kansa.

*Yesu ya yi zancen mutuwarsa
(Mattiyyu 16.21-28; Luka 9.22-27)*

³¹ Sai ya fara koya musu cewa, dole Dan Mutum yā sha wahaloli da yawa, dattawa, manyan firistoci da malaman dokoki kuma su fi shi. Dole kuma a kashe shi, bayan kwana uku kuma, yā tashi. ³² Ya yi wannan zance a sarari. Sai Bitrus ya jawo shi gefe, ya fara tsawata masa.

³³ Amma da Yesu ya juya ya dubi almajiransa, sai ya tsawata wa Bitrus ya ce, “**Tashi daga nan Shaiɗan!** Ba ka da al’amuran Allah a zuciyarka, sai na mutane.”

³⁴ Sai ya kira taron wurinsa tare da almajiransa ya ce, “**Duk wanda zai bi ni, dole yā fi kansa, yā ɗauki gicciyensa yā bi ni.** ³⁵ **Domin duk mai son ceton ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni, da kuma bishara, zai same shi.** ³⁶ **Me mutum zai amfana, in ya ribato duniya duka a bakin ransa?** ³⁷ **Ko kuma, me mutum zai bayar a musayar ransa?** ³⁸ **Duk wanda ya ji kunyata, da na kalmomina a wannan zamani na fasikanci da zunubi, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa lokacin da ya shiga cikin ɗaukar Ubansa, tare da tsarkakan mala’iku.”**

9

¹ Ya kuma ce musu, “**Gaskiya nake gaya muku, waɗansu da suke tsattsaye a nan ba za su mutu ba, sai sun ga mulkin Allah ya bayyana da iko.**”

*Sāke kamannin Yesu
(Mattiyyu 17.1-13; Luka 9.28-36)*

² Bayan kwana shida, sai Yesu ya ɗauki Bitrus, Yaƙub da Yohanna tare da shi, ya kai su kan wani dutse mai tsawo, suka kasance su kaɗai a wurin. A can aka sāke kamanninsa a gabansu. ³ Tufafinsa suka zama fari suna ƙyalli, fiye da yadda wani a duniya zai iya yi su. ⁴ Iliya da Musa suka bayyana a gabansu, suna magana da Yesu.

⁵ Bitrus ya ce wa Yesu, “Rabbi, ya yi kyau da muke nan. Bari mu kafa bukkoki guda uku, ɗaya dominka, ɗaya domin Musa, ɗaya kuma domin Iliya.” ⁶ (Bai san abin da zai faɗa ba ne, gama sun tsorata ƙwarai.)

⁷ Sai wani girgije ya bayyana, ya rufe su, wata murya kuma ta fito daga girgijen, ta ce, “Wannan Dana ne, wanda nake ƙauna, ku saurare shi!”

⁸ Farat ɗaya, da suka waiwaya, ba su ƙara ganin kowa tare da su ba, sai dai Yesu.

⁹ Da suna saukowa daga dutsen, Yesu ya umarce su kada su gaya wa kowa abin da suka gani, sai bayan Dan Mutum ya tashi daga matattu. ¹⁰ Suka riƙe wannan zance a ɓoye tsakaninsu, suna tattaunawa ko mece ce ma’anar “tashi daga matattu.”

¹¹ Suka tambaye shi, suka ce, “Don me malaman dokoki suke cewa, sai Iliya ya fara zuwa?”

¹² Yesu ya amsa ya ce, “**Gaskiya ne, Iliya zai zo da fari, yā kuma mayar da dukan abubuwa. Don me kuma aka rubuta cewa, dole Dan Mutum yā sha wahala sosai, kuma a fi shi?** ¹³ **Amma ina faɗa muku, Iliya ya riga ya zo, kuma suka yi duk abin da suka ga dama da shi, kamar yadda aka rubuta game da shi.**”

*Warkar da yaro mai mugun ruhu
(Mattiyyu 17.14-20; Luka 9.37-43)*

¹⁴ Da suka dawo wurin sauran almajiran, sai suka ga babban taro kewaye da su, malaman dokoki suna gardama da su. ¹⁵ Nan take da dukan mutanen suka ga Yesu, sai suka cika da mamaki, suka ruga da gudu don su gai da shi.

¹⁶ Ya tambaye su ya ce, “**Gardamar me kuke yi da su?**”

[†] 8:29 Ko kuwa Almasihu “Kiristi” (da Girik) “Almasihu” kuma (da Ibraniyanci) duk suna nufin “Shaffan nan.”

¹⁷ Wani mutum a cikin taron ya amsa ya ce, “Malam, na kawo maka ɗana mai wani ruhun da yake hana shi magana. ¹⁸ Duk lokacin da mugun ruhun ya kama shi, yakan jefa shi a kasa. Bakinsa yakan yi kumfa, yã cije haƙorarsa, yakan sa jikinsa ya sandare, yã zama da ƙarfi. Na roƙi almajiranka su fitar da ruhun, amma ba su iya ba.”

¹⁹ Yesu ya ce, “**Ya ku zamani marar bangaskiya, har yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe zan yi haƙuri da ku? Kawo mini yaron.**”

²⁰ Sai suka kawo shi. Da ruhun ya ga Yesu, nan da nan sai ya buge yaron da farfaɗiya. Ya fãɗi a kasa, yana birgima, bakinsa yana kumfa.

²¹ Yesu ya tambayi mahaifin yaron ya ce, “**Tun yaushe yake haka?**”

Ya ce, “Tun yana ƙarami. ²² Ya sha jefa shi cikin wuta, ko ruwa don yã kashe shi. Amma in za ka iya yin wani abu, ka ji tausayinmu ka taimake mu.”

²³ Yesu ya ce, “**In za ka iya? Ai, kome mai yiwuwa ne ga wanda ya gaskata.**”

²⁴ Nan da nan mahaifin yaron ya faɗa da ƙarfi ya ce, “Na gaskata, ka taimake ni in sha kan rashin bangaskiyata!”

²⁵ Da Yesu ya ga taron suna zuwa can a guje, sai ya tsawata wa mugun ruhun ya ce, “**Kai ruhun kurma, da na bebe, na umarce ka, ka fita daga cikinsa, kada kuma ka ƙara shigarsa.**”

²⁶ Sai ruhun ya yi ihu, ya buge shi da ƙarfi da farfaɗiya, ya fita. Yaron ya kwanta kamar matacce, har mutane da yawa suka ce, “Ai, ya mutu.” ²⁷ Amma Yesu ya kama shi a hannu ya ɗaga, ya kuwa tashi tsaye.

²⁸ Da Yesu ya shiga gida, almajiransa suka tambaye shi a ɓoye, suka ce, “Me ya sa ba mu iya fitar da shi ba?”

²⁹ Ya amsa ya ce, “**Sai da addu’a*kaɗai irin wannan yakan fita.**”

³⁰ Suka bar wurin suka bi ta Galili. Yesu bai so wani yã san inda suke ba, ³¹ gama yana koya wa almajiransa. Ya ce musu, “**Za a ci amanar Ɗan Mutum, a ba da shi ga hannun mutane. Za su kashe shi, bayan kwana uku kuma zai tashi.**” ³² Amma ba su fahimci abin da yake nufi ba, suka kuma ji tsoro su tambaye shi game da wannan.

Wane ne mafi girma?

(Mattiyu 18.1-5; Luka 9.46-48)

³³ Suka iso Kafarnahum. Da yana cikin gida, sai ya tambaye su ya ce, “**Gardamar me kuke yi a hanya?**” ³⁴ Amma suka yi shiru, don a hanya suna gardama ne, a kan ko wane ne a cikinsu ya fi girma?

³⁵ Da Yesu ya zauna, sai ya kira Sha Biyun ya ce, “**In wani yana so yã zama na fari, dole yã zama na ƙarshe duka, da kuma bawan kowa.**”

³⁶ Ya ɗauki wani ƙaramin yaro ya sa yã tsaya a tsakiyarsu. Ya ɗauke shi a hannunsa, ya ce musu, ³⁷ “**Duk wanda ya karɓi ɗaya daga cikin waɗannan ƙananan yara a cikin sunana, ni ya karɓa. Duk wanda kuma ya karɓe ni, ba ni ya karɓa ba, amma wanda ya aiko ni ne ya karɓa.**”

Wanda ba ya gãba da mu, namu ne

(Luka 9.49,50)

³⁸ Yohanna ya ce, “Malam mun ga wani mutum yana fitar da aljanu a cikin sunanka, sai muka ce yã daina, domin shi ba ɗaya daga cikinmu ba ne.”

³⁹ Yesu ya ce, “**Kada ku hana shi. Ba wanda yake yin ayyukan banmamaki a cikin sunana, nan take yã faɗi wani abu mummuna game da ni.** ⁴⁰ **Gama duk wanda ba ya gãba da mu, namu ne.** ⁴¹ **Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya ba ku ruwan sha a sunana, saboda ku na Kiristi ne, lalle, ba zai rasa ladarsa ba.**

Sanadin yin zunubi

(Mattiyu 18.6-9; Luka 17.1,2)

⁴² “**Idan kuma wani yã sa ɗaya daga cikin waɗannan ’yan yara masu gaskatawa da ni yã yi laifi, zai fiye masa a rataya wani babban dutsen nika a wuyarsa, a jefa shi cikin teku.** ⁴³ **In hannunka yana sa**

* 9:29 Waɗansu rubuce-rubucen hannu suna da addu’a da azumi

ka yin zunubi, yanke shi. Ai, gwamma ka shiga rai da hannu ɗaya, da ka shiga jahannama ta wuta, inda ba a iya kashe wutar ba, da hannuwanka biyu.^{† 45} In kuma kafarka tana sa ka yin zunubi, yanke ta. Ai, gwamma ka shiga rai da kafa ɗaya, da a jefa ka cikin jahannama ta wuta, da kafafunka biyu.^{‡ 47} In kuma idonka yana sa ka zunubi, kwakule shi. Ai, gwamma ka shiga mulkin Allah da ido ɗaya, da a jefa ka cikin jahannama ta wuta, da idanu biyu,⁴⁸ inda
 “tsutsotsinsu ba sa mutuwa,
 wutar kuma ba a iya kashewa.”[§]
⁴⁹ Za a tsarkake kowa da wuta.
⁵⁰ “Gishiri yana da daɗi, amma in ya rabu da ɗanɗanonsa, ta yaya za a sāke mai da ɗanɗanonsa? Ku kasance da gishiri a cikinku, ku kuma yi zauna lafiya da juna.”

10

Kashen aure

(Mattiyu 19.1-12; Luka 16.18)

¹ Sai Yesu ya tashi daga nan ya tafi yankin Yahudiya, da kuma ketaren Urdun. Taron mutane suka sāke zuwa wurinsa, ya kuma koya musu kamar yadda ya saba.

² Waɗansu Farisiyawa suka zo suka gwada shi, ta wurin yin masa tambaya cewa, “Daidai ne bisa ga doka, mutum yā saki matarsa?”

³ Ya amsa ya ce, “Me Musa ya umarce ku?”

⁴ Suka ce, “Musa ya ba da izini mutum yā rubuta takardar saki, yā kuma kore ta.”

⁵ Yesu ya ce, “Saboda taurin kanku ne, Musa ya rubuta muku wannan doka.”⁶ Amma a farkon halitta, Allah ya ‘halicce su miji da mace.’^{* 7} ‘Saboda wannan dalili, mutum zai bar mahaifinsa da mahaifiyarsa, yā manne wa matarsa,’⁸ su biyun kuma za su zama jiki ɗaya.’[†] Saboda haka, su ba mutum biyu ba ne, amma mutum ɗaya.⁹ Domin haka, abin da Allah ya haɗa, kada mutum yā raba.”

¹⁰ Da suna cikin gida kuma, sai almajiran suka tambayi Yesu game da wannan.¹¹ Ya amsa ya ce, “Duk wanda ya saki matarsa, ya auri wata, yana da laifin aikata zina a kan matar da ya saki.¹² In kuma ta saki mijinta ta auri wani, ta yi zina ke nan.”

Yesu da kananan yara

(Mattiyu 19.13-15; Luka 18.15-17)

¹³ Mutane suka kawo kananan yara wurin Yesu don yā taɓa su, amma almajiran suka kwaɓe su.
¹⁴ Da Yesu ya ga haka, sai ya yi fushi, ya ce musu, “Ku bar yara kanana su zo wurina, kada ku hana su, gama mulkin Allah na irin waɗannan ne.¹⁵ Gaskiya nake gaya muku, duk wanda bai karɓi mulkin Allah kamar karamin yaro ba, ba zai taɓa shiga mulkin ba.”¹⁶ Sai ya ɗauki yaran a hannuwansa, ya ɗibiya musu hannuwansa, ya kuma albarkace su.

Saurayi mai arziki

(Mattiyu 19.16-30; Luka 18.18-30)

¹⁷ Da Yesu ya kama hanya, sai wani mutum ya ruga da gudu ya zo wajensa, ya durkusa a gabansa ya ce, “Malam nagari, me zan yi domin in gāji rai madawwami?”

¹⁸ Yesu ya amsa ya ce, “Don me kake ce da ni mai nagarta? Ai, ba wani nagari, sai Allah kaɗai.¹⁹ Ka san dokokin da suka ce, ‘Kada ka yi kisankai, kada ka yi zina, kada ka yi sata, kada ka ba da shaida ta karya, kada ka cuci wani, ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka.’[‡]”

²⁰ Mutumin ya ce, “Malam, ai, tun ina yaro na kiyaye duk waɗannan.”

²¹ Yesu ya kalle shi da kauna ya ce, “Abu ɗaya ka rasa, ka tafi ka sayar da duk abin da kake da shi, ka ba wa matalauta, za ka kuwa sami dukiya a sama. Sa’an nan ka zo ka bi ni.”

²² Da jin wannan, sai mutumin ya ɓata fuskarsa, ya tafi da baƙin ciki, gama yana da arziki sosai.

[†] 9:43 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da fita, 44 inda “tsutsotsi masu cinsu ba sa mutuwa, wutar kuma ba a kashe ta.” [‡] 9:45 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da lahira, 46 inda “tsutsotsi masu cinsu ba sa mutuwa, wutar kuma ba a kashe ta.” [§] 9:48 Ish 66.24 ^{*} 10:6 Far 1.27 [†] 10:8 Far 2.24 [‡] 10:19 Fit 20.12; M Sh 5.16-20

²³ Yesu ya dudduba, sai ya ce wa almajiransa, “Yana da wuya fa masu arziki su shiga mulkin Allah!”

²⁴ Almajiransa suka yi mamakin kalmominsa. Amma Yesu ya sāke ce musu, “Ya’ yana, yana da wuya fa a shiga mulkin Allah! ²⁵ Ya fi sauƙi raƙumi yā shiga ta kafar allura, da mai arziki yā shiga mulkin Allah.”

²⁶ Almajiran suka yi mamaki ƙwarai, suka ce wa juna, “To, wa zai sami ceto ke nan?”

²⁷ Yesu ya kalle su ya ce, “Ga mutum kam, wannan ba mai yiwuwa ba ne, amma ga Allah, wannan mai yiwuwa ne; dukan abubuwa masu yiwuwa ne ga Allah.”

²⁸ Bitrus ya ce, “Mun bar kome domin mu bi ka!”

²⁹ Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, babu wanda zai bar gida, ko ’yan’uwa maza da mata, ko mahaifiya, ko mahaifi, ko ’ya’ya, ko gonaki saboda ni, da kuma bishara, ³⁰ sa’an nan yā kāsa samun ninkinsu ɗari a zamanin yanzu (na gidaje, da ’yan’uwa mata, da ’yan’uwa maza, da uwaye, da ’ya’ya, da gonaki amma tare da tsanani) a lahira kuma yā sami rai madawwami. ³¹ Amma da yawa da suke na farko, za su zama na ƙarshe, na ƙarshe kuma, za su zama na farko.”

*Yesu ya sāke yin zancen mutuwarasa
(Mattiyu 20.17-19; Luka 18.31-34)*

³² Suna haurawa a hanyarsu zuwa Urushalima ke nan, Yesu yana a gaba, almajiran suna bin sa suna mamaki, waɗanda suke bi kuma suna ji tsoro. Ya sāke kai Sha Biyun nan gefe, ya gaya musu abin da zai faru da shi. ³³ Ya ce, “Za mu haura zuwa Urushalima, za a bashe Dan Mutum, ga manyan firistoci da malaman dokoki. Za su yi masa hukuncin kisa, a kuma ba da shi ga Al’ummai, ³⁴ waɗanda za su yi masa ba’a, su tofa masa miyau, su yi masa bulala, su kuma kashe shi. Bayan kwana uku kuma yā tashi.”

*Rokon Yakub da Yohanna
(Mattiyu 20.20-28)*

³⁵ Sai Yakub da Yohanna, ’ya’yan Zebedi maza suka zo wurinsa suka ce, “Malam, muna so ka yi mana duk abin da muka roka.”

³⁶ Ya tambaye su ya ce, “Me kuke so in yi muku?”

³⁷ Suka amsa suka ce, “Ka bar ɗayanmu yā zauna a damarka, ɗayan kuma a hagunka, a cikin ɗaukakarka.”

³⁸ Yesu ya ce, “Ba ku san abin da kuke roko ba. Za ku iya shan kwaf da zan sha, ko a yi muku baftisma da baftismar da aka yi mini?”

³⁹ Suka ce, “Za mu iya.”

Yesu ya ce musu, “Za ku sha kwaf da zan sha, a kuma yi muku baftisma da aka yi mini, ⁴⁰ amma zama a damana ko haguna, ba ni nake ba da izinin ba. Waɗannan wurare na waɗanda aka riga aka shirya musu ne.”

⁴¹ Da sauran goman suka ji wannan, sai suka yi fushi da Yakub da Yohanna. ⁴² Yesu ya kira su ya ce musu, “Kun sani waɗanda aka san su da mulkin al’ummai sukan nuna musu iko, hakimansu ma sukan gasa musu iko. ⁴³ Ba haka ya kamata yā zama da ku ba. A maimakon, duk wanda yake so yā zama babba a cikinku, dole yā zama bawanku. ⁴⁴ Duk wanda kuma yake so yā zama na farko, dole yā zama bawan kowa. ⁴⁵ Gama ko Dan Mutum ma, bai zo domin a bauta masa ba, amma don yā yi bauta, yā kuma ba da ransa fansa saboda mutane da yawa.”

*Bartimawus makaho ya sami gani
(Mattiyu 20.29-34; Luka 18.35-43)*

⁴⁶ Sai suka iso Yeriko. Sa’ad da Yesu da almajiransa tare da taro mai yawa suke barin birnin, wani makaho da ake kira Bartimawus kuwa (wato, “ɗan Timawus”), yana zaune a gefen hanya yana bara.

⁴⁷ Da ya ji cewa Yesu Banazare ne, sai ya ɗaga murya, yana cewa, “Yesu Ɗan Dawuda, ka yi mini jinkai!”

⁴⁸ Mutane da yawa suka kwaɓe shi, suka ce yā yi shiru, amma ya ƙara ɗaga murya yana cewa, “Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!”

⁴⁹ Yesu ya tsaya ya ce, “Ku kira shi.”

Sai suka kira makahon suka ce, “Ka yi farin ciki! Tashi tsaye! Yana kiranka.”⁵⁰ Ya jefar da mayafinsa waje d'aya, ya yi wuf, ya zo wurin Yesu.

⁵¹ Yesu ya tambaye shi ya ce, “**Me kake so in yi maka?**”

Makahon ya ce, “Rabbi, ina so in sami ganin gari.”

⁵² Yesu ya ce, “**Je ka, bangaskiyarka ta warkar da kai.**” Nan da nan, ya sami ganin gari, ya kuma bi Yesu suka tafi.

11

Shiga mai nasara

(*Mattiyu 21.1-11; Luka 19.28-40; Yohanna 12.12-19*)

¹ Sa'ad da suka yi kusa da Urushalima, suka zo Betfaji da Betani wajen Dutsen Zaitun, sai Yesu ya aiki biyu daga cikin almajiransa, ² ya ce musu, “**Ku je kuyen da yake gaba da ku, da shigarku, za ku tarar da wani** d'an jaki a daure a can, wanda ba wanda ya taɓa hawa. Ku kunce shi ku kawo nan. ³ **In wani ya tambaye ku, 'Don me kuke yin haka?' Ku gaya masa cewa, 'Ubangiji yana bukatarsa, zai kuma dawo da shi ba da jimawa ba.'**”

⁴ Suka tafi, suka kuwa tarar da wani d'an jaki a waje, a titi, daure a kofar gida. Suna cikin kunce shi ke nan, ⁵ sai waɗansu mutane da suke tsattsaye a wurin suka ce musu, “Me kuke yi da kuke kunce d'an jakin nan?” ⁶ Suka amsa kamar yadda Yesu ya ce su yi. Mutanen kuwa suka kyale su. ⁷ Da suka kawo shi wajen Yesu, sai suka shimfiɗa rigunarsu a bayansa. Yesu kuwa ya hau ya zauna bisansa. ⁸ Mutane da yawa suka shimfiɗa rigunarsu a kan hanya, waɗansu kuma suka baza rassan itatuwan da suka sara daga gonaki. ⁹ Waɗanda suka yi gaba, da kuma waɗanda suke biye, duk suka d'aga murya, suna cewa,
“Hosanna!*

“Mai albarka ne wanda yake zuwa a cikin sunan Ubangiji!”†

¹⁰ “Mai albarka ne mulkin nan mai zuwa na mahaifinmu Dawuda!”

“Hosanna a can cikin samaniya!”

¹¹ Yesu ya shiga Urushalima ya kuma tafi filin haikali. Ya dudduba kome duka, amma da yake yamma ta yi, sai ya tafi Betani tare da Sha Biyun.

Yesu ya tsabtacce haikali

(*Mattiyu 21.18,19*)

¹² Kashegari, da suke barin Betani, Yesu kuwa ya ji yunwa. ¹³ Da ya hangi wani itacen ɓaure mai ganye, sai ya je domin yā ga ko yana da 'ya'ya. Amma da ya kai can, bai tarar da kome ba sai ganye, domin ba lokacin 'ya'yan ɓaure ba ne. ¹⁴ Sai ya ce wa itacen, “**Kada kowa yā fara cin 'ya'yanka.**” Almajiransa kuwa suka ji ya faɗi haka.

(*Mattiyu 21.12-17; Luka 19.45-48; Yohanna 2.13-22*)

¹⁵ Da suka kai Urushalima, sai Yesu ya shiga filin haikalin, ya fara korar waɗanda suke saya da sayarwa a can. Ya tutture tebur na masu musayar kuɗi, da kujerun masu sayar da tattabarun, ¹⁶ ya kuma hana kowa yā ratsa da a filin haikali d'auke da kayan ciniki. ¹⁷ Da yake koya musu, sai ya ce, “**Ashe, ba a rubuce yake ba cewa, 'Za a kira gidana, gidan addu'a na dukan al'ummai ba'?**‡**Amma ga shi kun mai da shi 'kogon 'yan fashi.'**§”

¹⁸ Manyan firistoci da malaman dokoki suka ji wannan, sai suka fara neman hanyar da za su kashe shi, gama suna jin tsoronsa, saboda dukan taron suna mamakin koyarwarsa.

¹⁹ Da yamma ta yi, sai Yesu da almajiransa suka* bar garin.

* 11:9 Wani faɗi ne na Ibraniyanci mai ma'ana “Ceto!” Wanda ya zama kalmar yabo; haka ma a aya 10

† 11:9 Zab 118.25; Zab 118.26 ‡ 11:17 Ish 56.7 § 11:17 Irm 7.11 * 11:19 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko suna da ya

Itacen baure da ya yankwane
(*Mattiyu 21.20-22*)

²⁰ Da safe, da suke wucewa, sai suka ga itacen bauren nan ya yankwane tun daga saiwarsa. ²¹ Bitrus ya tuna, sai ya ce wa Yesu, “Rabbi, duba! Itacen bauren nan da ka la’anta, ya yankwane!”

²² Yesu ya amsa ya ce, “**Ku gaskata da Allah.** ²³ **Gaskiya nake gaya muku, in wani ya ce wa dutsen nan, ‘Je ka, ka faɗa cikin teku,’** bai kuwa yi shakka a zuci yarsa ba, amma ya gaskata cewa, abin da ya faɗa zai faru, haka kuwa za a yi masa. ²⁴ **Saboda haka, ina faɗa muku, duk abin da kuka rofa cikin addu’a, ku gaskata kun riga kun karɓa, zai kuwa zama naku.** ²⁵ **A duk lokacin da kuke tsaye cikin addu’a, in kuna riƙe da wani mutum a zuci yarku, ku gafarta masa, domin Ubanku da yake sama shi ma yā gafarta muku zunubanku.”†**

An tuhumi ikon Yesu
(*Mattiyu 21.23-27; Luka 20.1-8*)

²⁷ Suka sāke dawowa cikin Urushalima. Da Yesu yana tafiya a filin haikali, sai manyan firistoci, malaman dokoki da kuma dattawa suka zo wurinsa. ²⁸ Suka tambaye, shi suka ce, “Da wane iko kake yin waɗannan abubuwa? Wa kuma ya ba ka ikon yin wannan?”

²⁹ Yesu ya ce, “**Zan yi muku tambaya guda. Ku ba ni amsa, ni kuma zan gaya muku, ko da wane iko nake yin waɗannan abubuwa.** ³⁰ **Baftismar Yohanna, daga sama ce, ko daga mutane? Ku faɗa mini!”**

³¹ Sai suka tattauna a junansu, suka ce, “In muka ce, ‘Daga sama ne,’ zai ce, ‘To, don me ba ku gaskata shi ba?’ ³² In kuma muka ce, ‘Daga wurin mutane ne’; suna jin tsoron mutane, don kowa ya ɗauka cewa, Yohanna, annabi ne na gaskiya.”

³³ Saboda haka, suka amsa wa Yesu suka ce, “Ba mu sani ba.”

Yesu ya ce, “**To, ni ma ba zan gaya muku ko da wane iko nake yin waɗannan abubuwa ba.**”

12

Misalin ’yan haya
(*Mattiyu 21.33-46; Luka 20.9-19*)

¹ Sa’an nan ya fara yi musu magana da misalai ya ce, “**Wani mutum ya shuka gonar inabi. Ya kewaye ta da katanga, ya haka rami domin matsin inabin, ya kuma gina ɗakin gadi.** Sai ya ba wa waɗansu manoma hayar gonar inabin, sa’an nan ya yi tafiya. ² **Da lokacin girbi ya yi, sai ya aiki wani bawa wajen ’yan hayan, don yā karɓo masa ’ya’yan inabin daga wurinsu.** ³ **Amma suka kama shi, suka yi masa dūka, suka kore shi hannun wofi.** ⁴ **Sai ya sāke aikan wani bawa wurinsu, amma suka bugi wannan mutum a kai, suka wulakanta shi.** ⁵ **Har yanzu ya sāke aikan wani. Wannan kuwa suka kashe. Ya aika waɗansu da yawa; suka bubbuge waɗansu, sauran kuwa suka kashe.**

⁶ “**Sauran mutum ɗaya da ya rage ya aika, ɗa, da yake ƙauna.** Daga ƙarshe sai ya aike shi, yana cewa, ‘Za su girmama ɗana.’”

⁷ “**Amma ’yan hayan suka ce wa juna, ‘Aha! Wannan shi ne magājin. Ku zo mu kashe shi, gādon kuma yā zama namu.’** ⁸ **Sai suka kama shi suka kashe, suka jefa shi bayan gonar inabin.**

⁹ “**To, me, mai gonar inabin zai yi ke nan? Zai zo yā karkashe dukan ’yan hayan nan, ya kuma ba wa waɗansu gonar inabin.** ¹⁰ **Ba ku taɓa karanta wannan Nassi ba,**

“**‘Dutsen da magina suka ƙi, shi ne kuwa ya zama dutsen kusurwan gini.**”

¹¹ **Ubangiji ya yi wannan, ya kuma yi kyau a idanunmu?”***

¹² Sai manyan Firistoci da malaman dokoki da shugabanni suka nemi hanyar da za su kama shi, domin sun gane ya yi misalin a kansu ne. Amma suka ji tsoron taron, saboda haka suka bar shi suka yi tafiyarsu.

† 11:25 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da zunubai. 26 Amma idan ba kwa yafewa, Ubanku ma da yake sama, ba zai yafe muku zunubanku ba. * 12:11 Zab 118.22,23

*Biyar haraji ga Kaisar**(Mattiya 22.15-22; Luka 20.20-26)*

¹³ Daga baya, sai suka tura waƙansu Farisiyawa da mutanen Hiridus zuwa wurin Yesu, domin su sa masa tarko a cikin maganarsa. ¹⁴ Suka zo wurinsa suka ce, “Malam, mun san kai mutum ne mai mutunci. Ba ka bin ra’ayin mutane, don ba ka nuna bambanci. Amma kana koyar da hanyar Allah bisa ga gaskiya. Daidai ne a biya wa Kaisar haraji, ko babu? ¹⁵ Mu biya ko kada mu biya?”

Amma Yesu ya san munafuncinsu, sai ya yi tambaya ya ce, “**Don me kuke kofarin sa mini tarko? Ku kawo mini dinari in ga.**” ¹⁶ Suka kawo masa kuɗin, sai ya tambaye, su ya ce, “**Hoton wane ne wannan? Kuma rubutun wane ne wannan?**”

Suka ce, “Na Kaisar.”

¹⁷ Sai Yesu ya ce musu, “**Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku ba wa Allah kuma abin da yake na Allah.**”

Suka yi mamakinsa kwarai.

*Aure a tashin matattu**(Mattiya 22.23-33; Luka 20.27-40)*

¹⁸ Sa’an nan Sadukiyawa da suke cewa, babu tashin matattu, suka zo masa da tambaya. ¹⁹ Suka ce, “Malam, Musa ya rubuta mana cewa, in ɗan’uwan wani mutum ya mutu, ya bar mata babu ’ya’ya, dole mutumin ya auri gwauruwar, yã kuma samo wa ɗan’uwansa ’ya’ya. ²⁰ To, an yi waƙansu ’yan’uwa guda bakwai. Na fari ya yi aure, ya mutu babu ’ya’ya. ²¹ Na biyun ya auri gwauruwar, sai shi ma ya mutu, babu ’ya’ya. Haka kuma na ukun. ²² A gaskiya, ba ko ɗaya daga cikin bakwai ɗin da ya bar ’ya’ya. Daga karshe, macen ta mutu. ²³ To, a tashin matattu, matar wa za ta zama, don duk su bakwai nan sun aure ta?”

²⁴ Yesu ya ce, “**Ashe, ba a cikin kuskure kuke ba saboda rashin sanin Nassi, ko ikon Allah? ²⁵ Sa’ad da matattu suka tashi, ba za su yi aure ba, ba kuwa za a ba da su ga aure ba. Za su zama kamar yadda mala’iku suke a cikin sama. ²⁶ Game da tashin matattu kuwa, ashe, ba ku karanta a cikin littafin Musa ba, game da labarin ɗan kurmin nan mai cin wuta da Musa ya gani a jeji, yadda Allah ya yi magana da shi ya ce, ‘Ni ne Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yaƙub’?† ²⁷ Shi ba Allah na matattu ba ne, shi Allah na masu rai ne. Kun yi mummunan kuskure!**”

*Dokar da ta fi girma duka**(Mattiya 22.23-33; Luka 20.27-40)*

²⁸ Wani daga cikin malaman dokoki ya zo ya ji suna muhawwara. Da ya lura cewa Yesu ya amsa musu daidai, sai ya tambaye shi ya ce, “A cikin dukan dokoki, wacce ta fi girma duka?”

²⁹ Yesu ya ce, “**Wadda ta fi girma duka, ita ce wannan. ‘Ku saurara, ya Isra’ila, Ubangiji Allahnmu, Ubangiji ɗaya ne. ³⁰ Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka, da dukan ranka, da dukan hankalinka, da kuma dukan karfinka.‡ ³¹ Na biyun ita ce, ‘Ka kaunaci maƙwabcinka kamar kanka. §Ba wata doka da ta fi waƙannan.**”

³² Mutumin ya ce, “Malam, ka faɗi daidai. Daidai ne da ka ce, Allah ɗaya ne, babu kuma wani sai shi. ³³ Nuna kauna ga Allah da dukan zuciyarka, da dukan ganewarka, da dukan karfinka, da kuma nuna kauna ga maƙwabcinka kamar kanka, ya fi dukan hadayun konawa da sadakoki.”

³⁴ Da Yesu ya ga ya amsa da hikima, sai ya ce masa, “**Ba ka da nisa da mulkin Allah.**” Daga lokacin, ba wanda ya yi karambani yin masa wata tambaya.

*Kiristi ɗan wane ne?**(Mattiya 22.41-46; Luka 20.41-44)*

³⁵ Yayinda Yesu yake koyarwa a filin haikalin, sai ya yi tambaya ya ce, “**Yaya malaman dokoki suke cewa Kiristi ɗan Dawuda ne? ³⁶ Dawuda da kansa ya yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki ya ce,**

“**Ubangiji ya ce wa Ubangijina,**

“**Zauna a hannun damana**

sai na sa abokan gaɓanka

a karkashin sawunka.”*

† 12:26 Fit 3.6 ‡ 12:30 M Sh 6.4,5 § 12:31 Fir 19.18 * 12:36 Zab 110.1

³⁷ Dawuda da kansa ya kira shi ‘Ubangiji.’ To, ta yaya zai zama dƙansa?”

Taro mai yawa suka saurare shi da murna.

(Mattiyyu 23.1-36; Luka 20.45-47)

³⁸ Sa’ad da Yesu yake koyarwa ya ce, “Ku lura da malaman dokoki. Sukan so yin tafiya a manyan riguna, a kuma dinga gaishe su a wuraren kasuwanci. ³⁹ Sukan kuma nemi wuraren zama mafi daraja a majami’u, da kuma wuraren zaman manya a bukukkuwa. ⁴⁰ Suna fƙwace gidajen gwauraye, kuma don nuna iyawa, sukan yi dogayen addu’o’i. Irin mutanen nan, za su sha hukunci mai tsanani sosai.”

Bayarwar gwauruwa

⁴¹ Yesu ya zauna dƙaura da inda ake bayarwa, ya kuma dubi yadda taron suke sa ku dƙinsu a cikin dƙakunan ajiya haikali. Masu arziki da yawa suka zuba ku dƙaƙe masu yawa. ⁴² Amma wata matalauciya gwauruwa, ta zo ta saka anini biyu, da suka yi daidai da rabin kobo.

⁴³ Yesu ya kira almajiransa wurinsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, abin da matalauciya gwauruwan nan ta zuba cikin dƙakunan ajiya nan ya fi na sauran dukan. ⁴⁴ Dukansu sun bayar ne daga cikin arzikinsu; ita kuwa, daga cikin talaucinta, ta ba da kome, duk abin da take da shi na rayuwa.”

13

Alamun karshen zamani

(Mattiyyu 24.1,2; Luka 21.5,6)

¹ Da yake barin haikalin, sai dƙaya daga cikin almajiransa ya ce masa, “Malam! Dubi irin manyan manyan duwatsun nan! Ka ga irin gine-ginen nan masu kyau mana!”

² Yesu ya amsa ya ce, “Ka ga dukan manyan gine-ginen nan? Ba wani dutse a nan, da za a bari kan wani da ba za a rushe ba.”

(Mattiyyu 24.3-14; Luka 21.7-19)

³ Da Yesu yana zaune a kan Dutsen Zaitun da yake dƙaura da haikali, sai Bitrus, Yaƙub, Yohanna da kuma Andarawus, suka tambaye shi a boye, suka ce, ⁴ “Ka gaya mana, yaushe wa dƙannan abubuwa za su faru? Wace alama ce kuma za ta nuna cewa, duk wa dƙannan suna dab da cikawa?”

⁵ Sai Yesu ya ce musu, “Ku lura fa kada wani ya ruƙe ku. ⁶ Da yawa za su zo a cikin sunana, suna cewa, ‘Ni ne shi.’ Za su kuwa ruƙi mutane da yawa. ⁷ Sa’ad da kuka ji labarun yake-yake da jita-jitar yake-yake, kada hankalinku ya tashi. Dole irin wa dƙannan abubuwa su faru. Amma karshen tukuna.

⁸ Al’umma za ta tasar wa al’umma, mulki kuma ya tasar wa mulki. Za a yi girgizar ƙasa a wurare dabam-dabam, a kuma yi yunwa. Wa dƙannan dai mafarin azabar naƙuda.

⁹ “Dole ku yi zaman tsaro. Za a ba da ku ga hukuma, a kuma bulale ku a majami’u. Saboda ni kuma, za ku tsaya a gaban gwamnoni da sarakuna, domin ku ba da shaida a gabansu. ¹⁰ Dole sai an fara yin wa’azin bishara ga dukan al’ummai. ¹¹ Sa’ad da aka kama ku, aka kuma kai ku don a yi muku shari’a, kada ku damu da abin da za ku faƙa. Sai dai ku faƙi abin da aka ba ku a lokacin. Gama ba ku kuke magana ba, Ruhu Mai Tsarki ne.

¹² “Dan’uwa zai ba da dƙan’uwa a kashe. Mahaifi zai ba da dƙansa. ‘Ya’ya za su tayar wa iyayensu, su kuma sa a kashe su. ¹³ Dukan mutane za su ƙi ku saboda ni, amma wanda ya tsaya da ƙarfi har ƙarshe, zai sami ceto.

(Mattiyyu 24.15-21; Luka 21.20-24)

¹⁴ “Sa’ad da kuka ga ‘abin ƙyama, mai kawo hallaka’* tsaye inda † bai kamata ba (mai karatu ya gane), to, sai wa dƙanda suke a Yahudiya su gudu zuwa duwatsu. ¹⁵ Kada wani da yake kan rufin gidansa ya sauka, ko ya shiga gida don ya dƙauki wani abu. ¹⁶ Kada wani da yake gona kuma ya koma don dƙaukar rigarsa. ¹⁷ Kaiton mata masu ciki, da mata masu renon ‘ya’ya a wa dƙancan kwanakin! ¹⁸ Ku yi addu’a, kada wannan ya faru a lokacin sanyi. ¹⁹ Domin wa dƙancan kwanakin za su zama kwanaki na baƙin ciki, wa dƙanda ba a taƙa yin irinsa ba tun farkon halitta, har ya zuwa yanzu, ba kuwa za a saƙe yin irinsa ba.

²⁰ “Da ba don Ubangiji ya rage kwanakin nan ba, da ba wani da zai tsira. Amma saboda za baƙi ba wa dƙanda ya zaƙa, sai ya rage kwanakin. ²¹ A lokacin nan, in wani ya ce muku, ‘Duba, ga Kiristi nan!’

* 13:14 Dan 9.27; Dan 11.31; Dan 12.11 † 13:14 Ko kuwa shi; haka ma a aya 29

Ko kuwa, ‘Duba, ga shi can!’ Kada ku gaskata. ²² Gama Kiristi masu yawa na karya, da annabawan karya za su firfito, su kuma aikata manyan alamu da ayyukan banmamaki don su ruɗi har da zaɓaɓɓu ma in zai yiwu. ²³ Amma ku kula! Na dai gaya muku kome tun da wuri.

(Mattiyu 24.29-31; Luka 21.25-28)

²⁴ “Amma waɗancan kwanaki, bayan baƙin azaban nan, “rana za tã yi duhu, wata kuma ba zai ba da haskensa ba;

²⁵ taurari za su fãfãɗo daga sararin sama.

Za a kuma girgiza manyan abubuwan da suke a sararin sama.’‡

²⁶ “Sa’an nan, mutane za su ga ‘Dan Mutum yana zuwa cikin gizagizai da iko, da ɗaukaka mai girma.

²⁷ Zai kuma aiko mala’ikunsa su tattaro zaɓaɓɓunsa daga kusurwoyi huɗun nan, daga iyakar duniya har yã zuwa iyakar sama.

(Mattiyu 24.32-35; Luka 21.29-33)

²⁸ “To, sai ku yi koyi da itacen ɓaure. Da zarar rassansa suka yi taushi, ganyayensa kuma suka toho, kun san cewa damina ta yi kusa ke nan. ²⁹ Haka ma, in kuka ga waɗannan abubuwa suna faruwa, ku san cewa ya yi kusan zuwa, yana ma dab da bakin kofa. ³⁰ Gaskiya nake gaya muku, zamanin nan ba zai shuɗe ba sai duk abubuwan nan sun faru. ³¹ Sama da kasa za su shuɗe, amma kalmomina ba za su taɓa shuɗewa ba.

Ba a san rana ko sa’a ba
(Mattiyu 24.36-44)

³² “Game da wannan rana ko sa’a kuwa, ba wanda ya sani, ko mala’ikun da suke sama, ko ‘Dan, sai Uban kaɗai. ³³ Ku lura fa! Ku zauna a shirye! Don ba ku san lokacin da shi zai zo ba. ³⁴ Yana kama da mutumin da zai yi tafiya. Yakan bar gidansa a hannun bayinsa, kowa da nasa aikin da aka sa shi, yã kuma ce wa wanda yake gadin kofa, yã yi tsaro.

³⁵ “Saboda haka, sai ku zauna a shirye, domin ba ku san lokacin da maigidan zai dawo ba, ko da yamma ne, ko da tsakar dare ne, ko lokacin da zakara na cara ne, ko kuma da safe ne. ³⁶ In ya zo kwaram, kada ka bari yã tarar da kai kana barci. ³⁷ Abin da na faɗa muku, na faɗa wa kowa. ‘Ku yi tsaro!’”

14

An shafe Yesu a Betani

(Mattiyu 26.1-5; Luka 22.1,2; Yohanna 11.45-53)

¹ To, saura kwana biyu ne kaɗai a yi Bikin Ketarewa da Bikin Burodi Marar Yisti, sai manyan firistoci da malaman dokoki, suka nemi wani dalili su kama Yesu a ɓoye, su kashe. ² Suka ce, “Ba a lokacin Biki ba, don kada mutane su yi tawaye.”

(Mattiyu 26.6-13; Yohanna 12.1-8)

³ Yayinda yake a Betani, a gidan wani mutumin da ake kira Siman Kuturu, yana cin abinci, sai wata mace ta zo da wani ɗan tulu na turaren alabasta da aka yi da nardi zalla, mai tsadan gaske. Ta fasa tulun, ta kuma zuba turaren a kansa.

⁴ Waɗansu daga cikin waɗanda suke wurin, suka ji haushi, suka ce wa juna, “Me ya sa za a ɓata turaren nan haka? ⁵ Da an sayar da shi, ai, da an sami kuɗi fiye da albashi* ma’aikaci na shekara guda, a ba wa matalauta. Sai suka tsawata mata da zafi.”

⁶ Yesu ya ce, “Ku kyale ta mana. Don me kuke damunta? Ta yi abu mai kyau a gare ni. ⁷ Matalauta dai suna tare da ku kullum, za ku kuma iya taimakonsu a duk lokacin da kuke so. Amma ni ba zan kasance da ku kullum ba. ⁸ Ta yi abin da ta iya yi. Ta zuba turare a jikina kafin lokaci, don shirin jana’izata. ⁹ Gaskiya nake gaya muku, duk inda aka yi wa’azin bishara ko’ina a duniya, za a faɗi abin da ta yi, domin tunawa da ita.”

(Mattiyu 26.14-16; Luka 22.3-6)

‡ 13:25 Ish 13.10; Ish 34.4 * 14:5 Girik fiye da dinari ɗari uku

¹⁰ Sai Yahuda Iskariyot, ɗaya daga cikin Sha Biyun nan, ya je wajen manyan firistoci don yā bashe Yesu a gare su. ¹¹ Suka yi murna da jin haka, suka yi alkawari za su ba shi kuɗi. Don haka, ya fara neman zarafi yā ba da shi.

Abincin yamma na Ubangiji

(Mattiyu 26.17-25; Luka 22.7-14,21-23; Yohanna 13.21-30)

¹² A rana ta fari ta Bikin Burodi Marar Yisti, lokacin da akan yanka ɗan ragon hadayar kafara, bisa ga al'ada ta tunawa da Bikin Ketarewa, sai almajiran Yesu suka tambaye shi, suka ce, “Ina kake so mu je mu shirya maka wurin da za ka ci Bikin Ketarewa?”

¹³ Sai ya aiki biyu daga cikin almajiransa ya ce, “**Ku shiga cikin birni, za ku sadu da wani** ɗauke da tulun ruwa. Ku bi shi. ¹⁴ **Gidan da ya shiga, ku gaya wa maigidan cewa, ‘Malam yana tambaya, ina ɗakin bakina, inda zan ci Bikin Ketarewa tare da almajiraina?’** ¹⁵ **Zai nuna muku wani babban ɗakin sama da aka shirya domin baƙi.** Ku yi mana shirin a can.”

¹⁶ Almajiran suka tafi, suka shiga cikin birnin, suka kuwa tarar da kome kamar yadda Yesu ya faɗa musu. Sai suka shirya Bikin Ketarewa.

¹⁷ Da yamma ta yi, sai Yesu ya zo tare da Sha Biyun. ¹⁸ Yayinda suke cin abinci a tebur, sai ya ce, “**Gaskiya nake gaya muku,** ɗaya daga cikinku zai bashe ni, wani wanda yake ci tare da ni.”

¹⁹ Suka cika da baƙin ciki, da ɗaya-ɗaya suka ce masa, “Tabbatacce, ba ni ba ne, ko?”

²⁰ Ya ce, “**Daya daga cikin Sha Biyun ne, wanda yake ci tare da ni a kwano.** ²¹ **Dan Mutum zai tafi kamar yadda yake a rubuce game da shi, amma kaiton mutumin da ya bashe Dan Mutum! Zai fi masa, da ba a haife shi ba.**”

(Mattiyu 26.26-30; Luka 22.14-23; 1 Korintiyawa 11.23-25)

²² Yayinda suke cin abinci, sai Yesu ya ɗauki burodi, ya yi godiya, ya kakkarya, ya ba wa almajiransa, yana cewa, “**Ku karɓa,** wannan jikina ne.”

²³ Sai kuma ya ɗauki kwaf ruwan inabi, ya yi godiya, ya kuma miƙa musu, dukansu suka sha daga ciki.

²⁴ Sai ya ce musu, “**Wannan jinina ne na alkawari, wanda aka zubar da shi saboda mutane da yawa.**

²⁵ **Gaskiya nake gaya muku, ‘Ba zan fara sha daga ‘ya’yan inabi ba, sai ranan nan, da zan sha shi sabo a mulkin Allah.’”**

²⁶ Da suka rera waƙa, sai suka fita, suka tafi Dutsen Zaitun.

Yesu ya yi magana a kan mūsun Bitrus

(Mattiyu 26.31-35; Luka 22.31-34; Yohanna 13.36-38)

²⁷ Yesu ya ce musu, “**Dukanku za ku ja da baya ku bar ni, gama yana a rubuce cewa,**

“**Zan bugi makiyayin tumaki,**

tumakin kuwa za su warwatse.’†

²⁸ **Amma bayan na tashi, zan sha gabanku zuwa Galili.”**

²⁹ Bitrus ya ce, “Ko da duka sun ja da baya suka bar ka, ba zan bar ka ba.”

³⁰ Yesu ya ce, “**Gaskiya nake faɗa** maka, yau, tabbatacce, a daren nan, kafin zakara yā yi cara sau biyu‡**kai da kanka za ka yi mūsun sanina sau uku.”**

³¹ Amma Bitrus ya yi ta nanatawa da ƙarfi ya ce, “Ko da zan mutu tare da kai, ba zan taɓa yin mūsun saninka ba.” Duk sauran ma suka ce haka.

Getsemane

(Mattiyu 26.36-46; Luka 22.39-46)

³² Suka tafi wani wurin da ake kira Getsemane, Yesu ya kuma ce wa almajiransa, “**Ku zauna a nan, yayinda ni kuwa in yi addu’a.**” ³³ Ya tafi tare da Bitrus, Yaƙub da kuma Yohanna. Sai ya fara baƙin ciki da damuwa ƙwarai. ³⁴ Sai ya ce musu, “**Raina yana cike da baƙin ciki har ma kamar zan mutu. Ku dakata a nan ku yi tsaro.”**

† 14:27 Zak 13.7 ‡ 14:30 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko ba su da sau biyu.

³⁵ Sai ya yi gaba kaɗan, ya fāɗi a kasa, ya yi addu'a, ya ce in mai yiwuwa ne, a ɗauke masa wannan sa'a. ³⁶ Ya ce, “**Ya Abba, Uba, kome mai yiwuwa ne a gare ka. Ka** ɗauke mini wannan kwaf. Amma ba abin da nake so ba, sai dai abin da kake so.”

³⁷ Sai ya koma wajen almajiransa, ya same su suna barci. Ya ce wa Bitrus, “**Siman, kana barci ne? Ka kasa yin tsaro na sa'a ɗaya?**” ³⁸ **Ku yi tsaro, ku kuma yi addu'a, domin kada ku fāɗi cikin jarraba.** Ruhu yana so, sai dai jiki raunana ne.”

³⁹ Ya sāke komawa, ya maimaita addu'ar da ya yi. ⁴⁰ Da ya dawo, ya sāke tarar da su suna barci, domin barci ya cika musu ido. Suka rasa abin da za su ce masa.

⁴¹ Da ya koma sau na uku, sai ya ce musu, “**Har yanzu kuna barci, kuna hutawa ba? Ya isa! Lokaci ya yi. Duba an ba da Dan Mutum a hannun masu zunubi.**” ⁴² **Ku tashi! Mu tafi! Ga mai bashe ni ɗin yana zuwa!”**

An kama Yesu

(Mattiyu 26.47-56; Luka 22.47-53; Yohanna 18.3-12)

⁴³ Yana cikin magana ke nan, sai Yahuda, ɗaya daga cikin Sha Biyun ya bayyana. Ya zo tare da taro da suke riƙe da takuba da sanduna. Manyan firistoci da malaman dokoki, da kuma dattawa ne suka turo taron.

⁴⁴ Mai bashe shi ɗin ya riga ya shirya alama da su cewa, “Wanda na yi wa sumba, shi ne mutumin, ku kama shi, ku riƙe sosai.” ⁴⁵ Nan da nan Yahuda ya je wurin Yesu ya ce, “Rabbi!” Ya kuma yi masa sumba. ⁴⁶ Mutanen kuwa suka kama Yesu, suka riƙe shi. ⁴⁷ Sai wani cikin waɗanda suke tsattsaye kusa ya zāre takobinsa, ya sare kunnen bawan babban firist.

⁴⁸ Yesu ya ce, “**Ina jagoran wani tawaye ne da kuka fito da takuba da kuma sanduna domin ku kama ni?**” ⁴⁹ **Kowace rana ina tare da ku, ina koyarwa a filin haikali, ba ku kama ni ba. Amma dole a cika Nassi.”** ⁵⁰ Sai kowa ya yashe shi ya gudu.

⁵¹ Wani saurayin da ba ya sanye da kome sai rigar lilin, yana bin Yesu. Da suka yi ƙoƙarin kama shi, ⁵² sai ya gudu ya bar rigarsa, ya gudu tsirara.

A gaban majalisa

(Mattiyu 26.57-68; Luka 22.54,55,63-71; Yohanna 18.13,14,19-24)

⁵³ Suka kai Yesu wajen babban firist, sai dukan manyan firistoci, dattawa da kuma malaman dokoki suka taru. ⁵⁴ Bitrus ya bi shi daga nesa, har cikin filin gidan babban firist. A can, ya zauna tare da masu gadi, yana jin ɗumin wuta.

⁵⁵ Manyan firistoci da dukan 'yan Majalisa, suka shiga neman shaidar laifin da za a tabbatar a kan Yesu, domin su kashe shi. Amma ba su sami ko ɗaya ba. ⁵⁶ Da yawa suka ba da shaidar ƙarya a kansa, amma shaidarsu ba tā zo ɗaya ba.

⁵⁷ Sai waɗansu suka miƙe tsaye, suka ba da wannan shaida ƙarya a kansa, suka ce, ⁵⁸ “Mun ji shi ya ce, ‘Zan rushe wannan haikali da mutum ya gina, cikin kwana uku, in sāke gina wani wanda ba ginin mutum ba.’” ⁵⁹ Duk da haka ma, shaidarsu ba tā zo ɗaya ba.

⁶⁰ Sai babban firist ya tashi a gabansu, ya tambayi Yesu ya ce, “Ba za ka amsa ba? Wane shaida ke nan waɗannan mutane suke kawowa a kanka?” ⁶¹ Amma Yesu ya yi shiru, bai kuwa amsa ba.

Babban firist ya sāke tambayarsa ya ce, “Kai ne Kiristi, Dan Mai Albarka?”

⁶² Yesu ya ce, “**Ni ne. Za ku kuwa ga Dan Mutum yana zaune a hannun dama na Mai Iko, yana kuma zuwa a cikin gizagizan sama.”**

⁶³ Babban firist ya yage tufafinsa, ya yi ce, “Ina dalilin neman waɗansu shaidu kuma? ⁶⁴ Kun dai ji saɓon. Me kuka gani?”

Duka suka yanke masa hukuncin kisa. ⁶⁵ Sai waɗansu suka fara tattofa masa miyau, suka rufe masa idanu, suka bubbuge shi da hannuwansu, suka ce, “Yi annabci!” Masu gadin kuma suka ɗauke shi, suka yi masa duka.

Bitrus ya yi mūsun sanin Yesu

(Mattiyu 26.69-75; Luka 22.56-62; Yohanna 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Yayinda Bitrus yake kasa a filin gidan, sai wata yarinya, baiwa, dƙaya daga cikin ma'aikatan babban firist, ta zo can. ⁶⁷ Da ta ga Bitrus yana jin dƙumi, sai ta dube shi da kyau.

Ta ce, "Kai ma kana tare da Yesu, Banazare."

⁶⁸ Amma ya yi m̄usu ya ce, "Ban san abin da kike magana ba, balle ma in fahimce ki." Sai ya fita zuwa zaure.*

⁶⁹ Da baiwar ta gan shi a can, sai ta s̄ake gaya wa waƙanda suke tsattsaye a wurin, ta ce, "Wannan mutum yana dƙaya daga cikinsu." ⁷⁰ Sai ya s̄ake yin musu.

Bayan dƙan lokaci kaƙan, sai waƙanda suke tsattsaye kusa suka ce wa Bitrus, "Lalle, kana dƙaya daga cikinsu, gama kai mutumin Galili ne."

⁷¹ Sai ya fara la'antar kansa, yana rantsuwa musu, yana cewa, "Ban san wannan mutumin da kuke magana a kai ba."

⁷² Nan da nan zakara ya yi cara sau na biyu.† Sai Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya yi masa cewa, "Kafin zakara ȳa yi cara sau biyu,‡za ka yi m̄usun sanina sau uku." Sai ya fashe da kuka.

15

Yesu a gaban Bilatus

(*Mattiyu 27.1,2,11-14; Luka 23.1-5; Yohanna 18.28-38*)

¹ Da sassafe, sai manyan firistoci da dattawa, da malaman dokoki, da dukan Majalisa, suka yanke shawara. Suka daure Yesu, suka kai shi, suka miƙa shi ga Bilatus.

² Bilatus ya yi tambaya ya ce, "Kai ne Sarkin Yahudawa?"

Yesu ya amsa ya ce, "I, haka yake, kamar yadda ka faƙa."

³ Manyan firistoci suka zarge shi a kan abubuwa da yawa. ⁴ Don haka Bilatus ya s̄ake tambayarsa ya ce, "Ba za ka amsa ba? Dubi abubuwa da yawa da suke zarginka da su."

⁵ Amma har yanzu, Yesu bai ba da amsa ba, Bilatus ya yi mamaki.

(*Mattiyu 27.15-26; Luka 23.13-25; Yohanna 18.39-19.16*)

⁶ Yanzu fa, al'ada ce a lokacin Bikin, a saki dƙan kurkuku guda wanda mutane suka roƙa. ⁷ Wani mutumin da ake kira Barabbas, yana a kurkuku, tare da waƙansu 'yan tawaye da suka yi kisankai a lokacin wani hargitsi. ⁸ Taron suka matso, suka ce roƙi Bilatus ȳa yi musu abin da ya saba yi.

⁹ Bilatus ya yi tambaya ya ce, "Kuna so in sakar muku Sarkin Yahudawa?" ¹⁰ Don ya san saboda sonkai ne manyan firistoci suka ba da Yesu a gare shi. ¹¹ Amma manyan firistoci suka zuga taron su sa a saki Barabbas, a maimakon Yesu.

¹² Bilatus ya tambaye su ya ce, "To, me zan yi da wanda kuke ce da shi, sarkin Yahudawa?"

¹³ Suka yi ihu, suka ce, "A gicciye shi!"

¹⁴ Bilatus ya yi tambaya ya ce, "Don me? Wane laifi ya yi?"

Amma suka ƙara yin ihu suna cewa, "A gicciye shi!"

¹⁵ Don son ȳa faranta wa taron rai, sai Bilatus ya sakar musu Barabbas. Ya sa aka yi wa Yesu bulala, sa'an nan ya ba da shi a gicciye.

Sojoji sun yi wa Yesu ba'a

(*Mattiyu 27.27-30; Yohanna 19.2,3*)

¹⁶ Sojojin suka tafi da Yesu cikin fadar gwamna (wato, Firetoriyum), suka kira dukan kamfanin sojoji wuri dƙaya. ¹⁷ Suka sa masa wata riga mai ruwan shunayya, suka kuma tuƙa rawanin ƙaya suka sa masa. ¹⁸ Sai suka fara ce masa, "Ranka ȳa daƙe sarkin Yahudawa!" ¹⁹ Suka dinga bugunsa a k̄a da sanda, suka tattofa masa miyau. Suka durƙusa suka yi masa bangirma na ba'a. ²⁰ Bayan da suka gama yin masa ba'a, suka tuƙe rigar mai ruwan shunayyar, suka sa masa nasa tufafi. Sai suka tafi da shi don a gicciye shi.

* 14:68 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko suna da ƙofar shiga zakara kuwa ya yi cara

† 14:72 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko ba su da sau na biyu. ‡ 14:72 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko ba su da sau biyu.

*Gicciyewa**(Mattiyyu 27.27-30; Yohanna 19.2,3)*

²¹ Sai ga wani mutum daga Sairin da ake kira Siman, mahaifin Alekzanda da Rufus, yana wucewa kan hanyarsa daga kauye. Sai suka tilasta shi yã d'auki gicciyen. ²² Suka kawo Yesu a wurin da ake kira Golgota (wanda yake nufin Wurin Kokon Kai). ²³ Sai suka miƙa masa ruwan inabi gauraye da mur, don yã rage zafi, amma bai sha ba. ²⁴ Sai suka gicciye shi. Suka rarraba tufafinsa, suka jefa kuri'a a kansu don su ga abin da kowa zai samu.

²⁵ Sa'a ta uku na safe ce kuwa aka gicciye shi. ²⁶ Akwai rubutu na zarginsa, da ya ce,
Sarkin Yahudawa.

²⁷ Suka gicciye 'yan fashi biyu tare da shi, d'aya a damansa, d'ayan kuma a hagnosis.* ²⁹ Masu wucewa suka zazzage shi. Suka kaƙa kai suna cewa, "To, kai da za ka rushe haikali ka kuma gina shi a kwana uku, ³⁰ sai ka sauko daga gicciyen, ka ceci kanka!"

³¹ Haka kuma, manyan firistoci da malaman dokoki suka yi masa ba'a a junansu, suna cewa, "Ya ceci waƙansu, amma ya kãsa ceton kansa! ³² Bari wannan Kiristi, wannan Sarkin Isra'ila, yã sauko yanzu daga gicciye, don mu ga mu kuma gaskata." Waƙanda aka gicciye tare da shi ma suka zazzage shi.

*Mutuwar Yesu**(Mattiyyu 27.45-56; Luka 23.44-49; Yohanna 19.28-30)*

³³ Daga sa'a ta shida har zuwa sa'a ta tara na rana, duhu ya rufe dukan kasar. ³⁴ A daidai sa'a ta tara na rana, sai Yesu ya d'aga murya da ƙarfi ya ce, "*Eloi, Eloi, lama sabaktani?*" (Wato, "*Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?*").†

³⁵ Da waƙansu cikin waƙanda suke tsattsaye kusa da wurin suka ji haka, suka ce, "Ku saurara, yana kiran Iliya."

³⁶ Wani mutum ya ruga ya je ya jiƙo soso da ruwan tsami, ya soka a sanda ya miƙa wa Yesu yã sha. Ya ce, "Ku ƙyale shi. Bari mu ga ko Iliya zai zo yã saukar da shi."

³⁷ Da murya mai ƙarfi, Yesu ya ja numfashinsa na ƙarshe.

³⁸ Labulen haikali kuwa ya yage kashi biyu, daga sama har ƙasa. ³⁹ Da jarumin da yake tsaye a gaban Yesu ya ji muryarsa, ya kuma ga yadda ya mutu, sai ya ce, "Gaskiya, wannan mutum 'Dan Allah ne!"

⁴⁰ Waƙansu mata suna kallo daga nesa. A cikinsu kuwa akwai Maryamu Magdalin, Maryamu mahaifiyar Yaƙub ƙarami da Yusuf,‡ da kuma Salome. ⁴¹ A Galili waƙannan mata ne suka riƙa bin sa suna yin masa hidima. Waƙansu mata da yawa da suka zo tare da shi daga Urushalima, su ma suna nan a can.

*Jana'izar Yesu**(Mattiyyu 27.57-61; Luka 23.50-56; Yohanna 19.38-42)*

⁴² Ranar kuwa ita ce ranar Shirye-shirye (wato, ana kashegari Asabbaci). Saboda haka, da yamma ta yi, sai ⁴³ Yusuf daga Arimateya, wani sanannen d'an Majalisa, wanda dã ma yake jiran zuwan mulkin Allah, ya je wajen Bilatus ba tsoro, ya roka a ba shi jikin Yesu. ⁴⁴ Bilatus ya yi mamaki da ya ji cewa Yesu ya riga ya mutu. Sai ya kira jarumin ya tambaye shi ko Yesu ya riga ya mutu. ⁴⁵ Da ya ji ta bakin jarumin cewa haka ne, sai ya ba wa Yusuf jikin. ⁴⁶ Sai Yusuf ya kawo zanen lilin, ya saukar da jikin, ya nanna d'ē shi da lilin d'in, sa'an nan ya sa shi a kabarin da aka fafe a cikin dutse. Sai ya gungura wani dutse ya rufe bakin kabarin. ⁴⁷ Maryamu Magdalin da Maryamu uwar Yusuf sun ga inda aka kwantar da shi.

16

*Tashin Yesu daga matattu**(Mattiyyu 28.1-8; Luka 24.1-12; Yohanna 20.1-10)*

* 15:27 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dã suna da hagu, 28 Nassin nan kuwa ya cika da ya ce, "An lasafta shi a cikin masu laifi." (Ish 53.12) † 15:34 Zab 22.1 ‡ 15:40 Girik Yosi, wani sunan Yusuf; haka ma a aya 47

¹ Da Asabbaci ya wuce, sai Maryamu Magdalin, Maryamu mahaifiyar Yakub, da kuma Salome suka sayi kayan kanshi domin su je su shafa wa jikin Yesu. ² A ranar farko ta mako, da sassafe, bayan fitowar rana, suna kan hanyarsu zuwa kabarin ke nan, ³ sai suka tambaye juna suka ce, “Wane ne zai gungura mana dutsen daga bakin kabarin?”

⁴ Amma da suka daga kai, sai suka ga cewa, an riga an gungura dutsen. Dutsen kuwa babba ne. ⁵ Da suna shiga cikin kabarin, sai suka ga wani saurayi sanye da farar riga, yana zaune a hannun dama, sai suka firgita.

⁶ Ya ce, “Kada ku firgita. Kuna neman Yesu Banazare wanda aka gicciye ne. Ya tashi! Ba ya nan. Ku dubi inda aka kwantar da shi. ⁷ Amma ku tafi ku gaya wa almajiransa da kuma Bitrus cewa, ‘Ya sha gabanku zuwa Galili. Can za ku gan shi, kamar yadda ya faɗa muku.’”

⁸ Da rawan jiki da kuma ruɗewa, matan suka fita a guje daga kabarin. Ba su kuwa gaya wa kowa ba, don suna tsoro.

[Waɗansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko da waɗansu shaidu na dā ba su da ayoyi 9-20.]

⁹ Da Yesu ya tashi daga matattu da safe, a ranar farko ta mako, ya fara bayyana ga Maryamu Magdalin, wadda ya fitar da aljanu bakwai daga cikinta. ¹⁰ Ta je ta gaya wa waɗanda dā suke tare da shi, waɗanda kuma suke makoki da kuka. ¹¹ Da suka ji cewa Yesu yana da rai, har ma ta gan shi, ba su gaskata ba.

(Luka 24.13-35)

¹² Daga baya Yesu ya bayyana a wani kamanni dabam ga biyunsu, yayinda suke tafiya kauye. ¹³ Waɗannan kuwa suka koma suka shaida wa sauran, amma su ma ba su gaskata ba.

¹⁴ Bayan haka, Yesu ya bayyana ga Sha Dayan, yayinda suke cin abinci. Ya tsawata musu a kan rashin bangaskiyarsu, da yadda suka fi gaskata waɗanda suka gan shi bayan ya tashi.

¹⁵ Ya ce, musu, “*Ku tafi cikin dukan duniya, ku yi wa’azin bishara ga dukan halitta.* ¹⁶ *Duk wanda ya gaskata, aka kuma yi masa baftisma, zai sami ceto. Amma duk wanda bai gaskata ba kuwa, zai hallaka.* ¹⁷ *Waɗannan alamu za su kasance tare da waɗanda suka gaskata. A cikin sunana za su fitar da aljanu, za su yi magana da sababbin harsuna.* ¹⁸ *Za su d’auki macizai da hannuwansu. In kuwa suka sha mugun dafi, ba zai cuce su ba ko kaɗan. Za su d’ibiya hannuwansu a kan marasa lafiya, su kuwa warke.”*

¹⁹ Bayan Ubangiji Yesu ya yi musu magana, sai aka d’auke shi zuwa sama, ya kuma zauna a hannun dama na Allah. ²⁰ Sai almajiran suka fita, suka yi wa’azi ko’ina. Ubangiji kuwa ya yi aiki tare da su, ya tabbatar da maganarsa ta wurin alamu da suke biye da maganar.

Luka

Gabatarwa

¹ Mutane da yawa sun d'au niyyar rubuta labarin abubuwan da aka cika a cikinmu, ² kamar yadda muka karɓe su daga waɗanda tun farko shaidu ne da kuma masu hidimar bishara. ³ Saboda haka, da yake ni da kaina na binciko kome a hankali daga farko, na ga ya yi kyau in rubuta maka labarin dalla-dalla, ya mafifici Tiyofilus, ⁴ don ka san tabbacin abubuwan da aka koyar da kai.

An yi faɗar haihuwar Yohanna Mai Baftisma

⁵ A lokacin da Hiridus ne yake sarautar Yahudiya, an yi wani firist mai suna Zakariya, na sashin firistoci gidan Abiya. Matarsa Elizabet ma 'yar zuriyar Haruna ce. ⁶ Dukansu biyu kuwa masu adalci ne a gaban Allah, suna kuma bin umarnan Ubangiji da farillansa duka da halin rashin zargi. ⁷ Sai dai ba su da 'ya'ya, domin Elizabet bakararriya ce; kuma dukansu biyu sun tsufa.

⁸ Wata rana da lokacin aikin firistoci na sashen Zakariya na yin hidima ya kewayo, yana kuma cikin hidimarsa ta firist a gaban Allah, ⁹ sai aka zaɓe shi ta wurin kuri'a, bisa ga al'adar aikin firist, yā shiga haikalin Ubangiji yā kōne turare. ¹⁰ Da lokacin kōne turare ya yi, duk taron masu sujada suna a waje suna addu'a.

¹¹ Sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare shi, tsaye a dama da bagaden turare. ¹² Da Zakariya ya gan shi sai ya firgita, tsoro kuma ya kama shi. ¹³ Amma mala'ikan ya ce masa, "Kada ka ji tsoro, Zakariya; an ji addu'arka. Matarka Elizabet za tã haifa maka d'fa, za ka kuma ba shi suna Yohanna. ¹⁴ Zai zama abin murna da farin ciki a gare ka, mutane da yawa kuwa za su yi murna don haihuwarsa, ¹⁵ gama zai zama mai girma a gaban Ubangiji. Ba kuwa zai taɓa shan ruwan inabi ko wani abu mai sa maye ba. Zai cika da Ruhu Mai Tsarki tun haihuwa. ¹⁶ Shi ne zai juye mutanen Isra'ila da yawa zuwa wurin Ubangiji Allahnsu. ¹⁷ Zai sha gaban Ubangiji, a ruhu da kuma iko irin na Iliya, domin yā juye zukatan iyaye ga 'ya'yansu, marasa biyayya kuma ga zama masu biyayya don yā kintsa mutane su zama shiryayyu domin Ubangiji."

¹⁸ Sai Zakariya ya tambayi mala'ikan ya ce, "Yaya zan tabbatar da wannan? Ga ni tsoho, matana kuma ta kwana biyu."

¹⁹ Mala'ikan ya ce, "Ni ne Jibra'ilu. Ina tsaya a gaban Allah, an kuma aiko ni in yi maka magana, in kuma faɗa maka wannan labari mai daɗi. ²⁰ Yanzu za ka zama bebe, ba za ka k'ara iya magana ba sai ranar da wannan magana ta cika, saboda ba ka gaskata da kalmomina waɗanda za su zama gaskiya a daidai lokacinsu ba."

²¹ Ana cikin haka, mutane suna jiran Zakariya, suna kuma mamaki me ya sa ya daɗe haka a cikin haikali. ²² Da ya fito, bai iya yin musu magana ba. Sai suka gane, ya ga wahayi ne a haikali, domin ya dinga yin musu alamu, amma ya k'asa yin magana.

²³ Da lokacin hidimarsa ya cika, sai ya koma gida. ²⁴ Bayan wannan, matarsa Elizabet ta yi ciki, ta kuma riƙa ɓuya har wata biyar. ²⁵ Sai ta ce, "Ubangiji ne ya yi mini wannan. A waɗannan kwanaki ya nuna tagomashinsa ya kuma kawar mini da kunya a cikin mutane."

Annabcin haihuwar Yesu

²⁶ A wata na shida, sai Allah ya aiki mala'ika Jibra'ilu zuwa Nazaret, wani gari a Galili, ²⁷ gun wata budurwar da aka yi alkawarin aurenta ga wani mutum mai suna Yusuf daga zuriyar Dawuda. Sunan budurwar Maryamu. ²⁸ Mala'ikan ya je wurinta ya ce, "A gaishe ki, ya ke da kika sami tagomashi kwarai! Ubangiji yana tare da ke."

²⁹ Maryamu ta damu kwarai da kalmominsa, tana tunani wace irin gaisuwa ce haka? ³⁰ Amma mala'ikan ya ce mata, "Kada ki ji tsoro, Maryamu, kin sami tagomashi a wurin Allah. ³¹ Ga shi za ki yi ciki ki kuma haifi d'fa, za ki kuma ba shi suna Yesu. ³² Zai zama mai girma, za a kuma kira shi 'Dan Maɗaukaki. Ubangiji Allah zai ba shi gadon sarautar kakansa Dawuda, ³³ zai yi mulkin gidan Yakub har abada, mulkinsa kuma ba zai taɓa kare ba."

³⁴ Maryamu ta tambayi mala'ikan ta ce, "Yaya wannan zai yiwu, da yake ni budurwa ce?"

³⁵ Mala'ikan ya amsa ya ce, "Ruhu Mai Tsarki zai sauko miki, ikon Maƙaukaki kuma zai rufe ke. Saboda haka, Mai Tsarkin nan da za a haifa, za a kira shi* Dan Allah. ³⁶ 'Yar'uwarki Elizabet ma za ta haifi ɗa a tsufanta, ita da aka ce bakararriya, ga shi tana a watanta na shida. ³⁷ Gama ba abin da zai gagari Allah."

³⁸ Maryamu ta amsa ta ce, "To, ni baiwar Allah ce, bari ya zama mini kamar yadda ka faɗa." Sai mala'ikan ya tafi abinsa.

Maryamu ta ziyarci Elizabet

³⁹ A lokacin sai Maryamu ta shirya ta gaggauta zuwa wani gari a kasar tudu ta Yahudiya, ⁴⁰ inda ta shiga gidan Zakariya ta kuma gai da Elizabet. ⁴¹ Da Elizabet ta ji gaisuwar Maryamu, sai jaririn da yake a cikinta ya yi motsi. Elizabet kuma ta cika da Ruhu Mai Tsarki. ⁴² Sai ta ɗaga murya da ƙarfi ta ce, "Ke mai albarka ce a cikin mata. Mai albarka ne kuma ɗan da za ki haifa! ⁴³ Me ya sa na sami wannan tagomashi har da mahaifiyar Ubangijina za ta zo wurina? ⁴⁴ Da jin gaisuwar, sai jaririn da yake cikina ya yi motsi don murna. ⁴⁵ Mai albarka ce wadda ta gaskata cewa abin da Ubangiji ya faɗa mata zai cika!"

Wakar Maryamu

⁴⁶ Sai Maryamu ta ce,
 "Raina yana ɗaukaka Ubangiji
⁴⁷ ruhuna kuma yana farin ciki da Allah Mai Cetona,
⁴⁸ gama ya lura da ƙaskancin baiwarsa.
 Daga yanzu nan gaba dukan zamanai za su ce da ni mai albarka,
⁴⁹ gama Mai Iko Duka ya yi mini manyan abubuwa,
 sunansa labudda Mai Tsarki ne.
⁵⁰ Jinkansa ya kai ga masu tsoronsa,
 daga zamani zuwa zamani.
⁵¹ Ya aikata manyan ayyuka da hannunsa;
 ya watsar da waɗanda suke masu girman kai a zurfin tunaninsu.
⁵² Ya saukar da masu mulki daga gadajen sarautarsu
 amma ya ɗaukaka ƙaskantattu.
⁵³ Ya ƙosar da masu yunwa da kyawawan abubuwa
 amma ya sallami mawadata hannu wofi.
⁵⁴ Ya taimaki bawansa Isra'ila,
 yana tunawa ya nuna jinkai
⁵⁵ ga Ibrahim da zuriyarsa har abada,
 kamar yadda ya faɗa wa kakanninmu."
⁵⁶ Maryamu ta zauna da Elizabet kusan wata uku sa'an nan ta koma gida.

Haihuwar Yohanna Mai Baftisma

⁵⁷ Sa'ad da kwanaki suka yi don Elizabet ta haihu, sai ta haifi ɗa. ⁵⁸ Maƙwabtanta da 'yan'uwanta suka ji cewa Ubangiji ya nuna mata jinkai mai yawa, suka kuma taya ta farin ciki.

⁵⁹ A rana ta takwas, sai suka zo don a yi wa yaron kaciya, ɗa za su sa masa sunan mahaifinsa Zakariya ne, ⁶⁰ amma mahaifiyar yaron ta ce, "A'a! Za a ce da shi Yohanna."

⁶¹ Sai suka ce mata, "Ba wani a cikin danginku mai wannan suna."

⁶² Sai suka yi alamu wa mahaifinsa, don su san sunan da zai su a kira yaron. ⁶³ Ya yi alama a kawo masa allo, a gaban kowa sai ya rubuta, "Sunansa Yohanna." Dukan mutane kuwa suka yi mamaki.
⁶⁴ Nan da nan bakinsa ya buɗe harshensa kuma ya saku, sai ya fara magana yana yabon Allah.
⁶⁵ Maƙwabta duk suka cika da tsoro, mutane kuwa suka yi ta yin magana game da dukan waɗannan abubuwa a ko'ina a cikin ƙasar tudu ta Yahudiya. ⁶⁶ Duk waɗanda suka ji wannan kuwa sun yi mamaki suna cewa, "To, me yaron nan zai zama?" Gama hannun Ubangiji yana tare da shi.

Wakar Zakariya

* 1:35 Ko kuwa Saboda haka, yaron da za a haifa za a kira shi mai tsarki

⁶⁷ Mahaifinsa Zakariya ya cika da Ruhu Mai Tsarki sai ya yi annabci ya ce,
⁶⁸ “Yabo ya tabbata ga Ubangiji, Allah na Isra’ila,
 domin ya zo ya kuma fanshe mutanensa.
⁶⁹ Ya tā mana kahan ceto
 a gidan bawansa Dawuda
⁷⁰ (yadda ya yi magana tun tuni ta wurin annabawansa masu tsarki),
⁷¹ cewa zai cece mu daga abokan gābanmu
 daga kuma hannun dukan waƙanda suke kinmu
⁷² don yā nuna jinkai ga kakanninmu,
 yā kuma tuna da alkawarinsa mai tsarki,
⁷³ rantsuwar da ya yi wa mahaifinmu Ibrahim,
⁷⁴ don yā kuɓutar da mu daga hannun abokan gābanmu,
 yā kuma sa mu iya yin masa hidima babu tsoro,
⁷⁵ cikin tsarki da adalci a gabansa dukan kwanakinmu.

⁷⁶ “Kai kuma, ɗana, za a ce da kai annabin Maɗaukaki;
 gama za ka sha gaban Ubangiji don ka shirya masa hanya,
⁷⁷ don ka sanar da mutanensa ceto,
 ta wurin gafarar zunubansu,
⁷⁸ saboda jinkai na Allahnmu mai kauna,
 hasken nan na ceto zai bullo mana daga sama,
⁷⁹ don yā haskaka a kan waƙanda suke zama cikin duhu,
 da kuma cikin inuwar mutuwa,
 don yā bi da kafafunmu a hanyar salama.”
⁸⁰ Yaron kuwa ya yi girma ya kuma karfafa a ruhu; ya zauna a hamada sai lokacin da ya fito a fili
 ga mutanen Isra’ila.

2

Haihuwar Yesu (Mattiyu 1.18-25)

¹ A waƙancan kwanaki, Kaisar Augustus ya ba da doka cewa ya kamata a yi ƙidaya a dukan masarautar Roma. ² (Wannan ce ƙidaya ta fari da aka yi a lokacin da Kwirinnyus yake gwamnar Suriya.)
³ Sai kowa ya koma garinsa don a rubuta shi.

⁴ Saboda haka Yusuf ma ya haura daga Nazaret a Galili zuwa Yahudiya, ya tafi Betlehem garin Dawuda, don shi daga gida da kuma zuriyar Dawuda ne. ⁵ Ya tafi can don a rubuta shi tare da Maryamu, wadda aka yi masa alkawari zai aura, tana kuwa da ciki. ⁶ Yayinda suke can, sai lokacin haihuwar jaririn ya yi, ⁷ ta kuwa haifi ɗanta na fari. Ta nannaɗe shi a zane ta kuma kwantar da shi cikin wani kwami, don ba su sami ɗaki a masauki ba.

Makiyaya da Mala'iku

⁸ Akwai makiyaya masu zama a fili kusa da wurin, suna tsaron garkunan tumakinsu da dare. ⁹ Sai wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare su, ɗaukakar Ubangiji kuma ta haskaka kewaye da su, suka kuwa tsorata ƙwarai. ¹⁰ Amma mala'ikan ya ce musu, “Kada ku ji tsoro. Na kawo muku labari mai daɗi na farin ciki mai yawa ne wanda zai zama domin dukan mutane. ¹¹ Yau a birnin Dawuda an haifa muku Mai Ceto; shi ne Kiristi Ubangiji. ¹² Wannan zai zama alama a gare ku. Za ku tarar da jariri a nannaɗe a zane kwance a kwami.”

¹³ Ba labari sai ga taron rundunar sama suka bayyana tare da mala'ikan, suna yabon Allah suna cewa,

¹⁴ “Daukaka ga Allah a can cikin sama,
 a duniya kuma salama ga mutane waƙanda tagomashinsa yake bisansu.”

¹⁵ Da mala'ikun suka bar su, su suka koma sama, sai makiyayan suka ce wa juna, "Mu je Betlehem mu ga wannan abin da ya faru, wanda Ubangiji ya sanar mana."

¹⁶ Sai suka tafi da sauri, suka tarar da Maryamu da Yusuf, da kuma jaririn kwance a kwami. ¹⁷ Sa'ad da suka gan shi, sai suka baza maganar da aka gaya musu game da yaron, ¹⁸ duk kuwa waƙanda suka ji wannan, suka yi mamaki a kan abin da makiyayan suka faɗa. ¹⁹ Amma Maryamu ta riƙe dukan waƙannan abubuwa ta kuma yi ta tunaninsu a zuciyarta. ²⁰ Makiyayan kuwa suka koma, suna ɗaukaka suna kuma yabon Allah saboda dukan abubuwan da suka ji, suka kuma gani, yadda aka gaya musu.

Mika Yesu a haikali

²¹ A rana ta takwas, da lokaci ya yi da za a yi masa kaciya, sai aka ba shi suna Yesu, sunan da mala'ika ya ba shi kafin a yi cikinsa.

²² Da lokacin tsarkakewarsu bisa ga Dokar Musa ya cika, sai Yusuf da Maryamu suka ɗauke shi suka haura zuwa Urushalima don su miƙa shi ga Ubangiji ²³ (yadda yake a rubuce a Dokar Ubangiji cewa, "Kowane ɗan fari, za a keɓe shi ga Ubangiji"*), ²⁴ don kuma su miƙa hadaya bisa ga abin da aka faɗa a Dokar Ubangiji cewa, "kurciyoyi biyu ko 'yan tattabarai biyu."†

²⁵ To, akwai wani mutum a Urushalima mai suna Siman, shi mai adalci da kuma mai ibada. Yana jiran fansar Isra'ila, Ruhu Mai Tsarki kuwa yana tare da shi. ²⁶ An bayyana masa ta wurin Ruhu Mai Tsarki cewa ba zai mutu ba sai ya ga Kiristi na Ubangiji. ²⁷ Da Ruhu ya iza shi, sai ya shiga cikin filin haikali. Sa'ad da iyayen suka kawo jaririn nan Yesu don su yi masa abin da al'adar Doka ta bukaci, ²⁸ sai Siman ya karɓi yaron a hannuwansa ya yabi Allah, yana cewa,

²⁹ "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kamar yadda ka yi alkawari, yanzu ka sallami bawanka lafiya.

³⁰ Gama idanuna sun ga cetonka,

³¹ wanda ka shirya a gaban dukan mutane,

³² haske don bayyanawa ga Al'ummai da kuma ɗaukaka ga mutanenka Isra'ila."

³³ Mahaifin yaron da kuma mahaifiyarsa suka yi mamaki abin da aka faɗa game da shi. ³⁴ Sa'an nan Siman ya sa musu albarka ya ce wa Maryamu mahaifiyarsa, "An ƙaddara yaron nan yā zama sanadin fāɗuwa da tashin mutane da yawa a Isra'ila, zai kuma zama alamar da mutane ba za su so ba, ³⁵ ta haka za a fallasa tunanin zukatan mutane da yawa. Ke ma, takobi zai soki zuciyarki."

³⁶ Akwai wata annabiya ma, mai suna Anna, diyar Fanuwel, na kabilar Asher. Ta tsufa kutuf; ta yi zama da mijinta shekaru bakwai bayan sun yi aure, ³⁷ ta kuwa zama gwauruwa sai da ta kai shekaru tamanin da huɗu.‡ Ba ta taɓa barin haikali ba, tana sujada dare da rana, tana kuma azumi da addu'a. ³⁸ Tana haurawa wurinsu ke nan a wannan lokaci, sai ta yi wa Allah godiya ta kuma yi magana game da yaron nan ga dukan waƙanda suke sauraron fansar Urushalima.

³⁹ Bayan da Yusuf da Maryamu suka gama yin dukan abubuwan da Dokar Ubangiji ta bukaci, sai suka koma Galili suka tafi Nazaret garinsu. ⁴⁰ Yaron kuwa ya yi girma ya yi ƙarfi; ya cika da hikima, alherin Allah kuwa yana bisansa.

Yesu a haikali

⁴¹ Kowace shekara, iyayen Yesu sukan je Urushalima don Bikin Ketarewa. ⁴² Da Yesu ya cika shekaru goma sha biyu, sai suka tafi Bikin bisa ga al'ada. ⁴³ Bayan Bikin, da iyayen suka kama hanya don su koma gida, sai Yesu, yaron nan, ya tsaya a Urushalima, ba da saninsu ba. ⁴⁴ Su kuwa sun ɗauka yana tare da su, saboda haka, suka yi ta tafiya har na yini guda. Sa'an nan suka fara nemansa cikin 'yan'uwansu da abokansu. ⁴⁵ Da ba su gan shi ba, sai suka koma Urushalima nemansa. ⁴⁶ Bayan kwana uku, sai suka same shi a filin haikali zaune a tsakiyar malamai, yana sauraronsu yana kuma yi musu tambayoyi. ⁴⁷ Dukan waƙanda suka ji shi, suka yi mamakin fahimtarsa, da amsoshinsa. ⁴⁸ Da iyayensa suka gan shi sai suka yi mamaki. Mahaifiyarsa ta ce masa, "Dana, don me ka yi mana haka? Ni da mahaifinka duk mun damu muna nemanka."

* 2:23 Fit 13.2,12 † 2:24 Fir 12.8 ‡ 2:37 Ko kuwa gwauruwa na shekaru tamanin da huɗu.

⁴⁹ Sai ya ce, “Don me kuke nemana? Ba ku san cewa, dole in kasance a gidan Ubana ba?” ⁵⁰ Amma ba su fahimci abin da yake faɗin musu ba.

⁵¹ Sai ya koma Nazaret tare da su, yana yi musu biyayya. Mahaifiyarsa kuma ta riƙe dukan waɗannan abubuwa a zuciyarta. ⁵² Yesu kuwa ya yi girma, ya kuma ƙaru cikin hikima, ya kuma sami tagomashi a wurin Allah da mutane.

3

Yohanna Mai Baftisma ya shirya hanya

(Mattiyyu 3.1-12; Markus 1.1-8; Yohanna 1.19-28)

¹ A shekara ta goma sha biyar ta mulkin Kaisar Tiberiyus, a lokacin Buntus Bilatus ne gwamnar Yahudiya, Hiridus kuma yana sarautar Galili, ɗan’uwansa Filibus yana sarautar Ituriya da Tarakunitis, Lisaniyas kuma yana sarautar Abiline. ² A lokacin ne Annas da Kayifas suke manyan firistoci. Sai maganar Allah ta zo wa Yohanna, ɗan Zakariya a hamada. ³ Ya zaga dukan ƙasar da take kewaye da Urdun, yana wa’azin baftismar tuba don gafarar zunubai. ⁴ Kamar yadda yake a rubuce a littafin annabi Ishaya.

“Muryar mai kira a hamada,
‘Ku shirya wa Ubangiji hanya,
ku miƙe hanyoyi domininsa.

⁵ Za a cike kowane kwari,
a farfashe kowane dutse da kowane tudu.
Za a miƙe hanyoyin da suka karkace,
a gyaggyara hanyoyi masu gargaɗa su zama sumul.

⁶ Dukan ‘yan Adam kuwa za su ga ceton Allah!’”*

⁷ Yohanna ya ce wa taron da suke zuwa domin yā yi musu baftisma, “Ku macizai! Wa ya gargaɗe ku, ku guje wa fushin nan mai zuwa? ⁸ Ku yi ayyukan da suka dace da tuba. Kada ma ku yi tunani za ku iya ce wa kanku, ‘Ai, muna da mahaifinmu Ibrahim.’ Ina gaya muku cewa daga cikin duwatsun nan Allah zai iya tā da ‘ya’ya wa Ibrahim. ⁹ An riga an sa bakin gatari a gindin itatuwa, kuma duk itacen da bai ba da ‘ya’ya masu kyau ba, za a sare shi a jefa cikin wuta.”

¹⁰ Sai taron suka tambaye shi, suka ce “Me za mu yi ke nan?”

¹¹ Ya amsa ya ce, “Ya kamata, mutumin da yake da riguna biyu, yā raba da wanda ba shi da riga, mai abinci kuma yā yi haka.”

¹² Masu karɓar haraji ma suka zo, domin a yi musu baftisma. Suka yi tambaya, suka ce “Malam, me ya kamata mu yi?”

¹³ Ya ce musu, “Kada ku karɓa fiye da abin da aka ce a karɓa.”

¹⁴ Sai waɗansu sojoji suka tambaye shi, “Mu fa? Me ya kamata mu yi?”

Sai ya amsa ya ce, “Kada ku ƙwace kuɗin mutane, kada kuma ku yi shaidar ƙarya. Ku yi haƙuri da abin da ake biyanku.”

¹⁵ Mutane suka zuba ido, suna kuma tunani a zuciyarsu, ko Yohanna ne Kiristi wanda ake sauraron zuwansa. ¹⁶ Yohanna ya amsa musu duka ya ce, “Ina muku baftisma da ruwa. Amma wani wanda ya fi ni iko yana zuwa, ban ma isa in kunce igiyar takalmansa ba. Shi zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da wuta kuma. ¹⁷ Matankaɗinsa yana a hannunsa don yā tankaɗe sussukarsa ya kuma tattara alkama cikin rumbunsa, amma zai ƙone yayin da wutar da ba a iya kashewa.” ¹⁸ Da kalmomi masu yawa Yohanna ya yi wa mutane gargaɗi, ya kuma yi musu wa’azin bishara.

¹⁹ Amma da Yohanna ya tsawata wa Hiridus mai mulki saboda Hiridiyas, matar ɗan’uwansa, da kuma dukan sauran mugayen abubuwan da ya yi, ²⁰ Hiridus dai ya ƙara ɓata al’amarin. Ya sa a kulle Yohanna a kurkuku.

Baftismar Yesu da kuma asalinsa
(Mattiyyu 3.13-17; Markus 1.9-11)

* 3:6 Ish 40.3-5

²¹ Sa'ad da ake wa dukan mutane baftisma, sai aka yi wa Yesu shi ma. Da yana cikin addu'a, sai sama ya buɗe, ²² Ruhu Mai Tsarki kuma ya sauko masa a wata siffa, kamar kurciya. Sai murya ta fito daga sama, ta ce, "Kai ne Dana, wanda nake kauna, kai ne kuma kana faranta mini zuciya kwarai."

(*Mattiyu 1.1-17*)

²³ To, Yesu kansa yana da shekaru kusan talatin da haihuwa sa'ad da ya fara aikinsa. An ɗauka shi ɗan Yusuf ne,

ɗan Heli, ²⁴ ɗan Mattat,
 ɗan Lawi, ɗan Melki,
 ɗan Yannai, ɗan Yusuf,
²⁵ ɗan Mattatiyas, ɗan Amos,
 ɗan Nahum, ɗan Esli,
 ɗan Naggai, ²⁶ ɗan Ma'at,
 ɗan Mattatiyas, ɗan Semeyin,
 ɗan Yosek, ɗan Yoda,
²⁷ ɗan Yowanan, ɗan Resa,
 ɗan Zerubbabel, ɗan Sheyaltiyel,
 ɗan Neri, ²⁸ ɗan Melki,
 ɗan Addi, ɗan Kosam,
 ɗan Elmadam, ɗan Er,
²⁹ ɗan Yoshuwa, ɗan Eliyezer,
 ɗan Yorim, ɗan Mattat,
 ɗan Lawi, ³⁰ ɗan Simeyon,
 ɗan Yahuda, ɗan Yusuf,
 ɗan Yonam, ɗan Eliyakim,
³¹ ɗan Meleya, ɗan Menna,
 ɗan Mattata, ɗan Natan,
 ɗan Dawuda, ³² ɗan Yesse,
 ɗan Obed, ɗan Bowaz,
 ɗan Salmon, † ɗan Nashon,
³³ ɗan Amminadab, ɗan Ram, ‡
 ɗan Hezron, ɗan Ferez,
 ɗan Yahuda, ³⁴ ɗan Yakub,
 ɗan Ishaku, ɗan Ibrahim,
 ɗan Tera, ɗan Nahor,
³⁵ ɗan Serug, ɗan Reyuu,
 ɗan Feleg, ɗan Eber,
 ɗan Sala, ³⁶ ɗan Kainan,
 ɗan Arfakshad, ɗan Shem,
 ɗan Nuhu, ɗan Lamek,
³⁷ ɗan Metusela, ɗan Enok,
 ɗan Yared, ɗan Mahalalel,
 ɗan Kainan, ³⁸ ɗan Enosh,
 ɗan Shitu, ɗan Adamu,
 ɗan Allah.

4

Gwajin Yesu

(*Mattiyu 4.1-11; Markus 1.12,13*)

† 3:32 waɗansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko suna da Sala ‡ 3:33 waɗansu rubuce-rubucen hannu suna Amminadab, ɗan Admin, ɗan Arni; waɗansu rubuce-rubucen hannun kuma sun bambanta sosai.

¹ Yesu kuwa cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dawo daga Urdun, Ruhu kuma ya kai shi cikin hamada, ² inda kwana arba'in, Iblis ya gwada shi. Bai ci kome ba a cikin kwanakin nan, a farshensu kuwa ya ji yunwa.

³ Iblis ya ce masa, "In kai Dan Allah ne, ka faɗa wa wannan dutse yã zama burodi."

⁴ Yesu ya amsa ya ce, "A rubuce yake, 'Ba da abinci kaɗai mutum zai rayu ba.'*"

⁵ Iblis ya kai shi can kan wani wuri mai tsawo, ya nunnuna masa a kyiftawar ido dukan mulkokin duniya. ⁶ Ya ce masa, "Zan ba ka dukan ikonsu da darajarsu, gama ni aka danƙa wa, kuma zan bai wa duk wanda na ga dama. ⁷ Saboda haka in ka yi mini sujada, dukan wannan zai zama naka."

⁸ Yesu ya amsa ya ce, "A rubuce yake, 'Ka yi wa Ubangiji Allahnka sujada, kuma shi kaɗai za ka bauta wa.'†"

⁹ Sai Iblis, ya kai shi Urushalima ya sa ya tsaya a kan wuri mafi tsayi na haikali ya ce, "In kai Dan Allah ne, ka yi tsalle daga nan zuwa ƙasa. ¹⁰ Gama a rubuce yake,

"Zai umarci mala'ikunsa game da kai,

su kiyaye ka da kyau;

¹¹ za su tallafe ka da hannuwansu,

don kada ka buga kafarka a kan dutse.‡"

¹² Yesu ya amsa ya ce, "An ce, 'Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.'§"

¹³ Da Iblis ya gama dukan wannan gwajin, ya bar shi sai lokacin da wata dama ta samu.

An ƙi Yesu a Nazaret

(Mattiyu 4.12-17; Markus 1.14,15)

¹⁴ Yesu ya koma Galili cikin ikon Ruhu. Labarinsa kuwa ya bazu ko'ina a ƙauyuka. ¹⁵ Ya yi ta koyarwa a majami'unsu, kowa kuwa ya yabe shi.

(Mattiyu 13.53-58; Markus 6.1-6)

¹⁶ Ya tafi Nazaret, inda aka yi renonsa. A ranar Asabbaci kuma, ya shiga majami'a kamar yadda ya saba. Sai ya mife don yã yi karatu. ¹⁷ Aka kuwa ba shi naɗaɗɗen littafin annabi Ishaya. Da ya buɗe, sai ya sami wurin da aka rubuta,

¹⁸ "Ruhun Ubangiji yana kaina,

domin ya shafe ni,

in yi wa matalauta wa'azin bishara.

Ya aiko ni in yi shelar 'yanci ga 'yan kurkuku,

in kuma buɗe idanun makafi,

in ba da 'yanci ga waɗanda aka danne.

¹⁹ In yi shelar shekarar tagomashin Ubangiji.*"

²⁰ Sai ya naɗe naɗaɗɗen littafin ya mayar wa mai hidimar, ya kuma zauna. Dukan idanun waɗanda suke a majami'ar, suka koma a kansa. ²¹ Sai ya fara ce musu, "A yau, Nassin nan, ya cika a kunnenku."

²² Duk suka yabe shi, suka yi mamakin kalmomin alheri da suke fitowa daga bakinsa. Suka yi tambaya, suna cewa, "Anyu, wannan ba ɗan Yusuf ba ne?"

²³ Yesu ya ce musu, "Tabbatacce, na san za ku faɗa mini karin maganan nan, 'Likita, warkar da kanka! Ka kuma yi abin da muka ji ka yi a Kafarnahum, a nan garinka.'"

²⁴ Ya ci gaba, da ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, babu annabin da ake yarda da shi a garinsa.

²⁵ Ina tabbatar muku a zamanin Iliya, akwai gwauraye da yawa a Isra'ila, sa'ad da aka rufe sararin sama har shekara uku da rabi, aka kuma yi yunwa mai tsanani ko'ina a ƙasar. ²⁶ Duk da haka, ba a aiki Iliya ga ko ɗaya a cikinsu ba. Sai dai zuwa ga wata gwauruwa da take a Zarefat, a yankin Sidon.

²⁷ Akwai kuma mutane da yawa a Isra'ila masu kuturta a zamanin annabi Elisha, amma ba ko ɗayansu da aka tsarkake sai Na'aman mutumin Suriyan nan kaɗai."

²⁸ Dukan mutanen da suke cikin majami'a suka fusata ƙwarai da jin wannan. ²⁹ Suka tashi, suka fitar da Yesu bayan gari, suka kai shi goshin tudun da aka gina garin, don su ture shi ƙasa, ³⁰ amma sai ya bi ta tsakiyar taron ya yi tafiyarsa.

* 4:4 M Sh 8.3 † 4:8 M Sh 6.13 ‡ 4:11 Zab 91.1,12 § 4:12 M Sh 6.16 * 4:19 Ish 61.1,2

Yesu ya fitar da mugun ruhu
(Markus 1.21-28)

³¹ Sai ya tafi Kafarnahum, wani gari a Galili, a ranar Asabbaci kuma, ya fara koya wa mutane. ³² Suka yi ta mamakin koyarwarsa, domin sakonsa yana da iko.

³³ A cikin majami'ar, akwai wani mutum mai aljani, wani mugun ruhu. Mutumin ya daga murya da karfi ya ce, ³⁴ "Wayyo! Ina ruwanka da mu, Yesu Banazare? Ka zo ne don ka hallaka mu? Na san wane ne kai, Mai Tsarki na Allah!"

³⁵ Yesu ya tsawata masa da karfin cewa, "**Yi shiru! Ka fita daga cikinsa!**" Sai aljanin ya fyaɗa mutumin da kasa a gabansu duka, sa'an nan ya fita, ya bar shi ba wani rauni.

³⁶ Dukan mutanen suka yi mamaki, suka ce wa junansu, "Wace irin koyarwa ce haka? Da karfi da iko, yana ba wa mugayen ruhohin umarni suna kuma fita!" ³⁷ Labarinsa kuwa ya bazu ko'ina a cikin kasar.

Yesu ya warkar da mutane da yawa
(Mattiyu 8.14-17; Markus 1.29-34)

³⁸ Yesu ya fita daga majami'ar, ya tafi gidan Siman. Surukar Siman kuwa tana fama da zazzabi mai tsanani, sai suka roki Yesu ya taimake ta. ³⁹ Sai ya sunkuya kusa da ita, ya kuma tsawata wa zazzabin, sai zazzabin ya sake ta. Nan take ta tashi, ta yi musu hidima.

⁴⁰ Rana tana faduwa, sai mutane suka yi ta kawo wa Yesu dukan waɗanda suke da cuta iri-iri, sai ya dibiya wa kowannensu hannuwansa, ya warkar da su. ⁴¹ Bugu da kari, aljanu suka fiffita daga cikin mutane da yawa suna ihu suna cewa, "Kai Dan Allah ne!" Amma ya kwaɗe su, ya hana su magana, don sun san cewa shi ne Kiristi.†

⁴² Da gari yana wayewa, sai Yesu ya je inda ba kowa. Mutane suka yi ta nemansa, da suka zo inda yake, sai suka yi kofari su hana shi barinsu. ⁴³ Amma ya ce, "**Dole in yi wa'azin bisharar mulkin Allah ga sauran garuruwa, saboda wannan ne aka aiko ni.**" ⁴⁴ Sai ya dinga yin wa'azi a majami'un Yahudiya.

5

Kiran almajirai na farko
(Mattiyu 8.14-17; Markus 1.29-34)

¹ Wata rana, Yesu yana tsaye a bakin Tafkin Gennesaret, mutane kuma suna ta matsawa kewaye da shi, domin su ji maganar Allah, ² sai ya hangi jiragen ruwa biyu a bakin tafkin, waɗanda masu kamun kifi suka bari suna wankin abin kamun kifinsu. ³ Sai ya shiga daga jirgin ruwan da yake na Siman, ya kuma roke shi ya tura shi kaɗan daga gaci. Sai ya zauna a jirgin ruwan, ya koyar da mutane daga ciki.

⁴ Da ya gama magana, sai ya ce wa Siman, "**Ka tuka jirgin zuwa inda akwai zurfi, ka saukar da abin kamun kifinka ka kama kifi.**"

⁵ Siman ya amsa ya ce, "Ranka ya daɗe, duk dare mun yi ta fama ba mu kama kome ba, amma tun da ka ce haka, zan saki abin kamun kifin."

⁶ Da suka yi haka, sai suka kama kifi da yawa, har abin kamun kifinsu suka fara tsintsinkewa. ⁷ Sai suka kira abokansu a daga jirgin, su zo su taimake su, suka kuwa zo. Suka cika jiragen biyu da kifi cif, har jiragen suka fara nutsewa.

⁸ Da Siman Bitrus ya ga wannan, sai ya fadi a gaban Yesu ya ce, "Rabu da ni, Ubangiji. Ni mai zunubi ne!" ⁹ Gama mamaki ya kama shi da abokansa duka, saboda yawan kifin da suka kama. ¹⁰ Yakub da Yohanna, 'ya'yan Zebedi, abokan aikin Siman su ma suka yi mamaki.

Sai Yesu ya ce wa Siman, "**Kada ka ji tsoro, daga yanzu za ka riƙa kama mutane ne.**" ¹¹ Sai suka jawo jiragen ruwansu zuwa gaci, suka bar kome da kome, suka bi shi.

Warkar da kuturu
(Mattiyu 8.1-4; Markus 1.40-45)

¹² Yayinda Yesu yake daga cikin garuruwan nan, sai ga wani mutum wanda kuturta ta ci karfinsa. Da ganin Yesu, sai ya fadi da fuskarsa a kasa, ya roke shi ya ce, "Ubangiji, in ka yarda, kana iya ka tsabtacce ni."

† 4:41 Ko kuwa Almasihu

¹³ Yesu ya miƙa hannunsa ya taɓa mutumin ya ce, “**Na yarda, ka zama da tsabta!**” Nan da nan, sai kuturtar ta rabu da shi.

¹⁴ Sai Yesu ya umarce shi ya ce, “**Kada ka gaya wa kowa, amma ka tafi ka nuna kanka ga firist, ka kuma miƙa haɗayu da Musa ya umarta, saboda tsarkakewarka ta zama shaida a gare su.**”

¹⁵ Duk da haka, labarinsa ya fara bazuwa sosai, har taron mutane suka dinga zuwa don jinsa, da kuma neman warkarwa daga cututtukansu. ¹⁶ Amma Yesu sau da yawa, yakan keɓe kansa zuwa wuraren da ba kowa, yā yi addu’a.

Yesu ya warkar da shanyayye
(*Mattiyu 9.1-8; Markus 2.1-12*)

¹⁷ Wata rana, da yake cikin koyarwa, waɗansu Farisiyawa da malaman dokoki waɗanda suka zo daga kowane ƙauye a Galili, Yahudiya da Urushalima kuwa suna zaune. Ikon Ubangiji yana nan don yā warkar da masu ciwo. ¹⁸ Sai ga waɗansu mutane suka kawo wani shanyayye a kan tabarma. Suka yi ƙoƙari su shigar da shi cikin gidan, domin su kwantar da shi a gaban Yesu. ¹⁹ Da suka ga babu hanyar da za su bi saboda taron, sai suka haura rufin, suka saukar da shi a kan tabarmarsa, ta bakin ramin da suka huda a rufin, suka ajiye shi a tsakiyar taron, a gaban Yesu.

²⁰ Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce, “**Saurayi, an gafarta maka zunubanka.**”

²¹ Farisiyawa da malaman dokoki suka fara yin tunani a zukatansu, “Wane ne wannan mutum da yake saɓo haka? Wa zai iya gafarta zunubai, in ba Allah kaɗai ba?”

²² Yesu ya san abin da suke tunani, sai ya yi tambaya ya ce, “**Don me kuke tunanin waɗannan abubuwa a zukatanku?**” ²³ **Wanne ya fi sauƙi, a ce, ‘An gafarta maka zunubanka,’ ko kuma a ce, ‘Tashi, ka yi tafiya?’** ²⁴ **Amma domin ku san cewa ‘Dan Mutum yana da iko a duniya ya gafarta zunubai.’** Sai ya ce wa shanyayyen, “**Na ce maka, tashi, ɗauki tabarmarka ka tafi gida.**” ²⁵ Nan da nan, ya tashi tsaye a gabansu, ya ɗauki tabarmar da yake kwance a kai, ya tafi gida, yana yabon Allah. ²⁶ Kowa ya yi mamaki, ya kuma yabi Allah. Suka cika da tsoro, suna cewa, “Mun ga abubuwan banmamaki yau.”

Kiran Lawi
(*Mattiyu 9.9-13; Markus 2.13-17*)

²⁷ Bayan wannan, sai Yesu ya fita, ya ga wani mai karɓar haraji, mai suna Lawi, yana zaune a wurin da ake karɓar haraji. Yesu ya ce masa, “**Bi ni.**” ²⁸ Sai Lawi ya tashi, ya bar kome da kome, ya bi shi.

²⁹ Sai Lawi ya shirya wa Yesu wani babban liyafa a gidansa. Wani babban taron na masu karɓar haraji, tare da waɗansu suna cin abinci tare da su. ³⁰ Amma Farisiyawa da malaman dokokin da suke a ƙungiyarsu, suka yi wa almajiransa gunaguni, suna cewa, “Don me kuke ci, kuke sha tare da masu karɓar haraji da masu zunubi?”

³¹ Yesu ya amsa musu ya ce, “**Ai, masu lafiya ba sa buƙatar likita, sai dai marasa lafiya.**” ³² **Ban zo don in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi zuwa ga tuba.**”

An tuhumi Yesu a kan azumi
(*Mattiyu 9.14-17; Markus 2.18-22*)

³³ Suka ce masa, “Almajiran Yohanna sukan yi azumi da addu’a, haka ma almajiran Farisiyawa, amma naka sai ci da sha.”

³⁴ Yesu ya amsa ya ce, “**Za ku iya sa abokan ango yin azumi yayinda yake tare da su?**” ³⁵ **Amma lokaci yana zuwa, da za a ɗauke ango daga gare su. A waɗancan kwanakin ne za su yi azumi.**”

³⁶ Sai ya faɗa musu wannan misali ya ce, “**Ba wanda yakan yage ƙyalle daga sabuwar riga ya yi wa tsohuwar riga faci. In ya yi haka, zai yage sabuwar rigar, kuma facin daga sabuwar ba zai dace da tsohuwar rigar ba.**” ³⁷ **Kuma ba wanda yakan zuba sabon ruwan inabi a cikin tsofaffin salkuna. In ya yi haka, sabon ruwan inabi zai farfashe salkunan, ruwan inabin yā zube, salkunan kuma su lalace.**

³⁸ **A’a, sai dai a zuba sabon ruwan inabi a sababbin salkuna.** ³⁹ **Kuma ba wanda yakan so shan sabon ruwan inabi bayan ya sha tsohon, don yakan ce, ‘Ai, tsohon ya fi kyau.’**”

¹ A wata ranar Asabbaci, Yesu yana bi ta gonakin hatsi, sai almajiran suka fara kakkarya kan hatsi suna murjewa a hannuwansu suna ci. ² Sai waƙansu Farisiyawa suka ce, “Me ya sa kuke yin abin da doka ta hana yi a ranar Asabbaci?”

³ Yesu ya amsa musu ya ce, “**Ashe, ba ku taɓa** karanta abin da Dawuda ya yi, sa’ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa ba? ⁴ **Ya shiga gidan Allah, ya** ɗauki keɓaɓɓen burodi, sa’an nan ya ci abin da firistoci kaɗai sukan ci bisa ga doka. Ya kuma ba wa abokan tafiyarsa?” ⁵ Sai Yesu ya ce musu, “**Ai, Dan Mutum ne Ubangijin Asabbaci.**”

(Mattiyyu 12.9-14; Markus 3.1-6)

⁶ A wata ranar Asabbaci kuma, Yesu ya shiga majami’a yana koyarwa. To, a nan kuwa akwai wani mutumin da hannun damansa ya shanye. ⁷ Farisiyawa da malaman dokoki suka zuba wa Yesu ido, su ga ko zai warkar a ranar Asabbaci, don su sami dalilin zarginsa. ⁸ Amma Yesu ya san abin da suke tunani. Sai ya ce wa mutumin mai shanyayyen hannun, “**Tashi ka tsaya a gaban kowa.**” Sai ya tashi ya tsaya.

⁹ Yesu ya ce musu, “**Ina tambayarku, me ya kamata a yi bisa ga doka, a ranar Asabbaci, a aikata alheri ko a aikata mugunta, a ceci rai, ko a hallaka shi?**”

¹⁰ Sai ya kalle su duka, sa’an nan ya ce wa mutumin, “**Miƙo hannunka.**” Sai ya miƙe, hannunsa kuwa ya koma lafiyayye. ¹¹ Amma Farisiyawa da malaman Doka suka fusata, suka fara tattauna da junansu a kan abin da za su yi wa Yesu.

Manzanni sha biyu

(Mattiyyu 10.1-4; Markus 3.13-19)

¹² Wata rana, a cikin kwanakin nan, Yesu ya je wani dutse domin yã yi addu’a, ya kuma kwana yana addu’a ga Allah. ¹³ Da gari ya waye, sai ya kira almajiransa zuwa wurinsa, ya zaɓi guda goma sha biyu daga cikinsu, waƙanda ya kira su, Manzanni.

¹⁴ Siman (wanda ya kira Bitrus), ɗan’uwansa Andarawus,
Yaƙub,
Yohanna,
Filibus,
Bartolomeyu,

¹⁵ Mattiyu,

Toma,

Yaƙub ɗan Alfayus,

Siman wanda ake kira Zilot,

¹⁶ Yahuda ɗan Yaƙub,

da kuma Yahuda Iskariyot, wanda ya bashe Yesu.

Albarku da la’anu

(Mattiyyu 4.23-25)

¹⁷ Sai ya sauko tare da su, ya tsaya a wani fili. A can, akwai taro mai yawa na almajiransa, da kuma mutane masu yawan gaske daga ko’ina a Yahudiya, Urushalima da kuma Taya da Sidon da suke bakin teku, ¹⁸ waƙanda suka zo domin su ji shi, a kuma warkar da cututtukansu. Waƙanda suke fama da mugayen ruhohi kuwa aka warkar da su. ¹⁹ Kuma dukan mutane suka yi ƙoƙari su taɓa shi, domin iko yana fitowa daga gare shi, ya kuwa warkar da su duka.

(Mattiyyu 5.1-12)

²⁰ Da ya dubi almajiransa, sai ya ce,

“**Masu albarka ne ku da kuke matalauta,
gama mulkin Allah naku ne.**”

²¹ **Masu albarka ne ku da kuke jin yunwa yanzu,
gama za ku koshi.**

**Masu albarka ne ku da kuke kuka yanzu,
gama za ku yi dariya.**

²² **Masu albarka ne sa’ad da mutane suka ƙi ku,**

suka ware ku, suka zage ku,
suna ce da ku mugaye,
saboda Dan Mutum.

²³ “Ku yi farin ciki a wannan rana, ku kuma yi tsalle don murna, saboda ladarku yana da yawa a sama. Gama haka kakanninsu suka yi wa annabawa.

²⁴ “Amma kaitonku da kuke da arziki,
gama kun riga kun sami ta’aziyyarku.

²⁵ Kaitonku da kuke kosassu yanzu,
gama za ku zauna da yunwa.

Kaitonku da kuke dariya yanzu,
gama za ku yi makoki da kuka.

²⁶ Kaitonku sa’ad da dukan mutane suna magana mai kyau a kanku,
gama haka kakanninsu suka yi da annabawan karya.

Kaunar abokan gāba
(Mattiyyu 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Amma ina faɗa muku, ku da kuke ji na, ku kaunaci abokan gābanku, ku yi wa masu kinku alheri.
²⁸ Ku albarkaci waɗanda suke la’anta ku, ku kuma yi wa waɗanda suke wulakanta ku addu’a. ²⁹ In wani ya mare ka a wannan kumatu, juya masa ɗayan ma, in wani ya kwace maka babban riga, kada ma ka hana masa ’yar cikin ma. ³⁰ Duk wanda ya roke ka abu, ka ba shi. In kuma wani ya yi maka kwace, kada ka nema yā mayar maka. ³¹ Ka yi wa waɗansu abin da kai kake so su yi maka.

³² “In kana kaunar masu kaunarka ne kawai, ina ribar wannan? Ko masu zunubi ma suna kaunar waɗanda suke kaunarsu. ³³ In kuma kana yin alheri ga masu yi maka ne kaɗai, ina ribar wannan? Ko masu zunubi ma suna yin haka. ³⁴ In kana ba da bashi ga mutanen da za su iya biyan ka ne kawai, ina ribar wannan? Ko masu zunubi ma, suna ba da bashi ga masu zunubi, da fata za a biya su tsab. ³⁵ Amma, ku kaunaci abokan gābanku, ku kuma yi musu alheri, ku ba su bashi, ba da sa zuciya sai an biya ku ba. Ta yin haka ne kawai, za ku sami lada mai yawa, ku kuma zama ’ya’yan Mafi Ɗaukaka, gama shi mai alheri ne ga marasa godiya da mugaye. ³⁶ Ku zama masu jinkai, kamar yadda Ubanku mai jinkai ne.

Ba wa waɗansu laifi
(Mattiyyu 7.1-5)

³⁷ “Kada ku ɗora wa wani, ku ma ba za a ɗora muku ba. Kada ku yanke wa wani hukunci, ku ma ba za a yanke muku ba. Ku gafarta, ku ma za a gafarta muku. ³⁸ Ku bayar, ku ma sai a ba ku mudu a cike, a dankare, har yā yi tozo, yana zuba, za a juye muku a hannun riga. Mudun da kuka auna da shi, da shi za a auna muku.”

³⁹ Ya kuma faɗa musu wannan misali cewa, “Makaho yana iya jagoran makaho ne? Ba sai dukansu biyu su fāɗa a rami ba? ⁴⁰ Dalibi bai fi malaminsa ba, sai dai kowane ɗalibi wanda ya sami cikakkiyar koyarwa, zai zama kamar malaminsa.

⁴¹ “Don me kake duban ɗan tsinke da yake idon ɗan’uwanka, amma ba ka kula da gungumen da yake a naka ido ba? ⁴² Yaya za ka ce wa ɗan’uwanka, ‘Dan’uwa, bari in cire maka ɗan tsinke da yake idonka,’ alhali kuwa, kai kanka ka kasa ganin gungumen da yake a naka ido? Kai munafuki! Ka fara cire gungumen daga idonka, sa’an nan za ka iya gani sosai, ka kuma cire ɗan tsinken da yake a idon ɗan’uwanka.”

Itace da ’ya’yansa
(Mattiyyu 7.17-20; 12.34,35)

⁴³ “Ba itace mai kyau da yake ba da munanan ’ya’ya. Mummunan itace kuma ba ya ba da ’ya’ya masu kyau. ⁴⁴ Kowane itace da irin ’ya’yansa ne ake saninsa. Mutane ba sa tsinke ’ya’yan ɗaure daga kaya, ko kuwa ’ya’yan inabi daga sarƙaƙƙiya. ⁴⁵ Mutumin nagari yakan nuna abubuwa nagari daga cikin nagarta da yake a ɓoye a zuciyarsa, mugun mutum kuwa yakan nuna mugayen abubuwa daga muguntar da take a ɓoye a zuciyarsa. Gama baki yakan faɗa abin da ya cika zuciya ne.”

*Mai gini mai hikima da mai gini marar hikima
(Mattiyu 7.24-27)*

⁴⁶ “Don me kuke ce da ni, ‘Ubangiji, Ubangiji,’ amma ba kwa yin abin da na faɗa? ⁴⁷ Zan nuna muku kwatancin mutumin da yakan zo wurina, yā ji kalmomina, yā kuma aikata. ⁴⁸ Yana kama da mutumin da ya gina gida, wanda ya haka kasa da zurfi, sa’an nan ya kafa tushen ginin a kan dutse. Da ambaliyar ruwa ta taso, karfin ruwa kuwa ya buga gidan, wannan bai jijjiga shi ba, domin an yi masa tushen gini na ainihi. ⁴⁹ Amma wanda yakan ji kalmomina, ba ya kuma aikata su, yana kama da mutumin da ya gina gida a kasa, ba tare da ya kafa tushen gini ba. A sa’ad da karfin ruwa ya buga gidan, sai gidan yā rushe, mummunar rushewa kuwa.”

7

*Bangaskiyar jarumin Roma
(Mattiyu 8.5-13; Yohanna 4.43-54)*

¹ Bayan Yesu ya gama gaya wa mutanen dukan waɗannan abubuwa, sai ya shiga Kafarnahum. ² A can, akwai wani bawan wani jarumin yana ciwo, yana kuma a bakin mutuwa. Maigidansa kuwa yana sonsa sosai. ³ Jarumin sojan ya ji labarin Yesu, sai ya aiki waɗansu dattawan Yahudawa wajensa, yana rokonsa yā zo yā warkar da bawansa. ⁴ Da suka isa wurin Yesu, sai suka roke shi sosai, suka ce, “Wannan mutum, ai, ya dace a yi masa haka, ⁵ gama yana kaunar al’ummarmu ta Yahudawa, har ya gina majami’armu.” ⁶ Sai Yesu ya tafi tare da su.

Da ya yi kusa da gidan, sai jarumin nan, ya aiki abokai su ce masa, “Ubangiji, kada ka dami kanka, gama ban isa ka shiga gidana ba. ⁷ Shi ya sa ban ma ga na isa in zo wurinka ba. Amma ka yi magana kawai, bawana zai warke. ⁸ Gama ni kaina, mutum ne a karƙashin iko, akwai kuma sojoji a karƙashin ikona. Nakan ce wa wannan, ‘Je ka,’ sai yā tafi, ga wani kuma in ce, ‘Zo nan,’ sai yā zo. Nakan kuma ce wa bawana, ‘Yi abu kaza,’ sai yā yi.”

⁹ Da Yesu ya ji haka, sai ya yi mamaki sosai. Ya juya ya wa taron da yake bin sa, “Ina faɗa muku, ban taɓa samun irin bangaskiya mai girma haka ko cikin Isra’ila ba.” ¹⁰ Sai mutanen da aka aika, suka koma gida, suka tarar bawan ya warke.

Yesu ya tā da ɗan gwauruwa

¹¹ Ba a daɗe ba, sai Yesu ya tafi wani garin da ake kira Nayin. Almajiransa da taro mai yawa suka tafi tare da shi. ¹² Da ya yi kusa da kofar garin, sai ga wata gawa ana fitowa da ita. Shi ne ɗa kaɗai ga mahaifiyarsa, ita kuma gwauruwa ce. Taro mai yawa daga garin yana tare da ita. ¹³ Da Ubangiji ya gan ta, sai ya ji tausayinta ya ce, “Kada ki yi kuka.”

¹⁴ Yesu ya je ya taɓa akwatin gawar, sai masu ɗaukarsa suka tsaya cik. Sai ya ce, “Saurayi, na ce maka, tashi!” ¹⁵ Sai mamacin ya tashi zaune, ya fara magana. Yesu kuma ya ba da shi ga mahaifiyarsa.

¹⁶ Sai tsoro ya kama su duka, suka yabi Allah, suna cewa, “Babban annabi ya bayyana a cikinmu. Allah ya zo domin yā taimaki mutanensa.” ¹⁷ Wannan labarin game da Yesu, ya bazu ko’ina a Yahudiya da kewayenta.

*Yesu da Yohanna Mai Baftisma
(Mattiyu 11.1-19)*

¹⁸ Almajiran Yohanna suka gaya masa dukan waɗannan abubuwa. Sai ya kira biyu daga cikinsu, ¹⁹ ya aike su wurin Ubangiji, su tambaya su ce, “Kai ne wanda zai zo, ko kuma mu saurari wani dabam?”

²⁰ Da mutanen suka iso wurin Yesu, sai suka ce, “Yohanna Mai Baftisma ne ya aike mu wurinka, mu yi tambaya, ‘Ko kai ne wanda zai zo, ko kuma mu saurari wani dabam?’”

²¹ A daidai lokacin nan, Yesu ya warkar da mutane da yawa masu ciwo, masu cututtuka, da kuma masu mugayen ruhohi. Ya kuma ba makafi da yawa ganin gari. ²² Sai ya amsa wa almajiran Yohanna ya ce, “Ku koma ku faɗa wa Yohanna abin da kuka ji, da abin da kuka gani. Makafi suna ganin gari, guragu suna tafiya, ana warkar da waɗanda suke da kuturta, kurame suna ji, ana tā da matattu, ana kuma yi wa matalauta wa’azin bishara. ²³ Mai albarka ne mutumin da bai yi shakkar bangaskiyar da yake da ita a kaina ba.”

²⁴ Bayan almajiran Yohanna suka tafi, sai Yesu ya fara yi wa taron magana game da Yohanna ya ce, “Me kuka je kallo a hamada? Ciyawar da iska take kaɗawa ne? ²⁵ In ba haka ba, to, me kuka je kallo? Mutum mai sanye da tufafi masu kyau ne? A’a, masu sa kayan tsada da suke cikin annashuwa, ai, a fada suke. ²⁶ Amma me kuka je kallo? Annabi? I, ina kuma faɗa muku, ya ma fi annabi. ²⁷ Wannan shi ne wanda aka rubuta game da shi cewa,

“Zan aiko da ɗan sakona yā sha gabanka,
wanda zai shirya hanya, a gabanka.”*

²⁸ Ina faɗa muku, a cikin duk waɗanda mata suka haifa, ba wanda ya fi Yohanna girma. Duk da haka wanda ya fi ƙasƙanta a Mulkin Allah ya fi shi.”

²⁹ (Dukan mutane, har da masu karɓar haraji, da suka ji kalmomin Yesu, sai suka yarda cewa hanyar Allah gaskiya ce, domin Yohanna ne ya yi musu baftisma. ³⁰ Amma Farisiyawa da masanan dokoki, suka ƙi nufin Allah game da su, domin Yohanna bai yi musu baftisma ba.)

³¹ Yesu ya ci gaba da cewa, “To, da me zan kwatanta mutanen zamanin nan? Kamar me suke? ³² Suna kama da yaran da suke zama a bakin kasuwa, suna kiran juna, suna cewa,

“Mun busa muku sarewa,
amma ba ku yi rawa ba,
Mun kuma yi muku waƙar makoki,
ba ku kuma yi kuka ba.’

³³ Gama Yohanna Mai Baftisma ya zo, ba ya cin burodi, ba ya shan ruwan inabi, sai kuka ce, ‘Ai, yana da aljani.’ ³⁴ ‘Dan Mutum ya zo yana ci, yana sha, sai kuka ce, ‘Ga mai yawan ci, mashayi, da kuma abokin masu karɓar haraji da masu zunubi.’ ³⁵ Amma akan tabbatar da hikima ta gaskiya bisa ga dukan ’ya’yanta.”

Mace mai zunubi ta shafe wa Yesu turare

³⁶ To, ana nan, sai ɗaya daga cikin Farisiyawa ya gayyaci Yesu cin abincin yamma a gidansa, ya kuwa tafi gidan Bafarisiyen, ya zauna a tebur. ³⁷ Da wata mace wadda ta yi rayuwar zunubi a wannan gari ta ji Yesu yana cin abinci a gidan Bafarisiyen, sai ta kawo ɗan tulun turaren alabasta, ³⁸ ta kuma tsaya daga bayansa, wajen ƙafafunsa tana kuka, sai hawayenta sun fara zuba a ƙafafunsa. Sai ta goge su da gashin kanta, ta sumbace su, sa’an nan ta shafa musu turare.

³⁹ Da Bafarisiyen da ya gayyace shi, ya ga wannan, sai ya ce a ransa, “Da mutumin nan annabi ne, da ya san ko wace ce take taɓansa, da kuma irin macen da take, cewa mai zunubi ce.”

⁴⁰ Sai Yesu ya ce masa, “Siman, ina da abin da zan faɗa maka.”

Shi kuwa ya ce, “Malam sai ka faɗa.”

⁴¹ Yesu ya ce, “An yi waɗansu mutum biyu da suke riƙe bashin mai ba da rance. Ana bin guda dinari ɗari biyar, ɗayan kuma hamsin. ⁴² Dukan biyun suka gagara biyansa, sai ya yafe musu. To, a ganinka, wa zai fi ƙaunar mutumin nan?”

⁴³ Siman ya amsa ya ce, “A ganina, wanda aka yafe wa mai yawa ne.”

Sai Yesu ya ce, “Ka faɗa daidai.”

⁴⁴ Sai ya juya wajen macen, ya ce wa Siman, “Ka ga macen nan? Na shigo gidanka, ba ka ba ni ruwa don ƙafafuna ba, amma ta wanke ƙafafuna da hawayenta, ta kuma goge su da gashin kanta. ⁴⁵ Ba ka yi mini sumba ba, amma tun shigowata a nan, macen nan ba tā daina sumbar ƙafafuna ba. ⁴⁶ Ba ka shafa mai a kaina ba, amma ta zubo turare a ƙafafuna.

⁴⁷ “Saboda haka ina gaya maka, zunubanta masu yawa, an gafarta mata, gama ƙaunarta mai yawa ce. Amma wanda aka gafarta wa kaɗan kuwa, yakan nuna ƙauna kaɗan.”

⁴⁸ Sai Yesu ya ce mata, “An gafarta miki zunubanki.”

⁴⁹ Sauran bakin suka fara ce wa juna, “Wane ne wannan, wanda har yake gafarta zunubai?”

⁵⁰ Yesu ya ce wa macen, “Bangaskiyarki ta cece ki, ki sauka lafiya.”

* 7:27 Mal 3.1

¹ Bayan wannan sai Yesu ya zazzaga gari da ƙauye, yana wa'azin bisharar mulkin Allah. Sha Biyun nan kuwa suna tare da shi, ² da kuma waƙansu mata waƙanda aka warkar da su daga cututtukansu, da kuma mugayen ruho. Cikinsu akwai Maryamu (wadda ake kira Magdalin) wadda aljanu bakwai suka fito daga cikinta. ³ Da Yowanna matar Kuza, manajan iyalin Hiridus; da Suzana; da waƙansu mata da yawa. Waƙannan mata suna taimaka musu cikin hidima, daga cikin abin da suke da shi na zaman gari.

(Mattiyyu 13.1-9; Markus 4.1-9)

⁴ Yayinda taron mai girma na taruwa, mutane kuma daga garuruwa daban-daban suna zuwa wurin Yesu, sai ya ba da wannan misali ya ce, ⁵ **“Wani manomi ya fita domin ya shuka irinsa. Da yana watsa irin, sai waƙansu suka fāƙi a kan hanya, aka tattaka su, tsuntsayen sararin sama kuma suka cinye su. ⁶ Waƙansu suka fāƙi a kan dutse, da suka tsira sai suka yanƙwane don babu ruwa a wurin. ⁷ Waƙansu kuma suka fāƙi a cikin ƙaya. Da suka yi girma tare, sai ƙayan suka shaƙe su. ⁸ Waƙansu kuma har yanzu, suka fāƙi a ƙasa mai kyau, suka yi girma, suka ba da amfani riƙi ƙari-ƙari, fiye da abin da aka shuka.”**

Da faɗin haka sai ya ce, **“Duk mai kunnen ji, yā ji.”**

(Mattiyyu 13.10-17; Markus 4.10-12)

⁹ Almajiransa suka tambaye shi ma'anar wannan misali. ¹⁰ Sai ya ce, **“Ku ne aka ba sanin asirin mulkin Allah, amma ga sauran mutane kam, ina magana da misalai, saboda, “ko da yake suna kallo, ba za su gani ba, ko da yake suna ji, ba za su gane ba.”**

(Mattiyyu 13.18-23; Markus 4.13-20)

¹¹ **“Ga ma'anar misalin, irin, shi ne maganar Allah. ¹² Waƙanda suka fāƙi a kan hanya su ne mutanen da suka ji, amma Iblis, yakan zo ya ɗauke maganar daga zuciyarsu, don kada su gaskata, su sami ceto. ¹³ Na kan dutse kuwa, su ne da jin maganar, sukan karɓa da murna, amma ba su da saiwa. Sukan gaskata na ɗan lokaci, amma lokacin gwaji, sai su ja da baya. ¹⁴ Irin da suka fāƙi a cikin ƙaya kuwa, su ne mutanen da suka ji, amma a kwana a tashi, tunanin kayan duniya, da neman arziki, da son jin daɗi, sukan hana su ba da 'ya'ya. ¹⁵ Amma irin da suka fāƙi a ƙasa mai kyau kuwa, su ne mutane masu kyakkyawar zuciya, mai kyau, da suka ji, suka riƙe, suka kuma jimre har suka ba da 'ya'ya.”**

Fitila a kan wurin ajiye fitila

(Markus 4.21-25)

¹⁶ **“Ba mai ƙuna fitila sa'an nan ya ɓoye ta a cikin tulu, ko kuma ya sa ta a ƙarƙashin gado ba. A maimakon haka, yakan sa ta a kan wurin ajiye fitila, saboda mutane masu shigowa su ga haske. ¹⁷ Ba abin da yake ɓoye da ba za a fallasa ba. Kuma ba abin da yake rufe, da ba za a sani ba, ko a fitar da shi a fili ba. ¹⁸ Saboda haka, ku yi tunani da kyau yadda kuke saurara. Duk wanda yake da shi, za a ƙara masa, duk wanda ba shi da shi kuma, abin da yake tsammani yana da shi ma, za a karɓe daga gare shi.”**

Mahaifiyar Yesu da 'yan'uwansa

(Mattiyyu 12.46-50; Markus 3.31-35)

¹⁹ Sai uwar Yesu da 'yan'uwansa suka zo, domin su gan shi, amma ba su iya zuwa kusa da shi ba, saboda taron. ²⁰ Sai wani ya faɗa masa cewa, **“Ga uwarka da 'yan'uwanka suna tsaye a waje suna so su gan ka.”**

²¹ Ya amsa ya ce, **“Mahaifiyata da 'yan'uwana, su ne waƙanda suke jin maganar Allah, suna kuma aikata ta.”**

Yesu ya kwantar da ruwa da iska

(Mattiyyu 8.23-27; Markus 4.35-41)

²² Wata rana Yesu ya ce wa almajiransa, **“Mu haye zuwa wancan gefen tafkin.”** Sai suka shiga jirgin ruwa suka fara tafiya. ²³ Da suna cikin tafiya, sai barci ya kwashe shi. Sai wata babban iska ta taso kan tafkin, har ruwa ya fara shiga cikin jirgin. Suka shiga babban hatsari.

²⁴ Almajiran suka je suka tashe shi daga barci, suka ce, **“Ubangiji, Ubangiji, za mu nutse!”**

Ya tashi ya kwaɓe iskar da kuma haukar ruwan. Sai ruwan da iskar suka natsu. Kome ya yi tsit.
²⁵ Sai ya tambayi almajiransa, **“Ina bangaskiyarku?”**

A cikin tsoro da mamaki, suka ce wa junansu, “Wane ne wannan? Yana ba da umarni ga iska da ruwa ma, kuma suna biyayya da shi?”

Warkar da mai aljanu

(Mattiyu 8.28-34; Markus 5.1-20)

²⁶ Suka shiga jirgin ruwa zuwa yankin Gerasenawa da yake a hayin tafkin, daga wajen Galili. ²⁷ Da Yesu ya sauka daga jirgin, sai ga wani mutum mai aljanu daga garin. Mutumin ya daɗe bai sa tufafi ba, kuma ba ya zama a gida. Yana zama a cikin kaburbura. ²⁸ Da ya ga Yesu, sai mutumin ya ɗaga murya da ƙarfi, ya fāɗi a gabansa, yana ihu cewa, “Ina ruwanka da ni, Yesu, ‘Dan Allah Mafi Daukaka? Ina roƙonka, kada ka ba ni wahala!’” ²⁹ Gama Yesu ya riga ya umarci mugun ruhun ya fita daga mutumin. Sau da yawa mugun ruhun ya sha kamunsa. Ko da yake akan daure shi hannu da ƙafa, da sarƙa, a kuma yi gadinsa, amma yakan tsinke sarƙofinsa, aljanun kuma su kore shi zuwa wuraren kaɗaici, inda ba kowa.

³⁰ Yesu ya tambaye shi, **“Mene ne sunanka?”**

Sai ya amsa, “Tuli,”* gama aljanu masu ɗumbun yawa ne suna cikinsa. ³¹ Suka yi ta roƙonsa kada yā umarce su su shiga ramin Abis.

³² A wurin kuwa, akwai babban garken aladu da suke kiwo a gefen tudu. Aljanun suka roƙi Yesu ya bar su, su shiga cikin aladun, ya kuwa yardar musu. ³³ Da aljanun suka fita daga cikin mutumin, sai suka shiga cikin aladun. Garken kuma ya gangara daga kan tudun zuwa cikin tafkin, kuma suka nutse.

³⁴ Da masu kiwon aladun suka ga abin da ya faru, sai suka ruga da gudu zuwa garin da kewaye suka kai labari. ³⁵ Mutanen kuma suka fito don su ga abin da ya faru. Da suka iso wurin Yesu, sai suka tarar da mutumin da aljanun suka fita daga cikinsa, yana zaune kusa da Yesu sanye da tufafi, kuma cikin hankalinsa, sai tsoro ya kama su. ³⁶ Waɗanda suka ga abin da faru, suka gaya wa mutanen yadda aka warkar da mai aljanun. ³⁷ Sai dukan mutanen yankin Gerasenawa suka roƙi Yesu ya bar su, don sun tsorata sosai. Sai Yesu ya shiga jirgin ruwa ya tafi.

³⁸ Mutumin da aka fitar da aljanun daga cikinsa, ya roƙi Yesu don yā tafi tare da shi, amma Yesu ya sallame shi ya ce, ³⁹ **“Koma gida, ka shaida babban alherin da Allah ya yi maka.”** Sai mutumin ya tafi yana faɗin abin da Yesu ya yi masa a duk garin.

Yarinya da ta mutu da mace marar lafiya

(Mattiyu 9.18-26; Markus 5.21-43)

⁴⁰ Da Yesu ya koma, taron suka marabce shi, don dā ma duk suna jiransa. ⁴¹ Sai wani mutum mai suna Yayirus, wani mai mulkin majami’a, ya zo ya fāɗi a gaban Yesu, yana roƙonsa ya zo gidansa, ⁴² domin diyarsa ɗaya tak, wadda ta kai shekara goma sha biyu, tana bakin mutuwa. Da Yesu yake kan hanyarsa, taron mutane masu yawa suka yi ta matsa shi a kowane gefe. ⁴³ A wurin kuwa, akwai wata mace wadda tana da ciwon zubar da jini, har na shekara goma sha biyu, amma babu wanda ya iya warkar da ita. ⁴⁴ Sai ta zo ta bayansa, ta taɓa bakin rigarsa. Nan da nan, zubar da jininta ya tsaya.

⁴⁵ Yesu ya yi tambaya, **“Wa ya taɓa ni?”**

Bayan kowa ya yi musu, sai Bitrus ya ce, “Ubangiji, ai, mutane da yawa suna matsinka ta kowane gefe.”

⁴⁶ Amma Yesu ya ce, **“Wani ya taɓa ni, na san cewa iko ya fita daga wurina.”**

⁴⁷ Sai macen, da ta ga ba halin boyewa, sai ta fita, jikinta na rawa, ta fāɗi a gabansa. A gaban dukan mutanen, ta faɗi dalilin da ya sa ta taɓa shi, da yadda ta warke nan take. ⁴⁸ Sai Yesu ya ce mata, **“Diyata, bangaskiyarki ta warkar da ke. Ki sauka lafiya.”**

⁴⁹ Yayinda Yesu na cikin magana har yanzu, sai ga wani daga gidan Yayirus, mai mulkin majami’ar ya ce, “Kada ka ƙara damun malam, diyarka ta rasu.”

⁵⁰ Da Yesu ya ji wannan, sai ya ce wa Yayirus, **“Kada ka ji tsoro, ka gaskata, za a kuma warkar da ita.”**

* 8:30 Lejyon yana nufin Tuli.

⁵¹ Da ya iso gidan Yayirus, sai ya hana kowa yā bi shi cikin ɗakin, sai dai Bitrus, da Yohanna, da Yakub, da kuma mahaifin da mahaifiyar. ⁵² Ana cikin haka, dukan mutanen kuma sai kuka da makoki suke ta yi, domin yarinyar. Sai Yesu ya ce, **“Ka daina yin kuka, ba tā mutu ba, tana barci ne.”**

⁵³ Sai suka yi masa dariya, da yake sun san cewa, ta mutu. ⁵⁴ Amma Yesu ya kama ta a hannu ya ce, **“Diyata, tashi.”** ⁵⁵ Ruhunta ya dawo, kuma ta tashi, nan take. Yesu ya ce musu, su ba ta wani abu tā ci. ⁵⁶ Iyayenta suka yi mamaki, amma ya ba su umarni kada su faɗa wa kowa abin da ya faru.

9

Yesu ya aiki sha biyun

(Mattiyu 10.5-15; Markus 6.7-13)

¹ Bayan da Yesu ya tara Sha Biyun wuri ɗaya, sai ya ba su iko da izini na fitar da dukan aljanu, da na warkar da cututtuka. ² Ya kuma aike su, su yi wa'azin mulkin Allah, su kuma warkar da marasa lafiya. ³ Ya ce musu, **“Kada ku ɗauki kome don tafiyar, wato, ba sanda, ba jaka, ba burodi, ba kuɗi, ba riga na biyu. ⁴ Duk gidan da kuka sauka, ku zauna nan sai kun bar garin. ⁵ In mutane ba su karɓe ku ba, sa'ad da kun bar garinsu, ku karkaɗe kurar kafafunku don shaida a kansu.”** ⁶ Sai suka tashi suka shiga ƙauye zuwa ƙauye suna wa'azin bishara, suna warkar da marasa lafiya a ko'ina.

(Mattiyu 14.1-12; Markus 6.14-29)

⁷ Yanzu fa, Hiridus mai sarauta ya ji labarin dukan abubuwan da suke faruwa. Sai ya rikice, don waɗansu mutane suna cewa, Yohanna Mai Baftisma ne ya tashi daga matattu, ⁸ waɗansu kuma suna cewa, annabi Iliya ne ya sāke bayyana. Waɗansu kuma har wa yau, suna cewa, ɗaya daga cikin annabawa na dā ne, ya tashi. ⁹ Amma Hiridus ya ce, “Yohanna dai na yanke kansa, amma wanne mutum ne nake jin labarin abubuwan nan a kansa?” Sai ya yi ƙoƙari ya ga Yesu.

Yesu ya ciyar da dubu biyar

(Mattiyu 14.13-21; Markus 6.30-44; Yohanna 6.1-14)

¹⁰ Da manzannin suka dawo, sai suka faɗa wa Yesu abin da suka yi. Sai ya ɗauke su, suka keɓe kansu su kaɗai, zuwa wani gari da ake kira Betsaida. ¹¹ Amma taron mutane suka ji labari, sai suka bi shi. Ya marabce su, kuma ya yi musu magana a kan mulkin Allah, ya kuma warkar da masu bukatar warkarwa.

¹² Da rana ta kusa fāɗuwa, sai Sha Biyun suka zo wurinsa, suka ce, “Ka sallami taron domin su shiga ƙauyuka na kewaye, su nemi abin da za su ci, da wurin kwana, don inda muke, ba kowa.”

¹³ Yesu ya ce, **“Ku, ku ba su wani abu su ci.”**

Sai suka ce masa, “Muna da burodi biyar da kifi biyu kaɗai. Sai dai, in mun je mu sayi abinci domin dukan wannan taron.” ¹⁴ Maza kaɗai sun kai kusan dubu biyar.

Amma ya ce wa almajiransa, **“Ku sa su su zauna a ƙungiya hamsin-hamsin.”** ¹⁵ Haka almajiran suka yi, kowa kuwa ya zauna. ¹⁶ Sai Yesu ya ɗauki burodin biyar da kifin biyun, ya ɗaga kansa sama, ya yi godiya, ya kuma kakkarya su. Ya ba wa almajiransa, domin su rarraba wa mutanen. ¹⁷ Duka kuwa suka ci suka ƙoshi. Almajiran suka kwashe ragowar gutsattsarin cike da kwanduna goma sha biyu.

Shaidar Bitrus a kan Yesu

(Mattiyu 16.13-19; Markus 8.27-29)

¹⁸ Wata rana sa'ad da Yesu yana addu'a a ɓoye, almajiransa kuma suna tare da shi, sai ya tambaye, su ya ce, **“Wa, taron mutane ke ce da ni?”**

¹⁹ Suka amsa, suka ce, “Waɗansu suna cewa, Yohanna Mai Baftisma, waɗansu kuma annabi Iliya, har wa yau waɗansu suna cewa, kai ɗaya daga cikin annabawan da ne, da ya tashi da rai.”

²⁰ **“Amma ku fa, wa, kuke ce da ni?”**

Bitrus ya amsa ya ce, “Kiristi na Allah.”

(Mattiyu 16.20-28; Markus 8.30-9.1)

²¹ Yesu ya gargaɗe su da ƙarfi, kada su gaya wa kowa wannan magana. ²² Ya sāke cewa, **“Dole ne Dan mutum ya sha wahaloli da yawa, dattawa, da manyan firistoci, da malaman dokoki kuma su ƙi shi, kuma dole a kashe shi, a rana ta uku kuma a tā da shi da rai.”**

²³ Sai ya ce wa dukansu, “In wani zai bi ni, dole yā mūsanta kansa, ya ɗauki gicciyensa kowace rana, ya bi ni. ²⁴ Gama duk mai son ceton ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni zai same shi. ²⁵ Ina amfani, in mutum ya ribato duniya duka, amma ya rasa ransa, ko kuma ya yi hasarar ransa. ²⁶ Duk wanda yake jin kunyana da na kalmomina, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa sa’ad da zai zo a cikin ɗaukakarsa, da ɗaukakar Uban, da kuma ta tsarkaka mala’ikun.

²⁷ “Gaskiya nake gaya muku, waɗansu da suke tsattsaye a nan ba za su ga mutuwa ba, sai sun ga mulkin Allah.”

Sāke kamanni

(Mattiyyu 17.1-8; Markus 9.2-8)

²⁸ Bayan kamar kwana takwas da yin wannan magana, sai Yesu ya ɗauki Bitrus, da Yohanna, da kuma Yakub, suka hau kan dutse tare don yin addu’a. ²⁹ Yana cikin addu’a, sai kamannin fuskarsa ta sāke, tufafinsa kuma suka zama da haske kamar hasken walkiya. ³⁰ Sai ga mutum biyu, Musa da Iliya, suka bayyana cikin kyakkyawar daraja, suna magana da Yesu. ³¹ Suka yi zance a kan tashinsa, wanda shi ya kusan ya kawo ga cikarsa a Urushalima. ³² Barci kuwa ya kama Bitrus da abokan tafiyarsa sosai. Da idanunsu suka warware, sai suka ga ɗaukakarsa da kuma mutum biyun tsaye tare da shi. ³³ Da mutanen na barin Yesu, sai Bitrus ya ce masa, “Ubangiji, ya yi kyau da muke nan. Bari mu kafa bukkoki guda uku, wato, ɗaya dominka, ɗaya domin Musa, ɗaya kuma domin Iliya.” (Bai ma san abin da yake faɗi ba.)

³⁴ Yayinda yake cikin magana, sai wani girgije ya bayyana ya rufe su, sai suka ji tsoro, yayinda suke shiga cikin girgijen. ³⁵ Wata murya ta fito daga cikin girgijen, tana cewa, “Wannan Dana ne, zaɓaɓɓena, ku saurare shi.” ³⁶ Da muryar ta gama magana, sai suka tarar Yesu shi kaɗai ne. Almajiran kuwa suka riƙe wannan al’amari a zukatansu. A lokacin nan, ba su gaya wa kowa abin da suka gani ba.

Warkar da yaro mai mugun ruhu

(Mattiyyu 17.14-18; Markus 9.14-27)

³⁷ Kashegari, sa’ad da Yesu tare da almajiran nan uku suka sauka daga kan dutsen, sai taro mai yawa ya haɗu da shi. ³⁸ Sai wani mutum daga cikin taron ya yi kira da ƙarfi ya ce, “Malam, ina roƙonka, ka dubi ɗan nan nawa, gama shi ne kaɗai nake da shi. ³⁹ Wani ruhu yakan kama shi, sai ya yi ihu farar ɗaya. Yakan sa shi farfaɗiya, har bakinsa ya yi kumfa. Da ƙyar yake barinsa, yana kuwa kan hallakar da shi. ⁴⁰ Na roki almajiranka su fitar da shi, amma ba su iya ba.”

⁴¹ Yesu ya amsa ya ce, “**Ya karkataccen zamani marar bangaskiya, har yaushne ne zan kasance tare da ku, ina kuma haƙuri da ku? Kawo yaronka nan.**”

⁴² Yaron yana kan zuwa ke nan, sai aljanin ya buga shi ƙasa, cikin farfaɗiya. Amma Yesu ya kwaɓe mugun ruhun, ya warkar da yaron, sai ya miƙa shi ga mahaifinsa. ⁴³ Duk suka yi mamakin girman Allah.

(Mattiyyu 17.22,23; Markus 9.30-32)

Yayinda kowa yana cikin mamakin dukan abubuwan da Yesu ya yi, sai ya ce wa almajiransa, ⁴⁴ “**Ku kasa kunne da kyau ga abin da zan faɗa muku. Za a bashe Dan Mutum ga hannun mutane.**” ⁴⁵ Amma ba su fahimci abin da yake nufi da wannan magana ba. Ba su gane ba, don an ɓoye musu shi. Su kuwa sun ji tsoro su tambaye shi.

Wa zai zama mafi girma?

(Mattiyyu 18.1-5; Markus 9.33-37)

⁴⁶ Wata gardama ta tashi a tsakanin almajiran, a kan ko wane ne a cikinsu zai zama mafi girma ⁴⁷ Da yake Yesu ya san tunaninsu, sai ya ɗauki wani ƙaramin yaro, ya sa ya tsaya kusa da shi. ⁴⁸ Sai ya ce musu, “**Duk wanda ya karɓi wannan ƙaramin yaron a cikin sunana, ni ya karɓa, kuma duk wanda ya karɓe ni, ya karɓi wanda ya aiko ni ne. Gama mafi ƙanƙanta duka a cikinku, shi ne kuma mafi girma.**”

(Markus 9.38-40)

⁴⁹ Sai Yohanna ya ce, “Ubangiji, mun ga wani mutum yana fitar da aljanu a cikin sunanka, muka yi ƙoƙarin hana shi, don shi ba ɗaya ba ne daga cikinmu.”

⁵⁰ Yesu ya ce, “**Kada ku hana shi, gama duk wanda ba ya gāba da ku, naku ne.**”

Hamayyar Samariyawa

⁵¹ Da lokaci ya yi kusa da za a ɗauki Yesu zuwa sama, sai ya ɗaura niyyar tafiya Urushalima. ⁵² Sai ya aiki 'yan saƙo, su yi gaba. Su kuwa, suka shiga cikin wani ƙauyen Samariyawa, don su shirya masa abubuwa. ⁵³ Amma mutanen ƙauyen ba su karɓe shi ba, don yana kan hanyar zuwa Urushalima ne. ⁵⁴ Da almajiransa, Yakub da Yohanna suka ga haka, sai suka yi tambaya suka ce, "Ubangiji, kana so mu kira wuta ta sauka daga sama ta hallaka su?" ⁵⁵ Amma Yesu ya juya, ya kwaɓe su. ⁵⁶ Sai shi da almajiransa suka tafi wani ƙauye.

*Wahalar bin Yesu
(Mattiyyu 8.19-22)*

⁵⁷ Suna kan tafiya a hanya, sai wani mutum ya ce masa, "Zan bi ka, duk inda za ka."

⁵⁸ Yesu ya ce, "Yanyawa suna da ramummuka, tsuntsayen sararin sama suna da sheƙuna, amma Dan Mutum ba shi da wurin da zai sa kansa."

⁵⁹ Ya kuma ce wa wani mutum, "Ka bi ni."

Amma mutumin ya amsa ya ce, "Ubangiji, bari in je in binne mahaifina tukuna."

⁶⁰ Yesu ya ce masa, "Ka bar matattu su binne matattunsu, amma kai, ka je ka yi shelar mulkin Allah."

⁶¹ Har wa yau, wani ya ce, "Zan bi ka, Ubangiji, amma ka bar ni in je in yi bankwana da iyalina tukuna."

⁶² Yesu ya amsa ya ce, "Babu wani da yakan sa hannunsa a garman shanu, sa'an nan ya waiwaya baya, da ya isa ya shiga hidima a cikin mulkin Allah ba."

10

Yesu ya aiki saba'in da biyu

¹ Bayan haka, Ubangiji ya naɗa waɗansu mutum saba'in da biyu, ya aike su biyu-biyu, su riga shi yin gaba zuwa kowane gari da kowane wuri da zai shiga. ² Ya ce musu, "Girbi na da yawa, amma ma'aikata kaɗan ne. Saboda haka, ku roki Ubangijin girbi ya aikar da ma'aikata zuwa gonarsa. ³ Ku tafi! Ina aikan ku kamar tumaki cikin kyarketai. ⁴ Kada ku ɗauki jakar kuɗi, ko jaka, ko takalma. Kada ma ku gai da kowa a kan hanya.

⁵ "Sa'ad da kuka shiga wani gida, ku fara da cewa, 'Salama a gare ku mutanen gida.' ⁶ In akwai mutum mai salama a gidan, salamarku za ta kasance tare da shi, in kuwa babu, salamarku za ta koma muku. ⁷ Ku zauna a wannan gidan, kuna ci kuna shan duk abin da suka ba ku, gama ma'aikaci ya cancanci albashinsa. Kada ku yi yawan saƙe masauki, daga gida zuwa gida.

⁸ "Sa'ad da kuka shiga garin, kuma aka karɓe ku, ku ci ko mene ne da aka ajiye a gabanku. ⁹ Ku warkar da marasa lafiya da suke wurin. Ku kuma faɗa musu cewa, 'Mulkin Allah yana kusa da ku.' ¹⁰ Amma sa'ad da kuka shiga garin, kuma ba a karɓe ku ba, ku bi titi-titi ku ce, ¹¹ "Ko ƙurar garinku da kuke manne a kafafunmu, mun karkaɗe muku. Duk da haka, ku tabbatar da wannan, "Mulkin Allah yana kusa." ¹² Ina dai faɗa muku, a ranan nan, za a fi jin tausayin Sodom fiye da wannan garin.

(Mattiyyu 11.20-24)

¹³ "Kaitonki, Korazin! Kaitonki, Betsaida! Ai, da a ce a Taya da Sidon ne aka yi ayyukan banmamaki da aka yi a cikinku, da tuni sun tuba, suna zama cikin rigar makoki da toka. ¹⁴ A ranar shari'a, za a fi jin tausayin Taya da Sidon fiye da ku. ¹⁵ Ke kuma Kafarnahum, kina tsammani za ki sami ɗaukaka ne? A'a, za a hallaka ki.

¹⁶ "Wanda ya saurare ku, ni yake saurara. Wanda ya ƙi ku, ni yake ƙi. Amma wanda ya ƙi ni kuwa, ya ƙi wanda ya aiko ni ne."

¹⁷ Mutum saba'in da biyun nan suka dawo da murna, suka ce, "Ubangiji, har mun sha ƙarfin aljanu ma a cikin sunanka."

¹⁸ Sai ya amsa ya ce, "Na ga Shaidan ya faɗi daga sama kamar walkiya. ¹⁹ Na ba ku iko da za ku tattaka macizai, da kunamai, ku kuma shawo kan dukan ikon abokin gaɓa, kuma ba wani lahani da zai same ku. ²⁰ Duk da haka, kada ku yi farin ciki da cewa, kun sha ƙarfin ruhohi, amma ku yi farin ciki, domin an rubuta sunayenku a sama."

(Mattiyyu 11.20-24)

²¹ A wannan lokaci, Yesu, cike da murna ta wurin Ruhu Mai Tsarki ya ce, “**Na yabe ka, ya Uba, Ubangijin sama da fasa, domin ka** boye waƙannan abubuwa ga masu hikima, da masu ilimi, ka kuma bayyana su ga kananan yara. I, ya Uba, gama wannan shi ne nufinka mai kyau.

²² “**Ubana ya dan ka mini dukan kome. Ba wanda ya san Dan sai Uban, kuma ba wanda ya san Uban, sai Dan, da kuma waƙanda** Dan ya zaɓa ya bayyana musu shi.”

²³ Sai ya juya wajen almajiransa, ya ce musu a boye, “**Albarka ga idanun da suka ga abin da kuke gani.** ²⁴ **Ina faɗa** muku, annabawa da sarakuna da yawa sun so su ga abin nan da kuke gani, amma ba su gani ba. Sun so su ji abin da kuke ji, amma ba su ji ba.”

Misalin mutumin Samariya nagari

²⁵ Wata rana, sai wani masanin dokoki ya miƙe tsaye don yã gwada Yesu. Ya tambaya ya ce, “Malam, me zan yi don in gãji rai madawwami?”

²⁶ Yesu ya amsa ya ce, “**Me aka rubuta a cikin Doka? Yaya kake karanta ta?**”

²⁷ Sai ya amsa ya ce, “**Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka, da dukan ranka, da dukan farfinka, da kuma dukan hankalinka’;** kuma, ‘**Ka kaunaci maƙwabcinka kamar kanka.**’”

²⁸ Yesu ya ce, “**Ka amsa daidai. Ka yi haka, kuma za ka rayu.**”

²⁹ Amma domin ya kãre kansa, sai ya tambayi Yesu ya ce, “Shin, wane ne maƙwabcina?”

³⁰ Yesu ya amsa ya ce, “**Wani mutum ya tashi daga Urushalima za shi Yeriko, sai ya fãɗi** a hannun mafasa, wato, ’yan fashi. Suka kãwace tufafinsa, suka yi masa dũka, suka bar shi nan bakin rai da mutuwa. ³¹ **Ya zamana wani firist ya bi kan wannan hanya. Da ya ga mutumin, sai ya bi gefe ya wuce abinsa.** ³² **Haka ma wani daga kabilar Lawi, mai hidima cikin haikali, da ya zo wurin, ya gan shi, sai shi ma ya bi gefe ɗaya, ya wuce abinsa.** ³³ **Amma wani mutumin Samariya da yake kan tafiya, da ya kai inda mutumin yake, ya gan shi, sai ya ji tausayinsa.** ³⁴ **Ya je wurinsa, ya daddaure masa raunukansa, sa’an nan ya zuba mai, da ruwan inabi. Ya ɗauki mutumin ya sa a kan jakinsa, ya kai shi wani masauki, ya yi jinyarsa.** ³⁵ **Kashegari, sai ya ɗauki dinari biyu, ya ba wa mai masaukin ya ce, ‘Ka lura da shi, bayan na dawo, zan biya ka duk abin da ka fara kashewa a kansa.’**

³⁶ “**A ganinka, a cikin waƙannan mutane uku, wane ne maƙwabcin mutumin da ya fãɗi a hannun mafasa?**”

³⁷ Masanin dokoki ya amsa ya ce, “Wanda ya nuna masa jinkai.”

Yesu ya ce masa, “**Je ka, ka yi haka nan.**”

A gidan Marta da Maryamu

³⁸ Yayinda Yesu da almajiransa suna cikin tafiya, sai ya kai wani kauiye inda wata mace mai suna Marta ta marabce shi a gidanta. ³⁹ Tana da ’yar’uwa mai suna Maryamu, wadda ta zauna a gaban Ubangiji tana jin maganarsa. ⁴⁰ Marta kuwa, aikin hidima da ya kamata a yi, ya ɗauke mata hankali, sai ta zo wurin Yesu, ta ce, “Ubangiji, ba ka damu da yadda ’yar’uwata ta bar mini aiki ni kaɗai ba? Gaya mata ta taimake ni!”

⁴¹ Amma Ubangiji ya amsa ya ce, “**Marta, Marta, hankalinki ya tashi, kuma kina damuwa a kan abubuwa da yawa.** ⁴² **Amma abu** ɗaya tak ake bukata, Maryamu ta zaɓi abin da ya fi kyau, kuma ba za a raba ta da shi ba.”

11

Koyarwar Yesu a kan addu’a

(Mattiya 6.9-13; 7.7-11)

¹ Wata rana Yesu yana addu’a a wani wuri. Da ya gama, sai ɗaya daga cikin almajiransa ya ce masa, “Ubangiji, ka koya mana yin addu’a, kamar yadda Yohanna ya koya wa almajiransa.”

² Sai ya ce musu, “**Sa’ad da kuke yin addu’a ku ce,**

“**Ya Uba, sunanka mai tsarki ne mulkinka ya zo.**

³ **Ka ba mu kowace rana abincin yini.**

⁴ **Ka gafarta mana zunubanmu,**

kamar yadda mu ma ke gafarta wa duk wanda ya yi mana laifi.
Kada ka bari a kai mu cikin jarraba.’”

⁵ Sa’an nan ya ce musu, “Da a ce ɗayanku yana da aboki, sa’an nan ya je wurinsa da tsakar dare ya ce, ‘Aboki, ranta mini burodi guda uku, ⁶ domin wani abokina da yake tafiya ya sauka a wurina. Ga shi, ba ni da abinci da zan ba shi.’ ⁷ Sai wanda yake cikin ɗaki ya amsa ya ce, ‘Kada ka dame ni. An riga an kulle kofa, da ni da yarana kuwa mun kwanta, ba zan iya tashi in ba ka kome ba.’ ⁸ Ina gaya muku, ko da yake ba zai so ya tashi ya ba shi burodin don shi abokinsa ne ba, duk da haka, zai tashi ya ba shi yawan abin da yake bukata, saboda nacewarsa.

⁹ “Don haka ina faɗa muku, ku roka, za a ba ku, ku nema za ku samu, ku kwankwasa za a kuwa buɗe muku kofa. ¹⁰ Gama duk wanda ya roka, yana karɓa, mai nema yana samu, wanda ya kwankwasa kuma, za a buɗe masa kofa.

¹¹ “Wane mahaifi ne a cikinku, in ɗansa ya roke shi kifi, zai ba shi maciji a maimakon, ¹² ko kuma in ya roki kwai, ya ba shi kunama? ¹³ In fa haka ne, ko da yake ku mugaye ne, kun san ba ’ya’yanku kyautai masu kyau, balle fa Ubanku na sama, zai yi fiye da haka, ta wurin ba da Ruhu Mai Tsarki, ga masu rokonsa!”

Yesu da Be’elzebub

(Mattiyyu 12.22-30; Markus 3.20-27)

¹⁴ Sa’ad da Yesu yake fitar da wani beben aljani daga wani mutum, da aljanin ya fita, sai mutumin wanda da bebe ne, ya yi magana, taron kuwa suka yi mamaki. ¹⁵ Amma waɗansunsu suka ce, “Ai, da ikon Be’elzebub, sarkin aljanu ne, yake fitar da aljanu.” ¹⁶ Waɗansu kuma suka gwada shi, ta wurin neman yā nuna musu wata alama daga sama.

¹⁷ Yesu kuwa ya san tunaninsu, sai ya ce musu, “Duk mulkin da yake gāba da kansa, zai lalace, kuma gidan da yake gaba da kansa zai rushe. ¹⁸ In Shaiɗan yana gāba da kansa, yaya mulkinsa zai tsaya? Ina faɗin haka domin kun ce, da ikon Be’elzebub nake fitar da aljanu. ¹⁹ In da ikon Be’elzebub nake fitar da su, to, da ikon wa masu binku suke fitar da su? Saboda haka, za su zama alƙalanku ke nan. ²⁰ Amma in da ikon Allah ne ni nake fitar da aljanu, ashe, mulkin Allah ya zo muku ke nan.

²¹ “Sa’ad da mutum mai ƙarfi, wanda yake da makamai yana gadin gidan kansa, an tsare lafiyar dukiyarsa ke nan. ²² Amma in wani wanda ya fi shi ƙarfi, ya faɗa masa ya kuma sha ƙarfinsa, yakan ƙwace makaman da mutumin ke dogara da su, ya kuma rarraba ganima.

²³ “Wanda ba ya tare da ni, yana gāba da ni, wanda kuma ba ya tarawa da ni, watsarwa yake yi.
(Mattiyyu 12.43-45)

²⁴ “Lokacin da mugun ruhu ya fita daga mutum, sai ya bi ta wuraren da ba mutane, yana neman hutu, amma ya kasa samu, sai ya ce, ‘Zan koma gidan da na bari.’ ²⁵ Sa’ad da ya koma, ya tarar da gidan a share da tsabta, kuma a shirye. ²⁶ Sai ya je ya ɗebo waɗansu ruhohi bakwai da suka fi shi mugunta, sai su shiga su zauna a wurin. Ƙarshen wannan mutum kuwa zai fi farkonsa muni.”

²⁷ Da Yesu yake cikin faɗin waɗannan abubuwa, sai wata mace daga cikin taron ta ɗaga murya ta ce masa, “Mai albarka ce uwar da ta haife ka, wadda ka sha mamanta.”

²⁸ Yesu ya amsa ya ce, “A maimakon, masu albarka ne waɗanda suke jin maganar Allah, suna kuma biyayya da ita.”

Alamar Yunana

(Mattiyyu 12.38-42; Markus 8.12)

²⁹ Da taron mutane suka ƙaru, sai Yesu ya ce, “Wannan mugun zamani ne. Tana neman wani abin banmamaki, amma ba ko ɗaya da za a ba ta, sai dai ta Yunana. ³⁰ Kamar yadda Yunana ya zama alama ga mutanen Ninebe, haka ma Ɗan Mutum zai zama ga zamanin nan. ³¹ A ranar shari’a, Sarauniyar Kudu za tã tashi tsaye tare da wannan zamani, ta yanke wa wannan zamani hukunci, domin ta zo daga ƙarshen duniya ta saurari hikimar Solomon, ga shi kuwa, shi wanda ya fi Solomon girma, na nan. ³² A ranar shari’a, mutanen Ninebe za su tashi tsaye tare da wannan zamani, su yanke wa wannan zamani hukunci. Gama sun tuba sa’ad da Yunana ya yi musu wa’azi. Ga shi yanzu, shi wanda ya fi Yunana girma, na nan.

*Fitilar jiki**(Mattiyu 5.15; 6.22,23)*

³³ “Babu wanda yakan kuna fitila sa’an nan ya boye ta, ko ya rufe ta da murfi ba. A maimako, yakan ajiye ta a kan wurin ajiye fitila, don masu shiga su ga haske. ³⁴ Idonka shi ne fitilar jikinka. Sa’ad da idanunka suna da lafiya, dukan jikinka ma na cike da haske, amma sa’ad da idanunka suna da lahani, dukan jikinka ma na cike da duhu. ³⁵ Ka lura fa, kada hasken da yake cikinka ya zamana duhu ne. ³⁶ Saboda haka, in dukan jikinka yana cike da haske, ba inda ke da duhu, jikinka kuwa zai kasance da haske gaba ɗaya, kamar yadda hasken fitila yake haskaka ka.”

*La’anu a kan Farisiyawa da kuma masanan doka**(Mattiyu 5.15; 6.22,23)*

³⁷ Da Yesu ya gama magana, sai wani Bafarisiye ya gayyace shi cin abinci tare da shi. Sai kuwa ya shiga ya zauna a tebur. ³⁸ Amma Bafarisiyen ya lura cewa, Yesu bai wanke hannu kafin ya ci abinci ba, sai mamaki ya kama shi.

³⁹ Sai Ubangiji ya ce masa, “Ku Farisiyawa, kukan wanke bayan kwano da kwaf, amma a ciki kuna cike da kwaɗayi da mugunta. ⁴⁰ Ku wawayen mutane! Ashe, wanda ya yi bayan, ba shi ne kuma ya yi cikin ba? ⁴¹ Ku ba matalauta abin da yake cikin kwano, kuma kome zai zama muku da tsabta.

⁴² “Kaitonku, Farisiyawa, domin kuna ba wa Allah zakka na na’ana’ arku, da karkashinku, da kuma sauran ganyen lambunku iri-iri, amma kun kyale adalci da kaunar Allah. Ya kamata da kun kiyaye na karshen, ban ba barin na farkon.

⁴³ “Kaitonku, Farisiyawa, domin kun cika son wuraren zama masu daraja a majami’u, da kuma yawan gaisuwa a wuraren kasuwanci.

⁴⁴ “Kaitonku, domin ku kamar kaburbura ne da ba a sa musu alama ba, waɗanda mutane suke takawa don rashin sani.”

⁴⁵ Sai ɗaya daga cikin masanan dokoki ya ce wa Yesu, “Malam, in ka faɗi waɗannan abubuwa haka, kai kuma ka zage mu ke nan.”

⁴⁶ Yesu ya amsa ya ce, “Ku masanan dokoki ma, kaitonku, domin kun ɗora wa mutane kaya masu nauyi waɗanda da kyar suke ɗaukawa, amma ku da kanku ba za ku sa ko yatsa ɗaya, don ku taimake su ba.

⁴⁷ “Kaitonku, domin kun gina kaburbura saboda annabawa, nan kuwa kakannin-kakanninku ne suka kashe su. ⁴⁸ Wannan ya shaida cewa kun amince da abin da kakannin-kakanninku suka yi. Sun karkashe annabawa, ku kuma kun gina kaburburansu. ⁴⁹ Saboda haka, Allah a cikin hikimarsa ya ce, ‘Zan aika musu da annabawa da manzanni. Za su kashe waɗansu, su kuma tsananta wa waɗansu.’

⁵⁰ Saboda haka, alhakin jinin dukan annabawa da aka kashe, tun farkon duniya, yana kan wannan zamani, ⁵¹ wato, tun daga jinin Habila, har zuwa jinin Zakariya, wanda aka kashe tsakanin bagade da mazauni. I, ina gaya muku, alhakin su duka yana kan wannan zamani.

⁵² “Kaitonku, masanan dokoki, domin kun ɗauke mabuɗin ilimi. Ku kanku ba ku shiga ba, kuma kun hana wa waɗanda suke shiga, su shiga.”

⁵³ Da Yesu ya bar wurin, sai Farisiyawa da malaman dokoki suka fara gaba mai tsanani da shi, kuma suna tsokanansa da tambayoyi. ⁵⁴ Suna fakonsa, don su kama shi a kan wata magana da zai faɗa.

12

Faɗakarwa da karkafawa

¹ Ana nan sa’ad da taron dubban mutane suka taru har suna tattaka juna, Yesu fara yin magana, da farko da almajiransa ya ce, “Ku yi hankali da yistin Farisiyawa, wato, munafunci. ² Ba abin da yake rufe da ba za a fallasa ba, ko kuma abin da yake boye da ba za a bayyana ba. ³ Abin da kuka faɗa a cikin duhu, za a ji shi a hasken rana. Kuma abin da kuka faɗa a kunne, a cikin ɗakunan ciki-ciki, za a yi shelarsa daga kan rufin ɗakuna.

(Mattiyu 10.28-31)

⁴ “Ina dai gaya muku abokaina, kada ku ji tsoron masu kashe jiki, amma bayan haka, ba sauran abin da za su iya yi. ⁵ Amma zan nuna muku wanda za ku ji tsoronsa. Ku ji tsoron wanda, bayan da ya kashe jikin, yana da iko ya jefa ku cikin jahannama ta wuta. I, ina gaya muku, ku ji tsoronsa.

⁶ Ba ana sayar da kanari biyar a kan kobo biyu ba? Duk da haka, Allah bai manta da ko ɗayansu ba. ⁷ Tabbatacce, gashin kanku ɗin nan ma, an ƙidaya su duka. Kada ku ji tsoro. Darajarku ta fi na kanari masu yawa girma.

(*Mattiyu 10.32,33; 12.32; 10.19,20*)

⁸ “Ina gaya muku, duk wanda ya shaida ni a gaban mutane, Dan Mutum ma zai shaida shi a gaban mala’ikun Allah. ⁹ Amma wanda ya yi m̄sun sanina a gaban mutane, shi ma za a yi m̄sunsu a gaban mala’ikun Allah. ¹⁰ Kuma duk wanda ya faɗi kalmar zagi a kan Dan Mutum, za a gafarta masa, amma duk wanda ya saɓa wa Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta masa ba.

¹¹ “Sa’ad da an kai ku a gaban majami’u, da gaban masu mulki, da kuma gaban masu iko, kada ku damu da yadda za ku ƙare kanku, ko kuma abin da za ku faɗa, ¹² gama Ruhu Mai Tsarki zai koya muku abin da ya dace ku faɗa a lokacin.”

Misalin wawa mai arziki

¹³ Sai wani mutum daga cikin taron ya ce masa, “Malam, ka ce wa ɗan’uwana ya raba gādon da ni.”

¹⁴ Yesu ya amsa masa ya ce, “Kai, wa ya naɗa ni alƙali, ko mai sulhu a tsakaninku?” ¹⁵ Sai ya ce musu, “Ku lura fa! Ku tsare kanku daga dukan kowane irin kwaɗayi. Ran mutum ba ya danganta a kan yawan dukiyarsa ba.”

¹⁶ Sai ya gaya musu wannan misali ya ce, “Gonar wani mai arziki ta ba da amfani sosai. ¹⁷ Ya yi tunani a ransa ya ce, ‘Ba ni da inda zan ajiye amfanin gonana. Me zan yi ke nan?’

¹⁸ “Sai ya ce, ‘Ga abin da zan yi. Zan rushe rumbunana, in gina manya, in zuba dukan hatsina da kayana a ciki. ¹⁹ Ni kuma zan ce wa raina, ‘Kana da kaya da yawa masu kyau, da aka yi ajiyarsu domin shekaru da dama masu zuwa. Yi hutunka, ka ci, ka sha, ka yi annashuwa.’”

²⁰ “Amma Allah ya ce masa, ‘Kai wawa! A wannan dare za a nemi ranka. Bayan haka, wa zai gāji abin da ka tara wa kanka?’

²¹ “Haka zai zama ga duk wanda ya tara wa kansa dukiya, amma ba shi da arziki a gaban Allah.”

Kada ku damu

(*Mattiyu 6.25-34*)

²² Sai Yesu ya ce wa almajiransa, “Saboda haka, ina faɗa muku, kada ku damu game da rayuwarku, abin da za ku ci, ko kuma game da jikinku, abin da za ku yafa. ²³ Rai ya fi abinci, jiki kuma ya fi tufafi. ²⁴ Ku dubi hankaki. Ba sa shuki ko girbi, kuma ba su da ɗakin ajiya ko rumbu ba, duk da haka, duk da haka, Allah na ciyar da su. Darajarku ta fi na tsuntsaye sau da yawa! ²⁵ Wane ne a cikinku ta wurin damuwarsa, zai iya ƙara ko sa’a ɗaya ga rayuwarsa? ²⁶ Tun da ba za ku iya yin wannan ƙanƙanin abu ba, me ya sa kuke damuwa a kan sauran?

²⁷ “Ku dubi yadda furanni suke girma. Ba sukan yi aiki, ko saƙa ba, duk da haka, ina faɗa muku cewa, ko Solomon cikin kyakkyawan darajarsa duka, bai yafa kayan ado da ya kai kamar na ko ɗaya a cikinsu ba. ²⁸ In haka ne Allah yake yi wa ciyayin jeji sutura, wadda yau suna nan, sa’an nan gobe kuma a jefa cikin wuta, Allah ba zai yi muku sutura fiye da ciyayin jeji ba, ya ku masu ƙarancin bangaskiya! ²⁹ Kada ku sa zuciyarku a kan abin da za ku ci, ko abin da za ku sha, kada ku damu a kan su. ³⁰ Gama duniya da ba tā san Allah ba, tana faman neman dukan waɗannan abubuwa, Ubanku na sama kuwa, ya san kuna bukatarsu. ³¹ Amma ku nemi mulkinsa, za a kuwa ƙara muku waɗannan abubuwa.

³² “Ya ƙaramin garke, kada ku ji tsoro, gama ya gamshi Ubanku ya ba ku mulkin. ³³ Ku sayar da dukiyarku, ku ba wa matalauta. Ku yi wa kanku jakar kuɗin da ba za su lalace ba. Ku yi wa kanku ajiyar dukiyar da ba za tā kare ba a sama, inda ɓarawo ba zai yi kusa ba, asu kuma ba za su iya su lalatar ba. ³⁴ Gama inda dukiyarku take, nan ne zuciyarku ma take.

Zama a faɗaƙe

(*Mattiyu 24.45-51*)

³⁵ “Ku shirya ɗamara don hidima. Ku bar fitilunku suna ci, ³⁶ kamar maza da suke jiran maigidansu ya dawo daga bikin aure. Saboda duk lokacin da ya dawo ya ƙwanƙwasa ƙofa, a shirye suke su buɗe masa nan da nan. ³⁷ Zai zama da albarka in maigida ya dawo, ya tarar da bayinsa suna zaman tsaro. Gaskiya ni faɗa muku, zai sa kayan hidima da kansa, ya sa bayinsa su zauna kan tebur, sa’an nan ya yi musu hidimar abinci. ³⁸ Zai zama da albarka ga bayin da maigidansu ya iske su, suna zaman tsaro, a

duk lokacin da ya dawo, ko da ya dawo a sa'a ta biyu, ko ta uku na tsakar dare ne. ³⁹ Amma ku fahimci wannan. Da maigida ya san sa'ar da ɓarawo zai zo, ai, da ba zai bari a shiga, a fasa masa gida ba. ⁴⁰ Ku ma, sai ku zauna da shiri, domin Ɗan Mutum zai zo a sa'ar da ba ku yi tsammani ba."

⁴¹ Bitrus ya yi tambaya ya ce, "Ya Ubangiji, mu ne kake faɗa wa wannan misali, ko kuwa ga kowa da kowa ne?"

⁴² Ubangiji ya amsa ya ce, "To, wane ne manaja mai aminci da hikima, wanda maigida ya ba shi rikon bayinsa, domin ya ba su abincinsu a daidai lokaci? ⁴³ Zai zama da albarka ga bawan nan wanda maigidan ya dawo, ya same shi yana yin haka. ⁴⁴ Gaskiya nake gaya muku, maigidan zai ba shi rikon dukan dukiyarsa. ⁴⁵ Amma da a ce bawan ya yi tunani a zuciyarsa ya ce, 'Ai, maigidana ya yi jinkirin dawowa,' sa'an nan ya fara dukan bayin, maza da mata, ya kuma shiga ci, da sha, har da buguwa. ⁴⁶ Maigidan bawan nan zai dawo a ranar da wannan bawan bai yi tsammaninsa ba, kuma a sa'ar da bai sani ba. Maigidan zai yayyanka shi, ya kuma ba shi rabonsa tare da marasa bangaskiya.

⁴⁷ "Bawan da ya san nufin maigidansa, kuma bai yi shiri ba, ko kuma bai yi abin da maigidansa yake so ba, zai sha mummunan duka. ⁴⁸ Amma wanda bai sani ba, ya kuwa yi abin da ya isa horo, za a dūke shi kaɗan. Duk wanda aka ba shi mai yawa, mai yawan ne za a bida daga gare shi. Duk wanda kuma aka ba shi rikon amana mai yawa, fiye da haka kuma za a bida daga gare shi.

Ba salama ba sai dai rabuwa
(Mattiyyu 24.45-51)

⁴⁹ "Na zo ne domin in kawo wuta a duniya. Ina so da ta riga ta kunu! ⁵⁰ Amma ina da baftismar da za a yi mini, na kuwa damu sosai, sai na kammala ta! ⁵¹ Kuna tsammani na zo domin in kawo salama a duniya ne? A'a! Ina gaya muku, rabuwa ne. ⁵² Daga yanzu, za a iske mutum biyar a gida ɗaya sun rabu, suna gāba da juna, uku suna gāba da biyu, biyun suna gāba da ukun. ⁵³ Za su rarrabu. Mahaifi yana gāba da ɗan, ɗan kuma yana gāba da mahaifin. Mahaifiya tana gāba da diyar, diyar kuma tana gāba da mahaifiyar. Suruka tana gāba da matar ɗa, matar ɗa kuma tana gāba da suruka."

Fahimtar lokuta
(Mattiyyu 16.2,3; 5.25,26)

⁵⁴ Ya ce wa taron, "Sa'ad da kuka ga hadari ya fito daga yamma, nan da nan kukan ce, 'Za a yi ruwan sama,' sai a kuwa yi. ⁵⁵ Sa'ad da kuma iska ta taso daga kudu, kukan ce, 'Za a yi zafi,' sai kuwa a yi. ⁵⁶ Munafukai! Kuna san yadda za ku fassara yanayin kasa da na sararin sama. Ta yaya ba ku san yadda za ku yi fassarar wannan zamani ba?

⁵⁷ "Don me ba ku iya auna wa kanku, abin da yake daidai ba? ⁵⁸ Yayinda kake kan hanyar zuwa kotu da makiyinka, ka yi matuƙar kofari ku shirya tun kuna kan hanya. In ba haka ba, zai kai ka gaban alkali, alkali kuma ya mika ka ga ɗan sanda, ɗan sanda kuma ya jefa ka a kurkuku. ⁵⁹ Ina gaya maka, ba za ka fita ba, sai ka biya kobo na karshe."

13

A tuba ko a hallaka

¹ A yanzun fa, akwai waɗansu da suka kasance a lokacin can, suka ba Yesu labarin Galiliyawa da Bilatus ya gauraye jininsu tare da jinin hadayunsu. ² Yesu ya amsa ya ce, "Kuna tsammani waɗannan Galiliyawan sun fi dukan sauran Galiliyawa zunubi ne, shi ya sa suka sha irin wannan wahala? ³ Ina gaya muku, a'a! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za ku hallaka. ⁴ Ko kuwa kuna tsammani, sha takwas ɗin nan da suka mutu lokacin da hasumiya a Silowam ya faɗi a kansu, sun fi dukan sauran mutanen Urushalima laifi ne? ⁵ Ina gaya muku, a'a! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za ku hallaka."

⁶ Sai ya ba su wannan misali ya ce, "Wani mutum yana da itacen ɓaure, da aka shuka a gonar inabinsa. Da ya je cire 'ya'yan itacen, sai ya tarar ba tā yi 'ya'ya ba. ⁷ Sai ya ce wa mai lura da gonar inabin, 'Yau shekara uku ke nan ina zuwa neman 'ya'yan ɓaure daga itacen nan, amma ba na samun kome. Sare shi! Don me za a bar shi ya tare wuri.'

⁸ “Mutumin ya amsa ya ce, ‘Ranka yā daɗe, ka bar shi, in yi masa banƙasa, in kuma zuba masa taki har na shekara ɗaya. ⁹ In kuwa ya ba da ‘ya’ya shekara mai zuwa, yana da kyau! In kuwa ba haka ba, sai ka sare shi.’”

Yesu ya warkar da mace gurguwa a ranar Asabbaci.

¹⁰ Wata ranar Asabbaci, Yesu yana koyarwa a wata majami’a, ¹¹ a wurin kuwa, akwai wata mace wadda aljani ya gurgunta, har na shekaru goma sha takwas. Duk ta tankware, ba ta ma iya mikewa ko kaɗan. ¹² Da Yesu ya gan ta, sai ya kirata gaba, ya ce mata, “Mace, an ‘yantar da ke daga rashin lafiyarki.” ¹³ Sai ya ɗibiya hannuwansa a kanta, nan da nan sai ta miƙe, ta yabi Allah.

¹⁴ Amma mai mulkin majami’ar ya ji haushi da Yesu ya yi warkarwa a ranar Asabbaci. Sai ya ce wa mutanen, “Akwai ranaku shida da ya kamata a yi aiki. Saboda haka, ku zo a ranakun nan a warkar da ku, ba ranar Asabbaci ba.”

¹⁵ Ubangiji ya amsa masa ya ce, “Ku munafukai! Ashe, kowannenku ba yakan kunce bijiminsa ko jakinsa, yā kai shi waje yā ba shi ruwa, a ranar Asabbaci ba? ¹⁶ Ashe, bai kamata a ‘yantar da macen nan, diyar zuriyar Ibrahim, wadda Shaiɗan ya daure, har shekara goma sha takwas, a ranar Asabbaci, daga abin da ya daure ta ba?”

¹⁷ Sa’ad da ya faɗi wannan, sai duka masu gāba da shi suka kunyata. Amma mutane kuwa suka yi murna saboda dukan abubuwan banmamaki da yake yi.

Misalai na kwayar mustad da na yisti

(Mattiyyu 13.31-33; Markus 4.30-32)

¹⁸ Sai Yesu ya yi tambaya ya ce, “Yaya mulkin Allah yake? Da me zan kwatanta shi? ¹⁹ Yana kama da kwayar mustad, wadda wani mutum ya ɗauka, kuma ya shuka a gonarsa. Ta yi girma, ta zama itace, kuma tsuntsayen sararin sama suka huta a rassansa.”

²⁰ Ya sāke tambaya, “Da me zan kwatanta mulkin Allah? ²¹ Yana kama da yisti wadda mace ta ɗauka, ta kwaɓa garin alkama mai yawa da shi, har sai da yistin ya gauraye kullun duka.”

Matsattsiyar kofa

(Mattiyyu 7.13,14,21-23)

²² Sa’ad da Yesu yana kan hanyarsa zuwa Urushalima, sai ya bi ta cikin garuruwan da ƙauyukan, yana koyarwa. ²³ Sai wani ya tambaye shi ya ce, “Ya Ubangiji, shin, wai mutane kima ne kawai za su sami ceto?”

Ya ce musu, ²⁴ “Ku yi matuƙar ƙoƙari ku shiga ta matsattsiyar kofa, domin ina faɗa muku, mutane da yawa za su yi ƙoƙarin shiga, amma ba za su iya ba. ²⁵ Da zaran maigidan ya tashi ya rufe ƙofar, za ku tsaya a waje kuna ƙwanƙwasawa, kuna roko cewa, ‘Ranka yā daɗe, buɗe mana ƙofa.’

“Amma shi zai amma ya ce, ‘Ni ban san ku, ko inda kuka fito ba.’

²⁶ “Sa’an nan za ku ce, ‘Haba, mu da muka ci, muka sha tare da kai, har ka yi koyarwa a cikin titi-titi namu.’

²⁷ “Amma shi zai amma ya ce, ‘Ban san ku, ko inda kuka fito ba. Ku rabu da ni, dukan ku masu aikata mugunta!’

²⁸ “Za a yi kuka a can, da cizon haƙora, sa’ad da kuka ga Ibrahim, da Ishaku, da Yaƙub, da dukan annabawa a mulkin Allah, amma ku kuwa, za a jefar da ku a waje. ²⁹ Mutane za su zo daga gabas, da yamma, da kudu, da arewa, su ɗauki wuraren zamansu a bikin, a cikin mulkin Allah. ³⁰ Tabbatacce, akwai waɗansu da suke na ƙarshe, da za su zama na farko, na farko kuma, da za su zama na ƙarshe.”

Bakin cikin Yesu domin Urushalima

(Mattiyyu 23.37-39)

³¹ A wannan lokaci, waɗansu Farisiyawa suka zo suka ce wa Yesu, “Ka bar nan ka tafi wani wuri dabam. Hiridus yana so ya kashe ka.”

³² Ya amsa ya ce, “Ku je ku gaya wa dilan nan, wato, mai makirci cewa, ‘Da yau da kuma gobe, zan fitar da aljanu, in kuma warkar da mutane, sa’an nan a rana ta uku in cika burin aikina. ³³ Duk da haka, dole in ci gaba da aikin a yau, da kuma gobe, sa’an nan in ci gaba da yin haka kashegari kuma, gama tabbatacce, ba annabi da yakan mutu a bayan birnin Urushalima!’

³⁴ “Urushalima, ayya Urushalima, ke da kika kashe annabawa, kuma kika jefa wa waƙanda aka aika gare ki da duwatsu. Sau da yawa na yi kewan in tattara ’ya’yanki wuri ƙaya, kamar yadda kaza takan tattara ’ya’yanta cikin fikafikanta, amma ba ki yarda ba! ³⁵ Duba, an bar muku gidanku fanko. Ina kuwa faƙa muku, ba za ku sãke ganina ba, sai kun ce, ‘Mai albarka ne shi wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji.’”

14

Yesu a gidan Bafarisiye

¹ Wata ranar Asabbaci, da Yesu ya shiga gidan wani sanannen Bafarisiye don cin abinci, sai mutane suka zuba masa ido da kyau. ² A nan a gabansa kuwa akwai wani mutum mai ciwon kumburin ƙafa da hannu. ³ Sai Yesu ya tambayi masanan dokoki da Farisiyawa ya ce, “Daidai ne bisa ga doka, a yi warkarwa a ranar Asabbaci, ko babu?” ⁴ Amma ba su ce kome ba. Sai ya riƙe mutumin, ya warkar da shi, sa’an nan ya sallame shi.

⁵ Sai ya tambaye, su ya ce, “In wani a cikinku yana da ƙa, ko bijimi da ya faƙa a rijiya a ranar Asabbaci, ba za ku cire shi nan da nan ba?” ⁶ Suka rasa abin faƙi.

⁷ Da ya lura da yadda baƙi suna zaƙan wuraren zama masu bangirma a tebur, sai ya faƙa musu wannan misali, ya ce; ⁸ “In wani ya gayyace ka bikin aure, kada ka zaƙi wurin zama mai bangirma, don wataƙila akwai wani da ya fi ka girma, da aka gayyata. ⁹ In kuwa haka ne, wanda ya gayyace duk biyunku, zai zo ya ce maka, ‘Ka ba wa mutumin nan wurin zamanka.’ Ka ga, an ƙasƙantar da kai, kuma dole ka ƙauki wuri mafi ƙasƙanci. ¹⁰ Amma in an gayyace ka, ƙauki wuri mafi ƙasƙanci, don in wanda ya gayyace ka ya zo, zai ce maka, ‘Ka hawo nan aboki a wuri mafi girma.’ Wannan zai ƙaukaka ka a gaban dukan ’yan’uwanka baƙi. ¹¹ Gama duk wanda ya ƙaukaka kansa, za a ƙasƙantar da shi. Shi wanda kuma ya ƙasƙantar da kansa, za a ƙaukaka shi.”

¹² Sai Yesu ya ce wa wanda ya gayyace shi, “Lokacin da ka shirya biki ko liyafa, kada ka gayyaci abokanka, ko ’yan’uwanka, ko danginka, ko kuma maƙwabtanka masu arziki, gama in ka yi haka, suna iya gayyatarka, su biya maka alherin da ka yi musu. ¹³ Amma lokacin da ka kira biki, ka gayyaci matalauta, da guragu, da shanyayyu, da makafi. ¹⁴ Ta haka, za ka sami albarka. Ko da yake ba za su iya biyan ka ba, za a biya ka a ranar tashin masu adalci daga matattu.”

Misalin babban biki (Mattiyyu 23.37-39)

¹⁵ Da jin haka, sai wani da yake tare da shi a tebur ƙin, ya ce wa Yesu, “Mai albarka ne wanda zai ci abinci a bikin nan a mulkin Allah.”

¹⁶ Yesu ya amsa ya ce, “Wani mutum yana shirya wani babban biki, ya kuma gayyaci baƙi da yawa. ¹⁷ Da lokacin bikin ya yi, sai ya aiki bawansa ya je ya ce wa waƙanda aka gayyata, ‘Ku zo, don an shirya kome.’

¹⁸ “Amma sai dukansu suka fara ba da hujjoji. Na farkon ya ce, ‘Na sayi gona yanzun nan, dole in je in ga yadda take, ina roƙonka ka yi mini haƙuri.’

¹⁹ “Wani ya ce, ‘Na sayi shanun noma guda goma yanzun nan, ina kan hanyata ke nan in gwada su, ina roƙonka, ka yi mini haƙuri.’

²⁰ “Har yanzu wani ya ce, ‘Na yi aure yanzun nan, don haka ni ba zan iya zuwa ba.’

²¹ “Bawansa ya dawo ya gaya wa maigidansa wannan. Sai maigidan ya yi fushi, ya ba da umarni ga bawansa ya ce, ‘Ka fita da sauri, ka bi titi-titi da lungu-lungu na garin, ka kawo matalauta, da guragu, da makafi, da shanyayyu.’

²² “Bawan ya dawo ya ce, ‘Ranka yã daƙe, an yi abin da ka umarta, amma har yanzu da sauran wuri.’

²³ “Maigidan ya ce wa bawansa, ‘Ka je kan hanyoyin da layi-layi na karkara, ka sa su shigo, don gidana ya cika.’ ²⁴ Ina gaya muku, babu ko ƙaya daga cikin mutanen nan da aka gayyata da zai ƙanƙana bikina.”

Wahalar rayuwar almajiri (Mattiyyu 10.37,38)

²⁵ Taron mutane mai yawa suna tafiya tare da Yesu, sai ya juya ya ce musu, ²⁶ “Duk wanda yakan zo wurina, amma bai ki mahaifinsa da mahaifiyarsa, da matarsa da 'ya'yansa, da 'yan'uwansa mata da maza, kai, har ma ransa ba, ba zai iya zama almajirina ba. ²⁷ Kuma duk wanda ba yakan d'auki gicciyensa ya bi ni ba, ba zai iya zama almajirina ba.

²⁸ “In wani daga cikinku yana so ya gina gidan sama, ai, yakan fara zama ne, ya yi lissafin abin da ginin zai ci tukuna, don ya ga ko yana da isashen kuɗi da zai gama ginin. ²⁹ Gama in ya sa tushen gini, amma bai iya gamawa ba, duk wanda ya gani zai yi masa ba'a, ³⁰ yana cewa, ‘Wannan mutum ya fara gini, amma bai iya gamawa ba.’

³¹ “Ko kuma, wane sarki ne, in zai je ya ki da wani sarki, ai, yakan fara zama ne, ya duba ya ga, ko da mutane dubu goma, shi zai iya karawa da mai zuwa da dubu ashirin? ³² In ba zai iya ba, to, tun suna nesa, zai aika da wakilai, su je neman sharuɗan salama. ³³ Haka nan fa, kowane ne a cikinku, da ba ya rabu da abin da yake da shi ba, ba zai iya zama almajirina ba.

(*Mattiyu 5.13; Markus 9.50*)

³⁴ “Gishiri fa yana da kyau, amma in gishiri ya rabu da daɗin d'and'anonsa, ta yaya za a sake mai da daɗin d'and'anonsa? ³⁵ Ba shi da wani amfani, ko ga kasa, ko ga juji, sai dai a zubar da shi.

“Duk mai kunnen ji, ya ji.”

15

Misalin batacciyar tunkiya

(*Mattiyu 18.12-14*)

¹ Yanzu fa, masu karɓar haraji da “masu zunubi” duka suna taruwa don jin koyarwar Yesu. ² Amma Farisiyawa da malaman dokoki suka yi gunaguni, suna cewa, “Wannan mutum yana karɓan ‘masu zunubi,’ kuma yana ci tare da su.”

³ Sai Yesu ya faɗa musu wannan misali ya ce, ⁴ “In d'ayanku yana da tumaki d'ari, sa'an nan d'ayansu ta bace. Ashe, ba zai bar tasa'in da tara a fili ya je neman wadda ta bace, har sai ya same ta ba? ⁵ In ya same ta, zai sa ta a kafaɗa da murna, ⁶ ya dawo gida. Sa'an nan zai kira abokansa da maƙwabtansa wuri d'aya ya ce, ‘Ku taya ni murna, na sami tunkiyan da ta bata.’ ⁷ Ina gaya muku, haka za a yi murna sosai a sama, a kan mai zunubi guda d'aya da ya tuba, fiye da masu adalci tasa'in da tara, waɗanda ba su bukatan tuba.

Misalin kuɗi da ya bace

⁸ “Ko kuwa in wata mace tana da kuɗi na azurfa guda goma, sa'an nan d'aya ya bata, ashe, ba za ta kuna fitila, ta share gidan, ta nema a hankali, har sai ta samu ba? ⁹ In ta same shi, sai ta kira kawayenta da maƙwabtanta wuri d'aya, ta ce musu, ‘Ku taya ni murna, na sami kuɗina da ya bata.’ ¹⁰ Haka, ina gaya muku, akwai murna a gaban mala'ikun Allah a kan mai zunubi guda d'aya, da ya tuba.”

Misalin d'a da ya bace

¹¹ Yesu ya ci gaba da cewa, “Akwai wani mutum wanda yake da 'ya'ya biyu maza. ¹² Karamin ya ce wa mahaifinsu, ‘Baba, ba ni rabon gaɗona.’ Sai mahaifin ya raba musu dukiyarsa.

¹³ “Bayan 'yan kwanaki, sai karamin d'an ya tattara kayansa duk, ya tashi ya tafi wata kasa mai nisa. A can, ya batar da dukiyarsa duka a rayuwar banza. ¹⁴ Bayan ya batar da kome, sai ga muguwar yunwa a dukan kasar, har ya shiga rashi. ¹⁵ Sai ya je ya sami aiki a wurin wani mutumin kasar, wanda ya aike shi a gonakinsa, ya yi kiwon aladu. ¹⁶ Ya yi marmarin cin dusan da aladun suke ci, amma ba wanda ya ba shi wani abu.

¹⁷ “Da hankalinsa ya dawo, sai ya ce, ‘Kai, bayin mahaifina guda nawa ne, da suke da abinci fiye da isashe, ni kuma ina nan, zan mutu don yunwa! ¹⁸ Zan tashi in koma wurin mahaifina, in ce masa, ‘Baba, na yi wa sama, na kuma yi maka zunubi. ¹⁹ Ni ban isa a kara kira na d'anka ba. Ka mai da ni kamar d'aya daga cikin bayinka.’” ²⁰ Sai ya tashi ya kama hanya ya koma wurin mahaifinsa.

“Amma tun yana nesa, mahaifinsa ya hange shi. Tausayi kuma ya kama shi, sai ya tashi ya ruga da gudu wurinsa, ya rungume shi, ya yi masa sumba.

²¹ “Sai ɗan ya ce masa, ‘Baba, na yi wa sama, na kuma yi maka zunubi. Ni ban isa a fara kira na ɗanka ba.’

²² “Amma mahaifin ya ce wa bayinsa, ‘Maza! Ku kawo riga mafi kyau ku sa masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a kafafunsa.’ ²³ Ku kawo ɗan saniya mai kiba ku yanka. Bari mu yi biki mu yi shagali. ²⁴ Gama ɗan nan nawa, da ya mutu, amma yanzu yana da rai kuma. Da ya ɓata, amma yanzu an same shi.’ Sai suka fara shagali.

²⁵ “Yayinda ake haka, babban ɗan yana gona. Da ya zo kusa da gida, sai ya ji ana kiɗi ana rawa. ²⁶ Sai ya kira ɗaya daga cikin bayin, ya tambaye shi abin da yake faruwa. ²⁷ Bawan ya ce, ‘Ai, ɗan’uwanka ne ya dawo, shi ne mahaifinka ya yanka ɗan saniya mai kiba, gama ya yi murna ya karɓi ɗansa da ya dawo gida lafiyayye, ba abin da ya same shi.’

²⁸ “Sai yayan ya yi fushi, ya ki shiga gida. Sai mahaifinsa ya fita ya roƙe shi. ²⁹ Amma ya amsa wa mahaifinsa ya ce, ‘Duba! Duk waɗannan shekaru, ina yin maka aiki kamar bawa, ban taɓa maka rashin biyayya ba. Duk da haka, ba ka taɓa ba ni ko ɗan akuya domin in yi shagali da abokaina ba. ³⁰ Amma da wannan ɗan naka, wanda ya ɓatar da dukiyarka a kan karuwai ya dawo, ka yanka masa ɗan saniya mai kiba!’

³¹ “Sai mahaifin ya ce masa, ‘Dana, kullum kana nan tare da ni, kuma duk abin da nake da shi, naka ne. ³² Amma ya zama mana dole, mu yi shagali, mu yi murna, domin ɗan’uwan nan naka, da ya mutu, yanzu kuwa yana da rai, da ya ɓata, amma yanzu an same shi.’”

16

Misalin manaja mai wayo

¹ Yesu ya ce wa almajiransa, “An yi wani mai arziki wanda aka yi wa manajansa zargin yin banza da dukiyarsa. ² Sai ya kira manajan, ya tambaye shi, ‘Me nake ji haka a kanka? Ka kawo lissafin aikinka, domin ba za ka iya cin gaba da aikinka ba.’

³ “Sai manajan ya ce cikin tunaninsa, ‘Maigidana zai kore ni daga aiki, me zan yi? Ba ni da ƙarfin noma, kuma ina jin kunyan yin bara. ⁴ Na san abin da zan yi, don mutane su karɓe ni a gidajensu, bayan an kore ni daga aiki a nan.’

⁵ “Sai ya kira kowane ɗaya da maigidansa yake bin bashi. Ya tambayi na farkon ya ce, ‘Nawa ne maigidana yake bin ka?’

⁶ “Ya amsa ya ce, ‘Garwar mai na zaitun guda ɗari tara.’

“Manajan ya ce, ‘Ga takardarka, ka zauna maza ka mai da shi ɗari huɗu.’

⁷ “Ya kuma tambayi na biyun, ‘Kai fa, nawa ne ake bin ka?’

“Sai ya amsa ya ce, ‘Buhunan alkama dubu.’

“Ya ce, ‘Ga takardarka, ka mai da shi ɗari takwas.’

⁸ “Maigidan kuwa ya yabi manajan nan marar gaskiya saboda wayonsa. Gama ’yan duniyan nan suna da wayon yin hulɗa da junansu fiye da ’yan haske. ⁹ Ina gaya muku, ku yi amfani da dukiya na wannan duniya, domin ku sami wa kanku abokai. Saboda bayan dukiyar ta ƙare, za a karɓe ku a wuraren zama da sun dawwama.

¹⁰ “Duk wanda ana amincewa da shi cikin ƙaramin abu, ana kuma amincewa da shi cikin babba. Kuma duk marar gaskiya cikin ƙaramin abu, zai zama marar gaskiya cikin babba. ¹¹ In fa ku ba amintattu ne cikin tafiyar da dukiya ta wannan duniya ba, wa zai amince muku da dukiya ta gaskiya? ¹² In fa ku ba amintattu ne cikin tafiyar da dukiyar wani ba, wa zai ba ku dukiya naku, na kanku?

¹³ “Babu wani bawa mai iya bauta wa iyayengiji biyu ba. Ko dai ya ƙi ɗaya, ya so ɗayan, ko kuwa ya ɗage ga yi wa ɗaya bauta, sa’an nan ya rena ɗayan. Ba za ku iya ku bauta wa Allah tare da bauta wa Mammon (wato, Kuɗi) a lokaci ɗaya ba.”

(Mattiyu 11.12,13; 5.31,32; Markus 10.11,12)

¹⁴ Da Farisiyawa masu son kuɗi suka ji wannan duka, sai suka yi wa Yesu tsaki. ¹⁵ Ya ce musu, “Ku ne masu mai da kanku marasa laifi a gaban mutane, amma Allah ya san zuciyarku. Abu mai daraja a gaban mutane, abin ƙyama ne a gaban Allah.

Karin koyarwa

¹⁶ “An yi shelar Doka da Annabawa har zuwa lokacin Yohanna. Tun daga lokacin nan, bisharar mulkin Allah ne ake wa’azinta, kowa kuma yana kofarin kutsa kai ya shiga. ¹⁷ Gama ta fi sauƙi sama da ƙasa su shuƙe, da a ce ɗigo guda ɗaya na rubutun, ya fita ya faɗi daga cikin Doka.

¹⁸ “Duk wanda ya saki matarsa ya auri wata mace, zina ne yake yi. Kuma mutumin da ya auri macen da aka sake, zina ne yake yi.

Mai arziki da Lazarus

¹⁹ “An yi wani mutum mai arziki wanda yakan sa tufafi masu ruwan shunayya, da kuma na lallausan lilin, yana kuma cikin rayuwar jin daɗi kullum. ²⁰ A kofar gidansa kuma akan ajiye wani mai bara, mai suna Lazarus, wanda jikinsa duk gyambuna ne. ²¹ Shi kuwa yakan yi marmarin cin abin da yakan faɗi daga tebur na mai arzikin nan. Har karnuka ma sukan zo su lashe gyambunansa.

²² “Ana nan, sai mai baran ya mutu, kuma mala’iku suka ɗauke shi zuwa gefen Ibrahim. Mai arzikin ma ya mutu, aka kuma binne shi. ²³ A cikin jahannama ta wuta, inda yana shan azaba, ya ɗaga kai ya hangi Ibrahim can nesa, da kuma Lazarus a gefensa. ²⁴ Sai ya yi masa kira ya ce, ‘Baba, Ibrahim, ka ji tausayina, ka aiki Lazarus ya sa ɗan yatsarsa a ruwa, ya ɗiga mini a harshe saboda in ji sanyi, domin ina shan azaba cikin wannan wuta.’

²⁵ “Amma Ibrahim ya ce, ‘Ka tuna fa ɗana, a lokacin da kake duniya, ka sami abubuwa masu kyau naka, Lazarus kuwa ya sami munanan abubuwa. Amma yanzu ya sami ta’aziyya a nan, kai kuwa kana shan azaba. ²⁶ Ban da wannan duka ma, tsakaninmu da kai, akwai wani babban rami da aka yi, yadda waɗanda suke son ƙetarewa daga nan zuwa wurinku, ba za su iya ba, kuma ba mai iya ƙetarewa daga wurinku zuwa wurinmu.’

²⁷ “Ya amsa ya ce, ‘To, ina roƙonka, ya uba, ka aiki Lazarus zuwa gidan mahaifina, ²⁸ gama ina da ’yan’uwana biyar maza. Bari yā ba su gargaɗi, don kada su ma su zo wurin nan mai azaba.’

²⁹ “Ibrahim ya amsa ya ce, ‘Suna da Musa da Annabawa, ai, sai su saurare su.’

³⁰ “Sai ya ce, ‘A’a, ya uba, Ibrahim, in dai wani ya tashi daga matattu ya je wurinsu, za su tuba.’

³¹ “Amma ya ce masa, ‘In ba su saurari Musa da Annabawa ba, kai, ko da wani ya tashi daga matattu ma, ba za su saurare shi ba.’”

17

Zunubi, bangaskiya da aiki

(Mattiyu 18.6,7,21,22; Markus 9.42)

¹ Yesu ya ce wa almajiransa, “Dole ne a sami abubuwan da suke sa mutane su yi zunubi, amma kaiton mutumin nan wanda suke zuwa ta wurinsa. ² Gwamma a ɗaura dutsen niƙa a wuyansa, a jefa shi cikin teku, da ya sa ɗaya daga cikin ƙananan yaran nan ya yi zunubi. ³ Saboda haka, ku lura da kanku.

“In ɗan’uwanka ya yi zunubi, ka kwaɓe shi. In ya tuba, ka gafarta masa. ⁴ In ya yi maka laifi sau bakwai a rana ɗaya, ya kuma dawo sau bakwai ɗin a wurinka, yana cewa, ‘Na tuba,’ sai ka gafarta masa.”

⁵ Sai manzannin suka ce wa Ubangiji, “Ka ƙara mana bangaskiya!”

⁶ Ya amsa musu ya ce, “In kuna da bangaskiya da take ƙanƙani kamar ƙwayar mustad, kuna iya ce wa wannan itacen durumi, ‘Ka tumɓuke daga nan, ka dasu a cikin teku.’ Zai kuwa yi muku biyayya.

⁷ “In ɗaya a cikinku yana da bawa, wanda yake masa noma, ko kiwon tumaki, da dawowar bawan daga gonar, ai, ba zai ce masa, ‘Ka zo nan, ka zauna, ka ci abinci ba?’ ⁸ Ashe, ba zai ce masa, ‘Ka shirya mini abincin yamma, ka shirya ka yi mini hidima domin in ci in sha, bayan haka kana iya ci, ka kuma sha ba?’ ⁹ Shin, zai gode wa bawan don yā yi aikin da aka ce ya yi ne? ¹⁰ Haka ku ma, bayan kun yi duk abin da aka ce muku ku yi, ya kamata ku ce, ‘Mu bayi ne marasa cancanta, mun dai yi aikinmu ne kaɗai.’”

An warkar da kutare goma

¹¹ Yesu yana kan hanyarsa zuwa Urushalima, sai ya bi takan iyakar Samariya da Galili. ¹² Da zai shiga wani ƙauye, sai maza goma da suke da kuturta suka sadu da shi. Suka tsaya da nesa, ¹³ suka yi kira da babbar murya, suka ce, “Yesu, Ubangiji, ka ji tausayinmu!”

¹⁴ Da ya gan su sai ya ce, “**Ku je ku nuna kanku ga firistoci.**” Suna kan hanyar tafiya sai suka tsabtacce.

¹⁵ Da ɗayansu ya ga ya warke, sai ya koma, yana yabon Allah da babbar murya. ¹⁶ Ya zo ya fāɗi a gaban Yesu, ya gode masa. Shi kuwa mutumin Samariya ne.

¹⁷ Yesu ya yi tambaya ya ce, “**Ba duka goma ne aka tsabtacce ba? Ina sauran taran?**” ¹⁸ Ba wanda ya dawo don yā yabi Allah, sai dai wannan baƙon?” ¹⁹ Sai ya ce masa, “Tashi, ka yi tafiyarka, bangaskiyarka ta warkar da kai.”

*Zuwan mulkin Allah
(Mattiyu 24.23-28,37-41)*

²⁰ Wata rana, Farisiyawa suka tambaye shi lokacin da mulkin Allah zai zo, Yesu ya amsa ya ce, “**Ai, mulkin Allah ba takan zo ta wurin yin kallon ku ba.**” ²¹ Mutane kuma ba za su ce, ‘Ga shi nan,’ ko kuma, ‘Ga shi can’ ba, domin mulkin Allah yana cikinku ne.”

²² Sai ya ce wa almajiransa, “**Lokaci yana zuwa da za ku yi marmarin ganin rana ɗaya cikin ranakun Dan Mutum, amma ba za ku gani ba.**” ²³ Mutane za su ce muku, ‘Ga shi can!’ Ko kuma, ‘Ga shi nan!’ Kada ku yi hanzarin binsu. ²⁴ Gama Dan Mutum, a cikin ranarsa, zai zama kamar walƙiya da take walƙawa, da take kuma haskaka sararin sama, daga wannan kusurwa zuwa wancan kusurwa. ²⁵ Amma da fari, dole yā sha wahaloli masu yawa, kuma mutanen zamanin nan su ƙi shi.

²⁶ “**Daidai kamar yadda ya faru a zamanin Nuhu, haka zai zama a zamanin Dan Mutum.**” ²⁷ Mutane suna ci, suna sha, suna aurayya, ana kuma ba da su ga aure, har ranar da Nuhu ya shiga jirgin. Sa’an nan ambaliyar ruwan ya sauka, ya hallaka su duka.

²⁸ “**Haka ma aka yi a zamanin Lot. Mutane suna ci, suna sha, suna saya, suna sayarwa, suna shuki, suna kuma gine-gine.**” ²⁹ Amma a ranar da Lot ya bar Sodom, sai aka yi ruwan wuta da farar wuta daga sama, aka hallaka su duka.

³⁰ “**Daidai haka zai zama, a ranar da Dan Mutum zai bayyana.**” ³¹ A ranan nan, kada wanda yake kan rufin gidansa ya sauka don yā kwashe dukiyarsa da take cikin gidan. Haka ma duk wanda yake gona, kada yā koma don wani abu. ³² Ku tuna fa da matar Lot! ³³ Duk wanda yake so ya ceci ransa, zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa, zai cece shi. ³⁴ Ina gaya muku, a daren nan, mutane biyu za su kasance a gado ɗaya, za a ɗauki ɗaya, a bar ɗayan. ³⁵ Mata biyu za su kasance suna niƙan hatsi tare, za a ɗauki ɗaya, a bar ɗayan.”*

³⁷ Suka tambaya, suka ce, “A ina ne, ya Ubangiji?”

Ya ce musu, “**Ai, inda gawa take, nan ne ungalai za su taru.**”

18

Misalin gwauruwa mai naciya

¹ Yesu ya ba wa almajiransa wani misali, don yā koya musu yadda ya kamata su dinga yin addu’a kullum, ban da fasawa. ² Ya ce, “**A wani gari, an yi wani alƙali wanda ba ya tsoron Allah, bai kuma kula da mutane ba.**” ³ A garin nan kuma, akwai wata gwauruwa, wadda ta dinga zuwa wurin alƙalin nan, da roko cewa, ‘Ka yi mini adalci tsakanina da maƙiyina.’

⁴ “**An daƙe yana ƙi, amma a ƙarshe ya ce cikin tunaninsa, ‘Ko da yake ba na tsoron Allah, ba na kuma kula da mutane ba,**” ⁵ amma don gwauruwan nan ta dame ni, zan tabbatar cewa ta sami adalci, domin kada tā gajiyar da ni, da yawan zuwanta.’”

⁶ Sai Ubangiji ya ce, “**Ku ji fa abin da alƙalin nan, marar gaskiya, ya ce.**” ⁷ Ashe, Allah ba zai biya wa zaɓaɓɓunsa da suke masa kuka, dare da rana adalci ba? Zai ci gaba da ƙin sauraronsu ne? ⁸ Ina gaya muku, zai tabbatar sun sami adalci, ban da ɓatan lokaci. Amma sa’ad da Dan Mutum ya dawo, zai sami bangaskiya a duniya ke nan?”

Misalin Bafarisiye da mai karɓar haraji

⁹ Yesu ya kuma faɗi wannan misali ga waɗansu masu taƙama da adalcinsu, kuma suna rena sauran mutane ya ce, ¹⁰ “**Waɗansu mutane biyu sun tafi haikali don yin addu’a.**” Daya Bafarisiye ne, ɗayan

* ^{17:35} Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da bar. ³⁶ Mutum biyu za su kasance a gona, a ɗau ɗaya, a bar ɗaya.

kuma mai karɓar haraji. ¹¹ Sai Bafarisiyen ya tashi tsaye, ya yi addu'a game da kansa yana cewa, 'Allah, na gode maka, saboda ni ba kamar sauran mutane ba ne, wato, mafasa, masu aikata mugunta, masu zina, ko kuma kamar mai karɓar harajin nan. ¹² Ina azumi sau biyu a mako, ina ba da zakka daga kowane abin da na samu.'

¹³ "Amma mai karɓar harajin ya tsaya daga nesa. Bai ma iya daga kansa sama ba, sai ya buga kirjinsa, yana cewa, 'Allah, ka yi mini jinkai, ni mai zunubi ne.'

¹⁴ "Ina gaya muku, wannan mutum ne, ba dƙayan ba, ya koma gida baratacce, babu laifi a gaban Allah. Gama duk wanda ya dƙaukaka kansa, za a kaskantar da shi. Wanda kuma ya kaskantar da kansa, za a dƙaukaka shi."

Yesu da kananan yara

(Mattiyu 19.13-15; Markus 10.13-16)

¹⁵ Mutane suna kawo jarirai wurin Yesu don yã taɓa su. Da almajiransa suka ga haka, sai suka kwaɓe su. ¹⁶ Amma Yesu ya kira yaran a wurinsa ya ce, "Ku bar yara kanana su zo wurina. Kada ku hana su, gama mulkin Allah na irin waɗannan ne. ¹⁷ Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ba zai karɓi mulkin Allah kamar karamin yaro ba, ba zai taɓa shiga mulkin ba."

Mai mulki mai arziki

(Mattiyu 19.16-30; Markus 10.17-31)

¹⁸ Wani mai mulki ya tambayi Yesu ya ce, "Malam managarci, me zan yi don in gāji rai madawwami?"

¹⁹ Yesu ya amsa ya ce, "Don me kake kira na managarci? Ai, ba wani nagari, sai Allah kaɗai. ²⁰ Ka san dokokin da suka ce, 'Kada ka yi zina, kada ka yi kisankai, kada ka yi sata, kada ka ba da shaida ta farya, ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka.'"

²¹ Mutumin ya ce, "Ai, tun ina karami, na kiyaye duka waɗannan."

²² Da Yesu ya ji haka, sai ya ce masa, "Akwai abu dƙaya har yanzu da ya rage maka. Ka sayar da duk abin da kake da shi, ka ba wa matalauta, sa'an nan za ka sami dukiya a sama. Bayan haka, ka zo ka bi ni."

²³ Da jin haka, sai ya ɓata rai, domin shi mai arziki ne sosai. ²⁴ Yesu ya kalle shi ya ce, "Yana da wuya fa, masu arziki su shiga mulkin Allah! ²⁵ Tabbatacce, zai fi sauƙi rakumi ya shiga ta kafar allura, da mai arziki ya shiga mulkin Allah."

²⁶ Waɗanda suka ji wannan suka yi tambaya suka ce, "To, wa zai iya samun ceto?"

²⁷ Yesu ya amsa ya ce, "Abin da ba ya yiwuwa ga mutane, mai yiwuwa ne ga Allah."

²⁸ Sai Bitrus ya ce, masa, "To, ga shi mun bar kome da muke da shi, don mu bi ka!"

²⁹ Yesu ya ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, ba wanda ya bar gida, ko mata, ko 'yan'uwa maza, ko iyaye, ko yara, saboda mulkin Allah, ³⁰ da zai kãsa samun riɓi mai yawa, a wannan zamani, ya kuma sami rai madawwami a zamani mai zuwa."

Yesu ya sãke magana a kan mutuwar

(Mattiyu 20.17-19; Markus 10.32-34)

³¹ Sai ya kai Sha Biyun gefe dƙaya, ya ce musu, "Za mu Urushalima, kuma dukan abin da annabawa suka rubuta a kan 'Dan Mutum zai cika. ³² Za a ba da shi ga Al'ummai, za su yi masa ba'a, su zage shi, su tofa masa miyau, ³³ za su yi masa bulala, su kuma kashe shi. A rana ta uku kuma zai tashi."

³⁴ Almajiran ba su gane da ko dƙaya daga cikin wannan ba. An ɓoye musu ma'anarsa, kuma ba su gane da abin da yake magana a kai ba.

Makaho mai bara ya sami ganin gari

(Mattiyu 20.17-19; Markus 10.32-34)

³⁵ Da Yesu ya yi kusa da Yeriko, akwai wani makaho da yake zaune a gefen hanya, yana bara. ³⁶ Da ya ji taron suna wucewa, sai ya yi tambaya ko mene ne ke faruwa. ³⁷ Suka ce masa, "Ai, Yesu Banazare ne ke wucewa."

³⁸ Sai ya yi kira ya ce, "Yesu, 'Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!"

³⁹ Mutane da suke gaba suka kwaɓe shi, suka ce masa ya yi shiru. Amma sai ya kãra dƙaga murya, yana cewa, "Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!"

⁴⁰ Sai Yesu ya tsaya, ya ba da umarni a kawo mutumin wurinsa. Da ya zo kusa, Yesu ya tambaye shi ya ce, ⁴¹ “Me kake so in yi maka?”

Sai ya amsa ya ce, “Ubangiji, ina so in sami ganin gari.”

⁴² Yesu ya ce masa, “Ka sami ganin garinka; bangaskiyarka ta warkar da kai.” ⁴³ Nan da nan, ya sami ganin garinsa, kuma ya bi Yesu, yana yabon Allah. Da dukan mutane suka ga wannan, sai su ma suka yabi Allah.

19

Zakka mai karɓar haraji

¹ Yesu ya shiga Yeriko, yana ratsa ta cikinta. ² Akwai wani mutum a garin, mai suna Zakka. Shi shugaban masu karɓar haraji ne, mai arziki kuma. ³ Ya so yã ga ko wane ne Yesu, amma saboda taron, bai iya ba, domin shi gajere ne. ⁴ Saboda haka, ya yi gaba da gudu, kuma ya hau itacen sikamo, don yã gan shi, tun da Yesu zai bi wannan hanyar ne.

⁵ Da Yesu ya iso wurin, sai ya ɗaga ido sama, ya ce masa, “Zakka, ka yi maza ka sauka. Ni kam, dole in sauka a gidanka yau.” ⁶ Sai ya sauka nan da nan, ya karɓe shi da murna.

⁷ Dukan mutane suka ga haka, kuma suka fara gunaguni, suka ce, “Ya je don yã zama baƙon ‘mai zunubi.’”

⁸ Amma Zakka ya tashi a tsaye, ya ce wa Ubangiji, “Duba, Ubangiji! Nan take, rabin dukiyar da nake da shi, na ba wa matalauta. In kuma na taɓa cutan wani, a kan wani abu, zan mayar da shi ninki huɗu.”

⁹ Sai Yesu ya ce masa, “Yau, ceto ya zo gidan nan, domin wannan mutum shi ma ɗan Ibrahim ne. ¹⁰ Saboda Ɗan Mutum ya zo ne, domin yã nemi abin da ya ɓata, yã cece shi kuma.”

Misalin mina goma (Mattiyu 25.14-30)

¹¹ Yayinda suna cikin sauraron wannan, sai ya ci gaba da gaya musu wani misali, domin ya yi kusa da Urushalima, kuma mutanen suna tsammani mulkin Allah zai bayyana, nan da nan. ¹² Ya ce, “Wani mutum mai martaba ya tafi wata ƙasa mai nisa don a naɗa shi sarki sa’an nan ya dawo. ¹³ Saboda haka ya kira bayinsa goma ya ba su mina goma. Ya ce, ‘Ku yi kasuwanci da kuɗin nan, sai na dawo.’”

¹⁴ “Amma talakawansa suka ƙi shi, sai suka aikar da wakilai bayansa, domin su ce, ‘Ba mu son wannan mutum ya zama sarkinmu.’”

¹⁵ “Duk da haka, aka naɗa shi sarki, sa’an nan ya dawo gida. Sai ya aika aka kira bayin da ya ba su kuɗin, don yã san ribar da suka samu.

¹⁶ “Na fari ya zo ya ce, ‘Ranka yã daɗe, minarka ya sami ribar goma.’”

¹⁷ “Maigidan ya amsa ya ce, ‘Madalla, bawana mai kirki! Tun da ka yi aminci a kan abu ƙanƙani, ka yi rikon birane goma.’”

¹⁸ “Na biyun ya zo ya ce, ‘Ranka yã daɗe, minarka ya sami ribar biyar.’”

¹⁹ “Maigidansa ya ce, ‘Kai ka yi rikon birane biyar.’”

²⁰ “Sai wani bawan ya zo ya ce, ‘Ranka yã daɗe, ga minarka. Na ɓoye shi a wani ɗan tsumma. ²¹ Na ji tsoronka, don kai mai wuyan sha’ani ne. Kakan ɗauki abin da ba ka ajiye ba, kakan kuma yi girbin abin da ba ka shuka ba.’”

²² “Sai maigidansa, ya amsa ya ce, ‘Zan hukunta ka a kan kalmominka, kai mugun bawa! Ashe, ka san cewa ni mai wuyan sha’ani ne, nakan ɗauka abin da ban ajiye ba, ina kuma girbin abin da ban shuka ba? ²³ Don me ba ka sa kuɗina a wajen ajiya, don in na dawo, in sami riba a kai ba?’”

²⁴ “Sai ya ce wa waɗanda suke tsaye a wajen, ‘Ku karɓi minarsa ku ba wa wanda yake da mina goma.’”

²⁵ “Suka ce, ‘Ranka yã daɗe, ai, yana da guda goma ko!’”

²⁶ “Ya amsa ya ce, ‘Ina gaya muku, duk wanda yake da abu, za a ƙara masa. Amma wanda ba shi da shi kuwa, ko abin da yake da shi ma, za a karɓe. ²⁷ Amma waɗannan abokan gābana, waɗanda ba su so in zama sarkinsu ba, ku kawo su nan, ku karkashe su, a gabana.’”

*Shiga mai nasara**(Mattiyyu 21.1-11; Markus 11.1-11; Yohanna 12.12-19)*

²⁸ Bayan Yesu ya yi wannan magana, sai ya yi gaba zuwa Urushalima. ²⁹ Da ya kai kusa da Betfaji da Betani, a tudun da ake kira Dutsen Zaitun, sai ya aiki almajiransa guda biyu, ya ce musu, ³⁰ **“Ku je kauyen da yake gaba da ku. Da kuna shiga, za ku tarar da wani** ɗan jaki, wadda ba wanda ya taɓa hawa, a daure a wurin. Ku kunce shi ku kawo nan. ³¹ **In wani ya tambaye ku, ‘Don me kuke kunce shi?’ Ku ce masa, ‘Ubangiji yana bukatarsa.’”**

³² Waɗanda aka aika su yi gaba suka tafi, suka kuwa tarar kamar yadda ya gaya musu. ³³ Suna cikin kunce ɗan jakin, sai masu ɗan jakin suka ce musu, “Don me kuke kunce shi?”

³⁴ Suka amsa suka ce, “Ubangiji ne na bukatarsa.”

³⁵ Suka kawo shi wurin Yesu. Suka sa rigunarsu a kan ɗan jakin, sa’an nan suka sa Yesu a kai.

³⁶ Yana cikin tafiya, sai mutane suka shimfiɗa rigunarsu a kan hanya.

³⁷ Da ya yi kusa da wurin da hanyar ta gangara zuwa Dutsen Zaitun, sai dukan taron almajirai suka fara yabon Allah, da muryoyi masu ƙarfi, da murna, saboda dukan ayyukan banmamaki da suka gani. Suna cewa,

³⁸ **“Mai albarka ne sarki wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!”**

“Salama ta kasance a sama, da ɗaukaka kuma a can cikin sama!”

³⁹ Sai waɗansu Farisiyawa a cikin taron suka ce wa Yesu, “Malam, ka kwaɓi almajiranka!”

⁴⁰ Ya amsa ya ce, **“Ina gaya muku, ko da sun yi shiru, duwatsu za su fara kirari.”**

⁴¹ Da ya yi kusa da Urushalima, ya kuma ga birnin, sai ya yi kuka a kanta, ⁴² kuma ya ce, **“In ke, ko ke ɗin ma, dā ma kin san abin da zai kawo miki salama a wannan rana, amma yanzu an ɓoye shi daga idanunki. ⁴³ Ranakun za su auko miki, a lokacin da abokan gābanki za su gina bango gāba da ke, su kuma kewaye inda kike, za su kuma tsare kowane gefenki, su sa ke a tsakiya. ⁴⁴ Za su fyaɗa ke a ƙasa, ke da ’ya’yan da suke cikin katanganki. Ba za su bar wani dutse a kan wani ba, saboda ba ki gane da lokacin da Allah zai ziyarce ki ba.”**

*Yesu a haikali**(Mattiyyu 21.12-17; Markus 11.15-19; Yohanna 2.13-22)*

⁴⁵ Sai ya shiga filin haikali, ya fara korar masu sayar da kaya. ⁴⁶ Ya ce musu, **“A rubuce, yake cewa, ‘Gidana, zai zama gidan addu’a,’* amma ga shi kun mai da shi ‘kogon ’yan fashi.’”†**

⁴⁷ Kowace rana, ya yi ta koyarwa a haikalin. Amma manyan firistoci, da malaman dokoki, da shugabannin mutane, suna ƙoƙarin kashe shi. ⁴⁸ Amma ba su sami hanyar yin haka ba, domin kalmominsa sun kama hankalin dukan mutanen.

20

*An yi shakkar ikon Yesu**(Mattiyyu 21.23-27; Markus 11.27-33)*

¹ Wata rana da Yesu yana koyar da mutane, yana musu wa’azin bishara a filin haikalin, sai manyan firistoci da malaman dokoki, tare da dattawan suka zo wurinsa. ² Suka ce masa, “Gaya mana, da wane iko kake yin waɗannan abubuwa. Wa ya ba ka wannan ikon?”

³ Ya amsa ya ce, **“Ni ma zan yi muku wata tambaya. Ku faɗa mini, ⁴ baftismar Yohanna, daga sama ne ta fito, ko kuwa daga wurin mutane ne?”**

⁵ Sai suka yi shawara da junansu, suka ce, “In muka ce, ‘Daga sama ne,’ zai tambaya, ‘To, don me ba ku gaskata shi ba?’ ⁶ Amma in kuma muka ce, ‘Daga mutane ne,’ dukan mutanen za su jajjefe mu da duwatsu, domin sun tabbata cewa, Yohanna annabi ne.”

⁷ Don haka, sai suka amsa cewa, “Ba mu san inda ta fito ba.”

⁸ Yesu ya ce, **“To, ni ma ba zan gaya muku, ko da wane iko ne, nake yin waɗannan abubuwa ba.”**

*Misalin ’yan haya**(Mattiyyu 21.33-46; Markus 12.1-12)*

* 19:46 Ish 56.7 † 19:46 Irm 7.11

⁹ Sai ya ci gaba da gaya wa mutanen wannan misali ya ce, “Wani mutum ya yi gonar inabi, sai ya ba da hayarta ga waƙansu manoma, sa’an nan ya yi wata doguwar tafiya. ¹⁰ A lokacin girbi, sai ya aiki bawa zuwa wurin masu hayan, don su ba shi daga cikin ’ya’yan inabin. Amma ’yan hayan suka yi wa bawan nan dūka, suka kore shi hannu wofi. ¹¹ Ya sāke aikan wani bawa, shi ma suka yi masa dūka, suka kunyata shi, suka kuma kore shi hannu wofi. ¹² Har yanzu, ya sāke aikan na uku, amma suka ji masa rauni, suka jefar da shi waje.

¹³ “Sai mai gonar inabin ya ce, ‘Me zan yi? Zan aiki ɗana da nake kauna, watafila za su girmama shi.’

¹⁴ “Amma da ’yan hayan suka gan shi, sai suka tattauna zancen, suka ce, ‘Wannan shi ne magājin, mu kashe shi sa’an nan gādon zai zama namu!’ ¹⁵ Sai suka fitar da shi waje, suka kashe shi.

“To, me mai gonar inabin zai yi da su? ¹⁶ Zai zo ya karkashe masu hayan nan, ya ba wa waƙansu gonar inabin.”

Da mutanen suka ji wannan, sai suka ce, “Allah ya sawwaka!”

¹⁷ Yesu ya zura musu ido ya ce, “To, mene ne ma’anar abin da aka rubuta cewa, “Dutsen da magina suka ki,

shi ne kuwa ya zama dutsen kan ginin*†

¹⁸ Duk wanda ya fāɗi a kan dutsen nan, zai kakkarye. Kuma in dutsen nan ya fāɗi a kan wani, zai murƙushe shi.”

¹⁹ Malaman dokoki da manyan firistoci, suka nemi hanyar kama shi nan da nan, domin sun san cewa, ya yi wannan misali a kansu ne, amma suna jin tsoron mutane.

Biyan haraji ga Kaisar

(Mattiyu 22.15-22; Markus 12.13-17)

²⁰ Sai suka sa masa ido, suka aiki ’yan leken asiri, waƙanda suka nuna kamar su masu gaskiya ne, suna nufin su kama shi game da abin da zai faɗa, domin su ba da shi ga gwamna mai mulki, da mai iko.

²¹ Sai ’yan leken asirin suka tambaye shi, suka ce, “Malam, mun sani kana faɗin, kuma kana koyar da abin da yake daidai, ba ka kuma nuna bambanci, amma kana koyar da hanyar Allah bisa ga gaskiya.

²² Daidai ne mu biya haraji ga Kaisar, ko babu?”

²³ Ya gane makircinsu, sai ya ce musu, ²⁴ “Nuna mini dinari. Hoton wane ne, kuma rubutun wane ne a kai?”

Suka amsa, “Na Kaisar.”

²⁵ Sai ya ce musu, “Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku kuma ba wa Allah abin da yake na Allah.”

²⁶ Ba su iya kama shi a kan abin da ya faɗa a fili ba. Amsarsa ya ba su mamaki, shi ya sa suka yi shiru.

Ba aure a tashin matattu

(Mattiyu 22.23-33; Markus 12.18-27)

²⁷ Waƙansu Sadukiyawa da suke cewa, ba tashin matattu, suka zo wurin Yesu da tambaya cewa,

²⁸ “Malam, Musa ya rubuta mana cewa, ‘In ɗan’uwan wani mutum ya mutu, ya bar mata amma ba ’ya’ya, dole mutumin ya aure gwauruwar, ya samo wa ɗan’uwansa ’ya’ya.’ ²⁹ To, an yi waƙansu ’yan’uwa bakwai. Na fari ya auri wata mace, ya mutu ba ’ya’ya. ³⁰ Na biyun, ³¹ da na ukun suka aure ta. Haka nan dukansu bakwai suka mutu babu ’ya’ya. ³² A karshe, ita macen ma ta mutu. ³³ Shin, a tashin matattu, matar wa za tā zama? Tun da su bakwan nan, sun aure ta.”

³⁴ Yesu ya amsa ya ce, “Mutanen zamanin nan suna aure, suna kuma ba da aure, ³⁵ amma su waƙanda aka ga sun cancantar kasancewa a zamanin can, da kuma na tashin matattu, ba za su yi aure, ko su ba da aure ba. ³⁶ Kuma ba za su sāke mutuwa ba, gama su kamar mala’iku ne. Su ’ya’yan Allah ne, tun da su ’ya’yan tashin matattu ne. ³⁷ Amma bisa ga labari na bishiya nan, mai cin wuta da Musa ya gani a jeji, ko Musa ma, ya nuna cewa, matattu suna tashi. Gama ya kira Ubangiji, ‘Allah na Ibrahim, da Allah na Ishaku, da kuma Allah na Yakub.’ ³⁸ Shi ba Allah na matattu ba ne, amma na masu rai ne, gama a gare shi, duka na da rai.”

* 20:17 Ko kuwa dutsen kusurwa † 20:17 Zab 118.22

³⁹ Sai waƙansu malaman dokoki suka amsa suka ce, “Ka faɗi daidai, malam!” ⁴⁰ Kuma ba wanda ya sami ƙarfin halin yin masa waƙansu tambayoyi.

Kiristi ɗan wane ne?
(*Mattiyu 22.41-46; Markus 12.35-37*)

⁴¹ Sai Yesu ya ce musu, “Yaya suke cewa, ‘Kiristi ɗan Dawuda ne?’” ⁴² Dawuda da kansa ya faɗa a cikin Zabura,

“Ubangiji ya ce wa Ubangijina,
“Zauna a hannun damana,

⁴³ sai na sa abokan gābanka
su zama matashin sawunka.” †

⁴⁴ Dawuda ya kira shi ‘Ubangiji.’ Ta, yaya zai zama ɗansa?”
(*Mattiyu 23.1-36; Markus 12.38-40; Luka 11.37-54*)

⁴⁵ Yayinda dukan mutane suna cikin sauraronsa, sai Yesu ya ce wa almajiransa, ⁴⁶ “Ku yi hankali da malaman dokoki. Sukan so sa manyan riguna suna zaga, suna sha’awan ƙarɓan gaisuwa a wuraren kasuwanci, da kuma wuraren zama mafi daraja a majami’u, da wuraren bangirma a bukukkuwa.

⁴⁷ Suna mamaye gidajen gwauraye, kuma don burga, suna dogayen addu’o’i. Ga irin waƙannan mutane, za a yi musu hukunci mai tsanani sosai.”

21

Bayarwar gwauruwa
(*Markus 12.41-44*)

¹ Da Yesu ya ɗaga ido, sai ya ga waƙansu masu arziki suna sa baikonsu a ma’ajin haikalin. ² Ya kuma ga wata gwauruwa matalauciya, ta saka anini biyu. ³ Sai ya ce, “Gaskiya ina faɗa muku, wacce nan gwauruwa matalauciya ta sa fiye da dukan sauran. ⁴ Dukan mutanen nan sun ba da baikonsu daga cikin arzikinsu ne, amma ita daga cikin talaucinta, ta saka duk abin da take da shi na rayuwa.”

Alamun ƙarshen zamani
(*Mattiyu 24.1,2; Markus 13.1,2*)

⁵ Waƙansu daga cikin almajiransa, suka fara magana a kan yadda aka yi wa haikalin ado da duwatsu masu kyau, da kuma kyautai da aka keɓe wa Allah. Amma Yesu ya ce, ⁶ “Wannan abin da kuke kallo a nan, lokaci yana zuwa da ba za a bar wani dutse a kan wani dutse ba. Kowannensu, za a rushe shi.”
(*Mattiyu 24.3-14; Markus 13.3-13*)

⁷ Suka tambaye shi suka ce, “Malam, yaushe waƙannan za su faru? Kuma wace alama za ta nuna cewa suna dab da faruwa?”

⁸ Ya amsa ya ce, “Ku lura, kada ku kuma a ruɗe ku. Gama da yawa za su zo a cikin sunana, suna cewa, ‘Ai, ni ne shi,’ da kuma, ‘Lokaci ya yi kusa.’ Kada ku bi su. ⁹ Sa’ad da kuka ji labarin yaƙe-yaƙe, da juye juyen mulki, kada ku tsorota. Dole ne waƙannan abubuwa su fara faruwa, amma ƙarshen ba zai zo nan da nan ba.”

¹⁰ Sai ya ce musu, “Al’umma za ta tasar wa al’umma, mulki zai tasar wa mulki. ¹¹ Za a yi manyan girgizar ƙasa, da yunwa, da annoba a wurare dabam-dabam, da kuma abubuwa masu bantsoro, da manyan alamu daga sama.

¹² “Amma kafin duk abubuwa nan, za a kama ku a tsananta muku. Za a kai ku majami’u, da kurkuku. Za a kuma kai ku gaban sarakuna da gwamnoni, kuma dukan waƙannan saboda sunana. ¹³ Wannan zai sa ku zama shaidu a gare su. ¹⁴ Amma ku yi ƙuduri, wato, ku shirya zuciyarku, a kan ba za ku damu ba kafin lokacin, game da yadda za ku ƙare kanku. ¹⁵ Gama zan ba ku kalmomi, da hikima waƙanda ba ko ɗaya daga cikin maƙiyanku, za su iya tsayayya da ku, ko su ƙaryata. ¹⁶ Har iyayenku, da ’yan’uwanku maza, da danginku, da abokanku ma, duk za su bashe ku, su kuma kashe waƙansunku. ¹⁷ Duk mutane za su fi ku saboda ni. ¹⁸ Amma ko gashi ɗaya na kanku, ba zai hallaka ba. ¹⁹ Ta wurin tsayawa da ƙarfi, za ku sami rai.

(*Mattiyu 24.15-21; Markus 13.14-19*)

† 20:43 Zab 110.1

²⁰ “In kuka ga mayaka sun kewaye Urushalima, za ku sani rushewarta ya yi kusa. ²¹ A lokacin nan, bari waƙanda suke Yahudiya, su gudu zuwa cikin duwatsu. Bari waƙanda suke cikin birnin kuma su fita, bari kuma waƙanda suke kaɗuƙe kada su shiga birnin. ²² Gama wannan shi ne lokacin hukunci, saboda a cika duk abin da aka rubuta. ²³ Zai zama abin kaito ga mata masu ciki, da mata masu renon 'ya'ya, a waƙancan kwanakin! Za a yi bakin ciki mai tsanani a kasar, da kuma fushi mai tsanani a kan mutanen nan. ²⁴ Za a kashe su da takobi, a kuma ɗauke su 'yan kurkuku, zuwa dukan al'ummai. Al'ummai za su tattaka Urushalima, har sai lokacin Al'ummai ya cika.

(Mattiyu 24.29-31; Markus 13.24-27)

²⁵ “Za a yi alamu a cikin rana, da cikin wata, da cikin taurari. A duniya, al'ummai za su yi bakin ciki, su kuma rikice don tsoro, saboda ruri da kuma tafasar teku. ²⁶ Mutane za su suma don tsoro, za su kuma yi fargaba, a kan abin da yake zuwa a bisan duniya, gama za a girgiza duniyar taurarin sararin sama. ²⁷ A lokacin ne za su ga Dan Mutum yana zuwa cikin girgije, da iko, da ɗaukaka mai girma. ²⁸ Sa'ad da waƙannan abubuwa sun fara faruwa, ku tashi tsaye, ku ɗaga kawunanku, domin fansarku yana matsowa kusa.”

(Mattiyu 24.32-35; Markus 13.28-31)

²⁹ Sai ya gaya musu wannan misali ya ce, “Ku dubi itacen baure da dukan itatuwa. ³⁰ A duk lokacin da sun fara fitar da ganye, za ku gani da kanku, ku san cewa, damina ta yi kusa. ³¹ Haka ma, in kuka ga waƙannan abubuwa suna faruwa, ku sani mulkin Allah ya yi kusa.

³² “Gaskiya nake gaya muku, ba shakka, wannan zamani ba zai shuɗe ba, sai dukan waƙannan abubuwa sun cika. ³³ Sama da kasa za su shuɗe, amma kalmomina ba za su taɓa shuɗewa ba.

³⁴ “Ku lura fa don kada son jin daɗi na banza, da shaye-shaye, da damuwa na rayuwa su rinjayi zuciyarku, har ranar ta auko muku ba tsammani kamar tarko. ³⁵ Gama za ta zo a kan kowa da yake kan dukan duniya. ³⁶ Ku yi tsaro kullum, ku yi addu'a don ku iya kuɓuta daga dukan waƙannan abubuwa da suke kusan faruwa, don ku iya tsayawa a gaban Dan Mutum.”

³⁷ Kowace rana, Yesu yakan je haikalin ya yi koyarwa, da kowace yamma kuma, ya je ya kwana a kan tudun da ake kira Dutsen Zaitun. ³⁸ Da sassafe kuma, dukan mutanen suka zo haikalin, don su saurare shi.

22

Yahuda ya yarda ya bashe Yesu

(Mattiyu 26.1-5,14,16; Markus 14.1,2,10,11; Yohanna 11.45-53)

¹ Yanzu fa, Bikin Burodi Marar Yistin da ake kira Bikin Ketarewa ya yi kusa, ² manyan firistoci da malaman dokoki kuma suna neman yadda za su kashe Yesu a ɗoye, don suna tsoron mutane. ³ Shaiɗan kuwa ya shiga Yahuda, wanda ake kira Iskariyot, ɗaya daga cikin Sha Biyun. ⁴ Sai Yahuda ya je ya tattauna da manyan firistoci, da ma'aikatan 'yan gadin haikali, a kan yadda zai ba da Yesu a gare su. ⁵ Suka kuwa yi murna, suka yarda su ba shi kuɗi. ⁶ Ya ko yarda, ya fara neman zarafin da zai ba da Yesu a gare su, sa'ad da taro ba sa nan tare da shi.

Abincin yamma na karshe

(Mattiyu 26.17-25; Markus 14.12-21; Yohanna 13.21-30)

⁷ Sai ranar Bikin Burodi Marar Yisti ta kewayo, wato, ranar hadayar ɗan ragon kafara na Bikin Ketarewa. ⁸ Sai Yesu ya aiki Bitrus da Yohanna, ya ce musu, “Ku je ku yi shirye-shiryen Bikin Ketarewar da za mu ci.”

⁹ Suka tambaye shi suka ce, “Ina kake so mu je mu yi shirin?”

¹⁰ Ya amsa ya ce, “Sa'ad da kuka shiga cikin gari, za ku sadu da wani mutum yana ɗauke da tulun ruwa. Ku bi shi zuwa gidan da zai shiga. ¹¹ Ku ce wa maigidan, Malam ya aike mu mu ce maka, 'Ina ɗakin baƙi, inda ni da almajiraina za mu ci abincin Bikin Ketarewa?’ ¹² Zai nuna muku wani babban ɗakin sama a shirye. Nan za ku yi shirin.”

¹³ Sai suka tafi, suka kuma iske kome kamar yadda Yesu ya faɗa musu. Sai suka shirya Bikin Ketarewa.

(Mattiyu 26.26-30; Markus 14.22-26; 1 Korintiyawa 11.23-25)

¹⁴ Da lokaci ya yi, sai Yesu ya zauna tare da manzanninsa don cin abinci. ¹⁵ Sai ya ce musu, “Na yi marmari kwarai don in ci wannan Bikin Ketarewa tare da ku, kafin in sha wahala. ¹⁶ Ina dai gaya muku, ba zan fara cinsa ba, sai ya sami cika a mulkin Allah.”

¹⁷ Bayan ya dauki kwaf ruwan inabi, ya yi godiya, sai ya ce, “Ku karɓa, ku rarraba wa junanku. ¹⁸ Ina dai gaya muku, ba zan fara sha daga 'ya'yan inabi ba, sai mulkin Allah ya zo.”

¹⁹ Sai ya dauki burodi ya yi godiya, ya kakkarya ya ba su, da cewa, “Wannan jikina ne, da aka bayar dominku. Ku riƙa yin haka don tunawa da ni.”

²⁰ Haka kuma, bayan abincin, ya dauki kwaf ruwan inabi ya ce, “Wannan kwaf ruwan inabi shi ne, na sabon alkawari cikin jinina, da aka zubar dominku. ²¹ Amma hannun wanda zai ci amanata, yana cin abincin tare da ni. ²² Dan Mutum zai mutu kamar yadda aka ƙaddara, amma kaiton mutumin da zai bashe shi.” ²³ Sai suka fara tambayar junansu, ko wane ne a cikinsu zai yi wannan.

²⁴ Gardama ta tashi a tsakaninsu, a kan ko wane ne a cikinsu ya fi girma. ²⁵ Yesu ya ce musu, “Sarakunan Al'ummai suna nuna iko a kan mutanensu, kuma waɗanda suke nuna iko a kansu, suna kiran kansu Masu Taimakon mutane. ²⁶ Amma ku, kada ku zama haka. A maimakon haka, sai dai wanda ya fi girma a cikinku, ya zama kamar wanda ya fi ƙanƙanta, wanda kuma ke mulki, ya zama kamar mai hidima. ²⁷ Wane ne ya fi girma? Wanda yake zaune a tebur ne, ko kuma shi da yake yin hidima? Ashe, ba wanda yake zaune a tebur ba ne? Amma ga ni, ni mai yin hidima ne a cikinku. ²⁸ Ku ne kuka tsaya tare da ni a gwaje-gwajen da na sha. ²⁹ Daidai kamar yadda Ubana ya ba ni mulki, haka ni ma nake ba ku. ³⁰ Saboda ku ci, ku sha a teburina a cikin mulkina. Kuma ku zauna a kan gadon sarauta, ku yi wa kabilu goma sha biyu na Isra'ila shari'a.

(Mattiyu 26.31-35; Markus 14.27-31; Yohanna 13.36-38)

³¹ “Siman, Siman, Shaiɗan ya nemi izini ya sheƙe ka* kamar alkama. ³² Amma na yi maka addu'a, Siman, domin kada bangaskiyarka ta ƙāsa. Bayan ka juyo, ka ƙarfafa 'yan'uwanka.”

³³ Amma ya amsa ya ce, “Ubangiji, ina a shirye in tafi tare da kai har kurkuku, ko mutuwa ma.”

³⁴ Yesu ya ce, “Ina gaya maka Bitrus, kafin zakara ya yi cara yau, za ka yi mūsun sanina sau uku.”

³⁵ Sai Yesu ya tambaye, su ya ce, “Lokacin da na aike ku ba tare da jakar kuɗi, ko jaka, ko takalma ba, kun rasa wani abu?”

Suka amsa, “Babu.”

³⁶ Ya ce musu, “Amma yanzu, in kuna da jakar kuɗi, ko jaka, ku ɗauka. In kuma ba ku da takobi, ku sayar da rigarku, ku saya. ³⁷ A rubuce yake cewa, ‘An lissafta shi tare da masu zunubi.’ Ina kuwa gaya muku, dole wannan ya cika a kaina. I, abin da aka rubuta a kaina yana kusan cikawa.”

³⁸ Almajiran suka ce, “Duba Ubangiji, ga takuba biyu.”

Yesu ya ce, “Ya isa.”

Yesu ya yi addu'a a Dutsen Zaitun

(Mattiyu 26.36-46; Markus 14.32-42)

³⁹ Yesu ya fita zuwa Dutsen Zaitun kamar yadda ya saba, almajiransa kuma suka bi shi. ⁴⁰ Da ya kai wurin, sai ya ce musu, “Ku yi addu'a don kada ku fāɗi cikin jarraba.” ⁴¹ Sai ya janye daga wurinsu, misalin nisan jifa, ya durkusa a ƙasa ya yi addu'a, ⁴² “Uba, in ka yarda, ka ɗauke mini wannan kwaf, amma ba nufina ba, sai dai naka.” ⁴³ Wani mala'ika daga sama ya bayyana gare shi, ya ƙarfafa shi.

⁴⁴ Domin tsananin azaba, sai ya ƙara himma cikin addu'a, zuffansa kuma na ɗigowa ƙasa kamar jini.

⁴⁵ Da ya tashi daga addu'a, ya koma inda almajiransa suke, sai ya iske su suna barci, daga gajiyar bakin ciki. ⁴⁶ Ya tambaye su, “Don me kuke barci? Ku tashi ku yi addu'a, don kada ku fāɗi cikin jarraba.”

An kama Yesu

(Mattiyu 26.47-56; Markus 14.43-50; Yohanna 18.3-11)

⁴⁷ Yana cikin magana sai ga taro sun zo. Mutumin nan da ake kira Yahuda, ɗaya daga cikin Sha Biyun, shi ya bi da su. Sai ya matso kusa da Yesu don yā yi masa sumba. ⁴⁸ Amma Yesu ya tambaye shi ya ce, “Yahuda, ashe, da sumba za ka bashe Dan Mutum?”

* 22:31 Girik yana da ku ne a nan

⁴⁹ Da masu bin Yesu suka ga abin da zai faru, sai suka ce, “Ubangiji, mu yi sara da takubanmu ne?”
⁵⁰ Sai ɗayansu ya kai sara ga bawan babban firist, ya sare kunnen damansa.

⁵¹ Amma Yesu ya amsa ya ce, “**Kada a fara yin wannan!**” Sai ya taɓa kunnen mutumin da aka sara, ya warkar da shi.

⁵² Sai Yesu ya ce wa manyan firistoci, da ma'aikatan 'yan gadin haikali, da dattawa, waɗanda suka zo don su kama shi, “**Ina jagoran wani tawaye ne, da za ku zo da takuba da sanduna?**” ⁵³ **Kullum ina tare da ku a filin haikali, amma ba ku kama ni ba. Amma wannan ne sa'a naku, lokacin da duhu yake mulki.”**

Bitrus ya yi mūsun sanin Yesu

(Mattiyu 26.57,58,67-75; Markus 14.53,54,66-72; Yohanna 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Sai suka kama shi suka kai shi gidan babban firist. Bitrus ya bi su daga nesa. ⁵⁵ Amma da suka hura wuta a tsakiyar harabar gidan, kowa ya zauna, sai Bitrus ya zo ya zauna tare da su. ⁵⁶ Wata baiwa ta gan shi zaune kusa da wutar. Ta dube shi sosai sa'an nan, ta ce, “Ai, wannan mutum ma yana tare da shi.”

⁵⁷ Amma ya yi mūsu ya ce, “Mace, ban san shi ba!”

⁵⁸ Bayan ɗan lokaci kaɗan, wani dabam ya gan shi ya ce, “Kai ma ɗayansu ne.”

Bitrus ya amsa ya ce, “Kai, ba na cikinsu!”

⁵⁹ Bayan kamar sa'a ɗaya, sai wani mutum ya ce, “Ba shakka, mutumin nan ma yana tare da shi, don shi mutumin Galili ne.”

⁶⁰ Bitrus ya amsa ya ce, “Kai, ban ma san abin da kake magana a kai ba!” Yana cikin magana, sai zakara ya yi cara. ⁶¹ Ubangiji kuma ya juya ya kafa wa Bitrus ido. Sai Bitrus ya tuna da maganar da Ubangiji ya ce masa, “**Kafin zakara ya yi cara yau, za ka yi mūsun sanina sau uku.**” ⁶² Sai ya fita waje, ya yi kuka mai zafi.

Masu gadi sun yi wa Yesu ba'a

(Mattiyu 26.59-66; Markus 14.55-64; Yohanna 18.19-24)

⁶³ Mutanen da suke gadin Yesu suka fara masa ba'a da dūka. ⁶⁴ Suka rufe masa idanu suna tambaya cewa, “Ka yi annabci! Wa ya mare ka?” ⁶⁵ Suka kuma yi masa waɗansu baƙaƙen maganganu masu yawa.

Yesu a gaban Bilatus da Hiridus

⁶⁶ Da gari ya waye, sai majalisar dattawa na mutane, da manyan firistoci, da malaman dokoki, suka taru wuri ɗaya. Sai aka kawo Yesu a gabansu. ⁶⁷ Suka ce, “Ka faɗa mana, ko kai ne Kiristi?”

Yesu ya amsa ya ce, “**Ko na gaya muku, ba za ku gaskata ni ba,**” ⁶⁸ **in kuma na yi muku tambaya ba za ku iya ba ni amsa ba.** ⁶⁹ **Amma daga yanzu, Dan Mutum zai zauna a hannun dama na Allah Mai Iko.”**

⁷⁰ Sai dukansu suka yi tambaya suka ce, “Wato, kai Dan Allah ke nan?”

Ya amsa ya ce, “**Kun faɗa daidai, ni ne.**”

⁷¹ Sai suka ce, “Wace shaida kuma muke nema? Ai, mun ji abin da ya ce da bakinsa.”

23

(Mattiyu 27.1,2,11-14; Markus 15.1-5; Yohanna 18.28-38)

¹ Sai dukan majalisa suka tashi, suka kai shi gaban Bilatus. ² Suka fara zarginsa suna cewa, “Mun sami wannan mutum yana rikitar da al'ummarmu. Yana hana a biya haraji ga Kaisar. Yana kuma cewa, shi Kiristi ne, sarki kuma.”

³ Sai Bilatus ya tambayi Yesu ya ce, “Kai ne sarkin Yahudawa?”

Yesu ya amsa ya ce, “**I, haka yake, kamar yadda ka faɗa.**”

⁴ Sai Bilatus ya sanar wa manyan firistoci da taron ya ce, “Ni fa, ban sami wani ainihin abin zargi game wannan mutum nan ba.”

⁵ Amma suka nace, suna cewa, “Yana tā da hankulan mutane, ko'ina a Yahudiya da koyarwarsa. Ya fara daga Galili, ga shi har ya kai nan.”

⁶ Da Bilatus ya ji haka, sai ya yi tambaya, “Ko shi mutumin Galili ne?” ⁷ Da ya ji cewa, Yesu yana karkashin mulkin Hiridus ne, sai ya aika da shi zuwa wurin Hiridus, don a lokacin Hiridus yana Urushalima.

⁸ Da Hiridus ya ga Yesu, sai ya yi murna kwarai, don tun dā ma yana marmari ya gan shi a kan abin da ya ji game da shi. Ya yi fata ya ga Yesu, yā kuma yi waƙansu ayyukan banmamaki. ⁹ Ya yi masa tambayoyi masu yawa, amma Yesu bai ba shi ko amsa ba. ¹⁰ Manyan firistoci da malaman dokoki suna tsaye a wurin, suna kawo zargi masu karki a kansa. ¹¹ Sai Hiridus da sojojinsa suka wulaƙanta shi, suka yi masa ba’a. Sa’an nan, suka sa masa babban riga, suka mai da shi wurin Bilatus. ¹² A ranar, Hiridus da Bilatus suka zama abokan juna, don tun dā ma, su abokan gāba ne.

(Mattiyu 27.15-26; Markus 15.6-15; Yohanna 18.39-19.16)

¹³ Bilatus ya tara manyan firistoci, da masu mulki, da mutane, ¹⁴ ya ce musu, “Kun kawo mini wannan mutum, a matsayin wanda yana zuga mutane su yi tawaye. Na bincike shi a gabanku, ban ga a kan me kuka kawo kararsa ba. ¹⁵ Haka ma Hiridus, shi ya sa ya dawo da shi nan wurinmu. Kamar yadda ku ma kun gani, ba abin da mutumin nan ya yi, da ya isa mutuwa. ¹⁶ Saboda haka, zan yi masa bulala, in sāke shi.”*

¹⁸ Suka yi ihu gaba ɗaya suka ce, “A yi gaba da wannan mutum! A sake mana Barabbas!” ¹⁹ (Barabbas yana kurkuku saboda laifin tā da hankali a birnin, da kuma don kisankai.)

²⁰ Sai Bilatus ya sāke yin musu magana don yana so ya saki Yesu. ²¹ Amma sai suka ci gaba da ihu, suna cewa, “A gicciye shi! A gicciye shi!”

²² Ya sāke ce musu, sau na uku, “Don me? Wane laifi wannan mutum ya yi? Ni dai ban same shi da wani dalilin da ya isa a kashe shi ba. Saboda haka, zan sa a hore shi, sa’an nan in sāke shi.”

²³ Amma suna ihu, suna nacewa, suna cewa, dole a gicciye shi, har ihunsu ya rinjaye shi. ²⁴ Sai Bilatus ya biya bukatarsu da ya ji roƙonsu. ²⁵ Ya saki mutumin da aka jefa a kurkuku saboda tā da hankali, da kisankai, shi wanda suka roƙa. Sa’an nan ya ba da Yesu ga nufinsu.

Gicciyewa

(Mattiyu 27.31-44; Markus 15.21-32; Yohanna 19.17-27)

²⁶ Sa’ad da suna tafiya da Yesu, sai wani da ake kira Siman, mutumin Sairin, yana zuwa daga ƙauye. Suka kama shi, suka aza masa gicciyen, suka tilasta shi ya ɗauki gicciyen, ya bi Yesu a baya. ²⁷ Mutane da yawa sosai suka bi shi, a cikinsu ma da mata waƙanda suka yi makoki da kuka dominsa. ²⁸ Yesu ya juya, ya ce musu, “**Yan matan Urushalima, kada ku yi kuka saboda ni, amma ku yi kuka saboda kanku, da kuma saboda ’ya’yanku.** ²⁹ **Gama lokaci yana zuwa da za ku ce, ‘Masu albarka ne bakararru, wato, mata marasa haihuwa, da mahaihuwar da ba su taɓa haihuwa ba, da kuma mama da ba su taɓa shayar da nono ba!’** ³⁰ **Sa’an nan**

“**za su ce wa duwatsu,**

“**Ku fāɗi a kanmu!**”

Za su ce wa tuddai kuma,

“**Ku rufe mu!**”†

³¹ **Gama in mutane suna yin waƙannan abubuwa a lokacin da itace na ɗanye, me zai faru in ya bushe?”**

³² Tare da shi akwai mutum biyu masu laifi, da aka tafi da su don a gicciye. ³³ Da suka isa wurin da ake kira “Kokon Kai,” nan suka gicciye shi, tare da masu laifin nan, ɗaya a hannun damansa, ɗayan kuma a hagnusa. ³⁴ Yesu ya ce, “**Ya Uba ka yi musu gafara, don ba su san abin da suke yi ba.**” Suka rarraba tufafinsa ta wurin jefa ƙuri’a.

³⁵ Mutanen suka tsaya suna kallo. Har masu mulki ma suka yi masa ba’a, suna cewa, “Ya ceci waƙansu, to, ya ceci kansa in shi ne Kiristi na Allah, Zaɓaɓɓe.”

³⁶ Sojoji su ma, suka zo suka yi masa ba’a. Suka miƙa masa ruwan tsami. ³⁷ Suka ce, “In kai ne sarkin Yahudawa, ka ceci kanka mana.”

³⁸ Bisa da shi kuma akwai rubutun da ya ce,

Wannan shi ne Sarkin Yahudawa.

* ^{23:16} Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da 17 A lokacin idi kuwa lalle ne ya sakar musu ɗaurarre guda. † ^{23:30} Hos 10.8

³⁹ Daya daga cikin masu laifin da aka gicciye a wurin ya zazzage shi ya ce, “Shin, ba kai ne Kiristi ba? To, ka ceci kanka, ka kuma cece mu mana!”

⁴⁰ Amma ɗayan mai laifi ya kwaɓe shi ya ce, “Ba ka da tsoron Allah ne, wai saboda kana karkashin hukunci ɗaya tare da shi? ⁴¹ Horonmu, daidai aka yi mana, sakamakon abin da muka yi ne. Amma wannan mutum, bai yi wani laifi ba.”

⁴² Sai ya ce, “Yesu, ka tuna da ni sa’ad da ka shiga mulkinka.”

⁴³ Yesu ya amsa, ya ce masa, “**Gaskiya nake faɗa** maka, yau ɗin nan, za ka kasance tare da ni, a mulkina a sama.”

Mutuwar Yesu

(Mattiyu 27.45-56; Markus 15.33-41; Yohanna 19.28-30)

⁴⁴ Yanzu kuwa wajen sa’a ta shida ne, kuma duhu ya rufe ko’ina a ƙasar, har zuwa sa’a ta tara, ⁴⁵ domin rana ta daina haskakawa. Labulen da yake cikin haikali kuma ya yage kashi biyu. ⁴⁶ Yesu ya yi kira da babbar murya ya ce, “**Ya Uba, na danƙa ruhuna a hannunka.**” Da ya faɗi haka, sai ya ja numfashi na ƙarshe.

⁴⁷ Da jarumin ya ga abin da ya faru, sai ya yabi Allah ya ce, “Gaskiya, wannan mutum mai adalci ne.” ⁴⁸ Da dukan mutanen da suka taru, domin shaidar waɗannan abubuwa, suka ga abin da ya faru, sai suka buga kirjinsu suka tafi. ⁴⁹ Amma dukan mutanen da suka san Yesu, tare da mata da suka bi shi daga Galili, suka tsaya daga nesa suna kallon abubuwan nan.

Binne Yesu

(Mattiyu 27.57-61; Markus 15.42-47; Yohanna 19.38-42)

⁵⁰ Akwai wani mutum mai suna Yusuf, ɗan Majalisa, wanda shi nagari ne, mai adalci, ⁵¹ shi dā ma bai yarda da shawararsu, da kuma abin da suka yi ba. Shi daga Arimateya ne wani garin Yahudiya. Yana kuma jiran zuwa mulkin Allah. ⁵² Sai ya je wurin Bilatus ya roka a ba shi jikin Yesu. ⁵³ Sai ya saukar da jikin, ya nannaɗe shi a cikin zanen lilin, ya sa shi a wani kabari da aka fafe a cikin dutse, wadda ba a taɓa sa kowa ba. ⁵⁴ An yi haka ne a Ranar Shirye-shirye, ranar Asabbaci kuma yana dab da farawa.

⁵⁵ Matan da suka zo tare da Yesu, daga Galili suka bi Yusuf suka ga kabarin, da kuma yadda aka ajiye jikin. ⁵⁶ Sa’an nan, suka koma gida, suka shirya kayan ƙanshi da turare. Amma suka huta a ranar Asabbaci don kiyaye doka.

24

Tashin Yesu daga matattu

(Mattiyu 28.1-10; Markus 16.1-8; Yohanna 20.1-10)

¹ Da sassafe a ranar farko ta mako, matan suka je kabarin, da kayan ƙanshin da suka shirya. ² Suka iske an riga an gungurar da dutsen daga bakin kabarin. ³ Amma da suka shiga ciki, ba su iske jikin Ubangiji Yesu ba. ⁴ Yayinda suna cikin tunani a kan wannan, nan take, ga waɗansu mutum biyu tsaye kusa da su, sanye da kaya masu ƙyalli, kamar walƙiya. ⁵ A cikin tsoro, matan suka faɗi da fuskokinsu a ƙasa, amma mutanen suka ce musu, “Me ya sa kuke neman mai rai a cikin matattu? ⁶ Ba ya nan, ya tashi! Ku tuna yadda ya gaya muku tun yana tare da ku a Galili cewa, ⁷ **‘Dole a ba da Ɗan Mutum ga hannun masu zunubi, a kuma gicciye shi, a rana ta uku kuma a tashe shi.’**” ⁸ Sai suka tuna da maganarsa.

⁹ Da suka dawo daga kabarin, sai suka faɗa wa Sha Ɗayan nan da sauransu, dukan waɗannan abubuwa. ¹⁰ Matan da suka gaya wa manzannin waɗannan abubuwa su ne, Maryamu Magdalin, da Yowanna, da Maryamu uwar Yakub, da waɗansu da suke tare da su. ¹¹ Amma ba su gaskata matan ba, domin sun ɗauki kalmominsu wani zancen banza ne. ¹² Duk da haka, Bitrus ya tashi a guje zuwa kabarin. Da ya sunkuya, sai ya ga ƙyallayen lilin kaɗai a kwance. Sai ya koma yana tunani a ransa, a kan abin da ya faru.

A hanyar Emmawus

(Markus 16.12,13)

¹³ A wannan rana kuma, biyu daga cikinsu suna tafiya zuwa wani ƙauye, da ake kira Emmawus, da suke kusan mil bakwai daga Urushalima. ¹⁴ Suna magana da juna a kan dukan abubuwan da suka faru. ¹⁵ Da suna magana, kuma suna tattauna waƙannan abubuwa da junansu, sai Yesu da kansa ya zo yana tafiya tare da su. ¹⁶ Amma ba a ba su ikon gane shi ba.

¹⁷ Sai ya tambaye, su ya ce, “**Mene ne kuke tattaunawa da juna a cikin tafiyarku?**”

Suka tsaya shiru, da damuwa a fuskarsu. ¹⁸ Daya daga cikinsu, mai suna Kiliyobas, ya tambaye shi ya ce, “Ashe, kai baƙo ne a Urushalima, da ba ka san abubuwan da suka faru a can, a cikin kwanakin nan ba?”

¹⁹ Sai ya yi tambaya, “**Waƙanne abubuwa?**”

Suka amsa suka ce, “Game da Yesu Banazare. Shi annabi ne, mai iko ne kuma cikin ayyukansa da maganarsa, a gaban Allah da kuma dukan mutane. ²⁰ Manyan firistoci da masu mulkinmu sun ba da shi a yi masa hukuncin mutuwa, suka kuwa gicciye shi. ²¹ Amma da, muna sa zuciya cewa, shi ne wanda zai fanshi Isra’ila. Bugu da ƙari kuma yau kwana uku ke nan tun da wannan abin ya faru. ²² Har wa yau, waƙansu daga cikin matanmu sun ba mu mamaki. Sun je kabarin da sassafen nan, ²³ amma ba su sami jikinsa ba. Sun dawo sun faƙa mana cewa, sun ga wahayi na mala’iku, da suka ce yana da rai. ²⁴ Sa’an nan, waƙansu abokanmu suka je kabarin, suka kuma tarar da kome kamar yadda matan suka faƙa, amma shi, ba su gan shi ba.”

²⁵ Sai ya ce musu, “**Ashe, ku marasa azanci ne, masu nauyin zuciyar gaskata, da dukan abin da annabawa suka faƙa!** ²⁶ **Ai, dole Kiristi yā sha waƙannan wahalolin, kafin yā shiga ƙaukakarsa.** ²⁷ Sai ya fara bayyana musu daga Musa da dukan Annabawa, abin da dukan Nassi ya faƙa a kansa.”

²⁸ Da suka yi kusa da ƙauyen da za su, sai Yesu ya yi kamar zai ci gaba. ²⁹ Amma suka matsa masa suka ce, “Sauka wurinmu, don dare ya kusa, rana ta kusa fāƙuwa.” Sai ya sauka wurinsu.

³⁰ Da ya zauna a tebur tare da su, sai ya ƙauki burodi, ya yi godiya, ya kakkarya ya fara ba su. ³¹ Sa’an nan idanunsu suka buƙe, suka gane shi. Sai ya bace musu. ³² Suka tambayi juna, “Ashe, shi ya sa zukanmu suka kuna a cikinmu, sa’ad da yake magana da mu a hanya, yana bayyana mana Nassi.”

³³ Suka tashi nan da nan suka koma Urushalima. A can suka sami Sha Dayan nan da waƙanda suke tare da su a wuri ƙaya, ³⁴ suna cewa, “Gaskiya ne! Ubangiji ya tashi, ya kuma bayyana ga Siman” ³⁵ Sai su biyun nan suka ba da labarin abin da ya faru a hanya, da kuma yadda suka gane Yesu yayinda ya kakkarya burodin.

Yesu ya bayyana ga almajirai

(Mattiyyu 28.16-20; Markus 16.14-18; Yohanna 20.19-23; Ayyukan Manzanni 1.6-8)

³⁶ Suna cikin wannan zance, sai ga Yesu da kansa tsaye a tsakiyarsu. Sai ya ce musu, “**Salama a gare ku!**”

³⁷ Suka firgita, suka tsorota, suna tsammani fatalwa ce suka gani. ³⁸ Sai ya ce musu, “**Don me kuke damuwa, kuke kuma shakka a zuciyarku?** ³⁹ **Ku duba hannuwana da ƙafafuna. Ai, ni ne da kaina! Ku taɓa ni ku ji, ai, fatalwa ba ta da nama da ƙashi, yadda kuke gani nake da su.”**

⁴⁰ Da ya faƙi haka, sai ya nuna musu hannuwansa da ƙafafunsa. ⁴¹ Kuma har yanzu, suna cikin rashin gaskatawa, saboda murna da mamaki, sai ya tambaye su, “**Kuna da abinci a nan?**” ⁴² Suka ba shi ƙan gasasshen kifi, ⁴³ ya karɓa ya ci a gabansu.

⁴⁴ Ya ce musu, “**Wannan shi ne abin da na gaya muku tun ina tare da ku cewa, dole a cika kome da aka rubuta game da ni, a cikin Dokar Musa, da Annabawa, da kuma Zabura.”**

⁴⁵ Sai ya wayar da tunaninsu don su fahimci Nassi. ⁴⁶ Ya ce musu, “**Wannan shi ne abin da aka rubuta, cewa dole Kiristi yā sha wahala, a rana ta uku kuma yā tashi daga matattu.** ⁴⁷ **Kuma a cikin sunansa za a yi wa’azin tuba da gafarar zunubai, ga dukan ƙasashe. Za a kuwa fara daga Urushalima.** ⁴⁸ **Ku ne shaidun waƙannan abubuwa.** ⁴⁹ **Zan aika muku da abin da Ubana ya yi alkawari. Amma ku dakata a birnin tukuna, sai an rufe ku da iko daga sama.”**

Tashi zuwa sama

(Markus 16.19,20; Ayyukan Manzanni 1.9-11)

⁵⁰ Bayan ya kai su waje kusa da Betani, sai ya faga hannuwansa ya sa musu albarka. ⁵¹ Yana cikin sa musu albarka, sai ya rabu da su. Aka fauke shi zuwa cikin sama. ⁵² Sai suka yi masa sujada, suka koma Urushalima cike da murna sosai. ⁵³ Sai suka ci gaba da zama a cikin haikalin, suna yabon Allah.

Yohanna

Kalman ya zama mutum

¹ Tun farar farawa akwai Kalma, Kalman kuwa yana nan tare da Allah, Kalman kuwa Allah ne. ² Yana nan tare da Allah tun farar farawa. ³ Ta wurin Kalman ne aka halicci dukan abubuwa. In ba tare da shi ba, babu abin da aka yi wanda aka yi. ⁴ A cikinsa rai ya kasance, wannan rai kuwa shi ne hasken mutane. ⁵ Hasken yana haskakawa cikin duhu, amma duhun bai rinjaye shi ba.

⁶ Akwai wani mutumin da aka aiko daga Allah; mai suna Yohanna. ⁷ Ya zo a matsayin mai shaida domin yā ba da shaida game da wannan haske, don ta wurinsa dukan mutane su ba da gaskiya. ⁸ Shi kansa ba shi ne hasken ba; sai dai ya zo a matsayin shaida ne kaɗai ga hasken.

⁹ Haske na gaskiya da yake ba da haske ga kowane mutum mai shigowa duniya.* ¹⁰ Yana a duniya, kuma ko da yake an yi duniya ta wurinsa ne, duniya ba tā gane shi ba. ¹¹ Ya zo wurin abin da yake nasa, amma nasa ɗin ba su karɓe shi ba. ¹² Duk da haka dukan waɗanda suka karɓe shi, ga waɗanda suka gaskata a sunansa, ya ba su iko su zama 'ya'yan Allah ¹³ 'ya'yan da aka haifa ba bisa hanyar 'yan adam,† ko shawarar mutum ko nufin namiji ba, sai dai haifaffu bisa ga nufin Allah.

¹⁴ Kalman ya zama mutum, ya kuwa zauna a cikinmu. Muka ga ɗaukarsa, ɗaukaka ta wanda yake Ɗaya kuma Makaɗaici, wanda ya zo daga wurin Uba, cike da alheri da gaskiya.

¹⁵ (Yohanna ya ba da shaida game da shi. Ya ɗaga murya yana cewa, “Wannan shi ne wanda na ce, ‘Mai zuwa bayana ya fi ni girma domin yana nan kafin ni.’”) ¹⁶ Daga yalwar alherinsa dukanmu muka sami albarka bisa albarka. ¹⁷ Gama an ba da doka ta wurin Musa; alheri da gaskiya kuwa sun zo ne ta wurin Yesu Kiristi. ¹⁸ Ba wanda ya taɓa ganin Allah, sai dai Allah da yake Ɗaya da kuma Makaɗaici wanda yake a gefen Uba, shi ne ya bayyana shi.

Yohanna Mai Baftisma ya ce ba shi ne Kiristi ba

¹⁹ To, ga shaidar Yohanna sa'ad da Yahudawan Urushalima suka aiki firistoci da Lawiyawa su tambaye shi ko shi wane ne. ²⁰ Bai yi mūsu ba, amma ya shaida a fili cewa, “Ba ni ne Kiristi ba.”

²¹ Sai suka tambaye shi suka ce, “To, wane ne kai? Kai ne Iliya?”

Ya ce, “A'a, ni ba shi ba ne.”

“Kai ne Annabin nan?”

Ya amsa ya ce, “A'a.”

²² A ƙarshe suka ce, “Wane ne kai? Ka ba mu amsa don mu mayar wa waɗanda suka aike mu. Me kake ce da kanka?”

²³ Yohanna ya amsa da kalmomin annabi Ishaya, “Ni murya ne mai kira a hamada, ‘Ku mife hanya domin Ubangiji.’”‡

²⁴ To, waɗansu Farisiyawan da aka aika ²⁵ suka tambaye shi suka ce, “Don me kake yin baftisma in kai ba Kiristi ba ne, ba kuwa Iliya ba, ba kuma annabin nan ba?”

²⁶ Yohanna ya amsa ya ce, “Ni dai ina baftisma da ruwa ne, amma a cikinku akwai wani tsaye da ba ku sani ba. ²⁷ Shi ne mai zuwa bayana, wanda ko igiyar takalmansa ma ban isa in kunce ba.”

²⁸ Wannan duk ya faru ne a Betani a ƙetaren Urdun, inda Yohanna yake yin baftisma.

Yesu Ɗan Rago na Allah

²⁹ Kashegari Yohanna ya ga Yesu yana zuwa wajensa sai ya ce, “Ku ga, ga Ɗan Rago na Allah mai ɗauke zunubin duniya! ³⁰ Wannan shi ne wanda nake nufi sa'ad da na ce, ‘Mutum mai zuwa bayana ya fi ni girma, domin yana nan kafin ni.’ ³¹ Ko ni ma ɗā ban san shi ba, sai dai abin da ya sa na zo ina baftisma da ruwa shi ne domin a bayyana shi ga Isra'ila.”

³² Sai Yohanna ya ba da wannan shaida, “Na ga Ruhu ya sauko kamar kurciya daga sama ya zauna a kansa. ³³ Ɗā ban san shi ba, sai dai wanda ya aiko ni in yi baftisma da ruwa ya gaya mini cewa,

* 1:9 Ko kuwa Wannan ne haske na gaskiya da yake ba da haske ga kowane mutumin da yake shigowa duniya † 1:13 Girik na jini

‡ 1:23 Ish 40.3

‘Mutumin da ka ga Ruhu ya sauko ya kuma zauna a kansa shi ne wanda zai yi baftisma da Ruhu Mai Tsarki.’³⁴ Na gani na kuma shaida cewa wannan ‘Dan Allah ne.’

Almajiran Yesu na farko

³⁵ Kashegari kuma Yohanna yana can tare da biyu daga cikin almajiransa. ³⁶ Da ya ga Yesu yana wucewa, sai ya ce, “Ku ga, ga ‘Dan Rago na Allah!’”

³⁷ Da almajiran nan biyu suka ji ya faɗi haka, sai suka bi Yesu. ³⁸ Da juyewa, sai Yesu ya ga suna bin sa, sai ya tambaye, su ya ce, “**Me kuke nema?**”

Suka ce, “Rabbi” (wato, “Malam”), “ina kake da zama?”

³⁹ Ya amsa musu ya ce, “**Ku zo, za ku kuma gani.**”

Saboda haka suka je suka ga inda yake da zama, suka kuma zauna a can tare da shi. Wajen sa’a ta goma ce kuwa.

⁴⁰ Andarawus ɗan’uwan Siman Bitrus, yana ɗaya daga cikin biyun nan da suka bi Yesu bayan da suka ji maganar Yohanna a kan Yesu. ⁴¹ Abu na fari da Andarawus ya yi shi ne ya sami ɗan’uwansa Siman ya gaya masa cewa, “Mun sami Almasihu” (wato, Kiristi). ⁴² Ya kuma kawo shi wurin Yesu.

Yesu ya dube shi ya ce, “**Kai ne Siman** ɗan Yohanna. Za a ce da kai Kefas” (in an fassara, Bitrus ke nan[§]).

Yesu ya kira Filibus da Natanayel

⁴³ Kashegari Yesu ya yanke shawara yã tafi Galili. Da ya sami Filibus sai ya ce masa, “**Bi ni.**”

⁴⁴ Filibus, kamar Andarawus da Bitrus shi ma daga garin Betsaida ne. ⁴⁵ Filibus ya sami Natanayel ya kuma gaya masa, “Mun sami wanda Musa ya rubuta game da shi a cikin Doka, kuma wanda annabawa suka rubuta a kansa, Yesu Banazare, ɗan Yusuf.”

⁴⁶ Natanayel ya ce, “A Nazaret! Wani abin kirki zai iya fito daga can?”

Filibus ya ce, “Zo ka gani.”

⁴⁷ Da Yesu ya ga Natanayel yana zuwa, sai ya yi magana game da shi cewa, “**Ga mutumin Isra’ila na gaske wanda ba shi da ha’inci.**”

⁴⁸ Natanayel ya yi tambaya ya ce, “**A ina ka san ni?**”

Yesu ya amsa ya ce, “**Na gan ka yayinda kake a gindin itacen** ɓaure, kafin Filibus yã kira ka.”

⁴⁹ Sai Natanayel ya ce, “Rabbi, kai ‘Dan Allah ne. Kai ne Sarkin Isra’ila.”

⁵⁰ Yesu ya ce, “**Ka gaskata domin na ce maka na gan ka a gindin itacen** ɓaure. Za ka ga abubuwan da suka fi haka.” ⁵¹ Sai ya kara da cewa, “**Gaskiya nake gaya muku, za ku ga sama a buɗe,** mala’ikun Allah kuma suna hawa suna kuma sauka a kan ‘Dan Mutum.’”

2

Yesu ya mai da ruwa ya zama ruwan inabi

¹ A rana ta uku sai aka yi bikin aure a Kana ta Galili. Mahaifiyar Yesu kuwa tana can, ² aka gayyaci Yesu da almajiransa su ma a auren. ³ Da ruwan inabi ya kare, sai mahaifiyar Yesu ta ce masa, “Ba su da sauran ruwan inabi.”

⁴ Yesu ya ce, “**Mace, me ya sa kike haɗa** ni a wannan? Lokacina bai yi ba tukuna.”

⁵ Sai mahaifiyarsa ta ce wa bayin, “Ku yi duk abin da ya faɗa.”

⁶ Nan kusa kuwa akwai tulunan ruwa shida na dutse a ajiye, irin da Yahudawa suke amfani da su don tsarkakewa bisa ga al’ada, kowace kan ci gallon kusan ashirin zuwa talatin.

⁷ Sai Yesu ya ce wa bayin, “**Ku ciccika tulunan da ruwa.**” Suka kuwa ciccika su fal.

⁸ Sa’an nan ya ce musu, “**Yanzu ku ɗiba** ku kai wa uban bikin.”

Suka yi haka. ⁹ Uban bikin kuwa ya ɗanɗana ruwan da aka juya ya zama ruwan inabi. Bai san daga ina ya fito ba, ko da yake bayin da suka ɗiba ruwan sun sani. Sai ya kira angon waje ɗaya ¹⁰ ya ce, “Kowa yakan kawo ruwan inabi mafi kyau da fari, sa’an nan marar kyan bayan baƙin sun sha da yawa; amma ka ajiye ruwan inabi mafi kyau sai yanzu.”

¹¹ Wannan shi ne na fari cikin abubuwan banmamakin da Yesu ya yi a Kana ta Galili. Ta haka ya bayyana ɗaukakarsa, almajiransa kuwa suka ba da gaskiya gare shi.

§ 1:42 Da Kefas (Arameyik) da kuma Bitrus (Girik) na nufin dutse.

Yesu ya tsabtacce haikali

¹² Bayan wannan sai ya tafi Kafarnahum tare da mahaifiyarsa da 'yan'uwansa da kuma almajiransa. A can suka zauna 'yan kwanaki.

(Mattiyu 21.12,13; Markus 11.15-17; Luka 19.45,46)

¹³ Da lokacin Bikin Ketarewa na Yahudawa ya yi kusa, sai Yesu ya haura zuwa Urushalima. ¹⁴ A filin haikali ya sami mutane suna sayar da shanu, tumaki da tattabarun, waƙansu kuma zaune a tebur suna canjin kuƙfi. ¹⁵ Saboda haka ya tuka bulala ta igiyoyi, ya kori duka daga filin haikali, har da tumaki da shanu; ya watsar da kuƙfin masu canjin, ya birkice teburansu. ¹⁶ Ga masu sayar da tattabarun kuwa ya ce, **"Ku kwashe waƙannan daga nan! Don me za ku mai da gidan Ubana kasuwa!"** ¹⁷ Sai almajiransa suka tuna cewa a rubuce yake, **"Himma saboda gidanka zai cinye ni."***

¹⁸ Sai Yahudawa suka tambaye shi, **"Wace abar banmamaki za ka nuna mana ka tabbatar mana ikonka na yin duk waƙannan?"**

¹⁹ Yesu ya amsa musu ya ce, **"Ku rushe wannan haikali, zan kuwa sāke tā da shi cikin kwana uku."**

²⁰ Yahudawa suka ce, **"Sai fa da aka shekara arba'in da shida ana ginin haikalin nan, kai kuwa a cikin kwana uku za ka tā da shi?"** ²¹ Amma haikalin da ya yi magana jikinsa ne. ²² Bayan da ya tashi daga matattu, sai almajiransa suka tuna da abin da ya faɗa. Sa'an nan suka gaskata Nassi da kuma kalmomin da Yesu ya yi.

²³ To, yayinda yake a Urushalima a Bikin Ketarewa, mutane da yawa suka ga abubuwan banmamakin da yake aikata suka kuma gaskata da sunansa. ²⁴ Sai dai Yesu bai amince da su ba, don ya san dukan mutane. ²⁵ Ba ya bukatar shaidar mutum game da mutum, don yā san abin da yake cikin zuciyar mutum.

3

Yesu ya koyar da Nikodimus

¹ Akwai wani Bafarisiye mai suna Nikodimus, wani ɗan majalisar Yahudawa. ² Ya zo wurin Yesu da dad dare ya ce, **"Rabbi, mun sani kai malami ne daga Allah. Gama ba wanda zai iya yin waƙannan abubuwan banmamaki da kake yi in Allah ba ya tare da shi."**

³ Yesu ya amsa ya ce, **"Gaskiya nake faɗa** maka, ba wanda zai iya ganin mulkin Allah sai an sāke haihuwarsa."

⁴ Nikodimus ya yi tambaya ya ce, **"Yaya za a haifi mutum sa'ad da ya tsufa? Tabbatacce ba zai sāke koma sau na biyu a cikin mahaifiyarsa don a haife shi kuma ba!"**

⁵ Yesu ya amsa ya ce, **"Gaskiya nake faɗa** maka, ba wanda zai iya ganin mulkin Allah sai an haife shi ta wurin ruwa da kuma Ruhu. ⁶ **Jiki yakan haifi jiki, amma Ruhu yana haifi ruhu.** ⁷ **Kada ka yi mamaki da na ce, 'Dole ne a sāke haifarku.'** ⁸ **Iska takan hura zuwa inda take so. Kai kakan ji motsinta, sai dai ba ka iya sanin inda take fitowa ko kuwa inda za ta. Haka yake ga duk wanda aka haifa ta wurin Ruhu."**

⁹ Nikodimus ya yi tambaya ya ce, **"Yaya wannan zai yiwu?"**

¹⁰ Yesu ya ce, **"Kai ma da kake malami na Isra'ila, ba ka fahimci waƙannan abubuwa ba? ¹¹ Gaskiya nake faɗa** maka, muna magana a kan abin da muka sani, muka kuma shaida abin da muka gani ne, amma har yanzu kun fi ku karɓi shaidarmu. ¹² **Na yi muku magana a kan abubuwan duniya amma ba ku gaskata ba; to, yaya za ku gaskata in na yi magana a kan abubuwan sama? ¹³ Ba wanda ya taɓa** hawa zuwa sama sai wanda ya sauka daga sama, wato, Dan Mutum.* ¹⁴ **Kamar dai yadda Musa ya ɗaga maciji a hamada, haka dole ne a ɗaga Dan Mutum, ¹⁵ don duk mai gaskata da shi ya sami rai madawwami."**

¹⁶ Gama Allah ya faunaci duniya sosai har ya ba da wanda yake Daya kuma Makaɗaicin Dansa domin duk wanda ya gaskata da shi kada yā hallaka sai dai yā sami rai madawwami. ¹⁷ Gama Allah bai aiki Dansa duniya don yā yi wa duniya hukunci ba, sai dai domin yā ceci duniya ta wurinsa. ¹⁸ Duk wanda ya gaskata da shi ba za a yi masa hukunci ba, amma duk wanda bai gaskata ba an riga an yi masa hukunci domin bai gaskata da sunan wanda yake Daya kuma Makaɗaicin Dan Allah ba. ¹⁹ Hukuncin

* 2:17 Zab 69.9 * 3:13 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Mutum, wanda yake cikin sama

shi ne, Haske ya zo cikin duniya, amma mutane suka so duhu a maimakon haske domin ayyukansu mugaye ne. ²⁰ Duk mai aikata mugunta yana kin haske, ba zai kuwa zo cikin haske ba don yana tsoro kada ayyukansa su tonu. ²¹ Amma duk mai rayuwa bisa ga gaskiya yakan zo cikin haske, domin a gani a sarari cewa ayyukan da ya yi an yi su ne ta wurin Allah.

Shaidar Yohanna Mai Baftisma a kan Yesu

²² Bayan wannan, Yesu da almajiransa suka tafi kauyukan Yahudiya, inda ya dan jima da su, ya kuma yi baftisma. ²³ To, Yohanna ma yana yin baftisma a Ainon kusa da Salim, saboda akwai ruwa da yawa a can, mutane kuwa suka yi ta zuwa don a yi musu baftisma. ²⁴ (Wannan kuwa kafin a sa Yohanna a kurkuku.) ²⁵ Sai gardama ta tashi tsakanin waɗansu almajiran Yohanna da wani mutumin Yahuda[†] a kan zancen al'adar tsarkakewa. ²⁶ Sai suka zo wurin Yohanna suka ce masa, “Rabbi, wancan mutumin da yake tare da kai a ketaren Urdun, wannan da ka ba da shaida a kansa sosai nan, yana baftisma, kuma kowa yana zuwa wurinsa.”

²⁷ Ga wannan zancen Yohanna ya amsa ya ce, “Mutum yakan karɓi kawai abin da aka ba shi ne daga sama. ²⁸ Ku kanku za ku shaida cewa na ce, ‘Ba ni ne Kiristi ba, sai dai an aiko ni ne in sha gabansa.’ ²⁹ Ango ne mai amarya. Abokin da yake masa hidima yakan jira ya kuma saurara masa, yakan kuma cika da farin ciki sa’ad da ya ji muryar ango. Wannan farin cikin kuwa nawa ne, ya kuma cika a yanzu. ³⁰ Dole ne yā yi ta karuwa, ni kuma in yi ta raguwa.”

³¹ “Wannan da ya zo daga sama ya fi kowa; wannan da ya zo daga kasa na kasa ne, yana kuma magana kamar wanda ya zo daga kasa ne. Wannan da ya zo daga sama ya fi kowa. ³² Yana ba da shaidar abin da ya gani da kuma ya ji, duk da haka ba wanda ya yarda da shaidarsa. ³³ Mutumin da ya yarda da ita ya tabbatar da cewa Allah mai gaskiya ne. ³⁴ Gama wannan da Allah ya aiko yakan faɗi kalmomin Allah ne, gama Allah yana ba da Ruhu babu iyaka. ³⁵ Uban yana kaunar Dan ya kuma danka kome a hannuwansa. ³⁶ Duk wanda ya gaskata da Dan yana da rai madawwami, amma duk wanda ya ki Dan ba zai sami rai ba, gama fushin Allah yana nan a bisansa.”

4

Yesu da wata mutuniyar Samariya

¹ Yesu ya ji labari cewa Yahudawa sun ji cewa ya wuce Yohanna samun masu bi, yana kuma yin musu baftisma, ² ko da yake ba Yesu ne yake baftismar ba, almajiransa ne. ³ Da ya sami wannan labari, sai ya bar Yahudiya ya sāke koma Galili.

⁴ To, ya zama dole yā bi ta Samariya. ⁵ Sai ya zo wani gari a Samariya da ake ce da shi Saikar, kurkusa da filin da Yakub ya ba wa ɗansa Yusuf. ⁶ Rijiyar Yakub kuwa tana can, Yesu kuwa, saboda gajiyar tafiya, sai ya zauna a bakin rijiyar. Wajen sa’a ta shida ne.

⁷ Sa’ad da wata mutuniyar Samariya ta zo ɗiban ruwa, sai Yesu ya ce mata, “**Ba ni ruwa in sha?**” ⁸ (Almajiransa kuwa sun shiga gari don sayi abinci.)

⁹ Sai mutuniyar Samariyar ta ce masa, “Kai mutumin Yahuda ne, ni kuwa mutuniyar Samariya ce. Yaya za ka roke ni ruwan sha?” (Don Yahudawa ba sa hulɗa da Samariyawa.)

¹⁰ Yesu ya amsa mata ya ce, “**Da kin san kyautar Allah, da kuma wanda yake rokonki ruwan sha, da kin roke shi, shi kuwa da ya ba ki ruwan rai.**”

¹¹ Sai macen ta ce, “Ranka yā daɗe, ba ka da guga rijiyar kuwa tana da zurfi. Ina za ka sami wannan ruwan rai? ¹² Ka fi mahaifinmu Yakub ne, wanda ya ba mu rijiyar ya kuma sha daga ciki da kansa, haka ma ’ya’yansa da kuma garkunan shanunsa da tumakinsa?”

¹³ Yesu ya amsa ya ce, “**Kowa ya sha wannan ruwa, zai sāke jin kishirwa,** ¹⁴ **amma duk wanda ya sha ruwan da zan ba shi, ba zai kara jin kishirwa ba. Tabbatacce, ruwan da zan ba shi, zai zama masa maɓuɓɓugan ruwa da yake buɓɓugowa har yā zuwa rai madawwami.**”

¹⁵ Sai macen ta ce masa, “Ranka yā daɗe, ka ba ni ruwan nan, don kada in kara jin kishirwa, in yi ta zuwa nan ɗiban ruwa.”

¹⁶ Sai ya ce mata, “**Je ki zo da mijinki.**”

[†] 3:25 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da da waɗansu Yahudawa

¹⁷ Sai ta amsa ta ce, “Ai, ba ni da miji.”

Yesu ya ce mata, “Gaskiyarki da kika ce ba ki da miji. ¹⁸ Gaskiyar ita ce, kin auri maza biyar, wanda kuke tare yanzu kuwa ba mijinki ba ne. A nan kam kin yi gaskiya.”

¹⁹ Sai macen ta ce, “Ranka yā daɗe, ina gani kai annabi ne. ²⁰ Kakanninmu sun yi sujada a dutsen nan, amma ku Yahudawa kun ce a Urushalima ne ya kamata a yi sujada.”

²¹ Sai Yesu ya ce, “Uwargida, ina tabbatar miki, lokaci yana zuwa da ba za ku yi wa Uba sujada ko a dutsen nan, ko kuwa a Urushalima ba. ²² Ku Samariyawa ba ku san abin da kuke yi wa sujada ba; mu kuwa mun san abin da muke yi wa sujada, gama ceto daga Yahudawa yake. ²³ Duk da haka, lokaci yana zuwa har ma ya riga ya yi, da masu sujada na gaskiya za su yi wa Uba sujada a Ruhu da kuma gaskiya, gama irin waɗannan masu sujada ne Uba yake nema. ²⁴ Allah ruhu ne, masu yi masa sujada kuwa dole su yi masa sujada a ruhu, da gaskiya kuma.”

²⁵ Macen ta ce, “Na san cewa Almasihu” (da ake ce da shi Kiristi) “yana zuwa. Sa’ad da ya zo kuwa, zai bayyana mana kome.”

²⁶ Sai Yesu ya ce, “Ni mai maganan nan da ke, Ni ne shi.”

Almajirai sun dawo inda suka bar Yesu

²⁷ Suna gama magana ke nan sai almajiransa suka iso, suka yi mamakin ganin yana magana da mace. Amma ba wanda ya ce, “Me kake so?” Ko “Me ya sa kake magana da ita?”

²⁸ Sai macen ta bar tulunta na ruwa, ta koma cikin gari ta ce wa mutane, ²⁹ “Ku zo, ku ga mutumin da ya gaya mini duk abin da na taɓa yi. Shin, ko shi ne Kiristi?” ³⁰ Sai suka fita daga garin suka nufa inda yake.

³¹ Ana cikin haka, sai almajiransa suka roke shi suka ce, “Rabbi, ci abinci mana.”

³² Amma ya ce musu, “Ina da abincin da ba ku san kome a kai ba.”

³³ Sai almajiran suka ce wa juna, “Shin, ko wani ya kawo masa abinci ne?”

³⁴ Yesu ya ce, “Abincina shi ne, in aikata nufin wannan da ya aiko ni, in kuma gama aikinsa. ³⁵ Ba kukan ce, ‘Sauran wata huɗu a yi girbi ba?’ Ina gaya muku, ku ɗaga idanu ku dubi gonaki! Sun isa girbi. ³⁶ Mai girbi na samun lada, yana kuma tara amfani zuwa rai madawwami, domin mai shuka da mai girbi su yi farin ciki tare. ³⁷ Karin maganan nan gaskiya ne cewa, ‘Wani da shuka, wani kuma da girbi.’ ³⁸ Na aike ku girbin abin da ba ku yi aikinsa ba. Waɗansu sun yi aikin nan mai wahala, ku kuwa kun sami ladan aikinsu.”

Samariyawa da yawa sun ba da gaskiya

³⁹ Samariyawa da yawa daga wannan gari suka gaskata da shi saboda shaidar macen da ta ce, “Ya gaya mini duk abin da na taɓa yi.” ⁴⁰ To, da Samariyawa suka zo wurinsa, sai suka roke shi yā zauna da su, ya kuwa zauna kwana biyu. ⁴¹ Saboda kalmominsa kuwa da yawa suka gaskata.

⁴² Sai suka ce wa macen, “Yanzu kam mun gaskata, ba don abin da kika faɗa kawai ba; yanzu mun ji da kanmu, mun kuwa san cewa wannan mutum tabbatacce shi ne Mai Ceton duniya.”

Yesu ya warkar da ɗan mai mulki

(Mattiyu 8.5-13; Luka 7.1-10)

⁴³ Bayan kwana biyun nan sai ya bar can zuwa Galili. ⁴⁴ (To, Yesu kansa ya taɓa faɗa cewa annabi ba shi da daraja a Kasarsa.) ⁴⁵ Da ya isa Galili, sai mutanen Galili suka marabce shi. Sun ga duk abin da ya yi a Urushalima a lokacin Bikin Ketarewa, gama su ma sun kasance a can.

⁴⁶ Sai ya sāke ziyarci Kana ta Galili inda ya juya ruwa ya zama ruwan inabi. Akwai wani ma’aikacin hukuma a can wanda ɗansa yake kwance da rashin lafiya a Kafarnahum. ⁴⁷ Da mutumin nan ya ji cewa Yesu ya isa Galili daga Yahudiya, sai ya je wurinsa ya roke shi yā zo yā warkar da ɗansa da yake bakin mutuwa.

⁴⁸ Yesu ya ce masa, “Ku mutane, in ba kun ga alamu da abubuwan banmamaki ba, ba yadda za a yi ku ba da gaskiya.”

⁴⁹ Ma’aikacin hukuman ya ce, “Ranka yā daɗe, ka zo kafin ɗana yā mutu.”

⁵⁰ Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ka tafi. Danka zai rayu.”

Mutumun kuwa ya amince da maganar da Yesu ya yi ya kuwa tafi. ⁵¹ Tun yana kan hanya, bayinsa suka tarye shi da labari cewa yaron yana warkewa. ⁵² Da ya tambayi lokacin da ɗansa ya sami sauki, sai suka ce masa, “Zazzaɓin ya sake shi jiya a sa’a ta bakwai.”

⁵³ Sai mahaifin ya gane a daidai wannan lokaci ne Yesu ya ce masa, “**Danka zai rayu.**” Saboda haka shi da dukan iyalinsa suka gaskata.

⁵⁴ Wannan ce abin banmamaki ta biyu da Yesu ya yi, bayan zuwansa daga Yahudiya zuwa Galili.

5

Warkarwa a tafki

¹ Bayan an ɗan jima, sai Yesu ya haura zuwa Urushalima don wani bikin Yahudawa. ² To, a Urushalima akwai wani tafki kusa da Kofar Tumaki, wanda a yaren Arameyik ake kira Betesda* an kuma kewaye shi da shirayi biyar. ³ A nan naƙasassu da yawa sukan kwanta, makafi, guragu, shanyayyu.† ⁵ Akwai wani da yake nan ba shi da amfani shekara talatin da takwas. ⁶ Da Yesu ya gan shi kwance a can ya kuma sami labari cewa ya daɗe a wannan hali, sai ya tambaye shi, “**Kana so ka warke?**”

⁷ Marar amfanin nan ya ce, “Ranka yā daɗe, ba ni da wanda zai taimaka yā sa ni a cikin tafkin sa’ad da aka motsa ruwan. Yayinda nake ƙoƙarin shiga, sai wani yā riga ni.”

⁸ Sai Yesu ya ce masa, “**Tashi! Dauki tabarmarka ka yi tafiya.**” ⁹ Nan take mutumin ya warke; ya ɗauki tabarmarsa ya yi tafiya.

A ranar da wannan ya faru ranar Asabbaci ce, ¹⁰ saboda haka kuwa Yahudawa suka ce wa mutumin da aka warkar, “Yau Asabbaci ne; doka ta hana ka ɗauki tabarmarka.”

¹¹ Amma ya amsa ya ce, “Mutumin da ya warkar da ni shi ya ce mini, ‘**Dauki tabarmarka ka yi tafiya.**’”

¹² Sai suka tambaye shi suka ce, “Wane ne wannan da ya ce maka ka ɗauke ta ka yi tafiya?”

¹³ Mutumin da aka warkar kuwa bai ma san ko wane ne ba ne, gama Yesu ya ɓace cikin taron da yake can.

¹⁴ Daga baya Yesu ya same shi a haikali ya ce masa, “**Ga shi, ka warke. Ka daina yin zunubi, in ba haka ba wani abin da ya fi wannan muni zai iya samunka.**” ¹⁵ Sai mutumin ya je ya gaya wa Yahudawa cewa Yesu ne ya warkar da shi.

Rai ta wurin Ɗan

¹⁶ To, domin Yesu yana yin waɗannan abubuwa a ranar Asabbaci, sai Yahudawa suka tsananta masa. ¹⁷ Yesu ya ce musu, “**Uban yana cikin aikinsa kullum har yā zuwa wannan rana, haka ni ma, ina kan aiki.**” ¹⁸ Don haka Yahudawa suka ƙara nema su kashe shi; ba don yā karya Asabbaci kawai ba, har ma yana ce Allah Ubansa ne, yana mai da kansa daidai da Allah.

¹⁹ Sai Yesu ya ba su wannan amsa cewa, “**Gaskiya nake gaya muku, Ɗan ba ya iya yin kome da kansa; yana yin abin da ya ga Ubansa yake yi ne kawai, gama duk abin da Uban yake yi shi ne Ɗan ma yake yi.**

²⁰ Gama Uban yana ƙaunar Ɗan yana kuma nuna masa duk abin da yake yi. I, za ku kuwa yi mamaki, gama zai nuna masa abubuwan da suka fi waɗannan girma. ²¹ Gama kamar yadda Uban yake tā da matattu yake kuma ba su rai, haka ma Ɗan yake ba da rai ga wanda ya ga dama. ²² Bugu da ƙari, Uban ba ya hukunta kowa, sai dai ya danƙa dukan hukunci a hannun Ɗan, ²³ don kowa yā girmama Ɗan kamar yadda yake girmama Uban. Wanda ba ya girmama Ɗan ba ya girmama Uban, da ya aiko shi ke nan.

²⁴ “**Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya ji maganata ya kuma gaskata da wanda ya aiko ni yana da rai madawwami ba za a kuma hukunta shi ba; ya riga ya ketare daga mutuwa zuwa rai.** ²⁵ Gaskiya nake gaya muku, lokaci yana zuwa har ma ya riga ya zo sa’ad da matattu za su ji muryar Ɗan Allah

* ^{5:2} Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Betzata; waɗansu kuma suna da Betsaida ne a nan. † ^{5:3} Waɗansu rubuce-rubucen hannu marar muhimmanci sosai suna da shanyayyu, kuma suka jira a motsa ruwaye. ⁴ Lokaci-lokaci mala’ikan Ubangiji yakan sauko ya motsa ruwaye. Mutum na farko da ya shiga tafkin bayan motsawa zai warke daga kowace cutar da yake da ita.

waƙanda kuwa suka ji za su rayu. ²⁶ Gama kamar yadda Uban yana da rai a cikinsa, haka ya sa Dan yā kasance da rai a cikin kansa. ²⁷ Ya kuma ba shi iko yā hukunta domin shi Dan Mutum ne.

²⁸ “Kada ku yi mamakin wannan, gama lokaci yana zuwa da duk waƙanda suke cikin kaburbura za su ji muryarsa ²⁹ su kuma fito, waƙanda suka aikata nagarta za su tashi zuwa ga rai, waƙanda kuma suka aikata mugunta za su tashi zuwa ga hukunci. ³⁰ Ni kaƙai dai ba na iya yin kome, ina shari’a ne bisa ga abin da na ji. Shari’ata kuwa mai adalci ce. Gama ba na neman gamsar da kaina, sai dai in gamshi shi wanda ya aiko ni.

Shaidu game da Yesu

³¹ “In na ba da shaida a kaina, shaidata ba gaskiya ba ce. ³² Akwai wani mai ba da shaida mai kyau a kaina, na kuma san cewa shaidarsa game da ni gaskiya ce.

³³ “Kun aika wajen Yohanna ya kuma yi shaida a kan gaskiya. ³⁴ Ba cewa ina neman shaidar mutum ba ne; sai dai na faɗi haka ne domin ku sami ceto. ³⁵ Yohanna fitila ne da ya ci ya kuma ba da haske, kun kuwa zaɓa ku ji daɗin haskensa na ɗan lokaci.

³⁶ “Ina da shaidar da ta fi ta Yohanna ƙarfi. Gama aikin nan da Uba ya ba ni in kammala, wanda kuwa nake yi, yana ba da shaida cewa Uba ne ya aiko ni. ³⁷ Uba da ya aiko ni kuwa kansa ya yi shaida game da ni. Ba ku taɓa jin muryarsa ko ganin siffarsa ba, ³⁸ maganarsa kuwa ba ta zama a cikinku, gama ba ku gaskata da wanda ya aiko ni ba. ³⁹ Kuna ta nazarin Nassosi da himma don kuna tsammani ta wurinsu ne kuna samun rai madawwami. Nassosin nan ne suke ba da shaida a kaina, ⁴⁰ duk da haka kun ƙi zuwa wurina domin ku sami rai.

⁴¹ “Ni ba na neman yabon mutane, ⁴² na fa san ku. Na san cewa ba ku da ƙaunar Allah a cikin zukatanku. ⁴³ Na zo a cikin sunan Ubana, ba ku kuwa karɓe ni ba; amma a ce wani dabam ya zo a cikin sunan kansa, za ku karɓe shi. ⁴⁴ Ta yaya za ku gaskata in kuna neman yabon junanku, ba kwa kuwa yin ƙoƙarin neman yabon da yake zuwa daga Allah Makaɗaici?

⁴⁵ “Kada fa ku yi tsammani zan yi ƙararku wurin Uba. Akwai mai yin ƙararku, shi ne Musa, wanda kuke dogara da shi. ⁴⁶ Da a ce kun gaskata da Musa, da kun gaskata ni, domin ya rubuta game da ni. ⁴⁷ Amma da yake ba ku gaskata abin da ya rubuta ba, yaya za ku gaskata maganata?”

6

Yesu ya ciyar da dubu biyar

(Mattiya 14.13-21; Markus 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹ Dan lokaci bayan wannan, sai Yesu ya ƙetare zuwa gaɓar mai nesa na Tekun Galili (wato, Tekun Tibariya), ² sai taro mai yawa na mutane suka bi shi domin sun ga abubuwan banmamakin da ya yi ga marasa lafiya. ³ Sa’an nan Yesu ya hau gefen dutse ya zauna tare da almajiransa. ⁴ Bikin Ketarewan Yahudawa ya yi kusa.

⁵ Sa’ad da Yesu ya ɗaga kai ya ga taro mai yawa suna zuwa wajensa, sai ya ce wa Filibus, “**Ina za mu sayi burodi saboda mutanen nan su ci?**” ⁶ Ya yi wannan tambayar don yā gwada shi ne kawai, gama ya riga ya san abin da zai yi.

⁷ Sai Filibus ya amsa ya ce, “Kai, ko albashin wata takwas ba zai iya sayan isashen burodin da kowa zai ɗan samu kaɗan ba!”

⁸ Sai wani daga cikin almajiransa Andarawus, ɗan’uwan Bitrus, ya yi magana, ⁹ “Ga wani yaro da ƙananan burodin sha’ir guda biyar da ƙananan kifi biyu, amma me wannan zai yi wa yawan mutanen nan.”

¹⁰ Yesu ya ce, “**Ku sa mutanen su zauna.**” Wurin kuwa akwai ciyawa da sosai, sai maza suka zazzauna, sun kai wajen dubu biyar. ¹¹ Sa’an nan Yesu ya ɗauki burodin, ya yi godiya, ya kuma rarraba wa waƙanda suke zaune gwargwadon abin da ya ishe su. Haka kuma ya yi da kifin.

¹² Sa’ad da duk suka ci suka ƙoshi, sai ya ce wa almajiransa, “**Ku tattara gutsattsarin da suka rage. Kada kome yā lalace.**” ¹³ Saboda haka suka tattara su suka kuma cika kwanduna goma sha biyu na gutsattsarin burodin sha’ir biyar nan da suka ragu bayan kowa ya ci.

¹⁴ Bayan mutanen suka ga abin banmamakin da Yesu ya yi, sai suka fara cewa, “Lalle, wannan shi ne Annabin nan mai zuwa duniya.” ¹⁵ Da Yesu ya gane suna shirin su d'auke shi karfi da yaji su naɗa shi sarki, sai ya sāke komawa kan dutsen shi kaɗai.

Yesu ya yi tafiya a kan ruwa

(Mattiyyu 14.22-27; Markus 6.45-52)

¹⁶ Da yamma ta yi, sai almajiransa suka gangara zuwa tafki, ¹⁷ inda suka shiga jirgin ruwa suka tasar wa haye tafkin zuwa Kafarnahum. A lokacin kuwa duhu ya yi, Yesu kuma bai riga ya zo wurinsu ba tukuna. ¹⁸ Iska mai karfi kuwa tana bugowa, ruwaye kuma suka fara hauka. ¹⁹ Bayan sun yi tuki wajen mil uku ko uku da rabi, sai suka ga Yesu ya kusato jirgin ruwan, yana takawa a kan ruwan; sai suka tsorata. ²⁰ Amma ya ce musu, “**Ni ne; kada ku ji tsoro.**” ²¹ Sa'an nan suka yarda suka karɓe shi a cikin jirgin ruwan, nan da nan kuwa jirgin ya kai gaɓar da za su.

²² Kashegari taron da suka tsaya a wancan ketaren tafkin suka lura cewa jirgin ruwa d'aya ne yake a can dā ma, kuma sun lura cewa Yesu bai shiga ciki tare da almajiransa ba, gama sun tashi su kaɗai. ²³ Sai ga waɗansu jiragen ruwa daga Tibariya suka iso kusa da wurin da mutanen suka ci burodi bayan Ubangiji ya yi godiya. ²⁴ Da taron suka lura cewa Yesu da almajiransa ba sa can, sai suka shiga jiragen ruwa suka tafi Kafarnahum neman Yesu.

Yesu burocin rai

²⁵ Da suka same shi a wancan ketaren tafkin, sai suka tambaye shi suka ce, “Rabbi, yaushe ka kai nan?”

²⁶ Yesu ya amsa ya ce, “**Gaskiya nake gaya muku, kuna nemana ne ba don kun ga abubuwan banmamaki ba, sai dai domin kun ci burodi kun koshi.** ²⁷ **Kada ku yi aiki saboda abincin da yake lalacewa, sai dai saboda abinci mai dawwama har yā zuwa rai madawwami, wanda Dan Mutum zai ba ku. A kansa ne Allah Uba ya sa hatimin amincewarsa.**”

²⁸ Sai suka tambaye shi suka ce, “Me za mu yi don mu aikata ayyukan da Allah yake so?”

²⁹ Yesu ya amsa, “Aikin Allah shi ne, a gaskata da wanda ya aiko.”

³⁰ Sai suka tambaye shi, “Wace abin banmamaki ce za ka yi don mu gani mu kuwa gaskata ka? Me za ka yi? ³¹ Kakannin-kakanninmu sun ci Manna a hamada; kamar yadda yake a rubuce, ‘Ya ba su burodi daga sama su ci.’*”

³² Yesu ya ce musu, “**Gaskiya nake gaya muku, ba Musa ne ya ba ku burodi daga sama ba, sai dai Ubana ne yake ba ku burodi na gaskiya daga sama.** ³³ **Gama burocin Allah shi ne wanda yake saukowa daga sama, yana kuma ba wa duniya rai.**”

³⁴ Sai suka ce, “Ranka yā daɗe, daga yanzu ka dinga ba mu wannan burodi.”

³⁵ Sa'an nan Yesu ya furta cewa, “**Ni ne burocin rai. Wanda ya zo wurina ba zai taɓa jin yunwa ba, wanda kuma ya gaskata da ni ba zai taɓa jin kishirwa ba.** ³⁶ **Amma kamar yadda na faɗa muku, kun gan ni duk da haka ba ku gaskata ba.** ³⁷ **Duk waɗanda Uba ya ba ni za su zo wurina, kuma duk wanda ya zo wurina ba zan kore shi ba ko kaɗan.** ³⁸ **Gama na sauko daga sama ba don in cika nufin kaina ba sai dai don in cika nufin shi wanda ya aiko ni.** ³⁹ **Nufin wanda ya aiko ni kuwa shi ne, kada in yar da ko d'aya daga cikin duk waɗanda ya ba ni, sai dai in tashe su a rana ta karshe.** ⁴⁰ **Gama nufin Ubana shi ne, duk wanda yake duban Dan, ya kuma gaskata shi zai sami rai madawwami, ni kuwa zan tashe shi a rana ta karshe.**”

⁴¹ Da jin haka, Yahudawa suka fara gunaguni a kansa, domin ya ce, “**Ni ne burocin da ya sauka daga sama.**” ⁴² Suka ce, “Kai, wannan ba Yesu ba ne, d'an Yusuf, wanda mahaifinsa da mahaifiyarsa duk mun san su? Yaya yanzu zai ce, ‘**Na sauko daga sama?**’”

⁴³ Sai Yesu ya amsa ya ce, “**Ku daina gunaguni a junanku.** ⁴⁴ **Ba mai iya zuwa wurina, sai dai in Uban da ya aiko ni ya jawo shi, ni kuwa zan tashe shi a rana ta karshe.** ⁴⁵ **A rubuce yake a cikin Annabawa cewa, ‘Allah zai koyar da dukansu.’†Duk wanda ya saurari Uba, ya kuma koyi daga wurinsa, zai zo wurina.** ⁴⁶ **Ba wanda ya taɓa ganin Uban, sai shi wanda ya zo daga Allah; shi ne kaɗai ya taɓa ganin Uban.** ⁴⁷ **Gaskiya nake gaya muku, wanda ya gaskata yana da rai madawwami.** ⁴⁸ **Ni ne burocin rai.** ⁴⁹ **Kakannin-kakanninku sun ci Manna a hamada, duk da haka suka mutu.** ⁵⁰ **Amma ga burocin da ya**

* 6:31 Fit 16.4; Neh 9.15; Zab 78.24,25 † 6:45 Ish 54.13

sauko daga sama, wanda mutum zai iya ci, ba zai kuma mutu ba. ⁵¹ Ni ne burocin rai mai saukowa daga sama. Duk wanda ya ci wannan burocin, zai rayu har abada. Wannan burocin shi ne jikina, da zan bayar don duniya ta sami rai.”

⁵² Sai Yahudawa suka fara gardama mai tsanani a junansu suna cewa, “Yaya wannan mutum zai ba mu naman jikinsa mu ci?”

⁵³ Sai Yesu ya ce musu, “Gaskiya nake gaya muku, sai kun ci naman jikin Dan Mutum kuka kuma sha jininsa, ba za ku kasance da rai a cikinku ba. ⁵⁴ Duk wanda ya ci naman jikina ya kuma sha jinina, yana da rai madawwami. Ni kuwa zan tashe shi a rana ta ƙarshe. ⁵⁵ Gama naman jikina abinci ne na gaskiya jinina kuma abin sha ne na gaskiya. ⁵⁶ Duk wanda ya ci naman jikina ya kuma sha jinina, yana cikina, ni kuma ina cikinsa. ⁵⁷ Kamar dai yadda Uba mai rai ya aiko ni, ina kuma rayuwa ta saboda shi, haka ma wanda yake ni ne abincinsa zai rayu saboda ni. ⁵⁸ Wannan shi ne burocin da ya sauko daga sama. Kakannin-kakanninku sun ci Manna suka kuma mutu, amma duk wanda yake cin wannan burocin zai rayu har abada.” ⁵⁹ Ya faɗi wannan ne lokacin da yake koyarwa a cikin majami'a a Kafarnahum.

Almajirai masu yawa sun bar bin Yesu

⁶⁰ Da jin haka, da yawa daga cikin almajiransa suka ce, “Wannan koyarwa tana da wuya. Wa zai iya yarda da ita?”

⁶¹ Da yake ya san almajiransa suna gunaguni game da wannan, sai Yesu ya ce musu, “Wannan ya ɓata muku rai ne? ⁶² Me za ku ce ke nan, in kuka gan Dan Mutum yana hawa zuwa inda yake dā! ⁶³ Ruhu ne yake ba da rai; jikin kam, ba ya amfana kome. Kalmomin da na faɗa muku, Ruhu ne, da kuma rai. ⁶⁴ Duk da haka akwai waɗansunku da ba su gaskata ba.” Gama Yesu ya sani tun farko, waɗanda ba su gaskata ba, da kuma wanda zai bashe shi. ⁶⁵ Ya ci gaba da cewa, “Shi ya sa na faɗa muku cewa ba mai iya zuwa wurina, sai dai Uba ya yardar masa.”

⁶⁶ Daga wannan lokaci da yawa daga cikin almajiransa suka ja da baya, suka daina bin sa.

⁶⁷ Sai Yesu ya tambayi Sha Biyun, “Ku ma za ku tafi ne?”

⁶⁸ Sai Siman Bitrus ya amsa ya ce, “Ubangiji wajen wa za mu tafi? Kai ne da kalmomin rai madawwami. ⁶⁹ Mun gaskata mun kuma san cewa kai ne Mai Tsarkin nan na Allah.”

⁷⁰ Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ba ni na zaɓe ku Sha Biyu ba? Amma ɗayanku Iblis ne!” ⁷¹ (Yana nufin Yahuda, ɗan Siman Iskariyot, wanda, ko da yake ɗaya ne cikin Sha Biyun, zai bashe shi daga baya.)

7

Yesu ya tafi Bikin Tabanakul

¹ Bayan wannan, sai Yesu ya yi ta zagawa a cikin Galili, da ganga bai yarda yā je Yahudiya ba domin Yahudawa a can suna nema su kashe shi. ² Amma sa'ad da Bikin Tabanakul na Yahudawa ya yi kusa, ³ sai 'yan'uwansa suka ce masa, “Ya kamata ka bar nan ka tafi Yahudiya, don almajiranka su ga ayyukan banmamaki da kake yi. ⁴ Ba wanda yake so a san shi da zai yi abu a ɓoye. Da yake kana yin waɗannan abubuwa, sai ka nuna kanka ga duniya.” ⁵ Domin ko 'yan'uwansa ma ba su gaskata da shi ba.

⁶ Saboda haka Yesu ya ce musu, “Lokacina bai yi ba tukuna; amma a gare ku kowane lokaci daidai ne. ⁷ Duniya ba za tā iya kinku ba, amma ni take ƙi domin ina shaida cewa ayyukanta mugaye ne. ⁸ Ku ku tafi Bikin, ba zan haura zuwa wannan Bikin ba yanzu, domin lokacina bai yi ba tukuna.” ⁹ Da ya faɗa haka, sai ya dakata a Galili.

¹⁰ Amma fa, bayan 'yan'uwansa suka tafi Bikin, shi ma ya tafi, ba a fili ba, amma a ɓoye. ¹¹ A Bikin kuwa, Yahudawa suka yi ta nemansa, suna cewa, “Ina mutumin yake?”

¹² A cikin taron kuwa aka yi ta raɗe-raɗe game da shi. Waɗansu suka ce, “Shi mutumin kirki ne.”

Waɗansu kuwa suka ce, “A'a, ai, ruɗin mutane yake.” ¹³ Amma ba wanda ya ce kome a fili game da shi don tsoron Yahudawa.

Yesu ya koyar a bikin

¹⁴ Sai bayan da aka kai tsakiyar Bikin, sa'an nan Yesu ya haura zuwa filin haikali ya fara koyarwa. ¹⁵ Yahudawa suka yi mamaki suna tambaya, "Yaya wannan mutum ya sami wannan sani haka ba tare da ya yi wani karatu ba?"

¹⁶ Yesu ya amsa ya ce, "**Koyarwata ba tawa ba ce, ta fito ne daga wurin wanda ya aiko ni.** ¹⁷ **Duk wanda ya zaɓi** yin nufin Allah, zai gane ko koyarwata daga Allah ce, ko kuwa don kaina ne nake magana. ¹⁸ **Mai magana don kansa, neman** ɗaukakar kansa yake yi. Amma mai neman ɗaukakar wanda ya aiko shi, shi ne mai gaskiya, ba kuwa rashin gaskiya a gare shi. ¹⁹ **Ashe, ba Musa ba ne ya ba ku Doka? Duk da haka ba ko** ɗayanku da yake kiyaye Dokar. Me ya sa kuke nema ku kashe ni?"

²⁰ Taron suka amsa suka ce, "Kana da aljani, wane ne yake so yā kashe ka?"

²¹ Yesu ya ce musu, "**Na yi abin banmamaki** ɗaya, dukanku kuwa kuka yi mamaki. ²² **Duk da haka, domin Musa ya bar muku kaciya (ko da yake a gaskiya, ba daga wurin Musa ne ya fito ba, sai dai daga wurin kakannin kakanninku), ga shi kuna yin wa yaro kaciya a ranar Asabbaci.** ²³ **To, in za a iya yin wa yaro kaciya a ranar Asabbaci don kada a karya dokar Musa, don me kuke fushi da ni saboda na warkar da mutum a ranar Asabbaci?** ²⁴ **Ku daina yin shari'a bisa ga ganin ido, sai dai ku yi shari'a bisa ga adalci.**"

Shin, Yesu shi ne Kiristi?

²⁵ A nan ne fa waɗansu mutane daga Urushalima suka fara tambaya suna cewa, "Ashe, ba wannan mutum ne suke nema su kashe ba? ²⁶ Ga shi nan yana magana a fili, su kuma ba su ce masa uffam ba. Ko hukumomi sun yarda cewa shi ne Kiristi? ²⁷ Mun dai san inda mutumin nan ya fito; amma sa'ad da Kiristi ya zo ba wanda zai san inda ya fito."

²⁸ Yesu yana cikin koyarwa a filin haikali ke nan, sai ya ɗaga murya ya ce, "**I, kun san ni, kun kuma san inda na fito. Ban zo don kaina ba, sai dai shi da ya aiko ni mai gaskiya ne. Ba ku san shi ba,** ²⁹ **amma na san shi, domin ni daga wurinsa ne, kuma shi ya aiko ni.**"

³⁰ Da jin haka, sai suka yi ƙoƙari su kama shi, sai dai ba wanda ya taɓa shi, don lokacinsa bai yi ba tukuna. ³¹ Duk da haka, da yawa a cikin taron suka ba da gaskiya gare shi. Suka ce, "Sa'ad da Kiristi ya zo, zai yi abubuwan banmamaki fiye da na wannan mutum ne?"

³² Farisiyawa suka ji taron suna raɗe-raɗen waɗannan abubuwa game da shi. Sai manyan firistoci da Farisiyawa suka aiki masu gadin haikalin su kama shi.

³³ Sai Yesu ya ce, "**Ina tare da ku na** ɗan ƙanƙanin lokaci ne kawai, sa'an nan zan koma wurin wanda ya aiko ni. ³⁴ **Za ku neme ni, amma ba za ku same ni ba; inda nake kuwa, ba za ku iya zuwa ba.**"

³⁵ Sai Yahudawa suka ce wa juna, "Ina mutumin nan yake niyyar tafiya da ba za mu iya samunsa ba? Zai je wurin mutanenmu da suke zaune warwatse a cikin Hellenawa, yā kuma koya wa Hellenawa ne? ³⁶ Me yake nufi da ya ce, '**Za ku neme ni, amma ba za ku same ni ba,**' da kuma '**Inda nake, ba za ku iya zuwa ba**'?"

³⁷ A rana ta ƙarshe kuma mafi girma ta Bikin, Yesu ya tsaya ya yi magana da babbar murya ya ce, "**Duk mai jin ƙishirwa, yā zo wurina yā sha.** ³⁸ **Duk wanda ya gaskata da ni, kamar yadda Nassi ya ce, kogunan ruwa masu rai za su gudana daga cikinsa.**" ³⁹ Da wannan yana nufin Ruhu ke nan, wanda waɗanda suka gaskata da shi za su karɓa daga baya. Har yā zuwa wannan lokaci ba a ba da Ruhu ba tukuna, da yake ba a riga an ɗaukaka Yesu ba.

⁴⁰ Da jin kalmominsa, waɗansu mutane suka ce, "Ba shakka, mutumin nan shi ne Annabin."

⁴¹ Waɗansu suka ce, "Shi ne Kiristi."

Waɗansu har wa yau suka ce, "Yaya Kiristi zai fito daga Galili? ⁴² Nassi bai ce Kiristi zai fito daga zuriyar Dawuda, daga kuma Betlehem garin da Dawuda ya zauna ba?" ⁴³ Sai mutanen suka rabu saboda Yesu. ⁴⁴ Waɗansu suka so su kama shi, sai dai ba wanda ya taɓa shi.

Rashin bangaskiyar shugabannin Yahudawa

⁴⁵ A ƙarshe masu gadin haikali suka koma wurin manyan firistocin da Farisiyawa, waɗanda suka tambaye su cewa, "Don me ba ku kawo shi nan ba?"

⁴⁶ Sai masu gadin suka ce, "Kai, babu wanda ya taɓa magana kamar wannan mutum."

⁴⁷ Sai Farisiyawa suka amsa cikin fushi suka ce, “Af, kuna nufi har da ku ma ya ruɗe ku ke nan?
⁴⁸ Akwai wani daga cikin masu mulki ko cikin Farisiyawan da ya gaskata da shi? ⁴⁹ A’a! Sai dai wannan taron da ba su san kome game da Doka ba, la’anannu ne.”

⁵⁰ Nikodimus, wanda ya je wurin Yesu dā, wanda kuma yake ɗayansu ya ce, ⁵¹ “Ashe, dokarmu takan hukunta mutum ba tare da an fara ji daga bakinsa game da abin da yake yi ba?”

⁵² Sai suka amsa suka ce, “Kai ma daga Galili ne? Bincika ka gani, za ka iske cewa ba annabin da zai fito daga Galili.”

[Rubuce-rubucen farko-farko da kuma mafi ingancin da aka fi dogara da su tare da waɗansu shaidu na dā ba su da Yoh 7.53–8.11. Kaɗan daga cikin rubuce-rubucen hannu na dā sun kunshi waɗannan ayoyi, ko gaba ɗayansu ko kuma sashensu kawai bayan Yoh 7.36, Yoh 21.25, Luk 21.38 ko kuwa Luk 24.53.]

⁵³ Sai kowannensu ya koma gidansa.

8

¹ Amma Yesu ya tafi Dutsen Zaitun.

² Da sassafe ya sāke bayyana a filin haikali, inda dukan mutane suka taru kewaye da shi, sai ya zauna don yā koya musu. ³ Sai malaman dokoki da Farisiyawa suka kawo wata macen da aka kama a zina. Suka sa ta tsaya a gaban taron ⁴ suka kuma ce wa Yesu, “Malam, an kama wannan mace tana zina. ⁵ A cikin Doka Musa ya umarce mu, mu jajjefe irin waɗannan mata. To, me ka ce?” ⁶ Sun yi wannan tambaya ce don su sa masa tarko, don su sami hanyar zarge shi.

Amma Yesu ya sunkuya ya fara rubutu a ƙasa da yatsarsa. ⁷ Da suka ci gaba da yin masa tambayoyi, sai ya mife tsaye ya ce musu, “*In da wani a cikinku da ba shi da zunubi, sai yā fara jifanta da dutse.*” ⁸ Sai ya sāke sunkuyawa ya kuma yi rubutu a ƙasa.

⁹ Da jin haka, waɗanda suka ji sai suka fara tashi daga wurin ɗaya-ɗaya, tun daga babbansu har ya zuwa ƙaraminsu, sai da aka bar Yesu kaɗai, tare da macen tsaye a wurin. ¹⁰ Sai Yesu ya mife tsaye ya tambaye ta ya ce, “*Mace, ina suke? Ba wanda ya hukunta ki?*”

¹¹ Ta ce, “Ba kowa, ranka yā daɗe.”

Sai Yesu ya ce, “*Haka ni ma ban hukunta ki ba. Ki tafi, ki daina rayuwar zunubi.*”

Gaskiyar shaidar Yesu

¹² Sa’ad da Yesu ya sāke magana da mutanen, sai ya ce, “*Ni ne hasken duniya. Duk wanda ya bi ni ba zai yi tafiya cikin duhu ba, sai dai yā sami hasken rayuwa.*”

¹³ Sai Farisiyawa suka tambaye shi suka ce, “Ga kai dai, kana yi wa kanka shaida, shaidarka kuwa ba tabbatacciya ba ce.”

¹⁴ Sai Yesu ya amsa ya ce, “*Ko na shaidi kaina, ai, shaidata tabbatacciya ce, gama na san inda na fito da kuma inda za ni. Amma ku ba ku san inda na fito ko inda za ni ba.* ¹⁵ Kuna shari’a bisa ga ma’aunin mutane; ni kuwa ba na yin wa kowa shari’a. ¹⁶ Amma ko da zan yi shari’a, shari’ata daidai ce, don ba ni kaɗai ba ne. Ina tare da Uba da ya aiko ni. ¹⁷ A cikin Dokarku a rubuce yake cewa shaidar mutum biyu tabbatacciya ce. ¹⁸ Ni ne nake shaidar kaina, Uba da ya aiko ni kuma yana shaidata.”

¹⁹ Suka tambaye shi suka ce, “Ina Uban nan naka?”

Sai Yesu ya ce, “*Ba ku san ni ko Ubana ba. Da kun san ni, da za ku san Ubana ma.*” ²⁰ Ya faɗi waɗannan kalmomi ne yayinda yake koyarwa a filin haikali, kusa da inda ake ajiye baye-baye. Duk da haka ba wanda ya kama shi, domin lokacinsa bai yi ba tukuna.

²¹ Har wa yau Yesu ya sāke ce musu, “*Zan tafi, za ku kuwa neme ni, za ku kuma mutu cikin zunubinku. Inda za ni, ba za ku iya zuwa ba.*”

²² Wannan ya sa Yahudawa suka yi tambaya suka ce, “Zai kashe kansa ne? Shi ya sa yake cewa, ‘*Inda za ni, ba za ku iya zuwa ba?*’”

²³ Amma ya ci gaba da cewa, “*Ku daga ƙasa kuke; ni kuwa daga bisa ne. Ku na duniyan nan ne; ni kuwa ba na duniyan nan ba ne.* ²⁴ Na gaya muku cewa za ku mutu cikin zunubanku; in ba ku gaskata cewa ni ne wanda na ce nake ba, lalle za ku mutu cikin zunubanku.”

²⁵ Suka ce, “Wane ne kai?”

Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ni ne wannan da na sha faɗi muku. ²⁶ Ina da abubuwa masu yawa da zan faɗa game ku in kuma yi muku shari’a. Amma wanda ya aiko ni mai aminci ne, abin da kuma na ji daga gare shi, shi nake gaya wa duniya.”

²⁷ Ba su gane cewa yana yin musu magana game da Ubansa ba ne. ²⁸ Saboda haka Yesu ya ce, “Sa’ad da kuka daga Dan Mutum, a sa’an nan ne za ku san cewa ni ne wannan da na ce nake. Ni kuwa ba na yin kome ni kaɗai, sai in dai faɗi abin da Uba ya koya mini. ²⁹ Wanda kuwa ya aiko ni yana tare da ni; bai bar ni ni kaɗai ba, domin kullum ina aikata abin da ya gamshe shi.” ³⁰ Sa’ad da yake cikin magana, da yawa suka ba da gaskiya gare shi.

Ya’yan Ibrahim

³¹ Sai Yesu ya ce wa Yahudawan da suka gaskata da shi, “In dai kun riƙe koyarwata, ku almajiraina ne da gaske. ³² Sa’an nan za ku san gaskiya, gaskiyar kuwa za ta’ yantar da ku.”

³³ Sai suka amsa masa suka ce, “Ai, mu zuriyar Ibrahim ne kuma ba mu taɓa bauta wa kowa ba. Yaya za ka ce za a’ yantar da mu?”

³⁴ Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, duk mai yin zunubi bawan zunubi ne. ³⁵ Bawa dai ba shi da wurin zama na dindindin a cikin iyali, amma ɗa na gida ne har abada. ³⁶ Saboda haka in Dan ya’ yantar da ku, za ku’ yantu da gaske. ³⁷ Na dai san ku zuriyar Ibrahim ne. Duk da haka kuna shiri ku kashe ni, don maganata ba ta da wurin zama a cikinku. ³⁸ Ina faɗi muku abin da na gani a wurin Ubana, ku kuwa kuna yin abin da kuka ji daga wurin ubanku.”

³⁹ Suka ce, “To, ai, Ibrahim ne mahaifinmu.”

Yesu ya ce, “Da ku’ ya’yan Ibrahim ne, da za ku aikata abubuwan da Ibrahim ya yi. ⁴⁰ Ga shi kun kudura, sai kun kashe ni, ni mutumin da ya faɗa muku gaskiyar da na ji daga Allah. Ibrahim bai yi irin waɗannan abubuwa ba. ⁴¹ Kuna yin abubuwan da ubanku yake yi ne.”

Suka ce, “Mu fa ba shegu ba ne. Uba guda kaɗai da muke da shi, shi ne Allah kansa.”

Ya’yan Iblis

⁴² Yesu ya ce musu, “Da Allah ne Ubanku, da kun kaunace ni, gama daga Allah na fito yanzu kuma ga ni nan. Ban zo saboda kaina ba, amma shi ne ya aiko ni. ⁴³ Me ya sa ba kwa gane da maganata? Don ba kwa iya jin abin da nake faɗi. ⁴⁴ Ku na ubanku ne, Iblis, kuna kuwa so ku aikata abin da ubanku yake so. Shi mai kisankai ne tun farko. Ba ruwansa da gaskiya, gama gaskiya ba ta cikinsa. Yayinda yake karya, yana yin halinsa ne, gama shi maƙaryaci ne, uban karairayi kuma. ⁴⁵ Amma domin ina faɗin gaskiya, ba kwa gaskata! ⁴⁶ Akwai waninku da zai iya haƙaƙkewa na taɓa yin zunubi? In kuwa gaskiya na faɗa, me ya sa ba kwa gaskata ni? ⁴⁷ Wanda yake na Allah, yakan ji abin da Allah yake faɗi. Abin da ya sa ba kwa jin sa kuwa shi ne don ku ba na Allah ba ne.”

Shaidar Yesu game da kansa

⁴⁸ Yahudawa suka amsa masa suka ce, “Aha, ai, gaskiyarmu da muka ce kai mutumin Samariya ne, kana kuma da aljani.”

⁴⁹ Yesu ya ce, “Ni ba mai aljani ba ne, ni dai ina girmama Ubana, ku kuwa ba kwa girmama ni. ⁵⁰ Ba na nema wa kaina ɗaukaka, amma akwai wani wanda yake neman mini, shi ne kuma alƙali. ⁵¹ Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya kiyaye maganata, ba zai ɗanɗana mutuwa ba sam.”

⁵² Da jin haka Yahudawa suka ce, “Tabɗi, yanzu kam mun san kana da aljani! Ibrahim ya mutu haka ma annabawa, ga shi kana cewa duk wanda ya kiyaye maganarka ba zai ɗanɗana mutuwa ba sam. ⁵³ Ka fi Ibrahim mahaifinmu ne? Ya mutu, haka ma annabawa. Wa kake ɗauka kanka ne?”

⁵⁴ Yesu ya amsa ya ce, “In ma na ɗaukaka kaina, ɗaukakata ba kome ba ce. Ubana, wanda kuke cewa shi ne Allahnku, shi ne wanda yake ɗaukaka ni. ⁵⁵ Ko da yake ba ku san shi ba, ni dai na san shi. In kuwa na ce ban san shi ba, na zama maƙaryaci kamar ku ke nan, amma na san shi, kuma ina kiyaye maganarsa. ⁵⁶ Mahaifinku Ibrahim ya yi farin ciki sosai yā sami ganin ranata; ya kuwa gan ta, ya yi murna.”

⁵⁷ Sai Yahudawa suka ce masa, “Kai, shekarunka har yanzu ba su kai hamsin tukuna ba fa, har ka ga Ibrahim!”

⁵⁸ Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, tun ba a haifi Ibrahim ba, ni ne!” ⁵⁹ Da jin haka sai suka ɗebo duwatsu don su jajjefe shi, amma Yesu ya ɓuya, ya fita daga filin haikali.

9

Yesu ya warkar da mutumin da aka haifa makaho

¹ Da Yesu yana tafiya, sai ya ga wani mutum wanda aka haifa makaho. ² Sai almajiransa suka tambaye shi suka ce, “Rabbi, wane ne ya yi zunubi, mutumin ne, ko iyayensa, da ya sa aka haife shi makaho?”

³ Sai Yesu ya ce, “**Ba don mutumin ko iyayensa sun yi zunubi ne ba, sai dai don a bayyana aikin Allah ne a rayuwarsa.** ⁴ **Muddin da sauran rana, dole mu yi aikin wanda ya aiko ni. Dare yana zuwa, sa’ad da ba wanda zai iya yin aiki.** ⁵ **Yayinda ina a cikin duniya, ni ne hasken duniya.**”

⁶ Bayan ya faɗi haka, sai ya tofa miyau a kasa, ya kwaɓa laka da miyau ɗin, ya kuma shafa a idanun mutumin. ⁷ Ya ce masa, “**Je ka, ka wanke a Tafkin Silowam**” (kalman nan tana nufin “Aikakke”). Saboda haka mutumin ya tafi ya wanke, ya kuma dawo gida yana gani.

⁸ Maƙwabta da waɗanda suka saba ganinsa dā yana bara, suka ce, “Kai, ba wannan mutum ne ya saba zama yana bara ba?” ⁹ Waɗansu suka ce shi mana.

Waɗansu kuwa suka ce, “A’a, ya dai yi kama da shi.”

Amma shi ɗin ya ce, “Kwarai kuwa ni ne.”

¹⁰ Sai suka ce, “To, yaya aka yi idanunka suka buɗe?”

¹¹ Ya amsa ya ce, “Mutumin da ake kira Yesu ne ya kwaɓa laka ya shafa mini a idanu. Ya ce mini in je Silowam in wanke. Na kuwa tafi, na wanke, sai na sami ganin gari.”

¹² Suka tambaye shi suka ce, “Ina mutumin yake?”

Ya ce, “Ban sani ba.”

Farisiyawa sun bincike warkarwar

¹³ Sai suka kawo mutumin da dā yake makaho wurin Farisiyawa. ¹⁴ To, a ranar da Yesu ya kwaɓa laka ya buɗe idanun mutumin ranar Asabbaci ce. ¹⁵ Saboda haka Farisiyawa suka tambaye shi yadda ya sami ganin gari. Mutumin ya amsa, “Ya shafa laka a idanuna, sai na wanke, ina kuwa gani.”

¹⁶ Sai waɗansu daga cikin Farisiyawa suka ce, “Mutumin nan ba daga Allah yake ba, don ba ya kiyaye ranar Asabbaci.”

Amma waɗansu suka yi tambaya suka ce, “Yaya mutum mai zunubi zai yi irin abubuwan banmamaki haka?” Sai ra’ayinsu ya sha bamban.

¹⁷ A ƙarshe suka sāke koma ga makahon suka ce, “Kai fa, me ka gani game da shi? Idanunka ne fa ya buɗe.”

Sai mutumin ya ce, “Tab, ai, shi annabi ne.”

¹⁸ Yahudawa dai ba su yarda cewa dā shi makaho ne ya kuma sami ganin gari ba, sai da suka kira iyayen mutumin. ¹⁹ Suka tambaye su, “Wannan ɗanku ne? Shi ne wanda kuka ce an haife shi makaho? To, ta yaya yake gani yanzu?”

²⁰ Iyayen suka amsa suka ce, “Mun dai san shi ɗanmu ne, mun kuma san cewa an haife shi makaho.

²¹ Sai dai yadda yake gani yanzu, ko kuma wa ya buɗe idanunsa, ba mu sani ba. Ku tambaye shi. Ai, shi ba yaro ba ne, zai faɗa da bakinsa.” ²² Iyayensa sun faɗa haka ne saboda suna tsoron Yahudawa, gama Yahudawa sun riga sun yanke shawara cewa duk wanda ya yarda cewa Yesu shi ne Kiristi, za a kore shi daga majami’a. ²³ Shi ya sa iyayensa suka ce, “Ai, shi ba yaro ba ne, ku tambaye shi.”

²⁴ Sai suka sāke kiran mutumin nan da yake makaho a dā, suka ce masa, “Ka ɗaukaka Allah, mu kam, mun san mutumin nan mai zunubi ne.”

²⁵ Sai ya amsa ya ce, “Ko shi mai zunubi ne ko babu, ni dai ban sani ba. Abu ɗaya fa na sani, dā ni makaho ne, amma yanzu ina gani!”

²⁶ Sai suka tambaye suka ce, “Shin, me ya yi maka? Ta yaya ya buɗe idanunka?”

²⁷ Ya amsa ya ce, “Na riga na gaya muku ba ku kuwa saurara ba. Don me kuke so ku sāke ji? Ko ku ma kuna so ku zama almajiransa ne?”

²⁸ Sai suka hau shi da zagi suna cewa, “Kai ne dai almajirin mutumin! Mu almajiran Musa ne!

²⁹ Mun dai san cewa Allah ya yi magana da Musa, amma wannan mutum ba mu san inda ya fito ba.”

³⁰ Sai mutumin ya ce, “Cabɗi, yau ga abin mamaki! Ba ku san inda ya fito ba, ga shi kuwa ya buɗe idanuna. ³¹ Mun san cewa Allah ba ya sauraron masu zunubi. Yakan saurari mai tsoronsa mai aikata

nufinsa. ³² Ba wanda ya taɓa ji cewa an buɗe idanun wanda aka haifa makaho. ³³ Da mutumin nan ba daga Allah ba ne, da ba abin da zai iya yi.”

³⁴ Sai suka amsa suka ce, “Kai da aka haifa cike da zunubi; za ka yi karambanin koyarwar da mu!” Sai suka kore shi.

Makanta ta ruhaniya

³⁵ Yesu ya ji labari cewa sun kore shi, da ya same shi kuwa, sai ya ce, “**Ka gaskata da Dan Mutum?**”

³⁶ Sai mutumin ya amsa ya ce, “Ranka yā daɗe, wane ne shi? Gaya mini, don in gaskata da shi.”

³⁷ Yesu ya ce, “**Yanzu ka gan shi; tabbatacce ma, shi ne yake magana da kai.**”

³⁸ Sai mutumin ya ce, “Ubangiji, na gaskata,” ya kuma yi masa sujada.

³⁹ Yesu ya ce, “**Saboda shari’a ce na zo duniya nan, saboda makafi su sami ganin gari, waɗanda suke gani kuma su makance.**”

⁴⁰ Da Farisiyawan da suke tare da shi suka ji ya faɗi haka sai suka yi tambaya suka ce, “Mene? Mu ma makafi ne?”

⁴¹ Yesu ya ce, “**Ai, da ku makafi ne ma, da ba ku da zunubi, amma da yake kun ce, kuna gani, zunubanku suna nan daram.**”

10

Makiyayi da garkensa

¹ “**Gaskiya nake gaya muku, mutumin da bai shiga inda ake ajiye garken tumaki ta kofa ba, amma ya hau ta katanga, ɓarawo ne, ɗan fashi kuma.** ² Mutumin da ya shiga ta kofa makiyayin tumakinsa ne. ³ Mai gadin yakan buɗe wa makiyayin kofa, tumakin kuma sukan saurari muryarsa. Yakan kira tumakinsa da suna, yā kuma fid da su waje. ⁴ Sa’ad da ya fitar da dukan nasa waje, sai ya ja gabansu, tumakinsa kuma sukan bi shi domin sun san muryarsa. ⁵ Amma ba za su taɓa bin baƙo ba; sai dai ma su guje masa don ba su san muryar baƙo ba.” ⁶ Yesu ya yi musu wannan misali, amma ba su fahimci abin da yake faɗa musu ba.

⁷ Saboda haka Yesu ya sāke cewa, “**Gaskiya nake gaya muku, ni ne kofar tumakin.** ⁸ Duk waɗanda suka riga ni zuwa ɓarayi ne, ’yan fashi kuma, amma tumakin ba su saurare su ba. ⁹ Ni ne kofar; duk wanda ya shiga ta wurina zai sami ceto. Zai riƙa shiga yā fita yā kuwa sami wurin kiwo. ¹⁰ Barawo yakan zo don yā yi sata ne kawai da kisa da kuma ɓarna. Ni kuwa na zo ne don su sami rai, su kuma same shi a yalwace.

¹¹ “**Ni ne makiyayi mai kyau. Makiyayi mai kyau yakan ba da ransa domin tumakin.** ¹² Wanda aka ɗauko haya ba shi ne makiyayi mai tumakin ba. Saboda haka sa’ad da ya ga kyarkeci yana zuwa, sai yā sheƙa da gudu yā bar tumakin. Sai kyarkecin yā kai wa garken hari, yā kuma watsar da su. ¹³ Mutumin yakan gudu don shi ɗan haya ne kawai, bai kuwa damu da tumakin ba.

¹⁴ “**Ni ne makiyayi mai kyau; na san tumakina, tumakina kuma sun san ni,** ¹⁵ kamar yadda Uba ya san ni, ni kuma na san Uba, ina kuwa ba da raina domin tumakin. ¹⁶ Ina da waɗansu tumaki da ba na wannan garken ba ne. Dole ne in kawo su su ma. Za su saurari muryata, za su kasance garke guda ɗaya, makiyayi guda kuma. ¹⁷ Abin da ya sa Ubana yake ƙaunata ke nan, domin ina ba da raina, in ɗauko shi kuma. ¹⁸ Ba mai karɓe mini rai, ina dai ba da shi. Ina da iko in ba da shi, ina da iko in ɗauko shi kuma. Wannan umarni kuwa daga wurin Ubana na karɓo shi.”

¹⁹ Saboda waɗannan kalmomi fa, sai ɓaraka ta sāke shiga cikin Yahudawa. ²⁰ Da yawa daga cikinsu suka ce, “Yana da aljani, yana kuma hauka. Don me za ku saurare shi?”

²¹ Amma waɗansu suka ce, “Kai, waɗannan kalmomi ba na mai aljani ba ne. Anya, aljani yana iya buɗe idanun makaho?”

Rashin bangaskiyar Yahudawa

²² Bikin Miƙawa* a Urushalima ya kewayo, lokacin sanyin hunturu ne kuwa. ²³ Sai ga Yesu a filin haikali yana zagawa a Shirayin Solomon, ²⁴ sai Yahudawa suka taru kewaye da shi, suka ce masa, “Har yaushe za ka bar mu da shakka? In kai ne Kiristin, ka faɗa mana a fili mana.”

* 10:22 Wato, Hanukka

²⁵ Yesu ya amsa ya ce, “**Na faɗa muku, amma ba ku gaskata ba. Ayyukan da nake yi cikin sunan Ubana su suke nuna ko wane ne ni.** ²⁶ **Amma ba ku gaskata ba domin ku ba tumakina ba ne.** ²⁷ **Tumakina sukan saurari muryata; na sansu, suna kuma bi na.** ²⁸ **Ina ba su rai madawwami, ba za su taɓa hallaka ba; ba kuma mai kwace su daga hannuna.** ²⁹ **Ubana, wanda ya ba ni su, ya fi duka girma, ba mai kwace su daga hannun Ubana.** ³⁰ **Da ni da Uba ɗaya ne.”**

³¹ Sai Yahudawa suka sãke ɗebo duwatsu don su jajjefe shi, ³² amma Yesu ya ce musu, “**Na nuna muku ayyukan alheri masu yawa da Uba ya aiko ni in yi, a kan wanne kuke so ku jajjefe ni?”**

³³ Yahudawa suka amsa suka ce, “Ai, ba don wani daga cikin waɗannan ayyukan alheri ne muke so mu jajjefe ka ba, amma don saɓon da kake yi, kai da kake mutum kawai, kana mai da kanka Allah.”

³⁴ **Yesu ya amsa musu ya ce, “Ba a rubuce yake a cikin Dokarku ba cewa, ‘Na ce ku alloli ne’†? ³⁵ Mun dai san Nassi ba ya karya, In har ya kira su waɗanda maganar Allah ta zo musu, ‘alloli,’ ³⁶ to, game da wanda Uba ya keɓe a matsayin nasa ne ya kuma aiko shi duniya. Don me kuke ce saɓo nake, domin na ce, ‘Ni Dan Allah ne?’ ³⁷ In ba ayyukan da Ubana yake yi ne nake yi ba, to, kada ku gaskata ni. ³⁸ Amma in su nake yi, ko ba ku gaskata ni ba, to, ku gaskata ayyukan, don ku sani, ku kuma gane, Uban yana cikina, ni kuma ina cikin Uban.”** ³⁹ Sai suka sãke yin kofari su kama shi, amma ya kuɓuce musu.

⁴⁰ Sa’an nan Yesu ya sãke koma ketaren Urdun inda dā Yohanna yake baftisma. A can ya zauna ⁴¹ mutane da yawa suka zo wurinsa. Suka ce, “Ko da yake Yohanna bai yi wani abin banmamaki ba, duk abubuwan da Yohanna ya faɗa game da mutumin nan gaskiya ne.” ⁴² A nan kuwa mutane da yawa suka gaskata da Yesu.

11

Mutuwar Lazarus

¹ To, an yi wani mutum mai suna Lazarus wanda ya yi rashin lafiya. Shi daga Betani ne, kauyen su Maryamu da ‘yar’uwarda Marta. ² Maryamun nan kuwa, wadda ɗan’uwanta Lazarus yake rashin lafiya, ita ce ta zuba wa Ubangiji turare ta kuma goge kafafunsa da gashin kanta. ³ Saboda haka ‘yan’uwansa mata suka aika da saƙo wa Yesu cewa, “Ubangiji, wannan da kake kauna yana rashin lafiya.”

⁴ Sa’ad da ya ji haka, sai Yesu ya ce, “**Wannan rashin lafiya ba zai kai ga mutuwa ba. A’a, sai dai don a ɗaukaka Allah a kuma ɗaukaka Dan Allah ta wurin wannan.**” ⁵ Yesu kuwa yana kaunar Marta da ‘yar’uwarda da kuma Lazarus. ⁶ Duk da haka sa’ad da ya ji Lazarus ba shi da lafiya, sai ya kara kwana biyu a inda yake.

⁷ Sai ya ce wa almajiransa, “**Mu koma Yahudiya.**”

⁸ Sai suka ce, “Rabbi, ba da daɗewa ba ne Yahudawa suka nemi su jajjefe ka, duk da haka za ka koma can?”

⁹ Yesu ya amsa ya ce, “**Ba sa’a goma sha biyu ce yini guda ba? Mutumin da yake tafiya da rana ba zai yi tuntuɓe ba gama yana ganin hasken duniyan nan.**” ¹⁰ **Sai a sa’ad da yake tafiya da dare ne zai yi tuntuɓe, don ba shi da haske.”**

¹¹ Bayan ya faɗa haka, sai ya kara ce musu, “**Abokinmu Lazarus ya yi barci, amma za ni in tashe shi.**”

¹² Almajiransa suka ce, “Ubangiji, in barci ne yake, to, ai, zai sami sauƙi.” ¹³ Yesu kuwa yana magana mutuwarsa ce, amma almajiransa suka ɗauka yana nufin barcin gaskiya ne.

¹⁴ Saboda haka sai ya gaya musu a fili cewa, “**Lazarus ya mutu, ¹⁵ amma saboda ku na yi farin ciki da ba na can, domin ku gaskata. Amma mu dai je wurinsa.**”

¹⁶ Sai Toma (wanda ake kira Didaimus) ya ce wa sauran almajiran, “Mu ma mu je, mu mutu tare da shi.”

Yesu ya yi wa ‘yan’uwan Lazarus mata ta’aziyya

¹⁷ Da isowarsa, Yesu ya tarar Lazarus ya riga ya yi kwana huɗu a kabari. ¹⁸ Betani bai kai mil biyu ba daga Urushalima, ¹⁹ Yahudawa da yawa kuwa suka zo wurin Marta da Maryamu don su yi musu

† 10:34 Zab 82.6

ta'aziyya, saboda rasuwar ɗan'uwansu. ²⁰ Sa'ad da Marta ta ji cewa Yesu yana zuwa, sai ta fita don ta tarye shi, amma Maryamu ta zauna a gida.

²¹ Sai Marta ta ce wa Yesu, "Ubangiji, da kana nan da ɗan'uwana bai mutu ba. ²² Amma na san cewa ko yanzu ma Allah zai ba ka duk abin da ka roka."

²³ Yesu ya ce mata, "**Dan'uwanki zai sãke tashi.**"

²⁴ Marta ta amsa ta ce, "Na sani zai sãke tashi a tashin matattu a rana ta ƙarshe."

²⁵ Yesu ya ce mata, "**Ni ne tashin matattu da kuma rai. Duk wanda ya gaskata da ni zai rayu, ko ya mutu;** ²⁶ **kuma duk wanda yake raye ya kuma gaskata da ni ba zai taɓa mutuwa ba. Kin gaskata wannan?"**

²⁷ Sai ta ce masa, "I, Ubangiji, na gaskata kai ne Kiristi, Dan Allah, mai zuwa cikin duniya."

²⁸ Bayan ta faɗa haka kuwa, sai ta koma ta je ta kira 'yar'uwarta Maryamu a gefe. Ta ce, "Ga Malam ya zo, kuma yana kiranki." ²⁹ Sa'ad da Maryamu ta ji haka sai ta yi wuf ta tafi wurinsa. ³⁰ Yesu dai bai riga ya shiga ƙauyen ba tukuna, har yanzu yana inda Marta ta tarye shi. ³¹ Da Yahudawan da suke tare da Maryamu a cikin gida, suke mata ta'aziyya, suka ga ta yi wuf ta fita, sai suka bi ta, suna tsammani za ta ƙabarin ne ta yi kuka a can.

³² Sa'ad da Maryamu ta kai inda Yesu yake, ta kuma gan shi, sai ta fãɗi a gabansa ta ce, "Ubangiji, da kana nan, da ɗan'uwana bai mutu ba."

³³ Da Yesu ya ga tana kuka, Yahudawan da suka zo tare da ita ma suna kuka, sai ya yi juyayi ƙwarai a ruhu ya kuma damu. ³⁴ Sai ya yi tambaya ya ce, "**Ina kuka sa shi?"**

Suka amsa suka ce, "Ubangiji zo ka gani."

³⁵ Yesu ya yi kuka.

³⁶ Sai Yahudawa suka ce, "Dubi yadda yake ƙaunarsa!"

³⁷ Amma waɗansunsu suka ce, "Anya, wanda ya buɗe wa makahon nan idanu, ba zai iya yin wani abu ya hana wannan mutum mutuwa ba?"

Yesu ya ta da Lazarus daga matattu

³⁸ Yesu, har yanzu cike da juyayi, ya zo kabarin. Kogo ne da aka rufe bakin da dutse. ³⁹ Sai Yesu ya ce, "**Ku kawar da dutsen.**"

Marta, 'yar'uan mamacin ta ce, "Ubangiji, yanzu, ai, zai yi wari, don yau kwanansa huɗu ke nan a can."

⁴⁰ Sai Yesu ya ce, "**Ban gaya miki cewa in kin gaskata za ki ga ɗaukar Allah ba?"**

⁴¹ Saboda haka suka kawar da dutsen. Sa'an nan Yesu ya dubi sama ya ce, "**Uba, na gode maka da ka saurare ni.** ⁴² **Na san kullum kakan saurare ni, na dai faɗa** haka ne saboda amfanin mutanen nan da suke tsaitsaye, don su gaskata cewa kai ka aiko ni."

⁴³ Sa'ad da ya faɗa haka, sai Yesu ya yi kira da babbar murya ya ce, "**Lazarus, ka fito!**" ⁴⁴ Sai mamacin ya fito, hannuwansa da ƙafafunsa a daure da ƙyallayen lilin, fuskarsa kuwa an naɗe da mayafi.

Yesu ya ce musu, "**Ku tuɓe kayan bizo, ku bar shi ya tafi.**"

An kulla shawara a kashe Yesu

(Mattiyu 26.1-5; Markus 14.1,2; Luka 22.1,2)

⁴⁵ Saboda haka Yahudawa da yawa da suka zo don su ziyarci Maryamu, suka kuma ga abin da Yesu ya yi, suka ba da gaskiya gare shi. ⁴⁶ Amma waɗansunsu suka je wurin Farisiyawa suka gaya musu abin da Yesu ya yi. ⁴⁷ Sai manyan firistoci da Farisiyawa suka kira taron Majalisa.

Suka yi tambaya suna cewa, "Me muke yi ne? Ga mutumin nan yana yin abubuwan banmamaki masu yawa. ⁴⁸ In fa muka ƙyale shi ya ci gaba da haka, kowa zai gaskata da shi, Romawa kuma su zo su karɓe wurinmu su kuma ƙwace ƙasarmu."

⁴⁹ Sai waninsu, mai suna Kayifas, wanda ya kasance babban firist a shekarar ya ce, "Ku dai ba ku san kome ba! ⁵⁰ Ba ku gane ba, ai, gwamma mutum ɗaya ya mutu saboda mutane da duk ƙasar ta hallaka."

⁵¹ Bai faɗa haka bisa nufinsa ba, sai dai a matsayinsa na babban firist a shekarar, ya yi annabci ne cewa Yesu zai mutu saboda ƙasar Yahudawa, ⁵² ba don ƙasan nan kaɗai ba amma don ya tattaro 'ya'yan Allah da suke warwatse ma, su zama ɗaya. ⁵³ Saboda haka, daga wannan rana suka kulla su ɗauke ransa.

⁵⁴ Saboda haka Yesu bai kara tafiya a cikin Yahudawa a sarari ba. A maimako haka sai ya janye zuwa yankin kusa da hamada, a wani kauye da ake kira Efraim, inda ya zauna da almajiransa.

⁵⁵ Sa'ad da lokaci ya yi kusa a yi Bikin Ketarewa na Yahudawa, da yawa suka haura daga kauyuka zuwa Urushalima, don su tsarkake kansu kafin Bikin Ketarewa. ⁵⁶ Suka yi ta neman Yesu, da suke a tsaitsaye a filin haikali kuwa suka dinga tambayar juna, suna cewa, "Me kuka gani? Anya, zai zo Bikin kuwa?" ⁵⁷ Manyan firistoci da Farisiyawa tuni sun riga sun yi umarni cewa duk wanda ya san inda Yesu yake, ya fafa don su kama shi.

12

An shafe Yesu da mai a Betani (Mattiyu 26.6-13; Markus 14.3-9)

¹ Kwana shida kafin Bikin Ketarewa, sai Yesu ya iso Betani, inda Lazarus yake, wanda Yesu ya ta da daga matattu. ² A nan aka shirya abincin yamma don girmama Yesu. Marta ta ce yi hidima, Lazarus kuma yana d'aya cikin waƙanda suke ci tare shi. ³ Sai Maryamu ta d'auki wajen awo guda na nardi zalla, turare mai tsada; ta zuba a kafafun Yesu ta kuma goge kafafunsa da gashinta. Gidan duk ya cika da kanshin turaren.

⁴ Amma d'aya daga cikin almajiransa, Yahuda Iskariyot, wanda daga baya zai bashe shi, bai amince ba ya ce, ⁵ "Don me ba a sayar da turaren nan aka kuma ba da kuɗin ga matalauta ba? Ai, kuɗin ya kai albashin shekara guda." ⁶ Ya yi wannan magana ba don ya kula da matalauta ba ne, sai dai don shi barawo ne. Da yake shi ne mai ajiya jakar kuɗin, yakan taimaki kansa da abin da aka sa a ciki.

⁷ Yesu ya ce, "**Ku kyale ta, an nufa ta ajiye wannan turaren don ranar jana'izata. ⁸ Kullum za ku kasance da matalauta, amma ba kullum za ku kasance tare da ni ba.**"

⁹ Ana cikin haka sai babban taron Yahudawa suka sami labari Yesu yana can suka kuwa zo, ba kawai don shi ba amma don su kuma ga Lazarus, wanda ya ta da daga matattu. ¹⁰ Saboda haka manyan firistoci suka kulla su kashe Lazarus shi ma, ¹¹ gama dalilinsa Yahudawa da yawa suna komawa ga Yesu suna kuma ba da gaskiya gare shi.

Shiga mai nasara (Mattiyu 21.1-11; Markus 11.1-11; Luka 19.28-40)

¹² Kashegari babban taron da suka zo Bikin suka sami labari cewa Yesu yana kan hanyarsa zuwa Urushalima. ¹³ Sai suka d'ad'auko rasan dabino suka fiffita taryensa, suna d'aga murya suna cewa, "Hosanna!"

"Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!"*

"Mai albarka ne Sarkin Isra'ila!"

¹⁴ Yesu ya sami d'an jaki, ya hau, kamar yadda yake a rubuce cewa,

¹⁵ "Kada ki ji tsoro, ya Diyar Sihiyona;
duba, ga sarkinki yana zuwa,
zaune a kan aholaki jaki."†

¹⁶ Da fari almajiransa ba su gane dukan wannan ba. Sai bayan da aka d'aukaka Yesu, sa'an nan suka gane cewa an rubuta waƙannan abubuwa game da shi ne, har ma suka yi masa waƙannan abubuwa.

¹⁷ Taron da suke tare da shi a sa'ad da ya kira Lazarus daga kabari ya kuma ta da shi daga matattu suka yi ta baza labarin. ¹⁸ Mutane da yawa kuwa suka fita taryensa, saboda sun ji labarin abin banmamakin da ya yi. ¹⁹ Saboda haka Farisiyawa suka ce wa juna, "Duba, wannan ba ya kai mu ko'ina. Ga shi, duk duniya tana bin sa!"

Yesu ya yi maganar mutuwar

²⁰ To, akwai waƙansu Hellenawa a cikin waƙanda suka haura don su yi sujada a Bikin. ²¹ Suka zo wurin Filibus, wanda yake daga Betsaida ta Galili, da roko. Suka ce, "Ranka ya daƙe, muna so mu ga Yesu." ²² Sai Filibus ya je ya gaya wa Andarawus, Andarawus da kuma Filibus suka gaya wa Yesu.

* 12:13 Zab 118.25,26 † 12:15 Zak 9.9

²³ Yesu ya amsa ya ce, “Lokaci ya yi da za a ɗaukaka Ɗan Mutum. ²⁴ Gaskiya nake gaya muku, sai kwayar alkama ta fāɗi kasa ta mutu, in ba haka ba za tã kasance kwaya ɗaya tak. Amma in ta mutu, za tã ba da 'ya'ya da yawa. ²⁵ Duk mai ƙaunar ransa, zai rasa shi, duk mai ƙin ransa a wannan duniya, zai kiyaye shi har yã zuwa rai madawwami. ²⁶ Duk wanda zai bauta mini dole yã bi ni, inda kuma nake, a can bawana zai kasance. Ubana zai girmama wanda yake bauta mini.

²⁷ “Yanzu kuwa na damu, amma me zan ce? ‘Uba, ka cece ni daga wannan sa’a’? A’a, ai, saboda wannan dalili ne musamman na zo. ²⁸ Uba, ka ɗaukaka sunanka!”

Sai wata murya ta fito daga sama ta ce, “Na riga na ɗaukaka shi, zan kuma ƙara ɗaukaka shi.” ²⁹ Taron da suke a wurin suka ji, suka ce an yi tsawa; waɗansu kuwa suka ce mala’ika ne ya yi masa magana.

³⁰ Yesu ya ce, “An yi wannan muryar saboda amfaninku ne, ba don nawa ba. ³¹ Yanzu ne za a yi wa duniyan nan shari’a, yanzu ne za a tumbuke mai mulkin duniyan nan. ³² Amma ni, sa’ad da aka ɗaga ni daga kasa, zan ja dukan mutane gare ni.” ³³ Ya faɗa haka ne don yã nuna irin mutuwar da zai yi.

³⁴ Sai taron suka ce, “Ahab, Dokarmu ta gaya mana cewa, Kiristi zai kasance har abada, to, yaya za ka ce, ‘Dole ne a ɗaga Ɗan Mutum?’ Wane ne wannan ‘Ɗan Mutum?’”

³⁵ Sai Yesu ya ce musu, “Haske zai kasance da ku na ɗan lokaci. Ku yi tafiya yayinda hasken yana nan tare da ku, kada duhu yã cim muku. Mai tafiya a cikin duhu bai san inda za shi ba. ³⁶ Ku dogara ga hasken yayinda kuke da shi, don ku zama 'ya'yan haske.” Da Yesu ya gama magana, sai ya tafi ya buya daga gare su.

Yahudawa sun ci gaba da rashin bangaskiya

³⁷ Ko bayan Yesu ya yi dukan waɗannan abubuwan banmamaki a gabansu, duk da haka ba su gaskata da shi ba. ³⁸ Wannan ya faru ne, don a cika maganar annabi Ishaya cewa, “Ubangiji, wa ya gaskata sakonmu,

ga wa kuma aka bayyana hannun ikon Ubangiji?”[‡]

³⁹ Saboda haka ba su iya gaskatawa ba, domin, kamar yadda Ishaya ya faɗa a wani wuri cewa,

⁴⁰ “Ya makantar da idanunsu
ya kuma taurare zukatansu,

don kada su gani da idanunsu,

ko su fahimta a zukatansu,

ko kuwa su juyo, har in warkar da su.”[§]

⁴¹ Ishaya ya faɗi haka ne, saboda ya hangi ɗaukakar Yesu, ya kuwa yi magana a kansa.

⁴² Duk da haka, da yawa har daga cikin shugabanni ma suka gaskata da shi. Amma saboda Farisiyawa ba su furta bangaskiyarsu ba, don tsoron kada a kore su daga majami’a; ⁴³ gama sun fi son yabon mutane, fiye da yabon Allah.

⁴⁴ Sa’an nan Yesu ya ɗaga murya ya ce, “Duk wanda ya gaskata da ni, ba ni yake gaskatawa ba, amma ga wanda ya aiko ni ne. ⁴⁵ Duk mai dubana, yana duban wanda ya aiko ni ne. ⁴⁶ Na zo cikin duniya a kan ni haske ne, don duk wanda ya gaskata da ni, kada yã zauna a cikin duhu.

⁴⁷ “Duk mai jin kalmomina bai kuwa kiyaye su ba, ba ni ba ne nake shari’anta shi. Gama ban zo domin in yi wa duniya shari’a ba, sai dai domin in cece ta. ⁴⁸ Akwai mai hukunci saboda wanda ya ƙi ni, bai kuma karɓi kalmomina ba; wannan maganar da na faɗa ita ce za tã hukunta shi a rana ta ƙarshe. ⁴⁹ Gama ba don kaina na yi magana ba, Uba da ya aiko ni shi kansa ne ya ba ni umarni a kan abin da zan faɗa da kuma yadda zan faɗe shi. ⁵⁰ Na san cewa umarninsa yana kai ga rai madawwami. Saboda haka duk abin da na faɗa na faɗe shi ne kamar dai yadda Uba ya ce in faɗa.”

13

Yesu ya wanke kafafun almajiransa

¹ Ana gab da Bikin Ketarewa. Yesu kuwa ya san cewa lokaci ya yi da zai bar wannan duniya, yã koma wurin Uba. Da yake ya ƙaunaci waɗanda suke nasa a duniya, yanzu kuwa ya nuna musu cikakkiyar ƙaunarsa.

[‡] 12:38 Ish 53.1 [§] 12:40 Ish 6.10

² Ana cikin cin abincin yamma, Iblis kuwa ya riga ya zuga Yahuda Iskariyot, Ɗan Siman yā bashe Yesu. ³ Yesu kuwa ya san cewa, Uba ya sa dukan abubuwa a farkashin ikonsa, ya kuma san cewa daga Allah ya zo, zai kuma koma wurin Allah; ⁴ saboda haka ya tashi daga cin abincin, ya tuɓe rigarsa ta waje, ya Ɗaura tawul a kugunsa. ⁵ Bayan haka, sai ya zuba ruwa a cikin kwano, sa'an nan ya fara wanke kafafun almajiransa, yana sharewa da tawul wanda ya Ɗaura.

⁶ Ya zo kan Siman Bitrus, wanda ya ce masa, “Ubangiji, kai za ka wanke kafafuna?”

⁷ Yesu ya amsa ya ce, “**Yanzu ba ka fahimci abin da nake yi ba, amma nan gaba za ka gane.**”

⁸ Sai Bitrus ya ce, “Faufau, ba za ka taɓa wanke kafafuna ba.”

Yesu ya amsa ya ce, “**Sai na wanke ka, in ba haka ba, ba ka da rabo a gare ni.**”

⁹ Sai Siman Bitrus ya ce, “To, Ubangiji, ba kafafuna kaɗai ba har ma da hannuwana da kaina kuma!”

¹⁰ Yesu ya amsa ya ce, “**Wanda ya riga ya yi wanka yana bukata yā wanke kafafunsa ne kawai; dukan jikinsa yana da tsabta. Ku kuwa kuna da tsabta, ko da yake ba kowannenku ba.**” ¹¹ Gama ya san wanda zai bashe shi, shi ya sa ya ce, “**Ba kowa ba ne yake da tsabta.**”

¹² Da ya gama wanke kafafunsa, sai ya sa tufafinsa ya koma wurin zamansa. Ya tambaye su ya ce, “**Kun fahimci abin da na yi muku?**” ¹³ Kuna ce da ni ‘Malam’ da kuma ‘Ubangiji,’ daidai ne kuwa, gama haka nake. ¹⁴ Da yake ni da nake Ubangijinku da kuma Malaminku, na wanke kafafunku, haka ku ma ya kamata ku wanke kafafun juna. ¹⁵ Na ba ku misali domin ku yi yadda na yi muku. ¹⁶ Gaskiya nake gaya muku, ba bawan da ya fi maigidansa, ko Ɗan sakon da ya fi wanda ya aike shi. ¹⁷ Yanzu da kuka san waƊannan abubuwa, ku masu albarka ne, in kuka yi su.

Yesu ya yi maganar bashe shi

¹⁸ “**Ba dukanku nake nufi ba; na san waƊanda na zaɓa.** Wannan kuwa don a cika Nassi ne da ya ce, ‘Wanda ya ci burodina tare da ni ya tasar mini.’* ”

¹⁹ “**Ina faɗa muku yanzu tun kafin yā faru, domin in ya faru, ku gaskata cewa ni ne Shi.**” ²⁰ Gaskiya nake gaya muku, ‘**Duk wanda ya karɓi wani da na aiko, ni ne ya karɓa ke nan. Kuma duk wanda ya karɓe ni, ya karɓi wanda ya aiko ni ne.**’ ”

(Mattiyu 26.20-25; Markus 14.17-21; Luka 22.21-23)

²¹ Bayan Yesu ya faɗi haka, sai ya yi juyayi a ruhu, ya kuma furta cewa, “**Gaskiya nake gaya muku, Ɗayanku zai bashe ni.**”

²² Almajiransa suka dubi juna, suka rasa ko da wa yake. ²³ Daya daga cikin almajiran Yesu wanda yake ƙauna kuwa, yana zaune kusa da shi. ²⁴ Sai Siman Bitrus ya taɓa wannan almajirin ya ce, “Tambaye shi, wa yake nufi?”

²⁵ Shi kuwa da yake jingine kusa da Yesu, ya ce, “Ubangiji, wane ne?”

²⁶ Yesu ya amsa ya ce, “**Shi ne wanda zan ba shi gutsurin burodin nan sa’ad da na tsoma cikin kwanon.**” Da ya tsoma gutsurin burodin, sai ya ba wa Yahuda Iskariyot, Ɗan Siman. ²⁷ Nan take bayan Yahuda ya karɓi burodin, sai ShaiƊan ya shige shi.

Sai Yesu ya ce masa, “**Abin nan da kake niyyar yi, ka yi shi maza.**” ²⁸ Amma ba wani a wurin cin abincin da ya fahimci dalilin da ya sa Yesu ya faɗa masa haka. ²⁹ Da yake Yahuda ne ma’aji, waƊansunsu suka Ɗauka Yesu yana ce masa yā sayi abin da ake bukata don Bikin ne, ko kuwa yā ba wa matalauta wani abu. ³⁰ Nan da nan da Yahuda ya karɓi burodin, sai ya fita. A lokacin kuwa dare ya yi.

Yesu ya yi zancen mūsun Bitrus

³¹ Da ya tafi, sai Yesu ya ce, “**Yanzu ne aka Ɗaukaka Ɗan Mutum aka kuma Ɗaukaka Allah a cikinsa.**” ³² **In kuwa Allah ya sami Ɗaukaka a cikin Ɗan, Allah kuwa zai Ɗaukaka Ɗan zuwa ga zatinsa, zai kuma Ɗaukaka shi nan take.**

³³ “**‘Ya’yana, zan kasance da ku na Ɗan ƙanƙani lokaci ne. Za ku neme ni. Kuma kamar yadda na gaya wa Yahudawa, haka nake gaya muku yanzu. Inda zan tafi, ba za ku iya zuwa ba.**”

³⁴ “**Sabon umarni nake ba ku. Ku ƙaunaci juna. Kamar yadda na ƙaunace ku, ku ma ku ƙaunaci juna.**” ³⁵ **Ta haka kowa zai san cewa ku almajiraina ne, in kuna ƙaunar juna.**”

(Mattiyu 26.31-35; Markus 14.27-31; Luka 22.31-34)

* 13:18 Zab 41.9

³⁶ Siman Bitrus ya tambaye shi ya ce, “Ubangiji ina za ka?”

Yesu ya amsa ya ce, “Wurin da za ni, ba za ka iya zuwa yanzu ba, amma za ka bi ni daga baya.”

³⁷ Bitrus ya ce masa, “Ubangiji, don me ba zan binka yanzu ba? Zan ba da raina saboda kai.”

³⁸ Sai Yesu ya amsa ya ce, “**Anyar, za ka iya ba da ranka saboda ni? Gaskiya nake faɗa** maka, kafin zakara yā yi cara, za ka yi mūsun sanina sau uku!

14

Yesu ya ta'azantar da almajiransa

¹ “**Kada zuciyarku ta** ɓaci. Ku gaskata da Allah, ku kuma gaskata da ni. ² **A cikin gidan Ubana akwai wurin zama da yawa; da a ce ba haka ba ne, da na gaya muku. Za ni can don in shirya muku wuri.** ³ **In kuwa na tafi na shirya muku wuri, sai in dawo in** ɗauke ku ku kasance tare da ni don ku kasance inda nake. ⁴ **Ai, kun san hanyar zuwa inda za ni.**”

Yesu shi ne hanyar zuwa gun Uba

⁵ Sai Toma ya ce masa, “Ubangiji, ba mu san inda za ka ba, to, ta yaya za mu san hanyar?”

⁶ Yesu ya amsa ya ce, “**Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne kuma rai. Ba mai zuwa wurin Uba sai dai ta wurina.** ⁷ **Da kun san ni, da za ku san Ubana ma. Daga yanzu, kun san shi kun kuma gan shi.**”

⁸ Filibus ya ce, “Ubangiji, ka nuna mana Uban, wannan kuwa zai biya bukatarmu.”

⁹ Yesu ya amsa ya ce, “**Ba san ni ba, Filibus, duk da** ɗewan nan da na yi tare da ku? Duk wanda ya gan ni, ai, ya ga Uban. Yaya za ka ce, ‘Ka nuna mana Uban?’ ¹⁰ **Ba ka gaskata cewa ina cikin Uba, Uba kuma yana cikina ba? Kalmomin da nake gaya muku ba na kaina ba ne. Ai, Uban da yake raye a cikina ne yake aikinsa.** ¹¹ **Ku gaskata ni sa’ad da na ce ina cikin Uba, Uba kuma yana cikina. Ko kuwa ku gaskata ni saboda ayyukan banmamakin su kansu.** ¹² **Gaskiya nake gaya muku, duk wanda yake da bangaskiya gare ni, zai yi abubuwan da ni nake yi. Zai ma yi abubuwa masu girma fiye da waɗannan, don zan tafi wurin Uba.** ¹³ **Kuma zan yi duk abin da kuka roka cikin sunana, don Dan ya kawo** ɗaukaka ga Uban. ¹⁴ **Za ku iya roke ni kome a cikin sunana, zan kuwa yi.**”

Yesu ya yi alkawarin Ruhu Mai Tsarki

¹⁵ “**In kuna** ƙaunata za ku yi biyayya da umarnina. ¹⁶ **Zan kuwa roki Uba, zai kuwa ba ku wani Mai Taimakon da zai kasance tare da ku har abada,** ¹⁷ **Ruhun gaskiya. Duniya ba ta iya kar** ɓarsa, don ba ta ganinsa ba ta kuma san shi ba. Amma kun san shi, saboda yana zama tare da ku zai kuma kasance a cikinku. ¹⁸ **Ba zan bar ku marayu ba; zan zo wurinku.** ¹⁹ **Ba da** ɗewa ba, duniya ba za tã ƙara ganina ba, amma za ku gan ni. Don ina raye, ku ma za ku rayu. ²⁰ **A ranan nan za ku sani ina cikin Uba, ku kuma kuna cikina, ni kuma ina cikinku.** ²¹ **Duk wanda yake da umarnaina yana kuma yin biyayya da su, shi ne wanda yake ƙaunata. Wanda yake ƙaunata kuwa Ubana zai ƙaunace shi, ni ma zan ƙaunace shi, in kuma bayyana kaina gare shi.**”

²² Sai Yahuda (ba Yahuda Iskariyot ba) ya ce, “Ubangiji, me ya sa za ka bayyana kanka gare mu amma ba ga duniya ba?”

²³ Yesu ya amsa ya ce, “**Duk mai ƙaunata, zai yi biyayya da koyarwata. Ubana zai ƙaunace shi, za mu kuwa zo wurinsa mu zauna tare da shi.** ²⁴ **Wanda ba ya ƙaunata ba zai yi biyayya da koyarwata ba. Waɗannan kalmomin da kuke ji ba nawa ba ne; na Uba ne da ya aiko ni.**”

²⁵ “**Duk wannan na** ɗaɗa ne yayinda ina tare da ku. ²⁶ **Amma Mai Taimako, Ruhu Mai Tsarki, wanda Uba zai aiko cikin sunana, zai koya muku kome, zai kuma tuna muku duk abin da na** ɗaɗa muku. ²⁷ **Salama na bari tare da ku; salamata nake ba ku. Ba kamar yadda duniya take bayarwa nake ba ku ba. Kada zuciyarku ta** ɓaci kada kuma ku ji tsoro.

²⁸ “**Kun dai ji na ce, ‘Zan tafi in kuma sãke dawo wurinku.’ In har kuna ƙaunata, za ku yi farin ciki cewa za ni wurin Uba, domin kuwa Uban ya fi ni.** ²⁹ **Na** ɗaɗa muku tun kafin yā faru, domin in ya faru, ku gaskata. ³⁰ **Ba zan ƙara yi muku magana ba, gama mai mulkin duniyan nan yana zuwa. Ba shi da iko a kaina,** ³¹ **amma dole duniya ta koya cewa ina ƙaunar Uba, ina kuma yin yadda Ubana ya umarce ni.**”

“Ku zo, mu bar nan.

15

Itacen inabi da kuma rassa

¹ “Ni ne kuringar inabi na gaskiya, Ubana kuwa shi ne manomin. ² Yakan sare kowane reshe a cikina da ba ya 'ya'ya, amma yakan kundume kowane reshe da yake ba da 'ya'ya, domin yā fara ba da 'ya'ya. ³ Kun riga kun zama masu tsabta saboda maganar da na yi muku. ⁴ Ku kasance a cikina, ni kuma zan kasance a cikinku. Babu reshen da zai iya yin 'ya'ya da kansa, dole yā kasance a jikin kuringar inabin. Haka ku ma, ba za ku iya ba da 'ya'ya ba sai kun kasance a cikina.

⁵ “Ni ne kuringar inabin; ku ne kuma rassan. In mutum ya kasance a cikina ni kuma a cikinsa, zai ba da 'ya'ya da yawa; in ba tare da ni ba, ba za ku iya yin kome ba. ⁶ Duk wanda bai kasance a cikina ba, yana kamar reshen da aka jefar yā bushe; irin waɗannan rassan ne akan tattara, a jefa cikin wuta a kone. ⁷ In kun kasance a cikina kalmomina kuma suka kasance a cikinku, ku roki kome da kuke so, za a kuwa ba ku. ⁸ Wannan ne yakan kawo ɗaukaka ga Ubana, ku ba da 'ya'ya da yawa, kuna kuma nuna kanku ku almajiraina ne.

⁹ “Kamar yadda Uba ya faunace ni, haka ni ma na faunace ku. To, fa, ku kasance cikin faunata. ¹⁰ In kuka yi biyayya da umarnaina, za ku kasance a cikin faunata, kamar dai yadda na yi biyayya da umarnan Ubana na kuma kasance a cikin faunarsa. ¹¹ Na gaya muku wannan domin murnata ta kasance a cikinku, murnanku kuma ta zama cikakkiya. ¹² Umarnina shi ne, Ku faunaci juna kamar yadda na faunace ku. ¹³ Babu faunar da ta fi wannan, a ce mutum ya ba da ransa saboda abokansa. ¹⁴ Ku abokaina ne, in kun yi abin da na umarta. ¹⁵ Ba zan fara ce da ku bayi ba, don bawa bai san abin da maigidansa yake yi ba. A maimako in ce da ku abokai, domin na sanar da ku duk abin da na ji daga wurin Ubana. ¹⁶ Ba ku kuka zaɓe ni ba, a'a, ni ne na zaɓe ku na kuma naɗa ku ku je ku ba da 'ya'ya- 'ya'yan da za su dawwama. Uba kuwa zai ba ku duk abin da kuka roka cikin sunana. ¹⁷ Umarnina ke nan. Ku faunaci juna.

Duniya ta ki jinin almajirai

¹⁸ “In duniya ta ki ku, ku san cewa ta fara kin na ne. ¹⁹ Da ku na duniya ne, da ta faunaci abinta. Kamar yadda yake, ku ba na duniya ba ne, na zaɓe ku daga duniya, shi ya sa duniya take kinku. ²⁰ Ku tuna da kalmomin da na yi muku cewa, ‘Ba bawan da ya fi maigidansa,* In sun tsananta mini, ku ma za su tsananta muku. Da sun yi biyayya da koyarwata, da za su yi biyayya da taku ma. ²¹ Za su yi muku haka saboda sunana, gama ba su san Wannan da ya aiko ni ba. ²² Da a ce ban zo na yi musu magana ba, da ba su da zunubi. Yanzu kam, ba su da wata hujja a kan zunubinsu. ²³ Wanda ya ki ni ya ki ya ki Ubana ma. ²⁴ Da a ce ban yi ayyuka a cikinsu waɗanda babu wani da ya taɓa yi ba, da ba su da zunubi. Amma yanzu sun ga waɗannan ayyukan banmamaki, duk da haka sun ki ni sun kuma ki Ubana. ²⁵ Amma wannan ya faru ne domin a cika abin da yake a rubuce cikin Dokarsu cewa, ‘Sun ki ni ba dalili.’†

Aikin Ruhu Mai Tsarki

²⁶ “Sa'ad da Mai Taimako ya zo, wanda zan aiko muku daga wurin Uba, Ruhun gaskiya wanda yake fitowa daga wurin Uba, zai ba da shaida game da ni. ²⁷ Ku ma dole ku ba da shaida, domin kun kasance tare da ni tun daga farko.

16

¹ “Na faɗa muku wannan duka, domin kada ku baude. ² Za su kore ku daga majami'a; lalle, lokaci yana zuwa da duk wanda ya kashe ku, zai ɗauka yana yin wa Allah hidima ne. ³ Za su yi waɗannan abubuwa ne domin ba su san Uba ko ni ba. ⁴ Na faɗa muku wannan, domin in lokacin ya yi, ku tuna na gargade ku. Ban faɗa muku wannan tun da fari ba domin ina tare da ku.

Aikin Ruhu Mai Tsarki

⁵ “Yanzu zan tafi wurin wanda ya aiko ni, duk da haka ba waninku da ya tambaye ni, ‘Ina za ka?’ ⁶ Saboda na faɗa waɗannan abubuwa ga shi kun cika da baƙin ciki. ⁷ Amma gaskiya nake gaya muku. Don amfaninku ne zan tafi. Sai ko na tafi, in ba haka ba Mai Taimakon nan ba zai zo muku ba. Amma in na tafi, zan aiko shi gare ku. ⁸ Sa'ad da ya zo kuwa, zai ka da duniya a kan zunubi da adalci da kuma

* 15:20 Yoh 13.16 † 15:25 Zab 35.19; Zab 69.4

hukunci, ⁹ a kan zunubi, domin mutane ba su gaskata da ni ba; ¹⁰ a kan adalci, domin zan tafi wurin Uba, inda ba za ku kara ganina ba; ¹¹ a kan hukunci kuma, domin an yanke hukunci a kan mai mulkin duniyan nan.

¹² “Ina da sauran abubuwa da yawa da zan faɗa muku, amma ba za ku iya ɗauka a yanzu ba. ¹³ Amma sa’ad da shi, Ruhun gaskiya ya zo, zai bi da ku zuwa ga dukan gaskiya. Ba zai yi magana don kansa ba; zai faɗi abin da ya ji ne kaɗai, zai kuma faɗa muku abin da bai faru ba tukuna. ¹⁴ Zai kawo ɗaukaka gare ni ta wurin ɗaukan abin da yake nawa, ya bayyana muku. ¹⁵ Duk abin da yake na Uba nawa ne. Shi ya sa na ce, ‘Ruhun zai ɗauko daga abin da yake nawa, yā bayyana muku.’”

Bakin cikin almajirai zai koma farin ciki

¹⁶ Yesu ya ci gaba da cewa, “Jim kaɗan, ba za ku kara ganina ba, sa’an nan bayan an jima kaɗan kuma, za ku gan ni.”

¹⁷ A nan fa sai waɗansu almajiransa suka ce wa juna, “Me yake nufi da cewa, ‘Jim kaɗan ba za ku kara ganina ba, kuma bayan an jima kaɗan, za ku gan ni,’ da kuma, ‘Domin zan tafi wurin Uba?’”

¹⁸ Suka yi ta tambaya, “Me yake nufi da ‘jim kaɗan’? Ba mu fahimci abin da yake faɗi ba.”

¹⁹ Yesu ya gane suna so su tambaye shi game da wannan, sai ya ce musu, “Kuna tambayar juna game da abin da nake nufi da na ce, ‘Jim kaɗan ba za ku kara ganina ba, da kuma bayan an jima kaɗan, za ku gan ni’?” ²⁰ Gaskiya nake gaya muku, za ku yi kuka da kuma gunji, yayinda duniya take murna. Za ku yi bakin ciki, amma bakin cikinku zai koma farin ciki. ²¹ Macen da za tā haihu takan yi nakuda domin lokacinta ya yi; amma sa’ad da ta haihu, sai ta manta da wahalar domin farin ciki an haifi jariri a duniya. ²² Haka ku ma, yanzu ne lokacin bakin cikinku, amma zan sāke ganinku za ku kuma yi farin ciki, ba kuwa wanda zai ɗauke muku farin cikinku. ²³ A ranan nan, ba za ku sāke tambaya ta kome ba. Gaskiya nake gaya muku, Ubana zai ba ku kome da kuka roka cikin sunana. ²⁴ Har yanzu dai ba ku roki kome cikin sunana ba. Ku roka za ku kuwa samu, farin cikinku kuwa zai zama cikakke.

²⁵ “Ko da yake ina magana da misalai, lokaci yana zuwa da ba zan kara yin magana da misalai ba, sai dai in faɗa muku a fili game da Ubana. ²⁶ A ranan nan, za ku roka a cikin sunana. Ban ce zan roki Uba a madadinku ba. ²⁷ Ai, shi Uban kansa yana kaunarku domin kun kaunace ni kun kuma gaskata cewa daga Allah na fito. ²⁸ Na fito daga wurin Uba, na kuma shigo duniya, yanzu kuwa zan bar duniya in koma wurin Uba.”

²⁹ Sai almajiran Yesu suka ce, “Haba, yanzu ne fa kake magana a sarari ba tare da misalai ba. ³⁰ Yanzu mun gane cewa ka san kome ba sai wani ya tambaye ka ba. Wannan ya sa muka gaskata ka fito daga Allah.”

³¹ Yesu ya amsa ya ce, “A karshe kun gaskata! ³² Amma lokaci na zuwa, har ma ya yi, da za a warwatsa ku, kowa yā koma gidansa. Za ku bar ni ni kaɗai. Duk da haka ba ni kaɗai ba ne, gama Ubana yana tare da ni.

³³ “Na faɗa muku waɗannan abubuwa ne, domin a cikina ku sami salama. A duniyan nan za ku sha wahala. Amma ku yi karfin hali! Na yi nasara a kan duniya.”

17

Yesu ya yi addu’a

¹ Bayan da Yesu ya faɗi wannan, sai ya dubi sama ya yi addu’a ya ce,

“Uba, lokaci ya yi. Ka ɗaukaka Danka, don Danka yā ɗaukaka ka. ² Gama ka ba shi iko bisa dukan mutane domin yā ba da rai madawwami ga duk waɗanda ka ba shi. ³ Rai madawwami kuwa shi ne, su san ka, Allah makaɗaici mai gaskiya, da kuma Yesu Kiristi, wanda ka aiko. ⁴ Na ɗaukaka ka a duniya ta wurin gama aikin da ka ba ni. ⁵ Yanzu ya Uba, ka ɗaukaka ni a gabanka da ɗaukakar da dā nake da ita tun kafin a kafa duniya.

Yesu ya yi addu’a saboda almajiransa

⁶ “Na bayyana ka ga waɗanda ka ba ni a duniya. Su naka ne; kai ka ba ni su sun kuma yi biyayya da maganarka. ⁷ Yanzu sun san cewa duk abin da ka ba ni daga gare ka ya fito. ⁸ Na ba su kalmomin da ka ba ni sun kuwa karɓa. Sun san tabbatacce daga wurinka na fito. Sun kuma gaskata kai ka aiko ni. ⁹ Ina addu’a dominsu. Ba domin duniya nake addu’a ba, amma domin waɗanda ka ba ni,

gama su naka ne. ¹⁰ Duk abin da nake da shi naka ne, kuma duk abin da kake da shi nawa ne. Na kuwa sami ɗaukaka ta wurinsu. ¹¹ Ba sauran zamana a duniya, amma waɗannan a duniya suke, ni kuwa ina zuwa wurinka. Ya Uba Mai Tsarki, ka kiyaye su ta wurin ikon sunanka, sunan da ka ba ni, don su zama ɗaya kamar yadda muke ɗaya. ¹² Yayinda nake tare da su, na kare su na kuma kiyaye su ta wurin sunan nan da ka ba ni. Ba ko ɗayan da ya ɓace, sai dai wannan da aka ƙaddara zuwa ga hallaka don Nassi yā cika.

¹³ “Yanzu ina zuwa wurinka, sai dai na faɗi waɗannan abubuwa ne tun ina a duniya domin farin ciki yā zama cikakke a cikinsu. ¹⁴ Na gaya musu maganarka duniya kuwa ta ƙi su, don su ba na duniya ba ne yadda ni ma ba na duniya ba ne. ¹⁵ Ba addu’ata ba ce ka ɗauke su daga duniya ba, sai dai ka kare su daga mugun nan. ¹⁶ Su ba na duniya ba ne, kamar yadda ni ma ba na duniya ba ne. ¹⁷ Ka tsarkake su ta wurin gaskiya; maganarka ce gaskiya. ¹⁸ Kamar yadda ka aiko ni cikin duniya, haka ni ma na aike su cikin duniya. ¹⁹ Saboda su ne na tsarkake kaina, domin su ma a tsarkake su da gaske.

Yesu ya yi addu’a saboda dukan masu bi

²⁰ “Addu’ata ba saboda masu bina kaɗai ba ne. Ina addu’a kuma saboda waɗanda za su gaskata da ni ta wurin maganarsu. ²¹ Ina so dukansu su zama ɗaya, ya Uba, kamar yadda kake a cikina, ni kuwa a cikinka. Haka su ma bari su zauna cikinmu, domin duniya ta gaskata cewa kai ka aiko ni. ²² Na ba su ɗaukakar da ka ba ni, don su zama ɗaya kamar yadda muke ɗaya. ²³ Ni a cikinsu kai kuma a cikina. Bari su kasance da cikakken haɗinkai, domin duniya ta san cewa kai ka aiko ni. Ka kuwa ƙaunace su yadda ka ƙaunace ni.

²⁴ “Uba, ina so waɗanda ka ba ni su kasance tare da ni a inda nake, su kuma ga ɗaukakarta, ɗaukakar da ka ba ni domin kana ƙaunata kafin halittar duniya.

²⁵ “Ya Uba Mai Adalci, ko da yake duniya ba tā san ka ba, ni na san ka, sun kuma san kai ka aiko ni. ²⁶ Na bayyana ka a gare su, zan kuma ci gaba da bayyana ka domin ƙaunar da ka yi mini ta kasance a cikinsu ni ma in kasance a cikinsu.”

18

An kama Yesu

(Mattiyu 26.47-56; Markus 14.43-50; Luka 22.47-53)

¹ Da ya gama addu’a, sai Yesu ya fita tare da almajiransa suka haye Kwarin Kidron. A wancan ketaren kuwa akwai lambun zaitun, da shi da almajiransa suka shiga ciki.

² To, Yahuda, wanda ya bashe shi, ya san wurin, domin Yesu ya sha zuwa wurin da almajiransa.

³ Saboda haka Yahuda ya zo cikin lambun, yana jagoranta ƙungiyar sojoji da waɗansu ma’aikata daga wurin manyan firistoci da Farisiyawa. Suna riƙe da toci, fitilu da kuma makamai.

⁴ Yesu kuwa, sane da duk abin da zai same shi, ya fito ya tambaye, su ya ce, “**Wa kuke nema?**”

⁵ Suka amsa suka ce, “Yesu Banazare.”

Yesu ya ce, “**Ni ne shi.**” (Yahuda kuwa wanda ya bashe shi yana nan tsaye tare da su.) ⁶ Da Yesu ya ce, “**Ni ne shi,**” sai suka ja da baya suka faɗi a ƙasa.

⁷ Sai ya sāke tambayar su ya ce, “**Wa kuke nema?**”

Suka ce, “Yesu Banazare.”

⁸ Yesu ya amsa ya ce, “**Ai, na gaya muku ni ne shi. In kuma ni ne kuke nema, to, sai ku bar waɗannan su tafi.**” ⁹ Wannan ya faru ne don a cika kalmomin da ya yi cewa, “**Ban yar da ko ɗaya daga cikin waɗanda ka ba ni ba.**”*

¹⁰ Sai Siman Bitrus, wanda yake da takobi, ya zāre, ya kai wa bawan babban firist sara, ya ɗauke masa kunnensa na dama (Sunan bawan kuwa Malkus ne.)

¹¹ Sai Yesu ya umarce Bitrus ya ce, “**Mai da takobinka kube! Ba zan sha kwaf da Uba ya ba ni ba?**”

An kai Yesu a gaban Annas

(Mattiyu 26.57,58; Markus 14.53,54; Luka 22.54)

* 18:9 Yoh 6.39

¹² Sai funkiyar soja tare da shugaban sojanta da kuma ma'aikatan Yahudawa suka kama Yesu. Suka daure shi ¹³ sa'an nan suka kawo shi da farko wurin Annas, wanda yake surukin Kayifas, babban firist a shekaran nan. ¹⁴ Kayifas ne wanda ya shawarci Yahudawa cewa zai fi kyau mutum ɗaya yã mutu saboda mutane.

Musun Bitrus na farko

(Mattiyyu 26.69,70; Markus 14.66-68; Luka 22.55-57)

¹⁵ Siman Bitrus da kuma wani almajiri suna bin Yesu. Domin almajirin nan sananne ne ga babban firist, sai ya shiga tare da Yesu a filin gidan babban firist ɗin, ¹⁶ Bitrus kuwa ya dakata a waje a bakin ƙofa. Almajirin nan da yake sananne ga babban firist, ya dawo ya yi magana da yarinyar mai aiki a can, ya kuma shigo da Bitrus.

¹⁷ Yarinyar da take bakin ƙofar ta ce wa Bitrus, “Kai ba ɗaya ne daga cikin almajiran mutumin nan ba ne?”

Bitrus ya amsa ya ce, “A'a, ba na ciki.”

¹⁸ To, ana sanyi, bayi da ma'aikatan suna tsattsaye kewaye da wutar da suka hura don su ji ɗumi. Bitrus ma yana tsaye tare da su, yana jin ɗumi.

Babban firist ya yi wa Yesu tambayoyi

(Mattiyyu 26.59-66; Markus 14.55-64; Luka 22.66-71)

¹⁹ Ana cikin haka, sai babban firist ya tuhumi Yesu game da almajiransa da kuma koyarwarsa.

²⁰ Yesu ya amsa ya ce, “**Ai, na yi wa duniya magana a fili. Na kuma sha yin koyarwa a majami'u ko kuma a haikali inda Yahudawa duka sukan taru. Ban taɓa faɗin kome a ɓoye ba.** ²¹ **Don me kake tuhumata? Ka tambayi wa** ɗanda suka ji ni. Ba shakka, sun san abin da na faɗa.”

²² Da Yesu ya faɗa haka, sai ɗaya daga cikin ma'aikatan da yake tsaye kusa ya mare shi a fuska ya ce, “Haka za ka amsa wa babban firist?”

²³ Yesu ya amsa ya ce, “**In na faɗi** abin da ba daidai ba, ka nuna abin da ba daidai ba. Amma in gaskiya na faɗa, don me ka mare ni?” ²⁴ Sai Annas ya aika da shi, a daure, wurin Kayifas babban firist.

Musun Bitrus na biyu da na uku

(Mattiyyu 26.71-75; Markus 14.69-72; Luka 22.58-62)

²⁵ Da Siman Bitrus yana nan tsaye yana jin ɗumin wuta, sai aka tambaye shi, “Kai, kai ma ba ɗaya daga cikin almajiransa ba ne?”

Sai ya yi mūsu, yana cewa, “Sam, ba na ciki.”

²⁶ Sai wani daga cikin bayin babban firist dangin wanda Bitrus ya sare wa kunne, ya tambaya shi ya ce, “Kana tsammani ban gan ka tare da shi a gonar zaitun ba?” ²⁷ Bitrus ya sāke yin mūsu, nan take kuwa zakara ya yi cara.

Yesu a gaban Bilatus

(Mattiyyu 27.1,2,11-14; Markus 15.1-5; Luka 23.1-5)

²⁸ Sa'an nan Yahudawa suka fitar da Yesu daga wurin Kayifas zuwa fadar gwamnar Roma. A yanzu dai, safiya ta yi, don gudu kada su ƙazantar da kansu Yahudawa ba su shiga cikin fadar ba; sun so su iya ci Bikin Ketarewa. ²⁹ Saboda haka Bilatus ya fito wajensu ya ce, “Wace ƙara kuke kawowa game da mutumin nan?”

³⁰ Suka amsa suka ce, “Da a ce shi ba mai laifi ba ne, ai, da ba mu bashe shi gare ka ba.”

³¹ Bilatus ya ce, “Ku tafi da shi da kanku mana, ku hukunta shi bisa ga dokarku.”

Sai Yahudawa suka fi suka ce, “Ba mu da ikon yanke wa wani hukuncin kisa.” ³² Wannan kuwa ya faru ne don a cika kalmomin da Yesu ya yi da suka nuna irin mutuwar da zai yi.

³³ Sai Bilatus ya koma cikin fada, ya kira Yesu ya tambaye shi, “Shin, kai ne sarkin Yahudawa?”

³⁴ Yesu ya yi tambaya ya ce, “**Wannan ra'ayin kanka ne, ko wa** ɗansu ne suka yi maka magana game da ni?”

³⁵ Bilatus ya amsa ya ce, “Ni mutumin Yahuda ne? Ai, mutanenka ne da kuma manyan firistoci suka bashe ka gare ni. Me ka yi?”

³⁶ Yesu ya ce, “**Mulkin ba na duniyan nan ba ne. Da na duniyan nan ne da bayina sun yi yaƙi su hana Yahudawa kama ni. Amma fa mulkina daga wani waje ne.**”

³⁷ Sai Bilatus ya ce, “To, wato, kai sarki ne!”

Yesu ya amsa ya ce, “**Haka yake, ni sarki ne yadda ka faɗa.** Tabbatacce, saboda wannan dalili ne aka haife ni, kuma don wannan ne na zo duniya, domin in shaidi gaskiya. Duk wanda yake gefen gaskiya yakan saurare ni.”

³⁸ Bilatus ya tambaye shi ya ce, “Mece ce gaskiya?”

(*Mattiyu 27.15-31; Markus 15.6-20; Luka 23.13-25*)

Da ya faɗi haka, sai ya sāke fitowa wurin Yahudawa ya ce, “Ni fa ban sami wani abin zargi game da shi ba. ³⁹ Amma fa kuna da wata al’ada in lokacin Bikin Ketarewa ya yi, nakan sakar muku da ɗan kurkuku ɗaya. To, kuna so in sakar muku ‘sarkin Yahudawa?’”

⁴⁰ Sai suka ɗau kururuwa suna cewa, “Kai, ba shi ba! A ba mu Barabbas!” To, Barabbas ɗin nan yana da hannu dumu-dumu a wani tawaye.

19

An yanke wa Yesu hukuncin mutuwar gicciye

¹ Sa’an nan Bilatus ya tafi da Yesu ya kuma sa aka yi masa bulala. ² Sai sojojin suka tuƙa rawanin ƙaya suka sa masa a ƙā, suka kuma yafa masa wata riga mai ruwan shunayya. ³ Suka yi ta zuwa wurinsa suna cewa, “Ranka yā daɗe, sarkin Yahudawa!” Suna ta marinsa a fuska.

⁴ Bilatus kuwa ya sāke fitowa ya ce wa Yahudawa, “Ga shi, zan fito muku da shi don ku san cewa ban same shi da wani abin zargi ba.” ⁵ Sa’ad da Yesu ya fito sanye da rawanin ƙayar da kuma riga mai ruwan shunayya, sai Bilatus ya ce musu, “Ga mutumin!”

⁶ Nan da nan da manyan firistoci da ma’aikatansu suka gan shi, sai suka yi ihu suka ce, “A gicciye! A gicciye!”

Amma Bilatus ya amsa ya ce, “Ku, ku ɗauke shi ku gicciye. Ni dai ban same shi da wani abin zargi ba.”

⁷ Yahudawa dai suka nace suna cewa, “Mu fa muna da doka, kuma bisa ga dokar dole yā mutu domin ya mai da kansa Ɗan Allah.”

⁸ Da Bilatus ya ji haka, sai tsoro ya ƙara kama shi, ⁹ sai ya sāke koma cikin fada. Ya tambayi Yesu, “Daga ina ka fito?” Amma Yesu bai amsa masa ba. ¹⁰ Bilatus ya ce, “Ba za ka yi mini magana ba? Ba ka san cewa ina da ikon sakinka, ko gicciye ka ba?”

¹¹ Yesu ya amsa ya ce, “**Ba ka da wani iko a kaina, in ba a ba ka daga sama ba. Saboda haka wanda ya bashe ni gare ka, ya fi na zunubi.**”

¹² Daga nan fa, Bilatus ya yi nemi yā saki Yesu, sai dai Yahudawa suka yi ta ihu suna cewa, “In ka saki wannan mutum, kai ba abokin Kaisar ba ne. Duk wanda ya ɗauka kansa a matsayin sarki, ai, yana gāba da Kaisar ne.”

¹³ Da Bilatus ya ji haka, sai ya fito da Yesu, ya kuma zauna a kujerar shari’ar da ake ce da shi Daɓen Dutse (wanda a harshen Arameyik ana ce da shi Gabbata). ¹⁴ Ranar Shirye-shiryen Makon Bikin Ketarewa ce kuwa, wajen sa’a ta shida.

Sai Bilatus ya ce wa Yahudawa, “Ga sarkinku.”

¹⁵ Amma suka yi ihu suka ce, “A yi da shi! A yi da shi! A gicciye shi!”

Bilatus ya ce, “A! In gicciye sarkinku?”

Sai manyan firistoci suka amsa suka ce, “Mu dai, ba mu da wani sarki sai Kaisar.”

¹⁶ A ƙarshe Bilatus ya ba da shi gare su a gicciye shi.

Gicciyewa

(*Mattiyu 27.32-44; Markus 15.21-32; Luka 23.26-43*)

Saboda haka sojoji suka tafi da Yesu. ¹⁷ Dauke da gicciyensa, ya kuwa fita zuwa wurin Koƙon Kai (wanda a harshen Arameya ana ce da shi Golgota). ¹⁸ Nan suka gicciye shi tare da waɗansu mutum biyu, ɗaya a kowane gefe da Yesu a tsakiya.

¹⁹ Bilatus ya sa aka rubuta wata sanarwa aka kafa a kan gicciyen. Abin da aka rubuta kuwa shi ne,

Yesu Banazare, Sarkin Yahudawa.

²⁰ Yahudawa da yawa suka karanta wannan sanarwa, gama inda aka gicciye Yesu yana kusa da birni. An kuwa rubuta sanarwar da Arameyanci, Romanci da kuma Girik. ²¹ Sai manyan firistocin Yahudawa suka ce, “A’a! Kada ka rubuta, ‘Sarkin Yahudawa,’ ka dai rubuta, wannan mutum ya ce shi sarkin Yahudawa ne.”

²² Bilatus ya amsa ya ce, “Abin da na rubuta, na rubuta.”

²³ Da sojojin suka gicciye Yesu, sai suka ɗibi tufafinsa suka kasa kashi huɗu, kowanne ya ɗauki kashi ɗaya. Suka kuma ɗauki taguwarsa, taguwar kuwa ba ɗinki, saƙa ɗaya ce gudanta daga sama har ƙasa.

²⁴ Sai suka ce wa juna, “Kada mu yage ta, sai dai mu jefa ƙuri’a a kanta mu ga wanda zai ci.”

Wannan ya faru ne don a cika nassin da ya ce,

“Suka rarraba tufafina a junansu,

suka kuma jefa ƙuri’a a kan rigata.”*

Abin da sojojin suka yi ke nan.

²⁵ To, tsaye kusa da gicciyen Yesu kuwa akwai mahaifiyarsa, tare da ’yar’uwar mahaifiyarsa, Maryamu matar Kilofas, da kuma Maryamu Magdalin. ²⁶ Sa’ad da Yesu ya ga mahaifiyarsa a can, da kuma almajirin nan da yake ƙauna tsaye kusa, sai ya ce wa mahaifiyarsa, “**Mace, ga ɗanki,**” ²⁷ ga almajirin kuwa ya ce, “**Ga mahaifiyarka.**” Tun daga wannan lokaci fa almajirin nan ya kai ta gidansa.

Mutuwar Yesu

(Mattiyyu 27.45-56; Markus 15.33-41; Luka 23.44-49)

²⁸ Bayan haka, sanin cewa an cika kome, kuma domin a cika Nassi, sai Yesu ya ce, “**Ina jin kishirwa.**”

²⁹ To, akwai wani tulun ruwan tsami ajiye a can, saboda haka suka jifka soso da shi, suka soka sosen a sandan itacen hizzob, suka kai bakin Yesu. ³⁰ Da ya tsotsi abin sha ɗin, sai Yesu ya ce, “**An gama.**” Da wannan fa, ya sunkuyar da kansa ya saki ruhunsa.

³¹ To, ranan nan fa, ranar Shirye-shirye ce, kashegari kuma muhimmin Asabbaci ne. Domin Yahudawa ba sa so a bar jikunan a kan gicciyoyi a Asabbaci, sai suka roki Bilatus a kakkarye kafafunsa kuma sauko da jikunan. ³² Sai sojoji suka zo suka karya kafafun mutum na farko da aka gicciye tare da Yesu, da kuma na ɗayan. ³³ Amma sa’ad da suka zo kan Yesu suka tarar ya riga ya mutu, ba su karya kafafunsa ba. ³⁴ A maimako, sai ɗaya daga cikin sojojin ya soki Yesu a gefe da mashi, nan take jini da ruwa suka fito. ³⁵ Mutumin da ya gani ɗin shi ya ba da shaida, shaidarsa kuwa gaskiya ce. Ya san gaskiya yake faɗa, yana kuma ba da shaidar domin ku ma ku gaskata. ³⁶ Waɗannan abubuwa sun faru don a cika Nassi ne cewa, “Ba ko ɗaya daga cikin ƙasusuwansa da za a karya,”† ³⁷ kuma kamar yadda wani Nassi ya ce, “Za su dubi wanda suka soka.”

Jana’izar Yesu

(Mattiyyu 27.57-61; Markus 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸ Bayan haka, Yusuf mutumin Arimateya ya roki Bilatus a ba shi jikin Yesu. Yusuf dai almajirin Yesu ne, amma a boye domin yana tsoron Yahudawa. Da izinin Bilatus, ya zo ya ɗauki jikin. ³⁹ Yana tare da Nikodimus, wannan da ya taɓa zuwa wurin Yesu da dare. Nikodimus ya zo da mur da aloyes a gauraye, wajen awo ɗari. ⁴⁰ Da ɗaukwar jikin Yesu, sai su biyun suka nannaɗe shi tare da kayan ƙanshi a cikin kyallayen lalin bisa ga al’adar Yahudawa ta jana’iza. ⁴¹ A inda aka gicciye Yesu, akwai wani lambu, a cikin lambun kuwa akwai sabon kabari, wanda ba a taɓa sa kowa ba. ⁴² Da yake ranan nan, ranar Shirye-shirye ce ta Yahudawa, kabarin kuma yana kusa, sai suka binne Yesu a can.

20

Kabarin da ba kowa

(Mattiyyu 28.1-10; Markus 16.1-8; Luka 24.1-12)

¹ Da sassafe a ranar farko ta mako, tun da sauran duhu, Maryamu Magdalin ta tafi kabarin ta kuwa tarar an kawar da dutsen daga bakin kabarin. ² Sai ta zo da gudu wajen Siman Bitrus da ɗayan

* 19:24 Zab 22.18 † 19:36 Fit 12.46; Kid 9.12; Zab 34.20

almajirin, wanda Yesu yake kauna, ta ce, “Sun d’auke Ubangiji daga kabarin, ba mu kuma san inda suka sa shi ba!”

³ Sai Bitrus da almajirin nan suka nufi kabarin. ⁴ Dukansu biyu suna gudu, amma d’ayan almajirin ya tsere wa Bitrus ya kuma fara kai kabarin. ⁵ Ya sunkuya ya duba ciki ya ga kyallayen lilin ne kwance a can amma bai shiga ba. ⁶ Sa’an nan Siman Bitrus, wanda yake bayansa, ya iso ya kuwa wuce cikin kabarin. Ya ga kyallayen lilin kwance a can, ⁷ haka ma zanen binnewar da aka na’de kan Yesu da shi. Zanen a na’de yake shi ka’fai, a ke’be da lilin d’in. ⁸ A karshe sai almajirin nan, wanda ya kai kabarin da farko, shi ma ya shiga. Ya gani ya kuma gaskata. ⁹ (Har yanzu ba su fahimci Nassin nan da ya ce lalle ne Yesu ya tashi daga matattu ba.) ¹⁰ Sai almajiran suka koma zuwa inda suke zama.

Yesu ya bayyana ga Maryamu Magdalin

(Mattiyu 28.1-10; Markus 16.1-8; Luka 24.1-12)

¹¹ Maryamu kuwa ta tsaya a bakin kabarin daga waje tana kuka. Da tana cikin kuka, sai ta sunkuya ta leka cikin kabarin, ¹² sai ta ga wa’ansu mala’iku biyu saye da fararen tufafi, zaune a inda da gawar Yesu take, d’aya wajen kai d’ayan kuma wajen kafafu.

¹³ Suka tambaye ta cewa, “Mace, don me kike kuka?”

Ta ce, “Sun d’auke Ubangijina, ban kuma san inda suka ajiye shi ba.” ¹⁴ Da ta fa’cin haka, sai ta juya ta ga Yesu tsaye, sai dai ba ta gane cewa Yesu ne ba.

¹⁵ Sai ya ce, “Mace, don me kike kuka? Wa kike nema?”

Ta yi tsammani shi ne mai aikin lambun, sai ta ce, “Ranka ya da’de, in kai ne ka d’auke shi, gaya mini inda ka ajiye shi, in je in d’auke shi.”

¹⁶ Yesu ya ce mata, “Maryamu.”

Sai ta juya wajensa ta d’aga murya ta ce da Arameyanci, “Rabboni!” (Wanda yake nufin “Malam”).

¹⁷ Yesu ya ce, “Kada ki ri’ke ni, gama ban riga na koma wajen Uba tukuna ba. A maimako, ki tafi wajen ’yan’uwana ki gaya musu, ‘Ina komawa wajen Ubana da Ubanku, wajen Allahna da kuma Allahnku.’”

¹⁸ Sai Maryamu Magdalin ta wajen almajiran da labari cewa, “Na ga Ubangiji!” Ta kuma gaya musu cewa ya fa’da mata wa’annan abubuwa.

Yesu ya bayyana ga almajiransa

(Mattiyu 28.16-20; Markus 16.14-18; Luka 24.36-49)

¹⁹ Da Yamman ranar farko ta mako, sa’ad da almajiran suna tare, kofofi kuma suna a kulle saboda tsoron Yahudawa, sai ga Yesu ya zo ya tsaya a tsakiyarsu ya ce, “Salama ta kasance tare da ku!”

²⁰ Bayan ya fa’da haka, sai ya nuna musu hannuwansa da gefensa. Sai almajiran suka yi farin ciki kwarai da suka ga Ubangiji.

²¹ Sai Yesu ya sa’ke ce musu, “Salama ta kasance tare da ku! Kamar yadda Uba ya aiko ni, haka ni ma ina aikan ku.” ²² Da wannan sai ya hura musu numfashinsa ya ce, “Ku kar’fi Ruhu Mai Tsarki. ²³ Duk wanda kuka gafarta wa zunubansa, an gafarta masa ke nan. Duk wanda ba ku gafarta wa ba kuwa, ba a gafarta masa ba ke nan.”

Yesu ya bayyana ga Toma

²⁴ Toma kuwa (wanda ake kira Didaimus), d’aya daga cikin Sha Biyun, ba ya tare da almajiran sa’ad da Yesu ya zo. ²⁵ Saboda haka sauran almajiran suka ce masa, “Ai, mun ga Ubangiji!”

Amma ya ce musu, “Ina, ai, sai na ga ramin kusa a hannuwansa na sa yatsata a inda kusoshi suka kasance, na kuma sa hannuna a gefensa, in ba haka ba, ba zan gaskata ba.”

²⁶ Bayan mako guda, har wa yau almajiransa suna cikin gidan, Toma kuwa yana tare da su. Ko da yake kofofi suna kulle, sai ga Yesu ya zo ya tsaya a tsakiyarsu ya ce, “Salama ta kasance tare da ku!”

²⁷ Sa’an nan ya ce wa Toma, “Sa yatsarka nan; dubi hannuwana. Mi’ka hannunka ka sa a gefena. Ka daina shakka ka gaskata.”

²⁸ Toma ya ce masa, “Ya Ubangijina da Allahna!”

²⁹ Sai Yesu ya ce masa, “Wato ka gaskata saboda ka gan ni ne, masu albarka ne wa’anda ba su gan ni ba, amma suka gaskata.”

³⁰ Yesu ya yi waƙansu abubuwan banmamaki da yawa a gaban almajiransa da ba a rubuta a wannan littafi ba. ³¹ An dai rubuta waƙannan ne don ku gaskata Yesu ne Kiristi, Ɗan Allah kuma ta wurin gaskatawa ku sami rai a cikin sunansa.

21

Yesu da kamun kifin banmamaki

¹ Daga baya Yesu ya sāke bayyana kansa ga almajiransa, a bakin Tekun Tibariya.* Ga yadda ya faru. ² Siman Bitrus, Toma (wanda ake kira Didaimus), Natanayel daga Kana ta Galili, 'ya'yan Zebedi maza, da kuma waƙansu almajirai guda biyu suna tare. ³ Sai Siman Bitrus ya ce musu, “Za ni kamun kifi,” suka ce, “Za mu tafi tare da kai.” Saboda haka suka fita suka shiga jirgin ruwa, amma a daren nan ba su kama kome ba.

⁴ Da sassafe, sai ga Yesu tsaye a gaci, amma almajiran ba su gane cewa Yesu ne ba.

⁵ Sai ya ce musu, “**Abokai, kuna da kifi kuwa?**”

Suka amsa suka ce, “A'a.”

⁶ Ya ce musu, “**Ku jefa abin kamun kifinku dama da jirgin ruwan, za ku samu.**” Da suka yi haka, sai suka kāsa jawo abin kamun kifin saboda yawan kifi.

⁷ Sai almajirin da Yesu yake ƙauna ya ce wa Bitrus, “Ai, Ubangiji ne!” Nan da nan da Siman Bitrus ya ji ya ce, “Ai, Ubangiji ne,” sai ya yafa mayafinsa (don dā ma ya tuƙe shi), ya fāƙa cikin ruwan. ⁸ Sauran almajiran kuwa suka bi shi cikin jirgin ruwan, janye da abin kamun kifin cike da kifi, don ba su da nisa daga gaci, wajen yadi ƙari ne. ⁹ Da suka sauka, sai suka ga garwashin wuta a can da kifi a kai, da kuma 'yan burodi.

¹⁰ Yesu ya ce musu, “**Ku kawo waƙansu kifin da kuka kama yanzu.**” ¹¹ Sai Siman Bitrus ya hau ya jawo abin kamun kifin gaci. Ya cika da manyan kifi, 153, amma duk da yawansun nan abin kamun kifin bai tsintsinke ba. ¹² Yesu ya ce musu, “**Ku zo ku karya kumallo.**” Ba wani daga cikin almajiran da ya yi karambanin tambayarsa, “Wane ne kai?” Sun san cewa Ubangiji ne. ¹³ Yesu ya zo, ya ƙauki burocin da ba su, haka kuma kifin. ¹⁴ Wannan fa shi ne sau na uku da Yesu ya bayyana kansa ga almajiransa bayan an tashe shi daga matattu.

Yesu ya sāke tabbatar da Bitrus

¹⁵ Da suka gama ci, sai Yesu ya ce wa Siman Bitrus, “**Siman ƙan Yohanna, kana ƙaunata da gaske fiye da waƙannan?**”

Ya ce, “I, Ubangiji, ka san cewa ina sonka.”

Yesu ya ce, “**Ciyar da 'ya'yan tumakina.**”

¹⁶ Har wa yau Yesu ya ce, “**Siman ƙan Yohanna, kana ƙaunata da gaske?**”

Ya amsa ya ce, “I, Ubangiji, ka san cewa ina sonka.”

Yesu ya ce, “**Lura da tumakina.**”

¹⁷ Sau na uku ya ce masa, “**Siman ƙan Yohanna, kana ƙaunata?**”

Sai Bitrus ya ɓata rai saboda Yesu ya tambaye shi sau na uku, “**Kana ƙaunata?**” Ya ce, “Ubangiji ka san kome duka; ka san cewa, ina ƙaunarka.”

Yesu ya ce, “**Ciyar da tumakina.**” ¹⁸ **Gaskiya nake faƙa** maka, sa'ad da kake saurayi kakan yi wa kanka sutura ka tafi inda ka so; amma sa'ad da ka tsufa za ka miƙa hannuwanka, wani dabam yā yi maka sutura yā kai ka inda ba ka so.” ¹⁹ Yesu ya faɗi wannan ne, don yā nuna irin mutuwar da Bitrus zai yi yā ƙaukaka Allah. Sa'an nan ya ce masa, “**Bi ni!**”

²⁰ Bitrus ya juya ya ga cewa almajirin nan da Yesu yake ƙauna yana binsu. (Wannan ne ya jingina a jikin Yesu sa'ad da suke cin abincin yamman nan da ya ce, “Ubangiji wane ne zai bashe ka?”) ²¹ Da Bitrus ya gan shi sai ya ce, “Ubangiji, wannan fa?”

²² Yesu ya amsa ya ce, “**Idan na so yā kasance da rai har in dawo, mene ne naka a ciki? Kai dai bi ni.**”

²³ Saboda wannan, jita-jita ta bazu a cikin 'yan'uwa cewa wannan almajirin ba zai mutu ba. Amma fa Yesu bai ce ba zai mutu ba; shi dai ya ce, “**In na so yā kasance da rai har in dawo, mene ne naka a ciki?**”

* 21:1 Wato, Tekun Galili

²⁴ Wannan shi ne almajirin da ya ba da shaida a kan waƙannan abubuwa ya kuma rubuta su. Mun san cewa shaidarsa gaskiya ce.

²⁵ Yesu ya yi waƙansu abubuwa da yawa kuma. Da a ce an rubuta kowannensu, na tabbata ko duniya duka ba za tã sami wuri saboda littattafan da za a rubuta ba.

Ayyukan Manzanni

An ɗauki Yesu zuwa sama

¹ A littafina na farko, Tiyofilus, na rubuta game da dukan abin da Yesu ya fara yi, da abin da ya koyar ² har zuwa ranar da aka ɗauke shi zuwa sama, bayan ya ba da umarnai ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzannin da ya zaɓa. ³ Bayan wahalarsa, ya bayyana kansa ga waɗannan mutane ya kuma ba da tabbatattun alamu masu yawa cewa yana da rai. Ya bayyana a gare su har kwana arba'in ya kuma yi musu magana game da mulkin Allah. ⁴ A wani lokaci, yayinda yake ci tare da su, ya ba su wannan umarni, “**Kada ku bar Urushalima, amma ku jira kyautar da Ubana ya yi alkawari, wadda kuka ji na yi magana a kai.** ⁵ **Gama Yohanna ya yi baftisma da* ruwa, amma a cikin 'yan kwanaki za a yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki.**”

⁶ Saboda haka, sa'ad da suka taru, sai suka tambaye shi, “Ubangiji, a wannan lokaci za ka mayar da mulki ga Isra'ila?”

⁷ Ya ce musu, “**Ba naku ba ne ku san lokuta ko ranakun da Uban ya shirya cikin ikonsa.** ⁸ **Amma ku za ku karɓi** iko sa'ad da Ruhu Mai Tsarki ya sauka a kanku; za ku kuma zama shaiduna cikin Urushalima, da kuma cikin dukan Yahudiya da Samariya, zuwa kuma iyakar duniya.”

⁹ Bayan ya faɗi wannan, sai aka ɗauke shi sama a idanunsu sai wani girgije ya rufe shi daga ganinsu.

¹⁰ Suna zuba ido a bisa, zuwa cikin sararin sama yayinda yake tafiya, nan da nan, sai ga mutane biyu saye da fararen riguna tsaye kusa da su. ¹¹ Sai suka ce, “Mutanen Galili, don me kuke tsaye a nan kuna duban sararin sama? Wannan Yesu, wanda aka ɗauke daga gare ku zuwa sama, zai komo daidai yadda kuka ga ya tafi sama.”

An zaɓi Mattiyas yā ɗauki matsayin Yahuda

¹² Sai suka koma Urushalima daga tudun da ake kira Dutsen Zaitun, tafiyar ranar Asabbaci guda daga birnin. ¹³ Da suka iso, sai suka hau gidan sama, zuwa ɗakin da suke zama. Waɗanda suka kasance kuwa su ne,

Bitrus, Yohanna, Yakub da Andarawus;
Filibus da Toma;
Bartolomeyu da Mattiyu;
Yakub ɗan Alfayus da Siman Zilot, da kuma Yahuda ɗan Yakub.

¹⁴ Waɗannan duka suka dukufa cikin addu'a, tare da waɗansu mata da Maryamu mahaifiyar Yesu, da kuma tare da 'yan'uwansa.

¹⁵ A waɗancan kwanakin Bitrus ya miƙe tsaye cikin 'yan'uwa masu bi (taron da ya yi kusan mutum ɗari da ashirin) ¹⁶ ya ce, “Yan'uwana, dole a cika Nassin nan da Ruhu Mai Tsarki ya yi magana tun da daɗewa ta bakin Dawuda game da Yahuda, wanda ya zama jagora ga waɗanda suka kama Yesu ¹⁷ dā shi ɗaya ne cikinmu, ya kuma yi hidima a cikin aikin nan.”

¹⁸ (Da ladar da ya samu saboda muguntarsa Yahuda ya sayi wani fili; a can ya fāɗi da kā, jikinsa ya fashe, hanjinsa kuma duk suka zubo. ¹⁹ Kowa a Urushalima ya ji game da wannan, saboda haka suka kira wannan filin Akeldama, da yarensu, wato, Filin Jini.)

²⁰ Bitrus ya ce, “Gama yana a rubuce a cikin Littafin Zabura cewa,

“Bari wurinsa yā zama babu kowa;
kada kowa ya zauna a cikinsa,†

kuma,

“Bari wani ya ɗauki matsayinsa na shugabanci.’‡

* 1:5 Ko kuwa a cikin † 1:20 Zab 69.25 ‡ 1:20 Zab 109.8

²¹ Saboda haka dole a zaɓi ɗaya daga cikin mutanen da suke tare da mu duk lokacin da Ubangiji Yesu yake shiga da fita a cikinmu, ²² farawa daga baftisma ta Yohanna har zuwa sa'ad da aka ɗauke Yesu daga gare mu. Gama dole ɗaya daga waɗannan ya zama shaidar tashinsa daga matattu tare da mu.”

²³ Saboda haka suka gabatar da mutane biyu. Yusuf mai suna Barsabbas (da aka kuma sani da Yustus) da kuma Mattiyas. ²⁴ Sai suka yi addu'a suka ce, “Ubangiji, ka san zuciyar kowa. Nuna mana wanne a cikin waɗannan biyu da ka zaɓa ²⁵ ya karɓi wannan aikin manzanci, wanda Yahuda ya bari don yā tafi wurin da yake nasa.” ²⁶ Sa'an nan suka jefa kuri'u, kuri'ar kuwa ta fāɗo a kan Mattiyas; sai aka sa shi cikin manzannin nan goma sha ɗaya.

2

Ruhu Mai Tsarki ya zo a Fentekos

¹ Da ranar Fentekos ta yi, dukansu suna tare wuri ɗaya. ² Ba zato ba tsammani sai aka ji motsi kamar ta babbar iska tana hurowa daga sama ta kuma cika dukan gidan da suke zaune. ³ Suka ga wani abin da ya yi kama da harsunan wuta, suka rarrabu suna kuma sassauka a kan kowannensu. ⁴ Dukansu kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki suka kuma fara magana da waɗansu harsuna yadda Ruhu ya sa suka iya.

⁵ To, a Urushalima akwai Yahudawa masu tsoron Allah, daga kowace kasa a duniya. ⁶ Da suka ji wannan motsi, taro ya haɗu wuri ɗaya a ruɗe, domin kowannensu ya ji suna magana da yarensa. ⁷ Cike da mamaki, suka yi tambaya suna cewa, “Ashe, duk waɗannan mutane masu magana ba Galiliyawa ba ne? ⁸ To, yaya kowannenmu yana ji suna yarensa? ⁹ Fartiyawa, Medes da Elamawa; mazaunan Mesofotamiya, Yahudiya da Kaffadokiya, Fontus da Asiya, ¹⁰ Firjiya da Famfiliya, Masar da sassa Libiya kusa da Sairin; baƙi daga Roma ¹¹ (Yahudawa da kuma waɗanda suka tuba suka shiga Yahudanci); Kiretawa da Larabawa, mun ji su suna shelar abubuwan banmamaki na Allah da yarenmu!” ¹² A ruɗe kuma cike da mamaki, suka tambayi junansu cewa, “Mene ne wannan yake nufi?”

¹³ Duk da haka waɗansu suka yi musu ba'a suka ce, “Sun yi tatil da ruwan inabi ne.”

Bitrus ya yi wa taron jawabi

¹⁴ Sai Bitrus ya miƙe tsaye tare da Sha Ɗayan nan, ya ɗaga muryarsa ya yi wa taron jawabi ya ce, “Yan'uwana Yahudawa da dukanku da kuke zama cikin Urushalima, bari in bayyana muku wannan, ku saurara da kyau ga abin da zan faɗa. ¹⁵ Waɗannan mutane ba su bugu ba, kamar yadda kuka ɗauka. Yanzu ƙarfe tara na safe ne kawai! ¹⁶ A'a, ai, abin da aka yi magana ta bakin annabi Yowel ke nan cewa,

¹⁷ “Allah ya ce, ‘A kwanakin ƙarshe,
zan zubo Ruhuna bisa dukan mutane.
‘Ya'yanku maza da mata za su yi annabci,
samarinku za su ga wahayoyi,
dattawanku kuma za su yi mafarkai.

¹⁸ Kai, har ma a kan bayina, maza da mata,
zan zubo Ruhuna a waɗancan kwanaki,
za su kuwa yi annabci.

¹⁹ Zan nuna abubuwan banmamaki a sararin sama
da alamu a nan kasa,
jini da wuta da kuma hauhawan hayaki.

²⁰ Za a mai da rana duhu,
wata kuma ya zama jini,
kafin zuwa rana mai girma da kuma ta ɗaukaka ta Ubangiji.

²¹ Kuma duk wanda ya kira
bisa sunan Ubangiji zai sami ceto.’*

²² “Mutanen Isra'ila, ku saurari wannan. Yesu Banazare shi ne mutumin da Allah ya tabbatar muku ta wurin mu'ujizai, ayyukan banmamaki, da kuma alamu, waɗanda Allah ya yi a cikinku ta wurinsa,

* 2:21 Yow 2.28-32

kamar yadda ku kanku kuka sani. ²³ An ba da wannan mutum gare ku bisa ga nufin Allah da kuma rigyasaninsa, ku kuma tare da taimakon mugayen mutane, kuka kashe shi ta wurin kafa shi a kan gicciye. ²⁴ Amma Allah ya tashe shi daga matattu, ya 'yantar da shi daga azabar mutuwa, don ba ya yiwuwa mutuwa ta riƙe shi. ²⁵ Dawuda ya yi faɗi game da shi cewa,

“Kullum ina ganin Ubangiji a gabana.

Gama yana a hannuna na dama,
ba zan jijjigu ba.

²⁶ Saboda haka, zuciyata na farin ciki, harshena kuma na murna,
jikina kuma zai kasance da bege,

²⁷ gama ba za ka bar ni cikin kabari ba,
ba kuwa za ka yarda Mai Tsarkinka yã ruɓa ba.

²⁸ Ka sanar da ni hanyoyin rai,
za ka cika ni da farin ciki a gabanka.”†

²⁹ “Yan’uwa, zan iya tabbatar muku gabagadi cewa kakanmu Dawuda ya mutu aka kuma binne shi, kabarinsa kuwa yana a nan har yã zuwa yau. ³⁰ Amma shi annabi ne ya kuma san abin da Allah ya yi masa alkawari da rantsuwa cewa zai ɗora ɗaya daga cikin zuriyarsa a kan gadon sarautarsa. ³¹ Ganin abin da yake gaba, ya yi magana a kan tashin Kiristi daga matattu cewa, ba a bar shi a kabari ba, jikinsa kuma bai ruɓa ba. ³² Allah ya tashe wannan Yesu zuwa rai, mu kuwa duk shaidu ne ga wannan. ³³ An ɗaukaka shi zuwa ga hannun dama na Allah, ya karɓi alkawarin Ruhu Mai Tsarki daga Uba, ya kuma zubo abin da yanzu kuke gani kuke kuma ji. ³⁴ Gama Dawuda bai hau zuwa sama ba, duk da haka ya ce,

“Ubangiji ya ce wa Ubangijina,
“Zauna a hannun damana,

³⁵ sai na sa abokan gābanka
su zama matashin sawunka.”‡

³⁶ “Saboda haka bari dukan Isra’ila su tabbatar da wannan. Allah ya mai da wannan Yesu, da kuka gicciye, Ubangiji da kuma Kiristi.”

³⁷ Sa’ad da mutane suka ji wannan, sai suka soku a zuci sai suka ce wa Bitrus da sauran manzanni,
“Yan’uwa, me za mu yi?”

³⁸ Bitrus ya amsa, “Ku tuba a kuma yi muku baftisma, kowannenku a cikin sunan Yesu Kiristi domin gafarar zunubanku. Za ku kuwa karɓi kyautar Ruhu Mai Tsarki. ³⁹ Alkawarin dominku ne da 'ya'yanku da kuma dukan waɗanda suke da nesa, domin dukan waɗanda Ubangiji Allahnmu zai kira.”

⁴⁰ Da waɗansu kalmomi masu yawa ya gargaɗe su; ya kuma roke su cewa, “Ku ceci kanku daga wannan lalataccen zamani.” ⁴¹ Waɗanda suka yarda da saƙonsa kuwa aka yi musu baftisma, a ranar kuwa yawansu ya ƙaru da mutum kusan dubu uku.

Zumuncin masu bi

⁴² Suka ba da kansu ga koyarwar manzanni da kuma ga zumunci, ga gutsuttsura burodi da kuma ga addu’a. ⁴³ Kowa ya cika da tsoro, manzannin kuwa suka aikata abubuwan banmamaki da alamu masu yawa. ⁴⁴ Dukan masu bi suna tare, suna kuma mallakar kome tare. ⁴⁵ Suka dinga sayar da ƙaddarorinsu da kayayyakinsu, suka ba wa kowa gwargwadon bukatarsa. ⁴⁶ Kowace rana suka ci gaba da taruwa a filin haikali. Suka gutsuttsura burodi a gidajensu suna cin abinci tare da farin ciki da zuciyar ɗaya, ⁴⁷ suna yabon Allah suna kuma samun tagomashin dukan mutane. Ubangiji kuwa ya ƙara yawansu kowace rana na waɗanda suke samun ceto.

3

Bitrus ya warkar da gurgu mai bara

¹ Wata rana, Bitrus da Yohanna suna haurawa zuwa haikali a lokacin addu’a da ƙarfe uku na rana. ² To, sai ga wani da aka haifa gurgu ana ɗauke da shi zuwa ƙofar haikalin da ake kira Kyakkyawa, inda akan ajiye kowace rana, don yã yi bara daga masu shigowa cikin filayen haikali. ³ Da ya ga Bitrus da

† 2:28 Zab 16.8-11 ‡ 2:35 Zab 110.1

Yohanna suna gab da shiga, sai ya roke su kuɗi. ⁴ Bitrus kuwa ya kafa masa ido, haka ma Yohanna. Sai Bitrus ya ce, “Dube mu!” ⁵ Saboda haka mutumin ya mai da hankalinsa a kansu, yana fata samun wani abu daga gare su.

⁶ Sai Bitrus ya ce, “Azurfa ko zinariya ba ni da su, amma abin da nake da shi, shi zan ba ka. A cikin sunan Yesu Kiristi Banazare, ka yi tafiya.” ⁷ Ta wurin kama hannunsa na dama, ya taimake shi ya miƙe, nan take kafafu da idon sawun mutumin suka yi ƙarfi. ⁸ Sai ya yi wuf da kafafunsa ya fara tafiya. Ya tafi tare da su ya shiga cikin filin haikali yana tafiya yana tsalle, yana kuma yabon Allah. ⁹ Sa’ad da dukan mutane suka gan shi yana tafiya yana yabon Allah, ¹⁰ sai suka gane cewa shi ne mutumin nan wanda dā yake zama yana bara a bakin ƙofar haikalin da ake kira Kyakkyawa, suka kuwa cika da mamaki da tsoro a kan abin da ya faru gare shi.

Bitrus ya yi wa masu kallo magana

¹¹ Tun mai bawan yana riƙe da Bitrus da Yohanna, dukan mutanen suka yi mamaki, suka zo wurinsu a guje a inda ake kira Shirayin Solomon. ¹² Da Bitrus ya ga haka, sai ya ce musu, “Mutanen Isra’ila, don me wannan ya ba ku mamaki? Don me kuke kallonmu sai ka ce da ikon kanmu ne ko kuwa don ibadarmu ne muka sa wannan mutum ya yi tafiya?” ¹³ Allah na Ibrahim, Ishaku, da Yaƙub, Allah na kakanninmu, ya ɗaukaka bawansa Yesu. Ku kuka ba da shi domin a kashe, kuka yi mūsun saninsa a gaban Bilatus, ko da yake ya yi niyya ya sake shi. ¹⁴ Kuka yi mūsun sanin Mai Tsarki da Mai Adalci kuka roka a sakar muku mai kisankai. ¹⁵ Kuka kashe tushen rai, amma Allah ya tashe shi daga matattu. Mu shaidu ne ga wannan. ¹⁶ Ta wurin bangaskiya cikin sunan Yesu ne wannan mutum da kuke gani kuka kuma sani ya sami ƙarfi. Da sunan Yesu, da kuma bangaskiyar da take samuwa ta wurinsa ne ya ba shi cikakkiyar warkarwa, yadda dukanku kuke gani.

¹⁷ “To, ’yan’uwa, na san cewa, kun aikata wannan cikin jahilci ne, yadda shugabanninku suka yi. ¹⁸ Amma ta haka ne Allah ya cika abin da ya rigyafaɗi ta bakin dukan annabawa cewa, Kiristinsa zai sha wahala. ¹⁹ Saboda haka ku tuba, ku juyo ga Allah, don a shafe zunubanku, don lokutan wartsakewa su zo daga wurin Ubangiji, ²⁰ don kuma ya iya aika da Kiristi, wanda aka naɗa tun dā saboda ku, Yesu ke nan. ²¹ Dole yā kasance a sama, sai lokaci ya yi da Allah zai mai da kome sabo, yadda ya yi alkawari tun dā ta wurin annabawansa masu tsarki. ²² Gama Musa ya ce, ‘Ubangiji Allahnku zai tasar muku wani annabi kamar ni daga cikin mutanenku; dole ku saurari duk abin da ya faɗa muku. ²³ Duk wanda bai saurare shi ba za a ware shi gaba ɗaya daga mutanensa.*

²⁴ “Tabbatacce, dukan annabawa daga Sama’ila zuwa gaba, dukansu da suka yi magana, sun rigya faɗin waɗannan kwanaki. ²⁵ Ku kuwa magādan annabawan ne da kuma na alkawarin da Allah ya yi da kakanninku. Ya ce wa Ibrahim, ‘Ta wurin zuriyarka, dukan kabilan duniya za su sami albarka.’†

²⁶ Da Allah ya tashe bawansa, ya aike shi da fari zuwa gare ku don yā albarkace ku ta wurin juye kowannenku daga mugayen hanyoyinku.”

4

Bitrus da Yohanna a gaban majalisa

¹ Sai firistoci da shugaban masu gadin haikalin da kuma Sadukiyawa suka hauro wurin Bitrus da Yohanna yayinda suke cikin magana da mutane. ² Sun damu ƙwarai da gaske domin manzannin suna koya wa mutane suna kuma shela a cikin Yesu cewa akwai tashin matattu. ³ Sai suka kama Bitrus da Yohanna, amma da yake yamma ta riga ta yi sai suka sa su cikin kurkuku sai kashegari. ⁴ Amma da yawa da suka ji saƙon suka gaskata, yawan mutanen kuwa ya ƙaru ya kai wajen dubu biyar.

⁵ Kashegari, sai masu mulki, dattawa da kuma malaman dokoki suka taru a Urushalima. ⁶ Annas babban firist yana nan, haka ma Kayifas Yohanna, Alekzanda da kuma sauran mutanen da suke iyalin babban firist. ⁷ Suka sa aka kawo Bitrus da Yohanna a gabansu suka kuma fara yin musu tambayoyi cewa, “Da wane iko ko da wane suna kuka yi wannan?”

⁸ Sai Bitrus, cike da Ruhu Mai Tsarki ya ce musu, “Masu mulki da dattawan mutane! ⁹ In ana tuhumarmu ne yau saboda alherin da aka yi wa gurgun nan da kuma yadda aka warkar da shi, ¹⁰ to,

* 3:23 M Sh 18.15,18,19 † 3:25 Far 22.18; Far 26.4

sai ku san wannan, ku da dukan mutanen Isra'ila cewa da sunan Yesu Kiristi Banazare, wanda kuka gicciye amma wanda Allah ya tasar daga matattu ne, wannan mutum yake tsaye a gabanku lafiyayye.

¹¹ Shi ne,

“dutsen da ku magina kuka ki,

wanda kuwa ya zama dutsen kusurwar gini.”*

¹² Ba a samun ceto ta wurin wani dabam, gama babu wani suna a ƙarƙashin sama da aka ba wa mutane wanda ta wurinsa dole mu sami ceto.”

¹³ Da suka ga ƙarfin halin Bitrus da Yohanna suka kuma gane cewa su marasa ilimi ne, talakawa kuma, sai suka yi mamaki suka kuma lura cewa waƙannan mutane sun kasance tare da Yesu. ¹⁴ Amma da yake sun ga mutumin da aka warkar yana tsaye a wurin tare da su, sai suka rasa abin faɗi. ¹⁵ Saboda haka suka umarta a fitar da su daga Majalisar, sa'an nan suka yi shawara da juna. ¹⁶ Suka ce, “Me za mu yi da waƙannan mutane? Kowa da yake zama a Urushalima ya san sun yi abin banmamaki, kuma ba za mu iya yin mūsu wannan ba. ¹⁷ Amma don a hana wannan abu daga ƙara bazuwa cikin mutane, dole mu kwaɓe mutanen nan kada su ƙara yi wa kowa magana cikin wannan suna.”

¹⁸ Sai suka sāke kiransu ciki suka kuma umarce su kada su kuskura su yi magana ko su ƙara koyarwa a cikin sunan Yesu. ¹⁹ Amma Bitrus da Yohanna suka amsa, “Ku shari'anta da kanku ko daidai ne a gaban Allah mu yi muku biyayya maimakon Allah. ²⁰ Gama ba za mu iya daina yin magana game da abin da muka gani muka kuma ji ba.”

²¹ Bayan ƙarin barazana sai suka bar su su tafi. Ba su iya yanke shawara yadda za a hore su ba, domin dukan mutane suna yabon Allah saboda abin da ya faru. ²² Gama mutumin da ya sami warkarwar banmamaki, shekarunsa sun fi arba'in.

Addu'ar masu bi

²³ Da aka sake su, Bitrus da Yohanna suka koma wajen mutanensu suka ba da labarin duk abin da manyan firistoci da dattawa suka faɗa musu. ²⁴ Sa'ad da suka ji wannan, sai suka ɗaga muryoyinsu gaba ɗaya cikin addu'a ga Allah, suka ce, “Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kai ka halicci sama da ƙasa da kuma teku, da kome da yake cikinsu. ²⁵ Ka yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki ta bakin bawanka, kakanmu Dawuda cewa,

“Don me ƙasashe suke fushi,
mutane kuma suke kulla shawara a banza?

²⁶ Sarakunan duniya sun ja dāgā,
masu mulki kuma sun taru gaba ɗaya,
suna gāba da Ubangiji
da kuma Shafaffensa†.

²⁷ Tabbatacce Hiridus da Buntus Bilatus suka haɗu tare da Al'ummai da kuma mutanen Isra'ila a wannan birni ce don su kulla gāba da bawanka mai tsarki Yesu, wanda ka shafe. ²⁸ Sun aikata abin da ikonka da kuma nufinka ya riga ya shirya tuntuni zai faru. ²⁹ Yanzu, Ubangiji, ka dubi barazanansu ka kuma sa bayinka su furta maganarka da iyakar ƙarfin hali. ³⁰ Ka miƙa hannunka don ka warkar ka kuma yi ayyukan banmamaki da alamu masu banmamaki ta wurin sunan bawanka mai tsarki Yesu.”

³¹ Bayan suka yi addu'a, sai inda suka taru ya jijjigu. Dukansu kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki, suka yi ta shaidar maganar Allah babu tsoro.

Masu bi sun ba da mallakarsu a rarraba

³² Dukan masu bi kuwa zuciyarsu ɗaya ne, nufinsu kuwa ɗaya. Babu wani da ya ce abin da ya mallaka nasa ne, amma sun raba kome da suke da shi. ³³ Da iko mai ƙarfi manzanni suka ci gaba da shaidar tashin matattu na Ubangiji Yesu, alheri mai yawa kuwa yana bisansu duka. ³⁴ Babu mabukata a cikinsu. Lokaci-lokaci waƙanda suke da gonaki ko gidaje sukan sayar da su, su kawo kuɗi daga abin da suka sayar, ³⁵ su ajiye a sawun manzannin, a kuma raba wa kowa gwargwadon bukatarsa.

³⁶ Yusuf, wani Balawe daga Saifurus, wanda manzanni suke kira Barnabas (wanda yake nufin Dan Ƙarfafawa) ³⁷ ya sayar da wata gonar da ya mallaki ya kuma kawo kuɗin ya ajiye a sawun manzanni.

* 4:11 Zab 118.22 † 4:26 Zab 2.1,2

5

Ananiyas da Saffiratu

¹ To wani mutum mai suna Ananiyas tare da matarsa Saffiratu, shi ma ya sayar da wata mallakarsa.

² Da cikakken sanin matarsa ya ajiye sashi daga cikin kuɗin don kansa, ya kuma kawo sauran ya ajiye a sawun manzanni.

³ Sai Bitrus ya ce, “Ananiyas, ta yaya Shaidan ya cika zuciyarka haka da ka yi wa Ruhu Mai Tsarki karya ka kuma ajiye wa kanka sauran kuɗin da ka karɓa na filin? ⁴ Ba naka ba ne kafin ka sayar da shi? Bayan da ka sayar da shi kuma, kuɗin ba naka ba ne? Me ya sa ka yi tunanin yin irin wannan abu? Ba mutum ne ka yi wa karya ba, Allah ne ka yi masa.”

⁵ Da Ananiyas ya ji wannan, sai ya fāɗi ya mutu. Sai babban tsoro kuwa ya kama duk waɗanda suka ji abin da ya faru. ⁶ Sai samari suka zo gaba, suka naɗe gawarsa, suka fitar da shi suka je suka binne.

⁷ Bayan kusan awa uku, sai matarsa ta shigo, ba da sanin abin da ya faru ba. ⁸ Bitrus ya tambaye ta ya ce, “Gaya mini, kuɗin da yake da Ananiyas kuka sayar da filin ke nan?”

Ta ce, “I, haka ne muka sayar.”

⁹ Bitrus ya ce mata, “Ta yaya kuka yarda ku gwada Ruhun Ubangiji? Duba! Sawun mutanen da suka binne mijinki suna bakin kofa, za su kuwa ɗauke ki zuwa waje ke ma.”

¹⁰ Nan take ta fāɗi a kafafunsa ta mutu. Sai samarin suka shigo ciki, suka kuwa same ta matacciya, suka ɗauke ta suka kai ta waje suka binne ta kusa da mijinta. ¹¹ Babban tsoro ya kama dukan ikkilisiya da kuma duk wanda ya ji game da abubuwan nan.

Manzanni sun warkar da mutane da yawa

¹² Manzannin suka yi ayyukan da alamu masu banmamaki masu yawa a cikin mutanen. Dukan masu bi kuwa sukan taru a Shirayin Solomon. ¹³ Ba wanda ya yi karambanin shiga cikinsu, duk da haka mutane suna girmama su kwarai. ¹⁴ Duk da haka, maza da matan da suke gaskata ga Ubangiji sai karuwa suke, suka kuma karu a yawa. ¹⁵ A sakamakon haka, mutane suka kawo marasa lafiya a tituna suka kwantar da su a kan gadaje da tabarmai domin aƙalla inuwar Bitrus za tã bi kan waɗansunsu yayinda yake wucewa. ¹⁶ Jama'a ma suka tattaru daga garuruwa kewaye da Urushalima suna kawo marasa lafiyarsu da kuma waɗanda mugayen ruhohi suke damun su, dukansu kuwa suka warke.

An tsananta wa manzanni

¹⁷ Sai babban firist da dukan abokan aikinsa, waɗanda suke na ƙungiyar Sadukiyawa suka cika da kishi. ¹⁸ Suka kama manzannin suka sa su a kurkukun da ake sa kowa da kowa. ¹⁹ Amma da dare wani mala'ikan Ubangiji ya buɗe kofofin kurkukun ya fitar da su. ²⁰ Ya ce, “Ku je ku tsaya a filin haikali ku sanar wa mutane cikakken saƙon wannan sabon rai.”

²¹ Da gari ya waye, sai suka shiga filin haikali, yadda aka faɗa musu, suka kuwa fara koyar da mutane.

Sa'ad da babban firist da abokan aikinsa suka iso, sai suka kira Majalisa gaba ɗaya dukan dattawan Isra'ila, suka kuma aika kurkuku a zo da manzannin. ²² Amma da dogarawan suka iso kurkukun, ba su same su a can ba. Saboda haka suka dawo suka ba da labari, suka ce, ²³ “Mun iske kurkukun a kulle sosai, da masu gadi suna tsaye a bakin kofofin; amma da muka buɗe su, sai muka tarar ba kowa a ciki.” ²⁴ Da jin wannan labari, sai shugaban masu gadin haikali da manyan firistocin suka ruɗe, suna tunanin abin da wannan al'amari zai zama.

²⁵ Sai wani ya zo ya ce, “Ga shi! Mutanen da kuka sa a kurkuku suna tsaye a filin haikali suna koya wa mutane.” ²⁶ Da wannan, shugaban ya tafi tare da dogarawansa suka kawo manzannin. Sun kawo su amma fa ba ƙarfi da yaji ba, don suna tsoro kada mutane su jajjefe su da duwatsu.

²⁷ Da suka kawo manzannin, sai suka sa su suka bayyana a gaban Majalisar don babban firist ya tuhume su. ²⁸ Ya ce, “Mun kwaɓe ku da gaske kada ku fara koyarwa cikin wannan suna, duk da haka kun cika Urushalima da koyarwarku, har ma kuna so ku ɗora mana lafin jinin mutumin nan.”

²⁹ Bitrus da sauran manzannin suka amsa suka ce, “Dole ne mu yi wa Allah biyayya a maimakon mutane! ³⁰ Allahn kakanninmu ya tã da Yesu daga matattu, wanda kuka kashe ta wurin ratayewa a bisan itace. ³¹ Allah ya ɗaukaka shi zuwa hannun damansa a matsayin Yerima da Mai Ceto don yã kawo tuba da gafarar zunubai ga Isra'ila. ³² Mu shaidu ne ga waɗannan abubuwa, haka kuma Ruhu Mai Tsarki, wanda Allah ya ba wa waɗanda suke yin masa biyayya.”

³³ Da suka ji haka, sai suka yi fushi suka so su kashe su. ³⁴ Amma wani Bafarisiyen da ake kira Gamaliyel, wani malamin doka, wanda dukan mutane ke girmamawa, ya miƙe tsaye a Majalisar ya umarta a fitar da mutanen waje na ɗan lokaci. ³⁵ Sa'an nan ya yi musu jawabi ya ce, "Mutanen Isra'ila, ku yi kula da kyau da abin da kuke niyyar yi wa mutanen nan. ³⁶ Kwanan baya, Teyudas ya bullo, yana cewa wai shi wani mutum ne, kuma wajen mutane ɗari huɗu suka bi shi. Aka kuwa kashe shi, dukan masu binsa kuwa suka watse, kome ya wargaje. ³⁷ Bayansa, Yahuda mutumin Galili ya bullo a kwanakin ƙidaya, ya jagoranci mutane cikin tawaye. Shi ma aka kashe shi, dukan mabiyansa kuma aka watsar da su. ³⁸ Saboda haka, a wannan batu na yanzu, ina ba ku shawara. Ku kyale mutanen nan! Ku bar su su tafi! Gama in manufarsu ko ayyukansu na mutum ne, ai, zai rushe. ³⁹ Amma in daga Allah ne, ba za ku iya hana waɗannan mutane ba, za ku dai sami kanku kuna gāba da Allah ne."

⁴⁰ Jawabinsa ya rinjaye su. Suka kira manzannin suka sa aka yi musu bulala. Sa'an nan suka kwaɓe su kada su kara magana a cikin sunan Yesu, suka kuma bar su suka tafi.

⁴¹ Manzannin suka bar Majalisar, suna farin ciki domin an ga sun cancanta a kunyata su saboda Sunan nan. ⁴² Kowace rana, a filin haikali da kuma gida-gida, ba su fasa koyarwa da kuma shelar labari mai daɗi cewa Yesu shi ne Kiristi ba.

6

Zaɓen mutane bakwai

¹ A waɗannan kwanaki, sa'ad da yawan almajirai suke ƙaruwa, sai Yahudawan masu jin Hellenanci a cikinsu suka yi gunaguni a kan Yahudawan da suke Ibraniyawa domin ba a kula da gwaurayensu a wajen raba abinci na yau da kullum. ² Saboda haka Sha Biyun nan suka tara dukan almajirai wuri ɗaya, suka ce, "Bai zai yi kyau mu bar hidimar maganar Allah don mu shiga hidimar abinci ba. ³ Yan'uwa, ku zaɓi mutum bakwai daga cikinku waɗanda aka sani suna cike da Ruhu da kuma hikima. Mu kuwa za mu danƙa musu wannan aiki ⁴ mu kuwa mu mai da halinmu ga yin addu'a da kuma hidimar maganar Allah."

⁵ Wannan shawarar kuwa ta gamshi dukan ƙungiyar. Sai suka zaɓi Istifanus, mutumin da yake cike da bangaskiya da kuma Ruhu Mai Tsarki; da Filibus, Burokorus, Nikano, Timon, Farmenas, da Nikolas daga Antiyok, wanda ya tuba zuwa Yahudanci. ⁶ Suka gabatar da waɗannan mutane wa manzanni, waɗanda kuwa suka yi addu'a, suka ɗibiya hannuwansu a kansu.

⁷ Saboda haka maganar Allah ta yaɗu. Yawan almajirai a Urushalima kuwa ya yi saurin ƙaruwa, firistoci masu yawa kuma suka zama masu biyayya ga wannan bangaskiya.

An kama Istifanus

⁸ To, Istifanus, mutum cike da alheri da ikon Allah, ya aikata manyan ayyukan da alamu masu banmamaki a cikin mutane. ⁹ Sai hamayya ta taso daga 'yan ƙungiyar Majami'a na 'Yantattu (kamar yadda ake kiransu), Yahudawan Sairin da Alekzandariya da kuma lardunan Silisiya da Asiya. Mutanen nan suka fara muhawwara da Istifanus, ¹⁰ amma ba su iya cin nasara kan hikimarsa ko kuma a kan Ruhu wanda ta wurinsa ne ya magana ba.

¹¹ Sa'an nan a asirce suka zuga waɗansu mutane su ce, "Mun ji Istifanus ya faɗa kalmomin saɓo game da Musa da kuma Allah."

¹² Ta haka suka tã da hankalin mutane da dattawa da kuma malaman dokoki. Suka kama Istifanus suka kawo shi a gaban Majalisa. ¹³ Suka kawo masu ba da shaidar ƙarya, waɗanda suka ba da shaida cewa, "Wannan mutum ba ya rabuwa da maganar banza a kan wurin nan mai tsarki da kuma doka. ¹⁴ Gama mun ji shi yana cewa wannan Yesu Banazare zai rushe wurin nan ya kuma canja al'adun da Musa ya ba mu."

¹⁵ Dukan waɗanda suke zaune a Majalisar suka kafa wa Istifanus ido, suka kuma ga fuskarsa ta yi kama da ta mala'ika.

7

Jawabin Istifanus ga majalisa

¹ Sai babban firist ya tambaye shi ya ce, "Waɗannan zargen gaskiya ne?"

² Game da wannan ya amsa ya ce, “Yan’uwa da ubanni, ku saurare ni! Allah mai ɗaukaka ya bayyana ga kakanmu Ibrahim yayinda yake a ƙasar Mesofotamiya tukuna, kafin ya yi zama a Haran.

³ Allah ya ce, ‘Ka bar ƙasarka da kuma mutanenka, ka tafi ƙasar da zan nuna maka.’*

⁴ “Saboda haka ya bar ƙasar Kaldiyawa ya kuma yi zama a Haran. Bayan mutuwar mahaifinsa, Allah ya aika da shi wannan ƙasar da yanzu kuke zama. ⁵ Bai ba shi gādo a nan ba, ko taki ɗaya na ƙasa. Amma Allah ya yi masa alkawari cewa shi da zuriyarsa masu zuwa bayansa za su mallaki ƙasar, ko da yake a lokacin Ibrahim ba shi da yaro. ⁶ Allah ya yi magana da shi ta haka, ‘Shekara ɗari huɗu, zuriyarka za tā yi baƙunci a wata ƙasar da ba tasu ba, za su yi bauta su kuma sha wulaƙanci. ⁷ Amma zan hore ƙasar da suka bauta wa.’ Allah ya ce, ‘Kuma daga baya za su fita daga wannan ƙasa su kuma yi mini sujada a wannan wuri.’† ⁸ Sa’an nan ya yi wa Ibrahim alkawari game da kaciya. Ibrahim kuwa ya zama mahaifin Ishaku ya kuma yi masa kaciya kwana takwas bayan haihuwarsa. Daga baya Ishaku ya zama mahaifin Yaƙub, Yaƙub kuma ya zama mahaifin kakanninmu sha biyun nan.

⁹ “Domin kakanninmu sun ji kishin Yusuf, sai suka sayar da shi bawa zuwa Masar. Amma Allah ya kasance tare da shi ¹⁰ ya kuma cece shi daga dukan wahalolinsa. Ya ba wa Yusuf hikima ya kuma sa ya sami farin jini a wurin Fir’auna, sarkin Masar; saboda haka ya mai da shi mai mulki a kan Masar da kuma dukan fadarsa.

¹¹ “Sai yunwa ta auko wa dukan Masar da Kan’ana, ta kawo wahala mai tsanani, kakanninmu ba su iya samun abinci ba. ¹² Sa’ad da Yaƙub ya ji cewa akwai hatsi a Masar, sai ya aiki kakanninmu ziyararsu ta farko. ¹³ A ziyararsu ta biyu, Yusuf ya faɗa wa ’yan’uwansa wane ne shi, Fir’auna kuwa ya sami sani game da iyalin Yusuf. ¹⁴ Bayan wannan, Yusuf ya aika a zo da mahaifinsa Yaƙub da dukan iyalinsa, gaba ɗaya dai mutum saba’in da biyar ne. ¹⁵ Sai Yaƙub ya gangara zuwa Masar, inda shi da kuma kakanninmu suka mutu. ¹⁶ Aka dawo da gawawwakin Shekem aka binne su a kabarin da Ibrahim ya saya daga wurin ’ya’yan Hamor da waɗansu kuɗi a Shekem.

¹⁷ “Da lokaci ya yi kusa da Allah zai cika alkawarin da ya yi wa Ibrahim, sai yawan mutanenmu da suke a Masar ya ƙaru ƙwarai. ¹⁸ Sa’an nan wani sarki, wanda bai san kome game da Yusuf ba, ya zama mai mulkin Masar. ¹⁹ Ya kuwa wulaƙanta mutanenmu sosai, ya kuma gwada wa kakanni-kakanninmu azaba ta wurin tilasta su su zubar da sababbin jariransu, don su mutu.

²⁰ “A lokacin nan aka haifi Musa, shi kuwa ba kamar sauran jarirai ba ne. Wata uku aka yi renonsa a gidan mahaifinsa. ²¹ Sa’ad da aka ajiye shi a waje, diyar Fir’auna ta ɗauke shi ta kuma rene shi kamar ɗanta. ²² Musa ya sami ilimi cikin dukan hikimar Masarawa ya kuma zama mai iko cikin magana da ayyuka.

²³ “Da Musa ya cika shekara arba’in da haihuwa, sai ya yanke shawara yā ziyarci ’yan’uwansa Isra’ilawa. ²⁴ Ya ga ɗayansu yana shan wulaƙanci a hannun wani mutumin Masar, sai ya je ya ƙare shi, ya rama masa ta wurin kashe mutumin Masar ɗin. ²⁵ Musa ya yi tsammani mutanensa za su gane cewa, Allah yana amfani da shi don yā cece su, amma ba su gane ba. ²⁶ Kashegari, Musa ya sadu da Isra’ilawa biyu suna faɗa. Ya yi ƙoƙari ya sasanta su, yana cewa, ‘Ku mutane, ku ’yan’uwa ne, don me kuke so ku cutar da juna?’

²⁷ “Amma mutumin da yake wulaƙanta ɗayan, ya tura Musa a gefe ya ce, ‘Wa ya mai da kai mai mulki, da alkali a kanmu?’ ²⁸ Kana so ka kashe ni kamar yadda ka kashe mutumin Masar nan na jiya?’‡ ²⁹ Sa’ad da Musa ya ji haka, sai ya gudu zuwa ƙasar Midiyan, inda ya yi baƙunci, ya kuma haifi ’ya’ya biyu maza.

³⁰ “Bayan shekaru arba’in suka wuce, sai mala’ika ya bayyana ga Musa cikin harshen wuta a ɗan itace a hamada kusa da Dutsen Sinai. ³¹ Sa’ad da ya ga haka, ya yi mamakin abin da ya gani. Da ya yi kusa domin ya duba sosai, sai ya ji muryar Ubangiji ta ce, ³² ‘Ni ne Allahn kakanninka, Allah na Ibrahim, Ishaku, da kuma Yaƙub.’§ Sai Musa ya yi rawan jiki don tsoro, bai kuwa yi karambanin dubawa ba.

³³ “Sa’an nan Ubangiji ya ce masa, ‘Ka cire takalmanka; wurin da kake tsayen nan mai tsarki ne. ³⁴ Tabbatacce na ga wulaƙancin da ake yi wa mutanena a Masar. Na ji nishinsu na kuma sauka domin in ’yantar da su. Yanzu ka zo, zan aike ka ka koma Masar.’*

* 7:3 Far 12.1 † 7:7 Far 15.13,14 ‡ 7:28 Fit 2.14 § 7:32 Fit 3.6 * 7:34 Fit 3.5,7,8,10

³⁵ “Wannan Musa ɗin da suka ƙi suna cewa, ‘Wa ya mai da kai mai mulki da kuma alkali?’ Allah da kansa ya aike shi, ta wurin mala’ikan da ya bayyana a gare shi a ɗan itace, yā zama mai mulkinsu, da kuma mai cetonsu. ³⁶ Ya fitar da su daga Masar ya kuma yi ayyukan da abubuwan banmamaki a Masar, a Jan Teku, da kuma cikin hamada har shekara arba’in.

³⁷ “Wannan Musa ne ya ce Isra’ilawa, ‘Allah zai aika muku wani annabi kamar ni daga cikin mutanenku.’† ³⁸ Ya kasance a cikin taron nan a hamada, tare da mala’ikan da ya yi magana da shi a Dutsen Sinai, da kuma tare da kakanninmu; ya kuma karɓi kalmomi masu rai don yā miƙa mana.

³⁹ “Amma kakanninmu suka ƙi yin masa biyayya. A maimakon haka, sai suka ƙi shi a cikin zuciyarsu kuwa suka koma Masar. ⁴⁰ Suka ce wa Haruna, ‘Ka yi mana allolin da za su yi mana jagora. Game da wannan Musa ɗin wanda ya fitar da mu daga Masar, ba mu san abin da ya faru da shi ba!’‡ ⁴¹ A lokacin ne suka ƙera gunki mai siffar ɗan maraƙi. Suka kawo masa hadayu suka kuma yi bikin girmama abin da suka ƙera da hannuwansu. ⁴² Sai Amma Allah ya juya musu baya ya kuma ba da su ga bautar abubuwan da suke a sararin sama. Wannan ya yi daidai da abin da yake a rubuce a cikin littafin annabawa cewa,

“Kun kawo mini hadayu da sadakoki
shekaru arba’in cikin, hamada, ya gidan Isra’ila?

⁴³ Kun ɗaukaka gidan tsafin Molek,
da tauraron allahnku Refan,
gumakan da kuka ƙera don ku yi musu sujada.

Saboda haka zan aike ku zuwa bauta’§ gaba da Babilon.

⁴⁴ “Kakanni-kakanninmu suna da tabanakul na Shaida tare da su a hamada. An yi shi bisa ga yadda Allah ya umarci Musa, bisa ga zānen da ya gani. ⁴⁵ Bayan sun gāji tabanakul nan, kakanninmu a ƙarƙashin jagorancin Yoshuwa suka kawo shi tare da su, lokacin da suka ƙwace ƙasar daga al’umman da Allah ya kora a idanunsu. Tabanakul ɗin ya kasance a ƙasar har zamanin Dawuda, ⁴⁶ wanda ya sami tagomashi daga Allah, ya kuma nemi yā yi wa Allah na Yakub wurin zama. ⁴⁷ Amma Solomon ne ya gina masa gida.

⁴⁸ “Duk da haka, Mafi ɗaukaka ba ya zama a gidajen da mutane suka gina. Kamar yadda annabi ya faɗi cewa,

⁴⁹ “Sama ne kursiyina,
duniya kuma wurin ajiye tafin ƙafata.

Wane irin gida za ka gina mini?
Ko kuwa ina wurin hutuna zai kasance?
In ji Ubangiji.

⁵⁰ Ba hannuna ne ya yi dukan waɗannan abubuwa ba?*

⁵¹ “Ku mutane masu taurinkai, da zukata da kuma kunnuwa marasa kaciya! Kuna kama da kakanninku. Kullum kuna tsayayya da Ruhu Mai Tsarki! ⁵² An yi wani annabin da kakanninku ba su tsananta wa ba? Sun ma kashe waɗanda suka yi maganar zuwan Mai Adalcin nan. Yanzu kuwa kun bashe shi kuka kuma kashe shi ⁵³ ku da kuka karɓi dokar da aka sa a aiki ta wurin mala’iku amma ba ku yi biyayya da ita ba.”

Jifan Istifanus

⁵⁴ Da membobin Sanhedrin suka ji haka, sai suka yi fushi suka ciji haƙoransu. ⁵⁵ Amma Istifanus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dubi sama ya kuma ga ɗaukakar Allah, da Yesu kuma tsaye a hannun dama na Allah. ⁵⁶ Ya ce, “Ga shi, na ga sama a buɗe da kuma ɗan Mutum tsaye a hannun dama na Allah.”

⁵⁷ Da jin haka sai suka tattoshe kunnuwansu, suka kuma yi ihu da ƙarfi sosai, suka aukar masa gaba ɗaya. ⁵⁸ Suka ja shi zuwa bayan birnin suka kuma yi ta jifansa da duwatsu. Ana cikin haka, shaidun suka ajiye tufafinsu a wurin wani saurayi mai suna Shawulu.

† 7:37 M Sh 18.15 ‡ 7:40 Fit 32.1 § 7:43 Amos 5.25 * 7:50 Ish 66. 2

⁵⁹ Yayinda suke cikin jifansa, sai Istifanus ya yi addu'a ya ce, "Ubangiji Yesu, ka karɓi ruhuna." ⁶⁰ Sa'an nan ya durkusa ya daga murya ya ce, "Ubangiji, kada ka riƙe wannan zunubi a kansu." Da ya faɗi haka, sai ya yi barci.

8

¹ Shawulu kuwa yana can, yana tabbatar da mutuwarasa.

Tsanantawa da warwatsewar ikkilisiya

A wannan rana wani babban tsanani ya auka wa ikkilisiyar da take a Urushalima, sai duka suka warwatsu ko'ina a Yahudiya da Samariya, manzanni kaɗai ne suka rage. ² Mutane masu tsoron Allah suka binne Istifanus suka kuma yi makoki kwarai dominsa. ³ Amma Shawulu ya fara hallaka ikkilisiya. Yana shiga gida-gida, yana jan maza da mata yana jefa su cikin kurkuku.

Filibus a Samariya

⁴ Waɗanda aka wartsar suka yi ta wa'azin maganar a duk inda suka tafi. ⁵ Filibus ya gangara zuwa wani birni a Samariya ya kuma yi shelar Kiristi a can. ⁶ Sa'ad da taron mutane suka ji Filibus suka kuma ga abubuwan banmamakin da ya yi, sai duk suka mai da hankali sosai ga abin da ya faɗa. ⁷ Mugayen ruhohi suka fiffito suna kururuwa daga cikin mutane da yawa, shanyayyu da guragu masu yawa suka sami warkarwa. ⁸ Saboda haka aka yi farin ciki kwarai a birnin.

Siman mai sihiri

⁹ To, akwai wani mutum mai suna Siman wanda ya kwana biyu yana yin sihiri a birnin har ya ba wa duk mutanen Samariya mamaki. Ya kuma yi taƙama cewa shi wani mai girma ne, ¹⁰ dukan mutane kuwa, manyan da kanana, suka mai da hankali gare shi suka kuma ce, "Mutumin nan shi ne ikon Allah da aka sani a matsayin Iko Mai Girma" ¹¹ Suka bi shi domin ya daɗe yana ba su mamaki da sihirinsa. ¹² Amma da suka gaskata da Filibus sa'ad da yake wa'azin labari mai daɗi na mulkin Allah da kuma sunan Yesu Kiristi, sai aka yi musu baftisma, maza da mata. ¹³ Siman kansa ya gaskata aka kuma yi masa baftisma. Ya kuma bi Filibus ko'ina, yana mamakin manyan alamu da ayyukan banmamakin da ya gani.

¹⁴ Sa'ad da manzannin da suke a Urushalima suka ji cewa Samariya ta karɓi maganar Allah, sai suka aika musu da Bitrus da Yohanna. ¹⁵ Da suka iso, sai suka yi musu addu'a domin su karɓi Ruhu Mai Tsarki, ¹⁶ domin Ruhu Mai Tsarki bai riga ya sauka wa waninsu ba tukuna, an dai yi musu baftisma ne kawai a cikin sunan Ubangiji Yesu. ¹⁷ Sa'an nan Bitrus da Yohanna suka ɗibiya hannuwansu a kansu, suka kuwa karɓi Ruhu Mai Tsarki.

¹⁸ Sa'ad da Siman ya ga cewa ana ba da Ruhu ta wurin ɗibiya hannuwan manzannin, sai ya miƙa musu kuɗi, ¹⁹ ya ce, "Ni ma ku ba ni wannan iyawa don kowa na ɗibiya wa hannuwana ya karɓi Ruhu Mai Tsarki."

²⁰ Bitrus ya amsa ya ce, "Bari kuɗinka ya hallaka tare da kai, domin ka yi tsammani za ka iya saya kyautar Allah da kuɗi! ²¹ Ba ruwanka da wannan hidimar, domin zuciyarka ba daidai take a gaban Allah ba. ²² Ka tuba daga wannan mugunta ka kuma yi addu'a ga Ubangiji. Wataƙila zai gafarta maka don irin tunanin da yake a zuciyarka. ²³ Gama na lura kana cike da ɗacin rai kana kuma daure cikin zunubi."

²⁴ Sai Siman ya amsa ya ce, "Ku yi addu'a ga Ubangiji saboda ni don kada ko ɗaya daga cikin abin da ka faɗa ya same ni."

²⁵ Sa'ad da suka yi shaidar suka kuma yi shelar maganar Ubangiji, sai Bitrus da Yohanna suka koma Urushalima, suna wa'azin bishara a fauyukan Samariya masu yawa.

Filibus da mutumin Itiyofiya

²⁶ To wani mala'ikan Ubangiji ya ce wa Filibus, "Ka yi kudu zuwa hanyar, hanyar hamada, da ta gangara daga Urushalima zuwa Gaza." ²⁷ Saboda haka ya kama hanya, a kan hanyarsa kuwa sai ya sadu da wani mutumin Itiyofiya, wanda yake bābā, hafsā mai muhimmanci wanda yake lura da dukan ma'ajin Kandas (wanda yake nufin "sarauniyar mutanen Itiyofiya"). Mutumin nan ya tafi Urushalima ne domin yin sujada, ²⁸ a kan hanyarsa ta komawa gida kuwa yana zaune bisan keken yaƙinsa yana

karatun littafin annabin Ishaya. ²⁹ Sai Ruhu ya ce wa Filibus, “Matsa wurin kekunan yaƙin nan ka yi kusa da ita.”

³⁰ Sai Filibus ya ruga zuwa wajen keken yaƙin ya kuma ji mutumin yana karatun littafin annabin Ishaya. Filibus ya yi tambaya ya ce, “Ka fahimci abin da kake karantawa?”

³¹ Sai ya ce, “Ina fa zan iya, in ba dai wani ya fassara mini ba?” Saboda haka sai ya gayyaci Filibus yā hau yā zauna tare da shi.

³² Bābān yana karanta wannan Nassin,
“An ja shi kamar tunkiya zuwa mayanka,
kuma kamar ɗan rago a hannun mai askin gashinsa yake shiru,
haka kuwa bai buɗe bakinsa ba.

³³ A cikin wulafacinsa aka hana masa gaskiya.

Wa zai iya yin zancen zuriyarsa?

Gama an ɗauke ransa daga duniya.”*

³⁴ Sai bābān ya tambayi Filibus ya ce, “Ka gaya mini, ina roƙonka, annabin yana magana a kan wane ne, kansa ne, ko kuwa wani dabam?” ³⁵ Sa’an nan Filibus ya fara da wannan Nassi ɗin ya kuma faɗa masa labari mai daɗi game da Yesu.

³⁶ Yayinda suke cikin tafiya a kan hanya, sai suka iso wani wurin ruwa bābān nan ya ce, “Dubu, ga ruwa. Me zai hana a yi mini baftisma?”† ³⁸ Ya kuwa ba da umarni a tsai da keken yaƙin. Sa’an nan da Filibus da bābān suka gangara zuwa cikin ruwan Filibus kuwa ya yi masa baftisma. ³⁹ Sa’ad da suka fita daga cikin ruwan, sai Ruhun Ubangiji ya fyauce Filibus, bābān kuwa bai ƙara ganinsa ba, amma ya ci gaba da tafiyarsa yana farin ciki. ⁴⁰ Filibus kuwa ya fito a Azotus, ya yi ta zagawa, yana wa’azin bishara a dukan garuruwan sai da ya kai Kaisariya.

9

Tuban Shawulu

(Ayyukan Manzanni 22.6-16; 26.12-18)

¹ Ana cikin haka, Shawulu ya ɗage yana barazana yin kisa da tsananta wa almajiran Ubangiji. Sai ya je wurin babban firist ² ya roke shi ya ba shi wasiƙu zuwa majami’un Damaskus, don in ya sami wani a wurin wanda yake bin wannan Hanya, ko maza ko mata, yā kama su a matsayin ’yan kurkuku yā kai Urushalima. ³ Da ya yi kusa da Damaskus a kan hanyarsa, ba zato ba tsammani sai wani haske daga sama ya haskaka kewaye da shi. ⁴ Sai ya faɗi a ƙasa ya kuma ji wata murya ta ce masa, “**Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mini?**”

⁵ Shawulu ya yi tambaya ya ce, “Wane ne kai, ya Ubangiji?”

Ya amsa ya ce, “**Ni ne Yesu wanda kake tsananta wa.** ⁶ **Yanzu ka tashi ka shiga cikin birnin, za a kuma gaya maka abin da dole za ka yi.**”

⁷ Mutanen da suke tafiya tare da Shawulu suka rasa bakin magana; sun ji muryar amma ba su ga kowa ba. ⁸ Shawulu ya tashi daga ƙasa, amma sa’ad da ya buɗe idanunsa bai iya ganin wani abu ba. Saboda haka aka kama hannunsa aka yi masa jagora zuwa cikin Damaskus. ⁹ Kwana uku yana a makance, bai ci ba bai kuma sha kome ba.

¹⁰ A Damaskus kuwa akwai wani almajiri mai suna Ananiyas. Ubangiji ya kira shi a cikin wahayi ya ce, “**Ananiyas!**”

Ananiyas ya amsa, “Ga ni, ya Ubangiji.”

¹¹ Ubangiji ya ce masa, “**Je gidan Yahuda da yake a Miƙaƙƙen Titi ka yi tambaya ko akwai wani mutum daga Tarshish mai suna Shawulu, gama ga shi yana addu’a.** ¹² **Cikin wahayi ya ga wani mutum mai suna Ananiyas ya zo ya sa hannuwansa a kansa don yā sāke samun ganin gari.**”

¹³ Ananiyas ya amsa ya ce, “Ubangiji, na ji labarin mutumin nan sosai da kuma duk lahanin da ya yi wa tsarkakanka a Urushalima. ¹⁴ Ga shi kuma ya zo nan da izinin manyan firistoci, don yā kama duk wanda yake kiran bisa sunanka.”

* 8:33 Ish 53.7,8 † 8:36 Waɗansu rubuce-rubucen hannu da da ba su daɗe ba suna da baftisma? ³⁷ Filibus ya ce, “In ka gaskata da dukan zuciyarka, za ka iya.” Bābān ya ce, “Na gaskata cewa Yesu Kiristi shi ne Ɗan Allah.”

¹⁵ Amma Ubangiji ya ce wa Ananiyas, “**Je ka! Wannan mutum zaɓaɓɓen kayan aikina ne don yā kai sunana a gaban Al’ummai da sarakunansu da kuma a gaban mutanen Isra’ila.** ¹⁶ **Zan nuna masa wahalar da dole zai sha saboda sunana.”**

¹⁷ Sa’an nan Ananiyas ya tafi gidan ya kuma shiga ciki. Da ya sa hannuwansa a kan Shawulu, sai ya ce, “Dan’uwana Shawulu, Ubangiji, Yesu, wanda ya bayyana gare ka a kan hanya yayinda kake zuwa nan, ya aiko ni domin ka sāke gani a kuma cika ka da Ruhu Mai Tsarki.” ¹⁸ Nan da nan, sai wani abu kamar ɓawo ya fāɗo daga idanun Shawulu, ya kuma sāke iya ganin gari. Sai ya tashi aka kuma yi masa baftisma, ¹⁹ bayan ya ci abinci, sai sāke samun ƙarfi.

Shawulu a Damaskus da Urushalima

Shawulu ya yi kwanaki masu yawa tare da almajiran da suke a Damaskus. ²⁰ Nan take ya fara wa’azi cikin majami’u cewa Yesu ‘Dan Allah ne. ²¹ Dukan waɗanda suka ji shi suka yi mamaki suka ce, “Ba shi ne mutumin da ya tā-da-na-zaune-tsaye a kan masu kira bisa ga wannan sunan a Urushalima ba? Ba ya zo nan ne don yā kai su a matsayin ’yan kurkuku ga manyan firistoci ba?” ²² Duk da haka Shawulu ya yi ta ƙara ƙarfi, ya kuma rikitar da Yahudawan da suke zaune a Damaskus, ta wurin tabbatar musu cewa, Yesu shi ne Kiristi.

²³ Bayan kwanaki masu yawa, sai Yahudawa suka haɗa baki su kashe shi, ²⁴ amma Shawulu ya sami labarin shirinsu. Dare da rana suka yi fakonsa a kofofin birnin don su kashe shi. ²⁵ Amma almajiransa suka ɗauke shi da dare suka saukar da shi a cikin kwando ta taga a katanga.

²⁶ Da ya zo Urushalima, ya yi ƙoƙarin shiga cikin almajiran amma dukansu suka ji tsoronsa, ba su gaskata cewa tabbatacce shi almajiri ba ne. ²⁷ Amma Barnabas ya ɗauke shi ya kawo shi wurin manzanni. Ya gaya musu yadda Shawulu a kan hanyarsa ya ga Ubangiji kuma cewa Ubangiji ya yi magana da shi, da yadda a Damaskus ya yi wa’azi ba tsoro a cikin sunan Yesu. ²⁸ Saboda haka Shawulu ya zauna tare da su yana kai da kawowa a sake a cikin Urushalima, yana magana gabagadi a cikin sunan Ubangiji. ²⁹ Ya yi magana ya kuma yi muhawwara da Yahudawa masu jin Hellenanci,* amma suka yi ƙoƙarin kashe shi. ³⁰ Sa’ad da ’yan’uwa suka sami labarin wannan, sai suka ɗauke shi zuwa Kaisariya suka aika da shi Tarshish.

³¹ Sa’an nan ikkilisiya ko’ina a Yahudiya, Galili da kuma Samariya ta sami salama. Ta yi ƙarfi; ta kuma ƙarfafa ta wurin Ruhu Mai Tsarki, ta ƙaru sosai tana rayuwa cikin tsoron Ubangiji.

Eniyas da Dokas

³² Da Bitrus yake zazzaga ƙasar, sai ya je ya ziyarci tsarkakan da suke a Lidda. ³³ A can ya tarar da wani mutum mai suna Eniyas, shanyayye wanda yake kwance kan gado shekara takwas. ³⁴ Sai Bitrus ya ce masa, “Eniyas, Yesu Kiristi ya warkar da kai. Tashi ka naɗe tabarmarka.” Nan da nan Eniyas ya tashi. ³⁵ Duk waɗanda suke zama a Lidda da Sharon suka gan shi suka kuma juyo ga Ubangiji.

³⁶ A Yoffa akwai wata almajira mai suna Tabita (a harshen Girik sunanta shi ne Dokas†); ita mai aikin alheri ce kullum, tana kuma taimakon matalauta. ³⁷ A lokacin nan ta yi rashin lafiya ta mutu, aka kuma yi wa gawarta wanka aka ajiye a wani ɗaki a gidan sama. ³⁸ Lidda yana kusa da Yoffa; saboda haka sa’ad da almajirai suka ji cewa Bitrus yana a Lidda, sai suka aiki mutum biyu wurinsa su roƙe shi cewa, “In ka yarda ka zo nan da nan!”

³⁹ Sai Bitrus ya tafi tare da su, sa’ad da ya iso sai aka kai shi ɗakin saman. Duka gwauraye suka tsaya kewaye da shi, suna kuka suna nunnuna masa riguna da kuma waɗansu tufafin da Dokas ta yi yayinda take tare da su.

⁴⁰ Bitrus ya fitar da su duka daga ɗakin; sa’an nan ya durkusa ya yi addu’a. Da ya juya wajen matacciyar, sai ya ce, “Tabita, tashi.” Ta buɗe idanunta, ta ga Bitrus sai ta tashi zaune. ⁴¹ Ya kama ta a hannu ya taimake ta ta tsaya a ƙafafunta. Sa’an nan ya kira masu bi da kuma gwaurayen ya miƙa musu ita da rai. ⁴² Wannan ya zama sananne ko’ina a Yoffa, mutane da yawa kuma suka gaskata da Ubangiji. ⁴³ Bitrus ya zauna a Yoffa na ɗan lokaci tare da wani mai aikin fatu mai suna Siman.

* 9:29 Wato, Yahudawan da suke bin al’adu da yaren Girik. † 9:36 Da Tabita (da Arameyik) da kuma Dokas (da Girik). Suna yana nufin barewa.

10

Korneliyus ya aika a kira Bitrus

¹ A Kaisariya akwai wani mutum mai suna Korneliyus, wani jarumin Roma ne, a ƙungiyar soja da ake kira Bataliyar Italiya. ² Shi da dukan iyalinsa masu ibada ne masu tsoron Allah kuma; yakan ba da kyauta hannu sake ga masu bukata yana kuma addu'a ga Allah ba fasawa. ³ Wata rana wajen ƙarfe uku na yamma ya ga wahayi. A sarari ya ga wani mala'ikan Allah, wanda ya zo wajensa ya ce, "Korneliyus!"

⁴ Korneliyus kuwa ya zura masa ido a tsorace ya ce, "Mene ne, ya Ubangiji?"

Mala'ikan ya ce, "Addu'o'inka da kyautanka ga matalauta sun kai har sama, hadayar tunawa ce a gaban Allah. ⁵ Yanzu sai ka aiki mutane zuwa Yoffa su dawo da wani mutum mai suna Siman wanda ake kira Bitrus. ⁶ Yana zama tare da Siman, mai aikin fatu, wanda gidansa ke bakin teku."

⁷ Sa'ad da mala'ikan da ya yi masa magana ya tafi, sai Korneliyus ya kira biyu daga cikin bayinsa da kuma wani soja mai ibada wanda yake d'aya a cikin masu yin masa hidima. ⁸ Ya fada musu duk abin da ya faru sa'an nan ya aike su Yoffa.

Wahayin Bitrus

⁹ Wajen tsakar rana kashegari yayinda suke cikin tafiyarsu suna kuma dab da birnin, sai Bitrus ya hau bisan rufin gida ya yi addu'a. ¹⁰ Yunwa ta kama shi ya kuwa so ya ci wani abu, yayinda ake shirya abinci, sai wahayi ya zo masa. ¹¹ Ya ga sama ya buƙe ana kuwa saukowa wani abu ƙasa kamar babban mayafi zuwa duniya ta kusurwansa huƙu. ¹² Cikinsa kuwa akwai kowace irin dabba mai ƙafa huƙu da masu ja da ciki na duniya da kuma tsuntsayen sararin sama. ¹³ Sa'an nan wata murya ta ce masa, "Bitrus, ka tashi. Ka yanka ka ci."

¹⁴ Bitrus ya ce, "Sam, Ubangiji! Ban taɓa cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba."

¹⁵ Murya ta yi magana da shi sau na biyu ta ce, "Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar tsarki."

¹⁶ Wannan ya faru har sau uku, sai nan da nan aka d'auke mayafin zuwa sama.

¹⁷ Tun Bitrus yana cikin tunani game da ma'anar wahayin nan, sai ga mutanen da Korneliyus ya aika sun sami gidan Siman suna kuma tsaye a ƙofar. ¹⁸ Suka yi sallama, suna tambaya ko Siman wanda aka sani da suna Bitrus yana zama a can.

¹⁹ Yayinda Bitrus yana cikin tunani game da wahayin, sai Ruhu ya ce masa, "Siman, ga mutum uku* suna nemanka. ²⁰ Saboda haka ka tashi ka sauka. Kada ka yi wata-wata, gama ni ne na aiko su."

²¹ Sai Bitrus ya sauka ya ce wa mutanen, "Ni ne kuke nema. Me ya kawo ku?"

²² Mutanen suka amsa, "Mun zo ne daga wurin Korneliyus wani jarumin. Shi mutum ne mai adalci mai tsoron Allah kuma, wanda dukan Yahudawa ke girmamawa. Wani mala'ika mai tsarki ya faɗa masa, ya sa ka zo gidansa don ya ji abin da za ka faɗa." ²³ Sai Bitrus ya gayyaci mutanen cikin gida su zama bakinsa.

Bitrus a gidan Korneliyus

Kashegari Bitrus ya tafi tare da su, waɗansu 'yan'uwa daga Yoffa kuwa suka tafi tare da shi. ²⁴ Kashegari sai ya iso Kaisariya. Korneliyus kuwa yana nan yana jiransu, ya kuma gayyaci 'yan'uwansa da abokansa na kusa. ²⁵ Da Bitrus ya shiga gidan, Korneliyus ya sadu da shi ya kuma faɗi a gabansa cikin bangirma. ²⁶ Amma Bitrus ya sa shi ya tashi. Ya ce, "Tashi, ni mutum ne kawai."

²⁷ Yana magana da shi, sai Bitrus ya shiga ciki ya kuma tarar da taron mutane da yawa. ²⁸ Sai ya ce musu, "Ku da kanku kun san cewa dokarmu ta hana mutumin Yahuda yin cuɗanya, ko ya ziyarci Ba'al'umme. Amma Allah ya nuna mini cewa kada in kira wani mutum marar tsarki ko marar tsabta. ²⁹ Don haka sa'ad da aka aika in zo, na zo ba wata faɗa. To, ko zan san abin da ya sa ka aika in zo?"

³⁰ Korneliyus ya amsa ya ce, "Kwana huƙu da suka wuce ina a gidana ina addu'a a wannan lokaci, wajen ƙarfe uku na yamma. Ba zato ba tsammani sai ga wani mutum cikin tufafi masu walkiya ya tsaya a gabana ³¹ ya ce, 'Korneliyus, Allah ya ji addu'arka, ya kuma tuna da kyautanka ga matalauta. ³² Ka aika zuwa Yoffa don a kira Siman wanda ake ce da shi Bitrus. Shi baƙo ne a gidan Siman mai aikin fatu, wanda yake zama a bakin teku.' ³³ Saboda haka na aika a zo da kai nan da nan, ya kuma yi

* 10:19 Wani rubutun hannu na dā biyu; waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā ba su da yawan mutane a nan.

kyau da ka zo. To ga mu duka a nan a gaban Allah don mu saurari dukan abin da Ubangiji ya umarce ka ka faɗa mana.”

³⁴ Sa’an nan Bitrus ya fara magana ya ce, “Yanzu na gane yadda gaskiya ne cewa Allah ba ya sonkai ³⁵ amma yana karɓan mutane daga kowace al’ummar da take tsoronsa suke kuma aikata abin da yake daidai. ³⁶ Kun san saƙon da Allah ya aika wa mutanen Isra’ila, yana shelar labari mai daɗi na salama ta wurin Yesu Kiristi, shi ne kuwa Ubangijin kowa. ³⁷ Kun san abin da ya faru a dukan Yahudiya, farawa daga Galili bayan baftismar da Yohanna ya yi wa’azi, ³⁸ yadda Allah ya shafe Yesu Banazare da Ruhu Mai Tsarki da kuma iko, da kuma yadda ya zaga ko’ina yana aikata alheri yana kuma warkar da dukan waɗanda suke karkashin ikon Iblis, domin Allah yana tare da shi.

³⁹ “Mu kuwa shaidu ne na dukan abin da ya yi a Kasar Yahudawa da kuma a Urushalima. Suka kashe shi ta wurin rataye shi a kan itace, ⁴⁰ amma Allah ya tashe shi daga matattu a rana ta uku, ya sa kuma aka gan shi. ⁴¹ Ba dukan mutane ne suka gan shi ba, amma ta wurin shaidun da Allah ya riga ya zaɓa, ta wurinmu da muka ci muka kuma sha tare da shi bayan tashinsa daga matattu. ⁴² Ya umarce mu mu yi wa’azi ga mutane mu kuma shaida cewa shi ne wanda Allah ya naɗa yā zama mai shari’a na masu rai da na matattu. ⁴³ Duk annabawa sun yi shaida game da shi cewa duk wanda ya ba da gaskiya gare shi zai sami gafarar zunubai ta wurin sunansa.”

⁴⁴ Tun Bitrus yana cikin faɗin waɗannan kalmomi, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauka wa duk waɗanda suka ji saƙon. ⁴⁵ Masu bin da suke da kaciya waɗanda suka zo tare da Bitrus suka yi mamaki cewa an ba da kyautar Ruhu Mai Tsarki har ma a kan Al’ummai. ⁴⁶ Gama sun ji su suna magana da waɗansu harsuna† suna kuma yabon Allah.

Sai Bitrus ya ce, ⁴⁷ “Wani zai iya hana a yi wa waɗannan mutane baftisma da ruwa? Sun karɓi Ruhu Mai Tsarki kamar yadda muka karɓa.” ⁴⁸ Saboda haka ya ba da umarni a yi musu baftisma cikin sunan Yesu Kiristi. Sa’an nan suka roki Bitrus yā zauna da su na ’yan kwanaki.

11

Bitrus ya bayyana abubuwan da ya yi

¹ Manzanni da ’yan’uwa ko’ina a Yahudiya suka ji cewa Al’ummai ma sun karɓi maganar Allah. ² Saboda haka sa’ad da Bitrus ya haura zuwa Urushalima, masu bin da suke da kaciya suka zarge shi ³ suka ce, “Ka je gidan mutanen da suke marasa kaciya ka kuwa ci tare da su.”

⁴ Bitrus ya fara yin musu bayani dalla-dalla yadda ya faru cewa, ⁵ “Ina a birnin Yoffa ina addu’a, sai ga wahayi ya zo mini. Na ga ana sauko da wani abu kamar babban mayafi daga sama ta kusurwansa huɗu, ya kuma sauko inda nake. ⁶ Na duba cikinsa na ga dabbobi masu kafa huɗu na duniya, da namun jeji, da masu ja da ciki, da kuma tsuntsayen sararin sama. ⁷ Sa’an nan na ji wata murya tana ce mini, **‘Bitrus, ka tashi. Ka yanka ka ci.’**

⁸ “Na amsa na ce, ‘Sam, Ubangiji! Ban taɓa cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba.’

⁹ “Sai muryar daga sama ta yi magana sau na biyu, ta ce, **‘Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar tsarki.’** ¹⁰ Wannan ya faru har sau uku, sa’an nan duk aka sāke ɗauke shi zuwa sama.

¹¹ “Nan take sai ga mutum uku da aka aika wurina daga Kaisariya a tsaye a kofar gidan da nake. ¹² Ruhu ya ce mini kada in yi wata-wata game da tafiya tare da su. Waɗannan ’yan’uwa guda shida su ma suka rako ni, muka kuwa shiga gidan mutumin. ¹³ Ya kuma gaya mana yadda wani mala’ika ya bayyana a gidansa ya ce masa, ‘Ka aika zuwa Yoffa a kira Siman wanda ake ce da shi Bitrus. ¹⁴ Zai kawo maka saƙo wanda ta wurinsa kai da dukan iyalinka za ku sami ceto.’

¹⁵ “Na fara magana ke nan, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauko musu yadda ya sauko mana a farko. ¹⁶ Sa’an nan na tuna da abin da Ubangiji ya ce, **‘Yohanna ya yi baftisma da ruwa, amma za a yi muku baftisma da* Ruhu Mai Tsarki.’** ¹⁷ To, in Allah ya ba su kyauta yadda ya ba mu, mu da muka gaskata da Ubangiji Yesu Kiristi, wane ni da zan yi hamayya da Allah?”

¹⁸ Sa’ad da suka ji haka, ba su kara yin faɗa ba, suka kuma ɗaukaka Allah, suna cewa, “To, fa, har Al’ummai ma Allah ya sa suka tuba zuwa rai.”

† 10:46 Ko Kuwa waɗansu yarurruka * 11:16 Ko kuwa a in

Ikkilisiya a Antiyok

¹⁹ To, waƙanda suka warwatsu saboda tsananin da ya tashi a kan batun Istifanus suka tafi har Funisiya, Saifurus da kuma Antiyok, suna ba da saƙon ga Yahudawa kaƙai. ²⁰ Amma waƙansunsu kuwa, mutane daga Saifurus da Sairin, suka je Antiyok suka fara yi wa Hellenawa magana su ma, suna ba da labari mai daƙi game da Ubangiji Yesu. ²¹ Hannun Ubangiji kuwa yana tare da su, mutane da yawan gaske kuwa suka gaskata suka juya ga Ubangiji.

²² Labari wannan abu ya kai kunnawan ikkilisiya a Urushalima, sai suka aiki Barnabas zuwa Antiyok. ²³ Da ya iso ya kuma ga tabbacin alherin Allah, sai ya yi farin ciki ya kuma ƙarfafa su duka su tsaya da gaskiya cikin Ubangiji da dukan zukatansu. ²⁴ Mutum ne nagari, cike da Ruhu Mai Tsarki da bangaskiya, mutane masu yawan gaske kuwa suka juya ga Ubangiji.

²⁵ Sa'an nan Barnabas ya tafi Tarshish don yā nemi Shawulu, ²⁶ sa'ad da ya same shi kuwa, sai ya kawo shi Antiyok. Ta haka shekara guda cur Barnabas da Shawulu suka yi suna taruwa da ikkilisiya, suka kuma koya wa mutane masu yawan gaske. A Antiyok ne aka fara kiran almajirai da suna Kirista.

²⁷ A wannan lokaci waƙansu annabawa sun zo Antiyok daga Urushalima. ²⁸ Daya daga cikinsu mai suna Agabus, ya miƙe tsaye ya yi annabci ta wurin Ruhu cewa za a yi yunwa mai tsanani wadda za tā bazu a dukan duniyar Romawa (Wannan ya faru a zamanin mulkin Kalaudiyus.) ²⁹ Kowanne a cikin almajiran, gwargwadon azancinsa, ya yanke shawara ya ba da gudummawa ga 'yan'uwan da suke zama a Yahudiya. ³⁰ Haka kuwa suka yi, suka aika da kyautarsa wa dattawan ikkilisiyar ta hannu Barnabas da Shawulu.

12

Kuƙuta mai banmamakin da Bitrus ya yi daga kurkuku

¹ Kusan a wannan lokaci ne Sarki Hiridus ya kama waƙansu da suke na ikkilisiya, da niyya ya tsananta musu. ² Ya sa aka kashe Yakub, ƙan'uwan Yohanna, da takobi. ³ Sa'ad da ya ga wannan ya faranta wa Yahudawa rai, sai ya kama Bitrus shi ma. Wannan ya faru kwanakin Bikin Burodi Marar Yisti. ⁴ Bayan ya kama shi, sai ya sa shi a kurkuku, ya danƙa shi a hannun soja hurhuƙu kashi huƙu, don su yi gadinsa. Hiridus ya yi niyyar ya yi masa shari'a a gaban mutane bayan Bikin Ketarewa.

⁵ Saboda haka aka tsare Bitrus a kurkuku, amma ikkilisiya ta nace da addu'a ga Allah dominsa.

⁶ A daren da in gari ya waye da Hiridus yake niyyar kawo shi domin a yi masa shari'a, Bitrus yana barci tsakanin sojoji biyu, daure da sarƙoƙi biyu, masu gadi kuma suna bakin ƙofa. ⁷ Ba zato ba tsammani sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana haske kuma ya haskaka a ƙafin. Ya bugi Bitrus a gefe ya kuma tashe shi ya ce, "Maza, ka tashi!" Sarƙoƙin kuwa suka zube daga hannuwansa.

⁸ Sa'an nan mala'ikan ya ce masa, "Ka sa rigunarka da takalmanka." Bitrus kuwa ya sa. Mala'ikan ya faƙa masa cewa, "Ka yafa mayafinka ka bi ni." ⁹ Bitrus ya bi shi suka fita kurkukun, amma bai ma san cewa abin da mala'ikan yake yi tabbatacce ne ba; yana tsammani wahayi yake gani. ¹⁰ Suka wuce masu gadi na fari da na biyu, suka kuma isa ƙofar ƙarfe ta shiga birni. Ƙofar kuwa ta buƙe musu da kanta, suka kuma wuce. Sa'ad da suka yi tafiya tsawon wani titi, nan take mala'ikan ya bar shi.

¹¹ Sai Bitrus ya dawo hankalinsa ya ce, "Yanzu na sani ba shakka Ubangiji ne ya aiki mala'ikansa yā cece ni daga hannun Hiridus da kuma dukan mugun fatan Yahudawa."

¹² Da ya gane haka, sai ya tafi gidan Maryamu uwar Yohanna, wanda ake kuma kira Markus, inda mutane da yawa suka taru suna addu'a. ¹³ Bitrus ya ƙwanƙwasa ƙofar waje, sai wata mai aiki a gidan da ake kira Roda ta zo tā ji ko wane ne. ¹⁴ Da ta gane muryar Bitrus, ta cika da murna ta gudu ta koma ba tare da ta buƙe ƙofar ba, sai ta koma a guje ta ce da ƙarfi, "Ga Bitrus a bakin ƙofa!"

¹⁵ Sai suka ce mata, "Kina hauka." Da ta nace cewa shi ne, sai suka ce, "To, lalle, mala'ikansa ne."

¹⁶ Amma Bitrus ya yi ta ƙwanƙwasawa. Da suka buƙe ƙofar suka kuma gan shi, sai suka yi mamaki. ¹⁷ Bitrus ya yi musu alama da hannunsa su yi shiru sai ya bayyana yadda Ubangiji ya fitar da shi daga kurkuku. Ya ce, "Ku gaya wa Yakub da kuma 'yan'uwa game da wannan," sa'an nan ya tashi ya tafi wani wuri.

¹⁸ Da safe, hargitsin da ya tashi tsakanin sojojin ba ƙarami ba ne, a kan abin da ya sami Bitrus.

¹⁹ Bayan Hiridus ya neme shi bai same shi ba, sai ya tuhumi masu gadin, ya kuma ba da umarni a kashe su.

Mutuwar Hiridus

Sa'an nan Hiridus ya tashi daga Yahudiya ya tafi Kaisariya ya kuma yi 'yan kwanaki a can. ²⁰ Yana da rashin jituwa da mutanen Taya da na Sidon; sai suka haɗa kai suka nemi ganawa da shi. Bayan suka sami goyon bayan Bilastus, amintaccen bawan sarki, sai suka nemi salama, domin sun dogara ga kasar sarkin don samun abincinsu.

²¹ A ranar da aka shirya Hiridus, sanye da kayan sarautarsa, ya zauna a gadon sarautarsa ya kuma ya wa mutanen jawabi. ²² Suka ta da murya suka ce, "Wannan muryar wani allah ne, ba ta mutum ba." ²³ Nan take, domin Hiridus bai yi wa Allah yabo ba, wani mala'ikan Ubangiji ya buge shi, tsutsotsi kuwa suka cinye shi ya kuma mutu.

²⁴ Amma maganar Allah ta ci gaba da karuwa ta kuma bazu.

An aiki Barnabas da Shawulu

²⁵ Sa'ad da Barnabas da Shawulu suka kammala aikinsu, sai suka komo daga* Urushalima, tare da Yohanna, wanda ake kira Markus.

13

¹ A ikkilisiyar da take a Antiyok akwai waɗansu annabawa da malamai. Barnabas, Siman wanda ake kira Baki, Lusiyus mutumin Sairin, Manayen (wanda aka goya tare da Hiridus mai mulki), da kuma Shawulu. ² Yayinda suna cikin sujada da azumi ga Ubangiji, Ruhu Mai Tsarki ya ce, "Ku keɓe mini Barnabas da Shawulu domin aikin da na kira su." ³ Saboda haka bayan suka yi azumi da addu'a, sai suka ɗibiya musu hannuwansu a kansu suka sallame su.

A Saifurus

⁴ Sai su biyu da Ruhu Mai Tsarki ya aika suka gangara zuwa Selusiya suka shiga jirgin ruwa daga can zuwa Saifurus. ⁵ Da suka isa Salamis, sai suka yi shelar maganar Allah a majami'un Yahudawa. Yohanna yana tare da su a matsayin mai taimakonsu.

⁶ Suka zaga dukan tsibirin har sai da suka kai Bafos. A can suka sadu da wani mutumin Yahuda mai sihiri, annabin karya, mai suna Bar-Yesu, ⁷ wanda yake ma'aikacin mukaddas Sergiyus Bulus ne. Mukaddas ɗin kuwa mai azanci ne kwarai, ya sa aka kira Barnabas da Shawulu don yana so ya ji maganar Allah. ⁸ Amma Elimas mai sihirin nan (domin ma'antar sunansa ke nan) ya yi hamayya da maganarsu ya kuma yi kokari ya juyar da mukaddas ɗin daga bangaskiya. ⁹ Sai Shawulu, wanda kuma ake kira Bulus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya kafa wa Elimas ido ya ce, ¹⁰ "Kai ɗan Iblis ne abokin gaban dukan abin da yake daidai! Kana cike da kowane irin ruɗi da munafunci. Ba za ka daina karkata hanyoyin da suke daidai na Ubangiji ba? ¹¹ Ga shi hannun Ubangiji yana gaba da kai. Za ka makance, kuma ba za ka ga rana ba har na wani lokaci."

Nan take, hazo da duhu suka sauko a kansa, ya yi ta lallubawa, yana neman wanda zai yi masa jagora. ¹² Sa'ad da mukaddas ɗin ya ga abin da ya faru, sai ya ba da gaskiya, gama ya yi mamaki a kan da koyarwa game Ubangiji.

A Antiyok na Fisidiya

¹³ Bulus da abokan tafiyarsa suka tashi daga Bafos a jirgin ruwa zuwa Ferga a Famfiliya inda Yohanna ya bar su ya koma Urushalima. ¹⁴ Daga Ferga kuwa suka ci gaba zuwa Antiyok na Fisidiya. A ranar Asabbaci sai suka shiga majami'a suka zauna. ¹⁵ Bayan an yi karatu daga cikin Doka, da kuma Annabawa, sai shugabannin majami'ar suka aika musu suka ce, "Yan'uwa, in kuna da wani sakon karfafawa domin jama'a, sai ku yi."

¹⁶ Yana miƙewa tsaye, sai Bulus ya yi musu alama da hannu ya ce, "Mutanen Isra'ila da kuma ku Al'ummai da kuke wa Allah sujada, ku saurare ni! ¹⁷ Allahn mutanen Isra'ila ya zaɓi kakanninmu; ya kuma sa mutanen suka yi bunkasa yayinda suke zama a kasar Masar, da iko mai girma ya fitar da su daga kasar, ¹⁸ ya kuma jure da halinsu har shekara arba'in a cikin hamada, ¹⁹ ya tumbuke kasashe bakwai a Kan'ana ya kuma ba da kasarsu gaɗo ga mutanensa. ²⁰ Dukan wannan ya ɗauki kusan shekaru 450.

* 12:25 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na da zuwa

“Bayan wannan, Allah ya ba su alkalai har zuwa zamanin annabi Sama’ila. ²¹ Sa’an nan mutanen suka nemi a ba su sarki, Allah kuwa ya ba su Shawulu ɗan Kish, na kabilar Benyamin, wanda ya yi mulki shekaru arba’in. ²² Bayan an kau da Shawulu, sai ya naɗa Dawuda ya zama sarkinsu. Ya kuma yi shaida game da shi cewa, ‘Na sami Dawuda ɗan Yesse, mutum ne da nake so a zuciyata; shi zai aikata dukan abin da nake so.’

²³ “Daga zuriyar mutumin nan ne Allah ya kawo wa Isra’ila Mai Ceto Yesu, kamar yadda ya yi alkawari. ²⁴ Kafin zuwan Yesu, Yohanna ya yi wa’azin tuba da baftisma ga dukan mutanen Isra’ila. ²⁵ Yayinda Yohanna yake kammala aikinsa ya ce, ‘Wa kuke tsammani ni nake? Ba ni ne shi ba. A’a, amma yana zuwa bayana, wanda ko takalmansa ma ban isa in kunce ba.’

²⁶ “Ya ku ’yan’uwa, ’ya’yan Ibrahim, da ku kuma Al’ummai masu tsoron Allah, a gare mu ne fa aka aiko wannan sakon ceto. ²⁷ Mutanen Urushalima da masu mulkinsu ba su gane da Yesu ba, duk da haka cikin hukunta shi suka cika kalmomin annabawan da ake karantawa kowane Asabbaci. ²⁸ Ko da yake ba su same shi da wani dalilin da ya kai ga hukuncin kisa ba, suka roki Bilatus yā sa a kashe shi. ²⁹ Sa’ad da suka aikata duk abin da aka rubuta game da shi, sai suka saukar da shi daga itacen suka kuma sa shi a kabari. ³⁰ Amma Allah ya tashe shi daga matattu, ³¹ kuma kwanaki da yawa waɗanda suka yi tafiya tare da shi daga Galili zuwa Urushalima suka gan shi. Su ne yanzu shaidu ga mutanenmu.

³² “Muna gaya muku labari mai daɗi cewa abin da Allah ya yi wa kakanninmu alkawari, ³³ ya cika mana, mu zuriyarsu, ta wurin tā da Yesu daga matattu. Kamar yadda yake a rubuce a cikin Zabura ta biyu cewa,

“Kai Dana ne,

yau na zama Uba a gare ka.*

³⁴ Gaskiyar cewa Allah ya tā da shi daga matattu, a kan ba zai taɓa ruɓewa ba, an faɗe shi a cikin waɗannan kalmomi.

“Zan ba ku tsarki da kuma tabbatattun albarkun da na yi wa Dawuda alkawari.’†

³⁵ Haka kuma aka faɗa a wani wuri.

“Ba za ka yarda Mai Tsarkinka ya ruɓa ba.’‡

³⁶ “Gama sa’ad da Dawuda ya gama hidimar nufin Allah a zamaninsa, sai ya yi barci; aka binne shi tare da kakanninsa jikinsa kuwa ya ruɓe. ³⁷ Amma wanda Allah ya tā da daga matattu bai ruɓa ba.

³⁸ “Saboda haka, ’yan’uwana, ina so ku san cewa ta wurin Yesu ana sanar muku da gafarar zunubi.

³⁹ Ta wurinsa kowa da ya gaskata an kuɓutar da shi daga dukan abin da Dokar Musa ba tā iya kuɓutar ba. ⁴⁰ Ku lura kada abubuwan da annabawa suka faɗa su faru muku.

⁴¹ “Ku duba, ku masu ba’a,

ku yi mamaki, ku hallaka,

gama zan yi wani abu a zamaninku

da ba za ku taɓa gaskatawa ba

ko da wani ya gaya muku.’§”

⁴² Bulus da Barnabas suna fita daga majami’ar ke nan, sai mutane suka gayyace su su ƙara yin maganan nan a kan waɗannan abubuwa a ranar Asabbaci mai zuwa. ⁴³ Da aka sallami jama’a, Yahudawa da yawa da kuma waɗanda suka tuba suka shiga Yahudanci masu ibada suka bi Bulus da Barnabas, waɗanda suka yi magana musu suka kuma ƙarfafa su su ci gaba a cikin alherin Allah.

⁴⁴ A ranar Asabbaci na biye kusan dukan birnin suka taru don su ji maganar Ubangiji. ⁴⁵ Sa’ad da Yahudawa suka ga taron mutanen, sai suka cika da kishi suka yi ta munanan maganganu a kan abin da Bulus yake faɗi.

⁴⁶ Sai Bulus da Barnabas suka amsa musu gabagadi, suka ce, “Ya zama mana dole mu yi muku maganar Allah da farko. Da yake kun ƙi ta ba ku kuma ga kun cancanci rai madawwami ba, to, za mu juya ga Al’ummai. ⁴⁷ Gama abin da Allah ya umarce mu ke nan cewa,

“Na sa ka zama haske ga Al’ummai,

don ka kawo cetona zuwa iyakokin duniya.’**”

* 13:33 Zab 2.7 † 13:34 Ish 55.3 ‡ 13:35 Zab 16.10 § 13:41 Hab 1.5 * 13:47 Ish 49.6

⁴⁸ Sa'ad da Al'ummai suka ji haka, sai suka yi farin ciki suka fɗaukaka maganar Ubangiji; kuma duk waɗanda aka zaɓa don samun rai madawwami, suka gaskata.

⁴⁹ Maganar Ubangiji kuwa ta bazu a dukan yankin. ⁵⁰ Amma Yahudawa suka zuga waɗansu mata masu tsoron Allah masu martaba da kuma waɗansu maza masu matsayi a gari. Suka tã da tsanani ga Bulus da Barnabas, suka kore su daga yankinsu. ⁵¹ Saboda haka suka karkacɗe kurar kafafunsu don shaidar a kansu suka kuwa tafi Ikoniyum. ⁵² Masu bi kuwa suka cika da farin ciki da kuma Ruhu Mai Tsarki.

14

A Ikoniyum

¹ A Ikoniyum Bulus da Barnabas suka shiga majami'ar Yahudawa yadda suka saba. A can suka yi magana gabagadi har Yahudawa da Al'ummai masu yawa suka gaskata. ² Amma Yahudawan da suka ki ba da gaskata, suka zuga Al'ummai suka sa ɓata tsakaninsu da 'yan'uwa. ³ Bulus da Barnabas kuwa suka daɗɗe sosai a can, suna magana gabagadi saboda Ubangiji, wanda kuwa ya tabbatar da saƙon alherinsa ta wurinsa su su aikata ayyuka da alamu masu banmamaki. ⁴ Mutanen birnin suka rarrabu, waɗansu suka goyi bayan Yahudawa, waɗansu kuma suka goyi bayan manzannin. ⁵ Yahudawa da Al'ummai tare da shugabanninsu suka kulla shawara a tsakaninsu, domin su wulafanta su su kuma jajjefe su da duwatsu. ⁶ Amma suka sami labari suka kuma gudu zuwa biranen Ikoniyum na Listira da Derbe da kuma kauyukan kewaye, ⁷ inda suka ci gaba da wa'azin labari mai daɗi.

A Listira da Derbe

⁸ A Listira kuwa akwai wani gurgu zaune a kafafunsa, wanda gurgu ne tun haihuwa, kuma bai taɓa tafiya ba. ⁹ Ya kasa kunne yayinda Bulus yake magana. Bulus kuma ya kafa masa ido, ya lura cewa yana da bangaskiyar da za tã warkar da shi ¹⁰ sai ya faga murya ya ce, "Tashi ka tsaya kan kafafunka!" Da jin haka, sai mutumin ya yi wuf ya kuma fara tafiya.

¹¹ Sa'ad da taron suka ga abin da Bulus ya yi, sai suka ihu da harshen Likayoniyawa, suna cewa, "Alloli sun sauka mana da siffar mutane!" ¹² Sai suka ba wa Barnabas, sunan Zeyus, Bulus kuma suka kira Hermes domin shi ne shugaban magana. ¹³ Firist na Zeyus, wanda haikalinsa ke bayan birni, ya kawo bijimai da furanni a kofofin birni domin shi da taron mutanen sun so su miƙa musu hadayu.

¹⁴ Amma da manzannin nan Barnabas da Bulus suka ji haka, sai suka yayyage tufafinsu suka ruga cikin taron, suna ihu suna cewa, ¹⁵ "Ya ku mutane, don me kuke yin haka? Ai, mu ma mutane ne kawai, 'yan adam ne kamar ku. Mun kawo muku labari mai daɗi ne, muna gaya muku ku juya daga waɗannan abubuwa banza, ku juyo ga Allah mai rai, wanda ya yi sama da kasa da teku da kuma dukan abin da yake cikinsu. ¹⁶ A zamanin dã, ya bar dukan fasashe su yi yadda suka ga dama. ¹⁷ Duk da haka bai bar kansa babu shaida ba. Ya nuna alheri ta wurin ba ku ruwan sama da kuma amfanin gona a lokutansu; ya ba ku abinci mai yawa ya kuma cika zukatanku da farin ciki." ¹⁸ Ko da waɗannan kalmomi ma, da kyar suka hana jama'an nan yin musu hadaya.

¹⁹ Sai waɗansu Yahudawa suka zo daga Antiyok da Ikoniyum suka sha kan taron. Suka jajjefi Bulus da duwatsu suka kuma ja shi bayan birni, suna tsammani ya mutu. ²⁰ Amma bayan da almajiran suka taru kewaye da shi, sai ya tashi ya koma cikin birni. Kashegari shi da Barnabas suka tashi zuwa Derbe.

Komawa zuwa Antiyok a Suriya

²¹ Suka yi wa'azin Labari mai daɗi a wannan birni, suka kuma sami almajirai da yawa. Sai suka koma Listira, Ikoniyum da kuma Antiyok, ²² suna gina almajirai suna kuma karfafa su su tsaya da gaske cikin bangaskiya. Suka ce, "Sai da shan wahaloli masu yawa za mu shiga mulkin Allah." ²³ Bulus da Barnabas suka naɗa musu dattawa* a kowace ikkilisiya, tare da addu'a da azumi, suka miƙa su ga Ubangiji, wanda suka dogara da shi. ²⁴ Bayan sun bi ta Fisidiya, sai suka zo cikin Famfiliya, ²⁵ kuma sa'ad da suka yi wa'azi a Ferga, sai suka gangara zuwa Attaliya.

²⁶ Daga Attaliya kuma suka shiga jirgin ruwa suka koma Antiyok, inda dã aka danƙa su ga alherin Allah saboda aikin da suka kammala yanzu. ²⁷ Da isarsu a can, sai suka tara ikkilisiya wuri faya suka

* 14:23 Ko kuwa a Barnabas ya naɗa dattawa; ko kuwa Barnabas ya sa aka naɗa dattawa

ba da rahoton duk abin da Allah ya aikata ta wurinsu da kuma yadda ya buɗe kofar bangaskiya domin Al'ummai. ²⁸ Suka kuma jima a can tare da almajirai.

15

Majalisa a Urushalima

¹ Waɗansu mutane suka gangara daga Yahudiya zuwa Antiyok suna kuma koya wa 'yan'uwa cewa, "Sai ko an yi muku kaciya bisa ga al'ada da Musa ya koyar, in ba haka ba, ba za ku sami ceto ba."

² Wannan ya kai Bulus da Barnabas suka shiga babban gardama da muhawwara da su. Saboda haka aka naɗa Bulus da Barnabas tare da waɗansu masu bi, su haura zuwa Urushalima don su ga manzanni da dattawa a kan wannan magana. ³ Ikkilisiya ta raka su suka tafi, yayinda suke ratsawa ta Funisiya da Samariya, suka ba da labari yadda Al'ummai suka tuba. Wannan labarin ya sa dukan 'yan'uwa suka yi murna kwarai. ⁴ Sa'ad da suka isa Urushalima, sai ikkilisiya da manzanni da kuma dattawa suka marabce su, sai suka ba su rahoton dukan abin da Allah ya aikata ta wurinsu.

⁵ Sai waɗansu daga cikin masu bin da suke na kungiyar Farisiyawa suka miƙe tsaye suka ce, "Dole ne a yi wa Al'ummai kaciya a kuma bukace su su yi biyayya da dokokin Musa."

⁶ Sai manzanni da dattawa suka taru don su duba maganar. ⁷ Bayan aka yi muhawwara da sosai, sai Bitrus ya miƙe tsaye ya yi musu jawabi ya ce, "Yan'uwa, kun san cewa a kwanakin baya Allah ya yi zaɓe a cikinku don Al'ummai su ji daga leɓunana sakon bishara su kuma gaskata. ⁸ Allah, wanda ya san zuciya, ya nuna cewa ya karɓe su ta wurin ba su Ruhu Mai Tsarki, kamar yadda ya ba mu. ⁹ Bai nuna bambanci tsakaninmu da su ba, gama ya tsarkake zukatansu ta wurin bangaskiya. ¹⁰ To, fa, don me kuke kofari ku gwada Allah ta wurin ɗora wa almajiran nan kayan da mu ko kakanninmu ba mu iya ɗauka ba? ¹¹ A'a! Mun gaskata cewa ta wurin alherin Ubangiji Yesu ne muka sami ceto, kamar yadda su ma suka samu."

¹² Sai duk taron suka yi tsit yayinda suke sauraron Barnabas da Bulus suna ba da labari game da ayyuka da kuma abubuwan banmamakin da Allah ya yi a cikin Al'ummai ta wurinsu. ¹³ Da suka gama, sai Yakub ya yi magana ya ce, "Yan'uwa, ku saurare ni. ¹⁴ Siman ya bayyana mana yadda Allah da farko ya nuna damuwarsa ta wurin ɗaukan mutane daga cikin Al'ummai su zama nasa. ¹⁵ Kalmomin annabawa sun yi daidai da wannan, kamar yadda yake a rubuce cewa,

¹⁶ "Bayan wannan zan koma
in kuma saƙe gina tentin Dawuda da ya rushe.

Kufansa zan saƙe gina,
in kuma mai da shi,

¹⁷ don ragowar mutane su nemi Ubangiji,
kuma duk Al'umman da suke kira bisa sunana,
in ji Ubangiji, wanda yake yin waɗannan abubuwa^{*}

¹⁸ da aka sani tun zamanai.

¹⁹ "Saboda haka, a ganina, kada mu matsa wa Al'ummai waɗanda suke juyowa ga Allah. ²⁰ A maimakon haka, ya kamata mu rubuta musu cewa, su guji abincin da alloli suka ƙazantar, da fasikanci, da naman dabbar da aka murɗe da kuma jini. ²¹ Gama Musa ya yi wa'azi a kowace birni tun zamanin ɗa, ana kuma karanta shi a majami'u kowane Asabbaci."

Wasikar majalisa zuwa ga al'ummai masu bi

²² Sai manzanni da dattawa, tare da dukan ikkilisiya, suka yanke shawara su zaɓi waɗansu daga cikin mutanensu su kuma aike su zuwa Antiyok tare da Bulus da Barnabas. Sai suka zaɓi Yahuda (wanda ake kira Barsabbas) da kuma Sila, mutum biyu da suke shugabanni cikin 'yan'uwa. ²³ Tare da su suka aika da wannan wasika.

Daga manzanni da dattawa, 'yan'uwanku.

Zuwa ga Al'ummai masu bi a Antiyok, Suriya da Silisiya.

Gaisuwa.

²⁴ Mun ji cewa, waɗansu da sun fita daga cikinmu ba tare da izininmu ba suka kuma dame ku, suna ta da hankalinku ta wurin abin da suka ce. ²⁵ Saboda haka dukanmu mun yarda mu zaɓi

* 15:17 Amos 9.11,12

waƙansu mutane mu kuma aike su wurinku tare da kaunatattun abokanmu Barnabas da Bulus²⁶ mutanen da suka sa rayukansu cikin hatsari saboda sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi.²⁷ Saboda haka muna aika Yahuda da Sila don su tabbatar muku da baki abin da muka rubuta.²⁸ Ya gamshe Ruhu Mai Tsarki da mu ma kada a ƙora muku nauyi fiye da na waƙannan abubuwa.²⁹ Ku guji abincin da aka yi wa alloli hadaya, da jini, da naman dabbar da aka murƙe da kuma fasikanci. Za ku kyauta in kun kiyaye waƙannan abubuwa.

Ku huta lafiya.

³⁰ Aka sallami mutanen sai suka gangara zuwa Antiyok, inda suka tara ikkilisiya wuri ƙaya suka ba da wasikar.³¹ Mutanen suka karantata suka kuma yi farin ciki saboda saƙonta mai ƙarfafawa.³² Yahuda da Sila, waƙanda su kansu annabawa ne, suka yi magana sosai don su gina su kuma ƙarfafa 'yan'uwa.³³ Bayan suka yi 'yan kwanaki a can, sai 'yan'uwa suka sallame su da albarkar salama su dawo wurin waƙanda suka aike su.[†]³⁵ Amma Bulus da Barnabas kuwa suka dakata a Antiyok, inda su da waƙansu da yawa suka yi koyarwa suka kuma yi wa'azin maganar Ubangiji.

Sabanin tsakanin Bulus da Barnabas

³⁶ Bayan 'yan kwanaki sai Bulus ya ce wa Barnabas, "Mu koma mu ziyarci 'yan'uwa a duk garuruwan da muka yi wa'azin bisharar Ubangiji mu ga yadda suke."³⁷ Barnabas ya so Yohanna, wanda ake kira Markus ya tafi tare da su,³⁸ amma Bulus bai ga ya kyautu ya tafi da shi ba, domin ya yashe su a Famfiliya bai kuwa ci gaba tare da su a aikin ba.³⁹ Suka sami sabanin ra'ayi tsakaninsu har suka rabu. Barnabas ya ƙauki Markus suka shiga jirgin ruwa zuwa Saifurus,⁴⁰ amma Bulus ya zaɓi Sila suka kuwa tashi, bayan 'yan'uwa suka danƙa su ga alherin Ubangiji.⁴¹ Ya ratsa ta Suriya da Silisiya, yana ƙarfafa ikkilisiyoyi.

16

Timoti ya bi Bulus da Sila

¹ Bulus ya kai Derbe sa'an nan kuma zuwa Listira, inda wani almajiri mai suna Timoti yake da zama, wanda mahaifiyarsa mutuniyar Yahuda ce kuma mai bi ce, amma mahaifinsa mutumin Hellenawa ne.² 'Yan'uwa a Listira da Ikoniyum sun yi magana mai kyau ƙwarai a kansa.³ Bulus ya so ya ƙauke shi a tafiyar, saboda haka ya yi masa kaciya, domin Yahudawan da suke da zama a wurin, don duk sun san cewa mahaifinsa mutumin Hellenawa ne.⁴ Yayinda suke tafiya daga gari zuwa gari, suka dinga ba da shawarwarin da manzanni da dattawa a Urushalima suka zartar domin mutane su kiyaye.⁵ Saboda haka ikkilisiyoyi suka ginu cikin bangaskiya suka kuma yi girma suka yi ta ƙaruwa kowace rana.

Wahayin Bulus na mutumin Makidoniya

⁶ Bulus da abokan tafiyarsa suka zazzaga dukan yankin Firjiya da Galatiya, don Ruhu Mai Tsarki ya hana su yin wa'azi a lardin Asiya.⁷ Da suka isa kan iyakar Misiya, suka yi ƙoƙari su shiga Bitiniya, amma Ruhun Yesu bai yarda musu ba.⁸ Saboda haka suka ratsa Misiya suka zo Toruwas.⁹ Da dare Bulus ya ga wahayin wani mutumin Makidoniya yana tsaye yana roƙonsa cewa, "Ka zo Makidoniya ka taimake mu."¹⁰ Bayan Bulus ya ga wahayin, muka shirya nan take mu tashi zuwa Makidoniya, mun tabbata cewa, Allah ya kira mu mu yi musu wa'azin bishara.

Tuban Lidiya a Filibbi

¹¹ Daga Toruwas muka tashi zuwa teku muka shiga jirgin ruwa muka mife kai tsaye zuwa Samotiras, kashegari kuma muka nufi Neyafolis.¹² Daga can muka tafi Filibbi, wata babbar alkaryar Roma wadda kuma take babban birni a gundumar Makidoniya. Muka zauna a can kwanaki masu yawa.

¹³ A Asabbaci, muka fita ƙofar birnin zuwa bakin kogi, inda muke tsammani za mu sami wurin yin addu'a. Muka zauna muka fara yin wa matan da suka taru a can magana.¹⁴ Daya daga cikin waƙanda suka saurare mu mace ce mai suna Lidiya, mai sayar da yadunan jan garura masu tsada daga birnin Tiyatira, mai yi wa Allah sujada. Ubangiji ya buƙe zuciyarta har ta karɓi saƙon Bulus.¹⁵ Da aka yi

[†] 15:33 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da su, ³⁴ amma Sila ya yanke shawara ya dakata a can

mata baftisma tare da iyalin gidanta, sai ta gayyace mu zuwa gidanta. Ta ce, “In kun amince ni mai bi ce cikin Ubangiji, sai ku zo ku sauka a gidana.” Sai ta kuwa rinjaye mu.

Bulus da Sila a kurkuku

¹⁶ Wata rana muna tafiya zuwa wurin yin addu'a, sai muka sadu da wata baranya mai ruhun aljani mai duba. Takan samo wa mutanenta kuɗi da yawa, duban da take yi. ¹⁷ Wannan yarinya kuwa ta bi Bulus da kuma sauranmu, tana ihu tana cewa, “Wadannan mutane bayin Allah Mafi Daukaka ne, suna sanar da ku hanyar ceto.” ¹⁸ Ta yi ta faɗin haka har kwanaki masu yawa. A karshe Bulus ya damu kwarai sai ya juya ya ce wa aljanin, “A cikin sunan Yesu Kiristi na umarce ka, ka rabu da ita!” Nan take aljanin ya rabu da ita.

¹⁹ Da iyayengijin baranyar suka ga hanyar samun kuɗinsu ta toshe, sai suka kama Bulus da Sila suka ja su zuwa cikin kasuwa don su fuskanci hukuma. ²⁰ Sai suka kawo su a gaban alƙalai suka ce, “Wadannan Yahudawa ne, suna kuma birkitar mana da gari, ²¹ ta wurin koyar da al'adun da ba daidai ba ne mu Romawa mu karɓa ko mu aikata.”

²² Sai taron suka faɗa wa Bulus da Sila gaba ɗaya, alƙalan kuwa suka yi umarni a tube su a kuma yi musu duka. ²³ Bayan an yi musu bulala sosai, sai aka jefa su cikin kurkuku, aka umarci mai gadin kurkukun ya tsare su da kyau. ²⁴ Da karɓan irin umarnan nan, sai ya sa su can cikin ɗakin kurkuku na ciki-ciki, kuma ya ɗaura kafafunsu a turu.

²⁵ Wajen tsakar dare Bulus da Sila suna addu'a suna rera waƙoƙi ga Allah, sauran 'yan kurkuku kuwa suna sauraronsu. ²⁶ Ba zato ba tsammani sai aka yi wata babbar girgizar kasa har tushen ginin kurkukun ya jijjiga. Nan da nan sai duk ƙofofin kurkukun suka bubbuɗe, sarƙoƙin kowa kuma suka baɓɓalle. ²⁷ Mai gadin kurkukun ya farka daga barci, sa'ad da ya ga ƙofofin kurkukun a buɗe, sai ya zāre takobinsa yana shirin kashe kansa domin ya ɗauka 'yan kurkukun sun gudu. ²⁸ Amma Bulus ya yi ihu ya ce, “Kada ka yi wa kanka lahani! Dukanmu muna nan!”

²⁹ Mai gadin kurkukun ya kira a kawo fitilu, ya ruga ciki ya faɗi yana rawan jiki a gaban Bulus da Sila. ³⁰ Sai ya fito da su waje ya kuma tambaye su ya ce, “Ranku ya ɗaɗe, me zan yi domin in sami ceto?”

³¹ Suka amsa suka ce, “Ka gaskata da Ubangiji Yesu, za ka sami ceto, kai da iyalinka.” ³² Sa'an nan suka yi masa maganar Ubangiji shi da kuma dukan sauran da suke a gidansa. ³³ A wannan sa'a na daren, mai gadin kurkukun ya ɗauke su ya wanke musu raunukansu; nan take aka yi masa baftisma da dukan iyalsinsa. ³⁴ Sai mai gadin kurkukun ya kawo su cikin gidansa ya ba su abinci; ya kuwa cika da murna don ya gaskata da Allah, shi da dukan iyalsinsa.

³⁵ Da gari ya waye, sai alƙalan suka aika ma'aikatansu wajen mai gadin kurkukun da umarni cewa, “Ka saki mutanen nan.” ³⁶ Sai mai gadin kurkukun ya gaya wa Bulus cewa, “Alƙalai sun ba da umarni a sake ku kai da Sila. Yanzu sai ku tafi. Ku sauka lafiya.”

³⁷ Amma Bulus ya ce wa ma'aikatan, “Sun yi mana duka a fili ba tare da shari'a ba, ko da yake mu 'yan kasar Roma ne, suka kuma jefa mu cikin kurkuku. Yanzu suna so su fitar da mu a ɓoye? A'a! Sai dai su zo da kansu su rako mu waje.”

³⁸ Sai ma'aikatan suka faɗa wa alƙalan wannan, da suka ji cewa Bulus da Sila Romawa ne, sai suka ji tsoro. ³⁹ Sai suka zo don su roke su, suka yi musu rakiya daga kurkukun, suna rokonsu su bar birnin. ⁴⁰ Bayan Bulus da Sila suka fita daga kurkukun, sai suka tafi gidan Lidiya, inda suka sadu da 'yan'uwa suka kuma karfafa su. Sa'an nan suka tafi.

17

A Tessalonika

¹ Da suka bi ta Amfifolis da Afolloniya, sai suka isa Tessalonika, inda akwai majami'ar Yahudawa. ² Kamar yadda ya saba, Bulus ya shiga majami'ar, ranakun Asabbaci uku ya yi ta yin muhawwara da su daga cikin Nassosi, ³ yana musu bayani da tabbatarwa cewa dole Kiristi ya sha wahala ya kuma tashi daga matattu. Ya kuma ce, “Wannan Yesu da nake sanar muku shi ne Kiristi.” ⁴ Wadansu Yahudawa suka amince suka kuma bi Bulus da Sila, haka ma Hellenawa da yawa masu tsoron Allah da kuma manyan mata ba kaɗan ba.

⁵ Amma Yahudawa suka yi kishi; saboda haka suka tattara 'yan iska daga kasuwa, suka shirya wata kungiya, suka tã da tarzoma a birni. Suka ruga zuwa gidan Yason suna neman Bulus da Sila don su kawo su a gaban taron. ⁶ Amma da ba su same su ba, sai suka ja Yason da waƙansu 'yan'uwa zuwa gaban mahukuntan birnin, suna ihu suna cewa, "Waƙannan mutanen da suke tã da fitina ko'ina a duniya sun iso nan, ⁷ Yason kuwa ya karɓe su a gidansa. Dukansu suna karya dokokin Kaisar, suna cewa akwai wani sarki, wanda ake kira Yesu." ⁸ Da suka ji haka, sai hankalin taron da na mahukuntan birnin ya tashi. ⁹ Sai suka sa Yason da sauran su biya kuɗin saki sa'an nan suka sallame su.

A Bereya

¹⁰ Da dare ya yi, sai 'yan'uwa suka sallami Bulus da Sila su tafi Bereya. Da suka isa can, sai suka shiga majami'ar Yahudawa. ¹¹ Bereyawa kuwa sun fi Tessalonikawa hankali, gama sun karɓi sakon da marmari kwarai, suka kuma yi ta yin bincike Nassosi kowace rana su ga ko abin da Bulus ya faɗa gaskiya ne. ¹² Yahudawa da yawa suka gaskata, haka ma waƙansu manyan matan Hellenawa da kuma mazan Hellenawa da yawa.

¹³ Da Yahudawan da suke a Tessalonika suka ji cewa Bulus yana wa'azin maganar Allah a Bereya, sai suka je can ma, suna zuga taro suna kuma tã da hankalinsu. ¹⁴ Nan da nan 'yan'uwa suka sa Bulus yã tafi bakin teku, amma Sila da Timoti suka dakata a Bereya. ¹⁵ Mutanen da suka raka Bulus kuwa suka kawo shi Atens sa'an nan suka dawo da umarnai wa Sila da Timoti cewa su zo wurinsa da gaggawa.

A Atens

¹⁶ Yayinda Bulus yake jiransu a Atens, ya damu kwarai da ya ga birnin cike da gumaka. ¹⁷ Saboda haka ya yi ta muhawwara a majami'a da Yahudawa da kuma Hellenawa masu tsoron Allah, haka kuma da waƙanda yake tararwa a bakin kasuwa. ¹⁸ Wata kungiyar Afikuriya da kuma masu bin ussan ilimin Sitoyik suka fara gardama da shi. Waƙansunsu suka ce, "Mene ne mai surutun nan yake koƙarin faɗi?" Waƙansu suka ce, "Kamar yana wa'azin bakin alloli ne." Sun faɗa haka ne domin Bulus yana wa'azin labari mai daɗi game da Yesu da kuma tashin matattu. ¹⁹ Sai suka ɗauke shi suka kawo shi wurin taron Areyofagus, inda suka ce masa, "Ko za mu san mene ne sabon koyarwan nan ya kunsu da kake yi? ²⁰ Kana kawo mana ra'ayoyin da suke baƙo a gare mu, kuma muna so mu san mene ne suke nufi." ²¹ (Duk Atenawa da bakin da suke zama a can suna zaman kashe wando ne kawai kuma ba abin da suke yi sai dai taɗi da kuma jin sababbin ra'ayoyi.)

²² Sai Bulus ya mife tsaye a tsakiyar taron Areyofagus ya ce, "Ya ku mutanen Atens! Na dai lura cewa ta kowace hanya ku masu addini ne kwarai. ²³ Gama sa'ad da nake zagawa, na lura da kyau da abubuwan da kuke bauta wa, har ma na tarar da wani bagade da wannan rubutu,

Ga Allahn da ba a sani ba.

To, abin nan da kuke yi wa sujada a matsayin abin da ba ku sani nan ba shi ne zan sanar da ku.

²⁴ "Allahn da ya halicci duniya da kome da yake cikinta shi ne Ubangijin sama da ƙasa, ba ya kuma zama a haikalin da aka gina da hannuwa. ²⁵ Ba a kuma yin masa hidima da hannun mutum, sai ka ce mai bukatan wani abu, domin shi kansa ne ke ba wa dukan mutane rai da numfashi da kuma kome. ²⁶ Daga mutum ɗaya, ya halicci kowace al'ummar mutane, don su zauna a duk duniya; shi ne kuma ya ƙaddara lokuta bisa ga tsarinsu da kuma inda za su kasance. ²⁷ Allah ya yi wannan domin mutane su neme shi mai yiwuwa kuma su lalluba su same shi, ko da yake ba shi da nisa daga kowannenmu. ²⁸ 'Gama a cikinsa ne muke rayuwa muke motsi muka kuma kasance.' Yadda waƙansu mawaƙanku suka ce, 'Mu zuriyarsa ce.'

²⁹ "Saboda haka da yake mu zuriyar Allah ce, kada mu yi tsammani cewa kamannin Allah yana kama da zinariya ko azurfa ko dutse, siffar da mutum ya ƙago ta wurin dabararsa. ³⁰ A dã Allah ya kawar da Allah ya kawar da kai ga zamanin jahilci, amma yanzu ya umarci dukan mutane a ko'ina su tuba. ³¹ Gama ya sa ranar da zai yi wa duniya shari'a da adalci ta wurin mutumin da ya naɗa. Ya riga ya ba da tabbacin wannan ga dukan mutane ta wurin tã da shi daga matattu."

³² Sa'ad da suka ji maganar tashin matattu, waƙansunsu suka yi tsaki, amma waƙansu suka ce, "Muna so mu ƙara jin ka a kan wannan batu." ³³ Da wannan, Bulus ya bar Majalisar. ³⁴ Waƙansu mutane kima suka zama mabiyar Bulus suka kuwa gaskata. A cikinsu kuwa akwai Diyonasiyus ɗan Majalisar Areyofagus, haka kuma wata mace mai suna Damaris, da waƙansu dai haka.

18

A Korint

¹ Bayan haka, Bulus ya bar Atens ya tafi Korint. ² A can ya sadu da wani mutumin Yahuda mai suna Akwila, ɗan garin Fontus, wanda ya je can ba da daɗewa ba daga Italiya tare da matarsa Firiskila, gama Kalaudiyus ya umarci dukan Yahudawa su bar Roma. Sai Bulus ya tafi yā gan su, ³ da yake shi ma mai ɗinkin tenti ne kamar su, sai ya zauna ya yi aiki tare da su. ⁴ Kowace Asabbaci kuwa yakan yi muhawwara a majami'a, yana kofari yā rinjayi Yahudawa da Hellenawa.

⁵ Sa'ad da Sila da Timoti suka iso daga Makidoniya, sai Bulus ya ba da kansa ga yin wa'azi kaɗai, yana tabbatar wa Yahudawa cewa Yesu shi ne Kiristi. ⁶ Amma sa'ad da Yahudawa suka yi hamayya da Bulus suka kuma shiga zaginsa, sai ya karkaɗe tufafinsa a cikin rashin yarda, ya ce musu, "Alhakinku yana a kanku! Ba ni da wani laifi. Daga yanzu zan tafi wajen Al'ummai."

⁷ Sai Bulus ya bar majami'ar ya kuma tafi kofar da take kusa da gidan Titus Yustus, mai yi wa Allah sujada. ⁸ Kirisbus, shugaban majami'a, da dukan iyalinsa suka gaskata Ubangiji; Korintiyawa masu yawa kuwa da suka ji shi suka gaskata, aka kuwa yi musu baftisma.

⁹ Wata rana da dad dare, Ubangiji ya yi magana da Bulus a cikin wahayi ya ce, "**Kada ka ji tsoro; ka ci gaba da yin magana, kada ka yi shiru.** ¹⁰ **Gama ina tare da kai, ba kuma wanda zai faɗa** maka ya cuce ka, domin ina da mutane da yawa a wannan birni." ¹¹ Saboda haka Bulus ya zauna a nan har shekara ɗaya da rabi, yana koya musu maganar Allah.

¹² Yayinda Galliyo yake muƙaddas Akayya, Yahudawa suka haɗa kai suka tasar wa Bulus, suka kuwa kawo shi cikin kotu. ¹³ Suka yi zarge cewa, "Wannan mutum yana rarrashin mutane su yi wa Allah sujada a hanyoyin da suka saɓa wa doka."

¹⁴ A daidai sa'ad da Bulus yana shirin yin magana, sai Galliyo ya ce wa Yahudawan, "Da a ce ku Yahudawa kuna gunaguni game da munafunci, ko kuma wani babban laifi, da sai in iya sauraronku. ¹⁵ Amma da yake ya shafi gardama ce game da kalmomi da sunaye da kuma dokarku, sai ku ji da ita da kanku. Ni ba zan zama mai shari'a kan irin waɗannan abubuwa ba." ¹⁶ Saboda haka ya kore su. ¹⁷ Sai duk suka juya kan Sostenes shugaban majami'a suka yi masa dūka a gaban kotun. Amma Galliyo ko yā kula.

Firiskila, Akwila da Afollos

¹⁸ Bulus kuwa ya ci gaba da zama a Korint na 'yan kwanaki. Sa'an nan ya bar 'yan'uwa ya shiga jirgin ruwa zuwa Suriya tare da Firiskila da Akwila. Kafin ya tashi, ya aske kansa a Kenkireya saboda alkawarin da ya yi. ¹⁹ Suka isa Afisa, inda Bulus ya bar Firiskila da Akwila. Shi kansa ya shiga majami'a ya kuma yi muhawwara da Yahudawa. ²⁰ Sa'ad da suka roke shi ya kara 'yan kwanaki da su, bai yarda ba. ²¹ Amma da yake barin wurin, ya yi alkawari cewa, "Zan dawo in Allah ya yarda." Sa'an nan ya tashi daga Afisa a jirgin ruwa. ²² Sa'ad da ya sauka a Kaisariya, sai ya haura ya gai da ikkilisiya sa'an nan ya gangara zuwa Antiyok.

²³ Bayan ya yi 'yan kwanaki a Antiyok, Bulus ya tashi daga can ya zaga ko'ina a yankin Galatiya da Firjiya, yana karfafa dukan almajirai.

²⁴ Ana cikin haka sai wani mutumin Yahuda mai suna Afollos, ɗan kasar Alekzandariya, ya zo Afisa. Shi masani ne, yana da cikakken sani na Nassosi. ²⁵ An horar da shi a hanyar Ubangiji, ya kuma himma ƙwarai a magana, ya kuma yi koyarwa game da Yesu, daidai, ko da yake baftismar Yohanna ce kaɗai ya sani. ²⁶ Sai ya fara magana gabagadi a majami'a. Sa'ad da Firiskila da Akwila suka ji shi, sai suka gawaye shi gidansu suka kara bayyana masa hanyar Allah sosai.

²⁷ Sa'ad da Afollos ya so ya tafi Akayya, sai 'yan'uwa suka karfafa shi suka kuma rubuta wa almajiran da suke can da su marabce shi. Da isowarsa, ya zama da taimako ƙwarai ga waɗanda ta wurin alheri suka gaskata. ²⁸ Gama da ƙwazo ya ƙaryata Yahudawa a muhawwara a fili, yana tabbatar daga Nassosi cewa Yesu shi ne Kiristi.

19

Bulus a Afisa

¹ Lokacin da Afollos yake a Korint, Bulus ya bi hanyar da ta ratsa ta Asiya ya zo Afisa. A can ya sadu da waƙansu almajirai, ² sai ya tambaye, su ya ce, “Kun karɓi Ruhu Mai Tsarki sa’ad da kuka gaskata?”

Suka amsa suka ce, “A’a, ba mu ma san akwai Ruhu Mai Tsarki ba.”

³ Saboda haka Bulus ya yi tambaya ya ce, “To, wace baftisma aka yi muku?”

Suka ce, “Baftismar Yohanna.”

⁴ Bulus ya ce, “Ai, baftismar Yohanna, baftisma ce ta tuba. Ya ce wa mutane su gaskata a wani wanda yake zuwa bayansa, wato, Yesu.” ⁵ Da ji wannan, sai aka yi musu baftisma a cikin sunan Ubangiji Yesu. ⁶ Da Bulus ya ɗibiya musu hannuwansa, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauka musu, suka kuwa yi magana da harsuna, suka kuma yi annabci. ⁷ Mutane kuwa su wajen mutum goma sha biyu ne.

⁸ Bulus ya shiga majami’a ya yi magana gabagadi a can na watanni uku, yana muhawwara yana kuma rinjayarsu game da mulkin Allah. ⁹ Amma waƙansunsu suka taurara; suka ki su gaskata kuma a gaban jama’a suka yi baƙar magana game da Hanyar. Bulus kuwa ya bar su. Ya tafi tare da almajirai ya dinga tattaunawa da su kullum a babban ɗakin jawabi na Tirannus. ¹⁰ Wannan ya ci gaba har shekara biyu, sai da ya sa dukan Yahudawa da Hellenawa da suke zaune a lardin Asiya suka ji maganar Ubangiji.

¹¹ Allah ya yi ayyukan banmamakin da suka wuce misali ta hannu Bulus, ¹² har ma ana kai hankicif da adikan da suka taɓa jikinsa wa marasa lafiya, suka kuwa warke daga cututtukansu mugayen ruhohi kuma suka rabu da su.

¹³ Waƙansu Yahudawa masu yawo gari-gari suna fitar da mugayen ruhohi suka yi koƙari su yi amfani da sunan Ubangiji Yesu a kan waƙanda suke da aljanu. Suna cewa, “A cikin sunan Yesu wanda Bulus yake wa’azi, na umarce ku, ku fito.” ¹⁴ Ya’ya bakwai maza na Sikeba, wani babban firist na Yahudawa, suna yin haka. ¹⁵ Wata rana mugun ruhu ya amsa musu ya ce, “Yesu kam na sani, Bulus kuma na sani, amma ku kuma su wane ne?” ¹⁶ Sai mutumin da yake da mugun ruhun ya fāɗa musu ya sha ƙarfinsu duka. Ya yi musu dūkan tsiya har suka fita a guje daga gidan tsirara jini yana zuba.

¹⁷ Da Yahudawa da Hellenawan da suke zama a Afisa suka ji wannan labari sai duk tsoro ya kama su, aka kuwa darjanta sunan Ubangiji Yesu ƙwarai. ¹⁸ Da yawa cikin waƙanda suka gaskata yanzu suka zo a fili suka furta mugayen ayyukansu. ¹⁹ Waƙansu masu yin sihiri suka kawo naɗaɗɗun littattafansu wuri ɗaya suka kuwa ƙone su a gaban jama’a. Sa’ad da aka lissafta yawan kuɗin naɗaɗɗun littattafan nan, sai jimillar ta kai darik dubu hamsin. ²⁰ Ta haka maganar Ubangiji ta bazu ko’ina ta kuma yi ƙarfi.

²¹ Bayan dukan wannan ya faru, sai Bulus ya yanke shawara ya ratsa Makidoniya da Akayya in za shi Urushalima. Ya kuma ce, “Bayan na tafi can, dole in ziyarci Roma ita ma.” ²² Sai ya aiki biyu daga cikin masu taimakonsa, Timoti da Erastus, zuwa Makidoniya, yayinda shi kuwa ya ɗan dakata a lardin Asiya.

Hargitsi a Afisa

²³ Kusan wannan lokaci sai aka yi wani babban hargitsi game da wannan Hanyar. ²⁴ Wani makerin azurfa, mai suna Demetiriyus wanda yake ƙera siffar ɗakunan tsafin Artemis da azurfa, ba ƙaramin ciniki yake kawo wa mutane masu sana’an nan ba. ²⁵ Sai ya tara su wuri ɗaya, tare da masu irin wannan sana’ar ya ce, “Ku jama’a, kun san muna samun kuɗin shiga sosai daga wannan sana’a. ²⁶ Kuma kuna ji kuna gani yadda Bulus ɗin nan ya shawo kan mutane da yawa ya kuma sa suka baude a nan a Afisa da dukan lardin Asiya. Yana cewa alloli da mutum ya ƙera ba alloli ba ne ko kaɗan. ²⁷ Akwai hatsari, ba kawai cewa sana’armu za tā rasa sunanta mai daraja ba, amma za a yi banza da ɗakin tsafin Artemis alliyarmu mai girma, alliyar kanta wadda ake bauta a ko’ina a yankin Asiya da kuma duniya, za a raba ta da darajarta.”

²⁸ Da suka ji haka, sai suka yi fushi ƙwarai suka fara ihu suna cewa, “Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!” ²⁹ Jim kaɗan sai hayaniya ta tashi a dukan birnin. Sai mutane suka cafke Gayus da Aristarkus, abokan tafiyar Bulus daga Makidoniya, suka ruga da zuwa fili da nufi ɗaya. ³⁰ Bulus ya so ya bayyana a gaban taron, amma almajirai ba su bar shi ba. ³¹ Har waƙansu shugabannin lardin ma, abokan Bulus, suka aika masa suna roƙonsa kada yā kuskura ya shiga filin nan.

³² Taron kuwa ya ruɗe. Waƙansu suna ihu suna ce abu kaza, waƙansu kuma wani abu dabam. Yawancin mutane kuma ba su ma san abin da ya sa suke a wurin ba. ³³ Yahudawa suka tura Alekzanda gaba, sai waƙansu a taron suka rifa yin masa ihu. Sai ya ɗaga hannu don a yi shiru don yā ƙare kansa

a gaban mutane. ³⁴ Amma sa'ad da suka gane shi mutumin Yahuda ne, sai duk suka yi ihu gaba ɗaya na kusa sa'a biyu, suna cewa, "Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!"

³⁵ Sai magatakardar birnin ya sa taron su yi shiru, sa'an nan ya ce, "Mutanen Afisa, ashe duk duniya ba ta san cewa birnin Afisa ce mai lura da haikalin Artemis mai girma da kuma siffarta da ya faɗi daga sama ba? ³⁶ Saboda haka, da yake ba dama a yi mūsun wannan gaskiya, ya kamata ku natsu kada ku yi kome da garaje. ³⁷ Kun kawo mutanen nan a nan, gashi kuwa ba su yi fashin haikali ba, ba su kuwa saɓa wa alliyarmu ba. ³⁸ To, in haka ne, in Demetiriyus da abokan sana'arsa suna da wata magana game da wani ai, kotuna suna nan a buɗe, akwai kuma mukaddasai. Suna iya kai kara. ³⁹ In kuma akwai wani abu har yanzu da kuke so ku kawo, dole a daidaita shi a majalisa. ⁴⁰ Yadda yake a yanzu, muna a hatsarin amsa zargin ta da hargitsi saboda abin da ya faru yau. Da yake ba za mu iya ba da dalilin da ya sa aka yi wannan hargitsi ba." ⁴¹ Bayan da ya faɗi haka, sai ya sallami taron.

20

Bulus ya ratsa Makidoniya da Giris

¹ Sa'ad da hayaniyar ta kwanta, sai Bulus ya aika a kira almajiran, kuma bayan ya karfafa su, sai ya yi bankwana ya tafi Makidoniya. ² Ya ratsa wurin yana karfafa mutanen da kalmomi masu yawa, a karshe kuma ya kai Giris, ³ inda ya zauna wata uku. Da yake Yahudawa sun kulla masa makirci, a lokacin da yake shirin tashi cikin jirgin ruwa zuwa Suriya, sai ya yanka shawara ya koma ta Makidoniya. ⁴ Sai Sofater ɗan Fairrus daga Bereya, Aristarkus da Sekundus daga Tessalonika, Gayus daga Derbe, Timoti ma, da Tikikus da Turofimus daga lardin Asiya suka tafi tare da shi. ⁵ Waɗannan mutane suka sha gaba suka kuma jira mu a Toruwas. ⁶ Amma muka tashi daga Filibbi a jirgin ruwa bayan Bikin Burodi Marar Yisti bayan kuma kwana biyar muka sadu da sauran a Toruwas, inda muka zauna kwana bakwai.

Ta da Yutikus daga matattu a Toruwas

⁷ A ranar farko ta mako muka taru wuri ɗaya don gutsuttsura burodi. Bulus ya yi wa mutane magana, don yana niyyar tashi kashegari, sai ya yi ta yin magana har tsakar dare. ⁸ Akwai fitilu da yawa a ɗakin gidan saman da muka taru. ⁹ Akwai wani saurayi zaune a taga mai suna Yitikus, wanda barci mai nauyi ya ɗauke shi yayinda Bulus yake ta tsawaita magana. Sa'ad da yake barci, sai ya faɗi daga gidan sama a hawa ta uku aka kuma ɗauke shi matacce. ¹⁰ Sai Bulus ya sauka, ya miƙe a kan saurayin ya rungume shi ya ce, "Kada ku damu, yana da rai!" ¹¹ Sai ya koma ɗakin da yake a gidan sama, ya gutsuttsura burodi ya kuma ci. Bayan ya yi magana har gari ya waye, sai ya tafi. ¹² Mutanen suka ɗauki saurayin da rai zuwa gida suka kuma ta'azantu fwarai da gaske.

Bankwanan Bulus ga dattawan Afisa

¹³ Mu kuwa muka ci gaba zuwa jirgin ruwan muka tashi muka nufi Assos inda za mu ɗauki Bulus. Ya yi wannan shirin don zai tafi can da kafa. ¹⁴ Da ya same mu a Assos, sai muka ɗauke shi a jirgin ruwan muka zo Mitilen. ¹⁵ Kashegari muka tashi cikin jirgin ruwa daga can muka zo gefen Kiyos. Kwana ɗaya bayan wannan, sai muka ketare zuwa Samos, kashegari kuma muka iso Miletus. ¹⁶ Bulus ya yanke shawara ya wuce Afisa a jirgin ruwa don kada ya ɓata lokaci a lardin Asiya, gama yana sauri ya kai Urushalima, in ya yiwu ma, a ranar Fentekos.

¹⁷ Daga Miletus, Bulus ya aika zuwa Afisa a kira dattawan ikkilisiya. ¹⁸ Da suka iso, sai ya ce musu, "Kun san irin zaman da na yi tun lokacin da na zauna da ku, daga ranar farkon da na zo cikin lardin Asiya. ¹⁹ Na bauta wa Ubangiji da matuƙar tawali'u har da hawaye, da gwagwarmaya iri-irin da na sha game da makircin Yahudawa. ²⁰ Kun san cewa ban yi wata-wata yin muku wa'azi game da duk abin da zai amfane ku ba amma na koyar da ku a fili da kuma gida-gida. ²¹ Na yi shela ga Yahudawa da Hellenawa cewa dole su juye ga Allah cikin tuba su kuma amince da Ubangijinmu Yesu.

²² "Yanzu kuma Ruhu ya tilasta ni, za ni Urushalima, ba tare da sanin abin da zai faru da ni a can ba. ²³ Na dai san cewa a kowace birni Ruhu Mai Tsarki yakan gargaɗe ni cewa kurkuku da shan wuya suna jirana. ²⁴ Amma ni ban ɗauki raina a bakin kome ba, in dai zan iya gama tserena in kuma kammala aikin da Ubangiji Yesu ya ba ni aikin shaida bisharar alherin Allah.

²⁵ “Yanzu na san cewa ba ko ɗaya daga cikinku wanda na zazzaga ina muku wa’azin mulkin Allah da zai sāke ganina. ²⁶ Saboda haka, ina muku shela a yau cewa ba ni da alhakin kowa a kaina. ²⁷ Gama ban yi wata-wata a sanar muku dukan nufin Allah ba. ²⁸ Ku lura da kanku da dukan garken da Ruhu Mai Tsarki ya sa ku ku zama masu kula da shi. Ku zama masu kiwon ikkilisiyar Allah, wadda ya saya da jininsa. ²⁹ Na san cewa bayan na tafi, mugayen kyarketai za su shigo cikinku ba za su kuwa kyale garken ba. ³⁰ Ko cikinku ma mutane za su taso su karkatar da gaskiya don su jawo wa kansu almajirai. ³¹ Saboda haka ku zauna a faɗaƙe! Ku tuna cewa shekara uku, dare da rana ban taɓa fasa yin wa kowannenku gargadi ba, har da hawaye.

³² “To, yanzu na danƙa ku ga Allah da kuma ga maganar alherinsa, wadda za tã iya gina ku ta kuma ba ku gādo a cikin dukan waɗanda aka tsarkake. ³³ Ban yi kyashin azurfa ko zinariya ko tufafin kowa ba. ³⁴ Ku kanku kun san cewa hannuwan nan nawa sun biya mini bukatuna da kuma na abokan aikina. ³⁵ Cikin kowane abin da na yi, na nuna muku cewa da irin wannan aiki tukuru don mu taimaki marasa karfi, muna tunawa da kalmomin da Ubangiji Yesu kansa ya ce, ‘**Bayarwa ta fi karɓa albarka.**’”

³⁶ Da ya faɗi haka, ya durkusa tare da dukansu ya yi addu’a. ³⁷ Sai dukansu suka yi kuka suka rungume shi, suka kuma yi masa sumba. ³⁸ Abin da ya fi sa su bakin ciki shi ne maganarsa da ya ce, ba za su kara ganin fuskarsa ba. Sai suka raka shi zuwa wajen jirgin ruwa.

21

Zuwa Urushalima

¹ Bayan muka rabu da su da kyar, sai muka shiga jirgin ruwa, muka miƙe zuwa Kos. Kashegari muka tafi Rods daga can kuma muka je Fatara. ² Sai muka sami wani jirgin ruwa da zai ketare zuwa Funisiya, sai muka shiga muka kama tafiya. ³ Bayan muka hangi Saifurus muka wuce shi ta kudu, sai muka ci gaba zuwa Suriya. Muka sauka a Taya, inda jirgin ruwanmu zai sauke kayansa. ⁴ Da muka sami almajirai a can, sai muka zauna da su kwana bakwai. Ta wurin Ruhu, suka yi ƙoƙari su hana Bulus wucewa zuwa Urushalima. ⁵ Amma da lokacin tashinmu ya yi, sai muka tashi muka ci gaba da tafiyarmu. Dukan almajirai da matansu da ’ya’yansu suka raka mu har bayan birni, a can kuwa a bakin teku muka durkusa muka yi addu’a. ⁶ Bayan mun yi bankwana da juna, sai muka shiga jirgin ruwa, su kuwa suka koma gida.

⁷ Muka ci gaba da tafiyarmu daga Taya muka sauka a Tolemays, inda muka gai da ’yan’uwa muka yi kwana ɗaya tare da su. ⁸ Da muka tashi kashegari, sai muka isa Kaisariya muka kuma sauka a gidan Filibus mai bishara, ɗaya daga cikin Bakwai ɗin nan. ⁹ Yana da ’ya’ya huɗu ’yan mata da ba su yi aure ba, waɗanda suka yi annabci.

¹⁰ Bayan muka yi ’yan kwanaki da dama a can, sai wani annabin da ake kira Agabus ya gangaro daga Yahudiya. ¹¹ Da ya zo wurinmu, sai ya ɗauki ɗamarar Bulus, ya ɗaura hannuwansa da kafafunsa da ita sa’an nan ya ce, “Ruhu Mai Tsarki ya ce, ‘Haka Yahudawan Urushalima za su daure mai wannan ɗamara su kuma ba da shi ga Al’ummai.’”

¹² Sa’ad da muka ji haka, sai mu da mutanen da suke can muka roki Bulus kada yã je Urushalima. ¹³ Sai Bulus ya amsa ya ce, “Don me kuke kuka kuna kuma ɓata mini zuciya? A shirye nake ba ma a daure ni kawai ba, amma har ma in mutu a Urushalima saboda sunan Ubangiji Yesu.” ¹⁴ Da dai ya ƙi rarrasuwa, muka yi shiru, muka ce, “Bari Ubangiji yã yi nufinsa.”

¹⁵ Bayan haka, sai muka shirya muka kuma haura zuwa Urushalima. ¹⁶ Waɗansu almajirai daga Kaisariya suka raka mu suka kawo mu gidan Minason, inda za mu sauka. Shi mutumin Saifurus ne kuma ɗaya daga cikin almajirai na farko.

Isowar Bulus a Urushalima

¹⁷ Sa’ad da muka zo Urushalima, ’yan’uwa suka karɓe mu da murna. ¹⁸ Kashegari Bulus da sauranmu muka tafi domin mu ga Yaƙub, dukan dattawan kuwa suna nan. ¹⁹ Bulus ya gaishe su ya kuma ba su rahoto dalla-dalla a kan abin da Allah ya yi a cikin Al’ummai ta wurin aikinsa.

²⁰ Da suka ji haka, sai suka yabi Allah. Sa’an nan suka ce wa Bulus, “Ka gani ɗan’uwa, yawan dubban Yahudawan da suka gaskata, kuma dukansu masu himma ne a wajen bin doka. ²¹ An sanar da su cewa kana koya wa dukan Yahudawan da suke zama a cikin Al’ummai cewa su juye daga Musa, kana kuma

faɗa musu kada su yi wa 'ya'yansu kaciya ko su yi rayuwa bisa ga al'adunmu. ²² To, me za mu yi ke nan? Lalle za su ji cewa ka iso, ²³ saboda haka, ka yi abin da muka faɗa maka. Akwai mutum huɗu tare da mu da suka yi alkawari. ²⁴ Ka ɗauki waɗannan mutane, ka tafi da su ku tsarkaka gaba ɗaya, ka kuma biya musu kome don su samu su yi aski. Ta haka kowa zai sani babu gaskiya a waɗannan rahotanni game da kai, za a kuma ga cewa kai kanka kana kiyaye dokar. ²⁵ Game da Al'ummai masu bi kuwa, mun yi musu wasika a kan shawararmu cewa su guji abincin da aka miƙa wa gumaka, da jini, da naman dabbar da aka makure da kuma fasikanci."

²⁶ Kashegari, sai Bulus ya ɗauki mutanen ya kuma tsarkake kansa tare da su. Sa'an nan ya tafi haikali domin ya sanar da ranar cikas tsarkakewarsu da kuma ranar da za a ba da sadaka domin kowannensu.

An kama Bulus

²⁷ Da kwana bakwai ɗin suka yi kusan cika, waɗansu Yahudawa daga lardin Asiya suka ga Bulus a haikali. Sai suka zuga taron duka, suka kama shi, ²⁸ suna ihu suna cewa "Mutanen Isra'ila ku taimake mu! Ga mutumin da yake koya wa dukan mutane ko'ina cewa su ƙi mutanenmu da dokarmu da kuma wannan wuri. Ban da haka ma, ya kawo Hellenawa a cikin filin haikali ya ƙazantar da wurin nan mai tsarki." ²⁹ (Dā ma can sun ga Turofimus mutumin Afisa a birni tare da Bulus suka yi tsammani Bulus ya kawo shi filin haikali.)

³⁰ Duk birnin ya ruɗe, mutane suka zaburo da gudu daga kowane gefe. Suka kama Bulus, suka ja shi daga haikali, nan da nan aka rurrufe ƙofofi. ³¹ Yayinda suke ƙoƙari su kashe shi, sai labari ya kai ga shugaban ƙungiyar sojan Roma cewa birnin Urushalima duk ta hargitse. ³² Nan da nan ya ɗibi waɗansu hafsohi da sojoji suka gangara a guje wurin taron. Da masu hargitsin suka ga shugaban ƙungiyar sojan da sojojinsa, sai suka daina dukan Bulus.

³³ Shugaban ƙungiyar sojan ya zo ya kama shi ya ba da umarni a daure shi da sarƙoƙi biyu. Sa'an nan ya yi tambaya ko shi wane ne, da kuma abin da ya yi. ³⁴ Waɗansu daga cikin taron suka ɗau kururuwa suna ce abu kaza, waɗansu kuma suna ce abu kaza, da yake shugaban ƙungiyar sojan ya ƙasa samun ainihin tushen maganar saboda yawan hayaniyar, sai ya yi umarni a kai Bulus barikin soja. ³⁵ Sa'ad da Bulus ya kai bakin matakala, sai da sojoji suka ɗaga shi sama saboda tsananin haukan taron. ³⁶ Taron da suka bi suka dinga kururuwa, suna cewa, "A yi da shi!"

Bulus ya yi wa taron jawabi

³⁷ Da sojoji suka kai gab da shigar da Bulus cikin bariki, sai ya ce wa shugaban ƙungiyar sojan, "Ko ka yarda in yi magana da kai?"

Sai ya amsa ya ce, "Ka iya Girik ne? ³⁸ Ba kai ba ne mutumin Masar nan da ya haddasa tawaye har ya yi jagorar 'yan ta'ada dubu huɗu zuwa hamada a shekarun baya?"

³⁹ Bulus ya amsa ya ce, "Ni mutumin Yahuda ne, daga Tarshish a Silisiya shahararren birnin nan. In ka yarda bari in yi wa mutane magana."

⁴⁰ Da ya sami izini daga shugaban ƙungiyar sojan, sai Bulus ya tsaya a matakala, ya ɗaga wa taron hannu. Da dukan suka yi shiru, sai ya ce musu da Arameyanci*,

22

¹ "Yan'uwa da iyaye, ku saurari ƙariyata yanzu."

² Da suka ji ya yi musu magana da Arameyik, sai suka yi tsit.

Sai Bulus ya ce, ³ "Ni mutumin Yahuda ne haifaffen Tarshish na Silisiya, amma a nan birnin ne aka rene ni. Aka horar da ni sosai cikin dokokin kakanninmu a ƙarƙashin Gamaliyel ni ma dā mai himma ne cikin bauta wa Allah kamar yadda kowannensu yake a yau. ⁴ Na tsananta wa masu bin wannan Hanyar har ga mutuwarsu, ina kama maza da mata ina kuma jefa su cikin kurkuku, ⁵ kamar yadda babban firist da dukan Majalisa za su iya shaida. Na ma karɓi wasiku daga gare su zuwa ga 'yan'uwansu a Damaskus, na kuma tafi can don in kawo waɗannan mutane a daure zuwa Urushalima don a hukunta su.

* 21:40 Ko kuwa mai yiwuwa Da Ibraniyanci haka ma a Mat 22.2

⁶ “Wajen tsakar rana da na yi kusa da Damaskus, ba zato ba tsammani sai wani babban haske daga sama ya haskaka kewaye da ni. ⁷ Sai na fāḍi a fasa na kuma ji wata murya ta ce mini, ‘**Shawulu! Shawulu! Don me kake tsananta mini?**’

⁸ “Sai na yi tambaya na ce, ‘Wane ne kai, ya Ubangiji?’

“Ya amsa ya ce, ‘**Ni ne Yesu Banazare, wanda kake tsanantawa.**’ ⁹ Abokan tafiyata suka ga hasken, amma ba su fahimci muryar mai magana da ni ba.

¹⁰ “Sai na yi tambaya, na ce, ‘Me zan yi, ya Ubangiji?’

“Ubangiji ya ce, ‘**Tashi, ka tafi cikin Damaskus. A can za a faɗa**’ maka duk abin da aka shirya za ka yi.’ ¹¹ Abokan tafiyata suka ja ni a hannu zuwa cikin Damaskus, saboda karfin hasken ya makanta ni.

¹² “Wani mutumin da ake kira Ananias ya zo ya gan ni. Shi mai ibada ne wajen kiyaye dokoki wanda dukan Yahudawan da suke zama a can suna girmama shi kwarai. ¹³ Ya tsaya kusa da ni ya ce, ‘Dan’uwa Shawulu, ka sami ganin garinka!’ A daidai lokacin kuwa na iya ganinsa.

¹⁴ “Sa’an nan ya ce, ‘Allah na kakanninmu ya zaɓe ka ka san nufinsa ka kuma ga Mai Adalcin nan ka kuma ji kalmomi daga bakinsa. ¹⁵ Za ka zama mai shaidarsa ga dukan mutane game da abin da ka gani ka kuma ji. ¹⁶ Yanzu me kake jira? Ka tashi, a yi maka baftisma, a wanke zunubanka, ta wurin kira bisa ga sunansa.’

¹⁷ “Sa’ad da na dawo Urushalima ina cikin addu’a a haikali, sai na ga wahayi ¹⁸ na ga Ubangiji yana magana. Ya ce mini, ‘**Maza! Ka bar Urushalima, gama ba za su yarda da shaidarka game da ni ba.**’

¹⁹ “Na amsa na ce, ‘Ubangiji, waɗannan mutane sun san cewa na bi majami’a-majami’a na jefa waɗanda suka gaskata da kai a cikin kurkuku, in kuma yin musu dūka. ²⁰ Sa’ad da kuma aka zub da jinin Istifanus mashaidinka, na tsaya can ina ba da goyon bayana ina kuma tsaron tufafin masu kisansa.’

²¹ “Sa’an nan Ubangiji ya ce mini, ‘**Je ka; zan aike ka can nesa a wurin Al’ummai.**’”

Bulus ɗan ƙasar Roma

²² Taron suka saurari Bulus sai da ya yi wannan magana. Sa’an nan suka ɗaga muryoyinsu suka yi ihu suka ce, “A raba duniya da wannan mutum! Bai cancanci yā rayu ba!”

²³ Da suna ihu suna kaɗa mayafansu suna da tā da ƙura sama, ²⁴ sai shugaban ƙungiyar sojan ya umarta a kai Bulus a barikin soja. Ya ba da umarni a yi masa bulala a kuma tambaye shi abin da ya sa mutane suke masa ihu haka. ²⁵ Suna kwantar da shi ke nan domin a yi masa bulala, sai Bulus ya ce wa jarumin da yake tsaye a nan, “Ashe, daidai ne bisa ga doka a yi wa ɗan ƙasar Roma bulala wanda ba a ma tabbatar da laifi a kansa ba?”

²⁶ Da jarumin ya ji haka sai ya je wurin shugaban ƙungiyar sojan ya ce masa, “Me kake so yi ne? Wannan mutum ɗan ƙasar Roma ne.”

²⁷ Sai shugaban ƙungiyar sojan ya je ya tambayi Bulus ya ce, “Faɗa mini, kai ɗan ƙasar Roma ne?”

Bulus ya ce, “I.”

²⁸ Sai shugaban ƙungiyar sojan ya ce, “Sai da na biya kuɗi mai yawa kafin in zama ɗan ƙasa.”

Bulus ya ce, “Ni kuwa an haife ni ɗan ƙasa.”

²⁹ Waɗanda dā suke shirin yin masa tambayoyi suka ja da baya nan da nan. Shugaban ƙungiyar sojan kansa ya tsorata da ya fahimci cewa ya sa wa Bulus, ɗan ƙasar Roma sarƙa.

A gaban majalisa

³⁰ Kashegari da yake shugaban ƙungiyar sojan ya so yā tabbatar da ainihin abin da ya sa Yahudawa suke zargin Bulus, sai ya sake shi ya kuwa umarci manyan firistoci da dukan Majalisar su taru. Sa’an nan ya kawo Bulus ya sa ya tsaya a gabansu.

23

¹ Bulus ya zuba wa Majalisar ido ya ce, “Yan’uwana, na cika aikina ga Allah cikin lamiri mai kyau har yā zuwa yau.” ² Da jin wannan Ananias babban firist ya umarci waɗanda suke tsaye kusa da Bulus su buge bakinsa. ³ Sai Bulus ya ce masa, “Allah zai buge ka, kai farin bango! Ka zauna a can kana hukunta ni bisa ga doka, ga shi kai kanka kana ƙetare dokar ta wurin ba da umarni a buge ni!”

⁴ Waɗanda suke tsaye kusa da Bulus kuwa suka ce masa, “Babban firist na Allah za ka zaga?”

⁵ Bulus ya amsa ya ce, “Yan’uwa, ai, ban san cewa shi ne babban firist ba; gama yana a rubuce cewa, ‘Kada ka yi mugun magana game da mai mulkin mutanenka.’”

⁶ Bulus, da ya gane cewa waƙansu daga cikinsu Sadukiyawa ne sauran kuma Farisiyawa ne, sai ya ƙaga murya a Majalisar ya ce, “Yan’uwana, ni Bafarisiye ne, ƙan Farisiyawa. Ana mini shari’a saboda begen da nake da shi a kan tashin matattu.” ⁷ Da ya faɗi haka, sai gardama ta tashi tsakanin Farisiyawa da Sadukiyawa, taron kuwa ya rabu biyu. ⁸ (Sadukiyawa suna cewa babu tashin matattu, babu mala’iku ko ruhohi. Amma Farisiyawa kuwa sun tsaya a kan cewa duk akwai.)

⁹ Aka yi babbar hayaniya. Waƙansu daga cikin malaman dokokin da suke Farisiyawa suka miƙe tsaye suka yi gardama mai ƙarfi suna cewa, “Ba mu sami wani laifi a wurin mutumin nan ba. A ce wani ruhu ko mala’ika ne ya yi masa magana fa?” ¹⁰ Gardamar kuwa ta yi tsanani har shugaban ƙungiyar sojan ya ji tsoro za su yayyage Bulus. Ya umarci sojoji su tafi su ƙwace shi ƙarfi da yaji daga wurinsu su kawo shi cikin barikin soja.

¹¹ Kashegari da dare Ubangiji ya tsaya kusa da Bulus ya ce, “**Ka yi ƙarfin hali! Don kamar yadda ka yi shaida game da ni a Urushalima, haka kuma lalle, za ka yi shaidata a Roma.**”

Kulla shawara don a kashe Bulus

¹² Kashegari, Yahudawa suka kulla makirci suka kuma yi rantsuwa cewa ba za su ci ko sha ba sai sun kashe Bulus. ¹³ Fiye da mutane arba’in ne suka kulla wannan makirci. ¹⁴ Suka je wajen manyan firistoci da dattawa suka ce, “Mun yi babbar rantsuwa cewa ba za mu ci kome ba sai mun kashe Bulus. ¹⁵ Saboda haka, sai ku da Majalisa sai ku roki shugaban ƙungiyar sojan yā kawo shi a gabanku kamar kuna so ku ƙara samun cikakken bayani game da zancensa. Mu kuwa muna a shirye mu kashe shi kafin yā iso nan.”

¹⁶ Amma da ƙan ’yar’uwar Bulus ya ji wannan makirci, sai ya tafi cikin barikin soja ya gaya wa Bulus.

¹⁷ Sai Bulus ya kira ƙaya daga cikin jarumawan ya ce, “Ka kai wannan saurayi wurin shugaban ƙungiyar soja; yana da wani abin da zai faɗa masa.” ¹⁸ Saboda haka ya ƙauke shi ya kai wajen shugaban ƙungiyar sojan.

Jarumin ya ce, “Bulus, ƙan kurkukun nan ya kira ni, ya roƙe ni in kawo wannan saurayi a wurinka domin yana da wani abin da zai faɗa maka.”

¹⁹ Sai shugaban ƙungiyar sojan ya kama hannun saurayin ya ja shi gefe, ya tambaye shi cewa, “Mene ne kake so ka gaya mini?”

²⁰ Saurayin ya ce, “Yahudawa sun kulla za su roƙe ka ka kawo Bulus a gaban Majalisa gobe kamar suna neman ƙarin cikakken bayani game da Bulus. ²¹ Kada ka yarda da su, domin fiye da mutum arba’in daga cikinsu suna fakonsa. Sun yi rantsuwa ba za su ci ko sha ba sai sun kashe shi. Suna nan a shirye yanzu, suna jira ka amince da roƙonsu.”

²² Sai shugaban ƙungiyar sojan ya sallami saurayin ya kwaƙe shi ya ce, “Kada ka gaya wa kowa cewa ka faɗa mini wannan.”

An tura Bulus zuwa Kaisariya

²³ Sai ya kira biyu daga cikin jarumawansa, ya umarce su cewa, “Ku shirya sojoji ƙari biyu, da masu hawan dawakai saba’in da kuma masu māsu ƙari biyu su tafi Kaisariya da ƙarfe tara na daren nan.

²⁴ Ku shirya wa Bulus dawakai da zai hau don a kai shi wurin Gwamna Felis lafiya.”

²⁵ Ya kuma rubuta wasiƙa kamar haka,

²⁶ Kalaudiyus Lisiyas.

Zuwa ga Mai Girma, Gwamna Felis.

Gaisuwa.

²⁷ Yahudawa sun kama wannan mutum suna kuma dab da kashe shi, amma na zo da sojojina na ƙwato shi, saboda na ji shi ƙan ƙasar Roma ne. ²⁸ Na so in san abin da ya sa suke zarginsa, saboda haka na kawo shi a gaban Majalisarsu. ²⁹ Na tarar cewa zargin da ake masa ya shafi waƙansu abubuwan da suka shafi dokarsu ne, amma ba wani zargi a kansa da ya isa kisa ko a daure shi.

³⁰ Sa’ad da na sami labari cewa akwai wani makircin da aka kulla masa, sai na aika shi wurinka nan da nan. Na kuma umarci masu zarginsa su kai fararsu gare ka.

* 23:5 Fit 22.28

³¹ Saboda haka sojojin, don cika umarni, suka dfauki Bulus da dad dare suka kawo shi har Antifatiris. ³² Kashegari suka bar masu hawan dawakai suka ci gaba da shi, yayinda sojojin suka koma barikin soja. ³³ Sa'ad da masu hawan dawakai suka isa Kaisariya, sai suka ba wa gwamna wasifkar suka kuma mika masa Bulus. ³⁴ Gwamna ya karanta wasifkar ya kuma tambaya ko daga wanda lardi ne ya fito. Da ya ji cewa shi daga Silisiya ne, ³⁵ sai ya ce, "Zan ji batunka lokacin da masu zarginka suka iso." Sa'an nan ya ba da umarni a kai Bulus a tsare shi a fadar Hiridus.

24

Shari'a a gaban Felis

¹ Bayan kwana biyar sai Ananiyas babban firist ya tafi Kaisariya tare da waƙansu daga cikin dattawa da kuma wani lauya mai suna Tertullus, suka kawo kararsu game da Bulus a gaban gwamna. ² Sa'ad da aka shigo da Bulus, sai Tertullus ya shiga kai kararsa a gaban Felis yana cewa, "Mun daƙe muna zaman lafiya a karkashinka, hangen nesanka kuma ya kawo gyare-gyare a wannan kasa. ³ Ko'ina da kuma a kowace hanya, ya mafifici Felis, mun amince da wannan da godiya marar iyaka. ⁴ Amma don kada in kara gajiyar da kai, ina rokonka ka yi haƙuri ka saurari ƙan taƙaitaccen jawabinmu.

⁵ "Mun tarar da wannan mutum fitinanne ne, yana tã-da-na-zaune-tsaye a tsakanin Yahudawa ko'ina a duniya. Shi shugaban ƙarifar Nazarawa ⁶ har ma ya yi koƙari ya ƙazantar da haikali; shi ya sa muka kama shi.* ⁸ Ta wurin bincika shi da kanka za ka gane gaskiyar game da dukan waƙannan zargin da muke kawo a kansa."

⁹ Yahudawa ma suka goyi bayan zargin, suna tabbatar cewa waƙannan abubuwa haka suke.

¹⁰ Da gwamna ya yi masa alama yã yi magana, sai Bulus ya amsa ya ce, "Na san cewa ka yi shekaru da yawa kana mulki a wannan kasa; saboda haka ina farin ciki in kãre kaina. ¹¹ Da sauƙi za ka iya tabbatar cewa, bai fi kwana goma sha biyu da suka wuce ne na tafi Urushalima, domin yin sujada ba. ¹² Masu zargina ba su same ni ina gardama da kowa a haikali, ko kuma ina tã da hankalin jama'a a majami'u ko kuwa wani wuri dabam a cikin birni ba. ¹³ Ba kuwa za su iya tabbatar maka ƙarar da suke yi yanzu a kaina ba. ¹⁴ Amma na yarda cewa ina bauta wa Allah na kakanninmu a matsayin mai bin Hanyar da suke kira ƙarifa. Na gaskata dukan abin da ya amince da Doka da yake kuma a rubuce cikin Annabawa, ¹⁵ ina kuma da irin bege ƙaya ga Allah yadda mutanen nan suke da shi, cewa akwai tashin matattu masu adalci da masu mugunta duka. ¹⁶ Saboda haka, ina koƙari kullum in kasance da lamiri mai tsabta a gaban Allah da mutane.

¹⁷ "Bayan 'yan shekaru da dama da ba na nan, sai na dawo Urushalima don in kawo wa mutanena kyautai saboda matalauta in kuma yi sadaka. ¹⁸ Ni tsarkake ne sa'ad da suka same ni cikin filin haikalin ina yin haka. Babu taro tare da ni, ba kuwa ina tã da hankali ba. ¹⁹ Amma akwai waƙansu Yahudawa daga lardin Asiya, waƙanda ya kamata suna a nan a gabanka su kawo ƙara in suna da wani a kaina. ²⁰ Ko kuwa waƙannan da suke a nan su faƙi laifin da suka same ni da shi sa'ad da na tsaya a gaban Majalisa, ²¹ sai ko wannan abu ƙaya kaƙai da na ƙaya murya na faƙi yayinda nake tsaye a gabansu cewa, 'A game da tashin matattu ake mini shari'a a gabanku yau.'"

²² Sai Felis, wanda yake da cikakken sani game da Hanyar, ya ƙaya sauraron ƙarar. Ya ce, "In Lisiyas shugaban ƙungiyar soja ya iso, zan yanke muku shari'a." ²³ Ya yi wa jarumin umarni yã tsare Bulus amma yã ba shi 'yanci yã kuma bar abokansa su lura da bukatunsa.

²⁴ Bayan 'yan kwanaki da dama sai Felis ya zo da matarsa Durusilla, mutuniyar Yahuda. Sai ya aika a zo da Bulus ya kuma saurare shi da yake magana game da bangaskiya cikin Kiristi Yesu. ²⁵ Da Bulus ya ci gaba jawabi a kan adalci, kamunkai da kuma hukunci mai zuwa, sai Felis ya tsorata ya ce, "Yanzu kam, ya isa haka! Kana iya tafi. In na sami zarafi, zan kira ka." ²⁶ A wani fanni yana sa rai cewa Bulus zai ba shi toshiyar baki, saboda haka ya yi ta aika a kira masa Bulus yã yi magana da shi.

²⁷ Da shekaru biyu suka wuce, sai Forsiyus Festus, ya gãji Felis, amma domin Felis ya so yã biya wa Yahudawa bukata, sai ya bar Bulus a kurkuku.

* ^{24:6} Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dã suna da shi, sun kuwa so su hukunta shi bisa ga doka. ⁷ Amma shugaban, Lisiyas, ya zo ya ƙauke shi daga hannunmu ƙarfi da yaji, ⁸ yana kuma umarci masu zargin su zo gabanka

25

Shari'a a gaban Festus

¹ Kwana uku bayan isowa a lardin, sai Festus ya haura daga Kaisariya zuwa Urushalima, ² inda manyan firistoci da shugabannin Yahudawa suka bayyana a gabansa suka kuma gabatar da fararsu a kan Bulus. ³ Suka roki Festus a gaggauce a matsayin alfarma gare su, da ya sa a mai da Bulus Urushalima, gama sun 'yan kwanto su kashe shi a hanya. ⁴ Festus ya amsa ya ce, "Bulus yana tsare a Kaisariya, ni da kaina kuma zan je can ba da daƙewa ba. ⁵ Ku sa waƙansu daga cikin shugabanninku su tafi tare da ni su kawo fararsu a kan mutumin a can, in ya aikata wani laifi."

⁶ Bayan ya yi kwanaki takwas ko goma tare da su, sai ya gangara zuwa Kaisariya, kashegari kuma ya kira a yi zaman kotu ya kuma umarta a kawo Bulus a gabansa. ⁷ Da Bulus ya bayyana, sai Yahudawan da suka gangaro daga Urushalima suka tsaya kewaye shi, suna kawo farar masu tsanani da yawa a kansa, waƙanda ba su iya tabbatarwa ba.

⁸ Sa'an nan Bulus ya kare kansa ya ce, "Ban aikata wani laifi game da dokokin Yahudawa ko game da haikali ko kuma game da Kaiser ba."

⁹ Festus, da yake yana so ya yi wa Yahudawa alfarma, sai ya ce wa Bulus, "Ka yarda ka je Urushalima a yi maka shari'a a can a gabana a kan waƙannan zarge?"

¹⁰ Bulus ya amsa ya ce, "Yanzu ina tsaye a gaban kotun Kaiser, inda ya kamata a yi mini shari'a. Ban yi wani laifi ga Yahudawa ba, kai da kanka ma ka san da haka sarai. ¹¹ In kuwa ina da wani laifin da ya isa kisa, ban ki in mutu ba. Amma in farar da waƙannan Yahudawa suka kawo a kaina ba gaskiya ba ne, ba wanda yake da iko ya ba da ni a gare su. Na ƙaukaka fara zuwa gaban Kaiser!"

¹² Bayan Festus ya yi shawara da majalisarsa sai ya ce, "Ka ƙaukaka fara zuwa gaban Kaiser. To, ga Kaiser kuwa za ka tafi!"

Festus ya nemi shawarar Sarki Agiriffa

¹³ Bayan 'yan kwanaki sai Sarki Agiriffa da Bernis suka iso Kaisariya don su yi wa Festus gaisuwar bangirma. ¹⁴ Da yake za su yi kwanaki da dama a can, sai Festus ya tattauna batun Bulus da sarki. Ya ce, "Akwai mutumin da Felis ya bari a daure. ¹⁵ Sa'ad da na je Urushalima, manyan firistoci da dattawan Yahudawa suka kawo fara game da shi suka kuma nema a hukunta shi.

¹⁶ "Na gaya musu cewa ba al'adar Romawa ba ce a hukunta mutum kafin ya fuskanci masu fararsa ya kuma sami damar kare kansa game da fararsu. ¹⁷ Da suka zo nan tare da ni, ban yi wani jinkiri ba, na kira zaman kotu kashegari kuma na umarta a kawo mutumin. ¹⁸ Sa'ad da masu zarginsa suka tashi tsaye don su yi magana, ba su zarge shi da wani laifin da na yi tsammani ba. ¹⁹ A maimako haka, sai suka kawo waƙansu 'yan maganganu game da addininsu da ba su yarda da shi ba da kuma game da wani Yesu da ya mutu wanda Bulus ya ce yana da rai. ²⁰ Na rasa yadda zan bincike irin abubuwan nan; saboda haka na yi tambaya ko zai yarda ya tafi Urushalima a yi masa shari'a a can game da waƙannan zargi. ²¹ Da Bulus ya ƙaukaka fara zuwa gaban Babban Sarki sai na umarta a tsare shi har kafin in aika shi zuwa ga Kaiser."

²² Sai Agiriffa ya ce wa Festus, "Ni ma zan so in saurari mutumin da kaina."

Sai ya amsa ya ce, "Za ka kuwa ji shi gobe."

Bulus a gaban Agiriffa

²³ Kashegari Agiriffa da Bernis suka yi shiga irin ta sarauta suka shiga ƙakin jama'a tare da manyan sojoji da manyan mutanen birni. Da umarnin Festus, sai aka shigo da Bulus. ²⁴ Sai Festus ya ce, "Sarki Agiriffa, da kuma dukan waƙanda suke tare da mu, kun ga wannan mutum! Dukan jama'ar Yahudawa sun kawo mini kararsa a Urushalima da kuma a nan Kaisariya, suna kururuwa suna cewa bai kamata a bar shi da rai ba. ²⁵ Ban same shi da wani laifin da ya isa kisa ba, amma saboda ya ƙaukaka fararsa zuwa gaban Babban Sarki sai na yanke shawara in aika da shi Roma. ²⁶ Ba ni da wata tabbatacciyar maganar da zan rubuta wa Mai Girma game da shi. Saboda haka na kawo shi a gabanku duka, musamman a gabanka, Sarki Agiriffa, saboda a sakamakon wannan bincike zan iya samun abin da zan rubuta. ²⁷ Don a ganina wauta ce a aika da ƙan kurkuku ba tare da an nuna zargin da ake yi a kansa ba."

26

¹ Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, “An ba ka izini ka yi magana.”

Saboda haka Bulus ya yi alama da hannunsa ya fara kāriyarsa. ² Ya ce, “Sarki Agiriffa, na yi sa’a da na tsaya a gabanka yau yayinda nake kāriyata game da dukan zargin Yahudawa, ³ musamman ma domin ka saba sosai da dukan al’adun Yahudawa da kuma maganganunsu. Saboda haka ina roƙonka ka saurare ni da haƙuri.

⁴ “Yahudawa duk sun san yadda na yi rayuwa tun ina yaro, daga farkon rayuwata a ƙasarmu da kuma a Urushalima. ⁵ Sun san ni tun da daƙewa za su kuwa shaida, in suna so, cewa bisa ga ƙarifar addininmu mafi tsanani, na yi rayuwar Bafarisiye ne. ⁶ Yanzu kuwa saboda begena cikin abin da Allah ya yi wa kakanninmu alkawari ne, ake mini shari’a yau. ⁷ Wannan shi ne alkawarin da kabilanmu goma sha biyu suke bege su ga cikawarsa, yayinda suke bauta wa Allah da himma dare da rana. Ya Sarki, saboda wannan bege ne fa Yahudawa suke zargena. ⁸ Don me wani a cikinku zai yi shakka cewa Allah yana tã da matattu?

⁹ “Ni ma a dã na tabbata cewa ya kamata in yi duk abin da zan iya yi domin in yi gãba da sunan Yesu Banazare. ¹⁰ Abin da na yi ke nan a Urushalima. Da izinin manyan firistoci na sa tsarkaka da yawa a kurkuku, sa’ad da kuma ake kashe su, nakan ka da ƙuri’ata gãba da su. ¹¹ Sau da dama nakan bi majami’a-majami’a, in sa a yi musu hukunci. Na kuma yi ƙoƙarin tilasta su su yi saƙo. Don kuma tsananin fushi da su, sai da na fafare su har waƙansu garuruwa na ketaren iyaka, ina tsananta musu.

¹² “A cikin irin tafiye-tafiyen nan ne ina kan hanya zuwa Damaskus tare da izini daga manyan firistoci. ¹³ Da tsakar rana, ya sarki, sa’ad da nake kan hanya, sai na ga wani haske daga sama, fiye da hasken rana, yana haskakawa kewaye da ni da abokan tafiyata. ¹⁴ Dukanmu muka fãƙi ƙasa, na kuwa ji wata murya tana ce mini da harshen Arameyik, ‘Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mini? Yana da wuya ka shuri tsinken tsokanar dabba.’

¹⁵ “Sai na yi tambaya na ce, ‘Wane ne kai, ya Ubangiji?’

‘Ubangiji ya ce, ‘Ni ne Yesu wanda kake tsananta wa. ¹⁶ Yanzu ka tashi, ka tsaya da kafafunka. Na bayyana a gare ka don in naƙa ka bawa da kuma mai shaidar abin da ka gani game da ni da kuma abin da zan nuna maka. ¹⁷ Zan tsirar da kai daga mutanenka da kuma daga Al’ummai. Ina aikan ka zuwa gare su domin ¹⁸ ka buƙe idanunsu su kuwa juyo daga duhu zuwa haske, daga mulkin Shaiƙan kuma zuwa wurin Allah, domin su sami gafarar zunubai da kuma matsayi a cikin waƙanda aka tsarkake ta wurin bangaskiya a cikina.’

¹⁹ “Saboda haka fa, Sarki Agiriffa, ban yi rashin biyayya ga wahayin nan daga sama ba. ²⁰ Da farko ga waƙanda suke a Damaskus, sa’an nan ga waƙanda suke a Urushalima da kuma cikin dukan Yahudiya, da kuma ga Al’ummai su ma, na yi wa’azi don su tuba su juyo ga Allah su kuma tabbatar da tubansu ta wurin ayyukansu. ²¹ Shi ya sa Yahudawa suka kama ni a filin haikali suka kuma yi ƙoƙarin kashe ni. ²² Amma na sami taimakon Allah har yã zuwa yau. Yanzu ga ni a tsaye a nan, ina shaida ga babba da yaro. Ba na faƙin kome fiye da abin da annabawa da Musa suka ce zai faru, ²³ cewa Kiristi zai sha wahala, kuma a matsayin wanda yake na fari da zai tashi daga matattu, zai yi shelar haske ga mutanensa da kuma Al’ummai.”

²⁴ A nan ne fa Festus ya tsai da kāriyar Bulus. Ya yi ihu ya ce, “Bulus! Kai dai ruƙaƙe ne, yawan karatunka yana juya maka kai.”

²⁵ Bulus ya amsa ya ce, “Ba na hauka, ya mafifici Festus. Abin da nake faƙi gaskiya ne da kuma mai kyau. ²⁶ Sarki ya san waƙannan abubuwa, ina kuma iya yin magana da shi a sake. Na tabbata cewa ba ƙaya daga cikin waƙannan da ya kuƙuce saninsa, domin ba a boye aka yi shi ba. ²⁷ Sarki Agiriffa ka gaskata da annabawa? Na san ka gaskata.”

²⁸ Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, “Kana tsammani cewa a cikin ƙan ƙanƙanin lokaci kana so ka mai da ni Kirista?”

²⁹ Bulus ya amsa ya ce, “Ko a ƙan lokaci, ko a lokaci mai yawa, ina addu’a ga Allah cewa, ba kai kaƙai ba amma duk waƙanda suke saurare ni a yau su zama abin da nake, sai dai ban da sarƙoƙin nan.”

³⁰ Sai sarki ya tashi, haka kuma gwamna da Bernis da kuma waƙanda suke zaune tare da su. ³¹ Suka bar ƙaƙin, kuma yayinda suke magana da juna, sai suka ce, “Wannan mutum ba ya yin kome da ya isa kisa ko dauri.”

³² Sai Agiriffa ya ce wa Festus, “Da ba don wannan mutum ya ƙaukaka ƙara zuwa gaban Kaisar ba da an sake shi.”

27

Bulus ya tafi Roma a jirgin ruwa

¹ Sa’ad da aka yanke shawara cewa za mu tashi a jirgin ruwa zuwa Italiya, sai aka danƙa Bulus da waƙansu ’yan kurkuku a hannun wani jarumin mai suna Juliyos, wanda yake na Bataliyar Babban Sarki. ² Muka shiga jirgin ruwa daga Andiramitiyum wanda yake shirin tashi zuwa tasoshin da suke bakin tekun lardin Asiya, sai muka kama tafiya. Aristarkus, mutumin Makidoniya daga Tesselonika, yana tare da mu.

³ Kashegari muka sauka a Sidon; Juliyos kuwa, cikin alheri ga Bulus, ya bar shi yā je wajen abokansa domin su biya masa bukatunsa. ⁴ Daga can kuma muka sāke kama tafiya muka zaga ta bayan tsibirin Saifurus saboda iska tana gāba da mu. ⁵ Sa’ad da muka ƙetare tekun da yake sassan gaƙar Silisiya da Famfiliya sai muka sauka a Mira ta Lisiya. ⁶ A can jarumin ya sami wani jirgin ruwan Alekzandariyan da za shi Italiya sai ya sa mu a ciki. ⁷ Tafiyar ta ƙauki kwanaki da yawa muna yi kaƙan-kaƙan da ƙyar muka iso kusa da gaƙar Kinidus. Da iskar ta hana mu ci gaba, sai muka bi ta bayan tsibirin Kirit ƙaura da Salmone. ⁸ Muka ci gaba a gefen gaƙar da ƙyar har muka iso wani wurin da ake kira Kyakkyawan Mafaka, kusa da garin Laseya.

⁹ An riga an ɓata lokaci da yawa, tafiya kuwa ta riga ta zama da hatsari domin a lokacin Azumi* ya riga ta wuce. Saboda haka Bulus ya gargade su, ¹⁰ ya ce, “Mutane, ina gani tafiyarmu za tã zama da masifa ta kuma kawo babbar hasara ga jirgin ruwan da kaya, da kuma ga rayukanmu ma.” ¹¹ Amma jarumin, a maimakon ya saurari abin da Bulus ya ce, sai ya bi shawarar matuƙi da kuma mai jirgin ruwan. ¹² Da yake tashar jirgin ruwan ba tã dace a ci damina a can ba, yawanci suka ba yanke shawara cewa mu ci gaba da tafiya, da bege za mu kai Funis mu ci damina a can. Wannan tashar jirgin ruwa ne a Kirit, tana fuskantar kudu maso yamma da kuma arewa maso yamma.

Hadari

¹³ Da iska ta fara busowa daga kudu a hankali, sai suka yi tsammani sun sami abin da suke nema; saboda haka suka janye ƙugiyar jirgin ruwa suka bi ta gefen tsibirin Kirit. ¹⁴ Ba a jima ba, sai ga wata guguwar iska mai ƙarfin da ake kira “Yar arewa maso gabas,” ta buga daga tsibirin. ¹⁵ Iskar ta ci ƙarfin jirgin ruwan har ya kãsa fuskantar iskar; saboda haka muka sallamar mata tã yi ta tura mu. ¹⁶ Da muka bi ta bayan wani ƙan tsibirin da ake kira Kauda, da ƙyar muka jawo ƙan ƙaramin jirgin kusa da jirgin. ¹⁷ Da mutanen suka jawo shi cikin babban jirgin ruwan, sai suka sa igiyoyi ta ƙarƙashin jirgin ruwan kanta don su ƙaƙaƙaura shi. Don gudun kada a fyaƙa mu da yashin gaƙar Sirtis, sai suka sauka da ƙugiyar jirgin ruwan, suka bari aka yi ta tura jirgin haka. ¹⁸ Haka muka yi ta shan bugun guguwar hadarin nan kashegari suka fara jajjefar da kayan da jirgin yake ƙauke da su a cikin teku. ¹⁹ A rana ta uku, da hannuwansu suka jefar da kayan aikin jirgin ruwan a cikin teku. ²⁰ Da dai aka yi kwana da kwanaki ba a ga rana ko taurari ba guguwar iska kuma ta ci gaba da bugowa, a ƙarshe muka fid da zuciyar za mu tsira.

²¹ Bayan mutanen sun daƙe ba su ci abinci ba, Bulus ya miƙe tsaye a gabansu ya ce, “Mutane, da kun ji shawarata na kada ku tashi daga Kirit, da ba ku fãƙa wannan masifa da hasara ba. ²² Amma yanzu ina ƙarfafa ku ku yi ƙarfin hali, domin ba ƙayanku da zai rasa ransa; jirgin ruwan ne kaƙai zai hallaka. ²³ Jiya da dare wani mala’ikan Allahn da nake nasa nake kuma bauta wa ya tsaya kusa da ni ²⁴ ya ce, ‘Kada ka ji tsoro, Bulus. Lalle za ka tsaya a gaban Kaisar a yi maka shari’a; Allah kuma cikin alherinsa ya ba ka dukan rayukan mutanen da suke tafiya tare da kai.’ ²⁵ Saboda haka ku yi ƙarfin hali, ku jama’a, gama gaskata Allah a kan cewa yadda aka faƙa mini ƙin nan, haka zai faru. ²⁶ Duk da haka, dole a fyaƙa mu a wani tsibiri.”

* 27:9 Wato, da Ibraniyanci Ranar Kafara ke nan (Yom Kippur)

Jirgin ruwa ya yi hatsari

²⁷ A dare na goma sha huɗu iska dai tana ta korarmu a Tekun Adiriyatik, wajen tsakar dare sai masu tufin jirgin suka zaci sun yi kusa da kasa. ²⁸ Sai suka gwada zurfin ruwan suka ga ya kai kafa ɗari da ashirin. Bayan ɗan lokaci kaɗan suka saƙe gwadawa suka ga zurfin ya kai kafa tasa'in. ²⁹ Don gudun kada a fyaɗa mu a kan duwatsu, sai suka saki kugiyoyin jirgin guda huɗu daga bayan jirgin suka yi fata gari ya waye. ³⁰ Cikin kofarin tserewa daga jirgin, sai masu tufin jirgin suka saukar da ɗan karamin jirgin ruwan cikin tekun, suka yi kamar za su saki waɗansu kugiyoyi daga sashen gaba na babban jirgin ne. ³¹ Sai Bulus ya ce wa jarumin da kuma sojojin, "In mutanen nan ba su tsaya a cikin jirgin nan ba, ba za ku tsira ba." ³² Sai sojojin suka yayyanke igiyoyin da suke riƙe da ɗan karamin jirgin, suka bar shi ya bi ruwa.

³³ Kafin gari ya waye Bulus ya roƙe su duka su ci abinci. Ya ce, "Kwana goma sha huɗu ke nan, kuna zama cikin zulumi kun kuma kasance ba abinci, ba ku ci kome ba. ³⁴ Ina roƙonku yanzu ku ci abinci. Kuna buƙatarsa don ku rayu. Ba ɗayanku da zai rasa ko gashin kansa guda ɗaya." ³⁵ Bayan da ya faɗi haka, sai ya ɗauki burodi ya yi godiya ga Allah a gabansu duka. Sa'an nan ya gutsuttsura ya fara ci. ³⁶ Dukansu kuwa suka sami karfafawa, suka kuma ci abinci. ³⁷ Dukanmu a jirgin kuwa mutane 276 ne. ³⁸ Sa'ad da suka ci iyakar abin da suke so, sai suka rage nauyin jirgin ta wurin zubar da hatsin a cikin tekun.

³⁹ Da gari ya waye, ba su gane kasar da suke ba, amma suka ga wani lungu da gaci mai yashi, sai suka yanke shawara su kai jirgin can in za su iya. ⁴⁰ Da suka yanke kugiyoyin, sai suka bar su a cikin teku a lokaci guda kuma suka balke maɗaurin abin juya jirgin. Sai suka ta da filafilan gaban jirgin daidai yadda iska za ta tura shi gaba, sa'an nan suka nufi gaci. ⁴¹ Amma jirgin ruwan ya shiga yashi ya kafe. Kan jirgin ya shiga cikin yashin ya kasa motsi, sai jirgin ya fara farfashewa ta baya saboda haukan rafuman ruwa.

⁴² Sojojin suka yi niyya su kakkashe 'yan kurkukun don hana waninsu ya yi iyo ya tsere. ⁴³ Amma jarumin ya so ya ceci ran Bulus, sai ya hana su aiwatar da niyyarsu. Ya kuma yi umarni duk waɗanda suka iya ruwa su fara faɗawa zuwa gaci. ⁴⁴ Sauran kuma su bi katakai zuwa can ko kuma a kan tarkacen jirgin ruwan. Ta haka kowa ya kai bakin teku lafiya.

28

Tsibirin Malta

¹ Bayan da muka kai bakin tekun lafiya, sai muka tarar cewa sunan tsibirin Malta ne. ² Mutanen tsibirin kuwa suka nuna mana babban alheri. Suka hura wuta suka marabce mu duka saboda ana ruwan sama da kuma sanyi. ³ Bulus ya tattara tarin itace, yayinda kuma yake sa itacen a wuta, sai maciji ya bullo saboda zafi, ya dafe a hannunsa. ⁴ Da mutanen tsibirin suka ga macijin yana lilo a hannunsa, sai suka ce wa juna "Lalle, wannan mutum mai kisankai ne; gama ko da yake ya tsira daga teku, Adalci bai bar shi ya rayu ba." ⁵ Amma Bulus ya karkafe macijin a cikin wuta, bai kuwa ji wani ciwo ba. ⁶ Mutanen kuma suka yi zato zai kumbura ko kuma nan da nan zai faɗi matacce, amma da aka dafe ba su ga wani abu ya faru da shi ba, sai suka saƙe ra'ayi suka ce shi wani allah ne.

⁷ Akwai wani filin nan kusa wanda yake na Fubiliyus, babban shugaban tsibirin. Shi ne ya karɓe mu a gidansa da alheri ya kuma ciyar da mu har kwana uku. ⁸ Mahaifinsa kuwa yana kwanciya a gado yana fama da zazzabi da atuni. Bulus ya shiga ciki don ya gan shi, bayan ya yi masa addu'a, sai ya ɗibiya masa hannuwa ya warkar da shi. ⁹ Sa'ad da wannan ya faru, sauran marasa lafiya a tsibirin suka zo aka kuma warkar da su. ¹⁰ Suka girmama mu ta kowane hali da muka shirya za mu tashi, sai suka ba mu abubuwan da muke buƙata.

Isowa a Roma

¹¹ Bayan wata uku sai muka tashi a wani jirgin ruwan da ya ci damina a tsibirin. Jirgin ruwa kuwa na Alekzandariya ne yana da siffar tagwayen allolin Kasto da Follus. ¹² Muka isa Sirakus a can muka yi kwana uku. ¹³ Daga can muka tashi muka isa Regiyum. Kashegari iskar kudu ta taso, kashegari kuma muka kai Futeyoli. ¹⁴ A can muka tarar da waɗansu 'yan'uwa waɗanda suka gayyaci mu mu yi mako ɗaya da su. Da haka dai muka kai Roma. ¹⁵ 'Yan'uwan da suke can sun sami labari cewa muna zuwa, sai suka tashi tun daga Kasuwar Affiyus da Masauki Uku don su tarye mu. Da ganin mutanen

nan sai Bulus ya gode wa Allah ya kuma sami ƙarfafawa. ¹⁶ Da muka isa Roma, sai aka yarda wa Bulus yā zauna shi kaƙai, tare da sojan da zai yi gadinsa.

Bulus ya yi wa'azi a Roma a tsare

¹⁷ Bayan kwana uku sai ya kira taron shugabannin Yahudawa. Da suka taru, Bulus ya ce musu, “Yan’uwana, ko da yake ban yi wa mutanenmu wani laifi ba ko kuma wani abu game da al’adun kakanninmu, aka kama ni a Urushalima aka kuma ba da ni ga Romawa. ¹⁸ Suka tuhume ni suka kuma so su sake ni, domin ba a same ni da wani laifin da ya cancanci kisa ba. ¹⁹ Amma da Yahudawa suka ƙi, sai ya zama mini dole in ƙaukaka ƙara zuwa gaban Kaisar ba don ina da wani zargin da zan kawo game da mutanena ba. ²⁰ Saboda wannan ne na nemi in gan ku in kuma yi magana da ku. Saboda begen Isra’ila ne, nake a daure da wannan sarƙa.”

²¹ Suka amsa cewa, “Ba mu sami wani wasiƙa daga Yahudiya game da kai ba, kuma ba kowa daga cikin ’yan’uwan da suka zo daga can ya kawo wani labari ko ya faɗi wani mummuna abu game da kai.

²² Amma muna so mu ji ra’ayinka, gama mun san cewa mutane ko’ina suna muguwar magana a kan wannan ƙarika.”

²³ Suka shirya su sadu da Bulus wata rana, suka ma zo da yawa fiye da dā a wurin da Bulus yake zama. Daga safe har zuwa yamma ya yi ta yin musu bayani, ya kuma shaida musu mulkin Allah yana ƙofarin rinjayarsu game da Yesu daga Dokar Musa da kuma daga Annabawa. ²⁴ Waɗansu suka rinjau da abin da ya faɗa, amma waɗansu suka ba su gaskata ba. ²⁵ Suka kasa yarda da juna suka fara watsewa bayan Bulus ya yi wannan magana guda cewa, “Ruhu Mai Tsarki ya faɗa wa kakannin-kakanninku gaskiya sa’ad da ya ce ta bakin annabi Ishaya cewa,

²⁶ “Je ka wurin mutanen nan ka ce,
“Za ku yi ta ji amma ba za ku fahimta ba;
za ku yi ta dubawa, amma ba za ku gani ba.”

²⁷ Gama zuciyar mutanen nan ta yi tauri;
da ƙyar suke ji da kunnuwansu,
sun kuma rufe idanunsu.

In ba haka ba za su iya gani da idanunsu,
su ji da kunnuwansu,
su fahimta a zukatansu,

su kuma juyo, in kuwa warkar da su.’*

²⁸ “Saboda haka na so ku san cewa an aika da ceton Allah ga Al’ummai, za su kuwa saurara!”†

³⁰ Shekaru biyu cif Bulus ya zauna a can a gidansa na haya yana marabtar duk wanda ya je wurinsa.

³¹ Ya yi wa’azin mulkin Allah yana kuma koyarwa game da Ubangiji Yesu Kiristi, gabagadi ba tare da wani abu ya hana shi ba.

* 28:27 Ish 6.9,10 † 28:28 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da saurara! 29 Bayan ya faɗi haka, sai Yahudawa suka watse, suna gardama mai zafi a tsakaninsu

Romawa

¹ Bulus, bawan Kiristi Yesu, kirayaye don yā zama manzo, keɓaɓɓe kuma domin bisharar Allah. ² Bisharar da Allah ya yi alkawari tuntuni ta bakin annabawansa a cikin Nassosi Masu Tsarki ³ game da Dansa. Wanda bisa ga mutuntakarsa, zuriyar Dawuda ne. ⁴ Wanda bisa ga Ruhun tsarki, an shaida shi da iko cewa shi Dan Allah ne ta wurin tashinsa daga matattu. Wannan bishara kuwa game da Yesu Kiristi Ubangjinmu ne. ⁵ Ta wurinsa da kuma saboda sunansa, muka sami alheri muka kuma zama manzanni don mu kira mutane daga cikin dukan Al'ummai zuwa ga biyayyar da take zuwa daga bangaskiya. ⁶ Ku ma kuna cikin waɗanda aka kira ku zama na Yesu Kiristi.

⁷ Wannan wasifa ce zuwa ga dukanku da kuke a Roma waɗanda Allah yake ƙauna, waɗanda kuma ya kira domin su zama tsarkaka.

Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma daga Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku.

Bulus ya yi marmari yā ziyarci Roma

⁸ Da farko, ina gode wa Allahna ta wurin Yesu Kiristi saboda ku duka, gama ana ba da labarin bangaskiyarku a ko'ina a duniya. ⁹ Allah, wanda nake bauta wa da dukan zuciyata cikin wa'azin bisharar Dansa, shi ne shaidata a kan yadda kullum ina tunawa da ku ¹⁰ cikin addu'o'ina a kowane lokaci; ina kuma addu'a cewa a ƙarshe in Allah ya yarda hanya za tā buɗe mini in zo wurinku.

¹¹ Ina marmarin ganinku don in ba ku wata baiwar ruhaniya, don ku yi ƙarfi ¹² wato, don ni da ku mu ƙarfafa juna ta wurin bangaskiyarmu. ¹³ Ina so ku sani 'yan'uwa cewa na yi shirin zuwa wurinku sau da dama (amma aka hana ni yin haka sai yanzu). Na so in zo domin in sami mutane wa Kiristi a cikinku, kamar yadda na yi a cikin sauran Al'ummai.

¹⁴ Ina da hakki ga Hellenawa da waɗanda ba Hellenawa ba, ga masu hikima da kuma marasa azanci. ¹⁵ Shi ya sa na yi himma sosai in yi muku wa'azin bishara ku ma da kuke a Roma.

¹⁶ Ba na jin kunyar bishara, gama ita ikon Allah ne domin ceton kowa da ya gaskata, da farko ga Yahudawa, sa'an nan ga Al'ummai. ¹⁷ Gama a cikin bishara an bayyana adalci daga Allah wanda yake ta wurin bangaskiya daga farko zuwa ƙarshe, kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiya."*

Fushin Allah a kan 'yan adam

¹⁸ Ana bayyana fushin Allah daga sama a kan dukan rashin sanin Allah da kuma muguntar mutanen da suke danne gaskiya ta wurin muguntarsu, ¹⁹ gama abin da ana iya sani game da Allah a bayyane yake a gare su, domin Allah ya bayyana musu shi. ²⁰ Gama tun halittar duniya halayen Allah marar ganuwa, madawwamin ikonsa da kuma allahntakarsa, ana iya ganinsu sarai, ana fahimtarsu ta wurin abubuwan da Allah ya halitta, domin kada mutane su sami wata hujja.

²¹ Gama ko da yake sun san Allah, ba su ɗaukaka shi a matsayin Allah ko su gode masa ba, sai dai tunaninsu ya zama banza, zukatansu masu wauta kuma suka duhunta. ²² Ko da yake sun ɗauka su masu hikima ne, sai suka zama wawaye, ²³ suka kuma yi musayar ɗaukakar Allah marar mutuwa da siffofin da aka ƙera su yi kama da mutum mai mutuwa da tsuntsaye da dabbobi da kuma halittu masu ja da ciki.

²⁴ Saboda haka Allah ya yashe su ga mugayen sha'awace-sha'awacen zukatansu ga fasikanci don a ƙasƙantar da jikunansu ga yin abin kunya. ²⁵ Sun sauya gaskiyar Allah da ƙarya, suka kuma yi wa abubuwan da aka halitta sujada suna bauta musu a maimakon Mahalicci, wanda ake yabo har abada. Amin.

²⁶ Saboda wannan, Allah ya yashe su ga sha'awace-sha'awacensu masu bankyama. Har matansu suka sauya daga haɗuwar mace da miji wadda ita ce daidai bisa ga halitta zuwa haɗuwa da

* 1:17 Hab 2.4

'yan'uwansu mata wadda ba daidai ba. ²⁷ Haka ma maza suka bar al'adar kwana da mata suka tunzura cikin sha'awar kwana da juna, abin da ba daidai ba bisa ga halitta. Maza suka aikata rashin kunya da waɗansu maza, suka jawo wa kansu sakamako daidai da baɗfewarsu.

²⁸ Da yake ba su yi tunani cewa ya dace su riƙe sanin Allah da suke da shi ba, sai ya yashe su ga tunanin banza da wofi, su aikata abin da bai kamata a yi ba. ²⁹ Sun cika da kowace irin ƙeta, mugunta, kwaɗayi, da tunanin banza da wofi. Suka kuma cika da kishi, kisankai, faɗa, ruɗu, da kuma riƙo a zuci. Su masu gulma ne, ³⁰ da masu ɓata suna, masu ƙin Allah, masu rashin kunya, masu girman kai, masu rigima; sukan ƙaga hanyoyin yin mugunta; suna rashin biyayya ga iyayensu; ³¹ su marasa hankali ne, marasa bangaskiya, marasa ƙauna, marasa tausayi. ³² Ko da yake sun san dokar adalcin Allah cewa masu aikata irin waɗannan abubuwa sun cancanci mutuwa, duk da haka ba cin gaba da aikata waɗannan abubuwa kaɗai suke yi ba, har ma suna goyon bayan masu yinsu.

2

Shari'ar adalcin Allah

¹ Saboda haka, kai da kake ba wa wani laifi, ba ka da wata hujja, gama a duk lokacin da kake ba wa wani laifi, kana hukunta kanka ne, domin kai da kake ba wa wani laifi kai ma kana aikata waɗannan abubuwa. ² Yanzu mun san cewa hukuncin Allah a kan masu aikata waɗannan abubuwa daidai ne. ³ Saboda haka sa'ad da kai mutum kurum, kana ba su laifi, duk da haka kana aikata abubuwan nan, kana tsammani za ka tsere wa hukuncin Allah ne? ⁴ Ko kuma kana rena wadatar alherinsa, haƙurinsa, da kuma jimrewarsa ne ba tare da sanin cewa alherin Allah yana kai ka ga tuba ba ne?

⁵ Amma saboda taurinkanka da zuciyarka marar tuba, kana tara wa kanka fushi a ranar fushin Allah, sa'ad da za a bayyana hukuncinsa mai adalci. ⁶ Allah, "Zai saka wa kowane mutum gwargwadon aikin da ya yi."* ⁷ Ga waɗanda ta wurin naciya suna yin nagarta suna neman ɗaukaka, girma da rashin mutuwa, su za a ba su rai madawwami. ⁸ Amma ga waɗanda suke sonkai waɗanda suke ƙin gaskiya suke kuma bin mugunta, akwai fushi da haushi dominsu. ⁹ Akwai wahala da baƙin ciki ga duk mutumin da yake aikata mugunta, da farko Yahudawa, sa'an nan Al'ummai, ¹⁰ amma akwai ɗaukaka, girma da salama ga duk mutumin da yake aikata alheri, da farko Yahudawa, sa'an nan Al'ummai. ¹¹ Gama Allah ba ya nuna bambanci.

¹² Duk waɗanda suka yi zunubi a rashi sanin doka, a rashin doka za su hallaka, waɗanda kuma suka yi zunubi ƙarƙashin doka, a ƙarƙashin doka za a hukunta su. ¹³ Gama ba masu jin dokar ne suke da adalci a gaban Allah ba, amma waɗanda suke yin biyayya da dokar, su za a ce da su masu adalci. ¹⁴ Tabbatacce, sa'ad da Al'ummai, waɗanda ba su da dokar, suka aikata abubuwan da dokar take bukata, abubuwan sun zama doka ke nan gare su, ko da yake ba su da dokar. ¹⁵ To, da yake sun nuna cewa abubuwan da dokar take bukata suna a rubuce a zukatansu, lamirinsu yana kuma ba da shaida, tunaninsu kuwa yanzu yana zarginsu ko kuma yana ƙare su. ¹⁶ Wannan zai faru a ranar da Allah ta wurin Yesu Kiristi zai shari'anta boyayyun abubuwan da mutane suka yi, yadda bisharata ta furta.

Yahudawa da doka

¹⁷ To, kai, da kake kiran kanka mutumin Yahuda; in kana dogara ga doka kana kuma taƙama da dangantakarka da Allah; ¹⁸ in ka san nufinsa ka kuma amince da abin da yake mafifici domin an koyar da kai bisa ga doka; ¹⁹ in ka tabbata cewa kai jagora ne ga makafi, haske ga waɗanda suke cikin duhu, ²⁰ mai koyar da masu wauta, malamin jarirai, domin a cikin dokar ce akwai sani da gaskiya ²¹ to, kai mai koya wa waɗansu, ba kanka kake koya wa ba? Kai da kake wa'azi kada a yi sata, kana sata? ²² Kai da kake cewa wa mutane kada su yi zina, kana yin zina? Kai da kake fyamar gumaka, kana wa haikali fashi? ²³ Kai da kake taƙama da doka, kana nuna rashin bangirma ga Allah ta wurin karya dokar? ²⁴ Kamar yadda yake a rubuce, "Ana sabon sunan Allah a cikin Al'ummai saboda ku."†

²⁵ Kaciya tana da amfani in kana kiyaye dokar, amma in kana karya dokar, ka zama kamar ba a yi maka kaciya ba. ²⁶ In marasa kaciya suna kiyaye dokar, ashe, ba za a ɗauke su kamar an yi musu kaciya ba? ²⁷ Wanda ba shi da kaciya ta jiki duk da haka yana biyayya da dokar zai iya hukunta ka, kai da kake karya dokar, ko da yake kana da rubutaccen tsarin dokar an kuma yi maka kaciya.

* 2:6 Zab 62.12; K Mag 24.12 † 2:24 Ish 52.5; Ezk 36.22

²⁸ Mutum ba mutumin Yahuda ba ne in shi mutumin Yahuda ne kawai a jiki, haka kuma kaciya ba a waje ko a jiki kawai ba. ²⁹ A'a, mutum mutumin Yahuda ne in shi mutumin Yahuda ne a zuci; kuma kaciya ita ce kaciya ta zuci, ta wurin Ruhu, ba ta wurin rubutaccen doka ba. Irin wannan mutum yana samun yabo daga Allah ne, ba ɗan adam ba.

3

Amincin Allah

¹ To, mece ce ribar zama mutumin Yahuda, ko kuwa mene ne amfanin kaciya? ² Akwai riba ƙwarai ta kowace hanya! Da farko dai, su ne aka ɗanƙa wa kalmomin nan na Allah.

³ Amma a ce waɗansu ba su da bangaskiya fa? Rashin bangaskiyarsu nan zai shafe amincin Allah?

⁴ Ko kaɗan! Bari Allah yā zama mai gaskiya, kowane mutum kuma yā zama maƙaryaci. Kamar yadda yake a rubuce cewa,

“Gama a tabbatar kana da gaskiya, sa’ad da ka yi magana,

ka kuma yi nasara sa’ad da ka yi shari’a.”*

⁵ Amma in rashin adalcinmu ya bayyana adalcin Allah a fili, me za mu ce ke nan? Za mu ce Allah ya yi rashin adalci ke nan da ya saukar da fushinsa a kanmu? (Ina magana kamar yadda mutum zai yi ne.) ⁶ Sam, ko kusa! Da a ce haka ne, ta yaya Allah zai shari’anta duniya? ⁷ Wani zai iya ce, “In a dalilin ƙaryata, gaskiyar Allah ta ƙara bayyana, har aka ƙara ɗaukaka shi, to, ta yaya zan zama mai zunubi, in ƙaryata tana kawo ɗaukaka ga Allah?” ⁸ In haka ne, “Ba sai mu yi ta yin mugunta don yā zama hanyar samun nagarta ba”? Kamar yadda masu baƙar magana game da mu suna cewa wai haka muke faɗa. Tabbatacce za a hukunta irin waɗannan da hukuncin da ya dace da su.

Babu mai adalci

⁹ To, me za mu ce ke nan? Mun fi su ke nan? Ina, ko kaɗan! Mun riga mun zartar cewa da Yahudawa da Al’ummai duk suna a ƙarƙarshin zunubi. ¹⁰ Kamar yadda yake a rubuce cewa,

“Babu wani mai adalci, babu ko ɗaya;

¹¹ babu wani mai fahimta,
babu wani mai neman Allah.

¹² Duk sun kauce gaba ɗaya,
sun zama marasa amfani;
babu wani mai aikata nagarta,

babu ko ɗaya.”†

¹³ “Maƙogwaronsu kamar buɗaɗɗun kaburbura ne,
harsunansu suna yin ƙarya.”‡

“Dafin mugun maciji yana a leɓunansu.”§

¹⁴ “Bakunansu sun cike da la’ana da ɗacin rai.”*

¹⁵ “Kafafunsu suna saurin kai su zuwa ga zub da jini;

¹⁶ hallaka da baƙin ciki suna ko’ina a hanyoyinsu,

¹⁷ ba su kuma san hanyar salama ba.”†

¹⁸ “Babu tsoron Allah a idanunsu.”‡

¹⁹ Yanzu mun san cewa dukan abin da doka ta ce, tana magana ne ga waɗanda suke ƙarƙarshin doka, saboda a rufe kowane baki; dukan duniya kuma ta ba da lissafin kanta a gaban Allah. ²⁰ Saboda haka babu wanda Allah zai ce da shi mai adalci ta wurin kiyaye doka kawai; a maimako, ta wurin doka ne muke sane da zunubi.

Adalci ta wurin bangaskiya

²¹ Amma yanzu an bayyana wani adalci daga Allah, wannan adalcin bai danganta ga doka ba, Doka da Annabawa suna ba da shaida game da wannan adalci. ²² Wannan adalcin Allah yana zuwa ta wurin bangaskiya a cikin Yesu Kiristi ga dukan waɗanda suka ba da gaskiya ne. Ba bambanci, ²³ gama duka sun yi zunubi suka kuma kāsa ga ɗaukakar Allah, ²⁴ an kuma kuɓutar da su kyauta ta wurin

* 3:4 Zab 51.4 † 3:12 Zab 14.1-3; Zab 53.1-3; M Had 7.20 ‡ 3:13 Zab 5.9 § 3:13 Zab 140.3 * 3:14 Zab 10.7 † 3:17 Ish 59.7,8 ‡ 3:18 Zab 36.1

alherinsa bisa ga aikin fansar da ya zo ta wurin Yesu Kiristi. ²⁵ Allah ya miƙa Yesu Kiristi a matsayin hadayar kafara, ta wurin bangaskiya cikin jininsa. Ya yi haka domin yã nuna adalcinsa, domin a cikin haƙurinsa bai hukunta zunuban da aka aikata a dā ba ²⁶ ya yi haka domin yã nuna adalcinsa a wannan lokaci, saboda yã zama mai adalci da mai kuɓutar da waɗanda suke ba da gaskiya a cikin Yesu.

²⁷ To, me za mu yi taƙama a kai? Babu wani abin da zamu yi taƙama a kai. A kan wace ka'ida ce za mu yi taƙama? Ta hanyar bin doka ne? A'a, sai dai ta wurin bangaskiya. ²⁸ Gama mun tsaya a kan cewa ta wurin bangaskiya ne ake kuɓutar da mutum, ba ta wurin kiyaye doka ba. ²⁹ Allah ɗin, Allahn Yahudawa ne kaɗai? Shi ba Allahn Al'ummai ba ne? I, shi Allahn Al'ummai ne ma, ³⁰ da yake Allah ɗaya ne kaɗai, shi kuma zai kuɓutar da masu kaciya bisa ga bangaskiya da kuma marasa kaciya ta wurin wannan bangaskiya ɗin. ³¹ To, za mu soke dokar saboda wannan bangaskiyar ne? Ko kaɗan! A maimako, sai ma tabbatar da ita muke yi.

4

Adalcin Ibrahim ta wurin bangaskiya

¹ To, me za mu ce Ibrahim kakan kakanninmu ya gani game da wannan batu? ² In fa da gaske ne Ibrahim ya sami kuɓuta ta wurin ayyuka, yana da abin da zai yin taƙama da shi ke nan, amma ba a gaban Allah ba. ³ Me Nassin ya ce? “Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lissafta wannan adalci ne a gare shi.”*

⁴ To, sa'ad da mutum ya yi aiki, ba a lissafta ladan aikinsa a matsayin kyauta, sai dai a matsayin hakkinsa. ⁵ Amma fa, game da mutumin da ba ya aiki sai dai dogara ga Allah wanda yake kuɓutar da masu mugunta, akan lissafta bangaskiyarsa a matsayin adalci ne. ⁶ Dawuda ya faɗi haka sa'ad da ya yi magana game da albarkar da aka yi wa mutumin da Allah ya lissafta adalci a gare shi, ba don yã yi ayyuka ba.

⁷ “Masu albarka ne waɗanda aka gafarta laifofinsu, waɗanda aka kuma rufe zunubansu.

⁸ Mai albarka ne mutumin da Ubangiji ba zai taɓa lissafta zunubansa ba.”†

⁹ Shin, wannan albarkar a kan masu kaciya ne kawai, ko kuwa har da marasa kaciya ma? Mun sha faɗi cewa an lissafta bangaskiyar Ibrahim adalci ne a gare shi. ¹⁰ A kan wane hali ne aka lissafta masa? Bayan da aka yi masa kaciya ne, ko kuwa kafin kaciya? Ba bayan an yi masa kaciya ba ne, amma kafin a yi masa kaciya! ¹¹ Ya kuma karɓi alamar kaciya, hatimin adalcin da yake da shi ta wurin bangaskiya tun yana marar kaciya. Saboda haka fa, ya zama mahaifin dukan waɗanda suka gaskata domin su ma a lasafta su masu adalci ne, ba tare da an yi musu kaciya ba. ¹² Ya kuma zama mahaifin masu kaciya waɗanda ba kaciya kaɗai suke da ita ba amma har ma suna bin gurbin bangaskiyar da mahaifinmu Ibrahim yake da ita kafin aka yi masa kaciya.

¹³ Ba ta wurin doka ce Ibrahim da zuriyarsa suka sami alkawarin cewa zai zama magājin duniya ba, amma sai dai ta wurin adalcin da yake zuwa ta wurin bangaskiya. ¹⁴ Gama da a ce masu kiyaye doka ne magāda, ai, da bangaskiya ba ta da amfani, alkawarin kuma ya zama banza, ¹⁵ domin doka tana jawo fushi ne. Kuma inda babu doka babu keta umarni ke nan.

¹⁶ Saboda haka, alkawari yakan zo ta wurin bangaskiya ne, domin yã zama ta wurin alheri, don a tabbatar wa dukan zuriyar Ibrahim ba kawai ga waɗanda suke na doka ba amma har ma ga waɗanda suke na bangaskiyar Ibrahim. Shi ne kuwa mahaifinmu duka. ¹⁷ Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Na mai da kai uban al'ummai masu yawa.”‡ Shi ubanmu ne a gaban Allah, wanda a cikinsa ya gaskata, Allahn da yake ba da rai ga matattu, yake kuma kiran abubuwan da ba su kasance ba su zama kamar sun kasance.

¹⁸ Saɓanin dukan bege, Ibrahim cikin bege ya gaskata, haka kuwa ya zama uban al'ummai masu yawa, kamar yadda aka riga aka faɗa masa cewa, “Haka zuriyarka za tã zama.”§ ¹⁹ Ba tare da ya bar bangaskiyarsa ta yi rauni ba, ya fuskanci gaskiyar nan mai cewa jikinsa mai tsufa matacce ne, da

* 4:3 Fit 15.6; haka da ma a aya 22 † 4:8 Zab 32.2 ‡ 4:17 Far 17.5 § 4:18 Far 15.5

yake yana da shekara wajen ɗari, mahaifar Saratu kuma matacciya ce. ²⁰ Duk da haka bai yi shakka ta wurin rashin bangaskiya game da alkawarin Allah ba, sai ma ya kara karfafa ga bangaskiyarsa, ya kuma ɗaukaka Allah, ²¹ yana kuma da cikakken tabbaci cewa Allah yana da iko yã cika abin da ya yi alkawari. ²² Shi ya sa, “aka lissafta adalci a gare shi.” ²³ Kalmomin nan, “aka lissafta a gare shi” ba a rubuta su saboda shi kaɗai ba ne, ²⁴ amma saboda mu ma, mu da Allah zai lissafta adalci, mu da muka ba da gaskiya gare shi da ya tashe Yesu Ubangijinmu daga matattu. ²⁵ An miƙa shi ga mutuwa saboda zunubanmu, aka kuma tashe shi zuwa rai saboda Allah zai same mu marasa laifi.

5

Salama da farin ciki

¹ Saboda haka, da yake an same mu marasa laifi ta wurin bangaskiya, muna* da salama tare da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi, ² ta wurinsa ne muka sami shiga wannan alherin da muke tsaye yanzu, ta wurin bangaskiya. Muna kuma† farin ciki a begen ɗaukakar Allah. ³ Ba haka kawai ba, amma muna‡ kuma da farin ciki cikin shan wuyanmu, gama mun san cewa shan wuyan nan takan haifi jimiri; ⁴ jimiri kuma yakan kawo hali mai kyau; hali mai kyau kuma yakan sa bege. ⁵ Bege kuwa ba ya ba mu kunya, domin Allah ya zuba ƙaunarsa a zukanmu ta wurin Ruhu Mai Tsarkin da ya ba mu.

⁶ Kun ga, a daidai lokaci, yayinda muke marasa ƙarfi, Kiristi ya mutu saboda waɗanda ba su san Allah ba. ⁷ Da ƙyar wani yã mutu saboda mai adalci, ko da yake saboda mutumin kirki wani zai iya ƙarfin hali yã mutu. ⁸ Amma Allah ya nuna mana ƙaunarsa a wannan. Tun muna masu zunubi tukuna, Kiristi ya mutu dominmu.

⁹ Da yake yanzu mun sami zama marasa laifi ta wurin jininsa, ashe kuwa za a cece mu daga fushin Allah ta wurinsa! ¹⁰ Gama in kuwa, sa’ad da muke abokan gāban Allah, aka sulhunta mu da shi ta wurin mutuwar Ɗansa, ashe, da yake an sulhunta mu, za mu sami ceto ta wurin ransa! ¹¹ Ba ma haka yake kawai ba, har muna farin ciki da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa yanzu muka sami sulhu.

Mutuwa ta wurin Adamu, rai ta wurin Kiristi

¹² Saboda haka, kamar yadda zunubi ya shigo duniya ta wurin mutum ɗaya, mutuwa kuma ta wurin zunubi, ta haka kuwa mutuwa ta shafi dukan mutane, domin dukan mutane sun yi zunubi.

¹³ Gama kafin a ba da doka, zunubi yana nan a duniya. Amma ba a lissafin zunubi inda babu doka. ¹⁴ Duk da haka, mutuwa ta yi mulki tun Adamu har yã zuwa Musa, ta yi mulki har ma a kan waɗanda ba su yi zunubi ta wurin taka umarni kamar yadda Adamu ya yi ba. A wata hanya dai Adamu shi ne kwatancin wani mutumin nan mai zuwa.

¹⁵ Amma kyautan nan dabam take da laifin nan. Gama in mutane da yawa sun mutu saboda laifin mutum ɗayan nan, to, ai, alherin Allah da kuma kyautan nan mai zuwa ta wurin alherin mutum ɗayan nan, Yesu Kiristi, ya shafi mutane da yawa! ¹⁶ Kyautar Allah kuwa ba kamar sakamakon da ya bi zunubin mutum gudan nan ba ne, Hukuncin ya bi zunubin mutum gudan nan, ya kuma kawo hallaka, amma kyautar ta bi laifofin masu yawa ta kuma sa Allah ya gan mu a matsayin marasa laifi. ¹⁷ Gama in, ta wurin laifin mutum ɗaya, mutuwa ta yi mulki ta wurin mutum ɗayan nan, ashe, waɗanda suka sami kyautar alherin Allah a yalwace da kuma kyautar adalci za su yi mulki a wannan rayuwa ta wurin mutum ɗayan nan, Yesu Kiristi.

¹⁸ Saboda haka, kamar yadda sakamakon laifin mutum guda ya jawo hallaka ga dukan mutane, haka ma sakamakon aikin adalci guda ya sa Allah ya same mu marasa laifi, wannan kuwa kawo rai ga dukan mutane. ¹⁹ Gama kamar yadda ta wurin rashin biyayyar mutum guda, mutane masu yawa suka zama masu zunubi, haka kuma ta wurin biyayyar mutum guda, mutane da yawa za su zama masu adalci.

²⁰ An ba da dokar don mu ga yadda laifi yake da girma. Amma da zunubi ya ƙaru, sai alheri ya ƙaru sosai, ²¹ domin, kamar yadda zunubi ya yi mulki cikin mutuwa, haka ma alheri yã yi mulki ta wurin adalci yã kuwa kawo rai madawwami ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu.

* 5:1 Ko kuwa bari mu † 5:2 Ko kuwa bari mu ‡ 5:3 Ko kuwa bari mu

6

Matacce ga zunubi, rayayye a cikin Kiristi

¹ Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba da yin zunubi domin alheri yā haɓaka? ² Sam, ko kaɗan! Mun mutu ga zunubi; ta yaya za mu ci gaba da rayuwa a cikinsa kuma? ³ Ko ba ku sani ba cewa dukanmu da aka yi wa baftisma a cikin Kiristi Yesu an yi mana baftismar ne zuwa cikin mutuwarsa? ⁴ Saboda haka, an binne mu da shi ke nan, ta wurin baftisma cikin mutuwarsa, domin kamar yadda aka tā da Kiristi daga matattu ta wurin ɗaukakar Uba, haka mu ma mu yi zaman sabuwar rayuwa.

⁵ In kuwa mun zama ɗaya tare da shi haka a cikin mutuwarsa, tabbatacce mu ma za mu zama ɗaya tare da shi cikin tashinsa daga matattu. ⁶ Gama mun san cewa an gicciye halayenmu na dā tare da shi domin a kawar da jikin nan mai zunubi don kada mu kara zama bayi ga zunubi ⁷ domin duk wanda ya mutu an 'yantar da shi daga zunubi ke nan.

⁸ To, in mun mutu tare da Kiristi, mun gaskata cewa za mu rayu tare da shi kuma. ⁹ Gama mun san cewa da yake an tā da Kiristi daga matattu, ba zai sāke mutuwa ba; mutuwa ba ta da sauran iko a kansa. ¹⁰ Mutuwar da ya yi, ya mutu ne sau ɗaya tak, saboda yā shafe zunubi, amma rayuwar da yake yi, yana yi ne cikin tarayya da Allah.

¹¹ Haka ku ma, ku ɗauke kanku matattu ne ga ikon zunubi amma rayayyu cikin tarayya da Allah cikin Kiristi Yesu. ¹² Saboda haka kada ku bar zunubi yā mallaki jikin nan naku mai mutuwa yā sa ku zama masu biyayya ga mugayen sha'awace-sha'awacensa. ¹³ Kada ku miƙa gaɓoɓin jikinku ga zunubi a matsayin kayan aikin mugunta, sai dai ku miƙa kanku ga Allah, a matsayin waɗanda aka fitar da su daga mutuwa zuwa rai; ku kuma miƙa gaɓoɓin jikinku gare shi a matsayin kayan aikin adalci. ¹⁴ Gama zunubi ba zai zama maigidanku ba, domin ba kwa karkashin doka, sai dai karkashin alheri.

Bayi ga adalci

¹⁵ Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba yin zunubi domin ba ma karkashin doka sai dai karkashin alheri? Sam, ko kaɗan! ¹⁶ Ba ku sani ba cewa sa'ad da kuka miƙa kanku ga wani don ku yi masa biyayya a matsayin bayi, ko ku bayi ne ga zunubi, wanda yake kai ga mutuwa, ko kuwa ga biyayya, wadda take kai ga adalci, ashe, ba kun zama bayi ga wannan da kuke yi wa biyayya ba ke nan? ¹⁷ Amma godiya ga Allah don ko da yake a dā ku bayi ne ga ikon zunubi, da dukan zuciyardu kun yi biyayya ga irin koyarwar da aka danka muku. ¹⁸ An 'yanta ku daga zunubi, kun kuma zama bayi ga aikin adalci.

¹⁹ Ina magana ne kamar mutane saboda kun raunana a jikinku. Kamar yadda kuka saba miƙa gaɓoɓin jikinku a bautar abubuwan ƙazanta da mugun aiki a kan mugun aiki, saboda haka yanzu sai ku miƙa su bayi ga aikin adalci mai kai ga zaman tsarki. ²⁰ Sa'ad da kuke bayin zunubi, ba ruwanku da aikin adalci. ²¹ Wace riba ce kuka samu a lokacin, daga abubuwan nan da yanzu suka zama muku abin kunya? Ƙarshen irin abubuwan nan dai, mutuwa ne! ²² Amma a yanzu da aka 'yantar da ku daga zunubi kuka kuma zama bayi ga Allah, ribar da kuka samu tana kai ga zaman tsarki, ƙarshenta kuwa rai madawwami ne. ²³ Gama sakamakon zunubi mutuwa ne, amma kyautar Allah rai madawwami ne a cikin Kiristi Yesu Ubangijinmu.

7

Misali daga aure

¹ Ba ku sani ba, 'yan'uwa, ina magana ne fa da mutanen da suka san doka, cewa dokar tana da iko a kan mutum muddin yana a raye ne kawai. ² Misali, bisa ga doka mace mai aure tana daure ga mijinta muddin mijin yana da rai, amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke nan daga dokar aure. ³ Saboda haka fa, in ta auri wani yayinda mijinta yana raye, za a ce da ita mazinaciya. Amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke nan daga wannan doka, ita kuwa ba mazinaciya ba ce, ko da yake ta auri wani.

⁴ Saboda haka 'yan'uwana, ku ma kun mutu ga dokar ta wurin jikin Kiristi, domin ku zama na wani, gare shi wanda aka tashe shi daga matattu, don mu ba da amfani ga Allah. ⁵ Gama sa'ad da halin mutuntaka yake mulkinmu, sha'awace-sha'awacen zunubi waɗanda dokar ta zuga sun yi ta aiki a jikunanmu, don mu ba da amfani wa mutuwa. ⁶ Amma yanzu, ta wurin mutuwa ga abin da dā ya daure mu, an sake mu daga dokar saboda mu yi hidima a sabuwar hanyar Ruhu, ba a tsohuwar hanyar rubutaccen ƙa'ida ba.

Yin fama da zunubi

⁷ Me za mu ce ke nan? Dokar zunubi ce? Sam, ko kaɗan! Tabbatacce ai, da ban san mene ne zunubi ba in ba ta wurin doka ba. Gama da ban san mene ne kyashi yake ba tabbatacce in ba don doka ta ce, “Kada ka yi kyashi ba.”* ⁸ Amma zunubi, da ya sami dama ta wurin umarnin nan, ya haifar a cikina kowane halin kyashi iri-iri. Gama in babu doka, zunubi matacce ne. ⁹ Dā kam ina da rai sa’ad da ban san doka ba; amma da umarni ya zo, sai zunubi ya zaburo da rai na kuma mutu. ¹⁰ Na gane cewa wannan umarnin da aka nufa ya kawo rai, a gaskiya ya jawo mutuwa ce.

¹¹ Gama zunubi, da ya sami dama ta wurin umarni, sai ya ruɗe ni, kuma ta wurin umarnin kuwa ya kashe ni. ¹² Saboda haka fa, dokar tana da tsarki, umarnin kuma yana da tsarki, su duka suna da adalci da kuma kyau.

¹³ Abin nan da yana mai kyau, zai kawo mini mutuwa? Ko kaɗan! Amma domin zunubi ya bayyana kansa a matsayin zunubi, sai ya haifar da mutuwa a cikina ta wurin abin da yake mai kyau, domin ta wurin umarnin nan zunubi ya fito da matuƙar muninsa.

¹⁴ Mun san cewa doka aba ce ta ruhu; amma ni ba na ruhu ba ne, an sayar da ni a matsayin bawa ga zunubi. ¹⁵ Ban gane abin da nake yi ba. Don abin da nakan so yi, ba shi nakan yi ba, sai dai abin da nake ƙi, shi nake yi. ¹⁶ In kuma na yi abin da ba na son yi, na yarda da cewa dokar aba ce mai kyau. ¹⁷ Kamar dai yadda yake, ba ni kaina nake yinsa ba, sai dai zunubin da yake zaune a cikina ne. ¹⁸ Gama na san cewa babu wani abin kirkin da yake zaune a cikina, wato, a mutuntakata.† Gama sha’awar yin abu mai kyau kam ina da ita, sai dai ikon yin ne fa babu. ¹⁹ Gama abin da nake yi ba shi ne abu mai kyau da nake so in yi ba; a’a, mugun da ba na so in yi, shi ne nake ci gaba da yi. ²⁰ To, in na yi abin da ba na so in yi, ba ni ba ne nake yinsa, sai dai zunubin nan da yake zaune a cikina.

²¹ Saboda haka na gane wannan ƙa’ida ce take aiki a cikina. Sa’ad da nake so in yi abu mai kyau, sai in ga cewa mugun nan ne nake yi. ²² Gama a ciki-cikina ina farin cikin da dokar Allah; ²³ amma ina ganin wata doka tana aiki a gaɓoɓin jikina, tana yaƙi da dokar hankalina, tana kuma sa in zama ɗaurarren dokar zunubin da take aiki a gaɓoɓin jikina. ²⁴ Kaitona! Wane ne zai cece ni daga wannan jiki mai mutuwa? ²⁵ Godiya ga Allah ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu!

Saboda haka fa, ni kaina a cikin hankalina, ni bawa ne ga dokar Allah, amma a mutuntaka, ni bawa ne ga dokar zunubi.

8

Rai ta wurin Ruhu

¹ Saboda haka, yanzu babu hukunci don waɗanda suke cikin Kiristi Yesu, ² gama ta wurin Kiristi Yesu dokar Ruhu mai ba da rai ta ’yantar da ni daga Dokar Musa. ³ Gama abin da dokar ba tā iya yi saboda ƙāsawar mutuntaka ba, Allah ya yi shi sa’ad da ya aiko da Ɗansa a kamannin mutum mai zunubi, don yā zama hadaya ta zunubi. Ta haka, ya hukunta zunubi a cikin mutum mai zunubi. ⁴ Ya yi haka domin yā cika bukatun adalcin doka a cikinmu, mu da ba ma rayuwa bisa ga mutuntaka, sai dai bisa ga Ruhu.

⁵ Waɗanda suke rayuwa bisa ga mutuntaka sun kafa hankulansu a kan sha’awace-shawa’acen jiki; amma waɗanda suke rayuwa bisa ga Ruhu sun kafa hankulansu a kan abubuwan da Ruhu yake so. ⁶ Kwallafa rai ga al’amuran halin mutuntaka ƙarshensa mutuwa ne, kwallafa rai ga al’amuran Ruhu kuwa rai ne da salama; ⁷ hankalin mai zunubi na gāba da Allah. Ba ya biyayya da dokar Allah, ba kuwa zai iya yin haka ba. ⁸ Waɗanda mutuntaka yake mulkinsu ba za su iya su gamshi Allah ba.

⁹ Ku kam, ana mulkinku ba ta wurin mutuntaka ba, sai dai ta wurin Ruhu, in Ruhun Allah yana zaune a cikinku. In kuma wani ba shi da Ruhun Kiristi, shi ba na Kiristi ba ne. ¹⁰ Amma in Kiristi yana a cikinku, jikinku matacce ne saboda zunubi, duk da haka ruhunku yana a raye saboda adalci. ¹¹ In kuwa Ruhu wannan da ya tā da Yesu daga matattu yana zama a cikinku, shi wanda ya tā da Kiristi daga matattu zai ba da rai ga jikunanku masu mutuwa ta wurin Ruhunsa, wanda yake zama a cikinku.

* 7:7 Fit 20.17; M Sh 5.21 † 7:18 Ko kuwa jikina

¹² Saboda haka 'yan'uwa, muna da hakki, amma ba na wanda za mu yi rayuwar mutuntaka da yake so ba. ¹³ Gama in kuna rayuwa bisa ga mutuntaka, za ku mutu; amma in ta wurin Ruhu kuka kashe ayyukan jikin nan, za ku rayu.

¹⁴ Domin waƙanda Ruhun Allah yake bi da su ne 'ya'yan Allah. ¹⁵ Gama ba ku karɓi ruhun da ya mai da ku bayi da za ku sãke jin tsoro ba ne, sai dai kun karɓi Ruhun zaman ɗa. Ta wurinsa kuwa muke kira, “Abba,* Uba.” ¹⁶ Ruhu kansa yana ba da shaida tare da ruhunmu cewa mu 'ya'yan Allah ne. ¹⁷ In kuwa mu 'ya'ya ne, to, mu magāda ne, magādan Allah da kuma abokan gādo tare da Kiristi, in kuwa muna tarayya a cikin shan wuyarsa to, za mu yi tarayya a cikin ɗaukarsa.

Daukaka ta nan gaba

¹⁸ A ganina, wuyar da muke sha a wannan lokaci ba su isa a kwatanta da ɗaukakar da za a bayyana a cikinmu ba. ¹⁹ Halitta tana jira da marmari ta kosa ta ga bayyanuwar 'ya'yan Allah. ²⁰ Gama an sa halitta a cikin wulaƙanci, ba da son ta ba, sai dai ta wurin nufin wannan da ya mai da ita haka, da bege ²¹ cewa za a 'yantar da halitta kanta daga bautarta ga ruɓewa a kuma kawo ta cikin 'yancin ɗaukakar 'ya'yan Allah.

²² Mun san cewa dukan halitta tana nishi sai ka ce mace mai nakuda har yã zuwa wannan lokaci. ²³ Ba haka kaɗai ba ma, mu kanmu da muke da nunan fari na Ruhu, muna nishi a ciki-cikinmu yayinda muke jira da marmari a maishe mu 'ya'yan riƙo na Allah, fansar jikunanmu. ²⁴ Gama a wannan begen ne muka sami ceto. Amma begen da ake gani ba bege ba ne sam. Wa yake begen abin da ya riga ya samu? ²⁵ Amma in muna begen abin da ba mu riga mun samu tukuna ba, mukan jira da haƙuri.

²⁶ Haka nan ma, Ruhu yana taimakonmu cikin rashin ƙarfinmu. Ba mu san abin da ya kamata mu roka cikin addu'a ba, amma Ruhu kansa yana roko a madadinmu da nische-nishen da kalmomi ba sa iya bayyanawa. ²⁷ Shi kuma wanda yake binciken zukanmu ya san halin Ruhu, domin Ruhu yana roko a madadin tsarkaka bisa ga nufin Allah.

Fiye da masu nasara

²⁸ Mun kuma san cewa a cikin dukan abubuwa Allah yana aikata alheri ga waƙanda suke ƙaunarsa,† yana‡ waƙanda aka kira bisa ga nufinsa. ²⁹ Gama waƙanda Allah ya rigyasani ya kuma ƙaddara su dace da kamannin Ɗansa, don yã zama ɗan fari cikin 'yan'uwa masu yawa. ³⁰ Waƙanda kuwa ya ƙaddara, su ne ya kira; waƙanda ya kira kuwa, su ne ya kuɓutar; waƙanda ya kuɓutar kuwa, su ne ya ɗaukaka.

³¹ Me za mu ce ke nan game da wannan abu? In Allah yana goyon bayanmu, wa kuwa zai iya gāba da mu? ³² Shi da bai hana Ɗansa ba, sai ma ya ba da shi saboda mu duka, ashe, ba zai kuma ba mu, tare da shi, dukan abubuwa cikin alherinsa ba? ³³ Wa zai kawo wani zargi a kan waƙanda Allah ya zaɓa? Allah ne mai kuɓutarwa. ³⁴ Wa zai yi hukunci? Yesu Kiristi ne, wanda ya mutu, fiye da haka ma, shi da aka tā da zuwa rai, yana zaune a hannun dama na Allah yana kuma yin roko a madadinmu. ³⁵ Wane ne zai raba mu da ƙaunar Kiristi? Masifa ce ko wahala ko tsanani ko yunwa ko tsiraici ko hatsari ko takobi? ³⁶ Kamar yadda yake a rubuce cewa,
“Saboda kai ne muke fuskantar mutuwa dukan yini;

an ɗauke mu kamar tumakin da za a yanka.”§

³⁷ A'a, cikin dukan waƙannan abubuwa mun ma fi masu nasara ta wurin shi wanda ya ƙaunace mu.

³⁸ Gama na tabbata cewa ko mutuwa ko rai, ko mala'iku ko aljanu, ko abubuwa na yanzu ko abubuwa masu zuwa nan gaba, ko ikoki, ³⁹ ko tsayi ko zurfi, ko wani abu dabam cikin dukan halitta da zai iya raba mu da ƙaunar Allah wadda take cikin Kiristi Yesu Ubangijinmu.

9

Zaɓen Allah mai iko duka

* 8:15 Arameyik na Uba † 8:28 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da, A cikin dukan al'amura Allah ‡ 8:28 Ko kuwa aikata alheri ga waƙanda suke ƙaunarsa; waƙansu rubuce-rubucen hannu kuma suna da, dukan al'amura suna aikata tare zuwa ga alheri ga masu ƙaunar Allah § 8:36 Zab 44.22

¹ Ina faɗin gaskiya a cikin Kiristi ba karya nake yi ba, lamirina ya tabbatar da wannan a cikin Ruhu Mai Tsarki. ² Ina da bakin ciki mai yawa da kuma rashin kwanciyar rai marar karewa a zuciyata. ³ Gama da so na ne, sai a la'anta ni a kuma raba ni da Kiristi saboda 'yan'uwana, waɗannan na kabilata, ⁴ mutanen Isra'ila. Su ne Allah ya mai da su 'ya'yansa, ya bayyana musu ɗaukakarsa, ya ba su alkawarinsa da Dokarsa, ya nuna musu hanyar sujada ta gaske, ya kuma ba su sauran alkawura. ⁵ Kakannin-kakannin nan kuma nasu ne, Kiristi kuma, ta wurin zamansa mutum, na kabilarsu ne. Yabo ya tabbata ga Allah har abada, shi da yake bisa kome! Amin.

Zaɓin Allah mai iko duka

⁶ Ba cewa maganar Allah ta kasa ba ne. Gama ba duk waɗanda suke zuriyar Isra'ila ne suke Isra'ila na gaske ba. ⁷ Ba kuwa don su zuriyarsa ne dukansu suka zama 'ya'yan Ibrahim ba. A maimako, "Ta wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka." ⁸ Ana iya cewa zaman zuriyar Ibrahim, ba shi ne zama 'ya'yan Allah ba, a'a, zuriya ta alkawarin nan su ne ake lasaftawa zuriyar Ibrahim. ⁹ Ga yadda aka yi alkawarin nan, "A kayyadadden lokaci zan dawo, Saratu kuma za ta haifi ɗa."*

¹⁰ Ba ma haka kaɗai ba, 'ya'yan Rifkatu suna da mahaifi guda ne, wato, mahaifinmu Ishaku. ¹¹ Duk da haka, tun ba a haifi tagwayen nan ba, balle su yi wani abu mai kyau ko marar kyau don nufin Allah bisa ga zaɓensa ya tabbata, ba ga aikin lada ba, sai dai ga kiransa, ¹² ba ta wurin ayyuka ba sai dai ta wurin shi wanda ya kira, aka faɗa mata cewa, "Babban zai bauta wa karamin."† ¹³ Kamar yadda yake a rubece cewa, "Yaƙub ne na so, amma Isuwa ne na ki."‡

¹⁴ Me za mu ce ke nan? Allah marar adalci ne? Sam, ko kaɗan! ¹⁵ Gama ya ce wa Musa, "Zan nuna jinkai ga wanda zan nuna jinkai,

zan kuma ji tausayin wanda zan ji tausayi."§

¹⁶ Saboda haka, bai danganta ga sha'awar mutum ko koƙarinsa ba, sai dai ga jinkan Allah. ¹⁷ Gama Nassi ya ce wa Fir'auna, "Na ɗaga ka saboda wannan manufa, saboda in nuna ikona a cikinka domin kuma a shaida sunana a duniya duka."* ¹⁸ Saboda haka Allah yana nuna jinkai ga wanda yake so, yana kuma taurara zuciyar wanda yake so.

¹⁹ Waninku zai iya ce mini, "To, don me har yanzu Allah yake ganin laifinmu? Gama wa zai iya tsayayya da nufinsa?" ²⁰ Amma wane ne kai, ya mutum, da za ka mayar wa Allah magana? "Ashe, abin da aka gina zai iya ce wa wanda ya gina shi, 'Don me ka gina ni haka?'"† ²¹ Ashe, mai ginin tukwane ba shi da iko yin amfani da yumɓu guda ya gina tukunya domin ayyuka masu daraja da kuma waɗansu don ayyuka marasa daraja?

²² Haka ma aikin Allah yake. Ya so ya nuna fushinsa ya kuma sanar da ikonsa, ya yi haka cikin haƙuri ƙwarai ga waɗanda suka cancanci fushinsa, waɗanda aka shirya domin hallaka? ²³ Haka kuma ya so ya sanar da wadatar ɗaukakarsa ga waɗanda suka cancanci jinkansa, waɗanda ya shirya tun kafin lokaci don ɗaukaka ²⁴ har da mu ma, mu da ya kira, ba daga cikin Yahudawa kaɗai ba amma har ma daga cikin Al'ummai? ²⁵ Kamar yadda ya faɗa a Hosiya.

"Zan kira su 'mutanena,' su da ba mutanena ba;

zan kuma kira ta 'kaunatacciyata,' ita da ba kaunatacciyata ba,"‡

²⁶ kuma,

"Zai zama cewa a daidai inda aka ce musu,

'Ku ba mutanena ba,'

za a ce da su, "ya'yan Allah mai rai."§

²⁷ Ishaya ya ɗaga murya game da Isra'ila ya ce,

"Ko da yake yawan Isra'ilawa yana kama da yashi a bakin teku,

ragowa ce kaɗai za su sami ceto.

²⁸ Gama Ubangiji zai zartar da

hukuncinsa a bisan duniya da sauri kuma ba da ɓata lokaci ba."*

²⁹ Yana nan kamar yadda Ishaya ya riga ya faɗa.

"Da ba don Ubangiji Maɗaukaki

* 9:9 Far 18.10,14 † 9:12 Far 25.23 ‡ 9:13 Mal 1.2,3 § 9:15 Fit 33.19 * 9:17 Fit 9.16 † 9:20 Ish 29.16; Ish 45.9 ‡ 9:25 Hos 2.23 § 9:26 Hos 1.10 * 9:28 Ish 10.22,23

ya bar mana zuriya ba,
da mun zama kamar Sodom,
da mun kuma zama kamar Gomorra.”†

Rashin bangaskiyar Isra'ila

³⁰ Me za mu ce ke nan? Ai, Al'ummai da ba su nemi adalci ba, sun same shi, adalcin da yake ta wurin bangaskiya; ³¹ amma Isra'ila da suka yi kwazo wajen bin Dokar adalci, ba su same shi ba. ³² Don me? Domin sun yi kwazo wajen binta ba ta wurin bangaskiya ba sai dai ta wurin ayyuka. Sun yi tuntuƙe a kan “dutsen sa tuntuƙe.” ³³ Kamar yadda yake a rubuce,
“Ga shi, na sa dutse a Sihiyona da yake sa mutane yin tuntuƙe
da kuma dutsen da yake sa su fāƙi
wanda kuwa ya dogara gare shi ba zai taƙa shan kunya ba.”‡

10

¹ 'Yan'uwa, abin da zuciyata take so da kuma addu'ata ga Allah saboda Isra'ilawa shi ne su sami ceto. ² Gama na shaida su a kan suna da kishi bin Allah, sai dai kishinsu ba a bisa sani ba. ³ Da yake ba su san adalcin da yake fitowa daga Allah ba suka kuma nemi su kafa nasu, sai suka fi miƙa kai ga adalcin Allah. ⁴ Kiristi shi ne ƙarshen doka domin a sami adalci wa kowane mai bangaskiya.

⁵ Musa ya bayyana adalcin da yake ga Doka cewa, “Mutumin da ya aikata waƙannan abubuwa zai rayu ta wurinsu.”* ⁶ Amma adalcin da yake ga bangaskiya yana cewa, “Kada ka faƙa a zuciyarka, ‘Wa zai hau sama?’”† (wato, don yā sauko da Kiristi), ⁷ “ko kuwa ‘Wa zai gangara can zurfin ƙasa?’” (wato, don yā hauro da Kiristi daga matattu). ⁸ Amma mene ne aka ce? “Maganar tana kusa da kai; tana cikin bakinka da kuma cikin zuciyarka,”‡ wato, maganar bangaskiyan nan da muke shela. ⁹ Cewa in ka furta da bakinka, “Yesu Ubangiji ne,” ka kuma gaskata a zuciyarka cewa Allah ya tā da shi daga matattu, za ka sami ceto. ¹⁰ Gama da zuciyarka ce kakan gaskata a kuma kuƙutar da kai, da bakinka ne kuma kake furta a kuma cece ka. ¹¹ Kamar yadda Nassi ya ce, “Duk wanda ya gaskata da shi ba zai taƙa shan kunya ba.”§ ¹² Gama ba bambanci tsakanin mutumin Yahuda da mutumin Al'ummai, Ubangijin nan ƙaya shi ne Ubangijin kowa yana kuma ba da albarka a yalwace ga duk masu kira gare shi, ¹³ gama, “Duk wanda ya kira bisa sunan Ubangiji zai sami ceto.”*

¹⁴ To, ta yaya za su kira ga wanda ba su gaskata ba? Ta yaya kuma za su gaskata wanda ba su taƙa ji ba? Ta yaya kuma za su ji ba tare da wani ya yi musu wa'azi ba? ¹⁵ Kuma ta yaya za su yi wa'azi in ba an aike su ba? Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Isowar masu kawo labari mai daƙi abu mai kyau ne ƙwarai!”†

¹⁶ Amma ba dukan Isra'ilawa ne suka karfi labari mai daƙin nan ba. Gama Ishaya ya ce, “Ubangiji, wa ya gaskata saƙonmu?”‡ ¹⁷ Saboda haka, bangaskiya takan zo ne ta wurin jin saƙo, akan ji saƙon kuma ta wurin maganar Kiristi. ¹⁸ Amma ina tambaya, “Ba su ji ba ne? Tabbatacce sun ji. “Muryarsu ta tafi ko'ina a cikin duniya,

kalmominsu kuma har iyakar duniya.”§

¹⁹ Har wa yau, ina da tambaya. Shin, Isra'ila ba su fahimta ba ne? Da farko, Musa ya ce,
“Zan sa ku yi kishin waƙanda ba al'umma ba;

zan sa ku yi fushin al'ummar da ba ta da fahimta.”*

²⁰ Ishaya kuma ya fito gabagadi ya ce,

“Waƙanda ba su neme ni ba, su suka same ni;

Na bayyana kaina ga waƙanda ba su ma taƙa neman sanina ba.”

²¹ Amma game da Isra'ila ya ce,

“Dukan yini na miƙa hannuwana

ga mutane marasa biyayya da masu taurinkai.”†

† 9:29 Ish 1.9 ‡ 9:33 Ish 8.14; Ish 28.16 * 10:5 Fir 18.5 † 10:6 M Sh 30.13 ‡ 10:8 M Sh 30.14 § 10:11 Ish 28.16
* 10:13 Yow 2.32 † 10:15 Ish 52.7 ‡ 10:16 Ish 53.1 § 10:18 Zab 19.4 * 10:19 M Sh 32.21 † 10:21 Ish 65.2

11

Ragowar Isra'ila

¹ To, ina da tambaya. Allah ya fi mutanensa ne? Sam, ko kaƙan! Ni mutumin Isra'ila ne kaina, zuriyar Ibrahim kuwa, daga kabilar Benyamin. ² Allah bai fi mutanensa da ya rigya sani ba. Ba ku san abin da Nassi ya faɗa game da Iliya ba, yadda ya kawo kuka ga Allah a kan Isra'ila ya ce, ³ “Ya Ubangiji, sun karkashe annabawanka suka kuma rurrushe bagadanka; ni kaƙai na ragu, suna kuma neman raina”^{*}? ⁴ Wace amsa ce Allah ya ba shi? “Na keɓe wa kaina dubu bakwai waɗanda ba su yi wa Ba'al sujada ba.”[†] ⁵ Haka ma, a wannan zamani akwai ragowar da aka zaɓa ta wurin alheri. ⁶ In kuwa na alheri ne, ba sauran cewa ya dogara ga ayyuka ke nan. In ba haka ba, ashe, alheri ba alheri ba ne kuma.

⁷ To, sai me? Abin da Isra'ila suka nema da himma ba su samu ba, amma zaɓaɓɓun suka samu. Sauran suka taurare, ⁸ kamar yadda yake a rubuce cewa,

“Allah ya ba su ruhun ruɗewa,
idanu don su kasa gani,
da kuma kunnuwa don su kasa ji,
har ya zuwa yau.”[‡]

⁹ Dawuda kuma ya ce,

“Bari teburin cin abincinsu ya zama musu tarko,
sanadin faɗuwa da dutsen sa tuntuɓe da kuma ramuwa a kansu.

¹⁰ Bari idanunsu su duhunta don kada su iya gani,
bayansu kuma ya tankware har abada.”[§]

Rassan aure

¹¹ Har yanzu ina da tambaya. Sun yi tuntuɓe har ya kai ga faɗuwar da ba za su iya tashi ba ne? Sam, ko kaƙan! A maimako, saboda laifinsu ne ceto ya zo ga Al'ummai don a sa mutanen Isra'ila su ji kishi. ¹² Amma in laifinsu yana nufin albarka ga duniya, hasararsu kuma albarka ga Al'ummai, ina misalin yalwar da albarkunsu za su kawo!

¹³ Ina magana da ku ne fa Al'ummai. Tun da yake ni manzo ne ga Al'ummai, ina takama da aikin nan nawa, ¹⁴ da fata zan rura kabilata a ta kowace hanya su ji kishi har ma ya sa in ceci waɗansunsu. ¹⁵ Gama in kinsu da aka yi ya zama sulhu ga duniya, me karɓarsu za ta zama in ba rai daga matattu ba? ¹⁶ In sashen da aka miƙa a matsayin nunan fari tsattsarka ne, to, sauran ma tsattsarka ne; in saiwar tsattsarka ce, to, sauran rassan ma tsattsarka ne.

¹⁷ In an sassare waɗansu rassa, kai kuwa da kake kai zaitun jeji, aka ɗauke ka aka kuma yi muku aure, a yanzu kuwa kana shan ni'imar saiwar zaitun ɗin nan tare da sauran rassan, ¹⁸ kada ka yi takama cewa ka fi waɗancan rassan da aka sassare. In kuwa ka yi haka, to, ka yi la'akari da wannan. Ba kai ne kake taimakon saiwar ba, saiwar ce take taimakonka. ¹⁹ To, kana iya cewa, “An sassare rassan ne don a ɗaura aure da ni.” ²⁰ Haka yake. Amma an sassare su ne saboda rashin bangaskiya, kai kuma kana tsaye ta wurin bangaskiya. Kada ka yi takama, sai dai ka ji tsoro. ²¹ Gama in har Allah bai bar rassan nan na asali ba, kai ma ba zai bar ka ba.

²² Ka lura fa da alheri da kuma tsananin Allah, tsanani ga waɗanda suka faɗi, amma alheri a gare ka, da fata za ka ci gaba cikin alherinsa. In ba haka ba, kai ma za a sare ka. ²³ In kuwa ba su nace cikin rashin bangaskiya ba, za a sake ɗaura aure da su, domin Allah yana iya sake haɗa su. ²⁴ Kai ma da aka saro daga zaitun ɗin da asalinsa yake na jeji, aka ɗaura aure da kai a jikin zaitun ɗin na gida, sabanin yadda aka saba, balle waɗannan rassa na asali, da za a ɗaura aure da su a jikin zaitun ɗin nan nasu na asali?

Dukan Isra'ila za su tsira

²⁵ Ba na so ku kasance cikin rashin sani game da wannan asirin 'yan'uwa, domin kada ku ɗaga kai. Isra'ila sun ɗanɗana sashe na taurarewa har sai da shigowar Al'ummai masu yawa ya cika. ²⁶ Ta haka kuwa za a ceci dukan Isra'ila, kamar yadda yake a rubuce cewa,

* 11:3 1Sar 19.10,14 † 11:4 1Sar 19.18 ‡ 11:8 M Sh 29.4; Ish 29.10 § 11:10 Zab 69.22,23

“Mai ceto zai zo daga Sihiyona;

zai kawar da rashin bin Allah daga Yakub.

²⁷ Wannan kuwa shi ne alkawarina da su sa’ad da na ɗauke musu zunubansu.”*

²⁸ Game da zancen nan na bishara kuwa, su abokan gāba ne saboda ku; amma game da zaɓen kuwa, su kaunattunsa ne, albarkacin kakannin kakanninsu, ²⁹ gama kyautar Allah da kiransa ba a sokewa.

³⁰ Kamar yadda a dā can ku da kuke marasa biyayya ga Allah kuka sami jinkai yanzu ta dalilin rashin biyayyarsu, ³¹ haka su ma suka zama marasa biyayya a yanzu domin su ma su sami jinkai ta dalilin jinkai da Allah ya yi muku. ³² Gama Allah ya daure dukan mutane ga rashin biyayya don yā nuna jinkai ga kowa.

Daukawa

³³ Kai, zurfin yalwar hikima da kuma sanin Allah yana nan a yalwace!

Hukunce-hukuncensa kuma su fi gaban bincike,

hanyoyinsa kuwa sun wuce gaban ganewa!

³⁴ “Wa ya taɓa sanin zuciyar Ubangiji?

Ko kuwa yā ba shi shawara?”†

³⁵ “Wa ya taɓa ba wa Allah wani abu,

da Allah zai sāka masa?”‡

³⁶ Gama daga gare shi, ta wurinsa, da kuma saboda shi ne dukan abubuwa suka kasance.

Daukaka ta tabbata a gare shi har abada! Amin.

12

Hadayu masu rai

¹ Saboda haka, ina rokonku, ’yan’uwa, saboda yawan jinkai Allah, ku miƙa jikunanku hadaya wadda take mai rai, mai tsarki abin karɓa kuma ga Allah, wannan ita ce hanyar hidimarku ta ruhaniya. ² Kada ku ci gaba da yin abin da duniya take yi, sai dai ku bar halinku ya sāke, ta wurin sabunta hankalinku ɗungum, don ku tabbatar da abin da Allah yake so yake, abu mai kyau, mai daɗi da kuma cikakke.

³ Gama ta wurin alherin nan da aka yi mini ne ina ce wa kowannenku. Kada yā ɗauki kansa fiye da yadda ya kamata, a maimakon haka bari yā auna kansa cikin natsuwa, gwargwadon baiwar bangaskiyar da Allah yi masa. ⁴ Kamar dai yadda kowannenmu yake da jiki ɗaya da gaɓoɓi da yawa, gaɓoɓin nan kuwa ba aiki iri ɗaya suke yi ba, ⁵ haka ma a cikin Kiristi mu da muke da yawa mun zama jiki ɗaya, kuma kowace gaɓar ɗan’uwan sauran ne. ⁶ Muna da baye-baye dabam-dabam, gwargwadon alherin da aka yi mana. In baiwar mutum ta yin annabci ce, sai yā yi amfani da ita gwargwadon bangaskiyarsa. ⁷ In ta hidima ce; sai yā yi hidima. In kuma ta koyarwa ce, sai yā koyar; ⁸ in ta karfafawa ce, sai yā karfafa; in kuma ta ba da taimako ce don biyan bukatun waɗansu, sai yā yi haka hannu sake; in ta shugabanci ce, sai yā yi shugabanci da himma; in ta nuna jinkai ce, sai yā yi haka da fara’a.

Kauna

⁹ Dole kauna tā zama ta gaskiya. Ku ƙi duk abin da yake mugu; ku manne wa abin da yake nagari.

¹⁰ Ku ba da kanku ga juna cikin kauna irin ta ’yan’uwa. Kowa yā yi ƙoƙari wajen girmama wani fiye da kansa. ¹¹ Kada ku zama marasa himma, sai dai masu himma a ruhaniyarku, kuna bauta wa Ubangiji.

¹² Ku yi farin ciki cikin bege, haƙuri cikin shan wuya, aminci cikin addu’a. ¹³ Ku taimaki mutanen Allah masu bukata. Ku zama masu karɓan baƙi.

¹⁴ Ku sa wa masu tsananta muku albarka; ku sa albarka kada fa ku la’anta. ¹⁵ Ku yi murna da masu murna, ku yi kuka da masu kuka. ¹⁶ Ku yi zaman lafiya da juna. Kada ku nuna girman kai, sai ma ku riƙa cuɗanya da talakawa. Kada ku zama masu ɗaga kai.

¹⁷ Idan kowa ya yi muku mugunta, kada ku sāka masa da mugunta. Ku lura don ku aikata abin da kowa zai iya gani cewa daidai ne. ¹⁸ Ku yi iya ƙoƙarinku, in zai yiwu, ku yi zaman lafiya da kowa.

¹⁹ Kada ku yi ramuwa, abokaina, sai dai ku bar wa Allah. Gama a rubuce yake cewa, “Ramuwa tawa ce; zan kuwa sāka,”* in ji Ubangiji. ²⁰ A maimakon haka,

* 11:27 Ish 59.20,21; Ish 27.9; Irm 31.33,34 † 11:34 Ish 40.13 ‡ 11:35 Ayu 41.11 * 12:19 M Sh 32.35

“In abokin gābanka yana jin yunwa, ka ciyar da shi;
in yana jin kishirwa, ka ba shi ruwan sha.

Ta yin haka, za ka tara garwashin wuta a kansa.”†

²¹ Kada ku bar mugunta ta sha kanku, sai dai ku sha kan mugunta ta wurin aikata nagarta.

13

Biyayya ga masu mulki

¹ Dole kowa yā yi biyayya ga masu mulki, gama babu wani iko sai ko in Allah ya yarda. Duk hukumomin da muke su, naɗɗin Allah ne. ² Saboda haka, duk wanda ya yi tawaye ga hukuma yana yin tawaye da abin da Allah ya naɗa ne, waɗanda kuwa suke aikata haka, za su jawo wa kansu hukunci. ³ Gama masu mulki ba abin tsoro ba ne ga waɗanda suke yin abin da yake daidai, sai dai ga waɗanda suke aikata laifi. Kana so ka rabu da jin tsoron wanda yake mulki? To, sai ka aikata abin da yake daidai, zai kuwa yabe ka. ⁴ Gama shi bawan Allah ne don kyautata rayuwarka. Amma in ka aikata mugunta, to, sai ka ji tsoro, don ba a banza ne shugaba yake ɗaukan takobinsa ba. Shi fa bawan Allah ne, ta wurinsa ne fushin Allah yakan hukunta masu laifi. ⁵ Saboda haka, dole a yi biyayya ga hukumomi, ba don gudun horo kawai ba amma don lamirinku.

⁶ Shi ne ma ya sa kuke biyan haraji, gama hukumomin nan bayin Allah ne, waɗanda suke ba da dukan lokacinsu don aikin shugabanci. ⁷ Ku ba wa kowa hakkinsa. In kuna da bashin haraji, sai ku biya; in kuɗin shiga ne, ku biya kuɗin shiga; in ladabi ne, ku yi ladabi; in kuma girmamawa ne, ku ba da girma.

Ku yi kauna, gama ranar ta yi kusa

⁸ Kada hakkin kowa yā zauna a kanku, sai dai na kaunar juna, don mai kaunar mafwabcinsa ya cika Doka ke nan. ⁹ Umarnan nan, “Kada ka yi zina.” “Kada ka yi kisankai.” “Kada ka yi sata.” “Kada kuma ka yi kyashi.”* Da dai duk sauran umarnai an kunshe su ne a wannan kalma “Ka kaunaci mafwabcinka kamar kanka.” ¹⁰ Kauna ba ta cutar da mafwabci. Saboda haka kauna cika Doka ce.

¹¹ Ku yi wannan domin kun san irin zamanin da kuke ciki. Lokaci ya yi da za ku farka daga barcinku, don cetonmu ya yi kusa yanzu fiye da lokacin da muka fara ba da gaskiya. ¹² Dare fa ya kusan farewa; gari kuma yana gab da wayewa. Saboda haka bari mu kawar da ayyukan duhu mu kuma yafa kayan yaƙi na haske. ¹³ Bari mu tafiyar da al’amuranmu yadda ya dace a yi da rana, ba a cikin shashanci da buguwa ba, ba cikin fasikanci da rashin kunya ba, ba kuma cikin faɗa da kishi ba. ¹⁴ A maimakon haka, ku ɗauki halin Ubangiji Yesu Kiristi, kada kuma ku yi tunani game da yadda za ku gamsar da sha’awace-sha’awacen mutuntaka.

14

Marasa karfi da masu karfi

¹ Ku karɗi wanda bangaskiyarsa ba tā yi karfi ba, amma fa kada ku hukunta shi a kan abubuwan da ake da shakka a kai ba. ² Bangaskiyar mutum ta yarda masa yā ci kome, amma wanda bangaskiyarsa ba tā yi karfi ba, yakan ci kayan lambu ne kawai. ³ Mutumin da yake cin kowane irin abinci, kada yā rena wanda ba ya cin, wanda kuma ba ya cin kowane irin abinci, kada yā ga laifin mutumin da yake ci, domin Allah ya riga ya karɓe shi. ⁴ Kai wane ne har da za ka ga laifin bawan wani? Ko bawan yā yi aiki mai kyau, ko yā kāsa, ai, wannan ruwan maigidansa ne. Za a ma tsai da shi, domin Ubangiji yana da ikon tsai da shi.

⁵ Wani yakan ɗauki wata rana da daraja fiye da sauran ranaku; wani kuma yana ganin dukan ranakun ɗaya ne. Ya kamata kowa yā kasance da tabbaci a cikin zuciyarsa. ⁶ Wannan mai ɗaukan rana ɗaya da muhimmanci fiye da sauran, yana yin haka ne ga Ubangiji. Wannan mai cin nama, yana yin haka ne ga Ubangiji, gama yakan yi godiya ga Allah; wannan da ba ya ci kuwa, yana yin haka ne ga Ubangiji yana kuwa yin godiya ga Allah. ⁷ Gama ba waninmu da yake rayuwa wa kansa kaɗai, kuma ba waninmu da kan mutu don kansa kaɗai. ⁸ In muna rayuwa, muna rayuwa ne ga Ubangiji; in kuma muna mutuwa, muna mutuwa ne ga Ubangiji. Saboda haka, ko muna a raye ko muna a mace, mu na

† 12:20 K Mag 25.21,22 * 13:9 Fit 20.13-15,17; M Sh 5.17-19; M Sh 5.21

Ubangiji ne. ⁹ Saboda wannan ne Kiristi ya mutu, ya kuma sāke rayuwa domin yā zama Ubangiji na matattu da na masu rai.

¹⁰ Kai kuwa, don me kake ganin laifin ɗan'uwanka? Ko kuma don me kake rena ɗan'uwanka? Gama duk za mu tsaya a gaban kujerar shari'ar Allah. ¹¹ A rubuce yake cewa, “‘Muddin ina raye,’ in ji Ubangiji, ‘kowace gwiwa za tā durkusa a gabana;

kowane harshe kuma zai furta wa Allah.’”*

¹² Don haka kowannenmu zai ba da lissafin kansa ga Allah.

¹³ Saboda haka bari mu daina ba wa juna laifi. A maimakon, sai kowa yā yi niyya ba zai sa dutsen tuntuɓe ko abin sa fāɗuwa a hanyar ɗan'uwansa ba. ¹⁴ A matsayina na mai bin Ubangiji Yesu na tabbata kwarai cewa babu abincin da yake marar tsabta don kansa. Amma in wani ya ɗauka wani abu marar tsabta ne, to, a gare shi marar tsabta ne. ¹⁵ In kana ɓata wa ɗan'uwanka zuciya saboda abincin da kake ci, ba halin ƙauna kake nunawa ba ke nan. Kada abincin da kake ci yā zama hanyar lalatar da ɗan'uwanka wanda Kiristi ya mutu domininsa. ¹⁶ Kada ka bar abin da ka ɗauka a matsayi kyakkyawa yā zama abin zargi ga waɗansu. ¹⁷ Gama mulkin Allah ba batun ci da sha ba ne, sai dai na adalci, salama, da kuma farin ciki cikin Ruhu Mai Tsarki, ¹⁸ duk kuwa wanda yake bauta wa Kiristi a haka yana faranta wa Allah rai ne, yardaje kuma ga mutane.

¹⁹ Saboda haka sai mu yi iya ƙoƙari mu aikata abin da zai kawo salama da kuma ingantawa ga juna.

²⁰ Kada ku lalatar da aikin Allah saboda abinci. Dukan abinci mai tsabta ne, sai dai ba daidai ba ne mutum yā ci abin da zai sa wani yā yi tuntuɓe. ²¹ Ya fi kyau kada ka ci nama ko ka sha ruwan inabi ko kuma ka yi wani abin da zai sa ɗan'uwanka yā fāɗi.

²² Bari duk ra'ayin da kake da shi game da wannan sha'ani yā kasance tsakaninka da Allah. Mai albarka ne wanda zuciyarsa ba tā ba shi laifi game da abin da shi da kansa ya ɗauka cewa daidai ne ba. ²³ Amma wanda yake da shakka yakan jawo wa kansa hukunci ne in ya ci, domin yana ci ne ba bisa ga bangaskiya ba; kuma duk abin da bai zo daga bangaskiya ba zunubi ne.

15

¹ Mu da muke da ƙarfi ya kamata mu yi haƙuri da kāsawar marasa ƙarfi ba kawai mu gamshi kanmu ba. ² Ya kamata kowannenmu yā faranta wa maƙwabcinsa rai don kyautata zamansa domin kuma yā gina shi. ³ Gama ko Kiristi ma bai gamshi kansa ba, amma kamar yadda yake a rubuce cewa, “Zage-zagen da waɗansu suka yi maka, duk sun fāɗo a kaina.”* ⁴ Gama duk abin da aka rubuta a dā an rubuta ne domin yā koya mana, don ta wurin jimrewa da kuma ƙarfafawar Nassosi mu kasance da bege.

⁵ Bari Allah mai ba da haƙuri da kuma ƙarfafawa yā ba ku ruhun haɗinkai da juna yayinda kuke bin Kiristi Yesu, ⁶ don da zuciya ɗaya da kuma baki ɗaya kuke ɗaukaka Allah da kuma Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi.

⁷ Ta haka sai ku karɓi juna kamar yadda Kiristi ya karɓe ku, don a yabi Allah. ⁸ Ina dai gaya muku cewa Kiristi ya zama bawan Yahudawa a madadin gaskiyar Allah, don yā tabbatar da alkawaran da aka yi wa kakannin kakanninmu ⁹ domin Al'ummai su ɗaukaka Allah saboda jinƙansa, kamar yadda yake a rubuce,

“Saboda haka zan yabe ka a cikin Al'ummai;
zan rera waƙoƙi ga sunanka.”†

¹⁰ Ya kuma ce,

“Ku yi farin ciki, ya Al'ummai, tare da mutanensa.”‡

¹¹ Da kuma,

“Ku yabi Ubangiji, dukanku Al'ummai,

ku kuma rera masa yabo, dukanku mutanen duniya.”§

¹² Kuma Ishaya ya ce,

“Tushen Yesse zai tsiro,

wanda zai taso yā yi mulkin al'ummai;

* 14:11 Ish 45:23 * 15:3 Zab 69:9 † 15:9 2Sam 22:50; Zab 18:49 ‡ 15:10 M Sh 32:43 § 15:11 Zab 117:1

al'ummai za su sa bege a gare shi."*

¹³ Bari Allah na bege yā cika ku da matuƙar farin ciki da salama yayinda kuke dogara gare shi, domin ku yalwata cikin bege ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki.

Bulus mai hidima ga al'ummai

¹⁴ Ni kaina na tabbata, 'yan'uwana, cewa ku kanku kuna cike da kirki, cikakku cikin sani da kuma kwararru don yin wa juna gargaƙi. ¹⁵ Na rubuta muku gabagadi a kan waƙansu batuttuwa, don in sāke tuna muku su, saboda alherin da Allah ya ba ni ¹⁶ in zama mai hidimar Kiristi Yesu ga Al'ummai da aikin firist na yin shelar bisharar Allah, don Al'ummai su zama hadaya mai karɓuwa ga Allah, tsattsarka ta wurin Ruhu Mai Tsarki.

¹⁷ Saboda haka ina taƙama cikin Kiristi Yesu a cikin hidimata ga Allah. ¹⁸ Ba zan yi karambani in faɗi kome ba sai dai abin da Kiristi ya aikata ta wurina a jagorantar da Al'ummai su yi biyayya ga Allah ta wurin abin da na faɗa da kuma aikata ¹⁹ ta wurin ikon alamu da ayyukan banmamaki, da kuma ikon Ruhun Allah. Ta haka daga Urushalima har yā zuwa kewayen Illirikum, na yi wa'azin bisharar Kiristi. ²⁰ Labudda, burina shi ne in yi wa'azin bishara inda ba a san Kiristi ba, don kada yā zama ina gini ne a kan tushen da wani ya kafa. ²¹ Sai dai kamar yadda yake a rubuce,

“Waƙanda ba a faɗa musu labarinsa ba za su gani,
waƙanda kuma ba su ji ba za su fahimta.”†

²² Wannan ne ya sa sau da yawa aka hana ni zuwa wurinku.

Shirin Bulus yā ziyarci Roma

²³ Amma yanzu da babu sauran wurin da ya rage mini in yi aiki a waƙannan yankuna, da yake kuma shekaru masu yawa ina da marmari in gan ku, ²⁴ ina shirin yin haka in na tafi Sifen. Ina fata in ziyarce ku yayinda nake wucewa don ku raka ni can, bayan na ji daɗin zama tare da ku na ɗan lokaci. ²⁵ Yanzu kam, ina hanyata zuwa Urushalima don in kai gudummawa ga tsarkaka a can. ²⁶ Gama Makidoniya da Akayya sun ji daɗin yin gudummawa domin matalautan da suke cikin tsarkakan da suke a Urushalima. ²⁷ Sun kuwa ji daɗin yin haka, gama ya zama kamar bashi ne a gare su. Da yake Al'ummai sun sami rabo cikin albarkun ruhaniyar Yahudawa, ya zama musu kamar bashi su ma su taimaki Yahudawa da albarkunsu na kayan duniya. ²⁸ Saboda haka in na kammala wannan aiki na kuma tabbata cewa sun karɓi wannan amfani, zan tafi Sifen in kuma ziyarce ku a hanyata. ²⁹ Na san cewa sa'ad da na zo wurinku, zan zo ne cikin yalwar albarkar Kiristi.

³⁰ Ina roƙonku 'yan'uwa, saboda Ubangijinmu Yesu Kiristi da kuma saboda ƙaunar Ruhu, ku haɗa kai tare da ni cikin famata ta wurin yin addu'a ga Allah saboda ni. ³¹ Ku yi addu'a don in kuɓuta daga hannun marasa bi a Yahudiya don kuma gudummawar da nake kaiwa Urushalima ta zama abar karɓa ga tsarkaka a can, ³² don da yardar Allah, in iso wurinku da farin ciki in kuma wartsake tare da ku. ³³ Allah na salama yā kasance tare da ku duka. Amin.

16

Gaisuwa ta kaina

¹ Ina gabatar muku da 'yar'uwarmu Fibi, baranyar ikkilisiya a Kenkireya. ² Ina roƙonku ku karɓe ta a cikin Ubangiji yadda ya dace a karɓi tsarkaka a kuma ba ta kowane irin taimakon da take bukata daga wurinku, gama ta zama mai taimako ƙwarai ga mutane masu yawa, haɗe da ni ma.

³ Ku gai da Firiskila da Akwila, abokan aikina cikin Kiristi Yesu. ⁴ Sun yi kasai da ransu saboda ni. Ba ni kaɗai nake musu godiya ba amma har ma da dukan ikkilisiyoyin Al'ummai.

⁵ Ku kuma gai da ikkilisiyar da take haɗuwa a gidansu.

Ku gai da ƙaunataccen abokina Efenetus, wanda ya zama na farko a karɓar Kiristi a lardin Asiya.

⁶ Ku gai da Maryamu wadda ta yi muku aiki tuƙuru.

⁷ Ku gai da Anduronikus da Yuniyas, dangina waƙanda aka daure a kurkuku tare da ni. Su fitattu ne sosai a cikin manzanni, sun riga ni zama masu bin Kiristi.

* 15:12 Ish 11.10 † 15:21 Ish 52.15

⁸ Ku gai da Amfiliyatus, kaunataccena a cikin Ubangiji.

⁹ Ku gai da Urbanus, abokin aikinmu cikin Kiristi, da kuma kaunataccen abokina Sitakis.

¹⁰ Ku gai da Afelles wanda amincinsa cikin Kiristi tabbatacce ne.

Ku gai da iyalin gidan Aristobulus.

¹¹ Ku gai da dan'uwana, Hirodiyona.

Ku gai da iyalin gidan Narkissus da suke cikin Ubangiji.

¹² Ku gai da Tiryifena da Tiryifosa, matan nan da suke aiki tukuru cikin Ubangiji.

Ku gai da kaunatacciyata Fersis, wata matan da ta yi aiki tukuru cikin Ubangiji.

¹³ Ku gai da Rufus zaɓaɓɓe cikin Ubangiji, da kuma mahaifiyarsa, wadda ta zama kamar mahaifiya a gare ni.

¹⁴ Ku gai da Asinkiritus, Filegon, Hermes, Faturabas, Hermas da kuma 'yan'uwan da suke tare da su.

¹⁵ Ku gai da Filologus, Yuliya, Nereyus da 'yar'uwar, da kuma Olimfas da dukan tsarkakan da suke tare da su.

¹⁶ Ku gaggai da juna da sumba mai tsarki.

Dukan ikkilisiyoyin Kiristi suna gaishe ku.

¹⁷ Ina rokonku, 'yan'uwa, ku yi hankali fa da masu raba tsakani, saɓanin koyarwar da kuka koya, suna sa tuntuɓe. Ku yi nesa da su. ¹⁸ Gama irin waɗannan mutane ba sa bautar Ubangijinmu Kiristi, sai dai cikinsu. Ta wurin yaudara da kuma daɗin baki, suna ruɗin marasa wayo. ¹⁹ Kowa ya riga ya ji game da biyayyarku, don haka ina cike da farin ciki game da ku; amma ina so ku zama masu hikima game da abin da yake nagari, ku kuma zama marasa laifi ga abin da yake mugu.

²⁰ Allah na salama zai tattake Shaiɗan ba da daɗewa ba ya kuma sa shi a farkashin sawunku.

Alherin Ubangijinmu Yesu kuma ya kasance tare da ku.

²¹ Timoti, abokin aikina, yana gai da ku, haka ma Lusiyus, Yason, da Sosifater, dangina.

²² Ni, Tertiyus, wanda ya rubuta wannan wasifa, ina gai da ku cikin Ubangiji.

²³ Gayus, mai masaukina, mai kuma saukar da dukan 'yan Ikkilisiya, yana gaishe ku.

Erastus, mai bi da ayyukan jama'ar gari, da kuma dan'uwanmu Kwartus, suna gaishe ku.*

²⁵ Daukaka ta tabbata ga mai ikon farkafa ku bisa ga bisharata, bisa ga wa'azin Yesu Kiristi, wadda ta gare ta ne aka bayyana asirin nan da yake boye tun fil azal, ²⁶ amma yanzu kuwa aka bayyana, aka kuma sanar ta wurin rubuce-rubucen annabawa bisa ga umarnin Allah madawwami, domin dukan al'ummai su gaskata su kuma yi masa biyayya ²⁷ daukaka ta tabbata har abada ga Allah, wanda shi ne kaɗai mai hikima ta wurin Yesu Kiristi! Amin.

* 16:23 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na da suna da gaisuwersu. 24 Alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya tabbata a gare ku duka. Amin

1 Korintiyawa

¹ Bulus, wanda aka kira domin yã zama manzon Kiristi Yesu, bisa ga nufin Allah, da kuma ñan'uwannu Sostenes,

² Zuwa ga ikkilisiyar Allah da take a Korint, da waƙanda aka tsarkake cikin Kiristi Yesu, aka kuma kira domin su zama masu tsarki, tare da dukan waƙanda suke ko'ina da suke kiran sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi, Ubangijinsu da kuma namu.

³ Alheri da salama daga Allah Ubanmu, da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku.

Godiya

⁴ Ina gode wa Allah kullum dominku, saboda alherinsa da aka ba ku a cikin Kiristi Yesu. ⁵ Gama a cikinsa kuka sami wadata ta kowace hanya, a cikin dukan maganarku, da kuma cikin dukan saninku ⁶ gama shaidarmu game da Kiristi ta tabbata a cikinku. ⁷ Saboda haka, ba ku rasa kowace baiwa ta ruhaniya ba, yayinda kuke jira da marmari, saboda bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Kiristi. ⁸ Zai ƙarfafa ku har zuwa ƙarshe, domin ku zama marasa aibi a ranar Ubangijinmu Yesu Kiristi. ⁹ Allah, wanda ya kira ku zuwa ga zumunci tare da Ɗansa Yesu Kiristi Ubangijinmu, shi mai aminci ne.

Tsattsaguwa cikin ikkilisiya

¹⁰ Ina roƙonku 'yan'uwa, a cikin sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi, dukanku ku yarda da juna, domin kada a sami tsattsaguwa a cikinku, domin kuma ku zama ƙaya, cikakku a cikin halinku da tunaninku. ¹¹ 'Yan'uwana, waƙansu daga iyalin gidan Kulos sun gaya mini cewa, akwai faƙa a cikinku. ¹² Abin da nake nufi shi ne, ƙaya daga cikinku na cewa, "Ni ina bin Bulus," wani na cewa, "Ni ina bin Afollos," wani kuma, "Ni ina bin Kefas," har wa yau wani kuma, "Ni ina bin Kiristi."

¹³ Kiristi a rabe ne? Bulus ne aka gicciye dominku? An yi muku baftisma a cikin sunan Bulus ne? ¹⁴ Ina godiya domin ban yi wa wani baftisma a cikinku ba, sai dai Kirisbus da Gayus kaƙai. ¹⁵ Don haka, ba wanda na iya cewa an yi muku baftisma a cikin sunana. ¹⁶ (I, na kuma yi wa iyalin gidan Istifanas baftisma, ban da wannan, ban tuna da wani da na yi masa baftisma ba.) ¹⁷ Gama Kiristi bai aike ni yin baftisma ba, sai dai wa'azin bishara ba da kalmomin hikimar mutum ba, domin kada gicciyen Kiristi ya rasa ikonsa.

Kiristi hikima da kuma ikon Allah

¹⁸ Gama saƙon gicciye wauta ne ga waƙanda suke hallaka, amma a gare mu, mu da ake ceto, ikon Allah ne. ¹⁹ Gama a rubuce yake cewa, "Zan rushe hikimar mai hikima,

basirar mai azanci kuma zan rikita shi."*

²⁰ Ina mai hikima? Ina mai zurfin bincike? Ina masana na wannan zamani? Ashe, Allah bai wofinta hikimar duniya ba? ²¹ Gama tun da a cikin hikimar Allah, duniya a cikin hikimarta ba tã san shi ba, Allah ya ji daƙin ceton waƙanda suka ba da gaskiya ta wurin wautar wa'azin bishara. ²² Yahudawa suna so su ga alama, Hellenawa kuma suna neman hikima, ²³ amma mu, muna wa'azin Kiristi wanda aka gicciye ne, wanda ya zama dutsen tuntuƙe ga Yahudawa, wauta kuma ga Al'ummai, ²⁴ amma ga su waƙanda Allah ya kira, Yahudawa da Hellenawa, Kiristi ikon Allah ne, da kuma hikimar Allah. ²⁵ Gama wautar Allah ta fi hikimar mutum, kuma rashin ƙarfin Allah ya fi ƙarfin mutum.

²⁶ 'Yan'uwa, ku tuna yadda kuke sa'ad da aka kira ku. Babu masu hikima da yawa a cikinku, bisa ga ganin mutum; babu masu iko da yawa, babu masu martaba da yawa bisa ga haihuwa. ²⁷ Amma Allah ya zaɓi abubuwa masu wautata duniya, don yã kunyata masu hikima. Allah ya zaɓi abubuwa marasa ƙarfi na duniya, domin ya ba wa masu ƙarfi kunya. ²⁸ Ya zaɓi abubuwa marasa martaba na wannan duniya da kuma abubuwan da aka rena da abubuwan da ba a ƙauka a bakin kome ba, domin a wofinta

* 1:19 Ish 29.14

abubuwan da ake ganinsu da daraja, ²⁹ domin kada wani ya yi taƙama a gabansa. ³⁰ Saboda Allah ne kuke cikin Kiristi Yesu, shi wanda ya zama hikima a gare mu daga Allah. Kiristi shi ne adalcinmu, da tsarkinmu, da kuma fansarmu. ³¹ Saboda haka, kamar yadda yake a rubuce cewa, “Duk wanda yake taƙama, ya yi taƙama a cikin Ubangiji.”†

2

¹ Da na zo wurinku 'yan'uwa, ban zo da iya magana ko wani mafificin hikima yayinda na yi muku shelar shaida game da Allah ba. ² Don na kudura a raina sa'ad da nake tare da ku cewa ba zan mai da hankali ga kome ba sai dai Yesu Kiristi wanda aka gicciye. ³ Na zo wurinku cikin rashin ƙarfi da tsoro, da rawan jiki ƙwarai. ⁴ Saƙona da wa'azina ba su zo cikin hikima da kalmomin lallashi ba, sai dai da nuna ikon Ruhu, ⁵ domin kada bangaskiyarku ta dogara a kan hikimar mutane, sai dai a kan ikon Allah.

Hikima daga Ruhu

⁶ Duk da haka, muna sanar da saƙon hikima cikin waƙanda suka balaga, amma ba hikima irin ta wannan zamani ba ne, ko kuwa irin ta masu mulkin zamanin nan, waƙanda za su shuƙe ba. ⁷ A'a, muna magana ne a kan asirin hikimar Allah, hikimar da tun dā, take a boye, wadda Allah ya ƙaddara domin ƙaukarkarmu, tun kafin farkon zamanai. ⁸ Ba ko ƙaya daga cikin masu mulkin wannan zamani da ya fahimce ta, gama da a ce sun fahimce ta, da ba su gicciye Ubangiji mai ƙaukaka ba. ⁹ Duk da haka, kamar yadda yake a rubuce cewa,

“Ba idon da ya taɓa gani,

ba kunnen da ya taɓa ji,

ba kuma zuciyar da ta taɓa tunanin

abin da Allah ya shirya wa masu ƙaunarsa.”*

¹⁰ Amma Allah ya bayyana mana shi ta wurin Ruhunsa.

Ruhu yana bincika dukan abubuwa, har ma da abubuwa masu zurfi na Allah. ¹¹ Wane ne a cikin mutane ya san tunanin mutum, in ba ruhun mutumin da yake cikinsa ba? Haka kuma ba wanda ya san tunanin Allah, sai dai Ruhun Allah. ¹² Ba mu karɓi ruhun duniya ba, sai dai Ruhun da yake daga Allah, domin mu fahimci abin da Allah ya ba mu hannu sake. ¹³ Wannan shi ne abin da muke sanarwa, ba da kalmomin da muka koya ta wurin hikimar mutum ba, amma da kalmomin da Ruhu yake koyarwa, muna faɗin gaskiya ta ruhaniya da kalmomin ruhaniya. ¹⁴ Mutumin da ba shi da Ruhu, ba ya yarda da abubuwan da suka fita daga Ruhun Allah, domin wauta ce a gare shi. Ba kuwa zai fahimce su ba, domin ta Ruhu ne ake fahimtarsu. ¹⁵ Mutumin ruhaniya yakan gwada dukan abubuwa, amma shi kansa ba ya ƙarƙashin shari'ar mutum.

¹⁶ “Wa ya taɓa sanin hankalin Ubangiji,

har da zai koya masa?”†

Amma muna da tunani iri na Kiristi ne.

3

A kan tsattsaguwa a cikin ikkilisiya

¹ 'Yan'uwa, ban iya yi muku magana kamar masu ruhaniya ba, sai dai kamar masu halin mutuntaka, jarirai cikin bin Kiristi kawai. ² Na ba ku madara ba abinci mai tauri ba, domin ba ku balaga ba a lokacin. Kai, har yanzu ma, ba ku balaga ba. ³ Har yanzu kuna rayuwa bisa ga halin mutuntaka. Da yake akwai kishi da faɗace-faɗace a cikinku, ba rayuwa irin ta halin mutuntaka ke nan kuke yi ba? Kuma ba rayuwa irin ta mutane ce kawai kuke yi ba? ⁴ Gama sa'ad da wani ya ce, “Ni na Bulus ne,” wani kuma ya ce, “Ni na Afollos ne,” ba rayuwa irin ta mutane ke nan kuke yi ba?

⁵ Shin, wane ne Afollos? Wane ne kuma Bulus? Ai, bayi ne kawai waƙanda ta wurinsu kuka gaskata, kamar yadda Ubangiji ya ba kowannensu aikinsa. ⁶ Ni na shuka iri, Afollos kuma ya yi banruwa, amma Allah ne ya sa irin ya yi girma. ⁷ Don haka, da wanda ya yi shuki, da wanda ya yi banruwa, ba a bakin kome suke ba, sai dai Allah kaɗai, mai sa abubuwa su yi girma. ⁸ Mutumin da ya yi shuki, da mutumin

† 1:31 Irm 9.24 * 2:9 Ish 64.4 † 2:16 Ish 40.13

da ya yi banruwa nufinsu ɗaya ne, kuma kowannensu zai sami lada gwargwadon aikinsa. ⁹ Gama mu abokan aiki ne na Allah; ku kuwa gonar ce ta Allah, ginin Allah kuma.

¹⁰ Ta wurin alherin da Allah ya ba ni, na kafa tushen gini kamar ƙwararren magini, wani kuma dabam yana gini a kai. Amma kowa yā lura da yadda yake gini. ¹¹ Gama babu wanda zai iya kafa wani tushen gini dabam da wanda aka riga aka kafa, wanda yake Yesu Kiristi. ¹² In wani ya yi gini a kan tushen ginin nan da zinariya, azurfa, duwatsu masu daraja, itace, ciyawa ko kara, ¹³ aikin zai bayyana kansa, domin za a nuna shi a sarari a Ranar. Wuta ce za tã bayyana aikin, wutar kuwa za tã gwada ingancin aikin kowa. ¹⁴ In abin da kowane mutum ya gina ya tsaya, zai sami lada. ¹⁵ In ya ƙone, zai yi hasara, amma zai sami ceto, sai dai kamar wanda ya bi ta tsakiyar wuta ne.

¹⁶ Ashe, ba ku sani ba cewa ku kanku haikalin Allah ne, Ruhun Allah kuma yana zaune a cikinku? ¹⁷ Duk wanda ya ɓata haikalin Allah, Allah zai ɓata shi, don haikalin Allah mai tsarki ne, ku ne kuwa haikalin nan.

¹⁸ Kada ku ruɗi kanku. In waninku yana tsammani cewa yana da hikima, yadda duniya ta ɗauki hikima, to, sai ya mai da kansa “wawa” don yā zama mai hikima. ¹⁹ Gama hikimar duniyan nan, wauta ce a gaban Allah, kamar yadda yake a rubuce cewa, “Yakan kama masu hikima a cikin makircinsu”*; ²⁰ kuma a rubuce yake cewa, “Ubangiji ya san dukan tunanin masu hikima banza ne.” ²¹ Saboda haka, kada wani yā yi taƙama da mutum! Gama kome naku ne, ²² ko Bulus ko Afollos ko Kefas ko duniya ko rai ko mutuwa ko abubuwa na yanzu ko na nan gaba, ai, duka naku ne, ²³ ku kuwa na Kiristi ne, Kiristi kuma na Allah ne.

4

Manzannin Kiristi

¹ Saboda haka, ya kamata mutane su ɗauke mu a matsayin bayin Kiristi, da kuma a matsayin waɗanda aka ba su amanar asirin abubuwan Allah. ² Yanzu fa, ana bukatar waɗanda aka ba su riƙon amana, dole su zama masu aminci. ³ Karamin abu ne a gare ni a ce ku ne za ku gwada ni, ko kuwa a gwada ni a wata kotun mutane, ai, ko ni kaina ba na yanka wa kaina hukunci. ⁴ Lamirina bai ba ni laifi ba, sai dai wannan bai mai da ni marar laifi ba. Ubangiji ne mai hukunta ni. ⁵ Saboda haka, kada ku shari'anta kome tun lokaci bai yi ba. Ku jira sai Ubangiji ya zo. Zai bayyana abin da yake a ɓoye a cikin duhu a sarari, zai kuma tone nufin zukatan mutane. A lokacin ne fa kowa zai karɓi yabo daga wurin Allah daidai gwargwado.

⁶ To, fa 'yan'uwa, ga zancen waɗannan abubuwa, na misalta su ne ga kaina, da kuma Afollos saboda ku, don ku yi koyi da mu a kan abin da ake nufi da cewa, “Kada ku zarce abin da yake a rubuce.” Ta haka, ba za ku yi taƙama da wani mutum fiye da wani ba. ⁷ Wa ya ce ka fi sauran mutane? Me kuma kake da shi, wanda ba karɓa ka yi ba? In kuma karɓa ka yi, me ya sa kake taƙama kamar ba karɓa ba ne ka yi?

⁸ Kun riga kun sami duk abin da kuke nema! Kun riga kun yi arziki! Kun zama sarakuna, kun kuma zama haka ɗin ba tare da mu ba! Da a ce kun riga kun zama sarakuna mana da sai mu zama sarakuna tare da ku! ⁹ Gama a ganina fa, Allah ya baje mu manzanni a ƙarshen jerin gwanon, a matsayin mutanen da aka hukunta ga mutuwa a filin wasanni. Mun zama abin kallo ga dukan duniya, ga mala'iku da kuma mutane. ¹⁰ Mun zama masu wauta saboda Kiristi, ku kuwa kuna da hikima sosai a cikin Kiristi! Ba mu da ƙarfi, amma ku kuna da ƙarfi! Ana girmama ku, mu kuwa ana ƙasƙantar da mu! ¹¹ Har yā zuwa wannan sa'a, yunwa da ƙishirwa muke ciki, muna sanye da tsummoki, ana wulaƙanta mu, ba mu kuma da gida. ¹² Muna aiki da gaske da hannuwanmu. In aka la'anta mu, mukan sa albarka. In aka tsananta mana, mukan jimre; ¹³ in aka ɓata mana suna, mukan mayar da alheri. Har yā zuwa wannan lokaci, mu ne kamar jujin duniya, abin fyamar kowa.

¹⁴ Ba don in kunyata ku ba ne na rubuta wannan, sai dai don in gargaɗe ku a kan cewa ku 'ya'yana ne, ƙaunatattu. ¹⁵ Ko da kuna da iyayen riƙo dubu goma cikin Kiristi, ba ku da ubanni da yawa, gama a cikin Kiristi Yesu, na zama mahaifi a gare ku, ta wurin bishara. ¹⁶ Saboda haka, ina roƙonku ku yi koyi da ni. ¹⁷ Saboda wannan dalili ina aika muku Timoti, ɗana, wanda nake ƙauna, mai aminci kuma

* 3:19 Ayu 5.13

a cikin Ubangiji. Zai tunashe ku game da yadda za ku bi Kiristi Yesu da kuma yadda ya yi daidai da yadda nake koyarwa a ko'ina, a kowace ikkilisiya.

¹⁸ Waɗansunku suna tsammani ba zan zo wurinku ba har suna ɗagan kai. ¹⁹ Amma in Ubangiji ya yarda zan zo wurinku ba da daɗewa ba. Sa'an nan zan bincike ko masu wannan yawan ɗagan kan nan suna da wani iko. ²⁰ Gama mulkin Allah ba cika baki ba ne, sai dai ga iko. ²¹ Wanne kuka fi so in na zo? Kuna so in tsananta muku ko in zama mai hankali da kuma sauƙinkai?

5

A yi waje da ɗan'uwa mai halin lalata

¹ Ana ba da labari cewa ana lalata a cikinku, irin da ba a ma samu a cikin masu bautar gumaka. Har mutum yana kwana da matar mahaifinsa. ² Har ya zama muku abin taƙama! Ashe, bai kamata ku cika da bakin ciki ku kuma daina zumunci da mutumin da yake aikata wannan ba? ³ Ko da yake ba na nan tare da ku cikin jiki, ina tare da ku a cikin ruhu. Na riga na yanke wa wanda ya aikata wannan hukunci, kamar dai ina tare da ku. ⁴ Saboda haka sa'ad da kun taru ikon Ubangijinmu Yesu kuma yana nan, ni ma ina tare da ku. ⁵ Ku miƙa irin wannan mutum ga Shaiɗan, don a hallaka halin nan na mutuntaka, ruhunsa kuma yã sami ceto a ranar da Ubangiji zai dawo.

⁶ Ku daina taƙama. Ba ku san cewa ɗan ƙanƙanin yisti ne yakan sa dukan curin burodi yã kumbura ba? ⁷ Ku kawar da tsohon yisti don ku zama kamar sabon curi da aka yi babu yisti yadda dai kuke. Gama an miƙa Kiristi Ɗan Ragon Bikin Ketarewarmu. ⁸ Saboda haka, sai mu kiyaye Bikin ba da burodi mai tsohon yisti ba, ba kuma da yisti na ƙeta da mugunta ba, sai dai da burodi marar yisti na sahihanci da na gaskiya.

⁹ Na rubuta muku cikin wasiƙata, kada ku yi haɗa kai da masu aikin lalata. ¹⁰ Ko kusa, ba na nufin fasikai marasa bi, ko makwaɗaita da mazambata, ko matsafa, don in haka ne, sai yã zama dole ku fita daga duniya. ¹¹ Yanzu dai ina rubuta muku cewa kada ku haɗa kai da duk mai kiran kansa ɗan'uwa, amma yana fasikanci, ko kwaɗfayi, ko bautar gumaka, ko ɓata suna, ko mashayi, ko mazambaci. Kada ku ko ci abinci da irin wannan mutum. ¹² Me zai kai yin hukunci ga waɗanda ba 'yan ikkilisiya ba. Ai, waɗanda suke 'yan ikkilisiya ne za ku hukunta. ¹³ Allah zai hukunta waɗanda ba namu ba. "Ku yi waje da irin mugun mutumin nan daga cikinku."*

6

Kaiwa juna kotu

¹ In wani a cikinku yana da damuwa da wani, don me zai kai ƙara a gaban marasa bi, maimakon yã kai ƙara a gaban tsarkaka? ² Ba ku san cewa tsarkaka ne za su yi wa duniya shari'a ba? In kuwa za ku yi wa duniya shari'a, ai, kun isa ku yi shari'a a kan ƙananan damuwoyi ke nan. ³ Ba ku san cewa za mu yi wa mala'iku shari'a ba? Balle al'amuran da suka shafi duniyan nan! ⁴ Saboda haka, in kuna da damuwa game da irin waɗannan al'amura, sai ku naɗa alkalai ko cikin waɗanda ba kome ba ne a ikkilisiya! ⁵ Na faɗi haka ne don ku ji kunya. Ashe, ba za a iya samun wani a cikinku mai hikima wanda zai iya sasanta tsakanin masu bi ba? ⁶ Me zai sa ɗan'uwa yã kai ƙarar ɗan'uwa, a gaban marasa bi?

⁷ Karar junanku ma da kuke yi, ai, kāsawa ce a gare ku. Ba gara ku haƙura a cuce ku ba? Ku kuma haƙura ko an zambace ku? ⁸ Amma ga shi ku da kanku kuna cuta, kuna kuma zamba, har ma ga 'yan'uwanku ne kuke yi wannan. ⁹ Ba ku sani ba cewa mugaye ba za su gāji mulkin Allah ba? Kada fa a ruɗe ku. Ba masu fasikanci ko masu bautar gumaka ko masu zina ko karuwan maza, ko 'yan daudu, ¹⁰ ko ɓarayi ko masu kwaɗfayi ko mashaya ko masu ɓata suna ko masu zamba da za su gāji mulkin Allah. ¹¹ Haka waɗansu a cikinku ma suke a dā. Amma an wanke ku, an tsarkake ku, aka kuma sa kuka zama marasa laifi cikin sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi da kuma ta wurin Ruhun Allahnmu.

Fasikanci

¹² "Ina da dama in yi kome," sai dai ba kome ba ne yake da amfani. "Ina da dama in yi kome" sai dai ba abin da zai mallake ni. ¹³ "An yi abinci domin ciki ne, ciki kuma domin abinci." Amma Allah

* 5:13 M Sh 17.7; M Sh 19.19; M Sh 21.21; M Sh 22.21,24; M Sh 24.7

zai hallaka su duka. Ba a yi jiki saboda fasikanci ba, sai dai domin Ubangiji, Ubangiji kuma domin jiki. ¹⁴ Ta wurin ikonsa, Allah ya tashe Ubangiji daga matattu, haka zai tashe mu mu ma. ¹⁵ Ba ku sani ba cewa jikunanku gaɓoɓin Kiristi ne kansa? Zai kyautu in ɗauki gaɓoɓin Kiristi in haɗa da jikin karuwa? Sam! ¹⁶ Ba ku san cewa shi wanda ya haɗa jikinsa da karuwa sun zama ɗaya a cikin jiki ke nan ba? Gama an ce, “Biyun za su zama jiki ɗaya.”* ¹⁷ Wanda kuwa ya haɗa jikinsa da Ubangiji ya zama ɗaya da shi ke nan a ruhu.

¹⁸ Ku guji fasikanci. Duk sauran zunubai da mutum yakan aikata suna waje da jikinsa, amma mai yin fasikanci, yana ɗaukar alhalin jikinsa ne. ¹⁹ Ba ku san cewa jikin nan naku haikalin Ruhu Mai Tsarki ba ne wanda yake cikinku yake kuma daga Allah? Ku ba na kanku ba ne; ²⁰ saye ku fa aka yi da tsada, saboda haka, sai ku girmama Allah da jikinku.

7

Aure

¹ To, game da zancen da kuka rubuto. Yana da kyau mutum yā zauna ba aure.* ² Amma da yake fasikanci ya yi yawa, ya kamata kowane mutum yā kasance da matarsa, kowace mace kuma da mijinta. ³ Ya kamata miji yā cika hakinsa na aure ga matarsa. Haka kuma matar ta yi ga mijinta. ⁴ Jikin matar ba nata ne kaɗai ba, amma na mijinta ne ma. Haka ma jikin mijin, ba na shi ne kaɗai ba, amma na matarsa ne ma. ⁵ Kada ku ƙi kwana da juna sai ko kun yarda a junanku kuma na ɗan lokaci, don ku himmantu ga addu'a. Sa'an nan ku sāke haɗuwa don kada Shaiɗan yā jarrabce ku saboda rashin kamewarku. ⁶ Wannan fa shawara ce nake ba ku, ba umarni ba. ⁷ Da ma a ce dukan maza kamar ni suke mana. Sai dai kowa da irin baiwar da Allah ya yi masa; wani yana da wannan baiwa, wani kuwa wancan.

⁸ To, ga marasa aure da gwauraye kuwa ina cewa yana da kyau su zauna haka ba aure, yadda nake. ⁹ Sai dai in ba za su iya kame kansu ba, to, su yi aure, don yā fi kyau a yi aure, da sha'awa ta sha kan mutum.

¹⁰ Ga waɗanda suke da aure kuwa ina ba da wannan umarni (ba ni ba, amma Ubangiji) cewa kada mace ta rabu da mijinta. ¹¹ In kuwa ta rabu da shi, sai ta kasance ba aure, ko kuma ta sāke shiryawa da mijinta. Kada miji kuma yā saki matarsa.

¹² Ga sauran kuwa (ni ne fa na ce ba Ubangiji ba), in wani ɗan'uwa yana da mata wadda ba mai bi ba ce, kuma tana so ta zauna tare da shi, kada yā sake ta. ¹³ In kuma mace tana da miji wanda ba mai bi ba ne, kuma yana so yā zauna tare da ita, kada tā kashe auren. ¹⁴ Don miji marar ba da gaskiya an tsarkake shi ta wurin matarsa. Mace marar ba da gaskiya kuma an tsarkake ta ta wurin mijinta. In ba haka ba 'ya'yanku ba za su zama da tsarki ba, amma kamar yadda yake, su masu tsarki ne.

¹⁵ Amma in marar bi ɗin ya raba auren, a kyale shi. A irin wannan hali, babu tilas a kan wani, ko wata mai bi. Allah ya kira mu ga zaman lafiya ne. ¹⁶ Ke mace, kin sani ne, ko ke ce za ki ceci mijinki? Kai miji, ka sani ne, ko kai ne za ka ceci matarka?

¹⁷ Duk da haka, sai kowa yā kasance a rayuwar da Ubangiji ya sa shi da kuma wanda Allah ya kira shi. Umarnin da na kafa a dukan ikkilisiyoyi ke nan. ¹⁸ In an riga an yi wa mutum kaciya sa'ad da aka kira shi, to, kada yā zama marar kaciya. In an kira mutum sa'ad da yake marar kaciya, to, kada a yi masa kaciya. ¹⁹ Kaciya ba wani abu ba ne, rashin kaciya kuma ba wani abu ba ne. Kiyaye umarnin Allah shi ne muhimmin abu. ²⁰ Ya kamata kowa yā kasance a matsayin da yake ciki sa'ad da Allah ya kira shi.

²¹ Kai bawa ne sa'ad da aka kira ka? Kada wannan yā dame ka, sai dai in kana iya samun 'yanci, sai ka yi amfani da wannan dama. ²² Gama wanda yake bawa sa'ad da Ubangiji ya kira shi, 'yantacce ne na Ubangiji; haka ma, wanda yake 'yantacce sa'ad da aka kira shi, bawa ne na Kiristi. ²³ Da tsada fa aka saye ku, kada ku zama bayin mutane. ²⁴ 'Yan'uwa, a duk matsayin da mutum yake sa'ad da aka kira shi, sai yā kasance haka a sabuwar dangantarsa da Allah.

²⁵ To, game da budurwai. Ba ni da wani umarni daga Ubangiji, sai dai na yanke hukunci a matsayi wanda yake amintacce ta wurin jinƙan Ubangiji. ²⁶ Saboda kuncin rayuwar da ake ciki, ina gani ya fi kyau ku kasance yadda kuke. ²⁷ In kuna da aure, kada ku nemi kashe auren. In ba ku da aure, kada

* 6:16 Far 2.24 * 7:1 Ko kuwa “Ya fi kyau kada mutum yā yi jima'i da mace.”

ku nemi yin aure. ²⁸ Amma idan ka riga ka yi aure, to, ba laifi, ba zunubi ba ne, kuma idan yarinya[†] ta yi aure, ba tā yi laifi ba. Sai dai waƙanda suka yi aure za su fuskanci damuwoyi masu yawa a cikin rayuwa, ni kuwa ina so in fissa su daga wannan.

²⁹ 'Yan'uwa, abin da nake nufi shi ne, lokaci ya rage kaƙan. Daga yanzu, waƙanda suke da mata ya kamata su yi rayuwa kamar ba su da su; ³⁰ waƙanda suke kuka kuma kamar ba kuka suke yi ba, waƙanda suke farin ciki kuwa kamar ba farin ciki suke yi ba. Waƙanda suka sayi abu su yi kamar ba nasu ba ne; ³¹ masu amfani da kayan duniya kuwa, kada su dukufa a cikinsu. Gama duniyan nan a yadda take mai shuƙewa ce.

³² Zan so ku 'yantu daga damuwa. Mutum marar aure ya damu ne da al'amuran Ubangiji, yadda zai gamshi Ubangiji. ³³ Amma mutumin da yake da aure yakan damu ne da al'amuran wannan duniya, yadda zai gamshi matarsa ³⁴ hankalinsa a rabe yake. Mace marar aure ko kuwa budurwa ta damu ne da al'amuran Ubangiji. Nufinta shi ne ta ba da kanta ga Ubangiji cikin jiki da ruhu. Amma mace da take da aure ta damu ne da al'amuran wannan duniya, yadda za tā gamshi mijinta. ³⁵ Na faƙa haka don amfaninku ne, ba don in kuntata muku ba. Sai dai don ku yi rayuwa a hanyar da ta dace da nufin ku himmantu ga bautar Ubangiji ba da raba hankali ba.

³⁶ In mutum ya ga cewa ba ya nuna halin da ya kamata ga budurwar da ya yi alkawarin aure da ita, in kuma shekarunta suna wucewa, shi kuma ya ga ya kamata yā yi aure, to, sai yā yi. Ba zunubi ba ne. Ya kamata su yi aure. ³⁷ Amma mutumin da ya riga ya yanke shawara a ransa, wanda kuma ba lalle ba ne amma yana iya shan kan nufinsa, kuma ya riga ya zartar a zuciyarsa ba zai auri budurwar ba, wannan mutum ma ya yi abin da ya dace. ³⁸ Don haka, wanda ya auri budurwar ya yi daidai, amma wanda bai aure ta ba ya ma fi.[‡]

³⁹ Mace tana haƙe da mijinta muddin yana da rai. Amma in mijinta ya mutu, tana da 'yanci ta auri wanda take so. Amma fa, sai mai bin Ubangiji. ⁴⁰ A nawa ra'ayi, za tā fi jin daƙi in ta zauna haka, a ganina kuwa ina ba ku shawara ce daga Ruhun Allah da na ce haka.

8

Abincin da aka miƙa wa gumaka

¹ To, game da abincin da aka miƙa hadaya ga gumaka kuwa. Mun san cewa dukanmu muna da ilimi. Ilimi yakan kawo girman kai, amma ƙauna takan gina. ² Mutumin da yake tsammani ya san abu, sanin da yake da shi bai isa ba. ³ Amma mutumin da yake ƙaunar Allah, Allah yana sane da shi.

⁴ To, game da cin abincin da aka miƙa hadaya ga gumaka kuwa, mun san cewa “Gunki ba kome ba ne a duniya”, kuma “Babu wani Allah sai dai ƙaya.” ⁵ Gama ko da akwai abubuwan da ake ce da su alloli, a sama ko a ƙasa (don kuwa akwai “alloli” da “iyayengiji” da yawa), ⁶ duk da haka a gare mu dai akwai Allah ƙaya kaƙai, Uba, wanda dukan abubuwa suke daga gare shi, wanda kuma saboda shi ne muke rayuwa, kuma akwai Ubangiji ƙaya, Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa ne aka yi dukan abu, ta wurinsa ne kuma muke rayuwa.

⁷ Amma ba kowa ne ya san wannan ba. Har yanzu, waƙansu mutane sun saba da tunani cewa gumaka ainihi ne, saboda haka sa'ad da suka ci irin abincin nan, sukan ƙauka cewa kamar an miƙa wa ga gunki ne, kuma da yake lamirinsu ba ƙarfi, yakan ƙazantu. ⁸ Gaskiya ne cewa ba ma samun yardar Allah ta wurin abin da muke ci. Ba ma rasa wani abu idan ba mu ci ba, kuma ba ma ƙaru da wani abu in muka ci.

⁹ Sai dai ku yi hankali, kada yin amfani da 'yancinku yā zama abin sa tuntube ga marasa ƙarfi. ¹⁰ Gama in wani wanda lamirinsa ba shi da ƙarfi ya gan ka, kai da kake da wannan sani, kana ci a haikalin gumaka, ashe, ba zai sami ƙarfin halin cin abin da aka miƙa wa gumaka ba? ¹¹ Saboda haka ta wurin sanin nan naka sai ka sa wannan ƙan'uwa marar ƙarfi wanda Kiristi ya mutu dominsa yā

[†] 7:28 yarinya. Da Girik an rubuta “budurwa” ne nan [‡] 7:38 Ko kuwa ³⁶ In wani yana tsammani cewa ba ya yin wa 'yarsa abin da ya dace, in kuma shekarunta suna ƙaruwa, ya kuwa ji ya kamata tā yi aure, sai yā yi yadda ya ga ya dace. Bai yi zunubi ba. Ya kamata yā bar ta tā yi aure. ³⁷ Amma mutumin da ya warware batun a zuciyarsa, wanda ba ya ƙarƙashin tilas amma yana iya sarrafa nufinsa, wanda kuma ya yanke shawara yā bar budurwarsa ba aure, wannan mutum ma ya yi abin da yake daidai. ³⁸ Saboda haka, wanda ya ba da budurwarsa a aure ya yi daidai, amma wanda bai ba da ita ga aure ba ya ma yi abin da ya fi.

hallaka. ¹² Sa'ad da ka rushe lamiri mai bi marar ƙarfi, ka yi wa Kiristi zunubi ke nan. ¹³ Saboda haka, in abin da nake ci zai sa ɗan'uwana yā yi zunubi, ba zan ƙara cin nama ba, don kada in sa shi yā yi tuntuɓe.

9

Hakkin manzo

¹ Ba ni da 'yanci ne? Ni ba manzo ba ne? Ni ban gan Yesu Ubangijinmu ba ne? Ba ku ne sakamakon aikina cikin Ubangiji ba? ² Ko da waɗansu ba su ɗauke ni a matsayin manzo ba, tabbatacce, ni manzo ne a gare ku! Gama ku ne hatimin manzancina a gaban Ubangiji.

³ Wannan ita ce ƙariyata ga waɗanda suke tuhumata game da manzancina. ⁴ Ba mu da 'yancin ci da sha ne? ⁵ Ba mu da 'yancin tafiya tare da matar da muka aura mai bi kamar sauran manzanni da 'yan'uwan Ubangiji da kuma Kefas suke yi? ⁶ Ko ni da Barnabas ne kawai ba mu da 'yanci a ɗauke mana aikin ci da kai?

⁷ Wa yake ciyar da kansa yayinda yake aikin soja? Wa yake shukar gonar inabi, da ba ya cin amfaninta? Wa yake kiwon garke, da ba ya sha madararsa? ⁸ Ina faɗin wannan bisa ga ra'ayin mutum kawai ne? Ashe, Doka ma ba tā faɗa haka ba? ⁹ Gama yana a rubuce a cikin Dokar Musa cewa, “Kada ka sa wa saniya takunkumi sa'ad da yake sussukar hatsi.”* Kuna tsammani a kan shanu ne Allah ya damu sa'ad da ya ce haka? ¹⁰ Babu shakka, ya yi maganan nan saboda mu ne. Ko ba haka ba? I, an rubuta wannan saboda mu ne, domin sa'ad da mai noma yake noma, mai sussuka kuma yana sussuka, suna wannan ne da bege za su sami rabonsu daga girbin. ¹¹ In muka shuka iri na ruhaniya a cikinku, ashe, bai kamata mu yi girbin abin biyan bukatarmu daga gare ku ba? ¹² In waɗansu suna samun wannan taimako daga gare ku, ashe, mu ba mu fi cancanta mu samu ba?

Amma ba mu yi amfani da wannan 'yancin ba. A maimakon haka, mun jure da kome, domin kada mu hana bisharar Kiristi yaɗuwa.

¹³ Ashe, ba ku san cewa waɗanda suke hidima a haikali suna samun abincinsu daga haikali ba ne, waɗanda kuma suke hidima a bagade suna samun rabo a hadayar da suka miƙa ba ne? ¹⁴ Haka ma Ubangiji ya umarta cewa ya kamata waɗanda suke wa'azin bishara, su sami abin biyan bukatarsu daga bisharar.

¹⁵ Amma ban yi amfani da ko ɗaya daga cikin waɗannan 'yancin ba. Ba kuma ina rubuta muku wannan da fata za ku yi mini waɗannan abubuwa ba ne. Gwamma in mutu, da wani yā hana ni wannan abin taƙama. ¹⁶ Duk da haka, sa'ad da ina wa'azin bishara, ba na taƙama, domin tilas ne a gare ni in yi wa'azi. Kaitona, in ban yi wa'azin bishara ba! ¹⁷ In na yi wa'azi da yardar rai, ina da lada; in ba da yardar rai ba, ina dai cika amana da aka danƙa mini ne. ¹⁸ To, mene ne ladana? Ladana kaɗai shi ne, in yi wa'azin bishara, in kuma yi shi a kyauta, yadda ba zan yi amfani da 'yancina cikin wa'azin ba.

¹⁹ Ko da yake ina da 'yanci ba na kuma ƙarƙashin kowa, na mai da kaina bawa ga kowa, domin in rinjayi mutane da yawa. ²⁰ Ga Yahudawa na zama kamar mutumin Yahuda, domin in rinjayi Yahudawa. Ga waɗanda suke ƙarƙashin doka kuma, na zama kamar wanda yake ƙarƙashin Dokar (ko da yake ni kaina ba na ƙarƙashin Doka), domin in rinjayi waɗanda suke ƙarƙashin Doka. ²¹ Ga waɗanda ba su da Dokar kuwa, na zama kamar wanda ba shi da Dokar (ko da yake ba ni da 'yanci daga dokar Allah, amma ina ƙarƙashin dokar Kiristi), domin in rinjayi waɗanda ba su da dokar. ²² Ga waɗanda ba su da ƙarfi, na zama marar ƙarfi, domin in rinjayi waɗanda ba su da ƙarfi. Na zama dukan abu ga dukan mutane, domin ko ta yaya in zai yiwu, in ceci waɗansu. ²³ Ina yin dukan waɗannan ne saboda bishara, domin in sami rabo a cikin albarkarta.

²⁴ Ba ku sani ba cewa a gasar gudu, dukan masu gudu sukan yi gudu, amma guda ne kaɗai yakan sami lada? To, sai ku yi gudu yadda za ku sami lada. ²⁵ Duk 'yan wasan gasa sukan hori kansu sosai. Sukan yi haka domin su sami rawanin da ba zai daɗe ba. Amma mu muna yi ne domin mu sami rawanin da zai dawwama. ²⁶ To, ni fa ba gudu nake yi kamar mai gudu ba wurin zuwa ba. Dambena kuma ba naushin iska nake yi ba. ²⁷ A'a, ina horon jikina in mai da shi bawana, saboda bayan na yi wa waɗansu wa'azi, ni kaina kada in kasa cancantar samun lada.

* 9:9 M Sh 25.4

10

Gargaɗi daga tarihin Isra'ila

¹ Ba na so ku kasance da rashin sani, 'yan'uwa, cewa dukan kakannin-kakanninmu sun yi tafiya a farkashin girgije, dukansu kuma suka bi ta tsakiyar teku. ² An yi wa dukansu baftisma ga bin Musa a cikin girgije da kuma cikin teku. ³ Dukansu sun ci abincin ruhaniya guda ⁴ suka kuma sha ruwan ruhaniyan nan guda; gama sun sha daga dutsen ruhaniya nan, wanda ya yi tafiya tare da su, wannan dutsen kuwa Kiristi ne. ⁵ Duk da haka, Allah bai ji daɗin yawancinsu ba; gawawwaminsu kuwa suka bazu ko'ina a cikin hamada.

⁶ To, waɗannan abubuwa misalai* ne a gare mu, kada mu yi marmarin mugayen abubuwa, kamar yadda suka yi. ⁷ Kada ku zama masu bautar gumaka, yadda waɗansunsu suka zama; kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mutanen suka zauna don su ci su kuma sha, suka kuma tashi suka shiga rawa ta rashin kunya."† ⁸ Kada fa mu yi fasikanci yadda waɗansunsu suka yi, har a rana guda mutane dubu ashirin da uku a cikinsu suka mutu. ⁹ Kada mu gwada Kiristi yadda waɗansunsu suka yi, har macizai suka kakkashe su. ¹⁰ Kada kuma ku yi gunaguni yadda waɗansunsu suka yi, har mala'ika mai hallakarwa ya hallaka su. ¹¹ Waɗannan abubuwa sun same su ne, domin su zama abubuwan koyi, aka kuma rubuta su domin a gargade mu, mu da karshen zamani ya zo mana. ¹² Saboda haka in kana tsammani kana tsaye ne, to, ka yi hankali kada ka fāɗi! ¹³ Ba jarrabar da ta taɓa samunku, wadda ba a saba yi wa mutum ba. Allah mai aminci ne; ba zai bari a jarrabce ku fiye da karfinku ba. Amma in aka jarrabce ku, zai nuna muku mafita, domin ku iya cin nasara.

Bukukkuwan gumaka da cimar Ubangiji

¹⁴ Saboda haka abokaina kaunatattu, ku guje wa bautar gumaka. ¹⁵ Ina magana da ku a kan ku mutane ne fa masu azanci; ku duba da kanku ku ga abin da nake faɗa. ¹⁶ Kwaf nan na godiya da muke yin godiya da shi, ashe ba tarayya ce a cikin jinin Kiristi ba? Wannan burodi kuma da muke karya mu ci, ashe, ba tarayya ne a cikin jikin Kiristi ba? ¹⁷ Da yake burodi nan ɗaya ne, ashe kuwa, mu da muke da yawa jiki ɗaya ne, gama dukanmu muna ci daga burodi nan guda.

¹⁸ Ku dubi mutanen Isra'ila mana. Ashe, waɗanda suke cin hadayu, ba ɗaya suke da juna cikin cin hadayun da aka miƙa a bagade ba? ¹⁹ To, me kuke tsammani nake nufi a nan? Hadayar da aka miƙa wa gunki ce wani abu, ko kuma gunkin ne wani abu? ²⁰ A'a, ina nufin akan miƙa hadayun da masu bautar gumaka suka wa aljanu ne, ba Allah ba. Ba na so ku zama ɗaya da aljanu. ²¹ Ba zai yiwu ku sha daga kwaf na Ubangiji ku kuma sha daga kwaf na aljanu ba, ba ya yiwuwa ku ci a teburin Ubangiji, ku kuma ci a teburin aljanu. ²² Ashe, so muke mu tsokani Ubangiji ya yi kishi? Mun fi shi karfi ne?

'Yancin mai bi

²³ "Ana da dama a yi kome" sai dai ba kome ba ne yake da amfani. "Ana da dama a yi kome" sai dai ba kome ba ne mai ginawa. ²⁴ Kada wani yā kula da kansa kawai, sai dai yā kula da waɗansu kuma. ²⁵ Ku ci kowane abin da ake sayarwa a kasuwar nama ba sai kun tambaya ba don kada lamiri yā damu da inda abin ya fito, ²⁶ gama "Duniya da duk abin da yake cikinta na Ubangiji ne."‡

²⁷ In wani marar bi ya gayyace ku cin abinci kuka kuwa yarda ku je, sai ku ci ko mene ne da aka sa a gabanku, ba tare da tambaya don kada lamiri yā damu da inda abin ya fito. ²⁸ Sai dai in wani ya ce muku, "Ai, wannan an miƙa ne wa gunki," to, kada ku ci, saboda duban mutuncin wannan da ya gaya muku, don kuma lamiri yā kasance babu laifi ²⁹ ina nufin lamirin wancan mutum ne fa, ba naku ba. Don me lamirin wani zai shari'anta 'yancina? ³⁰ In na ci abinci da godiya, don me za a zarge ni a kan abin da na ci da godiya ga Allah?

³¹ Saboda haka, duk abin da kuke yi, ko ci ko sha, ku yi shi duka saboda ɗaukakar Allah. ³² Kada ku sa wani yā yi tuntuɓe, ko mutumin Yahuda ne, ko mutumin Al'ummai ko kuma ikkilisiyar Allah ³³ kamar dai yadda nake koƙarin faranta wa kowa rai, ta kowace hanya. Gama ba don kaina kaɗai nake yi ba, sai dai don amfanin mutane da yawa, don su sami ceto.

* 10:6 Ko kuwa ire-ire; haka ma a aya 11 † 10:7 Fit 32.6 ‡ 10:26 Zab 24.1

11

¹ Ku bi gurbina, kamar yadda ni nake bin gurbin Kiristi.

Da'a cikin sujada

² Ina yabonku saboda kuna tunawa da ni a cikin kowane abu, kuna kuma riƙe da koyarwar,* yadda na ba ku. ³ To, ina so ku gane cewa shugaban kowane namiji Kiristi ne, shugaban mace namiji ne, shugaban Kiristi kuma Allah ne. ⁴ Kowane namijin da ya yi addu'a ko annabci da kansa a rufe ya jawo kunya wa kansa. ⁵ Duk macen da ta yi addu'a ko annabci da kanta a buƙe kuwa ta rena kanta, ya zama kamar an aske kanta ke nan. ⁶ In mace ba ta so ta rufe kanta, to, sai ta aske gashinta; in kuwa abin kunya ne mace ta yanke ko ta aske gashinta, to, sai ta rufe kanta.

⁷ Namiji kuwa bai kamata ya rufe kansa ba,† da yake shi kamannin Allah ne, da kuma darajar Allah, amma mace dai, darajar namiji ne. ⁸ Gama namiji bai fito daga mace ba, sai dai mace ce ta fito daga namiji. ⁹ Ba a kuma halicci namiji don mace ba, sai dai mace don namiji. ¹⁰ Don haka, saboda wannan, da kuma saboda mala'iku, dole mace ta ɗaura wani abu a kanta. ¹¹ Duk da haka a cikin Ubangiji, mace ba a rabe take da namiji ba, namiji kuma ba a rabe yake da mace ba. ¹² Kamar yadda mace ta fito daga namiji, haka kuma aka haifi namiji ta wurin mace. Sai dai kowane abu daga Allah yake.

¹³ Ku kanku duba mana. Ya yi kyau mace ta yi addu'a ga Allah da kanta a buƙe? ¹⁴ Kai, yadda halitta take ma, ai, ta koya muku cewa in namiji yana da dogon gashi, abin kunya ne a gare shi, ¹⁵ amma in mace tana da dogon gashi, ai, daraja ce a gare ta. Gama an ba ta dogon gashi saboda rufe kanta ne. ¹⁶ In akwai mai gardama da wannan, to, mu dai ba mu da wata al'ada, haka ma ikkilisiyoyin Allah.

Cimar Ubangiji

¹⁷ Game da umarnan nan dai, ban yaba muku ba, domin taruwar ku ba ta kirki ba ce, ɓarna ce. ¹⁸ Da farko dai, na ji cewa sa'ad da kuka taru a matsayin ikkilisiya, akwai tsattsaguwa a tsakaninku, har na fara yarda da zancen. ¹⁹ Ba shakka dole a sami bambanci a tsakaninku don a nuna wa Allah ya amince da shi a cikinku. ²⁰ Sa'ad da kuka taru, ba Cimar Ubangiji kuke ci ba, ²¹ gama yayinda kuke ci, kowa yakan ci gaba ba tare da jiran wani ba. Wani ya zauna da yunwa, wani kuma ya bugu. ²² Kai, ba ku da gidajen da za ku ci ku sha ne? Ko dai kun rena ikkilisiyar Allah ne, kuna kuma wulaƙanta waƙanda ba su da kome? Me zan ce muku? In yabe ku ne game da wannan? A'a, ko kaɗan!

Cimar Ubangiji

²³ Gama abin da na karɓa daga wurin Ubangiji shi ne nake ba ku. Ubangiji Yesu, a daren da aka bashe shi, ya ɗauki burodi, ²⁴ bayan ya yi godiya, sai ya kakkarya ya ce, “**Wannan jikina ne, wanda yake dominku, ku yi wannan don tunawa da ni.**” ²⁵ Haka kuma bayan cimar, ya ɗauki kwaf, yana cewa, “**Wannan kwaf ne sabon alkawari a jinina; ku yi wannan, a duk sa'ad da kuke sha, don tunawa da ni.**” ²⁶ Gama a duk sa'ad da kuke cin wannan burodi, kuke kuma sha daga wannan kwaf, kuna shelar mutuwar Ubangiji ne har ya dawo.

²⁷ Saboda haka, duk wanda ya ci burodin ko ya sha daga kwaf na Ubangiji da rashin cancanta, ya yi laifin wulaƙanta jiki da jinin Ubangiji ke nan. ²⁸ Dole kowa ya bincike kansa kafin ya ci burodin ya kuma sha daga kwaf ɗin. ²⁹ Gama duk wanda ya ci ya kuma sha ba tare da fahimtar jikin Ubangiji ba, ya ci ya kuma sha wa kansa hukunci ne. ³⁰ Shi ya sa da yawa a cikinku ba su da ƙarfi, suna kuma da rashin lafiya, waɗansunku kuma sun riga sun yi barci. ³¹ Amma in da za mu auna kanmu sosai, da ba za mu shiga irin hukuncin nan ba. ³² Duk da haka sa'ad da Ubangiji ya hukunta mu, ana yin mana horo ne don kada a ƙarshe a hallaka mu tare da duniya.

³³ Saboda haka 'yan'uwana, sa'ad da kuka taru don ci, ku jira juna. ³⁴ In wani yana jin yunwa, sai ya ci abinci a gida, saboda in kuka taru kada ya jawo hukunci.

Sa'ad da na zo kuma zan ba da ƙarin umarnai.

* 11:2 Ko kuwa al'adu † 11:7 Ko kuwa 4 Duk namijin da ya yi addu'a ko annabci da dogon gashin kai, ya rena kansa. 5 Duk macen da ta yi addu'a ko annabci ba tare da ta rufe gashin kanta ba kuwa ta rena kanta, ta yi kama da ɗaya a cikin “matan da aka yi wa aski.” 6 In mace ba ta da abin rufuwa, sai ta kasance mai aski kwal a kanta, amma da yake abin kunya ne mace ta yanke ko ta aske kanta, ya kamata ta sa ya yi girma kuma. 7 Bai kamata namiji ya kasance da dogon gashin kai ba

12

Baye-bayen ruhaniya

¹ To, game da baye-baye na ruhaniya, 'yan'uwa, ba na so ku kasance da rashin sani. ² Kun san cewa sa'ad da kuke masu bautar gumaka, ya zama, an shawo kanku, aka kuma had da ku ga bin gumaka marasa magana. ³ Saboda haka, ina gaya muku cewa ba wani mai magana da ikon Ruhun Allah da zai ce, "Yesu la'ananne ne," haka kuma ba wanda zai ce, "Yesu Ubangiji ne," sai wanda Ruhu Mai Tsarki yake bi da shi.

⁴ Akwai baye-baye iri dabam-dabam, amma Ruhu ɗaya ne. ⁵ Akwai hidimomi iri-iri, amma Ubangiji ɗaya ne. ⁶ Akwai aiki iri-iri, amma duk Allah ɗaya ne yake aikata su a cikin dukan mutane.

⁷ An ba wa kowane mutum bayyanuwar Ruhu don amfanin kowa. ⁸ Ga wani, an ba shi saƙon hikima ta wurin Ruhu, ga wani baiwar saƙon sani ta wurin wannan Ruhu guda. ⁹ Ga wani bangaskiya ta wurin wannan Ruhu, ga wani kuma baiwar warkarwa ta wurin wannan Ruhu guda. ¹⁰ Ga wani yin ayyukan banmamaki, ga wani annabci, ga wani baiwar rarrabe ruhohi, ga wani baiwar magana da harsuna dabam-dabam, ga wani har wa yau iya fassarar harsuna. ¹¹ Duk waɗannan aiki ne na wannan Ruhu guda, yana kuma ba da su ga kowane mutum, yadda yake so.

¹² Jiki guda ne, ko da yake an yi shi da gaɓoɓi da yawa; gaɓoɓin kuma ko da yake da yawa suke, jiki ɗaya ne. Haka yake da Kiristi. ¹³ Dukanmu an yi mana baftisma ta wurin Ruhu guda zuwa ga jiki guda, ko Yahudawa ko Hellenawa, bawa ko 'yantacce, an kuma ba wa dukanmu wannan Ruhu guda mu sha. ¹⁴ To, ba a yi jiki da gaɓa ɗaya kawai ba, amma da gaɓoɓi da yawa.

¹⁵ Da ƙafa za ta ce, "Saboda ni ba hannu ba ce, ni ba gaɓar jiki ba ce." Wannan ba zai hana ta zama gaɓar jikin ba. ¹⁶ Da kunne zai ce, "Saboda ni ba ido ba ne, ni ba gaɓar jiki ba ne." Wannan ba zai hana shi zama gaɓar jikin ba. ¹⁷ Da a ce dukan jiki ido ne, da me za a ji? Da kuma a ce dukan jiki kunne ne, da me za a sansana? ¹⁸ Tabbatacce, Allah ya shirya gaɓoɓin jiki, kowannensu, kamar yadda yake so su zama. ¹⁹ Da a ce dukan jiki gaɓa ɗaya ne, da ina sauran jikin? ²⁰ Yadda yake dai, akwai gaɓoɓi da yawa, amma jiki ɗaya.

²¹ Ba dama ido ya ce wa hannu, "Ba na bukatarka ba!" Kai kuma ba zai ce wa ƙafafu, "Ba na bukatarku ba!" ²² A maimakon haka, gaɓoɓin jiki da ake gani kamar ba su da ƙarfi, su ne masu muhimmanci. ²³ Kuma gaɓoɓin da muke tsammani ba su da martaba sosai, su ne mukan fi ba su girma. Sa'an nan gaɓoɓi marasa kyan gani, mun fi mai da hankali a kansu, ²⁴ gaɓoɓi masu kyan gani kuwa, ba su bukatar yawan girmamawa. Allah ya harhadɗa jikunanmu yadda gaɓoɓin da ake gani kamar ba su da muhimmanci suna da amfani, ²⁵ don kada rarrabuwa ta kasance a jiki, sai dai gaɓoɓin jiki su kula da juna. ²⁶ In wata gaɓa tana a damuwa, duk sai su damu tare. In kuma an ɗaukaka wata gaɓa, sai duk su yi farin ciki tare.

²⁷ To, ku jikin Kiristi ne, kowannenku kuwa gaɓarsa ne. ²⁸ A cikin ikkilisiya, da farko dai Allah ya zaɓa waɗansu ya naɗa su su zama manzanni, na biyu annabawa, na uku malamai, sa'an nan masu yin ayyukan banmamaki, sai masu baiwar warkarwa, da masu taimakon waɗansu, da masu baiwar gudanarwa, sa'an nan kuma masu magana da harsuna iri-iri. ²⁹ Shin, duka ne manzanni? Duka ne annabawa? Duka ne malamai? Duka ne suke da baiwar yin ayyukan banmamaki? ³⁰ Duka ne suke da baiwar warkarwa? Duka ne suke magana da harsuna? Duka ne suke iya fassara? ³¹ Sai dai ku yi marmarin neman baye-baye mafi girma.

Yanzu kuwa zan nuna muku maficiyar hanya.

13

Kauna

¹ In ina iya yin magana da harsunan* mutane, da na mala'iku, amma ba ni da ƙauna, na zama kamar kuge mai yawan ƙara, ko kuma ƙararawa mai amo kawai. ² In ina da baiwar annabci, ina kuma iya fahimtar dukan asirai da dukan ilimi, in kuma ina da bangaskiyar da zan iya kawar da manyan duwatsu, amma ba ni da ƙauna, ni ba kome ba ne. ³ In na ba wa matalauta dukan abin da nake da shi, na kuma miƙa jikina a ƙone, amma ba ni da ƙauna, ban yi riban kome ba.

* 13:1 Ko kuwa yarurruka

⁴ Kauna tana da hafuri, kauna tana da kirki. Ba ta kishi, ba ta burga, ba ta da girman kai. ⁵ Ba ta rashin ladabi, ba ta sonkai, ba ta da saurin fushi, ba ta rife mutum a zuciya. ⁶ Kauna ba ta jin daɗɗin mugunta, sai dai ta ji daɗɗin gaskiya. ⁷ Tana k̄ariya kullum, tana amincewa kullum, tana bege kullum, tana jimrewa kullum.

⁸ Kauna ba ta ƙarewa. Amma in akwai annabci zai shuɗe, harsuna su ɓace, ilimi kuma zai ƙare. ⁹ Gama saninmu ba cikakke ba ne, annabcinmu kuma ba cikakke ba ne. ¹⁰ Sai dai sa'ad da cikakken ya zo, sai wanda ba cikakke yā shuɗe. ¹¹ Sa'ad da nake yaro, na yi magana kamar yaro, na yi tunani kamar yaro, na yanke shawara kamar yaro. Da na isa mutum kuwa, sai na bar halin yarantakata. ¹² Yanzu kam muna ganin abubuwa kamar a madubi sai dai ba sosai ba, amma a ranan nan za mu gani fuska da fuska. Yanzu kam sanina ba cikakke ba ne, amma a ranan nan zan kasance da cikakken sani, kamar dai yadda Allah ya san ni a yanzu.

¹³ Yanzu kam abubuwan nan uku sun tabbata, bangaskiya, bege, da kuma ƙauna. Sai dai mafi girma a cikinsu ita ce ƙauna.

14

Baye-bayen annabci da kuma na harsuna

¹ Ku bi halin ƙauna kuna kuma marmarin neman baye-bayen ruhaniya, musamman baiwar annabci. ² Gama duk wanda yake magana da wani harshe* ba da mutane yake magana ba, sai dai da Allah. Tabbatacce, ba wanda yake fahimtarsa; yana faɗɗin asirai ta wurin ruhu ne. ³ Amma duk wanda yake annabci, yana magana ne da mutane domin yā gina su, yā ƙarfafa su, yā kuma yi musu ta'aziyya. ⁴ Wanda yake magana da wani harshe kuwa, kansa yake gina, amma mai annabci, ikkilisiya ce yake gina. ⁵ Zan so kowannenku yā yi magana da harsuna, sai dai zan fi so ku yi annabci. Wanda yake annabci ya fi wanda yake magana da harsuna, sai dai in ya fassara don ikkilisiya ta ginu.

⁶ To, 'yan'uwa, a ce na zo wurinku ina kuma yin magana da waɗansu harsuna, amfanin me zan yi muku in ban zo muku da wani bayani ko sani ko annabci, ko kuma kalmar koyarwa ba? ⁷ Abubuwan nan marasa rai ma da sukan yi ƙara, kamar su algaita ko molo, in muryarsu ba tā fita sosai ba, yaya wani zai san abin da ake busawa ko kaɗawa? ⁸ Haka ma in ba a busa ƙaho sosai ba, wa zai yi shirin yaki? ⁹ Haka yake sa'ad da kuka yi magana da waɗansu harsunan da ba a fahimta. In babu wanda zai san abin da kuke faɗi, za ka dai yi wa iska magana ne kawai. ¹⁰ Ba shakka akwai harsuna iri-iri a duniya, duk da haka kowane a cikinsu yana da ma'ana. ¹¹ To, in ban gane ma'anar abin da wani yake faɗi ba, ni baƙo ne ga mai maganar, shi kuma baƙo ne a gare ni. ¹² Haka yake a gare ku. Da yake kuna marmarin samun baye-bayen ruhaniya, sai ku ba da ƙarfinku ga yin amfani da waɗanda za su gina ikkilisiya.

¹³ Saboda haka, duk wanda yake magana da harshe, sai yā yi addu'a a yi masa baiwar fassara. ¹⁴ Gama in na yi addu'a da wani harshe, ruhuna ne yake addu'a, amma tunanina bai amfana kome ba. ¹⁵ To, me zan yi? Akwai lokutan da zan yi addu'a da ruhuna; akwai kuma lokutan da zan yi addu'a da hankalina. Wani lokaci ya kamata in yi waƙa da ruhuna, a wani lokacin kuma in yi waƙa da hankalina. ¹⁶ A cewa waɗansu baƙi suna cikin sujadarku, sa'ad da kuke yabon Allah da ruhunku, yaya waɗanda suke tare ku za su fahimta, har su ce, "Amin," da yake ba su san abin da kuke faɗi ba? ¹⁷ Ko da yake kuna ba da godiya da kyau, amma wancan mutumin da yake tare da ku bai ginu ba.

¹⁸ Na gode wa Allah, domin ina magana da harsuna fiye da ku duka. ¹⁹ Amma a cikin ikkilisiya zan gwammace in yi magana da kalmomi biyar da za a fahimta don in koyar da waɗansu da a ce in yi magana da kalmomi guda dubu goma a wani harshe.

²⁰ 'Yan'uwa, ku daina tunani kamar yara. Wajen mugunta ku zama jarirai, sai dai wajen tunaninku, ku zama manya. ²¹ A cikin Doka yana a rubuce cewa,

“Ta wurin mutane masu baƙin harsuna
da kuma ta leɓunan baƙi
zan yi magana da waɗannan mutane,
amma duk da haka, ba za su saurare ni ba,”†
in ji Ubangiji.

* 14:2 Ko kuwa wani yare; haka ma a ayoyi 4, 13, 14, 19, 26 da 27 † 14:21 Ish 28.11,12

²² Harsuna fa alama ce ba ga masu bi ba, sai dai ga marasa bi. Annabci kuwa ga masu bi ne ba ga marasa bi ba. ²³ Saboda haka, in dukan ikkilisiya ta taru, kowa kuma yana magana da waƙansu harsuna, sai waƙansu jahilai ko waƙansu marasa bi suka shigo, ashe, ba za su ce kuna hauka ba? ²⁴ Amma in wani marar bi, ko jahili ya shigo sa'ad da kowa yana annabci, sai maganar kowa ta ratsa shi, za su shawo kansa yã gane cewa shi mai zunubi ne saboda abin da kowa yake faɗi, ²⁵ asirin zuciyarsa kuma su bayyana a fili. Don haka, zai fãɗi a kasa yã yi wa Allah sujada yana cewa, "Lalle, Allah yana cikinku!"

Tsarin sujada

²⁶ Me za mu ce ke nan 'yan'uwa? Sa'ad da kuka taru, wani yakan yi wafa, wani koyarwa, wani wahayi, wani yin magana da wani harshe, wani kuma fassara. Dole ne a yi duka don gina ikkilisiya.

²⁷ In kuwa waƙansu za su yi magana a wani harshe, to, kada su fi mutum biyu ko uku, kuma a yi bi da bi, wani kuma yã fassara. ²⁸ In babu mai fassara, sai mai magana yã yi shiru a cikin ikkilisiya, yã yi wa kansa magana da kuma Allah.

²⁹ Annabawa biyu ko uku za su iya yin magana, sauran kuma sai su auna a hankali abin da aka faɗa. ³⁰ In kuma wahayi ya zo wa wani da yake zaune, sai mai magana na farko yã yi shiru. ³¹ Dukanku kuna iya yin annabci bi da bi, domin kowa yã sami koyarwa da karfafawa. ³² Ruhohin annabawa kuwa suna karƙashin sarrafawar annabawa. ³³ Gama Allah, ba Allah mai sa rikicewa ba ne, sai dai mai salama. Kamar yadda yake a dukan ikkilisiyoyi na tsarkaka.

³⁴ Ya kamata mata su zauna shiru a cikin ikkilisiyoyi. Ba su da izinin yin magana, sai dai su yi biyayya yadda Doka ta faɗi. ³⁵ In suna so su yi tambaya game da wani abu, ya kamata su tambayi mazansu a gida, domin abin kunya ne mace tã yi magana a cikin ikkilisiya.

³⁶ Shin, a kanku ne maganar Allah ta fara? Ko kuma a gare ku ne kaɗai ta iso? ³⁷ In wani yana tsammani shi annabi ne, ko yana da baiwar ruhaniya, bari yã gane cewa abin da nake rubuta muku umarnin Ubangiji ne. ³⁸ In ya ki kula da wannan, shi ma sai a ki kula da shi.

³⁹ Saboda haka 'yan'uwana, ku yi marmarin yin annabci, kada kuma ku hana magana da harsuna. ⁴⁰ Sai dai a yi kome daidai da kuma cikin tsari.

15

Tashin matattu na Kiristi

¹ To, 'yan'uwa, ina so in tuna muku da bisharar da na yi muku wa'azinta, wadda kuka karɓa, wadda kuma kuka yanke shawara ku tsaya a kai. ² Ta wurin wannan bisharar ce kuka sami ceto, muddin kuna riƙe da wa'azin da na yi muku kam-kam. In ba haka ba, kun gaskata a banza ke nan.

³ Gama abu farko mafi muhimmancin da na karɓo shi ne na ba ku cewa Kiristi ya mutu domin zunubanmu bisa ga Nassi, ⁴ cewa an binne shi an kuma tashe shi a rana ta uku bisa ga Nassi, ⁵ cewa ya bayyana ga Bitrus, sa'an nan ga Sha Biyun. ⁶ Bayan haka, ya bayyana ga fiye da ɗari biyar daga cikin 'yan'uwa a lokaci guda. Yawancinsu kuwa suna nan da rai, ko da yake waƙansu sun riga sun yi barci. ⁷ Sa'an nan ya bayyana ga Yaƙub, sa'an nan ga dukan manzannin, ⁸ a ƙarshe duka, ya bayyana a gare ni, kamar wanda an haifa a lokacin da bai kamata ba.

⁹ Gama ni ne mafi ƙanƙanta a cikin manzanni, ban kuma isa a kira ni manzo ba, domin na tsananta wa ikkilisiyar Allah. ¹⁰ Amma bisa ga alherin Allah, na zama abin da nake, alherinsa zuwa gare ni kuwa bai zama a banza ba. A'a, na yi aiki fiye da dukansu, duk da haka, ba ni ba ne, sai dai alherin Allah da yake tare da ni ne. ¹¹ To, ko ni ne, ko su ne, wannan shi ne abin da muke wa'azi, shi ne kuma abin da kuka gaskata.

Tashin matattu na waƙanda suka mutu

¹² Amma in ana wa'azi cewa Kiristi ya tashi daga matattu, yaya waƙansu a cikinku suke cewa babu tashin matattu? ¹³ In babu tashin matattu, to, ba a tã da Kiristi ma ba ke nan. ¹⁴ In ba a tashe Kiristi ba kuwa, ai, wa'azinmu, da bangaskiyarku banza ne. ¹⁵ Sai ma ya zama mun zama masu ba da shaidar ƙarya game da Allah ke nan, domin mun shaida game da Allah cewa ya tashe Kiristi daga matattu. Bai tashe Kiristi ba ke nan, in lalle ba a tã da matattu. ¹⁶ Gama in ba a tã da matattu ba, to, Kiristi ma ba a tashe shi ba ke nan. ¹⁷ In kuwa ba a tashe Kiristi ba, bangaskiyarku a banza take, ya zama har yanzu kuna cikin zunubanku ke nan. ¹⁸ Ashe, waƙanda suka yi barci a cikin Kiristi ma sun hallaka

ke nan. ¹⁹ In a wannan rayuwar ce kaɗai muke da bege cikin Kiristi, mun zama abin tausayi fiye da dukan mutane.

²⁰ Amma tabbatacce, an tã da Kiristi daga matattu, nunan fari kuwa cikin waɗanda suka yi barci. ²¹ Da yake mutuwa ta zo ta wurin mutum, haka tashin matattu ma ya zo ta wurin mutum. ²² Kamar yadda duka suka mutu cikin Adamu, haka duka za su rayu cikin Kiristi. ²³ Sai dai kowa da lokacinsa. Kiristi ne nunan fari; sa'an nan sa'ad da ya dawo; za a tã da waɗanda suke nasa. ²⁴ Sa'an nan sai ƙarshen ta zo, sa'ad da zai miƙa wa Allah Uba mulki, bayan ya hallaka dukan sarauta, mulki da iko. ²⁵ Gama dole yã yi mulki har sai ya sa dukan abokan gãbansa a ƙarƙashin ƙafafunsa. ²⁶ Abokin gãba na ƙarshen da za a hallaka kuwa, shi ne mutuwa. ²⁷ Gama ya “sa kome a ƙarƙashin ƙafafunsa.”* To, da aka ce an sa “kome” a ƙarƙashinsa, a fili yake cewa ba a haɗa da Allah a ciki ba, shi wannan da ya sa kome a ƙarƙashin Kiristi. ²⁸ Sa'ad da ya yi haka, sa'an nan Dan kansa yã koma a ƙarƙashin shi wanda ya sa kome a ƙarƙashinsa, domin Allah yã zama kome da kome.

²⁹ To, in babu tashin matattu, mene ne waɗanda ake musu baftisma saboda matattu za su yi? In ba a tã da matattu sam, me ya sa ake yin wa mutane baftisma saboda su? ³⁰ Mu ma don me muke sa kanmu cikin hatsari a kowace sa'a? ³¹ Ina fuskantar mutuwa kowace rana. I, kamar yadda yake tabbatacce cewa ina taƙama da ku cikin Kiristi Yesu Ubangijinmu. ³² In na yi kokawa da mugayen namomin jeji a Afisa bisa ga ra'ayin mutane ne kawai, mece ce ribata, in har ba a tã da matattu? Ai, “Sai mu ci mu sha,

da yake gobe za mu mutu.”†

³³ Kada fa a ruɗe ku, “Ajiyar mugayen abokai yana ɓata hali mai kyau.” ³⁴ Ku koma cikin hankalinku yadda ya kamata, ku kuma daina yin zunubi, gama akwai waɗansu da ba su san Allah ba, na faɗi wannan ne don ku kunyata.

Tashin jiki

³⁵ Amma wani yana iya tambaya yã ce, “Ta yaya ake tã da matattun? Da wane irin jiki za su tashi?” ³⁶ Kai, marar azanci! Abin da kuka shuka ba zai tsira ba sai ya mutu. ³⁷ Sa'ad da kuke shuki, ba tsiron da zai yi girma ba ne kuka shuka, ƙwayar ce kawai, ko ta alkama ko kuma na wani irin dabam. ³⁸ Amma Allah yakan ba ƙwayar jiki yadda ya yi niyya, kuma ga kowane irin ƙwaya yakan ba ta irin jikinta. ³⁹ Ba dukan nama ne iri ɗaya ba. Mutane da irin nasu, dabbobi da irin nasu, tsuntsaye da irin nasu, kifaye kuma da irin nasu. ⁴⁰ Akwai jikuna iri na samaniya, akwai kuma jikuna iri na duniya; sai dai darajar jikunan samaniya dabam take, darajar jikunan duniya kuma dabam take. ⁴¹ Rana tana da wata irin daraja, wata yana da wata darajar dabam, taurari kuma suna da tasu dabam. Wani tauraro kuwa yakan bambanta da wani a wajen daraja.

⁴² Haka ne tashin matattu zai kasance. Abin da aka shuka yakan ruɓe, abin da aka tã da shi kuma ba ya ruɓewa; ⁴³ akan shuka shi cikin ƙasƙanci, a kuma tã da shi cikin ɗaukaka, akan shuka shi da rashin ƙarfi, a kuma tã da shi da ƙarfi; ⁴⁴ akan shuka shi da jiki na mutuntaka, a kuma tã da shi da jikin ruhaniya.

In akwai jiki na mutuntaka, to, lalle akwai jikin ruhaniya ma. ⁴⁵ Haka yake a rubuce cewa, “Adamu, mutumin farko ya zama mai rai”‡; Adamu na ƙarshe kuwa ruhu ne mai ba da rai. ⁴⁶ Ba jikin ruhaniya ne ya zo da farko ba, na mutuntakan ne, daga baya kuma sai na ruhaniya. ⁴⁷ Mutumin farko daga turɓaya ce ya fito, mutum na biyu kuwa daga sama ne ya fito. ⁴⁸ Kamar yadda mutumin turɓaya yake, haka ma waɗanda suke na turɓaya. Kuma kamar yadda mutumin sama yake, haka ma waɗanda suke na sama. ⁴⁹ Kamar dai yadda muka ɗauki siffar mutumin turɓaya, haka kuma za mu ɗauki siffar mutumin sama.

⁵⁰ Ina sanar da ku, 'yan'uwa, cewa nama da jini ba za su gãji mulkin Allah ba, haka ma ruɓa ba zai gãji rashin ruɓa ba. ⁵¹ Ku saurara, in gaya muku wani asiri. Ba dukanmu ne za mu yi barci ba, sai dai duk za a sauya kamanninmu ⁵² farat ɗaya, cikin kyaftawar ido, da busan ƙaho na ƙarshe. Gama za a busa ƙaho, za a tã da matattu da jiki irin da ba ya ruɓewa, za a kuma sauya kamanninmu. ⁵³ Gama dole mai ruɓa yã maye wa mai ruɓan nan, marar mutuwa kuma yã maye wa mai mutuwan nan. ⁵⁴ Sa'ad

* 15:27 Zab 8.6 † 15:32 Ish 22.13 ‡ 15:45 Far 2.7

da mai ruɓan nan ya maye marar ruɓan nan, mai mutuwa kuma ya maye marar mutuwan nan, sa'an nan ne karin maganar da yake a rubuce zai zama gaskiya cewa, "An haɗiye mutuwa cikin nasara."§

55 "Ya ke mutuwa, ina nasararki?"

Ya ke mutuwa, ina dafinki?"*

56 Zunubi ne yake ba wa mutuwa dafi, Doka kuma take ba wa zunubi iko. 57 Amma godiya ga Allah! Shi ne ya ba mu nasara ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi.

58 Saboda haka, kaunatattu 'yan'uwana, ku tsaya da daram. Kada wani abu ya jijiga ku. Ku ba da kanku kullum ga aikin Ubangiji, domin kun san cewa famar da kuke yi saboda Ubangiji ba a banza take ba.

16

Bayarwa saboda mutanen Allah

1 To, game da tara kuɗi domin taimakon mutanen Allah, ku yi abin da na gaya wa ikkilisiyoyin Galatiyawa. 2 A ranar farko ta kowace mako, ya kamata kowannenu ya keɓe 'yan kuɗi bisa ga abin da yake samu, ya ajiye, ba sai na zo kafin a tara taimakon ba. 3 In kuwa na iso sai in ba da wasikun gabatarwa ga mutanen da kuka amince da su, in kuma aike su da taimakonku zuwa Urushalima. 4 In kuma ya dace in tafi, to, sai su tafi tare da ni.

Rokona

5 Bayan na zazzaga Makidoniya, zan zo wurinku, domin zan ratsa ta Makidoniya. 6 Watafala zan ɗan jima a wajenku, ko ma in ci damina a can, domin ku yi mini rakiya a tafiyata, duk inda za ni. 7 Ba na so in gan ku yanzu in wuce kawai, ina fata zan yi 'yan kwanaki tare da ku, in Ubangiji ya yarda. 8 Sai dai zan kasance a Afisa har lokacin Fentekos, 9 domin an buɗe mini wata hanya mai faɗi don aiki mai amfani, ko da yake akwai mutane da yawa masu gaɓa da ni.

10 In Timoti ya zo, ku tabbata ya sami sakewa a cikinku, domin aikin Ubangiji yake yi kamar yadda nake yi. 11 Kada fa wani ya ki karɓansa. Ku sallame shi lafiya, domin ya koma wurina. Ina duban hanyarsa tare da 'yan'uwa.

12 Batun ɗan'uwanmu Afollos kuwa, na roke shi sosai ya zo wurinku tare da 'yan'uwa. Bai so zuwa yanzu ba, amma zai zo in ya sami zarafi.

13 Ku zauna a faɗake; ku daɓe cikin bangaskiya; ku zauna da karfafawa; ku yi karfi. 14 Ku yi kome da kauna.

15 Kun san cewa iyalin gidan Istifanas ne suka fara tuba a Akayya. Sun kuma ba da kansu ga yi wa tsarkaka hidima. Ina rokonku 'yan'uwa, 16 ku ba da kanku ga irin waɗannan, ga kuma kowa da ya haɗa hannu a aikin, yana kuma faman a cikinsa. 17 Na yi farin ciki da isowar Istifanas, Fortunatus da Akaikus, domin sun biya bukatar da ba ku iya biya ba. 18 Gama sun wartsake ruhuna da kuma naku. Ya kamata ku girmama irin waɗannan mutane.

Gaisuwa ta karshe

19 Ikkilisiyoyin da suke a lardin Asiya suna gaisuwa.

Akwila da Firiskila suna gaishe ku sosai cikin Ubangiji, haka ma ikkilisiyar da takan taru a gidansu.

20 Dukan 'yan'uwa a nan suna gaisuwa.

Ku gai da juna da sumba mai tsarki.

21 Ni, Bulus nake rubuta wannan gaisuwa da hannuna.

22 Duk wanda ba ya kaunar Ubangiji, la'ana ta zauna a kansa. Zo, ya Ubangiji*!

23 Alherin Ubangiji Yesu ya kasance tare da ku.

§ 15:54 Ish 25.8 * 15:55 Hos 13.14 * 16:22 Da Arameyik kalman nan Zo, ya Ubangiji ita ce Maranata.

²⁴ Ina gaishe ku duka, gaisuwar kaunata cikin Kiristi Yesu. Amin.†

† ^{16:24} Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā ba su da Amin.

2 Korintiyawa

¹ Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin nufin Allah, da kuma daga Timoti ɗan'awanmu,

Zuwa ga ikkilisiyar Allah da take a Korint, tare da dukan tsarkaka a ko'ina a Akayya.

² Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku.

Allah na dukan ta'aziyya

³ Yabo ya tabbata ga Allah, da Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, Uba mai tausayi, da kuma Allah na dukan ta'aziyya, ⁴ wanda yakan yi mana ta'aziyya a cikin dukan wahalolinmu, domin mu kuma mu iya ta'azantar da waɗanda suke cikin kowace irin wahala, da ta'aziyyar da mu kanmu muka samu daga Allah. ⁵ Gama kamar yadda wahalar Kiristi ta cika har tana zuba a cikin rayuwarmu, haka nan kuma ta wurin Kiristi ta'aziyyarmu ta cika har tana zuba. ⁶ In muna shan wahala, ai, muna shanta domin ta'aziyyarku, da cetonku ne, in mun sami ta'aziyya, ai, mun same ta domin ta'aziyyarku ce, wadda take sa ku jure wa irin wahalan nan, da muke sha. ⁷ Begen da muke da shi dominku kuwa, tabbatacce ne, domin mun san cewa kamar yadda kuke tarayya da mu a cikin wahalolinmu, haka kuma kuke tarayya da mu a cikin ta'aziyyarmu.

⁸ 'Yan'uwa, ba ma so ku zama da rashin sani, a kan wahalolin da muka sha a lardin Asiya. Mun sha wahaloli sosai, har abin ya fi ƙarfinmu, ya sa muka fid da tsammanin rayuwa. ⁹ Ba shakka, a zuciyarmu mun ji kamar hukuncin kisa ne aka yi mana. Wannan kuwa ya faru ne domin kada mu dogara da kanmu, sai dai ga Allah, wanda yake tã da matattu. ¹⁰ Shi ya cece mu daga irin wannan hatsari na mutuwa, zai kuwa cece mu. A kansa muka kafa bege cewa zai ci gaba da cetonmu, ¹¹ yayinda kuke taimakonmu ta wurin addu'o'inku. Mutane da yawa kuwa za su yi godiya ta dalilinmu, saboda albarkar da aka yi mana, ta amsa addu'o'i masu yawa.

Canja shirye-shiryen Bulus

¹² Wannan shi ne taƙamarmu. Lamirinmu yana ba da shaida cewa mun yi zamanmu a duniya, musamman a dangantakarmu da ku cikin tsarki, tsakani da Allah. Mun yi haka ta wurin bishewar alherin Allah, ba bisa ga hikimar duniya ba. ¹³ Gama ba mu rubuta muku abin da ba za ku iya karatu ko ku kãsa fahimta ba. Ina kuma fata cewa, ¹⁴ kamar yadda kuka ɗan fahimce mu, za ku kai ga cikakkiyar fahimta cewa za ku iya yin taƙama da mu, kamar yadda mu ma za mu yi taƙama da ku a ranar da Ubangiji Yesu zai dawo.

¹⁵ Saboda na amince da haka, shi ya sa na so zuwa wurinku da fari, domin ku sami albarka ribi biyu. ¹⁶ Na yi shiri in ziyarce ku a kan hanyata zuwa Makidoniya, in kuma sãke dawo wurinku a kan hanyata daga Makidoniya, sa'an nan ku yi mini rakiya a hanyata zuwa Yahudiya. ¹⁷ Kuna gani na yi wannan shirin ba da sanin abin da nake yi ba ne? Ko kuwa, kuna gani na yi shirin nan da halin mutuntaka ne, don in ce, "I" in koma in ce, "A'a"?

¹⁸ Kamar dai yadda ba shakka Allah yake mai aminci, haka ma maganar da muka yi muku, ba "I" da kuma "A'a" ba ce. ¹⁹ Gama Ɗan Allah, Yesu Kiristi, wanda ni da Sila da Timoti muka yi muku wa'azinsa, ai, ba "I" da "A'a" ba ne, amma a cikin Kiristi, "I" ne kullum. ²⁰ Domin dukan alkawaran Allah cikarsu a gare shi suke, ta wurinsa ne kuma muke faɗar "Amin", domin a ɗaukaka Allah. ²¹ Allah ne fa yake sa mu da ku mu tsaya daram cikin Kiristi. Shi ne ya shafe mu, ²² ya buga mana hatiminsa a kan mu nasa ne, ya kuma sa mana Ruhunsa a cikin zukanmu, domin yã tabbatar da abin da yake zuwa nan gaba.

²³ Labudda, Allah shi ne shaidata cewa don kada in ƙara muku wahala ne ya sa ban koma Korint ba. ²⁴ Ba nuna muku iko a kan bangaskiyarku muke yi ba, sai dai muna aiki tare da ku ne saboda farin cikinku, domin bisa ga bangaskiya ce kuke tsaye da ƙarfi.

2

¹ Saboda haka na yanke shawara ba zan s̄ake kawo muku ziyara ta ɓacin rai ba. ² Gama in na sa ku bakin ciki, wa ya rage ȳa faranta mini zuciya, in ba ku waɗanda na sa bakin cikin ba? ³ Na rubuta yadda na yi ne saboda sa'ad da na iso kada waɗanda ya kamata su faranta mini rai, su sa ni bakin ciki. Na amince da ku duka a kan farin cikina naku ne ku duka. ⁴ Gama na rubuta muku ne cikin bakin ciki mai yawa da ɓacin zuciya har ma da hawaye mai yawa, ba don in sa ku bakin ciki ba ne, a'a, sai dai domin in nuna muku zurfin kaunar da nake yi muku.

Gafara don mai zunubi

⁵ In wani ya jawo bakin ciki, ba ni kaɗai ya jawo wa ba, amma a wani fanni, sai in ce dukanku ne ya jawo wa, ba na faɗa haka don in matsa muku lamba ba ne. ⁶ Irin wannan mutum, horon da yawancin mutane suka yi masa ya isa haka. ⁷ Yanzu fa, a maimako, gara ku yafe masa, ku kuma ta'azantar da shi, don kada bakin ciki mai yawa ȳa sha kansa. ⁸ Saboda haka, ina rokonku, ku s̄ake nuna masa kaunarku. ⁹ Abin da ya sa na rubuta muku shi ne don in ga ko za ku jimre da gwajin nan, kuna kuma yin biyayya ta kowace hanya. ¹⁰ In kuka gafarta wa wani, ni ma na gafarta masa. Abin da na gafarta kuwa, in har ma da abin gafartawa, saboda ku ne na gafarta masa, albarkacin Kiristi, ¹¹ don kada Shaiɗan ȳa rinjaye mu. Da yake muna sane da dabarunsa.

Masu hidimar sabon alkawari

¹² To, sa'ad da na tafi Toruwas don in yi wa'azin bisharar Kiristi, ko da yake na tarar cewa Ubangiji ya buɗe mini kofa, ¹³ duk da haka, ban sami salama a zuciyata ba domin ban sami ɗan'uwana Titus a can ba. Sai na yi bankwana da su na wuce zuwa Makidoniya.

¹⁴ Amma godiya ga Allah, wanda kullum yake bi da mu da nasara cikin Kiristi, kuma ta wurinmu, yana baza kanshin nan na sanin Kiristi a ko'ina. ¹⁵ Don kuwa, a wurin Allah mu kanshin Kiristi ne cikin waɗanda ake ceto, da kuma waɗanda suke hanyar hallaka. ¹⁶ Ga wani, mu warin mutuwa ne, amma ga wani kuwa, mu kanshin rai ne. Wa ya isa ȳa yi irin wannan aikin? ¹⁷ Ba ma tallar maganar Allah don riba yadda waɗansu mutane da yawa suke yi. A maimakon haka, muna magana cikin Kiristi a gaban Allah da gaskiya, kamar mutanen da aka aika daga Allah.

3

¹ Yabon kanmu ne kuma muka fara yi? Ko kuwa muna bukatar wasifun yabo ne zuwa gare ku, ko daga gare ku, kamar yadda waɗansu suke yi? ² Ai, ku kanku ku ne wasifarmu, wadda aka rubuta a zukatanku, domin kowa ȳa santa, ȳa kuma karanta ta. ³ Kun nuna cewa ku wasifa ce daga Kiristi, sakamakon hidimarmu, ba wadda aka rubuta da inki ba, sai dai da Ruhun Allah mai rai. Ba kuma a kan allunan dutse ba, sai dai a kan allunan zukan mutane.

⁴ Amincewa kamar wannan shi ne namu ta wurin Kiristi a gaban Allah. ⁵ Ba mu da wani abin da za mu nuna cewa da iyawarmu ne muke aikin nan. Iyawarmu daga wurin Allah ne. ⁶ Shi ya sa muka gwaninta a matsayinmu na masu hidimar sabon alkawari ba ta rubutacciyar Dokar ba, amma ta Ruhu; don Dokar, kisa take yi, Ruhu kuwa yana ba da rai.

Daukakar sabon alkawari

⁷ To, in hidimar da ta kawo mutuwa, wadda an rubuta a kan allon dutse, ta zo da ɗaukaka har Isra'ilawa suka k̄asa duban fuskar Musa saboda tsananin haskenta, ko da yake mai shuɗewa ce, ⁸ ashe, hidimar Ruhu ba za t̄a fi wannan ɗaukaka ba? ⁹ In hidimar da take jawo wa mutane hukunci tana da ɗaukaka haka, to, lalle, hidimar da take kawo adalci za t̄a fi ta ɗaukaka nesa! ¹⁰ Gama abin da d̄a take da ɗaukaka, ba ta da ɗaukaka a yanzu, in aka kwatantata da mafificiyar ɗaukaka ta yanzu. ¹¹ In kuma aba mai shuɗewa ta zo da ɗaukaka, ashe, abin da yake dawwammame, lalle ne ȳa kasance da ɗaukakar da ta fi haka nesa!

¹² Da yake muna da bege irin wannan, to, muna da ƙarfin zuciya sosai ke nan. ¹³ Mu ba kamar Musa ba ne, wanda ya rufe fuskarsa da lulluɓi, don kada Isra'ilawa su ga ƙarewar ɗaukakan nan mai shuɗewa. ¹⁴ Amma aka sa hankulansu suka dushe, gama har ȳa zuwa yau akwai lulluɓin nan a duk sa'ad da ake karatun tsohon alkawari. Ba a kawar da shi ba, sai a cikin Kiristi ne kaɗai ake kawar da shi. ¹⁵ Har ȳa zuwa yau, duk sa'ad da ake karatun littattafan Musa, lulluɓin nan yakan rufe zukatansu. ¹⁶ Amma duk sa'ad da wani ya juyo ga Ubangiji, akan kawar da lulluɓin. ¹⁷ Ubangiji fa, shi ne Ruhu,

kuma duk inda Ruhun Ubangiji yake, a nan 'yanci yake. ¹⁸ Mu da ba mu da lulluƙi a fuskokinmu duk muna nuna ƙaukar Ubangiji, ana sauya mu mu ƙauki kamanninsa cikin ƙaukaka mai hauhawa. Ubangiji wanda yake ruhu kuwa shi ne mai zartar da haka.

4

Dukiya cikin tulunan yumbu

¹ Saboda haka, da yake ta wurin jinkan Allah ne muke da wannan hidima, ba za mu fid da zuciya ba. ² Ba ruwanmu da boye-boyeyen na munafuncin da suke abubuwan kunya. Ba ruwanmu da ruƙu, ko yin karya da kalmar Allah. Sai dai muna faɗin gaskiya a fili. Ta haka ne kowa zai yi shaidar gaskiyarmu a gaban Allah cikin zuciarsa. ³ Ko da bishararmu a rufe take, tana a rufe ne ga waƙanda suke hallaka. ⁴ Allahn zamanin nan ya makanta hankulan marasa ba da gaskiya, yadda har ba za su iya ganin hasken bishara ta ƙaukar Kiristi ba, wanda yake kamannin Allah. ⁵ Gama ba wa'azin kanmu muke yi ba, sai dai na Yesu Kiristi, a kan shi ne Ubangiji, mu kuma bayinku saboda Yesu. ⁶ Domin shi Allah wanda ya ce, "Bari haske yā haskaka daga duhu,"* ya sa haskensa ya haskaka a cikin zukatanmu, don yā ba mu hasken sanin ƙaukar Allah a fuskar Kiristi.

⁷ Amma muna da wannan dukiya a cikin tulunan yumbu, don a nuna wannan mafificin ikon nan daga Allah ne, ba daga gare mu ba. ⁸ A matse muke a kowane gefe, sai dai ba a gurgunta mu ba. An rikitar da mu, amma ba mu fid da zuciya ba. ⁹ An tsananta mana, amma ba a yashe mu ba, an fyaɗe mu da ƙasa, amma ba a hallaka mu ba. ¹⁰ Kullum muna ƙauke da mutuwar Yesu a jikinmu, domin ran Yesu yā bayyana a jikinmu. ¹¹ Muddin muna a raye, kullum zaman mutuwa muke yi saboda Yesu, don a bayyana ran Yesu ta wurin jikin nan namu mai mutuwa. ¹² Ta haka, mutuwa tana aiki a cikinmu, ku kuwa rai a cikinku.

¹³ A rubuce yake cewa, "Na gaskata; saboda haka na yi magana." Da wannan ruhun bangaskiya ne mu ma muka gaskata, saboda haka muke magana. ¹⁴ Domin mun san cewa shi da ya tā da Ubangiji Yesu daga matattu, zai tashe mu mu tare da Kiristi, yā kuma miƙa mu a gabansa tare da ku. ¹⁵ Duk wannan fa don amfaninku ne, domin alherin nan da yake bazuwa zuwa ga mutane masu yawa, yā zama dalilin godiya mai yawa ga ƙaukar Allah.

¹⁶ Saboda haka, ba mu fid da zuciya ba. Ko da yake a waje, jikinmu mai mutuwa yana lalacewa, amma can ciki, ana sabunta mu kowace rana. ¹⁷ Don wannan 'yar wahalar tamu mai saurin wucewa, ita take tanadar mana madawwamiyar ƙaukaka mai yawa, fiye da kwatanci. ¹⁸ Domin ba abubuwan da ido yake gani ne muke dubawa ba, sai dai marasa ganuwa. Gama abubuwan da ake gani masu saurin wucewa ne, marasa ganuwa kuwa, madawwama ne.

5

Wurin zamanmu a sama

¹ Yanzu mun san cewa in an hallaka tentin duniyan nan da muke ciki, muna da wani gini daga Allah, madawwamin gida a sama, wanda ba da hannuwan mutum ne suka gina shi ba. ² Kafin nan muna nishi, da marmari a yi mana sutura da gidanmu na sama, ³ don sa'ad da aka yi mana sutura, ba za a same mu tsirara ba. ⁴ Sa'ad da muke zaune a cikin jikin nan na duniya, nishi muke domin matsuwari da muke sha, ba domin muna so mu rabu da jikinmu na wannan duniya ba ne, sai dai don so muke yi a suturta mu da na Sama, domin mai rai ya shafe mai mutuwa. ⁵ Allah ne ya yi mu domin wannan, ya kuma ba mu ruhu a matsayin abin ajiya, yana kuma tabbatar da abin da zai zo nan gaba.

⁶ Saboda haka, kullum muna da tabbaci mun kuma san cewa, muddin muna a duniya cikin jikin nan, ana raba mu da Ubangiji. ⁷ Rayuwa bangaskiya muke, ba ta ganin ido ba. ⁸ Ina cewa muna da tabbaci, za mu fi so mu rabu da jikin nan, mu kuma kasance a sama tare da Ubangiji. ⁹ Saboda haka, niyyarmu ita ce, mu gamshe shi, ko muna a duniya cikin jikin nan, ko ba mu nan. ¹⁰ Gama dole dukanmu mu bayyana a gaban kujerar shari'ar Kiristi, domin kowannenmu yā karɓi ladan aikin da ya yi a wannan jiki, ko mai kyau ne ko marar kyau.

Hidimar sulhunta

* 4:6 Far 1.3

¹¹ To, da yake mun san ko mene tsoron Ubangiji yake, muna kofari mu rinjaye mutane. Yadda muke kuwa, yana sane a sarari ga Allah, ina kuma fata yana nan a sarari a lamirinku. ¹² Ba kofari muke mu yabe kanmu a gare ku ba ne, sai dai muna ba ku damar yin takama da mu ne, don ku sami amsar da za ku ba wa waƙanda suke takama da abin da ake gani ne, a maimakon abin da yake cikin zuciya. ¹³ In hankalinmu a taƙe yake, ai, saboda Allah ne, in kuwa cikin hankalinmu muke, ai, saboda ku ne. ¹⁴ Kaunar Kiristi a gare mu, ita take mallakarmu, saboda haka mun tabbata, da yake wani ya mutu saboda dukan mutane, ashe kuwa, mutuwar su ce dukansu. ¹⁵ Ya kuwa mutu ne saboda dukan mutane, domin kada waƙanda suke rayuwa kada su yi zaman ganin dama a nan gaba, sai dai su yi zaman wannan da ya mutu saboda su, aka kuma tashe shi saboda su.

¹⁶ Saboda haka, daga yanzu zuwa nan gaba, ba mu kara ƙaukan wani mutum bisa ga ganin duniya ba. Ko da yake a dā, mun ƙauki Kiristi haka, amma yanzu mun daina yin haka. ¹⁷ Saboda haka, duk wanda yake cikin Kiristi, sabuwar halitta ce, tsohon al'amari ya shuƙe, sabon ya zo! ¹⁸ Duk wannan kuwa daga Allah ne, wanda ya sulhunta mu da kansa ta wurin Kiristi, ya kuma ba mu hidimar sulhu, ¹⁹ wato, Allah ya sulhunta duniya zuwa kansa ta wurin Kiristi, ba ya lissafta zunuban mutane a kansu. Ya kuma danƙa mana sakon sulhu. ²⁰ Saboda haka, mu jakadu ne na Kiristi, sai ka ce Allah kansa yake magana ta wurinmu. Muna roƙonku a madadin Kiristi. Ku sulhuntu da Allah. ²¹ Shi da bai san zunubi ba, Allah ya mai da shi kamar hadayar zunubi saboda mu, domin mu sami adalcin Allah ta wurinsa.

6

¹ A matsayinmu na abokan aikin Allah, muna roƙonku kada ku karɓi alherin Allah a banza. ² Gama ya ce,

“A lokacin samun alherina, na ji ka,

a ranar samun ceto kuma, na taimake ka.”*

Ina gaya muku, yanzu ne lokacin samun alherin Allah, yanzu ne ranar samun ceto.

Wahalolin Bulus

³ Ba ma sa abin tuntuƙe wa kowa, domin kada hidimarmu ta zama abin zargi. ⁴ A maimakon haka, duk abin da muke yi, muna yin shi ne don mu nuna cewa mu masu hidimar Allah ne. Muna yin haka cikin jimrewa, da shan wahala, da shan wuya, har da shan masifu. ⁵ Da shan dūka, da shan dauri, da yawan hargitsi, da yawan fama, da rashin barci, da kuma yunwa. ⁶ Da cikin tsarki, da fahimta, da haƙuri, da kirki, da cikin Ruhu Mai Tsarki, da cikin ƙauna mai gaskiya, ⁷ da cikin magana mai gaskiya, da kuma cikin ikon Allah. Muna riƙe da makaman adalci dama da hagu, ⁸ ta wurin ƙaukaka da ƙasƙanci, da cikin ɓata suna, da kuma cikin yabo. Cikin faɗin gaskiya, an ƙauke mu masu ƙarya, ⁹ mu sanannu ne, duk da haka an ƙauke mu kamar ba a san mu ba, muna mutuwa, duk da haka a raye muke, an ba mu horo, duk da haka ba a kashe mu ba, ¹⁰ cikin baƙin ciki, duk da haka kullum cikin murna muke. Cikin matalauta, duk da haka muna azurtar da mutane da yawa. Ba mu da kome, alhali kuwa kome namu ne.

¹¹ Ya ku Korintiyawa, mun yi muku magana a sake, muka kuma saki zuciya da ku ƙwarai. ¹² Ba mu ƙi nuna muku ƙaunarmu ba, sai dai ku kuka ƙi nuna mana. ¹³ A wannan zance kam, ina magana da ku kamar 'ya'yana, ku ma ku saki zuciya da mu.

Kada ku haɗa kai da marasa bi

¹⁴ Kada ku haɗa kai da marasa bi. Gama me ya haɗa adalci da mugunta? Ko kuwa me ya haɗa haske da duhu? ¹⁵ Wace daidaituwa ce tsakanin Kiristi da Iblis? Me ya haɗa mai bi da marar bi? ¹⁶ Wane alkawari ne tsakanin haikalin Allah da na gumaka? Gama mu haikalin Allah mai rai ne. Kamar yadda Allah ya ce,

“Zan zauna tare da su,
in yi tafiya a cikinsu,

zan zama Allahnsu,

su kuma za su zama mutanena.”†

¹⁷ Saboda haka,

“Sai ku fito daga cikinsu,

* 6:2 Ish 49.8 † 6:16 Fir 26.12; Irm 32.38; Ezk 37.27

ku keɓe kanku,
in ji Ubangiji.
Kada ku taɓa wani abu marar tsabta,
zan kuma karɓe ku.”‡

¹⁸ Kuma,
“Zan zama Uba a gare ku,
ku kuma za ku zama 'ya'yana, maza da mata,
in ji Ubangiji Maɗaukaki.”§

7

¹ Da yake muna da waɗannan alkawura, ya ku kaunatattu, sai mu tsarkake kanmu daga kowane abu da yake kaɓantar da jiki, da ruhu, mu zama da cikakken tsarki, saboda bangirma ga Allah.

Farin cikin Bulus

² Ku saki zuciya da mu. Ba mu yi wa kowa laifi ba, ba mu ɓata kowa ba, ba mu cuci kowa ba. ³ Ba na faɗin wannan don in sa muku laifi. Na riga na gaya muku yadda muke kaunarku kwarai cikin zukatanmu, har babu abin da zai iya raba ku da kaunarmu, ko a mutuwa ko a rayuwa. ⁴ Na amince da ku gaya, ina kuma taƙama da ku kwarai. Na karfafa sosai. Duk da wahalce wahalcenmu dai ina farin ciki kwarai da gaske.

⁵ Gama sa'ad da muka zo Makidoniya, jikin nan namu bai sami hutu ba, sai ma aka matsa mana a ta kowane gefe, a waje ga rikici, a zukatanmu kuma ga tsoro. ⁶ Amma Allah, wanda yakan yi wa masu ɓacin rai ta'aziyya ya yi mana ta'aziyya da zuwan Titus, ⁷ ba ma don zuwansa kaɗai ba, har ma a game da karfafa zuciyan nan da ya samu a wurinku. Ya gaya mana yadda kuke so ku gan ni sosai, da kuma yadda kuka yi baƙin ciki game da abin da ya faru, da niyyar da kuka yi na goyon bayana. Wannan ne ya sa na ji daɗi kwarai.

⁸ Ko da na ɓata muku rai ta wurin wasifata, ba na baƙin ciki da haka. Ko da yake da kam na yi baƙin ciki, don na lura wasifata ta ɓata muku rai, amma na ɗan lokaci ne kawai. ⁹ Duk da haka, yanzu ina farin ciki, ba don na sa ku baƙin ciki ba, sai dai domin baƙin cikinku ya kai ku ga tuba. Gama kun yi baƙin ciki kamar yadda Allah ya so, saboda haka, ba ku yi hasarar kome a sanadinmu ba. ¹⁰ Baƙin ciki irin na tsoron Allah yana kai ga tuban da yake kawo ceto, ba ya kuma kawo baƙin ciki, amma baƙin ciki irin na duniya yakan kawo mutuwa. ¹¹ Ku dubi abin da wannan baƙin ciki irin na tsoron Allah ya kawo muku mana, ya sa ku marmarin aikatawa, da nuna cewa kun yi kuskure, ya sa kuka yi fushi, kuka kuma ji tsoro, ya sa kuka sa zuciya, kuka kuma sa aniya, ya sa kuna a shirye ku ga an yi horon da ya dace. Game da wannan sha'ani kam, lalle ta kowace hanya kun nuna cewa ba ku da laifi. ¹² To, ko da yake na rubuta muku, ba musamman a kan wanda ya yi laifin ba ne, ba kuwa a kan wanda aka cutar ba, sai dai domin a bayyana muku a gaban Allah tsananin kula da kuke yi mana. ¹³ Ta wurin wannan duka, muka sami karfafawa.

Ban da karfafawar da muka samu, mun ji daɗi kwarai saboda yadda muka ga farin cikin Titus, domin ruhunsa ya sami wartsakewa daga gare ku duka. ¹⁴ Na yi taƙama da ku a wurinsa, ba ku kuwa ba ni kunya ba. Kamar dai yadda dukan abin da muka gaya muku gaskiya ne, haka ma taƙamarmu a kanku a gaban Titus ya zama gaskiya. ¹⁵ Kaunar da yake yi muku ya karu kwarai, duk sa'ad da yake tunawa da biyayyarku duka, da kuma irin yawan bangirman da kuka nuna masa lokacin da kuka karɓe shi. ¹⁶ Ina farin ciki ne don na amince da ku kwarai da gaske.

8

An karfafa bayarwa

¹ To, 'yan'uwa, muna so ku san abin da alherin Allah ya ba wa ikkilisiyoyin Makidoniya. ² Gama sun sha wuya sosai saboda tsananin wahalar da suka shiga, har yawan farin cikinsu ya kai su ga yin alheri ta bayarwa ga waɗansu, ko da yake suna cikin tsananin talauci. ³ Gama ina shaida cewa sun bayar daidai gwargwadon iyawarsu, har ma fiye da karfinsu. Su kansu, ⁴ sun roke mu sosai don su sami damar yin bayarwa a wannan hidima ga tsarkaka. ⁵ Ba su yi yadda muka za ta ba, sai ma suka

‡ 6:17 Ish 52.11; Ezk 20.34,41 § 6:18 2Sam 7.14; 2Sam 7.8

fara ba da kansu ga Ubangiji, sa'an nan sai suka ba da kansu gare mu bisa ga nufin Allah. ⁶ Ganin haka sai muka roki Titus, da yake shi ne ya riga ya tsiro da wannan aikin alheri a cikinku, sai ya farasa shi. ⁷ To, da yake kun fiffita a kowane abu cikin bangaskiya, cikin magana, cikin sani, cikin dukan kwazo, da kuma cikin kaunarku dominmu, sai ku fiffita a wannan aikin alheri ma.

⁸ Ba umarni nake ba ku ba, sai dai ina so in gwada gaskiyar kaunarku ne, ta wurin kwatanta ta da aniyar waƙansu. ⁹ Gama kun san alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi cewa ko da yake shi mawadaci ne, duk da haka, ya zama matalauci saboda ku, domin ta wurin talaucinsa, ku zama mawadata.

¹⁰ Ga shawarata a kan abin da ya fi muku kyau a wannan al'amari. Bara ku kuka fara bayarwa, kuka kuma zama na farko wajen niyyar yin haka. ¹¹ Yanzu sai ku farasa aikin da irin niyyar da kuka fara, ku yi haka gwargwadon karfinku. ¹² Gama in da niyyar bayarwa, za a karfi bayarwa bisa ga abin da mutum yake da shi, ba bisa ga abin da ba shi da shi ba.

¹³ Ba nufi nake yi a sawwafe wa waƙansu, ku kuwa a jibga muku nauyin ba. Amma ya yi kyau dai ¹⁴ a raba daidai wa daida, sai ku taimake su a yanzu da yalwarku saboda rashinsu. Wata rana su ma su taimake ku da yalwarsu saboda rashinku, don a daidaita al'amari, ¹⁵ kamar yadda yake a rubuce cewa, "Wanda ya tara da yawa, bai tara fiye da bukatarsa ba, wanda kuma ya tara kaƙan, bai kasa masa ba."*

An aika Titus zuwa Korint

¹⁶ Ina gode wa Allah, wanda ya sa a zuciyar Titus, irin kula da nake da shi dominku. ¹⁷ Ba kawai ya yarda ya je wurinku kamar yadda muka roke shi ya yi ba, amma ya so ya zo kamar yadda ya riga ya yi niyya. ¹⁸ Ga shi mun aiko ƙan'uwanmu nan tare da shi, wanda ikkilisiyoyi duka suna yabo saboda hidimarsa ga bishara. ¹⁹ Ba kuwa haka kaƙai ba, har ma ikkilisiyoyi sun zaɓe shi ya riƙa tafiya tare da mu kan wannan aikin alheri da muke yi saboda ƙaukakar Ubangiji, da kuma nuna kyakkyawar niyyarmu. ²⁰ Muna gudu kada wani ya zarge mu, a kan yadda muke gudanar da wannan kyautar da aka bayar hannu sake. ²¹ Gama muna iya kofari mu yi abin da yake daidai, ba a gaban Ubangiji kaƙai ba, amma a gaban mutane ma.

²² Ban da wannan kuma, mun aiko da ƙan'uwanmu tare da su, wanda ya sha tabbatar mana da kwazonsa ta hanyoyi iri-iri, musamman yanzu, domin ya amince da ku da gaske. ²³ Game da Titus kuma, shi abokin tarayyata ne, da kuma abokin aikina a cikinku; game da 'yan'uwanmu kuwa, su wakilai ne na ikkilisiyoyi, kuma su masu ƙaukaka Kiristi ne. ²⁴ Saboda haka, ku nuna wa waƙannan mutane shaidar kaunarku, da kuma dalilin tafamarmu da ku, domin ikkilisiyoyi su gani.

9

¹ Babu wata bukata in rubuta muku game da hidiman nan ga tsarkaka. ² Gama na san aniyarku na yin taimako, ina kuma tafama a kan wannan ga Makidoniya, ina faɗin musu cewa tun bara, ku da kuke a Akayya a shirye kuke ku bayar. Kofarinku kuwa ya zuga yawancinsu ga aiki. ³ Amma ina aika 'yan'uwan nan don kada tafamar da muke yi da ku, a kan wannan al'amari ta zama a banza, sai dai domin ya zama kuna nan a shirye, kamar yadda na faɗa za ku kasance. ⁴ Gama in waƙansu mutanen Makidoniya sun zo tare da ni, suka tarar ba a shirye kuke ba, kunya ta ishe mu, balle fa ku, saboda amincewa da muke yi da ku. ⁵ Saboda haka, na ga ya dace in roki 'yan'uwan nan su ziyarce ku kafin lokacin, su kuma gama shirye-shirye saboda bayarwa ta yardar ran da kuka yi alkawari. Ta haka bayarwar za ta zama a shirye, ta yardar rai ba ta dole ba.

Shukin yardar rai

⁶ Ku tuna fa, duk wanda ya yi shuki kaƙan zai girbe kaƙan, kuma duk wanda ya yi shuki da yawa, zai girbe a yalwace. ⁷ Ya kamata kowa ya bayar bisa ga abin da ya yi shawara a zuciyarsa, ba tare da jin nauyi ko don dole ba, gama Allah yana son mai bayarwa da daɗin rai. ⁸ Allah kuwa yana da iko ya ba ku fiye da bukatarku, domin kullum ku wadata da kome ta kowace hanya, kuna ta bayarwa hannu sake, kowane irin kyakkyawan aiki. ⁹ Kamar yadda yake a rubuce cewa,

"Ya ba gajiyayyu hannu sake,
ayyukansa na alheri madawwama ne."*

* 8:15 Fit 16.18 * 9:9 Zab 112.9

¹⁰ To, shi da yake ba mai shuka iri, yake kuma ba da abinci a ci, shi ne zai ba ku irin shukawa, yā riɓanya shi, yā kuma albarkaci ayyukanku na alheri da yawa. ¹¹ Za a wadatar da ku ta kowace hanya, domin ku riƙa bayarwa hannu sake a kowane lokaci. Ta wurinmu kuma bayarwarku hannu sake za tā zama sanadin godiya ga Allah.

¹² Wannan hidimar da kuke yi, ba bukatun mutanen Allah kaɗai take biya ba, amma tana cike da hanyoyin nuna godiya masu yawa ga Allah. ¹³ Aikin nan naku na alheri tabbatar bangaskiyarku ne, za a kuwa ɗaukaka Allah saboda kun bayyana yarda, cewa kun yi na'am da bisharar Kiristi, saboda kuma gudummawa da kuka yi musu da saura duka, hannu sake. ¹⁴ A cikin addu'arsu dominku kuwa, zukatansu za su koma gare ku, saboda mafificin alherin da Allah ya ba ku. ¹⁵ Godiya ga Allah, saboda kyautarsa da ta wuce misali!

10

Bulus ya kāre aikinsa

¹ Ni Bulus da kaina, ina roƙonku albarkacin tawali'u da sanyin hali na Kiristi, ni da ake yi wa kirari "marar tsanani" a cikinku, amma "mai matsawa" sa'ad da nake rabe da ku! ² Ina roƙonku cewa sa'ad da na zo kada ku tilasta ni in matsa muku, gama na tabbata zan iya tsaya wa waɗanda suka ce abin da muke yi sha'anin duniya ne. ³ Ko da yake muna cikin duniya, ba ma yaƙi kamar yadda duniya take yi. ⁴ Makaman da muke yaƙi da su, ba makamai na duniya ba ne. Sai dai na ikon Allah ne, masu rushe wuraren mafaka masu ƙarfi. ⁵ Muna ka da masu gardama da kowane tunanin ɗaga kai da yake kafa kansa gāba da sanin Allah, muna kuma jan hankalin kowa ga bautar Kiristi. ⁶ A shirye muke mu hori kowane rashin biyayya, sa'ad da biyayyarku ta cika.

⁷ Kuna duban abubuwa bisa-bisa ne kawai. In wani ya ganin cewa shi na Kiristi ne, ya kamata yā sāke lura cewa kamar yadda yake na Kiristi, haka mu ma muke. ⁸ Ko da zan yi gadara fiye da kima a game da izinin nan namu, wanda Ubangiji ya bayar saboda inganta ku, ba don rushe ku ba, ba ni da abin jin kunya a ciki. ⁹ Ba na so yā zama kamar ina ƙoƙari in tsorata ku ne da wasiƙuna. ¹⁰ Gama waɗansu suna cewa, "Wasiƙunsa suna da nauyi da kuma ƙarfi, amma kuwa in ka gan shi, ba shi da wani kwarjini, maganarsa kuma ba kome ba ce." ¹¹ Ya kamata irin waɗannan mutane su gane cewa abin da muke faɗa a cikin wasiƙunmu sa'ad da ba ma nan tare da ku, shi muke aikatawa sa'ad da muke nan.

¹² Ba za mu yi ƙarfin halin lissafta kanmu, ko mu kwatanta kanmu da waɗansu masu yabon kansu ba. Sa'ad da suke gwada kansu da kansu, da kuma kwatanta kansu da kansu, ba su da hikima. ¹³ Amma mu kam, ba za mu yi taƙama mu zarce iyakarmu ba, sai dai za mu yi taƙama cikin filin da Allah ya ƙayyade mana, filin kuwa ya kai har zuwa wurinku. ¹⁴ Ba mu wuce gona da iri a taƙamarmu ba, kamar yadda zai zama, da a ce ba mu zo wurinku ba, gama mun kai har wurinku da bisharar Kiristi. ¹⁵ Fahariyarmu ba fiye da yadda ya kamata take ba, ba tā kuma shafi aikin waɗansu ba. Sai dai muna sa zuciya bangaskiyarku ta riƙa ƙaruwa, ta haka kuma fagen aikinmu a cikinku yā riƙa ƙaruwa ƙwarai da gaske. ¹⁶ Saboda mu iya yin wa'azin bishara a yankunan da suke gaba da ku. Gama ba ma so mu yi taƙama game da aikin da aka riga aka yi a sashen wani. ¹⁷ Amma, "Duk mai yin taƙama, sai ya yi taƙama da Ubangiji." ¹⁸ Ai, ba mai yabon kansa ake amincewa da shi ba, sai dai wanda Ubangiji ya yaba wa.

11

Bulus da manzannin ƙarya

¹ Ina fata za ku yi haƙuri da 'yar wautata. Amma, ai, kun riga kun yi haƙuri. ² Ina kishinku da kishi irin na Allah. Na yi muku alkawarin aure ga miji ɗaya, Kiristi, domin in miƙa ku a gare shi kamar budurwa zalla. ³ Sai dai ina tsoro kada yā zama, kamar yadda maciji ya yaudari Hawwa'u da makircinsa, ku ma a bauɗar da hankalinku daga sahihiyar biyayya amintacciya ga Kiristi. ⁴ Gama in wani ya zo wurinku yana wa'azin wani Yesu dabam da wanda muka yi wa'azinsa, ko kuma in kun karɓi wani ruhu dabam da wanda kuka karɓa, ko wata bishara dabam da wadda kuka karɓa, ya nuna kun yarda da su ke nan cikin sauƙinkai. ⁵ Amma a ganina waɗancan da kuke ce da su "manyar manzanni"

ba su fi ni da wani abu ba. ⁶ Mai yiwuwa ni ba horarre ba ne a magana, amma ina da sani. Mun kuwa bayyana muku wannan a sarari, ta kowace hanya.

⁷ Laifi ke nan ne na yi da na kasantar da kaina, don a daga ku zuwa babban matsayi ta wurin yin muku wa'azin bisharar Allah kyauta? ⁸ Na yi wa waƙansu ikkilisiyoyi kwace ta wurin karɓar taimako daga wurinsu, domin in yi muku hidima. ⁹ Sa'ad da nake tare da ku kuma nake zaman rashi, ban nawaita wa kowa ba, gama 'yan'uwan da suka zo daga Makidoniya sun biya bukata. Na kiyaye kaina daga nawaita muku ta kowace hanya, zan kuma ci gaba da yin haka. ¹⁰ Ba shakka, kamar yadda gaskiyar Kiristi take a cikina, babu wani a yankunan Akayya da zai iya hana yin tafaman nan tawa. ¹¹ Don me? Don ba na kaunar ku ne? Allah dai ya sani ina kaunarku!

¹² Zan kuma ci gaba da yin abin da nake yi, domin in toshe kafar mutanen nan da suke fariya, suna nema mu daidaita da su. ¹³ Gama irin waƙannan mutane manzannin karya ne, ma'aikata ne masu ruƙi, sun ba da kamanni kamar su manzannin Kiristi ne. ¹⁴ Ba abin mamaki ba ne, gama Shaidan kansa ma yana ba da kamanni kamar shi mala'ikan haske ne. ¹⁵ Don haka, ba abin mamaki ba ne, in bayin Shaidan sun ba da kamanni kamar su bayin adalci ne. A karshe, za a saƙa musu gwargwadon ayyukansu.

Bulus ya yi takama game da wahalarsa

¹⁶ Ina saƙe faɗa, kada wani ya dafuka ni wawa ne. Amma in kun dafuke ni haka, to, sai ku karɓe ni kamar yadda kuke karɓan wawa, domin in dan in yi takama. ¹⁷ A wannan tafamata ba na magana yadda Ubangiji zai yi ba ne, sai dai magana ce irin ta wawa. ¹⁸ Da yake mutane da yawa suna takama irin ta duniya, ni ma haka zan yi. ¹⁹ Ku kam kuna da wayo sosai, har kuna jimre wa wawaye da murna! ²⁰ Gaskiyar ita ce, kuna haƙuri da duk wanda ya sa ku bauta ko ya cuce ku ko ya more ku ko ya nuna muku isa ko kuma ya mare ku a fuska. ²¹ Ina jin kunya in ce mun nuna kaƙawa da ba mu yi waƙannan abubuwan ba!

Abin da wani yake da karfin hali yin tafama a kai, shi ne ni ma nake karfin hali yin tafama a kai. Ina magana kamar wawa ne. ²² In su Ibraniyawa ne, ni ma haka. In su Isra'ilawa ne, ni ma haka. In su zuriyar Ibrahim ne, ni ma haka. ²³ In su bayin Kiristi ne, ni na fi su ma, ina magana kamar ruƙaƙe ne fa! Ai, na fi su shan fama kwarai da gaske, da shan dauri, na sha duka marar iyaka, na sha hatsarin mutuwa iri-iri. ²⁴ Sau biyar Yahudawa suka yi mini bulala arba'in dƙaya babu. ²⁵ Sau uku aka bulale ni da bulalar karfe, sau dƙaya aka jajjefe ni da duwatsu, sau uku jirgin ruwa ya ragargaje ina ciki, na kwana na kuma yini ruwan teku yana tafiya da ni. ²⁶ Na yi tafiye-tafiye da yawa, na sha hatsari a koguna, na sha hatsarin 'yan fashi, na sha hatsari a hannun kabilarmu, na sha hatsari a hannun al'ummai, na sha hatsari a birane, na sha hatsari a jeji, na sha hatsari a teku, na kuma sha hatsarin 'yan'uwa na karya. ²⁷ Na yi fama, na shan wuya, ga kuma rashin barci sau da yawa. Na san abin da ake nufin da jin yunwa da kishirwa, sau da yawa kuwa na kasance da rashin abinci, na sha sanyi da zaman tsirara. ²⁸ Ban da waƙannan abubuwa, kowace rana ina dafuke da nauyin kula da dukan ikkilisiyoyi. ²⁹ Wane ne ya rasa karfi, da ban ji shi a jikina ba? Wane ne ya faɗi cikin zunubi, da ban ji zafin wannan ba?

³⁰ In ma lalle ne in yi tafama, to, sai in yi tafama da abubuwan da suka nuna rashin karfina. ³¹ Allah Uban Ubangiji Yesu Kiristi, wanda yabo ta tabbata a gare shi har abada, ya san cewa ba karya nake yi ba. ³² A Damaskus, gwamnan da yake karƙashin Sarki Aretas, ya sa tsare kofofin birnin Damaskus, don ya kama ni. ³³ Amma aka saukar da ni cikin kwando ta tagar katanga, na kuƙuce masa.

12

Wahayin Bulus da kayarsa

¹ Dole in ci gaba da yin tafama. Ko da yake ba za ta amfane ni ba, zan yi magana a kan ru'uyoyi da wahayoyi waƙanda na karɓa daga Ubangiji. ² Na san wani a cikin Kiristi wanda shekaru goma sha huɗu da suka wuce an dafuke zuwa sama ta uku. Ko a cikin jiki ne, ko kuwa ba a cikin jiki ba, ni dai ban sani ba, Allah ne ya sani. ³ Na kuma san cewa wannan mutum, ko a cikin jiki ne, ko kuma ba a cikin jiki ba, ni dai ban sani ba, amma Allah ne ya sani, ⁴ an dafuke shi ne zuwa aljanna. Ya ji waƙansu abubuwa waƙanda ba zai iya faɗarsu da kalmomi ba, abubuwan da ba a ba wa mutum damar faɗi. ⁵ Zan yi tafama game da mutum irin wannan, sai dai ni ba zan yi tafama da kaina ba, sai dai a kan

rashin karfina. ⁶ Ko da zan so yin gadara ma, ba zan zama wawa ba, gama gaskiya zan faɗa. Amma na bar zancen haka, don kada wani ya ɗauke ni fiye da yadda yake ganina, ko yadda yake jin maganata. ⁷ Don kada in cika da girman kai saboda waɗannan mafifitan manyan wahayoyi, sai aka sa mini wata ƙaya a jikina wadda ta zama ɗan sakon Shaiɗan, don ta wahalshe ni. ⁸ Sau uku na roki Ubangiji yā raba ni da wannan abu. ⁹ Amma ya ce mini, “**Alherina ya ishe ka, domin a cikin rashin karfi ne ake ganin cikas ikona.**” Saboda haka, zan ƙara yin taƙama da farin ciki game da rashin karfina, domin ikon Yesu Kiristi yā zauna tare da ni. ¹⁰ Shi ya sa nake murna cikin rashin karfi, da zagi, da shan wahaloli, da tsanantawa, da matsaloli, saboda Kiristi. Don a sa’ad da nake marar karfi a nan ne nake da karfi.

Damuwar Bulus domin Korintiyawa

¹¹ Na yi wauta kam, amma ku ne kuke tilasta mini, ku ne kuwa ya kamata ku yaba mini, domin ba inda na kasa waɗannan mafifitan manzanni, ko da yake ni ba kome ba ne. ¹² Abubuwan da suke tabbatar da manzo, alamu, abubuwa da kuma ayyukan banmamaki, an aikata su a cikinku da matuƙar nacewa. ¹³ Ta yaya ne darajarku ba tā kai ta sauran ikkilisiyoyi ba, ko kuwa don dai ban nawaita muku ba ne? Ku gafarta mini wannan laifi!

¹⁴ Yanzu a shirye nake in ziyarce ku sau na uku, ba zan kuma nawaita muku ba, don ba kayanku nake so ba, ku nake so. Gama ba yara ne da ɗaukar nauyin iyayensu ba, sai dai iyaye ne da ɗaukar nauyin yaran. ¹⁵ Don haka ina farin ciki in kashe dukan abin da nake da shi a kanku, har in ba da kaina ma dominku. In na ƙaunace ku fiye da haka, za ku rage ƙaunarku gare ni ne? ¹⁶ To, shi ke nan, ban nawaita muku ba. Ashe, sai ku ce dabara na yi muku, na shawo kanku ta hanyar yaudara! ¹⁷ Na cuce ku ne ta wurin wani daga cikin waɗanda na aiko a gare ku? ¹⁸ Na roki Titus ya zo wurinku. Na kuma aiki ɗan’uwanmu tare da shi. Ko Titus ya cuce ku ne? Ba ruhu ɗaya yake bi da mu ba? Ba kuma hanya guda muka bi ba?

¹⁹ Ko tun dā can, kuna tsammani muna kare kanmu a gare ku ne? A gaban Allah muke magana, kamar waɗanda suke cikin Kiristi. Ƙaunattuna, kome da muke yi, muna yi ne don inganta ku ne. ²⁰ Gama ina tsoro, in na zo, in tarar da ku dabam da yadda nake so, ku ma ku tarar da ni dabam da yadda kuke so. Ina tsoro kada yā zama akwai faɗa, da kishi, da fushi mai zafi, da tsattsaguwa, da ɓata suna, da gulma, da girman kai, da hargitsi. ²¹ Ina tsoro kada sa’ad da na sake zuwa, Allahna zai kasƙantar da ni a gabanku, kuma in yi bakin ciki saboda waɗanda suka yi zunubi a dā, ba su kuma tuba daga aikin ƙazanta, da na fasikanci, da kuma lalata da suka sa kansu a ciki ba.

13

Gargaɗin karshe

¹ Wannan za tā zama ziyarata ta uku a wurinku ke nan. “Dole a tabbatar da kowace magana ta bakin shaidu biyu ko uku.”* ² Na riga na yi muku gargaɗi sa’ad da nake tare da ku a zuwana na biyu. Yanzu da ba na nan tare da ku, ina maimaita irin gargaɗin nan domin in na zo ba wanda zai ku buce wa horon nan, ³ da yake kuna neman tabbaci cewa Kiristi yana magana ta wurina ne. To, ai, shi ba rarrauna ba ne a gare ku, amma ƙaƙƙarfa ne a cikinku. ⁴ Ko da yake tabbatacce an gicciye shi cikin rashin karfi, duk da haka, yana rayuwa bisa ga ikon Allah. Haka mu ma marasa karfi ne a cikinsa, amma ta wurin ikon Allah za mu rayu tare da shi don mu yi muku hidima.

⁵ Ku gwada kanku ku gani ko kuna cikin bangaskiya; ku auna kanku. Ashe, ba ku san cewa Kiristi Yesu yana cikinku ba? Sai ko in kun fāɗi gwajin. ⁶ Ina fata za ku gane cewa ba mu fāɗi gwajin ba. ⁷ Muna addu’a ga Allah kada ku aikata wani laifi. Ba don mutane su gani cewa mun ci gwajin ba ne, a’a, sai dai don ku yi abin da yake daidai, ko da yake zai zama kamar mun fāɗi gwajin ne. ⁸ Kai, ba dama mu saɓa wa gaskiya, sai dai mu bi bayan gaskiyar. ⁹ Murna muke sa’ad da ba mu da karfi, ku kuwa kuna da karfi. Addu’armu ita ce, ku zama cikakku. ¹⁰ Shi ya sa nake rubuta waɗannan abubuwa, sa’ad da ba na nan tare da ku, domin sa’ad da na zo, kada yā zama mini tilas in yi muku tsanani a game da nuna ikon nan da Ubangiji ya ba ni saboda ingantawa, ba saboda rushewa ba.

* 13:1 M Sh 19.15

Gaisuwa ta karshe

¹¹ A karshe 'yan'uwa, sai wata rana. Ku yi kofari ku zama cikakku. Ku saurari roƙona, ku zama da tunani ɗaya, ku yi zaman salama. Allah na ƙauna da salama kuwa zai kasance tare da ku.

¹² Ku gaggai da juna da sumba mai tsarki.

¹³ Dukan tsarkaka suna gaishe ku.

¹⁴ Alherin Ubangiji Yesu Kiristi, da ƙaunar Allah, da zumuntar Ruhu Mai Tsarki su kasance tare da ku duka.

Galatiyawa

¹ Bulus manzo, aikakke ba daga wurin mutum ba, ba kuma ta wurin mutane ba, amma ta wurin Yesu Kiristi da kuma Allah Uba, wanda ya tã da Yesu daga matattu. ² Dukan 'yan'uwan kuma da suke tare da ni a nan,

Suna gai da ikkilisiyoyi a Galatiya.

³ Alheri da salama daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. ⁴ Shi wanda ya ba da kansa saboda zunubanmu don yã cece mu daga wannan mugun zamani na yanzu, bisa ga nufin Allah wanda yake kuma Ubanmu, ⁵ a gare shi d'aukaka ta tabbata har abada abadin. Amin.

Babu wata bishara

⁶ Ina mamaki yadda kuka yi saurin yashe wanda ya kira ku ta wurin alherin Kiristi, kuna juyewa ga wata bishara dabam ⁷ wadda a gaskiya ba bishara ba ce ko kaɗan. Tabbatacce waɗansu mutane suna birkitar da ku, suna kuma kofari su karkatar da bisharar Kiristi. ⁸ Amma ko mu, ko mala'ika daga sama ya yi wa'azin wata bishara dabam da wadda muka yi muku, bari yã zama la'ananne har abada! ⁹ Kamar yadda muka riga muka faɗa, haka yanzu ma ina kara cewa in wani yana muku wa'azin wata bishara dabam da wadda kuka karɗa, bari yã zama la'ananne har abada!

¹⁰ Za a ce, ina kofarin neman amincewar mutane ne, ko amincewa ta Allah? Ko kuwa ina kofarin faranta wa mutane zuciya ne? Da a ce har yanzu ina kofarin faranta wa mutane zuciya ne, ai, da ban zama bawan Kiristi ba.

Bulus kirayaye na Allah

¹¹ Ina so ku sani 'yan'uwa, cewa bisharar da nake wa'azi, ba mutum ne ya kago ta ba. ¹² Ban karɗe ta daga wurin wani mutum ba, ba a kuma koya mini ita ba, a maimako, na karɗe ta, ta wurin wahayi daga Yesu Kiristi ne.

¹³ Kun dai ji labarin rayuwata ta dã a cikin Yahudanci, yadda na tsananta wa ikkilisiyar Allah kwarai, na kuma yi kofarin hallaka ta. ¹⁴ Na ci gaba a cikin Yahudanci fiye da yawancin Yahudawan da suke tsarana, na kuma yi kwazo kwarai ga bin al'adun kakannina. ¹⁵ Amma sa'ad da Allah, wanda ya keɓe ni daga mahaifa* ya kira ni ta wurin alherinsa, ya kuma gamshe shi ¹⁶ yã bayyana Dansa a cikina, domin in yi wa'azinsa cikin Al'ummai. Ban nemi shawarar wani mutum ba. ¹⁷ Ban kuma tafi Urushalima domin in ga waɗanda suka riga ni zaman manzanni ba, sai dai na hanzarta na tafi kasar Arabiya, daga baya sai na koma Damaskus.

¹⁸ Bayan shekara uku, sai na haura zuwa Urushalima domin in sadu da Bitrus†, na kuwa zauna tare da shi kwana goma sha biyar. ¹⁹ Ban ga wani a ciki sauran manzanni ba, sai dai Yakub ɗan'uwan Ubangiji. ²⁰ Ina tabbatar muku a gaban Allah cewa abin da nake rubuta muku ba karya ba ne.

²¹ Daga baya sai na tafi Suriya da Silisiya. ²² Ikkilisiyoyin da suke cikin Kiristi da suke a Yahudiya ba su san ni ba tukuna. ²³ Sun dai sami labari ne kawai cewa, "Mutumin da dã yake tsananta mana yanzu yana wa'azin bangaskiyar da dã ya yi kofari yã hallaka." ²⁴ Sai suka yabi Allah saboda ni.

2

Manzanni sun karɗi Bulus

¹ Bayan shekara goma sha huɗu sai na sãke haurawa zuwa Urushalima, a wannan lokaci na tafi tare da Barnabas. Na kuma d'auki Titus muka tafi tare. ² Na tafi ne bisa ga wani wahayi. Da na kai can, sai na bayyana musu bisharar da nake wa'azi a cikin Al'ummai. Na yi haka a keɓance a gaban waɗanda suke shugabanni, don tsoro kada gudun da nake yi, ko kuwa na riga na yi, yã zama a banza. ³ Amma ko Titus ma da yake tare da ni, ba a ce dole sai ya yi kaciya ba, ko da yake shi mutumin Al'ummai ne.

* 1:15 Ko kuwa daga cikin mahaifiyata † 1:18 Girik Kefas

⁴ Wannan zancen kaciya ya taso domin waƙansu 'yan' uwan karyar sun shiga cikinmu domin su yi leƙe a kan 'yancin da muke da shi a cikin Kiristi Yesu, su kuma mai da mu bayi. ⁵ Ba mu kuwa ba su zarafi ba ko kaƙan, don gaskiyar bishara ta ci gaba da kasance tare da ku.

⁶ Game da waƙanda aka ƙauka a dā a kan su wani abu ne, ko wane ne su, duk ƙaya ne a wurina; gama Allah ba ya nuna bambanci, ina dai gaya muku waƙannan da suke wani abu ne a dā, ba su ƙara mini kome ba. ⁷ A maimakon haka, sun ga cewa an danƙa mini hakkin wa'azin bishara ga Al'ummai,* kamar yadda aka danƙa wa Bitrus ga Yahudawa.† ⁸ Gama Allah wanda ya yi aiki a cikin hidimar Bitrus a matsayin manzo ga Yahudawa, haka ma ya yi aiki a cikin hidimata a matsayin manzo ga Al'ummai. ⁹ Yakub, Bitrus da Yohanna waƙanda suke fitattun ginshikai, sun karɓe ni da Barnabas da hannu biyu biyu sa'ad da suka gane alherin da aka ba ni. Suka kuma yarda cewa ya kamata mu tafi wajen Al'ummai, su kuwa su tafi wajen Yahudawa. ¹⁰ Abin da dai suka roka shi ne ya kamata mu riƙa tuna da matalauta, abin nan da nake marmarin yi.

Bulus ya tsawata wa Bitrus

¹¹ Sa'ad da Bitrus ya zo Antiyok, na tsawata masa ido da ido don laifinsa a fili yake. ¹² Kafin waƙansu mutane su zo daga wurin Yakub, yakan ci abinci tare da Al'ummai. Amma da suka iso, sai ya fara janyewa, ya kuma ware kansa daga wajen Al'ummai domin yana tsoron waƙanda suke ƙungiyar masu kaciya. ¹³ Sauran Yahudawa suka haɗa kai da shi a munafuncinsa har Barnabas ma ya baude.

¹⁴ Da na ga cewa ba sa yin daidai da gaskiyar bishara, sai na ce wa Bitrus a gabansu duka, “Kai mutumin Yahuda ne, duk da haka kana rayuwa kamar Ba'al'umme ba kamar mutumin Yahuda ba. To, yaya aka yi, kana tilasta Al'ummai su bi al'adun Yahudawa?”

¹⁵ “Mu da muke Yahudawa ta wurin haihuwa ba Al'ummai masu zunubi ba, ¹⁶ mun san cewa mutum ba ya samun kuɓuta ta wurin kiyaye Doka, sai dai ta wurin bangaskiya cikin Kiristi Yesu. Saboda haka, mu ma, muka sa bangaskiyarmu cikin Kiristi Yesu don mu sami kuɓuta ta wurin bangaskiya cikin Kiristi ba ta wurin kiyaye Doka ba, domin ba wanda zai kuɓuta ta wurin bin Doka.

¹⁷ “In kuwa ya zama muna so mu sami zaman marasa laifi a gaban Allah ta wurin dogara ga Kiristi, sa'an nan an same mu mu kanmu ma masu zunubi ne, ashe, ko wannan zai nuna Kiristi yana ƙarfafa zunubi ke nan? A'a, ko kusa! ¹⁸ In na sāke gina abin da na rushe, na zama mai karyar Doka ke nan.

¹⁹ “Gama ta wurin Doka na mutu ga Doka saboda in rayu ga Allah. ²⁰ An gicciye ni tare da Kiristi. Yanzu ba ni ne nake raye ba, Kiristi ne yake raye a cikina. Rayuwar da nake yi a jiki, ina rayuwa ce ta wurin bangaskiya cikin Dan Allah, wanda ya ƙaunace ni ya kuma ba da kansa domina. ²¹ Ba na ajiyar alherin Allah a gefe, gama da a ce ana samun adalci ta wurin Doka, ai, da Kiristi ya mutu a banza ke nan!”

3

Bangaskiya ko kiyaye doka

¹ Ya ku Galatiyawa marasa azanci! Wa ya ruɗe ku? A idanunku aka bayyana Yesu Kiristi gicciyeyye a sarari. ² Zan so in san abu guda tak daga gare ku. Kun karɓi Ruhu ta wurin kiyaye Doka ne, ko kuwa ta wurin gaskata abin da kuka ji? ³ Ashe, rashin azancinku har ya kai ga haka? Bayan kun fara da Ruhu, a yanzu kuma da halin mutuntaka za ku ƙarasa? ⁴ Ashe, wahaloli dabam-dabam da kuka sha sun zama a banza ke nan? Haka zai yiwu kuwa? ⁵ Allah ya ba ku Ruhunsa yana kuma aikata ayyukan banmamaki a cikinku saboda kuna kiyaye Doka ne, ko kuwa domin kuna gaskatawa abin da kuka ji ne? ⁶ Ku dubi Ibrahim mana, “Ya gaskata Allah, aka kuwa lissafta wannan adalci ne a gare shi.”*

⁷ Ku sani fa, waƙannan waƙanda suka gaskata, 'ya'yan Ibrahim ne. ⁸ Nassi ya hanga cewa Allah zai kuɓutar da Al'ummai ta wurin bangaskiya, ya kuwa sanar wa Ibrahim wannan bisharar tun kafin lokaci yā yi cewa, “Dukan al'ummai za su sami albarka ta wurinka.”† ⁹ Saboda haka waƙanda suke da bangaskiya sun sami albarka tare da Ibrahim, mutumin bangaskiya.

¹⁰ Dukan waƙanda suka dogara ga kiyaye Doka la'anannu ne, gama a rubuce yake cewa, “La'ananne ne duk wanda bai ci gaba da yi dukan abubuwan da aka rubuta a Littafin Doka ba.”‡ ¹¹ A fili yake ba

* 2:7 Girik marasa kaciya † 2:7 Girik masu kaciya; haka ma a ayoyi 8 da kuma 9 * 3:6 Far 15.6 † 3:8 Far 12.3; Far 18.18; Far 22.18 ‡ 3:10 M Sh 27.26

wanda zai kuɓuta a gaban Allah ta wurin Doka, domin “Mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiya.”[§]
¹² Doka ba tã dangana ga bangaskiya ba; a maimakon haka, “Mutumin da ya aikata waɗannan abubuwa zai rayu ta wurinsu.”* ¹³ Kiristi ya fanshe mu daga la’anar Doka ta wurin zama la’ana saboda mu, gama a rubuce yake cewa, “La’ananne ne duk wanda aka rataye a kan itace.”† ¹⁴ Ya fanshe mu domin albarkar da aka yi wa Ibrahim yã zo ga Al’ummai, ta wurin Kiristi Yesu, domin ta wurin bangaskiya mu karɓi alkawarin Ruhu.

Doka da kuma alkawari

¹⁵ ‘Yan’uwa, bari in yi muku misali da rayuwarmu ta yau da kullum. Kamar dai yadda ba mai kawarwa ko yã kara wani abu cikin alkawarin da mutane suka kafa, haka yake a wannan batu. ¹⁶ Alkawaran nan fa ga Ibrahim ne aka faɗa da kuma wani zuriyarsa. Nassi bai ce, “da zuriyoyi ba” wanda ya nuna kamar mutane da yawa, amma “ga zuriyarka,”‡ wanda yake nufin mutum ɗaya, wanda shi ne Kiristi. ¹⁷ Abin da nake nufi shi ne, Dokar da aka shigar ita bayan shekaru 430, ba tã kawar da alkawarin da Allah ya yi tun dā ba. ¹⁸ Gama da a ce gādon yã dangana a kan doka ne, ai, da ba zai dangana a kan alkawari ba; amma Allah cikin alherinsa ya ba wa Ibrahim gādon ta wurin alkawari.

¹⁹ To, don me aka kawo Doka? An yi kari da Doka ne don fitowa da laifi fili har kafin na zuriyan nan ya zo, wanda aka yi wa alkawarin, an ba da doka ta wurin mala’iku ne, aka kuma danƙa ta a hannun matsakanci. ²⁰ Kuma akan bukaci wani a tsakani ne idan da mutum biyu ake zance, Allah kuwa ɗaya ne.

²¹ To, Dokar ce tana gāba da alkawaran Allah ke nan? Sam, ko kaɗan! Gama da a ce an ba da Dokar da tana iya ba da rai, tabbatacce, da sai a sami adalci ta wurin Doka. ²² Amma Nassi ya kulle kome a ƙarƙashin ikon zunubi, domin abin da aka yi alkawarin nan, da ake bayar ta wurin bangaskiya a cikin Yesu Kiristi, a ba da shi ga waɗanda suka gaskata.

‘Ya’yan Allah

²³ Kafin bangaskiyan nan tã zo, mun kasance a daure a kurkuku a ƙarƙashin Doka, a kulle sai da bangaskiyar da za tã zo ta bayyana. ²⁴ Ta haka aka sa Dokar ta zama jagorarmu zuwa ga Kiristi don mu sami kuɓuta ta wurin bangaskiya. ²⁵ Yanzu da bangaskiya ta zo, ba sauran zamanmu a ƙarƙashin Doka.

²⁶ Dukanku ‘ya’yan Allah ne ta wurin bangaskiya cikin Kiristi Yesu. ²⁷ Gama dukanku da aka yi muku baftisma cikin Kiristi, kuna sanye da Kiristi ke nan. ²⁸ Babu bambanci tsakanin mutumin Yahuda da mutumin Al’ummai, bawa da ‘yantacce, namiji da ta mace, gama dukanku ɗaya ne cikin Kiristi Yesu. ²⁹ In kuwa ku na Kiristi ne, to, ku zuriyar Ibrahim ne, magāda kuma bisa ga alkawarin nan.

4

¹ Abin da nake nufi shi ne, muddin magāji yana ɗan yaro ne tukuna, babu bambanci tsakaninsa da bawa, ko da yake shi ne da mallakar kome. ² Yana ƙarƙashin iyayen goyonsa da masu riƙon amana har yã zuwa cिकar lokacin da mahaifinsa ya sa. ³ Haka yake, sa’ad da muke ‘yan yara, mun kasance cikin bauta a ƙarƙashin ƙa’idodin duniya. ⁴ Amma da lokacin da aka tsara ya yi sosai, sai Allah ya aiki Ɗansa, haifaffe daga mace, haifaffe a ƙarƙashin Doka, ⁵ domin yã fanshi waɗanda suke a ƙarƙashin doka, saboda mu sami cikakken matsayin zaman ‘ya’ya. ⁶ Da yake ku ‘ya’ya ne, sai Allah ya aiko da Ruhun Ɗansa a cikin zukatanmu, Ruhun da yake kira, “Abba,* Uba.” ⁷ Saboda haka kai ba bawa ba ne kuma, kai ɗa ne; da yake kuwa kai ɗa ne, Allah ya mai da kai magāji.

Damuwar Bulus domin Galatiyawa

⁸ Dā da ba ku san Allah ba, ku bayi ne ga waɗanda a ainihi ba alloli ba ne. ⁹ Amma yanzu da kuka san Allah, ko kuma a ce Allah ya san ku, yaya kuke sãke komawa ga ƙa’idodin duniya marasa ƙarfi, abin tausayi kuma? Kuna so ku sãke komawa ga bautarsu ne? ¹⁰ Kuna kiyaye ranaku da watanni da lokuta da shekaru na musamman! ¹¹ Kai, kun ba ni tsoro, don ya zama kamar duk wahalar da na yi a kanku banza ne!

§ 3:11 Hab 2.4 * 3:12 Fir 18.5 † 3:13 M Sh 21.23 ‡ 3:16 Far 12.7; Far 13.15; Far 24.7 * 4:6 Arameyik na Mahaifi

¹² Ina rokonku 'yan'uwa, ku zama kamar ni, gama na zama kamar ku. Ba ku yi mini wani laifi ba. ¹³ Kun san rashin lafiyar da na yi, shi ne ya yi mini hanyar da na kawo muku bishara da farko. ¹⁴ Ko da yake ciwona gwaji ne gare ku, ba ku yi mini reni ko kyama ba. A maimakon haka, kuka karɓe ni sai ka ce mala'ikan Allah, kuma sai ka ce Kiristi Yesu kansa. ¹⁵ Me ya faru da dukan farin cikinku? Na tabbata, a lokacin, da mai yiwuwa ne da kun ciccire idanunku kun ba ni. ¹⁶ Yanzu na zama abokin gābanku don na faɗa muku gaskiya ke nan?

¹⁷ Waɗancan mutane suna neman su rinjaye ku da kwazo, amma ba da kyakkyawar aniya ba. Abin da suke so shi ne su raba ku da mu, saboda kwazonku yā koma gare su. ¹⁸ Yana da kyau ku kasance da irin wannan niyya idan da nufi mai kyau ne, ku kuma kasance a haka koyaushe ba sai ina tare da ku ba. ¹⁹ Ya ku 'ya'yana kaunatattu, ina sāke shan wahalar naƙudarku, har sai Kiristi ya kahu a cikinku. ²⁰ Da ma a ce ina tare da ku yanzu in canja muryata mana! Gama na damu kwarai saboda ku!

Saratu da Hagar

²¹ Ku gaya mini, ku da kuke so ku zauna a karkashin Doka, ba ku san abin da Doka ta ce ba ne? ²² Gama a rubuce yake cewa Ibrahim yana da 'ya'ya biyu maza, ɗaya ta wurin mace 'yar aikin gidansa, ɗaya kuma ta wurin ainihin matarsa. ²³ Dansa na wajen mace 'yar aikin gidansa ya zo bisa ga ka'idar jiki ne; amma ɗansa na wajen ainihin matarsa ya zo a sakamakon alkawarin ne.

²⁴ Za a iya ɗaukan waɗannan al'amura a matsayin misali, domin matan nan suna misalta alkawura biyu ne. Alkawari ɗaya daga Dutsen Sinai ne yana kuma haihuwar 'ya'yan da za su zama bayi. Hagar ke nan. ²⁵ Hagar tana a matsayin Dutsen Sinai a Arabiya tana kuma kwatancin birnin Urushalima na yanzu, gama ita baiwa ce tare da 'ya'yanta. ²⁶ Amma Urushalimar da take sama 'yantacciya ce, ita ce kuma mahaifiyarmu. ²⁷ Gama a rubuce yake cewa,

“Ki yi farin ciki, ya ke bakararriya,
wadda ba ta haihuwa
ki ɓarke da murna, ki kuma tā da murya,
ke da ba kya naƙuda;
domin da yawa ne 'ya'yan macen da aka yashe,
fiye da na mai miji.”†

²⁸ To, ku 'yan'uwa, ku 'ya'yan alkawari ne kamar Ishaku. ²⁹ A wancan lokaci, wannan ɗa wanda aka haifa ta wurin ka'idar jiki ya tsananta wa wanda aka haifa ta ikon Ruhu. Haka ma yake har yanzu. ³⁰ Amma me Nassi ya ce? Nassi ya ce, “Kori macen nan 'yar aikin gida da ɗanta don ɗan mace 'yar aikin gida ba zai taɓa raba gādo tare da ɗa na ainihin matarka ba.”‡ ³¹ Saboda haka, 'yan'uwa, mu ba 'ya'yan mace 'yar aikin gida ba ne, amma na ainihin matan gidan ne.

5

'Yanci cikin Kiristi

¹ Saboda 'yanci ne Kiristi ya 'yantar da mu. Sai ku tsaya daram, kada ku yarda ku sāke komawa karkashin nauyin bauta.

² Ku lura da kalmomina! Ni Bulus ina gaya muku cewa in kuka yarda aka yi muku kaciya, wannan ya nuna Kiristi ba shi da amfani a gare ku ba ko kaɗan. ³ Haka kuma ina kara sanar wa kowane mutumin da ya yarda aka yi masa kaciya cewa dole yā kiyaye dukan Doka. ⁴ Ku da kuke fokarin kuɓuta ta wurin Doka an raba ku da Kiristi ke nan; kuka kuma fāɗi daga alheri. ⁵ Amma ta wurin bangaskiya muna marmarin jira adalcin da muke bege ta wurin Ruhu. ⁶ Gama a cikin Kiristi Yesu, kaciya ko rashin kaciya ba su da wani amfani. Abin da kawai yake da amfani shi ne, bangaskiyar da take bayyana kanta ta wurin kauna.

⁷ Kun yi tsere mai kyau a dā. Wa ya shige gabanku ya hana ku bin gaskiya? ⁸ Wannan rarrashin da ake muku ba daga wanda ya kira ku ba ne. ⁹ “Dan yisti kaɗan ne yake gama dukan curin burodi.” ¹⁰ Ina da tabbaci cikin Ubangiji cewa ba za ku bi wani ra'ayi dabam ba. Wannan da yake rikita ku za a hukunta shi, ko shi wane ne. ¹¹ 'Yan'uwa, da a ce har yanzu ina wa'azin kaciya ne, to, me ya sa ake

† 4:27 Ish 54.1 ‡ 4:30 Far 21.10

tsananta mini har yanzu? In haka ne, ashe, an kawar da abin da yake sa tuntube game da gicciye ke nan. ¹² Da ma a ce masu tā da hankalinku dfin nan su yanke gabansu gaba dƴaya mana!

¹³ Ku 'yan'uwana, an kira ku ga zama 'yantattu. Amma kada ku yi amfani da 'yancinku don aikata ayyukan mutuntaka* a maimakon haka, ku yi hidimar juna da ƴauna. ¹⁴ Dukan doka an taƴaita a cikin umarni dƴaya ne cewa, "Ka ƴaunaci maƴwabcinka kamar kanka."† ¹⁵ In kun ci gaba da cizo, kuna kuma cin naman juna, ku yi hankali in ba haka ba za ku hallaka juna.

Rayuwa ta wurin Ruhu

¹⁶ Saboda haka ina ce muku, ku yi rayuwa ta wurin Ruhu, ba za ku kuwa gamsar da sha'awace-sha'awacen mutuntaka ba. ¹⁷ Gama mutuntaka yana son abin da Ruhu yake ƴi, Ruhu kuma yana son abin da mutuntaka yake ƴi. Waƴannan biyu kuwa gāba suke da juna, har ku kāsa yin abin da kuke so. ¹⁸ Amma in Ruhu ne yake bishe ku, ba ku a ƴarƴashin Doka ke nan.

¹⁹ Ayyukan mutuntaka kuwa a fili suke. Wato, fasikanci, ƴazanta da kuma lalata; ²⁰ bautar gumaka da sihiri; ƴiyayya, faƴa, kishi, fushi mai zafi, sonkai, tsattsaguwa, hamayya, ²¹ da ƴyashi; buguwa, shashanci, da ire-irensu. Na gargaƴe ku, yadda na yi a dā, cewa masu irin wannan rayuwa ba za su gāji mulkin Allah ba.

²² Amma amfanin da Ruhu yake bayar shi ne ƴauna, farin ciki, salama, haƴuri, kirki, nagarta, aminci, ²³ sauƴinkai, da kuma kamunkai. Ai, ba ruwan Doka da waƴannan abubuwa. ²⁴ Waƴanda suke na Kiristi Yesu, sun gicciye mutuntaka tare da abubuwan da mutum yake marmari da kuma sha'awace-sha'awacensa. ²⁵ Da yake muna rayuwa ta Ruhu ne, bari mu ci gaba da al'amuranmu ta wurin Ruhu. ²⁶ Kada mu zama masu girman kai, muna tsokana muna kuma jin kishin juna.

6

Yin alheri ga kowa

¹ 'Yan'uwa, in an kama wani yana cikin yin zunubi, ku da kuke masu ruhaniya ya kamata ku komo da shi a kan hanya a hankali. Amma ku lura da kanku, domin kada maimakon dawowa da dƴan'uwanku, ku ma ku fāƴi cikin jarraba. ² Ku dƴauki nawayar juna, a haka kuwa za ku cika dokar Kiristi. ³ In wani yana tsammani shi wani abu ne alhali kuwa shi ba kome ba, ruƴin kansa yake yi. ⁴ Kowa yā auna ayyukansa. A sa'an nan ne zai iya yin taƴama da kansa, ba tare da kwatanta kansa da wani ba, ⁵ gama kowa zai dƴauki kayansa. ⁶ Duk haka, wanda aka koya wa maganar Kiristi, bari yā raba abubuwan nan na alheri tare da wanda ya koyar da shi.

⁷ Kada a ruƴe ku. Ba a yi wa Allah ba'a. Mutum yakan girbe abin da ya shuka ne. ⁸ Wanda ya yi shuki don yā gamshi mutuntakarsa, daga wannan mutuntaka zai girbi hallaka. Wanda ya yi shuki domin yā gamshi Ruhu, daga Ruhu zai girbi rai madawwami. ⁹ Kada mu gaji da yin nagarta, gama a daidai lokaci za mu girbe amfani, in ba mu fid da zuciyar ba. ¹⁰ Saboda haka, in da hali, bari mu aikata nagarta ga dukan mutane, musamman ga waƴanda suke na iyalin masu bi.

Ba kaciya ba, sai dai sabuwar halitta

¹¹ Ku dubi irin manya-manyan harufan da na yi amfani da su yayinda nake rubuta muku da hannuna!

¹² Waƴanda suke son nuna bajinta a fili suna ƴoƴari su tilasta muku ku yi kaciya ne. Dalilin kaƴai da suke yin haka shi ne don gudu kada a tsananta musu saboda gicciyen Kiristi ne. ¹³ Kai, su masu kaciya ma ba su kiyaye Doka ba, duk da haka suna so a yi muku kaciya don su yi taƴama kan an yi muku kaciya. ¹⁴ Kada in taƴa yin taƴama ga kome sai dai a cikin gicciyen Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa aka gicciye duniya a gare ni, aka kuma gicciye ni ga duniya. ¹⁵ Kaciya ko rashin kaciya ba wani abu ba ne; abin da yake da amfani shi ne sabuwar halitta. ¹⁶ Salama da jinƴai su tabbata ga dukan waƴanda suke bin wannan ƴa'ida, har ma ga Isra'ila na Allah.

* 5:13 Ko kuwa na jiki; haka ma a ayoyi 16, 17, 19 da 24 † 5:14 Fir 19.18

¹⁷ A karshe, kada kowa yã kara damuna, gama ina d'auke da raunuka masu nuna ni bawan Ubangiji Yesu ne.

¹⁸ 'Yan'uwa! Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yã kasance tare da ruhunku. Amin.

Afisawa

¹ Bulus, wanda Allah ya zaɓa don yā zama manzon Kiristi Yesu,

Zuwa ga tsarkaka da suke a Afisa,* da kuma suke amintattu† cikin Kiristi Yesu.

² Alheri da salama daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku.

Albarkun ruhaniya a cikin Kiristi

³ Yabo ya tabbata ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ya kawo mana kowace albarka ta ruhaniya daga sama. ⁴ Gama ya zaɓe mu a cikin Kiristi tun dā can, kafin ma a halicci duniya don mu zama masu tsarki da kuma marasa aibi a gabansa. ⁵ A cikin kauna, ya‡ kaddara mu zama 'ya'yansa na riƙo ta wurin Kiristi Yesu, bisa ga nufinsa na alheri. ⁶ Ya yi haka don mu yabi Allah saboda alherin da ya yi mana saboda mu na kaunataccen Dansa ne. ⁷ A cikinsa muka sami fansa ta wurin jininsa, wato, yafewar zunubanmu. Kiristi ya yi wannan saboda yawan alherin Allah ⁸ wanda ya ba mu babu iyaka tare da dukan hikima da fahimta. ⁹ Allah ya yi abin da ya nufa, ya kuma sanar mana shirin asirin da ya riga ya shirya yā cika ta wurin Kiristi. ¹⁰ Nufinsa ke nan, idan lokaci ya cika, yā harhaɗa dukan abubuwa a karkashin ikon Kiristi, wato, dukan abubuwan da suke sama da abubuwan da suke kasa.

¹¹ A cikinsa ne kuma aka zaɓe mu mu sami gādo daga Allah,§ an kuwa kaddara mu ga haka bisa ga nufin wannan da yake zartar da dukan abubuwa yadda ya yi nufi yā yi. ¹² Manufar Allah ita ce cewa mu da muka fara sa bege a cikin Kiristi, mu yi zaman yabon ɗaukakar Allah. ¹³ An kuma haɗa ku a cikin Kiristi lokacin da kuka ji saƙon nan na gaskiya, wanda yake labari mai daɗi na cetonku. Da kuka ba da gaskiya, sai aka yi muku alamar shaida a cikinsa da Ruhu Mai Tsarki. ¹⁴ Ruhu Mai Tsarkin nan shi ne tabbacin da Allah ya yi na cewa zai ba mu kome da ya yi alkawari, har ya sa muka sani nan gaba Allah zai ceci waɗanda suke nasa. Wannan kuwa domin yabon ɗaukakarta ne.

Godiya da addu'a

¹⁵ Saboda haka, tun lokacin da na ji labarin bangaskiyarku cikin Ubangiji Yesu da kuma kaunar da kuke yi wa dukan mutanen Allah, ¹⁶ ban fasa yin godiya saboda ku ba, ina tuna da ku cikin addu'o'ina. ¹⁷ Ina ta roko cewa Allah na Ubangijinmu Yesu Kiristi, Uba Maɗaukaki, yā ba ku Ruhun hikima da na ganewa, domin ku san shi da kyau. ¹⁸ Ina kuma addu'a cewa zuciyarku tā waye don ku gane ko mene ne sa zuciyar nan da ya kira ku a kansa, ku kuma san darajar dukiyar nan wadda take ta mutanen Allah, wato, albarkunsa. ¹⁹ Ina addu'a ku san girman ikon Allah wanda ya wuce misali, wanda yake namu. Ikon da yake aiki a cikinmu, ɗaya ne da ikon nan ²⁰ da ya tā da Kiristi daga matattu, ya kuma sa ya zauna a hannun damansa a cikin mulkin samaniya. ²¹ Yanzu yana mulki a kan dukan masu sarauta, da masu iko, da masu ƙarfi, da kuma masu mulki. Yana mulkin kome a wannan duniya, zai kuma yi mulkin duniya mai zuwa. ²² Allah ya sa kome a karkashin ikonsa, ya kuma ba shi iko a kan kome don amfanin ikkilisiya. ²³ Kuma ikkilisiya ce jikinsa; ta kuma cika da Kiristi, wanda ya cika kome ta kowace hanya.

2

An raya ku a cikin Kiristi

¹ Ku kam, a dā ku matattu ne saboda laifofinku da kuma zunubanku. ² Kun yi rayuwa kamar yadda sauran mutanen duniya suke yi, cike da zunubi, kuna biyayya ga sarki masu ikon sarari sama, wato, ruhun nan da yanzu yake aiki a cikin masu ƙin biyayya ga Allah. ³ Dukanmu a dā mun yi irin rayuwan nan a cikinsu, muna bin kwaɗayi da sha'awace-sha'awacen jikunanmu da tunaninmu. Kamar sauran

* 1:1 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā ba su da a Afisa. † 1:1 Ko kuwa masu bi waɗanda ‡ 1:5 Ko kuwa gani cikin kauna. § 1:11 Ko kuwa mun zama abin gādon Allah

mutane, mun cancanci fushin Allah. ⁴ Amma saboda yawan kaunar da yake mana, Allah, wanda yake mai yawan jinkai, ⁵ ya ba mu rai sa'ad da ya tashe Kiristi daga matattu. Ta wurin alherin Allah ne aka cece ku. ⁶ Allah ya tashe mu tare da Kiristi, ya kuma ba mu wurin zama tare da shi a cikin mulkin samaniya. ⁷ Allah ya yi haka domin a tsararraki masu zuwa ya nuna yalwar alherinsa da ya wuce misali, an bayyana alherinsa da ya yi mana ta wurin Kiristi Yesu. ⁸ Allah ya cece ku ta wurin alheri sa'ad da kuka ba da gaskiya. Wannan kuwa ba yinku ba ne, kyauta ce daga Allah. ⁹ Ba kuwa saboda aikin lada ba, don kada wani ya daga kai. ¹⁰ Ai, mu aikinsa ne, an sake halittarmu a cikin Kiristi Yesu musamman domin mu yi kyawawan ayyuka, waƙanda Allah ya tanadar mana tun da fari, mu yi.

An sulhunta Yahudawa da al'ummai su zama ƙaya ta wurin Kiristi

¹¹ Saboda haka, ku tuna dā ku Al'ummai ne bisa ga haihuwa, waƙanda kuma ake kira masu “kaciya” sukan kira ku “marasa kaciya” (ga shi kuwa, kacyar nan ta jiki ce, wadda ake yi da hannu). ¹² Ku kuma tuna a lokacin ba ku san Kiristi ba. A ware kuke daga mutanen Isra'ila, ba ku kuma da dangantaka da alkawaran da Allah ya yi da su. Kun yi zama a duniyan nan babu bege kuma babu Allah. ¹³ Amma yanzu a cikin Kiristi Yesu, ku da dā kuke can da nesa an kawo ku kusa ta wurin jinin Kiristi.

¹⁴ Gama shi kansa shi ne salamarmu, shi ne ya kawo ƙungiyoyi biyu suka zama ƙaya, ya kuma rushe katangan nan ta ƙiyayya wadda ta raba mu. ¹⁵ Kiristi ya ba da jikinsa don ya kawar da doka da dukan umarnanta da kuma ƙa'idodinta. Ya yi haka domin ya halicci sabuwar zuriya daga zuriyoyin nan biyu. Ta haka kuma ya kawo salama tsakaninsu. ¹⁶ A kan gicciye, Kiristi ya kawar da ƙiyayyar da take tsakaninmu da juna. Ya kuma kawo sulhu tsakaninmu da Allah. ¹⁷ Ya zo ya yi muku wa'azin salama; ku da kuke nesa da shi, ya kuma yi wa waƙanda suke kusa. ¹⁸ Gama ta wurinsa dukanmu za mu iya zuwa gun Uba ta wurin Ruhu guda.

¹⁹ Don haka, yanzu ku ba baƙi ba ne, ku kuma ba bare ba ne. Ku 'yan ƙasa ne tare da mutanen Allah, iyalin gidan Allah kuma. ²⁰ Ku gini ne wanda manzanni da annabawa suke tushensa, Kiristi kuma shi ne dutse mafi muhimmanci na ginin. ²¹ Ta wurinsa ne dukan ginin yake a haƙe, shi ne kuma yake sa ginin ya yi girma, ya zama haikali mai tsarki domin Ubangiji. ²² Ku ma sashe ne na wannan ginin da Kiristi ya yi inda Allah yake zaune ta wurin Ruhunsa.

3

Kyakkyawan shirin Allah domin al'ummai

¹ Saboda haka, ni Bulus, na zama ƙan kurkuku na Kiristi Yesu saboda ku Al'ummai.

² Na tabbata kun ji labarin hidimar alheri na musamman da Allah ya ba ni dominku. ³ Wannan wasiƙa za ta faɗa muku kaƙan game da yadda Allah ya bayyana mini shirinsa na asiri. ⁴ A yayinda kuke karanta wannan, za ku gane abin da na sani game da wannan shirin Kiristi. ⁵ Ba a sanar da wannan asiri wa wani a sauran zamanai ba, amma a yanzu an bayyana shi ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzanninsa da annabawansa. ⁶ Asirin nan kuwa shi ne cewa ta wurin bishara, Al'ummai sun zama waƙanda za su yi gādo tare da Isra'ila, sun zama gaɓoɓin jiki ƙaya, abokan tarayya kuma ga alkawaran nan a cikin Kiristi Yesu.

⁷ Na zama bawan wannan bishara ta wurin baiwar alherin Allah da aka yi mini ta wurin ikonsa da yake aiki a cikina. ⁸ Ko da yake ni ba kome ba ne a cikin dukan mutanen Ubangiji, aka ba ni wannan baiwa mai daraja don in faɗa wa Al'ummai cewa saboda Kiristi akwai albarkun da suka wuce gaban misali. ⁹ An zaɓe ni in bayyana wa dukan mutane shirin asirin nan wanda Allah, mahaliccin kome, ya ɓoye shekara da shekaru. ¹⁰ Nufinsa shi ne, yanzu, ta wurin ikkilisiya, a sanar da hikima iri dabam-dabam na Allah ga masu mulki, da masu iko a samaniya. ¹¹ Wannan shi ne madawwamin shirinsa, kuma an aikata shi ta wurin Kiristi Yesu Ubangijinmu. ¹² A cikinsa, kuma ta wurin bangaskiya a cikinsa ne muke da ƙarfin halin zuwa kusa da Allah gabagadi. ¹³ Don haka, ina roƙonku kada ku fid da zuciya saboda abin da ake yi mini a nan. Ai, saboda ku ne nake shan wahalolin nan, wannan kuwa ƙaukakarku ce.

Addu'a saboda Afisawa

¹⁴ Saboda wannan ne nake a durkushe a gaban Uba, ¹⁵ wanda ya ba wa kowane iyali a sama da ƙasa suna. ¹⁶ Ina addu'a cewa daga yalwar ƙaukakarsa zai ƙarfafa ku da iko daga ciki ta wurin Ruhunsa.

¹⁷ Ina addu'a domin Kiristi yā zauna a cikin zukatanku ta wurin bangaskiya. Ina kuma addu'a saboda ku da kuka kahu sosai cikin kauna, ¹⁸ don ku sami iko, tare da dukan tsarkaka, ku fahimci faɗi, tsawo, da kuma zurfin kaunar Kiristi take. ¹⁹ Ku kuma san wannan kauna wadda ta fi gaban sani, domin a cika ku da dukan cika Allah.

²⁰ Bari ɗaukaka ta tabbata a gare shi shi wanda yake da ikon yin aiki a cikinmu, yana kuma aikata abubuwa fiye da dukan abin da muke roko, ko muke tunani. ²¹ Bari ɗaukaka ta tabbata a gare shi a cikin ikkilisiya da kuma a cikin Kiristi Yesu, har yā zuwa dukan zamanai, har abada abadin! Amin.

4

Tarayya a cikin jikin Kiristi

¹ A matsayina na ɗan kurkuku saboda Ubangiji, ina rokonku ku yi rayuwar da ta dace da kiran da aka yi muku. ² Kullum ku kasance masu sauƙinkai da kuma hankali; ku zama masu haƙuri, kuna jimrewa da juna cikin kauna. ³ Ku yi koƙari sosai ku kiyaye zaman ɗayan nan da Ruhu ya ba ku, ku yi haka ta wurin zaman lafiya da juna. ⁴ Dukanku jiki ɗaya ne, kuna kuma da Ruhu guda. An ba ku bege guda sa'ad da aka kira ku. ⁵ Ubangiji ɗaya, bangaskiya ɗaya, baftisma kuma ɗaya, ⁶ Allah ɗaya Uban duka, wanda yake a bisa duka, ta wurin duka, a cikin duka kuma.

⁷ Amma ga kowannenmu an ba da alheri bisa ga yadda Kiristi ya rarraba. ⁸ Shi ya sa aka* ce, "Sa'ad da ya hau sama, ya bi da kamammu kamar tawagarsa ya kuma ba da baye-baye ga mutane."†

⁹ (Me ake nufin da "ya hau," in ba cewa dā ya sauka can ƙarƙashin ƙasa ba? ¹⁰ Shi wannan da ya sauka ɗin, shi ne kuma ya hau zuwa can sama, kai, gaba da sammai, don mulkinsa yā cika duniya gaba ɗaya.) ¹¹ Saboda haka Kiristi kansa ya ba wa waɗansu baiwa su zama manzanni, waɗansu su zama annabawa, waɗansu su zama masu wa'azi, waɗansu kuma su zama fastoci, da kuma malamai. ¹² Ya yi haka don yā shirya mutanensa saboda ayyukan hidima, don a gina jikin Kiristi. ¹³ Wannan zai ci gaba har sai mun zama ɗaya a cikin bangaskiya da kuma ta wurin fahimtarmu na Ɗan Allah. Sa'an nan za mu zama balagaggu, kamar yadda Kiristi yake, mu kuma zama gaba ɗaya cikakku kamar sa.

¹⁴ An yi wannan kuwa don kada mu koma zama kamar yara, muna ta canja zukanmu game da abin da muka gaskata don kawai wani ya faɗa mana wani abu dabam, ko domin wani ya yi wayo ya ruɗe mu, ya sa ƙarya ta zama kamar gaskiya. ¹⁵ Ya kamata kullum kauna tā sa mu faɗa gaskiya. Ta haka za mu yi girma a kowace hanya, mu kuma zama kamar Kiristi, wanda yake kan ¹⁶ dukan jiki. Shi ne ya haɗe jiki duka, ya kuma sa dukan gaɓoɓin jiki suna aiki daidai, yayinda kowace gaba take aikinta cikin kauna.

Yin rayuwa kamar 'ya'yan haske

¹⁷ To, ina dai faɗa muku, ina kuma nace faɗa muku a cikin Ubangiji, cewa kada ku ci gaba da yin rayuwa kamar yadda Al'ummai suke yi, masu banzan tunani. ¹⁸ Suna a cikin duhu a fahimtarsu, kuma a rabe suke daga ran Allah saboda jahilcin da yake cikinsu ta dalilin taurarewar zukatansu. ¹⁹ Ba sa damu da wani abu ko mai kyau ko marar kyau. Rayukansu sun cika da kowace irin ƙazanta da haɗama.

²⁰ Amma ba abin da aka koya muku ke nan ba sa'ad da kuka zo ga sanin Kiristi. ²¹ Da yake kun ji duka game da shi, kuka kuma koyi gaskiyar da take cikin Yesu, ²² sai ku tuɓe tsohon mutumin nan naku da kuma rayuwarku ta dā, wadda take lalacewa saboda sha'awace-sha'awacen da suke ruɗe ku. ²³ A maimakon haka, bari Ruhu yā sabunta tunaninku da kuma halayenku. ²⁴ Ku sanya sabon halin nan da aka halitta bisa ga kamannin Allah, halin nan kuwa, yā bayyana cikin adalci, da zaman tsarki.

²⁵ Saboda haka dole kowannenku yā bar yin ƙarya, yā kuma riƙa faɗa wa maƙwabcinsa gaskiya, gama dukanmu gaɓoɓi jiki ɗaya ne. ²⁶ "Cikin fushinku kada ku yi zunubi."‡ Kada ku bar rana ta faɗi kuna fushi, ²⁷ kada kuma ku ba wa Iblis dama. ²⁸ Duk wanda yake sata, sai yā daina sata, dole kuma yā yi aiki, yā yi wani abu mai amfani da hannuwansa, don yā sami abin da zai iya raba da masu bukata.

²⁹ Kada wata ƙazamar magana ta fita daga bakunanku, sai dai abin da yake da amfani don gina waɗansu bisa ga bukatansu. Ta haka maganarku za tā zama da amfani ga masu jinta. ³⁰ Kada kuma

* 4:8 Ko kuwa Allah † 4:8 Zab 68.18 ‡ 4:26 Zab 4.4

ku ɓata wa Ruhu Mai Tsarki na Allah rai, wanda da shi aka hatimce ku da shi don ranar fansa. ³¹ Ku rabu da kowane irin ɗacin rai, haushi da hasala, faɗa da ɓata suna, ku rabu da kowace irin keta. ³² Ku yi alheri, ku kuma ji tausayin juna, kuna gafarta wa juna, kamar yadda a cikin Kiristi, Allah ya gafarta muku.

5

¹ Ku zama masu koyi da Allah, kamar ƙaunatattun 'ya'ya, ² ku kuma yi rayuwar ƙauna, kamar yadda Kiristi ya ƙaunace mu, har ya ba da kansa dominmu a matsayin sadaka mai ƙanshi da kuma hadaya ga Allah.

³ Kada a ma ambaci fasikanci, da kowane irin aikin lalata, ko kwaɗayi a tsakaninku, domin bai dace da mutane masu tsarki na Allah ba. ⁴ Haka ma bai kamata a sami datti, ƙazamar magana, ko zancen banza a cikinku ba, domin ba su dace ba, a maimakon haka sai ku yi ta yin godiya. ⁵ Ku dai tabbata, ba wani mai fasikanci, ko mai aikin lalata, ko mai kwaɗayin (wanda shi da mai bautar gumaka ɗaya ne), da yake da gādo a mulkin Kiristi da na Allah. ⁶ Kada wani yā ruɗe ku da kalmomin wofi, gama saboda waɗannan abubuwa ne fushin Allah yake zuwa a kan marasa biyayya. ⁷ Saboda haka kada ku haɗa kai da su.

⁸ Gama a dā zukatanku sun cika da duhu, amma yanzu ku haske ne a cikin Ubangiji. Ku yi rayuwa kamar 'ya'yan haske ⁹ (domin amfanin haske ya ƙunshi nagarta, adalci, da kuma gaskiya) ¹⁰ ku nemi abin da zai gamshi Ubangiji. ¹¹ Ku yi nesa da ayyukan duhun da mutane suke yi, a maimakon haka, ku tona su. ¹² Gama abin kunya ne a ma faɗi abubuwan da marasa biyayya suke yi a ɓoye. ¹³ Duk abin da aka kawo a gaban haske ana iya ganinsa, kuma duk abin da aka haskaka yakan zama haske. ¹⁴ Shi ya sa aka ce,

“Ka farka, ya kai mai barci,
ka tashi daga matattu,
Kiristi kuwa zai haskaka ka.”

¹⁵ Sai ku yi hankali sosai da yadda kuke rayuwa, kada ku zama kamar marasa hikima, sai dai kamar masu hikima. ¹⁶ Ku kuma yi matuƙar amfani da kowane zarafi, don kwanakin nan mugaye ne. ¹⁷ Saboda haka kada ku zama wawaye, sai dai ku fahimci ko mene ne nufin Ubangiji. ¹⁸ Kada ku bugu da ruwan inabi, wanda yake kai ga lalaci. A maimako haka, ku cika da Ruhu. ¹⁹ Ku yi zance da juna cikin zabura, da waƙoƙi, da kuma waƙoƙin ruhaniya. Ku rera, ku kuma yi kiɗe-kiɗe a zuciyarku ga Ubangiji. ²⁰ Kullum ku dinga yin amfani da sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi, kuna gode wa Allah Uba a kome.

Mata da maza

²¹ Ku yi biyayya da juna saboda bangirmar da kuke nuna wa Kiristi.

²² Matan aure, ku yi biyayya ga mazanku, kamar ga Ubangiji ne kuke yi. ²³ Gama miji shi ne kan mace, yadda Kiristi yake kai da kuma Mai Ceton ikkilisiya, wadda take jikinsa. ²⁴ To, kamar yadda ikkilisiya take biyayya ga Kiristi, haka ma ya kamata mata su yi biyayya ga mazansu cikin kome.

²⁵ Maza, ku ƙaunaci matanku, kamar yadda Kiristi ya ƙaunaci ikkilisiya, ya kuma ba da kansa dominta. ²⁶ Ya mai da ikkilisiya ta zama mai tsarki ta wurin ikon maganarsa, ya kuma tsabtacce ta ta wurin wanke ta da ruwa. ²⁷ Kiristi ya yi haka don yā miƙa wa kansa ikkilisiya mai ɗaukaka da kuma mai tsarki, marar aibi, marar tabo, da kuma marar lahani. ²⁸ Don haka, dole maza su ƙaunaci matansu kamar yadda suke ƙaunar jikunansu. Wanda yake ƙaunar matarsa, yana ƙaunar kansa ne. ²⁹ Gama ba wanda ya taɓa ƙin jikinsa, sai dai yā ciyar da shi, yā kuma kula da shi, kamar yadda Kiristi yake yi wa ikkilisiya, ³⁰ gama mu gaɓoɓin jikinsa ne. ³¹ “Saboda haka mutum yakan bar mahaifinsa da mahaifyarsa, yā manne wa matarsa, su biyun su zama jiki ɗaya.”* ³² Wannan babban asiri ne, amma na ɗauke shi a matsayin kwatanci ne na Kiristi da ikkilisiya. ³³ Duk da haka, dole kowannenkun yā ƙaunaci matarsa kamar yadda yake ƙaunar kansa, kuma dole matar tā yi biyayya ga mijinta.

6

'Ya'ya da iyaye

* 5:31 Far 2.24

¹ Ku 'ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku, gama ku na Ubangiji, abin da ya dace ku yi ke nan. ² Doka ta farko wadda aka haɗa da alkawari ita ce, "Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, ³ don ka zauna lafiya, ka kuma yi tsawon rai a duniya."*

⁴ Ku kuma iyaye, kada ku tsokane 'ya'yanku. Ku yi musu reno mai kyau. Ku koyar da su, ku kuma gargaɗe su game da Ubangiji.

Bayi da iyayengiji

⁵ Ku bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya. Ku nuna musu halin bangirma, kuna kuma yin musu biyayya cikin dukan abu, da zuciya ɗaya kamar ga Kiristi kuke yi. ⁶ Ku yi aiki sosai, ba don kawai ku gamshe su sa'ad da suke kallonku ba. Da yake ku bayin Kiristi ne, ku aikata nufin Allah da dukan zuciyarku. ⁷ Ku yi aikinku da kyakkyawar niyya, sai ka ce ga Ubangiji kuke yi, ba mutane ba. ⁸ Gama kun san cewa Ubangiji zai ba da lada ga kowa gwargwadon kowane aiki nagarin da ya yi, ko shi bawa ne, ko 'yantacce.

⁹ Ku kuma masu bayi, dole ku bi da bayinku da kyau. Ku daina ba su tsoro. Ku tuna, ku da su, Maigida ɗaya kuke da shi a sama, kuma ba ya nuna bambanci.

Kayan yaƙi na Allah

¹⁰ A ƙarshe, bari ƙarfin ikon Ubangiji yā ba ku ƙarfi. ¹¹ Ku yafa dukan kayan yaƙin da Allah yake bayarwa, don ku iya ƙāre kanku daga dabarun Shaiɗan. ¹² Gama ba da mutane da suke nama da jini ne muke yaƙi ba. Muna yaƙi ne da ikoki, da hukumomi, da masu mulkin duhu, da kuma a ikoƙin da suke cikin a sararin sama. ¹³ Saboda haka sai ku yafa dukan kayan yaƙi na Allah, domin sa'ad da ranar mugun nan ta zo, ku iya yin tsayin daka, bayan kuma kuka gama kome, ku dāge. ¹⁴ Saboda haka fa ku dāge, ku sa gaskiya tā zama ɗamararku, adalci yā zama sulkenku, ¹⁵ shirin kai bisharar salama yā zama kamar takalmi a ƙafafunku. ¹⁶ Ban da waɗannan kuma, ku ɗauki garkuwar bangaskiya, wadda za ku iya kashe dukan kibiyoyin wutar Mugun nan da ita. ¹⁷ Ku kuma ɗauki hular kwano na ceto, da takobin Ruhu, wato, Maganar Allah.

¹⁸ A koyaushe ku kasance kuna addu'a da roko ta wurin ikon Ruhu ba fasawa. A kan wannan manufa ku zauna a faɗaƙe da matuƙar naci, kuna yin wa dukan mutanen Ubangiji addu'a. ¹⁹ Ku kuma yi addu'a domina, don duk sa'ad da na buɗe bakina, in sami kalmomi babu tsoro, don in sanar da asirin bishara, ²⁰ wadda nake jakadanta cikin sarƙoƙi. Ku yi addu'a don in iya yin shelarta babu tsoro, yadda ya kamata in yi.

Gaisuwar ƙarshe

²¹ Tikikus, ƙaunataccen ɗan'uwa da kuma amintaccen bawa cikin Ubangiji, zai faɗa muku kome, domin ku ma ku san yadda nake, da kuma abin da nake yi. ²² Na aike shi gare ku musamman don wannan, domin ku san yadda muke, yā kuma ƙarfafa ku.

²³ 'Yan'uwa, salama tare da ƙauna da kuma bangaskiya daga Allah Uba da Ubangiji Yesu Kiristi su kasance tare da ku.

²⁴ Alheri yā tabbata ga dukan masu ƙaunar Ubangiji Yesu Kiristi da ƙauna marar ƙarewa.

* 6:3 M Sh 5.16

Filibbiyawa

¹ Bulus da Timoti, bayin Kiristi Yesu,

Zuwa ga dukan tsarkaka cikin Kiristi Yesu a Filibbi, tare da masu kula da Ikkilisiya* da kuma masu hidima.

² Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare ku.

Godiya da addu'a

³ Ina gode wa Allahna a kowane lokacin da na tuna da ku. ⁴ A cikin dukan addu'o'ina dominku duka, nakan yi addu'a da farin ciki kullum ⁵ saboda tarayyarku a cikin bishara daga ranar farko har ya zuwa yanzu, ⁶ da tabbacin cewa wanda ya fara kyakkyawan aikin nan a cikinku, zai kai shi ga kammalawa har ya zuwa ranar Kiristi Yesu.

⁷ Daidai ne in yi wannan tunani game da dukanku, da yake kuna a zuciyata; domin ko ina daure cikin sarƙoƙi ko ina kare bishara ina kuma tabbatar da ita, dukanku kuna tarayya cikin alherin Allah tare da ni. ⁸ Allah shi ne shaidata, ya san yadda nake kaunarku duka da kaunar Kiristi Yesu.

⁹ Addu'ata ita ce kaunarku ta yi ta cin gaba da karuwa cikin sani da kuma zurfin ganewa, ¹⁰ don ku iya rarrabe abin da yake mafi kyau, ku kuma zama da tsarki, marasa aibi har ya zuwa ranar Kiristi, ¹¹ cikakku da sakamakon aikin adalci da yake zuwa ta wurin Yesu Kiristi, zuwa ga daukakar Allah da kuma yabonsa.

Sarƙoƙin Bulus sun sa ci gaban bishara

¹² To, ina so ku sani 'yan'uwa, cewa abin da ya faru da ni ya sa cin gaban bishara. ¹³ Ta haka, ya zama sananne ga dukan masu gadin fada† da kuma ga kowa cewa an daure ni da sarƙoƙi saboda Kiristi. ¹⁴ Saboda sarƙoƙina, yawancin 'yan'uwa cikin Ubangiji sun sami karfafawa su yi maganar Allah gabagadi da kuma babu tsoro.

¹⁵ Gaskiya ce cewa waƙansu suna yin wa'azin Kiristi saboda kishi da neman faɗa, amma waƙansu da nufi mai kyau suke yi. ¹⁶ Na biye suna yin haka cikin kauna, da sanin cewa an sa ni a nan ne domin kariyar bishara. ¹⁷ Na farin dai suna wa'azin Kiristi da sonkai ne, ba da zuciyar ɗaya ba, a sonsu, su wahalar da ni a cikin sarƙoƙi.‡ ¹⁸ Me kuma? Ta ko yaya dai, ko da gangan, ko da gaske, ana shelar Kiristi. Domin wannan kuwa ina farin ciki.

I, zan kuwa ci gaba da farin ciki, ¹⁹ gama na san cewa ta wurin addu'o'inku da kuma taimako daga Ruhun Yesu Kiristi, abin da ya same ni zai zama sanadin kuɓutata. ²⁰ Ina saurara da marmari da kuma bege cewa ba zan taɓa shan kunya ba, sai dai zan sami issashen farfin hali yanzu kamar kullum, za a daukaka Kiristi a jikina, ko ta wurin rayuwa ko kuma ta wurin mutuwa. ²¹ Gama a gare ni, rai Kiristi ne, mutuwa kuma riba ce. ²² In zan ci gaba da rayuwa a cikin jiki, wannan zai zama aiki mai amfani a gare ni. Duk da haka me zan zaɓa? Ban sani ba! ²³ Na rasa wanda zan zaɓa cikin biyun nan. Ina sha'awa in yi kaura in zauna tare da Kiristi, wannan kuwa ya fi kyau nesa ba kusa ba; ²⁴ amma ya fi muku muhimmanci in rayu cikin jiki. ²⁵ Na tabbata haka ne, na kuwa san zan wanzu in zauna tare da ku duka, domin ku ci gaba, bangaskiyarku tana sa ku farin ciki, ²⁶ domin ta wurin kasancewata tare da ku, farin cikinku cikin Kiristi Yesu zai cika sosai ta dalilina.

Rayuwar da ta dace da bishara

²⁷ Kome ya faru, ku yi zaman da ya cancanci bisharar Kiristi. Ta haka, ko na zo na gan ku, ko ban zo ba, in ji labari cewa kun tsaya da farfi a cikin ruhu ɗaya, kuna fama kamar mutum ɗaya saboda bangaskiyar bishara ²⁸ ba tare da kun ji tsoron waƙanda suke gaɓa da ku ta kowace hanya ba. Wannan

* 1:1 A al'adance su bishob † 1:13 Ko kuwa dukan fada ‡ 1:17 Waƙansu rubuce-rubucen hannun da ba su daɗe ba suna da aya 17 kafin aya 16.

alama ce a gare su cewa za a hallaka su, amma a gare ku za a cece ku, wannan tabbacin kuwa daga wurin Allah ne. ²⁹ Gama an ba ku zarafi a madadin Kiristi cewa ba gaskatawa da shi kaƙai ba kuka yi ba, har ma ku sha wahala dominsa, ³⁰ da yake kuna shan faman da kuka gan na sha, kuna kuma jin cewa har yanzu ina sha.

2

Koyi tawali'un Kiristi

¹ In kuna da wata ƙarfafawa daga tarayya da Kiristi, in da wata ta'aziyya daga ƙaunarsa, in da wani zumunci da Ruhu, in da juyayi da tausayi, ² to, sai ku sa farin cikina yā zama cikakke ta wurin kasance da hali ɗaya, kuna ƙauna ɗaya, kuna zama ɗaya cikin ruhu da kuma manufa. ³ Kada ku yi kome da sonkai ko girman kai, sai dai cikin tawali'u, ku ɗauki waɗansu sun fi ku. ⁴ Bai kamata kowannenku yā kula da sha'anin kansa kawai ba, sai dai yā kula da sha'anin waɗansu ma.

⁵ A cikin dangantakarku da juna, ya kamata halayenku su zama kamar na Kiristi Yesu.

⁶ Wanda, ko da yake cikin ainihin surar Allah yake,

bai mai da daidaitakansa nan da Allah wani abin rikewa kam-kam ba,

⁷ amma ya mai da kansa ba kome ba,

yana ɗaukan ainihin surar bawa,

aka yi shi cikin siffar mutum.

⁸ Aka kuma same shi a kamannin mutum,

ya ƙasƙantar da kansa

ya kuma zama mai biyayya wadda ta kai shi har mutuwa,

mutuwar ma ta gicciye!

⁹ Saboda haka Allah ya ɗaukaka shi zuwa mafificin wuri

ya kuma ba shi sunan da ya fi dukan sunaye,

¹⁰ don a sunan Yesu kowace gwiwa za tā durkusa,

a sama da a ƙasa da kuma a ƙarƙashin ƙasa,

¹¹ kowane harshe kuma yā furta cewa Yesu Kiristi Ubangiji ne,

don ɗaukakar Allah Uba.

Haskaka kamar taurari

¹² Saboda haka, ya abokaina ƙaunatattu, kamar yadda kullum kuke biyayya ba kawai sa'ad da ina nan ba, amma yanzu da ba na nan tare da ku, ku ci gaba da yin ayyukan cetonku da tsoro da kuma rawan jiki, ¹³ gama Allah ne yake aiki a cikinku, don ku nufa ku kuma aikata bisa ga nufinsa mai kyau.

¹⁴ Ku yi kome ba tare da gunaguni ko gardama ba, ¹⁵ don ku zama marasa abin zargi, sahihai 'ya'yan Allah, waɗanda ba su da laifi, a zamanin mutane karkatattu, kangararru, waɗanda kuke haskakawa a cikinsu kamar fitilu a duniya ¹⁶ kuna kuwa cin gaba da riƙe maganar rai domin in yi taƙama a ranar Kiristi cewa ban yi gudu ko fama a banza ba. ¹⁷ Amma ko da ana tsiyaye jinina kamar hadaya ta sha a kan hadaya da kuma hidimar da take fitowa daga bangaskiyarku, ina murna ina kuma farin ciki da ku duka. ¹⁸ Haka ma ya kamata ku yi murna ku kuma yi farin ciki tare da ni.

Timoti da Afaforiditus

¹⁹ Ina sa rai a cikin Ubangiji Yesu cewa zan aika da Timoti zuwa gare ku ba da daɗewa ba, don ni ma in ji daɗi sa'ad da na ji labarinku. ²⁰ Ba ni da wani kamar sa, wanda yake da ainihin sha'awa a zaman lafiyarku. ²¹ Gama kowa yana lura da al'amuran kansa ne kawai, ba na Kiristi Yesu ba. ²² Amma, ai, kun san darajar Timoti yadda muka yi bautar bishara tare, kamar ɗa da mahaifinsa. ²³ Saboda haka, ina sa rai, in aike shi da zarar na ga yadda abubuwa suke a nan. ²⁴ Ni kuma ina da tabbaci a cikin Ubangiji cewa zan zo ba da daɗewa ba.

²⁵ Amma ina gani ya dace in aika da Afaforiditus, ɗan'uwana, abokin aikina da kuma abokin famana, wanda kuma yake ɗan saƙonku, wanda kuka aika domin yā biya mini bukatuna. ²⁶ Gama yana marmarin ganinku duka ya kuma damu domin kun ji cewa ya yi rashin lafiya. ²⁷ Ba shakka ya yi rashin lafiya, har ya kusa mutuwa. Amma Allah ya nuna masa jinkai, ba shi kaƙai ba amma har da ni

ma, don yā rage mini bakin ciki kan bakin ciki. ²⁸ Saboda haka na yi niyya kwarai in aike shi wurinku, don sa'ad da kuka sāke ganinsa za ku yi murna, ni kuma in rage damuwa. ²⁹ Ku marabce shi cikin Ubangiji da farin ciki mai yawa, ku kuma girmama mutane irinsa, ³⁰ domin ya kusa yā mutu saboda aikin Kiristi, ya yi kasai da ransa don yā cikasa taimakon da ba ku iya yi mini ba.

3

Ban da dogara a jiki

¹ A farshe, 'yan'uwana, ku yi farin ciki a cikin Ubangiji! Ba abin damuwa ba ne a gare ni in sāke rubuta muku irin waƙannan abubuwa, domin lafiyarku ne. ² Ku yi hankali da waƙancan karnuka, waƙancan mutane masu aikata mugunta, waƙancan masu yankan jiki. ³ Gama mu ne masu kaciya, mu da muke yi sujada ta wurin Ruhun Allah, mu da muke tafama a cikin Kiristi Yesu, mu da ba mu dogara da ayyukan da ake gani ba, ⁴ ko da yake ni kaina ina da dalilan dogara da haka.

In kuwa akwai wani wanda yake tsammani yana da dalilan dogara ga jiki, ni fa na fi shi, ⁵ an yi mini kaciya a rana ta takwas, asalina Isra'ila ne, na kabilar Benyamin, mutumin Ibraniyawa ƙan Ibraniyawa; bisa ga doka kuwa ni Bafarisiye ne; ⁶ wajen himma kuwa, ni mai tsananta wa ikkilisiya ne, wajen aikin adalci bisa ga hanyar doka, ni marar laifi ne.

⁷ Amma abin da dā ya zama mini riba yanzu, na ƙauka hasara ce saboda Kiristi. ⁸ Me kuma ya fi, na ƙauki dukan abubuwa hasara ne in aka kwatanta da mafificiyar girman sanin Kiristi Yesu Ubangijina, wanda saboda shi ne na yi hasarar kome. Na mai da su kayan wofi, domin in sami Kiristi ⁹ a kuma same ni a cikinsa, ba da wani adalcin kaina wanda yake zuwa daga bin doka ba, sai dai adalcin da yake samuwa ta wurin bangaskiya a cikin Kiristi, adalcin da yake fitowa daga Allah da kuma yake zuwa ta wurin bangaskiya. ¹⁰ Ina so in san Kiristi da ikon tashinsa daga matattu da kuma zumuncin tarayya cikin shan wahalarsa, in kuma zama kamar sa a cikin mutuwar, ¹¹ yadda kuma ko ta yaya, in kai ga tashin nan daga matattu.

¹² Ba cewa na riga na sami dukan wannan ba ne, ko kuma an riga an mai da ni cikakke ba, sai dai ina nacewa don in kai ga samun abin da Kiristi Yesu ya riƙe ni saboda shi. ¹³ 'Yan'uwa, ban ƙauki kaina a kan cewa na riga na sami abin ba. Sai dai abu guda nake yi. Ina mantawa da abin da yake baya, ina kuma nacewa zuwa ga samun abin da yake gaba, ¹⁴ ina nacewa gaba zuwa ga manufar, don in sami ladar da Allah ya yi mini na kiran nan zuwa sama a cikin Kiristi Yesu.

Nacewa zuwa ga manufar

¹⁵ Dukanmu da muka balaga ya kamata mu yi wannan irin ganin abubuwa. In kuwa saboda wani dalili tunaninku ya yi dabam, Allah zai bayyana muku wannan ma. ¹⁶ Sai dai a duk inda muka kai, mu ci gaba da haka.

¹⁷ Ku haƙa kai da waƙansu cikin bin gurbina, ku kuma lura da waƙanda suke rayuwa bisa ga ƙa'idar da muka ba ku. ¹⁸ Gama kamar yadda na sha gaya muku yanzu kuma ina sāke gaya muku har ma da hawaye, waƙansu da yawa suna rayuwa kamar abokan gāban gicciyen Kiristi. ¹⁹ Kaddararsu hallaka ce, allahnsu cikinsu ne, rashin kunyarsu shi ne abin fahariyarsu. Hankalinsu yana kan kayan duniya. ²⁰ Amma mu 'yan mulkin sama ne. Muna kuma jira zuwan Mai Ceto daga can, Ubangiji Yesu Kiristi, ²¹ shi ne mai ikon kawo dukan abubuwa ƙarƙashin mulkinsa. Ta wurin ikon nan nasa zai sāke jikin nan namu na ƙaskanci, yā mai da shi kamar jikin nan nasa na ƙaukaka.

4

¹ Saboda haka 'yan'uwana, ku da nake ƙauna, nake kuma marmarin ganinku, ku da kuke farin cikina da kuma rawanina, ku dāge ga Ubangiji, ya ku ƙaunattuna!

² Ina roƙon Yuwodiya ina kuma roƙon Sintike, su yi zaman lafiya da juna saboda su na Ubangiji ne. ³ I, ina kuma roƙonka, abokin famata, ka taimaki matan nan waƙanda suka yi fama aikin bishara tare da ni, haka ma Kilemen da kuma sauran abokan aikina, waƙanda sunayensu suna cikin littafin rai.

Gargaƙi

⁴ Ku yi farin ciki a cikin Ubangiji kullum. Ina sāke gaya muku ku yi farin ciki! ⁵ Bari kowa yā kasance da saukinkai. Ubangiji ya yi kusan zuwa. ⁶ Kada ku damu game da kome sai dai a cikin abu duka, ku

gabatar da roke-rokenku ga Allah ta wurin addu'a da roko, tare da godiya. ⁷ Salamar Allah, wadda ta wuce dukan fahimta, za ta tsai da zukatanku da tunaninku cikin Kiristi Yesu.

⁸ A karshe, 'yan'uwa, duk abin da yake na gaskiya, duk abin da yake na girmamawa, duk abin da yake daidai, duk abin da yake da tsarki, duk abin da yake kyakkyawa, duk abin da yake na sha'awa, in ma wani abu mafifici ne, ko ya cancanci yabo, ku yi tunani a kan irin abubuwan nan. ⁹ Duk abin da kuka koya ko kuka karɓa ko kuka ji daga wurina, ko kuka gani a cikina, ku yi aiki da shi. Allah na salama kuma zai kasance tare da ku.

Godiya saboda kyautansu

¹⁰ Na yi farin ciki sosai ga Ubangiji don yanzu kun saƙe nuna kun kula da ni. Ko da yake da ma kun kula da ni sai dai ba ku sami dama ku nuna mini ba. ¹¹ Ba na faɗin haka domin ina cikin bukata, gama na koya yadda zan gamsu a cikin kowane hali. ¹² Na san mene ne zaman rashi, na kuma san mene ne zaman samu. Zan iya zama cikin kowane hali, ko cikin koshi ko cikin yunwa, ko cikin yalwa ko kuma cikin fatara. ¹³ Ina iya yin kome ta wurin wannan wanda yake ba ni karfi.

¹⁴ Duk da haka kun kyauta da kuka yi tarayya da ni cikin wahalolina. ¹⁵ Ban da haka, kamar yadda ku Filibbiyawa kuka sani, a farkon kwanakin da kuka ji bishara, sa'ad da na tashi daga Makidoniya, babu wata ikkilisiyar da ta yi tarayya da ni a fannin bayarwa da karɓa, sai ku kaɗai; ¹⁶ gama ko sa'ad da nake a Tessalonika ma, kun aiko mini da taimako sau da sau sa'ad da nake cikin bukata. ¹⁷ Ba cewa ina neman kyauta ba ne, sai dai ina neman abin da za a kara a kan ribarku. ¹⁸ An biya ni duka, biyan da ya wuce misali. Bukatata ta biya, da yake na karɓi kyautarku da kuka aiko ta hannun Afaforiditus. Baiwa mai kanshi, hadaya abar karɓa, mai faranta wa Allah rai. ¹⁹ Allahna kuma zai biya dukan bukatunku bisa ga ɗaukakar wadatarsa cikin Kiristi Yesu.

²⁰ Ɗaukaka ta tabbata ga Allahmu da Ubanmu har abada abadin. Amin.

Gaisuwa ta karshe

²¹ Ku gai da dukan tsarkaka cikin Kiristi Yesu.

'Yan'uwan da suke tare da ni suna gaishe ku.

²² Dukan tsarkaka suna gaishe ku, musamman waɗanda suke na gidan Kaisar.

²³ Alherin Ubangiji Yesu Kiristi ya kasance da ruhunku. Amin.*

* 4:23 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na da ba su da Amin.

Kolossiyawa

¹ Bulus, wanda Allah ya zaɓa don yā zama manzon Kiristi Yesu, da kuma daga Timoti ɗan'awanmu,

² Zuwa ga tsarkaka da kuma amintattun 'yan'uwa cikin Kiristi da suke a Kolossi.

Alheri da salama daga Allah Ubanmu, su kasance tare da ku.*

Godiya da addu'a

³ Kullum muna gode wa Allah, Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, sa'ad da muke addu'a dominku.

⁴ Gama mun ji labarin bangaskiyarku a cikin Yesu Kiristi da kuma kaunar da kuke yi saboda dukan tsarkaka. ⁵ Kuna yin haka ne kuwa domin abin da kuke bege yana a ajiye a sama. Kun riga kun ji game da wannan bege sa'ad da kuka gaskata sakon nan na gaskiya wanda shi ne bisharar ⁶ da ta zo muku. Ko'ina a duniya wannan bishara tana yi ta haihuwa tana kuma girma, kamar yadda take yi a cikinku tun daga ranar da kuka ji ta kuka kuma fahimci alherin Allah cikin dukan gaskiyarta. ⁷ Kun koyi wannan gaskiya daga wurin Efafaras, kaunataccen abokin hidimarmu, wanda yake amintacce mai hidimar Kiristi a madadinmu, ⁸ wanda kuma ya faɗa mana kaunar da kuke yi cikin Ruhu.

⁹ Shi ya sa tun daga ranar da muka sami labarin, ba mu fasa yin addu'a dominku ba. Kullum muna rokon Allah yā sa ku san kome da yake so ku yi, domin ku sami hikima ta Ruhu, ku kuma sami ganewar kome duka. ¹⁰ Ta haka za ku yi rayuwa wadda ta dace da Ubangiji, ku kuma gamshe shi a ta kowace hanya, kuna yin aiki mai kyau ta kowace hanya, kuna kuma yin girma cikin sanin Allah. ¹¹ Allah yā karfafa ku da dukan iko bisa ga ɗaukakar karfinsa domin ku kasance da jimrewa sosai da kuma hakuri, cikin farin ciki ¹² kuna gode wa Uba, wanda ya sa kuka cancanci ku sami rabo a gādon tsarkaka a cikin mulkin haske. ¹³ Gama ya riga ya cece mu daga mulkin duhu ya kuma kawo mu cikin mulkin Ɗan da yake kauna, ¹⁴ wanda ta wurinsa muka sami fansa da kuma gafarar zunubai.

Fifikon Kiristi

¹⁵ Kiristi shi ne surar da ake gani na Allah wanda ba a iya gani, ɗan fari a kan dukan halitta. ¹⁶ Ta wurinsa aka halicci dukan abu, abubuwan da suke cikin sama da abubuwan da suke a duniya, waɗanda ake gani, da waɗanda ba a gani, ko kursiyoyi ko ikoki ko masu mulki ko hukumomi; an halicci dukan abu ta wurinsa da kuma dominsa ne. ¹⁷ Ya kasance kafin dukan abu, kuma a cikinsa ne dukan abubuwa suke a harhaɗe. ¹⁸ Shi ne kuma kan ikkilisiya, wadda take jikinsa. Shi ne mafari da kuma na farko da ya tashi daga matattu, domin a cikin kowane abu yā zama mafifici. ¹⁹ Gama Allah ya ji daɗi yā sa dukan cikarsa ta kasance a cikin Kiristi, ²⁰ ta wurin Kiristi ne ya komar da kome zuwa ga kansa. Ya kawo salama ga abubuwan da suke fasa da abubuwan da suke sama, ta wurin jinin Kiristi da ya zubar a kan gicciye.

²¹ A dā kuna a ware da Allah, kuka kuma zama abokan gāba a cikin tunaninku saboda mugun halinku. ²² Amma Ɗansa ya zama mutum ya kuma mutu. Saboda haka Allah ya yi sulhu da ku, yanzu kuwa ya bar ku ku tsaya a gabansa da tsarki, marasa aibi, da kuma marasa abin zargi. ²³ Sai ku ci gaba cikin bangaskiyarku, kuna tsaye a kafe kuma tsayayyu, ba tare da gusawa daga begen da kuka ji daga bishara ba. Wannan ita ce bisharar da kuka ji wadda aka yi shelarta ga kowace halittar da take karfashin sama, wadda kuma ni Bulus, na zama mai hidimarta.

Hidimar Bulus ga ikkilisiya

²⁴ Yanzu, ina farin ciki saboda wuyar da nake sha dominku, don ta wurin wuyan nan zan cika abin da ya rage na wuyar da Kiristi ya sha saboda jikinsa, wato, ikkilisiya. ²⁵ Na zama mai hidimar ikkilisiya bisa ga aikin nan da Allah ya ba ni amana saboda ku, domin in sanar da maganar Allah sosai. ²⁶ Wannan magana da nake gaya muku asiri ne da yake a ɓoye tun zamanai masu yawa, wanda

* 1:2 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Uba da Ubangiji Yesu Kiristi

yanzu aka bayyana ga tsarkaka. ²⁷ Su ne Allah ya so yā sanar da yadda irin yalwar ɗaukakar asirin nan take a cikin al'ummai, asirin nan kuwa shi ne Kiristi a cikinku, begen ɗaukakar da za a bayyana.

²⁸ Saboda haka ko'ina muka tafi, muna shela, muna gargaɗi, muna kuma koyar da kowa da dukan hikima, don mu miƙa kowa cikakke a cikin Kiristi. ²⁹ Don haka ne ina fama, ina kuma ƙoƙari da duk ƙarfin nan da Kiristi ya ba ni.

2

¹ Ina so ku san irin famar da nake yi saboda ku da kuma waɗanda suke a Lawodiseya, da kuma saboda dukan waɗanda ba su taɓa ganina ido da ido ba. ² Manufata ita ce a ƙarfafa su su kuma zama ɗaya a cikin ƙauna. Ina so su kasance da cikakken ƙarfin hali domin suna da cikakken fahimtar asirin Allah, wato, Kiristi kansa, ³ a cikinsa ne aka ɓoye dukkan dukiya ta hikima da ta sani. ⁴ Ina faɗa muku wannan ne don kada wani yā ruɗe ku da daɗin baki. ⁵ Gama ko da yake ba na nan tare da ku a cikin jiki, ina tunaninku kullum, ina kuma farin ciki da gani kuna rayuwa yadda ya kamata, kuna kuma dāgewarku a kan bangaskiyarku a cikin Kiristi.

Ƴanci daga ƙa'idodin mutane ta wurin rayuwa tare da Kiristi

⁶ To, da yake kun karɓi Kiristi Yesu a matsayin Ubangiji, sai ku ci gaba da rayuwa a cikinsa, ⁷ ku tsaya daram ku kuma ginu a cikinsa, ku sami ƙarfafawa a cikin bangaskiya kamar yadda aka koya muku, kuna kuma cike da godiya.

⁸ Ku lura kada wani yā ruɗe ku da ilimin banza da wofi. Wannan koyarwa ta mutane ce kawai. Ta fito daga ikokin wannan duniya ne* ba daga Kiristi ba.

⁹ Gama a cikin Kiristi cikin jiki dukkan cikas Allahntaka take tabbata, ¹⁰ an kuma mai da ku cikakku a cikin Kiristi, wanda yake shi ne kai a kan kowane iko da kuma hukuma. ¹¹ A cikinsa ne kuma aka yi muku kaciya, ba kuwa yin mutum ba, amma wadda Kiristi ya yi muku, ta wurin tuɓe halinku na mutuntaka. ¹² Da yake an binne ku tare da shi cikin baftisma haka kuma aka tashe ku tare da shi ta wurin bangaskiyarku a cikin ikon Allah, wanda ya tashe shi daga matattu.

¹³ Kun zama matattu saboda ku masu zunubi ne kuma saboda halin zunubanku aka ware. Sa'an nan Allah ya sa kuka rayu tare da Kiristi. Ya gafarta mana dukan zunubanmu. ¹⁴ Ya soke rubutacciyar doka tare da ƙa'idodinta, wadda take gāba da mu, take kuma hamayya da mu; ya kuma kawar da ta, ya kafe ta a kan gicciye. ¹⁵ Bayan ya ƙwace makaman ikoki da hukumomi, ya kunyata su a sarari, ya ci nasara a bisansu ta wurin gicciye.

¹⁶ Saboda haka kada ku bar wani yā shari'anta ku a kan abin da kuke ci ko sha, ko bisa ga abin da ya shafi wani bikin addini, ko Bikin Sabon Wata ko na ranar Asabbaci. ¹⁷ Waɗannan su ne hoton abubuwan da za su zo; amma Kiristi ne ainihinsu. ¹⁸ Kada ku yarda wani yā ɓata ku, cewa shi wani abu ne don yā ga wahayi. Irin mutumin nan yakan nuna ƙasƙancin kai na ƙarya, yā kuma ce yana yi wa mala'iku sujada. Irin mutumin nan yana kumbura kansa ba dalili, sai son zuciya irin na halin mutuntaka. ¹⁹ Ya yanke dangantaka da Kiristi wanda yake kai, wanda ta gare shi ne dukan jiki yake a haɗe, yake tsaye ta wurin taimakon gaɓoɓi da jijiyoyi, yana kuma girma kamar yadda Allah yake sa yā yi girma.

²⁰ Kun mutu tare da Kiristi. Yanzu ƙa'idodin wannan duniya ba su da iko a kanku. Don me kuke zama har yanzu kamar ku nasu ne? Kuna biyayya da umarnansu cewa, ²¹ “Kada ka kama! Kada ka ɗanɗana! Kada ka taɓa”? ²² Irin waɗannan dokoki suna magana a kan abubuwan da ba sa daɗewa. Su ayyukan mutane ne, sun kuma fito daga koyarwar mutane. ²³ Yin biyayya da irin waɗannan ƙa'idodi za su yi kamar su ne abu mafi kyau da za a yi. Sukan yi kamar suna sa a ƙaunaci Allah sosai a kuma kasance da sauƙinkai a kuma kasance da kamunkai. Amma ba su da wani iko a kan sha'awace-sha'awacenmu.

3

Umarnai don zaman tsarki

* 2:8 ikokin wannan duniya ne, An ɗauka Ruhohi da ikokin da ba a gani su suke bi da rayuwar mutane sun kuma gaskata sun haɗa da motsin taurari.

¹ Da yake an tashe ku tare da Kiristi, sai ku sa zukatanku a kan abubuwan da suke sama, inda Kiristi yake zaune a hannun dama na Allah. ² Ku sa hankulanku a kan abubuwan sama, ba kan abubuwan duniya ba. ³ Gama kun mutu, ranku yanzu kuwa yana boye tare da Kiristi a cikin Allah. ⁴ Sa'ad da Kiristi, wanda shi ne ranku,* ya bayyana, ku ma za ku bayyana tare da shi cikin d'aukaka.

⁵ Saboda haka, sai ku fid da duk wani abin da yake kawo sha'awa a zukatanku, fasikanci, kazanta, sha'awa, muguwar sha'awa, da kuma kwaɗayi wanda shi ma bautar gumaka ne. ⁶ Gama fushin Allah zai sauko a kan masu aikata waɗannan.† ⁷ Dā kun yi waɗannan abubuwa, sa'ad da rayuwar tana cikin duniya mai wannan hali. ⁸ Amma yanzu dole ku raba kanku da dukan ire-iren abubuwan nan. Ku daina fushi, ku daina kiyayya da keta. Ku bar ɓatan suna da kuma kazamar magana daga leɓunanku. ⁹ Kada ku yi wa juna karya, da yake kun tuɓe tsohon halinku tare da ayyukansa ¹⁰ kun d'auki sabon halin nan da ake sabuntawa ga sani, bisa ga kamannin Mahaliccinsa. ¹¹ A wannan sabuwar rayuwa babu bambanci ko kai mutumin Al'ummai ne ko mutumin Yahuda, mai kaciya ne ko marar kaciya, bafo, baƙaue, bawa ne ko 'yantacce, gama Kiristi shi ne kome, kuma yana cikin kome.

¹² Da yake Allah ya mai da ku zaɓaɓɓu, tsarkaka, kaunatattu, sai ku dinga jin tausayin juna, kuna yin alheri, kuna nuna tawali'u da saukinkai da jimrewa. ¹³ Ku riƙa yin haƙuri da juna kuna kuma gafarta wa juna duk wani laifin da wani ya yi muku. Ku gafarta kamar yadda Ubangiji ya gafarce ku. ¹⁴ Fiye da waɗannan duka, ku yi kaunar juna, gama kauna ce take haɗa kome gaba d'aya.

¹⁵ Ku bar salamar Kiristi tā yi mulki a zukatanku, da yake a matsayin gaɓoɓin jiki d'aya an kira ku ga salama. Ku zama masu godiya. ¹⁶ Ku bar maganar Kiristi ta zauna a cikinku a yalwace yayinda kuke koya, kuna kuma yi wa juna gargaɗi da dukan hikima, da kuma yayinda kuke waƙoƙin zabura, waƙoƙi da waƙoƙin ruhaniya tare da godiya a zukatanku ga Allah. ¹⁷ Kuma ko mene ne kuke yi, ko cikin magana ko cikin ayyuka, ku yi shi duka a cikin sunan Ubangiji Yesu, kuna yin godiya ga Allah Uba ta wurinsa.

Umarnai don iyalan masu bi

¹⁸ Mata, ku yi biyayya ga mazanku, yadda ya dace cikin Ubangiji.

¹⁹ Maza, ku kaunaci matanku kada ku nuna musu hali marar tausayi.

²⁰ 'Ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku cikin kome, gama wannan yakan gamshi Ubangiji.

²¹ Ubanni, kada ku matsa wa yaranku lamba, don kada su fid da zuciya.

²² Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya cikin kome; kada ku yi aikin ganin ido kamar masu neman yabon mutane, sai dai ku yi aiki tsakaninku da Allah, kamar masu tsoron Ubangiji. ²³ Kome kuke yi, ku yi shi da dukan zuciyarku, sai ka ce ga Ubangiji kuke yi, ba ga mutum ba. ²⁴ Kun san cewa zai ba ku gādo a matsayin ladanku. Ubangiji Kiristi ne fa kuke bauta wa. ²⁵ Duk wanda ya yi laifi, za a sāka masa don laifinsa, babu sonkai.

4

¹ Masu bayi, ku riƙe bayinku da kyau da kuma daidai, domin kun san cewa ku ma kuna da Ubangiji a sama.

Karin umarnai

² Ku nace da yin addu'a, kuna zaman tsaro da kuma godiya. ³ Ku kuma yi mana addu'a, mu ma, don Allah yā buɗe ƙofa saboda saƙonmu, don mu iya yin shelar asirin Kiristi, wanda saboda shi nake cikin sarƙoƙi. ⁴ Ku yi addu'a yadda zan yi shelarsa, yadda ya kamata. ⁵ Ku zama masu hikima a yadda kuke ma'amala da waɗanda suke ba masu bi ba; ku kuma yi amfani da kowane zarafi. ⁶ Bari maganarku kullum ta zama da ladabi da kuma daɗin ji, domin ku san amsar da ta dace ku ba wa kowa.

Gaisuwa ta ƙarshe

⁷ Tikikus shi ne kaunataccen d'an'uan nan, wanda ya yi aiki da aminci a hidimar Ubangiji tare da mu, zai kuwa faɗa muku dukan labari game da ni. ⁸ Ina aikansa shi a gare ku musamman domin ku san yadda muke, yā kuma ƙarfafa muku zuciya. ⁹ Yana zuwa tare da Onesimus, kaunatacce da kuma

* ^{3:4} Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da ranmu † ^{3:6} Waɗansu rubuce-rubucen hannu na farko-farko suna da zuwa a kan waɗanda suke rashin biyayya

amintaccen mai bin nan, wanda yake ɗaya daga cikinku. Za su gaya muku dukan abin da yake faruwa a nan.

¹⁰ Aristarkus yana a kurkuku tare da ni. Yana gaishe ku, haka ma Markus, wanda kakansa ɗaya ne da Barnabas. (Shi ne na riga na yi magana a kansa, na ce muku in ya zo, ku karɓe shi hannu biyu-biyu.)

¹¹ Yesu, wannan da muke kira Yustus, shi ma yana gaisuwa. Waɗannan ne kaɗai Yahudawa masu bi a cikin abokan aikina saboda mulkin Allah. Sun kuma zama da taimako a gare ni.

¹² Efafaras naku, mai hidimar Kiristi Yesu, yana gaisuwa. Kullum yana addu'a dominku sosai, don ku san cikakken abin da Allah yake so ku yi don kuma ku yi shi cikakke. ¹³ Na tabbatar muku, cewa yana aiki fwarai dominku da kuma domin waɗanda suke a Lawodiseya da Hiyerafolis.

¹⁴ Luka kaunataccen likitan nan, da kuma Demas suna gaishe ku.

¹⁵ Ku miƙa gaisuwata ga 'yan'uwan da suke a Lawodiseya, musamman ga Nimfa da kuma ikkilisiyar da take taru a gidanta.

¹⁶ Bayan an karanta muku wannan wasiƙa, ku tabbata an karanta ta kuma a ikkilisiyar Lawodiseyawa; ku ma ku karanta wasiƙar da ta zo daga Lawodiseya.

¹⁷ Ku faɗa wa Arkiffus yã tabbata ya ƙarasa aikin da ya karɓa cikin Ubangiji.

¹⁸ Ni Bulus ne nake rubuta muku wannan gaisuwa da hannuna. Ku tuna da sarƙoƙina. Alherin Allah yã kasance tare da ku.

1 Tessalonikawa

¹ Bulus, Sila* da Timoti,

Zuwa ga ikkilisiyar Tessalonikawa ta Allah Uba da Ubangiji Yesu Kiristi.

Alheri da salama su kasance tare da ku.†

Godiya saboda bangaskiyar Tessalonikawa

² Kullum muna gode wa Allah dominku duka, muna ambatonku cikin addu'o'inmu. ³ Muna tunawa da aikinku ba fasawa a gaban Allah da Ubanmu ta wurin bangaskiya, da famar da kuke yi domin kauna, da kuma begenku marar gushewa ga Ubangijinmu Yesu Kiristi.

⁴ Gama mun sani, 'yan'uwa, kaunatattu na Allah, cewa ya zaɓe ku, ⁵ domin bishararmu ba ta zo gare ku da kalmomi kawai ba, amma da iko, da Ruhu Mai Tsarki, da kuma cikakken tabbaci. Kun san irin rayuwar da muka yi a cikinku don amfaninku. ⁶ Har kuka zama masu koyi da mu da kuma Ubangiji; duk da tsananin wahala, kuka karɓi saƙon nan da farin ciki wanda Ruhu Mai Tsarki ya bayar. ⁷ Ta haka kuwa kuka zama gurbi ga dukan masu bi a Makidoniya da Akayya. ⁸ Saƙon Ubangiji ya fito daga gare ku ne ba a Makidoniya da Akayya kaɗai ba bangaskiyarku ga Allah ta zama sananne ko'ina. Saboda haka ba ma bukata mu faɗa wani abu a kai, ⁹ gama su kansu su suke ba da labari irin karɓar da kuka yi mana. Suna faɗin yadda kuka juyo ga Allah daga gumaka don ku bauta wa Allah rayayye da kuma na gaskiya, ¹⁰ ku kuma jira dawowar 'Dansa daga sama, wanda ya tasa daga matattu, Yesu, wanda ya cece mu daga fushi mai zuwa.

2

Aikin Bulus a Tessalonika

¹ Kun sani, 'yan'uwa, cewa ziyararmu a gare ku ba ta zama a banza ba. ² Mun riga mun sha wahala, aka kuma zage mu a Filippi, kamar yadda kuka sani, amma da taimakon Allahnmu muka yi karfin hali muka sanar muku bishararsa duk da matsananciyar gaɓa. ³ Gama roƙon da muke yi bai fito daga kuskure ko munafunci ba, ba kuwa ƙoƙari muke yi mu yaudare ku ba. ⁴ A maimako haka, muna magana ne kamar mutanen da Allah ya amince ya danƙa musu amanar wannan bishara. Ba ma ƙoƙari mu gamshi mutane sai dai Allah, mai auna zukatanmu. ⁵ Kun san ba ma taɓa yin daɗin baki ko mu yi ƙoƙarin kasance da halin kwaɗayin da muke boyewa, Allah shi ne shaidarmu. ⁶ Ba ma neman yabo daga wurin mutane, ko a gare ku, ko ga waɗansu.

A matsayinmu na manzannin Kiristi da mun so, da mun nawaita muku, ⁷ amma muka kasance masu sauƙinkai a cikinku, kamar yadda mahaifiya take lura da kananan 'ya'yanta. ⁸ Muka kaunace ku ƙwarai har muka ji daɗin bayyana muku, ba bisharar Allah kaɗai ba amma har rayukanmu ma, domin kun zama kaunatattu a gare mu. ⁹ Ba shakka kuna iya tunawa, 'yan'uwa, famarmu da kuma wahalarmu; mun yi aiki dare da rana don kada mu zama nauyi wa wani yayinda muke muku wa'azin bisharar Allah.

¹⁰ Ku shaidu ne, haka ma Allah, na yadda muka yi zaman tsarki, adalci da kuma marar aibi a cikinku, ku da kuka ba da gaskiya. ¹¹ Gama kun san cewa mun bi da kowannenkun yadda mahaifi yakan yi da 'ya'yansa, ¹² muna ƙarfafa ku, muna ta'azantar da ku, muna kuma gargade ku ku yi rayuwar da za ta cancanci Allah, wanda ya kira ku zuwa mulkinsa da kuma daukakarsa.

¹³ Muna kuma gode wa Allah ba fasawa domin, sa'ad da kuka karɓi maganar Allah, wadda kuka ji daga gare mu, kun karɓe ta ba kamar maganar mutane ba, sai dai kamar yadda take, maganar Allah wadda take aiki a cikinku ku da kuka ba da gaskiya. ¹⁴ Gama ku, 'yan'uwa, kun zama masu koyi da ikkilisiyoyin Allah a Yahudiya waɗanda suke cikin Kiristi Yesu. Kun sha wahala a hannun mutanen

* 1:1 Da Girik Silbanus, wani suna na Sila † 1:1 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na da suna da ku daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi

ƙasarku kamar yadda ikkilisiyoyin nan ma suka sha a hannun Yahudawa, ¹⁵ waƙanda suka kashe Ubangiji Yesu da annabawa suka kuma kore mu. Ba sa yin aikin da Allah yake so, masu gāba ne kuwa da dukan mutane ¹⁶ suna ƙoƙarin hana mu yin magana ga Al'ummai don kada su sami ceto. Ta haka kullum suke ƙara tara tsibin zunubansu. Fushin Allah ya aukar musu a ƙarshe.

Marmarin Bulus na ganin Tessalonikawa

¹⁷ Amma, 'yan'uwa, sa'ad da aka raba mu da ku na ɗan lokaci (a jiki, ba a tunani ba), daga cikin marmarinmu mai tsanani mun yi duk abin da muke iya yi mu gan ku. ¹⁸ Gama mun so mu zo wurinku, tabbatacce ni, Bulus, na yi ƙoƙari sau da sau, amma Shaiɗan ya hana mu. ¹⁹ Gama mene ne begenmu, farin cikinmu, ko kuma rawanin da zai zama mana abin ɗaukaka a gaban Ubangijinmu Yesu sa'ad da ya dawo? Ba ku ba ne? ²⁰ Tabbatacce, ku ne ɗaukakarmu da kuma farin cikinmu.

3

¹ Saboda haka da muka kāsa daurewa, sai muka ga ya fi kyau a bar mu a Atens mu kaɗai. ² Muka aiki Timoti, wanda yake ɗan'uwanmu da kuma abokin aikin Allah a cikin yaɗa bisharar Kiristi, don yā gina ku yā kuma ƙarfafa ku cikin bangaskiyarku, ³ don kada kowa yā raunana ta wurin waɗannan gwaje-gwajen. Kun sani sarai cewa an ƙaddara mu don waɗannan. ⁴ Gaskiyar ita ce, sa'ad da muke tare da ku, mun sha gaya muku cewa za a tsananta mana. Haka kuwa ya faru, kamar dai yadda kuka sani. ⁵ Saboda wannan, sa'ad da ban iya jimrewa ba, sai na aika domin in sami labarin bangaskiyarku, da fata kada yā zama mai jarraban nan ya riga ya jarrabce ku, ƙoƙarinmu kuma yā zama banza.

Rahoton mai ƙarfafawa na Timoti

⁶ Amma ga shi yanzu Timoti ya dawo mana daga wurinku ya kuma kawo labari mai daɗi game da bangaskiyarku da kuma ƙaunarku. Ya faɗa mana yadda kullum kuke da tunani mai kyau a kanmu, yadda kuke marmari ku gan mu, kamar dai yadda mu ma muke marmari mu gan ku. ⁷ Saboda haka 'yan'uwa, cikin dukan damuwarmu da tsananinmu an ƙarfafa mu game da ku saboda bangaskiyarku. ⁸ Gama yanzu tabbatacce muna da rai, da yake kuna nan tsaye daram a cikin Ubangiji. ⁹ Wace irin godiya ce za mu yi wa Allah saboda ku a kan dukan farin cikin da muke da shi a gaban Allahnmu ta dalilinku? ¹⁰ Dare da rana muna addu'a da himma domin mu sāke ganinku, mu kuma ba ku abin da kuka rasa a bangaskiyarku.

¹¹ Yanzu bari Allahnmu da Ubanmu kansa da kuma Ubangijinmu Yesu yā shirya mana hanya mu zo wurinku. ¹² Ubangiji yā sa ƙaunarku ta ƙaru ta kuma yalwata ga juna da kuma ga kowa, kamar yadda tamu take muku. ¹³ Bari yā ƙarfafa zukatanku har ku zama marasa aibi da kuma tsarkaka a gaban Allahnmu da Ubanmu sa'ad da Ubangijimmu Yesu ya dawo tare da dukan tsarkakansa.

4

Rayuwa don a gamshi Allah

¹ A ƙarshe, 'yan'uwa, mun umarce ku yadda za ku yi rayuwa domin ku gamshi Allah, kamar yadda kuke yi. Yanzu muna roƙonku muna kuma gargaɗe ku a cikin Ubangiji Yesu ku yi haka sau da sau. ² Gama kun san umarnan da muka ba ku ta wurin ikon Ubangiji Yesu.

³ Nufin Allah ne a tsarkake ku, cewa ku guje wa fasikanci; ⁴ don kowannenku yā koya yadda zai ƙame kansa a hanyar da take mai tsarki, mai mutunci kuma, ⁵ ba cikin muguwar sha'awa kamar ta marasa bangaskiya, waɗanda ba su san Allah ba; ⁶ cikin wannan al'amari kuwa kada wani yā yi wa ɗan'uwan sa laifi ko yā cuce shi. Ubangiji zai hukunta mutane saboda dukan irin waɗannan zunubai, kamar yadda muka riga muka gaya muku, muka kuma yi muku gargaɗi. ⁷ Gama Allah bai kira mu ga zaman marasa tsarki ba, sai dai ga zaman tsarki. ⁸ Saboda haka, duk wanda ya fi wannan umarni ba mutum ne ya fi ba sai ko Allah, wanda ya ba ku Ruhunsa Mai Tsarki.

⁹ Yanzu kuwa game da ƙaunar 'yan'uwa, ba ma bukata mu rubuta muku, gama ku kanku Allah ya riga ya koya muku ku ƙaunaci juna. ¹⁰ Gaskiyar kuwa ita ce, kuna ƙaunar dukan 'yan'uwa ko'ina a Makidoniya. Duk da haka muna ƙara gargaɗe ku, 'yan'uwa, ku yi haka sau da sau. ¹¹ Ku mai da wannan burinku na yi natsattsiyar rayuwa, kuna mai da hankali ga sha'anin da yake gabanku, kuna

kuma yin aiki da hannuwanku, kamar dai yadda muka gaya muku, ¹² don rayuwanku ta kullum ta zama da mutunci ga waƙanda suke na waje don kuma kada ku dogara a kan kowa.

Zuwan Ubangiji

¹³ 'Yan'uwa, ba ma so ku kasance cikin jahilci game da waƙanda suka yi barci, ko kuwa ku yi baƙin ciki kamar sauran mutanen da ba su da bege. ¹⁴ Mun gaskata cewa Yesu ya mutu ya tashi kuma daga matattu, ta haka muka gaskata cewa Allah zai kawo waƙanda suka yi barci a cikinsa tare da Yesu. ¹⁵ Bisa ga maganar Ubangiji kansa, muna gaya muku cewa mu da muke raye har yanzu, waƙanda aka bari har dawowar Ubangiji, tabbatacce ba za mu riga waƙanda suka yi barci tashi ba. ¹⁶ Gama Ubangiji kansa zai sauko daga sama, da umarni mai ƙarfi, da muryar babban mala'ika da kuma busar ƙahon Allah, waƙanda suka mutu kuwa cikin Kiristi za su tashi da farko. ¹⁷ Bayan haka, mu da muke da rai da aka bari, za a ɗauke mu tare da su a cikin gizagizai don mu sadu da Ubangiji a sararin sama. Ta haka za mu kasance tare da Ubangiji har abada. ¹⁸ Saboda haka ku ƙarfafa juna da waƙannan kalmomi.

5

¹ To, 'yan'uwa, game da lokuta da ranaku, ba ma bukata mu rubuta muku, ² gama kun sani sarai cewa ranar Ubangiji za tã zo kamar ɓarawo da dare. ³ Yayinda mutane suke cewa, "Akwai salama da zaman lafiya," hallaka za tã auko musu farat ɗaya, kamar yadda nakuda take kama mace mai ciki, ba za su kuwa tsira ba.

⁴ Amma ku, 'yan'uwa, ba kwa cikin duhu da wannan rana za tã zo muku ba zato kamar ɓarawo. ⁵ Dukanku 'ya'yan haske ne da kuma 'ya'yan rana. Mu ba mutanen dare ko na duhu ba ne. ⁶ Saboda haka fa, kada mu zama kamar saura, waƙanda suke barci, sai dai mu zama masu tsaro da masu kamunkai. ⁷ Gama masu barci, da dad dare suke barci, masu sha su bugu kuwa, da dad dare suke buguwa. ⁸ Amma da yake mu na rana ne, bari mu zama masu kamunkai, sanye da bangaskiya da ƙauna kamar sulke, begen cetonmu kuma kamar hular kwano. ⁹ Gama Allah bai naɗa mu don mu sha fushi ba, sai dai mu sami ceto ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi. ¹⁰ Ya mutu saboda mu domin, ko muna a faɗake ko muna barci, mu kasance tare da shi. ¹¹ Saboda haka ku ƙarfafa juna ku kuma gina juna, kamar dai yadda kuke yi.

Umarnai na ƙarshe

¹² To, muna roƙonku, 'yan'uwa, ku girmama waƙanda suke aiki sosai a cikinku, waƙanda suke bisanku cikin Ubangiji da kuma waƙanda suke yin muku gargafi. ¹³ Ku riƙe su da mutunci sosai cikin ƙauna saboda aikinsu. Ku yi zaman lafiya da juna. ¹⁴ Muna kuma gargafe ku, 'yan'uwa, ku gargafe waƙanda suke zaman banza, ku ƙarfafa masu raunanar zuciya, ku taimaki marasa ƙarfi, ku yi haƙuri da kowa. ¹⁵ Ku tabbata cewa kada kowa yã rama mugunta da mugunta, sai dai kullum ku yi ƙoƙarin yin wa juna alheri da kuma dukan mutane.

¹⁶ Ku riƙa farin ciki kullum; ¹⁷ ku ci gaba da yin addu'a; ¹⁸ ku yi godiya cikin kowane hali, gama wannan shi ne nufin Allah dominku cikin Kiristi Yesu.

¹⁹ Kada ku danne aikin Ruhu. ²⁰ Kada ku rena annabci, ²¹ amma ku gwada kome, ku riƙe abin da yake mai kyau, ²² ku fi kowace mugunta.

²³ Bari Allah da kansa, Allah na salama, yã tsarkake ku sarai. Bari dukan ruhunku, ranku, da kuma jikinku su zama marar aibi a dawowar Ubangijinmu Yesu Kiristi. ²⁴ Wannan wanda ya kira ku mai aminci ne zai kuwa aikata.

²⁵ 'Yan'uwa, ku yi mana addu'a.

²⁶ Ku gaggai da dukan 'yan'uwa da sumba mai tsarki.

²⁷ Na gama ku da Ubangiji ku sa a karanta wannan wasifa ga dukan 'yan'uwa.

²⁸ Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yã kasance tare da ku.

2 Tessalonikawa

¹ Bulus, da Sila, da Timoti,

Zuwa ga ikkilisiya ta Tessalonikawa ta Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi.

² Alheri da salama daga Allah Uba da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku.

Godiya da addu'a

³ Dole kullum mu gode wa Allah saboda ku, 'yan'uwa, haka kuwa ya dace, domin bangaskiyarku tana girma gaba-gaba, kaunar da kowannenku yake yi wa juna kuwa tana karuwa. ⁴ Saboda haka, a cikin ikkilisiyoyin Allah muna taƙama game da daurewarku da kuma bangaskiyarku cikin dukan tsanani da gwaje-gwajen da kuke sha.

⁵ Dukan wannan yana tabbatar cewa hukuncin Allah daidai ne, saboda haka kuma za a lissafta ku a kan kun cancanci mulkin Allah, wanda dominsa ne kuke shan wahala. ⁶ Allah mai adalci ne, Zai saƙa wa masu ba ku wahala da wahala ⁷ yã kuma sauƙaƙa muku ku da kuke wahala, har ma da mu. Wannan zai faru sa'ad da aka bayyana Ubangiji Yesu daga sama cikin wuta mai ci tare da mala'ikunsa masu iko. ⁸ Zai hukunta waƙanda ba su san Allah ba da kuma waƙanda ba su yi biyayya da bisharar Ubangijinmu Yesu ba. ⁹ Za a hukunta su da madawwamiyar hallaka a kuma kau da su daga gaban Ubangiji da kuma daga ƙaukakar ikonsa ¹⁰ a ranar da zai dawo don a ƙaukaka shi a cikin mutanensa masu tsarki, yã kuma zama abin banmamaki ga dukan waƙanda suka gaskata. Wannan ya haɗa har da ku, domin kun gaskata shaidar da muka yi muku.

¹¹ Sane da wannan, kullum muna addu'a saboda ku, don Allahnmu yã sa ku cancanci kiransa, ta wurin ikonsa kuma yã cika kowace manufarku mai kyau da kuma kowane aikin da bangaskiyarku ta iza. ¹² Muna wannan addu'a don sunan Ubangijinmu Yesu yã sami ƙaukaka a cikinku, ku kuma a cikinsa, bisa ga alherin Allahnmu da na Ubangiji Yesu Kiristi.*

2

Mutumun tawayen nan

¹ Game da dawowar Ubangijinmu Yesu Kiristi da game da tattara mu gare shi, muna roƙonku, 'yan'uwa, ² kada ku yi saurin jijjiguwa ko kuwa hankalinku yã tashi ta wurin wani annabci, rahoto ko wasiƙar da an ce daga wurinmu ne, cewa ranar Ubangiji ta riga ta zo. ³ Kada ku bar wani yã ruɗe ku ko ta yaya, gama wannan rana ba za tã zo ba sai an yi tawayen nan an kuma bayyana mutumin tawayen nan, mutumin da aka ƙaddara ga hallaka. ⁴ Zai yi gãba yã kuma ƙaukaka kansa a bisa kome da ya shafe sunan Allah, ko kuma ake yi wa sujada, domin yã kafa kansa a haikalin Allah, yana shelar kansa a kan shi Allah ne.

⁵ Ba ku tuna ba cewa sa'ad da nake tare da ku nakan gaya muku waƙannan abubuwa? ⁶ Yanzu kuwa kun san abin da yake hana shi, wannan yana faruwa ne don a bayyana shi a daidai lokaci. ⁷ Gama ikon asirin tawaye ya riga ya fara aiki; sai dai wannan da yake hana shi zai ci gaba da yin haka sai an kau da shi. ⁸ Sa'an nan za a bayyana mai tawayen, Ubangiji Yesu kuwa zai hamɓare shi da numfashin bakinsa yã kuma hallaka shi da darajar dawowarsa. ⁹ Zuwan mai tawayen nan zai zama ta wurin aikin Shaidan da aka bayyana cikin kowane irin ayyukan banmamaki, alamu da abubuwan banmamaki na ƙarya, ¹⁰ da kuma cikin kowace irin muguntar da take ruɗin waƙanda suke hallaka. Sun hallaka ne domin sun ƙi su ƙaunaci gaskiya don su sami ceto. ¹¹ Saboda haka Allah zai aiko musu da babban ruɗu don su gaskata ƙarya ¹² don kuma a hukunta dukan waƙanda ba su gaskata gaskiyar ba sai dai suke jin daɗin mugunta.

A tsaya daram

* 1:12 Ko kuwa Allah da Ubangiji, Yesu Kiristi

¹³ Amma dole kullum mu gode wa Allah dominku, 'yan'uwa waƙanda Ubangiji ya ƙaunace, domin daga farko Allah ya zaɓe ku don a cece ku ta wurin aikin tsarkakewar Ruhu da kuma ta wurin gaskatawa da gaskiya. ¹⁴ Ya kira ku ga wannan ta wurin bishararmu, don ku sami rabo a cikin ƙaukakar Ubangijinmu Yesu Kiristi.

¹⁵ Saboda haka fa, 'yan'uwa, sai ku tsaya daram ku riƙe koyarwar da muka miƙa muku, ko ta wurin maganar baki ko kuma ta wurin wasiƙa.

¹⁶ Ubangijinmu Yesu Kiristi kansa da kuma Allah Ubanmu, wanda ya ƙaunace mu kuma ta wurin alherinsa yā ba mu madawwamiyar ƙarfafawa da kyakkyawar bege, ¹⁷ yā ƙarfafa zukatanku yā kuma gina ku cikin kowane aikin nagari da kuma magana.

3

Roko don addu'a

¹ A farshe, 'yan'uwa, ku yi mana addu'a domin saƙon Ubangiji yā yi saurin bazuwa a kuma girmama shi, kamar yadda yake a wurinku. ² Ku kuma yi addu'a yadda za a cece mu daga mugayen mutane masu mugunta, gama ba kowa ba ne yake da bangaskiya. ³ Ubangiji mai aminci ne, zai ƙarfafa ku, yā kuma tsare ku daga mugun nan. ⁴ Muna da tabbaci cikin Ubangiji cewa kuna bin umarnai da muka yi muku, za ku kuma ci gaba da yin abubuwan da muka umarta. ⁵ Bari Ubangiji yā bi da zukatanku ga ƙaunan nan ta Allah da kuma jimirin nan na Kiristi.

Gargaɗi game da zaman banza

⁶ A cikin sunan Ubangiji Yesu Kiristi, muna muku umarni, 'yan'uwa, da ku kiyaye kanku daga kowane ɗan'uwa mai zaman banza da ba ya rayuwa bisa ga koyarwar* da kuka karɓa daga wurinmu. ⁷ Gama ku kanku kun san yadda ya kamata ku bi gurbinmu. Ba mu yi zaman banza sa'ad da muke tare da ku ba, ⁸ ba mu kuwa ci abincin kowa ba tare da ba mu biya ba. A maimakon haka, mun yi aiki dare da rana, muna fama muna wahala kuma don kada mu nawaita wa waninku. ⁹ Mun yi wannan, ba don ba mu da 'yancin karɓar irin taimakon nan ba ne, sai dai domin mu zama gurbin da za ku bi. ¹⁰ Ko ma a sa'ad da muke tare da ku, mun ba ku wannan umarni cewa, "In mutum ya ƙi yin aiki, kada a ba shi abinci."

¹¹ Mun ji cewa waɗansunku suna zaman banza. Ba sa aikin kome; sai shishigi kurum. ¹² Irin waɗannan mutane muna ba da umarni muna kuma gargaɗe su cikin Ubangiji Yesu Kiristi su natsu su kuma nemi abincin da suke ci. ¹³ Game da ku kuma 'yan'uwa, kada ku gaji da yin abin da yake daidai.

¹⁴ In wani bai yi biyayya da umarninmu a wannan wasiƙa ba, sai fa ku lura da shi. Kada ku haɗa kai da shi, don yā ji kunya. ¹⁵ Duk da haka kada ku mai da shi abokin gāba, sai dai ku gargaɗe shi a matsayin ɗan'uwa.

Gaisuwa ta musamman

¹⁶ Yanzu, bari Ubangiji mai salama kansa yā ba ku salama a kowane lokaci da kuma a ta kowace hanya. Ubangiji yā kasance tare da ku duka.

¹⁷ Ni, Bulus, nake rubuta wannan gaisuwa da hannuna, wannan ce shaida a kowace wasiƙata, haka nake rubutu.

¹⁸ Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yā kasance tare da ku duka.

* 3:6 Ko kuwa al'ada

1 Timoti

¹ Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin umarnin Allah Mai Cetonmu da kuma na Yesu Kiristi begenmu,

² Zuwa ga Timoti ɗana na gaske cikin bangaskiya.

Alheri, jinkai da kuma salama daga Allah Uba da Kiristi Yesu Ubangijinmu, su kasance tare da kai.

Gargaɗi game da malaman karya

³ Kamar yadda na gargaɗe ka sa'ad da zan je Makidoniya, ka zauna can Afisa domin ka umarci waɗansu mutane kada su koyar da ka'idodin karya nan gaba ⁴ ko su ba da kansu ga tatsuniyoyi da kididdigar asali marar iyaka. Waɗannan suna kawo faɗa a maimakon aikin Allah wanda yake ta wurin bangaskiya. ⁵ Makasudin wannan umarnin dai kauna ce, wadda take zuwa daga zuciya mai tsabta da lamiri mai kyau da kuma sahihiyar bangaskiya. ⁶ Waɗansu sun bauɗe daga waɗannan al'amura, suka koma ga maganganu marasa ma'ana. ⁷ So suke su zama malaman doka, ba tare da fahimtar abin da suke faɗa ba, balle abubuwan da suke ta nacewa a kai.

⁸ Mun san cewa doka tana da kyau in an yi amfani da ita yadda ya kamata. ⁹ Mun kuma san cewa an yi doka ba domin masu adalci ba sai dai masu tawaye, da marasa biyayya, da marasa bin Allah, da masu zunubi, da marasa tsarkaka, da masu saɓon Allah, da masu kashe iyaye maza da mata, da masu kisankai, ¹⁰ da masu zina da kuma da maza masu kwana da mata, ko mata masu kwana da mata, da masu cinikin bayi da masu karya da kuma masu shaidar karya, da kuma duk wani abin da ya saɓa wa sahihiyar koyarwa, ¹¹ da take bisa ga bishara mai ɗaukaka ta Allah mai albarka, wadda ya danka mini.

Alherin Ubangiji ga Bulus

¹² Na gode wa Kiristi Yesu Ubangijinmu, wanda ya ba ni karfi, saboda ya amince da ni, har ya sa ni aikinsa. ¹³ Ko da yake a ɗa ni mai saɓo da mai tsanantawa da kuma mai rikici ne, aka nuna mini jinkai saboda na yi haka cikin jahilci ne da kuma rashin bangaskiya. ¹⁴ An zubo mini alherin Ubangijinmu a yalwace, tare da bangaskiya da kaunar da take cikin Kiristi Yesu.

¹⁵ Ga wata magana tabbatacciya wadda ta cancanci cikakkiyar karɓa. Kiristi Yesu ya zo duniya domin ceton masu zunubi, wanda nake mafi muni a cikinsu. ¹⁶ Amma saboda wannan dalilin ne aka nuna mini jinkai domin ta wurina, mafi zunubi duka, Kiristi Yesu ya iya bayyana matufar hafurinsa a matsayin misali ga waɗanda za su gaskata shi su kuma sami rai madawwami. ¹⁷ Bari girma da ɗaukaka su tabbata har abada abadin ga Sarki madawwami, wanda ba ya mutuwa, wanda ba a ganinsa, wanda kuma shi ne kaɗai Allah! Amin.

¹⁸ Timoti, ɗana, na ba ka wannan umarni bisa ga annabce-annabcen da aka yi a ɗa game da kai, domin ta wurin binsu ka iya yin yaƙi mai kyau, ¹⁹ kana riƙe da bangaskiya da kuma lamiri mai kyau. Gama waɗansu mutane, saboda ƙin kasa kunne ga lamirinsu, suka lalatar da bangaskiyarsu. ²⁰ Cikinsu kuwa akwai Himenayus da Alekzanda, waɗanda na miƙa ga Shaiɗan don su horo su bar yin saɓo.

2

Umarnai a kan sujada

¹ Da farko dai, ina gargaɗe ku cewa a yi roƙe-roƙe, ana addu'o'i, ana yin addu'a a madadin waɗansu da kuma a yi godiya saboda kowane mutum ² da sarakuna da dukan masu mulki, domin mu zauna lafiya, rai kuma kwance, muna bin Allah sosai a cikin natsuwa. ³ Wannan yana da kyau, yakan kuma gamshi Allah Mai Cetonmu, ⁴ wanda yake so dukan mutane su sami ceto su kuma zo ga sanin gaskiya. ⁵ Gama Allah ɗaya ne, matsakanci kuma ɗaya tsakanin Allah da mutane, shi ne kuwa Kiristi Yesu, ⁶ wanda ya ba da kansa fansa domin dukan mutane, shaidar da aka bayar a daidai lokaci. ⁷ Don haka ne aka sa ni mai wa'azi, da manzo kuma, gaskiya nake faɗa, ba karya ba, na kuma zama malami mai koya wa al'ummai al'amarin bangaskiya da kuma na gaskiya.

⁸ Ina so maza a ko'ina su ɗaga hannuwansu masu tsarki cikin addu'a, ba tare da fushi ko faɗa ba. ⁹ Ina kuma so mata su lura su yi wa kansu adon da ya cancanta, da rigunan da suka dace, ba da adon kitso ko sa kayan zinariya ko lu'ulu'u ko kuma tufafi masu tsada ba, ¹⁰ sai dai su yi ayyuka masu kyan da suka dace da matan da suke masu bauta wa Allah.

¹¹ Ya kamata mace ta riƙa koyo cikin natsuwa da cikakkiyar biyayya. ¹² Ban ba mace izini ta koyar ko tā yi mulki a kan namiji ba; sai dai ta zauna shiru. ¹³ Gama Adamu ne aka fara halitta, sa'an nan Hawwa'u. ¹⁴ Ba kuma Adamu ne aka yaudara ba; macen ce aka yaudara ta kuma zama mai zunubi. ¹⁵ Amma mata* Za tā sami ceto† za su sami ceto ta wurin haihuwa, in suka ci gaba cikin bangaskiya, ƙauna da kuma tsarki tare da halin sanin ya kamata.

3

Masu kula da ikkilisiya da masu hidimar ikkilisiya

¹ Ga wata tabbatacciyar magana. In wani ya sa zuciyarsa a kan zama mai kula da ikkilisiya,* yana marmarin yin aiki mai daraja ne. ² To, dole mai kula da Ikkilisiya yā kasance marar abin zargi, mijin mace guda, mai sauƙinkai, mai kamunkai, wanda ake girmama, mai karɓan baki, mai iya koyarwa, ³ ba mai buguwa ba, ba mai rikici ba sai dai mai hankali, ba mai yawan faɗa ba, ba kuma mai yawan son kuɗi ba. ⁴ Dole yā iya tafiyar da iyalinsa da kyau, yā kuma tabbata cewa 'ya'yansa suna yin masa biyayya da ladabin da ya dace. ⁵ (In mutum bai san yadda zai tafiyar da iyalinsa ba, yaya zai iya kula da ikkilisiyar Allah?) ⁶ Kada yā zama sabon tuba, in ba haka zai zama mai girman kai yā kuma fāɗa cikin irin hukuncin da ya fāɗo wa Iblis. ⁷ Dole kuma yā kasance da shaida mai kyau ga waɗanda suke na waje, don kada yā zama abin kunya yā kuma fāɗa cikin tarkon Iblis.

⁸ Haka masu hidima a cikin ikkilisiya; su ma, su zama maza da sun cancanci girmamawa, masu gaskiya, ba masu yawan shan ruwan inabi ba, ba masu kwaɗayin ƙazamar riba ba. ⁹ Dole su riƙe asirin bangaskiya su kuma kasance da lamiri mai tsabta. ¹⁰ Dole a fara gwada su tukuna; sa'an nan in ba a sami wani abin zargi game da su ba, sai su shiga aikin masu hidima.

¹¹ A haka kuma, dole matansu su zama matan da suka cancanci girmamawa, ba masu gulma ba, sai dai masu sauƙinkai da kuma masu aminci a cikin kome.

¹² Dole mai hidimar ikkilisiya yā zama mijin mace guda dole kuma yā iya tafiyar da 'ya'yansa da kuma iyalinsa da kyau. ¹³ Waɗanda suke hidima da kyau suna samar wa kansu kyakkyawan suna da kuma cikakken tabbatarwa a cikin bangaskiyarsu cikin Kiristi Yesu.

¹⁴ Ko da yake ina sa zuciya zo wurinka nan ba da daɗewa ba, ina rubuta muka waɗannan umarnai domin, ¹⁵ in na yi jinkiri, za ka san yadda ya kamata mutane su tafiyar da halayensu a cikin jama'ar Allah, wadda take ikkilisiyar Allah rayayye, ginshiƙi da kuma tushen gaskiya. ¹⁶ Ba shakka, asirin addini da girma yake.

Ya† bayyana cikin jiki,

Ruhu ya nuna shi adali ne,
mala'iku suka gan shi,
aka yi wa'azinsa cikin al'ummai,
aka gaskata shi a duniya,
aka ɗauke shi sama cikin ɗaukaka.

4

Umarnai ga Timoti

¹ Ruhu a sarari ya faɗa cewa a kwanakin ƙarshe waɗansu za su watsar da bangaskiya su bi ruhohi masu ruɗu da kuma abubuwan da aljanu suke koyarwa. ² Irin koyarwan nan tana zuwa ne daga waɗansu munafukai maƙaryata, waɗanda aka yi wa lamirinsu kaca-kaca. ³ Suna hana mutane yin aure suna kuma umarce su kada su ci waɗansu irin abinci, waɗanda Allah ya halitta don waɗanda suka gaskata suka kuma san gaskiya, su karɓa da godiya. ⁴ Gama duk abin da Allah ya halitta yana da

* 2:15 Da Girikita † 2:15 Ko kuwa maido * 3:1 A al'adance bishob; haka ma a aya 2 † 3:16 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da Allah

kyau, kada kuma a ƙi kome in dai an karɓe shi da godiya, ⁵ domin an tsarkake shi ta wurin maganar Allah da kuma addu'a.

⁶ In ka nuna wa 'yan'uwa waɗannan abubuwa, za ka zama mai hidima mai kyau na Kiristi Yesu, wanda aka goya cikin gaskiyar bangaskiya da kuma koyarwa mai kyau wadda ka bi. ⁷ Ka kiyaye kanka daga tatsuniyoyi na rashin tsoron Allah da labaru banza na tsofaffin mata; a maimako, ka hori kanka ga zama mai tsoron Allah. ⁸ Gama horon jiki yana da amfani, amma tsoron Allah yana da amfani ga kowane abu, yana da albarka ga rai na yanzu da kuma rai mai zuwa. ⁹ Wannan magana tabbatacciya ce wadda ta cancanci cikakkiyar karɓa. ¹⁰ Saboda wannan kuwa muke wahala da kuma fama, domin mun sa begenmu ga Allah mai rai, wanda yake Mai Ceton dukan mutane, musamman na waɗanda suka ba da gaskiya.

¹¹ Ka umarta ka kuma koyar da waɗannan abubuwa. ¹² Kada ka bar wani yã rena ka domin kai matashi ne, sai dai ka zama gurbi ga masu bi cikin magana, cikin rayuwa, cikin ƙauna, cikin bangaskiya da kuma cikin zaman tsarki. ¹³ Kafin in zo, ka ci gaba da karanta wa mutane Nassi, da yin wa'azi, da kuma koyarwa. ¹⁴ Kada ka yi sakaci da baiwarka, wadda aka ba ka ta wurin saƙon annabci sa'ad da kungiyar dattawa suka ɗibiya hannuwa a kanka.

¹⁵ Ka yi ƙwazo cikin waɗannan batuttuwa; ka ba da kanka gaba ɗaya gare su, don kowa yã ga ci gabanka. ¹⁶ Ka kula da rayuwarka da kuma koyarwarka da kyau. Ka daure a cikinsu, domin in ka yi, za ka ceci kanka da kuma masu sauraronka.

5

Shawara game da gwauraye, dattawa da kuma bayi

¹ Kada ka tsawata wa dattijo, sai dai ka gargaɗe shi a matsayinka. Ka ɗauki samari a matsayin 'yan'uwanƙa, ² tsofaffin mata kuwa sai ka ce uwaye, 'yan mata kuma a matsayin 'yan'uwa da matuƙar tsarki.

³ Ka girmama gwauraye waɗanda suke cikin bukata ta ainihi. ⁴ Amma in gwauruwa tana da 'ya'ya ko jikoki, to, sai su fara koyon yin ayyukan addininsu ga danginsu, ta haka za su sãka wa iyayensu da kakanninsu, gama wannan yakan gamshi Allah. ⁵ Gwauruwa wadda ba ta da kowa da zai taimake ta, za tã sa zuciyarta ga Allah, tana roko da addu'o'i dare da rana gare shi don taimako. ⁶ Amma gwauruwar da take zaman jin daɗi, matacciya ce tun tana da rai. ⁷ Ka umarce su game da waɗannan abubuwa, don su kasance marasa abin zargi. ⁸ In wani bai kula da danginsa ba, musamman iyalinsa na kurkusa, ya mūsunta bangaskiya ke nan, ya kuma fi marar ba da gaskiya muni.

⁹ Kada a lasafta gwauruwa cikin jerin gwauraye sai ta wuce shekara sittin, ta kuma yi zaman aminci ga mijinta,* ¹⁰ aka kuma santa sosai saboda ayyuka masu kyau, kamar renon 'ya'ya, da karɓan baƙi, tana yi wa tsarkaka hidima, tana taimakon waɗanda suke cikin wahala tana kuma ba da kanta ga yin kowane aikin mai kyau.

¹¹ Game da gwauraye masu ƙuruciya kuwa, kada ka sa su cikin wannan lissafi. Gama sa'ad da sha'awar jikinsu ta kãsa daurewa game da wa'adin da suka yi da Kiristi, sai su so yin aure. ¹² Ta haka suna jawo wa kansu hukunci, saboda sun karya alkawarinsu na farko. ¹³ Ban da haka, sukan koyi zaman banza, suna zirga-zirga gida-gida. Ba kawai sun zama masu zaman banza ba, har ma sun zama masu gulma da masu shishigi, suna faɗin abubuwan da bai kamata su faɗa ba. ¹⁴ Saboda haka ina ba wa gwauraye masu ƙuruciya shawara su yi aure, su sami 'ya'ya, su lura da gidajensu kada kuwa su ba abokin gãba zarafin ɗata suna. ¹⁵ Waɗansu dai sun riga sun bauɗe sun bi Shaidan.

¹⁶ In mace mai bi tana da gwauraye a iyalinta, ya kamata tã taimake su, kada tã bar wa ikkilisiya wannan nauyi, domin ikkilisiya ta sami zarafin taimakon gwaurayen da suke da bukata ta ainihi.

¹⁷ Dattawan da suka bi da al'amuran ikkilisiya da kyau sun cancanci girmamawa ninki biyu, musamman waɗanda aikinsu wa'azi ne da kuma koyarwa. ¹⁸ Gama Nassi ya ce, "Kada ka sa wa bijimi takunkumi yayinda yake sussukar hatsi,"† da kuma, "Ma'aikaci ya cancanci hakkinsa."‡ ¹⁹ Kada ka saurari ƙara game da dattijo sai da shaidu biyu ko uku. ²⁰ Amman waɗannan dattawa waɗanda suke yin zunubi kuwa sai ka kwaɓe su a gaban jama'a, don saura su ji tsoro. ²¹ Na gama ka da Allah, da

* 5:9 Ko kuwa ta auri miji guda kawai † 5:18 M Sh 25.4 ‡ 5:18 Luk 10.7

Kiristi Yesu, da kuma zaɓaɓɓun mala'iku, ka kiyaye waɗannan abubuwa fwarai da gaske, kada ka nuna bambanci.

²² Kada ka yi garajen ɗibiya hannuwa, kada kuma ka yi tarayya a cikin zunuban waɗansu. Ka kiyaye kanka da tsarki.

²³ Ka daina shan ruwa kaɗai, yi amfani da ruwan inabi kaɗan saboda cikinka da kuma yawan rashin lafiyarka.

²⁴ Zunuban waɗansu mutane a fili suke, suna shan gabansu zuwa hukunci; zunuban waɗansu kuwa sukan bi su a baya. ²⁵ Haka ma ayyuka nagari a fili suke, ko ba ma a fili suke ba, ba a iya ɓoye su.

6

¹ Duk waɗanda suke ƙarƙashin bauta, ya kamata su ɗauki iyayengijinsu a kan sun cancanci girmamawa matuƙa, don kada a ɓata sunan Allah da kuma koyarwarmu. ² Waɗanda suke da iyayengiji masu bi, to, kada su yi musu reni domin su 'yan'uwa ne. A maimako, sai ma su fi bauta musu, saboda waɗanda suke cin moriyar hidimarsu masu bi ne, ƙaunatattu ne kuma a gare su.

Kaunar kuɗi

Waɗannan su ne abubuwan da za ka koya musu ka kuma gargaɗe su. ³ In wani yana koyarwar ƙarya bai kuma yarda da sahihiyar koyarwar Ubangijinmu Yesu Kiristi da kuma koyarwa ta tsoron Allah ba, ⁴ yana cike da girman kai bai kuma san kome ba. Yana da mugun halin son gardama da muhawwara game da kalmomin da suke kawo kishi, rikici, maganar keta, da mugayen zace-zace ⁵ da yawan tankiya tsakanin mutane masu mugun hali, waɗanda aka raba su da gaskiya, suke kuma tsammani cewa bin Allah wata hanya ce ta samun kuɗi.

⁶ Amma bin Allah da gamsuwa riba ce mai yawa. ⁷ Gama ba mu zo duniya da kome ba, ba kuwa za mu fita daga cikinta da kome ba. ⁸ In dai muna da abinci da sutura, ai, sai mu gamsu da su. ⁹ Mutanen da suke son yin arziki sukan fāɗi cikin jarraba, su fāɗa a tarko, suna mugayen sha'awace-sha'awace iri-iri na wauta da cutarwa, irin waɗanda suke dulmuyar da mutane, su kai ga lalacewa da hallaka. ¹⁰ Gama son kuɗi shi ne tushen kowane irin mugun abu. Waɗansu mutane, don tsananin son kuɗi, sun bauɗe daga bangaskiya suka kuma jawo wa kansu da baƙin ciki iri-iri.

Umarnin Bulus ga Timoti

¹¹ Amma kai, mutumin Allah, ka guji duk wannan, ka kuma nemi adalci, tsoron Allah, bangaskiya, ƙauna, jimrewa da kuma hankali. ¹² Ka yi fama, kyakkyawar fama ta bangaskiya. Ka riƙi rai madawwamin nan, wanda aka kira saboda shi, sa'ad da ka yi kyakkyawar shaida a gaban shaidu masu yawa. ¹³ Na umarce ka, a gaban Allah mai ba da rai ga kome, da kuma Kiristi Yesu wanda yayinda yake ba da shaida a gaban Buntus Bilatus ya yi kyakkyawar shaida, ¹⁴ ka kiyaye wannan umarni ba tare da wani aibi ko abin zargi ba har yā bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Kiristi, ¹⁵ wanda Allah zai kawo a daidai lokaci, Allah, mai albarka wanda yake kaɗai Mai Mulki, Sarkin sarakuna da Ubangijin iyayengiji, ¹⁶ wanda shi kaɗai ne marar mutuwa wanda kuma yake zaune cikin hasken da ba ya kusatuwa, wanda babu wanda ya taɓa gani ko zai iya gani. A gare shi girma da iko su tabbata har abada. Amin.

¹⁷ Ka umarci waɗanda suke da arziki a wannan duniya kada su ɗaga kai ko su sa begensu a kan dukiyar da ba ta da tabbaci, sai dai su sa begensu ga Allah, wanda yake ba mu kome a yalwace don jin daɗinmu. ¹⁸ Ka umarce su su yi nagarta, su wadatu cikin ayyuka nagari, su kuma zama masu bayarwa hannu sake da kuma masu niyyar yin taimako. ¹⁹ Ta haka za su ajiye wa kansu dukiya a matsayin tushen mai ƙarfi don tsara mai zuwa, don su riƙi rai wanda yake na tabbatacce.

²⁰ Timoti, ka lura da abin da aka danƙa maka amana. Ka yi nesa da masu maganganun rashin tsoron Allah da kuma yawan mūsū da ake ƙarya, ake ce da shi ilimi, ²¹ wanda waɗansu suka furta kuma ta yin haka suka bauɗe daga bangaskiya.

Alheri yā kasance tare da ku.

2 Timoti

¹ Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin nufin Allah, bisa ga alkawarin rai wanda yake cikin Kiristi Yesu,

² Zuwa ga Timoti, kaunataccen dƙana.

Alheri, jinkai da salama daga Allah Uba da kuma Kiristi Yesu Ubangijinmu, su kasance tare da kai.

Godiya

³ Na gode wa Allah wanda nake bauta wa, kamar yadda kakanni-kakannina suka yi da lamiri mai tsabta, yadda kullum dare da rana ina tuna da ku a cikin addu'o'ina. ⁴ Sa'ad da na tuna da hawayenka, nakan yi marmarin ganinka, don in cika da farin ciki. ⁵ An tunashe ni da sahihiyar bangaskiyarka, wadda a farko ta kasance a cikin kakarka Loyis da kuma mahaifiyarka Yunis yanzu kuwa na tabbata tana cikinka.

Karfafawa don zaman aminci

⁶ Saboda haka, ina so in faɗakar da kai, ka lura baiwan nan ta Allah, wadda take tare da kai ta wurin dƙibiya maka hannuwana. ⁷ Gama Allah bai ba mu ruhun tsoro ba, sai dai ruhun iko, na kauna da kuma na kamunkai. ⁸ Saboda haka kada ka ji kunyar ba da shaida game da Ubangijinmu, ko kuwa ka ji kunyata, ni da nake dƙan sarƙa saboda shi. Sai dai ka haɗa kai tare da ni cikin shan wahala saboda bishara ta wurin ikon Allah, ⁹ wanda ya cece mu ya kuma kira mu ga rayuwar tsarki ba saboda wani abin da muka yi ba sai dai saboda nufinsa da kuma alherinsa. An ba mu wannan alheri cikin Kiristi Yesu tun fil azal, ¹⁰ amma yanzu an bayyana ta ta wurin bayyanuwar Mai Cetonmu, Kiristi Yesu, wanda ya hallaka mutuwa ya kuma kawo rai da rashin mutuwa a sarari ta wurin bishara. ¹¹ A wannan bishara ce, aka naɗa ni mai shela da manzo da kuma malami. ¹² Shi ya sa nake shan wahalar da nake sha. Duk da haka ba na jin kunya, domin na san wanda na gaskata da shi, na kuma tabbata cewa yana iya kiyaye abin da na danka masa* amana don wancan rana.

¹³ Abin da ka ji daga gare ni, ka kiyaye shi kamar tsarin sahihiyar koyarwa, cikin bangaskiya da kauna cikin Kiristi Yesu. ¹⁴ Ka kiyaye kyakkyawar ajiyan nan da aka danka maka amana, ka lura da ita da taimakon Ruhu Mai Tsarki wanda yake raye a cikinmu.

¹⁵ Ka san cewa kowa a lardin Asiya ya juya mini baya, har da Figelus da Hermogenes.

¹⁶ Bari Ubangiji yā yi wa iyalin Onesiforus jinkai, domin sau da dama yakan wartsakar da ni, bai kuma ji kunyar sarƙoƙina ba. ¹⁷ A maimakon haka ma, sa'ad da yake a Roma, ya neme ni ido a rufe sai da ya same ni. ¹⁸ Bari Ubangiji yā sa yā sami jinkai daga Ubangiji a wancan ranar! Ka sani sarai yadda ya taimake ni a hanyoyi dabam-dabam a Afisa.

2

¹ Kai kuma, dƙana, ka yi karfi cikin alherin da yake cikin Kiristi Yesu. ² Abubuwan da ka ji na faɗa a gaban shaidu masu yawa kuwa ka danka wa amintattun mutane waɗanda su ma za su iya koya wa waɗansu. ³ Ka jure wa shan wahala tare da mu kamar soja mai kyau na Kiristi Yesu. ⁴ Ba wanda yake aikin soja da zai sa kansa a sha'anin mutumin da ba ya aikin soja, domin yakan so yā gamshi wanda ya dauke shi soja. ⁵ Haka ma, in wani ya yi gasa a matsayi shi dƙan wasa ne, ba ya sami rawanin nasara, sai in ya yi gasar bisa ga dokoki. ⁶ Manomi mai aiki sosai ya kamata yā zama na fari wajen samun rabon amfanin gona. ⁷ Ka yi tunani a kan abin da nake faɗi, gama Ubangiji zai ba ka ganewa cikin dukan wannan.

⁸ Ka tuna da Yesu Kiristi, wanda aka tā da shi daga matattu, zuriyar Dawuda, wanda shi ne bisharata, ⁹ wadda nake shan wahala har ga daurin sarƙa kamar mai laifi. Amma Maganar Allah ba a daure take

* 1:12 Ko kuwa abin da aka danka mini

ba. ¹⁰ Saboda haka nake jure kome saboda zaɓaɓɓu, domin su ma su sami ceton da yake cikin Kiristi Yesu, tare da madawwamiyar ɗaukaka.

¹¹ Ga wata magana tabbatacciya,

“In muka mutu tare da shi,
za mu rayu tare da shi;

¹² in muka jimre,

za mu yi mulki tare da shi.

In muka yi mūsunsa,

shi ma zai yi mūsunmu;

¹³ in ba mu da aminci,

shi dai mai aminci ne,

domin shi ba zai iya mūsun kansa ba.”

Ma'aikacin da Allah ya amince

¹⁴ Ka riƙa tuna masu da haka, ka kuma gama su da Allah, kada su yi jayayya a kan maganganu, don ba ta da wani amfani, sai ɗad da masu ji kawai take yi. ¹⁵ Ka yi iyakacin kokarinka ka gabatar da kanka a gaban Allah a matsayin wanda aka amince da shi, ma'aikaci wanda ba shi da dalilin jin kunya wanda kuma yake fassara kalmar gaskiya daidai. ¹⁶ Ka yi nesa da maganganun banza na rashin tsoron Allah, gama waɗanda suka mai da hankali ga yin waɗannan za su ƙara zama marasa tsoron Allah. ¹⁷ Koyarwarsu za tā bazu kamar ruɓaɓɓen gyambo. A cikinsu akwai Himenayus da Filetus, ¹⁸ waɗanda suka baude daga gaskiya. Suna cewa tashin matattu ya riga ya faru, suna kuma ɓata bangaskiyar waɗansu. ¹⁹ Duk da haka, ƙaƙƙarfan tushen nan na Allah yana nan daram, an hatimce shi da wannan rubutu, “Ubangiji ya san waɗanda suke nasa,”* da kuma, “Duk wanda ya bayyana yarda ga sunan Ubangiji, to, dole yā yi nesa da aikata mugunta.”

²⁰ A babban gida akwai kayayyakin da ba na zinariya da na azurfa kaɗai ba, amma har da na katako da na yumbu ma; waɗansu domin hidima mai daraja waɗansu kuwa domin hidima marar daraja.

²¹ In mutum ya tsabtacce kansa daga na farkon zai zama kayan aikin hidima mai daraja, mai amfani ga Maigida, kuma shiryayye domin yin kowane aiki mai kyau.

²² Ka yi nesa da mugayen sha'awace-sha'awace na ƙuruciya, ka kuma bi adalci, bangaskiya, ƙauna da kuma salama, tare da waɗanda suke kira ga Ubangiji daga zuciya mai tsabta. ²³ Kada wani abu yā haɗa ka da gardandamin banza da wofi, domin ka san yadda suke jawo faɗa. ²⁴ Bai kamata bawan Ubangiji yā zama mai neman faɗa ba; a maimako, dole yā nuna alheri ga kowa, mai iya koyarwa, mai haƙuri kuma. ²⁵ Waɗanda suke gāba da shi kuwa dole yā yi musu gargaɗi cikin hankali, da fata Allah zai sa su tuba su kai ga sanin gaskiya, ²⁶ su kuma dawo cikin hankulansu su kuɓuta daga tarkon Iblis, wanda ya sa suka zama kamammu don su aikata nufinsa.

3

Rashin sanin Allah a kwanakin ƙarshe

¹ Amma fa ka san wannan, za a yi lokutan shan wahala a kwanakin ƙarshe. ² Mutane za su zama masu son kansu, masu son kuɗi, masu taƙama, masu girman kai, masu zage-zage, marasa biyayya ga iyayensu, marasa godiya, marasa tsarki, ³ marasa ƙauna, marasa gafartawa, masu ɓata sunayen waɗansu, marasa kamunkai, masu ƙeta, marasa ƙaunar nagarta, ⁴ masu cin amana, marasa hankali, waɗanda sun cika da ɗaga kai, masu son jin daɗi a maimakon ƙaunar Allah ⁵ suna riƙe da siffofin ibada, amma suna mūsun ikonta. Kada wani abu yā haɗa ka da su.

⁶ Irin su ne suke saɗaɗawa su shiga gidaje suna rinjayar mata marasa ƙarfin hali, waɗanda zunubai suka sha kansu, mugayen sha'awace-sha'awace kuma sun ɗauke hankulansu, ⁷ kullum suna koyo amma ba sa taɓa iya yarda da gaskiya. ⁸ Kamar dai yadda Yannes da Yamberes* suka tayar wa Musa, haka waɗannan mutane ma suke tayar wa gaskiya, mutane masu ɓataccen hankali, waɗanda, in ana

* 2:19 Kid 16.5 (dubi Seftuwajin) * 3:8 Yannes da Yamberes. Babu waɗannan sunaye a Tsohon Alkawari, amma bisa ga masanan tarihin Yahudawa, mutanen nan su ne bokaye biyun nan na ƙasar Masar da suka yi gāba da Musa lokacin da ya so yā fitar da 'ya'yan Isra'ila daga ƙasar Masar (Dubi Fit 7.11,22; 9.11)

zancen bangaskiya ne, to, fa ba sa ciki. ⁹ Sai dai ba za su yi nisa ba, don rashin hankalinsu zai bayyana ga kowa, kamar na mutanen nan biyu.

Umarnin Bulus ga Timoti

¹⁰ Kai kam, ka san kome game da koyarwata, da halina, da niyyata, bangaskiya, hakuri, kauna, jimiri, ¹¹ tsanani, shan wahala, irin abubuwan da suka faru da ni a Antiyok, Ikoniyum da kuma Listira, tsananin da na jure. Duk da haka Ubangiji ya cece ni daga dukansu. ¹² Labudda, duk masu niyyar zaman tsarkaka, suna na Kiristi Yesu, za su sha tsanani. ¹³ Mugayen mutane da masu ruɗi kuwa, kara muni za su rifa yi, suna yaudara, ana kuma yaudararsu. ¹⁴ Amma kai kam, ka ci gaba da abin da ka koya ka kuma tabbatar, gama ka san waɗanda ka koye su daga gare su, ¹⁵ da kuma yadda tun kana ɗan jinjiri ka san Nassosi masu tsarki, waɗanda suke iya sa ka zama mai hikima zuwa ceto ta wurin bangaskiya cikin Kiristi Yesu. ¹⁶ Dukan Nassi numfashin Allah ne yana kuma da amfani don koyarwa, tsawatarwa, gyara da kuma horarwa cikin adalci, ¹⁷ domin mutumin Allah yā zama shiryayye sosai saboda kowane kyakkyawan aiki.

4

¹ A gaban Allah da kuma Kiristi Yesu, wanda zai yi wa masu rai da matattu shari'a, saboda kuma bayyanuwarsa da mulkinsa, ina ba ka umarni. ² Ka yi wa'azin Maganar Allah, ka zama a shirye a kullum, ko da zarafi, ko babu zarafi, ka yi gyara, ka kwaɓe, ka kuma karfafa, da matuƙar hakuri da koyarwa cikin natsuwa. ³ Gama lokaci yana zuwa da mutane ba za su jure da sahihiyar koyarwa ba. A maimako, don cimma burinsu, za su taro wa kansu malamai masu yawa, domin su faɗi abin da kunnuwansu masu kaiƙayi suke so su ji. ⁴ Za su juye kunnuwansu daga gaskiya zuwa ga jin tatsuniyoyi. ⁵ Amma kai, ka natsu cikin kowane hali, ka jure shan wahala, ka yi aikin mai bishara, ka cika dukan ayyukan hidimarka.

⁶ Gama an riga an tsiyaye ni kamar hadaya ta sha, kuma lokacin tashina ya yi. ⁷ Na yi fama mai kyau, na gama tseren, na riƙe bangaskiya. ⁸ Yanzu kuwa an ajiye mini rawanin adalci, wanda Ubangiji, Alkali mai adalci zai ba ni a ranan nan ba kuwa ni kaɗai ba, amma ga duk waɗanda suka yi marmarin bayyanuwarsa.

Maganar karshe

⁹ Ka yi iyakacin koƙarinka ka zo wurina da sauri, ¹⁰ gama Demas, saboda kaunar wannan duniya, ya yashe ni ya tafi Tessalonika. Kirssens ya tafi Galatiya, Titus kuwa ya tafi Dalmatiya. ¹¹ Luka ne kaɗai yake tare da ni. Ka nemi Markus ku zo tare, domin yana da amfani a gare ni cikin hidimata. ¹² Na aiki Tikikus zuwa Afisa. ¹³ Sa'ad da za ka dawo, ka zo mini da alkyabbar da na bari a wurin Karbus a Toruwas, da kuma naɗaɗɗun littattafaina, tun ba ma fatun nan masu rubutu ba.

¹⁴ Alekzanda maƙerin karafan nan ya yi mini mugunta ƙwarai. Ubangiji zai saƙa masa saboda abin da ya yi. ¹⁵ Kai ma sai ka lura da shi, domin ya yi gāba sosai da saƙonmu.

¹⁶ A lokacin da na kare kaina da farko, ba wanda ya goyi bayana, sai ma kowa ya yashe ni. Ina fata ba za a lasafta wannan laifi a kansu ba. ¹⁷ Amma Ubangiji ya tsaya tare da ni, ya kuma ba ni karfi, don ta wurina a yi cikakkiyar shelar saƙon har Al'ummai duka su ji. Aka kuma cece ni daga bakin zaki. ¹⁸ Ubangiji zai cece ni daga kowane mugun hari yā kuma kai ni mulkinsa na sama lafiya. A gare shi ɗaukaka ta tabbata har abada abadin. Amin.

Gaisuwa ta karshe

¹⁹ Ka gai da Firiskila da Akwila da iyalin Onesiforus.

²⁰ Erastus ya dakata a Korint, na kuma bar Turofimus cikin rashin lafiya a Miletus. ²¹ Ka yi iyakacin koƙarinka ka iso nan kafin damina.

Yubulus yana gaishe ka, haka ma Fuden, Lainus, Kalaudiya da kuma dukan 'yan'uwa.

²² Ubangiji yā zama tare da ruhunka. Alheri yā zama tare da ku.

Titus

¹ Bulus, bawan Allah da kuma manzon Yesu Kiristi saboda bangaskiyar zaɓaɓɓu na Allah da kuma sanin gaskiya wadda take kaiwa ga rayuwa ta tsoron Allah ² duk wannan kuwa saboda begen nan ne ga rai madawwami da Allah ya yi alkawari tun fil azal, shi wanda karya ba ta a gare shi, ³ da lokacin da Allah ya zaɓa ya cika sai ya bayyana maganarsa a sarari ta wurin wa'azin da aka danƙa mini amana ta wurin umarnin Allah Mai Cetonmu,

⁴ Zuwa ga Titus, ɗana na gaske a tarayyarmu cikin bangaskiya.

Alheri da salama daga Allah Uba da kuma Kiristi Yesu Mai Cetonmu, su kasance tare da kai.

Aikin Titus a Kirit

⁵ Dalilin da ya sa na bar ka a Kirit shi ne don ka daidaita abubuwan da suka rage da ba a kammala ba, ka kuma naɗa dattawa a kowane gari, yadda na umarce ka. ⁶ Dole dattijo yā kasance marar aibi, mijin mace guda, mutumin da 'ya'yansa masu bi ne, waɗanda kuma ba a san su da lalata ko rashin biyayya ba. ⁷ Da yake an danƙa wa mai kula da ikkilisiya rikon amana saboda Allah, dole yā zama marar aibi ba mai girman kai ba, ba mai saurin fushi ba, ba mai buguwa ba, ba mai rikici ba, ba kuma mai son ƙazamar riba ba. ⁸ A maimakon haka dole yā zama mai karɓan baƙi, mai son abu nagari, mai kamunkai, mai adalci, mai tsarki da kuma natsattse. ⁹ Dole yā riƙe tabbataccen saƙon nan kam-kam yadda aka koyar, don yā iya ƙarfafa waɗansu da sahihiyar koyarwa yā kuma karyaata waɗanda suke gāba da shi.

Tsawata wa waɗanda suka ƙi yin nagarta

¹⁰ Gama akwai 'yan tawaye da yawa, masu surutun banza da masu ruɗi, musamman ƙungiyar masu kaciya. ¹¹ Dole a hana su yin magana, domin suna kawo rushewar iyalai ta wurin koyar da abubuwan da bai kamata su koyar ba don neman ƙazamar riba. ¹² Wani daga cikin annabawansu ma ya ce, “Kiretawa a kullum maƙaryata ne, mugayen dabbobi, ragwaye haɗamammu.” ¹³ Wannan shaida gaskiya ce. Saboda haka, sai ka tsawata musu sosai, don su zama sahihai a wajen bangaskiya, ¹⁴ ba za su kuma mai da hankalinsu ga tatsuniyoyin Yahudawa ko ga umarnan waɗanda suke ƙin gaskiya ba. ¹⁵ Ga tsarkaka kuwa, kome mai tsarki ne, amma ga waɗanda suke marasa tsarki da kuma marasa ba da gaskiya, ba abin da yake da tsarki. Gaskiya dai, hankulansu da lamirinsu duk marasa tsarki ne. ¹⁶ Sun ɗauka cewa sun san Allah, amma ta wurin ayyukansu suna mūsunsa. Sun zama abin ƙyama, marasa biyayya, ba su ma isa su yi aiki nagari ba.

2

Abin da ya kamata a koyarwa wa ƙungiyoyi dabam-dabam

¹ Dole ka koyar da abin da yake bisa sahihiyar koyarwa. ² Ka koya wa tsofaffin maza su kasance masu sauƙinkai, waɗanda suka cancanci girmamawa, masu kamunkai, sahihai wajen bangaskiya, da ƙauna da kuma jimiri.

³ Haka ma, ka koya wa tsofaffin mata su zama masu bangirma cikin rayuwarsu, ba masu ɓata suna ko masu jarrabar shan giya ba, sai dai su zama masu koyar da abin da yake nagari. ⁴ Sa'an nan za su iya su koya wa mata masu ƙuruciya su ƙaunaci mazansu da 'ya'yansu, ⁵ su kasance da kamunkai da kuma tsarki, masu aiki a gida, masu kirki da kuma masu biyayya ga mazansu, don kada wani yā rena maganar Allah.

⁶ Haka kuma, ka ƙarfafa samari su zama masu kamunkai. ⁷ Cikin kowane abu ka zama musu misali mai kyau ta wurin aikata abin da yake nagari. A cikin koyarwarka ka nuna mutunci da ƙwazo ⁸ da kuma sahihanci cikin maganar da ba za a iya kushewa ba, domin masu gāba da kai su ji kunya, su kuma rasa wani mugun abin da za su faɗa game da mu.

⁹ Ka koya wa bayi su yi wa iyayengijinsu biyayya cikin kowane abu, su yi kofari su gamshe su, kada su mayar musu da magana, ¹⁰ kada kuma su yi musu sata, sai dai su nuna za a iya amince da su sosai, don ta kowace hanya su sa koyarwa game da Allah Mai Cetonmu ta zama abin d'aukan hankali.

¹¹ Gama alherin Allah mai kawo ceto ya bayyana ga dukan mutane. ¹² Yana koya mana mu ce, "A'a" ga rashin tsoron Allah da kuma sha'awace-sha'awacen duniya, mu kuma yi rayuwa ta kamunkai, ta adalci da kuma ta tsoron Allah a cikin wannan zamani, ¹³ yayinda muke sauraron begenmu mai albarka bayyanuwar d'aukakar Allahnmu mai girma da kuma Mai Cetonmu, Yesu Kiristi, ¹⁴ wanda ya ba da kansa dominmu don ya fanshe mu daga dukan mugunta ya kuma tsarkake wa kansa mutanen da suke nasa, waƙanda suke marmarin yin abin da yake nagari.

¹⁵ Waƙannan kam, su ne abubuwan da ya kamata ka koyar, ka farfafa ka kuma tsawata da dukan iko. Kada ka yarda wani ya rena ka.

3

Yin abin da yake mai kyau

¹ Ka tuna wa mutane su zama masu biyayya ga masu mulki da kuma hukumomi, su zama masu biyayya suna kuma a shirye su yi kowane abin da yake mai kyau, ² kada su zama masu bata sunan kowa, su zama masu salama da kulawa, su kuma zama masu matuƙar tawali'u ga dukan mutane.

³ A wani lokaci can baya mu ma wawaye ne, marasa biyayya, aka ruƙe mu, sha'awace-sha'awace da kwaƙayi iri-iri suka daure mu, muka yi zaman kiyayya da kishi, aka ki mu, mu kuma muka ki juna. ⁴ Amma da alheri da kuma faunar Allah Mai Cetonmu suka bayyana, ⁵ sai ya cece mu, ba saboda abubuwan adalcin da muka aikata ba, sai dai saboda jinƙansa. Ya cece mu ta wurin wankan nan na saƙe haihuwa da kuma sabuntawan nan ta Ruhu Mai Tsarki, ⁶ wanda ya zubo mana a yalwace ta wurin Yesu Kiristi Mai Cetonmu, ⁷ wannan fa domin an kuɓutar da mu ne ta wurin alherinsa, don mu zama magāda masu begen ga rai madawwami. ⁸ Wannan magana tabbatacciya ce, ina kuma so ka nanata waƙannan abubuwa ƙwarai, domin waƙanda suka dogara ga Allah su himmantu ga aiki mai kyau. Waƙannan abubuwa suna da kyau sosai suna kuma da amfani ga kowane mutum.

⁹ Amma ka guji jayayyar banza da ƙididdigar asali da gardandami da faƙace-faƙace game da Doka, gama ba su da riba kuma aikin banza ne. ¹⁰ Ka gargaƙe mutumin da yake kawo tsattsaguwa sau d'aya, ka kuma gargaƙe shi sau na biyu. Bayan haka, kada wani abu ya haɗa ka da shi. ¹¹ Ka dai san cewa irin mutumin nan ya taurare kuma mai zunubi ne; ya yanke wa kansa hukunci.

Maganar ƙarshe

¹² Da zarar na aika Artemas ko Tikikus zuwa wurinka, sai ka yi iyakacin kofarinka ka zo wurina a Nikofolis, domin na yanke shawara in ci damina a can. ¹³ Ka yi iyakacin kofarinka ka taimaki Zenas lauyan nan da Afollos a hanyarsu ka kuma tabbata ba su rasa kome ba.

¹⁴ Dole mutanenmu su koyi ba da kansu ga aikata abin da yake nagari, domin su iya biyan bukatunsu na yau da kullum kada kuma su yi rayuwar marar amfani.

¹⁵ Dukan waƙanda suke tare da ni suna gaishe ka.
Ka gaggai mini da masoyanmu, masu bangaskiya.

Alheri ya kasance tare da ku duka.

Filemon

¹ Bulus, ɗan kurkuku saboda Kiristi Yesu, da kuma Timoti ɗan'awanmu,

Zuwa ga Filemon ƙaunataccen abokinmu da kuma abokin aikinmu, ² zuwa kuma ga Affiya 'yar'uwarmu, zuwa kuma ga Arkiffus abokin famarmu, da zuwa kuma ga ikkilisiyar da take taruwa a gidanka.

³ Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku.

Godiya da addu'a

⁴ Kullum nakan gode wa Allahna sa'ad da nake tuna da kai cikin addu'o'ina, ⁵ domin ina jin labari bangaskiyarka cikin Ubangiji Yesu da kuma ƙaunarka da kake yi saboda dukan tsarkaka. ⁶ Ina addu'a ka zama mai ƙwazo cikin shaida bangaskiyarka, domin ka sami cikakken fahimta ta kowane abin da yake nagarin da muke da shi cikin Kiristi. ⁷ Kaunarka ta sa ni farin ciki ƙwarai ta kuma ƙarfafa ni, domin kai, ɗan'uwa, ka wartsake zukatan tsarkaka.

Rokon Bulus domin Onisemus

⁸ Saboda haka, ko da yake cikin Kiristi ina iya yin ƙarfin hali in umarce ka ka yi abin da ya kamata, ⁹ duk da haka ina roƙonka saboda ƙauna, na fi so in roƙe ka, ni Bulus tsoho, a yanzu kuma ga ni ɗan sarƙa saboda Kiristi Yesu. ¹⁰ Ina roƙonka saboda ɗana Onesimus,* wanda ya zama ɗana yayinda nake cikin sarƙoƙi. ¹¹ Dā kam, ba shi da amfani a gare ka, amma yanzu ya zama da amfani a gare ka da kuma gare ni.

¹² Ina aike shi yā koma gare ka, shi da yake zuciyata. ¹³ Na so in riƙe shi a wurina a madadinka domin yā taimake ni yayinda nake cikin sarƙoƙi saboda bishara. ¹⁴ Sai dai ban so in yi kome ban da yardarka ba, domin kowane alherin da za ka yi, yā fito daga zuciyarka, ba na tilas ba. ¹⁵ Wataƙila abin da ya sa aka raba ka da shi na ɗan lokaci ƙanƙani shi ne don ka same shi da amfani ¹⁶ ba kamar bawa kuma ba, sai dai fiye da bawa, a matsayin ƙaunataccen ɗan'uwa. Shi ƙaunatacce ne sosai a gare ni amma a gare ka ya ma fi zama ƙaunatacce, kamar mutum da kuma kamar ɗan'uwa a cikin Ubangiji.

¹⁷ Saboda haka in ka ɗauke ni a kan ni abokin tarayya ne, sai ka marabce shi kamar yadda za ka marabce ni. ¹⁸ In ya yi maka wani laifi ko kuma yana riƙe maka wani bashi, sai ka mai da shi a kaina. ¹⁹ Ni, Bulus, nake rubuta wannan da hannuna. Zan biya ka, kada ma a yi zancen ranka da kake riƙe mini bashi. ²⁰ Ina fata, ɗan'uwa, zan sami amfani daga gare ka cikin Ubangiji; ka wartsake zuciyata cikin Kiristi. ²¹ Da tabbacin biyayyarka, ina rubuta maka, da sanin za ka yi fiye da abin da na ce.

²² Abu guda ya rage, ka shirya mini masauki, domin ina bege za a mayar da ni gare ku albarkacin addu'o'inku.

²³ Efafaras, abokin tarayyata a kurkuku cikin Kiristi Yesu, yana gaishe ka.

²⁴ Haka kuma Markus, Aristarkus, Demas da kuma Luka, abokan aikina.

²⁵ Alherin Ubangiji Yesu Kiristi yā kasance da ruhunku.

* 1:10 Onesimus yana nufin mai amfani.

Ibraniyawa

¹ A dā Allah ya yi wa kakanni-kakanninmu magana ta bakin annabawa a lokuta dabam-dabam da kuma a hanyoyi iri-iri, ² amma a waɗfannan kwanaki a karshe ya yi magana da mu ta wurin Dansa, wanda ya naɗa magājin dukan abubuwa, wanda kuma ta wurinsa ya halicci duniya. ³ Dan shi ne hasken ɗaukakar Allah, shi ne kuma ainihin kamanninsa, yana riƙe da dukan abubuwa ta wurin kalmarsa mai iko. Bayan ya yi tsarkakewa don zunubai, sai ya zauna a hannun daman Maɗfaukaki a sama. ⁴ Ta haka yake da fifiko a kan mala'iku kamar yadda sunan da ya gāda ya fi nasu fifiko.

Dan ya fi Mala'iku

⁵ Gama ga wane daga cikin mala'ikun Allah ya taɓa cewa,

“Kai Dana ne;

yau na zama Uba a gare ka”*?

Ko kuwa,

“Zan zama Ubansa,

shi kuma zai zama Dana”†?

⁶ Haka kuma, sa'ad da Allah ya kawo ɗan farinsa a duniya ya ce,

“Bari dukan mala'ikun Allah su yi masa sujada.”

⁷ Da yake magana game da mala'iku kuwa ya ce,

“Ya mai da mala'ikunsa iska,

bayinsa kuma harsunan wuta.”‡

⁸ Amma game da Dana ya ce,

“Kursiyinka, ya Allah, zai kasance har abada abadin,

adalci kuma zai zama sandan mulkinka.

⁹ Ka ƙaunaci abin da yake daidai, ka kuma ƙi mugunta;

saboda haka Allah, Allahnka, ya ɗora ka a bisan abokan zamanka,

ta wurin shafan da ya yi maka da man farin ciki.”§

¹⁰ Ya kuma ce,

“Tun da farko, ya Ubangiji, ka kafa tushen duniya,

sammai kuma aikin hannuwanka ne.

¹¹ Su za su hallaka, amma kai kana nan;

dukansu za su tsufa kamar riga.

¹² Za ka naɗe su kamar mayafi,

kamar riga za su sauya.

Amma kai ba za ka canja ba,

shekarunka kuma ba za su taɓa ƙarewa ba.”*

¹³ Ga wane daga cikin mala'iku Allah ya taɓa cewa,

“Zauna a hannun damana,

sai na sa abokan gābanka

su zama matashin sawunka”†?

¹⁴ Ashe, dukan mala'iku ba ruhohi masu hidima ba ne da aka aika don su yi wa waɗanda za su gāji ceto hidima?

2

Gargaɗi don a mai da hankali

¹ Dole mu ƙara mai da hankali sosai ga abubuwan da muka ji, don kada mu kauce. ² Gama in saƙon da aka faɗi ta bakin mala'iku ya zama tabbatacce, kuma kowane ƙeta umarni da rashin biyayya suka karɓi sakamakonsu da ya dace, ³ yaya za mu tsira in muka ƙyale irin wannan babban ceto? Wannan

* 1:5 Zab 2.7 † 1:5 2Sam 7.14; 1Tar 17.13 ‡ 1:7 Zab 104.4 § 1:9 Zab 45.6,7 * 1:12 Zab 102.25-27 † 1:13 Zab 110.1

ceto, wanda Ubangiji ne ya fara sanar, aka kuma tabbatar mana ta bakin waƙanda suka ji shi. ⁴ Allah shi ma ya shaida ta wurin alamu, abubuwan banmamaki da mu'ujizai iri-iri, da kuma baye-bayen Ruhu Mai Tsarki da aka rarraba bisa ga nufinsa.

An yi Yesu kamar 'yan'uwansa

⁵ Ba ga mala'iku ba ne ya sa su yi mulkin duniya mai zuwa, wanda muke magana a kai ba. ⁶ Amma akwai wani wurin da wani ya shaida cewa,

“Mene ne mutum, da kake tuna da shi,

ɗan mutum da kake kula da shi?

⁷ Ka sa shi kasa kaɗan da darajar mala'iku;

ka naɗa shi da ɗaukaka da girma,

⁸ ka kuma sa kome a ƙarƙashin ƙafafunsa.”*

Ta wurin sa kome a ƙarƙashinsa, Allah bai bar wani abu da bai sa a ƙarƙashinsa ba. Duk da haka a yanzu ba mu ga kowane abu a ƙarƙashinsa ba. ⁹ Sai dai muna ganin Yesu, wanda aka mai da shi kasa kaɗan da darajar mala'iku, yanzu kuwa an naɗa shi da ɗaukaka da girma domin yā sha wahalar mutuwa, domin ta wurin alherin Allah yā ɗanɗana mutuwa saboda kowa.

¹⁰ Ta wurin kawo 'ya'ya masu yawa zuwa ga ɗaukaka, ya dace cewa Allah, wanda dominsa da kuma ta wurinsa ne kome yake kasancewa, ya sa tushen cetonsu yā zama cikakke ta wurin shan wahala.

¹¹ Da shi wanda yake tsarkake mutane da kuma su waƙanda ake tsarkakewa duk 'yan iyali ɗaya ne. Saboda haka Yesu ba ya kunyan kiransu 'yan'uwansa. ¹² Ya ce,

“Zan sanar da sunanka ga 'yan'uwana;

a gaban jama'a zan rera yabonka.”†

¹³ Har wa yau ya ce,

“Zan dogara gare shi.”‡

Ya kuma ce,

“Ga ni, da 'ya'yan da Allah ya ba ni.”§

¹⁴ Da yake 'ya'yan suna da nama da jini, shi ma sai ya ɗauki kamanninsu na mutum domin ta wurin mutuwar sa yā hallaka wanda yake riƙe da ikon mutuwa, wato, Iblis ¹⁵ ya kuma 'yantar da waƙanda dukan rayuwarsu tsonon mutuwa ya riƙe su cikin bauta. ¹⁶ Gama tabbatacce ba mala'iku ne ya taimaka ba, sai dai zuriyar Ibrahim. ¹⁷ Saboda wannan dole a mai da shi kamar 'yan'uwansa ta kowace hanya, domin yā zama babban firist mai aminci da mai jinƙai cikin hidima ga Allah, yā kuma miƙa hadayar sulhu saboda zunuban mutane. ¹⁸ Domin shi kansa ya sha wahala sa'ad da aka gwada shi, yana iya taimakon waƙanda ake yi wa gwaji.

3

Yesu ya fi Musa

¹ Saboda haka, 'yan'uwa tsarkaka, waƙanda suke da rabo a kiran nan na sama, ku kafa tunaninku a kan Yesu, manzo da kuma babban firist wanda muke shaidawa. ² Ya yi aminci ga wanda ya naɗa shi, kamar yadda Musa ya yi aminci ga dukan gidan Allah. ³ An ga Yesu ya cancanci girma fiye da Musa, kamar yadda mai ginin gida ya fi gidan daraja. ⁴ Gama kowane gida yana da wanda ya gina shi, amma maginin dukan abu Allah ne. ⁵ Musa ya yi aminci a matsayin bawa cikin dukan gidan Allah, yana ba da shaida a kan abubuwan da za a faɗa nan gaba. ⁶ Amma Kiristi mai aminci ne kamar ɗa a gidan Allah. Mu kuwa gidansa ne, in muka tsaya gabanmu gadi da kuma begen da muke taƙama a kai.

Gargaɗi a kan rashin bangaskiya

⁷ Kamar dai yadda Ruhu Mai Tsarki ya ce,

“Yau, in kuka ji muryarsa,

⁸ kada ku taurare zukatanku,

yadda kuka yi a tawayen nan,

a lokacin gwaji a hamada,

* 2:8 Zab 8.4-6 † 2:12 Zab 22.22 ‡ 2:13 Ish 8.17 § 2:13 Ish 8.18

⁹ inda kakanninku suka gwada ni, suka kuma gwada ni,
ko da yake a cikin shekaru arba'in sun ga abin da na yi.

¹⁰ Shi ya sa na yi fushi da wancan zamani,
na kuma ce, 'Kullum zukatansu a karkace suke,
ba su kuma san hanyoyina ba.'

¹¹ Saboda haka na yi rantsuwa a cikin fushina,
'Ba za su taɓa shiga hutuna ba.'"^{*}

¹² Ku lura fa, 'yan'uwa, cewa kada waninku yã kasance da zuciya mai zunubi marar bangaskiya da takan juye daga bin Allah mai rai. ¹³ Sai dai ku karfafa juna kullum, muddin akwai lokacin da ana ce da shi Yau, don kada waninku yã zama mai taurin zuciya ta wurin ruɗun zunubi. ¹⁴ Mu masu tarayya ne da Kiristi idan mun riƙe bangaskiyarmu da karfi daga farko har zuwa karshe. ¹⁵ Kamar yadda aka faɗa cewa,

"Yau, in kuka ji muryarsa,
kada ku taurare zukatanku
kamar yadda kuka yi a tawayen nan.""[†]

¹⁶ Su wane ne suka ji suka kuma yi tawaye? Ba su ne duk waɗanda Musa ya bi da su daga Masar ba? ¹⁷ Da su wane ne kuwa ya yi fushi har shekaru arba'in? Ba da waɗanda suka yi zunubi, waɗanda suka mutu a hamada ba? ¹⁸ Kuma ga su wane ne Allah ya rantse cewa ba za su taɓa shiga hutunsa ba, in ba ga marasa biyayyan nan ba? ¹⁹ Saboda haka mun ga cewa ba su iya shiga ba, saboda rashin bangaskiyarsu ne.

4

Hutun Asabbaci don mutanen Allah

¹ Saboda haka, da yake alkawarin shiga hutunsa yana nan har yanzu, sai mu yi hankali kada waninku yã kãsa shiga. ² Gama mu ma mun ji an yi mana wa'azin bishara, kamar yadda su ma suka ji; sai dai saƙon da suka ji ba tã amfane su ba, domin waɗanda suka ji ba su karɓe shi da bangaskiya ba. ³ Mu kam da muka gaskata mu ne muka shiga wannan hutu, kamar yadda Allah ya ce,

"Saboda haka na yi rantsuwa cikin fushina,

'Ba za su taɓa shiga hutuna ba.'"^{*}

Allah ya faɗa haka ko da yake ya riga ya kammala aikinsa tun halittar duniya. ⁴ Gama a wani wuri ya yi magana a kan rana ta bakwai cikin waɗannan kalmomi, "A rana ta bakwai kuwa Allah ya huta daga dukan aikinsa.""[†] ⁵ Haka kuma a nassin nan ya ce, "Ba za su taɓa shiga hutuna ba."

⁶ Har yanzu dai da sauran dama domin waɗansu su shiga, su kuwa waɗanda aka fara yi wa albishirin nan sun kãsa shiga saboda rashin biyayya. ⁷ Saboda haka Allah ya sãke sa wata rana, yana kiranta Yau, bayan wani dogon lokaci Allah ya yi magana ta bakin Dawuda, yadda aka riga aka faɗa, "Yau, in kuka ji muryarsa,

kada ku taurare zukatanku.""[‡]

⁸ Gama da a ce Yoshuwa ya ba su hutu, da Allah bai yi magana daga baya a kan wata rana dabam ba.

⁹ Har yanzu, akwai wani hutun Asabbacin da ya rage domin mutanen Allah; ¹⁰ gama duk wanda ya shiga hutun Allah, shi ma yakan huta daga nasa aiki, kamar yadda Allah ya huta daga nasa. ¹¹ Saboda haka, bari mu yi iyakacin fofarinmu mu shiga wannan hutu, don kada wani yã kãsa ta wurin bin gurbinsu na rashin biyayya.

¹² Maganar Allah tana da rai, tana kuma da karfin aiki. Ta fi kowane takobi mai baki biyu kaifi. Maganarsa takan ratsa har ciki-ciki, tana raba rai da ruhu, gaɓoɓi da kuma ɓargon kashi; har sai ta tone ainihi wane ne muke. ¹³ Babu wani abu cikin dukan halittar da yake ɓoye daga fuskar Allah. Kowane abu a buɗe yake yana kuma a shimfiɗe a idanun wanda dole mu ba da lissafi a gare shi.

Yesu babban firist mai girma

^{*} 3:11 Zab 95.7-11 [†] 3:15 Zab 95.7,8 ^{*} 4:3 Zab 95.11; haka ma a aya 5 [†] 4:4 Far 2.2 [‡] 4:7 Zab 95.7,8

¹⁴ Saboda haka, da yake muna da babban firist mai girma wanda ya ratsa sama, Yesu Dan Allah, bari mu riƙe bangaskiyan nan wadda muke shaidawa da ƙarfi. ¹⁵ Gama babban firist da muke da shi ba marar juyayin ƙasawarmu ba ne, amma muna da wanda aka gwada ta kowace hanya, kamar dai yadda akan yi mana, duk da haka bai yi zunubi ba. ¹⁶ Saboda haka sai mu matso kusa da kursiyin alheri da ƙarfi zuciya, don mu sami jinkai mu kuma sami alherin da zai taimake mu a lokacin bukata.

5

¹ Akan zaɓi kowane babban firist daga cikin mutane ne, akan kuma naɗa shi domin yā wakilce su a kan al'amuran Allah, domin yā miƙa kyautai da hadayu saboda zunubai. ² Da yake babban firist ɗin mai ƙasawa ne, yana iya bin da jahilai da kuma waɗanda suka kauce hanya, a hankali. ³ Shi ya sa dole yā miƙa hadayu domin zunubansa, da kuma domin zunuban mutane.

⁴ Ba wanda yakan kai kansa a wannan matsayi mai girma; sai ko Allah ya kira shi, kamar yadda aka yi wa Haruna. ⁵ Haka ma Kiristi bai kai kansa neman ɗaukaka na zama babban firist ba. Allah ne dai ya ce masa,

“Kai Dana ne;

yau na zama Uba a gare ka.”*

⁶ Ya kuma ya ce a wani wuri,

“Kai firist ne na har abada,

bisa ga tsarin Melkizedek.”†

⁷ A lokacin da Yesu ya yi rayuwa a duniya, ya yi addu'o'i da roƙe-roƙe tare da kuka mai zafi da kuma hawaye ga wannan wanda yake da ikon cetonsa daga mutuwa, aka kuwa ji shi saboda tsananin bangirman da ya yi. ⁸ Ko da yake shi ɗa ne, ya yi biyayya ta wurin shan wahala ⁹ kuma da aka mai da shi cikakke, sai ya zama hanyar samun madawwamin ceto ga dukan waɗanda suke masa biyayya.

¹⁰ Allah kuwa ya naɗa shi yā zama babban firist, bisa ga tsarin Melkizedek.

Gargaɗi game da kaucewa

¹¹ Muna da abubuwa masu yawa da za mu faɗa game da wannan batu, sai dai yana da wuya a bayyana, da yake ba ku da saurin ganewa. ¹² Gaskiya, a yanzu ya kamata a ce kun zama malamai, sai ga shi kuna bukatar wani yā sāke koya muku abubuwa masu sauƙi game da abin da Allah ya faɗa. Kuna bukatar madara, ba abinci mai kauri ba! ¹³ Duk wanda yake rayuwa a kan madara, shi kamar jariri ne har yanzu, kuma bai san ainihi mene ne ya dace ba. ¹⁴ Amma abinci mai kauri na balagaggu ne, waɗanda suka hori kansu don su bambanta tsakanin nagarta da mugunta.

6

¹ Dole mu yi ƙoƙarin zama balagaggu mu kuma fara tunani game da abubuwan da suka fi koyarwan nan mai sauƙi game da Kiristi. Bai kamata mu ci gaba da magana game da me ya sa dole mu juye daga ayyukan da suke kawo mutuwa da kuma me ya sa za mu kasance da bangaskiya a cikin Allah ba. ² Kuma bai kamata mu ci gaba da koyar da umarnai game da baftisma, ɗibiya hannuwa, tashin matattu, da kuma madawwamin hukunci ba. ³ Da yardar Allah, za mu ci gaba ga ƙarin ganewa.

⁴ Waɗanda suka taɓa samun haske, waɗanda suka ɗanɗana kyauta ta sama, waɗanda suka sami rabo cikin Ruhu Mai Tsarki, ⁵ waɗanda suka ɗanɗana daɗin maganar Allah da kuma ikokin zamani mai zuwa, ⁶ ba ya yiwuwa a sāke kawo su ga tuba in suka kauce, domin suna sāke gicciye Dan Allah ke nan suna kuma kunyata shi a gaban jama'a. ⁷ Kasar da take shan ruwan sama da yake fāɗi a kanta kullum da kuma take ba da hatsin da yake da amfani ga waɗanda ake noma dominsu, takan sami albarkar Allah. ⁸ Amma kasar da take ba da ƙaya da sarƙaƙƙiya ba ta da amfani tana kuma cikin hatsarin la'ana. A ƙarshe za a kone ta.

⁹ Abokaina, ko da yake muna irin maganan nan, mun tabbata kuna yi abubuwan nan masu kyau da waɗanda suka sami ceto suke yi. ¹⁰ Allah ba marar adalci ba ne. Ba zai manta da aikinku da kuma ƙaunar da kuka nuna masa wajen taimakon mutanensa da kuma ci gaba da taimakonsu da kuke yi ba.

¹¹ Muna so kowannenku yā nuna ƙwazon nan har zuwa ƙarshe, domin ku tabbatar da begenku. ¹² Ba

* 5:5 Zab 2.7 † 5:6 Zab 110.4

ma so ku zama masu fyuya, sai dai ku yi koyi da waƙanda ta wurin bangaskiya da hakuri suka gāji abin da aka yi alkawari.

Alkawarin Allah tabbatacce ne

¹³ Babu wanda ya fi Allah, saboda haka sa'ad da ya yi alkawari ga Ibrahim, sai ya rantse da sunansa, ¹⁴ cewa, “Tabbatacce zan albarkace ka in kuma ba ka zuriya mai yawa.”* ¹⁵ Haka kuwa bayan Ibrahim ya jira da hakuri, sai ya karɓi abin da aka yi alkawari.

¹⁶ In mutane za su yi rantsuwa sukan yi haka da wanda ya fi su ne, rantsuwar kuwa takan tabbatar da abin da aka faɗa ta kuma kawo farshen dukan gardama. ¹⁷ Saboda haka da Allah ya so yā bayyana nufinsa marar canjawa a sarari ga magādan abin da aka yi alkawari, sai ya tabbatar da shi da rantsuwa. ¹⁸ Allah ba ya karya! Haka ma alkawuransa da rantsuwarsa abubuwa biyu ne da ba a iya canjawa. Mun gudu zuwa wurin Allah domin kāriya. Ya kamata alkawuransa su karfafawa sosai mu riƙe begen nan da yake gabanmu. ¹⁹ Muna da wannan bege kamar anka na rai, kafaffe da kuma tabbatacce. Yana shiga tsattsarkan wuri na can ciki a bayan labule, ²⁰ inda Yesu, wanda ya sha gabanmu, ya shiga a madadinmu. Ya zama babban firist na har abada, bisa ga tsarin Melkizedek.

7

Melkizedek firist

¹ Wannan Melkizedek sarkin Salem ne da kuma firist na Allah Mafi Daukaka. Shi ne ya sadu da Ibrahim ya albarkace shi sa'ad da Ibrahim ya dawowa daga cin nasara a bisa sarakuna, ² Ibrahim kuwa ya ba shi kashi ɗaya bisa goma na kome. Ma'anar sunan Melkizedek ita ce, “sarkin adalci.” Amma da yake Salem yana nufin “salama,” shi kuma “Sarkin salama” ne. ³ Ba shi da mahaifi ko mahaifiya, ba shi da asali, ba shi da farko ko ƙarshe, shi dai kamar Ɗan Allah ne kuma firist ne har abada.

⁴ Ku dubi irin girman da Melkizedek mana. Ko kakanmu Ibrahim ma ya ba shi kashi ɗaya bisa goma na ganima! ⁵ Yanzu doka ta umarci zuriyar Lawi waƙanda suka zama firistoci su karɓi kashi ɗaya bisa goma daga wurin mutane, wato, 'yan'uwansu, ko da yake 'yan'uwansu zuriyar Ibrahim ne. ⁶ Ko da yake Melkizedek ba daga zuriyar Lawi ba ne, duk da haka Ibrahim ya ba shi kashi ɗaya bisa goma na abin da yake da shi, Melkizedek kuwa ya sa masa albarka, shi da aka yi wa alkawura. ⁷ Kowa ya sani cewa na gaba shi yake sa wa na baya albarka. ⁸ Firistoci ake ba wa kashi ɗaya bisa goma na abin da mutane suke samu. Amma dukan firistoci sukan mutu, sai dai Melkizedek, kuma nassi ya ce yana da rai. ⁹ Ana ma iya cewa zuriyar Lawi, mai karɓar kashi ɗaya bisa goma daga mutane, ya ba da kashi ɗaya bisa goma ta wurin Ibrahim, ¹⁰ wannan ya kasance haka domin an haifi Lawi daga baya a iyalin Ibrahim wanda ya ba wa Melkizedek kashi ɗaya bisa goma.

Yesu kamar Melkizedek ne

¹¹ Ko da yake Dokar Musa ta ce dole firistoci su kasance zuriyar Lawi, waƙannan firistoci ba su iya sa wani yā zama cikakke ba. Saboda akwai bukata wani firist kamar Melkizedek ya zo, a maimakon wani daga iyalin Haruna. ¹² Gama in aka canja yadda ake zaɓan firist, dole a canja Dokar ita ma. ¹³ Mutumin da muke wannan zance a kai, ai, shi na wata kabila ce dabam, wadda ba wani daga kabilar da ya taɓa yin hidima a bagade. ¹⁴ Kowa ya san cewa Ubangijinmu ya fito ne daga zuriyar Yahuda ne, kuma Musa bai taɓa ce firistoci za su fito daga wannan kabila ba. ¹⁵ Canjin nan a Dokar Allah ya ƙara fitowa fili da wani firist dabam wanda yake kamar Melkizedek ya bayyana. ¹⁶ Ya zama firist ne ba saboda ya cika wata ƙa'ida ta zama zuriyar Lawi ba, sai dai bisa ga ikon ran da ba a iya hallakawa. ¹⁷ Gama nassi ya ce,

“Kai firist ne na har abada,
bisa ga tsarin Melkizedek.”*

¹⁸ Ta haka aka kawar da ƙa'ida marar ƙarfi da kuma marar amfani ¹⁹ (gama doka ba tā mai da wani abu cikakke ba), yanzu kuwa bege mafi kyau ya ɗauki matsayinta. Ta haka kuma muka matso kusa da Allah.

²⁰ Ba kuwa da rashin rantsuwa aka yi haka ba. Waƙansu sun zama firistocin ba tare da wata rantsuwa ba, ²¹ shi wannan ya zama firist ta wurin rantsuwar da Allah ya yi da ya ce masa,

* 6:14 Far 22.17 * 7:17 Zab 110.4

“Ubangiji ya rantse,
ba kuwa zai canja zuciyarsa ba,
‘Kai firist ne na har abada.’”†

²² Saboda wannan rantsuwa, Yesu ya zama tabbacin alkawari mafi kyau.

²³ To, akwai waƙannan firistoci da yawa, da yake mutuwa ta hana su cin gaba da aikin zaman firist;

²⁴ amma Yesu ba zai mutu ba, don haka zai zama firist har abada. ²⁵ Saboda haka ya iya ba da ceto gaba ɗaya ga masu zuwa wurin Allah ta wurinsa, gama kullum a raye yake saboda yā yi roko dominsu.

²⁶ Irin wannan babban firist ne muke bukata, shi mai tsarki ne, marar aibi, mai tsabta, ba kamar mu masu zunubi ba sam. An ɗaukaka shi fiye da kome a sama. ²⁷ Ba ya bukata yā yi ta miƙa hadayu kowace rana saboda zunubansa, sa’an nan saboda zunuban mutane kamar sauran firistoci. Ya miƙa hadaya sau ɗaya tak, sa’ad da ya miƙa kansa. ²⁸ Gama doka takan naɗa babban firist a cikin mutane masu kāsawa; amma rantsuwar da ta zo bayan dokar, ta naɗa Ɗan, wanda aka mai da shi cikakke har abada.

8

Babban firist na sabuwar yarjejeniya

¹ Abin da muke magana a nan shi ne, muna da irin wannan babban firist, wanda ya zauna a hannun dama na kursiyin Maƙaukaki a sama, ² wanda yake hidima a cikin wuri mai tsarki, tabanakul na gaskiya wanda Ubangiji ne ya kafa, ba mutum ba.

³ Da yake dole kowane babban firist da aka naɗa yā miƙa baye-baye da hadayu, haka ma wannan ya bukaci yā kasance da abin da zai miƙa. ⁴ Da a ce yana a duniya ne, da bai zama firist ba, domin a nan akwai mutanen da doka ta naɗa don su miƙa baye-baye. ⁵ Suna hidima a cikin tsattsarkan wuri wanda yake hoto da kuma siffar abin da yake cikin sama. Shi ya sa aka gargaɗi Musa sa’ad da yana dab da gina tabanakul cewa, “Ka lura fa, ka yi kome daidai bisa ga zānen da aka nuna maka a kan dutsen.”* ⁶ Amma hidimar da Yesu ya karɓa tana da fifiko a kan tasu, kamar yadda alkawarin da shi ne yake matsakanci ya fi na dā fifiko nesa, an kuma kafa shi a kan alkawura mafi kyau.

⁷ Gama da a ce alkawari na fari ba shi da wani laifi, da ba sai an sāke neman wani ba. ⁸ Amma Allah ya sami mutane da laifi† ya ce,

“Ina gaya muku lokaci yana zuwa,
sa’ad da zan yi sabon alkawari
da gidan Isra’ila

da kuma gidan Yahuda.

⁹ Ba zai zama kamar irin alkawarin
da na yi da kakanni-kakanninsu

sa’ad da na kama hannunsu
don in fitar da su daga Masar ba,
domin ba su yi aminci da alkawarina ba,
sai na juya musu baya,
in ji Ubangiji.

¹⁰ Wannan shi ne alkawarin da zan yi da gidan Isra’ila,
bayan lokacin nan,
in ji Ubangiji.

Zan sa dokokina a cikin zukatansu,
in kuma rubuta su a kan zukatansu.

Zan zama Allahnsu,
su kuwa za su zama mutanena.

¹¹ Mutum ba zai kara koya wa maƙwabcinsa ba,
balle mutum yā ce wa ɗan’uwansa, ‘Ka san Ubangiji,’
domin dukansu za su san ni,
daga ƙaraminsu zuwa babba.

† 7:21 Zab 110.4 * 8:5 Fit 25.40 † 8:8 Za a fassara waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā laifi ya kuma ce wa mutane.

¹² Gama zan gafarta muguntarsu

ba zan kuma kara tuna da zunubansu ba.”‡

¹³ Ta wurin kira wannan alkawari “sabo,” ya mai da na farin tsoho ke nan; abin da yake tsoho yana kuma daƙa tsufa, zai shuƙe nan ba da daƙewa ba.

9

Sujada a cikin tabanakul na duniya

¹ Alkawarin farko ya kunshi ka'idodi don sujada da kuma tsattsarkan wuri a duniya. ² An kafa tabanakul. A cikin ƙa'insu na farko akwai wurin ajiye fitila, tebur da kuma keɓaɓɓen burodi; an kira wannan Wuri Mai Tsarki. ³ Sa'an nan akwai labule, kuma a bayan labulen akwai ƙa'iki na biyu da ake kira Wuri Mafi Tsarki, ⁴ wanda yake da bagaden zinariya na turare da kuma akwatin alƙawarin da aka dalaye da zinariya. A cikin akwatin alƙawarin akwai tulun zinariya mai Manna a ciki, sandan Haruna wanda ya yi toho, da kuma allunan dutsen alƙawari. ⁵ A bisa akwatin alƙawarin kuwa akwai kerubobi na Ɗaukaka, waƙanda suka inuwantar da murfin kafara da fikafikansu.* Sai dai ba za mu tattauna waƙannan abubuwa dalla-dalla a yanzu ba.

⁶ Sa'ad da aka shirya kome haka, sai firistoci suka shiga kullum cikin ƙa'iki na waje don su yi hidimarsu. ⁷ Amma babban firist ne kaƙai yakan shiga ƙa'iki na ciki-ciki, sau ƙaya tak a shekara, kuma sai da jini, wanda yakan miƙa domin zunubansa da kuma domin zunuban da mutane suka yi a cikin rashin sani. ⁸ Ta haka Ruhu Mai Tsarki ya nuna cewa ba a riga an bayyana hanyar shiga Wuri Mafi Tsarki ba tukuna, muddin tabanakul na fari yana nan tsaye. ⁹ Wannan ma yana da ma'ana wa mutane a yau. Ya nuna cewa ba za mu iya wanke lamirinmu ta wurin miƙa baye-baye da hadayu ba. ¹⁰ Waƙannan ka'idodi sun shafi sha'anin abinci da abin sha ne kawai da kuma ka'idodi tsarkake kanmu. Dokoki game da abubuwa na waje da ake amfani da su za su kasance ne sai lokacin ya yi da za a kawo abu mafi kyau.

Jinin Kiristi

¹¹ Sa'ad da Kiristi ya zo a matsayin babban firist na kyawawan abubuwan da suka riga suka kasance a nan, ya bi ta cikin tabanakul mafi girma da kuma mafi cikakke wanda ba mutum ne ya yi ba, wato, ba na wannan halitta ba. ¹² Bai shiga ta wurin jinin awaki da na maruƙa ba; amma ya shiga Wuri Mafi Tsarki sau ƙaya tak ta wurin jininsa, bayan ya samo madawwamiyar fansa. ¹³ In har akan yayyafa jinin awaki da na bijimai da kuma tokar karsanar a kan waƙanda suke marasa tsabta bisa ga al'ada, a tsarkake su yadda za su zama masu tsabta a waje, ¹⁴ balle jinin Kiristi, wanda ta wurin Ruhu madawwami ya miƙa kansa marar aibi ga Allah, ai, zai tsabtacce lamirinmu daga ayyukan da suke kai ga mutuwa, don mu bauta wa Allah mai rai!

¹⁵ Saboda haka Kiristi shi ne matsakancin sabon alƙawari, don waƙanda aka kira su sami madawwamin gādon da aka yi alƙawari, yanzu da ya mutu a matsayin mai fansa don yā 'yantar da su daga zunuban da aka aikata a ƙarƙashin alƙawari na farko.

¹⁶ Sa'ad da wani ya yi alƙawari game da gādon,† dole a tabbatar da mutuwar wanda ya yi ta, ¹⁷ domin alƙawarin gādo yana aiki ne kawai bayan mai yinsa ya mutu, ba ya taɓa aiki yayinda mai yinsa yana da rai. ¹⁸ Shi ya sa alƙawari na farko bai fara aiki ba sai da aka zub da jini. ¹⁹ Sa'ad da Musa ya sanar wa dukan mutane kowane umarni na doka, sai ya ƙauki jinin maruƙa tare da ruwa, jan ulu da kuma rassan hizzob, ya yayyafa a kan naƙaƙɗen littafin da kuma a kan dukan mutanen. ²⁰ Ya ce, “Wannan shi ne jinin alƙawarin da Allah ya umarce ku ku kiyaye.”‡ ²¹ Ta haka ya yayyafa jinin a kan tabanakul da kuma a kan dukan kayayyakin da ake amfani da su don yin hidima. ²² Tabbatacce, doka ta bukaci a tsabtacce kusa kowane abu da jini, kuma in ba tare da zub da jini ba babu gafara.

²³ Waƙannan abubuwa hotuna ne kawai na abin da yake a sama, dole kuma a tsarkake su ta wurin waƙannan ka'idodi. Amma dole a tsarkake ainihin abubuwa na sama da wani abu mafi kyau. ²⁴ Gama Kiristi bai shiga wani wuri tsattsarka da mutum ya yi ba, wanda yake hoto ne kawai na gaskataccen, a'a sama kanta ya shiga, domin yā bayyana a gaban zatin Allah a yanzu saboda mu. ²⁵ Bai kuwa shiga

‡ 8:12 Irm 31.31-34 * 9:5 A al'adance mazaunin jinkai † 9:16 Kalmar Girik guda da alƙawari; haka ma a aya 17 ‡ 9:20 Fit 24.8

sama domin yā yi ta miƙa kansa a kai a kai, yadda babban firist yake shiga Wuri Mafi Tsarki kowace shekara da jinin da ba nasa ba. ²⁶ Da a ce haka ne, ai, da Kiristi ya sha wahala sau da yawa tun halittar duniya. Amma yanzu ya bayyana sau ɗaya tak a ƙarshen zamanai domin yā kawar da zunubi ta wurin miƙa kansa hadaya. ²⁷ Kamar dai yadda aka ƙaddara wa mutum yā mutu sau ɗaya, bayan haka kuma sai shari'a, ²⁸ haka aka miƙa Kiristi hadaya sau ɗaya domin yā ɗauke zunuban mutane masu yawa; zai kuma bayyana sau na biyu, ba don yā ɗauki zunubi ba, sai dai don yā kawo ceto ga waɗanda suke jiransa.

10

Hadayar Kiristi sau ɗaya tak

¹ Dokar, inuwa ce kawai ta kyawawan abubuwa masu zuwa, wannan inuwar ba ita ce ainihin abubuwan ba ne. Saboda haka ba za tā taɓa mai da masu matsowa kusa don yin sujada cikakku ta wurin irin hadayun da ake maimaitawa ba fasawa shekara-shekara ba. ² Da a ce za tā iya, da ba su daina miƙa hadayu ba? Ai, da an riga an tsabtacce masu yin sujada sau ɗaya tak, da kuma ba za su ƙara damuwa da zunubansu ba. ³ Amma waɗancan hadayu abin tunawa da zunubai ne na kowace shekara, ⁴ domin ba zai taɓa yiwuwa jinin bijimai da na awaki yā kawar da zunubai ba.

⁵ Saboda haka, sa'ad da Kiristi ya shigo duniya ya ce,

“Hadaya da sadaka kam ba ka so,
sai dai ka tanadar mini jiki;

⁶ hadayun ƙonawa da kuma hadayun zunubi ba ka ji daɗin.

⁷ Sai na ce, ‘Ga ni nan, a rubuce yake cikin naɗaɗɗen littafi
na zo in aikata nufinka, ya Allah.’”*

⁸ Da farko ya ce, “Hadayu da sadakoki, hadayun ƙonawa da hadayun zunubi ba ka so, ba ka kuwa jin daɗinsu” (ko da yake doka ta bukaci a yi su). ⁹ Sa'an nan ya ce, “Ga ni nan, na zo in aikata nufinka.” Ya kawar da na farkon domin yā kafa na biyun. ¹⁰ Kuma bisa ga wannan nufi, aka mai da mu masu tsarki ta wurin miƙa hadayar jikin Yesu Kiristi sau ɗaya tak.

¹¹ Kowace rana kowane firist yakan tsaya yin hidimar ibadarsa; sau da sau yakan miƙa hadayu iri ɗaya, waɗanda ba za su taɓa kawar da zunubai ba. ¹² Amma da Kiristi ya miƙa hadaya ɗaya ta dukan lokaci saboda zunubai, sai ya zauna a hannun dama na Allah. ¹³ Tun daga lokacin nan yana jira a mai da abokan gābansa matashin ƙafafunsa, ¹⁴ gama ta wurin hadayan nan guda ɗaya ya kammala har abada waɗanda ake tsarkake.

¹⁵ Ruhu Mai Tsarki ma ya yi mana shaida game da wannan. Da farko ya ce,

¹⁶ “Wannan shi ne alkawarin da zan yi da su
bayan wannan lokaci,
in ji Ubangiji.

Zan sa dokokina a cikin zukatansu,
in kuma rubuta su a kan zukatansu.”†

¹⁷ Sai ya ƙara da cewa,
“Zunubansu da kurakuransu
ba zan ƙara tunawa da su ba.”‡

¹⁸ In an gafarta zunubai, babu sauran bukatar miƙa hadaya.

Kira don a adana bangaskiya

¹⁹ Saboda haka, 'yan'uwa, da yake muna da wannan tabbaci na shiga Wuri Mafi Tsarki ta wurin jinin Yesu, ²⁰ ta wurin sabuwa, rayayyiyar hanya kuma wadda aka buɗe mana ta labulen nan, wato, jikinsa, ²¹ da yake kuma muna da babban firist mai mulkin gidan Allah, ²² bari mu matso kusa da Allah da zuciya mai gaskiya da kuma cikakken tabbaci mai zuwa ta wurin bangaskiya. Bari mu bar zukan da tsabta, lamirinmu babu mugunta, da kuma jikunanmu a wanke da ruwa. ²³ Bari mu tsaya da ƙarfi a kan ga begen da muka ce namu ne, gama shi da ya yi alkawarin, mai aminci ne. ²⁴ Bari kuma mu yi tunani a kan yadda za mu gargade juna ga ƙauna da kuma ayyuka nagari. ²⁵ Kada mu daina

* 10:7 Zab 40.6-8 (dubi Seftuwajin) † 10:16 Irm 31.33 ‡ 10:17 Irm 31.34

taruwa kamar yadda waƙansu suka saba, sai dai mu karfafa juna, tun ba ma da kuka ga Ranan nan tana kusatowa ba.

²⁶ Ba wata hadayar da za a yi don mutanen da suka yanke shawara su yi ci gaba da yin zunubi da gangan bayan sun sami sanin gaskiya. ²⁷ A maimakon haka za su kasance da babban fargabar hukunci da kuma ta kunar wuta wadda za ta cinye abokan gāban Allah. ²⁸ Duk wanda ya fi ya kiyaye dokar Musa akan kashe shi ba tausayi, a kan shaidar mutum biyu ko uku. ²⁹ Wane irin hukunci mai tsanani ne kuke tsammani zai dace da mutumin da ya nuna rashin bangirma ga Dan Allah, wanda ya yi banza da jinin nan na alkawarin da ya tsarkake shi, wanda kuma ya zargi Ruhun alheri? ³⁰ Gama mun san shi, wannan wanda ya ce, “Ramuwa tawa ce; zan rama,”[§] da kuma, “Ubangiji zai yi wa mutanensa hukunci.”* ³¹ Abu mai matuƙar bantsoro ne a fāƙa cikin hannuwan Allah mai rai.

³² Ku tuna da kwanakin nan da suka wuce bayan kun sami haske, sa’ad da kuka tsaya daram a tsananin shan wahala. ³³ Wani lokaci a fili an tsananta muku aka kuma zage ku aka kuma tsananta muku; a wani lokaci kuma kuka tsaya tare da waƙanda aka yi musu haka. ³⁴ Kuka ji tausayin waƙanda suke cikin kurkuku, da farin ciki kuma kuka yarda ku rabu da dukiyar da aka kwace muku, domin ku kanku kun san cewa kuna da madawwamiyar dukiya mafi kyau. ³⁵ Saboda haka kada ku yar da tabbacinu; za a sāka muku a yalwace.

³⁶ Kuna bukata ku jimre don sa’ad da kuka aikata nufin Allah, za ku karɓi abin da ya yi alkawari.

³⁷ Gama,

“A cikin ɗan lokaci kaɗan,
mai zuwan nan zai zo
ba kuwa zai yi jinkiri ba.

³⁸ Amma,

“Mai adalcina zai rayu ta wurin bangaskiya.
In kuwa ya ja da baya,
ba zan ji daɗinsa ba.”†

³⁹ Amma mu ba na waƙanda suke ja da baya, su kuma hallaka ba ne, amma na waƙanda suka gaskata, suka kuma sami ceto ne.

11

Ta wurin bangaskiya

¹ Bangaskiya ita ce kasance tabbacin abin da muke bege a kai da kuma tabbatar da abin da ba mu gani ba. ² Abin da aka yabi kakanni na dā a kai ke nan.

³ Ta wurin bangaskiya ne muka fahimci cewa an halicci duniya bisa ga umarnin Allah, saboda an halicce abin da ake gani daga abin da ba a gani.

⁴ Ta wurin bangaskiya Habila ya miƙa wa Allah hadayar da ta fi wadda Kayinu ya miƙa. Ta wurin bangaskiya aka yabe shi cewa shi mai adalci ne, sa’ad da Allah ya yi magana mai kyau game da bayarwarsa. Ta wurin bangaskiya kuma har yanzu yana magana, ko da yake ya riga ya mutu.

⁵ Ta wurin bangaskiya ne aka ɗauki Enoƙ daga wannan rayuwa, ta haka bai ɗanɗana mutuwa ba; ba a kuwa same shi ba, domin Allah ya ɗauke shi. Gama kafin a ɗauke shi, an yabe shi a kan ya gamshi Allah. ⁶ In ba tare da bangaskiya ba kuwa, ba ya yiwuwa a gamshi Allah, domin duk mai zuwa wurin Allah dole yā gaskata cewa yana nan, kuma shi ne yakan sāka wa waƙanda suke nemansa da gaske.

⁷ Ta wurin bangaskiya Nuhu, sa’ad da aka yi masa gargaɗi a kan abubuwan da ba a gani ba tukuna, a cikin tsoro mai tsarki ya sassaka jirgi don ceton iyalinsa. Ta wurin bangaskiyarsa ya hukunta duniya ya kuma zama magājin adalcin da ake samu ta wurin bangaskiya.

⁸ Ta wurin bangaskiya ne Ibrahim, sa’ad da aka kira shi ya fita zuwa wata kasar da zai karɓi gādo daga baya, ya kuwa yi biyayya ya tafi, ko da yake bai san inda za shi ba. ⁹ Ta wurin bangaskiya ya yi zama a kasar da aka yi masa alkawari kamar baƙo a baƙuwar ƙasa; ya zauna a tentuna, haka ma Ishaku da Yaƙub, waƙanda su ma magādan alkawarin nan ne tare da shi. ¹⁰ Gama yana zuba ido ga birnin nan mai tushe, wanda mai zānen gininsa da kuma mai gininsa Allah ne. ¹¹ Ta wurin bangaskiya Ibrahim,

§ 10:30 M Sh 32.35 * 10:30 M Sh 32.36; Zab 135.14 † 10:38 Hab 2.3,4

ko da yake shekarunsa sun wuce, Saratu kanta kuma bakararriya ce ya iya zama mahaifi domin ya* amince cewa shi wanda ya yi alkawarin mai aminci ne. ¹² Saboda haka, daga mutum ɗaya, wanda dā shi ma da matacce kusan ɗaya ne, zuriya masu yawa suka fito kamar taurari a sararin sama da kuma kamar yashin da ba a iya kirgawa a bakin teku.

¹³ Duk mutanen nan suna cikin bangaskiya sa'ad da suka mutu. Ba su kuwa karɓi abubuwan da aka yi alkawari ba; sun dai hango su suka kuma marabce su daga nesa. Suka kuma amince cewa su baƙi ne, bare kuma a duniya. ¹⁴ Mutane masu faɗin irin abubuwan nan sun nuna cewa suna neman kasar da take tasu. ¹⁵ Da a ce suna tunanin kasar da suka bari a baya, da sun riga sun sami damar komawa. ¹⁶ A maimako, suna marmarin wata kasa mafi kyau, ta sama. Saboda haka Allah ba ya kunya a kira shi Allahnsu, domin ya riga ya shirya musu birni.

¹⁷ Ta wurin bangaskiya Ibrahim, sa'ad da Allah ya gwada shi, sai ya miƙa Ishaku hadaya. Shi da ya karɓi alkawaran ya yi shirin miƙa makaɗaicin ɗansa, ¹⁸ ko da yake Allah ya ce masa, "Ta wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka."† ¹⁹ Ibrahim ya yi tunani cewa Allah yana iya tā da matattu, a misalce kuwa, ya sāke karɓan Ishaku daga matattu.

²⁰ Ta wurin bangaskiya ne Ishaku ya albarkaci Yakub da Isuwa game da nan gabansu.

²¹ Ta wurin bangaskiya ne Yakub, sa'ad da yake bakin mutuwa, ya albarkaci kowane ɗan Yusuf, ya kuma yi sujada yayinda yake jingine a kan sandansa.

²² Ta wurin bangaskiya ne Yusuf, sa'ad da kwanakinsa suka yi kusan ƙarewa, ya yi magana game da fitowar Isra'ilawa daga Masar ya kuma ba da umarni game da ƙasusuwansa.

²³ Ta wurin bangaskiya ne iyayen Musa suka ɓoye shi har wata uku bayan haihuwarsa, domin sun ga cewa shi ba kamar sauran yara ba ne, ba su kuwa ji tsoron umarnin sarki ba.

²⁴ Ta wurin bangaskiya ne Musa, sa'ad da ya yi girma, ya ƙi a kira shi ɗan diyar Fir'auna. ²⁵ Ya zaɓa yā sha wahala tare da mutanen Allah, maimakon yā ji daɗin sha'awace-sha'awacen zunubi na ɗan lokaci. ²⁶ Ya ɗauki wulaƙancin da yake sha saboda Kiristi ya fi dukiyar Masar daraja, domin ya sa ido ga ladansa. ²⁷ Ta wurin bangaskiya ya bar Masar, ba tare da jin tsoron fushin sarki ba; ya kuwa jure domin ya ga wannan wanda ba a iya gani. ²⁸ Ta wurin bangaskiya ya kiyaye Bikin Ketarewa ya kuma yayyafa jini, domin kada mai hallakar 'ya'yan fari yā taɓa 'ya'yan fari na Isra'ila.

²⁹ Ta wurin bangaskiya ne mutane suka bi ta cikin Jan Teku, sai ka ce a kan busasshiyar kasa; amma da Masarawa suka yi ƙoƙari su yi haka, sai aka nutsar da su.

³⁰ Ta wurin bangaskiya ne katangar Yeriko ta rushe, bayan mutane suka yi ta kewaye ta har kwana bakwai.

³¹ Ta wurin bangaskiya ne ba a kashe Rahab karuwan nan, ta tare da marasa biyayya ba don ta marabci 'yan leƙan asiri.

³² Me kuma zan faɗa? Ba ni da lokacin da zan ba da labari a kan Gideyon, Barak, Samson, Yefta, Dawuda, Sama'ila, da kuma annabawa, ³³ waɗanda ta wurin bangaskiya ne suka ci nasara a kan mulkoki, suka aikata adalci, suka kuma sami abin da aka yi alkawari; waɗanda suka rurrufe bakunan zakoki, ³⁴ suka kashe harshen wuta, suka kuma tsere wa kaifin takobi; waɗanda aka mai da rashin ƙarfinsu ya zama ƙarfi; waɗanda suka yi jaruntaka wajen yaƙi suka kuma fatattaki mayakan waɗansu ƙasashe. ³⁵ Mata suka karɓi ƙaunattansu da aka sāke tasar daga matattu. Aka azabtar da yawancin mutanen nan, amma suka ƙi a sake su, domin sun tabbata za su sami lada mafi kyau sa'ad da aka tā da matattu. ³⁶ Waɗansu suka sha ba'a da bulala, har da dauri da sarƙa, da kuma jefa su cikin kurkuku. ³⁷ Aka jajjefe su da duwatsu; aka raba su biyu da zarto; aka kashe su da takobi. Suka yi ta yawo saye da fatun tumaki da na awaki, suka yi zaman rashi, suka sha tsanani da kuma wulaƙanci ³⁸ duniya ba tā ma cancanci su zauna a cikinta ba. Suka yi ta yawo a cikin hamada da a kan duwatsu, da cikin kogwanni da kuma cikin ramummuka.

³⁹ Waɗannan duka an yabe su saboda bangaskiyarsu, duk da haka babu waninsu da ya sami abin da aka yi alkawari. ⁴⁰ Allah ya shirya mana wani abu mafi kyau. Kuma bai so su kai ga maƙasudin bangaskiyarsu ba sai tare da mu.

* 11:11 Ko kuwa Ta wurin bangaskiya Saratu ma, wadda shekarunta sun wuce, ta iya haifi 'ya'ya domin ta † 11:18 Far 21.12

12

¹ Saboda haka, da yake muna kewaye da irin wannan taron shaidu mai girma, sai mu yar da duk abin da yake hana mu da kuma zunubin da yake saurin daure mu, mu kuma yi tseren da aka sa a gabanmu da nacewa. ² Bari mu kafa idanunmu a kan Yesu, tushe da kuma kammalar bangaskiyarmu, wanda ya jure kunyar gicciye da aka yi masa, domin ya san cewa daga baya zai yi farin ciki ya yi haka. Yanzu kuma yana zaune a hannun dama na kursiyin Allah. ³ Ku lura da wannan wanda ya jure da irin hamayyan nan daga masu zunubi, don kada ku gaji, har ku fid da zuciya.

Allah yakan hori 'ya'yansa

⁴ Cikin famanku da zunubi, ba ku yi tsayayya har ga zub da jininku ba tukuna. ⁵ Kun kuma manta da kalmar karfafawan nan da tana ce da ku 'ya'ya,

“Dana kada ka rena horon Ubangiji,

kada kuma ka fid da zuciya sa'ad da ya kwaɓe ka,

⁶ domin Ubangiji yakan hori waɗanda yake kauna,

yakan kuma hori duk wanda yakan karɓa a matsayin ɗa.”*

⁷ Ku jimre shan wahala a matsayin horo; Allah yana yi da ku kamar 'ya'ya. Gama wane ɗa ne mahaifinsa ba ya horonsa? ⁸ In ba a hore ku ba (kowa kuwa yakan sami horo), to, ku shegu ne ba 'ya'yan gida ba. ⁹ Ban da haka ma, dukanmu mun kasance da ubannin jiki waɗanda suka hore mu muka kuma yi musu ladabi. Ashe, bai kamata mu yi wa Uban ruhohinmu biyayya mu kuwa rayu ba! ¹⁰ Ubanninmu sun hore mu na ɗan lokaci yadda suka ga ya fi kyau; amma Allah yakan hore mu don amfaninmu, domin mu sami rabo cikin tsarkinsa. ¹¹ Babu horon da yake da daɗi a lokacin da ake yinsa, sai dai zafi. Amma daga baya waɗanda suka horu ta haka sukan sami kwanciyar rai wadda aikin adalci yake bayarwa.

¹² Saboda haka, sai ku karfafa raunanan hannuwanku da gwiwoyinku marasa karfi! ¹³ “Ku shirya hanyoyi marasa gargaɗa saboda kafafunku,”† don kada guragu su daɗa gurguntawa, sai dai su warke.

Gargaɗi game da kin Allah

¹⁴ Ku yi iyakacin koƙari ku yi zaman lafiya da kowa, ku kuma zama masu tsarki; gama in ban da tsarki ba babu wanda zai ga Ubangiji. ¹⁵ Ku lura fa kada wani yā kāsa samun alherin Allah, kada kuma wani tushen ɗacin rai yā tsira har yā kawo rikici, yā kuma kaɓantar da mutane da yawa. ¹⁶ Ku lura kada wani yā zama mai fasikanci, ko marar tsoron Allah kamar Isuwa, wanda saboda kwaryar abinci ɗaya tak ya sayar da gādonna na ɗan fari. ¹⁷ Daga baya, kamar yadda kuka sani, sa'ad da ya nemi yā gāji wannan albarka, aka ki shi. Bai sami zarafin tuba ba, ko da yake ya nemi albarkan nan da hawaye.

Dutsen tsoro da kuma dutsen farin ciki

¹⁸ Ba ku zo ga Dutsen Sinai‡ wanda ana iya taɓawa ba, ko ga wuta mai ci sosai, ko ga duhu baƙi kirin, ko ¹⁹ ko busar kaɓo, ko ga irin wata murya mai magana da kalmomin da masu jinta suka yi roko kada su kara ji, ²⁰ domin ba su iya jimrewa da abin da aka umarta cewa, “Ko da ma dabba ce ta taɓa dutsen, dole a jajjefe ta da duwatsu.”§ ²¹ Ganin wannan abu da matuƙar bantsoro yake, har Musa ya ce, “Ina rawar jiki don tsoro.”*

²² Sai dai kun zo ne ga Dutsen Sihiyona, ga Urushalima ta sama, birnin Allah mai rai. Kun zo ga dubu dubban mala'ikun da suke cikin taron farin ciki, ²³ kun zo ga ikkilisiyar ɗan fari, waɗanda sunayensu suna a rubuce a sama. Kun zo ga Allah, alƙalin dukan mutane, kun kuma zo ga ruhohin mutane masu adalci da aka mai da su cikakku. ²⁴ Kun zo ga Yesu, mai yin sulhu na sabon alƙawari, da kuma ga jinin da aka yayyafa wanda yake magana mafi kyau fiye da jinin Habila.

²⁵ Ku lura fa kada ku ki wanda yake magana. Gama in su ba su tsira sa'ad da suka ki wanda ya gargaɗe su a wannan duniya ba, to, kaƙa mu za mu tsira, in mun ki jin wannan da yake yi mana gargaɗi daga Sama? ²⁶ A lokacin nan muryarsa ta jijjiga duniya, amma yanzu ya yi alƙawari cewa, “Har wa yau sau ɗaya tak zan kara jijjiga ba duniya kaɗai ba, amma har ma da sammai.”† ²⁷ Wannan

* 12:6 K Mag 3.11,12 † 12:13 K Mag 4.26 ‡ 12:18 Dutsen Sinai. Wato, inda Allah ya ba wa annabi Musa dokoki domin Isra'ilawa

§ 12:20 Fit 19.12,13 * 12:21 Dubi M Sh 9.19. † 12:26 Hag 2.6

magana “sau ɗayan nan” sun nuna, kawar da abin da za a iya jijjigawa, wato, kirkiro abubuwa, saboda abubuwan da ba a iya jijjigawa, su kasance.

²⁸ Saboda haka, da yake muna karɓar mulkin da ba ya jijjiguwa, sai mu yi godiya, ta haka kuwa mu yi wa Allah sujada yadda ya kamata, tare da bangirma da kuma tsoro, ²⁹ gama “Allahmu wuta ne mai cinyewa.” ‡

13

Gargaɗin karshe

¹ Ku ci gaba da kaunar juna kamar 'yan'uwa. ² Kada ku manta da yin alheri ga baki, gama ta yin haka ne waɗansu suka yi wa mala'iku hidima, ba da saninsu ba. ³ Ku riƙa tunawa da waɗanda suke a kurkuku kamar tare kuke a kurkuku, da kuma waɗanda ake gwada musu azaba, kamar ku ake yi wa.

⁴ Aure yā zama abin girmamawa ga kowa, a kuma kiyaye gadon aure da tsabta, gama Allah zai hukunta masu zina da kuma dukan masu fasikanci. ⁵ Ku kiyaye kanku daga yawan son kuɗi, ku kuma gamsu da abin da kuke da shi, gama Allah ya ce, “Ba zan taɓa bar ka ba;

ba zan taɓa yashe ka ba.”*

⁶ Saboda haka muna iya fitowa gabagadi, mu ce, “Ubangiji ne mai taimakona; ba zan ji tsoro ba.

Me mutum zai iya yi mini?” †

⁷ Ku tuna da shugabanninku, waɗanda suka faɗa muku maganar Allah. Ku dubi irin rayuwar da suka yi ku kuma yi koyi da bangaskiyarsu. ⁸ Yesu Kiristi ba ya sākewa, shi ne a jiya, shi ne a yau, shi ne kuma har abada.

⁹ Kada a ɗauke muku hankali da sababbin koyarwa dabam-dabam. Yana da kyau zukatanmu su ƙarfafa ta wurin alheri, ba ta wurin abinci waɗanda ba su da amfani ga waɗanda suke cinsu. ¹⁰ Muna da bagade inda firistocin da suka yi hidima a tabanakul ba su da izini su ci.

¹¹ Babban firist yakan ɗauki jinin dabbobi yā shiga cikin Wuri Mafi Tsarki a matsayin hadaya ta zunubi, amma jikunan dabbobin akan ƙone su a bayan sansani. ¹² Haka ma Yesu ya sha wahala a bayan gari don yā tsarkake mutane ta wurin jininsa. ¹³ Saboda haka, sai mu fita mu je wajensa a bayan sansani, muna ɗaukar kunyar da ya sha. ¹⁴ Gama a nan ba mu da dawwammamen birni, sai dai muna zuba ido a kan birnin nan mai zuwa.

¹⁵ Saboda haka, ta wurin Yesu, bari mu ci gaba da miƙa hadaya ta yabo ga Allah, yabon leɓuna da yake shaidar sunansa. ¹⁶ Kada kuma ku manta yin aikin nagari da kuma taimakon waɗansu, gama da irin waɗannan hadayu ne Allah yake jin daɗi.

¹⁷ Ku yi wa shugabanninku biyayya ku kuma miƙa kanku ga ikonsu. Suna lura da ku kuma za su ba da lissafi a gaban Allah. Saboda haka kada ku sa su yi fushi saboda aikinsu, ku sa su yi farin ciki. In ba haka ba za su iya taimakonku ba ko kaɗan.

¹⁸ Ku yi mana addu'a. Mun tabbata cewa muna da lamiri mai kyau, kuma muna da marmari mu yi rayuwa ta bangirma a ta kowace hanya. ¹⁹ Ni musamman, ina roƙonku ku yi addu'a, don a komo da ni a gare ku ba da daɗewa ba.

Albarka da kuma gaisuwa ta karshe

²⁰ Bari Allah na salama, wanda ta wurin jinin madawwamin alkawari ya tā da Ubangijinmu Yesu daga matattu, wannan Makiyayin tumaki mai girma, ²¹ yā kintsa ku da kowane abu mai kyau domin aikata nufinsa, bari kuma yā aikata abin da zai gamshe shi cikinmu, ta wurin Yesu Kiristi, a gare shi ɗaukaka ta tabbata har abada. Amin.

²² 'Yan'uwa, ina roƙonku ku yi haƙuri da wannan gargaɗi, don ba wata doguwar wasiƙa ce na rubuta muku ba.

‡ 12:29 M Sh 4.24 * 13:5 M Sh 31.6 † 13:6 Zab 118.6,7

²³ Ina so ku san cewa an saki ɗan'uanmu Timoti. In ya iso da wuri, zan zo tare da shi in gan ku.

²⁴ Ku gai da dukan shugabanninku da kuma dukan mutanen Allah.
Waɗanda suke Italiya suna gaishe ku.

²⁵ Alheri yã kasance da ku duka.

Yakub

¹ Yakub, bawan Allah da kuma na Ubangiji Yesu Kiristi,

Zuwa ga kabilan nan goma sha biyu, da suke warwartse a cikin al'ummai.

Gaisuwa mai yawa.

Gwaje-gwaje da jarrabobi

² Ku ɗauki wannan da farin ciki mai tsabta, 'yan'uwana, duk sa'ad da gwaje-gwaje na kowane iri suka zo muku, ³ domin kun san cewa gwajin bangaskiyarku yakan haifi daurewa. ⁴ Dole daurewa ta kammala aikinta don ku zama balagaggu da kuma cikakku, ba ku kuma rasa kome ba. ⁵ In waninku ya rasa hikima, ya kamata yā roki Allah, mai bayarwa hannu sake ga kowa ba tare da gori ba, za a kuwa ba shi. ⁶ Amma sa'ad da ya roka, dole yā gaskata, ba tare da shakka ba, domin shi mai shakka, yana kama da rakumar ruwan tekun da iska take kori tana kuma buɓɓugowa. ⁷ Kada irin wannan mutum yā yi tsammani zai sami wani abu daga Ubangiji; ⁸ shi mai zuciya biyu ne, marar tsai da zuciyarsa wuri ɗaya a cikin duk abin da yake yi.

⁹ Bari ɗan'uan da yake cikin halin kasƙanci yā yi taƙama a matsayinsa na ɗaukaka. ¹⁰ Amma wanda yake mai arziki, ya kamata yā yi taƙama a matsayinsa na kasƙanci, gama ba zai daɗe ba kamar furen jeji. ¹¹ Gama in rana ta fito ta yi zafi mai tsanani sai ta sa tsiro yā yanƙwane tsiro; furensa yā kakkabe, kyansa kuma yā lalace. Haka ma mai arziki zai shuɗe yayinda yake cikin harkarsa.

¹² Mai albarka ne mutumin da yake daurewa cikin gwaji, gama bayan ya yi nasara da gwajin, zai sami rawanin rai wanda Allah ya yi alkawari ga waɗanda suke ƙaunarsa.

¹³ Sa'ad da aka jarrabci mutum, kada yā ce, "Allah ne yake jarrabtarsa." Gama ba ya yiwuwa a jarrabci Allah da mugunta, shi kuma ba ya jarrabtar kowa; ¹⁴ amma akan jarrabce kowane mutum sa'ad da muguwar sha'awarsa ta janye shi ta kuma rinjaye shi. ¹⁵ Sa'an nan, bayan da sha'awar ta yi ciki, takan haifi zunubi; zunubi kuwa, sa'ad da ya balaga yakan haifi mutuwa.

¹⁶ Kada a ruɗe ku, 'yan'uwana ƙaunatattu. ¹⁷ Kowane abu mai kyau da kuma kowace cikakkiyar kyauta daga sama suke, sun sauko ne daga wurin Uban haskoki, wanda ba sauyawa ko wata alamar sākewa a gare shi faufau. ¹⁸ Ya zaɓa yā haife mu ta wurin kalmar gaskiya, domin mu zama 'ya'yan fari na dukan abin da ya halitta.

Saurarawa da kuma aikatawa

¹⁹ 'Yan'uwana ƙaunatattu, ku lura da wannan. Ya kamata kowa yā kasance mai saurin saurara, ba mai saurin magana ba, ba kuma mai saurin fushi ba, ²⁰ gama fushin mutum ba ya kawo rayuwar adalcin da Allah yake so. ²¹ Saboda haka, ku rabu da ƙazamin hali da kuma kowace irin mugunta ku kuma yi na'am da maganar da aka shuka a cikinku da tawali'u, wadda za tã iya cetonku.

²² Kada ku zama masu ji kawai, ku ruɗi kanku. A maimakon haka ku zama masu yin abin da ta ce. ²³ Duk wanda yake ji magana ne kawai, bai kuwa aikata abin da ta ce ba, yana kama da mutumin da ya kalli fuskarsa a madubi ²⁴ bayan ya kalli kansa, sa'ad da ya tashi daga wurin, nan da nan sai yā manta da kamanninsa. ²⁵ Amma duk mai duba cikakkiyar ƙa'idan nan ta 'yanci, ya kuma nace a kanta, ya zama ba mai ji ne kawai yā mance ba, sai dai mai yi ne yā zartar, to wannan shi za a yi wa albarka a cikin abin da yake yi.

²⁶ In wani ya ɗauki kansa mai addini ne duk da haka bai ƙame harshensa ba, ruɗin kansa yake yi addininsa kuwa banza ne. ²⁷ Addinin da Allah Ubanmu ya yarda da shi a matsayin mai tsabta da kuma marar aibi shi ne, a kula da marayu da gwauraye cikin damuwoyinsu, a kuma kiyaye kai daga lalacin da duniya take sa wa.

2

Kada a nuna bambanci

¹ Yan'uwana, a matsayinmu cikin Ubangiji Yesu Kiristi maɗaukaki, kada ku nuna bambanci. ² A ce wani ya shigo cikin taronku saye da zoben zinariya da riguna masu tsada, wani matalauci kuma saye da tsummoki shi ma ya shigo, ³ in kuka mai da hankali na musamman ga mutumin da yake da riguna masu tsadan nan kuka kuma ce, "Ga wurin zama mai kyau dominka," amma kuka ce wa matalaucin nan, "Kai tsaya daga can," ko kuwa, "Ka zauna a kasa kusa da kafafuna," ⁴ ashe, ba ku nuna bambanci a tsakaninku ke nan ba, kuka kuma zama alkalai masu mugayen tunani?

⁵ Ku saurara, 'yan'uwana kaunatattu. Ashe, Allah bai zaɓi waɗanda suke matalauta a idon duniya don su zama masu wadata cikin bangaskiya, su kuma gaɓi mulkin da ya yi wa masu kaunarsa alkawari ba? ⁶ Ga shi kun wulaƙanta matalauta. Ashe, ba masu arziki ne suke cutarku ba? Ba su ba ne suke jan ku zuwa kotu? ⁷ Ba su ba ne suke baɗa sunan nan mai martaba wanda aka san ku da shi ba?

⁸ In fa kun kiyaye dokan nan ta mulki wadda take cikin Nassi mai cewa, "Kaunaci maƙwabcinka kamar kanka,"* kun yi daidai. ⁹ Amma in kuka nuna bambanci, kun yi zunubi ke nan shari'a kuma ta same ku da laifi a matsayin masu karya doka. ¹⁰ Gama duk wanda ya kiyaye dukan doka amma ya yi tuntube a kan abu ɗaya kaɗai, ya zama mai laifin karya dukansu ke nan. ¹¹ Gama shi da ya ce, "Kada ka yi zina,"† shi ne kuma ya ce, "Kada ka yi kisankai."‡ In kuwa ba ka zina amma kana kisankai, ka zama mai karya doka ke nan.

¹² Ku yi magana ku kuma yi aiki kamar waɗanda za a yi musu shari'a bisa ga doka mai ba da 'yanci, ¹³ gama za a yi wa duk wanda bai nuna jinkai ba hukunci babu jinkai. Jinkai yakan yi nasara a kan hukunci!

Bangaskiya da ayyuka

¹⁴ Wanda amfani ne, 'yan'uwana, a ce wani ya ce yana da bangaskiya, amma ba shi da ayyuka? Anya, wannan bangaskiya za ta iya cetonsa kuwa? ¹⁵ A ce wani ɗan'uwa ko 'yar'uwa ba shi da riguna ko abincin yini, ¹⁶ sai waninku ya ce masa, "Sauka lafiya, Allah ya ba da ci da sha da kuma sutura," amma bai yi wani abu game da bukatunsa na jiki ba, ina amfani? ¹⁷ Haka ma bangaskiya ita kaɗai, in ba tare da ayyuka ba, matacciya ce.

¹⁸ Amma wani zai ce, "Kai kana da bangaskiya; ni kuma ina da ayyuka."

Ka nuna mini bangaskiyarka ba tare da ayyuka ba, ni kuma zan nuna maka bangaskiyata ta wurin abin da nake yi. ¹⁹ Ka gaskata cewa Allah ɗaya ne. To, da kyau! Ai, ko aljanu ma sun gaskata wannan, har da rawan jiki.

²⁰ Kai wawa, kana son tabbaci cewa bangaskiya marar ayyuka banza ce? ²¹ Ashe, ba a mai da kakanmu Ibrahim mai adalci saboda abin da ya yi ba ne sa'ad da ya miƙa ɗansa Ishaku a bisa bagade? ²² Ai, ka gani cewa bangaskiyarsa da ayyukansa sun yi aiki tare, bangaskiyarsa kuma ta zama cikakkiya ta wurin abin da ya yi. ²³ Aka kuma cika nassin nan da ya ce, "Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lissafta wannan adalci ne gare shi,"§ aka kuma ce da shi abokin Allah. ²⁴ Kun ga cewa ashe mutum zai sami kubuta ta wurin abin da ya yi ne ba ta wurin bangaskiya kaɗai ba.

²⁵ Ta haka kuma ashe, Rahab karuwan nan ba a ɗauke ta mai adalci ce saboda abin da ta yi ba ne sa'ad da ta ba wa 'yan leken asirin nan masauki ta kuma sallame su suka tafi ta wata hanya dabam?

²⁶ Kamar yadda jikin da babu ruhu matacce ne, haka ma bangaskiyar da babu ayyuka matacciya ce.

3

Kamewa harshe

¹ Kada yawancinku su so ɗaukan kansu a matsayin malamai, 'yan'uwana, domin kun san cewa mu da muke koyarwa za a yi mana shari'a mafi tsanani. ² Dukanmu mukan yi tuntube a hanyoyi dabam-dabam. In wani bai taɓa yin kuskure a cikin maganarsa ba, shi cikakke ne, yana kuma iya kame dukan jikinsa.

* 2:8 Fir 19.18 † 2:11 Fit 20.14; M Sh 5.18 ‡ 2:11 Fit 20.13; M Sh 5.17 § 2:23 Far 15.6

³ Sa'ad da muka sa linzamai a bakunan dawakai don mu sa su yi mana biyayya, mukan iya bin da dabbar gaba ɗaya. ⁴ Ko kuwa misali, mu dubi jiragen ruwa, mana. Ko da yake suna da girma kwarai kuma iska mai karfi ce take tura su, ana tuƙa su da ɗan karamin sandan karfe ne zuwa duk inda mai tuƙin jirgin yake so. ⁵ Haka ma harshe yake, ga shi ɗan kanƙanin gaɓar jiki ne, amma sai manyan fariya. Ku dubi yadda ɗan karamin kyastu yake kuna wa babban jeji wuta mana. ⁶ Harshe ma wuta ne! A cikin duk gaɓoɓinmu, harshe shi ne tushen kowace irin mugunta, mai ɓata mutum gaba ɗaya, mai zuga zuciyar mutum ta tafasa, shi kuwa jahannama ce take zuga shi.

⁷ Kowace irin dabba, tsuntsu, masu ja da ciki da kuma halittun da suke cikin teku an sarrafa su kuma mutum ne ya sarrafa, ⁸ amma ba mutumin da zai iya ya sarrafa harshe. Mugu ne marar hutu, cike da dafi mai kisa.

⁹ Da harshe mukan yabi Ubangijinmu da kuma Ubanmu, da shi kuma muke la'antar mutane, waɗanda aka halitta a kamannin Allah. ¹⁰ Daga wannan baki guda yabo da la'ana suke fitowa. 'Yan'uwana, wannan bai kamata yã zama haka ba. ¹¹ Ruwa mai kyau da kuma ruwan gishiri zai iya fito daga maɓulɓula ɗaya? ¹² 'Yan'uwana, itacen ɓaure yana iya haifar 'ya'yan zaitun, ko kuma itacen inabi yã haifi 'ya'yan ɓaure? Haka ma, maɓulɓular ruwan gishiri ba zai iya ba da ruwa mai kyau ba.

Hikima iri biyu

¹³ Wane ne mai hikima da fahimta a cikinku? Bari yã nuna ta ta wurin rayuwarsa mai kyau, ta wurin ayyukan da aka yi cikin tawali'un da suke fitowa daga hikima. ¹⁴ Amma in kuna cike da mugun kishi da kuma sonkai a cikin zukatanku, kada ku yi taƙama game da wannan, ko ku danne gaskiya. ¹⁵ Irin wannan "hikima" ba daga sama ta sauko ba, ta duniya ce, ta rashin ruhaniya, ta Iblis kuma. ¹⁶ Gama inda akwai kishi da sonkai, a can za a tarar da hargitsi da kowane irin mugun aiki.

¹⁷ Amma hikimar da ta zo daga sama da fari tana da tsabta gaba ɗaya; sa'an nan mai kaunar salama ce, mai sanin ya kamata, mai biyayya, cike da jinƙai da aiki mai kyau, marar nuna bambanci, sahihiya kuma. ¹⁸ Masu salama da suke shuki cikin salama sukan girbe adalci.

4

Mika kanku ga Allah

¹ Me yake jawo faɗace-faɗace da gardandami a tsakaninku? Ashe, ba sha'awace-sha'awacenkun da suke yaƙi a zukatanku ba ne? ² Kukan nemi abu ku rasa, sai ku yi kisa da kyashi. In kuka rasa abin da kuke nema sai ku shiga yin gardama da faɗa. Kukan rasa ne, domin ba ku roƙi Allah ba. ³ Sa'ad da kuka roƙa, ba kwa samu, don kun roƙa da mugun nufi, don ku kashe abin da kuka samu a kan sha'awace-sha'awacenkun.

⁴ Ku mazinata, ba ku san cewa abokantaka da duniya gāba ce da Allah ba? Duk wanda ya zaɓa yã zama abokin duniya ya zama abokin gāban Allah ke nan. ⁵ Ko kuna tsammani a banza ne Nassi ya ce ruhun da ya sa yã zauna a cikinmu yana kishi sosai? ⁶ Amma yakan ba mu alheri a yalwace. Shi ya sa Nassi ya ce,

"Allah yana gāba da masu girman kai

amma yakan ba da alheri ga masu tawali'u."*

⁷ Saboda haka, ku mika kanku ga Allah. Ku yi tsayayya da Iblis, zai kuwa guje ku. ⁸ Ku matso kusa da Allah shi kuwa zai matso kusa da ku. Ku wanke hannuwanku, ku masu zunubi, ku kuma tsarkake zukatanku, ku masu zuciyar biyu. ⁹ Ku yi baƙin ciki, ku yi makoki ku kuma yi kuka. Ku mai da dariyarku ta zama makoki, farin cikinku kuma yã zama ɓacin zuciyar. ¹⁰ Ku kasƙantar da kanku a gaban Ubangiji, zai kuwa ɗaukaka ku.

¹¹ 'Yan'uwa, kada ku ɓata wa juna suna. Duk wanda ya zargi ɗan'uwansa ko ya ɗora masa laifi, yana gāba da doka ne yana kuma yin mata shari'a ke nan. In kuwa ka ɗora wa shari'a laifi, kai ba mai binta ba ne, mai ɗora mata laifi ne. ¹² Akwai Mai ba da doka da kuma Alkali guda ɗaya tak, shi ne yake da ikon ceto da kuma hallakarwa. Amma kai, wane ne da za ka hukunta maƙwabcinka?

Yin fahariya game da gobe

* 4:6 K Mag 3.34

¹³ Yanzu fa sai ku saurara, ku da kuke cewa, “Yau ko gobe za mu je wannan ko wancan birni, mu yi shekara a can, mu yi kasuwanci, mu ci riba.” ¹⁴ Alhali kuwa ba ku ma san abin da zai faru gobe ba. Wane iri ne ranku? Ku kamar hazo ne da yake bayyana na ɗan lokaci sa’an nan yā ɓace. ¹⁵ A maimakon haka, ya kamata ku ce, “In Ubangiji ya yarda, muna kuma a raye, za mu yi wannan ko wancan.” ¹⁶ Ga shi, kuna fariya da taƙama. Duk irin wannan taƙama mugun abu ne. ¹⁷ Saboda haka, duk wanda ya san abu mai kyan da ya kamata yā yi, bai kuwa yi ba, ya yi zunubi ke nan.

5

Gargaɗi ga masu arziki masu danniya

¹ Yanzu fa sai ku saurara, ku masu arziki, ku yi kuka da ihu, saboda azabar da take zuwa a kanku. ² Arzikinku ya ruɓa, asu kuma sun cinye tufafinku. ³ Zinariyarku da azurfarku sun yi tsatsa. Tsatsarsu kuwa za tã zama shaida a kanku, ta kuma ci namar jikinku kamar wuta. Kun ɓoye dukiya a kwanakin ƙarshe. ⁴ Ga shi! Zaluncin da kuka yi na hakkin ma’aikatan gonakinku yana ta ƙara. Kukan masu girbi ya kai kunnuwan Ubangiji Maɗaukaki. ⁵ Kun yi rayuwar jin daɗi a duniya kuna ci kuna sha na ganin dama. Kun ciyar da kanku kun yi ƙiba don ranar yanka. ⁶ Kun hukunta kun kuma kashe mutane marasa laifi, waɗanda ba su yi gāba da ku ba.

Hakuri cikin wahala

⁷ Saboda haka ‘yan’uwa, sai ku yi hakuri har dawowar Ubangiji. Ku dubi yadda manomi yakan jira gona ta ba da amfaninta mai kyau, da kuma yadda yake hakurin jiran ruwan sama na damina da na kaka. ⁸ Haka ku ma, ku yi hakuri, ku tsaya da ƙarfi, gama dawowar Ubangiji ya yi kusa. ⁹ ‘Yan’uwa, kada ku yi gunaguni da juna, don kada a hukunta ku. Alƙalin yana tsaye a bakin ƙofa!

¹⁰ ‘Yan’uwa, ku ɗauki annabawa da suka yi magana a cikin sunan Ubangiji, a matsayin gurbi na hakuri a cikin shan wahala. ¹¹ Kamar yadda kuka sani, mukan ce da waɗanda suka jure, masu albarka ne. Kun ji daurewar Ayuba, kuka kuma ga abin da Ubangiji ya yi a ƙarshe. Ubangiji yana cike da tausayi da jinkai.

¹² ‘Yan’uwana, fiye da kome, kada ku yi rantsuwa ko da sama, ko da ƙasa ko da wani abu dabam. Bari “I” naku yā zama “I”. “A’a” naku kuma yā zama “A’a”, don kada a hukunta ku.

Addu’ar bangaskiya

¹³ Akwai waninku da yake shan wahala? Ya kamata yā yi addu’a. Akwai wani mai murna? Sai yā rera waƙoƙin yabo. ¹⁴ Akwai waninku da yake ciwo? Ya kamata yā kira dattawan ikkilisiya su yi masa addu’a, su kuma shafa masa mai cikin sunan Ubangiji. ¹⁵ Addu’ar da aka yi cikin bangaskiya, za tã warkar da marar lafiya, Ubangiji zai tashe shi. In ya yi zunubi kuwa za a gafarta masa. ¹⁶ Saboda haka, ku furta wa juna zunubanku, ku yi addu’a saboda juna, domin ku sami warkarwa. Addu’ar mai adalci tana da iko da kuma amfani.

¹⁷ Iliya mutum ne kamar mu. Ya yi addu’a da gaske don kada a yi ruwan sama, ba a kuma yi ruwan sama a ƙasar ba har shekaru uku da rabi. ¹⁸ Ya sãke yin addu’a, sai sammai suka ba da ruwan sama, ƙasa kuma ta ba da amfaninta.

¹⁹ ‘Yan’uwana, in waninku ya kauce daga gaskiya, wani kuma ya komo da shi, ²⁰ sai yā tuna da wannan. Duk wanda ya komo da mai zunubi daga kaucewarsa, zai cece shi daga mutuwa, yā kuma rufe zunubai masu ɗumbun yawa.

1 Bitrus

¹ Bitrus, manzon Yesu Kiristi,

Zuwa ga zaɓaɓɓu na Allah, baƙi a duniya, da suke a warwatse ko'ina a Fontus, Galatiya, Kaffadokiya, Asiya da kuma Bitiniya, ² waɗanda aka zaɓa bisa ga rigyasanin Allah Uba, ta wurin aikin tsarkakewar Ruhu, don biyayya ga Yesu Kiristi, su kuma sami yayyafan jininsa.

Alheri da salama su zama naku a yalwace.

Yabo ga Allah domin bege mai rai

³ Yabo ya tabbata ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi! Cikin jinkansa mai girma ya ba mu sabuwar haihuwa cikin bege mai rai ta wurin tashin Yesu Kiristi daga matattu, ⁴ da kuma cikin gādon da ba zai taɓa lalacewa, ɓacewa ko koɗewa ba, ajiyayye a sama dominku, ⁵ ku waɗanda ta wurin bangaskiya ake kiyayewa ta wurin ikon Allah har yā zuwa ceton da yake a shirye da za a bayyana a ƙarshen lokaci. ⁶ A kan wannan kuke cike da farin ciki ƙwarai, ko da yake yanzu na ɗan lokaci kuna fuskantar bakin ciki daga gwaje-gwaje iri-iri. ⁷ Wannan kuwa domin a tabbatar da sahihancin bangaskiyarku ne, wadda ta fi zinariya daraja nesa, ita zinariya kuwa, ko da yake mai ƙarewa ce, akan gwada ta da wuta, domin bangaskiyan nan taku ta jawo muku yabo da girma da ɗaukaka a bayyanar Yesu Kiristi. ⁸ Ko da yake ba ku taɓa ganinsa ba, kuna ƙaunarsa; kuma ko da yake ba kwa ganinsa yanzu, kun gaskata shi, kun kuma cika da farin ciki ƙwarai, wanda ya fi gaban faɗi, ⁹ gama kuna samun sakamakon bangaskiyarku, ceton rayukanku ke nan.

¹⁰ Game da ceton nan, annabawa, waɗanda suka yi maganar alherin da za tã zo gare ku, sun yi bincike mai zurfi, a natse, ¹¹ suna ƙoƙari su san lokaci da kuma yanayin da Ruhun Kiristi da yake cikinsu yana nunawa sa'ad da ya yi faɗi a kan wahalolin Kiristi da kuma ɗaukaka da za tã bi. ¹² Aka bayyana musu cewa ba kansu ne suke bauta wa ba sai ku, sa'ad da suka yi maganar abubuwan da aka faɗa muku ta wurin waɗanda suka yi muku wa'azin bishara, ta wurin Ruhu Mai Tsarki wanda aka aika daga sama. Ko mala'iku ma suna marmari su ga waɗannan abubuwa.

Ku zama masu tsarki

¹³ Saboda haka, ku shirya kanku don aiki; ku zama masu kamunkai; ku kafa begenku duka a kan alherin da za a ba ku sa'ad da aka bayyana Yesu Kiristi. ¹⁴ Kamar 'ya'ya masu biyayya, kada ku bi mugayen sha'awace-sha'awacen da dā kuke da su sa'ad da kuke rayuwa a cikin jahilci. ¹⁵ Amma kamar yadda wanda ya kira ku yake mai tsarki, haka ku ma sai ku kasance masu tsarki cikin dukan abubuwan da kuke yi; ¹⁶ gama a rubuce yake cewa, "Ku zama masu tsarki, domin ni mai tsarki ne."*

¹⁷ Tun da yake kuna kira ga Uba wanda yake yin wa kowane mutum shari'a bisa ga ayyukansa ba bambanci, sai ku yi rayuwarku a nan kamar baƙi cikin tsoro mai bangirma. ¹⁸ Gama kun san cewa ba da abubuwa masu lalacewa kamar azurfa ko zinariya ce aka fanshe ku daga rayuwar banza da kuka karɓa daga kakanni-kakanninku ba, ¹⁹ sai dai an fanshe ku da jini mai daraja na Kiristi, ɗan rago marar aibi ko lahani. ²⁰ An zaɓe shi kafin halittar duniya, amma an bayyana shi a zamanin ƙarshe saboda ku. ²¹ Ta gare shi ne kuka gaskata da Allah, wanda ya tã da shi daga matattu, aka kuma ɗaukaka shi, ta haka bari bangaskiyarku da begenku su kasance ga Allah.

²² Yanzu da kuka tsarkake kanku ta wurin yin biyayya ga gaskiyan nan, don ku kasance da ƙauna mai gaskiya wa 'yan'uwanku, sai ku ƙaunaci juna ƙwarai, daga zuciya. ²³ Gama an sãke haihuwarku, ba da iri da yake lalacewa ba, sai dai marar lalacewa, ta wurin rayayyiya da kuma madawwamiyar maganar Allah. ²⁴ Gama,

"Dukan mutane kamar ciyawa suke,
darajarsu kuma kamar furannin jeji ne;

* 1:16 Fir 11.44,45; Fir 19.2; Fir 20.7

ciyawa takan yankwane furannin kuma su kakkabe,
²⁵ amma maganar Ubangiji tana nan har abada.”†
 Wannan kuwa ita ce kalmar da aka yi muku wa’azi.

2

¹ Saboda haka, ku rabu da kowace keta da dukan ruƙu, munafunci, kishi, da kuma kowace irin bata suna. ² Kamar sababbin jarirai, ku yi marmarin madara zalla ta ruhaniya, domin ta wurinta za ku yi girma cikin cetonku, ³ yanzu da kuka dandana alherin Ubangiji.

Dutse mai rai da kuma zaɓaɓɓun mutane

⁴ Da kuka zo gare shi, rayayyen Dutse, da mutane suka ki amma Allah ya zaɓa, kuma mai daraja a gare shi ⁵ ku ma, a matsayinku na duwatsu masu rai, ana gina ku ga zama gidan ruhaniya don ku zama tsattsarkar ƙungiyar firistoci, kuna miƙa hadayun ruhaniya, abin karɓa ga Allah ta wurin Yesu Kiristi. ⁶ Gama a cikin Nassi an ce,

“Ga shi, na kafa dutse a Sihiyona,
 zaɓaɓɓen dutse na kusurwar gini mai daraja,
 wanda kuma ya dogara gare shi
 ba zai taɓa kunyata ba.”*

⁷ A gare ku da kuka gaskata, wannan dutse mai daraja ne. Amma ga waɗanda ba su gaskata ba,
 “Dutsen da magina suka ki
 ya zama dutsen kusurwar gini,†

⁸ kuma,
 “Dutse ne da yake sa mutane tuntube
 kuma fa ne da yake sa su faɗi.”‡

Sun yi tuntube domin sun ki su yi biyayya da sakon, wanda kuma yake abin da aka kaddara musu.

⁹ Amma ku zaɓaɓɓu ne, ƙungiyar firistocin babban Sarki, al’umma mai tsarki, jama’a mallakar Allah, domin ku shaida yabon shi wanda ya kira ku daga cikin duhu zuwa haskensa mai banmamaki.

¹⁰ Da ku ba mutane ba ne, amma yanzu ku mutanen Allah ne; Da ba ku karɓi jinkai ba, amma yanzu kun karɓi jinkai.

¹¹ Abokaina kaunatattu, ina rokonku, a matsayin bare da kuma baki a duniya, ku rabu da sha’awace-sha’awacen zunubin da suke yaƙi da ranku. ¹² Ku yi irin rayuwa mai kyau a cikin masu bautar gumaka, yadda ko da sun zarge ku da yin laifi, za su iya ganin ayyukanku nagari, su d’aukaka Allah a ranar da zai ziyarce mu.

Biyayya ga masu mulki da iyayengiji

¹³ Saboda Ubangiji, ku yi biyayya ga kowace hukumar da aka kafa cikin mutane, ko ga sarki, a matsayi wanda ya fi iko, ¹⁴ ko ga gwamnoni, waɗanda ya aika domin su hukunta masu laifi su kuma yabi masu aikata abin da yake daidai. ¹⁵ Gama nufin Allah ne cewa ta wurin yin nagarta za ku toshe jahilcin marasa azanci. ¹⁶ Ku yi rayuwa kamar mutanen da aka ’yantar, sai dai kada ku yi amfani da ’yancinku a matsayin hujjar aikata mugunta; ku yi rayuwa kamar bayin Allah. ¹⁷ Ku nuna ladabin da ya dace ga kowa. Ku kaunaci ’yan’uwantakar masu bi, ku ji tsoron Allah, ku girmama sarki.

¹⁸ Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku da matuƙar ladabi, ba kawai ga waɗanda suke da kirki da masu sauƙinkai ba, amma har ga masu zafin rai ma. ¹⁹ Gama abin yabo ne in mutum ya yi haƙuri cikin zafin wahalar rashin adalci saboda yana sane da Allah. ²⁰ Amma ina abin taƙama in kuka sha duka saboda kun yi laifi kuma kuma jimre? Sai dai in kuka sha wahala saboda yin nagari kuka kuma jimre, abin yabo ne a gaban Allah. ²¹ Ga wannan ne aka kira ku, domin Kiristi ya sha wahala dominku, ya bar muku gurbin da ya kamata ku bi.

²² “Bai taɓa yin laifi ba sam,
 ba a kuma sami ƙarya a bakinsa ba.”§

† 1:25 Ish 40.6-8 * 2:6 Ish 28.16 † 2:7 Zab 118.22 ‡ 2:8 Ish 8.14 § 2:22 Ish 53.9

²³ Sa'ad da suka zazzage shi, bai rama ba; sa'ad da ya sha wahala, bai yi barazana ba. A maimakon haka, ya mika kansa ga wanda yake shari'ar adalci. ²⁴ Shi kansa ya dauki zunubanmu a jikinsa a kan itace, domin mu mutu ga zunubai mu kuma rayu ga adalci; ta wurin raunukansa ne kuka sami warkarwa. ²⁵ Gama dā kuna kama da tumakin da suka face, amma yanzu kun dawo ga Makiyayi da kuma Mai lura da rayukanku.

3

Matan aure da mazan Aure

¹ Haka ma, ku matan aure, ku yi biyayya ga mazanku, domin in waɗfansunsu ba su gaskata maganar ba, watafila a shawo kansu ba tare da magana ba ² sa'ad da suka ga rayuwarku mai tsabta da kuma na ladabi. ³ Kyanku bai kamata yā zama na adon jiki ba, kamar kitso da sa kayan ado na zinariya da kuma sa kaya masu tsada. ⁴ Maimakon haka, kyanku ya kamata yā zama ainihi na halinku na ciki, kyan da ba ya koɗewa na tawali'u da kuma na natsattsen ruhu, wanda yake mai daraja a gaban Allah. ⁵ Gama haka matan masu tsarki na dā waɗfanda suka sa begensu ga Allah suka yi wa kansu ado. Sun yi wa mazansu biyayya, ⁶ kamar Saratu, wadda ta yi biyayya ga Ibrahim, har ta kira shi maigidanta. Ku 'ya'yanta ne mata in kun aikata abin da yake daidai, ba ku kuma ba tsoro dama ba.

⁷ Mazan aure, ku ma, ku yi zaman sanin ya kamata yayinda kuke zama da matanku, ku girmama su a matsayin abokan zama marasa ƙarfi da kuma a matsayin magādan kyautar rai na alheri tare da ku, don kada wani abu yā hana addu'o'inku.

Shan wahala saboda yin ayyuka alheri

⁸ A ƙarshe, dukanku ku zauna lafiya da juna; ku zama masu juyayi, kuna ƙaunar juna kamar 'yan'uwa, ku zama masu tausayi da kuma tawali'u. ⁹ Kada ku rama mugunta da mugunta ko zagi da zagi, sai dai ku sa albarka, gama ga wannan ne aka kira ku, ku kuma gāji albarka. ¹⁰ Gama,

“Duk wanda yake so yā ji daɗin rayuwa,

yā kuma ga kwanaki masu kyau

dole yā ƙame harshensa daga mugunta

leɓunansa kuma daga maganar yaudara.

¹¹ Dole yā juye daga mugunta, ya aikata nagarta;

dole yā nemi salama yā kuma bi ta.

¹² Gama idanun Ubangiji suna a kan masu adalci

kunnuwansa kuma suna jin addu'arsu,

amma fuskar Ubangiji tana gāba da masu mugunta.”*

¹³ Wa zai yi muku lahani in kun himmantu ga yin nagarta? ¹⁴ Amma ko da za ku sha wahala saboda abin da yake daidai, ku masu albarka ne. “Kada ku ji tsoron abin da suke tsoro; kada kuma ku firgita.”†

¹⁵ Sai dai a cikin zukatanku ku keɓe Kiristi a matsayin Ubangiji. A kullum, ku kasance a shirye ku ba da amsa ga duk wanda yake neman ku ba da dalilin wannan begen da kuke da shi. Amma ku yi wannan cikin tawali'u da ladabi, ¹⁶ tare da lamiri mai kyau, saboda waɗfanda suke maganganun banza a kan kyawawan ayyukanku cikin Kiristi su ji kunya da irin ɓata suna da suke yi. ¹⁷ Ya fi kyau, in nufin Allah ne, a sha wahala don yin nagarta fiye da yin mugunta. ¹⁸ Gama Kiristi ya mutu domin zunubi sau ɗaya tak, mai adalci saboda marasa adalci, don yā kawo ku ga Allah. An kashe shi a cikin jiki, amma an rayar da shi a Ruhu, ¹⁹ ta wurin wanda kuma ya tafi ya yi wa ruhohin da suke a kurkuku wa'azi ²⁰ waɗfanda dā ba su yi biyayya ba sa'ad da Allah ya jira da haƙuri a kwanaki Nuhu yayinda ake sassaƙa jirgi. A cikinsa mutane kima ne kawai, su takwas, aka kuɓutar ta ruwa, ²¹ ruwan nan kuwa kwatancin baftisma ne da yanzu ya cece ku ku ma, ba kawar da dauda daga jiki ba, sai dai yin alkawari na lamiri mai kyau ga Allah. Ya cece ku ta wurin tashin Yesu Kiristi daga matattu, ²² wanda ya tafi sama, yana kuma a hannun dama na Allah, mala'iku, mulkoki da kuma masu iko suna masa biyayya.

* 3:12 Zab 34.12-16 † 3:14 Ish 8.12

4

Rayuwa saboda Allah

¹ Saboda haka, da yake Kiristi ya sha wahala a jikinsa, sai ku ma ku yi wa kanku d'amara da irin wannan hali, gama wanda ya sha wahala a jikinsa ya gama da zunubi ke nan. ² Ta haka, ba ya sauran rayuwarsa a kan mugayen sha'awace-sha'awacen jiki, sai dai nufin Allah. ³ Gama kun bata lokaci sosai a da kuna yin abubuwan da masu bauta gumaka suka zaɓa su yi, kuna rayuwa cikin lalata, sha'awace-sha'awace, buguwa, shashanci, shaye-shaye da kuma bautar gumaka masu bankyama. ⁴ Sun yi mamaki da ba kwa haɗa kai da su a yanzu, da ba kwa kutsa kai tare da su cikin irin rayuwar banzan nan, har suna zaginku. ⁵ Amma dole su ba da lissafi gare shi wanda yake a shirye ya shari'anta masu rai da matattu. ⁶ Dalilin ke nan da ya sa aka yi wa'azin bishara har ga waɗanda yanzu suke mutattu, don ko da yake an hukunta su a matsayin mutane a batun jiki, amma su rayu ga Allah a batun ruhu.

⁷ Karshen abubuwa duka ya yi kusa. Saboda haka ku kasance masu tunani mai kyau da masu kamunkai don ku iya yin addu'a. ⁸ Fiye da kome, ku kaunaci juna sosai, domin kauna tana rufe zunubai masu dambun yawa. ⁹ Ku riƙa karɓar juna ba da gunaguni ba. ¹⁰ Kowa ya yi amfani da kowace baiwar da ya samu don kyautata wa waɗansu, cikin aminci yana aikata alherin Allah a hanyoyi dabam-dabam. ¹¹ In wani ya yi magana, ya kamata ya yi ta a matsayin wanda yake magana ainihin kalmomin Allah. In wani yana yin hidima, ya kamata ya yi ta da ƙarfin da Allah ya tanadar, domin a cikin kome a yabi Allah ta wurin Yesu Kiristi. A gare shi d'aukaka da iko sun tabbata har abada abadin. Amin.

Shan wahala don zaman Kirista

¹² Abokaina kaunatattu, kada ku yi mamakin gwaji mai tsananin da kuke sha, sai ka ce wani baƙon abu ne yake faruwa da ku. ¹³ Sai dai ku yi murna cewa kuna tarayya cikin shan wahalolin Kiristi, domin ku kai ga farin ciki mai yawa sa'ad da aka bayyana d'aukakarta. ¹⁴ In an zage ku saboda sunan Kiristi, ku masu albarka ne, gama Ruhun d'aukaka da kuma na Allah yana bisanku. ¹⁵ In kuna shan wahala, kada ya zama don ku masu kisankai ne ko farayi ko masu wani irin laifi ko kuma masu shisshigi. ¹⁶ Amma fa, in kuka sha wahala a matsayin ku Kirista ne, kada ku ji kunya, sai dai ku yabi Allah cewa kuna amsa wannan suna. ¹⁷ Gama lokaci ya yi da za a fara yi wa iyalin Allah shari'a; in kuwa ya fara da mu, to, me zai faru da waɗanda ba sa biyayya da bisharar Allah? ¹⁸ Kuma,

“In da ƙyar masu adalci su kuɓuta,

me zai faru da marasa tsoron Allah da kuma masu zunubi?”*

¹⁹ Saboda haka, waɗanda suke shan wahala bisa ga nufin Allah ya kamata su danƙa kansu ga Mahaliccinsu mai aminci, su kuma ci gaba da aikata abin da yake daidai.

5

Zuwa ga dattawa da kuma samari

¹ Zuwa ga dattawan da suke cikinku, ina roko a matsayin d'an'uwanku dattijo, mashaidin shan wahalar Kiristi wanda kuma shi ma zai sami rabo cikin d'aukakar da za a bayyana. ² Ku zama makiyayan garken Allah da yake a ƙarƙashin kulawarku, kuna hidima kamar masu kula, ba kan dole ba, sai dai da yardar rai, yadda Allah yake so ku zama; ban da kwaɗayin kuɗi, sai dai marmarin yin hidima; ³ ban da nuna iko a kan waɗanda aka danƙa muku amana, sai dai ku zama gurbi ga garken. ⁴ Sa'ad da kuwa Babban Makiyayin ya bayyana, za ku karɓi rawanin d'aukaka marar koɗewa.

⁵ Samari, ku ma, ku yi biyayya ga waɗanda suka girme ku. Dukanku, ku yafa sauƙinkai ga juna, domin,
“Allah yana gaɓa da mai girman kai,

amma yakan yi alheri ga mai sauƙinkai.”*

⁶ Saboda haka, ku kasantar da kanku a ƙarƙashin hannun Allah mai ƙarfi, don ya d'aukaka ku a lokacin da ya ga dama. ⁷ Ku danƙa masa dukan damuwarku, domin shi ne yake lura da ku.

* 4:18 K Mag 11.31 * 5:5 K Mag 3.34

⁸ Ku zama masu kamunkai, ku kuma zauna a faɗaƙe. Abokin gābanku, Iblis yana kewayewa kamar zaki mai ruri, yana neman wanda zai cinye. ⁹ Ku yi tsayayya da shi, kuna tsayawa daram cikin bangaskiya, domin kun san cewa 'yan'uwanku ko'ina a duniya suna shan irin wahalolin nan.

¹⁰ Allah mai dukan alheri, wanda ya kira ku ga madawwamiyar ɗaukaka cikin Kiristi, bayan kun sha wahala na ɗan lokaci, shi da kansa zai raya ku, yā kuma sa ku yi ƙarfi, ku kahu, ku kuma tsaya daram. ¹¹ Gare shi bari iko yā tabbata har abada abadin. Amin.

Gaisuwar ƙarshe

¹² Da taimakon Sila, wanda na ɗauka a matsayin ɗan'uwa mai aminci, na rubuta muku a taƙaice, ina ƙarfafa ku ina kuma shaida muku cewa wannan shi ne alherin Allah na gaske. Ku tsaya daram a cikinsa.

¹³ Ita wadda take a Babilon, zaɓaɓɓiya tare da ku, tana gaishe ku, haka ma ɗana Markus.

¹⁴ Ku gai da juna da sumbar ƙauna.

Salama gare ku duka da kuke cikin Kiristi.

2 Bitrus

¹ Siman Bitrus, bawa da kuma manzon Yesu Kiristi,

Zuwa ga waƙanda ta wurin adalcin Allahnmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi sun sami bangaskiya mai daraja irin tamu.

² Alheri da salama su zama naku a yalwace ta wurin sanin Allah da Yesu Ubangijinmu.

Mai da kira da kuma zaɓen da aka wa mutum yā zama tabbatacce

³ Ikonsa na Allahntaka ya ba mu kome da muke bukata don rayuwa da kuma tsoron Allah ta wurin sanin wanda ya kira mu ta wurin ɗaukakarsa da nagartarsa. ⁴ Ta wurin waƙannan ya ba mu alkawaransa masu girma da kuma masu daraja, domin ta wurinsu ku iya yin tarayya cikin Allahntakarsa, ku kuma kuɓuta daga lalatar da take cikin duniya wadda mugayen sha'awace-sha'awace suke jawowa.

⁵ Saboda haka, ku yi iyakar ƙoƙari ku ƙara wa bangaskiyarku nagarta; ga nagarta kuwa, ku ƙara mata sani; ⁶ ga sani kuma ku ƙara masa kamunkai; ga kamunkai kuma ku ƙara da daurewa; ga daurewa kuwa ku ƙara da tsoron Allah; ⁷ ga tsoron Allah kuma ku ƙara da nuna alheri ga 'yan'uwa; ga nuna alheri ga 'yan'uwa kuma ku ƙara da ƙauna. ⁸ Domin in kuna ƙaruwa a waƙannan halaye, za su ƙāre ku daga rashin tasiri da rayuwa na rashin amfani cikin saninku na Ubangijinmu Yesu Kiristi. ⁹ Amma in wani ba shi da su, ba shi da hangen nesa ke nan kuma makaho ne, ya kuma manta cewa an tsarkake shi daga zunubansa na dā.

¹⁰ Saboda haka 'yan'uwana, ku ƙara aniya wajen tabbatar da kiranku da zaɓenku da aka yi. Gama in kuka yi waƙannan abubuwa, ba za ku taɓa fāɗuwa ba, ¹¹ za ku sami kyakkyawar marabta cikin madawwamin mulkin Ubangijinmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi.

Annabcin nassi

¹² Saboda haka kullum zan tuna muku da waƙannan, ko da yake kun sansu kun kuma kahu ƙwarai cikin gaskiyar da kuke da ita yanzu. ¹³ A ganina ya dace in tunashe ku muddin ina raye cikin tentin wannan jiki, ¹⁴ domin na sani na kusa in ajiye shi a gefe, yadda Ubangijinmu Yesu Kiristi ya nuna mini a sarari. ¹⁵ Zan kuwa yi iyakacin ƙoƙari in ga cewa bayan rabuwata kullum za ku iya tuna da waƙannan abubuwa.

¹⁶ Ba mu bi tatsuniyoyin da aka ƙaga da wayo sa'ad da muka gaya muku game da ikon Ubangijinmu Yesu Kiristi da zuwansa ba, sai dai mu shaidu ne na ɗaukakarsa mai girma da muka gani da ido. ¹⁷ Gama ya sami girma da ɗaukaka daga Allah Uba sa'ad da murya ta zo masa daga Mafificiyar Ɗaukaka cewa, "Wannan Dana ne, wanda nake ƙauna; da shi nake jin daɗi ƙwarai."* ¹⁸ Mu kanmu mun ji wannan muryar da ta zo daga sama sa'ad da muke tare da shi a kan dutse mai tsarki.

¹⁹ Muna kuwa da maganar annabawa da aka ƙara tabbatar mana, zai fi kyau in kuka lura da ita, kamar hasken da yake haskakawa a wuri mai duhu, har yā zuwa wayewar gari da kuma haskakawar tauraron asubahi a zukatanku. ²⁰ Gaba da kome dai, dole ku gane cewa babu annabcin Nassin da ya fito daga fassarar annabi da kansa. ²¹ Gama annabci bai taɓa samo tushensa daga nufin mutum ba, sai dai mutane sun yi magana daga Allah yayinda Ruhu Mai Tsarki ya bishe su.

2

Malaman karya da kuma hallakarsu

¹ Amma a dā akwai annabawan karya a cikin mutane, kamar yadda za a sami malaman karya a cikinku. A ɓoye za su shigar da karkataccen koyarwa mai hallaka, har ma su yi mūsun Ubangiji mai iko duka wanda ya saye su suna kawo wa kansu hallaka farat ɗaya. ² Da yawa za su bi hanyoyinsu na

* 1:17 Mat 17.5; Mar 9.7; Luk 9.35

rashin kunya su kuma sa a rena hanyar gaskiya. ³ Cikin kwaɗayinsu waɗannan malaman karya za su cuce ku da tatsuniyoyin da suka kaga. Hukuncinsu yana a rataye a kansu tun da daɗewa, hallakarsu kuma ba ta barci.

⁴ Gama in har Allah bai kyale mala'iku sa'ad da suka yi zunubi ba, amma ya tura su cikin lahira, domin a tsare su don hukunci; ⁵ in har bai kyale duniya ta dā ba sa'ad da ya kawo ambaliya a kan mutanenta marasa tsoron Allah, amma ya kiyaye Nuhu, mai wa'azin adalci, da kuma waɗansu bakwai; ⁶ in har ya hukunta biranen Sodom da Gomorra ta wurin kone su suka zama toka, ya kuma maishe su misali na abin da zai faru da marasa tsoron Allah; ⁷ in kuwa har ya ceci Lot, mai adalci, wanda ya damu ainun da kazamar rayuwar mutane marasa bin doka; ⁸ (adon kuwa abin da adalin nan ya yi, ya kuma gani, sa'ad da yake a cikinsu, sai kowace rana yakan ji ciwon aikinsu na kangara a zuciyarsa mai adalci) ⁹ in haka ne, to, Ubangiji ya san yadda zai ceci mutane masu tsoron Allah daga gwaje-gwaje, yā kuma tsare marasa adalci don ranar hukunci, har yā zuwa ranar shari'a. ¹⁰ Wannan gaskiya ce musamman ga waɗanda suke bin sha'awace-sha'awacen lalaci na mutuntaka, suna kuma rena masu mulki.

Da karfin hali da kuma girman kai, waɗannan mutane ba sa tsoro kawo zargin ɓata sunan talikan sama; ¹¹ duk da haka ko mala'iku ma da suka fi su karfi suka kuma fi su iko, ba sa kawo irin wannan zargi na ɓata suna game da waɗannan talikai a gaban Ubangiji. ¹² Amma waɗannan mutane suna yin saɓo a kan abubuwan da ba su fahimta ba. Suna kama da dabbobi marasa hankali, halittun da suke bin abin da jikinsu ya faɗa musu kawai, waɗanda aka haifa don a kama a hallaka, kuma kamar dabbobi su ma za su hallaka.

¹³ Za a yi musu sakamako da muguntar da suka yi. A ra'ayinsu jin daɗi shi ne a yi annashuwa da rana tsaka. Su kazamai ne marasa kunya, suna cike da jin daɗin sha'awace-sha'awacensu yayinda suke cin biki tare da ku. ¹⁴ Idanunsu sun cike da zina, ba sa koshi da yin zunubi; suna jarrabtar waɗanda ba tsayayyu ba; gwanaye ne a kan kwaɗayi, la'anannun iri! ¹⁵ Sun bar miƙaƙƙiyar hanya suka baude suna bin hanyar Bala'am ɗan Beyor, wanda ya yi ƙaunar hakkin mugunta. ¹⁶ Amma an tsawata masa saboda laifinsa ta wurin jaki, dabbar da ba ta magana, wadda ta yi magana da muryar mutum ta kuma kwaɓi haukan annabin.

¹⁷ Waɗannan mutane maɓulɓulai ne babu ruwa da kuma hazon da guguwar iska take kora. An shirya matsanancin duhu dominsu. ¹⁸ Gama suna surutai banza na girman kai, ta wurin son bin fasikanci na mutuntaka, sukan jan hankulan mutanen da suke kuɓucewa daga waɗancan masu zama cikin kuskure. ¹⁹ Suna yin musu alkawarin 'yanci, yayinda su kansu bayi ne ga aikin lalata gama mutum bawa ne ga duk abin da ya mallake shi. ²⁰ In har sun kuɓuta daga lalacin duniya ta wurin sanin Ubangijinmu da kuma Mai Cetonmu Yesu Kiristi sai suka sãke koma a cikin lalacin, har ya rinjaye su, za su fi muni a ƙarshe fiye da farko. ²¹ Zai fi musu kyau da ba su taɓa sanin hanyar adalci ba, fiye da a ce sun sani sa'an nan su juya bayansu ga umarni mai tsarkin nan da aka ba su. ²² A kansu karin maganan nan gaskiya ce, "Kare ya koma kan amansa,"* da kuma, "Alade da aka yi wa wanka, ya koma birgimarsa cikin laka."

3

Ranar Ubangiji

¹ Abokaina ƙaunatattu, wannan ita ce wasikata ta biyu gare ku. Na rubuta su biyun su zama abin tuni don su faɗakar da ku ga tunani mai kyau. ² Ina so ku tuna da kalmomin da annabawa masu tsarki na dā suka faɗa da kuma umarnin da Ubangijinmu da Mai Cetonmu ya bayar ta wurin manzanninku.

³ Da farko dai, dole ku fahimci wannan cewa a kwanakin ƙarshe masu ba'a za su zo suna ba'a, suna bin mugayen sha'awace-sha'awacensu. ⁴ Za su ce, "Ina wannan 'dawowar' da ya yi alkawari ne? Tun mutuwar kakanninmu, kome yana tafiya kamar yadda yake tun farkon halitta." ⁵ Amma da gangan suke manta cewa tun dā can ta wurin maganar Allah sammai suka kasance aka kuma yi ƙasa daga ruwa ta wurin ruwa kuma. ⁶ Ta wurin waɗannan ruwan ne aka nutsar, aka kuma hallakar da duniya ta wancan lokaci. ⁷ Ta wurin wannan magana ce aka ajiye sammai da ƙasa na yanzu domin wuta, an ajiye su kuma don ranar hukunci da hallaka ta mutane marasa tsoron Allah.

* 2:22 K Mag 26.11

⁸ Amma kada ku manta da wannan abu guda ɗaya, abokaina kaunatattu. Ga Ubangiji kwana ɗaya kamar shekaru dubu ne, shekaru dubu kuma kamar kwana ɗaya ne. ⁹ Ubangiji ba mai jinkiri ba ne wajen cika alkawarinsa, yadda waɗansunku suka fahimci jinkiri. Yana haƙuri da ku, ba ya so wani yã hallaka, sai dai kowa yã kai ga tuba.

¹⁰ Amma ranar Ubangiji za tã zo kamar ɓarawo. Sammai za su ɓace da ruri, abubuwan da suke cikinsu za su kɔne, ƙasa kuma da dukan abin da yake cikinta za su tonu.

¹¹ Da yake za a hallaka dukan abubuwa ta haka, waɗanne irin mutane ne ya kamata ku zama? Ya kamata ku yi rayuwar tsarki da ta tsoron Allah, ¹² yayinda kuke zuba ido ga zuwan ranar Allah kuna gaggauta zuwanta. Wannan rana za tã kawo wa sammai hallaka ta ƙunan wuta, abubuwa kuma za su narke don zafi. ¹³ Amma bisa ga alkawarinsa muna zuba ido ga sabuwar sama da kuma sabuwar ƙasa, inda adalci zai yi zama.

¹⁴ Saboda haka, abokaina kaunatattu, da yake kuna zuba ido ga wannan, sai ku yi matuƙar ƙoƙari don a same ku ba tabo, sai dai zaman salama da shi. ¹⁵ Ku yi zaman sanin cewa haƙurin Ubangijinmu yana nufin ceto ne, kamar yadda kaunataccen ɗan'uwammu Bulus ma ya rubuta muku da hikimar da Allah ya ba shi. ¹⁶ Haka yake rubutu cikin dukan wasiƙunsa, yana magana a cikinsu a kan waɗannan al'amura. Wasiƙunsa sun ƙunshi waɗansu abubuwa masu wuyar fahimta, waɗanda jahilai da kuma waɗanda ba tsayayyu ba ne suke murɗe ma'anarsu, kamar yadda suke yi da sauran Nassosi, ta haka suke jawo wa kansu hallaka.

¹⁷ Saboda haka, abokaina kaunatattu, da yake kun riga kun san wannan, sai ku zauna a faɗaƙe don kada a ɗauke hankalinku ta wurin kuskuren marasa bin dokan nan har ku fãɗi daga matsayinku.

¹⁸ Sai dai ku yi girma cikin alheri da sanin Ubangijinmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi.

A gare shi ɗaukaka ta tabbata yanzu da har abada! Amin.

1 Yohanna

Kalman da ya zama mutum

¹ Wannan da ya kasance tun farko, wanda muka ji, wanda muka gani da idanunmu, wanda muka duba, hannuwanmu kuma suka taɓa, wannan ne muke shela game da Kalman rai. ² Wannan Rai ya bayyana, muka kuwa gan shi, muka kuma shaida shi, muna kuwa yin muku shelar wannan rai madawwami, wanda dā yake tare da Uba, ya kuma bayyana a gare mu. ³ Muna yin muku shelar abin da muka gani, muka kuma ji ne, domin ku ma ku yi zumunci tare da mu. Zumuncinmu kuwa yana tare da Uba da kuma Dansa, Yesu Kiristi. ⁴ Muna rubuta wannan domin farin cikinmu yā zama cikakke.

Tafiya cikin haske

⁵ Wannan shi ne saƙon da muka ji daga wurinsa, muna kuma sanar da ku cewa Allah haske ne; a cikinsa kuwa babu duhu ko kaɗan. ⁶ In muka ce muna zumunci da shi amma muna tafiya cikin duhu, farya muke yi, kuma ba ma rayuwa bisa ga gaskiya. ⁷ Amma in muna tafiya cikin haske, yadda yake cikin haske, muna da zumunci da juna ke nan, kuma jinin Yesu, Dansa, yana tsarkake mu daga dukan* zunubi.

⁸ In muka ce ba mu da zunubi, muna ruɗin kanmu ne, gaskiya kuwa ba ta cikinmu. ⁹ In muka furta zunubanmu, shi mai aminci ne, mai adalci kuma, zai gafarta mana zunubanmu, yā kuma tsarkake mu daga dukan rashin adalci. ¹⁰ In muka ce ba mu yi zunubi ba, mun mai da shi maƙaryaci ke nan, maganarsa kuwa ba ta da wuri a cikinmu.

2

¹ 'Ya'yana ƙaunatattu, ina rubuta muku wannan ne don kada ku yi zunubi. Amma in wani ya yi zunubi, muna da wani wanda yake magana da Uba don taimakonmu, wato, Yesu Kiristi, Mai Adalci. ² Shi ne hadayar kafara saboda zunubanmu, kuma ba don namu kaɗai ba amma har ma da zunuban duniya duka.

³ Ta haka za mu tabbata cewa mun san shi in muna yin biyayya da umarnansa. ⁴ Mutumin da ya ce, "Na san shi," amma ba ya yin abin da ya umarta, maƙaryaci ne, gaskiya kuwa ba ta cikinsa. ⁵ Amma in wani ya yi biyayya da maganarsa, ƙaunar Allah ta zama cikakkiya ke nan a cikinsa. Ta haka muka san cewa muna cikinsa. ⁶ Duk wanda ya ce yana rayuwa a cikinsa dole yā yi tafiya kamar yadda Yesu ya yi.

⁷ Abokaina ƙaunatattu, ba sabon umarni nake rubuta muku ba, a'a, daɗaɗɗen umarnin nan ne, wanda kuke da shi tun farko. Wannan tsohon umarni shi ne saƙon da kuka riga kuka ji. ⁸ Duk da haka ina rubuta muku sabon umarni; ana ganin gaskiyar umarnin a cikinsa da kuma cikinku, gama duhu yana shuɗewa, haske na gaskiya kuwa yana haskakawa.

⁹ Duk wanda ya ce yana cikin haske yana kuma ƙin ɗan'uwansa, ashe a duhu yake har yanzu. ¹⁰ Duk wanda yake ƙaunar ɗan'uwansa, a cikin hasken yake rayuwa ke nan, kuma babu wani abin da yake cikinsa da zai sa yā yi tuntuɓe. ¹¹ Amma duk wanda yake ƙin ɗan'uwansa, cikin duhu yake, yana kuma tafiya cikin duhu ke nan; bai ma san inda za shi ba, domin duhun ya makanta shi.

¹² Ina rubuta muku, 'ya'yana ƙaunatattu,
domin an gafarta muku zunubanku saboda sunansa.

¹³ Ina rubuta muku, ubanni,
domin kun san shi wanda yake tun farko.

Ina rubuta muku, samari,
domin kun ci nasara a kan mugun nan.

¹⁴ Ina rubuta muku, 'ya'yana ƙaunatattu,
domin kun san Uba.
Ina rubuta muku, ubanni,

* 1:7 Ko kuwa kowane

domin kun san shi wanda yake tun farko.
Ina rubuta muku, samari,
domin kuna da karfi,
maganar Allah kuwa tana zaune a cikinku,
kun kuma ci nasara a kan mugun nan.

Kada ku kaunaci duniya

¹⁵ Kada ku kaunaci duniya, ko wani abin da yake cikinta. In wani yana kaunar duniya, kaunar Uba ba ta cikinsa. ¹⁶ Gama duk abin da yake na duniya, kamar sha'awace-sha'awacen mutuntaka, sha'awar idanunsa, da kuma tafama da abin da yake da shi, yake kuma yi, ba daga wurin Uba suke fitowa ba sai dai daga duniya. ¹⁷ Duniya da sha'awace-sha'awacenta suna shuɗewa, amma mutumin da yake aikata nufin Allah, zai rayu har abada.

Gargaɗi a kan magabcin Kiristi

¹⁸ 'Ya'yana kaunatattu, waɗannan su ne kwanakin karshe; kuma kamar yadda kuka ji cewa magabcin Kiristi yana zuwa, ko yanzu ma abokan gaɓan Kiristi da yawa sun zo. Ta haka muka san cewa kwanakin karshe sun iso. ¹⁹ Waɗannan masu gaɓa da Kiristi suna cikinmu a dā, amma sun bar mu, don tun dā ma su ba namu ba ne. Ai, da su namu ne, da har yanzu suna tare da mu. Amma sun bar mu, wannan ya nuna a fili cewa su ba namu ba ne.

²⁰ Amma ku kam, kuna da shafewa daga wurin Mai Tsarkin nan, kuma dukanku kun san gaskiya. ²¹ Ina rubuta muku ba domin ba ku san gaskiya ba ne, a'a, sai dai domin kun santa, kun kuma san cewa babu yadda karya za tã fito daga gaskiya. ²² Wane ne makaryaci? Ai, shi ne mutumin da yake mūsun cewa Yesu shi ne Kiristi. Irin wannan mutum shi ne magabcin Kiristi, ya yi mūsun Uban da kuma Dan. ²³ Ba wanda yake mūsun Dan, sa'an nan yã ce yana da Uban; duk wanda ya yarda da Dan, yana da Uban a cikinsa ke nan.

²⁴ Ku lura fa cewa abin da kuka ji daga farko, bari yã ci gaba da kasance a cikinku. In kuwa ya ci gaba da zama a cikinku, za ku kasance a cikin Dan, da kuma a cikin Uban. ²⁵ Wannan shi ne abin da ya yi mana alƙawari, wato, rai madawwami.

²⁶ Ina rubuta muku waɗannan abubuwa ne game da waɗanda suke kofari su sa ku kauce. ²⁷ Game da ku kuwa, shafan nan da kuka karɓa daga gare shi tana nan a cikinku, ba kwa kuma bukata wani yã koyar da ku. Amma kamar yadda shafan nan tasa tana koya muku kome, ita kuwa gaskiya ce ba karya ba, yadda dai ta koya muku, to, sai ku zauna a cikinsa.

'Ya'yan Allah

²⁸ Yanzu fa, ya ku 'ya'yana kaunatattu, sai ku ci gaba a cikinsa, domin sa'ad da ya bayyana, mu iya tsaya gabagadi babu kunya a dawowarsa.

²⁹ In kun san cewa shi mai adalci ne, to, kun dai san cewa duk mai aikata abin da yake daidai haifaffensa ne.

3

¹ Dubi irin kaunar da Uba ya kaunace mu da ita mana, har ana ce da mu 'ya'yan Allah! Haka kuwa muke! Dalilin da ya sa duniya ba tã san mu ba shi ne, don ba tã san shi ba. ² Abokaina kaunatattu, yanzu, mu 'ya'yan Allah ne, kuma abin da za mu zama nan gaba ba a riga an bayyana ba. Sai dai mun san cewa sa'ad da Kiristi ya bayyana, za mu zama kamar sa, domin za mu gan shi kamar yadda yake. ³ Duk mai wannan bege a cikinsa yakan tsarkake kansa, kamar yadda shi Kiristi yake da tsabta.

⁴ Duk mai yin zunubi yana karya doka ne; tabbatacce, zunubi, karya doka ne. ⁵ Sai dai kun san cewa Kiristi ya bayyana ne domin yã dfauke zunubanmu. A cikinsa kuwa babu zunubi. ⁶ Ba mai rayuwa a cikinsa da yake cin gaba da yin zunubi. Kowa da yake aikata zunubi, bai taɓa ganinsa ba, bai ma san shi ba.

⁷ 'Ya'yana kaunatattu, kada ku yarda wani yã ruɗe ku. Duk mai yin abin da yake daidai mai adalci ne, yadda Kiristi yake mai adalci. ⁸ Duk mai aikata abin da yake zunubi shi na Iblis ne, domin Iblis mai aikata zunubi ne tun farko. Dalilin da ya sa Dan Allah ya bayyana kuwa shi ne don yã rushe aikin Iblis. ⁹ Babu haifaffe na Allah da zai ci gaba da yin zunubi, domin iri na Allah yana a cikinsa; ba zai

iya ci gaba da yin zunubi ba, domin haifaffe ne na Allah. ¹⁰ Ta haka muka san waƙanda suke 'ya'yan Allah da kuma waƙanda suke 'ya'yan Iblis. Duk wanda ba ya yin abin da yake daidai, ba ƙan Allah ba ne; haka ma wanda ba ya ƙanar ƙan'uwansa.

Ku ƙanaci juna

¹¹ Wannan shi ne saƙon da kuka ji tun farko. Ya kamata mu ƙanaci juna. ¹² Kada ku zama kamar Kayinu, wanda ya zama na mugun nan, ya kuma kashe ƙan'uwansa. Me ya sa ya kashe shi? Domin ayyukansa mugaye ne, na ƙan'uwansa kuma na adalci ne. ¹³ Kada ku yi mamaki 'yan'uwana, in duniya ta ƙi ku. ¹⁴ Mun san cewa mun riga mun ratsa daga mutuwa zuwa rai, domin muna ƙanar 'yan'uwannu. Duk wanda ba ya ƙana matacce ne har yanzu. ¹⁵ Duk mai ƙin ƙan'uwansa mai kisankai ne, kun kuma san cewa ba mai kisankan da yake da rai madawwami a cikinsa.

¹⁶ Yadda muka san ƙana ke nan, wato, Yesu Kiristi ya ba da ransa dominmu. Ya kamata mu ma mu ba da rayukanmu domin 'yan'uwannu. ¹⁷ In wani yana da arziki, ya kuma ga ƙan'uwansa cikin rashi, bai kuwa taimake shi ba, anya, ƙanar Allah tana a cikinsa kuwa? ¹⁸ 'Ya' yana ƙanatattu, kada mu yi ƙana da fatar baki kawai, sai dai mu nuna ta ta wurin aikatawa da kuma gaskiya.

¹⁹ Ta haka muka san cewa mu na gaskiya ne, kuma za mu iya tsaya a gaban Allah ba tare da rawar jiki ba. ²⁰ Idan zuciyarmu ta nuna mana muna da laifi, mun san cewa Allah ya fi zuciyarmu, ya kuma san dukan kome. ²¹ Abokaina ƙanatattu, in zukanmu ba su ba mu laifi ba, muna da ƙarfin halin tsayawa a gaban Allah ke nan. ²² Muna kuma samun dukan abin da muka roka daga gare shi, domin muna biyayya da umarnansa, muna kuma yin abin da ya gamshe shi. ²³ Umarninsa kuwa shi ne, mu gaskata da sunan Dansa, Yesu Kiristi, mu kuma ƙanaci juna kamar yadda ya umarce mu. ²⁴ Waƙanda suke biyayya da umarnansa kuwa suna rayuwa a cikinsa, shi kuma a cikinsu. Ta haka muka san cewa yana raye a cikinmu. Mun san haka ta wurin Ruhun da ya ba mu.

4

Gwada ruhohi

¹ Abokaina ƙanatattu, ba kowane ruhu za ku gaskata ba, sai dai ku gwada ruhohi don ku ga ko daga Allah ne, domin annabawan ƙarya da yawa sun fito duniya. ² Ga yadda za ku gane Ruhun Allah, duk ruhun da ya yarda cewa Yesu Kiristi ya zo cikin jiki, to, daga Allah yake. ³ Amma duk ruhun da bai yarda da Yesu ba, ba daga Allah ba ne, ruhun magabcin Kiristi ne, wanda kuka ji yana zuwa, har ma ya riga ya shigo duniya.

⁴ Ku, 'ya' yana ƙanatattu, ku daga Allah ne, kun kuma yi nasara a kan magabtan Kiristi, domin wanda yake a cikinku ya fi wanda yake a duniya girma. ⁵ Su daga duniya ne saboda haka suke magana yadda duniya take ganin abubuwa, duniya kuwa tana sauraron su. ⁶ Mu daga Allah ne, kuma duk wanda ya san Allah yakan saurare mu. Amma duk wanda ba daga Allah ba, ba ya sauraronmu. Ta haka ne muke gane Ruhun gaskiya, da kuma ruhun ƙarya.

Kanar Allah da kuma tamu

⁷ Abokaina ƙanatattu, mu ƙanaci juna, domin ƙana tana zuwa daga Allah ne. Duk mai ƙana, haifaffe ne na Allah, ya kuma san Allah. ⁸ Duk wanda ba ya ƙana, bai san Allah ba, domin Allah ƙana ne. ⁹ Ga yadda Allah ya nuna ƙanarsa a cikinmu, Allah ya aiki makaƙai Dansa zuwa duniya domin mu rayu ta wurinsa. ¹⁰ Wannan ita ce ƙana, wato, ba mu ne muka ƙanaci Allah ba, sai dai shi ne ya ƙanace mu, ya kuma aiko Dansa yā zama hadaya ta kafara saboda zunubanmu. ¹¹ Abokaina ƙanatattu, da yake Allah ya ƙanace mu haka, ya kamata mu ma mu ƙanaci juna. ¹² Ba wanda ya taɓa ganin Allah; amma in muna ƙanar juna, Allah yana raye a cikinmu, ƙanarsa kuwa ta zama cikakkiya a cikinmu ke nan.

¹³ Mun san cewa muna rayuwa a cikinsa shi kuma a cikinmu, domin ya ba mu Ruhunsa. ¹⁴ Mun gani, mun kuma shaida cewa Uba ya aiko Dansa domin yā zama Mai Ceton duniya. ¹⁵ Duk wanda ya yarda cewa Yesu Dan Allah ne, Allah yana raye a cikinsa, shi kuma a cikin Allah. ¹⁶ Ta haka muka sani, muke kuma dogara ga ƙanar da Allah yake mana.

Allah ƙana ne. Duk wanda yake rayuwa cikin ƙana, yana rayuwa a cikin Allah ne, Allah kuma a cikinsa. ¹⁷ Ta haka, ƙana ta zama cikakkiya a cikinmu domin mu kasance masu ƙarfin hali a ranar

shari'a, domin a wannan duniya muna kama da shi. ¹⁸ Babu tsoro cikin kauna. Cikakkiyar kauna dai takan kawar da tsoro, domin hukunci ne yake kawo tsoro. Mai jin tsoro ba cikakke ba ne a cikin kauna.

¹⁹ Muna kauna, domin ya kaunace mu da farko. ²⁰ Duk wanda ya ce, "Ina kaunar Allah," amma yana kin dan'uwansa, makaryaci ne. Gama duk wanda ba ya kaunar dan'uwansa da yake gani, ba zai iya kaunar Allah wanda ba ya gani ba. ²¹ Ya kuma ba mu wannan umarni cewa duk wanda yake kaunar Allah, dole ya kaunaci dan'uwansa.

5

Bangaskiya cikin Dan Allah

¹ Kowa ya gaskata cewa Yesu shi ne Kiristi, shi haifaffe na Allah ne, kuma duk mai kaunar mahaifi kuwa, yakan kaunaci dansa ma. ² Ga yadda muka san cewa muna kaunar 'ya'yan Allah. Muna yin haka ta wurin kaunar Allah da kuma aikata umarnansa. ³ Kaunar Allah ita ce, a yi biyayya da umarnansa. Umarnansa kuwa ba masu nauyi ba ne; ⁴ domin duk haifaffe na Allah yana cin nasara a kan duniya. Bangaskiyarmu kuwa ita ce ta ba mu wannan nasara a kan duniya. ⁵ Wa ya cin nasara a kan duniya? Sai wanda ya gaskata cewa Yesu Dan Allah ne.

⁶ Ga wanda ya zo ta wurin ruwa da jini, wato, Yesu Kiristi. Bai zo ta wurin ruwa kaƙai ba, sai dai ta wurin ruwa da kuma jini. Ruhu ne kuwa yake ba da shaida, gama Ruhu shi ne gaskiya. ⁷ Akwai shaidu uku, wato, ⁸ Ruhu,* da ruwa, da kuma jini; waƙannan uku kuwa manufarsu ɗaya ce. ⁹ Tun da yake mukan yarda da shaida mutane, ai, shaidar Allah ta fi ƙarfi. Wannan ita ce shaidar Allah, wato, ya shaidi Dansa. ¹⁰ Duk wanda ya gaskata da Dan Allah, yana da shaidan nan a zuciyarsa. Duk wanda bai gaskata da Allah ba kuwa ya mai da shi makaryaci, domin bai gaskata shaidar da Allah ya bayar game da Dansa ba. ¹¹ Wannan kuwa ita ce shaidar; cewa Allah ya ba mu rai madawwami, wannan rai kuwa yana cikin Dansa. ¹² Duk wanda yake da Dan, yana da rai; wanda kuwa ba shi da Dan Allah, ba shi da rai.

Karshen magana

¹³ Ina rubuta waƙannan abubuwa gare ku, ku da kuka gaskata sunan Dan Allah domin ku san kuna da rai madawwami. ¹⁴ Wannan shi ne ƙarfin halin da muke da shi sa'ad da muke zuwa a gaban Allah, gama mun san cewa kome muka roka bisa ga nufinsa, yakan saurare mu. ¹⁵ In kuwa muka san cewa yana sauraranmu, ko mene ne muka roka, mun sani, mun riga mun sami abin da muka roka daga gare shi ke nan.

¹⁶ Kowa ya ga dan'uwansa yana yin zunubin da bai kai ga mutuwa ba, sai ya yi masa addu'a. Ta dalilin mai addu'an nan kuwa, Allah zai ba da rai ga mai yin zunubin da bai kai ga mutuwa ba. Akwai zunubin da yakan kai ga mutuwa. Ban ce a yi addu'a domin wannan ba. ¹⁷ Duk rashin adalci, zunubi ne, amma akwai waƙansu zunuban da ba sa kai ga mutuwa.

¹⁸ Mun san cewa kowane haifaffe na Allah ba ya cin gaba da yin zunubi; kasancewarsa haifaffe na Allah ita takan ƙare shi, mugun kuwa ba zai iya cuce shi ba. ¹⁹ Mun san cewa mu 'ya'yan Allah ne, duniya duka kuwa tana hannun Mugun. ²⁰ Mun san cewa Dan Allah ya zo duniya, ya kuma ba mu ganewa domin mu san shi wanda yake na gaskiya. Mu kuwa muna cikinsa, shi da yake Allah na gaskiya wato, cikin Dansa Yesu Kiristi. Shi ne Allah na gaskiya da kuma rai na har abada.

²¹ 'Ya'yana kaunatattu, ku yi nesa da gumaka.

* 5:8 Rubuce-rubucen hannu na baya-bayan nan na Bulget shaida a sama: Uba, Kalma da kuma Ruhu Mai Tsarki, waƙannan uku kuwa ɗaya ne. 8 Akwai kuma uku da suka ba da shaida a duniya, wannan: Ruhu (babu kalman nan a rubuce-rubucen hannu na Girik kafin karni na goma sha shida)

2 Yohanna

¹ Dattijon nan,

Zuwa ga uwargida zaɓaɓɓiya da kuma 'ya'yanta, waɗanda nake kauna kwarai da gaske kuma ba ni kaɗai ba, amma har da dukan waɗanda suka san gaskiya. ² Muna kaunarku saboda gaskiyar nan, wadda take cikinmu za ta kuma kasance tare da mu har abada.

³ Alheri, jin kai da kuma salama daga Allah Uba da kuma Yesu Kiristi, Dan Uba, su kasance tare da mu cikin gaskiya da kauna.

⁴ Na yi farin ciki kwarai, da na sami waɗansu 'ya'yanki suna tafiya cikin gaskiya, kamar yadda Uba ya umarce mu. ⁵ Yanzu kuma, uwargida kaunatacciya, ba sabon umarni nake rubuta miki ba sai dai wanda muke da shi tun farko. Ina roko cewa mu kaunaci juna. ⁶ Kauna, ita ce mu yi biyayya ga umarnansa. Kamar yadda kuka ji tun da fari, umarninsa shi ne ku yi zaman kauna.

⁷ Masu ruɗi da yawa, waɗanda ba su yarda da zuwan Yesu Kiristi cikin jiki ba, sun riga sun fito a duniya. Duk irin mutumin nan mai ruɗi ne kuma magabcin Kiristi. ⁸ Ku lura don kada ku yi hasarar aikin da kuka yi, sai dai ku sami cikakken lada. ⁹ Duk mutumin da bai tsaya a kan koyarwar Kiristi ba, amma ya yi kari a kanta, mutumin nan ba shi da Allah. Amma wanda ya tsaya a kan koyarwar Kiristi, yana da Uban da kuma Dan. ¹⁰ Duk wanda ya zo wurinku bai kuma kawo koyarwan nan ba, kada ku karɓe shi a gidanku ko ku marabce shi. ¹¹ Duk wanda ya karɓe shi yana tarayya da mugun aikinsa ke nan.

¹² Ina da abubuwa da dama da zan rubuta muku, sai dai ba na so in yi amfani da takarda da inki in rubuta. A maimako, ina fata in ziyarce ku in kuma yi magana da ku fuska da fuska, domin farin cikinmu ya zama cikakke.

¹³ 'Ya'yan 'yar'uwarki wadda Allah ya keɓe, suna gaishe ku.

3 Yohanna

¹ Dattijon nan,

Zuwa ga kaunataccen abokina Gayus, wanda nake kauna kwarai da gaske.

² Abokina kaunatacce, ina addu'a ka sami zaman lafiya don kome ya yi maka daidai, kamar yadda ruhunka yake zaune lafiya. ³ Na yi farin ciki kwarai sa'ad da waƙansu 'yan'uwa suka zo suka yi zance game da yadda kake da aminci ga gaskiyan nan da kuma yadda kake cin gaba cikin gaskiyan nan. ⁴ Ba abin da ya fi sa ni farin ciki fiye da in ji cewa 'ya'yana suna cikin gaskiyan nan.

⁵ Abokina kaunatacce, kana da aminci cikin abin da kake yi wa 'yan'uwa, ko da yake su baki ne a gare ka. ⁶ Sun faɗa wa ikkilisiya game da kaunarka. Za ka kyauta in ka sallame su a hanyar da ta cancanci Allah. ⁷ Saboda Sunan nan ne suka fito, ba sa karɓan wani taimako daga waƙanda ba masu bi ba. ⁸ Saboda haka ya kamata mu nuna halin karɓan baƙi ga irin mutanen nan domin mu yi aiki tare saboda gaskiyan nan.

⁹ Na rubuta wa ikkilisiya, amma Diyo tirefes, wanda yake son zama na farko, ya ki ya yi hulɗa da mu. ¹⁰ Saboda haka in na zo, zan tone abin da yake yi, yana surutu game da mu, yana baɓɓata mu. Wannan ma bai ishe shi ba, har yana kin marabtar 'yan'uwa. Yana hana waƙanda suke so yin haka, yana ma korinsu daga ikkilisiya.

¹¹ Abokina kaunatacce, kada ka yi koyi da abin da yake mugu sai dai abin da yake nagari. Duk mai yin abin da yake nagari daga Allah yake. Duk mai yin abin da yake mugu bai taɓa sanin Allah ba. ¹² Demetiriyus yana da shaida mai kyau daga wurin kowa, har gaskiya kanta ma ta shaide shi. Mu ma muna ba da shaida mai kyau a kansa, ka kuma san cewa shaidarmu gaskiya ce.

¹³ Ina da abubuwa da dama da zan rubuta maka, sai dai ba na so in yi amfani da alƙalami da inki in rubuta su. ¹⁴ Ina fata in gan ka nan ba da daɗewa ba, za mu kuwa yi magana fuska da fuska.

¹⁵ Salama gare ka.

Abokai a nan suna gaishe ka. Ka gai da abokai a can da sunansu.

Yahuda

¹ Yahuda, bawan Yesu Kiristi, ɗan'uan Yakub,

Zuwa ga waɗanda aka kira, waɗanda Allah Uba yake ƙauna, waɗanda kuma Yesu Kiristi ya kiyaye.

² Jinkai, salama da kuma ƙauna, su kasance tare da ku a yalwace.

Zunubi da hallakar marasa tsoron Allah

³ Abokaina ƙaunatattu, ko da yake na yi marmari ƙwarai in rubuta muku game da ceton nan namu, sai na ga ya dace in rubuta, in gargaɗe ku ku tsaya da ƙarfi cikin bangaskiya wadda aka danƙa wa mutane masu tsarki na Allah sau ɗaya tak. ⁴ Na faɗa haka ne domin waɗansu mutanen da aka rubuta hukuncinsu tun dā sun shiga cikinku a ɓoye. Su fa marasa tsoron Allah ne. Su ne waɗanda suka mai da alherin Allahnu ya zama dalilin yin fasikanci, suna kuma mūsun Yesu Kiristi wanda shi ne Makaɗaici Mai Iko Duka da kuma Ubangijinmu.

⁵ Ko da yake kun riga kun san duk wannan, ina so in tuna muku cewa Ubangiji ya ceci mutanensa daga Masar, duk da haka daga baya ya hallaka waɗanda ba su ba da gaskiya ba. ⁶ Haka ma mala'ikun da ba su riƙe matsayinsu na iko ba, waɗanda suka bar ainihin mazauninsu, su ne ya tsare a duhu daure da dawwammamun sarƙoƙi don hukunci ta babbar Ranan nan. ⁷ Haka ma Sodom da Gomorra da garuruwan da suke kewaye da su, waɗanda su ma suka ba da kansu ga fasikanci da muguwar sha'awar jiki, sun zama misalin waɗanda suke shan hukuncin madawwamiyar wuta.

⁸ Haka yake da masu mafarke-mafarken nan, gama sun ƙazantar da jikunansu, suka ƙi bin masu mulki, suna ɓata sunan talikan sararin sama. ⁹ Kai, ko Mika'ilu babban shugaban mala'iku ma, sa'ad da yake mūsu da Iblis game da gawar Musa, bai yi garajen ɗora masa laifi da baƙar magana ba, sai dai ya ce, "Ubangiji yā tsawata maka!" ¹⁰ Duk da haka mutanen nan suna maganar banza a kan kome da ba su gane ba; kuma abubuwan da suka fahimta bisa ga jiki, kamar dabbobi marasa hankali, waɗannan abubuwa ne suke hallaka su.

¹¹ Kaitonsu! Gama sun kama hanyar Kayinu; sun ruga a guje garin neman riba cikin kuskure kamar Bala'am; aka kuma hallaka su cikin tawayen Kora.

¹² Waɗannan mutane sun zama kamar ƙazanta a taronku na soyayya, suna ta ciye-ciye a cikinku, ba kunya ba tsoro. Su masu kiwo ne da suke ciyar da kansu kawai. Su kamar hadari ne da babu ruwa da iska take kori. Su kamar itatuwa ne, marasa 'ya'ya da rani, waɗanda aka tumbuke, ko kamar itatuwan da aka tumbuke suka kuma mutu ƙurmus. ¹³ Su kamar rafuman ruwan teku ne masu hauka, suna taƙama da tumbatsan kumfar kunyarsu. Su kamar taurari ne masu yawo barkatai, waɗanda aka ajiye mugun duhu saboda su har abada.

¹⁴ Enok ma, wanda yake na bakwai daga Adamu, ya yi annabci game da waɗannan mutane cewa, "Duba, Ubangiji yana zuwa da dubu dubban tsarkakansa ¹⁵ don yā yi wa kowa shari'a, yā kuma hukunta duk marasa tsoron Allah game da dukan ayyukansu na rashin tsoron Allah da suka aikata ta hanyar rashin tsoron Allah, da kuma dukan baƙaƙen kalmomin da masu zunubi marasa tsoron Allah suka faɗa game da shi." ¹⁶ Waɗannan mutane dai, gunaguni gare su, kullum ganin laifin waɗansu suke yi. Muguwar sha'awa ce kaɗai tunaninsu. Sun cika da banzar magana ta yabon kansu. Suna ruɗin mutane da zaƙin baki don samun ribar kansu.

Kira don jimiri

¹⁷ Amma ku abokaina ƙaunatattu, ku tuna da abin da manzannin Ubangijinmu Yesu Kiristi suka faɗa a dā. ¹⁸ Sun ce muku, "A kwanakin ƙarshe za a kasance da masu ba'a waɗanda za su bi sha'awace-sha'awacensu na rashin tsoron Allah." ¹⁹ Waɗannan mutanen ne, suke kawo rabe-rabe, masu bin abin da jiki yake so, marasa Ruhu.

²⁰ Amma ku, abokaina kaunatattu, ku gina kanku cikin bangaskiyarku mafi tsarki, ku kuma yi addu'a cikin Ruhu Mai Tsarki. ²¹ Ku zauna cikin kaunar Allah yayinda kuke jira jinkan Ubangijinmu Yesu Kiristi don ya kawo ku ga rai madawwami.

²² Ku ji tausayin waƙanda suke shakka; ²³ ku cece waƙansu ta wurin fizge su daga wuta. Ga waƙansu kuma ku ji tausayinsu, amma tare da tsoro, har ma ku yi kyamar tufafin da suka bata da ayyukansu na jiki.

Yabo

²⁴ To, yabo ya tabbata a gare shi, shi wanda yake da iko ya tsare ku daga faƙuwa, ya kuma miƙa ku marasa laifi a gaban ƙaukarsa da matuƙar farin ciki. ²⁵ Gare shi kuma, shi da yake kaƙai Allah Mai Cetonmu, ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu, bari ƙaukaka, daraja, iko da mulki, su tabbata a gare shi, tun farkon zamanai, yanzu, da har abada abadin! Amin.

Ru'uya ta Yohanna

Gabatarwa

¹ Wahayin Yesu Kiristi, wanda Allah ya ba shi yā nuna wa bayinsa abin da lalle zai faru nan ba da daƙewa ba. Ya bayyana shi ta wurin aiko da mala'ikansa zuwa ga bawansa Yohanna, ² wanda ya shaida dukan abin da ya gani, wato, maganar Allah da kuma shaidar Yesu Kiristi. ³ Mai albarka ne wanda yake karanta waƙannan kalmomin annabci, masu albarka ne kuma waƙanda suke jinsu, suke kuma sa abin da aka rubuta a ciki a zuciya, domin lokaci ya yi kusa.

Gaisuwa da yabo

⁴ Daga Yohanna,

Zuwa ga ikkilisiyoyi bakwai da suke a lardin Asiya.

Alheri da salama gare ku daga shi wanda yake a yanzu, wanda yake a dā, da kuma wanda zai zo, da kuma daga ruhohi bakwai da suke a gaban kursiyinsa, ⁵ da kuma daga Yesu Kiristi, wanda yake amintaccen shaida, ƙan farin daga tashin matattu, da kuma mai mulkin sarakunan duniya.

Gare shi wanda yake ƙaunarmu wanda kuma ya 'yantar da mu daga zunubanmu ta wurin jininsa, ⁶ ya kuma mai da mu masarauta da firistoci don mu yi wa Allahnsa da Ubansa hidima, a gare shi ƙaukaka da iko sun tabbata har abada abadin! Amin.

⁷ “Duba, yana zuwa cikin gizagizai,

kowane ido kuwa zai gan shi,

har da waƙanda suka soke shi”;

dukan mutanen duniya kuwa “za su yi makoki dominsa.”

Bari yā zama haka nan! Amin.

⁸ “Ni ne Alfa da kuma Omega,” in ji Ubangiji Allah, “wanda yake a yanzu, wanda yake a dā, da kuma wanda zai zo, Maƙaukaki.”

Wani kama da Dan Mutum

⁹ Ni, Yohanna, ƙan'uwanku da kuma abokin tarayyarku cikin wahala da mulki, da kuma haƙurin jimrewa da suke namu cikin Yesu, ina can tsibirin Fatmos saboda maganar Allah da kuma saboda shaidar Yesu. ¹⁰ A Ranar Ubangiji ina cikin Ruhu, sai na ji a bayana wata babbar murya kamar ƙaho, ¹¹ wadda ta ce, “**Rubuta a cikin naƙaƙƙen littafi abin da ka gani ka kuma aika ta zuwa ga ikkilisiyoyi bakwai, zuwa Afisa, Simirna, Fergamum, Tiyatira, Sardis, Filadelfiya, da kuma Lawodiseya.**”

¹² Sai na juya don in ga muryar da take magana da ni. Da na juya kuwa sai na ga alkukan fitilu bakwai na zinariya. ¹³ A tsakiyar alkukan kuwa akwai wani “kama da ƙan mutum,”* saye da rigar da ya kai har ƙafafunsa da kuma ƙamarar zinariya daure a ƙirjinsa. ¹⁴ Kansa da kuma gashin fari ne fat kamar ulu, fari kamar duser ƙanƙara, idanunsa kuwa kamar harshen wuta. ¹⁵ Sawunsa sun yi kamar tagullar da take haske cikin matoya, muryarsa kuma ta yi kamar muryar ruwaye masu gudu. ¹⁶ A hannunsa na dama ya riƙe taurari bakwai, daga bakinsa kuwa takobi mai kaifi biyu ya fito. Fuskarsa ta yi kamar rana mai haskakawa da dukan haskenta.

¹⁷ Sa'ad da na gan shi, sai na fāƙi a gabansa sai ka ce matacce. Sai ya ƙibiya hannunsa na dama a kaina ya ce, “**Kada ka ji tsoro. Ni ne Farko da kuma Ƙarshe.** ¹⁸ **Ni ne Rayayye, dā na mutu, ga shi kuwa ina a raye har abada abadin! Ina kuma riƙe da mabuƙan mutuwa da na Hades.**

* 1:13 Dubi Dan 7.13.

¹⁹ “Saboda haka, ka rubuta abin da ka gani, abin da yake yanzu, da abin da zai faru nan gaba. ²⁰ Asirin taurari bakwai da ka gani a hannuna na dama da kuma na alkukan fitilu bakwai na zinariya shi ne, Taurarin bakwai ɗin nan, mala'ikun ikkilisiyoyi bakwai ne; alkukan fitilu bakwai ɗin nan kuma ikkilisiyoyi bakwai ne.

2

Zuwa ga ikkilisiya a Afisa

¹ “Zuwa ga mala'ikan ikkilisiya a Afisa, ka rubuta,

Waɗannan su ne kalmomi na wannan wanda yake riƙe da taurari bakwai a hannunsa na dama yana kuma tafiya a tsakanin alkukan fitilu bakwai na zinariya.

² Na san ayyukanka, faman aikinka da daurewarka. Na san cewa ba ka iya haƙuri da mugayen mutane, ka gwada waɗanda suke cewa su manzanni ne, alhali kuwa ba haka ba ne, ka kuwa tarar cewa su na ƙarya ne. ³ Kai kam ka daure ka kuma jimre da wahala saboda sunana, ba ka kuwa gaji ba.

⁴ Duk da haka ina riƙe da wannan game da kai. Ka watsar da ƙaunarka ta farko. ⁵ Ka tuna da matsayinka a dā kafin ka fāɗi! Ka tuba ka kuma yi ayyukan da ka yi da fari. In ba ka tuba ba, zan zo wajenka in ɗauke wurin ajiye fitilanka daga inda yake. ⁶ Sai dai kana da wannan abu mai kyau. Ka ƙi ayyukan Nikolaitawa da ni ma nake ƙi.

⁷ Duk mai kunnen ji, yā ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci nasara, zan ba shi ikon ci daga itacen rai, da yake cikin aljannar Allah.

Zuwa ga ikkilisiya a Simirna

⁸ “Zuwa ga mala'ikan ikkilisiya a Simirna, ka rubuta,

Waɗannan su ne kalmomin wannan da yake na Farko da na Karshe, wanda ya mutu ya kuma sāke tashi da rai.

⁹ Na san wahalarka da kuma talaucinka, duk da haka kai mai arziki ne! Na san ɓata suna da waɗannan suke yi maka waɗannan da suke cewa su Yahudawa ne alhali kuwa ba haka ba ne, su dai majami'ar Shaiɗan ne. ¹⁰ Kada ka ji tsoron wahalar da kake gab da sha. Ina gaya maka, Iblis zai sa waɗansunku a kurkuku don yā gwada ku. Za ku sha tsanani na kwana goma. Ka yi aminci ko da za a kashe ka, ni kuwa zan ba ka rawanin rai.

¹¹ Duk mai kunnen ji, yā ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci nasara mutuwa ta biyu ba za tā cuce shi ba ko kaɗan.

Zuwa ga ikkilisiya a Fergamum

¹² “Zuwa ga mala'ikan ikkilisiya a Fergamum, ka rubuta,

Waɗannan su ne kalmomin wannan wanda yake da takobi mai kaifi biyu.

¹³ Na san inda kake da zama, inda Shaiɗan yana da gadon sarautarsa. Duk da haka ka riƙe sunana da gaske. Ba ka yi mūsun bangaskiyarka gare ni ba, har ma a kwanakin Antifas, amintaccen mashaidina, wanda aka kashe a birninku, inda Shaiɗan yake zama.

¹⁴ Duk da haka, ina da abubuwa kima game da kai. Kana da mutane a can waɗanda suke riƙe da koyarwar Bala'am, wanda ya koya wa Balak yā ja hankalin Isra'ilawa su yi zunubi ta wurin cin abincin da aka miƙa wa gumaka hadaya, su kuma yi fasikanci. ¹⁵ Haka ma kana da waɗanda suke riƙe da koyarwar Nikolaitawa. ¹⁶ Saboda haka ka tuba! In ba haka ba, zan zo wajenka ba da daɗewa ba in yaƙe su da takobin bakina.

¹⁷ Duk mai kunnen ji, yã ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci nasara zan ba shi kaɗan daga cikin boyayyiyar Manna. Zan kuma ba shi farin dutse tare da sabon suna a rubuce a bisansa, sananne kawai ga mai karɓan dutsen.

Zuwa ga ikkilisiya a Tiyatira

¹⁸ “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Tiyatira, ka rubuta,

Waɗannan su ne kalmomin Ɗan Allah, wanda idanunsa suna kama da harshen wuta wanda kuma kafafunsa suna kama da tagullar da aka goge.

¹⁹ Na san ayyukanka, kaunarka da bangaskiyarka, hidimarka da daurewarka, kuma cewa kana yin abubuwa a yanzu fiye da abin da ka yi da farko.

²⁰ Duk da haka, ina da wannan game da kai. Kana haƙuri da matan nan Yezebel, wadda take kira kanta annabiya. Ta wurin koyarwarta tana ɓaɗ da bayina ga yin fasikanci suka kuma ci abincin da aka miƙa wa gumaka. ²¹ Na ba ta lokaci tã tuba daga fasikancinta, amma ba ta da niyya. ²² Don haka zan jefa ta a kan gadon wahala, zan kuma sa waɗanda suke zina da ita, su sha azaba ƙwarai, sai dai in sun tuba daga hanyoyinta. ²³ Zan kashe ’ya’yanta. Sa’an nan dukan ikkilisiyoyi za su san cewa ni ne mai bincika zukata da tunani, zan kuwa sãka wa kowannenku gwargwadon ayyukansa.

²⁴ Yanzu, ina ce wa sauranku da kuke a Tiyatira, ku da ba ku riƙe da koyarwarta ba kuma ba ku koyi abin da suke kira zurfafan asiran Shaiɗan, ‘Ba zan ƙara muku wani nauyi ba. ²⁵ Sai dai ku riƙe abin da kuke da shi har sai na zo.’

²⁶ Gare shi wanda ya ci nasara ya kuma aikata nufina har ƙarshe, zan ba shi iko a kan al’ummai.

²⁷ ‘Zai yi mulki a kansu da sandar sarauta ta ƙarfe, zai farfashe su, kamar tukwanen yumɓu’* kamar yadda na karɓi iko daga Ubana. ²⁸ Zan kuma ba shi tauraron asubahi. ²⁹ Duk mai kunnen ji, yã ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi.

3

Zuwa ga ikkilisiya a Sardis

¹ “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Sardis, ka rubuta,

Waɗannan su ne kalmomi, na wanda yake riƙe da ruhohi bakwai na Allah da kuma taurari bakwai.

Na san ayyukanka; ana ganinka kamar rayayye, amma kai matacce ne. ² Ka farka! Ka ƙarfafa abin da ya rage wanda kuma yake bakin mutuwa, don ban ga ayyukanka cikakke ne ba a gaban Allahna. ³ Saboda haka, ka tuna fa, abin da ka karɓa ka kuma ji; ka yi biyayya da shi, ka kuma tuba. Amma in ba ka farka ba, zan zo kamar ɓarawo, ba kuwa za ka san lokacin da zan zo maka ba.

⁴ Duk da haka kana da mutane kima cikin Sardis waɗanda ba su ɓata tufafinsu ba. Za su yi tafiya tare da ni, saye da fararen tufafi, don sun cancanta. ⁵ Wanda ya ci nasara, kamar su, za a sanya masa fararen tufafi. Ba zan taɓa share sunansa daga cikin littafin rai ba, sai dai zan shaida sunansa a gaban Ubana da mala’ikunsa. ⁶ Duk mai kunnen ji, yã ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi.

Zuwa ga ikkilisiya a Filadelfiya

⁷ “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Filadelfiya, ka rubuta,

Waɗannan su ne kalmomi, na wanda yake mai tsarki da kuma gaskiya, wanda yake riƙe da mabuɗin Dawuda. Abin da ya buɗe ba mai rufewa, abin da kuma ya rufe ba mai buɗewa.

⁸ Na san ayyukanka. Duba, na sa a gabanka buɗaɗɗen ƙofa wadda ba mai iya rufewa. Na san cewa kana da ɗan ƙarfi, duk da haka ka kiyaye maganata ba ka kuwa yi mūsun sunana ba. ⁹ Zan sa waɗanda suke na majami’ar Shaiɗan, waɗanda suke cewa su Yahudawa ne alhali kuwa ba haka

* 2:27 Zab 2.9

ba ne, sai dai makaryata, zan sa su zo su fāḍi a kasa a gabanka su kuma shaida cewa na kaunace ka. ¹⁰ Da yake ka kiyaye umarnina ta wurin jimrewa, ni ma zan tsare ka daga lokacin nan na gwaji wanda zai zo bisan dukan duniya don a gwada waḍanda suke zama a duniya.

¹¹ Ina zuwa ba da daḍewa ba. Ka riƙe abin da kake da shi, don kada wani ya karɓe rawaninka. ¹² Duk wanda ya ci nasara zan mai da shi ginshiƙi a haikalin Allahna. Ba kuwa zai sāke barin wurin ba. Zan rubuta a kansa sunan Allahna da kuma sunan birnin Allahna, sabuwar Urushalima, wadda take saukowa daga sama daga Allahna; ni kuma zan rubuta a kansa sabon sunana. ¹³ Duk mai kunnen ji, yā ji abin da Ruhu yake faḍa wa ikkilisiyoyi.

Zuwa ga ikkilisiya a Lawodiseya

¹⁴ “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Lawodiseya, ka rubuta,

Waḍannan su ne kalmomina Amin, amintaccen mashaidi mai gaskiya, da kuma mai mulkin halittar Allah.

¹⁵ Na san ayyukanka, ba ka da sanyi ba ka kuma da zafi. Na so da kai ḍaya ne daga ciki, ko sanyi, ko zafi! ¹⁶ Amma domin kana tsaka-tsaka ba zafi ba, ba kuma sanyi ba, ina dab da tofar da kai daga bakina. ¹⁷ Ka ce, ‘Ina da arziki; na sami dukiya ba na kuma bukatar kome.’ Amma ba ka gane ba cewa kai matsiyaci ne, abin tausayi, matalauci, makaho kana kuma tsirara. ¹⁸ Na shawarce ka ka sayi zinariyar da aka tace cikin wuta daga gare ni, don ka yi arziki; da fararen tufafi ka sa, don ka rufe kunyar tsirancinka; da kuma maganin ido ka sa a idanunka, don ka gani.

¹⁹ Waḍanda nake kauna su nake tsawata wa, nake kuma horo. Saboda haka ka yi himma ka tuba. ²⁰ Ga ni! Ina tsaye a bakin kofa, ina kwankwasawa. Duk wanda ya ji muryata ya kuma buɗe kofar, zan shiga in kuma ci tare da shi, shi kuma tare da ni.

²¹ Duk wanda ya ci nasara, zan ba shi ikon zama tare da ni a kursiyina, kamar yadda na ci nasara, kuma ina zaune tare da Ubana a kursiyinsa. ²² Duk mai kunnen ji, yā ji abin da Ruhu yake faḍa wa ikkilisiyoyi.”

4

Kursiyi a sama

¹ Bayan wannan sai na duba, a can kuma a gabana ga kofa a buɗe a sama. Sai muryar da na ji da farin da take magana da ni mai kama da busar kaho ta ce, “**Hauro nan, zan kuma nuna maka abin da lalle zai faru bayan wannan.**” ² Nan da nan sai ga ni cikin Ruhu, a can a gabana kuwa ga kursiyi a cikin sama da wani zaune a kansa. ³ Wannan mai zama a can kuwa yana da kamannin dutsen yasfa da karneliya. Bakan gizo, mai kama da zumurrudu, ya kewaye kursiyin. ⁴ Kewaye da kursiyin kuwa akwai waḍansu kursiyoyi ashirin da huɗu, zaune a kansu kuwa dattawa ashirin da huɗu ne. Suna saye da fararen tufafi suna kuma da rawanin zinariya a kawunansu. ⁵ Daga kursiyin hasken walƙiya yana ta fitowa, da kararraki da kuma tsawa. A gaban kursiyin, fitilu bakwai suna ci. Waḍannan ne ruhoƙi bakwai na Allah. ⁶ Haka kuma a gaban kursiyin akwai wani abu mai kama da tekun gilashi, yana kyalli kamar madubi.

A tsakiya kuwa, kewaye da kursiyin, akwai halittu huɗu masu rai, cike kuma suna da idanu gaba da baya. ⁷ Halitta ta farin tana kama da zaki, ta biyun kuwa tana kama da bijimi, ta ukun kuma tana da fuska kamar ta mutum, ta huɗun kuma tana kama da gaggafa mai tashi sama. ⁸ Kowace a cikin halittu huɗu masu rai ḍin nan tana da fikafikai guda shida, tana kuma cike da idanu a ko’ina, har ma karƙashin fikafikanta. Dare da rana ba sa fasa cewa,

“Mai Tsarki, Mai Tsarki, Mai Tsarki
shi ne Ubangiji Allah Maḍaukaki,”

wanda yake a dā, wanda yake a yanzu, wanda kuma yake nan gaba.”

⁹ Duk lokacin da halittu masu ran nan suka rera ḍaukaka, girma da kuma godiya ga wannan wanda yake zaune a kan kursiyin da kuma wanda yake mai rai har abada abadin, ¹⁰ sai dattawa ashirin da

huɗun nan su fāɗi a ƙasa a gaban wannan wanda yake zaune a kursiyin, su yi sujada wa wannan wanda yake da rai har abada abadin. Sukan ajiye rawaninsu a gaban kursiyin suna cewa,

¹¹ “Ya Ubangijinmu da Allahnmu,
ka cancanci ɗaukaka da girma da iko,
domin ka halicci dukan abubuwa,
kuma ta wurin nufinka aka halicce su
suka kuma kasance.”

5

Nadaɗɗen littafi da kuma Dan Ragon

¹ Sa'an nan na ga a hannun damar wannan wanda yake zaune a kursiyin nadaɗɗen littafi da rubutu a ciki da wajensa an kuma hatimce shi da hatimai bakwai. ² Na kuma ga wani babban mala'ika yana shela da babbar murya cewa, “Wa ya cancanta yā ɓalle hatiman nan yā kuma buɗe nadaɗɗen littafin?” ³ Amma ba wani a sama ko a ƙasa ko a ƙarƙashin ƙasan da ya iya buɗe nadaɗɗen littafin ko ma yā duba cikinsa. ⁴ Na yi ta kuka domin ba a iya samun wanda ya cancanta yā buɗe nadaɗɗen littafin ko yā duba cikinsa ba. ⁵ Sai ɗaya daga cikin dattawan ya ce mini, “Kada ka yi kuka! Duba, Zakin kabilar Yahuda, da kuma Tushen Dawuda ya ci nasara. Ya iya buɗe nadaɗɗen littafin da hatimansa bakwai.”

⁶ Sa'an nan na ga Dan Rago, yana kamar an yanka, tsaye a tsakiyar kursiyin, halittu huɗun nan masu rai da kuma dattawan an sun kewaye shi. Yana da ƙahoni bakwai da idanu bakwai, waɗanda suke ruhohi bakwai na Allah da aka aika cikin dukan duniya. ⁷ Ya zo ya karɓi nadaɗɗen littafin daga hannun dama na wannan wanda yake zaune a kursiyin. ⁸ Bayan ya karɓa, sai halittu huɗun nan masu rai da kuma dattawan nan ashirin da huɗu suka fāɗi ƙasa a gaban Dan Ragon. Kowannensu yana da garaya kuma suna riƙe da kaskon zinariya cike da turare, waɗanda suke addu'o'in tsarkaka. ⁹ Suka rera sabuwar waƙa,

“Ka cancanci ka karɓi nadaɗɗen littafin
ka kuma buɗe hatimansa,

domin an kashe ka,
da jininka kuma ka sayi mutane wa Allah,
daga kowace kabila da harshe da mutane da kuma al'umma.

¹⁰ Ka mai da su masarauta da kuma firistoci, don su yi wa Allahnmu hidima,
kuma za su yi mulki a duniya.”

¹¹ Sai na duba na kuma ji muryar mala'iku masu yawa, yawansu kuwa ya kai dubu dubbai, da kuma dubu goma sau dubu goma. Suka kewaye kursiyin da halittu huɗun nan masu rai da kuma dattawan nan. ¹² Da babbar murya suka rera,

“Macancanci ne Dan Ragon nan da aka kashe,
don yā sami iko da wadata da hikima da ƙarfi
da girma da ɗaukaka da kuma yabo!”

¹³ Sa'an nan na ji kowace halitta a sama da ƙasa da ƙarƙashin ƙasa da kuma bisan teku, da kome da yake cikinsu yana rerawa,

“Gare shi mai zama a kan kursiyin da kuma ga Dan Ragon
yabo da girma da ɗaukaka da iko,

sun tabbata har abada abadin!”

¹⁴ Sai halittu huɗun nan masu rai suka ce, “Amin”, dattawan kuma suka fāɗi suka yi sujada.

6

Hatimai

¹ Na kalli yayinda Dan Ragon ya buɗe hatimin farko na hatimai bakwai ɗin nan. Sai na ji ɗaya daga cikin halittu huɗun nan masu rai ya yi magana da murya mai kama da tsawa ya ce, “Zo!” ² Na duba, can kuwa a gabana ga wani farin doki! Mai hawansa yana riƙe da baka, aka kuma ba shi rawani, ya yi sukuwa ya fito kamar mai nasara da ya kutsa don nasara.

³ Sa'ad da Dan Ragon ya buɗe hatimi na biyun, sai na ji halitta mai rai na biyu ya ce, “Zo!” ⁴ Sai wani doki ya fito, ja wur. Aka ba wa mai hawansa iko yã d'auke salama daga duniya yã kuma sa mutane su kashe juna. Aka ba shi babban takobi.

⁵ Sa'ad da Dan Ragon ya buɗe hatimi na uku, sai na ji halitta mai rai na uku ya ce, “Zo!” Na duba, can a gabana kuwa ga wani bakin doki! Mai hawansa yana riƙe da abubuwan awo guda biyu a hannunsa.

⁶ Sai na ji wani abu mai ƙara kamar wata murya a tsakiyar halittu huɗun nan masu rai tana cewa, “Kwatan alkama don albashin aikin yini, da kuma kwata uku na sha'ir don albashin yini guda, kada kuwa ka ɓata man da ruwan inabi!”

⁷ Sa'ad da Dan Ragon ya buɗe hatimi na huɗu, sai na ji muryar halitta mai rai na huɗu ya ce, “Zo!”

⁸ Na duba, can a gabana kuwa ga ƙodaɗɗen doki! An ba wa mai hawansa suna Mutuwa, Hades kuwa yana biye da shi. Aka ba su iko a kan kashi d'aya bisa huɗu na duniya don su yi kisa da takobi, yunwa da annoba, har ma da namomin jeji na duniya.

⁹ Sa'ad da ya buɗe hatimi na biyar, sai na ga a ƙarƙashin bagaden rayukan waɗanda aka kashe saboda maganar Allah da kuma shaidar da suka yi. ¹⁰ Suka yi kira da babbar murya suka ce, “Ya Ubangiji Mai Iko Duka, Mai Tsarki da kuma Mai Gaskiya, sai yausha za ka shari'anta mazaunan duniya ka kuma d'auki mana fansar jininmu?” ¹¹ Sai aka ba wa kowannensu farin riga, aka kuma faɗa musu su d'an jira kaɗan sai an cika adadin abokansu masu hidima da kuma 'yan'uwansu waɗanda za a kashe kamar yadda su ma aka kashe su.

¹² Ina kallo yayinda ya buɗe hatimi na shida. Sai aka yi babban girgizar ƙasa. Rana ta zama baƙa kamar gwado na gashin akuya, wata kuma gaba d'aya ya zama ja wur kamar jini, ¹³ taurarin sararin sama suka fãffãɗi a ƙasa, kamar yadda danyun 'ya'yan ɓaure suke fãɗuwa daga itacen ɓaure sa'ad da iska mai ƙarfi ta jijjiga shi. ¹⁴ Sararin sama kuwa ya janye kamar naɗaɗɗen littafi, ya yi ta naɗewa, aka kuma kawar da kowane dutse da kowane tsibiri daga wurinsa.

¹⁵ Sa'an nan sarakunan duniya, hakimai, jarumawa, masu arziki, masu ƙarfi, da kowane bawa da kuma kowane 'yantacce ya ɓoye a cikin koguna da kuma cikin duwatsun tsaunuka. ¹⁶ Suka kira duwatsu da tsaunuka suna cewa, “Ku fãɗi a kanmu ku kuma ɓoye mu daga fuskar wannan mai zama a kan kursiyi da kuma daga fushin Dan Ragon nan! ¹⁷ Gama babbar ranar fushinsu ta zo, wa kuwa zai iya tsayawa?”

7

An yi wa 144,000 hatimi

¹ Bayan wannan, na ga mala'iku huɗu, a tsaye a kusurwoyi huɗu na duniya, suna tsare iskoki huɗu na duniya, domin su hana wani iska hurawa a bisan ƙasa ko a bisan teku ko a bisa wani itace. ² Sai na ga wani mala'ika yana zuwa daga gabas, yana da hatimin Allah mai rai. Ya yi kira da babbar murya wa mala'ikun nan huɗu da aka ba su iko su cuci ƙasa da teku ya ce, ³ “Kada ku cuci ƙasa ko teku ko kuma itatuwa sai bayan mun sa hatimi a goshin dukan bayin Allahnmu.” ⁴ Sai na ji yawan waɗanda aka sa musu hatimi. Su 144,000 daga dukan kabilan Isra'ila.

⁵ Daga kabilar Yahuda mutum 12,000 ne aka sa musu hatimin,
daga kabilar Ruben mutum 12,000,

daga kabilar Gad mutum 12,000,

⁶ daga kabilar Asher mutum 12,000,

daga kabilar Naftali mutum 12,000,

daga kabilar Manasse mutum 12,000,

⁷ daga kabilar Simeyon mutum 12,000,

daga kabilar Lawi mutum 12,000,

daga kabilar Issakar mutum 12,000,

⁸ daga kabilar Zebulun mutum 12,000,

daga kabilar Yusuf mutum 12,000,

daga kabilar Benyamin mutum 12,000.

Babban taro sanye da fararen tufafi

⁹ Bayan wannan sai na duba, can a gabana kuwa ga wani taro mai girma, wanda ba mai iya kirgawa, daga kowace al'umma, kabila, mutane da kuma harshe, suna tsaye a gaban kursiyin da kuma gaban Dan Ragon nan. Suna saye da fararen tufafi suna kuma riƙe da rassan dabino a hannuwansu. ¹⁰ Suka tã da murya da ƙarfi suna cewa,

“Ceto na Allahnmu ne,
wanda yake zaune a bisan kursiyi,
da kuma na Dan Ragon.”

¹¹ Dukan mala'iku suna tsaye kewaye da kursiyin da kuma kewaye da dattawan tare da halittu huɗun nan masu rai. Suka fãɗi da fuskokinsu ƙasa a gaban kursiyin suka kuma yi wa Allah sujada, ¹² suna cewa,

“Amin!

Yabo da ɗaukaka,
da hikima da godiya da girma
da iko da ƙarfi
sun tabbata ga Allahnmu har abada abadin.
Amin!”

¹³ Sai ɗaya daga cikin dattawan ya tambaye ni ya ce, “Waɗannan da suke saye da fararen tufafi su wane ne, daga ina kuma suka fito?”

¹⁴ Na amsa na ce, “Ranka yã daɗe, kai ka sani.”

Sai ya ce, “Waɗannan su ne waɗanda suka fito daga matsananciyar wahala; sun wanke tufafinsu suka kuma mai da su farare da jinin Dan Ragon nan. ¹⁵ Saboda haka,

“suna a gaban kursiyin Allah
suna masa hidima dare da rana a cikin haikalinsa;
kuma wannan mai zaune a kursiyin zai shimfiɗa tentinsa a bisansu.

¹⁶ ‘Ba za su sãke jin yunwa ba;
ba za su kuma sãke jin ƙishirwa ba.

Rana ba za tã buga su ba,
ko kuma kowane irin zafin ƙuna.

¹⁷ Gama Dan Ragon da yake a tsakiyar kursiyin zai zama makiyayinsu;

‘zai bi da su zuwa ga maɓulɓular ruwan rai.’

‘Allah kuwa zai share dukan hawaye daga idanunsu.’”

8

Hatimi na bakwai da kaskon zinariya

¹ Sa'ad da ya buɗe hatimi na bakwai, sai aka yi shiru a sama na kusan rabin sa'a. ² Sai na ga mala'iku bakwai da suke tsayawa a gaban Allah, a gare su kuwa aka ba da ƙahoni bakwai.

³ Wani mala'ika, da yake da kaskon zinariyar da ake zuba turare, ya zo ya tsaya kusa da bagaden. Aka ba shi turare da yawa don yã miƙa tare da addu'o'in dukan tsarkaka a bisa bagaden zinariya a gaban kursiyin. ⁴ Hayakin turaren tare da addu'o'in tsarkaka, suka hau zuwa gaban Allah daga hannun mala'ikan. ⁵ Sai mala'ikan ya ɗauki kaskon, ya cika shi da wuta daga bagaden, ya kuma wurga shi bisan duniya; sai aka yi ta yin tsawa, ƙararraki, walkiya, da kuma girgizar ƙasa.

Kahoni

⁶ Sai mala'iku bakwai ɗin nan da suke da ƙahoni bakwai suka shirya don su busa su.

⁷ Mala'ika na fari ya busa ƙahonsa, sai ga ƙanƙara da wuta haɗe da jini, aka kuma wurga su bisan duniya. Kashi ɗaya bisa uku na duniya ya ƙone, kashi ɗaya bisa uku na itatuwa suka ƙone, dukan ɗanyar ciyawa kuma ta ƙone.

⁸ Mala'ika na biyu ya busa ƙahonsa, sai ga wani abu kamar babban dutse mai cin wuta, aka jefa cikin teku. Kashi ɗaya bisa uku na teku ya zama jini, ⁹ kashi ɗaya bisa uku na halittu masu rai da suke cikin tekun suka mutu, kashi ɗaya bisa uku kuma na jiragen ruwa kuma suka hallaka.

¹⁰ Mala'ika na uku ya busa kahunsa, sai wani babban tauraro mai cin wuta kamar toci, ya fāḍi daga sararin sama, a kan kashi ɗaya bisa uku na koguna da kuma a bisa maɓulɓulan ruwa ¹¹ sunan tauraron kuwa Maɗaci. Kashi ɗaya bisa uku na ruwaye ya zama mai ɗaci, mutane da yawa kuma suka mutu saboda shan ruwan, don ɗacinsa.

¹² Mala'ika na huɗu ya busa kahunsa, sai aka bugi kashi ɗaya bisa uku na rana, kashi ɗaya bisa uku na wata, da kashi ɗaya bisa uku na taurari, har kashi ɗaya bisa uku nasu ya duhunta. Kashi ɗaya bisa uku na yini ya kasance babu haske, haka ma kashi ɗaya bisan uku na dare.

¹³ Yayinda nake kallo, sai na ji gaggafar da take tashi sama a tsakiyar sararin sama ta yi kira da babbar murya ta ce, “Kaito! Kaito! Kaiton mazaunan duniya, in an yi busan sauran kahunin da mala'ikun nan uku suke shirin busawa!”

9

¹ Mala'ika na biyar ya busa kahunsa, sai na ga tauraron da ya fāḍo duniya daga sararin sama. Aka ba wa tauraron mabuɗin ramin Abis. ² Da ya buɗe Abis ɗin, sai hayaƙi ya taso daga cikin kamar hayaƙin matoya mai girma. Hayaƙin nan daga Abis ya duhunta rana da sararin sama. ³ Daga cikin hayaƙin kuwa fāri suka fito zuwa cikin duniya aka kuma ba su iko irin na kunaman duniya. ⁴ Aka faɗa musu kada su yi wa ciyawa na duniya lahani ko wani tsiro ko itace, sai dai su yi wa mutanen da ba su da hatimin Allah a goshinsu kaɗai lahani. ⁵ Ba a ba su iko su kashe su ba, sai dai su ba su azaba na watanni biyar. Azabar da suka sha kuwa ya yi kamar ta harbin kunama sa'ad da ta harbi mutum. ⁶ Cikin waɗannan kwanakin mutane za su nemi mutuwa, amma ba za su samu ba; za su yi marmarin mutuwa, amma mutuwa za tã hance musu.

⁷ Kamannin fārin nan kuwa yana kama da dawakan da aka shirya don yaƙi. A kawunansu kuwa da wani abu da ya yi kamar rawanin zinariya, fuskokinsu kuma sun yi kamar fuskokin mutane. ⁸ Gashin kansu ya yi kamar gashin kan mata, haƙoransu kuma sun yi kamar haƙoran zakoki. ⁹ Suna da sulkuna kamar sulkunan karfe, farar fikafikansu kuma ta yi kamar motsin dawakai da kekunan yaƙi masu yawa da suke rugawa zuwa yaƙi. ¹⁰ Suna da wutsiyoyi da fāri kamar kunamai, kuma a wutsiyoyinsu suna da iko su ba wa mutane azaba na wata biyar. ¹¹ Suna da sarkin da yake mulki a bisansu wanda yake mala'ikan Abis, wanda sunansa a harshen Yahudawa shi ne Abaddon, da harshen Hellenawa kuwa shi ne, Afolliyon.*

¹² Bala'i na fari ya wuce, sauran bala'i biyu suna nan zuwa.

¹³ Mala'ika na shida ya busa kahunsa, sai na ji murya tana fitowa daga kahunin bagaden zinariya da suke a gaban Allah. ¹⁴ Ta ce wa mala'ika na shida da yake da kahun, “Ka saki mala'iku huɗun nan da suke a daure a babban kogin Yuferites.” ¹⁵ Mala'iku huɗun nan kuwa da aka shirya musamman don wannan sa'a da kuma don wannan rana da wata da kuma shekara aka sake su domin su kashe kashi ɗaya bisa uku na 'yan Adam. ¹⁶ Yawan rundunan masu hawan dawakan nan mutum miliyon ɗari biyu ne. Na ji adadinsu.

¹⁷ Dawakai da masu hawansu da na gani cikin wahayina sun yi kamar. Sulkunansu ja wur ne, baƙin shuɗi, da kuma rawaya kamar farar wuta. Kawunan dawakan sun yi kamar kawunan zakoki, daga bakunansu kuwa wuta, hayaƙi, da farar wuta suna fitowa. ¹⁸ Aka kashe kashi ɗaya bisa uku na 'yan Adam da annobai uku na wuta, hayaƙi da farar wuta da suka fito daga bakunansu. ¹⁹ Karfin dawakan nan kuwa yana a bakunansu da wutsiyoyinsu; gama wutsiyoyinsu suna kama da macizai masu kawuna, da wutsiyoyin ne kuma suke yi wa mutane rauni.

²⁰ Sauran 'yan Adam da ba a kashe ta wajen waɗannan annobai ba kuwa har wa yau ba su tuba daga aikin hannuwansu ba; ba su daina bauta wa aljanu, da gumakan zinariya, azurfa, tagulla, dutse da na itace, gumakan da ba sa iya gani ko ji ko tafiya ba. ²¹ Ba su kuma tuba daga kisankansu, sihirinsu, fasikancinsu ko kuma daga sace-sacensu ba.

10

Mala'ika da karamin naɗaɗɗen littafi

* 9:11 Abaddon da kuma Afolliyon suna nufin Maihallakarwa.

¹ Sai na ga wani babban mala'ika yana saukowa daga sama. An lulluƙe shi da girgije, bakan gizo kuma yana kansa; fuskarsa tana kama da rana, kafafunsa kuma suna kama da ginshikan wuta. ² Yana riƙe da ɗan ƙaramin naɗaɗɗen littafi, wanda yake a buɗe a hannunsa. Ya kafa ƙafarsa ta dama a kan teku ƙafarsa ta hagu kuma a kan ƙasa, ³ ya kuma yi ihu da ƙarfi kamar rurin zaki. Da ya yi ihun, sai muryoyin tsawan nan bakwai suka yi magana. ⁴ Sa'ad da tsawan nan bakwai kuwa suka yi magana, ina dab da rubutawa; amma na ji wata murya daga sama ta ce, "Rufe abin da tsawan nan bakwai suka faɗa kada ka rubuta."

⁵ Sai mala'ikan da na gani na tsaye a teku da ƙasa ya ɗaga hannunsa na dama sama. ⁶ Ya kuma yi rantsuwa da wannan wanda yake raye har abada abadin, wanda ya halicci sammai da dukan abin da yake cikinsu, duniya da dukan abin da yake cikinta, da kuma teku da dukan abin da yake cikinsa, ya kuma ce, "Babu sauran jinkiri! ⁷ Amma a ranakun da mala'ika na bakwai na dab da busa ƙahonsa, za a cika asirin Allah, kamar yadda ya sanar wa bayinsa annabawa."

⁸ Sai muryar da na ji daga sama ta sãke magana da ni ta ce, "Tafi, ka karɓi naɗaɗɗen littafin da yake a buɗe a hannun mala'ikan da yake tsaye bisa teku da ƙasa."

⁹ Sai na je wajen mala'ikan na ce masa yã ba ni ƙaramin naɗaɗɗen littafin. Ya ce mini, "Karɓa ka ci. Zai sa cikinka yã yi tsami, amma 'a bakinka zai zama da zaki kamar zuma.'" ¹⁰ Na karɓi ƙaramin naɗaɗɗen littafin daga hannun mala'ikan na kuma ci. Ya yi zaki kamar zuma a bakina, amma sa'ad da na cinye, cikina ya yi tsami. ¹¹ Sa'an nan aka ce mini, "Dole ne ka sãke yin annabci game da mutane masu yawa, al'ummai, harsuna da kuma sarakuna."

11

Shaidu biyu

¹ Aka ba ni ƙara kamar sandan awo aka kuma ce mini, "Tafi ka auna haikalin Allah da bagaden, ka kuma kirga waɗanda suke sujada a can. ² Sai dai kada ka haɗa da harabar waje; kada ka auna ta, domin an ba da ita ga Al'ummai. Za su tattaka birni mai tsarki har watanni 42. ³ Zan kuma ba wa shaiduna nan biyu iko, za su kuwa yi annabci na kwanaki 1,260, saye da gwadon makoki." ⁴ Waɗannan su ne itatuwan zaitun biyu da kuma alkukai biyu da suke tsaye a gaban Ubangijin duniya. ⁵ Duk wanda ya yi ƙoƙari yin musu lahani, wuta za tã fito daga bakunansu ta cinye abokan gãbansu. Haka ne duk mai niyyar yin musu lahani zai mutu. ⁶ Waɗannan mutane suna da iko su kulle sararin sama don kada a yi ruwan sama a lokacin da suke annabci; suna kuma da iko su juye ruwaye su zama jini su kuma bugi duniya da kowace irin annoba a duk lokacin da suke so.

⁷ To, da suka gama shaidarsu, dabbar da takan fito daga Abis za tã kai musu hari, tã kuwa sha ƙarfinsu tã kuma kashe su. ⁸ Gawawwakiinsu za su kasance a kwance a titin babban birni, wanda a misalce ake kira Sodom da Masar, inda kuma aka gicciye Ubangijinsu. ⁹ Kwana uku da rabi mutane daga kowace jama'a, kabila, harshe da kuma al'umma za su yi ta kallon gawawwakiinsu su kuma ƙi binne su. ¹⁰ Mazaunan duniya za su kyaface su kuma yi biki ta wurin aika kyautai wa juna, domin waɗannan annabawan nan biyu ne suka azabtar da mazaunan duniya.

¹¹ Amma bayan kwana uku da rabi ɗin numfashin rai daga Allah ya shige su, suka kuwa tashi tsaye, tsoro kuma ya kama waɗanda suka gan su. ¹² Sai suka ji wata babbar murya daga sama tana ce musu, "Ku hauro nan." Suka kuwa haura zuwa sama cikin girgije, yayinda abokan gãbansu suna kallo.

¹³ A wannan sa'a aka yi wata babbar girgizar ƙasa kashi ɗaya bisa goma kuma na birnin ya rushe. Aka kashe mutane dubu bakwai a girgizar ƙasar, waɗanda suka tsira kuwa suka ji tsoro suka ɗaukaka Allah na sama.

¹⁴ Kaito na biyu ya wuce; kaito na uku yana zuwa ba da daɗewa ba.

Kaho na bakwai

¹⁵ Mala'ika na bakwai ya busa ƙahonsa, sai aka ji muryoyi masu ƙarfi a sama da suka ce, "Mulkin duniya ya zama mulkin Ubangjinmu da na Kiristinsa, zai kuwa yi mulki har abada abadin."

¹⁶ Sai dattawan nan ashirin da huɗu da suke zaune a kursiyoyinsu a gaban Allah, suka fāɗi da fuskokinsu a kasa suka kuma yi wa Allah sujada, ¹⁷ suna cewa,

“Muna maka godiya ya Ubangiji Allah, Maɗaukaki,
wanda yake a yanzu, shi ne kuma a dā,

domin ka karɓi ikonka mai girma

ka kuma fara mulki.

¹⁸ Al'ummai suka yi fushi;

fushinka kuwa ya zo.

Lokaci ya yi don a shari'anta matattu,

da kuma don sākawa wa bayinka annabawa

da tsarkakanka da kuma su waɗanda suke girmama sunanka,

ƙarami da babba,

don kuma hallakar da waɗanda suka hallaka duniya.”

¹⁹ Sa'an nan aka buɗe haikalin Allah da yake a sama, kuma a cikin haikalinsa aka ga akwatin alkawarinsa. Sai kuwa ga walƙiya, ƙararraki, tsawa, girgizar ƙasa, da kuma ƙanƙara masu girma.

12

Mace da katon maciji

¹ Babbar alama mai banmamaki ta bayyana a sama, mace tana lulluɓe da rana, da kuma wata a ƙarƙashin sawunta, akwai kuma rawani mai taurari goma sha biyu a kanta. ² Tana da ciki ta kuma yi kuka mai zafi yayinda take gab da haihuwa. ³ Sai wata alama ta bayyana a sama, wani babban jan maciji mai kawuna bakwai da ƙahoni goma da rawani bakwai a kan kawunansa. ⁴ Wutsiyarsa ta share kashi ɗaya bisa uku na taurari daga sararin sama ta kuma zubar da su ƙasa. Katon jan macijin ya tsaya a gaban macen wadda take gab da haihuwa, don yā cinye ɗanta nan take bayan an haife shi. ⁵ Ta haifi ɗa, namiji, wanda zai yi mulkin dukan al'ummai da sandar ƙarfe. Aka fyauce ɗanta zuwa wurin Allah da kuma kursiyinsa. ⁶ Sai macen ta gudu zuwa hamada zuwa inda Allah ya shirya dominta, inda za a lura da ita har kwana 1,260.

⁷ Aka kuwa yi yaƙi a sama. Mika'ilu da mala'ikunsa yaƙi macijin, maciji da mala'ikunsa su ma suka mai da martani. ⁸ Amma macijin nan ba shi da isashen ƙarfi, har suka rasa matsayinsu a sama. ⁹ Aka jefar da katon jan macijin ƙasa, tsohon maciji nan da ake kira Iblis, ko Shaiɗan, wanda ya ɓaɗ da dukan duniya. Aka jefar da shi ƙasa, tare da mala'ikunsa a duniya.

¹⁰ Sa'an nan na ji babbar murya daga sama tana cewa,

“Yanzu ceto da iko da mulkin Allahnmu,
da kuma ikon Kiristinsa.

Gama mai zargin 'yan'awanmu,

wanda yake zarginsu a gaban Allahnmu dare da rana,

an jefar da shi ƙasa.

¹¹ Sun ci nasara a kansa

ta wurin jinin Ɗan Ragon

da ta wurin kalmar shaidarsu;

ba su ƙaunaci rayukansu sosai

har da za su ja da baya daga mutuwa.

¹² Saboda haka ku yi farin ciki, ku sammai,

da ku da kuke zaune a cikinsu!

Amma kaiton duniya da kuma teku,

gama Iblis ya sauko gare ku!

Ya cika da fushi,

domin ya san cewa lokacinsa ya rage kaɗan.”

¹³ Sa'ad da macijin ya ga an jefar da shi a duniya, sai ya fafari macen nan da ta haifi ɗa namiji.

¹⁴ Sai aka ba wa macen fikafikai biyu na babban gaggafa, don ta tashi sama zuwa inda aka shirya mata a hamada, inda za a lura da ita na ɗan lokaci, lokuta da rabin lokaci, inda macijin ba zai iya kaiwa ba. ¹⁵ Sa'an nan daga bakinsa macijin ya kwarara ruwa kamar kogi, don ruwan ya cimma matan yā

kuma kwashe ta tare da ambaliya. ¹⁶ Amma ƙasa ta taimaki macen ta wurin buƙe bakinta ta kuma shanye ruwan kogin da macijin ya kwarara daga bakinsa. ¹⁷ Sai macijin ya yi fushi da macen ya kuma koma wajen sauran zuriyarta don yã yaƙe su waƙannan waƙanda suke biyayya da umarnan Allah suke kuma riƙe da shaidar Yesu.

13

Dabbar daga teku

¹ Macijin kuwa* ya tsaya a bakin teku. Sai na ga wata dabba tana fitowa daga teku. Tana da ƙahoni goma da kawuna bakwai, da kuma rawani goma a ƙahoninta, a kowane kai kuwa akwai sunan saƙo. ² Dabbar da na gani ta yi kamar damisa, amma tana da ƙafafu kamar na beyar, bakinta kuma ya yi kamar na zaki. Macijin nan ya ba wa dabbar ƙarfinsa da gadon sarautarsa da kuma ikonsa mai girma. ³ Daya daga cikin kawunan dabbar ya yi kamar yana da raunin da zai iya kashe shi, amma raunin nan da zai iya kashe shi ya riga ya warke. Dukan duniya ta yi mamaki ta kuma bi dabbar. ⁴ Mutane suka yi wa macijin sujada domin ya ba wa dabbar ikonsa, suka yi wa dabbar sujada, suka kuma yi tambaya cewa, “Wane ne yaƙe kama da dabban nan? Wa zai iya yaƙe ta?”

⁵ Aka ba wa dabbar baki don ta faɗi kalmomin girman kai da na saƙo ta kuma yi amfani da ikonta har watanni arba'in da biyu. ⁶ Ta buƙe bakinta don tã yi wa Allah saƙo, ta kuma ɓata sunansa da kuma mazauninsa da na waƙanda suke zama a sama. ⁷ Aka ba ta iko tã yaƙi tsarkaka tã kuma ci nasara a kansu. Aka kuma ba ta iko bisa kowace kabila, jama'a, harshe da kuma al'umma. ⁸ Dukan mazaunan duniya za su yi wa dabbar sujada, dukan waƙanda ba a rubuta sunayensu a cikin littafin ran da yaƙe na Dan Ragon da aka yanka tun kafin halittar duniya ba.†

⁹ Duk mai kunne ji, bari yã ji.

¹⁰ Duk wanda aka ƙaddara ga bauta,
ga bauta zai tafi.

Duk wanda aka ƙaddara za a kashe da takobi,
da takobin za a kashe shi.

Wannan yana bukata haƙuri da aminci a gefen tsarkaka.

Dabba daga ƙasa

¹¹ Sai na ga wata dabba tana fitowa daga ƙasa. Tana da ƙahoni biyu kamar ɗan rago, amma ta yi magana kamar maciji. ¹² Ta mori dukan ikon dabban nan ta fari a madadinta, ta sa duniya da mazaunanta su yi wa dabba ta farin nan sujada, wadda aka warkar mata da raunin nan da zai iya kashe ta. ¹³ Ta kuma yi manyan ayyuka da kuma alamu masu banmamaki, har ta sa wuta ta sauko daga sama zuwa ƙasa a gaban idon mutane. ¹⁴ Saboda alamun nan da aka ba ta iko tã yi a madadin dabban nan ta fari, sai ta ruɗi mazaunan duniya. Ta umarce su su kafa siffa don girmama dabbar da aka ji mata rauni da takobi duk da haka ta rayu. ¹⁵ Aka ba ta iko tã ba da numfashi ga siffar dabban nan ta fari, don tã yi magana tã kuma sa a kashe duk waƙanda suka ƙi yi wa siffar sujada. ¹⁶ Ta kuma tilasta wa kowa, manya da yara, mawadata da matalauta, 'yantattu da bayi, don a yi musu alama a hannun dama ko a goshi, ¹⁷ don kada kowa yã saya ko yã sayar, sai dai yana da alamar, wadda take sunan dabbar ko kuma lambar sunanta.

¹⁸ Wannan yana bukata hikima. Duk mai hankali, sai yã lissafta lambar dabbar, gama lamban nan ta mutum ne. Lambarta kuwa ita ce 666.

14

Dan Ragon da 144,000

¹ Sai na duba, can a gabana kuwa ga Dan Rago, tsaye a kan Dutsen Sihiyona, tare da shi akwai kuma mutane 144,000 waƙanda suke da sunansa da sunan Ubansa a rubuce a goshinsu. ² Sai na ji ƙara daga sama kamar motsin ruwaye masu gudu, kamar kuma tsawa. Karar da na ji ta yi kamar ta masu garaya da suke kiɗin garayarsu. ³ Suka kuwa rera sabuwar waƙa a gaban kursiyin da kuma

* 13:1 Waƙansu rubuce-rubucen hannu na baya-bayan nan suna da Na kuma ne a nan † 13:8 Ko kuwa rubutacce daga halittar duniya a littafin rai na Dan Ragon da aka yanka

a gaban halittu huɗun nan masu rai, da kuma a gaban dattawa. Ba wanda ya iya koyon waƙar sai mutanen nan 144,000 da aka fansa daga duniya. ⁴ Waɗannan su ne waɗanda ba su ƙazantar da kansu da mata ba, gama sun kiyaye kansu da tsarki. Suna bin Ɗan Ragon duk inda ya tafi. Su ne aka saya daga cikin mutane aka kuwa miƙa su kamar 'ya'yan fari ga Allah da kuma Ɗan Ragon. ⁵ Ba a sami ƙarya a bakunansu ba; su kuma marasa aibi ne.

Mala'iku uku

⁶ Sai na ga wani mala'ika yana tashi sama a tsakiyar sararin sama, yana kuma da madawwamiyar bishara wadda zai yi shela ga waɗanda suke zama a duniya, ga kowace al'umma, kabila, harshe, da kuma jama'a. ⁷ Ya ce da babbar murya, “Ku ji tsoron Allah ku kuma ɗaukaka shi, domin sa'ar hukuncinsa ya yi. Ku yi wa wannan da ya halicci sammai, ƙasa, teku, da maɓulɓulan ruwa sujada.”

⁸ Mala'ika na biyu ya biyo yana cewa, “Ta fāɗi! Babilon Mai Girma ta fāɗi, wadda ta sa dukan al'ummai suka sha ruwan inabin hauka na zinanta.”

⁹ Mala'ika na uku ya biyo su ya ce da babbar murya, “Duk wanda ya yi wa dabban nan da siffarta sujada ya kuma sami alamarta a goshi ko a hannu, ¹⁰ shi ma zai sha ruwan inabin fushin Allah, wanda aka zuba da duk ƙarfinsa a kwaf fushinsa. Za a ba shi azaba da farar wuta mai ci a gaban tsarkakan mala'iku da na Ɗan Ragon. ¹¹ Hayaƙin azabarsu kuwa zai dinga tashi har abada abadin. Kuma babu hutu dare ko rana wa waɗanda suke wa dabbar da siffarta sujada, ko kuwa ga duk wanda ya sami alamar sunanta.” ¹² Wannan yana bukata haƙuri, a gefen tsarkakan da suke biyayya da umarnan Allah suka kuma kasance da aminci ga Yesu.

¹³ Sai na ji murya daga sama ta ce, “Rubuta, Masu albarka ne matattun da suka mutu cikin Ubangiji daga yanzu zuwa gaba.”

“I, za su huta daga faman aikinsu, gama ayyukansu za su bi su,” in ji Ruhu.

Girbin duniya

¹⁴ Na duba, can gabana kuwa ga farin girgije, zaune kuma a kan girgijen kuwa ga wani da ya yi kamar “ɗan mutum”^{*} tare da rawanin zinariya a kansa da kuma lauje mai kaifi a hannunsa. ¹⁵ Sai wani mala'ika ya fito daga haikali ya kuma yi kira da babbar murya ga wannan mai zaune a kan girgijen ya ce, “Dauki laujenka ka yi girbi, domin lokacin girbi ya yi, gama amfanin da yake duniya ya nuna.”

¹⁶ Sai wannan mai zaune a girgijen ya wurga laujensa a duniya, sai aka kuwa girbe duniya.

¹⁷ Wani mala'ika kuma ya fito daga haikali a sama, shi ma yana da lauje mai kaifi. ¹⁸ Har yanzu, wani mala'ika mai lura da wuta, ya fito daga bagaden ya yi kira da babbar murya ga wannan wanda yake da lauje mai kaifi ya ce, “Dauki laujenka mai kaifi ka tattara kawunan 'ya'yan inabi daga kuringar inabin duniya, domin 'ya'yan inabin sun nuna.” ¹⁹ Mala'ikan ya wurga laujensa a duniya, ya tattara 'ya'yan inabin, ya kuma zuba su cikin babbar wurin matsewar inabin fushin Allah. ²⁰ Aka tattake su a wurin matsin inabi a bayan gari, jini kuwa ya yi ta gudana daga wurin matsin inabi tsayinsa ya kai kamar tsawon linzami a bakin doki, nisansa kuma ya kai wajen kilomita 300.

15

Mala'iku bakwai da annobai bakwai

¹ Na ga wata babbar alama mai banmamaki a sama, mala'iku bakwai da annobai bakwai na ƙarshe, na ƙarshe, domin da su ne fushin Allah ya cika. ² Sai na ga abin da ya yi kamar tekun gilashi gauraye da wuta kuma tsaye kusa da teku, waɗanda suka ci nasara bisan dabbar da siffarta da bisan lambar sunanta. Suna riƙe da garayu waɗanda Allah ya ba su ³ suka rera waƙar Musa bawan Allah da kuma waƙar Ɗan Ragon suna cewa,

“Ayyukanka suna da girma da kuma banmamaki,

ya Ubangiji Maɗaukaki.

Al'amuranka suna da aminci da kuma gaskiya,

ya Sarkin zamanai.

⁴ Wane ne ba zai ji tsoronka,

yā kuma kawo ɗaukaka ga sunanka ba, ya Ubangiji?

* 14:14 Dubi Dan 7.13.

Gama kai kaƙai ne mai tsarki.
 Dukan al'ummai za su zo
 su yi sujada a gabanka,
 gama an bayyana ayyukan adalcinka.”

⁵ Bayan wannan sai na duba, a cikin sama kuwa sai ga haikali, wato, tabanakul na Shaida, a buƙe.
⁶ Daga cikin haikalin mala'iku bakwai tare da annobai bakwai suka fito. Suna saye da tufafin lalin masu tsabta masu walkiya, suna kuma saye da ƙamarar zinariya a kirjinsu. ⁷ Sai ƙaya daga cikin halittu huɗun nan masu rai, ya ba wa mala'iku bakwai nan kwanonin zinariya bakwai cike da fushin Allah, wanda yake raye har abada abadin. ⁸ Aka kuma cika haikalin da hayaki daga ƙaukar Allah da kuma daga ikonsa, kuma ba wanda ya iya shiga haikalin sai da aka cika annobai bakwai nan na mala'iku bakwai.

16

Kwanoni bakwai na fushin Allah

¹ Sai na ji wata babbar murya daga haikalin tana ce wa mala'iku bakwai nan, “Ku tafi ku zuba kwanoni bakwai nan na fushin Allah a kan duniya.”

² Mala'ika na fari ya je ya juye kwanonsa a bisan ƙasa, sai munanan gyambuna masu zafi suka fito a jikin mutanen da suke da alamar dabbar suka kuma yi wa siffarta sujada.

³ Mala'ika na biyu ya juye kwanonsa a bisan teku, sai tekun ya zama jini kamar na mataccen mutum, kuma kowane abu mai rai da yake cikin tekun ya mutu.

⁴ Mala'ika na uku ya juye kwanonsa a bisan koguna da maɓulɓulan ruwa, sai suka zama jini. ⁵ Sa'an nan na ji mala'ikan da yake lura da ruwaye ya ce,

“Kai mai adalci ne cikin waƙannan hukuntai,
 kai da kake yanzu, kake kuma a dā, Mai Tsarki, saboda yadda ka yi hukuncin nan;

⁶ gama sun zub da jinin tsarkakanka da kuma annabawanka,
 ka kuwa ba su jini su sha, yadda ya dace da su.”

⁷ Na kuma ji bagaden ya amsa,
 “I, Ubangiji Allah, Maƙaukaki,
 hukuntanka daidai yake na adalci ne kuma.”

⁸ Mala'ika na huɗu ya juye kwanonsa a bisan rana, sai aka ba wa rana iko ta ƙona mutane da wuta.

⁹ Aka ƙone su da zafin wuta mai tsanani suka kuwa la'anci sunan Allah wanda yake da iko a kan waƙannan annoban, amma suka ƙi su tuba su kuma ƙaukaka shi.

¹⁰ Mala'ika na biyar ya juye kwanonsa a bisan gadon sarautar dabbar, mulkinta kuwa ya zama duhu. Mutane suka yi ta cizon bakinsu saboda azaba ¹¹ suka kuma la'anci Allah na sama saboda zafinsu, da kuma saboda gyambunansu, amma suka ƙi su tuba daga abin da suka riga suka yi.

¹² Mala'ika na shida ya juye kwanonsa a bisan babban kogin Yuferites, sai ruwansa ya shanye don a shirya hanya saboda sarakuna daga Gabas. ¹³ Sa'an nan na ga mugayen ruhohi guda uku da suka yi kamar kwaɗi; suka fito daga bakin macijin nan, da kuma daga bakin dabbar, da kuma daga bakin annabin ƙaryan nan. ¹⁴ Su ruhohin aljanu ne da suke aikata abubuwan banmamaki, sukan je wurin sarakunan dukan duniya, don su tattara su don yaƙi a babbar ranar Allah Maƙaukaki.

¹⁵ “**Ga shi, ina zuwa kamar** ɓarawo! Mai albarka ne wanda yake zama a faɗaƙe yana kuma saye da tufafinsa, don kada yā yi tafiya tsirara a kuma kunyata shi.”

¹⁶ Sa'an nan aka tattara sarakuna zuwa wurin da a Ibraniyanci ake kira Armageddon.

¹⁷ Mala'ika na bakwai ya juye kwanonsa cikin iska, daga haikalin kuwa sai aka ji wata babbar murya daga kursiyin, tana cewa, “An gama!” ¹⁸ Sai ga walkiya, ƙararraki, tsawa da kuma matsananciyar girgizar ƙasa. Ba a taɓa yin irin wannan girgizar ƙasar ba, tun kasancewar mutum a duniya, girgizar ƙasar kuwa gawurtacciya ce. ¹⁹ Babban birnin ya rabu kashi uku, biranen al'ummai kuma suka rurushe. Allah ya tuna da Babilon Mai Girma ya kuma ba ta kwaf cike da ruwan inabin fushinsa.

²⁰ Kowane tsibiri ya gudu ba a kuwa ƙara ganin duwatsu ba. ²¹ Daga sararin sama manyan ƙanƙara

masu nauyin gaske suka fāḍo a kan mutane. Suka kuma la'anci Allah saboda annobar kankarar, domin annobar ta yi muni kwarai.

17

Babilon, karuwa a kan dabbar

¹ Daya daga cikin mala'iku bakwai masu ḍauke da kwanoni bakwai nan, ya zo ya ce mini, “Zo, zan nuna maka hukuncin babbar karuwan nan da take zaune a bisan ruwaye masu yawa. ² Da ita ce sarakunan duniya suka yi zina mazaunan duniya kuma suka bugu da ruwan inabin zinace zinacenta.”

³ Sa'an nan mala'ikan ya ḍauke ni cikin Ruhu zuwa hamada. A can na ga mace zaune a kan wata jan dabbar da aka rufe da sunayen saḅo tana kuma da kawuna bakwai da kahoni goma. ⁴ Macen tana saye da tufafi masu ruwan ja da shunayya, tana kyalli da zinariya, duwatsu masu daraja da kuma lu'ulu'ai. Tana riƙe da kwafi na zinariya a hannunta, cike da abubuwa masu bankyama da kuma kazarantar zinace zinacenta. ⁵ Sunan da aka rubuta a goshinta asiri ne,

Babilon mai girma
mahaifiyar karuwai

da kuma na abubuwa masu bankyama na duniya.

⁶ Na ga cewa macen ta bugu da jinin tsarkaka, jinin waḍanda suka shaida Yesu.

Da na gan ta, sai na yi mamaki kwarai. ⁷ Sa'an nan mala'ikan ya ce mini, “Don me kake mamaki? Zan bayyana maka asirin macen nan da dabbar da take hawa, wadda take da kawuna bakwai da kahoni goma. ⁸ Dabbar da ka gani, a dā ta taḅa kasancewa, a yanzu, ba ta, za tā kuma fito daga Abis zuwa ga hallakarta. Mazaunan duniya waḍanda ba a rubuta sunayensu a littafin rai tun kafin halittar duniya ba za su yi mamaki sa'ad da suka ga dabbar, domin a dā ta taḅa kasancewa, yanzu kuwa ba ta, duk da haka za tā dawo.

⁹ “Wannan yana bukata hankali da kuma hikima. Kawuna bakwai nan tuddai bakwai ne da macen take zama a kai. ¹⁰ Sarakuna bakwai ne kuma. Biyar sun fāḍi, ḍaya yana nan, ḍayan kuma bai zo ba tukuna; amma sa'ad da ya zo, zai kasance na ḍan lokaci. ¹¹ Dabbar da a dā ta taḅa kasancewa, amma yanzu ba ta, ita ce sarki na takwas. Ita ḍaya ce cikin bakwai ḍin, kuma tana tafiya zuwa ga hallakarta.

¹² “Kahonin nan goma da ka gani sarakuna goma ne da ba su riga sun karɓi mulki ba, amma waḍanda na sa'a guda za su karɓi iko a matsayin sarakuna tare da dabbar. ¹³ Suna da manufa guda za su kuma ba wa dabbar ikonsu da kuma sarautarsu. ¹⁴ Za su yi yaƙi da Dan Ragon, sai dai Dan Ragon zai ci nasara a bisansu domin shi ne Ubangijin iyayengiji, Sarkin sarakuna, tare da shi kuwa kirayayunsa, zaḅaḅḅunsa da kuma amintattu masu binsa za su kasance.”

¹⁵ Sa'an nan mala'ikan ya ce mini, “Ruwayen da ka gani, inda karuwan take zama, jama'a ce, taro masu yawa, al'ummai da kuma harsuna. ¹⁶ Dabbar da kuma kahoni goma da ka gani za su ƙi jinin karuwar. Za su kai ta ga hallaka su kuma bar ta tsirara; za su ci namanta su kuma ƙone ta da wuta. ¹⁷ Gama Allah ya sa a zukatansu su cika nufinsa ta wurin yarda su ba wa dabbar ikonsu tā yi mulki, sai lokacin da kalmomin Allah sun cika. ¹⁸ Macen da ka gani ita ce babban birnin da yake mulki a bisan sarakunan duniya.”

18

Makoki a kan Babilon

¹ Bayan wannan sai na ga wani mala'ika yana saukowa daga sama. Yana da iko mai girma, aka haskaka duniya da darajarsa. ² Ya yi kira da babbar murya ya ce, “Ta fāḍi! Babilon Mai Girma ta fāḍi.

Ta zama gidan aljanu

da kuma wurin zaman kowace irin mugun ruhu,

wurin zaman kowane irin tsuntsu marar tsabta da mai bankyama.

³ Gama dukan al'ummai sun sha ruwan inabin haukan zinace zinacenta.

Sarakunan duniya sun yi zina tare da ita,

attajiran duniya kuma sun arzuta da almubazzarancinta.”

⁴ Sai na ji wata murya daga sama ta ce,
 “Ku fita daga cikinta, mutanena,

don kada zunubanta su shafe ku,
 don kada wata annobarta ta same ku;

⁵ gama zunubanta sun yi tsororuwa sun kai sama.
 Allah kuma ya tuna da laifofinta.

⁶ Ku sāka mata kamar yadda ta sāka muku;
 ku sāka mata sau biyu na abin da ta yi.
 Ku dama mata sau biyu na abin da yake cikin kwaf nata.

⁷ Ku ba ta isashen azaba da bakin ciki
 kamar daraja da kuma jin daɗin da ta ba wa kanta.

A zuciyarta takan yi taƙama, ta ce,
 ‘Ina zama kamar sarauniya;

ni ba gwauruwa ba ce,
 kuma ba zan taɓa yin makoki ba.’

⁸ Saboda haka a rana ɗaya annobarta za su cim mata,
 mutuwa, makoki da kuma yunwa.

Wuta zai cinye ta,
 gama Ubangiji Allah mai girma ne, wanda yake shari’anta ta.

⁹ “Sa’ad da sarakunan duniya da suka yi zina da ita suka kuma yi tarayya cikin jin daɗinta suka ga hayakin funarta, za su yi kuka da makoki saboda ita. ¹⁰ Don tsoron ganin azabarta za su tsaya daga nesa, su yi kuka suna cewa,

“Kaito! Kaito, ya birni mai girma.

Ya ke Babilon, birni mai iko!

Cikin sa’a guda hallakarki ta zo!’

¹¹ “Attajiran duniya za su yi kuka su kuma yi makoki a kanta, domin ba wanda yake ƙara sayen kayayyakin su ¹² kayayyakin zinariya, azurfa, duwatsu masu daraja da lu’ulu’ai; lallausan lilin, tufa masu ruwan shunayya, siliki da jan tufa; da kowane irin katakai masu ƙanshi da kayayyaki na kowane iri da aka yi da hauren giwa, katakai masu tsada, tagulla, bakin ƙarfe da dutse mai sheki; ¹³ kayayyakin sinnamon da kayan yaji, na turaren wuta, mur da turare, na ruwan inabi da man zaitun, na gari mai laushi da alkama; shanu da tumaki; dawakai da kekunan doki, da jikuna da kuma rayukan mutane.

¹⁴ “Za su ce, ‘Amfanin da kike marmari ya kuɓuce. Dukan arzikinki da darajarki sun ɓace, ba kuwa za a ƙara samunsu ba.’ ¹⁵ Attajiran da suka sayar da waɗannan kayayyaki suka kuma sami arzikinsu daga gare ta za su tsaya daga nesa, cike da tsoron ganin azabarta. Za su yi kuka da makoki ¹⁶ su ce,

“Kaito! Kaito, ya birni mai girma,

saye da lallausan lilin, shunayya da kuma ja,

mai walƙiya da zinariya, duwatsu masu daraja da kuma lu’ulu’ai!

¹⁷ Cikin sa’a guda irin wannan dukiya mai yawa ta hallaka!’

“Duk matuƙan jirgin ruwa, da dukan waɗanda suke tafiya a jirgin ruwa, ma’aikatanta, da duk masu samun abin zama gari daga teku za su tsaya daga nesa. ¹⁸ Sa’ad da suka ga hayakin funarta, za su yi ihu su ce, ‘An taɓa samun birni kamar wannan babban birnin kuwa?’ ¹⁹ Za su zuba ƙura a kawunansu, da kuka da makoki za su yi ta kururuwa,

“Kaito! Kaito, ya birni mai girma,

inda dukan waɗanda suke da jiragen ruwa a teku

suka arzuta da ɗumbun dukiyarsa!

Cikin sa’a ɗaya ta hallaka!’

²⁰ “Ki yi murna a kanta, ya sama!

Ku yi murna, ku tsarkaka!

Ku yi murna, ku manzanni da annabawa!

Allah ya hukunta shi

saboda abin da ya yi muku.”

²¹ Sa'an nan wani mala'ika mai karfi ya f'auki dutse kamar girman babban dutsen niƙa ya jefa cikin teku ya ce,

“Da wannan irin giggitawa
za a jefar da birnin Babilon mai girma ƙasa,
ba za a ƙara ganin ta ba.

²² Ba za a ƙara jin
ƙarar kiɗin masu garaya da muryar mawaƙa, da na masu bushe-bushe, da na masu busan ƙaho
a cikinki ba.

Ba za a ƙara samun ma'aikaci na kowace irin sana'a
a cikinki kuma ba.

Ba za a ƙara jin ƙarar dutsen niƙa
a cikinki kuma ba.

²³ Hasken fitila ba zai ƙara haskakawa
a cikinki ba.

Ba za a ƙara jin muryar ango da amarya
a cikinki ba.

Attajiranki, dā su ne manyan mutanen duniya.

Ta wurin sihirinki, dukan ƙasashe sun kauce.

²⁴ A cikinta aka sami jinin annabawa, da na tsarkaka,
da kuma na dukan waƙanda aka kashe a duniya.”

19

Halleluya sau uku a kan fāƙuwar Babilon

¹ Bayan wannan sai na ji abin da ya yi kamar ƙasaitaccen taron mutane a sama, suna cewa,
“Halleluya!

Ceto da f'aukaka da iko sun tabbata ga Allahnmu,

² gama hukuncinsa daidai ne, mai adalci kuma.

Ya hukunta babbar karuwan nan
wadda ta ɓata duniya da zinace zinacenta.

Ya rama jinin bayinsa a kanta.”

³ Suka sāke tā da murya suka ce,
“Halleluya!

Hayakin yake fitowa daga wurinta ya yi ta tashi sama har abada abadin.”

⁴ Dattawan nan ashirin da huɗu da halittu huɗun nan masu rai suka fāɗi suka yi wa Allah sujada,
wannan da yake zaune a kursiyi. Suka tā da murya suka ce,
“Amin, Halleluya!”

⁵ Sa'an nan wata murya ta fito daga kursiyin, tana cewa,
“Ku yabi Allahnmu,
dukanku da kuke bayinsa,

ku da kuke tsoronsa,
babba da yaro!”

⁶ Sai na ji wani abu mai ƙara kamar ƙasaitaccen taron mutane, kamar rurin ruwaye masu gudu da
kuma kamar bugun tsawa mai karfi, suna tā da murya suna cewa,
“Halleluya!

Gama Ubangiji Allahnmu Maƙaukaki ne yake mulki.

⁷ Bari mu yi farin ciki mu kuma yi murna
mu kuma f'aukaka shi!

Domin lokacin auren Dan Ragon ya yi,
amaryarsa kuwa ta shirya kanta.

⁸ Aka ba ta lallausan lilin, mai haske da tsabta
ta sanya.”

(Lallausan lilin yana misalta ayyukan adalci na tsarkaka.)

⁹ Sai mala'ikan ya ce mini, "Rubuta, 'Masu albarka ne waƙanda aka gayyace su zuwa bikin auren Dan Ragon!'" Sai ya ƙara da cewa, "Waƙannan su ne kalmomin Allah da gaske."

¹⁰ Da wannan sai na fāƙi a gabansa, don in yi masa sujada. Amma ya ce mini, "Kada ka yi haka! Ni ma abokin bauta ne da kai da kuma 'yan'uwanka waƙanda suke riƙe da shaidar Yesu. Ka yi wa Allah sujada! Domin shaidar Yesu ita ce ruhun annabci."

Mahayi a kan farin doki

¹¹ Sai na ga sama a buƙe can kuwa a gabana ga farin doki, sunan mahayinsa Mai Aminci da Mai Gaskiya ne. Da adalci yake shari'a yake kuma yaƙi. ¹² Idanunsa sun yi kamar harshen wuta, a kansa kuwa akwai rawani masu yawa. Yana da suna rubuce a kansa da babu wanda ya sani sai dai shi. ¹³ Yana saye da rigar da aka tsoma a jini, sunansa kuwa Kalman Allah ne. ¹⁴ Mayaƙan sama suna biye da shi, suna hawan fararen dawakai, saye da fararen tufafi masu tsabta na lallausan lilin. ¹⁵ Daga bakinsa takobi mai kaifi ya fito. Da shi zai karkashe al'ummai. "Zai yi mulkinsu da sandan sarautar ƙarfe." Yana tattake wurin matsin ruwan inabi na fushin Allah Maƙaukaki. ¹⁶ A rigarsa da kuma a cinyarsa akwai wannan suna a rubuce,

Sarkin sarakuna da Ubangijin iyayengiji.

¹⁷ Na kuma ga wani mala'ika tsaye a cikin rana, wanda ya yi kira da babbar murya ga dukan tsuntsaye da suke tashi sama a tsakiyar sararin sama cewa, "Ku zo, ku taru don babban bikin nan na Allah, ¹⁸ don ku ci naman sarakuna, jarumawa, da kuma manyan mutane, na dawakai da mahayansu, da kuma naman dukan mutane, 'yantacce da bawa, babba da yaro."

¹⁹ Sa'an nan na ga dabbar da sarakunan duniya da mayaƙansu sun taru don su yi yaƙi da wannan wanda yake kan farin dokin da kuma mayaƙansa. ²⁰ Amma aka kama dabbar tare da annabin ƙaryan nan wanda ya aikata alamu masu banmamaki a madadinta. Da waƙannan alamun ne ya ruƙe waƙanda suka sami alamar dabbar suka kuma bauta wa siffarta. Aka jefa dukansu biyu da rai cikin tafkin wuta ta da farar wuta mai ci. ²¹ Sauran kuma aka kashe su da takobin da ya fito daga bakin wannan wanda yake kan dokin. Dukan tsuntsaye kuwa suka ci namansu iyakar iyawarsu.

20

Shekaru dubu

¹ Na kuma ga wani mala'ika yana saukowa daga sama, yana da mabuƙin Abis yana kuma riƙe da ƙaton sarƙa a hannunsa. ² Ya kama macijin, wannan tsohon maciji, wanda yake shi ne Iblis, ko kuwa Shaiƙan, aka kuma ƙaura shi har shekara dubu. ³ Ya jefa shi cikin Abis, ya kuma kulle ya sa hatimi a kansa, don a hana kada yā ƙara ruƙin al'ummai, sai shekarun nan dubu sun cika. Bayan wannan, dole a sake shi na ƙan lokaci.

⁴ Na ga kursiyoyi inda waƙanda aka ba su ikon shari'a suke zama a kai. Sai na ga rayukan waƙanda aka yanke kawunansu saboda shaidarsu don Yesu saboda kuma maganar Allah. Ba su yi wa dabban nan ko siffarta sujada ba, ba su kuma sami alamarta a goshinsu ko a hannuwansu ba. Suka sāke rayuwa daga matattu, suka yi mulki tare da Kiristi shekaru dubu. ⁵ (Sauran matattu ba su sāke rayuwa ba, sai da shekaru dubun nan suka cika.) Wannan fa shi ne tashin matattu na farko. ⁶ Masu albarka da kuma tsarki ne waƙanda suke da rabo a tashin matattu na farko. Mutuwa ta biyu ba ta da iko a kansu, sai dai za su zama firistocin Allah da kuma na Kiristi za su kuma yi mulki tare da shi na shekaru dubu.

Hallakar Shaiƙan

⁷ Sa'ad da shekaru dubun nan suka cika, za a saki Shaiƙan daga kurkukun da yake, ⁸ zai kuma fito don yā ruƙi al'ummai da suke a kursuyoyi huƙu na duniya, Gog da Magog, yā tattara su don yaƙi. Yawansu kuwa ya yi kamar yashi a bakin teku. ⁹ Suka mamaye duk fāƙin duniya suka kuma kewaye sansanin mutanen Allah, birnin da yake ƙauna. Amma wuta ta fito daga sama ta cinye su. ¹⁰ Aka jefa Iblis da ya ruƙe su cikin tafkin farar wuta, inda aka jefa dabban nan da annabin ƙaryan nan. Za a ba su azaba dare da rana har abada abadin.

An shari'anta matattu

¹¹ Sa'an nan na ga babban farin kursiyi da kuma wannan da yake zama a kansa. Duniya da sararin sama kuwa suka ñace daga gabansa, babu wuri kuwa dominsu. ¹² Sai na ga matattu, babba da yaro tsaye a gaban kursiyin, aka kuma buɗe littattafai. Aka buɗe wani littafi, wanda yake shi ne littafin rai. Aka yi wa matattu shari'a bisa ga abin da suka aikata yadda yake a rubuce a cikin littattafai. ¹³ Teku ya ba da matattu da suke cikinsa, mutuwa da Hades kuma suka ba da matattu da suke cikinsu, aka kuma yi wa kowane mutum shari'a bisa ga abin da ya aikata. ¹⁴ Sa'an nan aka jefar da mutuwa da kuma Hades cikin tafkin wuta. Tafkin wutar nan kuwa shi ne mutuwa ta biyu. ¹⁵ Duk wanda ba a sami sunansa a rubuce a cikin littafin rai ba, an jefar da shi cikin tafkin wutar nan.

21

Sabuwar sama da sabuwar duniya

¹ Sa'an nan na ga sabon sama da sabuwar duniya, gama sama na farko da duniya ta farko sun shuɗe, babu kuma wani teku. ² Na ga Birni Mai Tsarki, sabuwar Urushalima tana saukowa daga sama, daga Allah, a shirye kamar amaryar da aka yi mata ado mai kyau saboda mijinta. ³ Na kuma ji wata babbar murya daga kursiyin tana cewa, "Yanzu mazaunin Allah yana tare da mutane, zai kuma zauna tare da su. Za su zama mutanensa, Allah kansa kuwa zai kasance tare da su yã kuma zama Allahnsu. ⁴ Zai share dukan hawaye daga idanunsu. Ba sauran mutuwa ko makoki ko kuka ko azaba, gama tsofaffin al'amura sun shuɗe."

⁵ Wannan da yake zaune a kursiyin ya ce. "Ina yin kome sabo!" Sai ya ce, "Rubuta wannan, domin waɗannan kalmomi amintattu ne gaskiya ne kuma."

⁶ Ya ce mini, "An gama. Ni ne Alfa da kuma Omega, na Farko da kuma na Karshe. Duk mai jin kishirwa zan ba shi abin sha kyauta daga maɓulɓular ruwan rai. ⁷ Duk wanda ya ci nasara zai gāji dukan wannan, zan kuma zama Allahnsa, shi kuma zai zama ɗana. ⁸ Amma matsorata, da marasa bangaskiya, masu kazanta, masu kisankai, masu fasikanci, masu sihiri, masu bautar gumaka da dukan maƙaryata, wurinsu zai kasance a cikin tafkin wutar da yake farar wuta mai ci. Wannan fa ita ce mutuwa ta biyu."

⁹ Daya daga cikin mala'ikun nan bakwai masu kwanonin nan bakwai cike da annoban nan bakwai na Karshe, ya zo ya ce mini "Zo, zan nuna maka amaryar, matar 'Dan Ragon.'" ¹⁰ Ya kuwa ɗauke ni cikin Ruhu zuwa wani babban dutse mai tsayi, ya kuma nuna mini Birni Mai Tsarki, Urushalima, tana saukowa daga sama, daga Allah. ¹¹ Ya haskaka da ɗaukakar Allah, haskensa kuwa ya yi kamar lu'ulu'u mai daraja sosai, kamar yasfa, yana kyalkyali kamar madubi. ¹² Yana da babbar katanga mai tsayi, mai ƙofofi goma sha biyu, da kuma mala'iku goma sha biyu a ƙofofin. A bisa ƙofofin an rubuta sunayen kabilu goma sha biyu na Isra'ila. ¹³ Akwai ƙofofi uku a gabas, uku a arewa, uku a kudu, uku kuma a yamma. ¹⁴ An gina katangar birnin a kan tushen gini goma sha biyu, a kansu kuwa akwai sunayen manzannin sha biyu na 'Dan Ragon.

¹⁵ Mala'ikan da ya yi magana da ni yana da sandan awo na zinariya don awon birnin, ƙofofinsa, da kuma katangarsa. ¹⁶ Birnin murabba'i ne, tsayinsa daidai ne da fāɗinsa. Ya auna birnin da sandarsa ya kuwa sami mil 1,400 (wajen kilomita 2,200) tsawonsa, fāɗinsa da kuma tsayinsa daidai suke. ¹⁷ Ya auna katangarsa ya kuma sami ƙaurinta kamun 144, bisa ga ma'aunin mutum, wanda mala'ikan ya yi amfani da shi. ¹⁸ An yi katangar da yasfa, birnin kuma da zinariya zalla, yana kuma kyalli kamar madubi. ¹⁹ Tushen ginin katangar birnin kuwa an yi masa adon da kowane irin dutse mai daraja. Tushe na farko an yi shi yasfa, na biyu saffaya, na uku agat, na huɗu zumurrudu, ²⁰ na biyar onis, na shida yakutu, na bakwai kirisolit, na takwas beril, na tara tofaz, na goma kirisofuras, na goma sha ɗaya yasin, na goma sha biyu kuma ametis. ²¹ Ƙofofi goma sha biyun nan lu'ulu'ai goma sha biyu ne, kowace ƙofa an yi ta da lu'ulu'u guda. Babban titin birnin kuwa an yi shi da zinariya zalla, yana kuma kyalli kamar madubi.

²² Ban ga haikali a cikin birnin ba, domin Ubangiji Allah Maɗaukaki da kuma 'Dan Ragon ne haikalin birnin. ²³ Birnin ba ya buƙatar rana ko wata su haskaka shi, gama ɗaukakar Allah tana ba shi haske, 'Dan Ragon kuwa shi ne fitilar birnin. ²⁴ Al'ummai za su yi tafiya cikin hasken birnin, sarakunan duniya kuma za su kawo darajarsu cikin birnin. ²⁵ Ba za a taɓa rufe ƙofofin birnin da rana ba, gama ba za a yi dare a can ba. ²⁶ Za a kawo ɗaukaka da girmar al'ummai a cikin birnin. ²⁷ Babu wani abu

marar tsarkin da zai taɓa shiga cikin birnin, babu kuma wani mai aikata abin kunya ko ruɗi da zai shiga, sai dai waɗanda aka rubuta sunayensu a cikin littafin rai na 'Dan Ragon.

22

An maido da Eden

¹ Sai mala'ikan ya nuna mini kogin ruwan rai, mai kyalli kamar madubi, yana gangarawa daga kursiyin Allah da na 'Dan Ragon, ² yana bin tsakiyar babban titi na birnin. A kowane gefen kogin akwai itacen rai mai ba da 'ya'ya goma sha biyu, yana ba da 'ya'yansa kowane wata. Ganyayen itacen kuwa saboda warkar da al'ummai ne. ³ Ba za a kara samun la'ana ba. Kursiyin Allah da na 'Dan Ragon zai kasance a cikin birnin, bayinsa kuma za su yi masa hidima. ⁴ Za su ga fuskarsa, sunansa kuma zai kasance a goshinsu. ⁵ Ba za a kara yin dare ba. Ba za su bukaci hasken fitila ko hasken rana ba, domin Ubangiji Allah zai haskaka su. Za su kuwa yi mulki har abada abadin.

Yohanna da Mala'ikan

⁶ Mala'ikan ya ce mini, "Waɗannan kalmomi amintattu ne gaskiya ne kuma. Ubangiji, Allahn ruhohin annabawa, ya aiki mala'ikansa, don yā nuna wa bayinsa abubuwan da za su faru nan ba da daɗewa ba."

⁷ **"Ga shi! Ina zuwa da wuri! Mai albarka ne wanda yake kiyaye kalmomin annabcin da suke cikin wannan littafi."**

⁸ Ni, Yohanna, na ji, na kuma ga abubuwan nan. Kuma sa'ad da na ji, na kuma gan su, sai na fāɗi a kasa a gaban mala'ikan da yake nuna mini su, don in yi sujada. ⁹ Amma ya ce mini, "Kada ka yi haka! Ni abokin bautarku ne, kai da 'yan'uwanka annabawa, da kuma waɗanda suke kiyaye kalmomin wannan littafi. Allah za ka yi wa sujada!"

¹⁰ Sa'an nan ya gaya mini cewa, "Kada ka rufe kalmomin annabcin littafin nan, domin lokaci ya yi kusa. ¹¹ Duk mai yin laifi yā ci gaba da yin laifi; duk mai aikata kazanta yā ci gaba da aikata kazanta. Duk mai aikata abin da yake daidai, yā ci gaba da aikata abin da yake daidai. Kuma duk wanda yake mai tsarki, yā ci gaba da yin abin da yake da tsarki."

Maganar karshe. Gayyata da gargadi

¹² **"Ga shi, ina zuwa da wuri! Ladan da zan bayar yana tare da ni, kuma zan ba wa kowa gwargwadon abin da ya yi. ¹³ Ni ne Alfa da kuma Omega, na Fari da kuma na Baya, Farko da kuma Karshe.**

¹⁴ **"Masu albarka ne waɗanda suka wanke tufafinsu, don su sami izinin ci daga itacen rai su kuma shiga birnin ta kofofi. ¹⁵ Waɗanda suke waje kuwa karnuka ne, masu sihiri, masu fasikanci, masu kisankai, masu bautar gumaka, da duk wanda yake kaunar karya yake kuma aikata ta.**

¹⁶ **"Ni, Yesu, na aiko mala'ikana ya ba ka wannan shaida saboda ikkilisiyoyi. Ni ne Tushe da kuma Zuriyar Dawuda, da kuma Tauraron Asubahi mai haske."**

¹⁷ Ruhu da kuma amarya suna cewa, "Zo!" Duk wanda ya ji kuwa, yā ce, "Zo!" Duk mai jin kishirwa, yā zo; duk mai bukata kuma, yā ɗibi ruwan rai kyauta.

¹⁸ Ina yin wa duk wanda ya ji kalmomin annabcin wannan littafi gargadi. Duk wanda ya kara wani abu a kansu, Allah zai kara masa annoban da aka bayyana a littafin nan. ¹⁹ Duk wanda kuma ya yi ragi a kalmomi daga littafin annabcin nan, Allah zai ɗauke rabonsa na itacen rai da kuma na birnin nan mai tsarki, waɗanda aka bayyana a littafin nan.

²⁰ Shi da ya shaida waɗannan abubuwa ya ce, **"I, ina zuwa da wuri."**
Amin. Zo, Ubangiji Yesu!

²¹ Alherin Ubangiji Yesu yă kasance tare da mutanen Allah. Amin.